

Dokument nr. 15

(2004-2005)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1 - 993

2. oktober 2004 - 30. september 2005

Innhold

Spørsmål	Side
1. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. informasjon fra trygdeetaten, besvart av arbeids- og sosialministeren	49
2. Fra stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen, vedr. forskrifter for Statens lånekasse, besvart av utdannings- og forskningsministeren	50
3. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. skilting langs hovedveiene til ulike turistmål, besvart av samferdselsministeren..	50
4. Fra stortingsrepresentant Gunnar Halvorsen, vedr. personell på Kjeller, besvart av forsvarsministeren.....	51
5. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. forsikring og uførestøtte, besvart av finansministeren.....	52
6. Fra stortingsrepresentant John I. Alvheim, vedr. omlegging av navnet på Haukeland sykehus fra bokmål til nynorsk, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	53
7. Fra stortingsrepresentant Per Sandberg, vedr. familiegjenforening, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	54
8. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. vindkraftutbygging, besvart av miljøvernministeren.....	55
9. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. kvotekjøp for varmekraftbaserte strømprodusenter, besvart av olje- og energiministeren.....	55
10. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik, vedr. Attføringssenteret i Rauland, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	56
11. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. innføringen av momskompensasjonen i kommunene, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	58
12. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. skattetrykket i Norge, besvart av finansministeren.....	59
13. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. nytt tjenestedirektiv i EU, besvart av utenriksministeren.....	60
14. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. Sameksistensutvalget, besvart av olje- og energiministeren.....	61
15. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. miljøkrav, besvart av miljøvernministeren.....	62
16. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. solenergi, besvart av miljøvernministeren.....	63
17. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. turistvisum, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	64
18. Fra stortingsrepresentant Torny Pedersen, vedr. unntak for merverdiavgift på kunsthåndverk, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	65

	Side
19. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. godkjenningsforskriften av barneverninstitusjoner og bobehandlingskollektiver, besvart av barne- og familieministeren	65
20. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. operasjon i USA, besvart av barne- og familieministeren	66
21. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. Seidajok behandlingshjem, besvart av helse- og omsorgsministeren	67
22. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. oljeverndepot på Fedje, besvart av fiskeri- og kystministeren	68
23. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. fiskeoppsynet, besvart av fiskeri- og kystministeren	70
24. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. minimumsavstand mellom boliger og høyspentledninger, besvart av helse- og omsorgsministeren	70
25. Fra stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund, vedr. klimabehandling ved Dødehavet, besvart av helse- og omsorgsministeren	71
26. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. styrking av økonomifaget i videregående skole, besvart av utdannings- og forskningsministeren	72
27. Fra stortingsrepresentant Grethe Fosslø, vedr. avtalen med staten om veterinærvakt, besvart av landbruks- og matministeren	73
28. Fra stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik, vedr. likestilling av svangerskapspengene med sykepenger, besvart av barne- og familieministeren	74
29. Fra stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund, vedr. forsvars-eiendommen Stemland/Nes i Fauske, besvart av forsvarsministeren	76
30. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve, vedr. behandlingsmetoder i rusomsorgen, besvart av helse- og omsorgsministeren	77
31. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. effektivisere saksbehandling av søknader om oppholdstillatelse ved familiegjenforening, besvart av kommunal- og regionalministeren	77
32. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. videregående skoletilbud til psykisk syke i Hordaland fylkeskommune, besvart av utdannings- og forskningsministeren	79
33. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. lokalisering av kontrollsentral sør, besvart av samferdselsministeren	80
34. Fra stortingsrepresentant Signe Øye, vedr. kontroll over asylsøkere med endelig asylavslag, besvart av kommunal- og regionalministeren	82
35. Fra stortingsrepresentant Inge Ryan, vedr. pilotprosjekt for skogrydding, besvart av landbruks- og matministeren	83
36. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. Nordea, besvart av justisministeren	84
37. Fra stortingsrepresentant Kjell Engebretsen, vedr. bidragsplikt til mottaker i USA, besvart av barne- og familieministeren	84
38. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. helikoptere til sivil redningstjeneste, besvart av justisministeren	86
39. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. avfallshåndtering, besvart av miljøvernministeren	86

	Side
40. Fra stortingsrepresentant Jørgen Kosmo, vedr. brannen i Inkognitogt. 18, besvart av moderniseringsministeren.....	87
41. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Andersen, vedr. tilbudet på drift av Småbåtregisteret, besvart av finansministeren.....	88
42. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. arbeidsgiverbetalt barnehageplass for ansatte, besvart av finansministeren.....	89
43. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. kjønnsbasert forfølgelse, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	90
44. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. fredsoperasjoner, besvart av utenriksministeren.....	91
45. Fra stortingsrepresentant Grethe Fossli, vedr. ordningen med Skattefunn, besvart av finansministeren.....	92
46. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. barmarkskjøring, besvart av miljøvernministeren.....	93
47. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. dispensasjonsnemnda for bioteknologiloven, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	94
48. Fra stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen, vedr. Jonatun, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	94
49. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. kompensasjon til grunneiere, besvart av miljøvernministeren.....	95
50. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. utslippskvoter, besvart av olje- og energiministeren.....	96
51. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. midler til forskning på mobbing og forebyggende tiltak, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	96
52. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. sammenslåing av sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	97
53. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. sammenslåing av sykehus, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	98
54. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. LO Stat Oppland, besvart av moderniseringsministeren.....	98
55. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. aksjoner på Gazastripen, besvart av utenriksministeren.....	99
56. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. Mordechai Vanunu, besvart av utenriksministeren.....	100
57. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. diskriminering av arbeidssøkere med utenlandsk opprinnelse, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	100
58. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. utlendingsforskriften § 10, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	101
59. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. barmarkskjøring, besvart av miljøvernministeren.....	102
60. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. Politihøgskolens virksomhet på Bruvoll i Nord-Odal, besvart av justisministeren.....	103
61. Fra stortingsrepresentant Thore A. Nistad, vedr. flykontrollsentrene, besvart av samferdselsministeren.....	104
62. Fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen, vedr. Opptrappingsplanen for psykisk helse, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	105

	Side
63. Fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen, vedr. direktør Åge Danielsen sin pensjonsavtale ved Rikshospitalet, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	105
64. Fra stortingsrepresentant Thore A. Nistad, vedr. bompenger, besvart av samferdselsministeren	106
65. Fra stortingsrepresentant Bjørgulv Froyn, vedr. Kystverkets Produksjon, besvart av fiskeri- og kystministeren	107
66. Fra stortingsrepresentant Inge Ryan, vedr. minikraftverk i Havdalselva., besvart av utenriksministeren	108
67. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. kjøp av vitenskapelig utstyr, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	108
68. Fra stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund, vedr. fordeling av sykehusfunksjoner mellom Arendal og Kristiansand, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	109
69. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. regelverket om rett på behandling og rett til rehabiliteringspenger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	110
70. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. revurdering av refusjonsordningen til kommunene, besvart av barne- og familieministeren	111
71. Fra stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen, vedr. hjelp av legevakt etter voldtekt, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	111
72. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. panteautomater, besvart av miljøvernministeren	112
73. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. stein til operahuset, besvart av kultur- og kirkeministeren	113
74. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. styrking av bibliotek-tjenesten i kommunene, besvart av kultur- og kirkeministeren	113
75. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. avrenning til sjøs, besvart av helse- og omsorgsministeren	115
76. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. skattemessige regler om internprising, besvart av finansministeren.....	116
77. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. kvotehandel og gasskraft, besvart av miljøvernministeren.....	117
78. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. økt konkurranse innen resirkulering og gjenvinning, besvart av moderniseringsministeren	118
79. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. dumping av masse fra Bjørvika-utbyggingen, besvart av miljøvernministeren	119
80. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. klassesdelingsregler i skolen, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	119
81. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. handel med kvinner og barn, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	120
82. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. voldsoffererstatning, besvart av justisministeren.....	121
83. Fra stortingsrepresentant Jørgen Kosmo, vedr. vilkår for Telenor Pensjonskasses pensjonister, besvart av nærings- og handelsministeren.....	122
84. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. skyss til skolen, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	123

	Side
85. Fra stortingsrepresentant Morten Høglund, vedr. adgangskort på Gardermoen, besvart av samferdselsministeren.....	124
86. Fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen, vedr. Norsk interesseforening for Eucleerte, besvart av helse- og omsorgsministeren	125
87. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. voldsoffererstatning, besvart av justisministeren	125
88. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. utenlandske prostituerte, besvart av justisministeren	126
89. Fra stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik, vedr. resirkulert asfalt og miljøgifter, besvart av samferdselsministeren	128
90. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. tilbud om vaksine mot hjernehinnebetennelse, besvart av helse- og omsorgsministeren	129
91. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. Lahaugmoen militærleir, besvart av justisministeren	130
92. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. Regjeringens posisjon i forhold til årets NAC-resolusjon, besvart av utenriksministeren	130
93. Fra stortingsrepresentant Kristin Halvorsen, vedr. kunnskapsmangel når det gjelder lesbiske og homofiles situasjon, besvart av barne- og familieministeren	131
94. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik, vedr. kunnskap om situasjonen for lesbiske og homofile, besvart av barne- og familieministeren	133
95. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik, vedr. forebygging og behandling av lesbiske og homofile med rusrelaterte problem, besvart av barne- og familieministeren	134
96. Fra stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy, vedr. NOVAs rapport 14/03 om lesbiske og homofile, besvart av barne- og familieministeren	134
97. Fra stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy, vedr. selvaksept hos ungdom som er lesbiske og homofile, besvart av barne- og familieministeren	135
98. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. kjønnsidentitet og seksualitet, besvart av barne- og familieministeren	136
99. Fra stortingsrepresentant Lena Jensen, vedr. kompetansen hos fagpersonalet i lærerutdanningen på området levekår for lesbiske og homofile, besvart av barne- og familieministeren.....	137
100. Fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo, vedr. innkjøp av litteratur om homofili til skolebibliotekene, besvart av barne- og familieministeren	137
101. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. psykososialt arbeid overfor barn og unge, besvart av barne- og familieministeren	138
102. Fra stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik, vedr. informasjonsmateriale om homofile og lesbiske i arbeidslivet, besvart av barne- og familieministeren.....	138
103. Fra stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund, vedr. veiledning av foreldre som har lesbiske eller homofile barn, besvart av barne- og familieministeren	139
104. Fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys, vedr. styrke lærernes kompetanse om kjønnsidentitet, besvart av barne- og familieministeren	140

	Side
105. Fra stortingsrepresentant Helge Bjørnsen, vedr. informasjon for å styrke kunnskap om lesbiske og homofiles levekår, besvart av barne- og familieministeren	140
106. Fra stortingsrepresentant Helge Bjørnsen, vedr. informasjonsmateriell om ungdom og seksualitet, besvart av barne- og familieministeren	141
107. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. læreplanen om undervisning om homofili, besvart av barne- og familieministeren	142
108. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. selvmordsforebyggende prosjekt og tiltak, besvart av barne- og familieministeren	142
109. Fra stortingsrepresentant Heidi Sørensen, vedr. veiledning og hjelp til unge lesbiske og homofile, besvart av barne- og familieministeren	143
110. Fra stortingsrepresentant Heidi Sørensen, vedr. materiale om kjønnsidentitet for helse-, sosial- og pedagogisk personale, besvart av barne- og familieministeren	144
111. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. Rådgivningstjenesten for homofile og lesbiske, besvart av barne- og familieministeren	145
112. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. styrke fokuset på lesbiske og homofile i medisiner- og psykologutdanningen, besvart av barne- og familieministeren.....	145
113. Fra stortingsrepresentant Inge Ryan, vedr. informasjonsmateriell om ungdom og seksualitet rettet mot personer som jobber med ungdom, besvart av barne- og familieministeren	146
114. Fra stortingsrepresentant May Hansen, vedr. selvmord blant unge lesbiske og homofile, besvart av barne- og familieministeren.....	147
115. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. kompetansehevende tiltak for personell innenfor det psykiske helsefeltet om kjønnsidentitet og seksualitet, besvart av barne- og familieministeren	147
116. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. vannkraftproduksjonen, besvart av olje- og energiministeren	148
117. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. lesbiske og homofiles deltakelse i idrettslivet, besvart av barne- og familieministeren.....	149
118. Fra stortingsrepresentant Rolf Reikvam, vedr. integrering av temaet kjønnsidentitet og seksualitet i spesialistutdanningen for leger, besvart av barne- og familieministeren	150
119. Fra stortingsrepresentant Åsa Elvik, vedr. lesbisk og homofil ungdom i skolen og utdanningsinstitusjonene, besvart av barne- og familieministeren	150
120. Fra stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik, vedr. farlig skolevei, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	151
121. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. nasjonale verneplaner, besvart av miljøvernministeren	152
122. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. likebehandle saue- og reindriftsnæringen, besvart av miljøvernministeren	153
123. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. anskaffelsen av nye helikopter til redningstjenesten, besvart av justisministeren	154
124. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. småkraftverk, besvart av olje- og energiministeren	154

	Side
125. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. offentliggjøring av den norske kvoten på vågehval i 2005, besvart av fiskeri- og kystministeren	156
126. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. Utlendingsnemnda, besvart av kommunal- og regionalministeren	156
127. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. rusrelaterte oppgaver, besvart av helse- og omsorgsministeren	157
128. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. kriminelle handlinger utført av personer uten lovlig opphold i Norge, besvart av justisministeren	158
129. Fra stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm, vedr. sau over fylkesgrenser, besvart av landbruks- og matministeren	159
130. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. truede dyrearter, besvart av utenriksministeren	160
131. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. antallet rein i Finnmark, besvart av landbruks- og matministeren	161
132. Fra stortingsrepresentant Åsa Elvik, vedr. Innovasjon Norge, besvart av nærings- og handelsministeren	162
133. Spørsmålet ble trukket	163
134. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. kultur i kirkebygg, besvart av kultur- og kirkeministeren	163
135. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. FN-soldater, besvart av utenriksministeren	164
136. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. den israelske atomteknikeren Mordechai Vanunu, besvart av kommunal- og regionalministeren	164
137. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. kunst- og kulturutdanning i utlandet, besvart av utdannings- og forskningsministeren	165
138. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. GATS-forhandlingene, besvart av utenriksministeren	165
139. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. kirkeasyl i Oslo Domkirke, besvart av kommunal- og regionalministeren	166
140. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. intervjuer i UDI, besvart av kommunal- og regionalministeren	167
141. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. revisjon av Overføringsavtalen, besvart av moderniseringsministeren	168
142. Spørsmålet ble trukket	169
143. Fra stortingsrepresentant Hill-Marta Solberg, vedr. egenandeler i helsevesenet for kreftsyk pasient, besvart av helse- og omsorgsministeren	169
144. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. forskrifter og veiledning for frittstående skoler, besvart av utdannings- og forskningsministeren	170
145. Fra stortingsrepresentant Sylvia Brustad, vedr. lavradioaktivt avfall i Sokndal, besvart av olje- og energiministeren	171
146. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. avgifter på båt, besvart av finansministeren	171
147. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. støyforskriftene, besvart av miljøvernministeren	172

	Side
148. Fra stortingsrepresentant Torny Pedersen, vedr. Pensumtjeneste AS, besvart av kultur- og kirkeministeren	173
149. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. bortføring av barn fra Norge, besvart av utenriksministeren	174
150. Fra stortingsrepresentant Gunn Karin Gjul, vedr. tilfluktsrom i Røros kommune, besvart av justisministeren	175
151. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. Hustad leir, besvart av justisministeren.....	176
152. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. IKEA-kampanjen som ba folk om å fjerne klistremerket mot uadressert post, besvart av samferdselsministeren	177
153. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. idrettshaller, besvart av finansministeren.....	178
154. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. dødsulykker i arbeidslivet, besvart av justisministeren	179
155. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. Foreldreutvalget for grunnskolen, besvart av utdannings- og forskningsministeren	181
156. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. ansvarsreformen for Autismenettverket, besvart av helse- og omsorgsministeren	182
157. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. tekstilavfall, besvart av miljøvernministeren	183
158. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. utslipptillatelse på Snøhvit, besvart av miljøvernministeren	183
159. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. vindkraft, besvart av olje- og energiministeren.....	184
160. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. småkraft, besvart av olje- og energiministeren.....	184
161. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. innleid arbeidskraft i fiskeriindustrien, besvart av arbeids- og sosialministeren	185
162. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. Per Gynt-stemnet, besvart av kultur- og kirkeministeren	186
163. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. farlig skolevei, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	188
164. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. Internveg Torsken, besvart av samferdselsministeren.....	189
165. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. Alternativ til vold, besvart av justisministeren	190
166. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. Oslo-politiets prostitusjons- og hallikspanergruppe, besvart av justisministeren	191
167. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. uføreforsikring, besvart av finansministeren.....	192
168. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. sildekvote til to brødre fra Solund, besvart av fiskeri- og kystministeren	193
169. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. Randsfjordferja, besvart av samferdselsministeren	194
170. Fra stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik, vedr. oljerasjonering, besvart av olje- og energiministeren	195
171. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. overskuddet fra Norsk Tipping, besvart av kultur- og kirkeministeren	195

	Side
172. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. kulturminneundersøkelser i regulerte vassdrag, besvart av olje- og energiministeren.	196
173. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. behandlingstiden i Statens innkrevingsentral, besvart av finansministeren.....	197
174. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. familiegjenforening av kurder, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	198
175. Fra stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund, vedr. bruksretten i statsallmenningene, besvart av landbruks- og matministeren.....	199
176. Fra stortingsrepresentant Jørgen Kosmo, vedr. vilkår for pensjonister i Telenor Pensjonskasse i forhold til medlemmer i Statens Pensjonskasse, besvart av nærings- og handelsministeren	200
177. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. mopedførerbevis, besvart av samferdselsministeren.....	201
178. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. holocaustsenter, besvart av utdannings- og forskningsministeren...	202
179. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. den kraftforedlende industrien, besvart av olje- og energiministeren.....	203
180. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. fjernvarme, besvart av olje- og energiministeren.....	204
181. Fra stortingsrepresentant Per Sandberg, vedr. nye forskrifter til førerkort, besvart av samferdselsministeren	205
182. Fra stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik, vedr. selfangst, besvart av fiskeri- og kystministeren	206
183. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. kontroll av fiskere, besvart av fiskeri- og kystministeren	207
184. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. avslag om asyl for kvinne fra Kasakhstan, besvart av kommunal- og regionalministeren	208
185. Fra stortingsrepresentant Reidun Gravdahl, vedr. skilting ved hovedveg til opptreningssentrene, besvart av samferdselsministeren	210
186. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. Enovas satsning på vindkraft i Norge, besvart av olje- og energiministeren.....	211
187. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. krigspensjon, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	212
188. Fra stortingsrepresentant Gunn Olsen, vedr. tilskudd til festivaler for personer med psykiske lidelser, besvart av helse- og omsorgsministeren	213
189. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. Finnmarks helsetjenestetilbud, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	213
190. Fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen, vedr. behandling av traumatiske hjerneskader på Hvidovre Hospital, besvart av helse- og omsorgsministeren	214
191. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevis, vedr. kvalitetssikringsrapport for Jondalstunnelen, besvart av samferdselsministeren.....	215
192. Fra stortingsrepresentant Reidun Gravdahl, vedr. kjøp av nye kampfly, besvart av forsvarsministeren.....	216
193. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. tilbakeførelse av Neurontin til blåreseptlisten, besvart av helse- og omsorgsministeren	217
194. Fra stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen, vedr. fri flyt av helsetjenester, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	218

	Side
195. Fra stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen, vedr. basisbevilgning til de regionale helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsministeren	219
196. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. støtte til idrettslag gjennom tippemidler, besvart av kultur- og kirkeministeren	220
197. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. bestemmelsen om lokale tilsynsutvalg for Jotunheimen nasjonalpark, besvart av miljøvernministeren	220
198. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. Statens vegvesens utlegging av moringer i Hellevikdjupet, besvart av samferdselsministeren	221
199. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. innfasing av nye enhetshelikoptre, besvart av forsvarsministeren	222
200. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. togprosjektet Oslo-Stockholm, besvart av samferdselsministeren	224
201. Fra stortingsrepresentant Karin Galaaen, vedr. skjellanalyser, besvart av landbruks- og matministeren	225
202. Fra stortingsrepresentant Lena Jensen, vedr. barnehageloven, besvart av barne- og familieministeren	226
203. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. samlokalisering av Høgskolen i Bergen, besvart av utdannings- og forskningsministeren	226
204. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. bedrageri, besvart av justisministeren	227
205. Fra stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik, vedr. særskilt gransking av fredede kulturminner, besvart av miljøvernministeren	228
206. Fra stortingsrepresentant Aud Gaundal, vedr. bredbånd i Finnmark, besvart av moderniseringsministeren	228
207. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. kollisjonsputer, besvart av miljøvernministeren	230
208. Fra stortingsrepresentant Jan Simonsen, vedr. SOS Rasime, besvart av kommunal- og regionalministeren	230
209. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. ny planlov, besvart av miljøvernministeren	232
210. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. smertebehandling av kreftpasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren	233
211. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. Foreldreutvalget for grunnskolen, besvart av utdannings- og forskningsministeren	233
212. Fra stortingsrepresentant Rolf Reikvam, vedr. stipend for minoritets- språklige lærere, besvart av utdannings- og forskningsministeren ..	234
213. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. klimareiser i tak 2- ordningen, besvart av helse- og omsorgsministeren	235
214. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. Avinor, besvart av samferdselsministeren	236
215. Fra stortingsrepresentant Ursula Evje, vedr. barn med lese- og skrivevansker i Rælingen kommune, besvart av utdannings- og forskningsministeren	237
216. Fra stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen, vedr. garantistillelse på 75 000 kr i drosjenæringen, besvart av samferdselsministeren	238
217. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. gjenkjøp av egne aksjer, besvart av nærings- og handelsministeren	239

	Side
218. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. semitrailere, besvart av samferdselsministeren.....	240
219. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. Postens reservasjonsmerker, besvart av samferdselsministeren.....	241
220. Fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen, vedr. de regionale helseforetakenes driftsbudsjett for 2005, besvart av helse- og omsorgsministeren	242
221. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. turisme i nasjonalparkene, besvart av miljøvernministeren.....	243
222. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. avvikling av Barsebäck II, besvart av olje- og energiministeren.....	244
223. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. akuttstusykehuset i Vesterålen, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	245
224. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. Jonatunet i Jondal kommune, besvart av helse- og omsorgsministeren	246
225. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. digitalisering av NRKs arkiv, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	247
226. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. støtte til studenter som ønsker å ta kunst- og kulturutdanning i utlandet, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	247
227. Fra stortingsrepresentant Sylvia Brustad, vedr. allmennhetens tilgang til strandsonen i Oslo-området, besvart av miljøvernministeren	248
228. Fra stortingsrepresentant Sylvia Brustad, vedr. salg av Norsk Sjøfartsmuseums eiendom, besvart av moderniseringsministeren...	249
229. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. avgiftene på sjøtransport, besvart av fiskeri- og kystministeren	249
230. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. flyttingen av Arbeidstilsynet, besvart av arbeids- og sosialministeren	251
231. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. flyttingen av Medietilsynet/Eierskapstilsynet, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	252
232. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik, vedr. samfunnsregnskap, besvart av moderniseringsministeren.....	253
233. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. skattereglene for fradragsføring av tap på fordringer, besvart av finansministeren	255
234. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. de anslåtte innsparingene i folketrygden som følger av pensjonskommisjonens forslag, besvart av finansministeren.....	256
235. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. skattelette, besvart av finansministeren	257
236. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Andersen, vedr. 70-årsgrense for bussjåførers kjøretillatelse, besvart av samferdselsministeren	258
237. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. bokbransjeavtalen, besvart av moderniseringsministeren.....	259
238. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. pyramidespill, besvart av kultur- og kirkeministeren	260
239. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. utbytteskatt for utenlandske eiere, besvart av finansministeren.....	261
240. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. opsjonsprogrammer i hel- eller deleide statlige selskaper, besvart av nærings- og handelsministeren.....	262

	Side
241. Fra stortingsrepresentant Gunn Karin Gjøl, vedr. kollisjonsputer, besvart av justisministeren	264
242. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. EU-hæren, besvart av forsvarsministeren	265
243. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. sjømilitær tilstedeværelse, besvart av forsvarsministeren	265
244. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. bruk av ekstern sensor ved eksamen, besvart av utdannings- og forskningsministeren	266
245. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. Norsk Rockforbunds og Hørselshemmedes Landsforbunds samarbeid kalt "Rock mot sus", besvart av helse- og omsorgsministeren	267
246. Fra stortingsrepresentant Per Erik Monsen, vedr. Tollvesenets datsystem, besvart av finansministeren	268
247. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. Norges internasjonale avtaler, besvart av utenriksministeren	270
248. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. vernarbeid, besvart av miljøvernministeren	271
249. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tilskuddet til helhetlig vannforvaltning, besvart av miljøvernministeren	272
250. Fra stortingsrepresentant May Hansen, vedr. barnevernsbarn og ressursbruk i barnevernet, besvart av barne- og familieministeren..	273
251. Fra stortingsrepresentant Tore Nordtun, vedr. innslagspunktet for trinn 2 i toppskatten, besvart av finansministeren	274
252. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. NUF-selskap, besvart av justisministeren	274
253. Fra stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik, vedr. hjelp og avlastning i hjemmet etter fødsel, besvart av helse- og omsorgsministeren	275
254. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. illegale innvandrere, besvart av kommunal- og regionalministeren	276
255. Fra stortingsrepresentant Per Roar Bredvold, vedr. opplysninger om operaen som blir utelatt offentligheten, besvart av kultur- og kirkeministeren	277
256. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. forbud mot vogntog ved Haukeli, besvart av samferdselsministeren	278
257. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. 110-sentralen i Narvik, besvart av justisministeren	279
258. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. ventetiden for barn og unge innen det psykiske helsevernet, besvart av helse- og omsorgsministeren	280
259. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Bjørvikas tilgjengelighet for funksjonshemmede, besvart av miljøvernministeren	281
260. Fra stortingsrepresentant Tore Nordtun, vedr. toppskattsatsene, besvart av finansministeren	281
261. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. Norges rolle og påvirkning i europeisk politikk, besvart av utenriksministeren	283
262. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. Regjeringens informasjon til Stortinget om Snøhvit-prosjektet, besvart av olje- og energiministeren	284

	Side
263. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. UDs eventuelle økonomisk støtte til Cofavic i Venezuela, besvart av utenriksministeren	284
264. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. internasjonale valgobservatører til stortingsvalget, besvart av utenriksministeren	285
265. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. arbeid mot rasisme og diskriminering, besvart av justisministeren	285
266. Fra stortingsrepresentant Sigrun Eng, vedr. nedleggelse av skiflygingsbakken i Vikersund, besvart av kultur- og kirkeministeren	286
267. Fra stortingsrepresentant Gunn Karin Gjøl, vedr. gassferger, besvart av samferdselsministeren	287
268. Fra stortingsrepresentant Per Sandberg, vedr. et initiativ for å sette Sametinget inn i ROBEK-registeret, besvart av kommunal- og regionalministeren	288
269. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. gassbasert industri i Norge., besvart av olje- og energiministeren	289
270. Fra stortingsrepresentant Tore Nordtun, vedr. skatte- og avgiftsendringer, besvart av finansministeren	290
271. Fra stortingsrepresentant Beate Heieren Hundhammer, vedr. unge funksjonshemmede på institusjon, besvart av helse- og omsorgsministeren	291
272. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. Opplysningsvesenets fond, besvart av kultur- og kirkeministeren ..	292
273. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tilgjengelighet for studenter og ansatte med ulike funksjonshemminger på høyskoler og universitet, besvart av utdannings- og forskningsministeren	293
274. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik, vedr. screeningundersøkelser for å gi færre dødsfall ved tykktarmskreft., besvart av helse- og omsorgsministeren	294
275. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. saksbehandlingstiden og skjønnsutøvelsen for tidsbegrenset uførestønad, besvart av arbeids- og sosialministeren	295
276. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. forskningsinnsatsen innenfor den marine sektor- og landbruksforskningen, besvart av fiskeri- og kystministeren	296
277. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. personsøk med narkohund, besvart av justisministeren	297
278. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. spesialpedagogisk hjelp i barnehager, besvart av barne- og familieministeren	297
279. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. forskrift om årsberetning, besvart av kommunal- og regionalministeren	298
280. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. fornyelse av sertifikater for bil, besvart av samferdselsministeren	299
281. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. sjokolade- og sukkervareindustriens rammebetingelser, besvart av finansministeren	301
282. Fra stortingsrepresentant André Kvakkestad, vedr. fri rettshjelp for nordmenn som har fått medhold i Menneskerettsdomstolen til å føre sin sak for norsk domstol, besvart av justisministeren	301
283. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. flyktningfar, besvart av kommunal- og regionalministeren	303

	Side
284. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. urimelige merkostnader ved passering av bomringer, besvart av samferdselsministeren	304
285. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. E-tjenestens eiendom på Nordstrand i Oslo, besvart av forsvarsministeren	305
286. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. utdanning av helsepersonell i Norge, besvart av helse- og omsorgsministeren	306
287. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. bompengeselskaper, besvart av samferdselsministeren.....	308
288. Fra stortingsrepresentant Per Erik Monsen, vedr. merverdiavgift og fradrag for kostnader i tilknytning til utleie av bygg, besvart av finansministeren	309
289. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Hansen, vedr. årsregnskap, besvart av finansministeren	310
290. Fra stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen, vedr. helseskader forårsaket av legemidler med alvorlige bivirkninger, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	311
291. Fra stortingsrepresentant Jorunn Ringstad, vedr. E134 over Haukeli, besvart av samferdselsministeren.....	312
292. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. fargekoding av ansatte, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	313
293. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. ressursbruk i norsk skole, besvart av utdannings- og forskningsministeren	314
294. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. rutiner ved tilsetninger innen helsevesenet, besvart av helse- og omsorgsministeren	314
295. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. redningshelikoptertjenesten, besvart av justisministeren.....	315
296. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. økonomiske byrder for skattyteren når ligningsavgjørelser endres til gunst for ham/henne, besvart av finansministeren	316
297. Fra stortingsrepresentant Hill-Marta Solberg, vedr. nåverdien av de vedtatte og planlagte skatte- og avgiftslettelsene i perioden 2002-2050, besvart av finansministeren.....	317
298. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. polititilbudet i Ringsaker kommune, besvart av justisministeren.....	318
299. Fra stortingsrepresentant Per Erik Monsen, vedr. tollkredittgrense, besvart av finansministeren.....	319
300. Fra stortingsrepresentant Ivar Østberg, vedr. søk i folkeregisteret for sykehusene, besvart av finansministeren	320
301. Fra stortingsrepresentant Eli Sollied Øveraas, vedr. finansiering av Nordøyvegen i Haram og Sandøy, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	321
302. Fra stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt, vedr. flytteprosessen av Luftfartstilsynet til Bodø, besvart av samferdselsministeren.....	322
303. Fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys, vedr. oversikt over offentlige arbeidsplasser, besvart av moderniseringsministeren.....	323
304. Fra stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen, vedr. utflytting av statlige arbeidsplasser fra Oslo-regionen, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	324

	Side
305. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. manglende kapasitet i kraftnettet på Fosen, besvart av olje- og energiministeren	325
306. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. etablering av et gjeldsregister, besvart av moderniseringsministeren.....	326
307. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. omfanget av PCB-forurensning i Bergen, besvart av miljøvernministeren	327
308. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. lese- og skrivevansker, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	328
309. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. andre alternativer enn å plassere barn i påkrevde situasjoner i fengsel, besvart av justisministeren	329
310. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. forutsetningene rundt Barsebäck II-nedleggelsen, besvart av olje- og energiministeren	331
311. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. klimagasser på norsk sokkel, besvart av olje- og energiministeren.....	332
312. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. vern på sørlandet, besvart av miljøvernministeren	332
313. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. utenlandske selskaper med filial i Norge, besvart av justisministeren.....	333
314. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. arbeidsledighet i Vardø, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	334
315. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. merverdiavgift og drikkevann, besvart av finansministeren.....	335
316. Fra stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen, vedr. laksesykdommen Infeksiøs lakseanemi (ILA), besvart av fiskeri- og kystministeren	336
317. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. regler om røykefrihet på norske sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	337
318. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. fremtidig norsk skiflygingsbakke, besvart av kultur- og kirkeministeren	338
319. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. tilleggskattesatsene i forhold til levert/ikke-levert selvangivelse, besvart av finansministeren.....	339
320. Fra stortingsrepresentant May Hansen, vedr. barnevernet i Halden, besvart av barne- og familieministeren.....	340
321. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. Bolærne-saken, besvart av moderniseringsministeren.....	340
322. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. Bolærne-saken, besvart av forsvarsministeren.....	341
323. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. sykdommen myalgisk encefalopati, besvart av helse- og omsorgsministeren	342
324. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. Storesand på Hvaler, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	343
325. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. ny amerikansk ambassade, besvart av forsvarsministeren	344
326. Fra stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad, vedr. tråkkemaskin i skianlegg/skiløyper, besvart av samferdselsministeren	345
327. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. voldsoffererstatningsordningen, besvart av justisministeren	346

	Side
328. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. finansiering av praksisundervisning, besvart av helse- og omsorgsministeren	346
329. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Oljefondet, besvart av finansministeren	348
330. Fra stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold, vedr. personellets ytringsfrihet i helsevesenet, besvart av helse- og omsorgsministeren	348
331. Fra stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll, vedr. norske utenrikspolitiske interesser, besvart av utenriksministeren.....	350
332. Fra stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen, vedr. opptakskravene for studiet Marin biologi ved Høgskolen i Bodø, besvart av utdannings- og forskningsministeren	350
333. Fra stortingsrepresentant Beate Heieren Hundhammer, vedr. laksens evner til å overleve angrep av Gyrodactylus salaris, besvart av miljøvernministeren	351
334. Fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys, vedr. algegiftkontroll, besvart av fiskeri- og kystministeren	352
335. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. oppholdstillatelse for russisk enke, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	353
336. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. mangler i psykiatritilbudet til befolkningen i Stavanger og Rogaland, besvart av helse- og omsorgsministeren	354
337. Fra stortingsrepresentant Grethe G. Fossum, vedr. nye forskrifter om forvaltning av rovvilt, besvart av miljøvernministeren.....	355
338. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. rabattordningen i forbindelse med kjøp av bøker, besvart av moderniseringsministeren	355
339. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. konsesjon for kamskjelloppdrettere, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	356
340. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. habilitet i voldtektssak, besvart av justisministeren	357
341. Fra stortingsrepresentant John I. Alvheim, vedr. fordeling av psykiatriske pasienter mellom Dikemark og Ullevål sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	358
342. Fra stortingsrepresentant Haakon Blankenborg, vedr. Aung San Suu Kyi, besvart av utenriksministeren.....	359
343. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. alternativ farlei inn til Bergen havn, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	360
344. Fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth, vedr. forskjellsbehandling av opptak ved barnehagene, besvart av barne- og familieministeren	360
345. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. sammenslåinger av lensmannsdistrikter, besvart av justisministeren	361
346. Fra stortingsrepresentant Thore A. Nistad, vedr. rakfiskproduksjonen i Valdres, besvart av miljøvernministeren.....	362
347. Fra stortingsrepresentant Lena Jensen, vedr. fordeling av midler til regional filmsatsning, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	363
348. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. mishandlede kvinner, besvart av justisministeren	364
349. Fra stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik, vedr. spesialiserte sykehus innen psykiatri lokalisert til Midt-Norge, besvart av helse- og omsorgsministeren	365

	Side
350. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. oppnevningen av regional rovviltneemd for Oppland, besvart av miljøvernministeren	366
351. Fra stortingsrepresentant Lars Rise, vedr. behandling av asylsøknad, besvart av utenriksministeren.....	368
352. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. gjenbosette tsjetsjenske flyktninger i andre deler av Russland, besvart av kommunal- og regionalministeren	369
353. Fra stortingsrepresentant Jan Simonsen, vedr. utsettelse av åpningen av Lindrende enhet ved Sørlandet sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	370
354. Fra stortingsrepresentant Inge Ryan, vedr. veterinærberedskap, besvart av landbruks- og matministeren	371
355. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. debatt om teknologi og klimaendringer på Klimatoppmøtet i Buenos Aires, besvart av miljøvernministeren	372
356. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. gasskraftverk med CO ₂ -håndtering, besvart av olje- og energiministeren.....	372
357. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. fremtidig norsk skiflygningsbakke, besvart av kultur- og kirkeministeren	373
358. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. Karachay-folket, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	374
359. Fra stortingsrepresentant Per Sandberg, vedr. interkommunale selskap, besvart av kommunal- og regionalministeren	375
360. Fra stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn, vedr. fergekapasiteten Halhjem-Sandvikvåg, besvart av samferdselsministeren.....	376
361. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. rovviltforvaltningen, besvart av miljøvernministeren.....	377
362. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. tunnelarbeidet under operabygget, besvart av miljøvernministeren	378
363. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. norske trålere, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	379
364. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. utviste personer som begår kriminalitet, besvart av justisministeren.....	380
365. Fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo, vedr. miljøgiftinnholdet i massene dumpet i Dramstadbukta i Buskerud, besvart av miljøvernministeren	381
366. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. kvalitet og innhold ved våre lokalsykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	383
367. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. styringsgruppe for Den blå-grønne matalliansen, besvart av utdannings- og forskningsministeren	384
368. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. bilavgifter, besvart av finansministeren.....	385
369. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. Opplysningsvesenets fonds salg av dyrket jord, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	386
370. Fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen, vedr. regler om førerkort og sykdom, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	387
371. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. soldatutdanningen av kystjegere, besvart av forsvarsministeren	389

	Side
372. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. sammenslåing av Beiarn og Saltdal lensmannsdistrikt, besvart av justisministeren	389
373. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. nedleggelse av det norske representasjonstoret på Gaza, besvart av utenriksministeren.	390
374. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. elsikkerhetsarbeidet, besvart av justisministeren	391
375. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. utvist drapsmann, besvart av justisministeren	392
376. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. forebyggende arbeid langs jernbanelinjene, besvart av samferdselsministeren.....	394
377. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. strømberedskap, besvart av olje- og energiministeren	395
378. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. Sivilforsvarets varslingsanlegg, besvart av justisministeren	396
379. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. asylsøknad, besvart av kommunal- og regionalministeren	397
380. Fra stortingsrepresentant Lena Jensen, vedr. Telenors leveringsforpliktelse og beredskap, besvart av samferdselsministeren	398
381. Fra stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen, vedr. Bjerkvik Tekniske Verksted, besvart av forsvarsministeren.....	399
382. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. legemidler fra butikk, besvart av helse- og omsorgsministeren	400
383. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. avdelingskontor for den statlige lønnsgarantiordningen til Vardø, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	400
384. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. rammevilkårene for norske sirkus, besvart av finansministeren.....	401
385. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. nordsjødykkerne, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	402
386. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. asylsøker som oppholder seg ulovlig i landet, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	403
387. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. afghansk kvinne i Tyskland, besvart av kommunal- og regionalministeren	404
388. Fra stortingsrepresentant May Britt Vihovde, vedr. deponering av forurensede sedimenter i Dramstadbukta, besvart av miljøvernministeren	405
389. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. kontantstøtte og sosialhjelp, besvart av arbeids- og sosialministeren	406
390. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. pappapermisjon, besvart av barne- og familieministeren	407
391. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. plan- og bygningsloven, besvart av kommunal- og regionalministeren	408
392. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. Økokrims hvitvaskingsteam, besvart av justisministeren	409
393. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. tjenestemoms for frivillige organisasjoner, besvart av kultur- og kirkeministeren	411
394. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. merverdiavgift og veldedighetsarbeid, besvart av finansministeren.....	411

	Side
395. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. døve på sykehjem, besvart av helse- og omsorgsministeren	412
396. Fra stortingsrepresentant Eli Sollied Øveraas, vedr. nødsambandet, besvart av samferdselsministeren.....	413
397. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. uthenging og sjikane av navngitte enkeltpersoner på norske internettsider, besvart av justisministeren.....	415
398. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. taxfree-salg ved ankomst til Norge, besvart av finansministeren	416
399. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. Kystjegerkommandoen på Trondenes, besvart av forsvarsministeren	417
400. Fra stortingsrepresentant John I. Alvheim, vedr. Liavatnet skole i Trondheim, besvart av helse- og omsorgsministeren	418
401. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. låneordningen for kirkebygg, besvart av kultur- og kirkeministeren	419
402. Fra stortingsrepresentant Jan Simonsen, vedr. regelverk som sikrer handicappede gratis bilparkering på offentlige parkeringsanlegg, besvart av samferdselsministeren.....	420
403. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tilbud innen barnevern, PU og psykiatri i småkommuner, besvart av kommunal- og regionalministeren	420
404. Fra stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen, vedr. representanter fra Nord-Norge i statlige utvalg, besvart av miljøvernministeren ...	422
405. Fra stortingsrepresentant Jan Simonsen, vedr. trusler fra personer som ikke kan stilles for retten på grunn av psykiske lidelser, besvart av justisministeren.....	423
406. Fra stortingsrepresentant Per Erik Monsen, vedr. takstmenn, besvart av finansministeren	424
407. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. fakturering av bedrifter, besvart av justisministeren	425
408. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. innleide konsulenter for å lage ett prosjekt for etterbruk av Lahaugmoen, besvart av forsvarsministeren	426
409. Fra stortingsrepresentant Rita Tveiten, vedr. innhold av kontrakten som Forsvaret har inngått med NATECH, besvart av forsvarsministeren	427
410. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. sysselsetting i kyst-Finnmark, besvart av kommunal- og regionalministeren	428
411. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. pasienter med sykdommen Myalgisk encefalopati, besvart av helse- og omsorgsministeren	429
412. Fra stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold, vedr. Teksttelefonen i Engerdal, besvart av moderniseringsministeren	429
413. Fra stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold, vedr. kutt i tjenestetilbudet i Engerdal kommune, besvart av kommunal- og regionalministeren	430
414. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. vikepliktsreglene for syklende, besvart av samferdselsministeren	431
415. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. overproduksjon av svinekjøtt, besvart av landbruks- og matministeren.....	432
416. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. Elgå oppvekstsenter, besvart av kommunal- og regionalministeren	433

	Side
417. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. skader på biler ved steinsprang i tunneler, besvart av samferdselsministeren.....	433
418. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Gjensidige NORs næringsundersøkelse for 2005, besvart av nærings- og handelsministeren.....	434
419. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. gransking av polsjefer, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	435
420. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. tannhelsen hos eldre, besvart av helse- og omsorgsministeren	436
421. Fra stortingsrepresentant John I. Alvheim, vedr. helsetilbudet i Nord-Norge, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	437
422. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. landlinjene innenfor videregående opplæring, besvart av utdannings- og forskningsministeren	438
423. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. etterbruken av forsvarsanlegg, besvart av forsvarsministeren	439
424. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. ubåt utenfor Fedje i Hordaland, besvart av fiskeri- og kystministeren	440
425. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. oversikt over bolig- og omsorgstilbudet til psykisk syke i kommunene, besvart av helse- og omsorgsministeren	441
426. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. rekrutteringspraksis i Utenriksdepartementet, besvart av utenriksministeren	442
427. Fra stortingsrepresentant Rolf Reikvam, vedr. GE Energy, besvart av nærings- og handelsministeren.....	443
428. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. mini- og mikrokraftverk, besvart av olje- og energiministeren	444
429. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve, vedr. behandling av rusmisbrukere, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	444
430. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. flytting av Konkurransetilsynet, besvart av moderniseringsministeren	445
431. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. flytting av Sjøfartsdirektoratet, besvart av nærings- og handelsministeren	447
432. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. høve etter Utlendingsforskrifta til å ta "sterke menneskelege omsyn", besvart av kommunal- og regionalministeren	448
433. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. rettigheter for barn og unge fra minoriteten romani, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	450
434. Fra stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund, vedr. Guantánamo-basen, besvart av utenriksministeren.....	451
435. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. utvisning av mindreårige søsken, besvart av kommunal- og regionalministeren.	451
436. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. rørledningsystem for kjølevann hos Statoil, besvart av olje- og energiministeren.....	452
437. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. KOLS-medisin på blå resept, besvart av helse- og omsorgsministeren	453
438. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. CO ₂ -håndtering på evt nye gasskraftkonsesjoner, besvart av olje- og energiministeren	454

	Side
439. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. reguleringsplanen for steinbruddet i Espevik i Tysvær, besvart av miljøvernministeren	455
440. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. flytting av Aetat, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	456
441. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. forsinkelser i saksbehandlingen ved hjelpemiddelsentraler pga. nytt datasystem, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	457
442. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. taretrålernes situasjon, besvart av miljøvernministeren.....	458
443. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. underskudd ved Sykehuset Innlandet, besvart av helse- og omsorgsministeren	459
444. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. ombruk og gjenvinning av utrangerte plast- og glassfiberbåter i Norge, besvart av miljøvernministeren	460
445. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. tiårsbegrensningen for fremførbart underskudd, besvart av finansministeren	461
446. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. driftssikre forsyningsanlegg mot strømavbrudd, besvart av olje- og energiministeren	461
447. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. asyl til Iraker, besvart av kommunal- og regionalministeren	462
448. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. redusering av støyforurensning, besvart av samferdselsministeren.....	463
449. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. kontantstøtte til norske studenter i utlandet, besvart av utdannings- og forskningsministeren	464
450. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. turisthytta Snøheim, besvart av miljøvernministeren	465
451. Fra stortingsrepresentant John I. Alvheim, vedr. Rusreform II, besvart av helse- og omsorgsministeren	466
452. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. flyttingen av direktoratet for beredskap og samfunnssikkerhet, besvart av justisministeren ...	467
453. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. smøring og korrupsjon i norsk næringsliv, besvart av justisministeren	469
454. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. Ringvei Nord i Tønsberg, besvart av miljøvernministeren.....	470
455. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. arbeids- og oppholdstillatelse, besvart av kommunal- og regionalministeren....	471
456. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. fødselspermisjon, besvart av barne- og familieministeren	472
457. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. trygderettigheter for fiskere og fangstfolk, besvart av arbeids- og sosialministeren	473
458. Fra stortingsrepresentant Gunhild Øyangen, vedr. de frivillige organisasjonenes uavhengige vokterrolle i forhold til staten i utviklingspolitikken, besvart av utviklingsministeren	474
459. Fra stortingsrepresentant Gunhild Øyangen, vedr. et globalt forpliktende rammeverk for bedrifters samfunnsansvar, besvart av utenriksministeren	475
460. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. festivalen Mela, besvart av kommunal- og regionalministeren	476
461. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. småkraftverk i Åbødalsvassdraget, besvart av olje- og energiministeren	477

	Side
462. Fra stortingsrepresentant Olav Akselsen, vedr. bonuspoeng på hotell, besvart av moderniseringsministeren	477
463. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. pilotprosjektet "Intensiv motorisk trening av barn med CP" ved UNN og RNNK, besvart av helse- og omsorgsministeren	478
464. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. prosedyre for skoler som mottar gjestelever fra utlandet, besvart av utdannings- og forskningsministeren	479
465. Fra stortingsrepresentant Sigvald Oppebøen Hansen, vedr. innsparing ved Blefjell sjukehus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	480
466. Fra stortingsrepresentant Jørund Leknes, vedr. programvarepatenter, besvart av justisministeren	481
467. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. gaubebestanden, besvart av miljøvernministeren	483
468. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. merverdifritak for alternativ behandling, besvart av finansministeren	483
469. Fra stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen, vedr. særfradrag for utgifter knyttet til rusbehandling, besvart av finansministeren.....	484
470. Fra stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy, vedr. smøring i Forsvaret, besvart av forsvarsministeren.....	485
471. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. CO ₂ -håndtering for nye gasskraftverkkonsesjoner, besvart av olje- og energiministeren	486
472. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. CO ₂ -frie gasskraftverk, besvart av olje- og energiministeren.....	486
473. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. de kostnadseffektive energiløsningene, besvart av olje- og energiministeren	487
474. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. innsparing ved sykehuset i Vestfold (SIV), besvart av helse- og omsorgsministeren	488
475. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. forsvarlig transport av akutt syke i Vestfold, besvart av helse- og omsorgsministeren	489
476. Fra stortingsrepresentant Morten Høglund, vedr. Lønnsgarantiordningens flytting til Vardø, besvart av arbeids- og sosialministeren	490
477. Fra stortingsrepresentant John I. Alvheim, vedr. Doman-metoden, besvart av helse- og omsorgsministeren	491
478. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. for mye betaling ved toll, besvart av finansministeren.....	491
479. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. inkludering av tannhelsetjenesten i refusjons- og egenandelsystemet, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	492
480. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. 337 skvadronen, besvart av forsvarsministeren.....	493
481. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. fosterhjemsbarn og anskaffelse av bolig, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	493
482. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. skånsom transport av skiturister med beltebil, besvart av miljøvernministeren	494
483. Fra stortingsrepresentant Per Erik Monsen, vedr. opprettholdelse av et habilt takseringsapparat, besvart av finansministeren.....	495
484. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. støy fra barnelek, besvart av helse- og omsorgsministeren	496
485. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. modernisering av norske kraftverk, besvart av olje- og energiministeren	497

	Side
486. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. byggetillatelsen som er gitt til prinsesse Märtha Louise innenfor markagrensa, besvart av miljøvernministeren	498
487. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. ortopedisk fottøy, besvart av arbeids- og sosialministeren	499
488. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. turistnæringens ervervsmessig kjøring med beltevogn, besvart av miljøvernministeren	500
489. Fra stortingsrepresentant Heidi Sørensen, vedr. utvidelse av E6 fra Minnesund til Skaberud, besvart av samferdselsministeren	501
490. Fra stortingsrepresentant Eli Sollied Øveraas, vedr. knivstikkingssak i Rauma kommune, besvart av justisministeren.....	503
491. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. norsk borgers rettssikkerhet og menneskerettigheter i Spania, besvart av justisministeren	504
492. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. laksestrid, besvart av fiskeri- og kystministeren	505
493. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. økt studentboligbygging og lik dekningsgrad for studiestedene, besvart av utdannings- og forskningsministeren	506
494. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. ballbinger, besvart av kultur- og kirkeministeren	506
495. Fra stortingsrepresentant Sigvald Oppebøen Hansen, vedr. bestemmelsene om arbeidsgivers lønnspliktperiode, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	507
496. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. utgifter til nasjonale prøver, besvart av utdannings- og forskningsministeren	508
497. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. ortopedisk skoproduksjon på bedriften Sophies Minde ortopedi på Hamar, besvart av moderniseringsministeren.....	509
498. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsministeren	510
499. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. oljevernberedskapen langs kysten av Finnmark, besvart av fiskeri- og kystministeren	510
500. Fra stortingsrepresentant Rolf Reikvam, vedr. lærertetthet, besvart av utdannings- og forskningsministeren	511
501. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. støtte fra Lånekassen til ikkenorske statsborgere, besvart av utdannings- og forskningsministeren	512
502. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. opprydding på smelteverkstomten i Odda, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	513
503. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. økt tap i beiteområdene, besvart av miljøvernministeren	514
504. Fra stortingsrepresentant Åse Wisløff Nilssen, vedr. uføretrygdede, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	515
505. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. svevestøv i Oslo, besvart av miljøvernministeren	516
506. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. oversikt over antall arbeidsplasser i Forsvaret, besvart av forsvarsministeren.....	517

	Side
507. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. Statkraft, besvart av nærings- og handelsministeren	518
508. Fra stortingsrepresentant Gunhild Øyangen, vedr. FNs kvinnekommisjonsmøte i New York, besvart av utviklingsministeren	519
509. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. skattemessig fradrag for FoU-kostnader, besvart av finansministeren.....	520
510. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. innløsningen av eiendommer i forbindelse med rv 4-utbyggingen gjennom Gran kommune, besvart av samferdselsministeren.....	521
511. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. tidskriftet Velferd, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	522
512. Fra stortingsrepresentant Rita Tveiten, vedr. erstatning til de menige som tjenestegjorde på marinefartøyet KNM "Kvikk", besvart av forsvarsministeren	523
513. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. bruktbilavgiftene, besvart av finansministeren	524
514. Fra stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen, vedr. arbeidsfordelingen mellom konkurransemyndighetene og landbruksmyndighetene, besvart av moderniseringsministeren	525
515. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. 6. byggetrinn ved sykehuset i Tønsberg, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	526
516. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. utenlandske EØS-borgeres rett til lån og stipend i Lånekassen, besvart av utdannings- og forskningsministeren	526
517. Fra stortingsrepresentant Heidi Sørensen, vedr. ny sentralarrest ved Botsparken i Oslo, besvart av justisministeren	527
518. Fra stortingsrepresentant Olav Akselsen, vedr. forvaltning av statleg eigarskap, besvart av nærings- og handelsministeren	528
519. Fra stortingsrepresentant Olav Akselsen, vedr. leie av museer, besvart av nærings- og handelsministeren	529
520. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. pasienters krav på å få behandling i utlandet, besvart av helse- og omsorgsministeren	529
521. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. private videregående skoler, besvart av utdannings- og forskningsministeren	530
522. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. langtidsledige dyslektikere, besvart av arbeids- og sosialministeren	531
523. Fra stortingsrepresentant Heidi Sørensen, vedr. helseskadelige stoffer, besvart av helse- og omsorgsministeren	533
524. Fra stortingsrepresentant Torny Pedersen, vedr. lensmannskontor i Beiarn kommune, besvart av justisministeren	534
525. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. private kontraktører i stridende stillinger, besvart av forsvarsministeren.....	534
526. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve, vedr. status for helikopterbasen i Florø, besvart av justisministeren	536
527. Fra stortingsrepresentant Signe Øye, vedr. muslimske begravelser, besvart av kultur- og kirkeministeren	536
528. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. Botsparken, besvart av justisministeren.....	537
529. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. flyktninger i området mellom Jordan og Irak, besvart av kommunal- og regionalministeren	538

	Side
530. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. kuppet i Nepal, besvart av utenriksministeren.....	539
531. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. steinutvinning i Seljestokken i Flora, besvart av miljøvernministeren	540
532. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. beltevognkjøring, besvart av miljøvernministeren	541
533. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. hjem-skolesamarbeid, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	541
534. Fra stortingsrepresentant Olav Akselsen, vedr. minerallov, besvart av nærings- og handelsministeren.....	542
535. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. flyktninger som nektes kontakt med sine lands myndigheter, besvart av utenriksministeren	543
536. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. produksjon av ortopedisk fottøy, besvart av arbeids- og sosialministeren	544
537. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. hospiteringsordningene, besvart av moderniseringsministeren	545
538. Fra stortingsrepresentant Arne Lyngstad, vedr. nedleggelse av kulturskolen i Gaular kommune, besvart av utdannings- og forskningsministeren	546
539. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. Lyse kraft, besvart av miljøvernministeren	546
540. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. bruk av Statkraft som verktøy for å sikre videre drift av Sørumsand Verksted, besvart av nærings- og handelsministeren.....	547
541. Fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys, vedr. offentlig velferd, besvart av finansministeren.....	548
542. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. vegpakka for Bergen, besvart av kommunal- og regionalministeren	548
543. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. Riksteatrets turnéprogram i Rogaland, besvart av kultur- og kirkeministeren	549
544. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. en kvinnes ryggoperasjon i Sverige, besvart av helse- og omsorgsministeren ..	550
545. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. størrelsen på inkassosalærer, besvart av justisministeren.....	552
546. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. internprising, besvart av finansministeren	553
547. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. nedleggelse av post 4 ved Lurud, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	554
548. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. bruk av privat kystovervåkning, besvart av forsvarsministeren	555
549. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. Stad skipstunnel, besvart av fiskeri- og kystministeren	556
550. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. avtale mellom Norge og Polen, besvart av utenriksministeren	557
551. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. samisk flagg på 17. mai, besvart av kommunal- og regionalministeren	558
552. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. ny artistskattelov, besvart av finansministeren.....	558

	Side
553. Fra stortingsrepresentant John I. Alvheim, vedr. barneavdelingen ved Sørlandet sykehus HF Arendal, besvart av helse- og omsorgsministeren	560
554. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. matsminke, besvart av helse- og omsorgsministeren	561
555. Fra stortingsrepresentant John I. Alvheim, vedr. skole- rusbehandling, besvart av utdannings- og forskningsministeren	562
556. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. utbygging til næringsformål i strandsonen, besvart av miljøvernministeren	563
557. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. tomtfestere på Ridabu utenfor Hamar, besvart av kultur- og kirkeministeren	564
558. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. overgangsstonad, besvart av barne- og familieministeren	566
559. Fra stortingsrepresentant Signe Øye, vedr. AutoPASS-brikke på Bastø-Fosenfergene mellom Moss-Horten, besvart av samferdselsministeren	567
560. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. Redd Barnas rapport De skjulte straffede, besvart av barne- og familieministeren	567
561. Fra stortingsrepresentant May Hansen, vedr. pengestøtte til Alfa- teamet i tre Follokommuner, besvart av barne- og familieministeren	568
562. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. kostnader ved opplæring/dressur av polititjenestehunder, besvart av finansministeren	569
563. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. ekstraavgift på flyreiser, besvart av miljøvernministeren	570
564. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. nynorskurs i Miljøverndepartementet, besvart av miljøvernministeren	571
565. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. samferdselsinvesteringene i en radius av 12 mil fra Oslo, besvart av samferdselsministeren	565
566. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. avgiftsbelegging av drivstoff på fly for å få Afrika ut av fattigdomsfella, besvart av miljøvernministeren	573
567. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. stenging av bokollektiv for minoritetskvinner, besvart av barne- og familieministeren	573
568. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. reguleringspremie i forsikringsvirksomhetsloven, besvart av finansministeren	574
569. Fra stortingsrepresentant Torny Pedersen, vedr. ABM-reformen, besvart av kultur- og kirkeministeren	575
570. Fra stortingsrepresentant Lena Jensen, vedr. registrering av elevenes resultater fra de nasjonale prøvene, besvart av utdannings- og forskningsministeren	576
571. Fra stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen, vedr. merkeregister for fiskebåter, besvart av fiskeri- og kystministeren .	576
572. Fra stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy, vedr. menneskerettigheter og seksuell orientering, besvart av utenriksministeren	577
573. Fra stortingsrepresentant Torny Pedersen, vedr. hørselshemmede, besvart av kultur- og kirkeministeren	579
574. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. oversikt over antall arbeidsplasser i Forsvaret, besvart av forsvarsministeren	580

	Side
575. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. omsettelige utslippskvoter i tråd med Kyoto-protokollen, besvart av olje- og energiministeren	580
576. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. forhåndsinnkreving av bompenger, besvart av samferdselsministeren	581
577. Fra stortingsrepresentant Åsa Elvik, vedr. forekomsten av dioksin i oppdrettsfisk, besvart av fiskeri- og kystministeren	582
578. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. alkoholreklame, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	583
579. Fra stortingsrepresentant Inge Ryan, vedr. støtteordninger i norsk landbruk, besvart av landbruks- og matministeren	585
580. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. politiutrykning på Fedje i Nordhordland, besvart av justisministeren.....	589
581. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. initiativ etter rapporten "Samlet innsats og ny struktur", besvart av fiskeri- og kystministeren	590
582. Fra stortingsrepresentant Gunn Olsen, vedr. helseforetakenes basistilskudd, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	591
583. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. etiske retningslinjer for Oljefondet, besvart av finansministeren.....	592
584. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. Oljefondets investeringer i Burma, besvart av finansministeren.....	593
585. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. Politietaten i Vest-Finnmark, besvart av justisministeren	594
586. Fra stortingsrepresentant Jørund Leknes, vedr. nye retningslinjer for statstøtte, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	594
587. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. midler til omstillingstiltak i vanskeligstilte kommuner i Finnmark, besvart av kommunal- og regionalministeren	596
588. Fra stortingsrepresentant Jørund Leknes, vedr. vannkraftutbygginger, besvart av olje- og energiministeren	597
589. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. bruk av verneområdet Trillemarka, besvart av miljøvernministeren	598
590. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. ulemper for treforedlingsindustrien pga. særnorske ordninger i klimapolitikken, besvart av miljøvernministeren	599
591. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. uttrekk, kostnad og tilskudd til private skoler, besvart av utdannings- og forskningsministeren	600
592. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tiltak for yrkeshemmede, besvart av arbeids- og sosialministeren	603
593. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. Telenors monopolsituasjon, besvart av samferdselsministeren	604
594. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. frittstående skoler, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	606
595. Fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen, vedr. sjette byggetrinn ved sykehuset i Tønsberg, besvart av helse- og omsorgsministeren	607
596. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. ureturnerbare asylsøkere, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	608

	Side
597. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. stopping av sløseriet med elektrisitet, besvart av olje- og energiministeren	609
598. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Andersen, vedr. drift av Evje trafikkstasjon, besvart av samferdselsministeren.....	610
599. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. privatisering av strandsonen, besvart av miljøvernministeren.....	611
600. Fra stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad, vedr. farmasistudenter ved Universitet i Oslo, besvart av utdannings- og forskningsministeren	612
601. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. små vannkraftprosjekter, besvart av olje- og energiministeren	613
602. Fra stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad, vedr. elever med lærevansker og nasjonale prøver, besvart av utdannings- og forskningsministeren	613
603. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. økte leieutgifter for politiet, besvart av justisministeren	614
604. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. politidekningen i Sauda i Rogaland, besvart av justisministeren.....	615
605. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. tilbakeføring av rettighetene til fiskebåten "Utvik Senior", besvart av fiskeri- og kystministeren	616
606. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. forsvarlig politiberedskap for Sauda og Suldal, besvart av justisministeren....	617
607. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. dokumentavgift for samboende par, besvart av finansministeren	618
608. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. administrasjonskostnader i forbindelse med årsavgiften for bil, besvart av finansministeren.....	618
609. Fra stortingsrepresentant Lena Jensen, vedr. kommunale systemer for behandling av våtorganisk avfall, besvart av miljøvernministeren..	619
610. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. retningslinjer for lokalisering av vindmøller, besvart av olje- og energiministeren	620
611. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. søknader om nye konsesjoner for gasskraftverk, besvart av olje- og energiministeren	621
612. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. bygging av en skogsvei fra Hølland til Ualand., besvart av landbruks- og matministeren.....	621
613. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. krav om sprinkelanlegg i boliger, besvart av justisministeren	622
614. Fra stortingsrepresentant Julie Christiansen, vedr. brudd på menneskerettighetene i Afghanistan, besvart av utenriksministeren	624
615. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. borevindu for "Eirik Raude", besvart av olje- og energiministeren.....	625
616. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. forhøyet hjelpestønad det året uføre er 18 år, besvart av arbeids- og sosialministeren	626
617. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. hjelp til urbefolkningen etter tsunamien, besvart av utviklingsministeren....	627
618. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. drapet på den tsjetsjenske opprørslederen Aslan Maskhadov, besvart av utenriksministeren	629
619. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. bedre tilsettingsprosedyrer ved sykehusene, besvart av helse- og omsorgsministeren	629

	Side
620. Fra stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund, vedr. lokal nærings- utvikling innen bioenergi, besvart av landbruks- og matministeren	630
621. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. svekket tilbud til ungdommen ved Øvsttunsenteret i Bergen, besvart av barne- og familieministeren	631
622. Fra stortingsrepresentant Aud Gaundal, vedr. utbygging av bredbånd, besvart av olje- og energiministeren	632
623. Fra stortingsrepresentant Aud Gaundal, vedr. realisering av et Forsvarets Hus i Steinkjer, besvart av forsvarsministeren	633
624. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. fiskedumping, besvart av fiskeri- og kystministeren	634
625. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. avsettelse av styret i Helse Fonna, besvart av helse- og omsorgsministeren....	636
626. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. tekniske hjelpemidler til funksjonshemmede, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	637
627. Fra stortingsrepresentant Gunnar Halvorsen, vedr. utviklings- prosjektet "Nytt Sjømålsmissil", besvart av forsvarsministeren	637
628. Fra stortingsrepresentant Hill-Marta Solberg, vedr. beregnet fordelingstabeller med skattelettelsen for perioden 2002-2005 for personer over 17 år, besvart av finansministeren.....	638
629. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. alkoholpolitikken i Norge, besvart av finansministeren	640
630. Fra stortingsrepresentant Gunn Olsen, vedr. helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsministeren	641
631. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. ryggmargsbrokk, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	641
632. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. oppfølging av urfolkgrupper etter tsunamien i Sørøst-Asia, besvart av utviklingsministeren	642
633. Fra stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund, vedr. lagring av amerikanske våpen og forsvarsmateriell på norsk jord, besvart av forsvarsministeren	643
634. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. trekk i arbeidsledighetstrygden, besvart av arbeids- og sosialministeren ...	643
635. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. lærere i videregående skoler med personlig stillingsvern, besvart av utdannings- og forskningsministeren	644
636. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. etterslep i vedlikehold på landets fylkesveier, besvart av samferdselsministeren.....	644
637. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. familiegjenforenings- saker, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	645
638. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. tilbud innen rusomsorgen, besvart av helse- og omsorgsministeren	646
639. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Andersen, vedr. privat eiendomsrett og erstatningsspørsmål ved ekspropriasjon av privat grunn, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	647
640. Fra stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad, vedr. driftstilskudd for privatpraktiserende legespesialister og psykologer, besvart av helse- og omsorgsministeren	648

	Side
641. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. samarbeid mellom Stiftelsen Retretten og Oslo fengsel, avdeling A, besvart av justisministeren	649
642. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. skattetrykket for folk flest, besvart av finansministeren.....	650
643. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. nominasjonen av Paul Wolfowitz til stillingen som president i Verdensbanken, besvart av utviklingsministeren	650
644. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. fangst av hummer, besvart av fiskeri- og kystministeren	651
645. Fra stortingsrepresentant Rita Tveiten, vedr. nasjonale laksefjorder, besvart av miljøvernministeren	652
646. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. fremtidig bruk av militærleire, besvart av forsvarsministeren.....	653
647. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. letetillatelse 225 i Barentshavet, besvart av olje- og energiministeren	654
648. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. elektronisk billettering, besvart av samferdselsministeren	655
649. Fra stortingsrepresentant Rolf Reikvam, vedr. statstilskudd til Musikk Instrument Akademiet, besvart av utdannings- og forskningsministeren	656
650. Fra stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen, vedr. sammenslåing av domstolene, besvart av justisministeren.....	657
651. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik, vedr. eierandeler i Borealis, besvart av olje- og energiministeren.....	658
652. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tilbud til foreldre med funksjonshemmede barn ved Modum Bad, besvart av barne- og familieministeren	658
653. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. mosefabrikken i Rendalen, besvart av miljøvernministeren.....	659
654. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. små vannkraftverk, besvart av olje- og energiministeren	660
655. Fra stortingsrepresentant Per Sandberg, vedr. ekspropriasjonserstatning, besvart av justisministeren	661
656. Fra stortingsrepresentant Gunn Olsen, vedr. fullfinansiering for Foreningen Norges Døvblinde, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	662
657. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. innføring av indeksregulering eller renteberegning på tilbakebetaling av fostrings-tilskudd/barnebidrag, besvart av barne- og familieministeren.....	663
658. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. kapasitetsutnyttelsen i de åpne fengselsinstitusjonene, besvart av justisministeren	664
659. Fra stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen, vedr. kostnadsnivået i skjellnæringen i Norge, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	664
660. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. statlig gebyr for tvangsforretninger, besvart av justisministeren.....	665
661. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. kurdiske barn i Mersin, besvart av utenriksministeren	667
662. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. elevmedvirkning i skolen, besvart av utdannings- og forskningsministeren	667

	Side
663. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. firmaet Pegasus Helicopter, besvart av justisministeren	668
664. Fra stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen, vedr. svømmeopplæring, besvart av utdannings- og forskningsministeren	669
665. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. trafikkskolenes salg av bøker, besvart av moderniseringsministeren.....	670
666. Fra stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen, vedr. spesialtilpassede kjøretøy/yrkesmaskiner for bevegelseshemmede, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	671
667. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. uføre med merinntekt, besvart av arbeids- og sosialministeren	672
668. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. Statnetts og NVEs rolle ved ombygging av 420 kV ledning Frogner-Follo ved Ekerud, besvart av olje- og energiministeren	673
669. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. psykisk utviklingshemmede personers behov for tannlegehjelp, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	674
670. Fra stortingsrepresentant Gunn Olsen, vedr. heldøgns pleie- og omsorgstjenester i sykehjem, besvart av helse- og omsorgsministeren	675
671. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. uavhengighet mellom skadeforsikringsselskap og takstselskap, besvart av finansministeren	676
672. Fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen, vedr. bruk av plasser ved CatoSenteret i Son, besvart av helse- og omsorgsministeren	676
673. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. båter og skip på gass som drivstoff, besvart av fiskeri- og kystministeren	677
674. Fra stortingsrepresentant Lena Jensen, vedr. fornyelse eller søknad om arbeidstillatelse for kurdere fra Nord-Irak, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	678
675. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. godkjenning av oppsetting av service- og informasjonsskilt, besvart av samferdselsministeren.....	679
676. Fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen, vedr. merkingen av næringsinnholdet i forskjellige matvarer, besvart av helse- og omsorgsministeren	680
677. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. fengselspermisjoner, besvart av justisministeren	681
678. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. styrking av økonomifaget, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	682
679. Fra stortingsrepresentant Inge Ryan, vedr. dyrehold og dyrevelferd, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	683
680. Fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys, vedr. redningshelikopterbasen i Florø, besvart av justisministeren	684
681. Fra stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen, vedr. 420 kV ledningen mellom Eidfjord og Samnanger, besvart av olje- og energiministeren	685
682. Fra stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen, vedr. behandling for pasienter med anarthri, svelgeparese og dårlig motorikk i munnhule, besvart av helse- og omsorgsministeren	686
683. Fra stortingsrepresentant May Hansen, vedr. familiegjenforenings-saker, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	687

	Side
684. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. farlig fange som stakk av etter forballkamp, besvart av helse- og omsorgsministeren	687
685. Fra stortingsrepresentant Jørund Leknes, vedr. oppstartsdato for et norsk-svenske elsertifikatmarked, besvart av olje- og energiministeren.....	688
686. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. likestillingsspørsmålet i lærebøker og i undervisning på private skoler, besvart av utdannings- og forskningsministeren	689
687. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. sikkerheten på norsk oljesokkel, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	690
688. Fra stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm, vedr. likebehandling av aktørene angående frakttilskuddets størrelse, besvart av landbruks- og matministeren.....	691
689. Fra stortingsrepresentant Eli Sollied Øveraas, vedr. den økonomiske situasjonen for familier der en av foreldrene soner fengselsstraff, besvart av barne- og familieministeren.....	692
690. Fra stortingsrepresentant Jørund Leknes, vedr. TV-sendinger via Internett, basert på åpne standarder, for eksempel MPEG4, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	693
691. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. merverdiavgift på advokatbistand, besvart av finansministeren.....	694
692. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. israelske myndigheters forfølgelse av Mordechai Vanunu, besvart av utenriksministeren...	695
693. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. legedekningen i distriktene, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	696
694. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. plan- og bygningsloven, besvart av kommunal- og regionalministeren	697
695. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. den praktiske kontrollen av småfesjukdommar, besvart av landbruks- og matministeren.....	698
696. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. moms på mottatte gaver, besvart av finansministeren.....	699
697. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. gaupejakt, besvart av miljøvernministeren.....	700
698. Fra stortingsrepresentant Eva M. Nielsen, vedr. barne- og ungdomspsykiatrien i Finnmark, besvart av helse- og omsorgsministeren....	701
699. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. redningshelikoptre, besvart av forsvarsministeren.....	702
700. Fra stortingsrepresentant Eli Sollied Øveraas, vedr. Giske kommune, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	703
701. Fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys, vedr. bruk av nynorsk i NRK, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	704
702. Fra stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm, vedr. sammenslåing av stiftelsene Jordforsk og NORSØK, besvart av landbruks- og matministeren.....	704
703. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. våpentyperier fra Forsvarets lagre, besvart av forsvarsministeren.....	705
704. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. miljøarbeid i Den norske kirke, besvart av miljøvernministeren	706

	Side
705. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. salg av Schultzgate 7, besvart av utdannings- og forskningsministeren	707
706. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. attføringsopplegg, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	708
707. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. attføring, besvart av arbeids- og sosialministeren	709
708. Fra stortingsrepresentant Thorbjørn Jagland, vedr. NORSAR, besvart av utenriksministeren	709
709. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. utslipp fra fiskebåter, besvart av miljøvernministeren	710
710. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. karakterene i kroppsøving ved videregående skole, besvart av utdannings- og forskningsministeren	712
711. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve, vedr. rullestolramper i buss, besvart av samferdselsministeren.....	712
712. Fra stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen, vedr. sveisekurs igangsatt av Aetat, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	714
713. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. konkurransesituasjonen for norske produsenter av fiskeprodukter, besvart av fiskeri- og kystministeren	714
714. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. Helse Bergens byggeplaner, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	715
715. Fra stortingsrepresentant May Hansen, vedr. konsulentfirmaet Hartmark Consulting, besvart av barne- og familieministeren	716
716. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. sikring av fortsatt full drift av Aline barnevernsenter og poliklinikk, besvart av helse- og omsorgsministeren	717
717. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. full merverdiavgift på brus, besvart av finansministeren.....	718
718. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. El Salvador, besvart av utenriksministeren	718
719. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. arresterte kurdiske barn i Mersin, besvart av utenriksministeren	719
720. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. fiskerne og fiskerimyndighetenes innflytelse på bruk av sjøarealene, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	720
721. Fra stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen, vedr. behandling av barn som er under omsorg av barnevernet, besvart av helse- og omsorgsministeren	721
722. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. tollfri import, besvart av finansministeren.....	722
723. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. TRIPS-avtalen, besvart av utenriksministeren.....	722
724. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. bybane i Bergen, besvart av kommunal- og regionalministeren	724
725. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. helikoptersertifikat hos politihelikoptertjenesten, besvart av samferdselsministeren	726
726. Fra stortingsrepresentant Sigrun Eng, vedr. kundegrunnlaget for forretningsdrifter rundt Plata, besvart av nærings- og handelsministeren.....	726

	Side
727. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. feil svar ved ligningskontorene, besvart av finansministeren.....	727
728. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. innkjøp av nye redningshelikopter, besvart av justisministeren	728
729. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. problemer for de næringsdrivende i Skippergata pga. rusmiljøet, besvart av justisministeren	728
730. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. Helse Vest-området, besvart av helse- og omsorgsministeren	730
731. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. lengden på off-roadløype for at den ikke skal kunne benyttes til "turkjøring", besvart av miljøvernministeren	731
732. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. løsning for beltebilen på Høvringen, besvart av miljøvernministeren	732
733. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. utbygging av miljøtilpassede små vannkraftprosjekter, besvart av nærings- og handelsministeren.....	732
734. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. CO ₂ -håndtering for Gullfaks, besvart av olje- og energiministeren	733
735. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. økte trygdeutgifter, besvart av finansministeren.....	734
736. Fra stortingsrepresentant Jørund Leknes, vedr. høyhastighetsbane i Norge, besvart av samferdselsministeren.....	735
737. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. Larvik sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	736
738. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. forebyggende ungdomstilbud for å fjerne startblokkene for en kriminelle løpebane, besvart av helse- og omsorgsministeren	738
739. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. lærlinger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	740
740. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. rusreform, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	741
741. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. Borge Garveri AS og dotterbedrifta Nye Osterøy Miljø AS, besvart av miljøvernministeren	742
742. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. steining av kvinne i Afghanistan, besvart av forsvarsministeren	743
743. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. steining av kvinne i Afghanistan, besvart av utenriksministeren	744
744. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. refusjon av tapt arbeidsfortjeneste, besvart av barne- og familieministeren.....	745
745. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. likebehandling av grunneiere som omfattes av landskapsvern, besvart av miljøvernministeren	745
746. Fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal, vedr. traumer og psykiske lidelser for personer utsatt for seksuelle overgrep, besvart av helse- og omsorgsministeren	746
747. Fra stortingsrepresentant John I. Alvheim, vedr. ventetid for kreftbehandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	747
748. Fra stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund, vedr. fornybare energikilder i Rena leir, besvart av forsvarsministeren	748

	Side
749. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. bybane i Bergen, besvart av samferdselsministeren.....	749
750. Fra stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt, vedr. Havarikommisjonen for sivil luftfart og jernbane, besvart av samferdselsministeren.....	750
751. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. trygdesjefer i Midt-Norge, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	750
752. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Palermoprotokollen og bekjempelsen av handel med mennesker, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	751
753. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. studentrabatt på TV-lisensen, besvart av kultur- og kirkeministeren	752
754. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. norske investeringer i og handel med produkter fra Vest-Sahara, besvart av utenriksministeren.....	753
755. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. nødhjelp til Sri Lanka etter tsunami-katastrofen, besvart av utenriksministeren.....	754
756. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. arbeidsgiveravgift på boutgifter i utlandet, besvart av finansministeren.....	755
757. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. vern av kysttorsk, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	756
758. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. § 26 i saltvannsfiskeoven, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	758
759. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. Vega lensmannskontor, besvart av justisministeren.....	758
760. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. styring og organisering av skatteoppkreverfunksjonen, besvart av finansministeren.....	759
761. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. nærbutikkstøtten, besvart av nærings- og handelsministeren.....	760
762. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. retningslinjene til Norsk Tipping og distriktsprofilen, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	761
763. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. asylmottaket i Stor-Elvdal, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	762
764. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Andersen, vedr. Skjærgårdsskolen på Fevik, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	763
765. Fra stortingsrepresentant Gunn Olsen, vedr. AMK-sentralen i Tønsberg, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	763
766. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. skatt på bedrifter som driver med forsknings- og utviklingsvirksomhet, besvart av finansministeren.....	764
767. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. førerkort på lett motorsykkel, besvart av samferdselsministeren.....	766
768. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. regional kraftsystemutredning, besvart av olje- og energiministeren.....	767
769. Fra stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund, vedr. seniorpolitikken, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	768
770. Fra stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold, vedr. syketransport, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	768

	Side
771. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. jakt fra motordrevne rullestoler/fremkomstmidler for funksjonshemmede, besvart av miljøvernministeren	769
772. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. norsk bistand til den marokkanske okkupanten i Vest-Sahara, besvart av utviklingsministeren	770
773. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. private skolars konsekvenser for skolestrukturen lokalt, besvart av utdannings- og forskningsministeren	771
774. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. produksjonen av ortopediske sko, besvart av arbeids- og sosialministeren	772
775. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. dyrevernemndenes økonomi, besvart av landbruks- og matministeren	772
776. Fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen, vedr. fritt sykehusvalg for rusmisbrukere, besvart av helse- og omsorgsministeren	773
777. Fra stortingsrepresentant Gunn Olsen, vedr. bemanningen av sykepleiere og hjelpepleiere i eldreomsorgen, besvart av helse- og omsorgsministeren	774
778. Fra stortingsrepresentant Gunn Karin Gjøl, vedr. praksisen rundt strafferegistret (STRASAK), besvart av justisministeren	775
779. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. svenske helikoptersertifikater, besvart av samferdselsministeren	776
780. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. pilotprosjektet "Intensiv motorisk trening av barn med CP", besvart av helse- og omsorgsministeren	777
781. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. kjønnsbasert forfølgelse, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	777
782. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. kvitteringer for alle ekstrautgifter sykdommen diabetes medfører, besvart av finansministeren	778
783. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. tilgang til Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (AA-registeret) for inkassobransjen, besvart av arbeids- og sosialministeren	779
784. Fra stortingsrepresentant Signe Øye, vedr. tilpasninger for å sikre at funksjonshemmede kan bli boende i sine boliger i borettslag og sameier, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	781
785. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. bunkersselskap med operasjoner i internasjonale farvann, besvart av finansministeren ..	781
786. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. Selbu kommunes kommuneplan, besvart av miljøvernministeren	783
787. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. overprøving av fylkesmannen, besvart av kommunal- og regionalministeren	783
788. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. de veterinære vaktområdene i Norge, besvart av landbruks- og matministeren.....	785
789. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. forvaltningen av Oljefondet, besvart av finansministeren.....	785
790. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. verftsituasjonen i Harstad, besvart av nærings- og handelsministeren.....	786
791. Fra stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen, vedr. behandling ved geriatrisk avdelinger, besvart av helse- og omsorgsministeren.	787

	Side
792. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. to tyver som ble sluppet fri av politiet i Klepp, besvart av justisministeren.....	788
793. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. utnyttelse av oljeressursene på Snøhvit-feltet, besvart av olje- og energiministeren	789
794. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. å ta lokal skog meir i bruk i trevareindustrien i Møre og Romsdal, besvart av landbruks- og matministeren.....	790
795. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. utvidelse av forsøket om lokal forvaltning av motorferdsel i utmark, besvart av miljøvernministeren	791
796. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. konkursrammede Kaarbøverkstedet AS, besvart av forsvarsministeren	792
797. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. visum for gravide utenlandske kvinner som er gifte med norske menn, besvart av kommunal- og regionalministeren	793
798. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. barn i asylmottak, besvart av kommunal- og regionalministeren	794
799. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. EUs vanddirektiv, besvart av kommunal- og regionalministeren	795
800. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. epidemi av legionellasmitte i Norge, besvart av helse- og omsorgsministeren..	796
801. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. Flåte- og entringssystemet SATURN, besvart av nærings- og handelsministeren.....	797
802. Fra stortingsrepresentant Sigrun Eng, vedr. kostnadsreduksjoner i den statlige overtagelsen av fylkesbarnevernets oppgaver, besvart av barne- og familieministeren	798
803. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. Grefsenlia alderspsykiatriske bo- og behandlingssenter, besvart av helse- og omsorgsministeren	799
804. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. døgnpris for egne innbyggere som soner straff, besvart av justisministeren ..	800
805. Fra stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad, vedr. finansiering av mediaprojektet Puggandplay, besvart av utdannings- og forskningsministeren	801
806. Fra stortingsrepresentant Jan Simonsen, vedr. bekreftelse på at Bygningslovutvalgets arbeid blir ferdigstilt innen fastsatt frist, besvart av kommunal- og regionalministeren	801
807. Fra stortingsrepresentant Maria Hoff, vedr. fond for bøtesummer krevet inn i forbindelse med narkotikasaker, besvart av justisministeren	803
808. Fra stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund, vedr. konsesjonsrett, besvart av landbruks- og matministeren	804
809. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. utlendingspolitikk, besvart av statsministeren	805
810. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. kvikksølvlekkasjer fra ubåtvraket ved Fedje, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	806
811. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. FN-prosessen for "Programme of Action on Small Arms", besvart av utenriksministeren	807
812. Fra stortingsrepresentant Rolf Reikvam, vedr. forsikring for studenter, besvart av utdannings- og forskningsministeren	808

	Side
813. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. Regjeringens opptrappingsplan for psykisk helse, besvart av helse- og omsorgsministeren	809
814. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. utvalgsutredning omkring vannkraftens fremtid (Verneplan), besvart av olje- og energiministeren.....	810
815. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. gasskraftverk på Lista, besvart av olje- og energiministeren	810
816. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. gasskraftverk på Kårstø, besvart av miljøvernministeren	811
817. Fra stortingsrepresentant Inge Ryan, vedr. EUs kjemikalietestingsprogram REACH på dyr, besvart av miljøvernministeren.....	811
818. Fra stortingsrepresentant Hill-Marta Solberg, vedr. Ramsund som base for sjøforsvaret, besvart av forsvarsministeren	812
819. Fra stortingsrepresentant John I. Alvheim, vedr. prosjekt Samlokalisering Helseprosjekt Kongsvinger, besvart av helse- og omsorgsministeren	813
820. Fra stortingsrepresentant Jørgen Kosmo, vedr. regnskapsforskrifter, besvart av kommunal- og regionalministeren	815
821. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve, vedr. spesialisthjelp for alvorlig psykisk syke pasienter med anoreksi/ spisevegring, besvart av helse- og omsorgsministeren	816
822. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. kvikksølv damp fra amalgam og helseskader hos tannlegeassistenter og deres barn, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	817
823. Fra stortingsrepresentant Per Sandberg, vedr. utbygging av Ormhaugfossen kraftverk, besvart av olje- og energiministeren	818
824. Fra stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen, vedr. kartleggingen og overvåkingen av lakselus, besvart av miljøvernministeren.....	819
825. Fra stortingsrepresentant Aud Gaundal, vedr. manglende varetekts-plasser i Midt-Norge og Verdal fengsel, besvart av justisministeren	820
826. Fra stortingsrepresentant Per Sandberg, vedr. ensengsrom, besvart av helse- og omsorgsministeren	821
827. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. høyde i Haukelitunnelene, besvart av samferdselsministeren	821
828. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. habiliteten til Statens arbeidsmiljøinstitutt ved ganskningen av skader hos tannlegeassistenter pga. kvikksølv damp, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	822
829. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. fastrentelån i Lånekassa, besvart av utdannings- og forskningsministeren	822
830. Fra stortingsrepresentant Svein Flåtten, vedr. Vegpakke Tønsberg, ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy, besvart av samferdselsministeren	823
831. Fra stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen, vedr. Widerøes innstillinger av flyavganger, besvart av samferdselsministeren.....	824
832. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. handlingsplanen for hestenæringen, besvart av landbruks- og matministeren	825
833. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. vern av barskog i Begna i Sør-Aurdal og Nord-Aurdal, besvart av miljøvernministeren	825

	Side
834. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. forgang i behandlingen av søknadene om opprettelse av privatskoler, besvart av utdannings- og forskningsministeren	827
835. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. flyktninger bosatt i hus rundt i kommunene, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	827
836. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. krav om nullutslipp fra topphullsboring i sårbare områder som Barentshavet, besvart av olje- og energiministeren	828
837. Fra stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold, vedr. BSU-konto til hindring for tildeling av gravferdsstønad, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	829
838. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. prosjektet Fra trygdemottaker til lønsmottaker ved Brisk Kompetansesenter AS i Ålesund, besvart av arbeids- og sosialministeren	830
839. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. tiltak i boliger med for høye radonkonsentrasjoner, besvart av helse- og omsorgsministeren	830
840. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. timedisponeringer, besvart av utdannings- og forskningsministeren.....	831
841. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. læreplaner for fag i grunnutdanningen, besvart av utdannings- og forskningsministeren	833
842. Fra stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen, vedr. teleprising, besvart av samferdselsministeren.....	834
843. Fra stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen, vedr. nattogtilbudet på Nordlandsbanen, besvart av samferdselsministeren	835
844. Fra stortingsrepresentant Aud Gaundal, vedr. midlertidig ufør, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	835
845. Fra stortingsrepresentant Gunn Olsen, vedr. endringer i politiets bemanning ved Kragerø politistasjon, besvart av justisministeren..	836
846. Fra stortingsrepresentant Heidi Sørensen, vedr. gratis parkeringsplass på arbeidsplassen, besvart av finansministeren.....	837
847. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. nytt og utvidet tilbud om åpen soning for kvinner i Oslo, besvart av justisministeren	838
848. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. regelverk for avstanden mellom bebyggelse og høyspentlinjer, besvart av helse- og omsorgsministeren	839
849. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. utredning av adgang til personlig konkurs, besvart av barne- og familieministeren	840
850. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. avvikling av Vestlandsheimen statlige mottak, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	840
851. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. reglene for frivilling hjemreise etter endelig avslag på asyl i Norge, besvart av justisministeren	841
852. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. statstilskudd til Musikk Instrument Akademiet (MIA), besvart av utdannings- og forskningsministeren	842
853. Fra stortingsrepresentant May Hansen, vedr. situasjonene knyttet til den kommende sivile flyplassen på Rygge, besvart av miljøvernministeren	843

	Side
854. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. salg av offentlig eiendom på Fornebu, besvart av moderniseringsministeren	843
855. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. tradisjonsrik seterdrift, besvart av miljøvernministeren	844
856. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. E6 gjennom Soknedalen, besvart av samferdselsministeren	845
857. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. prosessen rundt utnevnelsen av ny direktør i Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, besvart av kommunal- og regionalministeren	845
858. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. Regjeringens konklusjon i spørsmålet om oljevirkosomhet i Nordland, besvart av olje- og energiministeren.....	847
859. Fra stortingsrepresentant Thore A. Nistad, vedr. transportløyver tilgjengelig på internett, besvart av samferdselsministeren	847
860. Fra stortingsrepresentant Jorunn Ringstad, vedr. valg av trasé for ny riksveg 2 gjennom Sør-Odal, besvart av landbruks- og matministeren	848
861. Fra stortingsrepresentant Jorunn Ringstad, vedr. miljøkonsekvensene ved alternativ Nord, besvart av miljøvernministeren	849
862. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. opplæringstilbudet ved private rusbehandlingsinstitusjoner, besvart av statsministeren	850
863. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. våtere klimaendring, besvart av miljøvernministeren	851
864. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. konsekvensene av klimaendringer i polområdene, besvart av miljøvernministeren.....	851
865. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. holdninger i klimaarbeidet, besvart av miljøvernministeren	853
866. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. tomannsbetjente ambulanserbiler, besvart av helse- og omsorgsministeren	853
867. Fra stortingsrepresentant Sigrun Eng, vedr. Helsetilsynet tilbakekalling av en leges rekvireringsrett for legemidler i gruppe A og B, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	854
868. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. miljøinformasjon om oljeboring i Barentshavet, besvart av miljøvernministeren	855
869. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. innreisenekt for musiker, besvart av justisministeren	857
870. Fra stortingsrepresentant Olemic Thommessen, vedr. undervisningstilbud til pasienter i rusinstitusjoner, besvart av helse- og omsorgsministeren	858
871. Fra stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen, vedr. størrelse på graver, besvart av kultur- og kirkeministeren	859
872. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. Regjeringens handlingsplan mot handel med kvinner og barn, besvart av utenriksministeren	860
873. Fra stortingsrepresentant Beate Heieren Hundhammer, vedr. regionale blodbanker, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	861
874. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. nedleggelse av flyktningmottak, besvart av kommunal- og regionalministeren	862
875. Fra stortingsrepresentant Jørund Leknes, vedr. vernepliktiges mulighet til å søke om fritak, besvart av justisministeren.....	863

	Side
876. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. fastsettelse av forskriften som begrenser innløsning av festetomter på landbrukseiendommer, besvart av justisministeren	864
877. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. oppregulering av kostpris på landbrukseiendommer, besvart av finansministeren.....	865
878. Fra stortingsrepresentant Signe Øye, vedr. avvikling av obligasjonsleiligheter, besvart av kommunal- og regionalministeren	865
879. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. tunnelsikkerhet, besvart av samferdselsministeren	866
880. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. inntekt, besvart av finansministeren	867
881. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. infantil autisme og spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren ...	868
882. Fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys, vedr. retten til fri rettshjelp, besvart av justisministeren	869
883. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. konkurranse om avtaler om persontransport med jernbane, besvart av samferdselsministeren	870
884. Fra stortingsrepresentant Per Erik Monsen, vedr. bobiler, besvart av finansministeren	871
885. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. rapporten fra Kreftregisteret om krefttilfeller langs høyspenttraseen på Årum i Fredrikstad, besvart av helse- og omsorgsministeren	872
886. Fra stortingsrepresentant Heidi Sørensen, vedr. konsekvensutredninger av riksveg 2 mellom Kløfta og Kongsvinger, besvart av miljøvernministeren	873
887. Fra stortingsrepresentant Per Erik Monsen, vedr. toll på soyaolje, besvart av finansministeren.....	874
888. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. rv 35 gjennom Jevnaker, besvart av samferdselsministeren.....	874
889. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. rovviltskader, besvart av miljøvernministeren	875
890. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. overenskomst mellom norsk og svensk myndighet om sertifikater, besvart av samferdselsministeren	876
891. Fra stortingsrepresentant Sigrun Eng, vedr. fyllingane mellom Steinsfjorden og Tyrifjorden, besvart av samferdselsministeren	877
892. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. VM i rally, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	878
893. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. kontrollanter i Luftfartstilsynets offentlige sertifikatdatabase, besvart av samferdselsministeren	878
894. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. Forsvarets logistikkorganisasjon, besvart av forsvarsministeren	879
895. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. NATECH, besvart av forsvarsministeren	880
896. Fra stortingsrepresentant Lena Jensen, vedr. opplæringstilbud til hørselshemmede, besvart av utdannings- og forskningsministeren.	881
897. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. Incestsenteret i Vestfold, besvart av barne- og familieministeren....	882

	Side
898. Fra stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll, vedr. småkraftverk, besvart av olje- og energiministeren	883
899. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. personer som er strafferettslig utilregnelige og straffeloven, besvart av justisministeren	883
900. Fra stortingsrepresentant Heidi Sørensen, vedr. organisasjoner som ønsker å leie fyrstasjoner, besvart av fiskeri- og kystministeren	884
901. Fra stortingsrepresentant Aud Gaundal, vedr. bruk av Forsvarets Ressursorganisasjon i Forsvarets omstillingsarbeid, besvart av forsvarsministeren	886
902. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. kraftproduksjon, besvart av olje- og energiministeren	887
903. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. oversikt over arealer båndlagt til vindkraft- og vannkraftproduksjon, besvart av miljøvernministeren	887
904. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. grunnavgiften på engangsemballasje, besvart av finansministeren.....	888
905. Fra stortingsrepresentant Gunn Karin Gjul, vedr. anbudskonkurransen for drift av riksvegfergesambandet Flakk-Rørvik, besvart av samferdselsministeren.....	889
906. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. erfaringer av Pårørendesenteret i Stavanger, besvart av helse- og omsorgsministeren	890
907. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. innenlandsk jordbruksstøtte til matproduksjon for innenlandsk forbruk, besvart av utenriksministeren	890
908. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. tankbåter og avgifter, besvart av finansministeren	891
909. Fra stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen, vedr. festeavgiften, besvart av landbruks- og matministeren	892
910. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. arvingers rett til å kreve DNA-test, besvart av barne- og familieministeren.....	892
911. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. reindriftsnæringen på Storvikneset/Årneshalvøya på Senja, besvart av miljøvernministeren	893
912. Fra stortingsrepresentant Gunn Olsen, vedr. rehabiliteringspenger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	894
913. Fra stortingsrepresentant Ursula Evje, vedr. nemnd vedrørende dispensasjoner fra bioteknologiloven, besvart av helse- og omsorgsministeren	894
914. Fra stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen, vedr. firmaet Rep Tek, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	896
915. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. delingstall i dagens folketrygd, besvart av finansministeren.....	897
916. Fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken, vedr. mindre-årige asylsøkere, besvart av kommunal- og regionalministeren	898
917. Fra stortingsrepresentant Signe Øye, vedr. Sykehuset Østfold, psykiatrisk avdeling på Veum, besvart av helse- og omsorgsministeren	899
918. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. nedbyggingen av psykiatriske sykehjem, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	900

	Side
919. Fra stortingsrepresentant Karita Bekkemellem, vedr. testen PreTect HPV-proofer og livmorhalskreft, besvart av helse- og omsorgsministeren	901
920. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. Storbyprosjektet og aktivitets- og idrettstilbudene til barn ungdom, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	902
921. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. Vanunu-saken, besvart av utenriksministeren.....	904
922. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. omgjøring av Forsvarets logistikkorganisasjon til aksjeselskap, besvart av forsvarsministeren	904
923. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. små lokale bryggerier, besvart av landbruks- og matministeren	905
924. Fra stortingsrepresentant Signe Øye, vedr. bostøtte, besvart av kommunal- og regionalministeren	906
925. Fra stortingsrepresentant Torny Pedersen, vedr. tareskogen langs Helglandskysten, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	906
926. Fra stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund, vedr. demilitarisering i Lærdal, besvart av forsvarsministeren	907
927. Fra stortingsrepresentant Åslaug Haga, vedr. videreføring av virksomheten ved GE Energys turbinfabrikk på Sørumsand, besvart av nærings- og handelsministeren.....	908
928. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. kontrolltiltak i fengsler, besvart av justisministeren	909
929. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. fordelingsmodellen mellom politidistriktene, besvart av justisministeren.....	910
930. Fra stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen, vedr. anbudene på kortbanenettet, besvart av samferdselsministeren.....	912
931. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. inntektsfradrag for gaver til frivillige og humanitære organisasjoner, besvart av finansministeren	912
932. Fra stortingsrepresentant Morten Lund, vedr. dekning av utgiftene til arkeologiske undersøkelser og utgravninger, besvart av miljøvernministeren	913
933. Fra stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll, vedr. fjellreven, besvart av miljøvernministeren	914
934. Fra stortingsrepresentant Søren Fredrik Voie, vedr. kvalitet og lik tilgjengelighet for studenter med nedsatt funksjonsevne, besvart av utdannings- og forskningsministeren	915
935. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. NRKs kutting av 10 stillinger innen kultur, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	916
936. Fra stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa, vedr. takstpris på Obrestad fyr, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	917
937. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. tomtefesteloven, besvart av justisministeren	918
938. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. Kysthospitalet i Troms, besvart av justisministeren.....	918
939. Fra stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik, vedr. bærekraftig utvikling innen utdanning, besvart av utdannings- og forskningsministeren	919

	Side
940. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. hvitvasking gjennom aksjemarkedet, besvart av finansministeren.....	920
941. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. matmoms, besvart av finansministeren.....	921
942. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. drosjenæringen, besvart av finansministeren	922
943. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. hypnose innen røykeavvenning, besvart av justisministeren	923
944. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. bygging av mikro- og minikraftverk, besvart av miljøvernministeren	924
945. Fra stortingsrepresentant Inger S. Enger, vedr. anvendelse av tvangsutsendelse av funksjonshemmede personer, besvart av justisministeren	925
946. Fra stortingsrepresentant May Hansen, vedr. bosettingsvedtak for en mindreårig asylsøker, besvart av barne- og familieministeren	926
947. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. bybane i Bergen, besvart av samferdselsministeren.....	927
948. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. fremtidig pensjonssystem for de med midlertidig ansettelse i FN, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	927
949. Fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland, vedr. behandling for pasienter med diagnosen forkammerflimmer, besvart av helse- og omsorgsministeren	928
950. Fra stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik, vedr. tilgang til fri parkering for forflytningshemmede, besvart av samferdselsministeren.....	929
951. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. samarbeidet mellom Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) og Nord-Norges Kurbad (RNNK), besvart av helse- og omsorgsministeren	930
952. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. øyepoteser, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	931
953. Fra stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen, vedr. behandlingstilbud til funksjonshemmede, besvart av helse- og omsorgsministeren	932
954. Fra stortingsrepresentant Anita Apelthun Sæle, vedr. korrekt faktagrunnlag i norske skolebøker, besvart av utdannings- og forskningsministeren	933
955. Fra stortingsrepresentant Anita Apelthun Sæle, vedr. konflikten på Gaza, besvart av utenriksministeren	933
956. Fra stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen, vedr. gjennomføring av konsesjonsavtalen mellom staten ved Næringsdepartementet og Norsk Hydro fra 1988, besvart av nærings- og handelsministeren..	934
957. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. vern av store vassdrag, besvart av olje- og energiministeren	935
958. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. høytspenlinjer nedgravd gjennom boligområder, besvart av olje- og energiministeren.....	935
959. Fra stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund, vedr. retningslinjene for behandling av sykkelig overvekt, besvart av helse- og omsorgsministeren	936
960. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. politiressurser i Oppland, besvart av justisministeren	937

	Side
961. Fra stortingsrepresentant Jan Simonsen, vedr. midlertidig arbeidstillatelse til asylsøkere uten kjent identitet, besvart av kommunal- og regionalministeren	938
962. Fra stortingsrepresentant Jan Simonsen, vedr. uføretrygdede, besvart av arbeids- og sosialministeren	939
963. Fra stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy, vedr. støy fra E18 på Nesbru og Mellom-Nes i Asker, besvart av samferdselsministeren	940
964. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. ankesak mot tomtefestere i Åmot kommune, besvart av kultur- og kirkeministeren	941
965. Fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth, vedr. bekymringsmeldinger i offentlige etater, besvart av barne- og familieministeren	942
966. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. Norsk filmstudio på Jar, besvart av kultur- og kirkeministeren	943
967. Fra stortingsrepresentant Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, vedr. vedlikeholds nivå i Statens vegvesen, besvart av samferdselsministeren.....	944
968. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. erstatning etter flomskade på prestegården i Kvinesdal, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	944
969. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. Mattilsynets regionkontor for Troms og Finnmark, besvart av landbruks- og matministeren.....	945
970. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. rovdyrpolitikken, besvart av landbruks- og matministeren	946
971. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. sykehustabber, besvart av helse- og omsorgsministeren	946
972. Fra stortingsrepresentant Jan Simonsen, vedr. avgift på bensin til båter, besvart av finansministeren.....	948
973. Fra stortingsrepresentant Jan Simonsen, vedr. funksjonshemmet bonde som ikke får bygge handikapbolig på egen gård, besvart av landbruks- og matministeren.....	949
974. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. utstedelse av helikoptersertifikat til den nåværende sjefen for Politiets Helikoptertjeneste, besvart av samferdselsministeren	950
975. Fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui, vedr. godkjenning av helikoptersertifikat, besvart av samferdselsministeren	950
976. Fra stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy, vedr. forskjellsbehandling i arbeidslivet, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	951
977. Fra stortingsrepresentant May Hansen, vedr. strålingsfare fra høytspenteledninger, besvart av helse- og omsorgsministeren	952
978. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. biodrivstoff, besvart av samferdselsministeren	952
979. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. dumping av giftig bunnslam fra operabyggingen, besvart av miljøvernministeren	954
980. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. dumping av giftig bunnslam fra operabyggingen, besvart av fiskeri- og kystministeren	954
981. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. teksting for hørselshemmede av valgkampsendingene på TV, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	955
982. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. NRKs allmennkringkastingsforpliktelse, besvart av kultur- og kirkeministeren	955

	Side
983. Fra stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen, vedr. familiegjenforening, besvart av kommunal- og regionalministeren	956
984. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. Opplysningsvesenets fonds festetomter i Hamar kommune, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	958
985. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. samarbeidsproblemer hos politiet i midtre Hålogaland, besvart av justisministeren	958
986. Fra stortingsrepresentant Heikki Holmås, vedr. pakistansk asylsøker, besvart av kommunal- og regionalministeren	959
987. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. klagesak fremmet av tre enkeltfiskere og Indre Oslofjord Fiskarlag, besvart av fiskeri- og kystministeren	960
988. Fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth, vedr. videre drift av Forsvarets musikk, besvart av forsvarsministeren	962
989. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. lovhjemmel for å kunne bortvise prostituerte fra gater, besvart av justisministeren	962
990. Fra stortingsrepresentant Anita Apelthun Sæle, vedr. asylsøker sendt ut av Norge uten gyldig pass eller reisedokumenter, besvart av kommunal- og regionalministeren	964
991. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. valgresultatet i Finnmark, besvart av kommunal- og regionalministeren	964
992. Fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, vedr. råfiskloven, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	965
993. Fra stortingsrepresentant Anita Apelthun Sæle, vedr. grunnstønad etter høyere sats for personer med overvekt eller metabolsk syndrom, besvart av helse- og omsorgsministeren	967

Dokument nr. 15

(2004-2005)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant **Magnhild Meltveit Kleppa**

Besvart 12. oktober 2004 av arbeids- og sosialminister **Dagfinn Høybråten**

Spørsmål:

«Kva er gjort frå departementet si side for å fylgja opp Stortinget si understreking av behovet for å sikra betre informasjon frå trygdeetaten si side om dei til ei kvar tid gjeldande trygdereglane?»

GRUNNGJEVING:

I samband med handsaminga av Dokument nr. 8:19 (2003-2004) om høve til friinntekt for uføretrygda kom det fram ei rekkje døme på manglande informasjon frå trygdeetaten si side om gjeldande regelverk og dei urimelege følgjer det å overstiga fribeløpet kan få for einskildpersonar. I Innst. S. nr. 144 (2003-2004) understrekar Stortinget det ansvar trygdeetaten har for betre informasjon. I same innstillinga går det fram at det frå 1. januar 2004 ikkje vil vera ventetid for friinntekt. Stortinget påpeikar også at ein spesiell og tilfeldig situasjon ikkje skal få urimelege konsekvensar over fleire år. Frå eit lokalt trygdekontor er eg fortalt at det ikkje er motteke noko som helst signal om endring i tråd med intensjonen i nemnde innstilling. Praksisen er heller ikkje endra når det gjeld friinntekt. Eg finn difor grunn for å etterlysa departementet si oppfølging.

Svar:

Trygdeetaten har følgjande faste informasjonsopplegg overfor den enkelte mottakar av uførestønad/uførepensjon:

- Ved yting av uførepensjon får pensjonisten tilsendt ei skriftleg vedtaksmelding. I meldinga er det eit eige avsnitt med overskrift "Arbeidsinntekt og uføregrad" der ein gjer greie for kva inntekt vedkommande kan ha ved sida av pensjonen. Det blir også gitt informasjon om at ein må ta kontakt med trygdekontoret ved inntektsendringar eller andre endringar som er viktig for pensjonen.
- Eitt år etter at stønaden vart løyvd får alle pensjonistar ein folder sendt til seg. Den heiter "Til deg som ønskjer å kombinere uførepensjon med arbeidsinntekt".
- I samband med reguleringa av grunnbeløpet får den einskilde pensjonist kvart år ein kort informasjon om den nye inntektsgrensa si på utbetalingsvedlegget i juli eller august.
- Ved endring av uføregrad i laupande uførepensjon blir det også sendt ei skriftleg vedtaksmelding til pensjonisten. I denne blir det blant anna gjort greie for kor høg inntekt vedkommande nå kan ha ved sida av ytinga.

I tillegg til dette faste informasjonsopplegget har mottakar av stønad/pensjon som er i tvil om noko i samband med dette, høve til å ta kontakt med trygdekontoret på bustaden for nærare informasjon. Det er vidare utarbeidd generell informasjon om uføreytingane, som er tilgjengeleg på trygdekontoret og Internett.

SPØRSMÅL NR. 2**Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen****Besvart 8. oktober 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til endring av forskriftene for Statens lånekasse slik at ettergivelse av deler av studielånet også vil gjelde personer som får statusen tidsbegrenset uføre?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er endringer i trygdeloven som skiller mellom tidsbegrenset uførestønad og varig uførepensjon. Hensikten med endringen i trygdeloven er god da det er et mål å få flere i arbeid og færre på varig uførepensjon.

Men for personer med tidsbegrenset uførestønad som har studielån kan endringen i trygdeloven føre til en uoversiktlig økonomisk situasjon. I realiteten kan en være tidsbegrenset ufør i mange år og få varig redusert inntekt. Dette kan sette midlertidig uføre i en økonomisk situasjon som forsterker en fra før vanskelig livssituasjon.

Svar:

Ordningen med hel eller delvis ettergivelse av utdanningslån kommer til anvendelse når en låntaker i

Lånekassa har fått varig uførepensjon fordi vedkommende er blitt minst 50 pst. ufør. Ettergivelsen er behovsprøvd mot låntakerens inntekt og det oppnås full ettergivelse ved en brutto månedsinntekt på 13 300 kr eller lavere og en delvis ettergivelse når inntekten er over 13 300 kr, men under 20 100 kr.

Låntakere som har fått tidsbegrenset uførestønad har anledning til å få rentefritak når brutto månedsinntekt er 13 300 kr eller lavere. Beløpet blir økt med 1 330 kr for hvert barn under 16 år som låntakeren forsørger. I perioder med rentefritak vil det også kunne gis betalingsutsettelse. Låntakere som oppfyller disse vilkårene får altså muligheten til å "fryse" lånet mens de har tidsbegrenset uførestønad. Skulle de komme i arbeid, vil ordinære betalingsvilkår igjen ta til å gjelde. Å foreta en ettergivelse av lånet helt eller delvis mens de mottar tidsbegrenset uførestønad ville gjøre det nødvendig å oppheve ettergivelsen dersom de igjen kom i vanlig arbeid.

Jeg mener at den ordningen som er etablert for disse låntakerne på en rimelig måte ivaretar deres behov for økonomisk lettelse i forhold til utdanningslån under den perioden de mottar tidsbegrenset uførestønad.

SPØRSMÅL NR. 3**Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Berit Brørby****Besvart 8. oktober 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for at det blir enklere å skilte langs hovedveiene til ulike turistmål gjennom den pågående revisjon av de nasjonale skilteforskriftene?»

BEGRUNNELSE:

Statsrådene Skogsholm og Sponheim har varslet at de er innstilt på at skilteforskriftene skal være mer tilpasset reiselivets behov.

Nasjonale rammebetingelser er nødvendig for å skape lokal næringsutvikling. Flere av Opplands turistbedrifter og steder, som for eksempel Hadeland Glassverk, har tatt opp dette med bedre skilting uten å lykkes. I dag finner en for eksempel ikke et eneste

skilt til nasjonalparkene i Nord-Gudbrandsdalen langs E6 fordi det ikke er lov å skilte til parkene fra hovedveier.

Merkelappen "Nasjonalpark" er et kvalitetsstempel både for norske og utenlandske turister og dermed en nødvendig forutsetning for en offensiv og framtidsrettet reiselivsnæring.

Svar:

Samferdselsdepartementet mottok Vegdirektoratets forslag til reviderte skilteforskrifter 4. oktober d.å. Departementet har foreløpig ikke endelig vurdert forslaget.

I forslaget til reviderte skilteforskrifter er det lagt

opp til en liberalisering av skilting til ulike nærings- og reiselivsmål. Det er for eksempel utarbeidet forslag til eget skiltsymbol for nasjonalparker, og det arbeides nå med å utforme et tilsvarende symbol for bygdeturisme. Vegdirektoratet gjennom revisjonsprosessen har hatt god kontakt med aktuelle organisasjoner.

Ved vurderingen av skilting er det en rekke forhold som må tas i betraktning. Det er viktig at trafikantene får den informasjon de trenger, men det er samtidig slik at for mange skilt kan virke forvirrende og i verste fall føre til trafikkulykker. Vegdirektoratet har på denne bakgrunn foreslått å opprettholde kravet om et maksimalt antall skiltbudskap på vegvisnings-skiltene.

Det er i dag et stort antall næringsdrivende som

ønsker å markedsføre sin virksomhet fra hovedvegene. Det vil, også etter at nye skiltforskrifter er fastsatt, måtte foretas en vurdering av trafikantenes informasjonsbehov sett i forhold til den næringsdrivendes interesser. Selv med denne forutsetningen vil imidlertid forslaget til reviderte skiltforskrifter innebære en oppmykning, ved at viktige reisemål kan skiltes i større grad enn i dag.

Vegdirektoratets skiltnormaler, dvs. nærmere tekniske bestemmelser og retningslinjer for anvendelse, utforming, størrelse og plassering mv. av offentlige trafikkskilt, vil bli revidert etter at skiltforskriftene er vedtatt. En eventuell nyskilting vil deretter kunne gjennomføres når skiltnormalene er revidert.

SPØRSMÅL NR. 4

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Gunnar Halvorsen

Besvart 11. oktober 2004 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Det ble i Innst. S. nr. 234 (2003-2004) foretatt noen presiseringer med hensyn til lokalisering mellom Kjeller, Kolsås og Gardermoen.

Kan Forsvarsdepartementet gi en oversikt over de personellmessige flyttinger fra Kjeller som er gjennomført eller planlagt, og kort redegjøre for de samfunnsmessige hensyn som spiller inn på salgsprosessen knyttet til flystripa på Kjeller?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 4. oktober 2004 med spørsmål fra stortingsrepresentant Gunnar Halvorsen vedrørende personellmessige flyttinger i forbindelse med omstillingen av Forsvarets logistikkorganisasjon på Kjeller og samfunnsmessige hensyn i avhendingsprosessen knyttet til flystripa.

Ved behandlingen av Innst. S. nr. 93 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 12 (2003-2004), vedtok Stortinget at Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) skulle videreutvikles ved at det opprettes en prosessbasert internstruktur, i utgangspunktet basert på en struktur med fire divisjoner. Som følge av dette ble det bl.a. opprettet en materielldivisjon (FLO/M) og en IKT-divisjon (FLO/IKT) 1. januar 2004. Disse ble samlokalisert på Kolsås. I den forbindelse ble ca. 50 årsverk overført fra Kjeller til Kolsås våren 2004.

I Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), påpeker et flertall i forsvarskomiteen bl.a. at virksomheten ved Rygge, Gardermoen og Kjeller har vært vurdert omorganisert over lang tid, og at det nå er på tide å fatte beslutning i disse sakene for at organisasjonen skal kunne gå videre, og gode løsninger etableres. Ved behandlingen av innstillingen vedtok Stortinget bl.a. at de deler av FLO/TVs virksomhet, samt annen forsvarsvirksomhet, som er avhengig av flystripa på Kjeller, skal flyttes til Gardermoen. Videre at overflødig område avhendes i tråd med retningslinjer for avhending. 335-skvadronens virksomhet på Gardermoen flystasjon legges ned, og skvadronen gjenopprettes ved Rygge flystasjon.

I det pågående arbeidet med å finne frem til en hensiktsmessig fordeling av virksomheten ved baseene Gardermoen, Rygge og Kjeller er det bl.a. en målsetting at relokalisering av 335-skvadronen til Rygge skal skje snarest og senest innen 2008. I tråd med føringene fra forsvarskomiteen skal EBA-kostnadene knyttet til flyttingen holdes på et lavest mulig nivå. En eventuell fremtidig sivil luftfartsvirksomhet på Rygge skal ikke gå på bekostning av Forsvarets behov.

Virksomheten som er avhengig av flystripa på Kjeller, omfatter hovedsakelig fly- og helikopterverkstedene ved FLO/TV/Luftforsvarets hovedverk-

sted, Kjeller (FLO/TV/LHK). Dette vil berøre 170-200 årsverk. En flytting av denne virksomheten forutsetter at Avinor godkjenner at nødvendig testflyging kan gjennomføres på Gardermoen. Det forventes en avklaring fra Avinors side i løpet av høsten 2004.

Avhending av rullebanen og tilhørende bygningssmasse skal skje til markedspris. For å ivareta de samfunnsmessige hensyn knyttet til ovennevnte elementer av Forsvarets virksomhet på Kjeller, er Skifte Eiendom i tett dialog med Skedsmo kommune i forbindelse med rullering av kommuneplanen og det etterfølgende arbeidet med reguleringsplan for området. I Innst. S. nr. 234 (2003-2004) ba forsvarskomiteens flertall om at Forsvaret skal bidra til at flyklubben på Kjeller kan finne alternativ løsning for sin virksomhet. Luftforsvaret har i denne forbindelse

startet opp et arbeid med sikte på at alle berørte parter interesser blir ivaretatt på en best mulig måte.

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) orienteres det bl.a. om at det arbeides for at et forslag til ny helhetlig organisasjonsplan/fred for FLO skal være ferdig innen utgangen av 2004. Planen vil også omfatte de deler av FLOs virksomhet på Kjeller som ikke er rullebaneavhengig. Dette er i tråd med de tiltak for forsterket omstilling av FLO som ble presentert i St.prp. nr. 42 (2003-2004), og som Stortinget sluttet seg til gjennom behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004). De endelige konklusjonene om fremtidig organisering av FLO vil foreligge etter at man har forhandlet med arbeidstakerorganisasjonene i tråd med hovedavtalenes bestemmelser. Helheten av denne prosessen vil kunne medføre endringer i den organisering som er beskrevet i St.prp. nr. 12 (2003-2004).

SPØRSMÅL NR. 5

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 7. oktober 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Kjem Regjeringa til å ta initiativ overfor forsikringsbransjen for å sikra uføre med tidsavgrensa uførestønad utbetaling av forsikringspengar?»

GRUNNGJEVING:

Endra trygdereglar frå 1. januar d.å. synest å ha ei rekkje utilsikta verknader. Ein av dei er at personar som har teikna forsikring mot inntektstap ved uførleik, ikkje får forsikringspengar utbetalte fordi uførleiken er tidsavgrensa. Inntektstapet er ein realitet. Uførleiken kan vara i årevis. Eg antar at denne verknaden av nye reglar er utilsikta og at Regjeringa følger opp med eit regelverk som sikrar at folk som har teikna forsikring mot uførleik, opplever at forsikringa held etter dei føresetnadene dei har betalt inn. Eg ber om ei stadfesting av at Regjeringa tek naudsynte initiativ.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra arbeids- og sosialministeren.

Finansdepartementet viser til at Sosialdepartementet 21. juni 2002 la fram Ot.prp. nr. 102 (2001-2002) Om lov om endringer i folketrygden og i enkelte andre lover (tidsbegrenset uførestønad). I av-

snitt 6.3 i proposisjonen uttaler ein at "(...) endringer i folketrygdens uførepensjonsordning medfører at det vil være nødvendig å vurdere behovet for endringer i lov om foretakspensjon. Finansdepartementet tar på dette grunnlag sikte på å komme tilbake med en særskilt vurdering av behovet for endringer i lov om foretakspensjon. Eventuelle forslag til lovendringer vil bli sendt på høring på vanlig måte."

I Innst. O. nr. 86 (2002-2003), som blei behandla 20. mai 2003, uttaler ein samla sosialkomité:

"Samordning

Komiteen viser til at det har oppstått en problemstilling hva angår personer som har tegnet en uføreforsikring, og som nå risikerer å komme inn under ordningen med tidsbegrenset uførestønad. Begrepet tidsbegrenset uførestønad er ikke kjent av finansnæringen, og det er derfor viktig at det blir gjort en avklaring av hvordan dette vil forløpe i fremtiden når ordningen treer i kraft. Komiteen vil derfor be Regjeringen sørge for at denne problemstillingen blir løst slik at de som har en uføreforsikring, ikke kommer særlig uheldig ut som en konsekvens av at det innføres tidsbegrenset uførestønad."

Departementet viser til at ein arbeider med problemstillingar kring verknader på uførepensjon etter lova om føretakspensjon som følgje av dei nye reglane om uførestønad i folketrygda. Ein vil samtidig be

Kredittilsynet sjå på om det meir generelt er særlege spørsmål knytt til tidsavgrensa uførestønad i høve til polisevilkår om uførestønad. Departementet tek sikte

på at eventuelle forslag til lovendringar kan sendast på høyring før årsskiftet. Forslag til lovendringar vil deretter i tilfelle bli lagt fram for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 6

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 8. oktober 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Bergens Tidende skriver at Haukeland sykehus har fått pålegg fra Kirke- og kulturdepartementet om å gå over til nynorsk form av navnet. Det antas ifølge BT at prisen for en slik omlegging, med de tiltak som kreves når det gjelder skilt, brevlogoer osv., kan komme opp i en kostnad på 20-25 mill. kr.

Er kultur- og kirkeministeren klar over den økonomiske situasjonen helseforetakene, også Haukeland sykehus, befinner seg i og at dette pålegget betyr at færre pasienter med store helseplager kan hjelpes?»

BEGRUNNELSE:

Det virker svært urimelig at Haukeland sykehus, som allerede har et stort underskudd i sine regnskaper, skal pålegges store utgifter til tiltak som ikke har noen tilknytning til den virksomheten som er den primære for sykehuset. Mange pasienter venter på behandling for mer eller mindre alvorlige lidelser. Mange av disse vil måtte vente enda lenger på den hjelpen de har krav på. Som kjent er det et krav til helseforetakene at de skal ha balanse i sine regnskaper i løpet av 2005, noe som vil være en stor utfordring. Jeg regner med at departementet vil frafalle sitt krav om investeringer i navneskifte på dette tidspunkt, med bakgrunn i ovennevnte.

Svar:

Det medfører ikke riktighet at Kultur- og kirkedepartementet har gitt Haukeland sykehus noe pålegg slik som nevnt i spørsmålet, langt mindre utstedt noe krav om bestemte investeringer.

For offentlig virksomhet i Norge gjelder det imidlertid et overordnet prinsipp om at nynorsk og

bokmål er likeverdige former av det norske språk, og at de derfor skal være likestilte skriftspråk både i statlig og kommunal virksomhet. Dette er fastsatt i lov om målbruk i offentlig tjeneste (målloven) og utgjør et bærende prinsipp i norsk kulturpolitikk.

Det er imidlertid bare for statlig virksomhet at loven og de tilhørende forskriftene inneholder nærmere regler om hvordan dette skal praktiseres. Slik sett har det for sykehusenes vedkommende inntrådt en endring i regelgrunnlaget som en konsekvens av at disse er overført til staten og organisert innenfor rammen av en foretaksmodell hjemlet i en egen lov. Det er klargjort gjennom en nærmere rettslig vurdering at helseforetakene faller inn under mållovens virkeområde, og Kultur- og kirkedepartementet har i tråd med lovens system fattet vedtak som stadfester dette.

Haukeland sykehus er en del av helseforetaket Helse Bergen, som har et ansvarsområde som omfatter Nord- og Midt-Hordaland. Av kommunene i dette området har 20 av 22 fattet vedtak om å kreve nynorsk i all korrespondanse med statlig organer, i samsvar med bestemmelsen i § 5 i målloven. Det følger direkte av dette at Helse Bergen har nynorsk som tjenestemål.

Tjenestemålet brukes først og fremst i den generelle, utadrettede administrative virksomheten, og skilting og lignende på og i tilknytning til sykehusområdet er i prinsippet en del av dette. I den grad tidligere praksis ikke har vært i samsvar med det som følger av någjeldende regler, er det imidlertid rimelig at man foretar nødvendige justeringer over noe tid, for eksempel som et ledd i løpende vedlikehold, utskiftninger og lignende.

For øvrig viser jeg til det svar som helse- og omsorgsministeren har gitt på spørsmål nr. 975 fra representanten Arne Sortevik.

SPØRSMÅL NR. 7**Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Per Sandberg****Besvart 8. oktober 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for om det finnes unntak fra regelen om at søknader om familiegjeforening ikke kan leveres inn i Norge, men må leveres inn fra opprinnelses landet?»

BEGRUNNELSE:

Vi har henvendelser fra personer som påstår at UDI først har bekreftet at personer som er i spesielle familiære situasjoner har lov til å søke om familiegjeforening fra Norge, noe som ifølge UDI skulle gjelde disse personene. I etterkant har disse personene fått sin søknad avvist på grunnlag av at de ikke har søkt utenfor Norge.

Svar:

Det følger av utlendingsloven at arbeids- og oppholdstillatelse skal være gitt før innreise til Norge. I forarbeidene til loven er det forutsatt at dette er et regelverk som bør praktiseres konsekvent, jf. Ot.prp. nr. 46 (1986-87) side 53. Etter hvert har man imidlertid gjort unntak fra denne hovedregelen for mange grupper av søkere. Det kan for det første søkes fra riket dersom utlendingen har adgang til å oppholde seg her i tre måneder eller mer og ønsker å søke om spesialisttillatelse eller sesongarbeidstillatelse. Videre er det gitt en rekke unntak i utlendingsforskriften § 10 fra hovedregelen om at første gangs arbeidstillatelse må være gitt før innreise. Det innebærer at utlendinger som omfattes av unntaksbestemmelsene, kan oppholde seg i Norge mens søknaden blir behandlet.

Også flere grupper som søker familiegjeforening kan søke fra Norge. Det gjelder blant annet:

- Søker som er ektefelle eller samboer til norsk eller nordisk borger bosatt i riket, eller til utlending bosatt i riket med bosettingstillatelse eller en tillatelse som kan danne grunnlag for bosettingstillatelse.
- Søker som er barn eller adoptivbarn av norsk eller nordisk borger bosatt i riket, eller av utlending bosatt i riket med bosettingstillatelse eller en tillatelse som kan danne grunnlag for bosettingstillatelse.
- Søker som er barn født i riket når begge foreldrene har eller får lovlig opphold i riket.
- Søker som er mor eller far til norsk barn som vedkommende har foreldreansvar for og bor fast sammen med.
- Søker som har særlig tilknytning til riket gjennom barn som fyller vilkårene for å være hovedperson (se forskriften § 24 første ledd) når det søkes om inntil 9 måneders tillatelse og formålet er å besøke familien.

I tillegg kan det gjøres unntak fra hovedregelen om at arbeidstillatelse og oppholdstillatelse må være gitt før innreise, der sterke rimelighetsgrunner tilsier det. Dette er en konkret vurdering av opplysningene som foreligger i den enkelte sak. I praksis gjøres det unntak etter denne bestemmelsen hvis det foreligger særlige forhold som vesentlig avviker fra det som er tilfellet for andre søkere. Det er altså ingen sterk rimelighetsgrunn at det er upraktisk, ubeleilig, kostbart eller liknende, for søkerne å returnere til hjemlandet for å fremme en ny søknad.

Jeg kan som kjent ikke uttale meg om enkeltsaker som er til behandling i utlendingsforvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 8**Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 12. oktober 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«I Teknisk Ukeblad nr. 22 den 10. september 2004 siteres statsråden på følgende: "Jeg vil utvikle en strategi for en helhetlig og langsiktig tilnærming til vindkraftutbygging, slik at vi unngår ulempene når vi utnytter denne fornybare ressursen. Vi kan lære av erfaringene i Danmark og Finland. Til dels er det en intens motstand mot vindkraft i Finland." Det samme gjelder også en rekke steder i Norge, blant annet på Jæren.

Betyr dette at statsråden ser positivt på behovet for en samlet plan for vindkraftutbygging?»

Svar:

Stortingets mål om å få etablert 3 TWh vindkraft innen 2010, som ble vedtatt i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 29 (1998-99), ligger til grunn for regjeringens energipolitikk og er nedfelt i Sem-erklæringen. Målet ligger fast.

Kraftprodusentene har fulgt opp myndighetenes målsetting, og det foreligger omfattende planer for utbygging av vindkraft. Dette er positivt. Vindkraft vil, med de naturgitte forutsetningene vi har i Norge,

kunne bli et viktig bidrag til utviklingen av ny fornybar energi.

Jeg er opptatt av at utbyggingen av vindkraft skjer på en måte som i ettertid viser seg å være bærekraftig og som ikke ødelegger den grunnleggende positive holdningen til vindkraft.

Jeg har derfor, som vist til i spørsmålet fra representanten Øyvind Vaksdal, tatt til orde for en strategi for en helhetlig og langsiktig vindkraftutbygging.

En samlet plan for utbygging av vindkraft tilsvarende det man har for vannkraft er ikke et aktuelt virkemiddel i denne sammenheng.

Det vises her til Dokument nr. 8:70 (2003-2004) om forslag fra stortingsrepresentantene Øyvind Vaksdal og Øyvind Korsberg om å lage en samlet plan for eventuell bygging av vindkraftanlegg i Norge. Tidligere olje- og energiminister Steensnæs avviser dette i svar til energi- og miljøkomiteen av 21. mai og forslaget ble i Stortinget avvist av alle partier bortsett fra Fremskrittspartiet. Regjeringen anser det som ikke hensiktsmessig å etablere en samlet plan for vindkraft.

Det pågår nå en dialog med Olje- og energidepartementet og berørte departementer om aktuelle virkemidler.

SPØRSMÅL NR. 9**Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 12. oktober 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Nå som Russland legger opp til å ratifisere Kyoto-avtalen, så vil det trolig innebære krav om kvotekjøp for varmekraftbaserte strømprodusenter i utlandet som besørger norsk marginalforbruk av kraft.

Hvilke konsekvenser ser statsråden at klimakvoter får for strømprisen til norske forbrukere, og hvor mye vil for eksempel en kvotepris på NOK 100 ev. NOK 200 pr. tonn CO₂ utgjøre for strømprisen?»

Svar:

Vi står overfor store og svært kompliserte utfordringer dersom menneskeskapte klimaendringer skal

forhindres. Norge har derfor både et nasjonalt og et globalt ansvar for å motvirke globale klimaendringer. På denne bakgrunn la Regjeringen frem tilleggsmeldingen til St.meld. nr. 54 (2001-2002) hvor det ble varslet en mer offensiv klimapolitikk. Regjeringen foreslo her blant annet et nasjonalt kvotesystem fra 2005. Det var bred enighet i Stortinget om et slikt system og Regjeringen er nå i slutfasen med utforming av systemet.

Jeg er svært tilfreds med at Russland nå legger opp til å ratifisere Kyoto-protokollen. Et bredt internasjonalt kvotesystem under Kyotoprotokollen gir god sikkerhet for at det fastsatte målet nås fordi de

nasjonale myndighetene kan fastsette den totale utslippsmengden som skal tillates fra virksomhet som omfattes av kvotesystemet. Kvotehandling innebærer at det gis adgang til å omsette utslippsrettigheter. Et bredt kvotesystem vil være svært avgjørende i forhold til en harmonisert og effektiv internasjonal virkemiddelbruk.

Et internasjonalt samarbeid om de miljøpolitiske rammebetingelsene for energiproduksjon vil generelt kunne få konsekvenser for prisdannelsen i energimarkedene. Utviklingen i nordiske energipriser bestemmes av utviklingen og sammensetningen av produksjon og etterspørsel i de nordiske landene, og utviklingen i det europeiske kraftmarkedet som vi er koblet sammen med gjennom overføringslinjer. Virkningene på den norske kraftprisen av CO₂-kvoter vil derfor i første rekke komme gjennom den virkning slike kvoter vil ha i andre nordiske land og det europeiske kraftmarkedet.

Kostnadene ved produksjon av kraft i disse landene vil blant annet bestemmes av prisutviklingen på råvarer, og ulike rammebetingelser, som skatter og avgifter. De fleste europeiske landene har allerede i dag en omfattende virkemiddelbruk overfor utslipp av klimagasser. Virkningene av kvoter for CO₂-utslipp vil blant annet være svært avhengig av hvilke tilpasninger som finner sted i den eksisterende virkemiddelbruken i de øvrige nordiske landene og i de sentrale landene i det europeiske kraftmarkedet.

Det er utført ulike beregninger av CO₂-kvoters virkning på utviklingen i kraftprisen. Forutsetninger

som legges til grunn for energisektoren på ulike tidspunkt er viktige for resultatene i analysene. Videre er dette normalt partielle beregninger hvor det ikke er foretatt tilpasninger i øvrig virkemiddelbruk som en følge av innføringen av CO₂-kvoter. Virkningen på kraftprisen vil blant annet også være avhengig av fordelingsmetoder og allokering av kvotene, og hvordan tilbud og etterspørsel etter kraft tilpasser seg dette regimet.

Blant de norske utredningsinstitusjonene har Statistisk sentralbyrå (SSB) gjort framskrivninger av utviklingen i kraftprisene under ulike forutsetninger om miljøpolitiske rammebetingelser og nyinvesteringer, jf. for eksempel ØA 7/98. Ved bruk av en modell for energimarkedet i samspill med økonomiske likevektsmodeller, har SSB anslått at en gjennomføring av Kyoto-protokollen vil kunne føre til en økning i produsentprisene på elektrisk kraft i Norden på 10-30 pst. i forhold til en situasjon med videreføring av eksisterende virkemiddelbruk.

Videre har nylig ECON utarbeidet framskrivninger for Nordisk Ministerråd hvor de anslår at en kvotepris på _ 8 gir en økning i elektrisitetsprisen på omlag 2 øre/kWh i 2012. De nordiske energiministrene besluttet i møte på Island 2. september d.å. "[...] å notere studiet med kvotehandling og konklusjonen med at en indføring af et kvotehandelsmarked for klimagasser i Europa vil føre til en moderat økning af elprisen i Norden, spesielt vil prisen i perioder med topbeastning blive højere."

SPØRSMÅL NR. 10

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik

Besvart 8. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Stortingsflertallet har i Budsjett-innst. S. nr. 11 (2002-2003) og i Budsjett-innst. S. nr. 11 (2003-2004) bedt om at Attføringscenteret i Rauland utvikles til et kompetansesenter innafor yrkesretta rehabilitering.

Vil statsråden sørge for at Stortingets vilje snarlig blir gjennomført uavhengig av vurderinger i fagrådet for samordning av høgspesialiserte medisinske funksjoner?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til følgende merknad i Budsjett-innst. S. nr. 11 (2003-2004):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til at Attføringscenteret i Rauland har søkt om status som nasjonalt kompetansesenter, og at søknaden er under behandling i Helsedepartementet. I den forbindelse vil flertallet vise til flertallets merknad i Budsjett-innst. S. nr. 11 (2002-2003) hvor det heter:

"Flertallet viser til at det ved Attføringscenteret i Rauland er etablert særskilt kompetanse på yrkesrettet rehabilitering. Flertallet ber om at Regjeringen legger til rette for at Attføringscenteret i Rauland videreutvikles til et kompetansesenter innenfor yrkesrettet rehabilitering."

Et nasjonalt kompetanse- og utviklingscenter vil være tverrfaglig, og flertallet ber Regjeringen sørge

for at behandlingen av søknaden skjer i samarbeid mellom Helsedepartementet og Sosialdepartementet."

Jeg viser videre til et brev fra Helsedepartementet til Attføringsssenteret i Rauland datert 1. mars 2004, hvor det bl.a. heter:

"Attføringsssenteret i Rauland er noe annet enn et medisinsk kompetansesenter knytta til ulike spesifikke medisinske diagnoser som er etablert ved ulike universitetssykehus og regionsykehus."

I et svar på skriftlig spørsmål fra undertegnede fra daværende helseminister Dagfinn Høybråten datert 2. april 2004 heter det blant annet:

"Helsedepartementet vil, ut fra den presisering Attføringsssenteret i Rauland har gitt, be Sosial- og helsedirektoratet, som er departementets faglige rådgivingsorgan, om uttalelse til søknaden, der departementet presiserer at søknaden ikke skal oppfattes som en søknad om etablering av et nasjonalt medisinsk kompetansesenter. Departementet vil behandle søknaden som en søknad om midler til å utvikle et kompetansesenter innenfor arbeidsrettet rehabilitering ved Attføringsssenteret i Rauland."

Til tross for denne klare presiseringa fra helseministeren om at det ikke er snakk om et medisinsk kompetansesenter, skriver Helsedepartementet i et brev til Attføringsssenteret i Rauland datert 18. august 2004 bl.a. følgende:

"Sosial- og helsedirektoratet har i brev datert 15. juli 2004 informert om at direktoratet i august/september d.å. vil sende alle søknader om oppretting av nye kompetansesentra på høring til eksterne instansar før dei skal behandlast i det nyopprettta fagrådet for samordning av høgspesialiserte funksjonar hausten 2004. Direktoratet ønskjer å sjå oppretting av eit kompetansesemiljø for arbeidsretta rehabilitering i samanheng med opprettinga av ulike kompetansesentra."

Dette viser at departementet og direktoratet nå handler på tvers av de klare uttalelsene fra daværende helseminister Høybråten som kom til uttrykk i svaret til undertegnede datert 2. april 2004 om at søknaden ikke skal oppfattes som en søknad om et medisinsk kompetansesenter.

Det er derfor etter undertegnedes oppfatning behov for at statsråden griper inn og sørger for at Stortingets vilje blir gjennomført.

Svar:

I svar på spørsmål nr. 551 til skriftlig besvarelse ble det vist til at Attføringsssenteret i Rauland mener at et kompetansesenter for arbeidsrettet rehabilitering er noe prinsipielt annet enn de høyspesialiserte medisinske kompetansesentra som er omtalt i forskrift og

rundskriv. Departementet oppfatter derfor ikke søknaden som søknad om etablering av et nasjonalt medisinsk kompetansesenter. Som det er vist til i svar på spørsmål nr. 551 tar departementet sikte på at Attføringsssenteret i Rauland blir et kompetansesemiljø for arbeidsrettet rehabilitering, bl.a. i forhold til funksjonsvurderinger av sykmeldte og uføretrygdede i forbindelse med IA-avtalen.

Helsedepartementet har i brev til Attføringsssenteret i Rauland gitt uttrykk for at det ikke er definert andre typer kompetansesentre innenfor Helsedepartementets ansvarsområde som det er godkjenningsordninger for. Departementet har også vist til at en ikke har noe imot at Attføringsssenteret i Rauland videreutvikler sin profil, og samarbeider med andre institusjoner som yter tjenester innenfor samme fagområde.

Å opprette et kompetansesemiljø for arbeidsrettet rehabilitering, slik Attføringsssenteret i Rauland ønsker, kan følgelig gjøres uten særskilt godkjenning fra departementet.

I søknaden fra Attføringsssenteret i Rauland er det også gjort rede for behov for økte driftsmidler. Der som det skal ytes særskilte midler til Attføringsssenteret i Rauland i forbindelse med utbygging av et kompetansesemiljø, må det kunne stilles krav i forbindelse med en ev. bevilgning. Departementet har bedt Sosial- og helsedirektoratet om en vurdering av hvilke krav som bør knyttes til en ev. bevilgning. I denne sammenheng har Sosial- og helsedirektoratet meddelt departementet at en ønsker å se oppretting av et kompetansesemiljø for arbeidsrettet rehabilitering i sammenheng med oppretting av ulike kompetansesentre, og vil derfor vurdere et ev. kompetansesemiljø ved Attføringsssenteret i Rauland når Fagrådet har gitt sin uttalelse.

Departementet har på bakgrunn av dette meddelt Attføringsssenteret i Rauland at en vil komme tilbake til støtte til et kompetansesemiljø innenfor arbeidsrettet rehabilitering, og krav til ev. støtte, når direktoratet har gitt sin vurdering.

Det er ikke rom i budsjettet på kap. 2711 post 78 i 2004 for å yte særskilt økonomisk støtte til Attføringsssenteret i Rauland. Stortinget har ikke bevilget særskilte midler til formålet. Innenfor de rammer som er gitt har Attføringsssenteret i Rauland anledning til å utvikle et kompetansesemiljø for arbeidsrettet rehabilitering. Det er imidlertid ikke noe i veien for at Attføringsssenteret i Rauland kan drøfte spørsmålet om økonomisk støtte med det regionale helseforetaket eller trygdeetaten, da utvikling av et kompetansesemiljø vil være en utvidelse av virksomheten.

SPØRSMÅL NR. 11**Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 14. oktober 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Departementet har uttalt at det skal kompenseres for det tapet mange kommuner får ved innføringen av momskompensasjonen dersom tapet er vesentlig.

Vil dette skje, og i så fall på hvilket tidspunkt, og kan finansministeren redegjøre for hva som anses for "vesentlig"?»

BEGRUNNELSE:

Det ser ut til at mange kommuner kan tape til dels store beløp på innføringen av de nye reglene om momskompensasjon. Departementet har sagt at pengene skal betales tilbake dersom forhåndstrekket viser seg å være for stort. Mange kommuner har inntektsført beløpet med en motpost som et krav mot staten. Gyldigheten av en slik føring vil være betinget av hvorvidt man blir kompensert. Kommuneloven sier at regnskapet må leveres innen 15. februar 2005, og det er viktig med en avklaring i rimelig tid før regnskapene skal avlegges. Dersom man ikke vet om pengene kommer må beløpet trolig føres som underskudd.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra finansministeren.

Det er fra 1. januar 2004 innført en generell kompensasjonsordning for merverdiavgift for kommunesektoren. Det er forutsatt at ordningen skulle finansieres av kommunesektoren selv, og at hva den enkelte kommune bidro med til finansiering skulle være uavhengig av hva kommunen sendte i kompensasjonskrav. Finansieringen er skjedd ved å redusere rammetilskuddene til kommunene og fylkeskommunene.

Når vi ser på de to forutsetningene over er konsekvensen av disse at noen kommuner i 2004 vil få redusert sine rammetilskudd mer enn de sender i kompensasjonskrav for 2004, mens andre vil oppleve det motsatte. Etter min oppfatning blir det derfor galt å knytte begrepet "tap" til et avvik i 2004. Her må vi se flere år i sammenheng. Kommunesektoren samlet skal uansett ikke tape på ordningen. Departementet

vil i 2005 vurdere det totale uttrekk i rammetilskudd som er foretatt og eventuelt foreta justeringer av uttrekket i RNB-05. Vesentlige avvik for enkeltkommuner som skyldes feil ved fordelingen av uttrekket på enkeltkommuner vil eventuelt bli justert for etter at tall fra kommuneregnskapene foreligger medio juni 2005. Vi vil komme tilbake med en redegjørelse for denne delen av etterberegningen høsten 2005.

Ved vurderingen av avvik mellom trekk i rammetilskudd og kompensasjonskrav er det viktig å skille mellom drift og investeringer. Særlig høye eller lave momskompensasjonskrav for en kommune i 2004 i forhold til et "normalår", som følge av særlig høye eller lave investeringer dette året, vil ikke bli trukket inn eller kompensert for. Her er det nødvendig for staten og kommunen å se flere år i sammenheng. Allerede i 2005 kan investeringene for enkeltkommuner være vesentlig høyere noe som leder til økt momskompensasjon. Alternativt kan enkeltkommuner bevege seg fra et høyt investeringsnivå i 2004 til et lavere nivå i 2005, noe som vil gi lavere kompensasjon. Det kan altså oppstå en midlertidig ubalanse enkelte år som følge av lave investeringer, men kommunene kan da etablere system for å utligne svingninger mellom år, slik at tjenestetilbudet ikke behøver svinge tilsvarende (for eksempel ved at store kompensasjonsinntekter ett år settes av i fond for å utligne lavere kompensasjonsinntekter neste år).

Tjenestetilbudet i kommuner og fylkeskommuner skal ikke måtte svekkes som en direkte følge av kompensasjonsordningen. Dersom det er foretatt feil ved beregninger av uttrekk av rammetilskuddet, vil slike bli rettet opp og kompensert for.

Kommunal- og regionaldepartementet vil informere kommuner og fylkeskommuner om budsjettering og regnskapsføring av kompensasjonsordningen i 2004 og 2005. Vi vil her også informere om hvordan kommunene bør ta høyde for den etterberegning av uttrekk vi skal foreta i 2005. For de kommuner som er under tilsyn av fylkesmennene vil departementet be fylkesmennene ta hensyn til den usikkerhet som råder om størrelsen på uttrekket når de behandler budsjetter og lånevedtak.

SPØRSMÅL NR. 12**Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 8. oktober 2004 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Det globale revisjons- og rådgivningsfirmaet Ernst & Young har i en undersøkelse slått fast at Norge er blant landene i verden med høyest skattenivå. Undersøkelsen viser også at mens konkurrentlandene har redusert sine skatter har skattetrykket de siste 4 år økt med 1 pst. i Norge. I VG 1. oktober 2004 hevder finansministeren at dette ikke er riktig.

På bakgrunn av dette, hvordan mener finansministeren skatte- og avgiftstrykket i Norge reelt har utviklet seg i pst. de siste 4 år?»

BEGRUNNELSE:

Norge er et land med få innbyggere som også er geografisk plassert et stykke unna de sentrale markedene i Europa. I tillegg til dette har vi et høyt lønnsnivå i Norge. Derfor er det viktig, for å opprettholde en høy norsk sysselsetting, at vi i hvert fall er konkurransedyktig når det gjelder skatte- og avgiftsnivået. Det er selvfølgelig i denne forbindelse viktig at skatte- og avgiftsnivået både kommer ned på minst samme nivå som de landene vi konkurrerer mot og at utviklingen i Norge ikke forverrer seg i forhold til våre konkurrentland.

Svar:

Ifølge statistikk fra bl.a. OECD har Norge et relativt høyt skatte- og avgiftsnivå. Etter Regjeringens syn er det nødvendig å redusere dette, samtidig som det er viktig å få et bedre og mer rettferdig skattesystem. Dette er et av de overordnede målene med Regjeringens skattepolitikk. Dette vil bidra til økt verdiskaping og ivareta fordelingspolitiske mål. Regjeringens forslag til skattereform vil også gjøre skattesystemet mer robust overfor økt internasjonalisering. I skattemeldingen signaliserte Regjeringen at skattereformen bør fases inn over tre budsjettår, og at det tas sikte på samlede lettelser på 12 mrd. kr i forbindelse med reformen.

Det er for øvrig viktig å være klar over at det ikke bare er skattepolitikken som har betydning for at Norge skal være et konkurransedyktig land. Ved siden av skatteregler vil nærhet til markeder, infrastruktur, tilgang på naturressurser og kvalifisert arbeidskraft, relative lønnskostnader, forutsigbarhet m.m. ha stor betydning for lokalisering av virksomheter.

Den såkalte skatteindeksen til Ernst & Young,

som VG refererer til 1. oktober, er ikke egnet til å vurdere forskjellen i skattenivå mellom land eller endringer i skattenivået. Indeksen er kun en enkel oppstilling av noen (ikke alle) formelle skattesatser i ulike land. Den forteller ikke noe om hvordan skattegrunnlaget fastsettes og hvor mange særordninger og særskatter det finnes i de ulike landene, eller om hvordan skatteinntektene brukes. Dette illustreres godt ved at indeksen kun får med seg oppjusteringen av den generelle satsen i merverdiavgiften i 2001, men ikke halveringen av matmomsen og de 19,2 mrd. kr i lettelser som Samarbeidsregjeringen har gjennomført. De fleste av disse lettelsene er nemlig i fastsettelsen av skattegrunnlagene og lavere særavgifter mv. Dette gjelder bl.a. økt innslagspunkt i toppskatten, noe som har gitt om lag 165 000 færre toppskattytere, økte bunnfradrag, redusert boligskatt, avvikling av investeringsavgiften og flypassasjeravgiften, reduserte alkoholavgifter mv. Indeksen er derfor uegnet til å vurdere skattenivå i de ulike landene, og særlig endringer.

Den mest brukte indikatoren er samlede skatter og avgifter som andel av verdiskapingen i et land, jf. tabell 1.

For Tabell 1 vedrørende Påløpte skatter som andel av BNP for Norge. Samlet og oljekorrigert. Prosent, se lenken til Finansdepartementet:

<http://www.odin.dep.no/fin/norsk/aktuelt/svartortinget/brev/p30005000/oktober/006041-110243/dok-bn.html>

Som tabell 1 viser er det oljekorrigerte skattenivået, målt som andel av BNP, blitt redusert fra 43,6 pst. i 2000 til 42,8 pst. i 2004. Variasjonene fra år til år vil delvis være et resultat av konjunkturelle forhold (som avvik mellom utviklingen i skatter og avgifter og BNP) og av vedtatte skatte- og avgiftsendringer. Tabellen viser også hvor mye vedtatte skatte- og avgiftsendringer i årene 2000-2004 isolert sett påvirker skattenivået. I 2000 og 2001 bidro vedtatte endringer isolert sett til økt skattenivå, mens endringer under Samarbeidsregjeringen isolert sett har bidratt til et redusert skattenivå. Økningen i den oljekorrigerte indikatoren fra 2002 til 2003/2004 er særlig knyttet til lav BNP-vekst i 2003 og at anslaget for netto aksjegevinster er oppjustert fra 2002 til 2003. Det var betydelige netto tap på aksjer i 2002.

Selv om skatt som andel av BNP kan være nyttig som en indikator på det offentliges rolle i økonomien og skattesystemets rolle for å finansiere offentlige

varer og tjenester og omfordeling av inntekt, har også denne målemetoden klare begrensninger:

- Et land som i hovedsak bruker direkte overføringer for å støtte ulike grupper vil framstå med høyere skatt som andel av BNP enn et land som i hovedsak bruker ulike skattefradrag o.l., selv om samlet støttenivå er identisk.
- Skatt som andel av BNP påvirkes av i hvilken grad ulike trygdeytelser og andre overføringer er skattepliktige. I land som Norge, hvor disse ofte er skattepliktige, vil skatt som andel av BNP være høyere enn i land hvor disse inntektene er skattefrie, selv om netto ytelser er like.
- Skatt som andel av BNP vil påvirkes av om landene har offentlige eller private pensjonssystemer. Et offentlig pensjonssystem innebærer ofte sparing gjennom skattesystemet (trygdeavgift). Slike land vil fremstå med høyere skatt som andel

av BNP enn land hvor slike ordninger organiseres som innbetalinger til private pensjonsordninger.

- Konjunktursituasjonen i det enkelte land vil også påvirke skattenivået som andel av BNP fordi veksten i skatteinntekter på grunn av endret økonomisk aktivitet kan avvike fra veksten i BNP. Skatt som andel av BNP kan da endre seg uten at det har vært gjennomført endringer i skatte- og avgiftsreglene. Endringer i skatt som andel av BNP trenger dermed ikke reflektere forskjeller i skattepolitikken, verken over tid eller mellom land.

På grunn av svakheter ved indikatorer som måler skattenivå i Norge og andre land, er det viktig å være forsiktig ved tolkning av endringer fra år til år, og forskjeller mellom land.

SPØRSMÅL NR. 13

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 14. oktober 2004 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«EU arbeider nå med forslag til nytt tjenstedirektiv. Formålet med direktivet er å ytterligere lette den frie flyten av tjenester. Et forslag i direktivet er at opprinnelseslandets lover og regler skal gjelde for arbeidere som tar oppdrag i andre EU-land. Dette kan undergrave viktig krav for å sikre sikkerhet, helse og miljø.

Hvilke synspunkt på direktivet formidles til EU-systemet fra norske myndigheter?»

Svar:

I det indre marked i Europa, som Norge er en del av gjennom EØS-avtalen, er det allerede fri bevegelighet for tjenester. Det er imidlertid mange rapporter om at tjenesteytere møter en rekke hindringer når de ønsker å yte tjenester i et annet land i det indre marked. Målet med det foreslåtte tjenstedirektivet er å fjerne ytterligere hindringer for tjenestehandelen, for dermed å legge til rette for økt sysselsetting og verdiskaping i Europa.

Direktivforslaget (COM/2004/2), slik det nå foreligger, innebærer at arbeidstakernes arbeids- og ansettelsesvilkår blir ivaretatt gjennom reglene ned-

felt i direktivet om utsending av arbeidstakere i forbindelse med tjenesteyting (96/71/EF). Utgangspunktet er at disse bestemmelsene, som ble innlemmet i EØS-avtalen 30. april 1998, skal gå foran opprinnelseslandsprinsippet i det foreslåtte tjenstedirektivet.

Det betyr blant annet at helse-, miljø- og sikkerhetsregelverket i den norske arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter får anvendelse for utsendte arbeidstakere i utenlandske virksomheter som midlertidig opererer som tjenesteytere i Norge. I direktivforslaget er utgangspunktet dessuten at det er vertslandets tilsynsmyndigheter som skal føre kontroll med at dette regelverket blir etterfulgt.

Forslaget er nå til behandling i en arbeidsgruppe under EUs Råd og i Europaparlamentet. Vi må regne med at viktige deler av teksten kan bli endret. Dette gjelder også spørsmålet om hvilke områder som vil kunne unntas fra direktivets bestemmelser.

EU-formannskapet arbeider for at direktivet kan bli vedtatt i 2005. Fra norsk side legger vi vekt på å holde så tett kontakt som mulig med EUs organer og utvalgte medlemsland under prosessen.

Det er gjennomført en bred høring av direktivforslaget i Norge på grunnlag av det utkastet som fore-

ligger. På enkelte områder fremstår direktivutkastet som noe uklart, og det er derfor ønskelig med visse klargjøringer i den videre prosess. De berørte departementene er nå i ferd med å vurdere hvilke holdninger man fra norsk side skal innta i forhold til forslaget. Når holdningene er fastlagt, vil norske synspunkter bli aktivt formidlet til Kommisjonen, EU-formannskapet, EUs medlemsland og Europaparlamentet.

En sentral norsk målsetting er at høye standarder

for helse, miljø og sikkerhet skal sikres uavhengig av nasjonaliteten til tjenesteyter.

Generelt er det positivt at EU har tatt initiativ for å sikre et mer velfungerende indre marked for tjenester. For norsk næringsliv vil det være viktig med tiltak som reduserer handelshindringer. Særlig for små og mellomstore bedrifter er dette av betydning da disse erfaringsmessig ikke har ressurser til å overvinne slike hindringer.

SPØRSMÅL NR. 14

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 22. oktober 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Ved behandling av St.meld. nr. 38 Om petroleumsvirksomheten bestemte stortingsflertallet at Sameksistensutvalget skulle utvides til også å omfatte juridisk og miljøfaglig kompetanse. Det haster med å komme i gang.

Når vil statsråden følge opp Stortingets vedtak og utvide Sameksistensutvalget, slik at utvalget kan begynne arbeidet med å vurdere opprettelse av petroleumsfrie fiskeriområder?»

BEGRUNNELSE:

I Sem-erklæringen sier Regjeringen at den vil "foreta en vurdering av petroleumsfrie fiskerisoner. Vurderingen skal omfatte områdene fra Lofoten og nordover, inkludert Barentshavet". Olje- og energidepartementet og Fiskeridepartementet nedsatte tidlig i 2003 det såkalte Sameksistensutvalget, som skulle vurdere mulighetene for sameksistens mellom fiskeri- og petroleumssektoren i området Lofoten-Barentshavet. I St.meld. nr. 38 (2003-2004) Om petroleumsvirksomheten fastslår Regjeringen at den vil videreføre arbeidet i denne gruppen for å vurdere eventuelle petroleumsfrie fiskeriområder i området Lofoten-Barentshavet.

De sterkt voksende klimagassutslippa fra norsk sokkel gjør arealbaserte virkemidler for kontroll av oljeutvinningstempoet stadig mer aktuelle og nødvendige. Stortinget slutta seg i forbindelse med behandlingen av petroleumsmeldingen til Regjeringens plan for videre vurdering av petroleumsfrie fiskeriområder, men ba samtidig om at Sameksistensutvalget måtte få ei breiere sammensetning. I Stortingets

vedtak heter det: "Stortinget ber Regjeringen utvide sameksistensutvalget med representanter med miljøfaglig og juridisk kompetanse." (Innst. S. nr. 249 (2003-2004), vedtak nr. 468.).

Regjeringen skriver i petroleumsmeldingen at den "i lys av arbeidsgruppens anbefaling og den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet" vil vurdere opprettelse av petroleumsfrie fiskeriområder. Dersom dette skal oppfylles, må Sameksistensutvalgets anbefaling foreligge i god tid før behandlingen av den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet. Det er derfor avgjørende at arbeidet i utvalget kan startes opp så fort som mulig, slik at alle nødvendige miljøfaglige, juridiske og forvaltningsmessige avklaringer rundt opprettelse av petroleumsfrie fiskeriområder kan gjennomføres.

Svar:

I Sem-erklæringen står det at Samarbeidsregjeringen vil "foreta en vurdering av petroleumsfrie fiskerisoner. Vurderingen skal omfatte områdene fra Lofoten og nordover, inkludert Barentshavet".

Dette ble nærmere presisert i St.meld. nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav. Her står det: "I den grad det skulle oppstå situasjoner der det synes umulig å oppnå god sameksistens mellom de to næringene, vil Regjeringen vurdere opprettelsen av petroleumsfrie fiskerisoner. Dette vil være sentrale elementer i den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet. Den planlagte konsekvensutredning av helårlig petroleumsvirksomhet i områdene fra Lofoten og nordover vil i denne sammenheng være viktig bakgrunnsmateriale for den helhetlige forvaltnings-

planen sammen med konsekvensutredningene for de andre sektorene".

Samme tema ble også behandlet i St.meld. nr. 38 (2003-2004) Om petroleumsvirksomheten (oljemeldingen). Her står det: "Olje- og energidepartementet og Fiskeridepartementet nedsatte tidlig i 2003 en arbeidsgruppe som skulle vurdere mulighetene for sameksistens mellom fiskerisektoren og petroleumssektoren i området Lofoten-Barentshavet. Gruppen leverte sin rapport i juli 2003. Regjeringen ønsker å videreføre arbeidet i denne gruppen for å vurdere spørsmål mellom petroleumssektoren og fiskerisektoren, inkludert å få belyst behovet for eventuelle petroleumsfrie fiskerisoner i området Lofoten-Barentshavet. Regjeringen vil i lys av arbeidsgruppens anbefaling og den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet vurdere opprettelsen av petroleumsfrie fiskerisoner."

I oljemeldingen redegjøres det for Regjeringens beslutning i desember 2003 om videre petroleumsvirksomhet i området Lofoten - Barentshavet. Regjeringen besluttet da å videreføre aktiviteten i Barentshavet syd, med noen unntak. Unntakene er de kystnære områdene i Troms og Finnmark og de særlig verdifulle områdene: polarfronten, iskanten, Bjørnøya og Tromsøflaket. De særlig verdifulle områdene er hentet fra et arbeid Havforskningsinstituttet og Norsk Polarinstitutt har utført i forbindelse med den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet. ("Identifisering av særlig verdifulle områder i Lofoten - Barentshavet", mai 2003). Regjeringen har således allerede tatt viktige grep for å sikre miljøet i Barentshavet.

For Nordland VI besluttet Regjeringen ikke å videreføre aktiviteten i dette området nå. En ny vurde-

ring av spørsmålet om petroleumsvirksomhet i Nordland VI sa Regjeringen skulle foretas når den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet foreligger. Beslutningen for Nordland VI var i tråd med anbefalingene fra sameksistensgruppen. Således har Regjeringen allerede tatt viktige grep for å forhindre konflikt.

Formålet med forvaltningsplanen er å trekke opp de overordnede linjene for forvaltningen av havområdet Lofoten - Barentshavet, herunder en samlet fremstilling av miljøtilstanden i havområdet i lys av ulik menneskelig påvirkning. En vurdering av behovet for tiltak for å ivareta den ønskede miljøtilstanden i området vil også bli gitt. Vurderingen av virkemidler i forvaltningsplanen vil være på et overordnet nivå hvor kostnadseffektivitet, hensiktsmessighet og mulige alternativer vil være elementer i vurderingen. Det tas sikte på at selve forvaltningsplanen ikke skal vedta gjennomføring av konkrete sektortiltak.

I forbindelse med behandlingen av oljemeldingen fattet Stortinget følgende vedtak: "Stortinget ber Regjeringen utvide sameksistensutvalget med representanter med miljøfaglig og juridisk kompetanse."

Regjeringen vil som sagt i oljemeldingen videreføre arbeidet i sameksistensgruppen. Gruppen vil i det videre arbeidet bli utvidet med representanter som innehar miljøfaglig og juridisk kompetanse, i tråd med Stortingets vedtak. Sameksistensgruppens arbeid i 2003 viser at dialog og økt kunnskap om hverandres aktiviteter kan bidra til nyttig forståelse og avklaringer mellom næringene. En slik gruppe kan være en verdifull støttespiller for myndighetene i å vurdere muligheter og begrensninger for petroleumsvirksomheten i de nordlige havområdene.

SPØRSMÅL NR. 15

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 12. oktober 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«I Teknisk Ukeblad nr. 22 den 10. september 2004 står det at statsråden ikke opplever stor motstand fra norske bedriftsledere når det drøftes miljøkrav, men at bedriftslederne er steinharde på ett punkt: Kravene må også gjelde konkurrentene! Alle må ha like rammevilkår.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre dette på kort og lang sikt?»

Svar:

Jeg vil understreke at de miljøkrav som norske bedrifter møter fra myndighetene skal løse viktige og alvorlige miljøproblemer. Kravene gis etter en omfattende og helhetlig vurdering av en rekke forhold, der likebehandling er et meget viktig hensyn som blant annet bidrar til å forhindre innenlands konkurransevridning.

Ved vurderingen av miljøkrav ses det også hen til

rammebetingelser som tilsvarende virksomheter blir møtt med i andre land. Av hensyn til norsk næringslivs konkurranseevne tilstreber Regjeringen en tilpasning til de samme miljøkrav som gjelder for øvrige land i EØS-området. Innenfor EØS-området settes det i stor grad felles standarder for miljø og indre marked, og en omfattende andel av norske miljøregler er tilpasset i forhold til EUs regelverk. Når det gjelder kravstilling til større industribedrifter er for eksempel direktivet om integrert forebygging og begrensning av forurensning (IPPC-direktivet) sentralt. Et bærende prinsipp under direktivet, som er gjennomført i norsk rett, er at bruk av de beste tilgjengelige teknikker (BAT) skal legges til grunn av nasjonale myndigheter ved kravstilling. Det utarbeides felles-europeiske anvisninger på hva som kan regnes for BAT innenfor ulike bransjer.

De miljøkrav som stilles i EØS-området er altså i stor grad harmonisert. Jeg vil i den sammenheng også påpeke at EU de senere år har innført stadig mer ambisiøse miljøregler. På enkelte områder har imidlertid EU foreløpig ikke utviklet felleharmoniserte standarder, eller regelverket er gitt i form av minimumsregler hvor nettopp medlemslandene selv er gitt frihet til selv å stille strengere krav. På disse områdene

vil derfor miljøkravene variere mellom ulike EU/EØS-land ut ifra landenes nasjonale mål og behov. I Norge vil for eksempel lokalisering av industri, sårbar natur, industristruktur og miljøpolitisk ambisjonsnivå kunne innebære at reguleringene blir andre og noen ganger strengere enn i enkelte andre land. Å ligge langt fremme på miljøområdet er for øvrig i mange henseender også en konkurransefordel.

Når det gjelder forholdet til øvrige konkurrentland utenfor EØS-området, er det på det globale plan fremforhandlet flere avtaler som i praksis innebærer at virksomheter internasjonalt i økende grad får sammenfallende krav og rammebetingelser.

Foruten å jobbe for å bidra til harmoniserte krav i EØS anser jeg det som helt sentralt at Norge spiller en aktiv rolle internasjonalt for å utvikle globale avtaler på miljøområdet. Internasjonalt samarbeid er en vesentlig forutsetning for å finne gode løsninger på en rekke av de alvorlige miljøproblemene vi står overfor som for eksempel klimaendringer og utbredelse av farlige kjemikalier og miljøgifter i naturen. Samtidig vil internasjonalt bindende avtaler innebære at konkurrerende industri i økende grad vil bli møtt med like rammebetingelser.

SPØRSMÅL NR. 16

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 12. oktober 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Statsråden har markert seg med sin motstand mot bygging av gasskraftverk. I Standpunkt den 28. september 2004 henviste statsråden til strømprisen, og sa at gasskraftverk ikke vil bidra til å redusere strømprisen. I en pressemelding datert 17. september 2004 sier statsråden derimot at Regjeringen ønsker å fortsette å stimulere til økt produksjon og bruk av blant annet solenergi. Med dagens teknologi krever som kjent solenergi en langt høyere kraftpris enn gasskraft for å bli levedyktig.

Hvilket nivå ønsker statsråden på kraftprisen?»

Svar:

Som kjent er energispørsmål olje- og energiministerens ansvar, men som miljøvernminister ser jeg det som viktig at Norge har en bred og sikker tilgang på miljøvennlig og fornybar energi, samt at det leg-

ges til rette for mer effektiv bruk av energien. Over tid bør energiprisen til forbrukerne også reflektere miljøkostnadene. På denne måten kan vi redusere veksten i energibruken og unngå å bli mer avhengige av energikilder med miljøskadelige utslipp.

Trusselen om menneskeskapte klimaendringer er den største globale miljøutfordringen vi i dag står overfor. På verdensbasis er økt satsing på fornybare energiressurser samt redusert og mer effektiv bruk av fossile brensler til energiformål avgjørende både for å redusere utslippene av klimagasser og i forhold til å benytte tilgjengelige energiressurser på en mest mulig miljøvennlig måte.

I Norge har vi vært så heldige å ha relativt rik tilgang på vannkraft som ikke forurenser. Vårt forvalteransvar i forhold til de norske vassdragene tilsier imidlertid en restriktiv holdning til videre utbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt. Det er derfor viktig å kombinere en fornuft-

tig bruk av de allerede utbygde vannkraftressursene med økt satsing på nye, fornybare energikilder samt energiøkonomisering.

Regjeringen fører en offensiv politikk for miljøvennlig omlegging av energiproduksjon og energibruk, og hovedvirkemidlene er tilskudd gjennom Energifondet og Enova. Blant de fornybare energikildene har solenergi sin naturlige plass, sammen med energi fra bl.a. biomasse, avfall og vind. Vi må også

ha rom for en forsknings- og utviklingsinnsats knyttet til andre framtidsrettede energiteknologier. I framtiden vil også kraft fra gassbaserte anlegg, der CO₂-utslippene er håndtert på en forsvarlig måte, kunne bidra til den samlede energiforsyningen. Det er viktig å ha "flere ben å stå på" når det gjelder energiforsyning, og vi må regne med at forskning og utvikling vil bidra til å gjøre nye energiformer mer lønnsomme.

SPØRSMÅL NR. 17

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 8. oktober 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Hva er retningslinjene for å utstede turistvisum til pakistanske borgere som vil besøke nær familie i Norge?»

Svar:

Vilkårene for å kunne gi visum framgår av utlendingsforskriften § 106. Foruten noen objektive vilkår, som for eksempel at man skal ha gyldig pass, et sted å bo under oppholdet, penger til oppholdet osv., sier bestemmelsen at det ikke skal gis visum til Norge dersom bl.a. innvandringspolitiske hensyn taler imot det. Dette vilkåret krever at det foretas en skjønnsmessig avveining der behovet for å besøke Norge veies opp mot muligheten for at søkeren ikke vil returnere til hjemlandet som forutsatt.

Til grunn for vurderingen av om den som søker visum vil returnere som forutsatt ligger en analyse av om søkeren kommer fra et land der mange mennesker ønsker å utvandre. Dette vet vi er tilfelle for Pakistan. Når denne analysen er gjort, skal det alltid foretas en individuell vurdering der søkerens tilknytning til hjemlandet er helt sentral. En person som har en etablert livssituasjon i Pakistan, slik som bolig, arbeid, egen familie osv, vil bli vurdert å ha sterkere tilknytning til sitt hjemland enn en person som fremstår som mindre etablert og mindre selvstendig. Dersom søkeren skal besøke nær familie i Norge vil dette være et velferdshensyn i saken som veier svært tungt. Med

begrepet nær familie mener jeg ektefelle, barn og foreldre. Når det gjelder annen familie og slektninger, vil behovet for besøk i Norge anses større, jo nærmere familiebåndene er mellom søkeren og slektningene i Norge.

Norge er som deltaker i Schengen-samarbeidet forpliktet til å harmonisere vår visumpolitikk med de andre Schengen-landene. Dette innebærer at vi også må ha et tett samarbeid med våre Schengen-partnere når vi foretar vurderinger på dette området. Dette henger sammen med at det gis adgang til hele Schengen-territoriet når et land utsteder et visum. Danmark har i de siste tre årene gitt retningslinjer for en praksis der visum for besøk hos familie som utgangspunkt kun gis til ektefeller, mindreårige barn og foreldre fra Pakistan. Fra Schengen-samarbeidet i Islamabad, vet vi at flere andre Schengen-land følger den samme praksis, og altså i utgangspunktet ikke innvilger visum til f.eks. søsken. Norge har i disse sakene fulgt en praksis der det sentrale som nevnt er en individuell vurdering av søkerens tilknytning til Pakistan, og der også andre faktorer kan falle inn i avveiningen, slik som f.eks. at søkeren tidligere har reist til Schengen-territoriet og returnert som forutsatt.

Visumreglene er et av flere innvandringsregulerende virkemidler, og vi står overfor en vanskelig avveiningen i å legge til rette for at regelverket kan praktiseres på en god og smidig måte og samtidig ivareta hensynet til en regulert innvandring.

SPØRSMÅL NR. 18**Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Torny Pedersen****Besvart 8. oktober 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Vil kulturministeren ta initiativ overfor finansministeren til å innføre unntak for merverdiavgift på kunsthåndverk slik Finansdepartementet har gjort for innførsel og omsetning av kunst i form av fotografier?»

BEGRUNNELSE:

Kunsthåndverk er avgiftsbelagt. Billedkunst, fotografier og kunsthåndverk utgjør de visuelle fagene og representerer likeverdige kunstuttrykk, men behandles forskjellig i avgiftssammenheng. Dette medfører en urimelig forskjellsbehandling av kunsthåndverkere hvor noen er fritatt og andre må betale. I den danske lovgivningen er dette løst, og likebehandling gjennomføres. Ved å endre lovgivningen vil det være naturlig å sette grenser for hva som skal fritas ved å definere hvordan produksjonen gjennomføres, antall, merking osv.

SPØRSMÅL NR. 19**Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Eirin Faldet****Besvart 13. oktober 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Mener statsråden at godkjenningsforskriften av barneverninstitusjoner og bobehandlingskollektiver ikke skal følges når det gjelder arbeidstidsordninger?»

BEGRUNNELSE:

I henhold til § 5 i godkjenningsforskriften (forskrift 27. oktober 2003 nr. 1283 om godkjenning av private og kommunale institusjoner som skal benyttes for barn som plasseres utenfor hjemmet i henhold til barnevernloven) er det vilkår at institusjonen tilfredsstillende vilkår stilt i eller med hjemmel i annen lovgivning. For eksempel kommer arbeidsmiljøloven til bruk når det gjelder arbeidstidsordninger. Men i brev av 28. juni 2004 fra BFD til Statens barne- og familievern slås det fast at reglene om arbeidstidsordninger kan fravikes. Det står blant annet følgende: "For de barneverninstitusjoner som praktiserer ar-

Svar:

Jeg viser til at spørsmålet om merverdiavgift på kultursektoren er behandlet i St.prp. nr. 1 (2004-2005) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, jf. s. 62 og 63 hvor det bl.a. fremgår følgende:

"Tjenester på kulturområdet er i dag i hovedsak utenfor merverdiavgiftsområdet. Unntaket skaper flere vanskelige grensedragninger mellom avgiftspliktig og ikke-avgiftspliktig virksomhet. Finansdepartementet har satt i gang et arbeid med å gå nærmere gjennom sektoren i forhold til merverdiavgiftsregelverket. Arbeidet er krevende og vil ta noe tid.

Regjeringen vil komme tilbake med en mer helhetlig vurdering av merverdiavgiftsplikten i kultursektoren".

Spørsmålet fra representanten Torny Pedersen om kunsthåndverk vil bli tatt opp i forbindelse med Regjeringens vurdering av ovennevnte.

beidstidsordninger som avviker fra arbeidsmiljølovens regler betyr dette at gjeldende arbeidstidsordninger kan videreføres inntil videre." Begrunnelsen er todelt. Det vises til lovarbeidet i Arbeids- og administrasjonsdepartementet og konsekvensene for barn og ungdom som bor på institusjoner. Lovlige arbeidstidsordninger er viktig for å sikre beboere et kvalitativt tilbud med god oppfølging. Ryddige ansettelsesforhold og godkjente arbeidstidsordninger er også viktige rettigheter for de ansatte. Flere av aktørene har tilpasset seg godkjenningsforskriften og har som følge av dette blant annet fått økte kostnader. Disse vil i anbudsrunder fort ha større kostnader enn konkurrenter som ikke har tilpasset seg og dermed få en uheldig konkurransesituasjon.

Svar:

Enkelte barneverninstitusjoner praktiserer arbeidstidsordninger som ikke fullt ut er i samsvar med

arbeidsmiljølovens regler. Blant annet gjelder dette kollektivene som har etablert "medleverordninger" som innebærer at de ansatte bor sammen med ungdommene i den tiden de er på institusjonen. I mange tilfeller har arbeidstakerne også sin primære bolig i tilknytning til kollektivet. Bakgrunnen for disse arbeidstidsordningene er behandlingsmessige prinsipper. Målgruppen for disse institusjonene er ofte ungdom som trenger stabile voksenkontakter med oppfølging over tid. For denne målgruppen er institusjoner som praktiserer medleverordninger et viktig behandlingstilbud. Kollektivene har praktisert medleverordninger i mange år. Manglende godkjenning av disse institusjonene under henvisning til at arbeidstidsordningene ikke fullt ut er i samsvar med gjeldende arbeidsmiljølov ville ført til en dramatisk svikt i behandlingstilbudet til kollektivenes klienter.

Jeg mener selvsagt at forsvarlige og lovlige arbeidstidsordninger er viktig både for beboere og ansatte ved institusjonene. I denne sammenheng vil jeg imidlertid vise til at de fleste arbeidstidsordninger det

her er tale om er varianter av dagens dispensasjonspraksis. Jeg vil videre vise til det pågående lovarbeidet hvor arbeidstidsordningene vil bli vurdert, samt en større evaluering av de ulike arbeidstidsordningene i barneverninstitusjonene. Evalueringen vil bl.a. ta sikte på å få en total oversikt over de ulike arbeidstidsordningene som praktiseres på institusjonene, arbeidstidsordningenes betydning for det behandlingsmessige resultat og arbeidstidsordningenes innvirkning på de ansattes helse og velferd.

Det fremgår av Barne- og familiedepartementets brev av 28. juni 2004 og av Arbeids- og administrasjonsdepartementets brev til Direktoratet for Arbeidstilsynet av 24. juni 2004 at forutsetningen for å praktisere arbeidstidsordninger som avviker fra gjeldende arbeidsmiljølovs regler er at de enkelte arbeidstakere ønsker - og gir sitt individuelle samtykke - til dette. Dersom den enkelte arbeidstaker ikke ønsker den arbeidstidsordning institusjonen praktiserer, må institusjonen tilby en annen arbeidstidsordning som ligger innenfor dagens dispensasjonspraksis.

SPØRSMÅL NR. 20

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 13. oktober 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«I VG den 18. september 2004 beskrives at et foreldrepar som dro til USA for å få operert sin to år gamle sønn for en hjertefeil, opplevde å bli fratatt omsorgen for sønnen fordi de motsatte seg et kirurgisk inngrep de ble anbefalt ved et sykehus i Boston. Det var da gjennomført en vellykket hjerteroperasjon i forståelse med foreldrene, men et påfølgende inngrep skjedde på tvers av deres vilje.

Hva er statsrådets vurdering av at norske foreldre skal kunne fratras omsorgsansvaret for barn under midlertidig opphold i utlandet?»

BEGRUNNELSE:

Etter undertegnede vurdering skal det være høye terskler for at foreldre ikke selv skal bære omsorgen for sine egne barn. Vurderingen av hvorvidt et barn skal gjennomgå et medisinsk behandlingstiltak eller ikke må i utgangspunktet skje i samforståelse med foreldrene, og bare helt unntaksvis vil det være riktig å gjennomføre behandling av barn mot foreldrenes vilje, eksempelvis i de tilfeller der barnet ellers vil

kunne miste livet eller risikere varige mén som en konsekvens av at behandlingen ikke finner sted. Oppslaget i VG peker imidlertid ikke i noen slik retning, og reiser tvert i mot spørsmålet om inngrepet fra sykehusets side delvis kan ha vært økonomisk motivert. Det framstår etter undertegnede vurdering som en hovedregel som rimelig at det er myndighetene i den berørtes hjemland som vil være naturlig instans for å ta stilling til en omsorgsovertakelse, med mindre familien har valgt å flytte til utlandet, slik at myndighetene i det nye oppholdslandet vil ha best anledning til å foreta vurderingen av om omsorgsovertakelse er nødvendig.

I dette tilfelle dreide det seg så langt jeg har kunnet bringe i erfaring ikke om noen flytting, men om et opphold ene og alene i den hensikt å få gjennomført en behandling som ikke kunne tilbys i Norge, og der familien skulle tilbake til Norge etter endt behandling. Det er premissene for omsorgsovertakelse jeg ønsker et svar på, og ikke en konkret stillingtaken til den aktuelle saken, siden jeg har forståelse for at statsråden ikke kan drive enkeltsaksbehandling.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra justisministeren.

Barnevernloven gjelder i Norge. Dette innebærer at norske barnevernmyndigheter ikke kan utøve noen myndighet utenfor landets grenser verken overfor norske eller utenlandske borgere. Se mer om dette i mitt vedlagte svar av 2. april 2004 på Dokument nr. 8 (2003-2004) vedrørende forslag om å endre barnevernloven slik at den gjelder for barn som er norske statsborgere og som oppholder seg i utlandet.

Utøvelsen av amerikansk rett i Amerika vil jeg ikke uttale meg om. Det synes imidlertid som om amerikanske myndigheter har en tilsvarende hjemmel i sin lovgivning som vi har i barnevernloven § 4-10. Bestemmelsen lyder som følger:

"Dersom det er grunn til å tro at et barn lider av en livstruende eller annen alvorlig sykdom eller skade, og dersom foreldrene ikke sørger for at barnet kommer til undersøkelse eller behandling, kan fylkesnemnda vedta at barnet med bistand fra barneverntjenesten skal undersøkes av lege, eller bringes til sykehus for å bli undersøkt. Fylkesnemnda kan også vedta at en slik sykdom skal behandles på sykehus eller i hjemmet i samsvar med anvisning fra lege."

Når det treffes vedtak etter § 4-10 beholder foreldrene foreldreansvaret for barnet, men med de begrensninger som følger av vedtaket. Når undersøkelsen og/eller behandlingen av barnet er fullført, faller vedtaket bort.

Vedlegg til svar:

Brev fra Barne- og familiedepartementet til Stortingets familie-, kultur- og administrasjonskomité, datert 2. april 2004, vedrørende Dokument nr. 8:40 (2003-2004) om forslag til endringer av lov om barneverntjenester og ev. andre relevante lover slik at lovene gjelder for barn som er norske statsborgere og som oppholder seg i utlandet, og forslag om å opprette en internasjonal avdeling i barnevernet.

Brev fra Barne- og familiedepartementet til Stortingets familie-, kultur- og administrasjonskomité, datert 2. april 2004, vedrørende Dokument nr. 8:40 (2003-2004) om forslag til endringer av lov om barneverntjenester og ev. andre relevante lover slik at lovene gjelder for barn som er norske statsborgere og som oppholder seg i utlandet, og forslag om å opprette en internasjonal avdeling i barnevernet.

SPØRSMÅL NR. 21

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 8. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Statsråden har gitt instruks om at ingen behandlingstilbud innen psykiatrien skal legges ned før disse er erstattet av et alternativt behandlingstilbud som minst er like godt eller bedre.

Vurderer statsråden nedleggelsen av behandlingstilbud ved Seidajok barnpsykiatriske behandlingstilbud i Tana i tråd med denne instruksjonen?»

Svar:

De godkjente fylkeskommunale planene skal ligge til grunn for de regionale helseforetakenes arbeid med Opptrappingsplanen for psykisk helse. Dette er Stortinget gjort kjent med tidligere. Jeg vil benytte denne anledningen til å redegjøre mer konkret for de forutsetningene som ligger til grunn for arbeidet med Finnmarksplanen.

Høsten 2001 var plan for Finnmark fylkeskommune til godkjenning i det daværende Sosial- og helsedepartement. En sentral forutsetning gjennom Opptrappingsplanen er en økt satsning på poliklinisk behandling og ambulant behandling der det familierapeutiske perspektivet søkes styrket. På bakgrunn

av dette foreslo Finnmark i planen at behandlingstilbudet ved Seidajok skulle gjennomgås. Statens helse- og omsorgsdepartementet gjorde en faglig vurdering av fylkesplanen, og vurderingen av planlagt utbygging og organisering av tjenestetilbudet for barn og unge ble uttrykt som følger:

"Finnmark har til nå manglet døgntilbud til ungdom. Fylket bør fortsatt disponere plasser ved UPI i Tromsø, i tillegg til at den planlagte utbyggingen av et ungdomspsykiatrisk behandlingstilbud i Karasjok realiseres. Fylket har døgntilbud for barn. En gjennomgang og oppgradering av behandlingstilbudet ved Seidajok barnpsykiatriske behandlingstilbud vurderes som et positivt og riktig tiltak."

Videre vurderte Helsetilsynet planlagt kapasitetssøkning.

"St.prp. nr. 63 anslår at det vil være ca. 500 døgnplasser og 265 dagplasser i psykisk helsevern for barn og unge på landsbasis. Finnmarks andel av dette etter barnebefolkningen er 8,5 døgnplasser og 4,5 dagplasser. Etter den planlagte utbyggingen vil antallet døgnplasser for barn og ungdom inkludert plassene ved UPI være 17. Tre dagplasser ved Seidajok videreføres."

Etter at Helse Nord/Helse Finnmark overtok ansvaret for videre gjennomføring av planen, er gjennomgangen av behandlingstilbudet ved Seidajok foretatt, slik fylkesplanen forutsatte. Denne gjennomgangen bekreftet behovet for å omstrukturere døgnbehandlingstilbudet til barn med psykiske lidelser og dagens tilbud ved Seidajok. Helse Nord ønsker å styrke bemanningen og kompetansen i de barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikkene. Behovet for døgnplasser til utredning og diagnostisering av barn i alderen 6-12 år skal ivaretas av ny familiebehandlingssenheter i Karasjok. Ettersom disse forutsetningene har kommet til etter at fylkeplanen ble godkjent, ba departementet Sosial- og helsedirektoratet om å foreta en faglig vurdering av de nye elementene i Finnmarksplanen. Direktoratet konkluderte med følgende: "SHdir anser det som fornuftig å legge om døgntilbudet ved Seidajok barnepsykiatriske behandlingssenheter i sin nåværende form, og tilføre de barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikkene med ressurser til å drive ambulante og familiebaserte tiltak ut i kommunene. Helse Nord RHF må sørge for at fagkompetansen ved Seidajok ivaretas. Omleggingen av døgntilbudet ved Seidajok må fases inn i tid

med oppbygging av nye tilbud ved poliklinikkene, slik at tilbudet til barn og unge styrkes og ikke svekkes."

Departementet har ikke foretatt ytterligere vurderinger av saken som avviker fra Helse Nord's vedtak og Sosial- og helsedirektoratets vurderinger, men departementet forutsatte i tilbakemeldingen til Helse Nord at endringene skjer i riktig rekkefølge, dvs. med oppbygging før nedbygging.

Jeg har forøvrig nå gitt beskjed til samtlige regionale helseforetak at det er nødvendig å foreta en helhetsvurdering av boligbehovet i kommunene, og at det derfor ikke skal skje noen nedbygging av døgntilbud i spesialisthelsetjenesten, selv om dette er en del av planlagte omstruktureringstiltak. Bakgrunnen for dette er blant annet at plassene i de psykiatriske sykehjemmene er blitt avvirket raskere enn forutsatt. Denne instruksjonen til de regionale helseforetakene om døgnplasser gjelder både voksenpsykiatri og barne- og ungdomspsykiatri, og den vil vare til boligbehovet i kommunene er gjennomgått. Dette endrer ikke vedtaket angående Seidajok, men selve gjennomføringstidspunktet må vurderes i tråd med den gjennomgangen som skal gjøres i kommunene.

SPØRSMÅL NR. 22

Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 8. oktober 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Vil statsråden inkludere oljeverndepot på Fedje i en ny analyse av utstyr- og personellbehovet til den statlige oljevernberedskap langs norskekysten og avvente Stortingets behandling av den kommende oljevernmeldinga før det endelig konkluderes på Fedjes status som hovedoljeverndepot eller mellomdepot?»

BEGRUNNELSE:

Statens forurensningstilsyn (SFT) gjennomførte i 2001 en analyse av utstyr- og personellbehovet til den statlige oljevernberedskap langs hele norskekysten. SFT foreslo endringer i depotstrukturen på Vestlandet. Forslaget omfattet blant annet nedlegging av depotet på Fedje. I høringsrunden ble det uttrykt uro over den planlagte flyttingen av oljeverndepotet. På den bakgrunn ba Miljøverndepartementet SFT om å foreta en ny særskilt vurdering av en flytting av oljeverndepotet på Fedje til Florø. Kystdirektoratet,

som overtok SFTs ansvar for den statlige oljevernberedskapen fra 1. januar 2003, sluttførte den særskilte beredskapsanalysen for den ytre delen av Fensfjorden/Nord-Hordaland. Fiskeridepartementet fant det da riktig å fortsatt utnytte Fedjes sentrale plassering i forhold til skipstrafikken i området og ville opprette et statlig mellomdepot på Fedje. Fiskeriminister Svein Ludvigsen sa til NRK Hordaland 12. september 2003: "De har ønsket å opprettholde et depot på Fedje, men det blir et mindre depot, et såkalt mellomdepot som vi har ti av langs kysten". Det har gått mange år siden St.meld. nr. 25 (1993-94) om norsk oljevern ble lagt fram. Etter vedtak i Stortinget 13. november 2003, skal Regjeringa i løpet av 2004 legge fram en ny melding om oljevernberedskapen langs norskekysten. Denne meldinga skal legge grunnlaget for utforminga av framtidens oljevernberedskap og er den første oljevernmeldinga på ti år. Dette arbeidet vil ventelig bygge på nye og oppdaterte risikovurderinger og ha for øye å bedre oljevernberedskapen

langs hele kysten. Det er derfor bekymringsverdig hvis ikke også oljeverndepot på Fedje blir gjenstand for en ny analyse av utstyr- og personellbehovet til den statlige oljevernberedskap langs norskekysten. Stortingsmeldinga og det påfølgende arbeidet bør ikke være begrenset av forhåndskonkluderings, og Fedjes endring av status til mellomdepot bør betraktes som midlertidig eller utsettes til etter at Stortinget har behandlet den kommende oljevernmeldinga.

Svar:

Det ble i 2000/2001 gjennomført grundige analyser av miljørisiko, utstørsbehov og depotstruktur innen oljevernberedskapen. En særlig tilleggsanalyse for Nord-Hordaland ble slutført så sent som 2003 av Kystdirektoratet.

Disse analysene viste at det var mer enn tilstrekkelig beredskapsutstyr i regionen. Videre viste de at det var behov for å styrke beredskapen nordover mot Stad. For å etablere en god beredskap langs hele kysten av Vestlandet burde man derfor flytte beredskapsressurser nordover til Florø. Samtidig burde det gjøres noen endringer i depotstrukturen i Hordaland for å bedre responstiden.

Med bakgrunn i analysene ble det besluttet å omlokalisere et statlig hoveddepot fra Fedje til Florø. På grunn av Fedjes plassering i forhold til skipstrafikken i området ble det besluttet å opprette et nytt statlig mellomdepot på Fedje. Denne beslutningen må ses i sammenheng med at det statlige hoveddepotet i Bergen ble styrket og flyttet til Ågotnes for å bedre responstiden for dette depotet.

Depotstrukturen i Nord-Hordaland er også behandlet i Stortinget ved behandlingen av Dokument nr. 8:128 (2002-2003) og Dokument nr. 8:135 (2002-2003). Stortinget sluttet seg til Fiskeridepartementets vurdering og vedtak.

Det er grunn til å understreke at oljevernberedskapen ikke må vurderes ut fra de statlige ressursene alene. Som følge av den miljørisiko som er knyttet til petroleumsvirksomheten er denne pålagt beredskap mot akutt forurensing. På Sture og Mongstad er det derfor bygget opp en betydelig privat beredskap. Denne vil naturligvis bli mobilisert også ved en statlig aksjon utenfor bedriftenes primære ansvarsområder.

De totale statlige, kommunale og private oljevernressursene i Sture- og Mongstad-området (Fensfjordbassenget) består i dag av ca. 17 800 meter lense

og 20 oljeopptakere. Etter omlegging av depotstrukturen vil de totale ressursene i området være ca. 16 600 meter lense og 19 oljeopptakere. Den samlede beredskapen i Nord-Hordaland vil derfor være meget slagkraftig, både med hensyn til beredskapsressurser og i forhold til kort responstid, også etter at mellomdepotet på Fedje er etablert.

Jeg vil også understreke at staten har ansvar for en tilfredsstillende oljevernberedskap langs hele kysten. Etter min vurdering vil det derfor ikke være riktig å ikke omdisponere ressurser fra et område, som etter de gjennomførte analyser og vurderinger har mer enn tilstrekkelig ressurser, til et område hvor beredskapen bør styrkes.

Endelig vil jeg framheve at oljevernberedskapen ikke bør vurderes ut fra de skadebegrensende tiltakene alene, men ses i sammenheng med tiltak innen forebyggende sjøsikkerhet. I Fiskeri- og kystdepartementets arbeid med en melding til Stortinget om sjøsikkerhet og oljevernberedskap tas det sikte på en samlet vurdering av forebyggende tiltak og beredskapstiltak. Denne vurderingen vil bygge på en analyse av den miljørisiko akutte utslipp fra skipstrafikken representerer langs hele kysten. Analysen vurderer både type trafikk i de ulike områder langs kysten, risiko forulykker, og risiko for utslipp som følge av ulykker. Denne informasjonen blir vurdert opp mot miljøårsbarheten for å kartlegge den samlede miljørisikoen.

På grunn av oljetransporten til og fra terminalene på Sture og Mongstad, og det store antall skipsbevegelser ellers i området utenfor, er analyser av dette området en viktig del av dette arbeidet. Tiltak for å styrke den forebyggende sjøsikkerheten og/eller beredskapen i dette området vil bli nøye vurdert på bakgrunn av risikoanalysen. Risikoanalysen viser at dette området vil kreve en særlig oppmerksomhet fra myndighetenes side i tiden framover, både på grunn av dagens trafikk og økningen i den passerende trafikken. De foreløpige vurderingene tyder imidlertid på at det særlig er på den forebyggende siden tiltakene bør settes inn.

Inntil konklusjonene kan trekkes her mener jeg det er riktig å disponere dagens beredskapsressurser optimalt og ut i fra den kunnskap vi har i dag. Dette betyr at det snarest etableres en beredskap som bygges opp om de vurderinger og anbefalinger som er gjort i foreliggende analyser.

SPØRSMÅL NR. 23**Innlevert 2. oktober 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 8. oktober 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Lofotfisket er det mest tradisjonelle og sentrale torskefisket i Norge. Under fisket er Lofothavet oppdelt i teiger, som for urutinerte kan virke som et eneste stort kaos, men som for erfarne fiskere og ansatte i Lofotoppsynet er et både logisk og velfungerende system som har utviklet seg siden 1873.

Forstår statsråden hvilke konflikter som kan oppstå under Lofotfisket hvis man fjerner de erfarne oppsynsmennene og erstatter dem med inspektører uten erfaring og skipperutdannelse?»

Svar:

Lofotfisket er som representanten Bastesen er inne på et tradisjonsrikt fiske som karakteriseres av stor aktivitet på et begrenset område. Fiskere, mottak på land og myndighetene har hatt felles interesse i at dette fisket avvikles på en ordnet måte som ivaretar hensyn til den enkeltes sikkerhet, effektivt fiske og effektiv levering og en pålitelig registrering av den fangst som tas. Betydningen av disse forholdene har

ikke endret seg og skal ivaretas også i fremtiden.

Lofotoppsynet skal omorganiseres fra 2005-sesongen. Dette gjør fiskeriforvaltningen av to grunner. Vi skal få mer ut av pengene og vi skal få styrket ressurskontrollkomponenten i lofotoppsynets arbeide. Dette vil vi oppnå ved å benytte heltidsansatte inspektører fra Fiskeridirektoratet også i oppsynsarbeidet knyttet til havdeling. Inspektørene vil i kraft av sin lokalkunnskap, kompetanse og fullmakter kunne utføre denne oppgaven på en god måte, og samtidig kunne ivareta et viktig arbeid på ressurskontrollområdet. Dermed effektiviseres det totale kontroll- og oppsynsarbeidet som skal gjennomføres under lofotfisket.

Jeg har forståelse for at det å endre på ordninger som næringen har forholdt seg til over lang tid kan skape usikkerhet. Dette må imidlertid ikke hindre oss i å tenke nytt når det gjelder ressursbruk. En bedre samkjøring mellom havdelingskontrollen og ressurskontrollen er et tiltak som bidrar til å utnytte ressursene mer optimalt.

SPØRSMÅL NR. 24**Innlevert 4. oktober 2004 av stortingsrepresentant Berit Brørby****Besvart 8. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden foreslå som tiltak for å være føre-var ved nye boligutbygginger i kommunene, og vil han ta initiativ til å få laget nasjonale regler for minimumsavstand mellom boliger og høyspentledninger?»

BEGRUNNELSE:

I Oppland Arbeiderblad 21. august 2004 ble det omtalt en ny norsk studie om at kvinner som bor nær høyspentledninger har 60 pst. større risiko for å få brystkreft enn andre.

Det har i flere år vært diskutert byggegrenser mot høyspentlinjer. Det er ingen klare nasjonale regler for

hvilke avstander det skal være mellom boliger og høyspentledninger. Statens strålevern som er fagansvarlig nasjonalt mener at resultatene av studien bør tolkes med forsiktighet.

Svar:

Brevet er oversendt fra miljøvernministeren til helse- og omsorgsministeren som rette vedkommende.

Gjeldende norsk forvaltningsstrategi ved anlegg av nye høyspentledninger og ved anlegg av boligområder, skoler, barnehager etc. i nærheten av høyspentledninger er basert på NOU 1995:20 "Elektromagnetiske felt og helse - Forslag til en forvaltningsstrategi" og redegjørelsen for denne strategien i St.prp. nr.

65 (1997-98). Videre er det i forskrift 21. november 2003 nr. 1362 om strålevern og bruk av stråling § 26 fastsatt at all eksponering for ikke-ioniserende stråling skal holdes så lavt som praktisk mulig.

Statens strålevern er landets fagmyndighet på dette området. Jeg legger vekt på at den politikk som føres, er basert på velfunderte faglige råd. Med bakgrunn i Kreftregisterets undersøkelse som konkluderer med en økt risiko for brystkreft hos kvinner som har bodd i nærheten av høyspentledninger i lang tid, ba Helsedepartementet i brev av 24. mai 2004 Statens strålevern om å vurdere om det er behov for å gjennomgå og eventuelt revurdere gjeldende forvaltningsstrategi.

I brev av 14. juni 2004 gir Statens strålevern følgende svar på henvendelsen fra departementet:

"En forskningsstudie gir ikke tilstrekkelig grunnlag for å endre dagens forvaltningspraksis. Men den gir støtte til en fortsatt forsiktighetsholdning i forbindelse med nye byggesaker og konsesjoner til bygging av nye høyspentledninger eller ved oppgradering av eksisterende ledninger. I påvente av klarere vitenskapelige data vil Statens strålevern anbefale en fortsatt varsomhetsstrategi.

Imidlertid skaper problemstillingen mange praktiske problemer i forhold til hvordan varsomhetsprinsippet skal praktiseres. Det kan være grunnlag for å vurdere håndtering av varsomhetsprinsippet, eventuelt også å utarbeide visse konkrete kriterier for avstander, arealdisponeringer, opphold og ferdsel ved ulike høyspentledninger, trafostasjoner m.v. som skal sikre at strålevernforskriftens krav om at "all eksponering skal holdes så lavt som praktisk mulig" (§ 26) blir ivaretatt. Strålevernet vil gjerne drøfte med Helsedepartementet en mulig praktisk gjennomføring av en slik vurdering."

I et felles brev fra Olje- og energidepartementet og Helsedepartementet av 12. juli 2004 fikk Statens strålevern følgende oppdrag:

"Helsedepartementet og Olje- og energidepartementet slutter seg til Strålevernets vurdering av at det ikke er grunnlag for å endre gjeldende forvaltningsstrategi, men at det bør utføres et arbeid med sikte på en hensiktsmessig konkretisering av denne strategien. I tråd med denne vurderingen er det heller ikke aktuelt å avvente behandlingen av enkeltsaker vedrørende kraftledninger til et slikt arbeid er utført.

Departementene ber derfor Statens strålevern om å nedsette og lede en arbeidsgruppe med sikte på å konkretisere og utdype forvaltningsstrategien. En utdyping av strategien vil kunne gi et bedre grunnlag for sentrale og lokale myndigheter som er involvert i beslutninger på dette området. Arbeidsgruppen skal også vurdere helsemyndighetenes rolle i forbindelse med energimyndighetenes behandling av konsesjonssaker vedrørende elektriske anlegg. Arbeidsgruppen bør, i tillegg til representanter fra Statens strålevern, bestå av representanter fra NVE, kraftbransjen, kommunene og helsemyndighetene.

Det bes om at arbeidsgruppen oversender sine vurderinger til departementene innen 1. juni 2005."

Mandatet og sammensetningen av arbeidsgruppen er ytterligere konkretisert gjennom brev av 18. august 2004 fra Statens strålevern til Helsedepartementet og Olje- og energidepartementet, og i brev av 22. september 2004 fra Helsedepartementet til Statens strålevern.

Jeg har tiltro til at dette arbeidet som nå blir gjort vil gi et godt faglig grunnlag for alle beslutningstakere som er involvert i prosesser i forbindelse med etablering av nye høyspentledninger, eller boligområder og lignende i nærheten av høyspentledninger.

SPØRSMÅL NR. 25

Innlevert 4. oktober 2004 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund

Besvart 13. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Det er gjennomført en evaluering av klimabehandlingstilbudet ved Dødehavet, men kun i forhold til behandling av psoriasis.

Vil helse- og omsorgsministeren initiere en evaluering av klimabehandling ved Dødehavet for andre lidelser enn psoriasis, for eksempel leddgikt, revmatisme og senskader etter polio?»

BEGRUNNELSE:

Klimabehandling og rehabilitering ved Dødehavet er blitt gjennomført i en årrekke. Blant annet har både Danmark og Tyskland med offentlige midler etablert egne behandlingsavdelinger ved Dødehavet. Beliggenheten i en ørken under havoverflaten med en kombinasjon av mineralinnholdet i sjøen og mudret, magnesium og surstoff i lufta, filtrering av sollysets farlige stråler, tørr luft og høy temperatur i både vann

og luft hele året gjennom, synes å gi en spesiell hel-segevinst. Det har lyktes fagmiljøet i Rogaland å etablere et enestående samarbeid med det veletablerte behandlings- og forskningsmiljøet i Israel, med verdens fremste fagfolk på området. Klimabehandlingen ved Dødehavet er et tilbud til flere pasientgrupper, men en nylig foretatt evaluering av tilbudet tar kun hensyn til effekt på plager i forbindelse med psoriasis. Erfaringer fra de gruppene som Rogaland har sendt, bør kunne brukes i en evaluering av om tilbudet kan brukes for flere pasientgrupper, bl.a. leddgikt- og revmatismepasienter og mennesker med senskader etter polio. Det kan eventuelt være aktuelt å sette i verk nye pilotprosjekt. Den pasientgruppen som har senskader etter polio kan særskilt nevnes med et eksempel da disse oppgis å ha særlige smerter mellom november og februar. I dette tidsrommet har ikke denne gruppen noe tilbud om klimabehandling fordi de stedene Behandlingsreiser bruker i dag, har for kaldt klima på denne årstiden.

Svar:

Ordningen med behandlingsreiser til utlandet er et supplement til tilbud i Norge, og omfatter tilbud til pasienter med revmatiske lidelser, psoriasis, barn og ungdom med astma og lungesykdommer, samt barn med atopisk eksem. Fra 2004 er også pasienter med senskader etter poliomyelitt omfattet av ordningen.

Daglig administrasjon og faglig ansvar er lagt til Rikshospitalet HF. Det er inngått avtaler med behandlingssteder etter anbudsrunder. Behandlingen foregår nå i Tyrkia, Serbia og Montenegro og Spania for revmatikere, og på Kanariøyene (Spania) for de øvrige pasientgruppene.

I 1999 ble det gjennomført en studie med en prøvegruppe psoriasispatienter til Dødehavet. I de medi-

sinske konklusjonene fra studien finnes det ikke holdepunkter for statistiske forskjeller mellom behandling ved Dødehavet og Kanariøyene.

Kostnadene for klimabehandling ved Dødehavet lå i studien 90 pst. over kostnadene for behandling i Europa. Kostnadene til reise og opphold forklarte størstedelen av forskjellen.

Flere faktorer som kostnader, pasienttilfredshet, lang flyreise, avstand til servicefunksjoner, fasiliteter for norsk helsepersonell og den urolige politiske situasjonen har ligget til grunn for at klimabehandling ved Dødehavet ikke er blitt valgt for ordningen med behandlingsreiser.

Etter hva jeg har fått opplyst har pasienter med senskader etter poliomyelitt et tilbud i vinterhalvåret på Kanariøyene. En pilotstudie for denne gruppen ble gjennomført ved behandlingssteder i Tyrkia og på Kanariøyene med gode resultater. Pasienter med senskader etter poliomyelitt fikk forøvrig først et permanent tilbud under ordningen med behandlingsreiser fra 2004. Det er derfor ikke korrekt at denne pasientgruppen ikke har et fullverdig tilbud i vinterhalvåret.

Helse- og omsorgsdepartementet mottar relativt ofte henvendelser fra land og behandlingssteder som ønsker norske pasienter velkommen. Når det gjelder ordningen med behandlingsreiser til utlandet finansiert av staten, er det naturlig at behandlingsstedene konkurrerer på vanlig måte når Rikshospitalet utlyser anbud.

Pasienter med revmatiske lidelser har allerede et godt etablert tilbud i Tyrkia, Serbia og Montenegro og på Kanariøyene. Jeg finner derfor ikke grunnlag for nye studier for pasienter med leddgikt, revmatikere og pasienter med senskader etter poliomyelitt, basert på klimabehandling ved Dødehavet.

SPØRSMÅL NR. 26

Innlevert 4. oktober 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 13. oktober 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«I Innst. S. nr. 268 (2003-2004) som behandlet St.meld. nr. 30 Kultur for læring understreket et flertall bestående av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre at økonomifagene må vurderes styrket i videregående opplæring. Arbeidet med nye læreplaner er igangsatt. Plassering av økonomifaget og antall timer er ikke avklart.

Hvordan følger statsråden opp komitéflertallets ønske om styrking av økonomifaget i videregående skole?»

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at utvikling av økonomifaget som eget selvstendig fag eller som fellesfag sammen med andre fag - og antall timer for et slikt styrket fag - av-

klares før faglig innhold utarbeides. Jeg går også ut fra at i arbeidet med styrking av faget blir lagt betydelige vekt på det åpenbare behovet for økonomiutdannete lærere.

Flertallet som står bak ønsket om styrking av økonomifaget i videregående opplæring har også understreket at "flertallet legger til grunn at forslagene vil bli utarbeidet i samarbeid med relevante fagmiljøer og at de sendes på høring før de blir vedtatt".

Jeg forutsetter at relevante økonomifagmiljøer ikke bare blir hørt men at synspunkt derfra vektlegges i arbeidet med styrking av økonomifaget.

Svar:

Læreplanarbeidet er delegert til Utdanningsdirektoratet og en rekke læreplangrupper er nedsatt. En foreløpig fag- og timefordeling, som vil være grunnlag for arbeidet med læreplanene, vil bli oversendt til Utdanningsdirektoratet i nærmeste fremtid. Forslag til endelig fag- og timefordeling vil bli sendt på høring sammen med forslag til nye læreplaner før fastsetting.

Faget økonomi og informasjonsbehandling er i denne foreløpige fag- og timefordelingen tatt ut som

eget fag i det nye studiespesialiserende programmet. Dette faget var tidligere kun et tilbud innenfor studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag. Informasjonsbehandling er en av de grunnleggende ferdighetene som skal inngå i læreplanene for alle fag på alle trinn. Økonomidelen er lagt til samfunnsfag. Dette vil være en styrking av faget. Samfunnsfag er et obligatorisk fellesfag i samtlige utdanningsprogram. Dette vil føre til at alle elever får et bedre grunnlag i økonomi.

Den nye fag- og timefordelingen vil styrke økonomifaget innenfor det studiespesialiserende utdanningsprogrammet. Dette utdanningsprogrammet vil inneholde et eget programområde for samfunnsfag og økonomi. Her vil økonomifaget få en naturlig plass og et større omfang enn etter dagens ordning.

Stortinget har sluttet seg til at det innenfor de studieforbredende utdanningsprogrammene skal være mer matematikk og mulighet til å velge programfag allerede fra første året. Det er derfor ikke mulig å innpasse alle fellesfag i dagens studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag som obligatoriske fag i samme omfang innenfor den nye strukturen i videregående opplæring.

SPØRSMÅL NR. 27

Innlevert 4. oktober 2004 av stortingsrepresentant Grethe Fossli

Besvart 11. oktober 2004 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Den norske veterinærforening har i brev av 6. september 2004 orientert sine medlemmer om at avtalen med staten om veterinæravtalt er sagt opp, og at de oppfordres til å si opp sine individuelle avtaler med staten med virkning fra 1. januar 2005. Uten denne vaktavtalen kan veterinærene ikke lenger pålegges å være tilgjengelige, og det kan dermed være vanskelig å få tak i veterinær ved behov ut over kontortid.

Hvilke tiltak vil bli satt i verk fra departementets side?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har forstått at det i lengre tid har vært uenighet mellom staten og Den norske veterinærforening om tolkningen av en avtale mellom Landbruksdepar-

tementet og Den norske veterinærforening, noe som har medført at denne saken med jevne mellomrom også har dukket opp i Stortinget.

Denne gangen har avtalen mellom staten og DNV blitt sagt opp, med den følgen at vi fra 1. januar 2005 muligens kan stå uten veterinæravtalt etter kontortid.

Selv om dyrehelsesloven pålegger veterinærer å hjelpe dyr, vil dette ikke fungere dersom de ikke er tilgjengelige.

Dette kan bli en alvorlig situasjon, spesielt der det er områder med mange produksjonsdyr.

Svar:

Den norske veterinærforening (DNV) har med virkning fra 1. januar 2005 sagt opp avtalen med Landbruks- og matdepartementet om veterinæravtalt.

Departementet er i likhet med spørsmålsstiller kjent med at DNV i brev av 6. september 2004 har oppfordret sine medlemmer til å si opp sine individuelle avtaler om vakt deltakelse. Vi kjenner foreløpig ikke til hvordan de enkelte medlemmene vil forholde seg til denne oppfordringen.

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) er det orientert nær-

mere om saken og om den uenighet det er mellom partene (s. 58).

Jeg har tatt kontakt med DNV for å sondere mulighetene for en løsning av den oppståtte konflikten, ut fra de spørsmål som er omtalt s. 43 og s. 58 i St.prp. nr. 1 (2004-2005). Jeg vil komme tilbake til saken når sonderingene med DNV er slutført.

SPØRSMÅL NR. 28

Innlevert 4. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik

Besvart 14. oktober 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Manglende kunnskap hos leger og trygdekontor gjør at bare 1-2 pst. av gravide benytter seg av ordningen med svangerskapspengen, mens det trolig vil være rett ytelse for 10-30 pst. I stedet sykmeldes gravide kvinner.

Vil statsråden ta initiativ til å likestille svangerskapspengen med sykepengen gjennom blant annet å rette opp den åpenbare systemfeilen med at svangerskapspengen ikke gir rett til feriepenge?»

BEGRUNNELSE:

I et oppslag i Klassekampen 1. oktober påpeker Ebba Wergeland åpenbare brister i svangerskapsomsorgen: Ordningen med svangerskapspengen er ikke likestilt med sykepengen blant annet i forhold til feriepenge. Dette betyr at gravide vil tape penger på å motta svangerskapspengen i stedet for sykepengen, noe som bidrar til en overrepresentasjon på sykepengestatistikken av gravide.

I NOU 2000:27 Sykefravær og uførepensjonering heter det at:

"En stor del av kvinners sykefravær kan relateres til sykdom i forbindelse med svangerskap og fødsel. Undersøkelser har vist at mellom 40 og 80 prosent av alle gravide hadde minst et sykefravær under graviditeten. Andre undersøkelser har vært opptatt av hvor stor andel av kjønnsforskjellen i sykefravær som kan forklares ut fra svangerskap og fødsel. Resultatene varierer fra 24 prosent til rundt 50 prosent. En undersøkelse basert på Rikstrygdeverkets sykepengeregister fant at 37 prosent av den totale kjønnsforskjellen i sykefravær forsvant når en tok hensyn til sykefravær med diagnoser knyttet til svangerskap og sykdommer i reproduksjonsorganene (for begge kjønn) (Hauge og Opdalshei 2000). Dersom en tar for seg sykefraværet for personer i alderen 20 til 34 år utgjorde svanger-

skapsdiagnoser 67 prosent av forskjellen i sykefravær mellom kvinner og menn".

Ifølge en rapport fra Institutt for allmenntilleggsmedisin og samfunnsmedisinske fag (Wergeland & Sølvberg 2004) brukes ordningen med svangerskapspengen bare av 1-2 pst. av de gravide, mens det trolig vil være rett ytelse for 10-30 pst. Rapporten peker på flere forhold som må endres for at svangerskapspengeordningen skal bli brukt:

- Svangerskapspengen må gi samme rett til feriepenge som sykepengen (Ferie-loven § 10).
- Trygdekontoret må informere korrekt om at svangerskapspengen kan ytes ved alle former for arbeidsmiljørisiko, ikke bare ved arbeid med noen få kjemiske stoffer. Det synes som om den gamle, restriktive praktiseringen av reglene om svangerskapspengen lever videre på flere trygdekontor.
- Reglene sier at trygdekontoret ikke skal overprøve den enkeltes attest fra svangerskapskontroll/lege. Dette forekommer allikevel og stimulerer ikke til bruk.
- Svangerskapspengen må likestilles med sykepengen i regler og avtaleverk om pensjon, ansiennitet, vikarbruk osv.

Et underforbruk av svangerskapspengen gir seg utslag i sykepengestatistikken. Dette bidrar til å "sykeliggjøre" gravide kvinner, mens det egentlig handler om arbeidsgiveres manglende evne og/eller vilje til tilrettelegging av arbeid, lite kunnskap om alternativet med svangerskapspengen samt at dette for mange er et lite gunstig økonomisk alternativ. En likestilling av svangerskapspengen med sykepengen vil føre til økt fokus på arbeidsgivers ansvar for tilretteleg-

ging og eventuelt omplassering av gravide, noe som kan bidra til at flere gravide kvinner kan fortsette i jobb fram til permisjonstiden starter.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra arbeids- og sosialministeren.

Svangerskapsenger ytes til friske gravide kvinner som må slutte i arbeid på grunn av at arbeidsmiljøet kan være skadelig for fosteret. Rett til svangerskapsenger ble innført i 1988 i form av en utvidet rett til fødselsenger. Retten til svangerskapsenger er i dag hjemlet i folketrygdloven § 14-13. Det er et vilkår at kvinnen etter bestemmelser i lov eller forskrift er pålagt å slutte i arbeidet og at det ikke er mulig å omplassere henne til annet høvelig arbeid. Alle forhold ved arbeidsmiljøet som kan innebære helsefare for fosteret, kan gi rett til svangerskapsenger. Retten til svangerskapsenger opphører tre uker før fødselen, da fødselsengerretten trer inn. Med virkning fra 1. juli 2003 fikk selvstendig næringsdrivende kvinner rett til svangerskapsenger på linje med arbeidstakere.

Bruken av svangerskapsenger har vært jevnt økende de siste årene. Bruken økte markant i 2001 og 2002. Dette antas å ha sammenheng med den økte innsatsen for å gjøre ordningen kjent. Blant annet ble det vist en TV-spot høsten 2001. Det er fortsatt en økende tendens. I 2003 mottok 1 449 kvinner svangerskapsenger; dette er en økning på 12 pst. fra året før. Det er likevel uheldig dersom det er et systematisk underforbruk av denne ordningen.

Når det gjelder spørsmål om å likestille svangerskapsenger med sykepenger, viser jeg til at svangerskapsenger i dag beregnes på samme måte som sykepenger. Svangerskapsenger gir imidlertid ikke rett til opptjening av feriepenger. Det er i den forbindelse viktig å være oppmerksom på at feriepenger av

sykepenger bare beregnes for de første 48 sykepengedagene i opptjeningsåret, jf. folketrygdloven § 8-33. Feriepengerretten er også begrenset på fødselspengeområdet. Det følger av folketrygdloven § 14-5 at det ytes feriepenger av de første 12 (15) ukene av stønadperioden. Stønadperioden utgjør totalt 42 (52) uker.

Svangerskapsenger ble som nevnt innført som en utvidet rett til fødselsenger i 1988, jf. Ot.prp. nr. 5 (1987-88). Spørsmålet om feriepenger av svangerskapsenger ble da ikke drøftet spesielt. Folketrygdens ansvar for å dekke feriepenger av fødselsenger ble innført med virkning fra 1. januar 1990, jf. Ot.prp. nr. 54 (1986-87). Lovendringen medførte at ansvaret for dekning av feriepenger ble overført fra arbeidsgiver til folketrygden. Det ble lagt til grunn et prinsipp om at ytelsene til arbeidstakere skal holdes på samme nivå som tidligere. Feriepengerrettens omfang ble derved videreført som 12 uker, selv om fødselsengerperioden på den tiden var 20 uker. Det ble vist til budsjettmessige årsaker. Reglene om feriepenger av fødselsenger har ikke siden vært gjenstand for materielle endringer selv om stønadperioden ved fødsel har blitt vesentlig utvidet.

En forbedret feriepengedekning er et viktig spørsmål både når det gjelder svangerskapsenger og fødselsenger. Jeg har ikke konkrete planer om å foreslå endringer på dette punktet nå. Regelverket for fødselsenger er imidlertid under kontinuerlig utvikling og forbedring, og jeg tar innspillet med meg i det videre arbeidet.

For øvrig viser jeg til at jeg i høringsnotat om forenklinger i fødselsengerregelverket som ble sendt ut i juli i år, foreslår å lovfeste retten til graderte svangerskapsenger. Jeg tar også opp spørsmålet om dekning av lønnstap ved omplassering av gravide. Eventuelle endringer som følge av disse forslagene vil styrke svangerskapsengerretten.

SPØRSMÅL NR. 29**Innlevert 4. oktober 2004 av stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund****Besvart 11. oktober 2004 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«I Innst. S. nr. 276 (2003-2004) tilrådte forsvarskomiteen blant annet at Regjeringen skulle foreta en gjennomgang av statens eiendommer som skal avhendes, og lage en plan for hvordan allemannsretten og/eller vern av slike eiendommer best ivaretas, samt klargjøre retningslinjene for salg av Forsvarets eiendommer slik at forholdet og hensynet til ulike interesser blir klarere. Forsvarseiendommen Stemland/Nes i Fauske ble avhendet 9. juli.

På hvilken måte ble Stortingets vedtak 18. juni d.å. ivaretatt i denne saken?»

Svar:

Forsvarseiendommen Stemland/Nes utgjør 116 dekar tomteområde med ca. 15 stk. lager og garasjebygg av varierende kvalitet beliggende midt inne i et landbruksområde med grense til sjøen. Etter at Forsvarsbygg ved Skifte Eiendom overtok etablisementet 29. januar 2004, har avhendingen blitt gjennomført i henhold til fremgangsmåte fastsatt ved kongelig resolusjon av 19. desember 1997 - Instruks om avhending av statlig eiendom mv. - "Avhendingsinstruksen".

Takst ble innhentet på vanlig måte, og eiendommen ble sendt på statlig avklaring uten at noen statlige aktører viste interesse for eiendommen. Etter dette ble eiendommen annonsert bredt i hele landsdelen, i Lysningsbladet og på ulike nettstedet. Budrunde ble avsluttet 18. juni 2004, med kontraktssignering og overtakelse i begynnelsen av juli. Eiendommen ble solgt til takst for 1,7 mill. kr.

Fauske Kommune har hele tiden vært involvert i salget blant annet ved at begge takstfirmaene og meglere var i kontakt med kommunen for å undersøke re-

guleringsstatus og kommunens eventuelle planer for fremtidig bruk. Da eiendommen på grunn av sin størrelse er konsesjonsbelagt, var det både før og under budprosessen kontakt med kommunen for å avklare hvilken mulighet de ulike budgiverne ville ha for å få konsesjon. I den anledning stilte kommunen seg positiv til vedkommende som fikk tilslaget. Konsesjon ble gitt av kommunen, og skjøtet ble tinglyst 9. juli 2004. Det kom ikke på noe tidspunkt signaler om at kommunen kunne være interessert i å overta eiendommen.

Eiendommen var i utgangspunktet regulert til forsvarsformål, men da den ble solgt og konsesjon ble gitt av Fauske kommune, ble den regulert til et såkalt LNF-område. LNF betyr landbruks-, nærings- og friluftformål, og innebærer at allemannsretten gjelder.

Som det fremgår over foregikk avhendingsprosessen i all hovedsak før Stortinget behandlet Innst. S. nr. 276 (2003-2004), jf. Dokument nr. 8:82 (2003-2004). Gjennom den statlige avklaringen har miljøvernmyndighetene hatt anledning til å gi eventuelle føringer for bruk av eiendommen, og gjennom den løpende kontakten med Fauske kommune i hele salgsprosessen har lokale myndigheter hatt mulighet til å foreslå eventuelle klausuleringer etc., eller gi signaler om eventuelt ønske om kommunal overtakelse av eiendommen.

Etter mitt skjønn har salgsprosessen beskrevet over ivaretatt intensjonen i Stortingets vedtak knyttet til behandlingen av Innst. S. nr. 276 (2003-2004), jf. Dokument nr. 8:82 (2003-2004). For ordens skyld viser jeg til omtalen i St.prp. nr. 1 (2004-2005) om Forsvarets salg av Østre Bolærne, jf. Stortingets anmodningsvedtak nr. 538-540 av 17. juni 2004.

SPØRSMÅL NR. 30**Innlevert 5. oktober 2004 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 13. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Hva vil helseministeren gjøre for å øke kunnskapen om effekten av ulike behandlingsmetoder i rusomsorgen?»

BEGRUNNELSE:

Behandlingscenteret Veksthuset i Molde har 18 behandlingss plasser for rusmisbrukere, og åpner i november fire familie plasser først og fremst beregnet på mødre med barn. I tillegg er 15-20 tidligere beboere til enhver tid i ettervern. Behandlingsmodellen Veksthuset bruker kalles terapeutisk samfunn, en modell som opprinnelig stammer fra USA. Programmet som varer i 27 måneder er basert på selvhjelp. Det er krevende, og ca. 60 pst. av de som starter, fullfører. Det er behov for økt kunnskap om hvordan det går med brukerne etter gjennomgått behandling. Veksthuset er én av sju institusjoner i Norge som bruker terapeutisk samfunn som behandlingsform. Mange andre behandlingsmodeller er i bruk i Norge, men det er behov for økt kunnskap om effektene av de ulike tiltak.

Svar:

Rusreformen trådte i kraft 1. januar 2004. En viktig målsetting med reformen er at behandlingstilbudet skal bli bedre. Tilbudet skal være helhetlig, og pasienter som har behov for behandling av både rusmiddelproblemer, psykiske lidelser og/eller

somatiske lidelser skal gis et behandlingstilbud som ivaretar de aktuelle behov.

I forbindelse med rusreformen utarbeidet departementet i juli 2004 et strateginotat til de regionale helseforetakene. Strateginotatet understreker at målsettingen med reformen er å få bedre behandlingssultater, og at behandlingstjenestene til rusmiddel misbrukere skal utvikles på basis av foreliggende kunnskap. Videre understrekes ansvaret de regionale helseforetakene har for å bidra til kunnskapsutvikling, og å holde seg oppdatert om resultater fra nasjonal og internasjonal behandlingssforskning.

Sosial- og helsedirektoratet er gitt i oppdrag å sette i verk en evaluering av rusreformen etter tre års virketid, slik Stortinget har ønsket. Evalueringen vil være et viktig redskap for å se om reformen har ført til at behandlingstilbudet til rusmiddel misbrukere retter seg inn mot kunnskapsbaserte metoder, og om behandlingssresultatene blir bedre.

NOU 2003:4 Forskning på rusmiddel feltet gir en oppsummering av den internasjonale kunnskapsstatus, blant annet når det gjelder behandlingssmetoder for misbruk av rusmidler. Sosial- og helsedirektoratet er gitt i oppgave å legge en plan for hvordan NOU 2003:4 skal følges opp. Direktoratet er videre gitt i oppdrag å utrede og foreslå egnede kvalitetsindikatorer på ulike områder. Dette omfatter også spesialisthelsetjenestetilbudet til rusmiddel misbrukere.

Departementet vil følge utviklingen nøye.

SPØRSMÅL NR. 31**Innlevert 5. oktober 2004 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 13. oktober 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Vil statsråden vurdere å be UDI effektivisere sin saksbehandling av søknader om oppholdstillatelse ved familie gjenforening, ved å innføre en egen raske saksbehandling av såkalte "kurante" saker; saker der søkeren tidligere ved flere anledninger har fått innvilget sin søknad om oppholdstillatelse?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er blitt kontaktet av et ektepar der mannen er norsk statsborger og kona er fra et asiatisk land. Hun fikk første gang oppholdstillatelse i Norge i august 2000, men har på grunn av sitt arbeid vært bosatt andre steder i verden. Paret giftet seg i oktober 2002. I mai 2004 søkte hun om fornyelse av sin oppholdstillatelse, da hun ønsker å tilbringe sommerferien i Nor-

ge med sin norske ektemann. Dette var 5. gangs fornyelse av og paret ba spesielt om å søknaden kunne bli behandlet raskt, slik at de fikk tilbrakt ferien sin sammen. De har pr. 26. august i år ennå ikke fått svar fra UDI til tross for at de har purret flere ganger. Sommerferien fikk de, på grunn av lang saksbehandlingstid i UDI, ikke tilbrakt i Norge.

Dersom UDI oppretter et system der de skiller mellom kompliserte og kurante søknader. Der de kurante søknadene kjøres gjennom en rask saksbehandling, mens de kompliserte søknadene behandles som i dag, vil dette være til stor hjelp for familier som den beskrevet ovenfor.

Jeg ber derfor statsråden se nærmere på dette regelverket.

Svar:

Utlendingsdirektoratet (UDI) er i tildelingsbrevet for 2004 bedt om å ha særlig fokus på oppholdssakerne, inkludert søknader om familiegjennforening. UDI jobber ut fra en målsetting om at samlet saksgang skal bli så kort og effektiv som mulig, inkludert at innkomne saker skal behandles fortløpende. Søknader fra barn under 18 år er i 2004 gitt spesiell prioritet.

Saksbehandlingstid

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for søknader om familiegjennforening har over tid vært for lang. Jeg har fått opplyst fra UDI at for søkere fra følgende land ligger saksbehandlingstiden innenfor 6 måneder:

Algerie, Arabiske Emirater, Bahrain, Egypt, Iran, Irak, Israel, Jordan, Kasakhstan, Kirgistan, Kuwait, Libanon, Libya, Maldivene, Marokko, Oman, Qatar, Saudi-Arabia, stasløse (palestinere), Syria, Tadsjikistan, Tunis, Turkmenistan, Tyrkia, Usbekistan, Vest-Sahara og Yemen.

For øvrige land er den normert saksbehandlingstid i dag 10-13 måneder. I enkelte saker kan saksbehandlingstiden også være lengre. Årsakene til det kan være mange, men gjør seg særlig gjeldende i forhold til land hvor dokumentsituasjonen er upålitelig, slik at det er nødvendig å foreta verifiseringer eller DNA-testing for å avklare familierelasjonene.

Følgende familiegjennforeningssaker har i dag spesiell prioritet i UDI:

- Søknader fra mindreårige barn (barn som søker alene)
- Søknader om 9 måneders foreldrebesøk
- Søknader om familiegjennforening med hovedperson som har studietillatelse i Norge
- Søknader som har fulgt feil søknadsprosedyre
- Andre hastesaker

Disse har normalt en saksbehandlingstid langt under 6 måneder.

Søknad om fornyelse av tillatelse avgjøres av politiet, dersom det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt, jf. utlendingsforskriften § 41 annet ledd. I slike tilfeller vil saksbehandlingstiden være vesentlig kortere. Dersom saken er tvilsom, skal imidlertid politiet oversende saken til Utlendingsdirektoratet for avgjørelse.

UDI gjennomførte i vinter en kartlegging og analyse av saksflyt og arbeidsorganisering i behandlingen av oppholdssaker. Til hjelp i analysen ble det benyttet konsulentbistand fra Accenture AS. På grunnlag av denne gjennomgangen har UDI startet arbeidet med implementering av en rekke tiltak for å effektivisere saksbehandlingen, i første omgang som et pilotprosjekt i saksbehandlingsenheten som håndterer søknader om arbeidstillatelser, men med et klart siktemål om at den nye måten å organisere arbeidet på vil bli tatt i bruk i behandlingen av alle oppholdssaker i løpet av et halvt års tid.

De viktigste elementene i ny arbeidsorganisering er:

- Effektiv siling av innkomne saker - slik at alle saker av en viss kategori eller hvor utfallet er gitt, blir behandlet omgående. Dette reduserer kalendertid for behandlingen av disse saker betraktelig, samtidig som man får kanalisert mer ressurser og riktig kompetanse til de saker som krever mer inngående behandling. Dermed reduseres behandlingstiden også for disse sakene.
- Teamorganisering. Dette gir organisasjonen mye større fleksibilitet, styrker de ansattes kompetanse og reduserer sårbarheten ved fravær.
- Økt ressursinnsats knyttet til støtte for søkere, søknadssteder og saksbehandlere. Dette går på formalisering av kunnskapsforvaltning, gjøre relevant informasjon lettere tilgjengelig, oppdatere og standardisere arbeidet med rundskriv og notater.
- Etablere en "kundeservicetelefon" for til enhver tid å kunne svare på hvor saken befinner seg, dens status og antatt behandlingstid. Denne ordningen skjærer også saksbehandlerne, slik at de unngår avbrytelser og kan gjøre jobben raskere.
- Endret måling av produksjon og ny rapporterings- og møtstruktur som følge av teamorganiseringen.

Jeg har tro på at tiltakene etter hvert som de blir implementert vil redusere saksbehandlingstiden ytterligere for alle saker, sikre at enklere saker blir prioritert og øke servicenivået for søkerne. Stortingsrepresentant Skei Grandes forslag om å innføre en raskere saksbehandling av kurante saker synes dermed ivaretatt.

SPØRSMÅL NR. 32**Innlevert 5. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ågot Valle****Besvart 13. oktober 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«En politikerkomité i Hordaland fylkeskommune foreslår å redusere det utvida videregående tilbudet som multifunksjonshemma og psykisk syke har i dag. For eksempel foreslås det å ta vekk 4. og 5. undervisningsår for utviklingshemma. Argumentet er at fylkesøkonomien gjør det nødvendig å gå gjennom opplæringssektoren med tanke på hva som er strengt lovpålagte oppgaver.

Mener statsråden at dette er forslag som er i tråd med intensjonene om individuelt tilpassa opplæring for mennesker som ikke kan ta utdanning på "normal" tid?»

BEGRUNNELSE:

Flertallet i en komité bestående av fem politikere har fått i oppdrag å gå gjennom tiltak som kan gjøre det mulig for Hordaland Fylkeskommune å effektivisere og spare for 80 mill. kr i perioden 2004-2007. Forslagene fra komiteen er nå til politisk behandling. De mest konkrete forslagene er på opplæringssektoren.

Ett forslag er å gå gjennom det videregående tilbudet til psykisk syke. Det argumenteres med at bare en mindre del av elevene er innafor det fylkeskommunale ansvarsområdet, ut i fra en streng juridisk tolking av hva som er rettselever. En slik tolking vil kunne ramme elever som fordi de har slitt med psykiske vansker og sykdom, ikke har kunnet ta en fullverdig videregående opplæring før de er 20 år.

Et annet forslag er å se på muligheten til å kutte på tilbudet til multifunksjonshemma som til nå har fått tilbud om et 4. og 5. undervisningsår i den videregående skolen. Alle som har arbeidet med psykisk utviklingshemma, vet at det er veldig individuelt hva en utviklingshemma ungdom trenger av ekstraundervisning, og at de lærer langsommere enn andre ungdommer.

Å frata de det utvida tilbudet vil være å frata de muligheter til utvikling og læring, og det vil og si deres livskvalitet.

Når flertallet i komiteen foreslår å kutte i tilbud som de mener ikke er strengt lovpålagt, gjør de mennesker som trenger en romslig tilnærming til muligheten for læring, til kasteballer mellom kommuner, fylkeskommuner og stat. Dette kan ikke være i tråd med intensjonene i opplæringslova. Dette bør utdanningsministeren ha en mening om.

Svar:

Det følger av opplæringsloven § 3-1 femte ledd at en elev som har rett til spesialundervisning etter opplæringsloven kap. 5, har rett til videregående opplæring i inntil to år ekstra når eleven trenger det i forhold til opplæringsmålene for eleven. Det legges til grunn at terskelen for å få lengre tid til videregående opplæring etter denne bestemmelsen er lav. Loven avgrensner heller ikke mot opplæring i grunnleggende ferdigheter, noe som vil kunne være aktuelt for psykisk utviklingshemmede. Dersom man er i tvil om elevenes rettigheter blir oppfylt, er det viktig at saken blir brakt inn for fylkesmannen slik at det kan bli ført tilsyn med om lovens krav blir oppfylt.

Jeg gjør oppmerksom på at en psykisk utviklingshemmet som har ytterligere behov for opplæring i grunnleggende ferdigheter, etter at retten til videregående opplæring er oppbrukt, vil kunne ha rett til grunnskoleopplæring for voksne (spesialundervisning) etter opplæringsloven § 4A-2. Det er kommunens ansvar å oppfylle denne retten.

Når det gjelder psykisk syke elever, er det viktig at det også blir tatt stilling til om disse ut fra en konkret vurdering kommer inn under opplæringsloven § 3-1 femte ledd som gir krav på inntil to år ekstra i videregående opplæring. Er man i tvil, bør også fylkesmannen trekkes inn i denne sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 33**Innlevert 5. oktober 2004 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen****Besvart 18. oktober 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Kan justisministeren komme med en vurdering av de sikkerhetsmessige aspekter og konsekvenser ved en eventuell flytting av Oslo Kontrollsentral i Røyken til Sola?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med foreslått flytting av Oslo Kontrollsentral i Røyken til Sola har Avinor AS fremmet en rekke begrunnelser for flyttingen med argumenter hovedsakelig fokusert på de økonomiske aspekter.

Imidlertid mener Fremskrittspartiet at denne sak også må vurderes med henblikk på de sikkerhetsmessige aspekter. I St.meld. nr. 39 (2003-2004) Samfunnssikkerhet og sivil-militært samarbeid, presiserer Regjeringen at de i perioden 2005 til 2008 blant annet ønsker å legge spesiell vekt på:

- Sikring av nød- og beredskapsetatenes evne til å håndtere større hendelser, blant annet terrorisme og bruk av masseødeleggelsesmidler.
- Målrettet og samordnet arbeide for å sikre samfunnets kritiske infrastruktur.

Ifølge justisministeren er bakgrunnen for dette endringer i risiko- og terrorsituasjonen (ref. pressemelding i forbindelse med ovennevnte stortingsmelding). Fjellanlegget i Røyken er bygd etter Forsvarets retningslinjer for å kunne fungere som kommandosentral i krig og er således et bygg i tråd med Regjeringens målsetting.

Terrorhandlinger de siste årene er ofte utført med biler lastet med sprengstoff eller bensin.

I tillegg finnes det også utstyr som sender ut elektromagnetiske pulser som skader datasystemene.

Utformingen av anlegget i Røyken med plassering i en fjellhall gjør anlegget lite sårbart for slike aksjoner.

Fremskrittspartiets syn er at de sikkerhetsmessige aspekter i denne flyttesak må pålegges sterke overordnede føringer og i denne forbindelse imøteser vi justisministerens vurderinger med stor interesse.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra justisministeren.

Avinor har vurdert konsekvenser av en etablering av en felles kontrollsentral for Sør-Norge med hensyn til både flysikkerhet (safety) og beredskap mot terror og sabotasje og annen sårbarhet (security). De

tre alternativene som har vært vurdert, er Røyken, Sola og Værnes.

Avinors vurderinger oppsummeres som følgende:

Safety

Avinors krav til flykontrollsystemer, fagkompetanse m.m. er ikke lokaliseringsavhengig og vil derfor ikke påvirke lokaliseringsvalget. SINTEF har vurdert om lokalisering av kontrollsentral sør har betydning for flysikkerheten, spesielt i Nordsjøen. SINTEFs hovedkonklusjon er at en flytting av det eksisterende helikopterfaglige miljøet i Stavanger kan være uheldig og synes vanskelig å forene med den overordnede målsettingen for helikoptersikkerheten. Avinor opplyser at dette tillegges avgjørende vekt og anbefaler derfor at offshoresektoren uansett blir igjen på Sola. Dette øker de totale driftskostnadene dersom de øvrige deler av kontrollsentral sør lokaliseres til Værnes eller Røyken.

Security

Alle de tre lokaliseringsalternativene oppfyller de krav som er nødvendige for å imøtekomme eksisterende krav og det risiko- og sårbarhetsbildet som foreligger. Anlegget i Røyken skiller seg fra de to øvrige alternativene ved at det er sikret som et krigsanlegg. Avinor viser til at selskapets ansvarsområde er å betjene luftfarten i fredstid og at selskapet ikke er ansvarlig for rikets sikkerhet. Avinor vil ikke inneha ansvaret for flysikringstjenesten i krigstid. Avinor har blant annet konferert sine vurderinger med Generalinspektøren for Luftforsvaret og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Det har ikke framkommet krav om at kontrollsentralen bør ligge i fjell.

Sola kontrollsentral er sikret både i forhold til EMP (elektromagnetisk puls) og ABC (Atomic, Biological and Chemical). Sikringsbygningene er bygget etter militære retningslinjer for best mulig å stå imot et anslag. I det nye driftsbygget på Værnes er lokalene som var planlagt brukt til kontrollsentralen, EMP-sikret.

Alle de tre alternativene er sikret mot at uvedkommende kommer seg inn i bygningene ved at det er installert adgangskontrollsystemer med kortlesere.

Avinor har gjennomført en egen risiko- og sårbarhetsanalyse for lokalisering av kontrollsentral sør, der konsekvenser for flysikkerheten og egne ansatte av terroristanslag, krig, normalulykker og helse og arbeidsmiljø har blitt vurdert. I analysen konkluderes

det med at alle alternativene har en fysisk beskyttelse som ligger godt i overkant av hva man finner ellers i Europa. Daganlegg versus fjellanlegg er også vurdert. Analysen konkluderer med at alternativene er likeverdige, men med en svak positiv sikkerhetsmessig fordel for daganlegg når det gjelder egne ansatte. Dette henger sammen med enklere evakuering ved brann og bedre arbeidsmiljø med hensyn til luft og lys.

NSM opplyser i brev av 4. oktober 2004 til Avinor følgende:

"NSM er ikke kjent med de ulike konkrete sikringstiltak som i dag eksisterer ved de alternativene som ble vurdert i forbindelse med Kontrollsentral Sør. Videre har vi ikke kunnskap om eventuelle nye tiltak som vil bli etablert. På dette grunnlag er det vanskelig å ha noen kvalifisert oppfatning av om sikkerhetstiltakene på Sola ved Stavanger er tilstrekkelige. Dertil kommer mangel på regelverk å forankre eventuelle vurderinger i.

De vurderinger Avinor AS har foretatt synes imidlertid ut i fra den tilsendte dokumentasjon å være akseptable. Avinor AS opplyser i tilsendt dokumentasjon at alternativene er gjennomgått sikkerhetsmessig, og eventuelle nødvendige kompenserende sikkerhetstiltak er identifisert for de ulike alternativer. Avinor AS legger således til grunn at alle alternativene er likeverdige sikkerhetsmessig sett.

Gitt denne forutsetningen, herunder at alle nødvendige kompenserende sikkerhetstiltak implementeres, har NSM ingen merknad til valg av lokalisering av Kontrollsentral Sør.

NSM forutsetter imidlertid at vi blir konsultert før en etablering skjer på Sola ved Stavanger."

På bakgrunn av ovenstående opplysninger fra Avinor, synes Sola, Røyken og Værnes etter min vurdering å ivareta hensynet til flysikkerhet, beredskap og sårbarhet på en tilnærmet likeverdig måte.

Justisdepartementet har et overordnet ansvar for samfunnets sivile sikkerhet og beredskap, herunder bl.a. ansvaret for Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). NSM skal på vegne av Justisdeparte-

mentet ivareta de utøvende funksjoner for den forebyggende sivile sikkerhetstjeneste, og rapportere om sikkerhetstilstanden på sivil side til Justisdepartementet. DSB skal ha oversikt over risiko- og sårbarhetsutviklingen i samfunnet og være en pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser, samt sørge for god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering.

Justisdepartementet har ingen merknader til valg av lokalisering av Kontrollsentral Sør. Det legges til grunn at NSM og DSB vil bli nærmere konsultert.

St.meld. nr. 39 (2003-2004) gir en nærmere omtale av Regjeringens målsettinger for arbeidet knyttet til samfunnssikkerhet og sivilt-militært samarbeid. Utviklingen i risikobildet blir omtalt i meldingens kap. 3 og i meldingens kap. 10.8 blir tiltak for sikring av tilgang på samfunnskritiske varer og tjenester omtalt. I meldingen varsles det en vurdering av de beredskapsmessige konsekvenser av omdanningen av statlige virksomheter med den målsetting at det etableres mekanismer for å unngå at den sivile beredskap svekkes, jf. omtale i St.meld. nr. 25 (1997-98), jf. Innst. S. nr. 241 (1997-98). Vurderingen skal sees i sammenheng med spørsmål om sikring av kritisk infrastruktur og mulighetene på å sikre tilgang på samfunnsviktige varer og tjenester. I denne sammenheng vil det være en utfordring at samfunnets behov for sikkerhet og beredskap ved omstillinger eller omstruktureringer ivaretas. Regjeringen er opptatt av å etablere gode virkemidler som ivaretar rikets interesser og vitale nasjonale sikkerhetsinteresser innenfor virksomheter med ansvar for kritisk infrastruktur, herunder både private virksomheter samt offentlige virksomhetene som har en tilknytningsform i grenselandet mellom stat og marked.

Det vises til St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Justisdepartementet hvor det fremgår at det skal etableres et utvalg som skal gå nærmere inn i denne problemstillingen. Utvalget vil være et bidrag i Regjeringens arbeid for å sikre samfunnets kritiske infrastruktur.

SPØRSMÅL NR. 34**Innlevert 5. oktober 2004 av stortingsrepresentant Signe Øye****Besvart 13. oktober 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Dagspressen har i de senere dager skrevet om at grupper av asylsøkere med endelig avslag og som har mistet retten til bo og pengestøtte har forsvunnet fra mottak. Ifølge Politiets utlendingsenhet har de registrert 4 569 ID-løse asylsøkere. Av disse er 3 111 asylsøkere forsvunnet. Politiets utlendingsenhet mener at 1 549 av disse har fått endelig avslag, men fortsatt befinner seg i Norge.

Vil kommunalministeren gjøre noe for at samfunnet skal få bedre kontroll med disse personene?»

Svar:

Gjennom mange år har det kommet asylsøkere uten identifikasjonspapirer både til Norge og til andre land hvor det søkes asyl. Det er heller ikke et nytt fenomen at asylsøkere reiser fra mottak etter endelig avslag på søknaden. Dette gjelder både ID-løse og asylsøkere med kjent identitet. At ID-løse asylsøkere forlater mottak, er altså ikke en følge av at asylsøkere med endelig avslag under visse omstendigheter har mistet retten til bo- og pengestøtte i mottak.

Innskrenkningene i mottakstilbudet gjelder asylsøkere med endelig avslag på søknaden som oversitter utreisefristen, som ikke melder seg for frivillig retur med International Organization for Migration (IOM), og/eller som ikke samarbeider for å avklare identiteten. Unntak gjelder for barnefamilier, enslige mindreårige asylsøkere og i særlige tilfeller. Dette innebærer at innskrenkningene også omfatter asylsøkere med kjent identitet, som motsetter seg frivillig retur til hjemlandet.

At det er innført en mer restriktiv politikk for bo- og pengestøtte i mottak, foranlediger således ikke noen spesielle tiltak overfor ID-løse asylsøkere som har forsvunnet fra mottak.

For øvrig kan jeg vise til kontakt med Justisdepartementet, som opplyser at tallene fra stortingsrepresentant Øye er gjengitt korrekt, og at perioden tallene refererer seg til er ca. begynnelsen av 2003 til og med 30. september 2004. Det skal her understrekes at innskrenkningene i mottakstilbudet ble innført 1. januar 2004, slik at en stor del av gruppen ID-løse det refereres til, skriver seg fra før tiltaket ble innført. Justisdepartementet opplyser videre at politiet ikke kan bekrefte at et antall på 1 569 av dem som er forsvunnet fra mottak, fortsatt befinner seg i Norge. Heller ikke ønsker politiet å antyde hvor mange av de 3 111 som er forsvunnet, som fortsatt oppholder seg i Norge.

Tilleggssvar 22. oktober 2004:

Korrigeringer i spørsmål nr. 34 til skriftlig besvarelse.

Det vises til svar på spørsmål nr. 34 fra stortingsrepresentant Øye til skriftlig besvarelse, som ble ekspedert 13. oktober. I brevets siste avsnitt er det beklageligvis noen unøyaktige og gale opplysninger i tallmaterialet det er vist til.

Avsnittet i brevet lyder:

"For øvrig kan jeg vise til kontakt med Justisdepartementet, som opplyser at tallene fra stortingsrepresentant Øye er gjengitt korrekt, og at perioden tallene refererer seg til er ca. begynnelsen av 2003 til og med 30. september 2004. Det skal her understrekes at innskrenkningene i mottakstilbudet ble innført 1. januar 2004, slik at en stor del av gruppen ID-løse det refereres til, skriver seg fra før tiltaket ble innført. Justisdepartementet opplyser videre at politiet ikke kan bekrefte at et antall på 1 569 av dem som er forsvunnet fra mottak, fortsatt befinner seg i Norge. Heller ikke ønsker politiet å antyde hvor mange av de 3 111 som er forsvunnet, som fortsatt oppholder seg i Norge."

Etter å ha mottatt ny informasjon fra Justisdepartementet, vil jeg komme med følgende korreksjoner og nye opplysninger:

Tallene fra stortingsrepresentant Øye er en blanding av konkrete tall og ca. tall, offentliggjort av Politiets utlendingsenhet (PU) etter hendelsen den 29. september, hvor en asylsøker gikk til angrep mot piloter i et fly. Det skal presiseres at tallene er å anse som cirka tall med status pr. 30. september 2004. Tallene er tatt ut av PUs eget saksregister som ikke er koblet direkte mot Datasystem for utlendings- og flyktningsaker (DUF). Registeret er ikke ment for å levere statistikk og er kun en intern database til bruk for saksbehandlere. Det arbeides med at disse opplysningene på et senere tidspunkt kan hentes fra DUF.

I PUs register er det om lag 4 600 ID-løse personer med endelig avslag på sin asylsøknad, som ikke ennå er uttransportert. PU arbeider for tiden med å kartlegge identiteten og gjennomføre uttransporteringer for ca. 1 500 av disse. Grunnen til at disse prioriteres er at myndighetene fortsatt har en adresse å forholde seg til. De 3 100 resterende asylsøkerne i PUs register, prioriteres ikke fordi de har forlatt en registrert adresse, som enten kan være et asylmottak eller privat adresse. Grunnen til å splitte opp tallet på 4 600 i to undergrupper, er å synliggjøre hva politiet ønsker å prioritere ut fra de opplysningene som foreligger.

Tallene i gruppene kan forandre seg. Politiet kan under sitt arbeid oppdage at en person i den prioriter-

te gruppen har forlatt den oppgitte adressen, noe som fører til at vedkommende kommer i den uprioriterte gruppen. Omvendt kan en tjenestemann komme over en person som politiet ikke hadde noen adresse på, og vedkommende vil da med sin nye adresse bli overført i gruppen som prioriteres.

Politiet kan ikke bekrefte at hele gruppen på ca. 1 500 som prioriteres fortsatt befinner seg i Norge. Heller ikke ønsker politiet å antyde hvor mange av de ca. 3 200 som er forsvunnet pr. 30. september 2004 fortsatt oppholder seg i Norge under ukjent adresse.

SPØRSMÅL NR. 35

Innlevert 6. oktober 2004 av stortingsrepresentant Inge Ryan

Besvart 14. oktober 2004 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Store deler av Norge gror igjen. Dette er en stor utfordring, men samtidig gir det rom for nye muligheter både når det gjelder å produsere bioenergi, skaffe nye arbeidsplasser og få større aktivitet i skogbruket. Namdalen i Nord-Trøndelag er et skogrikt område. Dette området har også jobbet i mange år for å opprettholde bosettinga.

Kan landbruksministeren vurdere å bidra til å få etablert et pilotprosjekt for skogrydding dersom det kommer et initiativ fra denne regionen?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representanten Inge Ryan angående bistand til etablering av pilotprosjekt for skogrydding i Namdalen.

Landbruksdepartementet overførte i 2004 forvaltningen av tilskuddsmidlene til spesielle miljøtiltak i jordbruket og til nærings- og miljøtiltak i skogbruket fra fylkesmennene til kommunene. Bakgrunnen for dette var blant annet ønsket om å gi

kommunene større frihet til å tilpasse bruken av tilskuddsmidlene til lokale forhold. Innenfor Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket har kommunene i en region frihet til å gå sammen om å etablere prosjekt for å øke verdiskapingen i skogbruket. I dette ligger blant annet tiltak som ungskogpleie, tynning og andre kvalitetsforbedrende tiltak. I Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket, som også forvaltes av kommunene, inngår skjøtsel av kulturlandskap som et viktig element. I den samlede landbrukspolitikken er det lagt stor vekt på gevinster av å se skjøtsel av kulturlandskap, gjen groingsområder og ungskog, og produksjon av bioenergi i sammenheng. Også innenfor bioenergi programmet, som forvaltes av Innovasjon Norge, er det åpning for å søke midler til lokale bioenergi prosjekter. I statsbudsjettet for 2005 er rammen for bioenergi programmet foreslått økt til 23 mill. kr.

Dersom kommunene i Namdalen ønsker det, har de full anledning til å gå sammen om å benytte tilskuddsmidlene til å etablere prosjekter av den typen som representanten Inge Ryan spør om.

SPØRSMÅL NR. 36**Innlevert 6. oktober 2004 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 14. oktober 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Ble deler av disse misligholdte gjeldspostene etablert etter 1. juli 2000, og har Nordea brutt norsk lov?»

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv skrev nylig om Aktiv Kapital som har kjøpt fordringer fra Nordea for 262,5 mill. kr. Med på kjøpet fulgte Inkassosentralen, tidligere eid av Nordea. Pålydende på disse fordringene er 3,7 mrd. kr, og de er rettet mot 21 200 privatpersoner. Dersom Aktiv Kapital klarer å drive inn alt, vil de få en fortjeneste på 1327 pst. av sin investering.

Finansavtaleloven sier at uten særskilt samtykke fra låntakeren kan långivers fordring bare overdras til en finansinstitusjon eller til en lignende institusjon som nevnt i § 1. Aktiv Kapital hadde ikke konsesjon som finansinstitusjon.

Da Kredittilsynet begynte å interessere seg for saken, ble fordringene derfor overdratt videre til Aktiv Kapital Finans NUF, som er norsk filial av en svenskregistrert finansinstitusjon.

Svar:

Når det gjelder spørsmålet om hvor mange av fordringene som ble etablert etter 1. juli 2000, har jeg vært i kontakt med Kredittilsynet, som ikke har opplysninger om dette. Det er dermed ikke mulig for meg å svare på hvor stor andel av fordringene som oppstod etter 1. juli 2000. Kredittilsynet har fått opplyst at 3 542 av fordringene ble registrert som sak hos Inkassosentralen AS i perioden 2000-2003. Dette sier imidlertid ikke noe om når selve fordringsforholdet ble etablert.

I forhold til finansavtalelovens regler gjør jeg for ordens skyld oppmerksom på at det følger av § 93 første ledd at loven i utgangspunktet også gjelder for avtaler som er inngått før lovens ikrafttredelse. Det innebærer i forbrukerforhold at tidspunktet for etableringen av fordringen ikke er avgjørende i forhold til finansavtaleloven § 45, såfremt overdragelsen finner sted etter lovens ikrafttredelse, jf. overgangsregelen i § 93 annet ledd bokstav k.

Når det gjelder spørsmålet om Nordea har brutt norsk lov, er dette et spørsmål som det i siste instans hører under domstolene å avgjøre. Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at den aktuelle saken vurderes av Kredittilsynet.

SPØRSMÅL NR. 37**Innlevert 6. oktober 2004 av stortingsrepresentant Kjell Engebretsen****Besvart 13. oktober 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Hvorledes vurderer statsråden opplysninger om at domstoler i USA ikke synes å ta høyde for at norske bidragsytere skal ha en rimelig sum penger til livsopphold ved fastsettelse av barnebidrag, og har statsråden noen formening om de økonomiske konsekvensene av omleggingen av skattesystemet slik at barnebidrag ikke lenger er fritaksberettiget for norske foreldre med bidragsplikt i utlandet?»

BEGRUNNELSE:

Det har i den senere tid vært en del saker hvor norske foreldre har blitt pålagt en bidragsplikt til mottaker i USA som overstiger deres økonomiske evne. Foreldre med bidragsplikt har måttet gå fra gård og grunn og uten at de normer vår praksis med å sikre en rimelig økonomisk standard også for bidragsyter, er hensyntatt. Omleggingen av skattesystemet hvor man fjernet retten til skattefritak, synes å ha forverret bidragsytternes situasjon ytterligere.

Svar:

Den internasjonale privatretten regulerer hvilket lands rett som skal legges til grunn der en sak har tilknytning til mer enn et land. Det følger av norsk rett og internasjonale antatte regler at der en stat har kompetanse (jurisdiksjon) til å avgjøre en sak, skal også domstollandets rett legges til grunn. Lovvalget følger med andre ord jurisdiksjonen.

Dette betyr at dersom et amerikansk avgjørelsesorgan (som regel en domstol) har jurisdiksjon til å avgjøre en sak om barnebidrag, skal føderal lovgivning legges til grunn ved fastsettelsen av bidraget. Lovene i de ulike delstatene er forskjellig, og noen har en ren skjønnfastsettelse, mens andre har "guidelines" slik som i Norge. Idet føderal lovgivning og norsk lovgivning er forskjellige regelsett, vil en naturlig følge være at bidragsnivået i USA kan avvike fra det norske. Det er således vanskelig for meg å vurdere hvorvidt bidragsnivået i USA er for høyt i forhold til det norske, all den tid utmålingen av bidragets størrelse er gjort i henhold til et annet lands/stats rett. Jeg forutsetter imidlertid at avgjørelsene som treffes av amerikanske avgjørelsesorgan er i tråd med den enkelte delstats interne føderale lovgivning, og at avgjørelsene således er korrekte.

Representanten Kjell Engebretsen anfører at amerikanske avgjørelsesorgan ved fastsettelsen av bidrag ikke i tilstrekkelig grad ivaretar den bidragspliktiges behov for å beholde midler til eget underhold. Jeg kjenner ikke detaljene i den føderale lovgivningen i de forskjellige delstatene. Jeg har imidlertid fått opplyst fra Folketrygdkontoret for utenlandssaker (FFU), at amerikanske avgjørelsesorgan i forbindelse med bidragsfastsettelsen tar hensyn til den bidragspliktiges økonomi når dokumentasjon fremlegges.

En bidragspliktig som bor i Norge, og som mener at et bidrag fastsatt i USA er for høyt, har imidlertid anledning til å søke om å få bidraget endret i USA. For at endringen skal ha effekt i USA, må en slik søknad fremsettes overfor avgjørelsesorganet i den staten bidraget ble fastsatt første gangen. Etter den føderale loven er det nemlig bare den staten som har avgjort førstegangssaken, som har myndighet til å foreta senere endringer i den samme saken. Jurisdiksjonen følger med andre ord førstegangsvedtaket. En

søknad om endring av bidraget kan sendes gjennom norske myndigheter, det vil si FFU, som kan bistå den enkelte ved behov. Det følger av gjensidighetsavtalen Norge og USA inngikk i 2002 om gjensidig anerkjennelse og innkreving av bidrag fastsatt i avsenderlandet, at det i slike tilfeller vil bli oppnevnt en advokat som representerer den bidragspliktige i USA. Dette medfører ingen kostnader for verken den bidragspliktige eller norske myndigheter. En helt annen sak er imidlertid at en slik prosess kan ta tid. For øvrig er det slik at dersom begge parter melder fra skriftlig til det amerikanske avgjørelsesorganet at de ønsker jurisdiksjonen flyttet til Norge, vil avgjørelsesorganet akseptere at saken behandles her.

Den tidligere retten til fradrag for betalt barnebidrag korresponderte med skatteplikt for mottatt bidrag. Det var med andre ord lagt til grunn som et vilkår for fradragsrett for betalt bidrag at bidraget var skattepliktig for bidragsmottakeren. Når skatteplikten for bidragsmottakerne falt bort, måtte også fradragsretten for bidragspliktige falle bort. Det er således automatikk i symmetrihensynet.

Bortfallet av fradragsretten innebærer isolert sett en skatteskjerpelse for de bidragspliktige, enten bidraget er fastsatt etter norske eller utenlandske regler. Dersom en hadde beholdt en alternativ ordning med fradragsrett for bidragspliktige som betaler bidrag fastsatt i USA, eller utlandet forøvrig, ville dette bety at det offentlige i slike tilfeller trer inn med en støtte. En slik ordning vil bryte med skattelovens grunnleggende prinsipp om at bare utgifter tilknyttet skattepliktig inntekt skal være fradragsberettiget. I tillegg ville det bety særbehandling av én enkelt gruppe, noe som kan virke støtende på andre grupper som kanskje også opplever opphevelsen av de særlige beskatningsreglene som tyngende. For øvrig er skattesystemet generelt et lite egnet middel for overføringer og offentlig støtte.

Etter det jeg får opplyst fra FFU er det imidlertid bare i et fåtall saker (ca. 4 stk.) at problemstillingen representanten Kjell Engebretsen reiser er aktuell. Å lage særregler for en så liten gruppe er verken hensiktsmessig eller ønskelig. For øvrig kan det orienteres om at den bidragspliktige i én av sakene fikk halvert bidraget etter søknad til USA.

SPØRSMÅL NR. 38**Innlevert 6. oktober 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 13. oktober 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Redningshelikoptrene er en del av den sivile beredskap. Det betyr at innkjøp av nye redningshelikoptre skal settes ut på anbud.

Vil statsråden bidra til at kjøp av nye redningshelikoptre blir satt ut på anbud, eller vil statsråden bøye av i forhold til Forsvardepartementet, som har opsjon på militære helikoptre, og som vil benytte den opsjonen til også å gjelde sivile helikoptre selv om det kan føre til rettssaker i forbindelse med innkjøp av nye helikoptre til den sivile redningstjenesten?»

Svar:

Som det fremgår av St.prp. nr. 1 (2003-2004) vurderer Regjeringen om anskaffelsen av nye redningshelikoptre skal skje ved at den eksisterende opsjon på NH-90 skal reforhandles eller om det skal iverksettes en ny anskaffelsesprosess i markedet. I anledning den foreliggende opsjonen ble den norske

regjering i oktober 2003 innklaget til EFTA Surveillance Authority (ESA).

Det foreligger fremdeles ingen vurdering fra ESA av klagerens påstand om at den foreliggende opsjonen på NH-90 helikoptre ikke kan benyttes for anskaffelsen av sivile redningshelikoptre. Som kjent er staten ved Justisdepartementet, trolig som en videreføring av klagen til ESA, nylig også stevnet for norsk domstol for brudd på regelverket for offentlige anskaffelser i forbindelse med en eventuell anskaffelse ved bruk av opsjonen.

Regjeringen har tidligere meddelt at den vil avvende ESAs vurdering før det tas endelig stilling til anskaffelsesstrategien.

Som tidligere meddelt Stortinget i Justisdepartementets St.prp. nr. 1 (2003-2004) vil Regjeringen legge til grunn for anskaffelsen de kravene som følger av Helikopterfaglig Forums rapport fra juni 2003, slik at vi får et egnet redningshelikopter uansett hvordan anskaffelsen gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 39**Innlevert 7. oktober 2004 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 14. oktober 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Vil miljøvernministeren stille strengere krav til avfallshåndteringen i bygge- og anleggsbransjen ved å gjøre den nasjonale forskriften for behandling av bygge- og anleggsavfall pliktig og mer lik Oslo kommunes regelverk, og vil miljøvernministeren ta initiativ til å ta avfallshåndteringen i bygge- og anleggsbransjen inn i plan- og bygningsloven?»

BEGRUNNELSE:

Bygge- og anleggsbransjen er den næringen som produserer mest avfall, mye av avfallet inneholder farlige stoffer som lett havner på avveie. Det er over to år siden den frivillige nasjonale forskriften for behandling av bygge- og anleggsavfall (BA-avfall) ble innført. Den har ikke vært en suksess. Kun et 30-talls kommuner har innført forskriften.

Forskriften har en del svakheter og dette kan

være en av grunnene til at den ikke er mer utbredt. For eksempel åpner den (blanketten Plan for avfallsdisponering (NBR 5178)) for at en rekke gjenvinnbare fraksjoner kan deponeres. Forskriften åpner ikke for at det kan stilles krav til kildesortering og behandlingsmåte. I blanketten Plan for miljøsanering (NBR 5179) fremgår ingen opplysninger om byggeår, byggets historie og hvor i bygget de ulike forekomstene av farlig avfall finnes. Disse opplysningene er avgjørende for en riktig miljøsanering. Plan for avfallsdisponering og miljøsanering kan først kreves for tiltak som overstiger 400 kvm. Arealgrensen bør være lavere for riving og rehabilitering. For eksempel kan riving av en normal enebolig generere over hundre tonn avfall, deriblant farlig avfall. Det er heller ikke krav til sluttrapport som dokumenterer at avfallet er håndtert iht. godkjent plan.

Oslo kommune har siden 1. januar 1997 hatt egne

retningslinjer for håndtering av BA-avfall, som iverretar svakhetene nevnt i forrige avsnitt. Systemet i Oslo fungerer godt både i forhold til effektiv oppfølging fra myndigheten sin side og som et nyttig verktøy og hjelpemiddel for tiltakshavere (byggheier) og entreprenører. Oslo kommune kan vise til en høy grad av kildesortering for BA-avfall, noe som er en forutsetning for økt gjenvinning og riktig håndtering av farlig avfall.

Regelverket for håndtering av BA-avfall er i dag hjemlet i forurensningsloven. Dette gjør tiltakshaver ansvarlig, mens entreprenører som håndterer BA-avfall daglig står uten ansvar i henhold til forurensningsloven. Ved å ta avfallshåndtering inn i plan- og bygningsloven vil man forenkle den kommunale saksbehandlingen og de profesjonelle aktørene, som har nødvendig kompetanse, blir ansvarliggjort. Det vil da bli et felles nasjonalt regelverk, som vil bidra til like konkurransevilkår. Videre vil det da bli mulig for kommunene å sanksjonere overfor useriøse foretak.

Svar:

Det er riktig at store mengder avfall oppstår i bygge- og anleggsbransjen og at en del av dette avfall

let må karakteriseres som farlig. Det er en prioritert oppgave for miljøvernmyndighetene å øke innsamlingen av det farlige avfallet. Jeg har derfor bedt Statens forurensningstilsyn (SFT) gjennomføre en ny strategi for farlig avfall som har til formål å hindre at farlig avfall oppstår, samt å øke innsamlingen av det farlige avfallet.

Det er også en prioritert oppgave for miljøvernforvaltningen å redusere miljøbelastningen fra behandling av ikke-farlig avfall. Deponering av nedbrytbart avfall medfører betydelige klimagassutslipp, og SFT har derfor på oppdrag av Miljøverndepartementet utarbeidet et forslag til ny strategi for nedbrytbart avfall. Dette forslaget omfatter også avfall som oppstår i bygge- og anleggsbransjen. SFT foreslår som et sentralt virkemiddel å gjøre den frivillige forskriften om miljøsaneringsplaner og avfallsplaner i kommunal byggesaksbehandling obligatorisk i alle kommuner, og at dette på sikt bør knyttes til plan- og bygningsloven § 93 om søknadspliktige prosjekter. SFTs forslag er nå til behandling i departementet.

Departementet er kjent med systemet i Oslo kommune for håndtering av bygge- og anleggsavfall og erfaringer herfra vil være en del av vurderingen for hvordan SFTs forslag til strategi skal gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 40

Innlevert 7. oktober 2004 av stortingsrepresentant Jørgen Kosmo

Besvart 13. oktober 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer

Spørsmål:

«Jeg ber opplyst om statsråden var kjent med Statsbyggs politianmeldelse av UNDP etter brannen i Inkognitogt. 18, om det foreligger rutiner for håndtering av saker hvor internasjonale organisasjoner e.l. er involvert og om statsråden i tilsvarende saker vil anse det som hensiktsmessig å velge andre virkemidler enn politianmeldelse, og vil det være hensiktsmessig å kreve erstatning med sikte på tilbakeføring av bygget i sin opprinnelige form eller kunne andre løsninger være aktuelle?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede er kjent med at Statsbygg anmeldte brann etter at vannkoker på kokeplate tok fyr i leietakers kontorer i Inkognitogt. 18 den 14. juli 2004.

Anmeldelsen er senere henlagt. Leietaker er en organisasjon i FN-systemet. Statsbygg har i brev form varslet at de bygningsmessige skader vil bli taksert og at erstatningskrav vil bli fremmet så snart som mulig for resten av det økonomiske tapet. Dette tapet skal etter det opplyste være ment å dekke kostnadene ved å tilbakeføre bygningen til den standard det hadde før brannen.

Som kjent er det planer om å gjøre bygningen om til ny statsministerbolig. I den forbindelse vil det være behov for totalreovering av hele bygget og slik at en tilbakeføring til gammel standard ikke vil være aktuelt.

Svar:

Innledningsvis vil jeg bemerke at det ikke medfører riktighet at det er Statsbygg som har politianmeldt

UNDP etter brannen i Inkognitogt. 18. Det er Oslo politidistrikt som av eget initiativ har anmeldt og etterforsket forholdet etter brann- og eksplosjonsloven av 14. juni 2002.

I henhold til straffeprosessloven § 224, påtaleinstruksen § 7-4 5. ledd og Riksadvokatens rundskriv Del II-nr. 3/1973, skal politiet på eget initiativ etterforske saken ved brann, for eventuelt å avdekke om det er begått en straffbar handling. Anmeldelsen ble foretatt av en politibetjent ved Oslo politidistrikt den 14. juli 2004. Statsbygg er i brev av 15. juli 2004 fra Oslo politidistrikt gjort oppmerksom på at politiet har anmeldt forholdet og at det er mulig å fremme erstatningskrav i en eventuell straffesak.

På spørsmål om det foreligger rutiner for håndtering av saker hvor internasjonale organisasjoner eller lignende er involvert, kan jeg opplyse at Statsbygg allerede dagen etter brannen var i dialog med UNDP for om mulig å hjelpe dem med andre kontorer. I den anledning ble det også gjennomført en befaring i Teatergata 2, Biengården, fordi dette var lokaler som

umiddelbart kunne tas i bruk. UNDP har senere valgt å leie kontorer fra annen utleier.

Det blir videre spurt om undertegnede i tilsvarende saker vil anse det som hensiktsmessig å vurdere andre virkemidler enn politianmeldelse. Jeg kan ikke som statsråd gå inn i saker som er underlagt offentlig påtale. Saken ble for øvrig henlagt av Oslo politidistrikt den 17. september 2004.

I denne saken har Statsbygg forholdt seg til gjeldende leieavtale. I saker hvor ulykker eller brann er oppstått på grunn av forhold som kan føres tilbake til leietakers uaktsomhet, vil det normalt bli fremmet krav om erstatning.

I forbindelse med brannen viser foreløpige undersøkelser at det er brannskader, bl.a. inne i vegg- og etasjeskillene. Statsbygg vil nå taksere skadene på eiendommen, og det kan bli aktuelt å fremme erstatningskrav for kostnader knyttet til utbedring av skader på bærekonstruksjoner og andre bygningsdeler som ellers ikke ville blitt berørt ved kommende ombygginger.

SPØRSMÅL NR. 41

Innlevert 7. oktober 2004 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 14. oktober 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«I forbindelse med at departementet har valgt Redningsselskapet til å overta Småbåtregisteret synes det som om det er grunn til å stille visse spørsmål ved om konkurransegrunnlaget for tildelingen er blitt fraveket. I en klage fra selskapet Novare AS i Grimstad fremgår det at nevnte selskap leverte et anbud, som totalt for de 10 driftsårene som er lagt til grunn, var 265 mill. kr lavere enn tilbudet fra Redningsselskapet.

Hvordan kan det forklares at et økonomisk sett langt lavere tilbud ikke ble foretrukket?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet som må belyses nærmere er om konkurransegrunnlaget og tildelingskriteriene i saken er blitt fulgt. Begrunnelsen for eventuelt å tildele kontrakten til en anbyder som ikke synes å ha det økonomisk sett beste tilbudet krever en nærmere forklaring fra departementets side. Ifølge Novare AS ville deres tilbud ført til reduserte brukerkostnader på 260 mill. kr over en 10-årsperiode for småbåteierne. Det er

viktig med en avklaring vedrørende Novares påstand fordi grad av brukerfinansiering er en vesentlig del av konkurransegrunnlaget.

I klagen fra Novare AS om tildeling av kontrakt for drift av småbåtregisteret, datert 28. september 2004, blir det reist flere relevante spørsmål vedrørende departementets håndtering av selve anbudsprosessen samt selve avgjørelsen i denne saken. Som vedlegg til klagen fra Novare AS er det vedlagt en sammenlikning av tilbudet fra Redningsselskapet og Novare AS. Klagen fra Novare AS kan tyde på at tildelingen ikke har skjedd på det grunnlaget som fremgår av konkurransegrunnlaget for anbydere. Denne saken krever derfor en nærmere avklaring på hva som egentlig har skjedd siden et anbud som synes betydelig billigere ikke er blitt valgt og når det på samme tid ikke finnes noe grunnlag for å trekke kompetansen til Novare AS i tvil.

Svar:

Finansdepartementet har nylig gjennomført en anbudskonkurranse for overføring av drifts- og eier-

ansvar for det sentrale småbåtregisteret. Konkurransen er foretatt i henhold til en prosedyre som materielt tilsvarer åpen anbudskonkurranse etter lov om offentlige anskaffelser av 16. juni 1999 del III. Finansdepartementet utarbeidet på bakgrunn av dette regelverket et konkurransegrunnlag hvor reglene for konkurransen ble gjort kjent, og hvor det ble opplyst om hvilke kriterier som ville bli brukt for kvalifisering og tildeling av kontrakt.

Etter konkurransegrunnlaget skal kontrakt tildeles den som leverer det økonomisk mest fordelaktige tilbudet i henhold til tildelingskriteriene; totalkostnader for overdrager, kvalitet i tjenestene, grad av brukerfinansiering og rask overføring av registeret.

Hvorvidt et tilbud er økonomisk mest fordelaktig må, i tillegg til kostnader for staten og størrelsen på brukerfinansieringen, vurderes opp mot den kvalitet som tilbys. Når det nye registeret skal over i ordinær drift, vil erfaring med registrering og behandling av store mengder personopplysninger være viktig for å sikre de grunnleggende minimumskravene til kvalitet og kvalitet utover disse minimumskravene. Tidligere erfaring vil etter departementets mening påvirke kvaliteten på ytelsen som skal leveres, bl.a. skal over 350 000 båteiere kontaktes for samtykke til overføring av

registrerte opplysninger.

Ut fra en totalvurdering hvor det legges lik vekt på de kriteriene som er angitt i konkurransegrunnlaget, har Redningsselskapet levert det tilbudet som etter min mening, best oppfylder disse tildelingskriteriene. Redningsselskapet er derfor innstilt som vinner av konkurransen.

I spørsmålet er det fokusert på ett av kriteriene, og det er i sammenligningen lagt til grunn en tidsperiode på 10 år.

Jeg viser til at overtakeren av registeret senere vil kunne endre gebyrnivået, og det er usikkerhet mht utviklingen av den fremtidige brukerfinansieringen. Jeg har derfor, innenfor kriteriet om graden av brukerfinansiering, generelt lagt mindre vekt på beregninger av hvordan en båteier betalingsmessig vil komme ut over flere år. I stedet er det lagt større vekt på initiale registreringsavgifter enn på årsavgift. I den forbindelse er det i positiv retning lagt vekt på gebyrordninger som bidrar til sikring og opprettholdelse av kvaliteten på opplysningene og registeret. En slik vurdering ligger innenfor tildelingskriteriene i konkurransegrunnlaget og den samlede vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 42

Innlevert 7. oktober 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 14. oktober 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ overfor statlige bedrifter slik at disse oppfordres til å legge til rette for bruk av arbeidsgiverbetalt barnehageplass for ansatte?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med barnehageforliket og innføring av makspris for barnehageplasser i private og offentlige barnehager, ble det også gjort tillempninger i skatteloven som tok bort skattbar egenandel på bedrifters tilskudd til barnehageplasser. Ordningen innebærer at bedriftstilskudd som gis som en erstatning for hele eller deler av foreldrebetalingen, vil være skattefri for giver og mottaker. I prinsippet er det opp til bedriften hvordan denne utgiften kompenseres i forhold til den ansatte, men i praksis har det virket slik at man har redusert bruttolønnen for den

ansatte med samme beløp som det gis tilskudd til egenbetaling for barnehageplassen.

Denne nye skattefritaksordningen er lite utbredt i næringslivet, formodentlig fordi den ikke er godt nok kjent. Uansett er det slik at denne delen av barnehageforliket hittil ikke har fått sin tilsiktede effekt. Målgruppen, småbarnsforeldrene, vil ikke nyte godt av ordningen før de enkelte bedrifter aksepterer og finner å ville bruke ordningen.

Svar:

Som det fremgår av spørsmålet, er skattesystemet nå lagt til rette for at arbeidsgivers finansiering av barnehageplasser for ansattes barn kan bli helt skattefri for de ansatte. Det er så opp til partene på en arbeidsplass å bli enige om en eventuell bruk av denne skattefrie ordningen. Initiativet til å få avklart en slik

bruk kan komme fra enkeltansatte, deres organisasjoner eller fra arbeidsgiveren selv.

Jeg kan være enig i at det ofte kan ta noe tid før skattytere og arbeidsgivere tilpasser seg nye skatteregler. Men det er en vanlig erfaring at kunnskap om spesielt fordelaktige skatteordninger på arbeidsplassene spres ganske fort, og at det innen ganske kort tid settes i gang prosesser for å tilpasse seg slike ordninger. Forutsetningen for aktiv bruk vil selvsagt være at begge parter ser seg tjent med tilpasningene. I tilfeller hvor arbeidsgivertilskuddene i realiteten bæres av de ansatte selv gjennom tilsvarende redusert brutto-

lønn (med konsekvenser for feriepengegrunnlag, pensjonsgrunnlag mv.), må begge parter være enige om disse relativt betydelige endringer i arbeidsavtalene.

Også på statlige arbeidsplasser må det være en frivillig sak, og et spørsmål om enighet mellom partene, om man skal tilpasse seg den nye, spesielle skattefritaksordningen. Jeg ser det ikke som noen oppgave for Finansdepartementet å påvirke statens personalpolitikk på dette område i noen bestemt retning. Jeg regner med at partene i statlig arbeidssektor er oppmerksom på den nye ordningen.

SPØRSMÅL NR. 43

Innlevert 7. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 14. oktober 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Stortinget har tidligere bekreftet at de som søker om asyl eller opphold på grunnlag av kjønnsbasert forfølgelse, skal gis individuell vurdering. Stortinget har også vedtatt behovet for å gjennomgå retningslinjene og hva som bør forskrifts- og lovreguleres på dette området. Stortinget påpekte våren 2001 at dette haster.

Hva gjør statsråden for snarest mulig å følge opp Stortingets klare vedtak, og hvorfor er ikke forskriftene som skulle styrke rettssikkerheten til søkerne, gjort gjeldende?»

BEGRUNNELSE:

Det har en rekke ganger etter Stortingets behandling av St.meld. nr. 17 (2000-2001) vært påpekt at personer utsatt for kjønnsbasert forfølgelse og kvinner som utsettes for vold, har problemer med å få søknadene sine vurdert på en korrekt og tilfredstillende måte. Oppslag i Dagbladet søndag 3. oktober 2004 forteller historiene til kvinner som har opplevd alvorlig mishandling og som er truet med syredrap i hjemlandet. Til tross for dette har de fått avslag på søknadene sine.

Da Stortinget behandlet St.meld. nr. 17 (2000-2001) tilhørte de nåværende tre regjeringspartiene flertallet som var helt enige i at det var et behov for en gjennomgang av retningslinjene og dokumentasjonskravene i forhold til kjønnsbasert forfølgelse. Det samme flertallet påpekte den gang klart at dette

hastet. Saken har nå ligget i tre år, etter at arbeidet ble igangsatt av den daværende statsråden.

Mens saken ligger og forhold og praksis ennå er uavklart skriver UNE i sin årsmelding for 2003 at de fleste saker hvor det har vært anført fare for kjønnsbasert forfølgelse, er blitt avslått. Statsråden sier nå i intervjuet med Dagbladet at det ikke lengre er behov for en forskrift for å endre praksis. Dette er oppsiktsvekkende, særlig på bakgrunn av at statsråden i den interpellasjonsdebatten undertegnede tok initiativ til i fjor høst, flere ganger viste til forskriftene. Hun sa ikke på noe tidspunkt at det ikke var behov for nye forskrifter. Begrunnede opplysninger om og hvorfor det ikke er behov for nye forskrifter for å endre praksis, er ikke brakt tilbake til Stortinget. Resultatet av at vi ikke har fått nye forskrifter, ser ut til å være at flere kvinner ikke får den beskyttelsen de har krav på.

Enten det skyldes at komplisert juss gjør at det er nødvendig å avvente innstillingen fra utlendingslovutvalget, eller manglende behov for å forskriftsfeste fordi man kunne endre praksis på annen måte, burde det ha vært enkelt å komme tilbake til Stortinget mye tidligere med egnet informasjon om dette.

Svar:

Mitt departement har et bredt fokus på kvinners stilling på innvandringsfeltet. Nye regler i utlendingsforskriften trådte i kraft 1. februar d.å. med formål å synliggjøre kjønnsperspektivet i asylprosedyren og rette fokus mot forfølgelse på grunnlag av

kjønn. Dette er et viktig tiltak for å styrke rettssikkerheten for disse kvinnene. Et forskningsoppdrag om Implementering av kjønnspektivet i norsk flyktningrett er utført og publisert av Torhild B. Holth gjennom Institutt for offentlig retts skriftserie nr. 7/2004. Samlet har dette ført til økt bevissthet rundt kvinners stilling i asylsaker. Utlendingsdirektoratet innvilget således asyl i 2003 i 55 saker der det ble påberopt kjønnsbasert forfølgelse, i 4 saker gav UDI oppholdstillatelse av beskyttelsesgrunner. For 2004 viser tall fra UDI at det t.o.m. august var innvilget asyl i 24 saker. Antall avslag ble i 2003 gitt i 38 saker, mens det ved utgangen av august var gitt avslag i 18 saker.

Representanten Valle peker i begrunnelsen for sitt skriftlige spørsmål på at UNE i sin årsmelding for 2003 skriver at "de fleste saker hvor det er anført fare for kjønnsbasert forfølgelse, er blitt avslått". Som kjent behandler imidlertid UNE kun de sakene som først er gitt avslag i UDI. Deres tall alene sier derfor ikke noe om den generelle praksis på området. Jeg vil imidlertid tillegge at fokuset nok er blitt skjerpet i senere tid. Det blir derfor interessant å følge utviklingen bl.a. som følge av de regelendringene som ble satt i kraft tidligere i år og som altså skal gjøre det lettere for kvinner som har opplevd kjønnsbasert forfølgelse å komme frem med dette i sitt møte med utlendingsmyndighetene. For å synliggjøre intensjonen med regelendringene vil jeg sitere fra KRDs rundskriv H-2/04, datert 16. januar 2004: "Det er særlig to

forhold som kan bidra til å få frem opplysninger om eventuell kjønnsbasert forfølgelse. For det første at intervjuene foretas individuelt. Dette nedfelles i § 55 første ledd, og samsvarer med dagens praksis. For det andre kan kvinnelige søkere ha lettere for å gi slike opplysninger til kvinnelige saksbehandlere og tolker. Som et ledd i tilretteleggingen av asyLintervjuet, skal Utlendingsdirektoratet klarlegge om søkeren har særlige behov i intervjusituasjonen. Dette innlemmes i § 55 annet ledd. Endringen samsvarer med dagens praksis og innebærer en synliggjøring av at det så langt som mulig skal tas hensyn til særskilte behov. Et praktisk viktig eksempel er at kvinnelige asylsøkere kan ha ønske om kvinnelige saksbehandlere, intervjuere og tolker."

Mitt departement har som representanten Valle er kjent med arbeidet med å forskriftsfeste flyktningbegrepet. Jeg har imidlertid erfart at departementets arbeid i stor grad berørte det oppdraget som Utlendingslovutvalget har hatt innenfor sitt mandat. Utlendingslovutvalget vil etter noe forsinkelse, levere sin innstilling 19. oktober d.å. NOU'en med forslag til ny utlendingslov vil bli sendt på en bred høring i løpet av kort tid. Jeg legger til grunn at flyktningbegrepet og kriteriene for asyl vil bli grundig og helhetlig belyst i denne prosessen. Når lovutvalget fremmer sin innstilling, vil jeg gjøre en vurdering av om vi allerede nå skal fastsette en forskrift eller om vi skal avvente denne høring.

SPØRSMÅL NR. 44

Innlevert 7. oktober 2004 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 18. oktober 2004 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Hvordan er utviklingen i antall soldater som har deltatt/deltar i FN-ledede fredsoperasjoner de siste 15 årene, brutt ned på hvilke verdensdeler disse soldatene kommer fra?»

Svar:

Etter avslutningen av den kalde krigen fant det sted et betydelig oppsving i FN-ledede fredsbevarende operasjoner. Frem til begynnelsen av 1990-tallet holdt deltakelsen fra de forskjellige verdensdeler seg relativt lik det den hadde vært de foregående tiårene, med små og mellomstore vestlige land (inklusive

Norge) blant de største bidragsyterne, sammen med land i Asia og Sør-Amerika og i noen grad Afrika.

NATOs inntreden som fredsbevarer på Balkan medførte en endring i dette mønsteret. NATO-land og andre europeiske lands deltakelse i FN-ledede operasjoner ble redusert samtidig som disse lands andel i FN-mandaterte men NATO-ledede operasjoner, økte.

I 2000 deltok totalt 30 314 militært personell (observatører og tropper) i FN-ledede operasjoner. Asia var største bidragsyter med om lag 31 pst. Afrika stod for rundt 28 pst. Tallene for de øvrige verdensdelene var som følger: Europa 26 pst., Australia/Oceania 11 pst., Sør-Amerika 2,5 pst. og Nord-Amerika 1,5 pst.

I 2004 har antall militært personell økt til 56 338. Dette skyldes både igangsettelse av flere nye operasjoner og styrking av eksisterende operasjoner. Veksten i operasjoner har primært funnet sted i Afrika, hvilket er noe av forklaringen på at afrikansk personells andel nå er oppe i om lag 38 pst. Fortsatt er imidlertid Asia størst, med 41 pst. Tallene for de øvrige verdensdelene er nå som følger: Sør-Amerika 10 pst., Europa 9 pst., Australia/Oceania og Nord-Amerika ligger begge under 1 pst.

Det er viktig å understreke at målsettingen med

de FN-ledede og de FN-mandaterte operasjonene er den samme; å bidra til å sikre global stabilitet og sikkerhet. Fra norsk side ser vi det som positivt at regionale organisasjoner som NATO og EU er direkte involvert i fredsoperasjoner, slik vi i dag bl.a. ser i Afghanistan med den såkalte stabiliseringsstyrken (International Stabilisation Force - ISAF). FN har selv tatt til orde for og støtter en slik utvikling, noe som bl.a. fremgår av den rapporten Lahktar Brahimi la frem i 2000 om FN og fredsbevaring.

SPØRSMÅL NR. 45

Innlevert 8. oktober 2004 av stortingsrepresentant Grethe Fossli

Besvart 18. oktober 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Ordningen med Skattefunn har etter rot rammet enkelte svært hardt økonomisk. I henhold til oppslag i media, samt personlige henvendelser, har jeg blitt gjort kjent med at gründere har blitt villedet, av offentlig ansatte, til å tro at ulønnet arbeidsinnsats ville gi dem skattefradrag under Skattefunnordningen. Disse har fått store fradrag godkjent av ligningsmyndighetene, for så å motta krav om tilbakebetaling av pengene i ettertid.

Hva vil statsråden gjøre for de som er blitt ført bak lyset og har tapt penger?»

BEGRUNNELSE:

I Dagens Næringsliv i august i år kunne vi lese om gründer Henry Østhassel som føler seg lurert av Skattefunnordningen, etter at selskapene hans ble lovet penger de ikke får likevel. Østhassel ble oppfordret til å søke Skattefunnmidler av sitt lokale SND-kontor. Han leverte en søknad i desember for snart to år siden, og fikk godkjent søknaden. For ett år siden fikk han utbetalt 612 000 kr. Han søkte også støtte for det neste året, og regnet med å få omtrent like mye da. Så fikk han plutselig en kontrabeskjød fra revisoren sin. Pengene skulle ikke vært utbetalt likevel, og nå må gründeren betale tilbake penger istedenfor, og han risikerer å gå konkurs pga. dette rotet.

Svar:

Ordningen med Skattefunn ble innført gjennom lov 21. desember 2001 nr. 113 hvor det ble vedtatt en

ny § 16-40 i skatteoven om fradrag i skatt for kostnader til prosjekter vedrørende forskning og utvikling. Først 25. september 2002 ble ordningen godkjent av EFTAs overvåkningsorgan (ESA).

Loven fastsetter at prosjektene må godkjennes av Norges forskningsråd for å kunne gi rett til skattefradrag. Videre angir loven hvilke kostnader som kan gi grunnlag for fradrag, "dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6." Dette innebærer at det kun gis fradrag for kostnader, og at disse kostnadene, som nevnt, må være fradragsberettigede etter skatteovens kapittel 6. Arbeidsinnsats som ikke godtgjøres med lønn utgjør ingen kostnad for foretaket, verken skattemessig eller regnskapsmessig. Dette følger direkte av lovens ordlyd, og skulle ikke kunne gi grunnlag for feiltolkninger. Særlig vil dette være tilfelle hvor søkerne har vært bistått av revisor eller andre med skatterettslig og regnskapsmessig kompetanse.

I næringsministerens svarbrev av 17. desember 2002 til stortingsrepresentant Inger S. Enger ble spørsmålet etter det jeg kan se berørt for første gang av regjeringens medlemmer. Det heter blant annet at; "(...) Ordningen skal virke slik at virksomheter som ikke befinner seg i skatteposisjon også skal kunne benytte seg av skattefradragsordningen ved at disse bedriftene vil få en støtte tilsvarende skattefradraget ved skatteoppgjøret. Dette vil i særlig grad være aktuelt for bedrifter i etableringsfasen. Når det gjelder nyetableringer med ulønnet arbeid, så vil denne innsatsen normalt ikke kunne dekkes innenfor gjeldende regelverk for ordningen.(...)"

Finansdepartementet ble forelagt spørsmålet før-

ste gang på nyåret i 2003. Jeg svarte her på en henvendelse fra et aksjeselskap, og uttalte i mitt svarbrev følgende:

"Alle typer kostnader til forskning som omfattes av ordningen inngår i fradragsgrunnlaget innenfor de beløpsgrenser som gjelder. Men det må være kostnader, og kostnadene må være fradragsberettigede (herunder avskrivbare) i foretakenes skatteregnskap. En gründers (eiers) arbeidsinnsats i eget foretak er ingen kostnad for foretaket i denne sammenheng, med mindre foretaket er organisert som aksjeselskap og gründeren tar ut lønn for arbeidsinnsatsen. Derfor blir det ikke noe skattefradrag for slik ulønnet innsats."

Ettersom Skattefunn er en ordning hvor støtten til forskning og utvikling skjer i form av skattefradrag administreres denne delen av ordningen av skattemyndighetene. Dette er også tilfelle hvor søkerne ikke er i skatteposisjon og støtten derfor utbetales med et tilsvarende beløp til hva som ville vært gitt i form av skattefradrag. Ligningsmyndighetene beregner og kontrollerer skattefradragets størrelse. Arbeidet med søknadene etter Skattefunn skjer parallelt

med den ordinære ligningsbehandlingen og følger reglene i ligningsloven. Skattefradraget utgjør imidlertid ikke en del av ligningen, men hensyntas ved skatteoppgjøret. Som ved den ordinære ligningsbehandlingen vil søkere kunne oppleve å få endret sitt krav dersom det viser seg at det er gitt støtte i strid med reglene og det er nødvendig å foreta rettelser til ugunst for søkerne. Hvor støtten ikke er gitt i form av skattefradrag vil slik korrigering måtte skje gjennom krav om tilbakebetaling. Det følger av ligningslovens system at slike korrigeringer vil måtte skje i etterkant. Hvor søkerne er uenig i de vedtak ligningsmyndighetene har fattet, vil disse kunne påklages etter reglene i ligningsloven og eventuelt bringes inn for domstolene til rettslig prøving.

Når det gjelder den konkrete saken som stortingsrepresentant Grethe Fossli viser til, finner jeg ikke å kunne kommentere en slik enkeltsak. Finansdepartementet har i brev av 8. august 2004 besvart en henvendelse om saken fra den aktuelle skattyteren. Kopi av departementets svarbrev vedlegges til orientering.

SPØRSMÅL NR. 46

Innlevert 8. oktober 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 20. oktober 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Undertegnede stilte den 2. september d.å. et skriftlig spørsmål til miljøvernministeren om barmarkskjøring som ble besvart den 10. september 2004. I henhold til svaret er det ikke regelverket det er noe galt med, men praktiseringen av dette. I klartekst betyr dette at kommunene praktiserer en mer liberal dispensasjonspraksis enn det loven i utgangspunktet gir hjemmel til.

Mener justisministeren at dette er et problem, og vil statsråden i så fall bidra til at det gis sanksjonsmuligheter overfor kommuner som begår lovbrudd?»

Svar:

Spørsmålet ble overført fra justisministeren.

Jeg har tidligere uttalt at enkelte kommuner har en for liberal praktisering av regelverket om motorferdsel, og dette er et problem vi nå arbeider med å finne en løsning på. Men spørsmålet om sanksjonsmuligheter overfor kommuner må ses i sammenheng med flere andre forhold, særlig det igangværende motorferdselprosjektet som planlegges sluttført 1. mai 2005 og evaluert høsten 2005. Det vil ikke være aktuelt for meg å foreslå noen endringer før den tid.

SPØRSMÅL NR. 47**Innlevert 8. oktober 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 15. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Stortingsflertallet har bedt Regjeringen om å opprette en dispensasjonsnemnd for behandling av enkeltsøknader der spørsmålet vil være bruk av bioteknologiske teknikker som bioteknologiloven i utgangspunktet ikke gir adgang til at tas i bruk.

Hvor langt er arbeidet med nemnda kommet, og når vil nemnda rent praktisk kunne starte sitt virke?»

Svar:

Nemnda er etablert og har vært virksom siden 1. september i år.

SPØRSMÅL NR. 48**Innlevert 11. oktober 2004 av stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen****Besvart 15. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Jonatun er en psykiatrisk behandlingstilbud i Helse Fonna med 18 behandlingstilbud.

Hva vil helseministeren gjøre for å stoppe den planlagte nedbyggingen fra 18 til 9 behandlingstilbud ved institusjonen?»

BEGRUNNELSE:

Helseministeren har uttalt at ingen behandlingstilbud i psykiatrien skal legges ned før et tilsvarende godt tilbud for pasientene er på plass lokalt. Jonatun er en psykiatrisk behandlingstilbud med et godt og stabilt fagmiljø.

I Helse Vest er det lange ventelister og mangel på kapasitet for psykiatrisk langtidsbehandling, noe fylkeslegen i Hordaland påpeker. Det virker derfor underlig at Helse Fonna i en slik situasjon velger å redusere antall tilbud ved Jonatun med halvparten av kapasiteten. Med stor mangel på behandlingstilbud burde kapasiteten økes fremfor å bygges ned.

Svar:

Gjennom Opptappingsplanen for psykisk helse skal behandlingstilbudet til mennesker med psykiske lidelser styrkes. I tillegg til utbygging er det også forutsatt å skulle skje en betydelig omstrukturering av spesialisthelsetjenestens tilbud til denne pasientgruppen. Dette hadde blant annet utgangspunkt i de strukturproblemer som ble lagt fram i St.meld. nr. 25 (1996-97) Åpenhet og helhet, og som ble videre fulgt opp i St.prp. nr. 63 (1997-98) Opptappingsplanen for psykisk helse. I tråd med Opptappingsplanen for

psykisk helse, bør ressursinnsatsen innen psykisk helsevern dreies over fra relativt sett mindre døgnbehandling til mer polikliniske og ambulante arbeidsformer. I tillegg forventes det en omstrukturering og oppgraderinger av døgnplassressursene. Spesielt gjelder dette de ressurser som er knyttet opp til psykiatriske sykehjem eller bo- og behandlingstilbud som har ivaretatt mange langtidspasienter. Disse døgnplassene vil enten bli oppgradert til aktive behandlingstilbud, eller avvirket ettersom tilbudet i kommunene bygges opp.

Det er en forutsetning at utbygging og omstrukturering skjer som del av en helhetlig plan for styrking av tjenestetilbudet. De godkjente fylkeskommunale planene skal fortsatt ligge til grunn for helseforetakenes arbeid med Opptappingsplanen for psykisk helse.

Når det gjelder situasjonen for Jonatun som representanten viser til, har departementet blitt informert av Helse Vest om at den totale kapasiteten i denne delen av distriktet skal videreføres og styrkes. Jonatun har i dag 18 døgnplasser. Det er imidlertid lagt opp til å omfordele døgnplassene ved Jonatun og Valen sykehus. Dette er en del av Folgefonn DPS som framover vil bestå av 9 plasser ved Jonatun og 9 plasser i Kvinnherad (i lokaler ved Valen sykehus). I tillegg er det under oppbygging et ambulerende fagteam ved Jonatun som ytterligere vil bidra til å styrke tilbudet. Dette innebærer at den totale døgnkapasiteten videreføres. Dette er en oppfølging av den godkjente planen for Hordaland fylkeskommune, som helseforetakene har fått ansvaret for å videreføre.

SPØRSMÅL NR. 49**Innlevert 11. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 21. oktober 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«I Aftenposten 30. september 2004 skriver Bjørn P. Kaltenborn at Regjeringens politikk rundt vern av naturområder er på feil kurs, og at realitetene og omkostningene ved vern av større naturområder tåkelegges. Han sier man enten må redefinere formålet med nasjonalparker og redusere naturvernformålet, eller utvikle tilstrekkelig kompensasjon for at grunneiere avstår fra ressursutnyttelse til beste for storsamfunnet.

Mener statsråden grunneiere i dag får tilstrekkelig kompensasjon ved vern?»

BEGRUNNELSE:

Bjørn P. Kaltenborn er seniorforsker ved Norsk institutt for naturforskning. Nedenfor er utdrag fra hans kronikk:

"Våre nasjonalparker rammes av en voksende konflikt: På den ene side nasjonale og allmenne interesser, for vern av det urørte mot menneskelige inngrep. På den motsatte side lokale interesser, som trenger et næringsgrunnlag i hjemtrakten. Denne konflikten er uløselig, om ikke de nasjonale myndigheter endrer kurs.

Til tross for at vi har levd med nasjonalparker i mer enn førti år, er konfliktnivået rundt denne verneformen høyere enn noensinne. Samme type konflikter dukker opp gjentatte ganger i nye områder hvor man innfører vern, de vedvarer over tid, og naturvern - så vel som lokalsamfunn og næringsinteresser er like misfornøyde. Det tyder på at noe er fundamentalt feil.

Lokal forvaltning forespeiler at lokalsamfunnet skal ha utvidede muligheter til å avgjøre hvordan et nærliggende verneområde skal forvaltes og brukes. I de aller fleste tilfeller betyr det først og fremst et ønske om sterkere kontroll med området og hevd av ulike rettigheter. Lokalsamfunnene ser ofte på nasjonalparker som lokal utmark og ikke som nasjonale interesser hvor storsamfunnet har rettigheter på linje med lokalsamfunnet. I dette ligger en følelse av eierskap og rett til mer kommersiell utnyttelse av ressursene. Nasjonalparkvern oppleves som en urimelig båndlegging av lokale utviklingsmuligheter, hvor kostnadene ved å avstå fra tradisjonell ressursutnyttelse er langt høyere enn godene man får igjen lokalt fra verneområdet.

Situasjonen er alvorlig, fordi det ikke finnes en mer oppriktig politisk og samfunnsmessig dialog rundt utfordringen med å forene bruk og vern. Alle parter blir i grunnen litt lurt gjennom lokketonen om at vern av nasjonalparker er forenlig med lokal styring og næringsutvikling. Og det er flere grunner til at dette ikke kan fungere, med mindre man tar helt andre politiske og økonomiske grep.

Dagens utvikling tjener ikke bygde-Norge, som holdes på pinebenken mens de forespeiles urealistiske

utviklingsmuligheter. En forutsetning for en bedre lokal utvikling er at verdien av vern må være større enn alternative utviklingsmuligheter. Slike incentiver er sjelden til stede, dersom man skal opprettholde verneformålet. Det vil alltid lønne seg mer å utnytte et område tradisjonelt til jord- og skogbruk, hyttebygging osv. enn å frede miljøet."

Den eneste realistiske veien ut av dagens uføre er en politikk med tydeligere målsettinger. Enten får man redefinere formålet med nasjonalparker og redusere naturvernformålet, eller så får man ta bygdens behov på alvor og utvikle tilstrekkelig kompensasjon for at de avstår fra ressursutnyttelse til beste for storsamfunnet. Lokalsamfunnet kan godtgjøres direkte for å avstå fra tradisjonell ressursutnyttelse i bytte mot å "produsere" økologiske tjenester som å opprettholde urørte områder, en villreinstamme, natur med visse opplevelseskvaliteter, et visst antall rovdyr osv. Men skal dette virkelig bidra til lokal utvikling, vil det kreve en enorm økonomisk innsats på størrelse med landbruksubsidier, og det må kobles mot utviklingsmål som skal oppnås lokalt.

Svar:

Utgangspunktet for erstatninger som følge av vern etter naturvernloven er de alminnelige rettsgrunnsetninger som har utviklet seg på basis av prinsippet i Grunnloven § 105. Dette innebærer at vesentlig økonomisk tap som følge av vernet blir erstattet. I 1985 ble naturvernloven endret slik at ethvert tap dekkes for naturreservater i samsvar med prinsippene i ekspropriasjonslovgivningen. Erstatninger gis enten gjennom minnelige avtaler mellom partene eller av domstolen gjennom rettslig skjønn.

Mange er opptatt av at vi har en rettferdig og god erstatningsordning for vern etter naturvernloven for å sikre grunneierne en rimelig erstatning. En slik målsetting tror jeg ingen vil være uenig i. Noen har stilt spørsmål ved om erstatningsreglene for nasjonalparker og landskapsvernområder er gode nok. Det hevdes at for nasjonalparker kan vernereglene og utøvelsen av vernet bli like strengt som for naturreservater, og at for mange landskapsvernområder ligger bestemmelsene nær opp til rådighetsinnskrenkningene i nasjonalparker.

En eventuell endring av erstatningsbestemmelsene har mange sider som må klarlegges nærmere. Som ledd i dette arbeidet har departementet bedt Biomangfoldlovutvalget foreta en faglig vurdering av de

erstatningsrettslige og økonomiske konsekvenser av et slikt endringsforslag før Regjeringen tar endelig stilling i saken. Ved å la lovutvalget for biologisk mangfold utrede saken nærmere får man også muligheten til å se sammenhengen mellom erstatning og

restriksjoner og de næringsmessige mulighetene som gis innenfor ulike vernetyper.

Biomangfoldlovutvalget tar sikte på å legge fram sin innstilling høsten 2004. Regjeringen vil etter dette komme tilbake til Stortinget med saken.

SPØRSMÅL NR. 50

Innlevert 11. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 15. oktober 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) sier Stortinget at "Inntil et system for omsetning av utslippskvoter er lovregulert og satt i kraft stilles ikke strengere utslippskrav for klimagasser enn det som i dag er vanlig for gasskraftprodusenter i andre EØS-land".

Mener statsråden at dette vedtaket viser til alle potensielle gasskraftprodusenter i Norge, eller gjelder det kun de tre konsesjonene som er gitt?»

BEGRUNNELSE:

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om energipolitikken, jf. Innst. S. nr. 122 (1999-2000):

"Stortinget ber Regjeringen snarest treffe tiltak for omgjøring av vilkårene i de tildelte utslippstillatelser for gasskraftverk. Behandlingen av omgjøringssakene og eventuelle utslippsøknader for nye gasskraftverk

forutsettes å skje innenfor forurensningslovens rammer, og slik at følgende retningslinje legges til grunn:

Inntil et system for omsetning av utslippskvoter er lovregulert og satt i kraft stilles ikke strengere utslippskrav for klimagasser enn det som i dag er vanlig for gasskraftprodusenter i andre EØS-land."

Svar:

Regjeringens gasskraftpolitikk er redegjort for en rekke ganger, både i Sem-erklæringen og i meldinger til Stortinget. For konsesjonene som er gitt, legger Sem-erklæringen til grunn Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) om at det ikke skal stilles strengere utslippskrav for klimagasser enn det som er vanlig for gasskraftprodusenter i andre EØS-land. Inntil det er etablert et system for omsettelige utslippskvoter i tråd med Kyoto-protokollen, forutsettes det at ytterligere konsesjons- og utslippstillatelser kun gis til gasskraftanlegg med CO₂-håndtering.

SPØRSMÅL NR. 51

Innlevert 11. oktober 2004 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 20. oktober 2004 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Hvilke tiltak vil arbeids- og sosialministeren bidra med for å videreføre prosjektet "Jeg vil jobbe, men ...", tilhørende LO Stat Oppland?»

BEGRUNNELSE:

Statsminister Kjell Magne Bondevik har i nyttårsstale, mobbekampanjen igangsatt 1. juni i år, og i

avisinnlegg positivt satt søkelys på den uheldige mobbingen som skjer i skolen, arbeidslivet og samfunnet for øvrig. Etter at forskningsrapporten "Staten på slankekur - trimming eller utsulting" fra Høgskolen i Lillehammer ble kjent, er det fremkommet opplysninger om at mobbing kan utløses i tilknytning til omstillinger og nedbemanninger i virksomhetene. Dette oppstår når arbeidstakere må konkurrere om

fortsatt å ha en jobb å gå til. Det vil være interessant å få dokumentasjon på om så er tilfelle.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra statsministeren.

Arbeids- og sosialdepartementet har mottatt en søknad om midler fra LO Stat Oppland, til gjennomføring av et prosjekt for å kartlegge omfanget av mobbing på arbeidsplassen og mulige årsaksmeke-

nismer. Saken er til behandling i departementet, og jeg kan på det nåværende tidspunkt ikke uttale meg om utfallet av behandlingen av denne konkrete søknaden. Søknaden vil bli behandlet og besvart i likhet med øvrige søknader og henvendelser Arbeids- og sosialdepartementet har mottatt i forbindelse med satsningen mot mobbing i arbeidslivet. Det kan påregnes saksbehandlingstid på 2 til 3 uker.

SPØRSMÅL NR. 52

Innlevert 11. oktober 2004 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 21. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Hva blir gjort for å sikre forskningsmiljøene ved Rikshospitalet og Radiumhospitalet etter den planlagte sammenslåingen av sykehusene, og hvordan kan en sikre at en ny sykehusledelse har den nødvendige innsikt og forståelse for betydningen av dette?»

BEGRUNNELSE:

Rikshospitalet og Radiumhospitalet besitter fremragende forskningsmiljøer både i grunnforskning og anvendt forskning. Det er avgjørende å videreføre dette arbeidet etter den planlagte sammenslåingen, slik at samarbeidet og interaksjonen innen dette forskningsmiljøet gis optimale betingelser.

Svar:

Det ble i et møte med Helse Sør den 7. oktober gitt en redegjørelse om arbeidet med fusjonsproses-

sen fra styreleder og administrasjonen i Helse Sør, styreledere og direktører ved Rikshospitalet og Radiumhospitalet samt ledelsen i interimsstyret. Det arbeides for en gjennomføring av fusjonsprosessen med sikte på å avklare nødvendige forutsetninger i løpet av året. Prosessen ligger under Helse Sørs ansvarsområde. Oppnevning av det framtidige styret vil derfor måtte gjøres av Helse Sør.

Jeg er enig med representanten Skei Grande at de to sykehusene har fremragende forskningsmiljøer som det er viktig at opprettholdes og videreutvikles. Forskning er også en av fire lovpålagte oppgaver sykehusene har. En av de viktigste premissene ved sammenslåingen er at det skal føre til mer robuste miljøer som kan styrke disse oppgavene, særlig innenfor pasientbehandling og forskning. Det har ikke framkommet noen informasjon om at så ikke vil skje. Jeg har derfor tillit til at forskning og fagutvikling ivaretas på en god måte i en ny organisasjon.

SPØRSMÅL NR. 53**Innlevert 11. oktober 2004 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 20. oktober 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Hva blir gjort for å sikre forskningsmiljøene ved Rikshospitalet og Radiumhospitalet etter den planlagte sammenslåingen av sykehusene, og hvordan kan en sikre at en ny sykehusledelse har den nødvendige innsikt og forståelse for betydningen av dette?»

BEGRUNNELSE:

Rikshospitalet og Radiumhospitalet besitter fremragende forskningsmiljøer både i grunnfors-

kning og anvendt forskning. Det er avgjørende å videreføre dette arbeidet etter den planlagte sammenslåingen, slik at samarbeidet og interaksjonen innen dette forskningsmiljøet gis optimale betingelser.

Svar:

Det samme spørsmålet er stilet til helse- og omsorgsministeren. Siden de to nevnte institusjonene hører inn under helse- og omsorgsministerens konstitusjonelle ansvar, viser jeg til hans svar.

SPØRSMÅL NR. 54**Innlevert 12. oktober 2004 av stortingsrepresentant Eirin Faldet****Besvart 21. oktober 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak vil arbeids- og sosialministeren bidra med for å videreføre prosjektet "Jeg vil jobbe, men....", tilhørende LO Stat Oppland?»

BEGRUNNELSE:

LO Stat Oppland fikk i 2003 midler til prosjektet "Jeg vil jobbe, men...". Det ble ikke bevilget midler til videreføring av prosjektet i 2004. Prosjektet har fått utarbeidet rapporten "Staten på slankekur - trimming eller utsulting" fra Høgskolen i Lillehammer. Den konkluderer med at statlige virksomheter har en jobb å gjøre på arbeidsgiversiden for å kunne definere seg om inkluderende arbeidslivsbedrifter. Det er viktig at dette arbeidet blir igangsatt på de berørte arbeidsplassene som rapporten omfatter, men prosjektet står uten midler til en slik videreføring.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra arbeids- og sosialministeren.

Norge er et av verdens beste land å bo i. Vi har et velferdsnivå få kan konkurrere med. De økonomiske utsiktene er lysere enn på lenge. Vi har mye å glede oss over. Men uten evne til endring vil ikke landet

vårt ha bærekraft til dagens omfattende fellesskapsløsninger noen tiår frem i tid. Høyere levealder og lavere fødselstall medfører at antall eldre øker relativt raskt i forhold til befolkningen i yrkesaktiv alder. Flere eldre gir økte utgifter til pensjon, helse og omsorg, mens det blir relativt sett færre yrkesaktive til å stå for verdiskaping og velferdsproduksjon. Petroleumsinntektene kan bare gi et moderat bidrag til finansieringen av de voksende pensjonsforpliktelsene. På lengre sikt står offentlig sektor derfor overfor en stor finansiell utfordring som utfordrer de gode velferdsløsningene.

Evnen til å ta beslutninger og gjennomføre endringer i dag vil i stor grad bestemme nivå og kvalitet på fellesskapsløsningene i fremtiden. En velfungerende dynamisk og moderne offentlig sektor er også avgjørende for verdiskapingen i privat sektor. Offentlig tjenesteyting og regelverk utgjør viktige rammebetingelser for privat næringsvirksomhet. Dette stiller krav til offentlige reguleringer og til måten det offentlige opptrer på og til virkemiddelbruken i nærings- og distriktpolitikken. For å gi tilstrekkelig rom for verdiskaping i privat sektor er det helt nødvendig at offentlig sektor begrenser sin andel av kompetansen og arbeidskraften. Dette forutsetter at vi i offentlig sektor i framtiden arbeider smartere, fin-

ner bedre løsninger og øker produktiviteten. Dette bakteppet er det som gjør at jeg for neste generasjons skyld frykter mye mer brutale forandringer i samfunnet om noen tiår dersom vi ikke gjennomfører forsiklige strukturendringer nå.

Offentlig sektor er under omstilling. Hvis offentlig sektor skal møte utfordringene i en ny tid og gi gode tjenester til innbyggere og næringslivet, må den være i stand til å svare på skiftende utfordringer. Derfor vil virksomhetene ganske sikkert fortsette å omstilles.

Det er viktig å få god informasjon om konsekvensene av de betydelige endringene som offentlig sektor gjennomlever. Rapporten som er utarbeidet av Høgskolen i Lillehammer, er et av mange bidrag som danner grunnlag for å forbedre endringsprosessene.

Jeg viser også til at Moderniseringsdepartementet har initiert et toårig forskningsprosjekt med et overlappende tema som det stortingsrepresentant Faldet refererer til. Hensikten med undersøkelsen er å kartlegge bruken av sluttvederlag og andre sluttordninger knyttet til omstillinger i staten de siste seks årene. Informasjon om prosjektet er lagt ut på MODs nettside for omstilling i staten.

Regjeringen legger stor vekt på at statlige arbeidsplasser er attraktive og inkluderende. Et stort

flertall av de statsansatte arbeider i dag i inkluderende arbeidslivsvirksomheter (IA-virksomheter).

Når det gjelder forholdet mellom inkluderende arbeidsliv og omstilling, er den avgjørende faktoren god personalhåndtering. Belastningene på enkeltmedarbeidere må reduseres til et minimum.

Jeg er opptatt av at staten går foran med et godt eksempel. Staten har fortsatt utfordringer knyttet til å skape et inkluderende arbeidsliv. Den siste utviklingen i sykefraværstatistikken gir tro på at vi er på rett vei og at arbeidet nå vil gi positive resultater.

Det er svært viktig at alle statlige virksomheter følger opp IA-avtalen. Det er ikke nok å tegne en samarbeidsavtale med trygdeetaten. IA-arbeidet må forankres i ledelsen og følges opp i praksis i det daglige arbeidet i virksomheten.

Konkrete tiltak for å følge opp arbeidet med et inkluderende arbeidsliv må tilpasses virksomhetenes behov, og forutsetter samarbeid mellom partene i virksomhetene. Rapporten fra Oppland er jo også et resultat av samarbeid mellom statlig arbeidsgiverside og arbeidstakerorganisasjonen LO Stat Oppland, med Arbeidslivssenteret som koordinerende funksjon.

Ansvar for konkret oppfølging er delegert til de statlige virksomhetene.

SPØRSMÅL NR. 55

Innlevert 12. oktober 2004 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 20. oktober 2004 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Har Noreg på noko måte protestert eller sagt ifrå til Israel om kva Noreg meiner om dei israelske militæraksjonane på Gazastripa den siste tida?»

GRUNNGJEVING:

EU har fordømt og bedt Israel stoppe militæraksjonane på Gazastripa. EU innrømmer Israel rett til å forsvare seg, men trekker fram det uforholdsmessige i angrepa.

Svar:

Norge har gjentatte ganger under intifadaen protestert overfor Israel vedrørende israelske militære aksjoner i de okkuperte områdene.

Israel har en legitim rett til selvforsvar mot angrep på landet og landets borgere. Den palestinske

selvstyreadministrasjonen har på sin side et klart ansvar for å forhindre alle slike angrep fra det palestinske området, inkludert utskytning av raketter mot mål i Israel.

Jeg er imidlertid sterkt kritisk til omfanget og formen på de israelske aksjonene mot det nordlige Gaza de siste ukene. Disse aksjonene har ført til at et stort antall sivile palestinere er blitt drept og skadet, herunder også flere barn. De israelske tiltakene må stå i forhold til trusselen og være innenfor folkerettens rammer. Det har etter Regjeringens syn ikke alltid vært tilfellet.

Dette gav jeg klart uttrykk for da militæroperasjonen ble innledet, og dette budskapet er også ved flere anledninger gjentatt overfor Israels ambassadør i Oslo.

Jeg er også sterkt bekymret over meldingene om at Israel har lagt hindringer i veien for FN og andre

hjelpeorganisasjoners arbeid i Gaza. Israel har som okkupasjonsmakt helt klare forpliktelser i henhold til Genève-konvensjonene. Vi forventer at Israel overholder disse. I egenskap av leder for den lokale givervlandsgruppen og i nært samarbeid med andre sentrale givere har Norge den siste tiden arbeidet aktivt for å få normalisert hjelpeorganisasjonenes arbeidsforhold.

Utenriksdepartementet besluttet for øvrig 8. oktober å gi ytterligere 10 mill. kr i støtte til FNs organisasjon for palestinske flyktninger - UNRWA. Det norske bidraget skal gå til organisasjonens arbeid for å bistå palestinske flyktninger i Gaza, blant annet i Jabalya flyktningleir som er rammet av de israelske aksjonene. De samlede norske bidragene til UNRWA er dermed kommet opp i 125 mill. kr i 2004.

SPØRSMÅL NR. 56

Innlevert 12. oktober 2004 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 20. oktober 2004 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Korleis kan Noreg sjå til at Mordechai Vanunu, ein av dei som har gjort mest for å hindre produksjon og spreing av masseødeleggingsvåpen i Midtausten, får vern og arbeidsro utanfor Israels grenser og dermed kan fortsette med sitt arbeid innafor fredsarbeid, som til dømes tidlegare statsminister Kåre Willoch har tatt til orde for?»

GRUNNGJEVING:

Ein av dei som har arbeidd mest i mot produksjon og spreing av masseødeleggingsvåpen i Midtausten er israelaren Mordechai Vanunu. Norsk tungtvatn har som kjent vore med å sette Israel i stand til å produ-

sere atomvåpen. Informasjon og openheit er viktige faktorar for å få ikkje-spreiingsavtalen og anna fredsarbeid til å fungere.

Svar:

Norske myndigheter har gjennom flere år vært opptatt av Mordechai Vanunus sak. Vi har ved flere anledninger tatt saken opp på høyeste nivå i Israel. Det skjedde blant annet under statsminister Sharons besøk til Molde i fjor sommer.

Både ytringsfriheten og bevegelsesfriheten er vernet i folkeretten. Vi forventer således at Israel respekterer sine folkerettslige forpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 57

Innlevert 13. oktober 2004 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 18. oktober 2004 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Arbeidssøkere med utenlandsk opprinnelse diskrimineres ved ansettelser. Hittil er ingen arbeidsgivere blitt dømt. En av grunnene kan være at noen frykter å bli påført store saksomkostninger. Andre grunner kan være at det medfører store belastninger for den enkelte med risiko for å bli negativt eksponert. Det er viktig å få statuert eksempler ved at fir-

maer som diskriminerer blir anmeldt og dømt.

Hva gjør statsråden for at loven ikke bare skal være en papirbestemmelse?»

Svar:

Arbeidsmiljøloven kap. X A og X B opererer med et forbud mot diskriminering på grunnlag av bl.a. nasjonal eller etnisk opprinnelse. Dette diskri-

mineringsforbudet gjelder også ved ansettelse. Arbeidsmiljølovens likebehandlingsbestemmelser er av privatrettslig art, noe som betyr at den diskriminerte part er henvist til domstolene for håndheving. Jeg er imidlertid klar over at dette kan oppleves som en stor barriere for arbeidstakere og arbeidssøkere som mener seg utsatt for diskriminering å gå til et slikt skritt.

Regjeringen har bl.a. derfor besluttet at det skal opprettes et eget ombud med en tilhørende klagenemnd for behandling av diskrimineringssaker. I første rekke skal organet behandle diskriminering på grunnlag av kjønn og etnisitet samt religion/livssyn,

men jeg går inn for at også arbeidsmiljølovens øvrige diskrimineringsgrunnlag skal omfattes. Håndhevingsorganet vil etter planen være i aktivitet fra 2006, og er ment å fungere som et lavterskeltilbud for arbeidstakere og arbeidssøkere som mener seg diskriminert på grunn av bl.a. nasjonal og etnisk opprinnelse. Det legges opp til at ombudet skal kunne gi uttalelser om hvorvidt konkrete saker er i strid med diskrimineringsregelverket, og at klagenemnda skal ha vedtakskompetanse og myndighet til å pålegge arbeidsgivere å rette opp diskriminerende forhold i en virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 58

Innlevert 13. oktober 2004 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 22. oktober 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«En 4-åring må reise til Brasil for å søke om opphold derfra. Mor har oppholds- og arbeidstillatelse i Norge og er gift med en nordmann. Barnet har ingen registrert far, og det er ingen tvil om hvem barnet er. Unntaksbestemmelsene blir ikke brukt på tross av at kun formaliteter gjenstår. Det påfører familien store utgifter.

Er reglene til for reglens skyld, eller vil statsråden sørge for at unntaksbestemmelsen blir brukt i opplagte saker og at myndighetene ikke påfører familier meningsløse utgifter og påkjenninger?»

Svar:

Det følger av utlendingsloven at arbeids- og oppholdstillatelse skal være gitt før innreise til Norge. I forarbeidene til loven er det forutsatt at dette er et regelverk som bør praktiseres konsekvent, jf. Ot.prp. nr. 46 (1986-87) side 53. Etter hvert har man i utlendingsforskriften imidlertid gjort unntak fra denne hovedregelen for mange grupper av søkere, men ennå ikke for særkullsbarn.

I tillegg til alle gruppene som nevnes uttrykkelig i utlendingsforskriften § 10, kan det gjøres unntak fra hovedregelen om at arbeidstillatelse og oppholdstillatelse må være gitt før innreise, der sterke rimelighetsgrunner tilsier det. Dette er en konkret vurdering av opplysningene som foreligger i den enkelte sak. I praksis gjøres det unntak etter denne bestemmelsen hvis det foreligger særlige forhold som vesentlig av-

viker fra det som er tilfellet for andre søkere. Det er altså ingen sterk rimelighetsgrunn at det er upraktisk, ubeleilig, kostbart eller liknende, for søkerne å returnere til hjemlandet for å fremme en ny søknad.

Jeg stilte søknader fra særkullsbarn som søkte familiejenforening fra Norge i bero i perioden desember 2003-april 2004. Begrunnelsen var at mitt departement ønsket å foreta en nærmere vurdering av gjeldende regelverk og praksis, for særkullsbarn som søker om opphold fra riket. Berostillelsen ble opphevet 15. april 2004 overfor Utlendingsdirektoratet og overfor Utlendingsnemnda og politiet 30. april. En midlertidig tilleggsforskrift til utlendingsloven om at de søkerne som fikk sine søknader stilt i bero skulle få sine søknader realitetsbehandlet i Norge ble satt i kraft 30. april 2004.

Til informasjon legger jeg ved pressemelding av 30. april 2004, hvor det uttrykkelig slås fast at barn som nå søker familiejenforening fra Norge, må regne med avslag dersom riktig framgangsmåte ikke er fulgt.

Jeg planlegger før årsskiftet å sende på høring forslag om å endre utlendingsforskriften § 10 slik at noen særkullsbarn kan søke fra riket. Det vil gjelde søknader fra særkullsbarn med herboende forelder som alene har foreldreansvaret eller der barnets andre forelder klart har samtykket i at barnet søker opphold i Norge.

Videre vil jeg i samme høringsbrev foreslå at ektefeller og samboere ikke lenger kan søke fra riket dersom de oppholder seg her som følge av innvilget

besøksvisum. Begrunnelsen er at dagens regelverk kan virke inkonsekvent ved at personer som er innvilget visum som følge av at de ikke ønsker varig opphold i riket, likevel gis anledning til å søke om dette fra riket. Det siste forslaget i høringsbrevet er at utlending over 18 år som er siktet for et straffbart forhold, eller i løpet av de siste tre årene er ilagt straff eller særreaksjon for et straffbart forhold, ikke gis adgang til å søke fra riket. Dette er et tiltak som jeg mener vil fremme beskyttelsen for dem som er utsatt for vold og trakassering. Endringene foreslås i henhold

til rapporten "Om trusler og alvorlig kriminalitet, særlig familievold og annen grov vold".

Vedlegg til svar:

Pressemelding nr. 54/2004 fra Kommunal- og regionaldepartementet 30. april 2004 om "UDI startar opp att behandlinga av søknader frå særkullsbarna".

<http://www.odin.dep.no/krd/norsk/innvandring/taler/pressemeldinger/016081-070218/dok-bn.html>

SPØRSMÅL NR. 59

Innlevert 13. oktober 2004 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 21. oktober 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen i Finnmark bekrefter nå at flere kommuner fortsatt gir dispensasjon til barmarkkjøring på feil grunnlag. Fylkesmannen har behandlet 24 saker og i 22 av dem har han opphevet den kommunale dispensasjonen. Fremdeles er 70 enkeltsaker ubehandlet, hvilket viser noe av maktesløsheten i systemet. Dispensasjonspraksisen kombinert med lang saksbehandlingstid fører til økte skader på naturen.

Vil statsråden vurdere å gi dispensasjon oppsettende virkning i påvente av klagebehandling?»

Svar:

Jeg forstår din henvendelse dit hen at du spør om jeg vil vurdere å gi dispensasjoner i henhold til motorferdselregelverket oppsettende virkning inntil ev. klagesak er endelig avgjort eller klagefristen er gått ut.

I forvaltningsloven § 42 ligger allerede en mulighet for å gi klage oppsettende virkning. En klage fører ikke automatisk til at iverksettelse utsettes, men både underinstans, klageinstans og annet overordnet organ kan etter fritt skjønn beslutte at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Klageinstansen og eventuelle overordnede organer kan omgjøre underordnede organers beslutning om ikke å gi klagen oppsettende virkning, men kan neppe uten videre omgjøre underinstansens beslutning om at det skal være oppsettende virkning.

Forslaget om å gi enhver dispensasjon oppsettende virkning inntil klagefristen er ute, forutsetter en lovendring. Hele motorferdselregelverket er for tiden gjenstand for et prøveprosjekt i åtte kommuner, som løper frem til 1. mai 2005. Det er u hensiktsmessig på det nåværende tidspunkt å foreslå enkeltendringer i regelverket.

SPØRSMÅL NR. 60**Innlevert 13. oktober 2004 av stortingsrepresentant Knut Storberget****Besvart 19. oktober 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Vil justisministeren nå bidra til at det etableres ny aktivitet på Bruvoll slik lovet i fjor bl.a. ved at departementet finansierer prosjektstillinger på Bruvoll for å etablere ny drift, og ved å finne relevant statlig øvingsaktivitet som kan ha base på Bruvoll?»

BEGRUNNELSE:

Politi- og høgskolens virksomhet på Bruvoll i Nord-Odal ble vedtatt nedlagt etter Regjeringens anmodning i fjor til tross for svært rimelig og effektiv drift og Politi- og høgskolens eget ønske om å fortsette driften. Stedet er i god stand og har utmerkede fasiliteter for øving av flere slag både ute og inne. Stedet er strategisk lokalisert i kort avstand til bl.a. Gardermoen. Det bør ikke stå tomt.

Ved vedtaket om nedleggelse garanterte Regjeringen for de ansattes arbeid og at man ville bistå til å sikre videre drift på Bruvoll. Så langt synes Regjeringens innsats å være svært mager med henblikk på videre drift. Det skal ikke ha blitt lansert aktuell aktivitet som departementet kunne bistå i å få etablert.

Det trengs nå midler for å utrede og prosjektere ny drift. En trenger dessuten konkrete innspill og forslag fra departementets side om ny aktivitet slik lovet.

Svar:

Det har ikke vært forutsetningen at Justisdepartementet skal ha ansvaret for å etablere ny drift på Bruvoll. Departementet har imidlertid sagt seg villig til å bidra i tilretteleggingen av ny virksomhet. Samtlige

av de ansatte ved Bruvoll leir har fått tilbud om nytt arbeid når anlegget legges ned 1. november 2004. Videre har Justisdepartementet foretatt en grundig vurdering av hvorvidt departementet eller underliggende virksomheter aktiviteter kan drives på Bruvoll. Jeg kan ikke se at departementet kan nyttegjøre seg anlegget til sine aktiviteter nå.

Nord-Odal kommune har foreslått at det etableres et driftsselskap som skal ha ansvaret for ny drift på Bruvoll. Departementet har i den forbindelse en liaisonrolle i en arbeidsgruppe bestående av Statsbygg og kommunen. Vi har sagt oss villig til å la det alt vesentlige av inventar og utstyr stå igjen i leiren vederlagsfritt. Jeg anser dette som et betydelig bidrag for å kunne etablere ny aktivitet i anlegget. Det stramme politibudsjettet gjør at jeg ikke vil gå inn for at departementet skal finansiere prosjektstillinger eller andre kostnader i forbindelse med ny etablering på Bruvoll. Jeg finner det heller ikke riktig at departementet tar på seg oppgaven å være pådriver for et driftsselskap som skal bidra til drift av annen virksomhet enn det Justisdepartementet har ansvar for, og minner om at det ved etableringen av Justissektorens kurs- og øvingscenter i Stavern har vært et klart mål å avslutte aktiviteten i Nord-Odal.

Jeg vil avslutningsvis bemerke at jeg er kjent med at det kan bli aktuelt for Statsbygg å selge eiendommen på litt sikt, hvis det ikke lar seg gjøre å finne statlige leietakere. Videre er jeg kjent med at det i lokalmiljøet finnes aktører som har meldt interesse for å kjøpe eiendommen og etablere ny virksomhet på Bruvoll.

SPØRSMÅL NR. 61**Innlevert 13. oktober 2004 av stortingsrepresentant Thore A. Nistad****Besvart 26. oktober 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Har statsråden vurdert eller vil hun vurdere å undersøke om mulighetene for et samarbeid med eventuelt Sverige eller Danmark, slik at disse kan alternativt overta funksjonene til flykontrollsentrene det være seg permanent eller i krisesituasjoner?»

BEGRUNNELSE:

Flytrafikken på Østlandet var for kort tid siden lammet på grunn av at flyvelederne ved Oslo Kontrollsentral i Røyken ikke var i stand til å utføre jobben. På grunn av de mentale påkjenninger i forbindelse med forslag til vedtak til styret i Avinor AS om å nedlegge Oslo Kontrollsentral i Røyken og flytte funksjonene over til Sola, avstedkom dette en fullstendig lammelse i flytrafikken med store konsekvenser.

I pressen er det nylig fremkommet innspill om at svenske myndigheter kunne tenke seg å overta kontrollsentralen i Røyken da denne er topp moderne og godt beskyttet mot terror.

Svar:

Avinor opplyser at etablering av reserveløsninger er komplisert, og vil innebære både tilleggsinvesteringer og økte driftskostnader. For at slike løsninger skal fungere, må det blant annet øves regelmessig på å overføre flykontrollen fra en sentral til en annen. Det forutsettes også at flygeledere må overflyttes fra den kontrollsentralen som er ute av drift til reservekontrollsentralen. Dette blant annet fordi opplæringen den enkelte flygeleder har, gjelder et spesifikt luftrom. Det er ikke mulig for en flygeleder i en kontrollsentral å overta kontrollen over et annet luftrom uten tilleggsopplæring. Vanligvis tar slik opplæring seks måneder.

I forbindelse med innføring av ny teknologi for kontrollsentralene (NATCON), vil imidlertid simulatorene i de to kontrollsentralene (Bodø og Stavan-ger) bli utformet slik at de kan etableres som reserveløsning. De nye reglene som er under utvikling i forbindelse med EU-prosjektet Single European Sky innebærer at reservesentralen ikke skal ligge i nærheten av den sentralen den er ment å kunne avløse. Simulatoren i Bodø vil derfor være reservesentral for kontrollsentralen på Sola og simulatoren på Sola vil være reservesentral for kontrollsentralen i Bodø.

EU-prosjektet Single European Sky har som mål-

setting å bedre utnyttelsen av luftrommet over Europa gjennom etablering av et felles luftrom. Det legges opp til å etablere rammebetingelser i EU for organisering og utøvelse av lufttrafikkjentesten og tilhørende funksjoner, samt prinsipper og prosedyrer for inndeling og organisering av luftrommet. Videre fastsettes felles spesifikasjoner og krav til teknisk utstyr og systemer som benyttes av lufttrafikkjentesten for å sikre harmonisering mellom utstyr og systemer som benyttes i de forskjellige medlemsland. Når dette prosjektet har kommet på plass, vil det i utgangspunktet kunne ligge bedre til rette for at et annet lands kontrollsentraler kan overta de oppgavene som for eksempel ligger i Avinors kontrollsentraler.

Avinor har per i dag ikke vurdert å bruke kontrollsentraler i utlandet som reservesentral fordi det vil kreve enda større investeringer og driftskostnader enn ved reserveløsninger innenfor selskapet. Bruk av en sentral i Sverige eller Danmark vil kreve overføring av flygeledere fra Norge med autorisasjon for det aktuelle norske luftrommet og påfølgende opplæring på det andre landets utstyr. Dette innebærer mer opplæring enn ved bruk av Avinors egne simulatorer som reserveløsning. Alternativet til å overføre flygeledere fra Norge ville være en kontinuerlig trening av de utenlandske flygelederne på norsk luftrom, noe som ville innebære regelmessig trening i Norge og påfølgende høye kostnader. Det er heller ikke gitt at kontrollsentralene i Danmark og Sverige vil ha kapasitet til å ta over oppgavene fra de norske kontrollsentralene i tillegg til sin egen flytrafikk.

Når det gjelder mulighetene for at de norske kontrollsentralenes oppgaver kan overføres permanent til et annet land, vises det til at det foreligger et forslag om en felles nordisk kontrollsentral for det såkalte øvre luftrom, beliggende i Malmø. Verken Avinor eller det finske luftfartsverket har per i dag funnet det regningssvarende å delta i et slikt samarbeid, fordi en slik løsning sannsynligvis ville øke kostnadene for flytrafikkkontrollen i norsk og finsk luftrom.

På bakgrunn av Avinors opplysninger ser jeg det per i dag som mindre aktuelt at utenlandske kontrollsentraler skal kunne overta funksjonene til de norske kontrollsentralene. Utviklingen av Single European Sky-prosjektet vil eventuelt kunne gjøre dette mer aktuelt på lang sikt. Forutsetningene for norsk deltakelse i dette prosjektet er for tiden til vurdering i berørte departementer. Regelverket vil i tilfelle bli tatt inn i EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 62**Innlevert 13. oktober 2004 av stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen****Besvart 21. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«I grunnlagsdokumentene for Opptrappingsplanen for psykisk helse heter det at det er behov for 160-200 nye sikkerhetsplasser.

Hvor mange nye plasser er bygget og tatt i bruk i løpet av planperioden, og hvilke planer foreligger for ev. ytterligere utbygging?»

Svar:

Det fremgår av St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Helse- og omsorgsdepartementet at det i tråd med målsettingen i Opptrappingsplanen er etablert tre regionale sentre for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri; i Trondheim (Brøset), Bergen (Sandviken) og Oslo (Ullevål/Gaustad). Sentrene har i tillegg til høy- og lavsikkerhetsplasser, kompetansesenterfunksjoner på området. Det er etablert 62 døgnplasser inklusive 8 rehabiliteringsplasser ved de tre høysikkerhetsavdelingene og 156 døgnplasser inklusive 10 rehabiliteringsplasser ved lavsikkerhetsavdelinger. 88

av disse plassene er etablert og tatt i bruk i løpet av planperioden.

På bakgrunn av Stortingets anmodning om en gjennomgang av behov og framdrift, har Sosial- og helsedirektoratet hatt i oppgave å gjennomgå samtlige hovedsatsningsområder innenfor Opptrappingsplanen for psykisk helse. Denne gjennomgangen viste at behovet for plasser er rimelig godt dekket i høysikkerhetsavdelingene, men at det er behov for ytterligere økt sykehuskapasitet i lavsikkerhetsavdelinger.

I perioden 2005-2008 vil det være behov for å etablere 30 nye døgnplasser. De fleste plassene bør etableres på lavere sikkerhetsnivå, men noen plasser for judisielle observasjoner, utredninger og vurderinger må etableres innenfor høyt sikkerhetsnivå.

Forslaget ligger innenfor de opprinnelig vedtatte rammer for Opptrappingsplanen. Sosial- og helsedirektoratet vil i samarbeid med de regionale helsefor- etakene vurdere fordeling av disse plassene mellom regionene, samt en fremdriftsplan som sikrer etablering i løpet av opptrappingsperioden.

SPØRSMÅL NR. 63**Innlevert 13. oktober 2004 av stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen****Besvart 21. oktober 2004 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Seks av direktørene i Helse Sør har frivillig gått med på å redusere en svært gunstig pensjonsavtale. Direktør Åge Danielsen ved Rikshospitalet har nektet å redusere sin. Han har også engasjert advokat, vistnok betalt av Rikshospitalet, for å få en juridisk betenkning av saken. Hva er statsrådets vurdering av direktør Danielsens pensjonsavtale?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet at det skal legges fram en stortingsmelding om en pensjonsreform som vil berøre folk flest. Jeg legger derfor til grunn at statsråden foretar en vurdering av signaleffekten av slike gunstige avtaler, og om det er riktig at arbeidsgiver

dekker advokatutgifter i en tvist om å få beholde pensjonsavtalen.

Jeg ber også om statsrådets vurdering av om ovennevnte sak bør få innvirkning på avgjørelsen om ansettelse av ny direktør på det sammenslåtte Riks- og Radiumhospitalet.

Svar:

Som stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen peker på i begrunnelsen for spørsmålet, tar regjeringen sikte på å legge fram en stortingsmelding om en pensjonsreform. Det er min oppfatning at pensjonsreformen skal omfatte hele befolkningen.

Den senere tids oppslag i pressen om gunstige pensjonsavtaler i arbeidslivet har en uheldig signaleff-

fekt. Dette gjelder ikke minst når ledere i foretak som finansieres helt eller delvis over statsbudsjettet har pensjonsvilkår som langt overgår ledere og ansatte for øvrig i statlig og kommunal sektor, der den bruttogaranterte pensjonen ved full opptjeningstid utgjør 66 prosent av sluttlønnen opp til en inntekt som tilsvarende 12 ganger folketrygdens grunnbeløp. Inntekt over dette inngår ikke i pensjonsgrunnlaget verken i Statens Pensjonskasse eller de kommunale tjenestepensjonsordningene.

Som Arbeids- og sosialminister har jeg ikke an-

ledning til å gå inn og vurdere den konkrete pensjonsavtalen, slik representanten Hanssen ber om. Jeg vil imidlertid gjøre oppmerksom på at Regjeringen nylig har strammet inn de veiledende retningslinjene for lønns- og pensjonsvilkår for lederne i statlige foretak og selskaper. Blant annet skal pensjonsgrunnlaget etter de nye retningslinjene ikke overstige 12 G med mindre konkurransemessige hensyn tilsier det. Dette er også viktig med tanke på å opprettholde en moderat linje i lønnsoppgjørene framover.

SPØRSMÅL NR. 64

Innlevert 13. oktober 2004 av stortingsrepresentant Thore A. Nistad

Besvart 22. oktober 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Kan samferdselsministeren gripe tak i og tilrettelegge og samordne en brukervennlig innkreving av bompenger og at denne fungerer på samme måte over det hele land?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for dette spørsmål er hendelser i den senere tid i Oppland fylke hvor brukere av bommen på Brovold i Lunner får regning på 330,00 kr etter å ha valgt "betal senere" knappen. Vedkommende fikk ingen kvittering som sa noe om at bomavgiften kunne betales på en bensinstasjon i nærheten eller inn på et kontonummer tikl Bro & Tunnelselskapet Vedkommende er ikke alene om denne type hendelser.

Til tross for skriftlige klager og henvendelser får brukerne ikke svar. Regningene på 30,00 kr i bomavgift pluss "innkrevingsgebyr" på 300,00 kr kommer etter ca. 3 til 4 måneder. Trafikantene blir henvist til Statens vegvesen og når ikke frem i dette systemet.

Bro & Tunnelselskapet på sin side mener det ikke er vanskelig å finne ut hvordan betalingen skal skje. I praksis viser det seg at vanlige mennesker har problemer med å forstå systemet.

Det burde derfor være en stor utfordring for departementet å samordne innkrevingen av bompenger og at systemene blir likt over det hele land. Med det store antall bomstasjoner vi nå har fått samt de mange planer som er underveis, bør brukervennligheten prioriteres.

Svar:

Valg av teknisk system for innkreving av bompenger i forbindelse med de ulike bompengeprojektene avhenger av trafikkbelastningen i bomstasjonene. I bomstasjoner med forholdsvis liten trafikk benyttes myntautomater, jf. f.eks. innkrevingen i forbindelse med bompengeprojektet Rv 35 Lunner-Gardermoen på Brovold i Lunner kommune. Til sammenlikning er det i den senere tid benyttet en helautomatisk løsning, dvs., en løsning uten betalingsautomat i bomstasjonene i Tønsberg, Bergen og Gjesdal. En slik løsning var ikke tilgjengelig da innkrevningssystemet på Brovold bomstasjon ble valgt.

Stortingsrepresentant Nistad viser til problemer med bruk av "betal senere"-tjenesten ved bomstasjonen på Brovold. Dersom en trafikant ønsker å benytte seg av "betal senere" tjenesten, må han trykke på en egen knapp på betalingsautomaten. En utsatt betalingsregning skrives da ut og skal benyttes som grunnlag for betalingen. Trafikanten kan betale for passeringen på nærmeste bensinstasjon eller via post/bank. På den utsatte betalingsregningen står det oppgitt nødvendige opplysninger for å kunne betale beløpet over post/bank. Jeg ser imidlertid at informasjonen vedr. muligheten for å betale den utsatte betalingsregningen på lokale bensinstasjoner kan være mangelfull. Statens vegvesen vil sørge for at dette forholdet bedres.

Hvis betalingsautomaten mot formodning ikke skulle virke, må trafikanten benytte "knapp for interntelefon" på betalingsautomaten. Han vil da kom-

me i kontakt med driftsoperatøren. Henvendelsen vil bli loggført, slik at det ikke sendes ut krav om tilleggsavgift for den aktuelle passeringen. Det vil bli gift ytterligere informasjon om hvordan etterskuddsbetaling skal finne sted. Trafikanter som ikke tar kontakt med driftsoperatør ved problemer med myntautomat, vil som oftest få tilsendt krav om tilleggsavgift.

Etter det jeg får opplyst er Statens vegvesen kjent med at betalingsautomatene dessverre enkelte ganger ikke fungerer slik de skal. Jeg understreker at Statens vegvesen hele ilden tilstreber å velge optimale løsninger ved innkreving av bompenger med hensyn til driftssikkerhet og med hensyn til kostnad.

Når det gjelder denne konkrete saken, vil Statens

vegvesen umiddelbart ta kontakt med bompengeselskapet. Statens vegvesen, bompengeselskapet og leverandøren av betalingsautomatene skal også foreta en kvalitetsoppfølging av bomstasjonen på Rv 35 Lunner-Gardermoen.

I St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015 (NTP) mener Regjeringen at det er behov for en kritisk gjennomgang og innskjerping av prinsippene for bompengefinansiering og praktisering av disse. Målet er et forenklet og mer brukervennlig system. Stortinget hadde ikke merknader til dette ved sin behandling av NTP, jf. Innst. S. nr. 240 (2003-2004). Samferdselsdepartementet er nå i gang med å følge dette opp og vil komme tilbake til Stortinget så snart arbeidet er slutført.

SPØRSMÅL NR. 65

Innlevert 13. oktober 2004 av stortingsrepresentant Bjørgulv Froyn

Besvart 25. oktober 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Vil statsråden, i forbindelse med utredningen av grunnlaget for at Kystverkets Produksjon fristilles og etableres som et heleid statlig AS, åpne for drøftinger med de ansatte om muligheten for at de ansatte kan overta virksomheten?»

BEGRUNNELSE:

Forutsetningen for at de ansatte skal kunne overta og drive virksomheten er at det skjer i en allianse med en industriell aktør. Det nye selskapet vil overta arbeidsgiveransvaret for alle som i dag er tilknyttet virksomheten. Det vil være et mål for det nye selskapet at ingen av de ansatte skal sies opp. Opparbeidet ansiennitet i Kystverket skal overføres det nye selskapet.

Det forutsettes at det nye selskapet får med seg en kontraktsp portefølje lik den som er forutsatt ved statlig selskaps etablering og eierskap.

Det nye selskapet overtar maskiner, fartøy, utstyr, eiendommer og rettigheter til liggeplasser som er nødvendig for å videreføre virksomheten på en effektiv måte.

Norsk Arbeidsmannsforbunds overenskomst for private anlegg vil legges til grunn for nye avtaler i virksomheten.

Svar:

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Fiskeri- og kystdepartementet orienteres det om at det arbeides med sikte på å etablere Kystverket Produksjon som eget statsaksjeselskap, og at det fortsatt er noen elementer som ikke er på plass. Det fremholdes avslutningsvis at det arbeides videre med saken.

Spørsmålet om de ansatte kan overta virksomheten må avvente denne prosessen. Dette skyldes at man først må få utskilt enheten som eget selskap, hvor man blant annet må fastsette verdiene på anleggsutstyret, avklare ulike rettigheter for selskapet samt avklare forhold knyttet til de ansatte. Videre må selskapsmodellen vurderes opp mot EØS-avtalens regelverk knyttet til statsstøtte.

Først når selskapet er etablert vil det være muligheter for å vurdere et salg av selskapet. På dette tidspunkt er det mulighet for at de ansatte kan vise sin interesse.

SPØRSMÅL NR. 66**Innlevert 14. oktober 2004 av stortingsrepresentant Inge Ryan****Besvart 20. oktober 2004 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Gårdbrukere i Lierne kommune har søkt NVE om å få bygge minikraftverk i Havdalselva. Denne elva har forbindelse over til Sverige. Derfor er denne saken oversendt til Utenriksdepartementet. Imidlertid har saken stoppet opp, og gårdbrukerne og kommunen er frustrert over den svært lange behandlingstida.

Kan utenriksministeren sørge for fortløpende saken slik at de berørte parter får et svar?»

Svar:

Utenriksdepartementet oversendte søknaden om konsesjon for bygging av Havdal kraftverk i Havdalselva til svenske myndigheter 17. juli 2001 og fulgte opp med en ny henvendelse til svenske myndigheter et halvt år senere.

6. mars 2002 mottok departementet et svar om at rette instans i Sverige hadde sendt saken på høring. Etter anmodning fra svenske myndigheter ble det fra norsk side gitt flere opplysninger i saken høsten 2002 og det var siden direkte kontakt mellom norske og svenske fagmyndigheter om saken.

Fra svensk side ble det i januar 2004 gitt signaler om at saken må behandles i Regjeringen. Vi har så langt ikke fått tilbakemelding om at det er skjedd noen endelig avklaring i saken.

Olje- og energidepartementet har mot denne bakgrunn anmodet Utenriksdepartementet om å rette en fornyet henvendelse til svenske myndigheter om status i saken. Dette vil nå bli gjort gjennom den norske ambassaden i Stockholm.

SPØRSMÅL NR. 67**Innlevert 14. oktober 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 18. oktober 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Det er viktig med høy kvalitet i forskningen for å få gode resultater. Det er viktig og nødvendig at forskere ved norske universitetet, høyskoler og forskningsinstitutter har tilgang til moderne vitenskapelig utstyr. Norges forskningsråd anslår at det er behov for slikt utstyr i størrelsesorden mellom 4 og 5 mrd. kr. Mye av det vitenskapelige utstyret kjøpes i utlandet.

Vil statsråden ta initiativ for å finansiere kjøp av vitenskapelig utstyr over et eget et utenlandsbudsjett for å sikre norsk forskning bedre utstyr?»

BEGRUNNELSE:

Norge har fortsatt et godt stykke igjen før vi når målsetningen om en samlet forskningsinnsats på OECD-nivå. Årlige budsjettøkninger på 2-3 pst. vil ikke hjelpe. Når nasjonen Norge samtidig fremstår som meget rik, og rikdommen også vokser er det en utfordring å finne gode svar på hvordan rikdommen

kan investeres på en måte som også kan komme fremtidige generasjoner til gode.

Her er investering i forskning en av flere muligheter. Skal forskere i Norge kunne hevde seg i internasjonale toppklasse må vi også ha vitenskapelig utstyr av toppkvalitet. Ofte må det kjøpes fra utlandet. Produksjonen vil skje i utlandet og betaling vil skje til utlandet. Innenlandsk budsjettbalanse vil i liten grad bli påvirket selv når effekten vil komme i den innenlandske forskningsvirksomheten. Det burde derfor ligge godt til rette for at slike kjøp kan skje på et atskilt budsjett; et utenlandsbudsjett. Jeg håper statsråden er villig til å vurdere utradisjonelle virkemidler for å sikre at den finansielle styrken Norge har fått som oljerik nasjon også blir aktivt brukt til gode investeringer innenlands.

Svar:

Tilgang til tilstrekkelig og oppdatert vitenskapelig utstyr er på de fleste fagfelt en forutsetning for forskning av høy kvalitet. Investeringene i vitenska-

pelig utstyr er derfor styrket betydelig de seinere årene. Siden 1996 er det bevilget mer enn 500 mill. kr til utstyr over budsjettet til Norges forskningsråd, hvorav ca halvparten i perioden 2002-2004. I tillegg kommer økte midler til kjøp av utstyr over de direkte bevilgningene til universiteter og høyskoler. De årlige bevilgninger til vitenskapelig utstyr ved universitetene, Norges landbrukshøgskole og Norges veterinærhøgskole har økt med til sammen 152 mill. kr i løpet av de siste årene.

Blant annet med bakgrunn i Forskningsrådets kartlegging av framtidige utstyrsbehov, vil Utdannings- og forskningsdepartementet vurdere ytterligere bevilgninger til investeringer i vitenskapelig utstyr. Departementet vil komme tilbake til dette i den kommende forskningsmeldingen og i de årlige budsjettforslagene. Departementet har imidlertid ikke planer om å ta initiativ til et eget utenlandsbudsjett for innkjøp av forskningsutstyr.

SPØRSMÅL NR. 68

Innlevert 14. oktober 2004 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund

Besvart 21. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Fylkestingene i Aust-Agder og Vest-Agder fylkeskommuner har vedtatt at sykehusene i Kristiansand og Arendal skal være likeverdige. Tidligere helseminister Dagfinn Høybråten støttet dette prinsippet ved å fordele medisinsk spisskompetanse mellom disse to sykehusene.

Vil dagens helseminister følge opp dette prinsippet?»

BEGRUNNELSE:

Sykehusdirektøren ved Sørlandet Sykehus HF har anbefalt at karkirurgi legges til sykehuset i Kristiansand på grunn av høyt folketall. Fagmiljøene har anbefalt Arendal og ser store fordeler ved at det legges nær hjertesenteret der. Skal prinsippet om folketetthet være avgjørende vil konsekvensen være at all spisskompetanse blir lagt til Kristiansand. Prinsippet om faglighet og likeverdighet vil etter min mening dermed bli brutt.

Svar:

Lokalisering av sykehus og sykehusfunksjoner skaper naturlig nok i mange sammenhenger en følsom debatt. Jeg har selv også registrert debatten om fordeling av sykehusfunksjoner mellom Arendal og Kristiansand. I prosesser, som noen oppfatter går i ensidig favør av Kristiansand, har det tidligere blitt stilt spørsmål ved om en går i retning av full avvikling av Arendal sykehus. Det er derfor slått fast fra Helse Sør, som sykehuseier, at sykehuset i Arendal skal videreutvikles, slik at befolkningen i Arendal og omegn vil bli sikret et forsvarlig tilbud av spesialist-

helsetjenester både på kort og lang sikt. Dette står fortsatt fast.

Det er som kjent satt fokus på omstilling og funksjonsfordeling i spesialisthelsetjenesten. Ikke alle sykehus kan ha alle spesialiserte fagområder og sammenfallende oppgaver, fordi dette vil gå utover kvaliteten i tilbudet. Derfor må vi søke etter løsninger som ivaretar både hensiktsmessig funksjonsfordeling og samtidig et godt desentralisert sykehusstilbud. Hovedoppgaven for foretakene er å levere spesialisthelsetjenester med god kvalitet, i samsvar med de overordnede målene for helsepolitikken. Dette er først og fremst viktig for pasientene, men det er på en grunnleggende måte også med på å prege verdier i det norske samfunnet, særlig gjennom de mål og standarder som settes, og arbeidet for å sikre befolkningen likeverdig tilgang til nødvendige helsetjenester. Likeverdig tilgang innebærer først og fremst at alle skal gis tilgang til viktige helsetjenester, uavhengig av bosted, økonomi, religion, etnisk tilhørighet og sosiale forhold. Når likeverdighet benyttes som argumentasjon i debatten om fordeling av funksjoner mellom to sykehus, vil dette helt åpenbart oppleves og forstås ulikt i de faglige og i de politiske miljøer. Dette har også preget mye av debatten om fordeling av sykehusfunksjoner på Sørlandet, og særlig mellom Arendal og Kristiansand.

Styret for Sørlandet sykehus HF har vedtatt en strategiplan for helseforetaket. Planen skal legges til grunn for den framtidige utvikling av spesialisthelsetjenestene på Sørlandet. En del av dette arbeidet dreier seg om å kartlegge alternativ arbeidsfordeling mellom alle sykehusene i Sørlandet sykehus, for å utnytte ressursene best mulig. Jeg er kjent med at

administrasjonen for Sørlandet sykehuset har lagt fram for styret en foreløpig vurdering om å legge karkirurgisk senter til sykehuset i Kristiansand. Det gjenstår en omfattende prosess frem til endelig beslutning skal tas i januar 2005.

Jeg legger i utgangspunktet til grunn at den framtidige beslutningen om fordeling av medisinske spissfunksjoner mellom sykehuset i Arendal og Kris-

tiansand foretas innenfor de beslutningsfullmakter som Helse Sør har. Dersom helseforetaket ønsker å foreta vesentlige strukturelle endringer i tjenestetilbudet, må dette som kjent også vurderes i forhold til helseforetaksloven § 30; om det er vesentlige endringer som forutsetter at vedtak fattes i det regionale foretaksmøtet.

SPØRSMÅL NR. 69

Innlevert 14. oktober 2004 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 22. oktober 2004 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at det blir sammenheng i regelverket om rett på behandling og rett til rehabiliteringspenger?»

BEGRUNNELSE:

I den senere tid har jeg fått henvendelser om sammenhengen i regelverket. Når helsetjenestene har planlagt rehabiliteringsopplegg for en pasient og denne pasienten har fått en individuell plan med hjemmel i pasientrettighetslovens § 2-5, kan denne plan naturlig nok gå over lang tid. Planperioden kan innebære oppfølging der det påpekes behov for langvarige og koordinerte helsetjenester både fra kommun- og spesialisthelsetjeneste. Selv om slik plan foreligger, er det ikke alltid like raskt å gjennomføre planen dersom den f.eks. innebærer videre undersøkelse og behandling flere steder. Imidlertid synes det som om det ikke er full overensstemmelse mellom planlengden og innvilgelse av unntak fra tidsbegrensningene for rehabiliteringspenger. Antakelig kan det synes som om det en foreliggende behandlingsplan, ikke gir grunnlag for innvilgelse av rehabiliteringspenger over 2 år. Det antas å foreligge et behov for avklaring av sammenhengen mellom helserett og trygderett på dette området. Dersom slik avklaring er på gang eller retningslinjer kan føre til en bedre klargjøring for pasientenes rettssituasjon, vil det være ønskelig å få en redegjørelse for dette.

Svar:

Utarbeidelse av individuelle planer etter pasientrettighetsloven § 2-5 foretas overfor pasienter med sammensatte og langvarige behov. Disse tilfellene vil i stor grad være sammenfallende med de tilfeller hvor det kan gis unntak fra tidsbegrensningen for rehabiliteringspenger.

Unntaksreglene for tidsbegrensning av rehabiliteringspenger er skjønsmessige og kan være vanskelige å avgrense. Det er derfor nylig foretatt ytterligere avklaringer på dette området, og Rikstrygdeverket vil presisere overfor trygdeetaten at alvorlighetskravet ikke bare bør referere seg til diagnoser, men også til kompleksitet og varighet av behandlingen.

I noen tilfeller kan det være mer aktuelt å innvilge en tidsbegrenset uførestønad, for eksempel når det er svært usikkert hvorvidt behandlingen vil resultere i en bedring av inntektsevnen.

De senere endringene i uføreordningen og rehabiliteringspengeordningen har medført store utfordringer for trygdeetaten. Det arbeides imidlertid kontinuerlig med kvalitetssikring av regelverk og praksis, og jeg forutsetter at de nye retningslinjene vil sørge for at personer med individuell plan vil motta ytelser fra trygden i den aktuelle perioden.

SPØRSMÅL NR. 70**Innlevert 14. oktober 2004 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa****Besvart 25. oktober 2004 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«I eit intervju med NRK har statsråden varsla ei rask revurdering av refusjonsordninga til kommunar som buset einslege mindreårige.

Når er arbeidsgruppa klar med sin del av arbeidet slik at statsråden kan konkludera?»

GRUNNGJEVING:

Spørsmålet er aktuelt i samband med busetjing av einslege mindreårige som har fått opphald i medhald av mellombels forskrift om lengebuande barn. I Q-5/2004 som omhandlar statsrefusjon, heiter det i avsnitt fem: "... ordningen med tilskudd gjelder ikke i saker hvor barnet er kommet til Norge sammen med foreldrene og hvor barnet forsvinner og etterlater barnet i Norge." Statsråden sine utsegner er heilt klart å forstå slik at dette skal ho endra. Av omsyn til dei barna dette gjeld, og der busetjing vert planlagt, hastar det med ei avklaring. Ein kommune som tilrettelegg for barn under denne kategorien, vert etter gjeldande forskrift pålagt ekstra kostnader, noko som sjølvsgatt vanskeleggjer busetjing.

Svar:

Refusjonsordninga til kommunar som buset einslege mindreårige er ei økonomisk ordning for å sikre rask busetjing av einslege mindreårige i kommunane og gode bu- og omsorgstiltak for dei barna som kjem til Noreg utan foreldre. Refusjonsordninga inneber at staten yter refusjon for kommunale utgifter til barneverntiltak for einslege mindreårige asylsøkjjarar og flyktningar.

Vi har no erfaringar med at nokre utanlandske foreldre let barna sine vere igjen i Noreg, etter at dei har fått avslag på asylsøknaden. Dette er ein alvorleg situasjon for barna og det kan bli ekstra vanskeleg for barna når kommunane ikkje vil busetje dei fordi dei får ekstra utgifter. Denne saka vil derfor bli handsama uavhengig av arbeidsgruppa.

Barne- og familiedepartementet meiner at desse barna i røynda er einslege og vil få same støtteordningane som dei einslege mindreårige flyktingane får. Ved dette skulle dei økonomiske hindringane for å busetja desse barna vera borte. Dette har vi drøfta med Kommunal- og regionaldepartementet.

SPØRSMÅL NR. 71**Innlevert 14. oktober 2004 av stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen****Besvart 21. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Mange voldtektssaker blir ikke løst grunnet for dårlig sikring av bevis ved legevaktene når voldtektsofre kommer dit.

Hvordan vil statsråden sikre at alle får rask og kyndig hjelp av legevakt etter voldtekt?»

BEGRUNNELSE:

Sosial- og helsedirektoratet skal ha gjennomført en kartlegging av helsetilbudet til voldtektsutsatte. Utredningen var forventet ferdig i sommer og det var derfor nedslående at dette ikke er omtalt i Helse- og omsorgsdepartementets budsjett om helsetjenesten i kommunene. I Stavanger, har f.eks. tilbudet vært krittikkverdigg over lang tid. Det haster med å få en gjennomgang av hvilke tilbud som er etablert i hver en-

kelt kommune, og om legevaktene har kompetanse til håndtering av voldtektsofre. Det kan hende organisering i større grad må skje som et samarbeid mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten både når det gjelder førsteundersøkelse og senere psykososial oppfølging. Samarbeid om løsninger tar av erfaring noe tid å etablere. Det haster med Helse- og sosialministerens oppfølging på dette området. Norge kan ikke forsette å være et av de landene med dårligst straffesanksjonering overfor voldtektsforbrytere. I alle fall må helsetjenestene stille opp overfor en så ut-satt voldsoffergruppe på en bedre måte.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til at det er et stort behov for å øke kompetansen og styrke

kvaliteten på helsetjenestens oppfølging av voldtektsofre. Det vises videre til Sosial- og helsedirektoratets kartlegging av helsetjenesten til voldtektsutsatte, som ble ferdigstilt i 2004. Representanten finner det nedslående at denne ikke er omtalt i St.prp. nr. 1 (2004-2005) under omtale av helsetjenesten til kommunen.

Jeg deler stortingsrepresentantens syn på at det er et stort behov for å øke helsetjenestens kompetanse i disse sakene og bedre tjenesten til voldtektsutsatte. Mitt forslag til oppfølging av Sosial- og helsedirektoratets kartlegging og utredningsrapport er omtalt i Helse- og omsorgsdepartementets budsjettforslag under kap. 743 post 73, side 196.

SPØRSMÅL NR. 72

Innlevert 14. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 25. oktober 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til at øl- og mineralvannsbokser uten pantemerke kan leveres i panteautomater i norske dagligvareforretninger?»

BEGRUNNELSE:

I norske panteautomater avvises bokser uten norske pantemerker. Flere nordmenn handler blant annet brus og øl i Sverige. Boksene blir kastet i søpla når automatene ikke tar imot disse. Dette er klart negativt for miljøet. Etter hva jeg har forstått gjenvinnes metallet i boksene, og maskinene burde derfor kunne ta imot alle bokser, dog uten at man får utbetalt pant for de utenlandske. Jeg er selvfølgelig klar over at metallbokser kan leveres ved "returpunkter", men har brakt i erfaring at mange ikke gjør dette, hvilket er et miljøproblem.

Svar:

Det norske pantesystemet er svært velfungerende, og enkelte typer emballasje har oppnådd en returgrad på over 95 pst. Det foreligger ikke noe krav om at norskprodusert emballasje skal være del i dette

pantesystemet. Graderingen av miljøavgiften på drikkevareemballasje fungerer imidlertid slik at det er lønnsomt å sikre en høy innsamlingsgrad. Dette kan oppnås gjennom deltakelse i et pantesystem eller alternativt gjennom deltakelse i retursystemet til Norsk glass- og metallgjenvinning. Dette er et "bringesystem" uten økonomiske insentiver, men som likevel oppnår en høy returgrad.

Jeg er kjent med at pantemaskinene nå også innstilles for å ta imot produkter som er produsert og selges i utlandet, herunder Norden og særlig aktuelle taxfree-butikker. Dette betyr at pantemaskinene tar imot denne tomemballasjen, uten at det utbetales pant. Dersom boksene eller flaskene likevel ikke aksepteres av panteautomatene, kan dette ha sammenheng med at emballasjen er bulket, at strekkoden er skadd eller at etiketten og koden mangler.

Det norske pantesystemet må sies å fungere svært godt med sine høye retur- og gjenvinningsandeler. At pantesystemene i tillegg tar hånd om privatimporterte bokser og flasker er svært positivt, og jeg ser derfor ikke behov for nå å ta særskilte initiativer over for dette.

SPØRSMÅL NR. 73**Innlevert 14. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen****Besvart 25. oktober 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Mener statsråden det kan være grunnlag for en ny prekvalifisering pga. den tvil som er fremkommet om den aktuelle steinen til operaen, herunder også vurdere andre fargevalg for steinen?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til Kultur- og kirkedepartementets svarbrev til Larvik Fremskrittsparti ved Anders Anundsen, ref. 2002/2605 KU/KUO EV:ksl av 22. september 2004. Det refereres: "Prekvalifiseringen hadde til hensikt å klarlegge hvilke leverandører som kunne tilby stein som oppfyller kravene til kvalitet og estetikk." Videre sies det at Larvikitt ikke ble vurdert, da denne ikke er tilnærmet hvit, noe som er ett av kravene. Vi ønsker å presisere at dette kun er en av flere norske steiner som kan være aktuelle til operahuset.

Svar:

Kultur- og kirkedepartementet har forelagt spørsmålet for Statsbygg, som er ansvarlig byggherre og dermed også håndterer anbudene for operahuset. I brev av 20. oktober skriver Statsbygg:

"En ny prekvalifisering og påfølgende tilbudskonkurranse for anskaffelse av stein kan bare skje dersom den gjennomførte konkurransen blir avlyst eller at samtlige tilbud blir forkastet. Det kan ikke gjøres med mindre det finnes "saklig grunn" til å avlyse eller totalforkaste.

For Operaprojektet vil en ny konkurranse om steinkjøp føre til en forsinkelse i prosjektgjennomføringen. Dette vil også ha økonomiske konsekvenser, bl.a. i form av risiko for betydelig erstatningsansvar overfor tilbyderne i den gjennomførte konkurransen.

Statsbygg har i denne prosessen fullt ut fulgt lov om offentlige anskaffelser av 16. juni 1999 nr. 68, med tilhørende forskrift av 15. juni 2001 nr. 616, slik det er plikt til å gjøre. Når en konkurranse er lyst ut og gjennomført i henhold til lov om offentlige anskaffelser, er det ikke adgang til å stoppe denne prosessen for å foreta en ny prekvalifisering eller eventuelt å bringe inn nye kriterier enn de som fremgikk av konkurransegrunnlaget (andre fargevalg m.m.).

I den foreliggende sak kan ikke Statsbygg se at det foreligger saklig grunn til å avlyse konkurransen eller totalforkaste de mottatte tilbud."

Jeg viser til den faglige vurdering Statsbygg her gjør, og har ingen merknad til denne.

SPØRSMÅL NR. 74**Innlevert 15. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ågot Valle****Besvart 25. oktober 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Ved behandlingen av Kulturmeldinga ble det minnet om den opptrappingsplanen som Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av ABM-meldinga. Det kan ikke være noen tvil om den vitale betydningen folkebibliotekene har for en oppegående biblioteksektor og for barns og voksnes leselyst. Nå kommer det alarmerende signal om dårligere kommunal bibliotekstjeneste i kommunene.

Hvilke initiativ vil statsråden ta for å snu denne utviklingen, slik at bibliotekstjenesten i kommunene kan styrkes?»

BEGRUNNELSE:

For en stund tilbake skrev noen forfattere følgende i Aftenposten: "Et bibliotek kan ikke måles i penger eller fortjeneste. Men vi kan måle biblioteket på leseferdigheter, på lokal trivsel, på kulturforståelse og på kunnskap." De samme forfatterne uttrykte bekymringer over biblioteknedleggelsene vi nå er vitne til. Et bibliotekvesen med høy kvalitet og tilgjengelighet for landets innbyggere er et vitnesbyrd om høy kulturell og kunnskapsmessig nasjonal standard. I Kulturnytt's sending i NRK 14. oktober kommer det fram at kommunenes dårlige økonomi de seinere åra har resultert i en stadig dårligere kommunal biblio-

tektjeneste. I nyhetssendinga slås det fast at hele 1/3 av de kommunale bibliotekene er lagt ned de siste 20 åra, og antall bøker og CD-plater i bibliotekene er redusert med 200 000 bare det siste året. Videre eksemplifiserer Kulturnytt den stadig dårligere bibliotek-tjenesten med en situasjonsbeskrivelse fra biblioteket i Os kommune i Hordaland. Der er midlene for innkjøp av bøker de samme som for 20 år tilbake. Biblioteket i Os bruker hele 100 000 per år bare på porto for å skaffe bøker fra andre bibliotek.

Videre opplyses det om at det ved biblioteket er 4 ansatte, mens dersom statens krav til bibliotekdrift skulle vært fulgt, burde biblioteket hatt 10 ansatte. Ved behandlinga av Kulturmeldinga uttalte SV og de andre partiene bak "Kulturloftet" at det må være en nasjonal oppgave å sørge for at folkebibliotekene innen 2014 kommer opp på nivået til de andre nordiske landene. På denne bakgrunnen etterlyser under- tegnede Kulturministerens initiativ for å styrke folkebibliotekene og dermed den samlede biblioteksektoren.

Svar:

Jeg er enig i den store betydningen folkebibliotekene har for en oppgående biblioteksektor og for barn og voksnes leselyst. Jeg kan imidlertid ikke si meg enig i at utviklingen i sektoren er utelukkende negativ. Flere opplysninger viser tvert imot en sektor i vekst og fremgang. Landsstatistikken for folkebibliotek som ABM-utvikling, statens senter for arkiv, bibliotek og museum har lagt frem nå i høst viser blant annet at folkebibliotekene i Norge lånte ut 24,8 millioner bøker og andre medier i 2003, dette er en økning på over 800 000, eller 3,5 pst. i forhold til 2002. Statistikken viser at interessen for alle typer media har økt. Barn er fremdeles de flittigste boklånerne, og jeg er glad for at barnebokutlånet økte mest. Det er ikke usannsynlig at dette kan ha en klar sammenheng med de nasjonale satsingene på lesing og leseglede, som for eksempel den årlige aksjonen Foreningen !les arrangerer, og på andre tiltak som får støtte fra for eksempel ABM-utvikling.

Det er kommunene som har ansvaret for å finansiere driften av folkebibliotekene, noe som også ble klart presisert i ABM-meldingen. Dette innebærer at tiltak for å få til en standardheving som har budsjettmessige konsekvenser, må vurderes av kommunene

til enhver tid. Det er riktig at tilskuddene fra kommunene til folkebibliotek de senere årene ikke helt ut har kompensert for den reelle kostnadsutviklingen, og at mange bibliotek dermed har færre nye bøker, lydbøker, musikk og video enn det som kunne ha vært ønskelig. Men vi har også mange eksempler på at kommunene ønsker å skjerme bibliotekene i trange økonomiske tider. Om ressurstilveksten ikke er den ideelle er det god grunn til å glede seg over at biblioteksektoren likevel kan vise så gode resultater for aktivitetsnivået.

Alle norske kommuner har bibliotek. Når det gjelder tallet på bibliotekavdelinger, har dette riktig nok gått ned de siste 15 til 20 årene, men ser vi på den totale åpningstiden i folkebibliotekene, har den vært stabil de siste årene. Dette kan tyde på at folkebibliotekene samler ressursene rundt færre og sterkere enheter, og at lånerne slik lettere får tilgang til bedre tjenester. Det er riktig nok store forskjeller mellom kommunene - dette er en utfordring som bør ses i sammenheng med samarbeid mellom kommunene og mellom de ulike bibliotekene i samme region. Den siste endringen i bibliotekloven åpnet nettopp opp for mer samarbeid på tvers av forvaltningsnivåene og for større frihet i organiseringen av regionale bibliotek-tjenester. Her har bibliotekene og kommunene selv en utfordring å ta fatt i.

Når det gjelder personale i folkebibliotek, er jeg opptatt av at alle kommuner skal ha så god bibliotekkompetanse som mulig. Jeg er derfor glad for at vi i dag kan tilby alle ikke fagutdannede biblioteksjefer tilsatt på dispensasjon et desentralisert, fleksibelt utdanningstilbud, slik at de raskt kan bygge opp bibliotekfaglig kompetanse. Også de små kommunene må styrke kompetansen til de som skal utvikle bibliotek-tjenesten i kommunen, om vi skal få både bedre ressursutnyttning og arbeide mer aktivt med formidling av bibliotek-tjenester, særlig til barn og unge.

I mandatet for den pågående bibliotekutredningen, som ABM-utvikling forestår, heter det blant annet: "Eit hovudformål med utgreiingsarbeidet er å utforma eit overordna strategidokument som skisserer ein plan for heilskapleg utvikling av ein samla biblioteksektor og for samarbeid med arkiv- og museumssektoren der dette kan vera formålstenleg." Jeg forutsetter at dette arbeidet vil resultere i vitaliserende tiltak også innenfor folkebiblioteksektoren.

SPØRSMÅL NR. 75**Innlevert 15. oktober 2004 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 25. oktober 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Det er et alvorlig sikkerhets- og arbeidsmiljøproblem at avløpsvann og annen avrenning fra innretninger til sjøs ikke føres helt ned til vannflaten. Avrenningen inneholder ofte kjemiske forbindelser, i tillegg er boreslam ofte mettet av sand og grus. Disse blandingene gir kraftige øyeirritasjoner og nedsatt sikt.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre sjøfolkene, slik at avrenning ikke lenger representerer noen sikkerhets- eller arbeidsmiljøuleppe for personell på plattformer, fartøy og andre installasjoner?»

BEGRUNNELSE:

Utslipp fra innretninger og fartøy til sjøs representerer et like stort arbeidsmiljøproblem i dag som da industrien i sin tid startet på sokkelen. Industrien har selv gjennom arbeid med retningslinjer vist at utslippene er et stort problem, imidlertid mangler de tekniske påleggene som kunne hindre de uverdige forholdene sjøfolkene jobber under.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra olje- og energiministeren.

Det er Petroleumstilsynet som har ansvar for at de relevante kravene i HMS-regelverket til utslipp fra avløpsvann er ivaretatt av operatør og/eller reder. Jeg kan opplyse om at Petroleumstilsynet er kjent med problemstillingen fra enkeltsaker og generell kontakt med næringen, men at det i den siste femårsperioden ikke har blitt varslet alvorlige hendelser relatert til utslipp over forsyningsfartøy.

Jeg vil understreke at disse utslippene er avløpsvann fra områder på innretningene hvor vannet normalt ikke skal komme i kontakt med olje eller kjemikalier. Når det gjelder vann fra forurensede områder, dreneres dette til tanker og er underlagt strenge krav til behandling.

De fleste innretninger fører avløpsvannet ned til havoverflaten, slik at det i liten grad skaper problemer for personell eller sikkerhet for forsyningsfartøyene. Normalt utsettes ikke personell på forsyningsfartøyene for en helse- og sikkerhetsrisiko som følge av avløpsvannet, men det kan i gitte tilfeller være til sjenanse, og det kan også oppstå usikkerhet hos den enkelte arbeidstaker om hvorvidt vannet er forurenset eller ikke.

Det kan imidlertid ikke utelukkes at det kan fore-

komme uønskede hendelser hvor kjemikalier eller olje kan blandes med avløpsvann. Det kan videre forekomme at boreslam lekker ut og renner ned over forsyningsfartøy for eksempel ved overfylling av tanker.

I HMS-regelverket som trådte i kraft 1. januar 2001, er det krav om at det på innretninger skal være dreneringsanlegg som kan samle og lede bort olje og kjemikalier slik at risikoen for brann, skade på personell og forurensning reduseres.

Oljeindustriens Landsforening (OLF) og Norges rederiforbund (NR) har også utarbeidet retningslinjer for sikkerhet i samhandlingen mellom petroleumsinnetninger og offshore service fartøyer, hvor et punkt i retningslinjene omhandler "Utslipp fra offshore innretninger til sjø". "Samarbeid for sikkerhet" (Sfs) har anbefalt at selskapene innarbeider denne retningslinjen i sine interne krav. Jeg kan legge til at Samarbeid for sikkerhet er et partssammensatt samarbeidsprosjekt innenfor helse, miljø og sikkerhet i olje- og gassindustrien hvor deltagere er oljeselskaper, leverandørbedrifter og arbeidstakerorganisasjoner.

Jeg kan informere om at Petroleumstilsynet har registrert at næringen de siste årene har hatt høy fokus på sikkerhet i forsyningskjeden og har oppnådd gode resultater. Blant annet kan Statoil vise til at antall kollisjoner mellom fartøy og innretning har blitt redusert vesentlig som følge av et målrettet arbeid. Næringens satsing på dette området har også omfattet utslipp over forsyningsfartøy. Norsk Hydro har eksempelvis fra 2002 gjennomført en egen kampanje og har gjennomført en rekke forbedringstiltak som har resultert i betydelig færre hendelser. Flere av rederne har også hatt særskilt oppmerksomhet på saken og enkelte har etablert egne måleindikatorer for å overvåke utviklingen.

Det er også Petroleumstilsynets inntrykk at selskapene har rutiner som i stor grad sikrer at det ikke gjennomføres rengjøring og spyling på plattformen mens det foregår lasting og lossing av forsyningsfartøy. Det er dessuten iverksatt rutiner og tekniske tiltak for å unngå at søl av borevæske spres og kommer inn i dreneringssystemer.

Når det gjelder videre oppfølging av saken, kan jeg opplyse om at Petroleumstilsynet vil be om status fra selskapene på implementeringen av OLF/NRs retningslinje. Jeg vil legge til at det er viktig for tilliten til selskapene at de følger opp forpliktelsene som ligger i anbefalingene fra Samarbeid for sikkerhet og

således følger opp intensjonene i St.meld. nr. 7 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten.

Petroleumstilsynet vil også i forbindelse med den forestående revisjon av HMS-regelverket vurdere be-

hov for endring av de aktuelle kravene på dette området. Dette arbeidet er planlagt ferdigstilt 1. januar 2007.

SPØRSMÅL NR. 76

Innlevert 15. oktober 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 22. oktober 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Det er en rekke uklarheter vedrørende skattemessige regler om internprising. Målet med regler på dette området må være korrekt beskatning.

Hva vil Finansdepartementet gjøre for å forbedre lovverkets brukervennlighet for næringslivet, samt retningslinjer for ligningsmyndighetenes behandling av saker som gjelder internprising?»

BEGRUNNELSE:

Det hevdes at skattemessig behandling av internprising skaper problemer for næringslivet ettersom skattemyndighetene mangler kompetanse og angivelig opptrer stivbent og tilfeldig. Videre etterlyses et klarere regelverk som angir hvilke metoder det er aksept for, samt regler for dokumentasjon. Det hevdes også at Norge i større grad burde benytte en internasjonal voldgiftsdomstol i skattesaker som kan overprøve landets egne avgjørelser. Fremskrittspartiet vurderer det slik at dagens lovverk og ligningspraksis har et klart forbedringspotensial med sikte på å gjøre det lettere for næringslivet.

Svar:

Ved fastsettelsen av selskapsoverskuddet på grunnlag av riktig internpris i flernasjonale selskaper bør en være oppmerksom på at vi ikke har å gjøre med eksakte tallstørrelser eller fasitsvar, men med i høy grad skjønnsmessige vurderinger som må knyttes til omstendighetene ved den enkelte transaksjon. Man må også ha kjennskap til relevante sammenligningsgrunnlag for jevnføring med hvordan tilsvarende transaksjoner prises mellom uavhengige aktører i markedene. Den grunnleggende regel i norsk skatterett, så vel som i andre lands lovgivning og de internasjonale skatteavtalene, er at beskatningen skal skje basert på "armlengdeprinsippet", det vil si i samsvar med de vilkår som ville ha vært avtalt mellom uavhengige parter under sammenlignbare forhold og

omstendigheter. I den norske skatteloven er en slik bestemmelse, som gir adgang til skjønnsmessig inntektskorleksjon når inntekt er redusert som følge av interessefellesskap, fastsatt i lovens § 13-1.

For å bidra til at dette armlengdeprinsippet blir forstått og gjennomført på en konsistent måte av de multinasjonale foretakene og de nasjonale skattemyndigheter som behandler grensekryssende transaksjoner og relasjoner, har OECD, under aktiv medvirkning fra medlemslandene, utviklet felles retningslinjer benevnt "Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations". I sin reviderte form ble disse retningslinjene vedtatt og publisert i 1995. Men det pågår et kontinuerlig arbeid i OECD som Finansdepartementet deltar aktivt i, for å videreutvikle praktiserbarheten og den felles nytten av retningslinjene. Finansdepartementet ser det som svært viktig at Norge og norske skattemyndigheter er på linje med våre samarbeidspartnere i OECD når det gjelder å behandle internprisingsutfordringene på en omforent og konsistent måte. Ikke minst på dette området er vi avhengig av et nært internasjonalt samarbeid, som også utnytter mulighetene for utveksling av kontrollopplysninger i enkeltsaker med grunnlag i skatteavtalene.

OECDs retningslinjer er oversatt til norsk, og Finansdepartementet har instruert Skattedirektoratet om å gjøre dem kjent og tilgjengelige for ligningsmyndighetene, samtidig som de er lagt ut på departementets hjemmeside. I de konkrete tilfellene der ett land gjør ligningsmessige korleksjoner i grensekryssende transaksjoner, vil det så å si alltid bli spørsmål om tilsvarende korleksjoner med motsatt fortegn i det annet land. Utvikling og bruk av felles prinsipper og praktisering er viktig både av hensyn til statenes og selskapenes interesser.

De mest effektive tiltakene som kan gjøres i Norge (og internasjonalt) for å sørge for mest mulig korrekt internprising, er etter min vurdering å opprettholde en høy grad av oppmerksomhet knyttet til disse

utfordringene ved ligningskontrollen og riktig prioritering av ressurser til dette ved ligningsarbeidet ellers, samtidig som vi fortsetter med å arbeide for internasjonale arbeidsverktøy og informasjonsutveksling basert på skatteavtalene. Det er videre viktig å fortsette arbeidet med å utvikle og opprettholde best mulig kompetanse på dette området i skatteetaten, Norge har gjennom mange år bygget opp slik kompetanse ved våre tre sentralskattekontorer (Oljeskattekontoret, Sentralskattekontoret for storbedrifter og Sentralskattekontoret for utenlandssaker) og ved flere av de andre større kontorer, samt sentralt i Skattedirektoratet som koordinerer ressursbruk og kontrollstrategier. Det arbeides løpende med å bli enda bedre både med forståelse av transaksjonsmønstre, prisingmetodikk og kontrollmetoder, samt med å bedre tilgangen til relevant informasjon og sammenligningsgrunnlag som kan brukes til å avdekke feilprising og gjennomføre rettslig holdbare inntektskorreksjoner ved ligningen.

Som en del av dette arbeidet er Finansdepartementet i samarbeid med Skattedirektoratet i gang

med å utrede og vurdere hvordan regelverket i ligningsloven om informasjons- og dokumentasjonsplikt angående internttransaksjoner og -prising kan gjøres bedre og klarere, og mer målrettet enn de kanskje er i dag. I dette arbeidet vil det bli sett hen til de retningslinjer for krav til dokumentasjon som er innført i OECDs retningslinjer for internprising, samt til hvordan andre land i OECD-området har forbedret sine regelverk i de seneste år. Et høringsnotat om disse spørsmålene og med forslag til regelendringer vil bli utarbeidet og sendt ut så snart det lar seg gjøre.

Når det gjelder spørsmålet om Norge burde benytte en internasjonal voldgiftsdomstol i skattesaker, kan det opplyses at OECD har nedsatt en arbeidsgruppe som skal se nærmere på spørsmålet om å forbedre eksisterende fremgangsmåter for å løse internasjonale skattetvister. I denne forbindelse vil også spørsmålet om anvendelse av voldgift bli vurdert. Norge følger dette arbeidet nøye og vil vurdere de forskjellige alternative forslag til løsninger som arbeidsgruppen måtte foreslå.

SPØRSMÅL NR. 77

Innlevert 15. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 25. oktober 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Ifølge oppslag på websiden til Radio Haugaland den 11. oktober 2004 sier miljøvernminister Hareide nei til kvotehandel på bruk av naturgass til produksjon av elektrisk kraft hvor produksjonen for det vesentligste drives for levering til andre enn egen eller tilknyttet virksomhet. Radio Haugaland påpeker at Norge dermed ikke legger opp til å følge EUs kvotesystem. Dette skillet virker kunstig.

Mener statsråden at CO₂ fra el-produksjon til eget bruk er mindre skadelig for klimaet enn når elkraften produseres for andre?»

BEGRUNNELSE:

Kilde:

<http://nyheter.radiohaugaland.no/les.aspx?artikel=19161>

Svar:

Oppslaget på Radio Haugalands webside 11. oktober, som stortingsrepresentant Korsberg refererer til, er basert på utkast til lov om kvotehandel med klimagasser, som var ute på høring i sommer. I henhold til § 3 i dette utkastet ble det lagt opp til kvoteplikt for CO₂-utslipp i forbindelse med blant annet energiproduksjon, men ikke for bruk av naturgass til produksjon av elektrisk kraft hvor produksjonen for det vesentligste drives for levering til andre enn egen eller tilknyttet virksomhet.

Høringsfristen for dette lovutkastet var 13. august, og departementet fikk inn en rekke uttalelser. Flere av disse tok opp innholdet i § 3 i lovforslaget. Blant annet på bakgrunn av de innkomne høringsuttalelsene har departementet arbeidet videre med lovutkastet, og et endelig forslag til lov om kvotehandel med klimagasser vil bli lagt fram for Stortinget i en odelstingsproposisjon senere i høst.

SPØRSMÅL NR. 78**Innlevert 15. oktober 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 27. oktober 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«Ifølge oppslag på nettsiden nrk.no 27. september 2004 mener Konkurransetilsynet at de over 1 mrd. kr vi årlig betaler i miljøavgifter kunne vært betydelig redusert dersom det hadde vært større konkurranse i markedet for resirkulering og gjenvinning, som i dag er dominert av fordyrende monopoler. Ifølge oppslaget skulle konkurransetilsynet ta dette opp med Miljøverndepartementet.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre økt konkurranse innen resirkulering og gjenvinning, og derved lavere miljøavgifter?»

Svar:

Jeg viser til brev av 18. oktober 2004 stilet til finansministeren. Det besvares av undertegnede som moderniseringsminister med ansvar for konkurransepolitikken.

Både tidligere konkurranselov § 2-2 d) og konkurranseloven § 9 e) pålegger Konkurransetilsynet å påpeke konkurranseregulerende virkninger av offentlige tiltak, eventuelt ved å fremme forslag med sikte på å styrke konkurransen og lette adgangen for nye konkurrenter. Behovet for en gjennomgang av ulike offentlige reguleringer kan springe ut av egne undersøkelser som tilsynet setter i verk, eller de kan erkjennes på bakgrunn av at ervervsdrivende reagerer på offentlige tiltak, eller at virkningene av slike tiltak gjør seg gjeldende i ordinære konkurransesaker overfor foretak.

Blant annet i lys av Regjeringens handlingsplan for å styrke konkurransepolitikken har Konkurransetilsynet gjennomført en studie av konkurransevirkningene av ordninger for produktgjenvinning. Rapporten "Konkurransemessig vurdering av ordninger for produktgjenvinning" forelå i juli 2004 og er publisert på Konkurransetilsynets hjemmesider. Rapporten identifiserer blant annet problemer knyttet til at dagens ordninger for innsamling av avfall i stor grad baseres på samarbeid mellom konkurrenter. Videre har mange selskap som driver med innsamling og gjenvinning av avfall en dominerende markeds-

stilling som svekker incentivene til kostnadsdisiplin og medfører risiko for at returselskapenes tjenester prises for høyt.

Å legge til rette for markeder med konkurranse kan være et virkemiddel til å nå denne typen miljømål på billigst mulig måte. Rapporten foreslår at det vurderes innføring av miljøavgifter som betaling for forventet forurensning. Aktører som kan dokumentere at et kassert produkt er gjenvunnet eller behandlet forskriftsmessig, får refundert avgiften. En slik løsning vil gi markedsaktørene incentiv til å konkurrere om å få tak i eller kjøpe kasserte produkter, og sluttbrukerne får sterkere incentiv til å returnere disse produktene.

Konkurransetilsynets forslag kan føre til at miljømålene nås på billigst mulig måte. For presisjonens skyld nevner jeg at det tallet som det vises til på NRKs nettsider som "miljøavgifter" synes å være omtale av de miljøgebyrer på 1,1 mrd. kr som nå betales til private returselskaper i de ordninger Konkurransetilsynet har undersøkt. Det er altså ikke snakk om avgifter i vanlig forstand.

Konkurransetilsynet har sendt rapporten til Miljøverndepartementet. Konkurransetilsynets rapport er forholdsvis generell. Tilsynet vil derfor følge opp arbeidet ved å gå nærmere gjennom de enkelte returordningene med sikte på mer praktiske forslag til endringer.

For å følge opp Regjeringens konkurransepolitiske handlingsplan kan Konkurransetilsynet nå, etter instruks fra 2003, ta saker om konkurransehemmende virkninger av offentlige reguleringer direkte opp med fagdepartementene. Tidligere måtte slike henvendelser til fagdepartementene gå via det daværende Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Det er for tidlig å si hvordan henvendelsen fra Konkurransetilsynet til Miljøverndepartementet vil bli fulgt opp. I den grad det videre arbeid tilsier det, vil disse spørsmålene tas opp i samarbeid mellom Miljøverndepartementet, Moderniseringsdepartementet og Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 79**Innlevert 15. oktober 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 25. oktober 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Fiskerne i Oslofjorden protesterer kraftig mot at 400 000 kubikkmeter masse fra Bjørvika-utbyggingen skal dumpes ved Hellvik i Bunnefjorden. Forskning på Hvaler viser at konsentrasjon av bromerte flammehemmere i leveren på torsk er tredoblet. Nivåene er ufarlige, stoffene er 100 ganger farligere enn PCB.

Hvordan kan statsråden forsvare dumpingen av flere hundre tusen tonn masse med ukjente avfallsstoff midt i Oslofjordens beste fiskefelt, når dumpingen uavhengig av stoffene i massen vil ødelegge trålfalene?»

Svar:

Saken dreier seg om disponering av overskuddsmasser fra utbyggingen av ny E18 mellom utløpet av

Festningstunnelen og Ekeberg tunnelen i Oslo. Tunnelen skal graves ned i sjøbunnen, og det skal fjernes både forurensede og rene masser fra området.

Mudring og dumping av masser i sjøen trenger tillatelse etter forurensningsloven, og utbygger har søkt Statens forurensningstilsyn om tillatelse til deponering av overskuddsmasser på dypt vann utenfor Hellvik i Bunnefjorden. Det søkes ikke om tillatelse til deponering av forurensede masser her, men om deponering av rene leirmasser fra dypere liggende lag.

Søknaden er nå til behandling i Statens forurensningstilsyn. Miljøverndepartementet vil være klageinstans ved eventuell klage på Statens forurensningstilsyns beslutning i saken. Av hensyn til eventuell senere klagebehandling, ønsker jeg derfor ikke å kommentere saken videre nå.

SPØRSMÅL NR. 80**Innlevert 18. oktober 2004 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem****Besvart 22. oktober 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«I Aftenposten 3. september 2004 kunne vi lese at Vålerenga skole praktiserer grupper på 30 elever mer enn halve tiden. Rektor har uttalt at dette ikke er negativt for undervisningen. Utdanningsetaten uttaler at "driftsstyret ikke kan innføre klassesdelingsregler når Stortinget har opphevet dette".

Mener statsråden at dette er riktig tolkning av opplæringsloven?»

BEGRUNNELSE:

I opplæringslova gis det mulighet til å innføre basisgrupper, § 8-1 i opplæringslova: "Elevane kan delast inn i grupper ved behov."

Svar:

På bakgrunn av Stortingets behandling av opplæringsloven § 8-2 da bestemmelsen ble vedtatt, må den

forstås slik at skolene som et minimum skal få tildelt like mye lærerressurser som tidligere fulgte av lovens Masedelingstall. Slik § 8-2 i opplæringsloven er utformet, inneholder loven nå større rom for fleksibilitet og lokal handlefrihet når det gjelder bruken av disse ressursene i den enkelte skolen. Selv om loven sier at elevene kan deles i grupper etter behov, er det likevel et grunnkrav at gruppene skal være pedagogisk og sikkerhetsmessig forsvarlige i den enkelte situasjonen. Dessuten skal organiseringen ivareta elevenes behov for sosial tilhørighet. Dersom det ikke er mulig å få til en forsvarlig organisering av undervisningsgruppene på annen måte enn å sette inn ytterligere lærerressurser utover ovennevnte minimum, må skolen få tilført de nødvendige tilleggsressurser. For at den enkelte skolen skal få tilført tilstrekkelige ressurser, er det viktig at skoleledelsen har god oversikt over situasjonen ved skolen og at det er både gode rapporteringsrutiner og god dialog mellom de ulike

administrative nivåene i kommunen. Utfordringen som ligger i dette er ikke ny, og den følger ikke av det forholdet at loven ikke lenger har klassesdelingstall.

Selv om loven ikke lenger inneholder krav om at elevene skal organiseres i tradisjonelle skoleklasser, inneholder den heller ikke noe forbud mot slik organisering dersom man lokalt finner dette best. Men

velger man en slik løsning, må også denne oppfylle det forsvarlighetskravet i den enkelte situasjonen som følger av opplæringsloven § 8-2. Dessuten må de øvrige kravene i bestemmelsen ivaretas, dvs. at organiseringen til vanlig ikke skal skje etter faglig nivå, kjønn eller etnisk tilhørighet samt at hver elev skal være knyttet til en kontaktlærer.

SPØRSMÅL NR. 81

Innlevert 18. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 27. oktober 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«I Regjeringas handlingsplanen mot handel med kvinner og barn fra 2002 står det at Norge skal være en aktiv pådriver i internasjonale fora for å utvikle normer og effektiv gjennomføring av disse. I lys av dette, i forhold til denne viktige problematikken er det påfallende at Regjeringen selv ikke har fulgt oppfordringene som kommer fra OSSE om å styrke vernet for ofre for trafficking ved å gi dem midlertidig opphold.

Hva vil Regjeringen gjøre for å oppfylle de internasjonale forpliktelsene Norge har?»

BEGRUNNELSE:

I en rekke sammenhenger har norske myndigheter stemt for prinsipper, retningslinjer, konkrete vedtak og bindende protokoller som gjelder bekjemping av handel med kvinner og barn. I Palermo-protokollen, vedtatt av FN i 2000, i vedtak i forbindelse med møte i FNs Økonomiske og Sosiale komité i juli 2002, i vedtak fra OSSEs plenumsforsamling om en egen handlingsplan mot handel med mennesker fra juli 2003 og i OSSEs Ministerråd i desember 2003, har norske myndigheter bundet seg til å følge opp de vedtak som her er gjort. En viktig del av arbeidet for å få bukt med menneskehandel er å gi beskyttelse til ofre, slik at de faktisk tør å vitne mot bakmennene. Alle de overnevnte vedtak og dokumenter peker på viktigheten av å assistere og beskytte ofre på en rekke måter, inkludert trygge oppholdssted og medisinsk og psykologisk hjelp. I tillegg presiseres det at den enkelte stat må vurdere å styrke lovverk slik at det tillater ofre å forbli i landet midlertidig eller permanent. Det skal gjøres både som beskyttelse og for å sikre at ofre kan oppholde seg i trygghet til etter rettssak mot bakmenn er gjennomført. Avtalene

som norske myndigheter har tilsluttet seg, sier også klart at hvis ofre skal returneres til hjemlandet, skal slik retur skje med klart henblikk og utgangspunkt i deres egen sikkerhet. I tillegg skal det i så fall skje med fokus på at de er ofre man her snakker om og at retur klart ønskelig skal skje frivillig.

OSSE-landene Nederland, Belgia og Italia har allerede endret sin lovgivning slik at ofre for menneskehandel gis midlertidig opphold. På denne bakgrunn rapporterer alle landene at de har hatt en betydelig økning i vitneutsagn og rettssaker som har ført til domfellelse. De rapporterer ikke om økt tilstrømning av prostituerte, slik kommunalministeren i intervju med Dagsavisen 14. oktober 2004 fremfører som argument for å utsette lovendring som vil gi midlertidig beskyttelse.

Svar:

La meg slå fast at Norge oppfylder sine internasjonale forpliktelse på dette området. Vi ratifiserte FNs konvensjon om grenseoverskridende organisert kriminalitet med tilhørende protokoller mot menneskehandel og menneskesmugling i 2003, samme år som konvensjonen trådte i kraft. Da hadde Regjeringen allerede lagt frem en omfattende handlingsplan med 23 tiltak for å forebygge, avdekke og straffefølge forbrytelser knyttet til handel med kvinner og barn, samt for å beskytte og yte bistand til ofre. Halvannet år etter at handlingsplanen ble lansert, er vi kommet langt på vei i forhold til de fleste andre land, noe som blir tydelig ved deltakelse i internasjonale fora. Norge deltar for tiden forhandlingene med å etablere en egen europeisk konvensjon mot menneskehandel (CAHTEH). Denne skal etter intensjonene ha et enda større fokus på ofre enn FNs konvensjon. Norge prioriterer regionalt arbeid mot men-

neskehandel, blant annet innenfor rammen av NATO, Østersjøområdet, Barentssamarbeidet og OSSE. I NATO har Norge og USA arbeidet frem en politikk mot menneskehandel som ble vedtatt på NATOs toppmøte i juni d.å. Vi leder dessuten OSSEs arbeidsgruppe for likestilling og bekjempelse av menneskehandel. Hva gjelder Norges pådriverrolle for øvrig, så deltar vi på dette feltet i flere internasjonale fora for politi- og justissamarbeid som Europol, Eurojust, Stabilitetspakten og Interpol for å nevne noen. Norge leder for tiden arbeidsgruppen mot handel med kvinner i Interpol. Videre er det etablert en nordisk arbeidsgruppe under Europol som jobber med å samordne vitnebeskyttelse i Norden.

Representanten Valle er særlig opptatt av hva Regjeringen har gjort for å sikre ofrene oppholdstillatelse med referanse til at retur skal skje frivillig. Personer som ikke har lovlig opphold, og som påberoper seg å være ofre for menneskehandel, kan få en refleksjonsperiode på minst 45 dager. Terskelen skal være lav. Dette innebærer at utlendingsmyndighetene stiller bortvisningssaker og utvisningssaker i bero slik at personen kan få områ seg og vurdere sin situasjon.

Når refleksjonsperioden er over, kan ofre for menneskehandel gis mulighet til å bli i landet mens saken etterforskes og prøves. Når straffesaken er over, kan det gis oppholdstillatelse av mer varig karakter. Det ble i mai d.å. utstedt to rundskriv knyttet til disse bestemmelsene. Videre finnes det andre bestemmelser i regelverket som åpner opp for individuelle vurderinger knyttet til beskyttelsesbehov. Per i dag har vi flere saker å vise til hvor ofre for menneskehandel har fått asyl i Norge. Når det gjelder innvilgelse av refleksjonsperiode og midlertidig opphold, er det pr. i dag ingen som har benyttet seg av ordningene. Hittil i år har politiet vært involvert i 42 saker som omfatter menneskehandel, i tillegg til 36 såkalte halliksaker med utenlandske forgreninger. Majoriteten av ofrene politiet har hatt befatning med, har selv ønsket å returnere til hjemlandet. Regjeringen arbeider videre med å sikre gode ordninger for retur og for å etablere systemer som kan bistå ofrene i Norge og i hjemlandet. Det bevilges betydelige beløp til prosjekter i utlandet og vi er nå i ferd med å etablere et koordinerende system for bistand og beskyttelse i Norge.

SPØRSMÅL NR. 82

Innlevert 18. oktober 2004 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 25. oktober 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Mener statsråden det er greit at Voldsofferkontoret har lagt seg på en praksis der anmeldelse som hovedregel må skje innen fire til fem dager for at en søknad om voldsoffererstatning skal bli behandlet, og hvis ikke; vil han umiddelbart, og før evalueringen er klar, ta initiativ til at praksisen blir endret i voldsofrenes favør?»

BEGRUNNELSE:

Direktør ved Voldsofferkontoret, Remi Strand, har uttalt til P4 at en anmeldelse som hovedregel må skje innen fire til fem dager for at en søknad om voldsoffererstatning skal bli behandlet. SV mener at voldsoffererstatningsloven må endres slik at kravet om anmeldelse fravikes. Dette kan det være delte meninger om i justiskomiteen, og den endelige diskusjonen vil vel først finne sted når evalueringen av selve loven foreligger. I mellomtiden mener vi det er nødvendig å tvinge fram en endring ved Voldsofferkon-

torets praksis slik at man slutter å kreve at anmeldelse må foreligge innen fire til fem dager. Dette kan ikke ha vært lovgivers intensjon da loven ble vedtatt, og det er ønskelig at statsråden tar direkte kontakt med Voldsofferkontoret slik at denne situasjonen endres.

Svar:

Voldsoffererstatningsloven § 3 fastsetter at erstatning fra staten bare ytes når den straffbare handlingen uten unødig opphold er anmeldt til politiet med begjæring om straff, og begjæringen ikke senere er trukket tilbake. Loven opererer således ikke med faste tidsbegrensninger men forutsetter at det skal utvises et skjønn ved behandlingen av den enkelte søknad. Bakgrunnen for bestemmelsen er bl.a. at hurtig anmeldelse ofte er en nødvendig forutsetning for en vellykket etterforskning, slik at den straffbare volds handlingen som ligger til grunn for søknaden lar seg oppklare.

Av lovens § 3 fremgår det imidlertid at erstatning

kan ytes selv om hovedregelen om rask anmeldelse ikke er oppfylt, dersom det foreligger særlige tilfeller. Ved praktiseringen av reglene har det vært tatt hensyn til offerets behov for rimelig tid til å bearbeide traumene. Sene anmeldelser godtas derfor, særlig ved vold i nære relasjoner. Eksempelvis er praksis liberal når det gjelder seksuelle overgrep mot mindreårige og forholdet anmeldes mange år etter at overgrepet skal ha funnet sted. Praksis er også liberal overfor voksne søkere dersom det foreligger et avhengighetsforhold mellom overgriperen og søkeren. Det kreves normalt ikke at forholdet anmeldes mens det foreligger et avhengighetsforhold, f.eks. i ekteskapet eller samboerskapet. Det kreves som regel heller ikke anmeldelse i saker om seksuelle overgrep der overgriperen er død.

I saker der voldshandlingene er begått av ukjente,

kreves i utgangspunktet anmeldelse i løpet av relativt kort tid. Avslag har vært gitt i slike saker hvor anmeldelse skjedde etter 4-5 dager, med begrunnelse at anmeldelsen har vært for sen. Erstatningsnemnda for voldsofre har imidlertid ikke villet formulere noen hovedregel med hensyn til antall dager. Også i slike saker skal det kunne utøves et skjønn, jf. ovenfor.

Så vidt jeg kan se, har Kontoret for voldsoffererstatning og Erstatningsnemnda for voldsofre langt seg på en praksis som den jeg skisserer ovenfor. Som justisminister er jeg opptatt av at voldsofferloven fungerer best mulig. Som kjent er vi i gang med å evaluere voldsoffererstatningsloven, og våren 2005 vil Regjeringen fremme en odelstingsproposisjon for Stortinget med forslag om endringer i voldsoffererstatningsloven. Vi vurderer blant annet en lempning av anmeldelseskriteriet.

SPØRSMÅL NR. 83

Innlevert 19. oktober 2004 av stortingsrepresentant Jørgen Kosmo

Besvart 27. oktober 2004 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Kan statsråden opplyste om han mener at Stortingets forutsetninger om like gode vilkår for Telenor Pensjonskasses pensjonister som for medlemmer av Statens Pensjonskasse er oppfylt og dersom dette ikke er tilfelle, om staten har gitt tilstrekkelig klare retningslinjer for hvorledes vilkårene for medlemmer av Telenor Pensjonskasse skulle utformes?»

BEGRUNNELSE:

I St.prp. nr. 43 (1993-94) Om tilknytningsform for samferdselsbedriftene heter det: "Ved beslutning om fremtidig pensjonsordning legger departementet til grunn at ytelsene og premiene for de ansatte i sum skal være minst like gode som dagens ordning i SPK." Denne forutsetningen lå til grunn og ble understreket, under Stortingets behandling av saken. Den var også en avgjørende premiss for de ansattes støtte til etableringen av pensjonskassen.

I forbindelse med oppgjøret for 2003 avviste imidlertid Telenor krav om regulering av pensjonene. Under henvisning til Lov om foretakspensjon og tilpassingen av pensjonskassens vedtekter til denne loven, ble det hevdet at siden Telenor Pensjonskasse som følge av den internasjonale situasjonen i Norge og internasjonalt gikk med underskudd, måtte pen-

sjonistenes krav om regulering av pensjonen i 2003 avvises. I 2004 ble beløpet regulert med 3,4 pst. basert på nivået for 2002.

På spørsmål i april d.å. fra representanten Hallgeir H. Langeland om dette var å anse som løftebrudd overfor pensjonistene, svarte nærings- og handelsministeren: "Staten forutsatte i St.prp. nr. 43 (1993-94) Om omdanning av Televerket til aksjeselskap at ytelsene skulle være like gode dersom de ansatte ble overført til en annen pensjonskasse enn Statens Pensjonskasse. Staten har imidlertid ikke påtatt seg en rolle som garantist for ytelsene fra Telenor Pensjonskasse, og eventuelle krav må derfor rettes direkte til Telenor Pensjonskasse."

Svar:

Staten forutsatte i St.prp. nr. 43 (1993-94) om omdanning av Televerket til aksjeselskap at ytelsene skulle være like gode dersom de ansatte ble overført til en annen pensjonskasse enn Statens Pensjonskasse. Det ble ikke utarbeidet ytterligere retningslinjer for vilkårene.

Staten ved Arbeids- og administrasjonsdepartementet har tidligere vurdert om staten er forpliktet til å sikre at ytelsene til tidligere medlemmer av Statens Pensjonskasse etter overgang til Telenor Pensjons-

kasse overholdes. Vurderingen er at staten ikke er forpliktet til dette. Dette prinsippet er sist slått fast i Stortingets behandling av St.prp. nr. 73 (1999-2000) om pensjonar frå statskassa. Staten har ikke påtatt seg en rolle som garantist for ytelsene fra Telenor Pensjonskasse.

Dersom medlemmer av Telenor Pensjonskasse har krav på høyere pensjon fra Telenor, må et slikt krav rettes direkte mot Telenor Pensjonskasse.

Staten ved Nærings- og handelsdepartementet eier i dag 54 pst. av aksjene i det børsnoterte selskapet Telenor ASA. Telenor Pensjonskasse er en selv-

stendig stiftelse i Telenor-konsernet. Staten har ingen formell adgang til å instruere stiftelsen i forhold til regulering av pensjonene.

Jeg viser til at spørsmål i anledning saken har vært stilt og besvart flere ganger.

Fremskrittspartiets stortingsgruppe stilte spørsmål om saken i brev datert 16. september 2003, stortingsrepresentant Harald T. Nesvik stilte spørsmål om saken i spørsmål nr. 17 til den ordinære spørretime 28. januar, og representanten Hallgeir H. Langeland stilte skriftlig spørsmål nr. 610 om saken 21. april 2004.

SPØRSMÅL NR. 84

Innlevert 19. oktober 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 27. oktober 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Opplæringsloven har i § 7-1 bestemmelser om skyss i grunnskolen. Der heter det at "elevar som har særleg farleg eller vanskeleg skoleveg har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda". Bestemmelsen åpner for skjønn og derved muligheten for uklar og ulik praktisering avhengig av bostedskommune.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at forskrifter/regelverk vedrørende skoleskyss så langt som mulig gir avklarende og lik behandling av skolebarn?»

BEGRUNNELSE:

Innenfor samferdselssektoren arbeides det nå etter en nullvisjon vedrørende trafikkskader. Jeg forutsetter at Utdannings- og Forskningsdepartementet sammen med Samferdselsdepartementet samordner politikk og tiltak i forhold til opplæringslovens bestemmelser i § 7-1 om skyss og "farlig/vanskelig" skoleveg. Jeg går ut fra at begge departement samarbeider for om nullvisjon og skolebarns sikkerhet på skoleveg til og fra skolen. Jeg forutsetter at begge departement har som mål at forskrifter og retningslinjer skal være så tydelig og avklarende så mulig. Tydelig og avklarende retningslinjer vil sikre at ikke en kommune på grunn av vanskelig økonomi kan utøve "skjønn" som gjør at kommunens ansvar som skoleeier ikke blir ivaretatt. Tydelig og avklarende retningslinjer vil kunne sikre at elever får den trygghet på skolevegen som opplæringsloven § 7-1 er ment å gi dem. Etter mitt syn er det også naturlig at Utdannings- og forskningsdepartementet som nasjonal sko-

lemyndighet tar hovedansvaret for slikt arbeid.

Svar:

Opplæringsloven § 7-1 fastslår at elever som har særlig farlig eller særlig vanskelig skolevei har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengden. Generelt kan følgende sies om forståelsen av denne bestemmelsen:

Om skoleveien er særlig farlig eller vanskelig må blant annet vurderes ut fra skoleveiens tilstand, klima, trafikkforholdene og forhold knyttet til den enkelte eleven. Det må foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle der også den enkelte elevs alder og modenhet vil kunne ha betydning. Skoleveiens tilstand kan variere med årstidene. For eksempel kan høy hastighet kombinert med glatte vinterveier medføre ekstraordinær fare for trafikkskader. I slike tilfeller kan det være aktuelt med skyss deler av skoleåret. Loven krever at eleven utsettes for en fare som er utenom det vanlige, jf. lovens begrep "særleg". Den risikoen som skoleelever til vanlig utsettes for når de ferdes i trafikken, er derfor ikke tilstrekkelig for å få rett til skyss etter bestemmelsen. Kommunen kan velge å sette inn andre tiltak som fjerner de ekstraordinære faremomentene, for eksempel sørge for følge forbi særlig trafikkfarlige deler av skoleveien. På denne måten kan kommunen unngå at eleven både får behov for og rett til skyss på grunn av særlig farlig skolevei.

Det ligger i sakens natur at så mange forhold kan ha betydning når det gjelder skoleveiens risiko at dette vanskelig kan reguleres på annen måte enn gjen-

nom utøvelse av et konkret skjønn i det enkelte tilfellet. På denne bakgrunn er det vanskelig å foreta generelle sammenligninger og problematisk å gi mer generell veiledning om hvor grensen bør trekkes. Det er en risiko for at en slik veiledning like gjerne kan føre til avsporing og feil avgjørelse fordi veilednin-

gen ikke makter å fange opp de særlige forholdene i den enkelte situasjonen.

Et vedtak der skyss blir avslått kan av parten påklages til fylkesmannen. Hvis fylkesmannen i en slik situasjon omgjør vedtaket, er selvsagt kommunen rettslig forpliktet til å følge fylkesmannens vedtak.

SPØRSMÅL NR. 85

Innlevert 19. oktober 2004 av stortingsrepresentant Morten Høglund

Besvart 28. oktober 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Ifølge oppslag i Romerikes Blad den 19. oktober i år så krever nå Luftfartstilsynet 500 kr i gebyr fra flyplassansatte som må ha adgangskort for å komme seg på jobben på Gardermoen. Det er svært usikkert om de ansattes arbeidsgivere vil dekke et slikt gebyr.

Mener statsråden at det er rimelig å belaste de ansatte med et gebyr for adgangskort de trenger for å komme på jobb, og vil statsråden foreta seg noe for å fjerne dette gebyret?»

BEGRUNNELSE:

Gebyret ble innført 1. oktober i år, når den samme tjenesten ble utført av Avinor så var det ikke gebyr. Når man ikke har fått avklart om det er den ansatte selv eller f.eks. flyselskapene som skal ta regningen så skaper dette usikkerhet og misnøye blant de ansatte på Gardermoen. I stor grad så er det de ansatte selv som tar mye av det arbeid som må gjøres, f.eks. må de selv skaffe vandelsattest fra politiet. Ethvert nytt gebyr vil møte motstand, men dette gebyret virker nærmest som en ekstra belastning fordi man tilfeldigvis har en jobb der sikkerhetsnivået er høyere enn på de fleste arbeidsplasser.

Svar:

Det ble ved etableringen av Luftfartstilsynet lagt til grunn at tilsynet i prinsippet skal være selvfinansierende, jf. St.meld. nr. 38 (1996-97) Norsk luftfartsplan 1998-2007, jf. Innst. S. nr. 228 (1996-97). Videre er det i St.prp. nr. 66 (1998-99) Om tilsyn og myndighet i luftfarten og om tilknytningsform for Luftfartsverket, jf. Innst. S. nr. 226 (1998-99), beskrevet at Luftfartstilsynet i utgangspunktet skal dek-

ke sine kostnader ved tilsynsvirksomhet ved brukerbaserte gebyrer. Ved fastsettelse av gebyrene gjelder i første rekke prinsippet om full kostnadsdekning av tilsynsvirksomheten forbundet med den enkelte gruppen av aktører eller tilsynsobjektet.

Luftfartstilsynet fikk delegert myndighet til å gjennomføre vandelskontroll av personell på flyplasser og lufthavner 1. oktober d.å. Gebyr for vandelskontroll er ikke et gebyr for adgang til lufthavner, men et gebyr som skal dekke Luftfartstilsynets arbeid ved vandelskontrollen.

Gjennomføringen av vandelskontroll innebærer blant annet en konkret, individuell vurdering av denne i forhold til bestemmelsene i forskrift av 30. april 2004 nr. 715 om forebygging av anslag mot sikkerheten i luftfarten.

For Luftfartstilsynets vurdering, samt inndekning av indirekte kostnader, er gebyret satt 500 kr. Alle gebyrer fra Luftfartstilsynet belastes det aktuelle tilsynsobjektet. Det er en rekke gebyrer som belastes rettighetsinnehaver direkte, selv om rettighetsinnehaver er en enkeltperson. Eksempler på dette kan være sertifikatgebyrer, eller i dette tilfellet vandelskontroll. Hvordan kostnaden ordnes mellom arbeidstaker og arbeidsgiver er etter min vurdering et internt forhold i vedkommende virksomhet. Etter mitt skjønn vil det være urimelig at dette gebyret skal dekkes av arbeidstakerne personlig. Avinor vil dekke denne kostnaden for sine ansatte, både ved fornyelse av adgangskort (hvert 5 år) og ved nyansettelser.

Jeg anser Luftfartstilsynets vandelskontroll i forbindelse med utstedelse av adgangskort som en reell kostnad for tilsynet. At det kreves et gebyr for dette arbeidet, er etter min vurdering et skritt i retning av å nå prinsippet om full kostnadsdekning av tilsynsvirksomheten.

SPØRSMÅL NR. 86**Innlevert 20. oktober 2004 av stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen****Besvart 1. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Norsk interesseforening for Enucleerte (NIFE) oppgir at de får ulik behandling både på sykehus og ved trygdekontorene. Når de skal ha øyeprotese får de ved noen sykehus kun tilbud om glassøye, ved andre kan de også få plastøye. Ved noen sykehus må de betale for inngrepet, for så å måtte søke trygdekontoret om refusjon. Ved andre sykehus slipper de dette.

Kan statsråden bidra til at behandlingstilbudet og dekning av utgifter blir like uansett hvor i landet en bor?»

Svar:

Hovedoppgaven for sykehusene er å levere tjenester med god kvalitet, og tjenester som er i samsvar med de overordnede målene i helsepolitikken. Likeverdig tilgang innebærer at alle skal gis tilgang til viktige helsetjenester, uavhengig av bosted, økonomi, religion, etnisk tilhørighet og sosiale forhold. Dette innebærer at brukere som har behov for øyeprotoser skal ha tilgang til dette i tråd med de overordnede verdier. Valg av behandlingsalternativer med tilhørende innsatsfaktorer må imidlertid avgjøres med utgangspunkt i pasientens situasjon, det vil si på basis av faglige medisinske vurderinger og/eller

retningslinjer. Dette vil i prinsippet også gjelde for valg av ulike øyeprotoser.

Den medisinske utviklingen er i kontinuerlig utvikling. Flere faglige støttesystemer for å sikre en fagutvikling i sykehusene er under oppbygging. Dette gjelder f.eks. kvalitetsregistre der resultatene fra ulike behandlingsformer registreres systematisk. Videre er Sosial- og helsedirektoratet tillagt ansvaret for å utvikle faglige retningslinjer for å understøtte sykehusenes pasientbehandling. Denne type systemer vil også bidra til fagutviklingen ved sykehusenes øyeavdelinger. Hvor spesifikke faglige retningslinjer bør være, er en vurdering som bør foretas av de faglige miljøene som Sosial- og helsedirektoratet har et overordnet ansvar for å koordinere.

Når det gjelder refusjon fra folketrygden, gis det stønad til øyeprotese etter folketrygdloven § 10-7 bokstav i. Folketrygden skal også kunne dekke utgifter til dyrere øyeprotese av plastikk dersom der foreligger rekvisisjon fra øyelege ved sykehus. Dersom dette praktiseres ulikt ved trygdekontorene, er det uheldig. Jeg har avtalt med arbeids- og sosialministeren at Rikstrygdeverket skal presisere regelverket overfor trygdekontorene og helseforetakene, slik at oppgjørsordningene håndteres med minst mulig besvær for brukerne.

SPØRSMÅL NR. 87**Innlevert 20. oktober 2004 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen****Besvart 25. oktober 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Den 12. juli 2003 blei en mann fra Skjåk drept under et besøk i Praha. Jeg viser til tidligere spørsmål og svar vedrørende etterforskningen i denne saken. Nå gjelder det de etterlattes rett til voldsoffererstatning. Etter opplysninger jeg har fått, får ikke familien voldsoffererstatning pga. at drapet skjedde i utlandet.

Vil justisministeren ta et initiativ for at familien kan få sin rettmessige voldsoffererstatning?»

BEGRUNNELSE:

Jeg vil takke justisministeren for tidligere oppfølging og svar i denne saken.

Hvis det er slik at de etterlatte ikke har rett på voldsoffererstatning, er dette etter mitt syn både ubarmhjertig og urettferdig. Det er derfor behov for at departementet går inn i denne saken med sikte på å gi familien erstatning og ser på lov og regelverk for erstatning med utgangspunkt i denne saken.

Her bør det vurderes om ikke den norske stat bør ta et ansvar for å gi erstatning og dermed ha et regresskrav mot det landet forbrytelsen begås i.

Svar:

Voldsoffererstatning ytes som hovedregel bare dersom den skadevoldende handling har funnet sted her i landet. For å tilkjenne erstatning når den skadevoldende handling har skjedd i utlandet, må det foreligge "særlige grunner".

Rettskrav på erstatning har man kun når den skadevoldende handlingen har skjedd her i riket. Ved straffbare handlinger i utlandet, foretar erstatningsmyndighetene en skjønnsmessig vurdering av om det foreligger særlige grunner for å tilkjenne erstatning. Det er Kontoret for voldsoffererstatning, med Erstatningsnemnda for voldsofre som klageinstans, som i det konkrete tilfellet avgjør om slike særlige grunner foreligger.

Ved denne vurderingen har Erstatningsnemnda for voldsofre i sin praksis blant annet lagt vekt på om det landet der den skadevoldende handling har skjedd har en tilsvarende erstatningsordning, skadens alvor, om den skadelidte har tilknytning til norsk miljø og om utlandsoppholdet var av lengre eller kortere varighet. Nemnda har forutsatt at man primært skal

søke å få erstattet sitt tap i det land der den skadevoldende handling har skjedd, jf. forarbeidene til voldsoffererstatningsloven (Ot.prp. nr. 4 (2000-2001) side 8). Voldsoffererstatningsloven har ikke endret rettsstillingen på dette punktet.

Tsjekkia er tilsluttet Den europeiske konvensjon om 24. november 1983 om erstatning til voldsofre. Konvensjonen oppstiller en forpliktelse for statene til å etablere en voldsoffererstatningsordning. Den oppstiller visse minimumskrav, men overlater til den enkelte stat å utforme den nærmere erstatningsordningen.

Kontoret for voldsoffererstatning og Erstatningsnemnda for voldsofre har en uavhengig stilling i forhold til Justisdepartementet. Jeg kan derfor ikke påvirke avgjørelsene i enkeltsaker.

Som kjent er Justisdepartementet i gang med å evaluere voldsoffererstatningsloven, og våren 2005 vil Regjeringen fremme en odelstingsproposisjon for Stortinget med forslag om endringer i voldsoffererstatningsloven. Lovens geografiske virkeområde vil være ett av punktene som vil bli vurdert nærmere.

SPØRSMÅL NR. 88

Innlevert 20. oktober 2004 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 26. oktober 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Har statsråden oversikt over hvor mange prostituerte kvinner som i løpet av det siste året er blitt pågrepet, fengslet og/eller utsendt av landet som en følge av manglende/falske papirer, og hvis ikke; vil han ta initiativ til en slik registrering for framtida?»

BEGRUNNELSE:

Den siste tida er det framkommet opplysninger via media som tyder på at mange kvinner som prostituerer seg i Norge pågripes og sendes ut av landet. Noen har også blitt fengslet og noen er holdt i transittmottak under uverdige forhold. Dette har Norge blitt kritisert for av bl.a. OSSEs spesialutsending, Helga Konrad, som i et intervju i Dagsavisen, uttalte følgende: - Jeg vet at Norge forsøker å sende de prostituerte dit de kom fra. Å sende en prostituert tilbake, betyr bare at et annet land i Europa får problemer. Halvparten av dem kommer imidlertid tilbake, og enda flere følger etter. Slik bidrar utsendelse til å forverre handelen med mennesker.

Svar:

Som representanten selv har påpekt (Dagbladet 21. oktober) finnes det ingen statistikk over kvinner i prostitusjon som blir fengslet eller utvist fra Norge. Årsaken til dette er at prostitusjon ikke er straffbart. Det er imidlertid mulig ut fra en manuell telling i registrene for saker i utlendingsforvaltningen (DUF) som administreres av KRD/UDI, og i politiets straffesaksregister (BL), å skaffe statistikk på de omtalte områdene. Dette vil være svært ressurs- og tidkrevende.

Når politiet møter personer som mistenkes for ikke å ha lovlig opphold i landet legges utlendingslovens bestemmelser til grunn. Politiet forsøker å danne seg et helhetlig bilde av personen og hensikten med vedkommendes opphold i Norge. Det er i denne sammenheng aktuelt å vurdere om personen kan være offer for menneskehandel. Det vises til rundskriv fra Utlendingsdirektoratet 2004-019 "Utsatt utreisefrist ved bort- og utvisningsvedtak for personer som antas å være offer for menneskehandel (reflek-

sjonsperiode)" som er gjort kjent i alle politidistrikt. Politidirektoratet har vært i kontakt med Oslo politidistrikt som har opplyst at retningslinjene i rundskrivet har blitt benyttet i flere saker.

Ved pågripelser og fengslinger på grunn av manglende/falske papirer, skjer dette med grunnlag i utlendingslovens bestemmelser. I forberedelsene, frem til beslutning om fremstilling for fengsling eller uttransportering blir tatt, blir alle sider av saken vurdert. Dersom det avdekkes at vedkommende er offer for menneskehandel, jf. definisjon i straffeloven § 224, vil dette bli vektlagt i politiets vurdering ut fra bestemmelsene i UDIs rundskriv.

Jeg har gitt arbeidet for å bekjempe menneskehandel høy prioritet, og Justisdepartementet arbeider systematisk med å finne gode løsninger på de dilemma og utfordringene vi står overfor i denne kampen. Vi arbeider blant annet med å forbedre politi- og påtalemyndighetenes kunnskap om menneskehandel på slik at alle forhold i en sak blir ivarettatt og at vi kan avdekke organisert kriminalitet og bakmannsapparatet, samtidig som ofre for menneskehandel får den hjelp og støtte de har krav på i henhold til nasjonale og internasjonale forpliktelser.

Iverksetting av handlingsplanen mot handel med kvinner og barn har ført til at dette rammeverket nå er på plass. Vi har innført en refleksjonsperiode på 45 dager for mulige ofre for menneskehandel som ikke har lovlig opphold i Norge. Ofre for menneskehandel kan også få innvilget midlertidig oppholdstillatelse og arbeidstillatelse. I tillegg kan ofre for menneskehandel få innvilget asyl eller opphold på humanitært grunnlag. I samarbeid med organisasjoner som er aktive på dette feltet, har vi identifisert trygge oppholdssteder. Eksempelvis har 15 mulige ofre for menneskehandel i Oslo benyttet seg av dette tilbudet, og 3 personer har fått innvilget asyl.

Hittil er det få mulige ofre som har benyttet seg av de tiltakene som er iverksatt. Årsakene til dette kan være mange. Jeg tror at flere ofre for menneskehandel vil få tilgang til bistand og beskyttelsestiltak når de får informasjon og tillitt til at tjenesteapparatet faktisk kan hjelpe dem. Dette krever at hele tjenesteapparatet har kunnskap om menneskehandel problematikken og vet om de tilbudene som faktisk eksisterer. I tillegg må tjenesteapparatet opptre med innsikt og respekt i møte med et mulig offer for menneskehandel. For å heve kompetansen og styrke det tverrfaglige samarbeidet mellom ulike myndighetsorganer og organisasjoner har vi til nå gjort følgende:

Vi har opprettet et pilotprosjekt i Oslo for å bedre det praktiske samarbeidet om oppfølging av ofre for menneskehandel. I dette prosjektet har Grünerløkka sosialsenter fått ansvar for den sosialfaglige oppfølgingen i hver sak. Grünerløkka sosialsenter deltar i et tverrfaglig samarbeidsforum som består av representanter fra politiet, utlendingsmyndighetene, helsetjenestene, barnevernstjenestene og organisasjoner, som er aktive å dette feltet. Tilbakemeldingene på dette prosjektet har vært svært positive.

Vi har også opprettet en arbeidsgruppe som består av representanter for myndighetene og organisasjonene som ser på hvordan vi best mulig kan nå ut med målrettet informasjon til mulige ofre. I tillegg arbeider en annen tverrfaglig arbeidsgruppe med å utarbeide retningslinjer for hele tjenesteapparatet. En av oppgavene som søkes løst her er hvordan vi kan identifisere mulige ofre, og slik se på gråsonen og eventuelle grenseganger mellom forskjellene på et mulig "offer for menneskehandel" og en "ulovlig innvandrer", et "offer for menneskehandel" og en "utenlandsk kvinne i prostitusjon". Vi ønsker slik å sørge for at det er en bevissthet i hele tjenesteapparatet om de ulike vurderinger som må tas når en står ovenfor et mulig offer for menneskehandel. Dette kan også være et hjelpemiddel for politiet når de møter en utenlandsk kvinne i prostitusjon som mangler eller har falske papirer.

Det finnes dessverre ingen lettvinte løsninger for å bekjempe menneskehandel. Vi står ovenfor mange dilemmaer, som krever innsikt, kunnskap og respekt. Vi bør heller ikke glemme at dette er en problematikk som relativt få hadde fokus på, og ikke minst erfaring med, før handlingsplanen ble lansert i 2003. Vi har nå skaffet oss erfaring og mer kunnskap. Regjeringen har derfor bedt den interdepartementale arbeidsgruppen for Handlingsplanen mot handel med kvinner og barn om å utarbeide et forslag til fornyet innsats for å bekjempe menneskehandel. Resultatet av dette arbeidet vil legges frem til våren. Et av tiltakene vil fokusere på hvordan vi kan utarbeide og vedlikeholde et informasjonssystem som innhenter erfaringer fra det offentlige og frivillige tjenesteapparatet. Dette skal muliggjøre datainnsamling, aggregering og analyse av det totale bildet av menneskehandel i Norge, samtidig som det tar hensyn til personvern og taushetsplikt. Jeg tror at dette vil være et mer offensivt og hensiktsmessig tiltak enn å registrere kvinner i prostitusjon som blir pågrepet, fengslet og/eller sendt ut av Norge som følge av manglende eller falske papirer.

SPØRSMÅL NR. 89**Innlevert 20. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik****Besvart 27. oktober 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til et regelverk som sikrer at resirkulert asfalt blir analysert for farlige miljøgifter og sørge for å stoppe spredningen av disse gjennom svevestøv fra steinmaterialene i asfalten?»

BEGRUNNELSE:

Adresseavisen skriver 20. oktober 2004 om giftig asfalt i Elgesetergaten i Trondheim. I oppslaget uttaler programleder Peer-Richard Neeb i Norges Geologiske Undersøkelser (NGU) at:

- Det er i dag ingen regler som sikrer at asfalten blir analysert for miljøgifter. Det bør det gjøres noe med, presiserer han.

NGU mener å ha avdekket at det er en sammenheng mellom svevestøvproblemet i Elgesetergaten i Trondheim og steinmaterialet som er benyttet i asfalten. Blant annet har NGU avdekket spor av PCB i asfalten.

Svar:

Miljøverndepartementet har med hjemmel i produktkontrollloven forbudt eller strengt regulert en rekke miljø- og helsefarlige kjemikalier, blant annet er all ny bruk av stoffet PCB forbudt. Det er ikke stilt spesifikke krav til gjenvinning av asfalt, men produktkontrollloven inneholder blant annet en generell aktsomhetsplikt som også gjelder gjenvunnede produkter. Det følger bl.a. av aktsomhetsplikten at produsent av et produkt som inneholder farlige stoffer må vurdere om produktet er miljømessig forsvarlig ved den planlagte bruken.

Asfalt som legges på vegene i Norge er i utgangspunktet laget av naturrene produkter. Den skal ikke inneholde miljøgifter. Det er også krav om deklarasjon på de stoffene som brukes når en produserer asfalt. Likevel foretar Statens vegvesen i tillegg egne undersøkelser for å oppspore mulige forekomster av

tjærestoffer og PAH. I enkelttilfeller er det funnet slike stoffer i 30-40 år gammel resirkulert asfalt.

Når Norges Geologiske Undersøkelser finner spor etter PCB i asfalten i Elgesetergaten er dette urovekkende. Vegen der asfaltprøven er tatt fra, hadde vært trafikkert i vel 9 måneder. De mest sannsynlige PCB-kildene er derfor søl fra biler, avgasser, atmosfærisk nedfall og tilsig fra tiliggende bygninger. Mengden PCB som ble funnet ligger på nivå med bakgrunnsverdiene i Norge, og nivået ligger under normverdien for følsom arealbruk (10 µg/kg), som ved overskridelse skal utløse en stedsspesifikk risikovurdering.

Selv om PCB i produkter ble forbudt i 1980 finnes det fortsatt maling, fugemasse m.m. som inneholder PCB, og dette kan være en kilde til at små mengder avsettes i grunnen, blant annet i asfalt.

Statens vegvesen har vegnormaler eller regler for bygging og vedlikehold av vegdekker. Der stilles det krav til at grenseverdier med hensyn til miljøet overholdes. Gammel asfalt som freses opp blir gjenbrukt. Dette gir en miljøgevinst i form av mindre avfall og mindre behov for nye masser. I tillegg reduseres behovet for massetransport. Men eventuelle forurensninger i resirkulert asfalten vil da kunne gå inn i den nye asfalten.

I henhold til dagens regler blir resirkulert asfalt hvor det blir funnet tjærestoffer og PAH håndtert særskilt for å unngå miljøskader. Funn av spor etter PCB i asfalten i Elgesetergaten tilsier at gjenvunnet gammel asfalt også bør undersøkes for PCB. Statens vegvesen vil som følge av dette gjennomføre rettet prøvetaking etter PCB ved mistanke, samt stikkprøver av asfalt fra flere steder i landet. Dersom kartleggingen avdekker dette som et problem, vil supplerende regler for prøvetaking og håndtering av PCB-holdig asfalt innarbeides i vegnormalen, ikke minst for å sikre at miljøgifter ikke spres sammen med svevestøv fra asfalten.

SPØRSMÅL NR. 90**Innlevert 21. oktober 2004 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem****Besvart 1. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Ekspertene i Nasjonalt Folkehelseinstitutt har anbefalt at alle barn skal få tilbud om vaksine mot hjernehinnebetennelse. De anbefaler også kikhostevaksine for barn i 6-årsalderen. Helse- og omsorgsdepartementet har så langt ikke tatt hensyn til disse faglige rådene.

Vil statsråden sørge for at disse faglige rådene blir fulgt opp?»

BEGRUNNELSE:

Ovennevnte sykdommer kan føre til død eller alvorlige lidelser. Statssekretær Elisabeth Aspaker uttalte på Dagsrevyen den 15. oktober 2004 at kikhostevaksinen ikke hadde nådd opp i prioriteringen så langt, og at vaksinen mot hjernehinnebetennelse var så ny at det ikke var vurdert ennå.

Svar:*Pneumokokkvaksine*

Pneumokokkvaksine som er en vaksine mot blant annet hjernehinnebetennelse, er for spedbarn innført i Amerika som ett av få land i verden. Det er ingen europeiske land som har innført vaksinen i barnevaksinasjonsprogrammene sine, men Frankrike gir et slikt tilbud til barn i særlige tilfelle. Vaksinen er dyr og vil alene koste like mye som hele Barnevaksinasjonsprogrammet i Norge, ca. 60 mill. kr.

I Norge er det ca. 60 tilfeller pr. år av hjernehinnebetennelse eller annen alvorlig systemisk sykdom forårsaket av pneumokokker hos barn under 2 år. Mortaliteten er på ca. 5 pst. Det er en alvorlig sykdom for de som rammes. Forskjellige utenlandske undersøkelser har vist at pneumokokker i tillegg til å forårsake alvorlige, systemiske infeksjoner også er årsak

til mange tilfeller av lungebetennelser og ørebetennelser hos småbarn.

En ekspertgruppe i Norge med representanter fra relevante institusjoner utreder for tiden en kostnad-/nytteanalyse av en pneumokokkvaksine i Norge. Det er også naturlig å se hen til hva de andre europeiske landene gjør på dette området. Departementet vil komme tilbake til saken når ekspertgruppens analyse foreligger.

Kikhoste

Det forekommer anslagsvis 2-3 000 tilfeller av kikhoste hvert år i Norge. Blant annet var det et epidemisk utbrudd av sykdommen i Rogaland tidligere i år. Det er ikke meldt om dødsfall eller alvorlige vedvarende komplikasjoner etter sykdommen de siste årene. Ungdom og voksne kan imidlertid bli alvorlig angrepet og de kan ha pustebesvær og hoste samt brekninger og vekttap i lang tid etter sykdomsforløpet med påfølgende sykemeldinger. Eldre barn og voksne kan imidlertid fungere som reservoar for smitte av spedbarn. De fleste innleggelser på sykehus er av spedbarn som pga. alder eller andre forhold ikke er tilstrekkelig vaksinert.

Vaksine mot kikhoste inngår i Barnevaksinasjonsprogrammet som en del av tilbudet om gratis vaksine for spedbarn. Det er grunnlag for å si at programmet gir god dekning opp til førskolealder, men kikhostekomponenten viser avtagende immunitet med alderen. Det har til nå ikke vært mulig å prioritere midler til finansiering av en oppfriskningsdose ved skolestart innenfor rammen av Barnevaksinasjonsprogrammet. Helse- og omsorgsdepartementet har fulgt utviklingen nøye og har vært i løpende kontakt med Folkehelseinstituttet for å vurdere behovet for tiltak. På bakgrunn av epidemiske utbrudd i den senere tid bør innføring av en såkalt oppfriskningsdose mot kikhoste ha høy prioritet i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 91**Innlevert 21. oktober 2004 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 1. november 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Forsvaret ved Skifte Eiendom og flere offentlige og private samarbeidspartnere har presentert et forslag til etterbruk av Lahaugmoen militærleir. I et slikt "Senter for sikkerhet, beredskap og redning" inngår øvingsområder for politiet, base for politihelikopteret og arealer for Sivilforsvaret.

Er justisministeren kjent med disse planene, hvordan vurderer han dem, og stiller han seg positiv til å få realisert planene?»

BEGRUNNELSE:

Etter at det ble vedtatt at Forsvarets sanitetsregiment ikke lenger skulle være lokalisert til Lahaugmoen i Skedsmo, har Forsvaret ved Skifte Eiendom arbeidet med etterbruken av disse arealene. Skifte Eiendom har sammen med offentlige og private samarbeidspartnere lagt fram et forslag om at det etableres et "Senter for sikkerhet, beredskap og redning" på Lahaugmoen.

Et slikt senter vil inneholde trenings- og øvingsarealer for politikamrene i Oslo og Akershus, for

Heimevernet, for avdelinger i Forsvaret, for Sivilforsvaret og for brannvesenene på Romerike og i Oslo. I tillegg vil det kunne opprettes base for politihelikopteret der.

Det vil også bli lokalisert virksomhet fra næringsliv og frivillige organisasjoner innenfor sikkerhet, beredskap og redning i et slikt senter.

Skal en lykkes med å få etablert et slikt senter på Lahaugmoen, må politi- og justismyndighetene relativt raskt signalisere interesse. Hvis ikke blir Lahaugmoen solgt i tråd med gjeldene avhendingsinstruks for tidligere forsvarseiendommer.

Svar:

Skifte Eiendom har fremmet forslag overfor Justisdepartementet om anvendelse av Lahaugmoen leir til diverse justisformål. Jeg er derfor godt kjent med dette, og vil i samråd med berørte direktorater under Justisdepartementet i løpet av kort tid ta stilling til om noen av de forslagene som Skifte Eiendom har lagt fram er aktuelle å gå videre med. Jeg kan ikke gi ytterligere kommentarer på dette tidspunktet.

SPØRSMÅL NR. 92**Innlevert 21. oktober 2004 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen****Besvart 27. oktober 2004 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Hva er Regjeringas posisjon i forhold til årets NAC-resolusjon og kommer en til å støtte den ved voteringa?»

BEGRUNNELSE:

Kampen mot spredning av masseødeleggelsesvåpen, herunder atomvåpen, er en viktig oppgave for det internasjonale samfunnet og inngår som en integrert del av norsk sikkerhets- og utenrikspolitikk. I 1995 ble ikke-spredningsavtalen forlenget på ubestemt tid med et sett av prinsipper og målsettinger for kjernefysisk nedrustning og ikke-spredning. Et enstemmig sluttdokument fra tilsynskonferansen i 2000

gikk inn for 13 skritt for full atomnedrustning. Mangelen på fremdrift er bekymringsfull.

Atomvåpenmotstandere over hele verden er i disse dager svært opptatt av avstemningen i FNs førstekomité over den såkalte NAC-resolusjonen "Frem mot en atomvåpenfri verden: Fremskynd gjennomføringen av forpliktelsene til atomnedrustning". Et utkast til resolusjon er lagt fram av New Agenda Coalition (NAC); en gruppe av land som kjemper for framgang i arbeidet med atomnedrustning. NAC-resolusjonen i år er et samlende og fortvilet forsøk på å få ikke-spredningsprosessen tilbake på de skinnene som enstemmig ble lagt på den forrige Tilsynskonferansen i 2000 og som ble fulgt opp av en enstemmig NAC-resolusjon samme høst.

Signalene som gis i forbindelse med denne avstemningen vil ha avgjørende betydning for utfallet av Tilsynskonferansen for Ikke-spredningsavtalen i 2005, som står i fare for å bryte sammen. På det siste forberedende møte for Tilsynskonferansen i vår ble ingenting av betydning oppnådd og faren for spredning av atomvåpen både til nye stater og etablerte terroristgrupper er overhengende.

Under NAC-avstemningen i fjor avsto Norge sammen med 37 andre land (for det meste NATO-land og søkerland til alliansen). 121 land stemte for (inkludert atomvåpenstaten Kina og NATO-landet Canada), mens de 6 atomvåpenstatene USA, Storbritannia, Frankrike, India, Pakistan og Israel stemte mot.

Utenrikskomiteens leder, Thorbjørn Jagland, har i en kronikk i Aftenposten 6. oktober argumentert for at Regjeringen må støtte årets NAC-resolusjon. Det samme gjør Komiteen for internasjonale spørsmål i Den norske kirke.

Svar:

Kampen mot spredning av masseødeleggelsesvåpen, herunder kjernevåpen, er en sentral oppgave for det internasjonale samfunnet - også i fremtiden. Det-

te arbeidet skjer i flere fora. Det er gledelig at FNs Sikkerhetsråd vedtok en klar resolusjon (1540) mot spredning av masseødeleggelsesvåpen sist vår.

Det er viktig å støtte opp om og ytterligere styrke de globale nedrustnings- og ikke-spredningsavtalene, inkl. avtalen om ikke-spredning av kjernevåpen (NPT). NPT vedtok på sin tilsynskonferanse i 2000 omfattende nedrustningsforpliktelser. Gjennomføringen av disse forpliktelsene har imidlertid ikke gått så raskt som ønskelig.

NPTs tilsynskonferanse i 2005 vil være viktig. I den forberedende prosessen er det betydelig avstand mellom kjernevåpenstater og toneangivende land i Den alliansefrie bevegelsen. Det er en utfordring å bygge bro mellom disse fløyene.

Norge tilhører kretsen av land som arbeider for å finne samlende løsninger. Årets resolusjonsutkast fra landene i New Agenda Coalition (NAC) legger opp til en samlende tilnærming. Vi tar derfor fra norsk side sikte på å stemme for denne resolusjonen i år. Jeg påpekte dette under Stortingets møte 26. oktober d.å. i forbindelse med ordskiftet under behandlingen av samarbeidet i NATO i 2003. Resolusjonen vil være et konstruktivt bidrag til forberedelsene av tilsynskonferansen neste år.

SPØRSMÅL NR. 93

Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Kristin Halvorsen

Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dævøy

Spørsmål:

«Hva er gjort konkret for å kartlegge den kunnskapsmangel som eksisterer i Norge i dag når det gjelder lesbiske og homofiles situasjon, og hva er videre gjort for å følge opp St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet når det gjelder forskning på dagens situasjon for lesbiske og homofile?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med St.meld. nr. 25 (2000-2001) og behandlingen av denne i Stortinget, ble det fremlagt en lang rekke tiltak som skulle følges opp for på ulike måter styrke lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet og samtidig gi større synlighet til ulike problemstillinger hvor man mangler god dokumentasjon.

Av konkrete tiltak som skulle iverksettes, gjaldt en rekke av dem forskning på ulike områder. På den bakgrunn er det viktig å få vite hvilke konkrete forskningstiltak som er igangsatt for å kartlegge lesbiske og homofiles historie, og med den også historisk forskning på psykiatri, kirke og domsstolene. Dette var et av de helt konkrete tiltakene som både meldingen og innstillingen nevnte.

I tillegg er det interessant å få vite hva som konkret er gjort i forhold til å iverksette forskning med fokus på ressurser og mangfold hos lesbiske og homofile, samt styrking av forskning om lesbiske og homofile i arbeidslivet.

Det er ønskelig å få informasjon om konkret iverksatt forskning, hvem som utfører forskningsopdragene og hvilke midler som er bevilget.

Svar:

Følgende forskning foregår under programmet Kjønnforskning: kunnskap, grenser, endring i Norges forskningsråd med øremerkede midler fra Barne- og familiedepartementet:

- "Homoseksualitetens vilkår og ytringsformer i Norge 1920 til 1980"

Prosjektansvarlig: Liv Finstad, Institutt for kriminologi og retts sosiologi, Universitetet i Oslo

Medarbeider: Hans W. Kristiansen, Institutt for kriminologi og retts sosiologi, Universitetet i Oslo

Prosjektperiode: 1. februar 2003 - 31. januar 2006

Støttebeløp: 1 500 000 kr

Dette prosjektet fikk bevilgning etter utlysning fra Norges forskningsråd om "Skisser til lesbiske og homofiles historie i Norge".

- "Skeive strategier i idretten: Betydningen av synlig brudd på heteroseksuell praksis i en offentlig kontekst"

Prosjektansvarlig: Heidi Birgitte Eng, Norges idrettshøgskole

Prosjektperiode: 1. august 2003 - 30. april 2007

Støttebeløp: 1 988 000 kr

- "Samliv og seksualitet i ungdomsskolen. En studie av hvordan hetero- og homoseksualitet framstilles i undervisning"

Prosjektansvarlig: Åse Røthing, Senter for kvinne- og kjønnforskning, Universitetet i Oslo

Støttebeløp: 1 286 000 kr

Prosjektperiode: 1. mars 2003 - 31. desember 2005

- "Transseksualitet - mellom kropp, kjønn og seksualiteter. Kulturanalytiske perspektiver på kjønn-sambivalens"

Prosjektansvarlig: Tone Hellesund, Institutt for kulturstudier og kunsthistorie, Universitetet i Bergen

Medarbeider: Tor Folgerø, Institutt for kulturstudier og kunsthistorie, Universitetet i Bergen

Støttebeløp: 1 605 000 kr

Prosjektperiode: 1. februar 2003 - 31. januar 2006

- "Nettverk for forskning om homoseksualitet"

Prosjektansvarlig: Turid Eikvam, Institutt for kriminologi og retts sosiologi, Universitetet i Oslo

Medarbeider: Marianne Cecilie Brantsæter, Institutt for kriminologi og retts sosiologi, Universitetet i Oslo, Hans W. Kristiansen, Institutt for kriminologi og retts sosiologi, Universitetet i Oslo, Øystein Rian, Historisk institutt, Universitetet i Oslo

Prosjektperiode: 1. april 2002 - 31. desember 2004

Støttebeløp: 325 000 kr

Andre beslektede prosjekter under Kjønnforskingsprogrammet:

- "Når heteroseksualiteten må forklare seg"

Prosjektansvarlig: Trine Annfelt, Senter for kvinneforskning, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Prosjektperiode: 1. september 2002 - 15. august 2006

Støttebeløp: 3 956 000 kr

- "Den skeive vendingen. Destabiliserende trender og praksiser relatert til kjønn og seksualitet i kultur og forskning"

Prosjektleder: Wencke Mühleisen, Universitetet i Oslo

Prosjektperiode: 2004 - 2007

Under Program for velferdsforskning:

- "Den kollektive refleksivitetens bakside? Unge homofile og selvmord".

Prosjektleder: Tone Hellesund

Prosjektperiode: 2001 - 2004

Ferdigstilt:

NOVA-rapport 14/03: "Lesbiske og homofile med innvandrerbakgrunn"

En pilotundersøkelse av Bera Ulstein Moseng (midler fra Kommunal- og regionaldepartementet).

SPØRSMÅL NR. 94**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dāvøy****Spørsmål:**

«Hva ble gjort for å innarbeide kunnskap om situasjonen for lesbiske og homofile som del av formidlingsstrategien i det treårige prosjektet som fulgte opp handlingsplanen mot selvmord, hvilke spesielle tiltak er iverksatt innenfor rammene av oppfølgingsprosjektet, og er det utformet noen konkrete forskningsprosjekt i samarbeid med aktuelle miljøer?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 25 (2000-2001) samt resultatene av NOVA-rapporten om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet fra 1999, var et av de mest oppsiktsvekkende funnene overrepresentasjonen blant unge lesbiske og homofile når det gjelder selvmord.

Når det gjelder selvmordsforsøk, viser NOVA-undersøkelsen at 16 pst. av mennene og 20 pst. av kvinnene har prøvd å ta sitt eget liv en eller flere ganger i løpet av livet. Tilsvarende tall for aldersgruppen 16-24 år er 27 pst. for mennene og 25 pst. for kvinnene. I tillegg viser rapporten at selvmordstanker forekommer 7 ganger oftere hos unge lesbiske og homofile enn hos befolkningen generelt.

I stortingsmeldingen, under punktet konkrete tiltak på dette feltet, henvises det til handlingsplanen mot selvmord som ble avsluttet ved utgangen av 1999 samt et nytt 3-årig oppfølgingsprosjekt som ble etablert 1. januar 2000. Det påpekes i stortingsmeldingen at det vil bli satt inn spesielle tiltak overfor lesbiske og homofile innenfor rammene av dette oppfølgingsprosjektet.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Helse- og omsorgsdepartementet som opplyser følgende:

"Det er gjennomført flere informasjons-, kunnskaps- og kompetansetiltak knyttet til selvmord blant lesbiske og homofile. Disse er i stor grad finansiert med midler til selvmordsforebyggende arbeid over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett.

Som oppfølging av NOVAs rapport igangsatte Kirkens SOS og Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH) et samarbeid om å få utredet selvmordsforebyggende strategier for homofile, lesbiske og bifile. Utredningen ble ferdigstilt ved årsskiftet 2002/2003. Kirkens SOS og LLH har drøftet rapporten med Sosial- og helsedirektoratet og det er enighet om at strategiene som ble utviklet er gode og i stor grad skal følges opp i organisasjonenes videre arbeid. I tillegg til dette er flere avgrensede prosjekter rettet mot opplæringsaktiviteter og informasjonsarbeid gjennomført. Temaet selvmordsforebyggende arbeid blant homofile og lesbiske er satt på dagsorden på nettverkskonferanser i flere regioner, i tillegg til artikkelstoff i "Suicidologi" som utgis av Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging ved Universitetet i Oslo (SSFF). Seksjonen har ansvaret for den norske delen av CASE-studien (Europeisk multisenter studie om villet egenskade blant ungdom). Den norske delen inneholder en modul om unges holdninger til homofili og om deres eventuelle problemer i forhold til egen seksuell legning.

Prosjektet "Tiltak mot selvmord" ble avsluttet i 2002, men midlene til det selvmordsforebyggende arbeid er videreført i de enkelte helseregioner. De regionale miljøene er imidlertid små og sårbare. Arbeidet skal styrkes ved at det etableres regionale ressursmiljøer for selvmordsforebygging, vold og traumatisk stress. Dette er omtalt i St.prp.nr.1 (2004-2005) for Helse- og omsorgsdepartementet. Et mål er at disse skal kunne drive målrettet kompetanse- utvikling og veiledning overfor hjelpeapparatet, inklusive psykisk helsevern.

Et viktig arbeid gjøres også av Homofiles ungdomstelefon. De driver støtte- og opplysningsarbeid for unge homofile og lesbiske og har mottatt om lag 280 000 kr i støtte årlig i 2002, 2003 og 2004."

SPØRSMÅL NR. 95**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«Hvilken forskning er, innenfor rammene av midlene som har vært til rådighet i Velferdsprogrammet, iverksatt for å se nærmere på rusrelaterte problem hos lesbiske og homofile, og hvilke anbefalinger har kommet om hva som spesielt må gjøres når det gjelder forebygging og behandling av lesbiske og homofile med rusrelaterte problem?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med St.meld. nr. 25 (2000-2001) ble det påpekt at man i Norge har lite forskning på bruk og misbruk av rusmidler blant lesbiske og homofile. NOVA-rapporten fra 1999 om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet konkluderer med at rusmiddelbruken er større blant lesbiske og homofile enn i befolkningen generelt.

Narkotiske stoffer blir bare brukt av en liten mi-

noritet av lesbiske og homofile. I denne sammenheng tilsvarer det bruken vi finner i befolkningen generelt. Stortingsmeldingen påpekte at man innenfor rammene av Velferdsprogrammet ville iverksette forskning som ser nærmere på rusrelaterte problem hos lesbiske og homofile, og som på den bakgrunn etter hvert kan komme med anbefalinger når det gjelder forebygging og behandling.

Svar:

Jeg har innhentet følgende svar fra Helse- og omsorgsdepartementet:

"Innenfor Velferdsprogrammet er ikke rus og homofili prioriterte satsingsområder.

Helse- og omsorgsdepartementet vil i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet se på hvordan vi bedre kan fange opp kunnskapsgrunnlaget om rusmiddelmissbruk hos homofile og lesbiske."

SPØRSMÅL NR. 96**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«Hva er konkret gjort for å følge opp funnene i NOVAs rapport 14/03 om lesbiske og homofile med innvandrerbakgrunn, og rapporten om Homofil ungdom med innvandrerbakgrunn (Skivik, Eide og Dammen Nikolaisen) støttet av Barne- og familiedepartementet?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 25 (2000-2001) var et av de varslede tiltakene at det skulle settes i gang forskning som skulle kartlegge holdninger til homofili i minoritetsgrupper og hvordan homofile og lesbiske blir møtt av familien innenfor de samme minoritetsgruppene.

Som en oppfølging av dette tiltaket ser man at Barne- og familiedepartementet har finansiert en rapport i regi av NOVA om lesbiske og homofile med

innvandrerbakgrunn og en rapport om homofil og lesbisk ungdom med innvandringsbakgrunn. Begge disse rapportene setter søkelyset på viktige områder til videre oppfølging. Barn og unge i minoritetsgruppene har kanskje et spesielt behov for støtte på grunn av kulturforskjeller og ulike syn på homofili.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Kommunal- og regionaldepartementet som opplyser følgende:

"NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring) ble i 2002 og 2003 tildelt til sammen 460 000 kr (6 månedeverk) over statsbudsjettet kap. 500 post 21, for å gjennomføre pilotundersøkelsen Levekår og livskvalitet blant lesbiske og homofile med innvandrerbakgrunn.

Statsråd Erna Solberg har sendt et eksemplar av rapporten til landsdekkende organisasjoner på innvanderfeltet, KIM og LLH. I følgebrevet til rapporten

bes det om at organisasjonene gjør seg kjent med innholdet i rapporten og vurderer behovet for eventuelle tiltak eller oppfølging. Vi er kjent med at LLH har satt fokus på problemene lesbiske og homofile med innvandrerbakgrunn kan oppleve.

Barne- og familiedepartementet har distribuert rapporten til departementene som samarbeidet om

St.meld. nr. 25 (2000-2001) Levekår og livskvalitet for lesbiske og homofile i Noreg."

Rapporten om homofil ungdom med innvandrerbakgrunn er en forstudie til filmen "Kampen for kjærligheten", jf. svaret på skriftlig spørsmål nr. 97.

SPØRSMÅL NR. 97

Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy

Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dævøy

Spørsmål:

«Hvilke bøker, film, video- og TV-program, der målet er å skape større aksept for homofili blant ungdom generelt, samt å bidra til å skape gjenkjennelse og selvaksept hos ungdom som er lesbiske og homofile, har fått støtte av ulike departementer?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet settes det fokus på behovet for å finne rollemodeller - noen å etterlikne, noen å identifisere seg med. I den forbindelse er det viktig for unge som søker trygghet i forhold til egen seksualitet at de kan finne støtte i litteratur, film, video og TV-program. Som for de fleste andre, er positiv gjenkjennelse med på å styrke trygghet rundt egen identitet også hos lesbiske og homofile.

Svar:

I 2002/2003 ble det bevilget til sammen 2 mill. kr på BFDs budsjett til informasjonstiltak. Til sammen 15 prosjekter fikk støtte. Målet var å hindre diskriminering og fremme likebehandling og aksept av lesbiske og homofile. En sentral målgruppe var ungdom som er i faresonen for selvmord.

I det følgende har jeg hentet noen eksempler fra informasjonstiltakene:

Bøker:

Distribusjon av antologien Barfot. I boken forteller unge homofile sine egne historier. Gyldendal Barn & ungdom fikk trykket opp 1 550 bøker som ble sendt ut som gave til landets biblioteker. På biblioteker kan unge lesbiske og homofile dermed finne tekster som byr på gjenkjennelse. Boken fikk massiv mediedekning, både i riksdekkende medier og spesialmedier. Forlaget kontaktet Det Nye som trykket

fire av artiklene etter avtale med bidragsyterne. Boken ble antatt som ekstrasbok i to bokklubber. Boken ble gavebok til oppstart av bokklubben Kursiv.

Informasjonsopplegg knyttet til antologien Barfot. To av medforfatterne besøkte 33 klasser på 18 videregående skoler i Hordaland. Boken ble også brukt som utgangspunkt for samtaler i andre klasser. Informasjonsopplegget fikk bred omtale i lokalaviser.

Se også svar på skriftlig spørsmål nr. 104 om ressursbok til lærere og informasjonshefter til ungdom og foreldre.

Filmer:

"Kampen for kjærligheten". En dokumentar om homofile ungdommer med innvandrerbakgrunn. Filmen er vist flere steder, blant annet under Skeive dager. Det ble også laget et hefte, Homofil ungdom med innvandrerbakgrunn som var en forstudie til dokumentarfilmen.

"Den hemmelige klubben". Filmen viser historien til dem som startet den første homoforeningen i Norge, Forbundet av 1948. Filmen er vist ved flere filmfestivaler og i Fakta på lørdag i NRK. Filmen tilbys i biblioteker. Intervjuer i NRK1 og NRK2, P1 og P2, VG og Dagbladet.

"100 % Menneske". Ferdigstilles etter planen i 2004. I dokumentarfilmen møter vi Monica som er i starten av 20 årene. Når hun ble født trodde foreldrene at de hadde fått en gutt. I 2002 fikk Monica kirurgisk korrigeret kroppen så den passer med hennes egentlige kjønn. Regissøren mener at filmen vil appellere til ungdom og at de kommer til å bli påvirket i positiv retning når det gjelder holdninger og toleranse til medmennesker som skiller seg ut. Filmprosjektet fikk støtte fra informasjonsmidlene i 2003 og har fått tilsagn om ytterligere støtte i 2004 for å overføres til film slik at den kan vises på kino for å nå ut

til et større ungdomspublikum (opprinnelig laget for TV).

Radioprogram:

Produksjon av nærradioprogram om homofili for ungdom av ungdom (Radio Arbeidet Bergen). Resulterte i til sammen 13 nærradioprogram i perioden september-desember 2002. Programmet hadde trolig en lytterskare på mellom 10- og 20 000 personer.

Annet:

Informasjonskampanjen "Gay på landet" med formål å gjøre det lettere å være ung og homofil i bygde-Norge med informasjonsmateriell, bl.a. "Skeiv handlingspakke" - et tipshefte om hvordan lo-

kallag kan arrangere klasseseter om homofili, skole-ring, teater etc.

Teater i undervisningen, Høyskolen i Nesna - lærerutdanningen, informasjonsvirksomhet om homofili der målgruppen var alle grunnkurselever ved videregående skoler på Sør-Helgeland.

I 2004 gav Barne- og familiedepartementet støtte til etablering av sosiale tilbud til unge homofile og lesbiske på Nordmøre, i regi av Skeiv øy.

I 2004 ble det gitt midler til Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH) for å sammenstille rapportene fra informasjonstiltakene. Rapporten skal distribueres til ulike miljøer for å synliggjøre innsatsen til organisasjonene/aktørene og spre ideene.

SPØRSMÅL NR. 98

Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«På hvilken måte er kjønnsidentitet og seksualitet inkludert som tema innen virksomheten til de regionale kompetansesentrene for rusmiddelspørsmål?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet pekes det på at kjønnsidentitet og seksualitet vil være tema innenfor virksomheten til de regionale kompetansesentrene for rusmiddelspørsmål. Da ansvaret for oppgaver i rusmiddelarbeidet er overført til disse kompetansesentrene har de en sentral oppgave og et viktig ansvar i forhold til å også øke kompetansen når det gjelder rusproblemer hos lesbiske og homofile.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Helse- og omsorgsdepartementet som opplyser følgende:

"De regionale kompetansesentrene for rusmiddelspørsmål har tre hovedoppgaver: stimulere til utvikling av forebyggende tiltak i kommunene, utvikle kompetanse i kommunene og i spesialisthelsetjenesten og nasjonale spisskompetanseområder. Sosial- og helsedirektoratet forvalter tilskuddet til og gir oppdrag

til de regionale kompetansesentrene for rusmiddelspørsmål.

De regionale kompetansesentrene for rusmiddelspørsmåls arbeid med forebyggende tiltak skjer i samarbeid med kommuner, ofte basert på en kartlegging av hva som er behovet i det aktuelle området. Kjønnsidentitet og seksualitet er en av flere aktuelle temaer når det gjelder tiltak rettet mot ungdom. Forebyggende tiltak må være tilpasset den gruppen de er ment å skulle nå, og dette er aktuell tematikk for unge. Det pågår nå ikke særskilte prosjekter rettet utelukkende mot lesbiske og homofile i regi av de regionale kompetansesentrene, men de pågående tiltakene innbefatter og tilpasses behovene ungdommene i målgruppen har. Innenfor behandlingsapparatet i spesialisthelsetjenesten vil tema omkring kjønnsidentitet og seksualitet inngå som deltemaer i ulike behandlingsprogram.

Helse- og omsorgsdepartementet vil i løpet av 2005 vurdere funksjoner og organisering av oppgavene som er lagt til de regionale kompetansesentrene for rusmiddelspørsmål. I dette arbeidet vil det bli gjort en nærmere vurdering av de oppgaver som spesialisthelsetjenesten og kommunesektoren har for kompetanse på rusfeltet.

Sosial- og helsedirektoratet gir siden 2002 tilskudd til rusforebyggende tiltak blant lesbiske og homofile i regi av Helseutvalget for Homofile (tilskudd 1,010 mill. kr i 2004) samt Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (tilskudd 0,4 mill. kr i 2004). Tiltakene som det gis tilskudd til er basert på funnene i NOVAs forskning på dette temaet."

SPØRSMÅL NR. 99**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Lena Jensen****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dāvøy****Spørsmål:**

«Hva er konkret gjort for å heve kompetansen hos fagpersonalet i lærerutdanningen på området levekår for lesbiske og homofile?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet vises det til at omsorgsoppgavene til lærerne gjør at de trenger grunnleggende kunnskap om hvilke behov barn og unge har. I etiske spørsmål er lærerne forpliktet av internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som menneskerettighets- og barnekonvensjonen.

Funnene i NOVA-rapporten fra 1999 viser at det er et behov for å øke kompetansen hos fagpersonalet i lærerutdanningen på området levekår for lesbiske

og homofile, for å kunne være bedre støttespillere, formidlere av korrekt informasjon og holdningsskapere overfor barn og unge.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Utdannings- og forskningsdepartementet som opplyser følgende:

"Utdannings- og forskningsdepartementet har i brev av 20. september 2002 til universitet, statlige og private høyskoler med lærer- og helse- og sosialfagsutdanning satt homofili som tema i universitets- og høyskoleutdanninger, jf. vedlagt brev. I brevet henstilte departementet høyskoler og universitet om å bidra til økt kunnskap og forståelse om livssituasjonen for homofile og lesbiske bl.a. gjennom økt fokus på aktuelle utdanninger som lærerutdanning og helse- og sosialfagutdanning, samt medisin og psykologutdanning."

SPØRSMÅL NR. 100**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Magnar Lund Bergho****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dāvøy****Spørsmål:**

«Hva er gjort for å styrke skolebibliotekene slik at de også har fått mulighet til å kjøpe inn litteratur som på ulikt vis tar opp homofili?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet ble det påpekt at opplæringsloven § 9-2 sier at elevene skal ha tilgang til skolebibliotek. Bibliotekene skal utstyres i pakt med læreplanene som elevene arbeider etter. Det er derfor en forutsetning at skolebibliotekene kjøper inn litteratur der homofili på ulike måter blir tatt opp.

Svar:

Gjennom strategiplanen "Gi rom for lesing! Strategi for stimulering av leselyst og leseferdighet 2003-2007" er det iverksatt en betydelig satsing på kompetanseutvikling i bruk av skolebibliotek og stimulering av leselyst. Målene og tiltakene i strategiplanen skal ses i sammenheng med skolepolitikken for øvrig og de føringer som ligger i læreplanverket. Gjennom strategien blir skoleeiere og skoler bedt om å følge opp og prioritere lesing og utvikling av skolebibliotekene. Selve utformingen av tilbudet og innkjøp av litteratur til det enkelte skolebibliotek er skoleeieres ansvar."

Jeg viser også til svar på skriftlig spørsmål nr. 97 om antologien Barfot.

SPØRSMÅL NR. 101**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Det ble i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 25 (2000-2001) varslet et rundskriv til kommunene om psykososialt arbeid overfor barn og unge, som også skulle omhandle kjønnsidentitet og seksualitet hos barn og unge.

Når kom dette, og på hvilken måte er kjønnsidentitet og seksualitet inkludert?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet ble det i forbindelse med tiltak vedrørende helse og sosiale forhold også vist til at det daværende Sosial- og helsedepartement arbeidet med et rundskriv til kommunene i landet om psykososialt arbeid for barn og unge og at dette rund-

skrivet skulle omhandle kjønnsidentitet hos barn og unge.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Helse- og omsorgsdepartementet som opplyser følgende:

"Det arbeidet med rundskriv som ble omtalt i St.meld. nr. 25 (2000-2001) er i ettertid endret slik at psykososialt arbeid er tatt inn i veileder knyttet til ny forskrift om helsestasjon og skolehelsetjeneste. Denne ble fastsatt av Helsedepartementet 3. april 2003 og vektlegger forebyggende psykososialt arbeid. I merknadene til forskriften er psykososialt arbeid omtalt nærmere og problemer knyttet til kjønnsidentitet og seksualitet er at av de områdene som nevnes særskilt. Sosial- og helsedirektoratet arbeider i disse dager med å ferdigstille veilederen til forskriften."

SPØRSMÅL NR. 102**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Hvilke informasjonsmateriale om homofile og lesbiske i arbeidslivet, rettet mot arbeidsgiver, har blitt utarbeidet som en oppfølging av varslede tiltak i St.meld. nr. 25 (2000-2001), og hva er konkret gjort for å bidra til at verneombud får opplæring og kunnskap om situasjonen for lesbiske og homofile kolleger?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet satte man fokus på tema arbeidslivet. I denne forbindelse ble det vist til NOVA-rapporten fra 1999 hvor funn viser at 4 av 10 lesbiske og homofile holder sin seksuelle orientering helt eller delvis skjult for ledelse og kolleger. Selv om dette ikke er noen indikasjon på mistriivsel i miljøet, forteller det allikevel at det ikke er uproblematisk å være lesbisk og homofil i arbeidssituasjonen.

Som et av tiltakene sier stortingsmeldingen at det skal lages informasjonsmaterieell om lesbiske og ho-

mofile i arbeidslivet rettet mot arbeidsgivere. I tillegg sier stortingsmeldingen at verneombud bør få opplæring i og kunnskap om situasjonen til lesbiske og homofile medarbeidere.

Svar:

Det er ikke utarbeidet egen informasjon om homofile og lesbiske i arbeidslivet rettet mot arbeidsgiver og verneombud.

I 2002, 2003 og i år er det bevilget midler for at LLH skal kunne være en pådriver i antidiskrimineringsarbeidet, med særlig sikte på organisasjons- og arbeidslivet. Ifølge rapport fra Antidiskrimineringsprosjektet er det lagt opp til et særlig fokus på diskriminering i arbeidslivet. Det er utarbeidet materiale til LLHs hjemmesider som tar for seg rettsstillingen på arbeidsrettens område. Materialet retter seg mot arbeidstakere, arbeidsgivere, arbeidsgiverorganisasjoner, arbeidstakerorganisasjoner og tillitsvalgte.

Antidiskrimineringsprosjektet skal evalueres i 2005. Evalueringen vil gi en samlet vurdering av

hvilke saker lesbiske og homofile henvender seg til prosjektet om, og omfanget av sakene. Vi vil også få et inntrykk av i hvilken grad det offentlige hjelpeapparatet har kunnet bidra i disse sakene. Evalueringen vil være et nyttig grunnlag for å vurdere hvordan antidiskrimineringsarbeidet bør videreføres.

Regjeringen vil legge fram en odelstingsproposisjon med forslag om at det etableres et nytt felles håndhevingsapparat mot diskriminering og for likestilling, i form av et Likestillings- og diskrimineringsombud og en Likestillings- og diskriminerings-

nemnd. Apparatet skal etter planen være virksomt fra 1. januar 2006.

Et forslag om at apparatet blant annet skal håndheve arbeidsmiljølovens kapittel om forbud mot diskriminering i arbeidslivet er sendt på høring.

Ettersom arbeidsmiljølovens diskrimineringsforbud omfatter homofile og lesbiske, vil dette forslaget innebære at det nye felles håndhevingsapparatet ev. vil behandle saker om diskriminering av lesbiske og homofile i arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 103

Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund

Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«På hvilken måte er det konkret gitt opplæring til familieverntjenesten for å sette den i stand til å veilede både foreldre som har lesbiske eller homofile barn, og lesbiske og homofile par?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet er et av områdene det settes fokus på familie og samliv. Det vises til at familieverntjenesten hvert år tar imot forespørsler fra par og enkeltpersoner som opplever problem i familien.

Et av familiekontorene i landet som i løpet av de siste fem årene hadde hatt ca. 4 500 kontakter, hadde bare hatt tre henvendelser fra lesbiske og homofile par som ønsket konsultasjon. Dersom dette er representativt for andre familievernkontor, kan en av grunnene være at mange lesbiske og homofile ikke har tro verken på familieverntjenesten eller andre terapeutiske tjenester. Det syntes å være behov for økt rådgivningskompetanse blant terapeuter om livssituasjon og samlivsforhold hos lesbiske og homofile.

Svar:

Lov om familievernkontorer fastslår at "Familievernkontorene skal gi et tilbud om behandling og rådgivning der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien". Et slikt tilbud skal være åpent for alle, uavhengig av rase, tro, seksuell legning mv.

Ved noen kontorer (eksempelvis Familievern-

kontoret i Sør-Trøndelag, Familievernkontoret Drammen og Familiekontoret Oslo Sør) er det igangsatt tiltak og prosjekter spesifikt for lesbiske og homofile par. Dels dreier dette seg om metodeutviklingsprosjekter for å styrke kompetansen i forhold til homofile og lesbiske parforhold. Dels gis terapeutiske tilbud, eksemplvis parkurs, til likekjønnspar. Departementet gir for tiden økonomisk støtte til et slikt prosjekt i Oslo.

Kompetanseplanen for familievernet spesifiserer områder der man ønsker å styrke kompetansen i familievernet for å imøtekomme ulike klientgruppers behov på en bedre måte. Styrkingen vil omfatte både klinisk og forebyggende virksomhet. I oppfølging av kompetanseplanen vil departementet i samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet legge vekt på å styrke kompetansen om lesbiske og homofile i familievernet.

Departementet vektlegger betydningen av å informere om og profilere familievernet slik at folk søker hjelp på et tidligere tidspunkt i en uønsket utvikling. Departementet har derfor tatt initiativ til å utarbeide en overordnet informasjonsstrategi for familievernet. Det er blant annet nødvendig å øke befolkningens bevissthet om at samlivsproblemer og familierelaterte problemer er et allment fenomen og at det finnes tilbud som kan gi hjelp i slike situasjoner. En rapport fra dette arbeidet vil foreligge før årsskiftet. En sterkere satsing på å informere allmennheten om familievernets tilbud vil også komme homofile og lesbiske til gode.

SPØRSMÅL NR. 104**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Heidi Grande Røys****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Kva konkret er gjort for å styrke lærarane sin kompetanse når det gjeld det å gi barn og unge tryggleik i høve til eigen kjønnsidentitet, spesielt i høve til homofil identitet?»

GRUNNGJEVING:

I samband med handsaminga av St.meld. nr. 25 (2000-2001) vart det retta spesiell fokus på lesbiske og homofile i skulen. Fordi det statistisk sett vil vere ein til to elevar i kvar skuleklasse som etter kvart vil finne ut at dei er lesbiske eller homofile er det særskild viktig at lærarane i skulen har ein særskild kompetanse når det gjeld å gi elevane tryggleik i høve til eigen kjønnsidentitet.

Store ungdomsundersøkingar i regi av NOVA viser at når unge mellom 13 og 18 skal rangere kven dei helst vil vere saman med, havnar lesbiske og homofile blant dei siste. Av den grunn er det òg viktig at lærarane er gode rollemodellar og haldningsformidlarar.

Svar:

Eg har innhenta følgjande bidrag frå Utdannings- og forskingsdepartementet:

"På oppdrag frå Utdannings- og forskingsdepartementet og Helsedepartementet har Utdanningsdirektoratet (tidlegare Læringscenteret) utarbeidd ei ressursbok for lærarar i grunnskulen og vidaregåande opplæring om seksualitet og samliv. Eit eige kapittel i boka omhandlar homofili. Ressursboka blei sendt lærarar på ungdomstrinnet, vidaregåande skular og helsestasjonar våren 2001.

Vidare har Utdanningsdirektoratet utarbeidd to informasjonshefter om "Ungdom, samliv og seksualitet", der temaet homofili inngår, eit hefte til elevar på 10. klassetrinn og eit til foreldra deira. Heftet til foreldra er omsett til i alt 16 ulike språk. Skulane er oppfordra til å dele ut desse hefta og til å ta opp temaet i undervisninga og på foreldremøte.

Gjennom Manifest mot mobbing er det sett fokus på førebyggjande og haldningsskapande arbeid for å forhindre mobbing i barnehagar, skolar og fritidstilbud. Arbeidet har ei brei tilnærming."

SPØRSMÅL NR. 105**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Helge Bjørnsen****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Hvilke type informasjon er utarbeidet rettet mot de politiske myndigheter og tjenesteapparatet i kommunene for å styrke kunnskap om og forståelse for lesbiske og homofiles levekår?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet påpekes det at det ikke finnes noen undersøkelser som gir skikkelige tall på hvordan lesbiske og homofile fordeler seg når det gjelder valg av bosted. Det er likevel god grunn til å tro at svært mange er "seksuelle flyktninger", det vil si at de flytter vekk fra grisgrendte strøk og inn til de større byene i jakten på miljø og en annen form for trygghet.

Prosenten innflyttere til Oslo syntes å være langt høyere blant lesbiske og homofile enn blant resten av

befolkningen. Det er derfor viktig å bevisstgjøre politiske myndigheter og tjenesteapparatet i kommunene slik at de har en bedre forutsetning enn i dag til å forstå lesbiske og homofiles levekår. Hvis lesbiske og homofile under oppvekst, også i grisgrendte strøk, føler seg inkludert og ivaretatt, vil muligens tallet på "seksuelle flyktninger" i framtiden bli mindre.

Svar:

Det er ikke utarbeidet egen informasjon rettet mot de politiske myndigheter og tjenesteapparatet i kommunene.

Informasjonstiltakene, som er beskrevet i svaret til skriftlig spørsmål nr. 97, antas å ha nådd fram også til disse målgruppene, og departementet vil vurdere å sende ut samlerapporten om tiltakene til landets kommuner for å synliggjøre innsatsen og spre ideene lokalt.

SPØRSMÅL NR. 106**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Helge Bjørnsen****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dávøy****Spørsmål:**

«Hvilken type informasjonsmateriell om ungdom og seksualitet, der homofili er inkludert, er utarbeidet rettet mot foreldre innenfor Familieveiledningsprogrammet som Barne- og familiedepartementet er ansvarlig for, og hvordan er dette i så fall distribuert?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levkår og livskvalitet blir oppvekst og identitetsutvikling viet stor plass. Undersøkelser viser at ungdom ofte kvier seg for, og venter lenge med, å fortelle foreldrene sine at de er lesbiske eller homofile. De samme undersøkelsene viser likevel at de fleste foreldre aksepterer dette når de får litt tid på seg.

NOVA-undersøkelsen fra 1999 om lesbiske og homofiles levkår og livskvalitet i Norge viser at lesbiske og homofile ofte velger andre enn de nærmeste familiemedlemmene når de for første gang skal fortelle noen om sin seksuelle orientering. De fleste forventer at foreldrene vil ha problem med å akseptere en sønn eller datter som er homofil/lesbisk, og de ser det derfor som svært vanskelig å fortelle foreldrene om hvem de er.

Det går frem av undersøkelsen at forholdet til foreldrene ble bedre for de fleste etter at de fortalte den nærmeste familie at de var lesbiske/homofile.

I oppfølgingen av stortingsmeldingen blir det spesifisert som eget tiltak at Barne- og familiedepartementet skal være ansvarlige for å lage informasjonsmateriell om ungdom og seksualitet, der homofili er med, rettet mot foreldre innenfor foreldrerettledningsprogrammet i regi av departementet.

Svar:

Det er de siste årene utviklet mye nytt materiell til foreldre om temaet. Læringscenteret i samarbeid

med Sosial- og helsedepartementet og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, lanserte for eksempel høsten 2001 en ressursbok for lærere til bruk i undervisningen om samliv og seksualitet. I denne boken er det et eget kapittel om homofili. I tillegg til boken er det utviklet et tilhørende informasjonshefte til foreldre "Om ungdom, samliv og seksualitet" (I-1079). Også der er homofili omtalt.

Landsforeningen for lesbiske og homofile (LLH) har utviklet foreldreheftet "Glad i deg uansett" om det å være ung og homofil.

I tillegg er styrking av barns seksuelle autonomi et satsningsområde i Helse- og omsorgsdepartementets Handlingsplan for forebygging av uønsket svangerskap og abort 2004-2008 (I-1096 B). Det er tidligere produsert en film med tilhørende veiledningsopplegg som omhandler små barns seksuelle utvikling. I løpet av 2005 vil det som en videreføring bli produsert to nye filmer med tilhørende veiledning, en om seksuell utvikling i aldersgruppen 7-12 år og en om homofil utvikling og identitet hos barn. Sosial- og helsedirektoratet ønsker å samarbeide med Barne- og familiedepartementet i den videre utviklingen og implementeringen av det ovennevnte veiledningsopplegget, både faglig og økonomisk.

Departementet er opptatt av at foreldreveiledningsprogrammet skal dekke et bredt spekter av problemstillinger som foreldre kan møte i samspillet med sine barn, men ser samtidig ingen grunn til å utvikle nytt materiell på tema som allerede er godt dekket gjennom annet materiell. Sosial- og helsedirektoratet har også gitt uttrykk for at behovet for ytterligere hefter/brosjyrer utover det som allerede eksisterer ikke er tilstede.

Materialet er lett tilgjengelig. Brosjyrer, temahefter og videoer kan bestilles via www.odin.no. Noe av materialet er tilgjengelig i sin helhet på nettet. Det kan derfor lett benyttes i foreldreveiledningsgrupper på helsestasjoner, i barnehager og skoler.

SPØRSMÅL NR. 107**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Heikki Holmås****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Har intensjonene i læreplanen om undervisning om homofili blitt implementert i de konkrete undervisningsoppleggene i skolene, slik det ble forutsatt i St.meld. nr. 25 (2000-2001) at Utdannings- og forskningsdepartementet skulle påse at ble gjort?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet settes det fokus på skole og utdanning. Tema om homofili er nedfelt i læreplanen (L97) både for grunnskolen og videregående opplæring.

Opplæringen i skolen skal være i samsvar med L97 og lærebøker skal fungere som støtte og hjelp for å oppfylle kravene i opplæringen. Da stortingsmeldingen var til behandling i 2001 var det klart at L97s intensjon om undervisning om homofili, og imple-

mentering av denne i de konkrete undervisningsoppleggene i skolen, ikke var oppfylt. Derfor sa Regjeringen selv at Utdanningsdepartementet skulle påse at dette ble gjort.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Utdannings- og forskningsdepartementet som opplyser følgende:

"Utdannings- og forskningsdepartementet fastsetter læreplaner for grunnopplæringen. Fylkesmennene fører tilsyn med at skoler følger opp i forhold til lov, forskrift og læreplaner. Når det gjelder det konkrete innholdet i undervisningsopplegget, er dette et ansvar som er tillagt den enkelte skoleeier. Departementet har imidlertid i diverse materiell utviklet for lærere og skoler gitt veiledning i hvordan spørsmål knyttet til ungdom og seksualitet, herunder homofili kan håndteres i skolen. Dette er bl.a. gjort i boken "Samliv og seksualitet" som er en ressursbok for lærere."

SPØRSMÅL NR. 108**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Hva har blitt gjort for å gi Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH) konkret faglig hjelp slik at de skal kunne gjennomføre selvmordsforebyggende prosjekt og tiltak?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet fokuseres det på viktigheten av å inkludere LLH i arbeidet for å bedre lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet, og det nevnes en rekke tiltak.

LLH får gjennom sitt arbeid kontakt med mange lesbiske og homofile i hele landet, og organisasjonen får mange ganger telefoner fra mennesker som er ensomme og sliter med ulike typer problemer knyttet til psykisk helse. Det er derfor viktig å også istandsette LLH til å kunne gjennomføre selvmordsforebyggen-

de prosjekter og tiltak, fordi organisasjonen kjenner både målgruppe og problematikk direkte på pulsen.

Svar:

Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH) ble styrket i budsjettet for 2002 med den forutsetning "at midlene særlig benyttes til satsing på barn og unge og tiltak i distriktene". Begrunnelsen for at Regjeringen ønsket en slik satsing var blant annet konklusjonene i NOVA-rapporten om levekår og livskvalitet blant lesbiske kvinner og homofile menn som viste at mange unge homofile og lesbiske har psykiske problemer og at selvmordsforsøk er vanligere enn i befolkningen ellers.

I perioden 2002-2004 er LLH årlig blitt tildelt 2 mill. kr i driftsstøtte. En av forutsetningene har hele tiden vært at ungdom skal prioriteres og at det regionale hensynet skal ivaretas (jf. St.prp. nr. 1 for 2003

og 2004). I budsjettforslaget for 2005 er det foreslått at driftsstøtten videreføres med den samme forutsetning.

I LLHs rapport om driftstilskuddet for 2003 skriver foreningen at "Arbeidet på lokalt plan er det viktigaste sosiale arbeidet som finn stad innenfor LLH. Ved å legge til rette for at lesbiske og homofile kan møtast lokalt og vere homo der ein bur opplever vi å kunne forebygge dårleg psykisk helse, rusmisbruk og sjølv-mord. Gjennom ulike arrangement og aktivitetar kan den einskilde bygge opp sitt eige nettverk og på den måten få ein trygg og sjølvstendig identitet". Foreningen skriver vidare at "Arbeid retta mot barn og unge er og vil vere sentralt i LLH sitt arbeid". Det framgår også at LLH over driftsbudsjettet har finan-

siert en full stilling som ungdomssekretær. Denne stillingen anses som viktig for å bygge opp ungdomsarbeidet i LLH over hele landet og koordinere dette arbeidet, samt for å koordinere Ungdomsutvalgets arbeid og Homofiles ungdomstelefons.

I 2004 ble det gitt midler til LLH for å sammenstille rapportene fra informasjonstiltakene, se svar på skriftlig spørsmål nr. 97. Formålet med informasjonsvirksomheten var å hindre diskriminering, og å fremme likebehandling og respekt for homofile og lesbiske i det norske samfunnet. Et særskilt mål var forebyggende informasjonstiltak overfor unge homofile og lesbiske i faresonen for å begå selvmord.

Se også svar på skriftlig spørsmål nr. 94 om selvmordsforebyggende strategier.

SPØRSMÅL NR. 109

Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«All erfaring viser at helsestasjonene for ungdom og arbeidet som gjøres av helsesøstre er viktig for å nå ungdom, med informasjon og veiledning og for å kunne tilby fortrolige samtaler om vanskelige tema. Disse lavterskeltilbudene er også viktige for ungdom som trenger noen å snakke med om egen seksuell identitet og for unge lesbiske og homofile.

Hvordan er helsestasjonene for unge styrket for konkret å kunne tilby god veiledning og gi hjelp til unge lesbiske og homofile, og hvordan har man styrket helsesøstrenes arbeid?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 25 (2000-2001) om levekår og livskvalitet for lesbiske og homofile ble mye fokus gitt til temaer som omhandler helse og sosiale forhold. Det var en naturlig oppfølging av funnene i NOVA-rapporten fra 1999 om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet i Norge, hvor funnene viste at det var behov for å styrke tiltak og arbeid for å gi støtte til unge lesbisk og homofile. I den forbindelse ble det også, både i stortingsmeldingen og i innstillingen fra komiteen referert til helsestasjonenes viktighet som lavterskeltilbud for ungdom. Antall helsestasjoner har økt gledelig i løpet av de siste 10 årene, og det er da viktig at tilbudet de skal gi er av god kvalitet og med tilstrek-

kelige ressurser for de unge som bruker dem. Både helsestasjonene og helsesøstrene har mulighet til å kunne gi støtte til unge lesbiske og homofile som også sliter med ulike psykososiale problem. I og med at dette ble nevnt spesielt i stortingsmeldingen er det viktig å få fulgt opp at unge lesbiske og homofile faktisk har gode tilbud i form av disse tjenestene.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Helse- og omsorgsdepartementet som opplyser følgende:

"Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er viktig når det gjelder å nå ungdom med informasjon og veiledning og å kunne tilby fortrolige samtaler om vanskelige tema. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et helhetlig lavterskeltilbud til barn og ungdom 0-20 år og reguleres av forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Tilbudet skal bl.a. omfatte forebyggende psykososialt arbeid, rådgivning, veiledning, opplysningsvirksomhet og miljøarbeid i skolen samt bistand og undervisning i den utstrekning skolen ønsker det. Blant sentrale temaer i tjenestens informasjons- og veiledningsarbeid er samliv, seksualitet og prevensjon. Videre skal tjenesten ha særlig oppmerksomhet på ungdom ved problemer knyttet til kjønnsidentitet og seksualitet.

Sosial- og helsedepartementet har initiert og finansiert undervisningsmateriell og informasjonshelter utviklet av Læringscenteret og som omhandler kjærlighets- og samlivsforhold på en likeverdig måte,

og som henvender seg direkte også til lesbisk og homofil ungdom. Tiltaket er bidrag i å styrke samarbeidet mellom skole og helsestasjons- og skolehelsetjeneste og bidra til økt kompetanse i temaene samliv, seksualitet og prevensjon, herunder kjønnsidentitet. Fra høsten 2002 har høyskoler med helsesøster og/eller jordmorutdanning kunnet gi tilbud om etterutdanning i samliv, seksualitet og prevensjon. I etterutdanningen inngår temaet seksuell legning for å styrke helsesøstres/jordmødres kunnskaps- og veiledningskompetanse i møte med ungdom som søker sin identitet i forhold til seksuell legning samt i møte med lesbisk og homofil ungdom. Innen utgangen av 2004 vil ca. 1 600 helsesøstre/jordmødre ha gjennomført etterutdanningen. Veiledning og hjelp til homofil og lesbisk ungdom inngår med andre ord i helsestasjons- og skolehelsetjenestens generelle arbeid, herunder i et samarbeid med skole.

Opptrappingsplanen for psykisk helse 1999-2008 setter som mål en økning på 800 årsverk i planperio-

den til helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Årsverkene skal gå til forebyggende psykososialt arbeid, og anbefales fordelt på ulike faggrupper for å søke å få en bred tverrfaglig kompetanse i tjenesten. Per 1. januar 2004 var 262 av de 800 årsverkene gått til tjenesten. Det er derfor fortsatt et stort potensial for kommunene til å kunne få økte ressurser fra nevnte opptrappingsplan til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Det skal foreligge en politisk vedtatt plan for det psykiske helsearbeidet i kommunene. Planen skal omhandle psykososiale tiltak for barn og unge. Kommunen skal ha vurdert og omtalt målet om at 20 prosent av de øremerkede tilskuddene skal gå til barn og unge. Kommunens utbygging av psykososiale tjenester til barn og ungdom og økte ressurser til helsestasjons- og skolehelsetjenesten som bidrag til denne utbyggingen, vil kunne innebære en styrking av helsestasjonstilbudet til ungdom."

SPØRSMÅL NR. 110

Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Hvilket faglig materiale er utarbeidet om kjønnsidentitet for helse-, sosial- og pedagogisk personale, der tema homofili inngår, og hvordan gir det kunnskap om hvordan personale skal kunne møte mennesker med et problematisk eller uavklart forhold til egen kjønnsidentitet?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet fokuseres det på viktigheten av opplæringen av helse og sosialpersonell, slik at de er mer oppmerksomme på hvor viktig seksuell identitet er, og slik at de kan utvikle en aksepterende holdning og tilegne seg kunnskaper om homofili. For at dette skal være mulig er det viktig at det utarbeides et godt faglig materiale som gir god basiskunnskap. Dette har tidligere ikke eksistert i noen form for verken helse- eller sosialfaglig personale og ble derfor ansett som et viktig tiltak i behandlingen av stortingsmeldingen.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Helse- og omsorgsdepartementet som opplyser følgende:

"Det er et mål å sikre en best mulig utbredelse av kunnskap om kjønnsidentitet for helse-, sosial- og pe-

dagogisk personell. For å oppnå dette er det gjort faglige vurderinger om at den beste strategien er at spørsmål og problemstillinger knyttet til identitet og seksuell legning skal inngå i alt materiell og arbeid på området seksuell helse rettet mot fagpersonell, i stedet for at det utarbeides eget materiell om temaet. Dette er systematisk gjennomført i undervisnings- og brosjyremateriell om samliv og seksualitet for foreldre, pedagogisk- og helsefaglig personell og ungdom. Eksempler på dette er undervisnings- og veiledningsopplegg om små barns seksualitet til helsestasjoner, barnehager og omsorgspersoner. Tilsvarende undervisningsopplegg om barn i grunnskolealder og om barns homoseksualitet er under utvikling og vil bli ferdigstilt i 2005. Ressursbok for lærere om samliv og seksualitet er distribuert til lærere på ungdomstrinnet ved alle landet skoler og er til bruk i skolens samlivs- og seksualitetsundervisning. I tilknytning til skolenes arbeid med temaet er det laget to informasjonshefter til elever og foresatte som sendes årlig til alle landets skoler for distribusjon. En metodebok for helsestasjonene om veiledningsmetodikk i forhold til homofil og lesbisk ungdom utarbeides og ferdigstilles i 2005. LLHs brosjyre "Ta ansvar, vis omsorg" er distribuert til landets helsestasjoner og skolehelsetjeneste. Informasjonstilbud er utviklet i form av filmer, bøker, brosjyrer, samt nett- og telefontjenester til ungdom om samliv, seksualitet og kjønnsidentitet. Det bevilges også midler til prosjekter som er innrettet mot å styrke kompetansen i forhold til kjønnsidentitetsproblematikk; et 5-årig prosjekt i regi av LFTS (Landsforbiningen for Transseksuelle) og et 3-årig prosjekt som samme organisasjon har i samarbeid med Rikshospitalets GID-klinikken."

SPØRSMÅL NR. 111**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«Hva er konkret gjort for å utvide tilbudet til Rådgivningstjenesten for homofile og lesbiske, som ligger under Olafia-klinikken tilknyttet Ullevål sykehus, slik at tjenesten også har blitt en veiledningsinstans for helsetjenesten?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet vises det til at mange lesbiske og homofile oppsøker behandlere de vet de kan stole på. Som eksempel vises til Rådgivningstjenesten for homofile og lesbiske som er underlagt Olafia-klinikken, Klinikk for forebyggende medisin ved Ullevål sykehus. Der tilbyr man hjelp med "kom-ut" problem, vanskelige parforhold, dårlig selvbilde, seksuelle problem og følelsesmessige problem. Dette gjøres enten i form av fortrolige samtaler eller via informasjon og rådgivning.

Det sies i stortingsmeldingen at man mener at den offentlige kompetansen når det gjelder livssituasjonen for lesbiske og homofile bør styrkes, og at en måte å gjøre dette på er å styrke Rådgivningstjenesten

for homofile. På denne måten kan kompetansen der utvikles videre og komme resten av hjelpeapparatet til gode. Det ble i stortingsmeldingen også sagt at regjeringen ville innlede et samarbeid med Oslo kommune for å se på om rådgivningstjenesten kan spille en rolle som nasjonalt ressurscenter eller idébank.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Helse- og omsorgsdepartementet som opplyser følgende:

"Sosial- og helsedirektoratet følger opp Rådgivningstjenesten for homofile og lesbiske som ligger under Olafia-klinikken. Målet er å utvide virksomheten i tråd med St.meld. nr. 25 (2000-2001) slik at denne kan fungere som en veiledningsinstans overfor helsetjenesten. Rådgivningstjenesten fikk på denne bakgrunn tildelt 700 000 kr i 2003 til å utvikle sin rådgivningsvirksomhet. Deler av midlene har vært nytt til opplysningsarbeid overfor helsetjenesten, primært helse-søstre så langt. Den øvrige virksomheten har vært rettet direkte mot homofile og lesbiske. Det er satt av midler også i 2004, men grunnet mangel på rapportering er ikke nye midler utbetalt. Dette arbeidet blir nå fulgt opp av Sosial- og helsedirektoratet."

SPØRSMÅL NR. 112**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«Hva er konkret gjort for å styrke fokuset på lesbiske og homofile i medisiner- og psykologutdanningen, samt i høgskoleutdanningene for lærere og helse- og sosialfaglig personale?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet vises det til at Landsforeningen for homofil og lesbisk frigjøring, med støtte fra Samarbeidsutvalget for helsefremmende oppgaver (SOHO) i skoleåret 1996/97 gjennomgikk pensum og undervisning for alle helserelevante utdan-

ninger på høyskole- og universitetsnivå.

Undersøkelsen viste at bare et lite mindretall av høyskolene har undervisning om homofili. Dette er alvorlig når en ser på leger, psykologer, lærere og helse- og sosialfaglig personale som etter endt utdanning skal ut og jobbe med mennesker. Det betyr at de også skal forholde seg til pasienter/klienter/elever/studenter som er lesbiske og homofile, og skal være godt forberedt på også å ivareta deres behov og forstå deres eventuelt spesielle situasjon.

Svar:

Jeg viser til svaret på skriftlig spørsmål nr. 99.

SPØRSMÅL NR. 113**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Inge Ryan****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Hvilken type informasjonsmaterieell om ungdom og seksualitet, der homofili er med, er utarbeidet rettet inn mot personer som jobber med ungdom, som fritidsledere, idrettsledere og ledere i barne- og ungdomsorganisasjoner, og hvordan er dette i så fall distribuert?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet vises det til viktigheten av tilgang til positive rollemodeller for lesbiske og homofile i en avklaringsfase i søken etter egen identitet. Ungdommer er aktive på en rekke ulike arenaer i tillegg til skolen og hjemmet. De er på fritidsklubber, er med i idrettslag, jobber frivillig i barne- og ungdomsorganisasjoner og er med på en rekke ulike aktiviteter.

Voksne ledere i klubber, idrettslag, organisasjoner og andre arenaer hvor barn og unge ferdes, har et spesielt ansvar for å inkludere alle og motvirke mobbing. Det er derfor viktig at disse lederne har tilgang til god informasjon som gir dem bakgrunnskunnskap for å styrke egne holdninger.

Svar:

Gjennom tilskuddsordningen Ungdomstiltak i større bysamfunn gir Barne- og familiedepartementet støtte til tiltak og prosjekter som retter seg mot ungdom med spesielle behov og utsatte ungdomsgrupper og ungdomsmiljø. Formålet med ordningen er å bedre oppvekst- og levekårene for ungdom i alderen 12-25 år i større bysamfunn. Gjennom denne ordningen er det blant annet gitt tilskudd til prosjektet "Informa-

sjonsvirksomhet om homofili" i regi av Landsforeningen for Lesbisk og Homofil frigjøring" (LLH). Prosjektet til LLH, som blant annet har bestått av ung til ung formidling, ungdomstelefon, ungdomsgruppe, skoleinformasjon og utarbeiding av en informasjonspakke, er omtalt i departementets erfaringshefte over tiltak og prosjekter med støtte fra tilskuddsordningen. Erfaringsheftet, som ble utgitt i 2003, er distribuert til alle landets kommuner og er ellers en del av departementets informasjonsmaterieell på departementets konferanser og møter med barne- og ungdomssektoren; herunder personer som jobber med ungdom.

Gjennom støtteordningen Frifond (deler av overskuddet fra Norsk Tipping) er det gitt midler til ulike organisasjoner og grupperinger der homofili er satt på dagsorden. LLH har fått grunnstøtte til sitt lokale arbeid fra Frifond i 2003 med 112 000 kr. Studentgruppen UgleZ i Bergen, et sosialt forum og et møtested for homofile, har fått midler til sin virksomhet. Gruppen har arrangert debattkvelder om bl.a. homofili og kirken og homofili og idrett. Det arrangeres filmkvelder, spillkvelder og fester. UgleZ fungerer videre som kontaktnett og faddere for alle som ikke helt har kommet "ut av skapet" enda. Gruppen og dens aktiviteter er omtalt i brosjyren "Ung, blakk og kreativ?" fra Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU), som distribueres bredt blant alle barne- og ungdomsorganisasjoner og kommuner i Norge.

Gjennom tilskuddsordningen til barne- og ungdomsorganisasjoner har LLH til sitt nasjonale barne- og ungdomsarbeid mottatt 128 000 kr i 2003 og 160 500 kr i 2004.

SPØRSMÅL NR. 114**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant May Hansen****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«NOVA-rapporten om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet fra 1999 synliggjorde alvorlige tall i forhold til selvmord, særlig blant unge lesbiske og homofile.

Hva er konkret gjort for å høyne det generelle kunnskapsnivået blant helsepersonell i utdanningsprogram som er i gang?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet blir det satt fokus på helse og sosiale forhold. I denne forbindelse pekes det også på viktigheten av å følge opp de alvorlige funnene som NOVA-rapporten fra 1999 viser vedrørende selvmord og selvmordstanker blant lesbiske og homofile.

Handlingsplanen mot selvmord, som ble avsluttet ved utgangen av 1999, fokuserte på innsats rettet mot skolering av helsepersonell og andre hjelpere i samfunnet, for at disse bedre skulle kunne gi støtte til ulike grupper suicidale personer som trenger hjelp i forhold til sine problemer. Handlingsplanen mot selvmord ble avsluttet samme år som NOVA-rapporten om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet ble publisert, og hadde ingen spesiell fokus rettet mot ivaretagelsen av denne gruppen. På bakgrunn av

NOVA-rapporten, og stortingsmeldingens oppfølging, er det derfor viktig å få konkret informasjon om hva som er gjort for å høyne det generelle kunnskapsnivået blant helsepersonell som jobber med selvmordsproblematikk og psykisk helse siden stortingsmeldingen ble behandlet.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Helse- og omsorgsdepartementet som opplyser følgende:

"Bedret utdanning av alle faggrupper som kommer i kontakt med mennesker i selvmordskriser har vært og er en viktig forutsetning for å forebygge selvmord generelt. På bakgrunn av dette er det igangsatt flere utdannings- og kompetansetiltak. Det er igangsatt en egen videreutdanning i selvmordsforebyggende arbeid ved Universitetet i Oslo, samt at det er gjennomført et undervisningsprosjekt "VIVAT". Hovedmålet for kurset er å styrke kunnskap om gjenkjenning og intervensjon ved selvmordskriser. Det er også igangsatt arbeid med nasjonale retningslinjer for selvmordsforebyggende arbeid, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Helse- og omsorgsdepartementet kap. 743 post 73.

I tillegg til den generelle kompetansehevingen om selvmord og selvmordsforebygging er det gjennomført flere informasjons-, kunnskaps- og kompetansetiltak knyttet til selvmord blant lesbiske og homofile. Disse er nærmere omtalt i svaret til skriftlig spørsmål nr. 94."

SPØRSMÅL NR. 115**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«Hva er konkret gjort for å bevilge midler til kompetansehevende tiltak for personell innenfor det psykiske helsefeltet for å styrke kunnskapen deres om kjønnsidentitet og seksualitet, her inkludert homofili, og hvordan er midlene brukt?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet pekes det på at kun-

skapsnivået om psykisk helse hos lesbiske og homofile sammenlignet med resten av befolkningen, er mangelfull. Bortsett fra NOVA-undersøkelsen fra 1999 om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet i Norge er det gjort få norske undersøkelser som kan dokumentere noen form for utbredelse eller former for psykiske lidelser hos denne gruppen.

Det er et klart behov for å heve kompetanse om lesbiske og homofiles levekår hos personalet innenfor det psykiske helsefeltet. Ikke for at man skal lage

spesielle behandlingstilbud, men for at lesbiske og homofile skal kunne få behandling i det ordinære tjenesteapparatet med visshet om at deres problemer blir ivare tatt på en like god måte som andre deler av befolkningen.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Helse- og omsorgsdepartementet som opplyser følgende:

"Det vises til St.meld. nr. 25 (2000-2001) der det fremgår at man gjennom Opptappingsplanen for psy-

kisk helse skal benytte midler til kompetansehevende tiltak. Det er gjennom arbeidet med Opptappingsplanen igangsatt og gjennomført en lang rekke kompetansehevende tiltak. I hovedsak har midlene gått til generelle spesialist- og etterutdanninger og noen diagnoserelaterede etterutdanninger.

Det er hittil i planperioden ikke gjennomført særskilte kompetansehevende tiltak på det psykiske helsefeltet om kjønnsidentitet, seksualitet og homofili mv."

Jeg viser også til svar på skriftlig spørsmål nr. 118.

SPØRSMÅL NR. 116

Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 3. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Jeg viser til spørsmål nr. 18 i spørretimen 20. oktober 2004. Jeg deler statsrådets oppfatning om at "Ny produksjonskapasitet som ikke er avhengig av værforholdene, vil kunne bidra til å dempe svingningene i kraftprisen som oppstår på grunn av variasjoner i vannkraftproduksjonen". Men statsråden uttalte seg ikke om prisnivået.

Mener statsråden at strømprisen trolig vil bli høyere, lavere eller uendret som en konsekvens av at det bygges et gasskraftverk?»

Svar:

Det generelle nivået på norske og nordiske kraftpriser bestemmes i hovedsak av den samlede sam-

mensetningen av produksjon og forbruk av kraft i Norden. Også utviklingen i det europeiske kraftmarkedet, som vi er koblet sammen med gjennom overføringslinjer, er viktig for nivået på strømprisene her hjemme.

Et gasskraftverk vil bety økte muligheter for produksjon i det nordiske markedet. Økt kraftproduksjon kan isolert sett bidra til en lavere kraftpris enn det ellers ville ha vært. Samtidig vil virkningen av et gasskraftverk neppe være stor fordi produksjonen fra ett slikt kraftverk er et lite bidrag til den samlede krafttilgangen i det nordiske markedet. Prisene i det nordiske markedet vil også være påvirket av kraftprisene utenom Norden. En fullstendig vurdering av spørsmålet må også ta hensyn til at forbruket også kan øke og annen produksjon bli redusert.

SPØRSMÅL NR. 117**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Ågot Valle****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levevilkår og livskvalitet ble det satt fokus på deltakelse i idrettslivet, og det ble i den forbindelse meldt at man skulle iverksette særskilte tiltak.

Hva er gjort for å styrke forsknings- og utviklingsarbeidet i forhold til lesbisk og homofil ungdom innenfor idretten, og hva har Regjeringen konkret gjort for å skape en dialog med Norges Idrettsforbund med tanke på å oppnå integrering av lesbiske og homofile i idrettslivet?»

BEGRUNNELSE:

NOVA-rapporten fra 1999 om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet i Norge viser at de spurte er like fysisk aktive som befolkningen forøvrig. Når det gjelder medlemskap i idrettslag er det flere lesbiske kvinner som er medlem enn kvinner generelt, og motsatt når det gjelder homofile menn kontra menn i befolkningen generelt.

NOVA-rapporten gir grunn til å tro at de som lever åpent ikke finner seg så godt til rette i heteronormative idrettsmiljøer. I stortingsmeldingen påpeker Regjeringen at den anser det som viktig å styrke kunnskapen om og forståelsen for lesbiske og homofile. Samtidig har Stortinget slått fast at idrett og fysisk aktivitet for alle skal være et hovedmål for idrettspolitikken. Det påpekes i stortingsmeldingen nødvendigheten av mer kunnskap om hvorvidt ønske og behov fra lesbiske og homofile for å delta i idrett, også toppidrett, blir tillagt nok vekt slik at visjonen idrett og fysisk aktivitet for alle også gjelder denne gruppen.

I denne sammenheng påpekes også viktigheten av at integrering av lesbiske og homofile i idrettslivet bør inngå som en naturlig del av Norges Idrettsforbunds utdanningsssystem, og at Regjeringen skal følge opp dette.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Kultur- og kirkedepartementet som opplyser følgende:

"Det foreligger forskningsbasert kunnskap om ungdoms deltakelse i idrett og fysisk aktivitet. I relevante undersøkelser eller rapporter fra Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF) til departementet rapporteres det imidlertid ikke om deltakernes seksuelle legning.

Dersom lesbiske og homofiles deltakelse i idretten skal belyses bør dette inngå i en mer omfattende undersøkelse der et bredt spekter av sider ved deres liv tas opp til vurdering.

Det ble i St.meld. nr. 25 (2000-2001) understreket at NIF er en selvstendig organisasjon og statens tilskudd til idretten gis som grunnstøtte til organisasjonen. Siden departementet har gått bort fra å gi øremerkede tilskudd, har også mulighetene til å stille spesielle krav vedrørende bruken av tilskudd blitt mindre.

Departementet har imidlertid oppfordret NIF til å ta forhold vedrørende lesbiske og homofiles deltakelse i idrett med i sitt verdiprosjekt samt inkludere dette i sitt utdanningsystem. Ut fra den informasjon departementet har mottatt er dette blitt fulgt opp av NIF."

Jeg viser også til svar på skriftlig spørsmål nr. 93; prosjektet Skeive strategier i idretten: Betydningen av synlig brudd på heteroseksuell praksis i en offentlig kontekst.

SPØRSMÅL NR. 118**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Har nasjonalt Råd for spesialistutdanninger av leger og legefordeling ferdigstilt noen rapport eller notat som oppfølging av det arbeidet som ble varslet i forbindelse med St.meld. nr. 25 (2000-2001) vedrørende på hvilken måte tema som kjønnsidentitet og seksualitet, også homofili, i sterkere grad bør integreres i spesialistutdanninger som i særlig grad møter pasienter der dette er relevant?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet ble det under de konkrete tiltakene relatert til helse og sosiale forhold vist til at det daværende Helse- og sosialdepartementet, som en del av oppfølgingsarbeidet til St.meld. nr. 24 (1996-97) Tilgjengelighet og faglighet - Om sykehus og annen spesialisthelsetjeneste, ville be Nasjonalt råd for spesialistutdanninger av leger og legefording (NR) om å utrede på hvilken måte tema som kjønnsidentitet og seksualitet - også homofili - i ster-

kere grad bør integreres i spesialistutdanninger som i særlig grad møter pasienter der dette er relevant.

Svar:

Jeg har innhentet bidrag fra Helse- og omsorgsdepartementet som opplyser følgende:

"Helsedepartementet ba i 2002 Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og legefordeling utrede ovenfor nevnte. Rådet har ikke utarbeidet rapport i forbindelse med vurderingen, men har i brev form gitt tilbakemelding til departementet. Rådets vurdering er at både allmennleger og relevante spesialister gjennom utdanning og praksis får adekvat innsikt i behandling av lesbiske og homofile pasienter. For somatisk sykdom vil undersøkelse og behandling ikke være forskjellig fra andre pasienter. Spesialister i voksenpsykiatri og barne- og ungdomspsykiatri vil gjennom dagens spesialistutdanning få kunnskap, innsikt og erfaring når det gjelder pasienter som er homofile eller lesbiske. Kjønnsidentitet og seksualitet er naturlige elementer i disse spesialistutdanningene. Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og legefording anser på bakgrunn av dette at homofile og lesbiske vil motta like gode tilbud i det generelle psykiske helsevern som den øvrige befolkningen."

SPØRSMÅL NR. 119**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Åsa Elvik****Besvart 5. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Hva er konkret gjort for å iverksette forskning om lesbisk og homofil ungdom i skolen og utdanningsinstitusjonene?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 25 (2000-2001) ble det satt et særlig søkelys på skole og utdanning og lesbisk og homofil ungdoms situasjon i skolen.

Det er et stort behov for å iverksette forskning som på ulike måter kan synliggjøre lesbisk og homo-

fil ungdoms situasjon i skolen slik at man på den måten kan følge opp NOVA-rapporten om homofile og lesbiskes levekår og livskvalitet.

Svar:

Det foregår omfattende forskning om lesbiske og homofiles levekår med øremerkede midler under program Kjønnsforskning: kunnskap, grenser, endring, jf. svaret på skriftlig spørsmål nr. 93.

Ett av prosjektene er en studie av hvordan hetero- og homoseksualitet fremstilles i undervisningen.

SPØRSMÅL NR. 120**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik****Besvart 2. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Hva kan statsråden gjøre for å få en klargjøring av hva en regner for å være en farlig skolevei?»

BEGRUNNELSE:

I opplæringsloven § 7-1 Skyss og innlosjering i grunnskolen heter det at "Elevar som har særleg farleg eller vanskeleg skoleveg har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda". Likeledes viser Utdannings- og forskningsdepartementets brosjyre "Rettigheter og plikter i den offentlige grunnskole", til dette som en rettighet. Det finnes imidlertid ingen nasjonal definisjon av hva en farlig skolevei er. Det er opp til hver enkelt kommune å definere begrepet "farlig skolevei". Dette kan føre til at opplæringslovens bestemmelse praktiseres ulikt fra kommune til kommune. Det er derfor behov for en definisjon av hva som er en farlig skolevei.

Svar:

Så langt jeg kan se, går spørsmålet i realiteten på det samme som skriftlig spørsmål nr. 84 fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, og som ble besvart ved mitt brev 25. oktober 2004. På denne bakgrunn tillater jeg meg her å gi det samme svaret.

Opplæringsloven § 7-1 fastslår at elever som har særlig farlig eller særlig vanskelig skolevei har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengden. Generelt kan følgende sies om forståelsen av denne bestemmelsen:

Om skoleveien er særlig farlig eller vanskelig må blant annet vurderes ut fra skoleveiens tilstand, klima, trafikkforholdene og forhold knyttet til den en-

kelte eleven. Det må foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle der også den enkelte elevs alder og modenhet vil kunne ha betydning. Skoleveiens tilstand kan variere med årstidene. For eksempel kan høy hastighet kombinert med glatte vinterveier medføre ekstraordinær fare for trafikkskader. I slike tilfeller kan det være aktuelt med skyss deler av skoleåret.

Loven krever at eleven utsettes for en fare utenom det vanlige, jf. lovens begrep "særleg". Den risikoen som skoleelever til vanlig utsettes for når de ferdes i trafikken, er derfor ikke tilstrekkelig for å få rett til skyss etter bestemmelsen. Kommunen kan velge å sette inn andre tiltak som fjerner de ekstraordinære faremomentene, for eksempel sørge for følge forbi særlig trafikkfarlige deler av skoleveien. På denne måten kan kommunen unngå at eleven får behov for og rett til skyss på grunn av særlig farlig skolevei.

Det ligger i sakens natur at så mange forhold kan ha betydning når det gjelder skoleveiens risiko at dette vanskelig kan reguleres på annen måte enn gjennom utøvelse av et konkret skjønn i det enkelte tilfellet. På denne bakgrunn er det vanskelig å foreta generelle sammenlikninger og problematisk å gi mer generell veiledning om hvor grensen bør trekkes. Det er risiko for at en slik veiledning like gjerne kan føre til avsporing og feil avgjørelse fordi veiledningen ikke makter å fange opp de særlige forholdene i den enkelte situasjonen.

Et vedtak der skyss blir avslått kan av parten påklages til fylkesmannen. Hvis fylkesmannen i en slik situasjon omgjør vedtaket, er selvsagt kommunen rettslig forpliktet til å følge fylkesmannens vedtak.

SPØRSMÅL NR. 121**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 1. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Seks nasjonale verneplaner kan føre til at alt areal i Naustdal kommune i Sogn og Fjordane vernes. Ifølge ordføreren i kommunen legger nye nasjonale verneplaner opp til båndlegging av 75 pst. av arealet i kommunen. Dersom Førdefjorden i tillegg blir nasjonal laksefjord, vil i realiteten alt areal i Naustdal bli berørt. (Nationen 10. september 2004). Mange er redde for hva dette vil bety for næringsvirksomhet i kommunen.

På hvilken måte har statsråden tatt helhetlig hensyn til folks arbeidsplasser og virksomhet i disse planene?»

BEGRUNNELSE:

Fra Nationen:

"Både kommunen, fylkeskommunen og fylkesmannen har gått imot vern av elva. Det samme har fagfolk i Norges vassdrags- og energidirektorat. Like fullt har Nausta blitt satt opp på suppleringslista til verneplan for vassdrag."

Verneplaner det er snakk om:

"1) Supplering av verneplan for vassdrag. 2) Landskapsvernområde Naustdal-Gjengedal. 3) Nasjonalt laksevassdrag. 4) Nasjonal laksefjord. 5) Verneplan for myr. 6) Verneplan for edelløvsskog."

Svar:*1. Supplering av verneplan for vassdrag*

Det er Olje- og energidepartementet som har lagt fram forslag om vern av Nausta i St.prp. nr. 75 (2003-2004). Vassdraget inngår i Regjeringens forslag til supplering av Verneplan for vassdrag. Det er dermed opp til Stortinget å avgjøre hvilke vassdrag som vedtas vernet.

Verneplanens virkninger er beskrevet i proposisjonen. Vernet er i utgangspunktet et vern mot kraftutbygging. Vassdragsvernet legger ingen direkte forpliktelser på den enkelte grunneier, men vassdragsvernet kan få konsekvenser for inngrep og tiltak som er avhengig av tillatelser fra det offentlige. I forhold til f.eks. landbruksinteressene er det gjennom praktiseringen av landbrukslovgivningen at man skal ta hensyn til vassdragsvernet.

Ved planlegging etter plan- og bygningsloven skal de såkalte rikspolitiske retningslinjene for vernede vassdrag legges til grunn. Virkeområdet for disse er i hovedsak innen et belte på 100 meter langs

vassdraget. Der det ikke er registrert spesielle verneverdier vil det i utgangspunktet ikke bli lagt større begrensninger på bruken av arealet enn det som gjøres i vassdrag som ikke er vernet.

2. Forslag om opprettelse av Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde

Denne vernesaken er en del av nasjonalparkplanen og ligger for tiden til sluttbehandling i Miljøverndepartementet. Saken har vært behandlet i henhold til eksisterende saksbehandlingsregler der bl.a. konsekvensene av et framtidig vern er belyst i forhold til andre samfunnsinteresser. Slutføringen av denne saken vil bli sett i sammenheng med behandlingen av Nausta i den supplerende verneplanen for vassdrag.

3. Nasjonale laksefjorder og laksevassdrag

Nausta er også et av vassdragene som er aktuelle når ordningen med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder skal ferdigstilles. Direktoratet for naturforvaltning har nylig hatt på høring en utredning av 27 aktuelle vassdrag med tilhørende fjordsystem. Da de første 37 nasjonale laksevassdragene ble opprettet i februar 2003 forutsatte Stortinget at ordningen totalt skal omfatte om lag 50 vassdrag. Dette innebærer at om lag 13 av de 27 utredede kandidatene kan bli vedtatt som nye nasjonale laksevassdrag. I tråd med hovedintensjonen med ordningen, dvs. å gi et utvalg av nasjonalt viktige laksevassdrag en særskilt beskyttelse både i vassdrag og fjordområde, vil det bli foreslått nasjonale laksefjorder utenfor de nasjonale laksevassdragene. Regjeringen vil høsten 2005 legge fram en stortingsproposisjon med forslag til ferdigstilling. Ved vurderinger av hvilke vassdrag som foreslås, vil resultatene av høringen inngå som en viktig del. Det vil imidlertid være Stortinget som endelig avgjør hvilke vassdrag med tilhørende fjordsystem som skal inngå.

Departementet vil for øvrig vise til det forvaltningsregimet Stortinget har vedtatt skal gjelde i nasjonale laksevassdrag og laksefjorder. Hovednormen er at laksen skal sikres en særlig beskyttelse. I vassdragene er det lagt opp til en fleksibel forvaltning hvor ingen type tiltak i utgangspunktet er forbudt, men nye tiltak og inngrep som kan være til skade for laksen skal ikke tillates. I de nasjonale laksefjordene vil eksisterende oppdrettsvirksomhet kunne fortsette, mens den viktigste begrensningen vil være at det ikke tillates nye matfiskanlegg for laks og ørret. En even-

tuell laksefjord i Førdefjorden vil for øvrig ikke innebære innføring av et helt nytt forvaltningsregime ettersom denne fjorden har vært en midlertidig sikringsone for laksefisk siden 1989. I sikringssonen er forbud mot nyetablering av matfiskanlegg for laks og ørret hovedbegrensingen.

Jeg vil også understreke at villaksbestandene representerer til dels betydelige verdier i en rekke lokalsamfunn. Oppretting av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder vil være et bidrag til å bevare en viktig ressurs som gir næringsgrunnlag for rettighetshavere og grunnlag for turisme.

4. Verneplaner for myr og edelløvsskog i Sogn og Fjordane.

Verneplanen for myr er allerede gjennomført ved kgl.res. av 18. juni 2004. To områder berører Naustdal kommune: Kleppstølsvatnet på 480 dekar som berører i alt 28 gnr/bnr og Tuemyra naturreservat på 514 dekar (som også ligger i Flora kommune) og som

berører 11 gnr/bnr i Naustdal kommune. Et forslag til plan for edelløvsskog er til behandling hos fylkesmannen i Sogn og Fjordane og skal i nær framtid ut på lokal høring. Denne saken vil neppe komme inn til departementet før 2. halvår 2005.

Regjeringen legger stor vekt på at all samfunnsplanlegging skal sees i sammenheng og at konsekvensene av de ulike tiltak, enten dette er vern av naturområder eller konkrete utbyggingstiltak, skal være utredet best mulig før vedtak fattes. Det blir lagt stor vekt på at eksisterende virksomhet og bruk skal kunne fortsette innenfor nyopprettede verneområder så lenge dette ikke skjer i strid med verneformålet. Det kan ytes erstatning overfor grunneiere i tilfeller der vernet fører til økonomiske ulempe. Det er imidlertid min klare oppfatning at vern og bærekraftig bruk av våre naturressurser, der Regjeringens vernepolitikk inngår som et vesentlig element, vil bidra til å styrke næringsgrunnlaget i våre distrikter og bli en viktig del innenfor strukturomleggingene i landbruket.

SPØRSMÅL NR. 122

Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 1. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Ifølge oppslag i Nationen 22. september 2004 må sauebønder i nye Varangerhalvøya nasjonalpark gå til fots for å hente sauer ned fra beite mens reineierne kan kjøre etter sine dyr. Verneområdet er stort, og dyrene kan være spredt på store avstander. Dette oppleves naturlig nok som et praktisk problem for sauebønderne.

Hva vil statsråden gjøre for å likebehandle saue- og reindriftsnæringen, og samtidig legge til rette i verneområdet for disse miljøtilpassede næringene?»

Svar:

Forslaget om nasjonalpark på Varangerhalvøya er en del av nasjonalparkplanen. Den lokale behand-

lingsprosessen er avsluttet og saken er nå ute på sentral høring i regi av Direktoratet for naturforvaltning. Høringsfristen er 29. oktober i år. Deretter skal direktoratet avgi sin faglige innstilling i vernespørsmålet til departementet. Dette vil neppe skje før primo 2005. Så lenge saken er til behandling utenfor departementet, vil det ikke være riktig av meg å komme med konkrete vurderinger og merknader til eventuelle forslag som enten kan tenkes å bli fremmet i et framtidig planutkast eller som kan bli forkastet og/eller omarbeidet som følge av den pågående prosessen.

Generelt sett er det viktig for Regjeringen at eksisterende næringsvirksomhet i størst mulig grad skal kunne drives fortsatt i våre verneområder så lenge dette kan skje innenfor rammen av verneformålet.

SPØRSMÅL NR. 123**Innlevert 22. oktober 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 1. november 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«EFTAs overvåkningsorgan ESA vurderer for tiden om staten bryter EØS-reglene ved kjøp av nye helikopter til redningshelikoptertjenesten. Redningstjenesten er sivil. Denne uavklarte situasjonen har oppstått fordi staten vurderer å benytte seg av en opsjon på 10 NH90 helikopter til Forsvaret i forbindelse med kjøp av helikopter til redningstjenesten.

Burde ikke statsråden komme ESA i forkjøpet ved å legge anskaffelsen av nye helikopter til redningstjenesten ut på anbud allerede nå?»

Svar:

Spørsmålet er overført fra fiskeri- og kystministeren.

Som det er redegjort for ovenfor Stortinget i

St.prp. nr. 1 (2004-2005) vurderer Regjeringen om anskaffelsen av redningshelikoptre skal skje ved at den eksisterende oppjusteres på NH90 skal reforhandles eller om det skal iverksettes en ny anskaffelsesprosess i markedet. Den norske stat er innklaget til EFTAs overvåkningsorgan ESA i sammenheng med den opsjon Forsvaret har på 10 NH90 helikoptre til bruk i redningstjenesten. ESA har brukt tid på å vurdere saken, men det er nå grunn til å forvente en avklaring fra dette hold i nær fremtid. I tillegg ble staten ved Justis- og politidepartementet medio oktober 2004 også stevnet for Oslo tingrett i anledning samme sak, basert på de samme problemstillinger.

Regjeringen vil avvente ESAs vurdering av opsjonen før det tas endelig stilling til anskaffelsesstrategien, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 124**Innlevert 25. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 1. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Ifølge oppslag på NRK Internett 30. september 2004 har Rogaland nok vann til å produsere strøm til 60 000 husstander ved å bygge småkraftverk. Dette ifølge en NVE-rapport. Stortinget har flere ganger stilt seg bak ønsker om å satsing på småkraft, men småkraftprodusenter opplever at disse signalene ikke når frem til fylkesnivå, og at det er store variasjoner i saksbehandlingen mellom fylkene.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at byråkratiet mer raskere og likere behandling av søknader for bygging av småkraft?»

BEGRUNNELSE:

NRK Internett 30. september 2004 (<http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/nrkogaland/4131697.html>):

"Rundt omkring i Rogaland renner det et utall med større og mindre bekker, bekker som det nå viser seg kan brukes til kraftproduksjon. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har nå kartlagt alle disse små-

bekkene for å se hvor mye som kan brukes ved å bygge småkraftverk. Og NVE selv er overrasket over at det kan komme nesten 1,3 TWh fra bekker her i fylket, strøm nok til å forsyne over 60 000 husstander."

I Nationen 19. januar 2004 (<http://www.nationen.no/meninger/leserbrev/article850675.ece>) skrev Brit Skjelbred, statssekretær i Olje- og energidepartementet:

"Regjeringen gjør det nå lettere å etablere små vannkraftanlegg, som er viktig både for kraftoppdekking og næringsutvikling i distriktene. Saksbehandlingen skal bli enklere og mer effektiv. Samtidig innføres tiltak som gjør utbygging av slike anlegg mer lønnsom.

[...]

Utbygging av mikro-, mini- og småkraftverk har ofte små konsekvenser for miljøet. Samtidig kan de gi et viktig bidrag til kraftoppdekkingen, ikke minst ved at den desentraliserte produksjonen gjør lokalmiljøene mindre sårbare for bortfall i nettet.

[...]

Utviklingen av gode rammevilkår er et kontinuerlig arbeid, og vi vil fortsette å fokusere på mini-, mikro- og småkraftverk som et viktig satsingsområde

også fremover. Med strategien som Regjeringen nå har lagt frem, ligger det godt til rette for å få realisert en rekke små vannkraftprosjekter rundt om i landet."

I Nationen 15. september 2004 (<http://www.nationen.no/nyheter/article1276425.ece>) skrev Isak A. Liland, leder foreningen for Norske Småkraftverk:

"Jeg har selv opplevd, igjennom egen prosess med småkraftutbygging, at fylkesmannens miljøvern-avdeling har uttalt at de ikke "synes om" denne småkraftutbyggingen og heller ville foretrukket en til to store kraftutbygginger."

Erik Lageton, daglig leder i Foreninga for norske småkraftverk, mener Hermos erfaring ikke er enestående.

- Saksbehandlingskapasiteten er en stor utfordring, og vi kjenner til mange som har ventet fra fire til sju år med å få godkjenningene og konsesjon på plass. Vi ser også at det er store variasjoner i saksbehandlingen mellom fylkene, og variasjonene er til dels personavhengig, sier Lageton.

Han mener de klare signalene fra politisk hold om vilje til å satse på småkraftverk ikke når fram til fylkesnivået, hvor søknadsbehandlingen i hovedsak skjer.

- Miljøverndepartementet bør gi klarere føringer slik at vi får likebehandling. I tillegg bør ikke kun miljøvern-avdelingen ha avgjørelsesmyndighet. Landbruksavdelingene bør også trekkes inn, slik at hensynet til bosetting, næring og verdiskaping også får betydning, sier Lageton.

Svar:

Regjeringen arbeider med å legge til rette for økt etablering av små vannkraftverk. Det er gjennomført en rekke tiltak for å forenkle saksbehandlingen og bedre rammevilkårene for småskala vannkraft.

I St.prp. nr. 75 (2003-2004) om supplering av Verneplan for vassdrag foreslår Regjeringen å heve grensen for behandling i Samlet plan for vassdrag,

som vil medføre at saksbehandlingen knyttet til små vannkraftverk blir ytterligere forenklet.

I løpet av 2004 har NVE arrangert en rekke dags-seminarer for kommuner, utbyggere og andre interesserte rundt i landet hvor det er gitt generell informasjon og veiledning om utbygging av små vannkraftverk. Det er i forbindelse med disse seminarne NVE har presentert resultatene fra kartleggingen av potensialet for små vannkraftverk, som representant Vaksdal viser til. Jeg vil understreke at dette dreier seg om en kartlegging av teoretisk mulige utbyggingsprosjekter. For å få en realistisk oversikt over potensialet er det blant annet nødvendig å kartlegge grunneierforhold og kommunenes planlegging.

Det er viktig å påpeke at selv om små kraftverk sjelden blir nektet konsesjon, betyr ikke det at alle små kraftverkprosjekter kan bli bygd. Det enkelte tiltak må vurderes konkret i en konsesjonsbehandling hvor hensynet til natur og miljø er av sentral betydning. Fylkesmannen og andre berørte parter får alltid konsesjonssøknadene på høring, og jeg er kjent med at det fra bransjens side har vært en del kritikk av fylkesmannens behandling av disse sakene. Jeg har fått opplyst at lang saksbehandlingstid hos fylkesmenne ofte skyldes at tiltakshaverne ikke har bekostet forundersøkelser om miljøkonsekvensene. Olje- og energidepartementet har nå i samråd med Miljøvern- departementet gitt føringer for hvilke forundersøkelser som skal utføres innenfor en rimelig økonomisk ramme, og NVE har utarbeidet en veileder til utbyggerne.

På denne bakgrunn mener jeg det både er gjennomført og foreslått endringer som medfører forenklinger av saksbehandlingen knyttet til små kraftverk. Samtidig som NVEs seminarrekke, sammen med Olje- og energidepartementets strategi for økt etablering av små vannkraftverk har bidratt til å bedre kunnskapen om regelverket knyttet til små kraftverk både blant potensielle utbyggere og i forvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 125**Innlevert 25. oktober 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 27. oktober 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Stortinget har enstemmig vedtatt sjøpattedyr-meldingen. I den står det at "kvoten på sjøpattedyr skal aukast monaleg".

Hva gjør statsråden for å følge opp sjøpattedyr-meldingen, og når kan vi forvente oss offentliggjø-

ring av den norske kvoten på vågehval i 2005?»

Svar:

Jeg har merket meg diskusjonen i Stortinget vedrørende størrelsen på sjøpattedyrkvoten og vil i god tid før fangstsesongen fastsette kvoten for vågehval.

SPØRSMÅL NR. 126**Innlevert 25. oktober 2004 av stortingsrepresentant Inger S. Enger****Besvart 5. november 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Utlendingsnemnda blei oppretta eksplisitt for å styrke rettssikkerheten for asylsøkere og andre utenlandske borgere og for å bedre tilliten til utlendingsforvaltningen. Dette fungerer dessverre ikke alltid etter intensjonen.

Hva vil Regjeringen foreta seg for å sikre at UNE i større grad fungerer i tråd med disse måla?»

BEGRUNNELSE:

Denne begrunnelsen brukes som et eksempel for å belyse og utdype spørsmålet. Saken omhandler et norsk/nigeriansk ektepar. Mannen som er fra Nigeria, kom til Norge i 2001 og søkte asyl. Søknaden ble endelig avslått ved Utlendingsnemndas (UNE) vedtak av 11. september 2002. Før avslaget på asylsøknaden kom, hadde dette paret truffet hverandre. De gifta seg i februar 2003 og søkte umiddelbart om familiegjengenforening. I vedtak av 21. juli 2004 avslår UNE endelig søknaden om familiegjengenforening og utviser samtidig ektemannen for fem år fra Norge. I tillegg skal han innmeldes i Schengen informasjonssystem. Bakgrunnen for utvisningen er at han ifølge Utlendingsdirektoratet (UDI) og UNE har arbeida en kortere periode uten arbeids og oppholdstillatelse.

Paret har sendt begjæring til UNE om fornya behandling av saken og har bestemt seg for å gå til søksmål mot staten. Saken har blant annet vært omtalt i NRK Dagsrevyen og Dagbladet. Advokat Arild Humlens vurdering av saksbehandlingen i UDI, har

avdekket flere graverende forhold; direkte faktafeil følger saksbehandlingen. Det har hatt avgjørende betydning for utfallet av saken, forvaltningen har ikke oppfylt sin informasjonsplikt og det er utvist grovt urimelig utøving av skjønn.

I likhet med langt de fleste tilfeller gav UNE saken en forenkla behandling på nemndledernivå da "saken ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål" (jf. UNEs vedtak av 21. juli 2004). Ifølge NOAS-rapport om Utlendingsnemnda av mai 2002, får klageren og advokaten være tilstede i bare om lag 5 pst. av tilfellene og også i dette tilfellet fikk paret, til tross flere anmodninger ikke anledning til å møte nemnda.

Utlendingsnemnda blei som nevnt oppretta eksplisitt for å styrke rettssikkerheten for asylsøkere og andre utenlandske borgere og for å bedre tilliten til utlendingsforvaltningen (se bl.a. Ot.prp. nr. 38 (1995-96), Innst. O. nr. 24 (1996-97), Innst. O. nr. 42 (1998-99)). Målsettingen skulle ivaretas ved at legfolk skulle få mulighet til å delta i behandling av klager. Klagerne på sin side skulle få adgang til å møte personlig dem som skal avgjøre saken.

Man må dermed kunne legge til grunn at nemnda vil legge vekt nettopp på å oppfylle disse intensjonene både i utarbeidelse av prosedyrer og i sitt daglige virke. I denne saken er det tydelig at nemnda ikke fungerer i overensstemmelse med intensjonene, og paret må nå gå til søksmål mot staten for å få prøvd flere uriktige og urimelige forhold i saken som UNEs behandling var ment å korrigere for.

Svar:

Mitt inntrykk er at Utlendingsnemnda fungerer bra, og at saksbehandlingen i nemnda er av god kvalitet. Dette støttes også av evalueringen av Utlendingsnemnda som ble foretatt av rhKnoph i 2003. Når det gjelder reglene for saksbehandlingen i Utlendingsnemnda, viser jeg til nemndas årbok 2003, der de bl.a. skriver følgende:

"Det er viktig å understreke at UNE ikke fritt kan velge behandlingsform for den enkelte sak. Saker som byr på vesentlige tvilsspørsmål skal alltid avgjøres i nemndmøte. Saker som ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål, kan avgjøres av nemndleder alene eller av sekretariatet. Behandling i nemndmøte kan også velges selv om saken ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål.

Utlendingsloven har ingen egen definisjon av hvilke saker som byr på "vesentlige tvilsspørsmål". I en avgrensning gis imidlertid eksempler på hvilke saker som kan avgjøres av en nemndleder alene, det vil si saker som ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål. Bestemmelsen viser til at blant annet klager, der vilkårene for å omgjøre Utlendingsdirektoratets vedtak åpenbart må anses å foreligge og klager som må anses grunnløse, kan avgjøres av en nemndleder alene.

Det personlige frammøtet er ikke en rettighet, men en ordning knyttet til sakens opplysning. Der klagerens egen forklaring kan bidra til å opplyse vesentlige spørsmål av betydning for saken, er det personlige frammøtet nyttig og viktig."

Det er altså ikke grunnlag i de uavhengige vurderingene av Utlendingsnemnda for å si at nemnda ikke fyller intensjonen slik det nevnes i spørsmålet. Opinionsundersøkelser viser også en bedret tillit til hele utlendingsforvaltningen de siste årene. Mitt departement følger utviklingen både i Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda nøye mht. rettsikkerhet, likebehandling og effektivitet. At enkeltsaker gir resultater som både søkere og andre kan være uenige i vil alltid skje. Rammene ligger i lovverket, mens tolkningsrommet ligger i utlendingsforvaltningen. Regjeringen mener tolkningsrommet i større grad enn i dag må fylles av folkevalgte myndigheter, og vil derfor snart fremme lovendringsforslag i tråd med St.meld. nr. 21 (2003-2004) om styringsforhold på utlendingsfeltet som ble behandlet i Stortinget før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 127

Innlevert 25. oktober 2004 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 4. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvordan disse ekstra midlene er benyttet?»

BEGRUNNELSE:

Ved behandling av revidert nasjonalbudsjett i juni 2004 ble det bevilget 100 mill. kr ekstra til rusrelaterte oppgaver innenfor helsesektoren.

Svar:

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2004, ble bevilgningen til behandling av rusmiddelmissbrukere økt med 100 mill. kr. De regionale helseforetakene overtok ansvaret for behandlingstilbudet til rusmiddelmissbrukere fra 1. januar 2004. I den forbindelse ble det, på grunnlag av fylkeskommunale regnskapstall og forventet pris- og volumvekst, overført i alt om lag 1,3 mrd. kr til de regionale helseforetakene.

Det viste seg imidlertid at de regionale helsefor-

etakenes overtok en større økonomisk forpliktelse enn anslått, blant annet ved at aktiviteten i 2003 var høyere enn forutsatt, og ved at helseforetakene overtok utbyggingsprosjekter der driften først starter opp i løpet av 2004. Av en samlet økning i bevilgningen er 80 mill. kr fordelt til de regionale foretakene til disse formål, det vil si sikre at det nye ansvaret for tverrfaglig spesialisert behandling til rusmiddelmissbrukere kan ivaretas som forutsatt. Den resterende delen, 20 mill. kr, benyttes til reduksjon i ventelistene og inklusjon av om lag 200 nye pasienter til legemiddelasistert rehabilitering.

Bevilgningen til de formål som jeg her har nevnt, er etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett fordelt til de regionale helseforetakene etter fastsatt fordelingsnøkkel. I brev til de regionale helseforetakene framgår det klart at økningen i bevilgningen skal benyttes til ovennevnte formål. Gjennom blant annet regelmessig rapportering fra de regionale helseforetakene følges utviklingen på dette området nøye. Jeg forventer således at tildelte midler i 2004 benyttes til de angitte formål.

SPØRSMÅL NR. 128**Innlevert 25. oktober 2004 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 1. november 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«I Nettavisen 22. oktober 2004 er det en sak om en grov voldtekt utført av en iraker. Ifølge uttalelse fra offerets bistandsadvokat var dettet en av de groveste voldtektssaker vedkommende hadde sett. Irakeren var i tillegg kun kort tid før denne voldtekten dømt for voldsbruk mot en annen kvinne.

Siden personen det gjelder ikke har lovlig opphold i landet, vil jeg vite hvilke tiltak justisministeren vil sette inn for å beskytte norske borgere mot kriminelle handlinger utført av personer uten lovlig opphold her i landet?»

BEGRUNNELSE:

Som nevnt ovenfor ble en kvinne voldtatt på et utested i Trondheim. Voldtekten ble beskrevet som gjennomført med "brutalitet, sinne og aggresjon og var forferdelig smertefull". Det hevdes videre at tiltalte ikke viste tegn til anger eller forståelse for offerets situasjon. I dommen sies det at "Etter overgrepet føler hun at livet er ødelagt. Hun er utrygg og har voldsalarm. Hun har siden overgrepet vært sykemeldt og ser i dag ingen mulighet til å gå tilbake til arbeidet". Med andre ord har dette overgrepet sannsynligvis gitt kvinnen merker for livet, både fysisk og psykisk.

Dersom man ser videre på denne gjerningsmannen så ble vedkommende bare uker før voldtekten dømt til 5 måneder fengsel for legemsbeskadigelse under særdeles skjerpene omstendigheter og vold, deriblant mot en kvinne.

Det som ser ut til å være et trekk hos vedkommende gjerningsmann, er at han ikke tar inn over seg konsekvensene av de handlinger han utfører.

Et annet politisk moment er at vedkommende ikke har lovlig opphold i landet samtidig som han utsetter norske borgere for grov vold. Min utfordring til statsråden blir derfor å få høre hvilke tiltak statsråden ser er nødvendige i forhold til å sikre borgerne en trygg og god hverdag, samtidig som kriminelle med ulovlig opphold ikke gis adgang til å påføre folk slike handlinger som her er beskrevet.

Imøteser deres svar med spenning.

Svar:

Politiet har i løpet av de senere år iverksatt flere tiltak i forhold til kriminalitet begått av personer uten lovlig opphold i landet. Rask saksbehandling av straffesaker i tillegg til effektiv bruk av hjemlene for

bortvisning og utvisning, er tiltak som kan bidra til å forebygge kriminalitet og forhindre misbruk av asyl-instituttet. Tett samarbeid med Utlendingsdirektoratet er viktig i denne sammenheng.

I 2003 gav Politidirektoratet ut håndboken, "Kriminalitet begått av asylsøkere og andre utlendinger med tidsbegrenset opphold". Denne inneholder informasjon om hvordan den forvaltningsmessige behandlingen av utlendinger som begår kriminalitet kan bli så rask og effektiv som mulig. Håndboken er i samarbeid med Utlendingsdirektoratet fulgt opp ved regionale samlinger for politiet og mottakslederne i statlige asylmottak. Det har i tillegg blitt gjennomført opplæring i flere aktuelle politidistrikt omkring temaet. Håndboken er nå under revisjon og samarbeidet mellom Utlendingsdirektoratet, mottak og politiet skal videreføres.

Utlendingsdirektoratet gav i juli 2004 ut rundskriv om, "Hurtigprosedyre - rutiner for utvisning på grunn av grov vold og vold i nære relasjoner". Rundskrivet er utarbeidet i samarbeid mellom Utlendingsdirektoratet, Politidirektoratet, Politiets utlendingsenhet og representanter fra politidistriktene og inneholder saksbehandlingsrutiner som skal følges i disse sakstypene. Formålet er å gi disse sakene prioritet og å sikre en rask og effektiv saksflyt mellom politiet og Utlendingsdirektoratet.

Siden kriminalitet blant asylsøkere er et stadig tema i media og i den offentlige debatten, nedsatte Politidirektoratet nylig en tverretattlig arbeidsgruppe som fikk i oppgave å kartlegge hva som er fakta, og hva som er myter om asylsøkere og kriminalitet. Gruppens arbeid vil bidra til å gi et mer helhetlig bilde og til en større forståelse for de ulike etaters oppgaver på utlendingsfeltet. Tverretattlig samarbeid er et viktig stikkord i denne sammenheng. Arbeidsgruppens rapport vil også bidra til å gi politiet et godt grunnlag for å iverksette tiltak for å forebygge kriminalitet i denne gruppen.

Politiets utlendingsenhet ble opprettet som et særorgan i politiet 1. januar 2004. Enhetens oppgaver er blant annet å effektivisere arbeidet med uttransportering av personer som har ulovlig opphold på bakgrunn av avslag på søknad om oppholdstillatelse og asyl. Videre skal enheten koordinere at personer som ikke oppfyller innreisevilkår, oppholder seg ulovlig, eller begår en straffbar handling under sitt lovlig opphold, raskt og effektivt blir bort- eller utvist. Kriminelle asylsøkere skal prioriteres. Det er viktig i denne sammenheng å nevne at det i dag ikke er mulig å

gjennomføre en tvungen uttransport til flere land. I saker der det er tvil om identiteten vil politiet i mange tilfeller ha et omfattende og langvarig arbeid med å fastsette denne, spesielt i de tilfellene personene ikke ønsker å samarbeide.

Et annet tiltak er at Norge inngår tilbaketakelsesavtaler med aktuelle land. Kommunal- og regionaldepartementet har i samarbeid med Justisdepartementet inngått flere tilbaketakelsesavtaler for å kunne returnere personer med ulovlig opphold på en raskt og effektiv måte. Forhandlingene med enkelte land viser seg å være svært vanskelig og tidkrevende.

Den konkrete saken som omtales i spørsmålet har

blitt fulgt opp av Sør-Trøndelag politidistrikt. Politidistriktet opplyser at den er gjennomført og pådømt så raskt dette har latt seg gjøre. Politidistriktet har fulgt rutiner og instruksjoner for slike saker og saken ble oversendt Utlendingsdirektoratet med tanke på utvisningsvedtak den 30. august i år. På grunn av fornærmedes uttrykkshetsfølelse i forbindelse med den siste straffesaken, ble vedkommende tildelt voldsalarm i april 2004. Siden gjerningsmannen nå er fengslet og har vedtatt dommen på fire års fengsel, har fornærmede ikke fremmet ønske om ytterligere trygghetstiltak.

SPØRSMÅL NR. 129

Innlevert 25. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 3. november 2004 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«I Nationen 10. oktober 2004 kunne vi lese at det ikke er tillatt å kjøpe eller selge sauer over fylkesgrensene av frykt for sykdoms- og smittespredning, mens import av sau fra EU-land går greit.

Vil statsråden avvikle dagens ordning der fylkesgrensene er reelt stengt for kjøp og salg av sau?»

BEGRUNNELSE:

Ved import av levende småfe har Norge gjennom en særbestemmelse i EØS-avtalen så langt hatt anledning til å sette importerte dyr i isolat inntil helsestatusen er blitt avklart. Denne ordningen er under vurdering av EFTAs overvåkningsorgan. I denne situasjonen har man etablert en ordning der fylkesgrensene i Norge er stengt for sau og geit. Fremskrittspartiet finner det urimelig at mens vi kan importere levende småfe fra EU så skal det ikke være anledning til kjøp og salg av sau på tvers av fylkesgrensene.

Svar:

Bakgrunnen for de restriktive reglene for føring av sau over fylkesgrensene er hensynet til faren for spredning av sykdom med sau. Disse reglene var helt nødvendige og var avgjørende i bekjempelsen av først mædi på 1970 og -80-tallet og seinere skrapesyke. Det er altså ikke en ordning som er blitt etablert de seinere årene.

Fram til den reviderte EØS-avtalen (veterinærav-

talen) etter vedtak i Stortinget trådte i kraft 1. januar 1999, var handel med og import av småfe ikke med i EØS-avtalen, og det var så godt som stengt for import. Veterinæravtalen innebærer at det nå kan importeres småfe fra besetning i EØS-land hvis vilkårene i forskrift 31. desember 1998 nr. 1480 er oppfylt. Etter denne forskriften kan det importeres småfe når de fastsatte vilkårene vedrørende helsestatus for importdyra er oppfylt.

Etter forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresjukdommer § 12 blir en småfebesetning klassifisert etter hvor lenge besetningen har vært omfattet av overvåkingsprogram for skrapesyke uten at skrapesyke er påvist. Etter samme forskrift § 13 er det forbudt å flytte småfe til besetning som tilhører en høyere klasse enn den besetningen dyret kommer fra. Dette gjelder også dyr som er importert. I forskriften § 8, om overvåking, isolasjon og undersøkelse, gis en oversikt over sjukdommer som Mattilsynet utarbeider og gjennomfører programmer for overvåking av, og det fastslås at "dyr som ikke kommer fra en besetning eller flokk som er overvåket i henhold til programmene [...] skal ikke overføres til overvåket besetning eller flokk før dyras smittestatus er undersøkt og funnet tilfredsstillende". Dette er bakgrunnen for at importerte dyr kan bli holdt isolert en tid inntil det er brakt på det rene hva slags smittestatus dyra fra avsenderbesetningen har, med mindre det er dokumentert allerede når dyra kommer til Norge.

Mattilsynet har ment at det er behov for å se på regelverket i litt videre sammenheng, blant annet for-

di vi også skal gjennomføre rådsdirektiv 2003/50/EF om styrking av kontrollen med forflytning av småfe og rådsforordning (EF) nr. 21/2004 om opprettelse av et system for merking og registrering av småfe i norsk rett. I oktober d.å. oppnevnte derfor Mattilsynet en arbeidsgruppe som bl.a. skal vurdere en opti-

malisering av de innenlandske bestemmelsene om flytting av sau og foreslå eventuelle forskriftsendringer. Når arbeidsgruppens vurderinger og tilrådinger foreligger, vil departementet ta stilling til eventuelle forslag om forskriftsendringer.

SPØRSMÅL NR. 130

Innlevert 26. oktober 2004 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 4. november 2004 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Samme dag som det ble kjent at dr.Maathai tildeles Nobels fredspris, stemte Norge konsekvent ned Kenyas forslag til bedre vern av truede dyrearter på CITES-konferansen i Bangkok. Kenya stemte etter miljøorganisasjonenes anvisning i samtlige vedtak, mens Norge med ett unntak stemte motsatt. Det hevdes nå fra miljøorganisasjoner at Norge saboterer nobelprisvinnerens arbeid.

Kan utenriksministeren redegjøre for grunnlaget for Norges voteringer, og svare på om det er hold i anklagene om sabotasje?»

BEGRUNNELSE:

Kenya har lenge vært kjent som en spydspiss i kampen for å ta vare på truede dyrearter og deres leveområder. Landet er et av de få utviklingsland som årlig bevilger store pengebeløp til CITES-konvensjonens "Trust Fund", og leverer årlige rapporter til CITES-sekretariatet. Kenya har vernet opp mot 10 pst. av landets totale areal, fordelt på 22 nasjonalparker, 24 nasjonalreservat og 10 marine verneområder, og Wangari Maathai har proklamert økt satsing og opprettelse av nye naturreservat. Allerede dagen etter at nobelprisen ble kunngjort erklærte Maathai "krig mot farmere og tømmermenn som har voldtatt de viktige skogsområdene rundt Mount Kenya, og høstet sjeldne arter fra fjellet".

Ved konsekvent å stemme ned alle forslag fra Kenya som ville styrket vernet av landets viktigste naturressurser og (via turisme) inntektskilder, saboterte Norge på denne konferansen nobelprisvinner dr.Wangari Maathais viktige og høyt prisede arbeid for å ta vare på landets truede dyrearter, samt underminerte Kenyas økonomi ved å svekke grunnlaget for

økoturisme, som er landets viktigste inntektskilde.

Svar:

Til partsmøtet i CITES 2004 var det kommet i alt 50 forslag, såkalte listeforslag, om å oppføre arter eller bestander av dyr og planter på liste I, som gjelder forbud mot internasjonal handel, eller på liste II om kontrollert internasjonal handel.

Norge baserer stemmegivningen i CITES på organisasjonens egne kriterier og vitenskapelige råd for hvert enkelt listeforslag.

Kenya hadde fremmet tre listeforslag til partsmøtet. Ett forslag gjaldt afrikansk løve. Ingen av forslagene var anbefalt av CITES' sekretariat. Kenya trakk selv alle forslagene før de kom til avstemning.

Kenya hadde også fremmet seks andre forslag til vedtak. Av disse ble ett nedstemt (dvs. at det ikke fikk det nødvendige to tredjedels flertall), ett ble trukket, ett ble overført til en fast komité, mens tre forslag ble vedtatt med konsensus.

Det kenyanske forslaget som ble nedstemt gjaldt en anbefaling om forbud mot all internasjonal handel med produkter i 20 år fremover fra elefantbestander som i dag er oppført på liste II. Et annet element i dette forslaget tok opp at stater med bestander på liste I burde vente 6 år før de eventuelt foreslår overføring til liste II. Kenya er selv blant disse statene. Disse to delene av forslaget ble behandlet samlet.

Norge var blant de 41 landene som stemte mot dette forslaget fordi liste II-bestandene er i god forfatning og befinner seg i land med velfungerende viltforvaltning. I likhet med flere afrikanske land, blant annet Sør-Afrika, Botswana, Namibia og Tanzania, er det norsk holdning at en forsvarlig og kontrollert handel med produkter fra disse elefantbestandene vil motivere befolkningen til å ta vare på be-

standene og bidra til å redusere ulovlig handel og krypskytteri. Dette er i samsvar med prinsippet om bærekraftig naturressursforvaltning, som Norge også gjør gjeldende på andre områder.

Det er ingen motsetning mellom Norges stemme-

giving i CITES og innsatsen til fredsprisvinner Wangari Maathai for bærekraftig utnyttelse av naturen. Påstandene om at Norge saboterer dr.Maathais arbeid er totalt grunnløse.

SPØRSMÅL NR. 131

Innlevert 26. oktober 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 2. november 2004 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«I Finnmark er det et betydelig misforhold mellom antall rein og beitegrunnet for disse. Konsekvensene er både nedbeiting, men også fare for utsulting og massedød av rein kommende vinter. Reduksjon av reintallet kan bedre situasjonen. Men i henhold til oppslag i Altaposten den 22. oktober 2004 drøftes også utvidelse av beiteområdene som ett alternativ.

Ser statsråden at en utvidet beiterett kan forsterke anførte problemer, ved at reintallet opprettholdes på et høyt nivå, og at naturskader oppstår på nye områder?»

BEGRUNNELSE:

Aktuelle beiteområder vil være i nær tilslutning til boligområder. I Hammerfest har dette medført massive problemer i form av nedbeiting av vegetasjonen i byen, som er svært sårbar i dette arktiske området, og forurensning av grunnen med reinekrementer. Bruken av bolignære områder til reinbeite skaper konflikter mellom fastboende og reindriften, og vil i en del tilfeller også komme i konflikt med annen næringsutøvelse, særlig landbruket. Tettbygde strøk og bysamfunn må etter undertegnedes vurdering ansees som uegnet for nomadisk reindrift.

Svar:

Reindrifststyret har for Vest-Finnmarks del fastsatt høyeste lovlige reintall til 64 300. Det er over statsbudsjettet avsatt midler til bonusordninger ved frivillig avvikling eller reduksjon av reinflokk. Deresom de iverksatte frivillige tiltak ikke gir tilstrekkelig

ge resultater, blir det spørsmål om å ta i bruk andre virkemidler. På den bakgrunn har Landbruks- og matdepartementet bedt Reindrifstforvaltningen skissere en alternativ prosess med basis i reindrifstlovens bestemmelser. Jeg viser til kopi av brev til Reindrifstforvaltningen datert 2. september 2004 som følger vedlagt. Det bør derfor ikke være tvil om min holdning når det gjelder reintallet. Dette må reduseres for å ivareta hensynet til naturgrunnet og dermed gjøre reindriften økologisk bærekraftig, og for å unngå dyrevernmessige tragedier.

Når det gjelder oppslag i Altaposten 22. oktober 2004, antar jeg at det siktes til det som framkommer i tilknytning til en eventuell oppheving av fredningen mot reinbeite i Alta.

I henhold til forskrift fastsatt av Landbruksdepartementet 29. januar 1985 er en rekke områder i Finnmark fredet mot reinbeite. Reindrifststyret er nå i ferd med å foreta en gjennomgang av disse fredningene. Siktemålet er å komme med en tilråding overfor Landbruks- og matdepartementet med hensyn til fredningenes framtid. Reindrifststyret har i den forbindelse innledet en dialog med Alta kommune. Det er Landbruks- og matdepartementet som har vedtakskompetanse, og vi vil få saken oversendt hit når den er ferdig forberedt. Jeg ser derfor ikke grunn til å komme nærmere inn på dette i denne omgang.

Vedlegg til svar:

Brev fra Landbruks- og matdepartementet til Reindrifstforvaltningen i Alta ved reindrifstsjefen vedrørende Plan for å nå fastsatt høyeste reintall for Vest-Finnmark. Referanse: 200401608-/SIV. Datert 2. september 2004.

SPØRSMÅL NR. 132**Innlevert 26. oktober 2004 av stortingsrepresentant Åsa Elvik****Besvart 1. november 2004 av nærings- og handelsminister Børge Brende****Spørsmål:**

«En sunn næringsutvikling kombinerer lønnsomhet med bedre miljø. Derfor er alle medlemmene i næringskomiteen enige om at Innovasjon Norge, statens apparat for næringsutvikling, skal operere etter bærekraftsprinsipper. Men dette er forhold som verken er nevnt eller konkretisert i verken budsjettet for 2005 eller i Innovasjon Norges strateginotater.

Hvordan har den tidligere miljøvernministeren tenkt å følge opp bruddet på Stortingets intensjoner om en mer bærekraftig profil på virkemiddelapparatet?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 283 (2002-2003) fra næringskomiteen om virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv skrev en enstemmig komité:

"Komiteen forutsetter at de prosjekter som tildeles midler ikke skal bryte med de prinsipper som ligger nedfelt i Nasjonal Agenda 21".

Medlemmene fra regjeringspartiene og SV, som til sammen utgjør flertall i Stortinget presiserte dette:

"En fremtidsrettet næringspolitikk dreier seg om å utnytte ressursene vi har i landet på en slik måte at det gir sikrere arbeidsplasser i hele Norge. Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti er av den oppfatning at en fremtidsrettet næringspolitikk må stimulere til utnyttelse av landets ressurser på en slik måte at også neste generasjon har et godt land og en sikker fremtid å arve. Disse medlemmer vil derfor understreke at virkemiddelapparatets prioriteringer ikke skal bryte med de prinsipper som ligger nedfelt i Nasjonal Agenda 21, som er Regjeringens handlingsplan for bærekraft som legges fram høsten 2004. Disse medlemmer viser i den anledning til Samarbeidsregjeringens Nasjonale Strategi for bærekraftig utvikling, hvor det heter at

"En bærekraftig utvikling krever at vi må se våre handlinger i et generasjonsperspektiv og være nøye når vi treffer valg som setter varige spor og påvirker våre etterkommeres handlefrihet og mulighet til å dekke egne behov, sogar til å overleve ... Et grunnleggende prinsipp er derfor at vi må respektere naturens tålegrense og basere politikken på føre-var-prinsippet",

samt at

"Regjeringen vil realisere bærekraftstrategien gjennom de regulære politiske plan- og budsjettprosesser."

Svar:

Innovasjon Norge ble opprettet 1. januar 2004 etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 51 (2002-

2003) Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv, jf. Innst. S. nr. 283 (2002-2003) og Ot.prp. nr. 14 (2002-2003) Om lov om Innovasjon Norge.

Stortingets intensjoner i Innst. S. nr. 283 (2002-2003) om en mer bærekraftig profil på virkemiddelapparatet ble fulgt opp i § 24 i Ot.prp. nr. 14 (2002-2003) Om lov om Innovasjon Norge. Paragrafen fastsetter at selskapet skal ha egne etiske retningslinjer. I merknadene til § 24 fremgår det at de etiske retningslinjene også skal omfatte miljømessige problemstillinger, herunder bærekraftig næringsutvikling.

Lovens bestemmelser knyttet til etiske retningslinjer ble videre omtalt i Nærings- og handelsdepartementets disposisjonsbrev til Innovasjon Norge for 2004, av 22. desember 2004, der Innovasjon Norge bl.a. bes om å rapportere på arbeidet med å utvikle etiske retningslinjer i rapporteringen til departementet.

Innovasjon Norge skal styres ved hjelp av overordnede målsettinger og rollebeskrivelser, omforente strategier og resultatkrav, jf. St.prp. nr. 51 (2002-2003) Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv og Innst. S. nr. 283 (2002-2003).

Nærings- og handelsdepartementet har et særlig koordineringsansvar i forhold til styringssignaler fra ulike offentlige oppdragsgivere. Nærings- og handelsdepartementet tok derfor våren 2004 initiativ til å etablere et sett med langsiktige og overordnede føringer som skal danne ramme for innovasjon Norges virksomhet og styringsdialogen mellom Innovasjon Norge og bevilgende myndigheter. I samarbeid med Innovasjon Norge, berørte departementer og fylkeskommunene ble et nytt mål- og resultatsstyringssystem for Innovasjon Norge vedtatt 24. juni 2004. I rapportens omtale av Innovasjon Norges hovedmål- og delmål heter det blant annet:

"I Ot.prp. nr. 14 fremgår det at Innovasjon Norge skal utarbeide etiske retningslinjer og at disse også skal omfatte problemstillinger knyttet til korrupsjon, miljø, menneskerettigheter og næringslivets samfunnsansvar generelt. Det forutsettes derfor at Innovasjon Norge arbeider aktivt med disse problemstillingene og at selskapet i sitt arbeid bidrar til å fremme miljøvennlige og bærekraftige løsninger."

Myndighetenes målformuleringer skal operasjonaliseres i etterprøvbare mål slik at resultater, i form av aktiviteter og effekter, kan måles over tid. Innovasjon Norge er ansvarlig for å utarbeide forslag til operative resultatmål og resultatindikatorer som skal

forelegges de respektive departementer for godkjenning. Departementet legger til grunn at bærekraftsprinsipper inkluderes i utarbeidelsen av forslag til operative resultatmål og resultatindikatorer.

Avslutningsvis viser jeg til omtale i St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Nærings- og handelsdepartementet

der det fremgår av kap. 9.4 Sektorovergripende miljøvernpolitikk, Tiltak på miljøområdet at Innovasjon Norges etiske retningslinjer også skal omfatte problemstillinger knyttet til miljø og næringslivets samfunnsansvar generelt.

SPØRSMÅL NR. 133

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 134

Innlevert 26. oktober 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 3. november 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Mange kommuner mangler økonomiske midler til vedlikehold av eller nyinvesteringer til kirkebygg. Samtidig er mange kirkebygg i bruk, eller planlagt bygd for, kulturelle handlinger som korøvelser, konserter, kulturelle sammenkomster, og som arkitektoniske kulturskatter for tilreisende som besøker byggene.

På hvilke premisser vil en kommune kunne søke om kulturmidler til en kirke som ledd i investering i et nybygg eller drift av eksisterende bygg?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden har tidligere, blant annet på spørsmål fra undertegnede, gitt uttrykk for at det kan være aktuelt å åpne for at kommunene kan søke om kulturmidler til bruk ved bygging av eller restaurering av kirkebygg, dersom byggene også har et klart definert kulturformål knyttet til driften. Undertegnede er usikker på hvilke premisser som er lagt for bruken av kulturmidler i statsbudsjettet for 2005, og hvorvidt det allerede for kommende år vil være mulig for kommuner å søke om kulturmidler til bygging av kirkebygg. Som jeg tidligere har gjort statsråden oppmerksom på er problemstillingen relevant i Alta, der det planlagte kirkebygget også har en klar kulturprofil.

Svar:

Ved behandling av St.meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk fram mot 2014 sluttet Stortinget seg til forslaget om en ny desentralisert ordning for tilskudd

til kulturhus og en ny ordning for tilskudd til regionale møteplasser og formidlingsarenaer for kultur, jf. Innst. S. nr. 155 (2003-2004). Den desentraliserte tilskuddsordningen skal tilføres ca. 40 pst. av den delen av spillemiddeloverskuddet som skal benyttes til kulturbygg.

Premissene for å kunne søke om kulturmidler til investering i kulturhus fremgår av retningslinjene for den desentraliserte ordningen for tilskudd til kulturhus, jf. vedlegg. Retningslinjene er gjeldende fra fordelingen av spillemiddeloverskuddet i 2005. Den enkelte fylkeskommune fastsetter dessuten nærmere vilkår for tilskudd.

Fylkeskommunene er gitt et vidt handlingsrom for disponeringen av disse midlene, dvs. at de kan velge å prioritere kulturhus i samsvar med tidligere praksis eller utvide feltet til også å omfatte biblioteklokaler, bokbusser, kirkebygg og visningslokaler for kunst eller lignende.

Tilskuddene skal bidra til egnede lokaler og bygninger som gir rom for ulik kulturell virksomhet. Bygningene skal fungere som kulturelle møtesteder for lokalmiljø og/eller region. Midlene kan benyttes til nybygg, ombygging og modernisering av kulturhus, men ikke til ordinært vedlikehold eller drift.

Vedlegg til svar:

Brev fra Kultur- og kirke departementet til fylkeskommunene vedrørende Desentralisert ordning for tilskudd til kulturhus - retningslinjer. Referanse: 2004/3891 KU/KU3 ILE:ksl. Datert 26. oktober 2004.

SPØRSMÅL NR. 135**Innlevert 26. oktober 2004 av stortingsrepresentant Åslaug Haga****Besvart 2. november 2004 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 44.

Jeg ber om å få svar på hvor mange soldater, brutt ned på verdensdeler, som deltok i FN-ledede operasjoner i henholdsvis 1995, 1990 og 1985?»

Svar:

FNs eget historiske tallmateriale for deltakelsen i fredsoperasjoner er dessverre ufullstendig. For 1985 finnes ikke tall tilgjengelig for enkeltland eller regioner. Når det gjelder enkeltlands deltakelse i FN-ledede fredsbevarende operasjoner i 1990 og 1995, er kun tallmateriale for henholdsvis november og juni måned tilgjengelig. Tallene for 1990 gjelder ikke militært personell spesielt, men "fredsbevarende styrker" generelt. Tallene for 1995 gjelder militære observatører og soldater.

Dermed er ikke tallmaterialet fullt ut sammenlignbart. Fullstendige opplysninger om enkeltlands deltakelse for hver måned, brutt ned på typen perso-

nell (sivilt politi og militært personell), er først tilgjengelig fra og med september 2000.

Både 1985 og 1990 var år hvor FNs operasjoner i hovedsak var basert på FN-paktens kapittel VI. I disse operasjonene deltok i hovedsak små og mellomstore vestlige land, samt enkelte land i Asia og Afrika.

Det er grunn til å anta at fordelingen mellom verdensdeler i store trekk er den samme i 1985 og i 1990.

I 1990 var det åtte operasjoner. I disse deltok pr. november måned 46 land med til sammen 10 304 personell, og fordelingen var: Europa med 63 pst. (6 529), Nord-Amerika 10 pst. (1 035), Asia 9 pst. (927), Afrika 8,9 pst. (918), Oceania 7,3 pst. (756) og Sør-Amerika 1,3 pst. (139).

Det var i alt 16 operasjoner i 1995. I disse deltok pr. juni måned 78 land med til sammen 64 837 militært personell. Fordelingen var: Europa 49,6 pst. (32 164), Asia 23,5 pst. (15 263), Afrika 10,8 pst. (7 016), Nord-Amerika 9,6 pst. (6 232), Sør-Amerika 4,5 pst. (2 904) og Oceania 1,9 pst. (1 258).

SPØRSMÅL NR. 136**Innlevert 26. oktober 2004 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 4. november 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Den israelske atomteknikeren Mordechai Vanunu slapp tidligere i år fri etter 18 år i fengsel. Vanunu er flere ganger foreslått til Nobels fredspris. Statsministeren mottok 23. april i år brev fra Vanunu med anmodning om å få beskyttelse i Norge. Til tross for at han har understreket behovet for å få beskyttelse raskt, har han ennå ikke fått noe svar fra norske myndigheter.

Når kan Vanunu forvente svar på sitt spørsmål om å få komme til Norge?»

BEGRUNNELSE:

Mordechai Vanunu bidro til å avsløre Israels atomvåpenprogram på 1980-tallet. Han ble kidnappet i 1986 og har sittet 18 år i fengsel, derav 11 år i

isolat. Selv om Vanunu er løslatt fra fengsel kan han ikke reise fritt, og han får ikke forlate Israel. Vanunu ønsker å få slippe ut av landet, og har derfor bedt Norge om å ta hans sak opp med israelske myndigheter og om å få anledning til å komme til Norge.

Svar:

Dersom en person søker om beskyttelse hos norske myndigheter er det klare utgangspunktet at vedkommende har krav på taushet om dette fra myndighetenes side. Det er således fast rutine at norske myndigheter verken bekrefter eller avkrefter om slik søknad er fremsatt. Jeg kan imidlertid forsikre om at alle som henvender seg til norske myndigheter og søker om beskyttelse vil få dette vurdert gjennom en grundig og individuell behandling.

SPØRSMÅL NR. 137**Innlevert 26. oktober 2004 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 3. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av regelverket for støtte til studenter som ønsker å ta kunst- og kulturutdanning i utlandet, men som ikke har generell studiekompetanse?»

BEGRUNNELSE:

To jenter fra bergensområdet fikk tidligere i høst avslag fra Lånekassen på sine søknader om støtte til å ta fotoutdanning i England. Bakgrunnen var at de to ikke hadde generell studiekompetanse. Unntak fra kravet om dette kan gis ved utdanning innenfor blant annet bildende kunst. Lånekassen definerte imidlertid ikke foto som bildende kunst. Saken satte lys på en problemstilling som berører flere studenter. Også andre kunstformer vil falle utenfor regelverkets definisjon av hva som kan gi unntak for kravet om generell studiekompetanse. Dette synes lite hensiktsmessig. Det burde derfor vært foretatt en gjennomgang av dette regelverket for å presisere nærmere hva slags former for kunst- og kulturutdanning som kan støttes selv om studenten ikke har generell studiekompetanse.

Svar:

Kravet om at norske studenter som tar høyere utdanning i utlandet skal ha generell studiekompetanse for å få støtte gjennom Lånekassen, er nedfelt i for-

skriftene om tildeling av utdanningsstøtte. Bakgrunnen for bestemmelsen, er at det stilles samme krav for støtte til utdanning i utlandet, som for opptak til høyere utdanning i Norge.

Det kan bli gjort unntak fra kravet om generell studiekompetanse ved opptak til ballett-, skuespiller- og bildende kunstutdanning ved fremstående læresteder i utlandet. Det er en forutsetning at lærestedet har strenge krav for opptak. Ved opptak til norske utdanningsinstitusjoner kan det også gjøres unntak fra kravet om generell studiekompetanse på disse fagområdene.

Lånekassen søker råd i utdanningsmiljøer som tilbyr tilsvarende utdanning i Norge når det gjelder vurdering av hvilke utdanninger som kan komme inn under unntaksordningen. Når det gjelder fotoutdanning har Lånekassen bedt Kunsthøgskolen i Oslo vurdere dette. Lånekassen legger til grunn Kunsthøgskolens vurdering av studietilbudene.

Om Kunsthøgskolen for eksempel vurderer en fotoutdanning til å være rettet mot kommersielt fotografi og ikke kunstfotografi, vil utdanningen ikke kunne anses som en del av billedkunstutdanning, og den kan ikke omfattes av unntaket fra kravet om generell studiekompetanse. Jeg mener denne fremgangsmåten sikrer likebehandling av norske studenter, uavhengig av om de tar sin utdanning i eller utenfor Norge.

SPØRSMÅL NR. 138**Innlevert 27. oktober 2004 av stortingsrepresentant Åslaug Haga****Besvart 8. november 2004 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Når vil utenriksministeren offentliggjøre de offensive kravene Norge stiller til utviklingsland innenfor rammene av GATS-forhandlingene?»

BEGRUNNELSE:

Liberalisering av offentlige tjenester er omstridt både i Norge og internasjonalt. Gjennom å bli tvun-

get til å åpne tjenestesektoren for konkurranse fratras u-landene muligheten til å bygge opp sitt næringsliv på samme måte som dagens industriland har bygget opp sitt næringsliv. Når grensene en gang er åpnet for utenlandskonkurranse, blir det slik for all framtid - uansett hvilke virkninger konkurransen får. U-land som åpner seg for utenlandsk konkurranse får ingen mulighet til å lære av de erfaringene det gir. Utfordringen med regulering av handel innenfor rammen

av WTO er at de fattige lands interesser må ivaretas i større grad. Reguleringen av handel må skje gjennom en mer åpen og demokratisk prosess enn det som nå er tilfelle. Det bør Norge bidra til, blant annet gjennom offentliggjøring av våre offensive krav på lik linje med Danmark som har offentliggjort sine offensive krav.

Svar:

Tjenesteavtalen i WTO (GATS) ble opprettet for å gi en multilateral ramme av prinsipper og regler for handel med tjenester basert på åpenhet, likebehandling og gradvis liberalisering. Norges eksport av tjenester utgjør omkring en fjerdedel av våre totale eksportinntekter. I global sammenheng er handelen med tjenester sterkt økende.

Tjenesteavtalen er følgende av stor betydning for norske tjenesteeksportørers utviklingsmuligheter. De viktigste tjenestesektorene for Norge er skipsfart og andre maritime tjenester, energi og telekommunikasjon.

De pågående tjenesteforhandlingene startet 1. januar 2000 på grunnlag av et mandat fastsatt i GATS. Disse forhandlingene foregår ved at WTOs medlemsland fremmer krav til hverandre om forbedringer man ønsker når det gjelder betingelsene for markedsadgang for tjenester. Forhandlingene skjer på bilateral basis, og ikke felles mellom alle medlemslandene. Dette betyr at ett land kan fremme krav til et eller flere andre, men ikke nødvendigvis til alle WTO-landene. Flere land kan fremme like krav til samme land. Basert på mottatte krav legger de ulike landene frem tilbud som beskriver hvilke forpliktelser de er villige til å påta seg.

Det er opp til landene selv hvorvidt de vil påta

seg forpliktelser i tjenesteforhandlingene eller ei - og i tilfelle hvilke forpliktelser de vil påta seg. Dette fremheves ofte av utviklingslandene som et av GATS' viktigste fortrinn.

Det såkalte "bestevilkårsprinsippet" innebærer at resultatet av de bilaterale forhandlingene gjøres gjeldende for alle medlemmer. Dersom man kjenner til andre lands krav, er det derfor mulig å la andre land ta belastningen ved å forhandle frem innrømmelser man selv har interesse av. For å unngå at slike "gratispassasjerer" bidrar til å svekke ens egen forhandlingsposisjon, er det derfor vanlig praksis at landene ikke offentliggjør hvilke konkrete krav man har stilt overfor de enkelte land.

Selv om Regjeringen ønsker å praktisere en så stor grad av åpenhet omkring GATS-forhandlingene som mulig, kan vi svekke Norges forhandlingsposisjon dersom vi offentliggjør våre konkrete krav. Det gjør heller ikke andre land. For eksempel har verken Danmark, Sverige eller Finland offentliggjort de konkrete EU-kravene som er fremsatt overfor de enkelte land.

Det vil derfor ikke være i Norges interesse å offentliggjøre hvilke land som fremmer hvilke krav til Norge, eller å offentliggjøre hvilke krav vi fremmer overfor de enkelte land under GATS-forhandlingene.

Regjeringen er opptatt av å være så åpen som vi kan i disse forhandlingene, samtidig som vi på best mulig måte ivaretar Norges interesser. På Utenriksdepartementets internetsider er det derfor lagt ut informasjon om hvilke land vi har fremmet krav overfor - og på hvilke områder kravene er fremmet. Videre er det norske tilbudet i tjenesteforhandlingene er offentliggjort i sin helhet.

SPØRSMÅL NR. 139

Innlevert 27. oktober 2004 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 4. november 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Kjem statsråden til å ta initiativ til ein dialog mellom departementet og Oslo kommune for å finna ei løysing for dei 13 etiopiarane som har søkt tilhald i Oslo Domkirke?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til at det er understreka både frå statsministeren og frå fleire statsrådar si side at ingen skal

svelta eller frysa i dette landet. Det skulle tilseia at departementet tek naudsynte initiativ for å sikra at Regjeringa og kommunen i samarbeid fylgjer opp Regjeringa sine lovnader.

Svar:

Som representanten Meltveit Kleppa er kjend med er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som har ansvaret for å handsa-

me den einskilde asylsaka og i det høve spørsmålet om fare for overgrep i heimlandet.

Eg har full tillit til at den vurderinga UDI og UNE gjer i asylsaker er individuell og forsvarleg, og eg har inga grunn til å tru at det ikkje har vore tilfellet for dei etiopiarane som har hatt tilhald i Oslo Domkirke. Eg vil her og opplyse om at tal frå UDI viser at etiopiarar er den folkegruppa frå Afrika, etter somaliarane, som i flest tilfelle blir gitt opphaldsløyve i Noreg. Hittil i år har 64 etiopiarar fått asyl eller opphald på humanitært grunnlag. Eg legg til grunn at dei etiopiske asylsøkjjarane som har sveltstreika har fått søknadene sine grundig og individuelt vurderte, og at ein har funne at dei ikkje har krav på skydd i Noreg. Dei

pliktar då, på same måte som andre asylsøkjjarar med endeleg avslag, å reise heim.

Eg er kjend med at Oslo kommune har gjeve etiopiarane tilbod om mellom anna bustad. Frå Regjeringa si side vil det ikkje bli teke noko særskilt initiativ til spesialordningar for denne gruppa, men dei har på same måte som andre asylsøkjjarar med endeleg avslag tilbod om å bu i mottak dersom dei samarbeider om si eiga heimreise. Eg vil her og minne om at det er slik at eg som statsråd ikkje kan gripe inn i handsaminga av dei einskilde utlendingssakene. Ein inngripen frå meg ville bli tolka som ei underkjenning av UDI og UNE sine vedtak. Dette ville stride mot utlendingslova slik ho er i dag.

SPØRSMÅL NR. 140

Innlevert 27. oktober 2004 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 5. november 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Meiner statsråden det er rett sakshandsaming frå UDI si side dersom familiar som søker asyl vert splitta i ein intervjusituasjon slik at mindreårige vert intervjuet utan at foreldra er til stades?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til ei sak som har vore omtalt i media i Sogn og Fjordane den siste veka, og der både mora og advokaten meiner barna sin situasjon truleg ikkje er kome godt nok fram. Eg ber difor statsråden føreta naudsynt undersøking i forhold til desse opplysningane. Eg føreset at ho også, om ho finn det naudsynt, føretek dei presiseringar som skal til for å sikra ei trygg sakshandsaming.

Svar:

Jeg er ikke kjent med den konkrete saken stortingsrepresentanten Meltveit Kleppa viser til i begrunnelsen for svaret. Som kjent kan jeg heller ikke instruere Utlendingsdirektoratet i regelverkstolkning eller skjønnsutøvelse i enkeltsaker.

På generelt grunnlag ønsker jeg å understreke at FNs barnekonvensjon art. 12 pålegger staten å garantere barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse i alle forhold som vedrører barnet, og sier også at barnet derfor skal gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet. Ret-

ten til å bli hørt, betyr imidlertid ikke at synspunktene må fremføres av barnet personlig - i henhold til art. 12 kan synspunktene enten fremføres av barnet selv eller av andre som representerer barnet.

Utlendingsforskriften har regler om samtale med medfølgende asylsøkerbarn for å sikre at barna blir synliggjort. I utlendingsforskriften § 55a tredje ledd fastslås at den totale livssituasjonen til medfølgende barn skal klarlegges under asylintervjuet av foreldrene. I den forbindelse skal det avholdes en samtale med barnet med mindre det anses åpenbart unødvendig eller foreldrene motsetter seg dette. Minst én av foreldrene må være til stede under samtalen.

Praksis i dag er slik at foreldrene, når de blir informert om rettigheter og plikter i forbindelse med asylintervjuet, også blir informert om barnas rett til å bli hørt som en del av asylsaken. Dersom foreldrene ønsker at barnet skal høres, gjennomføres dette så snart som mulig, og umiddelbart, dersom barnet er tilstede når foreldrene skal intervjues. Direktoratet legger normalt foreldrenes vurdering til grunn, og samtale med medfølgende barn anses som åpenbart unødvendig dersom foreldrene ikke ytrer ønske om dette. I tillegg til dette vil en intervjuer etter dagens ordning kunne vurdere forhold som barnets alder og språkferdigheter, og selv avgjøre at intervju åpenbart er unødvendig. Når foreldrene intervjues, legger direktoratet vekt på å klarlegge forhold som belyser de medfølgende barnas totale livssituasjon. Direktoratets erfaring tilsier at de fleste foreldrene ikke ønsker

eller ser nødvendigheten av en samtale med barnet. Mitt departement er i dialog med Utlendingsdirektoratet om intervju av medfølgende barn i asylsaker. Vi ser at det i spesielle saker kan være hensyn som tilsier at utlendingsmyndighetene bør intervju barn separat. Dersom det skjer må det alltid utvises varsomhet, idet barnet lett kan føle seg satt i en situasjon der det i vanvare kan komme til å si noe som er i strid med det foreldrene anfører om sin asylsak.

Dette kan være en svært ubehagelig situasjon for et barn. Jeg synes imidlertid det er viktig å følge prinsippet i Barnekonvensjonen art. 12.

Jeg vil følge opp denne problemstillingen overfor Utlendingsdirektoratet, for å sikre at reglene om samtale med medfølgende barn i utlendingsforskriften blir praktisert slik at det på best mulig måte er mulig for barn å bli hørt i den enkelte sak. Disse saksbehandlingsreglene ble endret 1. februar 2004.

SPØRSMÅL NR. 141

Innlevert 27. oktober 2004 av stortingsrepresentant Trond Giske

Besvart 8. november 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer

Spørsmål:

«Hva er status i arbeidet med revisjon av Overføringsavtalen, og vil saken bli lagt fram for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Under Stortingets behandling av endringer i forsikringsavtaleloven (Ot.prp. nr. 11 (2003-2004)) vedrørende kommunale pensjoner forutsatte finanskomiteen at en revidert Overføringsavtale skulle være på plass før årets tariffoppgjør. Det konstateres at så ikke har skjedd. Regjeringen henviste til at partene i Overføringsavtalen hadde nedsatt en arbeidsgruppe som jobbet med saken. Denne gruppen avgav rapport i sommer med flere alternative forslag til løsning av saken, og rapporten har vært på høring. Det er avgitt en rekke høringsuttalelser, og blant andre har arbeidstakerorganisasjonene gitt uttalelser knyttet til at dette er tariffestede rettigheter, og konkludert med at mod 3 og 5 er de alternativer som dekker de opparbeidede rettigheter. Det ønskes svar på hvor dette arbeidet står, og om Regjeringens opplegg til ny overføringsavtale sikrer pensjonsrettighetene for ansatte i kommuner og kommunale bedrifter like godt etter 1. januar 2004 som før.

Svar:

Regjeringen går inn for å revidere avtalen om overføring av pensjonsrettigheter i offentlige tjenestepensjonsordninger. Hovedpunktene i avtalen blir:

- Alle livselskapene gis lik anledning til å bli parter i revidert Overføringsavtale.
- Det etableres en sikringsordning der alle arbeidsgivere i kommunal sektor deltar. Med kommunal sektor menes alle arbeidsgivere som har kommunal pensjonsordning etter forsikringsvirksomhetsloven. Det skal betales et årlig tilskudd til ordningen. Etterbetaling til ordningen ved eventuell underdekning kan ikke innkreves.
- Statens Pensjonskasse administrerer Overføringsavtalen. Alle arbeidsgivere tilsluttet Overføringsavtalen betaler en årlig administrasjonsavgift til Statens Pensjonskasse.
- Administrasjon av sikringsordningen skal skje i regi av kommunal sektor. Inntil denne ordningen er etablert, skal Statens Pensjonskasse i en overgangsperiode administrere sikringsordningen.

Den nye Overføringsavtalen trer i kraft fra 1. november 2004. Sikringsordningen trer i kraft med tilbakevirkning fra 1. januar 2004.

Det har vært viktig å endre avtalen for å sikre de ansattes rettigheter. Etter endringen i forsikringsvirksomhetsloven fra 1. januar 2004, var en endring av Overføringsavtalen nødvendig. De gamle sikringsordningene hos kommunale pensjonsleverandører var fra da av ikke lenger lovlige.

Den nye avtalen vil gi tilnærmet like god løsning som den sikringsordning som gjaldt før 1. januar 2004. Det må imidlertid poengteres at dersom mange arbeidsgivere ikke klarer pensjonsforpliktelsene, og pensjonene derfor ikke er sikret finansiering gjennom ordinær premie eller gjennom den nye sikrings-

ordningen, vil pensjonene kunne bli avkortet forholdsmessig. Jeg regner sannsynligheten for at dette skjer som svært liten med den valgte ordningen.

Hjemmelen for inngåelse av Overføringsavtalen er i lov om Statens Pensjonskasse § 46. Etter denne

bestemmelsen kan Statens Pensjonskasse, med samtykke av departementet, inngå avtale om slik overføring av pensjonsrettigheter. Med mindre Stortinget ber om noe annet, kan jeg derfor ikke se noe behov for å fremlegge saken for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 142

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 143

Innlevert 28. oktober 2004 av stortingsrepresentant Hill-Marta Solberg

Besvart 9. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«En kreftpasient fra Sortland var til poliklinisk strålebehandling ved UNN, Tromsø og bodde på pasienthotellet der i ca. 6 uker. Pasienten har en annen lidelse som gjorde det helt nødvendig å ha med ledsager under hele oppholdet. Pasienten og ledsageren måtte etter endt opphold betale henholdsvis 62 kr og 122 kr pr. døgn i kost og losji, til sammen 6 448 kr. Beløpet kommer etter det jeg forstår ikke inn under verken egenandelstak 1 eller 2.

Er denne praksisen i tråd med regelverket for egenandeler i helsevesenet?»

Svar:

Forskrift av 19. april 1997 regulerer hvilke utgifter som regnes som egenandeler under egenandelstak 1. Forskrift av 19. desember 2002 regulerer egenandelstak 2. Utgifter til overnatting i forbindelse med undersøkelse eller behandling er ikke omfattet av verken egenandelstak 1 eller 2. Praksisen det vises til

er i så måte ikke i strid med regelverket for egenandelstak.

Det er en uttalt målsetting at stadig flere pasienter skal kunne behandles poliklinisk fremfor å bli innlagt i sykehusene. Målsettingen er både begrunnet i hensynet til å påføre pasientene minst mulig belastning, og i hensynet til å oppnå en mest mulig rasjonell drift av sykehusene. Dette medfører imidlertid at pasienter som ikke blir innlagt på sykehusene kan få utgifter til overnatting mens behandlingen pågår dersom de av ulike årsaker ikke har anledning til å reise hjem mellom hver polikliniske behandling. Bidrag til drift av pasienthotell/sykehotell er inkludert i de regionale helseforetakenes basisbevilling, og utgiftene forbundet med overnatting og drift av pasienthotellene er i stor grad finansiert av de regionale helseforetakene.

Jeg mener stortingsrepresentant Hill-Marta Solberg peker på en relevant problemstilling. Jeg vil derfor se nærmere på omfanget av egenbetaling i pasienthotell, og eventuelt vurdere hvorvidt det kan være aktuelt med en nærmere regulering av dette.

SPØRSMÅL NR. 144**Innlevert 28. oktober 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 5. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Ny lov om frittstående skoler åpner for flere etableringer. Slik utvidet adgang øker også behovet for tilsyn. Et velfungerende tilsyn er avhengig av forskrifter som er tydelig og avklarende, og som av aktørene oppfattes som tydelig og avklarende. Utdannings- og forskningsdepartementet har nå grepet inn overfor 3 ulike private skoler, og sakene gir grunn til å etterlyse slike forskrifter med tilhørende retningslinjer.

Vil statsråden i samarbeid med frittstående skoler ta et initiativ for å gjennomgå og ev. supplere forskrifter og veiledning?»

BEGRUNNELSE:

Mitt inntrykk er at det i forhold til et sentralt forhold som metoder og systematikk knyttet til telling og dokumentasjon av elever hersker uklarhet og usikkerhet hos tilsynsmyndighet, i departement og hos aktørene; dvs. de som driver frittstående skoler.

Mitt inntrykk er videre at det som finnes av forskrifter og retningslinjer legger til grunn et sjablongmessig syn der alle skoler detaljmåles likt uten hensyn til skolens faglige egenart.

Videre er mitt inntrykk av avregning av månedlig tilskudd ikke er fyldegjørende og tydelig dokumentert slik at mottager selv kan kontrollere at det ikke gjøres feil. Jeg understreker for ordens skyld at dette jo er viktig både for å sikre at mottager får det som er riktig og at det ikke ved feil utbetales for mye til mottaker som er i god tro.

Jeg påregner at lov om frittstående skoler som nå gjelder hele grunnutdanningen vil gi økende etablering av slike skoler. Samfunnet totalt, myndigheter, skoledrivere og elever/foreldre vil være tjent med et kart og klargjørende regelverk som ikke etterlater tvil om hvordan regelverk skal oppfattes og etterleves.

Jeg håper statsråden vil ta initiativ til en drøfting med de organisasjoner som representerer frittstående skoler med sikte på å få plass slike klargjørende regler.

Det vil også kunne forhindre feilaktig saksbehandling og unødvendig tid til saksbehandling med eventuell etterfølgende prosess.

Svar:

Tilbaketrekningen av godkjenningen til Minerva videregående skole etter privatskoleloven har ingen

sammenheng med at regelverket ikke var tilstrekkelig "tydelig og avklarende". De to andre skolene det siktes til i spørsmålet finner jeg det ikke riktig å kommentere før det foreligger endelig vedtak i disse sakene.

Friskoleloven, som trådte i kraft 1. oktober 2003, gir departementet større mulighet til kontroll og tilsyn med bruk av statstilskudd enn det privatskoleloven gjorde. Jeg viser i denne sammenheng særlig til friskoleloven § 1-4 som begrenser adgangen til å drive annen virksomhet, §§ 2-2 og 2-3 som bl.a. omhandler registreringsplikt i Enhetsregisteret, §§ 6-2 og 6-4 hvor forbudet mot å bruke statstilskuddet og skolepengene på en måte som ikke fullt ut kommer elevene til gode er tydeliggjort og § 7-2 om tilsyn.

I forskrift om budsjett, regnskap, kontroll og revisjon for friskoler som får statstilskudd etter lov om frittstående skoler (friskoleloven) av 25. september 2003 er det ikke foretatt realitetsendringer som følge av den nye friskoleloven. Jeg tar sikte på å sende ut forslag til ny forskrift på dette området på alminnelig høring i løpet av denne måneden. Både friskolene og deres organisasjoner vil da være blant høringsinstansene.

Når det gjelder forvaltningen av tilskuddsordningen, kan jeg opplyse at det i begynnelsen av hvert år sendes ut et tilskuddsbrev til alle frittstående skoler i Norge. I dette tilskuddsbrevet framgår satsene for det året som kommer, eventuelt henvises det til hvor satsene finnes. I tillegg redegjøres det for hvordan tilskuddet beregnes. Som et vedlegg til dette brevet følger det prognose over hvilke elevtall hver av skolene vil motta tilskudd for fram til elevtellingen i april. Vedlegget viser antallet elever under hver av studieretningene, eventuelt fordelingen på barne- og ungdomstrinn for grunnskolen. Det framgår også hvor stort tilskudd hver enkelt skole vil få for våren dersom prognosetallet også blir det reelle tallet.

I juni sendes det ut ett oppgjørsvbrev til alle frittstående skoler i Norge. I dette brevet framgår det hvilket tilskudd som er gitt, samt hvilket elevtallsgrunnlag dette bygger på. Tidligere var det praksis å sende ut oppgjørsvbrev en gang i året, hver vår. Departementet har de siste årene begynt å sende ut foreløpige oppgjørsvbrev også for høsten (sendes ut i desember). Dette er ett ledd i å gjøre det enklere for skolene å kunne kontrollere at de har mottatt den statsstøtten de skal ha.

SPØRSMÅL NR. 145**Innlevert 28. oktober 2004 av stortingsrepresentant Sylvia Brustad****Besvart 5. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«På tross av at det snart er ett år siden Helsedepartementet gjorde kjent at de ville iverksette arbeidet med å etablere en statlig garantiordning for et deponi for lavradioaktivt avfall i Sokndal, er garantien ennå ikke gitt.

Når kan en forvente at garantiordningen vil være på plass?»

BEGRUNNELSE:

Cirka 200 tonn lavradioaktivt avfall er i dag midlertidig lagret på oljebaser langs norskekysten. En permanent løsning for deponering av dette avfallet er helt nødvendig og det haster med å få etablert et deponi. I en pressemelding fra 15. desember 2003 opplyser Helsedepartementet at det skulle settes i gang

arbeid med å etablere en statlig garantiordning for et deponi for lavradioaktivt avfall i Sokndal. Departementet opplyser i samme pressemelding at alle nødvendige tillatelser er på plass, men at Statens strålevern i forbindelse med en driftstillatelse vil kreve at det stilles statlig garanti før deponiet tas i bruk.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra helse- og omsorgsministeren.

Olje- og energidepartementet tar sikte på å legge frem forslag om statlig garanti til et deponi for lavradioaktivt avfall fra oljeindustrien i forbindelse med fremleggelsen av forslag om endringer i statsbudsjettet for 2004 senere i november.

SPØRSMÅL NR. 146**Innlevert 29. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 9. november 2004 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Et båtsenter må etterbetale avgifter til staten pga. at en båt er brukt feil av kjøper. Dette skjer selv om at Troms fylkesskattekontor har gitt skriftlig bekreftelse på at båten tilfredsstiller avgiftsfritak gitt bestemt bruk, og kjøper har bekreftet at båten skal imøtekomme den type bruk (se begrunnelse).

Mener statsråden det er riktig at den avgiftsmessige risiko skal pålegges selger, og i så fall i hvor lang tid etter et salg skal selger bære økonomisk ansvar for kjøpers eventuelle brudd av de avgiftsmessige forutsetninger?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til skriftlig spørsmål nr. 217 (2003-2004). Skattekravet har gjort at selskapets virksomhet er innstilt.

I vedtak i klagenemnda for merverdiavgift kan man blant annet lese følgende:

"Båten ble av selger behandlet avgiftsmessig som et skip bestemt for passasjerbefordring mot vederlag [...] Båten fikk 9. desember 2002 Sjøfartsdirektoratets tillatelse til begrenset passasjerbefordring."

Deretter kommer nemnda til at båten bruk ikke tilfredsstiller avgiftsfritaket, og skriver:

"Det er den næringsdrivende som må godtgjøre at omsetningen ikke skal avgiftsberegnes, jf. merverdiavgiftsloven § 43. Selges må således forsikre seg om hva skipet faktisk skal brukes til. Det er ikke tilstrekkelig aktsomt å anta at et fartøy sertifisert for å ta passasjerer brukes til slik transport mot vederlag når det er sannsynlig at kjøper ikke driver passasjerbefordring for dennes skyld i næringen."

I denne saken blir dermed selger pålagt å betale inn avgifter fordi kjøper angivelig ikke har benyttet båten etter hensikten. Det skjer til tross for at selger kan vise til signert bekreftelse fra kjøper i brev til Toll- og avgiftsdirektoratet (datert 26. februar 2002) om at båten skal "brukes som passasjerbåt og charter mot vederlag".

Det blir som å kreve en bilforhandler for ekstra engangsavgift når en kjøper av en varebil på grønne skilte senere bruker bilen til å transportere personer i varerommet.

Svar:

Hovedregelen er at omsetning av skip er merverdiavgiftspliktig. Omsetning av skip på minst 15 meter største lengde, bestemt for passasjerbefordring mot vederlag, er imidlertid fritatt fra merverdiavgiftsberegning (nullsats). Skipets beskaffenhet og aktuelle bruk vil være avgjørende for om fritaket kommer til anvendelse.

Som nevnt i svaret til skriftlig spørsmål nr. 217 (2003-2004), dreier denne saken seg om grunnlaget for et slikt fritak er tilstede i dette konkrete tilfellet. Det vil her, som ellers innen avgiftsretten, være den avgiftspliktige næringsdrivende som på tilstrekkelig måte må godtgjøre at vilkårene for en avgiftsfri omsetning forelå på det tidspunkt salget fant sted. Hvilken dokumentasjon som kreves, vil være situasjonsbetinget, og må vurderes konkret i hver enkelt sak. Selgers ansvar og aktsomhetsplikt i den forbindelse har derfor vært en del av vurderingstemaet også i denne saken.

Som du opplyser i ditt brev er saken nå behandlet i Klagenemnda for merverdiavgift. Klagenemndas flertall kom til, som fylkesskattekontoret, at det i dette tilfellet ikke var tilstrekkelig godtgjort at vilkårene for avgiftsfrihet forelå på salgstidspunktet. Klage-

nemnda er en uavhengig nemnd. Finansdepartementet har etter gjeldende regelverk mulighet til å omgjøre nemndas avgjørelse, men i praksis forekommer det svært sjelden at departementet benytter denne omgjøringsadgang. I et tilfelle som dette som går på en konkret vurdering basert på et bokettersyn vil det være høyst uvanlig og uheldig dersom Finansdepartementet skal overprøve den bevisvurdering som den uavhengige nemnd har foretatt.

Jeg ber derfor om forståelse for at jeg som statsråd ikke bør gå hin i denne konkrete sak. Det er forvaltningen, ev. domstolene, som må ta en avgjørelse basert på de opplysninger som foreligger i hver enkelt sak. Det vil være situasjonen på salgstidspunktet som er gjenstand for vurdering i slike tilfeller. Dersom det sannsynliggjøres at en selger har vært tilstrekkelig aktsom på det tidspunkt, vil det ikke være grunnlag for å holde ham ansvarlig dersom det i ettertid viser seg at kjøper har brukt båten til andre formål.

Avgiftssystemet er basert på at den næringsdrivende selv sørger for å beregne, innberette og innbetale korrekt avgift til staten. Det vil derfor vanligvis først være ved et ev. etterfølgende bokettersyn at avgiftsmyndighetene foretar en konkret vurdering av avgiftsberegningen, herunder om et fritak faktisk kommer til anvendelse. Merverdiavgiftsloven har nærmere regler om dette. Avslutningsvis vil jeg få bemerke at i denne konkrete saken, så ble avgiftsmyndighetens kontroll foretatt kort tid etter salget.

SPØRSMÅL NR. 147

Innlevert 29. oktober 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 8. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Som omtalt i avisen Sør-Trøndelag 12. oktober 2004, ble det gjort endring i støyforskriftene 23. september 2004 slik at all støymåling skal skje med lukkede vinduer og ventiler. Saken gikk på høring sommeren 2003 til alle kommuner, men det kom bare tre høringsuttalelser. Grenseverdiforskriften for støy fra 1997 forutsatte tilstrekkelig ventilasjon når en foretok støyberegninger.

Mener statsråden at forutsetningen om "tilstrekkelig ventilasjon" er ivaretatt når man nå skal foreta støymåling med lukkede ventiler?»

BEGRUNNELSE:

<http://www.avisast.no/arkiv/article.jhtml?articleID=513752>

Svar:

Forskrift om grenseverdier for lokal luftforurensning og støy ("grenseverdiforskriften") ble fastsatt i 1997, og stiller bl.a. minstekrav til innendørs støynivå i helårsboliger, barnehager, utdanningsinstitusjoner og helseinstitusjoner. Fra og med 1. januar 2005 skal man ikke utsettes for beregnede støynivåer innendørs over 42 desibel i gjennomsnitt over døgnet. Kravene gjelder støy fra bl.a. offentlige veier, jernba-

ne, flytrafikk og konsesjonspliktig industri. Gjeldende fra 1. juli i år er grenseverdiforskriftens støybestemmelser videreført i et eget kapittel i forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning ("forurensningsforskriften").

Forskriftskravene tar utgangspunkt i støyberegninger, ikke støymålinger. Det ble i ettertid avdekket en uklarhet i omtalen av hvordan støynivåene skulle beregnes. Uklarheten gjaldt om man ved beregningene skulle forutsette åpne eller lukkede lufteventiler. Det var derfor behov for en presisering av dette forholdet av hensyn til de tiltakspliktige anleggseierne.

Da forskriftsbestemmelsene i sin tid ble fastsatt, fantes det for en del av støykildene ikke beregningsmodeller som kunne håndtere en forutsetning om åpne lufteventiler. Man valgte derfor å definere ambisjonsnivået gjennom en tiltaksgrense som tok utgangspunkt i beregninger med ingen lufteventiler/lukkede lufteventiler. Det var imidlertid ikke meningen at man faktisk måtte lukke vinduer og lufteventiler for å oppnå et akseptabelt støynivå innendørs. Man tok høyde for dette gjennom bevisst å la tiltaksplikten utløses ved et støynivå som ligger 2-3 desibel lavere (strengere) enn ved beregninger med åpne ventiler.

Forskriften er justert pr. 23. september 2004, for å klargjøre dette forholdet. Det fremkommer nå klart av forskriftsbestemmelsene at grenseverdiene skal

beregnes med lukkede vinduer og ventiler. Det er videre presisert at de påkrevde støyreducerende tiltakene skal dimensjoneres med tilfredsstillende ventilasjon, dvs. at tiltak for å oppnå støykravet må være tilpasset slik at det kan oppnås en tilfredsstillende ventilasjon av boligen.

Statens forurensningstilsyn sendte forslaget til slik forskriftsendring på høring, bl.a. til alle landets kommuner, med høringsfrist 10. juli 2003. Ifølge opplysninger fra Statens forurensningstilsyn kom det inn 17 høringsuttalelser i alt, inkludert 4 fra kommuner (Oslo, Sarpsborg, Drammen og Arendal).

Presiseringene som ble foretatt ved denne forskriftsendringen er helt klart i tråd med intensjonen da forskriften ble fastsatt, slik det fremkommer av forarbeidene og bakgrunnsdokumentasjonen i forskriftsarbeidet, og medfører ingen endringer i ambisjonsnivået. Dersom den forskriftsfestede tiltaksgrensen på 42 desibel nå skulle blitt omdefinert til å gjelde ved beregnede støynivåer med åpne ventiler, ville dette innebære et vesentlig høyere ambisjonsnivå og langt større tiltaksomfang enn det som lå til grunn for forskriftsfastsettelsen i 1997.

Samtidig har jeg besluttet at vi om kort tid skal evaluere disse forskriftsbestemmelsene for å vurdere en eventuell økning av ambisjonsnivået, innenfor rammen av en helhetlig virkemiddelbruk på støyfeltet.

SPØRSMÅL NR. 148

Innlevert 1. november 2004 av stortingsrepresentant Torny Pedersen

Besvart 12. november 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Den 25. april 2003 sendte Pensumtjeneste AS ved Thomas Nygaard en søknad fremmet som et vedlegg til høringssak: Norsk lyd og blindeskrift -utredningsrapport av 6. mars 2003. Det er ikke mottatt svar på nevnte søknad. Blinde og svaksynte har fremdeles vanskeligheter med å skaffe seg tilgjengelig litteratur, og spesielt faglitteratur på en rask og tilgjengelig måte. Søknaden/vedlegget er et prosjektforslag til løsninger til 450 000 kr.

Vil statsråden vurdere søknaden og gi Pensumtjeneste AS et svar?»

BEGRUNNELSE:

Søknaden/vedlegget inneholder en prosjektbeskrivelse som kan bidra til at personer med lesehem-

ming skal kunne gå inn i hvilken som helst bokhandel/bibliotek i landet og bestille en hvilken som helst norsk utgivelse tilrettelagt for sine behov. Det etter spurte verket skal kunne gjøres tilgjengelig for kjøperen innen en rimelig tidsperiode og til en pris tilnærmet lik det en ikke-tilrettelagt utgivelse koster. Utfordringene ligger i organiseringen av en slik virksomhet og logistikken rundt det å gjøre hele årsproduksjonen av norsk litteratur tilgjengelig for brukere med spesielle behov for tilrettelegging.

Svar:

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek ivaretar statlige bibliotekoppgaver vedrørende produksjon og utlån av allmenn litteratur og studielitteratur for synshemmede. I St.prp. nr. 1 (2002-2003) ble det slått fast

at produksjonen av litteratur til synshemmede har vært for liten i forhold til behovet. I 2003 ble det derfor gitt en bevilgningsøknning til Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek på 5,5 mill. kr. Samtidig ble det iverksatt administrative tiltak for å bedre produksjon og utlån.

Virksomheten ved Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek ble utredet i løpet av 2003, og på bakgrunn av utredningen ble det fastsatt en utviklingsplan for Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek i første halvdel av 2004. Resultatet av denne innsatsen er at både produksjon og utlån ved institusjonen har økt. Som det er slått fast i St.prp. nr. 1 (2004-2005), er det likevel et forbedringspotensial ved institusjonen, ikke minst når det gjelder anvendelse av ny teknologi og gjennom et bedre utviklet samarbeid med Nasjonalbiblioteket og andre aktører. Kultur- og kirkedepartementet mener det er grunn til å forvente at produksjonen av litteratur for blinde og svaksynte skal opp på et betydelig høyere nivå i årene som kommer.

Representanten Pedersen viser til et prosjektforslag fra Pensumtjeneste AS. Forslaget ble sendt til Kultur- og kirkedepartementet som vedlegg til et høringssvar til utredningen om Norsk lyd- og blinde-

skriftbibliotek fra 2003. I samarbeid med sentrale aktører på feltet, deriblant Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek, ønsker Pensumtjeneste AS med dette prosjektet å undersøke muligheten for å utnytte allerede eksisterende elektronisk materiale i tilrettelegging av litteratur for synshemmede.

Prosjektforslaget fra Pensumtjeneste AS ble sendt som vedlegg til høringssvar og er dermed behandlet som et ledd i oppfølgingen av utredningen. Pensumtjeneste AS er en av samarbeidspartnerne til Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek. De to aktørene er i kontinuerlig dialog om hvordan man best kan ivareta behovene til synshemmede studenter, og har i dag et formalisert samarbeid om utveksling av tjenester.

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek arbeider bredt med å finne nye og effektive løsninger blant annet på de problemstillinger som er skissert i nevnte prosjektsøknad. Kultur- og kirkedepartementet har jevnlig blitt informert om samarbeidet med Pensumtjeneste AS gjennom styringsdialogen med Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek. Departementet vil be Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek om å vurdere prosjektforslaget fra Pensumtjeneste AS og besvare søknaden.

SPØRSMÅL NR. 149

Innlevert 1. november 2004 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 9. november 2004 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«En meksikansk borger bortførte i 1999 sitt barn fra Norge til Mexico. Moren som er bosatt i Bergen har forgivevis over lang tid kjempet for at gutten skal vende tilbake til Norge.

Hva gjør Utenriksdepartementet i sakens anledning, og settes det nok trykk på denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bl.a. i forbindelse med behandling av dokument 8-forslag i inneværende periode anmodet om økt satsing på å bringe barn som kidnappes hjem til Norge. Mange foreldre savner likevel nok press fra myndighetene for å bringe barn tilbake, selv i de tilfeller hvor ankomstland har sluttet seg til internasjonale avtaler om barne bortføring.

Svar:

Utenriksdepartementet og Justisdepartementet deler ansvaret for oppfølging av saker om internasjonal barne bortføring. I saker der den andre berørte sta-

ten er part i Haagkonvensjonen av 1980 om de sivile sider ved internasjonal barne bortføring, er det Justisdepartementet som har ansvaret. I saker der den andre staten ikke har sluttet seg til konvensjonen, er det Utenriksdepartementet som har ansvar for oppfølging.

Barne bortføringskonvensjonen har vært i kraft mellom Norge og Mexico siden 1992. Den konkrete saken som det her vises til, er følgelig Justisdepartementets ansvar. Det er imidlertid et tett samarbeid mellom de to departementer i slike saker, og justisministeren er innforstått med at dette skriftlige spørsmålet besvares av meg.

Norske myndigheter ser meget alvorlig på den saken det vises til. Etter vårt syn er det åpenbart at Mexico ikke har fulgt konvensjonens bestemmelser på en tilfredsstillende måte. Jeg tok selv opp dette med min meksikanske kollega da jeg var i Mexico i mars 2003. Norske myndigheter har både før og etter dette besøket tatt opp saken med meksikanske myndigheter ved en rekke anledninger.

Det ser nå ut til å være bevegelse i saken på meksikansk side, idet landets myndigheter har meddelt at det skal finne sted et nytt rettsmøte i sak om barne-bortføring i henhold til Haagkonvensjonen.

Barnebortføringssaker gis høy prioritet, og jeg vil gjerne forsikre deg om at både Utenriksdepartementet og Justisdepartementet følger opp denne konkrete saken.

SPØRSMÅL NR. 150

Innlevert 1. november 2004 av stortingsrepresentant Gunn Karin Gjul

Besvart 5. november 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Røros kommune har søkt Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap om dispensasjon til å kunne bruke frikjøpsmidler for tilfluktsrom til brannsikring. Slik trusselbildet har utviklet seg, synes en bybrann å være en større fare for Rørossamfunnet enn en eventuell mangel på tilfluktsromplasser.

Vil justisministeren bidra til at midlene kan om-disponeres til brannsikring i tråd med det endrede trusselbildet?»

BEGRUNNELSE:

Siden 1998 har det ikke vært plikt til å bygge tilfluktsrom. Om en slik plikt vil bli gjeninnført, er høyest usikkert. Imidlertid står det i dag betydelige beløp på frikjøpskonto for tilfluktsrom i landets kommuner. I Røros kommune utgjør disse midlene 2,6 mill. kr.

Bergstaden Røros står i dag i en særstilling hva angår bevaring av eldre trehusbebyggelse og er derfor oppført på UNESCOs liste over verdens kulturarv. Røros kommune har igangsatt et prosjekt for å sikre den gamle trehusbebyggelsen mot en ødeleggende bybrann. Dette prosjektet er kostnadsberegnet til 14 mill. kr.

Frikjøpsmidler er innbetalt av lokale byggherrer i de respektive kommuner. Både Røros kommune og Sør-Trøndelag Sivilforsvarsdistrikt (SFD) anfører i sine uttalelser at midlene så langt det er mulig må komme lokalsamfunnet tilgode. Sør-Trøndelag SFD uttaler videre: "Å kunne benytte det innestående beløp til brannsikring av det spesielle Rørossamfunnet, mener vi er en god utnyttelse i beredskapssammenheng, i en tid da det ikke lenger kreves bygging av tilfluktsrom."

Tilfluktsromforskriften § 22 gir bare tillatelse til å benytte midlene på frikjøpskonto til: "bygging eller opprusting av offentlige tilfluktsrom".

Røros kommune er klar over dette og derfor er søknaden sendt som en forespørsel om dispensasjon fra forskriften. I henhold til forskriften § 38 er direktoratet gitt en generell dispensasjonsmyndighet. Røros kommune mener det foreligger slike "særlige omstendigheter" som forskriften § 38 henviser til.

Svar:

Røros kommune søkte Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) om dispensasjon fra forskrift om tilfluktsrom i forbindelse med bruk av frikjøpsmidler. Søknaden ble oversendt via Sivilforsvarets beredskaps- og kompetansesenter, Sør-Trøndelag sivilforsvarsdistrikt. DSB mottok søknaden 6. september 2004.

I vedtak av 15. oktober 2004 gav DSB avslag på søknaden. Begrunnelse for avslaget var at forskriften ikke gir anledning til å benytte frikjøpsmidlene til andre formål enn bygging eller opprusting av tilfluktsrom.

Etter det departementet forstår, er vedtaket påklaget og vil bli oversendt Justisdepartementet som klageinstans i nær fremtid.

Det vil ikke være riktig å trekke en endelig konklusjon i denne saken før klagen fra Røros kommune er behandlet av Justisdepartementet.

Som varslet i St.prp. nr. 1 (2003-2004) for Justisdepartementet er det igangsatt en revisjon av sivilforsvarsloven. Spørsmålet om frikjøpsordningen knyttet til tilfluktsrom vil inngå i dette lovarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 151**Innlevert 1. november 2004 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 9. november 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Hvordan er det mulig å gjennomføre en slik omstilling ved Siviltjenesteadministrasjonen Hustad før Stortinget har behandlet budsjettet 2. desember 2004?»

BEGRUNNELSE:

I budsjettforslaget som ble lagt fram 6. oktober 2004 foreslår Regjeringen å legge ned Hustad leir. Omleggingen skal i følge forslaget være gjennomført den 15. november i år. All portefølje ved Hustad leir skal være overført til Dillingøy den 15. november. De ansatte ved Hustad leir er lovet arbeid enten i ATK (automatisk trafikkontrollsentral) eller ved kriminalomsorgen. Det er i dag 30 ansatte ved Hustad leir.

Departementet har lagt opp følgende tidsplan:

Kompetansekartlegging innen den 26. oktober 2004; intern organisasjonsendring i Nord-Møre og Romsdal politidistrikt skal gjennomføres. Forhandlingene om dette skal være sluttført den 1. november 2004. Kriminalomsorgen Region Vest skal underrette Justisdepartementet om hvor mange av de tilsatte ved Hustad leir de kan benytte i fengslet og til hva slags arbeid innen 1. november 2004. Bemanningsplan for den nye ATK-enheten som viser hvor mange årsverk enheten vil bestå av og hvilke stillingskoder som vil bli benyttet for hver stilling skal også være klar den 1. november 2004. Kartleggingssamtaler skal gjennomføres med hver ansatt for å fastsette ønske om framtidige arbeidsoppgaver, samtalene gjennomføres av representanter for politidistriktet og kriminalomsorgen i fellesskap innen den 10. november 2004. Resultatet av kartleggingen sendes JD med forslag om innplassering den 11. november 2004. Innplasseringen; JD har ansvaret for denne og sender ut tilbud om ny stilling til hver ansatt innen den 16. november 2004. Fristen for de tilsatte er 14 dager. Opp-læring i den nye ATK-enheten starter den 15. november, altså før fristen de tilsatte har for å svare på hva og hvor de ønsker å arbeide (enten ATK eller Kriminalomsorgen).

Den 1. desember 2004 skal det igangsettes prøve-drift med ATK-enheten ved Hustad leir og full drift fra 1. januar 2005. Hustad legges formelt ned den 31. desember 2005.

Svar:

Justisdepartementet har et overordnet ansvar for å administrere den sivile verneplikt.

Siviltjenesten har til nå vært forvaltet av to sivil-tjenesteadministrasjoner under departementet; Siviltjenesteadministrasjonen-Dillingøy (SAD) og Siviltjenesteadministrasjonen-Hustad (SAH). Disse leirene ble anlagt i 1950-60-årene, i takt med at antallet vernepliktige som var fritatt for militærtjeneste av overbevisningsgrunner økte. Fra begynnelsen av 1970-årene og de neste 30 årene var det hvert år mellom 1 500 og 2 500 mennskaper som ble overført til sivil verneplikt. Administrasjonsordningen har jevnlig vært vurdert, hensett til antallet mennskaper og tjenestemessige forhold. I St.meld. nr. 22 (1995-96) Om sivil tjenesteplikt varslet Justisdepartementet at "Dersom endrede forhold skulle tilsi det. f.eks. at antallet tjenestepliktige skulle synke vesentlig som følge av endringene i Forsvaret, vil spørsmålet om å samle all administrasjon av siviltjenesteordningen på ett sted måtte tas opp til ny vurdering".

De siste årene har den sivile verneplikten gjennomgått så store endringer at det nå er behov for en omstilling i siviltjenesteforvaltningen. Det er bakgrunnen for regjeringens beslutning om å legge ned SAH ved utgangen av 2004, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005). Fra 1999-2003 er det registrert en nedgang i antallet søknader til sivil verneplikt. I 2003 la departementet om innkallingsrutinene, slik at de sivile vernepliktige kan påregne å bli kalt inn til tjeneste på linje med vernepliktige i Forsvaret, jf. St.prp. nr. 1 (2002-2003). Departementet vil ytterligere harmonisere innkallingene til sivil verneplikt med innkallingene til Forsvaret, jf. St.meld. nr. 39 (2004-2005). I tillegg er det gjennomført flere effektiviseringstiltak i forbindelse med gjennomføringen av siviltjenesten og i forvaltningen. Disse forholdene gjør at man i dag har en mye større siviltjenesteadministrasjon enn antall mennskaper og tjenestemessige forhold i årene fremover tilsier. I 2004 produseres 1 460 det mannskapsårsverk og for 2005 er det lagt opp til en produksjon på ca. 1 200. Dette er færre enn Siviltjenesteadministrasjonen-Dillingøy alene hadde i tjeneste for få år siden, med samme antall stillinger som i dag.

Siviltjenesteadministrasjonen-Hustad ligger i et distrikt hvor det kan være vanskelig for de ansatte å finne nytt arbeid. De fleste har lang erfaring som saksbehandler i offentlig virksomhet. Derfor er de også godt kvalifisert til stillingene i de nye virksomhetene i Hustad leir. For å sikre de ansatte ved SAH

har Justisdepartementet forpliktet seg til å gi alle tilbud om en ny stilling i Nordmøre og Romsdal politidistrikt-ATK-enheten (behandling av fartsovertredelser etter automatisk trafikkontroll) eller Hustad fengsel, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005). Denne forsikringen ble svært godt mottatt av de ansatte ved SAH.

De ansatte ved SAH og forvaltningen ønsker å avsette tilstrekkelig tid til grundig opplæring i det nye saksområdet. Siviltjenesteadministrasjonen-Dillingøy er allerede rustet til å overta mannskapene fra SAHs distrikt. For å utnytte ressursene best mulig vil man derfor gjennomføre opplæring av de ansatte og prøveordning med behandling av ATK-saker de siste ukene av 2004. Dermed kan arbeidet ved ATK-enheten være i full drift fra årsskiftet. Den nye ATK-enheten er et ledd i Regjeringens arbeid for å øke trafikksikkerheten, og vil øke og effektivisere politiets innsats på dette område.

Nedleggelsen av SAH innebærer at de ansatte skal gjennom en relativt stor omstilling innenfor korte frister. For å sikre de ansattes rett til medbestem-

melse, og gi trygghet og kunnskap om prosessen, inngikk Justisdepartementet og tjenestemannsorganisasjonene den 26. oktober 2004 en omstillingsavtale. Samtidig sa organisasjonene seg enige i den tidsplanen som er referert i begrunnelsen til spørsmålet. Det er helt nødvendig å utføre disse tiltakene i overensstemmelse med tidsplanen av hensyn til en forsvarlig behandling av de tilsatte ved SAH.

Omstillingen ved Siviltjenesteadministrasjonen-Hustad baserer seg på at Stortinget samtykker i Regjeringens beslutninger om nedleggelse av SAH og den alternative bruken av Hustad leir. Det er en grunnleggende forutsetning at Stortinget skal godkjenne omleggingen ved SAH. Det fremgår også av omstillingsavtalen at den bygger på Regjeringens budsjettforslag. Tiltakene i omstillingen gjelder behandling av tilsatte og organisatoriske endringer i eksisterende etater, i tillegg til opplæring og en viss forsøksdrift.

Hvis det viser seg at Stortinget ønsker en annen løsning på dette området kan prosessen omgjøres.

SPØRSMÅL NR. 152

Innlevert 1. november 2004 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 9. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«IKEA-kampanjen som ba folk om å fjerne klissemotivet mot uadressert post, var delfinansiert av Posten. Miljøverndepartementet som støtter arbeidet for å hindre unødvendig papirløsning, havner dermed i en situasjon der staten motarbeider staten.

Kan statsråden svare på om hun går god for at Posten motarbeider reservasjonsordningen, eventuelt hva vil hun gjøre for å sikre at Posten ikke oppfører seg som en motspiller i kampen mot uadressert reklame?»

Svar:

Posten Norge AS er ikke en del av staten, men et selvstendig aksjeselskap eid av staten, opprettet for å bringe posttjenester av god kvalitet og til en rimelig pris ut til hele befolkningen. Selv om selskapet fortsatt har enerett til å utøve visse posttjenester, må det i stor grad leve av inntektene fra konkurransetjenes-

ter. Uadressert reklame, som er en ren konkurransetjeneste, er en viktig inntektskilde for Posten.

I konsesjonen til Posten er det et krav om at Posten skal ha en reservasjonsordning som oppfyller kravene i markedsføringsloven § 2.c. Så lenge denne ordningen fungerer godt, med tilstrekkelig informasjon om hvordan man kan reservere seg, har Posten oppfylt sine forpliktelser på dette området. Ifølge Posten mottar man svært sjelden klager fra de som har reservert seg om at de har mottatt uønsket reklame. Dette tyder på at ordningen fungerer som den skal.

Posten opplyser selv at selskapet absolutt ikke ønsker å undergrave reservasjonsordningen, som ser ut til å fungere utmerket. I denne kampanjen har Posten ment å påminne de som har "Nei takk" på postkassen sin om at de kan gå glipp av mye "spennende" reklame. Ifølge Posten er det 83 pst. av postkundene som ikke har reservert seg mot uadressert postreklame.

Jeg er enig i Miljøverndepartementets ønske om

å redusere unødvendig produksjon og distribusjon av papirreklame. Jeg finner det imidlertid ikke riktig å detaljstyre Posten på dette, så lenge selskapet oppfyller forpliktelsene når det gjelder reservasjonsordningen. Det vil være galt å gripe inn overfor Posten på

dette området, så lenge for eksempel avisene, som Posten konkurrerer med, uhindret kan levere reklame i form av avisinnstikk til alle abonnenter. Avisenes andel av den uadresserte reklamen ser ut til å øke, mens Postens andel er fallende.

SPØRSMÅL NR. 153

Innlevert 2. november 2004 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland

Besvart 9. november 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«I Bergen kommune er det mangel på idrettshaller, og flere private bidragsytere ønsker å bidra med midler til bygging av haller. Hvis en privat bidragsyter gir penger til idrettslag til bygging av idrettshaller, kommer idrettslagene etter det jeg forstår ikke inn under momskompensasjonsordningen. Dette fører til at hallene blir dyrere enn ved kommunal oppføring.

Vil statsråden bidra til at idrettslag får de samme momsvilkår som kommunene ved bygging av idrettshaller?»

Svar:

I 1995 ble det innført en begrenset kompensasjonsordning for kommunesektoren, jf. lov 17. februar 1995 nr. 9 om kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner ved kjøp av visse tjenester fra registrert næringsdrivende. Formålet med den begrensede kompensasjonsordningen var å nøytralisere virkningene av merverdiavgiften ved valget mellom kommunal egenproduksjon og kjøp fra andre på enkelte tjenestoområder.

Fra 1. januar 2000 ble den begrensede kompensasjonsordningen utvidet til også å omfatte private og ideelle virksomheter som en integrert del av det kommunale eller fylkeskommunale tjenestetilbudet. Det var i tillegg et krav om at slike virksomheter skulle finansieres fullt ut med offentlige midler, samt eventuell brukerbetaling på lik linje med tilsvarende offentlige virksomheter. I Finansdepartementets høringsnotat av 9. juli 1999, med forslag til endringer i forskrift 19. april 1995 nr. 370 (forskrift nr. 105) til kompensasjonsloven, ble det presisert at private og ideelle virksomheter som driver innenfor kultur- og idrettssektoren ikke kom innenfor kompensasjonsordningen. Bakgrunnen for dette var hovedsakelig å unngå en ytterligere konkurransevidning mellom

kommunal og privat/ideell drift innenfor denne sektoren som ikke mottar noen form for støtte.

Ved lov 12. desember 2003 nr. 108 (kompensasjonsloven), jf. Ot.prp. nr. 1 (2003-2004) Skatte- og avgiftsopplegget 2004 - lovendringer, er det fra 1. januar 2004 innført en ny ordning med generell kompensasjon for merverdiavgift for kommunesektoren. Formålet med den generelle kompensasjonsordningen er i enda større grad å nøytralisere konkurransevidninger ved kommuners kjøp av tjenester. Den nye loven innebærer at kommunene får kompensert merverdiavgift på anskaffelse av i utgangspunktet alle varer og tjenester.

Ut fra formålet fremgår det at den generelle kompensasjonsordningen ikke er noen støtteordning. Kompensasjonsordningen er finansiert av kommunesektoren selv ved at de er trukket i de statlige overføringene. Ordningen er således provenynøytral for staten.

En generell kompensasjonsordning vil medføre nye konkurransevidninger mellom kommunale og private virksomheter når private virksomheter yter tjenester innen områder som ikke er omfattet av merverdiavgiftsplikten. I tråd med utvalgets anbefaling i NOU 2003:3 Merverdiavgiften og kommunene - konkurransevidninger mellom kommuner og private, er den nye kompensasjonsloven derfor innrettet slik at private produsenter av oppgaver som kommunene har et lovpålagt ansvar for innenfor helse, sosial og undervisning omfattes av ordningen.

En generell kompensasjonsordning som omfatter alle private og ideelle virksomheter som utfører tilsvarende oppgaver som kommunen ville bli meget omfattende. Det fremgår av forarbeidene til kompensasjonsloven at det, ut fra hensynet til administrasjon og finansiering av ordningen samt usikkerhet ved omfanget av de nye konkurransevidningene, har vært nødvendig å begrense hvilke private virksomhe-

ter som skal være kompensasjonsberettiget. Stortinget sluttet seg til dette. Det følger dermed av den nye kompensasjonsloven § 2 bokstav c at det er private og ideelle virksomheter som utfører kommunens lov-pålagte helse-, undervisnings- eller sosialtjenester som er omfattet av kompensasjonsordningen. Det er på disse områdene, ved siden av fast eiendom, at det må antas at kommunene i størst grad vil kunne komme i en konkurransesituasjon med ikke-avgiftspliktige private virksomheter. Dette medfører at kultur, idrett og samferdsel, på samme måte som etter den begrensede kompensasjonsordningen, ikke er omfattet av kompensasjonsordningen for private tjenesteproducenters vedkommende.

På denne bakgrunn vil et privat idrettslag som bygger en idrettshall ikke komme inn under den generelle kompensasjonsordningen for merverdiavgift.

Dersom en kommune oppfører en idrettshall vil kommunen få kompensert merverdiavgiften på byggekostnadene. Som vist til ovenfor er imidlertid kommunene trukket i de statlige overføringene for å finansiere kompensasjonsordningen. Kommunene vil heller ikke få kompensert merverdiavgift på anskaffelser til fast eiendom, herunder anlegg, som leies ut, jf. kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 3. Kun i de tilfeller hvor kommunen selv eier og drifter eller ikke tar vederlag for utleie av en idrettshall omfattes derfor anskaffelsene av kompensasjonsordningen.

Som det fremgår ovenfor ligger det bestemte hensyn bak utformingen av kompensasjonsordningens rekkevidde. Jeg finner på denne bakgrunn ikke grunn til å gå inn for en endring av regelverket slik at private idrettslag også omfattes.

SPØRSMÅL NR. 154

Innlevert 3. november 2004 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 9. november 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«De 4 siste åra har det vært 184 dødsulykker i arbeidslivet. NRK Brennpunkt melder at 64 av dem ennå ikke er ferdigbehandlet. Det meldes om store variasjonen i straffeforfølgelse og det kan se ut til at kompetansen og prioriteringen av dette viktige området varierer mellom politidistriktene. Arbeidsmiljøkriminalitet er svært alvorlig og det er meget viktig at politiet tar disse sakene alvorlig og at det er likhet for loven.

Hva vil justisministeren gjøre for å sikre dette?»

Svar:

Jeg vil bemerke at bekjempelse av miljøkriminalitet er et prioritert område.

Det kan også nevnes at Justisdepartementet har utarbeidet en miljøhandlingsplan 2002-2006 som skal legges til grunn for politi- og lensmannsetatens planverk og prioriteringer innen miljøkriminalitet, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005) side 97.

Spørsmålet omhandler politiet og påtalemyndighetens behandling av dødsulykker i arbeidslivet, og det kan opplyses at det er blitt forelagt for Riksadvokatembetet og Politidirektoratet til uttalelse.

Innledningsvis er det grunn til å minne om at hovedansvaret i arbeidet med å skape og opprettholde et

godt og sikkert arbeidsmiljø tilligger andre enn politi og påtalemyndighet. Virksomhetene selv, arbeidslivsorganisasjonene og tilsynsmyndighetene har her en hovedrolle. Det er imidlertid ikke slik at etterlevelse av arbeidsmiljølovens regler er politiet og påtalemyndigheten uvedkommende. Alvorlige brudd på sikkerhetsforskrifter og internkontrollbestemmelser skal møtes med strafferettslig forfølgning og reaksjon. En konsekvent straffhåndheving skal være en advarsel og et varsku til de som av ulike grunner fristes til å sette sikkerhets- og vernepåbud til side. En annen og tilsiktet effekt av etterforskning er å avdekke bakenforliggende årsaker til ulykker og derved bidra til å forebygge lignende hendelser i fremtiden.

Når det gjelder innslaget i NRK Brennpunkt, har riksadvokaten uttalt:

"Uansett fra hvilken synsvinkel en ser det, synes det å være liten tvil om at det aktuelle innslaget i NRK Brennpunkt tegnet et bilde av et politi og en påtalemyndighet som generelt mangler evne og vilje til å forfølge den grove arbeidsmiljøkriminaliteten eller ikke tar slike saker på alvor. En slik beskrivelse er ikke riktig og krever korleksjon.

Riksadvokaten har gjennom mange år og i ulike sammenhenger understreket viktigheten av en aktiv og målrettet innsats mot alvorlig kriminalitet som rammer arbeidslivet. Allerede i 1980 gav embetet, i rundskrivs form, pålegg om at det skal reageres straf-

ferettslig ved alvorlige overtredelser av arbeidsmiljølovgivningen. Kravet er senere gjentatt og skjerpet. I rundskriv av 11. juni 1996 gis retningslinjer om hvilke saker som skal undergis etterforskning, gjennomføringen av etterforskningen, samarbeid med tilsynsmyndighetene og reaksjonsfastsettelsen. Rundskrivet er ikke bare et klart og ufravikelig håndhevingsdirektiv. I sin detaljerte og konkrete form fungerer det også som en praktisk "håndbok" for fremgangsmåten i, og behandlingen av, slike saker".

Riksadvokaten har for øvrig opplyst at dette rundskrivet ble utarbeidet i samarbeid med Arbeidstilsynet.

Riksadvokaten har også opplyst:

"Videre nevnes at alvorlig arbeidsmiljøkriminalitet er inntatt i sentrale prioriteringsdirektiv. At sakene er prioritert betyr at de har forrang ved konkurranse om knappe ressurser og at de alltid skal etterforskes med grundighet og i et forsvarlig tempo.

En ytterligere illustrasjon på hvor alvorlig påtalemyndigheten ser på denne type lovbrudd er Økokrims særansvar for de graverende arbeidsmiljø saker. I tillegg til egen straffesaksbehandling og bistandsoppgaver driver Miljøteamet på Økokrim også aktiv opplæring, instruksjon og kunnskapsformidling til politidistriktene."

Når det gjelder tallmaterialet og opplysningene som fremkom i programmet, har riksadvokaten bl.a. uttalt at han vanskelig kan kommentere dette uten å foreta nærmere undersøkelser. Ifølge riksadvokaten kan en rent foreløpig gjennomgang av straksstatistikken indikere at antall dødsulykker i arbeidslivet er lavere enn det som ble opplyst i programmet.

For øvrig har riksadvokaten opplyst at han vil innhente uttalelse fra Direktoratet for arbeidstilsynet for å få et bedre og bredere faktagrunnlag.

Politidirektoratet har i sin uttalelse også bemerket at de ikke finner grunn til å kommentere tallene det er vist til i spørsmålet uten å ha foretatt en nærmere undersøkelse.

Politidirektoratet har opplyst at saker vedrørende arbeidsmiljøkriminalitet skal gis høy prioritet og etterforskes med særlig grundighet. De har også vist til at Riksadvokaten i to rundskriv innskjerpet betydningen av at det blir reagert strafferettslig ved alvorlige overtredelser uansett om lovbruddene er begått ved aktiv handling eller ved unnlattelse. I den forbindelse er opplyst at disse sterke signalene har gitt resultater ved at politiets og arbeidstilsynets behandling av arbeidsmiljøkriminalitet i dag fremstår som forbedret sammenlignet med situasjonen for få år siden.

Med hensyn til kompetansehevende tiltak, har Politidirektoratet opplyst:

"Gjeldende utdanning i etterforskning av miljøkriminalitet ble etablert ved Politihøgskolen i 1989 der arbeidsmiljøkriminalitet har vært ett av i alt 4 hovedemner (natur, forurensning, kulturminner og arbeidsmiljø). Utdanningen er i disse dager under omstrukturering. Etter gjennomført grunnmodul "Generell etterforskning" som gir 10 studiepoeng vil det være mulig å spesialisere seg innenfor etterforskning av miljøkriminalitet. Spesialiseringen vil gi 20 studiepoeng og arbeidsmiljøkriminalitet vil være et sentralt tema i utdanningen.

I 2005 er det planlagt startet opp videreutdanning innen helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Denne videreutdanningen vil få en ramme på 15 studiepoeng og arbeidsmiljøkriminalitet vil bli belyst også i denne utdanningen."

I forhold til samarbeidet med Arbeidstilsynet har Politidirektoratet opplyst:

"En annen og helt avgjørende suksessfaktor for kort saksbehandlingstid i arbeidsmiljøkriminalitetssakene er samarbeidet mellom politiet og Arbeidstilsynet. Politiet har erfart at saksbehandlingstiden også i Arbeidstilsynet kan bli svært lang. Et godt og forpliktende samarbeid mellom de to etatene vil sikre god fremdrift i sakene. Eksempelvis har Oslo politidistrikt og det lokale Arbeidstilsynet avtalt den praktiske ordningen at Oslo politidistrikt ukentlig møter opp ved Arbeidstilsynet for avlevering av saker til gjennomgang og uttalelse, samtidig som tidligere innleverte saker som er ferdigbehandlet hentes tilbake.

Gjennomføring av felles kontrollaksjoner har vist seg svært nyttig for eksempel knyttet opp mot kontroll av serveringssteder. Kontroller ved for eksempel byggeplasser og i industribygg vil kunne bidra til å avdekke forhold som ellers kunne ha ført til større eller mindre arbeidsulykker. Det er allerede etablert et godt samarbeid mellom politiet og blant andre Arbeidstilsynet i tilknytning til prosjektet "Seriositet i byggenæringen". Prosjektet ble opprettet våren 2002 etter initiativ fra Byggenæringens Landsforening og hensikten var å samle næringen og myndighetene i et felles prosjekt for å effektivisere innsatsen bl.a. mot svart arbeid. Også arbeidsmiljø og HMS-arbeid er en meget viktig del av dette prosjektet. Politidirektøren og administrerende direktør i Direktoratet for arbeidstilsynet sitter begge i styringsgruppen."

Ut fra ovenstående, finner jeg grunn til å gi uttrykk for at bekjempelse av arbeidsmiljøkriminalitet tas på alvor av både politi og påtalemyndighet og at disse sakene undergis høy prioritet.

Jeg håper at ovenstående er oppklarende i forhold til det spørsmålet som er stilt.

SPØRSMÅL NR. 155**Innlevert 3. november 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 12. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«I Innst. S. nr. 268 (2003-2004) om St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring er det på side 45 fremvist et flertall som gjennom egen merknad peker på at Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) opprettholder rolle, ansvarsområde, organisatorisk tilknytning og plassering.

Hvordan har statsråden fulgt opp denne politiske føringen fra et flertall i Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

St.meld. nr. 30 Kultur for læring behandlet også samarbeid mellom hjem og skole. I egen omtale av medvirkning av foresatte på nasjonalt nivå heter det:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at FUG fungerer i dag både som et rådgivende organ for departementet og en interesseorganisasjon for de foresatte i skolesammenheng. Flertallet vil understreke at på tross av denne dobbeltrollen, så har FUG ivaretatt sine oppgaver på en god måte. Med bakgrunn i dette mener flertallet at FUGs rolle, ansvarsområder og organisatoriske tilknytning og plassering opprettholdes."

Nytt styre i FUG er oppnevnt fra januar 2004 og skal fungere i 4 år. Det er viktig at utvalget får ro om sin plassering og sine rammebetingelser slik at innsatsen kan konsentreres om hovedvirksomheten. Dette blir spesielt viktig i forbindelse med alle de endringer som nå skjer og skal skje i grunnskolen. Derfor er det viktig at FUG får en avklaring av sin

rolle, ansvarsområde, organisatoriske rolle og plassering.

Svar:

Utdannings- og forskningsdepartementet fortsetter følger opp Innst. S. nr. 268 når det gjelder ansvarsområde og organisatorisk tilknytning for Foreldreutvalg for grunnskolen.

I Innst. S. nr. 268 (2003-2004) sier komiteen blant annet:

"Komiteen mener det er et viktig anliggende å sikre at et fremtidig nasjonalt foreldreutvalg får en sterkere demokratisk og representativ forankring i måten FUG oppnevnes på.

Komiteen ber departementet utrede ulike alternativer og fremme forslag som kan sikre FUG en mer representativ forankring."

I omtalen av FUG i St.prp. nr. 1 (2004-2005) sier departementet:

"Departementet skal greie ut og fremme forslag om ei organisering av FUG som mellom anna skal sikre ei meir representativ forankring. I mellomtida skal FUG arbeide vidare etter dei retningslinjene som er trekte opp i St.meld. nr. 14 (1997-98), jf. Innst. S. nr. 117 (1997-98)."

Utdannings- og forskningsdepartementet, i nært samarbeid med FUG, arbeider med å finne ulike modeller for å sikre en mer representativ forankring av Foreldreutvalg for grunnskolen. Departementet kommer tilbake til saken.

SPØRSMÅL NR. 156**Innlevert 3. november 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 15. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Autismenettverket ble opprettet som del av prosessen rundt ansvarsreformen, og etter vurdering fra en arbeidsgruppe som vurderte behovet for nasjonale tjenester til de mennesker med autisme som har sterkest behov for særskilt kompetansekrevende tjenester.

Vil statsråden se nærmere på Helsedirektoratets beslutning om å fjerne nettverket og overføre ansvaret for slike tjenester til et av de statlige helseforetakene?»

BEGRUNNELSE:

Begrunnelsen for å opprette autismenettverket var at ordinær spesialisttjeneste og statlige kompetansesentre ikke hadde nødvendig kompetanse til å gi tjenester til de mest krevende blant autismebefolkningen.

Jeg har forstått det slik at Helsedirektoratet innenfor sitt myndighetsområde gjennom endring av rundskriv fjerner grunnlaget for nettverket og plasserer ansvaret for en slik tjeneste hos et statlig helseforetak. Svært mange instanser uttalte seg positiv til etablering av nettverket, som jeg også forstår ble støttet av departementet og av Stortinget. Det virker derfor underlig at det nå gjennomføres en omlegning som synes å fjerne Nasjonalt kompetansenettverk for autisme. Jeg håper derfor at statsråden vil se nærmere på dette forholdet herunder vurdere behovet for at Stortinget orienteres om saken, og har som utgangspunkt og som mål at nødvendig kompetanse må sikres og videreføres for de vanskeligst stilte mennesker med autisme.

Svar:

Nasjonalt kompetansenettverk for personer med autisme skal sikre utviklingen av tiltak og tjenester

for mennesker med autisme og Asperger syndrom. Sosial- og helsedirektoratet er oppdragsgiver og koordinerer denne virksomheten og de andre kompetansesentrene/-systemene for sjeldne og lite kjente funksjonshemninger. Autismenettverket har vært finansiert av Sosialdepartementet (kap. 0621 post 21 i 2004) med et mindre tilskudd fra Utdannings- og forskningsdepartementet. Fra 2005 er tilskuddet fra tidligere Sosialdepartementet overført til Helse- og omsorgsdepartementet kap. 0761 post 75. Som det fremgår av Helse- og omsorgsdepartementets budsjettforslag, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005), foreslås det bevilget 18,038 mill. kr for 2005.

I 2003 fikk Sosial- og helsedirektoratet i oppdrag å knytte alle kompetansesentrene for sjeldne og lite kjente funksjonshemninger til regionale helseforetak. Direktoratet samarbeider med regionale helseforetak, kompetansesentrene/-systemene og funksjonshemmedes organisasjoner i prosjektet Sjelden samorganisering. Prosjektet omfatter totalt 17 virksomheter hvorav de fleste nå er tilknyttet regionale helseforetak. Dette er nærmere omtalt i Helse- og omsorgsdepartementets budsjettforslag for 2005 i kap. 8 Fornyning og organisasjons- og strukturendring i statsforvaltningen, og under de aktuelle budsjettkapitler.

Rundskrivet "Autismenettverket - en orientering om nasjonalt kompetansenettverk for personer med autisme" ble utgitt av Sosial- og helsedepartementet og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 2000. Dette må justeres fordi det ble utgitt før staten ble eier av de regionale helseforetakene gjennom helsereformen i 2002.

Det er altså ingen planer om å "fjerne Nasjonalt kompetansenettverk for autisme", men å foreta en organisatorisk endring som er ment å styrke det tverrfaglige tilbudet til mennesker med autisme og Asperger syndrom.

SPØRSMÅL NR. 157**Innlevert 4. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 12. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Statens forurensningstilsyn (SFT) ønsker å forby all deponering av tekstiler fra 2009. Samtidig ønsker man brenning av tekstiler for å være en dårlig løsning.

Hvordan mener statsråden man i fremtiden skal behandle tekstilavfall, og hvilke tiltak mener statsråden må iverksettes for å nå disse målene?»

Svar:

Statens forurensningstilsyn (SFT) har på oppdrag fra Miljøverndepartementet utarbeidet en ny strategi

for nedbrytbart avfall, som blant annet foreslår å forby deponering av alt nedbrytbart avfall fra 2009. Denne strategien er nå til vurdering i departementet. Et av hovedmålene med strategien er å vri avfallsstrømmene vekk fra deponering, som medfører størst mulig miljøbelastning, og over til materialgjenvinning og forbrenning med energiutnyttelse.

Jeg ønsker å øke andelen avfall som går til gjenvinning. Jeg vil derfor i forbindelse med behandlingen av ovennevnte strategi vurdere om det er behov for å iverksette særskilte tiltak for å oppnå en bedre utnyttelse av det nedbrytbare avfalle, herunder tekstiler.

SPØRSMÅL NR. 158**Innlevert 4. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 12. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«I pressemelding datert 3. november 2004 fra Miljøverndepartementet om utslippstillatelse til Snøhvit LNG står det "at Statoil innen 1. juli 2005 skal redegjøre nærmere for hvordan selskapet vil tilrettelegge energianlegget for fremtidig CO₂-håndtering" og at Statoil skal bidra aktivt til teknologiutvikling på dette området. Sistnevnte gjør Statoil allerede i dag.

Hvilket nivå forventer statsråden på denne forskningen, og hvilke risikoer pålegges Statoil vedrørende CO₂-håndtering?»

Svar:

I henhold til Sem-erklæringen har Regjeringen som mål å legge til rette for gasskraftverk med CO₂-håndtering.

Statoil driver i dag utviklings- og forskningsarbeid på ulike områder innenfor dette feltet. Fra myndighetenes side ligger det også en forventning om dette, blant annet på bakgrunn av at det stilles offent-

lige midler til rådighet for slik forskning og utvikling. Sett hen til den teknologiske utviklingen på området og de kommende miljøkrav som derav genereres, vil det være av konkurransemessig betydning for selskapet å videreutvikle og intensivere dette arbeidet. I forhold til Snøhvit-prosjektet ligger det fra myndighetenes side en forventning om at Statoil konkret følger opp i forhold til det arbeidet Hammerfest El. verk gjør med å utvikle et gasskraftverk med CO₂-håndtering. Statoil har selv i brev til Miljøverndepartementet 6. juli 2004 gitt uttrykk for at selskapet ser positivt på dette arbeidet, og at et samarbeid vil bli vurdert ved en eventuell utbygging av Snøhvit fase to.

Statoil må kunne forvente at det kan bli stilt et fremtidig krav om CO₂-håndtering på Snøhvit når det foreligger tilgjengelig teknologi som gjør dette økonomisk lønnsomt. Tilsvarende krav ble stilt i utslippstillatelsene for gasskraftverkene på Kårstø, Kollsnes og Skogn. Statoil må derfor tilpasse anlegget slik at et krav om dette faktisk vil kunne gjennomføres på anlegget.

SPØRSMÅL NR. 159**Innlevert 4. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 10. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I svar datert 22. oktober 2004 til energi- og miljøkomiteen på budsjettspørsmål nr. 6 skriver statsråden at miljøinngrepene for vindkraft er i hovedsak knyttet til visuelle effekter. I forbindelse med Hitra vindpark er det reist 24 møller som anslås å produsere 0,15 TWh pr. år. I prosjektet til 440 mill kr er det bygget 20 km vei og 10 km ledningsnett på et 1,6 kvm stort område.

Mener statsråden dette bare representerer visuelle inngrep?»

Svar:

Alle anlegg for kraftproduksjon medfører arealinngrep og miljøeffekter i ulikt omfang. Dette gjelder både vindkraftverk, vannkraftverk og gasskraftverk. Jeg antar at svaret representanten Vaksdal viser til er knyttet til budsjettspørsmål nr. 12, og ikke nr. 6. Budsjettspørsmål nr. 12 dreide seg om hvordan NVE vurderer miljøinngrepene ved småkraftverk sett i for-

hold til miljøinngrepene ved vindkraftverk. I svaret skriver jeg: "Miljøinngrepene for vindkraft er i hovedsak knyttet til visuelle effekter. For mange småkraftverk vil de visuelle virkningene være små. Småkraftverk har virkninger på vannføring og dermed den økologiske statusen i vassdraget. Virkningene er derfor avhengig av de økologiske forholdene i hver enkelt elvestrekning som blir berørt. Mange småkraftverk kan bygges uten vesentlige ulemper for miljøet. På grunn av de forskjellige virkningene er det imidlertid ikke mulig å gi en generell sammenligning av vindkraft og småkraftverk."

At miljøinngrepene i hovedsak er knyttet til visuelle effekter innebærer selvsagt ikke at andre effekter blir holdt utenom i konsesjonsbehandlingen av vindkraftverk.

Ettersom konsesjonen til vindkraftanlegget på Hitra ikke er påklaget, og dermed heller ikke har vært til behandling i departementet, har jeg ikke grunnlag for å kommentere effektene av denne ene utbyggingen.

SPØRSMÅL NR. 160**Innlevert 4. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 10. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I sitt arbeid med økt bruk av fornybar energi har Regjeringen gitt klare føringer om at småkraft skal holdes utenfor Enovas støtteordninger. I mange andre land regnes småkraft som både fornybart, miljøvennlig og kostnadseffektiv, samtidig som utstrakt bruk av elkraft har bidratt til å sikre effektiv energibruk i norsk husholdninger.

Vil statsråden likestille småkraft med bioenergi etc. i støtte til kompetanseutvikling, utviklingsstøtte og lignende?»

Svar:

Energiomleggingen og Enovas rolle er beskrevet i forslaget til statsbudsjett, St.prp. nr. 1 (2004-2005), hvor det blant annet heter at:

"Det er viktig å gjøre Norges energiforsyning mindre avhengig av vannkraften som energikilde og elektrisitet som energibærer. Dette krever en langsiktig omlegging av energiproduksjon og energibruk. Regjeringen fører en ambisiøs politikk for energiomlegging. Satsingen tar utgangspunkt i hovedlinjene i St.meld. nr. 29 (1998-99) Om energipolitikken (energiomleggingen). Det vises til at Stortinget, i forbindelse med behandlingen av energimeldingen, jf. Innst. S. nr. 122 (1999-2000), og ved opprettelsen av Energifondet og Enova SF, jf. Innst. O. nr. 59 (2000-2001), sluttet seg til energiomleggingen, samt til de konkrete målene på 3 TWh/år økt vindkraftproduksjon og 4 TWh/år vannbåren varme, basert på nye fornybare energikilder, varmepumper og spillvarme.

Energiomleggingen er en langsiktig satsing på utviklingen av et marked for alternative løsninger for energiproduksjon og energibruk. Det er behov for å gi støtte til nye energiløsninger, slik at de kan tilbys som reelle alternativer i markedet. Ulike løsninger må ut-

fordre hverandre, slik at det skapes konkurranse og motivasjon til nyskaping og kostnadsreduksjon. Målet er å bygge opp et marked for nye løsninger, slik at de er levedyktige også uten støtte.

Energiomleggingen finansieres av Energifondet. Ansvaret for oppfølgingen av de konkrete målene og forvaltningen av Energifondet er delegert til Enova SF."

Når det gjelder arbeidet for økt utbygging av små vannkraftverk la Regjeringen fram en egen strategi i desember 2003, Strategi for økt etablering av små vannkraftverk 2003. Her presenteres en rekke tiltak for å forenkle saksbehandlingen og bedre rammevilkårene for små vannkraftverk. For budsjettåret 2004 ble det bevilget 6 mill. kr til utvikling av ny teknologi

og kompetanse knyttet til små kraftverk. Dette er fulgt opp av NVE blant annet gjennom støtte til ulike pilotprosjekter og gjennomføring av flere seminarer for utbyggere og kommuner rundt om i landet.

Jeg tar sikte på å legge fram en odelstingsproposisjon om et pliktig marked for elsertifikater våren 2005. Det er i den sammenheng viktig å ta hensyn til at avgrensingene av hvilke energikilder som skal inngå ikke reduserer grunnlaget for verdiskaping i Norge og ikke motiverer til dårlig utnytting av naturressurser, jf. St.meld. nr. 47 (2003-2004) Om innovasjonsverksemda for miljøvennlige gasskraftteknologiar mv.

SPØRSMÅL NR. 161

Innlevert 4. november 2004 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland

Besvart 12. november 2004 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Bergens Tidende (BT) har hatt ein del artiklar om innleigd arbeidskraft i fiskeriindustrien. Trass i at Profish på Sotra hevdar i BT at dei har eit permanent arbeidskraftbehov, nyttar firmaet seg av vikarar frå Litauen. Dette sparer Profish for nesten 2 mill. kr i året.

Meiner statsråden at dette er i strid med arbeidsmiljølova, og vil statsråden klargjera korleis kontrollen med desse arbeidsplassane skal føregå og kven som har ansvaret for å kontrollera bedrifter som bryt lov og regelverk?»

Svar:

Fyrst vil eg presisere at reglane om innleie av arbeidstakarar i arbeidsmiljølova er av privatrettsleg karakter. Det betyr at eg ikkje kan ta stilling til om innleie er lovleg i ei konkret sak. Det er ei oppgåve for domstolen. Eg vil i det følgjande gi ei kort og generell rettleiing om innhaldet i regelverket.

Innleie av arbeidstakarar frå bedrifter som har til formål å drive utleige (vikarbyrå), er regulert i arbeidsmiljølova § 55K. Ifølgje § 55K nr. 1 er innleie som hovudregel berre tillate i same utstrekning som arbeidsgivar og arbeidstakar kan avtale mellombels tilsetjing etter arbeidsmiljølova § 58A nr. 1. Det er mellom anna høve til mellombels tilsetjing når karakteren av arbeidet tilseier det og arbeidet skil seg frå det som ordinært vert utført i bedrifta, samt der be-

drifta treng vikarar. Ei bedrift kan som hovudregel ikkje nytte arbeidstakarar på mellombels tilsetjing til å utføre faste og jamlege oppgåver. Mellombels tilsetjing kan unntaksvis brukast for å ta unna toppar i drifta, til dømes ved sesongsvingingar innanfor varehandel, turistnæring og næringsmiddelindustrien. Arbeidsgivar kan også tilsetje mellombels for toppar som ikkje er sesongavhengige, dersom det er tale om kortvarige situasjonar som ein ikkje kunne vere førebudd på.

Av unntaket i § 55K nr. 2 følgjer det samtidig at dei lokale partane kan inngå avtale om innleie utover det som følgjer av dei ordinære vilkåra for mellombels tilsetjing. Dette gjeld berre innleiebedrifter som er bundne av ei tariffavtale. Arbeidsgivar må inngå ei skriftleg avtale med tillitsvalde som til saman representerer eit fleirtal av den arbeidstakarkategorien innleia gjeld. Ei slik avtale opnar for innleie av arbeidstakarar så lenge avtala berre gjeld for ein mellombels periode.

Dersom arbeidsgivar bryt innleieregelverket, kan arbeidstakaren fremje krav for domstolen om fast tilsetjing, jf. § 55K nr. 3 og 4.

Ein arbeidsgivar som opererer innafor det omtalte regelverket, kan etter EØS-utvidinga 1. mai 2004 fritt leige inn arbeidstakarar frå Litauen. Overgangsordninga med krav til norske lønns- og arbeidsvilkår og fulltidsstilling, som blei innført i samband med utvidinga, gjeld berre for dei arbeidstakarane som skal

tilsetjast i norske bedrifter. Avtala om EØS-utvidinga gir ikkje heimel for å innføre ei overgangsordning for tenesteyting frå utsende arbeidstakarar på mellombels tenesteoppdrag eller sjølvstendig næringsdrivande.

Reglar om helse-, miljø og tryggleik samt arbeidstid i arbeidsmiljølovgivinga gjeld frå første dag for alle arbeidstakarar, også arbeidstakarar som er utsende på mellombels tenesteyting. Arbeidstilsynet skal føre tilsyn med reglane. Etter regelverket i arbeidsmiljølova om utsende arbeidstakarar gjeld også visse andre norske reglar, mellom anna om permisjonsrettar og ferie. Reglane er ei gjennomføring av eit EU-direktiv (Rådsdirektiv 96/71/EF om utsending av arbeidstakarar i samband med tenesteyting).

Det er inga allmenn regulering av lønn i Noreg. Å fastsetje lønn er tradisjonelt overlate til partane i arbeidslivet. I utgangspunktet er det såleis ingen generelle lovfesta skrankar mot at utsende arbeidstakarar på mellombels tenesteoppdrag kan arbeide på andre lønnsvilkår enn kva norske arbeidstakarar normalt har. Vi har likevel eit verkemiddel, det vil seie lov om allmenngjøring av tariffavtalar som blei vedteke i samband med inngåinga av EØS-avtala i 1994. Lova har nettopp til formål å hindre at utanlandske arbeidstakarar får lønns- og arbeidsvilkår som er dårlegare enn det som følgjer av norske tariffavtalar, og samtidig unngå uheldige konkurransevridingar.

Ein arbeidstakar - eller arbeidsgivarorganisasjon som er av ein viss storleik og som er part i ei landsomfattande tariffavtale, kan fremje krav for Tariffnemnda om at lønns- og arbeidsvilkår i tariffavtala skal gjerast gjeldande for alle arbeidstakarar som utfører arbeid av den art avtala omfattar. Eit slikt vedtak vil også omfatte utsende arbeidstakarar på mellombels tenesteoppdrag.

Tariffnemnda gjorde sitt aller første vedtak om

allmenngjøring 11. november d.å. Vedtaket gjeld delvis allmenngjøring av tre tariffavtalar på sju petrokjemiske landanlegg, mellom anna Kårstø og Mongstad.

Frå 1. oktober 2004 har Arbeidstilsynet fått ansvar for å føre tilsyn med at bedriftene følgjer lønns- og arbeidsvilkår i allmenngjorde tariffavtalar. Petroleumstilsynet vil få tilsvarande oppgåver innanfor sine ansvarsområde, dvs. petroleumssektoren samt nokre av landanlegga.

Eg vil i tillegg nemne ILO-konvensjon 94 om arbeidsklausular i offentlege arbeidskontraktar. Konvensjonen, ratifisert av Noreg i 1996, skal sikre at lønns- og arbeidsvilkår i kontraktar det offentlege inngår i samband med kjøp av tenester, ikkje er dårlegare enn det som er normalt for vedkommande stad og yrke. Regjeringa har vedteke å gjennomføre konvensjonen i statlege innkjøpsinstruksar i løpet av hausten, og Moderniseringsdepartementet arbeider no med saka.

Eg viser dessutan til Ot.prp. nr. 77 (2003-2004) om tiltak for å hindre sosial dumping som blei vedteke i Stortinget 17. juni 2004. Tiltaka er følgde opp av Regjeringa.

Arbeidstilsynet har etter EØS-utvidinga også styrkt innsatsen i forhold til arbeidsmiljøet og trygginga for utanlandske arbeidstakarar. Det er behov for meir tilsyn og kontroll, særskilt mot nokre utvalde bransjar, så som bygg og anlegg, landbruk og hotell- og restaurantbransjen. Vidare har tilsynet fokus på rolla som såkalla "samarbeidskontor", med ansvar etter EU-direktivet om utsende arbeidstakarar for å informere om arbeids- og tilsetjingsforhold som gjeld i Noreg. Tilsynet har også styrkt innsatsen når det gjeld meir målretta informasjon til norske arbeidsgivarar og oppdragsgivarar som nyttar utanlandske arbeidstakarar.

SPØRSMÅL NR. 162

Innlevert 4. november 2004 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 15. november 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Ved behandling av St.meld. nr. 48 Kulturpolitikk fram mot 2014, blir det enstemmig tilrådd at Per Gynt-stemnet blir vurdert som en festival med knutepunktstatus på tvers av sjangrer. Ibsenåret 2006 er en viktig milepæl for Per Gynt-stemnet.

Når vil statsråden følge opp Stortingets vedtak for vurdering av Per Gynt-stemnet som sjangerover-

gripende knutepunktfestival, slik at de får mulighet til å utvikle arrangementet med et foreløpig høydepunkt i Ibsenåret?»

BEGRUNNELSE:

I 2004 blei det 40. Per Gynt-stemnet arrangert på Vinstra i Gudbrandsdalen. Per Gynt-stemnet har gjennom mange år bygd seg opp fra et lite lokalt stev-

ne til å bli en stor nasjonal kulturfestival. Om lag 25 000 personer deltar på ett eller flere arrangement under festivalen. 70 pst. av disse er tilreisende. Under årets stevne blei det gjort en markedsundersøkelse. Resultatet av den viser blant annet at Per Gynt-stemnet bidrar til en verdiskaping ca. 34 000 000 kr, billetter er ikke medregna. Stevnet gir altså store ringvirkninger til det lokale næringslivet, Per Gynt-stemnet har lykket med å bli en motor i kulturbasert næringsutvikling i lokalsamfunnet. Som det står i St.meld. nr. 48: "Festivalane er utan tvil viktige dynamoer for det lokale kulturlivet og er med på å gje identitet til mange lokalsamfunn." Nettopp dette er Per Gynt-stemnet et godt eksempel på.

Per Gynt-stemnet i Gudbrandsdalen er valgt ut til å være en viktig aktør i Ibsenåret 2006, sammen med Bergen, Oslo, Skien og Grimstad. Det er tett kontakt med den nasjonale Ibsenkomiteen. Det er viktig å utvikle bredden og den faglige kvaliteten innenfor: Scenekunst, musikk, litteratur og kunst. Hovedfokuset i 2006 skal rettes mot:

- ny sceneproduksjon i kombinasjon med dansesatsing mot barn og unge
- Peer Gynt i en internasjonal markering av Ibsenåret.

I St.meld. nr. 48 står det: "For å nå fram til og skapa interesse hjå publikum må scenekunsten vera nyskapade og fremja kunstnarleg fornying og utvikling." Danseforstillinger når ut til et altfor lite publikum og bare til noen få steder. I Innst. S. nr. 155 (2003-2004) er det lagt vekt på å få dansen inn på nye arenaer, der det er behov for nytenking som inkluderer nye aktører og nye samarbeidsformer, ressurser til utvikling av fleksible spillesteder og styrka formidlingskompetanse. Dette er i tråd med profilen til Per Gynt-stemnet nye sceneproduksjon. Det vil bli en utendørs forestilling, som vil ta utgangspunkt i dans og nysirkus. Her skal det skapes nye uttrykk, grunnlagt på tradisjon og nytenking, og det skal dyrkes fram samspill på tvers av sjangrer. Sentralt står kunsten i møte med naturen.

Det er et ønske fra Ibsenkomiteen at Henrik Ibsens Peer Gynt ved Gålåvatnet skal være en del av Norges markering internasjonalt. I Innst. S. nr. 155 (2003-2004) blir det lagt vekt på at Norge som andre land, må gjøre seg nytte av de fortrinn det kulturelle feltet byr på og yte økonomisk og administrativ støtte til institusjoner, kunstnere og andre kulturarbeidere som ønsker å markere og profilere seg på en internasjonal, offentlig arena på en tydelig og godt synlig måte. Peer Gynt AS ønsker å gi av det som har bidratt til deres suksess. Ved å trekke ut, bygge på og utvikle ulike elementer i stevnet, kan de bidra til å markedsføre Norge på en moderne og unik måte med utgangspunkt i kulturarven vår.

I Innst. S. nr. 155 (2003-2004) heter det: "Komiteen viser til at Per Gynt-stemnet er en sjangerovergripende festival. Festivalen tar mål av seg til å være en attraktiv arena for kulturell nyskaping innen kunst, musikk, sceniske uttrykk og litteratur. Komiteen mener at det bør vurderes å gi festivalen knutepunktstatus." På bakgrunn av planene Per Gynt-stemnet har for Ibsenåret, bør Per Gynt-stemnet få status som nasjonal knutepunktfestival i 2005. Det er særst viktig å ha en trygg økonomi i bunnen for at planene mot Ibsenåret skal være mulig å gjennomføre.

Svar:

Per Gynt-stemnet er en viktig arena for kulturell utvikling basert på lokal tradisjon. Festivalen fikk derfor i 2004 en økning i statstilskuddet på 1 mill. kr. Per Gynt-stemnet har imidlertid gitt uttrykk for et ønske om å få status som knutepunktinstitusjon. Også andre festspill og festivaler har forventninger om å få slik status, jf. Innst. S. nr. 155 (2003-2004). I innstillingen har et flertall i komiteen gått inn for at en i årene som kommer bør vurdere å gi knutepunktstatus til flere festivaler. Per Gynt-stemnet er blant disse. Departementet vil derfor se nærmere på spørsmålet og legge opp til en helhetlig prioritering i tråd med Stortingets forutsetninger. Dette vil skje i samråd med de regionale bidragsyterne, kommunen og fylkeskommunen.

Status som knutepunktinstitusjon innebærer en modell for langsiktig finansiering der finansieringen er delt mellom staten og regionen. Staten dekker 60 pst. av det ordinære offentlige driftstilskuddet, mens regionen dekker 40 pst. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionen bevilger sin del. På musikkfeltet har fire festspill/festivaler pr. i dag status som knutepunktinstitusjon. Det er Festspillene i Bergen, Festspillene i Nord-Norge, Olavsfestdagene i Trondheim og Molde International Jazz Festival. Kultur- og kirke departementet har i forslag til statsbudsjett for 2005 foreslått Førde Internasjonale Folkemusikkfestival som ny knutepunktinstitusjon, i tråd med tilrådingen i Innst. S. nr. 155 (2003-2004) fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om kulturpolitikk fram mot 2014.

Når det gjelder status som knutepunktinstitusjon, må det foreligge et forpliktende regionalt vedtak om medfinansiering. Dette er en nødvendig forutsetning, men ikke avgjørende, ettersom det er flere festivaler som også har støtte lokalt og regionalt. Tildeling av knutepunktstatus må bygge på en samlet vurdering av kvalitet, oppslutning og lokalt ankerfeste.

Når det gjelder Per Gynt-stemnet gir staten i dag et tilskudd på 1 227 000 kr, mens regionen kun bidrar med 180 000 kr i fast støtte, dvs. 13 pst. av det samlede offentlige bidraget.

SPØRSMÅL NR. 163**Innlevert 5. november 2004 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem****Besvart 11. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Ifølge opplæringsloven har elever med særlig farlig skolevei rett til skoleskyss uten hensyn til veilengde. I henhold til § 13-4 skal "kommunen oppfylle retten til reisefølge og tilsyn for førskolebarn, grunnskoleelever og voksne».

Mener statsråden at lovteksten på en god måte sikrer elever med særlig farlig skolevei skyss til skolen i de situasjoner der det er nødvendig, og gir lovteksten kommunen tilstrekkelig myndighet til å fatte vedtak i saker som gjelder grunnskoleelever?»

BEGRUNNELSE:

I Moss Dagblad kunne vi forrige uke lese om en elev i Rygge kommune som ikke har fått innvilget sin søknad om skoleskyss. Rådmannen i Rygge Kommune sier at kommunen gjerne skulle innvilget søknaden, men at de ifølge opplæringsloven ikke har mulighet. Skoleeleven bor 250 meter for nær skolen, men har en skolevei uten fortau der fartsgrensen er 80 km/t. En farlig vei defineres i Rygge kommune som en strekning hvor det er rasfare eller ulv.

Svar:

Opplæringsloven § 7-1 fastslår at elever som har særlig farlig eller særlig vanskelig skolevei har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengden. Generelt kan følgende sies om forståelsen av denne bestemmelsen:

Om skoleveien er særlig farlig eller vanskelig må vurderes i et bredt anlagt og konkret skjønn bestående av en rekke ulike kriterier. Blant disse nevnes skoleveiens tilstand, klima, trafikkforholdene og forhold

knyttet til den enkelte eleven, herunder den enkelte elevens alder og modenhet. Skoleveiens tilstand kan også variere med årstidene. For eksempel kan høy hastighet kombinert med glatte vinterveier medføre ekstraordinær fare for trafikkskader. I slike tilfeller kan det være aktuelt med skyss deler av skoleåret. Loven krever at eleven utsettes for en fare utenom det vanlige, jf. lovens begrep "særleg". Den risikoen som skoleelever til vanlig utsettes for når de ferdes i trafikken, er derfor ikke tilstrekkelig for å få rett til skyss etter bestemmelsen. Kommunen kan velge å sette inn andre tiltak som fjerner de ekstraordinære faremomentene, for eksempel sørge for følge forbi særlig trafikkfarlige deler av skoleveien. På denne måten kan kommunen unngå at eleven får behov for rett til skyss på grunn av særlig farlig skolevei.

Lovens innhold gir følgelig det formelle grunnlaget for at elever med farlig skolevei skal få skyss når dette er nødvendig.

Når det gjelder henvisningen til presseoppslaget i Moss Dagblad, kan dette være en indikasjon på at de formelle rettighetene som følger av loven ikke alltid er kjent eller forstått, eller ikke blir fulgt i kommunen.

For å sikre at elever får skyss når de har krav på det vil jeg be Utdanningsdirektoratet benytte fylkesmennene som tilsynsinstans til å undersøke om alle kommunene har en klar forståelse av lovens skjønnstema. Hvis denne undersøkelsen viser at det er behov for en ytterligere klargjøring av skjønnsteamet i loven, vil jeg be direktoratet utarbeide en veiledning eller lignende om dette sammen med samferdselsmyndighetene.

SPØRSMÅL NR. 164**Innlevert 5. november 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 12. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Gryllefjord er et kraftsentrum i norsk fiskerinæring. Ved å bygge ut Internveg Torsken, vil befolkningen kunne reise fra Gryllefjord til Sifjord på 10 minutter, i stedet for å bruke over 1 time. Dette vil modernisere hele kommunen, og føre til mye bedre arbeidsmarked.

Vil statsråden sørge for at de får midler til at man kommer i gang med Internveg Torsken, som har fått førsteprioritet i Troms fylkeskommune på 2005-budsjettet?»

BEGRUNNELSE:

Troms fylkeskommune har satt opp Internveg Torsken som toppprioritet på budsjettet i 2005. Dette er et pilotprosjekt som vil føre til bedre kommunikasjoner og økt sysselsetting i næringslivet i kommunen. Gryllefjord er et kraftsentrum i norsk fiskerinæring, med blant annet Gryllefjord Fryseri, som er den eneste filetfabrikken i Troms som fortsatt er i drift, og med moderne produksjonsanlegg. Gryllefjord Fryseri er en av grunnpilarene i fiskeindustrieventyret Nergård-konsernet, og er den desidert største private arbeidsplassen i Gryllefjord. Kommunegrensene i Torsken ble trukket opp da båten var det eneste transportmiddelet på Senja. Det er grunnen til at innbyggerne i Gryllefjord, nord i kommunen, må reise gjennom to andre kommuner, Tranøy og Berg, for å komme sør i kommunen, til Sifjord. I dag bruker man godt over en time på å kjøre de 70 km på dårlig vei, mens man med den nye veien på 6-7 km, blant annet gjennom tunneler, vil bruke vel 10 minutter. Med den nye veien vil hele kommunen plutselig få et helt annet arbeidsmarked, og det vil bli mye lettere å drive kommunen, både skoler og andre kommunale tjenester. Det må nevnes at Gryllefjord Fryseri har behov for arbeidskraft, og at det er tilgjengelig arbeidskraft i Sifjord. Problemet er at reiseavstanden er så stor at man har problemer å benytte seg av arbeidskraften, særlig vinterstid, da dårlige veier og elendige værforhold gjør veiene vanskelig fremkommelige. Den nye

veien vil også få stor betydning for turistsatsingen i kommunen.

Kommunen har satset på å få til dette pilotprosjektet, der man også bruker massen fra tunnelene til å bygge en vei tvers over fjorden ved Gryllefjordbotn på riksvei 86. På den måten unngår man også skredfaren på riksvei 86 mellom Balleviksskaret og Gryllefjord. I tillegg får befolkningen i kommunen to utfartsveier, noe som gjør det tryggere for dem å bo i Torsken kommune.

Pilotprosjektet vil koste 250 mill. kr. For det får man en ny vei som på en effektiv og rasjonell måte vil knytte kommunen sammen, og skape et mye mer lettdevet næringsliv og samfunnsliv. I tillegg vil man bygge en ny veistubb som gjør at man unngår det verste rasområdet i kommunen. Dette bør være gode argumenter for at Torsken kommune, som til tross for dårlige kommunikasjoner har klart å bygge seg opp til et kraftsentrum i fiskerinæringen her i landet, også får ta del i moderniseringen av landet.

Svar:

På bakgrunn av Stortingets behandling av Nasjonal transportplan utarbeides det etatsvise handlingsprogram. Statens vegvesen Region nord er nå i ferd med å utarbeide handlingsprogram for perioden 2006-2015. I dette arbeidet vil Internveg Torsken være ett av prosjektene som vil bli vurdert. Forslag til handlingsprogram skal legges fram 1. februar 2005. Troms fylkeskommune skal gi uttalelse til forslaget innen 1. mai 2005. Handlingsprogrammene ligger til grunn for de årlige budsjettene.

Fylkeskommunenes prioriteringer innenfor fylkesfordelt ramme til investeringer i øvrig riksvegnett skal tillegges avgjørende vekt, innenfor føringer fastlagt av Stortinget og Samferdselsdepartementet. Hvilke prosjekter som skal prioriteres i Troms i nevnte handlingsprogramperioden vil ikke foreligge før Troms fylkeskommune har avgitt sin uttalelse.

Det er derfor for tidlig for meg å si noe om når det vil bli bevilget midler til Internveg Torsken.

SPØRSMÅL NR. 165**Innlevert 5. november 2004 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen****Besvart 17. november 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Hvilken rolle er det tenkt at ATV (Alternativ til Vold) skal ha i utbyggingen av et landsdekkende tilbud til voldsutøvende menn?»

BEGRUNNELSE:

I Regjeringens handlingsplan "Vold i nære relasjoner (2004-2007)" omhandler tiltak 29 utbygging av behandlingstilbud til voldsutøvende menn, slik at dette skal bli landsdekkende: "Hjelpe- og behandlingssystemet har de fleste steder behov for økt kompetanse for å kunne tilby tilfredsstillende hjelp til voldsutøvere. Dagens tilbud, lokalt og regionalt, skal vurderes i forhold til behovet på landsbasis. Arbeidet med å spre Sinnemestringsprogrammet for voldsutøvere, utviklet ved regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri på Brøset, og erfaringer fra øvrige behandlingstilbud, vil fortsette."

Kvinnevoldsutvalget i sin innstilling "Retten til et liv uten vold" (NOU 2003:31) mener at Alternativ til Vold sitt tilbud til voldsutøvende menn bør inngå i Statens Barnevern og Familievernens forvaltningsområde, knyttet til NOU'ens anbefaling om landsdekkende utbygging av behandlingstilbudet til voldsutøvende menn.

I spørretimen 2. april 2003 uttaler statsråd Dørum følgende: "[...] Tildelingen ble gitt fordi departementet anser det arbeidet som Alternativ til Vold utfører, for å være meget viktig for å utvikle kompetansen på hvordan man best kan hjelpe menn som er motivert til å komme ut av voldsbruk."

På denne bakgrunn er det forunderlig at departementet i sin handlingsplan fra i år har lagt seg på en ensidig fokusering på Sinnemestringsprosjektet med hensyn til utvidelse av tilbudet til voldsutøvere på landsbasis (tiltak 29).

Det bes derfor om en tilbakemelding på hvorvidt også ATV med sin kompetanse på behandling av utøvere av vold i nære relasjoner, er tenkt en sentral rolle i utbygging av tilbudet til voldsutøvende menn på landsbasis. Om det ikke er slik, bes det om en begrunnelse for dette.

Svar:

I Regjeringens handlingsplan om vold i nære relasjoner som ble lagt frem i juni 2004, er utvikling av tilbudet til voldsutøvere løftet frem som et av fire hovedområder. Planen som løper ut i 2007 inneholder i alt tre tiltak rettet mot denne gruppen.

Flere instanser, både offentlige og private, tilbyr hjelp og behandling til menn som utøver vold i nære relasjoner. Hjelp tilbys innenfor familievern, psykisk helsevern, kriminalomsorgen og av private aktører. Tilbudene er imidlertid ujevnt geografisk fordelt, har ulik forankring og er ikke tilfredsstillende evaluert. Tiltak og strategier for å nå over griper på et tidlig tidspunkt mangler. Gjennom tiltakene i handlingsplanen vil Regjeringen bidra til systematisk utvikling av hjelpe- og behandlingstilbudet til voldsutøvere og overgripere. Målet er å forebygge voldsbruk og bidra til at hjelpetiltak blir tilgjengelige i størst mulig nærhet til hjem eller arbeid.

I handlingsplanens tiltak 28 er det lagt opp til at Stiftelsen Alternativ til Volds (ATV) hjelpe- og behandlingstilbud til voldsutøvere skal evalueres. Formålet er å dokumentere effekten av behandlingen som gis ved ATV med sikte på systematisk spredning av metodene. Oppdrag om dette er gitt til Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS). Dette er for øvrig i tråd med de anbefalinger som er gitt i NOU 2003:31, Retten til et liv uten vold (Kvinnevoldsutvalget), der det blant annet foreslås å iverksette forskning knyttet til behandlingstilbudenes innhold og virkning, herunder effekten av ulike behandlingsmetoder i forhold til ulike grupper voldsutøver.

Når det gjelder tiltak 29, som representanten Thorkildsen refererer til, fremgår det avslutningsvis at den spredning av kompetanse som allerede er igangsatt av Sinnemestringsprogrammet ved Brøset skal fortsette. Dette betyr imidlertid ikke at regjeringen utelukkende vil fokusere på ett av flere tilbud om behandling til voldsutøvere. Tvert om må behandlingstilbudet, slik det også fremgår i handlingsplanen om vold i nære relasjoner, ha et mangfoldsperspektiv, der både samtalegrupper og mer spesialiserte tjenester tilbys avhengig av den voldsutsattes behov. I tillegg skal tilbudet tilrettelegges for unge og voksne, både de som selv ønsker å få hjelp til å forebygge og unngå vold, og de som allerede er volds- og overgrepsoffer.

Tilbudet som gis ved Alternativ til Vold utgjør en viktig del av det samlede tilbudet til voldsutøvere i Norge. Det kan i denne sammenheng være grunn til vise til den sentrale rolle ATV-baserte programmer har i kriminalomsorgen. For 2004 har Justisdepartementet satt krav til Kriminalomsorgens sentrale forvaltning om å gjennomføre totalt 49 ATV-programmer i løpet av 2004. Basert på resultat rapportering

etter 2. tertial, ser det ut til at dette målet nås. Det er også etablert et samarbeid mellom Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatiske stress, Alternativ

til Vold og Institutt for klinisk sexologi og terapi om forsknings- og kompetanseutvikling knyttet til deres respektive virksomhetsområder.

SPØRSMÅL NR. 166

Innlevert 5. november 2004 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 15. november 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Mener statsråden at en rullering/deling av ansvaret mellom flere politistasjoner for å følge opp kontakten med aktørene på "strøket" har like gunstige effekter som om én gruppe innen Oslo-politiet hadde hatt et slikt ansvar?»

BEGRUNNELSE:

I 1991 ble Oslo-politiets prostitusjons- og hallikspanergruppe lagt ned. Den hadde da fungert siden 1982, med gode resultater. Noen hevder at dersom ikke gruppa hadde blitt lagt ned, ville ikke utenlandske, organiserte miljøer hatt så godt fotfeste som de har i dag, rett og slett fordi man da ville hatt langt bedre kunnskap om aktørene, utviklingstrekk og framtidige utfordringer. Det synes klart at fordelene med å ha én gruppe innen politiet med prostitusjons- og hallikvirksomhet som arbeidsfelt uansett er at man oppnår en kjennskap til, en nærhet til og forhåpentligvis en tillit til de prostituerte, som man åpenbart ikke kan få når ansvaret er fordelt mellom en rekke ulike tjenestemenn og stasjoner. Gunstige effekter av at ansvaret konsentreres og klargjøres vil videre kunne bli at man lettere kan forhindre vold og overgrep blant annet gjennom at man skremmer bort eller har bedre kontroll med særlig uønskede kunder. Dessuten kan det tenkes at man kan få flere til å ville vitne i volds-, hallik- og traffickingsaker og at politiet mer effektivt kan hindre kjøp av sex fra mindreårige gjennom at de fanger dem opp på et tidlig stadium. En annen effekt av den tidligere gruppa innen politiet var at de pågrep en rekke kriminelle personer, samt personer som hadde rømt fra institusjoner osv. Dessuten visste man mer om hva som var bakgrunnen til de kvinnene som solgte sex på "strøket".

At politiet sitter med denne førstehåndskunnskapen er også viktig for å få mer oppmerksomhet fra mediene, og på denne måten ansvarliggjøre sexkjøperne og hallikene spesielt og samfunnet generelt.

En annen svært viktig sideeffekt av en egen pro-

stitusjons- og spaningsgruppe vil kunne bli at man får informasjon om annen organisert kriminalitet, et område Regjeringen ønsker å satse mer på framover.

Svar:

I løpet av de siste årene har prostitusjonsmiljøet i Oslo endret seg drastisk. Det er ikke sikkert at de tiltakene som egnet seg på 1980-tallet er like velegnet i dag. Tidligere kunne man med forholdsvis enkle metoder holde oversikten og kontakten med de prostituerte. Prostitusjonsmiljøet i Oslo har blitt større. Dette gjelder både inne- og utemiljøet. I motsetning til tidligere ser man en langt større representasjon av andre nasjonaliteter, økt bruk av vold og trusler, økt hallikvirksomhet og ikke minst at denne kriminaliteten er preget av bakmannsvirksomhet som er godt organisert. Den beskrevne situasjon fordrer langt større fokus på et samarbeid både tverrfaglig i politiet og tverretatlig med bl.a. helse- og sosialmyndigheter og ulike frivillige organisasjoner.

Det er politimesterens ansvar å gjennomføre en forsvarlig ressursbruk i politidistriktet og prioritere mellom oppgavene. Dette ansvaret gjelder også politiets organisering av arbeidet mot kriminalitet og ordensforstyrrelser. I løpet av disse årene har Oslo politidistrikt opptil flere ganger endret sin organisasjon for å oppnå en mer optimal utnyttelse av ressursene ut fra endringer i kriminalitetsbildet. På bakgrunn av disse krav til endringer har spesialseksjonene Organisert kriminalitetsseksjon og Utlendingsseksjonen, i samarbeid med Grønland og Sentrum politistasjoner, videreført og videreutviklet det arbeidet politiet i Oslo skal gjøre for å iverksette etterforskning mot halliker og andre bakmenn, samt å beskytte de prostituerte, dersom de utsettes for overgrep eller annen kriminalitet.

Jeg har tillit til at politiet foretar de nødvendige tiltak for å bekjempe organisert kriminalitet, hallikvirksomhet, vold og overgrep i prostitusjonsmiljøene. Samtidig har jeg tillitt til at politiet foretar løpen-

de vurderinger av hvilke tiltak som skal iverksettes. I denne forbindelsen vil jeg peke på at det i disse dager pågår en straffesak i Oslo tingrett, der påtalemyndigheten etter omfattende arbeid fra politiets side har funnet å kunne tiltale åtte menn i forbindelse med handel med mennesker og hallikvirksomhet. Etter min oppfatning viser dette nettopp at politiet arbeider målbevisst for å avdekke og straffe bakmennene i denne form for organisert kriminalitet. Også politiets nylig gjennomførte aksjon mot bestemte prostitusjonsmiljøer i Oslo, viser dette bl.a. avdekkingen av antatt hallikvirksomhet i et nigeriansk prostitusjonsmiljø.

Den tidligere "prostitusjonsgruppen" som politiet nedsatte i 1982 for å skaffe seg best mulig oversikt over prostitusjonsmiljøet i Oslo, har etter hvert blitt

løst opp til fordel for et nytt nettverk innen Oslo politidistrikt som på en mer optimal måte skal gjennomføre så vel oppsøkende virksomhet som aktuelle etterretnings- og etterforskningstiltak. Oslo politidistrikt har på denne måten tilpasset seg den utfordringen det er å jobbe aktivt opp mot nevnte miljø, samt å imøtekomme de pålegg som er gitt i Regjeringens Handlingsplan mot handel med kvinner og barn.

Jeg vil til slutt bemerke at man i Oslo politidistrikt de siste årene har drevet opplæring av sine mannskaper i hvordan aktuelle personer skal kunne beskyttes. Dette bidrar til at det i dag er et langt høyere antall tjenestemenn/-kvinner enn tidligere som arbeider målrettet mot denne aktuelle gruppen.

SPØRSMÅL NR. 167

Innlevert 5. november 2004 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 10. november 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«I Innst. O. nr. 86 (2002-2003) uttalar komiteen at det er behov for ei løysing som sikrar at dei som har ei uføreforsikring ikkje kjem særleg uheldig ut som ein konsekvens av tidsavgrensa uførestønad.

Når fylgjer statsråden opp denne uttalen med forslag til endringar i aktuelt lovverk?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til svar på skriftleg spørsmål nr. 5 (2004-2005) der statsråden gjer greie for visse avklaringar han vil føreta før eventuelle lovforslag vert sendt på høyring. Ei rekkje einskildpersonar opplever no eit urettmessig inntektstap. Eg vonar statsråden har hatt høve til aktuelle vurderingar, slik at han kan gi eit meir presist svar på ei høgst naudsynt framdrift.

Svar:

I skriftleg svar av 7. oktober 2004 til spørsmål nr. 5 (2004-2005) skreiv eg at departementet "[...] arbeidar med problemstillingar kring verknader på uførepensjon etter lov om føretakspensjon som følgje av dei nye reglane om uførestønad i folketrygda. Ein vil samtidig be Kredittilsynet sjå på om det meir generelt

er særlege spørsmål knytt til tidsavgrensa uførestønad i høve til polisevilkår om uførestønad. Departementet tek sikte på at eventuelle forslag til lovendringar kan sendast på høyring før årsskiftet. Forslag til lovendringar vil deretter i tilfelle bli lagt fram for Stortinget."

I brev av 13. oktober 2004 til Kredittilsynet blei det vist til førespurnaden frå Magnhild Meltveit Kleppa, og departementet bad Kredittilsynet vurdere "[...] om det er særlege spørsmål knyttet til tidsbegrenset uførestønad i forhold til polisevilkår om uførestønad som er i bruk i private forsikringskontrakter. Det bes om svar innen 15. november 2004." Brevet til Kredittilsynet er lagt ved.

Departementet tek sikte på at spørsmål knytt til tidsavgrensa uførestønad i høve til polisevilkår om uførestønad i private forsikringskontraktar handsamast parallelt med spørsmål knytt til uførestønad i lov om føretakspensjon.

Vedlegg til svar:

Brev fra Finansdepartementet til Kredittilsynet vedrørende Virkninger av tidsbegrenset uførestønad, datert 13. oktober 2004, referanse: 04/3059 FM KyK.

SPØRSMÅL NR. 168**Innlevert 5. november 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 12. november 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«To brødre fra Solund må selge sin nyinnkjøpte fiskebåt "Vårbud" fordi Fiskeridirektoratet i Måløy påla dem å slippe et sildesteng i 1999. Det hindret dem kvotegrunnlag på sild. Nå står de uten sildekvote. Fiskeriministeren har sagt at han vil hjelpe dem med kvote hvis det dukker opp nye opplysninger i saken. Det fins et brev i Fiskeridirektoratet som bekrefter at de ble tvunget til å slippe silden, slik at de mistet kvoten.

Vil statsråden på den bakgrunnen hjelpe dem med sildekvote?»

BEGRUNNELSE:

Etter ti år som kystfiskere føler de to brødrene seg presset ut av levebrødet sitt av et stivbeint byråkrati. I dag har ikke den 15 meter lange båten "Vårbud" sildekvote. Brødrene fisket i perioden oktober-november 1999 om lag 30 tonn nordsjøsild som de satte i tre poser i steng i et område av Strongefjorden. Da de henvendte seg til Norges Sildesalgslag, fikk de beskjed om at de måtte ha 70 tonn eller mer for å få salg på silda. Derfor ble de bedt om å vente med å melde inn fangsten til de hadde 70 tonn. Fiskeridirektoratets representant i Måløy påla dem plutselig å slippe silda de hadde tatt. Dette skulle ha med et fremtidig skjelloppdrett i området å gjelde. Brødrene forsøkte å protestere, men våget ikke å gjøre noe annet enn å følge Fiskeridirektoratets påbud, og slapp silda. De måtte begynne å fange ny sild, men det var håpløst å fange 70 tonn på den korte tiden som var igjen av året. Vanskelige mottaksforhold og dårlige priser på silda de to påfølgende årene gjorde at brødrene ikke stresset med silda, men konsentrerte seg om å forbedre og utruste båten kraftig og fiske på makrellen og torsken i stedet.

Brødrene er unge og vil satse på fisket i et område som sårt trenger unge, og ung arbeidskraft. De har investert flere millioner kroner i kjøp og utrustning av fiskebåt i et område som sliter med rekruttering. Kontrollverkets egne folk har sett at de hadde sild i 1999.

I avslaget fra Fiskeridepartementet står det at "Forskriften åpner ikke for å dispensere fra kravet om fangstkvantum så lenge låset ikke er meldt inn". Her har man to unge fiskere som er overkjørt av navnløse byråkrater i Norges Sildesalgslag og Fiskeridirekto-

ratet i Måløy. I tillit til at deres avgjørelse ikke skulle ødelegge for dem resten av livet, har de lojalt fulgt påleggene. Så viser det seg at byråkratene har satt dem i en situasjon som medfører at de i verste fall mister så mye inntekter at de risikerer å måtte selge båten og flytte fra bygden med sine familier.

Svar:

Jeg viser til brev av 5. november 2004 med spørsmål til skriftlig svar. Jeg viser også til mitt svar av 4. oktober 2004 på spørsmål nr. 963 til skriftlig besvarelse om samme sak fra representanten Bastesen.

Representanten Bastesen viser til at to brødre fra Solund må selge sin nyinnkjøpte fiskebåt "Vårbud" fordi Fiskeridirektoratet i Måløy påla dem å slippe et sildesteng i 1999, og at det hindret dem kvotegrunnlag på sild. Det vises også til et brev fra Fiskeridirektoratet som bekrefter at de ble tvunget til å slippe silda.

Som jeg skrev i mitt brev av 4. oktober 2004 mener jeg at denne saken er behandlet riktig og etter regelverket. Vilkårene for å få deltakeradgang i fisket etter nordsjøsild er fastsatt slik at de skal gi klare grenser for hvem som blir tildelt deltakeradgang. Søkerne i denne saken oppfyller ikke vilkårene, og har derfor ikke krav på deltakeradgang. Jeg vil også peke på at det er tilstrekkelig at fartøyet har fisket eller meldt inn 10 tonn nordsjøsild i ett av årene 1999, 2000 eller 2001.

Som det fremgår av mitt svar på spørsmål nr. 963 er jeg klar over at "Vårbud" har opplyst at de hadde sild i steng i 1999 som ikke ble meldt inn til Norges sildesalgslag, og at Fiskeridirektoratets inspektør ga pålegg om å slippe silda. Disse opplysningene har vært kjent for alle som har behandlet saken. Vilkåret om at silda må være innmeldt til og registrert hos Norges sildesalgslag er satt for at det skal være mulig å bevise om fartøyet har fisket nok sild til å oppfylle kvantumskravet. Dette er viktig for å sikre lik saksbehandling og klar praksis i slike saker.

Jeg har, nok en gang, gått gjennom saken med Fiskeridirektoratet og Norges sildesalgslag for å undersøke om det foreligger grunner for å omgjøre vedtaket.

Gjennomgangen har ikke gitt nye opplysninger. Basert på dette finner jeg ikke grunnlag for å omgjøre vedtaket.

SPØRSMÅL NR. 169**Innlevert 5. november 2004 av stortingsrepresentant Berit Brørby****Besvart 16. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ for å få finansiert Randsfjordferja som en riksvegforbindelse, og når vil hun følge opp sitt eget svar til samferdselskomiteen hvor det heter: "Regjeringen vil komme tilbake til dette mot slutten av denne valgperioden."?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 240 (2003-2004) side 159 heter det:

"Det kan vises til følgende merknad i Budsjett-innst. S. nr. 13 (2002-2003) side 52:

"Riksvegferjestatus

Komiteen vil be Regjeringen vurdere kriteriene for hvilke samband som skal ha riksvegferjestatus i forbindelse med rulleringen av Nasjonal transportplan. Komiteen vil peke på bl.a. ferje i Kragerø-skjærgården, ferje Oslo-Nesodden og ferje over Randsfjorden er eksempel på behovet for en slik vurdering."

- Da saken ikke er omtalt i meldingen bes det om en nærmere uttalelse i saken og en oversikt over disse riksvegferjesamband.

Svar:

Vegloven § 3 og § 7 regulerer vedtak knyttet til omklassifisering i vegnettet. Ved enighet mellom fylkeskommunen og Statens vegvesen er omklassifiseringen delegert Vegdirektoratet. Ved uenighet er Samferdselsdepartementet avgjørelsesmyndighet.

Kriteriene for hvilke samband som skal ha riksvegferjestandard bør sees i sammenheng med spørsmålet om todeling av vegnettet. Det vises i denne forbindelse til særskilt omtale av todeling av vegnettet på side 30 i St.prp. nr. 1 (2003-2004). Det fremgår av om-

talene at Regjeringen vil komme tilbake til dette mot slutten av denne valgperioden.

Spørsmålet om ev. riksvegferjestatus for de samband som komiteen bl.a. peker på, må også sees i sammenheng med spørsmålet om todeling av vegnettet."

Gran kommune og Oppland fylkeskommune gir driftstilskudd til Randsfjordferja fordi det er en viktig forbindelse for daglig transport mellom øst- og vestsida av Randsfjorden. Dette belaster de kommunale budsjettene kraftig, og det oppleves som urimelig at denne transportforbindelsen ikke kan få riksvegstatus og finansiering som sådan.

Svar:

I begrunnelsen for ditt spørsmål gjengir du departementets svar på spørsmål nr. 24 i forbindelse med samferdselskomiteens behandling av St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015. Som det framgår av vårt svar på spørsmålet bør kriteriene for hvilke samband som skal ha riksvegstatus, sees i sammenheng med spørsmålet om todeling av vegnettet. Den framtidige statusen for Randsfjordferja og andre aktuelle ferjesamband vil først bli vurdert i sammenheng med at en ev. todeling av vegnettet skal vurderes.

I St.prp. nr. 1 (2003-2004), side 30, vises det til at spørsmålet om klassifisering av vegnettet vil bli sett i sammenheng med den vurdering av fylkeskommunen som Regjeringen varslet i St.meld. nr. 19 (2001-2002). Regjeringen vil i denne forbindelse komme tilbake til Stortinget med en omtale av klassifisering av vegnettet våren 2005.

SPØRSMÅL NR. 170**Innlevert 5. november 2004 av stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik****Besvart 12. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hvor høy må oljeprisen være før statsråden mener det er nødvendig å iverksette myndighetsstyrte tiltak, og hvor raskt kan oljerasjoneringsystemet eventuelt reetableres når departementet har avvirket ajourhold og opplæring?»

BEGRUNNELSE:

Jeg stilte 7. september 2004 et skriftlig spørsmål til olje- og energiminister Thorhild Widvey hvor jeg etterspurte begrunnelsen for at Olje- og energidepartementet har lagt ordningen med sivil bredskap for oljerasjonering i fredstid "på is", og om statsråden ville legge fram en egen sak om dette for Stortinget.

I sitt svar 15. september 2004 sier hun at:

"I dag vurderes oljerasjoneringsystemet som mindre egnet, bl.a. fordi det - som også nevnt over - tar lang tid å iverksette og krever oppbygging av et stort apparat på regionalt og kommunalt plan. Jeg finner det derfor ikke hensiktsmessig å videreføre ordningen med ajourhold av og opplæring i dette systemet".

Samtidig påpeker hun at:

"Jeg gjør imidlertid oppmerksom på at oljerasjoneringsystemet fremdeles eksisterer, og kan - som en siste utvei - benyttes.

Med bakgrunn i dette har jeg så langt ikke vurdert det som nødvendig å legge fram en egen sak om dette for Stortinget."

Svar:

Høy oljepris vil ikke være et avgjørende kriterium for iverksettelse av myndighetsstyrte tiltak, som for eksempel trekk i beredskapslagre. Innenfor alle IEA-landenes krisehåndteringssystemer, også det norske, er et betydelig avbrudd i forsyningene på råolje og eller/oljeprodukter det eneste som kan aktivere slike tiltak.

Selv om jeg ikke har funnet det hensiktsmessig å videreføre ordningen med ajourhold av og opplæring i oljerasjoneringsystemet, vurderer jeg 3-4 måneder som tilstrekkelig for å sette dette opp igjen.

SPØRSMÅL NR. 171**Innlevert 8. november 2004 av stortingsrepresentant Åslaug Haga****Besvart 18. november 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Da tippenekkelen ble endret i 2002, ble det gjort vedtak om at overskuddet fra Norsk Tipping skulle fordeles med en halvdel til idrettsformål og en halvdel til kulturformål. Mens bruken av spillemidler til idrettsformål fremgår i budsjettet, er det ikke mulig å finne ut hvor det blir av størstedelen av kulturpengene.

Kan statsråden gjøre rede for hva kulturens andel av tippemidlene er gått til etter endringen av tippenekkelen?»

Svar:

Endringen av tippenekkelen, som Stortinget vedtok våren 2002, har skjedd over 3 år ved at overskud-

det til forskning ble redusert med 1/3 i 2003 og 2/3 i 2004. Fra 2005 skal overskuddet fordeles med en halvpart til kulturformål og en halvpart til idrettsformål.

Samtlige spillemidler til idrettsformål har siden 1948 blitt fordelt av Kongen. Av midlene til kulturformål fordeles 2/3 av Stortinget gjennom de årlige budsjetter og 1/3 av Kongen. Fordi spillemidlene for 2005 ikke skal fordeles av Stortinget, inneholder budsjettproposisjonen i stedet en oversikt over hvordan spillemidlene for 2004 er blitt fordelt av Kongen. (sidene 19-20).

Den delen av kulturformåls andel som fordeles innenfor statsbudsjettet, jf. kap. 3305 post 01, er verken i Lov om pengespill eller i premissene for loven, jf. Ot.prp. nr. 52 (1991-92) og Innst. O. nr. 75 (1991-

92) øremerket bestemte kulturutgifter på statsbudsjettets utgiftsside og er derfor en integrert del av det samlede kulturbudsjett. Disse midlene utgjør i 2005 800 mill. kr (i underkant av 20 pst. av kulturbudsjettet), og blir endelig fordelt av Stortinget under budsjettbehandlingen. Helt siden 1993 har Stortinget på denne måten fordelt 1/3 av Norsk Tippings overskudd til kulturformål.

Norsk Tipping AS' overskudd, som var 2,7 mrd. kr både i 2003 og 2004, ble fordelt til følgende formål:

Formål	(i mill. kr)	
	2003	2004
Kulturformål fordelt innenfor statsbudsjettet	900	900
Kulturformål fordelt av Kongen	150	300
Idrettsformål fordelt av Kongen	1 050	1 200
Forskning innenfor statsbudsjettet	600	300
Totalt	2 700	2 700

Når det gjelder fordeling av kulturens andel utenfor statsbudsjettet, som fastsettes av Kongen, viser jeg til følgende oversikt på side 19 i St.prp. nr. 1 (2003-2004) og på side 19 i St.prp. nr. 1 (2004-2005):

Formål	(i mill. kr)	
	2003	2004
Den kulturelle skolesekken:		
- lokale tiltak	36	84
- sentrale prosjektmidler	24	36
Sum	60	120
Frifond		
- musikk- og amatørteaterarbeid	17	34
- annen frivillig virksomhet	28	56
Sum	45	90
Lokale og regionale kulturelle møteplasser		
- lokale kulturbygg	29	29
- regionale kulturbygg	16	61
Sum	45	90
Totalt	150	300

SPØRSMÅL NR. 172

Innlevert 8. november 2004 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 12. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Flere tidlige vassdragskonsesjoner står overfor fornyelse eller revisjon av konsesjonsvilkårene. I de tidlige vassdragutbyggingene blei det med få unntak ikke gjort kulturminneundersøkelser. Mange fornminner som kan gi viktige bidrag til landets bosettingshistorie, er etter hvert i ferd med å gå tapt i strandsonen langs de regulerte vassdragene.

Hva vil statsråden gjøre for å få til en brei politisk debatt om hvordan vi skal få sikra dette viktige kildematerialet?»

BEGRUNNELSE:

Konsesjonstiden er i ferd med å løpe ut for mange av de eldste vassdragsreguleringene. Flere konsesjoner er til behandling for fornyelse, og det er lagt inn krav om arkeologiske undersøkelser i flere av disse sakene. Det er også bestemt at tidsbegrensede konsesjoner skal revideres. I forbindelse med revisjonen

er det gitt anledning til å sette nye vilkår for å rette opp miljøskader og for å modernisere eksisterende vilkår. Det er også aktuelt å sette vilkår om at det skal gjennomføres arkeologiske registreringer og undersøkelser langs de regulerte vassdragene som er til revisjon.

De aller fleste store vassdragsreguleringene i Norge blei gjennomført i tiden fra århundreskiftet og til ut på 1960-tallet. Med få unntak blei det ikke gjennomført arkeologiske registreringer og utgravninger langs disse vassdragene. Fra spredte undersøkelser veit vi likevel at disse vassdragene var sentrale bo- og ferdselsområder i forhistorisk tid. Langs vassdragene ligger det svært mange fornminner som blant annet kan ha avgjørende betydning for forståelsen av Norges bosettingshistorie. Kulturminner langs regulerte vassdrag er sterkt utsatt for erosjon og vil etter hvert forsvinne.

Vinstravassdraget i Oppland er den første store revisjonssaken som er tatt opp til behandling. Den er

derfor av stor prinsipiell betydning. Vassdraget ligger sør for Jotunheimen og omfatter over 230 km med strandlinje. Kulturminneforvaltningen kjenner til flere 10-talls boplasser fra steinalderen som ligger langs vassdraget og som er påvirket av reguleringa. Alle disse vil på sikt gå tapt. Området rommer trolig hundrevis av boplasser som spenner over et tidsrom på 10 000 år. Per dags dato veit vi svært lite om disse. Kulturminner av svært stor nasjonal interesse er i ferd med å gå tapt på grunn av skader som reguleringa påfører dem. Det vil være av avgjørende betydning for forståelsen av innlandets eldste bosettingshistorie å få sikra dette kildematerialet før det er for seint.

Siden Vinstravassdraget er den første revisjons-saken i Norge, har denne stor prinsipiell betydning. Saken vil danne mønster for hvor omfattende revisjonen av vilkår for gamle vassdragskonsesjoner blir. Det er derfor viktig med en brei politisk bevissthet rundt disse spørsmåla. Det kan tenkes at saken er så viktig at den bør forelegges Stortinget for å få en avklaring av hvilke krav som skal stilles blant annet i forhold til kulturminneundersøkelser.

De store mengdene med kulturminner langs vann og vassdrag utgjør svært viktige deler av sporene fra tidligere tider. Det er viktig at de blir registrert og undersøkt i tide, slik at ikke viktige deler av historien vår går tapt.

Svar:

Regjeringen er opptatt av kulturminnevern, også i tilknytning til vassdragsanlegg.

Hovedansvaret for kulturminner tilligger Miljøverndepartementet. Som konsesjonsmyndighet for vassdragsreguleringsanlegg har Olje- og energidepartementet et eget ansvar for å følge opp kulturminnehensyn.

Lovgivningen innenfor kulturminner og vassdragsreguleringer sikrer at kraftutbyggere og reguleranter må påta seg et betydelig ansvar for å avdekke og ta vare på kulturminner.

Slik praksis er for nye vassdragsreguleringer, settes det også vilkår om kulturminneundersøkelser i saker som gjelder fornyelse av konsesjoner for tidligere regulerte vassdrag. Vilkårets omfang ble avklart i desember 2002 mellom Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet. Ved fastsettelse av vilkår i fornyelsessaker må det legges til grunn at de fysiske inngrepene fant sted for svært mange år siden, og at fornyede konsesjoner ikke innebærer nye inngrep. Dette medfører i praksis at kulturminnevilkåret vil være noe mindre tyngende og mindre omfattende enn ved nye utbygginger.

I tillegg til nye vassdragsreguleringer og fornyelse av konsesjoner for eksisterende reguleringer er saker om revisjon av konsesjonsvilkår en tredje kategori. Departementet har nå til behandling flere slike saker som for eksempel Vinstravassdraget.

Det er ennå ikke tatt endelig standpunkt i departementet til omfanget av de vilkår som skal settes i forbindelse med slike revisjoner, herunder om forholdet til kulturminner. Grunnlaget for behandlingen er de føringer Stortinget ga under lovbehandlingen av revisjonssakene tidlig på 1990-tallet.

SPØRSMÅL NR. 173

Innlevert 8. november 2004 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 15. november 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hva vil justisministeren gjøre for å korte ned behandlingstiden i Statens innkrevingsentral?»

BEGRUNNELSE:

Statens innkrevingsentral har lang saksbehandlingstid for klager på utleggstrekk. Ifølge Gjeldsofferalliansen har det tatt inntil 4 måneder å få svar på slik klage.

Svar:

Spørsmålet besvares av Finansdepartementet, da Statens innkrevingsentral (SI) er en del av Finansdepartementets ansvarsområde.

Regelverket som regulerer behandlingstiden av klagesaker på utleggstrekk følger av tvangsfullbyrdsloven. I tvangsfullbyrdsloven § 5-16 kommer det frem at dersom namsmannen ikke finner klagen berettiget eller at namsmannen omgjør sin avgjø-

relse, skal klagen "uten opphold" oversendes til tingretten.

SI har pr. 12. november i år iverksatt om lag 110 000 utleggstrekk og mottatt om lag 1 900 klager, hvorav 40 saker er sendt videre til tingretten.

Normal behandlingstid vedrørende klage på utleggstrekk er mellom 3 og 7 uker. Dersom klagen inneholder opplysninger som gjør at særnamsmannen må innhente en uttalelse fra saksøker (kreditor for kravet), saksøkte eller andre, vil vedkommende få en frist til å uttale seg. I saker hvor det tar lang tid før tilleggsopplysningene mottas hos SI, kan dermed behandlingstiden for klagesaken bli lang. Det gjelder blant annet saken hvor behandlingstiden var 4 måneder.

Departementet er opptatt av at virksomheten har god kvalitet på oppgaveutførelsen, herunder klagebehandling. Som det fremkommer av opplysningene ovenfor, utgjør klagesakene en liten andel av utleggstrekk som er iverksatt i løpet av 2004 (under 2 pst.), og nærmest alle sakene har funnet sin løsning uten rettslig behandling. Ut fra den samlede oppdragsmengde SI mottar anser departementet at også saksbehandlingstiden for klagesakene er tilfredsstillende. Departementet anser dermed at det ikke er behov for å iverksette tiltak eller ha en spesiell oppfølging av dette området.

SPØRSMÅL NR. 174

Innlevert 8. november 2004 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 12. november 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«I oppslag på Dagsrevyen fredag 5. november var det oppslag om en kurder gift med en norsk jente fra Bø som hadde fått avslag på søknad om arbeids- og oppholdstillatelse ved familiejenforening.

Er det ikke riktig at søkers forespeilte inntekt skal tas med når underholdskravet skal vurderes, og vil ikke det telle i denne saken; hva vil statsråden foreta seg for å unngå at andre familier kommer opp i en liknende situasjon?»

BEGRUNNELSE:

Begrunnelsen for underholdskravet er, slik jeg har forstått det, todelt. Kravet skal forebygge tvangs-ekteskap ved å unngå isolasjon for den herboende og sikre at den familiejenforente ikke blir en økonomisk belastning for fellesskapet. Slik saken er presentert gjelder ingen av disse forholdene den angjeldende saken da de både har vært gift og bodd sammen i to år, samt at den familiejenforente har inntekt på ca. 300 000 kr, det vil si langt over underholdskravet. Slik jeg forstår regelverket sies det eksplisitt at familiejenforentes inntekt skal telle med når underholdskravet skal vurderes. I tillegg finnes det rom for å ta menneskelige hensyn? Jeg er derfor interessert i å få opplyst hvilke vurderinger og praksis som ligger til grunn for UDI sine vedtak i slike saker.

Svar:

Som representanten er kjent med kan verken jeg eller andre medlemmer av Regjeringen instruere Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda om prioritering, lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen i enkeltsaker etter Utlendingsloven. Dette følger av en lovendring som trådte i kraft i januar 2001 vedrørende omorganisering av utlendingsforvaltningen.

Jeg kan imidlertid på generelt grunnlag si noe om regelverket og enkelte endringer fra senere år knyttet til underholdskrav ved familiejenforening med norsk ektefelle/samboer.

For å få innvilget familiejenforening stilles det krav til sikret underhold. Kravet til inntekt tilsvarer lønnstrinn 1 i Statens lønnsregulativ. Per 1. mai 2004 tilsvarer dette en inntekt på NOK 167 500 i året. Det er brutto inntekt som legges til grunn ved vurderingen.

For gjenforening med norsk ektefelle/samboer er det pr. i dag adgang til å dispensere fra underholdskravet, men ikke dersom en av ektefellene er under 23 år. Der ektefellene er under 23 år, vil imidlertid utlendingsmyndighetene foreta en konkret vurdering av om det foreligger særlig sterke menneskelige hensyn i den konkrete saken som tilsier at det skal dispenseres fra underholdskravet. Dette er imidlertid ment som og praktiseres som en snever unntaksregel.

Kravet til underhold kan som hovedregel enten

oppfylles av hver av ektefellene eller av ektefellene i fellesskap. Også fremtidig arbeidsinntekt kan legges til grunn, såfremt det foreligger et konkret arbeidstilbud. Dersom en av ektefellene er under 23 år må imidlertid kravet til underhold oppfylles av den herboende referansen, og ikke av den som søker familie-gjenforening.

Det ligger flere hensyn bak kravet om underhold. Det anses til det beste både for staten og innvandrerne selv at de kan forsørge seg selv eller bli forsørgt. Det er videre ønskelig å ha regler som ikke i vesentlig grad er mer liberale enn andre lands regler, for å sikre en balansert innvandring. Videre er hensynet til bekjempelse av blant annet tvangsekteskap og proformækteskap viktig.

1. november 2003 ble flere av reglene om underholdskrav endret, i hovedsak for å bekjempe tvangsekteskap. Endringene gikk i korthet ut på at det ble innført eller fjernet adgang til å dispensere fra underholdskravet der en av ektefellene er under 23 år, at det ikke vil være mulig å stille garanti fra tredjeper-son for å oppfylle kravet der en av ektefellene er under 23 år og at underholdskravet må oppfylles av herboende referanse der en av ektefellene er under 23 år.

Bak forslagene ligger en antagelse om at jo yngre partene er, dess vanskeligere er det å motstå press fra

familien. Ved å innskrenke adgangen til familie-gjenforening gjennom å stille slike krav til underhold, ønsket Regjeringen å redusere ekteskapspresset for den yngste gruppen av de som utsettes for tvangsekteskap. Bakgrunnen for at ansvaret for oppfyllelse på-ligger herboende, er at bl.a. inntektsforhold på søkers side vil kunne være vanskelige å kontrollere med tanke på økonomiske proformaløsninger.

Reglene ble den gang gitt helt generelt, selv om man kunne se at reglene ville kunne slå urimelig ut i noen tilfeller. Det ble derfor vist til det generelle unntaket fra underholdskravet, om at dersom særlig sterke menneskelige hensyn tilsier det, gis tillatelse selv om ikke underholdskravet er oppfylt. Som nevnt ovenfor, er dette ment som en snever unntaksregel.

Det vil i 2005 bli lyst ut et eksternt forskningsoppdrag med sikte på å evaluere de ulike endringene som ble gjort i forhold til underholdskravet i 2003. Jeg vil da få et grunnlag for å vurdere om de ulike tiltakene har virket etter sin hensikt, og samtidig om reglene i uforholdsmessig mange saker har fått urime-lige konsekvenser.

Jeg vurderer også for tiden ytterligere endringer i kravet til underhold. Et forslag vil bli sendt på høring ved årsskiftet.

SPØRSMÅL NR. 175

Innlevert 8. november 2004 av stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund

Besvart 16. november 2004 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Ny tomtfestelov svekker bruksretten i statsallmenningene. Vestre Slidre kommune er den kommunen i landet som har mest aktiv støling, med ca. 300 støler innenfor 200 km². Leieinntektene fra 600 tomtfestere har vært vesentlig for at både stølsbrukernes, festernes og allmennhetens rettigheter skulle kunne ivaretaes. Hyttfestere får nå ved innføring av ny tomtfestelov eiendomsrett til arealer som før var en del av bruksrettene.

På hvilken måte vil departementet kompensere for dette bortfallet, økonomisk og praktisk?»

Svar:

Jeg vil innledningsvis fremholde at innløsningsrett i statsallmenningene innebærer noe nytt. Det har tidligere ikke vært adgang til innløsning, og adgangen til salg av allmenningsgrunn har også vært sterkt

begrenset i lovgivningen. Innløsningsrett i statsallmenningene var heller ikke foreslått av Regjeringen. Jeg viser her til Ot.prp. nr. 41 (2003-2004) side 36-37. Når innløsning i statsallmenningene likevel er vedtatt av Stortinget, reiser dette flere spørsmål både av økonomisk og praktisk karakter.

I hvilken grad innløsningsretten vil svekke bruksrettene i statsallmenningene gjenstår å se. Innløsning vil bety at det oppstår selveide parseller innenfor statsallmenningene, og man får derfor en ny naboproblematikk knyttet bl.a. til gjerdehold, beiting, setring mv. På den annen side er jo situasjonen den at tomtene og bygningene vil ha vært i bruk til fritidsformål i lengre tid. Det er eierforholdet til grunnen som endrer seg, ikke eierforholdet og bruksfor-målet til de aktuelle bygningene.

En stor del av festetomtene i statsallmenningene er punktsteder. I de forskriftsendringene som trådte i kraft samtidig med lovendringene, er det gitt nærme-

re regler for innløsning av punktfester. Etter forskriften kan fylkesmannen (eventuelt skjønn) bl.a. bestemme hvor stor den innløste tomten skal være og hvilke rettigheter og plikter som skal gjelde mellom partene etter innløsningen dersom partene ikke selv blir enige om dette. Jeg siterer fra forskrift om tomtefeste m.m. av 8. juni 2001, med endringer av 15. oktober 2004, § 5 annet ledd bokstav d og e, hvorefter fylkesmannen (eller skjønnet) kan "d) fastsette rett og plikt for innløyseren til å delta i drifta og finansieringa av fellesanlegg og fellestiltak som er etablert i området og som har vore og framleis vil kunne nyttast av innløyseren, og e) fastsette slike særrettar som ved innløsning av punktfeste er naudsynte for å halde oppe bruken av bortfestaren sin attverande eigedom, og for at brukarar av den attverande eigedom ikkje skal påførast særskilt tap eller kostnad ved at punktfeste blir ei sjølveigande tomt".

Fylkesmannen skal under saksbehandlingen innhente uttalelser fra partene i festeforholdet, og for statsallmenningene er det bestemt at uttalelse også skal innhentes fra fjellstyrene og allmenningsstyrene.

Forut for en eventuell fylkesmannsbehandling, eller skjønn, vil imidlertid partene - Statskog og festerne - forhandle om avgrensning og arrondering av tomtene i punktfesteforholdene. Jeg har tro på at man i de aller fleste tilfelle vil komme frem til enighet og klare å etablere fornuftige relasjoner mellom de nye eierne og de bruksberettigede, der de nødvendige hensyn til bruksrettene blir ivaretatt.

Når det gjelder økonomien rundt innløsningssakene, kan jeg meddele at departementet nå vurderer spørsmål knyttet til disponeringen av innløsningssummene og finansieringen av statsallmenningsforvaltningen fremover.

SPØRSMÅL NR. 176

Innlevert 9. november 2004 av stortingsrepresentant Jørgen Kosmo

Besvart 15. november 2004 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Anser statsråden at Telenor Pensjonskasses pensjonister har like gode vilkår som medlemmene av Statens Pensjonskasse, og at retningslinjene for utbetalinger til denne pensjonistgruppen er tilstrekkelig klare til at Stortingets forutsetning på dette punkt må oppfylles?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt spørsmål av 19. oktober 2004 og statsrådets tilbakemelding datert 25. oktober 2004. Jeg konstaterer at statsråden unnlater å besvare det stilte spørsmål.

Svar:

Staten forutsatte i St.prp. nr. 43 (1993-94) om omdanning av Televerket til aksjeselskap at ytelsene skulle være like gode dersom de ansatte ble overført til en annen pensjonskasse som de ville vært ved et fortsatt medlemskap i Statens Pensjonskasse. I proposisjonen har dette form av en generell forutsetning. Konkrete retningslinjer ble ikke omtalt. Stortingets

behandling av saken medførte ingen endringer i dette.

Spørsmålet om hvorvidt staten er forpliktet til å sikre at ytelsene til tidligere medlemmer av Statens Pensjonskasse er like gode etter overgang til Telenor Pensjonskasse, er tidligere vurdert av Arbeids- og administrasjonsdepartementet. I St.prp. nr. 73 (1999-2000) Pensjonar frå statskassa, fremmet av regjeringen Stoltenberg, slås det fast at staten i en tilsvarende sak om ventelønn ikke er forpliktet til det. I proposisjonen og ved Stortingets behandling av denne, ble det slått fast at staten ikke har påtatt seg en generell og formell forpliktelse om at ytelsene fra Telenor Pensjonskasse skal være like gode som i Statens Pensjonskasse.

Ettersom Stortinget ved behandling av St.prp. nr. 73 (1999-2000) fra regjeringen Stoltenberg slik har slått fast at staten ikke er pliktig til å sikre at ytelsene i Telenor Pensjonskasse er like gode som i Statens Pensjonskasse, er det ikke grunnlag for departementet å gå nærmere inn i vurderingen av om vilkårene til den aktuelle gruppen pensjonister er like gode som i Statens Pensjonskasse.

SPØRSMÅL NR. 177**Innlevert 9. november 2004 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen****Besvart 15. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Kan samferdselsministeren ta initiativ til at det blir lagt opp til overgangsregler for de mange elever som allerede i 2004 har gjort seg ferdige med teori- og kjøretimer for mopedførerbeviset og som ifølge de nye regler må ta en ny skriftlig prøve med et gebyr på 430 kr?»

BEGRUNNELSE:

Samferdselsdepartementet har pålagt alle elever som fyller 16 år etter 1. januar 2005 (anslag ca. 15 000 elever) som i løpet av dette året er ferdig med all teori- og kjøretimer for mopedførerbeviset ved ungdoms- og kjøreskolene, om å gå opp til en ny skriftlig prøve ved trafikkstasjonene med et gebyr på 430 kr.

Disse elevene som fyller 16 år i 2005, er i inneværende år ferdige med all trafikkopplæring for moped etter dagens regelverk. Disse burde da ha fått tilsendt sine respektive mopedførerbevis etter 1. januar 2005.

Situasjonen synes nå å være at disse 16-åringene nok en gang må gå opp til prøve som også medfører et ekstra gebyr for å få sitt såkalte førerkort.

Svar:

Opplæringen til dagens mopedførerbevis består av teoriopplæring og kjøreopplæring. Det er ingen prøve, verken praktisk eller teori i dagens ordning. Noen ungdomsskoler kan likevel ha arrangert en prøve/tentamen i skolens regi. Men det er ikke knyttet krav om prøve til erverv av mopedførerbevis.

Fra 1. januar 2005 blir det krav om førerkort for tohjuls moped. Samtidig innføres det strengere krav til opplæringen og eleven må bestå en teoretisk prøve. For tohjuls moped er det lagt opp til meget liberale overgangsregler. De som allerede har gjennomført mopedopplæring før 1. januar 2005 trenger ikke å ta ny opplæring. De som har påbegynt opplæringen før nyttår kan fullføre opplæringen etter den læreplan som gjelder nå. Etter 1. januar 2005 må imidlertid begge disse gruppene også bestå en teoriprøve før de kan få førerkort. I tillegg vil de vanlige kravene knyttet til helsekrav og vandel gjelde. De som ikke har påbegynt opplæringen før 1. januar 2005 må følge de nye reglene fullt ut, herunder ta fullt trafikalt grunnkurs før de får øvingskjøre.

Mopedopplæring er et populært tilbud i ungdomsskolen og av praktiske årsaker blir mange ferdige med undervisningen i god tid før de fyller 16 år. I

de nye reglene er aldersgrensen for å starte mopedopplæring i skolen senket ytterligere for å tilpasse opplæringen til klassetrinn i stedet for alder. Dette er gjort for å imøtekomme ønsker fra skoleverket.

Bakgrunnen for at vi innfører nye regler er at det i dag skjer mange ulykker med moped. Økningen i mopedulykker er alarmerende høy. Antall skadde på moped har hittil i år økt med nesten 48 pst. sammenlignet med tilsvarende tidsrom i 2003. De tre siste foregående år har økningen av antall skadde vært 20-30 pst. pr. år. Ulykkesøkningen er vesentlig høyere enn økningen av antall registrerte mopeder. Mopedbestanden var i 2003 ca. 140 000, i 2002 ca. 130 000 og i 1999 ca. 114 000. Vegdirektoratet har engasjert Rogalandsforskning til å analysere mopedulykkene. Dette arbeidet blir ferdig i 2005.

De nye reglene må ses på som et tiltak for å redusere antall ulykker, og å redusere alvorlighetsgraden ved de ulykkene som likevel skjer. De nye kravene til opplæringen og kravet om førerprøve medfører at kjøring med moped i større grad likestilles med å kjøre motorsykel og bil. Innføringen av førerkort med samme helse- og vande som for bil understreker dette. I tillegg kommer at førerkort produseres på en annen måte enn mopedførerbevis og har mange sikkerhetslementer som hindrer forfalskning.

Det vil alltid kunne være noen som kommer mindre heldig ut når det innføres nye regler. Hvert år utstedes ca. 15 000 mopedførerbevis. En liten del av disse vil ha fullført opplæringen i 2004 og fylle 16 år i 2005. Jeg mener at de nye reglene har romslige overgangsregler som tilgodeser de som har gjennomført eller påbegynt mopedføreropplæring i 2004. Faktisk er overgangsreglene mest romslige for moped. Jeg ser store fordeler med at vi nå får førerkort for moped og jeg ønsker ikke en ordning der utstedelse av mopedførerbevis blir beholdt inn i 2005.

I denne sammenheng må jeg bemerke, at flere trafikkstasjoner dessverre ved en misforståelse har utstedt mopedførerbevis til elever som fyller 16 år etter 1. januar 2005. Disse ble sendt til skolen. Skolen vil ikke dele ut bevisene fordi de ikke vil være gyldige. Hver enkelt elev dette gjelder vil få et brev fra Vegdirektoratet. De som allerede har betalt 200 kr for mopedførerbeviset får dette trukket fra gebyret for førerkortutstedelse. Gjeldende pris på produksjon av førerkort er 295 kr. De skal da betale 95 kr for førerkortet. Teoriprøven koster 335 kr etter dagens gebyrsatser.

SPØRSMÅL NR. 178**Innlevert 9. november 2004 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 16. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteters stilling i Norge (HL-senteret) bygger sin aktivitet på studier av Holocaust på den ene side og livssynsminoriteters stilling i Norge på den annen. Både navnet og HL-senterets vedtekter signaliserer stor avstand til krigens andre ofre; sigøynere, politiske fanger samt homofile og lesbiske.

Ser statsråden for seg et tilsvarende eget senter for denne gruppen, eller vil hun åpne opp for et mer inkluderende fagmiljø på Villa Grande?»

BEGRUNNELSE:

HL-senteret er opprettet som del av det økonomiske kollektive oppgjøret staten inngikk med jødene og det mosaiske trossamfunn i Norge. Senteret skal forske på Holocaust samt menneskerettighetsbrudd begått mot religiøse minoriteter i Norge i dag.

Vi vil ikke bestride at jødene led det største kollektive og individuelle tapet under 2. verdenskrig. Imidlertid er det ikke rett å fortie de andre ofre; de homofile og lesbiske med rosa trekant, de politiske fangene med rød trekant samt sigøynerne med sort trekant. Opprettelsen av et Senter som kun skal ivareta én av gruppene, synliggjør nettopp på en sårende måte fraværet av de andre offergruppene. HL-senterets posisjon ville styrkes dersom det var mer inkluderende, samtidig som etterlatte og ofre i "den andre gruppen" ville oppleve det som et håndslag og en synliggjøring.

Svar:

Den faglige aktiviteten i Villa Grande skal bygges rundt de to hovedpilarene forskning/dokumentasjon og formidling knyttet til Holocaust, folkemord, menneskerettigheter og minoritetsspørsmål. Forskningsmiljøet skal være tverrfaglig og representere en møteplass for studenter og forskere fra ulike fagmiljøer. Holocauststudier vil danne kjernen i et utvidet forskningsprogram, der Holocaust plasseres i et

bredt sivilisasjonshistorisk perspektiv. Kjernen i formidlingsvirksomheten vil være utstillingen med tilhørende undervisning. Elever i ungdomsskolen og videregående skole vil være den primære målgruppen for senterets formidlingsaktivitet. Sammenlignet med andre forskningsinstitusjoner vil læring, dialogarbeid og formidling av kunnskap og holdninger ha en langt mer fremskutt plass i den samlede virksomheten i Villa Grande.

Deportasjonen av norske jøder til Auschwitz i 1942-43 utgjør det faglige og pedagogiske utgangspunktet for både forskningen og formidlingen i Villa Grande. Perspektivet på den faglige aktiviteten vil imidlertid favne langt bredere enn Holocaust, ved at jødeforfølgelsen blir sett i sammenheng med de mer omfattende rasepolitiske målsettingene som ble fulgt og delvis realisert under den tyske okkupasjonen av Europa. Jødepolitikken vil bli behandlet i sammenheng med forfølgelsen av andre grupper som ble utsondret og drept på bakgrunn av politiske og biologiske kriterier.

Undertrykkelsen av nazismens politiske motstandere og de homofile blir tatt opp som en del av forfølgelsen av såkalte asosiale grupper, som satte inn kort tid etter nazistenes maktovertakelse i 1933. Videre vil overgrepene mot handikappede og deportasjonen og massakrene av sigøynerne bli behandlet som en parallell til jødeforfølgelsen.

Både forskningen og formidlingen vil samtidig plassere Holocaust i et historisk perspektiv av folkemord - en historie som startet med folkemordet på hereroene i Sørvest-Afrika i 1904, fortsatte med folkemordet på armenerne i 1915-1916, de folkemordliknende massakrer i Bosnia på 1990-tallet og endelig folkemordet i Rwanda.

Fagmiljøet på Villa Grande vil således ikke behandle overgrepene mot jødene isolert, men sette disse i sammenheng med nazistenes forbrytelser mot andre grupper og plassere dette i en historisk kontekst om folkemord.

SPØRSMÅL NR. 179**Innlevert 9. november 2004 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland****Besvart 19. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I statsbudsjettet for 2005 avviser Regjeringen at det er mulig å innføre en ny generasjon kraftkontrakter for norsk industri.

Hva kan den kraftforedlende industrien vente seg av initiativ fra Regjeringen fremover?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden uttaler til Dagens Næringsliv 11. oktober at andre departement enn Olje- og energidepartementet må ta ansvar for situasjonen i Mo i Rana, etter at kraftkontraktene for industrien på stedet utgår i 2005. Bare i Mo i Rana står 2 000 industriarbeidsplasser i fare.

Svar:

Ved behandlingen av St.meld. nr. 18 (2003-2004) Om forsyningssikkerheten for strøm mv. ba Stortinget Regjeringen om å "ta initiativ til å utrede en ny generasjon kraftkontrakter for kraftforedlende industri, tilpasset industriens behov for kraft til konkurransedyktige priser og med klare energieffektiviseringsmål innenfor EØS-regelverket".

Regjeringen har gitt sin vurdering i årets budsjettproposisjon. Gjennomgangen av EØS-reglene viser at det ikke er mulig for staten å gi industrien nye kraftkontrakter med vilkår under markedsvilkår, ved å innta krav knyttet til energieffektivisering eller forsyningssikkerhet. Prisavslagene må i tilfelle tilsvare de reelle kostnadene for bedriftene.

I tillegg til EØS-avtalens bestemmelser, har Regjeringen lagt vekt på at langsiktige kraftkontrakter er lite fleksible og lite målrettede. Industribedriftene er forskjellige, og etter Regjeringens vurdering vil en ordning basert på energiopsjoner kunne fungere bedre enn standardiserte kontrakter. Den grunnleggende ideen bak energiopsjoner er at industrien skal levere en garantert tørrårssikring gjennom et marked

for energiopsjonsavtaler organisert av den systemansvarlige.

Eventuelle energiopsjoner kan gi en fortjenestemulighet for industrien og dermed være et bidrag til gode rammevilkår for fremtidig industridrift. Prosesindustriens Landsforening stiller seg positiv til slike opsjoner. Statnett SF som systemansvarlig arbeider videre med dette i samarbeid med Prosesindustriens Landsforening, øvrige aktører i markedet og Norges vassdrags- og energidirektorat.

De siste gangene Stortinget behandlet spørsmålet om nye kraftavtaler på slutten av 1990-tallet, var det bred politisk enighet om at tilbudet om nye avtaler skulle være en overgangsordning, og at bedriftene i økende grad måtte sikre sitt kraftbehov innen ordinære markedsorganisasjonens rammer. Samtidig ble ordningen med å tildele kraft til nye prosjekter avvirket. Det vises i denne sammenheng til St.prp. nr. 52 (1998-99) og St.prp. nr. 78 (1999-2000). Da regjeringen Stoltenberg la frem St.prp. nr. 78 (1999-2000), ble det opplegget som var vedtatt i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 52 (1998-99) foreslått justert på bakgrunn av innvendinger fra ESA.

Regjeringen legger stor vekt på at det konkurranseutsatte næringslivet skal ha gode rammevilkår. Dette er rammevilkår som også har stor betydning for kraftintensiv industri rundt om i Norge. Regjeringen har de siste årene sørget for store forbedringer av rammebetingelsene som norsk næringsliv står overfor. En målbevisst økonomisk politikk har bidratt til å senke rentenivået vesentlig og sørget for en mer tilpasset kronekurs. Omfattende skattelettelser, bl.a. gjennom avvikling av investeringsavgiften, og økt satsing på forskning og innovasjon i næringslivet vil ha stor betydning for våre konkurranseutsatte bedrifter. Norsk næringsliv generelt vurderer nå utsiktene som rimelig gode. Regjeringen legger vekt på at en positiv utvikling fortsatt understøttes i form av en ansvarlig politikk som legger til rette for styrking av konkurranseevnen i norsk økonomi.

SPØRSMÅL NR. 180**Innlevert 9. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 16. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Statsråden understreket i svar på skriftlig spørsmål nr. 841 at lokalpolitikere kjenner lokale forhold best og skal derfor ta beslutningen om tilknytningsplikt for fjernvarme. Samtidig henviser lokalpolitikere til rikspolitiske målsettinger og sentrale myndigheter i begrunnelser for sine beslutninger, f.eks. i begrunnelsen for avslaget på søknaden om fritak for tilknytningsplikten for Rosenborg Park.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at kommunene faktisk foretar faglige vurderinger basert på de lokale forhold?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden skriver i svar på skriftlig spørsmål nr. 841 (2003-2004):

"Hjemmel til å fastsette tilknytningsplikt er tillagt kommunen, jf. plan- og bygningsloven § 66a. Kommunen har kjennskap til lokale forhold og har ansvaret for både arealplanlegging og håndheving av byggeskriftene. Kommunen bør dermed ha gode forutsetninger for å vurdere hvilke bygg som bør pålegges tilknytningsplikt. Jeg ser derfor ikke behovet for å innføre en minimumsgrense for å kunne kreve tilknytningsplikt, basert på energibruk, slik representanten Vaksdal foreslår."

I avslaget fra kommunen når det gjelder tilknytningsplikt for Rosenborg Park står det:

"En frykter at dispensasjon for så store prosjekter som det er snakk om her kan uthule bestemmelser i plan- og bygningsloven om tilknytning til fjernvarmeanlegg. Det er dessuten en nasjonal målsetting at husholdningene skal gjøre seg mindre avhengige av elektrisk kraft, for å kunne stå bedre rustet til eventuelle fremtidige kraftkriser."

Utfordringen man da står ovenfor er at sentrale myndigheter ikke vil ta stilling til lokale saker fordi det er kommunens oppgave, mens kommunen på sin side begrunner sine avgjørelser med henvisning til målsettinger og rammeverk fra sentrale myndigheter.

Svar:

Jamfør omtalen av utbygging av infrastruktur for varme, oppfølging av St.meld. nr. 18 (2003-2004) i St.prp. nr. 1 (2004-2005), vil Regjeringen fortsatt ha fokus på kompetanseoppbygging i kommunene og energiplanlegging. I St.meld. nr. 18 (2003-2004) heiter det blant annet at:

"Fra 1. januar 2003 plikter nettselskapene å utarbeide kommunevise energiutredninger til bruk i blant annet den kommunale arealplanleggingen. Formålet er å utnytte den sentrale rollen og muligheten nettselskapene har til å skape et godt grunnlag for fremtidige vurderinger av utviklingen i energiforsyningen.

Energiutredningene skal beskrive dagens energisystem og energisammensetting, med statistikk for produksjon, overføring og stasjonær energibruk. Utredningene skal videre inneholde en beskrivelse av forventet utvikling av stasjonær etterspørsel fordelt på ulike energibærere og brukergrupper. For områder hvor energibruken er økende, skal nettselskapene beskrive de mest aktuelle oppdekningsalternativene. Her skal det tas hensyn til mulighetene for bruk av fjernvarme, energifleksible løsninger, varmegjenvinning, innenlandsk bruk av gass, tiltak for energiøkonomisering ved nybygg og rehabiliteringer og virkningen av å ta i bruk energistyringssystemer på forbrukssiden mv.

Enova bidrar til å styrke energiplanleggingskompetansen lokalt gjennom sin informasjons- og opplæringsvirksomhet. Kravet om energiutredninger og Enovas opplæringsvirksomhet vil gjøre kommunene og nettselskapene bedre i stand til å vurdere alternative løsninger til elektrisitet der det er egnet for det."

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) er det også vist til at i forbindelse med vurderingen av reguleringen av fjernvarme så har Norges vassdrags- og energidirektorat igangsatt et større utredningsprosjekt. Målet med prosjektet er blant annet å forbedre faktagrunnlaget omkring fjernvarme og få vurdert hvilke forutsetninger som bør ligge til grunn for den videre reguleringen.

SPØRSMÅL NR. 181**Innlevert 9. november 2004 av stortingsrepresentant Per Sandberg****Besvart 15. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Kan statsråden i forbindelse med de nye forskrifter til førerkort, bidra til at det blir lagt til rette for en tidsbegrenset overgangsordning innenfor de områder hvor det av praktiske årsaker er umulig å gjennomføre nødvendig opplæring av førere på tynge kjøretøy på grunn av manglende kompetanse hos sjåførlærerne?»

BEGRUNNELSE:

De nye førerkortforskrifter ble vedtatt 1. oktober 2004 og trer i kraft 1. januar 2005. Forskriftens innhold for opplæring av førere på tynge kjøretøy sier at det skal gjennomføres en del kurs før man kan avlegge førerprøve. Dette gjelder blant annet sikring av last og ulykkesberedskap. For å undervise på disse kursene kreves spesiell kompetanse av lærere. Denne kompetanse er det sjåførskolene som skal tilby, men svært få om noen, har disse nødvendige kunnskaper pr. dags dato. Dette betyr i realiteten at kurs ikke kan arrangeres før ut i neste år.

De nye regler er kommet svært overraskende på sjåførlærerne med tidsfrister som i praksis ikke lar seg gjennomføre. Nødvendig utstyr og kunnskap må komme på plass og for dette trenges noe tid. En overgangsordning frem til 1. juli 2005 burde være en praktisk og naturlig vei å gå i denne sak.

Svar:

Fra 1. januar 2005 gjennomføres en omfattende omlegging av føreropplæringen i alle 16 førerkortklasser. Etter min vurdering vil den foreslåtte opplæringen gi økt trafikksikkerhet og på den måten være et viktig bidrag til nullvisjonen. Innholdet i opplæringen er modernisert og nye emner er tatt inn. Det er

lagt vekt på at ferske bilførere skal utvikle større risikobevissthet og stimuleres til selvinnsikt og refleksjon.

For førere av tunge kjøretøy er det lagt særlig vekt på ansvarlig kjøremåte, bevisstgjøring av konsekvenser av risikotaking og reduksjon av ulykkesomfanget. Kun en mindre del av tungbilopplæringen har til nå vært obligatorisk. Nå innføres flere obligatoriske kurs knyttet til sikkerhet for last og passasjerer.

Høgskolen i Nord-Trøndelag har etter initiativ fra Statens vegvesen etablert tilbud om instruktørutdanning knyttet til det nye obligatoriske kurset i ulykkesberedskap. Første kurs vil bli gjennomført tidlig i januar, slik at de som påbegynner opplæringen etter de nye reglene vil kunne finne trafikkskoler som tilbyr kurset når de kommer så langt i opplæringen. Når det gjelder lastsikringskurset, er det fra tidligere utdannet en rekke instruktører. Disse vil få tilbud om 1 dags etterutdanning i desember.

De nye kursene setter nye krav til bransjen både pedagogisk og utstyrmessig. Det medfører at aktørene i bransjen må samarbeide og således utnytte de som har denne spesialkompetansen, på best mulig måte.

I forskriften er det lagt opp til overgangsordninger hvor de som kan dokumentere at de har påbegynt opplæring i år kan fortsette etter gammel ordning ut hele neste år. På den måten dempes behovet for de nye obligatoriske kursene i starten.

Selv om den nye forskriften først ble vedtatt 1. oktober 2004, har bransjen gjennom samarbeid i utviklingsarbeidet hatt lang tid til å forberede seg. Trafikkskolenes organisasjoner har i høringen uttrykt at det hadde vært ønskelig med lengre tid til forberedelse, men at vedtak 1. oktober 2004 er akseptabelt.

SPØRSMÅL NR. 182**Innlevert 9. november 2004 av stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik****Besvart 15. november 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Hvilke krav skal fylles for å oppnå status som "godkjent norsk kontaktperson" og dermed kunne ta med utenlandske turister på seljakt langs norskekysten?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmål om turistjakt på sel har skapt mye oppmerksomhet, både innenfor og utenfor Norge. I ulike innlegg og kommentarer har både fiskeriministeren og ekspedisjonssjef Johansen påpekt at slik jakt skal skje under svært streng regulering, for å sikre seg mot skadeskyting, feilskyting og annen uheldige konsekvenser. Streng kontroll og regulering var også en forutsetning for Stortingets tilslutning til ideen.

Som del av dette har Fiskeridirektoratet i nytt utkast til forskrift om seljakt foreslått at utlendinger bare skal kunne få tillatelse til seljakt "ifølge med godkjent norsk kontaktperson som selv innehar tillatelse til å drive seljakt i angjeldende område".

Det er svært uklart hva denne betegnelsen betyr. I de øvrige dokumentene om saken benyttes også betegnelsene "godkjent seljeger" og "registrert seljeger". Ingen steder i verken den foreslåtte forskriften eller øvrige forarbeider kan vi finne noen definisjon av noen av disse begrepene, noen oversikt over hvilke kvalifikasjonskrav som stilles for noen av disse kategoriene, hvordan disse kan oppnås eller hvordan statusen eventuelt kan endres, for eksempel etter mislighold.

Vi tar det i denne sammenheng for gitt at "bestått storviltjegerprøve", "norsk statsborgerskap" og "ikke tidligere inndratt rett til seljakt" ikke tenkt å være tilstrekkelige kriterier for å kunne ta med turister på seljakt langs kysten.

For at det skal kunne være hold i argumentene

om at all turistjakt på sel skal skje under kyndig veiledning, vil det være nødvendig å definere disse kravene svært tydelig. Det er heller ikke presisert hvor mange godkjente norsk kontaktpersoner som må være med hver turist, eventuelt hvor mange turister en godkjent norsk kontaktperson kan ha ansvar for pr. dag. Det er også uklart hva som er ansvaret eller rollen for en godkjent norsk kontaktperson ved utlendingers seljakt, blant annet i forhold til jegerprøvekontroll, rapporteringsplikt mv.

En rekke seljegere har påpekt at jakten på svømmende kystsel i kaldt og mørkt norsk vintervær er svært krevende. Samtidig er vi kjent med at norske selfangere som opererer i isen hvert år må gjennom et heldagskurs i spørsmål knyttet til blant annet etiske sider ved håndtering av seljakt hvert år før de kan delta i fangsten. Vi stiller derfor spørsmål ved hensiktsmessigheten av kun å kreve storviltjegerprøve for utendinger som skal hit for å jakte sel. Dette dilemmaet illustrerer også behovet for å stille klarere krav til hvor omfattende erfaring med sel som kreves for å oppnå status som godkjent norsk kontaktperson.

Svar:

Spørsmålet om hvilke krav som skal stilles til norske kontaktpersoner for utenlandske jegere som gis tillatelse til å delta i jakt på kystsel, er fortsatt under vurdering. Det vil bli tatt stilling til dette når Fiskeridirektoratet kommer med sin tilrådning til Fiskeri- og kystdepartementet etter at høringsuttalelsene er kommet inn og bearbeidet.

Jeg finner grunn til å understreke at det ikke har vært min hensikt å åpne for at turister generelt skal kunne delta i jakt på kystsel. Dette er en aktivitet som vil bli forbeholdt erfarne jegere.

SPØRSMÅL NR. 183**Innlevert 10. november 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 15. november 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Flere har reagert på ressursene som blir benyttet for å kontrollere fiske og fangst, og det blir stilt spørsmål om ressursbruken står i forhold til de regel- og lovbrudd som blir avdekket.

Kan statsråden gjøre rede for hvor store summer som blir brukt på kontrollordningene i fiskerinæringen, og står de i forhold til det som blir avdekket og det som brukes til å kontrollere annen næringsvirksomhet, som for eksempel børshandel?»

BEGRUNNELSE:

I fiskerinæringen reageres det på den sterke kontrollen de blir utsatt for. Fiskerinæringen en komplisert næring, med et omfattende og rigid regelverk. Det forutsetter en omfattende kompetanse og stor modenhet hos de som kontrollerer næringen.

Med stadig mer avansert overvåkning kan man stille spørsmål om rettsikkerheten til fiskerne er godt nok ivaretatt. I den forbindelse blir satellittovervåkning av fiskefartøyer dratt fram.

Fiskerne føler at det blir brukt enorme summer på å kontrollere dem, og stiller spørsmål ved ressursbruken i forhold til resultatene, særlig sett i forhold til at det er avdekket et omfattende rovfiske av russiske trålere i Barentshavet, uten at de norske myndighetene eller EU har gjort noe med det.

Svar:

Representanten Bastesen fremholder i sitt spørsmål at flere har reagert på ressursene som blir benyttet for å kontrollere fiske og fangst, og at det blir stilt spørsmål om ressursbruken står i forhold til de regel- og lovbrudd som blir avdekket.

Når det gjelder ressursbruken, viser Fiskeridirektoratets årlige årsverkkartlegging at det ble anvendt 57,7 årsverk til kontrollarbeid i 2003, tilsvarende omkring 40 mill. kr. For 2004 forventes tallene å ligge noe høyere. I tillegg kommer ressurser medgått i Kystvakten, samt noe i fiskesalgslagene. Ressursbruken i Kystvakten særskilt til kontrollarbeid lar seg imidlertid vanskelig skille ut, idet Kystvaktens tilstedeværelse på havet fyller flere funksjoner samtidig.

Det er gitt en nærmere redegjørelse for kontrollarbeidet i vedlegg 3 til Fiskeri- og kystdepartementets budsjettproposisjon for budsjetterminen 2005. Her er det også tatt inn tabeller som viser antall inspeksjoner utført av henholdsvis Kystvakten (tabell

3.1) og Fiskeridirektoratet (tabell 3.2). For Kystvaktens del viser tabellen at 8,5 pst. av inspeksjonene i 2003 medførte en reaksjon i form av advarsel, anmeldelse eller oppbringelse, mens 5,7 pst. av direktoratets inspeksjoner i 2003 medførte en reaksjon i form av advarsel eller anmeldelse.

Ved vurderingen av hvilket omfang det bør være på kontrollen av fiskerinæringen, må man ta i betraktning at denne næringen er gitt adgang til å høste av en begrenset fellesressurs. Fiskeressursene skal forvaltes med sikte på å sikre størst mulig utbytte, innenfor de fastsatte målsettingene for fiskeripolitikken. Myndighetene har ansvar for å forvalte ressursene på vegne av fellesskapet, og graden av kontroll må være tilpasset det som er nødvendig for å sikre at høstingen foregår innenfor fastsatte kvoter og i samsvar med gjeldende regelverk for øvrig. Representanten Bastesens spørsmål om ressursbruken står i forhold til det som brukes til å kontrollere annen næringsvirksomhet er derfor etter mitt syn lite relevant.

Representanten Bastesen hevder også at norske myndigheter ikke foretar seg noe i forhold til det som beskrives som "et omfattende rovfiske av russiske trålere i Barentshavet".

Fiskeridirektoratet og Kystvakten har imidlertid i lengre tid utført undersøkelser og analyser, blant annet basert på opplysninger fra systemet for satellittsporing av fiskefartøy, for å bringe på det rene omfanget av fangst som unndras kvotekontroll. Vi arbeider videre aktivt innenfor Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon for å løse problemene knyttet til omlasting i Barentshavet, og man kom på kommisjonens siste møte i oktober d.å. et godt stykke lenger i dette arbeidet.

Begge parter var på dette møtet enige om at det eksisterer et betydelig uregistrert uttak av torsk, og at det er et prioritert mål å bruke alle mulige midler for å avdekke og forhindre disse ulovlighetene. Av konkrete tiltak som man ble enige om, nevner jeg en plikt for fiskefartøy til å rapportere innen 24 timer før omlasting finner sted og at fartøy som mottar fangst ved omlasting til havs pålegges satellittsporingssplikt på lik linje med fiskefartøy.

Man ble også enige om at dialogen med 3. land skal styrkes, for å få mer fullstendig informasjon om landing av fangst i andre land. Vi har allerede hatt kontakter både med EU-kommisjonen og enkelte EU-medlemsland for å få i stand ordninger for utveksling av informasjon om landing av fangst fra Barentshavet, og har dessuten bistått russiske myndig-

heter i forhold til å få på plass avtaler om kontroll-samarbeid mellom Russland og aktuelle 3. land.

Det er således ikke grunnlag for å hevde at norske

myndigheter ikke har grepet fatt i denne problematik-ken.

SPØRSMÅL NR. 184

Innlevert 10. november 2004 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 17. november 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«En kvinne fra Kasakhstan og hennes datter har søkt om asyl, men har fått avslag. De er russere og kristne. Kvinnas svigerinne og mann er drept, og hun er truet på livet. Landrapporten til US Department of State fra 2003 beskriver Kasakhstan som et land med brudd på menneskerettene, særlig for religiøse minoriteter. Politiet er kjent for sin brutalitet.

Hva vil statsråden gjøre for at UNE og UDI legger landrapporter fra land og organisasjoner med god kjennskap til Kasakhstan til grunn for sin asylbehandling?»

BEGRUNNELSE:

En kvinne fra Kasakhstan og hennes datter har søkt om asyl/opphold på humanitært grunnlag. De bor nå i Kvinnherad kommune, der kvinnen har arbeid. De har fått avslag, sist i Utlendingsnemnda i oktober.

De er etnisk russere og kristne, og tilhører derfor i utgangspunktet en minoritet som har det vanskelig i Kasakhstan. Nasjonalisme og islamsk vekkelse har gjort det vanskelig for kristne russere etter frigjøringa i 1992.

Men dette er bare bakteppet for deres dramatiske situasjon. Etter de opplysningene jeg har mottatt fra personer som kjenner henne godt, ble kvinnas svigerinne voldtatt og drept. Politiet etterforsket ikke saken, men mannen til kvinnen fant fram til de skyldige. De utstedte et gjeldsbrev som mannen ble tvunget til å skrive under på, og da han ble drept, overførte de gjeldsbrevet til kvinnen. Klanen som har utstedt gjeldsbrevet, sier hun må betale for å leve. Hun er truet både av klanen og politiet. Dette er bakgrunnen for at familien har flyktet.

Lederen av Utlendingslovutvalget advarer mot generelle vurderinger som konkluderer med at det er trygt å sende asylsøkere tilbake til gitte land. Vi har innhentet opplysninger og landvurderinger av Kasakhstan, gitt av internasjonale organisasjoner og US Department of State. Sistnevntes landvurdering og

Human Rights Watch dokumenterer brudd på menneskerettigheter i Kasakhstan. Landet har ikke ratifisert de to hovedkonvensjonene til FN om sivile og politiske rettigheter og om økonomiske og kulturelle rettigheter, til tross for press fra det internasjonale samfunn. Politiet er kjent for at de er korrupte og for sin brutalitet. Det betyr at denne lille familien ikke er sikret beskyttelse.

Dette er opplysninger som gjør det aktuelt å spørre seg om utlendingsmyndighetene alltid legger til grunn grundige landvurderinger. Dette er nødvendig for å sikre rettssikkerhet for og individuell behandling av de som søker om beskyttelse her i landet. Når andre land og organisasjoner har vurderinger som sier at situasjonen i Kasakhstan ikke er trygg og kan rapportere om et brutalt politi og grove brudd på menneskerettigheter, er det grunn til å ta en fornyet sjekk. Det kan statsråden sikre uten at hun legger seg bort i en enkeltsak.

Svar:

UNE opplyser at ved vurderingen av situasjonen i de ulike klagernes hjemland, legger nemnda en rekke kilder til grunn. Rapportene fra US Department of State er således, sammen med andre rapporter blant annet fra Amnesty og Human Rights Watch, viktige kilder for nemndas arbeid. I tillegg har hver av asylseksjonene i UNE egne landrådgivere med et overordnet ansvar for innhenting og oppdatering av informasjon om de ulike land. Nemnda foretar også egne reiser til en rekke land for selv å møte representanter for ulike menneskerettighetsorganisasjoner, representanter for myndighetene osv. Ved vurderingen av den enkelte klage, vurderes klagerens konkrete anførsler opp mot den landkunnskap nemnda besitter. Dersom det er forhold som ikke er belyst i de kildene nemnda allerede har, foretas undersøkelser i den enkelte sak. Dette kan skje enten ved at landrådgiver kontakter den aktuelle ambassade, eller ved bruk av utlendingsattaché.

Når det gjelder forholdene i Kasakhstan, er nemnda kjent med at det foregår brudd på menneskerettighetene i Kasakhstan og at deler av politi- og rettsapparat lider av mangler. I saker nemnda har hatt til behandling, har enkelte etniske russere anført at de på grunn av sin etnisitet opplever diskriminering i Kasakhstan. Etter at Kasakhstan ble selvstendig stat i 1991, har kasakhenes innflytelse i landet økt, og det har blitt krav om kasakhisk språk i administrative og politiske stillinger. Nemnda opplyser imidlertid at det ikke foreligger opplysninger om at den russiske befolkning generelt opplever diskriminering på annet område enn i jobbmarkedet. Nemnda er også kjent med at en del trossamfunn kan ha problemer med å bli offentlig registrert. Spesielt er kasakhiske myndigheter skeptiske til mer ytterliggående kristne og islamske grupper. For øvrig er det, etter nemndas vurdering, høy grad av religiøs toleranse i Kasakhstan. Nemnda har for øvrig ved flere tilfeller vært i direkte kontakt med menneskerettighetsorganisasjoner i Kasakhstan, for å innhente opplysninger om den generelle situasjonen i landet.

UDI opplyser at direktoratet legger grundige landvurderinger til grunn for asylvedtakene. Gjennom Utlendingsdirektoratets landdatabase har saksbehandlere i UDI tilgang på 13 forskjellige menneskerettighetsrapporter fra Kasakhstan (fra blant andre US Department of State, Freedom House, Amnesty, Reporters Without Borders, Svenska Utenriksdepartementet, Human Rights Watch, Udlændingestyrelsen i Danmark, Den internasjonale Helsingforskomiteen og IRB Canada), i tillegg til et femtitalls rapporter og dokumenter om andre relevante emner i Kasakhstan. UDI foretok høsten 2003 en utrednings-tur til Kasakhstan for å utdype sin kunnskap om menneskerettighetsspørsmål og utsatte grupper i landet. Representanter fra 19 forskjellige organisasjoner i Kasakhstan, både lokale og internasjonale, ble intervjuet om situasjonen i landet. Gjennom kontakt med internasjonale organisasjoners lokale kontorer i Kasakhstan har direktoratet muligheten til å innhente ut-

fyllende informasjon om spesielle problemstillinger tilknyttet enkeltsaker, noe direktoratet har benyttet seg av.

Direktoratet opplyser videre at det er kjent med at det forekommer alvorlige brudd på menneskerettighetene i Kasakhstan, og at korrupsjon er utbredt innenfor politiet og i samfunnet for øvrig. Dette er forhold som er sentrale i vurderingen av den enkelte asylsøknad. Når det gjelder situasjonen for kristne etniske russere (etniske russere er hovedsakelig russiskortodokse), mener direktoratet at de ikke tilhører en gruppe som er særlig utsatt for brudd på menneskerettigheter i Kasakhstan. Rundt en tredjedel av landets innbyggere er etniske russere. Direktoratet opplyser at overgrep mot etniske russere eller russiskortodokse kristne ikke er nevnt i Human Rights Watch' siste rapport. US State Departments rapport fra 2003 beretter om problemer for russere i forbindelse med innføring av kasakhisk som offisielt statspråk, diskriminering av etniske minoriteter i forhold til høyere offentlige stillinger og underrepresentasjon av etniske minoriteter i regjering og parlament, mens situasjonen anses som relativt god når det gjelder religionsutøvelse.

Som det fremgår, legger altså UDI og UNE både landrapporten til US Department of State og rapporter fra ulike menneskerettighetsorganisasjoner m.m. til grunn for sin asylsaksbehandling.

For øvrig vil jeg bemerke, på generelt grunnlag, at selv om forholdene i et land på enkelte områder er bekymringsfulle, innebærer ikke dette at alle søkere fra dette landet har behov for beskyttelse. Det må foretas en konkret vurdering av om den enkelte søker er i en slik situasjon at han eller hun har behov for vern. Som statsråd er jeg avskåret fra å instruere om innholdet av denne vurderingen, jf. utlendingsloven § 38 første ledd som slår fast at departementet verken kan instruere lovtolking, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkeltsaker, bortsett fra saker som innbefatter hensynet til rikets sikkerhet eller utenrikspolitiske hensyn.

SPØRSMÅL NR. 185**Innlevert 10. november 2004 av stortingsrepresentant Reidun Gravdahl****Besvart 18. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Vil samferdselsministeren sørge for at det blir tydelig skilting ved hovedveg til opptreningssettene når skilteforskriften revideres?»

BEGRUNNELSE:

Det er ca. 30 opptreningsinstitusjoner i landet vårt. De ligger langt ute på bygda i stor grad, og det er vanskelig å finne fram. Pasienter og pårørende, ofte eldre mennesker, kjør milevis for langt langs riksveg eller E-veg fordi det ikke er lov til å skilte. Noen som skulle til en opptreningsinstitusjon i Vestre Toten kjørte helt til Lillehammer, mer enn 6 mil for langt, før de innså at dette bar galt av sted. Opptreningsinstitusjonene forteller stadig om at folk som skal til dem har hatt problemer, og de ønsker selv å skilte men har ikke fått tillatelse.

Dette er en type helseinstitusjoner som burde ha skilt med et eget tegn, eller kanskje det samme som til sykehus. Institusjonene må få tillatelse til å skilte ved hovedveg slik at folk kan finne fram.

Svar:

Vegvisning til bedrifter, institusjoner o.l., ved bruk av offentlige trafikkskilt, skjer ved såkalt lokalvegvisning. Skilteforskriften fastsetter hvordan slike vegvisningsskilt skal se ut, i dette tilfelle at de skal være hvite med sort påskrift, og hva slags symboler som eventuelt kan brukes på skiltene.

Bestemmelser om hvordan skiltene skal anvendes og plasseres mv. er gitt i tekniske bestemmelser

og retningslinjer (skiltnormalen) som fastsettes av Vegdirektoratet.

Forslag til ny skilteforskrift er nå til behandling i Samferdselsdepartementet. Ny skilteforskrift innebærer at også det tekniske regelverket, bl.a. skiltnormalen, må revideres. Dette revisjonsarbeidet pågår nå i Statens vegvesen, Vegdirektoratet, og en viktig del av dette er en gjennomgang og vurdering av prinsipper og praksis for lokal vegvisning.

Skiltnormalen ligger til grunn for skiltmyndighetenes vurdering av søknader om lokal vegvisning. Hver enkelt søknad må vurderes konkret ut fra trafikforholdene og andre forhold på det aktuelle stedet.

Innenfor de begrensninger som må settes for den informasjonsmengden som kan rettes mot trafikantene, legges det opp til en liberalisering av praksis for lokal vegvisning. Det vil imidlertid også etter at ny skilteforskrift og nye skiltnormaler er fastsatt, være nødvendig med en restriktiv linje på hovedvegene, mens praksis på det øvrige riksvegnettet bør kunne gjøres mer liberal.

Lokal vegvisning skal gjøre det lettere for folk å finne frem til et bestemmelsessted. Skiltingen kan likevel aldri bli så omfattende på alle typer veger at det kan erstatte en viss planlegging av reiseruten før kjøreturen starter.

Særskilte skiltsymboler for opptreningssettene vil ikke bli foreslått innført i forbindelse med ny skilteforskrift, men det vil likevel innenfor denne rammen være mulig med tydelig skilting til opptreningssettene.

SPØRSMÅL NR. 186**Innlevert 10. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 18. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Enova varsler i en pressemelding at den nye avtale mellom Olje- og energidepartementet gir rom for flere nye tiltak i arbeidet med energiomlegging i Norge, og at de nye midlene skal disponeres fritt innenfor de områdene Enova mener kan utløse best mulig resultat. I en annen pressemelding står det at Enova lanserer en styrket satsning for vindkraft i Norge.

Er denne satsningen basert på at Enova selv har utformet og valgt de mest effektive støttetiltak ut fra at de fritt kan disponere de nye midlene?»

BEGRUNNELSE:

Pressemelding 7. oktober 2004 kl. 10:47:

"Enova styrker satsningen på vindkraft i Norge

Enova lanserer en styrket satsning for vindkraft i Norge. Satsningen har bakgrunn i den politiske målsettingen om å nå 3 TWh elektrisitetsproduksjon fra vindkraft signalisert i St.meld. nr. 29 (1998-99) "Om Energipolitikken". Det vises videre til St.meld. nr. 47 (2003-2004) som blant annet omhandler et pliktig sertifikatmarked, og perioden fram til dette er etablert."

Pressemelding 6. oktober 2004 kl. 13:40:

"Ny avtale med OED:

Enova varsler nye tiltak i energiomleggingen

Etter inngåelsen av ny avtale mellom Olje- og energidepartementet (OED) og Enova varsler selskapet nå flere nye tiltak i arbeidet med energiomlegging i Norge. OED anslår inntektene til Energifondet til om lag 660 millioner kroner inklusive renteinntekter neste år, noe som er en økning på 90 millioner kroner i forhold til 2004.

- Dette gir oss nye muligheter, sier administrerende direktør i Enova Eli Arnstad. - De nye midlene skal

disponeres fritt innenfor de områdene Enova mener kan utløse best mulig resultat, men vi vil nå i tillegg se på nye tiltak som blant annet introduksjon av ny teknologi og demonstrasjonsprosjekter, sier Arnstad."

Svar:

I henhold til avtalen med Olje- og energidepartementet skal Enova SF forvalte midlene fra Energifondet på en slik måte at målene nås og pålagte oppgaver utføres mest mulig kostnadseffektivt. Det innebærer at det er opp til Enova å velge de tiltakene og prosjektene som utløser best mulig resultat i henhold til målene i avtalen.

Målene for Enova er gjengitt i St.prp. nr. 1 (2004-2005):

"I henhold til den nye avtalen skal Enova bidra til ny miljøvennlig energiproduksjon og energisparing tilsvarende 12 TWh/år innen utgangen av 2010. Dette er en økning på 2 TWh/år i forhold til den tidligere avtalen. Minimum 4 TWh/år skal være økt tilgang på vannbåren varme basert på nye fornybare energikilder, spillvarme og varmepumper og minimum 3 TWh/år skal være økt produksjon av vindkraft. Innenfor gjeldende avtaleperiode til og med 2005, skal Enova utløse energisparing og ny miljøvennlig energiproduksjon tilsvarende 5,5 TWh/år. Dette er en økning på 1 TWh/år i forhold til den tidligere avtalen."

Målene i avtalen innebærer at innefor gjeldende avtaleperiode så skal Enova prioritere de tiltak og prosjekter som gir flest kWh per støttekrone, samtidig skal det rapporteres om progresjonen i forhold til det langsiktige målet på 12 TWh/år innen 2010 og de konkrete målene for vind og varme.

SPØRSMÅL NR. 187**Innlevert 11. november 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 19. november 2004 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Hva vil arbeids- og sosialministeren gjøre for å sikre likebehandling av søknader om krigspensjon fra finnmarkinger som fikk krigsskader under 2. verdenskrig og dersom slik pensjon ikke innvilges, kan det da være aktuelt å finne en annen form for kompensasjon, som en anerkjennelse av de påkjenninger finnmarkinger ble utsatt for under okkupasjonen og tilbaketrekningen?»

BEGRUNNELSE:

Påkjennningene som den brente jords taktikk påførte finnmarkinger under 2. verdenskrig har vært store for mange. For dem som motsatte seg tvangsevakuering og fulgte den norske regjeringen i London sin anmodning om å gå i skjul, var tilværelsen særlig vanskelig. Det er påvist mange og store seinskader etter disse erfaringene.

Jeg er blitt oppmerksom på at noen av de overlevende som har søkt om krigspensjon som følge av psykosomatiske traumer fikk innvilget krigspensjon, men at praktiseringen av lovverket er endret underveis, ettersom flere har søkt om krigspensjon.

Psykosomatiske lidelser og deres opphav er vanskelig å dokumentere. Alvoret i krigsopplevelsene i Finnmark tilsier likevel at en legger en liberal fortolkning til grunn, særlig fordi mange har fått problemer som en direkte følge av at de fulgte anmodningen fra den norske regjering og Kongen i London om å sette seg til motverge mot tvangsevakueringen. Prinsippet om likebehandling burde også innebære at søknader ble vurdert så likt som mulig.

Svar:

Alle nye søknader om krigspensjon behandles av Rikstrygdeverket. Jeg har full tiltro til at alle søkere vil få sin sak behandlet ut fra de lover og den praksis som foreligger. Størst mulig grad av likebehandling av søknader om krigspensjon er et helt grunnleggende prinsipp. Dette gjelder uansett om det handler om søknader fra grupper med tilnærmet lik påkjenningsbakgrunn eller enkeltpersoner med spesielle påkjenninger.

Enhver søknad om krigspensjon avgjøres etter en individuell og konkret vurdering av den enkelte sak. I vurderingen legges det blant annet vekt på den enkeltes krigspåkjenninger, eventuelle skader/sykdom under tjeneste/fangenskap, helse- og ervervsmessig utvikling etter krigen og andre forhold og påkjenninger som kan ha hatt utviklingsmessig betydning.

Rikstrygdeverket har opplyst at krigspensjonslovgivningen praktiseres i det vesentlige på basis av de anvisninger som på slutten av 1980-årene ble gitt av det såkalte "Eitinger-utvalget". Denne praksis er også lagt til grunn ved behandling av søknader om krigspensjon fra personer fra Finnmark som satte seg til motverge i forbindelse med tvangsevakueringen. Denne gruppen blir vurdert etter de samme kriterier og den samme praksis som alle andre grupper krigsdeltakere. Etter de informasjonen jeg har fått har det ikke skjedd noen endring i praksis for den gruppen søkere som har kommet til i løpet av de senere årene. Også blant disse er det godkjent flere søknader etter en individuell vurdering av det enkelte sakskompleks.

Rikstrygdeverkets avgjørelser om krigspensjon kan ankes til Trygderetten. Som kjent er det også en mulighet til å bringe slike saker inn for domstolene dersom man ikke aksepterer Rikstrygdeverkets og Trygderettens avgjørelse.

Når det gjelder spørsmålet om en eventuell kompensasjon som en anerkjennelse av de påkjenninger finnmarkinger ble utsatt for under okkupasjonen og tilbaketrekningen, vil jeg bemerke at den gjeldende krigspensjonering bygger på prinsippet om at pensjonene skal være en erstatning for krigsskader. Norge har ikke noen alminnelig veteranpensjonering som belønning for krigsinnsats eller som kompensasjon for påkjenninger under krigen.

Gjeldende lovgivning om krigspensjonering gir rett til uførepensjon til personer som har fått mén eller nedsatt arbeidsevne på grunn av krigsskade. Uførepensjon gis ved tap av ervervsevnen og utmåles i forhold til grad av uførhet.

Bestemmelsene om krigspensjon er gamle og har så langt fungert tilfredsstillende. Dersom man nå skulle gå over til nye prinsipper for krigspensjon, ved å gi enkeltgrupper særskilt kompensasjon for påkjenninger under okkupasjonen og tilbaketrekningen, vil det lett kunne skape nye skjevheter i forhold til andre grupper som også ble utsatt for store påkjenninger under krigen.

Dersom krigspensjon ikke lenger skal vurderes ut fra uføregrad som i dag, reises det spørsmål om å etablere en veteranpensjonsordning for alle krigsdeltakere. En slik omfattende endring av krigspensjonslovgivningen nesten 60 år etter at krigen tok slutt, er vanskelig å begrunne prioriteringsmessig. Jeg vil ikke tilrå en slik endring.

SPØRSMÅL NR. 188**Innlevert 11. november 2004 av stortingsrepresentant Gunn Olsen****Besvart 22. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Stiftelsen Skifestivalen arrangerer hvert år en skifestival og en sommerfestival for personer med psykiske lidelser. Vinterfestivalen har blitt arrangert 20 ganger, og sommerfestivalen 9 ganger. Festivalene er store begivenheter for deltakerne.

Hva vil helse- og omsorgsministeren gjøre for at disse festivalene blir sikret økonomisk støtte i årene framover?»

BEGRUNNELSE:

I Budsjett-innst. S. nr. 11 (2003-2004) uttalte sosialkomiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, at en del landsomfattende tiltak som tidligere fikk bevilgninger direkte fra staten, nå er avhengige av prioriteringer fra det enkelte helseforetak. Et slikt tiltak synes å være Stiftelsen Skifestival som gjennomfører et sommer- og et vinterarrangement for mennesker med psykiske lidelser. Flertallet viser til at komiteens flertall tidligere har pekt på behovet for slike fritidsaktiviteter for mennesker med psykiske lidelser, og ber Regjeringen vurdere å bidra med ressurser til denne aktiviteten. Flertallet vil påpeke den mangelen på ressurser som har vært i psykiatrien, og at det derfor har vært lite til

fysiske aktiviteter som anses som en viktig del av behandlingsterapien.

Svar:

Landets kommuner mottar øremerkede midler til psykisk helsearbeid. Et av hovedformålene for bruken av disse midlene er kultur- og fritidsaktiviteter for mennesker med psykiske lidelser, herunder fysisk aktivitet. Dersom fysisk aktivitet skal kunne bli en naturlig del av den enkeltes hverdag, må slike tiltak forankres der folk faktisk bor. Etter at det psykiske helsevernet ble omstrukturert slik at mennesker med psykiske lidelser ikke lenger bor i sykehus over lang tid, er det derfor mest hensiktsmessig at slike tiltak forankres i kommunene. Det kan imidlertid være av verdi å delta i enkeltarrangementer, deriblant Skifestivalen.

I praksis synes det å være vanskelig å få finansiert deltagelse for brukerne gjennom kommuner og foretak. Kommunene prioriterer ofte lokale tiltak, mens foretakene ikke synes å finne rom for mer fritidsrettede tiltak for de som er inne til behandling.

Sosial- og helsedirektoratet skal innenfor tilskuddsmidler over Opptrappingsplanen for psykisk helse, sette av midler til landsdekkende og regionale arrangementer for mennesker med psykiske lidelser.

SPØRSMÅL NR. 189**Innlevert 11. november 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 25. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Som ledd i å oppnå balanse i kommende års budsjett har Helse Finnmark bebudet at det uten tilførsel av ekstra midler er aktuelt å nedlegge Barneavdelingen ved Hammerfest sykehus, Rehabiliteringsavdelingen ved Kirkenes sykehus og alle Finnmarks 42 sykestueplasser. Alle nevnte tiltak vil ha dramatiske konsekvenser for Finnmarks helsetjenestetilbud.

Vil statsråden støtte disse tiltakene dersom Helse Finnmark gjør endelig vedtak om nevnte kutt?»

Svar:

Helse Finnmark HF har administrativt synliggjort overfor sin eier, Helse Nord RHF, konsekvensen av å komme i balanse som helseforetak i kommende års budsjett. Det er der vist at dette vil medføre vesentlige negative endringer i pasienttilbudet dersom disse tiltakene skulle gjennomføres. Jeg er blitt orientert om at dette er gjort som ledd i interne arbeider i Helse Finnmark for å vurdere ulike alternativer for å gjøre det mulig å komme i økonomisk balanse i 2005. Spørsmålet refererer til dette arbeidet.

Det er viktig å være oppmerksom på at det verken er fremmet noe forslag eller gjort vedtak om slike nedleggelse. Dette arbeidet i Helse Finnmark er gjort som et forarbeid for Helse Nord sin styrebehandling av foreløpig budsjett for 2005, jf. styrevedtak i Helse Nord 17. november 2004.

Helse Nord åpner i sitt vedtak for at Helse Finnmark kan ha et underskudd også i 2005, slik at balan-

sekrevet for dette helseforetaket sin del skyves til 2006. Dette medfører i så fall at andre helseforetak i Helse Nord må ta inn dette for at det regionale helseforetaket som sådan skal gå i balanse i 2005.

Helse Nord sitt budsjett vil ikke kunne behandles endelig før etter at Stortinget har sluttført og vedtatt neste års statsbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 190

Innlevert 11. november 2004 av stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen

Besvart 25. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Etter det jeg forstår er resultatene fra Hvidovre Hospital og rehabilitering i Danmark oppsiktsvekkende gode når det gjelder tidlig rehabilitering av traumatiske hjerneskader.

Mener helse- og omsorgsministeren at norske pasienter bør ha et lignende tilbud i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge protokoll fra styremøte ved Sunnaas sykehus, HF 300904, har vi ikke et slikt behandlingstilbud i Norge. De mener at resultatene ved Hvidovre Hospital er oppsiktsvekkende gode.

Svar:

Ved Hvidovre Hospital i Danmark er det etablert en egen avdeling for rehabilitering av pasienter med alvorlige hodeskader. Oppsummeringer så langt viser at denne rehabiliteringen har gitt gode resultater og vært bedre enn det tilbudet som ble gitt tidligere. Resultatene er imidlertid ikke vitenskapelig dokumentert.

Behandling og rehabilitering av alvorlige hode- og ryggmargskader i Norge er definert som region-

funksjoner, men slik at behandling og rehabilitering blir utført ved Ullevål sykehus og Sunnaas sykehus for Helseregion Øst og Sør, ved Haukeland sykehus for Helseregion Vest og ved St. Olavs Hospital for Helseregion Midt-Norge og Helseregion Nord. Også andre sykehus yter tjenester til personer med alvorlige hodeskader, f.eks. Ålesund sjukehus.

Etter det jeg har forstått er det i noen grad kontakt mellom norsk helsepersonell og personellet ved Hvidovre Hospital.

Departementet vil arbeide for å få til en styrking av tilbudet til pasienter med traumatiske hodeskader. I denne sammenheng vil Sosial- og helsedirektoratet og de regionale helseforetakene bli innkalt til et møte for å drøfte hvordan rehabiliteringstjenester for denne pasientgruppen bør ivaretas. Ullevål sykehus arbeider bl.a. med et prosjekt med sikte på å utvikle tilbudet. Det vil være opp til fagmiljøene å vurdere det faglige innholdet i tilbudet. Med de resultater som oppsummeringen ved Hvidovre Hospital viser i forhold til rehabilitering av mennesker med alvorlig hodeskade, forutsetter jeg at det norske fagmiljøet vil dra nytte av et samarbeid med Hvidovre Hospital i utviklingen av rehabiliteringstilbudet til personer med alvorlige hodeskader.

SPØRSMÅL NR. 191**Innlevert 11. november 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 19. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«I sitt svar på spørsmål nr. 15 i Stortingets spørretime 10. november 2004 om utarbeidet kvalitetssikringsrapport for Jondalstunnelen sier statsråden at "selvfølgelig vil en kvalitetssikringsrapport være offentlig". Bare noen timer senere opplyses det fra Samferdselsdepartementet at rapporten ikke offentliggjøres før saken kommer til Stortinget.

Vil statsråden sørge for at kvalitetssikringsrapporten for Jondalstunnelen utført av konsulentfirmaet Dovre omgående blir gjort tilgjengelig for offentligheten?»

BEGRUNNELSE:

Jondalstunnelen har et finansieringsopplegg basert på statlig deltakelse på ca. 9 pst. av anslått total-kostnad og med et betydelig bidrag fra bompenger. Saken må derfor til Stortinget. Før den tid skal saken behandles og bearbeides både på kommunalt og fylkeskommunalt plan. Det er utarbeidet konsekvensutredning for prosjektet med mange høringsinstanser. Prosjektet har også stor regional betydning og også av den grunn er den offentlige interessen for prosjektet stor. Jeg går derfor ut fra at den kvalitetssikringsrapporten som Hordaland Vegkontor på eget initiativ har latt utarbeide innenfor rammen av statlig økonomistyring/styring av statlige investeringer omgående blir gjort offentlig tilgjengelig. En avvisning av slik offentlighet, som statsråden omtalte og bekreftet i Stortingets spørretime onsdag 10. november 2004, kan skape et inntrykk av at vegmyndigheter på ulike nivå ønsker å motarbeide prosjektet. Jeg forutsetter selvsagt at det på ingen måte er tilfelle.

Svar:

Jondalstunnelen er et fylkesvegprosjekt. Foreliggende finansieringsplan baserer seg på et statlig bidrag. Jeg er derfor tilfreds med at Statens vegvesen region vest, som grunnlag for sin faglige tilråding til Hordaland fylkeskommune, har tatt initiativ til en ekstern kvalitetssikring av prosjektet. Kvalitetssikringen som har vært utført, har imidlertid vært foretatt etter et enklere opplegg enn det ordinære opplegget som følger av ordningen med ekstern kvalitetssikring av store statlige investeringer under Finansdepartementet.

Dersom det skal benyttes statlige midler til eventuell realisering av Jondalstunnelen, innebærer dette at Samferdselsdepartementet må ta stilling til om den eksterne kvalitetssikringen som nå er utført av Jondalstunnelen er tilstrekkelig. Herunder må det vurderes om det vil være behov for å gjennomføre en ytterligere ekstern kvalitetssikring i regi av Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet. En eventuell ny kvalitetssikring vil i så fall basere seg på ny rammeavtale. Det avgjørende for meg er i så måte å sikre at Regjeringen og Stortinget gis et tilstrekkelig godt grunnlag for sin behandling av saken.

Under tidligere rammeavtale ble det lagt til grunn at kvalitetssikringsrapporter for ordinære vegprosjekter skulle unntas fra offentlig innsyn frem til resultatet fra kvalitetssikringen hadde vært omtalt overfor Stortinget, vanligvis i form av et bevilgningsforslag.

Hordaland fylkesting skal behandle planene for Jondalstunnelen i desember 2004. Statens vegvesen region vest skal som grunnlag for fylkestingets behandling gi sin faglige tilråding til fylkeskommunen, herunder redegjøre for resultater fra den gjennomførte kvalitetssikringen. Etter min vurdering er det naturlig at rapporten offentliggjøres i forbindelse med fylkestingets behandling av saken.

SPØRSMÅL NR. 192**Innlevert 11. november 2004 av stortingsrepresentant Reidun Gravdahl****Besvart 22. november 2004 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Norge skal om få år kjøpe nye kampfly.

Hva vil forsvarsministeren gjøre for at norske bedrifter skal få utviklingskontrakter og leveranser?»

BEGRUNNELSE:

Gjenkjøpsavtaler i forbindelse med innkjøp til det norske Forsvaret har gjennom tidene gitt norske bedrifter deltakelse i utvikling og produksjon. Denne gangen betaler Norge 1 mrd. skatte kroner over 10 år til amerikanske Joint Strike Fighter-utviklingen, men norske bedrifter har ikke fått noen kontrakter av betydning. To andre flytyper kan være aktuelle, europeiske Starfighter eller svenske JAS Gripen. Det er ikke kjent om noen av disse har vært vurdert, og heller ikke hvorvidt den norske regjering har satt betingelser om at noe av utviklingsavtalen og eventuelle framtidige kontrakter skal tilfalle norsk industri.

Selv om den formelle beslutningen om kjøp ligger noe fram i tid, kan det være av avgjørende betydning hvilke utviklingskontrakter vi allerede har gått inn på for valg av fly og muligheten for norsk næringsliv.

Da F16 ble innkjøpt, medførte dette utviklingskontrakter og leveranser for norske bedrifter som hadde stor betydning for kompetanse og teknologi i mange år.

Det er over 50 høyteknologiske bedrifter i Norge hvorav om lag halvparten av omsetningen og ca. 4 500 arbeidsplasser er forsvarsrelatert. De har en omfattende bruk av lokale underleverandører.

Uten kontakter og gjenkjøp vil forsvarsindustrien forvitte fordi flykjøpet vil tiltrekke seg alle investeringsmidler i perioden 2010-2020. Mulighetene for Norge er store hvis vi vil. Vi kan få industriell utvikling og vekst også i sivile produkter som en konsekvens av utviklingsarbeidet, såfremt Regjeringen legger til rette for å gjøre dette mulig for norsk forsvarsindustri.

Svar:

Forsvarsdepartementet (FD) har et kontinuerlig fokus på våre industrielle muligheter knyttet til våre forsvarsanskaffelser. Dette gjelder også vår eventuelle fremtidige anskaffelse av nye kampfly. Et eventuelt valg vil imidlertid ikke vil finne sted før i 2008-

2009, med første levering fra ca. 2015. Det faktum at avtale om kampflykjøp ikke vil bli inngått, uten at det parallelt foreligger et tilstrekkelig volum gode avtaler med norsk industri, medfører at LM og amerikanske myndigheter har store interesser av å sikre dette.

FD deltar i dag i utviklingen av det amerikanske kampflyet Joint Strike Fighter QSF), hvor vårt bidrag utgjør ca. 1 mrd. kr fordelt over 10 år. Vår deltakelse sikrer innsikt i flyets operative kapabiliteter samtidig som norsk industri får anledning til å konkurrere seg til oppdrag på flyet. Dette har allerede gitt flere kontrakter. Konkurransen baseres på konseptet "best value", og defineres ut i fra kvalitet, pris og bedriftens finansielle styrke.

Parallelt med vår deltakelse i utviklingen av JSF opprettholder FD kontakten og dialogen med leverandørene av kampflyene Eurofighter og Rafale. I tilfellet Eurofighter delfinansierer norske myndigheter utviklingskontrakter for fire norske bedrifter. Det finansielle bidraget fra FD og Nærings- og handelsdepartementet (NHD) beløper seg til 11 mill. euro over 5 år.

Enkelte norske bedrifter har vunnet utviklingskontrakter knyttet til JSF. Andre bedrifter har inngått intensjonsavtaler for mulig fremtidig produksjon og atter andre er i dialog med hovedleverandøren, Lockheed Martin (LM) eller LMs underleverandører. Slike kontrakter og muligheter kan være av betydelig størrelse.

For å øke de norske industrielle mulighetene har vi i tillegg til det trykket vi legger på LM, valgt å følge flere spor i den industrielle strategi. Det gjelder blant annet introduksjon av norske systemer på flyet, som vi håper vil kunne inngå som integrerte deler av JSFs kapabiliteter. Videre har vi innledet en dialog med LM for å se på mulighetene for at norsk industri kan levere løsninger til andre forsvarssystemer enn JSF. Dette gjelder blant annet maritime systemer, hvor Norge har betydelig ekspertise.

Avslutningsvis ønsker jeg å understreke at FD tar de industrielle utfordringene knyttet til en eventuell kampflyanskaffelse meget alvorlig, og at slik anskaffelse uansett ikke vil skje uten at et tilfredsstillende industrielt utbytte er sikret.

Jeg viser for øvrig til omtale av kampfly under kap. 1760 i St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Forsvarsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 193**Innlevert 12. november 2004 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik****Besvart 22. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Legemidlet Neurontin er ifølge mine opplysninger blitt tatt ut av blåreseptlisten. For enkelte har dette ført til en betydelig økning i utgiftene til å holde seg noenlunde friske og i arbeid. For dem med behov for høyere doser kan kostnaden komme opp i ca. 15 000 kr pr. år.

Er dette en tilsiktet virkning, eller vil statsråden bidra til å få Neurontin tilbake på blåreseptlisten?»

BEGRUNNELSE:

En henvendelse fra en pasient med betydelige plager på grunn av en hodepine hun eller legene ikke kjenner årsaken til peker på de problemer hun selv og andre har fått etter at Neurontin ble tatt av blåreseptforskriften. Denne pasienten har tidligere vært utsatt for en fallskade og en påkjørsel med bil bakfra. Hun antar at dette kan være årsaken til hodepinen i dag, men mener at det også kan skyldes migrene. Hun har tidligere flere ganger havnet på legevakten eller Volvat og fått morfing på grunn av smerter, inntil hun traff en lege som gav henne Neurontin. Etter dette har hun vært frisk. Hennes behov for medikamentet koster henne 624 kr måneden fordi hun tar en relativt liten dose. Hun er nå i fullt, meget ansvarsfullt, arbeid. Uten medisinen hadde dette ikke vært mulig. Dersom hun må øke dosen blir kostnaden stor. Også andre i samme situasjon bruker medikamentet. Ikke alle disse har de samme muligheter som den nevnte kvinnen og vil ha svært store problemer med utgiftene til medisiner etter at dette medikamentet ble tatt av blåreseptlisten.

Svar:

Neurontin er et legemiddel som er godkjent for behandling av epilepsi, og er forhåndsgodkjent på generell refusjon etter blåreseptforskriften § 9 for denne sykdommen. Et generelt kriterium for opptak av et legemiddel på blåreseptlisten knyttet til blåreseptforskriften § 9, er at legemidlet er godkjent (har markedsføringstillatelse) for behandling av den aktuelle sykdommen/lidelsen. Godkjenning/markedsføringstillatelse innebærer at Legemiddelverket har godkjent legemiddelfirmaets dokumentasjon av produktets effekt, sikkerhet og kvalitet. Neurontin er ikke godkjent for behandling av smerter, og kan derfor ikke forhåndsgodkjennes for refusjon etter blåreseptforskriften § 9 for denne lidelsen. Jeg vil derfor presisere at Neurontin ikke er blitt tatt ut av blåre-

septlisten, men at det bare er forhåndsgodkjent for behandling av epilepsi.

Departementet er imidlertid kjent med at pasienter med sterke smerter ofte bruker legemidler som i utgangspunktet ikke er ment til smertebehandling, men som har vist seg å kunne ha effekt mot smerter, for eksempel Neurontin. Regelverket knyttet til utgiftsdekning av legemidler mot smerter er strengt siden det ofte dreier seg om avhengighetsskapende stoffer og fordi legemidlene ikke alltid er godkjent. En del legemidler faller derfor utenfor regelverket for forhåndsgodkjent refusjon selv om de for enkelte pasienter kan ha god effekt mot smerter. Følgen er at tilbudet knyttet til utgiftsdekning av enkelte medikamenter mot smerte er mangelfull. Det er derfor grunn til å tro at legene i enkelte tilfeller har forskrevet legemidler mot smerter på blå resept utenom regelverket. Det kan altså være at legen har forskrevet Neurontin på blå resept etter sykdomspunktet epilepsi.

I behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2003 gav Stortinget sin tilslutning til at det iverksettes tiltak som kan gi legene bedre kunnskap om refusjonsvilkår samt at det ble utviklet tilsynsmetodikk på dette området. Rikstrygdeverket startet tidlig i 2004 med tilsyn der et begrenset antall leger på nasjonalt nivå ble kontrollert på basis av stikkprøver. Jeg antar at disse kontrollene og legens nye kunnskap om refusjonsvilkårene, har bidratt til en større grad av etterlevelse av regelverket. Dette kan innebære at enkelte pasienter som tidligere fikk generell refusjon for Neurontin ikke lenger får dette. Jeg ser imidlertid problemet med at legens etterlevelse av regelverket kan oppleves som en innskjerping av rettighetene hos pasientene med den følgen at legemidlene blir dyrere for den enkelte pasient.

Det framkommer i spørsmålet at hodeplagene til pasienten kan skyldes migrene. Rikstrygdeverket har informert departementet om at pasientene kan få refusjon for Neurontin etter forutgående søknad etter blåreseptforskriften § 10a (individuell refusjon) for migrene. Kravene er at legemidlene som er forhåndsgodkjente for refusjon etter blåreseptforskriften § 9 til bruk mot migrene, ikke har tilstrekkelig effekt eller har medført bivirkninger som gjør det umulig å fortsette behandlingen. Dokumentasjon fra legen for slike forhold må da legges ved søknaden.

Det kan også på generelt grunnlag søkes om dekning av deler av utgiftene til Neurontin med hjemmel i folketrygdloven § 5-22 (bidragsordningen). Under denne ordningen dekker folketrygden 90 pst. av ut-

giftene til legemidlet over et utgiftstak som i 2004 er på 1 500 kr. Hovedregelen for dekning etter bidragsordningen er at legemidlet skal være reseptpliktig og være godkjent i Norge.

På bakgrunn av flere henvendelser om refusjon for legemidler mot smerter, fikk Statens legemiddelverk i 2003 et oppdrag å utrede og eventuelt foreslå tiltak for et bedre refusjons- eller bidragssystemet for smertepasienter. Resultatene av denne utredningen

og en helhetlig vurdering av problemstillingen vil omtales i legemiddelmeldingen som legges fram for Stortinget tidlig i 2005. Departementet har imidlertid hatt behov for å gjennomføre foreløpige forbedringer i refusjonsordningene for smertepasienter. I statsbudsjettet for 2005 er det for eksempel foreslått å gi vanlig bidrag over folketrygden for 90 pst. av utgiftene til apotektilvirket metadontabletter og morfinmikstur for bl.a. kroniske sterke smerter.

SPØRSMÅL NR. 194

Innlevert 12. november 2004 av stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen

Besvart 22. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Ifølge Nationen fører utkastet til EUs tjenstedirektiv til fri flyt av helsetjenester. Utenlandske leger som etablerer seg skal da være underlagt hjemlandets regler, noe som blant annet vil si at en må forholde seg til pasientrettigheter i legens hjemland.

Gitt at dette er riktig; hva vil helse- og omsorgsministeren foreta seg for å sørge for at alle pasienter som går til lege i Norge er garantert rettigheter som faller inn under norsk lov- og regelverk?»

Svar:

Det foreligger allerede bestemmelser om fri bevegelse av tjenester i EF-traktaten og EØS-avtalen. Utkastet til tjenstedirektiv er ment å sikre etterlevelse av disse bestemmelser som Norge allerede er bundet av. Det understrekes at tjenstedirektivet slik det fremstår i dag kun er et ukast, og at direktivet skal gjennom en prosess der blant annet Norge kommer til å gi sine innspill før det bli vedtatt.

Det medfører ikke riktighet at utenlandsk helsepersonell som etablerer seg i Norge skal være underlagt hjemlandets regler. Disse må følge norsk lov, herunder norske forsvarlighetsnormer, norske retningslinjer og det som følger av norsk praksis. Og når utenlandsk helsepersonell ansettes i norske virksomheter, kan arbeidsgiver stille de samme krav til dem som til norsk helsepersonell (herunder språkkrav), ettersom norske arbeidstakere ikke reguleres av direktivet.

Slik utkastet til tjenstedirektiv fremstår i dag, er det imidlertid slik at når utenlandsk helsepersonell kommer til Norge for midlertidig å yte tjenester her, uten verken å være etablert eller ansatt, vil hjemlan-

dets (opprinnelseslandets) regler gjelde for tjenesteytingen. Dette vil si at det er opprinnelseslandets tjensteregler som vil gjelde, og det er opprinnelseslandet som har ansvar for å føre tilsyn med helsepersonellet. Det er imidlertid fastsatt regler om samarbeid om tilsynet i direktivet, slik at Norge plikter å utføre tilsynsoppgaver for opprinnelseslandet.

Det følger av rettspraksis at vurderingen av om hvorvidt tjenesteyteren skal anses som etablert eller ikke, beror på tjensteytelsens varighet og hyppighet. En tjensteyter vil bli ansett som etablert i et land dersom han eller hun driver en virksomhet som krever infrastruktur. Jeg er usikker på om det å yte helsetjenester uten å være etablert vil bli særlig praktisk. Det vil også være opp til den enkelte pasient om han eller hun ønsker å oppsøke utenlandsk helsepersonell i Norge. Sannsynligvis vil vel språkbarrieren medføre at norske pasienter i liten grad vil ønske å oppsøke utenlandsk helsepersonell.

Norsk autorisasjonskontor vil ha anledning til å sjekke kvalifikasjoner og egnethet også hos helsepersonell som ikke er etablert her, for eksempel for å se om vedkommende har forbrutt seg mot regler i hjemlandet. Norske tilsynsmyndigheter kan dessuten gripe inn ved grovt uaktsomme forhold.

Regjeringen tar imidlertid problemstillingen på alvor, og vil overfor EU gi uttrykk for bekymring for konsekvensene av opprinnelseslandsprinsippet på helsetjenestens område. Fra norsk side mener vi at opprinnelseslandsprinsippet ikke bør gjelde pasientrettigheter.

Norske totalforbud begrunnet i hensyn til offentlig orden, sikkerhet eller folkehelse vil etter direktivet måtte etterleves også av utenlandsk helsepersonell som ikke er etablert i landet. Det vil for eksempel

innebære at en nederlandsk lege ikke vil kunne utføre aktiv dødshjelp i Norge. Regjeringen mener at en ikke-etablert tjenesteyter ikke bare må rette seg etter norske totalforbud, men også etter generelle restriksjoner på tjenesteytingen. Vi foreslår derfor en endring i direktivet slik at også et generelt forbud kan tilsi et unntak fra opprinnelseslandsprinsippet. Kommi-

sjonen har for øvrig allerede signalisert at ordlyden i denne artikkelen bør endres i en slik retning.

Avslutningsvis understrekes det at direktivet ikke er vedtatt ennå, og at det er flere land som har stilt spørsmål ved anvendelsesområdet for direktivets bestemmelser i forhold til helsetjenester.

SPØRSMÅL NR. 195

Innlevert 12. november 2004 av stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen

Besvart 22. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Med utgangspunkt i St.meld. nr. 5 (2003-2004) vedtok Stortinget fordeling av basisbevilgning til de regionale helseforetakene. Den nye fordelingen skulle innføres over 5 år. Arbeiderpartiet har i sitt alternative budsjett foreslått 1,5 mrd. kr mer til helseforetakene enn det Regjeringen har foreslått.

Hva blir den faktiske tildelingen til det enkelte regionale helseforetak om en legger til grunn at den nye fordelingen innføres i 2005 og 2006, med halvparten av virkningen for hvert av disse 2 årene?»

BEGRUNNELSE:

I Stortingets vedtak lå til grunn en ny inntektsfordeling mellom regionene. Den nye fordelingen skulle innføres over 5 år, første gang i 2005. Det er grunner som taler for at inntekstfordelingens bør gjennomføres raskere enn det Stortinget tidligere har besluttet. Jeg presiserer at spørsmålet gjelder fordeling for hele

basisbevilgningen (Regjeringens forslag og 1,5 mrd. kr ekstra. Ber også om fordeling dersom man kun fordeler de ekstra 1,5 mrd. kr raskere).

Svar:

Det er i svaret også tatt med alternativer med 3 års overgangsperiode, jf. telefonsamtale med Arvid Libakk.

Nedenstående tabell viser i første linje Regjeringens forslag til fordeling av basisbevilgning i St.prp. nr. 1 (2004-2005).

De to neste linjene viser fordelingen av basisbevilgningen påplussert med 1,5 mrd. kr og hvor overgangsperioden er satt til 2, henholdsvis 3 år. Deretter er vist fordelingen av samme beløp, hvor bare økningen på 1,5 mrd. kr har en overgangsperiode på 2 år, henholdsvis 3 år, men hvor øvrig basisbevilgning har en overgangsperiode på 5 år.

Jeg håper dette gir tilstrekkelig svar på dine spørsmål.

1000 kroner

	Helse Øst	Helse Sør	Helse Vest	Helse Midt-N	Helse Nord	Sum landet
Fordeling basisbevilgning i St. prp. nr. 1 (2004-2005)	15 853 516	8 922 960	7 883 761	5 800 265	5 227 108	43 687 609
Fordeling basisbevilgning med øking 1,5 mrd. kroner og overgangsordning på 2 år	16 377 395	9 168 108	8 222 244	6 030 433	5 389 429	45 187 609
Fordeling basisbevilgning med øking 1,5 mrd. kroner og overgangsordning på 3 år	16 391 452	9 202 252	8 183 081	6 012 036	5 398 788	45 187 609
Fordeling basisbevilgning som foreslått i St. prp. nr. 1 (2004-2005) og øking 1,5 mrd. kroner med overgangsordning på 2 år	16 394 064	9 226 794	8 160 156	6 003 643	5 402 953	45 187 609
Fordeling basisbevilgning som foreslått i St. prp. nr. 1 (2004-2005) og øking 1,5 mrd. kroner med overgangsordning på 3 år	16 395 531	9 228 116	8 157 724	6 001 950	5 404 288	45 187 609

SPØRSMÅL NR. 196**Innlevert 12. november 2004 av stortingsrepresentant Eirin Faldet****Besvart 23. november 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Vil kulturministeren ved hjelp av tippemidlene kunne gi støtte til idrettslag og kommuner som får pålegg fra NFF å utbedre sine arenaer på grunn av opprykk?»

BEGRUNNELSE:

NFF stiller strenge krav til hjemmearenaene til fotballag som spiller eller rykker opp i 1. divisjon eller Tippeligaen. Dersom disse kravene ikke oppfylles, vil klubbene ikke få lisens til å spille fotball i disse divisjonene.

Eierne av hjemmebanen som kan være idrettslag, kommuner ev. andre, blir satt under et voldsomt økonomisk press for å innfri lisenskravene. Hvis eierne ikke opprunder sine anlegg får de "skylden" for at det lokale fotballaget ikke får spille i 1. divisjon eller Tippeligaen. Ikke alle lagene i fotballens toppnivå har "rike onkler" som kan bygge stadionanlegg i millionklassen, et rikt næringsliv eller muligheter for en stor publikumstilstrømming. Det skulle være kjent for kulturministeren at kommuneøkonomien ikke har rom for ev. opprusting av slike anlegg.

Toppfotball er viktig både som identitetsbygger og markedsføring for en kommune ved siden av de idrettslige prestasjonene, og et ev. avslag fra en kommune om bygging av et nytt anlegg i denne forbindelsen vil få svært negative konsekvenser utover det sportslige.

Svar:

Tildeling av spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er hjemlet i lov om pengespill m.v. av 28. august 1992 nr. 103.

Med hjemmel i kgl.res. av 11. desember 1992 om fordeling av overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål, har departementet bemyndiget kommunene til å foreta forhåndsgodkjenning av planer for ordinære anlegg.

Det kan søkes tilskudd fra spillemidlene til å oppgradere/utbedre idrettanlegg, men da kun til idrettsfunksjonelle elementer som natur-/kunstgressdekke, garderobes/klubbhus og lys. En fotballbane må normalt være minst 10 år gammel før det kan søkes tilskudd til rehabilitering.

SPØRSMÅL NR. 197**Innlevert 12. november 2004 av stortingsrepresentant Inger S. Enger****Besvart 23. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Direktoratet for naturforvaltning vedtok 2. november 2004 å fjerne bestemmelsen om lokale tilsynsutvalg for Jotunheimen nasjonalpark fra verneforskriften. Dette blei gjort uten at forslaget har vært varslet eller sendt på høring, og til stor lokal misnøye. Vedtaket går dessuten på tvers av den politiske målsettinga om mer lokal forvaltning i verneområdene.

Vil statsråden sørge for at vedtaket blir oppheva, og at dette spørsmålet kommer inn i den pågående prosessen med revisjon av verneforskrift og forvaltningsplan?»

BEGRUNNELSE:

Både Regjeringen og Stortinget har i den seinere tida vært opptatt av at verneområdene skal ha et sterkere innslag av lokal forvaltning. Undertegnede mener derfor at de lokale tilsynsutvalgene for Jotunheimen nasjonalpark er eksempler på forvaltningsordninger som bør styrkes, og ikke svekkes. Vedtaket fra Direktoratet for naturforvaltning (DN) kommer derfor i et merkelig lys.

Av DNs brev til fylkesmannen i Oppland datert 2. november 2004 går det fram at spørsmålet om grensejustering ved Veslegjuvbreen i Lom kommune har vært på høring til berørte instanser. Spørsmålet om å ta ut omtalen av tilsynsutvalgene og deres funk-

sjon fra forskriften har derimot ikke vært varsla eller sendt på høring. Vedtaket er en stor overraskelse for både tilsynsutvalgene sjøl, de berørte fylkesmannsembetene og for andre.

Fra lokalt hold blir det uttalt at vedtaket i DN om å fjerne tilsynsutvalgene i kommunene fra verneforskriften (og å legge det til forvaltningsplanen) ikke kan aksepteres.

Et samarbeid som er bygd opp over flere år blir svekka uten forvarsel og prosess. Dette er svært uheldig. Det at DN gjør en endring av verneforskriften samtidig som det pågår et revisjonsarbeid, er i seg sjøl uheldig. Det blir uttrykt bekymring for at det å fjerne tilsynsutvalgene fra verneforskriften på denne måten, kan skape store problemer for samarbeidet om den videre revisjonsprosessen.

Utvalgene var et kompromiss ved opprettinga av Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde. De var ett av de mest krevende temaene under utarbeiding og godkjenning av forvaltningsplanen i 1992-98. Tiltak i retning av å fjerne utvalgene blir derfor tatt svært ille opp.

SPØRSMÅL NR. 198

Innlevert 12. november 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 19. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Hvordan ser statsråden på Statens vegvesens framferd i forbindelse med utleggingen av moringer i Hellevikdjupet uten de nødvendige tillatelser og den kritikkverdige behandling som fiskerne, som får sine inntektsmuligheter redusert, er utsatt for fra Statens vegvesens side i denne utbyggingssaken?»

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen har nå begynt vegarbeidet i forbindelse med den undersjøiske tunnelen under Bjørvika. Statens vegvesen begynte i den forbindelse å legge ut moringer i Hellevikdjupet som er et attraktivt trålfelt, uten at nødvendige tillatelser var gitt av Kystverket. Statens vegvesen har lenge vært kjent med at man måtte søke om særskilt tillatelser for å legge ut moringer i forbindelse med dumping av masse fra vegbyggingen i Bjørvika, uten at det ble tatt nødvendige grep. Dette fremstår derfor som respektløst overfor det regelverket som staten selv har fastsatt og de menneskene som berøres direkte av

Svar:

Fylkesmennene i Oppland og Sogn og Fjordane har ved brev av 27. august 2004 startet opp arbeidet med en revisjon av hele verneforskriften og forvaltningsplanen for Jotunheimen nasjonalpark.

I forbindelse med en grensejustering av nasjonalparken i brev av 2. november 2004, foretok Direktoratet for naturforvaltning en revisjon av verneforskriften. Samtidig ble det foretatt en endring i forskriftens delkapittel om forvaltning - med den følge at hjemmelen for å opprette tilsynsutvalg for nasjonalparken ble fjernet. Dette er imidlertid et spørsmål som er forutsatt vurdert i forbindelse med fylkesmenenes gjennomgang og revisjon av verneforskriften og forvaltningsplanen for nasjonalparken.

På denne bakgrunn har Direktoratet for naturforvaltning i brev av 16. november 2004 fattet et nytt vedtak i forhold til den omtalte forskriftsendringen der hjemmelen for tilsynsutvalget er gjeninnført med øyeblikkelig virkning.

denne utleggingen, siden disse ikke blir gitt mulighet til å komme med innsigelser før moringene allerede er lagt ut.

Indre Oslofjord Fiskarlag og Oslofjorden Fiskarlag har uttalt seg om dumping og utleggingen av moringer, og vært skeptiske til blant annet framgangsmåten som Statens vegvesen har valgt. Til tross for at fiskeriorganisasjonene, som uttaler seg på vegne av alle berørte yrkesfiskere, har uttalt seg henvender Statens vegvesen seg direkte til to av de mange berørte fiskere. I tillegg har Statens vegvesen presentert disse to fiskerne for "avtaler" om at disse skal avstå fra å fiske i Hellevikdjupet, uten at det er tilkjennegitt noen form for kompensasjon til at disse fiskerne mister sine fangstmuligheter.

Svar:

Det er svært forurenset sjøbunn i Indre Oslofjord, noe som representerer en utfordring for Statens vegvesen i forbindelse med bygging av E18 Bjørvika-prosjektet. Statens vegvesen har ennå ikke startet an-

leggsarbeidene for tunnelprosjektet, men gjennomfører et pilotprosjekt for å vurdere muligheten av å bruke rene leirmasser til å dekke over forurenset sjøbunn i Indre Oslofjord. I prosjektet inngår det også å finne frem til egnet blanding av leire og saltvann, samt å legge massene kontrollert utover og oppå eksisterende sjøbunn. Leirmassene som er lagt ut i forbindelse med pilotprosjektet, er fra scenegropen for operaen. Leirmassene er av samme type som masse som skal graves for senketunneltraseen.

Statens vegvesen har tillatelse fra fylkesmannen i Oslo og Akershus (i av brev 29. juni 2004 og nytt brev av 16. september 2004) og fra Kystverket (i brev av 12. juli 2004). Prosjektledelsen ble imidlertid i en senere fase gjort oppmerksom på at muntlige avklaringer med Oslo Havn KF (kommunalt foretak) ikke var tilstrekkelig for et av vilkårene Kystverket hadde satt. Søknad om midlertidig utsettelse av blåskjellrigger og midlertidig utleggelse av moringer ble derfor godkjent av Kystverket 8. november 2004. Moringene benyttes til å forankre mudrings-/utleggingsfartøyet slik at dette ligger i riktig posisjon for utleggelse av leirmassene.

Før de to etatene gav sine tillatelser til forsøket

ble det innhentet uttalelse fra mange organisasjoner, blant annet fra Indre Oslofjord Fiskarlag. Fiskarlaget stilte seg negativ til forsøket. Tillatelse ble imidlertid som nevnt gitt, og vedtaket ble ikke påklaget. På denne bakgrunn oppfatter Statens vegvesen forsøket som godkjent.

Tillatelsen til utfylling og utleggelse av moringer gjelder i tidsrommet 8. november til 31. desember 2004.

Statens vegvesen har tatt kontakt med Indre Oslofjord Fiskarlag, og med berørte fiskere for å fastsette et riktig tidspunkt for utførelse av forsøket innenfor den tidsperiode som tillatelsen gjelder for. Det har dessverre ikke vært mulig å oppnå en skriftlig aksept for dette. Vegdirektoratet vil kontakte prosjektledelsen for Bjørvikaprojektet for å avklare om det foreligger grunnlag for kompensasjon til berørte fiskere for eventuelt tap av fangstmuligheter.

Arbeidet med pilotprosjektet startet med å legge ut moringer 8. november og tildekkingen ble avsluttet 16. november d.å. I henhold til tillatelsen for fylkeskommunen er Statens vegvesen pålagt å ta prøver av tildekkingslaget etter 4 uker. Moringene blir deretter fjernet innenfor gitt tidsfrist.

SPØRSMÅL NR. 199

Innlevert 15. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 22. november 2004 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«På hvilken måte har Regjeringen fulgt opp Stortingets vedtak når det gjelder kystvakthelikopter, og når det gjelder ansettelse av vedlikeholdspersonale og tjenestested til disse sett i lys av utredningen som statsråden har varslet i vurderingen for innføring av nye enhetshelikopter?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 42 (2003-2004) om den videre moderniseringen av Forsvaret i perioden 2005-2008, så vedtok Stortinget:

"Stortinget ber Regjeringen lokalisere de nye enhetshelikoptrene i nord, når disse ikke er på fartøy eller under vedlikehold av leverandør, til Bardufoss. Regjeringen bes fremme konkrete forslag innen innføring av de nye enhetshelikoptrene skjer."

For å ivareta statens samlede oppgaver i nordområdet er Kystvakten og kystvakthelikoptrene den mest sentrale ressurs. Utkastkommissjonen, som fiskeriministeren nedsatte i forbindelse med arbeidet for å bekjempe dumping av fisk, fremla den 28. april i år en rapport som avdekket at Kystvaktens helikopterbærende fartøyer har en ubenyttet kapasitet på 335 patruljedøgn. Normal utnyttelse burde være ca. 295 døgn pr. år på hvert av fartøyene, til sammen nærmere 1 200 døgn. Samtidig vet vi at Luftforsvaret planlegger for å levere 550 seilingsdøgn med kystvakthelikoptre. Det vil si at fartøyenes evne og kapasitet for å hevde våre suverene rettigheter i vårt havområde reduseres til under halvparten av fartøyskapasiteten.

På toppen av dette kommer det nå en utsettelse på opp til ett og et halvt år for innføringen av de nye kystvakthelikoptrene NH90. De første helikoptrene planlegges nå å komme først ved utgangen av 2006, og kanskje ikke før sent i 2007. I dag opererer vi med

6 Lynx kystvakthelikoptre som var planlagt utfaset fra høsten 2005 i takt med innfasingen av de nye helikoptrene. Det er nå blitt kjent at 2 av disse 5 helikoptrene vil utgå fra operativ tjeneste fra årsskiftet på grunn av at de passerer maksimal tillatt flytid. Nå planlegges det for å gi de en mindre levetidsoppgradering, men den vil på langt nær dekke behovet som nå er oppstått ved at de nye helikoptrene lar vente på seg.

Det er også kjent at Luftforsvaret vil ha behov for ca. 40 helikopterpiloter når de nye kystvakthelikoptrene kommer, og Luftforsvarets kompetanse på maritime helikoptre ligger på Bardufoss. Utdanning av nye piloter vil gå på bekostning av operativ flytid/fartøysdøgn på kystvaktfartøyene, og vil redusere vår evne til kontroll med nordområdene ytterligere.

Det er også kjent at innkjøp av nye redningshelikoptre fremdeles lar vente på seg. ESA har fremdeles ikke gitt svar på om innkjøpet skal vurderes i forhold til retningslinjer for offentlig innkjøp, eller om innkjøpet kan anses som innkjøp i henhold til bestemmelser for innkjøp til det norske Forsvaret. At departementet nå også er stevnet for brudd på konkurransebestemmelsene, og at produsenten av NH90 nå vurderer å lage en versjon av helikoptret som tilfredsstiller krav om større kabin, gjør heller ikke at saken om innkjøp av nye redningshelikoptre ser ut til å løse seg med det første.

Poenget med å trekke frem prosessene rundt innkjøp av nye redningshelikoptre i denne sammenheng er at grunnlaget for opprettelsen av en maritim helikopterbase på Sola var at kystvakthelikoptre, redningshelikoptre og fregatthelikoptre skulle være av enhetshelikoptret NH90. Kystvakthelikoptrene er bestemt stasjonert på Bardufoss i fremtiden, redningshelikoptrene vet vi fremdeles ikke når de kommer og hvilken type de blir.

Iverksettelsesbrevet fra forsvarsministeren slår fast at det skal gjennomføres en vurdering av den maritime helikopterkapasiteten, og dersom lokaliseringen av kystvakthelikoptrene til Bardufoss får investeringsmessige konsekvenser for Sola skal basen på Sola vurderes på nytt. Ingen ting tyder på at det er grunnlag for investeringer på Sola så lenge kystvakthelikoptrene skal innføres og lokaliseres på Bardufoss, og nye redningshelikoptre ikke er avklart.

Vi kjenner til at det likevel er bedt om 12 mill. kr til investeringer på Sola i form oppstart for bygging av hangar. Vi kjenner også til at det er ansatt syv personer på Sola for innfasing av kystvakthelikoptrene, og det er lyst ut 10 nye teknikerstillinger med samme adresse og samme formål. Dette på tross av at statsråden har sagt at hun skal komme tilbake med en plan til Stortinget før innfasingen iverksettes. Ansettelsen på Sola går på bekostning av teknikersituasjonen

på Bardufoss, og på Bardufoss er det klart at de kan ta i mot de nye helikoptrene uten ytterligere investeringer og med mindre enn 10 stillinger dedikert enhetshelikoptrene i tillegg til dagens bemanning.

Svar:

Ved behandlingen av Innst. S. nr. 342 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 45 (2000-2001), besluttet Stortinget bl.a. at Sola skulle benyttes som base for maritime helikoptre for 330-skvadron (redningstjenesten), 334-skvadron (fregatt) og 337-skvadron (kystvakt) i forbindelse med innføringen av nye enhetshelikoptre (NH90) for fregatter og Kystvakten.

I forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004) til St.prp. nr. 42 (2003-2004) om den videre moderniseringen av Forsvaret, jf. anmodningsvedtak nr. 427 av 10. juni 2004, ba Stortinget Regjeringen om å fremme konkrete forslag om lokalisering til Bardufoss av de nye helikoptrene for Kystvakten i nord innen disse faser inn.

Jeg viser i den sammenheng til forsvarskomiteens merknad i Innst. S. nr. 234 (2003-2004):

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, erkjenner at en viktig motivasjon bak innføring av enhetshelikopter NH90 til Forsvaret, var kostnadsbesparelser ved felles vedlikehold, opplæring og trening for hele Forsvarets helikoptertjeneste, herunder 334-skvadronen (Fregatt), 337-skvadronen (Kystvakt) og 330-skvadronen (Redningstjenesten).

Flertallet understreker også behovet for kostnadsbesparelser ved felles vedlikehold/trening/opplæring med andre stater som også har NH90, herunder Tyskland, Nederland, Sverige og Finland (Nordsjøstrategien).

Flertallet er kjent med at de nye enhetshelikoptrene NH90 skal vedlikeholdes av leverandøren de fem første årene. Leverandøren avgjør hvem som får vedlikeholdskontrakt og hvor dette skjer. Komiteen er også kjent med at Forsvaret selv vil forestå daglig vedlikehold av NH90 om bord på Kystvaktens fartøy.

Flertallet påpeker at dagens helikopter til Kystvakten (Lynx) er stasjonert på Bardufoss. Bardufoss er en sentral plassering i forhold til Kystvaktens oppgaver i nord. Det er derfor viktig at helikoptre tilknyttet Kystvaktens tjeneste i nord kan bruke Bardufoss når de ikke er på fartøy eller er til vedlikehold/opplæring.

Flertallet mener det er viktig å ta ut synergieffekter for ledelsen av henholdsvis 330, 334, og 337-skvadronene. Dette er vedtatt lagt til Sola. Samtidig er det viktig med kort avstand fra patruljeområde til base.

Flertallet ønsker derfor at de nye enhetshelikoptrene som skal operere på Kystvakten i nord stasjoneres på Bardufoss, når disse ikke er under opptrening, eller vedlikehold i regi av leverandør. Forsvarsdepartementet bes derfor påse at slik stasjonering kan skje på Bardufoss, og at et nødvendig ledelselement legges til Bardufoss for å sikre dette.

Flertallet forutsetter at dette kan skje innenfor gjeldende hangarkapasitet/bygningsfasiliteter på Bardufoss. Følgende forslag fremmes:

"Stortinget ber Regjeringen lokalisere de nye enhetshelikoptrene for Kystvakten i nord, når disse ikke er på fartøy eller under vedlikehold av leverandør, til Bardufoss. Regjeringen bes fremme konkrete forslag innen innføring av de nye enhetshelikoptrene skjer."

For øvrig er de maritime helikoptrene, herunder helikoptrene for fregattene, av Stortinget besluttet lokalisert til Sola.

Forsvaret inngikk 30. august 2002 kontrakt med leverandøren av helikoptrene om deler av vedlikeholdet de første 5 driftsårene.

Når det gjelder vedlikeholdspersonell på Sola, er disse stillingene i stor grad knyttet til vedlikehold av fregatthelikoptrene.

Det har helt siden Stortingets vedtak av juni 2001

pågått prosjekteringsarbeid for ulike løsninger knyttet til Sola, herunder ulike løsninger for samarbeid med private aktører, for å utnytte synergieffekter med det sivile helikoptermiljøet i Sola-området. Dette for å kunne sikre fasiliteter for den delen av helikoptervirksomheten Stortinget har vedtatt lokalisert til Sola, innen de nye helikoptrene blir levert. Som anført i St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Forsvardepartementet er kostnadene for forarbeidet anslått til ca. 5 mill. kr.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med saken innen innføringen av helikoptrene, slik Stortinget har bedt om. Det anslås at innføring vil starte med mottak av første helikopter i 2006.

SPØRSMÅL NR. 200

Innlevert 15. november 2004 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 19. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Kan statsråden bidra til at investorgruppen med togprosjektet Oslo-Stockholm kan komme i gang snarest mulig og dermed sparer staten for ytterligere kostnader på denne strekningen?»

BEGRUNNELSE:

Linx er besluttet lagt ned fra 1. januar 2005. Mange av de 185 000 passasjerer som årlig benytter den miljøvennlige togforbindelsen Oslo-Stockholm har protestert mot nedleggelsen. Statsråden har i pressen sagt at hun har kommet til enighet med sin svenske kollega om å opprettholde forbindelsen på helgebasis. Dette kan knapt kalles et tilbud da de fleste passasjerene reiser i ukedagene.

Fremskrittspartiet er gjort kjent med at en gruppe norske investorer, sammen med grupper av Linx-personellet, ønsker å starte togtrafikk på strekningen med flere avganger daglig, alt på ordinære bedriftsøkonomiske vilkår. Dette uten kostnader for staten.

Investorgruppen har gjort økonomiske beregninger som viser at dette er en god butikk så lenge man ikke overinvesterer i dyrt materiell og holder kontroll med driftskostnadene. Vi er blitt informert om at investorgruppen skriftlig har bedt statsråden om bistand om å komme raskt i gang slik at man får med seg den betydelige sommertrafikken som turistene skaper.

Svar:

Samferdselsdepartementet mottok 2. november 2004 en henvendelse fra Scandinavian Railways AS (under stiftelse), med forslag om opprettelse av nytt togselskap med samme navn, bl.a. i samarbeid med lokførerne i Linx. Formålet er å drive togbasert passasjertrafikk mellom, primært, Oslo og Stockholm. I brevet, som følger vedlagt i kopi, ber initiativtakerne om hjelp fra Samferdselsdepartementet til å realisere UnionsExpressen (navnet på togtilbudet), dvs. bevirke tillatelse til å trafikkere den norske delen av linjen og politisk drahjelp til å oppnå tilsvarende på svensk side.

Samferdselsdepartementet har de siste dagene og ukene mottatt flere henvendelser, der andre togselskaper, private interesser og lokale myndigheter sonderer mulighetene for alternative togtilbud på strekningen Oslo-Stockholm.

Jeg er enig i at det er viktig å ha togtilbud på denne strekningen. Som opplyst i svar på spørsmål nr. 23 fra Stortinget i forbindelse med St.prp. nr. 1 (2004-2005) har jeg derfor tatt initiativ til en gjennomgang sammen med svenske myndigheter på hva som kan gjøres for at ev. andre operatører som ønsker å tilby kommersiell togdrift over landegrensen skal få mulighet til dette. Det vil være behov for å avklare og eventuelt endre regelverket både på norsk og svensk side knyttet til blant annet:

- Spørsmålet om avvikling av eneretter på strekningen, ev. delstrekninger, for eksisterende selskaper hhv. på norsk og svensk side.
- Spørsmålet om kabotasje (retten til at ev. utenlandsk operatør kan ta opp og sette av passasjerer innenlands) i konkurranse med eksisterende operatører, jf. at NSB og SJ fortsatt skal drive lokal-/regiontrafikk Oslo-Kongsvinger og Stockholm-Karlstad (i tillegg til helge-/sommertrafikk på hele strekningen).
- Rettferdig og åpen tildelingsprosess dersom andre selskaper skal få en form for enerett til å drive togtransport på strekningen.

Inntil disse spørsmålene er nærmere avklart i de respektive land og mellom de to lands myndigheter, kan ikke departementet gi konkrete signaler om andre selskapers mulighet til å drive kommersiell togtrafikk på den aktuelle strekningen. Som kjent har Linx bl.a. operativt drevet regiontrafikken Stockholm-Karlstad i samdrift med strekningen Oslo-Stockholm. Dette bidrar til at de kommersielle ram-

mebetingelsene for ev. nye operatører som bare skal drive utenlandstrafikken, må avklares nærmere med svenske myndigheter. Blant annet vil eneretten til å drive regiontrafikk Stockholm-Karlstad, fra januar 2005 i utgangspunktet være forebeholdt SJ AB.

For ordens skyld gjør jeg oppmerksom på at det også i dag i prinsippet er mulig for andre operatører enn NSB og SJ å drive grenseoverskridende togtrafikk, for eksempel mellom Oslo og Stockholm (uten mellomliggende stopp). En slik trafikk må i så fall foregå i et samarbeid mellom et norsk og et svensk selskap og i konkurranse med ev. øvrig trafikk på strekningen. Denne muligheten har så langt ikke vært utnyttet i praksis.

Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til saken overfor Stortinget på egnet måte når den er nærmere avklart.

Vedlegg til svar:

Brev fra Scandinavian Railways AS til Samferdselsdepartementet vedrørende jernbaneforbindelsen Oslo-Stockholm, datert 2. november 2004.

SPØRSMÅL NR. 201

Innlevert 15. november 2004 av stortingsrepresentant Karin Galaaen

Besvart 22. november 2004 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Næringsmiddelkontrollen i Trondheim har siden i 2000 i nært samarbeid med St. Olavs Hospital utført biologiske analyser av oppdrettede skjell for området nord for Sognefjorden. Dette tilbudet er et viktig støtteapparat i området der det meste av skjell dyrkingen foregår. Mattilsynet har nå bestemt at alle skjellanalyser skal tilføres Veterinærhøgskolen. Vedtaket er i strid med forutsetningen om at Mattilsynet skulle legge rutinelaboratorievirksomhet ut på anbud.

Vil statsråden se til at disse forutsetningene følges?»

Svar:

Jeg er, som representanten Karin Galaaen, oppatt av at Mattilsynet skal konkurranseutsette rutinemessige laboratorieanalyser i størst mulig grad. Dette både for å oppnå en mest mulig kostnadseffektiv drift og for å bidra til et velfungerende marked av laboratorietjenester på matområdet.

Analysen for marine biotoksiner i skjell gjøres for tiden ved hjelp av både biologiske metoder (testing på mus) og kjemiske metoder. Det er ifølge opplysninger fra Mattilsynet bare Norges veterinærhøgskole som kan analysere slike toksiner ved hjelp av begge disse metodene. St. Olavs Hospital benytter kun biologisk metode.

Nasjonalt og internasjonalt arbeides det med sikte på at kjemiske metoder skal erstatte biologiske metoder. Mattilsynet har derfor som mål at kjemiske undersøkelser i fremtiden skal være analysegrunnlaget for skjell som skal omsettes som mat. Dette dels av dyreetiske hensyn der det er et mål å redusere bruken av testmetoder som betinger bruk av levende dyr, og dels fordi kjemiske metoder er mer presise enn testing på mus.

Mattilsynet opplyser at de arbeider med sikte på å konkurranseutsette de kjemiske analysemetodene når de er tilstrekkelig utviklet og kvalitetssikret, forhåpentligvis fra 2006.

SPØRSMÅL NR. 202**Innlevert 15. november 2004 av stortingsrepresentant Lena Jensen****Besvart 18. november 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Barne- og familiedepartementet har for tiden utkast til ny barnehagelov på høring. Høringsnotatet vektlegger at læring i barnehagen skal fremme viktige verdier som åndsfrihet, toleranse og likeverd.

Kan statsråden gi en begrunnelse for at ikke livssynsminoritetenes organisasjoner er representert blant høringsinstansene, og på hvilken måte vil statsråden inkludere disse organisasjonene i høringsrunden?»

BEGRUNNELSE:

Samfunnet blir i økende grad pluralistisk, og det bør derfor være rom for at opplæringen i barnehagene baseres på et bredere verdigrunnlag enn de kristne grunnverdiene. De norske barna bør få mulighet til å bli kjent med andre religioners verdigrunnlag, og det er også viktig at barn som tilhører etniske minoriteter får lære om sin religion. Det norske samfunnet består av et livssynsmangfold, og dette bør gjenspeiles i

barnehagen. Opplæringen bør også i stor grad baseres på allmenngyldige verdier som er viktige for alle mennesker uavhengig av religiøst ståsted.

Svar:

Regjeringen legger opp til å videreføre dagens formålsbestemmelse i barnehageloven. Rammeplassen for barnehagen, som bygger på dagens formåls- og innholdsbestemmelser, legger vekt på at barn som tilhører andre religioner skal møtes med respekt og føle at det deres hjem står for blir verdsatt.

Høringsutkastet til ny barnehagelov er lagt ut på Barne- og familiedepartementets hjemmeside på ODIN. Alle som ønsker det kan sende oss høringsuttalelser, selv om de ikke står på høringslisten. Etter at forslaget ble sendt på høring har jeg sett at det er behov for å utvide høringslisten. Jeg har derfor sørget for at de største livssynsminoritetenes organisasjoner får tilsendt saken til høring.

SPØRSMÅL NR. 203**Innlevert 16. november 2004 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland****Besvart 23. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Departementet har i sin budsjettproposisjon prioritert samlokalisering av Høgskolen i Bergen. Statsbygg har kjøpt tomten og det er utarbeidd funksjons- og byggeprogram for prosjektet. På dette tidspunkt vert det gjennomført eit skisseprogram som høgskulen har forskotert. Det er no viktig at ikkje dette omfattande prosjektet stoppar opp.

Kan statsråden stadfesta at det planlagde prosjektet ikkje stoppar opp grunna manglande finansiering?»

GRUNNGJEVING:

Kyrkje-, utdannings- og forskingskomiteen sa i si budsjettinnstilling for 2004: "Komiteen viser til den positive fremdriften samlokaliseringen av Høgskule-

len i Bergen har hatt [...]" og vidare "komiteen meiner det er viktig at progresjonen i byggeprosjektet kan holde frem". Det er viktig at statsråden no klar-gjer at det blir slik som komiteen har gjeve uttrykk for.

Svar:

Nytt bygg for Høgskolen i Bergen er ett av byggeprosjektene som er prioritert av Utdannings- og forskningsdepartementet, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Utdannings- og forskningsdepartementet. Statsbygg har i 2004 arbeidet med skisseprosjekt som nå er ferdigstilt. Neste fase er gjennomføring av forprosjekt. Det er behov for prosjekteringsmidler til dette arbeidet i statsbudsjettet for 2005.

Bevilgning til prosjektering av bygg i universitets- og høyskolesektoren gis over Moderniserings-

departementets budsjettkap. 1580 og 2445 post 32. Det er ikke foreslått øremerking av midler til prosjektering av byggeprosjektet for Høgskolen i Bergen i 2005. Statsbygg disponerer post 32 til flere statlige

byggeprosjekter. Framdriften i prosjektene vil derfor være avhengig av omfang og prioritering av bevilgningen på dette kapittel.

SPØRSMÅL NR. 204

Innlevert 16. november 2004 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 19. november 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I Dagbladet tirsdag 16. november 2004 er det en artikkel om en person som er anmeldt for flere grove bedragerier i Vestfold. I samme artikkel hevdes det at flere saker ikke er blitt etterforsket. Mange av de som er rammet er vanlige folk med begrenset økonomi. Videre hevdes det at flere personer ikke er gitt anledning til å anmelde forholdet.

Hva er justisministerens syn på at politiet i Vestfold nekter å motta anmeldelser og det grunnlaget som er gitt for avslag?»

BEGRUNNELSE:

Vedkommende gjerningsmanns handlinger omtales av en politimann i Vestfold som "dette er noe av det mest kyniske jeg har opplevd". Likevel så nektes personer å anmelde samme mann. Etter mitt skjønn er det et brudd på enkeltmenneskets rett å ikke gis anledning til å inngi anmeldelse.

Imøteser statsrådets svar med interesse.

Svar:

Innledningsvis vil jeg påpeke at den såkalte hverdagskriminalitet som vinningsforbrytelser, brukstyverier og skadeverk berører mange mennesker. Politiet og påtalemyndighetens håndtering og oppfølging av denne type saker er derfor av stor betydning, både for de som blir rammet og den alminnelige trygghetsfølelsen i lokalsamfunnet.

Anmeldelse av straffbare handlinger skjer til politiet eller påtalemyndigheten. Nærmere bestemmelse om behandling av anmeldelse er gitt i bestemmel-

ser i straffeprosessloven og påtaleinstruksen. I utgangspunktet plikter politiet å ta imot alle anmeldelser, enten de er skriftlige eller muntlige. I sistnevnte tilfelle skal anmeldelsen også nedtegnes.

Det tilligger for øvrig politi og påtalemyndighet å ta stilling til om det er begått noe straffbart.

Som justisminister kan jeg ikke gripe inn i behandlingen av konkrete straffesaker, idet dette er påtalemyndighetens ansvarsområde under riksadvokatens ledelse.

Jeg kan likevel opplyse at jeg på bakgrunn av spørsmålet har vært i kontakt med riksadvokaten og Politidirektoratet.

Riksadvokaten har innhentet en redegjørelse fra Vestfold politidistrikt som opplyser at det ikke er kjent at personer som har ønsket å anmelde omtalte bedragerier til politiet har blitt avvist. Riksadvokaten har videre uttalt at det derfor for han ikke er mulig å ta stilling til om noen er avvist, og dermed om påstanden i avisartikkelen er korrekt. For øvrig har riksadvokaten uttalt at det ser ut til at avisartikkelen inneholder enkelte feil og misforståelser.

Riksadvokaten vil anmode politimesteren i Vestfold om å vurdere å opplyse offentlig at dersom noen skulle ha opplevd straffbare forhold som omhandlet i avisartikkelen, bør de henvende seg til politiet for å anmelde saken.

Jeg håper at ovenstående er oppklarende i forhold til det spørsmålet som er stilt.

I den forbindelse kan det også vises til at de som eventuelt skal ha opplevd straffbare forhold som omhandlet i avisartikkelen, fortsatt vil kunne ha mulighet for å anmelde dette til politiet om de ønsker det.

SPØRSMÅL NR. 205**Innlevert 16. november 2004 av stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik****Besvart 25. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Kulturminneloven bestemmer at utgifter til særskilt gransking av fredede kulturminner som hovedregel bæres av tiltakshaver. Kun når "særlige grunner" foreligger kan departementet fastsette at utgiftene helt eller delvis dekkes av staten. Mange mindre grunneiere og tiltakshavere er sårbare for vernemyndighetenes skjønnsutøvelse.

Hvilke kriterier mener statsråden skal legges til grunn ved fastsettelse av skjønnet, og vil funn av nasjonalt viktig interesse komme inn under bestemmelsen om "særlige grunner"?)»

BEGRUNNELSE:

I Frosta kommune i Nord-Trøndelag er vernemyndighetenes skjønnsutøvelse nå aktualisert gjennom avdekkingen av en gammel trekonstruksjon i forbindelse med byggearbeider. Funnet er datert til vikingtid eller tidlig middelalder, og er muligens relatert til Frostating. Riksantikvaren har bestemt at funnet skal graves ut og fjernes fra stedet. Dette vil bety en kostnad for grunneieren på ca. 40 000 kr, de resterende omkostninger bæres av fylkeskommunen og staten.

Svar:

Flere store utbyggingstiltak betinger særskilt gransking, herunder utgraving av automatisk fredete kulturminner. Slike prosjekter dreier seg ofte om betydelige investeringer i eiendomsutvikling. En frigi-

ving av arkeologiske kulturminner er avgjørende for at området kan bygges ut. Undersøkelse og utgraving må derfor betraktes som investeringer i utbyggingsprosjektet.

Hovedregelen i kulturminneloven § 10 er derfor at utgifter til særskilt gransking av automatisk fredete kulturminner bæres av tiltakshaver. Ved mindre private tiltak skal staten dekke utgiftene, helt eller delvis, dersom de blir urimelig tyngende for tiltakshavere. Ved større prosjekter kan deler av kostnadene dekkes av staten dersom det foreligger særlige grunner. Størrelsen av statens andel blir basert på en konkret vurdering av det aktuelle tiltaket. Her er blant annet forholdet mellom de totale byggeinvesteringene og det arkeologiske arbeidet viktig.

Spørsmålet om kostnadsdekking av arkeologiske utgravninger vil for øvrig bli omhandlet i den kommende stortingsmeldingen om kulturminnepolitikken.

Jeg vil imidlertid allerede nå gi uttrykk for at jeg har forståelse for at enkeltpersoner kan oppleve det som belastende å måtte dekke utgifter til arkeologiske arbeider og viser i denne sammenheng til at Miljøverndepartementets tilskuddspost for å dekke utgifter til arkeologiske utgifter i forbindelse med mindre private tiltak ble styrket med 1,5 mill. kr i statsbudsjettet for 2005.

Den konkrete saken i Frosta kommune i Nord-Trøndelag som det vises til, er under behandling i Miljøverndepartementet. Jeg kan derfor ikke kommentere denne.

SPØRSMÅL NR. 206**Innlevert 16. november 2004 av stortingsrepresentant Aud Gaundal****Besvart 25. november 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«Finnmark er det eneste fylket i landet som ikke har et transportnett med fiberoptiske kabler. Det er nå lansert et prosjekt hvor fylkeskommunen tar initiativ til et eget transportselskap får bredbånd med fiberoptiske kabler til alle tettsteder i fylket. Prisen er anslått til 120 mill. kr over en treårsperiode.

Hva mener statsråden må gjøres for å få fiberløsning i Finnmark og hvilke andre selskap kan eventuelt tenkes å gjøre den jobben?)»

Svar:

Regjeringens bredbåndspolitikk er, med Stortingets tilslutning, basert på at det er markedsaktørene

som skal etablere infrastruktur. Myndighetenes rolle er å legge til rette for konkurranse i telemarkedet og å være en krevende etterspørter av bredbånd og bredbåndstjenester. I tillegg vurderer og iverksetter myndighetene særskilte etterspørselsstimulerende tiltak innrettet mot områder uten markedsbasert tilbud. Høykomordningene er viktige eksempler på slike tiltak. I forslaget til statsbudsjett for 2005 videreføres og styrkes Høykom med en bevilgning på vel 69 mill. kr. Det er lagt opp til at en betydelig andel av midlene i 2005 vil gå til delprogrammet Høykomdistrikt.

Det er en grunnleggende forutsetning at myndighetene skal føre en teknologinøytral politikk. Dette bygger på en erkjennelse av at det er markedsaktørene selv, og ikke myndighetene, som har best forutsetninger for å avgjøre hvilke teknologier som bør anvendes i hvilke situasjoner.

Problemstillingen som reises dreier seg om valg av teknologi i det så kalte transportnettet. Med transportnett menes 1) nettet som binder sammen kommuner og 2) nettet som binder sammen Finnmark fylke med omverdenen. Jo høyere dekning og tilknytning i aksessnettet jo høyere blir kravet til i kapasitet transportnettene. Det har fra enkelte hold vært hevdet at fremtidige tjenester som f.eks. telemedisin og fjernundervisning vil medføre at kapasiteten i dette nettet ikke vil være tilstrekkelig. Dette tilbakevises av Telenor som eier og operer det nåværende radiolinjennettet.

Det er en viktig del av bildet at Finnmark har et relativt godt utbygd aksessnett for bredbånd. Per august i år hadde anslagsvis 78 pst. av befolkningen et bredbåndstilbud, mens gjennomsnittet for hele landet var 81 pst. Aksessnettet er forbindelsen ut til den enkelte sluttbruker.

Finnmark fylke har store avstander og lav befolkningstetthet. Dette gjør at Telenor i transportnettet i Finnmark har valgt å benytte radiolinjer som den mest kostnadseffektive løsningen. Ifølge Telenor har selskapet i dag ca. 2,5 gigabits kapasitet i nettet i Finnmark, fordelt på to uavhengige strekninger. Denne kapasiteten kan anslagsvis firedobles uten skifte av basis teknologi (radiolinjeteknologi). Nettet bygges ut fortløpende i samsvar med forventet etterspørsel. Den infrastrukturen Telenor har i Finnmark i dag

vil ifølge selskapet kunne dekke forventet trafikkvekst i Finnmark frem til 2020. Telenor opplyser at selskapet følger internasjonale regler for standard oppetid for radiolinjennett i Finnmark (der nedetiden er satt til maksimalt 4,2 timer pr. år pr. 400 km nett). Det faktum at forbindelsen til Finnmark er radiolinjebasert er således ikke til hinder for at nettet har både tilstrekkelig kapasitet og standardbasert oppetid.

Telenors bredbåndstjenester for privatmarkedet (DSL) prises i Finnmark likt som ellers i landet. Å leie kapasitet i transportnettet faller imidlertid dyrere i Finnmark enn i mer tettbefolkede strøk med kortere avstander. Foreløpige beregninger fra Post- og teletilsynet viser at teletjenester i distriktene er fem ganger dyrere å levere enn i byer. Den teknologiske utviklingen går imidlertid raskt, og det er derfor grunn til å tro at denne kostnadmessige utfordringen i fremtiden vil bli mindre. Ny trådløs teknologi og nye aktører som gjør bruk av for eksempel tidligere NMT-frekvenser, vil raskt kunne gjøre bredbåndstjenester tilgjengelige i store deler av fylket til rimelige priser. Det er også en rekke planer om bygging av fiberlinjer i området, både mot Sverige, Finland, Troms og gjennom en fiberkabel fra Storbritannia via Skallelv og videre mot Asia i nordøstpassasjen.

Regjeringen ved Moderniseringsdepartementet, Samferdselsdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet har ved flere anledninger fått presentert funn og konklusjoner fra det fylkeskommunale prosjektet for fibertilknytning i Finnmark, men disse rettferdiggjør etter departementets vurdering ikke statlige investeringer i den størrelsesordenen som er snakk om. Blant annet har det fra departementets side blitt etterlyst kost/nytte betraktninger i prosjektet.

På bakgrunn av at det finnes et relativt godt markedsbasert bredbåndstilbud i Finnmark og at den teknologiske utviklingen og flere lokale og internasjonale utbyggingsinitiativ vil kunne bidra til å bedre dette ytterligere, anser jeg det for tiden ikke som aktuelt å gå inn med store statlige midler for å sikre etablering av et alternativt fiberbasert transportnett i Finnmark. Jeg vil imidlertid følge bredbåndsutviklingen i Finnmark nøye, og legger opp til en fortsatt dialog med de berørte om saken.

SPØRSMÅL NR. 207**Innlevert 16. november 2004 av stortingsrepresentant Inger S. Enger****Besvart 24. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Kasserte kjøretøy (KK)-forskriften gjelder fra 1. juli 2002 (erstattet av avfallsforskriften 1. juli 2004). Statens forurensningstilsyn (SFT) er både aktør med produsentansvar for kasserte kjøretøy registrert før 1. juli 2002 og har dessuten tilsynsmyndighet. De har også i henhold til avtale produsentansvar for kjøretøy registrert i perioden 1. juli 2002 til 1. januar 2007.

Hva vil miljøvernministeren gjøre for at SFT sørger for at KK-forskriften/avfallsforskriften etterlevs fullt ut?»

BEGRUNNELSE:

Som begrunnelse bør det nevnes at Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har tilsynsmyndighet for blant annet eksplosiver. DSB har bestemt at demonterte kollisjonsputer fra kjøretøy er eksplosiver. De skal derfor behandles som bestemt i forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff som gjelder fra 1. juli 2002.

Svar:

Statens forurensningstilsyn (SFT) har i dag en sentral rolle knyttet til håndteringen av kasserte kjøretøy. Behandlingen av kasserte kjøretøy er imidlertid gjennorn anbud satt ut til private aktører. SFT fører tilsyn med at disse overholder de fastsatte krav til behandling. Dagens ordning er videre i ferd med å fases ut, da importører og produsenter selv vil overta ansvaret for en forsvarlig håndtering av kasserte kjøretøy fra 2007, jf. avfallsforskriften kap. 4 om kasserte kjøretøy som ble fastsatt i 2002. SFT vil da føre tilsyn med bransjens oppfølging av dette regelverket.

Gjennom forskriften er det blant annet fastsatt nye krav til behandling av pyrotekniske komponenter, herunder mekanismer til bruk i kollisjonsputer. Slikt utstyr er å regne som eksplosiver og de skal derfor behandles i samsvar med gjeldende regelverk, forvaltet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Det har vært kontakt mellom myndighetene og aktørene i bilbransjen for å sette fokus på behandlingen av dette utstyret. I tillegg arbeides det med å tilby kurs i forskriftsmessig behandling av pyrotekniske komponenter.

SPØRSMÅL NR. 208**Innlevert 16. november 2004 av stortingsrepresentant Jan Simonsen****Besvart 24. november 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«SOS Rasisme har i flere år mottatt offentlig støtte fra en tilskuddsordning der formålet er "å støtte frivillig virksomhet som medvirker til å gi alle samme muligheter, rettigheter og plikter til å delta i samfunnet og benytte ressursene sine". I forbindelse med markeringen av Krystallnatten nektet SOS Rasisme flere eldre jøder å delta i markeringen fordi de bar jødiske symbol.

Vil statsråden vurdere å stanse videre økonomisk støtte til SOS Rasisme så lenge organisasjoner diskriminerer og forhåner jøder på denne måten?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med markeringen av Krystallnatten stod SOS Rasisme i spissen for et fakkeltog mot rasisme og nazisme. Flere jøder hadde samlet seg på en kafé i Oslo for å gå samlet til demonstrasjonstoget, der de ville markere minnedagen over Holocaust gjennom å delta i fakkeltog. De bar med seg det israelske flagget med David-stjernen, som for de fleste jøder er selve symbolet på "Aldri mer Holocaust".

Før de fikk forlatt kafeen dukket representanter for politiet opp med beskjed om at de var nektet å delta i toget, og at de dessuten ikke måtte nærme seg fakkeltog. Politiet var bedt av arrangørene i SOS Rasisme om å intervensere for å forhindre de eldre jø-

dene, undertegnede og to andre medlemmer av mitt parti, Demokratene, i å delta i fakketoget. Henstillingen ble fulgt opp, og de eldre jødene pakket sammen flaggene og gikk rolig hjemover. På hjemveien ble tre av de eldre jødene oppbrakt av politiet før de nådde trikkeholdeplassen, og fraktet med makt ut av Oslo sentrum. Politiet begrunnet pågripelsen av de eldre jødene med at de ellers ville være i fare for å bli banket opp, og viste til at politiloven gir politiet adgang til å gripe inn for å forhindre opptøyer.

Det er ingen tvil om at organisasjonen SOS Rasisme er ansvarlig for å ha bedt politiet stanse jødernes deltakelse i fakketoget.

I regelverket for støtteordningen til landsdekkende organisasjoner over kap. 521 post 73, heter det at støtten kan gis til organisasjoner som "bidrar til å sikre like muligheter og til å bekjempe etnisk diskriminering og rasisme". SOS Rasisme er en organisasjon som tvert imot selv driver etnisk diskriminering og rasisme når organisasjonen nekter jøder å delta i fakketoget med jødiske symboler, som eksempel det israelske flagget med David-stjernen.

På denne bakgrunnen mener undertegnede at det vil være galt å fortsette å støtte SOS Rasisme med offentlige midler etter denne ordningen.

Svar:

Dersom det hadde vært tilfelle at SOS Rasisme hadde nektet jøder adgang til markeringen av Krystallnatten på bakgrunn av deres etniske og religiøse tilhørighet, er det klart at jeg sterkt ville vurdert å stanse videre økonomisk støtte til organisasjonen. Saken er imidlertid mer nyansert enn det som kommer fram i stortingsrepresentant Jan Simonsens begrunnelse.

Ifølge SOS Rasisme er "Krystallnattmarkeringen" en internasjonal anerkjent dag for markering mot rasisme og nazisme, og den skal ikke benyttes som en arena for politiske markeringer eller stillingstaking for eller mot noen av sidene i konflikten mellom Israel og Palestina. For å unngå dette opplyser SOS Rasisme at det ble gjort vedtak i gruppen som står bak markeringen å ikke tillate verken det israelske eller det palestinske flagget, eller politiske paroler for eller mot staten Israel, i markeringen. Jødiske

symboler, som David-stjernen, var det derimot fullt ut tillatt å bære under markeringen, noe som også ble gjort under årets markering.

Ifølge SOS Rasisme ble politiet kontaktet av organisasjonen samme dag som markeringen skulle finnes sted, etter at organisasjonen hadde blitt kjent med at partiet Demokratene, som Jan Simonsen representerer på Stortinget, og Norsk Israelsenter, ville delta i markeringen med israelske flagg.

I brev fra Politidirektoratet til Justisdepartementet datert 15. november 2004 vises det til orientering fra politimesteren i Oslo politidistrikt. Politimesteren har opplyst at politiet sto overfor en komplisert situasjon som kunne medført fare for alvorlig ordensmessige forstyrrelser dersom Demokratene og Norsk Israelsenter fikk gjennomført sin markering. Politiet fikk kjennskap til Demokratene og Norsk Israelsenter sitt ønske om å markere Krystallnatten for sent til at det var mulig å finne alternative løsninger for å beskytte arrangementet. Politimesteren i Oslo har understreket at dersom Demokratenes arrangement var blitt meddelt politiet i god tid før gjennomføringen, ville politiet gjort sitt ytterste for å finne fram til en løsning som arrangørene kunne blitt tilfreds med.

Jeg har også fått å vite at styret i Det Mosaiske Trossamfund har ekskludert de to medlemmene av Norsk Israelsenter som samarbeidet med Demokratene og Forum mot islamisering som også var tilstede i den gitte situasjonen. Denne beslutningen er tatt på bakgrunn av at Norsk Israelsenter valgte å gå i samarbeid med aktører som Det Mosaiske Trossamfund tar sterkt avstand fra. Det Mosaiske Trossamfund kommenterer selv saken i et innlegg i Aftenposten Aften den 18. november 2004.

Videre har Norsk forening mot antisemittisme uttrykt gjennom en pressemelding at organisasjonen støtter denne eksklusjonen og at organisasjonen er tilfreds med at politiet grep inn slik at ikke Midtøsten-konflikten ble dratt inn i det som skal være en minnemarkeringen for Krystallnatten.

På denne bakgrunn vurderer jeg situasjonen slik at det ikke er tilfelle at SOS Rasisme bedriver diskriminering av jøder, slik stortingsrepresentant Jan Simonsen påstår. Jeg vil derfor heller ikke vurdere å stanse videre økonomisk støtte av organisasjonen.

SPØRSMÅL NR. 209**Innlevert 17. november 2004 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen****Besvart 24. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Vil statsråden i forbindelse med ny planlov vurdere om kommunenes tyngde i planarbeidet kan styrkes ved å inkludere en rett til å innføre bygge- og delingsforbud/nyregulere områder hvor det er utarbeidet reguleringsplan av Statens vegvesen?»

BEGRUNNELSE:

I vinter innførte Tønsberg kommune et midlertidig bygge- og delingsforbud som omfattet tre reguleringsplaner for bygging av tunnel gjennom Frodeåsen i Tønsberg i forbindelse med Veipakke Tønsberg. Det Faste Utvalg for Plansaker og Bystyret var bekymret for skadene veiutbyggingen kunne påføre de omkringliggende våtmarksområdene som er vernet under Ramsar-konvensjonen. Statens vegvesen påklaget vedtaket. Lovligheten ble vurdert av fylkesmannen i Buskerud som konkluderte med at bygge- og delingsforbudet ikke var lovlig. Bakgrunnen var særbestemmelsene i plan- og bygningsloven som gir Vegvesenet en egen status som gjør at en vedtatt reguleringsplan er å regne som byggetillatelse. Når det er gitt byggetillatelse, kan det ikke innføres bygge- og delingsforbud som følge av en ny praksis som er innført etter den såkalte Vassøy Canning-dommen i Høyesterett (Rt 2002-683 (148-2002)). Jeg skal ikke spørre statsråden om synspunkter på det som har med Veipakke Tønsberg og den konkrete saken å gjøre. For Tønsberg kommunes vedkommende oppleves det slik at Vegvesenet nå bygger en vei som kommunen som den dominerende oppdragsgiver ikke lenger vil ha. Fylkesmannens avgjørelse reiser en prinsipiell problemstilling med stor betydning for lokaldemokratiet. Jeg leser Planlovutvalgets forslag til ny lov (NOU 2003:14) dit hen at man har som intensjon å forenkle saksbehandlingen, styrke rettssikkerheten, men samtidig også styrke det lokale selvstyret og kommunenes evne til å stå for planlegging.

Vassøy Canning-dommen viser i stor grad til dokumenter fra Sivilombudsmannen (Somb 1989-57 (1989 148)). Det vesentlige her er hensynet til rettssikkerheten for privatpersoner eller andre selvstendige rettssubjekter som ikke skal kunne oppleve at en gitt byggetillatelse trekkes tilbake av kommunen.

Dette hensynet til privates rettssikkerhet må veies opp mot reduksjonen i kommunens virkemidler ved at nyregulering ikke er mulig når byggetillatelse er gitt. I tilfellet med Vegvesenet betyr det at nyregulering ikke er mulig når det først er vedtatt en reguleringsplan.

Det har stått strid om dette spørsmålet. Blant annet har Justisdepartementets lovavdeling vært av den oppfatning at et bygge- og delingsforbud burde kunne innføres til tross for gitt byggetillatelse. Jeg deler vurderingene omkring hensynet til rettssikkerheten som et argument mot bygge- og delingsforbud overfor eksterne rettssubjekter. Spørsmålet er likevel om en slik vurdering også er gangbar når det gjelder Statens vegvesen. Vegvesenet er en statlig etat med ansvaret for planlegging, bygging, drift og vedlikehold av riks- og fylkesvegnettet. Vegvesenet skal gjennomføre politiske vedtak, men bør ikke som etat ha noen egeninteresse i å bygge veier. Dermed skulle det ikke være et eget rettssikkerhetsbehov for Vegvesenet som gjør at de bør ha rett til å få gjennomføre byggeprosjekter hvor oppdragsgiver f.eks. ikke lenger vil ha veien, vil at veien skal bygges på en annen måte, eller hvor andre hensyn kommer inn som etter kommunens mening tilsier nyregulering.

I Planlovutvalgets innstilling i NOU 2003:14 legges det ikke opp til at praksisen som er blitt gjeldende etter Vassøy Canning-dommen mht. bygge- og delingsforbud videreføres og skal gjelde også mellom en kommune og Statens vegvesen. Miljødepartementet arbeider nå med sin melding til Stortinget når det gjelder forslag til ny planlov, og dette bør være et spørsmål som vurderes.

Svar:

Jeg vurderer nå hvordan lovforslagene fra Planlovutvalget i NOU 2003:14 om ny plandel i plan- og bygningsloven skal følges opp. I den sammenheng vil jeg også bl.a. på bakgrunn av de problemstillinger som er tatt opp i representanten Thorkildsens spørsmål, vurdere om det er behov for å gjøre endringer eller presiseringer i bestemmelsene om midlertidig bygge- og deleforbud.

SPØRSMÅL NR. 210**Innlevert 17. november 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 25. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Metadon har lenge inngått som ett av flere alternativer ved smertebehandling av kreftpasienter. På gitte vilkår er smertebehandling av kreftpasienter refusjonsberettiget, slik at den syke og dens pårørende skal slippe høye medikamentkostnader i en fase av sykdommen der smertelindring kan være den viktigste delen av behandlingen. Men fra fagpersonell opplyses det at metadon ikke lenger refunderes til kreftbehandling, angivelig fordi det brukes til LAR.

Vil statsråden gjeninnføre refusjon av metadon til kreftpasienter?»

Svar:

Departementet har fått tilbakemeldinger om at utgiftsdekningen knyttet til enkelte medikamenter mot smerter er mangelfull. Bakgrunnen er at pasienter med bl.a. kreftsmarter og andre kroniske sterke smerter ikke har fått dekket utgiftene til legemidler som i utgangspunktet ikke er ment til smertebehandling, men som har vist seg å ha smertelindrende effekt, for eksempel metadon. På denne bakgrunn har Statens legemiddelverk på oppdrag fra departementet foretatt en vurdering av bidrags- og refusjonssystemet for legemidler mot smerter og foreslått forbedringstiltak. Statens legemiddelverk anbefaler, under strenge kriterier, at det kan gis dekning av utgifter til

bl.a. opioider (morfinliknende stoffer), herunder metadon.

Folketrygdens regelverk knyttet til utgiftsdekning av legemidler mot smerter er strengt, siden det ofte dreier seg om avhengighetsskapende stoffer og fordi legemidlene ikke alltid er registrert for behandling mot smerter. En del legemidler faller derfor utenfor dette regelverket, selv om de for enkelte kan gi smertelindring. Som det fremkommer i spørsmålet, kan en del pasienter ha fått refundert metadon utenom regelverket. Innføringen av Rikstrygdeverkets elektroniske kontrollsystem for oppgjør av blå resepter mellom trygdeetaten og apotek i januar 2004 kan være grunnen til at dette ikke lenger er mulig.

Jeg er enig i at det er urimelig at kreftpasienter skal belastes med høye medikamentkostnader i en fase av sykdommen der smertelindring kan være den viktigste delen av behandlingen. Departementet har på denne bakgrunn og på bakgrunn av anbefalingen fra Statens legemiddelverk, foreslått i statsbudsjettet for 2005 at det gis full utgiftsdekning for bl.a. apotektilvirkete metadontabletter ved kreft/immunsvikt, jf. kap. 2790 post 70. På grunn av misbruksfaren knyttet til bruk av metadon, vil departementet be Rikstrygdeverket, i samarbeid med Statens legemiddelverk, utarbeide kriterier for bruk av og bidrag til metadon. Tiltaket vil, om ikke annet, vedtas av Stortinget, innføres fra 1. januar 2005.

SPØRSMÅL NR. 211**Innlevert 17. november 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 26. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Et flertall i Stortinget har i Innst. S. nr. 268 (2003-2004) om St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring understreket at Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) opprettholder rolle, ansvarsområde, organisatorisk tilknytning og plassering. Likevel har Utdannings- og forskningsdepartementet i budsjettforslaget for 2005 foreslått endring i FUGs plassering og organisatoriske tilknytning.

Hvorfor har statsråden satt til side flertallets merknad om FUG?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål nr. 155. Svaret viser til komiteens merknader om demokratisk og representativ forankring. Denne problemstillingen er knyttet til utvelgelsen av representanter til utvalget (overgang til en ordning med representanter

valgt av foreldre i stedet for representanter oppnevnt av departementet). Komiteens flertall har i tillegg til dette en egen merknad som spesifikt omtaler rolle, ansvarsområde, organisatorisk tilknytning og plassering. Det er denne merknaden fra et flertall som Utdannings- og forskningsdepartementet åpenbart ikke har fulgt i sitt forslag til budsjett. Jeg ber derfor statsråden om et svar som forholder seg til spørsmålets innhold.

Svar:

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) er bevilgningen til FUG lagt inn i kap. 220, samme kapittel som Utdanningsdirektoratets driftsbudsjett. Dette er en budsjett-

teknisk endring som flytter FUG fra tidligere kap. 204 under programkategori 7.10 til det nyopprettede kap. 220 under programkategori 7.20. På denne måten er alle kapitler som vedrører grunnopplæringen samlet under samme kategori i budsjettet.

Denne budsjettekniske endringen betyr ikke at FUG er underlagt Utdanningsdirektoratet. Departementet fortsetter tidligere praksis med å ha direkte etatsstyringsansvar for FUG, og med å tildele midler til FUG.

Ut fra dette kan jeg ikke se at stortingskomiteens flertallsmerknad om FUGs rolle, ansvarsområde m.m. i Innst. S. nr. 268 (2003-2004) er satt til side.

SPØRSMÅL NR. 212

Innlevert 17. november 2004 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 26. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«For å gjøre skolen bedre i stand til å gi elevene en likeverdig og inkluderende opplæring, har departementet opprettet et stipend for minoritetspråklige lærere, slik at de kan styrke sin formelle kompetanse. 410 søkte stipend i år, 120 fikk tildeling. Det er varslet at det vil deles ut stipendmidler også neste år, men det savnes informasjon om retningslinjene for stipendordningen.

Kan statsråden gi en orientering om når stipendene blir utlyst, hvor store de vil være og hvilke kriterier de vil tildels etter?»

BEGRUNNELSE:

Det er et stort behov for flere kvalifiserte morsmåls- og tospråklige lærere i grunnopplæringen. Derfor er det positivt at det nå satses målrettet på å bygge opp denne kompetansen i skoleverket, gjennom en egen stipendordning for minoritetspråklige lærere. Erfaringene fra årets stipendtildeling viser at det hersker en del forvirring rundt ordningen, særlig i kommunene som skal prioritere og informere søkere. At prosedyrer, tidspunkter og tildelingskriterier er kjent, er viktig både for dem som skal søke og dem som skal tilrettelegge studieforløp. Særlig med tanke på god studentrekruttering.

Svar:

Gjennom strategiplanen Likeverdig utdanning i praksis! som ble lansert i desember 2003, ble det iverksatt en stipendordning for minoritetspråklige lærere som arbeider i skolen uten formalkompetanse. Målet med ordningen er å øke andelen minoritetspråklige lærere med formalkompetanse i grunnskole og videregående opplæring.

Bakgrunnen for innføringen av stipendordningen var at departementet så at mange av de minoritetspråklige lærerne som jobbet i skolen, manglet formell pedagogisk eller faglig utdanning for å tilfredsstille tilsetningskravene. Noen av disse lærerne trengte kun en kort videreutdanning for å få formell kompetanse, mens andre trengte mer omfattende utdanning. Stipendordningen er et bidrag for at flere minoritetspråklige lærere skal kunne søke videreutdanning med sikte på å få godkjent allmennlærerutdanning eller kompetanse på grunnlag av fireårig utdanning fra universitet eller høyskole.

Årets stipendordning ble lyst ut i presse og i eget brev til alle landets kommuner og skoler i februar 2004. Utdanningsdirektoratet som forvalter ordningen, mottok totalt 410 søknader, og av disse fikk 120 innvilget stipend. Ordningen vil videreføres i 2005, og det tas sikte på en utlysning midt i januar.

Kriterier og rammer for stipendordningen i 2005 vil i stor grad være de samme som ved årets stipend-

utlysning. Kriteriene for å få stipend for 2004 var følgende:

- Søkerne måtte jobbe i skolen.
- Søkerne måtte ha et annet morsmål enn norsk, dansk, svensk eller samisk.
- Søkerne måtte binde seg til å gjennomføre studier frem til en utdanning som tilfredsstillende minimumskravene til utdanning for personer som skal tilsettes i en undervisningsstilling, jf. kap. 14 i forskrift til opplæringsloven. Dette vil i praksis bety videreutdanning med sikte på å få godkjent allmennlærerkompetanse, påbygning til høyskole- eller universitetsutdanning som samlet utgjør minst 240 studiepoeng inkl. pedagogikk, eller godkjent faglærerutdanning gjennom den tospråklige bachelorutdanningen som tilbys fra flere høyskoler.

Søkerne ble bedt om å søke stipend via sin skoleeier. Skoleeierne på sin side hadde ansvar for vurdering og prioritering av søknadene. Utover de nevnte kriterier stod skoleeier fritt til å prioritere mellom søkere ut fra egne behov og vurderinger. På bakgrunn av innstillingen fra kommunene og fylkeskommunen fordelte Utdanningsdirektoratet stipendene.

For 2004 ble stipendene fordelt geografisk. For 2005 vil departementet vurdere om stipendene skal fordeles noe annerledes enn i fjor, blant annet om man i større grad skal fordele stipendene med utgangspunkt i minoritetsspråklige elevers bosettingsmønster - i den grad det også er et uttrykk for minoritetsspråklige læreres bosettingsmønster.

Frist for å sende søknad til skoleeier for stipendordningen for 2005 er ikke endelig bestemt, men det tas sikte på en frist ca. 15. mars.

Størrelsen på stipendene var i år 100 000 kr pr. studieår ved normal studiefremdrift (dvs. 60 studiepoeng pr. studieår). De som har valgt å studere deltid, fikk tilsvarende redusert stipend, slik at lærere som tar 30 studiepoeng på ett studieår vil få 50 000 kr årlig. Dette vil også gjelde ved neste års utlysning.

Jeg mener stipendordningen så langt har fungert godt i forhold til sin intensjon. Departementet har erfart at stipendordningen har bidratt til å motivere mange tospråklige lærere til å søke videreutdanning med tanke på å få formell undervisningskompetanse. Mange skoleeiere gir positive tilbakemeldinger på tiltaket. De gir uttrykk for at tiltaket imøtekommer et stort behov både hos skoleeier og hos målgruppen. Tilbakemeldinger som Utdanningsdirektoratet har fått, tyder dessuten på at svært mange av stipendmottakerne ikke ville hatt økonomisk mulighet til å sette i gang med slike studier uten stipendstøtten.

Svært mange av stipendmottakerne har en utdanningsbakgrunn som krever en individuell vurdering for å få kunne fastsette behovet for videreutdanning. Gjennom et samarbeidsprosjekt mellom flere høyskoler er det utviklet en tospråklig faglærerutdanning (bachelor) som er spesielt rettet mot denne målgruppen. Tilbudet er utviklet for morsmålslærere og tospråklige lærere som har behov for å komplettere sin kompetanse. Departementet har støttet utviklingen av dette tilbudet, og den nye faglærerutdanningen vil gi formell pedagogisk og faglig kompetanse for undervisning i skolen.

SPØRSMÅL NR. 213

Innlevert 17. november 2004 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 30. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere om klimareiser i tak 2-ordningen kan utvides til å omfatte flere med særskilte behov for opphold på rehabiliteringssteder i utlandet?»

BEGRUNNELSE:

Etter mange års arbeid ble det endelig vedtatt en tak 2-ordning for egenandeler på helsetjenester.

Skjermingsordninga skal omfatte bl.a. opphold på opptreningsinstitusjon og behandlingsreiser til utlandet ("klimareiser"). Det er en del mennesker med andre lidelser og diagnoser enn de som i dag kan nytte tak 2-ordningen til klimareiser, som også vil bli godt hjulpet ved helsereiser til Syden. Disse faller imidlertid utenfor dagens regler for støtte. Det ville derfor være ønskelig å bli orientert om det legges opp til utvidelser av diagnosegruppene eller en mer skjønnsmessig vurdering av hvilke pasientgrupper som kan

slippe egenandeler over tak 2-grensen ved behandlings- og rehabiliteringsopphold. Jeg har blant annet fått spørsmål fra en over 85 år gammel dame med diagnose quadriparesis spastica. Videre har Landsforeningen for polioskadde tatt opp at enkelte ikke kan dra på innvilget reise, fordi det ikke finnes noen mulighet i denne ordningen eller annet regelverk for å subsidiere utgifter til nødvendig ledsager.

Svar:

Grunnlaget for ordningen med behandlingsreiser er dokumentert nytte av behandlingstiltak i varmt og solrikt klima under forsvarlige medisinske forhold etter norske kvalitetskrav. Det gis ikke refusjon hvis det finnes et tilsvarende tilbud i Norge. Ordningens målsetting er videre å gi dokumenterbar bedring av symptomer, funksjoner, sykdomsforløp, og livskvalitet som varer minst 3 måneder etter endt behandling, ref. NOU 2000:2 Behandlingsreiser til utlandet.

Ordningen omfatter nå pasienter med revmatiske lidelser, pasienter med psoriasis, pasienter med sen-skader etter poliomyelitt, samt barn og unge med astma, lungesykdommer og atopisk eksem. For 2005 er det også lagt opp til en gruppe pasienter med psoriasis artritt. Daglig administrasjon og faglig ansvar tiligger Rikshospitalet HF.

For at nye pasientgrupper kan bli vurdert å komme inn under ordningen med behandlingsreiser kreves et prøveprosjekt. Det må foreligge to separate vi-

tenskapelige undersøkelser som bekrefter pasientgruppens nytte av behandling i varmt og solrikt klima.

Det pågår nå en studie for å vurdere om pasienter med nevromuskulære sykdommer også skal omfattes av ordningen. I 2005/2006 vil det igangsettes en studie av pasienter med multippel sklerose (MS), i tråd med Stortingets vedtak. Departementet har nå en avsluttet studie av pasienter med cerebral parese (barn og voksne) til vurdering.

Egenandelen ved behandlingsreiser til utlandet inngår i tak 2-ordningen. Egenandelen for ledsager til barn omfattes ikke av tak 2-ordningen. En forutsetning for at en tjeneste kan omfattes av takordningen er at staten, gjennom trygderefusjon eller på annen måte, subsidierer tjenesten, og at pasientens egenandel er regulert ("godkjent egenandel"). Om staten skal finansiere behandlingsreiser for flere diagnosegrupper enn i dag må dette skje innenfor behandlingsreiseordningen. Egenandelen for nye pasientgrupper vil automatisk omfattes av tak 2-ordningen.

Når det gjelder spørsmålet om ledsager, er det åpnet for at enkelte kan ta med ledsager for egen regning, dette gjelder spesielt rullestolbundne pasienter. Spørsmålet om å dekke utgifter til ledsager må vurderes i en budsjettsammenheng, og i forhold til oftest bruk av midler, for eksempel gjennom å utvide tilbudet til flere pasientgrupper. Jeg har ikke funnet grunnlag for å prioritere dette.

SPØRSMÅL NR. 214

Innlevert 17. november 2004 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen

Besvart 24. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Jeg har fått informasjon om at Avinor AS i forbindelse med selskapets omstillingsprosess har forelagt ansatte en avtaleformular der ansatte sier opp sin stilling under forutsetning av at uførepensjon innvilges. I avtalen inngår en forutsetning om endring av lønn- og stillingsplassering som skal falle bort dersom søknad om uførepensjon ikke innvilges og arbeidstakeren ikke fratrer sin stilling.

Kan statsråden avkrefte at denne formen for trygdesvindel finner sted i en offentlig bedrift?»

Svar:

Spørsmålet ble overført fra arbeids- og sosialministeren.

Avinor opplyser at slikt avtaleformular er brukt i ytterst få tilfeller. Felles for disse sakene har vært at de ansatte har vært langtidssykemeldte og at de har blitt hengende etter lønnsmessig. Det er Statens Pensjonskasse (SPK) som behandler søknader om uførepensjon og eventuelt innvilger disse i samsvar med gjeldende regelverk. For å få innvilget uførepensjon må det blant annet foreligge legeerklæring om årsak til og grad av uferhet. Lønnsøkning far pensjonering og merkostnader knyttet til uførepensjon, må dekkes av Avinor gjennom premieinnbetalingene til SPK.

Avtaleformularet er ikke en del av de virkemidlene Avinors ledelse har besluttet å bruke i forbindelse med den pågående omstillingen "Take-off 05". Avinor opplyser at bruken av formularet derfor er stoppet. Avinor arbeider med en gjennomgang av denne saken, og er blant annet i dialog med SPK. Selskapet

opplyser at departementet vil bli holdt orientert om utviklingen.

Jeg legger til grunn at ovennevnte gjennomgang vil bringe på det rene om bruk av formularet knyttet til uføretrygd har vært i strid med gjeldende regelverk, og jeg vil følge nøye utviklingen i saken.

SPØRSMÅL NR. 215

Innlevert 17. november 2004 av stortingsrepresentant Ursula Evje

Besvart 25. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«For barn med lese- og skrivevansker er en rask utredning og oppfølging i form av spesielt tilrettelagt undervisning i henhold til Individuell Opplæringsplan (IOP) viktig for ikke å miste mer av opplæringen enn høyst nødvendig. I bl.a. Rælingen kommune er det eksempler på at utredninger tar flere år, eller ikke blir gjennomført overhodet, selv om bekymringsmeldinger er sendt.

Hva vil statsråden gjøre for at nødvendige undersøkelser faktisk blir foretatt og uten unødig opphold?»

BEGRUNNELSE:

Romerikes Blad har tirsdag 16. november en artikkel hvor det rettes sterk kritikk til Rælingen kommune om det undervisningstilbudet barn med mulige funksjonshemminger får. I artikkelen rettes søkelyset spesielt til funksjonshemming knyttet til lese- og skriveforståelse.

Det er allment tilgjengelig kunnskap at ca. 20 pst. eller 1 av 5 barn, i ethvert årskull ikke lærer tilfredsstillende lese- og skriveforståelse i grunn- og ungdomsskolen. Dette medfører at alle disse elevene ei heller får den videregående opplæring som de har krav på. En konsekvens kan være at de ikke blir i stand til å få et arbeid de kan mestre. Mange av disse elevene finner vi senere som statistisk materiale i registre over unge uføre og i forskjellige typer politi-, kriminalitets- og fengselsstatistikk.

Artikkelen i Romerikes Blad er ikke et enkeltstående tilfelle i Rælingen kommune. Den beskriver et tilfelle hvor foresatte har vært bekymret gjennom år fordi barnet ikke, etter deres mening, hadde den lese- og skriveferdighet som jevnaldrene barn som familien kjente hadde.

Da barnet gikk i 4. klasse ble det sendt en henvendelse fra lærer til skolens ledelse med begjæring om utredning av dette barnets lærevansker i forhold til dysleksi. Denne bekymringsmeldingen ble avvist fra skolens ledelse uten noen undersøkelse. Denne avvisningen uten nærmere begrunnelse, benevnes nå som en ekspertvurdering. Dette fremstår som uforklarlig og selvmotsigende.

Rælingen kommune vedtok prinsippene i Samtaksmodellen for flere år siden. Dette innebærer et vedtak om systemrettet arbeid noe som saken fra Rælingen bærer preg av. Imidlertid må det systemrettede arbeidet være tuftet på individet og individets behov slik at den økning av funksjonell analfabetisme vi har forskning på ikke blir en regel i årene som kommer.

Svar:

Det følger av opplæringsloven § 5-1 at elever som ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring har rett til spesialundervisning. Det følger dessuten av § 5-5 at elever som har spesialundervisning skal ha individuell opplæringsplan.

En elev vil slik kunne ha rett til spesialundervisning dersom det manglende utbyttet av opplæringen har sammenheng med lese- og skrivevansker av et visst omfang. Dersom skolen ved hjelp av andre tiltak, f.eks. generelle styrkingstiltak og systemrettet arbeid, likevel kan gi eleven et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen slik at behovet for spesialundervisning bortfaller, vil heller ikke retten til spesialundervisning og individuell opplæringsplan oppstå. Skolen har imidlertid plikt til å ta opp spørsmålet om utredning av en elev som ser ut til å ha særskilte behov.

I St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring gikk Regjeringen inn for å videreføre prinsippene i dagens bestemmelser om tilpasset opplæring og spe-

sialundervisning. Det ble videre foreslått en bred satsing for å sikre alle elever en bedre tilpasset opplæring. I tillegg ble det foreslått tiltak som omfatter kompetanseutvikling, forskning og metodeutvikling, utvikling av det spesialpedagogiske støttesystemet og en spesiell satsing rettet mot å redusere omfanget av atferdsproblemer i skolen. I Innst. S. nr. 268 (2003-2004) støttet Stortinget forslagene.

Utdanningsdirektoratet har fått et generelt ansvar på nasjonalt nivå for å videreutvikle tilsynssystemet og tilsynspraksisen her i landet. I den forbindelse vil det nye nasjonale kvalitetsvurderingssystemet bli et viktig virkemiddel for å realisere en god utvikling på dette området.

SPØRSMÅL NR. 216

Innlevert 17. november 2004 av stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen

Besvart 24. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Fra 2002 ble det innført en ordning med garantistillelse på 75 000 kr for drosjenæringa. Bakgrunnen var blant annet å bøte på uregulære forhold i næringa i enkelte sentrale strøk. Det viser seg at ordninga slår uheldig ut for de drosjesjåførene som arbeider i de mest marginale distriktene, som ofte har et mye mindre passasjergrunnlag og dermed vanskeligere for å stille slike garantier.

Vurderer statsråden å tillemppe slik at ikke ordningen fører til at seriøse aktører i distriktene mister arbeidet?»

Svar:

Med virkning fra 1. januar 2003 ble det ved iverksettelsen av yrkestransportloven innført krav til politiattest, faglig kvalifikasjon (kurs) og økonomisk garanti for å kunne drive drosjeløyve. Kravet til økonomisk garanti er sammenfallende med garantikravet som har vært gjeldende innenfor andre løyvekategorier (rutebuss, rutebåt, turvogn og godstransport) i en årrekke. Per i dag må det stilles en garanti på 75 000 kr for ett løyve.

Formålet med nevnte kvalifikasjonskrav er å sikre en rimelig sunn transportnæring, der kunder og leverandører skal føle trygghet når man inngår avtaler med de ulike aktører innen transportnæringen. Kravene må likevel balanseres opp mot andre hen-

Det kan ikke aksepteres at en elev må vente uforholdsmessig lenge på å bli utredet, få sakkyndig vurdering, når det er behov for slik utredning. Det kan heller ikke aksepteres at en elev må vente uforholdsmessig lenge på å få et adekvat opplæringstilbud.

Dersom foreldre mener at et opplæringstilbud ikke er adekvat i forhold til elevens behov, vil det kunne påklages til fylkesmannen. Dette må man også kunne gjøre dersom det ikke blir fattet vedtak om opplæringstilbudet lokalt i løpet av rimelig tid. I en slik klage vil man også kunne påberope seg at saken ikke har blitt forsvarlig utredet.

syn, for eksempel at de ikke må settes så høyt at de representerer etableringshindre og blir en alternativ form for behovsprøving. Krav om garanti betyr at løyvet faller bort dersom garantikravet blir gjort gjeldende og det ikke kan stilles ny garanti innen en viss frist. Garantien kan kreves innfridd av alle som har forfalte, men ikke innfridd krav mot løyvehaver. Det gjelder både privatpersoner og offentlige myndigheter. Garantikravet sikrer tredjemanns interesser og kan bl.a. hindre at løyvehaver over lengre tid driver for kreditors regning uten at det får løyvemessige konsekvenser, slik man opplevde tidligere.

Innføring av bl.a. garanti i drosjenæringen (og i de andre transportnæringene) var ikke spesielt knyttet opp til drosjedrift i sentrale strøk. Det er da heller ikke saklig grunn til å la kreditors muligheter til å kunne kreve innfridd garanti være avhengig av geografiske kriterier eller etter omsetningen på et løyve.

I forhold til de totale driftsutgifter for drosjeløyve vil garantiprovisjon for å opprettholde en garanti i den størrelsesorden det her er snakk om, ha liten betydning. Innføring av garantikrav har ført til inndragning av drosjeløyver på grunnlag av at løyvehaver ikke har hatt tilstrekkelig ryddig økonomi til at bank/forsikringsselskap har vært villige til å stille garanti. Departementet har ikke belegg for å trekke noen konklusjon om at problemer med garantistillelse er spesielt knyttet til utkanter.

Det har vært bred enighet om å innføre kvalifikasjonskrav. Dette gjelder også mht. garanti og størrel-

sen på garantien, der bl.a. løyvehavernes egen organisasjon Norges Taxiforbund gav sin tilslutning. At kravet om garanti nå virker etter hensikten og bidrar til en økonomisk sunnere næring ser jeg som positivt.

Jeg ser ikke noe grunnlag for å legge opp til fritaksordninger eller behovsprøving av garantiordningen eller andre løyvekrav, som i realiteten vil bidra til en uthuling av løyveordningen.

SPØRSMÅL NR. 217

Innlevert 17. november 2004 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 24. november 2004 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«De siste årene har en rekke store norske selskaper som Norsk Hydro, Telenor og Yara foretatt gjenkjøp av egne aksjer. Årsaker til gjenkjøp er ofte at utbyttet fordeles på færre aksjonærer, og at ledelsens opsjoner øker (Aftenposten (11. november 2004).

Kan statsråden gi en redegjørelse for eventuelle opsjonsprogrammer i nevnte selskaper, og i hvilken grad og på hvilken måte gjenkjøp av aksjer i disse selskapene eventuelt har direkte kunnet påvirket inntektene til ledelsen?»

BEGRUNNELSE:

Selskaper kjøper stadig oftere tilbake egne aksjer. Norsk Hydro er det selskapet i Norge som har kjøpt mest. Styret i Norsk Hydro vil be generalforsamlingen om fullmakt til å kjøpe tilbake egne aksjer for ytterligere rundt 5 mrd. kr, i tillegg til at i årene 1999-2004 har konsernet foretatt gjenkjøp for 4 mrd. kr. Telenor har også foretatt gjenkjøp. Ifølge Aftenposten har Telenor kjøpt tilbake egne aksjer for 2,7 mrd. kr.

Svar:

Norsk Hydro ASA og Telenor ASA har det siste året gjennomført tilbakekjøpsprogram hvor staten, i forbindelse med sletting av tilbakekjøpte aksjer, har innløst/solgt et proporsjonalt antall aksjer. Dette har medført at statens eierandel har vært konstant ved sletting av tilbakekjøpte aksjer. Avtalen er laget slik at staten mottar en volumveiet snittpris tillagt en rentekompensasjon for de aksjer som innløses. Dette innebærer at staten dermed mottar en pris pr aksje som reflekterer markedspris. Også Yara har etablert et tilsvarende tilbakekjøpsprogram.

I den grad et selskap ikke ser hensiktsmessig anvendelse for all sin kapital kan denne leveres tilbake ved ordinære utbytter, ekstraordinære utbytter eller ved at utestående aksjer kjøpes tilbake og deretter

slettes. Ved at overskuddskapital returneres til eierne oppnås større grad av kapitaldisiplin. Dette reduserer muligheten for å foreta ikke-verdiskapende investeringer, og bidrar til å øke eierne innflytelse ved at finansiering av store nye prosjekter i større grad må legges frem for eierne eller finansieres med fremmedkapital.

Når et selskap øker sin utbytteandel, vil dette normalt skape forventninger om at denne utbytteandelen/nivået vil vedvare. Avvik fra forventet utbytteandel har ofte medført negative kurskorreksjoner. Dersom et selskap ikke permanent ønsker å oppjustere sin utbyttepolitikk, og dermed de årlige ordinære utbytterne, må selskapet således velge mellom et ekstraordinært utbytte eller tilbakekjøp av aksjer.

Tilbakekjøp av egne aksjer ses som en effektiv måte å tilpasse selskapets egenkapital til selskapets behov. Gjennom et slikt opplegg føres egenkapital som selskapet ikke ser hensiktsmessig anvendelse for tilbake til aksjemarkedet gjennom eiere som velger å seige sine aksjer. Tilbakekjøp virker positivt for de gjenværende aksjonærene, ved at det blir færre aksjer å dele fremtidige overskudd på. Tilbakekjøpsprogram blir ofte oppfattet som et signal fra ledelsen om at selskapets verdi er undervurdert, Et tilbakekjøp og sletting av aksjer vil dermed kunne ha en positiv effekt på aksjekursen.

Aksjonærstrukturen i blant annet Norsk Hydro, med en stor andel utenlandske eiere, er slik at skattemessige forhold samlet sett tilsier at tilbakekjøp foretrekkes av aksjonærene fremfor ekstraordinære utbytter.

Det er viktig å understreke at dersom staten ikke er villig til å inngå avtale med selskapene om proporsjonalt tilbakekjøp med sletting, og dermed forhindrer at tilbakekjøpsprogram gjennomføres, vil det ikke være noen automatikk i at selskapene i stedet utbetaler ekstraordinært utbytte. Det er selskapenes styrer som i henhold til allmennaksjeloven vedtar utbytte, og som nevnt ovenfor vil det kunne være forhold som

medfører at styrene ikke vedtar ekstraordinært utbytte dersom ikke tilbakekjøp med sletting kan gjennomføres.

Prinsipielt legger jeg stor vekt på at selskapene hvor staten er stor eier gis de samme mulighetene til å gjennomføre fornuftige disposisjoner som andre selskaper har.

Departementet har ikke grunnlag for å anta at det i dag gjennomføres tilbakekjøpsprogram som er motivert av effekter knyttet til opsjonsprogrammene. I den utstrekning personer i selskapenes ledelser gjen-

nom opsjonsprogrammer tjener på at det har vært gjennomført tilbakekjøp, innebærer dette imidlertid at også aksjonærene har tjent på tilbakekjøpene ved at verdien av aksjene har økt. Hensikten med et opsjonsprogram er nettopp å øke aksjonærenes avkastning.

Som omtalt ovenfor er det departementets vurdering at tilbakekjøpsprogrammer av den type som staten deltar i, er positive for så vel statens aksjeverdier som for selskapenes utvikling.

SPØRSMÅL NR. 218

Innlevert 17. november 2004 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 24. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«I løpet av uke 47 har det på grunn av værforhold vært flere titalls uhell med tunge kjøretøy. Gjennom media er det blitt kjent at disse uheldene først og fremst skyldes at det brukes en type trekkvogner som ikke er egnet for dårlig føre. De fleste av disse bilene er utenlandske og beregnet på bruk i områder hvor det ikke er bratte bakker.

Vil statsråden se på regelverket slik at slike uhell i størst mulig grad kan begrenses i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

I løpet av siste uke har store nedbørsmengder i form av snø ført til at tunge kjøretøy enten har kjørt seg fast eller kjørt ut av veien. Bare over Korgenfjellet i Nordland har bilbergingsfirmaer måtte hjelpe mellom 40 og 50 tunge kjøretøy. Tunge kjøretøyer bør i utgangspunktet være utstyrt med vinterdekk, piggdekk og kjettinger, noe som de også er pålagt. Dessverre er mange av kjøretøyene som kommer ut for slike uhell utenlandske. En del av problemstillingen er at de ikke er utstyrt med verken vinterdekk eller kjettinger. Det er viktig at kontrollmyndighetene slår strengt ned på disse med kraftige bøter.

I trafikken er det de senere år blitt flere og flere semitrailere, hvor trekkvogner kun har to aksler. Det vil si at de ikke har et hjulsett som kan løftes. Denne type trekkvogn er særdeles lite egnet til transport over glatte fjelloverganger, hvor selv kjettinger er til liten hjelp.

Politiet opplyser til media at det meste av de uhell som skjedd over Korgenfjellet skyltes denne type

tunge kjøretøy. I dag er det ingen restriksjoner på bruk av denne type trekkvogner i områder hvor de åpenbart ikke egner seg.

Svar:

Kraftig snøfall har i det siste gjort at blant annet tunge kjøretøy har hatt problemer med framkommeligheten. Visse steder har det vært stans eller utforkjøringer, noe som igjen har medført at noen veger er blitt helt eller delvis stengt mens berging har pågått. Statens vegvesen har opplyst at det så langt ikke har vært alvorlige uhell, men at det har vært til dels store forsinkelser for trafikken.

Ved ekstreme føreforhold vil enkelte vogntogkombinasjoner ha vanskeligheter med å oppnå tilstrekkelig veggrep i forhold til føret selv med bruk av påbudt antall kjettinger. Vogntog med to aksler på trekkvogn og flere aksler på semitrailer er en slik kombinasjon. Denne vogntogkombinasjonen er imidlertid i bruk i hele Europa, og det vil være et uforholdsmessig inngrep å forby denne typen vogntog generelt i perioder av året og/eller i områder hvor det kan bli ekstreme veg- og føreforhold.

Forskrift om bruk av kjøretøy § 1-4 nr. 2 fastslår at kjøretøy ikke må brukes uten at det er sikret tilstrekkelig veggrep i forhold til føret, om nødvendig ved bruk av vinterdekk med eller uten pigger, kjetting eller liknende.

Der tilstrekkelig veggrep ikke er sikret, gir vegtrafikkloven § 36 nr. 1 bokstav d) politiet eller Statens vegvesen adgang til å forby bruken av motor-

vogn og tilhenger til motorvogn for så lang tid som nødvendig.

I Statens vegvesens veiledning for utekontrollvirksomheten er det tatt hensyn til problemet med uegnede vogntogkombinasjoner på glatt føre, og hjemmelen man har til å forby bruk av slike. Følgende kontrollpunkt er nå innarbeidet i veiledningen: Ved ekstreme føreforhold hvor kjøretøyets/vogntogets egenskaper tilsier at det ikke vil få tilstrekkelig veggrep, selv med bruk av påbudt antall kjettinger, skal det vurderes bruksforbud til føreforholdene bedrer seg, jf. vegtrafikkloven § 36, nr. 1 bokstav d). Statens vegvesen vil gjennomføre kontroller i samsvarende med dette vinteren 2004/2005.

I tillegg til å nedlegge bruksforbud, kan både Statens vegvesen og politiet ilegge gebyr på 500 kr for manglende medbringelse av kjetting.

Politiet har i tillegg hjemmel til å utferdige forelegg for denne typen overtredelser, pålydende et langt høyere beløp enn nevnte gebyrsats. Dersom

motorvognfører bosatt i utlandet blir ilagt straff for overtredelse av vegtrafikklovgivningen, kan politiet med hjemmel i vegtrafikkloven § 36 b, også holde tilbake motorvognen til bøter og saksomkostninger er betalt eller det er stilt sikkerhet for betaling. Unntak er gjort for førere fra Danmark, Finland, Island og Sverige.

Statens vegvesen har som mål særlig å følge opp tungtransporten ved vanskelige vær- og kjøreforhold. Det er i denne sammenheng viktig for Statens vegvesen å etablere gode rutiner for samarbeidet med politiet, både i forhold til operative enheter og påtaleledelsen. Statens vegvesen vil også gi bedre informasjon om hvilke kjøretøy som er egnet og uegnet for bruk på vinterføre, om konsekvensene når kjøretøy blir stoppet og holdt tilbake pga. manglende sikring av veggrep, samt om konsekvensene for transportkjøpere som benytter transportører med dårlig transportsikkerhet på vinterføre.

SPØRSMÅL NR. 219

Innlevert 18. november 2004 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 25. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Viser til statsråden sitt svar på mitt spørsmål nr. 152. Her kjem statsråden med eit par upresise og feilaktige påstandar. For det fyrste er det Forbrukarombodet og ikkje Posten som er rett klageinstans med omsyn til uønska uadressert reklame. Forbrukarombodet hevdar på sine nettsider at dei mottok jamleg klagar, altså det motsette av kva statsråden uttalar i sitt svar.

Kan statsråden svare på om ikkje Posten ved si oppmoding om å fjerna reservasjonsmerka har trått over grensa for gjeldande konsesjonskrav?»

GRUNNGJEVING:

I Posten si konsesjon er det eit krav til reservasjonsordning. Ordninga med rett til reservasjon er støtta av mellom andre miljøverndepartementet i kampen mot unødig papirløsing. Forbrukarombodet og organisasjonen Grønn Hverdag er i kontakt med forbrukarar som ikkje er nøgd med Posten si alminnelige handsaming av ordninga. Når Posten i tillegg samrører med ein av sine store kundar i eit forsøk på å un-

dergrava reservasjonsordninga, må ein spørje seg om ikkje statsråden tek for lett på saka.

Svar:

Posten er opptekne av god kvalitet i samband med reservasjonsordninga mot uønska, uadressert reklame, og handhever reservasjonsordninga strengt. For å sikre at postmottakarane sine ønskjer blir respekterte, har Posten eit eige reservasjonssystem med rutinar som er godt innarbeidd blant omdelingspersonalet. Ifølgje Posten er dei ikkje kjent med at Forbrukarombodet er misnøgd med Posten sin praktisering av reservasjonsretten.

Det er rett at Posten ikkje er klageinstans i høve til marknadsføringslova. Enkelte vel likevel å klage til distributøren. Posten mottok derfor også klager. I ein god del av desse tilfella viser det seg at det er andre distributørar enn Posten som har omdelt sendingane, og ikkje teke omsyn til reservasjonen.

Som eg gjorde merksam på i svaret på spørsmål nr. 152, er det i konsesjonen til Posten eit krav om at Posten skal ha ei reservasjonsordning som oppfyller krava i marknadsføringslova. Så lenge denne ordnin-

ga fungerer godt, med tilstrekkeleg informasjon om korleis ein kan reservere seg, har Posten oppfylt pliktane sine på dette området. Eg ser det som viktig at reservasjonsordninga fungerer, og legg til grunn at

Posten følgjer dei reglane som gjeld. Dersom Posten skulle bryte marknadsføringslova, føreset eg at Forbrukarombodet følgjer opp dette.

SPØRSMÅL NR. 220

Innlevert 18. november 2004 av stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen

Besvart 25. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Gitt at helseforetakenes gjeld slettes i nysalderingen for 2004.

Hvilken effekt vil det få for hvert av de fem regionale helseforetakenes driftsbudsjett for 2005?»

BEGRUNNELSE:

Fra enkelte hold hevdes det at en sletting av gjeld i helseforetakene vil gi vesentlige positive driftsmessige konsekvenser. Spørsmålet stilles for å få dette forhold vurdert.

Svar:

Helseforetakene kan ha to typer gjeld; for det første gjeld knyttet til langsiktige låneopptak i staten for å finansiere investeringer, og for det andre kortsiktige driftskreditter tatt opp i det private markedet for å håndtere svingninger i likviditeten.

Behovet for driftskreditter vil være avhengig av mange forhold, bl.a. i hvilken grad helseforetakene klarer å iverksette tiltak som bringer balanse mellom kostnader og inntekter, og hvordan overføringene av midler fra staten er i forhold til de løpende utbetalingene i helseforetakene. Belastningen på driftsbudsjettene vil bestå av rentekostnader knyttet til driftskredittene og vil dermed være svært avhengig av rentenivået. Helseforetakene blir ansett som gode lånetakere og får dermed svært gode betingelser i det private markedet. I år har rentenivået i hovedsak vært lavere enn 3 pst.

Et svært grovt estimat for 2005 tilsier et gjennomsnittlig driftskredittnivå over året på 3-4 mrd. kr. Med et rentenivå på 3 pst. vil en sanering av denne gjelden gi en redusert driftskostnad på samlet 90-120 mill. kr i 2005. Det er Helse Sør, Helse Vest og Helse Midt-Norge som vil ha de største driftskredittkostnadene i 2005. Jeg gjør oppmerksom på at disse lånene er tatt opp i det private markedet, og en eventuell sanering av denne gjelden må skje som en bevilgning over statsbudsjettet til de regionale helseforetakene slik at gjelden kan nedbetales.

Når det gjelder låneopptakene i staten er det først når lånene blir konvertert til langsiktige lån at de regionale helseforetakene begynner å betale renter og avdrag på lånene. I 2004 er de samlede lånene som er konvertert til langsiktige lån på om lag 1,2 mrd. kr. De regionale helseforetakene betaler om lag 32 mill. kr i renter og 70 mill. kr i avdrag på disse lånene i 2004. Hvor mye som blir konvertert til langsiktige lån i 2005 er usikkert. Ved utgangen av 2004 vil den samlede låneporteføljen i de regionale helseforetakene være på om lag 5,5 mrd. kr, men hvor en stor del består av byggelån knyttet til de store utbyggingsprosjektene som foreløpig ikke belaster driftsbudsjettene.

Jeg gjør oppmerksom på at det bare er rentekostnaden av lånene som påvirker driftsresultatet. Avdragene påvirker helseforetakenes likviditet. Dersom en antar at ytterligere drøyt 1 mrd. kr blir konvertert til langsiktige lån i 2005, kan den samlede rentebelastningen i helseforetakene i 2005 stipuleres til i størrelsesorden 150-180 mill. kr (rentenivå om lag 3 pst.), og det vil kreve en tilleggsbevilgning på i størrelsesorden 5-6 mrd. kr for å kunne slette gjeld slik at det kan oppnås en tilsvarende besparelse i de regionale helseforetakenes driftsbudsjetter.

Jeg vil avslutningsvis få påpeke at gjeldssanering vil kunne ha flere uheldige effekter. Som kjent er det et hovedprinsipp i foretaksmodellen at de regionale helseforetakene bærer ansvaret for å gjennomføre Stortingets vedtak. En eventuell gjeldssanering vil straffe de foretak som lojalt følger Stortingets forutsetninger og rammebetingelser. Foretaksmodellen er helt avhengig av at det ikke setter seg kulturer i foretakene der det i ulik grad og på ulike måter spekuleres i at fastsatte rammebetingelser vil bli endret. Det er også et stort problem at de styrever og ledelser som med lojalitet har fulgt opp de rammebetingelser som overordnede politiske myndigheter har fastsatt, vil få en grunnleggende svekkelse av sin styringsautoritet i underliggende virksomheter.

SPØRSMÅL NR. 221**Innlevert 18. november 2004 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen****Besvart 25. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Nasjonalparkene representerer noe av det ypperste av norsk natur, og vernet sikrer den nasjonale naturarven for framtidige generasjoner. I Regjeringens fjelltekst (St.prp. nr. 65 (2002-2003)), om bruk og vern i verneområdene, ble det gitt signaler om turisme innenfor de rammer som ivaretar hensynet til miljø og uberørt natur.

Hva vil miljøvernministeren gjøre for at dette skal bli en realitet?»

BEGRUNNELSE:

En forvaltning av verneområdene basert på fjelltekstens rammer, kan gi berørte grunneiere og lokalsamfunn muligheter for verdiskaping og forhåpentligvis snu nedgang og fraflytting til optimisme og vekst. Vern kan av noen oppfattes som en barriere og tapte ressurser. Ved å intensivere arbeidet med oppdatering av eldre forvaltningsplaner og klargjøre hvilke områder som egner seg for økonomisk utnyttelse i randsonen rundt, vil dette gi nye muligheter til ny næringsutvikling.

Det trengs konkrete planer og økonomiske avklaringer av mulighetene for lokal næringsutvikling. Det må satses på at lokale aktører får muligheter til å bygge opp næringer bygd på kultur og tradisjoner. Det er behov for kompetanseheving, spesiell tilpasning av næringsutvikling og mer informasjon. Skal vi få til nye næringer for lokale aktører i nær tilknytning til kultur og natur, må det gis muligheter til organisering og drift gjennom særskilte ordninger.

Naturparkene i Frankrike har en organisering og økonomi som har bidratt til å snu fraflytting og nedgang til optimisme og vekst. Lokale produkter, tradisjoner og turisme bygd på stedenes særegenhet har gitt arbeidsplasser og ønske om å bo i områdene også for de som arbeider i nærliggende byer.

Selv om de har en langt større befolkning enn i Norge med millionbyer i nærheten, kan vi på mange måter sammenligne mulighetene hvis noen områder kunne bli utpekt til piloter og får særskilte midler til utvikling av slike konsept.

Allemannsrett, friluftsliv og menneskers mulighet til å oppleve uberørt natur er viktige tradisjonelle verdier i Norge. "Fjellteksten", St.prp. nr. 65 (2002-2003) og Innst. S. nr. 260 (2002-2003), viser gode intensjoner til å ivareta dette.

Svar:

Regjeringen legger stor vekt på og tar på alvor at nasjonalparkene skal bli et viktig grunnlag for verdiskapingen i distriktene våre. Nasjonalparkene bør bli merkevare for turistnæringen flere steder enn i dag. Vern gir muligheter for ny næringsutvikling og her skal vi samarbeide med næringslivet for å utnytte potensialet maksimalt. Men staten skal ikke primært drive dette arbeidet. Gjennom fjellteksten i RNB for 2003 har Regjeringen gitt retningslinjer for på hvilken måte dette arbeidet skal kunne skje og hvilke hensyn som må tas slik at naturverdiene som skal være grunnlaget for næringsutviklingen, ikke blir redusert eller ødelagt

Det er min klare oppfatning at vern og bærekraftig bruk av våre naturressurser, der Regjeringas vernepolitikk inngår som et vesentlig element, vil styrke næringsgrunnlaget i våre distrikter og bli en viktig del innenfor strukturomleggingen i landbruket. Potensialet for vekst ligger i første rekke i forhold til reiselivet.

Verneområdene våre og omkringliggende naturområder ligger ikke "næringsmessig brakk" i dag. Både landbruket og reiselivet har lenge nyttet disse arealene som grunnlag for næring. Norsk institutt for naturforskning (NINA) sier i en rapport at det er like høy næringsaktivitet i nasjonalparkene som gjennomsnittet ellers i utmarka. NINA har studert næringsaktiviteten i, og langs en randsonen på fem kilometer fra grensene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Femundsmarka og Reisa nasjonalparker. Til sammen ble det omsatt verdier i og omkring de tre parkene for nærmere 85 mill. kr i 2002.

Næringsinntekter fra hytteutleie, jakt og fiske, festeavgifter, servering, overnatting og beitebruk står for det meste av bruttoomsætningen. Men også turistbedrifter og aktivitetstilbud i mer kommersiell forstand, som organiserte turer for rafting, riding og spesielle naturopplevelser med guide, er i markant vekst.

Regjeringen legger stor vekt på at eksisterende virksomhet og bruk skal kunne fortsette innenfor gamle og nyopprettede verneområder så lenge dette ikke skjer i strid med verneformålet.

Det hevdes fra tid til annen at vern bare innebærer restriksjoner og tapte muligheter for næringsutvikling. Jeg ønsker å fokusere på hvilke muligheter vernet gir for lokal- og regional næringsutvikling. Derfor er jeg glad for at flere og flere kommuner har tatt utfordringen med å utvikle de næringsmessige muligheter som vernet gir. Her vil jeg bl.a. vise til po-

sitivt utviklingsarbeid i Dovre, Saltdal, Nordreisa og Porsanger kommuner. I Sogn og Fjordane drives et eget naturbruksprosjekt som arbeider med ca. 30 delprosjekter. I Nord-Gudbrandsdal samarbeider kommunene, fylkeskommunen og turistbedriftene i et pilotprosjekt for å profilere regionen som nasjonalparkregion nummer en i Nord-Europa. I alle disse prosjektene har Miljøverndepartementet vært inne med økonomisk støtte.

Vi har også gitt økonomisk støtte til et pilotprosjekt som Norskog nå gjennomfører om kommersiell virksomhet i verneområder. Alle disse prosjektene vil kunne få overføringsverdi for andre. Jeg er sikker på at flere kommuner og andre aktører i markedet etter hvert vil se de mulighetene som ligger i næringsutvikling som følge av vern.

Forvaltningsplaner er viktige redskap for å kunne styre utviklingen og bruken av verneområdene. Jeg er innstilt på å sette mer ressurser inn på å få fram slike planer for flere av våre mest brukte nasjonalparker og andre større verneområde. Vi skal også oppdatere eldre planer. Gjennom slike planer vil en i større grad enn i dag skape konkrete retningslinjer og forutsigbarhet om de hensyn som næringsaktørene må ta i forhold til en langsiktig, bærekraftig disponering av naturverdiene.

Jeg vil også nevne at man i Landbruks- og matdepartementet bl.a. gjennom prosjektet Landbruk Pluss og i Nærings- og handelsdepartementet arbeider med ulike planer og gjennom konkrete prosjekter og stimulerings tiltak gir støtte til utvikling av reiselivsprodukter/tilbud i distriktene. Her blir det lagt vekt på

norske produkter, bl.a. lokale kultur- og mattradisjoner.

Det vises i spørsmålet til ordningen med natur- og kulturparker bl.a. i Frankrike, og at dette kunne være et aktuelt konsept å vurdere for Norge. I Europa har mange land etablert slike parker. I Frankrike er det 44 parker, og 12-13 nye er under planlegging. Den første parken var etablert i 1970. I Rhône-Alpes er det 6 parker som dekker 15 pst. av arealet i regionen.

Men en natur- og kulturpark er ikke en nasjonalpark eller annen type verneområde etter naturvernloven i den forstand vi kjenner til i Norge. Det er en bygdeutviklingsregion som gjennom å nytte naturen, miljøet og kulturen i regionen skaper næringsutvikling i landbruk, reiseliv og tilknyttede næringer. Det er i gang et pilotprosjekt for Valdresregionen "Stølsriket Valdres", med bl.a. finansiering av fylkesmannen i Oppland. Her vil man satse på et landbruk og reiseliv som ikke skal konkurrere på pris, men på kvalitet, spesialiteter, identitet og særpreg. Valdres ønsker å samordne og organisere ressursbruken slik at næringsutviklingen skjer etter en mer samlet strategi. Dette prosjektet har mange likhetspunkter med opplegget omkring natur- og kulturparker i Mellom-Europa. Jeg vil følge erfaringene fra dette prosjektet med interesse.

Våren 2005 tar Regjeringen sikte på å legge fram en nasjonal tiltaksplan for å stanse tapet av biologisk mangfold i Norge innen 2010. I tilknytning til denne vil vi også komme nærmere tilbake med forslag til tiltak av betydning for næringsmessig utvikling i og omkring verneområdene våre.

SPØRSMÅL NR. 222

Innlevert 18. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 26. november 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I Sverige forhandles det om en styrt avvikling av Barsebäck II, basert på folkeavstemningsresultat for mange tiår siden. Med tanke på det nordiske kraftmarkedet og vår felles oppdekning, så vil stengningen av Barsebäck II få konsekvenser for energiforsyningen og prisnivået for norske forbrukere. Dette skjer i en tid med betydelig underdekning i både det svenske og det norske kraftmarkedet, og hvor Regjeringen sier det er lite ny kraftproduksjon på vei inn i markedet.

Hva blir konsekvensene for norske forbrukere?»

Svar:

Den svenske Riksdagen uttalte etter folkeavstemningen om kjernekraft i 1980 at kjernekraften skal utvikles i en takt som tar hensyn til behovet for elektrisk kraft i en opprettholdt sysselsetting og velferd. Videre heter det i Riksdagens beslutning av 1997 om å stenge Barsebäck II at bortfallet av kraftproduksjon skal kompenseres gjennom ny elektrisitetsproduksjon og effektivisert bruk av strøm.

I de svenske regjeringspartienes strategi for avvikling av kjernekraft av oktober i år, heter det blant annet at energipolitikkenes mål på kort og lang sikt er å trygge tilgangen på elektrisitet og annen energi på internasjonalt konkurransedyktige vilkår. Regjeringspartiene legger vekt på at kjernekraftavviklingen skal skje til lavest mulig samfunnsøkonomiske kostnader og til minst mulig risiko for kraftforsyningen.

I forhold til konsekvensene for norske strømforbrukere, forholder jeg meg til at svenske myndigheters strategi for avvikling av kjernekraften er basert på at dette skal kompenseres gjennom tilgang på annen energi og energieffektivisering. Jeg vil også peke på at det generelle nivået på norske og nordiske kraftpriser i hovedsak bestemmes av den samlede sam-

mensetningen av produksjon og forbruk av kraft i hele det nordiske og europeiske kraftmarkedet.

Det er likevel viktig å opprettholde et sterkt fokus på forsyningssikkerheten, også i nordisk sammenheng. Det nordiske kraftsystemet har et høyt innslag av vannkraft, og er derfor svært sårbart for variasjoner i nedbøren. De senere årene har der vært lite utbygging av ny produksjonskapasitet samtidig som forbruket av elektrisitet i Norden har økt.

Til slutt vil jeg understreke at det er Regjeringens politikk at norsk energiforsyning fortsatt skal bidra til verdiskaping og velstand som kommer norske strømforbrukere til gode. Det er min målsetting at Norges naturgitte fortrinn skal utnyttes på en måte som gjør at vi fortsatt skal ha en ledende energiforsyning i Europa.

SPØRSMÅL NR. 223

Innlevert 18. november 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 25. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Vil helseministeren si krystallklart og tydelig fra til befolkningen, pasientene og fagfolkene i Vesterålen at akuttsykehuset i Vesterålen fortsatt blir på Stokmarknes?»

BEGRUNNELSE:

Helse Nord skal i nær fremtid avgjøre om Stokmarknes sykehus skal nedlegges og at det skal bygges et nytt lokalsykehus for Vesterålen på Sortland. Mange fagfolk, både ved sykehuset på Stokmarknes og ved universitetssykehuset i Nord-Norge reagerer sterkt på mangelfull dokumentasjon om at flytting av lokalsykehuset i Vesterålen fra Stokmarknes til Sortland vil gi positive faglige eller økonomiaske gevinster. Fagpersonale mener tvert om at en flytting av sykehuset vil ødelegge det eksisterende fagmiljøet og føre til at en sentral hjørnesteinsbedrift i Hadsel vil forsvinne. Noe som vil ha betydelige negative samfunnsøkonomiske og samfunnsmedisinske konsekvenser.

Når dette spørsmålet blir stilt på nytt, er det fordi Helse Nord's medisinske fagdirektør og Hålogalandssykehusets styreleder fortsetter en stadig mer destruktiv og opprivende debatt om fremtiden til Stok-

marknes sykehus. Gjennom en tendensiøs og snever tolkning av minimale gevinster i reisetid til sykehus, ca. 15 minutter, og bruk av sin egen dobbeltstemme fikk han presset gjennom styrevedtaket i Hålogalandssykehuset som skaper ny uro og ny usikkerhet i landsdelen.

Styreleder Einar Hannisdals utspill mot Stokmarknes sykehus, som han vil ha nedlagt, skader mulighetene til å rekruttere fagpersonell og forsterker tillitskrisen mellom Helse Nord og lokalbefolkningen.

Helsetjenesten i Nord-Norge har store utfordringer fremover for å sikre og bedre kommunehelsetjenesten, prehospitalet akuttmedisin og samhandling mellom små og store sykehus.

Slike utspill som styrelederen i Hålogalandssykehuset kommer med skaper mistro og tillitskrise blant lokalbefolkningen og sykehusansatte ved de mindre sykehusene. Slik uro forsterkes ved stadig destruktive utspill som oppfattes som nedleggingsforsøk, og slike utspill bidrar ikke til å stabilisere bemanningen og sikre nyrekruttering, snarere tvert imot.

Jeg vil bare minne om at Kystpartiet vil ha en reformpause i helsenorger, bygge ut og modernisere sykehuset på Stokmarknes, og bevilge 3 mrd. kr ekstra til sykehussektoren på statsbudsjettet i 2005.

Svar:

På styremøte i Helse Nord RHF den 17. november ble det enstemmig vedtatt at det fremtidige tilbudet innenfor spesialisthelsetjenesten i Vesterålen skal utvikles med base i Stokmarknes. Det innebærer at

enten Helse Nord velger å bygge nytt sykehus eller å rehabilitere dagens sykehusbygg, så gjøres dette på Stokmarknes.

Jeg håper representanten Steinar Bastesen anser dette som et krystallklart svar på spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 224

Innlevert 18. november 2004 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland

Besvart 30. november 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Jondal kommune med sine 1 073 innbyggere er vertskommune for psykisk syke mennesker. Jonatunet har i dag 18 plasser, og 6 personer er definert ferdigbehandlet. Fordi de er blitt godt kjent i Jondal og føler seg trygge der, vil mange velge å bli boende i vertskommunen. Det følger ingen penger med beboerne, så det er et spørsmål om en liten kommune som Jondal makter dette.

Hva vil statsråden gjøre for at disse skal få det tilbudet de har krav på i den kommunen de ønsker å bo?»

BEGRUNNELSE:

I Kommunal Rapport 18. november vises det til et brev av 15. september fra helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen til de regionale helseforetakene der han gir instruks om at ikke en eneste psykiatrisk sykehjems plass fjernes før en oversikt foreligger om boligbehovet for psykisk syke er gjennomført. Det skal heller ikke fjernes flere døgnplasser i psykiatriske behandlingstilbud. Undertegnede regner med at dette også skal gjelde Jonatunet.

Svar:

I svar på spørsmål nr. 48 til skriftlig besvarelse fra representanten Rune J. Skjælaaen om hva helse- og omsorgsministeren ville gjøre for å stoppe den planlagte nedbyggingen av Jonatun fra 18 til 9 behandlingstilbud, svarte jeg bl.a. følgende:

"Når det gjelder situasjonen for Jonatun som representanten viser til, har departementet blitt informert av Helse Vest om at den totale kapasiteten i denne delen av distriktet skal videreføres og styrkes. Jonatun har i dag 18 døgnplasser. Det er imidlertid lagt opp til å omfordele døgnplassene ved Jonatun og Valen sykehus. Dette er en del av Folgefonn DPS som

framover vil bestå av 9 plasser ved Jonatun og 9 plasser i Kvinnherad (i lokaler ved Valen sykehus). I tillegg er det under oppbygging et ambulerende fagteam ved Jonatun som ytterligere vil bidra til å styrke tilbudet. Dette innebærer at den totale døgnkapasiteten videreføres. Dette er en oppfølging av den godkjente planen for Hordaland fylkeskommune, som helseforetakene har fått ansvaret for å videreføre."

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten Frøiland til mitt brev av 15. september 2004 hvor de regionale helseforetakene er bedt om å sørge for at det ikke skjer noen ytterligere reduksjon i antall psykiatriske sykehjemsplasser før det er foretatt en gjennomgang av behovet for boliger og tilrettelegging av boligsituasjonen. Representanten regner med at dette også skal gjelde Jonatunet. Som det fremgår av mitt svar på spørsmål nr. 48, blir ingen psykiatriske sykehjemsplasser i dette tilfellet lagt ned, det skjer kun en omfordeling mellom institusjonene.

Etter lov om sosiale tjenester m.v. § 10-1 første ledd har oppholdskommunen plikt til å yte sosiale tjenester, samt å dekke utgiftene forbundet med hjelpen. Tilsvarende gjelder for tjenester etter kommunehelsetjenesteloven.

For beboere i institusjon eller boliger med hel-døgn omsorgstjenester etter sosialtjenesteloven er det oppholdskommunene forut for inntak i institusjonene som skal finansierer tjenestene. Etter utskrivningen skal tjenester ytes av den kommunen der vedkommende tar opphold, men utgiftene kan kreves refundert fra oppholdskommunen forut for institusjonsinntaket, jf. § 10-1 annet ledd. Sosialtjenesteloven gir altså vertskommunene adgang til å kreve refusjon for utgifter til tjenester etter loven. Refusjonsadgangen gjelder ikke utgifter til tjenester etter kommunehelsetjenesteloven.

Det er fra 2004 opprettet en øremerket tilskuddsordning for ressurskrevende brukere. Formålet med bevilgningen er å sikre at brukere som krever stor

ressursinnsats fra det kommunale tjenesteapparatet, får et best mulig tilbud uavhengig av kommunens økonomi. Også pasienter under det psykiske helsevern omfattes av ordningen dersom de har store hjelpebehov og mottar omfattende helse- og omsorgstjenester fra kommunen. For å komme inn under ord-

ningen må kommunenes utgifter til lønn fordelt på den enkelte bruker overstige 700 000 kr. Ut over innslagspunktet får kommunene kompensert 80 pst. av de totale utgiftene på landsbasis. For 2004 bevilges det i overkant av 1,5 mrd. kr til dette formålet.

SPØRSMÅL NR. 225

Innlevert 18. november 2004 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 29. november 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Vil statsråden som NRKs generalforsamling sørge for at NRK bruker sine midler som forutsatt av Stortinget, og digitalisere sine arkiv innenfor de øremerkede midler som allerede er innkrevet i lisensen?»

BEGRUNNELSE:

Som statsråden kjenner til er Fremskrittspartiet eneste parti som vil avskaffe NRK-lisensen. Derfor arbeider vi nå for denne skal bli redusert.

Statsråden er NRKs generalforsamling og er derfor trolig opptatt av NRKs økonomistyring.

Ifølge ITavisen Business nr. 18 for 2004 er det fra 1999 lagt inn ekstraordinære økninger i kringkastingsavgiften for å få digitalisert arkivene, som NRK selv betegner som "nasjonens minnebok i lyd og bilde gjennom 70 år". NRK kostnadsberegnet jobben til 200 mill. kr. Får årets statsbudsjett gjennomslag, er arkivene godtgjort med 460 mill. øremerkede kroner

- og dermed fullfinansiert mer enn to ganger. Totalt har statskringkastingen i samarbeid med Nasjonalbiblioteket brukt oppunder 70 mill. kr på digitalisering av arkivet, opplyses det.

Opp gjennom årene har Stortinget kommet med flere merknader under budsjettbehandlingen og gjennomført flere høringer om digitalisering av NRKs historiske lyd- og bildearkiver.

Svar:

For perioden 1999-2004 har NRK til sammen mottatt om lag 380 mill. kr øremerket digitalisering, noe som omfatter langt mer enn bare arkivene. I statsbudsjettet for 2005 er det forutsatt at 45 kr av kringkastingsavgiften fortsatt er øremerket digitalisering, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005), side 120, 1. spalte. Dette utgjør om lag 80 mill. kr i 2005.

Jeg vil selvsagt sørge for at NRK bruker sine midler i samsvar med de premisser Stortinget legger for vedtaket om kringkastingsavgiften.

SPØRSMÅL NR. 226

Innlevert 18. november 2004 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken

Besvart 26. november 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av regelverket for støtte til studenter som ønsker å ta kunst- og kulturutdanning i utlandet, men som ikke har generell studiekompetanse, med henblikk på å likestille ulike kunst- og kulturformer?»

BEGRUNNELSE:

Tidligere i høst ble det satt fokus på regelverket for støtte til utenlandsstudenter på kunstutdanning som ikke har generell studiekompetanse. Statsråden har tidligere svart på hvordan dette regelverket vil bli håndtert i forhold til studenter som utdanner seg

innenfor bildende kunst. Denne problemstillingen gjelder imidlertid en større gruppe, for eksempel de som studerer musikk i utlandet. Selv om en student blir tatt opp til et slikt studium gjennom opptaksprøver basert på ferdigheter, gjelder Lånekassens krav om generell studiekompetanse for å kunne støtte studentens utenlandsopphold.

Svar:

Som det går fram av svar på tidligere spørsmål om samme tema, er kravet om at norske studenter som tar høyere utdanning i utlandet skal ha generell studiekompetanse for å få støtte gjennom Lånekassen, nedfelt i forskriftene om tildeling av utdanningsstøtte. Bakgrunnen for bestemmelsen, er at det stilles samme krav for støtte til utdanning i utlandet, som for opptak til høyere utdanning i Norge. Det kan som kjent bli gjort unntak fra kravet om generell studiekompetanse ved opptak til ballett-, skuespiller- og bildende kunstutdanning ved fremstående læresteder i utlandet.

Musikk er i denne sammenheng ikke regnet opp som et område hvor det kan gjøres unntak fra kravet om generell studiekompetanse. I Norge kreves det normalt gode ferdigheter på hovedinstrument ved opptak til musikkutdanninger, i tillegg til generell studiekompetanse. I Forskrift om opptakskrav til

grunnutdanninger ved universitet og høyskolar (fastsatt 14. november 2002) går det frem at det kan gis dispensasjon fra kravet om generell studiekompetanse ved opptak til ordinære studier, men bare ved uvanlig gode musikkfaglige kvalifikasjoner.

Det er etter min vurdering ikke rimelig at det skal være en vid åpning for studenter som ikke oppfyller opptakskravene i Norge, til å få støtte gjennom Lånekassen til å ta kunstutdanning i utlandet.

Jeg ser det også som vanskelig å fullt ut harmonisere opptaksreglene i Norge med reglene for støtte rett gjennom Lånekassen til utdanning i utlandet, da Lånekassen neppe vil kunne foreta en kvalifisert vurdering for eksempel av hvorvidt en student uten generell studiekompetanse har uvanlig gode musikkfaglige kvalifikasjoner. Ved slike vurderinger vil norske fagmiljøer vanskelig kunne bistå Lånekassen, slik de gjør det ved vurdering av søknader etter gjeldende unntaksregel.

På bakgrunn av dette finner jeg det ikke hensiktsmessig å vurdere utvidelse av gjeldende unntaksbestemmelse.

Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at det kan gis støtte gjennom Lånekassen til personer som er fylt 25 år eller mer, og som har fått opptak på grunnlag av realkompetanse. Dette er også i tråd med bestemmelser som gjelder ved opptak i Norge.

SPØRSMÅL NR. 227

Innlevert 19. november 2004 av stortingsrepresentant Sylvia Brustad

Besvart 30. november 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Mener miljøvernministeren at et salg av slike eiendommer til private, i dette tilfellet Spetalen, styrker allmennhetens tilgang til strandsonen i Oslo-området?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom media er jeg gjort kjent med at Norsk Sjøfartsmuseum har solgt en 18 mål stor eiendom til Øystein Stray Spetalen uten at eiendommen har vært lagt ut offentlig for salg. Eiendommen har store kulturhistoriske verdier og er også av stor interesse for allmennheten.

innsigelse, slik at saken må avgjøres av Miljøvernde-

Svar:

Jeg er opptatt av å sikre allmennheten tilgang til strandsonen. Når det gjelder salget av eiendom fra Norsk Sjøfartsmuseum på Bygdøy påvirker ikke dette i seg selv allmennhetens ferdselsrett. Det er hva som videre skjer som er avgjørende for allmennhetens muligheter til å bruke eiendommen. Bygging styres av reglene i plan- og bygningsloven.

Jeg ønsker en offensiv strandsonepolitikk. Kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn skal følge aktivt opp de nasjonale målene for strandsonen ved behandlingen av plansaker og dispensasjonssøknader. Der et planforslag kommer i strid med nasjonale mål, kan fylkeskommuner og fylkesmenn fremme departementet.

Departementet har fått opplyst av Oslo kommune at eiendommen dels er regulert til offentlig formål og dels til boligformål. Det kan ikke bygges på den del som er regulert til offentlige formål uten omregulering eller dispensasjon. For den del som er regulert til

byggeformål, kan en viss utbygging skje i samsvar med planen med mindre kommunen eller staten nedlegger bygge- og deleforbud med sikte på omregulering. Jeg vil ta opp spørsmålet om plansituasjonen for området med Oslo kommune.

SPØRSMÅL NR. 228

Innlevert 19. november 2004 av stortingsrepresentant Sylvia Brustad

Besvart 30. november 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer

Spørsmål:

«Er det i tråd med gjeldene regelverk, for eksempel EØS-regelverket, at slike eiendommer selges uten at de legges offentlig ut for salg?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom media er jeg gjort kjent med at Norsk Sjøfartsmuseum har solgt en 18 mål stor eiendom til Øystein Stray Spetalen uten at eiendommen har vært lagt ut offentlig for salg. Etter det jeg kjenner til er Norsk Sjøfartsmuseum tilknyttet Oslo kommune. Eiendommen har store kulturhistoriske verdier og er også av stor interesse for allmennheten.

Svar:

Den aktuelle eiendommen på Bygdøy er eid av Norsk Sjøfartsmuseum, som er en privat stiftelse. Stiftelsen står derfor fritt med hensyn til hvordan og til hvem den vil selge. På grunn av det private eierskapet til eiendommen foreligger det ingen bindinger i forhold til EØS-bestemmelsene, avhendingsinstruksen for statlig fast eiendom eller annet regelverk som gjelder offentlige virksomheter, og som oppstiller krav om en offentlig budrunde.

SPØRSMÅL NR. 229

Innlevert 22. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 30. november 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av avgiftene på sjøtransport og sørge for at disse settes til et nivå som ikke setter maritime næringer, arbeidsplasser og sikkerhet i fare?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge oppslag i Haugesunds Avis av 11. november medfører nå høye avgifter at skipstrafikken blir skremt bort fra Karmsund havn. I oppslaget blir det hevdet at båter med losplikt unngår om mulig å gå inn i Karmsundet og at stadig økende statlig byråkrati og

avgifter skremmer trafikken bort og at de maritime næringene fortviler.

Hele det maritime miljøet på Haugalandet er nå frustrert over situasjonen, og utviklingen er svært alvorlig for næringslivet i området, som i stor grad er knyttet til den maritime sektor.

Manglende oppdrag og mindre aktivitet har medført omsetningssvikt, og noen bedrifter har derfor måttet redusert bemanningen, mens andre avventer situasjonen.

Det er mye som tyder på at det høye avgiftsnivået medvirker til å svekke sikkerheten langs kysten, noe vi må ta svært alvorlig.

Viser også til brev fra Maritimt Forum til Stortingets samferdselskomité, datert 5. november i sakens anledning.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra samferdselsministeren.

Regjeringen har som målsetting å tilrettelegge for en videreutvikling av sjøtransporten som en effektiv og miljøvennlig transportform, slik at denne særlig kan øke sine markedsandeler innen godstransport på bekostning av vegtransporten. En slik målsetting vil også være viktig for mange kystsamfunn, der næringsaktiviteten i stor grad er knyttet til sjøtransport og maritim virksomhet.

Statlige gebyrer og avgifter.

For å ivareta kravene til sikkerhet og fremkomlighet på sjøen, er det viktig at staten etablerer en hensiktsmessig transportinfrastruktur og tilbyr gode maritime tjenester. I den sammenheng må det også tas hensyn til utviklingen av nye og bedre navigasjonshjelpemidler for fartøyene. På denne bakgrunn pågår det et forsøk med fjernlosing fra trafikksentralen på Kvitvøy. Erfaringene fra dette vil gi et viktig grunnlag for hvordan en effektiv lostjeneste, som samtidig ivaretar kravene til sikkerhet, på sikt kan utformes.

Kystverket krever inn gebyrer som skal dekke 30 pst. av utgiftene til navigasjonsinstallasjonene. I St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Fiskeri- og kystdepartementet, er det forelått at gebyrene skal dekke 34 pst. av disse utgiftene. Videre dekkes 100 pst. av driftsutgiftene til trafikksentralene, og 100 pst. av kostnadene til lostjenesten inn i form av gebyrer.

Fiskeri- og kystdepartementet arbeider med en gjennomgang av Kystverkets gebyrstruktur. Første del av dette arbeidet omfattet endringer i kystgebyret. Tidligere ble gebyret pålagt fartøy ved innseiling eller utseiling fra norsk indre farvann, mens fartøy i innenriks fart var fritatt for betalingsplikt. Fra 1. januar 2004 må også fartøyer i innenriksfart betale

kystgebyr. Gebyret omfatter nå flere fartøyer enn tidligere. For fartøyer i utenriksfart medførte dette en forholdsmessig reduksjon i gebyrbelastningen. Når en overveiende del av norsk eksport og import benytter sjøen som transportåre, vil denne omleggingen isolert sett kunne bidra til å styrke sjøtransporten. Samtidig har en oppnådd at fartøy i utenriks- og innenriksfart likebehandles, ved at alle er pålagt å betale bidrag for egen sikkerhet.

I det videre arbeidet, vil det blant annet bli sett nærmere på hvordan det samlede gebyrproveny fordeles på de ulike fartøygrupper. Det har fra flere hold blitt pekt på at nær alle avgifter og gebyrer innen sjøfart er knyttet til skipets størrelse målt i brutto tonn (BT). Dette har virkning ut over at gebyrene generelt øker med fartøyets størrelse. Eksempelvis vil et fartøy med overbygging måtte betale høyere gebyrer enn skip med mindre overbygging, selv om fartøyene har samme lastekapasitet. Regjeringen ser det derfor som viktig å utvikle et gebyrssystem som fremmer målsettinger effektiv ressursbruk innen sjøtransportsektoren. Samtidig vil det være behov for løsninger tar hensyn til mindre fartøyers inntjeningsvegne.

Det legges også opp til en bredere vurdering av avgifts- og gebyrpolitikken på tvers av de fire transportsektorene. Det er i liten grad felles tilnærming til finansiering av infrastrukturen i disse sektorene. Dette skyldes dels historiske forhold og dels strukturelle forskjeller mellom transportformene. Gjennom St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015, har Regjeringen lagt opp til at det skal utarbeides bedre analyser av finansieringsstrukturen for transportinfrastruktur og transporttjenester. Dette arbeidet vil inngå som ledd i en helhetlig strategi for å nå de ulike målsettingene for den samlede transportpolitikken.

Når det gjelder kommunale havneavgifter, trekker havne- og farvannsloven opp rammene for hvordan disse skal fastsettes. Spørsmål knyttet til havneavgifter vil være en del av det pågående arbeidet med å revidere havne- og farvannsloven.

SPØRSMÅL NR. 230**Innlevert 22. november 2004 av stortingsrepresentant Trond Giske****Besvart 29. november 2004 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Hva er blitt gjort for å følge opp Innst. S. nr. 222 (2002-2003) når det gjelder de ansattes vilkår og rettigheter i forbindelse med flyttingen av Arbeidstilsynet?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 222 (2002-2003) står følgende:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke at det må legges sterk vekt på de ansattes interesser og rettigheter ved omorganiseringen av tilsynene.

Flertallet viser til at Regjeringens mål er at flest mulig ansatte skal velge å flytte med i de tilfeller der tilsynene skal omlokaliseres, og at det derfor legges opp til ekstra stimuleringsiltak for å få dette til. Flertallet er enig i dette.

Flertallet vil videre understreke at ansatte som ikke ønsker å flytte til et nytt arbeidssted, må gis all nødvendig bistand for å sikres fortsatt arbeid. Fortsatt arbeid er den beste sikkerhet for å opprettholde inntekt og sosial sikkerhet. Flertallet mener det må gjennomføres tiltak for å imøtekomme den engstelse en del føler med tanke på at de ikke vil kunne få nytt arbeid og kanskje må leve med redusert inntekt i framtiden.

Flertallet mener at ved gjennomføringen av St.meld. nr. 17 (2002-2003) skal de ansattes interesser ivaretas gjennom:

- a) Fritak fra flytteplikt etter gjeldende kriterier og forvaltningspraksis.
- b) Aktiv bruk av fortrinnsrett til andre statlige stillinger og slik at denne ordningen er reell.
- c) Sluttvederlag eller ventelønn etter gjeldende regler og forvaltningspraksis.

Flertallet ser at tidligere statlige omstillingsprosesser har medført uheldige konsekvenser for de ansatte. Blant annet viste omstillingsprosessene i Posten at mange av de overtallige i ettertid ble arbeidsledige eller uføretrygdet. Det er en forutsetning at dette ikke blir resultatet etter flytte- og omstillingsprosessen av de statlige tilsynene.

Flertallet vil i denne sammenheng påpeke de langsiktige samfunnsøkonomiske kostnader knyttet til arbeidsledighet og uførepensjon. Derfor må det bevilges økonomiske rammer som sikrer personellmessige tiltak og som samtidig ivaretar tilsynenes oppgaver før, under og etter en flytte- og omstillingsprosess.

Flertallet vil understreke betydningen av et nært samarbeid mellom departement og de ansattes organisasjoner i gjennomføringen av flytteprosessen, og det oppmuntres til varierte personalpolitiske tiltak for å sikre tilsynsfunksjonen før, under og etter flytteprosessen."

Det ønskes svar på hvordan dette er fulgt opp i forbindelse med den påbegynte flytteprosessen av Arbeidstilsynet. Jeg har blitt kjent med at budsjettet for omstilling ikke er klart, og at dette fører til stor usikkerhet om hvilke og hvordan ulike tiltak skal gjennomføres.

Svar:

Jeg kan i denne forbindelse opplyse følgende:

Det daværende Arbeids- og administrasjonsdepartementet fikk i forbindelse med forberedelsene til flytting av tilsynsetatene utført beregninger av kostnadene forbundet med flyttingen. Beregningene ble utført av Statskonsult og Asplan analyse. Det ble bl.a. tatt hensyn til årsverksramme, flytteprosent, ventelønnsprosent og dublering av ansatte ved to tjenestesteder.

I forbindelse med flytting av Direktoratet for arbeidstilsynet fra Oslo til Trondheim er det for perioden 2004 t.o.m. 2006 samlet beregnet ekstrakostnader i forbindelse med flyttingen på 68 mill. kr. Kostnadene er beregnet å fordele seg med 5,05 mill. kr i 2004, 28 mill. kr i 2005 og 34,95 mill. kr i 2006. Arbeids- og administrasjonsdepartementet foreslo overfor Stortinget i budsjettproposisjonen for 2004 en bevilgning i tråd med disse beregningene. Stortinget sluttet seg til dette. Tilsvarende er det lagt inn 28,9 mill. kr til flyttekostnader i etatens budsjettramme i 2005.

Det er understreket overfor Arbeidstilsynet at arbeidstakernes interesser i forbindelse med flyttingen skal ivaretas gjennom:

1. Fritak fra flytteplikt etter gjeldende kriterier og forvaltningspraksis.
2. Aktiv bruk av fortrinnsrett til andre statlige stillinger og slik at denne ordningen er reell.
3. Sluttvederlag eller ventelønn etter gjeldende regler og forvaltningspraksis.

Dette er i samsvar med Stortingets føringer, jf. Innst. S. nr. 222 (2002-2003). Det ble således i forbindelse med stortingsbehandlingen ikke lagt føringer utover det som følger av gjeldende regler og forvaltningspraksis. Arbeids- og administrasjonsdepartementet påpekte for øvrig i forbindelse med flyttvedtaket at det er direktørens ansvar å gjennomføre flytteprosessen innenfor de rammer som er trukket opp av Stortinget, Regjeringen og departementet. Departementet forutsatte videre at denne prosessen i

nødvendig grad gjennomføres i samarbeid med arbeidstakernes representanter. Samtidig må arbeidsgivers styringsrett utøves slik at hensynet til en effektiv flytteprosess og tilsynets løpende oppgaver under flytteprosessen blir ivaretatt.

Det er for øvrig iverksatt en rekke personalpolitiske tiltak knyttet til gjennomføring av flyttevedtaket. I utgangspunktet forsøker Arbeidstilsynet å finne passende arbeid i etaten for flest mulig av de ansatte i dagens direktorat. Det er i lønnsforhandlinger innvilget lønnsøkninger og bonus for å skape ro i organisasjonen og beholde gode medarbeidere lengst mulig. Videre er det gitt støtte til karriereplanlegging og

avsatt kompetansemidler til alle medarbeiderne i direktoratet for å gi alle mulighet til utdanning for å kunne følge opp karriereplaner. I tillegg er det gjennomført interne sosiale tiltak og tiltak for nært samarbeid med tillitsvalgte, samt en rekke informasjonstiltak vedrørende reaksjoner på store endringer, pensjonsrettigheter, ansattes rettigheter og plikter i forbindelse med flytting, ventelønn, flytteplikt m.m.

Arbeidstilsynet er således tildelt ressurser og har iverksatt en rekke personalpolitiske virkemidler i forbindelse med vedtaket om at direktoratet skal flyttes til Trondheim.

SPØRSMÅL NR. 231

Innlevert 22. november 2004 av stortingsrepresentant Trond Giske

Besvart 1. desember 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Hva er blitt gjort for å følge opp Innst. S. nr. 222 (2002-2003) når det gjelder de ansattes vilkår og rettigheter i forbindelse med flyttingen av Medietilsynet/Eierskapstilsynet?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 222 (2002-2003) står følgende:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke at det må legges sterk vekt på de ansattes interesser og rettigheter ved omorganiseringen av tilsynene.

Flertallet viser til at Regjeringens mål er at flest mulig ansatte skal velge å flytte med i de tilfeller der tilsynene skal omlokaliseres, og at det derfor legges opp til ekstra stimuleringstiltak for å få dette til. Flertallet er enig i dette.

Flertallet vil videre understreke at ansatte som ikke ønsker å flytte til et nytt arbeidssted, må gis all nødvendig bistand for å sikres fortsatt arbeid. Fortsatt arbeid er den beste sikkerhet for å opprettholde inntekt og sosial sikkerhet. Flertallet mener det må gjennomføres tiltak for å imøtekomme den engstelse en del føler med tanke på at de ikke vil kunne få nytt arbeid og kanskje må leve med redusert inntekt i framtiden.

Flertallet mener at ved gjennomføringen av St.meld. nr. 17 (2002-2003) skal de ansattes interesser ivaretas gjennom:

- Fritak fra flytteplikt etter gjeldende kriterier og forvaltningspraksis.
- Aktiv bruk av fortrinnsrett til andre statlige stillinger og slik at denne ordningen er reell.

- Sluttvederlag eller ventelønn etter gjeldende regler og forvaltningspraksis.

Flertallet ser at tidligere statlige omstillingsprosesser har medført uheldige konsekvenser for de ansatte. Blant annet viste omstillingsprosessene i Posten at mange av de overtallige i ettertid ble arbeidsledige eller uføretrygdet. Det er en forutsetning at dette ikke blir resultatet etter flytte- og omstillingsprosessen av de statlige tilsynene.

Flertallet vil i denne sammenheng påpeke de langsiktige samfunnsøkonomiske kostnader knyttet til arbeidsledighet og uførepensjon. Derfor må det bevilges økonomiske rammer som sikrer personellmessige tiltak og som samtidig ivaretar tilsynenes oppgaver før, under og etter en flytte- og omstillingsprosess.

Flertallet vil understreke betydningen av et nært samarbeid mellom departement og de ansattes organisasjoner i gjennomføringen av flytteprosessen, og det oppmuntres til varierte personalpolitiske tiltak for å sikre tilsynsfunksjonen før, under og etter flytteprosessen."

Det ønskes svar på hvordan dette er fulgt opp i forbindelse med den påbegynte flytteprosessen av Filmtilsynet/Eierskapstilsynet.

Svar:

Departementet har helt fra starten av prosessen med omorganisering og flytting av tilsynene på mediesektoren involvert de ansatte og deres organisasjoner. Dette er regulert gjennom omstillingsavtalen som er inngått mellom de ansattes representanter

og staten i september 2003 i medhold av Hovedavtalen § 2 nr. 2:

"Avtalens formål er å sikre de tilsattes medbestemmelsesrett og rettigheter i henhold til lov- og avtaleverk og sentrale personalpolitiske retningslinjer for omstillingsarbeid i statlig sektor."

De ansatte er sikret medbestemmelse først og fremst gjennom de tillitsvalgtes deltakelse i styringsgruppen for prosessen. Styringsgruppen er sammensatt av representanter for departementet, ledelsen i de tre berørte virksomhetene samt tillitsvalgte.

I tillegg er de ansatte sterkt representert i ulike arbeidsgrupper i tilknytning til prosessen, for eksempel i forbindelse med utvikling av organisasjonsmodell, valg av og utforming av kontorlokaler, bruk av IKT og bruk av personalpolitiske virkemidler, herunder lønnskompensasjon og karriereplanlegging i forhold til berørte medarbeidere generelt og nøkkelpersonell spesielt. Bruken av de personalpolitiske virkemidlene er i denne sammenheng særlig viktige, og omfatter også tiltak av ikke-økonomisk karakter.

Det er i omstillingsavtalen, jf. ovenfor, også presisert at det i denne prosessen ikke er aktuelt med noen nedbemanning innenfor de berørte virksomhetene. I forhold til komitéflertallets bekymringer om

fremtidig arbeidsledighet og/eller uføretrygd, er det viktig å være klar over at alle berørte medarbeidere tilbys ny stilling i Fredrikstad. Ingen er således tvunget over på ventelønn, uføretrygd eller i arbeidsledighet. Den enkelte medarbeider i de tre tilsynene som skal fusjoneres, har også fått tilbud om individuell karriereplanlegging.

Departementet har vurdert spørsmålet om flytteplikt for de ansatte, og har i denne forbindelse søkt om og fått delegert myndighet fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet (nå Moderniseringsdepartementet), til å avgjøre eventuelle søknader om fritak fra flytteplikten. Den enkelte søknad om fritak fra flytteplikten vil således bli vurdert i forhold til gjeldende kriterier og forvaltningspraksis for slike omstillingsprosesser.

Omstillingsprosessen for tilsynene på mediesektoren er enda ikke avsluttet, og jeg vil fortsatt følge utviklingen for å sikre god fremdrift i prosessen. Dette må imidlertid skje innenfor det overordnede målet for prosessen, som er at tilsynsfunksjonene ikke skal svekkes i vesentlig grad (verken på kort eller lang sikt) og at omstillingsprosessen er til minst mulig ulempe for de arbeidstakere som berøres.

SPØRSMÅL NR. 232

Innlevert 22. november 2004 av stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik

Besvart 3. desember 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer

Spørsmål:

«Omstilling, omorganisering, effektivisering og nedbemanning i statlige etater som f.eks. Posten og Vegvesenet har ført til betydelige økninger i statens utgifter til sykelønn og uføretrygd. Nå varsler Regjeringa lignende tiltak i Jernbaneverket.

Vil moderniseringsministeren ta initiativ til at det utarbeides et samfunnsregnskap som viser de reelle besparelser og utgiftsøkninger i disse omstillingsprosessene før nye, lignende tiltak settes i verk?»

BEGRUNNELSE:

Det blir stadig tydeligere at de omstillinger og omorganiseringer med tilhørende nedbemanning og effektivisering som har foregått bl.a. i Posten og Vegvesenet har ført til at svært mange har blitt langtids sykemeldt og mange er blitt uføretrygda. Intensjonene med omorganiseringene har bl.a. vært at sta-

ten skulle få reduserte sine utgifter på de aktuelle områdene. Det er all grunn til å tro at den samfunnsøkonomiske gevinsten av tiltakene har en betydelig minusside i form av økte utgifter til sykemelding og ulike trygdeordninger - i tillegg til de personlige belastningene som rammer de enkelte og deres familier. Et samfunnsregnskap som viser både innsparinger og økte utgifter vil gi et bedre grunnlag for å vurdere ev. omorganiserings- og effektiviseringstiltak i offentlig sektor i framtida.

Svar:

Som moderniseringsminister er det mitt mål at fornyelsen av offentlig sektor skal sikre velferden for barn og barnebarn. Det innebærer at vi må jobbe smartere og mindre ressurskrevende enn i dag. Både statlige forvaltningsorganer og statseide selskaper må være innrettet på å møte utfordringene i en ny tid.

Det stilles store krav både fra den enkelte innbygger, og fra næringslivet til effektiv tjenesteproduksjon. Derfor vil virksomhetene måtte fortsette å omstille seg med sikte på levering av tjenester av høy kvalitet til en akseptabel kostnad. Jeg viser i denne forbindelse til utfordringene som skisseres i perspektivmeldingen (St.meld. nr. 8 for 2004-2005), der det framgår at status quo ikke er et alternativ.

Det er den enkelte fagstatsråd som har ansvaret for de samfunnsregnskap eller nytte- kostkostnadsanalyser som skal utarbeides. Dette er et krav som er nedfelt i instruksen for utredningsarbeid i departementene. Det innebærer at den ansvarlige statsrådets eget departement må samarbeide med de fagmiljøene som kan belyse sammenhengene, slik at regjeringsbeslutningene kan fattes på et best mulig faktagrunnlag.

Moderniseringsdepartementet bistår departementene både ved at vi gir råd om hvordan slike samfunnsregnskap bør utarbeides, og ved at vi framskaffer fakta og bidrar med erfaringer fra lignende prosesser på de fagområdene hvor jeg har et faglig ansvar. Dette gjelder særlig vedrørende pensjoner, ansattes rettigheter og kostnader for øvrig ved ulike tiltak ved omstillinger.

I mitt departement prioriterer vi arbeidet med å styrke kvaliteten på utredningsarbeidet i forkant, og evalueringene i etterkant ved større omorganiseringer. Jeg vil her vise til omtalen på sidene 42-43 i Moderniseringsdepartementets St.prp. nr. 1 (2004-2005). Her fremgår det blant annet at vi i 2005 skal gjennomføre evalueringer av den type omorganisering som det vises til.

Ved vurdering av gevinster og kostnader ved omstillingsprosesser må det tas hensyn til om det dreier seg om en intern administrativ og organisatorisk endring i et forvaltningsorgan, eller en utskillelse og etablering av et statlig aksjeselskap. Ansvaret for omstillinger i et forvaltningsorgan vil være den enkelte statsråds direkte ansvar, mens omstillinger etter eta-

blering av et statlig aksjeselskap, vil være styrets ansvar innenfor de rammene som er satt for selskapet ved beslutningen om etablering.

Det bør ellers bemerkes at det er krevende å beregne gevinster ved en omstillingsprosess, da dette i stor grad vil bero på forholdet til ansatte, leverandører, kunder og brukere - og hvilke konsekvenser slike forhold vil få for effektiv og rasjonell drift av ulike typer statlig virksomhet.

Hvordan offentlig sektors 700 000 ansatte involveres og hvordan deres kompetanse utnyttes, er viktig for omstillingen av offentlig sektor blir lønnsom på sikt. God håndtering av personalet berører derfor både de økonomiske kostnadene og de menneskelige omkostningene ved omstillingene. Belastningene på enkeltmedarbeidere må reduseres til et minimum.

For offentlige ansatte ligger ikke tryggheten i at de utfører samme type arbeidsoppgaver, i samme type virksomhet og gjennom hele yrkeskarrieren. Tryggheten ligger i at ansatte i staten og statseide selskaper får utvikle en kompetanse som lett lar seg overføre til andre jobber, og at virksomheten de arbeider i, tilbyr gode tjenester som borgerne vil ha. Det innebærer at det i noen tilfeller må utvikles ny kunnskap, i andre må gammel kunnskap anvendes på nye måter.

Når det gjelder forholdet mellom inkluderende arbeidsliv og omstilling, er den avgjørende faktoren god personhåndtering. Det stiller store krav til lederne om godt lederskap. Arbeidstakerne skal ivaretas på best mulig måte, enten virksomhetene er i omstilling eller ikke.

Jeg er opptatt av at staten går foran som et godt eksempel. Staten har fortsatt utfordringer knyttet til å skape et inkluderende arbeidsliv, men den siste utviklingen, blant annet i sykefraværstatistikken, gir grunn til å tro at vi er på rett vei, og at arbeidet vil gi positive resultater.

SPØRSMÅL NR. 233**Innlevert 23. november 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 1. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Skattereglene for fradragsføring av tap på fordringer er strenge. I mange tilfeller er det åpenbart at en fordring ikke lar seg inndrive, hvoretter beløpet regnskapsmessig er ansett som tapt og kostnadsført. Skattemessig fradragsadgang er dog begrenset.

Hva vil finansministeren foreta seg i denne forbindelse og vil finansministeren eventuelt foreslå endringer som gjør at praktiseringen av reglene blir mer i tråd med virkeligheten?»

BEGRUNNELSE:

En rigid praktisering av reglene for skattemessig tapsføring, og dermed fradragsføring av fordringer kan ha store økonomiske konsekvenser for næringsdrivende dersom det er snakk om store beløp.

Slik reglene nå praktiseres kan et tap ikke fradragsføres i 2003 selv om man ved selvangivelsestidspunktet kan se at fordringen var klart uerholdelig pr. 31. desember 2003, og at debitor i realiteten var teknisk konkurs på dette tidspunkt. Begrunnelsen er at tapet er oppdaget i 2004.

Særlig ved forretninger i eksempelvis u-land vil en for rigid praktisering være belastende for næringslivet, spesielt kombinert med lang saksbehandlingstid hos ligningsmyndighetene. Slike risikoinvesteringer, som er svært viktige for å bidra til verdiskaping og utvikling i slike land, bremses slik dagens skatteregler for fradragsføring av tap på fordringer fungerer.

På denne bakgrunn ønskes også finansministerens vurdering av eventuelle forbedringer som eventuelt kan gjøres i dagens regelverk, og som kan føre til en bedre praktisering, samt skjønnsutøvelse hos ligningsmyndighetene.

Svar:

Spørsmålet gjelder skattelovens alminnelige regler om tidfesting av skattyters krav på fradrag for tap på utestående fordringer i virksomhet, herunder likningsmyndighetenes praktisering av disse regler. Skattereglene avviker her fra regnskapsreglene.

Etter regnskapsreglene skal inntekt resultatføres når den er opptjent. Motstykket til inntektsføring etter opptjeningsprinsippet er at utgifter skal kostnadsføres når de er påløpt eller realisert. Urealisert tap skal imidlertid resultatføres etter forsiktighetsprinsippet. Utgifter skal dessuten kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt etter sammenstillings-

prinsippet. Således kan tap hensyntas som kostnad etter regnskapsreglene allerede når det er sannsynlig at tap vil påløpe.

Etter Norsk Regnskapsstandard 3 er det dessuten lagt til grunn at visse hendelser som gir informasjon om forhold som eksisterte på balansedagen, kan medføre korrigering av regnskapsførte beløp selv om de inntreffer etter balansedagen. Som eksempel nevnes at en kundes konkurs etter balansedagen kan gi en indikasjon på at en fordring var overvurdert og at den skal nedskrives (pr. balansedagen).

Hovedregelen etter skattereglene er at tap på fordringer i virksomhet ikke kan fradragsføres før tapet er pådratt eller realisert (realisasjonsprinsippet). Fradragsføring etter det skatterettslige realisasjonsprinsippet gjelder uavhengig av den regnskapsmessige behandlingen.

De skattemessige tidfestingsregler ble bl.a. vurdert i forbindelse med skattereformen i 1991. Det ble den gang lagt til grunn at periodisering etter regnskapsreglene (herunder forsiktighetsprinsippet) ikke er egnet som generell regel for skatteformål. Det ble lagt vekt på at regnskapsreglene medfører asymmetrisk behandling av inntekter og kostnader, ettersom inntekter behandles etter opptjeningsprinsippet, mens utgifter, herunder tap, kan kostnadsføres før de er påløpt. Skattemessig fradragsføring av utgifter og tap som ennå ikke er påløpt eller realisert, vil medføre en rekke skjønnsmessige verdiansettelser som innebærer kontrollproblemer for skattemyndighetene og som i tillegg gir mulighet til å bygge opp skattekreditter. Ved reformen i 1991 ble det således innført flere særlige periodiseringsregler for beskatningen enn tidligere. Det ble dessuten innført en særskilt regel om at det ikke kan kreves fradrag for avsetninger etter god regnskapsskikk, jf. skatteloven § 14-4-tredje ledd.

Den gjeldende hovedregel om tidfesting av tap på fordringer i næring er som nevnt at fradrag først kan kreves i det inntektsår tapet er pådratt eller realisert. Dette innebærer at tapet måtte være endelig konstatert. Hva som ligger i begrepet "endelig konstatert tap" er nærmere regulert i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 6-2-1. Vilkåret må forstås slik at det må være helt på det rene at fordringen ikke blir oppfylt. I forskriften er det angitt flere konkrete kriterier som medfører at tapet kan anses realisert, men forskriften åpner også for tapsføring dersom fordringen ut fra en samlet vurdering kan anses klart uerholdelig. Dersom ingen av de konkrete kriterier i for-

skriften er oppfylt, er det i utgangspunktet ikke tilstrekkelig at det kan påvises betalingsvanskeligheter hos debitor eller at debitor er "teknisk konkurs". Strengt tatt kan tap ved konkurs ikke konstateres endelig før ved beslutningen. Forskriften åpner likevel for tapsfradrag dersom det under offentlig konkursbehandling blir klart at bomidlene ikke vil gi dekning.

Generelt gjelder at fordringen ikke anses tapt i den utstrekning den er tilstrekkelig sikret ved pant, kausjon eller lignende.

Etter skattereglene skal den skattepliktige inntekt for inntektsperioden, det vil si normalt kalenderåret, baseres på gjeldende regler og foreliggende omstendigheter i løpet av og innen utgangen av inntektsåret. Vurderingen av om tap er endelig konstatert slik at det kan fradras med virkning for ligningen for vedkommende inntektsår, skal baseres på faktum som foreligger senest ved utgangen av inntektsåret. Opplysninger som måtte gjelde forhold etter utløpet av inntektsåret, vil bare kunne ha betydning for ligningen dette året i den grad de kaster lys over omstendigheter i inntektsåret. Dersom slike "etterfølgende" forhold medfører at det kan konstateres at fordringen var endelig tapt innen utgangen av det foregående år, vil dette være relevant for den skattemessige vurdering, slik at det kan legges til grunn i selvangivelsen. Dersom omstendigheter som nevnt, først blir kjent etter at selvangivelsen er innlevert, ev. også etter ordinær ligning, har skattyterne visse muligheter til å få vur-

dert disse nye opplysninger gjennom ordinær klagebehandling.

Departementet er ikke kjent med at likningsmyndighetene håndterer reglene om den skattemessige tidfesting av utestående fordringer så rigid at det er grunn til å gripe inn eller foreslå regelendringer. Skattyterne må leve med at dårlig økonomi hos debitor generelt ikke er nok til å konstatere endelig tap, selv om sannsynligheten for tap kan være stor, og at fradragretten derfor må vente til det året da det blir grunnlag for en objektiv konstatering av tapet.

Heller ikke det pågående arbeid med å tilpasse norsk regnskapslovgivning til de internasjonale regnskapsstandarder, jf. NOU 2003:23 Evaluering av regnskapsloven og Ot.prp. nr. 89 (2003-2004), nødvendiggjør noen nyvurdering av de allerede etablerte regler om den skattemessige tidfesting av tap på fordringer i næring. Reglene i skatteloven § 14-4 tredje ledd om avskjæring av fradrag for avsetninger etter god regnskapskikk vil imidlertid bli vurdert på mer generell basis.

Reglene om den skattemessige periodisering av fradrag for tap på fordringer bør i utgangspunktet gjelde generelt, også for fordringer mot utenlandske debitorer. Jeg anser ikke innføring av særlige skatteregler for behandling av tapsengasjementer i utviklingsland som et egnet tiltak for å lette næringsdri- vendes risikoinvesteringer i slike land. I denne forbindelse vil jeg vise til den ikke ubetydelig satsning som allerede gjøres på dette området i form av eksportkreditt og garantier mv. bl.a. via GIEK.

SPØRSMÅL NR. 234

Innlevert 23. november 2004 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 2. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Kan finansministeren gi en beregning av nåverdien i 2001 av de anslåtte innsparingene i folketrygden som følger av Pensjonskomisjonens forslag til pensjonsreform fram til 2050?»

Svar:

Pensjonskomisjonens forslag innebærer at utgiftene til alderspensjon i folketrygden blir lavere enn om dagens system videreføres. Med utgangspunkt i beregninger presentert i Pensjonskomisjonens rapport, kan nåverdien i 2001 av innsparingene

fram til 2050 beløpe seg til i størrelsesorden 420 mrd. 2001-kroner. Dette tilsvarer om lag 450 mrd. 2004-kroner. I disse beregningene er det antatt en realvekst i folketrygdens grunnbeløp på 2 pst. og en diskonteringsrente på 4 pst. Beregningene inkluderer virkningen på valg av pensjoneringstidspunkt av at det innføres fleksibel pensjonsalder fra 62 år. Det understrekes at slike beregninger er beheftet med usikkerhet.

Beregningene inkluderer kun alderspensjoner. Pensjonskomisjonen utredet ikke konsekvensene av sine forslag for uføre- og etterlattepensjon, men viste til at dette må håndteres i det videre arbeidet.

Beregningene forutsetter dermed implisitt at en samlet reform ikke medfører økte utgifter til uførepensjon. De fanger heller ikke opp at en slik reform vil

påvirke den samlede verdiskapingen gjennom økt arbeidsinnsats.

SPØRSMÅL NR. 235

Innlevert 23. november 2004 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland

Besvart 2. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Kan finansministeren gi en beregning av nåverdien av vedtatt skattelette fra 2001 til 2004 og Regjeringens foreslåtte skattelette for 2005, og i beregningen av nåverdien kan jeg også få nåverdien i 2001 av den samlede skatteletten fra 2001 til 2050 og en nåverdiberegning, der det i tillegg forutsettes at de skatteendringene som ble skissert i skattemeldingen følges opp?»

Svar:

Det er i spørsmålet lagt til grunn at det kun er skatte- og avgiftslettelse vedtatt under den sittende regjering som skal inkluderes i beregningene. Det er videre lagt til grunn at det er skatte- og avgiftslettelsen i det enkelte år sammenlignet med 2001-nivået som skal neddiskonteres til 2001-nivå og summeres. I beregningen av nåverdien i 2001 er det benyttet en nominell rente som tilsvarer realrente på 4 pst. pluss prisstigning (KPI) for det enkelte år.

Tabell 1 viser de anslåtte skatte- og avgiftsendringer det enkelte år sett i forhold til referansesystemet i det angitte året, beregnet skatte- og avgiftslettelse for hvert av årene i forhold til 2001 i løpende priser samt nåverdien i 2001-kroner av lettelsene det enkelte år. Nåverdien i 2001 av det lavere skattenivå-

et i 2005 enn i 2001 er beregnet til vel 21 mrd. 2001-kroner.

For Tabell 1 Beregnede skatte- og avgiftsendringer 2002-2005, se lenken til Finansdepartementets hjemmeside:

<http://odin.dep.no/fin/norsk/aktuelt/svartortinget/brev/p30005000/p30006620/006041-110474/dok-bn.html>

Perspektivmeldingen 2004 viser et udekket finansieringsbehov for offentlige sektor framover i tid, dersom en skal videreføre dagens pensjonssystem og andre velferdsordninger. Dette finansieringsbehovet kan møtes med tiltak både på utgifts- og inntektssiden. Hvilken skatteutvikling som vil være nødvendig for løpende å balansere offentlige budsjetter innenfor de rammer for bruk av petroleumsinntekter som handlingsregelen setter, er avhengig av utformingen av en pensjonsreform og av hvilke andre tiltak som eventuelt gjennomføres på utgiftssiden. Som vist i perspektivmeldingen vil tiltak som stimulerer til arbeid, blant annet gjennom endringer i trygde- og skattesystemet, i vesentlig grad redusere finansieringsutfordringene. Videre vil produktivitetsutviklingen i tiårene som kommer, og hvilken politikk som føres for å styrke vekstevnen, også påvirke vår evne til å håndtere finansieringsbehovet. En nåverdiberegning av skatteletten fra 2001 til 2050 gir dermed liten mening.

SPØRSMÅL NR. 236**Innlevert 23. november 2004 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen****Besvart 30. november 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«En rutebileier og bussjåfør ved Frolandsruta i Aust-Agder som nylig fylte 70 år får ikke fornyet tillatelsen til å utføre sitt arbeide som bussjåfør. Fra busseiers side blir det påpekt at det er en særnorsk bestemmelse som sier at etter fylte 70 år, kan man ikke lenger drive ervervsmessig kjøring med buss. Vegdirektoratet opplyser at man på et generelt grunnlag ikke gir dispensasjon fra denne aldersgrensen på 70 år, uansett om vedkommende er ved god helse.

Hva er egentlig grunnen til at nevnte person blir nektet å kjøre buss så lenge han er godt egnet til denne jobben selv om han er fylt 70 år, og vil statsråden redegjøre for regelverket rundt dette og forholdet til EØS?»

BEGRUNNELSE:

Etter hva jeg er blitt informert om tillater en rekke andre land at personer med en alder over 70 år uten store hindringer gis kjøretillatelse for ervervsmessig kjøring med buss. Når man i Norge er fylt 70 år mister man derimot muligheten til utføre sitt arbeid som bussjåfør, selv om vedkommende både er frisk har god trafikkforståelse og har lyst til å fortsette å kjøre buss. Samme person kan etter hva jeg får opplyst allikevel kjøre opp til 50 tonns vogntog i Norge og hele Europa. I både Danmark, Sverige, Tyskland og USA kan man kjøre buss så lenge legene finner sjåføren skikket til det. Derfor vil det være naturlig at man også i Norge anvender de samme bestemmelsene når det gjelder ervervsmessig busskjøring. Dette kan gjøres ved at man opprettholder aldersgrensen på 70 år, men gjør det mulig for personer over 70 år med god helse ifølge legeerklæring og beviselig god trafikkforståelse å få dispensasjon fra disse bestemmelsene. Dispensasjon kan gis for eksempel for ett år av gangen fra nevnte 70 års regel.

En 70-åring som har kjørt buss hele sitt liv er nødvendigvis ikke bare alene på grunn av sin alder nødvendigvis noen dårligere sjåfør enn en bussjåfør som er i 20-årene.

Svar:

Fra 1. januar 2004 er bestemmelsene om kjøreseddel overført fra vegtrafikkloven til Lov av 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy i et nytt kapittel 7A. Kjøresetel. Samtidig er klage/dispensasjonsmyndigheten overført til Politidirektoratet.

Kjøreseddel kreves av alle som skal kjøre drosje eller buss i løyvepliktig virksomhet. Av yrkestransportloven § 37 a) tredje ledd framgår det at kjøreseddel ikke gis gyldighet lenger enn til innehaver fyller 70 år. Praksis mht. dispensasjoner har vært meget streng, bare når aldersgrensen har medført et uventet akutt problem for lokale transporttilbud har dispensasjon vært aktuelt, og da bare for kortere tid.

En øvre aldersgrense for kjøreseddel har eksistert i en årrekke. Bakgrunnen for alderskravet er en risikovurdering av kombinasjonen høy alder/risiko for akutte sykdomstilfeller. Dette fremgår av Rundskriv N-23/72 av 18. juli 1972 fra Samferdselsdepartementet til fylkestrafikksjefene og politimestrene, etter at problemstillingen hadde blitt vurdert av Samferdselsdepartementet og Helsedirektoratet. (Aldersgrensen var før den tid 70/75 år for hhv. buss og drosje).

Jeg er innforstått med at høy alder i seg selv ikke tilsier at man blir dårligere sjåfør enn man har vært tidligere. Med høy alder øker imidlertid risikoen for at alvorlige, akutte sykdomstilfeller (som vanskelig eller umulig lar seg forutsi gjennom vanlige legeundersøkelser) kan finne sted. Dette gjelder også personer som har normalt god helse og for eksempel oppfyller kravene til førerkort. Det er likevel slik at etter fylte 70 må det fremlegges ny legeerklæring årlig for å dokumentere at man fyller helsekravene til førerkort. Forskjellen mellom førerkortbestemmelsene og kjøreseddelbestemmelsen på dette punkt, skyldes det at den generelle risikovurderingen mht. alder/sykdomsrisiko faller annerledes ut i forhold til det å være sjåfør i yrkestransport med ansvar for en buss full av passasjerer enn vurderingen gjør mht. å kjøre privatbil, eller lastebil uten passasjerer.

I forhold til EØS ser jeg vår aldersgrense for å kjøre yrkestransport med buss bare som et problem i den grad bestemmelsen kan virke konkurransevridende. Så lenge aldersgrensen på 70 år ligger godt over normal pensjonsalder for bussførere anser jeg ikke denne grensen som problematisk i forhold til EØS. For øvrig vil jeg anta at hensynet til trafiksikkerheten, og særlig i forhold til det å skulle ha ansvaret for mange mennesker i en buss også tilsier at ferlighetene øves relativt jevnlig. En økning/oppheving av aldersgrensen for kjøreseddel for at busselskapene skal kunne sette inn pensjonerte bussførere ved behov vil normalt ikke være i samsvar med dette.

Ut fra det som er nevnt ovenfor ser jeg ikke noe grunnlag for en eventuell oppheving av aldersgrensen for kjøreseddel.

SPØRSMÅL NR. 237**Innlevert 24. november 2004 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen****Besvart 3. desember 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for at det norske folk snart kan nyte godt av billigere bøker ved å oppheve bokbransjeavtalen?»

BEGRUNNELSE:

Den såkalte bokbransjeavtalen er en av hovedgrunnene til at vi har så dyre skolebøker og skjønnlitteratur i Norge. Gjennom et unntak fra konkurranse-loven har bransjen et monopol og kan regulere pris og omsetning som den vil. Avtalen ligger nå på statsrådens bord (ifølge Aftenposten). Statsrådens forgjenger Victor Norman lovet for halvannet år siden at skolebokmonopolet skulle oppheves. Når det gjelder skolebøker til grunnskolen ønsker bokbransjen at fastprisordningen skal gjelde ut 2006. Det betyr at det ikke blir fri pris og fri omsetning av skolebøker før om to år for barneskolen og ett år for videregående. Bransjen ønsker også at det skal gå ett år før nettbokhandlere som ikke er tilknyttet en bokhandel, kan selge skolebøker fritt.

Også de omfattende privilegiene til De norske Bokklubbene vil dermed fortsette ett år til. Bokklubben Nye Bøkers enerett til å selge ny norsk skjønnlitteratur til redusert pris har ført til at 70 pst. av denne litteraturen går gjennom bokklubbene.

Svar:

Gjeldende bokbransjeavtale mellom Den norske Bokhandlerforening og Den norske Forleggerforening løper ut 31. desember 2004. Forhandlingene om ny bokbransjeavtale brøt imidlertid sammen i sommer. Det var først da Kultur- og kirkeministeren og jeg, i brev av 13. september 2004 til partene, redegjorde for hvilke rammer Regjeringen kunne godta for å gi unntak fra forbudene i konkurranse-loven for

en ny bokbransjeavtale, at forhandlingene ble gjenopptatt og fullført.

Vi presiserte i brevet at det verken er aktuelt å videreføre bokhandlernes monopol for salg av skolebøker eller fastpris på disse. Dersom fastprisordningen skal videreføres for skjønnlitteratur og allmennlitteratur, må alle distribusjonskanaler gis anledning til å selge bøker til den samme prisen. Ingen distribusjonskanaler får således eksklusiv adgang til å gi rabatter.

En ny bokavtale ble forelagt Moderniseringsdepartementet 12. november 2004. Også denne avtalen har konkurransebegrensende bestemmelser og trenger unntak fra gjeldende konkurranselov. På denne bakgrunn legger jeg opp til å utarbeide en forskrift med begrensede unntak fra konkurranse-lovens forbudsbestemmelser.

Jeg mener nedbygging av konkurransebegrensningene i bokbransjen også ivaretar viktige litteraturpolitiske hensyn. En økt og rettferdig konkurranse der de ulike distribusjonskanalene likebehandles, vil sannsynlig gi leserne et bedre tilbud til lavere priser. Lavere priser på bøker vil bidra til økt etterspørsel etter bøker og dermed flere leste bøker. Samtidig sikrer momsfritak og innkjøpsordninger gode vilkår for utgivelse av smal litteratur og bidrar således til mangfold. Videre vil oppheving av fastprisordningen på skolebøker og bokhandlernes omsetningsmonopol for disse, legge forholdene til rette for konkurranse ved salg av skolebøker og dermed muliggjøre prisreduksjon også for denne bokgruppen. Jeg mener dette vil komme kommunene og den enkelte skoleelev til gode.

Utkast til unntaksforskrift sendes på høring i løpet av kort tid. Jeg mener det er svært viktig at alle berørte parter får anledning til å uttale seg i denne saken og legger derfor opp til normal høringstid med tre måneders frist.

SPØRSMÅL NR. 238**Innlevert 24. november 2004 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 1. desember 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Det vises til arbeidsgruppe for ny lovgivning mot pyramideselskap.

Er vurderingene, som lå til grunn for avslutningen av arbeidsgruppen, i forhold til status for arbeidet (ev. foreløpige resultat bes oversendt), og hvordan og når resultatene av gruppens arbeid ble spilt inn til EUs arbeid med et direktiv på dette området (kopi av innspill til EU bes oversendt)?»

BEGRUNNELSE:

Politiets behandling av anmeldelser av pyramidevirksomhet i Norge og lotterinemndas avgjørelser (jf. Alpha Club) har vist at norsk lovgivning på området er mangelfull. Danmark har allerede strengere lover mot pyramidevirksomhet, mens Sverige er i ferd med å få det. Omfanget av slike selskaper i Norge er stort, og uten en effektiv lovgivning er vi i ferd med å bli en internasjonal frihavn for pyramidevirksomhet.

Svar:

Rene pyramidespill, også kalt lykkespill eller kjedeforretninger og hvor det ikke skjer omsetning av varer eller tjeneste bortsett fra retten til å verve nye deltakere, har lenge vært forbudt i norsk lov. Lotteriloven § 16 nedsetter et forbud mot "å opprette eller delta i pyramidespill, lykkekjeder, kjedeforretninger eller liknende tiltak hvor penger eller andre verdier omsettes etter hvert innen en ubestemt krets av personer". Det som kjennetegner slike spill er at det genereres betydelige beløp hos initiativtakerne, selv om innskuddet fra den enkelte deltaker kan være relativt beskjedent. Dette oppnås ved rask økning av antall deltakere fra første initiativtaker og utover i kjeden. Når kjeden stopper opp vil et fåtall personer, de første i kjeden, sitte igjen med hele pengeomsetningen. Så lenge det er nye deltakeres penger som generere gevinst, og ikke salg av produkter, er systemet forutbestemt til å kollapse når veksten av nye deltakere avtar.

Samtidig som pyramidespillene har bredt om seg fra midten av 1990-tallet har Multi-level Marketing (MLM) som distribusjonsform fått økt utbredelse de siste to tiårene. MLM er også basert på pyramidestruktur, men atskiller seg bl.a. fra pyramidespillene fordi denne virksomheten også innehar en omsetning av varer eller tjenesteytelser. I det omfang det er omsetning av varene eller tjenestene og ikke nye deltakeres pengeinnskudd, som generer gevinst, er systemet ikke forutbestemt til kollaps, når veksten av nye

deltakere avtar. Slik virksomhet kan derfor være seriøs kommersiell virksomhet som bør være lovlig, men kan også være forsøk på å skjule aktivitet som bør forbys.

Det har vist seg at det er svært vanskelig å håndheve et forbud der en må vurdere hva som er det primære i en pyramideordning: verving eller salg av produkter. Det må foretas en helhetsvurdering, som har vist seg å by på flere problemer. Regjeringen nedsett i 2003 en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Barne- og familiedepartementet, Justisdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Kultur- og kirke departementet med siktemål å utrede klarere grenser mellom lovlig nettverkssalg (MLM) og ulovlig pyramidespill.

Under arbeidsgruppens arbeid ble det fremmet et EU-direktiv om generalklausul med forbud mot urimelig handelspraksis overfor forbrukere (faircomdirektivet - Kom (2003) 356). Her foreslås å sette visse pyramideordninger, der verving er det sentrale (fremfor salg av produkter), på en svarteliste. Det vil si at disse ordningene vil være forbudt. Direktivforslaget bygger på totalharmonisering, dvs. at det enkelte land ikke kan vedta regler med annet innhold en det som følger av direktivet.

Arbeidet med å utrede særnorske regler ble ansett for uhensiktsmessig, i det en særnorsk lovbestemmelse ikke kunne bli gjennomført, eventuelt måtte endres igjen om meget kort tid, hvis den ikke var i samsvar med direktivet. Etter arbeidsgruppens vurdering ville direktivforslaget kunne gi lignende avgrensingsproblemer som etter norsk rett. De berørte departementene gikk da inn for å påvirke direktivforslaget for å få på plass klare og effektive felleseuropeiske regler. Barne- og familiedepartementet (som var hovedansvarlig for direktivforslaget), utarbeidet skriftlige merknader til forslaget, dette på bakgrunn av arbeidsgruppens arbeid. EFTA gav på grunnlag av dette en felles uttalelse i mars 2004. (se vedlegg 1; EFTA - uttalelsen til direktivforslaget om urimelig handelspraksis, side 11 flg.).

Direktivforslaget ligger nå til behandling i Parlamentet, og vil med stor sannsynlighet bli vedtatt i mars 2005, med to års normal implementeringsfrist.

Etter departementets vurdering har ikke Danmark og Sverige strengere regler enn oss. Det går frem av en rapport offentliggjort august 2000 fra Nordisk Ministerråd at de nordiske landene stort sett regulerer dette likt og sliter med de samme problemstillingene. På bakgrunn av at utviklingen av pyrami-

despill og MLM stort sett har vært den samme i de fleste europeiske land, og at det ofte har vært de samme organisasjonene som har stått bak aktivitetene i de forskjellige land, tok Nordisk Ministerråd initiativ til å sette i gang et prosjekt i 1998 med tittelen "Multi-level Marketing och Pyramid Selling". Prosjektgruppen besto av representanter fra forbrukermyndighetene i de nordiske landene, herunder det norske Forbrukerombudet. Prosjektets målsetting var å identifisere og sammenstille problemer vedrørende pyramidespill, MLM og liknende distribusjonssystemer, samt formulere fellesnordiske synspunkter ut i fra et forbrukerbeskyttelsesperspektiv. Den norske arbeidsgruppen som omtalt ovenfor hadde, før EU direktivforslaget kom, vurdert et forbud på linje med det som foreslås i den nordiske rapporten. EFTA uttalelsen bygger således på hovedtrekkene i denne nordiske rapporten.

Slike selskaper som T5PC operer ofte i en gråsoner ikke bare i forhold til lotteriloven, men også i forhold til markedsføringsloven og øvrig lovgivning. Slike pyramidesystemer er ofte konstruert på en måte, ofte med internasjonale forgreininger, som gjør det meget ressurskrevende å etterforske lovligheten av disse. Dette er ikke bare et problem i Norge, men i alle europeiske land. Ingen land synes til nå å ha fun-

net en effektiv beskyttelse for slike systemer. Jeg mener at det er viktig med felles EU-regulering på dette området.

Det er igangsatt arbeid i de to mest berørte departementene med sikte på å utarbeide klarere regler når det gjelder pyramidespill. Dette forarbeidet er viktig og det tas sikte på å implementere EU-direktivets bestemmelser på dette feltet i lovverket i umiddelbar etterkant av vedtaket i EU-parlamentet.

Vi ønsker å forelegge saken for Stortinget i vårsesjonen med sikte på at et lovvedtak kan foreligge før sommeren.

Basert på den senere tids utvikling vil jeg overfor vårt forvaltningsorgan Lotteritilsynet innskjerpe svaret de har for å påse at den nåværende forbudet mot pyramidespill etterleves og at brudd anmeldes.

Vedlegg til svar:

En felles uttalelse fra EFTA til direktivforslaget om urimelig handelspraksis fra 26. mars 2004. Ref. No. 1041363.

[http://secretariat.efta.int/Web/EuropeanEconomicArea/eeacomments/EEAFTAommentsnnfairommercialractises.pdf#search=Ref.%20No.%201041363.](http://secretariat.efta.int/Web/EuropeanEconomicArea/eeacomments/EEAFTAommentsnnfairommercialractises.pdf#search=Ref.%20No.%201041363)

SPØRSMÅL NR. 239

Innlevert 24. november 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 1. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«EFTA-domstolen har slått fast at ekstraskatt på utbytte til utlendinger er ulovlig. Dette kan medføre krav fra utenlandske eiere i størrelsesorden 5 mrd. kr, ifølge Aftenposten.

Hvordan vurderer finansministeren risikoen for krav fra utenlandske eiere av en slik størrelsesorden, og hva vil finansministeren foreta seg i denne forbindelse?»

BEGRUNNELSE:

EFTA-domstolen har slått fast at norske skatteregler påvirker markedsadgangen både for selskap som deler ut utbytte og for utenlandske aksjonærer. Domstolen mener norsk lovgivning er i strid med EØS-avtalens artikkel 40 som omhandler fri flyt av kapital i EØS-området.

Avgjørelsen kan utløse store krav fra utenlandske aksjeeiere. Aftenposten opererer med krav i størrel-

sesorden 5 mrd. kr, men det er ikke avklart hvorvidt dommen eventuelt vil få tilbakevirkende kraft.

På denne bakgrunn ønskes en vurdering av mulige konsekvenser, samt hvordan man tar sikte på å håndtere problematikken.

Svar:

Som delvis svar på spørsmålet kan jeg vise til det jeg sa om saken i Odelstinget 26. november 2004:

"I forhold til de siste dagers medieoppslag om kilde-skatt og EFTA-domstolens uttalelse, er det grunn til å minne om at fritaksmetoden i selskapssektoren innebærer likebehandling av utbytteutdelinger mellom Norge og resten av EØS fra og med 2004. For selskapsaksjonærer er regelverket, som vedtas her i dag, dermed allerede i samsvar med EØS-avtalen. For utbytte til personlige aksjonærer har vi, som varslet i skattemeldingen og i odelstingsproposisjon nr. 1, avvendt EFTA-domstolens rådgivende uttalelse. Den ble avgitt 23. november. Domstolen konkluderer med

at de norske reglene, slik de nå gjelder for personlige aksjonærer, er i strid med EØS-avtalens artikkel 40 om fri flyt av kapital. Grunnlaget for dette er at kildeskatten innebærer en økonomisk dobbeltbeskatning av utenlandske aksjonærer, mens dette hindres for norske aksjonærer gjennom godtgjøringsreglene. EFTA-domstolens rådgivende uttalelse gir grunnlag for ny fremdrift både i enkeltsakene for norske domstoler og for den siden av skattereformen som gjelder kildeskatt på utbytte til personlige aksjonærer i EØS.

Det arbeides nå med tilpasninger av kildeskatten for slike aksjonærer innen EØS i lys av aksjonærmodellen og EFTA-domstolens uttalelse, med tanke på aksjonærmodellens ikraftsetting i 2006. I denne sammenheng vil jeg på bakgrunn av EFTA-domstolens uttalelse vurdere å fremme forslag for Stortinget om tilpasninger i kildeskatten for personlige aksjonærer bosatt i EØS-land også for inntektsåret 2005. Jeg vil også vurdere å foreslå en lovendring som for 2005 gir personlige norske aksjonærer i selskaper innen EØS, rett til godtgjørelse på utbytte, slik at også de unngår økonomisk dobbeltbeskatning. Hvorvidt utviklingen av EØS-retten skal ha virkning for saker fra tidligere år må vurderes. Dette vil jeg ta nærmere stilling til i løpet av kort tid når det gjelder de konkrete sakene som ver-serer."

Det finnes ikke nøyaktige oversikter over provenyet av kildeskatten på utbytte. Dette skyldes blant annet at det i mange tilfeller blir trukket 25 pst. kildeskatt, som så kan bli refundert dersom utbyttemottakeren dokumenterer at han er berettiget til en lavere sats etter skatteavtale. Etter Skattedirektoratets tall innkom det i 2001, 2002 og 2003 henholdsvis 447, 551 og 857 mill. kr i kildeskatt. Jeg finner grunn til å presisere at dette omfatter kildeskatt betalt av mottakere utenfor EØS. EFTA-domstolens uttalelse berører ikke disse.

Jeg har ikke grunnlag for en nærmere etterprøving av hvordan Aftenposten er kommet fram til beløpet 5 mrd. kr, men vil bemerke at den synes å basere seg på en forutsetning om at alle EØS-landenes aksjonærer i norske selskaper krever tilbake kildeskatten betalt i perioden 1994-2003.

Staten kan selvfølgelig ikke hindre de utenlandske aksjonærene i å fremme krav om tilbakebetaling av kildeskatten, og slike krav er allerede innkommet. Det avgjørende er likevel om det er rettslig grunnlag for slike krav. Kun i den utstrekning det måtte være rettslig grunnlag for dette, vil staten imøtekomme krav om tilbakebetaling. Dette avhenger av hvordan gjennomføringen av EØS-avtalen i norsk rett er å forstå.

Etter EØS-loven skal de fire friheter gjelde som norsk rett. I tilfelle motstrid skal de fire friheter i alminnelighet gå foran de norske bestemmelsene. Det er likevel uklart om EF- og EFTA-domstolens senere forståelse av de fire friheter skal sette til side Stortingets tidligere skattevedtak. EØS-avtalen har på skatteområdet hatt en uventet innvirkning. Dette skyldes en utvikling skapt av EF-domstolen, som også er kommet overraskende på medlemslandene i EU. Det er Regjeringens oppfatning at disse kravene ikke kan gjelde som norsk rett bakover i tid. Det er tilstrekkelig at staten lojalt og innen rimelig tid gjennomfører de kravene som oppstilles. I dette tilfellet, hvor avklaringen først kom i slutten av november, mener jeg at de nevnte tilpassingene er tilstrekkelig. Kildeskatten for tidligere år skal etter statens oppfatning basere seg på skattevedtakene for det aktuelle året, sett i sammenheng med aktuelle skatteavtaler. Staten vil fastholde dette standpunktet i de sakene som kommer for domstolene.

Generelt gjelder det en treårsfrist for endring av likning dersom likningsmyndighetene endrer sin anvendelse av skattelovgivningen. Det vil derfor uansett ikke være aktuelt å ta opp igjen saker som er eldre enn tre år regnet fra det relevante skjæringstidspunktet i følge likningsloven. Når det gjelder søksmål mot staten om skattekrav, er søksmålsfristen et halvt år. Det er derfor etter min oppfatning lite aktuelt å vurdere konsekvenser av eventuelle søksmål i saker som er mer enn et halvt år gamle.

SPØRSMÅL NR. 240

Innlevert 24. november 2004 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 1. desember 2004 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Det vises til svar på spørsmål nr. 217. Jeg takker for svaret, men kan ikke se at spørsmålet jeg reiser blir besvart. Spørsmålet gjentas derfor:

Kan statsråden gi en redegjørelse for eventuelle opsjonsprogrammer i nevnte selskaper, og i hvilken

grad og på hvilken måte gjenkjøp av aksjer i disse selskapene har påvirket inntektene til ledelsen?»

BEGRUNNELSE:

Opsjonsprogrammer er en måte å avlønne ledere på som tar sikte på å gi ledere insentiver til å maksi-

mere eiernes verdier. Erfaringer fra slike programmer er imidlertid delte. I flere av finansskandalene som er blitt avdekket de siste årene har man sett at opsjonsprogrammer har vært en vesentlig ingrediens i ledelsens grep for å maksimere egen avlønning på bekostning av eierne. Problemet er størst i selskaper der eierne er passive, og i liten grad utøver kontroll med ledelsen i selskapet.

Det er derfor god grunn til å ha en kritisk oppmerksomhet mot opsjonsprogrammer i hel- eller delvise statlige selskaper, og på finansielle grep som påvirker verdien av slike programmer. I svaret oppgis det at "Departementet har ikke grunnlag for å anta at det i dag gjennomføres tilbakekjøpsprogram som er motivert av effekter knyttet til opsjonsprogrammene". Dette er betryggende, men en noe mer utførlig beskrivelse av hvilket grunnlag som her omtales, vil være interessant.

Svar:

Det vises til brev fra Stortingets president datert 25. november 2004 med spørsmål fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal. Jeg viser også til mitt brev datert 24. november 2004 til Stortingets presidentskap, svar på spørsmål nr. 217, hvor det blant annet ble gitt en omtale av formålet med eksisterende tilbakekjøpsprogram.

Hensikten med aksje- og opsjonsprogrammer er å forsterke ledelsens insentiver til å arbeide for aksjonærenes interesser. Fra statens 10 prinsipper for godt eierskap fremgår det at "Lønns- og insentivordninger bør utformes slik at de fremmer verdiskapingen i selskapene og fremstår som rimelige". Riktig utformet kan slike virkemidler stimulere til arbeid som samsvarer med aksjonærenes mål for virksomheten. Aksje- og opsjonsprogrammer må utformes med omhu og presisjon for å ha best mulig effekt og samtidig unngå utilsiktede virkninger. Jeg vil understreke at ingen aksjonærvalgte styremedlemmer i Telenor, Norsk Hydro eller Yara tar del i aksje- og opsjonsprogrammer, som en del av godtgjørelsen for disse vervene.

Telenor ASA har innført et generelt aksjekjøpsprogram for de ansatte. I tillegg er det tildelt opsjoner til ledende ansatte i 2001, 2002, 2003 og 2004. Styret i Telenor tildelte i 2004 aksjeopsjoner til 12 ledere og nøkkelpersonell med rett til å tegne i alt 380 000 aksjer. Inntil én tredel av opsjonene kan tidligst utøves hvert av de tre første årene etter tildeling. Siste mulige utøvelsesdato er syv år etter tildelingstidspunkt. Utøvelse forutsetter at aksjekursen på utøvelsesstidspunktet er høyere enn gjennomsnittlig sluttkurs ved Oslo Børs de fem siste handledagene før tildeling, tillagt en rente på 5,38 pst. pr. år. Utøvelseskurs tilsvarende gjennomsnittsluttkurs ved Oslo Børs de fem siste handledagene før tildeling. Opsjonene kan bare ut-

øves fire ganger årlig, i en periode på ti dager etter offentliggjøringen av konsernets kvartalsresultater. Nærmere detaljer og redegjørelser om opsjonsprogrammene frem til 2003 er gitt i Telenors årsrapport 2003, note 29.

I Norsk Hydro er det en subsidiert aksjekjøpsplan for de ansatte. I tillegg er det etablert en aksjeopsjonsplan for selskapets ledelse hvor det er gitt tildeling i 2001, 2002, 2003 og 2004. Styret i Norsk Hydro tildelte i 2004 opsjoner til om lag 35 personer i Hydros øverste ledelse. Tildelingen er 15 000 opsjoner for generaldirektør, 7 000-10 000 for de fire øvrige medlemmer i konsernledelsen og 2 500-3 500 for øvrige som inkluderes i ordningen. Prisen for aksjer under denne opsjonsordningen er for tildeling gitt i 2004 fastsatt til 476 kr pr. aksje. Opsjonene kan tidligst utløses 1. juli 2007 og senest 30. juni 2010. Det er fastsatt vilkår om at ledere som utløser opsjoner bindes til langsiktig eierskap av aksjer i selskapet. Det er for opsjoner som tildeles i 2004 og etterfølgende år, fastsatt en maksimal grense for hvor stor opsjonsgevinst som samlet kan innløses ved å utøve opsjonene, tilsvarende den enkelte leders basislønn i det år gevinstene realiseres. Nærmere detaljer og redegjørelse for opsjonsprogrammer frem til 2003 finnes i Norsk Hydros årsrapport 2003, note 4.

I Yara er det innført et grunnleggende bonusprogram som utløses av oppnådde resultater i organisasjonsenheter og team. Videre er det innført resultatavhengig lønn for ledere på høyere nivåer. Den resultatavhengige delen vil i hovedsak kunne variere mellom én og seks måneders lønn avhengig av nivå og nasjonal praksis. 20 pst. av enhver brutto bonusbetaling av denne type må brukes til å kjøpe aksjer i Yara i markedet. Disse aksjene kan tidligst selges igjen etter ett år. Disse to programmene følger de generelle incentivprinsippene som ble praktisert for tidligere Hydro Agri-ansatte. Enkelte ledere vil i tillegg kunne ta del i et insentivprogram som er basert på Yara-aksjens kursutvikling i forhold til en startpris på 46 kr pr. aksje. Omtrent 30 ledere vil delta i programmet 50 pst. av den eventuelt opptjente nettogevinsten etter skatt må brukes til å kjøpe aksjer i Yara i markedet. Også disse kan tidligst selges igjen etter ett år.

Det er ikke mulig å beregne i hvilken grad verdien av opsjonene påvirkes av tilbakekjøpsprogrammene, fordi vi ikke vet hvordan aksjekursene ville utviklet seg uten disse.

Jeg vil imidlertid understreke at selskapenes aksjeopsjonsprogrammer fokuserer på langsiktig verdiskaping. Eventuelle kortsiktige effekter av tilbakekjøp vil således ha begrenset betydning for verdien av disse opsjonene. Nærings- og handelsdepartementet har, som tidligere nevnt i brev datert 24. november 2004, ikke grunnlag for å anta at det i dag gjennomføres tilbakekjøpsprogram som er motivert av effek-

ter knyttet til opsjonsprogrammene. I den utstrekning personer i selskapenes ledelser gjennom opsjonsprogrammer tjener på at det har vært gjennomført tilbakekjøp, innebærer dette imidlertid at også aksjonærene har tjent på tilbakekjøpene ved at verdien av aksjene har økt.

Opsjonsprogram må, som nevnt innledningsvis, utformes med omhu og stor grad av presisjon for å ha best mulig effekt samtidig som utilsiktede virkninger for aksjonærene unngås. Jeg legger til grunn at styrene er bevisst dette ved fastsettelsen av opsjonsprogrammer.

SPØRSMÅL NR. 241

Innlevert 25. november 2004 av stortingsrepresentant Gunn Karin Gjul

Besvart 30. november 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff gjelder fra 1. juli 2002. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er tilsynsmyndighet og har bestemt at demonterte kollisjonsputer er eksplosiver og skal behandles som bestemt i forskriften. Demonterte kollisjonsputer ved biloppsamlere og verksteder blir i dag ikke behandlet forskriftsmessig.

Hva vil justisministeren foreta seg for at forskriften etterlevs?»

Svar:

Kollisjonsputer som er fastmontert i bil omfattes ikke av forskrift av 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff. Når kollisjonsputen demonteres skal imidlertid de pyrotekniske komponentene destrueres av virksomhet med tillatelse til å gjøre dette. Etter forskriften er den som produserer, importerer eller forhandler produkter som inneholder eksplosiv vare pliktig til å ta varen i retur når de tas ut av bruk eller kasseres. Produktene leveres godkjent mottak eller annen virksomhet med tillatelse til tilintetgjøring dersom virksomheten selv ikke har til-

latelse til tilintetgjøring. Slik tillatelse gis av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap dersom søkeren kan dokumentere nødvendige kunnskaper om de aktuelle eksplosive varene.

Ettersom regelverket pålegger bilbransjen en rekke plikter har direktoratet hatt kontakt med forskjellige aktører i bransjen. Den 30. november 2004 skal direktoratet ha møte med Bilimportørenes Landsforening og Norsk Bilbransjeforbund for å informere om regelverket. Direktoratet har mottatt eksempler på enkelte bilprodusenters prosedyrer i forhold til hvordan demonterte kollisjonsputer skal håndteres. Etter de opplysninger vi har er det ikke noe ved de skrevne prosedyrene som tilsier at de pyrotekniske komponentene behandles på en uforsvarlig måte.

Direktoratet har tidligere i høst informert Biloppbyggernes Landsforbund om de krav som følger av regelverket. Biloppbyggernes Landsforbund er nå i ferd med å utarbeide informasjon til sine medlemmer om krav til håndtering av demonterte kollisjonsputer og hvordan kravene kan oppfylles.

Direktoratet vil på vanlig måte bistå aktørene i bransjen ved utarbeidelsen av veiledninger.

SPØRSMÅL NR. 242**Innlevert 25. november 2004 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 2. desember 2004 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Forsvarsministeren har signalisert til EU at Norge vil stille med 150 militært personell til den nordiske kampenheten som skal inngå i EU-hæren som nå er under oppbygging.

Hvis Norge hele tiden skal ha 150 soldater klare til å rykke ut til oppdrag, hvor mange soldater vil til enhver tid være bundet opp til EU-kampenheten siden noen vil gjennomgå grunntrening i Norge, 150 soldater trolig vil drive samtrening med svenskene og finnene, 150 soldater skal være ferdigtrent og "standby" i en periode og 150 kan være ute i oppdrag?»

Svar:

EUs medlemsland erklærte 22. november at de har til hensikt å etablere en innsatsstyrke bestående av 13 enheter, hver med om lag 1 500 soldater. Styrken vil til enhver tid ha to enheter på beredskap som roterer etter 6 måneder.

En eventuell norsk deltakelse i en nordisk innsatsstyrke vil være begrenset til ca. 150 soldater. Rotasjonsordningen for styrken innebærer at Norges styrkebidrag ca. hvert tredje år vil måtte stå på beredskap for en 6 måneders periode. Forut for hver beredskapsperiode vil styrken gjennomgå et felles trenings- og øvingsopplegg med Sverige og Finland, noe som vil bli en del av soldatenes alminnelige utdanning.

Det norske styrkebidraget vil være tilgjengelig også for nasjonale oppdrag i treningsperioden, og vil ikke bli avgitt til en eventuell EU-operasjon før en nasjonal politisk beslutning om deltakelse blir fattet. Med dagens planer vil Norge således måtte binde opp inntil 150 soldater i en begrenset periode for nødvendig fellestrening med Sverige og Finland, etterfulgt av en 6 måneders beredskapsperiode om lag hvert tredje år for deltakelse i EUs innsatsstyrke.

SPØRSMÅL NR. 243**Innlevert 25. november 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 2. desember 2004 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«En reell sjømilitær tilstedeværelse i nord sikrer grunnlaget for en effektiv myndighetsutøvelse og suverenitetshevdelse i fredstid. Dette vil sikre nasjonal handlefrihet og evne til krisehåndtering og samtidig bidra til å forbygge ustabilitet og konflikter.

Kan forsvarsministeren redegjøre for de perioder i 2003 og 2004 hvor KNM-fartøyer ikke har hatt tilstedeværelse i Nord-Norge?»

BEGRUNNELSE:

Øvelser med krisehåndtering og suverenitetshevdelse i nord, i et samarbeid mellom Marinen og Kystvakten samt Luftforsvaret er avgjørende for å opprettholde en maritim styrke og å unngå utvikling av et vakuum.

Innen Sjøforsvarets arbeid med omfattende struktur- og effektiviseringstiltak er også operativt knyttet til operative seilingsdøgn, opprettholdelse av seilingsmønsteret med blant annet tilstedeværelse i Nord-Norge skjernet.

I denne forbindelse er det viktig å få dokumentert hvordan Sjøforsvaret har løst sitt oppdrag i henhold til forannevnte og i henhold til krav fra et flertall i Stortinget.

Svar:

Hensikten med militær tilstedeværelse er å kunne utøve den myndighet som er tillagt Forsvaret, og å kunne hevde norsk suverenitet raskt, effektivt og med relevante midler når dette trengs. Militær tilstedeværelse er ikke et mål i seg selv, men et middel for å kunne løse Forsvarets oppgaver, og oppnås gjen-

nom fast stasjonering eller deployering av avdelinger, fartøy eller fly.

Omleggingen i Forsvaret innebærer at stilles det større krav til tilgjengelighet og reaksjonsevne på Forsvarets enheter og avdelinger. Omleggingen innebærer også å oppfylle de krav til driftsinnsparinger som Stortinget har sluttet seg til. Dette omfatter først og fremst fokus på effektivisering av støttevirksomheten. For marinen innebærer dette at kompaktbasen Haakonsværn er svært viktig. Med utgangspunkt i denne kan utdanning, trening og øvelser mellom flere typer enheter gjennomføres på en meget rasjonell måte.

Norge har en kyst på 2 650 kilometer, og det vil ikke være mulig eller driftsmessig hensiktsmessig med marinefartøy "overalt - alltid" langs vår meget lange kystlinje. Gjennom større øvelser, og koordinerte deployeringer med samøvelser innlagt, vises evne og vilje til å forflytte marinefartøy til Nord-Norge, og å operere i landsdelen. Et eksempel på det siste var deployeringen av 14 marinefartøy til Nord-Norge i fire uker i oktober-november 2004.

En forutsetning for å oppnå gevinst i forhold til kompetanse og øket operativ evne er at enheter kan

seile sammen og øve sammen, og deployering i større forband prioriteres derfor foran enkeltskipsdeployeringer. I 2004 var det marinefartøy tilstede i Nord-Norge i over halvparten av årets uker.

Hva angår suverenitetshevdelse og myndighetsutøvelse i fredstid så har Kystvakten, støttet av luftenheter, en hovedrolle både langs kysten og i havområdene. Dette både i kraft av hjemmel i lov om Kystvakten, men ikke minst gjennom sin kontinuerlige tilstedeværelse der aktivitet foregår. Etterretning og bruk av moderne teknologi muliggjør en forbedret situasjonsoversikt, og en mer effektiv disponering av fartøyer til der aktivitet foregår. Kystvakten bidrar også til sikkerhet på kysten gjennom sin generelle tilstedeværelse og overvåkning, og med fartøyer med oljevern- og slepekapasitet.

Kystvakten, sammen med luftenheter, sikrer i fredstid en troverdig hevdelse av suverenitet og utøvelse av myndighet. Krav til tilgjengelighet og reaksjonsevne bidrar til at ordinære marinefartøy raskt kan understøtte og forsterke Kystvakten. Sjøforsvaret utgjør således et fleksibelt sikkerhetspolitisk instrument, hvor innsats kan settes inn når og hvor det er nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 244

Innlevert 25. november 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 6. desember 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Kvalitetsreformen er basert et ønske om bedre kvalitet i høyere utdanning. Progresjon blant studenter er blitt bedre og strykprosenten er blitt lavere. Kritiske røster peker på at dette kan skyldes finansieringssystemet som "belønner" høy produktivitet på bekostning av kvalitet. Jeg tror ikke det er riktig, men kvalitetssikring er likevel viktig. I den forbindelse er også bruk av ekstern sensor viktig.

Vil statsråden se på tiltak som sikrer bruk av ekstern sensor ved eksamen for å sikre objektiv bedømmelse?»

BEGRUNNELSE:

Bruk av ekstern sensur og/eller ekstern sensor er kostnadskrevende. Kostnadshensyn kan derfor medføre konsentrasjon om egen/institusjonsintern sensor. Jeg håper derfor statsråden vil se på en mulig justering av finansieringssystemet for høyere utdanning,

ev. i sammenheng med kvalitetsforskrifter for å sikre bruk av ekstern sensur/sensor i et omfang som er kvalitetsmessige betryggende.

Svar:

Jeg viser til brev 25. november 2004 fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, hvor det vises til at progresjon blant studenter er blitt bedre og strykprosenten blitt lavere etter Kvalitetsreformen. Samtidig vises det til at kvalitetssikring og bruk av ekstern sensor er viktig. Representanten Sortevik spør om jeg vil se på tiltak som sikrer bruk av ekstern sensor ved eksamen for å sikre objektiv bedømmelse.

Gjennom Kvalitetsreformen er det i lovverket opprettet et nasjonalt kvalitetssikringssystem for høyere utdanning. Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) har her fått en avgjørende rolle. NOKUT skal føre tilsyn med at universitetene og høyskolene har tilfredsstillende interne kvalitetssi-

kringsystemer og akkreditere og kvalitetssikre institusjoner og studietilbud. NOKUTs rolle er todelt. NOKUT skal bidra til at det skjer et kvalitetssikringsarbeid på institusjonene og være med på utviklingen av slike system, men skal også være en garantist for at økt institusjonell autonomi og delvis resultatbasert finansiering av institusjonene ikke fører til redusert kvalitet på de enkelte studiene.

Et viktig element i Kvalitetsreformen er etableringen av nye studieopplegg og tilrettelegging for nye undervisnings- og vurderingsformer, blant annet ved større bruk av løpende vurderinger. Nye vurderingsformer kan gjøre det praktisk vanskelig å gjennomføre et absolutt krav om ekstern sensur for alle eksamener. Det generelle kravet om ekstern sensor ble derfor tatt ut av universitets- og høyskoleloven ved en lovendring våren 2002. Det ble like fullt forutsatt at en viss bruk av ekstern sensurering, både på lavere og høyere grad, burde inngå som en del av institusjonenes kvalitetssikringsarbeid og som en kvalitetskontroll av det enkelte studium. I gjeldende lov er det nå krav om at det enten skal være ekstern evaluering av hver enkelt eksamen eller ekstern evaluering av selve vurderingsordningen. Den enkelte institusjon må selv vurdere hvordan den eksterne sensuren skal gjennomføres, blant annet sett i forhold til eksamensform, praktiske forhold ved eksamensav-

viklingen eller andre faglige hensyn. For selvstendig arbeid på høyere grad skal det fortsatt være ekstern sensor for hver enkelt eksamen. Samtidig skal det fortsatt, for alle eksamener, være ekstern sensor ved ny sensurering etter klage over karakterfastsettelsen eller klage over formelle feil ved eksamen. I forarbeidene til loven, jf. Ot.prp. nr. 40 (2001-2002), la departementet til grunn at etableringen av systemer for kvalitetssikring ved alle institusjoner og et nasjonalt organ for akkreditering og evaluering, vil sikre et forsvarlig faglig nivå ved eksamen og sensur.

Jeg mener at det nå er for tidlig å trekke noen konklusjoner om hvilke effekter disse lovendringene isolert vil få for kvaliteten i norsk høyere utdanning. I Regjeringens forslag til ny universitets- og høyskolelov, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003-2004), som nå ligger til behandling i Stortinget, er det derfor ikke foreslått endringer i bestemmelsene om ekstern sensur. Det foreligger i denne sammenheng heller ingen planer om å endre finansieringsmodellen. Jeg er imidlertid, i likhet med representanten Sortevik, opptatt av at kvalitetssikringen knyttet til avvikling av eksamen og sensur skjer på en faglig betryggende måte som også ivaretar studentenes rettssikkerhet ved å sikre lik og upartisk bedømmelse. I departementets arbeid med oppfølging av Kvalitetsreformen vil vi derfor følge utviklingen på dette området nøye.

SPØRSMÅL NR. 245

Innlevert 25. november 2004 av stortingsrepresentant Berit Brørby

Besvart 7. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å støtte det viktige forebyggende arbeid som er initiert av Norsk Rockforbund og Hørselshemmedes Landsforbund?»

BEGRUNNELSE:

I den pågående Handlingsplan for hørselshemmede fremgår det offentlige engasjementet når det gjelder opplysningskampanjer knyttet til hørselstap og rehabilitering av dette. Som et ledd i gjennomføringen av handlingsplanen ble det iverksatt en hørselskampanje i riksdekkende medier våren 2004, finansiert av SHdir. Målsettingen var å bevisstgjøre folk flest om hørselshemming, hvordan hørselstap oppstår, hvilke konsekvenser dette medfører og hva som kan gjøres i den forbindelse. Norsk Rockforbund og

Hørselshemmedes Landsforbund har et samarbeid kalt "Rock mot sus" som en oppfølging av dette informasjonsarbeidet, hvor man denne gangen skal rette fokus mot forebygging av hørselsskader for en viktig målgruppe konsertpublikummet.

Konsserter og musikkfestivaler er en viktig del av livet for mange unge mennesker. Her møtes de for å nyte livet, og dele sin felles interesse for musikk. Det konsertpublikummet ofte ikke tar hensyn til, er at de utsettes for alvorlige helseskadelige lydnivåer under disse konsertene.

Risikoen for larmskader kan reduseres betraktelig ved bruk av enkle midler. Bevisstheten om skade-forebygging må forsterkes hos denne målgruppen.

Holdninger spres langt mer effektivt gjennom direkte kontakt mellom unge mennesker med felles interesser og kultur, enn gjennom "voksenstyrte" infor-

masjonskampanjer. De unge må få en opplevelse av at dette angår dem. Påvirkningen må derfor skje der unge har sine musikkopplevelser.

Høye lydopplevelser kan føre til både nedsatt hørsel og tinnitus (øresus), noe som er en tragedie for den enkelte og svært kostbart for samfunnet. Det regnes i dag med at det er ca. 600 000 hørselshemmede i Norge, og at så mange som en halv million nordmenn er rammet av øresus. Av disse har 20 000 kronisk og invalidiserende tinnitus, noe som innebærer at de ikke er i stand til å mestre sin egen hverdag. En stor del av disse er eldre mennesker, men vi kan med uro konstatere at et stadig økende antall yngre rammes av hørselsskader. Dette kan i stor grad tilskrives det høye støynivået i samfunnet generelt, og lydnivået på konserter og diskoteker spesielt.

Svar:

Ifølge Nasjonalt folkehelseinstitutt er omfanget av hørselsskader som skyldes støy i fritiden, lite kartlagt i motsetning til omfanget av hørselsskader som skyldes støy i en arbeidssituasjon. Det er vist at man kan få midlertidig hørselsnedsettelse og øresus ved høy musikk på konserter, men varige konsekvenser er ikke vist i befolkningsstudier. Enkelte undersøkelser antyder imidlertid at det er sannsynlig at kraftig forsterket musikk og impulslyder fra skyting, kinaputter og nyttårsraketter kan gi hørselsskader. Lydnivåene som er målt ved enkelte konserter og diskoteker, indikerer også at det er grunn til å være føre-var.

Basert på den kunnskap som foreligger om høye lydnivåer og hørselsskade, har Folkehelseinstituttet

anbefalt egne normer for støy i forbindelse med underholdning. Normene er en viktig del av det faglige grunnlaget som helsetjenesten støtter seg til når de fører tilsyn med faktorer i miljøet som kan ha innvirkning på helsen. Disse normene sier at lydnivået ikke bør overstige 95 desibel ekvivalent støynivå over 3 timer. Maksimalt støynivå bør ikke overstige 110 desibel.

Det er tidligere gjennomført en opplysningskampanje med målsetting å bevisstgjøre folk flest om hørselshemming, og hvordan de som rammes av hørselstap skal kunne finne kompensasjonsstrategier. Kampanjen ble knyttet til gjennomføringen av Det europeiske år for funksjonshemmede og fikk derfor midler fra handlingsplanen "Et helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede - Plan for utvikling og organisering av tjenestetilbudet".

Forebygging gjennom fortsatt å spre kunnskap om hva lyd er og opplyse om hvordan hørselen fungerer og hvordan den kan skades, vil kunne stimulere ungdom til å bli flinkere til å passe på hørselen sin, for eksempel ved å benytte ørepropper på konserter.

Helse- og omsorgsdepartementet har nylig mottatt en søknad fra Norsk Rockforbund og Hørselshemmedes Landsforbund om støtte til et samarbeidsprosjekt for å forebygge støyskader blant konsert- og festivaldeltakere. Denne søknaden er oversendt Sosial- og helsedirektoratet til behandling. Sosial- og helsedirektoratet opplyser at søknaden vil bli behandlet ved fordeling av 2005 midlene på grunnlag av helsefaglige kriterier.

SPØRSMÅL NR. 246

Innlevert 26. november 2004 av stortingsrepresentant Per Erik Monsen

Besvart 6. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Tollmyndighetene har benyttet et datasystem som i flere tilfeller har fastsatt avgifter feilaktig.

Hvilke tiltak vil finansministeren iverksette for å rette opp systemet, eventuelt oppgradere systemet, og hvilke revisjonsmessige tiltak vil iverksettes for å avdekke omfanget av feil med hensyn på tilbakebetaling til de som har betalt for mye avgift?»

BEGRUNNELSE:

Riksrevisjonen har slått fast at systemet tollmyndighetene benytter ikke er egnet til avgiftsutregning og krever at systemet må byttes ut. Angitt dato for utskiftning er tidligst i 2007. Det er særlig for bilavgifter feilene skal være store.

Dette er en urimelig og uholdbar situasjon for alle som er, eller vil bli, berørt av avgifter. På denne bakgrunn ønskes redegjort for hva finansministeren vil gjøre for å utbedre feilene, og innenfor hvilken tids-

ramme. Det ønskes også et anslag på hvor mye ekstra avgift som kan være betalt og i hvilken grad man vil foreta en gjennomgang for å avdekke feil i tidligere perioder.

Svar:

Motorvognavgiftene fastsettes av toll- og avgiftsetaten.

For engangsavgift, årsavgift, vektårsavgift og omregistreringsavgift benyttes vegmyndighetenes tekniske kjøretøyregister (Autosys) som grunnlag for å fastsette avgiftene. I Autosys registreres opplysninger om kjøretøyets egenskaper og eierforhold, jf. data på vognkortet. Selve registreringen foretas på trafikkstasjonene og av godkjente importører og bilforhandlere.

I Dokument nr. 1 (2004-2005) tar Riksrevisjonen opp svakheter i Autosys som grunnlag for beregning av motorvognavgifter. Hovedsakelig gjelder kritikken manglende maskinelle kontroller og manglende revisjonsspor.

Autosys har tekniske svakheter som må utbedres. Toll- og avgiftsdirektoratet har imidlertid etablert kontroller som samlet sett innebærer at risiko for feil avgiftsfastsettelse er lav.

Ved utgangen av 2003 var det registrert om lag 3,8 millioner kjøretøyer (personbiler, traktorer, busser etc.) i Autosys. I 2003 ble det regnskapsført om lag 23,3 mrd. kr i motorvognavgifter i toll- og avgiftsetatens systemer, som ble beregnet på grunnlag av opplysninger som ble hentet fra Autosys.

Det er av stor betydning at opplysninger om kjøretøyene er korrekte ved førstegangsregistrering, ettersom denne danner grunnlaget for fremtidige avgiftsberegninger. Det er bilforhandlere og privatpersoner som foretar førstegangsregistrering i forbindelse med import av kjøretøy. Disse vil ofte ha dannet seg en velbegrunnet oppfatning om avgiften før innførsel. Utregning av engangsavgift ved førstegangsregistrering kan gjøres enkelt, for eksempel på toll- og avgiftsetatens internetsider. Dersom avgiften som fastsettes er høyere enn antatt, for eksempel som følge av at det er foretatt en tastefeil, er det dermed sannsynlig at bilforhandleren eller privatpersonen vil reagere.

Toll- og avgiftsdirektoratet har opplyst at 80-90 pst. av alle kjøretøyer som blir førstegangsregistrert i Autosys registreres ved hjelp av typegodkjenning. Typegodkjenning innebærer at opplysninger om kjøretøyene er forhåndsdefinert i Autosys, slik at det kun er nødvendig å taste inn typegodkjenningsnummer

ved registrering. For de resterende 10-20 pst. av kjøretøyene blir dataene registrert manuelt i Autosys.

Manuell registrering vil kunne medføre enkelte feilregistreringer i Autosys. Det er derfor viktig å sikre at risikoen for feil i grunndata som registreres i Autosys er så lav som mulig. Det er videre viktig at feil avdekkes og følges opp før avgiftsberegning i toll- og avgiftsetatens systemer.

Som det også fremkommer i Dokument nr. 1 (2004-2005) er det iverksatt en rekke tiltak for å sikre korrekt avgiftsberegning. Tiltak er både rettet mot utvikling og utbedring av de tekniske systemene, samt også forbedring av de manuelle rutinene. Dette gjelder blant annet:

- Tilrettelegging er gjort for å sikre at tilstrekkelig informasjon om kjøretøyene og eierforhold finnes i Autosys. Det er i denne forbindelse tydeliggjort for brukerne hvilke krav som stilles til dokumentasjon. Våren 2004 ble det blant annet innført forskrifter som stiller strengere krav til opplysninger som skal forekomme på salgsmeldinger.
- Det er iverksatt kompetansetiltak på trafikkstasjonene for å sikre mer nøyaktig og fullstendig registrering.
- Det er foretatt systemutbedringer som skal sikre at automatiske kontroller i Autosys avdekker feil.
- Toll- og avgiftsetaten har iverksatt arbeid for å bedre oppfølging av feil som avdekkes ved innlesning av data fra Autosys, og nye rutiner vil være på plass så snart som mulig.

På grunn av at Autosys er basert på gammel teknologi, er det begrensede muligheter for tilpasning av eksisterende løsning, og det er derfor av stor betydning å få på plass et nytt system så raskt som mulig.

Vegmyndighetene er allerede i gang med kravspesifikasjon av ny løsning, og dette arbeidet skal være ferdig i løpet av våren 2005. I og med at nytt Autosys skal ha omfattende funksjonalitet og vil berøre mange ulike brukere, vil utvikling av nytt system ta tid. Etter gjeldende planer vil ny løsning først være ferdigstilt i 2007. I arbeidet med kravspesifikasjon av ny løsning vil man også vurdere muligheten for å forsere utvikling av funksjonalitet som skal fylle særlig presserende behov.

SPØRSMÅL NR. 247**Innlevert 26. november 2004 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 6. desember 2004 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Hvilke internasjonale avtaler har Norge tiltrådt (ratifisert,) og hvilke internasjonale organer er Norge medlem av som kan fatte vedtak som Norge må rette seg etter, i tillegg til EØS-avtalen?»

BEGRUNNELSE:

FNs menneskerettighetskomité har fastslått at ordningen med delvis fritak i KRL-faget er i strid med foreldres frihet til å sørge for sine barns religiøse og moralske oppdragelse.

Gjennom EØS-avtalen må vi implementere EUs lov- og regelverk for det indre marked og vi må rette oss etter avgjørelser i ESA.

Dette er to eksempler på at internasjonale avtaler Norge har inngått/ratifisert som pålegger oss forpliktelser som i en eller annen form påvirker eller endrer de vedtak vi selv fatter i Stortinget eller setter rammer for det vi kan beslutte.

Jeg ønsker en oversikt over alle slike organer og/eller avtaler Norge har inngått og som pålegger Norge forpliktelser som kan oversyre de vedtak vi selv fatter, altså forpliktelser som i sin konsekvens innebærer en form for suverenitetsavståelse. Det tenkes da ikke på suverenitetsavståelse i formell juridisk forstand, men i den forstand at vi må endre/justere de vedtak vi selv fatter på grunn av forpliktelsene vi har underlagt oss gjennom medlemskap eller avtale i internasjonale organer.

I tillegg til en oversikt over hvilke organer og/eller avtaler dette gjelder, ønskes en kort beskrivelse av hvilke begrensninger dette gir på vår egen handlfrihet, formelt og/eller reelt.

Svar:

I utgangspunktet gjelder det grunnleggende folkerettslige prinsipp om at alle stater er suverene og dermed ikke underlagt annen vilje enn sin egen. Starter kan imidlertid påta seg begrensninger i sin suverenitet og sitt handlingsrom.

Slike begrensninger må ha et folkerettslig grunnlag som kan oppstå på flere måter. Den vanligste er inngåelse av avtaler med fremmede stater eller internasjonale organisasjoner. Også ensidige forpliktelser fra statens side og folkerettslig sedvane kan medføre suverenitetsavståelse.

I tillegg til de forpliktelser som følger direkte av folkerettslig bindende avtaler, er Norge og andre stater også parter til en lang rekke avtaler som gir inter-

nasjonale organer myndighet til å treffe vedtak som kan bli folkerettslig bindende for Norge. Dette er i tråd med en erkjennelse av behovet for internasjonal samordning og forpliktende samarbeid for å løse felles, og gjerne grenseoverskridende, utfordringer.

Norge har inngått eller undertegnet om lag 900 forpliktende internasjonale avtaler. Hele 129 av disse er fra de siste fem årene. Det sier seg selv at det ikke er mulig å gi en total oversikt over disse avtalene i dette svaret. De eksemplene som gis nedenfor er derfor ment som illustrasjon på spennvidden av hvilke internasjonale forpliktelser Norge har påtatt seg.

- Grunnleggende blant våre folkerettslige forpliktelser er FN-pakten som i kap. VII gir FN's sikkerhetsråd myndighet til å avgi folkerettslige bindende pålegg når Sikkerhetsrådet anser at den internasjonale fred og sikkerhet er truet.
- Innenfor rammen av FN har vi i tillegg f.eks. FN's konvensjon om sivile og politiske rettigheter som pålegger Norge og de andre partene en plikt til å sikre respekt for de rettigheter og forpliktelser som følger av konvensjonen.
- På menneskerettsområdet er videre Den europeiske menneskerettsdomstol sentral blant de forpliktelser Norge har påtatt seg da domstolen kan avsi folkerettslige bindende vedtak.
- På det sikkerhetspolitiske område har Norge gjennom NATO-traktatens artikkel 5 påtatt seg - på visse betingelser - en solidaritetsforpliktelse som ledd i den kollektive selvforsvarsretten.
- På det handelspolitiske område vil jeg nevne at ankeorganet innen WTO-systemet har myndighet til å avgjøre konkrete tvister med folkerettslig bindende virkning.
- Eksempler på andre organer som - på visse betingelser - kan pålegge Norge og andre traktatpartnere forpliktelser, er Rådet i Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfart (ICAO), CITES-konvensjonen av 1973 om beskyttelse av truede arter av vill fauna og flora, Den internasjonale hvalfangstkommissjonen (IWC), flere av de regionale fiskeriorganisasjoner osv.

Norges deltakelse i internasjonalt forpliktende samarbeid skjer selvsagt alltid innenfor rammen av Grunnlovens bestemmelser, som også setter konstitusjonelle krav for inngåelse av nye forpliktelser.

Dersom det er tale om å overdra myndighetsbeføyelser til en internasjonal organisasjon som har

overnasjonal myndighet, stilles det særlige konstitusjonelle krav til inngåelsesprosedyre i Grunnloven § 93.

Denne får anvendelse hvis det er aktuelt å overføre myndighetsbeføyelse på et saklig begrenset område fra statens myndigheter til en internasjonal sammenslutning Norge blir medlem av, slik at sammenslutningens avgjørelser får direkte virkning i Norge. Prosedyren i Grunnloven § 93 er kun blitt benyttet i forbindelse med godkjenning av EØS-avtalen og

Overvåknings- og domstolavtalen mellom EFTA/EØS-landene (ODA).

Avslutningsvis vil jeg få presisere at alle traktater av særlig viktighet og som krever samtykke til ratifikasjon, blir forelagt Stortinget i samsvar med bestemmelsen i Grunnloven § 26, andre ledd. Alle internasjonale avtaler Norge blir part til forelegges også Stortinget i forbindelse med det årlige traktatforelegget i medhold av Grunnloven § 75 bokstav g.

SPØRSMÅL NR. 248

Innlevert 26. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 6. desember 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Regjeringen har lagt opp et ambisiøst vernearbeid, og det blir som kjent en del saker hvor det er betydelig konflikt mellom lokalsamfunn og sentrale vernemyndigheter. I rundskriv T-3/99 om saksbehandlingsregler etter naturvernloven understreker Miljøverndepartementet selv at det skal legges stor vekt på at det skal være et samarbeid med både kommune og berørte grunneiere og at disse skal ha reel innflytelse i utarbeidingen av verneforslaget.

Hva legger statsråden i begrepet "reell innflytelse"?»

Svar:

Behandlingen av vernetiltak etter naturvernloven skjer i henhold til nærmere saksbehandlingsregler i departementets rundskriv T-3/99. Reglene er utført i henhold til forvaltningslovens bestemmelser og Lov om offentlighet. I innledningen til forordet til reglene heter det:

"Regjeringen har som hovedmålsetting å gjennomføre en bærekraftig miljøpolitikk i Norge. Dette kan i flere tilfeller medføre konflikter med andre samfunnsinteresser. Ikke sjeldent får vi dette synliggjort i vernesaker etter naturvernloven der spørsmålet om vern og bruk er et hovedtema. Skal vi nå målsettingene i miljøpolitikken må det skapes en allmenn forståelse for at slik måloppnåelse er viktig. En avgjørende forutsetning for å få dette til er at lokale interesser og lokal/regionale politiske organer sikres reell medvirkning i de prosesser som skal lede fram mot vernevedtak. Dette kan skape den nødvendige

forankring og aksept i lokalsamfunnet og danne grunnlaget for et konstruktivt samarbeid om et bærekraftig samfunn der sikring av naturgrunnlaget og det biologiske mangfold er en viktig forutsetning."

Regjeringen ønsker å ha et best mulig beslutningsgrunnlag når vernespørsmålet skal avgjøres. Det er derfor viktig å få inn synspunkter fra alle parter, ikke minst fra lokalsamfunn som er direkte berørt av vernevedtak. Det er derfor viktig at grunneiere og brukere tas på alvor i selve planprosessen, "selv om de ikke alltid får gjennomslag for sine synspunkter i konfliktfylte vernesaker" (se rundskrivets side 3, 3. avsnitt).

Alle berørte parter skal kunne ha muligheten for reell innvirkning på det endelige resultatet. I det konkrete verneplanarbeidet vil det ofte være slik at de ulike forslagene blir endret underveis i prosessen, enten ved at vernegrenser justeres, andre vernekategorier velges eller enkeltheter i regelverket for de foreslåtte vernetiltakene endres. Endringene skjer som følge av konstruktive innspill fra bl.a. grunneiere, kommuner og organisasjoner. Som regel innebærer dette en oppmykning i forhold til det opprinnelige forslaget, enten ved at grenser endres, verneformer med adgang til mer liberalt regelverk velges og/eller at det åpnes for en mer liberal dispensasjonsadgang enn opprinnelig forutsatt. Alle slike endringer blir redegjort for i foredraget til det sluttlige vernevedtaket.

I det alt overveiende antall vernesaker etter naturvernloven er det, innen forslaget blir vedtatt ved kgl.res., foretatt til dels betydelige endringer underveis som følge av innspill fra brukersiden.

SPØRSMÅL NR. 249**Innlevert 26. november 2004 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 7. desember 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Tilskuddet til helhetlig vannforvaltning ble lagt inn i rammetilskuddet i 2004. Situasjonen i Vansjø er kritisk og arbeidet bør forseres slik at drikkevannskilden til 60 000 mennesker redde. Det er ingen kriterier i utgiftsutjamninga som tar hensyn til en så ekstraordinær oppgave. Statens bidrag til denne viktige oppgaven er svært lite og fases etter hvert ut.

Mener miljøvernministeren at tilskuddsformen og volum ikke kan endres selv om sterke miljøhensyn nå krever raskere og større innsats?»

Svar:

Vannkvaliteten i Vansjø har over lengre tid gradvis blitt forverret. Jeg ba derfor Statens forurensningstilsyn (SFT) i sommer vurdere situasjonen i Vansjø-Hobølvassdraget. Statusrapporten fra SFT konkluderer med at Vansjø er sterkt overbelastet av næringsalter, og at deler av Vansjø har fått en kraftig algeoppblomstring med innslag av giftige alger. Problemene er i stor grad knyttet til utslipp av avløpsvann og avrenning fra landbruket, og det er derfor viktig at tilførslene av næringsalter fra begge disse kildene reduseres kraftig.

Rapporten fra SFT viser at utslippene til vassdraget er redusert betydelig etter etableringen av Morsa-prosjektet i 1999. Som jeg tidligere har gitt uttrykk for, er jeg imponert over det arbeidet kommunene og Morsa-prosjektet har gjort.

Gjennomføring av avløpstiltak i Vansjø-Hobølvassdraget har tidligere fått støtte fra Miljøverndepartementet under kap. 1441 post 65, Tilskudd til helhetlig vannforvaltning. Denne budsjettposten ble med Stortingets støtte overført til Kommunal- og regionaldepartementet og innlemmet i rammetilskuddet til kommunene fra 2004. Regjeringens hovedmål med innlemming av øremerkede tilskudd i rammetilskuddet er å sikre kommunesektoren større handlefrihet. Rammefinansiering av kommunesektoren legger til rette for redusert statlig detaljstyring og styrker det lokale selvstyret.

Tilskuddet til helhetlig vannforvaltning blir gradvis innlemmet i rammetilskuddet over 5 år. For 2004 er det lagt 4/5 vekt på størrelsen til det øremerkede tilskuddet fra 2003, mens det er lagt 1/5 vekt på kriteriene i inntektssystemet. Etter 5 år er overgangsordningen gjennomført og tilskuddet vil i sin helhet være

fordelt etter kriteriene i inntektssystemet. Morsa-kommunene vil etter at overgangsordningen er gjennomført i 2008 ikke lenger motta økt rammetilskudd. Det opprinnelige øremerkede tilskuddet vil i sin helhet da bli liggende i rammetilskuddet til alle landets kommuner, og bli fordelt etter kriteriene i inntektssystemet.

Morsa-prosjektet henvendte seg til kommunalministeren tidligere i høst med forespørsel om å få forskuttert gjenstående tilskudd i 2005 og 2006. Kommunal- og regionaldepartementet imøtekom Morsa-prosjektet på dette, og har tilbudt seg å forskuttere rammetilskudd for 2005 og 2006 allerede i 2004. Kommunal- og regionaldepartementet har bedt de aktuelle deltakerkommunene melde tilbake om dette er ønskelig og venter nå på en samlet tilbakemelding fra deltakerkommunene.

På bakgrunn av den alvorlige situasjonen SFT beskriver i sin statusrapport for Vansjø, har jeg besluttet at arbeidet med å bedre vannkvaliteten i vassdraget skal prioriteres. Blant annet har SFT etablert et nærmere samarbeid med Morsa-prosjektet, for på den måten å styrke arbeidet med å bedre vannkvaliteten i vassdraget. I tillegg har Regjeringa i sitt forslag til statsbudsjett foreslått å øke kap. 1441 post 39, Oppryddingstiltak, med 14 mill. kr. Noen av disse midlene vil jeg stille til disposisjon for gjennomføring av ekstraordinære tiltak i Vansjø. Den konkrete fordelingen av midler over posten vil bli klar når vi har oversikt over de prosjektene som kvalifiserer for støtte. Også på landbrukssiden prioriteres Vansjø-Hobølvassdraget høyt. Fra 2005 vil ansvaret for store deler av miljøarbeidet i landbruket være overført til fylkene gjennom regionale miljøprogram. For Østfold og Oslo/Akershus betyr dette at det fra 2005 settes av til sammen 71,8 mill. kr til dette formålet.

Det primære tiltaket for å bedre vannkvaliteten i Vansjø vil fremdeles være å redusere avrenningen fra landbruket og bedre avløpsrensing. Som jeg tidligere har lagt vekt på, er opprydding på avløpssektoren et kommunalt ansvar og prinsippet om at forurenser skal betale gjelder.

Som miljøvernminister har jeg et særlig fokus på tilstanden i Vansjø. Behovet for ytterligere midler til gjennomføring av tiltak i Vansjø-Hobølvassdraget må derfor i årene fremover vurderes på bakgrunn av utviklingen i tilstanden i vassdraget.

SPØRSMÅL NR. 250**Innlevert 26. november 2004 av stortingsrepresentant May Hansen****Besvart 6. desember 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«KOSTRA-tallene for 2003 viser enorme variasjoner fra kommune til kommune, både når det gjelder andel barnevernsbarn og ressursbruk i barnevernet. KOSTRA-tallene tyder på at kommunene prioriterer ulikt. Ulike prioriteringer i de ulike kommunene gir forskjellige utslag både på iverksetting av tiltak og terskelen for å iverksette tiltak. Kommuner melder at terskelen for å iverksette tiltak er høyere enn for grunnet økonomi.

Hvilke strakstiltak vil statsråden iverksette for de barna som ikke får hjelp grunnet økonomi?»

Svar:

Representanten Hansen viser til KOSTRA-tall for barnevernet for 2003 som publiseres av Statistisk sentralbyrå (SSB). Disse tallene gir en god oversikt over situasjonen i barnevernet. Tallene for landet uten Oslo viser blant annet at netto driftsutgifter til kommunalt barnevern pr. innbygger og pr. innbygger 0-17 år har økt fra 2001 til 2003. Netto driftsutgifter pr. barn i barnevernet økte også. På landsbasis har i tillegg "produksjonen" målt ved undersøkelser pr. innbygger og barn med tiltak pr. innbygger øket i perioden.

Representanten Hansen skriver at kommuner melder at terskelen for å iverksette tiltak er høyere grunnet økonomi. KOSTRA-tallene bekrefter ikke dette. Statistisk sentralbyrå publiserer blant annet en oversikt over antallet avsluttede undersøkelsessaker og antallet undersøkelsessaker som har ført til tiltak. Dersom representantens antagelser var generelt gyldige, ville delte gitt seg utslag i en nedgang i andelen avsluttede undersøkelsessaker som har ført til tiltak.

Gjennomsnittet for landet viser bare marginale endringer de siste tre årene i forhold til andelen undersøkelser som fører til tiltak.

Det er variasjoner fra kommune til kommune når det gjelder andel barnevernsbarna og ressursbruk, slik representant Hansen påpeker. Norge består av svært ulike kommuner, både i forhold til befolkning og ressurser. Det er spesielt to forhold som kan medføre variasjon i KOSTRA-tallene mellom kommuner. For det første kan det i små kommuner være betydelig tilfeldig variasjon fra år til år når det gjelder behovet for tiltak og dermed antallet barn i barnevernet og bruk av ressurser i barnevernet. Dette skyldes at barnevernet har plikt til å iverksette til enhver tid det tiltak som er til det beste for det særskilte barn. I små kommuner vil det derfor ikke være riktig å se kun på kostnader for ett enkelt år, men å se på gjennomsnittlig bruk over flere år. For det andre er det stor forskjell på hva et tiltak i barnevernet koster. Et hjelpetiltak er mye mindre kostbart enn en omsorgsovertagelse. Det vil for eksempel gi det utslaget at det kan koste mye mer for en liten kommune å ha kun ett barn under omsorg og ingen barn i hjelpetiltak, enn det koster kommunen å ha flere barn i hjelpetiltak. Igjen vil dette gi seg store utslag i den enkelte kommunes ressursbruk til barnevern.

Fylkesmennene fører forvaltningstilsyn med at kommunene gjør sine oppgaver etter Lov om barneverntjenester. Dersom det skulle komme indikasjoner på at enkelte kommuner nedprioriterer barnevernet av økonomiske grunner, vil det være fylkesmannens oppgave å følge opp dette. Jeg har tillit til at fylkesmennene tar sitt ansvar alvorlig.

SPØRSMÅL NR. 251**Innlevert 26. november 2004 av stortingsrepresentant Tore Nordtun****Besvart 2. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Regjeringen og Fremskrittspartiet har i budsjettavtalen blitt enige om at innslagspunktet for trinn 2 i toppskatten skal settes til 800 000 kr.

Hvor mange personlige skattytere anslår finansministeren vil ha en inntekt over 800 000 kr i 2005, og hvor mange av disse er aktive eiere?»

Svar:

Det anslås at om lag 63 000 personer vil ha personinntekt over 800 000 kr i 2005. Om lag 5 000 av disse vil være aktive eiere i aksjeselskap, mens om

lag 14 000 vil være personlig næringsdrivende. Aktiv eier i aksjeselskap er her definert som person med positiv beregnet personinntekt fra aksjeselskap, mens personlig næringsdrivende er person med positiv beregnet personinntekt fra enmannsforetak, deltakerlignet delingsforetak inkludert godtgjørelse og eventuelle sykepengesom erstatter personinntekten.

Anslagene bygger på tall for personinntekt i Statistisk sentralbyrås selvangivelses- og skattestatistikk for 2002. I statistikken er ektefeller lignet hver for seg. Personinntekten er framskrevet til 2005 med historisk og forventet lønnsvekst.

SPØRSMÅL NR. 252**Innlevert 26. november 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 3. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Det har de siste årene blitt stadig flere "Norsk-registrert utenlandsk foretak", også kalt NUF-selskap. Det hevdes fra enkelte hold at det nesten er umulig å slå slike NUF-selskaper konkurs. Dette gjør at noen ser sitt snitt til å registrere firma i utlandet, deretter oppretter NUF-selskap i Norge for å dra fordel av (utnytte) skattelover (lovlig og ulovlig), bruke utenlandsk arbeidskraft, og forlate landet med uoppgjorte krav.

Hvordan vurderer statsråden ordningen med NUF?»

Svar:

Spørsmålet er overført fra nærings- og handelsministeren, da selskapslovgivningen og konkursloven ligger under justisministerens område.

Når et utenlandsk foretak driver næringsvirksomhet i Norge gjennom en forretningsavdeling, filial eller lignende, får norsk selskapslovgivning ikke anvendelse. Det utenlandske foretaket er imidlertid pålagt registreringsplikt i Foretaksregisteret etter foretaksregisterloven § 2-1 annet ledd, jf. § 3-8.

Når et utenlandsk selskap utøver virksomhet i Norge gjennom filial e.l., er virksomheten i Norge

som hovedregel underlagt de samme regnskaps- og skatterettslige regler som om filialen var organisert som et vanlig norsk aksjeselskap, jf. skatteloven § 2-3. De ansatte i Norge står videre i samme stilling etter arbeidsmiljøloven som om de hadde vært ansatt i et norsk selskap. Adgangen for selskapet til å benytte utenlandsk arbeidskraft i Norge er også i utgangspunktet den samme som for norske selskaper.

Etter EØS-avtalen kan ikke Norge nekte et foretak som er registrert i en annen EØS-stat å drive virksomhet i Norge. Å nekte dette ville heller ikke være ønskelig. Det er positivt for Norge at også utlendinger utøver virksomhet her.

Adgangen til å åpne konkurs i et selskap er for det første betinget av at selskapet er insolvent. At et krav er misligholdt, er ikke tilstrekkelig til å åpne konkurs. Slik er rettstilstanden også i de fleste andre stater. For at konkurs skal åpnes, er det videre et vilkår at debitor enten er en fysisk eller juridisk person. En filial av et selskap, hva enten selskapet er norsk eller utenlandsk, er ikke en juridisk person. Det kan dermed ikke åpnes konkurs bare i filialen.

For at det skal kunne åpnes konkurs i et selskap i Norge, må selskapet ha sitt hovedforretningssted her, jf. konkursloven § 146. Dersom selskapet har hovedforretningssted i utlandet, må en konkursbegjæring

rettes til kompetent domstol i vedkommende stat. De nærmere vilkår for å begjære slik konkurs vil følge av vedkommende stats konkursrettslige regler.

I henhold til tvangsfullbyrdsloven § 7-3 annet ledd bokstav d kan utlegg begjæres i det distrikt der formuesgodene befinner seg, dersom saksøkte ikke har kjent hjemting i Norge. Adgangen til å begjære utlegg er uavhengig av om saksøkte har noen tilknytning til Norge.

I det skriftlige spørsmålet er jeg bedt om å gi en vurdering av "ordningen med NUF". Jeg vil peke på at det i realiteten her er tale om konsekvensene av at utenlandske selskaper (og personer) kan utøve næringsvirksomhet her til lands, på samme måte som norske selskaper kan drive virksomhet i utlandet. En slik utøvelse av næringsvirksomhet over landegrensene finner jeg i utgangspunktet både positiv og nødvendig for Norge. Internasjonaliseringen medfører også noen utfordringer, og det er viktig å stadig arbeide for internasjonale regelverk, ikke minst innenfor

EØS, som i minst mulig grad åpner for misbruk og andre uheldige konsekvenser.

Jeg er kjent med rapporten fra prosjektet "Seriositet i byggenæringen", hvor også Politidirektoratet har deltatt. På rapportens side 22 og sidene 36-37 anbefales enkelte endringer i reglene om registrering av utenlandsk foretak som driver næringsvirksomhet her i landet. Brønnøysundregistrene og foretaksregisterloven hører imidlertid under Nærings- og handelsdepartementets forvaltningsområde, så jeg kommenterer ikke dette nærmere.

I Regjeringens handlingsplan mot økonomisk kriminalitet er et av tiltakene å vurdere om det bør innføres et ansvar for hovedentreprenøren for å betale skatter og avgifter for hele entreprisen. Et slikt system vil kunne bidra til å gjøre det vanskeligere å omgå de regler som følger av norsk lov, jf. handlingsplanens side 50. I arbeidet med oppfølging av handlingsplanen, som er lagt til Embetsmannsutvalget mot økonomisk kriminalitet, vil jeg opprettholde en dialog med byggenæringen.

SPØRSMÅL NR. 253

Innlevert 26. november 2004 av stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik

Besvart 6. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til en kartlegging av det reelle behovet for husmorvikarer samt iverksettelse av tiltak som sikrer at kvinner som har behov for hjelp og avlastning i hjemmet etter fødselen får tilbud om dette?»

BEGRUNNELSE:

Landsforeningen for Kvinner med bekkenløsningsplager (LKB) har lenge etterlyst en kartlegging av det reelle behovet for husmorvikarer i norske kommuner. Hvert år får ca. 20 000 kvinner alvorlige bekkenløsningsplager. 1/3 av disse kvinnene har fremdeles plager ett år etter fødselen. Det ble dokumentert gjennom det store rehabiliteringsprosjektet som LKB gjennomførte i 1994-96, som ble finansiert av Helse- og sosialdepartementet, at tidlig nok og tilstrekkelig avlastning er nøkkelen til å forebygge alvorlige og langvarige bekkenløsningsplager.

Ifølge en oversikt fra Norsk Kommuneforbund fantes det i 2000 rundt 300 stillingshjemler på landsbasis for husmorvikarer. Men antallet blir stadig min-

dre. Samtidig har LKB gjentatte ganger påpekt at behovet fortsatt eksisterer.

Svar:

Etter sosialtjenesteloven § 4-3 har den "som ikke kan dra omsorg for seg selv, eller som er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å klare dagliglivets gjøremål" krav på hjelp. Bestemmelsen omfatter også foreldre og deres mindreårige barn hvis omsorgen for barna overgår foreldrenes omsorgsevne, enten dette skyldes forhold på barnas side eller foreldrenes egen helse eller funksjonshemming. De sosiale tjenester skal bl.a. omfatte "praktisk bistand og opplæring til dem som har et særlig hjelpebehov på grunn av sykdom, funksjonshemming, alder eller av andre årsaker", jf. sosialtjenesteloven § 4-2. Praktisk bistand er en fellesbetegnelse for hjelpevirksomhet, og omfatter blant annet hjemmehjelps- og husmorvikartjeneste. Tjenestene skal også omfatte "avlastningstiltak for personer og familier som har et særlig tyngende omsorgsarbeid".

Sosialtjenesteloven pålegger ikke kommunene noen bestemt organisasjonsform når det gjelder praktisk bistand og avlastningstiltak, og kommunene står derfor fritt i forhold til hvordan de velger å organisere tjenestene. Dette er også presisert i forarbeidene til sosialtjenesteloven (Ot.prp. nr. 29 (1990-91) side 55). Her er det bl.a. uttalt følgende: "Lovbestemmelser som skal regulere de sosiale tjenester bør gi rom for lokale tilpasninger og bør derfor ikke detaljregulere utformingen av tjenestetilbudet."

Departementet har vært i kontakt med Sosial- og helsedirektoratet, som har henvendt seg til Asker kommune og bydeler i Oslo for å få opplysninger om bruk av praktisk bistand, herunder husmorvikartjeneste. Tilbakemeldingene viser at forskjellige organisasjonsformer er valgt. Betegnelsen husmorvikartjeneste benyttes i noen grad fremdeles som navn på en type hjelpevirksomhet, men stillingsbetegnelsen

"husmorvikar" er ikke nødvendigvis opprettholdt. Noen har helt gått bort fra denne begrepsbruken. Det er imidlertid en felles forståelse at søknad om husmorvikar skal vurderes etter bestemmelsen om praktisk bistand i sosialtjenesteloven § 4-2 bokstav a, jf. § 4-3, uavhengig av hvilken betegnelse tjenesteapparatet bruker på tjenesten.

Det at betegnelsen husmorvikar er mindre brukt enn tidligere, kan forklares med lovens system med en generell regulering av tjenestene. Dette kan også forklare hvorfor antallet stillingshjemler for husmorvikarer går ned. Dette innebærer imidlertid ingen realitetsendring i omfanget og innholdet av kommunenes hjelpeplikt.

Helse- og omsorgsdepartementet vil vurdere nærmere om det er hensiktsmessig å foreta en kartlegging av kommunenes bruk av praktisk bistand og behovet for slik bistand.

SPØRSMÅL NR. 254

Innlevert 29. november 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 3. desember 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Til tross for at det foretas stikkprøvekontroller av personer i grensenære områder, er det en økende strøm av personer som innvandrer illegalt og som verken melder seg for norske myndigheter eller søker om asyl.

Hvordan vil statsråden hindre at denne utviklingen fortsetter?»

BEGRUNNELSE:

Innad i Schengen er det ikke tillatt med grensekontroll. De fleste innvandrere til Norge kommer gjennom Schengen-området. For å kompensere for bortfallet av grensekontrollen, kan det foretas såkalte grensenære kontroller. Men mye tyder på at slike kontroller har svært begrenset effekt.

Problemet med de åpne grensene er at norske myndigheter ikke har mulighet til å bringe på det rene hvem som til enhver tid reiser til og fra vårt land. I vår tid med grensekryssende kriminalitet og terrorisme er det viktig å vite hvem som er i landet til enhver tid.

Det er også viktig å kunne skaffe dokumentasjon på den reiserute innvandreren har valgt. Slik dokumentasjon er nødvendig for eventuelt å kunne sende

illegale innvandrere tilbake til et trygt land de har reist igjennom for å komme til Norge.

Med de begrensninger Schengen-systemet setter for utlendingskontroll, er det nødvendig å bringe på det rene om vi kan foreta en forsvarlig kontroll innenfor Schengen, eller om vi må melde oss ut av Schengen for å oppnå en slik kontroll.

Svar:

Informasjonsstyrte kontrolltiltak i grensenære områder er et viktig virkemiddel for å begrense ulovlig innreise. Denne type kontrollvirksomhet inngår i politidistriktenes daglige virksomhet. En arbeidsgruppe under ledelse av Politidirektoratet koordinerer kontrolltiltakene med hensyn til etterretning, analyse, evaluering og nødvendige tilpassninger. Kontrolltiltakene suppleres med indre utlendingskontroller og "bransjekontroller" i de mest berørte næringer. Sistnevnte utføres i samarbeid med flere kontrolløstater.

Politidirektoratet opplyser at politiet mottar signaler fra andre europeiske land om at det er en trend at personer illegalt reiser inn i Schengen-området og oppholder seg ulovlig uten å søke om asyl. Imidlertid har det totale antall personer som avdekkes i forbin-

delse med illegalt opphold i Schengen-området vært stabilt de siste årene. Verken statistikk eller politiets kontroller kan bekrefte at det er en økt ulovlig innvandring til Norge. Politiet er likevel oppmerksom på problemstillingen og tilpasser kontrolltiltakene til den aktuelle utviklingen. Det kan videre opplyses om at antall asylsøkere i Norge for 2004 er halvert i forhold til i fjor.

Kriminalpolitisen har ansvar for å innhente, systematisere og bearbeide informasjonen om ulovlig innvandring fra politiet og utlendingsmyndighetene. I tillegg utveksler politimyndighetene i Schengen-landene også annen informasjon om ulovlig innreise og grenseoverskridende kriminalitet. Antallet territoriekontroller som et ledd i bekjempelsen av grensekryssende kriminalitet og illegal innvandring, er under opptrapping. Det utarbeides risikoanalyser med hensyn til yttergrensekontrollen. Gjennom disse analysene er det mulig å intensivere kontrollen i områder der risikoen for illegal innvandring, menneskesmugling og menneskehandel er særlig stor. På grunnlag av slik informasjon kan politiet iverksette og gjennomføre kontroller.

I selve kontrollsituasjonen vil informasjonsinnhentingen primært bestå i å kontrollere vedkommende opp mot Schengen informasjonssystem (SIS). Politidirektoratet har utgitt en instruks om at alle personer som blir stoppet i en politikontroll, skal sjekkes i SIS. Det er gjort unntak av de som er lokalt kjent. Vi

dere vil Politiets utlendingsenhet (PU) ved registrering av asylsøkere også kontrollerer vedkommende opp mot EURODAC. (EURODAC er et felles fingeravtrykkregister av asylsøkere til EU/Schengen-land.) Slik vil man avsløre asylsøkere som allerede har blitt registrert i et annet Schengen-land. Videre har PU og politidistriktene bl.a. som oppgave å uttransportere de som ikke har lovlig opphold i Norge.

Når det gjelder kontroll på ytre Schengen-grense, foretas denne etter et harmonisert regelverk over hele Schengen-territoriet. Alle land som deltar i Schengen-samarbeidet gjennomfører innreisekontroll og overvåking av grensen etter gjeldende regelverk. Norge som øvrige land i Schengen-samarbeidet utfører de kontrolltiltak de er forpliktet å gjøre. Landene som deltar i samarbeidet er gjenstand for kontinuerlige evalueringer vedr. grensekontroll.

Fra 1. mai 2005 etableres det et eget grensekontrollbyrå, "Agency of Border Management" på EU-/Schengen-nivå. Norge deltar i byrået. Grensekontrollbyrået vil bidra til en ytterligere forbedret yttergrensekontroll for å avverge ulovlig innvandring og annen grenseoverskridende kriminalitet.

Dagens kontrolltiltak og kontrollnivå fortsetter i tiden framover og vil bidra til å begrense ulovlig innvandring og annen grenseoverskridende kriminalitet i framtiden.

Jeg vil forsikre meg om at Politidirektoratet vil følge utviklingen nøye fremover.

SPØRSMÅL NR. 255

Innlevert 29. november 2004 av stortingsrepresentant Per Roar Bredvold

Besvart 8. desember 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«I forbindelse med byggingen av ny operabygning i Bjørvika, kan det virke som at enkelte opplysninger ønskes utelatt for offentligheten. Det har vært forsøkt fra flere firmaer å få ut opplysninger om kjølebehov, varmebehov, beregnede vanntemperaturer (ute/inne), tid for kontrakt på energilevetranser og kontraktstid (løpetid).

Kan statsråden besvare hvorfor enkelte opplysninger blir utelatt offentligheten?»

Svar:

Kultur- og kirke departementet har ikke mottatt henvendelser om de temaene stortingsrepresentant

Bredvold nevner i sitt spørsmål. Disse ville i tilfelle bli henvist til Statsbygg som er byggherre for operahusprosjektet. Kultur- og kirke departementet har på denne bakgrunn forelagt spørsmålet for Statsbygg. I brev av 1. desember d.å. skriver Statsbygg:

"Innledningsvis kan vi opplyse at Statsbygg har mottatt et spørsmål angående estimert energibehov i det nye operahuset fra stortingsrepresentant Johnny Hult. Dette er blitt besvart.

Når det gjelder spørsmål av den art Bredvold nevner, er slike ikke blitt stilt til Statsbygg. Vi kjenner heller ikke til at slike er rettet til våre rådgivere, som i henhold til vanlig kutyme ville videresendt disse til Statsbygg ved Operaprojektet.

Opplysninger av den type som er nevnt i spørsmålet fra Bredvold vil ikke bli tilbakeholdt fra offentlig-

heten. De vil bli besvart i den grad opplysningene er kjent på det tidspunkt det spørres.

Vi kan for øvrig opplyse at alle relevante opplysninger vil være tilgjengelig i anbudsgrunnlaget som sendes ut til mulige tilbydere."

Jeg viser til Statsbyggs brev og har ingen merknad til dette.

SPØRSMÅL NR. 256

Innlevert 29. november 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 6. desember 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Distriktsveisjefene, henholdsvis i Voss og Hardanger og i Telemark, vil innføre "praktisering av regelverket" fra 1. desember 2004. Det innebærer at vogntog med høyde over 4 meter ikke vil kunne fortsette å bruke Haukelitunnelene etter at politi og vegmyndigheter i mange år har tillatt dette. De kostnadsmessige konsekvenser for næringslivet er omfattende.

Hva vil statsråden gjøre med denne situasjonen i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv for å sikre fremkommelighet i stedet for unødvendig omkjøring?»

BEGRUNNELSE:

Kort tid etter at ny Nasjonal transportplan for perioden 2006-2015 er behandlet i Stortinget er det oppsiktsvekkende at det via vedtak fra distriktsveisjefer slås alarm i forhold til et angivelig nasjonalt problem knyttet til høyde på vogntog og høyde på tunneler/tunnelprofiler på stam/riksvegnett. Det blir i tillegg underlig at noen strekninger skal plukkes ut til gjennomføring av streng håndheving av regler verken politi eller vegmyndigheter gjennom svært mange år har brydd seg om å håndheve.

Konsekvensene blir dramatisk for næringslivet med økte kostnader og økt tidsforbruk. Men også samfunnsmessig innebærer en slik regelpraktisering betydelige kostnader og ulemper som følge av kraftig økning av kjørt distanse med tilhørende økning i utslipp.

Løsninger må finnes både på kort og på lang sikt. Det er også sterkt grunn til å minne om at omdirigering vil skape mer trafikk og flere trafikkfarlige situasjoner på de mulige omkjøringsvegene. Jeg håper statsråden vil satse på praktisk tilpasning og praktiske løsninger som sikres fortsatt fremkommelighet langs de traseer som i dag trafikkeres med vogntog med høyde over 4 meter.

Jeg håper at statsråden heller ikke vil akseptere løsninger som bare rammer en eller noen få fjelloverganger. Det er også grunn til å minne om at det er statens ansvar for å bygge veier i dette landet, og at dette ansvaret også omfatter utviklingen av et moderne vegnett som kan håndtere moderne vogntog. Det er grunn til å minne om at moderne vegnett er en viktig faktor for et konkurransedyktig næringsliv. Det er endelig grunn til å minne om at staten ikke mangler penger og at investering i nasjonal infrastruktur, særlig vegnett, er en samfunnsmessig investering med god avkastning. Kjøreforbud og kjørenekt er derimot ikke en fremtidsrettet løsning og en løsning som svekker bedriftenes konkurranseevne.

Svar:

Riktig praktisering av regelverk er trafikantenes ansvar. Vegmyndigheter og politi skal kontrollere at trafikantene overholder regelverket og sanksjonere hvis overtredelser registreres.

I de fleste land i Europa er den tillatte høyden for kjøretøy 4 meter. I Norge har vi prioritert å oppgradere de laveste tunnelene slik at disse kan brukes av kjøretøy som er opp til 4 meter høye.

Overtredelser av høydebegrensingene i Haukelitunnelene har økt mye i omfang de siste årene. Andelen tunge kjøretøy med høyde over 4,0 meter er økt til nærmere 60 pst. De høyeste kjøretøyene er målt til 4,3 meter. Problemet er at de høye kjøretøyene må kjøre sentrisk for å kunne ta seg gjennom tunnelene. Dette utgjør en fare i trafikken. Det er registrert en rekke alvorlige hendelser og nestenulykker på denne vegstrekningen fordi andre trafikanter har møtt tunge kjøretøy som kjører midt i vegen gjennom tunnelene. I tillegg er det registrert påkjørselsskader på tunneltak og vegger og på utstyr i tunnelene.

På bakgrunn av denne uheldige utviklingen har Statens vegvesen valgt å gjennomføre systematiske kontroller for å forebygge alvorlige hendelser og

ulykker. Transportører med for høye kjøretøy rådes derfor til å velge alternative ruter inntil vognparken er tilpasset gjeldende begrensninger. Skulle noen likevel velge å bryte høydebegrensningene, vil disse bli anmeldt til politiet. Alternativ rute vil være rv 13 via Odda og Voss og videre E16 via Lærdal/Valdres eller rv 52 over Hemsedal og rv 7 Hallingdal, ev. motsatt retning. Tyssedal tunnelen på rv 13 er utvidet til å kunne trafikkeres med kjøretøy opptil 4,2 meter.

Samtidig som disse kontrollene iverksettes på E134 ved Seljestad og Haukeligrend, vil Statens vegvesen også undersøke om det forgår tilsvarende ulovlig kjøring på andre vegstrekninger i landet.

I tillegg til kontroller vurderer Statens vegvesen om det kan gjennomføres midlertidige tiltak som vil

muliggjøre sentrisk kjøring for høye kjøretøy i kortere perioder. Eventuelle tiltak kan være kolonnekjøring for kjøretøy høyere enn 4 meter, kjøring på nat-tetid, lysregulering, ev. fartsgrensereduksjon og ulike former for dispensasjon. Disse tiltakene er fortsatt under utredning og kan bli iverksatt i løpet av vinteren.

På noe lengre sikt vil Statens vegvesen gjennomføre en del mindre utbedringer i tunnelene på E134 slik at tillatt høyde kan utvides til 4,1 meter.

På lang sikt kan det være aktuelt å bygge ut tunnelene til vegnormalstandard. Dette vil imidlertid koste flere hundre millioner, noe det ikke er avsatt midler til i Nasjonal transportplan for perioden 2006-2015.

SPØRSMÅL NR. 257

Innlevert 30. november 2004 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 7. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Undertegnede er gjort kjent med at det er en viss uro rundt de kommunene som i dag har sine tjenester underlagt 110-sentralen i Narvik. Uroen skyldes i all hovedsak at begrunnelsen for å samle dette i Narvik var at sentralen der i utgangspunktet var rimeligst. Det var beregnet en kostnad på 25 kr pr. person i de respektive kommuner tilsluttet denne sentralen. I et-tertid er denne prisen hevet til 50 kr pr. person.

Står en 110-sentral fritt til å heve innkrevet beløp, eller må de overholde inngått avtale?»

BEGRUNNELSE:

En økning på 100 pst. er en økning de fleste vil reagere på. Så også i denne saken. At kommunene tilsluttet 110-sentralen i Narvik nå reagerer, er etter mitt skjønn naturlig. Siden jeg ikke fullt ut er kjent med hva som ligger til grunn for denne vesentlige økningen, vil jeg gjerne ha statsrådets begrunnelse og vurdering av de faktiske forhold og om en slik økning er akseptabel.

Imøteser deres svar med interesse.

Svar:

Høsten 2001 ble antall politidistrikter redusert fra 54 til 27, og daværende Direktoratet for brann- og eksikkerhet varslet landets kommuner om oppstart på arbeidet med å komme frem til enighet om hvor dis-

triktens brannalarmeringssentraler skulle lokaliseres. Lokaliseringsprosessen ble lagt opp slik at det som hovedregel skulle være opp til kommunene å avgjøre hvor 110-sentralen skulle være innen det enkelte politidistrikt. Det ble i tillegg oppfordret til at en 110-sentral kunne dekke flere politidistrikter. I de tilfellene hvor kommunene ikke ble enige brukte direktoratet sin myndighet til å beslutte lokalisering. I Midtre Hålogaland politidistrikt kom ikke kommunene til enighet, og direktoratet besluttet at 110-sentralen skulle lokaliseres i Narvik. Lokaliseringsvedtaket ble opprettholdt i forbindelse med behandlingen av klagesaken ut i fra vurderingen om at Narvik har størst mulighet til å rekruttere fagpersonell og at sentralen har bedre telesikkerhet. Det ble ikke lagt økonomi eller lokalpolitiske betraktninger til grunn for lokaliseringen.

Hvordan kommunene velger å samarbeide om 110-sentralen, herunder valg av organisering og utgiftsfordeling, er en sak mellom de berørte kommunene. Etter brann- og eksplosjonsregelverket har kommunene anledning til å bringe inn fylkesmannen dersom de ikke kommer til enighet om utgiftsfordelingen.

Ut i fra de opplysningene jeg har, har kommunene i Midtre Hålogaland politidistrikt valgt ikke å organisere sentralen som et interkommunalt selskap (IKS), en organisasjonsform som hadde sikret kommunene større påvirkningsmuligheter og styringsrett.

Og så vidt jeg forstår har Narvik 110-sentral blitt gjort om fra en enmannsbetjent sentral til en tomannsbetjent sentral; en omlegging som kommunene var enige i. En tomannsbetjent sentral gir innbyggerne større grad av sikkerhet, men medfører nødvendigvis høyere kostnader for de tilknyttede kommunene.

Det var en uttalt forutsetning for å komme ned mot 25 kr pr. innbygger at de tilsluttede kommunene

overførte sine inntekter fra alarmer fra andre vaktelskaper til 110-sentralen. Enkelte av kommunene vegger seg for å gjøre dette, og kostnadene for 110-sentralen øker da i forhold til det som har vært forutsatt og som igjen skal fordeles på de tilsluttede kommunene. Så vidt meg bekjent er det ennå ikke inngått avtaler mellom den enkelte kommune og 110-sentralen i Narvik.

SPØRSMÅL NR. 258

Innlevert 30. november 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 7. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Regjeringen beskriver i statsbudsjettet en gjennomsnittlig nedgang i ventetiden for barn og unge innen det psykiske helsevernet fra 90 til 75 dager siste to år. I Dagsavisen den 29. november beskrives imidlertid en ventetid for barn og unge på mellom tre og fire måneder. Kun Helse Sør har en ventetid på det nivået Regjeringen beskriver, forøvrig ligger ventetiden i alle helseforetakene på mellom 84 og 103 dager.

Hvilke tall er, i henhold til statsråden, de reelle, og hvordan skal situasjonen utbedres?»

BEGRUNNELSE:

Barn og unge er i særlig behov av rask hjelp ved alvorlige psykiske lidelser, både fordi rask hjelp lettere vil føre til endring av sykdomstegnene enn hos voksne, og fordi manglende hjelp lettere vil kunne medføre varige skader i den fasen da menneskers personlighet utformes. En ventetid for barn og unge som er omtrent dobbelt så lang som for voksne tyder på manglende prioritering med utgangspunkt i hvilke grupper som har størst behov for å få hjelp først.

Svar:

I et oppslag i Dagsavisen 29. november 2004 presenteres en undersøkelse avisen har foretatt om gjennomsnittlig ventetid i barne- og ungdomspsykiatrien. Undersøkelsen viser status for oktober og november i år, og baserer seg ifølge avisen på tall fra de regionale helseforetakene. Det ble oppgitt følgende tall: Helse Øst 86 dager, Helse Sør 71 dager, Helse Vest 103 dager, Helse Midt-Norge 84 dager og Helse Nord 103 dager.

Norsk Pasientregister har utarbeidet tallmaterialet som ligger til grunn for presentasjonen i statsbudsjettet av ventetider innen psykisk helsevern.

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) viser tall fra Norsk Pasientregister at gjennomsnittlig ventetid for barn og unge der behandlingen er avsluttet i løpet av perioden har endret seg fra 90 dager pr. 1. tertial 2002 til 71 dager pr. 1. tertial 2004. Ventetiden varierer en del over tid, og mellom regionene. De totale driftsutgiftene til psykisk helsevern for barn og unge har økt med 22 pst. fra 2002 til 2003 og i perioden 1998 til 2004 med 56 pst.

Til tross for dette er ventetiden ikke gått ned så mye som ønskelig. Hovedårsaken er stor tilstrømning av nyhenviste. Antall nyhenviste barn og unge hittil i 2004 (til sammen i første og andre tertial) har vært ca. 11 000. I samme periode i 2003 var antall nyhenviste ca. 8 200 og i 2002 ca. 6 000 barn og unge. Dette viser at flere søker hjelp.

Tallene på forekomst av større psykiske problemer og sykdommer blant og unge er usikre. Det er ikke vitenskapelig belegg for å hevde at forekomsten av psykiske problemer hos barn og unge har økt i omfang. Den store tilstrømningen av nyhenviste skyldes trolig både økt åpenhet om psykisk sykdom og økt tro på at det nytter å be om hjelp.

Det at antall ventende barn og unge bare har en svak nedgang, må sees i sammenheng med at man i Opptappingsplanen for psykisk helse har tatt utgangspunkt i et underforbruk av tjenester i forhold til reelt behov. I 1998 fikk bare ca. 2 pst. hjelp på årsbasis, mens behovet ble anslått til 5 pst.

I styringsdokumentene til de regionale helseforetakene for inneværende år er det pekt på at det forventes fortsatt produksjonsvekst i psykisk helsevern

for 2004. Økningen kan omfatte både direkte og indirekte pasientrelaterte tiltak. Det er videre pekt på at det i Regjeringens strategiplan for barn og unges psykiske helse er markert som et mål å få redusert ventetiden for vurderingssamtale for barn og ungdom til 10 dager. De fem regionale helseforetakene er enige om konkrete tiltak for å bedre tilbudet til barn og unge med psykisk sykdom. I henhold til dette skal

ventetiden for barn og unge innen 1. april 2005 reduseres slik at ingen skal vente mer enn 20 dager på første kliniske vurdering.

I styringsdokumentene for 2005 til de regionale helseforetakene som jeg sender ut ved årsskiftet, vil det bli satt fokus på ventetiden for å sikre at denne reduseres ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 259

Innlevert 30. november 2004 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 8. desember 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Utbyggingen i Bjørvika representerer en helt ny bydel i Oslo og som sådan en unik mulighet til å få en bydel tilpasset universell utforming og full tilgjengelighet for funksjonshemmede. For å nå et slikt mål må det for alle vedtak som får betydning for utforming av ute- og innearealer, alle tekniske innretninger og alle bruksområder legges full tilgjengelighet og universell utforming til grunn.

Er dette hensynet ivaretatt i alle vedtak og planer som gjelder for området?»

Svar:

Representanten Karin Andersen tar opp et spørsmål av stor betydning. Det er nettopp ved denne type byutviklingsprosjekter som Bjørvika vi har mulighet til å bygge inn tilgjengelighet helt fra starten av. På

denne måten kan vi unngå løsninger som skaper problemer og som vil bli kostbare å utbedre i ettertid.

Det er Oslo kommune som er ansvarlig myndighet for planleggingen av denne utbyggingen. Jeg forutsetter at kommunen legger til grunn statlige signaler og retningslinjer i denne prosessen. Jeg vil samtidig understreke at Regjeringen i sin handlingsplan for økt tilgjengelighet legger til grunn sektoransvarsprinsippet. Det betyr at samtlige statlige aktører som er involvert i Bjørvika-utbyggingen skal ivareta tilgjengelighet innen sine ansvarsområder.

Jeg er opptatt av å utvikle plan- og bygningsloven slik at den kan bli et enda bedre virkemiddel for å sikre tilgjengelighet for alle. Derfor vil jeg nå sette i gang arbeidet med rikspolitiske retningslinjer for universell utforming i planleggingen.

SPØRSMÅL NR. 260

Innlevert 1. desember 2004 av stortingsrepresentant Tore Nordtun

Besvart 7. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hva mener finansministeren toppskattesatsene (trinn 1 og 2) må settes til for at avvikling av delingsmodellen og innføring av aksjonærmodellen ikke skal gi incentiver til å omdanne arbeidsinntekter til

kapitalinntekter, kan finansministeren bekrefte at Regjeringen vil foreslå en toppskattesats for trinn 2 på 6,3 pst. i 2005, og kan finansministeren gi en pedagogisk forklaring på hvorfor han beregner marginalskatt på den måten han gjør?»

BEGRUNNELSE:

Finansministeren skriver i et innlegg i Dagens Næringsliv 30. november 2004 at Aps forsalg innebærer en forskjell i marginalsatt mellom lønn og utbytte på 16,5 pst. inkludert arbeidsgiveravgift (64,7 pst. minus 48,16 pst.). I Dagens Næringsliv 27./28. november 2004 skriver Kjetil Alstadheim at Regjeringspartiene vil senke toppskatten så mye at marginalsatt på de høyeste lønnsinntektene blir 54,3 pst. fra 2006 inkludert arbeidsgiveravgiften. Dersom arbeidsgiveravgiften, skattesatsen på alminnelig inntekt og trygdeavgiften ikke endres, betyr dette en toppskattesats (trinn 2) på 6,3 pst.

Svar:

Skaugeutvalget påpekte at det er nødvendig å redusere satsforskjellene mellom skatt på arbeids- og kapitalinntekter, og foreslo at disse satsene tilnærmes ved å øke den maksimale marginalsatt på aksjeinntekter til 48,16 pst., samtidig som den maksimale marginalsatt på arbeidsinntekter reduseres til 54,3 pst. inklusive arbeidsgiveravgiften. Utvalget foreslo å redusere satsene i toppskatten til hhv. 7 pst. i trinn 1 og 12 pst. i trinn 2 og å avvikle den ekstra arbeidsgiveravgiften over 16 G på 12,5 pst. Forslaget innebærer at skattyter vil bli skattlagt nokså likt på marginen enten arbeidsvederlaget tas ut som lønn eller eierinntekt. Dermed vil det ikke lenger være spesielt lønnsomt å få reelle arbeidsinntekter skattlagt som utbytte eller gevinst.

Ved beregning av marginalsatt på arbeid tas det hensyn til den samlede skattebelastningen på arbeid, som er forskjellen mellom det arbeidsgiveren må betale for en ansatt (lønn pluss arbeidsgiveravgift) og det arbeidstakeren sitter igjen med etter skatt. Denne forskjellen (skattekiln) består av trygdeavgift (7,8 pst.), skatt på alminnelig inntekt (28 pst.), toppskatt (19,5 pst. i trinn 2), ordinær arbeidsgiveravgift (14,1 pst.) og ekstra arbeidsgiveravgift på inntekter over 16 G (12,5 pst.). Alle disse satsene regnes i prosent av utbetalt lønn. Marginalsatt, dvs. samlet

skatteendring ved en marginal økning i lønnen, beregnes som summen av alle skattesatsene ovenfor dividert med de marginale arbeidskraftskostnadene for arbeidsgiver (lønn pluss arbeidsgiveravgift). Den høyeste marginalsatt på arbeid er dermed 64,7 pst. i 2004¹. Marginalsatt gir uttrykk for hvor mye den samlede skatteøkningen som følger av en marginal lønnsøkning, utgjør av arbeidsgivers samlede arbeidskraftskostnader. Dette er en standard metode for å beregne marginalsatt på arbeid som bl.a. er benyttet av Skaugeutvalget.

Det er den samme metoden som benyttes for å beregne den maksimale marginalsatt på aksjeinntekter på 48,16 pst. Dermed sikres konsistens ved sammenligning av marginalsattene på arbeid og aksjeutbytte. Marginalsatt på aksjeinntekt gir uttrykk for hvor mye selskapsskatt og aksjonærskatt samlet utgjør av den selskapsinntekten som danner grunnlaget for selskapsskatten og utdeling av utbytte.

Den måten marginalsatt på arbeid er beregnet på ovenfor (dvs. som inkluderer arbeidsgiveravgift), er relevant ved vurdering av hvilke incentiver til skatte-tilpasning som innføring av aksjonærmodellen og avvikling av delingsmodellen vil få. For eksempel vil en person som arbeider i eget aksjeselskap, stå overfor valget mellom å ta ut avkastning på arbeid som utbytte eller lønn. Dersom arbeidsavkastningen tas ut som lønn, skal det betales arbeidsgiveravgift. Det vil påvirke tilpasningen. Dersom dagens høye marginalskattesatser på lønn videreføres, vil det fra 2006 fortsatt være svært lønnsomt å ta ut arbeidsavkastning som utbytte.

Regjeringen vil med utgangspunkt i Regjeringens skattemelding og Skaugeutvalgets forslag komme tilbake med forslag til satser i arbeidsbeskatningen i forbindelse med statsbudsjettet for 2006 neste høst.

1. Høyeste marginalsatt i 2004 beregnes som:
 $[0,078-0,28-0,195+0,141+0,125]/[1+0,141+0,125] = 0,647$, dvs. 64,7 pst.

SPØRSMÅL NR. 261**Innlevert 1. desember 2004 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen****Besvart 10. desember 2004 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Kan det leggjast fram ei liste over saker der Noreg dei siste 10 åra i internasjonale samanheng, tingingar, drøftingar, prosessar m.m. har spela ei føregangs- og/eller meklarrolle innan ulike politikkområdar?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til spørsmål nr. 714 (2003-2004). Her ba eg utanriksministeren om å gjere greie for ulike samanhengar der Noreg "har spela ei føregangs- og/eller meklarrolle innan dei ulike politikkområda nettopp fordi vi ikkje er medlem i EU". Dette meinte utanriksministeren den gongen var "hypotetisk" og vidare at "følgelig lar det seg ikkje gjøere å utarbeide en saklig og begrunnet liste over konkrete saker hvor vårt ikke-medlemskap eventuelt kan ha hatt en slik påvirkning". Dette går det an å vere usamde om.

Ut frå utanriksministeren sitt svar på spørsmål nr. 714 (2003-2004) forstår eg det sånn at det vil vere mogeleg å leggje fram ei liste over saker der Noreg har spela ei rolle dei siste ti åra, dersom det berre vert sett vekk frå at me ikkje har vore medlem av EU i denne perioden. Med dette som utgangspunkt ber eg difor om å få framlagt ei slik liste.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 714 (2003-2004). Når det var fokusert på EU var det fordi dette også var spørsmålet fokus. Det kan ikke dermed sluttes at det er enkelt å legge frem en liste selv om forutsetningen om EU-medlemskap tas ut. Under begge forutsetninger vil en mulig liste måtte baseres på ganske vid bruk av skjønn.

Det er vel kjent at det i løpet av siste årene også har funnet sted en lang rekke prosesser der Norge har søkt å påvirke utviklingen gjennom en rolle som pådriver, tilrettelegger eller megler.

Disse er nærmere omtalt i de aktuelle budsjettproposisjoner fra Utenriksdepartementet, meldinger om konkrete utenrikspolitiske saker, samt utenrikspolitiske redegjørelser som mine forgjengere og jeg har gitt til Stortinget. I disse vil man finne en oversikt over ulike norske engasjementer. En sammenfatning av disse vil nok gå ut over rammen for svaret på et spørsmål til skriftlig besvarelse. De eksemplene som gis nedenfor er derfor bare ment som en illustrasjon på spennvidden av de saker der Norge har spilt en aktiv rolle:

- På det humanitære feltet var Norge svært aktiv i forhandlingene om Minekonvensjonen som ble slutført i Oslo i september 1997.
- I miljø- og utviklingssammenheng var Norge under Verdenstoppmøtet for bærekraftig utvikling (WSSD) i Johannesburg i 2002 pådriver for vedtaket om en global målsetting om å halvere antallet mennesker som ikke har tilgang til sanitærtjenester. Dette er nært knyttet til FNs tusenårserklæring. En oppnåelse av dette målet vil være av stor betydning for mange millioner fattige. Norge har senere fulgt opp dette, bl.a. gjennom det norske formannskapet i Commission for Sustainable Development (CSD) 12, der vann, sanitære forhold og bosetting var hovedtema.
- Et tredje område er ulike freds- og forsoningsprosesser. Norge har i en rekke år hatt en rolle som tilrettelegger av slike prosesser, noe som har blitt en sentral del av norsk utenrikspolitikk. Eksempler på slike prosesser er Guatemala, Colombia og Midtøsten. Norge har vært tilrettelegger på Sri Lanka og Filippinene og spiller en støttende rolle i fredsprosessen i Sudan.

SPØRSMÅL NR. 262**Innlevert 1. desember 2004 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland****Besvart 8. desember 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Når i høst og på hvilken måte vil olje- og energiministeren følge opp den Regjeringens lovnad om å informere Stortinget om utviklingen av Snøhvit-prosjektet?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom Aftenposten den 1. desember 2004 kan vi lese at overskridelsene på Snøhvit-utbyggingen har blitt 11.8 mrd. kr siden Stortinget vedtok utbygging av prosjektet i 2002. I brev datert 18. juni 2004 fra tidligere olje- og energiminister Einar Steensnæs

skriver statsråden at han i løpet av høsten 2004 vil han komme tilbake til Stortinget for å orientere om den videre utviklingen av Snøhvit-prosjektet.

Svar:

Jeg har allerede i brev av 1. desember 2004 bedt Stortinget om taletid i forbindelse med debatten om proposisjon om ny saldering av statsbudsjettet for 2004 den 9. desember, for å orientere Stortinget om status for kostnader og fremdrift for Snøhvit-prosjektet. Stortinget har i brev av 2. desember 2004 samtykket i dette.

SPØRSMÅL NR. 263**Innlevert 1. desember 2004 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 9. desember 2004 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Er det riktig at norsk UD gir økonomisk støtte til Cofavic, og at denne organisasjonen er involvert i arbeid for å skifte ut Venezuelas regjering?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge et oppslag i Klassekampen 22. november støtter Norge økonomisk en organisasjon som jobber for å styrte Venezuelas folkevalgte president Hugo Chávez. Organisasjonen Cofavic er ifølge artikkelen nært knyttet til krefter som sto bak kuppforsøket mot landets demokratiske myndigheter i april 2002. Cofavic skal også ha jobbet tett med Sumate, organisasjonen som sto bak innsamling av underskrifter til kravet om folkeavstemning om presidentskapet til Chávez. På en liste over bidragsyttere på Cofavics hjemmeside står også det norske Utenriksdepartementet oppført.

Svar:

Cofavic er en anerkjent frivillig organisasjon i Venezuela som arbeider innenfor områder som retts-

vesenets uavhengighet, soningsforhold, politiets rolle, yringsfrihetens vilkår og generelt informasjonsarbeid om grunnleggende menneskerettigheter.

Utenriksdepartementet og ambassaden i Caracas har ingen opplysninger som skulle tyde på at denne organisasjonen arbeider for å fjerne den sittende regjering i Venezuela.

Cofavic mottok i 1997 støtte fra Utenriksdepartementet til to enkeltstående prosjekter med i alt 625 000 kr. Disse prosjektene dreide seg om informasjon om menneskerettighetsspørsmål rettet mot ungdom og opplæring av bydelspolitiet i Caracas i menneskerettigheter. Videre fikk organisasjonen i april 2001 128 000 kr i støtte til opplæringsprosjekter om menneskerettigheter. Siden april 2001 har organisasjonen ikke mottatt støtte fra Utenriksdepartementet.

Norge har et godt forhold til Venezuelas regjering og et bredt engasjement i landet. Dette ble blant annet understreket av president Chávez under hans besøk i Norge i oktober 2002, bare få måneder etter kuppforsøket.

SPØRSMÅL NR. 264**Innlevert 1. desember 2004 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 9. desember 2004 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Vil utenriksministeren ta initiativ til å invitere internasjonale valgobservatører til stortingsvalget neste år?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med presidentvalget i USA 2. november i år inviterte amerikanske myndigheter internasjonale valgobservatører, blant annet fra OSSE, til å observere ved gjennomføringen av valget. Også Spania inviterte utenlandske observatører til sitt parlamentsvalg tidligere i år. Det er prisverdig at regjeringer i Nord-Amerika og Vest-Europa inviterer internasjonale observatører. For det første fordi det gjenspeiler at ingen land er ufeilbarlige demokratier, og at også land med tradisjon for frie valg kan oppleve at det stilles spørsmålstegn ved gjennomføringen av valget. For det andre fordi det gir internasjonale observatører som skal observere ved valg i land hvor det er mindre grad av erfaring med frie valg økt legitimitet. At det understrekes at det å invitere observatører er en naturlig del av en demokratisk prosess, vil bidra til å unngå at observatørers tilstedeværelse opplevs som overformynderi og innblanding utenfra.

Svar:

OSSEs medlemsland ble i København i 1990 enige om en rekke forpliktelser for gjennomføring av

demokratiske valg. En av disse er å invitere representanter for andre OSSE-medlemsland - eller andre relevante organisasjoner og institusjoner - til å sende observatører til medlemslandenes nasjonale valg.

I henhold til disse såkalte Københavnkriteriene har Norge invitert OSSEs medlemsland til å sende sine valgobservatører hit i 1993, 1997 og 2001. Regjeringen vil også invitere OSSEs medlemsland til å sende observatører til stortingsvalget neste år.

Det er ODIHR - OSSEs kontor for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter - som koordinerer all valgobservasjon i OSSEs medlemsland.

ODIHRs budsjett gir ikke rom for å observere alle nasjonale valg i OSSE-området. Medlemslandene må prioritere hvilke nasjonale valg man ønsker å sende observatører til. Alle henvendelser om valgobservasjon blir vurdert og prioritert av ODIHR, og dette skjer i noen tilfeller etter at det er sendt en undersøkelsesgruppe til det aktuelle landet.

Inntil nå har ODIHR ikke sett det som hensiktsmessig å sende observatører til valgene i Norge. Dette gjelder også flere andre etablerte vestlige demokratier. På den annen side har ODIHR sendt mindre observatørgrupper til valg i Frankrike, Spania, Storbritannia og USA.

Hvorvidt ODIHR kommer til å sende observatører til Norge i forbindelse med stortingsvalget neste år vet vi p.t. ikke.

SPØRSMÅL NR. 265**Innlevert 1. desember 2004 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen****Besvart 9. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Det er viktig at det arbeides kontinuerlig mot rasisme og diskriminering. I forbindelse med Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering (2002-2006) er det søkt om midler til et prosjekt for gjennomføring av et undervisningsopplegg for forebygging av rasisme og diskriminering i politietaten i Agder.

Vil statsråden se positivt på denne søknaden, og kan han se for seg at dette prosjektet får status som pilotprosjekt?»

Svar:

Mer enn 1/3 av tiltakene i Handlingsplan mot rasisme og diskriminering er Justisdepartementets ansvar. Sommeren 2002 fikk Politidirektoratet i opp-

drag å følge opp de punktene i handlingsplanen som omhandler politiet, herunder det som gjelder opplæring av politiet. I henhold til handlingsplanen skal det utarbeides planer for opplæring for alle tilsatte på dette området, med særlig fokus på ledernes ansvar. Etaten arbeider aktivt og målrettet for å oppnå de målene som er satt.

Det er Politidirektoratet og Politihøgskolen som har ansvaret for opplæring og utvikling i politi- og lensmannsetaten. I 2004 tilsatte Politihøgskolen en 1. lektor med fagansvar kulturforståelse og konflikt-håndtering, som har fått ansvar for å følge opp arbeidet med å utarbeide opplæringsplaner for å bedre politiets bevissthet og kunnskap om minoriteter. På sikt skal dette omfatte alle tilsatte i politi- og lensmannsetaten. Det er allerede utarbeidet et vektallskurs (videregående opplæring), som skal styrebehandles før

jul, med sikte på å få kurset inn i studieplanen i 2005. En frivillig organisasjon med kompetanse på feltet, OMOD, har vært involvert i arbeidet med å utarbeide planen, og skal delta i undervisningen. Fra 2005 skal grunnopplæringen legges om og temabaseres, og temaet rasisme og diskriminering skal legges inn undervisningen.

Det arbeides videre med å få relevant opplæring i temaet bekjempelse av rasisme og diskriminering ut i politidistriktene til alle tilsatte. Dette er Politidirektoratets og politimestrenes ansvar, men må samordnes med de tiltak som iverksettes sentralt.

Justisdepartementet mener at "Politiprojektet 2004-2006" fra Stiftelsen Arkivet bør vurderes i forholdt til den opplæringen som iverksettes sentralt. Jeg har derfor oversendt saken til Politidirektoratet til vurdering.

SPØRSMÅL NR. 266

Innlevert 2. desember 2004 av stortingsrepresentant Sigrun Eng

Besvart 14. desember 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Det har vært rapporter i media om at skiflygingsbakken i Vikersund, som er eid av den lokale idrettsforeningen, Modum kommune og Buskerud fylkeskommune, kan bli nedlagt til fordel for en ny bakke i Rødikleiva i Oslo.

Vil statsråden gå inn for at Vikersund-anlegget får de nødvendige midler (ca. 15 mill. kr) til utbygging, og fortsatt skal ha status som nasjonalanlegg, eller vil statsråden akseptere nedlegging av Vikersund til fordel for et nytt gigant-anlegg i hundre millionersklassen i Oslo?»

BEGRUNNELSE:

Vikersund har status som nasjonalanlegg frem til utgangen av 2009, og er et viktig idrettsanlegg for hele landet. Skiflygingsmiljøet i Vikersund er preget av stor aktivitet, frivillighet, likestilling og internasjonalisme. Den lokale innsatsvilje, dugnadsånd og entusiasme har skapt et verdifullt idrettsmiljø og Vikersund hoppcenter er et av de mest benyttede sentrene i regionen. COC-rennet i skiflyging i Vikersund forrige sesong fikk toppscore som vinterens beste internasjonale renn av FIS-representantene. Vikersund skal arrangere COC-renn i K90 i mars 2005, og er den sterkeste kandidaten til World Cup renn i desem-

ber 2005, og har i tillegg varslet søknad om VM i skiflyging i 2010. Vikersund ønsker å utvikle nye ideer for å styrke kvinnedelen av hoppidretten. Vinteren 2005 tar Vikersund sikte på å arrangere kvinnehoppfestival i alle bakker i anlegget. En utbygging av Vikersund, som vil sikre anlegget mot vind, samt skape større sikkerhet rundt arrangement, vil koste ca. 30 mill. kr. Et nytt anlegg i Rødikleiva vil koste flere hundre millioner kroner, samtidig som det vil bryte markagrensen og ha betydelige miljøkonsekvenser. Vindforholdene i Rødikleiva er ikke kjent. Et hastevalg i Skiforbundet går inn for nedlegging av Vikersund som skiflygingsbakke og går inn for bygging av nytt anlegg i Rødikleiva, Oslo. Alle andre skiflygingsarenaer i Europa ligger i småbyer, til og med mindre enn Vikersund. Hvis Rødikleiva skal bygges må markagrensa flyttes, Oslo kommune med stram økonomi må bruke enorme pengesummer på å bli eier av slikt gigant-anlegg. I tillegg må Holmenkollen sannsynligvis legges ned som storbakke. Det fryktes at eliteanlegg i hovedstaden vil kunne ta knekken på masse- og rekrutteringsarbeidet i distriktene. I tillegg fryktes det at lokal entusiasme, frivillighetskultur og innsats i generasjoner kan bli knust ved et pennestrøk. Ønskene for Vikersund er nå følgende: Bygg ut Holmenkollen, vårt viktigste nasjonale idrettssymbol, til en moderne storbakke og behold anlegget i Vikersund.

sund, som ligger kun én times kjøretur utenfor Oslo. Sammen kan Vikersund og Oslo arbeide for å få VM i 2010 i Vikersund, og VM i nordiske grener i Oslo i 2011.

Svar:

Vikersund har status som nasjonalanlegg for skiflyging til og med 31. desember 2009.

Departementet har mottatt en søknad fra Vikersund om spillemidler til utvikling/oppgradering av anlegget. Denne søknaden er oversendt til Norges Skiforbund (NSF) til uttalelse.

NSF har i brev av 2. desember 2004 gitt en foreløpig uttalelse der det anbefales å imøtekomme søknaden på noen punkter (vannmagasin, raskere transport av utøvere og sikkerhetsvant/maler). Departementet vil behandle denne delen av søknaden raskt.

NSF anbefaler videre midler til lysanlegg når det er klart om Vikersund får tildelt renn i desember 2005. Terminlisten for 2005/2006 vil være klar i april/mai neste år. Departementet deler denne oppfatningen.

Anbefaling av flerbrukshuset og utbedring av bakkeprofilen vil NSF komme tilbake til når utredningen om framtidig anlegg for skiflyging i Norge er endelig behandlet.

Utredningen er nå ute på høring. Etter at høringsuttalelsene er kommet inn og gjennomgått, vil NSF behandle saken i sitt styre. Vedtaket vil så bli oversendt til departementet.

Departementet vil ta stilling til resten av søknaden fra Vikersund når uttalelsene fra Norges Skiforbund foreligger.

Jeg har registrert at det er et initiativ for bakke i Rødkleiva, men disse planene er ikke forelagt departementet.

SPØRSMÅL NR. 267

Innlevert 2. desember 2004 av stortingsrepresentant Gunn Karin Gjul

Besvart 13. desember 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Krav til utslippsreduksjoner av NO_x kan søkes imøtekommet ved at søkeren påtar seg forpliktelser som innebærer NO_x-reducerende tiltak i andre virksomheter, herunder samferdsel.

Vil samferdselsministeren legge til rette for bruk av gassferger med tredjepartsavtaler for NO_x-reduksjon innen fergetrafikken, og kan dette være aktuelt i sambandet Flakk-Rørvik i kombinasjon med et FoU-prosjekt?»

BEGRUNNELSE:

Stortingets energi- og miljøkomité uttalte i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) følgende: "Krav til utslippsreduksjoner av NO_x kan søkes imøtekommet ved at søkeren påtar seg forpliktelser som innebærer NO_x-reducerende tiltak i andre virksomheter, herunder samferdselssektoren."

Statoil har søkt om å få slippe ut 780 tonn NO_x pr. år på Snøhvit. Etter behandling i SFT og påfølgende klagebehandling i Miljøverndepartementet, har Statoil fått tillatelse til å slippe ut 156 tonn NO_x pr. år. Men Statoil gis anledning til å oppfylle deler av utslippskravet for NO_x gjennom tiltak hos tredjepart.

Dersom en av dagens ferger i sambandet Flakk-Rørvik erstattes med en ny gassferge vil dette medføre en reduksjon av NO_x-utslippene med om lag 220 tonn NO_x pr. år.

Sambandet Flakk-Rørvik ligger perfekt til for å etablere et FoU-prosjekt knyttet til utvikling av billigere, bedre og mer konkurransedyktige gassferger i Norge. Både ledende forskningsmiljø på Marintek i Trondheim, Skiftsverft, rederi og selve sambandet ligger i geografisk nærhet til hverandre.

En gassferge vil både kunne bidra til å nå miljømålsettinger, øke kapasiteten i sambandet og fungere som et "flytende laboratorium" for nevnte aktører.

Sambandet er nå ute på anbud. I dette ligger det ingen føringer verken i forhold til å bidra til reduksjon av NO_x-utslipp eller bruk av gassferge.

Å velge miljøvennlige løsninger gjennom bruk av gassferge vil medføre ekstrakostnader for rederiet som det ikke er tatt høyde for i anbudsutlysingen.

Svar:

Det er Statens forurensningstilsyn (SFT) som gir tillatelser til tredjepartsavtaler etter retningslinjer gitt av Miljøverndepartementet. Det vil være opp til rederi og den aktuelle virksomhet å komme til enighet om

en tredjepartsavtale på grunnlag av en tillatelse fra SFT. Utslipp av NO_x fra ferjedriften er pr. i dag ikke regulert gjennom andre generelle virkemidler. Retningslinjene fra Miljøverndepartementet ble fastsatt 23. juni 2000, og er knyttet til behandlingen av søknader om utslippstillatelser for gasskraftverk etter forurensningsloven. Retningslinjene gir også en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som må være til stede for behandling og godkjenning av tredjemannsløsninger.

I konkurransegrunnlaget for Flakk-Rørвик har Statens vegvesen satt strenge miljøkrav for utslipp til luft dersom det bygges nye ferjer til sambandet. Hvordan disse miljøkravene skal tilfredsstilles, vil være opp til de konkurrerende tilbyderne å avgjøre. Bruk av naturgass som drivstoff kan være et alternativ.

Samferdselsdepartementet er generelt positiv til innsetting av gassferjer der det ligger til rette for det.

Det tas sikte på at det innen utgangen av desember vil bli kontrahert fem gassferjer til bruk i riksvegferjesambandene E39 Mortavika-Arsvågen og E39 Halhjem-Sandvikvåg. Fra Regjeringens side er det igangsatt tiltak for å fremme bruk av gassferjer. Det kan nevnes at Sjøfartsdirektoratet arbeider med å lage et regelverk for bygging og drift av gassferjer. Gjennom Innovasjon Norge vil det være mulig å søke om bygging av gassferjer kan skje som et FoU-prosjekt. Det vil imidlertid være opp til det aktuelle rederi/verft å søke om dette.

Når det gjelder FoU-tiltak i riksvegferjedriften, vil jeg få minne om at Statens vegvesen tok initiativet til å bygge den første ferjen drevet med LNG, MF Glutra. I øyeblikket pågår det et forskningsprosjekt som tar sikte på å benytte MF Glutra som et flytende laboratorium for marin bruk av brenselceller. Dette prosjektet vil kunne gi viktige erfaringer som på sikt kan gi ytterligere reduksjon i utslipp av klimagasser.

SPØRSMÅL NR. 268

Innlevert 2. desember 2004 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 10. desember 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ for å sette Sametinget inn i ROBEK-registeret inntil Sametinget har etablert tilfredsstillende kontrollrutiner?»

BEGRUNNELSE:

Det har i løpet av de siste dagene kommet frem oppsiktsvekkende opplysninger om økonomistyringen på Sametinget. Dagbladet har riktignok stått bak disse avsløringene, men når Jørn Are Gaski, leder av Sametingets kontroll- og administrasjonskomité, selv uttaler at det ikke finnes reelle kontrollsystemer rundt Sametingets drift er det grunn til å reagere. Sametinget får overført ca. 250 millioner skatte kroner hvert år og kontrollrutiner bør derfor være påkrevd. Samtidig er svært mange norske kommuner i dag registrert i ROBEK-registeret pga. dårlig økonomisk styring. Mange av de kommunene som i dag finnes i dette registeret disponerer langt mindre summer enn Sametinget.

Svar:

ROBEK-registeret

Det er ikke aktuelt å legge Sametinget under ROBEK-registeret.

Register for betinget godkjenning og kontroll (ROBEK), er et register over kommuner og fylkeskommuner som har økonomisk ubalanse. Å være oppført i ROBEK innebærer at departementet/ fylkesmann foretar lovlighetskontroll av budsjett og alle vedtak om låneopptak og langsiktige leieavtaler skal ha statlig godkjenning. Kommuneloven § 60 nr. 1 definerer hva økonomisk ubalanse innebærer. Sametingets virksomhet er ikke regulert av kommuneloven, og departementet har således ikke hjemmel for å legge Sametinget inn under ROBEK-registeret.

Jeg vil dessuten bemerke at Sametinget ikke har anledning til å ta opp lån i bank og budsjetterer for det enkelte år i balanse. Dersom vi ser bort fra kort-siktig gjeld knyttet til feriepenge, skattetrekk, fakturagjeld og lignende, har Sametinget således bare gjeld i form av gitte tilsagn om tilskudd. Disse tilskuddsmidlene står imidlertid på fond og utbetales

når tilskuddsmottaker etter reglene anmoder om utbetaling.

Kontrollrutiner for Sametinget

Riksrevisjonen er Stortingets kontrollorgan og reviderer Sametingets regnskap og økonomiforvaltning, i utgangspunktet på samme måte som for statlige etater. I denne sammenheng kontrolleres det også om forvaltningen skjer i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger og med statens økonomireglement. Sametingets regnskap har hvert år blitt godkjent av Riksrevisjonen. Enkelte forhold har vært omtalt i det årlige revisjonsbrevet.

Jeg må derfor si meg uenig i påstanden fra Jørn Are Gaski, leder i Sametingets kontrollkomité, om at "det ikke finnes reelle kontrollsystemer rundt Sametingets drift". Jeg har for øvrig merket meg at de øvrige medlemmene i Sametingets kontrollkomité, Margreta Påve Kristiansen (AP) og Ole Henrik Magga (NSR) har sagt seg uenig med Gaskis uttalelse.

Riksrevisjonen reviderer ikke det politiske skjønnnet Sametinget utøver som folkevalgt organ. På dette området står Sametingets representanter ansvarlig overfor sine velgere, på lik linje med representantene i andre folkevalgte organer.

SPØRSMÅL NR. 269

Innlevert 2. desember 2004 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 13. desember 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Både av hensyn til verdiskaping og arbeidsplasser og av hensyn til miljøet er det interessant å etablere mer gassbasert industri i Norge. Det har i lengre tid blitt arbeidet med å etablere et kalkverk ved Tjeldbergodden basert på gass som energikilde. Nå viser det seg å være mer lønnsomt å basere denne virksomheten på den mer forurensende energikilden olje enn på naturgass fordi gassen blir for dyr.

Hva vil statsråden gjøre for å øke lønnsomheten ved å ta i bruk naturgass til verdiskaping i bedrifter innenlands i Norge?»

BEGRUNNELSE:

På et styremøte forrige uke vedtok Taftøy Kalk å utsette etableringen av et anlegg for produksjon av brent kalk i Taftøy næringspark i Hemne. Anlegget skulle drives med naturgass fra Tjeldbergodden, og ville gitt nærmere 15 nye arbeidsplasser til det som nå er et næringsfattig område i kommunen. Det blir opplyst at årsaken til utsettelsen er at Statoil krever for høy pris for gassen. Nærheten til gassen var begrunnelsen for å etablere bedriften nær Tjeldbergodden. For ett år siden kom det signaler om at prisen på gass ville bli gunstig. I løpet av det siste året har gassprisen steget sterkt, og økonomien i prosjektet har gått fra positiv til negativ. Det viser seg nå å være mer lønnsomt å brenne kalken ved hjelp av den billigere, men mer forurensende energikilden olje.

Det aller meste av Norges store produksjon av naturgass går til eksport, bare en snau prosent av gassen brukes til industri eller energiformål innenlands. Naturgassreservene våre utgjør en betydelig del av nasjonalformuen, og verdien av disse ressursene bør bidra til verdiskaping, sysselsetting og velferd nasjonalt.

Hvordan vi velger å forvalte gassressursene, vil være viktig for mulig verdiskaping på land i Norge. Senterpartiet mener det må legges opp til en helhetlig politikk som gjør oss i stand til å utnytte de fordeler naturgassen kan gi lokalt, regionalt og nasjonalt.

Naturgass er den mest miljøvennlige av de fossile energikildene. Overgang fra bruk av olje til naturgass til energi- og prosessformål i industrien gir betydelig reduksjon i forurensende utslipp av karbondioksid, nitrogenoksider, svoveldioksider og flyktige organiske forbindelser.

Både av hensyn til verdiskaping og arbeidsplasser og av hensyn til miljøet er det interessant å etablere gassbasert industri i Norge. Det bør derfor arbeides aktivt for å komme fram til betingelser for levering av gass som gjør industrietablering mulig.

Svar:

Regjeringen ser det som svært viktig å legge til rette for økt bruk av naturgass innenlands, både til økt verdiskaping, industriell og teknologisk utvikling, et bedre miljø og en sikrere energiforsyning. Regjeringens strategi for økt bruk av gass er trukket opp i

St.meld. nr. 9 (2002-2003). Det slås blant annet fast at det er nødvendig med offentlig støtte til infrastruktur i en introduksjons- og utviklingsfase. Det er en betydelig interesse for å ta i bruk gass mange steder i landet. Infrastruktur for gass bør bygges ut gradvis etter hvert som markedet vokser.

Over den etablerte støtteordningen bidrar Olje- og energidepartementet med tilskudd til infrastruktur slik at gass over tid kan gjøres tilgjengelig i flere områder av landet. Enova SF forvalter støtteordningen og det kan i 2005 gis støtte til bygging av transmissjonsrør eller anlegg knyttet til distribusjon av LNG.

I 2005 er det bevilget 24 mill. kr til dette formålet. I tillegg er det gitt en tilsagnsfullmakt på 20 mill. kr.

Det enkelte rettighetshaverselskap har imidlertid ansvar for avsetning av sin egen gass. Dette omfatter også Statoil, som avsetter statens gass i tillegg til sin egen.

Det er for tiden stort behov for gass på kontinentet og i Storbritannia, noe som kommer til syne i relativt høye gasspriser. Dette øker verdien av gassressursene på sokkelen, og bidrar til at lønnsomheten i feltutbygginger bedres.

SPØRSMÅL NR. 270

Innlevert 2. desember 2004 av stortingsrepresentant Tore Nordtun

Besvart 10. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Kan jeg få en oversikt over alle skatte- og avgiftsendringer (bokførte og påløpte størrelser) vedtatt i forbindelse med statsbudsjettene for 2002, 2003, 2004 og 2005, samt revidert budsjett for 2002, 2003 og 2004?»

Svar:

Vedlagt følger tabeller (tabell 1-4) med ovennevnte opplysninger. Av tabellene går det frem at det er vedtatt påløpte skatte- og avgiftslettelser på i overkant av 22,8 mrd. kr under Samarbeidsregjeringen.

Vedlegg til svar:

<http://www.odin.dep.no/filarkiv/230545/vedleggsfi4-3924.pdf>

SPØRSMÅL NR. 271

Innlevert 2. desember 2004 av stortingsrepresentant Beate Heieren Hundhammer

Besvart 13. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Hva vil helse- og omsorgsministeren gjøre for at unge funksjonshemmede ikke havner på institusjon, hvordan vil han sørge for at de som i dag er på institusjon får et annet tilbud, og hvordan vil helse- og omsorgsministeren sikre de som har blitt funksjonshemmede som følge av ulykke et godt nok rehabiliteringsopplegg?»

BEGRUNNELSE:

I et oppslag i VG tirsdag 30. november d.å. blir det presentert en historie om en 42 år gammel trafikkskadd småbarnsmor som bor på sykehjem. Ifølge hennes pårørende får ikke kvinnen den nødvendige stimulans, oppfølging og rehabilitering som er nødvendig for at hun skal få et verdig liv og en bedring av funksjonsevnen. Før hun kom på sykehjem hadde hun et tre måneders opphold på Sunnaas, et opphold

som førte til bedringer i funksjonsevnen, og hvor Sunnaas egen vurdering var at man fortsatt kunne regne med forbedringer.

Dessverre er ikke denne saken enestående. Fortsatt er det mange unge funksjonshemmede som bor på alders- og sykehjem. En institusjon som vanskelig kan gi et verdig liv og en tilfredsstillende livskvalitet for denne aldersgruppen.

Videre er det heller ikke enestående at mennesker som kunne ha oppnådd vesentlige forbedringer av funksjonsevnen blir forhindret i dette grunnet manglende eller mangelfull rehabilitering. En forbedring som ikke bare bedrer livskvaliteten for den funksjonshemmede, men også for de pårørende. Et godt rehabiliteringsopplegg kan være avgjørende for om man greier å fungere tilnærmet normalt i en familiesituasjon eller ikke.

Svar:

De som ikke kan dra omsorg for seg selv, eller som er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å klare dagliglivets gjøremål, har krav på hjelp fra kommunen. Dette kan omfatte tiltak både etter lov om sosiale tjenester og kommunehelsetjenesteloven. Det er imidlertid opp til kommunen å vurdere omfanget av den bistand som bør gis.

Fra 1. januar 2004 er det etter lov om sosiale tjenester, innført en rett til å få utarbeidet individuell plan. Dette gjelder for personer som har behov for langvarige og koordinerte sosial- og helsetjenester. Planen skal utformes i samarbeid med brukeren.

Gjennom handlingsplanen for eldreomsorg og opptrappingsplanen for psykisk helse har mange kommuner satset mye på omsorgsboligutbygging. Videre vil satsing på arbeidet med kvalitetsutvikling i de kommunale helse- og sosialtjenesten bidra til å gi et individuelt tilpasset tjenestetilbud også til denne gruppen.

En rekke tiltak er tidligere gjennomført slik at unge personer med nedsatt funksjonsevne ikke skal være bosatt i sykehjem som er beregnet for eldre beboere. Det ble bl.a. i perioden 1996 til 2000 gitt tilskudd til kommunene som medførte at rundt 300 personer fikk et alternativt botilbud.

En kartlegging viste at det i 2002 var rundt 125 personer under 50 år med nedsatt funksjonsevne, som var bosatt i alders- og sykehjem. En del av disse ønsker ikke et alternativt botilbud, og for en del har kommunen vedtatt plan om utflytting. Det var likevel rundt 63 personer med nedsatt funksjonsevne under 50 år som var bosatt i alders- og sykehjem, og som ønsket et annet botilbud. En ny kartlegging i 2004 foretatt av Valnesfjord helsesportssenter, viser at det fortsatt er 136 personer under 50 år med nedsatt funksjonsevne bosatt i sykehjem. Sosial- og helsedirektoratet skal innen utgangen av 2004 presentere et opp-

legg for rapportering slik at utviklingen på dette området kan følges nøye.

En arbeidsgruppe med representanter fra Norges Handikapforbund, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Sosial- og helsedirektoratet og Sosialdepartementet, ferdigstilte i desember 2003 en rapport med konkrete tiltak slik at unge personer med nedsatt funksjonsevne, og som ønsker det, får et annet botilbud.

Blant annet har Valnesfjord helsesportssenter og Muritunet - Senter for Meistring og Rehabilitering, konkret fulgt opp de 63 personene som i 2002 ønsket et annet botilbud. En rapport fra dette arbeidet vil foreligge innen utgangen av 2004. Fylkesmennene har videre i 2004 fulgt opp de aktuelle kommuner for å bidra til at disse utarbeider individuell plan for den enkelte bruker. Det er i tillegg opprettet en kontaktgruppe med representanter fra brukerorganisasjonene, Kommunenes Sentralforbund, Sosial- og helsedirektoratet og departementet. Gruppen skal følge utviklingen på området og om nødvendig komme med forslag til tiltak.

For å bidra til mestring i eget hjem er tidlig rehabilitering viktig. I forhold til personer med alvorlige hodeskader vil departementet i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet arbeide for å styrke rehabiliteringstjenesten til denne pasientgruppen.

Alle personer som har en funksjonshemming og som har behov for rehabilitering, forutsettes å få nødvendige rehabiliteringstilbud. Dette gjelder uavhengig av årsak til funksjonshemmingen. Det er fastsatt forskrift om habilitering og rehabilitering med hjemmel i kommunehelsetjenesteloven og spesialisthelsetjenesteloven. Formålet med forskriften er å sikre at personer som har behov for habilitering og rehabilitering, tilbys og ytes tjenester som kan bidra til stimulering av egen læring, motivasjon, økt funksjons- og mestringsevne, likeverdighet og deltakelse. Forskriften presiserer både kommunens ansvar og det regionale helseforetakets ansvar.

De regionale helseforetakene har i henhold til spesialisthelsetjenesteloven en veiledningsplikt overfor kommunehelsetjenesten. En del kommuner har gjennom prosjekt ved Valnesfjord helsesportssenter og Muritunet - Senter for Meistring og Rehabilitering, fått veiledning når det gjelder utflytting av unger personer med nedsatt funksjonsevne fra eldreinstitusjoner. Prosjektet ble avsluttet ved utgangen av 2003. Veiledning til kommuner i konkrete utflyttingsprosesser som gjelder utflytting av unge personer fra eldreinstitusjoner, skal ivaretas av det regionale helseforetaket ved behov. De regionale helseforetakene må vurdere kjøp av tjenester for å ivareta dette ansvaret.

I styringsdokumentet til de regionale helseforetakene har det vært presisert, og det vil fortsatt bli pre-

sisert, at de regionale helseforetakene skal sørge for nødvendige rehabiliterings- og habiliteringstjenester til de pasienter som trenger det.

Når det gjelder kommunens muligheter for å finansiere tiltak for særlig ressurskrevende brukere, er

det fra 2004 innført en ny øremerket tilskuddsordning. Ordningen gjelder for personer med store hjelpebehov som mottar omfattende helse- sosial-, pleie- og omsorgstjenester.

SPØRSMÅL NR. 272

Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 13. desember 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Opplysningsvesenets fond (Ovf) selger skoger. Mange av prospektene som er lagt ut på nettet mangler nøkkelbiotoper, trolig for å gjøre det mer salgbart som skogeiendommer. En eiendom i Drangedal inneholder store arealer skog med reservatkvaliteter, uten at dette går fram av salgsoppgaven. Det ser ut til at Ovfs forsøker å vri seg unna Stortingets krav om at Ovfs eiendommer skal vurderes for vern.

Vil kultur- og kirkeministeren vurdere å innstutere Ovfs styre slik at ikke salgene blir gjennomført på tvers av Stortingets vilje?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har også sagt at Ovfs eiendommer skal brukes til makeskifte for å få verneprosessene til å gå glattere. Også dette ser det ut til at Ovfi vrir seg unna.

I forbindelse med salg av eiendommer som ikke skal vernes, vil det være naturlig å benytte disse aktivt til makeskifte for å skaffe ny skog til private grunneiere, som tidligere har fått fredet sin skog.

Svar:

I anledning spørsmålet har departementet innhentet uttalelse fra Opplysningsvesenets fond (Ovf), som i brev av 7. d.m. framholder følgende:

"Opplysningsvesenets fond selger for tiden flere av sine skogeiendommer. I forbindelse med salgene er det en rutine at Opplysningsvesenets fond oppgir de registrerte miljøverdiene i salgsprospektene. Miljøverdiene blir enten oppgitt som nøkkelbiotoper eller MiS (Miljøregistreringer i skog). Der det er utført MiS, blir disse registreringene lagt til grunn da det er denne metoden Landbruksdepartementet har anbefalt. Ved ett tilfelle oppstod en feil ved utarbeidelse av salgsprospekt. Nøkkelbiotopregistreringene i prospektet knyttet til salg av Sannidal prestegårdskog ble i første omgang uteglemt. Dette er rettet opp i etterkant. Utover dette er ikke Opplysningsvesenets fond

kjent med at miljøverdiene ikke er oppført i salgsprospektene.

Når det gjelder salg av Drangedal prestegård, er kun deler av eiendommens skogarealer lagt ut i markedet for salg. En stor del av prestegårdsskogen er innmeldt til fylkesmannen i Telemark som areal i forbindelse med frivillig vern. Svar på denne henvendelsen er imidlertid ikke mottatt. Når det gjelder salget i markedet, er miljøverdiene oppgitt som MiS i salgsprospektet. Disse er et resultat av en felles registrering av MiS i hele kommunen.

Opplysningsvesenets fond har gjennom mange år hatt dialog med Direktoratet for naturforvaltning (DN) angående arealer for vern og makeskifteprosesser. Spesielt kan nevnes at Opplysningsvesenets fond tok initiativ til et møte med DN 11. april 2002 for å finne praktiske måter å håndtere spørsmål om makeskifte på. Partene ble enige om at dette kan gjøres ved at fondet i forbindelse med hvert skogsalg oversender en liste til DN med de skogeiendommer som er til salg, slik at direktoratet skal ha mulighet for å kunne overta disse eiendommene. Etter nevnte møte har Ovfi hatt en konstruktiv og løpende dialog med DN der aktuelle enkelteieendommer og erstatningsarealer blir vurdert i forbindelse med barskogvern.

Ovfi er gjennom lovverk og annet underlagt bestemmelser om avhending og forvaltning av sine eiendommer, bl.a. St.meld. nr. 40 (1994-95) pkt. 10.4 side 22. Det kan i utgangspunktet være vanskelig å finne løsninger til fordel for skogeiere som er berørt av barskogvern. Til tross for dette er det gjennom aktivt arbeid og god dialog med DN funnet tjenelige løsninger som kommer fredningsberørte skogeiere til gode. Dette viser at Ovfi er bevisst sitt ansvar som stor skogeier, og engasjerer seg aktivt i å legge forholdene til rette for konfliktdempende tiltak i forbindelse med barskogvern.

Som eksempel kan nevnes eiendommer i Flesberg, Rollag, Nore og Sigdal, til sammen ca. 11.600 dekar. Disse eiendommene ble gjennom en nylig gjennomført intern prosess i Ovfi, besluttet beholdt i fondets eie. Beslutningen ble fattet fordi eiendommene forretningsmessig representerte verdier som fondet selv ønsket å utnytte. Da det ble fremsatt et sterkt ønske fra berørte skogeiere i Trillemarka om å overta disse eiendommene, var fondet villig til å bidra ved å gjøre om sin tidligere beslutning. Som kompensasjon

for disse og andre eiendommer ble fondet av DN tilbudt andre skogarealer. Det foreligger en intensjonsavtale om dette.

I "Barskogvernmeldingen", St.meld. nr. 40 (1994-95), vises det forståelse for at Ovf skal drives forretningsmessig og at de lover og retningslinjer som ligger til grunn for dette skal gjelde for forvaltningen."

Jeg viser til denne uttalelsen fra fondet. Norges Skogeierforbund, Norges Naturvernforbund og Natur og Ungdom har i en felleshenvendelse 22. oktober d.å. til miljøvernministeren og kultur- og kirkeminis-

teren pekt på liknende forhold som er tatt opp i spørsmålet fra stortingsrepresentant Langeland.

Generelt ser jeg det som uheldig dersom det foreligger oppfatninger om at Opplysningsvesenets fond ikke forholder seg korrekt til de retningslinjer som gjelder for fondets forvaltning. Med bakgrunn i representantens spørsmål og nevnte henvendelse, ser jeg det som tjenlig at departementet går inn i drøftinger med fondet, med sikte på å få avklart om fondets praksis på nevnte område kan sies å være i strid med de alminnelige og spesielle forutsetninger som gjelder for fondets forvaltning.

SPØRSMÅL NR. 273

Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 10. desember 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre rede for nivået på og manglene i tilgjengelighet for studenter og ansatte med ulike funksjonshemninger når det gjelder ute og innearealer ved de enkelte høyskoler og universitet, tilgjengelighet til informasjon, læremidler og hjelpemidler for ulike typer funksjonshemninger ved de samme institusjonene og hvor store ressurser som er avsatt i 2005 for å bedre situasjonen?»

Svar:

Lærestedene er etter lov om universiteter og høyskoler tillagt ansvaret for studentenes læringsmiljø. Dette ansvaret gjelder også i forhold til studenter med særskilte behov. Paragraf 44 i universitets- og høyskoleloven innebærer at institusjonene "[...] så langt det er mulig og rimelig [...]" skal legge til rette for et tilrettelagt og tilpasset læringsmiljø, utformet i samsvar med prinsippet om universell utforming. Det lovpålagte ansvaret ble skjerpet og presisert som ledd i Kvalitetsreformen.

Dette er blant annet fulgt opp i tildelingsbrevet for 2004 hvor det heter at lærestedene har et ansvar "[...] for å legge til rette slik at studenter med funksjonshemninger og andre særskilte behov har en reell mulighet til å ta høyere utdanning. Institusjonen har videre ansvar for å lette overgangen mellom høyere utdanning og arbeid for disse studentene." Dette innebærer at institusjonene innenfor en rammebevilgning skal disponere og prioritere ressursene i tråd

med det lovpålagte ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Jeg viser videre til rundskriv F-24-03 hvor det bl.a. heter:

"Det vises til tidligere tildelingsbrev der universitetene og høyskolene ble gjort oppmerksomme på at minimum 5 pst. av bevilgningen til vedlikehold under daværende post 45 skal benyttes til å tilrettelegge bygg og lokaler for funksjonshemmede studenter, jf. Regjeringens handlingsplan for funksjonshemmede. Institusjonene bes rapportere hvor stor andel av utgiftene til vedlikehold som er benyttet for å tilrettelegge bygg og lokaler for funksjonshemmede. Andre tiltak for funksjonshemmede, som ikke kommer inn under denne posten, bes også omtalt og om mulig særskilt tallfestet."

I St.meld. nr. 40 (2002-2003) Nedbygging av funksjonshemmede barrierer, er høyere utdanning fremhevet som et satsingsområde, og som et virkemiddel for å få flere funksjonshemmede i arbeid. I meldingen vises til at funksjonshemmede gjennomgående har lavere utdanning enn den øvrige befolkningen. Det er derfor et mål at flere funksjonshemmede skal kunne tas opp til høyere utdanning. Høyere utdanning ble også løftet frem som tiltaksområde i tidligere St.meld. nr. 8 (1998-99) Om handlingsplanen for funksjonshemmede. I medhold av denne planen ble bl.a. høyere utdanningsinstitusjoner pålagt å utarbeide egne handlingsplaner for funksjonshemmede. Møreforskning har på oppdrag fra Utdannings- og forskningsdepartementet evaluert effekten av disse handlingsplanene. Evalueringen viser at kravet om

handlingsplaner har bidratt til at problemstillinger knyttet til funksjonshemmede i større grad har kommet på dagsorden ved institusjonene, og at flere tiltak for å bedre situasjonen for denne gruppen er satt i gang. Lokale handlingsplaner er videreført som tiltak i St.meld. nr. 40 (2002-2003).

For å støtte opp under utdanningsinstitusjonenes ansvar og arbeid overfor funksjonshemmede avsettes det årlig 1 mill. kr til driften av en nasjonal pådriver- og nettverksfunksjon ved NTNU. Denne enheten skal bl.a. yte støtte til institusjonenes arbeid med oppfølging og revidering av handlingsplanene for funksjonshemmede, og for øvrig medvirke til kompetanse- og nettverksbygging innenfor universitets- og høyskolesektoren.

Statsbygg har vedtatt en handlingsplan for universell utforming for 2004-2006. Handlingsplanen innebærer bl.a. en kartlegging av tilgjengeligheten ved høyskolebygg som eies eller forvaltes av Stats-

bygg. I 2004 ble det over Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett satt av 3 mill. kr til oppfølging av St.meld. nr. 40 (2002-2003). Disse midlene vil bli benyttet til en kartlegging ved utdanningsinstitusjoner som eier byggene sine selv. En tar sikte på å gjennomføre denne kartleggingen i samarbeid med Statsbygg. Jeg har forventninger til at denne kartleggingen vil gi et bilde som kan danne grunnlag for fremtidige satsninger i sektoren. Denne bevilgningen vil ikke bli videreført i 2005, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2004-2005). Dette vil likevel ikke virke inn på det lovpålagte ansvar universiteter og høyskoler har fått for tilretteleggingstiltak for studenter med særskilte behov. Det forventes at utdanningsinstitusjonene vil følge opp de kravene som ligger i universitets- og høyskoleloven, og at en derigjennom vil legge til rette for at funksjonshemmede kan ta høyere utdanning.

SPØRSMÅL NR. 274

Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik

Besvart 13. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Det er nå enighet i norske fagmiljøer om at det bør startes et prøveprosjekt for å finne ut om screeningundersøkelser kan være en metode som gir færre dødsfall ved tykktarmskreft. Sykehuset Telemark i Skien har nylig fått avslag på midler til et slikt prosjekt.

Vil statsråden, med bakgrunn i faglige anbefalinger, ta initiativ til at et slikt forsøksprosjekt kan iverksettes i nær framtid?»

BEGRUNNELSE:

Kreft i tykktarmen er en av de mest utbredte kreftformer i Norge. Ifølge de opplysninger undertegnede har, blir 3 500 nordmenn rammet av denne kreftformen hvert år. Norge ligger i verdenstoppen i utbredelse av denne kreftformen.

Undertegnede er kjent med at Sykehuset Telemark har søkt departementet om midler til et forskningsprosjekt som har til hensikt å finne ut om masseundersøkelser, såkalte screeningundersøkelser, kan være en egnet metode for å redusere antall dødsfall som følge av tykktarmskreft. Sykehuset Tele-

mark fikk for kort tid siden avslag på sin søknad om midler til dette.

Ifølge Aftenposten den 2. desember 2004 er det nå faglig enighet om at det bør startes et prøveprosjekt for å finne ut om en systematisk undersøkelse av tarmen til alle over 55 år kan være en metode som gir færre tilfeller av og færre dødsfall ved tykktarmskreft.

Svar:

Formålet med screening for kreft er å oppdage svulster på et så tidlig tidspunkt at det kan iverksettes effektiv behandling. Sosial- og helsedirektoratet opplyser at det fins tre aktuelle screeningmetoder for tarmkreft:

Den første metoden er screening for blod i avføringen (FOBT). Denne metoden er internasjonalt den eneste som kan dokumentere nytteverdi gjennom randomiserte studier. Metoden har imidlertid mange ulemper, og interessen for den i fagmiljøene er derfor dalende.

Den andre metoden er fleksibel sigmoidoskopi, det vil si en undersøkelse av deler av tykktarmen. Det er igangsatt randomiserte studier i flere land, herunder Norge, og man forventer resultater fra 2006-

2012 (NORCCAP 1). Foreløpig informasjon kan tyde på at gevinsten ikke er så stor som forventet.

Den tredje metoden er koloskopiscreening, det vil si undersøkelse av hele tarmen. Det er ennå ikke utført randomiserte studier av denne metoden, men den er likevel innført som nasjonalt screeningprogram i Polen, Tyskland og Italia.

Helse- og omsorgsdepartementet har for 2005 bevilget 3 mill. kr til videreføring av NORCAAP 1 i regi av Kreftregisteret, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005) kap. 737. Kreftregisteret ønsker i tillegg å igangsette en randomisert studie av koloskopiscreening (NORCAAP 2), og har søkt om 19,01 mill. kr til dette formål. Disse midlene er, som stortingsrepresentanten har fått opplyst, foreløpig ikke tildelt Kreftregisteret.

En viktig årsak til dette er at departementet for tiden har på høring et forslag til nasjonal strategi for kreftomsorgen ("Nasjonal strategi for kreftomsorgen - kvalitet, kompetanse og kapasitet, juni 2004"). Rapporten er utarbeidet av en arbeidsgruppe nedsatt av tidligere helseminister, og omhandler de fleste sider av kreftomsorgen, herunder koloskopiscreening for tykktarms- og endetarmskreft (NORCCAP 2). Rapporten er nå på høring med frist til den 20. desember 2004.

Når høringsinstansenes tilbakemeldinger er oppsummert, vil jeg sørge for at departementet foretar en grundig gjennomgang av om det kan bevilges midler til gjennomføring av en randomisert studie av koloskopiscreening for tykktarms- og endetarmskreft (NORCCAP 2).

SPØRSMÅL NR. 275

Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 13. desember 2004 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Vil arbeids- og sosialministeren sørge for at saksbehandlingstiden og skjønnsutøvelsen for tidsbegrenset uførestønad ikke er så lang at rehabiliteringspengene stoppes før annen ytelse er vurdert?»

BEGRUNNELSE:

Det virker som det fremdeles er problemer med fleksibel håndtering i trygdekontorene av de som har sammensatte og langvarige sykdomsforløp. Vi har fått eksempel på at en kvinne, som er skadet etter fødsel, blir sykmeldt 1 år og deretter får rehabiliteringspenger i 2 år. Mot slutten av rehabiliteringsperioden faller hun og brekker to armer. Hun får opplyst at saksbehandlingstiden er 2 måneder og søker så om tidsbegrenset uføretrygd i august. Hennes rehabiliteringspenger stoppes 1. oktober og hun får da vite at nå er saksbehandlingstiden 6 måneder. Hun kan ikke få sykepenger eller rehabiliteringspenger i saksbehandlingstiden. Videre opplyses det at all behandling må være sluttført, før det kan være aktuelt med tidsbegrenset uførestønad, men hun er ikke ferdig med bruddbehandlingen. Den tar ca. 8 uker. Et uhell skjer sjelden alene, heter det, så liknende tilfeller skjer nok ganske ofte. Det synes derfor lite logisk at de som er mest uheldige, skal falle ut av alle trygdeordninger.

Svar:

Trygdeetaten legger vekt på at behandlingen av søknader om ytelser etter folketrygdloven skal planlegges slik at man unngår unødvendige opphold mellom ulike stønader. Samtidig er det nødvendig med en grundig utredning når det søkes om uføreytelser. Trygdeetatens generelle normtid for behandling av tidsbegrenset uførestønad/uførepensjon er i dag 6 måneder. Trygdekontoret skal imidlertid prioritere saker der søkeren står i fare for å bli stående uten trygdeytelse. Fra januar 2005 vil normtiden bli satt ned til 4 måneder.

Rehabiliteringspenger ytes som hovedregel i 52 uker. Stønadsperioden kan forlenges i ytterligere 1 år når rehabiliteringen tar lengre tid. Ved meget alvorlige sykdomstilstander og skader er det ingen tidsbegrensning.

Som sosialkomiteen er kjent med er trygdeetaten blitt pålagt å endre sin praktisering av regelverket for rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad for å hindre at personer med helseproblemer blir stående uten trygdeytelser. Praksisendringen innebærer at det skal kunne gis rehabiliteringspenger etter unntaksbestemmelsen til personer som er i en konkret behandlingssituasjon der det er sannsynlig at behandlingen vil føre til friskmelding eller yrkesrettet atfering innen kort tid. Rikstrygdeverkets retningslinjer

til trygdeetaten er endret i samsvar med dette. Kvinnen som det refereres til vil kunne komme inn under den utvidede fortolkningen av unntaksregelen om forlengelse av rehabiliteringsperioden ut over 2 år.

Tidsbegrenset uførestønad gis ved mer langvarig sykdom og innvilges for en periode på 1 til 4 år. Det er ikke slik at all behandling må være avsluttet for å

få tidsbegrenset uførestønad. Helseplager som følge av armbrudd som pådras like før rehabiliteringsperioden utløper er av kortvarig art, og vil ikke gi rett til tidsbegrenset uførestønad. Dersom de øvrige helseproblemene antas å ha en samlet varighet på 4-5 år, vil det kunne innvilges tidsbegrenset uførestønad dersom vilkårene ellers er oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 276

Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 10. desember 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«En styringsgruppe oppnevnt av Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet har nettopp lagt frem sin innstilling der det foreslås at forskningsinnsatsen innenfor den marine sektor og landbruksforskningen samles i en stor enhet og at det også opprettes et selskap som overtar instituttene havbruksstasjoner. Innstillingen innebærer omfattende endring i strategi, ressursbruk, organisering og bemanning.

Kan statsråden opplyse når og hvordan Fiskeri- og kystdepartementet tar sikte på at sak om slik samling av forskningsinnsats behandles i Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Innstillingens anbefalinger innebærer omfattende konsekvenser. Et av styringsgruppens forslag er å etablere et aksjeselskap som skal eie og drive havbruksstasjoner. Dette forslaget er møtt med negative reaksjoner fra stasjonseiere. Jeg antar at en av årsakene til dette er den usikkerhet mht. hva dette betyr for eksisterende planer om opprusting og utbygging som faktisk også er vedtatt av Stortinget, og understreker behov for avklaring om hvordan utvalgets innstilling nå blir behandlet i Stortinget og hvilke konsekvenser fremlagt innstilling vil få for planer, prioritering og ressurstildeling foretatt av Stortinget innenfor dette området.

Svar:

Jeg viser til ovennevnte spørsmål fra stortingsrepresentant Arne Sortevik vedrørende når oppfølging av innholdet fra Styringsgruppen til Den blå-grønne matalliansen kan behandles i Stortinget.

Bakgrunnen for det arbeidet det refereres til er at landbruks- og matministeren og jeg i 2003 ble enige om å starte et arbeid som skulle se på mulighetene for å ta ut synergien av et tettere samarbeid mellom sektorenes forskningsmiljøer i et skapende FoU-partnerskap. Deretter ble det utarbeidet mandat og nedsatt en styringsgruppe, oppnevnt av de to statsrådene. Styringsgruppens leder har vært direktør i NHO Finn Bergesen jr. og gruppen har vært satt sammen av sentrale næringsutøvere i både fiskeri- og landbrukssektoren samt deltakelse fra Norges forskningsråd. Departementene har også hatt ett medlem hver i styringsgruppen.

Mandatet for arbeidet har i korthet gått ut på å foreslå tiltak som bidrar til; synergi, styrket samarbeid, arbeidsdeling og internasjonal konkurranse-dyktighet i blå og grønn sektorforskning. Styringsgruppen leverte sin innstilling 1. desember i år.

Det skal foregå en politisk avklaring av innholdet i arbeidet. Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet legger i disse dager innstillingen ut til høring. Deretter vil departementene legge saken fram for Stortinget på en egnet måte i løpet av våren 2005.

SPØRSMÅL NR. 277**Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 14. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Som et flere tiltak for å bekjempe narkotikaflyten i norske fengsel, har Stortinget bedt om at det i større grad foretas personsøk med narkohund. Dette er også påpekt i tildelingsbrev til kriminalomsorgsdistriktene, fra Justisdepartementet, etter det jeg har grunn til å tro. Også for neste års budsjett har tiltak ved bruk av hund blitt påpekt som en del av et satsingsområde.

Vil de respektive kriminalomsorgsdistrikter følge dette opp og styrke denne tjenesten?»

BEGRUNNELSE:

Det er et faktum at norske fengsler har store utfordringer mht. bruk og tilgang av narkotika. Et av det beste mottrekk i så måte er å styrke bruken av hund til bruk ved narkosøk.

Stortinget har påpekt dette tidligere og det påpekes på nytt for neste års budsjett. Samtidig har vel de fleste egne budsjетtrammer å forholde seg til. Jeg forventer dog at justisministeren forsikrer seg om at Stortingets krav følges opp.

Svar:

Søk med narkotikahund mot personer er et sentralt virkemiddel for å bekjempe innførsel og bruk av narkotika i fengslene. Justisdepartementet har på denne bakgrunn besluttet å øke antall hundeeekvipasjer i kriminalomsorgen.

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning har besluttet at det skal opprettes en ny hundeeekvipasje i den felles narkotikatjenesten i Kriminalomsorgen region øst/Kriminalomsorgen region nordøst og en i Kriminalomsorgen region vest.

Arbeidet med etablering av ny hundeeekvipasje i region øst/region nordøst er godt i rute. Dersom alt går etter planen er hunden funksjonstestet ferdig i begynnelsen av 2005 slik at den kan begynne opplæring.

Etablering av ny hundeeekvipasje i region vest har gått noe senere enn planlagt som følge av at det har vært behov for å vurdere ulike organisatoriske ordninger for å sikre at hundeeekvipasjen blir benyttet mest mulig effektivt. Vurderingen vil være ferdigstilt i nær fremtid og deretter vil etablering av ny hundeeekvipasje påbegynne.

SPØRSMÅL NR. 278**Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem****Besvart 14. desember 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Ifølge opplæringsloven har barn i barnehager med særlig behov for spesialpedagogisk hjelp, rett til dette. FNs barnekomité kritiserte Norge i 2000 for store forskjeller i tjenesteyting avhengig av hvor i landet en bor. Dette gjaldt spesielt tjenestetilbudet til barn med funksjonshemninger. I flere bydeler i Oslo er det forslag til kutt som medfører at personer som jobber i barnehager med støtte til barn med spesielle behov, fjernes.

Hvordan mener statsråden i en slik situasjon, at barna kan sikres rettmessig hjelp?»

BEGRUNNELSE:

En enstemmig sosialkomité påpekte i Innst. S. nr. 162 (2003-2004) at barn med nedsatt funksjonsevne ofte har behov for omfattende og sammensatt hjelp fra ulike deler av det offentlige hjelpeapparatet. I bydel Nordstrand kommune er det foreslått et kutt på kr 2,5 mill. kr i pedagogisk fagsenters budsjett for 2005. Det har blitt oppgitt at dette vil medføre et kutt på 6-7 årsverk, og vil fjerne ressurspersoner som jobber direkte i barnehagene med hjelp og støtte til barn med spesielle behov.

Svar:

Opplæringsloven forvaltes av Utdannings- og forskningsdepartementet og gir alle barn rett til spesialpedagogisk hjelp dersom det foreligger en sakkyndig vurdering som tilsier at barnet har behov for slik hjelp. Dersom nødvendige tiltak ikke iverksettes har foresatte klagerett. Slike tiltak skal finansieres av kommunen gjennom rammeoverføringene.

Storingsrepresentant Bekkemellem Orheim begrunner sitt spørsmål ved å vise til en bydel i Oslo som må kutte i sitt budsjett og fjerne ressurspersoner fra pedagogisk fagsenter.

Kommunene (i Oslo bydelene) må tilrettelegge sine tjenester og løse sine oppgaver på den måten kommunen finner det hensiktsmessig. Mitt departement tildeler et øremerket tilskudd til tiltak for barn med funksjonshemming i barnehage. Stortinget har besluttet å endre tildelingskriteriene for dette tilskuddet fra og med 2004. Tilskuddet har fram til i år utgjort 10 pst. av det samlede ordinære driftstilskuddet til barnehagene i den enkelte kommune. Fra og med 2004 er tildelingskriteriet antall barn i alderen 1-5 år i kommunen, uavhengig av barnehagedekning. For å sikre en gradvis omstilling i kommunene har midlene

i 2004 blitt fordelt med halvparten av midlene etter de gamle kriteriene, og den andre halvparten etter antall barn i alderen 1-5 år bosatt i kommunene. I 2005 vil midlene i sin helhet bli fordelt ut fra antall barn i alderen 1-5 år i den enkelte kommune.

Begrunnelsen for omleggingen er at størrelsen på tilskuddet ikke skal knyttes opp mot barnehagedekningen men til antall barn i alderen 1-5 år som bor i kommunen. Dette mener jeg er mer rettferdig nå som vi nærmer oss full barnehagedekning og de fleste barn med funksjonshemming har barnehageplass. Stortinget har sluttet seg til dette prinsippet. Tilskudd til tiltak for barn med funksjonshemming i barnehagen skal ikke nyttes til å finansiere tilbud eller rettigheter barn har for spesialpedagogisk hjelp etter opplæringsloven.

Når tildelingskriterier endres vil det alltid kunne medføre at noen kommuner får mer og andre mindre tilskudd enn tidligere. Men kommunen har hatt og har fortsatt ansvar for å yte det som er nødvendig av egne midler, i tillegg til øremerkede tilskudd fra staten, slik at barn med nedsatte funksjonsevner får tilrettelagte tilbud.

SPØRSMÅL NR. 279

Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 9. desember 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Departementet har endra reglane for føring av inntekt på finansielle omløpsmidlar i forskrift av 15. desember 2002: Forskrift om årsberetning. Endringa vil medføre at kommunane kan nytte oppsparte midlar til å dekke underskot, ettersom udisponerte midlar på investeringsfond frå sal i perioden 1997 til 2003 skal omklassifiserast til driftsfond og slike fond er enklare å tappe. Dei fleste kommunar vil følgjeleg stå utan kapital om få år.

Kva tiltak vil kommunal- og regionalministeren setje i verk for å hindre ei slik utvikling?»

GRUNNGJEVING:

Forskrifta § 3 tredje ledd seier at ved sal av finansielle anleggsmidlar skal ein del av salsinntekta reknast som avkastning på innskoten kapital dersom kommunen fullt ut kontrollerer selskapet. Vidare skal avkastninga på innskoten kapital reknast som drifts-

inntekt der inntekta vert fastsett til det maksimale utbytte etter aksjelova § 8-1, uavhengig av kva som faktisk er utbetalt. Udisponerte midlar på investeringsfond frå sal i perioden 1997 til 2003 skal omklassifiserast til driftsfond.

Dei fleste kommunar som har selt finansielle anleggsmidlar har gjort dette for å frigjøre kapital til investeringar eller for å få betre avkastning i fond. Dei fleste kommunar i Noreg har pr. i dag ikkje sett av nok pengar på fond, slik at det har vore ei nedbygging av kapital i kommune-Noreg over mange år. Ein kan derfor frykte at den føreslåtte regelendringa ytterlegare vil forsterke denne utviklinga.

Svar:

Kommunal- og regionaldepartementet fastsatte den 22. september 2004 regnskapsreglar for føring av inntekter frå sal av finansielle anleggsmidlar. Reglane er fastsett ved endringar i forskrift 15. desember

2000 nr. 1424 om årsrekneskap og årsberetning for kommunar og fylkeskommunar.

Formålet med reglane er å likestille føringa av inntekter frå sal av kraftaksjar føretatt i perioden 1997 til 2000 med føringa av inntekter frå sal føretatt i 2001 og seinare.

Forskrifta av 22. september 2004 inneber ingen endringar i regelverket for føring av inntekter frå sal av finansielle anleggsmidlar utover at handteringa av inntekter frå sal føretatt i perioden 1997 til 2000 blir likestilt med sal føretatt i 2001 og seinare. Denne likestillinga opnar for å nytte ein del av udisponerte salsinntekter, som er satt av på kapitalfond etter tidlegare reglar, til driftsutgifter og dekning av underskot. Ei slik opning finn eg rimeleg ut i frå intensjonen bak endringa i kommunelova i 2001. Reglane gir høve til å nytte i drifta berre den delen av salsinntekta som alternativt kunne ha vore delt ut som utbytte frå selskapet. Ei slik utdeling vil ein normalt rekne som driftsinntekt. Reglane sikrar såleis mot at verdiar som er bygd opp over mange år blir nytta til løpende utgifter.

Bakgrunnen for forskrifta er, at etter kommunelova var det inntil 1. januar 2001 eit eksplisitt forbod mot å nytte inntekter frå sal av eigardel i kraftselskap o.a. til å dekke laupande drift, jf. gml. kommunelova § 48 nr. 2. Slike inntekter måtte ein sette av til fond for investeringsutgifter (kapitalfond). Ved revisjonen av kommunelova i 2001 blei denne regelen oppheva, slik at kommunelova frå 2001 har gitt kommunane

og fylkeskommunane høve til å nytte ein del av inntektene frå sal av eigardel i selskap til driftsutgifter.

Det har samstundes vore regelstridig å nytte ein del av udisponerte midlar frå sal av eigardelar føretatt i 2000 eller tidlegare i drifta. Eg meiner at tidspunktet for sal av eigardel i selskap ikkje bør vere avgjørande for om ein kan nytte deler av inntekta til å dekke laupande driftsutgifter, herunder dekning av driftsunderskot. Eg finn det rimeleg at kommunane også kan nytte ein del av inntektene frå sal føretatt i perioden før lovendringa i 2001 i drifta.

Ved lovendringa i 2001 blei det foreslått at handteringa av eingongsinntekter, som inntekter frå sal av eigardel i selskap, skulle skje i tråd med god kommunal regnskapsskikk. Førebels standard for god kommunal regnskapsskikk KRS (F) nr. 4 om avgrensinga mellom drifts- og investeringsregnskapet blei fastsett i desember 2003 av Foreninga for god kommunal regnskapsskikk. Standarden seier at aksjelova §§ 8-1 og 8-2 om utbytte må sette ei øvre grense for kor stor del av vederlaget for salet som ein kan definere som laupande inntekt. Dette inneber at ein kommune ikkje vil kunne føre som driftsinntekt ein høgare sum enn det kommunen lovleg kunne ha fått i utbytte frå selskapet i samsvar med utbyttereglane i aksjelova. Utbytte frå aksjeselskap vil normalt bli rekna som laupande inntekt som kan finansiere driftsutgifter. Det er vidare ein føresetnad at kommunen som sel har innverknad i selskapet.

SPØRSMÅL NR. 280

Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 10. desember 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Med dagens situasjon med nedleggelse av en rekke trafikkstasjoner og der til hørende problemer for brukerne, kan statsråden ta initiativ til at fornyelse av sertifikat for bil kan gjennomføres mindre byråkratisk og smidigere enn dagens systemer?»

BEGRUNNELSE:

Med utgangspunktet i dagens regelverk med 100 års maksimum aldersgrense, er fornyelse av førerkort/sertifikat for motorvogn for de fleste av oss mindre aktuelt.

Imidlertid er det visse grupper hvor rutinemessig fornyelse av førerkortet er nødvendig, f.eks. av medisinske grunner.

For de fleste av oss kan frister og oversittelse av utløpsdatoer av praktiske årsaker være problematisk (glemsel, sykdom, arbeidssituasjon, utenlandsreiser etc.) og dette kan, slik Statens vegvesens system i dag fungerer, få vidtrekkende konsekvenser.

Et konkret eksempel for en av de mange brukere fra Alna Trafikkstasjon illustrerer hvorfor ovennevnte spørsmål til statsråden er fremmet:

1. En person måtte rutinemessig fornye sertifikatet i begynnelsen av oktober.

2. På grunn av sin arbeidssituasjon valgte vedkommende å vente noen dager over fristen selv om sertifikatet gikk ut den 27. september. Han bruker ikke bilen til hverdags eller i sitt yrke. Dertil kjørte han heller ikke ulovlig i de to ukene fristen ble oversittet (tilfeldig).
3. Vedkommende hadde med legeerklæringer fra spesialist på Ullevål (på grunn av medisinerings mot epilepsi), allmennpraktiserende lege og en egenerklæring.
4. Men nei! Vedkommende måtte sende søknad om å få sertifikatet tilbake, la det bli behandlet hos politiet og til slutt kjøre opp på nytt!
5. Ved forespørsel hos trafikkskole i oktober var første ledige oppkjøring i Oslo ledig en gang i januar 2005.
6. Vedkommendes feil var at han på samme måte som alle andre, ikke kjente til et detaljert regelverk som Statens vegvesen har å forholde seg til.
7. Det er hinsides all fornuft at en person skal bruke så mye tid, penger, og ressurser for å få utstedt et nytt sertifikat. Dessuten ble han nektet å kjøre bil i flere måneder bare fordi han møtte opp på trafikkestasjonen to uker etter fristens utløp.
8. For folk flest er det fullstendig uforståelig at man skal sidestilles med kriminelle som er fradømt sertifikatet og på lik linje gjennomgå den samme vurderingen en og alene av den grunn at folk ikke kjenner til denne spesielle regelen.

For ordens skyld kan nevnes at vedkommende som hadde denne opplevelsen, har et plettfritt rulleblad. Derfor burde det være logisk og fornuftig at denne type tjenester skulle være en formalitet selv om det har gått to uker over tiden.

Svar:

Det arbeid som nå gjøres knyttet til Statens vegvesens tjenestetilbud og tjenestestruktur innenfor trafikant- og kjøretøyområdet, og som nylig har vært til vurdering i Stortinget, har til hensikt å gi trafikanter og brukere et bedre tilbud.

I tillegg til å tilby sine tjenester gjennom trafikkestasjoner og offentlige servicekontor er det en prioritert oppgave for Statens vegvesen å tilby flere tjenester elektronisk via Internett. Når det gjelder ulike tjenester knyttet til førerkort og førerrett er det allerede utviklet tilbud om nettbasert søknad om bestilling av time for førerprøve og søknad om førerkort for første gang. Søknad om fornyelse av førerkort er en av de tjenestene det vil bli arbeidet videre med i denne sammenheng.

Når det gjelder nærmere detaljer knyttet til omorganisering av Statens vegvesens tjenester, vil jeg vise til mine brev av 18. oktober, 24. november og 26. november i år til Stortingets samferdselskomité. De

planlagte endringene i tjenestetilbud og tjenestestruktur vil etter min mening oppfylle hensikten om å gi publikum et bedre tilbud også knyttet til fornyelse av førerkort.

I begrunnelsen for spørsmålet tas det spesielt opp hensynet til personer som av ulike årsaker må fornye førerkortet ofte. Det refereres også til en sak der fristen for fornyelse var oversittet.

Som det framgår av svaret over, mener jeg at tilbudet av tjenester vil bli ivaretatt på en samlet sett bedre måte enn dagens organisering av trafikkestasjonstjenester gjør. Jeg kan ikke kommentere en enkeltsak, men vil kort redegjøre for det generelle regelverket for fornyelse av førerkort.

Det store flertall av førerkortinnehavere med førerrett for kun personbil, traktor, motorsykkel og/eller moped har livsvarig førerrett (til 100 års dagen), men med krav om å medbringe legeattest etter fylte 70 år. Førerkort for tunge kjøretøy, buss, lastebil og vognvogt, har normalt en gyldighetsperiode på 10 år. For alle førerkortklasser gjelder at føreretten kan ha begrenset gyldighetstid på grunn av helsesvikt. Grunnen til dette er at sviktende helse er en betydelig sikkerhetsrisiko i trafikken. Førerkortforskriftene er basert på retningslinjer gitt av helsemyndighetene og det er legen som i det enkelte tilfelle avgjør hvor lang tid det gis førerrett for.

Ved fornyelse av førerrett etter at gyldighetstiden er overskredet, er det fra 1. juli 2004 i førerkortforskriften krav om praktisk prøve. Etter tidligere regler var det krav om både teoretisk og praktisk førerprøve hvis førerkortklassen var utløpt for mer enn ett år siden når man søkte om fornyelse. Samtidig som den såkalte respitt-tiden (fristen) på ett år er fjernet i de nye reglene, er kravene for å få tilbake føreretten redusert ved at den nå kun kreves praktisk førerprøve. Hensikten med de nye reglene er å virke skjerpene og ha en preventiv virkning i forhold til kjøring med utgått førerrett.

Med det nye regelverket har det blitt viktigere å følge med gyldighetstiden for førerkortet og fornye i tide. De som har begrenset gyldighet for førerrett er klar over dette og gyldighetstiden står på førerkortet. Vegdirektoratet har heller ikke registrert noen påfallende økning i antall søknader fra folk som har oversittet fristen for fornyelse.

Regelverket inneholder imidlertid en egen dispensasjonsregel som sier at søker kan slippe praktisk førerprøve når forsinket fornyelse skyldes "sykdom, lengre utenlandsopphold eller liknende grunner, som det har vært vanskelig å ta hensyn til på forhånd". I tillegg kan søker i særlige tilfeller slippe praktisk prøve hvis det konkret "foreligger særlig tungtveiende grunner". Ved søknad om dispensasjon, må en påregne en restriktiv praksis.

Vegdirektoratet opplyser at en søknad om fornying av førerkort som er påbegynt og registrert i Statens vegvesens system før fristen er utløpt, vil bli behandlet som om fristen ble overholdt. Et eksempel er

om legeattest blir levert innen fristen for utløp av førerett, men at saken ikke kan avsluttes på grunn av at spørsmålet om helse må viderebehandles av fylkeslegen.

SPØRSMÅL NR. 281

Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 8. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hvordan vil finansministeren utrede sjokolade- og sukkervareindustriens rammebetingelser, og hvem vil finansministeren involvere?»

BEGRUNNELSE:

Som følge av budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ble følgende formulering inntatt i budsjettinnstillingen: "Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2005 gjennomgå sjokolade- og sukkervareindustriens rammebetingelser, og eventuelt fremme forslag til endringer i rammebetingelsene for å motvirke eventuell konkurransevridning mellom norske og utenlandske produsenter."

Det er bekymring for at man i gjennomgangen av denne industriens rammevilkår og den eksisterende konkurransevridningen ikke vil få med seg kompleksiteten i saken dersom ikke berørte parter involveres i prosessen. Et eksempel på kompleksiteten er at man ikke kan se sjokolade isolert, men også må se på kon-

kurranssevridningen mot søtere kjeks som i hovedsak produseres i Sverige.

Det vil være fordelaktig å konsultere industrien, de ansatte, berørte kommuner, berørte departementer som Nærings- og handelsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet, samt fagfolk på avgifter og grensehandel. Dette kan gjøres gjennom et utvalg eller i form av en referansegruppe.

Næringen og næringer avhengige av denne næringen består forøvrig i dag av 4 500 arbeidsplasser, utgjør en årlig verdiskaping på 1,5 mrd. kr og gir staten 850 mill. kr i skatteinntekter som er mer enn det sjokoladeavgiften innbringer.

Svar:

Som det ble enighet om i forliket om statsbudsjettet for 2005, vil Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2004 vurdere sjokolade- og sukkervareindustriens rammebetingelser, og eventuelt komme med forslag til endringer. En vil underveis i dette arbeidet ha kontakt med ulike interessenter, bl.a. fra sjokolade- og sukkervareindustrien.

SPØRSMÅL NR. 282

Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant André Kvakkestad

Besvart 13. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Det er viktig at Norge følger opp sine forpliktelser etter Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Spesielt er dette viktig i forbindelse med Norges respektering av menneskerettighetene. Da er det viktig at dommer mot Norge i Menneskerettighets-

domstolen også får et reelt innhold i forhold til innbyggerne i landet.

Vil statsråden sikre at det gis økonomisk mulighet så som fri rettshjelp for å hjelpe nordmenn som har fått medhold i Menneskerettsdomstolen til å få ført sin sak for norsk domstol?»

BEGRUNNELSE:

Norge har i den senere tid fått flere dommer mot seg i Den europeiske menneskerettsdomstolen. Dette er uheldig i forhold til Norge som rettsstat og respekt for menneskerettigheter. Både i forhold til egne innbyggere men også i forhold til ønsket om å fremstå som forkjemper for menneskerettighetene også internasjonalt.

I saken *Watson versus Norway* ble Norge dømt for brudd på EMK. I ettertid har Norge gjennom Departement og Høyesterett gjort sitt ytterste for å unngå å ta sitt ansvar for dette.

Rettshjelpsloven har flere muligheter for å gi fri rettsråd og sakførsel. Spesielt merker en seg kravet om viktighet for personen og sakens eventuelle prinsipielle interesse.

Det at Norge får en dom mot seg i EMD burde i seg selv være nok til å fastslå at saken har betydning og har en åpenbar prinsipiell side. At staten mener at fellende dommer i EMD er så lite spesielt og prinsipielt at en ikke ønsker å gi fri rettshjelp fremstår som urovekkende. En slik praksis kan gi det inntrykk at Norge ikke ser det som av avgjørende betydning å følge opp sine internasjonale forpliktelser vedrørende menneskerettigheter. Manglende oppfølging vil naturligvis også medføre at Norges anseelse reduseres betraktelig. Dette er jo beklagelig all den tid Norge har hatt en høy profil under sitt formannskap i Europarådets ministerkomité.

Det er fremkommet påstander om at EMD ikke har funnet noe kritikkverdige i forhold til det materielle innholdet i avgjørelsen. Dette må bygge på den feilslutning, da det fremgår klart at domstolens kompetanse ikke er å se på den internrettslige løsning av interessekonflikter, men på det rent menneskerettsmessige forhold vedrørende tilgang på domstoler og retten til en reell domstolsbehandling osv.

Det at Norge kun ble dømt på ett av punktene kan neppe være et godt argument for at saken derfor må anses for å være av bagatellmessig art. Jeg håper statsråden vil dele oppfatningen om at brudd på menneskerettigheter og fellende dommer i EMD ikke må oppfattes som å være av mindre interesse for Norge.

Det vil være å håpe at statsråden kan sikre en reell mulighet for personer som har lidd menneskerettighetsbrudd å få den nødvendige hjelp og støtte for å få gjenopptatt sine saker slik at de ikke lider rettighetstap eller kan få grunnlag for erstatning dersom Norge som stat har begått feil og fått en dom mot seg i EMD.

Svar:

Jeg anser det viktig at norske myndigheter respekterer internasjonale menneskerettigheter og oppfyller de forpliktelser som følger av internasjonale konvensjoner. Dette innebærer blant annet at vi må

rette oss etter dommer som blir avsagt mot Norge i Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD). I hvilken grad dette også innebærer en plikt til å legge til rette for at saken kan bli gjenopptatt for norske domstoler, vil avhenge av den konkrete sak.

Også spørsmålet om hvorvidt det skal innvilges fri rettshjelp for å begjære gjenopptakelse av en sak hvor den private part har fått medhold i EMD, vil måtte avhenge av forholdene i den konkrete sak. Jeg viser i denne forbindelse til at rettshjelpsordningen er ment som et sosialt støttetiltak og en minstegaranti for rettsikkerhet slik at mangel på økonomiske ressurser ikke skal være til hinder for at den enkelte skal få prøvet en sak av stor personlig og velferdsmessig betydning. Rettshjelpsordningen er imidlertid ikke ment å dekke den enkeltes behov for rettslig bistand fullt ut for enhver instans. Som i alle saker hvor det søkes om fri rettshjelp, må det også i saker hvor noen søker om fri rettshjelp til begjæring om gjenopptakelse av en sak for norske domstoler etter å ha fått medhold i EMD, foretas en konkret vurdering. Ved denne vurderingen vil en rekke momenter tillegges vekt. Som De viser til i Deres begrunnelse, vil sakens personlige og velferdsmessige betydning, og sakens prinsipiell interesse være momenter i vurderingen. Videre vil det også blant annet legges vekt på muligheten for å vinne fram med saken. I de tilfeller hvor det etter en helhetlig rimelighetsvurdering finnes rimelig og nødvendig å innvilge fri rettshjelp for å få gjenopptatt en sak for norske domstoler, vil dette bli gjort.

Den konkrete sak som Deres spørsmål er grunnet i, dreide seg om et tvangssalg av fast eiendom. Jeg har forståelse for at saken er av stor betydning for de involverte parter. Slike saker er imidlertid ikke et prioritert saksområde etter rettshjelpsloven, hvilket innebærer en restriktiv praksis med hensyn til innvilgelse av fri rettshjelp i denne type saker.

I forbindelse med behandlingen av saken i lagmannsretten, mente søkerne blant annet at det ble begått en saksbehandlingsfeil ved at deres advokat ikke hadde fått oversendt et prosesskriv fra motparten. Høyesteretts kjæremålsutvalg avviste dette. Saken ble så behandlet av EMD som fant at dette innebar en saksbehandlingsfeil i strid med Den europeiske menneskerettighetskonvensjon. På bakgrunn av EMDs avgjørelse ble saken søkt gjenopptatt for Høyesteretts kjæremålsutvalg, og det ble i denne forbindelse søkt om fri rettshjelp.

Det forhold at saken er pådømt i EMD, ble sett hen til i departementets vedtak. EMD tok imidlertid ikke stilling til det materielle forhold i saken, men bemerket at den ikke fant noen årsakssammenheng mellom de anførte økonomiske tapene klagerne hevdet å ha lidd og saksbehandlingsfeilen, det vil si hva som ville vært utfallet dersom konvensjonsbruddet

ikke hadde funnet sted. I denne konkrete saken syntes det lite sannsynlig at saksøkerne ville nå frem med sitt krav, hvilket ble tillagt vekt. Kjæremålsutvalgets kjennelse i saken ble avsagt 19. november 2004. Gjenopptakelsesbegjæringen ble ikke tatt til følge.

Det materielle innholdet i denne saken har for øvrig også vært prøvet en rekke ganger for flere instanser. Det har vært innvilget fri rettshjelp ved flere anledninger. Søkernes grunnleggende rettssikkerhets-

behov syntes derfor i dette tilfellet etter departementets vurdering å være ivaretatt.

Gjennom avgjørelsen fra EMD ble de involverte parter tilkjent 8 000 Euro til dekning av ulemper og kostnader som følge av den feil som var begått. Erstatningsbeløpet er utbetalt av den norske stat som dermed har fulgt opp sine forpliktelser og rettet seg etter EMDs avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 283

Innlevert 3. desember 2004 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 13. desember 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Mener statsråden det er i tråd med human behandling av mennesker, god forvaltningspraksis, barnets beste og regelverkets intensjon å tvangsutsende en far med omsorgsansvar som søkte om asyl sammen med sine barn og sin tidligere kone, slik at han nå står i gjeld til den norske stat og må søke om familiegjenforening fra Montenegro, og hva vil statsråden foreta seg for å slette mannens gjeld til den norske stat og dermed sikre mannen mulighet for familiegjenforening med sine barn?»

BEGRUNNELSE:

30. november morgen ble en familiefar hentet av politiet kl. 7.30 og brakt til Bergen politikammer med beskjed om at han skulle sendes ut av landet dagen etter kl. 6.30, etter å ha oppholdt seg fem år i landet sammen med sine barn og sin fraskilte kone. Tilbake sitter 4 barn og mannens ekskone, alle med oppholdstillatelse i landet, barna brutalt frarøvet sin far av politiet.

Noen fakta om det som har hendt: Barna har på denne måten mistet en far som har støttet dem gjennom krig på Balkan og fem år som asylsøkere i Norge. Mor og barn fikk opphold i sommer, men far hørte ingenting. Det ble tolket som at dette var fordi foreldrene var skilt og at hans svar ville drøye litt. Ingen svar kom, før politiet kom på døren og hentet ham 30. november.

Alle er svært forvirret over det som skjedde og over hvor fort det gikk.

Det eneste som er sikkert er at barna har rett til å ha sin far hos seg, og visa versa. Barnekonvensjonen slår fast (art. 9 og 10) at barn ikke skal atskilles fra

sine foreldre mot sin vilje, unntatt når dette er nødvendig av hensyn til barnets beste - og at barn har rett til regelmessig kontakt med begge foreldre. Artikkel 3 i samme konvensjon sikrer at "Handlinger som angår barn som foretas av myndigheter og organisasjoner skal først og fremst ta hensyn til barnets beste [...]." Far har verken holdt seg i dekning eller begått noe kriminelt i landet de fem årene han har vært her, tvert imot har han vært en oppofrende far som har tatt seg av barna i vanskelige stunder, i samråd med sin fraskilte kone.

Det ble mens far satt i varetekt i tatt kontakt både med UNE og UDI, for å be om forklaring på det som skjedde. UNE avviste kategorisk saken og fastholdt kun at UNE hadde bestemt at han skulle ut av landet, og ville ikke gå inn på noen diskusjon rundt dette. UDI fikk så en hastehenvendelse fra mannens advokat med en anmodning om at han måtte få anledning til å fremme en søknad om familiegjenforening med sine barn, men denne ble avvist etter 2 timer. Etter påtrykk fra familien og støttepersoner, fikk barna lov til å besøke far i varetektcellen på Bergen Politikammer sent om kvelden for å ta farvel. Med seg hadde de gaver som han skulle få på sin 50 årsdag, som var to dager etter.

Etter å ha levd i uvisse i 5 år som asylsøkere, og etter at tre av barna har mottatt betydelig psykologisk oppfølging og hjelp, bodd på barnehjem; etter å ha tatt seg sammen, fullført skolegang og lagt planer for fremtiden; etter at de fikk opphold, så er barnas skjebne nok en gang beseglet av myndighetene ved at de er blitt frarøvet sin far.

UNE/UDI hevder at mannen har anledning til å søke familiegjenforening fra hjemlandet sitt, men dette er i realiteten svært vanskelig da alle kostnader

ved uttransporteringen skal belastes den utviste og tilbakebetales i sin helhet før han får tillatelse til å reise inn igjen i Norge, selv med innvilget familieforening. Dette vil beløpe seg til over 50-60 000 kr, inkludert lønnsutgifter til to polititjenestemenn som eskorterte ham og samtlige billetter. Et slikt beløp vil han ikke klare å fremskaffe på flere år.

Det må være lov å sette et spørsmålstegn ved at mannen ikke fikk opphold med sine barn eventuelt ved at det ikke er innvilget familieforening i forbindelse med innvilgelse av asylsaken.

Svar:

Jeg kan som kjent ikke uttale meg om behandlingen av konkrete saker, men jeg vil likevel understreke at denne familiens søknader er behandlet i tråd med gjeldende regelverk. Jeg har fått opplyst at mor og barna fikk oppholdstillatelse i Norge sommeren 2004, bl.a. pga. hensynet til barnas beste. Da tillatelse ble gitt var Utlendingsnemnda kjent med at det ville komme en midlertidig forskrift om lengeventende barn, men søknadene ble behandlet etter de vanlige reglene. Siden foreldrene er skilt omfattet ikke oppholdstillatelsen faren.

Når det i en omgjøringsanmodning anføres nye grunnlag for opphold i Norge, eksempelvis familieforening på grunn av tilknytning til barn med oppholdstillatelse i Norge, kan ikke UNE ta stilling til dette. I så fall ville UNE opptrådt som førsteinstans, og dermed fratatt muligheten for klage. I stedet

blir det henvist til at man kan fremme søknad på nytt grunnlag etter gjeldende regler. Hovedregelen er at søknad om familieforening skal fremmes fra hjemlandet.

Det følger av utlendingsloven § 46 at utlending som føres ut av riket plikter å betale utgiftene ved sin egen utreise, inkludert utgifter til vakt hold når dette var nødvendig. Dette kravet er tvangsgrunnlag for utlegg og kan gi grunnlag for bortvisning ved senere innreise. For å få arbeids- eller oppholdstillatelse i Norge er det et vilkår at det ikke foreligger grunner til å nekte utlendingen adgang til riket. Det forhold at det foreligger en bortvisningsgrunn kan tilsi at tillatelse blir nektet. Det innebærer at gjeld til norske utlendingsmyndigheter kan være en grunn til å avslå søknad om familieforening selv om de øvrige vilkårene skulle være oppfylt. Jeg understreker imidlertid at det ikke er noen automatikk i dette, idet det foretas en skjønnsmessig vurdering av om slik gjeld bør danne grunnlag for bortvisning ved innreise til Norge, og dermed også om slik gjeld bør føre til at tillatelse til opphold i Norge bør nektes på dette grunnlaget.

Jeg har ingen planer om å endre disse reglene. Jeg kan heller ikke foreta meg noe i forhold til en eventuell søknad om familieforening fra den bestemte utlendingen stortingsrepresentanten viser til. I denne forbindelse viser jeg til at jeg ikke har adgang til å instruere om utfallet av enkeltsak.

SPØRSMÅL NR. 284

Innlevert 6. desember 2004 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 14. desember 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Somme dagpendlarar har urimelege meirkostnader med arbeidsreisene sine fordi dei passerer fleire bomringar.

Vil statsråden ta initiativ til eit øvre tak på daglege utgifter til bompengar?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til eit døme frå ein pendlar frå Finnøy i Ryfylke. Vedkomande har arbeidet sitt på Nord-Jæren. Ruteopplegget gjer at ein kombinasjon av kollektivtilboda båt og buss ikkje høver. Alternativet er då privatbil. Med rabatt vert det med dagens satsar

150 kr å betala pr. dag, noko som inneber 3 000 kr pr. månad. Utan rabatt er dei tilsvarande tala 250 kr og 5 000 kr i tillegg kjem ordinær ferjebillett og drivstoffutgifter.

Det høyrer med at innanfor t.d. bompengeringen på Nord-Jæren er det eit øvre tak. Pendlaren vert fortalt at det er det faktum at ho passerer innkrevjing til tre ulike prosjekt, Finnfast, Rennfast og Nord-Jæren, som gjer at dette ikkje kan samordnast. Dette er bompengeringar i same fylket. Eg vonar statsråden er samd i at bruk av autopass medfører at eit øvre tak må kunna praktiseras. Eg imøteser såleis eit positivt svar.

Svar:

Ifølgje "Takstretningslinjer for bompengeprojekt på offentlig veg", er det berre i bompengeringar det er høve til å innføre ei ordning med passeringstak. Passeringstak vil seie at det berre skal betalast for eit maksimalt antall passeringar innafor ein bestemt tidsperiode. Føresetnaden for ei slik ordning er at takstsystemet i det aktuelle prosjektet baserer seg på betaling pr. passering, og at økonomien i prosjektet ikkje blir vesentleg svekka av tiltaket. Ordninga krev dessutan elektronisk innkrevjingssystem (AutoPASS).

Det har hittil ikkje vore vurdert å utvide denne ordninga til å gjelde andre typar bompengeprojekt enn bompengeringar. Det er heller ikkje vurdert om eit slikt passeringstak kan gjelde for ei samla mengde passeringar gjennom ulike bompengeanlegg tilhøyrande forskjellige bompengeselskap.

Eg oppfattar at spørsmålet som representanten Kleppa reiser, har sin bakgrunn i tilfelle kor det er fleire bompengeprojekt innafor eit avgrensa geografisk område. I samband med dette vil eg fyrst understreke at kvart bompengeprojekt byggjer på lokal oppslutnad og fylkeskommunal godkjenning.

I St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan 2002-2011 blei det påpeika at det ikkje var mogleg å setje ei øvre grense på antall bompengeprojekt. Vidare står det i St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015: "Det er likevel nødvendig å ha et kritisk søkelys på det totale omfanget. Nye prosjekt må sees i sammenheng med eksisterende prosjekter, slik at belastningen ikke blir for stor på enkelte strekninger eller område." Eg vurderer problemstillinga på same måte i dag.

Ein større grad av innføring av eit passeringstak ved bompengepassering enn vi har i dag, vil kunne føre til reduserte inntekter og dermed fare for forlenginga nedbetalingstid av eksisterande bompengeprojekt, og/eller at nye prosjekt ikkje let seg realisere. Dette er viktige omsyn å ta i vurderinga av saka.

Innføring av AutoPASS og auka bruk av brikker/rabatt har med dagens rabattordningar allereie ført til at inntektene i somme bompengeringar er gått ned i høve til føresetnadene, noko som kan gjere at økonomien i prosjekta blir svekka. Eg vil nemne at det no blir arbeida med forslag til nye forskrifter for bl.a. takst- og rabattsystem som er meir tilpassa dagens behov og innkrevjingsordningar, jf. omtale i Nasjonal transportplan 2006-2015.

SPØRSMÅL NR. 285

Innlevert 6. desember 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 14. desember 2004 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Forsvarsbygg solgte høsten 2001 E-tjenestens attraktive eiendom på Nordstrand i Oslo til en utvalgt privat kjøper til en lav pris og uten at salget var kunnegjort.

Hva slags kontroll fører statsråden med praktiseringen av regelverket for avhending av slike statlige eiendommer?»

Svar:

Regelverket for avhending og styringen med Forsvarets salg av fast eiendom

Alt salg av statens eiendommer skjer iht. fullmakt fra Stortinget, jf. Grunnloven § 19. Da Forsvarets bygningstjeneste i 2001 solgte den aktuelle eiendommen i Oslo, ble Stortingets fullmakt lagt til grunn, jf. Budsjett-innst. S. nr. 7 (2000-2001) til St.prp. nr. 1 (2000-2001) Statsbudsjettet for 2001, romertall VIII: "Stortinget samtykker i at Forsvarsde-

partementet for 2001 kan 1. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris."

Gjennomføringen av salg av fast eiendom skjer iht. fremgangsmåte fastsatt ved kgl.res. av 19. desember 1997 Avhendingsinstruksen. Denne er statens eget regelverk for å sikre at all avhending skjer på en god og forsvarlig måte. For salg av Forsvarets eiendommer gjelder videre Forsvarsdepartementets (FD) direktiv for eiendom, bygg og anlegg.

FDs oppfølging av Forsvarets eiendomsmasse og oppfyllelse av inntektsmålene for eiendomssalg det enkelte budsjettår skjer gjennom styringsdialogen med Forsvarsbygg (FB). Dialogen er formalisert gjennom et sett styringsdokumenter, rapporter og fastsatt møtестruktur (etatsstyringsmøter) som følger:

- Planlegging og budsjettering av virksomheten på grunnlag av retningslinjer fra departementet, gitt i egne iverksettelsesbrev til FB.
- Gjennomføring av virksomheten i FB på grunn-

- lag av iverksettingsbrev eller tildelingsbrev.
- Rapportering/oppfølging til departementet på grunnlag av iverksettingsbrevets rapporteringskrav gjennom tertialvise resultat- og kontrollrapporter, samt årsrapporter. Disse behandles i statsstyringsmøtene.

Utover dette er FB underlagt Forskrift om internkontroll, som bl.a. skal forbedre evnen til å etterleve regelverket. FBs styre har også et selvstendig kontrollansvar, nedfelt i egne vedtekter.

All eiendomsvirksomhet i Forsvaret er dessuten lagt inn under en felles etat, FB, jf. Innst. S. nr. 343 (2000-2001) til St.prp. nr. 77 (2000-2001) Omlegging av Forsvarets eiendomsforvaltning. Hensikten var å samle samtlige oppgaver knyttet til eiendomsforvaltningen i en forvaltningsbedrift, direkte underlagt FD. For å ivareta salget av de eiendommer det ikke lenger er behov for, har FB etablert et eget prosjekt for avhending, Skifte Eiendom.

FD kontrollerer ikke hvert eiendomssalg enkeltvis, men utøver overordnet styring med virksomheten på området gjennom ovennevnte rammeverk.

Forsvarets eiendom på Nordstrand i Oslo

Salget av Forsvarets eiendom på Nordstrand i Oslo i 2001 ble gjennomført av det tidligere Forsvarets bygningstjeneste iht. delegert fullmakt fra FD. Når det gjelder enkelthetene rundt salget, har FB i vedlagte kopi av brev av 13. desember 2004 redegjort nærmere for bygningstjenestens behandling av saken.

FD er av den oppfatning at det bør innhentes ny takst i alle tilfeller der reguleringsformål endres, og at offentlig utlysning normalt bør finne sted. Departementet tar til etterretning at FB mener at mangelfull innhenting av ny takst ikke har medført at staten er påført noe økonomisk tap i saken. Det vises i den forbindelse til vedlagte kopi av brev av 27. august 2002 fra eiendomsmeglerfirma Oddvar Knutsen AS, der det fremgår at salgssummen på 22 mill. kroner anses som meget gunstig for staten.

Som FB opplyser i sitt brev, er salget av Midtåsen 30 innklaget til EFTA Surveillance Authority (ESA), som i brev av 2. juli 2002 har bedt om å bli innformet om forholdene i saken, uten at det foreløpig er iverksatt noen formell prosess fra ESAs side.

2 vedlegg til svar:

Vedlegg 1.

Brev fra Forsvarsbygg til Forsvarsdepartementet vedrørende Forsvarets salg av eiendom på Nordstrand i Oslo, datert 13. desember 2004. Forsvarsdepartementets saknr: 2004/04132-4.

Vedlegg 2.

Brev fra eiendomsmeglerfirma Oddvar Knutsen AS til Forsvarsbygg vedrørende Eiendommen Midtåsen 30 del av gnr. 182 bnr. 661 i Oslo kommune, datert 27. august 2002. Forsvarsbygg saksnr.-dok.nr. 1998/00300-114.

SPØRSMÅL NR. 286

Innlevert 6. desember 2004 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 22. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Er statsråden fornøgd med den lange tida det i dag tek for helsepersonell med utdanning frå utlandet å få godkjent utdanninga si i Noreg, eller vil han gjere noko?»

GRUNNGJEVING:

Eg har møtt nokre underlege dømme på sein saks-gang og meiner det er høgst naudsynt at statsråden syter for endring. Lat meg nemna to: det eine er frå eigen kommune der ein sjukepleiar frå Filippinane

gjekk to år utan løn og ansvar som sjukepleiar før godkjenninga var eit faktum. Det andre er fleire norske sjukepleiarar med utdanning frå Australia som møter nye og ukjende krav til praksis før dei får godkjent utdanninga si. I ei tid med mangel på fagfolk, er det svært viktig at alle formalitetar går raskt. Eg har høyrst sagt at det aktuelle kontoret er altfor lite bemanna. Anten det er bemanninga, kompetansen eller andre grunnar som medfører denne situasjonen, ber eg statsråden setje i verk naudsynte tiltak.

Svar:*1. Sakshandsamingstida hos SAFH*

Først nokre ord om sakshandsamingstida hos SAFH:

SAFH gir autorisasjon eller lisens etter søknad til helsepersonell i 27 yrkesgrupper. Søkjarane har utdanning frå Noreg, dei nordiske landa, EØS-landa eller frå land utanom EØS.

For søkjarar med utdanning frå Noreg, dei nordiske landa eller EØS er sakshandsamingstida om lag seks til åtte veker, eller med andre ord innanfor dei måla ein har sett for sakshandsamingstid i SAFH.

For 25 av yrkesgruppene er sakshandsamingstida like kort også for søkjarar med utdanning frå land utanom EØS. Det er berre for søknader frå sjukepleiarar og hjelpepleiarar med utdanning frå land utanom EØS at sakshandsamingstida har vore og er lengre. Årsaka er mellom anna dei mange søknadane frå sjukepleiarar og hjelpepleiarar med utdanning frå land utanom EØS.

For sjukepleiarar med utdanning frå land utanom EØS var handsamingstida i mai 2003 om lag 4-5 månader. I januar 2004 var handsamingstida om lag 7-8 månader.

For hjelpepleiarar med utdanning frå land utanom EØS var handsamingstida 6-7 månader i januar 2004, medan den var om lag 7-8 månader våren 2004.

SAFH sette i verk tiltak for å bøte på den forlenga handsamingstida etter ferien 2004 med auka ressursar. Handsamingstida er difor no om lag 3 månader for søknader frå sjukepleiarar med utdanning frå land utanom EØS og om lag 4-5 månader for søknader frå hjelpepleiarar med utdanning frå land utanom EØS.

Desse tiltaka vil bli forlenga utover i 2005 med den målsetting å få sakshandsamingstida ytterlegare redusert.

2. Kort om sakshandsaminga i SAFH

Representanten Kleppa viser til to døme på saker som ho meiner gjev grunn til å stille helse- og omsorgsministeren spørsmål. Først vil eg seie litt allment om sakshandsaminga i SAFH:

Søkjarar med utdanning frå land utanom EØS må prova at utdanninga deira er jamgod med dagens norske utdanning i yrkesgruppa. SAFH må oppfylle rettskravet (rettstryggleiken) søkjaren har på ei individuell vurdering av utdanninga si frå det landet den er gjennomført i og samanlikne den med dagens norske utdanning i yrket. Dette er komplekse vurderingar som tek tid.

Noko av tida går med på å få søkjarane til å sende inn all dokumentasjon SAFH treng for å kunne gjere vurderinga om søkjar si utdanning er jamgod med den norske utdanninga. Er den ikkje det, må søkjarane

ne skaffe seg den kompetansen dei manglar samanlikna med den norske utdanninga. Dette tek også tid. I dette arbeidet er SAFH særleg oppteken av å ta vare på pasienten sin tryggleik, syte for kvaliteten i helsevesenesta og syte for at folk har tillit til helsevesenet.

3. Om filippinske søkjarar

Søkjarar med utdanning frå ein av dei om lag 195 høgskulane som utdannar sjukepleiarar på Filippinane, som er bachelor i sjukepleie og som har avlagt filippinsk statseksamen, vil vanlegvis måtte utføre åtte veker praksis i eldreomsorg og åtte veker praksis i psykisk helsearbeid, samt gjennomføre eit tre vekers kurs i nasjonale sjukepleiarfag før dei er kvalifiserte for autorisasjon. SAFH har innført ei ordning som gjer at dei kan søkje om førebels lisens som sjukepleiar medan dei kvalifiserer seg.

SAFH stiller ikkje språkkrav, men ein veit at mange søkjarar må bruke mykje tid på desse kvalifiseringstiltaka på grunn av at dei ikkje snakkar norsk godt nok.

Det er ikkje berre negativt at dei må bruke tid på dette. På den måten lærer dei norsk språk reint allment og også fagleg. Dei vert og kjent med norsk kultur, mellom anna korleis ein kommuniserer med pasientar, pårørande og anna helsepersonell. Dei blir også kjent med korleis norsk helsevesen er organisert, korleis samhandlinga mellom yrkesgruppene er i helsevesenet og samhandlinga mellom nivåa. Vidare lærer dei seg korleis norsk eldreomsorg er og får kjennskap til andre sjukdommar som normalt ikkje er så utbreitt i heimlandet.

Vi vil presisere at sjukepleiare som arbeider med førebels lisens for å kvalifisere seg, får vanlege arbeids- og lønsvilkår i perioden fram mot autorisasjon.

4. Om nordmenn som utdannar seg til sjukepleiarar i Australia

Dette er ei sak SAFH har arbeidd mykje med dei siste åra, særleg i høve til dei som utdannar seg gjennom Bjørknes og Fabi Partner AS sine opplegg. Den australske sjukepleiarutdanninga er oftast meir teoretisk enn den norske.

I eit møte mellom direktør Sveinung Lunde i Bjørknes privatskule og SAFH 29. juni 2004 blei ein einige om kva for tilleggspraksis dei norske studentane med sjukepleiarutdanning frå Australia treng for å få norsk autorisasjon som sjukepleiar. Dei treng minst seks månader praksis under oppsyn av autorisert sjukepleiar, der minst tre månader er i sjukehus på medisinsk og kirurgisk avdeling og minst tre månader er i eldreomsorg og psykiatri i primærhelsetenesta. Dei må også ta trevekers kurset i nasjonale sjukepleiarfag før dei er skikka til å bli autorisert som sjukepleiar i Noreg.

5. Samanfatning

SAFH arbeider framleis med den målsetting å få sakshandsamingstida ytterlegare redusert for søknader frå sjukepleiarar og hjelpepleiarar med utdanning frå land utanom EØS. For mange søkjarar er årsaka til at det kan ta lang tid å få godkjent utdanninga si i

Noreg, ikkje berre lang handsamingstid, men òg at søkjarane må skaffe seg den kompetansen dei manglar samanlikna med den norske utdanninga. Mange søkjarar, mellom anna frå Filippinane, må bruke mykje tid på desse kvalifiseringstiltaka på grunn av at dei ikkje snakkar norsk godt nok.

SPØRSMÅL NR. 287

Innlevert 6. desember 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 14. desember 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«En revisjonsrapport Statens vegvesen har laget gir en rekke av landets bompengeselskaper krass kritikk for pengebruk til administrasjon knyttet til oppgaven med innkreving av bompenger. Hele 46 lokalt eide bompengeselskaper krevde i fjor inn ca. 3,3 mrd. kr i avgifter. Antall bompengebelagte prosjekter øker, og det er selvsagt både foruroligende og beklagelig dersom penger innkrevet til nedbetaling av veganlegg brukes til andre ting.

Hva gjør statsråden for å sikre at innkrevde bompenger brukes på en forsvarlig måte?»

BEGRUNNELSE:

I noen av selskapene som får kritikk er dyre reiser og omfattende representasjon blant forhold som påtales. Lokale bompengeselskaper har som oppgave å kreve inn en ekstra kjøreskatt for bruk av et konkret veganlegg. Billistene må betale denne kjøreskatten i tillegg til de bilrelaterte skatter og avgifter staten krever inn på annen måte. Det er uakseptabelt at penger til betaling av veganlegg, broer og tunneler brukes til reiser og alkohol for styremedlemmer i lokale bompengeselskaper. Når det betales bompenger er det faktisk slik at brukerne avhjelper manglende statlige bevilgninger gjennom ekstra betaling. Det minste bompengebetalerne må kunne forlange er sikring av midlene slik at mest mulig faktisk går til nedbetaling av anlegget. Det forutsetter at administrasjonsutgiftene er nøkterne og beskjedne, og at lønn og honorarer til både administrasjon og til styrer i slike selskaper er nøkterne og beskjedne. Bompengebetalerne må også kunne føle seg sikre på at kontrollen med pengebruken er grundig og sikrer mot feilbruk og misbruk. Det er derfor viktig at den revisjonen som er gjennomført og de tiltak som er påpekt får conse-

kvenser for de personer/selskaper det gjelder og at revisjons- og kontrolltiltak intensiveres.

Svar:

I utgangspunktet er all investering i riksvegnettet et statlig ansvar. Bompenger er et supplement til statlige midler og har resultert i en forsering i utbyggingen av en rekke prosjekter som ellers måtte vente lenge på å bli realisert.

Bompenger utgjør i dag om lag en tredjedel av de samlede veginvesteringene. Jeg mener det er svært viktig at kostnadene ved denne finansieringsformen holdes så lave som mulig. Det er i dag 46 lokalt eide bompengeselskaper som har ansvar for drift og administrasjon av innkrevingen av bompenger i hvert sitt prosjekt.

Vegdirektoratet gjennomgår hvert år regnskapsene til bompengeselskapene. Dette gjøres for å sikre at økonomien i prosjektene utvikler seg som forutsatt. I løpet av 2004 har det i tillegg blitt gjennomført revisjonsbesøk i 12 bompengeselskaper. Revisjonen kan ha avdekket noe uheldig praksis i flertallet av de reviderte bompengeselskapene. Selskapene skal nå redegjøre for om pengebruken er i samsvar med bompengeaftalen mellom Statens vegvesen, Vegdirektoratet og det enkelte bompengeselskapet. Vegdirektoratet vil konkludere på dette punktet etter at selskapene har behandlet revisjonsrapportene.

Jeg er kjent med at Vegdirektoratet vurderer om en oppnår reduksjon av kostnadene ved bompengenneinnkreving ved en annen organisering av bompengeselskapene. Dagens organisering med ett bompengeselskap for hvert prosjekt er arbeidskrevende for Statens vegvesen og medfører kostnader til administrasjon. I 2003 var bompengeselskapenes samlede kostnader til styrehonorar, lønn til daglig leder og andre honorar (konsulenter, advokater mm.) på 16,5 mill.

kr. Departementet vil i samarbeid med Vegdirektoratet se nærmere på disse spørsmålene.

Jeg ser alvorlig på de forhold som er avdekket i revisjonsrapporten, og jeg vil nå se nærmere på de rammebetingelsene som bompengefinansieringen opererer innenfor. Regjeringen legger i St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015 opp til en kritisk gjennomgang og innskjerping av prinsipper for bompengefinansiering og praktisering av disse. Det vil også bli gjort en vurdering om hen-

siktsmessigheten av å forskriftsfeste enkelte av retningslinjene knyttet til bompengefinansiering. I tillegg vil det bli foretatt en gjennomgang av avtalen som ligger til grunn mellom Vegdirektoratet og hvert bompengeselskap. Dette vil kunne bedre de offentlige styringsredskapene, samt gi bedre muligheter for iverksetting av tiltak ved mislighold.

Jeg vil til slutt understreke viktighet av at bompengeprojekter har lokal forankring, uansett organisering.

SPØRSMÅL NR. 288

Innlevert 6. desember 2004 av stortingsrepresentant Per Erik Monsen

Besvart 13. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Spørsmålet gjelder merverdiavgift og fradrag for kostnader i tilknytning til utleie av bygg.

Hva vil finansministeren gjøre for å unngå urimelige utslag av fylkesskattekontorenes manglende orientering om at man måtte registrere seg på nytt etter forskrift nr. 117 for å oppnå fradrag for merverdiavgift på driftsutgifter i tilknytning til utleiebygg, og er finansministeren enig i at en rettferdig løsning ville vært å tillate tilbakegående avgiftsregistrering?»

BEGRUNNELSE:

Før forskrift nr. 117 trådte i kraft har utleiere frivillig registrert seg etter forskrift nr. 80 for å få fradrag for den merverdiavgift som har påløpt på oppføringskostnader. Forskrift nr. 117 utvidet ordningen til også å gjelde driftsutgifter knyttet til utleiebygg. For å oppnå fradragsrett måtte man imidlertid registrere seg på nytt etter forskrift nr. 117. Dette har mange bedrifter ikke vært klar over, og denne noe ulogiske regelen har i beste fall vært dårlig informert om. Følgen er at mange har fått etterberegninger på store beløp, pluss tilleggsavgift og renter. De har sendt inn omsetningsoppgaver i god tro og det er meningsløst at disse næringsdrivende må slåss mot byråkratiet i en situasjon hvor hensikten har vært å gjøre det enklere og bedre for næringslivet gjennom adgang til fradrag for merverdiavgift på driftskostnader i utleiebygg. Jeg har ikke funnet noen god begrunnelse for at allerede frivillige registrerte i merverdiavgiftsmanntallet må registrere seg én gang til. En fornuftig og rettferdig løsning på problemet kunne være å tillate tilbakegående avgiftsregistrering.

Svar:

Som representanten Monsen omtaler var det tidligere kun adgang til å registrere seg og få fradrag for inngående merverdiavgift på oppføringskostnader. Forskrift 6. juni 2001 om frivillig registrering av utleier av bygg eller anlegg til bruk i virksomhet som er registrert etter merverdiavgiftsloven (forskrift nr. 117) utvidet ordningen med frivillig registrering til også å omfatte fradrag for inngående merverdiavgift på driftskostnader. Tidligere forskrift av 3. mai 1978 om frivillig registrering av utleier av bygg eller anlegg til bruk i virksomhet som er registrert etter merverdiavgiftsloven (forskrift nr. 80) var i praksis en ren refusjonsordning, da det ikke skulle beregnes utgående merverdiavgift på leievederlaget.

Etter den nye forskriften ble ikke bare ordningen med frivillig registrering utvidet til også å omfatte drift av eiendommen. Det ble samtidig innført en plikt til å beregne utgående avgift av leievederlaget. Kravet om beregning av utgående merverdiavgift på leievederlaget gjør ordningen vesentlig forskjellig fra den gamle. Bakgrunnen for kravet om ny søknad også i disse tilfellene, var derfor at man ikke uten videre kunne legge til grunn at disse virksomhetene ønsket å være registrert etter den nye ordningen.

Departementet har nå til vurdering enkelte spørsmål vedrørende gjennomføringen av en frivillig registrering etter forskrift nr. 117, herunder overgangen mellom den gamle og den nye forskriften. Denne vurderingen er foreløpig ikke avsluttet og jeg kan derfor ikke nå gi svar på hvilken løsning det eventuelt vil bli åpnet opp for. Jeg har imidlertid merket meg de synspunkter representanten Monsen framfører og vil ta disse med i vurderingen. Departementet vil prioritere en avklaring av disse spørsmålene.

SPØRSMÅL NR. 289**Innlevert 7. desember 2004 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen****Besvart 14. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Vil finansministeren foreslå eller iverksette nye tiltak, for eksempel overfor styret eller styreformann, for å hindre at aksjeselskaper i forbindelse med avvikling ikke leverer årsregnskap?»

BEGRUNNELSE:

Aksjeloven krever at selskap under avvikling skal avlegge revidert årsregnskap og sende dette til Regnskapsregisteret. I tillegg har selskaper som avvikles plikt iht. ligningsloven å levere selvangivelse til skattemyndigheten, og kreve forhåndsligning.

Det har vært tilfeller av at aksjeselskaper som har blitt ilagt forsinkelsesgebyr fra Regnskapsregisteret for ikke å avlegge regnskap, har valgt å avvikle selskapet. Deretter opphører innkreving av forsinkelsesgebyr og ytterligere sanksjoner iverksettes ikke fra Regnskapsregisteret for å kreve inn dokumentasjon på virksomhetens aktiviteter i form av årsregnskap. Det vises til oppslag i Kapital 20/2004 side 36, 37, 60, 62, 64 og der omtalt dom i Finance Credit-saken.

Det kan være ulike årsaker til at regnskap ikke leveres inn. I enkelte tilfeller kan det imidlertid være grunn til å anta at manglende innlevering av regnskap knytter seg til et ønske om å hindre offentlig innsyn i og sporbarhet av ulovlige aktiviteter, herunder økonomisk kriminalitet, drevet i regi av aksjeselskapet.

Det etableres og avvikles et høyt antall aksjeselskaper i Norge hvert år.

En del selskaper avvikles av skifteretten som følge av at regnskap ikke er innlevert og noen selskaper avvikles på initiativ fra styret i forbindelse med at regnskap ikke er innlevert. Aksjeselskapets styre, og styreformann, er ansvarlig for at regnskap blir innlevert.

Svar:

Regnskapspliktige har etter regnskapsloven plikt til å utarbeide årsregnskap og plikt til å sende inn årsregnskapet til Regnskapsregisteret. Aksjeselskaper

har plikt til å utarbeide og sende inn årsregnskap så lenge de består. Pliktene faller bort når selskapet er endelig oppløst. Brudd på plikten til å utarbeide regnskap og innsendingsplikten er straffesanksjonert. Personer i et regnskapspliktig selskap som har ansvar for at pliktene etter regnskapsloven oppfylles av selskapet, vil kunne straffes for medvirkning. Forsinkelsesgebyr ved manglende innsending av årsregnskap er et gjennomføringsmiddel for å sikre innsending og ikke en sanksjon for å straffe overtredelsen.

Sanksjonsutvalget foreslår i sin utredning Fra bot til bedring (NOU 2003:15) at brudd på bestemmelsene om innsendingsplikt avkriminaliseres, og at reglene om tvangsmulkt (forsinkelsesgebyr) videreføres. Utvalget uttaler om dette:

"Utvalget antar ut fra de opplysningene det er kjent med at det ikke er tilstrekkelig grunn til å sanksjonere brudd på innsendingsplikten, verken med straff eller administrativ sanksjon [...]. Brudd på innsendingsplikten etter § 8-2 forekommer i stort omfang uten at straff benyttes i praksis. Dette er en sterk indikasjon på at straff heller ikke er nødvendig, og at tvangsmulkt er et tilstrekkelig effektivt alternativ for å sikre etterlevelse av innsendingsplikten. Utvalget foreslår på denne bakgrunn at brudd på innsendingsplikten etter § 8-2 avkriminaliseres."

Jeg er enig med spørsmålsstiller i at det er uheldig at aksjeselskaper som blir avviklet etter beslutning av selskapet kan unnlate å oppfylle innsendingsplikten uten at pliktbruddet effektivt sanksjoneres. Forsinkelsesgebyr er ikke et tilstrekkelig virkemiddel for å motvirke dette. Jeg vil derfor sammen med justisministeren ta initiativ til en nærmere vurdering av om administrative sanksjoner overfor de ansvarlige vil være et egnet og forholdsmessig tiltak i forbindelse med oppfølgingen av Sanksjonsutvalgets utredning. Videre vil det bli vurdert om det kan etableres rutiner som sikrer at regnskapene blir levert til Regnskapsregisteret før et aksjeselskap kan slettes i Foretaksregisteret.

SPØRSMÅL NR. 290**Innlevert 7. desember 2004 av stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen****Besvart 20. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«I løpet av høsten er det kommet fram opplysninger om legemidler som kan ha hatt store bivirkninger uten at pasientene på tross av lang tids bruk har fått tilstrekkelig informasjon om alvorlige bivirkninger. Legemidlet Vioxx kan være ett eksempel.

Hva gjør helse- og omsorgsministeren for å kartlegge omfanget av helseskader forårsaket av legemidler med alvorlige bivirkninger?»

BEGRUNNELSE:

Det kan være grunn til å reise spørsmål om kontrollen med bivirkninger av legemiddelbruk er god nok når det dukker opp tilfeller som tilsier alvorlig helsefare ved bruk av legemidler.

Jeg er kjent med slik det også er redegjort for i budsjettet, at norske legemiddelmyndigheter i stor grad forholder seg til beslutninger tatt av Det europeiske legemiddelbyrå når søknader om markedsføringstillatelse for et legemiddel blir innvilget. Det kan være gode faglige og ressursmessige grunner til at norske myndigheter ikke legger opp til dobbeltarbeid.

Men det melder seg spørsmål om hvilke kontroller norske myndigheter igangsetter for å sikre kvalitet og effekt på legemidler i det norske markedet. Videre er det behov for å ivareta sikkerhet og avdekke bivirkninger ved bruk av legemidlet. Jeg viser til at det forannevnte legemidlet Vioxx først etter lang tids bruk ble trukket tilbake pga. angivelig alvorlige bivirkninger. Det synes derfor som det er behov for intensivt kartlegging av bivirkninger for å unngå alvorlig helseskade og død. Legemidler med slike virkninger fører også til svære kostnader både for samfunn og for den enkelte som rammes.

Svar:

Bruk av de fleste legemidler er forbundet med risiko for bivirkninger.

På tross av at mange bivirkninger vil være kjent alt ved godkjenningen av et legemiddel, vil sjelden alle bivirkninger kunne avdekkes før det har vært brukt i en større pasientgruppe over en viss tid. Dette gjør det nødvendig med gode overvåkingsrutiner for godkjente legemidler.

Statens legemiddelverk deltar aktivt i legemiddelsamarbeidet i EØS, på lik linje med EU-landene. Denne deltakelsen omfatter også arbeidet med legemiddelovervåkning, og gir norske myndigheter tilgang til bivirkningsdatabaser med rapporterte bivirkninger fra både europeiske og andre land. Alvorlige bivirkningssignaler avdekkes sjelden i en så liten pasientpopulasjon som vi har i Norge alene. For å fange opp slike signaler så tidlig som mulig er det derfor helt avgjørende at alle land bidrar med data til slike databaser, i tillegg til den overvåking og rapportering som gjøres nasjonalt.

Bivirkningsarbeidet er også styrket nasjonalt ved den regionalisering av rapporteringer som skjedde i 2003. Bivirkningsmeldinger fra leger sendes nå regionale legemiddelinformasjonssentra (RELIS), hvor meldingene registreres og tilbakemelding gis til melder. I tillegg er arbeidet styrket gjennom bedret informasjon om bivirkninger i de ulike regionene.

En viktig del av arbeidet med å kartlegge omfanget av helseskader forårsaket av legemidler er relatert til forholdet mellom lege og pasient. Legen vil ofte være den første til å vurdere om en reaksjon hos en pasient kan være relatert til bruk av legemidler. Det er derfor avgjørende for myndighetenes arbeid at leger rapporterer de funn de gjør.

Den styrkingen av legemiddelovervåkingen som er gjort de senere år, med økt internasjonal deltakelse, regionalisering av bivirkningsrapportering og mer informasjon til helsepersonell, tilsier etter mitt syn at legemiddelovervåkingen i Norge er betryggende organisert.

SPØRSMÅL NR. 291**Innlevert 7. desember 2004 av stortingsrepresentant Jorunn Ringstad****Besvart 14. desember 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta kontakt med dei involverte partar for å finne ei mellombels løysing på problema knytt til tunnelane på E134 over Haukeli og liknande strekningar, slik at næringslivet unngår dei akutte problem som ein no står overfor?»

GRUNNGJEVING:

Dei siste vekene har det vore eit stort fokus på skjerpa kontrollar av vogntog på veg over E134, Haukelifjell. Dette på grunn av at mange bilar med høgde over 4 meter lenge har trossa forbodet på maks høgde i tunnelane, og køyrd sentrisk med for høge bilar.

E134 er ei svært viktig trafikkåre mellom Aust og Vestlandet, og denne vegen er svært viktig for næringstransport på begge sider av fjellet. Dette er også den av fjellovergangane som er mest open på vinters-tid, og som vert rekna for ein sikker og trygg veg. Dersom ein skal velje andre ruter frå vest til aust, vil dette krevje opp mot 40 pst. lenger køyreveg. Dette skapar problem for næringslivet som har knappe leveringsfristar, og som vil få ein auka kostnad med ein lengre køyrestrekning.

Lastebileigarane har sjølve kome med forslag til mellombels løysingar, slik at ein kan ivareta både trafikktryggleik og næringslivet sitt ønske om framleis å nytte E134. Det er mellom anna føreslege lysregulering, lågare fartsgrense, og overkøyning til faste tidspunkt. Dette vil ikkje vera permanente løysingar, men gi moglegheit til at både næring og styresmakter kan få tid til saman å finne gode løysingar for framtida.

Dersom ein skal finne omkøyringsvegar utanom E134, vil ein og kunne møte tunnelar med maks høgde 4 meter, og lastebilnæringslivet er difor usikre på kva som er dei reelle alternativa.

Per dags dato, er det akutte problem knytt til den skjerpa kontrollen som no er vedteken. For å finne løysingar som ikkje går ut over lovverket, men og ivareta næringslivet, er det naudsynt at ein får i stand ein dialog mellom dei involverte partar i saka.

Svar:

Riktig praktisering av regelverk er trafikantenes ansvar. Vegmyndigheter og politi skal kontrollere at trafikantene overholder regelverket og sanksjonere dersom overtredelser registreres.

Overtredelser av høydebegrensningene i Haukeli-tunnelene har økt mye i omfang de siste årene. Andelen tunge kjøretøy med høyde over 4,0 meter har økt til nærmere 60 pst. De høyeste kjøretøyene er målt til 4,3 meter. Problemet er at de høye kjøretøyene må kjøre sentrisk for å kunne ta seg gjennom tunnelene. Dette utgjør en fare i trafikken. Det er registrert en rekke alvorlige hendelser og nestenulykker på denne vegstrekningen fordi andre trafikanter har møtt tunge kjøretøy som kjører midt i vegen gjennom tunnelene. I tillegg er det registrert påkjørselsskader på tunneltak og vegger, samt på utstyr i tunnelene.

På bakgrunn av denne uheldige utviklingen har Statens vegvesen valgt å gjennomføre systematiske kontroller for å forebygge alvorlige hendelser og ulykker. Transportører med for høye kjøretøy rådes derfor til å velge alternative ruter inntil vognparken er tilpasset gjeldende begrensinger. Skulle noen likevel velge å bryte høydebegrensningene, vil disse bli anmeldt til politiet. Alternativ rute vil være rv 13 via Odda og Voss og videre E16 via Lærdal/Valdres eller rv 52 over Hemsedal og rv 7 Hallingdal, ev. motsatt retning. Tyssedal-tunnelen på rv 13 er utvidet til å kunne trafikkeres med kjøretøy opptil 4,2 meter.

Samtidig som disse kontrollene er iverksatt på E134 ved Seljestad og Haukeligrend, vil Statens vegvesen også undersøke om det foregår tilsvarende ulovlig kjøring på andre vegstrekninger i landet.

Jeg vil understreke at høydegrensene i tunnelene på Haukeli har vært gjort gjeldende i lang tid, mens en andel av de tunge kjøretøyene som trafikkerer strekningen gradvis har blitt høyere. Bakgrunnen for at situasjonen har oppstått er med andre ord at enkelte transportører har tatt seg til rette, og med overlegg spekulert i å bryte høydegrensene. Dette er ikke bare ulovlig, men det medvirker også til at seriøse aktører i bransjen, som holder seg innenfor de tillatte høydegrensene får det vanskeligere å hevde seg i konkurransen. Jeg vil også påpeke at i de fleste land i Europa er tillatt maksimal høyde for kjøretøy 4 meter, altså tilsvarende høyden i de laveste tunnelene over Haukeli.

Høydekontrollene på E134 har uansett avdekket et stort behov for å gjennomføre tiltak både for å bedre trafiksikkerheten i tunnelene, og for å sikre fremkommeligheten for næringstransportene. Jeg er innstilt på å arbeide for å få til en løsning på situasjonen, og jeg vet at Statens vegvesen arbeider aktivt med tiltak som både på kort og lang sikt skal avhjelpe situasjonen. Jeg vil imidlertid påpeke at jeg ikke kan

gå inn for løsninger som vil redusere trafikksikkerheten.

På kort sikt arbeides det med å få til en ordning med tidsbegrenset kjøring på nattetid for kjøretøy med høyde opp til 4,1 meter. En slik ordning vil være mulig ved hjelp av nedsatt fartsgrense og merking av lave partier inne i tunnelene, i kombinasjon med skilting og annen informasjon. Det er en målsetting å få realisert dette innenfor en tidsramme på to til tre uker.

Videre vil Statens vegvesen i løpet av ett år utbedre tunnelene slik at kjøretøy med høyde inntil 4,1 meter vil kunne kjøre lovlig hele døgnet.

Statens vegvesen vil også prioritere å igangsette arbeid med plangrunnlag for utbedring og ombygging av E134, slik at dette kommer med i neste revisjon av Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 292

Innlevert 7. desember 2004 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 16. desember 2004 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Fargekoding av ansatte høres ut som en vits. Innenfor oljesektoren er det imidlertid slik ledelsen ønsker at de ansatte skal relatere seg til hverandre, som rød løve, gul oter, grønn bever og blå golden retriever. Disse fargene og dyrene symboliserer mennesketyper, og dette må hver enkelt ansatt signalisere ved hjelp av fargekodede vernehjelmer. De ansatte føler at de blir satt i bås, og mange opplever det som en stor belastning.

Hva vil statsråden som HMS ansvarlig gjøre for å rette opp i denne situasjonen?»

BEGRUNNELSE:

Alle ansatte i Transocean må gjennom et "Safety Leadership Program" som består av blant annet en personlighetstest. Testresultatet benyttes deretter til å kategorisere arbeiderne i fire fargekategorier som skal symbolisere de fire personlighetstypene. Den gule fargen står bl.a. for mennesker som bare vil ha det moro og som er veldig var for press, mens den blå fargen står for lojalitet og en dyp trang til å tilfredsstille andre. Det er vanskelig for de ansatte å forstå at de ved å bære fargemerkede hjelmer, bidrar til økt sikkerhet. Tvert imot oppleves tvangen til å bruke disse hjelmene som en uthenging av enkeltindivider.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra helse- og omsorgsministeren.

Jeg er kjent med at Transocean som en del av sitt styringssystem bruker en forenklet personlighetstest, der fire personlighetstyper blir representert med fire farger. Denne ordningen ble etablert for 7 år siden. Så vidt jeg vet har denne saken ikke vært tatt opp med vernetjenesten i selskapet, eller vært drøftet i relevante arbeidsmiljøutvalg. Petroleumstilsynet som tilsynsmyndighet har heller ikke fått noen formell henvendelse om denne saken fra arbeidstakerne, selv om de har vært kjent med at det har vært ulike syn på denne saken internt i Transocean.

Jeg har forståelse for de innvendinger som er reist mot denne praksisen. Imidlertid er det i utgangspunktet opp til hvert enkelt selskap hvordan de velger å organisere sitt arbeid med helse, miljø og sikkerhet. Dersom enkeltpersoner i Transocean opplever dette systemet som en belastning, må dette tas på alvor. Jeg ser det som naturlig at saken først og fremst tas opp i de relevante fora internt i selskapet. Partene står også fritt til å ta saker opp med Petroleumstilsynet som tilsynsmyndighet, om de mener forhold i selskapet går ut over sikkerhet, arbeidsmiljø eller helse for de ansatte. Jeg legger til grunn at Petroleumstilsynet vil følge opp slike henvendelser på en fullt ut tilfredsstillende måte ut fra sitt tilsynsansvar for HMS-nivået på sokkelen.

SPØRSMÅL NR. 293**Innlevert 7. desember 2004 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem****Besvart 20. desember 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«KOSTRA-tall viser at antall kroner pr. elev steg med 7,5 pst. i grunnskolen fra 2002 til 2003 og med 7 pst. fra 2003-2004.

Hvor stor er denne veksten korrigert for økningene i lærerlønninger i samme periode?»

BEGRUNNELSE:

I spørretimen onsdag 24. november 2004 sa statsråden følgende: "Det mest pålitelige vi har å holde oss til når det gjelder ressursbruken i norsk skole, er for det første at antall kroner pr. elev øker. De siste tallene vi har, stammer fra KOSTRA i vår, for skoleåret 2003-2004. Der ser man, enten man ser på grunnskolen, videregående, allmennfag eller yrkesfag, at antall kroner pr. elev øker med 7-8-9 pst., altså en ganske betydelig vekst i ressursbruken pr. elev."

Svar:

KOSTRA-tallene for 2002 og 2003, som er de siste økonomitallene vi har fra kommunene, viser at veksten i lønnsutgifter har vært noe mindre enn veksten i driftsutgifter totalt pr. elev. Driftsutgifter pr. elev i grunnskolen har økt med 7,5 pst. fra 2002 til 2003, lønnsutgifter pr. elev er økt med 7,2 pst.

Økningen i lønnskostnader pr. årsverk i kommunesektoren har vært 4,6 pst. fra 2002 til 2003. Sammen med prisveksten for øvrig for kommunesektoren, medfører dette en total prisvekst inklusive lønn på 3,6 pst. (Kilde: Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) desember 2004).

Dersom vi bruker TBUs indikator for prisvekst, kan veksten i driftsutgifter pr. elev eksklusive lønns- og prisvekst anslås til 3,9 pst.

SPØRSMÅL NR. 294**Innlevert 7. desember 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 12. januar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«En turnuslege arbeidet ved Hammerfest sykehus etter å ha blitt domfelt for oppbevaring av barnepornografisk materiale, fordi arbeidsgiver aldri ble gjort kjent med domfellelsen av politiet. Han er nå tatt ut av arbeidet.

Ser statsråden behov for endrede rutiner ved tilsettinger innen helsevesenet, enten i form av meldeplikt fra politimyndigheten til arbeidsgiver etter domfellelse, eller krav til vandelsattest for helsepersonell, og hvordan vil statsråden følge dette opp?»

Svar:

Justisministeren har oversendt spørsmålet til undertegnede for besvarelse. Jeg vil innledningsvis beklage at dette har ført til at svaret på representantens spørsmål har blitt forsinket.

Det stilles i dag ikke krav om politiattest for helsepersonell. Det finnes heller ingen hjemmel i helse-

personelloven for at det kan gis forskrift om krav til fremleggelse av politiattest.

Spørsmål om krav om politiattest for helsepersonell er fremmet for Stortinget i to dokument 8-forslag, Dokument nr. 8:41 (1999-2000), jf. Innst. S. nr. 194 (1999-2000) og Dokument nr. 8:117 (2001-2002), jf. Innst. S. nr. 26.

Stortingsrepresentantene Annelise Høegh, Sonja Irene Sjøli, Trond Helleland og Kristin Krohn Devold fremmet i Dokument nr. 8:41 (1999-2000) forslag om at regjeringen skulle vurdere, og eventuelt legge frem forslag for Stortinget om vandelsattest for helsepersonell, samt andre tiltak som kan sikre at barn som søker helsevesenet ikke møter helsepersonell som har begått seksuelle overgrep mot barn eller umyndige.

I komiteens tilråding til vedtak i Innst. S. nr. 194 (1999-2000) bes Regjeringen om å legge frem [...] en vurdering og lovforslag til hvordan vandelsattest for helsepersonell kan sikre at barn som søker helsevese-

net, ikke møter helsepersonell som har begått seksuelle overgrep mot barn eller umyndige." Regjeringen ble også bedt om å legge frem [...] en bred vurdering av hvordan barn og andre spesielt utsatte grupper i møte med offentlig og/eller privat sektor, utover helse- og oppvekstsektoren skal sikres mot overgrep og garanteres rettsikkerhet og trygghet."

I Dokument nr. 8:117 (2001-2002) fremmet stortingsrepresentantene Ulf Erik Knutsen, Karin S. Woldseth og Jan Arild Ellingsen forslag angående krav om særskilt politiattest for alle som i sitt virke arbeider med mindreårige.

I komiteens tilråding til vedtak i Innst. S. nr. 26 (2002-2003) bes Regjeringen om "[...] å vurdere en lovhjemmel som går ut på at helsearbeidere som i sitt virke arbeider med barn må fremlegge politiattest i forbindelse med ansettelse."

Slik jeg ser det, er det både fordeler og ulemper ved å innføre krav om politiattest for helsepersonell. Fremleggelse av politiattest vil ikke løse alle problemer med å forebygge straffbare overtredelser mot barn og umyndige. En politiattest kan også gi en falsk trygghet i forhold til den personen som ansettes på bakgrunn av en politiattest, dersom det fører til mindre aktsomhet overfor situasjoner og forhold enn hva som ellers ville vært naturlig. Seksuelle overgrep mot barn og umyndige blir ofte ikke oppdaget, og vil da heller ikke kunne fremgå av en politiattest. En kan derfor aldri garantere at barn ikke møter personer som kan forgripe seg på dem.

Ethvert overgrep mot barn og umyndige, er ett overgrep for mye. Et hensyn som taler for å innføre et krav om politiattest, er at en må kunne regne med at personer som ville fått anmerkning av betydning på sin politiattest, velger seg bort fra situasjoner der det vil bli avkrevd politiattest. Kravet til politiattest vil på denne måten forebygge at disse personene søker seg til helsefaglige utdanninger, autorisasjon som helsepersonell eller arbeid innenfor helsetjenesten.

På bakgrunn av Stortingets behandling av de to dokument 8-forslagene, samt siste nevnte vurderinger, vil jeg vurdere å sende på høring et lovforslag med krav om politiattest for helsepersonell. Da jeg som helse- og omsorgsminister også har pleie- og omsorgstjenester som ansvarsområde, vil høringsforslaget i så fall også omfatte politiattest for sosialpersonell.

Når det gjelder spørsmålet om meldeplikt fra politimyndigheten til arbeidsgiver etter domfellelse, har jeg forelagt spørsmålet for justisministeren. Han bemerker at vandelskontroll i forbindelse med tilsetting i bestemte stillinger i henhold til fast praksis foretas i form av politiattest etter anmodning fra arbeidsgiver. Denne praksis er også foreslått videreført av politiregisterutvalget i NOU 2003:21 Kriminalitetsbekjempelse og personvern. Han finner på denne bakgrunn ikke grunn til å vurdere andre former for vandelskontroll på det nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 295

Innlevert 8. desember 2004 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 14. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 44 om redningshelikoptertjenesten, ble det satt fokus på forhold Stortinget anså som vesentlige. Blant annet var det enighet om tilstedevakt med 15 minutters reaksjonstid, lege som del av mannskap om bord og utskifting av dagens redningshelikopterflåte. Disse ble bedt faset ut innen 2008, hvis mulig.

Siden saken om nye helikopter nå er til behandling ESA, og at staten er stevnet for brudd på lov om offentlige anskaffelser, vil det være mulig å overholde den vedtatte frist?»

BEGRUNNELSE:

Under behandling av Innst. S. nr. 156 (2001-2002) som var basert på stortingsmeldingen om den nye redningshelikoptertjenesten. Som nevnt ovenfor var det flere forhold hvor Stortinget sluttet seg til Regjeringens forslag. Opplegget med tilstedevakt er nå faset inn på basen på Sola, og ifølge justisministeren vil Regjeringen komme tilbake til resten av basene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett (RNB).

En av de andre viktigste endringene var å skifte ut dagens redningshelikopter med nye, raskere maskiner med større rekkevidde og kabinkapasitet. I innstillingen sier en samlet justiskomite: "Siden dagens

flåte av redningshelikopter er blitt svært gamle ber komiteen om at disse fases ut innen 2008, dersom det lar seg gjøre produksjonsmessig." Dersom dette skal kunne bli en realitet bør Regjeringen etter mitt skjønn, nå ta tak i denne prosessen og avklare hvilke helikopter som kan være aktuelle.

Det samme gjelder forøvrig prosessen for anskaffelse av disse, og jeg vil i den anledning også vise til et samlet helikopterfaglig utvalgs tilråding.

Jeg vil avslutningsvis oppfordre justisministeren til å iverksette nødvendige tiltak for å sikre innfasing i henhold til Stortingets enstemmige merknad.

Svar:

Jeg oppfatter at spørsmålet som ønskes besvart kun gjelder forholdet til anskaffelse av nye redningshelikopter.

Som det er redegjort for ovenfor Stortinget, se- nest i St.prp. nr. 1 (2004-2005), er den norske stat

innklaget til EFTAS overvåkningsorgan ESA i sammenheng med den opsjon Forsvaret har på ti NH90 helikoptre til bruk i redningstjenesten. ESA har brukt tid på å vurdere saken, men det er nå grunn til å forvente en avklaring fra dette hold i nær framtid. I tillegg ble staten ved Justis- og politidepartementet medio oktober 2004 også stevnet for Oslo tingrett i anledning samme sak, basert på de samme problemstillinger. Saken for Oslo tingrett ble avvist i kjennelse av 2. desember i år.

Regjeringen vil avvente ESAs holdning til opsjonen før det tas endelig stilling til anskaffelsesstrategien, og vil komme tilbake til Stortinget om dette på en god måte.

Den videre anskaffelsesstrategi vil vurderes i lys av alle relevante momenter i saken, herunder tidsbruk og mulighetene for å skulle fase ut dagens Sea King helikoptre slik Stortinget har stilt seg bak.

SPØRSMÅL NR. 296

Innlevert 8. desember 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 15. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hva vil finansministeren foreta seg for å forhindre at skattytere ikke straffes med unødvendige økonomiske byrder når ligningsavgjørelser endres til gunst for skattyteren?»

BEGRUNNELSE:

Etter ligningsloven § 9-11 skal det ikke betales saksomkostninger for et skattespørsmål dersom ligningspapirene likevel viser seg å være i orden. En tvist havner imidlertid først hos ligningsnemnda som ikke dekkes av lovteksten. Dermed blir ikke alle kostnadene dekket, hvilket strider mot lovbestem- melsens intensjon.

En tvist havner først hos ligningsnemnda, og en løsning kunne være å tilføye nemnda i lovteksten.

Svar:

Det følger av ligningsloven § 9-11 at når overligningsnemnda, fylkesskattenemnda eller Riksskattenemnda endrer en ligningsavgjørelse til gunst for skattyteren, skal den tilkjenne skattyteren hel eller delvis dekning av saksomkostnader. For å tilkjenne saksomkostnader oppstiller loven tre vilkår. Kostnadene må være vesentlige, de må være pådratt med god

grunn, og det må være urimelig om skattyteren må dekke kostnadene selv.

Som påpekt i spørsmålet kan skattyteren ikke kreve dekket saksomkostnader som er påløpt i forbindelse med ordinær ligningsbehandling eller endringsvedtak av ligningsnemnda.

Dette var et bevisst valg i 1980, da ligningsloven ble vedtatt. Ligningsbehandlingen er et masseforvaltningssystem, med over 3 millioner vedtak i året, og med stramme tidsrammer for forberedelsen av vedtakene. Kvaliteten på vedtakene er i meget stor grad avhengig av de opplysninger som skattytere og tredjemenn gir ligningsmyndighetene. En stor del av de klagene som gis medhold i ligningsnemnda, er basert på tilleggsinformasjon som kunne og burde ha vært gitt tidligere, f.eks. som vedlegg til selvangivelsen. Ligningsmyndighetene har riktignok en viss adgang til å avvise supplerende opplysninger som ikke er levert i tide, og som kunne lede til skattereduksjon. Men det er ikke ønskelig med en altfor streng praksis på dette området. Det kan være rimelig at skattyteren til slutt blir lignet på grunnlag av de nye (og favorable) opplysningene. Men det ville ikke være rimelig å dekke skattyterens saksomkostninger ved nemndsbehandlingen.

Ligningskontoret selv har full kompetanse til å rette skrive- og regnefeil etter at ligningsvedtakene er gjort, uten nemndbehandling. Når det gjelder andre typer ligningsfeil, har ligningskontoret bare en begrenset endringskompetanse, dels direkte etter loven og dels ved delegasjonsvedtak i ligningsnemnda. Mange slike feil må derfor rettes opp ved endringsvedtak i ligningsnemnda, både til gunst og til ugunst for skattyteren. Også klagebehandlingen for ligningsnemnda får dermed et visst preg av masseforvaltning med oppretting av klare feil. Dette svekker rimeligheten av sakskostnadsdekning ytterligere.

Skattyteren har dessuten ubetinget rett til å klage videre til overligningsnemnda dersom han eller hun ikke skulle få medhold i ligningsnemnda. Behandlingen i overligningsnemnda er mer konsentrert om reelle tvistes spørsmål, og innslaget av nye opplysninger som vurderes i skattyterens favør, er sjeldnere. Denne toinstans klageordning etter ligningsloven atskiller seg fra den normale klageordning ellers i forvaltningen, hvor det bare er en klageinstans. I denne normalordningen må utforming av en rett til dekning av sakskostnader uten videre knyttes til den ene klagebehandlingen som foregår. Dette kan ikke uten videre overføres på ordningen med to klageinstanser etter ligningsloven. Den gjeldende løsning med sakskostnadsdekning bare for annen klageinstans (overligningsnemnda), ikke for første klageinstans (lignings-

nemnda), må ses i lys av hvordan selve klageordningen er bygget opp.

Jeg kan imidlertid være enig at en generell avskjæring av rett til dekning av saksomkostninger ved vunnet sak i ligningsnemnda, også rammer enkelttilfeller der begrunnelsen for avskjæring ikke bærer så langt. Det kan særlig gjelde tilfeller der et fullstendig opplysningsgrunnlag forelå allerede ved ordinær ligning, men hvor skattyterens (eller dennes rådgivers) argumentasjon overfor nemnda har bidratt til en mer korrekt avgjørelse enn den som ligningskontoret fattet ved ordinær ligning. Å utforme og etterleve en sakskostnadsregel spesielt for slike tilfeller ville imidlertid by på problemer som i tilfelle måtte utredes.

For tiden har Skattedirektoratet en generell gjennomgang av skatteetatens organisering, i det såkalte ROS-prosjektet (ReOrganisering av Skatteetaten). Også klageordningene i etaten (for skatt og merverdiavgift mv.) skal gjennomgås. Departementet vil få forslag om ca. ett år. Det er da ikke tilrådelig å starte en separat revisjon av sakskostnadsdelen av ligningsforvaltningens klageordning i forkant av dette. Vi bør heller avvente hvilke eventuelle endringer det kan bli i selve klageordningene, og så ta standpunkt til behovet for dekning av sakskostnader.

Foreløpig takker jeg derfor for innspillet, og tar det med meg til denne senere gjennomgangen av klageordningene i skatteetaten.

SPØRSMÅL NR. 297

Innlevert 8. desember 2004 av stortingsrepresentant Hill-Marta Solberg

Besvart 15. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Jeg ønsker å få beregnet nåverdien av de vedtatte og planlagte skatte- og avgiftslettelsene i perioden 2002-2050. Jeg ber om at det forutsettes at lettelsene ikke vil påvirke arbeidstilbudet og veksten i økonomien.

Kan statsråden beregne nåverdien i 2001 av vedtatte skatte- og avgiftslettelser for perioden 2002-2050 og videre beregne nåverdien i 2004 av skatte- og avgiftslettelser skissert i skattemeldingen for perioden 2005-2050?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på spørsmål nr. 234 fra representanten Rudihagen og svar på spørsmål nr. 235 fra representanten Frøiland. I begge disse skriftlige spørsmålene ble det stilt spørsmål om nåverdiberegninger fram til 2050, men statsråden har kun svart på spørsmålet om nåverdien av anslåtte innsparinger i folketrygden fram til 2050 og ikke på spørsmålet om nåverdien av skatte- og avgiftslettelsene fram til 2050.

Svar:

Gjennomførte og planlagte skatteendringer under denne Regjeringen har vært nødvendig blant annet

for å gjøre skattesystemet robust overfor økt internasjonalisering, herunder tilfredsstillende EØS-avtalens krav om etableringsfrihet og fri bevegelse av kapital, og å styrke verdiskapingen, blant annet ved å gjøre det mer lønnsomt å arbeide. En sammenligning av skattereglene med og uten Regjeringens vedtatte og foreslåtte lettelse, som spørsmålet fra representanten Solberg innebærer, har derfor begrenset relevans.

En relevant sammenligning forutsetter at det foreligger et alternativt sett av skatteregler til Regjeringens forslag som ivaretar de ovenfor nevnte hensyn. Finanskomiteens innstillinger om skattereforment og om budsjettet for 2005 viser at et slikt alternativ ikke finnes. Arbeiderpartiet har sluttet seg til hoveddelen av de vedtatte skattelettelsene, herunder avviklingen av investeringsavgiften som alt ble vedtatt som del av budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og mellompartiene høsten 2000. Jeg vil videre peke på at selv om Arbeiderpartiets forslag om å beholde de høye toppskattesatsene (2004-regler) når delingsmodellen avvikles fra 2006 ikke innebærer formelle skattelettelse, vil de reelle skattelettelsene kunne bli betydelige ved at det blir lønnsomt og enkelt for mange å tilpasse seg slik at faktisk arbeidsinntekt beskattes som utbytte. Denne typen tilpasninger gjør det generelt vanskelig å anslå forskjellen i proveny mellom Regjeringens skatteopplegg og et

alternativ, for eksempel Arbeiderpartiets. I tillegg kommer en betydelig usikkerhet ved framskriving av forskjell i skatteproveny mellom to alternative sett av skatteregler for en så lang periode som fram til 2050. Det skyldes blant annet den demografiske utviklingen og andre langsiktige utviklingstrekk som kan påvirke provenyet forskjellig for ulike sett av skatteregler. Departementet har på denne bakgrunn ikke kunnet gjennomføre beregningene som det spørres om.

I svar på spørsmål nr. 234 fra representanten Torstein Rudihagen er det vist at Pensjonskomisjonens forslag til modernisert folketrygd vil gi en betydelig innsparing på offentlige budsjetter. Et alternativ eller supplement til Pensjonskomisjonens forslag til endringer i pensjonssystemet kan være å møte den sterke veksten i pensjonsutgiftene ved økt offentlig sparing. En slik økt sparing ville kreve lavere strukturelle budsjettunderskudd, enten i form av økte skatter og avgifter eller i form av reduserte offentlige utgifter. Det er ingen partier på Stortinget som i sine alternative budsjetter har gått inn for lavere budsjettunderskudd enn Regjeringen har lagt opp til. I den grad Arbeiderpartiet og andre partier har foreslått høyere skatter enn Regjeringen, har disse inntektene blitt brukt til å finansiere økte løpende utgifter og ikke som grunnlag for å finansiere fremtidige pensjoner.

SPØRSMÅL NR. 298

Innlevert 8. desember 2004 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 21. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Vil justisministeren kunne bidra til at Ringsaker får et polititilbud kommunen mener er best ved at man etablerer hovedkontoret for lensmannen i Moelv og en politipost i Brumundal?»

BEGRUNNELSE:

Politireformen skulle sikre et nærere politi. Til tross for Stortingets samlede vedtak om at ingen tjenestesteder skulle nedlegges er det i statsråd besluttet sammenslåing av Ringsaker kommunes to tjenestesteder.

Ringsaker kommune er i utstrekning en stor kommune, og den har over 30 000 innbyggere fordelt over blant annet to tettsteder. Man bør søke fleksible løsninger tilpasset lokale forhold og krav ved etable-

ring av lokalt politi. Kommunen har tatt til orde for kontor i Moelv med mulig politipost i Brumundal. Etter undertegnede oppfatning bør man her søke å få til en fleksibel løsning som sikrer et godt tilgjengelig og nært politi. En politipost samlokalisert med andre offentlige tjenester kunne dessuten være et spennende forsøk blant annet for å styrke samarbeidet i det offentlige vedrørende kriminalitetsbekjempelse. Endelig er det avgjørende at de lokale myndigheter blir hørt i en så viktig sak for kommunen som dette er.

Svar:

Ringsaker kommune har frem til i dag vært dekket av to lensmannsdistrikter. I henhold til endringene i politiloven § 16 skal et lensmannsdistrikt dekke en eller flere hele kommuner. For de sivile rettsplei-

eoppgavene følger det av endringen i politiloven at endringer i organiseringen er påkrevd innen 1. januar 2006. Ved kgl.res. av 24. september 2004 fattet Regjeringen vedtak om at Ringsaker kommune skal dekkes av ett lensmannsdistrikt. Forut for vedtaket har det vært gjennomført en omfattende prosess i Hedmark politidistrikt.

Resolusjonen inneholder ingen føringer for lokalisering av kontorstedet. Politimesteren har overfor Politidirektoratet gitt en begrunnet anbefaling som konkluderer med at lensmannskontoret i Ringsaker bør ligge i Brumundal. Det var også konklusjonen fra styringsgruppen for prosjektet, der organisasjonene

var representert. Politidirektoratet slutter seg til denne anbefalingen. Konklusjonene er basert på en lensmannsordning som skal gi innbyggerne i Ringsaker et best mulig tjenestetilbud og en bedre utnyttelse av ressursene.

Jeg har merket meg den interesse og engasjement som saken har vakt lokalt i Ringsaker. Politimesteren vil i samarbeid med kommunen og den nytilsatte lensmannen vurdere hvordan tjenestetilbudet skal opprettholdes i Moelv. Jeg har tillit til at politimesteren, i dialog med den politiske ledelsen i kommunen, etablerer et godt totaltilbud for kommunens innbyggere.

SPØRSMÅL NR. 299

Innlevert 8. desember 2004 av stortingsrepresentant Per Erik Monsen

Besvart 15. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Tollkredittgrensen gjelder i det vesentlige for innførselsmerverdiavgift ved import av varer.

Hva er bakgrunnen for at Toll- og avgiftsdirektoratet i det hele tatt opererer med en slik tollkredittgrense, og hva er den reelle risiko for tap?»

Svar:

Ordningen med tollkreditt innebærer for innførselsmerverdiavgift unntak fra den formelle hovedregelen om at betaling skal skje ved innførselen, jf. merverdiavgiftsloven § 62 første ledd.

Tollkreditt ble etablert som en ordning allerede i tolloven av 22. juni 1928 nr. 5. Det var et obligatorisk krav til sikkerhet i form av bankgaranti eller lignende for alle som kom inn under ordningen. Ved tolloven av 10. juni 1966 nr. 5 med tilhørende forskrifter ble kravet om sikkerhet opprettholdt, men det ble åpnet for å gi kreditt uten sikkerhet.

Ut over 1980-tallet økte skatte- og avgiftsrestansene, og ordningen med tollkreditt ble vesentlig endret i oktober 1994, ved at det ble innført et system med kredittvurdering av søkerne og løpende kredittovervåkning. Bakgrunnen for endringen som ble gjennomført i 1994 er omtalt i St.prp. nr. 1 (1992-93). I proposisjonen ble det på bakgrunn av Stortingets vedtak av 18. mai 1992 gitt en oversikt over restansesituasjonen vedrørende skatt og avgift og redegjort for enkelte endringer i regelverket som kan redusere skatte- og avgiftsrestansene.

Den gjeldende ordning bygger på de prinsipper som fulgte av endringen i 1994, men i 2000 ble det innført en øvre kredittgrense for alle. Som alternativ til en øvre kredittgrense for alle ble det vurdert å gå tilbake til en ordning med obligatorisk sikkerhet. En ordning med obligatorisk sikkerhet ble imidlertid vurdert som en for omfattende innstramning. Som redegjort for i mitt svar i brev av 6. oktober 2004 på spørsmål nr. 968 til skriftlig besvarelse fra Per Erik Monsen, er det nylig gjort enkelte endringer i retningslinjene for tollkredittordningen. Blant annet er grensen for hvor høyt beløp som kan belastes tollkreditten (tollkredittgrensen) lempet for næringsdrivende som i det alt vesentlige benytter tollkreditten til innførselsmerverdiavgift og som har akseptabel kredittverdighet. Det samme gjelder for kravene til innvilgelse og opprettholdelses av kreditt. Målet er at kredittgrensen for disse næringsdrivende skal være tilpasset virksomhetens behov.

Det fremkommer av omtalen i St.prp. nr. 1 (1992-93) at for tollkreditten var akkumulerte restanser pr. 31. desember 1991 om lag 1 pst. målt ved utløpet av januar året etter. Den tilsvarende restanse var pr. 31. desember 2003 0,22 pst.

Det er grunn til å tro at en vesentlig del av reduksjonen i restanseprosenten fra 1991 til 2003 skyldes endringene i tollkredittordningen som ble gjennomført i 1994 og 2000. Hvert år deklarerer om lag 60 mrd. kr i innførselsmerverdiavgift gjennom tollkredittordningen. Selv en mindre økning i restanseprosenten vil utgjøre betydelige beløp og øke risikoen

for tap. Kombinasjonen av kredittgrense og en vurdering av hel eller delvis sikkerhet har som formål å redusere risikoen for tap.

Det er liten grunn til å tro at de lempinger i tollkredittordningen som nylig er innført vil medføre ve-

sentlige økninger i restansene. Lempingen gjelder bare for næringsdrivende med akseptabel kredittverdighet.

SPØRSMÅL NR. 300

Innlevert 8. desember 2004 av stortingsrepresentant Ivar Østberg

Besvart 15. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«I fjor måtte Universitetssykehuset i Nord-Norge betale om lag 2 mill. kr for å få søke etter personopplysninger i Folkeregisteret. Til tross for fritt sykehussvalg har UNN bare konsesjon for å søke folkeregisteret i Nord-Norge og må betale pr. treff i landet for øvrig. Både Helse Bergen og Ullevål universitetssykehus har konsesjon for å søke i hele landet og betaler hver om lag 200 000 kr i året.

Vil finansministeren ta initiativ til at sykehusene gis like rammevilkår når det gjelder søk i folkeregisteret?»

Svar:

Sykehusene har lenge hatt en ordning der de har hatt tilgang til folkeregisterdata gjennom lokale kopier av folkeregisteret. De fleste sykehusene har hatt lokale kopier av folkeregisterdata for de områdene sykehusene har dekket, mens noen, deriblant Haukeland sykehus og Ullevål universitetssykehus, har hatt kopier for hele landet.

Denne ordningen med lokale kopier har vært uheldig ut fra hensynet til sikkerhet og kvalitet. I 1993 foretok Skattedirektoratet en omlegging til ny folkeregisterdatabase. Det ble inngått en avtale med tre privateselskaper om distribusjon av folkeregisteropplysninger. Ordningen innebærer at brukerne i stedet gjør online-oppslag mot databaser som driftes på kommersiell basis.

De sykehusene som allerede hadde egne kopier av hele folkeregisteret, blant annet Haukeland sykehus og Ullevål universitetssykehus, fikk en midlertidig tillatelse til å fortsette med lokal lagring av folkeregisterdata. Det ble imidlertid ikke gitt nye tillatelser.

Forskjellene mellom Universitetssykehuset i Nord-Norge på den ene side og Haukeland sykehus og Ullevåls universitetssykehus på den annen side, skyldes med andre ord at Universitetssykehuset i Nord-Norge bare har kopitilgang til bosatte i Nord-Norge og gjør online-oppslag for bosatte i andre deler av landet og betaler pr. oppslag, mens de andre har lokale kopier av hele folkeregisteret. Kostnadene forbundet med å ha lokale kopier, er knyttet til jevnlig oppdatering av dataene - og er en rimeligere, men kvalitetsmessig dårligere ordning enn ved bruk av online-oppslag.

Skattedirektoratet har vært i kontakt med direktøren for Universitetssykehuset i Nord-Norge om saken ultimo august i år. Universitetssykehuset i Nord-Norge søkte da om konsesjon til å få tilgang til lokale kopier for landet for øvrig. Saken ble avklart gjennom dialog med Skattedirektoratet og søknaden ble ifølge direktoratet trukket tilbake. I stedet ble det gitt en tillatelse til online søk i folkeregisteret for hele landet.

Jeg kan opplyse at det i løpet av 2005 ventes en meget betydelig prisnedgang på online-oppslag. Dette har sammenheng med at det fra årsskiftet vil bli valgt ut en ny distributør etter en anbudskonkurranse. Da denne sak ennå ikke er avsluttet, kan jeg av naturlige grunner ikke komme med nærmere detaljer om prisen.

For øvrig kan jeg opplyse at Sosial- og helsedirektoratet i samarbeid med helseforetakene og Skattedirektoratet arbeider med en ny modell for sykehusenes tilgang til folkeregisteropplysninger. Det legges opp til at den nye modellen vil være i pilotdrift i løpet av 1. halvår 2005. Med den nye modellen vil alle sykehus få de samme rammevilkår for tilgang til folkeregisteropplysninger.

SPØRSMÅL NR. 301**Innlevert 8. desember 2004 av stortingsrepresentant Eli Sollied Øveraas****Besvart 20. desember 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«I Møre og Romsdal fekk tre kommunar auka arbeidsgivaravgift, samstundes som dei ikkje får transportstøtte. For 2004 skal 40 pst. av kompensasjonen gå til desse områda, og Haram kommune skal ha ca. 25 pst. Næringslivet i Haram og Sandøy har bestemt at kompensasjonen i dette området skal gå til finansiering av Nordøyvegen. Likevel har ei styringsgruppe innstilt på at ca. 2 mill. kr skal gå til bransjeretta tiltak.

Kan statsråden syte for at kompensasjonen for framtida går til Nordøyvegen slik næringslivet i området har vedteke?»

GRUNNGJEVING:

Stortinget har vedteke at det skal kompenseras for auka arbeidsgivaravgift. Kompensasjonen skal brukast i tråd med næringslivet sine ønske og først attende til det området som den auka innbetalinga kom frå. Haram og Sandøy kommunar i Møre og Romsdal slo seg saman til eitt område, og næringslivet i desse kommunane gjorde vedtak om at kompensasjonen skulle gå til Nordøyvegen-prosjektet - eit fellesprosjekt for desse kommunane. Haram kommune fekk ikkje transportstøtte, heller ikkje overgangsordningar. Næringsavdelinga i Møre og Romsdal berekna at av dei kompensasjonsmidla som fylket fekk, skulle næringslivet i Haram kommune tildelast om lag 25 pst. I Møre og Romsdal vart det administrativt oppnemnt ei styringsgruppe på 14 personar. Næringslivet i Haram er representert med ein representant. Næringslivet i både Haram og Sandøy er samde om at kompensasjonen skal gå til Nordøyvegen, og ynskte ikkje å nytte midla til bransjeretta tiltak. Likevel har styringsgruppa vedteke at 8 mill. kr frå 2004-kompensasjonen skal gå til bransjeretta tiltak, og at 6 mill. kr frå 2005- og 2006-ramma også skal gå til dette.

For Haram og Sandøy utgjør dette om lag 3 mill. kr. Styringsgruppa si innstilling vart sendt departementet og fekk tilslutning. Dette har skapt sterke reaksjonar frå næringslivet i dei to nemnde kommunar. Næringslivet i Haram og Sandøy har fått auka utgifter etter at den differanserte arbeidsgivaravgifta vart fjerna. Desse to kommunane må reknast som eitt område, og dei bør sjølve få avgjere kva tiltak kompensasjonen skal nyttast til. Det er også i tråd med dei retningslinene som departementet har trukke opp. Det verkar svært urimeleg at ei oppnemnt styrings-

gruppe skal overstyre det som næringslivet sjølv ynskjer.

Svar:

Utgangspunktet for fordelinga av dei næringsretta utviklingsmidlane er at dei skal gå til dei regionane som er omfatta av omlegginga av den differensierte arbeidsgivaravgifta. Målet med midlane er å få til ein særskilt næringsretta innsats i område som fekk auka arbeidsgivaravgift frå og med 2004. Midlane skal først tilbake på ein slik måte at dei treff næringslivet, og skal nyttast til tiltak som kan gi varige, positive effektar for næringslivet og regionane. For å nå målet om å stimulere næringslivet sitt utviklingspotensial i ulike område, må tiltak ta utgangspunkt i dei spesielle utfordringane og ressursane som finst i kvar region. Regjeringa har derfor lagt opp til at næringslivet, kommunane og andre aktørar i den regionale partnerskapen, lagar handlingsplanar for bruken av midlane.

Kommunal- og regionaldepartementet har heile tida i arbeidet med dei næringsretta utviklingstiltaka lagt avgjerande vekt på medverknad frå næringslivet, prinsippet om semje og at departementet skulle vere svært varsam med å overprøve dei regionale planane dersom det var semje om dei. KRD godkjende 6. juli 2004 og 11. november 2004 handlingsplanane for bruken av dei næringsretta utviklingsmidlane for Møre og Romsdal.

I handlingsplanen frå Møre og Romsdal går det fram at det er sett ned ei styringsgruppe som skal gjere dei endelege vedtaka for korleis midlane skal nyttast. Styringsgruppa blei oppretta i samarbeid med næringslivet sine organisasjonar, NHO og Bedriftsforbundet og i dialog med kommunane. Styringsgruppa er breitt samansett med dominans frå næringslivet. Mandat for og samansetting av styringsgruppa blei sendt på "høyring" til alle involverte kommunar og har vore presentert på informasjonsmøte rundt om i fylket. I mandatet heiter det mellom anna at "styringsgruppa er "øvste" organ for bruken av dei næringsretta utviklingsmidla i Møre og Romsdal". Dette inneber at det er semje om at styringsgruppa skal vere det øvste organet for bruken av dei næringsretta utviklingsmidlane.

Når det gjeld bransjeretta tiltak blei regjeringa i samband med behandlinga i Stortinget av statsbudsjettet for 2004 beden om å vurdere om det er mogleg å utforme tiltak som i større grad når bransjar som får lita nytte av dei ulike kompenserande tiltaka. KRD

sette derfor av 100 mill. kr av den totale ramma til ein eventuell bransjeretta pott. Både fylka og verkemiddelapparatet blei bedne om å kome med innspel. Møre og Romsdal var eitt av dei fylka der det blei foreslått bransjeretta tiltak i den vedtekne handlingsplanen. Dei fylka som ikkje kom med innspel på bransjeretta satsingar, fekk sine "rettsmessige" delar av midlane tildelt som ein auke i ramma til gjennomføring av tiltaka som er prioriterte i handlingsplanen for fylket.

Slik departementet har forstått det, har det vore opne prosessar både i samband med opprettinga av

styringsgruppa og i gruppa si handsaming av handlingsplanen og forslaga til bransjesatsingar for Møre og Romsdal. Innspel og synspunkt på tiltaka i handlingsplanen har blitt presenterte for styringsgruppa til vurdering. Departementet har tidlegare sagt at vi vil vere svært tilbakehaldne med å overprøve regionale prioriteringar så lenge dei er innanfor dei rammene som gjeld for midlane. Dette prinsippet står fast. Eg finn såleis ingen grunn til å overprøve dei vedtaka styringsgruppa har fatta i denne saka.

SPØRSMÅL NR. 302

Innlevert 8. desember 2004 av stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt

Besvart 16. desember 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Statsråden har dei siste vekene kome med ulike og til dels motstridande utsegn knytte til flytteprosessen av Luftfartstilsynet til Bodø. Det er viktig at ulike tiltak vert vurdert, og at konklusjonane vert gjort kjent for dei tilsette så snart som mogleg.

Kan statsråden gjera greie for kva tiltak som er og vil verte sette i verk og korleis dette vert gjort kjent for dei tilsette, samt tiltak for å rekruttera nytt personell slik at tilsynet kan etablerast i Bodø som vedteke?»

Svar:

Stortinget har vedteke at Luftfartstilsynet skal flyttast til Bodø innan 1. januar 2007. For meg er det eit overordna mål at flytryggleiken ikkje skal svekjast under flyttinga. Det har derfor vore viktig at Luftfartstilsynet skal fungere tilnærma normalt under flytteprosessen. Svært få av dei som i dag er tilsette i Luftfartstilsynet i Oslo, har signalisert at dei ønskjer å flytte med tilsynet til Bodø. Det har derfor vore nødvendig å rekruttere og lære opp nytt personell i Bodø, samstundes som ein held oppe organisasjonen i Oslo fram til det nye tilsynet i Bodø er klart til å ta over.

Av dei 145 noverande stillingane i Luftfartstilsynet er 113 definerte som flyfaglege. Dette utgjør kjernekompetansen i tilsynet. For å bli tilsett i ei flyfagleg stilling krevst relevant yrkesrøynsle innan luftfart i tillegg til intern opplæring i tilsynet. Luftfartstilsynet har rekna det som vanskelegast å rekrut-

tere denne type personell til Bodø. Dei resterande 32 stillingane er administrativt og juridisk personell som har vore rekna som lettare å rekruttere til Bodø.

Som fyrste steg i flyttinga til Bodø lyste tilsynet i mars 2004 ut 34 flyfaglege stillingar med arbeidsstad Bodø. 18 medarbeidarar vart tilsett og kontor vart etablert i Bodø 1. oktober 2004. Av desse er 16 på plass i Bodø. I følgje ei evaluering som SINTEF har gjort på oppdrag av Samferdselsdepartementet, har ikkje tilsynet gjort nokre formelle feil i første rekrutteringsrunde. Luftfartstilsynet har vore kritisert for at det vart stilt for strenge krav til dei utlyste stillingane. SINTEF stadfestar at kvalifikasjonskrava i første rekrutteringsrunde var dei same som tidlegare, og at kompetansekrava elles var i tråd med internasjonale retningslinjer der slike ligg føre.

Luftfartstilsynet starta 30. september 2004 sin andre rekrutteringsrunde, der i alt 40 flyfaglege stillingar vart lyste ut. For å sikre fleire kvalifiserte søkjarar, vart det opna for høgare løn og bruk av pendling, og dessutan leita meir aktivt etter aktuelle søkjarar i Noreg og utlandet. Talet på søkjarar gikk likevel monaleg ned, og interessa frå utlandet var lita. Av total 120 søkjarar er det 8 som har motteke tilbod om tilsetjing, og 2 som hittil har takka ja. Luftfartstilsynet opplyser at kvalifikasjonskrava var dei same i andre som i første rekrutteringsrunde, men at dei etter råd frå SINTEF vart gjort tydelegare.

For å sikre at Luftfartstilsynet fungerer til den nye organisasjonen er på plass i Bodø, har det, som nemnd innleiingsvis, vore viktig å halde oppe organisasjonen i Oslo mellombels. Luftfartstilsynet etabler-

te derfor like etter flyttevedtaket eit bonusprogram for å halde på medarbeidarane i Oslo fram til 1. januar 2007. Likeeins er det gitt tilbod om bonus og andre ytingar til dei som vil flytte til Bodø. 32 medarbeidarar har likevel sagt opp etter at flyttevedtaket vart fatta. Det har vore vanskelig å fylle desse stillingane, og pr. i dag står 16 stillingar i Oslo ledige, dvs. drygt kvar tiande stilling. Dette dreier seg om 9 flyfaglege stillingar og 7 arkivmedarbeidarar. Arkivfunksjonen vert halden oppe gjennom leigde vikarar.

Luftfartstilsynet har rekna med at det skal vere enklare å rekruttere administrativt og juridisk personell til Bodø, og har funne det føremålsteneleg å fylle opp hovuddelen av dei flyfaglege stillingane før ein begynner å rekruttere personell til dei ikkje-flyfaglege stillingane. I og med den lange opplæringstida for dei flyfaglege stillingane, og i og med at berre rundt ein femtedel av desse stillingane førebels er fylte opp i Bodø, vil det under alle omstende ikkje vere mogleg å få heile organisasjonen på plass i Bodø innan 1. januar 2007.

Dette gjer det nødvendig å vurdere løysingar for å sikre at aktivitetsnivået i Luftfartstilsynet og der-

med at tilsynet med flytryggleiken vert halde oppe dei neste åra. Eg tek sikte på raskt å komme attende til Stortinget med desse vurderingane. Ei rask avklaring av rammene for flytteprosessen er viktig også av omsyn til dei tilsette.

Som eit strakstiltak har eg allereie funne det nødvendig å opne for at Luftfartstilsynet kan lyse ut tre stillingar på helikoptersida og to på luftdyktighet kor arbeidsstaden kan tilpassast den enkelte. Vidare har Luftfartstilsynet bedt Samferdselsdepartementet om å opne for at ei handfull andre stillingar kan få permanent arbeidsstad i Oslo. Denne førespurnaden er for tida til handsaming i departementet. Eg kan elles opplyse om at Luftfartstilsynet tidlegare, i forståing med Samferdselsdepartementet, har tilbode alle medarbeidarar som fyller 60 år innan 1. januar 2007, å fortsette og arbeide i Oslo til dei går av med pensjon. 27 medarbeidarar, eller om lag kvar femte tilsette, er omfatta av dette tilbodet. Luftfartstilsynet ventar at under 20 av desse vil fortsette etter den opphævelege flyttedatoen.

SPØRSMÅL NR. 303

Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Heidi Grande Røys

Besvart 17. desember 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer

Spørsmål:

«I Dagens Næringsliv 8. desember 2004 vert det vist ei oversikt over offentlege arbeidsplassar, endringar frå 2002 til 2003 (kjelde: SSB og Telemarksforsking). Sogn og Fjordane ligg øverst på tabellen kva gjeld tap av arbeidsplassar, med 524, og Oslo ligg i motsett ende av tabellen med størst auke i tal statlege arbeidsplassar med 1952.

Kva er årsaka til den store reduksjonen i Sogn og Fjordane og auken i Oslo, og korleis heng dette saman med Regjeringa sin politikk om utflytting av statlege arbeidsplassar?»

Svar:

Spørsmålet vart overført frå kommunal- og regionalministeren.

Når det gjeld Oslo viser tala ein vekst i den statlege sysselsetjinga på om lag 2 000 personar frå 4. kvartal 2002 til 4. kvartal 2003. Dette er ikkje reelt,

tala skuldast ein feil i den registerbaserte sysselsettingsstatistikken som nyleg vart oppdaga, jf. heimesidene til Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB peiker også på at det er for tidleg å seie presist kva den faktiske utviklinga var.

Generelt vil eg seie at ein bør vere varsam med å leggje for mykje i kortsiktige endringar. Når ein ser på endringstal for statleg forvaltning, må ein bla. ta høgd for at det vil oppstå endringar som skuldast omorganiseringar, slik SSB også peiker på. Nedgangen i arbeidsplassar i statleg forvaltning frå 2002 til 2003 i Sogn og Fjordane vert ifølgje SSB motsvart av ein auke i statleg eigde føretak, slik at nettoendgangen blir langt mindre.

Eg kan elles opplyse at den statlege politikken for utflytting av statlege arbeidsplassar ligg fast. I Semerklæringa vert det slått det fast at nye statlege verksemder skal lokaliserast utanfor Oslo. I tillegg er desentralisering og delegering av ansvar og mynde ei hovudlinje i Regjeringas moderniseringsarbeid. Det

inneber blant anna at statlege etatar har eit ansvar for å leggje mest mogleg av verksemda til ytre organ. Ei breiare geografisk fordeling av statlege oppgåver og

arbeidsplassar er med på å styrkje kompetansmiljø lokalt og regionalt, noko som igjen legg grunnlag for vekst og sysselsetjing i regionane.

SPØRSMÅL NR. 304

Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen

Besvart 20. desember 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«I Sem-erklæringen er det nedfelt at Regjeringen skal legge tilrette for utflytting av statlige arbeidsplasser og at nye statlig virksomhet som hovedregel skal legges utenfor Oslo.

Hvilke konkrete initiativ vil statsråden ta for å stoppe sentraliseringen av statlig virksomhet til Oslo-regionen?»

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv offentliggjorde 8. desember en rapport fra Telemarksforskning som viser at antall statlige arbeidsplasser i Oslo økte med 2 000 i 2003. Den største økningen i statlige arbeidsplasser skjer i Oslo-regionen, mens dens største nedgangen finnes i distriktene. Effekuttvalget (NOU 2004:2) viser til at antall statlige arbeidsplasser i Oslo-regionen har økt med 10 700 i perioden 1980-2000. Utvalget har pekt på at en viktig grunn til sentraliseringen av statlig virksomhet er manglende politisk styring av omstillingsprosessen i statlige etater.

Svar:

Hovedpunktene i Regjeringens politikk når det gjelder den statlige lokaliseringspolitikken er forankret i Sem-erklæringen. Regjeringen vil arbeide aktivt for å legge til rette for utflytting av statlige arbeidsoppgaver og arbeidsplasser. Nye statlige arbeidsplasser skal som hovedregel legges utenfor Oslo. Avvik fra dette må ha en særskilt begrunnelse.

Regjeringen har ført en meget aktiv lokaliseringsspolitikk de siste årene. Utlokaliseringen fra Oslo-regionen av statlige tilsyn er det største samlede utlokaliseringvedtaket som er gjort, med over 950 arbeidsplasser. Før dette vedtaket var det siden 1960 i sum utlokalisert om lag 1 500 arbeidsplasser fra Oslo-regionen. I tillegg har Regjeringen utlokalisert flere andre virksomheter og oppgaver de siste årene.

Regjeringen legger imidlertid ikke opp til nye store utlokaliseringer av hele eksisterende virksom-

heter fra hovedstadsområdet med det første, da dette er omfattende og kostnadskrevende prosesser.

Statlige arbeidsplasser er viktige for de regionene de er lokalisert til, både gjennom sysselsetting, ringvirkninger og kompetanseoppbygging. En nylig utført studie av effekter av utlokaliseringer av statlige virksomheter viser at det har klare positive regionale effekter, samtidig som virksomhetene klarer seg bra, og i noen tilfeller bedre enn tidligere på det nye lokaliseringstedet.

Den statlige lokaliseringspolitikken skal legge til rette for en jevnere regional fordeling av statlige arbeidsplasser. Statlig tjenesteproduksjon skal i størst mulig grad sikre befolkningen i alle deler av landet god tilgang til statlige tjenester. Den statlige lokaliseringspolitikken skal sikre at vi får bygd gode og profesjonelle fagmiljø utenfor de største pressområdene, og på den måten styrke regionale vekstsentra.

Når det gjelder oppslaget i Dagens Næringsliv den 8. desember 2004 om den sterke veksten i statlige arbeidsplasser i Oslo, har det nå blitt oppdaget feil i den databasen som ligger til grunn for den forskningsrapporten som ble referert i oppslaget. På nettsidene til SSB sies det at veksten i tallet på statsansatte ligger nærmere 500 og ikke 2 000. Det er usikkert hvordan denne feilen er oppstått, og hva som ligger bak de tallene som er presentert. Noe av den reelle veksten i tallet på statsansatte kan knyttes til vekst innenfor universitets- og høyskolesektoren, en del er også knyttet til vekst innen helsesektoren. Det sistnevnte kan være med og forklare hvorfor veksten er markert i fylker der større sykehus er lokalisert. Endringene vil også kunne forklares gjennom ulike omorganiseringer innen offentlig sektor. SSB rapporterer at de til sommeren 2005 vil ha nye tall som gir et riktigere bilde av utviklingen innenfor sysselsettingen i statlig sektor, både i Oslo og for resten av landet.

Jeg ser det som positivt at mange er opptatte av disse spørsmålene, og bringer dem fram til debatt. Regjeringen ønsker en aktiv statlig lokaliseringsspoli-

tikk. Oppmerksomhet rundt utviklingen på dette feltet er en forutsetning for å holde fokus på utfordringene. Den regionale fordelingen av sysselsettingen i

statlig sektor er derfor et område vi ønsker å ha stor oppmerksomhet på i tiden framover.

SPØRSMÅL NR. 305

Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 20. desember 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Det er gitt konsesjon for å bygge ut 3 vindmølleparker på Fosen. Kraftnettet har kapasitet til å ta mot vindkraft fra to av disse tilsvarende 80 MW. Samtidig foreligger søknader og planer slik at samla utbygging på Fosen kan gi en installert kapasitet på om lag 500 MW. Utbygging kan komme raskt i gang dersom nødvendige kraftlinjer blir bygget. Midt-Norge har behov for mer kraft.

Hvordan kan staten bidra slik at manglende kapasitet i kraftnettet på Fosen ikke skal bli en flaskehals for disse vindkraftplanene?»

Svar:

Det eksisterende regional- og sentralnettet på Fosenhalvøya har meget begrenset kapasitet for overføring av ny kraftproduksjon. Departementet er kjent med at det har vært gjennomført en utredning av alternative nettførsterkninger til Fosenhalvøya i forbindelse med fremtidig vindkraftutbygging. Utredningen kom i stand etter initiativ fra NVE og ble startet opp i august i år som et samarbeid mellom vindkraftaktørene, netteiere og med NVE som observatør. Hovedtema for utredningen var en ny 420 kV ledning fra Nordland til Møre/Trøndelagsområdet for å øke overføringskapasiteten i dette området, og samtidig tilføre energi til Midt-Norge som har et betydelig og voksende energiunderskudd.

Det er vurdert to alternative traseer for denne ledningen; en trasé over ytre Fosen med kryssing av

Trondheimsfjorden i nærheten av Rissa og en indre trasé som følger omtrent de eksisterende 300 kV ledningene. Ledningen over Fosen går via en ny stasjon i Roan som samler opp ny vindkraft på Fosen.

Som systemansvarlig nettselskap er det Statnett som eier statens overføringsforbindelser for elektrisitet. Statnett har ansvar for at det sentrale overføringsnettet bygges ut på en samfunnsmessig rasjonell måte. En viktig oppgave for Statnett er derfor å planlegge og utvikle et sentralnett som bidrar til å legge til rette for et effektivt kraftmarked. Med utgangspunkt i ulike scenarier for utvikling i produksjon og forbruk av kraft vurderer Statnett investeringsbehovet fremover, jf. bl.a. "Kraftsystemutredning for sentralnettet 2004-2020" og "Nettutvikling i sentralnettet frem mot 2020" som er tilgjengelig på www.statnett.no.

Departementet er kjent med at Statnett i disse dager starter opp arbeidet med en forhåndsmelding for en forbindelse fra Midt-Norge og nordover til Røssåga/Rana-området som et første trinn. Myndighetene vil følge nøye med på hvilke tiltak Statnett og andre berørte aktører iverksetter for å fremme ny kraftproduksjon fra vindkraft og annen energiproduksjon.

Videre viser jeg til at NVE som konsesjonsmyndighet for både nettutbygginger i regional- og sentralnettet og ny produksjon, har fokus på hvordan en skal få en tilfredsstillende koordinering av nett- og produksjonsprosjekter for å sikre at det totalt sett foretas en samfunnsmessig rasjonell utvikling.

SPØRSMÅL NR. 306**Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 20. desember 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«Hvilke personvernproblemer reiser etablering av et gjeldsregister der all gjeld som er for ny til å være tilgjengelig gjennom skatteoppgjøret, skal registreres, og hvordan kan disse problemene begrenses?»

BEGRUNNELSE:

Banker og andre långivere plikter å fraråde kunder å ta opp lån hvis deres personlige økonomi tilsier at de vil få problemer med å tilbakebetale lånet. Imidlertid har bankene i dag begrenset mulighet til å få oversikt over lån kundene ikke sjøl oppgir. Dette svekker effekten av frarådingsplikten.

Den siste tiden har det på nytt blitt reist en debatt om opprettelsen av et sentralt gjeldsregister. Et slikt register vil gi utlånere en bedre oversikt over potensielle låntakeres evne til å betale tilbake et eventuelt lån. En slik mulighet til innsyn vil gjøre frarådingsplikten mer håndterbar, og vil også styrke gjeldsofres sak i de tilfeller hvor det er åpenbart at frarådingsplikten ikke har blitt fulgt av utlåner.

Et slikt register vil inneholde sensitiv informasjon om mange enkeltpersoner, og Datatilsynet har tidligere vært skeptisk til opprettelsen av dette. I den videre vurderingen av hensiktsmessigheten av et slikt register, er det derfor nyttig med en avveining av de personvernmessige problemer i forhold til gevinsten ved en bedre vurdering av lånekunders betalingssevne.

Det bes spesielt om en vurdering av et slikt register i forhold til de eksisterende betalingsanmerkingsregistrene.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra barne- og familieministeren.

Slik jeg forstår spørsmålet, er det tenkt at et eventuelt gjeldsregister skal inneholde informasjon om hva en lånekunde har av løpende lån. Hensikten er at ulike kredittinstitusjoner til enhver tid skal ha oppdatert informasjon om lån slik at den totale gjeldsbyrden til låntaker ikke overstiger det han eller hun kan betjene.

En oversikt over den enkeltes gjeldsbyrde gir imidlertid ikke et fullstendig bilde av den enkeltes betalingssevne. Her kommer forhold som inntekt og formue i tillegg. Opplysninger om nettoformue, nettoinntekt og utliknet skatt fremkommer av skattelis-

tene. Dagens kredittopplysningsbyråer bruker i tillegg informasjon fra bl.a. grunnboka, ligningsbøker, inkassobyråer, Norsk lysingsblad og Løsøreregistret.

Hva slags opplysninger skal et gjeldsregister inneholde?

Det er et viktig personvernrettslig prinsipp at personopplysninger skal være mest mulig korrekte. Som du viser til vil opplysninger fra skattelistene kunne bli vesentlig endret frem mot neste oppgjør - det kan være skjedd store endringer i både inntekt og nettoformue som følge av for eksempel endringer i arbeidssituasjon, arveoppgjør, nedbetaling av gjeld eller etablering av ny gjeld, f.eks. ved kjøp av fast eiendom. For at et gjeldsregister skal gi mest mulig korrekte opplysninger om den enkeltes betalingssevne, må det oppdateres med alle bevegelser på konti i tillegg til alle nye gjeldsforpliktelser og tinglysinger. Et slikt register vil være svært omfattende, men vil allikevel ikke gi et komplett bilde av den enkeltes betalingssevne. Det er derfor viktig at et slikt register ikke fremstår som et komplett register.

Konsekvenser ved etablering av et gjeldsregister

Etablering av et gjeldsregister vil kreve en grundig konsekvensvurdering der hensynet til personvernet kun er en av flere faktorer. Andre viktige hensyn er for eksempel kostnader til etablering og drift av systemet, arbeidsbyrden til de rapporteringspliktige, redusert tap for låneinstitusjonene og reduksjon i antall lån som låntakere ikke kan betjene.

Hva skal oppnås med et gjeldsregister?

Fordelene med et gjeldsregister står sentralt i vurderingen av om et slikt register bør opprettes. I henhold til spørsmål med begrunnelse vil et gjeldsregister kunne gi utlånere en bedre oversikt over potensielle låntakeres evne til å betale tilbake et eventuelt lån. For de fleste utlånerne vil disse opplysningene være tilgjengelig i dag. I forbindelse med en lånesøknad plikter oftest låntaker å oppgi fullstendig informasjon om sin finansielle situasjon til långiveren ved behandling av lånesøknaden. Problemet oppstår hovedsakelig i to situasjoner: Der låntaker oppgir feil opplysninger og der utlåner ikke undersøker låntakers formuessituasjon. Førstnevnte innebærer et til-litsbrudd i forhold til långiver - og vil til en viss grad kunne avhjelpes av tinglysning av sikkerhet for lån. Sistnevnte situasjon vil i hovedsak være knyttet til kortsiktige lån uten sikkerhet og med høy rente. For slike lån bør det etter mitt syn vurderes andre måter å styrke utlåners frarådningssplikt på.

Etter mitt syn vil et gjeldsregister først og fremst kunne være av betydning der låntaker gir uriktige opplysninger om nettoformue. Uten å ha foretatt en konkret vurdering av hvor mange personer og hvilke beløp som omfattes, vil etter mitt syn opprettelse av et sentralt gjeldsregister være et uforholdsmessig virkemiddel for å fange opp disse personene. Også her bør det vurderes andre virkemiddel, som f.eks. informasjon og regulering av utlånsbransjen.

Særlig om de personvernmessige konsekvensene ved et gjeldsregister

Et gjeldsregister vil kunne bidra til at opplysninger om den enkeltes likviditet blir mer korrekt og oppdatert. Det kan imidlertid også gi inntrykk av at opplysningene er mer fullstendige enn de faktisk er fordi de vil omfatte færre faktorer enn opplysninger fra skattelister. Dette vil være en uheldig konsekvens av et slikt register.

Samling av personopplysninger på ett sted vil alltid kunne innebære en personvernmessig ulempe fordi det letter tilgangen for personer som ikke har rettmessig tilgang til slik informasjon. Jeg viser her til debatten rundt misbruk av skattelister som medførte en begrensning i tilgangen til slik informasjon. Et gjeldsregister må derfor ha tilstrekkelige sikkerhetsløsninger.

Jeg forutsetter at opplysninger om transaksjoner på konti og andre opplysninger utøver beløp ikke oversendes eller innhentes av et eventuelt gjeldsregister. Sensitiv informasjon om betaling for legetjenester, legemidler osv. vil dermed aldri nå registeret. Jeg minner imidlertid om at selv om opplysninger om økonomiske forhold ikke rammes av personopplysningslovens definisjon av sensitive opplysninger, viser undersøkelser at enkeltpersoner ofte oppfatter slike opplysninger som sensitive.

Kredittopplysningsbyråer kan gis tilgang til registeret på flere måter - ved direkte søk eller ved overføring av oppdatert informasjon om spesifikke personer. Jeg går ikke nærmere inn på valg av teknisk løsning her. Jeg forutsetter imidlertid at kredittopplysningsbyråene må forholde seg til en tilsvarende bestemmelse som i personopplysningsforskriften § 4-3 om at kredittopplysninger bare skal gis til den som har saklig behov for slike.

For en grundigere vurdering av de personvernmessige konsekvensene av et gjeldsregister, er det nødvendig med opplysninger om bl.a. hva slags opplysninger et slikt register skal inneholde og hvem som skal få tilgang til et slikt register. Dette vil bli vurdert dersom et slikt register blir aktuelt. De personvernmessige konsekvensene vil da bli vurdert opp mot øvrige konsekvenser av tiltaket.

SPØRSMÅL NR. 307

Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken

Besvart 20. desember 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Hva vil miljøvernministeren gjøre for å få kartlagt omfanget av PCB-forurensning i Bergen, og vil det bli skaffet til veie nødvendige ekstra midler til en snarlig rensing av Puddefjorden?»

BEGRUNNELSE:

NRK Hordaland meldte denne uken at det er funnet store mengder PCB i brokonstruksjonen til den gamle Puddefjordsbroen i Bergen. Statens vegvesen i Bergen frykter at flere betongkonstruksjoner fra 1950- og 60-tallet kan inneholde PCB. Puddefjorden er allerede sterkt forurenset av PCB, og det kan nå vise seg at broen er en av kildene for giften. Forskere har funnet PCB i svært mange prøver fra løsmasser i og rundt Byfjorden i Bergen. Sannsynligvis lekker

murer og fasader på en rekke steder i byen PCB ut i fjorden. En tilfredsstillende opprydding i disse forholdene haster, men vil være svært kostbart.

Svar:

Opprydding i områder som er forurenset med PCB og andre miljøgifter er et høyt prioritert område i Regjeringens miljøvernpolitikk. Opprydding i forurensete sedimenter (bunnnavleiringer i vannmasser) er en sentral del av dette arbeidet. Regjeringen la våren 2002 frem den første, helhetlige strategien om forurensete sedimenter i kyst- og fjordområdene, som jeg legger stor vekt på å få gjennomført på en god måte. En av de tre hovedpilarene i strategien er utarbeidelse av fylkesvise tiltaksplaner for forurensete sedimenter.

For de høyest prioriterte områdene, blant annet Bergen, ble arbeidet med tiltaksplaner startet opp tidlig i 2003 og skal være ferdig i løpet av 2005. Det er fylkesmannen som miljøvernmyndighet som har hovedansvaret for å utarbeide slike fylkesvise tiltaksplaner. Som del av arbeidet med tiltaksplanene blir det gjennomført både undersøkelser av miljøgifter i sedimentene og undersøkelser av mulige aktive utslippskilder på land. Oppslaget i NRK Hordaland viser til resultater fra kartleggingen som gjennomføres i forbindelse med tiltaksplanen for Bergensområdet. Denne kartleggingen vil om kort tid være ferdigstilt.

Tiltaksplanen for Bergensområdet inkluderer Puddefjorden, og vurdering av behovet for opprydding og aktuelle tiltak inngår dermed i dette planarbeidet. Det er viktig at aktive forurensningskilder på land er stoppet eller under kontroll før man setter i gang med oppryddingsarbeid på sjøbunnen. Ellers vil nye utslipp forurense der hvor det allerede er ryddet opp. Som en del av arbeidet med tiltaksplanen for Bergensområdet vil derfor fylkesmannen vurdere hvor stort bidraget av forurensning fra kilder på land er, før de trekker endelige konklusjoner om Puddefjorden. Fylkesmannen i Hordaland opplyser at tiltaksplanen vil foreligge i løpet av vinteren/våren 2005.

Hovedprinsippet er at det er forurenseren som skal betale for skader og eventuell opprydding etter

den forurensningen han er ansvarlig for. Staten kan bidra med midler der den ansvarlige ikke kan identifiseres, ikke eksisterer lenger eller det av andre grunner ville være urimelig å belaste den ansvarlige for de fulle kostnadene. I tillegg brukes statlige midler til blant annet oppbygging av kunnskap og erfaringer og til bidrag til å utarbeide fylkesvise tiltaksplaner.

Det er opprettet en egen budsjettpost på Miljøverndepartementets budsjett som blant annet kan brukes til tiltak for å rydde opp i forurensete sedimenter i fjord- og kystområder. Bevilgningen på posten er økt vesentlig i denne regjeringsperioden, og bevilgningen er økt med over 25 pst. fra i år til 2005. Midlene administreres av Statens forurensningstilsyn (SFT) etter overordnede føringer fra Miljøverndepartementet. SFT har ennå ikke tatt stilling til fordeling av midler for 2005.

Miljøvernmyndighetene har dermed allerede sørget for en kartlegging av PCB og andre miljøgifter i forbindelse med tiltaksplanen for forurensete sedimenter i Bergensområdet. En konkret oppfølging av området, herunder Puddefjorden, må avvete den ferdige tiltaksplanen for forurensete sedimenter. I den forbindelse vil det også bli vurdert hvem som er ansvarlig for forurensningene, hvilke tiltak det er behov for, hva slags kostnader dette vil medføre og en eventuell kostnadsfordeling.

SPØRSMÅL NR. 308

Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 20. desember 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Skolen skal være gratis. På tross av det må elever som har lese- og skrivevansker betale egenandel på nødvendige hjelpemidler.

Kan statsråden gi helhetlig oversikt over hvor mange som er registrert med et slikt behov, hvor mange som har fått innvilget stønad til hjelpemidler eller gratis hjelpemidler, størrelsen på egenandelen og antallet elever/studenter som må betale egenandel?»

Svar:

Elevenes rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring omfatter også skolehjelpemidler som er nødvendige for at elevene skal få et forsvarlig opplæ-

ringstilbud. Opplæringen skal tilpasses den enkeltes behov, om nødvendig ved hjelp av spesialundervisning. Dette følger av §§ 1-2 og 5-1 i opplæringsloven. Retten til spesialundervisning omfatter også utstyr som er nødvendig for å gjennomføre spesialundervisningen. I tilfeller hvor det er snakk om spesialundervisning skal det foreligge en sakkyndig vurdering. Denne vurderingen skal etter loven blant annet vise hva slags spesialundervisning - herunder behov for skolehjelpemidler - som gir et forsvarlig opplæringstilbud. For elever med lese- og skrivevansker kan bruk av tekniske hjelpemidler være ett av tiltakene for å tilpasse opplæringen, men andre tiltak kan også være aktuelle.

Det følger av opplæringsloven at kommunen er ansvarlig for kostnadene i forbindelse med tilrette-

leggingen eller spesialundervisningen, herunder utstyr. Unntak fra denne hovedregelen gjelder for finansiering av tekniske hjelpemidler. Disse hjelpemidlene finansieres av folketrygden og blir elevenes eiendom, innenfor de kriterier og rammer som er fastsatt i folketrygdloven og forskriftene til denne loven. Kommunen har samme ansvar for å gi et forsvarlig opplæringstilbud til elever som fyller kriteriene for stønad fra folketrygden, men er fritatt for å dekke kostnadene til selve hjelpemiddelet. Kommunen kan imidlertid få et noe høyere betalingsansvar i tilfeller hvor det er nødvendig med utstyr utover det som blir dekket av trygden, for å gi eleven en forsvarlig opplæring.

Det er ingen registrerings- eller rapporteringsrutiner om elevenes behov for nødvendige skolehjelpemidler, om skolens vedtak om slike hjelpemidler, eller om det er behov for hjelpemidler utover det folketrygden dekker.

Dersom det forekommer tilfeller der elever blir pålagt å betale egenandeler for hjelpemidler som anses nødvendige for at eleven skal få et forsvarlig utbytte av opplæringen, vil dette være i strid med opplæringsloven. Slike forhold bør tas opp med fylkesmennene som tilsyns- og klagemyndighet på området.

SPØRSMÅL NR. 309

Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 17. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Vil justisministeren foreta seg noe for å sikre at domstolene har andre alternativer enn å plassere barn i påkrevde situasjoner i fengsel?»

BEGRUNNELSE:

Norsk straffeprosess har vektlagt at barn ikke skal sitte i fengsel. Strafferettslig lavalder, strenge regler for varetektfengsling av ungdom og økt bruk av alternative reaksjoner skal sørge for at unge mennesker ikke skal ødelegges ytterligere ved å bli plassert i fengsel etter å ha begått straffbar handling. Ved varetekt er fengsling særlig betenkelig overfor barn og unge; da er ikke straffeskyld konstatert. Norge har også klare forpliktelser i barnekonvensjonen i forhold til bruk av fengsel overfor barn.

Når barn begår kriminalitet og det er behov for varetektslignende tiltak som kan forhindre rømning, gjentakelsesfare eller bevisforspillelsesfare bør det etableres egne ordninger i barnevernsregi for barn. Det er svært betenkelig at domstolene i dag ikke synes å ha alternativer.

Svar:

Min viktigste oppgave i forhold til barne- og ungdomskriminalitet er å sørge for å iverksette tiltak som hindrer at barn og unge kommer i en situasjon som gjør bruk av fengselsstraff og varetektfengsling aktuelt. Dette er en høyt prioritert oppgave for regjering-

gen, og samarbeid mellom de ulike samfunnsaktører, både offentlige og private, står sentralt. Tilgjengelig statistikk tyder på at vi er på rett vei. Antallet barn i norske fengsler har gått ned de siste årene. Hittil i år er 56 personer under 18 år satt i fengsel i Norge. For fire år siden var tallet 99.

I 2003 ble en rekke lovendringer vedtatt. Blant de viktigste er innføring av en etterforskningsplikt også for lovbrudd begått av barn under den kriminelle lavalder, lovfesting av en hovedregel om 6 ukers frist for påtalevedtak i saker mot personer under 18 år, samt innføring av plikt for barn og foreldre til å møte til en bekymringssamtale hos politiet i et forsøk på å forebygge en kriminell utvikling hos en ungdom som politiet mener befinner seg i risikozonen. Påtalemyndigheten har videre fått lov hjemmel til å nedlegge oppholdsforbud for barn under 15 år, dersom det er grunn til å tro at opphold på et bestemt sted øker faren for at barnet vil begå en ellers straffbar handling.

Lovendringene i 2003 presiserte også at domstolene kan sette som vilkår for betinget dom at den siktede møter til mekling i konfliktrådet. Konfliktrådene har en viktig rolle i arbeidet med ungdomskriminelle, og behandling der er spesielt egnet som reaksjon på lovbrudd begått av barn og unge mellom 15 og 18 år. Justisdepartementet iverksatte i 2003 et prøveprosjekt for å bidra til at saker overføres raskere og i større antall til konfliktrådene.

Et annet tiltak som har vært prøvet ut, er ungdomskontrakt som vilkår for påtaleunntakelse. Da

inngås en avtale mellom en ung lovbrøyer med samtykke av en foresatt på den ene siden, og politi og kommunale myndigheter på den andre. Kontrakten innebærer forpliktelser som skal oppfylles. Hvis kontrakten brytes av den unge lovbrøyeren, kan saken tilbakeføres til påtalemyndigheten. Forsøket har vist lovende resultater som vil bli nærmere vurdert. Departementet vil blant annet vurdere om inngåelse av ungdomskontrakt bør kunne stilles som vilkår for en betinget reaksjon.

Prøveprosjektet "SNU unge lovbrøyerere" retter seg mot unge lovbrøyerere, og består av 6 delprosjekter, lokalisert i Oslo, Askim, Bodø, Bergen og Trondheim. Det er et mål å hindre utviklingen av en kriminell løpebane for den enkelte, og forebygge sosial utstøting og tilbakefall etter en eventuell dom. Prinsippene for 'restorative justice' eller -forsoningsjustis - skal være retningsgivende for arbeidet. Prøveprosjektene skal fokusere på oppfølgingsansvaret og utvikle et konkret forpliktende samarbeid rundt hver enkelt mindreårig lovbrøyer mellom rettshåndheverer, hjelpeapparat, skole, pårørende og den unge selv i ulike faser av den lovstridige atferd. Ut fra de erfaringer man gjør seg i prosjektet, skal det fortrinnsvis utvikles modeller for et forpliktende samarbeid.

Det er likevel ikke til å unngå at ungdom i noen tilfeller begår alvorlige og/eller gjentatte straffbare handlinger. Den som begår en kriminell handling må forstå at samfunnet ikke aksepterer handlingen. Utfordringen er da å reagere på en slik måte at reaksjonen bidrar til å hindre nye lovbrudd.

Etter mitt syn må man av menneskelige grunner være tilbakeholden med å idømme unge lovbrøyerere fengselsstraff. For å understreke betydningen av en restriktiv bruk av fengselsstraff overfor unge lovbrøyerere, går regjeringen i sitt forslag til en ny straffelov inn for å lovfeste en regel om at den som var under 18 år på handlingstidspunktet bare kan idømmes ubetinget fengselsstraff når det er særlig påkrevd, jf. Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) side 258.

Jeg vil også understreke at i den grad fengselsstraff idømmes unge lovbrøyerere, åpner straffegjennomføringsloven for at straffen kan gjennomføres utenfor fengselsanstalt. Justisdepartementet ønsker at ungdom som soner fengselsstraff, i større grad enn i dag skal få mulighet til å sone deler av straffen utenfor en fengselsinstitusjon i et individuelt tilpasset opplegg, for eksempel i en folkehøgskole eller annen undervisningsinstitusjon. I de tilfeller fengsel ikke er til å unngå, må det arbeides med å begrense skadelige virkninger for de unge. God og tett oppfølging både under og etter soning er viktig, ikke minst for unge som er idømt lange fengselsstraffer. Oppfølgingen må baseres på et velfungerende forvaltningssamarbeid som kan møte den enkeltes særskilte behov. Særlig er det viktig å sikre den kritiske overgangen

fra fengsel til samfunn og hjem. Departementet forventer å høste verdifulle erfaringer fra SNU-prosjektets tre delprosjekter i henholdsvis Oslo, Bergen og Trondheim som retter seg mot den enkelte unge straffedømte mellom 15 og 18 år. Erfaringene fra prøveprosjektet skal bidra til å utvikle målrettede tiltak og til å forbedre innholdet i soningen.

For å hindre gjentakelse av alvorlige straffbare handlinger, bevisforspillelse eller unndragelse fra straff, kan varetektsfengsling helt unntaksvis være det eneste aktuelle virkemiddel overfor unge lovbrøyerere. Det er et grunnkrav for bruk av tvangsmidler etter straffeprosessloven at inngrepet ikke er uforholdsmessig. Pågrepelse og fengsling av unge lovbrøyerere vil ofte være uforholdsmessig og brukes bare i et fåtall alvorlige saker hvor behovet for å fengsle er særlig stort og det ikke finnes andre tilstrekkelige alternativer. Men i de få sakene hvor varetektsfengsling av unge lovbrøyerere ikke er til å unngå, er det viktig at fengslingen gjennomføres på en måte som tar tilstrekkelig hensyn til lovbrøyerens unge alder. Straffegjennomføringsloven foreskriver at skadelige virkninger av fengslingen skal forebygges. Kravet medfører at fengsling av unge lovbrøyerere må gjennomføres på en måte som tar tilstrekkelig hensyn til lovbrøyerens unge alder og behovet for blant annet oppfølging og tilrettelegging.

I de tilfellene der bruk av varetektsfengsel ikke er til å unngå, bør oppholdet gjøres mest mulig kortvarig. I 2002 sørget regjeringen for at det ble vedtatt lovendringer om nye fristregler som innebærer at hovedforhandlingen skal være påbegynt innen seks uker etter at saken kom inn til tingretten dersom den siktede var under 18 år da forbrytelsen ble begått. Fristregelen får betydning for hvor lenge det kan være aktuelt å holde vedkommende i varetektsfengsel. Ved tilføyelsen av straffeprosessloven § 186 a ble det dessuten gitt særregler om bruk av fullstendig isolasjon når siktede er under 18 år. For det første kan isolasjon i disse tilfellene bare besluttes hvis det er særlig påkrevet. Dessuten kan en fengslet under 18 år under ingen omstendighet holdes isolert i et sammenhengende tidsrom på mer enn 8 uker.

Gjeldende regelverk åpner for bruk av varetektsurrogat, jf. straffeprosessloven § 188 annet ledd som åpner for at frihetsberøvelse utenfor fengselsanstalt. Retten kan som et alternativ til fengsling treffe beslutning om at den unge lovbrøyereren skal plasseres i en egnet institusjon eller i kommunal boenhet. Vilkåret er at institusjonen eller kommunen samtykker. Barnevernet som er en sentral samarbeidspartner for justismyndighetene om unge lovbrøyerere, har i de senere år implementert en forskningsbasert familie- og nærmiljøbasert metode for å behandle ungdom med alvorlige atferdsproblemer, blant annet ved alvorlig eller gjentatt kriminalitet. Metoden blir tilbudt som et

alternativ til institusjonsplassering etter barnevernloven og utføres av et team som familien kan nå 24 timer i døgnet. Behandlingen er intensiv, og varer vanligvis fra tre til fem måneder. Et godt samarbeid med skolen, frivillige organisasjoner, kommunale tjenester, politi osv., er viktig for et godt resultat. For tiden har barnevernet under utvikling en ny institusjonsmodell som blant annet kombinerer behandling i in-

stitusjon med MST (Multisystemisk terapi)-basert ettervern. Høsten 2005 vil det bli startet opp en slik institusjon i hver av de fem regionene under Barne-, ungdoms- og familieetaten. Som ett av delprosjektene i SNU unge lovbrytere startes det også opp en institusjon i Oslo etter samme modell og med faglig støtte av Barne- og familiedepartementet.

SPØRSMÅL NR. 310

Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 17. desember 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Dessverre reflekteres ikke alltid energipolitiske målsettinger i virkelighetens verden. Statsråden forutsetter at frafallet av kraft ved nedstenging av Barsebäck II skal kompenseres gjennom ny el-produksjon og ENØK tiltak. Statsråden viser dog at dette ikke har skjedd siden det har vært lite utbygging av ny produksjonskapasitet samtidig som el-forbruket har økt.

Mener statsråden forutsetningene rundt Barsebäck II nedleggelsen faktisk vil bli oppfylt, og viss nei - vil statsråden gjøre noe ovenfor svenske myndigheter?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til svar på skriftlig spørsmål nr. 222 (2004-2005).

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 222 til skriftlig besvarelse. I forhold til utfasingen av kjernekraften i Sverige, legger jeg som pekt på i dette svaret, til

grunn den svenske regjeringens uttalelser i saken. I regjeringspartienes strategi for avvikling av kjernekraften av oktober i år, heter det blant annet at energipolitikken mål på kort og lang sikt er å trygge tilgangen på elektrisitet og annen energi på internasjonalt konkurransedyktige vilkår. Regjeringspartiene legger vekt på at kjernekraftavviklingen skal skje til lavest mulig samfunnsøkonomiske kostnader og til minst mulig risiko for kraftforsyningen.

Jeg deler de svenske myndighetenes syn på behovet for en sikker og konkurransedyktig energiforsyning. Både i Norge og i Sverige legges det til rette for at den samlede produksjonskapasiteten for kraft skal økes, selv om noe eksisterende kapasitet gå ut.

Generelt mener jeg at det er viktig med et sterkt nordisk samarbeid om energispørsmål for å få til hensiktsmessige løsninger i det nordiske kraftmarkedet. Et velfungerende, integrert nordisk kraftmarked forutsetter godt nordisk samarbeid på alle nivåer. På årets ministerrådsmøte på Island ble det vedtatt et videre og fordypet samarbeid innenfor det nordiske kraftmarkedet. Dette er nedfelt i den såkalte Akureyri-erklæringen.

SPØRSMÅL NR. 311**Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 20. desember 2004 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Det er blitt politisk korrekt å vise til deponering av CO₂ på norsk sokkel som en løsning på utslipp av "klimagasser." Enkelte tar sågar til orde for at hele Europa kan deponere sine klimagasser på norsk sokkel. En forutsetning er at det bygges ut et omfattende infrastruktursystem for transport av "klimagassene".

Finnes det andre steder i Europa enn norsk sokkel hvor geologien tillater langtidslagring av CO₂, og som kan fremstå som kostnadseffektive "deponikkonkurrenter"?»

Svar:

Det er gjort omfattende internasjonale studier og vurderinger både av det geologiske potensialet for langtidslagring av CO₂ og kostnadene knyttet til fangst, transport og lagring av CO₂. Det internasjonale energibyrået (IEA) la nylig frem en studie av mulighetene for fangst og lagring av CO₂. IEA konkluderer i denne studie med at det er et betydelig potensial for lagring av CO₂ i geologiske formasjoner i Europa. I tillegg til rapporten fra IEA ventes en spesialrapport fra FNs klimapanel (IPCC) om samme tema lagt frem høsten 2005.

En studie utført av Oljedirektoratet og Norges geologiske undersøkelser (NGU) viser at om lag 80

pst. av potensialet for lagring av CO₂ i geologiske formasjoner i Europa befinner seg på norsk og britisk kontinentalsokkel. Det meste av dette potensialet er i vannfylte reservoarer, men det er også et stort potensial for lagring i oljefelt, enten som et ledd i økt oljeutvinning eller som lagring etter at oljen og gassen er produsert. Jeg vil understreke at det er heftet stor usikkerhet til disse estimatene.

I samme studie fremgår det at det i Nord-Europa i tillegg er noe kapasitet på svensk og nederlandsk sokkel for lagring av CO₂. Det er også identifisert et potensial for lagring av CO₂ i geologiske formasjoner på land i Tyskland, Danmark og Nederland. Disse geologiske formasjonene ligger betydelig nærmere de store kildene til utslipp av klimagasser i Europa enn tilsvarende formasjoner på norsk og britisk sokkel i Nordsjøen. Selv om disse formasjonene utgjør en liten del av det totale lagringspotensialet i Europa er de av en slik størrelse at de kan dekke et eventuelt behov disse landene har for lagring av CO₂ i de kommende 20-30 årene.

Den største utfordringen ligger imidlertid i å få videreutviklet teknologi for fangst av CO₂ fra store utslippskilder, slik at dette i fremtiden kan bli et kostnadseffektivt klimatiltak.

SPØRSMÅL NR. 312**Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 20. desember 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Statsråden skriver i svar på skriftlig spørsmål nr. 248 (2004-2005) at "det er viktig at grunneiere og brukere tas på alvor i selve planprosessen", og man skal ha "muligheten for reell innvirkning på det endelige resultat". I arbeidet med "Ytre skjærgård Kristiansand-Søgne-Mandal-landskapsvernområde" har samtlige kommuner sagt nei til vern, fordi de mener verneinteressene allerede er sikret i kommunale pla-

ner." Lokale grunneiere sier deres syn "i stor grad blir oversett".

Ville statsråden vært fornøyd med dette dersom han hadde vært lokal kommunestyrerepresentant?»

BEGRUNNELSE:

Se svar på skriftlig spørsmål nr. 248 (2004-2005).

Svar:

Arbeidet med vernesakene har sitt politiske grunnlag gjennom ulike meldinger til Stortinget og de årlige budsjetter.

Forslag om vernetiltak etter naturvernloven berører interesser som ofte er tildels motstridende og konfliktfylte. Det er viktig å få fram et bredest mulig beslutningsgrunnlag for den endelige avgjørelsen. Det er utarbeidet nærmere saksbehandlingsregler i departementets rundskriv T-3/99. Reglene er utformet i henhold til forvaltningslovens bestemmelser og Lov om offentlighet.

Berørte kommuner og grunneiere representerer lokale og regionale interesser, og det er av stor betydning for å få fram disse synspunktene gjennom planprosessen. Ofte er disse innspillene med på å skape

grunnlag for endringer i opprinnelige forslag og som innebærer konstruktive kompromisser uten at en mister av syne hovedmotiveringen for vernetiltaket.

I arbeidet med å finne fram til gode løsninger har grunneieren, kommunerepresentanten og miljøvernministeren ulike roller og vil ofte prioritere de ulike hensyn som skal ivaretas, på ulik måte.

Som miljøvernminister er det min oppgave å presentere en helhetlig, samlet nasjonal vurdering når Regjeringen skal ta sin endelige beslutning i enkelt saker. Norge har gjennom internasjonale avtaler påtatt seg forpliktelser om å ta vare på ulike naturtyper og arter innenfor våre grenser og som ofte gir føringer når det skal tas endelig stilling til vernespørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 313

Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 21. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Trenden med utenlandske håndverksselskap o.l. med filialer i Norge vil trolig fortsatt øke. Enkelte opplever dog problemer med å inndra fordringer fra slike selskap, og opplever det tilsvarende problematisk at man ev. må slå selskapet konkurs i selskapets hjemland. Det innebærer ofte så mye arbeid at man lar det være, og situasjonen oppleves som urimelig.

Gjøres det noe som vil sikre at norske fordringshavere lettere vil kunne følge opp økonomiske krav mot utenlandske selskaper med filial i Norge?»

Svar:

Spørsmålet er overført fra nærings- og handelsministeren, da gjeldsfølgingsretten ligger under justisministerens ansvarsområde.

Hovedregelen er at tvangfullbyrdelse av et krav bare kan skje i den stat der den formuesgjenstand man søker dekning i, befinner seg. For at et krav mot en skyldner skal kunne tvangsinnføres i Norge, må skyldneren som utgangspunkt ha sitt hjemting her i riket. Et unntak følger likevel av tvangfullbyrdsloven § 7-3 annet ledd bokstav d, som sier at dersom skyldneren ikke har kjent hjemting i riket, kan begjæring om utlegg settes frem for namsmyndighetene i et distrikt hvor saksøkte har et formuesgode. Etter dette vil tvangsinnføring mot et utenlandsk selskap sine

eiendeler som befinner seg i en filial i Norge, kunne skje i den rettskrets hvor filialen ligger.

I de tilfeller hvor skyldneren ikke har hjemting i Norge og heller ikke har formuesgjenstander her, vil tvangfullbyrdelse måtte skje i skyldnerens hjemstat. Det må foreligge en avtale mellom Norge og skyldnerens hjemstat for at tvangfullbyrdelse skal kunne skje i denne staten på grunnlag av et krav som er fastslått i Norge. Luganokonvensjonen av 16. september 1988 om domsmyndighet og fullbyrding av dommer i sivile og kommersielle saker gir anvisning på fremgangsmåten for å fullbyrde krav i en annen stat. Etter konvensjonen skal en dom som er avsagt i en konvensjonsstat og som er tvangskraftig der, fullbyrdes i en annen konvensjonsstat uten at denne staten kan etterprøve realiteten i dommen. 17 av EU-statene samt Island, Sveits og Norge er parter i Luganokonvensjonen. Det arbeides for tiden med en revisjon av konvensjonen. Det er grunn til å forvente at samtlige av de nye EU-statene i fremtiden vil være omfattet av den reviderte konvensjonen.

Mellom de nordiske land gir de ensartede nordiske domslover fra 1977, jf. konvensjon 11. oktober 1977 mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige om anerkjennelse og fullbyrding av avgjørelser på privatrettens område, en videre adgang til fullbyrdelse i utlandet enn hva som følger av Luganokon-

vensjonen. Etter de nordiske domslovene kan blant annet eksigible gjeldsbrev fullbyrdes i de øvrige konvensjonsstatene.

Mellom de nordiske statene pågår det et samarbeid med sikte på å utarbeide en konvensjon om informasjonsutveksling mellom de nordiske innkrevingsmyndighetene. En slik konvensjon vil kunne effektivisere inndrivinger i saker som har tilknytning til mer enn ett nordisk land.

I de tilfellene der det ikke finnes noen anvendelig konvensjon mellom Norge og skyldnerens hjemstat, vil kreditor være henvist til å begjære tvangsfullbyrdelse i den andre staten etter denne statens nasjonale regler. Norske myndigheter kan ikke utøve tvangsmyndighet, herunder iverksette tvangsfullbyrdelse, på en fremmed stats territorium, og det er derfor lite

Norge ensidig kan foreta seg for å gjøre det lettere for norske fordringshavere å følge opp økonomiske krav mot utenlandske selskaper med filial i Norge. Dette kan bare oppnås gjennom bilaterale eller multilaterale konvensjoner.

På konkursrettens område er Norge part i en konvensjon mellom de nordiske land. Innen EU finnes det en forordning om hvilken virkning en konkurs i en stat har utenfor staten. Forordningen gjelder ikke for Norge. Også etter forordningen er regelen at konkurs skal åpnes i den stat der skyldneren har sitt hovedforretningssted. Dersom skyldneren også har forretningssted i en annen stat, kan det åpnes en begrenset konkurs i denne staten som bare omfatter de formuesgoder som befinner seg der.

SPØRSMÅL NR. 314

Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 17. desember 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Vardø står i dag overfor en av de største utfordringene i lokalsamfunnets historie. Byen har en arbeidsledighet på over 20 pst. En moderne fiskeribedrift har gått konkurs og står stille, og lokalsamfunnet har ikke fått midler fra Innovasjon Norge til å få aktivitet i bedriften igjen.

Vil statsråden ta et initiativ for å gjøre bruk av midler fra Innovasjon Norge eller andre midler for å få drift i fiskeindustribedriften før depresjonen i lokalsamfunnet utarter til alvorlige tragedier?»

Svar:

Fiskerinæringen står foran store utfordringer og det er kystsamfunn som sliter med nedlagte bedrifter og arbeidsplasser som forvitrer. Jeg vil ikke bagatellisere dette, men finner det samtidig betimelig å peke på at ikke alt er helsvart, ei heller i Vardø. Også der er det virksomheter som går bra.

Utviklingen i Vardø finner sted i en tid da fiskerinæringen preges av en gryende optimisme. Regjeringen Bondeviks penge- og finanspolitikk har lagt grunnlaget for et vesentlig redusert rentenivå og for en mer konkurransedyktig norsk valuta, noe som klart har styrket næringens konkurransevne.

Som kjent har regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, i forbindelse med nysalderingen av budsjettet

for 2004, foreslått å avsette 75 mill. kr for å avhjelpe situasjonen i vanskeligstilte kommuner i Finnmark. Drøftelser om anvendelsen av disse midler vil bli innledet umiddelbart. Slik jeg ser det er det viktig at vi nå nytter de muligheter dette gir på en konstruktiv måte. Dette gir oss et grunnlag til å gripe fatt i utfordringer og omstillingsbehov som preger næringslivet i Finnmark, og da vil fiskerinæringen stå sentralt.

Å nytte midlene til passiv videreføring av dagens produksjon og næringsstruktur vil muligens gi kort-siktig gevinst for noen, men det vil i realiteten kun bety at vi skyver problemene foran oss, og at de sannsynligvis vokser i omfang.

Situasjonen for fiskerinæringen i Vardø, og enkelte andre kystsamfunn, er på mange måter en illusjon på de nye utfordringene norsk fiskerinæring står overfor. Tidligere konkurrerte næringen hovedsakelig i internasjonale konsummarkeder. Nå har konkurrentene funnet det regningsvarende også å utfordre oss hjemme, i råvaremarkedet. Innkjøpere fra lavkostland, som Kina og de baltiske stater, konkurrerer ut norske fiskekjøpere og tar med seg vårt råstoff hjem til sine anlegg. Tradisjonelle handelsmønstre forvitrer og presser frem behov for omstilling.

Selv etter noen svært vanskelige år med stor avskalling, preges imidlertid næringen fortsatt av høy overkapasitet, både på sjø og land. Overkapasitet er

sløsing med ressurser og en betydelig hemske for utvikling av en lønnsom næring.

Etter min oppfatning er denne ubalansen mellom råstofftilgang og produksjonskapasitet det grunnleggende problem. Dersom ikke flere selskaper kommer i en posisjon der de klarer å utnytte en vesentlig del av sin produksjonskapasitet, vil konkurransekraft, lønnsomhet og verdiskaping forbli svak og ustabil.

Jeg antar at fiskeindustribedriften representanten Bastesen sikter til er det s.k. Svartnesanlegget i Vardø. Dette ble prosjektert og bygget i en tid med stor tilgang på russisk fanget torsk. I 1995 landet russerne hele 145 000 tonn torsk i norske havner. Av dette ble nesten 19 000 tonn landet i Vardø. Dette tilsvarer temmelig nøyaktig det råstoffvolumet det nå nedlagte Svartnesanlegget i Vardø årlig ville lagt beslag på ved en fullt utnyttet 2-skiftsordning. I 2001 landet russiske fartøyer kun 386 tonn torsk i Vardø. Her ligger forklaringen på råstoffmangelen!

Til sammenligning utgjorde norske torskelandinger i Vardø i 1995 ca. 4 600 tonn og ca. 3 400 tonn i 2001.

Anlegget på Svartnes var nytt og topp moderne da det ble satt i drift høsten 2001. Få måneder senere, i mai 2002, ble anlegget stengt. Konkursen var et faktum og jakten på investorer villig til å ta over anlegget har ikke gitt resultater.

Totalt har Innovasjon Norge/SND i perioden 1997-2003 allokert om lag 1,5 mrd. kr til Finnmark, hvorav hele 70 pst. til fiskerisektoren. Resultatet er en betydelig kapasitetstilvekst, beregnet til hele 22 pst.

SPØRSMÅL NR. 315

Innlevert 9. desember 2004 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 15. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Mattilsynets nye og dyre gebyrer som ilegges vannverk begrunnes med at vann til produksjon og drikkevann skal likebehandles med andre næringsmidler. Samtidig som myndighetene definerer vann som næringsmiddel, kreves full merverdiavgift for vann fra springen, mens flaskevann og andre næringsmidler er innrømmet en momssats på 11 pst.

Vil den klarere definisjon av vann fra vannverk som næringsmiddel bli vektlagt slik at departementet foreslår en redusert momssats også for vann fra godkjente vannverk?»

I dag er det filetproduksjon i fire kommuner i Finnmark. Å nytte offentlige midler til gjeldssanering av Svartnesanlegget løser ikke utfordringene som preger fiskerinæringen og dermed også store deler av næringslivet i Vardø. Ikke i et kortsiktig perspektiv, ei heller i en mer langsiktig sammenheng.

I et kortsiktig perspektiv kommer en for eksempel ikke utenom spørsmålet: hvor, eller hvem, skal råstoffet til Vardøs fiskeindustri tas fra?

Helt siden 50-årene har filetproduksjon vært viktig for Finnmark. I dag har utenlandske konkurrenter overtatt store deler av dette markedet. En eventuell ny produksjon i Svartnesanlegget kan, etter mitt syn, ikke bare bli en videreføring av tidligere tiders virksomhet. Dette vil være misbruk av en unik mulighet til omstilling. I tillegg til at dette vil bidra til ytterligere svekkelse av de øvrige filetprodusentenes konkurransevne.

Samtidig, og som et ledd i innsatsen for å få bukt med overkapasiteten, må det legges vekt på omstilling til en mer markeds- og fremtidsrettet virksomhet. Dette forutsetter økt oppmerksomhet på forbrukernes preferanser og på leveranser av etterspurte, høyt prisede produkter. Fremtidig lønnsom drift og verdiskaping for fiskeindustrien i Vardø og ellers, forutsetter vilje til omstilling - til å forandre for å bevare. Bedrifter med en markedstilpasset produksjon har de beste forutsetninger for å skape varig lønnsomhet og derigjennom tilby trygge arbeidsplasser og bidra til utvikling av levedyktige lokalsamfunn.

Svar:

Etter Stortingets vedtak om merverdiavgift § 2 skal det fra 1. januar 2005 betales 11 pst. merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver mat- eller drikkevare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt legemidler, vann fra vannverk, tobakkvarer og alkoholholdige drikkevarer.

Bakgrunnen for unntaket for vann fra vannverk er at det vil by på store avgiftstekniske problemer å skille mellom vann som brukes til drikkevann og andre næringsmiddelformål, og vann til hygienisk bruk

mv. Det er dessuten grunn til å anta den mengde vann som benyttes som næringsmiddel er svært liten sett i forhold til den mengde vann som benyttes til andre formål.

På denne bakgrunn er det etter min oppfatning ikke grunnlag for å endre gjeldende merverdiavgiftsregelverk.

Jeg viser for øvrig til at Sverige benytter den samme avgrensningen i forhold til sitt lavsatsområde på livsmedel (12 pst.). Vann fra vannverk ilegges den generelle merverdiavgiftssatsen på 25 pst.

SPØRSMÅL NR. 316

Innlevert 10. desember 2004 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen

Besvart 16. desember 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Nyere forskning om sykdommen Infeksiøs lakseanemi (ILA) viser at den ikke sprer seg slik man før har trodd gjennom vannet og ad vanlige smitteveier, men at overføring av smitte hovedsaklig skjer genetisk. Det betyr at en del dramatiske pålegg om nedslakting ikke burde vært satt i gang.

Vil statsråden sørge for at det snarest settes i gang et arbeid for å oppdatere tiltaksplanen mot ILA i tråd med ny kunnskap om ILA?»

BEGRUNNELSE:

Nyere forskning, ledet av professor Are Nylund ved Universitetet i Bergen, har dokumentert ny viten om hvordan laksesykdommen ILA (Infeksiøs Lakseanemi) spres. Tidligere trodde man at sykdommen spredte seg først og fremst gjennom vannet og andre vanlige smitteveier. Nyland sin forskning viser at overføring av smitte hovedsaklig skjer genetisk. Det vil si gjennom stamfisk, yngel og videre ved salg av smolt. Smitten kan påvises gjennom screening av fiskens gener.

Ved utbrudd av sykdommen vil nedslakting av den aktuelle mæren være tilstrekkelig i de aller fleste tilfeller, hvis dette skjer med den samme sykdommen konstateres.

Det er ulike stammer av ILA. Noen av disse er svært hissige og kan føre til kraftige utbrudd med store tap av fisk. Andre stammer lager knapt utbrudd i det hele tatt. Dagens Utryddingsplan for ILA tar ikke hensyn til den nye viten om sykdommen. Hittil har Mattilsynet krevd nedslakting av hele lokalitetene, flere hundre tusen fisk ved alle funn av ILA. Tilsynet har heller ikke utstyr til å skille mellom hissige og mindre hissige ILA-virus.

Det er svært alvorlig når statlige myndigheter krever nedslakting av svære bestander til flere millioner kroner.

For mange bedrifter kan dette føre til fullstendig ruin. Det siste eksempelet er Lofoten Polarlaks, i Ure i Nordland. Anlegget er pålagt en dagmulkt på 100 000 kr, selv om det ikke er konstatert sykdom i anlegget på den fisken som er i mærene.

Svar:

Spørsmålet er stilt til landbruks- og matministeren, men besvares av meg som ansvarlig statsråd for fiskehelse siden 1. januar 2004. Ansvarsoverføringen skjedde samtidig med at matloven trådte i kraft og at Mattilsynet overtok forvaltningsansvaret på området.

Jeg er glad for å kunne orientere om at Mattilsynet allerede har satt i gang et arbeid for å gjennomgå bekjempelsesplan mot ILA. Dette skyldes i hovedsak en bekymringsfull økning i antall utbrudd fra i fjor til i år. Det er hittil i år registrert 14 utbrudd, mot 6 i fjor. Ved gjennomgang av bekjempelsesplanen vil det være viktig å vurdere tiltakene i lys av eksisterende kunnskap, både ny og gammel.

Ovenstående gir i prinsippet svar på spørsmålet, men begrunnelsen for spørsmålet tilser behov for et mer utdypende svar. ILA er en alvorlig laksesykdom som kan føre til store og vedvarende tap dersom den ikke bekjempes. ILA kan dessuten medføre handelsbegrensninger på eksport av norsk laks og lakseprodukter. EØS-regler legger sterke føringer på hvordan bekjempelsen kan og skal foregå. Opplegget for destruksjon/utslakting av fisk i anlegg med ILA-smitte i Norge er utarbeidet i nært samarbeid med næringen, som selv gikk inn for en slaktefrist på 80 dager fra påvisning til full utslakting av hele anlegget. Dette opplegget er senere godkjent av EFTAs godkjenningssor-

gan (ESA). Fra våre eksportkonkurrenter og markeder i EU-land er det stor oppmerksomhet omkring vår oppfølging av planen og resultatene av bekjempelsen.

I begrunnelsen for spørsmålet fokuseres det på ny kunnskap fra professor Are Nylund ved Universitet i Bergen. Det hevdes at Are Nylunds forskning viser at ILA hovedsakelig smitter genetisk (fra smittet stamfisk til avkom) og ikke spres gjennom vannet og andre vanlige smitteveier. Dette er en oppfatning som står i sterk kontrast til tidligere erfaringer og undersøkelser fra Norge og andre land. Disse viser stor risiko for smitte til naboanlegg fra anlegg med ILA. En ny, vitenskapelig undersøkelse fra Canada¹, konkluderer med at det er nødvendig å slakte ut alle merder i anlegget ved et utbrudd av ILA dersom en ønsker å fjerne alle viktige kilder til virusmitte fra anlegget til naboanlegg.

Dette utelukker ikke at overføring av smitte fra stamfisk til rogn og videre til yngel og smolt også kan være en aktuell smittevei, selv om dette til nå har

¹ C A McClure, K L Hammell, I R Dohoo, P Nerette and L J Hawkins: Assessment of infectious salmon anaemia virus prevalence for different groups of farmed Atlantic salmon, *Salmo salar* L., in New Brunswick. *Journal of Fish Diseases* 2004, 27, 375-383

vært vurdert som lite sannsynlig så lenge rogn desinfiseres på forskriftsmessig måte. At sykdommen hovedsakelig smitter genetisk, er en tolkning av foreløpige forskningsresultater som det trengs videre undersøkelser for å bekrefte eller avkrefte.

I begrunnelsen for spørsmålet hevdes det at utryddingsplanen ikke tar hensyn til at det er flere varianter av ILA. Jeg kan ikke se at dette er fullt ut korrekt. For å unngå unødvendig sterke tiltak mot virusvarianter som er lite hissig, så har norske myndigheter allerede fått aksept i EØS-regelverket for at viruspåvisning ved såkalt PCR-undersøkelse ikke skal medføre tiltak mot anlegget uten at det samtidig er tegn til sykdom. Dersom diagnosen stilles uten at det foreligger sykdom, gir planen adgang til å fravike kravet om utslakting av hele anlegget innen 80 dager.

Jeg mener at vi med dagens kunnskap og øvrige forutsetninger bekjemper ILA på en fornuftig måte. Behov for eventuelle justeringer vil bli vurdert av Mattilsynet i deres gjennomgang av ILA-situasjonen og bekjempelsen. Dette vil inkludere vurderinger av hvordan en kan gjøre nytte av all kunnskap som kan dokumenteres. Eventuelle justeringer vil måtte godkjennes av ESA før de kan settes iverk.

SPØRSMÅL NR. 317

Innlevert 10. desember 2004 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland

Besvart 23. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Vil helse- og omsorgsministeren sørge for at alvorlig syke og døende pasienter på sykehus i Norge blir behandlet likt når det gjelder unntak fra hovedregelen om røykefrihet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til oppslag i Dagbladet torsdag 9. desember 2004 om forskjeller fra sykehus til sykehus når det gjelder praktiseringen av røykeloven overfor alvorlig syke og døende pasienter.

Svar:

Ovennevnte oppslag i Dagbladet 9. desember 2004 inneholder enkelte faktiske feil. Blant annet er det ikke slik at lov om vern mot tobakkskader har

bestemmelser om at det skal være totalforbud mot røyking på sykehus. Nedenfor følger en oversikt over regelverket om røykfrie lokaler, i dette tilfellet på sykehus.

Tobakkskadeloven § 6 første ledd lyder:

"I lokaler og transportmidler hvor allmennheten har adgang skal lufta være røykfri. Det samme gjelder i møterom, arbeidslokaler og institusjoner hvor to eller flere personer er samlet. Dette gjelder ikke i beboelsesrom i institusjoner, men institusjonen plikter å gi dem som ønsker det, tilbud om røykfrie rom."

Dette betyr for det første at tobakkskadeloven ikke gjelder utendørs. Videre betyr dette at alle skal få tilbud om røykfrie rom på institusjoner, sykehus og lignende.

Tobakkskadeloven § 6 annet ledd første punktum lyder:

"Dersom det innen et område er flere lokaler som har samme formål, kan røyking tillates i inntil halvparten av disse."

Dette betyr at det kan tillates røyking i oppholdsrommet på en institusjon dersom det er to slike oppholdsrom av samme standard og størrelse. Videre betyr dette at det er tillatt etter loven å ha røykerom på sykehus dersom lovens krav oppfylles. Enkelte sykehus har imidlertid gått lenger enn lovens krav og innført totalt røykeforbud på hele sykehusområdet. Dette kan gjøres i kraft av eiers råderett over egen eiendom.

Når det gjelder lik praktisering av røykebestemmelser på alle landets sykehus, er det lagt inn føringer om røykfrie sykehus i departementets styringsdokument til de regionale helseforetakene både i 2003 og 2004. I 2004 står det i styringsdokumentet: "Det er et mål at alle sykehus blir røykfrie og at alt salg av tobakksvarer opphører." (Pkt. 2.1.3 under "Forebyggende arbeid").

Å kreve at ingen pasienter skal kunne røyke, kan være uheldig i noen sammenhenger, for eksempel i livets slutfase. Sykehusene bør da kunne legge til rette for at pasientene får en verdig avslutning på livet, og så langt mulig får sine ønsker oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 318

Innlevert 10. desember 2004 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 17. desember 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Vil statsråden engasjere seg i saken om fremtidig norsk skiflygingsbakke, for å sikre at fellesskapets midler blir forvaltet på en fornuftig måte, og at prosessen ikke blir dominert av åpenbart inhabile personer?»

BEGRUNNELSE:

De siste dagene har blant annet Drammens Tidende omtalt saken der flere mektige aktører i hopp-Norge har investert penger i Rødkleiva Skiflyging AS, et interesseselskap som jobber for Rødkleiva som et alternativ til Vikersundbakken som Norges skiflygingsarena. To av hoppSPORTens mektigste menn har til sammen 26 pst. av aksjene, det samme som organisasjonen HoppSPORTens Venner. Disse tre aktørene har altså aksjemajoriteten i Rødkleiva Ski-

flyging AS. Det har fremkommet at disse arbeider for en nedlegging av Vikersundbakken. Det vises til at fellesskapet har investert betydelige midler i Vikersund, og at en utbygging i Rødkleiva vil koste flere 100 mill. kr.

Svar:

Vikersund har status som nasjonalanlegg for skiflyging til og med 31. desember 2009.

Norges Skiforbund (NSF) har på eget initiativ fått utarbeidet en utredning om framtidig anlegg for skiflyging i Norge. Denne utredningen er nå ute på høring. Etter at høringsuttalelsene er kommet inn og gjennomgått, vil NSF behandle saken i sitt styre. Vedtaket vil så bli oversendt departementet.

Departementet vil i sin behandling vurdere alle sider av saken.

SPØRSMÅL NR. 319**Innlevert 10. desember 2004 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 17. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«I svar på spørsmål nr. 571 (2003-2004) vedrørende tilleggs-skattesatsene i forhold til levert/ikke-levert selvangivelse, skriver statsråden at det er tilstrekkelig reaksjonsmuligheter ved skjult avlønning. Den påstanden er dog avhengig av om politidistriktene har kapasitet til eventuelt å etterforske og påtale saker med skjult avlønning.

Sett ut fra statsrådets forrige svar, og med tanke på de stadige henleggelsene og tilbakesendelser av anmeldte skattesaker i Oslo, mener statsråden at situasjonen i Oslo er tilfredsstillende?»

BEGRUNNELSE:

Sitat fra svar på skriftlig spørsmål nr. 571 (2003-2004): "Alt i alt gir regelverket så omfattende reaksjonsmuligheter ved skjult avlønning at den påviste forskjell i tilleggs-skatteansvar neppe utgjør noen særlig fare for store skjjevheter i reaksjonene samlet sett."

Svar:

For å sikre en mest mulig ensartet praksis for anmeldelser fra skatte- og avgiftsetaten, har etaten utarbeidet interne instruksjoner for hvilke saker som skal anmeldes til påtalemyndigheten. Det er i første rekke de grove unndragelsessakene som anmeldes, dvs. hvor det dreier seg om unndragelser av betydelige skatte- og avgiftsbeløp og unndragelser som er planmessig gjennomført. Flere tiltak er igangsatt de siste årene for å avdekke alvorlige skatte- og avgiftsunndragelser, og sikre at disse sakene følges opp på en hensiktsmessig måte.

Skattedirektøren, politidirektøren og riksadvokaten besluttet i juni 2003 å opprette en arbeidsgruppe for å utrede og fremme forslag til praktiske rutiner for samhandlingen mellom skatteetaten og politiet/påtalemyndigheten i saker som omfattes av forbudet mot gjentatt forfølgning av samme person for samme forhold. Dette forbudet følger av Den europeiske menneskerettskonvensjonen, og gjør det nødvendig å gjøre valg mellom enten bare tilleggs-skatt eller bare straffeforfølgning. Et sentralt spørsmål for arbeidsgruppen har vært å utarbeide kriterier for hvilke saker som bør anmeldes og hvilke saker som bør sanksjo-

neres administrativt. Arbeidsgruppen avga sin rapport med forslag til rutiner for samarbeidet mellom de to etatene på dette området i mars 2004, og retningslinjer er nå under utarbeidelse.

Videre har skattemyndighetene i 2004 etablert en egen enhet - Skattekrimenheten for Oslo og Akershus - som skal arbeide med svart økonomi og økonomisk kriminalitet i Oslo-området. Enheten er etablert som et samarbeidsprosjekt mellom fylkesskattekontorene i Oslo og Akershus og Oslo likningskontor, og er fysisk lokalisert ved Oslo fylkesskattekontor. Enheten er administrativt underlagt fylkesskattesjefen i Oslo.

Formålet med enheten er omtalt i mandatet hvor det heter at:

"Skattekrimenheten er opprettet for å spisse skatteetatens innsats på en mer tydelig og effektiv måte innen området alvorlig og omfattende skatte- og avgiftskriminalitet. Skattekrimenheten skal øke oppdagelsesrisikoen og gjøre skatteetatens arbeid mer synlig og troverdig utad."

Skattekrimenheten skal blant annet foreta kontroll/bokettersyn og avgi forslag til etterberegningssvedtak. Enheten skal også utarbeide forslag til anmeldelser til politi- og påtalemyndighet, og bistå politi- og påtalemyndighet i alle faser av straffesaken. Enheten skal være synlig, og ha et aktivt forhold til pressen. Det er et mål å opprette flere slike spesialiserte enheter rundt i landet.

Departementet arbeider også, som nevnt i mitt svar på spørsmål nr. 571, med forslag til nye regler om sanksjoner for overtredelse av ligningsloven. Det tas sikte på en lovproposisjon i 2005.

Jeg er tilfreds med de igangsatte tiltak og det samarbeid som er etablert mellom skatte- og avgiftsetaten og politi- og påtalemyndigheten på dette området. Etter min oppfatning ligger det godt til rette for at de sakene som det er viktig for samfunnet å straffeforfølge på skatte- og avgiftsområdet, faktisk blir anmeldt til politiet. Når det gjelder hvilke saker politiet og påtalemyndigheten rent faktisk straffeforfølger, vil dette avhenge av de retningslinjer og prioriteringer, som til enhver tid gjelder for politi- og påtalemyndigheten.

SPØRSMÅL NR. 320**Innlevert 10. desember 2004 av stortingsrepresentant May Hansen****Besvart 22. desember 2004 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«Barnevernet i Halden sliter med en ny problemstilling. Barn som kommer over grensen fra Sverige med foreldre som smugler narkotika. Barnevernet i Halden har tatt ansvar for disse barna. De er pålagt å ta seg av disse barna. Dette tar alt de har av ressurser og går ut over de andre lovpålagte oppgavene de har. Problemene øker, sier leder for barnevernet i Halden. Halden er en kommune med dårlig økonomi som andre kommuner i Østfold.

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å møte denne nye utfordringen i barnevernet?»

Svar:

Representanten Hansen peker på en ny og alvorlig utfordring for barnevernstjenesten i grensekommunene. Jeg er klar over at disse sakene krever mye ressurser både personalmessig og økonomisk.

Fylkesmannen i Østfold er i dialog med Halden kommune og har bedt dem redegjøre for situasjonen via Rådmannen i kommunen. Barne-, ungdoms- og familieetaten, region øst ved fagteam Sarpsborg, har bistått kommunen ved plassering av disse barna. For øvrig er det kommunens eget ansvar, jf. barnevernloven, å sørge for at barna har det bra den tid de oppholder seg i landet. Etter det jeg har fått opplyst har Halden kommune håndtert disse særskilte sakene på en god måte og dermed utført sine oppgaver i tråd med lovverket. Om dette arbeidet har gått utover andre lovpålagte oppgaver hos barneverntjenesten i Halden, opplyser Halden kommune at det er for tidlig å si noe om. Dette vil først kunne tallfestes over nyttår.

Jeg er for øvrig kjent med at Halden kommune har strevet med tidsoversittelser i barnevernsaker i en viss tid også før disse særskilte sakene dukket opp. Fylkesmannen i Østfold har nær kontakt med kommunen og følger utviklingen nøye.

SPØRSMÅL NR. 321**Innlevert 13. desember 2004 av stortingsrepresentant Marit Nybakk****Besvart 21. desember 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«På hvilken måte vil Moderniseringsdepartementet fremlegge en oversikt over statlige eiendommer som skal avhendes og som blir berørt av stortingsvedtak nr. 539, og når kan denne oversikten forventes fremmet for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 276 (2003-2004), jf. Dokument nr. 8:82 (2003-2004) tok Stortinget stilling til den såkalte Bolærne-saken. Stortinget gjorde flere vedtak som alle berører det offentliges forvaltning av eiendommer som har allmennhetens interesse.

Vedtaket nr. 539 (2004-2004) lyder slik:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av statens eiendommer som skal avhendes, spe-

sielt med tanke på hvilke eiendommer som er interessante i forhold til allmennhetens muligheter til friluftsliv og/eller kulturhistorie, og utarbeider en plan for hvordan allemannsretten og/eller vern av slike eiendommer best ivaretas."

Stortinget skilte altså mellom Forsvarets eiendommer, og statens eiendommer, som forvaltes av ulike departementer.

Spørsmålet fremmes fordi det Stortinget ikke har sett en slik oversikt som et enstemmig storting sluttet seg til.

Denne saken er fortsatt politisk interessant på et prinsipielt grunnlag.

Saken har også i senere tid funnet medias interesse, og det kan blant annet vises til artikler i Aftenposten 6. desember, Dagbladet 7. desember og Nationen 6. og 7. desember. I Nationen 6. desember framkommer det forøvrig at Skifte Eiendom har satt opp en lis-

te over 60 forsvarseiendommer som kan ha stor verdi for allmennheten.

Svar:

Jeg viser til at representanter for Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti i forsvarskomiteen, hvis partier utgjør et flertall på Stortinget, har avgitt følgende merknad med relevans for saken:

"Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti anser med dette at også anmodningsvedtak nr. 539 og nr. 540 (2003-2004) er fulgt opp."

Som moderniseringsminister er jeg ansvarlig for Statsbyggs virksomhet. I de årlige statsbudsjetter gir Stortinget Moderniseringsdepartementet fullmakt til å selge statlige eiendommer. Normalt selger departementet v/Statsbygg kun eiendommer som staten selv ikke lenger har bruk for.

Jeg vil understreke at eiendom med interesse i forhold til allmennhetens muligheter til friluftsliv, og eiendom med kulturhistorisk interesse, godt kan ivaretas av andre eiere enn staten. Det er imidlertid vesentlig at avhending følger prosedyrene i avhendingsinstruksen, fastsatt ved kgl.res. 19. desember 1997, bl.a. når det gjelder forhåndsvarsling om planlagte eiendomsoverdragelser slik at de rette instanser har mulighet for å sikre allmennhetens behov for tilgang til friluftsliv og sikre kulturhistoriske interesser. Det er videre viktig at avhending skjer innenfor de rammer Stortinget har fastsatt.

Jeg viser for øvrig til at departementet har ansvaret for prosjektet "Statens kulturhistoriske eiendommer". I regi av dette prosjektet pågår et omfattende registreringsarbeid som grunnlag for arbeidet med verneplaner på de ulike sektorene. Prosjektet har varighet til ut 2006, og er omtalt i statsbudsjettet for 2004.

SPØRSMÅL NR. 322

Innlevert 13. desember 2004 av stortingsrepresentant Marit Nybakk

Besvart 17. desember 2004 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«På hvilken måte vil Forsvardepartementet fremlegge en oversikt over forsvarseiendommer som skal avhendes og som blir berørt av stortingsvedtakene nr. 539 og nr. 540, og når kan denne oversikten forventes fremmet for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 276 (2003-2004) jf. Dokument nr. 8:82 (2003-2004) tok Stortinget stilling til den såkalte Bolærne-saken. Stortinget gjorde flere vedtak som alle berører det offentliges forvaltning av eiendommer som har allmennhetens interesse.

Vedtak nr. 539 (2003-2004) lyder slik:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av statens eiendommer som skal avhendes, spesielt med tanke på hvilke eiendommer som er interessante i forhold til allmennhetens muligheter til friluftsliv og/eller kulturhistorie, og utarbeider en plan for hvordan allemannsretten og/eller vern av slike eiendommer best ivaretas [...]."

Og vedtak nr. 540 (2003-2004) lyder slik:

"Stortinget ber Regjeringen klargjøre retningslinjene for salg av Forsvarets eiendommer slik at forholdet og hensynet til allemannsretten, friluftsliv, kulturhistoriske verdier, lokale og regionale myndigheter blir klarere."

det og hensynet til allemannsretten, friluftsliv, kulturhistoriske verdier, lokale og regionale myndigheter blir klarere."

Stortinget skilte altså mellom Forsvarets eiendommer, og statens eiendommer, som forvaltes av ulike departementer. Det er likevel naturlig at Forsvarsdepartementet, som er en stor eiendomsforvalter, også inkorporerer statlig eiendom underlagt Forsvarsdepartementet i sitt svar.

Spørsmålet fremmes fordi det Stortinget ikke har sett en slik oversikt som et enstemmig storting sluttet seg til.

Denne saken er fortsatt politisk interessant på et prinsipielt grunnlag. Saken har også i senere tid funnet medias interesse, og det kan blant annet vises til artikler i Aftenposten 6. desember, Dagbladet 7. desember og Nationen 6. og 7. desember. I Nationen 6. desember framkommer det forøvrig at Skifte Eiendom har satt opp en liste over 60 forsvarseiendommer som kan ha stor verdi for allmennheten.

Svar:

Det vises til brev fra Stortingets president av 13. desember 2004 med spørsmål nr. 322 fra stortingsre-

presentant Marit Nybakk om oversikt over forsvars-eiendommer som skal avhendes mv.

Regjeringen har i St.prp. nr. 25 (2004-2005) Om endringer på statsbudsjettet for 2004 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet informert Stortinget om avhending av statseiendom med friluftslivs-, natur- og kulturminneverdier:

"[...] Forsvarsbygg ved Skifte Eiendom utarbeider i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning og Statskog SF nå en liste over eiendommer som går ut av forsvarets bruk, men som fortsatt bør beholdes i offentlig eie for å kunne brukes og tilrettelegges for allment friluftsliv [...]."

Flertallet i energi- og miljøkomiteen hadde ingen merknader til denne fremgangsmåten, jf. Innst. S. nr. 79 (2004-2005).

Arbeidet med ovennevnte liste er startet opp og Regjeringen tar sikte på å komme tilbake med det endelige resultatet av gjennomgangen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005.

For øvrig er prosedyrene for avhending av Forsvarets eiendommer endret i tråd med forslag i St.prp. nr. 1 (2004-2005) om forbedret statlig avklaring, og med innføring av en påfølgende fylkeskommunal og kommunal avklaringsprosess. Stortinget ga sin tilslutning til forslagene ved behandlingen av Budsjett-innst. S. nr. 7 (2004-2005).

SPØRSMÅL NR. 323

Innlevert 13. desember 2004 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 27. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Hvor lang er veien fram til forskning, kompetansesenter og behandlingstilbud for mennesker med myalgisk encefalopati?»

BEGRUNNELSE:

Myalgisk encefalopati er en nevrologisk sykdom med mange symptomer. Den er vanskelig å diagnostisere, men fastlegene har ingen steder å henvise til for hjelp. Det er i dag vanskelig å få stilt diagnose. Når det ikke er mulig å få stilt diagnose, er det heller ikke mulig å få rett behandling til rett tid eller økonomisk hjelp til å komme seg gjennom en vanskelig sykdomstid.

Det er behov for et kompetansesenter med tverrfaglig ekspertise for diagnostisering, behandling og rådgivning. Selv om det foreligger en diagnose for noen i dag, som kan gi visse trygderettigheter, er det vanskelig å få hjelp. Det kan føre til feilbehandling og feiloppfatninger det er vanskelig å leve med. Uten riktig diagnose er faren for å bli svært dårlig både fysisk og psykisk overhengende. Pasientrettigheter er ikke særlig verdt for små diagnosegrupper der kompetansen mangler eller ikke er tilgjengelig. For noen av disse pasientene kommer også sykdommen tilbake etter annen alvorlig sykdom eller påkjennning. De er altså avhengig av oppfølging og avlastning over tid, kanskje flere ganger i livet. Det er ikke så mange

det gjelder, kanskje 5 000 personer, men det er veldig viktig for de det gjelder å få adekvat hjelp.

Svar:

Myalgisk encefalopati er en av mange betegnelser som brukes om et sykdomsbilde som domineres av unormal tretthet og utmattelse. Tretthetsfølelse er et vanlig symptom i befolkningen, og kan ha mange forskjellige årsaker. I en norsk befolkningsundersøkelse rapporterte 11,4 pst. av de spurte at de var plaget av kronisk tretthet.

Det dreier seg om en rekke forskjellige tilstander som har det til felles at pasientene har langvarige plager med bl.a. utmattelse ved lette fysiske anstrengelser, muskelsvakhet, ofte søvnighet. Sykdommen har tildels vært beskrevet og forstått ut fra psykiatrisk tankegang og har da vært kalt nevrasteni. Betegnelserne myalgisk encefalopati og kronisk postviralt tretthetssyndrom bygger på en somatisk forståelse. I det internasjonale diagnosekodesystemet ICD-10 har nevrasteni et kodennummer i kapitlet for nevroser (F48.0). Denne diagnosen forutsetter at kroppslige årsaker til symptomene er utelukket. Dersom det er objektive holdepunkter for organisk sykdom i nervesystemet, eller om sykdommen opptrer i kjølvanntet av en virusinfeksjon, bruker man den somatiske diagnosen kronisk postviralt tretthetssyndrom (G93.3).

Utredning og behandling av pasienter med denne tilstanden vil være avhengig av en individuell vurde-

ring av den enkelte pasient. I spesialisthelsetjenesten finnes tilbudet hovedsakelig innenfor spesialitetene psykiatri og nevrologi.

Det foregår utstrakt forskning om dette sykdomskomplekset. Inntil 2002 var det publisert mer enn 2 000 vitenskapelige artikler om emnet i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter. Norske behandlere har derved et solid forskningsmessig grunnlag å basere sin praksis på, selv om forskningsaktiviteten i Norge er relativt beskjeden på dette området.

Nasjonale medisinske kompetansesentra opprettes av Helse- og omsorgsdepartementet der det er behov for å sikre nasjonal kompetanseoppbygging og kompetansespredning innenfor et spesifikt fagområde. Som hovedregel opprettes nasjonale medisinske kompetansesentra etter søknad fra de regionale helseforetakene. Et kompetansesenter skal primært ikke selv drive pasientbehandling, men bidra til forskning, fagutvikling, undervisning, veiledning, og rådgiv-

ning. Det er ikke noe nasjonalt kompetansesenter som har myalgisk encefalopati som sitt spesielle ansvarsområde, og det er ikke noe fagmiljø som det er naturlig å basere et slikt kompetansesenter på.

De regionale helseforetakene har ansvar for å sørge for at innbyggerne i den enkelte helseregion tilbys spesialisthelsetjeneste. Dette innebærer at det enkelte regionale helseforetak må ta stilling til hvordan utrednings- og behandlingstilbudet til denne pasientgruppen skal organiseres.

Sosial- og helsedirektoratet har, som departementets faglige rådgivende organ, nylig bedt Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten om å foreta en gjennomgang av den tilgjengelige dokumentasjon om myalgisk encefalopati. Når resultatet foreligger, vil det bli lagt til grunn for direktoratets faglige råd til helsetjenesten for å sikre et optimalt kunnskapsbasert tilbud til pasientene.

SPØRSMÅL NR. 324

Innlevert 13. desember 2004 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 22. desember 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Hva vil kultur- og kirkeministeren gjøre for å sikre at Storesand på Hvaler overføres til Direktoratet for naturforvaltning som en del av Nasjonalparken Ytre Hvaler?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på skriftelig spørsmål, datert 23. oktober 2002, om overføring av eiendommen Storesand på Hvaler fra Opplysningsvesenets fond til Direktoratet for naturforvaltning. I svaret sier statsrådet at hun mener det er viktig at fondet arbeider for varige løsninger. Videre heter det: "Slik saken nå står, er det min vurdering at fondet bør ta kontakt med Direktoratet for naturforvaltning i sakens anledning. Jeg kan opplyse at departementet har fått bekreftet at fondet vil ta slik kontakt."

Jeg er glad for at statsråden bidro til kontakt mellom fondet og direktoratet. I Fredrikstad Blad 10. desember opplyses det imidlertid at de to organene ennå ikke er kommet til enighet og at Opplysningsvesenets fond fortsatt krever betydelig mer enn det som er vanlig i slike saker, nemlig den pris som gjelder for utmark som ikke kan bebygges.

Jeg viser også til at Regjeringen har foreslått opprettet en Nasjonalpark Ytre Hvaler. I fylkesmannens forslag til avgrensning, vil Storesand inngå i nasjonalparken.

Det er jo helt meningsløst at Opplysningsvesenets fond kan forvente inntekter på å overføre et område regulert til friluftsmål og som i tillegg vil ligge innenfor den fremtidige nasjonalparken.

De to organene har nå holdt på i to år uten å komme til enighet.

På denne bakgrunn synes det nødvendig med et nytt politisk initiativ for å bringe denne saken til en avslutning.

Svar:

I anledning spørsmålet har departementet innhentet uttalelse fra Opplysningsvesenets fond, som i brev av 16. d.m. opplyser følgende:

"Ved brev av 26.11.2002 til Direktoratet for naturforvaltning tok fondet opp spørsmålet om direktoratet var interessert i å erverve Storesand. I svarbrev av 14.1.2003 oppga direktoratet at det var interessert i å erverve og partene har siden vært i forhandlinger med sikte på å inngå en avtale i minnelighet. Forhandlingene har tatt noe tid. Partene har på nåværende tidspunkt

opnådd enighet om de vesentligste punkter i en avtale om overdragelse av et område på ca. 250 dekar, herunder kjøpesum og arealets avgrensning, og man er inne i de siste runder med formalisering av avtalen og utelukker ikke at avtalen vil kunne være underskrevet før årsskiftet.

I 2004 har myndighetene fremmet forslag om nasjonalpark som ville kunne berøre Storesand, uten at det har hatt noen betydning for forhandlingene sett fra fondets side."

Jeg viser til disse opplysningene, som etter det jeg kan se innebærer at den aktuelle saken er i ferd med å finne sin løsning.

SPØRSMÅL NR. 325

Innlevert 13. desember 2004 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 20. desember 2004 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Den amerikanske ambassaden kan få kjøpt et areal på 40 mål av det som i dag er et grøntareal på Huseby. Dette vil bety at et viktig grøntareal i Oslo forsvinner, i tillegg til at et klart terrormål blir lagt til et tett bebyggt område med blant annet en idrettshall som nabo.

Hvordan har saksbehandlingen i forhold til denne saken vært, og har det blitt gjennomført noen konsekvensutredning av plasseringen av den amerikanske ambassaden på Huseby?»

BEGRUNNELSE:

Det aktuelle området på 40 mål er en viktig del av Husebyskogen, og brukes i dag aktivt av allmennheten til lek og friluftaktiviteter. Området brukes svært mye av nærliggende skoler og barnehager. Å redusere Husebyskogen med de 40 målene som er planlagt brukt til den amerikanske ambassaden vil ødelegge dette unike grøntarealet. Det er svært få slike grøntarealer igjen i hovedstaden. Senterpartiet er opptatt av å bevare byens grønne lunger, og er derfor kritisk til at Husebyskogen skal ofres til fordel for den amerikanske ambassaden.

Det ligger boligområder på begge sider av det området ambassaden ønsker å bebygge. I tillegg ligger det en idrettshall som daglig besøkes av et betydelig antall barn og voksne. Det er åpenbart at dette området vil oppleves som mindre trygt med et så klart definert terrormål i nabolaget. Dette kan bidra til å redusere livskvaliteten til innbyggerne rundt Husebyskogen. Etter Senterpartiets syn er det viktig at det blir foretatt en grundig konsekvensanalyse av hvilken sikkerhetsrisiko som følger med ambassa-

den, og hva denne risikoen vil bety for utviklingen i - og bruken av nærmiljøet.

Mange oppfatter at prosessen rundt salg av eiendommen på Huseby har vært svært lukket, og det har dermed blitt hevdet at dette salget har foregått på en lite ryddig måte.

Det er viktig at man har en åpen og ryddig debatt og prosess rundt plasseringen av noe så kontroversielt som den amerikanske ambassaden. Det er også viktig at andre alternativer til plassering blir grundig vurdert.

Svar:

Da den amerikanske ambassaden tidlig i vår viste interesse for en ambassadetomt på Huseby-området innledet Forsvarsbygg en tett dialog med Oslo kommune for en nærmere avklaring av muligheten for en slik løsning. Oslo kommune er reguleringsmyndighet for området. Avtale om avhending av 40 dekar til ambassadetomt på Huseby-området ble inngått 22. juni d.å., etter at Oslo kommune hadde bekreftet at de kunne akseptere alle forhold i avtalen. Spørsmål knyttet til bruk av eksisterende grøntareal på Huseby må rettes til Oslo kommune som reguleringsmyndighet.

Når det gjelder spørsmål om konsekvensutredning av plassering av den amerikanske ambassaden, inngår det som ett av flere elementer i regulerings-søknaden som oversendes til Oslo kommune. I den sammenheng er det Politiets sikkerhetstjeneste som forestår sikkerhetsvurderinger. Forsvarsbygg har bekräftet at saksbehandlingen i denne saken har vært innenfor de fullmakter Stortinget har gitt, jf. Budsjett-innst. S. nr. 7 (2003-2004), og i henhold til statens regelverk for avhending av eiendom.

SPØRSMÅL NR. 326**Innlevert 13. desember 2004 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad****Besvart 21. desember 2004 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Vil samferdselsministeren innføre krav til sertifisering eller krav til opplæring av personell som kjører tråkkemaskin i skianlegg/skiløyper?»

BEGRUNNELSE:

Det kreves i dag førerkort for bl.a. traktor og moped. Det finnes ikke noe krav til opplæring eller sertifikat for personer som kjører tråkkemaskin i skianlegg eller skiløyper. Det har skjedd flere ulykker ved bruk av tråkkemaskin i skianlegg. Tråkkemaskiner er store kjøretøy og ferdes i områder hvor det er mange personer rundt. Det burde være grunn til å kreve opplæring av de som kjører tråkkemaskin, og eventuelt restriksjoner ved bruk av tråkkemaskin. Enkelte skianlegg har egne forskrifter, f.eks. at det skal være en person som passer på når tråkkemaskin rygger, men i praksis viser det seg at det ikke fungerer slik. Det er viktig å se på tiltak som kan øke sikkerheten i skianleggene.

Svar:

Etter vegtrafikkloven § 24 kreves førerkort for å kjøre motorvogn, men det kan fastsettes generelle unntak fra dette. Førerkort forutsetter en førerprøve og noe obligatorisk opplæring.

En tråkkemaskin vil i henhold til vegtrafikklovgivningen være en motorvogn, nærmere bestemt et motorredskap.

Motorredskap har aldri vært en egen førerkortklasse med egne opplæringskrav eller egen førerprøve. Retten til å kjøre motorredskap har vært knyttet til de vanlige førerkortklassene for bil, og til dels traktorklassen. Vegdirektoratet har, med virkning fra 1. januar 2005, innført nye krav til føreropplæring for de forskjellige førerkortklassene. Retten til å kjøre motorredskap er her i større grad knyttet til førerkortklasse T-traktor. Felles for både tidligere og nye opplæringskrav er at de er knyttet til kjøring på offentlig veg.

For kjøring utenfor offentlig veg har det vært generelle unntak fra førerkortkravet for traktor og motorredskap, avhengig av konstruksjonshastighet. Fra 1. januar 2005 gjelder unntaket traktor og motorredskap med konstruksjonshastighet ikke over 40 km/t. En tråkkemaskin antas å kunne falle inn under dette unntaket. Det kreves da etter førerkortforskrif-

ten § 12-1 at føreren "er fylt 16 år og har nødvendig ferdighet".

Det er neppe hensiktsmessig å vurdere krav om føreropplæring og førerkort i denne sammenheng, utover det som allerede gjelder for kjøring på offentlig veg. Det finnes mange forskjellige typer motorredskap og de brukes i forskjellige typer terreng. En opplæring som skulle dekke alt dette vil nødvendigvis bli ganske generell. Det synes for øvrig lite aktuelt å innføre krav som bare skal gjelde en type motorredskap.

Det vises videre til arbeidsmiljøloven, jf. forskrift 26. juni 1998 nr. 608 om bruk av arbeidsutstyr §§ 47 og 48, som stiller krav om sikkerhetsopplæring ved bruk av utstyr som arbeidsgiver finner at krever særlig forsiktighet ved bruk. Arbeidstilsynet har i sin praksis lagt til grunn at tråkkemaskiner er omfattet av disse bestemmelsene. Brukeren skal etter forskriften gis en praktisk og teoretisk opplæring som blant annet skal gi kunnskaper om de krav som stilles til sikker bruk og betjening i forskrifter og i bruksanvisning. Det skal utstedes dokumentasjon på at opplæring er gitt i henhold til forskriften. Dokumentert sikkerhetsopplæring kan gis av arbeidsgiver eller andre som er kompetent til det. Vurderingen av rekkevidden av dette regelverket og de dertil hørende kontrollfunksjonene ligger imidlertid under Arbeids- og sosialdepartementet.

Det vil alltid være grunn til å se nærmere på sikkerheten ved ulike virksomheter og deres bruk av maskiner og redskaper, særlig når det inntreffer ulykker. Næringen selv har også en egen interesse i å forebygge ulykker og forhindre at farlige situasjoner oppstår. For forsvarlig bruk av tråkkemaskiner i alpinanlegg, har jeg registrert at næringen arbeider for tilrettelegging av sikkerheten for publikum og egne ansatte, blant annet har Norske Skiheisers Forening utarbeidet retningslinjer for bruk av tråkkemaskiner i forbindelse med drift av alpinanlegg. Departementet har i lys av årets tragiske ulykker, vært i kontakt med nettopp Norske Skiheisers Forening. Foreningen opprettet for 2 år siden en eget opplæringskurs med sertifisering for bruk av maskiner i alpinanlegg, og har i løpet av disse årene sertifisert 100 førere. De har merket en økt pågang på disse kursene i år. Norske Skiheisers Forening søker å følge opp årsakssammenhengen i de ulykker som har vært, samt de regelverk og rutiner som foreligger. Foreningen har i denne sammenheng blant annet vært i dialog med arbeidstilsynet, og sikkerhetskomiteen i foreningen vil etter årsskiftet vurdere strengere krav og igangsettelse.

se av innskjerpelser av rutinene for bruk av tråkke-maskiner og snøscootere i anleggene. Jeg vil tilrettelegge for en fortsatt dialog også mellom Samferdsels-

departementet og Norske Skiheisers Forening i en helhetsvurdering av sikkerheten på området.

SPØRSMÅL NR. 327

Innlevert 14. desember 2004 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 21. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Mener justisministeren det er riktig at etterlatte ikke skal få dekket sine omkostninger innunder voldsoffererstatningsordningen ved å følge rettsopp-gjøret ved blant annet drap av nærstående i familien, og vil han foreta seg noe for å sikre at slike utgifter dekkes?»

BEGRUNNELSE:

Voldsoffererstatningskontoret ser ut til å legge seg på en restriktiv praksis i tolkningen av voldsoffererstatningsloven § 7. Utgifter for etterlatte ved å følge rettsak mot gjerningsperson blant annet i draps-saker er avslått. Etter undertegnede mening er det særs viktig for etterlatte med informasjon og kommunikasjon i en svært vanskelig situasjon i livet. Å få vite hva som har skjedd og hva som skjer i rettspro-essen er av avgjørende betydning for å komme seg

videre i livet. Det er derfor sentralt i rehabiliteringen å kunne følge rettsaken om man ønsker dette. Voldsoffererstatningen bør innenfor rimelighetenes grenser dekke kostnader ved å følge saken. Å avskjære etterlatte fra å følge prosessen kan bli langt dyrere på sikt, med økte problemer for de involverte. Innsyn, innsikt og informasjon er avgjørende for å komme videre i livet.

Svar:

Lov 2. juli 2004 nr. 61 om endringer i lov 21. juli 1916 nr. 2 om vidner og sakkyndiges godtgjørelser mv. trer i kraft 1. januar 2005. Endringen innebærer at pårørende fra ikraftsettingen vil få rett til godtgjørelse når de følger straffesaken.

I forbindelse med evalueringen av voldsoffererstatningsloven i 2005, vil Justisdepartementet vurde-re om ytterligere utgifter bør dekkes.

SPØRSMÅL NR. 328

Innlevert 14. desember 2004 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 23. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Ifølge helseforetaksloven har de regionale helseforetakene plikt til å legge til rette for, og skaffe praksisplasser til, studenter innen helse- og sosialfag som skal ha klinisk praksis i spesialisthelsetjenesten som en del av sitt utdanningsløp. Det hersker usikkerhet omkring hvordan slik praksis skal finansieres.

Vil statsråden i samarbeid med Utdannings- og forskningsdepartementet ta et initiativ til å avklare

spørsmålet om hvordan slik praksisveiledning skal finansieres?»

BEGRUNNELSE:

Etter det jeg kjenner til har høyskoler som driver grunnutdanning av helsepersonell fått opplyst fra Utdannings- og forskningsdepartementet at helseforetakene har fått midler i sine basisbevilgninger som også er ment å dekke veiledning av studenter. Riktig-

nok fordeler Utdannings- og forskningsdepartementet ca. 37 mill. kr til styrking og kvalitetssikring av veiledning for sykepleierstudenter, men det dekker ikke studenter innen øvrige helse- og sosialfag som også får veiledning i praksis. Høgskolene betaler her godtgjørelse til helseforetakene etter en timesats pr. uke pr. student.

Jeg har forstått det slik at praktisk samarbeid mellom de ulike høyskoler og helseforetakene fungerer bra, men uklarhet omkring finansiering er likevel en åpenbar ulempe. Høgskolene utgifter til praksisplasser er betydelig, og en avklaring mht. finansieringsopplegg og finansieringsansvar er derfor også viktig av hensyn til høgskolenes ressursdisponering. Jeg håper derfor at statsråden kan medvirke til en snarlig avklaring av dette spørsmålet slik at høyskoler og helseforetak kan inngå samarbeidsavtaler om praksisplasser og veiledning i praksis. For å få slike samarbeidsavtaler på plass er det viktig at finansieringsspørsmålet er endelig avklart.

Svar:

Sykehusdrift er en særdeles personellintensiv virksomhet, og kvaliteten på tjenestene som tilbys er avhengig av at helsepersonellet til enhver tid har adekvat kompetanse. Utdanning av helsepersonell er en av fire lovfestede hovedoppgaver for helseforetakene, ved siden av pasientbehandling, forskning og opplæring av pasienter og pårørende. Dette er knyttet til en grunnleggende forståelse av at utdanning er en sentral dimensjon for kontinuerlig å sikre kvalitet i pasientbehandlingen.

Jeg har derfor gitt de regionale helseforetakene klare styringssignaler om å sikre et kvalitativt godt tilbud og tilstrekkelig kapasitet i den utdanningen av helsepersonell som har spesialisthelsetjenesten som læringsarena. Dette gjelder for helsepersonell i grunn-, videre- og etterutdanning. Disse styringssignalene vil forsterkes og presiseres i 2005.

Finansiering av praksisundervisning av helse- og sosialfagstudenter inngår som en del av basisbevilgningen til de regionale helseforetakene.

Det ble i 1992 etablert en ordning med midler til praksisveiledning i sykepleierutdanningen. Midlene overføres over Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett til høgskolenes basisbevilgning, som etter nærmere avtale overfører midlene til praksisstedene. For de øvrige helse- og sosialfagutdanningene eksisterer ingen slik ordning, men flere høyskoler betaler for praksisveiledning også for disse

studentene. Dette har vært regulert gjennom lokale samarbeidsavtaler.

Jeg har mottatt signaler om at ordningen med praksisveiledningsmidler kan bidra til uklarhet i ansvarsforholdene mellom foretakene og høgskolene. Det har ved flere anledninger blitt understreket og klargjort at praksisveiledningsmidlene kun skal benyttes til kvalitetsforbedrende tiltak. Basisbevilgningen til helseforetakene er grunnfinansieringen som skal sette disse i stand til å realisere sitt ansvar hjemlet i foretaksloven, spesialisthelsetjenesteloven og andre lover. Dette betyr blant annet at de regionale helseforetakene har ansvar for praksisundervisning av helse- og sosialfagstudenter, uten økonomisk kompensasjon fra høgskolene.

Medisinerstudentenes praksisundervisning er finansiert gjennom et øremerket tilskudd til de regionale helseforetak. Tilskuddet er i 2005 på 473,5 mill. kr, eller 860 000 kr for hver ferdig uteksaminert medisinerstudent. Beløpet fordeles mellom regionene i forhold til antall medisinerstudenter.

Finansieringen av helse- og sosialfagstudenter og medisinerstudenter i grunnutdanning fremstår som kompleks. Helse- og omsorgsdepartementet vil på denne bakgrunn se nærmere på, og foreta en helhetlig vurdering av finansieringen av foretakenes utdanningsoppgaver. Det er videre tatt initiativ til sterkere koordinering mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Utdannings- og forskningsdepartementet når det gjelder utdanning av helsepersonell. De to departementene har påbegynt en seminarrekke omkring utdanning av helsepersonell, og med involvering av de ulike aktørene. Disse gir departementene viktige innspill i det videre arbeidet med en helhetlig vurdering av finansieringen.

I tillegg har Stortinget i sin behandling av St.meld. nr. 5 (2003-2004) "Inntektssystem for spesialisthelsetjenesten" (jf. Innst. S. nr. 82 (2003-2004)) bedt departementet påskynde meldingens forslag om "en mer likeartet praksisfinansiering" for helse- og sosialfagstudenter og medisinerstudentrenten studentene går på høyskole eller universitet. Departementet vurderer ulike finansieringsmodeller som kan sikre en mer likeartet praksisfinansiering. Dette arbeidet inngår i den helhetlige vurderingen av finansieringen av foretakenes ulike utdanningsoppgaver. Av St.prp. nr. 1 (2004-2005) Helse- og omsorgsdepartementet fremgår at Regjeringen vil vurdere endringer i finansiering av praksisundervisning for helse- og sosialfagstudenter og medisinerstudenter som kan ivareta disse hensyn i forbindelse med statsbudsjettet for 2006.

SPØRSMÅL NR. 329**Innlevert 14. desember 2004 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 17. desember 2004 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Oljefondet har aksjer i det amerikanske energiselskapet Kerr-McGee. Dette selskapet er for tiden engasjert i oljeleting utenfor Vest-Sahara, på oppdrag for okkupasjonsmakten Marokko. Kerr-McGee er nå det eneste selskapet som driver med slike undersøkelser for Marokko, både franske, nederlandske og norske selskap har trukket seg ut. Det antas at Kerr-McGee bryter de nye etiske retningslinjene som gjelder for oljefondet.

Vil statsråden på bakgrunn av dette vurdere å instruere Oljefondet i å selge aksjene av etiske grunner?»

BEGRUNNELSE:

Andre norske fond har allerede solgt seg ut i Kerr-McGee på grunn av økt risiko for internasjonal fordømmelse av okkupasjonen. Samtidig har FN erklært at det vil være brudd på internasjonal folkerett

dersom Marokko starter oljeutvinning i havet utenfor Vest-Sahara.

Svar:

Ifølge de nye etiske retningslinjene for forvaltningen av Statens petroleumsfond, skal Petroleumsfondets etiske råd gi departementet råd om hvilke selskaper som skal trekkes ut fra fondets investeringsunivers. Det etiske rådet ble oppnevnt 19. november, og retningslinjene er fastsatt i medhold av forskrift av 1. desember d.å.

Rådet vil komme med sine vurderinger overfor Finansdepartementet, og departementet vil deretter beslutte om fondet skal trekke ut sine investeringer i de aktuelle selskapene. Når beslutningene er fattet og eventuelt uttrekk er gjennomført, vil tilrådingene fra Petroleumsfondets etiske råd bli offentliggjort.

Departementet har tidligere mottatt henvendelser om investeringer i selskapet Kerr-McGee. Saken er oversendt det etiske rådet for en vurdering.

SPØRSMÅL NR. 330**Innlevert 14. desember 2004 av stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold****Besvart 27. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Det er viktig at det i sammenheng med styring og drift av helseforetakene blir gitt klare signaler om at personellet har full yringsfrihet i spørsmål som ikke har direkte sammenheng med taushetsplikten.

Vil helse- og omsorgsministeren bidra til, også gjennom sitt styringsbrev til helseforetakene, at det blir ryddet opp i de forhold hvor helsepersonell har blitt kneblet i forhold til yringsfriheten?»

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet har igjennom lengre tid påpekt viktigheten av åpenhet i helsevesenet etter at den nye helsereformen ble vedtatt. Vi har registrert en viss bedring etter at styremøtene i helseforetakene er blitt åpne, men også her gjenstår en del før en kan si at det er full åpenhet i saker som har allmenn interesse.

Helseforetaksordningen og de styringssystemene som praktiseres innenfor helseforetakene synes nå å bekrefte at yringsfriheten og påvirkningsmulighetene er betydelig redusert eller fraværende. Fagfolk ansatt i helseforetakene uttaler seg i mindre grad enn før til media og overfor interesseorganisasjoner og politikere om forhold ved institusjonene. Signalene er klare på at fagfolk og tillitsvalgte føler seg kneblet i forhold til å kunne uttale seg om faglige spørsmål. Dette mener Senterpartiet er uakseptabelt i forhold til et så stort og viktig fagområde som helsevesenet.

En knebling av faglige vurderinger og synspunkt kan føre til en vegring for å utføre arbeid innen helsevesenet, noe som kan få dramatiske følger i forhold til å beholde og rekruttere personell til dette viktige arbeidet.

Etter Senterpartiets mening er den lukkethet vi har kunnet registrere i helseforetakene en fare for hele helsesektoren i Norge.

En åpen, demokratisk og faglig fundert debatt om vårt helsevesen er avhengig av at alle kan uttale seg og komme med sine synspunkt. Befolkningen har krav på full åpenhet omkring et så viktig samfunnsproblem som helsevesenet er, og i forhold til hva som skjer i helsenorger.

Svar:

Det følger av den alminnelige grunnlovfestede ytringsfriheten (Grunnloven § 100) at ansatte i helseforetakene har adgang til å gi offentlig uttrykk for sine oppfatninger om ulike spørsmål. En slik ytringsfrihet på eget arbeidsfelt er samfunnsmessig meget viktig og nødvendig. En utelukkelse av helsepersonell fra den offentlige debatt vil kunne føre til at helseforetakene får sviktende tillit og troverdighet i befolkningen.

Ytringsfriheten innebærer likevel ingen innskrenkning i helseforetakenes rett til å bestemme hvem som skal uttale seg til media på vegne av foretaket. En ansatt kan, som en del av sine tjenesteplikter, bli pålagt å gi informasjon til media. Dette innebærer imidlertid ingen begrensning i den enkelte medarbeiders rett til å uttale seg som privatperson, når dette tydelig framgår av sammenhengen. Den ansatte må sørge for at ytringen presenteres på en slik måte at det ikke er fare for identifikasjon med arbeidsgiver, og presisere at han/hun uttaler seg på egne vegne. Dette gjelder spesielt når vedkommende benytter sin tittel i sammenheng med uttalelsen. Identifikasjonsfaren er større jo høyere stilling den ansatte har.

Ytringsfriheten er selvfølgelig begrenset av den lovpålagte taushetsplikten som den ansatte er omfattet av. Ansatte i helseforetakene er omfattet av taushetsplikt i forvaltningsloven og i helselovgivningen. Helseforetaket kan ikke pålegge en utvidet taushetsplikt utover det som følger av lovbestemmelser.

Jeg vil på en annen side også understreke at helseforetakene, som enhver organisasjon, har behov for å sette en sluttstrek for enkelte beslutningsprosesser, og at en bør kunne forvente lojalitet i forhold til lovlige fattede vedtak. Det påhviler da selvfølgelig helseforetakene å legge opp til prosesser som gjør at legitime interesser i tilstrekkelig grad blir hørt.

Det er et ledelsesansvar å sikre medarbeideres medinnflytelse og mulighet til å belyse konsekvenser. Dette er en forutsetning for å sikre medansvar, tillit til prosesser, gode beslutninger og lojalitet til avgjørelser. I enkelte situasjoner kan ansatte mene at det er nødvendig å informere offentligheten om sine vurderinger, hvis de opplever at disse ikke blir fanget opp internt (jf. også helsepersonelloven § 17 om opplysninger om forhold som kan medføre fare for pasienter). Dersom for eksempel hensynet til pasienten blir brukt som argument, mens det er ren egen nytte som er motivasjonen for utspill, så er imidlertid dette lite beskyttelsesverdig, og vil kunne innebære brudd på den alminnelige lojalitetsplikten overfor arbeidsgiver.

Forholdet mellom arbeidstakers ytringsfrihet og lojalitetsplikt er behandlet av Arbeidslivslovutvalget (NOU 2004:5, kap. 18). Dette er et rettsområde hvor det er ulovfestede regler som følger av underrettspraksis, juridisk teori og reelle hensyn. Arbeidslivslovutvalget ville likevel ikke foreslå å lovfeste grensene for arbeidstakers lojalitetsplikt i forhold til ytringsfrihet. De slo fast at dette feltet er komplekst, og at det var vanskelig å lovfeste gode regler på dette området. De pekte også på risikoen for at en regulering kunne bidra til å låse rettsutviklingen.

Jeg ser den kompleksiteten som Arbeidslivslovutvalget viser til, og ser det som naturlig at dette temaet inngår i en bredere prosess knyttet til god virksomhetsstyring av helseforetakene som jeg nå har tatt initiativ til overfor styrene for de regionale helseforetakene. Åpenhet og integritet i helseforetakenes beslutningsprosesser er avgjørende både for å sikre kvalitet, og å skape tillit innad og i omverdenen.

SPØRSMÅL NR. 331**Innlevert 14. desember 2004 av stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll****Besvart 17. desember 2004 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Hva er de fem viktigste norske interessene Regjeringen arbeider for å ivareta gjennom norsk utenrikspolitikk?»

Svar:

Norges utenrikspolitiske interesser dekker et meget bredt saksfelt. Regjeringen er opptatt av at alle disse skal ivaretas på en best mulig måte, og det er etter mitt syn verken mulig eller formålstjenlig å sette disse opp mot hverandre.

Mer omfattende oversikter over de internasjonale saker regjeringen arbeider med finner man bl.a. i Utenriksdepartementets St.prp. nr. 1 (2004-2005), i trontalen ved åpningen av det 149. Storting 2. oktober d.å. og i mine ulike utenrikspolitiske redegjørelser.

La meg imidlertid få gi noen eksempler som viser bredden i Norges utenrikspolitiske engasjement og interesser:

- Blant de mest grunnleggende interesser som norsk utenrikspolitikk skal ivareta, er vårt behov for å leve under fredelige og trygge forhold. Våre sikkerhetspolitiske interesser ivaretas gjennom et forpliktende samarbeid i NATO, FN, OSSE og andre internasjonale organisasjoner.
- Andre fundamentale interesser som vi ivaretar er frihet og rettferdighet, demokrati og menneskerettigheter. Det er også i vår egen interesse å bidra til innsatsen for fredelig konfliktløsning i uli-

ke deler av verden. Dette arbeidet har således en prioritert plass i norsk utenrikspolitikk.

- Bekjempelse av fattigdom, ikke minst i utviklingslandene, er også en viktig oppgave for Regjeringen.
- Videre ivaretar utenrikspolitikken Norges økonomiske utvikling og velferd - ved bl.a. å skape gode rammebetingelser for handel med varer og tjenester. Det gjøres i WTO, gjennom EØS-avtalen og annet forpliktende internasjonalt samarbeid.
- Av hensyn til bærekraftig forvaltning av jordens naturressurser, er internasjonalt miljø- og ressursamarbeid et sentralt utenrikspolitisk område.
- Det utenrikspolitiske arbeidet som gjøres for å synliggjøre Norge og styrke landets omdømme skjer blant annet av hensyn til å fremme norsk næringsliv - herunder norske reiselivsinteresser - og ivaretar derved en utenrikspolitisk interesse.

Regjeringen har forøvrig et internasjonalt engasjement når det gjelder en lang rekke andre saker, herunder helsespørsmål, samferdsel, telekommunikasjoner, bekjempelse av terrorisme, på politiområdet, innen utdanning, kultur og forskning, når det gjelder matvaresikkerhet, forvaltning av fiskeriresurser, for stikkordsmessig å nevne noen eksempler. En annen sentral oppgave for norsk utenrikstjeneste er å bistå nordmenn i utlandet.

SPØRSMÅL NR. 332**Innlevert 14. desember 2004 av stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen****Besvart 21. desember 2004 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Høgskolen i Ålesund er pålagt å endre opptakskravene for studiet Marin biologi med foredling, fra 2005. Tilsvarende studium ved Høgskolen i Bodø vil fortsatt ha anledning til å ta inn studenter med generell studiekompetanse.

Hva er årsaken til at departementet har pålagt Høgskolen i Ålesund skjerpede opptakskrav, mens samme utdanning i Bodø får fortsette med gjeldende opptakskrav, og vil statsråden gå inn for å gi Høgskolen i Ålesund en overgangsordning for å sikre rekrutteringen og hensynet til neste års søkere?»

BEGRUNNELSE:

Fram til nå har opptakskravene for Marin biolog med foredling vært generell studiekompetanse, noe Høgskolen i Ålesund selv mener gir tilstrekkelig grunnlag for å begynne på studiet. Høgskolen i Ålesund har nå fått beskjed om at opptakskravene skal skjerpes med krav om 3MX, ev. 2MX+3KJ, 3BI eller 3FY fra og med neste studieår. Ved å innføre disse opptakskravene, risikerer Høgskolen i Ålesund å få en kraftig nedgang i søkertall, både fordi antallet kvalifiserte søkere vil reduseres, men og fordi elever som har planlagt å søke dette studiet ikke lenger er kvalifisert. Således er de endrede opptakskravene brudd på forutsetningene som ligger til grunn for enkeltelevs valg og for høgskolens mulighet til langsiktig planlegging og dimensjonering av studietilbudet. Etter det jeg erfarer har ikke Høgskolen i Ålesund fått noen begrunnelse for hvorfor opptakskravene blir skjerpet. Det stilles også spørsmål om hvorfor tilsvarende studium ved de to nevnte høgskolene blir behandlet ulikt, ved at Høgskolen i Bodø kan fortsette å ta inn studenter med generell studiekompetanse. Derksom de endrede opptakskravene fører til svikt i søkningen til dette studiet, vil det kunne få svært uheldige konsekvenser for en utdanning som er viktig i denne regionen. For å avhjelpe situasjonen både for søkerne og Høgskolen, burde departementet gi anledning til en overgangsordning på tre år.

Svar:

Departementet fastsatte 14. november 2002 ny forskrift om opptakskrav til grunnutdanningar ved universitet og høgskolar (opptakskravsforskriften). Gjennom forskriften ble det fastsatt nye spesielle krav for opptak til bl.a. studium i informatikk og studium i realfag, natur- og miljøfag, jf. § 8 bokstav c.

SPØRSMÅL NR. 333

Innlevert 14. desember 2004 av stortingsrepresentant Beate Heieren Hundhammer

Besvart 23. desember 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«I hvilken grad og på hvilken måte vil miljøvernministeren bidra til at forskningsprosjektet for å kartlegge laksens evner til å overleve angrep av Gyrodactylus salaris blir videreført, slik at denne kunnskapen blir gjort tilgjengelig for lakseforvaltningen i Norge?»

Av overgangsreglene til opptakskravforskriften følger at de nye opptakskravene i forskriften § 8 bokstav c som ble fastsatt i 2002 skal gjelde fra og med opptaket til studieåret 2005/2006.

Etter ytterligere endringer i 2003 skal det spesielle opptakskravet til realfag, natur- og miljøfag være: 2MX/2MY/3MZ + 3MX/3FY/3KJ/3BI(2KJ+3BT)/(2BI+3BT).

Departementet har i opptakskravsforskriften lagt til grunn at tilnærmedesvis like utdanninger bør ha samme opptakskrav. Av kommentarer til § 8 bokstav c følger at institusjonen selv må definere og klargjøre for potensielle søkere hvilke studier som faller inn under opptakskravene i denne bestemmelsen (jf. rundskriv F-33-02 av 14. november 2002).

Etter å ha mottatt flere henvendelser og innspill som omhandlet de nye opptakskravene anså departementet at det var behov for en klargjøring av begrepene realfag, natur- og miljøfag. I rundskriv F-23-03 av 28. november 2003 heter det blant annet:

"Med realfag, natur- og miljøfag menes "alle studium der mer enn halvparten av studiepoengene er realfag, teknologifag og/eller natur- og miljøfag."

Det er utdanningsinstitusjonen selv som tar stilling til hvilken faglig vinkling et bestemt studium skal ha, og som igjen danner grunnlaget for hvilket studium som faller inn under de ulike kravene i opptakskravsforskriften.

For studiet Marin biologi ved Høgskolen i Ålesund gjelder spesielle opptakskrav etter forskriften § 8, bokstav c nr. 2. Det fremgår ikke klart av spørsmålet hvilke studier ved Høgskolen i Bodø representanten Skjælaaen sikter til, men det er altså høgskolens ansvar å presisere hvilke spesielle opptakskrav som gjelder ut fra studiets innhold og retning.

BEGRUNNELSE:

Norge med sin lange kystlinje er det landet i verden som har flest lakseførende vassdrag. Norge har derfor en spesiell stilling i internasjonal lakseforvaltning, med det ansvar det fører med seg når det gjelder å utøve en forvaltning av laksestammene som tar vare på laksen og deres mangfold. Laksen har vært en tru-

et ressurs i Norge i en årrekke. Store menneskeskapte inngrep i form av kraftutbygging og forurensing har satt laksestammene kraftig tilbake i en rekke vassdrag.

I de siste 20-30 årene har også lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* angrepet mange norske lakseelver, med tildels dramatiske konsekvenser. Til sammen 45 vassdrag er angrepet. Ved aktive motangrep, bl.a. med plantegiften rotenon og tildels aluminium i det siste året, er nå 26 vassdrag behandlet og 15 av disse er friskmeldt. De øvrige 11 er under overvåking og forventes å bli friskmeldt. Det har imidlertid vært tilbakefall i flere elver, og det er også elver som er av en slik størrelse at en kjemisk behandling ikke er mulig. For disse elvene kan det være gunstig å se på alternative løsninger, bl.a. utvikling av resistens.

Det er et faktum at en lang rekke lakseunger overlever angrep av *Gyrodactylus salaris*. I laboratorieforsøk er denne andelen for noen laksestammer så stor som 10 pst.

Det er i dag igangsatt et større forskningsprosjekt for å finne ut om dette er tilfeldig, eller om det er genetisk betinget. Dette er helt basal kunnskap som ingen i dag har, og som vil være viktig kunnskap å ta med seg i den videre forvaltningen av laksen både i Norge og internasjonalt. Dette prosjektet har vakt oppsikt også utenfor landets grenser. Prosjektet sliter i dag økonomisk, og står i fare for å måtte nedlegges og forsøksfisk destrueres. Dette vil være svært uheldig for lakseforvaltningen i Norge, og vil også kunne sende negative signaler internasjonalt om Norges holdning til forvaltningen av den atlantiske laksestammen.

Svar:

Lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* representerer en alvorlig trussel mot de norske laksebestandene, og jeg har gitt arbeidet med å bekjempe parasitten høy prioritet. Innsatsen mot *Gyrodactylus salaris* føl-

ger en strategi basert på utryddelse av parasitten der dette er mulig og iverksettelse av effektive tiltak for å unngå spredning til nye vassdrag. Arbeidet utføres i nært samarbeid mellom miljøvern- og fiskehelsemyndighetene.

De siste årene har miljøvernforvaltningen brukt store ressurser på bl.a. utvikling av mer miljøvennlige metoder for utryddelse av parasitten. Aluminiumsmetoden har vist gode resultater, og jeg tar sikte på at denne metoden skal benyttes som hovedmetode i Lærdalselva neste år. Dersom metoden viser seg vellykket også i store vassdrag kan det i løpet av en 10 til 15 års periode bli realistisk også å behandle Drammensvassdraget.

Prosjektet som skal kartlegge laksens evner til å overleve angrep av *Gyrodactylus salaris* er forskningsmessig interessant, og kan bidra til å bedre den generelle kunnskapen om parasitten og om interaksjonene mellom parasitten og de norske laksestammene. På sikt kan forskningen også bidra til forbedring av strategien for tiltak mot *Gyrodactylus salaris*. Jeg ser det likevel som mest naturlig at forskningsinstitusjonene sammen med Forskningsrådet tar et hovedansvar for finansiering av grunnforskningsrettede prosjekt som dette.

Miljøvernforvaltningen har likevel gitt økonomisk støtte til drift av klekkeriet i Drammenselva i 2004 slik at fisken som benyttes i prosjektet blir holdt i live. Jeg er innstilt på å følge opp dette også i 2005.

Jeg vil også nevne at en eventuell fremkryssing av laks med resistens mot *Gyrodactylus salaris* har svært uheldige sider i forhold til den strategi som er lagt for å bli kvitt parasitten. Blant annet vil et vassdrag med resistent laks der fisken er infisert med *Gyrodactylus salaris* være en konstant kilde for spredning av smitte til andre nærliggende vassdrag. Videre vil resistent laks på vandring også kunne bli smittet med Gyro og vandre til friske vassdrag slik at den blir en trussel mot de naturlige laksestammene i disse friske vassdragene.

SPØRSMÅL NR. 334

Innlevert 15. desember 2004 av stortingsrepresentant Heidi Grande Røys

Besvart 29. desember 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«I Irland dekker staten alle kostnader ved algegiftkontroll, i Danmark må dei som haustar skjel betale to øre pr. kg og i Spania og Canada betalar dyrkarane avgift pr. omsett vare. I Noreg er det ein kostnad på ca. 4 000 kr for giftanalyse, bakterieanalyse

og algeanalyse for eit haustingsløyve som varer i 10 dagar. Avgifta er til stor ulempe for næringa, og gjer det vanskeleg å utvikle denne.

Kva er statsråden sitt syn på storleiken på avgiftene i skjelnæringa, og kva tiltak vil han komme med for å utvikle næringa?»

Svar:

Skjel er eit særleg risikoprodukt med omsyn til algegifter. Analysane av dei nemnte prøvene er kostbare, og norske styresmakter har i mange år dekt store deler av kostnadene, mellom anna av omsyn til å støtte ei næring i etableringsfasen.

Som eit ledd i eigenkontrollen av skjel, er skjeldyrkarane pålagte å ta ut prøver av skjel før hausting og omsetning. Næringa sender på landsbasis inn årleg om lag 800 slike prøver som ein del av eigenkontrollen. I utgangspunktet er dette kostnader som i sin heilskap skal dekkast av skjeldyrkarane sjølve, på lik linje med prøver i eigenkontroll i andre verksemdar. Norske styresmakter dekkjer inntil 75 pst. av analysekostnadene for skjeldyrkarane, til ein verdi av om lag 2 mill. kr. I tillegg til eigenkontrollen til skjeldyrkarane, har Mattilsynet ei særskilt overvaking av skjel som vert hausta og omsett kommersielt. Utgiftene til denne overvakinga av skjel, er på 4,3 mill. kr i 2004. I dag vert analysar mv. til ein samla kostnad på 6,3 mill. kr dekt av styresmaktene over budsjettet til Mattilsynet, medan løyvinga til skjelkontrollen i 1999 vart auka monaleg, då til 5 mill. kr.

Eg er klar over at dei enkelte EØS-landa har ulik praksis for korleis utgiftene for analysane ved haustingsløyve skal delast mellom styresmaktene i det enkelte land og skjelnæringa. Irske styresmakter betaler alle kostnadene knytt til prøvetaking og analysar for skjelnæringa, medan næring og styresmakter i Nederland deler rekninga likt mellom seg. Til samanlikning betaler næringa i New Zealand alle kostnadene ved prøvetaking og analysar og anna aktivitet knytt til overvaking og kontroll.

Det er vanskelig å samanlikne Noregs lange kyst, med svært mange og spreidde område for dyrking av skjel, med dei meir kompakte områda for skjelhausting lengre sør og vest i Europa. I Nederland og Belgia er skjeldyrking konsentrert i nokre få, store område, og prøveresultata kan difor nyttast til å gi haustingsløyve for større mengder skjel enn tilfellet er i Noreg. Skjelnæringa i Noreg er spreidd langs heile kysten, og tilhøva med tanke på mikroorganismar, framandstoffar og algegifter kan difor variere svært mye mellom lokalitetane. Det er nødvendig med gode kontroller på kvart dyrkingsområde, og dette er svært kostbart. Nettopp difor har norske styresmakter valt å medfinansiere desse utgiftene.

SPØRSMÅL NR. 335

Innlevert 15. desember 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 20. desember 2004 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«En fisker fra Berlevåg druknet under fiske på havet den 13. januar i år. Fiskeren var gift med en russisk kvinne, som var bosatt sammen med ham i Berlevåg sammen med hennes to barn. Kvinnen har nå fått beskjed om at hennes oppholdstillatelse er trukket tilbake, og at hun må forlate Norge sammen med barna, siden ekteskapet var av under tre års varighet. Hun er i arbeid i Berlevåg, og er i stand til å forsørge seg selv og sine barn.

Vil statsråden bidra til at kvinnen kan bli i Norge?»

Svar:

Innledningsvis vil jeg gjerne presisere at jeg i henhold til utlendingsloven § 38 ikke kan gripe inn og instruere Utlendingsdirektoratet om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkeltsaker. Jeg

har derfor ikke anledning til å gripe inn i denne saken og instruere om et gitt resultat.

Mer generelt kan jeg opplyse om at tillatelse om familiegjenforening blir innvilget pga. slektskapsforholdet mellom søkeren og herboende. Faller slektskapsforholdet bort er derfor utgangspunktet at tilknytningen til Norge og forutsetningene for tillatelsen ikke lenger er tilstede. Det må imidlertid presiseres at det i regelverket er åpning for å innvilge andre typer oppholdstillatelser og hvor det ved vurderingen av om tillatelse skal innvilges vil kunne legges vekt på at utlendingens ektefelle har gått bort. Hver enkelt sak må vurderes konkret og det er vanskelig å gi et uttømmende svar på hvilke tilfeller som burde kvalifisere for videre opphold i Norge.

Det må imidlertid presiseres at vedtak om bortfall av en oppholdstillatelse aldri vil bli truffet uten at berørte utlending blir forhåndsvarslet. Berørte utlending vil også gis anledning til å redegjøre for sin situasjon før vedtak fattes.

SPØRSMÅL NR. 336**Innlevert 15. desember 2004 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 23. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«I en rekke oppslag i Aftenbladet, jf. blant annet oppslag fra 8-11. desember d.å. er det avdekket store mangler i psykiatritilbudet til befolkningen i Stavanger og Rogaland. I artiklene beskrives det også at politiske vedtak ikke er fulgt opp av den administrative ledelsen, og at både fylkeslegen og fylkesmannen har kommet med skarp kritikk av forholdene.

På hvilken måte vil statsråden se til at de kritikkverdige forholdene følges opp?»

Svar:

Det er en allmenn utfordring - som gjelder for alle de regionale helseforetak - at de godkjente planene for opprusting av spesialisthelsetjenester innen psykisk helse er basert på det tidligere fylkeskommunale eierskapet. Sykehusreformen, med overgang til regionale helseforetak fra 2002, innebærer at de foreliggende planene må bearbeides og sees i en regional sammenheng. Dette er gitt som oppdrag til de regionale helseforetakene, som alle er i gang med dette arbeidet.

Helse Vest RHF har meldt tilbake til Helse- og omsorgsdepartementet hvilke tilpasninger man der gjør av de tidligere godkjente planene. Dette har vært vurdert av Sosial- og helsedirektoratet, som ikke har merknader til de områdene som i dag omfattes av Helse Fonna, Helse Bergen og Helse Førde. Det er imidlertid innvendinger til planene for Rogaland sør for Boknafjorden (dekkes av Helse Stavanger). Direktoratet har heller ikke faglige innvendinger for regional opptrappingsplan for planlagt utbyggig av det psykiske helsevernet for barn og unge.

Departementet har, som redegjort for i St.prp. nr. 1 for 2003, for 2004 og for 2005 (jf. omtale i Kap. 743) signalisert at de regionale helseforetakene skal vurdere bruken av døgnplasser opp mot alternative tiltak, dersom dette gir et bedre tilbud til brukerne av tjenestene. Jeg har for øvrig i St.prp. nr. 1 (2004-2005) meldt at det også forutsettes etablert ambulante team ved alle DPS-er. De regionale helseforetak forutsettes å vurdere både helheten i de tilbudene som gis og effekten av nye behandlingsmetoder. Det er derfor ikke aktuelt å binde de regionale helseforeta-

kene til å etablere det plassantallet som lå i de opprinnelige fylkeskommunale planene.

Helse- og omsorgsdepartementet vurderer det som påkrevd med ytterligere gjennomgang og bearbeiding av planene for Rogaland sør for Boknafjorden. Dette er basert på en rekke ulike faktorer, der også det virksomhetskulturelle har spilt inn. Det viktigste momentet er knyttet til behovet for en entydig struktur for distriktpsikiatriske sentre og en avklaring av forholdet mellom disse og sykehusavdelingene, i tråd med intensjonene i Opptrappingsplanen.

De manglene som fylkesmannen og Sosial- og helsedirektoratet har påpekt i forhold til tilbudet i Rogaland, er knyttet til den samlede organiseringen av dette - hva gjelder DPS-struktur, forholdet mellom sykehusplasser og plasser i DPS-er, og til samarbeidsrelasjonen til de kommunale tjenestene - og at man så langt ikke har etablert en struktur som er i tråd med Opptrappingsplanen.

Departementet har i brev til Helse Vest RHF forutsatt at det etableres en fast DPS-struktur, med faglige selvstendige enheter innen Helse Stavanger HF (som omfatter samtlige kommuner i Rogaland sør for Boknafjorden). Helse Vest må synliggjøre hvilke midlertidige opptaksområder som skal gjelde inntil alle enhetene er på plass (2006), samt hvorledes overgangen til den permanente strukturen vil skje, slik at man ivaretar kontinuitet og forutsigbarhet både på individnivå og i forhold til de kommunale tjenestene. Departementet har videre presisert at de distriktpsikiatriske sentrene skal gis oppgaver og ansvar i overensstemmelse med føringene gitt i offentlige dokumenter.

Departementet har gitt Helse Vest frist til 1. mars 2005 for tilbakemelding. De foreløpige tilbakemeldingene som jeg har mottatt fra styrene for de regionale helseforetakene, bekrefter at de overordnede føringene som følger av Opptrappingsplanen er mottatt og forstått. Styret for Helse Vest RHF har igangsatt en gjennomgang av dagens struktur og de foreliggende planene for fremtidig organisering, med sikte på å korrigere planene slik at disse blir mer i tråd med Opptrappingsplanen. I denne gjennomgangen vil for øvrig også brukerne blir trukket aktivt inn.

SPØRSMÅL NR. 337**Innlevert 15. desember 2004 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum****Besvart 23. desember 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Hvordan vurderer miljøvernministeren de påstander som fremkommer i høringssvaret på forskrift til nye forskrifter om forvaltning av rovvilt fra Norsk bonde- og småbrukarlag og Norsk sau- og geitavls- lag, og i hvilken grad vil stortingsvedtaket, flertalls- merknader og debatt bli ivaretatt i de nye forskrifte- ne?»

BEGRUNNELSE:

Norsk bonde- og småbrukarlag og Norsk sau- og geitavls- lag har i sitt høringssvar til ny forskrift om forvaltning av rovvilt pekt på at forskriftsforslaget fra Miljøverndepartementet ikke gjenspeiler Stortingets vedtak, flertallsmerknader og debatt i Stortinget 13. mai 2004.

Svar:

Norsk bonde- og småbrukarlag og Norsk sau- og geitavls- lag har nylig oversendt til Miljøverndepartementet synspunkter i forbindelse med den åpne høringen om ny forskrift om forvaltning av rovvilt. De

to faglagene setter i dette høringssvaret frem flere påstander om at departementet ikke følger opp Stortingets føringer for en fremtidig rovviltpolitikk. Særlig gjelder dette spørsmålet om opprettholdelsen av den todelte målsettingen om at det fortsatt skal være mulig å drive med småfehold i områder med rovvilt, samt rollene til Direktoratet for naturforvaltning og de regionale rovviltnevnene.

Miljøverndepartementet har foreløpig mottatt i størrelsesorden 150 høringssvar i forbindelse med høringen på ny forskrift om forvaltning av rovvilt. Departementet vil så raskt som mulig gå systematisk gjennom de innkomne høringssvar. Med utgangspunkt i disse høringsuttalelsene vil jeg vurdere endringer i de forslag som er sendt på høring. Det overordnede målet for utarbeiding av forskrift og den brede høringen er å sikre at Stortingets føringer for en ny rovviltpolitikk blir fulgt både når det gjelder hensynet til småfeholdet og hensynet til en hensiktsmessig rollefordeling mellom ulike statlige forvaltningsorganer, og når det gjelder øvrige føringer gitt av Stortinget i Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

SPØRSMÅL NR. 338**Innlevert 15. desember 2004 av stortingsrepresentant Ågot Valle****Besvart 29. desember 2004 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«Hva er det kulturpolitiske grunnlaget for at rabattordningen i forbindelse med kjøp av bøker sterkt liberaliseres allerede fra årsskiftet uten at det er gjennomført normal høringsrunde, og uten at det fremkommer hvordan små bokhandlere skal kunne greie seg uten skjermingen fra rabattordningen til bokklubbene?»

BEGRUNNELSE:

Fra 1. januar 2005 vil bokhandlere, bokklubber og øvrige forhandlere ha lik rett til å gi rabatt på bøker innenfor genrene fag- og lærebøker, sakprosa og

skjønnlitteratur. Dette vil ifølge bokbransjen selv gjøre det svært vanskelig for små bokhandlere å kunne drive videre. Dette gjelder særlig for små bokhandlere i distriktene. Det vises i den sammenheng til oppslag i Aftenposten, Dagsavisen og Dagens Næringsliv 15. desember 2004. Varselet om denne kraftige liberaliseringen av bokbransjen skjer 14 dager før iverksetting uten at de berørte er involvert.

Svar:

Som representanten Ågot Valle sikkert er kjent med, ble det på bakgrunn av dialog med representanter fra Den norske Forleggerforening og Den norske

Bokhandlerforening likevel ikke åpnet for at alle omsetningskanaler skal ha lik rett til å yte rabatt ved salg av bøker til sluttbruker fra 1. januar 2005. Dette innebærer at gjeldene bransjeavtale for omsetning av bøker forlenges frem til 30. april 2005. Den nye liberaliserte bokavtalen vil tre i kraft 1. mai 2005, og ikke 1. januar 2006 som tidligere varslet. Gjennom dette vil bokbransjen nå få fire måneder til å forberede seg på at alle salgskanaler får de samme rabattmulighetene fra 1. mai 2005.

Fra 1. januar 2006 vil fastpris for skolebøker til videregående skole og enerett for bokhandler til omsetning av slike bøker, samt fastpris for fag- og lærebøker til universitet og høyskoler opphøre. Fastpris for skolebøker til grunnskolen og enerett for bok-

handler til omsetning av slike bøker vil opphøre fra 1. juli 2006.

Konkurransetilsynet har utarbeidet et forslag til forskrift om unntak fra konkurranseloven for omsetning av bøker, som jeg har sent på alminnelig høring 17. desember 2004. Høringsfristen er satt til 17. mars 2005. I forslaget åpnes for å gi aktører i bokbransjen anledning til å opptre innenfor forskriftens ramme. Forslaget er generelt utformet, slik at det omfatter alle aktører i bokbransjen som oppfyller forutsetningene for unntak, uavhengig av om de er tilknyttet den nye bokavtalen eller ikke. Forskriften er foreslått å tre i kraft samtidig med den nye bokavtalen 1. mai 2005.

SPØRSMÅL NR. 339

Innlevert 15. desember 2004 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 29. desember 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Flere kamskjelloppdrettere har søkt om konsesjon for å starte med å oppdrette kamskjell uten at Fiskeridirektoratet har svart disse. Dette til tross for at lovverket ble vedtatt i 2000 og oppdretterne søkte for flere måneder siden. Det vises blant annet til søknad fra en oppdretter i Rong.

Hvordan ser statsråden på denne saksbehandlingen som er utvist i disse sakene, og når kan man forvente at skjelloppdretterne får svar på sine søknader om konsesjon?»

Svar:

De tillatelser som i dag drives for oppdrett av kamskjell er gitt i medhold av oppdrettsloven. 1. januar 2001 trådte imidlertid lov om havbeite i kraft og la bedre til rette for oppdrett av blant annet kamskjell gjennom å regulere en produksjonsform som innebærer utsetting og gjenfangst av organismer i et avgrenset område (havbeite). Denne formen for akvakultur er ny og det var ved lovens ikrafttredelse behov for å bygge opp kunnskapen om denne driftsformens betydning for miljø og andre brukere av kystsonen.

I Ot.prp. nr. 63 (1999-2000) er det uttalt at tildeling bør bygge på et prinsipp om forsiktighet. For å sikre en forsvarlig utvikling av næringen må etablering og drift av havbeitevirksomhet skje gradvis med kunnskapsoppbyggingen om miljø- og samfunns-

messige konsekvenser. Videre understreket næringskomiteen i sin behandling av lovforlaget om havbeite at føre-var-prinsippet måtte legges til grunn ved utviklingen av næringen, jf. Innst. O. nr. 15 (2000-2001). I samsvar med dette fikk Fiskeridepartementet utarbeidet en rapport fra Havforskningsinstituttet og utredet forhold vedrørende etablering av den praktiske forvaltningen av denne nye næringen.

Forskrift om havbeite ble fastsatt høsten 2003 hvor det ble bestemt at tildeling av tillatelser skal skje i koordinerte saksbehandlingsrunder og i mars 2004 ble tillatelser til havbeite med hummer og kamskjell lyst ut med søknadsfrist i april 2004. Saksbehandlingen fungerer slik at Fiskeridirektoratet mottar søknaden og sørger for å videresende denne til kommunen og relevante sektormyndigheter som skal gi særtillatelser eller avgi uttalelser. For å sikre en forsvarlig etablering regionalt og nasjonalt blir alle søknader også vurdert av Havforskningsinstituttet.

Den tid som går med til behandling av søknadene er summen av tidsbruken hos de relevante myndigheter, samt Havforskningsinstituttet. I saker vedrørende tillatelse til akvakulturvirksomhet er det etter min oppfatning generelt sett rom for ytterligere effektivisering. I forslag til ny akvakulturlov som nå er på høring foreslås det således å innføre en plikt til effektivisering og samordning for berørte myndigheter i tildelingsprosessen.

Saker om havbeite står imidlertid ennå i en særstilling idet man som nevnt har særlige utfordringer i forhold til å sikre en forsvarlig utvikling av denne nye næringen. I tillegg vil jeg påpeke at den saksbehandlingsrunden som nå foregår er de første tildelinger som skjer på området og at dette i så måte er "upløynd mark" både for fiskerimyndighetene, andre sektormyndigheter, kommuner og næringsaktører. I denne runden er erfaringen at særlig den kommunale

behandlingen har tatt betydelig lengre tid enn antatt og sett i forhold til erfaringene fra oppdrett.

I forhold til den saksbehandlingsrunden som forvaltningen arbeider med nå, er det totalt sett 15 søknader om havbeite med kamskjell til behandling. Forvaltningen er i sluttfasen av sin behandling. Noen har allerede fått svar på sine søknader. Jeg har videre fått opplyst at de første tillatelser til havbeite med kamskjell vil bli tildelt ved årsskiftet.

SPØRSMÅL NR. 340

Innlevert 16. desember 2004 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 22. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«En meddommer i Bergen ble erklært inhabil i en voldtektssak på grunn av hennes engasjement i forhold til overgrep mot kvinner og fordi hun i 1957 ble utsatt for overgrep.

Mener statsråden at en dommer kan anses som inhabil dersom hun har et generelt engasjement i forhold til sakskomplekset, er det ikke slik at domsapparatet har for dårlig kunnskap og innsikt i seksualisert vold, og er statsråden enig i at ytringsfriheten blir svekket dersom dommere ikke kan engasjere seg i den offentlige debatten i viktige saker?»

Begrunnelse:

Meddommeren som ble erklært inhabil, har et sterkt kvinnepolitisk engasjement, og hun har deltatt i debatten rundt seksualisert vold og overgrep mot kvinner. For mange år siden ble hun som 15-åring utsatt for et seksuelt overgrep. Hun har bred politisk erfaring. Hun har blant annet vært kommunalråd i Bergen. Det har kommet sterke reaksjoner på at hun ble erklært inhabil. Jeg viser til oppslag i Bergens Tidende og Bergensavisen. En skulle tro at det hadde vært en fordel og en ressurs for rettsapparatet dersom dommere har større innsikt i overgrepssaker mot kvinner.

Jeg viser forøvrig til kjennelse 6. april 1983 i Høyesterett. Der var spørsmålet om en dommer som var sterkt engasjert i militærsaker generelt, var inhabil. Han ble ikke funnet inhabil.

Jeg viser også til at resultatet av rettens kjennelse om inhabilitet i denne saken er at straffesaken utsettes uttrykk for sitt faglige syn i bøker, artikler og fore-

tes ytterligere, noe som er svært uheldig for de involverte.

Svar:

Jeg ber om forståelse for at jeg som justisminister ikke kan kommentere den konkrete saken som representanten Valle viser til.

Det er gitt regler om dommers habilitet i domstolloven §§ 106 til 108. Også meddommere omfattes, jf. domstolloven § 52. Habilitetsreglene får anvendelse både i straffesaker og i sivile saker, og skal forhindre at domstolens avgjørelser treffes av noen som har en egeninteresse i sakens utfall. Reglene bidrar til å sikre at partene får en rettferdig rettergang, og at avgjørelsen materielt sett blir riktig. I tillegg bidrar reglene til å sikre tilliten til domstolens nøytralitet og upartiskhet. Habilitetsreglene regnes som en sentral rettssikkerhetsgaranti i vår prosessordning.

Å være engasjert i kriminalpolitiske spørsmål er ikke tilstrekkelig til å inhabilisere en meddommer. Heller ikke en meddommer som har deltatt i den offentlige debatt, vil normalt bli inhabil som en følge av det. Dette gjelder uavhengig av om engasjementet gjelder rettslige eller faktiske spørsmål. I Rt. 2003 side 1094 uttaler Høyesterett:

"Jeg bemerker at ved avgjørelsen av det foreliggende habilitetsspørsmålet, er det klare utgangspunktet at en dommer ikke blir inhabil ved tidligere å ha skrevet eller uttalt seg om det rettsspørsmålet som på et senere tidspunkt kommer opp i en sak. Dette gjelder også der dommeren - som i vårt tilfelle - har inn tatt et klart og forbeholdsløst standpunkt. Det er åpenbart nyttig at dommere har full anledning til å gi drag. Habilitetsreglene bør ikke stenge for dette."

En tilsvarende rettsoppfatning er lagt til grunn i flere tidligere rettsavgjørelser, jf. Rt. 1983 side 490 og Rt. 2000 side 30. Som hovedregel vil heller ikke den som selv har vært utsatt for en straffbar handling, være inhabil i senere tilsvarende saker, især ikke når forholdet ligger langt tilbake i tid. På denne bakgrunn er jeg ikke enig i at habilitetsreglene utgjør noe skår i den enkeltes yringsfrihet. Inhabil blir man først når tilknytningen til saken er så sterk at den er egnet til å svekke tilliten til ens upartiskhet, jf. domstolloven § 108.

Det er viktig at dommere og andre aktører i rettspleien har tilstrekkelig kunnskap om seksualisert vold når de behandler saker om dette. Dersom domstolen i en konkret sak har behov for sakkyndighet på et bestemt område, må retten oppnevne sakkyndige etter straffeprosessloven § 138. Er saken avgjort uten

nødvendig sakkyndig bistand, er dette en saksbehandlingsfeil som vil kunne lede til at dommen blir opphevet, jf. Rt. 1964 side 90 og Rt. 1975 side 772.

Når det gjelder saker som forutsetter en særlig fagkyndighet på et bestemt område, er det mer betryggende at retten oppnevner en sakkyndig fremfor å bygge sin egen private viten om de spørsmål som foreligger til behandling. Tar man straffesaker som eksempel, sikrer reglene i straffeprosessloven en effektiv kontradiksjon både om oppnevningen av den sakkyndige, og om den erklæring eller muntlige forklaring som arbeidet munner ut i, jf. § 141 og §§ 143-145. Erklæringer om rettsmedisinske spørsmål skal dessuten gjennomgå av Den rettsmedisinske kommisjon, jf. §§ 146 og 147. Tilsvarende regler gjelder ikke dersom dommeren i stedet bygger på sine egne kunnskaper om ulike faktiske forhold.

SPØRSMÅL NR. 341

Innlevert 16. desember 2004 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 23. desember 2004 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«I VG den 15. desember vises til plassene på Dikemark psykiatriske sykehus som står tomme og plasser som gradvis er blitt lagt ned siden 2000. Helseforetaket har ansvar for at helsetilbudet i regionen, også innenfor psykiatrien, er tilstrekkelig og adekvat. Med bakgrunn i den situasjonen vi er blitt gjort kjent med på Ullevål sykehus, kan det virke som om helseforetaket har tatt beslutninger som ikke er i tråd med ovennevnte.

Er statsråden fornøyd med at Dikemark står tomt mens Ullevål "kaster ut" pasienter?»

Svar:

Det er staten som har det overordnede ansvar for at befolkningen gis nødvendig spesialisthelsetjeneste. De regionale helseforetakene skal sørge for at personer med fast bopel eller oppholdssted innen helse-regionen tilbys spesialisthelsetjeneste i og utenfor institusjon. I dette ligger et ansvar for at tjenestene er tilstrekkelige og adekvate, i psykiatri som i de øvrige delene av spesialisthelsetjenesten.

Det er samtidig klart at vi for å realisere målene for Opptappingsplanen for psykisk helse (jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2004-2005)) fortsatt har behov for å gjennomføre til dels store omstillinger og omstruktureringer og foreta et betydelig utviklingsarbeid. Det er verdt å merke seg at også sentrale brukerorganisasjoner gir klart signal om at arbeidet med omstilling av virksomhetskulturer og holdninger i tjenesteapparatet nå er den viktigste oppgaven; det handler minst like mye om holdninger som om ressurser.

Jeg har fått opplyst at det ikke er ledig behandlingsskapitet på de allmennpsykiatriske avdelinger som Ullevål universitetssykehus har på Dikemark (Dikemark er en del av psykiatrisk divisjon i Ullevål universitetssykehus HF). Som en følge av at det over flere år er blitt færre plasser i langtidpsykiatri, er det også tomme bygninger på Dikemark. Dette er for øvrig i tråd med sentrale helsepolitiske føringer, jf. Opptappingsplanen, som anviser en omstilling og dreining av ressursinnsatsen over på DPS og etablering av bo- og omsorgstilbud i kommunene. I perioden fra 2000 er det bygget ut betydelige tilbud i regi av Ullevåls DPS; både døgnplasser, dagtilbud og ambulante tjenester. Samtidig har førstelinjetjenesten, gjennom midler fra Opptappingsplanen, etablert omsorgsboliger for disse pasientgruppene (de som tidligere brukte langtidsplasser).

Noen av de tidligere plassene på Dikemark i Asker er flyttet til Ullevål-området sentralt i Oslo, i tråd med prinsippet om nærhet til brukerne. Konkret er 20 subakutt plasser (plasser for pasienter som har gjen-

nomgått den første akuttfasen) flyttet til Ullevål og der samlokalisert med Avdeling for akuttpsykiatri. Dette har styrket akuttfunksjonen ved å bidra til bedre og mer effektive behandlingsforløp, og man har dermed også oppnådd et bedre tilbud til brukerne tatt sett.

Jeg er for øvrig kjent med at Helse Øst og Ullevål universitetssykehus har igangsatt et arbeid for å sikre et kvalitativt godt behandlingstilbud. Ullevål har videre vedtatt å gjennomføre en uavhengig evaluering av hele sin voksenpsykiatriske divisjon. Denne evalueringen vil omfatte organisering og ledelse samt faglig revisjon.

De plassene som nå står ubrukte i Dikemark, er altså i de tidligere langtidsavdelingene, plasser som er redusert i tråd med forutsetningene i Opptrap-

pingsplanen, og som er lite egnet i forhold til pasienter som er akuttinnlagt. En viktig faktor for å løse problemene som Ullevål har, er det botilbudet som kommunene har for pasienter som er utskrivningsklare fra sykehus. Det er nødvendig å gjennomgå dette, for å se hele behandlingsskjeden i sammenheng, og for å styrke de områdene som trenger det mest. De politiske signalene og helsepolitiske føringene som er gitt i forhold til faktisk prioritering av psykiatri, vet jeg er kjent i foretakene. Dette innebærer også en trygghet for etterlevelse av min forutsetning om at ingen døgnplasser i psykiatrien skal legges ned før nye er etablert, og at det samlede tilbudet i forhold til døgnplasser og botilbud skal gjennomgås og ses i sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 342

Innlevert 17. desember 2004 av stortingsrepresentant Haakon Blankenborg

Besvart 27. desember 2004 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Militærjuntaen i Burma har redusert antall livvakter rundt vinneren av Nobels fredspris Aung San Suu Kyi også hennes tilgang til medisinsk hjelp har blitt begrenset. Dette kan bety en fare både for hennes sikkerhet og hennes helse.

Hva vil og kan Regjeringen gjøre for å sikre nobelprisvinnerens sikkerhet og rett til medisinsk hjelp?»

BEGRUNNELSE:

Det har i det siste kommet en rekke meldinger om Aung San Suu Kyi som gir grunn til alvorlig uro. Også generalsekretæren i FN, Kofi Annan, har uttrykt stor bekymring for utviklingen. Antallet livvakter rundt fredsprisvinneren er kraftig redusert. Det kan bety en fare for hennes sikkerhet. Tilgangen til medisinsk hjelp ser også ut til å være begrenset.

Svar:

Situasjonen i Burma er nedslående. Jeg er redd vi må konstatere at på tross av et vedvarende internasjonalt press, i første rekke fra land i Europa og USA, har utviklingen ikke gått i riktig retning. Ei heller har de initiativ til dialog som land i regionen har tatt, bidratt til en demokratisk utvikling.

Like foruroligende er myndighetenes behandling av nobelprisvinneren Aung San Suu Kyi. Forlengelsen av hennes husarrest i slutten av november d.å. er en bekreftelse av regimets uforsonlige holdning.

Regjeringen følger både utviklingen i Burma og juntaens behandling av Aung San Suu Kyi nøye, og har gjentatte ganger tatt opp hennes situasjon. Etter forlengelsen av husarresten i slutten av november uttalte både statsministeren og jeg selv at Regjeringen fortsatt ville aktivt engasjere seg i arbeidet for et demokratisk Burma. Vi oppfordret også regimet til å løslate Aung San Suu Kyi og andre opposisjonelle politikere. Sammen med EU protesterte vi også 10. desember d.å. mot forlengelsen av husarresten.

SPØRSMÅL NR. 343**Innlevert 17. desember 2004 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland****Besvart 23. desember 2004 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Når det gjelder alternativ farlei inn til Bergen havn, viser Kystverkets konsekvensutredning og sluttokument, datert 15. september 2004, positive konklusjoner for alternativet gjennom Skjelangersundet.

Når vil statsråden legge fram prosjektet for alternativ farlei gjennom Skjelangersundet for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Utviklingen innen internasjonal cruiseferd viser at det nå er påtrengende nødvendig for sjøfartsnasjonen Norge at alternativ seilingsled til landets desidert største og en av Europas ledende cruisedestinasjoner blir realisert. Antall cruiseløp til Bergen stiger raskt. Rekorden for 2004 ligger på 225 anløp og allerede nå er det registrert nærmere 250 anløp for 2005.

Gjennomsnittsstørrelsen på de besøkende cruiseskip er doblet siden 1992. I 2003 hadde Bergen 15 anløp av såkalte "megaskip", dvs. skip over 70 000 tonn. For 2005 er det registrert 37 slike anløp. I 2004-sesongen fantes det 5 megaskip som var for høye til å passere under Askøybrua og flere er under bygging.

Verdens ledende cruiserederier hevder at på grunn av stordriftsfordeler og derved lavere priser for potensielle passasjerer, vil fremtidens cruiseferd domineres av megaskip.

Turistnæringen langs hele norskekysten er avhengig av at Bergen, "The Gateway to the Fjords", er tilgjengelig for fremtidens skip.

Svar:

Jeg viser til brev av 20. desember 2004, vedlagt ovennevnte spørsmål. Saken er overført fra samferdselsministeren til meg som ansvarlig statsråd for Kystverket.

Spørsmålet om alternativ farled til Bergen havn ble sist forelagt Stortinget i St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Fiskeri- og kystdepartementet. Det fremkommer her at da Askøybrua ble bygd, innebar det en begrensning i seilingshøyden og dermed for hvor høye fartøy som kan seile til og fra Bergen indre havn via Byfjorden. Forutsetningen den gang var at en alternativ farled skulle etableres inn Herdlefjorden via Det Naue og Herdlaflaket. Dette alternativet er ikke realisert av hensyn til miljøet i det vernede området på Herdlaflaket.

Det er nå utredet et annet alternativ via Skjelangersundet. Kostnadene er beregnet til å ligge rundt 180 mill. kr. Som fremholdt i nevnte St.prp. nr. 1 vil Kystverket vurdere prosjektet opp mot andre prosjekter i forbindelse med utarbeidelsen av Kystverkets handlingsprogram for oppfølging av Nasjonal transportplan 2006-2015. Handlingsprogrammet skal foreligge høsten 2005. Saken vil deretter kunne vurderes i forhold til de årlige budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 344**Innlevert 17. desember 2004 av stortingsrepresentant Karin S. Woldseth****Besvart 23. desember 2004 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Har statsråden indikasjoner på at kommuner forskjellsbehandler de kommunale og private barnehagene i den samordnende opptaksprosessen, og hva vil statsråden gjøre for å få slutt på slik lovstridig forskjellsbehandling?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 250 (2002-2003) til barnehagemeldingen skrev en samlet komité:

"Kommunene vil [...] måtte ta ansvar for å likebehandle private og offentlige barnehager [...]"

Videre:

"[...] og en lovfestet plikt for kommunene til å legge til rette for en samordnet opptaksprosess."

Fra enkelte private barnehager kommer det anklager om at kommunene forfordeler de kommunale barnehagene i opptaksprosessen. Felles for disse pri-

vate barnehagene er at de ikke ønsker å stå frem da de er avhengige av et godt forhold til kommunen.

En eventuell slik forskjellsbehandling er lovstridig.

Svar:

Departementet har ikke mottatt konkrete klager på forskjellsbehandling ved samordnet opptaksprosess i de kommunale og private barnehagene. Barne- og familiedepartementet engasjerte TNS Gallup til å gjennomføre en kartlegging av den samordnede opptaksprosessen i alle landets kommuner og et større utvalg private barnehager.

Rapport om dette ble fremlagt februar 2004. Det fremkommer av denne at 97 pst. av kommunene har gode erfaringer med dette. Også 79 pst. av de private barnehagene har positive erfaringer med samordningen.

Kommuner skal ha ansvar for å legge til rette for en samordnet opptaksprosess for barnehagene i kommunen. Dette betinger et tett samarbeid mellom kommunen og private barnehager slik at de private barnehagene integreres som en likeverdig del av kommunens samlede barnehagetilbud. Det er opp til den enkelte kommune å velge hvor omfattende og detaljregulert den samordnede opptaksprosessen skal være.

I lovutkastet til den nye barnehageloven § 9 annet ledd gis fylkesmannen hjemmel for å føre tilsyn med at kommunen utfører de oppgaver den er pålagt som barnehagemyndighet etter denne lov, dvs. et såkalt forvaltningstilsyn. Det vil blant annet være naturlig at fylkesmannen fører tilsyn med om barnehagemyndigheten legger til rette for en samordnet opptaksprosess med likebehandling av kommunale og private barnehager.

SPØRSMÅL NR. 345

Innlevert 17. desember 2004 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 23. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Det er kommet henvendelser som tyder på at det foretas sammenslåinger av lensmannsdistrikter i strid med lokale ønsker. Stortinget har gitt klart uttrykk for at antallet tjenestesteder skal opprettholdes og at tjenestestedenes politimessige tilstedeværelse ikke må svekkes.

Anser statsråden at Stortingets intensjon fullt ut blir ivarettatt?»

BEGRUNNELSE:

Justiskomiteen skriver følgende i innstillingen til budsjett for 2004:

"Komiteen vil imidlertid understreke målet om et publikumsnært og utadrettet politi. Politireformen fase 2 må ikke medføre at tjenestesteder (lensmannskontor/politistasjoner) nedlegges. Det er etter komiteens mening en klar målsetting at politiet ikke svekker sin nåværende tilstedeværelse i kommunene. Ikke minst er det viktig der det er mulig at de ansatte på lensmannskontoret kjenner de lokale ungdomsmiljøene. Slik kunnskap er ofte en forutsetning for å kunne forebygge kriminalitet og for å kunne gripe inn raskt og på riktig måte der ungdom er på vei inn i rusprege-

de og kriminelle miljøer. Det er ikke minst av stor betydning at tjenestemenn tilknyttet nærmiljøet driver forebyggende arbeid knyttet opp mot skoler, idrettsforeninger og ungdomsklubber. Lokalkunnskap og nærhet til befolkningen bidrar til økt trygghet for alle. På den måten sikres den norske desentraliserte politimodellen.

Komiteen går inn for at betegnelsen lensmann opprettholdes også på de tjenestesteder som ikke lenger blir en egen driftsenhet. Dette innebærer at lensmannsfunksjonen, slik publikum og kommunene kjenner den, bevares. Opprettholdelse av lensmannsbetegnelsen kan også bidra til å sikre rekrutteringen til de mindre lensmannskontorene."

Videre skriver justiskomiteen følgende i innstillingen til budsjett for 2005:

"Komiteen har merket seg at departementet følger opp Stortingets anmodning om å opprettholde antall tjenestesteder. Komiteen vil understreke at denne delen av reformarbeidet ikke må svekke tjenestestedenes politimessige tilstedeværelse og at lensmennene/politiavdelingssjefene fortsatt må beholde sin politikompetanse og mulighet til å prioritere det etterforskningsmessige arbeidet. Komiteens intensjon er at fase 2 kun bør dreie seg om å samordne og sentralisere administrative oppgaver."

Svar:

I forbindelse med gjennomføring av politireformens fase 2 har det vært en uttalt målsetting for Regjeringen å opprettholde og styrke nærpolitets rolle. Derfor er det også gjennomført såkalte sammenslåinger i svært begrenset omfang. I tre tilfeller der dette er gjennomført, er den nylige vedtatte endring i politiloven § 16, se Ot.prp. nr. 43 (2003-2004) og Innst. O. nr. 90 (2003-2004), lagt til grunn. Blant annet er det i denne bestemmelsen tatt inn at "lensmannsdistrikter og namsfogddistrikter skal omfatte en eller flere hele kommuner". Dette er en klargjøring og opprydding i gamle organisatoriske skjevheter fra flere år tilbake. I samsvar med loven er derfor slike endringer vedtatt ved kongelig resolusjon. Tre sammenslåinger omfatter flere kommuner.

Ovennevnte endringer i distriktsstrukturen forutsetter at antall tjenestesteder skal opprettholdes for å sikre nærhet til publikum, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005).

Politieloven § 16 vil i forbindelse med fremtidige kommunesammenslåinger gi en klar angivelse på hvordan politi- og lensmannsetaten må endre organi-

sjasjon i samsvar med kommunestrukturen. Dette tjener etter min oppfatning alles interesser og etaten oppnår en tilpasning i tråd med endringene i samfunnet den betjener.

I mange politidistrikter er det valgt løsninger innenfor en regionmodell. I disse tilfellene etableres større driftsenheter med et administrativt samordningsansvar overfor flere lensmannskontorer. For øvrig opprettholdes lensmannsdistriktene i regionen som selvstendige tjenesteenheter hvor lensmannen har ansvaret for polititjenesten og sivile rettspleiegjøremål. Formålet og gevinsten ved en slik løsning er en rasjonalisering av administrative oppgaver slik at lensmennene, som leder av tjenesteenhetene, kan bruke mer av sin tid til forebyggende arbeid, etterforskning og sivilrettslige oppgaver.

Politidirektoratet legger stor vekt på en utvidet dialog og samhandling med kommunene. I denne forbindelse er det nylig startet opp et tverretatlig prosjekt hvor politiet, kommunene og fylkesmennene er representert. En god dialog med brukernes representanter vil være den beste garanti for en god prosess og de riktige beslutninger.

SPØRSMÅL NR. 346

Innlevert 17. desember 2004 av stortingsrepresentant Thore A. Nistad

Besvart 23. desember 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Rakfiskproduksjonen i Valdres har blitt et suksessprodukt langt utenfor Valdres. Produsentene har i lengre tid bedt om flere og økte kvoter. I nylig avgitt svar fra miljøvernministeren begrunner han avslaget med miljøforurensning i Strondafjorden og Begnavassdraget i fra produsentene.

Kan statsråden vise til hvilke forurensninger han sikter til, og er det stadfestet at denne næringen er skyld i dette?»

BEGRUNNELSE:

Hvert år selges mer enn 300 tonn med rakfisk ut fra Valdres-distriktet. Den lokale rakfiskproduksjonen skjer med utgangspunkt i sju anlegg som har en samlet konsesjonsbelagt produksjon på ca. 140 tonn. Øvrige del av produksjonen skjer gjennom import av fisk fra Sverige og Danmark. De sju rakfiskprodusentene med egne anlegg arbeider for tida med merkevaregodkjenning av produktet. Neste vår antar

man at den endelige Godt Norsk-godkjenningen kan foreligge. Rakfiskprodusentene i Valdres ønsker nå å øke konsentrasjonsgrensene for produksjonen. Oppdrett av fisk er samtidig en mulig kilde til utspill av nærings salt til Begnavassdraget. Forurensningen kommer hovedsakelig i perioden juni-september, dvs. i den mest kritiske perioden på året, der vannføringen er liten og temperaturen er høy. I juli og august er fiskeoppdrett den dominerende kilden til utslipp av nærings salt. Strondafjorden, som er den største og mest utsatte innsjøen i forhold til fiskeoppdrett, er en middels stor næringsrik innsjø. Den er sårbar for tilførsel av nærings salt, særlig om sommeren. Flere ganger, senest sist sommer, har det vært oppblomstring av alger i Strondafjorden.

Det har i flere år blitt gjort stor innsats for å redusere utslipp fra kommunale kloakkanlegg, landbruk, industri og bygninger som ligger spredt i denne regionen. Store summer er investert i tekniske anlegg. En mulig økning i produksjon av fisk må derfor skje ved

at rensingen blir bedret, slik at utslippene ikke øker. Jeg er opptatt av at produksjonen skal kunne videreføres, men jeg er også opptatt av at vi skal gjøre det ut fra en forsvarlig miljømessig ramme. Vi vet at det har vært ei oppblomstring av alger, som jeg kom inn på i mitt svar.

Svar:

Jeg er enig i at produksjonen av rakfisk i Valdres på mange måter fremstår som en suksess, noe jeg ga uttrykk for i Stortingets spørretime 24. november i år.

Det er likevel slik at produksjon av ørret i jorddammer slik den foregår i Valdres fører til et ikke ubetydelig utslipp av næringssalter. Dette er blant annet påvist gjennom undersøkelser Norsk institutt for vannforskning har gjennomført i Strondafjorden. Forurensningssituasjonen her betegnes generelt sett som god, men undersøkelser viser at utslippene fra fiskeoppdrett har en markert topp i perioden juni -

september. Dette faller sammen med en tid på året hvor Strondafjorden og Begnavassdraget er særlig sårbar for tilførsler av næringssalter, og det har også flere ganger vært registrert algeoppblomstringer i Strondafjorden om sommeren, senest i 2003.

Jeg vil vise til at utslippene fra fiskeoppdrett kommer i tillegg til tilførslene fra jordbruk, kommunal sektor og spredt bebyggelse. Det er i senere år investert til dels store beløp for å redusere næringssaltbelastningen fra disse utslippskildene. En mulig utvidelse av ørretproduksjonen må derfor ses i sammenheng med den totale belastningen av næringssalter og vassdragets evne til å tåle tilførsler i de aktuelle periodene på året. Jeg er kjent med at det tidligere har vært dialog mellom fylkesmannen i Oppland og produsentene, og jeg vet at fylkesmannen er innstilt på å videreføre denne kontakten med sikte på å finne løsninger som kan ivareta både miljø- og næringshensyn.

SPØRSMÅL NR. 347

Innlevert 17. desember 2004 av stortingsrepresentant Lena Jensen

Besvart 22. desember 2004 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Innenfor Kulturdepartementets budsjett er det foretatt en fordeling av midler til regional filmsatsing i Norge. Under denne fordelingen har ikke nordnorske etableringer og miljøer fått tildelt midler. "Film Camp", som er veletablert og som burde være støtteberettiget, har ikke fått tildelt midler.

Mener ikke statsråden at "Film Camp" burde tildeles midler på lik linje og vilkår som resten av bransjen, og hva vil statsråden gjøre for å rette opp denne skjevfordelingen?»

BEGRUNNELSE:

Det er opprettet en ny post 73 under kap. 334, innenfor Kulturdepartementet. Posten skal fordele midler til regional filmsatsing i Norge.

Opprettelsen av en slik type støtteordning er et viktig og riktig grep for å styrke Norge som filmnasjon. Midlene vil føre til at en får et større mangfold og flere sterke fagmiljøer. Disse midlene vil styrke kunstneriske og kulturelle kvalitetsmål og bidra til regional kultur- og næringsutvikling.

I budsjettforliket på Stortinget mellom regjeringspartiene og FrP ble disse midlene fordelt. Helt

overraskende viser det seg at Nord-Norge ikke har fått tildelt midler. Dette betyr at en hel landsdel er blitt oversett og har satt i en vanskelig situasjon, både økonomisk og konkurransemessig.

"Film Camp" er godt etablert i Målselv i indre Troms. Denne etableringen faller godt innenfor kriteriene for tildeling av midler til regional filmsatsing. De er også sammenlignbare med miljøer som har fått tildeling. Når "Film Camp" ikke kommer inn under samme type ordning som resten av sammenlignbare miljøer, blir de forfordelt og satt i en svært vanskelig situasjon.

Svar:

I budsjettforslaget for 2005 ble det foreslått en ny tilskuddsordning som skulle gå til regionale filmtiltak. Det var her ikke øremerket midler til bestemte virksomheter, men midlene skulle tildeles etter søknad til prosjekter som styrket den regionale filmutviklingen.

Dette ble imidlertid endret under budsjettbehandlingen, jf. Budsjett-innst. S. nr. 2 (2004-2005). I innstillingen side 143, 2. spalte heter det følgende: "Fler-tallet mener derfor det skal avsettes midler til Film 3

og Fuzz med 2 mill. kroner til hver. Flertallet mener videre at 1,5 mill. kroner skal deles likt mellom Medieparken i Fredrikstad og Midtnorsk filmsenter. Tildelingen for disse forutsetter at lokale og regionale bidrag til fondene minst skal være like store som det statlige bidraget. Flertallet reduserer under hen-

visning til budsjettavtalen post 73 med 2 mill. kroner."

Departementet vil nå følge opp Stortingets entydige premisser for budsjettvedtaket på kap. 334 post 73.

SPØRSMÅL NR. 348

Innlevert 17. desember 2004 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 23. desember 2004 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sikre at ikke mishandlede kvinner ikke mister voldsalarmen dersom de slipper voldsutøver inn til seg, og vil statsråden ta initiativ til at ofre for familievold får en oppfølging som gjør dem i stand til å sette grenser og takle ettervirkningene av traumer de er påført?»

BEGRUNNELSE:

I en mishandlingssak i Oslo tingrett går det fram av dommen at politiet har fratatt en kvinne voldsalarmen fordi hun gjentatte ganger slapp volds mannen inn til seg. Retten skriver: "Etter rettens oppfatning kan den kontakt som har vært mellom fornærmede og tiltalte til tross for tiltaltes atferd, ikke utgjøre noen formildende omstendighet. Det er ikke noe særskilt at mishandlede kvinner fortsetter å ha et forhold til sine mishandlere - være seg på grunn av kjærlighet, medynk, avhengighet, barn eller andre årsaker. Et slikt årsaksbilde vil ofte være både sammensatt og komplisert."

Jeg mener at dette utsagnet vitner om god innsikt i reaksjonsmønstrene til mishandlede og dypt traumatiserte kvinner. Disse kvinnene burde få oppfølging som gjør dem i stand til å sette grenser, tolke følelser og takle omstendighetene på en måte som er til det beste for dem selv. I dag overlates de ofte til seg selv, noe som kan få fatal utgang, både for dem selv og for eventuelle barn.

På denne bakgrunn er det ønskelig å få vite hvordan statsråden stiller seg til behovet for oppfølging, samt hvilke rutiner han vil sørge for å forhindre at traumatiserte kvinner mister voldsalarmen fordi de reagerer på en måte som for andre synes irrasjonell, men som enkelt kan forklares ved hjelp av innsikt i kvinnenes situasjon og traumer.

Svar:

Som kjent har politiet de siste årene iverksatt flere tiltak for å styrke arbeidet med beskyttelse av volds- og trusselutsatte personer, etterforskning og iretteføring av slike saker, samt muligheten for å hjelpe ofrene til å komme i kontakt med hjelpe- og støtteapparatet.

I retningslinjene pålegges politiet blant annet å vurdere bruk av tiltak for å skjerme voldsutsatte personer. Dette kan gjelde både rettslige tiltak og praktiske tiltak som politiet selv kan iverksette. Ut fra det til en hver tid gjeldende trusselbildet pålegges politiet ansvar for fortløpende å evaluere tiltakene. Beskyttelsestiltakene skal ikke utelukkende iverksettes ved anmeldelse om vold eller trusler, men også når politiet på annen måte får kunnskap om vold i nære relasjoner. Politiet har ansvar for å veilede de som blir truet i om hvordan de skal opptre overfor trusselpersonen(e).

Det landsdekkende tilbudet med mobil voldsalarm ble iverksatt 1. januar 2004. Politidirektoratet opplyser at det så langt i år er blitt tildelt om lag 850 voldsalarmer. I tillegg er det 600 volds- og trusselutsatte personer som har tilbud om stasjonær alarm. Politiet tilbyr voldsalarm etter konkret trusselvurdering i hvert enkelt tilfelle. I instruksverket er det ikke noe som tilsier at voldsopfre skal miste sin alarm dersom de slipper voldsutøver inn til seg eller på annen måte har dialog med utøveren.

Voldsalarmer er imidlertid ikke ment å skulle være en permanent ordning, og politiet skal i disse sakene evaluere situasjonen fortløpende for å avklare om grunnlaget for voldsalarm fortsatt er til stede, samt foreta en vurdering av behov for opp- eller nedtrapping av ulike andre beskyttelsestiltak. Staten har innarbeidet rutiner for individuell vurdering hver tredje måned.

Politiets systematiske arbeid med vold i nære relasjoner, med mulighet for blant annet tildeling av voldsalarm er fortsatt i en relativt tidlig fase, og så langt er det ikke foretatt noen omfattende evaluering av dette arbeidet. Etter en foreløpig vurdering ser det likevel ut til at de tiltakene politiet nå kan sette inn i slike saker, setter politiet bedre i stand til å følge opp trusselutsatte personer.

Når det gjelder spørsmålet om tiltak for å bedre oppfølgingen av kvinner som har levd i mishandlingsforhold vil jeg vise til Regjeringens handlingsplan om vold i nære relasjoner som ble lagt frem i juni 2004. Planen inneholder flere tiltak som sikrer mot å øke kunnskapsnivået i hjelpeapparatet om de

behov og reaksjonsmønstre ofre for vold i nære relasjoner har. Kunnskap om de psykiske, fysiske og sosiale følgene av å bli utsatt for langvarig mishandling er av sentral betydning for å kunne yte god og målrettet bistand. I løpet av handlingsplanperioden skal det iverksettes tiltak for å øke kunnskapen innen de ulike grunn- og spesialistutdanningene og opplæringstiltak som skal bidra til å øke samarbeidskompetansen mellom de ulike hjelpetjenestene som møter kvinner som har vært utsatt for vold i nære relasjoner. Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) er tillagt en sentral rolle i dette arbeidet.

Justisdepartementet vil holde seg løpende orientert om erfaringene med bruk av voldsalarmer.

SPØRSMÅL NR. 349

Innlevert 17. desember 2004 av stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik

Besvart 7. januar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Når vil det bli tatt en endelig beslutning om etablering av et spesialsykehus innen psykiatri, lokalisert til Midt-Norge?»

BEGRUNNELSE:

Lukas Stiftelsen har søkt om støtte til å videreføre driften ved Betania i Malvik kommune gjennom å etablere et spesialsykehus innen psykiatri, et desentralisert og regionalt "Modum lignende tilbud". Lukasstiftelsen har i sin søknad tatt utgangspunkt i at behovet for et traumetilbud er stort, og at stiftelsen vil ha ledige lokaler til å etablere et slikt tilbud jf. vedtaket i vedtaket i det regionale helseforetaket september 2003 om at driften ved Betania skulle "fases ut" når Stjørdal DPS var bygd og når Leistad DPS skulle være ferdig utbygd (ombygd).

Ifølge RHF vil Stjørdal DPS være ferdig ved årsskiftet 2005/2006, mens Leistad DPS forventes den ferdig utbygd noe senere. Den opprinnelige planen var at de skulle være i full drift fra årsskiftet 2005/2006, men grunnet manglende finansiering til ombygging så vil dette ta lengre tid enn opprinnelig planlagt. Ut i fra dette er utfasingen av Betania utsatt og driftsavtalen med St. Olavs Hospital er forlenget til ut 2006.

Svar:

Det er en viktig del av opptrappingen av psykisk helse at det bygges opp ulike tilbud, og at gode erfaringer fra ett sted benyttes av andre som utgangspunkt for læring og forbedring. Dette må imidlertid skje på måter som underbygger det samlede ansvar som er gitt henholdsvis kommune og de regionale helseforetakene. Helse Midt-Norge har i likhet med øvrige regioner viktige oppgaver å ivareta innenfor traumefeltet i psykisk helse. Den grunnleggende tenkningen for det som skal etableres er imidlertid at dette er en kompetanse og en tjeneste som skal være integrert i det ordinære tjenesteapparatet, heller enn gjennom særtiltak.

Det er som kjent de regionale helseforetakenes sitt ansvar å skaffe befolkningen i sin region de nødvendige spesialisthelsetjenestene. På hvilken måte dette gjøres, er i dette tilfellet en sak for Helse Midt-Norge å løse, innenfor lovkravene og de overordnede retningslinjer som er trukket opp av Stortinget. De regionale helseforetakene står i prinsippet fritt til å velge å dekke befolkningens behov gjennom bruk av egne foretak eller gjennom tjenester fra private. Tilbudet til psykisk syke mennesker styrkes og opprustes også som kjent gjennom Opptrappingsplanen, i henhold til spesifikke planer og tilhørende bevilgninger. Ut fra dette vil det være Helse Midt-Norge som skal og må beslutte på hvilken måte man vil tilby befolkningen tjenester innen psykisk helsevern. Det er

de vedtakene som er fattet i henhold til Opptrappingsplanen, som gjelder, med mindre det er saker av så omfattende karakter at de skal behandles i foretaksmøte.

Helse Midt-Norge har opplyst meg om at de har hatt møte med Lukasstiftelsen, hvor det har vært presentert planer for å etablere et spesialisert sykehus i psykiatri. Det opplyses også at det har vært avholdt faglig dialogmøte, der tilbakemeldingene var en betydelig skepsis til hvorvidt tilbudet, slik det var skissert i søknaden fra Lukasstiftelsen, ville kunne utgjøre et spesialisert tilbud ut over det som allerede finnes i helseforetakene. Helse Midt-Norge opplyser at slik de vurderer søknaden, er hele finansieringsansvaret tillagt Helse Midt-Norge. Tiltaket kvalifiserer ikke til midler fra Opptrappingsplanen, og det ligger heller

ikke innenfor det regionale handlingsprogrammet for psykisk helsevern i Midt-Norge. Helse Midt-Norge melder at de ikke prinsipielt vil avvise tilbudet fra Lukasstiftelsen, men det regionale foretaket ser seg ikke i stand til å finansiere et slikt tilbud nå. Det er derfor heller ikke gitt endelig avslag på tiltaket.

Slik saken framstår, basert på de informasjonene som jeg har mottatt fra Helse Midt-Norge, synes det fortsatt å være rom for prosess, der både faglig opplegg og økonomiske forhold må gjennomgås videre, før endelig beslutning kan tas i Helse Midt-Norge. Ett viktig moment i denne sammenhengen er om Helse Midt-Norge er i stand til å ta på seg finansieringsansvar for ytterligere oppgaver, ut over de utbyggingene som alt er vedtatt og pågår.

SPØRSMÅL NR. 350

Innlevert 21. desember 2004 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 23. desember 2004 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Oppnevningen av regional rovviltnemnd for Oppland har medført sterke reaksjoner bl.a. fra fylkespolitikere fra ulike parti. De regionale rovvilt-nemndene skal bidra til større lokalt ansvar og påvirkning i rovdyrforvaltningen. Målet er at dette også skal være konfliktdepende, men oppnevningen har nå økt konflikten. Fylkeskommunen vil trolig ikke akseptere oppnevningen, og dermed er det umulig å få til et samarbeid.

Vil statsråden endre oppnevningen i tråd med fylkeskommunens ønske?»

BEGRUNNELSE:

I avisen Gudbrandsdølen Dagningen er det en rekke artikler, intervjuer og uttalelser som uttrykker sterke reaksjoner på departementets oppnevning. Oppnevningen oppfattes som en direkte provokasjon og overkjøring av lokaldemokratiet. Særlig reageres det mot at Erik Winther som var foreslått fra fylkeskommunen, ikke er blitt oppnevnt. Winther var saksordfører da Oppland fylkeskommune behandlet uttalelse til rovdrymeldingen, og han er en engasjert og kunnskapsrik person i natur- og rovdyrforvaltning. Derfor er det et sterkt ønske fra fylkeskommunen at han får plass i nemnda. Jeg tror alle parter ville være tjent med at dette ønsket blir imøtekommet. Spørs-

målet er om Winther settes utenfor av politiske grunner. Det blir i alle fall ikke forstått at Winther ikke blir med, med henvisning til at han ikke sitter i fylkesutvalget.

I den sammenheng viser jeg til komitéinnstillingen til rovviltmeldingen, Innst. S. nr. 174, der det heter:

"Flertallet henviser til sammensetningen som er foreslått i St.meld. nr. 15 (2003-2004) der det legges opptil at berørte fylkeskommuner i hver region velger ut og innstiller representanter til rovvilt-nemndene. Miljøverndepartementet som overordnet viltorgan, skal forestå den endelige oppnevning av nemnden."

Komiteen sier ikke noe om at representantene må være fra fylkesutvalget. Rett nok sier Regjeringen i meldingen at det legges opp til at berørte fylkeskommuner i hver region velger ut representanter til rovvilt-nemndene direkte fra fylkesutvalget/fylkesutvalgene. Men Stortinget har ikke uttrykt noe spesifikt om dette. Jeg mener derfor at hvis det er vilje, kan det så absolutt åpnes for at medlem av fylkestinget kan være medlem av vilt-nemnda. Det andre som det reageres sterkt på, er at rovdryutsatte kommuner ikke er representert i nemnda. Jeg vet ikke om departementet har vært bevisst på dette, men det er i alle fall en svært uheldig avgjørelse.

Jeg mener det vil være klokt og konfliktdempende om departementet gjorde om oppnevningen. I den sammenhengen vil jeg vise til hva flertallet sa i ovennevnte innstilling:

"Flertallet mener det er en hovedutfordring å bygge opp tilliten mellom den sentrale rovviltforvaltningen, næringsinteressene og andre brukere av utmark. Oppslutningen om å bevare rovviltartene i norsk natur kan undermineres dersom konflikten rundt bestandsmål og forvaltning av rovdyrbestandene blir for store." Videre: "Flertallet ber derfor Regjeringen om at tiltak iverksettes som kan sikre et bedre tillitsforhold mellom den offentlige forvaltning, lokalsamfunn, brukere av utmark og aktuelle organisasjoner."

Intensjonen er altså å iverksette konfliktdempende tiltak på breid front. Jeg mener at denne intensjonen også bør føre til at det foretas ny oppnevning av rovviltnemnda der fylkeskommunens ønsker blir ivarettatt.

Svar:

Miljøverndepartementet oppnevnte 10. desember 2004 for første gang representanter til åtte regionale rovviltnemnder. Departementet legger stor vekt på at viktige deler av rovviltforvaltningen gjennom denne oppnevningen skal delegeres til regionalt nivå i tråd med Stortingets føringer. Etter departementets vurdering er det ingen uenighet om at oppnevningen av slike rovviltnemnder er et viktig grep for å bidra til større lokalt ansvar og påvirkning i rovviltforvaltningen.

Til sammen er ca. 70 personer oppnevnt som faste medlemmer eller varamedlemmer med utgangspunkt i forslag fra 19 fylker og Sametinget. I sju av de åtte regionene og i 18 av de 19 fylkene har oppnevningen skjedd uten problemer. I Oppland fylke har oppnevningen ført til reaksjoner når det gjelder de oppnevnte personenes representativitet.

Jeg vil presisere at oppnevningen i alle regioner har skjedd i tråd med de føringer som er gitt av Stortinget gjennom behandlingen av rovviltmeldingen. Dette innebærer blant annet at fylkeskommunene skal foreslå kandidater, mens departementet skal foreta oppnevningen av nemndene. Videre er det benyttet de samme kriterier og prosedyrer i alle regioner i forbindelse med kriteriene for oppnevningen. Det er videre kun oppnevnt personer som er foreslått av fylkeskommunene/Sametinget/Oslo bystyre.

I brev av 23. juni 2004 ble alle fylkeskommuner bedt om å foreslå en kvinnelig og en mannlig kandidat til hvert medlem i rovviltnemnden som grunnlag for departementets oppnevning. Det står i dette bre-

vet at kandidatene "så langt det er praktisk mulig (skal) velges ut direkte fra fylkesutvalget eller tilsvarende organ i fylkeskommunen". Fra rovviltmeldingen står det at representantene "skal velges ut direkte fra fylkesutvalget". Formuleringen i brevet av 23. juni tok høyde for at flere fylker hadde andre ordninger enn fylkesutvalg.

Flere fylkeskommuner sendte i første runde inn kandidater som ikke tilfredsstilte kravene. Departementet presiserte da muntlig overfor disse fylkeskommunene, med henvisning til brevet av 23. juni 2004, at kandidatene skal ha fast plass i fylkestinget, og fast plass i fylkesutvalget så langt dette er praktisk mulig. Denne informasjonen ble også gitt til andre fylkeskommuner som tok kontakt med departementet i forbindelse med oppnevningen, herunder Oppland fylkeskommune. Videre er dette også fulgt opp i forskrift om forvaltning av rovvilt som ble sendt på høring 15. september 2004.

Der en fylkeskommune har foreslått kandidater fra fylkesutvalget, har disse konsekvent blitt prioritert til fast plass i rovviltnemnden. Dersom det fra fylkeskommunenes side ikke har blitt foreslått et tilstrekkelig antall kandidater fra fylkesutvalget, har departementet valgt representanter til nemnden fra øvrige kandidater foreslått av fylkeskommunen.

Jeg har registrert misnøyen med de oppnevnte personenes representativitet fra Oppland fylkeskommunes side. Dette til tross for at oppnevningen skjedd i tråd med Stortingets føringer, til tross for at oppnevningen skjedd med personer som fylkeskommunen selv hadde foreslått, og til tross for at alle de personene departementet oppnevnte som faste medlemmer i nemnden er ledende politikere fra fylkesutvalget i Oppland. Oppland fylke er videre en egen region, og har dermed fem faste medlemmer og to varamedlemmer fra eget fylke i rovviltnemnden. Øvrige fylker danner rovviltnemnd sammen med andre fylker eller med Sametinget, og har således vesentlig færre representanter enn Oppland i forhold til de rovviltbestander som skal forvaltes.

I lys av den situasjonen som har oppstått valgte jeg gjennom eget brev av 17. desember 2004 å gi denne fylkeskommunen en mulighet til å foreslå ny sammensetting slik at representativitet kunne ivaretas bedre.

Jeg er kjent med at Oppland fylkeskommune nå har behandlet saken på nytt med utgangspunkt i departementets brev av 17. desember. Jeg vil nå avvente en formell tilbakemelding fra fylkeskommunen på denne behandlingen før jeg igjen vil vurdere saken.

SPØRSMÅL NR. 351**Innlevert 21. desember 2004 av stortingsrepresentant Lars Rise****Besvart 11. januar 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Jeg viser til svar på spørsmål fra undertegnede av 10. september 2004 angående behandlingen av asylsøknaden til NN. Utenriksministerens svar bygger på at ambassaden etter å ha mottatt "undring" fra asylsøker NN skal ha sendt en ny advokat som utarbeidet en ny korrigert rapport. Denne skulle ha ført til at NN fikk oppholdstillatelse. Realiteten er imidlertid at ambassaden ikke gjorde noen ting for å sjekke påklagede feil, og dersom ikke utenforstående eksperter hadde kommet inn i bildet, ville konklusjonen i samsvar med den første advokats falske opplysninger blitt stående.

Vil utenriksministeren foreta seg noe for å kvalitetssikre rutiner som kan hindre at slike ting gjentar seg, og vil utenriksministeren vurdere om det er grunnlag for å utbetale erstatning som følge av uretten som er begått, samt dekning av støttegruppens dokumenterte utgifter?»

BEGRUNNELSE:

Saksgangen ved behandlingen av NNs asylsøknad var i korte trekk følgende:

1. Krav om verifikasjon av NNs opplysninger ble framsatt under ankebehandlingen etter første avslag om asyl. NNs opplysninger ble ikke funnet troverdige. Ambassadens verifikasjon kom 11. februar 2000. Det var særlig opplysninger om hans identitet og forholdene ved hans menighets-tilknytning som NN reagerte på med "undring". Denne "undring" førte ikke til noen reaksjon, og anken ble avvist.
2. En omgjøringserklæring ble sendt og vedlagt brev fra hans menighet med navneliste over 300 medlemmer. Dessuten var det vedlagt ny dokumentasjon om NNs identitet og adresse i Pakistan. Omgjøringsbegjæringen ble avvist med begrunnelse om at dokumentene var fiktive, og verifikasjonen pålitelig. NN gikk da i kirkeasyl.
3. Saken ble deretter ført for Oslo byrett. NNs advokat anfektet igjen verifikasjonsrapporten, men regjeringsadvokaten hevdet at det ikke var grunnlag for ytterligere kontroll av rapporten, og viste til brev fra ambassaden. Retten konkluderer med at det ikke er framkommet opplysninger som peker i retning av at verifiseringen ikke er forsvarlig utført. Det ble her klargjort at alle instanser, inkludert den norske ambassaden, avviste alle forsøk på etterkontroll av verifiseringsrapporten.

NN tapte saken og ble ilagt saksomkostninger. Saken ble ikke anket, og dommen ble dermed endelig.

4. Biskop Arne Rudvin i Pakistans lutherske kirke påtok seg et år senere å foreta en ny verifikasjon i saken etter ønske fra støttegruppen. Ambassaden ble gjennom UDI utfordret til å samarbeide, men reagerte ikke på dette. Rudvin og medarbeidere gikk grundig gjennom alle deler av NN sin historie, og bekreftet hans opprinnelige opplysninger. Rudvins rapport ble sendt UDI. Det medførte at asylsaken ble gjenopptatt.
5. På dette tidspunkt ble det innsett at det måtte en ny verifisering til. Ambassadens nye advokat bekreftet i det store og hele Rudvins funn. Saken kom opp i full nemnd i UNE og NN ble innvilget oppholdstillatelse. Det synes klart at hadde ikke utenforstående eksperter kommet inn i bildet, ville konklusjonen i samsvar med den første advokats falske opplysninger blitt stående.

Svar:

Jeg redegjorde i mitt svar på representantens forrige spørsmål vedrørende denne saken (skriftlig spørsmål nr. 849 (2003-2004) for den særlige prioritet utenriksstasjonene gir til akkurat denne type saker.

Ambassaden i Islamabad valgte i denne aktuelle saken å benytte seg av innleid ekspertise til å foreta den nødvendige verifisering av sakens fakta. Det var i utgangspunktet ingen grunn til å stille spørsmålstegn verken ved fremgangsmåte eller resultat av den undersøkelsen som ble foretatt. Jeg presiserte i mitt forrige svar at det selvsagt er beklagelig at de opplysningene som ble innhentet i første omgang inneholdt feil og at dette medførte en belastning for den angjeldende asylsøker. Disse feilene er senere rettet opp slik at vedkommende nå har fått innvilget opphold på humanitært grunnlag.

Kvalitetssikring av rutiner i arbeidet med denne type saker gjøres kontinuerlig i samarbeid mellom utenriktjenesten og utlendingsmyndighetene, og dette skjer naturligvis også i takt med utviklingen på hele utlendingsfeltet. Ambassaden i Islamabad er særlig engasjert i denne sammenheng. Medarbeidere ved denne ambassaden har løpende fått styrket kompetansen på utlendingsområdet. Det er mitt inntrykk at det utføres solid og god saksbehandling der - men også at saksmengden naturligvis er svært stor.

Jeg kan ikke se at det er begått erstatningsbetingende handlinger i den aktuelle saken. En endelig vurdering av hvorvidt det eventuelt skulle foreligge grunnlag for erstatning, vil imidlertid kunne foretas dersom slikt krav reises fra de berørte parter. Jeg kan

i den forbindelse tilføye at Forvaltningsloven i visse tilfeller gir adgang for en part til å kreve sine saksomkostninger dekket når et vedtak blir endret til gunst for vedkommende.

SPØRSMÅL NR. 352

Innlevert 23. desember 2004 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 6. januar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Ifølge oppslag i VG siste ukene følger ikke Norge anbefalingene fra UNHCR om å ikke å gjenbosette tsjetsjenske flyktninger i andre deler av Russland dersom det er fare for forfølgelse av dem i Tsjetsjenia.

Hvorfor velger Regjeringen og UDI å ikke følge UNHCR sine anbefalinger?»

Svar:

Det foreligger primært to retningslinjer fra UNHCR av februar 2003 og oktober 2004 vedrørende tsjetsjenske asylsøkere. Sistnevnte retningslinjer opprettholder i all hovedsak både premisser og konklusjoner nedfelt i de førstnevnte anbefalingene:

"Chechens whose place of permanent residence was the Chechen republic prior to their seeking asylum abroad should be considered in need of international protection."

I punkt 9 i de samme retningslinjene av oktober 2004 heter det imidlertid videre:

"For those Chechens seeking asylum whose place of permanent residence was not the Chechen republic, UNHCR recommends that individual refugee status determination be undertaken. Those asylum-seekers who, after a fair and efficient examination of their claim, have not been found to be in need of international protection as they can return and reside in safe parts of the Russian Federation may be returned."

Utlendingsdirektoratet foretok i juni 2004 en praksisendring overfor asylsøkere fra Tsjetsjenia og la seg da på en linje som i stor grad er i overensstemmelse med ovennevnte punkt 9 i UNHCRs anbefalinger. Ifølge Utlendingsdirektoratet vil tsjetsjenske asylsøkere som har hatt opphold utenfor Tsjetsjenia eller som har sitt opprinnelsessted utenfor Tsjetsjenia, få avslag dersom det ikke foreligger noe indivi-

duelt beskyttelsesbehov. Når det gjelder søkere som kommer direkte fra Tsjetsjenia konkluderer Utlendingsdirektoratet noe forskjellig fra UNHCR vedrørende deres mulighet for intern relokalisering i Den russiske føderasjonen. UNHCR mener at det ikke finnes noe reelt internfluktalternativ i føderasjonen for personer som kommer direkte fra Tsjetsjenia. Utlendingsdirektoratet mener på sin side at henvisning til intern relokalisering for personer som kommer direkte fra Tsjetsjenia ikke er i strid med non-refoulement-bestemmelsen i utlendingsloven § 15. En viktig presisering er her at man da snakker om personer som ikke er utsatt for forfølgelse og som dermed ikke er definert som flyktninger i lovens forstand. Utlendingsdirektoratet mener at problemene forbundet med en reetablering i føderasjonen utenfor Tsjetsjenia ikke i art og omfang innebærer "nærliggende fare for å miste livet eller bli utsatt for en umenneskelig behandling", jf. utlendingsloven § 15, 1. ledd 2. punktum.

UNHCR mener at "permanent residence" i Tsjetsjenia i seg selv automatisk berettiger internasjonal beskyttelse. Utlendingsdirektoratet mener på sin side at det ikke er grunnlag for et så generelt beskyttelsesregime, og foretar en konkret vurdering i hver enkelt sak om hvorvidt en eventuell retur kan gjennomføres i samsvar med prinsippene om "return in safety and dignity". Utlendingsdirektoratet foretar en konkret, individuell rimelighetsvurdering i alle saker i forhold til spørsmålet om henvisning til relokalisering i Russland. Fremstår relokalisering som urimelig sett i forhold til den aktuelle søkerens totalsituasjon, blir det innvilget tillatelse etter utlendingsloven § 8, 2. ledd, jf. utlendingsforskriften § 21 2. ledd (sterke menneskelige hensyn). De aktuelle vurderingskriteriene er i denne sammenheng søkers ressursituasjon og vedkommendes ulike tilknytningsformer til føderasjonen utenfor Tsjetsjenia. Barnefamilier, eldre, syke og enslige forsørgere er definert som sårbare grupper.

Det er dermed en svært høy terskel for å kunne avslå disse under henvisning til relokalisering utenfor Tsjetsjenia.

Cirka 70-80 pst. av tsjetsjenerne får fortsatt arbeids-/oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 8, 2. ledd, jf. forskriften § 21 2. ledd (sterke menneskelige hensyn).

SPØRSMÅL NR. 353

Innlevert 23. desember 2004 av stortingsrepresentant Jan Simonsen

Besvart 12. januar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Mener helse- og omsorgsministeren at det er forsvarlig at åpningen av Lindrende enhet ved Sørlandets sykehus i Kristiansand utsettes i ett år, og hva vil han foreta seg i saken?»

BEGRUNNELSE:

Det er nå klart at den nye lindrendeavdelingen ved Sørlandets sykehus i Kristiansand, ikke åpner i januar 2005, som planlagt. Sykehuset har ikke penger til den daglige driften av avdelingen, og har utsatt åpningen med ett år.

Folk på Sørlandet har samlet inn 10 mill. kr til det nye tilbudet. Sanitetsforeningen i Kristiansand har lovet å gi like mye, men ett års utsettelse går de ikke med på. De føler seg lurt av sykehusledelsen.

På grunn av utsettelsen av åpningen blir 35 mennesker i til sammen 23 stillinger overtallige, og dermed uten jobb.

Svar:

Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt innebærer at uhelbredelig syke og døende pasienter får optimal lindrende behandling for fysiske plager, samt også plager av psykisk, sosial og åndelig/eksistensiell natur. Livshjelpetredningen (NOU 1999:2) har vært sentral for departementets arbeid med lindrende behandling og omsorg ved livets slutt. Ifølge Livshjelpetredningen er målsettingen med lindrende behandling å bidra til at pasienter og pårørende i en slik situasjon får best mulig livskvalitet.

Tilbud om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt har høy prioritet. Jeg har derfor gitt de regionale helseforetakene klare styringssignaler og stilt krav om at de fortsatt prioriterer tjenestetilbudet til mennesker med kreft og sørger for et godt tilbud om lindrende behandling og omsorg for pasienter i livets siste fase.

Sørlandet sykehus HF, avdeling Kristiansand, har i løpet av høsten ferdigstilt et bygg som skulle romme en avdeling for lindrende behandling. Bygget var kostnadsberegnet til 28,5 mill. kr. Stråleaksjonen og Kristiansand Sanitetsforening har bidratt med 20 mill. kr, mens det resterende beløpet er dekket av Sørlandet sykehus. Avdelingen var planlagt åpnet fra januar 2005.

Helse Sør RHF har de siste årene hatt store driftsmessige underskudd, og det regionale helseforetaket står overfor en svært krevende økonomisk situasjon i 2005, jf. at sosialkomiteen ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (2004-2005) gav åpning for at balansekravet for Helse Sør kunne utsettes til 2006. Jeg har signalisert at jeg i løpet av februar i eget foretaksmøte vil fastsette krav til økonomisk resultat i Helse Sør for 2005.

I en slik situasjon må det være forståelse for at det inntas en restriktiv holdning til å starte ny aktivitet som vil gi økte kostnader, noe som i sin tur vil kunne gi ytterligere krav til innsparinger i den øvrige virksomheten. Utsatt åpning av den lindrende avdelingen ved Sørlandet sykehus må ses på bakgrunn av dette. Det er like fullt uheldig, både overfor Stråleaksjonen og Kristiansand Sanitetsforening, men også overfor pasienter, pårørende og de som ble tilsatt ved avdelingen, at åpningen må utsettes. Helse Sør har imidlertid forsikret meg om at når den økonomiske situasjonen bedres, vil Sørlandet Sykehus prioritere åpning av denne nye avdelingen.

Jeg er videre opplyst om at Sørlandet sykehus har tilsatt 35 personer i de 23 årsverkene som var planlagt til avdelingen. De fleste av disse er rekruttert fra andre sykehusavdelinger, og de har i stor grad faste stillinger å gå tilbake til. Sørlandet sykehus vil legge til rette for at hver enkelt ansatt skal få løst sin situasjon i samarbeid med tillitsvalgte. Fem av de tilsatte er imidlertid rekruttert utenfra. Sørlandet sykehus, avdeling Kristiansand, planlegger i en overgangsfase å etablere fire senger for lindrende behandling og

omsorg ved sykehusets kirurgiske avdeling. På denne måten vil tilbudet til pasientene styrkes, ved at de som er rekruttert utenfra blir direkte tilknyttet dette tilbudet.

Tilbudet om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt skal gis på det behandlingsnivået i helse-tjenesten der det er best for pasienten å være. Finansieringen av lindrende behandling over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett er også utformet for å understøtte en fleksibel organisering. Sørlandet sy-

kehuset fikk i 2002 midler fra Helsedepartementet til å etablere ambulante lindrende team, som oppsøker og hjelper pasienter hjemme. I tillegg gir hjemmesykepleien i kommunene lindrende behandling i samarbeid med fastlegene. Pasienter med behov for innleggelse for lindrende behandling skal, trass i den utsatte åpningen av lindrende avdeling, fortsatt sikres et godt tilbud ved Sørlandet sykehus' medisinske og kirurgiske avdelinger.

SPØRSMÅL NR. 354

Innlevert 5. januar 2005 av stortingsrepresentant Inge Ryan

Besvart 12. januar 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Veterinærvakten er en ordning der staten har på-tatt seg ansvaret for at det finnes veterinær beredskap over hele landet. Per dato er det ikke lenger noen av-tale mellom staten og Den norske veterinærforening. Det er bekymringsfullt at en slik avtale ikke er på plass da det kan gå ut over dyrs helse og velferd.

Mener statsråden at situasjonen i dag er tilfreds-stillende mht. dyrs helse og velferd, og hva vil stats-råden gjøre for at beredskapen blir ivaretatt?»

Svar:

På møte med Den norske veterinærforening (DNV) 10. januar ble vi enige om et grunnlag for for-handlinger om en avtale om klinisk veterinærvakt for 2005.

I den perioden forhandlingene pågår og fram til resultat av eventuell uravstemning foreligger, vil ve-

terinærene delta i vaktordning basert på de rammene som gjaldt fram til årsskiftet.

Jeg er glad for at vi har funnet en løsning som gjør at dyr og dyreeiere nå får vanlig service fra vete-rinærene på døgnbasis. Vi går nå inn i en periode med krevende forhandlinger, men slik jeg vurderer situa-sjonen, foreligger det en gjensidig vilje til å finne en forhandlingsløsning.

Forhandlingene skal baseres på gjeldende lov-verk samt dokumenter fra tidligere forhandlingspro-sesser og ta utgangspunkt i Stortingets vedtak om be-vilgning til veterinær beredskap for 2005. Protokoll fra møte med DNV 10. januar følger vedlagt.

Vedlegg til svar:

Protokoll fra møte 10. januar 2005 mellom Den norske veterinærforening og Landbruks- og matde-partementet.

SPØRSMÅL NR. 355**Innlevert 5. januar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 13. januar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Under en panel debatt om Teknologi og klimaendringer på Klimatoppmøtet i Buenos Aires, påpekte statsråden at man i kampen mot klimaendringer må "develop and apply technological solutions at reasonable costs".

Med tanke på at Regjeringen krever CO₂-håndtering for nye konsesjoner for gasskraftverk, samtidig som denne teknologien på ingen måte er tilgjengelig "at reasonable costs" - hvordan mener statsråden at hans uttalelse i Buenos Aires harmonerer med den gjeldende politikken Regjeringen fører i Norge?»

Svar:

Representanten viser til innlegg som ble holdt i Buenos Aires under Partskonferansen. Slik jeg understreket der er Regjeringen opptatt av at det legges vekt på teknologiutvikling som del av tiltakene for å redusere klimagassutslipp. I vår nasjonale oppfølging har vi blant annet prioritert å legge til rette for teknologiutvikling for utskilling og håndtering av CO₂.

Regjeringen har en ambisiøs strategi for realisering av gasskraftverk med CO₂-håndtering, og har opprettet et fond på 2 mrd. kr for å fremme utviklingen av CO₂-fri teknologi. Avkastningen fra dette

fondet, som forvaltes av den nylig opprettede innovasjonsvirksomheten Gassnova, skal blant annet gå til utprøvingen av miljøvennlig gasskraftteknologi i pilot og demonstrasjonsanlegg. Samtidig opprettes det et nytt Gassteknologiprogram, der både midlene fra Norges forskningsråd og Gassnova skal inngå i en helhetlig satsing. Det er nå opp til aktørene i energi- og kraftbransjen og industrien å finne fram til gode prosjekter som kan bidra til en videreutvikling av teknologiene.

Inntil det er etablert et system for omsettelige utslippkvoter i tråd med Kyoto-protokollen, forutsetter Regjeringen som kjent at nye gasskraftverk - utover de tre som allerede har fått konsesjon og energianlegget på Snøhvit - skal møte krav om CO₂-håndtering for å få konsesjon.

Ulike teknologier for CO₂-håndtering varierer i modningsgrad. Hovedutfordringen for alle konseptene er imidlertid å få videreutviklet og utprøvd teknologiene slik at økonomisk og teknologisk risiko kan reduseres.

Det er en slik videreutvikling Regjeringen nå støtter opp om, og det er i denne sammenheng jeg ved tidligere anledninger har valgt å vektlegge forventninger også knyttet til de gasskraftverk som allerede har fått konsesjon.

SPØRSMÅL NR. 356**Innlevert 5. januar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 17. januar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I Stavanger Aftenblad 27. desember 2004 uttaler statsråden at "Jeg synes det er tøvete av politikere å tidfeste gasskraftverk med CO₂-håndtering" og "Det blir opp til industrien å finne ut når teknologien er lønnsom nok til at de kan ta den i bruk" samt "Ingen vet om det tar ett, to eller 10 år". Til tross for denne betydelige usikkerheten som statsråden selv viser til, så fremmer Regjeringen krav om bruk av CO₂-håndteringsteknologien for å gi nye konsesjoner for gasskraftverk.

Fremmer et slikt krav økt bruk av naturgass i Norge?»

Svar:

Sem-erklæringen er klar når det gjelder forholdet til nye konsesjonssøknader for konvensjonelle gasskraftverk. Inntil det er etablert et system for omsettelige utslippkvoter i tråd med Kyoto-protokollen, forutsettes det at ytterligere konsesjons- og utslippstillatelser kun gis til gasskraftanlegg basert på CO₂-fri teknologi.

Regjeringen fører en aktiv politikk for å fremme miljøvennlig bruk av gass. Siden Regjeringen tiltrådte er det bevilget 150 mill. kr til forskning og utvikling av miljøvennlige gasskraftverk gjennom Norges forskningsråd. Som følge av dette har flere løsninger for gasskraft med CO₂-håndtering fått støtte.

De ulike teknologiene for CO₂-håndtering varierer i modningsgrad. Noen teknologier er avhengig av et betydelig utviklingsarbeid. De mest modne teknologiene for utskilling av CO₂ fra eksosgass er i varierende grad prøvd ut. Hovedutfordringen for alle konseptene er imidlertid å få videreutviklet teknologiene slik at økonomisk og teknologisk risiko kan reduseres til et akseptabelt nivå.

Aktiviteten knyttet til utviklingen av miljøvennlige gassteknologier er stor både nasjonalt og internasjonalt. I Norge finnes det i dag flere interessante initiativ knyttet til pilotanlegg for å bringe ny teknologi fra forskningsstadiet til praktisk utprøving. Det er for

tidlig å si hvilke av disse teknologiene som vil vise seg å ha størst potensiale for dette. Konsepter som i dag framstår som teknologisk umodne, kan vise seg å ha stort potensial for kostnadsreduksjoner over tid.

I St.meld. nr. 47 (2003-2004) Om innovasjonsverksemda for miljøvennlige gasskraftteknologiar mv trakk Regjeringen opp en politikk for den videre satsingen på gasskraftverk med CO₂-håndtering. Et hovedelement i denne politikken er å støtte aktivt opp under utviklingen på dette området gjennom satsing på forskning og utvikling og støtte til pilotanlegg.

Gassnova ble opprettet for å ivareta satsingen på utprøvingen av miljøvennlig gasskraftteknologier. Virksomheten skal disponere avkastningen fra et fond på 2 mrd. kr til å støtte utprøving og demonstrasjon av slike teknologier. Det blir også etablert et nytt nasjonalt Gassteknologiprogram der både midlene fra Norges forskningsråd og Gassnova skal inngå.

SPØRSMÅL NR. 357

Innlevert 5. januar 2005 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 18. januar 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden konkret forholde seg i saken om fremtidig norsk skiflygningsbakke, i forhold til de uttalelser hun har gitt til NRK i saken?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål til statsråden nr. 318, og til statsråden uttalelser til NRK i saken. Ifølge Drammens Tidende skal statsråden ha sagt at sentrale aktører i utvalget, som la frem en rapport om skiflygingens fremtid, samtidig er aksjonærer i Rødkleiva Skiflygning AS, og understreker samtidig at hun vil følge nøye med i saken, da eierinteressene klart fører til inhabilitet.

Svar:

Vikersund har status som nasjonalanlegg for skiflyging til og med 31. desember 2009.

Norges Skiforbund (NSF) har fått utarbeidet en utredning om framtidig anlegg for skiflyging i Norge. Denne er fortsatt ute på høring, med forlenget høringsfrist til 10. januar 2005. Styret i NSF vil behandle utredningen med høringsuttalelser på sitt styremøte 9. mars 2005.

Når departementet får NSF's vedtak, vil departementet vurdere alle sider ved saken.

Til orientering kan opplyses at departementet 20. desember 2004, etter søknad fra Vikersund og anbefaling fra NSF, bevilget kr. 500 000 til nødvendige oppgraderingstiltak for anlegget. Ytterligere tiltak vil bli vurdert etter at skistyret har oversendt sitt vedtak vedrørende anlegg for skiflyging i Norge til departementet.

SPØRSMÅL NR. 358**Innlevert 6. januar 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa****Besvart 13. januar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Kva landkunnskap er det UDI baserer seg på når dei gir avslag på ein søknad om asyl for ei kvinne og to barn barn av Karachay-folket?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til at statsråden ikkje kan gripa inn i ein-skildsaker, men at ho kan føreta prinsipielle vurderingar og endringar i forhold til UDI sin praksis. Eg er gjort kjent med ein søknad som har medført avslag frå UDI og der søkjarane er frå Kirgisistan og tilhører minoritetsgruppa Karachayane. Amnesty International er ein av fleire organisasjonar som peikar på denne gruppa som utsett. Det er liten informasjon å finna om dette folkeslaget, men stor redsel for kva som kan skje frå den vesle familien dette gjeld om konsekvensane av utsending. Av omsyn til kvinna, barna og det lokale nettverket ho har i Noreg, ber eg statsråden grunngi korleis det kan vera trygt å senda desse tilbake til Kirgisistan.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg i henhold til utlendingsloven § 38 ikke kan gripe inn og instruere Utlendingsdirektoratet om lovtolking, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkeltsaker. Jeg har derfor ikke anledning til å gripe inn i denne saken og instruere om et gitt resultat, og jeg kan heller ikke instruere direktoratet når det gjelder dets prinsipielle vurderinger og generell praksis.

Jeg presiserer at jeg heller ikke etter det nye lovforslaget om endringer i styringsforholdet på utlendingsfeltet (Ot.prp. nr. 31 (2004-2005)), som ble fremmet for Stortinget 17. desember 2004, vil kunne instruere Utlendingsdirektoratet i enkeltsaker. Etter det nye lovforslaget vil jeg imidlertid kunne instruere Utlendingsdirektoratet om lovtolking og skjønnsutøvelse.

Når det gjelder spørsmålet om hva slags landkunnskap Utlendingsdirektoratet baserer seg på i denne saken, understreker jeg at direktoratet legger grundige landvurderinger til grunn for sine vedtak. Gjennom Utlendingsdirektoratets landdatabase har saksbehandlere i Utlendingsdirektoratet tilgang på 12 forskjellige menneskerettighetsrapporter fra Kirgisistan (fra blant andre US State Department, Freedom House, Amnesty, Reporters Without Borders, Svenska Utenriksdepartementet, Human Rights Watch, Udlændingestyrelsen i Danmark, Den internasjonale

Helsingforskomiteen og IRINNews.org), i tillegg til et femtitalls rapporter og dokumenter om andre relevante emner i Kirgisistan. Utlendingsdirektoratet foretok høsten 2004 en utredningstur til Kirgisistan, sammen med Utlendingsnemnda, for å utdype sin kunnskap om menneskerettighetsspørsmål og utsatte grupper i landet. Saksbehandlerne benytter seg således av kvalitetssikret og spesialisert informasjon i forhold til de forskjellige former for problemer og menneskerettighetsbrudd som anføres i de ulike sakene.

Kirgisistan er et multietnisk land hvor 65 pst. av befolkningen er etniske kirgisere og 35 pst. tilhører en av de over 80 etniske minoritetene i landet. Situasjonen for de etniske minoritetene er ikke uproblematisk, men det er ikke rapportert om systematisk forfølgelse av etniske minoriteter i landet. De mest sentrale etniske konfliktene i landet er nært knyttet opp mot Kirgisistans forhold til sine naboland, og gjelder først og fremst etniske usbekere i Ferghana-dalen (nær den usbekiske grensen) og etniske uigurer fra Kina.

Karatsjaiene er en relativt liten befolkningsgruppe, hvorav rundt 8 000 personer bor utenfor Karatsjai-Tsjerkessia. Det var i 1989 registrert 2 509 etniske karatsjaiere bosatt i Kirgisistan. Karatsjaiene er tradisjonelt sett muslimer, men betegnes gjerne som relativt sekulære. Det var Stalins deportasjoner i 1944 som skapte en Karatsjaidiaspora i Kirgisistan.

Ut fra den informasjonen direktoratet sitter inne med finnes det ikke holdepunkter for å hevde at karatsjaiene skulle være i en spesielt utsatt posisjon i Kirgisistan. Det kan blant annet nevnes at Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda tok opp situasjonen for etniske minoriteter spesielt med 5-6 lokale og internasjonale organisasjoner på utredningsturen til Kirgisistan, og ingen av disse nevnte karatsjaiene som en spesielt utsatt gruppe.

Det henvises i spørsmålet til at Amnesty International med flere vurderer karatsjaiene som en utsatt gruppe, men kilden er ikke nærmere oppgitt. Utlendingsdirektoratet har ikke funnet karatsjaienes situasjon i Kirgisistan omtalt i Amnestys rapporter eller andre menneskerettighetsrapporter, og kan derfor ikke kommentere Amnestys vurdering ut over det som er nevnt ovenfor.

Direktoratets generelle vurdering av situasjonen for etniske minoriteter i Kirgisistan utelukker selvsagt ikke at enkelte asylsøkere fra denne gruppen kan kvalifisere til asyl. Når det gjelder saksbehandlingen

blir det foretatt en individuell vurdering i hver enkelt sak, hvor asylsøkerens forklaring sees i forhold til situasjonen i landet søkeren kommer fra. Det er på bakgrunn av en slik individuell vurdering direktoratet avgjør hvorvidt en asylsøker trygt kan returneres til sitt hjemland eller ikke.

Jeg fastholder således at direktoratet foretar en individuell vurdering av hver enkelt asylsøkers beskyttelsesbehov, basert på en grundig landvurdering og et stort tilfang av kilder.

SPØRSMÅL NR. 359

Innlevert 7. januar 2005 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 19. januar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hva interkommunale selskap skal få lov til å drive med, når de også driver aktiv monopolvirksomhet?»

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet har erfart at kommuner i enkelte regioner har gått sammen om å danne interkommunaleselskaper som i realiteten presser ut private aktører og etablerer monopol. Det er blant annet innenfor renovasjonssektoren dette har vist seg å være et problem.

Hvis man ser på et tilfelle hvor den interkommunale aktøren både driver innsamling av avfall fra private husstander (monopolavfall) og gir tilbud til næringskunder i konkurranse med andre private aktører. I tillegg blir det interkommunale selskapene gitt fullmakt av kommunene til å utarbeide forskrifter, fastsette størrelsen på renovasjonsavgift for den enkelte husstand og vurdere for kommunen hva som skal settes ut på tilbud. De private aktørene får ikke anledning til å komme med tilbud på monopolavfall, mens kommunene benytter seg av det interkommunale selskapets tjenester uten å sjekke prisen. Samtidig er det interkommunale selskapet aktivt i oppkjøp av konkurrerende virksomhet.

En slik situasjon resulterer i at istedenfor å følge opp intensjonen bak den nye loven fra 2004 som begrenser monopolavfallsdelen betraktelig, bidrar kommunene passivt og det interkommunale selskapet aktivt for å bygge opp et interkommunalt selskap som presser ut de private aktørene uten konkurranse.

Dette er også årsaken til at renovasjonsutgiftene i enkelte byer ligger 25-30 millioner høyere enn andre sammenlignbare byer som benytter private aktører og anbudsprinsippet for å sikre et riktig prisnivå.

Svar:

Det er stilt et generelt spørsmål om hva interkommunale selskaper skal få lov til å drive med, når de også driver det som i brevet er omtalt som "aktiv monopolvirksomhet". Spørsmålet er begrunnet ved en henvisning til forhold på renovasjonssektoren. Jeg oppfatter spørsmålet slik at det dels er ønske om en redegjørelse for om gjeldende lovgivning legger begrensninger på interkommunale selskapers virksomhet, og dels om det bør ligge begrensninger på slike selskapers virksomhet.

Den beskrivelse av renovasjonssektoren som er gitt i brevet, reiser en rekke ulike problemstillinger. Jeg oppfatter det imidlertid slik at essensen i spørsmålet er om interkommunale selskaper på dette området opptrer i strid med konkurranselovgivningen. Generelt kan det sies at dersom kommunalt eide selskaper driver næringsvirksomhet, og således opptrer som en markedsaktør, må selskapets virksomhet skje innenfor rammen av de lover og regler som gjelder for markedsaktører på det aktuelle området, herunder regelverket om offentlig støtte.

Når det gjelder den delen av renovasjonsvirksomheten som drives i et konkurransemarked, vil de konkurranserettslige rammer for markedsaktørenes virksomhet fremgå av konkurranselovgivningen. Dette gjelder også spørsmål om misbruk av markeds-makt. Konkurransereglene er generelle, og må anvendes konkret på de enkelte tilfeller/selskaper for å kunne avgjøre om reglene er brutt. Konkurransetilsynet har som kjent en særlig oppgave her.

På renovasjonsområdet har kommunene et lovfestet ansvar. Etter forurensningsloven skal kommunen bl.a. sørge for innsamling av husholdningsavfall. Det vil være fornuftig med tanke på et lavest mulig gebyrnivå for innbyggerne, at kommunen vurderer flere måter å organisere denne innsamlingen på. Men

det er opp til kommunen å bestemme om oppgaven skal utføres av kommunen selv, gjennom et interkommunalt samarbeid/selskap, eller konkurranseutsettes. Hvorvidt kommunen skal være alene om å yte slike tjenester beror med andre ord på en lokalpolitisk vurdering, og på hvorvidt det finnes private tilbydere.

Dersom et selskap både driver innsamling av husholdningsavfall på vegne av kommunene og innsamling av næringsavfall i konkurranse med private aktører, må det bl.a. unngås at inntekter fra den delen av virksomheten som er underlagt reglene om selvkost subsidierer den konkurranseutsatte delen av virksomheten. Dette stiller krav til kommunenes organisering av tjenestene. En god måte å løse dette på, kan være å skille virksomheten i forskjellige selskaper. Etter det jeg har informasjon om, har flere interkommunale selskaper skilt ut innsamling av næringsavfall i egne aksjeselskaper.

Etter en lovendring i forurensningsloven som trådte i kraft 1. juli 2004, er lovens avfallsdefinisjoner endret. Endringen innebærer at området for avfall

som ikke er omfattet av tvungen kommunal renovasjon (næringsavfall) er blitt utvidet, mens avfall som er underlagt tvungen kommunal renovasjon (husholdningsavfall) er tilsvarende redusert. Det er virksomhetens eget ansvar å bringe næringsavfallet til lovlig avfallsanlegg, med mindre det gjenvinnes på annen måte. Det fremgår av forarbeidene at endringen av avfallsdefinisjonene har to hovedmålsettinger. Om dette heter det bl.a. følgende i Ot.prp. nr. 87 (2001-2002):

"Det er ønskelig å gi næringslivet større handlefrihet og ansvar til å velge avfallshåndtering innenfor de gjeldende miljøpolitiske rammebetingelser. [...] Endringen er også ment å gjøre grensen mellom de ulike avfallstypene klarere".

Jeg legger til grunn at kommunene og de kommunalt eide selskapene som driver virksomhet på dette området er i gang med å tilpasse seg de rammebetingelsene som følger av endringene i forurensningslovens avfallsdefinisjoner.

SPØRSMÅL NR. 360

Innlevert 7. januar 2005 av stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn

Besvart 17. januar 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Kva garanti har me for at fergekapasiteten Halhjem-Sandvikvåg er god nok i ein 10-årsperiode frå 1. januar 2007; er det dokumentert at sikkerheten på dei prosjekterte gassfergene på strekningen er god nok; er det tilfelle at to av fergene berre har opne bildekk, og i så fall, kva tiltak er gjort for å hindra at bilar på bildekk vert overspylte med sjøvattn på denne verharde strekningen?»

GRUNNGJEVING:

Etter at Fjord1 vart tildelt løyve til å driva gassferger på m.a. fergestrekningen Halhjem-Sandvikvåg har det i regionen oppstått mykje uro og mange ubesvarte spørsmål knytte både til kapasitet, sikkerhet og komfort.

Spørsmåla til kapasitet er særleg knytte til om den totale transportkapasiteten er god nok til å hindra framtidig ventetid og kødannelse på eit sentralt og svært viktig samband. Den totale transportkapasiteten er ein funksjon av fergestørrelse og fart. Ikkje

minst næringslivskretsar fryktar at kapasiteten ikkje er god nok, med dei mange negative konsekvensane dette har for konkurransekraft, inntening og arbeidsplassar langs heile kysten.

Spørsmåla om sikkerhet gjeld rett og slett om desse nye fergetypene er testa ut i forhold til det verharde farvatnet (særleg Selbjørnsfjorden) som dei skal segla i.

Når det gjeld komfort er spørsmåla mange. Eg avgrensar meg til det som gjeld evt opne bildekk. All tidlegare erfaring viser at ved opne bildekk vert bilane ofte overspylte med sjøvattn.

Som kjent er sjøvattn særleg dårleg eigna som konserveringsmiddel for bilar. Resultatet kan lett bli ein vesentleg meirkostnad for bileigarane som følgje av rustskadar m.a.

Svar:

Som kjent blei løyve/kontrakt på sambanda Halhjem-Sandvikvåg og Mortavika-Arsvågen tildelt Fjord1 etter ein tilbodskonkurranse. I konkurranse-

grunnlaget blei det tatt utgangspunkt i det rutetilbodet som i dag er i sambanda. Dette er noko betre enn måla i ny langsiktig standard for riksvegferjedrift, jf. St.meld. nr. 24 (2003-2004).

Tilbodet frå Fjord1 er berekna til å auke trafikkapsiteten i sambandet Halhjem-Sandvikvåg med 86 pst. Dette er langt meir enn Statens vegvesen sin prognose for trafikkvekst i sambandet fram til slutten av løyveperioden i 2016. Basert på prognosane for trafikkvekst er det mao. ikkje grunn til å tru at tilbodet frå Fjord1, ikkje vil tilfredsstillе krava til kapasitet i anbodsmaterialet.

Sjøfartsdirektoratet har ansvaret for tryggleiken til sjøs, jf. Lov om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed mv. § 3. Ferjene må m.a.o. oppfylle dei krav til tryggleik som er fastsette av Sjøfartsdirektoratet i høve til dei aktuelle fartsområda.

Fjord1 har no teikna kontrakt med Aker Brattvåg om å byggje fem nye gassferjer med to bildekk og plass til 198 personbileiningar. Det er mao. ikkje lenger planlagt to mindre ferjer med plass til 145 personbileiningar i sambandet Halhjem-Sandvikvåg. Øvre bildekk på dei nye ferjene er godt skjjerma. Sjøvatn på bilane er difor ikkje venta å bli eit problem.

SPØRSMÅL NR. 361

Innlevert 7. januar 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 18. januar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«I høringsutkastet fra Miljøverndepartementet om rovviltforvaltningen har departementet utelatt det som var Stortingets entydige oppfatning, at man skal kunne drive med småfehold i rovvilt-distriktene. Dette har Stortingets flertall presisert mange ganger.

Hva er årsaken til at dette viktige grunnelementet er utelatt i høringsutkastet, og indikerer utkastet at Miljøverndepartementet legger opp til at det ikke skal være småfehold i de definerte rovviltområdene?»

Svar:

Det vises til brev av 10. januar 2005 fra Stortingets presidentskap med spørsmål nr. 361 til skriftlig besvarelse. Representanten Steinar Bastesen tar her opp spørsmålet om Regjeringen vil følge opp Stortingets presisering om at det fortsatt skal kunne drives med småfehold i rovvilt-distriktene.

Jeg vil følge opp alle føringer som Stortinget har gitt i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Det innebærer at det fortsatt skal være mulig å drive med småfehold i områder med rovdyr, og at rovdyr skal forvaltes på en bærekraftig og økologisk måte ut fra nærmere fastsatte bestandsmål for hver art.

Utgangspunktet for forvaltningen av rovvilt er at jerv, bjørn, ulv og kongeørn er fredet, og kun unntaksvis kan felles. Gaupe er en jaktbar art, men også denne er fåtallig, og krever forvaltningsmessige tiltak for å sikre overlevelsen. Samtidig volder disse artene skade på andre interesser, primært bufe- og tamreinnæring. Hensynet til disse interessene medfører at forvaltningen av rovvilt må legges opp på en måte som så langt det er mulig ivaretar hensynet til bufe- og tamreinnæring.

Dette er bakgrunnen for etableringen av åtte regionale rovvilt-nemnder. Disse nemndene skal, innenfor rammen av nasjonale bestandsmål i hver region, foreta en nærmere differensiering av rovviltforvaltningen slik at hensynet til bufe- og tamreinnæringen og lokalsamfunn best mulig kan ivaretas. Rovvilt-nemndens langsiktige strategi skal nedfelles i en egen regional forvaltningsplan for rovvilt. Denne skal utformes i nært samarbeid med berørte kommuner og organisasjoner.

På denne måten skal også hensynet til småfehold i områder med rovdyr bli ivaretatt med utgangspunkt i Stortingets samlede føringer, og innenfor de rammer som viltloven setter.

Når det gjelder høringsutkast til forskrift om forvaltning av rovvilt, vil departementet nå gå gjennom alle innkomne høringsuttalelser og vurdere disse i forhold til Stortingets føringer, før endelig forskrift blir fastsatt.

SPØRSMÅL NR. 362**Innlevert 7. januar 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 18. januar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«SFT har etterlyst initiativ for en helhetlig løsning av problemene med de enorme mengder med masse som tas ut i forbindelse med tunnelarbeidet under operabygget. Dessverre ser det ut til at en slik helhetlig løsning strander på grunn av manglende initiativ fra politiske myndigheter.

Vil statsråden ta initiativ overfor statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og aktører for å få til en helhetlig løsning av problemet med løsmassene, slik at man forhindrer ødelegging av fiskefelt i Bunnefjorden?»

BEGRUNNELSE:

Det pågår arbeid med omlegging av veiene i Bjørvika i forbindelse med operabyggingen. Det skal bl.a. fjernes over en halv million tonn masse, som etter hva en registrerer ønskes dumpet i fiskeområdene i Bunnefjorden.

SFT har bedt om at man foretar en helhetlig løsning av både problemene med massene og forurensningen i indre havn. SFT har tilrådd overfor bl.a. Statens vegvesen, Oslo kommune, Oslo havnevesen at man fjerner de øvre lagene på bunnen i bl.a. indre havn og at man tildekker disse områdene igjen med den "forurensningsfrie" massen som tas ut i forbindelse med tunnelen under det nye operabygget.

Det fryktes derfor at det legges opp til at man vil dumpe massene som tas ut i forbindelse med tunnelarbeidet i fiskefeltene i angivelige forurensede områder i midtre deler av Bunnefjorden. Bunnefjorden er en av Norges rikeste brislingfjorder. Disse områdene er under alle omstendigheter mindre forurenset enn områdene i indre havn.

Svar:

I forbindelse med bygging av senketunnelen i Bjørvika fra Sørenga til Havneleret, har Statens vegvesen søkt Statens forurensningstilsyn (SFT) om tillatelse til å grave opp forurensede masser på land samt til å mudre forurensede og rene masser i sjøen. Vegvesenet har primært søkt om å få deponere de forurensede massene i to grunnvannsdeponier i henholdsvis Bjørvika og Bispevika, og å benytte de rene massene til tildekking av 700 daa forurenset sjøbunn på 70-100 meters dyp i Bunnefjorden utenfor Hellevik, Nesodden.

Jeg er kjent med at SFT 14. januar 2005 gav tillatelse til mudring og graving, samt disponering av de forurensede massene på godkjent mottakssted eller godkjent dypvannsdeponi. SFT har ikke gitt tillatelse til å deponere de forurensede massene i grunnvannsdeponier i Bispevika og Bjørvika, eller til å legge de rene massene i Bunnefjorden utenfor Hellevik. Etter SFTs vurdering bør de rene massene fra tunnelbyggingen i stedet benyttes til tildekking av den forurensete sjøbunnen i indre havn, fordi dette vil gi en større miljømessig gevinst.

SFT har parallelt arbeidet for å få til en felles helhetlig opprydding av forurensningene i sjøbunnen i Oslofjorden gjennom et samarbeid med Oslo kommune, Oslo Havnevesen, Statens vegvesen og fylkesmannen. SFT mener det er mulig å oppnå en større miljøgevinst til en lavere samfunnsøkonomisk kostnad dersom det gjennomføres en samlet opprydding.

Arbeidet med å få til en helhetlig løsning pågår fremdeles, og SFT er i løpende dialog med de aktuelle parter. Jeg stiller meg positiv til SFTs arbeid, og ser det som viktig å oppnå en helhetlig opprydding i forurensningene i Oslo havn. En slik løsning vil bidra til større miljøgevinst på lengre sikt og være mer kostnadseffektiv for de involverte parter.

SPØRSMÅL NR. 363**Innlevert 7. januar 2005 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 20. januar 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Aktører i fiskeindustrien har gjennom dispensasjonsbestemmelsen i deltakerloven fått kjøpe norske trålere. Utviklingen er nå slik at flere og flere trålere kjøpes opp av industrien i kraft av dispensasjonsbestemmelsen.

Er det i tråd med formålet med dispensasjonsreglene i deltakerloven at de som har fått eie trålere gjennom dispensasjonsbestemmelsen omsetter størstedelen av sitt råstoff på auksjon?»

BEGRUNNELSE:

Hovedbegrunnelsen for dispensasjon fra aktivitetskravet har vært å sikre sysselsettingen og bosettingsmønsteret langs kysten, herunder behovet for råstofftilførsel til mottaks- eller foredlingsanlegget på land i Norge. Utviklingen viser at enkelte av industribedriftene som har fått kjøpe trålere ut fra dispensasjonsbestemmelsen i stedet for å bearbeide råstoffet ved eget anlegg slik lovverket forutsetter, heller selger råstoffet på auksjon, herunder å eksportere dette ubearbeidet ut av landet, enn å produsere dette ved eget anlegg. Ifølge Fiskeribladet har for eksempel Nergård-konsernet, som eier 8,5 trålkonsesjoner, omsatt 70 pst. av råstoffet på auksjon i stedet for å produsere ved egen bedrift.

Svar:

Som stortingsrepresentant Marit Arnstad anfører gir deltakerloven § 6 tredje ledd Fiskeri- og kystdepartementet hjemmel til å dispensere fra deltakerlovens såkalte aktivitetskrav, "i særlige tilfelle, når næringsmessige og regionale hensyn tilsier det".

I forarbeidene til loven, jf. Ot.prp. nr. 67 (1997-98), fremgår at "hensynet til sysselsetting og bosetting langs kysten, herunder behovet for råstofftilførsel til mottaks- eller foredlingsanlegg på land i Norge, er hensyn av betydning for spørsmålet om dispen-

sasjon fra aktivitetskravet. Dagens ferskfisktrålerflåte bygger i stor utstrekning sin virksomhet på dispensasjoner som er gitt ut fra slike hensyn". Videre fremgår det av forarbeidene at "i praksis vil slike tilfeller stadig være hovedvirkeområdet for dispensasjonshjemmelen".

De langt fleste tilfellene hvor det de senere årene er gitt dispensasjon til industrien, gjelder fartøy som også tidligere har vært eiet av industribedrifter og som således alt er eiet på basis av dispensasjoner fra kravet om aktive fiskere.

Som kjent var ett av satsingsområdene for Regjeringen i etterkrigstiden, å utvikle filet- og fryseindustrien i Nord-Norge. En slik industriell bearbeidelse av råstoff krevde en sikrere og jevnere tilgang på råstoff enn det kystflåten kunne levere. Fiskeindustrien fikk derfor adgang til å anskaffe egne torsketrålere. Fartøyenes fangster gikk direkte til industribedriftene for produksjon.

Etter hvert er en del av disse fartøyene erstattet med frysetrålere. Filetindustrien benytter i dag fortrinnsvis ferskt råstoff. Markedet er villig til å betale mer for filetprodukter produsert av fersk råstoff enn av frosset råstoff. Frosset råstoff er heller ikke like godt egnet i produksjon som ferskt råstoff. Industribedrifter som eier frysetrålere omsetter det råstoffet man ikke har behov for i egen produksjon, til andre. Samtidig kjøpes ferskt råstoff fra andre trålere og kystfartøy.

Fiskeri- og kystdepartementet foretar, ved enhver dispensasjonssøknad, en vurdering av den aktuelle fiskeindustribedrifts behov for råstoff. Frosset råstoff egner seg nesten like godt som fersk råstoff i saltfiskproduksjon, men altså ikke i filetproduksjonen. En dispensasjonssøknad avgjøres etter en helhetsvurdering, hvor det legges ikke ubetydelig vekt på hvilken driftsform det aktuelle fartøyet har, og hvilken produksjon vedkommende eier driver.

SPØRSMÅL NR. 364**Innlevert 10. januar 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 21. januar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Onsdagskveld ble en kvinne i Bodø drept av en person av algerisk opprinnelse. Vedkommende har maktet å oppholde her i landet 20 måneder etter at han fikk avslag på søknad om opphold. At personer uten lovlig opphold begår kriminalitet, og til tider svært grov kriminalitet, er ikke noe nytt. Spørsmålet er hvor lenge norske myndigheter vil sitte og se på dette uten å gjøre de nødvendige håndgrep.

Har justisministeren tenkt å iverksette nye tiltak/handlinger for å hindre at utviste personer begår kriminalitet?»

BEGRUNNELSE:

Kvelden onsdag 5. januar 2005 ble det meldt at en kvinne på 42 år var drept, og at den antatte gjerningsmann var en person uten lovlig opphold her til lands. Vedkommende fikk avslag for mer enn 20 måneder siden men hadde likevel valgt å ikke forlate landet. Det fremstår som om norske myndigheter ikke tar dette nok på alvor, siden det dessverre ikke er uvanlig lenger. Det man må kunne spørre seg om er hvor lenge ansvarlige myndigheter kan sitte stille å se på at slike handlinger skjer uten å gjøre vesentlige endringer på dagens system. Min utfordring til justisministeren er derfor: Vektlegg et økt samarbeid mellom UDI og politiet. Sørg for at politiet informeres om avslag og at personer som har fått avslag ikke kan ferdes fritt men holdes inne på et område under kontroll av UDI.

På denne måten tror jeg det vil bli mindre lukrativt å oppholde seg ulovlig her til lands, samt at faren for kriminalitet reduseres vesentlig. Og kanskje aller viktigst; at ikke uskyldige mennesker som søker opphold her i landet rammes gjennom en frykt skapt av enkelte kriminelle personer som ikke har noe å tape på å begå kriminalitet.

Imøteser deres svar med spenning.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålene for Politidirektoratet som har opplyst følgende:

Politiet har i samarbeid med utlendingsmyndighetene iverksatt flere tiltak for å hindre kriminalitet blant utlendinger som har søknad om opphold til behandling og personer med ulovlig opphold. Blant tiltakene kan nevnes:

- Politiets utlendingsenhet (PU) ble opprettet 1. januar 2004. Formålet er blant annet å sørge for rask uttransportering av personer med avslag på søknad om asyl eller ulovlig opphold i Norge.
- Det er utviklet et nært samarbeid mellom PU og Utlendingsdirektoratet for å bedre saksbehandlingen på utlendingsfeltet. Det legges stor vekt på informasjonsutveksling. Behandlingen av kriminelle asylsøkere prioriteres.
- Det arrangeres fortløpende seminarer og opplæring for tjenestemenn som er involvert i denne type oppgaver.
- Utlendingsdirektoratet ga i 2004 ut et rundskriv om hurtigprosedyrer for utvisning på grunn av grov vold i nære relasjoner.
- Påtaleinstruksen regulerer politiets varslingsrutiner til Utlendingsdirektoratet ved kriminalitet begått av utlendinger
- I regi av Kommunal- og regionaldepartementet er det inngått bilaterale tilbaketakelsesavtaler med flere land og det planlegges å inngå flere avtaler.
- I 2004 ble det gitt retningslinjer fra Justisdepartementet til politiet om fremgangsmåten ved løslatelse av psykisk ustabile utlendinger fra fengsel eller varetekt.
- Systematisk bruk av kartlegging og analyse skal brukes i arbeidet med å avdekke ulovlig opphold i Norge.
- Grensenære kontroller vil bidra ytterligere til å redusere antallet personer med ulovlig opphold i Norge.

I 2004 ble kun 6,3 pst. av alle asylsøkere registrert med pass. Videre er om lag 10 pst. registrert med annen type identifikasjonsdokument, hvor noen av disse må anses som til dels meget usikre. På denne bakgrunn er det et stort antall asylsøkere som trenger nye reisedokumenter når vedkommende, som har fått avslag på sin asylsøknad, skal returneres til sitt hjemland. Dette krever utstrakt samarbeid med andre lands myndigheter og ambassader. Disse utfordringene håndteres av både Utenriksdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Justisdepartementet, hvor i tillegg flere underliggende etater er involvert i dette samarbeidet. Når en asylsøker ikke medvirker til å avklare sin identitet kan utstedelsen av reisedokumenter dessverre ta lang tid.

Etterforskning av kriminalitet begått av asylsøkere og fastsettelse av asylsøkeres identitet skal priorite-

res av politiet. Videre skal asylsøkere, som har begått kriminalitet og som har fått endelig avslag på søknad om asyl, prioriteres når det gjelder uttransportering. Fengsling ved identifisering og i påvente av uttransport benyttes der vilkårene er tilstede. Utlendingsloven og straffeprosessloven stiller imidlertid strenge krav til fengsling og setter frister for hvor lenge en person kan sitte fengslet. I denne saken ble varslingsrutinene mellom utlendingsmyndighetene og politiet etter Politidirektoratets oppfatning fulgt, men siden fikk ikke saken den oppfølging den burde fått.

Politiet på Helgeland ble i mai 2003 varslet om et ran, noe som senere viste seg å være tyveri. Gjerningsmannen ble pågrepet kort tid etter. Helgeland politidistrikt fant ved søk i politiets registre ut at personen hadde fått endelig avslag på sin asylsøknad, og videre at han hadde forsvunnet fra mottaket. På bakgrunn av dette ble det iverksatt undersøkelser om det var mulig å transportere personen ut av landet. Frem til avklaringen omiverksettelsen av vedtaket kunne gjennomføres raskt, ble han sittende i arrest.

Undersøkelsene viste at personen ikke hadde noen form for identitetsdokumenter da han meldte seg for politiet i Norge og identiteten var basert på de opplysninger han selv hadde gitt til politiet. Han hadde oppgitt å komme fra Algerie. Dette er et land det har vært spesielt vanskelig å få tilbakeført personer uten sikker identitet.

Hvor det er begått mindre alvorlige lovbrudd har politiet i forståelse med riksadvokaten valgt å priori-

tere utsendelsen i asylsaken fremfor å føre en ressurskrevende straffesak for domstolene med en påfølgende utvisningssak.

I ettertid kan det se ut som at denne saken ikke har blitt gitt nødvendig prioritet for å finne en løsning. Det er uheldig.

Politiets utlendingsenhet har i løpet av det første driftsåret arbeidet med å få etablert gode rutiner og oppnådd god effektivitet både innen egen organisasjon og i forhold til politidistriktene. Også i forhold til andre lands myndigheter har Politiets utlendingsenhet etablert nye rutiner når det gjelder samarbeid om tilbaketakelse. Dette arbeidet vil fortsette i samarbeid med Politidirektoratet i 2005. Det skal legges vekt på å gi god informasjon til politidistriktene om behandling av kriminelle asylsøkere og andre utlendinger med tidsbegrenset opphold. Videre skal også arbeidet med å avdekke ulovlig opphold samordnes på best mulig måte.

Departementene følger utviklingen på utlendingsfeltet nøye og vurderer løpende hvilke tiltak, både nasjonalt og internasjonalt, som er nødvendige for å hindre at personer begår kriminalitet. Politidirektoratet opplyser at de i samarbeid med politidistriktene vil fokusere på de rutinene som er etablert for utlendingsforvaltningen, og at det løpende vurderes forbedringer. Politidirektoratet har forsikret at dette vil bli tatt opp i dialog med politimestrene. Justisdepartementet vil følge resultatet av dialogen meget nøye.

SPØRSMÅL NR. 365

Innlevert 10. januar 2005 av stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo

Besvart 19. januar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Kan miljøvernministeren redegjøre for miljøgiftinnholdet i massene og spredningsgraden av disse ved mudring av Fredrikstad Mekaniske Verksteds gamle tørrdokk og dumping av disse i Dramstadbukta i Buskerud og hvorvidt dumping av forurensede masser i Dramstadbukta er i tråd med føre var prinsippet og en garantert varig løsning på arbeidet med opprydding av forurensede sedimenter basert på samordna og sektoroverskridende planer?»

BEGRUNNELSE:

Over lang tid har det i Norge blitt sluppet ut miljøgifter langs kysten. Sedimentene er derfor svært forurensede i en rekke fjord- og kystområder. Miljøgifter belaster enkeltorganismer og økosystemer og kan dermed skade det biologiske mangfoldet. Spiser mennesker fisk og skalldyr fra forurensede områder blir de utsatt for risiko for helseskade, og Næringsmiddeltilsynet har derfor så langt innført kostholdsrestriksjoner 31 steder i landet, som omfatter områder på til sammen over 1 200 km². Forurensningen av sjøbunnen begrenser fiske og oppdrettsvirksomhet, reduserer områdenes friluftsverdi, og kan begrense

eller fordyre utbygging i havneområder. Tidligere miljøvernminister Børge Brende sa i forbindelse med opprettelsen av Nasjonalt råd for forurensede sedimenter 30. september 2003:

"Dette er et alvorlig samfunnsproblem, og det vil trolig koste milliardbeløp å kartlegge og rydde opp de "gamle syndene" langs hele kysten. Det er derfor svært viktig at vi har god og bred kunnskap om de forurensede sedimentene, så de riktige tingene blir gjort - og i riktig rekkefølge. Det kan det nasjonale rådet hjelpe oss med."

Drammen Skipsreparasjon søkte i fjor om tillatelse til å dumpe 70 000 m³ forurensede masser fra skipsverftet FMV i Fredrikstad i Dramstadbukta i Buskerud. Det er usikkert om dette tiltaket bidrar til å fjerne forurensingen eller faktisk flytter og sprer den. Det er tvil om dette tiltaket er forenlig med Stortingets ønske om varige og sektorovergripende løsninger.

Fylkesmannen i Buskerud av slo 12. oktober 2004 tillatelsen om dumping av massene grunnet stor usikkerhet om eventuelle miljømessige konsekvenser av dumping. Prøvetakingen av massene som skal mudres er svært mangelfull, men det er sannsynlig at massene inneholder en rekke miljøgifter. Den foreslåtte dumpingsmetoden innebærer i tillegg til problemet med deponering av miljøfarlig avfall i naturen, en stor risiko for spredning av partikler og miljøgifter i vannmassene. Det er de minste partiklene som er mest forurenset av ulike miljøgifter, og disse kan transporteres ut av det tiltenkte dumpeområdet og spres i miljøet selv ved svært svak strøm og på denne måten spre forurensning og bidra til at miljøgifter entrer næringskjeden hvor tungt nedbrytbare miljøgifter vil oppkonsentreres i fisk og skalldyr.

21. desember 2004 ble det klart at SFT overprøvet fylkesmannen i Buskerud og gav tillatelse til dumping. Fylkesmannen i Østfold har nylig tillatt mudring ved Fredrikstad Mekaniske Verksteds gamle tørrdokk i Fredrikstad den forurensede massen skal hentes fra. Dermed er tillatelsen på plass for masse-dumping i Dramstadbukta, såfremt ikke miljøvernministeren griper inn.

Myndighetene har blitt kritisert av Riksrevisjonen for å ikke følge opp de nasjonale målene for opprydding i miljøgifter og en enstemmig kontroll- og konstitusjonskomité konkluderte at "Miljøverndepartementet i liten grad har samordnet virkemiddelbruken rettet mot oppryddingsarbeidet. Manglende samordning og overordnet styring medvirker til at sektorene arbeider svært forskjellig i forhold til å løse sakene med forurensning fra tidligere tiders virksomhet. Med bakgrunn i Riksrevisjonens kritikk og de klare sektoroverskridende utfordringer innenfor dette området ber komiteen Regjeringen på en mer aktiv måte ansvarliggjøre, involvere og koordinere de be-

rørte sektormyndigheter", jf. Innst. S. nr. 140 (2002-2003)).

Svar:

Bunnmassene fra Fredrikstad som representanten Berge viser til, skal deponeres på rundt 100 meters dyp i Dramstadbukta, sammen med ca. 140 000 m³ forurensede bunnmasser fra Kystverkets pågående mudring i Svelvikstrømmen. Disse forurensede bunnmassene vil bli overdekket med et metertykt lag rene masser (inntil 700.000 m³ fra mudringen i Svelvikstrømmen), som skal sikre mot videre spredning eller utlekking av miljøgifter. Fylkesmennene i Vestfold og i Buskerud har allerede gitt tillatelse til mudringen og deponeringen av bunnmassene fra Svelvikstrømmen.

Ifølge fylkesmannen i Buskerud er det både i bunnmassene fra Fredrikstad og i bunnmassene fra Svelvikstrømmen påvist forhøyede verdier av tungmetaller og andre miljøgifter, med opp til meget sterk forurensning av TBT. Massene fra Fredrikstad er noe mer forurenset enn massene fra Svelvikstrømmen. Det er bestemt at det skal tas ytterligere to prøver av bunnmassene i Fredrikstad for å verifisere innholdet av miljøgifter i sedimentene i hele mudringsdybden på 7,5 meter. Overdekningen med rene masser vil uansett hindre spredning av partikler eller utlekking av miljøgifter fra de deponerte bunnmassene.

Statens forurensningstilsyn (SFT) vurderer at det er liten fare for miljø- eller helseskadelig utslipp av miljøgifter ut i fjorden ved deponering av forurensete bunnmasser i et dypvannsdeponi i Dramstadbukta. Deponeringsstedet ligger på ca. 100 meters dyp og er omtrent fritt for oksygen. Det er derfor ikke fisk, smådyr eller planteliv på stedet. Undersøkelser fra en tidligere deponering her viser at bunnmassene synker raskt ned med liten spredning. Det er satt strenge krav til deponeringen, både med hensyn til gjennomføring, beredskap og overvåking. Overdekningen med rene masser vil virke som et lokk og sikre at miljøgifter ikke senere lekker ut i fjorden. Dette betyr at deponeringen ikke vil føre til en forverring av miljøtilstanden i fjorden eller til en forringelse av Dramstadbuktas kvaliteter som rekreasjonsområde. Deponeringen vil heller ikke ødelegge for tidligere tiltak for å bedre miljøet i Drammensfjorden eller føre til økte problemer for fremtidig arbeid med å rydde opp i forurensede bunnmasser i fjorden.

Fylkesmannen i Østfold har gitt tillatelse til mudringen av bunnmassene i Fredrikstad. Bunnmassene som skal mudres har et forurensingsinnhold som er sammenlignbart med resten av bunnmassene i området hvor mudringen skal foregå. Det er satt en rekke vilkår i tillatelsen for å sikre at forurensede masser ikke transporteres videre ned elven med strømmen. Det er videre satt strenge krav til kontroll og overvå-

king av mudringsprosessen. Fylkesmannen har dermed vurdert at mudringen ikke vil medføre vesentlig fare for negative konsekvenser for miljøet i området.

Nettopp av hensyn til miljøet er det også viktig å se denne saken i et større perspektiv. Forurensninger som er blitt liggende i bunnmassene på sjøbunnen utgjør alvorlige miljøproblemer mange steder langs kysten. Regjeringen har derfor satt i gang et omfat-

tende arbeid med å rydde opp i slike områder, jf. St.meld. nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav. På en del steder er det behov for å fjerne de forurensede bunnmassene og legge dem på et tryggere sted. Plassering av bunnmassene i dypvannsdeponier med overdekning med rene masser som sikrer mot spredning eller utlekking av miljøgifter, kan i mange tilfeller være den miljømessig beste løsningen.

SPØRSMÅL NR. 366

Innlevert 11. januar 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen

Besvart 21. januar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Ved Hålogalandssykehuset i Harstad planlegges det nå nye kutt ved kirurgisk avdeling. De ansatte ved sykehuset hevder at kirurgisk avdeling nå raseres og at dette er dødsstøtet for sykehuset. Innbyggerne i regionen protesterer kraftig mot de foreslåtte kuttene, og nylig var det et fakkeltog i byen som samlet 4 000 mennesker som på denne måten slo ring om sykehuset.

Hva vil statsråden med våre lokalsykehus, og hvordan skal kvaliteten og innholdet være i disse sykehusene i framtida?»

BEGRUNNELSE:

Hålogalandssykehuset i Harstad er kjent som et av landets beste lokalsykehus. Sykehuset vært preget av kvalitet og stor grad av pasienttilfredshet. Dette har også gitt seg utslag i god rekruttering av dyktige fagfolk.

De ansatte ved sykehuset sier nå at de gjennomførte og foreslåtte kutt vil rasere sykehuset på en slik måte at sykehuset står i fare for å bli redusert til en skysstasjon for pasientene før de sendes til Bodø og Tromsø.

Det som nå skjer forringer kvaliteten og får store konsekvenser for rekruttering og kompetanse. På grunn av usikkerheten forlater nå dyktige spesialister sykehuset.

Mangel på praksisplasser vil også medføre at sykepleie- og hjelpepleieutdanninga vil få problemer. Dette er forhold som i sin tur vil få konsekvenser for rekruttering av helsepersonell til kommunene i regionen.

Innbyggerne i regionen protesterer nå ettertrykkelig på den utviklinga de ser og nylig var over 4000

mennesker samlet i fakkeltog for å protestere mot kuttene og for å slå ring om sykehuset.

Dette folkelige engasjementet forteller oss at situasjonen har skapt en meget stor utrygghet for alle som er hjemmehørende i denne regionen.

Samtidig vet vi at dette er en situasjon som gjelder mange andre steder i landet vårt.

Derfor er det av stor betydning å få vite hva Statsråden mener om framtida for våre lokalsykehus.

Svar:

I mitt forslag til statsbudsjettet for 2005, foreslo jeg også en strategi for lokalsykehusene, som i hovedtrekk fikk bred tilslutning i Stortinget. Et viktig element i denne strategien er at lokalsykehusene skal tilby tjenester som store deler av befolkningen møter i ulike faser av livet. Dette betyr at sykehusene må tilpasse sitt tjenestetilbud etter befolkningsmessig, epidemiologisk og medisinsk-teknologisk utvikling, blant annet. Gitt den utviklingen vi nå er inne, vil dette bety at tjenester innen f. eks. psykisk helsevern, behandling til rusmiddelmissbrukere, tilbudet til eldre, kronikere, tilbudet innen palliativ behandling og rehabilitering og habilitering må styrkes.

Det regionale helseforetakets ressurser bør settes inn på å bygge ut og utvikle tjenestene til disse gruppene, som i dag har for lav kapasitet og kvalitet, og ikke til å ivareta desentraliserte tjenestetilbud for de pasienter som rammes av sykdom en sjelden gang, og som er i stand til å reise. Dette betyr at de regionale helseforetakene må omstille sin virksomhet, og prioritere strengere innenfor sin budsjettamme enn tidligere. Jeg vil minne om at dette er oppgaver som det regionale helseforetaket skal ivareta innen sin helse-

region, og at dette var en hovedintensjonene i forslag til sykehusreform, fremmet av Arbeiderpartiet.

Hålogalandssykehuset har ansvar for å dekke behovet for alminnelige spesialisthelsetjenester til befolkningen i Sør-Troms, Ofoten og Vesterålen. Helseforetaket har et bredt tilbud av spesialisthelsetjenester, og befolkningen får dekket store deler av sine behov for tjenester i helseforetaket. Hålogalandssykehuset Harstad har det bredeste spesialisthelsetjenestetilbudet av de tre sykehusene som inngår i helseforetaket. Dette skal de også fortsette å ha. Det innebærer bl.a. seksjonerte vaktordninger i ortopedisk kirurgi og innenfor bløtdelskirurgi.

Utfordringen for Hålogalandssykehuset er den samme som mange andre står oppe i ved inngangen til året. Hovedprioriteringen er å styrke tilbudet til de som sitter nederst ved bordet; dvs. psykisk helsevern og rusomsorgen. Dette skal styrkes utover opptrappingsplanens satsing, og mer enn veksten innen somatiske helsetjenester. I tillegg er det både på nasjonalt nivå og i Helse Nord behov for å styrke tilbudet til kronikere generelt, og innen rehabilitering og geriatri spesielt. Dette vet jeg at Helse Nord arbeider målrettet med.

Når det gjelder kirurgi, så skal det være tidsmessige tilbud. Kravet til antall senger for å dekke behovet for kirurgisk behandling går ned bl.a. på grunn av den teknologiske utviklingen. Det faktum at stadig flere kan behandles dagkirurgisk og ikke trenger innleggelse ved sykehusbehandling, må legges til grunn for dimensjonering. Dette er en sterk nasjonal og in-

ternasjonal trend. Samtidig øker behovet for senger innen indremedisin bl.a. på grunn av befolkningens alderssammensetning. Den reduksjon det legges opp til innenfor kirurgi i Hålogalandssykehuset Harstad (reduksjon med 8 av dagens 44 senger) er innenfor det kapasitetsbehov helseforetaket må ha for å dekke den befolkningen det har ansvar for. Reduksjonen er godt underbygget ved sammenligning av nasjonale nøkkeltall for sengefaktorer i forhold til folketall, pasienttyngde og aktivitet.

De regionale helseforetakene er pålagt et krav om å gå i økonomisk balanse i 2005. Hålogalandssykehuset er, sammen med Helse Finnmark, det helseforetaket som er i størst ubalanse økonomisk i Helse Nord. Helseforetaket har oppnådd liten effekt av omstillingstiltakene så langt. For å unngå å gjennomføre tiltak som vil gi for dramatiske konsekvenser for tjenestetilbudet har Helse Nord forlenget omstillingsprosessen og i sitt interne styringsmål gitt Hålogalandssykehuset mulighet til et merforbruk for 2005 på 20 mill. kr.

Når det gjelder krav til gjennomføring av den praktiske undervisning innenfor helsefagutdanningene, så er det riktig at endringer i klinisk praksis påvirker situasjonen for utdanningene. Dette er en viktig problemstilling, fordi utdanningskapasiteten må opprettholdes og kvaliteten sikres. I 2005 har Helse Nord varslet at de, sammen med helseforetakene og utdanningsinstitusjonene, skal ha en gjennomgang av disse problemstillingene.

SPØRSMÅL NR. 367

Innlevert 11. januar 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 18. januar 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«På bakgrunn at initiativ fra henholdsvis landbruks- og matministeren og fiskeri- og kystministeren er det nedsatt en styringsgruppe for Den blå-grønne matalliansen som nylig har levert en innstilling om samlet innsats og ny struktur for forskningsinstituttene innenfor landbruk og fiskeri. Utdannings- og forskningsdepartementet er høringspart i saken.

Hvordan sikrer statsråden at nasjonale forskningspolitiske mål og strategier blir ivarettatt i denne saken av det departement som har hovedansvaret for forskningen?»

BEGRUNNELSE:

Saken berører Norges forskningspolitikk på flere måter. En ny forskningsmelding er nå under utarbeidelse og en omstrukturering av noen forskningsinstitutter uavhengig og på siden av forskningsmeldingen fremstår som underlig og i beste fall som dårlig koordinert.

Saken berører noen av de norske forskningsmiljøene der Norge har en fremtredende internasjonal posisjon - til dels blant de absolutt ledende forskningsmiljøer i verden innenfor sine områder. I visjoner og mål for styringsgruppens arbeid synes dette

i liten grad å være verdsatt, vektlagt og videreført. I en fremtidsrettet nasjonal forskningspolitikk bør det nettopp legges vekt på å opprettholde, forsterke og videreutvikle forskningskompetanse der Norge i dag har en internasjonalt ledende posisjon. For nettopp å sikre at slike nasjonale hensyn blir ivaretatt bør etter min mening fagstatsråden for forskning overta et styringsansvar for dette prosjektet. Jeg oppfordrer derfor statsråden til å vurdere om saken etter avsluttet høringsrunde bør overtas av UFD. Jeg oppfordrer også statsråden til å vurdere om videre behandling bør utsettes til Forskningsmeldingen er sluttbehandlet politisk, eller om styringsgruppens innstilling om den blå-grønne matalliansen bør innarbeides i eller vedlegges forskningsmeldingen.

At UFD kun synes å være tiltenkt en høringsrolle i de to øvrige departementenes behandling av denne viktige forskningssaken fremstår som meget underlig.

Svar:

Jeg viser til ovennevnte spørsmål fra stortingsrepresentant Arne Sortevik om hvordan forskningsministeren vil sikre at nasjonale forskningspolitiske mål og strategier blir ivaretatt ved behandlingen av forslaget fra styringsgruppen for Den blå-grønne matalliansen.

Det er lang tradisjon i den norske statsforvaltningen for at de enkelte fagstatsråder har ansvar for organisering, finansiering og utvikling av underliggende etater/underliggende etater og institusjoner. I fors-

kningspolitikken har sektorprinsippet vært et grunnleggende og viktig prinsipp siden det ble omtalt og fastslått tidlig på 1970-tallet. Prinsippet går ut på at hvert departement har ansvaret for å finansiere forskning på og for sin sektor, og for avveining mellom bruk av forskning og bruk av andre virkemidler med sikte på å realisere de målene eller den politikken som til enhver tid måtte gjelde for sektoren.

I samsvar med dette prinsippet nedsatte fiskeri- og kystministeren og landbruks- og matministeren en styringsgruppe som skulle gjennomgå de respektive sektors forskningsinstitutter for å få fram strukturelle tiltak som kan gi økt synergi. Styringsgruppen leverte sin innstilling den 1. desember.

Styringsgruppen har underveis i sitt arbeid hatt tett kontakt medkontakt med Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD). Jeg er holdt løpende orientert om prosessen, og to tjenestemenn fra UFD har fulgt arbeidet som observatører i referansegruppen. De tre departementene diskuterer nå videre oppfølging av saken. Jeg legger også opp til å omtale saken i den kommende forskningsmeldingen. Endelig vil saken på vanlig måte behandles av Regjeringen før den legges fram for Stortinget på en egnet måte i løpet av våren 2005.

Regjeringen vil på denne måten sørge for at de forslag som fremmes når det gjelder forskningsinstituttene under Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet er i tråd med nasjonale forskningspolitiske mål og strategier slik de vil komme til uttrykk i den nye forskningsmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 368

Innlevert 11. januar 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 17. januar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Ifølge Dagbladet 11. januar vil EU kreve en harmonisering av bilavgifter hvilket vil innebære at norske særavgifter på bil, som registreringsavgiften, må avvikles.

Har finansministeren en formening om hvordan norske bilavgifter bør reduseres gradvis ned mot EU-nivå for å imøtegå dette?»

BEGRUNNELSE:

EU vil nå kreve at det skal være ensartet avgifts- og prisnivå på bilomsetning i EU-land. Nasjonale

særavgifter som den norske registreringsavgiften må avvikles også for land som er tilknyttet EØS-avtalen. En gradvis nedtrapping mot et lavere avgiftsnivå vil gjøre overgangen til et harmonisert EU-nivå lettere, ettersom brå avgiftskutt kan skade omsetningen i både nybil og bruktbilbransjen.

Svar:

Kommisjonen i EU har en tid arbeidet med mulige forslag til endringer i medlemsstatenes avgiftssystemer for passasjerkjøretøy. Jeg antar at det særlig er kommisjonens ønske om en omlegging fra registre-

ringsavgifter (som påløper ved førstegangsregistrering) til årsavgifter og drivstoffavgifter, som representanten har i tankene.

Kommisjonen har avsluttet en konsultasjonsprosess om bl.a. dette punktet den 11. september 2004. Jeg kjenner ikke til hvor langt vurderingen av resultatet av den prosessen er kommet, og dermed heller ikke om prosessen vil munne ut i et lovforslag fra Kommisjonen. Jeg minner imidlertid om at vedtagelsen i Rådet av et eventuelt harmoniseringsforslag fra

Kommisjonen på avgiftsområdet krever enstemmighet blant medlemsstatene.

Harmonisering av skatter og avgifter er ikke en del av samarbeidet under EØS-avtalen. Så lenge Norge ikke innfører eller opprettholder avgifter som bryter med de fire friheter eller statsstøtteregelverket, så er det Norge selv som bestemmer innretningen på engangsavgiften. En eventuell harmonisering på dette punktet i EU innebærer således ikke at Norge må foreta tilsvarende endringer.

SPØRSMÅL NR. 369

Innlevert 12. januar 2005 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 24. januar 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«På tross av at Opplysningsvesenets fond har solgt vekk dyrka jord i Selbu og Tydal kommune, har en gårdbruker som leier 25 mål jord i Tydal kommune fått avslag på kjøp av den jorda han i dag leier.

Hva er begrunnelsen for dette, og burde ikke Kirkedepartementet, som eier av Ovf, bidra til en drøfting av om et slikt salg er i tråd med Ovfs rolle som forvalter av eiendommer som historisk sett utgjør viktige fellesverdier?»

BEGRUNNELSE:

En gårdbruker i Tydal har fått avslag på kjøp av 25 mål dyrka mark som han i dag leier av Opplysningsvesenets fond. Dette er en overraskende avgjørelse fordi Ovf antagelig ville fått mer igjen som salgsinntekt for eiendommen enn det leieinntekten gir årlig. Det er også overraskende fordi Ovf forretningsstrategi synes å være å konsentrere seg om skog og utmarksområder i dette området, ikke dyrka mark. Faren for presedens på bakgrunn av salget er liten da Ovf ikke eier annen dyrka mark i Tydal enn denne parsellen.

Generelt synes det som om Ovf hadde vært tjent med en mindre konfliktorientert forvaltning av sine eiendommer enn det vi er vitne til i en rekke saker. Ovf er en av landets største grunneiere og forvalter verdier som riktignok er Kirkens eiendom, men som historisk sett er en del av det norske folks felles verdier. Ovf synes i sin forvaltning å være lite opptatt av kontakt og drøfting med aktører i Distrikts-Norge om hvordan en sammen kan bidra til at lokale samfunn utvikles videre. En konfliktorientert holdning gjør

seg også gjeldende i forhold til de enkelte gårdbrukere som over lang tid har forvaltet og holdt ved like Ovfs eiendommer. Kirkedepartementet burde som Ovfs eier bidra til at disse problemstillingene ble belyst og drøftet på en bedre måte enn i dag.

Svar:

I anledning spørsmålet har departementet innhentet uttalelse fra Opplysningsvesenets fond, som i brev av 17. d.m. framholder følgende:

"Dyrkingsparsell i Tydal

Den omtalte parsellen er dyrkningsparsell og var opprinnelig del av et skog/ utmarksområde. Historien om dyrkningsparseller strekker seg tilbake til perioden 1960-1980. På grunn av gode tilskuddsordninger i landbruket var det i perioden forespørsel fra mange gårdbrukere rundt omkring i landet om mulighet for langsiktige leieavtaler på skogarealer som kunne dyrkes. At disse arealene ikke var oppdyrket tidligere hadde nettopp sin bakgrunn i at de lå innlemmet i skogområder og var å betrakte som marginale både ut fra beliggenhet og beskaffenhet. Gode rammevilkår for landbruket gjorde det imidlertid interessant å dyrke disse arealene. Å selge en slik dyrkningsparsell vil være uheldig for arronderingen og den videre disponeringen av gjenværende eiendom. Det aktuelle arealet i Tydal kommer i denne kategori. Leieavtalen ble seinest fornyet i 2003 og det er lagt til rette for videre bortleie av arealet til jordbruksformål.

Salg i Selbu prestegård

I brevet fra stortingsrepresentant Arnstad vises det også til at Opplysningsvesenets fond har solgt dyrka jord i nabokommunen Selbu. Selbu prestegård var imidlertid en ordinær prestegårdseiendom (forpaktingsbruk) som i tråd med Stortingets beslutning (St.meld. nr. 64 (1984-85)) har vært til salgsvurdering

på lik linje med andre forpaktingsbruk som har tilhørt Opplysningsvesenets fond. Der er jordvegen solgt til tidligere forpakter mens presteboligen er beholdt og er fortsatt tjenestebolig for soknepresten i Selbu. Skogarealene på ca. 8 000 dekar er beholdt i fondets eie. Sammen med ca. 21 000 dekar skog i nabokommunen Tydal er dette verdifulle skogeiendommer for Opplysningsvesenets fond.

Avkastning/strategi

Med den prising som vanligvis gjelder for slike arealer vil salg ikke være interessant. Derimot ville salg av parseller gi ulemper for disponering av gjenværende eiendom.

Videre vil det gi grunnlag for unødvendige konflikter å etablere nye eiere på arealer som blir liggende som øyer innfelt i eiendom som fondet skal beholde. Det vil også redusere verdien av gjenværende areal med tanke på annen utmarks- og arealutnyttning som jakt, fiske, vannkraftutbygging eller annen eiendomsutvikling. Det er en del av fondets strategi å optimalisere forvaltningen av skog og utmarksarealer man har besluttet å beholde med tanke på langsiktig avkastning.

Presedens

Å selge nevnte dyrkingsparsell vil utvilsomt utløse krav fra flere leietakere av denne type arealer om å få kjøpe disse. Opplysningsvesenets fond har to slike avtaler i Tydal. For resten av landet har Opplysningsvesenets fond drøyt 65 kontrakter om dyrkingsparseller for et samlet areal på over 3 700 dekar. Det er derfor viktig for fondet å tenke helhetlig ved eventuelle beslutninger om salg, og ikke bare på enkeltsaker.

Generelt om Opplysningsvesenets fonds forvaltning

Når det gjelder siste avsnitt i spørsmålet stiller fondet seg uforstående til de påstander som fremføres da erfaringene er at det på de fleste steder er et godt og konstruktivt samarbeid med lokale aktører.

Fondet skal drives etter forretningsmessige prinsipper. Innenfor denne ramme ønsker fondet allikevel å vise samfunnsansvar i utøvelsen av sin virksomhet. Nasjonale og regionale politiske føringer gir viktige føringer. Forvaltningen skjer i henhold til retningslinjer fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet med forankring i lov om Opplysningsvesenets fond fastsatt av Stortinget 7. juni 1996. Det benyttes tjenesteleverandører som har forvaltningsnettverk med stor lokalkunnskap som dekker hele landet. Fondet har også egne medarbeidere som har spesielt ansvar for presteboligforvaltningen og jordbruksforvaltningen. Fondet legger vekt på et godt samarbeid med regionale og lokale myndigheter. Imidlertid har fondet mange eiendommer, og det ligger i sakens natur at det kan være ulike syn knyttet til forvaltning, planer og betingelser for enkelte eiendom. Ofte kan det være situasjoner der lokale myndigheter eller enkeltpersoner ønsker eiendom fra fondet uten å være villig til å betale gjengs pris eller at det kan være andre grunner til at salg ikke er aktuelt. I slike tilfelle må fondets interesser som grunneier gå foran lokale interesser."

Jeg viser til denne uttalelsen fra fondet. Som det framgår, skal fondet forvaltes på en forretningsmessig forsvarlig måte og innenfor rammen av denne forutsetningen vurdere ulike samfunnsmessige hensyn. Jeg vil for ordens skyld understreke at jeg har tillit til at fondet i sin forvaltning på en tilfredsstillende måte balanserer de ulike hensyn som gjør seg gjeldende.

SPØRSMÅL NR. 370

Innlevert 12. januar 2005 av stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen

Besvart 21. januar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Kan statsråden sørge for sammenheng i regelverket og praktisering slik at når en er friskmeldt 2-3 måneder etter hjerteinfarkt, så kan en også få igjen sitt førerkort for klasse C og D og dermed kunne gå tilbake til jobb før det er gått et halvt år?»

BEGRUNNELSE:

En bussjåfør fikk alvorlig hjerteinfarkt 2. april 2004 og sertifikatet for førerkort klasse C og D ble inndratt for 6 måneder. Hjertespesialisten gir da sykemelding for denne 6-månedersperioden. Når trygdekontoret følger opp og får bekreftet at pasienten

bare er sykemeldt pga. reglene i forskrift for førerkort, så stoppes sykepengene fra 1. august. Bussjåføren må be arbeidsgiver om annet arbeid. Han møter på jobb 2. august, men arbeidsgiver kan ikke tilby annet arbeid enn busskjøring og vil ikke betale lønn. Selv om legen friskmelder, så får han ikke sitt sertifikat tilbake. Det kan ikke være riktig at bedre og raske behandlingsmetoder og bedre oppfølging av sykefravær skal føre til at de som blir erklært friske tidligere enn 6 måneder, ikke kan få sitt førerkort tilbake og dermed ikke kan begynne i jobben sin igjen. Det må være mulig å inndra førerkort f.eks. fram til friskmelding og ikke for et bestemt tidsrom. Det vil ta alt for lang tid å få behandlet dispensasjonssøknad for

alle som blir bra før 6 måneder er gått. Saksbehandlingstiden hos fylkeslegen vil da sikkert ofte føre til at en er friskmeldt uten sykepenger og uten lønn.

Svar:

Svaret er utarbeidet i samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet hva gjelder regelverket for førerkort.

Regelverket for førerkort

Regelverket som regulerer dette området i dag er vegtrafikkloven av 18. juni 1965 nr. 4 med tilhørende forskrift 19. januar 2004 om førerkort m.m. som trådte i kraft 1. mars 2004. Forskriften er en videreføring og endring av forskrift 23. februar 1979, som var den aktuelle forskriften før 1. mars 2004.

Før 1. januar 2002 var det Statens helsetilsyn og fylkeslegene som var rette myndighet når det gjaldt spørsmål og vurdering av helsemessige forhold hos fører av motorvogn m.m. Etter at Sosial- og helsedirektoratet ble opprettet 1. januar 2002, er det direktoratet samt fylkesmennene som har overtatt dette saksområdet fra Statens helsetilsyn og fylkeslegene.

For førerkort for buss, stilles det ekstra strenge krav til vedkommendes helse, hvilket også må være oppfylt for å kunne få tilbake førerkort etter hjerte, koronar - og blodtrykksykdommer. Dette fremgår av forskrift 19. januar 2004 om førerkort m.m., som i vedlegg 1 om helsekrav § 3 nr. 7 stiller følgende krav:

"Det må ikke være symptomgivende hjertesykdom, tegn på koronarsykdom, koronarsykdom i sykehistorien eller vanskelig kontrollerbar blodtrykksykdom."

I den gamle forskriften lød kravet slik:

"Vedkommende må ikke ha hatt hjerteinfarkt."

Kravet i den nye forskriften er altså skjerpet ytterligere. Man har ikke ønsket å lempe på kravene til førerens helse når det gjelder førerkort for blant annet buss. En begrunnelse for denne skjerpingen er at nye illebefinnende kan opptre på et senere tidspunkt, selv om hjerte, koronar - eller blodtrykksykdommen på det aktuelle tidspunktet ikke gir merkbare utslag.

Når direktoratet behandler klager over avslag om utstedelse av nytt førerkort, benytter direktoratet medisinsk faglig spesialkompetanse og kan, dersom de mener de medisinske forholdene i saken tilsier det, fatte vedtak om at det ikke skal gis dispensasjon fra kravene i forskriften. Slikt vedtak kan treffes også i

de tilfeller klagen kan være vedlagt spesialisterklæring om at søker nå ikke lenger lider av den aktuelle sykdommen. Dette var også tilfellet da fylkeslegeembetet var vedtaksmyndighet i disse sakene.

Helse- og omsorgsdepartementet ser ikke at det er gode nok grunner til å foreta endringer i dagens regelverk på dette området, da det er naturlig at det stilles ekstra strenge krav til helsetilstanden hos dem som skal føre buss og andre transportmidler der man har ansvar for et stort antall passasjerer. Slik regelverket er fastsatt, fremgår det at myndighetene har ment at hensynet til sikkerhet for passasjerene må veie tyngre enn hensynet til den enkelte som ønsker å gjenoppta sitt tidligere virke som yrkessjåfør.

Retten til sykepenger og aktivitetskrav

Sykepenger ytes til den som er arbeidsufør på grunn av en funksjonsnedsettelse som klart skyldes sykdom eller skade. I utgangspunktet kreves generell arbeidsuførhet, men yrkesuførhet i forhold til et spesielt yrke gir i praksis rett til sykepenger i en kortere tid dersom arbeidet kan gjenopptas.

I sykepengeordningen er det fra 1. juli 2004 innført en aktivitetsplikt for at det skal kunne ytes sykepenger utover 8 ukers arbeidsuførhet. Med mindre medisinske årsaker er til hinder for det, må vedkommende være i arbeidsrelatert aktivitet for å få rett til sykepenger. Det kan likevel gjøres unntak fra dette kravet når det kan dokumenteres at arbeidsrelatert aktivitet på den sykmeldtes arbeidsplass ikke kan gjennomføres.

I det foreliggende tilfellet er sjåføren friskmeldt, men er yrkesmessig ufør inntil han får tilbake førerkortet. Avgjørende for om han kan ha rett til fortsatte sykepenger er om han innen en kortere periode får tilbake førerkortet og kan gjenoppta arbeidet som buss-sjåfør.

Hvis buss-sjåføren, på tross av friskmeldingen, ikke kan gjenoppta sitt tidligere arbeid, jf. forståelsen av forskriften referert over, vil det i utgangspunktet ikke lenger foreligge rett til sykepenger. I slike tilfeller har man i folketrygdloven en ordning der det ved friskmelding til arbeidsformidling kan utbetales sykepenger i 12 uker. Det er et vilkår at vedkommende ikke er i stand til å utføre det arbeidet vedkommende hadde på sykmeldingstidspunktet, men ellers er arbeidsfør. For å få sykepenger må vedkommende ha meldt seg som arbeidssøker på arbeidskontoret og et eventuelt arbeidsforhold skal være opphørt i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser.

SPØRSMÅL NR. 371**Innlevert 12. januar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 20. januar 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Ved behandling av St.prp. nr. 42 (2003-2004) ble det vedtatt at Kystjegerkommandoen (KJK) opprettholdes på Trondenes. Det har kommet ulike signaler fra Sjøforsvaret (se vedlegg) om hvor soldatutdanningen skal skje.

Kan statsråden bekrefte at Stortingets vedtak blir fulgt opp og at soldatutdanningen av kystjegere skal skje ved Trondenes?»

BEGRUNNELSE:

Se vedlegg Harstad Tidende 4. og 5. januar 2005.

Svar:

Ved behandling av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), vedtok Stortinget bl.a.

at KJK skulle opprettholdes på Trondenes. Et slikt vedtak kan selvsagt bare endres av Stortinget selv.

Som følge av Stortingets vedtak ligger det derfor fast at KJK videreføres på Trondenes og tilpasses for også å kunne operere integrert innenfor felles taktisk ISTAR-enhet, spesialtrent for ISTAR-relaterte oppdrag i kystsonen. KJK vil være en mobil kapasitet, som vil trene med norske og allierte styrker fra så vel Olavsvern som Hærens styrker i indre Troms, Ramsund og Åsegarden.

I Sjøforsvaret vil det, på lik linje med øvrige deler av Forsvaret, kontinuerlig foretas en vurdering av organisasjonen med sikte på en best mulig utnyttelse de økonomiske rammene som stilles til disposisjon.

Når det gjelder soldatutdanningen har generalinspektøren for Sjøforsvaret bekreftet at det i dag ikke foreligger planer om å flytte denne bort fra Trondenes.

SPØRSMÅL NR. 372**Innlevert 12. januar 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen****Besvart 21. januar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Anser statsråden at den praksis han beskriver i svar av 23. desember 2004 og som er delvis gjengitt nedenfor, er fulgt opp og lagt til grunn når Beiarn og Saltdal slås sammen til et lensmannsdistrikt?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål til justisministeren, datert 16. desember 2004, og justisministerens svar av 23. desember 2004.

I svaret heter det blant annet: "I mange politidistrikter er det valgt løsninger innenfor en regionmodell. I disse tilfellene etableres større driftsenheter med et administrativt samordningsansvar overfor flere lensmannskontorer. For øvrig opprettholdes lensmannsdistriktene i regionen som selvstendige tjenesteenheter hvor lensmannen har ansvaret for polititjenesten og sivile rettspleiegjøremål."

Beiarn og Skjerstad var et lensmannsdistrikt fram til 31. desember 2004, og lensmannskontoret lå på Moldjord i Beiarn. Fra 1. januar 2005 ble Skjerstad og Bodø slått sammen til en kommune. Ved kgl.res. av 24. september 2004 ble det bestemt at fra 1. januar 2005 skal en tjenesteenhet utføre polititjenesten i den "nye" Bodø kommune. Videre ble det bestemt at Beiarn skal slås sammen med Saltdal til ett lensmannsdistrikt. Et enstemmig kommunestyre i Beiarn gikk mot denne organiseringen. Senere har kommunestyret krevd at saken blir tatt opp til ny vurdering, vedtaket gjort om og at Beiarn blir eget lensmannsdistrikt. Beiarn kommune begrunner sitt krav med henvisning til store avtander og meget vanskelige kommunikasjonsforhold vinterstid på grunn av to fjelloverganger. Videre anses det som viktig for kommunen og for lokalsamfunnet å ha egen lensmann med fast lokal tilstedeværelse. Viktige stikkord i begrunnelsen for dette er lokalkunnskap, nærhet, trygghet, tillit og tilgjengelighet. God kvalitet og til-

gjengeligheit i forhold til lensmannens sivilrettslige gjøremål er også sterkt vektlagt.

Beiarn kommune ser positivt på at et framtidig Beiarn lensmannsdistrikt inngår i den regionale driftsenheten i Indre Salten, med vaktmessig og administrativt samarbeid med Saltdal, Fauske og Sørfold. Når det gjelder statsrådets svar på mitt spørsmål av 16. desember 2004, er det etter min vurdering godt samsvar mellom innholdet i dette svaret (jf. sitatet ovenfor) og kommunens ønsker. En klar forutsetning er imidlertid at Beiarn blir eget lensmannsdistrikt.

Svar:

Jeg forstår Beiarn kommunes ønske "om å få beholde sin lensmann".

I og med at det ble bestemt ved kgl.res. av 24. september 2004 at kommunene Bodø og Skjerstad fra 1. januar 2005 betjenes av én tjenesteenhet som følge av kommuneslåingen, var det ikke noe grunnlag for å opprettholde Beiarn lensmannsdistrikt som egen tjenesteenhet. Saltdal og Beiarn kommuner er fra og med 1. januar 2005 et lensmannsdistrikt. Lens-

mannen (distriktslederen) har sitt tjenestested på Rognan. Tjenestestedet på Moldfjord opprettholdes.

De av kommunens nevnte momenter om lokal-kunnskap, nærhet, trygghet, tillit og tilgjengelighet vil bli ivaretatt på en god måte i fellesskap med Saltdal. Det bør jo også påpekes at det ikke har vært aktuelt at Beiarn og tidligere Skjerstad kommune skulle ha hver sin egen lensmann. Skjerstad kommune med kommunesenteret på Misvær har som kjent tidligere blitt betjent av en lensmann på den andre siden av Beiarfjellet i Moldjord.

Det nye lensmannsdistriktet blir inntil videre en del av "samarbeidsregionen Indre" som da omfatter lensmannsdistriktene Sørfold, Fauske, samt Saltdal og Beiarn. Regionsamarbeidet er en ordning som er lokalt avtalt med varighet foreløpig ut året 2005, men som forventes videreført. Det fungerer meget bra i følge politimesteren. Jeg har tillit til at politimesteren og lensmannen for det nye distriktet, i dialog med kommunen, etablerer et godt totaltilbud for kommunens innbyggere. Det vil bli foretatt en vurdering av endringer i distriktsstrukturen i forbindelse med evalueringen av fase 2 i politireformen som skal gjennomføres i løpet av 2 år.

SPØRSMÅL NR. 373

Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 20. januar 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Utenriksdepartementet vil legge ned det norske representasjonskontoret på Gaza for å spare 500 000 kr. Samtidig trengs internasjonale vitner og tilstedeværelse mer enn noen sinne på Gaza. Tapet av de nordiske og canadiske representasjonen er alvorlig for et stadig mer isolert folk. Manglende bevegelsesfrihet for palestinere gjør UD's beslutningen om nedleggelsen av kontoret uforståelig. Det er viktig å opprettholde den norske lytteposten på Gaza.

Hvorfor mener utenriksministeren at Norge ikke har råd til å opprettholde det norske representasjonskontoret?»

BEGRUNNELSE:

Norges rolle som leder av giverlandsgruppen gir Norge et ansvar for å følge utviklingen i de palestinske områdene nøye. Gaza er isolert og omgitt av den israelske okkupasjons hæren. Gaza har det siste året

flere ganger blitt stengt av det israelske militæret og utsatt for israelske krigshandlinger.

Svar:

Det norske representasjonskontoret overfor palestinske myndigheter har siden 1999 ligget i Al Ram på Vestbredden. Kontoret er ansvarlig for Vestbredden, Øst-Jerusalem og Gaza. Norsk utsendt personell ved dette kontoret har siden 1999 ivaretatt kontakten med lokale myndigheter og befolkningen i Gaza gjennom regelmessige besøk dit.

Siden 1999 har det lokale kontoret i Gaza vært bemannet med tre palestinere. Det har ivaretatt kun støttefunksjoner for personellet fra kontoret i Al Ram som har vært på besøk og ved å ta imot visumsøknader og lignende for videreformidling.

Norge har med andre ord ikke hatt utsendte representanter ved Gaza-kontoret i denne perioden. Kontoret har dermed ikke representert internasjonal til-

stedeværelse eller fungert som norsk lyttepost, slik det hevdes i spørsmålet. Disse funksjonene har vært ivaretatt fra Vestbredden.

Utenriksdepartementet vurderer jevnlig hvordan representasjonene bør være i de enkelte regioner og land. Min konklusjon har vært, og er, at det ikke er grunnlag for å opprettholde et eget kontor i Gaza for å håndtere disse forannevnte oppgavene.

Det er internasjonal tilstedeværelse i Gaza i form av FN-kontorer og bistandsorganisasjoner. Vi har valgt å inngå et samarbeid med UNDPs kontor der. En egen kontaktperson ved dette kontoret har ansvar for å bistå Norge med å besvare og viderefremme henvendelser fra publikum, ta imot visumsøknader og legge til rette for de jevnlig besøk fra representasjonskontorets side.

Også Sverige, Danmark og Canada har en tilsvarende ordning med UNDP for sin tilstedeværelse i

Gaza. Palestinske myndigheter er innforstått med denne måten å organisere vårt nærvær på.

I likhet med tidligere praksis vil det være lokalt ansatte palestinere som tar imot henvendelser fra publikum. Og i likhet med tidligere vil disse bli videreformidlet enten til representasjonskontoret på Vestbredden eller til ambassaden i Tel Aviv. Fra vår side vil de samme tjenester og den samme tilgjengelighet overfor lokalbefolkningen bli tilbudt som vi har hatt siden 1999. Siden ordningen er ny vil vi i tiden fremover informere om dette til alle relevante miljøer i Gaza.

Jeg er helt enig med representanten Haga i behovet for å holde på den internasjonale oppmerksomheten omkring utviklingen i de okkuperte områdene. Fra norsk side vil representasjonskontoret fortsatt ha hyppig og jevnlig kontakt med lokale representanter og foreta regelmessige besøk i Gaza.

SPØRSMÅL NR. 374

Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 21. januar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Hva vil justisministeren gjøre for å sikre kvaliteten i elsikkerhetsarbeidet om tilsynsansvaret som i dag ligger hos de lokale eltilsyn flyttes og eventuelt konkurranseutsettes?»

BEGRUNNELSE:

Om lag 40 pst. av boligbranner i Norge kan relateres til en elektrisk årsak. Norge er eneste land i Norden som har en tilsynsordning som omfatter alle elektriske anlegg. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap utreder å overføre myndighetsoppgaver fra de lokale eltilsyn til DSBs regionkontorer, og det vurderes å konkurranseutsette den tekniske tilstandskontrollen av elektriske anlegg. Dersom tilsynsoppgavene konkurranseutsettes vil dette svekke kontrollen med elektriske anlegg. En hovedbegrunnelse for å opprettholde ordningen med lokale eltilsyn er uavhengigheten av nettselskaper og lokalkjennskap som trengs for å fylle tilsynsrollen. Dersom konkurranse-regler legges til grunn vil flest anlegg til lavest pris prioriteres, og anlegg som man ikke kommer til i samt tynge anlegg bli nedprioritert. Dette vil svekke myndighetsrollen til tilsynet, og lokal kunnskap som i dag ligger i de lokale eltilsyn vil forsvinne.

Svar:

I St.meld. nr. 17 (2002-2003) Om statlig tilsyn fremgikk det at daværende Arbeids- og administrasjonsdepartementet hadde bestemt at det skal foretas en utskilling av myndighetsfunksjonene fra de lokale eltilsyn. Disse ville bli lagt inn i det regionale myndighetsbaserte eltilsynet i daværende Direktoratet fra brann- og elsikkerhets regionkontorer. I Innst. S. nr. 222 (2002-2003) hadde komiteen ingen merknader til dette.

Tilsynet med elsikkerheten er i dag delt mellom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og de lokale eltilsyn (DLE.) DLE fører tilsyn med lavspenningsanlegg. DSBs 5 regionkontorer fører tilsyn med nettselskapene og andre som har høyspenningsanlegg.

DLE styres faglig av DSB gjennom instruks og årlig rammebrev. Administrativt sorterer DLE under det enkelte nettselskap. DLE gjennomfører om lag 100 000 tilsyn med lavspenningsanlegg pr. år. I tillegg til disse tilsynsoppgavene har DLE andre viktige oppgaver som for eksempel kundeinformasjon om elsikkerhet og oppgaver knyttet til etterforskning av branner.

Direktoratet fikk i oppdrag å utrede hvilke juridiske grep som måtte gjøres for å overføre myndighetsoppgavene fra de lokale eltilsyn (DLE) til direktoratets regionkontorer, og konsekvensene av en slik overføring. Direktoratet fikk også i oppdrag å vurdere en eventuell konkurranseutsetting av den tekniske tilstandskontrollen av elektriske anlegg, dvs. den praktiske kontrollen med lavspenningsanlegg.

En overføring av myndighetsoppgave fra DLE til DSBs regionkontorer betyr at DSBs regionkontorer vil måtte skilles ut som eget forvaltningsnivå. Dette vil eventuelt kunne gjøres ved å ta inn en bestemmelse om klagebehandling i tilsynsloven som synliggjør at vedtak fattet av regionkontorene kan påklages til direktoratet. Det vil også kreves endringer i administrative rutiner. Det som menes med "myndighetsoppgave" i denne sammenheng er utpeking av de objekter det skal føres tilsyn med og eventuelle pålegg om rettelser og varsel om tvangsmulkt. En myndighetsoverføring vil gi en restportefølje til DLE som inneholder bistand til politiets brannetterforskning, ulykkesetterforskning og informasjon rettet mot publikum, herunder skolene.

DSB leverte 31. mai 2003 en rapport som belyser tiltak som er nødvendige for å kunne overføre myndighet (fase 1 rapporten.) 31. desember 2003 leverte de en rapport som vurderte ulike modeller for en eventuell konkurranseutsetting (fase 2 rapporten).

1. juli 2003 overtok jeg myndighetsansvaret for det daværende Direktoratet fra brann- og elsikkerhet og fra 1. september 2003 ble Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) opprettet. 13. februar 2004 sendte Justisdepartementet fase 1 og fase 2 rapportene på høring.

I fase 1 rapporten har DSB tatt utgangspunkt i at elsikkerhetsnivået i Norge bør være på dagens nivå

eller bedre. Rapporten ble skrevet med forutsetning av at en myndighetsoverføring skulle skje, jf. behandling av St.meld. nr. 17, og gir derfor ikke noen vurdering av om en slik myndighetsoverføring er hensiktsmessig. Jeg valgte derfor i høringen å be høyringsinstansene ta stilling til elsikkerhetsnivået som følge av myndighetsoverføringen, og på den måten uttale seg på et fritt grunnlag. Ingen av høyringsinstansene mente at elsikkerheten ville bli bedre som følge av en myndighetsoverføring. Tvert imot påpekte flere av høyringsinstansene at myndighetsoverføring vil medføre dårligere utnyttelse av ressursene, og at den lokale kunnskapen som ligger i de lokale tilsynene vil forsvinne.

I fase 2 rapporten om eventuell konkurranseutsetting har DSB kommet frem til og anbefalt at det er nødvendig med bedre kontroll, oppfølging og sanksjonsmidler overfor aktørene. Jeg vil derfor generelt peke på at DSB, uansett valg av fremtidig organisasjonsmodell for DLE, bør gi sentrale føringer for prioriteringer innen elsikkerhetsarbeidet for det enkelte år, basert på nasjonale risikovurderinger. På bakgrunn av disse vil DSBs regionskontorer utforme rammer for tilsynsaktiviteten ved de enkelte geografiske områdene basert på kundemasse og tilgjengelige ressurser. Disse rammene må være mer konkrete og målbare, men samtidig gi rom for lokal risikovurdering ved valg av kontrollobjekter. Det vil også være en forutsetning at DSB får sanksjonsmuligheter overfor aktørene som ikke overholder de føringer som gis av DSB. Man må også ha strenge regler for uavhengighet av kontrollørene og kontrollvirksomhetene.

Elsikkerhetsnivået og god utnyttelse av ressurser er to av de momentene som veier tyngst når denne saken skal vurderes.

SPØRSMÅL NR. 375

Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 21. januar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I forlengelsen av drapssaken i Bodø, begått av en person uten lovlig opphold i landet, kommer det nå frem nye opplysninger. Blant annet at vedkommende har vært pågrepet og bøtelagt av politiet på Helgeland, og at vedkommende etterpå ble sluppet

fri, selv om det ble bekreftet av han ikke hadde lovlig opphold i Norge. Slike handlinger er med på å undergrave folks tillit til politiet.

Hva vil justisministeren foreta seg for å samordne politiets tiltakskjede, slik at en utvist person kan pågripes og holdes til uttransportering kan skje?»

BEGRUNNELSE:

I dag har politiet på Helgeland uttalt at de ikke har hjemmel til å pågripe vedkommende gjerningsmann, selv om han oppholdt seg ulovlig i landet. De hevder videre at de måtte la vedkommende slippes fri da det ikke var mulig å få ham sendt ut av landet.

Etter hvert fremstår saker belyst den siste tiden som noe spesielle. Høyesterett har nylig bekreftet at en person, uten lovlig opphold i Norge, kan kastes ut på gaten fra et asylmottak, men samtidig kan ikke personer med ulovlig opphold sendes ut hvis ikke mottakerlandet samtykker.

Konsekvensen av dette blir at psykiske syke mennesker og personer med ukjent identitet går fritt omkring. En annen konsekvens er at de da i praksis er kriminelle og livnærer seg av kriminalitet. Slik undertegnede ser det er dette en uakseptabel ordning og jeg ber justisministeren finne en akseptabel løsning på dette snarest. Min utfordring til statsråden er at han nå i samarbeid med kommunalministeren tar til orde for en ordning hvor personer uten lovlig opphold holdes i forvaring på egnede områder i påvente av utsendelse.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålene for Politidirektoratet som har opplyst følgende:

Politiet har i samarbeid med utlendingsmyndighetene iverksatt flere tiltak for å hindre kriminalitet blant utlendinger som har søknad om opphold til behandling og personer med ulovlig opphold. Blant tiltakene kan nevnes:

- Politiets utlendingsenhet (PU) ble opprettet 1. januar 2004. Formålet er blant annet å sørge for rask uttransportering av personer med avslag på søknad om asyl eller ulovlig opphold i Norge.
- Det er utviklet et nært samarbeid mellom PU og Utlendingsdirektoratet for å bedre saksbehandlingen på utlendingsfeltet. Det legges stor vekt på informasjonsutveksling. Behandlingen av kriminelle asylsøkere prioriteres.
- Det arrangeres fortløpende seminarer og opplæring for tjenestemenn som er involvert i denne type oppgaver.
- Utlendingsdirektoratet ga i 2004 ut et rundskriv om hurtigprosedyrer for utvisning på grunn av grov vold i nære relasjoner.
- Påtaleinstruksen regulerer politiets varslingsrutiner til Utlendingsdirektoratet ved kriminalitet begått av utlendinger
- I regi av Kommunal- og regionaldepartementet er det inngått bilaterale tilbaketakelsesavtaler med flere land og det planlegges å inngå flere avtaler.

- I 2004 ble det gitt retningslinjer fra Justisdepartementet til politiet om fremgangsmåten ved løslatelse av psykisk ustabile utlendinger fra fengsel eller varetekt.
- Systematisk bruk av kartlegging og analyse skal brukes i arbeidet med å avdekke ulovlig opphold i Norge.
- Grensenære kontroller vil bidra ytterligere til å redusere antallet personer med ulovlig opphold i Norge.

I 2004 ble kun 6,3 pst. av alle asylsøkere registrert med pass. Videre er om lag 10 pst. registrert med annen type identifikasjonsdokument, hvor noen av disse må anses som til dels meget usikre. På denne bakgrunn er det et stort antall asylsøkere som trenger nye reisedokumenter når vedkommende, som har fått avslag på sin asylsøknad, skal returneres til sitt hjemland. Dette krever utstrakt samarbeid med andre lands myndigheter og ambassader. Disse utfordringene håndteres av både Utenriksdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Justisdepartementet, hvor i tillegg flere underliggende etater er involvert i dette samarbeidet. Når en asylsøker ikke medvirker til å avklare sin identitet kan utstedelsen av reisedokumenter dessverre ta lang tid.

Etterforskning av kriminalitet begått av asylsøkere og fastsettelse av asylsøkeres identitet skal prioriteres av politiet. Videre skal asylsøkere, som har begått kriminalitet og som har fått endelig avslag på søknad om asyl, prioriteres når det gjelder uttransportering. Fengsling ved identifisering og i påvente av uttransport benyttes der vilkårene er tilstede. Utlendingsloven og straffeprosessloven stiller imidlertid strenge krav til fengsling og setter frister for hvor lenge en person kan sitte fengslet. I denne saken ble varslingsrutinene mellom utlendingsmyndighetene og politiet etter Politidirektoratets oppfatning fulgt, men siden fikk ikke saken den oppfølging den burde fått.

Politiet på Helgeland ble i mai 2003 varslet om et ran, noe som senere viste seg å være tyveri. Gjerningsmannen ble pågrepet kort tid etter. Helgeland politidistrikt fant ved søk i politiets registre ut at personen hadde fått endelig avslag på sin asylsøknad, og videre at han hadde forsvunnet fra mottaket. På bakgrunn av dette ble det iverksatt undersøkelser om det var mulig å transportere personen ut av landet. Frem til avklaringen omiverksettelsen av vedtaket kunne gjennomføres raskt, ble han sittende i arrest.

Undersøkelsene viste at personen ikke hadde noen form for identitetsdokumenter da han meldte seg for politiet i Norge og identiteten var basert på de opplysninger han selv hadde gitt til politiet. Han hadde oppgitt å komme fra Algerie. Dette er et land det har vært spesielt vanskelig å få tilbakeført personer uten sikker identitet.

Hvor det er begått mindre alvorlige lovbrudd har politiet i forståelse med riksadvokaten valgt å prioritere utsendelsen i asylsaken fremfor å føre en ressurskrevende straffesak for domstolene med en påfølgende utvisningssak.

I ettertid kan det se ut som at denne saken ikke har blitt gitt nødvendig prioritet for å finne en løsning. Det er uheldig.

Politiets utlendingsenhet har i løpet av det første driftsåret arbeidet med å få etablert gode rutiner og oppnådd god effektivitet både innen egen organisasjon og i forhold til politidistriktene. Også i forhold til andre lands myndigheter har Politiets utlendingsenhet etablert nye rutiner når det gjelder samarbeid om tilbaketakelse. Dette arbeidet vil fortsette i samarbeid med Politidirektoratet i 2005. Det skal legges

vekt på å gi god informasjon til politidistriktene om behandling av kriminelle asylsøkere og andre utlendinger med tidsbegrenset opphold. Videre skal også arbeidet med å avdekke ulovlig opphold samordnes på best mulig måte.

Departementene følger utviklingen på utlendingsfeltet nøye og vurderer løpende hvilke tiltak, både nasjonalt og internasjonalt, som er nødvendige for å hindre at personer begår kriminalitet. Politidirektoratet opplyser at de i samarbeid med politidistriktene vil fokusere på de rutinene som er etablert for utlendingsforvaltningen, og at det løpende vurderes forbedringer. Politidirektoratet har forsikret at dette vil bli tatt opp i dialog med politimestrene. Justisdepartementet vil følge resultatet av dialogen meget nøye.

SPØRSMÅL NR. 376

Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 20. januar 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre et bedre forebyggende arbeide langs jernbanelinjene for å hindre at trær står så nær kjøreledningen at de river denne ned om de blåser over ende?»

BEGRUNNELSE:

Under uværet onsdag 13. januar ble kjøreledningen på Østfoldbanens østre linje revet ned fordi trær blåste ned og tog med seg kjøreledningen. Resultatet ble stans i togtrafikken fra ettermiddagen den 12. januar til utpå dagen etter.

Det synes merkelig at Jernbaneverket som ansvarlig for jernbanelinjene ikke med jevne mellomrom vurderer om det er trær som er så høye og sår så nær linjen, at de kan forårsake stans i togtrafikken om de blåser ned, og fjerner slike trær langs hele linjen.

Den kraftige vinden kom i uke 3 kom heller ikke overraskende, men var varslet i god tid og var det tredje uværet med kraftig vind på kort tid. Dette burde også utløst en vurdering av faren for mulige trefall.

Det kan virke som om det her foreligger en svikt i Jernbaneverkets forebyggende arbeid.

Svar:

Onsdag 12. januar i år var det meget sterk vind på Østlandet og store deler av Østfold ble hardt rammet

av den sterke vinden. Dette resulterte i at mange husstander mistet strømmen og veier ble stengt. Langs Østfoldbanens østre linje blåste 3 trær over ende. Det første falt ned ved Slitu kl. 15.13 og senere på dagen falt det ned to trær. Det ene ved Askim stasjon, mens det andre falt ned ved Mysen stasjon. Dette resulterte i at togtrafikken måtte innstilles mellom Askim og Mysen. Trafikken ble avviklet ved at togene snudde på Askim og det ble kjørt buss mellom Askim og Mysen. Banen ble åpnet for trafikk igjen kl. 01.10.

Problem med trefall over jernbanelinjen kan ikke sies å være et stort problem for Østfoldbanen østre linje. Jernbaneverket har opplyst at i 2003 falt det ned 3 trær i en storm i begynnelsen av desember. I 2004 hadde banen kun ett tilfelle der en kvist blåste ned kontaktledningen. På landsbasis har det de to siste årene vært totalt 34 trefall over kontaktledningen på det norske jernbanenettet.

Innenfor hvert jernbaneområde har Jernbaneverket faste arbeidslag som har til oppgave å rydde skog i vintermånedene. Disse blir benyttet til planmessig skogrydding rundt skilter, signaler og planoverganger i tillegg til høye trær som står utsatt til. Jernbaneverket gjennomfører dessuten regelmessige visitasjoner langs linjen for bl.a. å undersøke om trær kan utgjøre en risiko og sørge for at trær som står mest utsatt til, blir fjernet. Jernbaneverket rydder på egen grunn, mens mange av de høye trærne som kan skape

problemer ved ekstreme vær-situasjoner, ofte står på privat grunn, enten i jordbruks-/skogbruksområder eller i private hager. En del steder har Jernbaneverket avtaler med eiendomsbesittere om hugging av trær som kan utgjøre et problem. Når det gjelder private hager kan Jernbaneverket ha problemer med en svært lang og omstendelig prosess for å få tillatelse til å fjerne høye trær.

Dersom en skal sikre seg helt mot dette problemet må alle trær i en mye bredere gate på begge sider av jernbanelinjen fjernes. Dette vil være et svært omfattende og kostnadskrevenende arbeid som vil kreve

jevnlige gjentakelse. I tillegg til det rent estetiske og juridiske forhold bl.a. i forhold til hageeiere langs jernbanelinjen, vil dette innebære betydelige merkostnader som ikke står i rimelig forhold til de problemer vi her snakker om.

Jeg har forståelse for at det stilles spørsmål om dette ikke kan unngås når slike situasjoner oppstår. Selv om det er vanskelig å sikre seg helt mot ekstreme vær- og vindforhold ønsker jeg fokus på dette arbeidet og ikke minst må Jernbaneverket foreta nødvendige ryddingsarbeider som kan representere en sikkerhetsrisiko for togtrafikken.

SPØRSMÅL NR. 377

Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland

Besvart 21. januar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I enkelte deler av Vest-Agder har strømmen vært borte i 2 dager etter stormen "Gudrun". Ordføreren i Farsund mener Agder Energi kutter i mannskapet på bekostning av beredskapen. Hovedtillitsvalgt i Agder Energi montasje sier at uværet har vist at strømberedskapen er for dårlig.

Er statsråden enig i denne vurderingen, og hva vil eventuelt statsråden foreta seg for å sikre forsynings-sikkerheten i Agder?»

Svar:

Lørdag 8. januar mistet ca. 20 000 nettkunder i Agder-fylkene strømmen som følge av orkanen "Gudrun". Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) opplyser at Agder Energi hadde 50 mann ute for å rette feil, og til neste dag var antallet kunder uten strøm redusert til 1 000. I løpet av søndag 9. januar oppstod det imidlertid nye feil i nettet. Dette medførte at 200 kunder fremdeles var uten strøm om morgenen mandag 10. januar. Bare 2 dager etter, onsdag 12. januar, ble Agder-fylkene og andre deler av landet rammet av et nytt uvær, stormen "Inga". Denne gangen ble 12 000 kunder i Agder-fylkene berørt av strømbrudd på ettermiddagen, men en betydelig andel av disse fikk strømmen igjen i løpet av kvelden. Klokket 06.00 neste morgen, torsdag 13. januar, var kun 10 kunder uten strøm.

Samfunnet er i dag svært avhengig av en uavbrutt strømforsyning, spesielt om vinteren. Kunder som blir uten strøm i så lang tid, opplever dette som en

belastning. Årsaken til strømutfallene er de ekstreme vær-situasjonene vi har hatt i januar, med uvanlig sterk vind. Det første tilfellet, "Gudrun", illustrerer at det er vanskelig å gardere seg mot at nye feil kan oppstå samtidig som feilrettingen pågår, eksempelvis som følge av fortsatt sterk vind. I det andre tilfellet, "Inga", oppstod ikke vesentlige, nye feil. Dermed skjedde feilrettingen relativt raskt. Begge tilfellene indikerer likevel at beredskapen i kraftforsyningen er tilstrekkelig, og NVE anser selskapenes håndtering av disse uværperiodenes konsekvenser som tilfredsstillende. Stormene var varslet i god tid, og kraftforsyningen i Sør- og Vest-Norge var forberedt.

Forsynings-sikkerhet for elektrisitet har særlig stor betydning for samfunnet. Myndighetene har derfor etablert en insentivregulering i form av økonomiske virkemidler for å sikre rask gjenoppbygging av nettets funksjonsevne. NVE innførte fra 1. januar 2001 et regelverk (KILE-ordningen) som gjør at nettselskapenes inntekter er avhengig av leveringspålideligheten i nettet. Hver gang en nettkunde mister elektrisitet leveransen lengre enn 3 minutter som følge av hendelser i høyspenningsnettet, så avtar nettselskapenes inntektsgrunnlag (dvs. det nettselskapene har lov til å kreve inn i som tariff fra sluttbrukerne). NVE arbeider nå med å videreutvikle KILE-ordningen i forbindelse med ny reguleringsperiode for nettselskapene fra 2007.

Fra 1. januar 2005 ble en ny forskrift om leveringskvalitet innført. Forskriften skal bidra til å sikre en tilfredsstillende leveringskvalitet i det norske kraftsystemet, og en samfunnsmessig rasjonell drift,

utbygging og utvikling av kraftsystemet. Selskapene pålegges i forskriften å gjenopprette full forsyning til sluttbrukerne uten opphold. Tilknytningspunkt av betydning for liv og helse skal prioriteres. Dette innebærer at nettselskapenes økonomiske vurderinger ikke alene er bestemmende for hvor raskt forholdet utbedres. Dersom et nettselskap ikke har tilstrekkelig mannskap for å utbedre flere feil som oppstår samtidig, kan det i gitte situasjoner være nødvendig å benytte eksternt hjelp.

Selskapene er også gjenstand for direkte regulering i form av krav for å sikre en tilstrekkelig reparasjonsberedskap i kraftforsyningen. Gjennom forskriften om beredskap i kraftforsyningen er alle nettselskapene og andre selskaper i kraftforsyningen

pålagt å stille det personell som behøves for å holde driften gående i ekstraordinære situasjoner. Personellet skal ha den nødvendige kompetansen, og kunne stille på kort varsel. Forskriften stiller også krav til at selskapene har nødvendig reparasjonsutstyr og reservemateriell tilgjengelig.

Forsyningssikkerhet for strøm er et område jeg prioriterer høyt, både nasjonalt og gjennom det nordiske samarbeidet. De tiltakene jeg har vist til mener jeg bidrar til at sikkerheten i nettdriften og i kraftforsyningen i Norge er tilfredsstillende. Hendelsene i første halvdel av januar bekrefter dette synet, men myndighetene følger utviklingen og vil sette strengere krav til sikkerhet og beredskap dersom dette blir nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 378

Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 19. januar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Medfører det riktighet at 400 av Sivilforsvarets varslingsanlegg er ute av drift, og hva vil statsråden gjøre med dette?»

Svar:

Det medfører ikke riktighet at Sivilforsvaret har 400 varslingsanlegg ute av drift.

Etter den kalde krigens slutt, ble det foretatt en vurdering hvor en del anlegg (ca. 30 pst.) ble satt på mobiliseringsstatus. Det vil si at de kunne settes i operativ stand på "kort varsel". Det eksisterer i dag nesten 400 slike anlegg. Etter 11. september 2001 ble det besluttet at Sivilforsvarets varslingsanlegg skulle oppgraderes. Det vises til oppgraderingsplanen som ble foreslått i St.prp. nr. 7 (2001-2002), jf. Innst. S. nr. 9 (2001-2002). Videre vises det til orienteringen i St.meld. nr. 17 (2001-2002) Samfunnssikkerhet, kap. 11.5.3 Varsling, jf. Innst. S. nr. 9 (2002-2003). Med bakgrunn i prosessen som ble startet i 2001, ble for øvrig bevilgningsbehovet i 2002 knyttet til oppgraderingsplanen fulgt opp i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2001-2002), jf. Budsjett-innst. S. nr. 7 (2001-2002). Bevilgningsbehovet i 2003 ble fulgt opp i St.prp. nr. 1 (2002-2003), jf. Budsjett-innst. S. nr. 7 (2002-2003).

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har på bakgrunn av de føringer som er gitt foretatt ut-

skifting og oppgradering av Sivilforsvarets varslingsanlegg. Anleggene er oppgradert ved at det er skjedd en overgang fra linjestyring til hurtigere og rimeligere utløsning ved hjelp av radiosignaler (RDS). Denne overgangen er også en forutsetning for at hurtig utløsning i forbindelse med luftvarslingen i samarbeid med Forsvaret skal kunne fungere. Oppgraderingen er nå i ferd med å bli ferdigstilt, og Sivilforsvaret vil da ha ca. 1 250 operative og moderne anlegg på landsbasis i løpet av 2005.

Det understrekes at det foreløpig ikke er et krav eller en målsetting om å kunne varsle hele befolkningen ved hjelp av varslingsanleggene. Varslingsanleggenes dekningsgrad beror på de faglige vurderinger som til enhver tid gjøres. Det er i dag Sivilforsvarsdistriktene som i samarbeid med fylkesmennenes beredskapsavdelinger og kommunene, foretar fortløpende vurderinger av varslingsanleggenes dekningsområder, og foreslår for direktoratet omprioriteringer og nyoppsetting av anlegg i aktuelle områder. Varslingsanleggenes dekningsområder vurderes ut fra behov for varsling i fredstid, for eksempel nærhet til risikoutsatt industri, mulige naturkatastrofer osv.

I denne forbindelse tas det ikke sikte på å sette mange anlegg med mobiliseringsstatus tilbake i operativ drift. De operative varslingsanleggene er konsentrert til byer og tettsteder, og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap regner i dag med at over 50 pst. av befolkningen vil kunne motta varsel fra

myndighetene på denne måten. På dagtid er det imidlertid antatt at en vesentlig større del av befolkningen vil kunne nås. For å få en høyere dekningsgrad, og kunne nå ut til flere personer i aktuelle kriseområder

utredes nå muligheten for å benytte ny teknologi for å varsle direkte over telefon. Dette arbeidet er igangsatt og er planlagt gjennomført i inneværende år.

SPØRSMÅL NR. 379

Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 20. januar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Hvordan mener statsråden at en asylsøker som har hatt asyl i et annet land skal behandles om asylretten i dette landet faller bort; bør ikke asylsøknaden i et slikt tilfelle realitetsbehandles i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er gjort kjent med at en syrisk kurder som oppholder seg i Norge, ikke vil få realitetsbehandlet sin asylsøknad fordi norske myndigheter mener han skal sendes tilbake til Bulgaria hvor han har hatt asyl.

Det er via en advokat i Bulgaria dokumentert at asylretten der faller bort ved lange utenlandsopphold, og den omtalte personen har nå oppholdt seg i Norge i tre år.

Denne syriske kurderen har vært meget politisk aktiv, og ble gitt asyl i Bulgaria. Han møtte også på problemer i Bulgaria og flyktet videre til Norge. Etter sitt lange opphold i Norge kan det altså synes som asylretten i Bulgaria har falt bort, og derfor bør det vurderes om saken skal realitetsbehandles i Norge.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at jeg ikke er kjent med den konkrete sak som representanten Langeland viser til som begrunnelse for sitt spørsmål. Jeg kan derfor kun gi generelle vurderinger av de plikter som påligger utlendingsmyndighetene i slike saker.

Dublinforordningen regulerer hvilket land som har ansvaret for å realitetsbehandle en asylsøknad og eventuelt gi beskyttelse til en asylsøker. Etter forordningen er dette blant annet det land som asylsøkeren først kom til, eller først søkte asyl i.

For søkere som har vært i land som ikke er med i EU, eksempelvis Bulgaria, brukes prinsippet om "første asylland". Det følger uttrykkelig av utlendingsloven at personer som har fått asyl eller beskyttelse i et annet land ikke har en rett til asyl i Norge. Loven er ikke formulert på en måte som skulle tilsi at personer som senere har mistet sin asylstatus skal ha andre eller bedre rettigheter. Det avgjørende er hvorvidt personen frivillig har gitt avkall på den beskyttelse som er tilbudt. I denne vurderingen ligger det også en vurdering av om det landet man har fått beskyttelse i har evnet å gi søkeren en faktisk beskyttelse.

Enhver asylsøker som har fått avslag på sin søknad, enten den er realitetsbehandlet eller ikke, plikter å forlate landet. Dersom vedkommende ikke etterlever dette er det opp til norsk politi å uttransportere vedkommende til det land vi mener har ansvaret for søkeren, i dette tilfellet Bulgaria. I den anledning vil norske myndigheter ta kontakt med bulgarske myndigheter for å be disse ta søkeren tilbake. Dersom bulgarske myndigheter aksepterer dette vil søkeren returneres til Bulgaria, og vil få anledning til på ny å søke beskyttelse der. Siden Bulgaria tidligere har gitt søkeren asyl, er det ingen grunn til å tro at bulgarske myndigheter ikke vil foreta en forsvarlig behandling av en eventuell ny asylsøknad. Bulgaria har for øvrig anerkjent de sentrale konvensjoner på flyktningsretens område.

Dersom politiet ikke får aksept for en retur til Bulgaria, vil imidlertid norske myndigheter måtte realitetsbehandle søknaden for å vurdere om søkeren har et behov for beskyttelse fra hjemlandets myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 380**Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Lena Jensen****Besvart 21. januar 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Stormen nyttårsaften tok strømmen i flere lokalsamfunn i Nord-Troms. Det førte også til at telefonforbindelsen ble brutt i dagevis fordi batteridriften til telesenderne gikk tom for strøm noen timer etter strømbruddet.

Mener statsråden at Telenor ivaretok sin leveringsforpliktelse og beredskap på en forsvarlig måte i forbindelse med strømbruddet i Nord-Troms på nytt året?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge både ordførere og lokalbefolkning satte Troms kraftlag umiddelbart inn store ressurser da strømmen gikk nyttårsaften, mens Telenor viste en nærmest total mangel på handlekraft. Det settes også spørsmålstegn ved Telenors beredskap med hensyn til kapasitet på batterier og aggregater i slike kritiske situasjoner. Det blir også trukket fram at sentraliseringen i Telenor gjør at selskapet ikke lenger har folk i distriktene som kan kalles ut på kort varsel.

Beredskapssjefen i Troms fylkeskommune forteller til NRK at kravene til inntjening hos energiselskaper og teleleverandører ser ut til å gå ut over sikkerhet og kriseberedskap i distriktene.

For de mange norske kystsamfunn er det viktig at kriseberedskapen fungerer best mulig. Da er det avgjørende å få klarhet i hvilke leveringsforpliktelser Telenor og andre leverandører av viktige infrastrukturtenester har i slike kritiske situasjoner, hvilke krav til systemer og beredskap som skal gjelde, og hvilke tiltak som skal settes inn når lokalsamfunn i distriktene blir uten strøm over lang tid som følge av uvær.

Klimarapporten (ACIA) fra Arktisk råd varsler store klimaendringer i nordområdene. Det gjelder også langs norskekysten. Ekspertene melder om mer nedbør og ekstreme værforandringer i tiårene som kommer, noe som understreker betydningen av å ha en god kriseberedskap.

Svar:

Telenor og andre tilbydere er i medhold av lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) forpliktet til å overholde visse minstekrav til kvalitet, levering og beredskap. For Telenor kommer i tillegg særskilte leverings- og beredskapsforpliktelser hjemlet i avtaler med staten.

Post- og teletilsynet fører tilsyn med at krav fastsatt i eller i medhold av loven overholdes. Eksempelvis innhenter Post- og teletilsynet rutinemessig rapport fra tilbyderne ved utfall av kommunikasjonsforbindelsen. Post- og teletilsynet kan gi pålegg om retting eller opphør av ulovlige forhold og fastsette vilkår som må oppfylles for at virksomheten skal være i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av loven.

Når det gjelder de leveringspliktige tjenestene, stiller verken loven eller avtalen mellom staten og Telenor spesifikke krav til feilrettingstid, batterikapasitet eller lignende. Det er derfor ikke grunnlag for å si at Telenor har begått noe brudd på leveringsplikten.

Når det gjelder de beredskapsmessige kravene som påhviler Telenor, vil jeg innledningsvis vise til ekomloven som sier følgende om sikkerhet og beredskap:

Tilbyder skal tilby elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste med nødvendig sikkerhet for brukerne i fred, krise og krig. Tilbyder skal opprettholde nødvendig beredskap, og viktige samfunnsaktører skal prioriteres ved behov (ekomloven § 2-10).

Med kravet om nødvendig sikkerhet for bruker menes at nett og tjenester skal sikres slik at en bruker, selv i situasjoner der nettet utsettes for ekstraordinære påkjenninger, så langt som mulig skal kunne benytte grunnleggende elektroniske kommunikasjons-tjenester.

Post- og teletilsynet har bl.a. for 2005 inngått en avtale med Telenor om at de skal sikre sine nett og tjenester utover det som er kommersielt interessant for selskapet. Flere og større reservedelslagre er et av de tiltakene som Telenor kompenseres av staten for å ha, nettopp for å kunne håndtere bruddsituasjoner raskt.

Når det gjelder hendelsen som spørsmålet relaterer seg til, henvendte Post- og teletilsynet seg til Telenor 5. januar med forespørsel om rapport. Telenor har i sin tilbakemelding forklart at de tok kontakt med kraftselskapene da strømmen gikk, for å få deres vurdering av situasjonen. Omfanget av strømbruddet var ifølge Telenor på det tidspunktet ikke kjent. Man trodde at strømbruddet skulle bli av kortere varighet og følgelig at batterikapasiteten på stasjonene skulle være tilstrekkelig. Telenor tar selvkritikk for at de for raskt slo seg til ro med dette og avvirket strømsituasjonen. De kom for sent i gang med å sende ut mobile aggregater til prioriterte sentralpunkter, med den

konsekvens at flere lokalsamfunn ble uten telefonforbindelse.

På denne bakgrunn kan det fastslås at Telenors rutiner ikke har fungert tilfredsstillende i den aktuelle situasjonen. Telenor bør derfor gjennomgå sine rutiner for å sikre at de tiltakene de iverksetter for å av-

hjelpe situasjonen er tilpasset de faktiske forhold. Telenor har for øvrig uttalt at de snarlig vil ta kontakt med kraftselskapene slik at de i fellesskap kan bidra til en bedre beredskap og dermed redusere nedetiden ved strømutfall.

SPØRSMÅL NR. 381

Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen

Besvart 24. januar 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Hvordan vil forsvarsministeren sikre at Bjerkvik Tekniske Verksted får konkurrere med det øvrige sivile marked, og ved det gis mulighet til å sikre fremtidig drift, når langsiktige vedlikeholdsoppdrag i Forsvaret nå skal lyses ut på det sivile marked?»

BEGRUNNELSE:

Stortingsflertallet har vedtatt at Bjerkvik Tekniske Verksted med sine 125 ansatte fra neste år skal skilles ut fra Forsvaret som eget aksjeselskap. Det betyr at verkstedet i fremtiden må konkurrere på det sivile marked om fremtidige vedlikeholdsoppdrag. Konkurransetsettingen ser ut for å bli iverksatt før omdanningen til AS, og at verkstedet med det ikke får delta i konkurransen om viktige langtidskontrakter. Det kan bety at verkstedet vil stå uten oppdrag når det er etablert som aksjeselskap.

Svar:

Ved behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag om at det tas sikte på at Tungt Vedlikeholdsdivisjon i Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO/TV) snarest, og senest innen utgangen av 2008 blir omdannet til et statlig/privat eid aksjeselskap. Som anført i proposisjonen arbeider departementet videre med å klargjøre grunnlaget for drift av FLO/TV på kommersiell basis ved divisjo-

nens produksjonssteder i Ramsund, Bjerkvik, Bergen og Horten samt på Kjeller og Trandum.

For å sikre lik behandling av interne og eksterne aktører er det i anskaffelsesregelverket gitt klare begrensninger i forhold til interne enheters muligheter til å delta i konkurranse som hovedleverandør eller underleverandør om bl.a. vedlikeholdsoppdrag. Det stilles bl.a. krav til at tilgangen på informasjon er den samme for de ulike aktørene forut for og i forbindelse med anbudsutlysingen. I praksis innebærer dette, at det må etableres såkalte informasjonssperrer mellom oppdragsgiver, Forsvarets militære organisasjon (FMO), og den interne aktøren. Innføring av informasjonssperrer kan være en omfattende og tidkrevende prosess som bl.a. innebærer en rekke tiltak for å kontrollere informasjonsflyten, inkludert å begrense tilgangen til elektroniske arkiv- og dokumentbehandlingssystemer. Hensiktsmessigheten av hvorvidt dette skal gjennomføres, må derfor vurderes i hvert enkelt tilfelle der dette er forenlig med kravet til tempo og fremdrift i den pågående omstillingen. Dette åpner for at interne aktører, herunder Bjerkvik tekniske verksted, i enkelte tilfeller vil kunne delta i slike konkurranser.

I prosessen frem mot selskapsetableringen vil det bli arbeidet med å klargjøre om industrielt vedlikehold, som utføres i andre deler av FLO, kan overføres til FLO/TV som en del av selskapsdannelsen. Hensikten er å bidra til selskapets konkurranseevne og levedyktighet.

SPØRSMÅL NR. 382**Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 2. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Ved salg av legemidler fra butikk belastes selger med et gebyr fra Statens legemiddelverk, bestående av et engangsgebyr på 1 500 kr, og et årsgebyr på 1 500 kr. Ved salg av store volumer betyr summen lite, men på små steder med lite kundegrunnlag kan dette medføre at selger ikke kan omsette legemidlene på grunn av gebyret. Skjenke- og salgsavgifter for alkohol er differensiert ut fra salgsvolum.

Vurderer statsråden dette som aktuelt også for legemidler?»

BEGRUNNELSE:

Salg av legemidler fra butikk i byer med lett tilgang til apotek har kun en mulig prismessig nytte for forbruker (konkurranse tenkes i teorien å medvirke til reduserte priser), mens det på steder uten apotek kan lette tilgangen til legemidler for befolkningen. Avgiften som skissert kan bidra til å redusere tilgangen der den burde vært større, og stimulere til økt salg der tilgangen er mer enn god nok i utgangspunktet.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra finansministeren.

Det er apotek og medisinsalg som skal sikre befolkningen tilgjengelighet til legemidler. For å sikre en forsvarlig legemiddelforsyning kan myndighetene

pålegge apotek å opprette medisinsalg og filialapotek. Omsetningen av reseptfrie legemidler utenom apotek anses som et supplement til dette.

Departementet fastsatte i oktober 2004 gjeldende satser for henholdsvis gebyr (1 500 kr) og årlig avgift (1 500 kr). Det ble lagt til grunn at behandlingsgebyr og årlig avgift i størst mulig grad skal sikre en selvfinansierende ordning. Ordningen skal dekke løpende administrative kostnader hos Statens legemiddelverk og Mattilsynet. Dette inkluderer blant annet Mattilsynets kostnader ved å gjennomføre tilsyn med salget og ordningen for å påse at vilkårene oppfylles.

Ved fastsettelsen av gjeldende satser for gebyr og årlig avgift ble det ikke vurdert å differensiere satser ut fra salgsvolum. Slik departementet vurderte det, var det her snakk om så lave gebyr og årsavgift at en differensiering syntes unødvendig. Jeg er imidlertid enig med representanten Ballo at det finnes argumenter som kan tale for en slik ordning. Jeg vil derfor få vurdert om det kan settes opp hensiktsmessige kriterier for en differensiering slik at små steder med lite kundegrunnlag kan komme bedre ut enn i dag.

Som nevnt er ordningen relativt ny og både avgiftsnivå og -innretning vil måtte bli vurdert med jevne mellomrom for å sikre en velfungerende ordning. Jeg vil derfor komme tilbake til saken i forbindelse med budsjettet for 2006.

SPØRSMÅL NR. 383**Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 24. januar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Regjeringen har lagt et avdelingskontor for den statlige lønnsgarantiordningen til Vardø, med oppstart fra mars 2003.

Når, og på hvilken måte, vil statsråden bidra til at hele avdelingskontoret for den statlige lønnsgarantiordningen blir flyttet til Vardø?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har forepeilet at Vardø skal få 50 statlige arbeidsplasser gjennom Regjeringens flytting

av statlige arbeidsplasser, mens antallet så langt er ca. 25. En flytting av hele kontoret vil gjøre at Regjeringen nærmer seg å oppfylle sine egne løfter.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra moderniseringsministeren.

Slik representanten Ballo skriver i begrunnelsen for sitt spørsmål har Regjeringen besluttet å overføre statlige arbeidsplasser til Vardø, herunder stillinger i tilknytning til lønnsgarantiordningen. Det ble derfor

i mars 2003 opprettet en filial av den statlige lønns- og garantiordningen i Vardø. Denne enheten har hatt 5-6 ansatte siden oppstarten i 2003. Det ble samtidig bestemt at det etter en evaluering av om man har klart å etablere en velfungerende enhet med kvalifisert fagpersonale i Vardø, skal legges til rette for at hele ordningen kan flyttes innen utgangen av 2006. På denne bakgrunn fikk departementet overlevert en evalueringsrapport fra ECON Analyse 19. januar i år.

Jeg har foreløpig merket meg rapportens konklusjon om at det er positive erfaringer med Vardøfilialen, men at det har vært problemer med å rekruttere og holde på de ansatte. ECON påpeker derfor at det er utfordringer knyttet til opprettholdelse av den faglige kvaliteten i saksbehandlingen og til rekruttering av jurister til Vardø.

Det arbeides nå med en forbedring og forenkling av lønns- og garantiordningen. ECON evalueringsrapport vil bli en del av dette pågående arbeidet.

Endelig beslutning om lokalisering av ytterligere arbeidsplasser til Vardø innenfor lønns- og garantiområdet vil derfor finne sted når det ovenfor skisserte arbeidet er gjennomført. Jeg tar sikte på å komme tilbake til Stortinget med saken i forbindelse med statsbudsjettet for 2006.

Som kjent ble også kontoret for førstegangsbehandling av voldsoffererstatning etablert i Vardø høsten 2003 med opprinnelig 9 ansatte. Det er i dag 17 ansatte ved kontoret. Vi kan også opplyse om at Fiskeridepartementet har vedtatt å opprette en trafikksentral for Nord-Norge, lokalisert til Vardø. Sentralen skal være i operativ drift fra og med 2007. Dette vil utgjøre ca. 10-12 nye arbeidsplasser.

SPØRSMÅL NR. 384

Innlevert 13. januar 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 20. januar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hva vil finansministeren gjøre for å forhindre at rammevilkårene for norske sirkus som hyrer utenlandske artister blir så umulige å drive under at denne formen for kultur opphører i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Sirkus er en klassisk underholdningsform med lange tradisjoner, og ikke minst et fargerikt kulturinnslag til glede for mange. Norske sirkus sliter imidlertid under vanskelige rammebetingelser.

Etter endringen av regelen om opphold for utenlandske artister i artistskatteloven, jf. Ot.prp. nr. 34 (2003-2004), kan utenlandske artister kun oppholde seg i Norge i 9 måneder i en treårsperiode, dvs. i snitt 3 måneder pr. år mot tidligere 6 måneder hvert år. Er oppholdet lenger blir artistene ansett som skattemessig bosatt i Norge. Dette fører til en større skattebyrde for artistene, samt en plikt til å sette seg inn i et komplekst norsk regelverk. For disse artistene, som vanligvis følger sirkuset i sommerhalvåret (6 måneder) hvert år, men ellers er bosatt i hjemlandet, gir dette incentiv til heller å søke engasjement i andre land. Dette skaper følgelig vanskeligheter for norske sirkus i forhold til reengasjering av gode artister, og gir dem en ulempe i konkurransen med sirkus i andre

land om de beste artistene. Øvrige europeiske land har ikke en tilsvarende tidsbegrensning for sine sirkus når det gjelder artistenes engasjementsperiode. I praksis blir konsekvensen av regelverket slik det nå foreligger at sirkusene mister de gode artistene.

Ettersom få sirkus var klar over endringen før etter sesongen 2004, har de fleste artister sist sesong allerede benyttet 6 måneder i sommer, og kan kun følge sirkuset 3 måneder neste sommer, uten å bli ansett som bosatt i Norge.

Dette gjør problemstillingen prekær, hvilket krever en snarlig løsning.

En mulig løsning kunne vært å gi tilpassede forskriftsbestemmelser for sirkus i tilknytning til ovennevnte bestemmelse for å sikre artisttilgangen og eksistensen til denne formen for kultur.

Svar:

Endringen i artistskatteloven kom som en konsekvens av at reglene i skatteloven om hvem som skal anses skattemessig bosatt i Norge ble endret med virkning for 2004. Men også før denne endringen ble artister som oppholdt seg i Norge i minst 6 måneder ansett som bosatt i riket selv om oppholdet var midlertidig.

At personer anses som bosatt i riket, innebærer at de blir globalskattepliktige. Kommer artistene fra et land Norge har skatteavtale med, vil imidlertid skatteavtalene regelmessig føre til at de forblir skatteavtalemessig bosatte i sitt hjemland. Dette innebærer at de i Norge bare blir beskattet for den artistinntekten som har sin kilde her.

Artistskatten er en meget forenklet bruttoskatteordning med lav sats for artister som ikke er bosatt i Norge. For noen gir dette en gunstig skatt, mens det for andre artister med store utgiftsposter kan være mindre gunstig enn vanlig skatt.

De fleste utenlandske artister vil være fullt skattepliktige i sine hjemland for sine inntekter i Norge. De vil da etter skatteavtalen med vedkommende land ha rett til fradrag i hjemlandets skatt for den norske artistskatten. Dersom de går over på vanlig norsk skatt, vil de i stedet ha rett til fradrag for denne. I Norge vil artister som anses bosatt her ha krav på standardfradrag ved de fire første ligningene. De kan imidlertid velge fradrag etter skattelovens alminnelige regler. Det er derfor ikke så lett å forstå at den samlede skattebyrden i Norge og hjemlandet, sett un-

der ett, skulle bli så vesentlig forskjellig om de undergis artistskatt eller vanlig skatt.

En regelendring om utvidelse av artistskattelovens virkeområde, med tilsvarende innskrenkning av bostedsbasert beskatning her, ville etter dette trolig ha begrenset skatteeffekt for mange i den aktuelle gruppen.

Også artister som anses bosatt i utlandet og som beskattes i Norge etter artistskatteloven må forholde seg til norske ligningsmyndigheter dersom de vil ha de fradrag som artistskatteloven åpner for. Det er etter min mening derfor ikke urimelig mer byrdefullt å skulle pålegge dem selvangivelsesplikt når de anses skattemessig bosatt i Norge.

De nye reglene i artistskatteloven kan ikke fravikes ved en forskrift. Dersom sirkusartister skulle særbehandles måtte det skje ved en lovendring. Jeg finner det lite heldig å skulle forskjellsbehandle en gruppe artister i forhold til andre i artistskatteloven. Vi bør i stedet holde på de generelle kriterier for når et artistoppdrag i Norge går over fra å følge artistskatteloven (for ikke-bosatte) til å følge skatteloven (for bosatte).

SPØRSMÅL NR. 385

Innlevert 14. januar 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 21. januar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«I 1978 under uklare omstendigheter omkom en 23 år gammel amerikansk dykker under et verifiseringsdykk ned til 320 meter i Skåneviksfjorden. Dykket skulle tjene som garanti for at de dybdene dykkerne i Nordsjøen dykket ned til var trygge. Det er fremkommet at det er utbetalt pensjon til enken etter dykkeren i alle år etter ulykken.

Hvilke etat står for denne pensjonsordningen, og hvilke grunnlag skjer dette på?»

BEGRUNNELSE:

Frem til nå har mange nordsjødykkere som har vært utsatt for helseproblemer og ulykker ikke fått støtte. Flere har derfor reagert når det nå avdekkes at enken etter en amerikansk dykker angivelig har motatt støtte/erstatning som ikke andre i lignende situasjoner har fått.

Svar:

Jeg er kjent med ulykken i Skånevik. Jeg er imidlertid ikke kjent med hvorvidt det utbetales pensjon til enken etter den amerikanske dykkeren som omkom i ulykken, og heller ikke på hvilket grunnlag dette eventuelt skjer.

Uansett, så er opplysninger om en person mottar ytelse (eller ikke mottar ytelse) fra folketrygden underlagt taushetsplikt, jf. folketrygdloven § 21-9 og forvaltningsloven § 13. Dette betyr at slike opplysninger ikke kan formidles videre til andre. (Unntak fra taushetsplikten krever som hovedregel spesiell lovhjemmel eller fullmakt fra den opplysningene gjelder.)

På rent generelt grunnlag kan opplyses:

Arbeidstakere som er i virksomhet på norsk kontinental sokkel med leting etter og utvinning av olje, gass og andre naturressurser, er omfattet av folketrygdlovens bestemmelser om yrkesskade. Dette

gjelder uansett arbeidstakerens eller arbeidsgiverens bosted eller nasjonalitet (statsborgerskap). Eneste unntak er personer som er unntatt fra norsk lovgivning i henhold til bestemmelser om utsendte arbeidstakere i bi- og multilaterale avtaler inngått mellom Norge og andre stater, herunder eksempelvis artikkel 5 nr. 3, jf. nr. 2 i trygdeavtalen mellom Norge og Amerikas forente stater. Bortsett fra denne gruppen, vil enhver som arbeider om bord på, eller fra, faste og flyttbare innretninger, boreskip eller boreplattformer, følgelig ha rett til dekning i samsvar med de særlige reglene om yrkesskade i loven.

Dette følger i dag direkte av reglene om medlemskap på grunnlag av arbeid i folketrygdloven § 2-2, jf. lov av 30. mars 2001 nr. 10, i kraft 1. januar 2001. Før 2001 var sokkelarbeidere med bosted i Norge pliktige medlemmer med full trygdedekning. Arbeidstakere som ikke var bosatt i Norge, hadde kun yrkesskadedekning. Den tilsvarende rett til ytelser ved yrkesskade fremgikk fra 1. mai 1997 av den nye folketrygdloven § 2-4, som for så vidt gjaldt sokkel-

arbeidere som ikke var bosatt i Norge, fulgte den praksis som forut for dette var etablert for anvendelsen av den tidligere folketrygdloven av 17. juni 1966 på grunnlag av sokkelovgivningen generelt. Retten til yrkesskadedekning var fram til 2001 uavhengig av medlemskap for angjeldende arbeidstakere på sokkel.

Ved dødsfall som følge av yrkesskade ytes det pensjon til gjenlevende ektefelle i samsvar med folketrygdloven § 17-12, jf. tidligere lov om folketrygd § 11-9.

Såfremt situasjonen tilsa at dødsfallet måtte regnes som yrkesskade, ville derfor vedkommende dykkers etterlatte få etterlattepensjon og/eller barnepensjon fra folketrygden.

Vedkommende dykker kan videre gjennom sitt arbeidsforhold ha vært omfattet av ulike pensjonsordninger og forsikringsordninger utenom folketrygden, og dessuten av forsikringsordninger han selv hadde tegnet. Slike pensjons- og forsikringsordninger ligger utenfor mitt ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 386

Innlevert 14. januar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 27. januar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«VG meldte forrige uke at en mann som hadde fått endelig avslag på asylsøknaden sin var blitt anholdt på drapet av en kvinne i Bodø. Mannen skal ha fått endelig avslag på sin søknad om asyl i 2003, men skal ha oppholdt seg i Norge ulovlig og ha blitt sluppet selv om han var blitt stoppet av politiet.

Hva er grunnen til at asylsøkeren uten lovlig opphold ikke er sendt ut av landet og har norske myndigheter handlet riktig?»

Svar:

Innledningsvis vil jeg gjerne presisere at jeg i henhold til utlendingsloven § 38 ikke kan gripe inn og instruere Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkeltsaker. Jeg har derfor ikke anledning til å gripe inn i denne saken. Jeg har heller ikke myndighet til å instruere politiet i enkeltsaker.

Mer generelt kan jeg opplyse om at ansvaret i asylsaker etter endelig avslag overføres fra UDI til

politiet, som har ansvaret for uttransportering. Personer som får avslag skal reise frivillig. Noen gjør det. Mange blir uttransportert, mens en del forlater mottakene før politiet effektuerer vedtakene. Mottakene er som kjent ikke lukket. UDI har opplyst til departementet at denne mannen har oppholdt seg på ukjent adresse. Politiet har opplyst at mannen sannsynligvis har vært i landet i hele perioden, og at han har fått et par forelegg for mindre forhold i perioden. Politiet har opplyst at mannens identitet har vært uklar, og at han ikke har hatt gyldige reisedokumenter fra sitt hjemland som er nødvendig for en retur. Politiet har ikke fengslet mannen i påvente av uttransportering, ettersom det er usikkert om retten ville gitt politiet medhold i fengsling i påvente av fremstilling for hjemlandets ambassade for fremskaffelse av reisedokumenter.

Jeg kan ikke se at Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda eller Kommunal- og regionaldepartementet har gjort noen saksbehandlingsfeil i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 387**Innlevert 14. januar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås****Besvart 21. januar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Hva skjedde da en afghansk kvinne ble sendt til Tyskland der hun ble drept av sin mann og handlet norske myndigheter rett?»

BEGRUNNELSE:

NRK meldte før jul at en afghansk kvinne som hadde blitt sendt til Tyskland av norske myndigheter var blitt drept av sin mann som også var blitt utsendt til Tyskland. Hun hadde i forkant uttalt at hun fryktet utsendelse til Tyskland. Begge hadde søkt asyl i Norge men var så vidt jeg har fått opplyst blitt sendt for å bo på forskjellige asylmottak. Asylmottaket der kvinnen bodde hadde anmeldt mannen, men politiet henla saken uten å reise offentlig påtale av mangel på bevis. Statsråden har tidligere forsikret at kvinners ofte spesielle situasjon skal tas hensyn til i asylbehandlingen. Er den blitt det i denne saken? Selv om Norge har anledning til å tilbakesende asylsøker til 1. søknadsland i henhold til Dublin-konvensjonene, har vi likefullt et selvstendig ansvar for å sikre en forsvarlig behandling av asylsøkeren etter flyktningkonvensjonen. Hva har UDI gjort for å undersøke hvorfor mottaket anmeldte kvinnens mann og hvilke vurderinger har de foretatt?

Svar:

Jeg ønsker først å gi en oversikt over hvordan Utlendingsdirektoratet behandlet asylsøknaden til den afghanske kvinnen og hennes familie.

Asylsøknadene ble på bakgrunn av opplysninger om at familien tidligere hadde fremmet søknad om asyl i Tyskland, overført til Dublin-enheten ved Utlendingsdirektoratet. UDI anmodet Tyskland om tilbaketakelse i henhold til Dublin II-forordningen, og anmodningen ble akseptert.

Det fremkom opplysninger om at kvinnen hadde anmeldt sin ektefelle for vold og trusler i tiden de hadde oppholdt seg i Tyskland, og at hun ønsket å søke asyl på selvstendig grunnlag på bakgrunn av kjønnsrelatert forfølgelse. Ektefellene ble separert etter ankomst til Norge, og bodde på forskjellige mottak. Det innkom anmeldelse fra mottaket kvinnen bodde om at hun var utsatt for vold og trusler om vold fra ektefellen.

Søknadene om asyl ble avslått av UDI under henvisning til at Tyskland hadde akseptert tilbaketakelsen av familien. Det forelå ikke slik tilknytning til riket som skulle tilsi at Norge var nærmest til å vurdere

beskyttelsesbehovet for familien. I vedtaket som omfattet kvinnen ble politiet gjort uttrykkelig oppmerksom på at ektefellene hadde problemer i ekteskapet, og at det forelå en bekymringsmelding fra mottaket som indikerte at ektemannen var voldelig mot henne. På bakgrunn av dette ble det anmodet om at politiet skulle uttransportere ektefellene separat.

Direktoratet la i sin vurdering til grunn at Tyskland er en rettsstat som både har evne og vilje til å beskytte sine borgere samt personer som har søkt asyl i landet, mot overgrep av den anførte karakter. Tyskland har ratifisert FNs Flyktningkonvensjonen, Den Europeiske Menneskerettighetskonvensjonen, Torturkonvensjonen og Barnekonvensjonen, og er således forpliktet til å gi søkerne en forsvarlig asylsaksbehandling i samsvar med forpliktelsene som følger av disse konvensjonene.

Før vedtaket ble effektivt ble ektemannen og det eldste barnet registrert forsvunnet fra mottaket der de bodde. Oppholdssted var ukjent for norske myndigheter.

Begjæring om utsatt iverksettelse ble avslått av UDI. I beslutningen ble det igjen inntatt en anmodning til politiet om at ektefellene skulle uttransporteres separat, samtidig som politiet ble orientert om bekymringsmeldingen/anmeldelsen fra mottaket om vold og trusler mot kvinnen.

Kvinnen og tre av barna ble uttransportert til Tyskland i oktober 2004. Norske myndigheter har ikke opplysninger om hvordan ektemannen reiste ut av Norge.

I henhold til Dublin II-forordningen har alle medlemslandene full anledning til å ta en sak til realitetsbehandling selv om man ikke er forpliktet til det etter regelverket. I de tilfellene UDI finner at Dublin-prosedyrene skal iverksettes, og et annet land har akseptert ansvaret, er det vedkommende land som er ansvarlig for å vurdere asylsøkerens situasjon og innholdet av asylsøknaden.

I dette tilfellet var Tyskland ansvarlig for realitetsbehandlingen av asylsøknadene etter Dublin II-forordningen. De anførte forhold knyttet til trusler om vold fra ektemannen, var etter det som ble opplyst fra kvinnen selv, kjent for tyske myndigheter, som altså hadde ansvaret for å vurdere disse opplysningene opp mot kvinnens asylgrunnlag og beskyttelsesbehov.

Generelt gjelder at i saker hvor det i vedtaket foreligger opplysninger om vold i familien varsler Utlendingsdirektoratet Politiets Utlendingsenhet om

dette. Politiets Utlendingsenhet har ansvaret for effektiviteten av vedtakene, samt å underrette mottakerlandet om voldsfare i forbindelse med uttransporteringer og ankomster. Det forutsettes at mottakerlandet seriøst følger opplysninger som gis og igangsetter nødvendige tiltak i slike situasjoner.

Jeg vil for øvrig bemerke at kjønnsbasert forfølgelse, herunder vold i hjemmet, kan utgjøre forfølgelse i henhold til flyktningkonvensjonen, og gi grunnlag for beskyttelse i alle landene som deltar i

Dublin-samarbeidet dersom de øvrige vilkårene for å anerkjennes som flyktning er oppfylt.

Etter min oppfatning har UDI så langt det er mulig forsøkt å sikre at informasjonen om forholdene i familien har blitt brakt videre i saken. UDI var også kjent med at tyske utlendingsmyndigheter allerede hadde kjennskap til situasjonen. At denne familiesituasjonen endte i drap er en tragedie. Jeg kan imidlertid ikke se at UDI skulle ha håndtert denne saken annerledes.

SPØRSMÅL NR. 388

Innlevert 17. januar 2005 av stortingsrepresentant May Britt Vihovde

Besvart 25. januar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Kan miljøvernministeren bekrefte at de nødvendige prøver og undersøkelser er tatt i forbindelse med SFTs avgjørelse om deponering av forurensede sedimenter i Dramstadbukta, slik at man har forsikret seg om at deponeringen ikke vil redusere Dramstadbuktas kvaliteter som bade-, fiske- og rekreasjonssted, og kan statsråden videre redegjøre for hvorvidt alternative deponeringsmuligheter er vurdert?»

BEGRUNNELSE:

I saken om deponering av forurensede sedimenter i Dramstadbukta er det fra flere hold hevdet at de nødvendige prøver og undersøkelser ikke er utført på en tilstrekkelig god nok måte og at SFTs tillatelse til deponering av nye sedimenter sammen med tidligere dumping vil ødelegge Dramstadbuktas muligheter som bade-, rekreasjons- og fiskested.

I og med at det tidligere er blitt dumpet vesentlige mengder forurenset masse i Drammensfjorden, som det er brukt betydelige summer på å rense opp i, kan det synes noe merkelig at en ny tillatelse til deponering blir gitt.

Venstre er bekymret for at dette kan føre til miljøskade som vil svekke området muligheter til rekreasjon og næringsutvikling.

Fra Venstres side er prinsippet om lokal håndtering av avfall viktig. Vi ber derfor om en redegjørelse fra statsrådets side for hvorvidt lokal deponering av sedimenter andre steder er blitt vurdert.

Svar:

Deponeringen i Dramstadbukta av bunnmasser fra Fredrikstad skal utføres på en forsvarlig og kontrollert måte. De forurensede massene skal legges i et dypvannsdeponi og dekket over med et tykt lag av rene masser, som vil sikre mot utlekking av miljøgifter. Deponeringen vil verken få konsekvenser for miljøet i fjorden eller for Dramstadbukta som bade-, fiske- eller rekreasjonsområde. Deponeringen vil heller ikke ødelegge for tidligere tiltak for å bedre miljøet i Drammensfjorden eller føre til økte problemer for fremtidig arbeid med å rydde opp i forurensete bunnmasser i fjorden.

Ifølge opplysninger fra Statens forurensningstilsyn ble det i 2001 foretatt prøver av de forurensede bunnmassene i Fredrikstad i tråd med anbefalingen fra fylkesmannen i Østfold. I tillegg har fylkesmannen i Østfold nå pålagt bedriften å ta prøver fra ytterligere to prøvepunkter for å verifisere innholdet av miljøgifter i bunnmassene i hele mudringsdybden. Overdekning på deponistedet med rene masser vil uansett hindre utlekking av miljøgifter ut i fjorden.

Statens forurensningstilsyn har vurdert at det er svært liten risiko for at de forurensede massene skal spre seg videre eller at miljøgifter skal lekke ut i fjorden. Dette underbygges av vurderingen av miljøkonsekvensene som Norconsult gjennomførte i forbindelse med søknaden om deponering av massene fra Fredrikstad og av vurderinger og undersøkelser fra Norsk institutt for vannforskning (NIVA) i forbindelse med deponering av bunnmasser fra en pågående mudring i Svelvikstrømmen.

Ifølge opplysninger fra Statens forurensningstilsyn har fylkesmannen i Østfold vurdert alternative deponeringssteder, men har ikke funnet et deponeringssted i Østfold som var egnet for deponering av de aktuelle bunnmassene. Deponistedet i Dramstadbukta er godt egnet fordi det ligger dypt, har tilstrekkelig størrelse, er tilnærmet oksygenfritt (og derfor omtrent tomt for fisk, smådyr eller planteliv) og lig-

ger i et bakevjeområde med liten risiko for påvirkning fra vannstrømmer. Det er også tilgjengelig store mengder rene masser til overdekning. Jeg viser til at fylkesmannen i Buskerud og i Vestfold allerede har gitt tillatelse til å deponere på samme sted og på samme måte ca. 140 000 m³ forurensede bunnmasser fra en pågående mudring i Svelvikstrømmen.

SPØRSMÅL NR. 389

Innlevert 17. januar 2005 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 24. januar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Kan statsråden bidra til å avdekke og eventuelt forhindre at småbarnsforeldre som søker sosialhjelp, må søke kontantstøtte for å få bidrag til familieforsørgelsen og ikke får en vurdering av familiens total-situasjon og barnas forhold der tilbud om gratis barnehageplass inngår?»

BEGRUNNELSE:

Vi er gjort kjent med at sosialkontorene ber småbarnsforeldre utnytte alle andre inntektsmuligheter, før det blir aktuelt å vurdere mulighetene for og eventuelt utmåle økonomisk sosialhjelp. Når det gjelder inntekter ved arbeid og trygd er det naturlig, men det er ikke akseptabelt at småbarnsforeldre eller aleneforsørgere blir pålagt å søke kontantstøtte for at sosialhjelpsutgiftene for kommunen skal bli lavest mulig.

Svar:

Økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven er en behovsprøvd og subsidiær ytelse. Det følger av loven at alle inntekter og inntektsmuligheter skal være utnyttet fullt ut, og det kan legges til grunn at midlene brukes til livsopphold ved vurdering av behovet for og ved beregning av stønaden. Kontantstøtte kan på linje med andre familierelaterte ytelser og andre inntekter medregnes ved vurdering av en families stønadsbehov. Ifølge KOSTRA-rapporteringen følger et flertall av kommunene en slik praksis. Utgifter knyttet til barns livsopphold skal tilsvarende tas inn i vurderingen av stønadsbehovet.

Formålet med kontantstøtteordningen er å bidra til at familiene får mer tid til selv å ta omsorgen for egne barn, å gi større valgfrihet når det gjelder omsorgsløsninger og større likhet i de statlige overførin-

gene til barnefamiliene. Et sentralt utgangspunkt for ordningen har vært å bidra til en bedre omsorgsøkonomi for alle grupper av mottakere. Regjeringen gikk på denne bakgrunn inn for at kontantstøtten skal holdes utenfor beregningsgrunnlaget ved utmåling av økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven i forbindelse med statsbudsjettet for 2002, jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2001-2002). Et flertall i sosialkomiteen gikk i mot dette, jf. Budsjett-innst. S. nr. 11 (2001-2002). Departementet stadfestet gjeldende retningslinjer i rundskriv til kommunene etter budsjettbehandlingen i Stortinget.

Sosial- og helsedirektoratet har forelagt spørsmålet som representanten Hildeng tar opp for fylkesmannsembetene i Østfold, Buskerud, Aust-Agder, Hordaland, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag og Nordland. Embetene opplyser at de ikke har mottatt klagesaker som kan tyde på at sosialtjenesten avslår søknad om økonomisk stønad under henvisning til at en må søke om kontantstøtte, og er for øvrig ikke kjent med problemstillingen. Helsetilsynet har heller ikke opplysninger som tilsier at dette skal være vanlig praksis i sosialtjenesten.

Ved søknad om økonomisk stønad fra småbarnsforeldre som har valgt å ha omsorgen for barnet selv, ikke har fått barnehageplass eller av andre grunner ikke gjør bruk av barnehageplass, er det naturlig at sosialtjenesten informerer om kontantstøtteordningen og den enkeltes rettigheter etter kontantstøtteleven.

Sosialtjenesten skal foreta en konkret vurdering av stønadsbehovet i det enkelte tilfellet. Det kan være nødvendig å foreta en helhetsvurdering av familiens totale økonomiske og sosiale situasjon i forbindelse med tildeling og utmåling av stønad. Hensynet til at barn skal ha en så normal oppvekst som mulig skal

tillegges vekt. Barnas behov for å være i barnehage, foreldrenes behov for barnepass i forbindelse med arbeid og utdanning, eller avlastning, er blant de for-

hold som sosialtjenesten må vurdere i det enkelte tilfellet.

SPØRSMÅL NR. 390

Innlevert 17. januar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 26. januar 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Hva koster det å gjøre far til en likeverdig omsorgsperson i forbindelse ved fødselspermisjon ved å gi far henholdsvis rett til 4 ukers pappaperm også dersom mor arbeider mindre en 50 pst. stilling forut for fødselen, fjerne avkortingen av permisjonsstønad til far dersom mor ikke jobber 100 pst. etter fødselen, i tillegg å oppheve begrensningen på 6 G som permisjonsstønadsgrunnlag og å fjerne forpliktelsen for begge foreldre til ta ut permisjon med henholdsvis 80 pst. stønad eller 100 pst.?»

BEGRUNNELSE:

Disse tallene er meg bekjent ikke tidligere forelagt Stortinget. I diskusjonen om bruk av ressurser for å sikre barnefamilier valgfrihet i småbarnsfasen er tallene viktige.

Svar:

Følgende kostnadsberegninger bygger på anslag fra Rikstrygdeverket (RTV). Jeg understreker at anslagene er basert på skjønnsmessige forutsetninger: Det er stor usikkerhet knyttet til flere av forutsetningene.

1) far gis rett til 4 ukers pappaperm også dersom mor arbeider mindre enn 50 pst. stilling før fødselen: 150 mill. kr pr. år

En del fedre er i dag helt uten rett til fødselspenge, enten fordi mor ikke har arbeidet minst 50 pst. stilling før fødselen eller fordi mor er hjemmeværende etter fødselen. Utgiftene er beregnet ut fra en forutsetning om at alle fedre skal ha rett til 4 ukers fødselspermisjon på grunnlag av egen opptjening.

2) avkortingen av permisjonsstønad til far dersom mor ikke jobber 100 pst. etter fødselen, fjernes: usikkert

Reduksjonen i fars rett etter dagens regler, gjelder bare hvis mor jobber mindre enn 75 pst.

etter fødselen. Begrensningen gjelder ikke under fedrekvoten, og er bare aktuell dersom far tar ut mer enn fedrekvoten eller dersom far ikke har rett til fedrekvote. Begrensningen er for øvrig mest reell der mor ikke har rett til fødselspenge. Hvis begge foreldrene har rett til fødselspenge, kan foreldrene dele permisjon og arbeid seg i mellom.

Hvis mor ikke har rett til fødselspenge, kan fars rett til 4 ukers permisjon i slike tilfeller ivaretas gjennom forslaget i pkt 1. Forslagene i pkt. 1 og 2 er altså delvis overlappende. Dersom endringen i pkt. 1 ikke er gjennomført, må det legges til grunn at tilsvarende utgift vil følge av en endring som beskrevet i pkt. 2.

En endring vil i tillegg ha betydning for øvrig fedreuttak. Rikstrygdeverket opplyser å ha mangelfulle opplysninger om mors og fars stillingsandel, og har derfor funnet det vanskelig å anslå merutgiftene. Utgiftene ved å gi far rett til lønnskompensasjon under fedrekvoten basert på egen opptjening, jf. Ot.prp. nr. 7 (2004-2005), ble anslått til om lag 25 mill. kr. Jeg antar at utgiftene ved å fjerne avkortingen i forhold til mors stillingsandel etter fødselen, vil være betydelig lavere enn dette anslaget siden fedrekvoten utgjør den vesentlige andelen av fedreuttaket.

3) oppheve begrensningen av 6 G som permisjonsstønadsgrunnlag: 3 150 mill. kr pr. år.

Beregningene bygger på tilsvarende fødselspengeuttak som i dag, og at en slik endring vil gjelde både menn og kvinner. Det er videre forutsatt at samtlige stønadmottakere som har et høyere inntektsgrunnlag enn 6 G (om lag 350 000 kr pr. 1. mai 2004), vil få dette kompensert gjennom folketrygden. Foreldre som i dag har rett til fødselspenge basert på lønn ut over 6 G i kraft av arbeidsavtale eller tariffavtale, er altså også omfattet. Eventuelle merutgifter som følge av en eventuell økning i fedreuttaket, er ikke beregnet.

Det presiseres at anslaget er usikkert fordi

RTV ikke registrerer inntekter ut over 6 G, og derved ikke har konkrete opplysninger om antall foreldre som kan bli berørt av endringen.

- 4) fjerne forpliktelsen for begge foreldre til å ta ut permisjon med henholdsvis 80 pst. stønad eller 100 pst. stønad: 130 mill. kr pr. år.

Valg av dekningsgrad 80/100 pst. har betydning for fødselspengeperiodens lengde. Hvilken dekningsgrad som velges, har derfor normalt ikke betydning for den samlede utbetalingene til familien. Fedrekvoten utgjør imidlertid 4 uker uavhengig av om dekningsgraden er valgt med

80 pst. (totalt 52 uker) eller 100 pst. (totalt 42 uker).

Utgiftene er beregnet ut fra en forutsetning om at far gis rett til å velge egen dekningsgrad, også under fedrekvoten. Beregningene utgjør kostnadene dersom far uansett gis rett til 100 pst. dekning under fedrekvoten.

Beregningene bygger på tilsvarende fødselspengeuttak som i dag. Eventuelle merutgifter dersom flere fedre tar ut fødselspenger, er ikke beregnet.

SPØRSMÅL NR. 391

Innlevert 17. januar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 26. januar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Hvem har det økonomiske ansvaret, etter den gamle plan- og bygningsloven, ved kommunal godkjenning av arbeider utført ved boligbygging, dersom arbeidet likevel ikke er tilfredsstillende utført og den feilaktige godkjenningen har økonomiske konsekvenser?»

Svar:

Bygningsmyndighetenes tilsyns- og kontrolloppgaver i byggesaker er lagt om flere ganger. Ved lovendringen av 20. juni 1986 ble plan- og bygningsloven § 97 endret fra en plikt for bygningsmyndighetene til å foreta kontroll til en rett til å kontrollere. Ved lovendringen i 1995 ble bygningsmyndighetenes oppgaver rettet mer inn mot å føre tilsyn med at kontroll ble foretatt av ansvarlige foretak.

Praksis har hele tiden vist at det skal mye til før bygningsmyndighetene blir erstatningsansvarlige for feil i utførelsen. Dette var tilfelle også før endringen i 1986, da loven påla bygningsmyndighetene plikt til å foreta byggeplasskontroll. Hovedansvaret for feil i utførelsesfasen ligger hos tiltakshaver og hans profesjonelle kontraktsmedhjelpere. I konkrete saker er det vist til at det er den utførende som ikke har gjort jobben sin, og til entreprenørens ansvar etter reglene om erstatning i kontraktsforhold og avhendingsloven. Forholdet må normalt være meget graverende før bygningsmyndighetene pålegges ansvar på grunn av mangelfull kontroll eller mangelfullt tilsyn av arbeider utført ved boligbygging. Bygningsmyndighe-

tene er imidlertid ikke helt fritatt for ansvar. Eksempelvis kan ansvar oppstå ved unnlattelse av å avverge grovere dimensjoneringsfeil eller bruk av feil løsningsmetoder. Tilsvarende der en skade skyldes en aktiv handling fra bygningsmyndighetenes side som må anses klanderverdig.

Ansvar i utførelsesfasen gjelder tilsvarende når kommunen gir ferdigattest. Ut fra de oppgaver bygningsmyndighetene var tillagt etter gammel plan- og bygningslov, vil det vanskelig kunne bli pålagt ansvar for at feil og mangler ved utførelsen ikke ble oppdaget ved utferdigelse av ferdigattest. Tilsvarende gjelder etter dagens plan- og bygningslov.

Ansvar som følge av svikt i bygningskontrollen følger de alminnelige regler om erstatning utenfor kontraktsforhold og forankres i arbeidsgiveransvaret der bygningsmyndighetene blir objektivt ansvarlige for sine ansattes feil og forsømmelser. Ved vurderingen av uforsvarlig opptreden i forhold til de plikter de ansatte har etter loven, er det i praksis lagt til grunn en mild aktsomhetsnorm. Synspunktet er at når en virksomhet først og fremst er etablert av hensyn til offentlige formål, kan ikke den private hvis interesser indirekte blir tilgodesett, stille særlige strenge krav til virksomheten. I forarbeidene til dagens lov fremgår det, som en oppsummering av gjeldende rett før lovendringen i 1995, at bygningsmyndighetenes behandling av byggesaker ikke innebærer noen garanti for at saken tilfredsstillende lov og forskrift, jf. Ot.prp. nr. 39 (1993-94) side 64. Behandlingen av byggesaken tar sikte på å ivareta en samfunnsmessig oppgave i forhold til helse, miljø og sikkerhet og skal i ut-

gangspunktet ikke kunne påberopes av tiltakshaver for å dekke økonomisk tap når feil og mangler oppdages.

På bygningsrettens område finnes en særlig erstatningsregel i plan- og bygningsloven § 116 som gir rett til erstatning dersom tiltakshaver blir pålagt å fjerne eller rette forhold som er utført i samsvar med gitt byggetillatelse. Bestemmelsen får anvendelse der et byggearbeid er utført på en forsvarlig måte i sam-

svar med tillatelsen, og en feil, som klart gikk frem av søknaden, medfører at det blir oppført en bygning med så store svakheter at det må pålegges utbedringsarbeider. Bestemmelsen får også anvendelse dersom bygningsmyndighetene har gitt tillatelse til et tiltak som senere viser seg å være ulovlig på det aktuelle sted. For eksempel ved at tiltaket er oppført i strid med gjeldende reguleringsplan.

SPØRSMÅL NR. 392

Innlevert 17. januar 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken

Besvart 21. januar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Hvorfor har ikke justisministeren sørget for at Økokrims hvitvaskingsteam har fått ressurser til å oppgradere sitt datasystem til et tilstrekkelig nivå, hvorfor har ikke justisministeren sørget for å øke politiets etterforskningsmessige kapasitet i hvitvaskingssaker til et nivå hvor alle meldinger kan gis en tilfredsstillende behandling, og hva vil justisministeren gjøre for snarest å rette opp i disse forholdene?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom flere oppslag i Dagens Næringsliv har det blitt kjent at Økokrims hvitvaskingsteam ikke er i stand til å motta hvitvaskingsmeldinger elektronisk, fordi datautstyret til teamet er svært gammelt. I et intervju med DN opplyser også teamlederen at mange hvitvaskingssaker blir liggende fordi det ikke finnes etterforskningskapasitet i politiet. Under Stortingets behandling av den nye hvitvaskingsloven ble det ettertrykkelig forutsatt at Økokrim ville få tilført tilstrekkelig med ressurser til å kunne håndtere økt informasjonsmengde. Ikke minst er dette avgjørende hvis den økte plikt til rapportering som er pålagt en rekke næringer og deres ansatte skal kunne rettferdiggjøres. Når det kommer fram at hvitvaskingsmeldinger ikke får tilfredsstillende behandling, og rutinene for innsamling av informasjon er unødvendig gammeldags, er det egnet til å svekke tilliten til både loven og myndighetene. Ved lanseringen av den nye offensiven mot hvitvasking understreket justisministeren selv dette. "Hele handlingsplanen handler om at folk skal si ifra, og bli mottatt med alvor", sa statsråden den gang. Å måtte levere sensitivt materiale på papir fordi Økokrims datasystem er for gammelt, vit-

ner ikke om et slikt alvor. Det er også naturlig å vise til at justiskomiteen i sin budsjettinnstilling for 2004 skrev følgende:

"Komiteen har merket seg at et større antall av store og meget utfordrende økonomiske straffesaker og et stigende antall hvitvaskingsmeldinger, innrapporteres til Økokrim. Den nye loven mot hvitvasking medfører også at nye institusjoner blir meldepliktige. Komiteen ber derfor departementet sørge for at Økokrim får tilstrekkelige ressurser til dette arbeidet."

Denne klare føringen fra Stortinget kan altså ikke være fulgt opp fra departementets side. Det kan også vises til justisministerens svar til undertegnede i spørretimen 5. november 2003:

"Det følger av Norges deltakelse i internasjonale organisasjoner, blant annet FATF, at hvitvaskingsenheten må gis tilstrekkelige ressurser til å behandle meldingene på en forsvarlig måte."

Likevel er det nå naturlig å reise spørsmål ved om hvitvaskingsenheten faktisk har fått tilstrekkelige ressurser.

Svar:

Økokrim er som særorgan administrativt underlagt Politidirektoratet. I tillegg er Økokrim et statsadvokatembete og som sådan underlagt Riksadvokaten når det gjelder straffesaksbehandlingen. Politidirektoratet utøver på vegne av Justisdepartementet etatslederansvaret overfor politidistrikter og særorgan. Politidistrikter og særorganer tildeles en årlig budsjettamme og må innenfor denne gjøre de nødvendige disponeringer for å nå de fastlagte mål og prioriteringer innen for sitt ansvarsområde. Etatslederansva-

ret innebærer blant annet planlegging, iverksettelse og koordinering av sentrale kriminalpolitiske tiltak innen politiets virksomhet. Inndragning av utbytte og andre tiltak mot hvitvasking har de senere år vært høyt prioriterte virkemidler i kampen mot økonomisk og organisert kriminalitet.

Den nye hvitvaskingsloven trådte i kraft 1. januar 2004. Plikten til elektronisk overvåking av mistenkelige transaksjoner ble da iverksatt. Det var registrert en økning i antall hvitvaskingsmeldinger til Økokrim allerede før lovendringen. Den utvidete meldeplikten og plikten til elektronisk overvåking av mistenkelige transaksjoner i bankene kan forventes å føre til en ytterligere økning. I 2004 ble Økokrim derfor styrket med fire årsverk til arbeidet med hvitvaskingsmeldinger. Hvitvaskingsteamet i Økokrim som har ansvaret for å håndtere hvitvaskingsmeldingene er styrket med to stillinger og har i dag i alt 11 ½ stilling. Nylig etablerte Økokrim en egen avdeling for strategisk analyse som blant annet skal utføre analysearbeid knyttet til hvitvaskingsmeldinger. En av de nye stillingene benyttes i Analyseenheten. Den fjerde stillingen benyttes for tiden på Utbytteteamet. Alle stillingene benyttes således til arbeid knyttet til hvitvaskingsspørsmål.

Regjeringen utarbeidet i 2004 en ny handlingsplan mot økonomisk kriminalitet som gjelder for perioden 2004 - 2007. Handlingsplanen omfatter en rekke tiltak i kampen mot økonomisk kriminalitet. Som et tiltak mot hvitvasking og finansiering av terrorisme vil man sørge for implementering av FATFs (Financial Action Task Force) reviderte og spesielle anbefalinger. Det heter i punkt 10 i handlingsplanen:

"Regjeringen vil følge den internasjonale utviklingen og iverksette en gjennomgang av nasjonalt regelverk for å sikre at internasjonale tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering gjennomføres i norsk rett."

I handlingsplanen er det også påpekt følgende:

"For å følge opp på det operative plan er det også nødvendig med en gjennomgang av teknologiske behov og muligheter, organisering og kompetansesammenstilling."

Det vurderes i disse dager å anskaffe et nytt datasystem som skal støtte arbeidet med hvitvaskingsmeldingene. Økokrim har i prosessen med utviklingen av overvåkningssystemene arbeidet tett sammen med finansinstitusjonene. I denne prosessen har Økokrim fått erfaring for at det eksisterende datasystemet må tilpasses overvåkningssystemet for å kunne motta

elektroniske meldinger. Videre vil også en viss erfaring med finansinstitusjonenes dataverktøy for overvåking være en viktig premisse for utviklingen av Økokrims datasystem. Det pågår for tiden et prosjekt ved Økokrim for å avklare nærmere de ulike spørsmålene knyttet til utviklingen av et slikt nytt datasystem.

For øvrig kan det opplyses at Politidirektoratet er i gang med å utarbeide en felles IKT-strategi for politietaten. Det vil være naturlig å se arbeidet med å forbedre systemet for bearbeidelse av hvitvaskingsmeldinger i tilknytning til dette. Et nytt etterforskningsstøttesystem for politietaten er også under utarbeidelse. Arbeidet er høyt prioritert. Også i den forbindelse vil det være aktuelt å se på et system for håndtering av hvitvaskingsmeldinger.

Et annet sentralt tiltak i Regjeringens handlingsplan mot økonomisk kriminalitet er etableringen av tverrfaglige Økoteam i samtlige politidistrikter innen utgangen av 2004. Teamene skal ha tverrfaglig kompetanse og skal bestå av politietterforsker, påtalejurist og revisor. Politidistriktene har enten opprettet egne stillinger som politirevisor eller har knyttet til seg bistandsrevisor fra stedlig fylkesskattekontor. Det er viktig å sikre en god tverrfaglig kompetanse på økonomisk kriminalitet og finansiell etterforskning i teamene.

Per 1. oktober 2004 var det etablert Økoteam i 24 av 27 politidistrikter. Det varierer imidlertid noe hvordan de enkelte politidistrikt har organisert arbeidet. Enkelte av de store politidistriktene har egne seksjoner som behandler den mer alvorlige økonomiske kriminaliteten. Noen politidistrikt har ikke opprettet et eget team som er samlokalisert, men har både tverrfaglig kompetanse og rutiner på god samhandling. Politidirektoratet vil følge etableringen av Økoteam nøye, herunder utviklingen i perioden fra siste rapportering 1. oktober 2004. Særlig vil de tre politidistriktene som på det tidspunktet enda ikke hadde etablert egne Økoteam, stå i fokus. Dette skjer i nært samarbeid med politidirektoratet og Riksadvokaten.

Finansiell etterforskning skal bli eget fag ved Politihøgskolen fra skoleåret 2005/2006. Det vil bli gitt føringer om dette i Politidirektoratets disponeringskriv til Politihøgskolen for 2005.

En del av siste dagers avisomtale var knyttet til en konkret straffesak. Saken er under etterforskning ved Økokrim og hører under påtalemyndighetens ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 393**Innlevert 18. januar 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 31. januar 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Hvis ordningen skal vurderes i 2005, vil det bli gjort så tidlig at Norges Blindforbund kan forvente å få noe av pengene tilbake allerede i inneværende år?»

BEGRUNNELSE:

Ved gjennomføringen av momsreformen i 2001 med innføring av tjenestemoms lovet Stortinget at frivillige organisasjoner skulle skjermes for utgiftsøkning gjennom full kompensasjon for innbetalt tjenestemoms. Dette fungerte i halvannet år. For 2003 ble kompensasjonen gitt gjennom en "sjablonordning" som slo høyst merkverdig og urettferdig ut. Norges Blindforbund fikk refundert bare 33 pst. av innbetalt tjenestemoms for 2003, eller 2,4 mill. kr mindre enn forventet.

Svar:

Kultur- og kirke departementet har fra 1. januar 2005 ansvaret for ordningen med merverdiavgifts-kompensasjon til frivillige organisasjoner. Spørsmålet er derfor sendt meg fra finansministeren til besvarelse.

Under behandlingen av statsbudsjettet for 2005 bad Stortinget regjeringen foreta en gjennomgang av denne ordningen og komme tilbake til Stortinget i revidert nasjonalbudsjett med eventuelle forslag som sikrer at intensjonene med ordningen blir ivaretatt.

Departementet er nå i ferd med å foreta en slik gjennomgang og vil komme tilbake til saken i revidert budsjett slik Stortinget har bedt om. Det er derfor ikke avgjort på hvilket tidspunkt i 2005 utbetalingen kan skje.

SPØRSMÅL NR. 394**Innlevert 18. januar 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 25. januar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Gjennom oppslag i media er det blitt kjent at organisasjoner som driver innsamling og salg med sikte på å finansiere et veldedig formål kan bli gjenstand for merverdiavgift.

Kan finansministeren redegjøre for begrunnelsen, og synes finansministeren dette er fornuftig?»

BEGRUNNELSE:

Eksempelvis vil en veldedig organisasjon som selger brukte varer som er innsamlet bli gjenstand for merverdiavgift dersom det er ansatt lønnet arbeidskraft. Statens innkreving av merverdiavgift reduserer direkte det beløp som skulle gått til det veldedige formålet, samtidig som dette demper etterspørsel og giverglede fra mennesker som ønsker å støtte. Dette er et eksempel på godt veldedig initiativ som spoleser av det offentlige.

Det burde som et minimum være en dispensasjonsadgang der det ble utøvet et fornuftig skjønn

slik at organisasjoner som arbeider for gode formål kunne fritas for merverdiavgift. I tillegg til organisasjonens konkrete formål og innsatsområde burde det legges vekt på forhold som at driftskostnader er nøkterne, og at avlønningen ikke er uforholdsmessig høy.

Svar:

Hovedregelen er at det skal beregnes merverdiavgift ved omsetning av varer, herunder av brukte varer. Merverdiavgiftsplikten er ikke betinget av hvilket formål overskuddet skal brukes til. Det er selve omsetningen som utløser avgiftsplikten. Omsetningen må også være som et ledd i næringsvirksomhet.

Fra denne hovedregelen er det gjort flere unntak som gjelder for veldedige og allmenntilgode organisasjoner og institusjoner. For at merverdiavgiftsplikt skal foreligge, er det, som nevnt, et krav om at den frivillige organisasjonen anses å drive næringsvirksomhet. I motsetning til ordinære næringsdrivende

som har en registreringsgrense på 50 000 kr, skal registrering i avgiftsmanntallet for veldedige organisasjoner etc. først finne sted når næringsmessig omsetning har oversteget 140 000 kr i en periode på 12 måneder.

I tillegg er det innført en rekke andre særregler på merverdiavgiftens område for frivillige organisasjoner. Det er blant annet gjort lempinger i forbindelse med enkeltstående kortvarige salgsarrangement som loppemarkeder, julemesser og lignende. Fra 1. januar i år er det også gjort et unntak for omsetning av brukte varer fra bruktbutikker med et allmenntilgjort formål. Unntaket er begrenset til butikker der overskuddet av omsetningen fullt ut anvendes til det veldedige og allmenntilgjorte formålet og det kun benyttes frivil-

lig, ulønnet arbeidskraft. Dette unntaket praktiseres også i Danmark med tilsvarende begrensninger.

Disse reglene innebærer for en stor grad at det er mulig for frivillige organisasjoner å skaffe til veie midler til det aktuelle formål uten at det må beregnes merverdiavgift. På den annen side vil ethvert slikt unntak svekke merverdiavgiften som en generell forbruksavgift og kan dessuten medføre konkurransevridninger i disfavør av vanlige næringsdrivende. Dette har gjort det nødvendig å sette vilkår for at slike unntak skal komme til anvendelse.

Jeg viser for øvrig også til at det er etablert en kompensasjonsordning for merverdiavgift for frivillige organisasjoner. Denne kompensasjonsordningen håndteres av Kultur- og kirke departementet.

SPØRSMÅL NR. 395

Innlevert 18. januar 2005 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 31. januar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«For eldre som er vant til et tegnspråkmiljø er det avgjørende å få tilbud om sykehjemsplass ved en særskilt institusjon for døve. Uten en slik mulighet vil eldre døve bli helt isolert når de trenger institusjonsomsorg i alderdommen.

Hva konkret vil helse- og omsorgsministeren gjøre for at døve som trenger institusjonsomsorg får et slikt tilbud?»

BEGRUNNELSE:

I Budsjett-innst. S. nr. 11 (2004-2005) heter det følgende:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, understreker at det er avgjørende for eldre som er vant til et tegnspråkmiljø, å kunne få tilbud om sykehjemsplass ved særskilt institusjon for døve. Uten en slik mulighet vil eldre døve bli helt isolert når de trenger institusjonsomsorg i alderdommen. Flertallet støtter det å utvikle en rekke tiltak for å gi eldre døve og sterkt tunghørte et godt tjenesteapparat med tegnspråkkompetanse og kunnskap om særskilte behov innen kommune- og tannhelsetjenesten. Imidlertid mener flertallet at denne gruppen ikke bare kan ivaretas ved interkommunalt samarbeid eller ved å henvise til toppfinansieringsordningen for ressurskrevende brukere. Det er lite hensiktsmessig å etablere nye miljøer for omsorg overfor tegnspråklige på bekostning av de gode tilbud som allerede eksisterer.

Flertallet understreker derfor at døve som er avhengige av å kommunisere ved hjelp av tegnspråk, må få tilbud om omsorg og pleie ved livets slutt på et sted med slik kompetanse, dersom de ønsker det."

Svar:

Det er landets kommuner som skal sørge for nødvendige helsetjenester for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen (jf. kommunehelsetjenesteloven § 1-1). De skal også sørge for videre- og etterutdanning av helsepersonell, herunder hørselsfaglig kompetanse (kommunehelsetjenesteloven

§§ 6-1 og 6-2). Det er kommunene som har ansvaret for å vurdere den enkelte brukers behov for tjenester, herunder behovet for spesielle kommunikasjonsløsninger. Alle som ønsker det skal kunne bo hjemme så lenge som mulig og ta i mot nødvendige tjenester der. Jeg ser det derfor som viktig at også døve brukere av pleie- og omsorgstjenester gis et tjenestetilbud i egen kommune og så langt som mulig i eget hjem.

Regjeringens mål for pleie- og omsorgstjenestene i kommunene er at den enkelte skal sikres tjenester av god kvalitet. Tjenestene skal utformes med utgangspunkt i ønsker hos den enkelte og dekke individuelle behov på en forsvarlig måte, uavhengig av sosial status, personlig økonomi bosted eller boform. Regjeringen ønsker spesielt å fokusere på brukernes

opplevelse av kvalitet, valgfrihet og individuell tilrettelegging av tjenestetilbudet.

De overordnede målene for et helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede er at de får dekket sine individuelle behov for habilitering/rehabilitering uavhengig av bosted og alder. Rehabiliteringstjenestene skal være sammenhengende, tverrfaglige og tverretatlige, og tilbudet skal bygge på et helhetshensyn. Behovet for grunnleggende og spesialisert rehabilitering skal ivaretas av fagpersonell med hørselsfaglig kompetanse når det er nødvendig, og brukermedvirkning skal vektlegges.

En god dialog med brukerne og relevante kompetansemiljø er en forutsetning for å kunne komme med forslag til, og gjennomføre treffsikre tiltak. Sosial- og helsedirektoratet har derfor opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra kompetansemiljøer, brukerorganisasjonene og statlige myndigheter som skal utarbeide en aktivitetsplan for utvikling og organisering av tjenestetilbudet til eldre døve og hørselshemmede. Arbeidet skal være avsluttet første halvår 2005.

Tilbudet til eldre døve med behov for pleie- og omsorgstjenester må sees i sammenheng med de tiltak som er iverksatt i forbindelse med oppfølgingen av handlingsplanen "Et helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede".

Som oppfølging av tiltakene som er nevnt i St.prp. nr. 1 (2004-2005), har Sosial- og helsedirektoratet gjennomført følgende:

Kommunene er gjennom de årlige rundskrivene oppfordret til å følge opp tiltakene i hørselsplanen. Sosial- og helsedirektoratet vil foreta en kunnskapsinnhenting fra rundt 100 kommuner for å undersøke om oppfordringene er tatt til følge.

I juni 2004 gjennomførte Det nasjonale Lærings- og mestringssenteret ved Aker sykehus i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet en temadag, "Hørsel", hvor alle landets Lærings- og mestringssentre og de fleste hørselssentralene var representert. Det er flere av landets Lærings- og mestringssentre som gir tilbud til hørselshemmede Sosial- og helsedirektoratet har, i samarbeid med de regionale helseforetakene, gjennomført samhandlingsseminarer i alle helse-regionene. Deltakerne representerte de hørselsfaglige miljøene i regionen og fylkeslagene i brukerorganisasjonene. I begynnelsen av februar 2005 avholder Sosial- og helsedirektoratet et felles dialogmøte med representanter for alle regionale helseforetak og brukerorganisasjonene sentralt.

Et treårig modellforsøk er i gang i Nord-Norge hvor målsettingen er å finne frem til hvordan fremtidens arbeid for eldre døve og sterkt tunghørte best kan organiseres.

I tillegg til dette arbeider Sosial- og helsedirektoratet videre med en rekke tiltak som ledd i handlingsplanen "Et helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede".

SPØRSMÅL NR. 396

Innlevert 18. januar 2005 av stortingsrepresentant Eli Sollid Øveraas

Besvart 26. januar 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«I forbindelse med stormen "Inga" 12. januar 2005 opplevde Eidsberg kommune at alle nødnummer (110, 112 og 113) falt ut. Dette ble først oppdaget ved en tilfeldighet etter ca. 2-3 timer, mens nødsambandet først begynte å fungere igjen etter 15-18 timer. Kommunen ble ikke varslet av Telenor om at nødsambandet var falt ut, og heller ikke om når det ble koplet inn igjen.

Er dette en beredskapsmessig akseptabel situasjon, og hvis ikke, hva vil justisministeren gjøre med det?»

BEGRUNNELSE:

Situasjonen ble fra Eidsberg kommunes side ansett som meget alvorlig, da man ved større ulykker eller alvorlig sykdom ikke ville hatt varslingssystemer for publikum mot 110-sentralen. I etterkant av uværet stiller Eidsberg kommune spørsmål ved om sikkerheten er godt nok ivaretatt når en kabel som henger i lufta langs jernbanelinja er den eneste forbindelseslinjen til både nødnummer, fasttelefon og mobildekning til en kommune med 10 000 innbyggere. Kommunen opplyser at deres kriseplaner har et bredt spekter av virkemidler, men at planene fungerer ut fra forutsetningen om at nødtelefoner skal kun-

ne nås. Når disse slås ut, og det ikke gis melding fra ansvarlig operatør, Telenor, om at dette er skjedd, ble det skapt en potensielt kritisk situasjon. I dette tilfellet oppdaget kommunen heldigvis hva som hadde skjedd, og det ble satt i verk lokale tiltak som ga en viss trygghet for innbyggerne. Blant annet ble det opprettet beredskapsvakt på brannstasjonen på Mysen. Likevel ville en større brann og/eller en ulykke for eksempel på kommunens hovedfartsårer (E18, rv 22) kunne fått svært dramatiske utfall.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra justisministeren.

Telenor og andre tilbydere er i medhold av lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) forpliktet til å overholde visse minstekrav til kvalitet, levering og beredskap. Post- og teletilsynet fører tilsyn med at krav fastsatt i eller i medhold av loven overholdes. Post- og teletilsynet kan gi pålegg om retting eller opphør av ulovlige forhold og fastsette vilkår som må oppfylles for at virksomheten skal være i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av loven.

De beredskapsmessige kravene som påhviler Telenor fremmes i ekomloven som sier følgende om sikkerhet og beredskap:

Tilbyder skal tilby elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste med nødvendig sikkerhet for brukerne i fred, krise og krig. Tilbyder skal opprettholde nødvendig beredskap, og viktige samfunnsaktører skal prioriteres ved behov (ekomloven § 2-10).

Med kravet om nødvendig sikkerhet for bruker menes at nett og tjenester skal sikres slik at en bruker, selv i situasjoner der nettet utsettes for ekstraordinære påkjenninger, så langt som mulig skal kunne benytte grunnleggende elektroniske kommunikasjons-tjenester. Loven stiller ikke krav til feilrettingstid eller varsling til bruker ved bruddsituasjoner.

Når det gjelder hendelsen i Eidsberg kommune stilles det spørsmål om det er beredskapsmessig forsvarlig at kommunen ikke ble varslet om at store de-

ler av lokalsamfunnet var uten telefonforbindelse og følgelig ikke kunne nå nødsentralene ved behov.

Ifølge Telenor oppstod det et nettutfall som førte til at Telenors sentralpunkt i Eidsberg kommune ble direkte berørt. Det var et kabelbrudd mellom Mysen og Askim som førte til at mange abonnenter var uten fasttelefon i ca. 15 timer. Det var også redusert mobildekning i den aktuelle perioden, men det var fortsatt mulig å sende SMS fra Mysen. Kabelbruddet kom som følge av sterk vind i området, med påfølgende nedfall av trær. Telenor startet feilrettingen umiddelbart, men i dette området er det begrensede muligheter til å føre trafikken i alternative traseer, og man måtte derfor reparere kabelen som var brutt. Vårigheten på bortfallet skyldes at reparasjonsarbeidet (skjøting av kabel) måtte avbrytes på grunn av værforholdene. Telenor informerte NRK om hendelsen nesten umiddelbart etter at feilen ble oppdaget og situasjonen ble tatt opp på nyhetssendingen kort tid etterpå.

Ved at Telenor varslet NRK, ble mange i Eidsberg kommune gjort oppmerksomme på at de ikke hadde telefonforbindelse. Telenor har imidlertid i mediene gitt uttrykk for at de også burde varslet kommunen direkte. Som nevnt ovenfor stiller ikke loven eksplisitt noen krav om at Telenor eller andre tilbydere av elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester skal informere brukere om bruddsituasjoner. Det er derfor ikke grunnlag for å si at Telenor har brutt sine beredskapsmessige forpliktelser i denne situasjonen.

Jeg har av Telenor blitt gjort oppmerksom på at det den 19. januar ble gjennomført et møte mellom Telenor og fylkesmannen i Østfold hvor feilsituasjonen og tiltak ble diskutert. For å redusere konsekvensene av brudd vil det bli etablert en ringstruktur i kabelsystemet som gir redundans. Det vil si at hvis det skulle oppstå brudd et sted i ringen vil trafikken automatisk bli rutet om. Beredskapsmessig er dette tiltaket av stor betydning. Redundansen vil medføre større grad av sikkerhet for telekommunikasjonen til og fra Eidsberg kommune.

SPØRSMÅL NR. 397**Innlevert 18. januar 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen****Besvart 26. januar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Er statsråden enig med Datatilsynets direktør når han uttaler til VG 16. januar at det haster med nye regler for å få stanset uthenging og sjikane av navngitte enkeltpersoner på norske internettsider?»

BEGRUNNELSE:

Flere hundre personer som arbeider innen hjelpeapparatet, pressen og politiet er blitt grovt sjikanert og hengt ut på måter som får dem til å føle seg overvåket og trua. I verste fall kan slik sjikane føre til at mennesker som skal ivareta viktige samfunnsmessige funksjoner som omsorg og beskyttelse av utsatte barn og kriminalitetsofre, informasjonsformidling, håndheving av lovverket o.a., ikke tør eller orker å ivareta disse funksjonene. SV er derfor opptatt av at lovverket klargjøres slik at det blir mulig å gripe inn mot denne typen systematisk uthengning av enkeltpersoner. Det bes om en tilbakemelding på om statsråden akter å følge direktør Apenes sitt råd, og i så fall, på hvilken måte og med hvilket tidsaspekt.

Svar:

Innledningsvis vil jeg minne om at Internett ikke er et lovtomt rom. Friheten til å ytre seg over nettet er ikke ubegrenset. Både straffeloven og personopplysningsloven setter grenser for adgangen til å henge ut eller sjikanere enkeltpersoner på nettet. For å kunne ta stilling til om det er behov for lovendringer på dette området, er det nødvendig å undersøke rekkevidden av de reglene som allerede finnes. I denne sammenheng nøyer jeg meg med å nevne de mest praktiske.

Sjikane og nedsettende ytringer vil lett kunne rammes av straffelovens injuriebestemmelser, jf. §§ 246 og 247. Disse bestemmelsene vil bl.a. kunne ramme den som på uholdbart grunnlag underminerer den tillit som en annen person har behov for i sitt yrke. Også sanne ytringer kan etter omstendighetene rammes med straff, jf. § 249 nr. 2.

Etter straffeloven § 390 er det straffbart "å krenke privatlivets fred" ved å gi "offentlig meddelelse om personlige eller huslige forhold". En ytring som er fremsatt på et nettsted som er tilgjengelig for allmennheten, vil lett bli ansett for være fremsatt "offentlig" i lovens forstand, jf. straffeloven § 7 nr. 2. Straffeloven § 390 vil således kunne ramme utsagn som røper forhold av utpreget privat karakter, for eksempel helseopplysninger eller opplysninger om

noen sin seksuelle legning, når de blir fremsatt på et allment tilgjengelig nettsted.

Straffeloven § 390 a rammer den som ved "skremmende eller plagsom opptreden eller annen hensynsløs atferd krenker en annens fred". Bestemmelsen omfatter kvalifisert krenkende ytringer som er fremsatt offentlig.

Dersom ytringen må oppfattes som en oppfordring til å begå straffbare handlinger, vil straffeloven § 140 etter omstendighetene kunne komme til anvendelse. Dersom ytringen ledsages av et bilde av den ytringen retter seg mot, vil den urettmessige bildebruket være straffbar etter åndsverkloven § 45 c jf. § 54 første ledd bokstav b.

Alle straffebudene som hittil er nevnt, må tolkes i lys av Grunnloven § 100 og den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 10. En ytring som isolert sett rammes av et straffebud, er ikke straffbar i den utstrekning utsagnet er vernet av ytringsfriheten. Ren sjikane vil imidlertid i begrenset utstrekning nyte et slikt vern.

Det kan være behov for å supplere det straffrettslige vernet med personopplysningslovens regler, som håndheves av Datatilsynet.

Personopplysningsloven oppstiller strenge vilkår for å legge personopplysninger om andre personer ut på nettet uten deres samtykke, jf. §§ 8 og 9. Loven gjelder imidlertid bare i begrenset utstrekning for spredning av personopplysninger som utelukkende tjener "journalistiske, herunder opinionsdannende, formål", jf. § 7. I lovens forarbeider omtales dette unntaket slik, jf. Ot.prp. nr. 92 (1998-99) side 82:

"Den nærmere grensdragningen må finne sted gjennom praktiseringen av loven. Det må da legges vekt på at formålet med direktivbestemmelsen er å verne ytringsfriheten, noe som blant annet innebærer at man skal kunne ta imot og spre opplysninger og tanker uten innblanding av offentlige myndigheter, jf. bl.a. punkt 37 i direktivets fortale som uttrykkelig refererer til artikkel 10 i Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Det gjør at begrepet 'journalistiske formål' må gis et vidtrekkende innhold, f.eks i forhold til enkeltpersoner, politiske eller ideelle organisasjoner som behandler personopplysninger elektronisk som ledd i ulike typer ytringer om samfunnsforhold, for eksempel gjennom løpesedler eller annen form for agitasjon. Departementet ser det hensiktsmessig å klargjøre direkte i lovteksten at begrensningene i lovens anvendelse av hensyn til ytringsfriheten også gjelder andre typer ytringer enn dem det er naturlig å karakterisere som ytringer for journalistiske formål ut fra en alminnelig forståelse av dette begrepet. Departementet foreslår derfor en presisering som gjør

det klart at behandling av personopplysninger for opinionsdannende formål faller inn under unntaket for journalistiske formål."

Sjikane vil kunne ha som formål å virke opinionsdannende, for eksempel ved å forsøke å påvirke folks oppfatninger av hvordan barnevernet i Norge fungerer. Dersom sjikanen også har som formål å ramme enkeltpersoner, vil den ikke utelukkende tjene opinionsdannede formål, og personopplysningsloven vil i så fall få anvendelse på vanlig måte, med effektive sanksjoner til rådighet for Datatilsynet. Problemet er at det i praksis ofte vil kunne oppstå tvil om

hva som er formålet med å legge ytringene ut på nettet, noe som igjen har ført til at Datatilsynet har utvist tilbakeholdenhet med å gripe inn.

Det kan være grunn til å se nærmere på om personopplysningsloven slik den i dag er utformet gir et tilstrekkelig godt grunnlag for effektiv håndheving av sanksjoner mot overtramp som begås på nettet, og jeg vil ikke utelukke at Datatilsynet bør få en mer sentral og aktiv rolle på dette området. Spørsmålet vil i samråd med Datatilsynet bli nærmere vurdert i forbindelse med etterkontrollen av loven, som tar til i inneværende år.

SPØRSMÅL NR. 398

Innlevert 18. januar 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 31. januar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Når vil statsråden gjennomføre Stortingets enstemmige vedtak om å få utredet taxfree-salg ved ankomst til Norge?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til Budsjett-innst. S. nr. 1 (2003-2004), hvor det står følgende:

"Komiteen viser til at under høringene i komiteen fra Flyselskapenes Landsforening ble det reist forslag om å endre regelverket for taxfritt salg, slik at det åpner for ankomstsalg eller mulighet for at varer kjøpt ved avreise kan oppbevares på flyplassen og hentes ved ankomst. Formålet vil være å øke salget ved norske flyplasser på bekostning av utenlandske flyplasser og således styrke flyplassenes økonomi.

Komiteen viser til Finansdepartementets svar til komiteen vedrørende dette forslaget, og mener forslaget bør utredes nærmere med sikte på å åpne for en slik mulighet. På denne bakgrunn vil komiteen fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med en vurdering av og eventuelt forslag til endring av regelverket for taxfritt salg som kan åpne for ankomstsalg.""

Svar:

Jeg viser til at Stortinget har vedtatt lov- og vedtaksendringer på toll- og avgiftsområdet som kan åpne for ankomstsalg på norske lufthavner, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2004-2005) og Innst. O. nr. 10 (2004-2005). Vedtaket skal tre i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Begrunnelsen for at iverksettelsestidspunktet ikke ble satt til 1. januar 2005 fremgår av St.prp. nr. 1 Skatte-, avgifts- og tollvedtak, avsnitt 4.7 og Ot.prp. nr. 1 (2004-2005) Skatte- og avgiftsopplegget 2005 - lovendringer, avsnitt 30.5 hvor det tas forbehold om "nødvendig lovmessig avklaring", herunder behov for endringer i alkoholloven og "tilfredsstillende kontrollordninger".

Regjeringen har nå foretatt disse vurderingene og vil på denne bakgrunn om kort tid avklare om det er nødvendig med ytterligere lovendringer og i så fall legge fram et slikt forslag for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 399**Innlevert 18. januar 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga****Besvart 25. januar 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Ved behandling av St.prp. nr. 42 (2003-2004) ble det vedtatt at Kystjegerkommandoen skal opprettholdes på Trondenes.

Kan statsråden bekrefte at Kystjegerkommandoen på Trondenes ikke skal bygges ned og at arbeidsplasser ikke flyttes derfra, og hvilke planer foreligger for Kystjegerkommandoen i forhold til å bruke profesjonelt vervet personell og hvilke konsekvenser får dette for Trondenes?»

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet er opptatt av å beholde Forsvarets tilstedeværelse i Nord-Norge for å sikre vår suverenitet og territoriale rettigheter i nordområdene. Harstadområdet er tidligere blitt lovet et stort antall arbeidsplasser gjennom Forsvaret, hvor Alliert Treningssenter og Kystjegerkommandoen er to av de sentrale enhetene. Gjennom media har vi fått ulike uttalelser om hva som foreligger av planer for Kystjegerkommandoen. Undertegnede var på besøk ved Alliert Treningssenter i Harstad 6. januar og ble der brieft om blant annet Kystjegerkommandoen på Trondenes. Forsvarets personell på stedet kunne ikke kommentere framtidige planer for Kystjegerkommandoen, og undertegnede tar derfor opp Kystjegerkommandoen på Trondenes sin plass i planene for det framtidige Forsvaret.

I forhold til profesjonaliseringa av Forsvaret er det også kommet inn bekymringsmeldinger i forhold til hvilke konsekvenser dette kan få for Kystjegerkommandoen i Harstad, blant annet i forhold til Forsvarets innsatsstyrke/sjø og til en eventuell sentralisering av soldatutdanninga.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 19. januar 2005 med spørsmål fra stortingsrepresentant

Åslaug Haga vedrørende virksomheten ved Kystjegerkommandoen (KJK) på Trondenes.

Det vises videre til brev til Stortingets president av 19. januar 2005 med svar på spørsmål fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg vedrørende soldatutdanning ved Kystjegerkommandoen (KJK) på Trondenes.

Ved behandling av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), vedtok Stortinget bl.a. at KJK skulle opprettholdes på Trondenes. Et slikt vedtak kan selvsagt bare endres av Stortinget selv.

Som følge av Stortingets vedtak, ligger det derfor fast at KJK videreføres på Trondenes. Avdelingen tilpasses for også å kunne operere integrert innenfor felles taktisk ISTAR-enhet, spesialtrent for ISTAR-relaterte oppdrag i kystsonen. KJK vil være en mobil kapasitet med høy grad av kontinuitet av både befall og mannskaper. Disse vil trene sammen med norske og allierte styrker fra så vel Olavsvern som fra Hærens styrker i Indre Troms, Ramsund og Åsegarden.

KJK vil, sammen med øvrige ISTAR-kapasiteter, ha et stort bruksområde og vil være godt egnet til kri- sehåndtering, ikke minst nasjonalt. Avdelingens egenart, med svært avansert materiell, krever høy kompetanse, spesielt av mannskapene. Et økt innslag av vervede er derfor ønskelig for å øke anvendbarheten, reaksjonsevnen og kvaliteten til KJK. Konsekvensen av denne dreiningen vil være at det på sikt blir noe færre vernepliktige og at andelen vervede øker. Dette bidrar til å gjøre Trondenes til et attraktivt tjenestested for så vel befall som for vervede og vernepliktige.

I Sjøforsvaret vil det, på lik linje med øvrige deler av Forsvaret, kontinuerlig foretas en vurdering av organisasjonen med sikte på en best mulig utnyttelse av de økonomiske rammene som stilles til disposisjon.

Når det gjelder soldatutdanningen, har generalinspektøren for Sjøforsvaret bekreftet at det i dag ikke foreligger planer om å flytte denne bort fra Trondenes.

SPØRSMÅL NR. 400**Innlevert 18. januar 2005 av stortingsrepresentant John I. Alvheim****Besvart 2. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Opplæringsloven § 13-3 sier at barn og unge innlagt i sykehus har krav på opplæring. Liavatnet skole i Trondheim har opp til 25 elever som er innlagt ved barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling. Liavatnet skole har personale med høy kompetanse innen feltet pedagogikk/psykiatri. Fylkeskommunen har skåret ned budsjettene gjennom tre-fire år og gjort det umulig å gjennomføre oppgavene. Dette er i strid med den vedtatte satsing på barne- og ungdomspsykiatri.

Vil statsråden vurdere tiltak for å sikre undervisningen?»

BEGRUNNELSE:

Det er vedtatt politikk å satse på en god og formålstjenelig barne- og ungdomspsykiatri. Det er viktig at brukerne i disse gruppene får opplæring også mens behandlingen pågår for å sikre at de ikke - også på dette området - kommer dårligere ut enn andre. Den opplæringen som foregår ved Liavatnet skole er i tillegg til det pedagogiske også rettet mot brukerens psykiatriske lidelse og bidrar til et godt samlet tilbud. Med de svake budsjetter fylkeskommunen har lagt opp til for 2005, og de foregående år, er det, etter de opplysninger jeg har mottatt, umulig for skolen å opprettholde et akseptabelt undervisningstilbud. Driftsbudsjettet er mer enn halvert og bemanningen sterkt redusert. De tilsatte arbeider ofte overtid uten kompensasjon og sykefraværet øker, samtidig som vikarmidler ikke finnes. Mange av elevene er innlagt på grunn av svært alvorlige lidelser. De har depresjoner, tvangslidelser, tunge psykoser og spiseforstyrrelser i tillegg til atferdsvansker. Noen har også gjort suicidforsøk. Mange må ha 100 pst. tilsyn og tett oppfølging på grunn av voldsbruk. Skal disse ungdommene kunne få det opplæringstilbudet de har krav på etter opplæringsloven, i tillegg til et adekvat behandlingstilbud, må driften av Liavatnet skole styrkes.

Svar:

Et overordnet mål for Regjeringens barne- og ungdomspolitik er å gi alle barn og unge likverdige tilbud og utviklingsmuligheter, uavhengig av sosial bakgrunn og bosted. Dette fremgår av Regjeringens strategiplan for barn og unges psykiske helse som er under iverksettelse.

Et sentralt premiss for å realisere denne målset-

tingen er at barn og ungdom innlagt i psykiatriske institusjoner får opplæring mens behandlingen pågår. Dette er av betydning for at de ikke skal komme dårligere ut enn andre når det gjelder tilbud og utviklingsmuligheter, men også fordi de gjennom opplæringen kan styrke egen mestring ved å ta i bruk og utvikle egne ressurser, noe som igjen kan virke helsefremmende.

Opplæringsloven ble endret i 2002 som følge av den statlige overtakelsen av helseinstitusjonene pr. 1. januar 2002.

Det ble i den forbindelse lagt vekt på å etablere strukturer som kunne sikre et best mulig tilbud, blant annet ved å definere klare ansvarsforhold mellom fylkeskommunene og de regionale helseforetakene i forbindelse med opplæring under institusjonsopphold. Endringen innebar en videreføring av fylkeskommunenes ansvar for opplæring av pasientene i de medisinske helseinstitusjonene etter statlig overtakelse av disse.

Liavatnet skole gir opplæring til barn og unge innlagt ved barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk ved St. Olavs Hospital HF i Trondheim. Sør-Trøndelag fylkeskommune har opplæringsansvaret i henhold til opplæringsloven § 13-3a.

Opplæringsloven § 13-3a regulerer fylkeskommunens plikt til å sørge for opplæring av barn og unge som er innlagt i helseinstitusjoner som det regionale helseforetaket eier. Fylkeskommunen har det faglige, juridiske og økonomiske ansvaret for opplæringen. Dette omfatter blant annet spesialpedagogisk hjelp til barn før opplæringspliktig alder, grunnskoleopplæring, videregående opplæring, samt spesialundervisning.

Helseforetakene skal på sin side ha rutiner for å melde fra til fylkeskommunen om pasienter som har behov for opplæring under oppholdet, samt sørge for nødvendige lokaler til opplæringen. De regionale helseforetakene har fått presisert dette ansvaret gjennom styringsdokumentene.

Opplæringsloven definerer følgelig klare ansvarsforhold mellom fylkeskommunen og det regionale helseforetaket i forbindelse med opplæring under institusjonsopphold. Dette er gjort ut fra en erkjennelse av at god samordning av tjenestene er avgjørende for at det samlede tilbudet til barn og ungdom med psykiske problemer fremstår som godt og formålstjenlig. Fylkeskommunen, i dette tilfellet Sør-Trøndelag, har derfor et klart faglig, juridisk og også økonomisk ansvar for at barn og unge som er innlagt

i psykiatriske institusjoner i fylket, får oppfylt sine opplæringsrettigheter etter opplæringsloven.

Det regionale helseforetaket vil ta kontakt med

Sør-Trøndelag fylkeskommune for å drøfte utviklingen av skoletilbudet ved Lianvatnet skole for å bidra til et godt og formålstjenlig tilbud til målgruppen.

SPØRSMÅL NR. 401

Innlevert 19. januar 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 31. januar 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«I statsbudsjettet for 2005 er det lagt inn en låneordning til opprustning av kirkebygg der det er avsatt 500 mill. kr til rentekompensasjon. Ordningen er tenkt organisert på samme måte som tilsvarende ordning for skolebygg, men likevel må det selvsagt utarbeides retningslinjer for gjennomføring vedrørende kirkebygg. Samtidig er det viktig at ordningen kan komme i operativ drift.

Hva er Kultur- og kirkedepartementets plan for iverksettelse av låneordningen for kirkebygg, slik at bevilgede penger nå kan bli tatt i bruk til opprustning av kirker?»

BEGRUNNELSE:

Behovet for en ordning som kan finansiere nødvendig opprustning av kirkebygg er vel dokumentert. Behovet er stort. Innenfor totalrammen til kirkebygg er det flere kategorier, bl.a. bygg av nasjonal og/eller museal betydning. Det bør legges opp til retningslinjer for ordningen som gjør at alle typer kirkebygg som trenger opprustning kan søke midler innenfor rammen av den etablerte ordningen. Enda viktigere er det at disse reglene kommer på plass hurtig slik at søknader kan sendes, tildeling foretas og arbeidet igangsettes.

Det bør legges vekt på at retningslinjer for ordningen etableres i samarbeid med både kirkens organer og kommunene som i dag har vedlikeholdsansvaret for kirkebygg.

Svar:

Den omtalte ordningen er etablert i 2005 med bakgrunn i Stortingets budsjettvedtak under kap. 582

ny post 61. Ordningen, som er en rentekompensasjonsordning, er omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2004-2005) under merknadene vedrørende Den norske kirke. For istandsetting av kirkebygg er det etter dette fastsatt en investeringsramme på 500 mill. kr i 2005 som staten vil kompensere renteutgiftene for. Rentekompensasjonen for 2005 er bevilget med 7 750 000 kr under kap. 582 post 61.

Som nevnt i spørsmålet, skal den aktuelle rentekompensasjonsordningen tilsvare den ordningen som gjelder for skoleanlegg. I et samarbeid mellom Kultur- og kirkedepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Kirkerådet, Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon og antikvariske myndigheter pågår nå arbeidet med å fastsette forskrift for ordningen og retningslinjer for øvrig. Kommunal- og regionaldepartementet har ellers kort orientert om ordningen i sitt rundskriv H-32/04 av 22. desember 2004 til landets kommuner og fylkeskommuner om statsbudsjettet for 2005.

I likhet med spørsmålsstilleren ser jeg det som viktig at utfyllende informasjon om ordningen blir gjort kjent for kommuner og kirkeiere så snart som mulig, slik at planlegging av prosjekter og tiltak som omfattes av ordningen kan forberedes. Jeg kan forsikre at Kultur- og kirkedepartementet, i likhet med de øvrige sentrale instansene som er involvert i saken, er oppmerksom på informasjonsbehovet. Jeg kan ikke nå endelig tidfeste når slik informasjon vil bli gitt, da enkelte avklaringer vedrørende de konkrete retningslinjene gjenstår, men jeg legger til grunn at nødvendig informasjon vil bli gitt i nær framtid.

SPØRSMÅL NR. 402**Innlevert 19. januar 2005 av stortingsrepresentant Jan Simonsen****Besvart 26. januar 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Vil kommunalministeren ta et initiativ slik at det blir etablert et regelverk som sikrer handikappede gratis bilparkering på offentlige parkeringsanlegg, uavhengig av om parkeringsanlegget administreres av kommunene selv eller av private selskap?»

Svar:

Som ansvarlig blant annet for regelverket om offentlig parkeringsregulering er spørsmålet oversendt meg til besvarelse fra kommunal- og regionalministeren.

Forflytningshemmede kan etter behovsprøving tilstå særlige rettigheter på parkeringsplasser der regulering, drift og håndheving ivaretas av det offentlige ved en kommune eller et parkeringsselskap eiet av en kommune. Rettighetene fremgår av forskrift 15. mars 1994 om parkering for forflytningshemmede og synliggjøres gjennom en særskilt kommunalt utstedt parkeringstillatelse.

Jeg er kjent med at de senere års utvikling, med ekspansjon i den private parkeringsnæringen og endret organisering innen deler av kommunal og annen offentlig virksomhet, kan ha medført at innehavere av parkeringstillatelser som nevnt over har fått redusert tilgang både til særskilt avsatte parkeringsplasser og til avgiftsfri parkering generelt. Dette kan skyldes

at en økende andel av tidligere offentlig regulerte parkeringsarealer nå drives av private parkeringsselskaper etter privatrettslige regler. Den offentlig utstedte parkeringstillatelsen gir som kjent ikke særlige rettigheter på parkeringsplasser som er privat regulert og drevet.

Regjeringen er opptatt av økt tilgjengelighet for funksjonshemmede, herunder å opprettholde særskilte parkeringsrettigheter der dette er mulig og hensiktsmessig. Vi følger derfor utviklingen nøye. I Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne, lagt fram i november 2004, er flere parkeringsplasser for forflytningshemmede også lagt inn som et særlig tiltak: "Det vil bli tatt initiativ til en felles offentlig strategi for å sikre forflytningshemmede tilgang til særlige avsatte parkeringsplasser, der slike er viktige for god tilgjengelighet til vesentlige felles tjenestetilbud, som ved samferdselsknutepunkter, sykehus mv."

I en slik sammenheng vil det være naturlig også å se på praksis og utviklingen generelt i den kommunale parkeringspolitikken. Om målsettingen som nevnt over gjennomføres best ved hjelp av regelverksendringer eller alternative tiltak, vil det bli tatt stilling til etter en grundig gjennomgang av problemstillingen. Samferdselsdepartementet har startet et slikt arbeid.

SPØRSMÅL NR. 403**Innlevert 19. januar 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 26. januar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«I Dagsavisen 14. januar uttaler statsråd Solberg at innbyggere som trenger hjelp fra barnevern, PU og psykiatri i småkommuner lider fordi kommunene er for små til å yte nødvendig hjelp.

Kan statsråden vise til forskning eller annen dokumentasjon som viser at store kommuner systematisk gir et bedre og godt nok tilbud til innbygger som trenger bistand fra barnevern, PU og psykiatri, og som kan dokumentere at små kommuner ikke kan ha eller har et godt tilbud på disse feltene?»

Svar:

I Dagsavisen 14. januar uttaler jeg meg om sårbarheten i disse fagmiljøene, og min bekymring for at de svakeste brukerne blir lidende pga. dette. I min omtale av disse problemstillingene generelt har jeg først og fremst vært opptatt av det jeg ser på som et kompetanseproblem i mange små kommuner.

Det er åpenbart at mindre kommuner har mindre fagmiljøer på forskjellige områder enn større kommuner. I NIBR-rapport 2003:10 peker forskerne Myrvold

og Toresen blant annet på disse forholdene: "Flere undersøkelser har dokumentert småkommuners problemer med rekruttering av fagpersonale. [...] Særlig gjelder dette tjenester for små befolkningsgrupper, og gjerne tjenester som krever spisskompetanse." Barneverntjeneste og tjenester for innbyggere med psykisk utviklingshemming er blant eksemplene som nevnes. NIBR-forskerne sier videre at "Enkelte av disse tjenestene - innen barnevern, psykiatri og omsorg for utviklingshemmede - [krever] helt spesiell kompetanse. Undersøkelser har vist at en del småkommuner har store problemer med å rekruttere denne type kompetanse [...]" Forskerne Myrvold og Hovik har tidligere i en dybdestudie av fire små kommuner (NIBR-rapport 2001:8) blant annet funnet at de har betydelige rekrutteringsproblemer på enkelte områder, bl. a. når det gjelder leger og utdannede barnevernspedagoger.

Går vi nærmere inn på de ulike fagområdene nevnt over, viser en kvalitativt basert studie av hjelpeapparatet for barn og unge (Nord-Trøndelagsforskning (2003:2)), til at man er mer sårbare i små kommuner når det gjelder sykemeldinger blant og rekruttering av ansatte i barnevernstjenesten, pedagogisk-psykologisk tjeneste og helsesøstertjenesten. Det konkluderes videre med at kvaliteten i det kommunale hjelpeapparatet vil bli styrket ved en økning i kommunestørrelse.

I alt 19 kommuner, hvorav 14 har mindre enn 5 000 innbyggere, deltar for tiden i forsøk med interkommunalt samarbeid om barnevern. Telemarksforskning har evaluert de foreløpige resultatene med felles sosial- og barnevernstjeneste i Flesberg og Rollag kommuner, og peker på at motivene for samarbeid langt på vei er sammenfallende i samtlige forsøk: "[...] en ønsker å styrke tjenesten kvalitativt, en vil gjøre det lettere å rekruttere og beholde kvalifisert personell, og en håper på økonomisk gevinst."

NIBR-forskerne Hovik og Myrvold skriver i NIBR-rapport 2001:19 at

"Flere undersøkelser konkluderer med at det er vanskeligere for barnevernet å gripe inn i familiesituasjoner i små samfunn enn i større, og at dette kan representere en utfordring for barnevernet i de små kommunene. [...] Det er tidligere dokumentert at de aller minste kommunene (under 1000 innbyggere) har markert lavere andel ansatte i barnevernet med utdanning som sosionom eller barnevernspedagog (Fimreite mfl. 2000)". Ut fra analysene som de gjennomfører konkluderer Hovik og Myrvold med at småkommunene i snitt ikke har dårligere barneverntjeneste enn større kommuner. Imidlertid varierer indikatorene mer blant kommunene under 3 000 innbyggere enn blant kom-

muner over. "Dette betyr at noen av de små kommunene kan ha en betydelig dårligere barneverntjeneste enn andre norske kommuner."

Når det gjelder psykisk utviklingshemmede, finner Hovik og Myrvold i en casestudie at de viktigste utfordringene for de små kommunene er å ha tilstrekkelig kompetanse til å ta seg av brukere med spesielt vanskelige og sammensatte problemer. Mangel på faglært arbeidskraft og små fagmiljøer går ut over bredden i kompetansen, øker sårbarheten og personnavhengigheten, og fører til mye bruk av ufaglært arbeidskraft. Videre er det for få brukere på samme funksjonsnivå til at de kan få et felles tilbud. I forhold til de ansatte nevnes utfordringer når det gjelder å få et arbeidsmiljø med hensyn til kompetanse og erfaringsutveksling og med hensyn til de sosiale aspektene ved ikke å arbeide alene.

Norges forskningsråd har i 2004 utarbeidet en rapport som sammenfatter 10 evalueringsprosjekter i forbindelse med opptrappingsplanen for psykisk helse. Foreløpige funn viser at det er store variasjoner mellom kommunene med hensyn til omfang og bruk av tjenester/tiltak innen psykisk helsearbeid. Det er spesielt store forskjeller med hensyn til kommune-størrelse når det gjelder tjenestetilbud og bruk av tjenester. "Store kommuner kan, ikke overraskende, vise til et langt bedre utbygd tjenestetilbud enn små kommuner".

I den foreløpige evalueringen pekes det blant annet på at hovedutfordringen sannsynligvis ligger i følgende: "Når kommunene nå har fått på plass basis-tjenestene knyttet til pleie og omsorg, må de prioritere [...] aspektene som skal bidra til "helheten i tjenestetilbudet". Dette synes å være spesielt vanskelig i små kommuner, som også i mange andre sammenhenger viser seg å være for små til å ha tilstrekkelig kompetanse og økonomisk rygggrad til å produsere velferdstjenester på en effektiv måte."

Sett i lys av de voksende utfordringene i årene fremover når det gjelder tilgang på fagutdannet arbeidskraft, opprettholder jeg min bekymring for de små kommunenes evne til å skaffe sine innbyggere et fullverdig tjenestetilbud på alle spisskompetansekre-vende områder i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 404**Innlevert 19. januar 2005 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen****Besvart 27. januar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Ingen representanter fra Nord-Norge var med i utvalget som har utredet ny lov om biologisk mangfold. Loven skal blant annet legge premisser for beiteområder, trekkområder og skal erstatte naturvernloven, men favner atskillig videre og kan få viktige konsekvenser for folk og næringsliv i Nord-Norge, uten at landsdelen har vært representert i arbeidet. Praksis ved oppnevning av utvalg må sikre at alle landsdeler er representert.

Hvordan vil statsråden sikre dette?»

BEGRUNNELSE:

Det er et gjennomgående problem at Nord-Norge er svakt representert i statlige utvalg. Gang på gang utelates Nord-Norge i viktige nasjonale utvalg.

Svar:

Biomangfoldlovutvalget ble oppnevnt i statsråd 20. april 2001. Lovarbeidet ble igangsatt som en oppfølging av flere stortingsmeldinger der det ble meldt om et behov for endringer i naturforvaltningslovgivningen. Dette gjelder blant annet St.meld. nr. 58 (1996-97) Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling, St.meld. nr. 8 (1999-2000) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand, St.meld. nr. 43 (1998-99) Vern og bruk i kystsona og St.meld. nr. 42 (2000-2001) Biologisk mangfold - Sektoransvar og samordning.

Endringsbehovene var mange og komplekse, og en utredning ble vurdert som et krevende, tverrfaglig nybrottsarbeid. Blant de problemstillinger som skulle utredes var helt nye regler om uttak av genressurser, miljørettslige prinsipper, regler om truede og sårbare arter og naturtyper og regler om fremmede arter. Utvalget fikk også et tilleggsmandat om å utrede endringer i erstatningsreglene for vern av nasjonalparker og landskapsvernområder.

Biomangfoldlovutvalget ble opprettet av regjeringen Stoltenberg. Det ble den gang lagt vekt på at dette lovarbeidet egnet seg best for å bli utredet av et ekspertutvalg med særskilt kompetanse innenfor jus, samfunnsfag, naturfag, forskning og næring. Det har derfor ikke vært representanter fra interesseorganisasjoner i utvalget.

Prosessen for og sammensetningen av utvalget

var derfor lite sammenlignbar med det som ofte gjelder for offentlige utvalg, der mange interesser er representert i selve utvalget.

Utvalget har hatt en egen referansegruppe der blant annet berørte departementer og Sametinget har vært representert.

I sitt arbeid har utvalget også hatt møter med og fått innspill fra andre instanser og organisasjoner som berøres av utvalgets arbeid. Blant annet hadde utvalget møter med frivillige organisasjoner og næringsorganisasjoner om områdevern, artsvern og erstatning. Det skal også nevnes at utvalget foretok flere studiereiser, herunder en reise til Nord-Norge våren 2002. Det ble gjennomført et møte med Karlsøy kommune der en sentral problemstilling var vern og bruk av kystsonen. I Tromsø og Alta ble det arrangert møte med henholdsvis Norske Reindriftssamers Landsforbund og Reindriftsforvaltningen. Reisen ble avsluttet i Karasjok, der utvalget hadde møter med Sametinget og Nordisk Samisk Institutt (NSI) om samisk bruk av naturressurser og samisk tradisjonell bruk og kunnskap.

Jeg fikk NOU 2004:28 Lov om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold (Naturmangfoldloven) overlevert 7. desember 2004. Slik jeg ser det vil høringen av utredningens forslag være en viktig arena for innspill fra berørte interesser i alle deler av landet.

Jeg kan opplyse at utredningen innen utgangen av januar 2005 vil bli sendt på en bred høring med et halvt års høringsfrist. Med en såpass omfattende utredning ser jeg det som viktig at høringsinstansene gis god anledning til å sette seg inn i forslagene. Utredningen vil blant annet bli sendt til alle landets kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn, andre berørte myndigheter, Sametinget, miljøvernorganisasjoner og næringsorganisasjoner.

Det vil også bli avholdt høringsmøter der særlig berørte instanser og organisasjoner vil bli invitert til å delta. På disse møtene vil utvalgets leder ekspedisjonssjef dr.jur. Inge Lorange Backer presentere hovedtrekkene i utredningen og svare på spørsmål fra deltakerne.

Etter mitt syn vil dette sikre at alle berørte interesser og landsdeler gis god anledning til å komme med sine synspunkter og innspill til de forslag som ligger i utredningen.

SPØRSMÅL NR. 405**Innlevert 19. januar 2005 av stortingsrepresentant Jan Simonsen****Besvart 26. januar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«En psykolog er jevnlig utsatt for trakasseringer og drapstrusler. Da straffesaken mot personen bak truslene skulle opp i retten ble hun sykemeldt, men fortsatte med telefonsjikanen mot psykologen.

Hva mener justisministeren bør gjøres i slike saker for å sikre at uskyldige ikke blir utsatt for sjikane og trusler fra personer som ikke kan stilles for retten på grunn av psykiske lidelser, og som fortsetter med de samme handlingene som vedkommende er tiltalt for?»

BEGRUNNELSE:

I 1989/90 ble psykolog John G. Sandstrøm oppnevnt av barnevernet til å vurdere omsorgsevnen til en kvinne. Han anbefalte hjelpetiltak og skaffet vedkommende hjelp fra en psykolog, som avbrøt behandlingen da hun igjen begynte å drikke og samtidig privatiserte sitt forhold til blant annet Sandstrøm.

Etter det begynte en systematisk og langvarig trakassering av psykolog Sandstrøm. Kvinnen oppsøkte hans bopel, ødela planter, la avføring i postkassen, sendte trusler til familien, forsøkte å få media til å offentliggjøre oppdiktede skandalehistorier, ringte opp Sandstrøm både hjemme og på hans kontor daglig i lange perioder osv.

Ilagt besøksforbud ble ikke overholdt. Og da kvinnen nylig ble tiltalt og skulle stilles for retten, ble hun plutselig sykemeldt dagen før rettsaken skulle begynne. Like fullt fortsatte trakasseringen for fullt inn i julehøytiden, med mengdevis med telefoner og SMS-meldinger.

For Sandstrøm og delvis også for den psykologen som tidligere behandlet kvinnen, som også har vært utsatt for trakasseringer, er situasjonen uholdbar både privat og på arbeidsplassen, hvor Sandstrøm tidvis har vært nødt til å betale for privat vakt hold, holde kontordørene låst, og bytte telefonnumre.

Politiet sier at de ikke kan gjøre noe så lenge hun er for syk til å bli stilt for retten. Samtidig fortsetter altså ødeleggelsen av Sandstrøms privatliv og hans forretningsvirksomhet blir selvsagt også skadelidende.

Sandstrøm har bedt politiet å ta fra vedkommende hennes fasttelefon, og pågripe henne for å fremstille henne for psykiatrisk undersøkelse slik at man eventuelt kan forebygge impulsiv voldsagering fra vedkommende, hvilket Sandstrøm frykter kan skje. Det er ikke fulgt opp.

Spørsmålet er altså om samfunnet kan akseptere

at en person som truer andre på livet, og ødelegger deres liv gjennom daglige telefonsjikaner, trusler og hærverk, fritt skal kunne fortsette med en slik virksomhet, så lenge vedkommende er for syk til å kunne stilles for retten, eller om samfunnet bør ha plikt til å gripe inn for å hjelpe offeret, og forebygge en mulig fremtidig katastrofe gjennom en utagerende volds handling. Og om justisministeren vil gripe inn i den aktuelle saken.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at det ikke kan aksepteres at personer med psykiske lidelser gjentatte ganger trakasserer og plager andre mennesker.

Politiet skal forebygge og motvirke kriminalitet og beskytte personer mot kriminelle handlinger. Saker om sjikane sorterer som oftest inn under straffeloven § 390a - skremmende/plagsom/hensynsløs atferd. Brudd på denne bestemmelsen kan straffes med bøter eller fengsel inntil 2 år. Normalt vil slike saker kunne løses ved at politiet iverksetter relevante beskyttelsestiltak, som for eksempel å ilegge besøksforbud. Det kan også være aktuelt å fremme saken for konfliktråd eller domstol. Dette er påtalemyndighetenes anliggende.

Psykisk syke personer kan ofte ikke straffeforfølges, men politiet har likevel ansvar for å beskytte personer mot den type sjikane og trusler som her er nevnt. Det kan gjennomføres samtaler med gjerningspersonen, ilegges besøksforbud og offeret kan tildeles voldsalarm. Politiet kan også inndra utstyr som benyttes i denne typen handlinger. Dersom de straffbare handlingene fortsetter på tross av disse tiltakene, og gjerningspersonen anses å være psykisk syk, vil det psykiske helsevernet måtte ta ansvar.

I enkelte situasjoner kan man sette psykisk syke personer i varetekt, men dette benyttes bare for å avverge en akutt fare, og er et kortsiktig virkemiddel inntil det psykiske helsevernet overtar. I praksis kan det være hensiktsmessig å benytte en kombinasjon av beskyttelsestiltak og psykisk helsevern i disse sakene.

Riksadvokaten har understreket at i tilfeller hvor en tiltalt ikke kan stilles for retten på grunn av psykiske lidelser, må påtalemyndigheten forvise seg om at lovbrøteren virkelig er utilregnelig før saken eventuelt henlegges. En psykosediagnose i seg selv anses ikke å være tilstrekkelig. Ved mer omfattende eller plagsomme lovbrudd, understreker Riksadvokaten at det bør begjæres rettspsykiatrisk undersøkelse selv

om lovbruddene ikke kan gi grunnlag for en særreaksjon, slik at man kan få sikkerhet for at straff ikke kan nyttes.

Den typen lovbrudd som det her refereres til, representerer et problemområde som angår både helsevesenet og strafferettspleien. I samarbeid med helse-

ministeren vurderer jeg hvordan dette samarbeidet kan styrkes og effektiviseres.

Jeg følger utviklingen nøye for å se hvordan bestemmelsene om særreaksjoner for utilregnelige fungerer i praksis.

SPØRSMÅL NR. 406

Innlevert 19. januar 2005 av stortingsrepresentant Per Erik Monsen

Besvart 26. januar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Frittstående takstmenn taper i konkurransen som følge av fritaket for merverdiavgift for forsikringsvirksomhet. Forsikringselskapene bygger opp sitt eget takstapparat for å unngå 25 pst. merverdiavgift, hvilket undergraver uavhengige, frittstående takstselskapers virksomhet.

Hva vil finansministeren foreta seg for å fortsatt sikre et tilstrekkelig uavhengig takstapparat?»

BEGRUNNELSE:

Slik tendensen nå er i markedet er det samlede eksterne takstapparatet bygget ned, mens forsikringselskapene bygger opp sitt eget takseringsapparat internt. Dette er betenkelig i forhold til den uavhengighet man bør kreve av en takstmann. Avgiftssystemet slik det nå virker, er konkurransevridende ovenfor utenlandske forsikringselskap som selger tjenester i Norge ettersom disse må benytte uavhengige takstmenn med tilhørende merkostnad i form av merverdiavgift i forhold til norske etablerte selskap. Det har tidligere vært fokus på problemstillingen gjennom spørsmål fra SV 13. mai 2002 og senest 6. april 2004. Finansministeren viste til behandlingen av Ot.prp. nr. 74 (2003-2004) om livsforsikringsvirksomhet. Denne er nå ferdigbehandlet, men kan ikke sies å ha særlig relevans i forhold til denne problemstillingen.

Svar:

Som vist til i spørsmålet har finansinstitusjoners unntak for merverdiavgift og forholdet til frittstående takstmenn blitt behandlet i tidligere svar på skriftlige spørsmål fra Stortinget. Jeg viser til mitt svar av 5. februar 2002 på spørsmål nr. 155 (2001-2002) og til mitt svar av 26. april 2004 på spørsmål nr. 603 (2003-2004), begge fra stortingsrepresentanten Hallgeir H. Langeland.

Slik det fremgår i brevet av 5. februar 2002 er bakgrunnen for problemstillingen som representanten Per Erik Monsen nå reiser, at det med virkning fra 1. juli 2001 ble innført generell merverdiavgift på omsetning av tjenester. Generell merverdiavgiftsplikt betyr at alle tjenester i likhet med varer er merverdiavgiftspliktige, med mindre de er uttrykkelig unntatt.

Fra den generelle avgiftsplikten har Stortinget vedtatt flere unntak. Unntak gjelder blant annet for omsetning av helsetjenester, sosiale tjenester, undervisningstjenester, finansielle tjenester og flere tjenester innfor kultur, idrett og reiseliv.

Unntaket for finansielle tjenester fremgår av merverdiavgiftsloven § 5 b første ledd nr. 4. Av bokstav a i denne bestemmelsen fremgår det at dette unntaket blant annet omfatter forsikringstjenester. Finansinstitusjoner som omsetter andre typer tjenester enn de som er uttrykkelig nevnt i bokstav a -e i § 5 b første ledd nr. 4 er ikke omfattet av unntaket. Dette gjelder eksempelvis ulike typer konsulenttjenester.

Unntaket for forsikringstjenester er nærmere omtalt i Skattedirektoratet brev om aktuærtjenester til fylkesskattekontorene av 14. november 2001. Det fremgår her at unntaket i § 5 b første ledd nr. 4 er begrenset til å gjelde en kvalifisert art av tjenester. Omsetning av tjenester som blant annet består i å utføre beregninger av forsikringsteknisk art, kan etter Skattedirektoratet syn ikke anses som omsetning av forsikringstjenester. Departementet har i brev av 29. juni 2001 sluttet seg til Skattedirektoratets syn. Dette medfører at takseringstjenester, i likhet med aktuar-tjenester, ikke er omfattet av unntaket for finansielle tjenester. Slike skadeoppgjørstjenester er også avgiftspliktige i Sverige og Danmark.

Fordi forsikringstjenester er unntatt fra merverdiavgift så foreligger det heller ikke fradragsrett på anskaffelser av avgiftspliktige tjenester til slik virksom-

het. En følge av dette er at det vil lønne seg å produsere slike tjenester ved hjelp av egne ansatte (uten merverdiavgift) i stedet for å kjøpe tjenesten fra andre med merverdiavgift. Dette er en generell følge av merverdiavgiftssystemet og gjelder all anskaffelse av ulike underleveranser til slik unntatt virksomhet. For kommunal virksomhet har man valgt å nøytralisere dette ved innføring av en egen kompensasjonsordning hvor kommuner får kompensert merverdiavgiften ved anskaffelse av varer og tjenester til virksomheten.

Siden kjøp av eksterne takseringstjenester er merverdiavgiftspliktig gir merverdiavgiftssystemet opphav til nevnte konkurransevridning med incentiver til egenproduksjon av slike tjenester. Konkurranssevridning mellom egenproduksjon og kjøp fra andre er imidlertid som nevnt en generell problemstilling i alle lands merverdiavgiftssystem for unntatt virksomhet.

Det er riktig at Ot.prp. nr. 74 (2003-2004) Om lov

om endringer i forsikringsvirksomhetsloven m.m. (livsforsikringsvirksomhet) ikke direkte omhandler den problemstillingen som er tatt opp i denne saken. Når det i brevet mitt av 26. april 2004 ble vist til arbeidet med nye virksomhetsregler for livsforsikring, var dette for å vise til at Regjeringen på flere områder likevel har hatt fokus på behovet for modernisering på dette området.

Som opplyst i mitt brev av 5. februar 2002 er det knyttet betydelige avgiftstekniske problemer til å identifisere og måle merverdien for finansvirksomheters tjenester. Det pågår arbeid både i regi av EU og OECD for å se nærmere på dette. Siden man i Norge har valgt å legge stor vekt på merverdiavgiftsregelverket i EU og våre naboland og det for norske finansinstitusjoner er viktig å ha tilsvarende avgiftsmessige betingelser som internasjonale konkurrenter, anser jeg det foreløpig ikke aktuelt å foreslå endringer på dette området.

SPØRSMÅL NR. 407

Innlevert 19. januar 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 26. januar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Finansavisen har den siste tiden belyst en sak der et foretak fakturerer en rekke bedrifter for fiktive tjenester. Til tross for at bevismaterialet er ganske åpenbart, og at "fakturafabrikken" urettmessig har tilegnet seg et i sum betydelig beløp, er saken nå henlagt, ifølge Finansavisen 19. januar.

Betyr dette at det nå er fritt frem for denne typen virksomhet, eller vil justisministeren iverksette nødvendige tiltak for å forhindre slik uredelig fremferd?»

BEGRUNNELSE:

Finansavisen har siden nyttår omtalt en virksomhet som i stor utstrekning har fakturert bedrifter for tjenester de ikke har bestilt. Tjenesten det er fakturert for er dessuten fiktiv, og firmanavnet det opereres med er til forveksling lik navnet på et annet seriøst foretak.

På tross av en anmeldelse dokumentert med en rekke bevis på ulovlige forhold er saken henlagt av politiet. Det kreves videre inn merverdiavgift på fakturaene selv om nevnte enkeltmannsforetak ikke er registrert i merverdiavgiftsmanntallet.

Det er både uhørt og provoserende at slik virksomhet pågår uberørt til skade for seriøst næringsliv og justisministeren bør omgående sette ned foten.

Svar:

Spørsmål fra Stortinget knyttet til påtalemessige beslutninger/avgjørelser reiser særskilte problemstillinger. Påtalemyndigheten er som kjent uavhengig av politiske myndigheter i enkeltsaker. Dette er en langvarig og fast praksis, som Stortinget senest i Innst. O. nr. 89 (2000-2001) gav sin tilslutning til. Jeg har likevel forelagt spørsmålet for Riksadvokaten, da jeg har forståelse for at enkeltsaker kan benyttes som en illustrasjon av generelle spørsmål.

Riksadvokaten har innhentet uttalelser fra Oslo politidistrikt via Oslo statsadvokatembeter om den aktuelle saken. Oslo politidistrikt har opplyst at artikkelen i Finansavisen synes å bygge på en misforståelse, da den aktuelle saken om bedrageri pr. 24. januar 2005 fortsatt er under etterforskning ved politidistriktet. For øvrig vil en bemerke at henleggelse kan påklages til overordnet påtalemyndighet.

Det vises for øvrig til rundskriv nr. 1/2004 fra

Riksadvokaten, hvor Riksadvokatens sentrale og landsdekkende prioriteringer er listet opp, herunder:

- Økonomisk kriminalitet av alvorlig karakter, særlig den som rammer fellesskapet, alvorlig IKT-kriminalitet, og alvorlig miljøkriminalitet som rammer det indre miljø (arbeidsmiljøet) og det ytre miljø (natur og kulturminner).

Riksadvokaten viser i den forbindelse til Oslo tingretts dom av 28. juni 2002, der til sammen 7 personer ble domfelt i en sak som gjaldt fakturabedragier. Tiltalen og dommen omfattet 7 tiltalte. Det ble avsagt dom for grove bedragier og forsøk på grove bedragier for til sammen 28,6 mill. kr, hvorav 23,6 mill. kr gjaldt fullbyrdede bedragier. 4 av de tiltalte

ble domfelt for bedrageri og forsøk på bedrageri, 5 for regnskapsovertredelser, og 2 for heleri. Hovedmannen ble dømt til ubetinget fengsel i 4 år, rettighetstap i 5 år og inndragning av 4 mill. kr. 2 personer ble dømt til ubetinget fengsel i 2 år og inndragning av 200 000 kr, 1 person ble dømt til ubetinget fengsel i 1 år og 6 måneder og inndragning av 1 mill. kr, og 1 person ble dømt til 1 års ubetinget fengsel og inndragning av 45 000 kr, og 2 personer ble dømt til 30 dagers betinget fengsel. Dommen er rettskraftig for alle de domfelte.

Justismyndighetene følger nøye utbredelsen av økonomisk kriminalitet, og vurderer løpende hvilke tiltak som er nødvendige i arbeidet mot denne type aktivitet. Dette vil fortsatt være et høyt prioritert område innen kriminalitetsbekjempelsen.

SPØRSMÅL NR. 408

Innlevert 20. januar 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 26. januar 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Skifte Eiendom har innleid konsulenter for å lage et prosjekt for etterbruk av Lahaugmoen som skal selges. Disse konsulentene har kommet opp med et prosjekt om et senter for beredskap, sikkerhet og redning. Skifte Eiendom har også nylig kjøpt feste-tomter fra 1893 på Lahaugmoen for å kunne selge hele området under ett.

Er dette kjøpet av fest tomter og ideen om en slik etterbruk noe som er politisk styrt, eller er dette skifte Eiendoms egen idé?»

Svar:

Forsvarets eiendom på Lahaugmoen ble utrangert og overført Forsvarsbyggs avhendingsprosjekt Skifte Eiendom den 1. januar 2003 for avhending.

Lahaugmoen er av betydelig størrelse og kommersiell verdi. Infrastruktur og beliggenhet gjør eiendommen attraktiv, men også krevende å utvikle. I salgsforberedelsen har det vært en spesiell utfordring å synliggjøre reelle muligheter for ny bruk innenfor de rammer infrastruktur og kommunal veiledning setter.

Administrerende direktør i Forsvarsbygg har i brev av 21. januar 2005 opplyst at Skifte Eiendom i denne sammenheng har engasjert et arkitektfirma for å lage mulighetsstudier basert på uttalte interesser fra

aktører i markedet. Hensikten er å legge til rette for gode salgsprosesser med positivt resultat. Slike mulighetsstudier og synliggjøring av utviklingspotensial er en del av tilretteleggingen av salget av de enkelte eiendommer. Forsvarsbygg understreker imidlertid at dette ikke legger noen føringer på hvilken etterbruk eiendommene skal ha.

Studiene knyttet til beredskap, sikkerhet og redning er en klargjøring av hvor egnet eiendommen er til slike formål. Studiene er utarbeidet for å respondere på utvist interesse fra aktuelle aktører som har ønsket å leie området til blant annet helikoptertrafikk.

Det kan fortsatt ta noe tid før et endelig salg er gjennomført. For å hindre forfall av eiendommen, har Skifte Eiendom inngått enkelte korttidsavtaler om leie på Lahaugmoen. Det er også inngått avtaler om leie for noe lengre tid med Oslo kommune, Brann- og redningsetaten. Leiren er dermed i delvis bruk inntil salg er gjennomført.

Eiendomsforholdene ved eiendommen er komplekse. Etter en periode på flere år med forsøk på klargjøring av forhold og vilkår knyttet til en parsell av leiområdet beliggende på festet grunn, opplyser Forsvarsbygg at det har lyktes Skifte Eiendom å komme til enighet med eier av denne tomten om overtagelse til en kostnad som uten risiko kan dekkes ved videresalg. Dette er en del av klargjøringen for salg som Forsvarsbygg/Skifte Eiendom står for. Ei-

endommen fremstår nå som samlet og håndterbar for kjøper. Innløsning av festetomten og konseptutvikling har ingen direkte sammenheng.

Salget av Lahaugmoen følger reglene for avhending av eiendom. Lahaugmoen er nå under statlig avklaring for å finne ut om andre statlige myndigheter har et ønske om å overta eiendommen. Samme avklaring vil i henhold til nye prosedyrer bli gjort mot kommunen og fylket. Når disse avklaringene er gjen-

nomført, vil eiendommen eventuelt bli lagt ut for salg i et åpent marked. Salget vil i så tilfelle skje uten føringer på bakgrunn av utarbeidede mulighetsstudier. Forsvarsbygg forventer at salget gjennomføres i løpet av 2005.

Som det fremgår av ovenstående er prosessen knyttet til avhendingen av Lahaugmoen iverksatt av Skifte Eiendom i den hensikt å skape et best mulig resultat for staten.

SPØRSMÅL NR. 409

Innlevert 20. januar 2005 av stortingsrepresentant Rita Tveiten

Besvart 26. januar 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Kva er grunnen til at Forsvaret held tilbake delar av den kontrakten som blei inngått med NATECH i 2001, og på kva for grunnlag kan Forsvaret ein-sidig gjera om på den inngåtte kontrakten?»

GRUNNGJEVING:

Forsvarsdepartementet beslutta i august 2001 å gjennomføra ei oppgradering av ca. 160 ledelses- og kommandoplassvogner. Oppgraderinga skulle utførast ved bedrifta NATECH i Narvik. Kontrakten hadde ein verdi på om lag 100 mill. kr.

Informasjon frå tillitsvalde ved NATECH tilseier at det enda gjenstår ca. 30 mill. kr av denne kontrakten før kontraktsverdien når 100 mill. kr.

For NATECH er denne kontrakten viktig, og ei manglande oppfyljing av kontrakten kan medføra ein alvorlig påverknad på bedrifta sin økonomiske situasjon.

Svar:

Innleiingsvis vil eg understreke at det ikkje er riktig at Forsvaret held tilbake delar av ein tidlegare inngått kontrakt med NATECH. Det finst ingen slik kontrakt som bind Forsvaret til å gje oppdrag til NATECH.

Medio 2001 planla Forsvarsdepartementet (FD) å styre oppdrag til NATECH vedrørende ombygging av pansra kjøretøy (M113 vogner). FD informerte NATECH om at det planlagde oppdraget hadde eit estimert omfang på om lag 100 mill. kr.

For å tilpasse prosjektet til Forsvaret sitt behov blei storleiken justert ned på det planlagde oppdraget og det vart seinare forhandla fram ein kontrakt med NATECH, med eit omfang på 50 mill. kr. Kontrakten vart underteikna mars 2003. NATECH er i ferd med å slutføre arbeida i samband med denne kontrakten. Omfanget har gjennom seinare endringsavtaler auka til 70 mill. kr.

NATECH har tidlegare bede FD om få oppdrag for det dei oppfattar som dei "resterande" 30 mill. kr. Sjølv om verken FD eller Forsvaret har forplikta seg juridisk til å styre oppdrag til bedrifta for 100 mill. kr, ser vi etter konkrete moglegheiter der det vil vere naturleg for Forsvaret å bruke NATECH.

Dette vil sjølvstundt vere avhengig av kva for investeringar som kan gjennomførast dei næraste åra, innanfor dei budsjett som Forsvaret disponerer, og om det for nokon av desse oppdraga er naturleg å nytte NATECH.

SPØRSMÅL NR. 410**Innlevert 20. januar 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga****Besvart 1. februar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Under salderingen av statsbudsjettet for 2004 ble det bevilget 75 mill. kr til tiltak for ny sysselsetting i Kyst-Finnmark. Midlene skal gå til lokale og regionale myndigheter, virkemiddelaktører m.m. Flere kystkommuner har uakseptabel høy arbeidsledighet på over 20 pst., og økende sosiale problemer som følge av langvarig høy arbeidsledighet. Lave overføringer til kommunene har ført til at de mangler virkemidler til å møte utfordringene. Det er ett akutt behov for handling fra Regjeringens side.

Når kommer midlene?»

Svar:

Først og fremst vil jeg presisere at Stortingets vedtak av 17. desember 2004 er et felles forslag fra regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om å bevilge 75 mill. kr til tiltak for utvikling av arbeidsplasser i Vardø og andre lokalsamfunn i Finnmark som er i en tilsvarende situasjon. Flertallet på Stortinget har med andre ord ikke gjort en geografisk avgrensning slik stortingsrepresentant Haga hevder når hun skriver "tiltak for ny sysselsetting i Kyst-Finnmark". Videre vil jeg presisere at midlene er bevilget til kap. 552 post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett for 2004. Midlene skal disponeres av Kommunal- og regionaldepartementet og kunne gå til regionale og lokale myndigheter, virkemiddelaktører eller statlige sektormyndigheter.

Kommunal- og regionaldepartementet har startet arbeidet vedrørende anvendelsen av de 75 mill. kr. Politisk ledelse i Kommunal- og regionaldepartementet inviterte fylkeskommunen, politisk ledelse i Fiskeri- og kystdepartementet og fylkesmannen til et møte i Vadsø 14. januar 2005. Formålet med møtet var å lytte til blant andre fylkeskommunens vurdering av situasjonen, samt starte en dialog rundt hva slags tiltak det kan være aktuelt å satse på for å bedre situasjonen.

I en situasjon preget av krise vil tilliten til og troen på fremtiden i området svekkes. Dette kan virke selvforsterkende og virke lammende på utviklingsarbeidet. Fra tidligere omstillingsarbeid har vi lært at en viktig forutsetning for å gjenopprette tilliten er at regionale og lokale aktører trekkes aktivt med i om-

stillingsprosessen. I Finnmark er det helt klart både regional og lokal vilje til samhandling.

Jeg vil understreke at pengene i seg selv ikke løser alle problemer i Finnmark. Omstillingsarbeidet må bygge på kunnskap om situasjonen og en bred forståelse for behovet for omstilling. Forståelsen av behovet for omstilling er avgjørende for mobilisering rundt en omstillingsprosess og legitimiteten av arbeidet. Statlige, regionale og lokale aktører må være forberedt på et arbeid som er langsiktig, krevende og som fordrer utholdenhet. Det må legges et helhetlig perspektiv til grunn. Et helhetlig perspektiv innebærer det må arbeides både kortsiktig og langsiktig. Hovedfokuset vil ligge på de langsiktige tiltakene. Vi vil imidlertid sette i gang strakstiltak som en rask løsning på et akutt problem.

På møtet i Vadsø ble blant annet marine næringer og reiseliv/turisme trukket frem som mulige langsiktige satsingsområder. De ulike forslag til langsiktige tiltak og satsingsområder må nå konkretiseres og operasjonaliseres. Det er et viktig poeng at tiltak som settes i gang bidrar til å skape nye og varige arbeidsplasser, samt bidrar til verdiskaping i næringslivet. Ambisjonen er at vi allerede i løpet av våren kan sette i gang de første tiltakene.

Kommunal- og regionaldepartementet vil bevilge deler av de 75 mill. kr til nødvendige strakstiltak. Det er allerede satt i gang samarbeid mellom sentrale og lokale arbeidsmarkedsmyndigheter om aktuelle tiltak og prosjekter som kan settes i gang. Valg av kommuner for iverksetting av strakstiltak vil bli gjort på grunnlag av en vurdering av problemomfanget i kommunene, bl.a. arbeidsledighet. Aetat har allerede økt antall tiltaksplasser i Vardø kommune. Jeg er også kjent med at en del aktuelle kommuner har meldt inn til Aetat prosjekter som kan komme i gang på kort varsel. Aetat skal støtte opp under prosjekter og tiltak som kan ha varig sysselsettingseffekt. Eksempler på arbeidsmarkedstiltak som kan iverksettes svært raskt, er sysselsettingstiltak, samt ulike opplæringstiltak og lønnstilskudd. Arbeids- og sosialdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet samarbeider tett i denne saken. Jeg vil vektlegge de råd som fagmyndighetene gir og regner med at vi i løpet av kort tid vil sette i gang konkrete tiltak.

SPØRSMÅL NR. 411**Innlevert 20. januar 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 31. januar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Mange pasienter med sykdommen Myalgisk encefalopati føler de må gjennom en tvungen utmattende og psykiatrisk undersøkelse fordi sykdommen er lite kjent. Pasientene får ofte beskjed om å bruke medikamenter som ikke egner seg og som kan ha store og varige bivirkninger.

Vil statsråden ta et initiativ for å styrke informasjonen om denne og andre vanskelig definerbare sykdommer?»

Svar:

Myalgisk encefalopati er en av mange betegnelser som brukes om et sykdomsbilde som domineres av unormal tretthet og utmattelse. Tretthetsfølelse er et vanlig symptom i befolkningen, og kan ha mange forskjellige årsaker. I en norsk befolkningsundersøkelse rapporterte 11,4 pst. av de spurte at de var plaget av kronisk tretthet.

Det dreier seg om en rekke forskjellige tilstander som har det til felles at pasientene har langvarige plager med bl.a. utmattelse ved lettere fysiske anstrengelser, muskelsvakheter og ofte søvnighet. Sykdommen har til dels vært beskrevet og forstått ut fra psykiatrisk tankegang, og har da vært kalt nevrasteni. Betegnelsene myalgisk encefalopati og kronisk postviralt tretthetssyndrom bygger på en somatisk forståelse. I det internasjonale diagnoskodesystemet ICD-10 har nevrasteni et kodennummer i kapitlet for nevro-

ser (F48.0). Denne diagnosen forutsetter at kroppslige årsaker til symptomene er utelukket. Dersom det er objektive holdepunkter for organisk sykdom i nervesystemet, eller om sykdommen opptrer i kjølvannet av en virussykdom, bruker man den somatiske diagnosen kronisk postviralt tretthetssyndrom (G93.3).

Utredning og behandling av pasienter med denne tilstanden vil være avhengig av en individuell vurdering av den enkelte pasient. I spesialisthelsetjenesten finnes tilbudet hovedsakelig innenfor spesialitetene psykiatri og nevrologi.

Sosial- og helsedirektoratet har, som departementets faglig rådgivende organ, nylig bedt Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten om å foreta en gjennomgang av den tilgjengelige dokumentasjon om myalgisk encefalopati. Når resultatet foreligger, vil det bli lagt til grunn for direktoratets faglige råd til helsetjenesten for å sikre et optimalt kunnskapsbasert tilbud til pasientene.

Det utrednings- og behandlingmessige tilbudet til denne pasientgruppen og andre pasientgrupper med sammensatte lidelser krever en betydelig grad av tverrfaglighet for at den enkelte pasient skal få et optimalt tilbud. Sentrale helsemyndigheter har gjennom bl.a. forskrift om individuell plan og forskrift om habilitering og rehabilitering satt fokus på behovet for tverrfaglige tilbud til pasienter med sammensatte lidelser.

SPØRSMÅL NR. 412**Innlevert 20. januar 2005 av stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold****Besvart 26. januar 2005 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«Det nærmer seg nå siste arbeidsdag på Teksttelefonen i Engerdal. Moderniseringsministeren har tidligere signalisert at han ville være med å bidra på Regjeringens vegne til nye arbeidsplasser for de som går tapt.

Kan moderniseringsministeren nå redegjøre for hva som er gjort og hva han kan bidra med i forhold til alternative arbeidsplasser?»

BEGRUNNELSE:

Engerdal kommune er i en meget vanskelig situasjon og en nedleggelse av så mange arbeidsplasser som Teksttelefonen i Engerdal representerer gjør situasjonen enda mer kritisk. Dette spesielt sett i forhold til at det representerer mange kvinnearbeidsplasser, og at disse utgjør en stor andel av de arbeidsplasser man finner i Engerdal. Sett i forhold til folketall og sysselsetting ville en lik andel oppsigel-

ser av offentlige arbeidsplasser i Oslo utgjøre en meget stor gruppe arbeidstakere. Det haster nå med å få nye arbeidsplasser i gang, spesielt om det trengs omskolering og praktisk tilrettelegging. Det må kunne påpekes at varselet om nedleggelse av Teksttelefonen i Engerdal var uansvarlig knapt, og at det derfor er spesielt viktig at det nå handles raskt for å få nye arbeidsplasser etablert.

Svar:

Regjeringen ser det som avgjørende for nasjonens samlede verdiskaping og sysselsetting at alle deler av landets ressurser tas i bruk. Det gjelder i forhold til en effektiv utnyttelse av naturressursene vi har, men det gjelder også i forhold til å ta i bruk og bygge opp den kompetanse som finnes rundt om i landet. Regjeringen har derfor valgt å føre en offensiv politikk med hensyn til lokalisering av statlige oppgaver. En bredere geografisk fordeling av statlige oppgaver og arbeidsplasser bidrar til å styrke kompetansemiljøer lokalt og regionalt, noe som igjen legger grunnlag for vekst og sysselsetting i regionene.

En hovedlinje i Regjeringens moderniseringsarbeid er desentralisering og delegering av ansvar og myndighet. Det betyr bl.a. at statlige etater har ansvar for å legge virksomhet til ytre organer der dette er hensiktsmessig. Ved bruk av moderne teknologi vil en rekke funksjoner også være stedsuavhengige, for eksempel diverse sentralbordtjenester. De enkelte

virksomheter skal stå relativt fritt til selv å velge organisatoriske løsninger innenfor en slik ramme. Samtidig har beslutninger om flytting og omorganisering av statlige virksomheter konsekvenser, ikke bare for etatene selv men også for samfunnet rundt dem. Vi ser det derfor som viktig at det i fremtiden i forbindelse med statlige omorganiseringer eller flyttinger også tas hensyn til konsekvensene for berørte kommuner, innbyggere, næringsliv og samarbeidende etater.

Når det gjelder representantens spørsmål om hva jeg vil bidra med i forhold til nye arbeidsplasser i Engerdal, så har jeg på et møte før jul med bl.a. ordføreren i Engerdal og stortingsrepresentant Sylvia Brustad sagt at jeg vil medvirke til en løsning. I samarbeid med kommunal- og regionalministeren arbeider jeg med ulike alternativ. Jeg tar sikte på å bidra til etablering av nye arbeidsplasser i Engerdal. Siden det her er snakk om kvinnearbeidsplasser, og en bestemt type sentralbordkompetanse, har jeg vært særlig opptatt av å finne alternative oppgaver som passer til den kompetansen som allerede finnes i Engerdal.

Selv om jeg foreløpig ikke kan være mer konkret, kan jeg forsikre representanten om at jeg står ved det jeg har lovet og aktivt vil bidra til en løsning. Til orientering kan jeg opplyse at kommunal- og regionalministeren og jeg skal besøke Engerdal 28. januar d.å.

SPØRSMÅL NR. 413

Innlevert 20. januar 2005 av stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold

Besvart 28. januar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Engerdal kommune står overfor dramatiske kutt i sitt tjenestetilbud bl.a. på grunn av manglende kompensasjon i forhold til endringer i arbeidsgiveravgiften.

Vil kommunalministeren påse at denne kompensasjonen blir fulgt opp slik intensjonen i Stortinget var om en kompensasjon krone for krone?»

BEGRUNNELSE:

Kommunen har beregnet at kompensasjonen for endringene i arbeidsgiveravgiften vil gi Engerdal et tap på om lag 1 mill. kr når en tar hensyn til etterslep fra 2004, samt manglende kompensasjon i 2005.

Ved siden av dette er det beregnet en manglende kompensasjon for momsreformen, reduksjon i frie midler i forhold til tidligere forutsetninger og økte pensjonskostnader som til sammen utgjør en svikt på om lag 5 mill. kr. I sum står kommunen overfor et kutt i sitt driftsbudsjett på om lag 10 pst. I en slik situasjon burde staten for sin del oppfylle sine forventede forpliktelser.

Svar:

EFTAs overvåkingsorgan ESA har slått fast at ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift er i strid med EØS-avtalens regler om statsstøtte. På denne bakgrunn er det fra og med 1. januar 2004 gjen-

nomført betydelige endringer. Kommunene ble fra 2004 kompensert for bortfallet av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift gjennom bagatellmessig støtte og økt skjønnstilskudd i rammeoverføringene. Den bagatellmessige støtten er basert på 100 000 euro over 3 år for hver juridisk enhet. Dette utgjør vel 270 000 kr pr. år. Dette ligger til grunn for beregning av kompensasjonen også for 2005. Kompensasjonen for 2005 er beregnet som merutgiften i 2005 i forhold til 2004.

Til grunn for beregningene for 2005 ligger regnskapstallene som kommunene rapporterte inn til Statistisk sentralbyrå for 2002. Tilsvarende lå kommunenes innrapporterte regnskapstall for 2001 til grunn for beregningene som ble gjort i forbindelse med kompensasjonen for 2004. For de kommunene som ikke har levert regnskapstall, har SSB estimert lønns-

utgiftene for de aktuelle kommunene. Dette gjelder et fåtall kommuner.

For Engerdal kommune er beregningene for 2005 basert på kommunens rapportering av regnskapstall for 2002. For 2004 er beregningene basert på estimerte lønnsutgifter, fordi det ikke forelå regnskapstall fra kommunen. Departementet legger til grunn at beregninger for 2005 av kompensasjonen for endringer i arbeidsgiveravgiften for Engerdal kommune er korrekte. For 2004 kan avvik mellom estimerte lønnsutgifter og faktiske lønnsutgifter ha hatt betydning for størrelsen på den utbetalte arbeidsgiveravgiftskompensasjonen. Departementet vil derfor vurdere størrelsen på kompensasjonen for endringer i arbeidsgiveravgiften for 2004 til Engerdal kommune på nytt.

SPØRSMÅL NR. 414

Innlevert 20. januar 2005 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 26. januar 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Det har i lengre tid vært arbeidet for å få endret vikepliktsreglene for syklende for å redusere antall trafikkulykker og farlige situasjoner. Syklistenes Landsforening mener at det viktigste vil være å endre trafikkreglene slik at kjørende som vil krysse sykkelvei eller gang- og sykkelvei skal ha vikeplikt for syklende på disse veiene.

Når vil det bli lagt fram forslag til å endre vikepliktsreglene?»

Svar:

Vikepliktsreglene for syklende har vært på høring og blitt vurdert i både 1994 og 1997-98. I tillegg tok Syklistens Landsforening opp spørsmålet om endring av vikepliktsreglene i 2003.

Hensynet til trafiksikkerhet har stått meget sentralt når Samferdselsdepartementet har vurdert eventuelle endringer i regelverket for syklende, herunder i vikepliktsreglene. Ved valg av reguleringsmåte må det legges avgjørende vekt på den situasjonen man i dag har når det gjelder fysisk utforming av vegnettet og gang- og sykkelvegene. I den sammenheng understrekes det at mange krysningspunkter mellom gang- og sykkelveg og annen veg er utformet på en slik måte at andre kjørende ikke har reell mulighet for å

oppdage at syklende på gang- og sykkelvegen skal krysse kjørebanen. Å pålegge spesielt førere av motorvogn på kryssende veg å vike for noe det pga. siktforholdene er vanskelig å oppdage, ville derfor være å skape trafikkfarlige situasjoner. Departementet har så langt ikke funnet at det foreligger tilstrekkelige argumenter for å endre dagens vikepliktsregler for syklende.

Jeg finner for øvrig grunn til å nevne at det ikke er noe til hinder for at man, innenfor rammen av dagens regler, ved fysisk utforming, skilting og oppmerkning bedrer framkommeligheten for syklende ved å gi dem forkjørsrett på strekninger der dette anses trafiksikkerhetsmessig forsvarlig.

Som et ledd i oppfølgingen av Syklistenes Landsforenings henvendelse, avholdt Samferdselsdepartementet høsten 2004 et møte med representanter for Trygg Trafikk, Norges Automobilforbund, Syklistens Landsforening og Vegdirektoratet der ulike problemstillinger knyttet til vikepliktsreglene ble drøftet. Synspunktene som framkom i møtet viste hvor sammensatt problematikken er, og at det er ulike oppfatninger av hva som er den mest hensiktsmessige løsningen mht. vikeplikt i krysningspunkter mellom gang- og sykkelveg og annen veg.

På bakgrunn av sakens kompleksitet gav Samferdselsdepartementet på slutten av 2004 Vegdirek-

toratet i oppdrag å ta kontakt med ekstern forskningsinstitusjon for å få utredet saken nærmere. I en slik utredning må bl.a. trafikksikkerhetsmessige og økonomiske vurderinger stå sentralt.

På bakgrunn av dette, vil Samferdselsdepartementet nå avvente den eksterne utredningen av vikepliktsproblematikken før det tas stilling til eventuelle endringer av reglene.

SPØRSMÅL NR. 415

Innlevert 20. januar 2005 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 28. januar 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Overproduksjonen av svinekjøtt er nå på nytt betydelig, og medfører store økonomiske tap for produsenter som de senere år har investert mye bl.a. for å innføre løsdrift i smågrisproduksjonen. Dagens overproduksjon har nøye sammenheng med økte konsesjonsgrenser og trolig også de økte kvoter for privatpersoners import. Det rapporteres også om økt smugling.

Hva vil statsråden kunne bidra med slik at økonomien i denne produksjonen ikke blir ødelagt som følge av endringer i rammebetingelser som staten har ansvar for?»

Svar:

Det vises i brevet til at overproduksjonen vi nå har av svinekjøtt har nøye sammenheng med økte konsesjonsgrenser i tillegg til økte kvoter for egenimport av kjøtt til privathushold. Jeg vil understreke at grunnlaget for produksjonsøkningen vi nå har innen svineholdet skyldes summen av en rekke forhold. Den viktigste faktor bak produksjonsøkningen, er at økonomien for produsenter med driftsform korn og gris hadde en bedre utvikling i perioden 2001-2003 mhp. vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk enn andre viktige driftsformer i denne perioden. Dette viser tallmaterialet Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning la fram ved presentasjonen av Driftsgranskingene i jord- og skogbruk for 2003.

Fordi spørsmålet er knyttet opp til markedsbalansen for svineproduksjon, vil jeg vise til at husdyrkonsesjonsbestemmelsene ikke er virkemidler innen markedsreguleringen, men knyttet til regulering av

strukturen innen de kraftfôrbaserte husdyrproduksjonene. Det er viktig at produsentene gis mulighet til en effektiv produksjon og til å utvikle enheter som kan gi forbrukerne kvalitetsprodukter til konkurransedyktige priser. Flertallet i Stortinget har lagt til grunn at forskjellen i matprisene i forhold til våre naboland bør reduseres.

Jeg vil også peke på at erfaringsvis har majoriteten av produsentene innen de kraftfôrbaserte produksjonene et vesentlig lavere driftsomfang enn grensene for konsesjonsfri drift innen norsk svine- og fjørfehold.

Også når det gjelder samlet omfang av privatpersoners import av kjøtt, er det en rekke faktorer som innvirker på denne situasjonen. Eksempelvis kan en endring i prisforholdet mellom alkohol- og tobakkvarer i Norge og utlandet innvirke på nordmenns handelsmønster i våre naboland.

Budsjettnemnda for Jordbruket (BFJ) arbeider nå med å lage grunnlagsmaterialet for årets jordbruksoppgjør. Og i løpet av relativt kort tid vil jordbruksavtalepartene intensivere sine forberedelser til oppgjøret. I denne sammenheng vil en, som ved tidligere års jordbruksforhandlinger, gjennomgå utviklingen i bl.a. inntekts- og kostnadsnivå og samlet produksjonsomfang for de ulike husdyr- og planteproduksjoner.

Jeg vil derfor understreke at det nå er viktig å avvente både den gjennomgangen som BFJ gjør av produksjonene innen jordbruket og den helhetlige vurdering som avtalepartene gjennomfører vedrørende innretningen av de økonomiske virkemidlene ved jordbruksforhandlingene.

SPØRSMÅL NR. 416**Innlevert 20. januar 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa****Besvart 3. februar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Ved Elgå oppvekstsenter er det eit prosjekt som gjeld tidleg morsmålsopplæring til barn frå det sørsamiske miljøet. Prosjektet har vekt internasjonal merksemd.

Vil statsråden gjere noko for å sikra at dette prosjektet vert vidareført?»

GRUNNGJEVING:

Engerdal kommune slit med ein svært stram kommuneøkonomi. Kommunen vurderer no fleire alternativ til innstraming. Det føreligg forslag om nedlegging av to skular i denne langstrakte kommunen. Den eine av desse er Elgå. Eg vonar statsråden set seg inn i situasjonen og medverkar til at busetnaden kan oppretthaldast og at eit unikt prosjekt kan sikrast vidare drift.

Svar:

Eg er kjend med prosjektet for opplæring i sørsamisk som fyrstespråk ved Elgå oppvekstsenter. Det er sett i gang etter initiativ og medverknad frå sørsamiske foreldre og nærmiljø, og rektor ved Elgå oppvekstsenter. Sametinget sitt språkmotiveringsprosjekt blei kunngjort i 2000 som eit prøveprosjekt for

kommunane utanfor forvaltningsområdet for språkreglane til samelova, og Engerdal kommune fekk sitt prosjekt godkjent. Det blir finansiert ved særskilde midlar frå Sametinget, og ved ordinære midlar til tospråksbruk frå Utdanningsdirektøren i Finnmark. Engerdal kommune stiller lokale på Elgå til disposisjon. Prosjektet skal avsluttast våren 2006.

Prosjektet blir vurdert fortløpande av prosjektet sitt styre, og det skal evaluerast i regi av Samisk Høgskole i 2006. Eg har sett på prosjektet med stor interesse, og har merkt meg at det er unikt når det gjeld minoritetsspråkopplæring og revitalisering av språk. Når det gjeld ei eventuell vidareføring etter prosjektperioden, går eg ut fra at styringsgruppa til prosjektet vil kome med tilrådingar og forslag til praktiske løysingar, som både Sametinget, Samisk Høgskole og dei aktuelle departementa vil kunne forholde seg til.

Eg er også kjend med at Engerdal kommune vurderer nedlegging av to skular i kommunen, bla. Elgå oppvekstsenter. Eg vil i denne samanhengen leggje til grunn at Engerdal kommune i vurderinga av skulestrukturen i kommunen vil ta omsyn til dei særskilde behova som samiske barn har for opplæring i eige språk, og forhold seg til dei forpliktingane som pålegg Noreg i denne samanhengen.

SPØRSMÅL NR. 417**Innlevert 21. januar 2005 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen****Besvart 28. januar 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«I forbindelse med at flere biler årlig blir skadet av steinsprang i tunneler avviser Vegvesenet og erstatte skadene med henvisning til at skilt er oppsatt.

Vil statsråden ta initiativ til at denne praksisen endres, slik at bileiere gjøres skadeløse eller at tunneler hvor slike steinsprang er vanlig sikres på en forsvarelig måte?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har over lang tid mottatt flere henvendelser fra billister som har fått skade på bil eller utstyr i for-

bindelse med steinsprang fra tunnel tak. Ofte gjelder dette tunneler hvor steinsprang skjer flere ganger pr. år. Det eneste varsel for at slikt kan skje er et skilt ved inngangen til tunnelen som varsler om rasfare. For en billist vil det være umulig å sikre bilen eller seg selv seg mot slike ras. Det er selvfølgelig slik at ingen kan sikre seg helt og fullt mot at slike ulykker skjer, men det kan gjøres betydelige tiltak fra Vegvesenets side for å sikre mot slike ras. Det er Vegvesenets ansvar at en kan passere gjennom en tunnel uten fare for liv, helse eller utstyr. Hvis slik fare er til stede bør tunnelen stenges til denne faren er fjernet.

I en av hevnendelsene jeg mottok 13. januar d.å. skriver innsenderen følgende:

"Jeg har kjørt veien nordover over Hamarøy i snart 30 år, og har problemer med å huske tilfeller der det har lagt stein i vegbanen pga. blokkfall (uansett størrelse). I tillegg har jeg trafikkert hele Nord-Norge fra Brønnøy i sør til Vardø i nord ifm. tidligere arbeide de siste 20 år (!), og kan muligens huske to mindre tilfeller av blokkfall i tunneler. Derimot har jeg registrert i alt 5 mindre blokkfall i Sulistunnelene i løpet av det siste året. Samt masse isfall fra heng og sider; senest i inngangspartiet på Grønnlifjelltunnelen på Solviksiden på samme tur tirsdag kveld, da det slapp fra hengt rett foran bilen i Sjønnstáfjelltunnelen."

Disse tunnelene befinner seg på rv 830 mellom Sulitjelma og Fineide.

Dette viser at vedlikehold og rasfare varierer sterkt mellom de forskjellige tunnel strekningene. Det er selvfølgelig naturlig at fjell har forskjellig kvalitet noe som fører til at rasfare lettere oppstår i tunneler med løs fjellmasse. Det er derfor særdeles viktig at Vegvesenet spesielt følger opp strekninger med mye løs fjellmasse, og sikrer dette på en forsvarlig måte. I dette tilfelle er det åpenbart at dette ikke er gjort, og Vegvesenet bør stå økonomisk ansvarlig når så ikke gjøres. I dette tilfellet forventer jeg at Vegvesenet i region nord sørger for at tunnelene sikres på en fornuftig måte, og at bileieren får dekket skadene han er påført.

Svar:

Jeg har fått opplyst at Vegdirektoratet ikke er kjent med den praksis som stortingsrepresentant Svendsen viser til, eller at omfanget av nevnte type skader er så stort som det kan gis inntrykk av.

Tunnelens tak og vegger betraktes som en del av vegen. Utgangspunktet er at Statens vegvesen stiller vegnettet til trafikantenes disposisjon slik det til enhver tid foreligger, uten å påta seg noen garanti mot mulige uhell og skader.

Det er vegmyndighetene som etter en skjønnsmessig vurdering skal avgjøre hvilke vedlikeholdstiltak som skal utføres på vegnettet. Momenter som vegens betydning som transportåre, trafikkmengde og disponible bevilgninger inngår i vurderingen.

Rutiner for inspeksjon av tunnelene framgår av funksjonskontrakten. Her forutsettes det enkle årlige visuelle inspeksjoner, samt inspeksjoner etter nedfall. På grunn av problemer med vann og is har entreprenøren forholdsvis hyppig ettersyn i tunnelene om vinteren. Omfang av sikring mot steinsprang i tunneler inngår i en total prioritering av midler som stilles til rådighet for sikkerhetstiltak på vegnettet.

Statens vegvesens og kontraherte entreprenørers behandling av erstatningskrav for mangler ved vegbanens tilstand er forutsatt basert på gjeldende norsk erstatningsrett. Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å behandle erstatningskrav etter steinsprang/nedfall fra tunnelhvelv på en annen måte enn andre mangler ved vegbanens tilstand, som for eksempel hull, isvuller, telehiv, glatt vegbane, løst kumlokk osv. Dette innebærer at det ikke er tilstrekkelig for å kunne konstatere erstatningsansvar at det kan påvises skade som følge av steinsprang/nedfall fra tunnelhvelv. Domstolene har stilt seg avvisende til objektivt ansvar (ansvar uten skyld) for et meget bredt spekter av type mangler ved vegen. På den annen side er det ikke tilstrekkelig å sette opp varselskilt for å fraskrive seg ansvar. Spørsmålet om erstatningsansvar vurderes i hvert enkelt tilfelle. Dette er saker som håndteres av regionvegkontorene og utførende entreprenør. Det aktuelle ansvarsgrunnlaget i denne type saker er nedfelt i skadeerstatningsloven (lov av 13. juni 1969 nr. 26 § 2-1).

Jeg forutsetter at Statens vegvesen gjør det som er mulig for å unngå at det skjer uhell med steinsprang og andre mangler ved vegbanens tilstand. Ved eventuelle skader må som nevnt etter min vurdering gjeldende erstatningsrettslige regler legges til grunn.

SPØRSMÅL NR. 418

Innlevert 21. januar 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 31. januar 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Gjensidige NORs næringsundersøkelse for 2005 viser at respekten for lover og forskrifter i næringslivet synker. Økningen i bedriftsledere som i denne undersøkelsen mener at en av og til kan se bort

fra regler er på hele 63 pst. I Dagsavisen 21. januar 2005 uttrykker Økokrim bekymring for tendensen. Risikoen for å bli tatt er liten.

Hva vil næringsministeren gjøre for å hindre at en utvikling der ærlige bedriftseiere taper, og slike konkurransefortrinn gis til de som jukser og er uærlige?»

Svar:

Samfunnet og næringslivet har behov for et målrettet og effektivt regelverk som sikrer et fungerende marked og like konkurransevilkår. Internasjonale sammenligninger viser at vi i Norge i stor grad har et velfungerende og godt regelverk. I en undersøkelse fra Verdensbanken rangeres Norge på 6. plass når det gjelder næringslivsklima, foran både Danmark, Finland og Sverige.

Den gjennomsnittlige næringsdrivende brukte i 2003 15 pst. mindre tid på statlige innrapporteringskrav enn i 1998. Regjeringens forenklingsarbeid gir resultater og det er bra, men vi skal bli enda bedre.

Til representantens spørsmål vil jeg påpeke at økningen i Gjensidige NORs undersøkelse fra 2003 er på ca. 21 pst. (11 prosentpoeng), og ikke på 63 pst. som representanten skriver i sitt spørsmål.

Det skal ikke være tvil om at det til enhver tid gjeldende regelverk skal etterleves. Regjeringen arbeider målrettet for å forebygge, avdekke og rettslig følge opp tilfeller av økonomisk kriminalitet. Det er først og fremst en oppgave for politiet og tilsynsetene å påse at dette skjer.

Samtidig må det arbeides for at reglene er så godt tilrettelagt og behovet for dem så klart at de blir respektert. For å kunne forenkle regelverket der det monner mest for næringslivet, må vi vite konkret hvor skoen trykker. Regjeringen har igangsatt flere tiltak for å finne disse områdene. En ny målemetode (standardkostnadsmetoden) viser hvor mye de konkrete bestemmelsene i regelverket koster bedriftene i tid og penger. Slik kan vi finne de områdene som lager mest "plunder og heft" for den enkelte næringsdrivende. Her tror jeg det er et stort potensial for forbedringer som har forenklingseffekt for næringslivet, uten at det går på bekostning av formålet med reguleringene. Vi har målt merverdiavgiftsregelverket, og

skal nå sette i gang de konkrete forenklingstiltakene, samtidig som vi måler nye regelverksområder.

Større grad av brukerdialog er et nytt satsingsområde i Et enklere Norge - arbeidet, som jeg på sikt tror vil øke respekten for regelverket. Forvaltningen trenger næringslivets innspill for å kunne få alle konkrete konsekvenser på bordet, og gjennom å øke kontakten med næringslivet tidlig i prosesser der nye ordninger, regelverk mv. blir utformet vil næringsliv og offentlig sektor få større forståelse for hverandres behov. En felles virkelighetsforståelse vil gi en bedre offentlig sektor, og også et næringsliv som forstår og aksepterer formålet med regelverket.

I forenklingsarbeidet har vi tatt inn over oss at en stadig større del av regelverket, og særlig det som gjelder næringslivet, er internasjonalt basert eller vedtatt. Jeg mener at det blant annet er et forenklingspotensial når det gjelder statistikk som skal innrapporteres til EU, og her har jeg tatt konkrete initiativer overfor EU.

Regjeringen har ikke bare fokus på regelverket isolert, men også på hvordan regelverket praktiseres av offentlig sektor, og hvilke tjenester det offentlige tilbyr bedriftene. Det arbeides derfor aktivt for utvikling av en mer næringslivsvennlig offentlig sektor, der bedriftene får den informasjon og veiledning de trenger. Utviklingen av elektroniske tjenester er viktig, og på dette området skjer det mye, ikke minst gjennom Altinn, næringslivets innrapporteringskanal til offentlig sektor. Altinn har vært i drift i ett år, og over 80 statlige skjema kan rapporteres inn gjennom denne kanalen. Så langt har over 2 millioner skjema gått gjennom Altinn. Fremover skal Altinn utvides fra innrapporteringskanal til bedriftenes felles elektroniske kontaktpunkt med forvaltningen som vil lette bedriftenes hverdag ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 419

Innlevert 21. januar 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 27. januar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«VG skriver den 21. januar d.å. at 10 polsjefer granskes etter smøretur. I artikkelen beskrives at rundt ti ledere i Vinmonopolet skal ha mottatt ulike former for ytelser som i form og innhold kan oppleves som smøring.

Hvordan vurderer statsråden de beskrevne forhold, og på hvilken måte vil statsråden følge saken opp?»

Svar:

Enhver form for uønsket kontakt mellom ansatte i Vinmonopolet og dets leverandører er alvorlig, og kan på sikt bidra til å svekke Vinmonopolets sentrale stilling i norsk alkoholpolitikk. Jeg følger derfor saken nøye. Jeg skal også ha et møte med Vinmonopolets styre og administrative ledelse, hvor jeg vil få en nærmere orientering også om denne saken.

Jeg har tillit til at Vinmonopolets styre og admi-

nistrasjon håndterer granskningen på en grundig og profesjonell måte. Slik situasjonen er nå, ser jeg derfor ikke noe behov for å gripe inn. Jeg vil avvente ut-

fallet av granskningen før jeg tar stilling til behovet for videre oppfølging fra departementets side.

SPØRSMÅL NR. 420

Innlevert 21. januar 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 31. januar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Aftenposten Aften melder den 19. januar d.å. at eldres tenner råtner, og at eldre på sykehjem og i hjemmesykepleien i Oslo ikke får den hjelpen de trenger. Beskrivelser i andre media tyder på at dette er et økende problem på landsbasis.

Hva har statsråden gjort, og hva vil statsråden foreta seg for å styrke tannhelsetjenesten, slik at flere eldre og mennesker med tannhelseproblemer kan få hjelp?»

Svar:

Jeg vil besvare spørsmålet fra representanten ved å ta utgangspunkt i de to ansvarslinjene som skal bidra til å ivareta tannhelsen til eldre i sykehjem og i hjemmesykepleien. Både kommunene og fylkeskommunene har her et ansvar.

1. Kommunenes ansvar

Ansvaret for det daglige tann- og munnstell til eldre på sykehjem og i hjemmesykepleien er forankret i kommunen. Det er pleiepersonellet i sykehjem og i hjemmesykepleien som må ivareta nødvendig stell av tenner på lik linje med øvrig pleie. Dette fremgår også av forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene. Forskriften gjelder uavhengig av hvor tjenesten utføres (også private tjenesteytere). Den skal bidra til å sikre at personer som mottar pleie- og omsorgstjenester etter hhv. kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven får ivaretatt sine grunnleggende behov med respekt for det enkelte menneskets selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel. Kommunen skal utarbeide skriftlige prosedyrer som søker å sikre at brukere av pleie- og omsorgstjenester får tilfredsstilt grunnleggende behov, herunder nødvendig tannbehandling og ivaretatt munnhygiene.

I Rundskriv 1 - Nasjonale mål, hovedprioriteringer og tilskudd for 2005 til kommunene (IS-1/2005), har Sosial- og helsedirektoratet påpekt at kommunene er ansvarlig for et tilfredsstillende pleie- og om-

sorgstilbud, herunder munnstell, jf. forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten.

2. Fylkeskommunenes ansvar

Fylkeskommunen skal etter tannhelsetjenesteloven gi et oppsøkende tilbud om vederlagsfrie tannhelsetjenester til grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie. De vederlagsfrie tjenestene omfatter både regelmessig undersøkelse og nødvendig behandling. Den fylkeskommunale tannhelsetjenesten har også ansvar for å veilede personell i den kommunale pleie- og omsorgstjenesten når det gjelder det daglige tann- og munnstell av pasientene.

Statens helsetilsyn har i 2004 og 2005 utgitt rapporter som viser i hvilken grad denne pasientgruppen mottar nødvendige tannhelsetjenester. Det fremgår av rapportene at det fra 2002 til 2003 har vært en liten nedgang i antall eldre, langtidssyke og uføre under tilsyn i den offentlige tannhelsetjenesten. Omfanget av de som mottar tilbudet varierer mye fra fylke til fylke. Departementet har diskutert oppfølgingen overfor fylkeskommunene i et møte med bl.a. Statens helsetilsyn, Sosial- og helsedirektoratet og Kommunenes Sentralforbund i august 2004.

Statens helsetilsyn har i brev til Helsetilsynet i fylkene bedt om at det opprettes kontakt med fylkeskommunene for å vurdere behovet for lokal oppfølging. Status for oppfølgingen skal rapporteres til Statens helsetilsyn med frist 20. januar 2005. I rapportene skal det gis en beskrivelse av hva som er gjort og en vurdering av situasjonen i fylket. Statens helsetilsyn vil utarbeide en nasjonal rapport basert på rapporteringen fra Helsetilsynet i fylkene. Denne planlegges ferdigstilt våren 2005. Når denne foreligger vil jeg vurdere aktuell oppfølging fra departementet.

3. "Tenner for livet"

Sosial- og helsedirektoratet har siden 2003 hatt en satsing på ny giv i det helsefremmende og forbyg-

gende tannhelsearbeid, omtalt som "Tenner for livet". Satsingen er målrettet mot to grupper, hvor eldre og uføre i institusjon er en av dem. Målet er å oppnå bedre munnhygiene for eldre som er avhengig av hjelp for å ivareta en tilfredsstillende munnhelse. Prinsippene for satsingen bygger på de faglige rådene gitt i veilederen "Tenner for livet - helsefremmende og forebyggende arbeid" (IS-2659) fra 1999. Veilederen er retningsgivende for hvordan den fylkeskommunale tannhelsetjenesten bør drive helsefremmende og forebyggende tannhelsearbeid.

Det har vært viktig å støtte og motivere fylkene i arbeidet med å sette det helsefremmende og forebyggende tannhelsearbeidet i system. Intensjonen er at denne drahjelpen fra statlige helsemyndigheter vil få varig virkning på fylkeskommunenes innsats når det gjelder helsefremmende og forebyggende arbeid.

Som ledd i dette arbeidet gjennomfører Sosial- og helsedirektoratet i samarbeid med den fylkeskommunale tannhelsetjenesten i perioden november 2004 til februar 2005 en nasjonal kartlegging av munn- og tannhelsen hos eldre i sykehjem. Totalt 4 000 beboere i sykehjem har blitt forespurt om å delta. Undersøkelsen kan gi oss et bilde av dagens situasjon og utviklingen de siste ti årene. Oppsummering og resultater fra kartleggingen ferdigstilles mars 2005. Det kartlegges også i hvilken grad sykehjemmene har rutiner for daglig munn- og tannstell for sine beboere. Direktoratet har oppfordret den offentlige tannhelsetjenesten til å bruke denne kartleggingen som en god mulighet til å etablere og videreutvikle samarbeidet med pleie- og omsorgstjenesten. Målet er å få systematisk, forpliktende og gjensidig rapportering i arbeidet for å kunne gi målgruppene et godt tilbud både

i forhold til daglig munnstell, ivaretagelse av forebyggende tiltak og nødvendig tannbehandling.

I løpet av 2005 vil Sosial- og helsedirektoratet arrangere samlinger i alle helseregionene for oppfølging av resultatene av kartleggingen. Med bakgrunn i den nasjonale kartleggingen og fylkeskommunenes eget arbeid vil det bli lagt en plan for hvordan det vil være hensiktsmessig å følge dette arbeidet videre både på lokalt og nasjonalt nivå.

4. Avsluttende kommentar

Ansvar for det daglige tann- og munnstell, for regelmessig kontroll av tannhelsen og for nødvendig tannbehandling til eldre i sykehjem og i hjemmesykepleie er tydelig plassert. Den nødvendige hjelp til pasientene forutsetter imidlertid et forpliktende og systematisk samarbeid mellom kommunal pleie- og omsorgstjeneste og fylkeskommunal tannhelsetjeneste.

Det er avdekket at ikke alle som har rett til hjelp får nødvendig hjelp. Årsakene til dette er i liten grad begrunnet med ressursmessige forklaringer. Årsakene synes å være knyttet til holdninger, mangel på rutiner, mangel på opplæring og på systematisert samarbeid. Mine bidrag til styrking av både den kommunale pleie- og omsorgstjeneste og den fylkeskommunale tannhelsetjenestes ivaretagelse av sitt ansvar vil i første omgang være gjennom råd, veiledning og oppfølging av Sosial- og helsedirektoratet og av tilsynsmyndighetene. Redegjørelsen foran viser på hvilken måte dette ivaretas. Så vil jeg ta stilling til eventuelle andre tiltak når omtalte rapporter og kartlegginger foreligger.

SPØRSMÅL NR. 421

Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 31. januar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Ifølge Aftenposten 9. januar utnyttes ikke det totale helsetilbudet i Nord-Norge tilstrekkelig. RHF-en har ventelister men benytter ikke de private tilbudene som foreligger. Administrerende direktør Lars Vorland skal ha tatt et bevisst valg om ikke å øke bruken av private tilbud. Pasientene har i dag fritt sykehusvalg i hele Norge. Private tilbud med avtale er inkludert. Å benytte de private tilbudene ville bl.a. føre til kortere ventetid.

Vil statsråden pålegge Helse Nord å inngå avtaler med private aktører i landsdelen?»

BEGRUNNELSE:

I Nord-Norge har det tidligere ikke eksistert private helsetilbud. Helse Nord har ifølge administrerende direktør Lars Vorland redusert sitt tilbud med 500 stillinger samtidig som de har ventelister. I Helse Øst ble 4,4 pst. av all sykehusbehandling utført på private klinikker i Helse Nord bare 0,7 pst. I Nord-

Norge er det nå etablert godkjente private tilbud med ledig kapasitet. For å sikre pasientenes rettigheter og valgfrihet må dette tilbudet utnyttes.

Svar:

Private aktører er forutsatt å medvirke i realisering av helsepolitiske mål og den samlede spesialisthelsetjenesten. Helse- og omsorgsdepartementet har derfor overfor de regionale helseforetak understreket viktigheten av at disse tilstreber ryddig og riktig håndtering og gode relasjoner til ulike private tjenestetilbydere, og at særskilt oppmerksomhet må rettes mot gode samarbeidsløsninger, inklusive private aktørers behov for forutsigbarhet. Samtidig har departementet lagt vekt på at riktig prioritering skal være førende også for avtaler og samhandling med private aktører.

Helse Nord har inngått avtaler med private aktører der dette er nødvendig for å oppfylle det regionale helseforetakets ansvar overfor prioriterte grupper. Departementet har fått opplyst fra Helse Nord at de siden 2003 har hatt avtaler med private sykehus. De første avtalene ble inngått med sykehus i Oslo-området. Etter ny anbudsrunde ble fire nye avtaler inngått. Tre av disse med sykehus i landsdelen. Våren 2005 blir det ny anbudskonkurranse for nye treårige avtaler med private sykehus på ISF-finansierte tjenester.

Helse Nord har i dag en rekke ulike avtaler med blant annet private avtalespesialister, private somatiske sykehus, røntgeninstitutt, rehabiliterings- og opptreningsinstitusjoner og private rusinstitusjoner.

De private sykehusene som har avtale med Helse Nord yter tilbud innen mammakirurgi, øre-nese-hals og ortopedi. Pasienter i Nord-Norge kan benytte disse tilbudene innenfor det frie sykehusvalg, inklusive private tilbud utenfor landsdelen. Avtaler er særlig inngått innenfor områder med særlig lang og uakseptabel ventetid.

Helse Nord har bekreftet at de ønsker å bruke private aktører aktivt for å oppfylle sitt "sørge for"-ansvar. Når administrerende direktør Lars Vorland uttaler at de private tilbudene ikke skal økes, innebærer dette en videreføring på omtrent samme nivå som i 2004. Tilbudene blir brukt. Også private sykehus utenfor regionen og private sykehus som har avtaler med andre regionale helseforetak brukes av pasienter hjemmehørende i Nord-Norge, i tråd med bestemmelsen for fritt sykehusvalg. Pasienter fra Helse Nord mottar særlig behandling i private sykehus som har avtale med Helse Midt-Norge og Helse Øst.

På enkelte andre områder erfarer Helse Nord å ha en kapasitet som overskrider det reelle behovet for tjenester i dag, og også i overskuelig fremtid for enkelte tjenester. Det vil da være Helse Nord's oppgave å bygge ned den kapasiteten som allerede finnes i offentlige sykehus. Dette er områder hvor det vil være urimelig å pålegge foretaket å øke den totale kapasitet gjennom avtaler med private aktører.

Det er for øvrig grunn til å minne om at i en situasjon med store omstillinger og krevende prioriteringer for egne helseforetak vil terskelen også være høyere, ikke minst av økonomiske grunner, for å øke omfanget av kjøp fra private sykehus for mindre alvorlige lidelser. Et annet aspekt ved dette er at flere av sykehusene i Helse Nord har marginale pasientunderlag. Økt bruk av sykehus utenom foretakene i regionen vil kunne svekke basis både for grunnleggende funksjoner knyttet til beredskapshensyn og samfunnsansvar, og for effektiv utnyttelse av egen kapasitet.

At Helse Nord har et lavere volum av private sykehus tjenester i egne avtaler er primært et uttrykk for at det først helt nylig er etablert og godkjent private sykehus i landsdelen.

SPØRSMÅL NR. 422

Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 4. februar 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«I statsbudsjettet for 2005 er det lagt inn midler til uendret drift ved landlinjene innenfor videregående opplæring i første halvår 2005. Samtidig har en samlet kirke-, utdannings- og forskningskomité bedt om at det legges frem sak om organisering og finansiering av de skoler og de linjer som i dag omfattes av

landslinjeordningen og at det gjøres før behandling av Revidert nasjonalbudsjett våren 2005.

Hvordan følger statsråden opp dette oppdraget?»

BEGRUNNELSE:

En samlet kirke-, utdannings- og forskningskomité har under Kap. 225 post 60 gitt følgende merknad:

"Komiteen viser til at landslinjene gjennom flere perioder har hatt en uforutsigbar og uavklart situasjon pga. forslag om reduksjon i bevilgninger eller innlemming av øremerket tilskudd i fylkeskommunenes rammetilskudd. Komiteen mener derfor at det er viktig å få avklart plassering og finansiering av de skoler og linjer som i dag omfattes av landslinjeordningen. Komiteen viser til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) og ber om at den vurdering som der ble etterspurt om organisering og finansiering av de skoler og linjer som omfattes av landslinjeordningen, blir forelagt Stortinget på egnet måte før behandling av Revidert nasjonalbudsjett våren 2005."

Jeg regner med at merknaden fra en samlet komité blir oppfattet som et tydelig politisk oppdrag og at arbeidet nå er igangsatt for å sikre at egen sak om fremtidig organisering og finansiering av landslinjeordningen kan legges frem i vår og i god tid før behandling av Revidert nasjonalbudsjett. Det bør legges vekt på at en slik sak vil kunne avklare fremtidig

rammeverk; slik at tilbakevendende usikkerhet gjennom årlig budsjettbehandling av landslinjeordningen kan ryddes av veien av hensyn til elever, foreldre og ansatte.

Svar:

Jeg legger opp til å følge kirke-, utdannings- og forskningskomiteens merknad om uendret driftstilskudd til landslinjene våren 2005. For høsten 2005 er det nødvendig å gjøre endringer i landslinjetilbudet slik at budsjettvedtaket for budsjetterminen 2005 kan følges opp.

Jeg tar sikte på å redegjøre for Stortinget om organisering og finansiering av de skoler og linjer som i dag omfattes av landslinjeordningen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett eller Kommuneproposisjonen for 2006.

SPØRSMÅL NR. 423

Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 28. januar 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Skifte Eiendom leier inn konsulenter til for meg en ukjent pris for å finne ut av etterbruken av noen forsvarsanlegg som skal selges. Mens andre slike anlegg som skal selges er det vertskommunene eller vertsfylkeskommunene som jobber intenst med å finne etterbruksmulighetene til.

Er denne forskjellsbehandlingen politisk styrt fra statsrådets side, og i tilfelle, hva er begrunnelsen for denne forskjellsbehandlingen?»

Svar:

Gjennomføringen av salg av fast eiendom skjer i henhold til fremgangsmåte fastsatt ved kongelig resolusjon av 19. desember 1997 "Avhendingsinstruksen". Rammen for prosessen følger av instruksens pkt. 3.1, hvor det heter at "Avhending skal skje på den måten som gir det beste økonomiske resultat for staten".

For øvrig er prosedyrene for avhending av Forsvarets eiendommer endret i tråd Stortingets behandling av Budsjett-innst. S. nr. 7 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005), hvilket innebærer forbedret statlig

avklaring, og innføring av en påfølgende fylkeskommunal og kommunal avklaringsprosess.

Når Forsvarets eiendommer er frigjort for salg og sivil etterbruk, vil berørte kommuner og fylkeskommuner være naturlige samarbeidspartnere for Forsvarsbygg/Skifte Eiendom i arbeidet med å vurdere alternative etterbruksløsninger.

Administrerende direktør i Forsvarsbygg opplyser i brev av 26. januar 2005 at Skifte Eiendom i denne sammenheng har etablert rutiner for å knytte seg til de lokale prosessene, først og fremst det kommunale arbeidet. Der kommunen eller andre lokale og/eller regionale virksomheter ikke har igangsatt slikt arbeid, søker Skifte Eiendom å stimulere til dette. Om nødvendig igangsetter Skifte Eiendom eget arbeid for å anskueliggjøre mulighetene som kan ligge i tidligere forsvarseiendommer. Ulike former for mulighetsstudier gjør kommunene i stand til å bringe klarhet i preferanser og rammer overfor markedet eiendommene skal selges i på en foreløpig og uforpliktende måte.

Når Skifte Eiendom utarbeider mulighetsstudier på eget initiativ, er det kun for å synliggjøre mulighetene for potensielle kjøpere for dermed å oppnå så høy salgspris som mulig for staten. Utrangerne for-

svarseiendommer er ofte særpreget av å være krevende eiendommer i marginale markeder. I salgsforberedelsen kan det være derfor en spesiell utfordring å synliggjøre reelle muligheter for ny bruk innenfor de rammer infrastruktur og kommunal veiledning setter. Hensikten er å legge til rette for gode salgsprosesser med positivt resultat. Forsvarsbygg understreker imidlertid at dette ikke legger noen føringer på den endelige etterbruk av eiendommene.

Forsvarsbygg har opplyst at det som følge av at rammene for hvordan mulighetsstudiene tas frem, settes av andre, blant annet gjennom kommunale reguleringsplaner, vil det kunne bli forskjeller i form og innhold på de enkelte avhendingsprosesser. Skifte Eiendom søker i disse situasjonene å være nøytral og

påse at egen virksomhet ikke virker regulerende mellom regioner eller virksomheter. Kjøp av konsulent-tjenester i en slik sammenheng er således kun begrunnet i at dette er nødvendig for å kunne hente inn eiendommens verdipotensial.

Som det fremgår av ovenstående har Skifte Eiendom etablert rutiner for at utvikling og salg av Forsvarets eiendommer søkes å finne sted i nær kontakt med berørte kommuner og fylkeskommuner. Rutinene er etablert i den hensikt å skape et best mulig resultat for staten og samtidig legge til rette for at det kan skapes alternative, varige og lønnsomme arbeidsplasser gjennom etterbruk av Forsvarets eiendommer.

SPØRSMÅL NR. 424

Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 3. februar 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Utenfor Fedje i Hordaland er det lokalisert en ubåt fra krigens dager hvor det er påvist ca. 70 tonn med kvikksølv. Dette er svært farlig materiale hvis det slippes ut i sjøen.

Hva er status i planarbeidet i forhold til å hindre spredning av kvikksølvet fra ubåten, og når kan vi forvente at kvikksølvet er plombert eller fjernet?»

Svar:

Spørsmålet ble overført fra miljøvernministeren.

Den tyske ubåten U-864 ble i februar 1945 senket av en britisk ubåt vest av Fedje i Hordaland. U-864 var underveis til Japan.

Sjøforsvaret har ved flere anledninger over noen år lett etter U-864. Den ble funnet i 2003 og Kystdirektoratet ble informert om funnet. Vraket ligger i åpent farvann utenfor Fedje.

Ubåthistoriske miljøer i Tyskland har etter krigen vært aktive for å skaffe til veie mest mulig informasjon om forskjellige ubåter. Blant annet er det funnet en melding som kan gi grunn til å tro at det befant seg ca. 1 850 beholdere med metallisk kvikksølv om bord i U-864 da den ble senket. Dersom dette er riktig kan det være inntil 65-70 tonn metallisk (flytende) kvikksølv i ubåten.

Det ble i 2003 foretatt undersøkelser av sedimentene på havbunnen ved vraket av U-864. Analyseresultatene forelå 17. desember 2003. Noen av prøvene viste et svært høyt innhold av kvikksølv.

Analyser av prøver tatt i 2004 av levende organismer ved ubåtvraket viste noe forhøyede verdier av kvikksølv i noen prøver, men ingen verdier over anbefalte grenseverdier.

Denne informasjonen ga en sterk indikasjon på at det befant seg kvikksølv i vraket av U-864 og Kystdirektoratet fant grunn til å iverksette tiltak for å fastslå miljørisikoen av vraket.

Det ble i 2004 etablert et prosjekt som har som mål å få utarbeidet en miljørisikovurdering for U-864. Kystdirektoratet vil, basert på konklusjonene fra miljørisikovurderingen, gi departementet en anbefaling om eventuelle videre tiltak ved U-864. Det er forventet at det vil foreligge en anbefaling til departementet før sommerferien 2005.

Fiskeri- og kystdepartementet er opptatt av miljørisiko representert ved skipsvrak, inkludert skipsvrak fra andre verdenskrig. Departementet legger derfor stor vekt på at det gjøres grundige miljøvurderinger i samarbeid mellom ulike kompetansmiljø som bakgrunn for en vurdering av om og i tilfelle hvilke tiltak som eventuell bør iverksettes.

SPØRSMÅL NR. 425**Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga****Besvart 31. januar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Helseministeren har uttalt at Regjeringen må skaffe seg full oversikt over bolig- og omsorgstilbudet til psykisk syke i kommunene før døgnplasser i psykiatriske behandlingstilbud legges ned. Post 4 ved Lurud (Ahus) skal nå legges ned.

Mener statsråden helseforetaket her følger styringssignalene som er gitt, og vil pasientgruppen som blir rammet få et godt rehabiliteringstilbud i henhold til opptrappingsplan for psykisk helse?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunn for spørsmålet er at Akershus Universitetssykehus HF (Ahus) har pålagt Psykiatrisk gruppe å legge ned Post 4 ved Lurud. Allmennpsykiatrisk avdeling på Lurud består av en post som behandler unge schizofrene mennesker, to poster som driver allmennpsykiatrisk behandling og Post 4 som er en botreningsenhet for rehabilitering. Allmennpsykiatrisk avdeling skal dekke behovet for intermediærbehandling for alle kategoriene av psykiatriske lidelser for befolkningen på Romerike.

Senterpartiet frykter nå at spesielt gruppen unge schizofrene mennesker (som ofte har sammensatte problemer ofte kombinert med rusproblemer) får et dårligere behandlingstilbud, siden kommunene skal ta over rehabiliteringstilbudet uten at de er tatt med på høring i forhold til denne beslutningen. Fagfolk har også stilt spørsmål i forhold til om andre behandlingstilbud som f.eks. DPS-ene, er gode nok til å utføre denne behandlingen og rehabiliteringen. Opptrappingsplanen for psykisk helse skulle gi mer ressurser og prioritering til psykiatrien, men her ser det ut som pasienter på Romerike nå får et dårligere tilbud.

Svar:

Den nasjonale styrkingen av tjenestetilbudet til mennesker med psykiske lidelser videreføres i 2005, i tråd med oppfølgingen av Opptrappingsplanen for psykisk helse. Det er i bestillerdokumentet til de regionale helseforetakene satt klare krav til realisering av opptrappingsplanen og styring mot måloppnåelse i løpet av 2008. Departementet har videre presisert den betydelige politiske prioritet som er gitt til styrking av behandlingstilbudet til pasientgruppen.

Gjennom opptrappingsplanen for psykisk helse er det forutsatt en vesentlig oppbygging av tilbudene, men også en betydelig omstrukturering for å vri res-

sursbruken fra døgnplasser til mer bruk av poliklinikk, dagtilbud og ambulante tjenester, i tillegg til en styrking av de kommunale tjenestene. Sykehusene forutsettes å utvikle mer spesialiserte tilbud, og den allmennpsykiatriske behandlingen skal skje gjennom distriktskykiatriske sentre (DPS). Det er samtidig presisert at det ikke skal foretas nedbygging før et bedre tilsvarende tilbud er etablert for pasientene. Det daværende Sosial- og helsedepartementet godkjente i 1997 omgjøring av Lurud bo- og behandlingssenter (i Skedsmo) til en sykehusavdeling innenfor et universitetssykehus (SiA - nåværende Ahus). Dette ble innarbeidet i Akershus fylkeskommunes opptrappingsplan for psykisk helsevern og medførte en gradvis opptrapping av både behandlings- og pleiepersonell ved institusjonen over flere år.

I oktober 2003 fremla en bredt sammensatt arbeidsgruppe en enstemmig innstilling med gjennomgang av hver enkelt post ved Lurud, i forhold til bemanning og pasientgrunnlag. Rapporten ble sendt på en bred høring før behandling i sykehuset (Ahus; Akershus universitetssykehus HF) i mars 2004. Rapporten viste at post 4 i stor grad hadde pasienter som kan behandles ved distriktskykiatriske sentre og i kommunene. Det ble fattet vedtak som blant annet innebærer at post 4 avvikles og reetableres med en annen funksjon, blant annet gjennom utvidelse av sengetallet på post 1.

Tilbudet ved den allmennpsykiatriske avdelingen på Lurud ble vurdert i forhold til de øvrige tilbudene for den voksne befolkningen på Romerike. Etter at ovennevnte vedtak var fattet, ble opptaksområdet for Ahus utvidet med 62 000 innbyggere. Planene for Lurud ble i den forbindelse også behandlet i foretakets styre 18. juni 2004. Som følge av utvidet opptaksområde ble det etablert nye behandlingstilbud på DPS-nivå og ambulante team, for å styrke og forbedre det voksenpsykiatriske tilbudet som gis ved Ahus.

Helse Øst RHF har orientert departementet om at avviklingen av post 4 skal skje gradvis frem mot 1. mai 2005. De åtte sengene ved post 4 som avvikles, skal erstattes av ti nye senger, med høyere bemanningsfaktor. I realiteten innebærer dette at den allmennpsykiatriske avdelingen på Lurud fra 1. mai 2005 øker antall behandlingstilbudsplasser fra 34 til 36. Avdelingen vil videre styrkes med to nye legestillinger for å kunne gi et behandlingstilbud på høyere nivå. I tillegg er budsjettet for avdelingen fra 2004 økt med ca. 10 mill. kr på årsbasis. Den allmennpsykiatriske

avdelingen ved Lurud har for øvrig også god erfaring med bruk av individuelle planer, og har over lang tid samarbeidet med kommunene om planlagte utskrivninger.

Helse- og omsorgsdepartementet er orientert om at helseforetaket gjennomfører en kartlegging av de berørte pasientene, for å avklare behandlingsbehov/behov for omsorgsnivå - både på DPS-nivå og i kommunene. Helseforetaket understreket at man vil legge stor vekt på å finne tilbud som er tilpasset hver enkelt pasients behov.

Helse Øst har pålagt helseforetakene å opprettholde antallet døgnplasser. Helse Øst vurderer den aktuelle omleggingen av behandlingstilbudene å være i tråd med dette. Helse Øst vurderer videre at denne omleggingen både innebærer en faktisk økning av kapasiteten ved en utvidelse av sengetallet, men også en betydelig faglig oppgradering av tilbudet, slik at pasienter med psykiske lidelser nå får et enda bedre tilbud ved Ahus.

SPØRSMÅL NR. 426

Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 1. februar 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Hva er grunnlaget for den helt spesielle rekrutteringen av medarbeidere til utenriktjenesten, ser utenriksministeren uheldige sider ved denne praksisen, og vil han i så fall sørge for at rekruttering av utenriksmedarbeidere blir mer i samsvar med rekrutteringen av ansatte ellers i samfunnet og i samsvar med det kravet til åpenhet som er en forutsetning for offentlighet i forvaltningen?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge oppslag i Bergens Tidende har utenriktjenesten en noe spesiell rekrutteringsmetode: Ledige stillinger blir ikke utlyst, rekruttering av personer som ikke er ansatt i UD skjer svært sjeldent, søkningen til ledige stillinger skjer ved såkalte "interessemeldinger" fra de ansatte til administrasjonsavdelingen i UD, som igjen utarbeider en liste over hvem som bør få hvilke stillinger. Selv om fagforeningene er involvert i denne lukkede ansettelsesprosessen, gis det i realiteten mye mer makt til de sentrale aktørene (administrasjonssjefen og utenriksråden) enn det som er vanlig i forvaltningen ellers. Kritikerne av dette systemet fremhever bl.a. at UD's ansettelsesprosess hindrer UD i å ansette personer fra andre departement; personer med kvalifikasjoner som UD kunne ha trengt.

Svar:

Rekruttering til utenriktjenesten skjer ved offentlig kunngjøring gjennom det årlige aspirantopp-

taket eller ved utlysning av ledige stillinger i dagspressen.

Rekrutteringsordningen er nedfelt i Reglement for personalforvaltningen i utenriktjenesten, fastsatt ved kongelig resolusjon av 9. mai 2003, og i forskrift om reglement om rekruttering og utdanning i utenriktjenesten, vedtatt ved kongelig resolusjon av 6. mai 1970 nr. 1.

Om lag en tredjedel av utenriktjenestens medarbeidere, de såkalte fagtjenestemenn, er rekruttert gjennom aspirantopptaket.

Det årlige aspirantopptaket utlyses offentlig og det skjer i starten av januar med søknadsfrist i månedsskiftet januar/februar. Det melder seg vanligvis mellom 600 og 800 søkere. Et utvalg av disse kalles inn til skriftlige opptaksprøver, og deretter innkalles 30-50 kandidater videre til intervju. Til slutt opptas 15-25 aspiranter til utenriktjenesten.

For aspirantopptaket legges det stor vekt på å rekruttere personer med ulik bakgrunn og interessefelt. Et overveldende flertall har akademisk utdanning. Det legges særlig vekt på personlig egnethet. Kjønnsbalanse er et annet viktig kriterium.

Denne søknads- og opptaksprosessen foretas av et eget utvalg, den såkalte "aspirantnemnda", som i tillegg til representanter for Utenriksdepartementet består av representanter for universiteter og høyskoler, fagbevegelsen, næringslivsorganisasjonene, frivillige organisasjoner, NORAD og Utenriksdepartementets tjenestemannsorganisasjoner.

Aspirantnemnda innstiller kandidater til opptak som aspirant, og det er jeg som treffer den endelige avgjørelsen.

Det er min oppfatning at denne grundige prosessen sikrer opptak av høyt kvalifiserte og kompetente medarbeidere til utenriktjenesten. Den sikrer også at man får medarbeidere med ulik bakgrunn slik at sammensetningen av det norske samfunn gjenspeiles.

Rekruttering til en rekke spesialiststillinger og

tekniske og administrative stillinger til utenriktjenesten skjer ved offentlig kunngjøring i dagspressen - og naturligvis etter de samme bestemmelser som gjelder for statsadministrasjonen forøvrig. Om lag to tredjedeler av utenriktjenestens medarbeidere er rekruttert på denne måten.

SPØRSMÅL NR. 427

Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 31. januar 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«GE Energy som eier Sørumsand Verksted har vedtatt å legge ned produksjonen i Norge. Det norske styret ser ingen veier utenom en nedleggelse etter klare direktiver fra eierne i USA. Sørumsand verksted er den siste store turbinprodusenten i Norge. 100 personer mister arbeidet og unik og verdifull kompetanse går tapt. Som storprodusent av vannkraft, er det viktig at denne type kompetanse finnes i landet.

Vil statsråden ta initiativ overfor eierne i forsøk på å få omgjort beslutningen?»

BEGRUNNELSE:

Norge er storprodusent av vannkraft. Å øke effektiviteten og få ut mer energi av etablerte kraftverk må bli et prioritert industrisatsningsområde. Til det kreves det både økt forskningsinnsats, men også nødvendig industrikompetanse. Sørumsand Verksted har de siste årene generert positive driftsresultater for eierne. Det er derfor ikke økonomiske grunner til at GE Energy har bestemt å legge ned produksjonen i Norge. Som en internasjonal gigant kan selskapet ha globale samordningsinteresser i å legge ned produksjonen på Sørumsand. I så fall vil disse interessene kollidere med norske samfunnsinteresser. I Norge må det iverksettes fornyelse og utbygging av eksisterende produksjonsanlegg for å øke effektiviteten og produksjonskapasiteten. Dette vil ofte kreve turbiner som er skreddersydd. Å ha kunnskapen og produksjonsmuligheten i Norge vil være helt sentralt om en skal klare denne fornyelsen. Derfor er det å viktig å

ta vare på denne siste rest av industrikompetanse som finnes i landet.

Svar:

Nærings- og handelsdepartementet tok denne uken initiativ til et møte med ledelsen i GE Energy. Jeg møtte onsdag 26. januar 2005 styreleder og administrerende direktør i selskapet for å få en nærmere redegjørelse om vurderingene knyttet til en eventuell nedleggelse av selskapets verksted på Sørumsand.

Ledelsen fastslo i møtet at de ikke har planer om å nedlegge selskapets virksomhet i Norge, som også omfatter bl.a. hovedkontor og teknologisenter på Kjeller og et laboratorium i Trondheim. De fremholdt derimot at det kan være aktuelt for selskapet å styrke deler av denne øvrige virksomheten. Selv om verkstedet på Sørumsand er veldrevet, har det ifølge ledelsen, likevel ikke ubetydelige lønnsomhetsproblemer. Endelig beslutning om eventuell nedleggelse av verkstedet er ennå ikke fattet, men selskapets styre vil ta stilling til dette spørsmålet i nær fremtid.

Regjeringen ser det som en av sine viktigste oppgaver å legge til rette for lønnsom næringsvirksomhet i Norge. Det viktigste vi kan gjøre i denne sammenheng, er å sikre gode og forutsigbare generelle rammebetingelser for næringslivet. Derfor har Regjeringen ført en økonomisk politikk som har bidratt til at presset på konkurranseutsatt sektor er dempet, og har gjennom skattepolitikken sørget for at bedriftene sitter igjen med en større andel av den verdiskapingen de står for.

SPØRSMÅL NR. 428**Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 3. februar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I fjor vår ble det avholdt flere møter om mini- og mikro kraftverk rundt om i landet, inkludert i Nordland. Daværende statsråd Steensnes gav uttrykk for at dette var et område Regjeringen ville satse på. Det ble også opplyst at informasjon fremskaffet av NVE skulle gjøres tilgjengelig for berørte parter. Under tegnede har i to brev til NVE bedt om informasjon uten at dette er imøtekommet.

Vil statsråden sørge for at jeg får den informasjon jeg har bedt om, i motsatt fall ber jeg om statsrådets hjemmel for å unndra dette for meg?»

BEGRUNNELSE:

Viser innledningsvis til brev fra ut til NVE datert henholdsvis 16. november 2004 og 7. desember 2004 hvor jeg etterspør informasjon som NVE ifølge dem selv skulle være i besittelse av. På et av møtene i Nordland, i fjor vår, ble det uttalt fra NVEs representant at all informasjon skulle gjøres tilgjengelig etter 1. november 2004 mener jeg å huske. Fra Saltdal kommune er det rettet forespørsler etter informasjon, men dette er avvist av NVE.

Da ut tok kontakt gjennom de to nevnte brev fikk jeg etter noe tid en telefonsamtale fra Torodd Jensen i NVE, som sa at de ikke ville svare på saken og at de hadde sendt den videre til OED.

La meg avslutningsvis si følgende: Jeg er til de grader overrasket over NVEs evne til å følge opp egne uttalelser. Videre er jeg meget betenkt over den arroganse som utvises gjennom det faktum at man unnlater å svare skriftlig på en henvendelse fra Stortinget, samt det faktum at man overser forvaltningslovens krav om svar.

Imøteser deres svar med stor interesse.

Svar:

NVE ba i brev av 13. desember 2004 om at Olje- og energidepartementet besvarte stortingsrepresentant Ellingsens to brev med forespørsel om rapport og kart for småkraftverk. Mitt svar ble sendt Stortinget ved Fremskrittspartiets stortingsgruppe i brev av 4. d.m.

Når det gjelder potensialet for småkraftverk i vernede vassdrag er det nødvendig å avvente Stortingets behandling av St.prp. nr. 75 (2003-2004) om supplerende av Verneplan for vassdrag. Begrunnelsen for at resultatet av småkraftverkskartleggingen i vernede vassdrag må avvente stortingsbehandlingen, har jeg gitt i mitt brev av 4. d.m.

Som det fremgår av mitt tidligere svar er resultatet av kartleggingen for andre vassdrag lagt ut på NVEs hjemmeside.

SPØRSMÅL NR. 429**Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 2. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Hva kan helseministeren bidra med for å unngå at byråkratiske ordninger hindrer at rusmisbrukere sikres rask og god behandling i tråd med rusreformen og pasientrettighetsloven?»

BEGRUNNELSE:

Sunnmørsposten har i flere artikler belyst ulike sider ved behandlingen av tyngte rusmisbrukere. Lør-

dag 22. januar, gjengir Sunnmørsposten et brev fra Ålesund kommune til Distriktpsykiatrisk avdeling i Ålesund, der det pekes på at ventetiden for behandling er opptil 6 måneder. I brevet vises det også til at vegen inn til behandling av tyngte rusmisbrukere er blitt for byråkratisk og lang. Det hevdes at konsekvensene for rusmisbrukerne er svært alvorlig. Sosialtaten i Ålesund mener det er mange veier til rusfrihet, og at det er behov et mangfold av behandlingssituasjoner.

Svar:

Da Stortinget vedtok å overføre det fylkeskommunale ansvaret for behandlingstiltak for rusmiddelmisbrukere over til staten ved de regionale helseforetakene fra 2004, ble samtidig tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk definert som spesialisthelsetjeneste. Dette betyr at rusmiddelmisbrukere har fått de samme pasientrettigheter som de øvrige pasienter i spesialisthelsetjenesten. Slik det nå er, skal alle rusmiddelmisbrukere som henvises fra lege eller sosialtjenesten i en kommune til tverrfaglig spesialisert behandling få vurdert om de har rett til nødvendig helsehjelp på samme måte som andre pasienter som henvises til behandling i spesialisthelsetjenesten.

Denne vurderingen skal være gjennomført innen 30 virkedager. Av denne vurderingen skal det fremgå hva slags type behandling den enkelte rusmiddelmisbruker har behov for og om vedkommende har rett til behandlingen. Dersom vedkommende er en rettighetspasient med rett til nødvendig helsehjelp, skal det også settes en individuell frist for når behandlingen senest skal gis. Fristen skal settes etter en skjønnsmessig tverrfaglig vurdering av når forsvarlighet krever at behandlingen senest må gis.

I representanten Nørve sin begrunnelse for spørsmålet, er det gitt en beskrivelse av situasjonen innenfor behandlingstilbudene for rusmiddelmisbrukere i regionen. Jeg har innhentet opplysninger fra Helse

Midt-Norge RHF om situasjonen i det aktuelle området. Jeg har fått opplyst at det er kort ventetid for vurdering og behandling. Rusteamet ved psykiatrisk poliklinikk i Ålesund har siste halvår ventetid for vurderinger på en til 2 uker og Vestmo Behandlingssenter 4-6 dager. Per 24. januar 2005 er ventetiden for behandling på Vestmo BS 14 dager for avrusning, 14 dager for utredning og 100 dager for behandling.

Jeg er enig med sosialetaten i Ålesund i at det er mange veier til rusfrihet og at det er behov for et mangfold av behandlingsinstitusjoner. De institusjoner som skal drive tverrfaglig spesialisert rusbehandling for rusmiddelmisbrukere som en del av det offentlige tjenestetilbudet må imidlertid ha avtale med et regionalt helseforetak om dette. Kommunene står imidlertid fritt til å benytte også andre tiltak dersom de finner det hensiktsmessig for å oppfylle sitt ansvar etter sosialtjenesteloven, men må da dekke kostnadene selv.

Avslutningsvis har jeg lyst til å forsikre representanten Nørve om at jeg i særlig grad er opptatt av at rusmiddelmisbrukere skal få de behandlingstilbud de har behov for. Jeg har derfor i bestillerdokumentet til de regionale helseforetakene for inneværende år gitt helseforetakene klar beskjed om at rusmiddelmisbrukere i særlig grad skal prioriteres. I dette ligger at de regionale helseforetakene både skal styrke kvaliteten og kapasiteten på tjenestene overfor rusmiddelmisbrukere.

SPØRSMÅL NR. 430

Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Trond Giske

Besvart 2. februar 2005 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer

Spørsmål:

«Hva er blitt gjort for å følge opp Innst. S. nr. 222 (2002-2003) når det gjelder de ansattes vilkår og rettigheter i forbindelse med flyttingen av Konkurransetilsynet?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 222 (2002-2003) står følgende:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke at det må legges sterk vekt på de ansattes interesser og rettigheter ved omorganiseringen av tilsynene.

Flertallet viser til at Regjeringens mål er at flest mulig ansatte skal velge å flytte med i de tilfeller der tilsynene skal omlokiseres, og at det derfor legges

opp til ekstra stimuleringsiltak for å få dette til. Flertallet er enig i dette.

Flertallet vil videre understreke at ansatte som ikke ønsker å flytte til et nytt arbeidssted, må gis all nødvendig bistand for å sikres fortsatt arbeid. Fortsatt arbeid er den beste sikkerhet for å opprettholde inntekt og sosial sikkerhet. Flertallet mener det må gjennomføres tiltak for å imøtekomme den engstelse en del føler med tanke på at de ikke vil kunne få nytt arbeid og kanskje må leve med redusert inntekt i framtiden.

Flertallet mener at ved gjennomføringen av St.meld. nr. 17 (2002-2003) skal de ansattes interesser ivaretas gjennom:

- Fritak fra flytteplikt etter gjeldende kriterier og forvaltningspraksis
- Aktiv bruk av fortrinnsrett til andre statlige stillinger og slik at denne ordningen er reell

- c) Sluttvederlag eller ventelønn etter gjeldende regler og forvaltningspraksis

Flertallet ser at tidligere statlige omstillingsprosesser har medført uheldige konsekvenser for de ansatte. Blant annet viste omstillingsprosessene i Posten at mange av de overtallige i ettertid ble arbeidsledige eller uføretrygdet. Det er en forutsetning at dette ikke blir resultatet etter flytte- og omstillingsprosessen av de statlige tilsynene.

Flertallet vil i denne sammenheng påpeke de langsiktige samfunnsøkonomiske kostnader knyttet til arbeidsledighet og uførepensjon. Derfor må det bevilges økonomiske rammer som sikrer personellmessige tiltak og som samtidig ivaretar tilsynenes oppgaver før, under og etter en flytte- og omstillingsprosess.

Flertallet vil understreke betydningen av et nært samarbeid mellom departement og de ansattes organisasjoner i gjennomføringen av flytteprosessen, og det oppmuntres til varierte personalpolitiske tiltak for å sikre tilsynsfunksjonen før, under og etter flytteprosessen."

Det ønskes svar på hvordan dette er fulgt opp i forbindelse med den påbegynte flytteprosessen av Konkurransetilsynet. Jeg har blitt kjent med at de ansatte mener at det må gjøres mer fra ledelsens side for å bidra til å skaffe ansatte som slutter andre stillinger i staten.

Svar:

Stortingets vedtak av 6. juni 2003 om flytting av statlige tilsyn innebærer at Konkurransetilsynet skal være etablert i Bergen med hele sin virksomhet innen 1. januar 2007. Vedtaket forutsetter at virksomheten i Oslo skal være avviklet på samme tidspunkt. Det er konkurransedirektøren som har ansvar for å gjennomføre flytteprosessen. Departementet har imidlertid, gjennom tildelingsbrev og i den øvrige etatsstyring, satt følgende sentrale forutsetninger for flyttingen:

- Konkurransetilsynet skal fungere godt i omstillingsperioden.
- Omstillingsprosessen for de ansatte skal ikke føre til utstøting, men til størst mulig medflytting. For dem som ikke ønsker å flytte med, er målet at de så raskt som mulig finner seg annet arbeid utenfor tilsynet, og på denne måten unngår arbeidsledighet.
- Et nytt og effektivt miljø skal systematisk bygges opp i Bergen.

Konkurransetilsynets planlegging og gjennomføring av ulike faser av flyttingen er helt sentrale tema i den løpende etatsstyring av Konkurransetilsynet. Tilsynet har avlagt jevnlig rapporter der det fremgår at flytteprosessen går som planlagt.

Konkurransetilsynet har i dag ca. 120 medarbeidere, hvorav ca. 30 har Bergen som hovedarbeids-

plass. Alle ansatte i Oslo har tilbud om å flytte med til Bergen. Tilsynet benytter seg av de virkemidlene som er stilt til rådighet for dem som ønsker å flytte. Foreløpig er det inngått avtale om flytting med 11 medarbeidere som var ansatt i tilsynet før Stortingets flyttevedtak. Åtte av disse har allerede flyttet.

Samtlige medarbeidere som var ansatt i Konkurransetilsynet før Stortingets flyttevedtak, har tilbud om å arbeide i Oslo frem til 6. juni 2006, dvs. 3 år etter at Stortinget fattet sitt vedtak. Dette gir de ansatte som ikke ønsker å flytte med til Bergen, tid til å arbeide systematisk med å finne seg annet arbeid.

Konkurransetilsynet har siden sommeren 2003 gjennomført en rekke tiltak med sikte på å gjøre omstillingsprosessen for den enkelte medarbeider lettere og styrke mulighetene for å få annet arbeid. Følgende tiltak er gjennomført på bakgrunn av tilbud til samtlige ansatte i Konkurransetilsynet:

- 1) Tilbud om kompetansekartlegging fra sommeren 2003, i samarbeid med eksternt rådgivningsfirma.
- 2) Tilbud om karriereplanlegging fra våren 2004, i samarbeid med eksternt rådgivningsfirma. Planleggingen omfatter en samling av én dags varighet, og 3 individuelle samtaler med en karriererådgiver. Hittil har 69 ansatte benyttet seg av dette tilbudet.
- 3) Tilbud om jobbsøkerkurs fra sommeren 2004, i samarbeid med eksternt rådgivningsfirma. Tilbudet omfatter et 3-dagers kurs og inntil 5 individuelle oppfølgingssamtaler med en ekstern rådgiver. Hittil har 59 medarbeidere benyttet seg av dette tilbudet.
- 4) Samtlige ansatte har også tilbud om økonomisk rådgivning, i samarbeid med et eksternt rådgivningsfirma. Hittil har noen få medarbeidere benyttet seg av dette tilbudet.

Disse tiltakene vil bli videreført etter behov i 2005 og 2006.

Jobbsøkerkurset er videreført ved tilbud til de ansatte om å arbeide med aktiv jobbsøking i hele eller deler av arbeidstiden. Iverksetting av dette tiltaket skjer i samarbeid med den enkelte ansatte som ønsker dette, og som vurderes å ha spesielle behov i tilknytning til å skaffe seg nytt arbeid.

Det fremgår av ovennevnte at Konkurransetilsynet satser betydelig på individuelt tilpassede tiltak, hvor formålet er å styrke de ansattes muligheter på arbeidsmarkedet. Som et ledd i dette har også ansatte fått dekket studieavgifter av tilsynet og fått innvilget studiepermisjon i forbindelse med gjennomføring av studier. Mange ansatte følger slike utdanningsopplegg. Ordningen vil bli videreført i 2005 og 2006.

I tilknytning til muligheten for å skaffe ansatte i Konkurransetilsynet andre stillinger i staten, benytter

tilsynet seg av de virkemidlene som er stilt til rådighet for dette. I hovedsak innebærer det aktiv bruk av fortrinnsretten ved søknad på stillinger som vedkommende medarbeider er kvalifisert til.

Fortrinnsretten utløses når den enkelte medarbeider søker om fritak fra flytteplikten. Myndigheten til å innvilge flyttefritak er delegert til konkurransedirektøren som har lagt opp til, at alle ansatte som søker flyttefritak, vil få dette innvilget. Ansatte som innvilges flyttefritak, sier fra seg muligheten for å flytte med til Bergen. På det grunnlaget utsteder Konkurransetilsynet en overtallighetsattest. Attesten benyttes ved søknad på statlige stillinger der bruk av fortrinnsretten er aktuelt. Det er imidlertid tilsettende etat, eventuelt det sentrale tilsetningsråd for overtallige arbeidstakere i staten, som avgjør hvorvidt fortrinnsretten skal innfris. Hittil er det kun to ansatte i Konkurransetilsynet som har søkt fritak fra flytteplikten. Begge disse har fått søknaden innvilget.

Ansatte som uttrykker ønske om hospitering i andre statlige virksomheter, følges opp av administra-

sjonen i hvert enkelt tilfelle. Konkurransetilsynets ledelse er positiv til at ansatte benytter seg av muligheten til hospitering. Tilsynet har for tiden én avtale om hospitering i annen statlig virksomhet.

Jeg mener det fremgår av ovennevnte at konkurransedirektøren, som har ansvaret for gjennomføringen av flyttingen av Konkurransetilsynet til Bergen, legger sterk vekt på de ansattes interesser og rettigheter ved omorganiseringen av tilsynet. I flytteprosessen legger tilsynet til rette for at flest mulig ansatte velger å flytte med til Bergen. Samtidig gjennomføres en rekke tiltak som gir nødvendig bistand for å sikre medarbeiderne fortsatt arbeid. Det er lagt til rette for fritak fra flytteplikt og bruk av fortrinnsretten etter gjeldende regler og forvaltningspraksis. Jeg er tilfreds med fremdriften i flytteprosessen, og med at Konkurransetilsynet har gjennomført de nødvendige organisasjonsmessige og personellmessige tiltak for å ivareta hensynet til de ansatte, samtidig som tilsynsvirksomheten er opprettholdt på en tilfredsstillende måte.

SPØRSMÅL NR. 431

Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Trond Giske

Besvart 1. februar 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Hva er blitt gjort for å følge opp Innst. S. nr. 222 (2002-2003) når det gjelder de ansattes vilkår og rettigheter i forbindelse med flyttingen av Sjøfartsdirektoratet?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 222 (2002-2003) står følgende:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke at det må legges sterk vekt på de ansattes interesser og rettigheter ved omorganiseringen av tilsynene.

Flertallet viser til at Regjeringens mål er at flest mulig ansatte skal velge å flytte med i de tilfeller der tilsynene skal omlokaliseres, og at det derfor legges opp til ekstra stimuleringsiltak for å få dette til. Flertallet er enig i dette.

Flertallet vil videre understreke at ansatte som ikke ønsker å flytte til et nytt arbeidssted, må gis all nødvendig bistand for å sikres fortsatt arbeid. Fortsatt arbeid er den beste sikkerhet for å opprettholde inntekt og sosial sikkerhet. Flertallet mener det må gjennomføres tiltak for å imøtekomme den engstelse en del føler med tanke på at de ikke vil kunne få nytt arbeid og kanskje må leve med redusert inntekt i framtiden.

Flertallet mener at ved gjennomføringen av St.meld. nr. 17 (2002-2003) skal de ansattes interesser ivaretas gjennom:

- Fritak fra flytteplikt etter gjeldende kriterier og forvaltningspraksis
- Aktiv bruk av fortrinnsrett til andre statlige stillinger og slik at denne ordningen er reell
- Sluttvederlag eller ventelønn etter gjeldende regler og forvaltningspraksis

Flertallet ser at tidlige statlige omstillingsprosesser har medført uheldige konsekvenser for de ansatte. Blant annet viste omstillingsprosessene i Posten at mange av de overtallige i ettertid ble arbeidsledige eller uføretrygdet. Det er en forutsetning at dette ikke blir resultatet etter flytte- og omstillingsprosessen av de statlige tilsynene.

Flertallet vil i denne sammenheng påpeke de langsiktige samfunnsøkonomiske kostnader knyttet til arbeidsledighet og uførepensjon. Derfor må det bevilges økonomiske rammer som sikrer personellmessige tiltak og som samtidig ivaretar tilsynenes oppgaver før, under og etter en flytte- og omstillingsprosess.

Flertallet vil understreke betydningen av et nært samarbeid mellom departement og de ansattes organisasjoner i gjennomføringen av flytteprosessen, og det oppmuntres til varierte personalpolitiske tiltak for å sikre tilsynsfunksjonen før, under og etter flytteprosessen."

Det ønskes svar på hvordan dette er fulgt opp i forbindelse med den påbegynte flytteprosessen av Sjøfartsdirektoratet. Jeg har blitt kjent med at de ansatte mener at tilbudet om flyttekompensasjon praktiseres ulikt fra person til person, og at det i tillegg ikke skal være nok penger til å følge opp de omstillingsavtalene som er inngått med de ansatte. For eksempel ble det på grunn av dårlig økonomi gitt tilbud om sluttpakker med maksimalt 9 måneder med full lønn ved studier i stedet for 3 år som avtalt.

Svar:

Flyttingen av Sjøfartsdirektoratet skal gjennomføres som forutsatt, samtidig som sentrale oppgaver på sjøsikkerhetsområdet og øvrige basisfunksjoner blir ivaretatt. Hensynet til de ansatte ivaretas ved at både de medarbeidere i direktoratet som ikke finner å kunne flytte med til Haugesund, de som pendler i en periode og de som flytter permanent, får kompensasjon og godtgørelser etter gjeldende regelverk og inngåtte lønns- og omstillingsavtaler.

Når statlig virksomhet flyttes, f.eks. fra en landsdel til en annen, kan tjenestemenn i medhold av tjenestemannsloven bli fritatt fra plikten til å flytte med for å arbeide på det nye tjenestestedet. Nærings- og handelsdepartementet har delegert myndighet til Sjø-

fartsdirektoratet til å innvilge slikt fritak. Direktoratets ansatte er blitt informert, både muntlig og skriftlig, om adgangen til å søke om fritak og om hva dette innebærer.

I henhold til tjenestemannsloven får tjenestemenn fortrinnsrett til annen statlig stilling i inntil ett år etter fratreden ved fritak fra flytteplikt. Fortrinnsretten kan bare benyttes dersom vedkommende fyller de faglige og personlige egenskapene for stillingen. Overtallighetsattest utstedes av arbeidsgiver.

Ved fritak fra flytteplikten kan ventelønn tilstås på visse vilkår. Sjøfartsdirektoratets ansatte er blitt informert om adgangen til å søke ventelønn.

Når det gjelder samarbeid mellom departement og ansattes organisasjoner, som det henvises til i Innst. S. nr. 222 (2002-2003) om statlige tilsyn, er dette fulgt opp mellom forhandlingspartene, Moderniseringsdepartementet og hovedsammenslutningene.

For så vidt gjelder flyttekompensasjon vil denne bli gitt likt til alle som flytter og var ansatt i direktoratet før flyttevedtaket. For dem som ble tilsatt etter flyttevedtaket begrenses kompensasjonen.

Sjøfartsdirektoratet har for øvrig opprettet et servicekontor i anledning flyttingen, og tilbyr pensjonsrådgivning samt utredning av skattespørsmål mv.

SPØRSMÅL NR. 432

Innlevert 24. januar 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 2. februar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Er statsråden fornøgd med dagens praksis når det gjeld høve etter Utlendingsforskrifta til å ta "sterke menneskelege omsyn", eller kjem ho til å ta initiativ til å utdjupe forskrifta?»

GRUNNGJEVING:

Fleire media har dei siste dagane fortalt om ei vitnamesisk kvinne som er skilt frå mannen sin etter 2 år og 8 månader, 4 månader før ho har høve til opphaldsløyve. Ho har mista barnet sitt. Barnet er gravlagt i Nittedal. Kvinna har fast arbeid og forsyter seg sjølv. Arbeidskollegar og ordførar reagerer på at det vert gjeve avslag på søknad om opphald, siste avslag er gjort av nemndleiar åleine.

Det ligg nær å hevda at måten denne kvinne vert møtt på, står i grell kontrast til det fokus som er i No-

reg på sorgbearbeiding og oppfølging når eit barn døy.

Denne saka er eit av fleire døme på at det er behov for ei nærare drøfting av kva omsyn som kan tilleggast vekt under omgrepet "sterke menneskelege omsyn". Dette bør gjerast både av omsyn til den ein-skilde søkjar, men også av omsyn til dei mange saks-handsamarane som i dag synest å ha eit altfor omfattande ansvar. Eg oppmodar statsråden til eit positivt svar.

Svar:

Utlendingslova § 8 andre ledd opnar for å gje opphaldsløyve dersom det i ei sak er sterke menneskelege omsyn. Dette er ein vid unntaksheimel, og det er gitt nærmare regler i utlendingsforskrifta når opphaldsløyve på dette grunnlaget kan bli gitt. Eit grunn-

lag for opphaldsløve som ofte blir brukt i andre saker enn asylsaker, er særleg tilknytning til Noreg.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som vurderer kva som er sterke menneskelege omsyn og særleg tilknytning til riket. Eg stoler på at deira vurderingar er i samsvar med lova. Ved vurderinga i den konkrete sak skal dei aktuelle menneskelige omsyna vegast mot staten sine interesser, bl.a. innvandringsregulerande omsyn.

Kommunal- og regionaldepartementet har nylig sendt NOU 2004:20 ny utlendingslov på brei offentlig høyring. Både i samband med det vidare lovarbeidet og i samband med utarbeiding av forskrifter til den nye lova, vil det bli vurdert å presisere dei vide skjønsprega omsyna vi har i gjeldande regelverk. Eit eksempel er at det i forslaget som nå er på høyring er foreslått at dersom eit ekteskap blir oppløyst på grunn av at herboende døyr, skal den gjenlevande ektefellen ha rett til vidare opphald utan vilkår - i dag må det vurderast konkret.

Stortinget er kjent med at utvalet også skulle vurdere regelen om sterke menneskelege omsyn. Eg har fleire gonger nytta høvet til å orientere om dette. Som planlagt vil vi ta dette opp att i arbeidet med ny utlendingslov. Stortinget vil få høve til ein brei debatt om temaet når regjeringa sender odelstingsproposisjonen til Stortinget. Eg viser her til forslaget frå lovutvalet om ein regel om opphaldsløve av sterke rimelighetsgrunnar mv. i § 47 med følgjande ordlyd:

§ 47 Oppholdstillatelse av sterke rimelighetsgrunner

1. Utlendingsmyndighetene kan av eget tiltak innvilge oppholdstillatelse til en utlending som har fått avslag på sin søknad om opphold på annet grunnlag dersom det på grunn av særlige omstendigheter eller ut fra en totalvurdering av situasjonen ville fremstå som urimelig å nekte opphold.
2. Som særlige omstendigheter etter første ledd regnes blant annet:
 - a. utlendingen er enslig mindreårig uten forsvarlig omsorg ved retur,
 - b. tvingende helsemessige forhold som gjør at utlendingen har behov for opphold i riket, eller
 - c. utlendingen har en særlig sterk tilknytning til riket.
3. Ved vurderingen av om tillatelse bør gis, kan det legges vekt på innvandringsregulerende hensyn.
4. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.
5. Når behovet er midlertidig eller andre særlige grunner tilsier det, kan det fastsettes at tillatelsen ikke skal kunne danne grunnlag for permanent

oppholdstillatelse. Tillatelsen kan også gis med kortere varighet enn ett år.

6. Kongen kan fastsette nærmere regler i forskrift, og kan herunder åpne for at det kan søkes om oppholdstillatelse direkte etter denne paragraf.

Utvalet uttaler følgjande om kva innhaldet i regelen bør være:

"En ny rimelighetsbestemmelse i norsk lov må, i likhet med hva som er tilfellet etter utlendingsloven § 8 annet ledd og de siterte bestemmelser fra utenlandsk rett, angi et vidt rom for skjønn. Det vil ikke være forsvarlig å operere med generelle og absolutte vilkår som hindrer at konkrete menneskelige hensyn kan tillegges avgjørende vekt. Rimelighetsbestemmelsen kan heller ikke formes slik at den blir rettslig forpliktende. De hensyn som taler for at opphold gis, må veies mot aktuelle innvandringsregulerende hensyn, herunder blant annet hensynet til en regulert og kontrollert innvandring.

I § 8 annet ledd i gjeldende lov er det ikke angitt noen nærmere kriterier for unntaksvurderingen enn en sparsom henvisning til "sterke menneskelige hensyn" og "særlig tilknytning til riket". Etter utvalgets oppfatning vil det være hensiktsmessig at det gis en veiledning for vurderingen ved at det angis tydeligere i selve lovteksten hvilke hensyn som særlig er relevante. Dette vil ha pedagogisk verdi, og en større grad av tydelighet fra lovgivers side vil kunne fremme likebehandling i forvaltningspraksis.

Det bemerkes for øvrig at utvalget ikke vil ta stilling til om gjeldende praksis under utlendingsloven av 1988 er for restriktiv eller for liberal. Hvor terskelen bør ligge for rimelighetsvurderingen er i første rekke et politisk spørsmål. I mange situasjoner vil det også være nødvendig å foreta en vurdering i forhold til hva som er politikken i andre mottakerland."

Dette viser at heller ikkje lovforslaget frå Utlendingslovutvalet gir eit tydelig svar i den saka som er bakgrunnen for spørsmålet frå stortingsrepresentant Meltveit Kleppa.

Eg vil også vise til Ot.prp. nr. 31 (2004-2005) der Regjeringa foreslår å endre utlendingslova slik at eg og mitt departement igjen kan instruera UDI om lovtolkning og utøving av skjøn etter utlendingslova. Dersom forslaget blir vedtatt av Stortinget, vil eg få heimel til å instruera UDI utan å måtte endre regelverket. Sjølv om lovendinga blir vedtatt, vil eg ikkje kunne instruera UNE, og eg vil heller ikkje kunne instruere UDI om utfallet av enkeltsaker. Det er ikkje er mulig å regulere alle tenkelige situasjonar kor menneskelige omsyn må vegast mot kvarandre i lov eller forskrift.

Eg kan ikkje sjå at den enkeltsaka representanten Meltveit Kleppa tek opp denne gongen, bør føre til ei omprioritering i departementet sitt regelverksarbeid.

SPØRSMÅL NR. 433**Innlevert 25. januar 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 3. februar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«I Budsjett-innst. S. nr. 5 (2004 2005) ber en enstemmig kommunalkomiteé Regjeringen vurdere tiltak som sikrer barn og unge fra minoriteten rom får reelle og likestilte muligheter til grunn- og videregående opplæring samt øvrige rettigheter ivaretatt.

Når, og på hvilken måte, vil statsråden sette i gang dette viktige arbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Få barn i denne minoriteten fullfører grunntdanningen. En kan anta at det er mellom 150 til 200 barn dette gjelder. Nesten ingen tar videregående opplæring. Mange er analfabeter og gifter seg og får egne barn i svært ung alder. Det er mye som tyder på at dette er den minoriteten som er mest marginalisert i Norge.

Det er mange årsaker til dette, men fritar ikke myndighetene fra ansvar for å sikre disse barna opplæring. Det er grunn til å minne om at det nå behandles sak om erstatning for tapt eller mangelfull skolegang. Det er grunn til å frykte at mange også i dag lever under forhold der konsekvensen for den enkelte er den samme.

Det vil være behov for mange ulike og varige tiltak for å gjøre disse barna rett til utdanning en realitet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av situasjonen til rom og ser behov for forskjellige tilnærminger i samarbeid med gruppen.

Som koordinerende departement for politikken overfor rom og i henhold til bestemmelser i Rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter om effektiv deltakelse i offentlige anliggender som angår gruppen, har Kommunal- og regionaldepartementet hatt møter med enkeltpersoner i romgruppen for å få deres synspunkter på hva myndighetene bør gjøre for å bedre situasjonen for rom generelt og i forhold til skole spesielt. Departementet har også hatt møter med andre ressurspersoner om dette.

Fra romgruppen er det gitt klart uttrykk for at man ikke ønsker flere planer eller utredninger, men konkrete tiltak. På denne bakgrunn har Kommunal- og regionaldepartementet i samarbeid med Oslo

kommune ved Byrådsavdeling for barn og utdanning og Utdanningsetaten, utarbeidet en idéskisse til et prosjekt som er oversendt kommunen. I tråd med ønskene fra rom og for å bidra til en tillitskapende prosess foreslås det å utvikle en møteplass som kunne kombinere følgende funksjoner:

(Åpen) Barnehage
Skolefritidsordningen
Primærmedisinsk verksted

Dette vil kunne gi mødre anledning til å møtes og vil kunne gi et tilbud til barn i førskolealder og til barn i skolealder, både de som går i skole i dag og de som ikke gjør det. Hensikten med prosjektet er at det på sikt skal bidra til et bedre tilpasset skoletilbud og en større skolemotivasjon gjennom en dialog med romgruppen.

Det tas sikte på igangsetting av prosjektet ved skolestart høsten 2005. Kommunal- og regionaldepartementet bidrar med 300 000 kr til prosjektet i 2005

Den norske rom-forening, den første nasjonale forening for rom, er nå startet. Departementet hadde møte med foreningen 27. januar 2005, og deltakerne gav sin fulle tilslutning til idéskissen om en møteplass.

Foruten kontakten med Oslo kommune vil departementet videreføre dialogen med Utdanningsdirektoratet og Utdannings- og forskningsdepartementet når det gjelder skole- og utdannings situasjonen for både rom- og romanigruppene.

I tillegg til bilaterale møter med enkeltpersoner i romgruppen og rom-foreningen vil departementet fortsatt bistå med å formidle kontakt og arrangere møter mellom disse og andre fagdepartementer og med Oslo kommune.

På nordisk nivå har Sverige og Finland lang erfaring i arbeid med og for rom. Kommunal- og regionaldepartementet arrangerte i 2003 et møte med eksperter fra skolesektoren i Sverige og med deltakelse fra norske rom og norske myndigheter. Kommunal- og regionaldepartementet vil hente og videreformidle erfaringer vedrørende rom fra møter i den nyopprettede nordiske arbeidsgruppen på embetsmannsnivå for nasjonale minoriteter. Det første møtet finner sted i Stockholm i april 2005.

SPØRSMÅL NR. 434**Innlevert 25. januar 2005 av stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund****Besvart 1. februar 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Hvordan vil Norge protestere mot de amerikanske anslagene mot menneskerettighetene, slik de kommer til uttrykk i planene om et verdensomspennende hemmelig fengselsnettverk for mennesker mistenkt for terrorisme?»

BEGRUNNELSE:

Hundrevis av terrormistenkte har vært internert av amerikanske myndigheter i den amerikanske Guantánamo Bay-basen på Cuba siden terroranslagene mot World Trade Center og Pentagon i 2001. Disse har inntil nylig ikke hatt status som krigsfanger, men "fiender i krig", ifølge Bush-administrasjonen. Dermed skulle de heller ikke beskyttes av Genèvekonvensjonens bestemmelser for behandling av krigsfanger.

Amerikansk høyesterett slo i juni i fjor fast at Guantánamo Bay er å regne som amerikansk territorium og at terrormistenkte fanger som er internert her har rettigheter, ifølge grunnloven. Det innebærer de ikke lenger kan nektes rettigheter som krigsfanger etter Genèvekonvensjonen eller grunnlovsbestemte rettigheter til juridisk bistand og adgang til det sivile rettsvesen i USA.

I etterkant av dette er det blitt kjent at Bush-administrasjonen planlegger å etablere et nettverk av fengsler for terrormistenkte utenfor amerikanske grenser.

Her skal man kunne holde fanger på livstid uten lov og dom.

Human Rights Watch har lagt fram en rapport om hvordan terrormistenkte er blitt arrestert på hemmelig sted og nektet juridisk hjelp. Noen av fangene skal også ha blitt torturert. Disse opplysningene, sammen med påstander om torturmetoder under avhør av fangene på Guantánamo-basen og planene om hemmelige amerikanske fengsler over hele verden, gir stor grunn til uro.

Svar:

I tråd med Sem-erklæringen og etablerte norske utenrikspolitiske målsettinger og prioriteringer fører Regjeringen en aktiv politikk for å fremme respekt for menneskerettighetene.

Jeg er kjent med at det i media har fremkommet påstander om amerikanske initiativer for å etablere fengsler for terrormistenkte utenfor amerikansk territorium. Undersøkelser som vi har foretatt på norsk side kan imidlertid ikke bekrefte opplysningene om at etablering av slike fengsler er en del av amerikansk politikk.

Jeg kan forsikre om at Regjeringen regelmessig understreker betydningen av respekt for grunnleggende menneskerettigheter. Både i bilaterale sammenhenger, blant annet i politiske samtaler, og i multilaterale fora, gir Regjeringen klart uttrykk for vår bekymring og våre synspunkter på aktuelle problemområder. Ingen bør være i tvil om Regjeringens holdninger på dette feltet.

SPØRSMÅL NR. 435**Innlevert 25. januar 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 1. februar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Det vises til Solabladet av 20. januar, som har et stort oppslag om to mindreårige enslige asylsøkere. De to brødrene har bodd i mottak i tre år, og følger norsk skoleløp. Begge brødre har nå mottatt endelig vedtak om utvisning. Medelever og lokalpolitikere har engasjert seg idet det synes som om UDI helt har sett bort fra menneskelige hensyn.

Kan statsråden gi et begrunnet svar på hvorfor ikke brødrenes søknad kommer inn under ordningen som er skissert av Stortinget i Dokument nr. 8:50 (2003-2004)?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har gitt sin tilslutning til forslagene i Dokument nr. 8:50 (2003-2004), hvor en ber Regje-

ringen gi de barnefamilier som pr. i dag har vært i norsk mottak i tre år eller lenger, muligheten til å omfattes av en ordning som gir mulighet til å søke på nytt, og å få sakene sine grundig behandlet på nytt med en sterk presumpsjon om at oppholdstillatelse innvilges.

Svar:

Etter det jeg er kjent med har søknadene til de to brødrene aldri vært vurdert opp mot tilleggsforskriften om lengeværende barn. Forskriften trådte i kraft 15. juli 2004 etter vedtak i Stortinget 8. juni 2004, og innebar at lengeværende barn og barnefamilier med endelig avslag kunne be om å få omgjort tidligere avslag.

Sakene havner åpenbart utenfor tilleggsforskriften om lengeværende barn. For å bli omfattet av forskriften måtte barn og/eller foreldrene ha søkt asyl senest 1. juli 2001 og fått et endelig avslag på søknad om asyl senest 1. juli 2003. I tillegg måtte anmodning om å få saken vurdert på nytt fremmes innen 1. august 2004. Brødrene faller utenom alle disse tidsfristene. Ifølge opplysninger fra Utlendingsdirektoratet (UDI) søkte brødrene asyl i Norge i juli 2002. De fikk avslag av UDI i desember 2003, og endelig avslag av UNE i januar i år.

Kriteriene i tilleggsforskriften er basert på kom-

munalkomiteens behandling av Dokument nr. 8:50 (2003-2004) fra representantene Holmås, Meltveit Kleppa, Lysbakken og Skjælaaen, Innst. S. nr. 210 (2003-2004) og spesifisering i Stortingets møte den 8. juni 2004 om at det skulle settes en tidsfrist for endelig avslag for å omfattes av forslaget. I innstillingen uttalte kommunalkomiteen blant annet:

"Komiteen er svært tilfreds med at kommunal- og regionalministeren vil instruere UDI og UNE om å prioritere saksbehandlingen og omgjøringsanmodninger for barn og barnefamilier. Komiteen mener at å prioritere de familier som har blitt værende i Norge i to år eller mer etter endelig avslag på søknad om asyl ikke vil være tilstrekkelig for å løse situasjonen for de barna som har sittet lenge i mottak, da flere av de omtalte barna har fått endelig avslag for mindre enn to år siden. Komiteen finner det rimelig at det som et minimumskrav skal omfatte alle som har fått første avslag på søknad før 1. juli 2003.

Komiteen legger til grunn at alle familier med barn som i dag har bodd i Norge i mer enn tre år vil være omfattet av ordningen."

I møtet 8. juni 2004 presiserte komiteen at det var endelig avslag før 1. juli 2003 som skulle være avgjørende frist og ikke første avslag før 1. juli 2003. Komiteen har således gitt sin tilslutning til de vilkår som gjør at de to ovennevnte brødre ikke omfattes av tilleggsforskriften.

SPØRSMÅL NR. 436

Innlevert 25. januar 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 4. februar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I Budsjett-innst. S. nr. 9 (2004-2005) fastslår energi- og miljøkomiteens flertall at det foreligger et pålegg fra Stortingets flertall om at Statoil skal bygge et rørledningssystem for kjølevann til industriområdet på Kvaløya, slik at kjølevannet blant annet kan nyttiggjøres til oppdrettsanlegg for fisk. I innstillingen er det også vist til vedtak om det samme i Innst. S. nr. 100 (2001-2002).

Vil statsråden nå følge opp stortingsflertallets gjentatte pålegg overfor Statoil?»

Svar:

Stortingets vedtak om at Regjeringen skal "sørge for at driftsoperatør for anlegget på Melkøya legger til rette for, og deltar med finansiering, slik at overfø-

ringsledninger for kjølvann til industriområdet på Kvaløya kan realiseres". (Utbygging, anlegg og drift av Snøhvit LNG, jf. St.prp. nr. 35 (2001-2002), Innst. S. nr. 100 (2001-2002) vedtak nr. 207) ble i sin helhet inntatt som et vilkår i godkjenningbrevet av Snøhvit LNG 15. mars 2002.

I samsvar med dette har rettighetshaverne i Snøhvit investert om lag 10 mill. kr på anlegget slik at det blir tilrettelagt for uttak av kjølevann. Rettighetshaverne har også presentert forutsetninger for hvordan de kan delta med finansiering av kjølevannsrørledningen. Dette ble viderefremmet til Stortinget i St.meld. nr. 4 (2002-2003) Om anmodnings- og utredningsvedtak i stortings sesjonen 2001-2002.

I Budsjett-innst. S. nr. 9 (2004-2005) har energi- og miljøkomiteen en flertallsmerknad hvor de viser

til vedtaket fra 2002, og skriver at "Flertallet anser dette vedtaket som et pålegg om å realisere kjølevannsrøret", og at "Flertallet anser kjølevannsrørledningen som et teknologikrav og således ikke gjenstand for rettighetshavernes kommersielle vurderinger og betingelser".

Olje- og energidepartementet er i dialog med Sta-

toil, som operatør for Snøhvit, om denne saken, og har også sendt brev til Statoil. Jeg har også hatt møte med Hammerfest kommune og Barents Naturenergi om denne saken. Jeg er opptatt av å finne en løsning som legger til rette for at kjølevannsledningen blir realisert så snart det foreligger et konkret prosjekt for utnyttelse av kjølevannet.

SPØRSMÅL NR. 437

Innlevert 25. januar 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 14. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Undertegnede viser til spørsmål nr. 8 i spørretimen den 19. januar 2005, der statsråden på spørsmål om overføring av legemidler til bruk ved KOLS fra § 9 til § 10a, bekrefter at kombinasjonslegemidler til KOLS ikke lenger kan forskrives på vanlig blå resept, men kun etter enkeltsøknad. Stortingets flertall, som Sosialistisk Venstreparti var en del av, stemte imidlertid mot en slik overføring.

Vil statsråden følge opp stortingets vedtak, slik at nevnte KOLS-medisin fortsatt kan forskrives på vanlig blå resept?»

Svar:

Kombinasjonslegemidlene Symbicort og Seretide fikk i 2003 godkjent medisinsk indikasjon for de alvorligste KOLS-pasientene. Legemiddelfirmaene har også søkt om forhåndsgodkjent refusjon for disse to legemidlene for denne pasientgruppen. Statens legemiddelverk har ut fra dokumentasjonen som foreligger i søknadene, konkludert med at kombinasjonspreparatene gir beskjeden tilleggseffekt i forhold til andre forhåndsgodkjente legemidler til behandling av KOLS. Kostnadene ved å bruke kombinasjonslegemidlene er imidlertid høye.

Som Stortinget understreket i budsjettbehandlingen for 2005, skal Legemiddelverket sikre at de refusjonspolitiske mål blir oppfylt, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005) og Budsjett-innst. S. nr. 11 (2004-2005). Legemiddelverket har ved sin behandling av refusjonssøknadene for Seretide og Symbicort konkludert med at den behandlingsmessige verdien ikke står i rimelig forhold til kostnadene. Avslag på søknadene om generell refusjon ble derfor gitt for legemidlet Symbicort i mars 2004 og for legemidlet Seretide i oktober 2004. Kombinasjonslegemidlene Seretide og Symbi-

cort har således aldri har hatt forhåndsgodkjent refusjon etter regelverket i blåreseptforskriften § 9 for bruk mot KOLS.

Salgstall for disse kombinasjonslegemidlene kan indikere at det skjer en forskrivning til KOLS-pasienter i strid med regelverket. Omfanget kan være stort. I tillegg er det grunn til å tro at det også skjer en forskrivning utenom medisinsk indikasjon, dvs. ikke bare til pasienter med alvorlig KOLS, men også for pasienter med mild til moderat KOLS. Legemiddelfirmaet Glaxo Smith Kline sier i sin refusjonssøknad for Seretide at dagens forbruk tyder på at Seretide er i utstrakt bruk blant KOLS-pasienter, og at folketrygden allerede dekker denne utgiften.

Slik jeg ser det, kan det ikke aksepteres at det forskrives legemidler etter blåreseptforskriften § 9 som ikke er forhåndsgodkjent for refusjon. En slik praksis undergraver regelverket og kan videre bety en forskjellsbehandling av pasienter med samme lidelse, avhengig av om den enkelte lege følger/ikke følger gjeldende regelverk. En av grunnene til at dette har oppstått, kan være at regelverket ikke har vært tydelig på hvilke legemidler som kan refunderes mot KOLS og hvilke legemidler som kan forskrives på blå resept mot astma. Slik jeg ser det, er det derfor viktig å rydde av veien slike uklarheter og etablere et mest mulig forutsigbart og forståelig refusjonssystem på dette området. Jeg mener derfor at det er viktig at Legemiddelverket fortsetter sitt arbeid med å presisere blåreseptlisten, slik at astma og KOLS fremstår som separate punkter i sykdomslisten.

Representanten Ballo viser i sitt spørsmål til mitt svar til spørsmål nr. 8 i spørretimen den 19. januar i år. Det svaret må ses i lys av SVs innlegg i budsjettdebatten. Slik jeg tolket dette, støttet SV, og dermed Stortingets flertall, komiteens forslag, dersom refusjon for KOLS-legemidler skjer etter gjeldende re-

gelverk. Jeg har merket meg representanten Ballos utsagn i debatten om at "premissene for å støtte et slikt forslag må være at det er refusjon for medikamenter som faktisk var tenkt brukt til det formålet som det refunderes for". På denne bakgrunn vil jeg gå gjennom blåreseptlisten på KOLS-området, og komme tilbake til Stortinget etter en slik gjennomgang.

Stortingets vedtak er følgende:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at de legemidler som nyttes til behandling av kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS), og som i dag refunderes etter § 9 i blåreseptforskriften, ikke overføres til individuell refusjon etter § 10a."

Slik spørsmål nr. 437 fra representanten Ballo er stilt, kan dette nå oppfattes slik at det er flertall i Stortinget for å legalisere en praksis som har utviklet seg, og som ikke samsvarer med gjeldende regelverk for forhåndsgodkjent refusjon. En oppfølging av et slikt vedtak fra stortingsflertallets side vil måtte formaliseres ved at Statens legemiddelverk instrueres om å ta kombinasjonslegemidlene opp på forhåndsgodkjent refusjon i strid med Legemiddelverkets faglig begrunnede vedtak, slik at alle pasienter med samme tilstand kommer inn under en slik bestemmelse. Siden det som nevnt er grunn til å tro at disse legemidlene også forskrives utenfor medisinsk indikasjon (mild til moderat KOLS), må det videre avklares om

det skal gjøres unntak fra grunnregelen om at forhåndsgodkjent refusjon ikke skal gis utenfor medisinsk indikasjon.

Dagens praksis for refusjon av kombinasjonslegemidlene har trolig ført til at legemiddelbudsjettets rammer overskrides i forhold til gjeldende regelverk. I 2004 var omsetningen av kombinasjonslegemidlene på om lag 500 mill. kr, en vekst på 14 pst. fra året før. På usikkert grunnlag antas det at forskrivningen fordeler seg likt mellom astma og KOLS, og at all forskrivning er refundert. På denne bakgrunn estimeres kostnaden for dagens forskrivningspraksis utenfor regelverket til 250 mill. kr.

Det kan videre påregnes merutgifter over folketrygden som det ikke er budsjettmessig dekning for, på grunn av økt forskrivning når legemidlene forhåndsgodkjennes. Det er vanskelig å anslå disse merutgiftene, men en kan ikke se bort fra at dette vil beløpe seg til mer enn hundre millioner kroner i året.

Som jeg har vist i dette svaret, reiser flertallets vedtak flere spørsmål både i forhold til gjeldende regelverk og praktiseringen av det, og i forhold til de budsjettmessige konsekvensene. I lys av dette vil det være nødvendig å komme tilbake til Stortinget med en samlet vurdering av konsekvensene av de spørsmål som jeg har berørt i dette svaret.

SPØRSMÅL NR. 438

Innlevert 26. januar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 4. februar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Det hersker åpenbart tvil i industrien vedrørende Regjeringens eventuelle teknologi krav i forbindelse med bygging av gasskraftverk. I et leserbrev i Dagens Næringsliv 24. januar 2005 skriver Ronald Fagernes i Prosessindustriens Landsforening at "vi kan ikke se at det ligger noe i Stortingets vedtak (anm: om klimavoteloven) som innebærer at det ikke kan bygges gasskraftverk i Norge uten CO₂-håndtering".

Deler statsråden denne oppfatningen om at det ikke skal stilles krav om CO₂-håndtering på ev. nye gasskraftkonsesjoner?»

BEGRUNNELSE:

Problemstillingen er spesielt interessant fordi Regjeringen har hatt et tett samarbeid med PIL i forbindelse med utarbeidelsen av Klimavoteloven. Det er urovekkende dersom fremtredende representanter for industrien står med en feiloppfattelse av hva de egentlig har vært med å fremforhandle.

Mer sitat fra nevnte leserbrev:

"Det at loven åpner for at myndighetene kan pålegge industrien tekniske krav som en del av konsesjonsbestemmelsene, er ikke noe nytt, og behøver ikke å komme i konflikt med at norske gasskraftverk skal behandles likt med tilsvarende anlegg i EØS-området."

Etter undertegnedes oppfatning er det rimelig åpenbart at et særnorsk krav om CO₂-håndtering på gasskraftverk ikke medfører likebehandling med gasskraftverk i EØS-området.

Svar:

I henhold til lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven), gjelder kvoteplikt for gasskraftverk.

De tre gasskraftverkene som har fått konsesjon

vil få kvoteplikt hvis de blir bygd før 2008. I forhold til energianlegget på Snøhvit, legges det opp til CO₂-avgift for perioden i det tidlige norske kvotesystemet.

Ved vedtakelsen av klimakvoteloven sluttet Stortinget seg til Regjeringens forslag om å opprettholde adgangen til å stille vilkår om teknologikrav i medhold av forurensningsloven. Bruk av teknologikrav fremstår i praksis bare som aktuelt i forhold til nye gasskraftverk, jf. Ot.prp. nr. 13 (2004-2005). Det vil være opp til Regjeringen å fatte eventuelle vedtak om teknologikrav i tillegg til kvoteplikten.

SPØRSMÅL NR. 439

Innlevert 26. januar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 3. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Vil miljøvernministeren gjennomgå reguleringsplanen for steinbruddet i Espevik i Tysvær kommune på nytt, sette seg grundig inn i sakens realiteter og vektlegge hensynet til næringsliv og arbeidsplasser og ta hensyn til de vedtak som er fattet i kommunens folkevalgte organer?»

BEGRUNNELSE:

Miljøverndepartementet har i vedtak av 14. januar 2005 avslått å godkjenne reguleringsplanen for steinbruddet i Espevik i Tysvær kommune. I begrunnelsen for avslaget heter det bl.a. at fjellet Såt vil bli senket. De faktiske forhold er at fjellet blir senket fra 373 til 355 meter, altså 18 meter. Et annet argument som skal begrunne avslaget er at et større område vil bli ødelagt for all fremtid. Planleggingsprosessen har endt ut med et svært miljøvennlig uttaksområde som knapt vil være synlig fra sjøsiden og der uttaket skjer i et skjernet krater. Det skal etter sigende knapt være mulig å finne et mer miljøvennlig, kystnært uttaksområde i hele Sør-Norge. Området kan ikke karakteriseres som stort verken i regional eller nasjonal sammenheng, og det vil ikke bli ødelagt for all fremtid. Området skal trinnvis settes i stand etter uttak. Å karakterisere et istandsatt uttaksområde for "ødelagt for all fremtid" kan tyde på at man ikke har hatt nødvendig kunnskap om saken eller landskapspleie generelt.

Det hevdes også at steinbruddet vil ha stor betydning for friluftslivet i området da det vil være synlig fra en tursti til fjellet Lammanuten. Steinbruddsom-

rådet er ikke brukt som turområde, og turstien til Lammanuten starter i et hytteområde ved riksvegen. Det vil være mulig å se bort på steinbruddsområdet fra deler av turstiens første kilometer, dette riktignok i 1 til 2 kilometers avstand. Deretter vil en ikke kunne se området før i den siste stigningen mot toppen. Fra toppen er det 5 kilometer til steinbruddet og derfra kan en forøvrig se tettsteder, Kårstøanlegget og andre inngrep. At steinbruddet i likhet med andre inngrep kan være synlig noen steder og i stor avstand fra en natursti, kan vanskelig sies å ha stor virkning for friluftslivet.

I begrunnelsen for avslaget blir det også hevdet at steinbruddet vil medføre vesentlige inngrep i natur og landskap i Espevik. Steinbruddsområdet ligger ikke i Espevik, men på Såt og vil ikke være synlig fra Espevik i det hele tatt. Forholdene i Espevik vil imidlertid bli vesentlig forbedret ved omreguleringen da det eksisterende uttaksområde på 469 dekar ved sjøen skulle reduseres til 310 dekar ved at det skulle settes igjen skjerming både mot sjøen og bebyggelsen i Espevik. Fylkesmannen la stor vekt på dette i planprosessen fordi den største miljøkonsekvensen ved bedriftens aktivitet i dag er knyttet til kystsonen.

Det virker ikke som om Miljøverndepartementet i det hele tatt har vurdert de konsekvenser et avslag vil få for næringsinteressene og arbeidsplasser i området. En har heller ikke lyttet til hva kommunens folkevalgte mener om saken.

Det virker dessverre som om Miljøverndepartementet i denne sak ikke har satt seg grundig inn i sakens realiteter som nevnt ovenfor, men heller lagt

symbolpolitiske miljøargumenter til grunn for avgjørelsen.

Svar:

Spørsmålet om etablering av steinbrudd på fjellet Såt i Espevik har vært en konfliktfylt sak. Det har vært stor uenighet i kommunen, både politisk og blant innbyggerne. Det var fylkesmannen og fylkeskommunen som reiste innsigelse til planen.

På den ene siden står, som representanten Vaksdal nevner, hensynet til lokalt næringsliv og arbeidsplasser. På den annen side berører denne saken også regionalt viktige landskaps- og friluftsinnteresser. Slike interesser skal vektlegges ved avgjørelsen av innsigelsessaker. Jeg vil understreke at jeg også legger stor vekt på de lokale myndigheters syn i slike saker.

Denne saken har vært gjenstand for en omfattende behandling. Fra departementets side har det vært gjennomført befarings. Min avgjørelse er truffet etter en grundig og samlet vurdering. Hensynet til lokalt næringsliv og arbeidsplasser har vært en del av denne vurderingen.

I mitt avgjørelsesbrev er det vist til at toppen av fjellet Såt vil bli senket og at et større område blir ødelagt for all fremtid. Størrelsen av senkingen, og virkningen av denne, vil variere alt etter fra hvilken kant man ser fjellet. Av konsekvensutredningen til planen fremgår at kotehøyden for terrenget i bruddområdet i startfasen vil senkes fra 370 til 350. I driftsfase 1 vil kotehøyden gå fra 350 til 335 og i driftsfase 2 fra 335 til 225. I disse driftsfasene forutsettes skjerming av bruddet bortsett fra i nordøstlig retning der

bruddinnslaget planlegges. Først i driftsfase 3, etter ca. 75 år, vil bruddet gå over til kraterdrift. Kraterdriften er planlagt å gå fra kote 225 og til under havnivå.

Steinbruddet var forutsatt å dekke 550 dekar og ha en varighet på over 200 år. Dette er etter min mening både et relativt stort areal og en meget lang driftstid. Steinbruddet ville blitt et av de største i landet. Driftstiden vil, selv om det gjøres avbøtende tiltak, oppleves av mange som en varig tilstand. Selv om tiltak som revegetering og massepåfylling utføres, vil det med all sannsynlighet gjenstå inngrep som er av varig karakter. Lokaliseringen var for øvrig ikke avklart gjennom kommuneplan eller etter en regional vurdering av alternative plasseringer.

Jeg er ikke i tvil om at friluft- og landskapsverdiene i område er reelle og viktige, både ut fra lokale og regionale hensyn. Anlegg av et stort nytt steinbrudd i dette området med en så lang driftstid vil klart forringe disse verdiene. Jeg ser derfor steinbruddet som et vesentlig inngrep i naturen og landskapet i Espevikområdet.

I denne forbindelse vil jeg vise til den europeiske landskapskonvensjonen, som Norge har ratifisert og som trådte i kraft 1. mars 2004. Gjennom denne konvensjonen forplikter Norge seg til å vurdere hvorledes planer og tiltak virker inn på det omkringliggende landskap.

På denne bakgrunn ser jeg ikke grunnlag for å ta reguleringsplanen for steinbrudd i Tysvær opp til ny behandling.

SPØRSMÅL NR. 440

Innlevert 26. januar 2005 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 3. februar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Aetat Midt-Gudbrandsdalen har sine kontor og lokaler plassert på Hundorp. Det ligger sentralt i regionen, er lett tilgjengelig og har funksjonelle lokaler. Nå foreligger det planer om å flytte til Vinstra. Samtidig foregår nå arbeidet med en sterkere samordning mellom Aetat, trygdeetat og sosialetat (NAV). Det forventes en proposisjon og stortingsbehandling denne sesjonen.

Hvorfor foretar Aetat denne flyttingen nå, og bør

ikke en eventuell omstrukturering avvente Stortingets behandling av NAV?»

BEGRUNNELSE:

Det er vanskelig å se gode grunner for flytting av Aetat i denne regionen. Det øker avstanden mye for de som bor sør i regionen. Samtidig synes det underlig at dette skal skje forut for en fase der en sannsynligvis må foreta flere strukturelle tiltak for å oppnå samordning mellom Aetat, trygdeetat og sosialetat.

Svar:

Det er Aetat Arbeidsdirektoratet som til enhver tid bestemmer hvor Aetat skal være representert, jf. § 6 i Lov om tiltak til å fremme sysselsetting. Aetat Midt-Gudbrandsdalen, som dekker kommunene Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron, har i dag kontor på Hundorp.

På generell basis vil jeg understreke at etatene bør vurdere om det er hensiktsmessig for brukerne med en samlokalisering mellom Aetat, trygdeetat og sosialetat. Samlokalisering vil i mange tilfeller kunne styrke tilbudet til personer med behov for samtidig bistand fra ulike velferdsetater, og gir grunnlag for et styrket samarbeid og kompetansemiljø på tvers av dagens etater. Samlokalisering av disse etatene er al-

lerede gjennomført i flere kommuner, og er i tråd med god arbeidsmarkedspolitik. Etatene er bedt om å vurdere slike løsninger, uavhengig av fremdriften i saken om ny arbeids- og velferdsforvaltning.

Jeg er gjort kjent med at Aetat vurderer å flytte regionkontoret for Midt-Gudbrandsdalen fra Hundorp til Vinstra. Endelig avgjørelse er ikke foretatt fra Aetats side. I forbindelse med en eventuell flytting er jeg gjort kjent med at det vil bli etablert fleksible ordninger for betjening av brukere i kommunene Sør-Fron og Ringebu. Det kan blant annet være aktuelt med utplassering av utstyr for selvregistrering og kommunikasjon og tilpasset tilstedeværelse i form av kontordagordninger.

SPØRSMÅL NR. 441

Innlevert 26. januar 2005 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 2. februar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Det rapporteres om store forsinkelser i saksbehandlingen ved hjelpemiddelsentraler som har innført nytt datasystem. Resultatet er at mange må vente lang tid for å få ut hjelpemidler. Det rammer alle som er avhengige av hjelpemidler. Særlig går det ut over barn.

Vil statsråden sørge for en evaluering av datasystemet slik at en er sikker på at det fungerer, før det innføres på de øvrige hjelpemiddelsentralene?»

BEGRUNNELSE:

Erfaringene etter at datasystemet Naph er innført i åtte fylker, er at saksbehandlingen går tregere og at sakene hoper seg opp. Erfaringene er noe ulik i de åtte fylkene, men alle melder om forsinkelser i saksbehandlingen. Dette går utover syke, eldre og funksjonshemmede som trenger hjelpemidler for å fungere i hverdagen. Habiliteringsarbeidet for funksjonshemmede barn er ofte avhengig av hjelpemidler i hjemmet, i barnehagen eller skolen. Dersom hjelpemidlene uteblir, hemmer det barna i deres utvikling. Det får store konsekvenser.

Det bør være et krav at det foretas en evaluering av det nye systemet, slik at en er helt sikker på at det fungerer, før det blir innført i de øvrige fylkene, bl.a. i Hordaland

Svar:

Rikstrygdeverket har høsten 2004 innført et nytt datasystem i åtte av landets hjelpemiddelsentraler. Målet med det nye datasystemet er at hjelpemiddelsentralene skal få bedre tilgang til informasjon om utlån, gjenbruk og anskaffelse av hjelpemidler. Dette vil på sikt blant annet bidra til raskere levering av hjelpemidler ut til brukerne.

Ved innføring av nye datasystemer viser erfaringene at produksjonen ofte kan bli noe lavere i en oppstartperiode. Et nytt system vil generere nye arbeidsmåter, og det vil ofte være behov for å endre interne rutiner og organisering. I tillegg til dette kan det oppstå andre innkjøringsproblemer. Dette har dessverre vært tilfelle ved enkelte av hjelpemiddelsentralene.

Det nye systemet er et moderne standard lager- og logistikksystem. Det er samtidig mer krevende fordi det krever registrering av langt flere forhold enn tidligere. For å avhjelpe innkjøringsproblemene har Rikstrygdeverket lagt opp til å redusere registreringene noe. Likeledes har Rikstrygdeverket en nær dialog med de sentralene som har tatt løsningen i bruk for å avdekke og løse eventuelle problemer så raskt som mulig.

På grunn av innkjøringsproblemene, har innføringen av det nye datasystemet i de gjenstående hjelpemiddelsentralene blitt utsatt. Fra de sentralene som har tatt systemet i bruk meldes det nå om en gradvis

bedring i leveringstidene. De vedtatte normene for leveringstid står fremdeles ved lag, og spesielt utsatte grupper, slik som barn, vil bli prioritert.

Rikstrygdeverket evaluerer systemet fortløpende, og vil ikke innføre det i flere av hjelpemiddelsentralene før det viser seg å fungere tilfredsstillende.

SPØRSMÅL NR. 442

Innlevert 27. januar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 3. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Direktoratet for naturforvaltnings håndtering av taretrålernes situasjon tilsidesetter både inngåtte kompromiss og Stortingets intensjoner.

Vil miljøvernministeren nå gripe inn og sørge for at dette, en gang for alle, blir brakt i orden slik at tarenæringen og alginatproduksjonen får tilgang på nødvendig råstoff?»

BEGRUNNELSE:

Vi ser nå dessverre at Direktoratet for naturforvaltning igjen setter råstoffsituasjonen for tarenæringen i fare med å ignorere både stortingsvedtak og tidligere inngåtte kompromisser.

"Forvaltningsplan for tang og tare" ble lagt fram for fiskeridepartementet i november 2000. For å følge opp denne ble det nedsatt fylkesvise arbeidsgrupper som skulle komme med en innstilling for hvilke konkrete områder som skulle ha forbud mot taretråling. I disse gruppene satt representanter for miljøvernmyndighetene, fiskerimyndighetene, fylkeskommunen og tarenæringen. Etter en møysommelig prosess kom de frem til et kompromissforslag i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane. Direktoratet for naturforvaltning har til tross for dette nektet å gi dispensasjoner i tråd med disse kompromissforslagene. Etter henvendelser fra undertegnede på skriftlig spørsmålene nr. 364 og 444 for 2003-2004 grep tidligere miljøvernminister Børge Brende inn og instruerte Direktoratet for naturforvaltning for å sikre dispensasjoner i tråd med kompromisset for Sogn og Fjordane.

Denne gang ser vi at Direktoratet for naturforvaltning overprøver det kompromisset som ble inngått i Rogaland, og at man nå hevder i sitt høringsno-

Jeg legger til grunn at det kan skje relativt raskt, slik at vi får på plass et moderne system som på sikt kan bidra til å gi brukerne et bedre tilbud. De gjenstående store hjelpemiddelsentralene i Hordaland og Oslo vil være blant de siste det nye datasystemet vil bli innført i.

tat at "fredningen innebærer at det etter gjeldende forskrifter er forbud mot taretråling innenfor alle reservatene".

Å sette til side både inngåtte kompromiss og stortings intensjoner er helt uakseptabelt og setter hele tarenæringen i fare, og jeg forutsetter derfor at departementet også denne gang griper inn.

Det vises forøvrig til brev sendt miljøvernministeren 11. januar 2005 fra Oddvar Hausken i Taretrålfiskernes Forening.

Svar:

Etter gjeldende forskrifter etter naturvernloven er taretråling ikke tillatt innenfor sjøfuglreservater. Den 14. desember 2004 sendte Direktoratet for naturforvaltning på høring forslag til endring av verneforskrifter for sjøfuglreservater i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane. Forslaget til endring av verneforskriftene innebærer at det åpnes for taretråling innenfor en rekke sjøfuglreservater i de tre fylkene. Direktoratets arbeid er en oppfølging av St.meld. nr. 43 (1998-99) Vern og bruk i kystsona og et etterfølgende arbeid i fylkesregionale arbeidsgrupper.

Når høringen på direktoratets forslag er gjennomført, vil direktoratet oversende sin tilrådning til Miljøverndepartementet. En endring av verneforskrifter vil skje ved kongelig resolusjon.

Jeg finner ikke grunn til å stanse høringen, selv om det er ulike meninger om direktoratets forslag. Hensikten med en slik høring er nettopp å få frem ulike meninger som grunnlag for å fatte endelig vedtak.

Jeg vil se på saken etter at jeg har mottatt direktoratets tilrådning, som vil bli oversendt departementet i løpet av første halvår i år.

SPØRSMÅL NR. 443**Innlevert 27. januar 2005 av stortingsrepresentant Eirin Faldet****Besvart 9. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Sykehuset Innlandet ligger an til et underskudd på opp imot 75 mill. kr. Det betyr at de i gjennomsnitt må kutte for 225 000 kr hver eneste dag resten av året. Dette kan føre til nedleggelse av sykehusavdelinger og dermed et svekket tilbud til pasientene. Det kan også føre til uro og oppsigelse blant de ansatte.

Hva vil helse- og omsorgsministeren gjøre for at ingen pasienter skal få et dårligere tilbud når de trenger utredning og behandling ved Sykehuset Innlandet?»

BEGRUNNELSE:

Under behandlingen av statsbudsjettet for 2005 foreslo Arbeiderpartiet 1,5 mrd. kr mer enn regjeringen og 1 mrd. kr mer enn forliket med Fremskrittspartiet til sykehusene. Grunnen var at sykehusene har en svært stram økonomi og at de burde tilføres økte ressurser for å sikre at pasientene får et godt tilbud. Det er vanskelig å se hvordan Sykehuset Innlandet kan kutte flere tiltalls millioner kroner uten at tilbudet til pasienter svekkes.

Svar:

Sykehuset Innlandet HF yter spesialisthelsetjeneste til befolkningen i Hedmark og Oppland. Helseforetaket har en desentralisert struktur med somatisk sykehusvirksomhet seks steder (Gjøvik, Lillehammer, Hamar, Elverum, Kongsvinger og Tynset), psykiatrisk sykehus to steder (Reinsvoll og Sanderud), i tillegg til flere, mindre distriktpsikiatriske sentre. Den desentraliserte strukturen er krevende både faglig og økonomisk.

Ved inngangen til 2004 hadde helseforetaket en drift som var vesentlig mer kostnadskrevende enn hva det var rom for. For å sikre sykehuset tid til nødvendig omstilling, gav Helse Øst RHF i 2004 Sykehuset Innlandet anledning til å vedta et budsjett som viste et driftsresultat på 65 mill. kr. Styret i helseforetaket vedtok i 2004 en omstillingsplan for å bringe driften i balanse i 2005 uten svekking av pasienttilbudet. Helseforetaket har gjennomført tiltak i denne omstillingsplanen, og regnskap for 2004 vil bli avlagt i henhold til det vedtatte budsjettet. Styret vedtok videre i 2004 å iverksette et større planarbeid for å ut-

rede sykehusets langsiktige utvikling fram mot 2020, herunder legge planer for å bringe helseforetaket over i en god økonomisk situasjonen.

I 2005 må Sykehuset Innlandet i likhet med de øvrige helseforetakene møte effektiviseringskrav. Styret i Sykehuset Innlandet behandlet 24. januar 2005 drifts- og investeringsbudsjett 2005. Administrerende direktør la fram for styret et foreløpig driftsbudsjett for 2005 som viste driftsresultat på 75 mill. kr. Styret konstaterte at ytterligere effektivisering i tillegg til det som allerede er innarbeidet i omstillingsplanen, vil være krevende. Styret ba derfor administrerende direktør arbeidet mot et foreløpig budsjett med driftsresultat på 50 mill. kr, og ba om at balansekravet måtte avklares nærmere med eier i foretaksmøte med sikte på endelig budsjettvedtak etter dette. Styret anså videre at situasjonen krevde at det økonomiske fokuset måtte ytterligere skjerpes i forbindelse med den langsiktige planleggingen av struktur og investeringer.

Sykehuset Innlandet fikk aksept for å styre mot et underskudd på 65 mill. kr i 2004, under forutsetning av en drift i balanse i 2005. Etter det jeg er kjent med, har Helse Øst i utgangspunktet forutsatt at Sykehuset Innlandet legger opp til en drift slik at det oppnås et økonomisk resultat i balanse i 2005. Sykehuset Innlandet har en betydelig økonomisk utfordring, og det er vedtatt et foreløpig budsjett for 2005 med et underskudd på 50 mill. kr. Styret i Sykehuset Innlandet har iverksatt en prosess for å utrede den fremtidige struktur på behandlingstilbudet. Dette arbeidet vil være slutført høsten 2005. Styret for Sykehuset Innlandet skal til foretaksmøtet i juni 2005 gi en redegjørelse for status i arbeidet med å etablere en langsiktig og bærekraftig struktur med drift i balanse, og hvilke typer tiltak dette vil kreve på kort og lang sikt, inkludert en vurdering av det samlede kapasitetsbehovet.

Sykehuset Innlandet har brutto årsbudsjett på nær 4 mrd. kr. Det balansekravet som er stilt, utgjør knapt 2 pst. av dette. Foretaksmøtet i Sykehuset Innlandet har etter mitt syn lagt et grunnlag som innebærer at styret i helseforetaket kan videreføre arbeidet med omstilling slik at det oppnås en bærekraftig økonomi, og at omstillingen kan gjennomføres i et forsvarlig tempo. Den overordnede føringen i arbeidet er og vil være at pasienttilbudet skal opprettholdes og styrkes.

SPØRSMÅL NR. 444**Innlevert 27. januar 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger****Besvart 9. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Etter det jeg har kjennskap til finnes det i dag ikke noen mottaksanlegg for ombruk og gjenvinning av utrangerte plast- og glassfiberbåter i Norge. En del utrangerte båter blir liggende som skjemmende avfall i naturen, mens andre blir brakt til deponi.

Vil miljøvernministeren ta initiativ til at vi får etablert mottaksanlegg der materialene i båtene kan gjenvinnes, og eventuelt vurdere å innføre en ordning med vrakpant slik at båtene blir samla inn?»

BEGRUNNELSE:

Fra renovasjonsselskap blir det opplyst at det ikke finnes tilfredsstillende returordninger for utrangerte plast- og glassfiberbåter. De få vraka som leveres til renovasjonsselskapene blir derfor lagt i deponi. Andre utrangerte båter ligger som skjemmende elementer i naturen, mens atter andre blir senka i sjøen.

Slik det er i dag mangler båteierne ordninger som kan hjelpe dem med å behandle dette avfallet på en miljøforsvarlig måte. Etter det jeg har fått rede på er det kun to anlegg i Europa som behandler slikt avfall på en forskriftsmessig måte, ett i Frankrike og ett i Italia.

I Askvoll kommune i Sogn og Fjordane er det tatt et initiativ for å utvikle en bedrift som kan ta imot og resirkulere plast- og glassfiberbåter. Det vil også være naturlig for en slik bedrift å ta imot andre komposittmaterialer, f.eks. campingvognskrog. Hvis en lykkes med å få etablert en slik bedrift, kan det miljøproblemet som dette avfallet utgjør, omgjøres til råstoff som kan gå inn i produksjon av nye båter. Andre bruksområder for restavfallet er blant annet sementindustrien og bygningsindustrien. En slik etablering kan også gi sårt tiltrengte arbeidsplasser i dis-

triktet. Det er et aktivt båtbyggermiljø i Askvoll med mye kompetanse på båt.

For å få til en effektiv innsamling av de utrangerte båtene, kan det være nødvendig å vurdere innføring av en vrakpantordning, kombinert med miljøavgift ved kjøp av nye båter.

Svar:

Kasserte fritidsbåter omfattes av forurensningslovens forbud mot forsøpling og åpen brenning. Kasserte fritidsbåter fra privatpersoner er videre ansett som ordinært husholdningsavfall, som kommunene etter forurensningsloven er forpliktet til å ta imot og gi en forsvarlig behandling.

Statens forurensningstilsyn (SFT) foretok på oppdrag fra Miljøverndepartementet i 2004 en kartlegging av miljøproblemene og en vurdering av behovet for nye tiltak og virkemidler forbundet med utrangerte fritidsbåter. SFT konkluderte med at utrangerte fritidsbåter i dag ikke utgjør et vesentlig miljøproblem og anbefalte å ikke innføre nye, særskilte virkemidler. Båtvrak som går til godkjent deponering eller forbrenning håndteres i samsvar med dagens strenge krav på linje med annen avfallsbehandling.

På bakgrunn av SFTs kartlegging har jeg ikke vurdert det som nødvendig å innføre særskilte virkemidler overfor utrangerte fritidsbåter nå. For en bedre oppfølging av allerede eksisterende virkemidler har jeg imidlertid gitt SFT i oppdrag å vurdere muligheten for et samarbeid mellom båtbransjen, kommunal sektor og andre relevante aktører for å legge bedre til rette for at utrangerte fritidsbåter tas hånd om på en miljømessig forvarlig måte. Dette arbeidet vil pågå i 2005.

SPØRSMÅL NR. 445**Innlevert 27. januar 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 1. februar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Hvilken progresjon ser finansministeren for seg vedrørende avvikling av tiårsbegrensningen for fremførbart underskudd?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med skattemeldingen ble det varslet at man ønsket å avvikle tiårsbegrensningen for fremførbart underskudd. For mange næringsdrivende er tidspunktet viktig i planleggingsøyemed, og forutsigbare rammebetingelser og skatteregler er en nødvendighet. På denne bakgrunn er det viktig å få antydning når forslag om dette vil bli fremmet.

Innen petroleumsvirksomhet er det ingen tidsbegrensning på adgangen til å benytte fremførbart underskudd. For annen virksomhet er oppheving tilsvarende viktig, ikke minst for å stimulere gründervirksomhet hvor det ofte går lang tid fra et konsept blir

utviklet til det blir kommersielt lønnsomt. Symmetri i reglene er dessuten et grunnleggende prinsipp i skatteteorien. Skattelovens nye § 14-90 vil fange opp eventuelle omgåelsessituasjoner.

Sverige og Danmark har pr. i dag ingen tidsbegrensning slik vi har i Norge, og en harmonisering vil være naturlig.

Svar:

I St.meld. nr. 29 (2003-2004) Om skattereform er det varslet at Finansdepartementet vil ta initiativ til en avvikling av tiårsbegrensningen i adgangen til å fremføre underskudd, som en del av forslaget til skattereform. Det er lagt opp til å fase inn skattereformen over budsjettårene 2005, 2006 og 2007. Spørsmålet om tidspunktet for avviklingen av tiårsbegrensningen vil vurderes løpende i forbindelse med de årlige budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 446**Innlevert 27. januar 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland****Besvart 8. februar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Det kan virke som om landet oftere enn før blir rammet av storm og uvær. Dette kan resultere i strømavbrudd i lengre perioder. Det settes stadig større krav til fordelingsnettets godhet og til feilrettingsapparatet. Automatbrytere kan taes i bruk av norsk elforsyning for å hindre strømbrudd.

Hva vil statsråden igangsette av tiltak for å hindre lengre strømbrudd og de konsekvenser det kan få for samfunnet?»

BEGRUNNELSE:

Landets elektrisitetsverker har så langt ikke i gang satt tiltak som kan forhindre lengre strømbrudd. Det kan virke som strømlleverandørene har vært mer opptatt av å rasjonalisere driften enn å driftssikre forsyningsanleggene mot strømavbrudd.

Ordninger med lokale vaktlag er utviklet og er-

stattet dem med regionale store driftssentraler med fjernstyrte brytere i distriktene. Dette fungerer bra ved sporadiske "vanlige" feil hvor man kan gripe inn og isolere feilstedet med manuell inngripen, men ved storefeil hvor flere titalls linjer faller ut samtidig, som Agder Energi opplevde i januarstormen i år, fungerer er slik ordning dårlig.

Ved å installere et automatisk virkende system, som finner og frakobler et feilsted og spenningssetter friske delen av linjenettet, kan lengre strømbrudd forhindres. Et desentralisert system som kan jobbe uavhengig av hverandre og på den måten erstatte den gamle ordningen med lokale vaktlag. Den "gammeldagse måten" ved at en person opererer brytere via fjernkontroll eller sender ut mannskaper som kjører rundt og kobler for hand, holder ikke ved storfeil.

Det har vært hevdet at slike automatiske systemer ikke er gode nok. Det er riktig at de første som om på markedet ikke holdt mål. Men i dag finnes det 2-3

norske produsenter med moderne 2.generasjons utstyr som fungerer aldeles utmerket. Problemet er, ifølge Siemens som produserer slikt utstyr, at interessen for slikt utstyr hos norsk elforsyning er meget liten, mens i andre land har installert mange slike automatiske anordninger.

Ved Nordmøre Energi NEAS har en satset på slik automatikk og opplysninger derfra viser at systemet fungerer bra og de har hatt få problemer i vinter sammenlignet med elverk uten automatikk.

Tiden er inne til at det norske linjenettet må automatiseres. På samme måten som enhver industribedrift som vil ha en fremtid, må en erstatte manuelle inngrep med automatutstyr, nettselskapene må slutte å koble gamle handbetjente brytere, mens tusener av abonnenter er uten strøm i timensvis. Å satse på moderne koblingsautomatikk som gjør jobben i løpet av sekunder kan se ut som å kunne være en løsning.

Svar:

Samfunnet er svært avhengig av sikker strømforsyning. Det er derfor svært viktig at selskapene i kraftforsyningen har god beredskap for å håndtere skader som kan oppstå som følge av ekstremt vær. Både tidligere års- og vinterens orkaner har vist viktigheten av å ha nødvendige reparasjonsressurser tilgjengelig, både kompetente mannskaper og tilstrekkelig reservemateriell. Krav til dette er fastsatt i NVEs beredskapsforskrift.

Gjennom den nye forskriften om leveringskvalitet i kraftsystemet, som ble iverksatt fra 1. januar 2005, er det gitt nye føringer for hva nettselskapene

og andre aktører må gjøre for at kraftforsyningen skal ha en tilfredsstillende kvalitet, dvs. pålitelighet og spenningskvalitet. Blant annet skal alle feil og hendelser som gir avbrudd eller spenningsforstyrrelser rettes opp så raskt som mulig.

Nettselskapene har gjennom dagens regulering økonomiske insentiver til å anskaffe utstyr (for eksempel automatbrytere) som begrenser avbruddstiden til sluttbrukerne, som følge av feil og hendelser i høyspenningsnettet, gjennom ordningen med kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi (KILE-ordningen). Ordningen fungerer slik at nettselskapets samlede inntekts-(tarifferings)grunnlag er avhengig av hvor mange og hvor lange avbrudd de ulike sluttbrukerne opplever hvert år. Et nettselskap som eier anlegg som forårsaker avbrudd som følge av for eksempel værforhold eller teknisk svikt, får redusert egen inntektsramme som følge av dette. For tiden utredes det en utvidelse av KILE-ordningen til å omfatte flere forhold som påvirker leveringspåliteligheten i det norske kraftsystemet.

Gjennom beredskapslovgivningen og reguleringen av nettselskapene settes det altså direkte krav og økonomiske insentiver for å sikre landet en god forsyningssikkerhet. Hvilke type komponenter de ulike selskaper velger å benytte for å innfri disse kravene er overlatt til selskapene selv å velge.

Jeg mener at det er iverksatt fornuftige og tilstrekkelige tiltak for å hindre lengre strømavbrudd. Men jeg har hele tiden oppmerksomhet på overføringsnettet og vil ta de initiativer som er nødvendige for at kvaliteten skal være høy.

SPØRSMÅL NR. 447

Innlevert 27. januar 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 4. februar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Regjeringen vil at irakere som har hatt midlertidig oppholdstillatelse i Norge etter å ha fått avslag på asyl, og som forsørger seg selv gjennom fast arbeid, nå skal få innvilget ordinær arbeidstillatelse. Forslaget skal ikke få betydning for andre, liknende saker.

Viser ikke denne spesialbehandlingen av irakiske kurdere at Regjeringen i praksis fører en asyl- og arbeidsinnvandringspolitikk etter innfallsmetoden?»

BEGRUNNELSE:

Asylinstituttet er innført for å gi politisk forfulgte mennesker beskyttelse. Det er derfor svært viktig at dette instituttet ikke blir undergravet ved at man har ulik praksis overfor de ulike asylsøkergruppene. Menneskesmuglerne vil merke seg at den norske regjering ikke er konsekvent i forhold til å returnere asylsøkere. De har dermed lettere for å kunne skape forhåpninger om opphold i Norge også for nye grupper asylsøkere. Særlig fristende blir det å søke asyl i

Norge for arbeidssøkende fra land det er vanskelig å tvangsreturnere borgere til. Dette vil føre til store ekstrabelastninger på saksbehandlingsapparatet som arbeider med asylsaker. Og det vil kunne undergrave asylinstituttets legitimitet i samfunnet.

Svar:

Det har vært svært viktig for meg å presisere at forslaget om å åpne for arbeidstillatelser for irakere som tidligere har hatt midlertidig tillatelse (såkalt MUF-tillatelse), ikke er et signal om en ettergivenhet i forhold til asylsøkere uten beskyttelsesbehov.

Det er heller ikke snakk om å forskjellsbehandle like saker. Det dreier seg om en helt spesiell gruppe, som gjennom sitt opphold i Norge har vært i en spesiell situasjon i forhold til andre asylsøkere. Denne gruppen ble i sin tid gitt midlertidig arbeidstillatelse uten rett til familiegjenforening eller bosettingstillatelse. Bakgrunnen var at man ikke kunne returnere tvangsmessig til Irak, og derfor ønsket å skaffe seg tid til å vurdere nye muligheter for dette. Samtidig med at de midlertidige tillatelsene ble gitt, ble denne gruppen aktivt bosatt i kommunene, og integrert i lokalsamfunn. Etter at man i 2001 begynte å avslå søknadene til denne gruppen etter at de midlertidige til-

latelsene hadde utløpt, gav man likevel mange rett til å arbeide i Norge. Mange har derfor vært i fast arbeid helt siden de kom til landet, og har vært en viktig arbeidskraft i distriktene og i små lokalsamfunn. I tillegg ble søknadene om nye tillatelser fra denne gruppen i en periode stilt i bero på grunn av den spente situasjonen i Irak. I denne perioden hadde gruppen derfor lovlig opphold i Norge. Denne spesielle historikken er det som gjør at jeg i dag ønsker å åpne opp for å legalisere oppholdet til de i denne gruppen som har arbeid og kan forsørge seg selv.

Jeg vil presisere at forslaget ikke dreier seg om å gi asyl, beskyttelse eller oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. Forslaget går ut på å gi en arbeidstillatelse, og søkerne vil etter forslaget ikke få bedre rettigheter enn andre arbeidsinnvandrere. Dersom de mister arbeidsforholdet må de reise hjem til Irak. Personer som ikke er i arbeid, må fortsatt rette seg etter avslagene og reise hjem.

Jeg vil derfor avvise påstanden om at forslaget indikerer en innvandringspolitikk etter "innfallsmetoden". Vi har over lengre tid vurdert denne gruppens situasjon i Norge, og forslaget jeg nå fremmer er nøye gjennomtenkt og kommer som et resultat av en svært spesiell situasjon.

SPØRSMÅL NR. 448

Innlevert 28. januar 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 8. februar 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«I Budsjett-innst. S. nr. 9 (2004-2005) fra energi- og miljøkomiteen påpekte et flertall at ved en rekke veiprosjekter må staten bidra til at forurensningsproblemer, ikke minst støyforurensning, blir redusert ved bygging av miljøkulverter. I bl.a. Stavanger er det fra flere hold reist krav om dette.

Hva har miljøvernministeren gjort for å følge opp stortingsflertallets krav, ev. hva vil han gjøre?»

BEGRUNNELSE:

I budsjettinnstillingen står følgende:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, er kjent med at det finnes en rekke veiprosjekter som skaper store lokale forurensningsproblemer, ikke

minst støyforurensning. Flertallet mener staten må bidra til at disse problemene bygges inne i miljøkulverter som i byområder kan brukes som parkområder eller tomteareal for boligbygging eller næringsareal."

Et mindretall skriver i tillegg:

"Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti er kjent med at f.eks. Stavanger kommune enstemmig ønsker å bygge miljøkulverter i forurensningsutsatte områder, dersom det gis bidrag fra staten til finansiering. I Sandnes finnes det planer på miljøkulverter på veier som ikke er utbygd ennå. Der ville sannsynligvis protestene mot veiutbyggingen sterkt reduseres om det ble gitt bidrag til miljøkulverter."

Det vises også til oppslag i Aftenbladet 26. januar 2005 hvor handling fra miljøvernministeren etterlyses.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra miljøvernministeren.

Støy og luftforurensning fra trafikken på eksisterende veger representerer en betydelig utfordring. I forskrift etter forurensningsloven er det fastsatt krav om å gjennomføre tiltak for å bringe den lokale luftforurensningen og støyen under bestemte grenseverdier. Forskriften skal rydde opp i eksisterende forhold, og den setter minstekrav til luftkvalitet og støynivå. Aktuelle tiltak i denne sammenheng vil ofte være bygging av lokale støyvoller og støyskjermer samt fasadetiltak på utsatte bygninger.

For planlegging av nye veganlegg gjelder strengere krav. Miljøverndepartementet har nettopp vedtatt nye retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442). Etter disse retningslinjene er det fastsatt anbefalte grenseverdier for støy, som ikke skal overskrides ved anlegg av nye veger. Grenseverdiene i retningslinjene er betydelig strengere enn grenseverdiene for støy i forskriften etter forurensningsloven.

Nye veganlegg i byer og tettsteder bygges ofte for å bedre framkommeligheten for ulike trafikantgrupper og for å bedre miljøforholdene for dem som bor eller oppholder seg i nærheten av sterkt trafikkerte veger. Dette er også grunnen til at det er bygget en lang rekke fjell- og betongtunneler gjennom by- og tettstedsområder som gir vesentlig reduksjon i ulempe med støy, og med vegens barrierevirkning. Tun-

nelene reduserer også problemene med lokal luftforurensning langs de avlastede traseene, men gir økte konsentrasjoner ved tunnelmunningene. Betydelig økte investerings- og driftskostnader må veies mot hvilke miljømessige forbedringer som kan oppnås uten tunnel.

Planlegging av nye veganlegg skjer lokalt etter plan- og bygningsloven med bred medvirkning fra lokale myndigheter, berørte privatpersoner, det lokale næringslivet og interesseorganisasjoner. I denne prosessen må ulike hensyn veies opp mot hverandre når planmyndigheten, normalt kommunestyret, vedtar planløsning. I slike prosesser vil det naturlig nok kunne oppstå ønsker fra lokale myndigheter om å legge mest mulig av vegen i tunnel. For staten vil det være viktig å påse at miljøhensynene blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte, samtidig som standarden er i samsvar med det som velges av løsninger på tilsvarende steder og i tilsvarende tilfeller ellers i landet. Kostbare løsninger vil gå på bekostning av andre påtrengende oppgaver.

I enkelte tilfeller er betongtunneler etablert for å gi mulighet til å bygge næringsbygg eller boliger. Slike løsninger er imidlertid sjeldne på grunn av høye kostnader og de begrensningene veganleggene gir for utnyttelsen av arealene. Løsninger med næringsbygg og boliger over betongtunneler bør utvikles i lokale planprosesser etter plan- og bygningsloven.

SPØRSMÅL NR. 449

Innlevert 28. januar 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 8. februar 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Barne- og familieminister har tidligere besvart et spørsmål rettet til utdanningsministeren om utbetaling av kontantstøtte til norske studenter i utlandet. Svaret var negativt og begrunnet med retningslinjer og regelverk knyttet til kontantstøtte. Den økonomiske virkningen av at norske studenter når de studerer i utlandet ikke får ytelse de får som norsk student i Norge er negativ og er lite motiverende for utenlandsopphold.

Vil statsråden som alternativ vurdere innføring av et ekstra forsørgerstipend i utlandet?»

BEGRUNNELSE:

Denne saken gjelder utdanningspolitikk. Gjennom Kvalitetsreformen oppmuntres norske studenter til å studere i utlandet; både gjennomføring av fullt studie og opphold på minst 6 måneder for studenter som tar sin utdanning ved norske læresteder. De studenter som har mindreårige barn når de studerer kvalifiserer i Norge til mottak av kontantstøtte men gjør det ikke ved opphold som student i utlandet. Ulik behandling innebærer betydelig økonomisk ulempe. Nye beregninger fra ANSA tyder på at det dreier seg om et årlig beløp i størrelsesorden ca. 3,5 mill. kr. Saken dreier seg først og fremst om utdan-

ningspolitikk, og det viktige i saken må være å sikre at norske studenter når de studerer i utlandet får de samme og ikke dårligere betingelser enn når de studerer i eget land. Jeg oppfordrer derfor statsråden til å vurdere ordninger som kan sikre studentene lik økonomisk behandling uavhengig av om ekstra forsørgerstøtte for mindreårige barn kalles kontantstøtte eller gis andre betegnelser.

Svar:

Studenter som drar til utlandet og som har barn, har rett på et behovsprøvd forsørgerstipend gjennom

Statens lånekasse for utdanning på linje med studenter som studerer i Norge. Det er derfor på dette området ingen forskjellsbehandling mellom norske studenter i Norge og i utlandet.

Som det framgår av barne- og familieministerens svar i spørretimen 19. januar 2005, er tildeling av kontantstøtte avhengig av i hvilken grad barnet benytter barnehageplass med offentlig tilskudd. Kontantstøtteloven åpner ikke for å gi kontantstøtte når student og barn er bosatt i utlandet ut over tre måneder. Studenter med barn i Norge kan altså få kontantstøtte når de ikke benytter barnehageplass.

SPØRSMÅL NR. 450

Innlevert 28. januar 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 7. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Skytefeltet på Hjerkin avvikles. Dette gir muligheter for å oppnå naturgevinster når det gjelder bruk av områdene. Vei- og hyttenettet vil bli viktig. Den gamle turisthytta Snøheim, er en del av dette. Bygdefolket rundt Dovrefjell mener at i framtidig utvikling og bruk av nasjonalparken blir Snøheim og veien dit svært viktig. Veien kanalisierer trafikken som brukes av et stort antall i sesongen.

Ser miljøvernministeren at Snøheim og veien har stor verdi for næringsutvikling og folks bruk av fjellet?»

BEGRUNNELSE:

- Når Stortinget nå har vedtatt å legge ned skytefeltet på Hjerkin, åpner det seg helt nye muligheter for å oppnå naturgevinster i området.
- Det er umulig å se bort fra at reise- og friluftsliv i hele regionen har klare interesser i å utnytte området. "Nasjonal fjellet" Snøhetta vil uansett være en magnet for turister og lokalbefolkningen. Det er da viktig at denne trafikken kan skje på en mest mulig skånsom måte for dyre- og plantelivet i området.
- Dersom ferdseilen inn i området i mest mulig grad kanaliseres til Snøheimveien, vil kunne redusere/avlaste ferdseilen i andre, og mer sårbare områder.
- Kulturminnemyndighetene i Oppland fylkeskommune vurderer Snøheim til å ha høy verneverdi der det ligger. Dette synet støttes fullt ut av

lokalbefolkningen og alle kommunene rundt Dovrefjell. Snøheim bør kunne drives som turisthytte og må bevares på stedet.

- Dovre og Lesja kommune har fått full støtte i stort sett alle lokale organer for at Snøheim skal bevares. Dette fremgår av høringsuttalelsene til den vedtatte kommuneplanen for Hjerkin skytefelt.
- For at lokaldemokratiet skal fungere, er det avgjørende at lokale innspill tillegges stor vekt. Dette gjelder ikke minst i Snøheim-saken, som på mange vis er blitt en lokal symbolsak.
- Lokalbefolkningen har i alle år tatt godt vare på fjellet, og ønsker å gjøre det også i framtida. Dovre kommune har blant annet en av landets mest restriktive holdninger til motorferdsel i utmark, noe som viser at lokalsamfunnet ønsker å ta ansvar.
- Det er stor enighet om at naturen skal forvaltes på bærekraftig vis. Dovre og Lesja kommune ønsker blant annet ikke utstrakt motorisert ferdseil i utmarka. Dette prinsippet følges i dag i praktisk handling.
- Når forvaltning av nasjonalparker og landskapsvernområder nå blir delegert til lokalt/regionalt nivå (kommunene/Dovrefjellrådet og lignende), må konsekvensen bli at det også blir spillerom for det lokale nivået til å utøve denne forvaltningen på en aktiv måte.
- Med etableringen av Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark og tilbakeføringen av Hjerkin skyte-

felt til sivile formål, blir en prøvestein om norsk nasjonalparkforvaltning nå blir endret slik at vi går fra en konserverende "ikke-bruk"-forvaltning til en ny strategi hvor lokalsamfunnets behov blir satt mer i fokus, selvsagt uten at dette går på bekostning av naturverdiene.

- Kommunene (Dovre og Lesja) gir med den vedtatte kommunedelplan for Hjerkinns skytefelt et betydelig og grundig gjennomarbeidet bidrag i tilbakeføringen av området til sivil bruk. Det foreliggende høringsdokument skisserer en omfattende tilbakeføring av skytefeltet. Utkastet innebærer blant annet at 98 pst. av skytefeltet foreslås som enten nasjonalpark eller landskapsvernområde og at 75-80 pst. av veiene i området tilbakeføres/saneres. Utkastet er på alle områder i tråd med Stortingets forutsetninger i vedtaket om nedleggelse av Hjerkinns skytefelt.
- For Dovre kommune er mer enn 73 pst. av kommunens areal underlagt vern i en eller annen form. Det blir da svært viktig å sikre lokal verdiskaping knyttet til de vernede områdene, samt å sikre lokal forankring gjennom at så mye som mulig av forvaltningen skjer lokalt. Naturlige fortrinn må kunne utnyttes på bærekraftig vis.

Svar:

I 2002 ble Dovrefjell/Sunndalsfjella nasjonalpark opprettet sammen med en rekke tilstøtende landskapsvernområder. Opprettelsen var en oppfølging av nasjonalparkplanen (St.meld. nr. 62 (1991-92), jf. Innst. S. nr. 124 (1992-93)). En sentral føring i arbeidet med verneplanen ble også lagt gjennom Stortingets behandling av et Dokument 8-forslag fra Senterparti-representantene Queseth Haarstad, Berge og Viken (Dokument nr. 8:36 (1991-92)) om en samlet forvaltningsplan for Dovrefjell, jf. Innst. S. nr. 123 (1992-93). Et flertall ba Regjeringen "utarbeide forslag til et utvidet vern av Dovrefjellområdet".

Hovedmotiveringen for utvidet vern var å sikre leveområdet for villreinstammen på Dovrefjell mot trusler om utvidet bruk av skytefeltet (langdistanseskylting med raketter) og midlertidig lagring av spesialavfall i daværende gruver i Tverrfjellet.

Stortinget vedtok i 1999 å opprette et nytt skyte- og øvingsfelt for Forsvarets avdelinger på Østlandet - Regionfelt Østlandet (RØ) i Åmot kommune. Samtidig ble det vedtatt at Hjerkinns skytefelt skulle legges ned som ledd i en omfattende plan for utvidet vern av Dovrefjell. Stortinget forutsatte at opprydding og sanering av inngrep på Hjerkinns skytefelt på en slik måte at man kunne få "..." en betydelig økt naturverngevinst og helt nye perspektiver for vern og helhetlig forvaltning av Dovrefjell "...". Planleggingen med tilbakeføring av området til har foregått siden 2000 bl.a. ved en egen kommunedelplan utarbeidet av Dovre og Lesja kommuner og en plan for naturrestaurering utarbeidet av fylkesmannen i Oppland.

Snøheim ligger like utenfor Hjerkinns skytefelt, men innenfor nasjonalparken. Det er Forsvardepartementet som eier Snøheim. Forsvarsdepartementet ønsker å utvikle Snøheim som ledd i at skytefeltet skal nedlegges.

Jeg har ennå ikke trukket endelige konklusjoner i denne saken. Det er mange hensyn, også de som representanten Enger nevner i sitt spørsmål, som skal vurderes i denne sammenheng. For meg er det ikke minst viktig å følge opp de intensjoner som Stortinget har lagt til grunn i sin behandling av nasjonalparkmeldingen, Dokument nr. 8:36-forslaget fra de tre representantene fra Senterpartiet og nedleggelsen av Hjerkinns øvings- og skytefelt. Uansett utfallet om Snøheim og spørsmålet om vei i området, skal området mellom E6 og inn mot Snøhetta fortsatt kunne brukes av lokalbefolkningen og tilreisende for friluftsliv og rekreasjon.

SPØRSMÅL NR. 451

Innlevert 28. januar 2005 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 10. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«I Fredrikstad Blad den 18. d.m. vises det til at helseministeren nå pålegger ruspoliklinikkene å kreve egenandel av brukerne gjennom rundskriv I-20/2004. I Innst. O. nr. 4 (2003-2004) Rusreform II, står det i en merknad fra komiteen at rusmiddelskadde nå

vil få likeverdige tjenester som andre pasientgrupper "de samme pasientrettighetene og den samme rett til gratis behandling". Å pålegge denne gruppen egenandeler vil føre til at flere ikke oppsøker tilbudet.

Vil statsråden allikevel gjennomføre innkreving av egenandeler?»

BEGRUNNELSE:

En av de viktige intensjonene med rusreformene var å gi brukerne et bedre tilbud, et tilbud som kunne dekke deres behov for hjelp i forskjellige situasjoner og føre til at flere faktisk oppsøkte tilgjengelige hjelpetiltak. Innføring av egenandeler ved poliklinikkene vil være stikk i strid med slike intensjoner og føre til at flere må henvende seg på sosialkontoret for å få penger til egenandelene, noe som ytterligere vil heve terskelen for å henvende seg til hjelpeapparatet. I tillegg til å øke utgiftene til økonomisk sosialhjelp vil dette føre til at færre bruker - kanskje de med de største behovene - ikke tar kontakt med hjelpeapparatet.

Svar:

Da Stortinget vedtok Rusreform I og II (Ot.prp. nr. 3 (2002-2003) og Ot.prp. nr. 54 (2003-2004), jf. Innst. O. nr. 51 (2002-2003) og Innst. O. nr. 4 (2003-2004)) ble ansvaret for tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmissbrukere overført til staten ved de regionale helseforetakene. Ved dette ble behandling av rusmiddelmissbrukere en del av det samlede ansvaret i spesialisthelsetjenesten og sidestilt med somatisk behandling og behandling innenfor psykisk helse. Dette innebar også at rusmiddelmissbrukere fikk pasientrettigheter på lik linje med øvrige pasienter i spesialisthelsetjenesten.

I spesialisthelsetjenesten må alle pasienter som blir henvist til poliklinikker betale en egenandel. Dette gjelder også pasienter som blir henvist til en poliklinikk innen psykisk helsevern. Mange pasienter som blir henvist til poliklinikker innen psykisk helse-

vern har også omfattende rusmiddelproblemer. Disse pasientene er underlagt den samme egenandelsordningen som de øvrige pasienter.

Slik det fremgår av St.prp. nr. 1 (2004-2005) vedtok Stortinget å innføre polikliniske refusjonstakster for alle ruspoliklinikkene. Ved dette vedtok Stortinget lik finansiering for ruspoliklinikkene og poliklinikkene innen psykisk helsevern og en samordning av takstene ved ruspoliklinikkene med den nye takstrukturen innen psykisk helsevern. I dette ligger at det skal betales egenandel ved de nevnte poliklinikker. Ved å harmonisere egenbetalingen for poliklinikker innen psykisk helsevern og ruspoliklinikker, unngår man å få en vridning av bruken av de to typer poliklinikker. I sosialkomiteens innstilling Budsjettinnst. S. nr. 11 (2004-2005) til St.prp. nr. 1 (2004-2005) var det ingen merknader til Regjeringens forslag om å harmonisere egenbetaling for poliklinikker innen psykisk helsevern og ruspoliklinikker.

I særlige tilfeller er det gjennom gjeldende forskrift for poliklinikker - For 2000-12-01 nr. 1389. Forskrift om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak - gitt adgang til full godtgjørelse (refusjon og egenbetaling) blant annet ved behandling hvor pasientens tilstand er til hinder for at pasienten betaler egenandelen. Dette er gjort nettopp for at manglende innbetaling av egenandel ikke skal påvirke oppstart av eller videre behandlingsopplegg ved ruspoliklinikker og poliklinikker innen psykisk helsevern.

SPØRSMÅL NR. 452

Innlevert 28. januar 2005 av stortingsrepresentant Eirin Falset

Besvart 2. februar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Hva er blitt gjort for å følge opp Innst. S. nr. 222 (2002-2003) når det gjelder de ansattes vilkår og rettigheter i forbindelse med flyttingen av direktoratet for beredskap og samfunnssikkerhet?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 222 (2002-2003) står følgende:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke at det må legges

sterk vekt på de ansattes interesser og rettigheter ved omorganiseringen av tilsynene.

Flertallet viser til at Regjeringens mål er at flest mulig ansatte skal velge å flytte med i de tilfeller der tilsynene skal omlokaliseres, og at det derfor legges opp til ekstra stimuleringsiltak for å få dette til. Flertallet er enig i dette.

Flertallet vil videre understreke at ansatte som ikke ønsker å flytte til et nytt arbeidssted, må gis all nødvendig bistand for å sikres fortsatt arbeid. Fortsatt arbeid er den beste sikkerhet for å opprettholde inntekt og sosial sikkerhet. Flertallet mener det må gjennomføres tiltak for å imøtekomme den engstelse en del fø-

ler med tanke på at de ikke vil kunne få nytt arbeid og kanskje må leve med redusert inntekt i framtiden.

Flertallet mener at ved gjennomføringen av St.meld. nr. 17 (2002-2003) skal de ansattes interesser ivaretas gjennom:

- a) Fritak fra flytteplikt etter gjeldende kriterier og forvaltningspraksis
- b) Aktiv bruk av fortrinnsrett til andre statlige stillinger og slik at denne ordningen er reell
- c) Sluttvederlag eller ventelønn etter gjeldende regler og forvaltningspraksis

Flertallet ser at tidligere statlige omstillingsprosesser har medført uheldige konsekvenser for de ansatte. Blant annet viste omstillingsprosessene i Posten at mange av de overtallige i ettertid ble arbeidsledige eller uføretrygdet. Det er en forutsetning at dette ikke blir resultatet etter flytte- og omstillingsprosessen av de statlige tilsynene.

Flertallet vil i denne sammenheng påpeke de langsiktige samfunnsøkonomiske kostnader knyttet til arbeidsledighet og uførepensjon. Derfor må det bevilges økonomiske rammer som sikrer personellmessige tiltak og som samtidig ivaretar tilsynenes oppgaver før, under og etter en flytte- og omstillingsprosess.

Flertallet vil understreke betydningen av et nært samarbeid mellom departement og de ansattes organisasjoner i gjennomføringen av flytteprosessen, og det oppmuntres til varierte personalpolitiske tiltak for å sikre tilsynsfunksjonen før, under og etter flytteprosessen."

Svar:

Det nye Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) ble opprettet den 1. september 2003. Samtidig ble ansvarsområdene for daværende Direktoratet for sivilt beredskap (DSB) og Direktoratet for brann- og elsikkerhet (DBE) overført til det nye direktoratet. Alle de ansatte ble også overført til det nye direktoratet. Direktoratet for sivilt beredskap var lokalisert i Oslo og DBE i Tønsberg. Frem til 20. desember 2004 var det nye DSB delvis lokalisert i Oslo. Nå er det samlokalisert i Tønsberg. Det innebærer at de som arbeidet i Oslo har måttet ta et valg om å pendle eller flytte dersom de ville fortsette å arbeide i direktoratet.

Ved omstillingen av DSB har det vært et mål for Justisdepartementet at de ansattes interesser er godt ivaretatt, at organisasjonen fungerer godt og at flest mulig vil fortsette arbeidsforholdet etter samlokaliseringen i Tønsberg. Derfor fastsatte departementet tid-

lig i prosessen, den 14. april 2003, etter drøftinger med tjenestemannsorganisasjonene, en "virkemiddelpakke" for omstillingen. Den ble gitt på grunnlag av rammene for virkemiddelbruk ved omstillinger som var gitt av daværende Arbeids- og administrasjonsdepartementet, etter drøfting med hovedorganisasjonene. Enkelte av virkemidlene hadde også hjemmel i gjeldende særavtaler, bl.a. om økonomiske vilkår ved endret tjenestested. Virkemiddelpakken gav en oversikt over hvilke virkemidler det nye direktoratet kunne benytte i forhold til de enkelte ansatte for å nå målene med omstillingen.

Ved opprettelsen av det nye DSB var det 110 ansatte i Direktoratet for sivilt beredskap i Oslo. Det er disse som først og fremst er berørt av omstillingen, fordi de skulle få endret tjenestested. En oppsummering fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap viser at det etter samlokaliseringen i Tønsberg er 47 av de ansatte i tidligere DSB som har fortsatt sitt arbeidsforhold, dvs. 43 pst. Av de 47 er det 34 dagpendlere, noen ukependlere og 6 som har flyttet til Tønsberg. Ifølge DSB er det klart at virkemidler som lønnstilskudd, medregning av reisetid som arbeidstid, dekning av reiseutgifter og stønad i forbindelse med flytting har vært avgjørende for det valget de har gjort. Direktoratet har også lagt til rette for at alle dagpendlerne kan arbeide på toget. Pendleravtalene gjelder for 2 år fra 1. januar 2005. Dette gir de ansatte ekstra tid til å vurdere situasjonen, eventuelt skaffe seg annet arbeid.

Av de 63 ansatte i DSB som ikke fortsatte arbeidsforholdet etter samlokaliseringen fikk 14 sluttvederlag eller studiepakke mot å si opp selv. 6 har fått utstedt overtallighetsattest, hvorav 3 har fått ventelønn og 2 har fått ny jobb uten å bruke attesten. 3 har søkt om AFP (pensjon). De øvrige avsluttet arbeidsforholdet på ulike tidspunkt før samlokaliseringen for å gå over i annet arbeid. Departementet har ikke fått opplyst at noen sluttet uten en alternativ ordning eller nytt arbeid.

DSBs foreløpige konklusjon er at omstillingen av personalet så langt har vært vellykket. Dette er også min oppfatning, sett i forhold til departementets mål og forventningene i forkant av omstillingen. Jeg vil fremheve at virkemiddelpakken har vært et viktig verktøy for å nå målene.

SPØRSMÅL NR. 453**Innlevert 28. januar 2005 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal****Besvart 3. februar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Hva gjør Regjeringen for å redusere omfanget av smøring og korrupsjonslignende forhold i norsk næringsliv?»

BEGRUNNELSE:

I den senere tid er det blitt avdekket en rekke saker der aktører i norsk næringsliv har hatt forbindelser som må karakteriseres som uheldige. Aktører som ønsker og påvirker kundene og kunders valg, ved å gi gaver eller reiser. En vanlig karakteristikkk av dette er å betegne dette som smøring i den grad dette er til personlig vinning, eller som utnytting av markedsrett i den grad det er selskaper som tjener på dette.

Et fellestrekk for alle disse sakene, er at aktører som ikke presser regelverket vil tape i konkurransen dersom dette ikke blir stoppet. Et annet fellestrekk er at sakene ikke er avdekket av offentlig kontrollvirksomhet, men av medias arbeid.

Jeg ber om at det i svaret gjøres rede for hva man vet om hvilket omfang denne typen saker har, hvilke tiltak som er vurdert gjennomført og hvilke som faktisk er gjennomført.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra finansministeren.

Generelt har denne regjering gitt temaet korrupsjon, som også innebærer såkalt smøring, høy prioritet.

4. juni 2003 vedtok Stortinget, i samsvar med Regjeringens forslag, nye straffebestemmelser mot korrupsjon, jf. straffeloven § 276 a-c. Med disse straffebestemmelsene fikk Norge en tidsmessig og meget streng lovgivning på området. Som et av de første land i verden kriminaliserte Norge såkalt påvirkningshandel (straffeloven § 276 c). Den nye lovgivningen gjør ikke noe skille mellom offentlig og privat korrupsjon. Vedtakelsen av de nye bestemmelsene må i seg selv antas å ha hatt en betydelig signaleffekt. Budskapet kan etter mitt skjønn ikke misforstås; korrupsjon er ikke under noen omstendighet akseptabelt.

Det ligger i sakens natur at det er vanskelig å si noe sikkert om omfanget av "smøring". Regelmessig vil det være tale om forhold hvor det ikke finnes noen fornærmet i tradisjonell forstand. Sakene blir dermed ikke anmeldt til politiet. Avdekkingen av slike saker vil derfor være vanskelig. Antall straffesaker vedrørende korrupsjon, sammenholdt med opplysninger

fra andre kilder gir grunn til å tro at det er ikke ubetydelige mørketall. Korrupsjon og smøring angriper selve fundamentet for vår samfunnsorden og må ikke gis anledning til å feste seg. Justisdepartementet følger utviklingen nøye, både nasjonalt og internasjonalt.

Når det gjelder politiets og påtalemyndighetens arbeid på dette området, nevner jeg at Økokrim har hatt et eget korrupsjonsteam siden 1994. Teamet har ført en rekke korrupsjonssaker for retten og også drevet informasjonsvirksomhet overfor det private næringsliv. For å styrke innsatsen mot økonomisk kriminalitet i politidistriktene, er det besluttet å etablere spesialiserte øko-team med tverrfaglig kompetanse i alle politidistrikter. Det er en uttrykt målsetting at disse teamene skal være i stand til å håndtere også kompliserte økonomiske straffesaker. Slike team er nå under etablering.

Justisdepartementet og Utenriksdepartementet engasjerte sommeren 2002 den tidligere franske forhørsdommeren Eva Joly som spesialrådgiver og leder for et antikorrupsjons- og hvitvaskingsprosjekt. Spesialrådgiver Eva Joly har deltatt i den offentlige debatt og drevet utstrakt foredragsvirksomhet. Det er min oppfatning at hennes arbeid har utgjort et viktig bidrag til å øke oppmerksomheten om de problemer korrupsjon medfører og medvirket til å utvikle klare holdninger.

Antikorrupsjons- og hvitvaskingsprosjektet hadde ansvaret for å ferdigstille Regjeringens Handlingsplan mot økonomisk kriminalitet som ble lansert 9. juni i fjor. Planen inneholder et bredt spekter av tiltak, hvorav en rekke har relevans i forhold til korrupsjon. Flere tiltak gjelder regelverksutvikling på forskjellige forvaltningsområder, som for eksempel skatt- og avgift, regnskap og revisjon og korrupsjon. Mange av tiltakene antas å ha en forebyggende effekt på atferd av den type det her reises spørsmål om. Planen skal gjennomføres over en tre års periode.

Et viktig tiltak når det gjelder avdekking av krittikverdige eller straffbare forhold - som for eksempel "smøring" - er at det er klarhet for så vidt gjelder rettigheter og plikter når det gjelder varsling ("whistleblowing"). Arbeidslivlovutvalget foreslo i NOU 2004: 5 en ny bestemmelse som gir den ansatte vern mot gjengjeldelse som følge av varsling. I St.meld. nr. 26 (2003-2004) gir Justisdepartementet uttrykk for at det ser positivt på en nærmere regulering av fenomenet "whistleblowing". Spørsmålet bør imidlertid behandles i sammenheng med oppfølgingen av

Arbeidslivlovutvalgets utredning, jf. St.meld. nr. 26 (2003-2004) kap. 4.11.5. For så vidt gjelder offentlig sektor, bør det nevnes at et utkast til etiske retningslinjer for statstjenesten nå er ute på høring. Utkastet behandler også spørsmålet om varsling av kritikkverdige forhold.

Ny lov om Riksrevisjonen trådte i kraft våren 2004. Loven innebærer at Riksrevisjonen nå, før avsluttet revisjon og uten å varsle revisjonsobjektet, kan varsle politiet eller andre aktuelle forvaltningsor-

ganer ved mistanke om straffbare forhold. Den nye loven åpner for et forsterket samarbeid mellom Riksrevisjonen og politi og påtalemyndighet.

Norsk anbefaling om eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance) ble utgitt 7. desember 2004. Anbefalingen skal bidra til å styrke tilliten til børsnoterte selskaper blant aksjeeiere, i kapitalmarkedet og hos andre interessenter. Anbefalingen retter seg i særlig grad til selskapenes styre og klargjør rolledelingen mellom eiere, styret og daglig ledelse.

SPØRSMÅL NR. 454

Innlevert 28. januar 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 8. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Vil miljøministeren ta initiativ til stopp i anleggsarbeidene for Ringvei Nord i Tønsberg, slik at man blant annet kan se på ny trasé langs Vellebekken eller avbøtende tiltak?»

BEGRUNNELSE:

Byggingen av den såkalte Frodeåstunnellen i Tønsberg pågår som fase 1 av Veipakke Tønsberg. Tønsberg bystyre har vedtatt tre reguleringsplaner som samtidig oppfattes som å være byggetillatelse for Statens vegvesen. En omstridt tolking av regelverket gjorde at man ikke ble pålagt å konsekvensutrede fase 1. Etter forrige kommunevalg ba Tønsberg bystyre samferdselsministeren om å gi kommunen en tenkepause for å kunne vurdere enklere veiløsninger. Blant miljøorganisasjoner og naturvernere har det ikke minst vært stor bekymring for at fase 1 av veipakka skulle skade Ramsarområdet Ilene og Presterødskilen. Tønsberg bystyre vedtok i 2004 å innføre bygge- og delingsforbud for området som er omfattet av de tre reguleringsplanene. Formålet var å se nærmere på faren for skader på Ramsarområdet.

Senere samme år underkjente fylkesmannen i Buskerud bygge- og delingsforbudet. I et tidligere spørsmål til miljøvernministeren før jul 2004, ble det svart at Vegvesenets rett til å gjennomføre byggingen ved en vedtatt reguleringsplan og kommunens manglende rett til nyregulering, vil bli vurdert i den gjennomgangen av plan- og bygningslovene som nå foregår.

På nyåret 2005 avdekket det at Statens vegvesen er ansvarlig for ødeleggelser i Ramsarområdet på Korten, ved å pumpe utslipp fra veiarbeidet inn i våtmarksområdet. Fylkesmannen har anmeldt Statens vegvesen for miljøkriminalitet, men arbeidet er ikke stoppet i påvente av en gransking.

Samtidig blir det klart at Direktoratet for naturforvaltning har gitt beskjed om at tiltakshaver må se på nytt trasévalg eller avbøtende tiltak for vei langs Vellebekken som er en del av veipakkas fase 1. Tønsberg kommune har på nytt i møte i Utvalg for Plan og Finans 24.1. understreket at Vegvesenet bygger vei mot kommunens vilje, men at man står uten mulighet til å stanse arbeidet. Kommunen ber derfor Vegvesenet å stoppe, men uttalelser herfra tyder på at Vegvesenet mener at det er deres rett å kunne bygge veien, og at man derfor ikke akter å se på Direktoratets for naturforvaltnings anbefaling om ny trasé.

Å utelate og foreta en slik revurdering som DN har påpekt, er et bevisst valg om å sette hensynet til miljøet og Ramsarområdet til side, stikk i strid med føre-var-prinsippet som ligger til grunn for norsk naturforvaltning. Ramsarsekretariatet har allerede utbedt norske myndigheter en forklaring på situasjonen i Tønsberg. Samtidig har Vegvesenet to ganger i løpet av et halvt års anleggstid gjort ulovlig skade i Ramsarområdet, noe som setter Norges forpliktelser etter konvensjonen i fare ("å bevare områdets økologiske karakter"). Ødeleggelsene i Ilene innebærer fare for at området havner på Ramsars "svarteliste", Montreux-lista. Alt dette er forhold som tilsier en tenkepause for at vi kan være helt sikre på at vi ikke foretar noe som bryter våre internasjonale forpliktelser.

Svar:

Innledningsvis vil jeg peke på at det igangsatte arbeidet med Ringvei Nord i Tønsberg er i tråd med godkjent reguleringsplan i fase 1 av Tønsbergpakken. Jeg registrerer at forhold vedrørende fase 1 også er tatt opp i forbindelse med høringen av konsekvensutredningen for Tønsbergpakken fase 2. Utredningsprogrammet for fase 2 ble forelagt Miljøverndepartementet i april 2003, og departementet hadde ingen merknader til dette. Vestfold fylkeskommune, som er ansvarlig myndighet for konsekvensutredningen, har opplyst at de legger opp til å behandle utredningen i april 2005. Konsekvensutredningen vil bli lagt til grunn i den påfølgende planprosessen for fase 2.

På grunn av nærheten til de sårbare naturreservatene Ilene og Presterødkilen, som også har status som Ramsarområder, er det særdeles viktig at arbeidet med prosjektene i Tønsbergpakken utføres på en måte som ivaretar hensynet til verneverdiene. Dette hensynet var en premiss i planleggingen av Ringvei Nord. Derfor ser jeg svært alvorlig på hendelser knyttet til veiutbyggingen som kan ha konsekvenser for verneverdiene i naturreservatene. En slik hendelse

fant som kjent sted i desember 2004, da forurensende utslipp ble tilført bekkesystem som drenerer til Ilene naturreservat. Arbeidet med å fjerne forurensede masser er igangsatt, basert på tiltaksplan godkjent av fylkesmannen i Vestfold. Det vil også bli gjennomført analyser for å avdekke om naturreservatet er påført skader som følge av utslippet.

Direktoratet for naturforvaltning har orientert Ramsarsekretariatet om hendelsen. Direktoratet vil også i tiden som kommer etter behov holde sekretariatet orientert om situasjonen for Ramsarområdet.

Hendelsen fremstår som et eksempel på hvor viktig det er å ha gode rutiner for oppfølging av miljøoppfølgingsprogrammet for anleggsfasen i prosjektet. Fylkesmannen i Vestfold har tatt initiativ til et møte med Statens vegvesen Region Sør i nær framtid for å drøfte hvordan denne oppfølgingen kan styrkes.

I og med at de pågående anleggsarbeidene skjer i tråd med godkjent reguleringsplan, finner jeg ingen grunn til å ta initiativ til å stanse disse. Jeg forutsetter at arbeidene heretter skjer i tråd med fastsatt miljøoppfølgingsprogram. Løsninger for avbøtende tiltak utover dette må eventuelt vurderes av ansvarlige myndigheter på lokalt og regionalt nivå.

SPØRSMÅL NR. 455

Innlevert 28. januar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 2. februar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Hvilke rammer vil gjelde for innvilgelse og rettigheter knyttet til innvilgelsen av varig arbeids- og oppholdstillatelse for de som har fått MUF, hvor mange vil det gjelde, og hva vil skje med de som har mistet jobb på grunn av bortfall av midlertidig arbeidstillatelse og for de som er sykemeldt?»

Svar:

De nærmere rammer for å gi arbeidstillatelse til irakere som har hatt såkalt MUF-tillatelse er ennå ikke endelig avklart. Kommunal- og regionaldepartementet utarbeider for tiden et høringsbrev til en forskriftsbestemmelse som vil regulere dette. Under høringen vil det på vanlig måte bli gitt anledning til å komme med synspunkter på de vilkår som departementet foreslår. Høringsbrevet vil bli sendt ut i løpet av februar/mars.

Jeg er svært opptatt av å understreke at mulighe-

ten til få arbeidstillatelse ikke innebærer et amnesti og en åpning for alle tidligere MUF-ere til å få bli i Norge. Mitt utgangspunkt er at dette vil være arbeidsinnvandring, og at vilkårene derfor i stor grad vil sammenfalle med de vilkår som allerede i dag gjelder for arbeidssøkende til Norge. Det vil likevel være en forskjell ved at jeg for denne gruppen også vil åpne for ufaglært arbeidskraft.

Det er integreringen i Norge gjennom arbeid og evnen til å forsørge seg selv som er avgjørende. Dette understrekes ved at vi i løpet av februar vil i sette kraft en særforordning som presiserer at denne gruppens langvarige opphold i Norge i seg selv ikke skal danne grunnlag for tillatelse her i riket. Personer som ikke kan arbeide på grunn av sykdom og personer som har mistet sitt arbeid vil ikke bli omfattet av forslaget om å åpne for arbeidstillatelse. Som andre arbeidsinnvandrere vil også de som mister arbeidsforholdet etter å ha fått en ordinær arbeidstillatelse,

men før de har rett til bosettingstillatelse, bli pålagt å reise hjem.

For ordens skyld vil jeg imidlertid opplyse at de fleste i denne gruppen i lengre tid har hatt anledning til å jobbe i Norge, til tross for avslag på ordinær tillatelse. Jeg vil også opplyse om at reglene om sterke

menneskelige hensyn og tilknytning til riket på vanlig måte vil gjelde ved behandlingen av disse sakene. Det kan derfor være helsemessige forhold som gjør at enkelte som ikke er i arbeid vil få tillatelse til å bli i Norge.

SPØRSMÅL NR. 456

Innlevert 28. januar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 9. februar 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Hva er kostnadene ved å øke grensen for mottak av fødselspermisjon til henholdsvis 7G, 8G, 9G, 10G, hvor mange lønsmottakere har i dag avtalefestet dekning av fødselspermisjonsstønad over 6G, og hva vil det koste å innføre permisjonsordninger som innebærer en 6-timersdag for begge småbarnsforeldre opp til henholdsvis 1 og 2 år?»

BEGRUNNELSE:

Takk for forrige svar, raskt og godt.

Svar:

Følgende kostnadsberegninger bygger på anslag fra Rikstrygdeverket (RTV). Jeg understreker at anslagene er basert på skjønsmessige forutsetninger: Det er stor usikkerhet knyttet til flere av forutsetningene.

1) "Hva vil det koste å øke grensen for mottak av fødselspermisjon til henholdsvis 7G, 8G, 9G, 10G":

RTV har foretatt følgende anslag over merkostnader ved å heve grensen på 6G: fra 6G til 7G - inntil 330 mill. kr pr. år, fra 6G til 8G - inntil 840 mill. kr pr. år, fra 6G til 9G - inntil 1 450 mill. kr pr. år og en økning fra 6G til 10G - inntil 2 130 mill. kr pr. år.

Beregningen bygger på inntekten for menn og kvinner som ble foreldre i 2003. Det er forutsatt at samtlige stønadmottakere som har et høyere inntektsgrunnlag enn 6G (om lag 350 000 kr pr. 1. mai 2004), vil få dette kompensert gjennom folketrygden. Foreldre som i dag har rett til fødselspenger basert på lønn ut over 6G i kraft av arbeidsavtale eller tariffavtale, er altså også omfattet.

2) "hvor mange lønsmottakere har i dag avtalefestet dekning av fødselspermisjonsstønad over 6G"?

Ansatte i offentlig sektor har avtalefestet rett til full lønn i fødselspengeperioden.

Tall fra Rikstrygdeverket viser at om lag 25 pst. av fedrene som mottok fødselspenger i 2003, arbeider i offentlig sektor. Om lag 68 pst. som arbeider i offentlig sektor er kvinner (SSB, AKU 2003). Barne- og familiedepartementet har ikke oversikt over hvor mange i privat sektor som, på bakgrunn av tariff- eller arbeidsavtale, har rett til full lønn i fødselspengeperioden. Mitt inntrykk er imidlertid at en forholdsvis stor andel av privat ansatte mottar full lønn.

3) "hva vil det koste å innføre permisjonsordninger som innebærer en 6-timersdag for begge småbarnsforeldre opp til henholdsvis 1 og 2 år?"

En 6-timersdag betyr at yrkesaktive foreldre får betalt for 100 pst. stilling, men arbeider 6 timer (75 pst. eller 80 pst. stilling). En beregning av kostnader ved å innføre en slik ordning forutsetter nærmere utredning av premisene for ordningen. For eksempel bør spørsmål som forholdet til 6G, betydning av forutgående deltidsarbeid, forholdet mellom arbeidsgivers og folketrygdens ansvar og eventuelle konsekvenser for andre trygdeytelser, utredes nærmere. Departementet har dessuten ikke grunnlag for å anslå hvor mange eller hvilke foreldre som vil ta imot et tilbud om 6-timersdag. Det lar seg derfor ikke gjøre å foreta representative kostnadsberegninger.

For å illustrere et mulig omfang av årlige merutgifter til lønnskompensasjon, kan jeg imidlertid gi et eksempel ut fra noen valgte forutsetninger:

- barnet er under ett år: en av foreldrene er hjemmeverende (med fødselspenger) og en av foreldrene er yrkesaktive. Det er bare yrkesaktive foreldre som kan benytte 6-timersdag, og det forutsettes at 40 pst. (22 000) av de yrkesaktive

foreldrene velger denne ordningen. Gjennomsnittlig inntekt pr. år settes til 350 000 kr

- barnet er mellom ett og to år: begge foreldre kan være yrkesaktive og kan velge å benytte 6-timersdag. Det forutsettes at 40 pst. (22 000) av fedrene og 60 pst. (33 000) av mødrene benytter 6-timersdag. Gjennomsnittsinntekten per år for

hhv. fedre og mødre settes til 350 000 kr og 280 000 kr.

- Til sammen gir dette eksempelet årlige merutgifter til lønnskompensasjon med om lag 5 000 mill. kr pr. år. Jeg understreker at dette er et eksempel, og ikke en beregning av kostnader.

SPØRSMÅL NR. 457

Innlevert 1. februar 2005 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 8. februar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Når vil fiskere og fangstfolk få sikret sine trygderettigheter på samme måte som andre yrkesaktive i folketrygden?»

BEGRUNNELSE:

I april 2002 fattet Stortinget vedtak der det ba Regjeringen utrede forslag til endringer i folketrygden slik at det sosiale sikkerhetsnettet som folketrygden representerer, organiseres og finansieres på samme måte for fiskere og fangstfolk som for andre arbeidstakere. Slik forholdene er i dag betraktes denne yrkesgruppen som selvstendig næringsdrivende, selv om de ikke er medeiere i noe fartøy. De får da svake rettigheter i forhold til arbeidsledighetstrygd, sykelønn og pensjon enn andre arbeidstakere. Samme år ble det også oppnevnt et utvalg for å se på pensjonsordningen for fiskere og fremdeles venter denne viktige yrkesgruppen på gode reformforslag.

Svar:

Fiskernes status i folketrygden henger sammen med den skatte- og avgiftsmessige behandlingen av yrkesgruppen. Lottinntekt av fiske regnes som næringsinntekt i forhold til skatteloven og folketrygdloven, og fiskere med slik inntekt regnes som selvstendig næringsdrivende. Syke eller yrkesskadde fiskere er likevel sikret de samme ytelsene som arbeidstakere, mens arbeidsløshetsstrygden for fiskere ikke er like god som for arbeidstakere.

Fiskerne betaler trygdeavgift til folketrygden etter samme sats som arbeidstakere (mellomsats). Dessuten betales det en produktavgift av førstehåndsomsetningen av fisk.

Stortinget vedtok 30. mai 2002 å be Regjeringen utrede forslag til endringer i folketrygden for å sikre

fiskere og fangstmenn de samme trygderettigheter som andre. Dette ble vinteren 2003 fulgt opp ved et høringsnotat om omlegging og normalisering av skatte- og trygdeforholdene for fiskene. I notatet var det blant annet gjort oppmerksom på at to tredeler av fiskerne vil bli arbeidstakere, mens en tredel fortsatt vil bli regnet som næringsdrivende som vil få dårligere rettigheter etter en omlegging.

Høringsinstansene var splittet i synet på spørsmålet om omlegging og normalisering av fiskernes skatte- og trygderettslige status. Viktige organisasjoner som Norges Kystfiskarlag og Norges Fiskarlag var imot en omlegging.

Regjeringen redegjorde for saken i St.prp. nr. 63 (2003-2004) i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2004. Regjeringen viste til at Stortinget den 12. februar 2004 vedtok å be Regjeringen legge fram ei stortingsmelding om rammevilkårene for fiskerierne m.m. I revidert nasjonalbudsjett ble det uttalt at fiskernes trygderettigheter bør ses i en større sammenheng og at en vil komme tilbake til spørsmålet i den nevnte meldingen. I forbindelse med behandlingen revidert nasjonalbudsjett tok finanskomiteen saken til etterretning. Den nevnte meldingen er nå under arbeid.

Stortingsrepresentant Britt Hildeng etterlyser også reformer av pensjonsordningen for fiskere. Den lovfestede Pensjonstrygden for fiskere gir førtids alderspensjon fra 60 til 67 år da fiskeren får rett til alderspensjon fra folketrygden. Et offentlig utvalg har i NOU 2003:8 skissert en statsgarantert pensjon finansiert av en omsetningsavgift på fisk, kombinert med en innskuddspensjon med full fondsdekning finansiert av medlemmenes innskudd. Skissen bygger på flere usikre forutsetninger, og overgangen til en delvis fondsbasert ordning vil medføre betydelige ekstrakostnader. Dette skyldes at pensjonsrettigheter

som er tjent opp tidligere, og oppbygging av fond knyttet til ny pensjonsopptjening, må finansieres samtidig. Utvalget har ingen omforent løsning for hvordan disse kostnadene skal dekkes.

Regjeringen har i St.meld. nr. 12 (2004-2005) Pensjonsreform - trygghet for pensjonene - gått inn

for en fleksibel alderspensjon i folketrygden som kan tas ut tidligst fra 62 år. De lovfestede tidligpensjonsordningene for fiskere og sjømenn må nødvendigvis tilpasses en eventuell slik omlegging av folketrygden. Fiskerpensjonsutvalgets forslag vil bli vurdert i denne sammenhengen.

SPØRSMÅL NR. 458

Innlevert 1. februar 2005 av stortingsrepresentant Gunhild Øyangen

Besvart 7. februar 2005 av utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson

Spørsmål:

«St.prp. nr. 1 (2004-2005) la opp til en omlegging av støtteordningene for de frivillige organisasjoners informasjons- og opplysningsarbeid. Omleggingen innebærer at de bistandsrettede frivillige organisasjonene behandles under ett, og at tilskudd til deres informasjonsvirksomhet blir en integrert del av samarbeidsavtalene med NORAD.

På hvilken måte ivaretas organisasjonenes uavhengige vokterrolle i forhold til staten innenfor en slik ny organisering?»

BEGRUNNELSE:

I utviklingspolitikken er det avgjørende viktig å bevare de frivillige organisasjonenes uavhengige vokterrolle i forhold til staten. Også innenfor utviklings- og utenrikspolitikken område er det ønskelig med bred offentlig debatt rundt politiske veivalg, og her spiller de frivillige organisasjonene en viktig rolle. Omleggingen av støtteordningene for de frivillige organisasjoners informasjons- og opplysningsarbeid innebærer at de bistandsrettede frivillige organisasjonene behandles under ett og at tilskudd til deres informasjonsvirksomhet blir en integrert del av samarbeidsavtalene med Norad. Etter det jeg har fått opplyst sier imidlertid ikke disse avtalene noe om opplysningsarbeid. De frivillige organisasjonene som i hovedsak er innrettet mot opplysningsarbeid, vil fortsatt få regulert sine tilskudd via rammeavtaler over posten som i dag går til støtte for de frivillige organisasjonenes opplysningsarbeid. Det er viktig at denne omleggingen ikke svekker organisasjonenes rolle som "vaktbikkjer".

Svar:

Endringene i forvaltningen av de frivillige organisasjoners informasjonsmidler ble gjort som følge

av evalueringsrapporten "Gjennomgang av UD/NORADs tilskudd til organisasjoners opplysningsvirksomhet om internasjonale utviklingsspørsmål" fra 2003. Rapporten konkluderte med at særegne, bundne ordninger for informasjonsstøtte hadde liten innvirkning på kvaliteten eller omfanget av informasjonsvirksomheten. En arbeidsgruppe med representanter for Utenriksdepartementet og NORAD vurderte rapporten og la fram sine anbefalinger sommeren 2004, etter en ekstern høring blant organisasjonene. Dette evalueringsarbeidet var et resultat av Regjeringens ønske om å forenkle organisasjonenes forankring i det offentlige system slik at ikke samme organisasjon sitter med opptil flere ulike typer flerårige samarbeidsavtaler. Grunnen til omleggingen er ønsket om å gi organisasjonene større frihet til å prioritere innenfor sitt virkeområde. NORAD vil fremdeles stå for den faglige vurderingen av søkerne.

Gjennom å se bistandsorganisasjonene (med samarbeidsavtaler) samlet under kap. 160 post 70, og informasjonsorganisasjonene (organisasjoner med rammeavtale på informasjonsområdet/RORGene) under kap. 160 post 71 kunne man også rendyrke informasjonsvirksomheten som skjer innen rammen av RORG-samarbeidet. Ut over en forvaltningsmessig effektivisering og forenkling for det offentlige så vel som for organisasjonene, innebærer dette ingen betydelige endringer for organisasjonenes informasjonsvirksomhet.

Denne nye inndelingen bygger på bistandsorganisasjonenes plikt til å informere om egen virksomhet innen rammen av samarbeidsavtalene, samtidig som øremerkede informasjonsmidler vil ivareta bistandsorganisasjonenes rene selvstendige informasjonstiltak, enten hver for seg eller i samarbeid, som for eksempel kampanjen "Involve yourself" rettet mot skoleungdom.

For de organisasjoner som i hovedsak søker støt-

te til informasjonsvirksomhet vil ikke endringen innebære annet enn at miljøet og interessene innen det såkalte RORG-samarbeidet kan bli mer rendyrket. Den uavhengige vokterrollen til de frivillige or-

ganisasjonene tillegges like stor vekt som under det tidligere avtalesystemet, og dette vil gjelde uavhengig av formen på den flerårige avtalen med NORAD.

SPØRSMÅL NR. 459

Innlevert 1. februar 2005 av stortingsrepresentant Gunhild Øyangen

Besvart 10. februar 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Det er behov for et globalt, forpliktende rammeverk for bedrifters samfunnsansvar. Etter det jeg har fått opplyst skal FNs menneskerettighetskommisjon behandle forslaget til såkalte UN norms, om selskapers menneskerettighetsansvar, i vår. Slike normer vil kunne være et viktig steg for å styrke bedrifters samfunnsansvar.

På hvilken måte arbeider Regjeringen i forhold til arbeidet i FNs menneskerettighetskommisjon, eller i andre fora, for å få til et slikt globalt, forpliktende regelverk?»

BEGRUNNELSE:

Med globaliseringen har også fokus kommet sterkere på nødvendigheten av at bedrifter tar et tydelig samfunnsansvar. Det er behov for et globalt forpliktende regelverk for å sikre dette. I Budsjett-innst. S. I (2003-2004) ba Stortinget Regjeringen spesielt ta aktivt del i de initiativ som tas i FN-regi for å utvikle et globalt og forpliktende rammeverk for bedrifters samfunnsansvar, slik det ble vedtatt på verdensstoppmøtet i Johannesburg.

Arbeidet som nå skjer i FNs menneskerettighetskommisjonen med selskapers menneskerettighetsansvar (de såkalte "Norms on the Responsibilities of Transnational Corporations and Other Business Enterprises with Regard to Human Rights") er viktig i denne sammenheng. Norge bør aktivt følge opp dette arbeidet og gi sin tilslutning til dette.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra utviklingsministeren.

Det er en økende erkjennelse internasjonalt at med økonomisk innflytelse følger et samfunnsansvar. Dette har gitt opphav til en rekke initiativer, mange drevet frem av næringslivet selv.

Det pågår en diskusjon om tvungen eller frivillig

regulering av de samfunnsmessige følger av bedrifters virksomhet. På den ene siden fremstilles disse to tilnærmingene som gjensidig utelukkende, mens det er andre som tar til orde for å forhandle frem et forpliktende internasjonalt regelverk. Det er Regjeringens oppfatning at vi trenger både bindende regulering og den dynamiske utvikling som skjer i regi av bedriftene.

Flere sider av økonomisk virksomhet berører fellesgoder på en måte som gjør bindende internasjonal regulering påkrevet.

Fra norsk side har vi arbeidet aktivt for flere slike regelsett, blant annet på miljøområdet. Norge vil fortsette å spille en pådriverrolle der bindende regulering er ønskelig, slik vi nylig har gjort i arbeidet som ledet til en FN-konvensjon om korrupsjon. En viktig del av dette arbeidet er å bidra til aktiv oppfølging, en målsetting vi nå forfølger både innenfor utenriks- og utviklingspolitikken.

Utkastet som omtales som "UN norms" er utviklet av det uavhengige ekspertorganet FNs underkommisjon for menneskerettigheter. Det er ikke realitetsbehandlet av FNs medlemsland og har ingen rettslig status i sin nåværende form.

Den mellomstatlige behandlingen av utkastet ble innledet under fjorårets sesjon av FNs menneskerettighetskommisjon. Regjeringen arbeidet offensivt med dette utkastet, selv om Norge ikke er medlem av kommisjonen, og vi spilte en aktiv rolle i konsultasjoner om utkastet i fjor.

Utkastet er kontroversielt, blant annet er det reist innvendinger mot den rapporteringsordning som var foreslått. Fra norsk side arbeider vi for at de kontroversielle sidene ved utkastet ikke tar fokus bort fra hvordan økonomiske aktører kan bidra til å fremme respekt for menneskerettighetene.

Under årets møte i menneskerettighetskommisjonen vil behandlingen av spørsmålet om selskapers forhold til menneskerettighetene ta utgangspunkt i en

rapport som omhandler mange av de eksisterende tiltak og normsett på dette området.

Norge vil fortsatt være blant de land som har en

offensiv holdning til spørsmålet om bedrifters samfunnsansvar.

SPØRSMÅL NR. 460

Innlevert 1. februar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 9. februar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Stortingets flertall samlet seg om en merknad i forbindelse med behandling av årets statsbudsjett der det innenfor knappe rammer ble bedt om en "bedre og mer forutsigbar økonomisk støtte" for blant annet festivalen Mela.

Hvordan har statsråden fulgt opp dette overfor Horisont som arrangerer Mela, og hvordan vil det bli jobbet med dette videre?»

BEGRUNNELSE:

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til svar fra Finansdepartementet på spørsmål nr. 40 til Finansdepartementet fra Senterpartiets stortingsgruppe der det framgår at samlet søknadsbeløp vedrørende post 73 langt overgår de midler som er stilt til disposisjon. Flertallet vil understreke betydningen av frivillige organisasjoners innsats i integreringsarbeidet. Flertallet vil peke på Mela-festivalen, Vard-modellen og KIA som eksempler på tiltak som bør sikres en bedre og mer forutsigbar økonomisk støtte.

Svar:

Jeg er kjent med merknaden i budsjettinnstillingen fra kommunalkomiteen hvor flertallet peker på Mela-festivalen, Vard-modellen og KIA som eksempel på tiltak som bør sikres en bedre og mer forutsigbar økonomisk støtte. Jeg vil imidlertid understreke at det ikke ble fattet et anmodningsvedtak om dette i

forbindelse med kommunalkomiteens behandling av statsbudsjettet for 2005.

Mela-festivalen er en viktig arena for dialog, samhandling og nettverksbygging mellom personer med innvandrerbakgrunn og befolkningen for øvrig. Festivalen faller således innenfor målgruppen for tilskuddsordningen til drift av lokale innvandrerorganisasjoner og frivillig virksomhet i lokalsamfunn, som ligger under kap. 521 post 73. Denne tilskuddsordningen er delegert til fylkeskommunene å fordele, da de forutsettes å ha oversikt over lokale behov, og derfor være de beste til å gjøre prioriteringer.

Jeg er kjent med at Stiftelsen Horisont og Mela-festivalen over flere år har mottatt støtte fra Norsk kulturråd og Norsk kulturfond. Kultur- og kirkedepartementet har i budsjettet for 2005 bevilget et tilskudd til Stiftelsen Horisont på 415 000 kr. I 2004 bevilget Norsk kulturråd 1 000 000 kr til planlegging og gjennomføring av Mela 2004. I tillegg gav Oslo kommune støtte til Mela 2004 over Oslos kommunes eget tilskudd til integreringstiltak. Både Oslo kommune og Norsk kulturråd har søknader til behandling for Mela 2005.

Med hensyn til spørsmålet om å sikre festivalen Mela en mer forutsigbar situasjon, har Kommunal- og regionaldepartementet ingen andre budsjettposter hvor det er lagt inn støtte til denne type arrangementer som en fast ordning. Jeg ser det ikke som hensiktsmessig å opprette en egen budsjettpost for kun å gi støtte til ett arrangement. Jeg vil også vise til at det er Stortinget som vedtar bevilgningene på statsbudsjettet for ett år om gangen.

SPØRSMÅL NR. 461**Innlevert 1. februar 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger****Besvart 9. februar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I 2002 søkte en gruppe grunneiere om tillatelse til å bygge småkraftverk i nedre del av Åbødalsvassdraget. De har ikke mottatt svar.

Hvilken status har denne søknaden i dag?»

Svar:

Brødrene Selvik AS sendte melding datert 13. november 2002 til NVE om planer for bygging av et kraftverk i Åbødalen for en felles utnyttelse av Nordelva og Tverråna. NVE har i brev av 9. januar 2003 til Brødrene Selvik AS konkludert med at den planlagte utbyggingen kan være til skade eller ulempe for allmenne interesser i en slik grad at det vil være nødvendig med konsesjon etter vannressursloven § 8. På

grunn av tiltakets størrelse opplyste NVE at prosjektet også måtte avklares i forhold til Samlet plan.

Utbygger har i brev av 18. februar 2004 søkt om fritak for behandling i Samlet plan. Den 11. juni 2004 fremmet Regjeringen St.prp. nr. 75 (2003-2004) om Supplering av Verneplan for vassdrag. Åbødalsvassdraget i Rogaland er blant vassdragene Regjeringen foreslår vernet. Vannressursloven § 22 første ledd gir vassdragsmyndigheten adgang til å utsette behandlingen av en konsesjonssøknad der tiltaket berører et vassdrag som er under vurdering for vern. I tråd med denne bestemmelsen har NVE, i samråd med fylkesmannen i Rogaland, lagt behandlingen av søknaden om unntak fra Samlet plan i bero inntil Stortinget har behandlet St.prp. nr. 75 (2003-2004).

SPØRSMÅL NR. 462**Innlevert 2. februar 2005 av stortingsrepresentant Olav Akselsen****Besvart 8. februar 2005 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«Det vert hevda at systemet med bonuspoeng kan påverka val av hotell for store grupper, og at dette er konkurransevridande. Eg vil be om statsråden si vurdering av om hotellkjedene sine bonuspoeng vil påverka konkurransen mellom ulike hotell, og om dagens praksis er i tråd med konkurransereglane og reglane for offentleg anbod.

Er dagens praksis med bonuspoeng ved hotellovernattingar i tråd med ønska praksis?»

Svar:

Lojalitetsordningane i dominerande føretak kan vere eigna til å binda opp kundar med det resultat at konkurransen blir avgrensa. Konkurransmessige problem med lojalitetsrabattar generelt, og i hotellmarknaden spesielt, har difor fått mykje merksemd og har blitt undersøkt nøye av konkurransestyremaktene. I 2003 kartla Konkurransetilsynet konkurransesituasjonen i hotellmarknaden og greidde ut om

konkurransmessige verknader av bonusprogramma i hotellkjedande.

Vil bonuspoeng påverka konkurransen mellom ulike hotell?

Konkurransetilsynet konkluderte i utgreiinga i 2003 at bonusprogramma i hotellmarknaden ikkje verkar konkurranseavgrensande. Sjølv om bonusprogramma aukar kostnadene for forbrukarane ved skifte av tilbydar, må kostnadene ved skifte av tilbyder reknast som små eller moderate i hotellmarknaden. Vidare finst det ein større del frie kundar, dvs. kundar som ikkje er knytte til eit bonusprogram.

Eg har ikkje fått informasjon som gir grunnlag for å ha ei anna oppfatning av konkurransesituasjonen enn den Konkurransetilsynet presenterte i oktober 2003.

Det er likevel grunn til å følgje nøye med på utviklinga i bonusprogramma i hotellmarknaden. Der som marknadstilhøva eller utforminga av bonusprogramma blir vesentleg endra, kan kostnadene ved skifte av tilbyder og hotellens evne til å utnytte desse

endrast på ein slik måte at konkurransen i hotellmarknaden blir avgrensa.

Er dagens praksis i tråd med konkurransereglane?

Det er ingen forbod mot bruk av bonusordningar i gjeldande konkurranselov. Bruk av bonusordningar kan likevel bli ramma av forbod i konkurranselova dersom eit eller fleire dominerande føretak bruker lojalitetsordningar til å binda opp kundar slik at konkurransen blir avgrensa. Dersom bruken av bonuspoeng i ein slik situasjon blir vurdert som utilbørleg utnytting av dominerande stilling, blir det ramma av forbodet i konkurranselova § 11. Det er Konkurransetilsynet som er sett til å handheve forbodet i konkurranselova og eg har blitt orientert av Konkurransetilsynet om at det ikkje ligg føre nokre saker på området.

Er dagens praksis i tråd med reglane for offentleg anbod?

Innkjøp i staten er i dag i hovudsak desentralisert. Dette medfører at det er den einskilde statlege verk-

semnda som har ansvaret for sine innkjøp og dermed også ansvaret for å etterleve anskaffingsregelverket. Men anbudsregelverket regulerer ikkje korleis bonusordningar generelt eller for hotellmarknaden spesielt skal handterast. Regelen er at oppdragsgivarane ikkje skal ta utanforliggende omsyn ved val av leverandørar.

Eg vil og peike på at regelverket for offentlege innkjøp skal reviderast. Målet med revideringa er blant anna å gjere regelverket enklare.

Er dagens praksis med bonuspoeng ved hotellovernattingar i tråd med ønska praksis?

Konkurransetilsynet konkluderte i den tidlegare nemnde utgreiinga med at bonusordningane i hotellmarknaden ikkje er konkurranseavgrensande. Eg har ovanfor gjort greie for at bonuspoeng ved hotellovernattingar verken er i strid med konkurranselova eller anbudsregelverket. Konkurransestyresmaktene kjem likevel til å følgje nøye med på utviklinga i bonusprogramma i hotellmarknaden, slik at desse ikkje blir nytta på ein konkurransevridande måte.

SPØRSMÅL NR. 463

Innlevert 2. februar 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen

Besvart 10. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Universitetssykehuset i Tromsø (UNN) og Rehabiliteringssenteret Nord-Norges Kurbad (RNNK) har utviklet et spesielt treningsprogram som ser ut til å gi svært gode resultater for barn med cerebralt parese. Pengemangel kan føre til at tilbudet ikke kan fortsette.

Vil statsråden bidra til at UNN og RNNK får et positivt svar på søknaden om fullføring av pilotprosjektet "Intensiv motorisk trening av barn med CP"?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge UNNs internavis Pingvinen gir treningsprogrammet meget gode resultater.

Statssekretær Aspaker har også besøkt Kurbadet

og sett på prosjektet. Ifølge samme avis lot hun seg imponere selv om de hun møtte da var helt i startfasen av behandlingen.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet mottok søknad fra Universitetssykehuset Nord-Norge 25. januar 2005 om støtte til fullføring av et pilotprosjekt om intensiv motorisk trening. Prosjektet er et samarbeid mellom Universitetssykehuset Nord-Norge og Rehabiliteringssenteret Nord-Norges Kurbad.

Midler til denne typen prosjekter er overført til Sosial- og helsedirektoratet ved tildelingsbrev. Søknaden er følgelig oversendt Sosial- og helsedirektoratet for vurdering.

SPØRSMÅL NR. 464**Innlevert 2. februar 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 11. februar 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Frittstående skoler skal ha hele landet som inntaksområde. Noen frittstående videregående skoler sender egne elever til opphold/utdanning på skoler i utlandet og tar imot utenlandske elever til opphold/utdanning på egen skole i Norge. Dette skjer i 2. år av videregående skoleløp.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre klar, enhetlig og enkel prosedyre for alle godkjente skoler i Norge som mottar gjestelever fra utlandet til utdanningsopphold i Norge som del av utdanning i hjemlandet og del av utveksling med norske elever?»

BEGRUNNELSE:

Danielsen videregående skole i Bergen har fra ca. 1990 hatt et samarbeid med flere skoler i USA der elever i norsk videregående skole tar 2. år i samarbeidsskoler i USA og der amerikanske elever får tilsvarende utvekslingsopphold i Norge på norsk skole og med norske vertsfamilier. Opplegget er i tråd med intensjonene i Kvalitetsreformen. Det er likevel viktig å få fastslått at mottak av utenlandske gjestelever for offentlig godkjente norske friskoler kan gjennomføres innenfor friskolelovens rammer, spesielt § 3-1 om inntak av elever, og at slik utveksling av elever innenfor videregående utdanning kan finne sted i offentlig godkjent skole (privat som offentlig). Det er videre viktig at prosedyre knyttet til innreise for slike utvekslings elever som skal være elever ved norske skoler mer enn 3 måneder blir felles for alle skoler som har slike ordninger og ikke unødvendig byråkratisk. Et konkret og ferskt eksempel på slikt byråkrati er behandling av søknad fra en slik norsk skole for gjesteelev, der behandlingstiden var nesten et år og med avslag som konklusjon. Jeg understreker at slik jeg oppfatter forholdene fra skoler som driver med slik utveksling tar de som mottaende institusjon et tydelig og omfattende ansvar for den enkelte utenlandske elev i forhold til krav som måtte gjelde vedrørende midlertidig opphold i Norge. Det er derfor godt sikret at utvekslings elever reiser tilbake til egen skole i eget hjemland for å avslutte den utdannelsen de er i gang med og har påbegynt i eget hjemland. Det er etter mitt syn viktig at UD som utdanningsmyndighet tar ansvar for en nødvendig koordinering i forhold til

Utlendingsdirektoratet for å sikre en tilfredsstillende men samtidig enkel prosedyre for oppholdet i Norge. En slik prosedyre bør jo ha som utgangspunkt i at dette gjelder elever som midlertidig tar utdanning i Norge på utveksling fra eget hjemland og egen skole i hjemlandet. Konkrete eksempler tyder på at prosedyre hos politi og UDI er uklar, lite koordinert og svært byråkratisk. Det synes derfor å være behov for et initiativ fra UFD for å sikre at elevutveksling i videregående skole som beskrevet kan gjennomføres på en enkel og samtidig tilfredsstillende måte i forhold, til opplæringslova, friskoleloven og utlendingsloven.

Svar:

De frittstående skolene skal ha hele landet som inntaksområde, og de skal stå åpne for alle som fyller vilkårene for inntak i tilsvarende norske offentlige skoler, jf. friskoleloven §§ 3-1 første ledd og 6A-3 første ledd. Dette innebærer at det utbetales statstilskudd etter friskoleloven for elever uavhengig av hvilket statsborgerskap den enkelte eleven innehar, men det er et krav om at elevene har gyldig oppholdstillatelse i Norge. § 6 i forskrift om budsjett, regnskap, kontroll og revisjon for friskoler som får statstilskudd etter lov om frittstående skoler (friskoleloven) åpner for at de frittstående videregående skolene både kan få tilskudd for helårselever, elever som følger heldagskurs for en kortere periode enn et helt skoleår, og dessuten for elever som følger andre typer deltidskurs. Jeg vil også understreke at frittstående skoler som ønsker å ta imot utenlandske elever ikke må søke særskilt om dette. Skolen kan ta inn disse elevene på vanlig måte i henhold til friskoleloven. Regelverket på friskoleområdet er dermed ikke til hinder for at frittstående videregående skoler i Norge kan ta imot utenlandske elever.

I friskoleloven §§ 3-1 og 6A-3 har departementet hjemmel til å gi forskrift om inntak av utenlandske søkere til frittstående skoler. Fordi forskriftshjemlene først trådte i kraft 1. desember 2004, har ikke departementet per i dag fastsatt forskrifter som regulerer disse forholdene. Jeg vil derfor sammen med innvandringsmyndighetene vurdere om det er behov for bedre koordinering eller tiltak på dette området i forbindelse med fastsettelsen av en slik forskrift.

SPØRSMÅL NR. 465**Innlevert 2. februar 2005 av stortingsrepresentant Sigvald Oppebøen Hansen****Besvart 16. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Bleffjell sjukehus har verksemd på fire stadar: Kongsberg, Notodden, Seljord og Rjukan og dekkjer ei folkamengd på ca. 90 000 menneskje med stor geografisk spreing og lange avstandar. Bleffjell sjukehus er av Helse Sør pålagt krav om ei samla innsparing på heile 43,6 mill. kr, noko som tilseier at ca. 80 stillingar må fjernast.

Kva vil helse- og omsorgsministeren gjere for å unngå store konsekvensar for pasienthandsaminga?»

GRUNNGJEVING:

Dersom Bleffjell sjukehus skal gjennomføre pålagde krav, kan dette ikkje skje utan at tilbodet til pasientane må endrast og reduserast. Dette står i motsetning til føresetnaden for statsbudsjettet for 2005, der det var føresett at ei skulle oppretthalde aktivitetsnivået. Dessutan vart effekten av tapt aktivitet forsterka av at ISF-inntektsdelen er endra frå 40 til 60 pst.

I budsjettinnstillinga frå sosialkomiteen, Budsjett-innst. S. nr. 11 (2004-2005), uttaler ein samla komité der dei viser mellom anna til budsjettinnstillinga for førre år:

"Komiteen viser til at flertallet i sosialkomiteen i Budsjett-innst. S. nr. 11 (2003-2004) ba om at Regjeringa i meldingsdelen av budsjettforslaget for 2005 legger frem en analyse av hvilken rolle lokalsykehusene og nærsykehusene skal spille i den samlede spesialisthelsetjenesten. Videre uttalte det samme flertall i komiteen at siktemålet med arbeidet bør være å foreslå en strategi som gjør at lokalsykehusene kan være en trygghetsbase for lokalbefolkningen. Denne henstillingen fra et flertall i sosialkomiteen følges nå opp i plandokumentet i budsjettproposisjonen for 2005. Komiteen sier seg glad for at departementet slår fast at dagens struktur for lokalsykehusene i hovedsak forutsettes opprettholdt."

Dette må oppfattast som ei klår melding frå Stortinget om at dei mindre sjukehusa skal dekkje dei aller fleste spesialisthelsetenestene i sjukehusområdet. Dersom kravet om så sterke kutt i inntektene til sjukehuset vert ståande, vil dette krevje tiltak som må gå ut over pasientane i og med at sjukehuset sjølv føresett at mellom 70 og 80 årsverk må fjernast.

Det må også opplevast dramatisk for så vel lokal samfunn som for tilsette ved sjukehuset. I tillegg kjem lange reiser og lengre ventetid for pasientane.

Dette er ei utvikling eg er sterkt ueinig i.

Svar:

Sjukehusreforma gir gode høve til betre ressursutnytting, og det har heilt frå starten vore ein føresetnad at dei regionale helseføretaka skal drive i økonomisk balanse. Utan eit truverdig krav om balanse, vert den statlege eigarstyringa og dermed budsjett disiplinen i helseføretaka undergrave. Å gjennomføre omstillingar er krevjande, ikkje minst innafor ein sektor som spesialisthelsetenesta der ein heile tida må ha pasienten for auget når tiltak skal gjennomførast.

Dei regionale helseføretaka har derfor sidan starten på reforma i 2002 fått meir tid og meir ressursar før balansekravet skal vere nådd. Seinast skjedde det ved handsaminga av årets statsbudsjett. I Stortinget sitt budsjettvedtak for 2005, der kravet om økonomisk balanse i 2005 for dei regionale helseføretaka vart stadfesta, fekk Helse Sør RHF ytterlegare eit år til å nå slik balanse (dvs. i 2006).

I tråd med dette har eg i føretaksmøtet i januar 2005 sett resultatmålet for 2005 i Helse Sør RHF til eit underskot på inntil 500 mill. kr. Budsjettet til Bleffjell Sykehus HF i 2005 er basert på fire driftsstader; Kongsberg, Notodden, Seljord og Rjukan. Det skal vere akuttilbod på Kongsberg, Notodden og Rjukan. Føretaket har som hovudmålsetting at pasienttilbodet i minst mogleg grad skal bli ramma, og det er opplyst til departementet at føretaket tar omsyn til lokalsjukehusa si rolle slik ho er meisla ut i St.prp. nr. 1 (2004-2005).

Det vert no vurdert kva for konkrete tiltak som må til for å innfri resultatkravet i 2005, og kva for konsekvensar desse tiltaka vil få for dei ulike helseføretaka i Helse Sør. Alle analysane er ennå ikkje gjennomførte, men eg er klar over at fleire av helseføretaka står framfor krevjande omstillingstiltak. I føretaksmøta som vart haldne i januar i år med kvart av dei regionale helseføretaka, understreka eg at nødvendige omstillingstiltak må vurderast og handterast innafor dei gjeldande rammene for helseføretaka. I dette ligg at omstillingstiltak ikkje må føre til at tilbodet til befolkninga ikkje vert forsvarleg. Dette vil sjølvsgt også gjelde for dei tiltaka som no skal gjennomførast i Helse Sør. Eg kan forsikre om at eg vil følgje utviklinga i denne regionen nøye framover.

SPØRSMÅL NR. 466**Innlevert 2. februar 2005 av stortingsrepresentant Jørund Leknes****Besvart 10. februar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Teknologirådet konkluderer i sin rapport om programvarepolitikk med at programvarepatenter er til hinder for innovasjon. Internasjonalt arbeides det fra mange ulike parter for å innføre regelverk for programvarepatenter.

Hva vil statsråden foreta seg for å hindre at Norge blir omfattet av slike regelverk?»

BEGRUNNELSE:

Teknologirådet utgav i november 2004 rapporten "Programvarepolitikk for fremtiden". Den er utarbeidet av en ekspertgruppe sammensatt med medlemmer fra Programvareutvikling og Akademia. Rapporten konkluderer med at selv om patenter innen andre felt er ment å være innovasjonsfremmende, fører det innen programvareområdet heller til redusert innsats innen forskning og utvikling.

Programvare bør ikke kunne patenteres på samme måte som andre oppfinnelser. Programvareutvikling skjer under andre forutsetninger enn nyvinninger innen for eksempel farmasøytisk industri. Mens man innen farmasøytisk industri har en meget ressurskrevende prosess med mange teststadier inntil et ferdig produkt er utviklet, kan en 17-åring på egen hånd utvikle programvare som flere millioner mennesker tar i bruk. Å undersøke om et produkt kommer i konflikt med et av flere hundre tusen registrerte patenter er en svært omfattende oppgave. Det er derfor naturlig å anta at mange programmerere heller vil velge å ikke utvikle programvare som allmennheten kan ta nytte av, enn å risikere søksmål for å ha brutt et patent. Programvarepatenter er på denne måten til hinder for den dugnadsånden programvareutvikling ofte er preget av.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra moderniseringsministeren.

Etter lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter (patentloven) § 1 annet ledd nr. 3 kan "noe som bare utgjør [...] programmer for datamaskiner" ikke patenteres. Dersom et datamaskinprogram utgjør en integrert del av en annen oppfinnelse, vil også selve programvaren kunne patenteres i denne sammenheng. Det er for eksempel langvarig praksis for at det kan gis patent på maskiner hvor et datamaskinprogram inngår i styringen av maskinen. Datamaskinprogrammer kan også patenteres isolert når programmet skal

brukes for å styre tekniske prosesser. Patentloven § 1 annet ledd nr. 3 er dermed ikke et ubetinget hinder mot patentering av datamaskinprogrammer.

For at en oppfinnelse skal kunne patenteres, må den kunne gi et teknisk bidrag, det vil si at oppfinnelsen må innebære en lovbundet utnyttelse av naturens materiale og energi. Dette vilkåret må også være oppfylt for at datamaskinprogrammer skal kunne patenteres. Det kan hevdes at alle datamaskinprogrammer som kjøres på et datamaskinsystem blant annet får elektriske ladninger til å bevege seg rundt i systemet, og dermed utnytter naturkreftene. Dette er imidlertid noe som er felles for alle datamaskinprogrammer, og det er dermed ikke tilstrekkelig for å oppfylle vilkåret om at oppfinnelsen må ha teknisk karakter. For at et datamaskinprogram skal kunne patenteres, må programmet ha en teknisk karakter ut over dette. For å illustrere dette med eksempler vil ikke et tekstbehandlingsprogram eller et regnearkprogram kunne patenteres. På den annen side vil et program som for eksempel styrer ABS-bremsesystemet i en bil eller balansen i et fly kunne patenteres.

Selv om det ikke er adgang til å få patent på datamaskinprogrammer etter patentloven, kan den som utvikler et datamaskinprogram få enerett til å unytte programmet etter lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverksloven) dersom programmet må regnes som et åndsverk, se åndsverkloven § 1 annet ledd nr. 12, jf. første ledd. For at et datamaskinprogram skal regnes som et åndsverk må det oppfylle kravene til såkalt verkshøyde, det vil si at programmet i noen grad må være uttrykk for en individuell nyskaping preget av åndsvirksomhet fra utviklerens side.

Et forslag fra EU-kommisjonen til Europaparlaments- og Rådsdirektiv om patentering av datamaskinimplementerte oppfinnelser ble fremlagt 20. februar 2002 (COM(2002) 92 final, 2002/0047 (COD)). Forslaget har som mål å harmonisere rettsstillingen vedrørende patenterbarheten av datamaskinimplementerte oppfinnelser i medlemsstatene.

Alle EU-landene er tilsluttet Den europeiske patentkonvensjonen. Norge har ikke tiltrådt denne konvensjonen, men gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å følge de materielle reglene i konvensjonen. Dette omfatter blant annet konvensjonens regler om hva slags oppfinnelser som kan patenteres. Etter konvensjonen kan ikke datamaskinprogrammer som sådanne patenteres. Dette svarer til patentloven § 1 annet ledd nr. 3, jf. punkt 1. Norsk praksis på området

er i hovedtrekk lik Det europeiske patentverkets praksis. Det europeiske patentverket gir patenter med virkning for alle statene som er tilsluttet Den europeiske patentkonvensjon.

I EU er det gitt over 30 000 patenter som gjelder datamaskinimplementerte oppfinnelser. Forskjellig praktisering av rettsreglene kan ifølge Kommisjonen medføre handelshindringer.

Etter 1999 har det i EU og verden for øvrig pågått en debatt om åpen kildekode for datamaskinprogrammer (open source software) kontra patentering. Det blir hevdet av utviklere og brukere av datamaskinprogrammer basert på åpen kildekode og et betydelig antall små og mellomstore bedrifter at patentering på dette området kan hemme utviklingen og begrense konkurransen til fordel for de multinasjonale selskapene. Høsten 2000 innledet EU-kommisjonen en konsultasjonsprosess om patentering av datamaskinprogrammer. Det ble uttrykt et klart behov for handling på grunn av usikkerheten om patenterbarheten av datamaskinprogrammer. Fronten er skarp mellom dem som mener at slike patenter overhodet ikke skal kunne meddeles, og dem som mener at harmonisering bør skje på grunnlag av gjeldende praksis ved Det europeiske patentverket.

Situasjonen i USA og Japan er også av betydning ved vurderingen av tilnærmingen, ut fra et ønske om å skape tilnærmet like vilkår for næringsdrivende i de forskjellige markedene. Den største forskjellen er at det i Europa kreves at oppfinnelsen skal gi et teknisk bidrag, mens det ikke gjelder noe strengt krav om dette i USA. I USA kan derfor programvare patenteres i større utstrekning enn i Europa.

I EU-kommisjonens forslag er det lagt opp til at direktivet skal kodifisere gjeldende praksis fra Det europeiske patentverket. Siden direktivet gjelder immaterielle rettigheter, vil det være EØS-relevant, slik at det etter vedtakelsen vil bli en prosess om innlemming av direktivet i EØS-avtalen.

I WIPO (World Intellectual Property Organization) har det i lengre tid i The Standing Committee on the Law of Patents pågått et arbeid med å utarbeide en traktat om harmonisering av den materielle patentretten (Substantive Patent Law Treaty). Et av de mange spørsmålene som denne komiteen arbeider med, er spørsmålet om patentering av datamaskinprogrammer. Norge har sammen med flere andre land, blant annet de fleste europeiske land, tatt til orde for at en ny traktat ikke skal påtvinge landene noen utvidelse av patenteringsadgangen for datamaskinprogrammer. På den annen side har særlig USA

gått inn for at traktaten skal foreskrive en vid patenteringsadgang på dette området. På grunn av store motsetninger i dette og flere andre spørsmål er det usikkert om det i det hele tatt vil komme noe resultat ut av arbeidet. Et resultat synes under enhver omstendighet å ligge langt frem i tid.

Jeg mener at den norske patentloven og gjeldende patenteringspraksis i Norge gir en tilfredsstillende avgrensning av hvilke datamaskinprogrammer som skal kunne patenteres. Jeg er samtidig skeptisk til endringer som vil føre til en utvidelse av patenteringsadgangen for datamaskinprogrammer, særlig fordi det vil kunne vise seg å virke hemmende for innovasjonen i små og mellomstore bedrifter.

Slik forslaget til EU-direktiv ser ut pr. i dag, vil det ikke føre til endringer i norsk praksis. Patentstyrets praksis er allerede i samsvar med Den europeiske patentkonvensjonen, og hovedhensikten med direktivforslaget er å klargjøre rettstilstanden basert på gjeldende praksis fra Det europeiske patentverket. Det vil etter mitt syn være positivt at denne praksisen klargjøres i et direktiv siden det i dag hersker en viss usikkerhet. Jeg antar at en slik klargjøring særlig vil være gunstig for små og mellomstore bedrifter. Det er lite sannsynlig at det endelige direktivet vil legge opp til en utvidelse av adgangen til å patentere programvare.

Tilleggssvar 16. februar 2005:

Jeg viser til mitt svar 10. februar 2005 på ovennevnte spørsmål. Jeg har etter at svaret ble sendt motatt opplysninger om den siste utvikling i saken innen EU, og vil med dette supplere mitt svar.

Europaparlamentet har nylig ved annen gangs behandling av direktivforslaget besluttet å be EU-kommisjonen om å legge frem et nytt forslag til direktiv om datamaskinimplementerte oppfinnelser. Beslutningen må ses på bakgrunn av at Europaparlamentet da det behandlet saken første gang foreslo flere endringer i direktivforslaget for å sikre at det ikke blir gitt patenter på ren programvare, og at disse forslagene ikke ble tatt til følge av EU-rådet før annen gangs behandling i parlamentet.

Den siste utviklingen i saken forsterker inntrykket av at det er lite sannsynlig at det endelige direktivet vil legge opp til en utvidelse av adgangen til å patentere programvare. Det er også sannsynlig at parlamentets beslutning vil føre til at vedtagelsen av direktivet vil bli betydelig utsatt.

SPØRSMÅL NR. 467**Innlevert 3. februar 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 10. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Den norske gaupebestanden er halvert fra snaue 500 i 1997 til omkring 250 i dag (42-44 ynglinger). I innstillingen til rovviltmeldingen vedtok Stortinget at det skulle være minimum 65 årlige ynglinger av gaupe. Samtidig fortsetter jakten på gaupe, med en kvote på 51. Dette betyr at bestanden av gaupe ikke vil øke utover dagens bestand slik Stortinget forutsatte i fjor.

Hvilken plan arbeider departementet etter for å nå bestandsmålene for rovvilt som var vedtatt i Stortinget i forbindelse med innstillingen til rovviltmeldingen?»

Svar:

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur fastsatte Stortinget åtte forvaltningsregioner for rovvilt. Videre har Stortinget fastsatt et nasjonalt bestandsmål på 65 årlige ynglinger av gaupe i disse åtte regionene, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). I Miljøverndepartementets forslaget til forskrift om forvaltning av rovvilt, som har vært på høring til berørte parter, er det nasjonale bestandsmålet fordelt mellom regionene. Den endelige regionale fordeling skjer i samråd med de regionale rovviltneemndene og vil trå i kraft 1. april 2005.

Fram til de regionale rovviltneemndene overtar myndigheten til å fastsette kvote fra 1. april 2005, fastsettes de nå av egne gaupenemnder i Hedmark og

Nord-Trøndelag/Fosen. For resten av landet er det fylkesmannen som fastsetter kvoten gjennom en egen forskrift. Gaupenemndenes vedtak for 2005 er klagebehandlet av Direktoratet for naturforvaltning. Før fylkesmannen fastsetter kvoten gjennom egen forskrift blir berørte parter hørt. I år er totalkvoten for hele landet på 50 gauper. For å sikre et balansert uttak er det innført egne hunddyrkvoter og årets hunddyrkvote er på 16 dyr. Når hunddyrkvotene er fylt avsluttes jakten automatisk. Etter det jeg kjenner til er jakten over i Østfold og Oslo og Akershus etter at hunddyrkvoten er fylt.

Foreløpige tall tyder på at gaupebestanden er på minst samme nivå som i 2004. For å nå det bestandsmålet som Stortinget har fastsatt for gaupe er det over tid behov for en økning av den samlede gaupebestanden.

Departementet har kontaktet Direktoratet for naturforvaltning vedrørende årets gaupejakt. Direktoratet mener det er forsvarlig å beskatte gaupe gjennom en kvotebasert jakt i 2005, men at kvotens størrelse, fordeling og jaktens utvikling i tiden framover må vies særskilt oppmerksomhet. Jeg forutsetter at nemndene tar hensyn til dette i sine vurderinger. Det er regionale forskjeller når det gjelder gaupebestanden og jeg har stor tro på at nemndene gjennom sitt arbeid vil finne gode løsninger på hvordan vi skal sikre gaupebestanden i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 468**Innlevert 3. februar 2005 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 8. februar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Når vil Finansdepartementet gjennomføre endringer i dagens ordning med merverdifritak for alternativ behandling, slik at dette knyttes opp mot registreringsordningen for alternative behandlinger?»

BEGRUNNELSE:

Norsk Forbund for Psykoterapi har i et brev til finanskomiteen pekt på den konkurransevridning som

ligger i dagens momssystem for helsetjenester og alternative behandlingsformer. Av foreningens vel 600 medlemmer er om lag to tredjedeler unntatt for moms, mens en tredjedel har moms på sine tjenester. De som er fritatt for moms, får fritaket fordi de har en eller annen kvalifisert helsefaglig utdanning i tillegg til terapiutdanningen. Utøvere som bare har terapiutdanning, må betale moms på sin praksis, selv om utdannelsen tilfredsstillende helsemyndighetenes krav til offentlig registrering i henhold til ny lov om "alterna-

tiv behandling av sykdom", som trådte i kraft 1. januar i år.

Etter at moms på tjenester ble innført, er en rekke alternative eller supplerende behandlingsformer, bl.a. soneterapi, aromaterapi og klassisk massasje fritatt for moms.

I forslag til statsbudsjett for 2004 ble registreringsordningen omtalt, og videre heter det at det skal vurderes om unntak fra merverdiavgiften for alternativ behandlingsformer kan knyttes opp mot registreringsordningen.

Svar:

Dagens ordning, hvor man må vurdere ulike behandlingsformer konkret i forhold til merverdiav-

giftsplikten, har vist seg å reise en rekke vanskelige avgrensings spørsmål. Det er på denne bakgrunn Finansdepartementet, i samråd med Helse- og omsorgsdepartementet, har til vurdering om merverdiavgiftsunntakene på dette området i stedet bør knyttes opp til den frivillige registerordningen for alternative behandlere som nå er etablert.

En slik omlegging av det gjeldende regelverket vil nødvendigvis gjøre forskrifts endringer, og et slikt forslag vil derfor måtte sendes på høring. Det tas sikte på å sende ut et høringsnotat med et slikt forslag i løpet av våren 2005. Norsk Forbund for Psykoterapi ble orientert om dette i et brev av 22. desember 2004 fra Helse- og omsorgsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 469

Innlevert 3. februar 2005 av stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen

Besvart 11. februar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at ligningskontorene har en ensartet praksis når det gjelder særfradrag for utgifter knyttet til rusbehandling?»

BEGRUNNELSE:

Henvendelser fra mennesker som har gjennomgått behandling for sine rusproblemer viser at ligningskontorene har ulik praksis når det gjelder muligheten til særfradrag for utgifter til behandlingen. Det oppleves urimelig at ligningskontorene har forskjellig praksis for hvor store deler av utgiftene som kan legges inn i særfradraget. Behandlingsutgiftene kan for noen beløpe seg til mellom 5 0000-8 0000 kr avhengig av kompleksiteten i rusproblemene.

I noen tilfeller går trygdekontorene inn og dekker behandlingsutgiftene eller deler av disse, i andre tilfeller betaler pasienten selv hele behandlingen. Det er da avgjørende at en får muligheter for å føre utgiftene som særfradrag.

Svar:

For å få rett til særfradrag for utgifter knyttet til rusbehandling, må behandlingen tilfredsstillende vilkå-

rene i skatteloven § 6-83 annet ledd. Det er der krav om at behandlingen er faglig forsvarlig, at behandlingen skjer utenfor det offentlige helsevesen og at det offentlige ikke har et tilsvarende tilbud. Utfyllende bestemmelser er gitt i forskrift 14. april 1988 nr. 295.

Det er et sentralt mål i ligningsarbeidet å tilstrebe en lik skattemessig behandling av like tilfeller. For å sikre en mer ensartet behandling av særfradrag for rusmisbrukere etter skatteloven § 6-83 annet ledd, innhenter ligningskontorene regulært fylkesmannens vurdering av hvorvidt bestemmelsens vilkår er oppfylt. Den faglige vurderingen fattes av kvalifisert helsepersonell hos fylkeslegen. Det er videre det siste året kommet en anvisning på at behandling etter den såkalte Minnesota-modellen for alkoholmisbrukere skal anses som faglig forsvarlig, og således gi rett til særfradrag. Rusbehandling etter Minnesota-modellen er den altoverveiende mest brukte behandlingsmetoden, og således den behandlingsmetode som flest søker særfradrag for. Denne presiseringen av praksis fremkommer i Lignings-ABC 2004 side 1036. Det er en forutsetning at de anvisninger som er gitt i Lignings-ABC følges opp av skatteetaten. Jeg ser da ikke behov for nye tiltak fra min side for at den ønskelige likebehandlingen skal kunne oppnås.

SPØRSMÅL NR. 470**Innlevert 3. februar 2005 av stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy****Besvart 11. februar 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«TV2 har avslørt at offiserer i Hæren har tatt i mot tilbud om gratis laksetur fra en aktuell leverandør til Forsvaret, samtidig som det pågikk kontraktsforhandlinger med denne.

Kjenner forsvarsministeren til andre tilfeller av forsøk på smøring i Forsvaret, og hva vil hun gjøre for å sikre at smøring ikke forekommer i forbindelse med innkjøp i Forsvaret?»

BEGRUNNELSE:

Thales er en betydelig leverandør av militær teknologi til det norske Forsvaret. Gjennom oppslag i TV2 har det kommet fram at offiserer i Hæren i august 2004, ble påspandert en gratis laksetur i samme periode som det skjedde forhandlinger om levering av tjenester for flere millioner til en kommende NATO-øvelse. Det har også kommet fram at Hæren tok direkte kontakt med Thales om levering av tjenester, i strid med Forsvarets egne reglementer.

Saken er egnet til å vekke mistanke om smøring i forbindelse med kontraktsinngåelse i Forsvaret, og det er av avgjørende betydning for tilliten til Forsvarets innkjøpsrutiner at alle forhold omkring dette, og eventuelt andre tilsvarende forhold blir avdekket og ryddet opp i.

Svar:

La meg innledningsvis understreke at Forsvarets etiske retningslinjene for kontakt med leverandører, slik dette fremgår av Anskaffelsesregelverk for Forsvaret (ARF), entydig slår fast at "Ingen tjenestemann må for seg selv eller andre motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse som er egnet til, eller av giveren ment til å påvirke hans tjenstlige handlinger, [...]." Dette omfatter alle som er ansatt i Forsvaret, ikke bare de som til daglig arbeider med anskaffelser.

Når det gjelder det konkrete oppslaget i TV2 om at offiserer fra Hæren skal ha tatt imot tilbud om gratis laksetur fra Thales, samtidig som det pågikk kon-

traktsforhandlinger med den samme leverandøren, gjelder saken forhandlinger om ulike tekniske løsninger til bruk under Battie Griffin-øvelsen, som skal finne sted mars 2005. På bakgrunn av de opplysninger som har fremkommet, har Forsvaret iverksatt en intern granskning for å få brakt de faktiske forhold på det rene, og for å få klargjort hvorvidt regelbrudd kan ha funnet sted.

Forsvaret har i forbindelse med saken anmodet Generaladvokaten om bistand, og det vil bli gjennomført intervjuer med berørt personell. Det er videre tatt kontakt med Regjeringsadvokaten for å anmode om bistand i vurderingen av sakens juridiske aspekter. I påvente av utredningens resultat har Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) besluttet å stille kontraktsinngåelsen med Thales i bero.

Forsvaret har også igangsatt en intern undersøkelse av en IT-kontrakt om levering av datautstyr som ble inngått i 2001 med Siemens datterselskap Siemens Business Services (SBS), etter oppslag i VG om at ansatte i Forsvaret og deres ektefeller skal ha deltatt på reiser betalt av Siemens. Forsvarets undersøkelse skal klarlegge de faktiske forhold i saken - ved å undersøke om tid, sted og personer kan settes i sammenheng med nevnte kontrakt, samt om det kan ha funnet sted brudd på regelverket.

Forsvarets anskaffelsesregelverk angir etiske retningslinjer for kontakt med leverandører. Retningslinjene ble revidert så sent som 12. mars 2004. Det følger av retningslinjene at alle reise- og hotellutgifter i forbindelse med utførelsen av tjenesten skal betales av Forsvaret, og at det ikke er tillatt å la Forsvarets forretningsforbindelser eller mulige forretningsforbindelser betale for reise, opphold mv. Det er heller ikke tillatt å ta imot slike ytelser fra Forsvarets forretningsforbindelser, eller mulige forretningsforbindelser, for ledsager.

Forsvarsdepartementet har bedt Forsvarsstaben om en redegjørelse for forholdene i Thales- og Siemens-sakene, og departementet avventer nå redegjørelsen og oppfølging av denne.

SPØRSMÅL NR. 471

Innlevert 3. februar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg
Besvart 11. februar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Regjeringen fremstiller sitt krav om CO₂-håndtering for alle nye gasskraftverkkonsesjoner som en offensiv politikk for bruk av naturgass. Samtidig sier statsråden i Stavanger Aftenblad 27. desember 2004 at hun ikke vet når teknologien vil bli tatt i bruk.

På hvilken måte medfører kravet om CO₂-håndtering at man tar naturgass i bruk raskere enn det man ville gjort uten å stille krav om CO₂-håndtering?»

BEGRUNNELSE:

På mitt spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 356 (2004-2005) fikk jeg ikke svar på mitt spørsmål. Jeg er altså ikke ute etter å få en overfladisk gjennomgang av status for forskningen rundt CO₂-håndtering, men søker en forklaring på hvordan dagens teknologikrav (CO₂-håndtering) fra Regjeringen medvirker til at mer norsk naturgassen blir tatt i bruk i Norge.

Svar:

Norge har svært gode muligheter til energiproduksjon. Energikildene våre vil være meget viktige for verdiskaping og velstand. Oppgaven i energipolitikken er å forvalte disse mulighetene på den best mulige måten. Jeg er i denne sammenheng glad for at man nå går videre med planene om et gasskraftverk på Kårstø, og ser dette som viktig for verdiskapingen og energiforsyningen i Norge.

Også annen, ny gassbasert virksomhet kan gi vik-

tige bidrag til energiforsyning og verdiskaping. Om få år kommer Snøhvit LNG i drift, hvor energiforsyningen er basert på naturgass. Videre bidrar Lyses gassrør fra Kårstø til Risavika til at naturgassen blir tilgjengelig for et av Norges største befolkningsområder. Dette viser at vi er ferd med å ta i bruk større deler av naturgassen på en hensiktsmessig måte. Jeg mener det er fornuftig med en slik, gradvis utvikling av det norske gassmarkedet.

Satsingen på utvikling av nye, effektive teknologier for å håndtere utslipp av klimagasser fra energiproduksjon er ikke et tiltak for raskere å ta i bruk naturgassen i Norge. Målsettingen er imidlertid å utvikle energiteknologier som er levedyktige i et langsiktig perspektiv, og som kan bidra til at en internasjonalt kan håndtere klimautfordringene på en mer effektiv måte enn i dag. Det er ingen tvil om at det fortsatt vil ta betydelig tid før vi har på plass kommersielt levedyktige teknologier for CO₂-håndtering. Det er i en internasjonal sammenheng de beste og mest kostnadseffektive teknologiene vil bli utviklet.

Til slutt vil jeg få påpeke at krav om CO₂-håndtering ved gasskraftverk eventuelt må stilles med hjemmel i forurensningsloven, som forvaltes av miljøvernministeren. Videre er det slik at gasskraftverk også er omfattet av den nye klimavoteloven. Ifølge denne loven vil det være opp til Regjeringen å fatte eventuelle vedtak om teknologikrav i tillegg til kvoteplikten.

SPØRSMÅL NR. 472

Innlevert 3. februar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal
Besvart 11. februar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I Ukebladet Mandag Morgen advares det mot at Norges satsing på CO₂-frie gasskraftverk kan true gassformuen. Vurderingen er at den dagen teknologien fungerer for kullkraft, vil gasskraftleverandørene få et stort problem. Kull er langt billigere, og etterspørselen etter gass vil derfor trolig avta betydelig.

Har statsråden gjort noen vurderinger av dette perspektivet i forbindelse med sin streben etter å forske på CO₂-håndteringsteknologi?»

Svar:

Det internasjonale arbeidet med å utvikle effektive teknologier for CO₂-håndtering tar utgangspunkt i

en verden som trenger mer energi og samtidig står overfor utfordringer knyttet til utslipp av klimagasser. Ifølge det internasjonale energibyrået, IEA, vil etterspørselen etter energi i verden øke med over 60 pst. fram mot 2030. Dersom utviklingslandene skal ha mulighet til utvikling og økonomisk vekst, er tilgang på energi helt essensielt.

Det er stor internasjonal fokus på CO₂-fangst, og jeg oppfatter ikke Norges deltakelse i FoU-arbeidet med å utvikle kostnadseffektive teknologier for CO₂-håndtering som en trussel mot verdien av de store naturressursene landet rår over.

Sammensetningen av energikilder i det globale energimarkedet avhenger av flere faktorer, blant annet ressurstilgang og politiske virkemidler. Faktoren som i størst grad vil virke inn på energisammensetningen i årene som kommer er likevel den økende etterspørselen etter energivarer. I denne sammenheng vurderer IEA at utviklingen av teknologier for CO₂-håndtering kun i begrenset grad vil gi virkninger på

den framtidige etterspørselen etter olje og gass, jf. analysen "Prospects for CO₂ Capture and Storage (IEA 2004)". IEA vurderer at en vellykket utvikling av teknologier for CO₂-håndtering i første rekke vil kunne bidra til at økt, miljøvennlig bruk av kull kommer til erstatning for kjernekraft og mer kostbare typer fornybare energikilder. For øvrig mener IEA at økt bruk av kull i hovedsak vil være aktuelt i regioner som Asia og Nord-Amerika.

Jeg vil også vise til at de store utfordringene knyttet til verdens energiforsyning kan gi store muligheter for norsk industri. Sammenliknet med de aller fleste land har Norge svært gode forutsetninger for energiproduksjon, og vi bør ta vår del av et felles arbeid for å utvikle energiteknologier som er levedyktige i et langsiktig perspektiv. Norske aktørers deltakelse i en internasjonal satsing for å få fram effektive teknologier for å håndtere CO₂ fra energiproduksjon, vil kunne bidra til verdiskaping på dette området i Norge.

SPØRSMÅL NR. 473

Innlevert 3. februar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 11. februar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I en artikkel på internettsiden forskning.no (<http://www.forskning.no/Artikler/2004/desember/1103634066.02>) den 23. desember 2004 kan man lese at "Lovpålagt tilknytning til fjernvarmeanlegg for nybygg kan resultere i at utbyggerne dropper lavenergitiltak". Dette kommer frem i forbindelse med doktorgradsarbeid ved NTNU. Det er lite å hente fra bruk av fjernvarme, dersom det innebærer at man som en konsekvens bygger mindre energieffektive hus.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at utbyggere selv faktisk kan velge de mest kostnadseffektive energiløsningene i sine prosjekter?»

BEGRUNNELSE:

Sakset fra artikkelen:

Kravene til energiøkonomiske bygninger blir bare strengere og strengere i årene framover. Regjeringen har som målsetting å legge til rette for at fire terrawatt-timer (TWh) i året skal komme fra fjernvarme. Da må svært mange husholdninger, offentlige- og næringsbygg tilknyttes.

Det er tekniske forskrifter som bestemmer at bygninger med tilknytningsplikt skal ha varmeanlegg installert som kan tilknyttes fjernvarme. Det er det enkelte bygningsråd som behandler dispensasjonsøknader. Å installere vannbårne varmeanlegg koster relativt mye, noe som gir helt nye regnestykker for utbyggerne.

Utbyggere av bolig- og næringsbygg blir stadig mer opptatt av å konstruere bygg med lavenergiløsninger. Ved å isolere ekstra i yttervegg, tak og gulv, sette inn isolerende vinduer og installere ventilasjon med varmegjenvinning blir leilighetene såkalt energieffektive.

Nye bygg som konstrueres med disse tiltakene, får et mye mindre behov for romoppvarming, noe som gjør tilknytning til fjernvarme unødvendig dyrt.

Når offentlige myndigheter likevel velger å påby tilknytning til fjernvarme, blir enten resultatet dyrere boliger eller at utbyggerne dropper lavenergitiltak.

Det henvises også til et prosjektet Rosenberg Park i Trondheim, som undertegnende har tatt opp med statsråden tidligere:

Problemet er at fjernvarme primært er hensiktsmessig for større arealer - som næringsbygg, sykehus

og lignende - og ikke i samme grad for små boareal, som leiligheter i sentrumsnære strøk ofte er.

- Det finne ingen kriterier for areal når dispensasjonssøknader behandles i Bygningsrådet, sier Berg i Trondheim kommune.

Utbyggerne hadde støtte fra Enova (statlig foretak som arbeider for miljøvennlig omlegging av energibruk) i å søke Trondheim kommune om fritak for full tilknytningsplikt:

- Kostnadene ved å bygge vannbåren varme til hver leilighet [...] blir svært høy i forhold til det lave behovet, mens kostnadene ved å varme forbruksvannet er gunstig, sier Enova på sine nettsider.

Det konkluderes med at "i et miljø- og energieffektivitetsperspektiv" [var det] best å dekke oppvarmingsbehovet med strøm.

Svar:

I tidligere svar, har jeg blant annet gjort rede for at mangelen på infrastruktur for varmedistribusjon er et betydelig hinder for å kunne ta i bruk og veksle mellom ulike miljøvennlige energikilder som bioenergi, avfall, spillvarme og varmpumper i energiforsyningen. Utbygging av fjernvarme må derfor sees i sammenheng med at det bidrar til effektiv bruk

av miljøvennlige energikilder som ellers ikke vil bli utnyttet.

Videre har jeg gjort rede for at kommunens mulighet for å pålegge tilknytningsplikt for bygg som reises innenfor konsesjonsområdet for et fjernvarmeanlegg har sin bakgrunn i behovet for å skape forutsigbare rammebetingelser for de som skal investere i fjernvarme. Hjemmel til å fastsette tilknytningsplikt er tillagt kommunen, jf. plan- og bygningsloven § 66a. Kommunen har kjennskap til lokale forhold og har ansvaret for både arealplanlegging og håndheving av byggeforskriftene. Kommunen bør dermed ha gode forutsetninger for å vurdere hvilke bygg som bør pålegges tilknytningsplikt.

Når det gjelder spørsmålet om hva som kan gjøres for å sikre at utbyggere selv velger de mest kostnadseffektive energiløsningene i sine prosjekter, vil jeg blant annet vise til at byggeforskriftene stiller krav til energibruk og valg av energiløsninger. Statens bygningstekniske etat arbeider med en ny metode for beregning av bygningers energibruk, samt nye energikrav. Den nye metoden og de nye kravene vil danne grunnlaget for nye byggeforskrifter som omhandler energi, jf. St.meld. nr. 18 (2003-2004) Om forsyningssikkerheten for strøm mv. Jeg vil også vise til at både Enova SF og Husbanken har aktiviteter rettet mot å utvikle effektive energiløsninger for byggsektoren, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005).

SPØRSMÅL NR. 474

Innlevert 4. februar 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 14. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Helseministeren har vært opptatt av at det å skulle få budsjettene i balanse ikke skal gå utover pasientene, men hvordan ser han for seg at dette kan skje når så mange som hvert fjerde årsverk kanskje må vekk?»

BEGRUNNELSE:

Under budsjettbehandlingen i Helse Sørs styremøte onsdag 2. februar 2005 vedtok flertallet at Sykehuset i Vestfold (SiV) skal spare 106 mill. kr i 2005. Hvordan dette skal la seg gjennomføre er ikke utredet, og konsekvensene kan bli nedleggelse av lokalsykehusene i Larvik og Sandefjord. SiV hadde selv regnet seg fram til at de til nød kunne klare en

innsparing i år på 37 mill. kr. SiV har konstant et overbelegg på 20-30 pst. Denne innsparingen kan føre til en reduksjon på 575 årsverk, det vil si hvert fjerde årsverk må vekk i en situasjon der overbelegget er konstant.

Svar:

Jeg har, i tråd med Stortingets vedtak, besluttet at Helse Sør RHF skal kunne ha et underskudd på inntil 500 mill. kr i 2005. I 2006 skal også dette regionale helseforetaket gå i balanse.

Styret i Helse Sør behandlet i sitt styremøte 2. februar 2005, som representanten Rui henviser til, blant annet fordelingen av mulig underskudd i 2005 på de enkelte helseforetak i regionen. I tråd med be-

slutningene på dette styremøtet, har Helse Sør i foretaksmøte med Sykehuset i Vestfold HF den 7. februar gitt helseforetaket anledning til å gå med et underskudd på inntil 61,1 mill. kr i 2005.

Under arbeidet med 2005-budsjettet for Sykehuset i Vestfold ble det som et alternativt forslag vist at dersom alle inntektsforbedringer og kostnadsreduksjoner skulle foretas i form av årsverksreduksjon, ville dette kunne tilsvare en reduksjon tilsvarende det antall årsverk representanten nevner.

Slik jeg også har svart til representanten Rui på et annet spørsmål (nr. 475), har en slik omfattende reduksjon imidlertid aldri vært foreslått for styret for Sykehuset i Vestfold. Budsjettet for 2005, som helseforetakets styre vedtok mandag 7. februar, inneholder verken en vesentlig reduksjon i antall årsverk eller en reduksjon av helseforetakets tilbud til akutt syke pasienter. Budsjettet ligger innenfor de resultatkrav som jeg har redegjort for tidligere. Jeg vil særlig gjøre oppmerksom på at vedtaket i styret var enstemmig; både de eieroppnevnte og de ansattvalgte styremedlemmer gikk inn for dette budsjettet.

Sykehuset i Vestfold har hatt sykehusdrift i Hor-

ten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik. Helse Sør og Sykehuset i Vestfold har siden staten overtok eierskapet til sykehusene i 2002, arbeidet med effektivisering av driften i Vestfold. Sykehusdriften i Horten er trappet ned og vil bli avsluttet i løpet av første halvår 2005. Styret i Sykehuset i Vestfold har i sitt møte 7. februar blant annet besluttet at: " Styret forutsetter videre at ytterligere effektiviseringstiltak knyttet til at 6. byggetrinn (i Tønsberg) tas i bruk, tilpasninger av oppgavefordeling mellom driftssteder og fremskynding av tiltak i tråd med forslag til Strategi SiV 2008 blir realisert på tidligst mulig tidspunkt. Slike tiltak vil forelegges styret på ordinært vis."

Jeg kan ikke se at det er noen signaler i dette vedtaket som avstedkommer ytterligere kommentarer fra min side. Nå må sykehusets administrasjon og styre gis mulighet til å arbeide videre med disse tiltakene. Styret i Helse Sør vil følge saken og vurdere om det ev. er forhold av slik størrelse eller art at disse skal behandles i det regionale styret, ev. også tas opp i foretaksmøte i Helse Sør, i tråd med helseforetaksloven § 30.

SPØRSMÅL NR. 475

Innlevert 4. februar 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 14. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Øyeblikkelig hjelp til akutt syke pasienter er hjemlet i lov. Hvis Sykehuset i Vestfold (SiV) må reduseres med 575 årsverk, vil det bli svært vanskelig å kunne oppfylle loven om øyeblikkelig hjelp. SiV har konstant overbelegg på 20-30 pst. De nærmeste sykehusene i Telemark og Buskerud har ennå mer overbelegg. Syketransport betales også over det samme sykehusbudsjettet.

Til hvilken pris, hvor finnes det plass og hvor langt mener helseministeren det er forsvarlig å transportere de akutt syke i Vestfold i framtida?»

Svar:

Det er riktig som stortingsrepresentanten påpeker, at pasienter har rett til nødvendig helsehjelp, jf. lov om pasientrettigheter § 2-1. Det følger av lov om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-1a at de regionale helseforetakene skal sørge for at befolkningen tilbys spesialisthelsetjenester i og utenfor institusjon, her-

under akuttmedisinsk beredskap. I lovens § 2-2 slås det fast at helsetjenester som tilbys eller ytes skal være forsvarlige. Det generelle forsvarlighetskravet omfatter også de regionale helseforetakenes planlegging og organisering av tilbudet til akutt syke pasienter.

For å sikre at forsvarlighetskravet ivaretas, er Statens helsetilsyn tillagt ansvar for det overordnede tilsynet med helsetjenesten, jf. lov om statlig tilsyn med helsetjenesten, der § 5 sier at dersom en virksomhet innen helsetjenesten drives på en måte som kan ha skadelige følger for pasienter eller andre eller på annen måte er uheldig eller uforsvarlig, kan Statens helsetilsyn gi pålegg om å rette på forholdene.

Når det gjelder situasjonen ved Sykehuset i Vestfold HF er departementet gjort kjent med at det vedtatte budsjettet for 2005 verken inneholder en vesentlig reduksjon i antall årsverk eller en reduksjon i foretakets tilbud til akutt syke pasienter. Budsjettet ble for øvrig vedtatt av helseforetakets styre 7. februar 2005.

I forkant av styrebehandlingen og ovennevnte vedtak ble det utarbeidet et alternativt budsjettforslag som hadde som premiss at alle inntekstforbedringer og kostnadsreduksjoner skulle beregnes i form av årsverksreduksjon. Dersom det endelige budsjettet hadde blitt gjort opp ut fra disse premissene kunne det ha tilsvart en reduksjon tilvarende det antall årsverk som representanten nevner.

Helse Sør RHF har bekreftet at alle akutt syke i Vestfold kan få tilfredsstillende behandling ved Sy-

kehuset Vestfold HF, eventuelt med støtte fra de om-liggende helseforetak (dvs. i første rekke i nabofylkene Telemark, Buskerud). Det er grunn til å minne om at dette gjelder et område av landet hvor avstandene mellom sykehus er blant de korteste i landet.

Jeg vil følge situasjonen i Helse Sør fremover. Basert på den informasjonen som departementet har og som er gjengitt ovenfor, synes behandlingstilbudet til akutt syke i Vestfold ut til å være tilfredsstillende ivaretatt.

SPØRSMÅL NR. 476

Innlevert 4. februar 2005 av stortingsrepresentant Morten Høglund

Besvart 9. februar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«25. juni 2002 gikk det ut en pressemelding fra Statsministerens kontor om at Lønnsgarantiordningen skulle flyttes til Vardø. I januar i år er de ansatte ved Lønnsgarantiordningen informert om at de skal legges under Aetat, men så vidt meg bekjent er det ikke gitt informasjon om hvordan de ansatte skal ivaretas ved en slik endring.

Vil statsråden sørge for at de ansatte kan få klarhet i hvordan de skal bli ivaretatt fremover etter flere år med usikkerhet i forhold til sin arbeidsplass?»

BEGRUNNELSE:

Først kom meldingen om flytting til Vardø. Dette har med unntak av en liten filial ikke blitt gjennomført i henhold til planene. Flyttingen til Vardø er uansett omstridt og antagelig en dårlig løsning for mange av dagens ansatte, men usikkerheten som har vært knyttet til hvor arbeidsplassen kommer til å ligge har nok vært en enda større belastning. Mange ansatt har vanskelig med å forholde seg til en situasjon der man ikke vet hvor man skal arbeide i fremtiden.

Så kom meldingen om at Lønnsgarantiordningen skulle underlegges Aetat. Hva vil det ha å si for flyt-tevedtaket til Vardø? Og hvordan vil de ansatte bli ivaretatt i denne etaten. Mangel på informasjon til de ansatte er her antagelig det største problemet, og slik mangel på informasjon bidrar dessverre til stor grad av usikkerhet. Det er derfor viktig at de ansatte nå får noe å forholde seg til og vet hva som gjelder frem-over.

Svar:

Som representanten Høglund skriver, besluttet Regjeringen i 2002 å overføre statlige arbeidsplasser til Vardø, herunder stillinger i tilknytning til lønns-garantiordningen. På bakgrunn av denne beslutningen ble det i mars 2003 opprettet en filial av lønns-garantien i Vardø, bestående av 5-6 ansatte. Samtidig ble det bestemt at det etter en evaluering i 4. kvartal 2004 av om man har klart å etablere en velfungerende en-het med kvalifisert personale i Vardø skulle legges til rette for overføring av hele lønns-garantien innen ut-gangen av 2006. Evalueringen er nå gjennomført og departementet fikk overlevert sluttrapporten fra ECON Analyse 19. januar i år.

Det er identifisert et stort behov for regelverksfo-renkling og effektivisering av saksbehandlingsruti-nene i lønns-garantisaker. På denne bakgrunn er det besluttet at ansvaret for lønns-garantiordningen skal overføres fra Direktoratet for arbeidstilsynet til Ae-tat, samt at det skal ses nærmere på regelverk og saksbehandlingsrutiner. Dette for å få til en bedre tje-neste for de konkursrammede arbeidstakerne.

Moderniseringsarbeidet er nå igangsatt og evalu-eringsrapporten fra ECON Analyse vil inngå som en del av dette.

Den endelige beslutningen om lokalisering av yt-terligere arbeidsplasser til Vardø innenfor lønns-garantiområdet vil bli tatt så snart det ovennevnte arbei-det er gjennomført. Jeg tar sikte på å komme tilbake til Stortinget med saken på egnet måte.

Når det gjelder hensynet til de ansatte, vil jeg selvfølgelig sørge for at de blir involvert i arbeidet på en hensiktsmessig måte og at de får den nødvendige informasjon underveis i prosessen.

SPØRSMÅL NR. 477**Innlevert 4. februar 2005 av stortingsrepresentant John I. Alvheim****Besvart 14. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Fra en mor med en funksjonshemmet sønn, som trener etter Doman-metoden, har jeg mottatt en henvendelse fordi Helse Nord nekter å bidra økonomisk til treningen. Gutten viser gode fremgang etter treningen, men Helse Nord hevder at han ikke kan få økonomisk støtte til behandlingen fordi han er over 27 år gammel og følgelig for gammel.

Er det riktig at alder er et kriterium for å kunne motta støtte til behandling etter Doman og tilsvarende metoder?»

Svar:

Som hovedregel bør behandling etter Doman-metoden og tilsvarende metoder være påbegynt før fylte 18 år. Hvor lenge foreldrene trener barnet etter Doman-metoden varierer. Noen vil delta kort tid, noen i fire-fem år, og noen i svært mange år. Det kan derfor være barn som vil følge programmet etter fylte 18 år. Da det ikke er satt krav i forhold til alder, bør

det utøves skjønn når det søkes om bidrag fra trygden eller støtte fra regionalt helseforetak for personer som er over 18 år. Hvorvidt det bør ytes økonomisk støtte for personer som er over 18 år når det søkes om å starte trening etter Doman-metoden eller tilsvarende metoder, må vurderes særskilt.

Departementet har bedt de regionale helseforetakene om å sørge for en vurdering av tilbudet som det enkelte barn får fra spesialisthelsetjenesten, i de tilfeller foreldre ønsker å ta Doman-metoden i bruk, og i hvilken grad tilbudet kan sies å være relevant og tilfredsstillende i forhold til barnets behov. Dersom spesialisthelsetjenesten vurderer tilbudet til barnet som mangelfullt, har departementet bedt om at det regionale helseforetaket i samarbeid med hjemkommunen vurderer økonomisk og praktisk støtte for familier som ønsker å trene barnet etter Doman-metoden eller andre alternative metoder, når dette anses som faglig forsvarlig.

SPØRSMÅL NR. 478**Innlevert 4. februar 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 14. februar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Ifølge media (Aftenposten 4. februar) betaler bedrifter for mye i toll til staten som følge av feil i utfyllingen av tolldeklarasjonene.

Hva kan gjøres for å forenkle og gjøre deklarasjonssystemet mer brukervennlig slik at vareimport ikke unødig fordyres?»

BEGRUNNELSE:

Norske selskaper betalte ifølge Aftenposten 4. februar inn 1,1 mrd. kr for mye i toll og avgifter. Mye av arbeidet med deklarasjonen skyldes registrering mht. å betale innførselsmerverdiavgift som i neste omgang trekkes fra med samme beløp på omsetningsoppgaven (refunderes). Det kunne i denne forbindelse vært interessant å hvite hvor mye av disse

1,1 mrd. kronene som skyldes registrering utelukken- de med hensyn på å beregne innførselsmerverdiavgift. Undersøkelsen utført av Toll- og avgiftsdirektoratets kontrollorgan tyder på at næringslivet står ovenfor en vesentlig kontrollkostnad på dette området, hvilket muligens gjør ordningen med innførselsmerverdiavgift enda mer kostnadsdrivende for norsk næringsliv enn tidligere antatt.

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at det beløp som er nevnt i Hagesæters spørsmål, aldri har vært innbetalt til statskassen. Dette er beløp som er avdekket som feilberegnet i toll- og avgiftsetatens maskekontroll, det vil si før deklarasjonene blir godkjent av toll- og avgiftsetaten, og dermed før det er foretatt noen endelig beregning eller innbetaling av toll og

avgifter. Det er således feilaktig angitt fra Aftenpostens side at nevnte beløp er innbetalt til toll- og avgiftsetaten. Det avdekkede og korrigerede beløpet består av ca. 150 mill. kr i toll og særavgifter og 956 mill. kr i mva.

Det er også viktig å påpeke at de feiltyper det her er tale om, i liten grad har sammenheng med at deklarasjonssystemet er for komplisert eller lite brukervennlig. Mange av feilene som gjøres av deklarerende/speditørene er av en slik art at de lett kunne ha vært luket bort ved bedre internkontroll blant speditørene/deklarerende. For eksempel oppgir deklarerende feil valuta, eller fakturanummer blir angitt i rubrikken for varepris.

Jeg vil nevne at toll- og avgiftsetaten arbeider kontinuerlig med tilrettelegging for en mer effektiv grensepassering, også når det gjelder effektive og brukervennlige deklarasjonssystemer. Det er også en uttalt målsetting at lovlidige foretak skal møtes med

samarbeid og tilrettelegging fra etatens side, slik at disse virksomhetene forstyrres minst mulig i forbindelse med grensepassering. Det kan også nevnes at toll- og avgiftsetaten tilbyr opplæringstiltak og skoleing overfor speditører/deklarerende innenfor de områder hvor det begås mest feil, samt at det jevnlig gis informasjon om regelverk i forbindelse med avholdte firmakontroller mv.

Toll- og avgiftsetaten vil i inneværende strategiperiode arbeide videre med å utvikle et autorisasjonssystem hvor næringsdrivende som oppfyller bestemte kvalitetskrav, skal kunne nyte godt av forenklete prosedyrer i forbindelse med deklarerende og grensepassering. Det er i den anledning etablert et pilotprosjekt i samarbeid med svensk tollvesen, hvor disse prinsippene nå prøves ut. Et fåtalls næringsdrivende inngår i dette pilotprosjektet, som har som hovedmålsetting å forenkle/lette så vel vareførsel som grensepassering mellom Norge og Sverige.

SPØRSMÅL NR. 479

Innlevert 4. februar 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 16. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Flere organisasjoner og Kystpartiet har lenge ønsket å inkludere tannhelsetjenesten i det refusjons- og egenandelsystemet. Det har vært stor usikkerhet ved omkostningene og hvordan man praktisk skulle få gjennomført en slik samordning.

Mener statsråden at tannhelsetjenesten skal få samme ordninger som resten av helsevesenet, og vil man initiere en utredning av hvordan man kan integrere tannhelsetjenesten i det ordinære refusjons- og egenandelsystemet og kostnadene ved dette?»

Svar:

Spørsmålene fra representanten er høyst aktuelle. I St.prp. nr. 1 (2004-2005) ble det redegjort for et utredningsarbeid som er igangsatt. Behovet for en bred

utredning av det offentlige engasjement på tannhelsefeltet resulterte i at det våren 2004 ble oppnevnt et offentlig utvalg. Jeg har lagt ved utvalgets mandat til orientering. Utvalget skal etter planen legge frem sin tilråding 1. mai 2005.

Spørsmålet som representant Bastesen stiller forutsettes drøftet i utvalget. Jeg ser det som naturlig å ta stilling til endringer av det omfang som spørsmålet omfatter først etter at utvalgets tilråding foreligger og har vært på en bred høring.

Vedlegg til svar:

Mandat for utvalg som skal vurdere det offentlige engasjement på tannhelsefeltet.

<http://odin.dep.no/hod/norsk/aktuelt/nyheter/042071-070226/dok-bn.html>

SPØRSMÅL NR. 480**Innlevert 7. februar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 14. februar 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«I Innst. S. nr. 234 (2003-2004) ble det vedtatt at 337 skvadronen skal lokaliseres til Bardufoss (vedtak X). I Troms Folkeblad 1. februar så fremkommer det at FLO jobber for at de nye enhetshelikoptrene NH90 skal innføres og stasjoneres på Sola, noe som blir bekreftet av administrerende direktør Bjørn Hernes i Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO). I tillegg så fremgår det at 52 stillinger skal beordres til Sola.

Hva er grunnlaget til at Stortingets vedtak omgjøres?»

Svar:

Jeg viser videre til mitt svar av 22. november 2004 på spørsmål nr. 199 fra stortingsrepresentant Korsberg om samme sak. Slik det fremgår av dette svaret vedtok Stortinget i forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 342 (2003-2004) til St.prp. nr. 42 (2003-2004) følgende:

"Stortinget ber Regjeringen lokalisere de nye enhetshelikoptrene for Kystvakten i nord, når disse ikke er på fartøy eller under vedlikehold av leverandør, til Bardufoss. Regjeringen bes fremme konkrete forslag innen innføring av de nye enhetshelikoptrene skjer."

Det pågår forskjellige prosjekteringsarbeid for ulike løsninger knyttet til enhetshelikopterets innføring, herunder ulike løsninger for å utnytte kostnadsbesparelser ved felles vedlikehold, opplæring og trening. Forsvarsstaben har bekreftet at det pågående arbeidet skjer innenfor rammen av Stortingets vedtak.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med saken innen innføringen av helikoptrene, slik Stortinget har bedt om. Det anslås at innføring vil starte med mottak av første helikopter i 2006, og Regjeringen vil komme tilbake til saken før dette.

SPØRSMÅL NR. 481**Innlevert 7. februar 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 15. februar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Barn som har blitt plassert i fosterhjem og vært underlagt barnevernet opp til voksen alder, har når omsorgstiden er avsluttet svært vanskelig for å få seg et sted å bo. De har heller ikke lett for å få noe å leve av til de kan "brødfø" seg selv.

Hvem har etter statsrådets mening ansvaret for å skaffe disse unge en bolig og i disse arbeidsledighetstider penger nok til å overleve?»

Svar:

Tiltak etter barnevernloven treffes overfor barn under 18 år. Med samtykke fra barnet kan imidlertid tiltak som er iverksatt før barnet har fylt 18 år opprettholdes eller erstattes av andre barneverntiltak inntil vedkommende har fylt 23 år.

Etter at den øvre aldersgrensen i 1998 ble hevet

fra 20 til 23 år, har andelen 18 til 22-åringer med tiltak fra barnevernet økt. I 2003 var det 2 150 ungdommer som mottok slike tiltak, og det utgjorde nærmere 10 pst. av alle barn og unge med barnverntiltak. 30 pst. av disse ungdommene bodde i fosterhjem, 15 pst. var på institusjon og 15 pst. mottok hjelp til bolig. For øvrig fikk hele 42 pst. av dem økonomisk hjelp fra barnevernet.

Det synes å være en utbredt misforståelse at ungdom som har behov for hjelp etter sosialtjenesteloven ikke kan tilbys hjelpetiltak som tradisjonelt blir oppfattet som barneverntiltak. Som kjent er det fullt mulig for barneverntjenesten å tilby tilsvarende tiltak til den samme gruppen. Det er i denne sammenhengen viktig å understreke at tjenestene har et felles ansvar for disse ungdommene. Verken sosialtjenesteloven eller barnevernloven er til hinder for et samarbeid mellom tjenestene, så lenge vedkommende som sø-

ker hjelp samtykker. Følgelig bør sosialtjenesten og barneverntjenesten i størst mulig grad koordinere sin innsats og samarbeide om å finne fram til nødvendige tiltak for de ungdommene det gjelder.

Når det gjelder unge som har vansker med å skaffe seg et sted å bo, har sosialtjenesten et ansvar for å bistå den enkelte med råd og veiledning. Sosialtjenesten i kommunene skal også medvirke til å skaffe boliger til vanskeligstilte som ikke kan ivareta sine interesser på boligmarkedet. For at kommunene skal kunne utføre denne oppgaven stiller staten til disposisjon en rekke virkemidler gjennom Husbanken. Husbanken forvalter blant annet tilskudd til fremskaffelse av utleieboliger.

Unge som er elever og studenter i videregående opplæring, fagskoleutdanning og høyere utdanning kan søke Statens lånekasse for utdanning om utdanningsstøtte i form av lån og stipend. For unge som ikke er i utdanning, og som ikke har arbeid eller egen inntekt vil det være et felles ansvar for sosialtjenesten, den fylkeskommunale oppfølgingstjenesten (OT) og Aetat å bistå den enkelte.

Unge som er i alderen for å ta videregående utdanning, men som ikke går på skolen, kan få et tilbud om bistand fra oppfølgingstjenesten. Oppfølgingstjenesten koordinerer tiltak for å få ungdom som av uli-

ke grunner faller ut av videregående skole, tilbake i opplæring, arbeid eller skole.

Unge uten arbeid og utdanning har adgang til Aetatstjenestepespekter som først og fremst omfatter informasjon, veiledning, bistand til jobbsøking og arbeidsformidling. Unge under 20 er omfattet av ungdomsgarantien og er garantert et tilbud om utdanning, jobb eller tiltaksplass. Unge i alderen 20-24 år er også en prioritert målgruppe og høyt prioritert ved inntak på tiltak. Ved tilbud om tiltaksplass gis en individstøtte som i 2005 om lag 3 700 kr pr. for personer under 19 år, mens til personer 19 år og eldre gis en individstøtte på om lag 5 100 kr pr. måned.

Statistikken fra barnevernet tyder på at tilbudet til barn og unge over 18 år er styrket de seneste årene. Opprettelsen av Barne-, ungdoms- og familieetaten (1. januar 2004) gir dessuten en mulighet til å gjøre mer for å styrke kommunenes arbeid også for denne gruppen barnevernklienter. Når arbeidet i de regionale fagteamene er stabilisert, vil fagteamene også rette sin oppmerksomhet mot kommunenes oppfølging av denne gruppen. Fagteamene vil kunne bistå med å finne fram til egnede tiltak og til å utvikle mer systematisk og målretting i oppfølgingen av barn og unge over 18 år.

SPØRSMÅL NR. 482

Innlevert 8. februar 2005 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 16. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«På Høvringen har det i 60 år foregått en skån-som transport av skiturister med beltebil. Dette er en del av reiselivsproduktet og derfor en del av næringsvirksomheten. Transporten er ikke i konflikt med miljø- eller friluftsinnteresser.

Vil miljøvernministeren gi tillatelse til å fortsette denne transporten?»

BEGRUNNELSE:

Reiselivsnæringen har stor betydning i mange kommuner og regioner. Her er viktige arbeidsplasser og verdiskaping i regioner som har store utfordringer med å holde oppe bosettingen og næringsvirksomhet. Næringa har ofte en marginal økonomi og opererer i en hard internasjonal konkurranse. Transporttilbudet

til skiturister, særlig danske, er av stor betydning for Høvringen. Naturen, miljøet og friluftslivet er avgjørende viktig i reiselivssammenheng, så transporten kan ikke komme i konflikt med dette.

Departementet mener, bl.a. i brev fra 1. juli 2004, at transporten rammes av motorferdselloven. Derimot åpner departementet for at beltebiler kan ta med skiturister hvis de kjører varer til Smukksjøseter.

Etter mitt syn kan det her ligge en fare for en unød-dig varetransport for å få adgang til å frakte skiturister. En slik praksis vil være svært uheldig og føre til mer beltebilkjøring.

Det bør vurderes på nytt om transporten av skiturister kan godkjennes innenfor rammen av motorferdselloven sett i lys av lovens formål om å beskytte naturmiljøet og fremme trivselen. Eventuelt bør en dispensasjon vurderes.

Svar:

Som følge av den nye loven om yrkestransport av 21. juni 2002 som trådte i kraft 1. januar 2003, er det ikke lenger anledning til å gi løyve til rutetransport med beltebiler. Dermed gjelder ikke unntak for slik transport i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Denne kjøringen reguleres dermed fullt ut av motorferdselloven og tilhørende nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Motorferdselloven har som utgangspunkt at motorisert ferdsel i utmark og vassdrag er forbudt med mindre annet følger av loven selv eller vedtak med hjemmel i loven. Loven hindrer ikke nødvendig ferdsel til anerkjente nytteformål. Beltebiltransport av skiturister er i motorferdsellovens forstand ikke et anerkjent nytteformål, og loven åpner derfor i utgangspunktet ikke for slik transport.

Transport som er nødvendig for drift av turistanlegg (overnattings- og serveringssteder, skiheiser m.v. som ikke ligger til brøytet bilveg) er tillatt. Det er adgang til å la personer sitte på når det likevel skal foretas slik nødvendig transport. Transporten må imidlertid være foranlediget av behovet for varetransport, og det er en forutsetning at passasjertransporten ikke fører til ekstra kjøring.

I unntakstilfelle kan det gis tillatelse til kjøring dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring og som ikke kan dekkes på annen måte. Av rundskriv T-1/96 framgår at transport av gjester ut i turterreng ikke er tillatt.

Det er dermed etter gjeldende lov, forskrift og retningslinjer/rundskriv ikke anledning til å gi tillatelse (dispensasjon) til den omtalte beltebiltransporten.

Hvis det skal åpnes for slik transport med beltebil, må motorferdsellov og/eller nasjonal forskrift endres eller det må gis en særskilt forskrift for denne type transport.

Motorferdselregelverket er for tiden gjenstand for et forsøksprosjekt i åtte kommuner. Forsøket skal klarlegge hvorvidt formålet med motorferdselloven kan oppfylles bedre ved å koble praktiseringen nærmere opp til lokale planvedtak og planprosesser etter plan- og bygningsloven. Forsøket planlegges slutført og evaluert medio 2005. I påvente av forsøksprosjektets avslutning og evaluering har departementet ikke funnet det ønskelig å foreta lov- eller forskrifts- endringer. Synspunktene som er kommet fra de berørte parter i denne saken, vil være viktige momenter i de vurderingene som vi skal gjøre.

SPØRSMÅL NR. 483

Innlevert 8. februar 2005 av stortingsrepresentant Per Erik Monsen

Besvart 18. februar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hvilke tiltak ser moderniseringsministeren at det er mulig å sette i verk for å stimulere, samt opprettholde et tilstrekkelig habilt takseringsapparat som utfører korrekte takseringer på et uavhengig grunnlag?»

BEGRUNNELSE:

Uavhengige takstmenn blir stadig færre ettersom de ulike forsikringsselskapene ansetter sine egne takstmenn for å utføre taksering av skader. Bakgrunnen for dette er at forsikringsvirksomhet er unntatt for avgift gjennom merverdiavgiftsloven § 5b nr. 4, mens takseringstjenester er gjenstand for merverdiavgift. Det er dermed kostnadsbesparende å ansette egne takstmenn. Ulempen er den ansatte takstmanns habilitet i forhold til et korrekt forsikringsoppgjør.

Det faktum at det blir stadig færre uavhengige

takstmenn (færre utstedte skadesertifikat) svekker også konkurransen i forhold til nyetableringer av forsikringsselskaper og utenlandske selskap som forsøker å komme inn på det norske markedet ettersom det er blitt vanskeligere å oppdrive takseringstjenester.

Det er nærliggende å tro at skadelidtes stilling er blitt forverret ved at det er færre uavhengige takstmenn og at oppgjørene således blir for lave. Tendensen har derimot vært at forsikringsselskapene har vært mer rundhåndet med utbetalingene for å unngå konflikter. Følgen er at forsikringspremiene blir dyrere for alle.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra moderniseringsministeren.

Problemstillingen er drøftet i Ot.prp. nr. 74 (2003-2004) kap. 15.1. Finanskomiteen hadde ikke

merknader til drøftelsen, jf. Innst. O. nr. 4 (2004-2005). Forslaget til forskriftshjemmel ble vedtatt. Departementet vil, som opplyst i proposisjonen, be Kredittilsynet om å utrede spørsmålet og å utarbeide utkast til forskrift som gjennomfører eventuelle nødvendige tiltak.

Det følgende er sitat fra Ot.prp. nr. 74 (2003-2004) kap. 15.1:

"Stortinget fattet 21. juni 2002 følgende anmodningsvedtak til Regjeringen:

"Stortinget ber Regjeringen foreslå tiltak som kan bidra til uavhengighet mellom skadeforsikringselskap og takstselskap, og som kan bidra til å redusere etableringshindringer i skadeforsikringsmarkedet, i forbindelse med statsbudsjettet for 2003."

Regjeringen uttalte i St.meld. nr. 4 (2002-2003) følgende:

"Stortingets vedtak reiser flere spørsmål i forhold til gjeldende forsikringslovgivning. regjeringen viser til NOU 2001:24 Ny livsforsikringslovgivning og den revisjon av forsikringslovgivningen som nå pågår. Regjeringen vil ta sikte på å foreslå tiltak i forbindelse med arbeid med ny forsikringslovgivning som nå pågår."

I finansministerens brev 14. februar 2003 til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité ble det vist til at anmodningsvedtaket vil bli fulgt opp i den foreliggende odelstingsproposisjon.

Departementet viser til at Stortingets vedtak reiser to problemstillinger. For det første skal eventuelle tiltak kunne bidra til uavhengighet mellom skadeforsikringselskap og takstselskap. For det andre skal tiltak kunne bidra til å redusere etableringshindringer i skadeforsikringsmarkedet.

De to problemstillingene som Stortingets anmodningsvedtak reiser, er ikke nærmere utredet. Departementet viser til at uavhengighet mellom skadeselskap og takstselskap kan skapes på flere måter, og at det ikke er gitt hvilken måte som anses som den mest hensiktsmessige. Når det gjelder spørsmålet om hvordan man kan redusere etableringshindringer i skadeforsikringsmarkedet, legger departementet til grunn at det samme vil gjøre seg gjeldende her. Dette taler etter departementets vurdering for at det i denne omgang søkes å utrede problemstillingene nærmere, før det foreslås tiltak.

På den annen side legger departementet til grunn at det er viktig at det foreligger hjemmel for å iverksette tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig. På denne bakgrunn finner departementet at det vil være hensiktsmessig med en forskriftshjemmel som åpner for å iverksette tiltak på dette området. Dersom Stortinget følger opp departementets forslag på dette punktet, vil departementet oversende utredningsoppdrag til Kredittilsynet og be om at det utarbeides utkast til forskrifter som gjennomfører eventuelle nødvendige tiltak.

Departementet foreslår således at følgende bestemmelse tas inn i forsikringsvirksomhetsloven § 1-1 som nytt siste ledd:

"Kongen kan gi nærmere regler om takseringstjenester i skadeforsikringselskaper. ""

SPØRSMÅL NR. 484

Innlevert 8. februar 2005 av stortingsrepresentant Trond Giske

Besvart 15. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Mener miljøvernministeren at det skal være strengere krav til støy fra barnelek enn fra veitrafikk?»

BEGRUNNELSE:

I et oppslag i Adresseavisen 4. februar i år går det fram at fylkesmannen i Sør-Trøndelag har overprøvet vedtak fra Trondheim kommune om etablering av ballbinge på Byåsen skole. Bakgrunnen var at naboene hadde klaget over støyen et slikt anlegg vil medføre. Fylkesmannen gav naboene medhold. Ifølge oppslaget begrunner fylkesmannen overprøvingen med at en slik bingebane kan medføre helsemessige ulemper for naboene. Trondheim kommune oppfatter at

fylkesmannen stiller strengere krav til en ballbinge enn hva som stilles til støy fra veitrafikk. Dersom dette er riktig, vil det være svært vanskelig å få etablert slike anlegg i Trondheim. Dette er svært uheldig, sett på bakgrunn av at mange skoler ønsker seg ballbinger. Det er derfor viktig at det offentlige legger til rette for at slike anlegg kan bygges, og at lovverket ikke praktiseres slik at etablering blir umulig.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra miljøvernministeren.

Bakgrunnen for saken er en avgjørelse av klage på vedtak gjort av Trondheim kommune. Kommunens vedtak ble opphevet og saken sendt tilbake til kommunen for ny behandling. Klagen er behandlet

etter bestemmelsene i kommunehelsetjenesteloven, og denne saken faller derfor inn under helse- og omsorgsministerens konstitusjonelle ansvar.

Støysjenanse varierer for ulike typer støykilder. Reaksjoner på støyplage er blant annet knyttet til varighet, styrke, karakter, hyppighet og tidspunkt på døgnet. Støy fra ulike kilder må derfor beskrives og vurderes hver for seg. Forskjellen på støykilder er også førende for hvilke grenseverdier som settes til kildene. Støynivået vurderes blant annet på bakgrunn av plagegrad. For eksempel oppleves flystøy som mer plagsomt enn veitrafikk med samme støynivå (desibelnivå), og det er derfor satt ulike støygrenser for støykildene. Videre settes det strengere grenseverdier når støyen inneholder innslag av impulsstøy (høye smell), og det settes krav til lavere støynivå på tider av døgnet da det er spesielt viktig med ro og fred (natt). På bakgrunn av dette er ikke støy fra veitrafikk og støy fra leke- og fritidsaktiviteter direkte sammenliknbart, men ved fastsetting av støygrenser er det naturlig å finne et støynivå som gir tilnærmet lik plagegrad. Det innebærer at støy fra ballbinger i utgangspunktet verken bør behandles strengere eller svakere enn støy fra veitrafikk eller andre kilder.

Et nærmiljø med bolignære grøntområder og lekeplasser er viktig for at barn og unge skal kunne utfolde seg trygt. Utformingen av det fysiske nærmiljøet legger premisser for den enkeltes aktivitetsmuligheter. Dette er framhevet blant annet i Handlingsplan for fysisk aktivitet (2005-2009). Ballbinger er et til-

tak som fyller nær sagt alle kriterier for et godt nærmiljøanlegg, og er dermed et viktig tiltak for å fremme fysisk aktivitet.

Det er imidlertid også utfordringer knyttet til disse anleggene. De er forbundet med stor aktivitet, og støyen har betydelige innslag av impulsstøy. Ved ugunstig plassering eller feil materialvalg kan de gi en støybelastning godt over det som anses å være forsvarlig for å unngå alvorlig støyplage. Ved planlegging av slike anlegg er det derfor viktig å utrede fakta om støykilde, støynivå og antall berørte personer. Hvis støynivået vurderes å kunne skape konflikter og støyplage, må en vurdere tilpasninger som kan redusere støyen. Av tiltak som er aktuelle å vurdere er tilstrekkelig avstand mellom ballbingen og nærmeste bebyggelse, alternativer for plassering som kan gi naturlig støybeskyttelse eller andre støydempende tiltak som utforming og materialvalg.

De ulike hensynene må kommunene vurdere i forbindelse med byggesaksbehandlingen av denne typen anlegg. Erfaringer har vist at når problemstillingene vurderes og tas inn i planlegging og utførelse av denne typen anlegg, så er det fullt mulig å få til gode løsninger, også i byer og tettsteder. Det er dessuten som regel enklere og vesentlig billigere å avklare behov for tiltak allerede på planstadiet og gjennomføre eventuelle tiltak i selve byggeprosessen, fremfor å måtte gjennomføre utbedringstiltak i ettertid.

SPØRSMÅL NR. 485

Innlevert 8. februar 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 16. februar 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Kraftverkene har utsatt modernisering og vedlikehold de siste årene mens det er et sterkt behov for opprusting av både linjenett og av turbiner for å full effekt i kraftproduksjonen. Dette har bidratt til at Sørumsand Verksted nå står i fare for å bli lagt ned. Sørumsand Verksted har unik kompetanse og er eneste leverandør med kapasitet og kunnskap til å yte service på de største vannturbinene.

Hva vil olje- og energiministeren gjøre for å få fart på moderniseringen av norske kraftverk?»

Svar:

Jeg er svært opptatt av å få utnyttet det kraftpotensialet som finnes i å ruste opp og eventuelt utvide eksisterende kraftanlegg innenfor forsvarlige miljømessige rammer.

Samarbeidsregjeringen har lagt til rette for at dette potensialet skal utnyttes. I St.meld. nr. 18 (2003-2004) Om forsyningssikkerheten for strøm m.m., har Regjeringen lagt vekt på at opprusting av eksisterende vannkraftanlegg kan kombineres med utvidelser uten for store miljøkonsekvenser for å sikre god ressursutnyttelse.

Jeg er overbevist om at vannkraft i mange år fremover vil fortsette å dominere vår kraftproduksjon. Regjeringen har en positiv holdning til konsekssonssøknader vedrørende opprustings/utvidelsesprosjekter i forbindelse med eksisterende vannkraftanlegg, og som har begrensede miljøvirkninger.

Regjeringen har introdusert en egen satsing med incentiver knyttet til småkraftverk og generelle prosjekter for opprusting og utvidelse av eksisterende vannkraftanlegg. Denne satsingen retter seg særlig mot kompetanseheving og teknologiutvikling i tillegg til ressurskartlegging.

Myndighetene har flere virkemidler som bidrar til å sikre nødvendig vedlikehold og investering i overføringsnettene. Opprusting av eksisterende vannkraftprosjekter vil i mange tilfeller kreve at også det tilstøtende ledningsnett må oppgraderes.

Nettvirksomhet er underlagt inntektsrammeregulering der inntekten over tid blant annet skal dekke kostnader ved nødvendige investeringer og vedlikehold gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. Nettselskapene gis økonomiske incentiver for å

unngå strømbrudd og å sikre rask gjenoppbygging av nettets funksjonsevne ved strømbrudd. Gjennom denne ordningen får nettselskapene en økonomisk straff for alle strømbrudd som varer mer enn tre minutter. Jeg mener at disse virkemidlene gir nettselskapene økonomisk interesse i å vedlikeholde og utbygge nettet slik at avbrudd og økonomiske tap unngås. Fra 1. januar 2005 ble i tillegg en ny forskrift om leveringskvalitet innført. Forskriften skal bidra til å sikre en enda bedre leveringskvalitet i det norske kraftsystemet, og en samfunnsmessig rasjonell drift, utbygging og utvikling av kraftsystemet.

Vannkraftepoken er derfor langt fra over. Nå omstiller vi oss til en fase hvor det blir avgjørende å holde i hevd og videreutvikle alle de utbygginger som ble foretatt i forrige århundre. Dette gjør det nødvendig å bevare og styrke kompetansen på vannkraft i Norge. I den sammenheng er det viktig at vi kan opprettholde en konkurransedyktig innenlandsk industri som kan levere det nødvendige tekniske utstyr til våre vannkraftanlegg i mange år fremover.

SPØRSMÅL NR. 486

Innlevert 8. februar 2005 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 17. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«I en betenkning for Oslo og Omland Friluftsråd konkluderer professor Carl August Fleischer med at den byggetillatelsen som er gitt til prinsesse Märtha Louise innenfor markagrensa, er ulovlig. Fylkesmannen begrunner dispensasjonen med at prinsessen har særrettigheter fordi hun er kongelig.

Hvordan vurderer statsråden denne begrunnelsen, er statsråden enig i at dispensasjonen kan føre til uthuling av byggeforbudet i Oslomarka, og vil han i så fall ta tiltak for at dispensasjonen blir trukket tilbake?»

Svar:

Fylkesmannen har truffet endelig vedtak i den aktuelle byggesaken, og vedtaket kan ikke påklages videre. Miljøverndepartementet kan likevel på visse

vilkår omgjøre underordnet organs vedtak, blant annet vedtak som må anses som ugyldige.

Miljøverndepartementet finner ikke grunnlag for å gripe inn og overprøve fylkesmannens vurdering i dette tilfellet. Fylkesmannens vedtak er begrunnet med at søkeren, prinsesse Märtha Louise, kan anses å ha særlige behov, og at utbyggingen vil ha begrensede negative virkninger på natur- og friluftsinnteressene. På grunn av at det er helt spesielle forhold til stede i denne saken, vil fylkesmannens avgjørelse ikke få konsekvenser for behandlingen av andre saker om bygging innenfor markagrensa. Jeg har ikke merknader til fylkesmannens beslutning i denne saken.

Jeg er opptatt av at markagrensa skal overholdes. Jeg kommer derfor til å innskjerpe dette overfor de berørte kommuner og fylkesmenn.

SPØRSMÅL NR. 487**Innlevert 8. februar 2005 av stortingsrepresentant Eirin Faldet****Besvart 16. februar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Det er innført parallellanbud for produksjonsdelen av ortopedisk fottøy, noe som har ført til at ortopediske sko nå hovedsakelig produseres i Latvia. Skoene måles og tilpasses i Norge, men produseres i Latvia. For brukerne, som skal raskest mulig tilbake i jobb, er det viktig med rask produksjon og at det er en nærhet til de som produserer.

Hvor mye har folketrygden spart ved å flytte produksjonen til Latvia, og mener statsråden at endringen ikke har gått utover brukerne og fagfeltets utvikling?»

BEGRUNNELSE:

I 1998 ble det gjennomført et utredningsprosjekt for Sosial- og helsedepartementet der det ble vurdert en ev. anbudsordning for ortopediske hjelpemidler eller andre tiltak som kunne gi innsparingspotensial for det offentlige. Det var en klar forutsetning at ev. endringer ikke skulle forringe tilbudet til brukerne. Det ble foreslått å innføre parallellanbud for produksjonsdelen av ortopedisk fottøy og et fastprissystem for proteser og ortroser.

Svar:

Fra Rikstrygdeverket har jeg fått opplyst at det har vært gjennomført anbudsutlysning i forbindelse med innkjøp av individuelt produsert ortopedisk fottøy. Bakgrunnen for anbudsutlysningen er at hjelpemidler finansiert av folketrygden skal fremskaffes på en mest mulig kostnadseffektiv måte. Ordningen med anbud har imidlertid vært omstridt i bransjen, da markedet og kompetansen på dette området i Norge er begrenset. En av anbudssøkerne, Sophies Minde, rettet for eksempel en henvendelse til daværende Sosialdepartementet for å få stoppet anbudsutlysningen.

Som i enhver anbudskonkurranse vil utfallet kunne få store konsekvenser, både økonomisk og strategisk for enkeltfirmaer.

Rikstrygdeverket opplyser at det i denne aktuelle sak har kommet inn tilbud fra åtte firmaer, som alle betraktes som faglig kompetente og kvalifiserte. De imøtekommer også formelle krav om økonomisk soliditet og akseptabel organisering. Det har dermed vært naturlig å rangere firmaene etter de kostnadene anbudsprisene vil medføre for folketrygden, gitt at de kan levere i tråd med etatens krav. Prisforskjellen mellom de fire firmaene som har blitt antatt og de fire som ikke får tilbud er betydelige.

Prisene er i denne anbudsrunderen redusert med i gjennomsnitt nærmere 20 pst. fra forrige anbudsrunder. Rikstrygdeverket anslår at en med dette vil kunne spare inn minimum 3 mill. kr årlig, sannsynligvis nærmere det dobbelte.

Rikstrygdeverket understreker for øvrig at prosessen har skjedd i samsvar med lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Ett av de fire firmaene som er blitt antatt har en underleverandør i Litauen. Det angjeldende firmaet, Norsk Ortopedisk Fottøy (NOF), er garantist for kvaliteten på det fottøyet som skal produseres i Litauen.

Denne anbudsrunderen vil ifølge Rikstrygdeverket ikke forringe tilbudet for brukerne, og kvaliteten vil være like god som den har vært tidligere. Samtidig vil selvfølgelig anbudsrunderen og resultatene av den påvirke enkeltprodusenter. Dette vil normalt bidra til en utvikling som gir bedre produkter til lavere priser. Det er uansett ingen grunn til å tro at denne avgjørelsen skulle bety at fagfeltet ikke vil utvikles videre i Norge. De fire leverandørene som nå faller ut, vil få en overgangsordning slik at de kan ferdigstille de ordrene som de har inne.

SPØRSMÅL NR. 488**Innlevert 8. februar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 16. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«I Aftenposten 8. februar 2005 kan man lese at vintergjester i turistgrenda Høvringen i 60 år er transportert med beltebil 4-5 kilometer til ytterkanten av Rondane nasjonalpark. Dette er en viktig del av totalpakken som trekker turistene. I en lovendring før forrige vintersesong ble denne bruken av beltevogner overraskende forbudt da de ikke lenger var underlagt "ruteløyve", og derfor ble tolket som "fornøyelseskjøring".

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at turistnæringen igjen kan drive ervervsmessig kjøring med beltevogn?»

BEGRUNNELSE:

Problemstillingen har blitt drøftet i media av en rekke politiske partier, og samtlige, både på sosialistisk og ikke-sosialistisk side, stiller seg uforstående til at beltevognkjøringen nå er forbudt. Man opplever at beltebilbruken ved Høvringen er blitt offer for en utilsiktet tolkning av lovverket, og at det på ingen måte var lovens formål eller hensikt å forby beltevognkjøring på Høvringen da "beltevogn" ble unntatt i lovverket over "kjøretøy" med ruteløyve.

Turistnæringen i Høvringen har spesialisert seg på miljørettet turisme hvor natur og ro er viktige salgsargumenter. Videre så er Høvringen fri for ski anlegg og støyende natteliv. Bruk av beltebilene har vært et middel til å få med småbarn på skitur i fjellet, eller la eldre og "dansker" uten særlig skiferdigheter få nyte den storslåtte naturen.

Beltevognkjøringen er utvilsomt en viktig del av næringsgrunnlaget. Turistnæringen i området frykter for fremtiden, fordi de av erfaring vet hvor viktig beltevognene er for å kunne tilby turistene tilgang til den storslåtte naturopplevelsen de ønsker å oppleve.

Oppslaget i Aftenposten bekrefter at næringen i dette området ser på bruken av beltebil som en vesentlig salgsfaktor. I Aftenposten siteres Leif Arne Gjerdingen som driver Høvringen Høgfjellshotell at "Nesten alle som ringer for å booke seg inn, spør om det blir beltebilkjøring i vinter". Mange frykter at dersom turistnæringen i området blir stående uten tilbudet om bruk av beltebil, så vil Høvringen bli mindre interessant som turiststed, og det kan bli kroken på døren for mange viktige arbeidsplasser.

Den turistrelaterte vintersesongen på Høvringen varer i ca. 2 måneder rundt vinterferien. I løpet av den tiden, samt en sommersesong, skal turistnæringen har tilstrekkelig aktivitet til å klare å holde liv i

næringen. Det er derfor viktig at denne saken, som har tverrpolitisk bred støtte, løses raskt og smidig, slik at næringen ikke blir skadelidende nok en sesong. I en bransje med knappe marginer og sterk konkurranse kan dette ha betydelig konsekvenser.

Departementet har i brev av 1. juli 2004 skrevet at man vil avvente videre arbeid med lovverket til forsøksprosjektet i åtte kommuner vedr motorferdselsregelverket er gjennomført. Da har nok en sesong passert, og mange frykter det innebærer uopprettelig skade for turistnæringen i området. Vi håper derfor at statsråden ser velvillig på saken og finner en hurtig løsning på den.

Svar:

Som følge av den nye loven om yrkestransport av 21. juni 2002 som trådte i kraft 1. januar 2003, er det ikke lenger anledning til å gi løyve til rutetransport med beltebiler. Dermed gjelder ikke unntak for slik transport i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Denne kjøringen reguleres dermed fullt ut av motorferdselloven og tilhørende nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Motorferdselloven har som utgangspunkt at motorisert ferdse i utmark og vassdrag er forbudt med mindre annet følger av loven selv eller vedtak med hjemmel i loven. Loven hindrer ikke nødvendig ferdse til anerkjente nytteformål. Beltebiltransport av skiturister er i motorferdsellovens forstand ikke et anerkjent nytteformål, og loven åpner derfor i utgangspunktet ikke for slik transport.

Transport som er nødvendig for drift av turistanlegg (overnattings- og serveringssteder, skiheiser mv. som ikke ligger til brøytet bilveg) er tillatt. Det er adgang til å la personer sitte på når det likevel skal foretas slik nødvendig transport. Transporten må imidlertid være foranlediget av behovet for varetransport, og det er en forutsetning at passasjertransporten ikke fører til ekstra kjøring.

I unntakstilfelle kan det gis tillatelse til kjøring dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring og som ikke kan dekkes på annen måte. Av rundskriv T-1/96 framgår at transport av gjester ut i turterreng ikke er tillatt.

Det er dermed etter gjeldende lov, forskrift og retningslinjer/rundskriv ikke anledning til å gi tillatelse (dispensasjon) til den omtalte beltebiltransporten.

Hvis det skal åpnes for slik transport med beltebil, må motorferdsellov og/eller nasjonal forskrift en-

dres eller det må gis en særskilt forskrift for denne type transport.

Motorferdsregelverket er for tiden gjenstand for et forsøksprosjekt i åtte kommuner. Forsøket skal klarlegge hvorvidt formålet med motorferdselloven kan oppfylles bedre ved å koble praktiseringen nærmere opp til lokale planvedtak og planprosesser etter

plan- og bygningsloven. Forsøket planlegges sluttført og evaluert medio 2005. I påvente av forsøksprosjektets avslutning og evaluering har departementet ikke funnet det ønskelig å foreta lov- eller forskrifts- endringer. Synspunktene som er kommet fra de berørte parter i denne saken, vil være viktige momenter i de vurderingene som vi skal gjøre.

SPØRSMÅL NR. 489

Innlevert 9. februar 2005 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 17. februar 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Hvordan vurderer samferdselsministeren konsekvensene for natur og mennesker ved gjennomføring av Statens vegvesens planer om utvidelse av eksisterende 2-felts E6 til 4-felts motorveg fra Minnesund til Skaberud, og hvordan vil samferdselsministeren sikre at Statens vegvesen og Jernbaneverket samarbeider i planleggingen av veg og jernbane, slik at det mest miljøvennlige alternativet for utbyggingen av 2-spors jernbane og 4-felts motorveg langs problemstrekningen Minnesund-Skaberud kan velges?»

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen planlegger bygging av 4-felts motorveg fra Gardermoen til Moelv, til sammen 107 km. Dette er tenkt gjennomført ved å utvide eksisterende 2-felts veg til fire felt. For de 22,8 kilometerne fra Minnesund i Eidsvoll til Skaberud i Stange er konsekvensene for miljø og folk store, og praktisk talt utelukkende negative. Dette dokumenterer Statens vegvesen i sin egen konsekvensutredning. Alle- rede i dag er dette området sterkt belasta. På et relativt begrensa område, langs Mjøsas solside, går det i dag 1-spors jernbane og 2-felts E6, - i tillegg til de lokale vegene. En utvidelse av dagens 2-felts E6 til 4 felt vil ødelegge uerstattelige verdier.

Områdene langs dagens E6 (fra Minnesund til Skaberud) har et unikt natur- og kulturlandskap. For eksempel har Morskogen (nord i Eidsvoll kommune) et spesielt godt lokalklima. Stedet er blitt kalt Østlandets Hardanger. Her er en rik flora og fauna, med blant annet betydelig innslag av edellauvskog. Det meste av bosettingen og landbruket befinner seg også langs dagens E6-trasé. Med utvidelse av E6 til 4-felts motorveg ødelegges store deler av dette. Landskaps-

bildet blir endret dramatisk, og verneverdig kulturlandskap vil gå til grunne. Området har dessuten et stort potensial som bolig- og rekreasjonsområde. Utvikling av båtlivet er også avhengig av et levende miljø langs Mjøsas solside.

For å redusere antall alvorlige ulykker, og for å bedre transportkapasiteten, er det behov for 2-spors jernbane og 4-felts motorveg langs hele strekningen Gardermoen-Hamar. På strekningen Minnesund-Skaberud (22,8 km) ønsker lokalbefolkningen veg og jernbane bort fra sjøkanten. Den 22. november 2004 vedtok kommunestyret i Eidsvoll enstemmig å be om at alternativ trasé, også kalt Åslinja, konsekvensutredes.

Så langt er heller ikke planarbeidene for jernbane og veg samordnet. Det er viktig å finne den beste traséen for både 2-spors jernbane og 4-felts motorveg. En samordnet planlegging er helt nødvendig for å gjøre de samlede inngrep i natur og miljø minst mulig.

Svar:

Miljøutfordringene ved utbygging av både veg og jernbane på strekningen Minnesund-Skaberud må søkes løst gjennom det lokale planarbeidet som involverer berørte myndigheter, interesseorganisasjoner og privatpersoner. Som det fremkommer videre i svaret er mye planlegging gjennomført, men det gjenstår også mye før løsningene kan konkretiseres.

Fylkesdelplan for transportkorridoren Gardermoen-Mjøsbyene ble behandlet av fylkestinget i Oppland 9. april 2003, i Akershus 29. april 2003 og i Hedmark 16. juni 2003, og godkjent av Miljøverndepartementet i brev av 19. mai 2004. I fylkesdelplanen anbefales utvidelse i eksisterende traseer både for veg og jernbane.

Konsekvensutredningen for E6 på strekningen Gardermoen-Moelv, ble godkjent av Vegdirektoratet i sluttokument datert 14. april 2004. Strekningen Gardermoen-Kolomoen skal prioriteres i det videre planarbeidet. Tiltakshaver, Statens vegvesen region øst, har i samråd med de berørte kommunene blitt enig om at det utarbeides reguleringsplanforslag for utvidelse av E6 mellom Gardermoen (Hovinmoen) og Minnesund, og mellom Skaberud og Kolomoen. For E6 på strekningen Minnesund-Skaberud skal det utarbeides kommunedelplanforslag i Eidsvoll og Stange kommuner før det lages reguleringsplaner.

I arbeidet med konsekvensutredningen la Statens vegvesen fram et forslag til utredningsprogram som kun hadde ett alternativ - utvidelse av dagens trasé. I forbindelse med høringen av melding med forslag til utredningsprogram, kom det inn innspill fra Hedmark fylkeskommune, Eidsvoll og Stange kommuner og de lokale velforeningene om at en østre trasé over åsen (Åslinja) mellom Minnesund og Skaberud burde tas med.

På bakgrunn av meldingen og de innkomne høringsuttalelsene, fastsatte Vegdirektoratet, etter foreleggning for Miljøverndepartementet, utredningsprogrammet for konsekvensutredningen ved brev av 26. april 2001.

I utredningsprogrammet heter det mellom annet at det på strekningen Minnesund-Skaberud også skal vurderes en østre korridor. Det fremkommer videre at det tidlig i konsekvensutredningsprosessen skulle foretas en avgrenset utredning av både en østre korridor og eksisterende veg på strekningen. Utredningen skulle være på grovt/overordnet nivå, og i hovedsak følge disposisjonen i utredningsprogrammet.

Dette kravet om en utredning av en østre korridor ble besvart gjennom delutredningen: "Alternative løsninger for strekningen Minnesund-Skaberud", datert november 2001. Her er det foretatt en grov sammenligning av:

- 1) utvikling av eksisterende E6 til 4-felt på strekningen Minnesund-Skaberud
- 2) ny 4-felts veg over åsen på strekningen Minnesund-Skaberud, med mulig fellestrasé veg/bane

Statens vegvesen anbefalte i utredningen at en østre linje på strekningen Minnesund-Skaberud skulle utelates i det videre arbeidet med konsekvensutredningen.

Denne utredningen ble sendt på høring til offentlige myndigheter og til de grunneiere/foreninger i det aktuelle området som uttalte seg til meldingen. Høringsrunden viste at Hedmark og Akershus fylkeskommuner støttet Vegvesenets anbefaling, Eidsvoll kommune ønsket en østlig trasé, mens Stange kommune ønsket utvikling av eksisterende veg med tunnel på kritiske punkter.

Utredningen og høringsuttalelser med kommentarer ble oversendt Vegdirektoratet, som i brev av 15. august 2002 foretok følgende oppsummering av utredningen og prosessen:

"Vegdirektoratet fastsetter med dette at konsekvensutredningen i fase 2 omfatter utvikling av eksisterende E6 til firefelts veg. Eksisterende veg anses som en hovedkorridor, slik at det på enkelte steder kan vurderes å fravike dagens E6. Østre linje/korridor mellom Minnesund og Skaberud utelates i det videre arbeidet."

For konsekvensutredningen ble det utarbeidet 15 delutredninger som ble sammenfattet til en hovedrapport datert mars 2003. Denne rapporten og samtlige delutredninger lå ute til offentlig ettersyn i perioden 10. april-20. juni 2003 og sendt på høring til offentlige instanser og interesseorganisasjoner.

Det kom inn 40 høringsuttalelser. Tiltakshavers oppsummering og kommentarer til høringsuttalelsene ble oversendt Vegdirektoratet 13. oktober 2003.

Ingen offentlige instanser, heller ikke Eidsvoll kommune, tok opp igjen spørsmålet om østre trasé (Åslinja).

Konsekvensutredningen ble som nevnt ovenfor godkjent av Vegdirektoratet i brev av 14. april 2004.

Plansamarbeid mellom Jernbaneverket og Statens vegvesen

I høringsuttalelsen til konsekvensutredningen for E6 peker Jernbaneverket blant annet på behovet for en felles planlegging for veg og jernbane på strekningen Minnesund-Skaberud, forutsatt at Jernbaneverket har planleggingsmidler og tilstrekkelige ressurser til å følge Statens vegvesens planframdrift.

Jernbaneverket har nå avsatt noe midler til utredning og planarbeid i 2005, og etatene har etablert et samarbeid for å få til en mest mulig felles planprosess i en tidlig fase på strekningen Minnesund-Skaberud. Jernbaneverket og Statens vegvesen har en klar oppfatning om at det er i felles interesse å samarbeide om planleggingen på denne strekningen.

Jernbaneverket og Statens vegvesen har ikke kommet like langt i sine planprosesser. Vegvesenet startet planleggingen med sikte på byggestart på E6 nord for Gardermoen i 2007, jf. St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015 og etatenes forslag til handlingsprogram av februar 2005. I Jernbaneverkets forslag til handlingsprogram er bygging av dobbeltspor mellom Eidsvoll og Hamar prioritert i siste del av tiårsperioden, dvs. etter 2009.

På strekningen Minnesund-Skaberud foreligger godkjent konsekvensutredning for firefelts E6, men ikke for tospors jernbane. Begge etatene vil likevel ha stor nytte av å gjøre kommunedelplanvurderinger sammen, og i samarbeid med Eidsvoll og Stange

kommuner og med fylkeskommunale og statlige organer. Etatene ser derfor også på muligheter for å benytte felles konsulent/rådgiver for dette arbeidet. Jeg legger stor vekt på at etatene har et nært plansamarbeid om parallelle prosjekter i samme korridor.

Forestående kommunedelplanarbeid mellom Minnesund og Skaberud

Til spørsmålet vedrørende natur- og kulturlandskap vil jeg vise til følgende avsnitt i Vegdirektoratets godkjenningsdokument for konsekvensutredningen:

"Vi forutsetter imidlertid at omlegginger i forhold til eksisterende E6 eller bygging av tunnel på kortere

deler av strekningen blir vurdert som en del av det videre planarbeidet på strekningen Minnesund-Skaberud, slik det også er forutsatt i planprogrammet for videre planlegging i Eidsvoll og Stange kommuner. Dette vil være viktige tema for det videre planarbeidet med sikte på å komme fram til løsninger som begrenser de negative konsekvensene av tiltaket i forhold til nærmiljø, landskap, kulturminner og kulturmiljø".

Et samarbeid mellom Jernbaneverket og Statens vegvesen på denne strekningen vil bidra til mer helhetlig planlegging der samordning av avbøtende tiltak knyttet til natur og miljø vektlegges. God miljøkvalitet skal være en sentral premisse ved planlegging av alle veg- og jernbaneprosjekter.

SPØRSMÅL NR. 490

Innlevert 9. februar 2005 av stortingsrepresentant Eli Sollied Øveraas

Besvart 16. februar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Natta mellom 6. og 7. november 2004 opplevde Åndalsnes og Rauma eit drama som rysta lokalsamfunnet. Ein ungdom væpna med kniv tok seg inn på eit diskotek og stakk ned folk då han brøyta seg veg inn i lokalet. I brev av 12. november 2004 rettar ordføraren i Rauma kommune diverse spørsmål til justisministeren om ressurstilgang og organisering som skal gi Rauma tryggleik i lokalsamfunnet.

Vil justisministeren gi svar på brevet frå ordføraren og ta initiativet til møte/samtale for å drøfte den aktuelle situasjonen?»

GRUNNGJEVING:

12. november 2004 sendte Rauma kommune ved ordføraren brev til justisdepartementet, der det vart

sett fokus på knivstikkingssaka i Rauma 6./7. november 2004.

Ordføraren reiser ein del spørsmål, og han uttaler og vilje til samtaler eller møter med statsråden for vidare drøftingar. Så langt har ikkje Rauma kommune motteke svar frå justisdepartementet. Det synest svært urimeleg at justisdepartementet ikkje gir svar på ein henvendelse etter ei så alvorleg hending. Det har nå gått 3 månader sidan brevet vart sendt. Eg forventar at Rauma kommune snarast får eit svar på brevet sitt.

Svar:

Rauma kommune har fått brev 10. februar 2005, og eg er lei for at svaret kom seint.

SPØRSMÅL NR. 491**Innlevert 9. februar 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen****Besvart 16. februar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ for å få sikret norsk borgers rettssikkerhet og menneskerettigheter i Spania?»

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten og VG søndag 6. februar går det fram at en norsk borger på 21 år er fengslet i inntil to år i Spania, mistenkt for drap på en annen nordmann. Den spanske forsvareren skal ha latt være å bruke tolk i samtaler med klienten, i strid med Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK). Ifølge 21-åringen var hans første forklaring for spansk politi på engelsk og denne ble derfor ufullstendig. Fengslingsmøtet skal ha blitt avsluttet etter 15 minutter, og i dette møtet skal 21-åringen ha fått en tolk som snakket "svært dårlig engelsk". Selv mener 21-åringen han derfor overhodet ikke nådde frem med forklaringen om sin uskyld. Videre forklarer nordmannen at han, etter råd fra sin spanske forsvarer droppet å påkjære dommerens kjennelse om varetektfengsling. Forsvareren skal ha begrunnet dette med at det var nytteløst å få avgjørelsen omgjort, siden samme dommer ville behandle saken. Konsekvensen er at nordmannen sitter varetektsfengslet på et høyst utilfredsstillende grunnlag, som omtales av advokat Stabell som "i strid med menneskerettighetene".

SV mener at norske borgeres menneskerettigheter og rettssikkerhet må forsvares, også når de befinner seg i utlandet. Det bes om en redegjørelse for hvordan statsråden vil gripe dette an.

Svar:

Jeg finner grunn til først å understreke at Spania, i likhet med Norge, har ratifisert den europeiske menneskerettskonvensjon. Konvensjonen gir blant annet

siktede i straffesaker visse minimumsrettigheter og stiller opp rettssikkerhetsgarantier for rettergang. Bestemmelsene er presisert og utdypet gjennom en rekke dommer avsagt av den europeiske menneskerettsdomstol.

Utenriksdepartementet har utarbeidet generelle retningslinjer for bistand til nordmenn i utlandet. Av disse følger at en representant fra den norske utenriksstasjon på stedet normalt skal foreta besøk hos fengslede norske borgere for å ivareta deres interesser, herunder sikre at de får kompetent juridisk bistand. Både etterforskning og irettføring skjer imidlertid etter oppholdsstatens lover og bestemmelser, og folkeretten setter dessuten skranker for hva norske myndigheter kan foreta seg på fremmed territorium. Dette begrenser de muligheter utenriktjenesten og norske myndigheter for øvrig har til rådighet.

Dersom norske myndigheter får kunnskap om at rettighetene til en fengslet norsk statsborger i utlandet ikke blir tilstrekkelig ivaretatt, eller at vedkommende ikke får kompetent juridisk bistand, vil myndighetene måtte vurdere om det er tiltak som man fra norsk side kan iverksette for å forbedre situasjonen. I den sammenheng kan det være aktuelt med henvendelser via diplomatiske kanaler til vedkommende lands myndigheter. Det kan også i helt spesielle tilfeller være aktuelt med tilleggsbistand fra norsk advokat, men den bistand denne kan yte vil nødvendigvis være begrenset siden saken behandles i utlandet og etter oppholdsstatens lover og regler.

I den aktuelle sak det vises til i spørsmålet har fylkesmannen innvilget 30 timer fritt rettsråd fra norsk advokat, men avslått søknad om dekning av reiseutgifter til Spania. Vedtaket er imidlertid påklaget, og er fortsatt under behandling hos fylkesmannen. Jeg finner det av denne grunn ikke riktig å gå inn i behandlingen av saken, siden Justisdepartementet er klageinstans.

SPØRSMÅL NR. 492**Innlevert 10. februar 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen****Besvart 17. februar 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Ingen forhold tyder på at norske eksportør av laks driver noen form for dumpingsalg, og det synes derfor å være bred enighet om at det er riktig å be WTO om å behandle laksestriden mellom Norge og EU.

Tror statsråden at en stor økning i antall konsesjoner, fjerning av forkvoter mv. kan ha påvirket EU sin holdning i denne saken?»

Svar:

Da Europakommisjonen 6. mars 2004 åpnet beskyttelsessaken ved å initiere "safeguardundersøkelse" ble det bl.a. vist til at importen i 2003 i forhold til de foregående år hadde økt raskt både absolutt og relativt til produksjonen i EU.

Skottland og Irland skal ha arbeidet svært aktivt for å få innført handelspolitiske tiltak mot norsk laks helt siden lakseavtalen ble opphevet våren 2003. Etter det vi er kjent med, startet forberedelsene til en anmodning om handelspolitiske tiltak allerede før jeg gikk ut og bekjentgjorde at førkvotene ville bli opphevet fra 2005 og før nye konsesjoner var på trappene høsten 2003.

Vi har hatt to tildelingsrunder de siste årene. Den såkalte 2002-runden, som ble initiert og fordelt på fylker i august 2001, ble ikke tildelt før høsten 2002 pga. innvendinger fra EFTAs Overvåkingsorgan (ESA) og konsultasjon med Stortingets EØS-utvalg. 2003-runden ble tildelt ved utgangen av 2003. det tar tid fra tildeling til laksen i de nye konsesjonene er slakteklar. De nye konsesjonene har følgelig ikke hatt betydning for importen til EU i 2003.

Norske myndigheter har i løpet av det siste året hatt dialog med Europakommisjonen med sikte på andre løsninger på grunnlag av en gjensidig uttrykt

vilje til å unngå beskyttelsestiltak. Fra norsk side, både fra myndighetene og næringen, var en i denne dialogen innstilt på å bidra med markedsbalanserende tiltak.

Etter samråd med næringen signaliserte vi følgende virkemidler som aktuelle:

- Produksjonsregulering av lakseoppdrett i myndighetsregi kan fortsette utover 2004 for å bidra til markedstilpasning, i form av markedstilpasset MTB (maksimalt tillatt biomasse), alternativt ved videreføring av førkvoteordningen.
- Ingen tildeling av nye laksekonsesjoner de nærmeste år.
- Økning av eksportavgiften av lakseprodukter til EU.

Europakommisjonen meddelte norske myndigheter i september at en ikke kunne se på de nevnte elementene som del av en løsning, og således heller ikke ble ansett å være av betydning. De var opptatt av importen til EU, ikke produksjonsnivået i Norge. Kommisjonen ønsket derfor å benytte virkemidler innenfor det tradisjonelle handelsregelverket, dvs. EUs eget safeguard- eller dumpingregelverk.

Vi har i arbeidet med denne saken hatt et nært og godt samarbeid mellom myndighetene og næringens organisasjoner.

Den norske oppdrettsnæringen er effektiv og konkurransedyktig uten noen form for statsstøtte. Norges mål har vært å finne en langsiktig løsning som vil bidra til et rettferdig og forutsigbart handelsregime. Jeg har derfor fremholdt at det er sterkt beklagelig at Kommisjonen ikke har vist vilje til å finne andre løsninger enn ensidige handelstiltak.

SPØRSMÅL NR. 493**Innlevert 10. februar 2005 av stortingsrepresentant Morten Lund****Besvart 16. februar 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Trondheim har den laveste dekningsgraden av studentboliger og noen av de høyeste prisene på private hybler. Blant dagens studentboliger finnes mange som er så nedslitte at de må rives. På tross av dette er det gitt tilskott til kun to enheter for 2005. Den lave tildelingen kommer svært overraskende, og vil resultere i utsatt utbygging eller en finansiering som gir økt husleie for studentene.

Er dette i samsvar med de vedtak Stortinget har gjort om økt studentboligbygging og lik dekningsgrad for studiestedene?»

Svar:

Det ble søkt om støtte til rundt 2 000 tilsagn i 2005. Rammen for nye tilsagn til studentboligbygging i 2005 gav rom for å realisere 314 nye tilsagn. Departementet har fordelt tilsagnene bl.a. ut fra eksisterende dekningsgrad ved det enkelte studiested, situasjonen på det private leiemarkedet og andre sær-

skilte faktorer knyttet til studiested.

Trondheim fikk tilsagn om to nye hybelenheter. Dette vil fullfinansiere prosjektet Nedre Singsakerslette. Tall innrapportert fra studentsamskipnadene i forbindelse med søknad om tilsagn for 2005 viser at Studentsamskipnaden i Bergen, Oslo- og Akershus-høgskolens studentsamskipnad og Studentsamskipnaden i Buskerud i 2005 alle har lavere dekningsgrad enn Trondheim. Studentsamskipnaden i Ås har store utfordringer knyttet til at det er et lite lokalt leiemarked. Samlet har disse fire studentsamskipnadene fått nærmere 300 av de 314 tilsagnene i 2005. Viser for øvrig til at Studentsamskipnaden i Trondheim har vært prioritert ved tildeling av tilsagn tidligere år.

I lys av ovennevnte vurderte departementet det som mest hensiktsmessig å prioritere andre studentsamskipnader i større grad enn Trondheim i denne omgang.

SPØRSMÅL NR. 494**Innlevert 10. februar 2005 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal****Besvart 21. februar 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har gitt medhold i at det ikke skal settes opp en ballbinge på Byåsen skole, fordi det bråker for naboene. Ballbinger er vår tids løkker og skaper idretts glede og aktivitet. Fotballforbundet har satt opp 741 ballbinger og har planlagt mer enn 250 nye. Med vedtaket fra fylkesmannen kan den videre utbygging stoppe opp, noe jeg antar at idrettsministeren også vil beklage.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at vedtaket får konsekvenser for videre utbygging av ballbinger på Byåsen og andre steder?»

Svar:

Tilrettelegging for fysisk aktivitet i hverdagen for barn og ungdom er en prioritert oppgave for Kul-

tur- og kirke departementet. I dette arbeidet er nærmiljøanleggene og andre idrettsanlegg med stort brukspotensial sentrale, og departementet har gjennom spillemiddelordningen medvirket til etablering av mange anlegg med et stort antall brukere. Ballbingene er populære eksempler på slike anlegg.

Barn og ungdoms aktivitet i ballbingene medfører naturlig nok et visst lydnivå. Det har i de siste årene kommet opp enkelte klagesaker på grunn av "støy" fra ballbinger, og dette viser at det må legges vekt på hvor anleggene plasseres. Oppføring av slike anlegg er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, og det er dermed et kommunalt ansvar at det i byggesaksbehandlingen tas hensyn til alle berørte parter. Jeg forutsetter at planene for ballbinge på Byåsen skole behandles i henhold til gjeldende regelverk.

Jeg mener at det fortsatt skal satses på utbygging av nærmiljøanlegg. Ballbingene er en anleggstype som er populære når det gjelder fysisk aktivitet for

barn og ungdom. Departementets tilskuddsordning vil fortsatt være en et godt virkemiddel til å videreføre den positive utviklingen på dette området.

SPØRSMÅL NR. 495

Innlevert 10. februar 2005 av stortingsrepresentant Sigvald Oppebøen Hansen

Besvart 22. februar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Hva er departementets begrunnelse for at bestemmelsene om arbeidsgiverperioden ved delvis permittering skal tolkes slik at det er dyrere for arbeidsgivere med delvis permittering enn full permittering, og slik at lønnsplikten ved delvis permittering vil bestå over en betydelig lengre tidsperiode enn ved full permittering?»

BEGRUNNELSE:

Før 1. januar tok bestemmelsene om arbeidsgivers lønnspliktperiode sikte på å likebehandle bruk av hel og delvis permittering ved at arbeidsgiverperioden økte forholdsmessig fra tre dager ved hel permittering og deretter trinnvis opp til tre uker ved 40 pst. permittering.

I Ot.prp. nr. 12 (2003-2004) foreslo daværende Arbeids- og administrasjonsdepartement at det skulle gjelde samme arbeidsgiverperiode for hel og delvis permittering, og at denne skulle økes til 30 dager.

I Innst. O. nr. 34 (2003-2004) gikk et flertall inn for at arbeidsgiverperiodens lengde skulle settes til 10 arbeidsdager ved hel permittering og ved minst 40 pst. reduksjon av arbeidstiden, og 15 arbeidsdager ved mindre enn 40 pst. av arbeidstiden. I Innst. O. nr. 28 (2004-2005) ble arbeidsgiverperioden for hel permittering redusert til 5 arbeidsdager. I lovteksten er det videre presisert at arbeidsgiverperioden løper fra og med den første arbeidsdag permitteringen omfatter. I et brev til Aetat Arbeidsdirektoratet (20. januar 2004) presiserer Arbeids- og administrasjonsdepartementet utover dette at arbeidsdager etter lovendringen skal fortolkes til kun å omfatte arbeidsdager i arbeidsgiverperioden hvor arbeidstaker er permittert med lønnsplikt. En slik fortolkning av lovteksten undergraver begrunnelsen for å differensiere mellom arbeidsgiverperioden for hel og delvis permittering, og gjør at det blir uforholdsmessig dyrere for bedriftene å permittere mindre enn 40 pst. enn ved hel permittering.

Svar:

Som kjent har lov om lønnsplikt under permittering blitt endret flere ganger i den senere tid. I den opprinnelige lov om lønnsplikt ved permittering frem til 2003, var arbeidsgivers lønnsplikt ved hel permittering fastsatt til 3 arbeidsdager. Lønnsplikten ved del permittering var fastsatt til fra 1 til 3 uker avhengig av reduksjonen av arbeidstiden. Arbeidsgivers lønnspliktperiode er nå etter behandlingen av statsbudsjettet for 2005, 5 dager ved hel permittering og ved minst 40 pst. reduksjon av arbeidstiden, og 15 arbeidsdager ved mindre enn 40 pst. reduksjon av arbeidstiden.

Departementet har i brev 20. januar 2004 til Aetat Arbeidsdirektoratet fortolket lønnsplikten slik:

- 15 arbeidsdager ved del permittering med mindre enn 40 pst. reduksjon av arbeidstiden skal etter departementets oppfatning tolkes til kun å omfatte arbeidsdager i arbeidsgiverperioden hvor arbeidstaker er permittert med lønnsplikt.

Innst. O. nr. 34 (2003-2004) gir ikke klare holdepunkter for hvordan endringen i permitteringsperioden fra uker til arbeidsdager skal fortolkes. Komiteen uttalte i Innst. O. nr. 34 (2003-2004) følgende:

"Komiteen viser til at lova bare legg talet på arbeidsdagar til grunn ved berekninga av arbeidsgjevars lønnsplikt. Dette kan innebære at enkelte arbeidsgjevarar i praksis må betale for den tilsettes permittering for ein periode utover det som er tilfelle for andre arbeidstakarar. Komiteen vil peike på at dette kan vere utilsikta og slik sett verke urimelig i høve til visse typar turnusarbeid. Komiteen vil be Regjeringa om å gå inn i den problemstillinga, og kome tilbake til Stortinget snarleg dersom det er grunnlag for tilpassingar i regelverket."

Regjeringen gav en omtale av turnusarbeidet i RNB 2004. For øvrig har departementet merket seg som grunnlag for den fortolkning departementet har gjort, at komiteen i det siterte avsnitt ovenfor i første

setning gjentar utgangspunktet at arbeidsdager skal legges til grunn for arbeidsgivers lønnsplikt.

Så lenge arbeidsgiverperioden nå er fastsatt til arbeidsdager tilsier en fortolkning av loven etter min oppfatning, at arbeidsgiverperioden skal forstås slik at den bare omfatter de arbeidsdager arbeidstakeren er permittert med lønnsplikt og ikke andre dager med ordinært arbeid, og dermed ordinær lønn, innenfor arbeidsgiverperioden.

Lovendringen som fastsetter arbeidsgiverperioden til arbeidsdager, medfører ved delvis permittering mindre enn 40 pst., en lengre arbeidsgiverperiode med lønnsplikt for arbeidsgiver enn før 1. januar 2004. Disse permitterte arbeidstakere har ikke rett til

dagpenger fordi arbeidstidsreduksjonen er mindre enn 50 pst.

Endringene i lønnspliktloven var ment å være en innstramning i regelverket slik at en større andel av den økonomiske belastningen ved permittering legges på arbeidsgiverne. En endret fortolkning som legger til grunn at i de 15 arbeidsdagene skal medregnes både dager arbeidstakeren er permittert med lønnsplikt og dager hvor han arbeider ordinært, vil være til arbeidstakernes ugunst.

Jeg vil derfor fastholde den fortolkning av regelverket som departementet gav Aetat Arbeidsdirektoratet ved brev av 20. januar 2004.

SPØRSMÅL NR. 496

Innlevert 10. februar 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 21. februar 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«I forbindelse med etablering av nasjonale prøver som del av et system for avlesning av læringsresultater hos elever i grunntidningen har det fra ulike hold vært fokusert på utgiftene knyttet til denne prøven. En kartlegging av læringsresultater i nasjonal regi er et viktig nasjonalt tiltak for å sikre en god kvalitet i grunntidningen for hele nasjonen.

Vil statsråden vurdere en ordning der staten dekker alle utgifter til slike nasjonale prøver gjennom midler øremerket i Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett?»

BEGRUNNELSE:

Det er etter mitt syn viktig at Nasjonale prøver videreføres og opprettholdes som del av kvalitetssikringen av grunntidningen i Norge. Selv om det åpenbart kan være rom for både tekniske og faglige forbedringer i opplegget er det etter mitt syn åpenbart slik at målinger av læringsresultat er viktig, og åpenbart også viktig at en samlet nasjonal oversikt fremkommer med mulighet for internasjonal sammenligning. Det er betydelige kostnader knyttet til opplegget. De kostnadene bør vi som nasjon være villig til å dekke. Men vi bør også sørge for at ikke en diskusjon om deler av regningen skaper uro og usikkerhet knyttet til praktisk gjennomføring og kvaliteten i gjennomføringen og retting av prøver. Jeg håper derfor statsråden vil være villig til å se nærmere på en ord-

ning der staten gjennom øremerket tilskudd direkte fra Utdannings- og forskningsdepartementet dekker alle kostnader forbundet med dette viktige tiltaket, for eksempel basert på en stykkpris pr. deltakende elev.

Svar:

Stortinget har gitt sin tilslutning til innføring av nasjonale prøver som en del av det obligatoriske kvalitetsvurderingssystemet i grunntidningen. De nasjonale prøvene skal kartlegge elevenes grunnleggende ferdigheter, og resultatene skal bidra til å videreutvikle disse ferdighetene.

Det er skoleeiers ansvar å gjennomføre nasjonale prøver som en del av den kvalitetsvurderingen som skal gjennomføres for å få kunnskap om opplæringen som grunnlag for videre utvikling og forbedring, jf. opplæringsloven § 13-10 annet ledd.

Staten dekker utgifter knyttet til utvikling av nasjonale prøver, gjennomføring og kvalitetssikring, administrasjon, trykking, distribusjon og etterfølgende evaluering.

Skoleeier har ansvar for å dekke vikarer og reiseutgifter i forbindelse med skolering av lærere og skoleledere. Retting av prøvene forutsettes utført innenfor lærernes ordinære årsverk. Det har vært og er en viktig forutsetning at alt arbeid rundt og med nasjonale prøver er en del av skolens lovpålagte ordinære virksomhet og at det derfor må tas inn i skolens ar-

beidsplaner og gjøres til en del av lærernes ordinære årsverk. Skoleeier er ansvarlig for at dette skjer. Med god planlegging vil det ikke påløpe ekstra utgifter for skoleeier knyttet til dette.

I lys av at gjennomføringen er en del av skolens

ordinære virksomhet og det forhold at Regjeringen har som mål å redusere antall øremerkede tilskudd, ønsker jeg ikke å etablere en ordning der staten dekker alle kostnader forbundet med nasjonale prøver gjennom et øremerket tilskudd.

SPØRSMÅL NR. 497

Innlevert 10. februar 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 23. februar 2005 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer

Spørsmål:

«Den statseide bedriften Sophies Minde ortopedi tapte anbudet på å levere ortopediske sko til Rikstrykdeverket. Innsparingen var på ca. 200 000 kr. 14 ansatte risikerer å miste jobben. Konsekvensen kan bli at staten får utgifter til arbeidsledighetstrygd og attføring som langt overstiger innsparingen.

Mener statsråden det er hensiktsmessig og nødvendig at regelverket har så strenge krav til å følge billigste anbud, at det ikke lar seg gjøre å hensyn til totalutgiftene for staten og andre samfunnshensyn?»

BEGRUNNELSE:

Det er viktig å få avklart om det er et politisk valg som ligger til grunn for regelverk og en så rigorøs praksis. Det er også nødvendig å få avklart om det fra Regjeringens side er et ønske om å se om det lar seg gjøre å endre regelverket for å kunne ta helhets hensyn der det åpenbart er fornuftig. Det kan til tider se ut som om norsk fortolkning av regelverk er unødvendig rigid og fantasiløst og at alle andre samfunnshensyn enn konkurranse ikke blir ivaretatt.

Svar:

Regelverket for offentlige anskaffelser gir innkjøpere en stor grad av valgfrihet med hensyn til hvilke kriterier de kan vektlegge når de tildeler kontrakter. Offentlige innkjøpere kan velge å enten tildele en kontrakt på basis av hvilket tilbud som er det "økonomisk mest fordelaktige", eller utelukkende ut fra hvilket tilbud som har den laveste prisen.

Dersom en offentlig innkjøper ønsker at tildelingen skal skje på grunnlag av det økonomisk mest for-

delaktige tilbud, kan innkjøper velge å legge vekt på en rekke ulike kriterier utover pris, bare kriteriene har sammenheng med den konkrete anskaffelsen. Dette kan være kriterier som kvalitet, teknisk verdi, service, oppfyllelsestid, estetiske og funksjonsmessige egenskaper.

Det oppstilles derimot et saklighetskrav til hvilke hensyn innkjøperen kan ta ved tildeling av kontrakt. Oppdragsgiver har ikke lov til å ta hensyn til kriterier som ikke har noen sammenheng med den konkrete anskaffelsen, slik som mulige utgifter til arbeidsledighetstrygd og attføring for staten. Slike hensyn vil i denne sammenheng være å anse som usaklige, og kan bl.a. være med på å diskriminere leverandører og skape uforutsigbarhet. Det er heller ikke tillatt å ta lokale hensyn, eller tildele kontrakter basert på bekjentskaper. Disse kravene følger for øvrig av EØS-regler som Norge er forpliktet til å følge.

Loven for offentlige anskaffelser og tilhørende forskrifter har som hovedformål å bidra til økt verdiskaping i samfunnet ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved offentlige anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling. Slik sikrer vi at vi får mest mulig velferd igjen for offentlige ressurser.

Det er derfor mange samfunnsmessige hensyn som skal ivaretas gjennom regelverket. Regelverket og EØS-reglene krever bl.a. at offentlige oppdragsgivere skal sikre at det ikke finner sted forskjellsbehandling av leverandører. Utvelgelse av kvalifiserte anbydere og tildeling av kontrakter skal skje på grunnlag av objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Videre stilles det grunnleggende krav om forutberegnelighet, etterprøvnbarhet og gjennomsiktighet.

SPØRSMÅL NR. 498**Innlevert 11. februar 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 7. mars 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Undertegnede har én gang alene, og én gang sammen med partiets leder, bedt om at statsråden kommer til Stortinget for å redegjøre for situasjonen innen det psykiske helsevernet; dette med bakgrunn i diverse medieoppslag og innspill fra fagfolk, pårørende og pasienter om store mangler innen fagfeltet. Så langt har statsråden gjort saken om til et prosedyrespørsmål mellom seg og presidentskapet, mens oppslagene om psykiatrimangler fortsetter å komme.

Vil statsråden bidra til en redegjørelse slik SV har bedt om?»

Svar:

I brev til Stortingets presidentskap av 18. februar 2004 har jeg på bakgrunn av henvendelsen fra stortingsrepresentanten Ballo, kommet med følgende anmodning:

"Under henvisning til Stortingets forretningsorden § 34a vil jeg be om å få gi en muntlig redegjørelse om situasjonen innen det psykiske helsevernet i løpet av våren.

Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe har i brev av 8. desember 2004 anmodet om dette."

SPØRSMÅL NR. 499**Innlevert 11. februar 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo****Besvart 21. februar 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«I et oppslag i Finnmarken den 7. februar d.å. beskrives frykt for oljevernberedskapen ved etablering av en framtidig oljeterminal i Ropelv i Finnmark.

Hvordan ivaretar statsråden oljevernberedskapen langs kysten av Finnmark, og hvordan vurderer statsråden plasseringen av en oljeterminal i Ropelv ut fra oljevernberedskapsmessige hensyn?»

Svar:

Den statlige oljevernberedskapen består både av skadeforebyggende og skadebegrensende tiltak. I forhold til hendelser til sjøs vil man primært søke å hindre at olje eller andre stoffer lekker ut i det marine miljøet. Dersom dette ikke lar seg gjøre, vil hovedmålet være i størst mulig grad å begrense miljøskaden.

Regjeringen har gjennomført en rekke tiltak de to siste årene innenfor både forebyggende sjøsikkerhet og oljevernberedskap. Dette er inngående redegjort for i St.meld. nr. 14 (2004-2005) På den sikre siden - sjøsikkerhet og oljevernberedskap.

Av tiltak med særlig betydning for Finnmark vil jeg bl.a. nevne: utvidelsen av territorialgrensen og etablering av påbudte selingsleder utenfor kysten av

Finnmark, igangsatt prosjektering av trafikkentral i Vardø med oppstart 2007, etablering av automatisk identifikasjon (AIS) mottakere langs hele kysten, etablering av flere oljeverndepot samt styrking av slepebåtberedskapen i Finnmark.

Det er et faktum at økende sjøtransport vil medføre økt miljørisiko langs finnmarkskysten og at dette krever nye tiltak. Regjeringen vil derfor, i tillegg til de allerede igangsatte tiltak bl.a. etablere nødlosseutstyr for bunkersolje, oppgradere de statlige hoveddepotene for oljevernutstyr, intensivere opplæring innen strandsoneberedskap, løpende oppdatere planer og prosedyrer for nødhavner og strandsetting av skip, sørge for en fortsatt tilfredsstillende slepebåtberedskap i Nord-Norge og etablere påbudte seilingsleder utenfor territorialgrensen. Jeg vil også nevne det tette samarbeidet vi har med Russland om sjøsikkerhet og oljevernberedskap som meget positivt for å bedre beredskapen i Finnmark.

Vedrørende plassering av oljeterminal i Ropelv i Finnmark vil jeg for det første si at det ikke er truffet noen avgjørelse om å gi tillatelse til slik aktivitet. Private aktører har søkt om å få etablere omlastningsvirksomhet i Bøkfjorden utenfor Kirkenes. Det er både søkt om å få etablere rene "Ship-to-Ship" (STS)

operasjoner og å etablere såkalt "Floating Storage and Offloading Unit" (FSO). FSO innebærer installasjon av et fast permanent opplagringsfartøy. For slik aktivitet er det behov for en konsekvensutredning for å ha et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om en skal gi tillatelse. Dette arbeidet er igangsatt. Videre er det behov for tillatelse under ulike myndigheters regelverk. Her kan særlig nevnes at det kreves tillatelse av Kystverket etter havne- og farvannsloven og Statens forurensningstilsyn etter forurensningsloven. Kystverket koordinerer den videre behandling.

Søknader om såkalte "ship-to-ship" (STS) operasjoner vil også koordineres av Kystverket. I utgangspunktet er det ikke krav om konsekvensutredning for slik aktivitet, men det stilles likevel, tilsvarende som for FSO operasjoner, en rekke krav etter ulike myndigheters regelverk. I den pågående konsekvensutredning vil også vurderinger i forhold til STS operasjoner ivaretas.

Generelt vil jeg si at en eventuell omlasting av

olje i Bøkfjorden i seg selv vil representere en økt risiko for akutt forurensning. Denne økte risikoen møtes bl.a. ved at Statens forurensningstilsyn stiller særskilte krav til beredskap mot akutt forurensning til det ansvarlige selskapet for denne aktiviteten og Kystverket stille spesifikke krav med hensyn til bruk av farvannet slik som seilingsregler, losplikt og bruk av taubåter til og fra omlastingsterminalen. Alternativet til etablerte og regulerte omlastingsoperasjoner i norske farvann kan være tilsvarende operasjoner i russisk farvann eller uregulerte skip til skip operasjoner i internasjonalt farvann. En etablering av en omlastingsterminal i Kirkenes området vil videre kunne bidra til en ytterligere styrking av slepebåtberedskapen i Finnmark.

Jeg vil avslutningsvis understreke beredskapen langs finnmarkskysten i dag er god. Regjeringen følger utviklingen i trafikkbildet og vil sørge for at det også i fremtiden vil være en god beredskap i dette området.

SPØRSMÅL NR. 500

Innlevert 14. februar 2005 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 21. februar 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Lærernes årsverk er inndelt i ulike oppgaver. Delen som går til rene undervisningsoppgaver varierer fra nivå og årstrinn. Gjennomsnittlig antall elever pr. lærer er i departementets beregninger gjort på grunnlag av det samlede lærerårsverk.

Hva blir det gjennomsnittlig antall elever pr. lærer når en legger til grunn tiden lærerne skal bruke i "klasserommet" (beregningen bør gjøres både for barne- og ungdomstrinnet), og kan det gjøres sammenligninger med andre med denne modellen?»

BEGRUNNELSE:

Det har oppstått tvil om departementets beregningsmåte for antall elever pr. lærer gir et korrekt bilde av situasjonen i skolen. Det kommer stadig meldinger fra skoler om at de ikke kjenner seg igjen i tallene som brukes i ulike sammenhenger. Dersom beregningene ikke tar hensyn til at lærernes årsverk gjennom avtale er fordelt på ulike oppgaver, der undervisningsdelen varierer fra om lag 60 pst. i grunnskolen til under 50 pst. i videregående skole, kan bildet lett bli skjevt. Derfor er det viktig at premissene

for beregningen gjøres kjent, og ikke minst at en har en felles forståelse av måten beregningen skal gjøre på og tolkningen av tallmaterialet.

Svar:

Indikatoren antall elever pr. lærerårsverk er en sentral indikator for vurdering av utviklingen i ressursnivået i grunnskolen, fordi lærerlønninger er den største driftskostnaden. Den beregnes ved å dele antall elever i ordinær grunnskole med antall årsverk utført av undervisningspersonale. Årsverk utført av assistenter regnes ikke med.

Indikatoren gjennomsnittlig gruppestørrelse viser hvor mange elever det i gjennomsnitt er foran hver lærer pr. undervisningstime når alle lærertimer til undervisning regnes med. Indikatoren tar hensyn til hvor mange timer elevene er på skolen og hvor mange timer lærerne underviser på ulike trinn. Lærertimer til individrettede tiltak er inkludert.

Fordi dette er to forskjellige indikatorer, blir også tallstørrelsene litt forskjellige. Forskjellen kommer hovedsakelig av at et lærerårsverk består av flere timer enn den undervisningsplikt som den enkelte læ-

rer har, dvs. leseplikten. Leseplikten bestemmer hvor mange timer en lærer skal undervise, og varierer med trinn og med fag. Gjennomsnittlig gruppestørrelse for kommunale skoler i Norge er 13,7 elever. På barnetrinnet er den gjennomsnittlige gruppestørrelsen 13,3, mens den er 14,7 på ungdomstrinnet. Antallet elever pr. undervisningsrelaterte årsverk er 12, landet sett under ett.

I de internasjonale komparative undersøkelsene, for eksempel OECDs publikasjon Education at a Glance, brukes indikatoren elever pr. lærerårsverk. Det har til nå ikke foreligget et tilfredsstillende data-grunnlag for andre typer indikatorer for forholdet mellom elevers undervisningstid og lærernes leseplikt.

SPØRSMÅL NR. 501

Innlevert 15. februar 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 22. februar 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Det viser seg at flere EU-borgere får støtte fra Lånekassen til å studere i sitt hjemland fordi de er definert som reelle arbeidstakere. Disse studentene er ikke norske statsborgere.

Vil statsråden sørge for at Lånekassens virksomhet defineres som et klart utdanningspolitisk virkemiddel, slik at Lånekassens ressurser brukes til utdanningssøkende i inn- og utland med norsk statsborgerskap?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Lånekassen viser det seg at flere EU-borgere får støtte fra den norske Lånekassen til å studere i sitt hjemland. Disse studentene er ikke norske statsborgere. EØS-avtalen forbyr forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet, og skal sikre fri bevegelighet for arbeidstakere, og en person har rett til utdanningsstøtte når personen har lovlig opphold i Norge som reell arbeidstaker. I forhold til retten til studiefinansiering er det f.eks. tilstrekkelig at arbeidstaker har hatt deltidsjobb som ikke gir tilstrekkelig inntekt til å kunne forsørge seg selv, og at arbeidsforholdet har hatt en viss varighet. Det vises i denne forbindelse til den siste tids diskusjon om manglende kontantstøtte for norske studenter som studerer i EØS-land. De studenter som har mindreårige barn når de studerer kvalifiserer i Norge til mottak av kontantstøtte, men gjør det ikke ved opphold som student i EØS-området. Den økonomiske virkningen av at norske studenter når de studerer i utlandet ikke får ytelser de får som norsk student i Norge er negativ og lite motiverende for et studieopphold i utlandet. Jeg mener disse to sakene bør sees i sammenheng, og det virker uforståelig at reglene skal være slik at EU-borgere

som studerer i sine hjemland skal få full utdanningsstøtte, mens norske studenter med mindreårige barn i utlandet skal miste en økonomisk støtte de får som studenter med mindreårige barn i Norge.

Svar:

Gjennom EØS-avtalen godtok Norge rådsforordning 1612/68 om fri bevegelighet for arbeidstakere m.v. Denne forordning innebærer bl.a. at arbeidstakere fra annet EØS-land som er bosatt i Norge har krav på de samme sosiale ytelsene som landets egne innbyggere. Gjennom en ganske omfattende rettspraksis har begrepet "sosiale ytelser" også blitt tolket slik at det omfatter studiefinansiering for arbeidstakere som er blitt ufrivillig arbeidsløse, eller finansiering av utdanning som har en klar sammenheng med arbeidet.

Rettspraksis har også sikret at barn av arbeidstakere som faktisk er forsørget av arbeidstakeren og har fulgt med forsørgeren til et annet land innenfor EU, får studiefinansiering på linje med landets egne borgere. Rettspraksis har videre fastsatt at studenten kan ta med seg studiefinansiering til et annet land, også til sitt eget hjemland, dersom landet vanligvis finansierer studier av denne type i vedkommende land for egne statsborgere. Norge har gjennom EØS-avtalen bundet seg til å godta EUs rettspraksis på området.

For å motta støtte til utdanning i utlandet må en søker ha bodd i Norge eller et nordisk land to av de siste fem årene, en regel som gjelder både norske statsborgere som har kommet til Norge som EØS-arbeidstakere eller barn/ektefelle av EØS-arbeidstakere.

Utdannings- og forskningsdepartementet har besvart en henvendelse fra ESA 14. februar 2005 om

hvordan Lånekassens forskrifter anvendes på dette området.

Jeg forstår at det kan virke urimelig at utenlandske statsborgere i visse tilfeller kan motta utdanningsstøtte fra Norge for å studere i hjemlandet. Det pågår nå et arbeid innenfor EU, der man ser på om dagens ordning slår urimelig ut for landene med de mest sjenerøse studiefinansieringsordningene. De-

partementet følger dette arbeidet nøye. Utdannings- og forskningsdepartementet vurderer kontinuerlig behov for endringer i regelverket for utdanningsstøtte på bakgrunn av EØS-regelverket og andre internasjonale forpliktelser.

Jeg viser for øvrig til Ot.prp. nr. 48 (2004-2005), der formålet med norsk utdanningsfinansiering er omtalt.

SPØRSMÅL NR. 502

Innlevert 15. februar 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken

Besvart 25. februar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Hva kan statsråden gjøre for å bidra til opprydding på smelteverkstomten i Odda, og hva kan staten bidra med når det gjelder framtidig utvikling av området?»

BEGRUNNELSE:

Etter konkursen ved Odda Smelteverk er det satt i gang en spennende prosess med å utvikle den gamle smelteverkstomten, sentralt i Odda. Det foreligger ulike ideer til hvordan tomten kan tas i bruk. Målet er at prosjektene som settes i gang på tomten skal kunne brukes til revitalisering av Odda-samfunnet, gjennom en kombinasjon av næringsutvikling og kulturformål. Både utvikling av ny aktivitet, og opprydding på tomten vil bli dyrt. Dette løftet kan ikke overlates til Odda kommune aleine. Storsamfunnet har et ansvar for å bidra til utvikling av ny aktivitet i indre Hardanger. Gjennom kraftutbygging og industrisatsing i forrige århundre har Odda bidratt med store verdier til norsk samfunnsbygging. Når industrien nå ikke kan bære dette samfunnet aleine, bør staten derfor ta aktivt del i prosessen med å gi området flere bein å stå på. Dette gjelder både i forhold til framtidig utvikling av smelteverkstomten, og i forhold til oppryddingen. Odda kommunestyre har fattet et enstemmig vedtak hvor det heter at kommunestyret går inn for at "tidligere eier av Odda Smelteverk AS Philipp Brothers blir stilt ansvarlig for å finansiere både fjerning av forurensing og opprydding på tomten". Det er fare for at saken kan ende i retten. Både når det gjelder saken mot Philipp Brothers og i forhold til midler til utvikling vil statlig bistand og statlige midler være til stor hjelp.

Svar:

Odda kommune har vært omstillingskommune i to perioder. Den første var i årene 1982-1987, parallelt med ombyggingen i Tyssedal.

Andre perioden Odda kommune hadde omstillingsstatus, var i årene 1996-2003, og de fikk i denne perioden ca. 17 mill. kr i omstillingsmidler fra Kommunal- og regionaldepartementet. I tillegg har Hordaland fylkeskommune og Odda kommune også bidratt med betydelige midler. Hovedmålsettingen med omstillingsarbeidet i Odda har vært å bidra til å skape nye, lønnsomme arbeidsplasser i en periode med omstillingsbehov. I omstillingsarbeidet ble det lagt stor vekt på å få til industriell knoppskyting og nyskapende næringsutvikling.

Odda kommune har i dag er arbeidsledighet på 4,0 pst., og de har det siste året har en nedgang i arbeidsledigheten.

Gjennom ansvarsreformen i 2003 fikk fylkeskommunen som regional utviklingsaktør et betydelig ansvar for næringsutviklingen i eget fylke. Fylkeskommunene skal i samarbeid med det regionale partnerskapet fordele rammer til de operative aktørene. Dette innebærer at fylkeskommunen, i langt større grad enn tidligere, kan prioritere geografiske områder som de mener bør få økt oppmerksomhet. Denne løsningen er også mindre byråkratisk enn den gamle ordningen, da Kommunal- og regionaldepartementet tildelte omstillingsstatus. Jeg mener prinsipielt at fylkeskommunen og det regionale partnerskapet er nærmere og bedre i stand enn staten til å gjøre de riktige vurderingene og prioriteringene. Det vil derfor være opp til dem å avgjøre om Odda skal prioriteres fremfor andre regioner i Hordaland.

Det viktigste Regjeringen kan gjøre, er å føre en

økonomisk politikk som kan bidra til å gjøre norsk næringsliv mer internasjonalt konkurransedyktig. Gjennom å bedre de generelle rammebetingelsene som for eksempel å redusere skattenivået, bidrar Regjeringens politikk blant til lavt rentenivå, lav inflasjon og gunstige valutakurser. Dette er spesielt viktig i lokalsamfunn og regioner hvor konkurranseutsatte virksomheter er lokalisert.

Når det gjelder forurensningen på smelteverkstomten, har forurensningsmyndigheten anledning til å gi pålegg om undersøkelser og/eller oppryddings tiltak overfor den ansvarlige etter forurensningsloven. I de tilfellene der den opprinnelige forurenser ikke lenger eksisterer, for eksempel pga. konkurs, og det heller ikke finnes andre ansvarlige etter forurensningsloven, kan forurensningsmyndigheten vurdere

å dekke hele eller deler av kostnadene ved undersøkelser eller oppryddingen.

Jeg er kjent med at Statens forurensningstilsyn (SFT) i 2004 bevilget 600 000 kr til Odda kommune for å sikre at kartlegging av grunnforurensningen på smelteverkstomten kunne gjennomføres. SFT vil vurdere å melde krav om refusjon av dette beløpet inn til konkursboet til Odda Smelteverk AS. På bakgrunn av den kartleggingen som gjøres, og på bakgrunn av SFTs inspeksjon på området, vil SFT vurdere å rette pålegg om opprydding mot bostyret. Det kan også vurderes å rette et slikt krav mot de tidligere eierne av Odda Smelteverk AS. Dersom slike krav ikke fører frem, vil SFT vurdere å bidra med ytterligere midler under oppryddingsfasen.

SPØRSMÅL NR. 503

Innlevert 15. februar 2005 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 23. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Ved behandling av meldingen om Rovdyr i norsk natur la flertallet til grunn at bønder som får sine muligheter til beite med sau redusert, skulle få hjelp til omstilling til annen produksjon. Stortinget har ikke åpnet for at slike omstillingsmidler skal begrenses til grenseområdene slik Direktoratet for naturforvaltning nå legger opp til. I Dindalen beiteområde i Oppdal er tapene økt fra 2,8 pst. i 1985 til 17 pst. i 2003.

Mener statsråden det er rett å avslå søknad om hjelp fra en bruker i området med enda større økning i beitetapene?»

Svar:

I spørsmålet vises det særskilt til et beitelag i Oppdal kommune. Dette beitelaget har påklaget et avslag på søknad om omstilling til Miljøverndepartementet. Denne klagen er nå til behandling i departementet. Jeg kan derfor ikke gå nærmere inn på denne konkrete saken før klagebehandlingen er avsluttet i departementet.

I St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur, la Regjeringen opp til en samordning av statens samlede virkemiddelapparat, slik at tap og skader på husdyr og tamrein som følge av rovvilt reduseres mest mulig. Samordningen av statens virkemidler

innebærer at miljøutfordringer, herunder bevaring av rovvilt i samsvar med bestandsmålene som Stortinget har fastsatt, er en rammebetingelse for utformingen av næringspolitikk, herunder landbrukspolitikk og reindriftspolitikk. Stortinget har ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Miljøverndepartementet gitt Miljøverndepartementet gitt sin tilslutning til at omstillingstiltak i landbruket som følge av rovvilttap ikke lenger skal dekkes gjennom en egen underpost over Miljøverndepartementets budsjett. Kapittel 1427 post 73.4 Omstillingstiltak i St.prp. nr. 1 er derfor opphevet fra 2005.

Det har frem til 2005 vært Direktoratet for naturforvaltning som har hatt ansvaret for fordelingen av omstillingsmidler. For å få til en best mulig måloppnåelse har direktoratet primært valgt å prioritere områder med stor rovviltforekomst og et begrenset antall sau. Tilskuddsordningen har derfor vært målrettet mot Nord-Trøndelag og de østlige grenseområdene i Hedmark.

Fra 2005 er det i tråd med Stortingets føringer etablert åtte rovviltnemnder som skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt. I forvaltningsplanen skal det legges vekt på en langsiktig geografisk differensiering som innebærer et best mulig skille mellom beitedyr og faste forekomster av rovvilt basert på en avveining av de kryssende hensyn som skal ivaretas.

I forvaltningsplanen skal det også, innenfor rammen av det nasjonale regelverket, utarbeides nærmere retningslinjer og prioriteringer for bruk av midler til forebyggende og konfliktdependende tiltak, samt landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler. Rovviltnemnden utøver ikke beslutningsmyndighet i forhold til prioritering av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler. Det er likevel viktig at

nemnden, i samarbeid med de som har besluttende myndighet i forhold til disse virkemidlene, bidrar til en felles problemforståelse og prioritering. Etter mitt syn vil dette være et viktig bidrag til en langsiktig, samordnet og målrettet strategi for tilpasninger innenfor regionen som vil gi lavere tap og konflikter grunnet rovvilt.

SPØRSMÅL NR. 504

Innlevert 16. februar 2005 av stortingsrepresentant Åse Wisløff Nilssen

Besvart 25. februar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Andelen uføretrygdede er stadig stigende.

Hvilke tiltak bør etter arbeids- og sosialministerens oppfatning brukes for å snu denne trenden?»

BEGRUNNELSE:

I Hedmark er nå 13 pst. av fylkets innbyggere mellom 18 og 67 år uføretrygdede. I noen hedmarks-kommuner er andelen uføretrygdede enda høyere, noen viser tall på opp mot 17 pst. Andelen uføretrygdede utgjør en økende utfordring. Noen tiltak på dette området er allerede igangsatt. Flere tiltak er imidlertid påkrevd, og ytterligere forskning er også nødvendig for å finne de mest virkningsfulle og hensiktsmessige alternativene. Jeg vil med dette be om en vurdering av mulige nye tiltak, deriblant forskning som kan belyse årsaker, sammenhenger og konsekvenser på området. Aktuelle emner og områder som kan være nyttig å få belyst, er næringsstrukturer, utdanning, alderssammensetning, holdninger til yrkeshemmede hos arbeidsgivere, uføretrygdedes ønske og motivasjon for å komme i arbeid, samt eventuelle kulturelle og sosiale årsaksfaktorer.

Svar:

Det har vært en økning i antallet uførepensjonister gjennom flere år. Det er i dag om lag 300 000 uførepensjonister. I tillegg kommer de som har fått innvilget tidsbegrenset uførestønad (om lag 8 500 personer). Den høyeste andelen uførepensjonister finner vi i Hedmark med 14 pst. av befolkningen i aldersgruppen 18-67 år i 2004.

Jeg er enig i at den høye uføreandelen gir grunn til bekymring. Å forebygge varig arbeidsuførhet og på den måten hindre at store grupper av befolkningen

faller ut av arbeid før oppnådd pensjonsalder, er en forutsetning for å kunne opprettholde gode velferdsordninger i årene framover. Utfordringen er spesielt stor med tanke på at den yrkesaktive delen av befolkningen stadig blir eldre.

Tallet på nye uførepensjonister har variert fra år til år. Uføretilgangen var høyest i 1999, gikk deretter ned i 2000 og 2001 for så å stige igjen. De årlige variasjonene må ikke minst ses i sammenheng med endringer i uføregelverket og regelverket på tilgrensede stønadsområder. Økningen i 2004 må blant annet ses i sammenheng med innstramningen i perioden som det er mulig å motta rehabiliteringspenger.

Det er satt i verk flere tiltak de senere år for å forebygge varig avgang fra arbeidslivet. Tidlig avklaring av arbeidsevne og intervensjon er stikkord i denne sammenheng. Det kan ofte være for sent å iverksette tiltak når det foreligger søknad om uføretelse.

Partene i arbeidslivet har sammen med trygdeetatens ansvar for å forebygge lange sykefravær. For å støtte opp om dette arbeidet, er det gjort flere endringer i regelverket som blant annet innebærer skjerpet krav til aktivitet og tidligere avklaring av behovet for yrkesrettet attføring.

Som kjent har sykefraværet gått kraftig ned det siste året. Antallet mottakere av rehabiliteringspenger har også gått ned. Det vil imidlertid ta noe tid før nedgangen i sykefraværet gir seg utslag i lavere uføretilgang.

Gjennom å innføre en ny tidsbegrenset uførestønad fra 2004 har vi ønsket å signalisere at uføreytelser ikke alltid skal være varige. Om lag 28 pst. av alle nye uføre fikk i 2004 tidsbegrenset uførestønad. Målet er å øke denne andelen. I aldersgrupper under 50

år fikk 57 pst. tidsbegrenset stønad. Målet er at så mange som mulig av de som får innvilget tidsbegrenset uførestønad skal komme tilbake i arbeid eller øke arbeidsinnsatsen. På kort sikt fører imidlertid ikke innføring av tidsbegrenset uførestønad til en reduksjon i uføretallene.

Det har vært arbeidet systematisk både i trygdeetat og Aetat med å få uførepensjonister tilbake i arbeid siden 2001. Resultatene fra dette arbeidet er relativt beskjedne. For å gi etatene flere virkemidler, er det fra 2005 iverksatt et forsøk der den enkeltes uførepensjon kan brukes som lønnstilskudd. Hedmark er et av forsøksfylkene for denne ordningen. Jeg har fått tilbakemelding fra fylket om at én uførepensjonist er

kommet i arbeid med lønnstilskudd, og at man regner med at i løpet av kort tid vil ytterligere fire personer være inne i ordningen. Dette ser jeg på som svært positivt.

Kunnskap om effekten av tiltak og regelverksendringer er viktig. Evaluering av Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv vil foreligge høsten 2005. Innstrammingen i rehabiliteringspengeperioden og innføringen av tidsbegrenset uførestønad vil også bli evaluert. Jeg kan også nevne at Norge i 2005 vil delta i en sammenliknende landstudie i regi av OECD hvor politikken på sykefraværs- og atferingsområdet vil være sentralt.

SPØRSMÅL NR. 505

Innlevert 16. februar 2005 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 24. februar 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Det meldes igjen om rekordhøye konsentrasjoner av svevestøv i Oslo og andre storbyer. En av hovedkildene er utslipp fra privatbilisme og svevestøv fra biltrafikk. I denne milde vinteren er bidrag fra fyringsanlegg mindre enn tidligere. Stortinget avviste våren 2003 et forslag fra Senterpartiet om å fjerne fordelsbeskatning ved arbeidsgivers betaling av månedskort for sine arbeidstakere.

Hvilke statlige tiltak med rask virkning på luftkvaliteten i storbyene vil Regjeringen foreslå?»

Svar:

Generelt er den lokale luftkvaliteten i Norge god, men i noen større byer og tettsteder kan lokale forurensninger i perioder gi betydelige helse- og trivselsproblemer. Samlet sett opplever vi en positiv utvikling og problemene vil bli vesentlig redusert i tiden fremover.

For å overholde statlige minimumskrav til lokal luftkvalitet vil det iverksettes tiltak i flere byer i 2005. Asfaltslitasje fra piggdekk og oppvirvling av støv langs veiene er hovedkilder til høye konsentrasjoner av svevestøv. Erfaringer fra Oslo og Trondheim viser at innføring av piggdekkgebyr er et effektivt tiltak for å øke andelen piggfrie vinterdekk. Oslo kommune har gjeninnført piggdekkgebyret denne vinteren. For å unngå høye konsentrasjoner gjøres det også flere forsøk med ulike akutttiltak som nedsatt

hastighet, salting og vasking av veier.

Også eksosutslipp fra kjøretøy er en vesentlig kilde til lokal luftforurensning. Både kjøretøyteknologi og kvaliteten på drivstoff har betydning for utslippene. Kravene til nye kjøretøy blir stadig skjerpet, og det kommer nye krav i 2005/2006 og 2008/2009.

Fra 1. januar 2005 innførte Regjeringen et avgiftsincitiv for svovelfritt drivstoff. Svovelfritt drivstoff ventes dermed å være tilgjengelig i hele landet i løpet av første kvartal. I tillegg til å redusere utslippet av svovel, vil miljønyten også være knyttet til reduserte utslipp av NO_x og svevestøv. Lavere svovelinnhold fører dessuten til lavere drivstofforbruk og dermed reduserte utslipp av CO₂.

I tillegg til veitrafikk er utslipp fra vedfyring og langtransportert forurensning vesentlige bidragsytere til høye svevestøvkonsentrasjoner. Siden gamle vedovner er langt mer forurensende enn nye ovner, har Oslo kommune etablert en ordning hvor det gis tilskudd til utskifting av gamle ovner.

Fremskrivninger viser at konsentrasjonsnivåene for svevestøv vil bli betydelig lavere i 2010. I Oslo viser fremskrivninger at antall personer utsatt for konsentrasjoner over det nasjonale målet for 2010 vil bli omtrent halvert. Årsakene til dette er blant annet en økning i piggfriandelen, redusert hastighet på deler av veinettet og reduserte utslipp fra veitrafikken som følge av nye krav og forbedret kjøretøyteknologi.

Selv om fremskrivningene viser en betydelig re-

duksjon av svevestøvkonsentrasjoner, vil det antagelig bli vanskelig å nå det nasjonale målet for svevestøv uten at det iverksettes ytterligere tiltak, eller at styrken i de eksisterende tiltakene økes. I kommende stortingsmelding om Regjeringens miljøvernpolitikk

og rikets miljøtilstand, som legges frem til våren, vil Regjeringen derfor foreslå ytterligere tiltak. Det vil vurderes både nye kilderettede tiltak, samt tiltak innen areal- og transportplanlegging.

SPØRSMÅL NR. 506

Innlevert 16. februar 2005 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 1. mars 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Kan forsvarsministeren gi en oversikt over antall arbeidsplasser i Forsvaret fordelt på kommuner og fylker i årene 1980, 1990, 2000 og 2004, hvilke kommuner som pga. nedbemanningen i Forsvaret har fått en såkalt omstillingsstatus, og hvor mange arbeidsplasser som er skapt med utgangspunkt i denne omstillingen?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 17. februar 2005 med spørsmål fra stortingsrepresentant Marit Arnstad om utviklingen i forsvarsarbeidsplasser de siste 25 år fordelt på fylker og kommuner, hvilke kommuner som har fått omstillingsstatus og effekten av omstillingstiltakene.

Det foreligger ikke et direkte, kvalifisert tallgrunnlag for umiddelbart å utarbeide de ønskede oversikter over antall arbeidsplasser i Forsvaret fordelt på kommuner og fylker for årene 1980, 1990, 2000 og 2004. Blant annet er en del historiske tall mangelfulle, og de er heller ikke uten videre sammenlignbare.

Regionalpolitiske forhold knyttet til omleggingen av Forsvaret er omtalt i St.prp. nr. 45 (2000-2001) Omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005. Hensikten med omstillingen er å styrke Forsvarets operative evne og investeringsandelen av forsvarsbudsjettet. Ett viktig mål er å redusere driftskostnadene med 2 mrd. kr i forhold til et alternativ uten omstilling. En konsekvens av dette er at Forsvaret vil bli lokalisert på færre steder i landet. Omleggingen av Forsvaret innebærer også at en del kommuner og lokalsamfunn, som tradisjonelt er betegnet som forsvarsavhengige, vil bli berørt.

Med bakgrunn i de distriktspolitiske konsekvenser som følge av omleggingen i Forsvaret, har FD, i

samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), utarbeidet et opplegg for å håndtere de utfordringer som omleggingen vil medføre for kommuner og regioner. Det er i den forbindelse bevilget ekstraordinære omstillingsmidler for periodene 2002-2005 over forsvarsbudsjettet. KRD styrer bruken av midlene i samråd med FD, ved at KRD gir rammer for fylkene, og fylkeskommunene tildeler midler til den enkelte kommune.

Hovedmålet med omstillingsmidlene er å medvirke til etablering av alternative, varige og lønnsomme arbeidsplasser i disse kommunene. Hensikten er videre at omstillingsmidler skal være med å bidra til å skape større variasjon i næringsgrunnlaget, slik at levedyktige lokalsamfunn kan opprettholdes.

Omstillingsbevilgningene bevilges over forsvarsbudsjettet (kap. 1795 post 60), og utgjorde i alt 120 mill. kr i perioden 2002-2004, hvorav 39 mill. kr i 2002 og 40,5 mill. kr i budsjettårene 2003 og 2004. Fra og med budsjettåret 2003 ble i hovedsak alle beslutninger knyttet til regional- og distriktspolitiske virkemidler desentralisert til regionalt nivå, dvs. fylkeskommunen. Fordelingen på kommuner og fylkeskommuner fremgår av vedlagte oversikt. I forbindelse med tildelingen for 2005 er det forutsatt at berørte kommuner skal rapportere for bruken av midlene. Rapporteringen vil først foreligge våren 2006. En evaluering av effekten av tiltakene vil dermed først kunne finne sted i 2006.

KRD gav i henholdsvis 2000 og 2001 Evje og Hornnes samt Lødingen kommune en særskilt "omstillingsstatus" som følge av reduksjoner i Forsvarets aktivitet. Denne statusen er videreført ved at det bevilges midler over FDs budsjett til omstilling, jf. ovenfor. De to kommunene og andre kommuner som driver omstillingsarbeid, kan for øvrig også få faglig bistand fra Innovasjon Norge.

Vedlegg : 1

Bevilgede omstillingsmidler fordelt på de enkelte kommuner 2002, 2003, 2004

Fylke	Kommunene	Tildeling fra kap 1795 post 60 2002	Tildeling fra kap 1795 post 60 2003	Tildeling fra kap 1795 post 60 2004
Østfold	Fredrikstad	600 000	700 000	1 000 000
	Halden	200 000	400 000	200 000
	Rakkestad	1 200 000	400 000	300 000
Hedmark	Kongsvinger	1 500 000	800 000	800 000
	Våler	3 500 000	4 200 000	4 200 000
Oppland	Dovre	375 000	500 000	500 000
	Jevnaker	625 000	500 000	500 000
Buskerud	Hole/Ringerike	3 000 000	2 750 000	2 900 000
	Kongsberg	921 600	600 000	400 000
	Ål	778 400	1 750 000	1 700 000
Vestfold	Horten	750 000	550 000	550 000
	Larvik	750 000	450 000	450 000
Aust-Agder	Evje og Hornnes	7 500 000	7 500 000	7 500 000
Sør-Trøndelag	Rissa	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Nord-Trøndelag	Levanger	600 000	700 000	400 000
	Stjørdal	400 000	300 000	600 000
Nordland	Bodø			765 000
	Lødingen	8 382 000	6 450 000	7 593 000
	Tjeldsund	200 000	2 250 000	1 242 000
	Narvik	518 000		
	Andøy	500 000	400 000	
	Sortland		500 000	
Troms	Harstad	500 000	637 500	900 000
	Sørreisa	600 000	1 237 500	900 000
	Målselv	1 370 000	1 187 500	1400 000
	Bardu	730 000	1 137 500	900 000
	Fellesprosj. fylke	0		100 000
Finnmark	Porsanger	1 700 000	3 200 000	3 200 000
SUM	Alle kommuner	39 000 000	40 500 000	40 500 000

SPØRSMÅL NR. 507**Innlevert 16. februar 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland****Besvart 25. februar 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Er statsråden enig i Ivar Kristiansens, Høyres næringspolitisk talsperson på Stortinget, uttalelser til Dagen Næringsliv den 16. februar om at "Statkraft viser liten forhandlingsvilje med norsk industri", og vil statsråden foreta seg noe i forhold til å bedre forhandlingsviljen til Statkraft?»

BEGRUNNELSE:

I Dagens Næringsliv den 16. februar uttaler Ivar Kristiansen, Høyres næringspolitiske talsperson, at han er skeptisk til det store statlige kraftkonsernet (statkraft) innsats etter nyheten om at det svenske energiselskapet Vattenfall har inngått avtale om strømleveranse til SØRAL. Videre uttaler han at "jeg

går ut fra at Vattenfall ikke gjøre dette for å subsidiere norsk industri. Samtidig er Statkraft kanskje landets mest privilegerte selskap. Stortinget har gjennom de senere årene båret 10-12 mrd. kr i ny egenkapital til konsernet. Det er nå grunn til å spørre seg selv om hva vi skal med et Statkraft som likevel lar seg konkurrere ut og som viser så svak interesse for industrien, enten det er Mo i Rana eller på Husnes", sier Kristiansen. Han kaller det "bedrøvelig" at Statkraft nå etter hans mening bruker like mye energi på lobbyvirksomhet vis a vis Stortinget for å få ytterligere kapitaltilførsel, som på forhandlinger om fremtidig strømforsyning for industrien", sier Kristiansen til Dagens Næringsliv.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra olje- og energiministeren.

Statkraft SF er et kommersielt selskap som i størst mulig grad skal operere under de samme rammevilkår som andre kraftprodusenter, jf. St.prp. nr. 53 og Innst. S. nr. 248 (2003-2004). Den rollefordelingen som følger av statsforetaksloven og aksjeloven innebærer at det tilligger styrets og administrasjonens ansvarsområde å håndtere spørsmål knyttet til sammensetningen av Statkrafts kontraktsporfølje og de nærmere vilkår knyttet til denne.

Jeg legger til grunn at industrien i Mo aktivt innhenter tilbud fra flere kraftprodusenter. Når industribedrifter inngår avtaler med andre produsenter enn Statkraft, slik tilfellet synes å være hva angår SØRAL på Husnes, er det et resultat av at konkurransen i markedet fungerer.

SPØRSMÅL NR. 508

Innlevert 16. februar 2005 av stortingsrepresentant Gunhild Øyangen

Besvart 24. februar 2005 av utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson

Spørsmål:

«Den 28. februar starter det 49. møte i FNs kvinnekommisjon i New York. Møtet vil markere at det er 10 år siden kvinnekongressen i Beijing, og vil gjennomgå handlingsplanen herfra.

På hvilken måte vil Regjeringen følge opp signalene Stortinget gav gjennom behandlingen av Utviklingsmeldingen (St.meld. nr. 35 (2003-2004)) under dette viktige kvinnekommisjonsmøtet?»

BEGRUNNELSE:

Sikring av kvinners rettigheter, en sterkere prioritering av likestillingsperspektivet og styrking av kvinners deltakelse, behovet for å styrke den seksuelle og reproduktive helsen, og problemet med vold mot kvinner og trafficking var blant de temaer som ble behørig tatt opp da Stortinget nylig behandlet Utviklingsmeldingen (St.meld. nr. 35 (2003-2004)). Dette er sentrale områder som et enstemmig storting mener skal prioriteres høyt i utviklingspolitikken. På det 49. møte i FNs kvinnekommisjon som starter i New York i slutten av denne måneden, vil det bli markert at det er 10 år siden kvinnekongressen i Beijing. Handlingsplanen fra Beijing vil bli gjennomgått og hva som er oppnådd i forhold til å styrke kvinners

rettigheter i disse 10 årene, og hvor det fortsatt er behov for innsats, vil stå sentralt. Rapporten fra FNs generalsekretær fra september 2003 om fremdriften for tusenårsårene, viser blant annet at likestillingsperspektivet er et av de områder der utviklingen er for langsom og at kvinners rettigheter må få en langt høyere prioritet. I tråd med Stortingets signaler bør derfor Norge løfte dette høyt opp på dagsorden, og det kommende møtet i FNs kvinnekommisjon er i så måte en viktig arena.

Svar:

Arbeidet for å fremme likestilling mellom kjønnene og å bedre kvinners stilling er et grunnleggende mål for hele utviklingspolitikken og en sentral del av regjeringens oppfølging av St.meld. nr. 35. Regjeringen arbeider nå med en oppdatering og revisjon av Regjeringens strategi for kvinne- og likestillingsrettet utviklingssamarbeid.

Årets Kvinnekommisjon (CSW 49) har hovedfokus på gjennomføringen av Beijings handlingsplan og sluttdokumentet fra Generalforsamlingens 23.spesialsesjon. I tillegg vil kommisjonen vurdere utfordringer og strategier fremover for å styrke kvinners stilling i samfunnet. Under Kommisjonen vil

Norge aktivt bidra til å få vedtatt så sterke og forpliktende tiltak som mulig.

Norge har for øvrig levert en nasjonal rapport til CSW om norsk gjennomføring. I rapporten blir bl.a. vold mot kvinner og menneskehandel tatt opp. Regjeringen har også utarbeidet en egen handlingsplan mot kjønnslemlestelse som har nasjonal og internasjonal rekkevidde.

Selv om menneskehandel ikke er et av hovedtemaene under CSW 49 er det trolig at USA vil legge frem en resolusjon om menneskehandel og denne vil Norge mest sannsynlig kunne slutte seg til. Når det gjelder vold mot kvinner har det nordiske sidearrangement under CSW 49 vold og ungdom som hovedfokus.

Norge vil i sine innlegg også støtte det sterke fokus på viktigheten av seksuell og reproduktiv helse

for å oppnå tusenårsmålene, slik det også fremkommer i FNs Tusenårsprosjekts rapport.

Mer generelt vil en fra norsk side peke på at det er en forutsetning for å få bredde og dybde i fattigdomsbekjempelsen at kvinners rettigheter styrkes på bred front. Det er bekymringsfullt at likestillingsrelaterte målsettinger er av de tusenårsmål der vi henger mest etter i arbeidet. Vi vil derfor støtte det syn som kommer til uttrykk i FNs Tusenårsprosjekts rapport (Sachs-rapporten), om at målrettede intervensjoner for å adressere mangel på likestilling bør være en integrert del av alle tusenårsrelaterte investeringer. Også derfor må tusenårsmålene sees i lys av det fundament kvinnekonvensjonen (CEDAW) og Beijings handlingsplan utgjør for arbeidet med likestilling og kvinners rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 509

Innlevert 16. februar 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 24. februar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Skattemessig fradrag for FoU-kostnader er avgjørende for om vi skal ha et levende forskningsmiljø i Norge. Det hevdes imidlertid at ligningspraksis har en stadig større tilbøyelighet til å kreve at slike utgifter skal aktiveres ut fra en hypotese om at kostnader til FoU vil føre til et immaterielt driftsmiddel.

Mener finansministeren tendensen i ligningspraksisen er tilfredsstillende, og i så fall mener han dette er i tråd med fokus på forskning og nyskaping i nasjonalbudsjettet, perspektivmeldingen etc.?»

BEGRUNNELSE:

I et innlegg i Dagens Næringsliv mandag 14. februar fremhever advokat dr.juris. Jan Syversen viktigheten av at kostnader til forskning og utvikling (FoU) må kunne fradragføres fortløpende skattemessig. Ifølge forfatteren er mange urolige for det som kan synes å være omrisset av en mer og mer restriktiv ligningspraksis for fradragføring av FoU-kostnader. I så fall kan vi vinke farvel til FoU i Norge hevder forfatteren. Rammebetingelsene i skattesystemet vil bli for ugunstige. Forfatteren foreslår å endre skatteloven § 14-4 6. ledd slik at det uttrykkelig fremgår at det kun er prosjekteringskostnader som er akti-

veringspliktige, da dette bedre vil samsvare med bakgrunnen for bestemmelsen.

Svar:

Utgangspunktet i skatteretten er at utgifter til erverv av varige og betydelige driftsmidler ikke kan utgiftsføres umiddelbart, men må aktiveres. Begrunnelsen er at det ved anskaffelsen ikke skjer noen oppofrelse av kostnader, men en ombytting av verdier. Driftsmidlet vil normalt gi grunnlag for fremtidige inntekter i virksomheten, typisk ved produksjon og salg av varer. Kostprisen kommer først til fradrag gjennom avskrivninger etter hvert som verdien av driftsmidlet reduseres. Jeg viser blant annet til reglene om saldoavskrivninger i skatteloven § 14-40 ff.

Egen forskning og utvikling (FoU) kan føre til at det utvikles et immaterielt driftsmiddel, typisk et patent eller en prototyp. Etter skatteloven § 14-4 sjette ledd må egne kostnader til FoU aktiveres hvis de er knyttet til konkrete prosjekter som kan bli eller er blitt til driftsmidler. Regelen innebærer at kostnader til egen FoU må aktiveres hvis kostnadene er knyttet til et konkret prosjekt, og de påløper etter at det er sannsynlig at driftsmidlet vil bli utviklet. Skatteloven § 14-4 sjette ledd er i all hovedsak en kodifisering av Høyesteretts dom fra 1993 (Forland), og kan grovt

sett sies å innebære samme plikt til aktivering av kostnader ved egenutvikling av driftsmidler (kostpris), som følger av de alminnelige reglene. Utgifter til egen FoU som ikke er aktiveringspliktig etter skatteloven § 14-4-sjette ledd, skal skattemessig utgiftsføres fortløpende etter hvert som kostnadene påløper.

Avskrivning av egenutviklet driftsmiddel skjer etter samme regler som for kjøpt driftsmiddel (unntak for forretningsverdi). For immaterielt driftsmiddel som ikke er tidsbegrenset, er hovedregelen at det gis fradrag for avskrivninger hvis verdifallet er åpenbart. Dersom prosjektet avsluttes før det foreligger et driftsmiddel, kan kostnadene fradragsføres det året tapet er endelig konstatert.

Skattemessig likebehandling i forhold til kjøp av immaterielle driftsmidler, og egen tilvirkning av fysiske driftsmidler, tilsier at også kostnader ved egen utvikling av immaterielle driftsmidler skal aktiveres. Jeg viser til at egenutviklet dataprogramvare, patenter på legemidler osv. er noen av de mest verdifulle eiendelene som finnes i næringsvirksomhet i dag. Disse eiendelene representerer betydelige verdier som kan realiseres gjennom salg av driftsmidlet eller ved egen produksjon av varer basert på driftsmidlet.

Med dette utgangspunktet vil en regel om at bare prosjekteringsutgifter skal være aktiveringspliktige, som foreslått i innlegget i Dagens Næringsliv 14. februar 2005, gi en for snever avgrensning av aktiveringsplikten.

Skatteloven § 14-4-sjette ledd medfører at ligningsmyndighetene i det enkelte tilfellet må trekke en grense mellom FoU-kostnader som skal aktiveres som kostpris for driftsmidlet, og mer generelle kostnader som skal utgiftsføres fortløpende. Avgjørelsen kan i praksis medføre vanskelige skønsmessige vurderinger, særlig ved utvikling av immaterielle driftsmidler. Departementet vil følge utviklingen av ligningspraksis på dette punkt.

For øvrig viser jeg til regelen i skatteloven § 16-40 om fradrag i skatt for kostnader til forskning og utvikling (Skattefunn). Bestemmelsen går ut på at skattyter kan kreve direkte fradrag i skatt for en prosentvis andel av kostnader til FoU. Skattefradraget kommer i tillegg til fradraget for kostnadene i skattepliktig inntekt. Gjeldende regler innebærer dermed samlet sett en svært gunstig skattemessig behandling av egne kostnader til FoU.

SPØRSMÅL NR. 510

Innlevert 17. februar 2005 av stortingsrepresentant Berit Brørby

Besvart 25. februar 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Vil statsråden ta et initiativ overfor Statens vegvesen slik at innløsningen av eiendommer kan skje raskere i forbindelse med rv 4-utbyggingen gjennom Gran kommune, og at Vegvesenet oppfordres til å ta menneskelige hensyn i skjønnsutøvelsen?»

BEGRUNNELSE:

Ny trasé for rv 4 gjennom Gran kommune er vedtatt utbygd. Reguleringsarbeidet starter opp til høsten. Trasévalget medfører at boliger må innløses, men Statens vegvesen hevder at det normale er at det skal foreligge en godkjent reguleringsplan før en kan innløse eiendommene.

Det er ingen tvil om at for mange oppleves innløsning av bolig som dramatisk. Det tar tid til å "venne" seg til det, og de som skal skaffe seg en ny bolig ønsker selvsagt en rask avklaring slik at tiden til å finne seg ny bolig blir god og reell.

En av de boligene som skal innløses viser seg å inneholde alt for store mengder radon, som er dokumentert helsefarlig. Utbedringstiltak for denne boligen og de som bor der vil medføre over 100 000 kr i utgifter, og er en urimelig påkostning, for en bolig som skal rives.

Statens vegvesen hevder de ikke kan finne en løsning nå og det virker som om regelverket praktiseres unødig stivbeint.

Svar:

Både planlegging som strekker seg over lang tid, og vedtatte planer med usikkert iverksetningstidspunkt kan føre til at eiere av boligeiendommer som berøres kommer i en vanskelig situasjon. Jeg har derfor stor forståelse for at boligeiere som opplever at deres eiendom blir liggende i en planlagt framtidig vegtrasé ønsker å få innløst sine boliger raskest mulig.

Ved nye vegprosjekt gjelder Statens vegvesens fullmakt til å erverve grunn og rettigheter, herunder bolighus, først når det foreligger vedtatt reguleringsplan og prosjektet er tatt opp til bevilgning. Dersom det er midler til det, kan imidlertid Statens vegvesen kjøpe enkelte eiendommer i fremtidig veglinje. Det er da et krav at veglinjen skal være fastlagt i henhold til godkjent reguleringsplan eller på annen måte. Prosjektet skal videre ligge inne i Nasjonal transportplan, som hovedregel i første fireårsperiode. I tillegg skal kjøpet være gunstig for staten.

Strekningen rv 4 Roa-Jaren vil omfatte om lag 12,2 km ny veg i stort sett ny trasé, men vil krysse eksisterende veg flere steder. Det legges opp til regulering av firefelts veg. Konsekvensutredning for parselen er godkjent av Lunner og Gran kommunestyre 26. juni 2003. Kommunedelplan for rv 4 Roa-Jaren, er godkjent av Lunner kommunestyre 26. juni 2003 og av Gran kommunestyre 6. mai 2004. Arbeidet med reguleringsplan er startet opp og det tas sikte på at godkjent reguleringsplan skal foreligge i mars 2006.

I St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015 legges det opp til at prosjektet Roa-Jaren i Gran kommune, gjennomføres i siste del av tiårsperioden, dvs. i perioden 2010-2015. Prosjektet forutsettes delvis bompengefinansiert. I Statens vegvesens forslag til handlingsprogram for investeringer på stamvegnettet 2006-2015 fremkommer det at tilpasning av standarden til ny stamvegnormal innebærer at strekningen må bygges som firefelts veg. På grunn av kostnadsøkninger er det derfor ikke rom for å gjennomføre prosjektet innenfor tildelte planleggingsrammer for tiårsperioden. Det er på denne bak-

grunn lagt opp til anleggstart i siste del av tiårsperioden, med fullføring etter 2015.

I konsekvensutredningen er det registrert at åtte boliger i Gran kommune og fire boliger i Lunner kommune vil måtte innløses for den nye rv 4 på strekningen Roa-Jaren. Det er i tillegg flere andre bygninger av ulik karakter som også vil bli berørt. Ettersom reguleringsplanen er under utarbeidelse, er den eksakte beliggenhet av traseen ikke fastlagt. Det er derfor noe usikkerhet angående det totale antall bygninger som vil måtte innløses.

Foreløpig er rammene rundt finansieringen av prosjektet ikke klarlagt. På nåværende tidspunkt foreligger det derfor verken midler eller noe formelt grunnlag til gjennomføring av boliginnløsninger på strekningen rv 4 Roa-Jaren. Utbyggingen av strekningen rv 4 Roa-Jaren ligger slik det ser ut på nåværende tidspunkt så langt ut i tid at jeg ikke ser noe grunnlag for at Statens vegvesen skal innløse boligene nå.

Det foregår planlegging av en rekke vegprosjekter i landet der boligeiere blir berørt. Det er viktig at alle som opplever at deres eiendom kan bli berørt av et nytt vegprosjekt blir behandlet likt. Dette hensynet innebærer etter min vurdering at vi ikke kan opptre annerledes i tilfellet som nevnes i begrunnelsen til spørsmålet.

Når reguleringsplan for rv 4 på strekningen Roa-Jaren er vedtatt og handlingsprogrammet er behandlet, vil Statens vegvesen kunne ta stilling til når det kan startes opp med innløsning av boliger. Jeg er orientert om at Statens vegvesen i den sammenheng vil prøve å imøtekomme de berørtes ønsker om tidlig innløsning av bolig så langt det er mulig.

SPØRSMÅL NR. 511

Innlevert 17. februar 2005 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 22. februar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden følge opp stortingsflertallets ønske om å sikre tidsskriftet Velferd tilstrekkelige budsjettmidler i 2005?»

BEGRUNNELSE:

Under sosialkomiteens budsjettbehandling for 2005 understreket komiteens flertall at det er viktig å sikre fortsatt utgivelse av tidsskriftet Velferd. Det er videre på det rene at dette fagtisskriftet hører inn under Arbeids- og sosialdepartementets ansvarsfelt.

Bladet trenger fortløpende økonomisk støtte for å kunne forsette denne viktige faglige virksomhet på feltet trygd. Det vil derfor være av interesse å få innsikt i hvilket budsjett statsråden godkjenner, og når overføring av midler til å sikre driften er ivarettatt.

Svar:

Som kjent disponerer ikke departementet særskilte tilskuddmidler som kan benyttes til dette formålet. Stortinget har heller ikke bevilget særskilte midler til bladet Velferd i 2005.

Departementet har i brev av 25. mars 2004 til bladet *Velferd* pekt på at de må arbeide for å finne nye brukergrupper og/eller finansieringskilder som kan sikre bladet fortsatt eksistens.

Med bakgrunn i en henvendelse fra bladet *Velferd* av 8. februar 2005, samt stortingsflertallets ønske om å sikre tidsskriftet *Velferd* tilstrekkelige bud-

sjettmidler i 2005, har departementet bedt bladet *Velferd* om å redegjøre for sitt arbeid med å sikre det økonomiske grunnlaget for videre utgivelse av bladet. Jeg vil vurdere saken videre når jeg har mottatt redegjørelsen, og vil orientere Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 512

Innlevert 17. februar 2005 av stortingsrepresentant Rita Tveiten

Besvart 1. mars 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Det er kjent at generalinspektøren for Sjøforsvaret vil gje erstatning til tilsette i Forsvaret som tenestegjorde ombord på marinefartøyet KNM "Kvikk". Undersøkingar viser samanheng mellom foreldres teneste ombord og dei 26 barna som i ettertid er fødte med misdanningar. Det var også vernepliktige om bord på KNM "Kvikk", som i ettertid har fått barn med misdanning.

Har ikkje staten eit ansvar også for vernepliktige, og kvifor vil ikkje Forsvaret undersøka dei vernepliktige, på lik linje med befalet?»

GRUNNGJEVING:

NRK melder 28. januar om at Forsvaret ikkje vil undersøka vernepliktige som var ombord på KNM "Kvikk". For meg tykkjest dette noko underleg all den tid staten pålegg unge menn å gjera førstegongsteneste for landet. Da må også staten ta ansvar for at dei som avtener slik teneste ikkje blir påført varige mén av denne tenesta. I alle fall bør ein slik eventuell samanheng undersøkjast. Elles kan dette negativt påverka viljen unge menn og kvinner har til å avtjena verneplikt. Ei slik utvikling er det vel ingen som ønskjer.

Svar:

Eg viser til brev frå Stortingets president dagsett 17. februar 2005 med spørsmål frå representanten Rita Tveiten om dei vernepliktige si stilling i utgreiingsarbeidet omkring KNM "Kvikk".

KNM "Kvikk" er som kjent ein tidlegare kanontorpedobåt i Sjøforsvaret. Fartøyet blei kondemnert i 1995, men blei rekonstruert i 1997 i eit forsøk på å finne ein mogleg samanheng mellom stråling frå fartøyet sine instrument og misdanningar hos barn av

tidlegare besetningsmedlem. Frå sommaren 1987 til desember 1994 var KNM "Kvikk" mellom anna utstyrt med ein 750 watts radiosendar.

Sakskomplekset har i tida etter dette vore greia ut av fleire ulike instansar, både sivile og militære, når det gjeld spørsmålet om årsakssamanheng mellom tenesta om bord på KNM "Kvikk" og misdanningane hos barna. Basert på dei undersøkingane som er gjort, er det i dag ikkje mogleg å etablere ein årsakssamanheng mellom radiofrekvensstråling om bord på fartøyet og eventuelle misdanningar blant barn av besetningsmedlem. Men seksjon for arbeidsmedisin ved Universitetet i Bergen (UiB) har, basert på spørjeundersøkingar, kome til at det er ein statistisk signifikant samanheng mellom teneste om bord på KNM "Kvikk" og misdanningar hos barn av besetningsmedlem. Undersøkinga byggjer blant anna på data innhenta i samband med Prosjekt HMS/Sjø, der det hausten 2002 blei sendt ut eit spørjeskjema til alle tilsette i Sjøforsvaret. Som ein konsekvens av dette har generalinspektøren for Sjøforsvaret, saman med foreldregruppa (ei interessegruppe av foreldre til nokre av barna), starta eit samarbeid om eit oppgjær til dei barna som har misdanningar.

I februar 2004 blei det i tillegg gitt eit oppdrag frå Forsvarsdepartementet til Forsvarets sanitet, der departementet ba Forsvarets sanitet greie ut kva for personell som tenestegjorde om bord i KNM "Kvikk" i den aktuelle perioden. Forsvarets sanitet fekk også i oppdrag å greie ut kor mange som hadde tenestegjort på KNM "Kvikk" og seinare fått barn med misdanningar. Dette har vist seg å vere eit svært omfattande arbeid. Forsvarets sanitet sende oppdraget vidare til Sjøforsvaret. Prosjekt HMS/Sjø gjennomførte hausten 2004 ein spørjeundersøking blant 16 000 tidlegare tilsette i Sjøforsvaret med tenestetid over 20 månader, for blant anna å kartlegge førekomsten av med-

fødde misdanninger, daudfødsjar og nedsett fertilitet over ein lengre tidsperiode. Data frå denne delen av undersøkinga vil bli kontrollert opp mot fødselsregisteret. Sjøforsvaret vil gå i gang med å gjere dette i desse dagar.

Målgruppa for undersøkinga har blitt valt ut frå kva som har vore praktisk og ut frå vitenskaplege kriterium satt av UiB. Vernepliktige har ikkje vore med i denne delen av utgreiingsarbeidet på grunn av avgrensingar i Forsvaret si personelldatabase.

Når data etter den siste undersøkinga er analysert

av UiB, vil dette gje nyttig kunnskap også i forhold til det kompliserte arbeidet med å kartleggje personell som har avtent verneplikt om bord i KNM "Kvikk", og som har barn med medfødde misdanninger.

Det er i Forsvaret si interesse at alle sider av denne saka blir grundig undersøkt i forhold til alle personellgrupper, også dei vernepliktige som er omfatta. Viser det seg å vere auka førekomst hos dei vernepliktige, vil dei bli handsama etter dei same retningslinjer som dei som har vore tilsette i Forsvaret.

SPØRSMÅL NR. 513

Innlevert 17. februar 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 24. februar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Etter en klage fra Frie Bilimportørers Forening krever EFTAs overvåkningsorgan ESA at Norge senker bruktbilavgiftene innen to måneder. Hvis ikke trekkes Norge inn for EFTA-domstolen.

Vil finansministeren etterkomme ESAs krav innen fristen?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Frie Bilimportørers Forening har myndighetene uberettiget årlig krevd inn 300 mill. kr for mye.

Klagen til EFTA går på at staten har inkorporert de norske merkeforhandlerne avansert i underlagsmaterialet for beregning av størrelsen på bruksfradragene ved import av brukte biler til Norge. Dette medfører at avansen til norske merkeforhandlere, gjennom å begrense bruksfradragene, utløser en for høy avgift for biler som importeres brukt til Norge.

Ved import av nye biler til Norge beregnes avgiften ut i fra Effekt/Vekt/Motorvolum, mens avgiften for brukte biler reduseres etter faste beregningstabeller med et prosentuell fradrag når bilens alder passerer seks måneder, ett år, to år, tre år osv.

Ettersom gjennomsnittlig forhandleravanse ved innenlandsk omsetning av brukte biler inngår i underlagsmaterialet for beregning av disse prosentuelle fradrag, blir konsekvensen en avgift som både er for høy og dessuten prisgitt avansenivået til hovedimportørene og deres nett av merkeforhandlere. Nye og brukte biler avgiftsbelegges dermed ut i fra forskjellige kriterier i Norge.

Resultatet er at residualavgiften på en intern norsk bruktbil i et hvert tilfelle vil være lavere enn på en tilsvarende brukt bil importert direkte fra utlandet. Dette medfører at norske bruktbiler vil være beskyttet mot full konkurranse på like vilkår fra utenlandske selgere av tilsvarende brukte biler.

Frie Bilimportørers Landsforening mener dette er i strid med artikkel 11 og 14 i EØS-avtalens bestemmelser om Det frie varebytte.

Det har tidligere vært en tilsvarende sak i Portugal som medførte at avgiftssystemet måtte endres på dette området.

Svar:

Finansdepartementet har i noen tid hatt en sak for EFTAs overvåkningsorgan (ESA) om hvilke bindinger som ligger i EØS-avtalen i forhold til fastsettelse av engangsavgiften på bruktimporterte kjøretøy (bruksfradrag). Etter det norske systemet gis det for bruktimporterte kjøretøy standardiserte fradrag i engangsavgiften basert på kjøretøyets alder. Fradragene, som er basert på gjennomsnittlige beregninger, er ment å avspeile verdifallet på det norske bruktbilmarkedet. Ser en bort fra bruksfradraget beregnes engangsavgiften likt for nye og brukte biler.

ESA har nå kommet med en grunnlagt uttalelse hvor det konkluderes med at de norske reglene er i strid med EØS-avtalens artikkel 14. I sin begrunnelse viser ESA til at gjeldende fradragssatser ikke med tilstrekkelig presisjon gjenspeiler den faktiske avskrivningen for den enkelte bil, og at det derfor ikke kan utelukkes at avgiften i enkelttilfeller overstiger den

"gjenværende" avgiften for en tilsvarende bruktbil i Norge.

ESA har ikke kommentert direkte hvorvidt forhandleravanse ved innenlandsk omsetning av brukte biler skal inngå i underlagsmaterialet for beregning av bruksfradraget. Utgangspunkt er imidlertid at avgiften skal fastsettes med utgangspunkt i et tilsvarende kjøretøy på det norske bruktbilmarkedet. Det kan i denne sammenheng nevnes at det danske systemet for beregning av engangsavgift på bruktimporterte kjøretøy, som antas å bygge på de prinsipper som ESA legger til grunn, tar utgangspunkt i utpris fra forhandler inklusiv avanse.

ESA har for øvrig ingen innvendinger mot selve

avgiftsnivået på bruktimporterte kjøretøy, og har heller ikke krevd en generell avgiftsnedsettelse. Det ESA hevder er at måten avgiften fastsettes på ikke er nøyaktig nok og derfor må legges om. En omlegging av bruksfradragene i tråd med ESAs synspunkter vil følgelig ikke automatisk lede til generell avgiftsreduksjon. Derimot vil en omlegging bety at det i større grad må åpnes for individuelle verdifastsettelser for den enkelte bil, noe som igjen vil innebære en komplisering av regelverket, med tilhørende økte administrative kostnader.

Finansdepartementet vil i tiden fremover vurdere om, og eventuelt hvordan, Norge kan imøtekomme ESAs krav.

SPØRSMÅL NR. 514

Innlevert 17. februar 2005 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen

Besvart 24. februar 2005 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer

Spørsmål:

«Statsråd Meyer opplyste i den muntlige spørretimen 16. februar at en felles arbeidsgruppe bestående av konkurransemyndighetene og landbruksmyndighetene har sett på arbeidsdelingen seg imellom, med sikte på avvikling av de særskilte konkurransemessige reguleringene i regi av landbruksmyndighetene. Jeg har fått opplyst at rapporten er unntatt offentligheten.

Hva er begrunnelsen for dette?»

Svar:

Som representanten Odd Roger Enoksen sikkert er kjent med, ble markedsordningen for melk betydelig endret fra 2004. Som jeg opplyste i den muntlige spørretimen, ble det i forbindelse med jordbruksoppjøret for 2004 bestemt at det skulle nedsettes en arbeidsgruppe til å vurdere konkurranseforholdene i meierimarkedet, og spesielt hvordan tilsyn med kon-

kurransse og kontroll med markedsrett kan gjennomføres i et system uten etterregningssystemet i prisutjevningsordningen for melk. Arbeidsgruppen skulle bestå av representanter fra konkurransemyndighetene (Moderniseringsdepartementet og Konkurransetilsynet) og landbruksmyndighetene (Landbruks- og matdepartementet og Statens landbruksforvaltning). Arbeidsgruppen avsluttet sitt arbeid i månedsskiftet januar/februar.

Rapporten er foreløpig unntatt offentlighet siden den har status som et internt arbeidsdokument. Rapporten skal i første omgang danne grunnlag for en politisk beslutning knyttet til et høringsforslag om etterregningsordningen og det videre tilsyn med konkurranseforholdene i meierisektoren. Når saken er ferdig behandlet, vil et forslag gå ut på bred høring. Utformingen av det fremtidig tilsynet med meierisektoren vil bli endelig avklart etter høringen.

SPØRSMÅL NR. 515**Innlevert 17. februar 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 24. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«I et brev datert 6. februar 2003 skrev Helsedepartementet at 6. byggetrinn ved sykehuset i Tønsberg, til en kostnad av 40 mill. kr, kan gjennomføres uten at det på en vesentlig måte skal gi negative utslag for helsetjenesten til regionens befolkning. Styret i SiV mener dette brevet og tidligere beslutninger om 6. byggetrinn må innebære at staten bidrar med direkte tilskudd til dette prosjektet som tilsvarende byggeprosjekter andre steder i landet.

Er statsråden enig i denne tolkningen?»

Svar:

6. byggetrinn ved sykehuset i Tønsberg var et byggeprosjekt som ble overtatt av Helse Sør RHF fra Vestfold fylkeskommune i forbindelse med reformen. Departementets utgangspunkt var at prosjektet hadde kommet så langt i gjennomføringen ved overtakelsen 1. januar 2002 at det måtte skje en videre- og slutføring av byggetrinn, og at dette måtte skje uten at det på vesentlig måte skulle gi negative utslag

for helsetjenestene til Helse Sørs befolkning. Departementet har lagt til grunn at prosjektet må gjennomgås i Helse Sør RHF med fokus på tiltak som kan redusere byggetrinnets kostnader og bedre driftsøkonomien slik at det best mulig kan tilpasses gjeldende rammebetingelser. Departementet på sin side har sikret finansiering av bygget ved fordelingen av de årlige lånebevillinger.

6. byggetrinn ved sykehuset i Tønsberg vil bli ferdigstilt og tatt i bruk i løpet av 2005. Byggekostnaden vil utgjøre i størrelsesorden 1 mrd. kr, slik at økte avskrivningskostnader vil utgjøre om lag 40 mill. kr pr. år. Departementet vil være i dialog med Helse Sør RHF for å foreta en samlet vurdering av forutsetninger og rammebetingelser slik de nå avtegner seg når bygget står ferdig og hvordan dette eventuelt påvirker de helsetjenester som samlet sett skal ytes til befolkningen i Helse Sør.

Før en slik dialog er gjennomført vil det ikke være riktig å ta stilling om det kan være aktuelt for staten å bidra økonomisk i forhold til Helse Sør RHF.

SPØRSMÅL NR. 516**Innlevert 17. februar 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga****Besvart 1. mars 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Fortolkning av EØS-avtalen har ført til at utenlandske EØS-borgere, samt deres barn og ektefeller, innrømmes samme rett til lån og stipend i Lånekassen som norske statsborgere også når disse studerer i sitt eget hjemland. Dette er åpenbart en utgliding av EØS-avtalen.

Hvilke initiativ vil Regjeringen ta for å sikre at studiestøtte, som er definert som et utdanningspolitisk virkemiddel og dermed unntatt fra EØS-avtalen, forbeholdes norske statsborgere?»

BEGRUNNELSE:

Lånekassen opplyser at i alt 502 personer fra EØS-området mottok støtte fra Statens lånekasse for

utdanning i studieåret 2003/2004. 44 pst. av disse studerte utenfor Norge og 89 personer studerte i sitt eget hjemland. Dette til tross for at utdanning og forskning er unntatt EØS-avtalens virkeområde jf. artikkel 78. Statlig utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning er begrunnet i målet om å sikre alle utdanningsøkende en økonomisk mulighet til å ta utdanning. På denne måten er den norske studiefinansieringen et utdanningspolitisk virkemiddel.

Svar:

Spørsmål nr. 516 til statsminister Kjell Magne Bondevik er oversendt undertegnede til besvarelse.

Gjennom EØS-avtalen godtok Norge rådsforordning 1612/68 om fri bevegelighet for arbeidstakere mv. Rådsforordningen er gjort til norsk lov gjennom

EØS-arbeidstakerloven av 27. november 1992 nr. 112. Denne forordning innebærer bl.a. at arbeidstakere fra annet EØS-land som er bosatt i Norge har krav på de samme sosiale ytelsene som landets egne innbyggere. Gjennom en ganske omfattende rettspraksis har begrepet "sosiale ytelser" også blitt tolket slik at det omfatter studiefinansiering for arbeidstakere som er blitt ufrivillig arbeidsløse, eller finansiering av utdanning som har en klar sammenheng med arbeidet.

Rettspraksis i EU har sikret at barn av arbeidstakere som faktisk er forsørget av arbeidstakeren og har fulgt med forsørgeren til et annet land innenfor EU, får studiefinansiering på linje med landets egne borgere. Rettspraksis har videre fastsatt at studenten kan ta med seg studiefinansiering til et annet land, også til sitt eget hjemland, dersom landet vanligvis finansierer studier av denne type i vedkommende land for egne statsborgere. Norge har gjennom EØS-avtalen bundet seg til å godta EUs rettspraksis på området.

Etter de norske forskriftene om støtte til utdanning i utlandet må en søker ha bodd i Norge eller et

nordisk land to av de siste fem årene, en regel som gjelder både norske statsborgere som har kommet til Norge som EØS-arbeidstakere eller barn/ektefelle av EØS-arbeidstakere. Utdannings- og forskningsdepartementet har besvart en henvendelse fra EFTA Surveillance Authority (ESA) 14. februar 2005 om hvordan forskriftene i Lånecassen anvendes på dette området.

Jeg forstår at det kan virke urimelig at utenlandske statsborgere i visse tilfeller kan motta utdanningsstøtte fra Norge for å studere i hjemlandet. Det pågår nå et arbeid innenfor EU, der man ser på om dagens ordning slår urimelig ut for landene med de mest sjenerøse studiefinansieringsordningene. Departementet følger dette arbeidet nøye. Innenfor rammen av våre internasjonale forpliktelser vurderer Utdannings- og forskningsdepartementet kontinuerlig behovet for endringer i det nasjonale regelverket for utdanningsstøtte på bakgrunn av EØS-regelverket.

Det vises for øvrig til et tilsvarende spørsmål fra stortingsrepresentant Arne Sortevik. Dette ble besvart 18. februar 2004.

SPØRSMÅL NR. 517

Innlevert 17. februar 2005 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 1. mars 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til en utredning av om det er mulig å bygge ny sentralarrest inne i det nåværende Politihuset, nå som 3 etasjer blir ledige når PST flytter ut, og vil statsråden ta initiativ til at det foretas en utredning om hvorvidt området hvor dagens verkstedsbygg og garasje ligger, kan brukes til enten som et påbygg eller som resultat av at eksisterende bygg rives og erstattes av et nytt bygg, slik at bygging av ny sentralarrest kan realiseres uten forringelse av Botsparken i Oslo?»

Svar:

Når PST flytter inn i sine nye lokaler, vil det bli frigjort ca. 3 000 kvm i Politihuset, mens behovet for politiarresten er 4 400 kvm. I tillegg til at lokalene er små, er takhøyden for lav til å kunne takle nødvendige ventilasjons- og kjølerør, samt et nytt og omfattende rørsystem for vann og kloakk til hver celle. Det må støpes nye vegger i betong, vinduene må byttes ut med glass som tåler ekstreme belastninger og det må

legges varmekabler og lages sluk utenfor hver dør i korridoren.

For å kunne gjennomføre en så omfattende ombygging, vil restaureringsarbeidet sannsynligvis kreve at de tre frigjorte etasjene må rives og bygges opp igjen.

Oslo politidistrikt har i tidligere utredninger vurdert muligheten for å bygge ny sentralarrest der verkstedet og garasjen ligger. Dette alternativet er lagt til side av flere grunner.

For det første utfører verkstedet service og reparerer Oslo politidistrikts 360 kjøretøyer. En flytting av denne virksomheten vil medføre lengre ventetid og dårligere service av de operative kjøretøyene som skal være i drift hele døgnet. Videre er grunnflaten liten, og man må derfor ha mange etasjer med celler, og får således behov for større ressurser for å kontrollere arrestantene. De nåværende betongdekkene er ikke dimensjonert for å tåle en arrestbygning, og omfattende refundamentering vil være nødvendig. I garasjearealet er det for liten takhøyde for å kunne bygge om til arrest. I tillegg til dette vil Politihuset få

svekket en fra før dårlig parkeringskapasitet ved bygging av arrest i parkeringsarealet.

Oslo politidistrikt har benyttet eksperthjelp for å utrede spørsmålet om å bygge ny sentralarrest der dagens verkstedsbygg og garasje ligger, og er på grunn av de høye kostnadene og kompleksiteten i prosjektet blitt frarådet dette.

Oslo politidistrikt leier i dag en rekke kontorer til

høy pris utenfor Politihuset. Det har lenge vært planlagt at politidistriktet skal overta lokalene som PST flytter ut av, slik at man kan avslutte de eksterne leieforholdene.

Jeg vil fortsatt gå inn for at det så snart som mulig bygges ny sentralarrest med utgangspunkt i eksisterende godkjente planer.

SPØRSMÅL NR. 518

Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Olav Akselsen

Besvart 25. februar 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Når kan me venta å få framlagt ei eiga sak for Stortinget om betre forvaltning av statleg eigarskap?»

GRUNNGJEVING:

Våren 2003 fatta Stortinget vedtak om å be Regjeringa leggje fram ei sak for Stortinget om betre forvaltning av det statlege eigarskapet, slik at Stortinget kunne handsama saken i løpet av våren 2004. Det blei ikkje gjort. Næringskomiteen sitt fleirtal understreka difor i Budsjett-innst. S. nr. 8 (2004-2005) at fleirtalet forventar at Stortinget i løpet av våren 2005 vil få "Statseierskapsutvalget" sitt arbeid (NOU 2004:7) til handsaming.

Svar:

Statseierskapsutvalget la 16. mars 2004 fram si utgreiing, NOU 2004:7 Statens forretningsmessige eierskap. Denne vart så sendt på brei høyring til involverte verksemder, næringslivets organisasjonar, departementa og Riksrevisjonen. Departementet har

etter kvart motteke over 40 ulike merknadar til utgreiinga og forslaga frå utvalet.

Departementet går no gjennom utgreiinga frå utvalet, forslag og innkomne merknadar. Vidare har eg mellom anna bedt lovavdelinga i Justisdepartementet gjere ei ny og meir utførleg vurdering av forslaget i NOU 2004:7 om å oppheve aksjelova og allmennaksjelova § 20-4 nr. 4 og høvet til § 19 i Grunnlova.

I samband med Stortinget si handsaming av Budsjett-innst. S. nr. 8 (2004-2005) vart det lagt fram forslag til vedtak i Stortinget om at:

"Stortinget ber Regjeringa legge fram en sak om bedre organisering og forvaltning av det statlige eierskapet slik at Stortinget kan behandle det i løpet av våren 2005."

Forslaget vart ikkje vedteke. Eg tolkar det som at Stortinget ikkje ventar at saka vil verte fremja våren 2005.

Med grunnlag i innstillinga frå utvalet og dei ulike forslaga frå høyringsinstansane vil eg kome tilbake til Stortinget på eit passende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 519**Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Olav Akselsen****Besvart 25. februar 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Er det rett å krevje leige av dei musea som disponerar og tek vare på eigedomar som Næringsdepartementet eig?»

GRUNNGJEVING:

Fleire av Næringsdepartementet sine eigedomar er disponert av museum, t.d. nasjonale kulturskattar som Løkken og Folldal gruver. Desse driftar og tek vare på eigedomane. Ofte med stor frivillig innsats. Desse musea har no fått melding om at dei må betala leige for eigedomane dei disponerer.

Mens andre departement har etatsmuseum som dei støttar økonomisk, vil Næringsdepartementet no krevja leige frå dei som tek vare på den del av historia som dette departementet har ansvaret for.

Svar:

Nærings- og handelsdepartementet er heimelshavar til ei rekkje eigedomar der det tidlegare har vore gruvedrift. Eigedomane er heimfalne til staten på bakgrunn av føresegner i dei bergvervskonsesjonar som i si tid vart gjevne.

Departementet har som grunneigar eit forvaltaransvar som mellom anna inneber arbeid med sikring, opprydding og tiltak for å avgrense forureining etter tidlegare gruvedrift. Ein del av eigedomane har i tillegg bygningar som er av kulturhistorisk verdi, og som det er departementet sitt ansvar å vedlikehalde. Til alle desse tiltaka har departementet store utgifter.

Forureiningsansvaret aleine har dei siste 15 åra utgjort ei kostnad på om lag 60-70 mill. kr.

Departementet ønskjer å leggje til rette for anna type aktivitet på dei eigedomar som ikkje lenger kan brukast til gruveverksemd. For dei som vil drive verksemd på staten sin grunn krev departementet ordinær marknadsleige.

På fleire av eigedomane er det i dag museumsverksemd. Det er positivt at den kulturhistoriske arven blir teken vare på. Musea har avgrensa inntekter, og det er naturleg at dei ikkje skal betale full marknadsleige. Departementet har dei siste par åra difor kravd ei årleg leige på 5 000 kr.

Det overordna ansvaret for museumsdrift ligg under Kultur- og kyrkjedepartementet. Nærings- og handelsdepartementet har i tillegg til eit næringspolitisk ansvar for eksisterande og framtidig næringsverksemd eit ansvar som grunneigar. Dette omfattar sikring, vedlikehald av kulturhistoriske bygningar og å hindre forureining etter tidlegare gruvedrift. Det har vore store kostnader knytt til dei heimfalne eigedomane. Dei prioriteringar Stortinget har gitt ved sine løyvingar er følgde opp.

Når det gjeld Folldal dekkjer departementet utgifter til restaurering i inneverande statsbudsjett med ca. 2-300 000 kr. Dette er viktig for å kunne oppretthalde drifta av museet. I tillegg får museet støtte frå fylkeskommunen og Riksantikvaren til drift og vedlikehald av bygningane, på grunn av Folldal sin status som teknisk industrielt kulturminne.

SPØRSMÅL NR. 520**Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen****Besvart 24. februar 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«En ung mann fikk for flere år siden skade i en fot i forbindelse med idrett. Etter påfølgende sykehusbehandling har han kontinuerlig slitt med sår som ikke vil gro. Han har fått behandling ved flere større sykehus i Norge, men uten resultat. Nå sier legene at de

ikke kan gi han mer hjelp, men de vil likevel ikke henvise han til behandling i utlandet.

Er det ikke slik at når Norge mangler medisinsk kompetanse som finnes i andre land så har pasienten krav på å få slik behandling der kompetansen finnes?»

BEGRUNNELSE:

I dag er mannen invalidisert av store smerter og høyt medisinforsbruk, og han har stadige infeksjoner i sårene. Han har utdannelse og skulle ha vært i jobb, men må nå leve i en isolert tilværelse med sine smerter og problemer. Beskjeden fra legene er at han bare må leve med dette fordi norske sykehus ikke har mer å tilby han.

Han har undersøkt muligheten for behandling i utlandet og har funnet flere alternativer både i USA, Dubai, Sverige, Tyskland og Spania. Han har hatt særlig kontakt med et sykehus i USA som ser gode muligheter i å få han frisk, men norske leger har blankt avvist å hjelpe han til slik behandling. Dette synes han er underlig og helt uakseptabelt.

Han føler seg nå helt maktesløs, men vil ikke akseptere at han som ung mann skal bli overlatt til smerter og medisinforsbruk resten av livet når det finnes muligheter til behandling i andre land som kan få han frisk.

Jeg forstår godt at en mann i trettiårsalderen gjør hva han kan for å komme tilbake til et yrkesaktivt liv, og at han ikke vil la noen mulighet stå uprøvd for å komme ut av en tilværelse i isolasjon og på trygd. Dette er jo også i tråd med de politiske mål vi har satt oss her til lands, og burde som sådan være noe alle parter burde bidra til.

SPØRSMÅL NR. 521

Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 2. mars 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Private skoler som etablerer seg vil få 80 pst. av gjennomsnittlig kostnad for en skoleplass i offentlig tilskudd. Fylkeskommunenes utgifter til videregående skoler varierer sterkt geografisk og for ulike studieretninger.

Kan statsråden gi en fullstendig oversikt over utgifter i det enkelte fylke og ulike studieretninger for det offentlige skoletilbudet og oversikt over hvilket trekk hver fylkeskommune vil få ved etablering av ulike studieretninger i private videregående skoler?»

Svar:

Frittstående videregående skoler som er godkjent etter friskoleloven har rett til tilskudd, jf. friskolelo-

Svar:

En pasient som har rett til nødvendig helsehjelp, men som ikke kan få helsehjelp fordi behandling ikke kan utføres forsvarlig i Norge etter akseptert metode, har i henhold til pasientrettighetsloven § 2-1 femte ledd, rett til helsehjelp i utlandet. Det er en forutsetning at helsehjelpen kan utføres forsvarlig av tjenesteteyer i utlandet etter akseptert metode.

For å ha rett til nødvendig helsehjelp må pasientens tilstand og den aktuelle behandlingen tilfredsstillende følgende krav:

1. Pasienten har et visst prognosetap med hensyn til livslengde eller ikke ubetydelig nedsatt livskvalitet dersom helsehjelpen utsettes, og
2. Pasienten kan ha forventet nytte av helsehjelpen, og
3. De forventede kostnadene står i et rimelig forhold til tiltakets effekt.

Det er det regionale helseforetaket som har ansvar for å vurdere om en pasient har rett til nødvendig helsehjelp i utlandet, og i så fall dekke utgiftene.

Dersom en pasient er uenig i den vurderingen spesialisthelsetjenesten foretar når det gjelder rett til behandling i utlandet på grunn av manglende kompetanse i Norge, kan pasienten klage til Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet.

ven. Det gis tilskudd pr. elev med 85 pst. av en tilskuddssats som beregnes med grunnlag i de gjennomsnittlige driftskostnadene i de fylkeskommunale videregående skolene som rapporteres gjennom KOSTRA. Det beregnes en egen tilskuddssats for hver av de 15 studieretningene. Tilskuddet gis ut fra elevtallet pr. 1. oktober og 1. april. Tilskuddet bevilges over statsbudsjettets kap. 228 post 70 Tilskudd til frittstående skoler.

Det er to mekanismer som påvirker fylkeskommunenes rammetilskudd når det gjelder elever i frittstående skoler: a) økning i antall elever i frittstående skoler på landsbasis medfører reduksjon i fylkeskommunenes totale rammetilskudd, og b) korreksjonsordningen for elever i frittstående skoler, som er en del av utgiftsutjevningen.

Vedrørende a) Reduksjon i rammetilskuddet på landsbasis når antall elever i frittstående skoler øker

Kommunesektorens økonomi avlastes når det blir flere elever i frittstående skoler. Derfor reduseres rammeoverføringen til kommunene og fylkeskommunene med økning i antall elever i frittstående skoler, multiplisert med gjennomsnittskostnaden pr. elev. Det legges til grunn at den fylkekommunale innsparingen, hele landet sett under ett, vil være lik gjennomsnittskostnaden pr. elev. Denne reduksjonen i rammeoverføringene er ikke knyttet til hvor mange elever den enkelte kommune/fylkeskommune har i frittstående skoler, men fordeles etter kostnadsnøkelen i inntektssystemet. Totalt ble fylkeskommunenes ramme redusert med 24,7 mill. kr i 2005 for økningen i antall elever i frittstående skoler.

Vedrørende b) Korreksjonsordningen

Korreksjonsordningen er en del av utgiftsutjevningen i inntektssystemet for kommunesektoren, og tar hensyn til at fylkeskommuner med mange elever i frittstående skoler har lavere utgifter enn fylkeskommuner med få eller ingen elever i slike skoler. Korreksjonsordningen omfordeler midler fra fylkeskommuner med stor andel elever i frittstående skoler

til fylkeskommuner med mindre andel elever i frittstående skoler. Fylkeskommunene trekkes derfor i rammen for hver elev som går i en frittstående skole. Dette trekket blir tilbakeført til fylkeskommunene og omfordelt ut fra fylkeskommunenes andel av innbyggere i alderen 16 til 18 år. Samlet sett er dette altså en omfordeling mellom fylkeskommunene og innebærer uendret inntektsramme for fylkeskommunene sett under ett.

I 2005 er treksatsen for vanlig undervisning i korreksjonsordningen 50 000 kr pr. elev, uavhengig om eleven går på en allmennfaglig eller yrkesfaglig studieretning i den frittstående skolen. Treksatsen er lavere enn den gjennomsnittlige kostnaden pr. elev i ordinær videregående opplæring, som er på 96 305 kr, fordi innsparingen for den enkelte fylkeskommune ved å ha én elev mindre i fylkeskommunal opplæring (marginalkostnaden) er mindre enn gjennomsnittskostnaden pr. elev.

Både trekket i totalrammen (pkt. a) og treksatsene i korreksjonsordningen (pkt. b) fastsettes i statsbudsjettet.

Vedlagt følger en tabell som viser korrigerede brutto driftsutgifter pr. elev på hver studieretning i alle fylkene i 2003.

SPØRSMÅL NR. 522

Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 28. februar 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Personer med lese- og skrivevansker er overrepresentert blant langtidsledige og har vansker med å få jobb. Disse må gis et målrettet tilbud som er kvalitetssikret slik at en oppnår faktisk forbedring av lese- og skriveferdighetene. Slike tilbud med høy faglig kvalitet må gis over hele landet.

Kan statsråden gi status på dette arbeidet med hvilke retningslinjer som er gitt til Aetat, omfang i ulike fylker, kvalitetsvurderinger av gitte tilbud, måloppnåelse og hvilke fagmiljøer som vurderer kvaliteten?»

Svar:

Departementets tildelingsbrev til Aetat Arbeidsdirektoratet for 2005 presiserer at Aetat i 2005 skal "videreføre innsatsen for å utvikle og sikre kvaliteten

i servicetilbudet til grupper som har problemer med å få innpass i arbeidslivet, herunder yrkeshemmede og personer med lese- og skrivevansker".

Jeg legger til grunn at det er bred politisk enighet om at premissene for iverksetting av tiltak overfor arbeidsledige arbeidssøkere, er at tiltakene skal bidra til å redusere arbeidshindre og sette den enkelte bedre i stand til å kunne komme i arbeid. Overfor arbeidsledige med lese- og skrivevansker vil det si at Aetats tjenester skal iverksettes for å bidra til å bedre den enkeltes lese- og skriveferdigheter når dette er en nødvendig del for å komme i arbeid. Til dette arbeidet disponerer Aetat et bredt spekter av arbeidsmarkeds-tiltak. En mer generell heving av individers lese- og skriveferdigheter over tid er et ansvar for utdanningssektoren.

I sitt arbeid med arbeidssøkere med lese- og skrivevansker viser Aetat Arbeidsdirektoratet til at de

legger til grunn at avdekking av slike vansker er en nødvendig forutsetning for å vurdere om lese- og skriveferdigheter kan og bør forbedres og hvilke tiltak som eventuelt skal til for å kunne gjøre dette i et individuelt tilpasset tilbud.

Lese- og skrivevansker er ofte vanskelig å avdekke. Ved Aetat lokalt avdekkes lese- og skrivevansker oftest i samtale med saksbehandler, eller underveis i kvalifiseringen. Det er særlig hos ordinære arbeidssøkere slike vansker er krevende å avdekke, dersom de selv ikke er oppmerksomme på, eller orienterer Aetat om sine vansker. For å skaffe bedre oversikt over hvordan Aetat arbeider med slike vansker, fikk Telemarksforskning i 2002 oppdrag å gjennomføre en egen undersøkelse i utvalgte fylker av Aetats tilbud til yrkeshemmede arbeidssøkere med lese- og skrivevansker. Telemarksforskning konkluderte med at Aetats arbeid overfor yrkeshemmede arbeidssøkere la godt til rette for avdekking av lese- og skrivevansker, samtidig som det var en utfordring å få tiltaksarrangørene til å legge til rette sine tilbud for slike deltakere.

Aetat Arbeidsdirektoratet arbeider målrettet for at Aetat skal bli bedre i stand til å avdekke lese- og skrivevansker så tidlig som mulig i arbeidssøkerprosessen, samt vurdere hvordan den enkeltes lese- og skrivevansker har betydning for tilknytningen til arbeidsmarkedet. Aetat Arbeidsdirektoratet konkluderer i sin tilbakemelding at fokuset på lese- og skrivevansker har ført til større oppmerksomhet om vanskene, at Aetat har rutiner for kartlegging av arbeidsevne, at det er innført en egen kartleggingsmetodikk i forbindelse med overføring av vedtaksmyndighet når det gjelder folketrygdloven § 11-5, og at Aetat har innført egne sjekklistor for bruk ved kartlegging av slike vansker. Til grundigere kartlegging benyttes Aetat arbeidsrådgiving. Eksternt benyttes ulike fagmiljøer som arbeidsmarkedsbedrifter, pedagogisk-psykologisk tjeneste, voksenopplæringen og AOF.

Økt målretting av arbeidet med lese- og skrivevansker er skjedd på bakgrunn av politiske signaler og konklusjoner fra Telemarksforskningens undersøkelse.

Aetat Arbeidsdirektoratet opplyser at det i liten grad gis egne kurs som er innrettet mot lese- og skrivevansker spesielt. Bakgrunnen er bl.a. at det er vanskelig å samle homogene grupper på samme tid på samme sted. I stedet praktiserer Aetat en modell der arbeidet med lese- og skrivevansker er integrert i den øvrige innsatsen som gis arbeidssøkere. Aetat opplyser at det derfor er vanlig å stille krav til leverandører av arbeidsmarkedstjenester om avklaring og egnet tilpassing av kvalifiseringsopplegg i tråd med individuelle behov. Aetat Arbeidsdirektoratet anser dette som en hensiktsmessig måte å framskaffe et egnet tilbud, siden lese- og skrivevanskenes art, omfang og betydning for å komme i/være i jobb varierer sterkt. Aetat Arbeidsdirektoratet opplyser at det er aktuelt å vurdere nærmere ønskeligheten av og muligheten for større grad av individuelt tilpassede opplegg for arbeidssøkere med lese- og skrivevansker.

Arbeidssøkere med lese- og skrivevansker er en kategori arbeidssøkere som det er vanskelig å definere, fordi det bl.a. forutsetter at den enkelte selv informerer om slike vansker. Departementet anser det derfor som lite hensiktsmessig å be Aetat rapportere på individnivå om iverksatte tiltak og oppnådde mål for arbeidssøkere med lese- og skrivevansker.

Aetat Arbeidsdirektoratet har et omfattende samarbeid med ulike aktører i gjennomføringen av arbeidsmarkedspolitikken. Gode tjenester for arbeidssøkere med lese- og skrivevansker forutsetter imidlertid at det finnes lokale kompetansemiljøer, og at Aetat har oversikt over og samarbeid med disse. Aetat Arbeidsdirektoratet har informert om at Aetat har hatt vansker med å få en god oversikt over slike miljøer.

Jeg ser behov for å få gjennomført en undersøkelse som kan gi oversikt over miljøer med kompetanse på lese- og skrivevansker og hva disse kan bidra med, bl.a. for å sikre kvaliteten på Aetats tilbud til arbeidssøkere med slike vansker, og vil ta initiativ til å få gjennomført en slik undersøkelse. Jeg vil melde tilbake til Stortinget om dette på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 523**Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen****Besvart 15. mars 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Kortkjede ftlater som DEP (dietylftalat) er forbudt i barneleker og regntøy.

Vil miljøvernministeren ta initiativ til også å forby DEP til bruk i kosmetikk som kremer, såper, sjampo og parfyme?»

BEGRUNNELSE:

Kortkjede ftalater som DEP (dietylftalat) er forbudt i barneleker og regntøy, men tillatt i kosmetikk, og er i bruk i kremer, sjampoer, såpe og parfyme.

Det er dokumentert at DEP tas opp gjennom huden, og stoffet mistenkes for å ha hormonhermende effekter. Siden stoffet er i massivt bruk av de fleste nesten hver dag, så bør føre-var-prinsippet og substitusjonsprinsippet tilsi at stoffet forbys også når anvendelsen er i kosmetikk som kremer, såpe, sjampo og parfyme. Dette er anvendelser hvor produktet er i nær kontakt med huden.

Hovedanvendelsen av DEP i kosmetikk er i en "pakke", blant annet sammen med etanol som bærer/distributør for luktstoffer.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra miljøvernministeren.

I så og si alle EØS-land er dietylftalat, forkortet til DEP, et mye brukt denatureringsmiddel for teknisk sprit. Stoffet gjør spriten effektivt udrikkelig, og har samtidig liten akutt toksisk virkning. De fleste EØS-land har alkohollovgiving som fastsetter at den tekniske spriten må inneholde 0,5-1 pst. DEP når man bruker dette denatureringsmiddelet. Parfymen, cologne og etterbarberingsvann inneholder gjerne over 60 pst. sprit. Det er derfor hovedsakelig i disse produktene at det finnes høye konsentrasjoner av DEP. I parfymene anvendes imidlertid stoffet også med annen funksjon enn som denatureringsmiddel. Videre anvendes det teknisk sprit i visse hårsprayprodukter og i deodoranter på sprayboks. De fleste kosmetiske produkter er parfymert. Derfor finner man stoffet i spormengder i en lang rekke forskjellige produkter.

Stoffet er i den senere tiden blitt vurdert to ganger av EUs vitenskapelige komité på kosmetikkområdet (SCCNFP), senest i desember 2003. Denne viten-

skapskomiteen representerer en meget høy uavhengig vitenskapelig kompetanse innen toksikologi. Den har også vurdert om stoffet har iboende endokrine egenskaper og har sett dette opp mot graden av eksponering. Komiteen har kommet til at den nåværende bruken av DEP medfører tilstrekkelig høye sikkerhetsmarginer. EU-kommisjonen har derfor kommet til at det ikke er grunnlag for å innføre restriksjoner for bruken av dette spesielle ftalater i kosmetikkdirektivet.

Norge har godtatt kosmetikkdirektivet uten forbehold, og kan ikke ensidig innføre noen annen lovgivning enn EU uten at man eventuelt anvender sikkerhetsklausulen. Det er en absolutt forutsetning for å kunne gjøre bruk av denne klausulen at man har utarbeidet en sikkerhetsevaluering som rettferdiggjør bruken av den. En slik sikkerhetsevaluering foreligger ikke i dag.

Jeg vil be tilsynsmyndigheten, Mattilsynet, om å arbeide videre innen EØS-samarbeidet med sikte på å få innført bestemmelser innen rammen av kosmetikkdirektivet, som sikrer at alle produkter som er tilstede DEP, blir merket med at stoffet er tilstede. Det siste er ikke tilfelle i dag. Merking vil kunne gi anledning til å velge bort produkter som inneholder DEP for de forbrukere som måtte være i tvil om de utførte sikkerhetsvurderinger er tilstrekkelig solide.

Jeg vil også samtidig sørge for at Mattilsynet, eventuelt i samråd med Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM), følger opp den faglige utviklingen på området. VKM har knyttet til seg vitenskapelig ekspertise som har årelang erfaring i å vurdere sikkerhetsspørsmål på kosmetikkområdet i tillegg til på matområdet.

Til slutt vil jeg peke på at bestemmelser som regulerer barneleker og regntøy er basert på andre EU-direktiver og sikkerhetsvurderinger enn de som gjelder for kosmetiske produkter. I Norge er bruk av DEP ikke tillatt verken i barneleker eller regntøy, mens EU så langt ikke har et slikt forbud.

DEP må ikke forveksles med andre ftalater, dvs. de langkjede ftalater som DEHP, DBP og BBP. Dette er myknerstoffer for plast, som er klassifisert av EU som reproduksjonsskadelige. Disse er forbudt i barneleker og regntøy, så vel som i kosmetiske produkter.

SPØRSMÅL NR. 524**Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Torny Pedersen****Besvart 28. februar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«På grunn av feilinformasjon fra Politidirektoratet til Justisdepartementet har Beiarn kommune mistet sitt lensmannskontor med fast lokal tilstedeværelse fra 1. januar 2005. Beiarn kommunestyre stemte mot å inngå et samarbeid om ett lensmannsdistrikt sammen med Saltdal, men denne opplysningen kom ikke fram til departementet.

Vil statsråden vurdere denne saken på nytt når reformen skal evalueres og regionssamarbeidet skal gjennomgås?»

BEGRUNNELSE:

Beiarn tok tidlig kontakt med politidirektoratet der de kunne opplyse at det ikke ville bli gjort endringer som ikke kommunene var enige i. Kommunestyret i Beiarn gjorde vedtak om å gå mot en sammenslåing med Saltdal. Allikevel oppga Politidirektoratet i kongelig resolusjon at Beiarn var enig i forslaget om nytt lensmannsdistrikt bestående av Beiarn og Saltdal kommuner.

Med de geografiske utfordringene en slik sammenslåing gir, ville det vært riktig å lytte til lokalbefolkningen. Det vil bli vanskelig å drive forebygging og bekjempelse av kriminalitet, når en kommune i det nye lensmannsdistriktet tidvis kan være isolert vinterstid og dermed helt uten politi. Dette strider også mot intensjonene om en reform som bl.a. skal være publikumsrettet og nært til politi.

Svar:

Etter anmodning fra Beiarn kommune i september i fjor tok Justisdepartementet opp til ny vurdering vedtaket om å slå sammen tjenesteenhetene for Beiarn kommune og Saltdal kommune til en felles tjenesteenhet. Justisdepartementet har konkludert med at den vedtatte løsningen med felles tjenesteenhet for Beiarn og Saltdal opprettholdes.

Ordningen må ses i sammenheng med politiordningen generelt i Salten politidistrikt, og de samarbeidsordninger som politimesteren legger opp til i distriktet. Dette skal sikre at behovet for politiinnsats blir ivarettatt og ressursene utnyttet på en best mulig måte til blant annet forebygging og bekjempelse av kriminalitet.

I og med at det ble bestemt ved kongelig resolusjon av 24. september 2004 at kommunene Bodø og Skjerstad fra 1. januar 2005 betjenes av én tjenesteenhet som følge av kommunesammenslåingen, var det ikke noe grunnlag for å opprettholde Beiarn lensmannsdistrikt som egen tjenesteenhet. Saltdal og Beiarn kommuner er fra og med 1. januar 2005 et lensmannsdistrikt. Lensmannen (driftsenhetslederen) har sitt tjenestested på Rognan. Tjenestestedet på Moldfjord opprettholdes. Jeg har tillit til at politimesteren og lensmannen for det nye distriktet, i dialog med kommunen, etablerer et godt totaltilbud for kommunens innbyggere. Det vil bli foretatt en vurdering av endringer i distriktsstrukturen i forbindelse med evalueringen av fase 2 i politireformen som skal gjennomføres i løpet av to år. Evalueringen vil også omfatte endringene i Salten politidistrikt.

SPØRSMÅL NR. 525**Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Marit Nybakk****Besvart 1. mars 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Prosjekt Bortsetting ble godkjent av generalmajor Arne Dalhaug i Forsvarets logistikkorganisasjon/ Drift 25. juni 2004.

Hvordan vurderer Forsvarsdepartementet sammenhengen mellom prosjekt Bortsetting, der ett av delprosjektene er Luftfartøyer, og Stortingets flertalls, inkludert regjeringspartienes, uttrykte vilje om

at private kontraktører ikke skal tjenestegjøre i stridende stillinger?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004), skrev flertallet, inkludert regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, følgende i kap. 8.5:

"Flertallet viser til eksempler fra andre land der sivile kontraktører er benyttet som stridende og til f.eks. fangebehandling. Flertallet mener denne type bruk av private firmaer er uakseptabel, og understreker at denne typen avtaler ikke kan inngås av det norske Forsvaret."

Ett av delprosjektene i Prosjekt Bortsetting er knyttet til Luftfartøyer. Skulle tekniske leveranser og vedlikehold av fly og helikopter bli gitt til sivile firmaer, dvs. sivile kontraktører, er det vanskelig å se at disse ikke inngår i rollen som stridende. En slik utvikling kan ikke være i overensstemmelse med det syn flertallet hadde under behandlingen av den nevnte stortingsproposisjon, spesielt med tanke på internasjonale oppdrag.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 21. februar 2005 med spørsmål nr. 525 fra representanten Marit Nybakk om bruk av sivile kontraktører til flyvedlikehold i internasjonale operasjoner.

I Forsvarsdepartementets nylig offentliggjorte "Konsept for offentlig privat partnerskap (OPP) i forsvarssektoren" følger det av pkt. 3.4 at ethvert OPP-prosjekt skal gjennomføres innenfor rammen av folkeretten. Punktet lyder:

"Ingen private aktører skal tillates å utføre stridende funksjoner (kombattant virksomhet). Med stridende funksjoner menes funksjoner som etter krigens folkerett kun kan utføres av personer som har rett til å delta direkte i fiendtlighetene uten å pådra seg straffansvar. Som hovedregel er det kun medlemmer av de væpnede styrker, med unntak av sanitetspersonell, feltprester, militære pasienter og krigsfanger, som er lovlig stridende. Hvis det er tvil om en funksjon skal anses som stridende, skal Forsvaret foreta en juridisk vurdering av saken før avtale med den private aktøren inngås. Private aktører skal heller ikke benyttes til fangebehandling, herunder virksomhet hvor aktøren direkte eller indirekte kommer i kontakt med fanger/tilbakeholdt personell."

Ovenstående er i tråd med stortingsflertallets merknad i Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004).

Begrepet stridende er definert i internasjonal humanitær rett. Vurderingskriteriet for når man er å anse som stridende, er etter folkeretten hvorvidt personen "tar direkte del i fiendtlighetene". Det må i den forbindelse foretas en avgrensning mot det å bidra til de militære operasjonene mer indirekte. Grensen må her vurderes konkret, og det kan ikke oppstilles et generelt skille mellom det å være til stede i operasjonsområdet eller ikke. For eksempel er det klart at et si-

vilt firma kan drive kantinen i en militær leir i operasjonsområdet under en væpnet konflikt, uten at firmaets ansatte av den grunn blir å anse som stridende. På den annen side: den som langt utenfor operasjonsområdet opererer et ubemannet luftfartøy for militære formål under en konflikt, tar direkte del i fiendtlighetene og må således anses som stridende. Dette selv om vedkommende befinner seg på et sted hvor risikoen er minimal for å bli berørt av kamphandlinger.

Det kan ikke generelt anføres at alt personell som utfører leveranse til og vedlikehold av luftbårne transportmidler eller våpenplattformer, må anses som stridende. Det er for eksempel helt klart at fabrikkmessig vedlikehold av et militært luftfartøy kan utføres av kontraktører uten at de blir å anse som stridende personell. Motsatt kan det stille seg ved permanent tilstedeværelse av personell i et operasjonsområde for å utføre førstelinjes og daglig vedlikehold som luftfartøyet er kritisk avhengig av for å bibeholde operativitet (kritisk sortieproduksjon).

Ved bruk av mobiliseringsordninger eller fredstjenestekontrakter kunne dette teoretisk sett likevel la seg gjøre ved at man sørget for at kontraktørpersonellet konverterte status til regulært militært personell ved deployering til utenlandsoperasjoner og i nasjonale beredskapssituasjoner. Hele totalforsvarskonseptet bygger på en slik bruk av sivile ressurser. Videre er Forsvaret i internasjonale operasjoner avhengig av å kunne tilknytte seg ulike fagkompetanse gjennom bruk av fredstjenestekontrakter.

Mulige bortsettingskandidater i delprosjektet "Bortsetting av Forsvarets vedlikehold av teknisk driftsmateriell - Luftfartøyssystemer (Flermotor, kampfly og helikopter)" er for tiden under utredning i FLO. I den nåværende fasen er fokus på å identifisere hvilke systemvedlikehold som helt eller delvis er egnet for bortsetting. Herunder skal det klarlegges eventuelle forhold som kan gjøre det vanskelig å sette bort vedlikeholdet. I samsvar med OPP-konseptets pkt. 3.4 vil det i tvilstilfeller bli foretatt særskilte juridiske vurderinger for å sikre at delprosjektets konklusjoner fullt ut vil ligge innenfor folkeretten og stortingsflertallets merknad i Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004).

For ordens skyld vil jeg avslutningsvis få minne om at bruk av private kontraktører i vedlikeholdssammenheng ikke er noe nytt i Forsvaret, heller ikke i fredstjenestesammenheng. Eksempelvis har Sjøforsvaret i en årrekke basert en betydelig del av sitt fartøysvedlikehold på private leverandører av slike tjenester.

SPØRSMÅL NR. 526**Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 28. februar 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Hva er status for helikopterbasen som er bestemt etablert i Florø, og vil den i fremtiden sikre tilstrekkelig godt nok beredskapstilbud til fiskere og andre utenfor Mørkekysten?»

BEGRUNNELSE:

I Sunnmørsposten onsdag 16. februar, kunne vi lese om fiskebåten "Veidar" fra Godøya, som var på fiskefeltet rett utenfor Mørkekysten. En fisker hadde fått en dregg i hodet og ble alvorlig skadet. Til tross for stor aktivitet utenfor kysten av Møre og Romsdal, finnes det i dag ikke helikopterbase i vårt nærrområde. Basen på Vigra utenfor Ålesund ble nedlagt for at det skulle etableres ny base i Florø. Den er ennå ikke på plass. Dette ser jeg på som svært alvorlig, da den hardt skadde fiskeren måtte vente i over to timer fra ulykken ble meldt, til han var ombord i helikopteret som kom fra Ørlandet. Det tok ytterligere to timer før pasienten var fremme ved St. Olavs Hospital i Trondheim. Da hadde han mistet to liter blod, og kroppstemperaturen var nede i 35 grader.

Svar:

Som det fremgår av St.prp. nr. 1 (2004-2005) skal det opprettes en sivil redningshelikopterbase i

Florø.

Departementet er i ferd med å avslutte utarbeidingen av konkurransegrunnlaget med sikte på utlysning i EØS-området så snart som mulig i vår. Fra de innkomne tilbudene er vurdert og kontrakt tildelt, er det realistisk å anta at det vil ta minst 18 måneder før tjenesten kan starte opp. Dette skyldes hovedsaklig leveringstid for helikopteret som skal benyttes. På grunn av de strenge kravene til hva helikopteret skal være i stand til å utrette, er det sannsynlig at det må spesialbestilles og bygges/tilpasses for formålet. Oppbygging av basen, samt ansettelse og opplæring av personell til slik krevende spesialtjeneste vil også ta tid.

Tjenesten ved redningshelikopterbasen i Florø skal være sammenlignbar med den som skal leveres av Luftforsvarets 330 skvadron på de 5 andre basene på fastlandet: langtrekkende, raske helikoptre med førsteklasses utrustning og bemanning for søk, redning og medisinsk behandling om bord og med kort reaksjonstid for utrykning.

Når basen i Florø settes i drift, vil redningshelikopterberedskapen på Mørkekysten bli svært god, på lik linje med beredskapen i resten av landet.

SPØRSMÅL NR. 527**Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Signe Øye****Besvart 7. mars 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«I Aftenposten Aften 24. februar 2005 stod et innlegg om en avdød muslimsk kvinne som ble nektet gravsettelse (djanaza) av flere moskeer. Det finnes ingen offisielle begrunnelser, men ektemannen var tilhenger av en sekulær og moderne muslimsk bevegelse. Familien betaler ikke medlemskap til noen muslimsk menighet.

Hvordan er sekulære og moderne muslimer sikret rett til begravelse og vigsler uten å måtte være betalende medlem i en av de eksisterende moskeer?»

Svar:

Brevet ble oversendt fra Kommunal- og regionaldepartementet til Kultur- og kirke departementet ved brev av 22. februar 2005.

I henhold til Grunnloven § 2 er det religionsfrihet i Norge, og i henhold til lov om trudemssamfunn og ymist anna § 1 har alle rett til å drive religiøs virksomhet så lenge rett eller moral ikke krenkes.

Det vil til enhver tid være personer i Norge som tilhører andre religioner eller religiøse retninger/livssyn enn de tros- og livssynssamfunnene som mottar

offentlig tilskudd. Jeg har stor forståelse for at det i en slik situasjon oppleves som svært vanskelig når en ikke finner en religiøs eller åndelig leder som kan foreta begravelsen. Det kan imidlertid ikke være

myndighetenes ansvar, og heller ikke tros- og livssynssamfunnenes ansvar, å fremskaffe seremonimestere eller religiøse ledere for personer som ikke ønsker å tilhøre et tros- og livssynssamfunn i Norge.

SPØRSMÅL NR. 528

Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 1. mars 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til at det blir foretatt en utredning av om det byggeteknisk og rent praktisk er mulig å bygge ny sentralarrest inne i det nåværende politihuset når flere etasjer i bygningen blir ledige på grunn av at PST flytter ut eller at området hvor dagens verkstedsbygg og garasje ligger kan brukes til å bygge en ny sentralarrest, enten som et påbygg eller som resultat av at eksisterende bygg rives og erstattes av et nytt bygg?»

BEGRUNNELSE:

Det pågår debatt i Oslo rundt politiets ønske om å bygge en ny sentralarrest. Debattens kjerne er hvorvidt denne arresten skal bygges slik at den beslaglegger en kjærkommen og godt brukt park, den såkalte Botsparken, eller at andre alternativer er vurdert eller bør vurderes.

Via SVs representanter har jeg hørt at i et møte i Politiutvalget i Oslo, kom det frem at tre etasjer i dagens Politihus kommer til å bli frigjort når PST skal flytte ut til nye lokaler i mai/juni. I samme møtet avviste politiet tanken om å bygge på eller rive ned og bygge nytt der verkstedet står.

Spørsmålet er om de tre etasjene som kommer til å bli frigjort kan ombygges og brukes som sentralarrest. Og om det er mulig å bygge på eller bygge et nytt bygg der verkstedet står slik at man unngår å beslaglegge et viktig friområde i dette tettbygde strøket i Oslo.

Slik jeg forstår, har også fengselsvesenet planer om å bygge et nytt bygg rett ved siden av Oslo fengsel. Statsbyggs konsulent sier i et brev datert 17. desember 2004 til Oslo kommune, at fengselet har planer om å bygge et nytt bygg noe de kaller "erstatningsbygg". Dette bygget ser også ut til å spise ovennevnte park fra sørøstsiden.

Etter opplysningen som kom frem i politiutvalgets møte har Oslo bystyre utsatt behandling av sa-

ken som i utgangspunktet skulle skje den 15. februar 2005.

Slik jeg ser det, er det absolutt viktig at politiet får bygd sin sentralarrest for å gi både ansatte og innate bedre vilkår. Det må imidlertid forsøkes at dette gjøres på en måte at som betyr minst mulig belastning for et friområde som er godt brukt. Det må også stilles et spørsmål ved behovet for et nytt bygg ved Oslo fengsel.

Svar:

Når PST flytter inn i sine nye lokaler, vil det bli frigjort ca. 3 000 kvm i Politihuset, mens behovet for politiarresten er 4 400 kvm. I tillegg til at lokalene er små, er takhøyden for lav til å kunne gi rom for nødvendige ventilasjons- og kjølerør, samt et nytt og omfattende rørsystem for vann og kloakk til hver celle. Det må støpes nye vegger i betong, vinduene må byttes ut med glass som tåler ekstreme belastninger og det må legges varmekabler og lages sluk utenfor hver dør i korridoren.

For å kunne gjennomføre en så omfattende ombygging, vil restaureringsarbeidet sannsynligvis kreve at de tre frigjorte etasjene må rives og bygges opp igjen.

Oslo politidistrikt har i tidligere utredninger vurdert muligheten for å bygge ny sentralarrest der verkstedet og garasjen ligger. Dette alternativet er lagt til side av flere grunner.

For det første utfører verkstedet service og reparerer Oslo politidistrikts 360 kjøretøyer. En flytting av denne virksomheten vil medføre lengre ventetid og dårligere service av de operative kjøretøyene som skal være i drift hele døgnet. Videre er grunnflaten liten, og man må derfor ha mange etasjer med celler, og får således behov for større ressurser for å kontrollere arrestantene. De nåværende betongdekkene er ikke dimensjonert for å tåle en arrestbygning, og omfattende refundamentering vil være nødvendig. I ga-

rasjearealet er det for liten takhøyde for å kunne bygge om til arrest. I tillegg til dette vil Politihuset vil få svekket en fra før dårlig parkeringskapasitet ved bygging av arrest i parkeringsarealet.

Oslo politidistrikt har benyttet eksperthjelp for å utrede spørsmålet om å bygge ny sentralarrest der dagens verkstedsbygg og garasje ligger, og er på grunn av de høye kostnadene og kompleksiteten i prosjektet blitt frarådet dette.

Oslo politidistrikt leier i dag en rekke kontorer til høy pris utenfor Politihuset. Det har lenge vært planlagt at politidistriktet skal overta lokalene som PST flytter ut av, slik at man kan avslutte de eksterne leieforholdene.

Jeg vil fortsatt gå inn for at det så snart som mulig bygges ny sentralarrest med utgangspunkt i eksisterende godkjente planer.

SPØRSMÅL NR. 529

Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 28. februar 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«I en flyktingleir i ingenmannsland mellom Jordan og Irak sitter flere flyktinger i en fastlåst situasjon. Meg bekjent har både Finland og Sverige tatt imot flyktinger derfra, men Norge har ikke gjort tilsvarende.

Hvilke anmodninger har Norge mottatt vedrørende disse flyktingene, hvilke vurderinger er gjort, og vil Norge ta imot noen av disse flyktingene?»

BEGRUNNELSE:

Jeg antar at det ville være aktuelt enten å ta dem imot på Norges kvote for "åpne plasser" eller "hastesaker", men Stortinget ville sikkert også kunne vurdere andre løsninger.

Svar:

Spørsmål nr. 529 til skriftlig besvarelse er stilt til arbeids- og sosialministeren. Spørsmålet gjelder kommunal- og regionalministerens ansvarsområde og blir derfor besvart av meg. Jeg viser for øvrig til spørsmål nr. 525 fra representanten Bjørn Jacobsen som blir besvart av utenriksministeren.

UNHCR tok i 2004 initiativ til en multilateral gjenbosettingsinnsats overfor flyktingene som befinner seg i ingenmannsland på grensen mellom Irak og Jordan. Det dreide seg opprinnelig om 1048 iranske kurdiske flyktinger. De fleste kom fra flyktingleiren i Al Tash vest for Bagdad, der de hadde vært i opptil 25 år. De er nektet innreise til Jordan, og har oppholdt seg i en provisorisk leir i grenseområdet siden våren 2003.

UNHCR har beskrevet forholdene som svært vanskelig og har derfor anbefalt gjenbosetting for

gruppen.

UNHCR har reist spørsmålet om mulig gjenbosetting i Norge for personer med familiebånd til Norge. Andre land har fått tilsvarende henvendelser. Etter informasjon jeg har, er det bare Sverige som har tatt ut flyktinger derfra. Det skal i dag være 743 personer igjen inne i ingenmannsland.

Norge har orientert UNHCR om at dette ikke er en gruppe flyktinger vi ønsker å prioritere. Dette begrunnes med at det er en overhengende fare for at man ved å starte uttak fra ingenmannsland, kan skape en situasjon der flere flyktinger fra Al Tash trekkes mot området. Et uttak fra ingenmannsland kan også fortone seg som urettferdig overfor de flyktingene som ble igjen i Al Tash og som i tråd med UNHCR sin oppfordring ikke flyttet seg irregulært mot grensen til Jordan.

Jeg mener det er rimelig å se på integreringspotensialet for denne gruppen, og da særlig hvilken effekt det vil ha på kommunenes vilje til å bosette overføringsflyktinger. Kommunenes erfaringer fra tidligere mottak av flyktinger fra Al Tash-leiren er ikke oppløftende. Gruppens profil med bl.a. lange leiropphold, liten utdanning og yrkeserfaring og store familier har gjort integreringsarbeidet vanskelig. Det er familiebånd mellom iranske kurdere i Norge og personer i ingenmannsland, Al Tash-leiren og i Nord-Irak. Dersom det først foretas uttak i ingenmannsland, må vi regne med et visst press på å foreta nye uttak fra Al Tash og Nord-Irak. Jeg kan ikke umiddelbart se at vi skal prioritere kvoteuttak fra dette området sett opp mot de behov for gjenbosetting som vi har registrert for øvrig.

Arbeidet med uttak på kvoten for 2005 er for øvrig kommet godt i gang. En uttakskommisjon har al-

lerede vært i Thailand, en annen vil reise til Sentral-Afrika i mars måned og en tredje vil reise til Malaysia til høsten. Av de åpne plasser vil ventelig rundt 100 bli brukt av gjenværende vietnamesere på Filippine-

ne i tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 181 (2004-2005). Det vil derfor ikke være mange resterende åpne plasser.

SPØRSMÅL NR. 530

Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 25. februar 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Hvilke tiltak har Regjeringen satt i verk for å protestere på kongens avsettelse av regjeringen i Nepal, og de påfølgende innskrenkninger i ytrings- og pressefriheten?»

BEGRUNNELSE:

Tirsdag 1. februar avsatte Kong Gyanendra av Nepal landets interimregjering og erklærte unntakstilstand i landet. Han innsatte deretter seg selv som statsminister. Ledende politikere fra landets politiske partier er blitt satt i husarrest. Flere politikere skal ha flyktet fra landet og befinner seg i India.

Kongen har videre annonsert at det vil være lagt begrensninger på pressefriheten de nærmeste 6 månedene. Kongen bruker regjeringens manglende suksess med å bringe maoistene til forhandlingsbordet som grunn for kuppet/maktvertakelsen. I 1996 startet maoistgeriljaen en væpnet kamp for å erstatte monarkiet med en kommunistisk republikk. Geriljaen kontrollerer i dag 70 pst. av landområdet, og det er en fare for at denne konflikten nå trappes opp.

Siden Nepal er et av Norges hovedsamarbeidsland for bistand, og godt styresett/menneskerettigheter er et av satsningsområdene for den norske bistanden, er det særlig viktig at norske myndigheter reagerer.

Svar:

Tiltakene som kong Gyanendra har iverksatt i Nepal er et alvorlig tilbakeslag for demokratiet i landet. Den stadige forverringen av menneskerettighetssituasjonen i Nepal er svært bekymringsfull og uakseptabel.

Norge har sterkt beklaget kongens avsettelse av regjeringen. Vi har erklært vår støtte til flerpartidemokrati og konstitusjonelt monarki, og vi har ved flere anledninger uttrykt alvorlig bekymring overfor innskrenkingene av menneskerettighetene. Fra norsk

side oppfordrer vi Nepals myndigheter om snarest å ta skritt for å gjenopprette flerpartistyre og grunnleggende sivile og politiske rettigheter. Vi har også sluttet oss til EUs kritikk av kongens inngripen.

Vår alvorlige bekymring for situasjonen i landet er også uttrykt i møter som vår ambassadør til Nepal har hatt med medlemmer av den nye regjeringen. I likhet med øvrige vestlige land og India har vi også hjemkalt vår ambassadør til konsultasjoner.

Norge arbeider for at menneskerettighetsovergrep forfølges strafferettslig. Vi støtter overvåkingsarbeidet til den nasjonale menneskerettighetskommisjonen.

Norge støtter også den internasjonale Røde Korskomiteens (ICRC) arbeid i Nepal.

FNs høykommissær for menneskerettigheter sendte 4. februar d.å. et meget kritisk brev til kongen med henvisning til en samtale som de to avholdt i Kathmandu. Dette brevet legger et grunnlag for oppfølgingen lokalt av de menneskerettighetsspørsmål som oppleves som de mest akutte og alvorlige for øyeblikket.

Norge vil arbeide aktivt for at det tas en beslutning under den kommende sesjonen i FNs menneskerettighetskommisjon i Genève som reflekterer den alvorlige situasjonen for menneskerettighetene i Nepal.

Vi følger med andre ord utviklingen i landet nøye og vurderer også situasjonen og betydningen for vårt utviklingssamarbeid. Det skjer i nært samarbeid med andre giverland. I løpet av de siste årene er norsk utviklingssamarbeid med Nepal i stadig større grad blitt kjennetegnet av tiltak som støtter opp om godt styresett, bekjempelse av korrupsjon, bedret offentlig finansforvaltning, fredsbyggende tiltak samt økt respekt for menneskerettighetene. Sammen med andre givere støtter Norge også Nepals program for grunnutdanning. All norsk bistand til Nepal er rettet mot eller tar hensyn til konflikten.

Sammen med andre giverland og det internasjonale

nale samfunnet for øvrig arbeidet Norge aktivt i 2004 overfor den nepalske kongen for å bidra til gjeninnsettelse av landets regjering.

Vi vil vi vurdere utviklingssamarbeidet i lys av den nye situasjonen. Dette gjøres i nære konsultasjo-

ner med andre sentrale giverland. En samlet holdning fra givernes side vil ha større virkning enn ensidige norske tiltak. Samtidig vil det være nødvendig å videreføre vår humanitære bistand.

SPØRSMÅL NR. 531

Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 1. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Planane om steinutvinning i Seljestokken i Flora kan gje 20-30 nye arbeidsplassar som dei vart realisert. Diverre set Riksantikvaren ein stogg for planane, grunna gravrøyser i området nær utskipingskaia. Eit samla bystyre står samla om å avvise motsegna til Riksantikvaren.

Kva gjer statsråden for å sikra at eit samla lokaldemokrati blir høyrd og at saken blir løyst i lokalsamfunnets interesse?»

GRUNNGJEVING:

I avisa Firda 21. januar 2005 kan ein lesa at nærings sjef Eivind Hjellum i Flora kommune er svært kritisk til Riksantikvaren og verneinteressene si rolle når det gjeld steinbrotet på Seljestokken, og kallar det ei overkøyning av lokaldemokratiet frå vernebyråkratiet i Oslo si side. Hjellum har inga forståing for at planane om å starte ei verksemd med 20 arbeidsplassar kanskje aldri blir realisert fordi vegen fram til steinbrotet blir liggjande i nærleiken av 2 gravrøyser. Spesielt med tanke på at fylkesvegen i området ligg berre 10-20 meter frå dei same gravrøysene, medan vegen til steinbrotet vil ha 50-meters klaring til dei

same gravrøysene.

I Flora kommune åleine er det registrert rundt 170 gravrøyser, frå Stakaldneset i sør til Bremanger i nord. Dei to det er tale om, er små, delvis rasert og overgrodd, og furutrea har for lengst vekse gjennom steinhaugane. Det er også viktig å gjera oppmerksom på at gravrøysene ikkje blir øydelagt, men vegen blir liggjande 50 meter frå dei.

Frå partiet Høyre høyrer man at "Dette er eit spanande prosjekt som tek vare på naturen og kulturminne, og som gjev mange arbeidsplassar i lang tid framover".

Svar:

Eg viser til spørsmål vedrørende Seljestokken i Flora. Miljøverndepartementet har i brev av 26. januar 2005 frå fylkesmannen i Sogn og Fjordane motteke reguleringsplan for steinutvinning på Seljestokken, jf. plan- og bygningsloven § 27-2 nr. 2, kor Riksantikvaren har motsegn. Motsegna gjeld områda for plassering av kaianlegg, transportband og drift.

Fordi departementet har saka til handsaming kan eg ikkje kommentere saka på det noverande tidspunktet.

SPØRSMÅL NR. 532**Innlevert 18. februar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 1. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Bruken av beltevogn i Norge er av et meget begrenset omfang. Som følge av den nye loven om yrkestransport av 21. juni 2002 som trådte i kraft 1. januar 2003, er det ikke lenger anledning til å gi løyve til rutetransport med beltebiler. Denne kjøringen reguleres dermed fullt ut av motorferdselloven og tilhørende nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Var det Regjeringens hensikt å blokkere for beltevognkjøring da loven ble forelagt Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I og med at beltevognbruken er marginal, så er det ikke direkte relevante å sammenligne den med Snøscooterbruk, slik prosjektet i åtte kommuner retter oppmerksomheten mot. Jeg hadde derfor satt pris på om statsråden i tillegg kunne redegjort for arbeidsomfanget ved å foreta en enkel liten forskriftsendring slik at beltevognkjøring igjen blir tillatt i et omfang som dekker det behov eksempelvis man ser er ønskelig på Høvringen.

Det vises forøvrig til skriftlig spørsmål nr. 488 (2004-2005).

Svar:

I Ot.prp. nr. 74 (2001-2002) Om lov om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportlova) skriver Samferdselsdepartementet følgende:

"Transport med beltebil har tidlegare hatt ein viss funksjon som ledd i kollektivtransporten. Etter som standarden på vegnettet og vintervedlikeholdet har vorte betre, har rutetransport med beltebil berre marginalt omfang.

Transport med beltebil i rute er regulert i to lover, etter som lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag òg gjeld for beltebil. (Opparbeidd veg som ikkje er brøyta vert rekna som utmark i høve til lova.) Transport med beltebil utanfor rute vert etter gjeldande rett i sin heilskap regulert av sistnemnde lov. Etter departementet si vurdering er det naturleg og tilstrekkeleg at all transport med beltebil vert vurdert i høve til lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, utan at det skal krevjast særskilt løyve etter yrkestrafikklova for rutetransport."

Jeg legger etter dette til grunn at det var kjent at lovendringen ville medføre at transport av turister med beltebil ut i terrenget dermed ikke ville bli lovlig etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.

En ev. forskrift/forskriftsendring vil måtte behandles på vanlig måte etter forvaltningslovens bestemmelser slik at interesserte og berørte parter kan fremme sine synspunkter. Etter min oppfatning vil en forskrift som skulle tillate beltebiltransport av turister ut i turterreng, innebære en prinsipiell endring i forhold til dagens regelverk og dermed kunne få konsekvenser også ut over Høvringen. Jeg fastholder derfor at den aktuelle problemstillingen mest hensiktsmessig bør ses i sammenheng med evalueringen av motorferdselforsøket.

SPØRSMÅL NR. 533**Innlevert 21. februar 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 2. mars 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«I St.meld. nr. 30 (2003-2004) omtales organisering av hjem-skolesamarbeid på individ og skolenivå også for videregående opplæring med de begrensninger som myndighetsalder setter. Et flertall i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen valgte å videreføre opplæringslovens bestemmelser om samarbeidsutvalg, foreldreråd og skoleutvalg. Flertallet ba om utvikling og styrking av de adm. strukturer hvor foreldre deltar.

Hvordan følger statsråden opp arbeidet med å utvikle hjem-skolesamarbeidet i videregående skole på nasjonalt og lokalt nivå?»

BEGRUNNELSE:

Etter opplæringslovens videreførte bestemmelser har foreldre liten innflytelse og ingen lovfestet rett til deltagelse i representative organer innenfor videregående skole. Samtidig understreker både St.meld. nr. 30 (2003-2004) og Innst. S. nr. 268 (2003-2004) at

foreldre er viktige medspillere for skolen og at utvikling av hjem-skolesamarbeid er viktig for å realisere målene for opplæringen i skolen. I Regjeringen sin egen melding er organisering av samarbeid mellom hjem, skole og elever både på individ og skolenivå omtalt også for videregående skole. Det er derfor naturlig at departementet i arbeidet med å utvikle og styrke hjem-skolesamarbeid også ser på tiltak som kan utvikle og styrke dette samarbeidet innenfor videregående skole, herunder en utvidelse av oppgaven for det nasjonale organet FUG (Foreldreutvalget for grunnskolen).

Svar:

Regjeringen foreslo i St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring følgende:

"[...] at dagens bestemmelser om samarbeidsutvalg, foreldreråd og skoleutvalg erstattes av bestemmelser om at skolen skal organisere samarbeidet mellom hjem, skole og elever både på individ- og skolenivå, og at dette kan gjøres på ulike måter som ivaretar lokale behov. Denne bestemmelsen gjøres også gjeldende for videregående opplæring med de begrensninger som myndighetsalderen setter."

Stortinget sluttet seg til følgende i Innst. S. nr. 268 (2003-2004):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at Kvalitetsutvalget anbefaler å beholde de administrative strukturene hvor foreldre deltar, samtidig som disse utvikles og styrkes. Flertallet støtter dette og ber de-

partementet opprettholde samarbeidsutvalg, foreldreråd og skoleutvalg."

Stortinget sluttet seg også til følgende vedrørende Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG):

"Komiteens flertall, [...], viser til at FUG fungerer i dag både som et rådgivende organ for departementet og en interesseorganisasjon for de foresatte i skolesammenheng. Flertallet vil understreke at på tross av denne dobbeltrollen, så har FUG ivarett sine oppgaver på en god måte. Med bakgrunn i dette mener flertallet at FUGs rolle, ansvarsområder og organisatoriske tilknytning og plassering opprettholdes."

Jeg forstår dette slik at Stortinget ikke sluttet seg til meldingsforslaget, og at eksisterende praksis med samarbeidsutvalg, foreldreråd og skoleutvalg i grunnskolen fortsetter.

Jeg legger til grunn at Stortinget sier at FUGs ansvarsområder skal opprettholdes. Jeg ser derfor ikke grunn til å etablere et hjem-skolesamarbeid i videregående opplæring på nasjonalt nivå. FUG er innforstått med mitt syn på saken, bl.a. ved at saken ble tatt opp på et møte 27. oktober 2004.

I Stortingets behandling av St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring sluttet flertallet seg til at den foreslåtte Skoleplakaten skulle endre navn til Læringsplakaten, og at den skulle inneholde et punkt som lyder: "Skolen og lærebedriften skal legge til rette for samarbeid med hjemmet og sikre foreldres/foresattes medansvar i skolen".

Etter mitt syn bør det være opp til den enkelte skole eller lærebedrift om man lokalt ønsker å etablere en ordning for hjem-skolesamarbeid i videregående opplæring.

SPØRSMÅL NR. 534

Innlevert 21. februar 2005 av stortingsrepresentant Olav Akselsen

Besvart 25. februar 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Når kan me venta å få framlagt ein eigen odels-tingsproposisjon for Stortinget med forslag til ny minerallov?»

Svar:

Etter at Ot.prp. nr. 35 (1998-99) vart sendt attende frå Stortinget har departementet hatt ein kritisk gjennomgang av eksisterande regelverk, tidlegare ut-

greiingar og lovforslag, i tillegg til kontakt med ulike partar ei minerallov får følgjer for.

Arbeidet reiser ei rekkje tunge og komplekse problemstillingar. Det må til dømes avgjerast kva typar mineral som skal takast med i eit nytt regelverk og korleis sjølve reguleringa skal utformast. Samstundes må det vurderast ulike vektleggingar og løysingar i høve til næringsutøvarar, grunneigarar, rettane til urfolket og samfunnshøve elles. Det er òg viktig å ha ein dialog med dei viktigaste aktørane for å kartleg-

gje dei ulike behova som finst og som ei ny lov må ta omsyn til.

Dette er forhold som krev ei grundig vurdering, og det er behov for å finne ei god og samla løysing før

eit endeleg lovforslag kan verte lagt fram for Stortinget. Dette er eit tidkrevjande arbeid som framleis ikkje er avslutta.

SPØRSMÅL NR. 535

Innlevert 21. februar 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 24. februar 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Er det mogleg for norske myndigheiter å påverka situasjonen til disse flyktningane gjennom å ta kontakt med dei aktuelle land sine myndigheiter?»

GRUNNGJEVING:

For ei stund sida rømte 81 iranske kurdarar, som budde i Al Tash-leiren i Irak frå 1982-2005, frå Al Tash-leiren. De har vært redd for arabarar som terroriserer området. De har rømt til grensa mellom Irak og Jordan for å komme inn til Al Karame leiren, som ligger i "ingenmannsland". Her har grensepolitiet nekta dei tilgang til Jordan og beordra dei til å reise tilbake til Al Tash.

Ifølgje informasjon eg har fått har grensepolitiet slått seks av disse flyktningane. Og to av disse seks var gravide kvinner som har mista barna sine, grunna den behandlinga de har fått av grensepolitiet. De er nå i ein vanskelig situasjon med lite mat og vann. 41 av disse 81 flyktningane er under 16 år, og 22 av dei er kvinner.

Svar:

Det er nå ifølgje opplysningar frå FNs høgkommissær for flyktningar (UNHCR) 129 iranske kurda-

rar på den irakisk/jordanske grensa, etter at ei ny gruppe frå Al Tash-leiren kom dit 16. februar d.å. Dei er alle på irakisk side av grensa, der UNHCR ikkje har nærvær. Styresmaktene i Jordan vil ikkje sleppe flyktningane inn i leiren som er nemnd i spørsmålet ditt, i det såkalla "ingenmannsland" mellom Irak og Jordan.

UNHCR har fleire gongar bedt Jordan om å gi desse flyktningane mellombels vern. Så langt har ikkje styresmaktene i Jordan etterkomme denne oppmodinga, men UNHCR har fått gi noko humanitær hjelp via Jordan Hashemite Charity Organization.

Noreg står i nært samband med UNHCR om situasjonen for desse flyktningane. Med sitt internasjonale mandat til å gi vern til flyktningar, er det naturleg at det i første rekkje er UNHCR som er i kontakt med styresmaktene i området for å ta vare på flyktningane sine vernebehov.

Eg viser elles til at kommunal- og regionalministeren skal svare på eit skriftleg spørsmål som òg er relatert til denne saka (nr. 529 frå representanten Heikki Holmås om eventuelt norsk mottak av flyktningar frå "ingenmannsland").

SPØRSMÅL NR. 536**Innlevert 21. februar 2005 av stortingsrepresentant Eirin Faldet****Besvart 3. mars 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Jeg viser til svar på spørsmål nr. 487 der det skrives at "Rikstrygdeverket anslår at en med dette vil kunne spare inn minimum 3 mill. kr årlig, sannsynligvis nærmere det dobbelte".

Kan statsråden bekrefte dette beløpet, og er det i dette beløpet tatt høyde for det samfunnsøkonomiske regnskapet?»

BEGRUNNELSE:

Ved å sette ut produksjonsdelen av ortopedisk fottøy, noe som har ført til at ortopediske sko nå hovedsakelig skal produseres i Litauen, skal Rikstrygdeverket angivelig spare 3-6 mill. kr. Dette beløpet synes svært høyt, og det synes som om det ikke er lagt til grunn en total produksjon av 5 500 par som koster mellom 20 og 25 mill. kr. Det er kjent at det høyeste tilbudet som ble antatt av Rikstrygdeverket bare var 200 000 kr under det bedriften Sophies Minde Ortopedi la inn. Det trekkes i tvil at besparelsene er så store som Rikstrygdeverket anslår, tatt i betraktning at brukerne mister nærheten til en bedrift de har et godt og nært forhold til og at Sophies Minde Ortopedi på Hamar mister kompetanse og viktige arbeidsplasser.

Svar:

Når det gjelder innsparingseffekter, presiserer Rikstrygdeverket at det vil være det reelle behovet og uttaket i perioden som vil være avgjørende for folketrygdens kostnader.

Rikstrygdeverket presiserer videre at når de vurderer anskaffelsens innsparingseffekt så ser de på anskaffelsen som helhet og ikke kun opp mot Sophies Minde Ortopedi AS. Rikstrygdeverket understreker også at det er flere firma med lavere pris enn Sophies Minde som heller ikke fikk sitt tilbud antatt. Faktisk var Sofies Minde blant de dyreste av tilbyderne.

Som nevnt i mitt forrige svar er gjennomsnittsprisene for hovedproduktene sko, støvler og støvletter redusert med nærmere 20 pst. Hvis man med utgangspunkt i gjennomsnittsprisene sammenligner kostnadene ved å produsere den angitte mengden med de "gamle" prisene kontra de antatte nye prisene, vil dette etter Rikstrygdeverkets vurdering nå koste folketrygden i overkant av 3 mill. kr mindre pr. år, enn i forrige periode. Dersom kvantum skulle bli større enn angitt, øker dette innsparingen ytterligere.

I tillegg er det bedt om priser på i alt 16 kategori-

er tilleggsutstyr til hovedproduktene. Dette kan eksempelvis være ekstra avstivning, borrelås eller lignende, og som de fleste hovedprodukter er levert med noe av. Rikstrygdeverket opplyser at også for tilleggsutstyret er gjennomsnittsprisene redusert med ca. 20 pst. Dette kommer i tillegg til den innsparing som er estimert ovenfor. I tillegg kommer det faktum at det i den perioden som utviklingen her sees i forhold til har vært en årlig generell økning både i priser, lønninger og materialkostnader. En ordinær prisutvikling som tok hensyn til dette vil utgjøre anslagsvis 2-5 pst. årlig økning, mens prisene på dette området er reduserte. Rikstrygdeverket opplyser at effekten av dette er det heller ikke tatt hensyn til ovenfor. Til orientering kan det nevnes at i samme periode som anbudene for ortopedisk fottøy har vært gjennomført har det vært en klar økning av prisene på øvrige ortopediske hjelpemidler.

Rikstrygdeverket presiserer imidlertid at ved anbudsutlysning må de som oppdragsgiver forholde seg til det resultatet som fremkommer, og anta tilbyderne med de økonomisk mest fordelaktige tilbudene. Dette uavhengig av om resultatet medfører en økning eller reduksjon av prisene sammenlignet med forrige periode.

Rikstrygdeverket understreker at de antatte leverandørene alle er norske og med lang erfaring i norsk ortopedibransje. Norsk Ortopedisk Fottøy AS (NOF) har fått antatt sitt tilbud, og blir største enkeltleverandør med en årlig kapasitet på ca. 3 000 par fottøy. NOF har oppgitt å skulle benytte en underleverandør fra Litauen til ca. 80 pst. av denne produksjonen. Det vil si at i overkant av 40 pst. av totalmarkedet vil produseres utenlands, mens altså størstedelen av produksjonen fortsatt skal skje i Norge. Uten at dette fremgår direkte av tilbudene eller at det ellers er innhentet opplysninger om dette, regner Rikstrygdeverket med at kontraktstildelingen vil kunne føre til økt aktivitet og nye arbeidsplasser hos de norske leverandørene som er antatt.

Rikstrygdeverket har ikke mottatt klager fra brukere eller andre som tilsier at ikke brukernes behov for kontakt og nærhet er ivaretatt gjennom anbudsordningen. Rikstrygdeverket presiserer at hvert enkelt av de ortopediske verkstedene som finnes i Norge, i alt 21 verksteder, står for direktekontakten med brukerne og utfører såkalt forarbeid for fottøyproduksjon. Dette innebærer blant annet måltagning og ev. produksjon av prøve sko, samt ev. finjustering/tilpassing av ferdig fottøy. Dette arbeidet honoreres

verkstedene for gjennom sin avtale med Rikstrygdeverket. Slik Rikstrygdeverket ser det berører altså denne ordningen brukerne direkte i liten eller ingen grad.

Rikstrygdeverket understreker igjen at prosessen har skjedd i samsvar med lov og forskrift om offentlige anskaffelser og bestrider å ha brutt regelverket i angjeldende sak.

SPØRSMÅL NR. 537

Innlevert 21. februar 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 2. mars 2005 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer

Spørsmål:

«Det foregår en utdanningsekspløsjon blant de funksjonshemmede. Særlig funksjonshemmede med høyere utdanning og sansetap har store problemer med å få seg fast arbeid, også i det offentlige. Hospiteringsordningene blir kritisert fordi de funksjonshemmede ikke får utviklet forpliktende arbeidsrelasjoner.

Hvordan vil statsråden oppsummere situasjonen, og vil det bli tatt initiativ for å styrke innsatsen for at funksjonshemmede kommer inn i hospiteringer som fører til fast ansettelse i det offentlige?»

Svar:

Spørsmålet er rettet til arbeids- og sosialministeren, men ble overført til moderniseringsministeren som ansvarlig for den statlige arbeidsgiverfunksjonen.

Et inkluderende arbeidsliv er et viktig mål for denne Regjeringen. Jeg er derfor enig med spørsmålsstilleren i at det er negativt at personer som har behov for tilrettelegging, har større problemer enn andre med å komme i arbeid. Dette er et problem for hver enkelt som både vil og kan arbeide, og for samfunnet fordi verdifull kompetanse og arbeidskraft ikke blir brukt. Vi blir stadig færre arbeidstakere pr. alderspensjonist, og skal vi sikre velferden for de kommende generasjoner er det viktig å få flere ut i arbeidslivet.

Ifølge SSBs arbeidskraftundersøkelse for 2. kvartal 2004 er 46,3 pst. av personer med behov for tilrettelegging, i arbeid, mot 78 pst. for hele den yrkesaktive befolkningen.

Dette innebærer en liten forbedring i situasjonen

for målgruppen i forhold til samme kvartal i 2003, men vi er ennå langt unna en likestilling på arbeidsmarkedet for denne gruppen.

Stortingsrepresentant Bastesen spør spesielt om mulighetene for at hospiteringsordninger kan brukes for å sikre deltakerne fast tilsetting i statlig sektor.

Delegering er et overordnet prinsipp for Regjeringen. Det innebærer at de statlige virksomhetene skal ha størst mulig handlingsfrihet, og ansvar for sin personal- og rekrutteringspolitikk. Det er etatene som skal realisere de overordnede målene for statlig personalpolitikk.

Aetat har en ordning med at yrkeshemmede som får attføringsstønning kan hospitere i en virksomhet, også i offentlige virksomheter, men det er opp til etatene om de vil delta i denne ordningen.

Staten har gått foran for å få til integrering av personer med behov for tilrettelegging, ved at Regjeringen har som mål at 5 pst. av nytilsatte i statlig sektor de neste to årene skal være personer fra denne målgruppen. Som en følge av prinsippet om delegert statlig personalpolitikk er det først og fremst etatene som skal nå dette målet. Men jeg vil følge utviklingen, og vil vurdere nye tiltak dersom utviklingen viser at det er nødvendig.

Moderniseringsdepartementet arbeider nå med et trainee-program for å rekruttere personer med høyere utdanning til departementene. Departementet vil legge vekt på at et tilstrekkelig antall personer med behov for tilrettelegging, kommer med i programmet. Deltakerne i trainee-programmet er ikke garantert tilsetting i departementene når de har fullført programmet, men de blir spesielt kvalifisert til å søke stillinger i statlig forvaltning.

SPØRSMÅL NR. 538**Innlevert 21. februar 2005 av stortingsrepresentant Arne Lyngstad****Besvart 2. mars 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Gaular kommune har vedtatt å legge ned kulturskolen sin, og vil kjøpe restplasser i kulturskolen i nabokommunene for elever fra Gaular. Gaular kommune vil refundere utgiftene som elever fra Gaular har til kulturskoler i nabokommunen. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har godkjent vedtaket.

Mener statsråden en slik ordning er i tråd med intensjonene i opplæringsloven § 13-6?»

Svar:

I opplæringsloven § 13-6 heter det at "Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles." Bestemmelsen gir ikke barn en individuell rettighet til musikk- og kulturskoletilbud, men fylkesmannen har myndighet til å føre tilsyn med at kommunene etterlever bestemmelsen, jf. opplæringsloven § 14-1.

Det foreligger et krav om at musikk- og kulturskoletilbudet blir organisert i tilknytning til "skoleverket og kulturlivet elles". I dette ligger det en for-

utsetning om at tilbudet skal ha en tilknytning til kulturen i området. Men siden loven åpner for at plikten kan oppfylles i "samarbeid med andre kommunar", må området forstås som et større geografisk område enn kommunen. Det ligger til den lokale handlefriheten å bestemme om kommunen vil oppfylle plikten ved å gi et tilbud i sin kommune, eller om den vil samarbeide med andre kommuner. Det må imidlertid kreves at tilbudet er reelt. I dette ligger det at kommunen for eksempel ikke kan basere seg på usikre restplasser i en nabokommune. Kommunen må derfor gjennom avtale være sikret et visst antall plasser i nabokommunene for at tilbudet fortsatt skal regnes som reelt.

Intensjonen bak bestemmelsen var at alle landets kommuner skulle ha et musikk- og kulturskoletilbud, men om dette gis i kommunen eller i en nabokommune er det altså ikke lagt noen føringer for ut over at tilbudet må være reelt. Dersom Gaular kommune baserer seg på usikre restplasser i nabokommunene, kan dette ikke sies å være i tråd med intensjonen bak bestemmelsen.

SPØRSMÅL NR. 539**Innlevert 22. februar 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 1. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«I desember 2003 anket Naturvernforbundet utslippstillatelsen for Rogass-prosjektet, gitt av SFT 28. november 2003. Anken ble ikke gitt oppsettende virkning. Ifølge Naturvernforbundet er anken ennå ikke avgjort. I mellomtiden er bygging av rørledning og salg av gass i full gang. På denne måten er anken i realiteten avgjort gjennom bedriftens handlinger i perioden siden anken.

Hvordan vurderer statsråden den prinsipielle og praktiske siden ved slik behandling?»

BEGRUNNELSE:

Utslippstillatelsen til Rogass prosjektet ble gitt 28. november 2003. Tillatelsen ble anket av Naturvernforbundet og Natur og Ungdom 22. desember samme år. Hovedargumentet i anken var at Stortingets mål om økt bruk av naturgass dreide seg om miljøvennlig bruk av gassen, og ikke økt bruk av naturgass til alle formål. Organisasjonene mener ikke denne målsetningen er tatt hensyn til i det omtalte prosjektet, og peker på feil i forutsetningene som de mener fører til andre konklusjoner. Utslippene er fritatt CO₂-avgift og bare de største energianleggene (på over 20 MW) kommer inn under kvotesystemet.

Svar:

Statens forurensningstilsyn (SFT) ga den 28. november 2003 Lyse Gass AS tillatelse til etablering og drift av gassnett for forsyning og distribusjon av naturgass til enkelte kommuner i Rogaland fylke. Vedtaket ble påklaget av Natur og Ungdom og Norges Naturvernforbund 22. desember 2003, og det ble i klagen bedt om at arbeidet med prosjektet skulle stanses i påvente av klagebehandlingen. SFT besluttet den 3. februar 2004 at klagen ikke skulle gis oppsettende virkning. Klagesaken ble oversendt fra SFT til Miljøverndepartementet 15. mars 2004.

Utgangspunktet i forvaltningsloven av 10. februar 1967 er at virkningene av et forvaltningsvedtak

inntreffer fra det tidspunkt vedtaket er truffet og meddelt vedkommende part. Vedtaket vil da straks kunne gjennomføres. Paragraf 42 i loven fastsetter at klage over vedtaket eller søksmål om dets gyldighet ikke hindrer gjennomføringen med mindre underinstansen eller overinstansen bestemmer det. Det følger av forvaltningslovens system at dersom en søker velger å innrette seg etter underinstansens vedtak, gjøres dette på egen regning og risiko. Overinstansen har frihet til å endre underinstansens vedtak uavhengig av om søker har innrettet seg etter vedtaket ved for eksempel å foreta økonomiske investeringer.

Miljøverndepartementet vil om kort tid avgjøre den aktuelle klagesaken.

SPØRSMÅL NR. 540

Innlevert 22. februar 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 28. februar 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Statsrådets svar av 16. februar understreket betydningen av å opprettholde industri og kompetanse på vannkraft i Norge. Statlig heleide Statkraft er et naturlig redskap for å sikre dette. Statkraft har stor egenkapital og egeninteresse i at kompetansen på Sørumsand Verksted forblir i Norge, og kan gå inn som langsiktig eier eller som i en interimperiode. Et slikt engasjement er forenlig med EØS-reglene og vil ikke skape nytt byråkrati.

Vil statsråden bruke Statkraft som verktøy for å sikre videre drift av Sørumsand Verksted?»

BEGRUNNELSE:

GE Energi vil legge ned den lønnsomme virksomheten ved Sørumsand Verksted. Med det forsvinner unik kompetanse og industri tilpasset norske vannkraftverks behov, i tillegg til 100 arbeidsplasser. I svar på spørsmål fra Åslaug Haga 16. februar understreket statsråd Widvey betydningen av å opprettholde innenlandsk industri og av å bevare og styrke kompetansen på vannkraft i Norge: "Nå omstiller vi oss i en fase hvor det blir avgjørende å hold i hevd og videreutvikle alle de utbygginger som ble foretatt i forrige århundre. Dette gjør det nødvendig å bevare

og styrke kompetansen på vannkraft i Norge. I den sammenheng er det viktig at vi kan opprettholde en konkurransedyktig innenlandsk industri som kan levere det nødvendige tekniske utstyr til våre vannkraftanlegg i mange år framover."

Svar:

Spørsmålet ble overført fra olje- og energiministeren.

Statkraft SF er et kommersielt selskap som i størst mulig grad skal operere under de samme rammevilkår som andre kraftprodusenter, jf. St.prp. nr. 53 og Innst. S. nr. 248 (2003-2004). Den rollefordelingen som følger av statsforetaksloven og aksjeloven innebærer at det tilligger styrets og administrasjonens ansvarsområde å vurdere eventuelle investeringer, herunder kjøp av aksjer i tilknyttet virksomhet.

Jeg er kjent med at GE Energy (Norway) AS har vært i kontakt med Statkraft i forbindelse med initiativ for å finne mulige investorer for å sikre videre drift for et serviceverksted på Sørumsand, og at Statkraft i sin vurdering har gitt uttrykk for at de ikke finner det forretningsmessig riktig å gå inn som investor i verkstedbedriften på Sørumsand.

SPØRSMÅL NR. 541**Innlevert 22. februar 2005 av stortingsrepresentant Heidi Grande Røys****Besvart 28. februar 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Kommunal- og regionalministeren og andre regjeringsmedlemer har fleire gongar hevda at Regjeringa har brukt 2 kr på offentlig velferd for kvar krone som er brukt på skattelette.

Kan statsråden gje ei detaljert oversikt som viser korleis dette reknestykket kjem fram, og at svaret gir ei tilvising til aktuelle kapittel og post i statsbudsjettet, splitta opp på ulike budsjettår?»

Svar:

Spørsmålet vart overført frå kommunal- og regionalministeren.

Målt i løypande kroneverdiar er summen av vedtekne netto skatte- og avgiftsreduksjonar i stortingsperioden knapt 23 mrd. kr.

I perioden 2001-2005 har den underliggjande, reelle veksten i statsbudsjettets utgifter vore i gjennomsnitt 2,1 pst. pr. år, jf. Nasjonalbudsjettet 2005. Samla utgjer dette om lag 48 mrd. kr.

Realveksten har vore særleg sterk innafor dei regelbundne stønadsordningane i folketrygda. Den reelle utgiftsveksten i folketrygda går fram av tabell 6.2 i Gul bok 2005. I denne tabellen er veksten fordelt på dei ulike ordningane i folketrygda. Basert på tala i Saldert budsjett 2005 er realveksten i folketrygda dei siste 4 åra til saman knapt 24 mrd. kr. Dette er noko lågare enn det som kjem fram av tabellen i Gul bok,

og må sjåast i samanheng med nye opplysningar etter at Gul bok 2005 blei lagt fram for Stortinget, jf. mitt brev til Stortinget datert 29. oktober 2004 og vedtak i saldert budsjett.

Kommunesektoren produserer mange viktige velferdstenester. I perioden 2001-2005 auka kommunesektorens inntekter reelt med om lag 13 mrd. kroner målt i 2005-priser. Talet er basert på rekneskap for perioden 2001-2003 og anslag for 2004 og 2005, jf. mellom anna vedtaka i saldert budsjett 2005 og berekningar frå Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU). Auka løyvingar til barnehagesektoren er ein viktig del av denne veksten. Nominelt har dei øyremerka tilskotta til barnehagar auka med 6,9 mrd. kr i denne perioden.

På fleire områder er det ikkje utarbeidd tal for reell vekst over tid. Dette gjeld mellom anna løyvingane på områda nedanfor der det difor er oppgitt tal for nominell vekst i perioden 2001-2005:

- Regionale helseføretak 10,3 mrd. kr
- Oppfølging av psykiatriplanen 2,8 mrd. kr
- Tiltak mot fattigdom og rusmisbruk 1,2 mrd. kr
- Kollektivtransport 2,1 mrd. kr.

Innafor alle desse områda har det i perioden vore ein nevneleg reell vekst i løyvingane.

SPØRSMÅL NR. 542**Innlevert 22. februar 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 1. mars 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Regionrådet i Nordhordland arbeider for tida med å leggje til rette for ei vegpakke for Bergen Nord og Nordhordland. Vegpakka som inkluderer lang tunnel mellom Nyborg og Nordhordlandsbrua har ei total kostnadsramme på 1,8 mrd. kr der opp mot halvparten er tenkt bompengefinansiert.

Vil kommunal- og regionalministeren vurdere om ei statleg fullfinansiering av denne vegpakka kan

brukast som eit bidrag for å få til ei frivillig samanslåing av kommunane i Nordhordland?»

GRUNNGJEVING:

Nordhordlandskommunane Meland, Lindås, Radøy, Austrheim, Fedje og Masfjorden utgjer i dag ei naturleg geografisk eining. Betre infrastruktur kan knytte desse kommunane endå nærare saman. Innbyggjarane i desse kommunane har dei siste ca. 40

åra vore svært hardt belasta med bompengar, førehåndsbompengar og ferjekostnader. Dersom staten forpliktar seg til å fullfinansiere denne vegpakka utan bruk av bompengar og krev som motyting ei frivillig samanslåing av kommunane i Nordhordland, kan dette vere ei løysing som mange synest er interessant. I tilknytning til dette kan det også vere naturleg å vurdere om dei ferjesambanda som er nødvendig for å binde ein slik storkommune saman, vert gjort gratis for brukarane.

Svar:

Kommunal- og regionaldepartementet disponerer ulike økonomiske verkemiddel som kan nyttast i samband med kommunesamanslutningar. Mellom desse inngår støtte til ulike infrastrukturtiltak som breiband, samferdselsprosjekt og andre infrastrukturtiltak.

I fleire områder der kommunane vurderer samanslutning er det føresett at eit samferdselsprosjekt vert realisert for at samanslutninga skal finne stad. Det kan vere ønskeleg for departementet å bidra til å dekke eit eventuelt behov for toppfinansiering i eit avgrensa omfang over skjønnsmidlane.

For at Kommunal- og regionaldepartementet skal kunne gå inn med skjønnsmidlar i eit samferdselsprosjekt må visse føresetnader ligge til grunn. Det vil vere av avgjerande tyding at all anna finansiering i prosjektet er sikra, at prosjektet er garantert gjennomføring gitt toppfinansieringsbidraget, og at beho-

vet for toppfinansiering er av eit avgrensa omfang. Dette kjem i tillegg til eit behov for fagleg kvalitets-sikring som må gjerast i samarbeid med samferdselsmyndigheitane, jf. St.prp. nr. 66 (2002-2003).

Det er ikkje etablert nokon langvarig praksis når det gjeld tildeling av midlar til samferdselsprosjekt. Døme på kommunar som har blitt tildelt støtte til samferdselsprosjekt, eller fått løfte om støtte gitt ei samanslutning, er Aure og Tustna som har fått 15 mill. kr i støtte til Imarsundforbindelsen, og Bjarkøy og Harstad, som vil få ei støtte på rundt 15-20 mill. kr til Bjarkøyforbindelsene dersom prosjektet vert realisert og kommunane sluttar seg saman.

Eg ser det ikkje som mogeleg at vi over skjønnsmidlane kan auke nivået som støtta har vore på, opp til det særst høge nivået som vert nemnt i spørsmålet. Eg har registrert at det frå fleire kantar av landet kjem forslag om å kople samferdselsprosjekt i milliardklassen til kommunesamanslutningar. Slik eg ser det, kan det ikkje forsvarast å gje så store midlar til ein-skildprosjekt for å oppnå kommunesamanslutningar. Eg har heile tida lagt vekt på at kommunesamanslutningar er eit middel for å gjere kommunane betre i stand til å yte gode tenester til innbyggjarane og vere rammer for robuste lokalsamfunn også i framtida. Kommunesamanslutningar er ikkje eit mål i seg sjølv. Difor er forventningar om støtte til ulike samferdselsprosjekt av ein slik storleik ikkje realistisk å kople opp mot kommunesamanslutningar.

SPØRSMÅL NR. 543

Innlevert 22. februar 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 2. mars 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Riksteatret har i 2005 utelatt Egersund som stoppested for sin virksomhet. Det kan virke som Riksteatret bruker vikarierende argumenter for sin beslutning om å utelate Egersund som spillested i 2005. Eigersund kommune og Riksteatret skylder på hverandres manglende vilje til å holde tidsfrister, kommunisere og samarbeide.

Kan statsråden forklare hvorfor Egersund ikke er på programmet i år, og hva som må til for at folk i Egersund og Dalane neste år igjen vil kunne nyte godt av Riksteatrets turnéprogram?»

BEGRUNNELSE:

Stoppestedene i Rogaland for Riksteatret er i 2005 kun Haugesund og Sandnes. Riksteatret, som har som oppgave å gi et mangfoldig teatertilbud til publikum i Distrikts-Norge, har i turnéprogrammet for 2005 utelatt Egersund som stoppested for sin virksomhet.

Både Stavanger Aftenblad og Dalane Tidende har viet saken stor oppmerksomhet, og Riksteatret og Egersund kommune ser ut til å skyldes på hverandre. Teatersjef i Riksteatret Bente Erichsen, uttalte til Stavanger Aftenblad 2. desember 2004:

"Vi skriver til kommunen at vi har merket oss ønsket om igjen å bli et spillested. Det vil vi ta med i vurderingene for 2006. Hvis Egersund skal bli med igjen, må kommunen ta et ansvar som arrangør. Vårt ankepunkt er verken kulturhusets beskaffenhet eller for lite befolkningsgrunnlag. Vårt ankepunkt handler om dialogen vi må ha med arrangøren for at folk skal bli glad i teater."

Det er uprofesjonelt at partenes krangel skal gå ut over et teater tilbud for innbyggerne i Egersund og Dalane.

Svar:

Riksteateret gir i dag et tilbud til om lag 65 faste spillesteder over hele landet. Stortinget ble informert om denne formidlingsstrategien i departementets budsjettproposisjon for 2000:

"Riksteatret har utarbeidet en strategiplan hvor det bl.a. legges opp til å etablere 45-50 faste spillesteder spredt over hele landet. Riksteatret vil med en slik omlegging kunne gi et mer regelmessig tilbud og bli mer synlig for publikum. Et fastere og hyppigere tilbud fra Riksteatret vil også legge bedre til rette for tettere samarbeid med lokale og regionale samarbeidsparter og langsiktig planlegging. Riksteatret vil velge spillesteder i dialog med bl.a. fylkeskommunene og lokalt

kulturliv. Departementet ser positivt på Riksteatrets planer." (St.prp. nr. 1 (1999-2000))

Til dette uttaler familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, jf. Budsjett-innst. S. nr. 2 (2000-2001):

"Komiteen er orientert om at Riksteatret er i ferd med å sette i verk ny strategiplan, hvor det bl.a. legges opp til konsentrasjon om færre spillesteder utover landet."

Innenfor den strategi for formidling som Stortinget er orientert om og som komiteen ikke hadde merknader til, er det opp til Riksteateret å fastsette turnéplaner herunder å vurdere spillesteder.

I anledning spørsmålet fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland har departementet innhentet en redegjørelse fra Riksteateret vedrørende de forhold som omtales i spørsmålet. Departementet har ikke noe å bemerke til Riksteaterets redegjørelse.

Som det også fremgår av begrunnelsen for spørsmålet, vil Riksteateret vurdere Egersund som spillested med henblikk på 2006. I 2005 vil Riksteateret turnere i Rogaland på følgende steder: Bryne, Aksdal og Karmøy i tillegg til Sandnes og Haugesund.

SPØRSMÅL NR. 544

Innlevert 22. februar 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland

Besvart 7. mars 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«En pasient fikk i 2001 et RTV-vedtak om at hun skulle få utført ryggoperasjon i Sverige, utgiftene skulle dekkes av utenlandsmilliarden. Operasjonen ble utført i februar 2002. Hun måtte foreta en ny operasjon i november 2002. I mai 2003 ble det bestemt at nok en operasjon var nødvendig. Da hun ikke fikk innkalling kontaktet hun RTV som kunne opplyse at det ikke var mer penger igjen, og at operasjonen derfor ikke kunne utføres.

Kan statsråden medvirke til at denne kvinnen kan få fullført sin behandling i Sverige?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge kvinnen vurderte Rikshospitalet, uten å ha snakket med pasienten, at det ikke fantes indikasjoner på at hun trengte flere operasjoner. Etter en konsultasjon på Rikshospitalet ble saken sendt til Ullevål

universitetssykehus for en "second opinion". De mente at hun trengte en revurdering og overførte henne til St. Olavs Hospital. De mente at en operasjon ikke ville hjelpe, men kunne vurdere å fjerne skruene fra ryggen. Hennes lege i Sverige mener at fjerning av skruene kan føre henne tilbake til utgangspunktet og fraråder derfor det. Helse Sør vil heller ikke dekke kostnadene for behandling i Sverige. Kvinnen er i en fortvilt situasjon, delvis lenket til rullestol og bruker store mengder av smertestillende medikamenter. Det vil være interessant å høre helse- og omsorgsministerens vurdering om tilbudet til ryggpasienter her i landet er godt nok.

Svar:

Jeg viser til at prosjektet - Kjøp av helsetjenester i utlandet - (utenlandsmilliarden) ble avvirket i 2003. Det ble ikke tatt i mot nye pasienter under denne ord-

ningen etter 15. juni 2003.

Jeg forstår det slik at den kvinnen saken gjelder har store problemer med ryggen, og at hun mener at hun ikke får den behandlingen hun har behov for dersom hun ikke får dekket utgiftene til ny operasjon i Sverige. Jeg kan som helse- og omsorgsminister ikke gripe inn i denne type enkeltsaker. Imidlertid viser jeg til at departementet i brev av 22. juli 2003 ba de regionale helseforetakene om, i samarbeid med Rikstrykdeverket, å sikre at tilbakeføringen av pasienter fra behandling i utlandet ble planlagt på en måte som både skulle ivareta behovet for kontinuitet i behandlingen av den enkelte pasient og bidra til kompetanseoppbygging i Norge. Videre presiserte departementet i brev av 11. november 2003 de regionale helseforetakenes ansvar for å foreta etterbehandling/kontroll av pasienten etter at behandling er foretatt i utlandet. På bakgrunn av dette vil jeg råde kvinnen saken gjelder til å ta kontakt med Helse Sør RHF. Jeg viser også til at hun kan ta kontakt med pasientombudet i fylket der hun bor, som vil kunne gi henne råd og veiledning samt bistå henne i den videre kontakten med helsetjenesten.

Ryggglidelser utgjør et stort folkehelseproblem, og det har vært uklart hva som er den beste behandling. Av den grunn ble det i 1999 etablert et Nasjonalt ryggnettverk med formål å drive fagutvikling, bidra til forskning og heve kompetanse gjennom å fremme ny kunnskap og erfaring til pasientene og alle ledd i utrednings- og behandlingsskjeden. Nettverket har hatt to elementer: en formidlingsenhet knyttet til Ulllevål universitetssykehus og en forskningsenhet knyttet til Universitetet i Bergen.

Ryggnettverkets aktivitet har vært evaluert av professor Ole Berg, Senter for helseadministrasjon, Universitetet i Oslo i 2003. Evalueringen er meget positiv: man har langt på vei innfridd målsettingene. Forskningsenheten i Bergen er også evaluert gjennom Norges forskningsråds evaluering av norsk klinisk forskning, og har fått beste karakter. Norsk forskning på ryggområdet har også vekket internasjonal oppmerksomhet og er mye sitert i litteraturen. Evalueringen av Ryggnettverket har likevel konkludert med at arbeidet kunne bli styrket gjennom en noe endret struktur og styring. Sosial- og helsedirektoratet har derfor foreslått at det bør opprettes et Nasjonalt

kompetansesenter for ryggmedisin som skal koordinere den samlede virksomhet i regionene og ved universitetene med hovedvekt på forskningsmiljøet i Bergen, Landsfunksjonen for spinale lidelser ved St. Olavs Hospital og Ryggregisteret ved Universitetssykehuset Nord-Norge. Denne omorganiseringen arbeides det med nå, i samarbeid mellom Sosial- og helsedirektoratet og fagmiljøene.

Samlet sett er det ikke grunn til å anta at de norske fagmiljøer ikke besitter kunnskap om ryggglidelser der slik kunnskap finnes. Alle helseregioner har ved sine regionsykehus god kompetanse for vurdering av pasienter med ryggglidelser. Der de er i tvil brukes landsfunksjonen ved St. Olavs Hospital. På forespørsel opplyses at de mottar mange henvendelser fra de andre regionene. Alle blir grundig vurdert, og de pasienter som antas å kunne ha nytte av nærmere undersøkelse eller behandling blir tatt i mot. Det har så langt ikke vært slik at pasienter avvises på grunn av kapasitetsmangel.

Jeg vil likevel opplyse om at det følger av pasientrettighetsloven § 2-1 og prioriteringsforskriften at dersom det regionale helseforetaket ikke kan yte helsehjelp til en pasient som har en rett til nødvendig helsehjelp, fordi det ikke finnes et adekvat medisinsk tilbud i riket, har pasienten rett til å få behandlingen i utlandet. Det er et vilkår at behandlingen ikke kan utføres forsvarlig i Norge etter akseptert metode. Pasienten må, etter dette, benytte det behandlingstilbudet som finnes i Norge selv om det er utviklet et mer avansert behandlingstilbud i utlandet. Vurderingen av om pasienten kan ha forventet nytte av helsehjelpen skal skje i forhold til det aktuelle behandlingssopplegget i utlandet og representativ internasjonal medisin.

Dersom kvinnen mener hennes rettigheter etter pasientrettighetsloven ikke oppfylles gjennom det tilbudet hun får, kan hun anmode om at rettigheten oppfylles. Dersom hun er uenig i den vurdering helsetjenesten gjør på bakgrunn av anmodningen, kan hun klage. Dersom klagen gjelder at hun mener å ha en rett til nødvendig helsehjelp som ikke er oppfylt gjennom tilbudet fra den norske helsetjenesten, er Helsetilsynet i fylket klageorgan. Dersom klagen gjelder retten til behandling i utlandet, skal klagen behandles av Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet.

SPØRSMÅL NR. 545**Innlevert 22. februar 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 4. mars 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Hva er forskjellen i nivået på inkassosalærer i Norge, Sverige og Danmark, og hva er bakgrunnen for at nivået er så høyt i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Det er vesentlige forskjeller i størrelsen på inkassosalærer i Norge, Sverige og Danmark. For mange gjeldsofre fører de særlig høye salærene i Norge til at gjeldsbyrden vokser svært raskt når et krav er sendt til inkasso.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra finansministeren.

Inkassolovgivningene i Norge, Sverige og Danmark er ikke harmonisert. Det er derfor vanskelig å foreta direkte sammenligninger mellom lovgivningen i de tre landene. Det er likevel mulig å gi en viss oversikt over hvilke forskjeller det er i nivået på skyldnerens ansvar for utenrettslige inndrivingskostnader ("inkassosalærer").

Utgangspunktet i norsk rett er at skyldneren plikter å erstatte fordringshaverens "nødvendige kostnader" ved utenrettslig inndrivning, jf. inkassoloven § 17 første ledd første punktum. I forskrift 14. juli 1989 nr. 562 til inkassoloven m.m. (inkassoforskriften) er det gitt nærmere regler om skyldnerens ansvar for utenrettslige inndrivingskostnader. Forskriften skiller mellom to typer satser: Satser for gebyrmessig erstatning (inkassoforskriften kap. 1) og maksimalsatser (inkassoforskriften kap. 2). Forskjellen er at de gebyrmessige satsene kan kreves uten at kreditor behøver å dokumentere et konkret tap pga. inndrivings tiltaket. Begge typer satser blir beregnet ut fra en grunnsats ("inkassosatsen"), som for tiden er på 540 kr. Denne særskilte inkassosatsen ble innført av Regjeringen i 2002 og ligger nå ca. 300 kr under det nivå den ville ha hatt etter den tidligere ordning knyttet til rettsgebyret.

Gebyrmessig erstatning kan kreves for bestemte typer inndrivings tiltak. Det kan kreves 1/10 av inkassosatsen (54 kr) for henholdsvis purringer og inkassosvarsler. For en betalingsoppfordring som tilfredstillende kravene i inkassoloven, kan det kreves et beløp lik 3/10 av inkassosatsen (162 kr).

Maksimalsatserne setter et øvre tak for skyldnerens erstatningsansvar. Disse satsene varierer med

hovedkravets størrelse, hvor langt i inndrivelsesprosessen man har kommet, og om kravet skriver seg fra merverdiavgiftspliktig virksomhet eller ikke. For et krav på 5 000 kr er for eksempel maksimalsatsen 810 kr eller 1 620 kr, avhengig av om det er en "lett" eller "tung" sak (hvis skyldneren har oversittet betalingsfristen i en betalingsoppfordring med mer enn 14 dager, er det en "tung" sak). Hvis kravet ikke skriver seg fra merverdiavgiftspliktig virksomhet, økes maksimalsatsen med den alminnelige merverdiavgiftssatsen.

I Sverige kan det kreves 50 svenske kroner for skriftlige purringer. For betalingsoppfordringer kan det kreves 160 svenske kroner, mens det kan kreves 150 svenske kroner for opprettelse av en fullstendig nedbetalingsplan.

Etter den danske forsinkelsesrenteloven § 9 a kan fordringshaveren kreve at skyldneren betaler for "rimelige og relevante omkostninger" ved utenrettslig inndrivelse. Av loven følger det at fordringshaveren kan kreve høyst 100 danske kroner for hver purring, likevel slik at det bare kan sendes ut tre purringer for samme krav. Det kan kreves høyst 100 danske kroner for å be en annen om å inndrive fordringen på fordringshaverens vegne. Det er i forskrift fastsatt maksimalsatser for skyldnerens erstatningsansvar ved henholdsvis fremmedinkasso og egeninkasso. For et krav på 5 000 danske kroner, er for eksempel satsen 700 danske kroner ved fremmedinkasso og 450 danske kroner ved egeninkasso. Ved fremmedinkasso må skyldneren i tillegg betale for merverdiavgiften på inkassotenesten, hvis fordringshaveren er registrert i merverdiavgiftsregisteret.

De norske reglene om ansvar for inndrivingskostnader er basert på erstatningsrettslig tankegang: Skyldneren skal dekke fordringshaverens nødvendige kostnader ved å inndrive kravet, enten fordringshaveren gjør dette selv eller ved hjelp av et inkassoforetak. Fordringshaveren skal ikke bli påført et økonomisk tap som følge av at skyldnerens mislighold. I tillegg til denne reparative effekten er reglene også ment å ha en preventiv effekt: De skal gi skyldnerne et incitament til å betale rettidig. Reglene fungerer dessuten som en slags økonomisk rammeregulering av inkassoforetakene. I den forbindelse nevnes at 20 av landets 124 inkassoforetak hadde negativt driftsresultat ved utgangen av første halvår i 2004.

SPØRSMÅL NR. 546**Innlevert 22. februar 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 1. mars 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Ifølge media har Skattedirektoratet en stigende mistanke om at internasjonale selskaper flytter inntekter fra Norge til andre deler av konsernet, til land med lavere skatter. Selskaper kan ha unndratt så mye som 3 mrd. kr i skatt på 3 år: Dersom de utenlandske selskapene i realiteten har "norske driftsmarginer", skulle de bokførte resultatene deres vært 10,3 mrd. kr høyere over 3 år (Dagens Næringsliv 13. oktober 2004).

Kan departementet gi en statusrapport om skatteetatens arbeid på dette området?»

BEGRUNNELSE:

Norge er i en særstilling med hensyn til svakt regelverk omkring internprising. Ved hjelp av systemer for internprising kan multinasjonale selskaper flytte inntekter tjent i Norge til andre deler av konsernet, gjerne til land med lavere skatter. Slik internprising bidrar til skatteunndragelser i milliardklassen.

Internprising kan f.eks. skje ved at:

- konsernet priser varer man selger inn til sitt norske datterselskap til høyere priser enn markedspris
- morselskapet tar seg bedre betalt for administrative tjenester enn det er grunnlag for
- egne forsikringsselskaper basert i skatteparadis, som mottar skyhøye premieinnbetalinger fra virksomheter i høyskattland som Norge
- norske datterselskaper betaler urealistisk høy rente på lån fra morselskapet.

Svar:

Det er en grunnleggende regel i norsk skatterett, så vel som i andre lands lovgivning og i internasjonale skatteavtaler, at beskatningen skal baseres på "armlengdeprinsippet", det vil si i samsvar med de vilkår som ville ha vært avtalt mellom uavhengige parter under sammenlignbare forhold og omstendigheter. Skattloven 13-1 gir adgang til å foreta skjønsmessig inntektskorreksjon når inntekt er redusert som følge av interessefellesskap.

For å bidra til at armlengdeprinsippet blir forstått og gjennomført på en konsistent måte av de flernasjonale foretakene og nasjonale skattemyndigheter, har OECD under aktiv medvirkning fra medlemslandene utviklet felles retningslinjer benevnt "Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and

Tax Administrations". Det pågår et kontinuerlig arbeid i OECD som Finansdepartementet deltar aktivt i, for å videreutvikle praktiserbarheten og nytten av retningslinjene. OECD-retningslinjene er ikke formelt bindende regler, men i en dom fra 2001 har Høyesterett lagt til grunn at de gir et mer presist uttrykk for det armlengdeprinsippet som er nedfelt i skatteloven § 13-1.

I arbeidet med ligning av flernasjonale foretak, har internprisingsspørsmål i flere tiår vært viet stor oppmerksomhet ved ligningen og ved det etterfølgende kontrollarbeid. Oljeskattekontoret var tidlig ute med banebrytende arbeid med sentrale internprisingproblemer, og har foretatt betydelige inntektskorreksjoner hvert år. Det kan også vises til at Norge, nettopp for å bøte på problemer med internprising, siden 1975 har hatt et eget system for prising av råolje (normprissystemet), hvoretter myndighetene fastsetter skattemessige avregningspriser for råoljen til markedsvilkår. Også ved de andre sentralskattekontorene (Sentralskattekontoret for storbedrifter og Sentralskattekontoret for utenlandssaker) er internprisingområdet høyt prioritert, og kontorene må sies å ha høy beredskap og god kompetanse til å håndtere spørsmålene. Det samme gjelder andre større ligningskontor og Skattedirektoratet som koordinerer ressursbruk og kontrollstrategier.

Internasjonal kontroll er et viktig tema i det interne planleggings- og oppfølgingsarbeid i skatteetaten. En sentral del av denne kontrollen er knyttet til internasjonale konserns organisering av sin virksomhet i Norge gjennom datterselskaper og filialer, og til prisingen av varer og tjenester som overføres internt i konsernet. Foruten ved den alminnelige lignings- og kontrollvirksomhet, drives etatens aktiviteter gjennom sentrale og regionale temarettede pilotprosjekter og nettverk. Siktemålet er sikring av nødvendig operativ oppmerksomhet på området, kompetanseheving og lik håndtering av like tilfeller. En legger til grunn at et økende aktivitetsnivå på området fører til bedret etterlevelse av regelverket.

Internprising er også tema i samarbeidsfora med utenlandske skattemyndigheter mv. Utvikling av datateknologi har lagt forholdene til rette for bedre kvalitet på etatens arbeid på området, og det iverksettes jevnlig kompetansehevende tiltak. Det skal likevel ikke underslås at etaten står overfor store utfordringer knyttet til kontroll innenfor dette området. Det kreves innsikt ikke bare om det aktuelle konsern og dets organisering av funksjoner og risiki, men også

om bransjer og markeder. Dette forutsetter omfattende og bred kompetanse, blant annet innen økonomi, regnskap og jus. Det kreves videre at man går dypt inn i den enkelte transaksjon, for å klarlegge innholdet av transaksjonen, omstendighetene rundt den, og sammenholde vilkår og priser mv. med det man måtte kjenne til av sammenlignbare transaksjoner mellom uavhengige parter. Det er ikke så enkelt at man kan foreta grovere sammenligninger av nettoresultater basert på bransjegjennomsnitt. Både selskaper og transaksjoner må behandles på individuell basis. Lavere "driftsmarginer" for en gruppe utenlandsk eide selskaper, enn for en gruppe norsk eide selskaper, gir ingen sikre holdepunkter for slutninger om i hvilken grad dette skyldes uriktig internprising eller hvorvidt det skyldes andre forhold knyttet til virksomhetene.

De mest effektive tiltakene for å hindre skatteunndragelser gjennom markedsuriktig internprising, er etter min vurdering å opprettholde en høy grad av oppmerksomhet på disse utfordringene ved ligningskontrollen, samtidig som vi fortsetter å arbeide for internasjonale arbeidsverktøy og informasjonsutveksling basert på skatteavtalene. Det er også viktig å fortsette arbeidet med å utvikle og opprettholde best mulig kompetanse på dette området i skatteetaten.

Etter min oppfatning er det ikke dekkende når det i brevet anføres at Norge står i en særstilling med hensyn til et svakt regelverk omkring internprising. Armlengdeprinsippet er trygt forankret i skatteloven § 13-1, og OECD-retningslinjene presiserer og utfyller innholdet i dette. Videre pålegger ligningsloven skattyteren en alminnelig selvangivelses- og opplysningsplikt med sikte på å få kartlagt den enkeltes skatteforpliktelser, og loven inneholder hjemler for innhenting av nærmere opplysninger og dokumentasjon. På enkelte felt kan det imidlertid være rom for forbedringer. Jeg viser i den sammenheng til at Finansdepartementet i samarbeid med Skattedirektoratet har iverksatt et arbeid med å utrede og vurdere hvordan regelverket i ligningsloven om informasjons- og dokumentasjonsplikt angående interntransaksjoner og -prising kan gjøres bedre og klarere, og mer målrettet enn de kanskje er i dag. I dette arbeidet vil det bli sett hen til de retningslinjer for krav til dokumentasjon som er inntatt i OECDs retningslinjer for internprising, samt til hvordan andre land i OECD-området har forbedret sine regelverk i de senere år. Et høringsnotat om disse spørsmålene og med forslag til regelendringer er under utarbeidelse og vil bli sendt ut så snart det lar seg gjøre.

SPØRSMÅL NR. 547

Innlevert 22. februar 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 7. mars 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Det vises til svar på spørsmål nr. 425 (2004-2005) vedrørende nedleggelse av post 4 ved Lurud (Ahus). Senterpartiet finner svaret svært utilfredsstillende og uansvarlig siden vi får opplyst at verken kommunene eller DPS-ene forståelig nok har kompetanse til å håndtere unge schizofrene rusmisbrukere. I den senere tid har vi hatt eksempler på hvor galt det kan gå når psykiatriske pasienter ikke får den oppfølging de har behov for.

Mener statsråden vi her ser en forsvarlig håndtering av en svært krevende pasientgruppe?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har tidligere stilt spørsmål vedrørende nedleggelse av post 4 ved Lurud (Helse Øst RHF, Ahus) som er en avdeling for unge schizofrene rusmisbrukere. Det er vedtatt at pasientene ved avdelingen skal ut og gis tilbud ved DPS-er og i kommunene i stedet.

Etter hva undertegnede har fått vite, er det ikke kompetanse verken i kommunene eller ved DPS-ene for pasientgruppen med denne dobbeltdiagnosen. Med bakgrunn i historier vi kjenner til fra media, er Senterpartiet sterkt bekymret for at disse pasientene ikke vil få et faglig godt nok tilbud og mener det som skjer ved Lurud er i strid med opptrappingsplanen for psykiatrien og bestillerdokumentet som presiserer at man ikke skal nedlegge døgnplasser før bedre tilbud finnes for pasientene. Opptrappingsplanen har jo som mål et bedret tilbud for pasientgrupper innen psykiatrien, ikke et dårligere, og unge pasienter innen gruppen psykiatri kombinert med rus må sikres et reelt helsetilbud.

Svar:

Opptrappingsplanen for psykisk helse er som kjent ikke bare en opptrappingsplan, men også en

plan for endring - og for modernisering. Dette innebærer at det skal og må skje endringer, men også at disse skal skje innenfor de allmenne kravene til faglig forsvarlig virksomhet, og med god ivaretagelse både av de ulike pasientgruppene og av enkeltpasientene som blir direkte berørt. Det mener jeg bestemt er tilfelle - etter blant annet å ha innhentet utfyllende informasjon fra sykehuseier, Helse Øst, både ved det forrige spørsmålet og nå.

Den aktuelle enheten, sengepost 4 ved Allmennpsykiatrisk avdeling, Lurud, tar imot pasienter fra de øvrige sengepostene på Lurud. Posten ivaretar avsluttende behandling før utskrivning etter intermedieopphold ("mellomlange opphold"), med særlig vekt på selvstendighetstrening og oppnåelse av boevne, blant annet evne til mestring av daglige gjøremål. Pasientene er i hovedsak schizofrene, ev. kombinert med rusproblematikk og/eller personlighetsforstyrrelser, lang sykehistorie og mange opphold.

Sengeposten holder til i en tidligere personalbolig. Denne er ikke særlig godt egnet for pasientbehandling på sykehusnivå. En intern arbeidsgruppe anbefalte i 2003 å legge ned sengeposten i sin nåværende form og etablere et nytt tilbud. Anbefalingene fra arbeidsgruppen er i tråd med føringene i St.meld. nr. 25 (1996-97) Åpenhet og helhet, om fordeling av oppgaver mellom sykehus, DPS og kommuner. Anbefalingen fra arbeidsgruppen er behandlet og godkjent i alle organene i helseforetaket.

I oppfølgingen av dette er det besluttet å legge

ned den aktuelle sengeposten (post 4). Hovedbygningen bygges om og det opprettes tre nye sengeposter med til sammen 36 plasser, noe som utvider kapasiteten med to plasser. Også bemanningen styrkes og budsjettet økes, jf. mitt svar på spørsmål nr. 425. Både helseforetaket (Ahus) og sykehuseier (Helse Øst) vurderer at allmennpsykiatrisk avdeling fra mai 2005 dermed vil bli i stand til å gi et bedre behandlingstilbud enn tidligere, og i mer egnede lokaler.

Representanten Haga hevder i sitt spørsmål at DPS-ene og kommunene ikke har kompetanse til å behandle unge schizofrene rusmisbrukere. Dette er ikke korrekt. Unge schizofrene rusmisbrukere har i en årrekke blitt gitt tilfredsstillende poliklinisk behandling i de Psykiatriske ungdomsteamene (PUT) og ved DPS-enes rehabiliteringsteam. Dette arbeidet skjer i tett samarbeid med kommunene. I dette aktuelle området er det for øvrig slik at ved PUT Lillestrømklinikken (som dekker Ahus sitt opptaksområde) at to av psykologspesialistene har skrevet sin spesialistoppgave på denne pasientgruppen.

Det medfører heller ikke riktighet at pasienter som i dag er i sengepost 4, vil bli skrevet ut fra allmennpsykiatrisk avdeling dersom de fremdeles trenger behandlingstilbud på spesialistnivå. Avgjørelser om utskrivning eller fortsatt behandling er helsefaglige vurderinger, og disse skal selvfølgelig skal skje med samme krav til forsvarlighet og på samme måte for pasienter ved den aktuelle enkeltposten som for pasienter i de øvrige delene av foretaket.

SPØRSMÅL NR. 548

Innlevert 23. februar 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 2. mars 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«For en tid tilbake var det et innslag i media om at Widerøe tilbød Forsvaret å benytte Dash 8 som supplement til dagens bruk av Orionfly, til kystovervåkning.

Går ut fra at nye ideer også kan anvendes i Forsvaret, og vil gjerne ha statsrådets svar på om det foreligger noen planer om innleie av private selskap for å bistå i kystovervåking pga. internasjonale oppdrag hvor Kystvakten skal delta med P3 Orionfly?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede ønsker med dette å få avklart om det foreligger konkrete planer om innleie av private

selskaper til å bistå forsvaret med kystovervåkning. Bakgrunnen er at det har fremkommet antydninger om at to av Forsvarets P3 Orionfly skal bistå/utføre internasjonale oppdrag i Middelhavsregionen. Siden dette da må kunne oppfattes som et nytt tiltak, ser jeg frem til statsrådets svar.

Svar:

Det er riktig at Forsvarets maritime patruljefly - Orion - er innmeldt til NATOs styrkeregistre. Forsvaret har i tillegg, etter forespørsel fra NATO, gitt tilsagn om at ett Orion-fly vil bli stilt til disposisjon for NATOs operasjon Active Endeavour i Middelhavet i et tidsrom på tre måneder høsten 2005. Det er så-

ledes kun i en tre måneders periode det faktisk er planlagt med engasjement i utlandet med ett av Forsvarets 6 Orion-fly i 2005.

Når det gjelder bistand til kystovervåkningen har Kystvakten gjennom en årrekke hatt avtaler om årlig kjøp av et antall flytimer fra to sivile selskap til overvåkning langs kysten og i havområdene, inkludert Svalbard. Dette er en ordning som fungerer meget

godt, og som tillater fleksibel planlegging og bruk av flytimene. Flyene har imidlertid ikke militær besetning, og mangler utrustning og systemer for militær kommunikasjon og informasjonsoverføring, noe som begrenser anvendelsesområdet.

Det er pr. i dag ikke planer om ytterligere inngåelse av avtaler om bruk av sivile flytjenester som supplement til Forsvarets egne ressurser.

SPØRSMÅL NR. 549

Innlevert 23. februar 2005 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 3. mars 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«I budsjettet for 2005 ble det bevilget 5 mill. kr til Kystverket for videre arbeidet med Stads skipstunnelen med sikte på å klarlegge grunnlaget for anbudsinnhentelse.

Hvor langt er dette arbeidet kommet, og når kan en forvente at det er ferdig?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015 skrev Regjeringen blant annet følgende om Stad skipstunnelen:

"Regjeringen anser på denne bakgrunn at Stad skipstunnelen bør vurderes i sammenheng med den fremtidige samlede transportstrukturen i regionen. Regjeringen vil også invitere lokale og regionale myndigheter, samt rederi og andre private til et samarbeide om mulig realisering av prosjektet, og vil på egnet måte komme tilbake til Stortinget med en samlet vurdering."

Ved behandlingen av budsjettet for 2005 ble det i budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Framskrittspartiet bevilget 5. mill. kr til å klarlegge grunnlaget for en anbudsinnhentelse. Dette prosjektet har over mange år vært en kasteballe mellom forskjellige aktører, uten at dette har ført til noe. Behovet for en slik tunnel er åpenbar og det haster med å få frem hva en utbygging vil koste.

Svar:

Fiskeri- og kystdepartementet har med henvisning til St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015, bedt Kystverket om en nærmere kartlegging av muligheten for et samarbeid med lokale og regionale myndigheter, samt rederi og andre private næringsliv, om en mulig realisering av Stad skipstunnel. Kystverket er også bedt om en vurdering av skipstunnelen i sammenheng med den framtidige transportstrukturen i regionen.

Kystverket har opplyst at de som ledd i sitt arbeid nå gjennomfører møter med kommuner, rederier, godseiere, bransjeforeninger og regionale næringsforeninger og havner med sikte på å klarlegge hvor reell interessen for bruk av en eventuell skipstunnel. Kystverket vil i denne sammenheng også vurdere grunnlaget for andre finansieringsmodeller enn det som er vanlig i forbindelse med statlige farledsprojekter.

Kystverk har opplyst at de tar sikte på å oversende sine vurderinger til Fiskeri- og kystdepartementet innen 31. mars 2005.

Som varslet i St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015 vil Regjeringen kommet til bake til Stortinget på egnet måte om saken.

SPØRSMÅL NR. 550**Innlevert 23. februar 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen****Besvart 3. mars 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Korleis blir midlane brukt og stemmer det som framkjem frå WWF om at det sivile samfunn gjennom frivillige organisasjonar i så stor grad avspises med midlar at det er til hinder for utveksling mellom folkelige organisasjonar som vil sette miljø i høgsetet og kva er resultatet av forhandlingane med Polen, og kva er blitt praksis, i høve føresetnadane som var lagt frå Stortinget om at norsk næringsliv skal gis muligheter gjennom dei enorme beløpa som løyves årlig?»

GRUNNGJEVING:

Under behandlinga av utvidinga av EØS-avtala hadde SV følgjende merknader om midlar til nye land;

Komiteens medlemmer fra SV, [...], finner det riktig å bidra økonomisk med betydelige beløp til sosial og økonomisk utjevning i Europa. Det er likevel grunn til å påpeke at Norge nå skal bidra med et beløp som er ti ganger så stort som før utvidelsen av EU med nye medlemsland, og som i forhold til folketall og nasjonalprodukt er langt større enn hva de nåværende medlemsland bidrar med. I tillegg er behovet for slik hjelp langt større i de europeiske land som ikke blir medlemmer av EU, og som derfor heller ikke får EU-støtte i det omfang som de nye medlemsstatene vil få.

"Gjennom EØS-avtala bidrar Norge med over 850 millioner årlig til Polen. Formålet med støtten er miljø og utvikling av det sivile samfunn. Men Polen tilsidesetter nå denne prioriteringen", heiter det i ei pressemelding frå WWF Norge.

Vidare seies det i pressemeldinga: "Avtalen mellom Norge og Polen fastslår at:

- Bærekraftig utvikling er en hovedprioritet for midlene
- EØS-ordningen skal styrke demokratiske prosesser gjennom å trekke inn frivillige organisasjoner (NGOer)
- Det skal settes av midler til et eget NGO-fond med sikte på å støtte og bygge opp sivilsamfunnet i Polen
- De polske myndighetene vil bruke midlene slik:
- Prioriteringsområdet bærekraftig utvikling blir

avspist med kun 1,5 prosent av midlene. Dette er klart minst av alle prioriteringsområder og på nivå med midlene satt av til administreringen av ordningen.

- Krav til prosjekter på minst 2 millioner kroner og egenandel på 40 prosent hindrer effektivt frivillige organisasjoner i Norge og Polen å delta.
- Ingen midler er satt av til et NGO-fond
- Forbedret grensekontroll mot øst (Schengen) mottar størst andel av midlene med 23,5 prosent.

Svar:

Rammeavtalen om bruken av midler under EØS-finansieringsordningene i Polen ble undertegnet høsten 2004. Det skjedde etter en bred dialog mellom polske og norske myndigheter om blant annet hvilke fagområder som skulle prioriteres.

Polske myndigheter er nå i ferd med å sette opp ordninger for gjennomføringen av avtalen.

Miljøsektoren er totalt sett tiltenkt 24 pst. av midlene. Prosjekter innen forurensning, fornybare energikilder, utvikling og modernisering av lovverket, samt tiltak for å sikre biologisk mangfold og bærekraftig utvikling, er prioritert.

Utenriksdepartementet har i samarbeid med andre departementer og Innovasjon Norge lagt til rette for at norsk næringsliv og andre aktører skal kunne utnytte de muligheter som finnes innenfor EØS-finansieringsordningene. Flere arrangementer har funnet sted, blant annet konferansen "Møteplass Warszawa" i oktober 2004 hvor over 350 norske og polske representanter for næringsliv og relevante fagmiljøer deltok.

Jeg legger vekt på at frivillige organisasjoner skal få mulighet til å bidra til å gjennomføre formålene med EØS-finansieringsordningene i alle mottakerlandene. Et seminar for de frivillige organisasjonene planlegges i Warszawa i begynnelsen av april. Norske organisasjoner vil bli invitert dit for å knytte kontakter og drøfte samarbeid med kolleger på polsk side.

Kritikken fra WWF Norge mot fordelingen av midler i Polen, som representanten viser til i spørsmålet, er derfor etter mitt syn ikke berettiget.

SPØRSMÅL NR. 551**Innlevert 23. februar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås****Besvart 4. mars 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«I Oslo ønskes ingen samiske flagg i 17. mai-toget på tross av at det er et offisielt symbol for den norske nasjonalstatens eneste urfolk.

Støtter statsråden slik nekting av flagging med samisk flagg, mener statsråden at Oslo kommune har muligheten til å nekte slik flagging, og vil statsråden i brev form anbefale landets kommuner å sørge for at det samiske flagget kan bli flagget med på 17. mai i fremtiden?»

Svar:

I 2003 ble norsk lov endret, slik at det samiske flagget nå er uttrykkelig omtalt i sameloven, samt i lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger. Det samiske flagget er således et offisielt flagg i Norge, og regjeringen har oppfordret alle kommunale og statlige etater til å bruke det samiske flagget som en anerkjennelse av samisk språk, kultur og his-

torie. På 17. mai feirer vi etableringen av grunnloven, og de verdiene den bygger på. Også det samiske flagget hører etter min mening naturlig hjemme i denne feiringen. Jeg vil derfor oppfordre kommunene til å legge til rette for at barn også skal kunne benytte samiske flagg i barnetoget.

I rundskrivet fra Utdanningsetaten i Oslo kommune til skolene oppfordres elevene til å gå med hvert sitt norske flagg i toget. I tillegg vises det til at FN-flagg kan bæres ved siden av det norske for å gi frihetsfeiringen perspektiv utover det nasjonale. Slik jeg forstår saken har ikke Oslo kommune nektet noen å benytte det samiske flagget i barnetoget på 17. mai. Det er tvilsomt om kommunen vil ha hjemmel til å fatte vedtak om et slikt forbud.

Jeg vil vurdere nærmere om det foreligger et behov for skriftlig informasjon til kommunene vedrørende det samiske flagget og bruk av dette på 17. mai.

SPØRSMÅL NR. 552**Innlevert 23. februar 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 1. mars 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Den nye artistskatteloven sier at utenlandske artister som er i landet mer enn 183 dager i løpet av en 12 måneders periode blir norske skattytere. Ved at man ikke følger kalenderåret ødelegges sirkusenes turnéplaner. En forandring fra 183 dager til 205 dager i artistskatteloven vil bl.a. hindre kollaps blant norske sirkus.

Ser statsråden de utilsiktede virkningene som kan ødelegge for sirkuskulturen og artister, og vil han forandre artistskatteloven slik at man fortsatt får en fargerik turnévirkosomhet?»

BEGRUNNELSE:

Stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter har stilt spørsmål om samme saken 13. januar 2005. Når jeg tar opp saken på nytt, er det fordi realiteten i situasjonen er blitt mer prekær.

Lovendringen hadde sammenheng med en samordning av lovverket. Statsråden hevdet i sitt svar til stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter at lovendringen ville få små konsekvenser bl.a. for sirkus. Mange har påpekt at det er feil. Når det nå blir klarlagt at bestemmelser i loven kan resultere i sanering av en hel næring over få år, må det settes fokus på om det er interesse for å ta denne næringen, og den kulturfaktoren blant annet sirkus og artisters turnéliv er, på alvor. Alvoret i saken kan best understrekes med at sirkusene nå arbeider for å korte ned sine turneer, fordi den nye loven fører til at de ikke ser det økonomisk å drive ut hele sesongen. Det må nevnes at sirkusene legger inn en 14 dagers ferie i fellesferien, som er en svært dårlig periode for sirkus. Det er denne faktoren, og det at sirkusene mister en ukes samtrening før turneen, som bidrar til at vi får historien om en liten tue som kan velte et stort lass. En dialog

med sirkusene vil føre til at politikere får oppleve at ting ikke er slik vi hele tiden tror de er. Norske sirkus sliter økonomisk. Det går på marginene løs. Denne lovendringen vil bety at stadig færre områder i landet får besøk av sirkus, fordi enkelte sirkus allerede avslutter turneen før fellesferien, i et forsøk på å berge økonomien.

Det er viktig for å påpeke at det var Høyres tidligere kulturminister Lars Roar Langslet som fikk stadfestet og fikk inn i kulturpolitikken at sirkus er kultur, og at sirkus er en tradisjonsrik del av norsk populærkultur. Det er ikke uten grunn at Langslet i sirkuskretser blir sett på som den beste kulturministeren Norge har hatt. De siste årene har norske sirkus bidratt aktivt for å bygge opp norske sirkuslinjer ved forskjellige skoler, og de har vært aktive i utviklingen av kulturskolene, noe som er i samsvar med rådende kulturpolitikk. Det er viktig å påpeke at det ennå er for tidlig å se resultatene av denne satsingen. Det er få norske artister som er i det sjikt at de kan opptre som artister på sirkus. Derfor er sirkusene helt avhengig av utenlandske artister for å kunne tilby et program som folk vil betale for å se på. Artistene kommer fra hele verden, noen er med sirkuset to til tre sesonger etter hverandre. Disse blir nøkkelpersoner, og kjernepersoner i sirkustruppen. Det er også viktig å framheve at de norske sirkusene ikke får noen form for statsstøtte. Utviklingen i transportnett, med stadig flere bompengeringer gjør det stadig dyrere å drive sirkus. Det i seg selv har ført til svært presset økonomi for sirkusene. Nå er det såpass dyrt at det til i år bare har vært økonomi for å ha et sirkus turnerende i Nord-Norge. Kanskje den ruten også forsvinner. Det vil trolig ikke skape problem om man forlenger oppholdet for artister generelt i en 12 måneders periode fra 183 dager til 205 dager.

Svar:

I mitt svar av 20. januar 2005 til Gjermund Hagesæters spørsmål, som det vises til, gikk jeg gjennom

endringen i artistskatteloven, bakgrunnen for denne og hvordan de nye reglene virker i samspill med skatteavtalene. Etter denne gjennomgangen konkluderte jeg med at en særbehandling av sirkusartister i forhold til andre artister ville være lite heldig.

Gjermund Hagesæter knyttet sin begrunnelse for spørsmålet til skattelovens regel om at en person som oppholder seg mer enn 270 dager i riket i løpet av enhver trettiseksmåneders periode, anses skattemessig bosatt i Norge. I forhold til Gjermund Hagesæters brev bringer ditt spørsmål kun det nye at du knytter din begrunnelse for spørsmålet til skattelovens regel om at en person som oppholder seg mer enn 183 dager i riket i løpet av enhver tolv måneders periode, anses skattemessig bosatt i Norge.

Spørsmålet om å innføre særregler for sirkusartister stiller seg etter min vurdering ikke forskjellig i de to tilfellene. De grunnleggende kriterier for skattemessig bosted må være de samme for alle person- og yrkesgrupper og i begge tilfeller må skattelovens regler om hvem som blir skattemessig bosatt i Norge sees i sammenheng med skatteavtalenes regler om hvor vedkommende skal anses bosatt.

Som nevnt i mitt brev av 20. januar 2005, vil de fleste utenlandske artister være fullt skattepliktige i sine hjemland. Etter skatteavtalene vil de bli ansett skattemessig bosatt i den staten der de har sin faste bopel. Dette vil sjelden være Norge i de tilfellene du nevner. Artisten har rett til fradrag for den norske skatten i hjemlandets skatt.

I de tilfellene der artisten ikke etter skatteavtale anses skattemessig bosatt i annen stat, er det ingen grunn til at de ikke skal anses skattemessig bosatt i Norge etter de alminnelige reglene. Noe annet ville også kunne gi de utenlandske artistene et konkurransefortrinn framfor de norske artistene som etter hvert blir utdannet. Dette ville ikke være i tråd med ønsket om å ivareta og styrke den norske sirkuskulturen.

SPØRSMÅL NR. 553**Innlevert 23. februar 2005 av stortingsrepresentant John I. Alvheim****Besvart 7. mars 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Ved et besøk på Sørlandet sykehus HF Arendal ble jeg gjort oppmerksom på at det er vedtatt sommerstenging av barneavdelingen. Foreldre til kronisk syke barn er opprørte og overlege Jon Skranes har i Agderposten den 17. februar gitt uttrykk for at dette er en hån mot de syke barna. Sommerstenging av en sykehusavdeling i et område som har et betydelig økt folketall i sommermånedene, med særlig mange barnefamilier, virker ikke gjennomtenkt og er sannsynligvis et rent sparetiltak.

Hva vil statsråden gjøre i saken?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge de opplysninger jeg har mottatt under et besøk i Arendal er det snakk om en innsparing på 500 000 kr. Det er så vidt meg bekjent ikke foretatt noen analyser av behov eller konsekvenser. Jeg har mottatt opplysninger om at det har vært stor aktivitet både i lokalmiljøet, blant foreldre til kronisk syke barn, politikere og fagmiljø for å forhindre at barneavdelingen blir stengt i sommer. Det er et faktum at svært mange ferierer i dette området og at mange barnefamilier kommer hit. Det er ikke bare kronisk syke barn, men også mange av sommergjestenes barn, som kan bli syke i løpet av sommermånedene og det virker som om dette ikke er vurdert i denne sammenhengen.

Svar:

Det er korrekt som representanten Alvheim opplyser; barneposten ved Sørlandet sykehus HF Arendal vil denne sommeren bli feriestengt i fire uker, i perioden 18. juli-14. august 2005. Også sommeren 2004 var barnavdelingen feriestengt i fire uker, og Helse Sør RHF, som er eier av Sørlandet sykehus, har opplyst departementet om at sykehuset benytter erfaringene fra 2004 til planleggingen av årets feriestengning. En tilpasning og omlegging av driften i sykehusavdelinger for å gjennomføre ferieavvikling, og med ivaretagelse av forsvarlighetskravet, er innenfor det handlingsrom som en ansvarlig ledelse i et helseforetak skal og må ha.

Departementet har videre fått opplyst fra Helse Sør at det vil være betydelig barnemedisinsk aktivitet i Arendal, også i den aktuelle perioden på fire uker. Nyfødtposten vil opprettholde normal drift hele sommeren, barnelege vil være tilgjengelig i heldøgns vaktberedskap med hjemmevakt om natten, og bar-

nelege vil være til stede på vanlig måte ved barnepoliklinikken, som også er akuttpoliklinikk ved Sørlandet sykehus Arendal. Vaktordningen innebærer at barnelege er til stede i sykehuset mellom kl. 08.00-20.00 på hverdager og søndag mellom kl. 09.00-16.00. Utenom disse tidene har barnelege hjemmevakt og kan innkalles på kort tid. Barnelegen i Arendal vil ha økt poliklinisk kapasitet i den aktuelle perioden og vil kunne vurdere akutttilfeller poliklinisk, også med tanke på eventuell innleggelse. I tillegg vil det være en åpen barnestue på kirurgisk avdeling i Arendal for å ta imot barn med behov for akuttkirurgisk behandling.

Helse Sør og Sørlandet sykehus peker på at sommerstenging av barnesengeposten i Arendal vil medføre ulempe for noen pasienter, først og fremst ved at reiseveien blir forlenget med inntil 70 km. I tillegg vil noen barn med kroniske lidelser og deres foreldre kunne oppleve at innleggelse på en for dem ny og ukjent avdeling, vil kunne medføre engstelse og uro. Sørlandet sykehus har opplyst at det vil minimalisere denne ulempen så langt som mulig med oppfølging også gjennom tett telefonisk kontakt mellom barneleger i Arendal, som kjenner de kronisk syke pasientene, og vakthavende leger i Kristiansand når barn med kroniske sykdommer trenger innleggelse i Kristiansand.

Evalueringen fra tilsvarende sommerstengning i 2004 viser at det fra Aust-Agder ble innlagt i overkant av ett barn per døgn i den aktuelle perioden (fire uker) i Kristiansand. Sommeren 2004 ble to barn fra Arendal, med alvorlig funksjonshemming, innlagt på Barneposten i Kristiansand i stengingsperioden. Det ble lagt inn i underkant av ett barn per døgn ved den kirurgiske barnestuen i Arendal, og disse var i gjennomsnitt innlagt i knapt to døgn.

De faglige vurderingene som er gjort i Sørlandet sykehus forteller, med støtte i evaluering etter stengningen i 2004, at det medisinsk sett er fullt forsvarlig å stenge barnesengeposten i Arendal fire uker om sommeren. Jeg konstaterer at det er en viss uenighet i fagmiljøet på Sørlandet, og at denne er blitt eksponert også i media. Men jeg tar også til etterretning at Helse Sør ikke ser noen grunn til å gripe inn eller gi føring om noen endring i dette vedtaket.

En sommerstengning vil ha noen negative effekter. I dette tilfellet synes imidlertid disse, ut fra erfaringene fra 2004, å være begrensede. De tiltakene som Sørlandet sykehus her planlegger å gjennomføre, er etter min oppfatning definitivt ikke innenfor det

som i helseforetaksloven er omtalt som "vesentlige endringer" (jf. § 30). En tilpasning og omlegging av driften i de ulike avdelingene i sykehus-Norge for å gjennomføre ferieavvikling og samtidig redusere be-

hovet for vikarer - og som her i tillegg er basert på erfaringer fra tidligere sommerstengning, er innenfor det handlingsrom som en ansvarlig ledelse i et helseforetak skal og må ha.

SPØRSMÅL NR. 554

Innlevert 24. februar 2005 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 7. mars 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Da matsminkedirektivene ble innlemmet i EØS-avtalen, ble det fra flertallet i Stortinget krevd en rekke kompensierende tiltak samt vist til en erklæring fra matkjedene og industrien om at disse ikke ville endre sin praksis med bruk av de omstridte tilsetningsstoffer. Nylig er avslørt at kreftfarlig fargestoff har vært i bruk i Norge. Merking av godteri i løs vekt mangler. To av kjedene har flagga ut.

Hvordan har departementet fulgt opp Stortingets krav om bedre merking, informasjon og kontroll, samt løftet fra matkjedene og industrien?»

Svar:

Med matsminkedirektivene forstås direktivene som er behandlet i St.prp. nr. 12 (2000-2001) Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen. I det følgende vil representanten Lunds spørsmål bli besvart på bakgrunn av Regjeringens anbefalinger i St.prp. nr. 12 (2000-2001) og Stortingets anmodning i Innst. S. nr. 104 (2000-2001) Innstilling frå næringskomiteen om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen og uttalelser fra norske næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen om diversedirektivet (95/2/EF) og fargestoffdirektivet (94/36/EF) i St.prp. nr. 12 (2000-2001).

I spørsmålet nevnes det at et kreftfarlig fargestoff har blitt brukt i Norge. Jeg regner med at dette gjelder fargestoffet Sudan Rød 1. Fargestoffet er ikke tillatt verken i Norge eller i EU. Dette er en bruk som Norge har blitt gjort oppmerksom på via EU og det europeiske meldesystemet. Det er felleseuropeiske krav til sporbarhet som gjorde at forurensning av krydder brukt i produksjon av Worcestersaus i England, i lø-

pet av kort tid kunne spores til en norsk virksomhet og trekkes tilbake fra markedet.

MERKING

Krav til vare- og innholdsdeklarasjon

Krav til merking av tilsetningsstoffer er regulert i forskrift 21. desember 1983 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler (merkeforskriften) § 13, som krever at tilsetningsstoff skal angis med klassebetegnelse, etterfulgt av spesifikt navn eller E-nummer. Kravet om merking av tilsetningsstoffer har vært klart helt siden merkeforskriften ble gitt. Krav om varebetegnelse er gitt i forskriften § 9 med utfyllende bestemmelser i forskriften § 10. Disse kravene anses som tilstrekkelige.

Merking av uemballerte næringsmidler (smågodt)

Merkeforskriften ble endret 28. januar 2003 ved at det ble tilføyd en bestemmelse § 4a som bestemmer at næringsmidler som ikke er ferdigpakke, skal ledsages av opplysninger om tilsetningsstoffer som bestemt i § 13. Dette innebærer at for eksempel smågodt solgt i løs vekt skal ledsages av et oppslag med innhold av tilsetningsstoffer.

Innføring av regler som legger spesiell vekt på hensynet til allergikere

I en nyere endring av merkeforskriften har man innført krav til bedre og mer presis merking av allergener. Tilsetningsstoffer og følgende ingredienser skal alltid merkes: Glutenholdig korn, skalldyr, egg, fisk, peanøtter, soya, melk, nøtter, selleri, sennep, sesamfrø, sulfitt.

Brukerveiledning på emballasjen til bordsøtningmidler

I avsnitt 5.3 i St.prp. nr. 12 (2000-2001) anbefales det at dersom Norge ikke får avtale om over-

gangsordning inntil nye grenseverdier for cyclamat blir satt, skal det innføres krav til brukerveiledning av bordsøtningmidler, som er den viktigste kilden til cyclamat. Norge fikk en avtale om overgangsordning og har opprettholdt særnorske regler for cyclamat. Det er derfor ikke innført egne krav til bruksanvisning av bordsøtningmidler. Norge er i ferd med å implementere direktiv 2003/115/EF som regulerer grenseverdiene for cyclamat. Med de nye grenseverdiene antas det at inntaket av cyclamat ikke vil medføre helseskade.

INFORMASJON OG KONTROLL

Informasjonstiltak når det gjelder bruk av tilsetningsstoffer til næringsmidler

Etter gjennomføringen av EUs direktiver utarbeidet Statens næringsmiddeltilsyn temasider om tilsetningsstoffer på www.snt.no, som var rettet mot forbruker og industri. Den industrirettede delen av disse sidene er overført til Mattilsynets egne nettsider www.mattilsynet.no, mens den forbrukerrettede delen er overført til www.matportalen.no. Sistnevnte nettsted er et felles nettsted som skal informere forbrukere om mat fra offentlige myndigheter i Norge. Nettstedet er meget godt besøkt og var i 2004 nominert til beste offentlige nettsted i Norge. Både Mattilsynets sider og Matportalen har tilsetningsstoffer som eget tema.

Matportalen.no har en egen spørrespalte "spør Turid", der forbrukere kan sende inn spørsmål om mat. Spørsmål og svar av allmenn interesse legges ut her. Flere av disse omhandler tilsetningsstoffer.

Kontrolltiltak i forhold til bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler

I samarbeid med de kommunale næringsmiddeltilsyn utførte Statens næringsmiddeltilsyn i 2002 en tilsynskampanje for tilsetningsstoffer i næringsmidler. Hensikten var å se på utviklingen i bruk av azo-

fargestoffer og konserveringsmidlene nitritt/nitrat etter at EUs tilsetningsstoffdirektiver ble gjennomført i norsk rett. Det utøvende tilsynet ga tilbakemelding på at denne tilsynskampanjen ga økt fokus og kompetanse på tilsyn med tilsetningsstoffer til næringsmidler.

Det ble sett spesielt på azofargestoffer i godterier og leskedrikker. Resultatet viste at 11 pst. av begge disse typer produkter inneholdt azofargestoffer. Det ble også sett på innholdet av nitritt/nitrat i kjøttprodukter gjennom hele holdbarhetstiden. Resultatet viste at det er vanskelig å føre tilsyn med bruk av nitritt/nitrat ut fra regulering av restmengde. EU er nå i ferd med å endre reguleringen av nitritt/nitrat, slik at man skal regulere inngående mengde. Dette er i samsvar med Norges ønsker og kommer bl.a. som resultat av Danmarks søksmål mot Kommisjonen, der Norge gav formell støtte til Danmark.

I 2004 og 2005 har Mattilsynet hatt interne kurs for det utøvende tilsynet i tolkning av tilsetningsstoffregelverket, samt hvordan tilsyn med regelverket bør føres.

FORHOLDET TIL MATKJEDENE OG INDUSTRIEN

Representanten Lund stiller også spørsmål om norske næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen har fulgt opp løftet om ikke å endre praksis i forhold til økt bruk av nitat/nitritt og azofargestoffer.

Det var bransjeorganisasjonene for norske næringsmiddelprodusenter og dagligvarehandelen som uttalte at de ikke ville endre tidligere praksis med hensyn på bruk av azofargestoffer og nitrat/nitritt til tross for at regelverket ble endret. Tilsynskampanjen som ble gjennomført, viste at ingen av de innrapporterte godteriene som var produsert i Norge, inneholdt azofargestoffer.

SPØRSMÅL NR. 555

Innlevert 24. februar 2005 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 8. mars 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Tyrilistiftelsen avvikler sitt tilbud om opplæring til pasienter i behandling fordi Oslo kommune og Hedmark fylkeskommune avvikler avtalene om slikt tilbud pga. endringer i opplæringsloven § 13-3. Pasienter i behandling etter rusreformen har rett til opp-

læring, men ansvaret blir av enkelte kommuner nå overlatt til RHF-ene etter rusreformen. Dette har ført til at private institusjoner ikke lenger får avtaler om drift og må legge ned virksomheten.

Vil statsråden sørge for at tilbudet om opplæring blir opprettholdt?»

BEGRUNNELSE:

I februar 2005 mottok Tyrilistiftelsen et svar fra Utdannings- og forskningsdepartementet på sin henvendelse av august 2004 der det sies at departementet fortsatt ser på Tyrilistiftelsen - skolen som en institusjonsskole etter en analog tolking av opplæringsloven § 13-3a. Dette må, ifølge Tyrilistiftelsen, innebære at fylkeskommunen har en plikt til å sørge for tilbud om opplæring i Tyrilistiftelsen. Når både Oslo kommune og Hedmark fylke ikke opprettholder sine avtaler må Tyrilistiftelsen ta konsekvensene av dette og legge ned opplæringsvirksomheten. Tyrili har i dag 70 pasienter til rusbehandling etter avtale med Helse Midt-Norge og Helse Øst som vil miste sitt tilbud om opplæring som de har rett til etter opplæringsloven. Fylkeskommunene må ta det ansvar de har for at også disse elevene får nødvendig opplæring.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra helse- og omsorgsministeren.

Fylkeskommunens ansvar for opplæring i statlige helseinstitusjoner etter statlig overtakelse er regulert i opplæringsloven § 13-3a. Etter denne bestemmelsen skal fylkeskommunen oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring etter opplæringsloven for pasienter i medisinske institusjoner som staten etter overtakelsen 1. januar 2002 fikk ansvaret for å drive. Fylkeskommunen er faglig, juridisk og økonomisk ansvarlig for opplæringen av alle pasienter i de statlige helseinstitusjonene som ligger i vedkommende fylkeskommune.

Fylkeskommunens opplæringsansvar etter opplæringsloven § 13-3a er avgrenset mot helseinstitusjoner som ikke eies av det statlige helseforetaket.

For helseinstitusjoner som ikke eies av statlige helseforetak er det hjemkommunen til pasienten som har opplæringsansvaret for voksne pasienter som får grunnskoleopplæring spesielt organisert for voksne etter kap. 4A i opplæringsloven, jf. opplæringsloven § 13-1 og forskrift til opplæringsloven § 18-1 bokstav a, mens det er hjemfylkeskommunen som har ansvaret for videregående opplæring, jf. opplæringsloven § 13-3. Også før statlig overtakelse av helseforetakene var det hjemkommunen/hjemfylkeskommunen som hadde ansvaret for opplæring i helseinstitusjoner som fylkeskommunen ikke hadde ansvaret for å drive.

Tyrilistiftelsen er en privat stiftelse, og omfattes ikke av opplæringsloven § 13-3a. Det vil derfor være enten pasientens hjemkommune eller hjemfylkeskommune som har opplæringsansvaret, jf. foregående avsnitt. Utdanningsdirektoratet har i brev til Tyrilistiftelsen 14. februar 2005 lagt til grunn at Tyrilistiftelsen etter en analog tolkning av opplæringsloven § 13-3a er å anse som en institusjonsskole der fylkeskommunen har plikt til å sørge for opplæringen. Denne lovforståelsen er etter departementets skjønn ikke riktig.

Ut fra de opplysningene departementet har fått om denne saken, har Oslo kommune hatt en sentral rolle når det gjelder skoledriften ved Tyrilistiftelsen, men har nå sagt opp driftsavtalen med Ringsaker kommune. Vi er forøvrig gjort oppmerksom på at Hedmark fylkeskommune aldri har hatt avtale med eller vært involvert i driften ved Tyrili.

Jeg er opptatt av at det skal være et klart ansvar for opplæring også i private helseinstitusjoner og at dette ansvaret er plassert på en måte som sikrer gode tilbud. Jeg vil derfor snarlig ta initiativ til et møte med de berørte departementer og Kommunens Sentralforbund for å vurdere gode løsninger både på kort og lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 556

Innlevert 24. februar 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 4. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Vil statsråden gjøre det vanskeligere å bygge ut til næringsformål i strandsonen, f.eks. gjennom en endring av de rikspolitiske retningslinjene for Oslofjorden?»

BEGRUNNELSE:

Miljøvernministeren gav i forbindelse med tiltredelsen klare signaler om at det skal bli vanskeligere å få bygge ut i strandsonen. Fra SVs side er vi glade for disse signalene.

På Tjøme er det nylig fremmet forslag til reguleringsplan for Grepan ved Verdens Ende. Forslaget innebærer en massiv utbygging i et kystnært område og direkte i strandsonen. Grepan er et næringsområde som foreslås utbygd med to store blokker med leiligheter, en mindre hotell del og en stor båthavn. Leilighetene planlegges leid av hotellet om vinteren. Dermed bruker man betegnelsen næringsformål på reguleringsplanen, i stedet for tradisjonell hyttebygging. Jeg er redd for at leilighetene vil framstå som erstatning for privat hyttebygging. Omfanget er så stort at det vil føre til en økning i antallet hytter på Tjøme med 10 pst. De fastboendes vel har levert 750 underskrifter mot planene.

På Tjøme er det videre lansert planer for et leilighetsbygg og en hytteby i regulert strandsonen på Havna. Her er det planlagt tilbakeleie til hotellet på Havna om vinteren.

Tidligere har vi på Nøtterøy sett en utbygging med store og eksklusive leiligheter i strandsonen, som formelt er vaktmesterleiligheter i et næringsområde. Etter manges mening viser disse tre eksemplene en omgåelse av regelverket for å få til utbygging i strandsonen. På Nøtterøy er skaden allerede skjedd. På Grepan og Havna er det ikke for sent å gjøre noe.

De rikspolitiske retningslinjene for Oslofjorden åpner for utbygging til næringsformål i strandsonen, men da er det tenkt for eksempel reiselivsutbygging som har mer kollektivt preg og dermed kommer mange til gode.

Eksempelet Grepan dreier seg etter manges mening om en nedbygging og privatisering av strandso-

nen. Det bes om en tilbakemelding fra statsråden på om det kan være grunn til å gjennomgå de rikspolitiske retningslinjene med tanke på en mulig innstramning av disse.

Svar:

Jeg vil ha en offensiv og framtidsrettet strandsonopolitikk. Jeg ønsker at kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn aktivt følger opp de nasjonale målene for strandsonen ved behandlingen av plan- og dispensasjonssaker.

Føringene for planlegging i strandsonen er gitt gjennom plan- og bygningslovens generelle byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen og i rikspolitiske retningslinjer for planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen. I de rikspolitiske retningslinjene gis det en viss åpning for etablering av kollektive ferieanlegg mv. Forutsetningen for etableringen av slike anlegg er at de tilpasses lokale forhold og miljøverdier. Oppføring av private fritidshus skal som hovedregel ikke tillates. Bakgrunnen for at det er en noe åpnere formulering for reiselivsbygg, er at slike anlegg er beregnet på allmenn bruk.

Utviklingen i strandsonen er avhengig av den praksis det legges opp til gjennom kommunale planer. Fylkesmannen og fylkeskommunen skal medvirke i planarbeidet og skal om nødvendig fremme innsigelse til planforslag som kommer i konflikt med nasjonale interesser. Jeg vil følge nøye med i hvordan slike plansaker håndteres, og løpende vurdere behovet for å revidere de rikspolitiske retningslinjene.

SPØRSMÅL NR. 557

Innlevert 24. februar 2005 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 10. mars 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til at tomtefestere på Ridabu utenfor Hamar får kjøpe sine tomter som de leier av Opplysningsvesenets fond så snart som mulig og til et rimelig beløp, alternativt at leien kun justeres etter konsumprisindeks slik foreslått av Arbeiderpartiet?»

BEGRUNNELSE:

Over 190 tomter på Ridabu utenfor Hamar leies ut av Opplysningsvesenets fond direkte eller via Ha-

mar kommune til boligeierne. Det er varslet en betydelig økning av tomtefesteleien noe flere av huseierne av forståelige grunner protesterer mot. Kommunen får også betydelig økte leiekostnader som ikke umiddelbart kan veltes over på boligeierne. Av det som en gang var et viktig sosialt prosjekt for kommunen for å skaffe befolkningen rimelige boliger er det nå blitt et økonomisk uføre hvor markedstenkingen har tatt overhånd.

Arbeiderpartiet har tidligere fremmet forslag om at statlig grunn eller opplysningsvesenets fond bør vise måtehold i sin forvaltning og vise sosiale hen-

syn. Etter vår mening burde leien kun reguleres i samsvar med konsumprisutviklingen. Innløsning bør settes til 25 ganger årlig festeleie.

Statsråden har mulighet til å forvalte denne type eiendom med et sosialt sinnelag. Statsråden har også mulighet for å forhindre en lang og usikker prosess om disse tomtene. I det minste bør festerne gis de muligheter til innløsning den nye tomtefesteloven gir anvisning på selv om innløsningstidspunktet ikke er inne. En behøver ikke tenke marked i alle sammenhenger. Boligen er tross alt av det viktigste sosial gode vi har.

Statsråden bør sikre at ikke staten selv og de fond staten forvalter kun gjør markedstenkingen til eneste rettesnor.

Svar:

I anledning spørsmålet har departementet innhentet uttalelse fra Opplysningsvesenets fond, som i brev av 3. d.m. uttaler:

"Vang prestegård - festetomter på Ridabu i Hamar kommune

Generelt

Opplysningsvesenets fond forvaltes som kjent av Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond i henhold til fullmakt i kongelig resolusjon av 15. desember 2000.

Ved lov om Opplysningsvesenets fond av 7. juni 1996 nr. 33 har Stortinget vedtatt at Opplysningsvesenets fond er et selvstendig rettssubjekt som selv eier eiendommene og kapitalen fondet består av.

Formålet med loven fremgår av § 2 som sier at fondet skal komme Den norske kirke til gode, at fondets verdier skal bevares, samt gi avkastning til kirkelige formål. Lovens § 5 oppstiller forbud mot å gi bort eiendom, hvilke også innebærer et forbud mot gave- salg.

Vedrørende spørsmålet

Spørsmålet fra stortingsrepresentant Storberget refererer seg dels til ca. 30 festekontrakter fondet har inngått med enkeltfester, dels til en festekontrakt mellom Opplysningsvesenets fond og daværende Vang kommune (nå Hamar kommune) av 30. juni 1965, som gir kommunen festerett til et ca. 230 dekar stort tomteareal under Vang prestegård. Kommunen har etter det den opplyser viderebortfestet til sammen 162 boligtomter. Fondets kontrakter gir anvisning på regulering av festeavgiften henholdsvis hvert 25. år og hvert 20. år i henhold til markedsverdi på regulerings- tidspunktet. Hamar kommunes kontrakter med fremfesterne er fondet ikke i besittelse av.

Hamar kommune og fondet har over noen tid hatt en konstruktiv dialog om så vel innløsning som feste- avgiftsregulering. Dialogen er ikke avsluttet. Med hjemmel i kontrakten har Opplysningsvesenets fond i februar 2005 fremsatt et formelt krav overfor kommunen om regulering av festeavgiften for arealet på ca. 230 dekar. Representanten spør om to ting:

- 1) Vil statsråden ta initiativ til at tomtefesterne på Ridabu utenfor Hamar får kjøpe sine tomter som de leier av Opplysningsvesenets fond så snart som mulig og til et rimelig beløp?

Alternativt:

- 2) Kan leien (festeavgiften) justeres etter konsum- prisindeks slik foreslått av Arbeiderpartiet?

Spørsmålet gjelder med andre ord dels innløsning (kjøp) og dels festeavgiftsregulering ved fortsatt leie.

Ad spørsmål 1

Som kjent vedtok Stortinget endring i tomtefeste- loven med ikrafttredelse 1. november 2004. Endringene gir fester en lovfestet rett til innløsning av feste- tomter til fritids- eller bolighus på visse vilkår. Reglene om innløsning kommer til anvendelse for fester av boligtomter på Ridabu enten de har festekontrakt direkte med Opplysningsvesenets fond eller de har festekontrakt med Hamar kommune.

Etter de nye reglene gis fester rett til innløsning når det er gått 30 år av festetiden, og senere hver gang det har gått 10 nye år, eller når festetiden er ute. De fleste festerne på Ridabu har kontrakter med Hamar kommune. Opplysningsvesenets fond kjenner følgelig ikke til når disse festernes innløsningsrett inntre. Det er imidlertid opplyst fra kommunen at ca. 90 pst. av festerne vil få innløsningsrett i perioden 2006-2009. Fondet forutsetter at kommunen bidrar med nødven- dig kontraktsopplysninger overfor fondet når fremfesterne eventuelt fremsetter krav om innløsning.

Fondet vil forholde seg til lovens regler om inn- løsning, herunder angående innløsningssummer. Samtidig har fondet i særloven om fondet klare føringer når det gjelder hvilke formål man kan tilgodese og om forholdet til salg av arealer til under markedspris eller under den pris som en lov gir anledning til, slik som i tomtefestelovens tilfelle. Fondet vil for øvrig minne om at man siden siste halvdel av 1980-tallet har latt ca. 7.000 fester få innløse sine tomter.

Ad spørsmål 2

Det presiseres at Opplysningsvesenets fond ikke er i besittelse av festekontrakten mellom fremfesterne og kommunen, og at fondet ikke har innflytelse på hva kommunen kan gjøre i forhold til sine fester når det gjelder justering av leiene.

Når det gjelder de festerne som har festekontrakt direkte med Opplysningsvesenets fond, er det slik at kontrakten legger opp til markedsregulering av feste- avgiften, med de begrensninger i festers favør som fremgår av tomtefestelovens § 15, slik den lyder fra og med 1. november 2004.

Tomtefestelovens § 15, 2. ledd oppstiller regler for regulering av festeavgift etter 1. januar 2002. Lovens § 15, 2. ledd nr. 2 oppstiller et "tak" på kr. 9000,- pr. dekar/år, justert ved hvert årsskifte etter 1. januar 2002. Dette beløpet er pt. kr. 9.420,-. Festerne på Ridabu vil nyte godt av blant annet denne begrensningen i tomtefesteloven når festeavgiften reguleres."

Av uttalen fra Opplysningsvesenets fond går det fram at fondet i saker om innløsning av festetomter eller regulering av festeavgifter vil forholde seg til de kontrakter og lovbestemmelser som gjelder. Med bakgrunn i de generelle rammer og prinsipper som

gjelder for forvaltningen av Opplysningsvesenets fond, og som det er redegjort for i fondets uttalelse, kan jeg ikke se at departementet har grunnlag for å

vurdere slike saker annerledes enn det som framgår av fondets uttalelse.

SPØRSMÅL NR. 558

Innlevert 24. februar 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 8. mars 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Bergensavisen melder i en artikkel 24. februar at to foreldre som bor 400 meter fra hverandre blir vurdert av trygdekontoret på Askøy til å bo for nært til at moren kan motta overgangsstønad.

Er statsråden enig i at lovendringene gjennomført av hennes regjering hadde som intensjon å fjerne denne morens mulighet til å få overgangsstønad; er statsråden enig i at det er til barnets beste at foreldre bosetter seg så nært hverandre som mulig, og hva vil statsråden gjøre for å presisere regelverket overfor trygdekontorene?»

Svar:

Retten til overgangsstønad er hjemlet i Folkestrygdloven som ligger under Arbeids- og sosialdepartementet. Spørsmålet er derfor forelagt Arbeids- og sosialdepartementet som gir følgende utdypning av regelverket knyttet til boforhold:

"Det sentrale vilkåret for å få stønad som enslig mor eller far etter folkestrygdloven kapittel 15 er at den som søker stønad har aleneomsorgen for barn.

Etter folkestrygdloven § 15-5 andre ledd anses ingen av foreldrene å ha aleneomsorg for barnet ved boforhold som nevnt i § 1-5 fjerde ledd (samme hus, samme boligblokk) eller ved "andre nære boforhold". Formålet med bestemmelsen var å få en objektiv bevisregel slik at selve boforholdet er avgjørende. Dette innebærer at dersom foreldrene må anses å ha et "nært boforhold" er dette i seg selv avslag-/opphørs-

grunn. Det er da ikke behov for videre undersøkelser omkring samværsordninger eller kontakten mellom foreldrene.

I forarbeidene til bestemmelsen (Ot.prp. nr. 8 (1996-97)) legges det til grunn at ingen av foreldrene skal anses for å ha aleneomsorg ved boforhold i samme hus eller ved andre nære boforhold som svarer til å bo i samme hus. Som praktisk eksempel på "andre nære boforhold" er nevnt tilfeller hvor foreldrene bor i hvert sitt hus på samme tomt/gårdstun. I Rikstrygdeverkets rundskriv er det videre nevnt som eksempler på "nære boforhold" tilfeller hvor foreldrene bor i samme boligblokk eller i hus svært nær hverandre.

Rikstrygdeverket har foretatt en gjennomgang av flere trygdekontorers avgjørelser i slike saker og ser at det har vært forskjellig praktisering av hva som kan anses for "nære boforhold". Rikstrygdeverket vil nå presisere overfor trygdeetaten at boforhold opptil flere hundre meter unna ikke kan betegnes som "nære boforhold" eller "svare til å bo i samme hus" som nevnt i forarbeidene."

Jeg er enig i at godt samarbeid mellom foreldrene er svært viktig for barna etter et samlivsbrudd. At mors og fars bosted ikke ligger for langt fra hverandre, er en viktig praktisk lette for et godt samarbeid. Vi vet at det store flertallet av familiene velger å bli boende forholdsvis nær hverandre ikke minst av hensyn til barna. Regelverket skal ikke være til hinder for dette.

SPØRSMÅL NR. 559**Innlevert 24. februar 2005 av stortingsrepresentant Signe Øye****Besvart 4. mars 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Moss kommune har store problemer med ferjekøer gjennom byen på grunn av fergesambandet Moss-Horten. Vegdirektoratet skal nå i gang med et prøveprosjekt med AutoPASS på ferjer. Vegdirektoratet uttaler i Moss Avis 21. oktober 2004 at dette først skal skje på syv ferjesamband på Vestlandet og i Nord-Norge.

Kan statsråden ta initiativ til at et slikt system utprøves av Bastø-Fosenferjene mellom Moss og Horten som ett av de syv ferjesambandene som nå skal utprøves?»

BEGRUNNELSE:

Med en slik AutoPASS-brikke vil bilene kunne passere gjennom bomstasjonen uten å måtte stoppe. Det ville betraktelig redusere de store køproblemene i Moss i dag.

Svar:

Gjennom prosjektet AutoPASS-Samordnet betaling er målet at trafikantene skal kunne benytte samme betalingsmiddel, dvs. brikke eller kort, i bomstasjoner og på riksvegferjer. Det tas sikte på å legge spørsmålet om ev. generell innføring av AutoPASS i

ferjedriften fram for Stortinget i løpet av 2005.

For å legge til rette for en samordning av betalingen mellom land og sjø, må ferjetakstregulativet revideres og forenkles. I øyeblikket er et forenklet takstregulativ under utprøvning i sju riksvegferjesamband. Blant annet er passasjerbetalingen inkludert i kjøretøytakstene. I ett av disse sambandene, Flakk-Rørvik, skal det prøves ut betaling ved bruk av AutoPASS-brikken. Ifølge fremdriftsplanen skal dette igangsettes i løpet av våren/sommeren 2005. Det er ikke hensiktsmessig å prøve dette ut i andre samband før systemet er prøvd og i drift i sambandet Flakk-Rørvik.

Utvikling av utstyr for brikkebetaling kan gi effektiviseringsgevinster i enkelte ferjesamband. I andre samband, med liten trafikk, er det neppe hensiktsmessig med brikkebetaling. Her vil det bli innført et AutoPASS-kort som kan inneholde samme informasjon som en AutoPASS-brikke.

Ferjesambandet Moss-Horten er ikke inkludert i den tilskuddsberettigede riksvegferjedriften. Et forenklet takstsystem (uten passasjerbetaling) vil derfor kunne komplisere en ev. innføring av AutoPASS i dette sambandet. Dette er forhold som må vurderes nærmere.

SPØRSMÅL NR. 560**Innlevert 24. februar 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen****Besvart 8. mars 2005 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«Hvilke initiativer vil statsråden ta i kjølvannet av den kunnskapen som nå er avdekket gjennom Redd Barnas rapport De skjulte straffede?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med rapporten De skjulte straffede utfordrer Redd Barna Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om å utvikle et rådgivningstilbud til fangers familier. Mange barn med mor eller far i fengsel beskriver det som en akutt skilsmisse. Redd Barna

foreslår at familievernkontorene skal ha ansvaret for et slikt tilbud og at det formidles gjennom fengslene. Det er viktig at tilbudet har et tydelig barneperspektiv, og at hensynet til barnets beste vurderes.

Redd Barna har også bedt Justisdepartementet om å gi sosialtjenesten i fengslene ansvar for å følge opp og informere barn av innsatte. Videre vil Redd Barna at barns behov for samvær med den innsatte skal vurderes på individuelt grunnlag ut fra barnets situasjon og ikke ut fra fengselets regler om besøks- og telefontid, slik straffegjennomføringsloven åpner for. SV mener det vil være naturlig at barne- og fami-

lieministeren tar initiativ overfor justisministeren for å følge opp dette ønsket. Det bør også sikres at det aldri benyttes glassvegg ved besøk av barn, da dette er ekstremt belastende for barnet.

Svar:

Redd Barna ønsker med rapporten De skjulte straffede å synliggjøre en gruppe barn som ikke vises så godt i vårt samfunn og å bidra til å spre kunnskap til skoler, hjelpeapparatet, naboer, foreldre osv. Jeg synes det er positivt at Redd Barna bidrar til en synliggjøring av denne gruppen barn og bidrar til å spre kunnskap.

Jeg har lenge vært opptatt av innsattes barns livssituasjon og oppvekstvilkår. Gjennom bl.a. arbeidet til og samarbeidet med Foreningen for Fangers Pårørende er jeg godt kjent med barnas erfaringer og behovet for å synliggjøre og gi dem hjelp og støtte. På bakgrunn av dette har jeg tatt flere initiativer for å styrke innsatsen for barna. Barne- og familiedepartementet har bl.a. tidligere bidratt med midler til Foreningen for Fangers Pårørende til å utarbeide to informasjonshefter: Informasjonshefte om barn som har mor eller far i fengsel og Lisa besøker pappa i fengsel. Disse heftene ble bl.a. skrevet med tanke på å synliggjøre barna og gi hjelpeapparatet økt kunnskap om barnas situasjon. Vi har i 2004 bevilget midler til

foreningen til en kartlegging av de pårørendes helse. En slik undersøkelse skal gi kunnskap om fattigdom, levekår og om barnas helsesituasjon.

Barne- og familiedepartementet har videre satt i gang et arbeid for å utforme tilpassede modeller for foreldreveiledning for innsatte foreldre. Den fengslede forelderen kan trenge veiledning i forhold til foreldrerollen, bl.a. i forhold til besøk og samvær med barn i fengslet og i forbindelse med løslatelse. Det vil også bli utarbeidet en modell for foreldreveiledning for de foreldrene som har den daglige omsorgen. Vi har kontakt med Norges Røde Kors når det gjelder deres prosjekt for å utvikle en følgetjeneste/oppfølging av barn og ungdom som skal besøke en forelder i fengsel. Det er etablert et godt og jevnlig samarbeid mellom Barne- og familiedepartementet og Justisdepartementet om barna og deres behov for hjelp og oppfølging, bl.a. om å iverksette et tilbud om foreldreveiledning i fengslene.

Jeg har merket meg at Redd Barna i forbindelse med lanseringen av rapporten De skjulte straffede utfordret Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om å utvikle et rådgivningstilbud innenfor familievern for barn og familier hvor en av foreldrene er/har vært innsatt. Dette spørsmålet vil vi vurdere og drøfte bl.a. med Foreningen for Fangers Pårørende.

SPØRSMÅL NR. 561

Innlevert 24. februar 2005 av stortingsrepresentant May Hansen

Besvart 8. mars 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«BUF-etat i Ås kommune søkte i juni økonomisk støtte til å videreføre Alfa-teamet, et forebyggende tiltak for ungdom i kommunen. Etter en ventetid på syv måneder fikk de et negativt svar. Det er viktig med ulike forebyggende tiltak og denne type lavterskeltilbud rettet mot ungdom er svært viktig. Alfa-teamet har vært et samarbeid mellom tre Follo kommuner og staten.

Kan statsråden begrunne hvorfor dette viktige tilbudet til ungdom ikke har fått videre økonomisk støtte fra BUF-etat?»

BEGRUNNELSE:

Alfa-prosjektet ble vurdert av Statens barnevern og familievern. Evalueringen var bra og brukergrup-

pen, ungdom og foreldre var meget fornøyde med dette tilbudet. Behandlingstiden for denne søknaden har vært lang, noe som gjør at annen finansiering ikke har vært mulig å søke og få på plass. Resultatet er at dette tilbudet blir lagt ned og ungdom i denne regionen mister et godt og nødvendig lavterskeltilbud.

Svar:

Jeg er svært positiv til den type tiltak som Ås kommune i samarbeid med andre kommuner har gjennomført. Slike lavterskeltilbud er helt i tråd med Regjeringens intensjoner for utsatte barn og unge og deres familier.

Alfa-teamet ble startet opp i 2001, og var et samarbeid mellom Frogn, Nesodden og Ås kommuner. Prosjektet fikk støtte fra det daværende fylkesbarne-

vernet i Akershus. Høsten 2004 ble prosjektet avsluttet og Frogn og Nesodden besluttet å trekke seg ut av prosjektet. Ås kommune søkte BUF-etat om støtte til videre drift av tiltaket.

Det er selvfølgelig beklagelig at Barne-, ungdoms- og familieetaten, region øst, har brukt så lang tid på å behandle søknaden fra Ås kommune.

Jeg tar til etterretning at BUF-etat ikke anser at prosjektet faller inn under støtteordningen etaten disponerer, og at dette prosjektet primært er et kommunalt ansvar å sikre videre drift for.

Jeg håper Ås kommune likevel finner en god måte å videreføre lavterskeltilbudet sitt på, eventuelt med andre samarbeidspartnere.

SPØRSMÅL NR. 562

Innlevert 25. februar 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 3. mars 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Finansministeren har tidligere slått fast i brev av 22. mai 2003 at kostnader til trening/utdanning av politihunder skal kunne trekkes fra på selvangivelsen for personen som gjennomfører arbeidet. Slike kostnader er estimert til 106 000 kr over tre år. Ligningspraksisen vedrørende dette fradraget er imidlertid ulik.

Kan finansministeren bekrefte at fradraget skal kreves under post 3.3.7 i selvangivelsen, og vil finansministeren påse at ligningskontorene fører en lik praksis?»

BEGRUNNELSE:

I politi- og lensmannsetaten eies de aller fleste tjenestehundene av hundeføreren. Fra hunden er valp og frem til godkjenning som politihund dekkes alle utgifter av hundeføreren. Dette er utgifter til inntektsvervelse og godkjent politihund i stillingen reflekteres i høyere lønn. Kun selve kursutgiftene ved Politihøyskolen dekkes av arbeidsgiver.

Det tar om lag tre år fra en valp utdannes til ferdig hund, og kostnadene ved dette er som nevnt anslått til 106 000 kr. Finansministeren har i brev av 22. mai 2003 skrevet følgende: "Estimatet er godkjent og utgiftene er fradragberettiget på selvangivelsen fordelt på tre driftsår." Det virker følgelig urimelig når enkelte ligningskontorer hevder at posten går inn under minstefradraget.

Politiets hundetjeneste er i stor grad basert på idealisme og dugnadsånd. Hundeførerne har i alle år måttet bære det meste av utgiftene ved hundeholdet selv.

Trening og utdanning av politihunder er en viktig oppgave i forhold til politiets arbeid og muligheter til å utføre sin oppgave for samfunnet tilfredsstillende.

Insentivene som fradragmulighetene gir i forbindelse med treningen/utdanningen er en vesentlig faktor for å motivere polititjenestemenn og kvinner til denne krevende, men samfunnsnyttige oppgaven. Muligheten til fradrag for kostnader i forbindelse med trening og utdanning av politihunder må være i tråd med Regjeringens høye prioritet av arbeidet med å forebygge og bekjempe kriminalitet.

Svar:

Etter skatteloven § 6-1 gis skattyter fradrag for kostnader som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre inntekt. Kostnader til anskaffelse og hold av politihunder, vil være fradragberettiget etter denne bestemmelsen. Kostnadene vil imidlertid inngå i minstefradraget etter skatteloven §§ 6-30 flg. Formålet med minstefradraget er å forenkle den administrative behandlingen av fradragberettigete kostnader i forbindelse med arbeid. Minstefradraget er med andre ord et alternativ til fradrag for faktisk dokumenterte kostnader. En følge av denne ordningen er at skatteyter, med noen konkret angitte unntak, ikke kan kreve fradrag for faktiske kostnader ved siden av minstefradraget. Dersom de faktiske kostnader som er omfattet av minstefradraget er større enn minstefradraget, kan det kreves fradrag for de faktiske kostnadene istedenfor. Faktiske kostnader føres da i post 3.2.2.

På bakgrunn av henvendelser til Skattedirektoratet om ulik behandling av slike kostnader ved ligningskontorene, har direktoratet presisert at kostnadene omfattes av minstefradraget i Lignings-ABC for inntektsåret 2004. Jeg antar at det vil være tilstrekkelig til å sikre ensartet praksis.

Denne virkningen av minstefradrag er generell for tjenestekostnader som den ansatte dekker selv, og

omfatter dermed en lang rekke kostnader, også slike som er atskillig mer utbredt enn hundeholdskostnader i tjenesten, og minst like viktige. Skattereglene

innbærer altså ingen strengere behandling av hundeholdskostnader enn ellers.

SPØRSMÅL NR. 563

Innlevert 25. februar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 10. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«I Rogalands Avis 23. februar 2005 omtales Naturvernforbundets ønske om å legge en ekstraavgift på 10 euro på flyreiser, og gi pengene til fattige i Afrika. Forslaget gis selvsagt et miljølubi i form av mulige reduserte CO₂-utslipp. Statsråden har tidligere uttalt at han vil øke avgiftene på flydrivstoff, og hans uttalelser i forbindelse med saken i Rogalands Avis kan tolkes som om at han mener Norge bør innføre en slik ekstraavgift.

Har statsråden foretatt seg noe i denne retning?»

Svar:

Veksten i flytrafikken fører til at CO₂-utslippene fra sivil luftfart stadig vokser. Det er derfor viktig at det utvikles effektive tiltak og virkemidler på dette feltet.

Norge innførte 1. januar 1999 CO₂-avgift på drivstoff til bruk i nasjonal og internasjonal luftfart i Norge. Avgiften måtte imidlertid oppheves på flydrivstoff brukt til internasjonal flytrafikk. Årsaken var at avgiftene ble vurdert å komme i konflikt med avgiftsbestemmelsene i bilaterale luftfartsavtaler som Norge har inngått med en rekke land.

Det internasjonale arbeidet for å få til reduserte utslipp fra luftfarten foregår primært i den internasjonale luftfartsorganisasjonen, ICAO. ICAOs miljøkomité (CAEP) har utredet ulike tiltak og virkemidler for å redusere utslippene. Norge er medlem i ICAO og arbeider for at de internasjonale reduksjonsmålene blir så ambisiøse som mulig, og har vært en pådriver i arbeidet for økonomiske virkemidler.

Norges Naturvernforbund har uttalt at de ønsker

en avgift på hver flyreise på 10 euro, og at pengene skal gå til bistand til Afrika. Bakgrunnen for utspillet er hentet fra Tysklands finansminister Hans Eichel's forslag om å avgiftsbelegge drivstoff til flytransport, og øremerke avgiften til økt bistand i Afrika. EUs finansministere diskuterte nylig forslaget og Frankrike er positiv til en slik avgift. Vi vet at økt bistand til utviklingslandene, herunder Afrika, er helt nødvendig for å nå FN's tusenårsmål. Under konferansen for finansiering for utvikling i Monterrey i 2002 forpliktet giverlandene seg til en betydelig økning i bistandsvolumet. Konferansen fremhevet også betydningen av nye kreative finansieringsordninger. I Innst. S. nr. 118 (2003-2004) peker Stortinget på at spørsmålet om globale finansieringsordninger er en komplisert problemstilling, og at det er nødvendig med en dype-re teknisk og politisk diskusjon om både behovet for finansiering og muligheter for nye inntekstkilder. Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 566 fra stortingsrepresentant Langeland, vedrørende avgift på drivstoff til fly.

Jeg vurderer det som positivt at land i EU arbeider for løsninger som kan gjøre det mulig å innføre avgifter også på CO₂-utslipp fra drivstoff til bruk i internasjonal luftfart. Regjeringen er positiv til en slik finansieringsordning som noen EU-land foreslår, forutsatt at den er robust, teknisk gjennomførbar, ikke legger utilbørlige byrder på utviklingslandene og kan få internasjonal tilslutning. Det er videre en forutsetning at inntektene fra en slik ordning kommer i tillegg til den ordinære utviklingsbistanden. Jeg synes forslaget om en internasjonal flyavgift er interessant og vil ta det opp med mine kollegaer på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 564**Innlevert 25. februar 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 10. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«I eit oppslag på siste.no den 23. februar 2005 seier statsråden at han har innført nynorskkurs for dei tilsette i Miljøverndepartementet, slik at det skal verta fleire pressemeldingar på nynorsk i år.

Kan statsråden gjera rede for omfanget av desse kursa, og kvifor nokre oppgåver som må vika for språkkursa?»

Svar:

Eg viser til spørsmål vedrørande nynorskkurs i Miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementet vurderer til ei kvar tid

tiltak som kan heve kompetansen for å sikre at pålagte oppgåver blir løyst på ein god og effektiv måte. I vinter har vi mellom anna valt å gi ei gruppe medarbeidarar tilbod om eit kort oppfriskingskurs i nynorsk språkbruk.

Miljøverndepartementet er som alle andre statlege organ pålagt å bruke minst 25 pst. av kvar målform i pressemeldingar og andre dokumenttypar med stort informasjonstilfang. Dei interne språkkursa vil mellom anna sikre at dei tekstene som kjem ut frå departementet på nynorsk er korrekte og tydelege. I miljøpolitikken som elles er eit godt språk ein føresetnad for å nå fram med viktig informasjon.

SPØRSMÅL NR. 565**Innlevert 28. februar 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga****Besvart 8. mars 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Hvor stor andel av samferdselsinvesteringene har blitt brukt i en radius av 12 mil fra Oslo totalt sett for perioden 2001-2005 og årlig i perioden 1990 og frem til i dag (i prosent og faktiske tall)?»

Svar:

Vedlagt følger oversikt over anslåtte årlige statlige bevilgninger til veg- og jernbaneinvesteringer innenfor et område med en radius på 120 km fra Oslo (12-mil sonen) i perioden 1990-2005. Området omfatter fylkene Østfold, Akershus, Oslo og Vestfold samt deler av fylkene Hedmark, Oppland, Buskerud og Telemark. Oversikten er utarbeidet på grunnlag av beregninger innhentet fra Vegdirektoratet og Jernbaneløst. Alle tall er omregnet til 2005-kr og avrundet til nærmeste 10 mill. kr. Bare de delene av bompengeprosjektene som er finansiert over statsbudsjettet er med i tallgrunnet. Videre er OPS-prosjektene holdt utenfor.

Beregningene viser at statlige vegbevilgninger innenfor 12-mil sonen utgjorde 36 pst av de samlede bevilgningene i sektoren i perioden 2001-2005, mens

tilsvarende andel for jernbanebevilgningene er på 54 pst, jf. vedlagte tabell. For veg og jernbane sett under ett har 41 pst av investeringene blitt brukt i en radius av 12 mil fra Oslo. Til sammenlikning bor det i overkant av 2 mill. mennesker i dette området, som utgjør om lag 45 pst av folkemengden i Norge.

For veg omfatter beløpene anslåtte bevilgninger på kap. 1320 post 30 Riksveginvesteringer, post 31 Rassikring, tidligere post 32 Legging av fast dekke på riksveger, post 60 Forsøk og tidligere kap. 1331 Tilskudd til kollektivtrafikktiltak i storbyområdene. For fylkesvise bevilgninger som ikke er fordelt på navngitte strekninger (midler til mindre investerings-tiltak, planlegging og grunnverv mm), er det for de fylkene som bare delvis inngår i 12-mil sonen lagt til grunn at 50 pst. har gått til tiltak innenfor det aktuelle området. I tråd med tidligere praksis omfatter oppgitte totale statlige bevilgninger bare de midlene på post 30 som er rute- eller fylkesfordelt.

For jernbane omfatter beløpene anslåtte bevilgninger på kap. 1350 post 30 Investeringer. Det er for perioden 1990-1998 benyttet bevilgningstall i de årlige budsjettproposisjonene, dvs. St.prp. nr. 1. Fra og med 1999 er bevilgning ved slutten av det enkelte år

benyttet, slik at det er tatt hensyn til bevilgningsendringer gjennom de enkelte år. Investeringer i Gardermobanen i årene 1995-1999, som beløper seg til om lag 9,9 mrd. 2005-kr, inngår ikke i den vedlagte tabellen. Denne utbyggingen ble opprinnelig finansiert ved lån til NSB Gardermobanen AS.

Avinor har oppgitt tall for investeringer i luftfart, som omfatter Luftfartsverkets og senere Avinors investeringer i flyplasser og kontrollsentraler. For hele landet sett under ett beløper investeringene seg i årene 1990-2004 til om lag 27,1 mrd. 2005-kr. Investeringer innenfor 12-mil sonen omfatter investeringene på den tidligere hovedflyplassen Fornebu, Røyken

kontrollsentral, grunnerverv, innskudd ved utbyggingen av Oslo Lufthavn, Gardermoen mv. Totale investeringer innenfor 12-mil sonen er om lag 17,1 mrd. 2005-kr. Investeringene i hovedflyplassen i årene 1993-2004 beløper seg til om lag 13,4 mrd. 2005-kr og er i sin helhet brukerfinansiert av tidligere Luftfartsverket som forvaltningsbedrift, senere Avinor AS og ved statslån. Utbyggingen av hovedflyplassen er videre skjedd i regi av Oslo Lufthavn AS og investeringene i hovedflyplassprosjektet betjenes fullt ut av Oslo Lufthavn AS ovenfor Avinor og staten på kommersielt grunnlag.

Vedlegg til svar:

Tabell over bevilgninger til veg- og jernbaneinvesteringer i årene 1990-2005.
Bevilgninger til veg- og jernbaneinvesteringer i årene 1990-2005

Mill. 2005-kr

År	Veg			Jernbane ¹			Total		
	12-mil sone	Landet	%	12-mil sone	Landet	%	12-mil sone	Landet	%
1990	1290	4320	30	90	740	12	1380	5060	27
1991	1950	5890	33	400	670	60	2350	6560	36
1992	2310	5700	41	470	1150	41	2780	6850	41
1993	2120	5910	36	670	1270	53	2790	7180	39
1994	1930	5370	36	710	1070	66	2640	6440	41
1995	1980	5240	38	700	1160	60	2680	6400	42
1996	2080	5160	40	910	1590	57	2990	6750	44
1997	1910	4630	41	980	1470	67	2890	6100	47
1998	2000	4870	41	1020	1430	71	3020	6300	48
1999	1900	4730	40	910	1500	61	2810	6230	45
2000	1640	4560	36	490	1290	38	2130	5850	36
2001	1640	4560	36	490	1510	32	2130	6070	35
2002	1820	5170	35	690	1360	51	2510	6530	38
2003	1650	4720	35	1000	1550	65	2650	6270	42
2004	1950	5040	39	1120	1860	60	3070	6900	44
2005	1800	5100	35	1040	1710	61	2840	6810	42
Sum	29970	80970	37	11690	21330	55	41660	102300	41
Sum 2001-2005	8860	24590	36	4340	7990	54	13200	32580	41

¹ Bevilgninger ekskl. Gardermobanen

SPØRSMÅL NR. 566**Innlevert 28. februar 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 10. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Det vises til oppslag i Dagsavisen 24. februar i år, hvor det fremkommer at Tysklands finansminister har gjort fremstøt mot EU om å avgiftsbelegge drivstoff på fly. Frankrikes president Chirac har foreslått lignende. Avgiften skal etter forslaget, benyttes til å få Afrika ut av fattigdomsfella.

Støtter statsråden et slikt forslag, og vil han ta opp saken i internasjonale fora, for eksempel på nordisk minister frokost i Brussel i mars, og mener han at inntektene av ev. avgift må tilfalle FNs arbeid?»

Svar:

Veksten i flytrafikken fører til at CO₂-utslippene fra sivil luftfart stadig vokser. Det er derfor viktig at det utvikles effektive tiltak og virkemidler på dette feltet.

Norge innførte 1. januar 1999 CO₂-avgift på drivstoff til bruk i nasjonal og internasjonal luftfart i Norge. Avgiften måtte imidlertid oppheves på flydrivstoff brukt til internasjonal flytrafikk. Årsaken var at avgiftene ble vurdert å komme i konflikt med avgiftsbestemmelsene i bilaterale luftfartsavtaler som Norge har inngått med en rekke land.

Det internasjonale arbeidet for å få til reduserte utslipp fra luftfarten foregår primært i den internasjonale luftfartsorganisasjonen, ICAO. ICAOs miljøkomité (CAEP) har utredet ulike tiltak og virkemidler for å redusere utslippene. Norge er medlem i ICAO og arbeider for at de internasjonale reduksjonsmåle-

ne blir så ambisiøse som mulig, og har vært en pådriver i arbeidet for økonomiske virkemidler.

Vi vet at økt bistand til utviklingslandene, herunder Afrika, er helt nødvendig for å nå FNs tusenårsmaal. Under konferansen for finansiering for utvikling i Monterrey i 2002 forpliktet giverlandene seg til en betydelig økning i bistandsvolumet. Konferansen fremhevet også betydningen av nye kreative finansieringsordninger. I Innst. S. nr. 118 (2003-2004) peker Stortinget på at spørsmålet om globale finansieringsordninger er en komplisert problemstilling, og at det er nødvendig med en dypere teknisk og politisk diskusjon om både behovet for finansiering og muligheter for nye inntekstkilder. Jeg viser for øvrig til svaret på spørsmål nr. 563 fra stortingsrepresentanten Øyvind Korsberg, vedrørende Norges Naturvernforbunds ønske om å innføre avgift på flyreiser.

Jeg vurderer det som positivt at land i EU arbeider for løsninger som kan gjøre det mulig å innføre avgifter også på CO₂-utslipp fra drivstoff til bruk i internasjonal luftfart. Regjeringen er positiv til en slik finansieringsordning som noen EU-land foreslår, forutsatt at den er robust, teknisk gjennomførbar, ikke legger utilbørlige byrder på utviklingslandene og kan få internasjonal tilslutning. Det er videre en forutsetning at inntektene fra en slik ordning kommer i tillegg til den ordinære utviklingsbistanden. Jeg synes forslaget er interessant og vil ta det opp med mine kollegaer på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 567**Innlevert 28. februar 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 8. mars 2005 av barne- og familieminister Laila Dævøy****Spørsmål:**

«Bokollektivet ved Oslo krisesenter for minoritetskvinner er stengt og departementet har avslått driftsstøtte til Kirkens Bymisjon og Røde Kors for fortsatt drift og har ved det ansvaret for at tilbudet forsvinner uten at noe nytt og bedre kommer i stedet. Minoritetskvinner har nå færre tilbud i vanskelige situasjoner.

Hva er grunnen til at Regjeringen mener tilbudet til minoritetskvinner i krise er godt nok uten dette kollektivet i drift, og hvilke tilbud er pr. dato på plass for å bistå minoritetskvinner i krise?»

Svar:

Tanken med Bokollektivet var at det skulle være et tilfuktsted for unge kvinner med minoritetsetnisk

bakgrunn som måtte bryte med familie og/eller ekte-menn på grunn av tvang, trusler og vold, herunder tvangsekteskap. Bokollektivet har vært i drift siden 2000.

Barne- og familiedepartementet har ikke sagt nei til videre drift av Bokollektivet i Oslo. Bokollektivet ble nedlagt av Oslo krisesenter, og Oslo krisesenter har ikke søkt om midler fra departementet til videre drift før de la det ned. Den nye finansieringsordningen for krisesentrene ville også gjort det enklere økonomisk å drive tilbudet i 2005 ved at statens dekning-sandel er økt fra 50 til 80 pst. av driftsutgiftene. Den resterende delen dekkes av kommunen.

Jeg ser helt klart at disse kvinnene har et beskyttelsesbehov, og for at de skal få et best mulig tilbud mener jeg derfor at det er helt nødvendig at det foretas en helhetlig vurdering av både behov, tilbudsform, hvor tilbudet best kan gis og hvilke instanser som kan være med å finansiere et slikt tilbud. En slik

vurdering mener jeg er helt nødvendig ikke minst for kvinnenes egen skyld. Søknaden fra Kirkens Bymisjon og Røde Kors om et nytt og utvidet tilbud vil derfor bli utredet og tatt stilling til i løpet av våren. Siden tilskudd til krisetiltak betinger kommunal grunnfinansiering, vil søknaden også bli drøftet med Oslo kommune.

Ingen kvinner har blitt satt på gata. Oslo krisesenter har opplyst at de kan tilrettelegge et tilbud for disse kvinnene med 2-3 sengeplasser til enhver tid. Mange av kvinnene vil også kunne omfattes av det ordinære tilbudet ved krisesentrene. For de som i dag er i direkte fare vil politiet kunne iverksette beskyttelsestiltak med hemmelig adresse og/eller fiktiv identitet.

Ingen er tjent med at disse kvinnene igjen utsettes for vold eller trusler fordi det ikke tas ansvar for de tiltak som iverksettes og dekkes av det offentlige.

SPØRSMÅL NR. 568

Innlevert 28. februar 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 3. mars 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«I Budsjett-innst. S. nr. 5 (2004 2005) skriver regjeringspartiene at konsekvensene av forsikringsvirksomhetsloven bestemmelser om reguleringspremie vil bli vurdert ved evaluering av forsikringsvirksomhetsloven kap. 8b og at lovreglene bør virke en tid før evaluering.

Hvilken metode vil Regjeringen bruke for å evaluere om bestemmelsene i praksis virker hindrende for rekruttering av personer med yrkeshemming inn i arbeidslivet, og når kommer evalueringen?»

Svar:

Spørsmålet ble overført fra arbeids- og sosialministeren.

Regjeringen Bondevik II la i Ot.prp. nr. 11 (2003-2004) frem forslag til nytt kapittel om kommunale pensjonsordninger i forsikringsvirksomhetsloven. Som det fremgår av proposisjonen kapittel 0 er formålet med det nye kapittel 8b "[...] å skape ryddige konkurranseforhold i markedet for kommunale pensjonsordninger." Lovforslaget i proposisjonen bygget på Banklovkommissjonens lovforslag i NOU 2003: 11 "Konkurranse i kollektiv livsforsikring".

Bakgrunnen for forslaget til nytt kap. 8b i forsikringsvirksomhetsloven var at bare ett livsforsikringsselskap (Kommunal Landspensjonskasse) hadde hatt adgang til å tilby et forsikringsprodukt som ble ansett å oppfylle de krav Hovedtariffavtalen for kommunal sektor stiller til finansieringssystemet for kommunale pensjonsordninger. Systemet for finansiering av dette produktet i KLP var basert på en dispensasjon fra forsikringsvirksomhetsloven § 7-6. Etter innføring av det nye kap. 8b i forsikringsvirksomhetsloven er det lovfestet to ulike prinsipper for beregning av premier i kommunal sektor, et prinsipp som bygger på "ordinær" premieberegning etter forsikringsvirksomhetsloven § 7-6 og et som innebærer premieutjevning etter bestemmelsene i kap. 8b. De nye lovbestemmelsene i kap. 8b trådte i kraft 1. januar 2004 og kan tas i bruk av samtlige livsforsikringsselskaper.

Banklovkommissjonen forslag til nytt kap. 8b bygget på den praksis som over årene var utviklet innenfor Kommunal Landspensjonskasses kommunale fellesordning, og dette lovforslaget ble fulgt opp av departementet i proposisjonen. Departementet la i vurderingen av forslaget fra Banklovkommissjonen vekt på at forslaget hadde fått bred støtte i høringen,

og at forslaget fremsto som en god løsning i forhold til øke konkurransen om de kommunale pensjonsordninger. Departementet skrev imidlertid også i proposisjonen kap. 2.4.2:

"Departementet legger imidlertid til grunn at regelverket skal evalueres og eventuelt justeres dersom det viser seg at løsningene har uforutsette uheldige konsekvenser, eller at det likevel ikke opprettes virksom konkurranse mellom markedsaktørene."

Målsettingen om å evaluere kap. 8b i forsikringsvirksomhetsloven ligger fast. Kapitlet har nå virket i noe over ett år. Først når kap. 8b har virket i noe lengre tid er det etter min vurdering hensiktsmessig å ta initiativ til en systematisk innhenting og gjennomgang av erfaringene med sikte på å evaluere kapitlet. Hvilke metode som da skal benyttes, bør etter min vurdering tas stilling til på faglig grunnlag, og i sammenheng med at evalueringen gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 569

Innlevert 28. februar 2005 av stortingsrepresentant Torny Pedersen

Besvart 10. mars 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sikre at den vedtatte ABM-reformen blir gjennomført som planlagt når de forespeilte bevilgningene ikke er fulgt opp i forslagene til statsbudsjett?»

BEGRUNNELSE:

I flere fylker har det blitt gjennomført omfattende konsolideringsprosesser på museumsområdet uten at de forespeilte statlige bevilgningene har kommet. Dette gjør at både museer og fylkeskommuner er satt i en vanskelig økonomisk situasjon og får ikke realisert de planer som er lagt. Det er derfor viktig at reformen følges aktivt opp og gjennomført i henholdt til Innst. S. nr. 46 (2000-2001).

Svar:

Når det i spørsmålet vises til ABM-reformen, vil jeg for ordens skyld minne om at dette dreier seg om tiltak over et bredere felt av kultursektoren enn museumsområdet. Den økonomiske opptrappingsplanen skissert i den såkalte ABM-meldingen som Stortinget sluttet seg til i desember 2000, gjaldt de statlige driftsbevilgningene til arkiv, bibliotek og museer og var stipulert til i alt 414 mill. kr. Planen ble stadfestet i kulturmeldingen som Stortinget behandlet i april i fjor, og den økonomiske rammen ble der oppjustert til 444 mill. kr regnet i 2003-priser.

Den opprinnelige ambisjonen var en opptrappingsperiode på fem år, men det ble allerede i ABM-

meldingen tatt forbehold om at den årlige oppfølgingen ville være avhengig av den økonomiske utviklingen og budsjettsituasjonen. Jeg kan derfor ikke uten videre gå med på at vi har forespeilt bevilgninger som ikke har kommet, selv om jeg gjerne skulle ha sett at vi hadde funnet rom for større påplussinger både til ABM-oppfølgingen generelt og til museumssektoren spesielt.

Det er likevel på det rene at det er museene som hittil har kommet klart best ut etter at opptrappingen startet i 2002, men det står også her mye igjen før vi er i mål. Vi må derfor regne med at dette vil ta noe lengre tid enn forutsatt i den ambisiøse planen som opprinnelig ble skissert. For inneværende år hadde vi en særlig vanskelig budsjettsituasjon, ikke minst fordi vi måtte prioritere bundne husleieøkninger og helt nødvendige utstyrinvesteringer i forbindelse med ferdigstilling av den lenge etterlengtede utbyggingen ved Nasjonalbiblioteket.

Jeg har likevel forståelse for at mange er skuffet over at det ikke ble funnet plass til en større pott med friske penger for å følge opp reformarbeidet på museumsområdet. Jeg er også urolig for at dette kan virke uheldig inn på det konsolideringsstrevet som fortsatt foregår i mange fylker. Derfor har jeg gått ut og signalisert at jeg håper å komme sterkere tilbake allerede i budsjettforslaget for 2006. Jeg har også understreket at departementet fullt ut står ved den tallfestede opptrappingsplanen, både når det gjelder ABM-sektoren generelt og museumssektoren spesielt.

SPØRSMÅL NR. 570**Innlevert 28. februar 2005 av stortingsrepresentant Lena Jensen****Besvart 8. mars 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Datatilsynet har uttrykt skepsis til den sentrale registreringen av elevenes resultater fra de nasjonale prøvene. De er betenkt over dagens løsning med et sentralt personidentifiserbart register over alle elever i skolepliktig alder, hvor dataene vil bli lagret i 15 år, og mener også at lærernes fødsels- og personnummer ikke bør brukes som brukernavn ved innloggingssystemet. Begge deler utfordrer personvernet.

Deler statsråden Datatilsynets skepsis til dagens praksis, og vil hun eventuelt endre den?»

Svar:

Jeg viser til skriftlig spørsmål fra representanten Lena Jensen om hvorvidt jeg deler Datatilsynets skepsis til sentral registrering av resultatene av de nasjonale prøvene samt bruken av lærernes fødsels- og personnummer i innloggingssystemet. Det stilles også spørsmål om jeg vil endre denne praksisen.

Datatilsynet har bedt Utdannings- og forskningsdepartementet om å vurdere bruken av fødselsnummer ved innlogging og lagringen av informasjon om kompetanseprofiler eller prøveresultater i et sentralt register slik at disse kan knyttes til en elevs identitet.

Utdannings- og forskningsdepartementet har bedt Utdanningsdirektoratet utarbeide en plan for endring av systemet for de nasjonale prøvene. Departementet har 1. mars 2005 oversendt denne planen til Datatilsynet. Endelig utforming av nye systemer vil skje i dialog med Datatilsynet.

I henhold til den ovennevnte planen foreslås innloggingssystemet endret slik at brukerne vil få mulig-

het til å logge på ved hjelp av brukernavn, passord og kontrollspørsmål. Fødselsnummer skal ikke lenger brukes ved innlogging. Også registreringssystemet planlegges endret, ved at dagens løsning foreslås erstattet av tre systemer:

- 1) Et nytt registreringssystem der personidentifiserbar informasjon lagres i kortere tidsrom og der adgangen til informasjonen er meget begrenset. Det er kun skoleadministrasjonen og lærere ved skolen som har rett til å registrere prøveresultatene. Lærere har kun tilgang til data for de elevene de har ansvaret for. Registeret vil på det meste inneholde data for fire årstrinn. Etter åtte til tolv måneder slettes alle disse dataene fra systemet.
- 2) Et system for å pseudonymisere data som i utgangspunktet er personidentifiserbare. Gjennom en irreversibel prosess konverteres alle referanser til fødselsnummer til en pseudokode. Man kan altså ikke finne tilbake til det fødselsnummeret som var utgangspunktet for pseudokoden.
- 3) Et statistikkssystem som lagrer og gir lesetilgang til pseudonymiserte data. Disse kan benyttes for statistiske formål. Tilgangen til dataene vil også være begrenset. Kun fylkesmann, skoleeiere, skolens administrasjon og lærerstab vil ha tilgang til detaljinformasjon for en gitt skole, og da kun aggregerte tall for de ulike prøvene på et gitt årstrinn i et gitt skoleår.

Det er min oppfatning at både elevene og lærernes personvern på denne måten vil bli godt ivaretatt.

SPØRSMÅL NR. 571**Innlevert 28. februar 2005 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen****Besvart 3. mars 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Overgangen fra lokalt førte merkeregister for fiskebåter til Fiskeridirektoratet, har for kystfiskere i Skagerakområdet medført dårligere service og betydelige avgiftsøkninger.

Vil statsråden gjøre noe for å gi kystfiskerne i dette området bedre service som kan berettiggje det økte avgiftsnivået?»

BEGRUNNELSE:

En tidligere helårsfisker i Nevlunghavn hadde noen tid opphold fra fisket for å arbeide som snekker. Forsommeren 2004 gjorde han muntlig henvendelse til Fiskeridirektoratet region sør med forespørsel om tillatelse til innføring i merkeregisteret av sin båt, 7,50 meter største lengde, for fortsatt drift. Han skulle den påfølgende sommer hovedsakelig drive fiske

etter krabbe. Søknaden ble registrert innkommet etter søknadsdatering 2. juni 2004, med alle nødvendige opplysninger påført.

Etter noen tid uten tilbakemelding etterlyste søkeren svar på søknaden. Saksbehandler kunne først ikke finne søknaden, men etter å ha gjort undersøkelser forklarte hun at søknaden var kommet på feil "side" og derfor ikke besvart. Søkeren gjorde oppmerksom på at han trengte fiskerregistreringsnummer på båten og merkebøyene for å kunne fiske på grunnere vann enn 25 meter for å unngå å bli tatt av fiskerioppsynet, og spurte om han kunne få midlertidig og muntlig tilsagn om registreringsnummer han kunne bruke. Det kunne han ikke få. Men siden hun nå skulle på ferie, skulle hun legge søknaden og saksopplysningene på pulten til en annen saksbehandler. Da søkeren litt senere gjorde henvendelse på nytt, viste det seg at løftet om å gi saken til en annen saksbehandler ikke var oppfylt. Ingen andre på kontoret var i stand til å hjelpe søkeren med merkeregistreringen! Søkeren etterlyste saken 3-4 ganger. Men saken hadde "låst" seg da den opprinnelige saksbehandler var på ferie.

Datert 20. august 2004 fikk søkeren skriftlig svar om at søknaden var innvilget og registreringsmerke gitt. Det tok altså omkring 10 uker å saksbehandle en enkel søknad; en søknad som det ved det gamle systemet tok noen timer eller maks 2 dager å ferdigbehandle lokalt til en brøkdel av nye kostnader.

Det nye systemet synes svært urimelig for "den lille kystfiskeren" som etter å ha blitt registrert første gang, ikke medfører flere utgifter for Fiskeridirektoratet fordi han ikke har rettighet eller konsesjon som krever oppdatering el. vedlikehold. At han da årlig skal betale registreringsavgift, virker urimelig.

Svar:

Innledningsvis skal bemerkes at de erfaringene vedkommende fisker ut fra de gitte opplysningene gjorde ved registreringen av fartøyet i merkeregisteret burde vært unngått. Jeg har gjort saken kjent for Fiskeridirektoratet for å forvise meg om at direktoratet har rutiner som sikrer en rask og effektiv saksbehandling.

Når det gjelder den delen av spørsmålet/begrunnelsen som retter seg mot avgiftsberegningen vil jeg understreke at avgiften for å stå i merkeregisteret er et nødvendig tiltak for å opprettholde et oppdatert og riktig merkeregister. Det er også viktig at alle som vil stå oppført i merkeregisteret må forholde seg til det samme regelverket. På dette grunnlag er det vedtatt at det skal betales et årlig gebyr så lenge fartøyet står i registeret. Det er bestemt at avgiften skal differensieres etter fartøystørrelse, der det for de minste fartøyene betales lavest sats. Avgiften er således ikke fastsatt etter den enkeltes behov eller nytte av registreringsordningen.

SPØRSMÅL NR. 572

Innlevert 1. mars 2005 av stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy

Besvart 9. mars 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«I 2003 introduserte Brasils FN-delegasjon en historisk resolusjon vedrørende menneskerettigheter og seksuell orientering. Resolusjonsforslaget har ennå ikke blitt vedtatt av FNs menneskerettighetskommisjon. I forbindelse med møte i mars 2005 skal norske myndigheter tale under det såkalte High Level Meeting. Det er viktig at seksuell orientering og kjønnsidentitet blir nevnt i denne talen, og at resolusjonen om menneskerettighetsforkjempere inneholder positiv omtale.

Hva vil utenriksministeren gjøre for å ivareta slikt syn?»

BEGRUNNELSE:

Den brasilianske resolusjonen bekrefter menneskerettighetenes universalitet og det grunnleggende prinsipp at lesbiske, homofile og bifile har rett på samme menneskerettighetsbeskyttelse som andre. Da resolusjonen ble lansert i 2003 var den også støttet av Norge. På Kommissjonens 59.sesjon i 2003 stemte man for å utsette diskusjonen omkring resolusjonen til den 60. sesjonen i 2004. Brasils FN-delegasjon hadde intensjonen om å fremme resolusjonen på nytt i 2004, men på grunn av sterkt press ble resolusjonen nok en gang utsatt. Nå skal FNs menneskerettighetskommisjon avholde sin 61. sesjon, og det er av stor viktighet at Brasils resolusjon gis den nødvendi-

ge støtte slik at FN for første gang eksplisitt kan stadfeste at lesbiske, homofile og bifile faktisk har samme rettigheter som andre. Det vil derfor være viktig at Norge, som tidligere har vært tydelig i støtte til synliggjøring av lesbiske og homofile, nå bruker de muligheter vi har, selv om vi ikke har sette i Kommissjonen. Når norske myndigheter skal tale til kommisjonens medlemmer på det såkalte High Level Meeting vil det være viktig å nevne "sexual orientation" og "gender identity" og viktigheten av at FNs menneskerettighetskommissjon også forholder seg til og reagerer på menneskerettighetsbrudd og overgrep i forhold til denne gruppen. I tillegg er det jo tradisjon for at Norge støtter resolusjonen vedrørende Menneskerettighetsforsvarere, og at man er med på å lage utkast til resolusjonstekst og konsulterer andre vedrørende konkret innhold. Spesialrepresentant Hina Jilani har ved en rekke anledninger også nevnt angrep på lesbiske, homofile, bifile eller transseksuelle (LGBT) menneskerettighetsforsvarere. Det vil derfor være viktig hvis norske myndigheter nå bidrar til at det finnes tydelig referanse til LGBT-menneskerettighetsforsvarere og seksuell orientering i resolusjonsteksten. Dette vil blant annet kunne gjøres i sammenheng med at man nevner kvinner og minoriteter.

FN må nå også vise klart at alle de lesbiske, homofile, bifile og transseksuelle rundt om i verden som utsettes for trakassering, nedverdiggende behandling, verbal og fysisk mishandling, medisinsk eksperimentering og tortur og i verste fall drap gis lik beskyttelse mot menneskerettighetsovergrep som det andre mennesker gis. De fortsatte forsøk på fortielse og usynliggjøring har katastrofale følger for mennesker verden over, når mer enn 80 land fremdeles har straffelovforbud mot seksuelle forhold mellom voksne mennesker av samme kjønn og minst 8 land fremdeles har dødsstraff.

Svar:

Diskriminering på grunnlag av seksuell orientering er et alvorlig brudd på menneskerettighetene. Norge har derfor gjennomgående støttet referanser til diskriminering og andre menneskerettighetsbrudd på grunnlag av seksuell orientering i resolusjonstekster både i FNs menneskerettighetskommissjon og i Generalforsamlingen.

Spørsmålet om seksuell orientering er svært sensitivt. Ulike syn på dette spørsmålet har bidratt til å aksentuere de sterke motsetningene som eksisterer om menneskerettighetsspørsmål i FN. Fra vårt syns-

punkt er det viktig å understreke det grunnleggende prinsipp om at alle, uansett seksuell orientering, nyter samme vern under menneskerettighetene. Dette synet møter liten eller ingen forståelse i en rekke land.

For å bidra til at det internasjonale samfunn bevarer sitt fokus på dette problemet, vil det norske hovedinnlegget under høynivåsegmentet i den kommende menneskerettighetskommissjonen understreke at diskriminering av ethvert slag, også på grunn av seksuell orientering, er uakseptabelt.

Norge støttet aktivt opp om det brasilianske resolusjonsutkastet som omhandlet menneskerettigheter og seksuell orientering under FNs menneskerettighetskommissjon i 2003 og 2004. Som kjent ble resolusjonsutkastet begge år trukket etter massiv motstand, hovedsakelig fra muslimske land og fra Vatikanet. Det er i dag ikke avklart om denne resolusjonen igjen vil bli fremmet, under årets sesjon.

Norge fremmer aktivt den nordiske resolusjonen vedrørende utenomrettslige, summariske og vilkårlige henrettelser. Resolusjonen ble fremlagt av Finland under årets generalforsamling og den var blant de mest kontroversielle under generalforsamlingen. Det mest omstridte spørsmålet var referansen til seksuell orientering i opplistingen av særlig utsatte grupper. Resolusjonsutkastet ble gjenstand for seks delavstemninger og ble vedtatt som helhet med stemmetallene: 130 for, 0 mot og 45 avståelser.

La meg også nevne at de lesbiskes særlige utsatte stilling som potensielle ofre for såkalt "dobbeltdiskriminering", ble særskilt nevnt i Norges hovedinnlegg under høysegmentet under årets kvinnekommisjon i FN. Innlegget ble holdt av barne- og familieminister Laila Dåvøy 1. mars.

Resolusjonen om menneskerettighetsforsvarere som Norge tradisjonelt fremlegger, ble under siste generalforsamling gjenstand for lange forhandlinger. Teksten ble vedtatt ved konsensus, til tross for at angrepene mot resolusjonsteksten var mer fremtredende enn tidligere år.

Om resolusjonsforslaget om menneskerettighetsforsvarere skal omtale seksuell orientering og kjønnsidentitet, vil måtte bero på en avveining mellom behovet for å omtale et viktig spørsmål og ønskeligheten av å beholde konsensus om en kjerne resolusjon på menneskerettighetsfeltet. Votering over teksten vil svekke dens legitimitet. På denne bakgrunn kan det være mer hensiktsmessig i første rekke å arbeide for referanser til seksuell orientering som diskrimineringsgrunnlag i tekster som også av andre grunner er gjenstand for votering.

SPØRSMÅL NR. 573**Innlevert 1. mars 2005 av stortingsrepresentant Torny Pedersen****Besvart 10. mars 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Det overordede målet til TV2 er at de skal gi et tv-tilbud som ivaretar hensynet til alle grupper i det norske samfunnet. I konsesjonsvilkårene nevnes hørselshemmede spesielt, og at programmer som det er teknisk og praktisk mulig skal tekstes. TV2 tekster bare en liten del av nyhetsendingene, og ingen direkte sendte debatter tekstes.

Vil statsråden øve press mot TV2 for at konsesjonsvilkårene blir oppfylt slik at hørselshemmede får det tilbudet de har krav på?»

BEGRUNNELSE:

De hørselshemmede er meget misfornøyde med dagens teksting av tv-programmer fra TV2. I tillegg til at det er lite teksting skjer tekstingen på "skjult tekst". Man må da trykke på tekst-tv side 222 for å få fram teksten.

Dette står i sterk kontrast til NRK som tekster nesten alle programmer for hørselshemmede, også direkte sendte innslag og debatter. NRK bruker hurtigskrivere, og det er vanskelig å forstå at TV2 ikke kan gjøre det samme.

Det er viktig at også de hørselshemmede får samme tilbud som resten av befolkningen.

Svar:

Jeg finner det nødvendig innledningsvis å gjøre rede for hvilke forpliktelser til å tekste program som er fastsatt i TV2s konsesjon for riksdekkende analog reklamefinansiert fjernsyn. Konsesjonens § 3-5 Teksting for hørselshemmede lyder som følger:

"TV2 skal tekste sendingene i tidsrommet 18:00 til 22:00 hver dag for hørselshemmede. Dette gjelder programmer der teksting er teknisk og praktisk mulig i forhold til produksjonstid. Lar det seg ikke gjøre å tekste hele sendingen skal enkeltinnslag om mulig tekstes.

TV2 skal ta i bruk teknologi for automatisert simultanteksting av sine direkte sendte nyhets- og aktualitetsprogrammer så snart slik teknologi er tilgjengelig og kvalitetsmessig tilfredsstillende. Inntil slik teknologi tas i bruk skal TV2 tekste repriser på direkte sendte aktualitetsprogrammer."

Det foreligger i dag ikke noen praktisk anvendelig teknologi for automatisert simultanteksting på

norsk. Konsesjonsvilkårene innebærer i dag i praksis at TV2 har plikt til å tekste alle programmer mellom kl. 18.00 og 22.00 som ikke er direkte sendte. For direkte sendte programmer skal TV2 likevel om mulig tekste enkeltinnslag. I tillegg skal repriser på direkte sendte aktualitetsprogrammer være tekstet. Så lenge det er gjort unntak fra plikten til å tekste for programmer der teksting ikke er teknisk og praktisk mulig i forhold til produksjonstid, er det ikke rimelig å innfortolke en forpliktelse om å benytte et manuelt system for direkte teksting av programmer.

TV2 tekster alle programmer, unntatt nyhets- og aktualitetsprogram, som sendes mellom kl. 18.00 og 22.00. I tillegg blir repriser av debattprogram og mange nyhetsreportasjer tekstet. TV2 opplyser at kanalen ved årsskiftet gikk over til fulldigitalisert nyhetsproduksjon, noe som innebærer at det vil bli enklere å tekste reportasjer tett opptil sending, slik at andelen tekstede reportasjer sannsynligvis vil øke. Det er i dag bare mulig å tekste reportasjer, siden man ikke benytter manuelt system for direkte teksting. Det er følgelig ikke utsikt til at teksting vil være tilgjengelig i nyhets- og aktualitetsprogram før et automatisert system for simultanteksting foreligger.

Det er Medietilsynet som fører tilsyn med konsesjonsvilkårene til TV2. Medietilsynet har nylig vurdert TV2s praksis for teksting av program mot konsesjonsvilkårene. Etter Medietilsynets vurdering oppfyller TV2 konsesjonsvilkårene på dette punktet. Jeg har ikke holdepunkter for at TV2 ikke overholder konsesjonsvilkårene og har følgelig ikke formelt grunnlag for å kreve at TV2 endrer praksis for teksting av fjernsynsprogram.

Jeg vil likevel understreke at jeg følger utviklingen nøye og er opptatt av å bidra til å fremme teksting for hørselshemmede på ulike plattformer. Jeg viser forøvrig til Stortingets anmodningsvedtak nr. 165 (2004-2005) der Regjeringen anmodes om å "bidra til at det vert utvikla teknologi for talegjenkjenning slik at ein kan nå måla for teksting av direkte sendte program" (jf. Budsjett-innst. S. nr. 2 (2004-2005)). Regjeringen arbeider med å følge opp vedtaket. Det er imidlertid foreløpig for tidlig å si hvilke konkrete tiltak som vil bli iverksatt.

SPØRSMÅL NR. 574**Innlevert 1. mars 2005 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 11. mars 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Jeg viser til forsvarsministerens svar på mitt spørsmål datert 16. februar 2005.

Kan forsvarsministeren gi en oversikt over antall arbeidsplasser i Forsvaret i fylkene Finnmark, Troms, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag i årene 1980, 1990, 2000 og 2004, eller eventuelt andre årstall i denne perioden?»

Svar:

Regionalpolitiske forhold knyttet til omleggingen av Forsvaret er omtalt i St.prp. nr. 45 (2000-2001) Omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005. En konsekvens av denne er at Forsvaret vil bli lokalisert på færre steder i landet. En del kommuner som tradisjonelt er betegnet som forsvarsavhengige, vil derfor bli berørt.

Omstillingen i Forsvaret har vært og er omfattende og komplisert, samtidig som den berører mange av Forsvarets enheter lokalt og regionalt. Forsvarsdepartementet har i hovedsak styrt på operativ evne, driftsinnsparinger og nødvendige støttefunksjoner. Sekundært på antall årsverk og avhending av bygninger og eiendom. Det har derfor ikke vært en prioritert oppgave å bryte ned endringer i antall årsverk på kommuner og fylker.

Forsvarsdepartementet har ikke oversikt over antallet arbeidsplasser i Forsvaret i 1980, fordelt på fylker. Det er imidlertid grunn til å anta at det ikke skjedde store endringer i perioden 1980 til 1990. Når det gjelder 1990, har et underutvalg av Forsvarskommisjonen av 1990 om Forsvarets distriktpolitiske

betydning utarbeidet oversikter for enkelte områder av landet. Forsvarsdepartementet kjenner ikke tellegrunnlaget for disse tallene, for eksempel om personell i internasjonale operasjoner er medregnet. Antall årsverk i de fire fylkene er, i følge Forsvarskommisjonen av 1990, til sammen 6 340. Fylkesfordelingen er som følger: Finnmark 790, Troms 3 130, Nord-Trøndelag 650 og Sør-Trøndelag 1 770.

Argus (Fokus fra 2005) som koordinerer og overvåker omstillingen på vegne av forsvarsledelsen, har gjort et omfattende arbeid for å fremskaffe tall for de aktuelle fylkene for årene 2000 og 2004. Tallmaterialet er avgrenset til Forsvarets militære organisasjon (FMO). Arbeidsplasser er definert som antall ansatte ved den enkelte forsvarsenhet, ikke som antall stillingshjemler i avdelingene, eller antall skattepliktige til den enkelte kommune.

Tallene er som følger for disse to årene: I 2000 var det til sammen 4 610 ansatte i Forsvaret i de aktuelle fylkene, herunder 440 i Finnmark, 2 360 i Troms, 380 i Nord-Trøndelag og 1 430 i Sør-Trøndelag. Tilsvarende tall for 2004 er 3 660, herunder 290 i Finnmark, 2 170 i Troms, 240 i Nord-Trøndelag og 960 i Sør-Trøndelag.

Tallene for 1990, 2000 og 2004 er ikke umiddelbart sammenlignbare siden tellegrunnlaget er forskjellig. For eksempel medregnes nå det stadig tjenestegjørende personellet i internasjonale operasjoner. Videre er organisasjonsledd skilt ut fra Forsvarets militære organisasjon, samtidig med at det har funnet sted personellreduksjoner. Tallene er derfor beheftet med usikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 575**Innlevert 1. mars 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 14. mars 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Regjeringen har gjentatte ganger vist til at "Inntil det er etablert et system for omsettelige utslippskvoter i tråd med Kyoto-protokollen, forutsettes det at ytterligere konsesjons- og utslippstillatelser kun gis til gasskraftanlegg basert på CO₂-fri teknologi".

Kan man med Stortingets vedtak av klimakvoteloven forvente at kravet om CO₂-håndtering nå forsvinner, eller vil dette kravet fortsatt stilles ved alle søknader om nye konsesjoner for bygging av gasskraftverk?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til skriftlig spørsmål nr. 355 (2004-2005) og nr. 356 (2004-2005) fra Øyvind Vaksdal (Fremskrittspartiet) til olje- og energiministeren hvor ovennevnte sitat brukes.

I skriftlig spørsmål nr. 438 (2004-2005) fra Øyvind Korsberg (Fremskrittspartiet) til olje- og energiministeren skriver statsråden at "Det vil være opp til Regjeringen å fatte eventuelle vedtak om teknologikrav i tillegg til kvoteplikten". En slik vag fremstilling kan man optimistisk tolke som en undergraving av det nevnte CO₂-håndteringskravet. Derimot er det ingen grunn til å være positiv på vegne av energibalansen sett i sammenheng med statsråd Hareides uttalelse i Aftenposten 16. november 2004: "Det å stille teknologikrav vil være et like effektivt verktøy for å hindre etableringen av forurensende gasskraftverk som det å stille utslippsgrenseverdier." En avklaring ville vært ønskelig, spesielt med tanke på næringens forutsigbarhet. Det er nok å minne om ordene til Norsk Hydros generaldirektør Eivind Reiten, som i et intervju i Teknisk Ukeblad nr. 12/2004 uttalte: "Dessuten er det vanskelig å vite hva politikerne vil. Norge har rotet seg inn i en CO₂-psykose. Usikkerheten knyttet til CO₂-spørsmålet er for stor til at noen tør å satse på å utnytte gassen i Norge."

SPØRSMÅL NR. 576

Innlevert 2. mars 2005 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 8. mars 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«I oppslag i Stavanger Aftenblad 1. mars står det at Samferdselsdepartementet mener forhåndsinnkreving av bompenger ikke er ulovlig etter EU-reglene. Samtidig viser artikkelen at ESA ennå ikke har gitt sin vurdering av denne problemstillingen, til tross for at Samferdselsdepartementet sendte brev til ESA for snart et halvt år siden.

Hva vil statsråden gjøre for snarest mulig å få avklart denne problemstillingen med ESA, slik at kommunene slipper å bruke ressurser på juridiske betenkinger og lignende?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge oppslaget i Aftenbladet vil man i Rennesøy kommunestyre be ordføreren i kommunestyremøtet 17. mars om at det blir lagt fram en sak der Ren-

Svar:

I henhold til lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven), gjelder kvoteplikt for gasskraftverk.

I tråd med Ot.prp. nr. 13 (2004-2005) vil de tre planlagte gasskraftverkene som har fått konsesjon på Kollsnes, Kårstø og Skogn, få kvoteplikt hvis de blir bygd før 2008. For energianlegget på Snøhvit, legges det opp til CO₂-avgift for perioden i det tidlige norske kvotesystemet.

For søknader om nye konsesjoner for gasskraftverk sluttet stortingsflertallet seg til Regjeringens forslag om å opprettholde adgangen til å stille vilkår om teknologikrav i medhold av forurensningsloven, jf. Innst. O. nr. 33 (2004-2005). Det vil i slike saker være opp til Regjeringen å vurdere om det skal stilles teknologikrav i tillegg til kvoteplikten.

Klimakvoteloven er innrettet mot perioden 2005-2007, og det vil måtte foretas endringer i loven ved utløpet av denne perioden for å tilpasse den til senere perioder. Det legges opp til at hele kvotesystemet gjennomgås før perioden 2008-2012, og at behovet for endringer vurderes.

nesøy kommune med juridisk bistand får vurdert om mer betaling over Rennfast for å finansiere Finnfast er i strid med EU-direktiv. Videre kan man lese:

"EFTAs overvåkingsorgan, ESA, har allerede tatt opp spørsmålet om forhåndsfinansiering med Samferdselsdepartementet. Og departementets svar er klart: Forhåndsinnkreving er ikke i strid med EU-direktivet som regulerer bompenger.

Departementet snakker særlig om forhåndsbetaling over ferjebilletten, ikke Rennfast-varianten med forlenget liv for en bomstasjon for å finansiere et tilknyttet naboprojekt. Ekspedisjonssjef Knut Rønning, som har undertegnet revet til ESA, vil heller ikke kommentere Rennfast- Finnfast-saken spesielt.

Brevet om forhåndsbompenger ble sendt til ESA i september i fjor.

Fortsatt har ikke departementet fått noe svar fra ESA. Rønning vil likevel ikke konkludere om ESA da har godtatt de norske argumentene, eller om det kommer nye runder."

Svar:

Saken representanten Svendsen viser til har opphav i en klage fra en privatperson. ESA ba i brev datert 19. juli 2004 om norske myndigheters kommentarer til denne saken. Samferdselsdepartementet ga ESA skriftlig tilbakemelding i brev datert 13. september 2004. ESA avholder årlige møter med norske myndigheter, hvor aktuelle saker blir diskutert. Høs-

ten 2004 ble det avholdt møte mellom Samferdselsdepartementet og ESA hvor blant annet saken representanten Svendsen tar opp ble diskutert. ESA opplyste da at de trengte mer tid til å vurdere saken.

ESA vil få gjenpart av dette brevet, for øvrig vil jeg vise til ESAs uavhengige stilling som overvåkningsorgan.

SPØRSMÅL NR. 577

Innlevert 2. mars 2005 av stortingsrepresentant Åsa Elvik

Besvart 9. mars 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Avisa Klassekampen skriv i eit oppslag 1. mars 2005 om forekomsten av dioksin i oppdrettsfisk.

Hvilke initiativ vil statsråden ta for å ytterligere redusere forekomsten av miljøgifter i mat?»

GRUNNGJEVING:

Norsk fisk inneheld, samanlikna med fisk frå andre land, lågare og synkande verdiar av miljøgifter. Omfanget av dioksin og PCB i morsmjølk i Norge er redusert med 60 pst. fra 1986 til 2001, viser tal frå Folkehelsa. Årsaka er i første rekke strengare krav til forbrenningsanlegg, forbetringar i industrien og strengare terskelverdiar.

Likevel er fisk framleis ei viktig kjelde til miljøgiftene dioksin, brommerete flammehemmarar og PCB. Studiar viser at ammande barn er spesielt utsette, og at inntaket av miljøgifter gjennom morsmjølk stig over grenseverdiane 41 gonger i barnets første leveår.

Professor Henrik Huitfelst ved Institutt for patologi ved Rikshospitalet uttaler til Klassekampen at han meiner at myndighetene ikke har tatt nok hensyn til publiserte og kjente data rundt helseeffektene ved miljøgiftene.

Ifølge det omtalte oppslaget finnes det tilgjengelig forteknologi som kan få ned dioksininnholdet i laks.

Svar:

Norske styresmakter arbeider for å avgrense utslappa av farlege stoff. At miljøgifter blir spreidd i naturen krev oppfølging både i form av overvaking, forskning på effektar og på risikoanalyse og risikovur-

deringar knytt til innhaldet av slike stoff i mat. Norske styresmakter følgjer arbeidet med risikovurderingar gjort av internasjonale og regionale organisasjonar som WHO/FAO, European Food Safety Authority (EFSA)/EU og utarbeider eige regelverk i tråd med tilrådingar frå desse og vitskapsmiljøet i Noreg. Nasjonalt støt norske styresmakter seg på risikovurderingar frå Vitskapskomiteen for mattryggleik.

Ekspertar innan mattryggleik fastlegg mengda av dei ulike stoffa som kan akseptast ut i frå eit inntak pr. veke (TWI) gjennom maten. Denne mengda vert fastlagt ut frå det omsyn at inntaket av matvara i denne mengda gjennom heile livet ikkje skal føre til auka risiko for skade på helsa.

Dioksin og dioksinliknande PCB finn ein i dei fleste feite matvarer, og dei høgste verdiane er funne i mat av marint opphav, m.a. laks. Kvart år nyttar Mattilsynet store summar til overvaking av mellom anna fisk og fiskefôr. Overvakinga viser at laks frå havbruk ligg på eit stabilt, og relativt lågt nivå av dioksin og dioksinliknande PCB. Overvakinga med omsyn til brommerete flammehemmarar viser at nivået i norsk laks er særst lågt.

Med omsyn til fisk frå havbruk, er fôret til fisken ei vesentleg kjelde til innhald av framandstoff. Den beste metoden for å redusere mengda av desse stoffa, er gjennom reinsing av råvarene fiskeolje og -mjøl, og industrien arbeider med utvikling av metodar for å reinse råvarene. I den samanheng er det ei fagleg utfordring å utvikle reinsemetodar som ikkje samstundes fjernar dei stoffa som er verdfulle av ernæringsmessige omsyn (omega-3 fettsyrer og vitamin i fett).

I 2002 fastsette EU grenseverdiane for dioksin i fôr og mat, og det same vart gjort for dioksinliknande

PCB i 2005. Norske ekspertar og representantar for styresmaktene har vore med i dette arbeidet, og fastsette verdiar er blitt norsk regelverk gjennom EØS-avtala. Generelt er nivåa av dei nemnte stoffa i norsk fisk langt under dei grenseverdiane EU har fastsett. EU tek sikte på å ta dei fastsette grenseverdiane opp til ny vurdering i 2007, og Noreg vil delta i dette arbeidet.

Når norske styresmakter fastset grenseverdiane av framandstoff, tar ein omsyn til heile verdikjeden, slik at maten skal vere trygg for forbrukaren. Samstundes er det viktig å hugsa at fisk er sunn mat. Ut frå ein ernæringsmessig synsvinkel er det ulike gode grunnar til å ete fisk og særleg feit fisk. Denne fisken er rik på mellom anna omega-3 fettsyrer, vitamin D,

selén og jod. Inntak av feit fisk har vist seg å ha positiv innverknad på hjarte- og karsjukdommar, som er eit folkehelseproblem. Sosial- og helsedirektoratet og Mattilsynet gir ut frå ei samla vurdering råd om kosthald ut frå norske tilhøve.

Britiske styresmakter gav sist sommar råd om feit fisk i kosthaldet, og uttrykte at jenter og kvinner i fruktbar alder kan ete feit fisk opp til to gongar i veka medan resten av folket kan ete feit fisk opp til fire gongar i veka. For å få ei vurdering ut frå norske høve, har Mattilsynet bede Vitskapskomiteen for matt-ryggleik om å gjere ei tilsvarande heilskapleg vurdering der ein tar omsyn til både moglege negative effektar av miljøgifter og positive ernæringsmessige effektar.

SPØRSMÅL NR. 578

Innlevert 3. mars 2005 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 10. mars 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«En avgjørelse fra EFTA-domstolen 25. februar d.å. slår fast at det norske forbudet mot sprit- og ølreklame i utgangspunktet er i strid med EØS-avtalen. Det norske forbudet mot alkoholreklame er blant annet begrunnet ut fra hensynet til folkehelsen.

Hvilke initiativer vil Regjeringen ta for å sikre at det norske forbudet mot alkoholreklame blir opprettholdt, og hindre en ytterligere utgliding av EØS-avtalen på det alkoholpolitiske området?»

BEGRUNNELSE:

Da EØS-avtalen ble inngått ble det fra stortingsflertallets side framhevet at alkoholpolitikken ikke var omfattet av avtalen. Etter den tid har Norge blant annet måttet fjerne importmonopolet for vin og brennevin. Norge har også som en konsekvens av avtalen måttet likebehandle rusbrus med andre drikker med samme alkoholinhold. Begge avgjørelsene fra EFTA-domstolen er et klart inngrep i norsk alkoholpolitikk.

Et annet viktig element i den norske alkoholpolitikken er forbudet mot reklame for alkoholholdige drikker. En avgjørelse fra EFTA-domstolen 25. februar d.å. slår fast at det norske forbudet mot sprit- og ølreklame i utgangspunktet er i strid med EØS-avtalen.

I dommen får bladet Vinforum ikke medhold i sin

klage på boten på 200 000 kr for tre vinannonser som bladet trykket i desember 2003. Dette blir i dommen begrunnet med at vin i EØS-avtalen kategoriseres som et landbruksprodukt, og derfor ikke er omfattet av avtalen.

I dommen slås det imidlertid fast at det norske forbudet mot reklame for sprit og øl i utgangspunktet ikke er lovlig, fordi det hindrer fri flyt av varer og tjenester over landegrensene.

Norske myndigheter kan likevel kunne holde fast ved totalforbudet mot alkoholreklame, dersom man klarer å bevise at et totalforbud er nødvendig for å ivareta hensynet til folkehelsen. EFTA-domstolen overlater denne vurderingen til norske domstoler, men viser til at den norske saken har mange likhetstrekk med den svenske "Gourmet-saken", der markedsdomstolen slo fast at mat- og vinbladet "Gourmet" ikke brøt loven ved å trykke alkoholreklame. Markedsdomstolen begrunnet, med støtte fra EFTA-domstolen, at et totalforbud var for drastisk, målt opp mot de helsemessige gevinstene.

Svar:

EFTA-domstolen uttalte seg på anmodning fra det norske Markedsrådet. Anmodningen var igjen foranlediget av at rådet har til behandling en klagesak hvor spørsmålet om forholdet mellom reklameforbudet og EØS-retten står sentralt. Bakgrunnen for kla-

gesaken er at Sosial- og helsedirektoratet fattet vedtak om forhåndsfastsatt tvangsmulkt overfor Pedicel AS, fordi de i sin publikasjon Vinforum trykket reklameannonser for vin i strid med det norske reklameforbudet. Pedicel AS klaget saken inn for Markedsrådet fordi de mener at det norske reklameforbudet er i strid med EØS-retten.

EFTA-domstolens rådgivende uttalelse av 25. februar 2005 var i all hovedsak i tråd med de argumenter Sosial- og helsedirektoratet ved regjeringsadvokaten framholdt i den muntlige høringen i saken.

På bakgrunn av denne rådgivende uttalelsen vil Markedsrådet i nærmeste fremtid avgjøre den saken de har til behandling.

Domstolen uttalte at vin ikke er omfattet av EØS-avtalen. I tråd med de norske anførselene trakk domstolen videre den konklusjon at heller ikke tjenester knyttet til vin som vare, her ytelse av annonsetjenester for vin, er omfattet av EØS-avtalen.

Til tross for at det ikke er avgjørende for den konkrete saken, knyttet domstolen også en rekke kommentarer til forholdet mellom øl- og vinreklame og EØS-avtalen. Domstolen uttalte at siden øl og brennevin er omfattet av EØS-avtalen, vil også tjenester knyttet til øl og brennevin som vare, herunder annonsetjenester for øl og brennevin, omfattes av EØS-avtalen.

Domstolen sier ikke noe om hvorvidt reklameforbudet i utgangspunktet er i strid med EØS-retten. Domstolen uttaler derimot at reklameforbud for øl og brennevin vil utgjøre et tiltak med tilsvarende virkninger som kvantitative importrestriksjoner i EØS-avtalens forstand. Dette er ikke omstridt. Spørsmålet om hvorvidt en slik importrestriksjon er i strid med EØS-avtalen eller ikke, må avgjøres etter en vurdering av om de er begrunnet i legitime hensyn og om det foreligger proporsjonalitet mellom restriksjonen og den gevinst som oppnås.

Domstolen uttaler videre at den ikke har noen grunn til å tvile på at det ligger tungtveiende sosiale og helsemessige hensyn til grunn for den norske alkoholpolitikken generelt og forbudet mot alkoholreklame spesielt, og videre at folkehelsehensyn helt klart er et legitimt hensyn som kan begrunne restriksjoner knyttet til omsetning av alkoholholdige varer. Spørsmålet om det norske reklameforbudets forenlighet med EØS-avtalen må derfor avgjøres ut fra en

vurdering av det såkalte proporsjonalitetsprinsippet. Dette medfører at de tiltak som velges må være forholdsmessige i forhold til den målsetting som forfølges og at målsetningen ikke kan oppnås med mindre inngripende tiltak. I tråd med det norske standpunktet, uttaler domstolen at anvendelsen av proporsjonalitetstesten forutsetter en analyse av de rettslige og faktiske omstendighetene som kjennetegner situasjonen i den aktuelle EØS-staten, og at nasjonale domstoler er bedre i stand til å vurdere dette enn EFTA-domstolen.

Når det gjelder forholdet til svensk alkoholreklamelovgivning, vil jeg få lov til å påpeke at den reklamelovgivningen som Sverige hadde før Gourmet-saken, ikke er helt identisk med den norske. Videre er heller ikke samfunnsforholdene i Sverige og Norge helt like. Proporsjonalitetstesten innebærer at det skal foretas en analyse av de norske forholdene, ikke de svenske. Den svenske avgjørelsen har ikke rettsvirkning i Norge.

Ovennevnte innebærer at vi ikke har fått noen uttalelse fra EFTA-domstolen med hensyn til reklameforbudets forenlighet med EØS-retten. Det er min oppfatning at reklameforbudet er klart forenlig med EØS-retten, se også Arbeids- og sosialdepartementets redegjørelse om dette i Ot.prp. nr. 86 (2003-2004).

Avslutningsvis vil jeg gjerne knytte noen generelle kommentarer til forholdet mellom EØS-avtalen og norsk alkoholpolitikk.

Jeg er enig med representanten Arnstad i at vi har hatt og fortsatt vil ha betydelige utfordringer på dette området. På den annen side vil jeg påpeke at bildet heldigvis er noe mer nyansert enn det representanten Arnstad synes å legge til grunn. Det er mange positive trekk å se i EU. De senere år har vi sett mange tegn på at både EU og enkeltstater i EU anerkjenner de alkoholpolitiske utfordringene. Som eksempel kan jeg nevne at EF-domstolen har anerkjent det franske forbudet mot TV-reklame for alkoholdig drikk.

Dette er positivt. Likevel vil jeg forsikre representanten Arnstad om at jeg er klar over de utfordringer vi står ovenfor. Derfor prioriterer jeg å arbeide for større internasjonal forståelse for strenge alkoholpolitiske restriksjoner. Jeg vil blant annet vise til mitt og mine nordiske kollegaers arbeid for å få vedtatt en WHO-resolusjon om alkohol.

SPØRSMÅL NR. 579**Innlevert 3. mars 2005 av stortingsrepresentant Inge Ryan****Besvart 10. mars 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim****Spørsmål:**

«Kan landbruksministeren gi en detaljert oversikt over alle de ulike støtteordninger som finnes for det norske landbruket og deres størrelse (målt i kroner), og kan landbruksministeren videre vise hvordan de ulike støtteordninger slår ut mht. distriktsprofil og bruksstørrelse?»

Svar:

Representanten spør om en oversikt over alle de ulike støtteordninger som finnes for det norske landbruket og deres størrelse (målt i kroner), og om det kan vises hvordan de ulike støtteordningene slår ut mht. distriktsprofil og bruksstørrelse.

Jeg vil først bemerke at det her er snakk om et svært omfattende spørsmål, og som departementet blant annet bruker mye ressurser på å redegjøre for både i de årlige stortingsproposisjonene om jordbruksoppkjøret og i St.prp. nr. 1. Når det gjelder strukturprofilen i virkemiddelbruken, vil jeg særlig vise til St.prp. nr. 1 (2004-2005) fra Landbruks- og matdepartementet der dette er omtalt som et særskilt tema på sidene 128-133.

Samtlige tilskuddsordninger som ligger under Landbruks- og matdepartementet er vist i Vedlegg 1. Beløpene på de ulike ordningene kan variere en del fra år til år, men alle poster og underposter er redegjort for i de to omtalte proposisjonene.

Spørsmålet om distriktsprofil må fortolkes. I sin videste fortolkning vil det alt vesentlige av virkemidlene i landbrukspolitikken være rettet mot distriktene i den forstand at midlene i vesentlig grad går til de områder av landet der det drives jordbruk. Departementet mener det vil bli for omfattende å vise fordelingen av landbruksstøtten med utgangspunkt i ulike definisjoner av hva som er distrikt. Samtidig vil slike oversikter over pengestrømmer uten noen kopling til måloppnåelse ellers, for eksempel hvor mye som produseres eller hvor mange årsverk som legges ned, gi relativt begrenset informasjon. Departementet har heller ikke forsøkt å beregne for eksempel hvordan skjermingsstøtten fordeler seg. Det er imidlertid grunn til å tro at den er proporsjonal med lokaliseringen av produksjonen, med en viss fordeling av tyngdepunkt på de områder med produksjoner som har høy skjermingsstøtte.

Det finnes også forskningsprosjekter som tar sikte på å belyse disse problemstillingene. Departementet kan for eksempel vise til NILF-rapport 2002 nr. 10 "Landbrukspolitikk og distriktpolitikk - En analyse

av den norske landbruksstøtta" av Agnar Hegrenes mfl. Noe av det NILF-rapporten påpeker er at en slik analyse av distriktpolitiske komponenter må måles ut fra en bred tilnærming med kopling mot formål med politikken og de enkelte virkemidler. De har kommet til at virkemidler over jordbruksavtalen der distriktshensyn er eneste målsetting utgjør om lag 1 mrd. kr. Ordninger med flere mål, men der distriktskomponenter kan skilles ut utgjør om lag 1,5-2,0 mrd. kr, mens tiltak som er generelle, men antas å ha distriktpolitiske effekter er beregnet til nærmere 9 mrd kr. Jordbruk er en mer typisk distriktsnæring enn andre næringer med relativt stor næringsstøtte.

Også Østlandsforskning ved Morten Ørbeck har hatt et prosjekt om fordeling av statsbudsjettet.

En del av de landbrukspolitiske virkemidlene er differensiert ut fra det som i landbrukspolitikken defineres som distrikt. Distrikt er i denne sammenheng i stor grad koplet til produksjonskostnader med utgangspunkt i at landbrukspolitikken søker å jevne ut inntektene mellom produsenter i ulike deler av landet. Dette er således en distriktsinndeling som er ulik flere andre definisjoner av distrikt. På den annen side er det i stor grad sånn at de høyeste produksjonskostnadene finnes i Nord-Norge, samt i fjord- og fjellbygdene, så det er et brukbart samsvar mellom denne distriktsdifferensieringen og for eksempel de definisjonene av distrikt som Kommunal- og Regionaldepartementet benytter.

Distriktsdifferensierte ordninger er: Budsjett 2005 ca. tall

- Distriktstilskudd pr. liter melk 420 mill. kroner
- Distriktstilskudd pr. kg kjøtt 525 mill. kroner
- Distriktstilskudd egg 5,4 mill. kroner
- Distrikts og kvalitetstilskudd frukt bær og grønnsaker 51 mill. kroner
- Frakttilskudd 216 mill. kroner
- Driftstilskudd i melkeproduksjon 1 053 mill. kroner
- Areal og kulturlandskapstilskudd 3 032 mill. kroner
- Herav distriktsdifferensiert 1 100 mill. kroner
- Frakttilskudd til pelsdyrførlag 18 mill. kroner
- Tilskudd til veterinærreiser 38 mill. kroner

Flere av disse ordningene er slik at de kommer all bruk til gode, men der satsene er høyere i områder med høye produksjonskostnader. Sånn sett innebærer kulturlandskapstilskuddet til alt jordbruksareal på 200 kr/dekar ingen distriktsdifferensiering, mens tilleggsatsene ut over dette går fra 0 på Jæren opp til 1 200 kr pr. dekar for frukt og bær i Nord-Norge.

I tillegg er det en hel del ordninger som i sin utforming er slik at de i vesentlig grad kommer "distriktsjordbruket" til gode for eksempel fordi de er knyttet til produksjoner eller produksjonsformer som i vesentlig grad er lokalisert i visse områder. Det er for eksempel tilskudd til dyr på utmarksbeite, grunn-tilskudd geitmelk, dyretilskudd til sau og geit (m.m.), tilskudd til fruktlager, tilskudd til prisnedskrivning av korn (reducerer kraftfôrprisen og sikrer kanalisering

politikken). Ut over dette er det også utjevning av fraktkostnader innenfor markedsordningene som for eksempel i prisutjevningsordningen for melk.

Det spørres om hvordan de ulike ordningene slår ut med hensyn på struktur og distriktsprofil. Som omtalt ovenfor viser for eksempel St.prp. nr. 66 (2003-2004) "Om jordbruksoppgjøret 2004", både differensieringen av satser med hensyn på struktur og distrikt for de enkelte ordningene.

Vedlegg til svar:

Nr.	Kap	post	up	uup	Benevnelse	Forvalter
1	1100	70			Tilskudd til drifta av Staur Gard	LD v/AØ
2	1115	70			Tilskudd til veterinær beredskap	MT
3	1138	70			Støtte til organisasjoner	LD v/AØ
4	1139	70			Tilskudd til genressurser, miljø- og ressursregistrering	LD/SLF
5	1143	70			Beredskapslagring i kornsektoren	SLF
6	1143	71			Omstillingsstøtte slakteri	SLF
7	1143	72			Erstatninger	SLF
8	1143	73			Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesjukdommer	SLF
9	1143	74			Tilskudd til prosjekt innen planteforedling og oppformering	SLF
10	1143	75			Tilskudd til matkorn	SLF
11	1147	70			Tilskudd til fjellstuer	RF
12	1147	71			Omstillingstiltak i Indre Finnmark	RF
13	1148	70			Tilskudd sikringstiltak	Styret/SLF
	1148	71			Naturskadeerstatninger	Styret/SLF
14			01		Naturskade, etstatninger	Styret/SLF
15			02		FoU - tilskudd	Styret/SLF
16	1149	71			Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	IN/FM
	1150	70	11		Markedstiltak	SLF
17				01	Avsetningstiltak hagebruk	SLF
18				02	Kollektiv dekning av oms.avg. i Hagebruket	SLF
19				03	Avsetningstiltak potet NOPO	SLF
20				04	Produsentsammenslutning i Grøntsektoren	SLF
21				05	Avsetningstiltak melk TINE	SLF
22				06	Kjøtt - kadaverhåndtering	SLF
	1150	70	12		tilskudd til råvareprisordninga	SLF
23				01	Eksportrestitusjon (XR) - leveranser til nære markeder	SLF
24				02	Prisnedskrivning	SLF
	1150	70	13		Eksportrestitusjon	
25				01	Eksportrestitusjon (XRK) - leveranser til nære markeder	SLF
26				02	Eksportrestitusjon (CAT)	SLF
27	1150	73	11		Tilskudd til norsk ull	SLF

Nr.	Kap	post	up	uup	Benevnelse	Forvalter
28	73	13		01	Pristilskudd, melk	SLF
29				02	Tilskudd til små konsummelkmeieri	SLF
30	1150	73	15	01	Pristilskudd, kjøtt	SLF
31				02	Distriktstilskudd fjørfe	SLF
32	1150	73	16		Distriktstilskudd egg	SLF
33		73	17		Distrikts- og kvalitetstilskudd, frukt, bær, grønnsaker og potet	SLF
34	1150	73	18	01	Frakttilskudd	SLF
35				02	Frakttilskudd egg	SLF
36				03	Stedsfrakttilskudd kraftfôr	SLF
37				04	Mellomfrakttilskudd norsk korn	SLF
38			19		Prisnedskrivning korn	SLF
39	1150	74	11		Driftstilskudd, melkeproduksjon	SLF
40			14		Tilskudd til husdyr	SLF
41			17	01	Areal- og kulturlandskapstilskudd	SLF
42			18		Andre arealbaserte tilskuddsordninger	SLF
			20		Tilskudd til økologisk landbruk	SLF
43				01	Økologisk landbruk, omlegging	SLF
44				02	Økologisk landbruk, arealtilskudd åpen åker	SLF
45				03	Økologisk landbruk, husdyrtilskudd	SLF
	1150	77	11		Tilskudd til dyreavl m.m.	LD v/MP
46				01	Tilskudd til nedskrivning av utgifter til veterinære reiser	FM
47				02	Tilskudd til utjevning av kostnadene ved forsendelse av sæd	LD v/MP
48				03	Tilskudd til avlsorganisasjoner	LD v/MP
49			12		Tilskudd til planteavl	SLF
			13		Tilskudd til forsøksringer og forskning	SLF
50				01	Tilskudd til forsøksringer	SLF
51				02	Tilskudd forskning	SLF
			14		Tilskudd til pelsdyrfôrlag	
52				01	Frakttilskudd peldyrfôr	SLF
53				02	Prisnedskrivning pelsdyrfôr	SLF
			15		Tilskudd til kvalitetstiltak	SLF
54				01	Opplysning frukt, grønt og potet	SLF
55				02	Utvikling av plantemateriale	SLF
56				03	Kvalitetstiltak til settepotetavl	SLF
57			17		Tilskudd fruktlager	SLF
58	1150	78	11		Tilskudd til avløsning for ferie, fritid	SLF
59			12		Tilskudd til avløsning for sykdom m.m.	SLF
60			13		Medlemsavgift til folketrygda	LD v/LP
61			14		Tilskudd til sjukepenge-ordninga	LD v/LP
			15		Andre velferdstiltak	SLF
62				01	Tilskudd til landbruksvikarer	SLF
63				02	Administrasjonstilskudd til avløserlag	SLF

Nr.	Kap	post	up	uup	Benevnelse	Forvalter
64				03	Tilskudd landbrukets HMS - tjeneste	SLF
65			16		Tidligpensjon for jordbrukere	SLF
66	1151	72			Tilskudd til organisasjonsarbeid	RF
	1151	75			Kostnadssenkende og direkte tilskudd	RF
67			11		Tilskudd til produksjonspremie	RF
68			12		Tilskudd til kalveslaktning	RF
69			13		Tidligslaktetilskudd i Vest-Finnmark, Øst - Finnmark og Troms	RF
70			14		Driftstilskudd	RF
71			15		Distriktstilskudd	RF
72			16		Ekstra driftstilskudd når begge ektefeller utøver næringen	RF
73			17		Tilskudd til frakt av slakteskrotter fra feltslakteriene til fryseanlegg	RF
74			18		Tilskudd til slaktning ved feltslakterier	RF
75	1151	79			Velferdsordninger	LD v/LP
76	1161	70			Tilskudd til forvaltningsdrift	Statskog
77	1161	73			Avviklingskostnader	LD v/AØ
78	1161	75			Oppsyn i statsalmenninger	Statskog

LUF

79					Verdiskapingsprogram for matproduksjon	IN
80					Matkulturprogram	IN
81					Produktutvikling	IN
82					Stiftelsen Godt Norsk	IN
83					Eksportprogram	IN
84					Drift av PU - senter SPIN	ASIN
85					Kvalitetssystem i landbruket (KSL)	SLF
86					Kompetansetiltak	SLF
87					BU - midler - sentrale	IN
88					BU - midler - fylkesvise	IN/FM
89					Utviklingstiltak/nye næringer	IN/FM
90					Tradisjonelt Jord - og hagebruk	IN/FM
91					Rentestøtte	IN
92					Organisert beitebruk	SLF
93					Overføring til SUF	LD v/LP
94					Markedsstrategier økologiske prod.	SLF
95					Nasjonale og reg. pilotprosjekter	SLF
96					Veiledning mm. (øko.landbruk)	SLF
97					Økologisk formeringsmateriale	SLF
98					Storskalaforsøk økologisk korn	SLF
99					Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)	SLF
100					Informasjon og utviklingstiltak	SLF
101					Norsk landbruksmuseum	SLF
102					Genressursutvalget - Plantegenetiske ressurser	SLF

Nr.	Kap	post	up	uup	Benevnelse	Forvalter
103					Skogbruksplanlegging	FM
104					Kurs og andre opplæringstiltak	LD v/ASR FM
105					Organisert virkesomsetning	FM
106					Nærings og miljøtiltak i skog (NMSK)	FM/KOM
107					Bioenergiprogrammet	IN
Skadefondet for landbruksproduksjon						
108					Erstatning for avlingssvikt	SLF
109					Tilskudd etter vinterskader på eng	SLF
110					Erstatning for svikt i honningproduksjon	SLF
111					Katastrofetap i husdyrhold	SLF
Utv. for skogbruket						
112					Tilskudd til FoU - aktiviteter	NFR
Reindriftens utviklingsfond						
113					Tilskudd til forskning og veiledning	Eget styre/RF
114					Tilskudd til Samisk utviklingsfond for å støtte opp under kombinasjonsnæringer	RF
115					Tilskudd til konfliktforebyggende tiltak	IN
116					Tilskudd til verdiskapingsprogrammet for reindrift	IN
117					Tilskudd til innløsning av driftsenheter og andre strukturtiltak	Styret/RF
118					Tilskudd til kvinneretta tiltak	RF
119					Tilskudd til videreføring av fagbrevordninga	RF/NRL
120					Tilskudd til markedsføring	Styret/RF/LD
121					Tilskudd til diverse tiltak (kjøp av livdyr, vedlikehold reindriftsanlegg, utdanningsstipend, velferdsordninger m.m.)	Styret/RF

SPØRSMÅL NR. 580**Innlevert 3. mars 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 11. mars 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Politiet ventet i nesten 7 timer før de rykket ut og pågrep mannen som skal ha knivstukket en 50-åring på Fedje natt til søndag 27. februar 2005. Folk på øya Fedje i Nordhordland fikk i stedet for snarlig politihjelp beskjed om å rydde opp selv. Dramaet ut-

spant seg rundt kl. 03.00 natt til søndag og først søndag formiddag kl. 10.00 kom politiet på stedet og pågrep mannen.

Mener statsråden at 7 timers ventetid på politihjelp på en akseptabel måte ivaretar innbyggernes krav og forventning til trygghet for liv og helse?»

BEGRUNNELSE:

Tilstanden for mannen som ble knivstukket var etter episoden alvorlig, men stabil. Ifølge kommunelagen var dette en hendelse der utgangen med noen centimeters margin kunne vært drap. Jeg har oppfattet at lensmannen bl.a. grunngir den politimessige prioriteringen slik: "Det var slik vi vurderte det der og da. Fedje er langt vekk, vil ikke kunne nå frem like fort som i Bergen sentrum." Selvsagt må publikum aksepterer at avstand mellom gjerningssted og nærmeste politimyndighet medfører reisetid. Likevel er det fullt mulig å nå frem til Fedje på langt mindre tid enn 7 timer selv på nattetid. Landets innbyggere bør uansett bosted og uansett samferdselsmessige forhold føle trygghet for at politimyndigheten gjør sitt ytterste for å komme til åstedet så hurtig som overhode mulig når det er begått en grov kriminell handling eller når trygghet for liv og helse på annen måte åpenbart er truet.

Svar:

Utgangspunktet er at politiet umiddelbart skal respondere på meldinger om alvorlige straffbare forhold. Politiets oppfølging må tilpasses den enkelte

saks alvorlighet og de lokale forhold den skal løses under. I vurderingen må politiet ta hensyn til om situasjonen er under kontroll, eller det fortsatt er fare for nye straffbare handlinger. Folks opplevelse av utrygghet vil også være et viktig element i politiets vurdering. Foruten å sikre folks trygghet skal også politiet etterforske lovbrudd. Mistanke om alvorlige straffbare handlinger vil normalt kreve en rask oppfølging fra politiets side.

Politidirektoratet har opplyst at lensmannen i dette tilfelle vurderte situasjonen til å være under kontroll. Samlet sett mener imidlertid Politidirektoratet at politiet likevel burde ha rykket ut raskere av hensyn til bl.a. det konkrete trygghetsbehovet blant kvinnens nærmeste familie og blant andre som hadde iaktatt opptrinnet ved huset. Dernest tilsier hensynet til den alminnelige trygghetsfølelsen blant befolkningen at politiet i denne type saker kommer raskt til stedet.

Politidirektoratet har videre opplyst at politimesteren i Hordaland har iverksatt tiltak for å sikre at det foretas umiddelbar utrykning hvis tilsvarende situasjoner skulle oppstå i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 581

Innlevert 4. mars 2005 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland

Besvart 9. mars 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Innstilling fra Styringsgruppen, oppnevnt av Fiskeri- og kystdepartementet og Landsbruksdepartementet "Samlet innsats og ny struktur", ble lagt frem 1. desember 2004.

Når og på hvilken måte vil fiskeri- og kystministeren legge fram sak om dette for Stortinget?»

Svar:

Saken vil bli fremmet i den kommende stortingsmeldingen om Marin næringsutvikling som planlegges fremlagt for Stortinget i vårsesjonen. Forskningsmeldingen som fremmes av Utdannings- og forskningsdepartementet vil også omtale oppfølging av innstillingen som ble levert av Styringsgruppen.

SPØRSMÅL NR. 582**Innlevert 4. mars 2005 av stortingsrepresentant Gunn Olsen****Besvart 14. mars 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Dagens Næringsliv henviser den 3. mars 2005 til et brev fra de fem regionale helseforetakene. I brevet hevdes det at de ut fra statsbudsjettet for 2005 har fått 208 mill. kr mindre enn de skulle hatt.

Kan statsråden bekrefte at helseforetakene etter overgang fra 40 til 60 pst. ISF-andel reelt har fått 500 mill. kr mer i basistilskudd enn de ville ha fått med Regjeringens opprinnelige forslag til statsbudsjett?»

BEGRUNNELSE:

I Revidert nasjonalbudsjett for 2004 var det budsjettforlik mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, noe som førte til 500 mill. kr mer til helseforetakenes basistilskudd. Regjeringen videreførte ikke dette beløpet i sitt forslag til statsbudsjett for 2005. I budsjettforliket for 2005 ble det enighet mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om å gi 500 mill. kr mer i basistilskudd til de regionale helseforetakene. Den 25. november 2004 ble følgende lagt ut på Høyres hjemmeside:

"Partienes fraksjoner i sosialkomiteen har i dag blitt enige om fordelingen av disse midlene på de regionale helseforetakene. Fordelingen til basistilskuddet blir som følger:

Helse Øst: 125 mill. kr
 Helse Sør: 70 mill. kr
 Helse Vest: 167 mill. kr
 Helse Midt-Norge: 99 mill. kr
 Helse Nord: 39 mill. kr

De ekstra midlene skal komme pasientene til gode gjennom økt behandlingsskapitet.

Helse Vest og Helse Midt-Norge vil gjennom denne avtale få rettet opp over halvparten av den underfinansieringen som Stortinget tidligere har vedtatt skal rettes opp i løpet av fem år."

Jeg ber om en bekreftelse på at denne økningen i basistilskuddene til hver av de fem regionale helseforetakene er bevilget som beskrevet på Høyres hjemmeside. Jeg er klar over omregningene fra basistilskudd til innsatsstyrt finansiering gjør at tallene for 2004 og 2005 kan være vanskelige å sammenligne direkte. Derfor er det ekstra viktig at det ikke sås tvil om at fordelingen er riktig.

Svar:

Med bakgrunn i regjeringspartienes budsjettavtale med Fremskrittspartiet vedtok Stortinget å øke

ISF-satsen fra 40 til 60 pst. Tilskuddet til innsatsstyrt finansiering (kap. 732.76) ble økt med 6 570,2 mill. kr, og basisbevilgningene til regionale helseforetak (kap. 732.71-75) ble redusert med samme beløp. Samlet sett var altså overføringene til regionale helseforetak de samme. Det ble ikke borte noen midler i denne tekniske omleggingen. De regionale helseforetak har i et brev av 14. februar 2005 til Helse- og omsorgsdepartementet anført at det kan synes som de ble trukket for mye i basisbevilgningene ved omregningen av ISF-satsen fra 40 til 60 pst.

Departementet har helt fra ISF-ordningen ble innført i 1997 tatt utgangspunkt i ISF-bevilgningen og ikke i basisbevilgningen ved teknisk håndtering av endringer i refusjonssatsen. Dette er nødvendig for å sikre at ISF-satsen blir som forutsatt, i dette tilfelle 60 pst. Det var i 2004 en liten aktivitetsvekst i pasientbehandlingen i forhold til 2003. Denne veksten ble finansiert med 40 pst ISF som var ISF-satsen dette året. I budsjettforslaget for 2005 ble det lagt inn midler for å finansiere aktivitetsnivået i 2004 på ISF-bevilgningen. Det ble ikke lagt inn midler i basisbevilgningen for å kompensere for aktivitetsøkningen fra 2004. Dette er i tråd med prinsippene for innsatsstyrt finansiering. Etter økningen i ISF-satsen som følge av budsjettforliket med Fremskrittspartiet i 2005-budsjettet, er forutsatt aktivitetsnivå i 2005 (som er en videreføring av aktivitetsnivået i 2004), finansiert med 60 pst. ISF over statsbudsjettet. Basistilskuddet er redusert tilsvarende for å håndtere denne omleggingen. Dette er i tråd med etablert praksis og vil virke begge veier ved teknisk håndtering av endringer i ISF-satsen. Det er viktig å holde fast på at ISF-satsen skal ha et omfang som sikrer at staten kan finansiere forutsatt aktivitet med den ISF-sats som Stortinget fastsetter, dvs. 60 pst i 2005, og ikke reduseres som følge av den tekniske håndteringen av omleggingen.

Helse- og omsorgsdepartementet har hatt kontakt med de regionale helseforetakene om denne saken og vil sende et utfyllende svar i tråd med ovennevnte.

Du viser til regjeringspartienes avtale med Fremskrittspartiet om statsbudsjettet for 2005. I denne avtalen var det enighet om å øke bevilgningene til regionale helseforetak med 500 mill. kr utover Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2005 i St.prp. nr. 1 (2004-2005). Tilleggsbevilgningen på 500 mill. kr ble vedtatt i Stortinget.

Fordelingen av tilleggsbevilgningen mellom de regionale helseforetak går fram av Budsjett-innst. S. nr. 11 (2004-2005):

Kap. 732 post 71 Tilskudd til Helse Øst RHF:	125 mill. kr
Kap. 732 post 72 Tilskudd til Helse Sør RHF:	70 mill. kr
Kap. 732 post 71 Tilskudd til Helse Vest RHF:	167 mill. kr
Kap. 732 post 71 Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF:	99 mill. kr
Kap. 732 post 71 Tilskudd til Helse Nord RHF:	39 mill. kr

SPØRSMÅL NR. 583

Innlevert 4. mars 2005 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 10. mars 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«I henhold til de etiske retningslinjene for oljefondet skal et etisk råd anbefale uttrekk av selskaper. Slik uttrekk skal foretas når investeringene er i konflikt med kriterier knyttet til overtredelse av grunnleggende humanitære prinsipper og risiko for miljøskade, korrupsjon og krenkelser av menneske og individuelle rettigheter.

Er det satt i gang en screening av fondets investeringsportefølje, og hvor mange selskaper er fondet trukket ut av?»

BEGRUNNELSE:

I november 2004 vedtok Finansdepartementet nye etiske retningslinjer for Petroleumsfondets investeringer. Retningslinjene trådte i kraft 1. desember samme år. Retningslinjene bygger på omtalen i Revidert nasjonalbudsjett 2004 (St.meld. nr. 2 (2003-2004)) og på innstillingen fra det regjeringsoppnevnte Etikktutvalget som la frem sitt forslag i juni 2003.

Petroleumsfondets etiske grunnlag skal fremmes gjennom tre virkemidler: Eierskapsutøvelse, negativ filtrering og uttrekk av selskaper fra investeringsuniverset der det oppfattes å være stor risiko for grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene, alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon eller andre særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer.

Det etiske rådet har ansvar for filtreringen samt

uttrekk av selskaper som er i strid med retningslinjene.

Svar:

Finansdepartementet fastsatte etiske retningslinjer for Petroleumsfondet 19. november i fjor. Samtidig ble Petroleumsfondets etiske råd opprettet.

Petroleumsfondets etiske råd har startet sitt arbeid med å vurdere selskaper som eventuelt bør utelukkes i henhold til de etiske retningslinjene, men har ennå ikke avgitt noen tilrådning til Finansdepartementet. Rådet hadde sitt første møte rett før årsskiftet. Det er rådets ansvar å framskaffe og vurdere informasjon om enkeltelskaper, og det er også lagt opp til at selskapene skal ha anledning til å uttale seg før en beslutning fattes. En må ha forståelse for at det vil ta noe tid å etablere et sekretariat og rutiner for å innhente og kvalitetssikre informasjon om selskapers virksomhet.

Rådet har opplyst at de siden oppstart har arbeidet med utelukkelse av selskaper som produserer klasebomber og kjernevåpen. I dette arbeidet benyttes både et tradisjonelt screeningselskap og konsulenter som er knyttet til fagmiljøer. Rådet arbeider også med å vurdere enkeltelskaper, og med å utarbeide en mer generell metode for å kartlegge selskaper som bryter med de etiske retningslinjene. Det etiske rådet har gitt Finansdepartementet signal om at en kan forvente rådets første tilrådninger i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 584**Innlevert 4. mars 2005 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal****Besvart 14. mars 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Statsministeren har lenge engasjert seg troverdig i forhold til situasjonen i Burma, og var sentral i etableringen av politikernetverket PD Burma. Han har ved en rekke anledninger også advart private investorer å investere pga. det brutale militærregimet. Oljefondet er investert i Burma gjennom oljeselskapet Total, som opererer bredt i landet. Investeringen i Total nå er på 5,7 mrd. kr.

Hva synes statsministeren om at fondet er så tungt investert i et selskap som indirekte understøtter militærjuntaen i Burma?»

BEGRUNNELSE:

Statsministeren har engasjert seg beundringsverdige i militærdiktaturet i Burma. Han har etablert politikernetverket PD Burma og har offentlig oppfordret aktører i næringslivet om å holde seg borte fra landet. I et intervju med Norwatch høsten 2002 uttrykte statsministeren skuffelse over at næringsliv i så liten grad tok hensyn til hans oppfordringer.

I en kronikk i Dagbladet skrev statsministeren i desember 2001 at "Kampen for grunnleggende rettigheter er en kamp ingen kan vinne alene. Aung San Suu Kyi har selv understreket dette mange ganger. For 10 år siden løftet Nobelprisen kampen for demokrati og menneskeverd i Burma. Vi vil fortsette vår støtte til kampen er vunnet, og jeg oppfordrer det norske folk til å ta del i dette arbeidet for Burmas framtid".

Den franske oljegiganten Total Oil er verdens fjerde største oljeselskap og en av de største utenlandske investorene i Burma. Total samarbeider med militærregimet i Burma om gassprosjektet Yadana sør i Burma. Juntaen tjener flere hundre millioner dollar hvert år på prosjektet. Aung San Suu Kyi har omtalt Total som "den største støttespiller for militærregimet i Burma".

21. februar lanserte den britiske organisasjonen Burma Campaign UK en kampanje mot Total. Den støttes av en internasjonal koalisjon bestående av 41 organisasjoner. Fra Norge inngår Den norske Burma-komité, Kirkens Nødhjelp og Framtiden i våre hender.

I Dagens Næringsliv torsdag 3. mars i år dokumenterer avisen at oljefondet har investert 5,7 mrd. kr i det franske oljeselskapet Total som er dypt involvert i militærdiktaturet Burma. Investeringene i Total har økt fra 1,2 mrd. kr i 2000 til nesten 5,7 mrd. kr i dag, en øking på nesten 400 pst., og er i dag fondets

største investering. En oversikt fra nyhetstjenesten Bloomberg viser at det er bare fire aksjefond som er registrert med flere Total-aksjer enn Oljefondet.

Svar:

Jeg viser til brev av 4. mars 2005 fra Stortingets president til statsministeren vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal til skriftlig besvarelse. Statsministeren har bedt meg om å besvare spørsmålet.

Finansdepartementet fastsatte etiske retningslinjer for Petroleumsfondet 19. november i fjor, som trådte i kraft 1. desember, i samsvar med omtalen i Revidert nasjonalbudsjett 2004. Samtidig ble Petroleumsfondets etiske råd opprettet. De etiske retningslinjene består av tre elementer:

1. Eierskapsutøvelse for å ivareta fondets finansielle interesser basert på FNs Global Compact og OECDs retningslinjer for eierskapsutøvelse og for multinasjonale selskaper.
2. Filtrering av investeringsuniverset for selskaper som produserer særlig inhumane våpen (Graverutvalget pekte på klasebomber, kjernevåpen, antipersonellminer, kjemiske og biologiske våpen, brannvåpen, blindende laservåpen, ikke dektebare fragmenter).
3. Uttrekk av selskaper der det anses å være en uakseptabel risiko for å medvirke til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene, alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konflikt, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon eller andre særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer.

I henhold til de etiske retningslinjene skal Petroleumsfondets etiske råd gi tilråding til Finansdepartementet om negativ filtrering eller uttrekk. Rådet kan ta opp slike saker på eget initiativ eller etter anmodning fra Finansdepartementet. Rådet innhenter nødvendig informasjon på fritt grunnlag og sørger for at saken er så godt belyst som mulig før tilråding om uttrekk eller utelukkelse fra investeringsuniverset gis.

Petroleumsfondets etiske råd har startet sitt arbeid med å vurdere selskaper som eventuelt bør utelukkes i henhold til Petroleumsfondets etiske retningslinjer, men har ennå ikke avgitt noen tilråding til Finansdepartementet. Det er ikke naturlig at departementer eller Statsministerens kontor foregriper rådets arbeid ved å komme med vurderinger av sub-

stansen i konkrete saker som rådet har eller vil få til vurdering.

Det etiske rådet har gitt Finansdepartementet sig-

nal om at en kan forvente rådets første tilrådinger i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 585

Innlevert 4. mars 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 15. mars 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Politietaten i Vest-Finnmark har fått beskjed om å redusere bemanningen ved å la vakante stillinger stå ubesatte. Konsekvensen er tildels store forskjeller i stillingsdekning mellom enkeltkommuner i Finnmark, som synes å samsvare dårlig med befolkningsgrunnlaget og faktisk antall saker som skal behandles i hvert politidistrikt.

Hvordan vil statsråden bidra til at det er et svar mellom faktisk behov og antall stillinger i Finnmarks ulike politidistrikter?»

Svar:

Spørsmålet ble overført fra helse- og omsorgsministeren.

Politidirektoratet har iverksatt tiltak for å redusere forskjellene mellom politidistriktene i budsjettfordelingen for inneværende år. Sammenlignet med politidistrikter i andre deler av landet, kommer politidistriktene i Finnmark generelt godt ut.

Det medfører ikke riktighet at Vestfinnmark politidistrikt har fått beskjed om å redusere bemanningen ved å la vakante stillinger stå ubesatte. Jeg ønsker å presisere at politimesteren i Vestfinnmark som andre politimestere, er gitt fullmakt til selv å fastsette antall årsverk innenfor budsjetttrimmen. Antall årsverk og fordelingen av disse besluttes etter drøfting med tjenestemannsorganisasjonene lokalt.

For øvrig har vi mottatt innspill fra Vest-Finnmark og Øst-Finnmark regionråd som vi vil svare på i nærmeste framtid.

SPØRSMÅL NR. 586

Innlevert 4. mars 2005 av stortingsrepresentant Jørund Leknes

Besvart 14. mars 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«EU vil i løpet av året vedta nye retningslinjer for statstøtte. Hvis forslaget blir vedtatt vil det pålegge Norge å endre regelverket for investeringsstøtte til bedrifter i spredtbygde strøk. Det vil få som konsekvens at 80 norske distriktskommuner vil falle utenfor, mens byområder som Hamar, Gjøvik og Grenland vil bli definert som "spredtbygd".

Hva har Regjeringen gjort og hva gjøres framover slik at bedrifter i de 80 næringsfattige kommunene ikke mister muligheten til investeringsstøtte?»

BEGRUNNELSE:

Nationen skriver 4. mars at EU er i ferd med å endre statsstøttereglene. De nye reglene som er til høring skal vedtas i løpet av året og tre i kraft i 2007. Det opplyses at Norge har fått gjennomslag for "spredtbygdkriteriet" som gir rett til investeringsstøtte i fylker med mindre enn 12,5 personer pr. kvadratkilometer. EU står imidlertid fast på å fjerne muligheten for "swapping" (bytteordning), som gjør at næringsfattige kommuner i "tettbygde" fylker kan komme med i ordningen, mens tett befolkede kom-

muner i "spredtbygde" fylker kan tas ut. Konsekvensene av EUs linje vil bli at kommuner som Hamar, Skien, Porsgrunn og Stjørdal vil tilhøre spredtbygde områder, mens 80 næringssvake kommuner vil falle utenfor og miste mulighetene for investeringsstøtte til bedrifter. Det vil gjelde kommuner i Østfold, Buskerud, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag.

I 2003 ble det gitt investeringsstøtte for 113 mill. kr etter spredtbygd-kriteriet.

Ifølge Nationen så mener EUs konkurransekommissær er det overordnede mål for det nye regelverket at det skal betales ut mindre statsstøtte til bedrifter i EU, det skal vises mindre fleksibilitet. I Norge vil det innebære et svært firkanta regelverk som ikke tar hensyn til norsk geografi med et spredt bosetningsmønster.

Det opplyses at Norge, Sverige og Finland og to fjellregioner i Spania kommer inn under spredtbygd-kriteriet.

Næringskonsulent Roar Uglem i Selbu uttaler til Nationen at "Investeringsstøtten er en svært viktig stimuli til distriktsbedrifter og et virkemiddel som har gitt god verdiskaping".

Norske og nordiske interesser står på spill i denne saken. Det er derfor viktig med aktiv politisk påvirkning slik at EU ikke legger hindre i veien for å føre en aktiv nærings- og distriktpolitikk.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre et størst mulig handlingsrom innenfor rammen av EØS-avtalen og regelverket for offentlig støtte. Vi har derfor vært spesielt aktive overfor EU-kommisjonen, ESA og medlemslandene i EU, både i forbindelse med tolkingen av gjeldende retningslinjer for regionalstøtte og nå i forbindelse med arbeidet med den forestående revisjon av disse. Det nye regelverket for regional statsstøtte skal gjelde for perioden 1. januar 2007 til 31. desember 2012. Regjeringen er også aktiv med å påvirke utviklingen av andre deler av statsstøtteregelverket. Dette gjelder bl.a. regelverket for investeringsstøtte til små- og mellomstore bedrifter.

Det siste forslaget fra Kommisjonen forelå i begynnelsen av januar i år. Norske kommentarer til forslaget ble sendt Kommisjonen 8. mars. Tidsplanen for det videre arbeidet med nytt regelverk for regionalstøtte er at Kommisjonen skal sende ut et utkast til retningslinjer i løpet av mai, basert på foreliggende forslag og de innspillene som vil komme fra EØS/EU-landene. Deretter vil det bli avholdt et nytt møte før sommerferien mellom Kommisjonen og medlemslandene, herunder de tre EØS-landene, for å drøfte utkastet til retningslinjer. Endelige retningslinjer vil bli vedtatt i løpet av høsten 2005.

Forslaget fra Kommisjonen er etter min vurde-

ring rimelig tilfredsstillende både med hensyn til støtteformer og hva som tillates av maksimale støtteintensiteter for regionalt begrunnet investeringsstøtte. Forslaget imøtekommer langt på vei de synspunktene som Regjeringen fremmet som innspill til Kommisjonen i juli 2003, før arbeidet med å utarbeide regelverket startet opp, og senere i juli 2004 etter at det Kommisjonens konsultasjonsnotat forelå. Dette gjelder spesielt vår argumentasjon om at differensiert arbeidsgiveravgift er et næringsnøytralt, målrettet og treffsikkert virkemiddel for å fremme sysselsetting og bosetting i tynt befolkede områder. Differensiert arbeidsgiveravgift kategoriseres som driftsstøtte. Dagens regelverk åpner bare for driftsstøtte i form av transportstøtte. Kommisjonen foreslår nå at det i ekstra tynt befolkede regioner med mindre enn 8 innbyggere pr. km² også skal åpnes for andre former for driftsstøtte for å motvirke avfolkning. Dette kan, dersom det blir vedtatt, åpne for å gjeninnføre differensiert arbeidsgiveravgift i deler av de regionene som tidligere hadde nedsatt avgift.

Det er tilfredsstillende at Kommisjonen legger opp til at områder med lav befolkningstetthet mindre enn 12,5 innbyggere pr. km² skal omfattes av det nye regelverket. Dette vil sikre at regionalt begrunnet investeringsstøtte og transportstøtte fortsatt kan gis i store deler av landet. Et problem i det foreliggende forslaget, slik det også går frem av spørsmålet, er imidlertid knyttet til hvilken fleksibilitet Kommisjonen vil tillate når den geografiske avgrensningen skal foretas. Tidligere har en viss fleksibilitet vært mulig ved at en kunne bytte ut sterke regioner i fylker som tilfredsstiller befolkningskriteriet med svake regioner i fylker som ikke tilfredsstiller kriteriet. Dette prinsippet synes det som en nå ikke skal kunne anvende lenger. For Norge vil det innebære at ingen kommuner i Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal, Buskerud, Hordaland, Rogaland eller Vest-Agder vil falle innenfor det geografiske virkeområdet for regionalpolitisk statsstøtte. Dette betyr at store geografiske områder som i dag er innenfor virkeområdet, som næringssvake fjellregioner, kystsamfunn og øyer uten fastlandsforbindelse, vil kunne falle utenfor.

I de aktuelle områdene/kommunene vil det likevel fortsatt kunne gis investeringsstøtte. I hvert av årene 2003 og 2004 ble det tildelt om lag 20 mill. kr i investeringstøtte fra Innovasjon Norge til bedrifter i disse områdene. Nesten alle tildelingene var til små og mellomstore bedrifter. Støtte til små og mellomstore bedrifter er ifølge gjeldende EØS-regelverk tillatt også utenfor de geografiske virkeområdene i EU/EØS. De maksimalt tillatte støttegrensene pr. prosjekt er imidlertid betydelig lavere.

Fleksibilitet i avgrensningen av virkeområdet er et viktig og rasjonelt prinsipp for å sikre at det geografiske virkeområdet kan avgrensnes i samsvar med

de regionalpolitiske utfordringene i Norge. Argumentasjon for å kunne anvende prinsippet er derfor et av de viktigste budskapene i kommentarene til Kommisjonen som ble sendt 8. mars. Dette var også mitt viktigste budskap i møtet jeg hadde 23. februar i år med kommissær Neelie Kroes, ansvarlig for bl.a. statstøtte. Jeg har også invitert henne til Norge 10. mai i forbindelse med en nasjonal konferanse i Ålesund hvor bl.a. regionalpolitisk statstøtte står på dagsorden. Dersom hun takker ja til invitasjonen, vil jeg selvsagt benytte anledningen til ytterligere å utdype og synliggjøre behovet for fleksibilitet.

Regjeringen har benyttet alle de mulighetene vi

har hatt for å gi skriftlige innspill til Kommisjonen på arbeidet med nytt regelverk for regionalpolitisk statstøtte. Også i møter med Kommisjonen og EUs medlemsland på så vel administrativt som politisk nivå har vi benyttet anledningen til å argumentere for norske interesser i denne sammenhengen. Arbeidet har også vært nært koordinert mot spesielt Sverige og Finland som står overfor mange av de samme regionalpolitiske utfordringene. Jeg kan forsikre om at Regjeringen fortsatt vil gi saken høy prioritet og benytte alle muligheter til å påvirke Kommisjonen inntil nytt regelverk blir endelig vedtatt.

SPØRSMÅL NR. 587

Innlevert 4. mars 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 18. mars 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«I Finnmark Dagblad den 3. mars d.å. meldes det at av de 75 mill. kr som Stortinget bevilget til omstillingstiltak i vanskeligstilte kommuner i Finnmark, så vil trolig bare 10 mill. kr bli satt inn som strakstiltak. Resten skal forvaltes av departementet selv.

Ser statsråden at en forsinket overføring av midlene vil kunne forverre situasjonen for kommunene i Kyst-Finnmark, fordi dette forsinker igangsettingen av konkrete tiltak?»

Svar:

Spørsmål ble overført fra helse- og omsorgsministeren.

Stortingets intensjon med bevilgningen på 75 mill. kr er å skape nye arbeidsplasser i Vardø og andre lokalsamfunn i Finnmark som er i en tilsvarende situasjon. Dette følger Regjeringen opp, og har derfor definert 11 kommuner i Finnmark som målgruppe for midlene.

To kriterier er lagt til grunn for denne utvelgelsen. Det er kommuner som har omstillingsstatus og/eller har en høy registrert arbeidsledighet. Dermed er 11 kommuner målgruppe for de 75 mill. kr: Porsanger (omstillingsstatus), Vardø, Hasvik og Kautokeino (omstillingsstatus og høy arbeidsledighet), samt Loppa, Måsøy, Lebesby, Gamvik, Båtsfjord, Berlevåg og Nordkapp (høy arbeidsledighet).

Midlene skal spesielt stimulere til utvikling i de 11 nevnte kommunene, men må gjerne ha positive ef-

fekter og ringvirkninger for andre kommuner i Finnmark.

Basert på møter som har vært mellom Kommunal- og regionaldepartementet og ulike aktører i Finnmark, har departementet registrert at det er ønskelig at noe av midlene brukes til individrettede tiltak som kan settes i gang raskt. De fleste av de forslag som er fremsatt er imidlertid av mer langsiktig art med et særlig fokus på å legge grunnlag for omstilling, innovasjon og nyskaping. Dette er prosesser som tar tid. Departementet har vektlagt at de tiltak som igangsettes skal fremme næringsutvikling og verdiskaping. Hensikten er å bidra til en mer robust og bredere næringsstruktur.

For raskt å kunne bidra til arbeidstrening og kompetanseheving, settes det i gang individrettede tiltak i regi av Aetat Arbeidsdirektoratet. Gjennom omdisponeringer på budsjettet for 2005, har Aetat planlagt å bruke om lag 5 mill. kr til individrettede tiltak i de nevnte 10 Finnmarkskommunene som har høy registrert arbeidsledighet. Etter Aetats vurdering vil det kreves ytterligere 4,8 mill. kr for å dekke Vardø, Berlevåg og Hasvik kommuners utgifter i tilknytning til igangsetting av disse tiltakene. De 4,8 mill. kr tas fra potten på 75 mill. kr.

Ytterligere 5 mill. kr er satt av til styrking av kommunale næringsfond i alle 11 kommunene. Videre er 35-40 mill. kr satt av til langsiktige tiltak som skal skape nye arbeidsplasser i de 11 kommunene. En regional arbeidsgruppe som ledes av direktør Erling Fløtten, og som i tillegg består av Finnmark fylkes-

kommune, Innovasjon Norge Finnmark og SIVA jobber nå med å utarbeide en handlingsplan med forslag til konkrete tiltak.

I stortingsvedtaket er det lagt til grunn at midlene skal disponeres av Kommunal- og regionaldepartementet og kunne gå til regionale og lokale myndigheter, virkemiddelaktører eller statlige sektormyndigheter. Dette følger Regjeringen opp. Det er helt klart de regionale og lokale aktørene selv som kjenner utfordringene og mulighetene i fylket, og som har det

beste utgangspunktet for å foreslå tiltak i forhold til dette, derfor har vi nedsatt en regional arbeidsgruppe. De første tiltakene vil bli igangsatt relativt raskt etter at Kommunal- og regionaldepartementet har godkjent handlingsplanen. Når de ulike tiltakene, både individrettede og langsiktige tiltak, er kommet i gang, vil departementet vurdere hvordan de gjenstående 25-30 mill. kr skal anvendes i de 11 kommunene.

SPØRSMÅL NR. 588

Innlevert 4. mars 2005 av stortingsrepresentant Jørund Leknes

Besvart 14. mars 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I forbindelse med søknad om vannkraftutbygging blir mange kommuner tilbudt store summer fra kraftselskapene med betingelse om at kommunen vedtar at den ønsker utbygging.

Vil statsråden ta initiativ til å kartlegge omfanget av slike tilbud, herunder å forsøke å få greie på i hvor stor grad tilbudene påvirker kommunenes beslutninger?»

BEGRUNNELSE:

Det har blitt avslørt at Sauda kommune sannsynligvis ville sagt nei til kraftutbygging hvis de ikke hadde blitt tilbudt 40-50 mill. kr av Elkem. Dette er vanlig praksis, på tross av at norske kommuner hvor det bygges ut vannkraft uansett får økte inntekter i form av kraftskatt. Sauda kommunes ordfører uttalte 2. mars 2005 til NRK at "i Sauda kommune hadde vi sannsynligvis hatt en annen innstilling til saken, dersom vi ikke visste om den positive siden av saken, altså pengene". Norges Naturvernforbund har kalt praksisen for smøring.

Mange norske kommuner sliter med dårlig økonomi, og valget står mellom å gå for vannkraftutbygging eller nedbygging av offentlig velferdstilbud.

I Regjeringens Sem-erklæring står det at "hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vannkraftutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt".

Det er sannsynlig at hvor mange vassdrag som vil forbli urørt vil avhenge av hvilken praksis det i fremtida legges opp til med hensyn på adgangen til å tilby

kommunene store summer for å gå inn for kraftutbygging.

Svar:

Innledningsvis stiller jeg meg noe undrende til representantens bastante og generelle påstand om at mange kommuner tilbys store summer for å stille seg positive til vannkraftutbygging. Jeg vil peke på at Saudasaken er den eneste større utbyggingssaken som har fått konsesjon siden tillatelse til utbygging av Saltfjell/Svartisen ble gitt på slutten av 1980-tallet. Det fremgår også av Sem-erklæringen at epoken med større vannkraftutbygginger er over. Jeg kan derfor vanskelig se at det spørsmålet representanten tar opp vil få særlig betydning fremover.

Vannkraftutbygging har gjennom over 100 år gitt et viktig bidrag til verdiskaping og utvikling av mange distrikter i Norge. Kommunene har gjennom å avstå deler av sine ressurser til beste for fellesskapet fått både sin del av verdiskapingen fra vannkraften og kompensasjon for skader og ulemper gjennom bl.a. skatter, konsesjonsavgifter, forskjellige fond og uttak av konsesjonskraft. Kompensasjonsordningene til kommunene er sikret gjennom vassdragslovgivningen.

Når det gis konsesjon for et vannkraftprosjekt, blir det derfor fastsatt et sett med vilkår. Et vanlig vilkår er næringsfond, som har to formål: dels å gi kommunene en andel av verdiskapingen og dels å kompensere for de ulemper som prosjektet måtte føre med seg.

For en kommune vil en kraftutbygging være av de største tiltak som vil få vesentlig betydning for

kommunens utvikling. En rekke spørsmål vil det ligge til rette for å regulere gjennom avtaler for blant annet å utnytte infrastruktur best mulig slik som anleggsveier, bygningsmasse, riggområder og tipper. Det har derfor tidligere i større vannkraftutbyggingsaker forekommet at konsesjonær og kommune har forhandlet frem avtaler. Det er også fra myndighetenes side forutsatt at en del spørsmål bør løses gjennom avtale.

Jeg viser til Ot.prp. nr. 50 (1991-92) Om lov om endringer i vassdragsreguleringsloven mfl., og departementets drøftelse omkring de tidligere bestemmelsene i lovens § 12 nr. 4 og 5 om forsamlingslokale og boliger m.v. Departementet foreslo å oppheve disse bestemmelsene. Dette ble begrunnet som følger: "Departementet vil her vise til at de berørte kommuner tilgodeses gjennom de regler som finnes om avsetning av næringsfond. [...] "Departementet er imidlertid av den oppfatning at etterbruk av bygninger må basere seg på en avtale mellom utbygger og den enkelte kommune."

Slike avtaler er behandlet på ordinær måte av de ulike kommunale organer, og har fremgått av hø-

ringsuttalelsene til konsesjonsmyndighetene. I Sauda-saken ble det redegjort for avtalene i proposisjonen til Stortinget. Avtalene førte til at det ikke ble fastsatt vilkår om næringsfond til kommunene.

Det er i denne sammenheng på sin plass å peke på at kommunene ikke er konsesjonsmyndighet i vannkraftsaker. Det er konsesjonsmyndighetene som skal sikre at de ulike prosjekter vurderes på en helhetlig måte. I alle større saker gis det ikke konsesjon for vannkraftutbygging før Stortinget har gitt sitt samtykke. I konsesjonsmyndighetenes avveining legges det vekt på kraftforsyningsikkerheten ut fra nasjonale hensyn gjennom å styrke den innenlandske kraftbalansen samtidig som viktige miljøhensyn skal ivaretas.

Jeg vil vise til at det er gitt helt eller delvis avslag på konsesjonssøknader også der kommunene har gått inn for full utbygging, med eller uten avtale om kompensasjon.

Konsesjonsmyndighetene har tilstrekkelig oversikt over de utbyggingsavtaler som har vært inngått. Noen kartlegging utover dette kan jeg ikke se at det er behov for.

SPØRSMÅL NR. 589

Innlevert 4. mars 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 15. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«I forbindelse med vern av Trillemarka opplever en del av "urbefolkningen" i de vernede områder at de uholdbare vilkår. En hytteeier i utkanten av verneområdet fikk ikke medhold i grensejusteringer, til tross for marginale verneverdier. Nå opplever han nærmest å miste tilgangen til hytten. Hytten ligger én times gange fra bilvei, og nyttetransport av tørrmat og propan med snøscooter innskrenkes betraktelig (to turer i året).

Hva gjør statsråden for å muliggjøre fortsatt skånsom bruk av etablerte hytter i verneområde?»

Svar:

Trillemarka naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon av 13. desember 2002. Formålet med vernet er beskrevet av § 2 i den vedtatte verneforskriften for området: "Formålet med fredningen er å bevare et skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Av spesielle kvaliteter kan

nevnes at området er et av de største sammenhengende naturskogsområdene på det sentrale Østlandet, er variert, har urskogsnaere miljøer og har store forekomster av rødlistearter."

Videre inneholder verneforskriften ulike bestemmelser for verneområdet. Blant de tiltak som er tillatt uten søknad er vedlikehold og skjøtsel av blant annet hytter som er i bruk på fredningstidspunktet. I forbindelse med slike tiltak kan det etter søknad gis tillatelse til nødvendig motorferdsel.

Når det gjelder den konkrete saken som nevnes i spørsmålet, søkte hytteeieren i brev av 22. januar 2004 til fylkesmannen i Buskerud om tillatelse til snøscooterkjøring til hytta for vinteren 2004. Søknaden gjaldt transport av forbruksvarer til hytta.

Søknaden ble i første omgang avslått av fylkesmannen i Buskerud (brev av 25. februar 2004), men etter klage fra hytteeieren (brev av 10. mars 2004) gjorde fylkesmannen en fornyet vurdering av saken og konkluderte i vedtak (brev av 13. mai 2004) med å ta i bruk den generelle unntakshjemmelen i verne-

forskriften og gi tillatelse til transport med snøscooter av nødvendige forbruksvarer til bruk i hytta. Det ble gitt tillatelse til to turer vinteren 2004/2005 og vinteren 2005/2006.

I fylkesmannens brev av 13. mai 2004 til hytteeieren ble det opplyst at vedtaket kan påklages, og at klageinstans er Direktoratet for naturforvaltning. Hytteeieren har ikke påklaget dette vedtaket.

I fylkesmannens brev av 13. mai 2004 er det også en vurdering av om hvorvidt verneforskriften burde hatt hjemmel til å gi tillatelse etter søknad til transport av forbruksvarer til eksisterende hytter. Fylkesmannen viser til at dersom naturreservatet blir utvidet som følge av de pågående utredninger, vil det være

naturlig at en justering av forskriften blir vurdert.

Jeg viser til at den pågående verneprosessen som fylkesmannen her viser til er planlagt slutført med vernevedtak tidlig i 2006, jf. beskrivelse i St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Miljøverndepartementet.

Jeg regner ut fra dette med at en justering av verneforskriften som fylkesmannen beskriver vil bli vurdert i forbindelse med den pågående verneprosessen. Utover dette vil det ikke være riktig av meg å gripe inn i den pågående verneprosessen nå, da denne vernesaken skal gjennom omfattende høringsprosesser og skal vurderes av fylkesmannen i Buskerud og Direktoratet for naturforvaltning før saken oversendes til Miljøverndepartementet for sluttbehandling.

SPØRSMÅL NR. 590

Innlevert 4. mars 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 15. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«I et oppslag i Finansavisen denne uken kan man lese at det globale selskapet Norske Skog må vurdere sin tilstedeværelse i Norge hvis norske særordninger ikke endres. Selskapets fem fabrikker i EU er omfattet av EUs kvotedirektiv, mens de fire fabrikkene i Norge må betale CO₂-avgift, og dette reduserer følgende konkurransevilkårene til de norske fabrikkene.

Hva vil statsråden gjøre for å redusere ulempene som treforedlingsindustrien opplever på grunn av særnorske ordninger i klimapolitikken?»

Svar:

Regjeringen ønsker å føre en offensiv klimapolitikk. Vi har nylig fått på plass tiltak som gjør at Norge nå har et tilnærmet heldekkende virkemiddelapparat for klimagassutslipp. I utformingen av virkemidlene har industriens rammebetingelser og konkurransevilkår vært sentrale hensyn.

Slik det går fram av klimakvoteloven, jf. Ot.prp. nr. 13 (2004-2005) kap. 8.1, skal utslipp som allerede har CO₂-avgift ikke få kvoteplikt i perioden 2005-2007. Dette gjelder også for treforedlingsindustrien. Stortinget gav sin tilslutning til Regjeringens opp-

legg for avgrensning av kvotepliktige utslipp.

Når det gjelder treforedlingsindustrien kan bedrifter ha enkelte utslipp som blir kvotepliktige. Det følger av klimakvoteloven med tilhørende forskrift at CO₂-utslipp fra energiproduksjon der innfyrt effekt overstiger 20 MW er kvotepliktig såfremt utslippet ikke stammer fra forbrenning av biomasse, farlig avfall eller kommunalt avfall eller er avgiftsbelagt etter Stortingets årlige vedtak om CO₂-avgift. Disse generelle reglene om kvoteplikt gjelder for treforedlingsbedrifter på lik linje med all annen industri. Reglene har bl.a. praktisk betydning for treforedlingsbedrifter som vurderer å gå over fra olje til gass i perioden 2005-2007.

I sin innstilling til klimakvoteloven ba Stortinget om at Regjeringen kommer tilbake med en nærmere vurdering av rammebetingelsene for treforedlingsindustrien, herunder forholdet mellom CO₂-avgift og klimakvoter, sett i forhold til europeiske konkurrenter, i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett (RNB) for 2005.

Jeg vil derfor også vise til den tilbakemelding Regjeringen vil gi Stortinget i forbindelse med RNB senere i vår.

SPØRSMÅL NR. 591**Innlevert 7. mars 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 17. mars 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Viser til svar på spørsmål nr. 521 som ikke gir den oversikten som etterspørres. Tallene i svaret er fra 2003, mens tallene på ODIN for tilskudd pr. plass i private skoler er fra 2004 og 2005 og tallet for uttrekk for hver fylkeskommune på ulike studieretninger er overhodet ikke oppgitt.

Kan statsråden gi en oversiktstabell der sammenlignbare tall for uttrekk, kostnad og tilskudd til private skoler for de ulike linjer i alle fylker framkommer?»

Svar:

Jeg viser til svaret av 1. mars 2005 på spørsmål nr. 521. Nedenfor følger en utdyping av svaret for å oppklare eventuelle uklarheter og misforståelser.

Vedrørende KOSTRA-tall fra 2003 og friskolesatser for 2005

Tallene i tabellen som var lagt ved svaret viser korrigerte brutto driftsutgifter pr. elev på hver studieretning i alle fylkene i 2003. Dette er de nyeste regnskapstallene vi har.

Beregningen av tilskuddssatsene til friskolene i 2005 tar utgangspunkt i KOSTRA-tallene for 2003. Satsene er deretter bl.a. justert for den faktiske pris- og lønnsøkningen fra 2003 til 2004, samt for en forventet pris- og lønnsøkning fra 2004 til 2005.

Frittstående videregående skoler får tilskudd pr. elev. Det er en egen tilskuddssats for hver av de 15 studieretningene. Tilskuddssatsene er de samme uavhengig av hvor i landet den frittstående videregående skolen ligger. Tilskuddet gis med 85 pst. av satsen. Tilskuddet bevilges over statsbudsjettets kap. 228 post 70 Tilskudd til frittstående skoler.

Tabellen nedenfor viser tilskuddssatsene til frittstående videregående skoler i 2005:

Satser for tilskudd (i kroner per elev)	Satser for 2005
Allmenne, økonomiske og administrative fag	78 861
Byggfag	101 563
Elektrofag	105 602
Formgivingsfag	95 908
Helse- og sosialfag	90 126
Hotell- og næringsmiddelfag	102 226
Idrettsfag	82 365
Kjemi- og prosessfag	94 065
Medie- og kommunikasjonsfag	101 152
Mekaniske fag	108 686
Musikk, dans og drama	106 740
Naturbruk	142 403
Salg- og servicefag	96 804
Tekniske byggfag	99 348
Trearbeidsfag	114 186
Sats for Steinerskoler	86 121
Toppidrettsfagsats	100 359

Vedrørende tallet for uttrekk for hver fylkeskommune på ulike studieretninger

I svaret av 1. mars 2005 er det nærmere redegjort for hvordan det gjennom inntektssystemet tas hensyn til endringer i utgiftsbehovet til fylkeskommune som følge av elever i frittstående skoler ved a) en reduksjon i fylkeskommunenes totale rammetilskudd ved økning i antall elever i frittstående skoler på landsbasis, og b) korreksjonsordningen for elever i frittstående skoler, som er en del av utgiftsutjevningen (omfordeling av midler).

I 2005 er satsen for trekket i makro (a) 96 305 kr, og satsen for trekket i korreksjonsordningen (b) 50 000 kr. Trekketsatsene er de samme for alle fylkeskommunene, og de samme uansett hvilken studieretning eleven går på.

Nedenfor følger en oversikt over trekket i 2005 i de ulike fylkene slik det framkommer i Rundskriv H-23/04, Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner 2005, Beregningsteknisk dokumentasjon til St.prp. nr. 1 (2004-2005). Den første kolonnen viser trekket i makro, de to neste kolonnene viser trekket i korreksjonsordningen og tilbakeføringen:

Fylke	Trekk statlig/priv. skole (1000 kr)	Trekk statl./priv. skoler (1 000 kr)	Tilbakeføring samlet trekk (1 000 kr)
Østfold	-1 221	-30 693	30 375
Akershus	-2 328	-62 800	59 874
Oslo	-2 042	-73 085	47 712
Hedmark	-1 072	-11 274	22 323
Oppland	-1 008	-9 927	21 522
Buskerud	-1 175	-19 548	29 229
Vestfold	-1 073	-20 753	27 975
Telemark	-879	-10 839	20 995
Aust-Agder	-608	-9 648	14 031
Vest-Agder	-904	-23 720	21 616
Rogaland	-2 142	-65 678	53 499
Hordaland	-2 426	-89 750	56 676
Sogn og Fjordane	-890	-10 345	15 079
Møre og Romsdal	-1 473	-15 639	32 474
Sør-Trøndelag	-1 416	-42 857	32 271
Nord-Trøndelag	-852	-19 501	17 368
Nordland	-1 695	-20 287	30 686
Troms	-988	-10 049	19 294
Finnmark	-508	-15 893	9 289
Hele landet	-24 700	-562 285	562 285

Slik det går fram av svaret på spørsmål nr. 521 og ovenfor, har vi fylkeskommunale regnskapstall pr. elev for hver studieretning. Friskolene får tilskudd pr. elev etter 15 ulike tilskuddssatser. Satsen for trekket i rammen i makro og satsen for trekket pr. elev i den enkelte fylkeskommune i korreksjonsordningene, er gjennomsnittssatser for alle studieretningene. Blant annet fordi uttrekket i makrorammen for økningen i elevtall fordeles mellom fylkeskommunene etter kostnadsnøkkelen, og ikke etter kostnad pr. elev i den enkelte fylkeskommune, mener jeg at det ikke er hensiktsmessig å framstille dette samlet i én tabell for hvert fylke.

Formålet med trekket i rammen i makro og kor-

reksjonsordningen er at kommunesektoren ikke skal tjene eller tape som følge av endret antall elever i frittstående skoler, og å gjøre inntektssystemet nøytralt i forhold til om den enkelte fylkeskommune har elever i fylkekommunale videregående skoler eller i frittstående videregående skoler. Dersom det viser seg at trekkordningen og korreksjonsordningen ikke fungerer i tråd med hensikten og gir urimelige utslag, vil jeg sammen med andre berørte departementer, vurdere å gjøre endringer i disse ordningene. Dette er også i tråd med det Utdannings- og forskningsdepartementet varslet i Ot.prp. nr. 64 (2003-2004) Om lov om endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova).

Vedlegg:

Tabellen som viser korrigerede brutto driftsutgifter pr. elev på hver studieretning i alle fylkene i 2003.

	allm, økon og administrative fag (541)	byggfag (542)	elektrofag (543)	formgivingsfag (544)	hotell- og næringsmiddelfag (545)
01 Østfold	84 212	122 587	113 824	103 217	112 642
02 Akershus	81 443	107 756	117 979	96 657	109 065
03 Oslo	81 957	101 130	108 798	94 857	117 685
04 Hedmark	81 447	120 735	114 164	103 599	110 958
05 Oppland	88 962	99 361	106 645	99 515	100 938
06 Buskerud	82 567	100 259	104 325	96 353	108 150

	allm, økon og administrative fag (541)	byggfag (542)	elektrofag (543)	formgivingsfag (544)	hotell- og næringsmiddelfag (545)
07 Vestfold	73 119	99 207	102 591	95 949	96 143
08 Telemark	77 112	94 214	103 370	97 662	107 116
09 Aust-Agder	86 977	123 954	120 948	104 855	122 820
10 Vest-Agder	77 018	92 148	97 169	95 453	99 086
11 Rogaland	75 308	103 335	101 218	93 425	111 490
12 Hordaland	83 558	108 523	107 260	97 785	105 378
14 Sogn og Fjordane	94 761	115 368	121 779	131 805	114 681
15 Møre og Romsdal	80 909	106 519	115 552	110 339	125 821
16 Sør-Trøndelag	91 724	103 255	111 984	105 893	122 753
17 Nord-Trøndelag	90 845	102 557	104 071	114 879	116 505
18 Nordland	98 053	137 618	123 321	116 853	117 844
19 Troms	100 572	120 067	129 343	123 900	122 488
20 Finnmark	108 079	134 228	143 716	136 645	138 982

	helse- og sosialfag (546)	idrettsfag (547)	kjemi- og prosessfag (548)	musikk, dans og drama (549)	mekaniske fag (550)
01 Østfold	104 859	90 479	99 157	143 670	120 707
02 Akershus	98 409	88 201	96 084	119 135	114 461
03 Oslo	83 853	85 181	103 540	100 028	101 897
04 Hedmark	99 044	92 900	156 962	107 803	121 993
05 Oppland	78 586	91 935	-	118 299	108 348
06 Buskerud	96 220	90 287	180 318	105 517	115 025
07 Vestfold	77 579	85 964	81 562	106 034	98 754
08 Telemark	91 307	76 158	99 437	83 445	105 959
09 Aust-Agder	95 061	103 272	-	145 983	128 426
10 Vest-Agder	86 001	90 031	100 395	100 518	97 740
11 Rogaland	94 674	72 289	101 034	103 324	106 607
12 Hordaland	95 556	85 834	88 899	112 002	104 639
14 Sogn og Fjordane	112 899	100 496	137 655	136 742	132 657
15 Møre og Romsdal	99 779	88 877	91 804	106 935	116 810
16 Sør-Trøndelag	102 938	93 244	94 783	124 304	125 451
17 Nord-Trøndelag	100 605	89 402	117 035	80 509	118 866
18 Nordland	115 303	98 300	117 176	130 301	131 984
19 Troms	108 419	117 879	117 461	135 372	127 705
20 Finnmark	114 360	120 093	83 190	148 906	158 838

	naturbruk (551)	tekniske byggfag (552)	trearbeidsfag (553)	salg og service (555)	medier og kommunikasjon (556)
01 Østfold	171 185	104 327	114 824	110 005	105 709
02 Akershus	194 136	108 749	141 610	111 871	115 629
03 Oslo	134 194	97 543	121 607	105 515	101 272
04 Hedmark	177 662	113 208	105 201	103 414	97 883
05 Oppland	173 627	88 430	78 120	84 289	105 835
06 Buskerud	128 631	100 383	132 773	101 633	90 167
07 Vestfold	165 099	105 574	110 465	82 494	97 974

	naturbruk (551)	tekniske byggfag (552)	trearbeidsfag (553)	salg og service (555)	medier og kommunikasjon (556)
08 Telemark	123 811	91 243	112 556	107 913	92 681
09 Aust-Agder	200 840	115 530	97 412	103 693	109 562
10 Vest-Agder	154 440	102 864	103 951	100 704	99 154
11 Rogaland	186 561	94 476	120 741	92 360	87 613
12 Hordaland	165 035	102 018	148 761	96 788	137 871
14 Sogn og Fjordane	122 391	136 711	203 249	118 303	110 654
15 Møre og Romsdal	192 793	84 791	168 277	88 782	97 347
16 Sør-Trøndelag	127 729	113 008	150 091	96 149	110 280
17 Nord-Trøndelag	184 817	105 037	66 839	126 234	118 191
18 Nordland	146 725	136 762	120 194	111 821	135 103
19 Troms	146 604	125 725	175 024	123 294	136 611
20 Finnmark	149 385	131 116	-	89 451	139 942

Kilde: SSB/KOSTRA 2003

Tallene i tabellen er framkommet ved å bruke brutto korrigerede driftsutgifter for de enkelte studieretningene og helårsekvivalenter for elevtallet i 2003.

SPØRSMÅL NR. 592

Innlevert 7. mars 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 14. mars 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Stortinget har i flere år påpekt behovet for flere tiltak for yrkeshemmede og VTA plasser og for 2005 er det vedtatt en økning på 2 150 plasser, hvorav 450 plasser også ifølge pressemelding fra statsråden av 22. februar 2005. VG melder 4. februar 2005 at bedriften Industriprodukter i Halden får 80 pst. mindre tilskudd til neste år, og at 17 yrkeshemmede uten jobbmulighet i ordinært arbeidsliv er oppsagt.

Hvordan vil statsråden forklare at dette kan skje, og hva vil statsråden gjøre for dette systemet ikke skyver de svakeste ut i ledighet?»

Svar:

Regjeringen har som mål at flere mennesker med nedsatt funksjonsevne kan komme i arbeid, og bruke sine evner og kunnskaper til beste for seg selv og samfunnet. Fra min side er dette en ufravikelig arbeidsmarkedspolitisk målsetting. Det pågår nå et betydelig arbeid med bred oppslutning i Stortinget for å øke tiltaksinnsatsen og gi yrkeshemmede så gode og tilpassede tilbud som mulig.

Aetat foretar en løpende vurdering av hvilke ar-

beidsmarkedstiltak som er best egnet for å avklare de yrkeshemmedes behov og å hjelpe dem tilbake i arbeid. Dette medfører at etaten tidvis må redusere kjøp av attføringstjenester ett sted for å benytte frigjorte midler til tiltak som er i større grad svarer til brukernes og arbeidslivets behov. Endringer i næringsstrukturen og de yrkeshemmedes behov og interesser kan gjøre det nødvendig å utvikle attføringstilbud på andre arenaer enn for eksempel innenfor de tradisjonelle arbeidsmarkedsbedriftene.

Tiltaksarrangører må være forberedt på at Aetat skifter leverandører av attføringstjenester, men dette må skje på en måte som er forutsigbar for tilbyderne slik at man får tid til å omstille seg. Jeg forutsetter at eventuelle omstillinger i arbeidsmarkedsbedrifter eller andre virksomheter som leverer attføringstjenester, ikke skal ramme brukerne av tjenestene. Det er ikke akseptabelt at brukere mister det tilbudet de har uten at et nytt tilbud er kommet på plass. Særlig er dette viktig overfor brukergrupper som har problemer med å få fotfeste på det ordinære arbeidsmarkedet.

På denne bakgrunn finner jeg det som har skjedd ved bedriften Industriprodukter AS i Halden med

oppsigelse av 17 arbeidstakere og påfølgende arbeidsrettssak sterkt beklagelig. Oppsigelsene burde vært unngått. Jeg kan forsikre stortingsrepresentant Karin Andersen om at jeg tar denne saken alvorlig. Jeg bad derfor Aetat Arbeidsdirektoratet om en redegjørelse av saken straks den var blitt kjent for meg.

Aetat Arbeidsdirektoratet har i brev til departementet klart gitt til kjenne at direktoratet ikke er tilfreds med håndteringen av denne saken. Kvaliteten på dialogen mellom Aetat Østfold og Industriprodukter AS har ikke vært god nok, og brukerne skulle ikke blitt sagt opp. Direktoratet påpeker også at det ikke er forenlig med etatens strategi å gjennomføre endringer på en slik måte at det går ut over brukerne.

Aetat Arbeidsdirektorat og etatens hovedkontor i Østfold er nå i dialog med Industriprodukter AS. Det legges til grunn at en kommer fram til en løsning med

bedriften, forhåpentligvis før påske. For å være sikker på at tiltaksdeltakerne får en tilfredsstillende framtidig situasjon vurderes samtidig andre løsninger, bl.a. ved andre arbeidsmarkedsbedrifter eller andre typer tiltak. Målet for prosessen er at alle 17 oppsagte skal få et alternativt sysselsettingstilbud. Arbeidsdirektoratet vil invitere alle arbeidsmarkedsbedrifter i Østfold samt deres forening Attføringsbedriftene til et møte sammen med distriktsarbeidssjefene i Østfold for å få til et godt samarbeid i fylket videre framover.

Jeg legger til grunn at Aetat sammen med bedriften og eventuelt andre tiltaksarrangører i Østfold kommer fram til en løsning slik at de oppsagte arbeidstakerne kan få et alternativt tilbud som sikrer fortsatt sysselsetting.

SPØRSMÅL NR. 593

Innlevert 7. mars 2005 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 15. mars 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Det er over tid kommet flere klager over hvordan Telenor opptrer i markedet. Dette gjelder spesielt kunder som velger andre operatører eller andre løsninger som Telenor ikke leverer.

Vurderer statsråden at Telenor opererer etter de intensjoner og vedtak Stortinget har gjort for at konkurransen skal fungere på en akseptabel måte?»

BEGRUNNELSE:

Som sentrale politikere mottar vi stadig en rekke klager over forretningspolitikken til det statskontrollerte Telenor. Da selskapet er involvert i en rekke forretningsområder med sine datterselskaper, vil vi i denne begrunnelse trekke frem et eksempel på en forretningsetikk som antageligvis i utgangspunktet ikke skulle ligge til grunn i konsernets forretningspolitikk.

Mye kan tyde på at den forretningskultur som i dag hersker, har bygget seg opp over tid som monopolist. Tidens krav til størst mulig avkastning på investert kapital, er sikkert en av faktorene som frembringer holdninger som kombinert med den tidligere monopolsituasjon, er med på å skape en forretningsførsel som for mange kunder kan oppfattes som en ukultur.

Telenors monopolsituasjon synes nå å ha ført til så høye priser på telefoni, at den kundegruppe som er opptatt av Internet, ser mulighetene til å konsentrere seg om leverandører som gir en reell konkurranse i markedet. Dette innebærer at disse kunder konsentrerer seg om IP-telefoni over bredbånd, blant annet Telio som leverandør.

Prisene fra dette selskap er slik at for 159,00 kr pr. måned kan man ringe over hele Vest-Europa og Nord-Amerika uten å betale tellerskritt. I tillegg kommer reduserte priser på samtaler til mobiltelefon.

Vi er blitt oppmerksom på situasjoner hvor kunder har inngått en avtale med Telio, men først forespurt om disse tjenester kunne leveres fra Telenor. Som svar fra Telenor fikk man at vite at dette var et for snevert segment til at det var interessant for selskapet. Vi har fått opplyst at det pr. dags dato har sluttet seg over 20 000 abonnenter til ordningen. Ifølge mediene ønsker Telenor nå å fakturere abonnentene med 200 kr pr. kvartal fordi man ikke er abonnent. En parallell til dette synes å være nettleiesystemet i kraftselskapene.

Telenor tillater seg med dette å staffe økonomisk de som ikke lenger ønsker å være kunder i selskapet. Det kan virke som om Telenor med dette har det mål å "tvinge" folk til å gå tilbake til seg samtidig som de forhindrer brukerne å benytte en annen teknologi

som er mer konkurransedyktig enn det Telenor klarer å kunne tilby til.

Slik dette har utviklet seg til, kan det oppfattes som Telenor tar seg betalt for en vare som de helt enkelt ikke leverer. Situasjonen kan oppfattes som om den er ute av kontroll og forbrukerne må betale for monopolet. Dette prinsipp synes å innebære en forretningsmoral og politikk som ikke er i pakt med de visjoner som lå til grunn da Stortinget behandlet konkurranseutsettingen av teletjenester.

Svar:

Markedet for elektronisk kommunikasjon (tele mv.) er i stadig utvikling både teknisk og markedsmessig. Dette fører til at så vel markedsaktørene som regulerings- og tilsynsmyndigheten hele tiden må tilpasse seg til nye markedssituasjoner.

Dynamikken i markedet og de nye situasjonene og mulighetene som oppstår, fører med seg spørsmål om forståelsen og rekkevidden av regelverket. Dette resulterer noen ganger i klager på, og mellom, tilbyderne. Klagene både på Telenor og andre tilbydere behandles fortløpende i Post- og teletilsynet.

Telenors virksomhet innenfor denne sektoren er som hovedregel i tråd med regelverket. Fra tid til annen opererer Telenor imidlertid på måter som telemyndigheten (Post- og teletilsynet som tilsynsmyndighet og/eller Samferdselsdepartementet som klagemyndighet) finner er i strid med reguleringen. I slike tilfeller blir Telenor pålagt å endre sin atferd i markedet for å sikre at Stortingets intensjoner og vedtak overholdes. For å bidra til konkurranse i markedet arbeider telemyndigheten også forebyggende, med inngrep i forkant av ev. klager.

Post- og teletilsynet er nå i ferd med å fatte en rekke enkeltvedtak som skal utpeke tilbyder med sterk markedsstilling og fastsette virkemiddelbruk som er tilpasset dagens situasjon, med sikte på å legge til rette for bærekraftig konkurranse under dagens forhold. For å bidra til å sikre intensjonene bak lovgivningen vil Post- og teletilsynet dessuten med jevne mellomrom gjennomføre nye markedsanalyser og fatte nye vedtak der virkemiddelbruken tilpasses markedsutviklingen.

Den særlige saken som det refereres til i begrunnelsen for spørsmålet, antas å gjelde tilleggsbetaling for ADSL, når kunden sier opp sitt abonnement på fasttelefon. Stadig flere sluttbrukere velger denne løsningen. Når de sier opp sitt telefonabonnement, har Telenor valgt å fakturere bredbåndsløseren for en tilleggsbetaling (ca. 60 kr pr. måned, ekskl. mva) for leie av aksesslinjen (full tilgang). Telenors forklaring på praksisen med tilleggsbetaling er i korte trekk at ADSL-tjenesten, i tilfeller hvor det ikke (lenger) leveres telefoni/ISDN, må bære den fulle kostnaden for aksesslinjen.

Mange bredbåndsløserer i Norge benytter seg av Telenors kobberbaserte aksessnett (dvs. linjen fra endesentralen og inn i huset) for å tilby egne bredbåndstjenester (typisk ADSL). Regelverket sikrer at Telenor må gi slik tilgang (omtales ofte som full eller delt tilgang). Delt tilgang innebærer at en og samme aksesslinje benyttes til å tilby både telefoni/ISDN og ADSL-tjeneste.

Post- og teletilsynet fattet i 2002 vedtak om at kostnadene i Telenors aksessnett skal deles likt mellom de to tjenestene telefoni og bredbåndsaksess når disse deler aksesslinjen frem til sluttbruker. Vedtaket innebar at prisen for delt tilgang ble vesentlig lavere enn prisen for full tilgang. Formålet med vedtaket var for det første å unngå at Telenor får dobbel kostnadsdekning i slike tilfeller. For det andre innebar vedtaket at tilbydere som kjøper delt tilgang fra Telenor fikk en prisreduksjon som de kan velge å la bredbåndskundene nyte godt av.

Motsatt har Telenor, når en sluttbruker velger å si opp sitt telefonabonnement, valgt å kreve bredbåndsløseren for en høyere pris for å sikre at ADSL-tjenesten bærer kostnadene for aksesslinja som ikke lenger brukes til telefoni (full tilgang). Post- og teletilsynets har vurdert dette. Tilsynets foreløpige vurdering er at denne praksisen ikke er i strid med regelverket. Telenor har understreket at prisingen gjelder uavhengig av om det er Telenor eller andre tilbydere (dvs. eksterne videreselgere som benytter selskapets telenett) som leverer telefonabonnementet. Videre har Telenor forsikret at den ekstra prisen belastes egen/intern virksomhet som tilbyr ADSL til sluttbrukere, på lik linje med eksterne bredbåndsløserer, slik at det ikke finner sted noen diskriminering som kan skade konkurransen i markedet. Det er viktig å understreke at den enkelte bredbåndstilbyder har frihet til å prise sine tjenester som de selv vil. Tilbydere som også har mange telefonikunder kan for eksempel velge å sette en gjennomsnittspris som tar høyde for at noen av sluttbrukerne velger bort telefontjenesten. Det er således ikke gitt at sluttbruker blir påført en ekstra kostnad for bredbåndstjenesten hvis vedkommende sier opp telefonabonnementet, selv om Telenors prising på grossistnivå er avhengig av om sluttbrukeren på den aktuelle aksessen har telefoni/ISDN.

Mange kunder opplever det som urimelig å bli fakturert en høyere pris for bredbåndstjenesten som følge av at man ønsker å spare penger på å si opp abonnementet på telefoni/ISDN. Det er ikke uten videre enkelt å se at det skulle være noen sammenheng mellom disse to tjenestene. Tilleggsbetalingen bør derfor klart fremgå av bredbåndstilbydernes pris slik at den enkelte bruker er tilstrekkelig informert før et eventuelt valg om å si opp telefonabonnementet foretas. For å bidra til informasjonsflyten og sikre at slutt-

brukerne skal få tilgang til informasjon om forholdet, har Post- og teletilsynet omtalt denne problemstillingen på sine hjemmesider.

Post- og teletilsynet planlegger for øvrig en bredere gjennomgang av prisingen av Telenors ulike produkter som benytter aksessnettet og det tilhørende

kostnadsgrunnlaget for disse tjenestene. Telemyndigheten vil også i fremtiden bidra til å sikre oppfyllelse av Stortingets vedtak, herunder tilrettelegge for bærekraftig konkurranse. Jeg vil imidlertid understreke at markedets dynamiske karakter fører til at dette er en jobb som krever konstant oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 594

Innlevert 7. mars 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 17. mars 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Ifølge friskolelovens bestemmelser skal vertskommuner og vertsfylker gi uttalelse til alle søknader om etablering av nye frittstående skoler. Søknadsprosedyre er lagt opp slik at høringsrunde til kommuner og fylker med etterfølgende behandling i Utdanningsdirektoratet skal gi avgjørelse som gjør det mulig for søker å starte skole drift fra kommende skoleår.

Har verstkommuner og vertsfylker noen form for ankerrett i forhold til direktoratets avgjørelse slik at oppstart av nye skoler kan bli forsinket?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til spørsmål nr. 7 i spørretimen 9. februar 2005 der statsråden i svar på spørsmål fra representanten Øystein Djupedal om etablering av tre private videregående skoler i Trondheim bl.a. sier følgende: "Direktoratet vil behandle søknadene på det grunnlag som friskoleloven forutsetter. For øvrig nevner jeg at det vedtak direktoratet kommer frem til, kan påklages til departementet både av søker og fylkeskommunen."

Klageadgang for uttalepart i forhold til lovens bestemmelser i § 2-1 og § 2-2 om "vesentlige negative konsekvenser" for hhv. vertskommune eller vertsfylke vil kunne forsinke oppstarten for de friskoler som får godkjent sin søknad for oppstart for skoleåret 2005/2006 og som trenger god forberedelsestid før skolestart for å få på plass alle praktiske forhold ved oppstart samt utlysning av plasser/opptak av elever.

Jeg viser til Innst. O. nr. 1 (2004-2005) der flertallet bestående av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre blant annet sier: "Flertallet understreker at fylkeskommunal uttalelse ikke innebærer en fylkeskommunal vetorett ved behandling av søknader om etablering av frittstående videregående skoler." Videre heter det også i samme innstilling:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, har merket seg at departementet vil innføre frist for å søke godkjenning etter friskoleloven basert på forskrift. Flertallet er opptatt av at behandlingstid for søknader ikke blir for lang. Flertallet slutter seg likevel til forslaget under den forutsetning at samlet behandlingstid for søknader i første omgang ikke overstiger 12 måneder, og slik at søkere som får godkjent sin søknad, også får rimelig tid til å gjøre dette kjent for foreldre og elever før oppstart av nytt skoleår. Flertallet forutsetter at departementet arbeider for å sikre en målsetning om at behandlingstiden på nye søknader skal være kortere enn 12 måneder." Jeg understreker at for søkere som planlegger oppstart fra skolestart høsten 2005 (altså start skoleåret 2005/2006) er det vesentlig av en endelig avgjørelse foreligger fra Utdanningsdepartementet på et tidspunkt som gjør de nødvendige praktiske forberedelser mulig. Uten en rimelig tid til dette vil anke fra uttalepart faktisk kunne medføre 12 måneder utsettelse. I lys av dette regner jeg med at statsråden følger opp at en eventuell klageadgang for vertskommuner og vertsfylker ikke medfører forsinket/utsatt oppstart for frittstående skoler som får godkjent sin søknad om oppstart med virkning fra skolestart høsten 2005.

Svar:

Etter forvaltningslovens regler har kommunen/fylkeskommunen klagerett på vedtak i saker om godkjenning av en frittstående skole. Kommunen/fylkeskommunen kan også be om utsatt iverksettelse av vedtaket, dvs. at skolen ikke får drive sin virksomhet etter friskoleloven før klagen er avgjort.

Fristen for å søke om godkjenning av en frittstående skole er i år 1. april. Denne fristen er blant annet satt for å gjøre prosessen forutberegnlig for søkeren,

ikke minst når det gjelder tidspunktet for oppstart av skolen dersom den blir godkjent. Med den fastsatte søknadsfristen kan søkeren påregne oppstart skoleåret etter. Den som søker innen 1. april i år kan altså starte opp skoleåret 2006/2007.

Avhengig av flere faktorer vil det være ulik saksbehandlingstid knyttet til de enkelte søknadene. Noen søknader kan avgjøres relativt raskt, mens andre vil kreve lengre tid. Mange av søknadene Utdanningsdirektoratet mottar er mangelfulle. Dette forlenger saksbehandlingstiden.

Både for Utdanningsdirektoratet som førstein-

stans og for departementet som klageinstans gjelder kravene om saksbehandling i forvaltningsloven. Det innebærer blant annet at saken må være så godt opplyst som mulig før det gjøres vedtak. Kommunens/fylkeskommunens uttalelse vil være en viktig del av beslutningsgrunnlaget, både når det gjelder vedtak som gjøres av Utdanningsdirektoratet og ved en eventuell klage til departementet.

Jeg er opptatt av at søknader om godkjenning av friskoler behandles i overensstemmelse med forvaltningslovens regler og på en slik måte at også hensynet til søker blir ivarettatt.

SPØRSMÅL NR. 595

Innlevert 7. mars 2005 av stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen

Besvart 18. mars 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Sykehuset Vestfold er av de sykehus som nå rammes hardt av sparekniven. Det sås nå tvil om Helse Sør har midler til å fullføre 6. byggetrinn ved sykehuset i Tønsberg. Så sent som i 2003 skrev daværende helseminister Dagfinn Høybråten i et brev til Helse Sør at det 6. byggetrinn skal fullføres.

Er nåværende helse- og omsorgsminister enig med sin forgjenger, og kan statsråden dermed bekrefte at Helse Sør har økonomi til å fullføre utbyggingen?»

BEGRUNNELSE:

Som et resultat av budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, jobbes det nå med drastiske kutt i Helse Sør. Sykehuset Vestfold har et innsparingskrav på 167 mill. kr for 2005 og 2006. Innsparingskravet for 2005 er på 106 mill. kr. Jeg ser gjerne at statsråden bekrefter at utbyggingen av 6. byggetrinn kan dekkes over Helse Sørs investeringsrammer, og at det ikke belastes driftsregnskapet for Sykehuset Vestfold HF. Dette vil i tilfelle føre til nye innstramninger fra og med 2006 som kommer på toppen av de innsparingskrav som allerede er vedtatt.

Svar:

6. byggetrinn ved sykehuset i Tønsberg var et byggeprosjekt som ble overtatt av Helse Sør RHF fra

Vestfold fylkeskommune i forbindelse med reformen. Dette byggetrinn skal være klart for innflytting pr. 1. oktober 2005. Selve utbyggingen av dette byggetrinn er altså nærmest ferdig og departementet har sikret finansiering av bygget ved fordelingen av de årlige lånebevilgninger. Departementet har lagt til grunn at prosjektet må gjennomgås i Helse Sør RHF med fokus på tiltak som kan redusere byggetrinnets kostnader og bedre driftsøkonomien slik at det best mulig kan tilpasses gjeldende rammebetingelser.

Foretaksmøtet i Helse Sør RHF har, i tråd med Stortingets vedtak, besluttet at Helse Sør RHF skal kunne ha et underskudd på inntil 500 mill. kr i 2005. I 2006 skal også dette regionale helseforetaket gå i balanse. Det er Helse Sørs ansvar å fordele innsparingskravene mellom helseforetakene i regionen. Helse Sør RHF har i foretaksmøte med Sykehuset Vestfold HF gitt helseforetaket anledning til å gå med et underskudd på inntil 61,1 mill. kr i 2005.

Jeg har registrert at det er reist tvil om Sykehuset Vestfold HF vil make det effektivitetskravet de er blitt pålagt av Helse Sør. Departementet vil derfor være i dialog med Helse Sør RHF for å foreta en samlet vurdering av forutsetninger og rammebetingelser for Sykehuset Vestfold HF slik de nå avtegner seg når bygget står ferdig og skal tas i bruk.

SPØRSMÅL NR. 596**Innlevert 7. mars 2005 av stortingsrepresentant Britt Hildeng****Besvart 14. mars 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Mange ureturnerbare asylsøkere som er kastet ut av mottak, fratatt arbeidstillatelse og som står uten inntekt og bolig, synes å få mangelfull hjelp fra sosialkontorene. Således blir verken intensjonene i sosialtjenesteloven eller løftene fra statsminister og sosialminister fulgt opp. Bakgrunnen synes å være ulik tolkning av sosialtjenesteloven §§ 5.1, 5.2 og 4.5.

På hvilken måte vil sosialministeren bidra til at lovens intensjoner blir fulgt opp i praksis.»

BEGRUNNELSE:

Innstrammingen i asyl- og flyktningpolitikken fra 1. januar 2004 har ført til at mange asylsøkere med endelig avslag kastes ut av mottak, fratatt arbeidstillatelse og all økonomisk støtte. Mange av de som utsettes for denne politikken er av ulike årsaker ikke returnerbare, men blir likevel utsatt for den samme politikk som returnerbare asylsøkere. Dette skaper fortvilte og desperate mennesker uten mat, uten bolig noe som også kan resultere i sterke psykiske lidelser, til svart arbeid og til situasjoner som skaper avhengighet som kan utnyttes av kriminelle. Verken enkeltindividet eller samfunnet er tjent med slike tilstander. I forbindelse med at flere livsskjebner ble beskrevet i mediene, uttalte statsministeren at "ingen skal gå sultne og være uten tak over hodet i Norge". Slike synspunkter er også kommet fra sosialministeren og sosialbyråden i Oslo. Også Sosialdepartementet har avklart at alle har rett til nødhjelp fra sosialkontorene. I så måte må sosialtjenestelovens §§ 5.1, 5.2 og 4.5 komme til anvendelse. I brev av 19. desember 2003 fra Sosial- og helsedirektoratet understrekes det at "Samfunnet har imidlertid et generelt ansvar for å yte akutt, livsnødvendig hjelp i en nødsituasjon". Departementet presiserer at dette innebærer at ingen skal sulte eller fryse i hjel, og at sosialtjenesten må yte livsnødvendig hjelp i en akutt krisesituasjon, også til personer uten lovlig opphold. Dette er ikke regulert i loven eller forskriften, men følger av ulovfestede betraktninger om plikt til å hjelpe mennesker i nød. Undertegnede har i det siste hatt mange kontakter med ureturnerbare asylsøkere. Disse kontaktene forteller at mange ikke får en hjelp som forutsatt ovenfor. Det fortelles om like situasjoner som behandles forskjellig fra sosialkontor til sosialkontor. Det er også slik at mange av de ureturnerbare

asylsøkerne opplever trakassering og en uverdigg behandling av sosialkontorene. Kontakten med flere sosialkontorer forteller også at man der er usikker på hvordan reglene skal forstås og praktiseres. Det synes derfor å være et sterkt behov å få en presisering i form av forskrift eller rundskriv mht. hvordan de aktuelle lovparagrafene i sosialtjenesteloven skal forstås.

Svar:

Personer som blir værende i Norge etter at utlendingsmyndighetene har fattet endelig vedtak om avslag på søknad om opphold, har ikke lenger lovlig opphold i Norge. Dette faktum må sosialtjenesten forholde seg til når den vurderer en søknad om stønad. Det er ikke sosialtjenestens oppgave å overprøve utlendingsmyndighetenes vedtak. Juridisk er saken ikke vanskelig. Forskrift til sosialtjenesteloven er helt klar: Personer uten lovlig opphold har ikke rett på økonomisk stønad, ut over "nødvendig omsorg". Dette gjelder vel og merke kun fram til de har plikt til å forlate landet. Når plikten til å forlate landet er oversittet, står de uten rett til økonomisk stønad i henhold til sosialtjenesteloven.

Likevel har vi alle en moralsk forpliktelse i forhold til personer som er i en nødssituasjon. Dette gjelder uansett årsakene til nødssituasjonen, og det følger ikke av sosialtjenesteloven eller annet regelverk. Dette har jeg presisert bl.a. i mitt brev til kommunene 4. oktober 2004 der jeg peker på kommunenes ansvar i forhold til dem som befinner seg ulovlig i landet. Gjennom kontakt med blant annet Oslo kommune har jeg forsikret meg om at de er seg bevisst dette ansvaret.

Regjeringen har imidlertid sett at det er behov for et mer ensartet tilbud. Kommunal- og regionaldepartementet har derfor bedt Utlendingsdirektoratet utarbeide et forslag til organisering av et statlig utreisenter, som skal være et åpent og frivillig tilbud til personer som mister tilbud i asylmottak etter endelig avslag. Et slikt senter vil sikre den enkeltes behov for grunnleggende livsopphold, og dermed løse de problemer dagens ordninger medfører. For en mer detaljert beskrivelse av utreisenteret viser jeg til kommunal- og regionalministerens brev til Stortingets kommunalkomiteé 9. mars 2005.

SPØRSMÅL NR. 597**Innlevert 7. mars 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 17. mars 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I Danmark gjennomføres det en landsdekkende tv- og internettkampanje (www.sluknu.dk) for å få dansker til å stoppe sløseriet med elektrisitet på grunn av såkalt standby-funksjoner. I Danmark beløper dette seg til 1,2 mrd. DKK om året.

Hva har Regjeringen gjort for å sørge for at tilsvarende sløseri i Norge blir redusert, og hvilke tiltak vil Regjeringen iverksette for å redusere det ytterligere?»

BEGRUNNELSE:

I de fleste OECD-land foregår det et sløseri med elektrisitet på grunn av såkalt standby-funksjoner. Dansk TV2 opplyser med utgangspunkt i en undersøkelse fra ELFOR at en typisk dansk familie kan spare 700 kr ved å slå av fjernsynet, pc-en, printeren osv. ved stikkontakten i stedet for å trykke på av-knappen på apparatet eller fjernkontrollen. ELFOR følger opp med en landsdekkende tv- og internettkampanje (www.sluknu.dk) for å få dansker til å stoppe el-sløsing, som i Danmark beløper seg til 1,2 mrd. DKK om året.

Norge har et høyt per capita elektrisitetsforbruk og lite fokus på energiforbruk ved bygging og omsetning av teknisk utstyr og eiendom. Dette gjelder også bruken av utstyr. Skjerpede energieffektiviseringskrav for elektriske sluttbrukerteknologier som for eksempel maskiner, lys, hvite- og brunevarer til industri, næring og husholdninger vil kunne utløse et betydelig sparepotensial. Tilsvarende vil et sparepotensial kunne utløses gjennom større bevissthet rundt bruken av elektriske apparater. En forbrukeropplysningskampanje vil kunne bidra til dette.

Norge har det høyeste elektrisitetsforbruket pr. innbygger i hele verden. I gjennomsnitt bruker husholdningene 23.380 kWh (SSB rapport 99/22). Av dette er gjennomsnittlig 18.075 kWh elektrisitet. NOU 1998:11 Energi- og kraftbalansen mot 2020 sier:

"[...] det er store forskjeller i energieffektiviteten mellom ulike apparater som til enhver tid er i bruk, og som finnes på markedet. Det er også utviklet forbedrede teknologier som ennå ikke er kommet i produksjon i større skala. De mest effektive apparatene i markedet bruker fra 2,1 til 6,8 ganger så mye energi som effektivitetsforbedret teknologi. Mange husholdninger eier apparater som er eldre og mindre effektive."

Der påvises det også at:

"[...] det er store forskjeller i energieffektiviteten til produksjonsutstyret i ulike industribedrifter innenfor samme bransjer. Potensialet for energibesparelser i industrien ved at bedrifter skifter ut sitt produksjonsutstyr fra mindre effektivt til det mest effektive utstyret, er betydelig."

Det er med andre ord et betydelig potensial for effektivisering som er utløst. Det Internasjonale Energibyrået IEA har beregnet at standby-forbruket i OECD-landene tilsvarer omtrent 10 pst. av energibruken til husholdningene. I Norge er andelen sannsynligvis mindre fordi vi bruker så mye elektrisitet til oppvarming. Et realistisk anslag kan gjøres ved å trekke fra det årlige kraftforbruket i Norge (ca. 125 TWh) andelen som går til den kraftkrevende industrien på 40 TWh, deretter trekke fra de omkring 70 prosentene av kraftforbruket i alminnelig forsyning som går til oppvarming. sitter vi igjen med at vi bruker omkring 25,5 TWh i år til lys og elektriske apparater i husholdninger, offentlige bygg og næringslokaler. Det betyr at vi anslagsvis bruker ca. 2,5 TWh (2,5 mrd. kilowattimer) årlig til standby-funksjoner på elektriske apparater, når vi legger IEAs beregning til grunn. Dette forbruket tilsvarer det årlige elforbruket i 125 000 eneboliger med et gjennomsnittlig forbruk på 20 000 kWh i året. Det tilsvarer omtrent det årlig forbruket av elektrisitet i en by på størrelse med Trondheim.

Svar:

Regjeringen fører en ambisiøs politikk for en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon. Energiomleggingen har sin bakgrunn i et ønske om å gjøre den norske energiforsyningen mindre avhengig av vannkraft som energibærer og elektrisitet som energikilde. Enova ble opprettet i 2001 for å bidra til denne målsettingen. I løpet av 2004 ble resultatmålet for Enova SF økt fra 10 til 12 TWh pr. år spart og/eller produsert energi innen 2010. Samtidig ble påslaget på nettariiffen som finansierer arbeidet økt slik at den totale disponible rammen er om lag 650 mill. kr pr. år.

Enovas virkemidler er innrettet slik at de skal bidra til flest mulig kWh spart eller ny miljøvennlig energiproduksjon for et minst mulig støttebeløp. Enova må derfor vurdere nøye hvilke prosjekter de skal støtte slik at energiomleggingen ikke blir unødvendig kostbar. Basert på den kunnskap man har om

potensialet for energisparing og ny energiproduksjon velger en de prosjektene som gir det beste energireultatet.

Tiltak for å fjerne unødvendig bruk av strøm er sentralt i Enovas arbeid. Enova har estimert elektrisitetsforbruket til standby-funksjoner i norske husstander til å være ca. 400 GWh pr. år. I tillegg vil det være noe bruk av energi til standby innenfor tjenesteytende næringer og industri. Enova benytter i dag sitt informasjonsarbeid for å redusere bruken av energi til standby. Både i annonser, brosjyrer, artikler og intervjuer gis det informasjon om hvordan standby-forbruket kan reduseres.

Andelen av strøm som går til standby for norske husholdninger er omkring 2-3 pst. Oppvarming av bolig og tappevann utgjør 60-70 pst. av husholdningenes elektrisitetsforbruk. Det norske informasjonsarbeidet er derfor særlig konsentrert om å redusere behovet for oppvarming, og alternativ oppvarming,

ettersom norske husholdninger har mest å hente på disse områdene.

I tillegg til de virkemidlene Enova har satt i verk følger norske energimyndigheter godt med på det arbeidet som gjøres i Danmark og i andre land, spesielt i Europa. Europeiske myndigheter samarbeider om normative virkemidler som for eksempel ulike energimerkeordninger og krav til teknologiske løsninger. Dette med sikte på å gi forbrukerne bedre informasjon om produktenes energibruk, slik at man kan velge produkter som kan utføre de samme funksjonene til en lavere energikostnad. For å bidra til at produsenter gjennomfører tiltak som gjør produktene mer energieffektive er det viktig at en samarbeider med for eksempel EU, som representerer store forbrukergrupper, om å spesifisere kravene som skal stilles. Koordinerte virkemidler innen Europa vil sannsynligvis være det viktigste virkemiddelet for å redusere energibruken knyttet til standby.

SPØRSMÅL NR. 598

Innlevert 8. mars 2005 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 15. mars 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Evje trafikkstasjon i Aust-Agder er foreslått nedlagt. Evje er en kommune som sliter med betydelige omstillingsproblemer etter at den store militæroleiren Evjemoen for få år siden ble nedlagt. En nedlegging av trafikkstasjonen vil ytterligere forverre vilkårene for deler av den lokale næringsvirksomheten som er avhengige av de tjenester og tilbud trafikkstasjonen i dag gir.

Kan statsråden bidra til å etablere en forsøksordning med privat drift av Evje trafikkstasjon?»

BEGRUNNELSE:

Både Evje og Hornnes kommune samt flere private aktører har tatt til orde for en privatisering av trafikkstasjonen, med et statlig tilsyn på de tjenester som ytes der. Evje trafikkstasjon har i dag et stort volum på oppkjøring av tyngre kjøretøy som lastebil og buss, i tillegg til oppkjøring med personbil. Potensialet for oppkjøring i 2004 ved Evje trafikkstasjon var rundt 500 oppkjøring bare på tyngre kjøretøyer. Manglende kapasitet medførte imidlertid at mange oppkjøring måtte henvises til enten Arendal eller Kristiansand. I tillegg finnes både bilverksteder og

bilforhandlere i kommunene som har stor nytte av trafikkstasjonens tjenester. Hele Setesdalsregionen med 5 kommuner som i areal dekker rundt halve Aust-Agder fylke har en ikke ubetydelig interesse i at tilbudene ved Evje trafikkstasjon blir opprettholdt. Driftsgrunnlaget for Evje trafikkstasjon vurderes til å være godt og mulighetene for lønnsom drift er derfor stor. I denne sammenheng er en eventuell privat drift av trafikkstasjonen en god løsning som både kommunen og næringslivet i kommunen sterkt vil anbefale som alternative til nedlegging. Man håper i denne sammenheng selvsagt på positive signaler fra sentralt hold til en eventuell privat drift av Evje trafikkstasjon.

Svar:

Statens vegvesen gjennomgår nå en stor omstillings- og effektiviseringsprosess og forslag om nedlegging av Evje trafikkstasjon er et ledd i denne prosessen. Samtidig ønsker Vegvesenet å bedre sitt tjenestetilbud.

Tjenestene som utføres på trafikkstasjoner er i hovedsak myndighetsoppgaver, som godkjenning av kjøretøy, registrering/omregistrering av kjøretøy og

førerprøver. I tillegg utføres periodisk kjøretøykontroll; en tjeneste som også tilbys av private aktører, men underlagt Vegvesenets tilsyn.

Bruk av Internett, offentlige servicekontor eller samlokalisering med andre etater er tiltak som vil gi stor effektiviseringsgevinst. Videre utvides forhandlerens mulighet til å registrere biler over Internett nå også til å gjelde omregistreringer. Det betyr at oppgavemengden på Evje i fremtiden vil bli redusert. Nedlegging av trafikkstasjonen vil imidlertid ikke skje før en servicekontorløsning er vurdert og eventuelt etablert. Statens vegvesen region sør har satt ned en arbeidsgruppe som skal foreslå et opplegg for etablering av tjenlige og avgrensede oppgaver på servicekontorer i Kongsberg, Larvik, Evje og Mandal.

Når det gjelder spørsmålet om førerprøvesteder, er utgangspunktet at lokalisering av praktiske førerprøver først og fremst bestemmes ut fra hva som er forsvarlig i forhold til prøvens krav til trafikk- og vegmiljø. Det er viktig at førerprøven tester kunnskaper, ferdigheter og risikoforståelse under varierte veg- og trafikkforhold. Dette krever at kandidatene eksponeres for tilstrekkelig trafikk og trafikale utfordringer, både ved kjøring i bymessig område og i vanskelige trafikale situasjoner for øvrig. Selv om trafikkopplæringsforskriften krever sikkerhetskurs på veg, med bl.a. kjøring i variert trafikkmiljø, må denne kompetansen også prøves under førerprøven.

Dessuten dekker ikke den obligatoriske opplæringen nødvendigvis alle elementer som er viktige å teste trafikkikkerhetsmessig. Krav til førerprøven er i samsvar med føringer i relevante EU-direktiv.

Beslutninger om å legge ned førerprøvesteder vil bygge på grundige vurderinger, der trafikkfaglige hensyn og trafikkikkerhet veier tyngst, men der også hensynet til reiseveg blir ivaretatt i den grad det er forsvarlig og hensiktsmessig. I fremtiden vil førerprøver også kunne avlegges på andre steder enn trafikkstasjoner.

Jeg gjør også oppmerksom på at Statens vegvesen nå evaluerer hele trafikant- og kjøretøyområdet for å tilpasse dette til fremtidige kundekrav og eventuelle endringer i rammebetingelser.

Jeg har stor forståelse for de utfordringer Evje møter. Det er derfor positivt at Statens vegvesen vurderer en servicekontorløsning også på Evje som tilpasses etatens effektiviseringsmål og som samtidig tar hensyn til etterspørsel av tjenester. Dette arbeidet vil skje i samråd med kommunen.

Trafikkstasjonene utfører som nevnt myndighetsoppgaver og det er ikke hjemmel innenfor gjeldende lovverk til at private aktører kan utføre denne type oppgaver. I tillegg kan flere oppgaver nå utføres uten fysisk oppmøte på en trafikkstasjon. Jeg finner derfor ikke grunnlag for forsøksordninger for alternativ drift av Evje trafikkstasjon.

SPØRSMÅL NR. 599

Innlevert 9. mars 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland

Besvart 17. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Høyre og Kristelig Folkeparti i Kristiansand bystyre går nå inn for å omregulere 853 sjøbuer til fritidsboliger. Privatisering og beslaglegging av strandsonen har gjentatte ganger vært gjenstand for debatt. Arbeiderpartiet mener at det trengs klarere statlig styring i forhold til å tillate omregulering i strandsonen.

Hvordan vil miljøvernministeren ivareta nasjonale interesser i forhold til denne konkrete saken, og vil statsråden be fylkesmannen gripe inn overfor kommunen?»

BEGRUNNELSE:

Gjentatte ganger har Arbeiderpartiet tatt opp spørsmålet om hvordan vi best mulig kan bevare allemannsrettens tilgang og hindre bebyggelse i strand-

sonen. Dagens lovgivning fører til en uthuling av Stortingets ønske. Tidligere miljøvernminister Børge Brende har en rekke ganger i sine svar på brev og spørsmål til representanter fra Arbeiderpartiet sagt at han vil "gripe inn hvis det ikke er lokal vilje til å følge opp regelverket og sørge for at nasjonale interesser blir ivaretatt". Videre har han skrevet at han vil sørge for at Miljøverndepartementet om nødvendig kan be fylkesmannen om å gripe inn overfor kommunene som ikke følger plan- og bygningsloven og rikspolitiske retningslinjer eller annet relevant regelverk.

Svar:

Jeg er enig i at bygging og privatisering i strandsonen må unngås. Det er nødvendig med en offensiv og framtidsrettet strandsonopolitikk. Jeg ønsker at

kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn aktivt følger opp de nasjonale målene for strandsonen ved behandlingen av plan- og dispensasjonssaker.

Det er kommunen som har ansvaret for arealforvaltningen, og også for å ivareta nasjonale interesser, blant annet hensynet til strandsonen. I den forbindelse skal kommunen søke samarbeid med fylkesmannen og fylkeskommunen, som kan fremme innsigelse dersom kommunale planer kommer i konflikt med

nasjonale interesser. Plansaker med innsigelse blir sendt Miljøverndepartementet til avgjørelse dersom man ikke blir enige om en løsning.

Spørsmålet om omgjøring av sjøboder til fritidsboliger i Kristiansand kommune, blant annet på Flekkerøya, er for tiden til behandling i kommunen. Kommunen samarbeider med fylkesmannen i denne forbindelse, og Miljøverndepartementet har på nåværende tidspunkt ikke grunnlag for å gripe inn i saken.

SPØRSMÅL NR. 600

Innlevert 9. mars 2005 av stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad

Besvart 17. mars 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Et farmasikull ved Universitet i Oslo (UiO), som tilhører gammel ordning, og startet 2002, får ikke tildelt graden cand.pharm. Dette kullet uteksamineres november 2007. En mulig årsak er en upresis tidsangivelse i overgangsreglene mellom ny og gammel ordning, der det står at graden cand.pharm. tildeles til og med studieåret 2006/2007. Et annet kull som uteksamineres august 2007 får velge mellom gradene cand.pharm. og master i farmasi.

Hva mener statsråden om en slik forskjellsbehandling?»

BEGRUNNELSE:

I 2002 ble det fastsatt ny forskrift om grader og yrkesutdanninger. For å sikre at studenter ved gammel ordning skulle få graden cand. ble overgangsregler fastsatt: graden cand.pharm. tildeles til og med studieåret 2006/2007. Den nye ordningen trådte i kraft 2003, og farmasikullet ved UiO startet sitt studium 2002. Samtlige farmasistudenter ved den gamle studieordningen kan tildeles graden cand.pharm., unntatt dette studentkullet, som startet august 2002.

Studentene har søkt departementet om mulighet til å velge mellom gradene cand.pharm. og master i farmasi, men fikk ikke tilslag.

Svar:

Departementet fastsatte 11. oktober 2002 forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler. I forskriften ble det fastsatt overgangsregler (§ 47) som sier at grader på høyere nivå kan tildeles til og med studieåret 2006/2007.

Studentene som begynte på profesjonsstudiet i farmasi ved universitetene i Oslo og Tromsø høsten 2002, startet etter gammel ordning. Ved Universitetet i Tromsø uteksamineres disse studentene i juni 2007 og kan dermed velge mellom den gamle graden cand.pharm. og den nye graden master i farmasi. Ved Universitetet i Oslo uteksamineres disse studentene i november 2007 og faller utenom overgangsordningene som gjelder til og med studieåret 2006/2007.

Departementet fastsatte forskriften med henblikk på å fange opp alle studentene som startet etter gammel ordning, men siden farmasistudiet ved Universitetet i Oslo etter gammel ordning er organisert slik at det strekker seg ut over fastsatt normert studietid på fem år, faller disse studentene utenfor.

Jeg har vært i kontakt med Universitetet i Oslo, og vi har blitt enige om at studieåret 2006/2007 må kunne defineres litt bredere for denne gruppen studenter. Farmasistudentene som uteksamineres i november 2007, vil dermed kunne velge om de vil ha gammel eller ny grad på lik linje med farmasistudentene i Tromsø som uteksamineres i juni 2007.

SPØRSMÅL NR. 601**Innlevert 10. mars 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 17. mars 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Regjeringen har flere ganger uttrykt store ambisjoner om økt utbygging av miljøtilpassede, små vannkraftprosjekter. Enkelte ganger dukker det opp potensielle prosjekter i privat regi, men hvor staten eller statens selskaper av ulike grunner sitter med fallrettighetene (se eksempel nedenfor).

Er statsråden tilfreds med statens (inkludert statens selskaper) håndtering av fallrettigheter, eller vil statsråden vurdere å sikre en smidigere tilnærming til offentlig forvaltning av fallrettigheter for å sikre økt kraftproduksjon?»

BEGRUNNELSE:

På 50-tallet var det et privateid kraftverk i Vindølaelven, i Surnadal kommune. Gjennom diverse oppkjøp endte eierskapet til slutt i Statkraft. Selve verket ble nedlagt, men den øvre del av vassdragets nedbørsfelt kanaliseres til Trollheim kraftanlegg. Statkraft skal ha gitt uttrykk for at de ikke har til hensikt å overføre mer vann til Trollheim kraftanlegget.

Statkraft har i den senere tid vederlagsfritt tilbakeført noe av eiendommene i nedre del av Vindølaelven til grunneierne. I relevans til dette har flere grunneiere i lengre tid ønsket å bygge opp igjen privat kraftproduksjon ved å kunne ta i bruk det restvannet i Vindølaelven som Statkraft ikke selv ønsker å bruke. Til dette trenger de derfor å kunne overta nødvendige fallrettigheter for strekningen, men opplever problemer. Statkraft selv skal angivelig ikke ha til hensikt å vurdere utbygging i det nevnte området, og grunneierne understreker at prosjektet ikke vil gripe inn i Statkrafts produksjon.

SPØRSMÅL NR. 602**Innlevert 10. mars 2005 av stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad****Besvart 17. mars 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«I Innst. S. nr. 268 (2003-2004) presiserer flertallet at innføringen av nasjonale prøver må ta hensyn til de elever som har krav på særskilt tilrettelegging og at skolene må legge til rette slik at elever med lære-

utfordringer for prosjektet er at Statkraft angivelig ikke er interessert i å avhende ervervede fallrettigheter.

Grunneierne sikter til at myndighetene klart anførte i St.prp. nr. 16 (1962-63) at restvannet kan benyttes av kraftverket i Vindøla. Grunneierne mener dette må innebære at restvannet som Statkraft ikke bruker til Trollheimen kraftverkene må kunne benyttes i et "nytt" Vindøla kraftverk.

Man forutsetter selvsagt at eventuelle utbygginger uansett vil måtte konsesjonsbehandles på vanlig måte. Det presiseres dog at det planlagte kraftanlegget ikke innebærer bygging av demninger.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for økt etablering av små vannkraftverk. De siste årene er det foretatt en rekke endringer i regelverket knyttet til små vannkraftverk, først og fremst for å gjøre saksbehandlingen enklere, men også for å gjøre de minste prosjektene mer lønnsomme. Olje- og energidepartementet har fått god tilbakemelding på disse endringene fra grunneiere med fallrettigheter, og både i NVE og departementet registreres en økning i antallet konsesjonssøknader på utbygging av små kraftverk.

Etter mitt syn er det slike endringer i de generelle rammevilkårene som bør benyttes når det skal legges bedre til rette for etablering av små kraftverk. Staten innehar ikke selv fallrettigheter. Slike rettigheter eies eller disponeres av Statkraft eller Statskog. Eierskapet til disse selskapene er tillagt Nærings- og handelsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

vansker får den støtten de har behov for ved gjennomføringen av nasjonale prøver. Ifølge Dysleksiforbundet har elever med lese- og skrivevansker blitt bedt om å holde seg borte fra prøven.

Hva gjør statsråden for å forhindre dette?»

Svar:

De nasjonale prøvene er obligatoriske og hjemlet i forskrift til opplæringsloven § 2-4 og forskrift til fri-skoleloven § 5. I forskrift til opplæringsloven § 2-4 heter det at skolen kan gjøre vedtak om fritak fra del-taking i nasjonale prøver for elever som får spesial-undervisning etter kap. 5 i opplæringsloven og der det dessuten er klart at prøven ikke vil ha mye å si for elevens opplæring. Det heter imidlertid også at eleven selv eller foreldre/foresatte likevel kan bestemme at eleven skal delta på prøven.

Det er følgelig ikke tillatt for skolen å holde elever borte fra nasjonale prøver mot elevens eller de foresattes vilje.

I et informasjonsbrev fra Utdanningsdirektoratet sendt tjenestevei til skolene 16. desember 2004 frem-går det tydelig hvilke regler som gjelder for gjen-nomføringen av de nasjonale prøvene. Skolene er forpliktet til å følge lover og forskrifter. Det er kom-munens ansvar å se til at regelverket blir fulgt. I de tilfellene der elever likevel opplever å bli holdt borte fra de nasjonale prøvene, bør dette klages inn for fyl-kesmannen.

Jeg har tillit til at skolene følger gjeldende regel-verk og anser dette som tilstrekkelig for å forhindre at elever holdes borte fra de nasjonale prøvene.

SPØRSMÅL NR. 603

Innlevert 10. mars 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 17. mars 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Eg viser til oppslag i Aftenposten og Fædre-landsvennen om at politiet sine auka leigeutgifter medfører reduserte polititjenester. Dette ser ut til å høve særst dårleg med den varsla satsinga på meir synleg og meir publikumsretta politi.

Kva gjer statsråden for å sikre seg oversikt over om situasjonen i Kristiansand og Trondheim er døme på ein landstrend, og kva gjer han for å sikre at poli-tiet får tilstrekkeleg med midlar til høgst naudsynte årsverk for å styrka publikumsretta verksemd?»

Svar:

Agder politidistrikt har, som alle andre politidis-trikt, fått en reell økning i sitt budsjett i 2005, etter at politidistriktet har fått kompensert for lønns- og pris-økning. Lokalene til både politiet og tingretten i Kris-tiansand ble etter en omfattende rehabilitering og ombygging tatt i bruk i 2003. Agder politidistrikt fikk kompensert for det alt vesentlige av de økte husleie-utgiftene i 2003, noe som er videreført for 2004 og for 2005. Politiet i Kristiansand må således ikke dek-ke en større del av husleiekostnadene i 2005 enn poli-tidistriktet gjorde i 2003 og 2004. Lokaliseringsord-ningen i Kristiansand anses for svært effektiv, da både politiet, domstolen og fengselet er i samme byg-ning. Dette medfører for eksempel lite ressursbruk til transport av fanger sammenlignet med hva som er vanlig i andre politidistrikt.

Politiet i Trondheim flyttet inn i nytt politihus i 2004. Politiet i Trondheim hadde tidligere på grunn av plassmangel i det gamle politihuset, tilhold flere steder i byen, noe som var uhensiktsmessig og lite ef-fektivt. Samtidig medførte sammenslåing av Utrøn-delag og Trondheim politidistrikter til Sør-Trøndelag politidistrikt fra 1. januar 2002 til økt behov for nytt politihus i Trondheim. Husleien i det nye politihuset ble noe høyere enn de husleiekostnadene Trondheim politidistrikt hadde tidligere. Politidistriktet må innenfor sin egen ramme dekke ca. 1,5 mill. kr mer i husleie i 2005 enn i 2004. Total bevilgning for 2005 er på ca. 295 mill. kr.

Politidistriktene bruker gjennomsnittlig ca. 12 pst. av tildelt budsjett til husleie. Det er en betydelig utfordring å holde husleiekostnadene nede for å øke ressursbruken til direkte kriminalitetsbekjempelse. Politidirektoratet har ved en rekke anledninger bedt politidistriktene om å gjennomgå husleiekontraktene for om mulig å redusere de totale kostnadene til hus-leie i politiet. Noen politidistrikt har også klart å re-dusere disse kostnadene med et ikke ubetydelig be-løp. Videre har Politidirektoratet, for å bedre kompe-tansen på dette området, bedt Politiets data- og materielltjeneste om å etablere en enhet med høy kompetanse innen området til å bistå politidistriktene med kontraktinngåelse ved leie av lokaler og ved re-forhandling av husleiekontrakter. Det er imidlertid politimesteren som har ansvaret for driften av politi-distriktet, og også for fremtidige husleiekontrakter.

Det var en betydelig økning i politibudsjettet for 2005. Det er en stor utfordring å fordele politiresursene riktig mellom de forskjellige politidistriktene og særorganene. For å få en mer rettferdig fordeling, har Politidirektoratet ved hjelp av et konsulentfirma utarbeidet en modell for ressursfordeling mellom politidistriktene. Modellen er bygget opp med kriterier relatert til politiets oppgaveløsning, hvor kriminalitetsbekjempelse og trygghet representerer det viktigste området. I tillegg til kriteriene, blir det også lagt inn

ressurser på bakgrunn av en særskilt vurdering. Stortinget har i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2005 bedt om at en starter opp arbeidet med å utjevne forskjellene, jf. Budsjett-innst. S. nr. 4 (2004-2005). Politidirektoratet har derfor i budsjettfordelingen for inneværende år, iverksatt tiltak for å redusere forskjellene mellom politidistriktene. Dette har medført at ressursøkningen til det enkelte politidistrikt har variert noe i forhold til hvilke ressurser politidistriktene var tildelt i tidligere år.

SPØRSMÅL NR. 604

Innlevert 10. mars 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 18. mars 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Politidekningen i Sauda i Rogaland har gjennom en tid vært svært mangelfull. Nå legges det opp til ytterligere innsparinger ved å ta vekk lønnsmidler tilsvarende to til tre stillinger ved Sauda og Suldal lensmannsdistrikt.

Hva vil justisministeren gjøre for å bringe polititjenesten i distriktet opp på et akseptabelt nivå?»

BEGRUNNELSE:

Det har gjennom lengre tid vært bekymring i Saudasamfunnet over mangelfull politidekning. Dette medfører økende følelse av utrygghet for innbyggerne. Bekymringen deles også av de som utfører polititjenesten, noe som kom til uttrykk i avisen Ryfylke 22. februar 2005, der tillitsvalgt for betjentene i Sauda og Suldal lensmannskontor står frem og sier at de er bekymret for sikkerheten til innbyggerne. Vaksamarbeidet mellom Sauda og Suldal har allerede medført en betydelig svekkelse av beredskapen, noe som kan medføre opp til flere timers utrykningstid, og det legges nå opp til ytterligere forverring av situasjonen. Det sier seg selv at en slik situasjon er uholdbar dersom det skulle skje ulykker eller andre hendelser som krever politi på plass raskt.

Formålet med politireformen var jo nettopp å få mer av politiresursene ut i operativ tjeneste og få mer synlig politi. Det skulle også brukes mer ressurser til etterforskning og forebygging og etaten skulle bli mer tjenesteytende og publikumsorientert samt bedre på bekjempelse av kriminalitet. Situasjonen i Sauda er dessverre ett av mange eksempler på en utvikling som går i stikk motsatt retning.

Svar:

Haugaland og Sunnhordland politidistrikt er nå i ferd med å gjennomføre fase 2 i politireformen. Politidistriktets ansatte og organisasjoner og de berørte kommuner er involvert i denne prosessen, som blant annet innebærer en grundig kartlegging og analyse av politidistriktets funksjoner, oppgaver og organisering.

Det er politimesterens oppgave å forvise seg om at ressursene i politidistriktet til enhver tid er fordelt slik at fordelingen gjenspeiler kravene til oppgaveløsning og beredskap. Samtidig har politimesteren ansvaret for at de tildelte ressursene utnyttes best mulig. Dagens stillingsfordeling har bestått i mange år, og det er derfor nødvendig at politimesteren foretar en gjennomgang av ressursfordelingen i politidistriktet.

Saken er nå til behandling i den lokale styringsgruppen for politireformen. Denne styringsgruppen inkluderer driftsenhetslederne og de tillitsvalgte.

Politimesteren vil invitere de berørte ordførerne til et møte om denne saken i løpet av våren.

Først deretter vil fremtidig stillingsfordeling i politidistriktet bli vedtatt.

Flere lokalaviser i Hordaland og Rogaland har i det siste brakt intervjuer med lokale tillitsmenn på lensmannskontorene, og enkelte av disse intervjuene kan gi inntrykk av at politimesteren allerede har truffet avgjørelse om kutt i årsverksrammene ved lensmannskontorene i Sauda og Suldal. Det er altså ikke riktig.

Ettersom politidistriktet er i en fase hvor det ikke er avklart hvordan den fremtidige stillingsfordelin-

gen skal være, anses det fornuftig å unngå disposisjoner som vil medføre at dagens stillingsfordeling i unødvendig grad blir fastlåst. Dette er grunnen til at flere driftsenheter, (herunder Sauda og Suldal lensmannsdistrikt og Etne og Vindafjord lensmannsdis-

trikt) foreløpig har fått holdt tilbake en del av lønnsmidlene.

Politimesteren forsikrer at uansett fremtidig stillingsfordeling, vil politidistriktet ivareta et forsvarlig vaksamarbeid i hele politidistriktet.

SPØRSMÅL NR. 605

Innlevert 10. mars 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen

Besvart 17. mars 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Etterlatte etter rederne til fiskebåten "Utvik Senior" ønsker å få tilbakeført rettighetene som var på fartøyet. Dette støttes også av ordføreren i Berg kommune hvor fartøyet hørte hjemme. Både ut fra sakens realiteter og det faktum at det er yrkesfiskere blant de etterlatte synes en slik løsning som fornuftig.

Vil statsråden bidra til at en slik tilbakeføring av rettighetene kan gjennomføres?»

BEGRUNNELSE:

Etterlatte etter rederne til "Utvik Senior" har tatt opp muligheten for å få tilbakeført rettighetene som var på fartøyet. Dette har fått uforbeholden støtte fra ordføreren i Berg kommune.

Slik jeg oppfatter saken dreier dette seg om en søknad om å få tilbakeført en småtrålkonsesjon til arvingene etter eierne av "Utvik Senior". Jeg har også fått opplyst at en av de etterlatte er yrkesfisker på egen båt og kan nyttiggjøre seg denne konsesjonen som hans far og de øvrige rederne etterlot seg etter forliset. Dette er noe alle de etterlatte er samstemt om.

Jeg har fått opplyst at departementet har motforestillinger mot en slik løsning på grunn av at reglene om frist for å kreve slik tilbakeføring er 6 måneder fra forliset.

Med bakgrunn i sakens spesielle karakter synes jeg ikke et slikt krav om tidsfrist kan være relevant.

Jeg vil derfor anmode statsråden om å etterkomme de etterlattes ønske om å få tilbakeført rettighetene til "Utvik Senior".

Svar:

I henhold til bestemmelsene i deltakerloven av 1972, som gjaldt på det tidspunkt forliset fant sted,

var en ervervstillatelse gitt en bestemt eier for et bestemt fartøy. Trålkonsesjonen var tilsvarende gitt for et bestemt fartøy i henhold til bestemmelser i medhold av den dagjeldende trålloven av 1951. Disse bestemmelsene er videreført i den någjeldende deltakerloven av 26. mars 1999 nr. 15, som erstattet begge de nevnte lovene.

Dette innebærer at trålkonsesjonen falt bort ved fartøyet forlis.

Praksis er, og var, at det er anledning til å søke tilatelser for et erstatningsfartøy. Det kreves imidlertid at slik søknad er fremmet innen en frist på 6 måneder fra forliset. Selv om denne fristen praktiseres med en viss forsiktighet, foreligger det ikke praksis for å tildele ny konsesjon etter så lang tid som det her dreier seg om. Tildeling av en ny trålkonsesjon nå ville innebære at det er de øvrige konsesjonsinnehaverne i trålgruppen som i praksis vil måtte avstå fangstmuligheter for å dekke opp kvoten for en ekstra konsesjon.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at departementet selvsagt er oppmerksom på sakens spesielle karakter. Det er likevel vanskelig å se at årsaken til havariet skal være utslagsgivende for at man først nå ønsker å få nytildelt en slik konsesjon, som man kunne fått retildelt den gangen fartøyet havarerte.

Advokaten for de etterlatte ble orientert om regelverket i brev 8. februar 2005. Han har etter dette kommet tilbake til saken i et nytt brev, hvor man ber om et møte med departementet.

Jeg står fast ved det svaret som er gitt fra departementet, men vil likevel vurdere om et slikt møte kan bringe noe nytt inn i saken.

SPØRSMÅL NR. 606**Innlevert 10. mars 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 31. mars 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Politimesteren i Haugesund har lagt fram forslag til budsjettet for 2005 for Haugaland og Sunnhordland politidistrikt. I forslaget foreslår politimesteren å trekke tilbake lønnsmidler tilsvarende to stillinger i Sauda og Suldal lensmannsdistrikt. Innbyggerne er urolige for beredskapen.

Kan justisministeren svare på hvorvidt det vil være mulig å opprettholde et forsvarlig vaksamarbeid med disse kuttene og samtidig grunngi hva som er forsvarlig beredskap for Sauda og Suldal, og mener statsråden det vil være forsvarlig å redusere bemanninga i Sauda og Suldal lensmannsdistrikt med virkning fra 1. juli 2005?»

BEGRUNNELSE:

I 2003 ble lensmannskontorene i Sauda og Suldal slått sammen, og det ble etablert vaksamarbeid over kommunegrensene, med virkning fra 1. januar 2005.

De nye kuttene kommer før Sauda og Suldal har fått mulighet til å evaluere virkningene av sammenlåingen som trådte i kraft 1. januar.

Sauda og Suldal kommuner til sammen er på størrelse med Vestfold fylke. Når det oppstår akutte situasjoner i kommunen som ikke har vakt, må betjentene i kommunen som har vakt blant annet krysse en fjord, med ei ferje som er nattestengt. Dersom de er opptatt, kanskje flere timers reise unna, må neste oppdrag vente til de er ledige. Vi får uholdbare situasjoner med en altfor stor utrykningstid, noe som kan få konsekvenser for både liv og helse.

Viser til oppslag i avisen Ryfylke 22. februar 2005 som skriver at det har vært ei urolig natt i Sauda mellom 19. og 20. februar. Den natta var Sauda helt uten lensmannsbetjenter på vakt. De var opptatt i Suldal og Haugesund mellom kl. 20.00 lørdag og kl. 06.00 søndag, mens det i Sauda ble rapportert om slåsskamper og ildspåsetting.

Sauda kan vise til høy oppklaringsprosent i dag, noe som vil bli betydelig svekket med redusert bemanning. Dette kan ikke være et mål for politietaten. I tillegg vil synlig politi og forebygging bli en mangelve. Kutt i antall stillinger vil på sikt føre til lite levelige forhold for de ansatte på lensmannskontorene i Sauda og Suldal, som vil måtte være på vakt hver tredje uke, mot hver fjerde uke nå. Og som skal dekke et svært stort geografisk område.

Dette går på tryggheten løs, både for ansatte og innbyggerne.

Svar:

Haugaland og Sunnhordland politidistrikt er nå i ferd med å gjennomføre fase 2 i politireformen. Politidistriktets ansatte og organisasjoner og de berørte kommuner er involvert i denne prosessen, som blant annet innebærer en grundig kartlegging og analyse av politidistriktets funksjoner, oppgaver og organisering.

Det er politimesterens oppgave å forvise seg om at ressursene i politidistriktet til enhver tid er fordelt slik at fordelingen gjenspeiler kravene til oppgaveløsning og beredskap. Samtidig har politimesteren ansvaret for at de tildelte ressursene utnyttes best mulig. Dagens stillingsfordeling har bestått i mange år, og det er derfor nødvendig at politimesteren foretar en gjennomgang av ressursfordelingen i politidistriktet.

Saken er nå til behandling i den lokale styringsgruppen for politireformen. Denne styringsgruppen inkluderer driftsenhetslederne og de tillitsvalgte.

Politimesteren vil invitere de berørte ordførerne til et møte om denne saken i løpet av våren.

Først deretter vil fremtidig stillingsfordeling i politidistriktet bli vedtatt.

Flere lokalaviser i Hordaland og Rogaland har i det siste brakt intervjuer med lokale tillitsmenn på lensmannskontorene, og enkelte av disse intervjuene kan gi inntrykk av at politimesteren allerede har truffet avgjørelse om kutt i årsverksrammene ved lensmannskontorene i Sauda og Suldal. Det er altså ikke riktig.

Ettersom politidistriktet er i en fase hvor det ikke er avklart hvordan den fremtidige stillingsfordelingen skal være, anses det fornuftig å unngå disposisjoner som vil medføre at dagens stillingsfordeling i unødvendig grad blir fastlåst. Dette er grunnen til at flere driftsenheter, (herunder Sauda og Suldal lensmannsdistrikt og Etne og Vindafjord lensmannsdistrikt) foreløpig har fått holdt tilbake en del av lønnsmidlene.

Politimesteren forsikrer at uansett fremtidig stillingsfordeling, vil politidistriktet ivareta et forsvarlig vaksamarbeid i hele politidistriktet.

SPØRSMÅL NR. 607**Innlevert 11. mars 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 16. mars 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Reglene om dokumentavgift diskriminerer samboende par i forhold til gifte par. Skal samboende flytte fra hverandre, må det betales "ny" dokumentavgift for å kjøpe ut den ene parten.

Vil finansministeren sørge for at også samboende også slipper dokumentavgift i likhet med gifte par?»

BEGRUNNELSE:

Gifte som skiller seg må kun betale tinglysingsgebyr. Dette kan medføre at samboende par som kjøper bolig tvinges til å sette boligen på den ene for å unngå en fremtidig ekstrakostnad.

Svar:

Dokumentavgiften er en enkel avgift med få og avgrensede fritak. Dette begrenser byråkratiet forbundet med håndteringen av avgiften, samtidig som avgiften genererer et betydelig proveny. I dag er overføringer mellom ektefeller fritatt for dokumentavgift. Det samme gjelder registrerte partnere. Dette

er ensartede grupper, knyttet opp mot egne lover og registreringsordninger. Tilsvarende regulering finnes ikke for samboerskap, og et fritak for denne gruppen vil følgelig være vanskeligere å håndtere.

Innføring av nye fritaksordninger kan avhjelpe konkrete urimeligheter i avgiftssystemene, men har ofte som konsekvens at det oppstår nye skjevheter. Dette leder igjen til ytterligere press for utvidelse av fritaksordningene. På sikt kan dette lede til en uthuling av avgiftssystemene, samt økt byråkratisering i form av økt bruk av administrative og offentlige ressurser. En annen side er at regelverket kompliseres.

Samboerutvalget foreslo i sin tid at ektefellefritaket for dokumentavgiften også burde omfatte samboere som har bodd sammen i mer enn to år, eller har felles barn. Forslaget ble imidlertid ikke fulgt opp i det endelige fremlegget for Stortinget (St.meld. nr. 29 (2002-2003) - familiemeldingen). Per i dag foreligger det således ingen konkrete planer om å innføre fritak i dokumentavgiften ved overføring av hjemmel til fast eiendom mellom samboere.

SPØRSMÅL NR. 608**Innlevert 11. mars 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 17. mars 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Utsendelse og innkreving av årsavgiften krever mye administrasjon. I tillegg er det en irriterende og i mange tilfeller tung belastning for folk. En alternativ metode er å legge årsavgiften inn i bensinavgiftene/dieselavgiftene.

Hvilken besparelse ville en slik omlegging utgjøre i administrasjonskostnader og hvor mye ville en slik omlegging øke bensinavgiftene/dieselavgiftene justert for innsparinger i administrasjonskostnader?»

Svar:

Kostnader til administrasjon av årsavgiften er anslått til om lag 34 mill. kr årlig. I anslaget er det ikke

tatt hensyn til endrede administrasjonsutgifter som følge av at personskadeavgiften ble innlemmet i årsavgiften fra 2004.

Dersom årsavgiften avvikles og provenytapet dekkes ved økte avgifter på drivstoff, vil dette føre til at kostnadene som i dag påløper til administrasjon av årsavgiften faller bort.

Årsavgiften er i første rekke gitt en fiskal begrunnelse, dvs. at den skal skaffe staten inntekter. Avgiftene på drivstoff har også til hensikt å korrigere for såkalt eksterne virkninger av bilbruk. Tabellen nedenfor viser anslagene for inntektene fra årsavgiften og drivstoffavgiftene i saldert budsjett for 2005. I tillegg til de nevnte drivstoffavgiftene er både bensin og diesel omfattet av CO₂-avgifter.

For tabell om Inntekter fra avgifter på eie og bruk av kjøretøy i 2005, se lenken til Finansdepartementets hjemmeside:

<http://odin.dep.no/fin/norsk/aktuelt/svartortinget/brev/p30006738/p30007118/006081-110385/dok-bn.html>

Dersom årsavgiften hadde blitt fjernet fra 1. januar 2005 og det tilhørende provenytapet hadde blitt er-

stattet med økte drivstoffavgifter, måtte avgiftene på bensin og autodiesel blitt økt med drøyt 2,35 kr pr. liter. Med utgangspunkt i faktiske utsalgspriser på drivstoff i februar 2005, ville prisen på bensin ligget på om lag 13,50 kr pr. liter og prisen på diesel ligget på om lag 12,50 kr pr. liter. Det knytter seg imidlertid stor usikkerhet til hvordan såpass høye utsalgspriser vil påvirke omsetningen av bensin og diesel på norske bensinstasjoner.

SPØRSMÅL NR. 609

Innlevert 11. mars 2005 av stortingsrepresentant Lena Jensen

Besvart 22. mars 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Det er uklarerhet rundt de beste måtene å samle inn og behandle organisk avfall på og det er forskjeller i hvordan kommuner og avfallsselskap forholder seg til teknologi og metoder. Dette og varierende regelverk og forskrifter gir uklarerhet om hva som er optimalt med av hensyn til økonomi, miljø og ressursutnyttelse.

Vil miljøvernministeren sørge for rådgivning og regelverk som sikrer optimal effekt på økonomi, miljø og ressursutnyttelse ved valg av kommunale systemer for behandling av våtorganisk avfall?»

Svar:

Våtorganisk avfall er en av de mest forurensende avfallstypene i det ordinære avfallssystemet. Deponering av slikt avfall forårsaker utslipp av klimagassen metan, utslipp av næringssalter gjennom sigevann og nærmiljøproblemer som for eksempel lukt. Som et tiltak mot slike utslipp innførte Miljøverndepartementet våren 2002 et forbud mot deponering av våtorganisk avfall, jf. avfallsforskriften kap. 9 om deponering av avfall. I særlige tilfeller kan det imidlertid gis unntak fra forbudet.

Som en oppfølging av forbudet har departementet sett behov for å styrke tilsynet med at forbudet faktisk etterleves. Dette er noe jeg derfor vil be Statens forurensningstilsyn om å følge opp, slik at vi kan oppnå en mest mulig enhetlig praksis i hele landet.

Avfallspolitikken er for øvrig lagt opp slik at sentrale myndigheter setter de overordnede rammebetin-

gelser, mens kommuner og næringslivet har stor handlefrihet i valg av løsninger lokalt. Ønsket om å gi næringslivet handlefrihet i valg av løsninger for eget avfall var også et av hensynene bak endringen av avfallsdefinisjonene i forurensningsloven. I forbindelse med denne lovendringen ba Stortinget om at det ble vurdert å gi kommunene anledning til å bestemme tvungen kommunal renovasjon for behandling av våtorganisk avfall. Miljøverndepartementet delegerte derfor myndighet til enkelte kommuner om å videreføre særskilt regulering av våtorganisk avfall fra næringslivet. Denne myndigheten ble gitt frem til 1. juli 2006.

Det finnes en rekke muligheter for behandling av våtorganisk avfall, og det pågår en stadig utvikling av hensiktsmessige måter å utnytte dette avfallet på. Hva som er mest hensiktsmessig varierer blant annet som følge av ulike regionale og lokale forhold, hvordan kommunene har valgt å organisere sine renovasjonstjenester og ikke minst hvilke avsetningsmuligheter som er tilgjengelig.

Jeg ser betydningen av at det utvikles stadig flere håndterings- og behandlingsmetoder. På denne måten utvikles nye avsetningsmuligheter som igjen bidrar til å skape et robust marked for utnyttelse av denne ressursen. Som et bidrag i denne utviklingen har Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet i fellesskap finansiert programmet ORIO - organiske restprodukter og ressurser i omløp. Programmets hovedmål er å bidra til en bærekraftig utnyttelse av ressursene i våtorganisk avfall og slam, og samtidig ivareta hensynet til miljø og helse.

SPØRSMÅL NR. 610**Innlevert 14. mars 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 17. mars 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Ifølge Aftenposten 8. mars "avskriver Tyskland vindkraft som miljøvennlig alternativ". I en ny rapport konkluderer tyske energimyndigheter med at pengene kan benyttes mer effektivt til å bekjempe drivhusgasser. Den 9. mars skriver samme avis at Statnett anslår nettinvesteringer på 7-9 mrd. kr hvis planlagte vindmølleparker i Nord-Norge skal realiseres.

Vil statsråden sikre at slike kostnader unngås når retningslinjer for lokalisering av vindmøller som ifølge Dagsavisen 10. mars nå skal utarbeides?»

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at det er svært store forskjeller på vindkraftutbygging i Tyskland og Norge. Dette gjelder for eksempel utforming av vindkraftanlegg, vindressurser, lokalisering i overføringsnettet, samspillet med resten av energimarkedet og kostnadseffektiviteten i støttesystemet.

Når det gjelder utbygging og investering i det sentrale overføringsnettet, har Statnett et spesielt ansvar. Statnett skal investere basert på samfunnsøkonomiske kriterier. En eventuell utbygging av overføringskapasitet fra Nord-Norge, på grunn av omfattende vindkraftutbygging, vurderes av Statnett på samme måte som ved alle andre større kraftutbygginger. Statnett foretar en samfunnsøkonomisk vurdering hvor man ser kostnaden for utbyggingen i forhold til de gevinster utbyggingen gir, som for eksempel reduksjoner i flaskehalskostnader og tapskostnader. Dette er føringer gitt gjennom Statnetts vedtekter.

Nettkapasitet er også et forhold som hensyntas i NVEs konsesjonsbehandling av alle energianlegg, også vindkraft. NVE har, som konsesjonsmyndighet

for både vindkraftsaker og nye kraftledninger, over lengre tid hatt fokus på hvordan nett og produksjon skal ses i sammenheng for å sikre at det foretas totalt sett samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer i både nett og produksjon med en god koordinering. Vindkraftutbygginger vil altså ikke bli gitt andre betingelser, når det gjelder nettinvestering, enn annen kraftproduksjon.

Retningslinjene som representanten Vaksdal refererer til, er en oppfølging av St.meld. nr. 11 Samedingets virksomhet i 2003. Her skriver Regjeringen at det er et mål at vindkraftutbyggingen skjer på en bærekraftig måte og i et helhetlig perspektiv hvor også hensynet til andre areal- og samfunnsinteresser ivaretas på en god måte. Utarbeidelse av retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg har tre hovedformål:

- å redegjøre for hvilke hensyn som skal tillegges vekt ved lokalisering og utbygging av vindkraftanlegg
- å angi hvordan behandlingen av vindkraftanlegg etter plan- og bygningsloven og energiloven kan samordnes på en effektiv måte
- å stimulere kommuner og fylkeskommuner til aktivt å vurdere egnete områder til vindkraftformål i overordnede arealplaner.

Etter min vurdering finnes det i dag virkemidler som bidrar til en samfunnsøkonomisk lønnsom nettutbygging gjennom energimyndighetenes konsesjonsbehandling og de kriterier Statnett opererer etter. Jeg ser det derfor ikke som hensiktsmessig at det blir gitt nye føringer for nettinvesteringer i forbindelse med utarbeidelsen av retningslinjene for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg.

SPØRSMÅL NR. 611**Innlevert 14. mars 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 21. mars 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Vedrørende søknader om nye konsesjoner for gasskraftverk skriver statsråden at "Det vil i slike saker være opp til Regjeringen å vurdere om det skal stilles teknologikrav i tillegg til kvoteplikten". Dagens potensielle utbyggere av gasskraftverk på Tjeldbergodden, Mongstad, Risavika, Grenland osv. vet dermed ikke på forhånd hvilke krav de får dersom de ønsker å bygge gasskraftverk i løpet av kort tid.

Hvordan vurderer statsråden dette i forhold til ønsket om å skape forutsigbare rammebetingelser?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsrådets svar på skriftlig spørsmål nr. 575 (2004-2005).

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmålene nr. 438 og nr. 575 til skriftlig besvarelse. Som det kommer fram i disse svarene, gjelder kvoteplikt etter klimakvoteloven for gasskraftverk. I slike saker vil Regjeringen kunne vurdere om det skal stilles teknologikrav i tillegg til kvoteplikten.

Klimakvoteloven er innrettet mot perioden 2005-2007, og det vil måtte foretas endringer i loven ved utløpet av denne perioden for å tilpasse den til senere perioder. Det legges opp til at hele kvotesystemet gjennomgås før perioden 2008-2012, og at behovet for endringer vurderes. Dette vil også ha konsekvenser for rammebetingelsene for gasskraftverk. I denne sammenheng er jeg opptatt av at rammebetingelsene i kraftmarkedet bidrar til å sikre en effektiv og sikker energiforsyning.

SPØRSMÅL NR. 612**Innlevert 14. mars 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 18. mars 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim****Spørsmål:**

«Statens landbruksforvaltning (SLF) har nettopp sagt nei til bygging av en skogsvei fra Hølland til Ualand. Både Hå kommune og fylkeslandbruksstyret i Rogaland har godkjent veien. Utbyggere og lokale myndigheter mener veien vil gå gjennom "skogbruks- og jordbruksmessig svært marginale områder". SLF velger å overstyre denne vurderingen.

Mener statsråden at sentrale myndigheter fremmer respekt for lokaldemokratiet når beslutninger med støtte både lokalt og fylkeskommunalt omgjøres på denne måten?»

Svar:

Stortingsrepresentant Vaksdal viser til at Statens landbruksforvaltning (SLF) har omgjort fylkeslandbruksstyret i Rogaland sitt vedtak om å gi tillatelse til bygging av skogsveg til Ualand i Hå kommune. Representanten spør om jeg mener at dette fremmer respekt for lokaldemokratiet.

Spørsmålet gjelder Statens landbruksforvaltning sitt vedtak av 9. mars 2003 om å omgjøre fylkeslandbruksstyret i Rogaland sin tillatelse til å bygge landbruksveg i Hå kommune.

Saken gjelder søknad fra Jæren Skoglag og Tor Arne Sundvor om tillatelse til å bygge en 3 km lang skogsveg i Hå kommune. Kommunen avslo søknaden 4. mars 2004, og viste til at det finnes bedre og rimeligere vegalternativ som kan føre til vesentlig mindre inngrep i landskapet, og få færre uheldige konsekvenser for miljøet. Avgjørelsen ble påklaget, og kommunen omgjorde sitt vedtak 27. april 2004. Kommunens avgjørelse ble påklaget av Naturvernforbundet i Rogaland. Fylkeslandbruksstyret i Rogaland fattet 9. februar 2005 vedtak i klagesaken. Styret opprettholdt kommunens avgjørelse om å gi tillatelse.

I brev av 23. februar 2005 til meg har Norges Naturvernforbund anmodet om omgjøring av vedtaket og har anført at vedtaket er ugyldig, i strid med veg-

forskriften, og at det er få inngrepsfrie områder igjen i området og at den alternative veitraseen vil kunne ivareta søkerens økonomiske interesser på en tilfredsstillende måte. Landbruks- og matdepartementet har oversendt saken til Statens landbruksforvaltning som rette vedkommende.

Fylkeslandbruksstyrets vedtak i denne saken var i utgangspunktet en endelig avgjørelse til gunst for søkerne. Det er imidlertid i forvaltningsloven § 35 fastsatt en særskilt omgjøringsadgang; dersom hensynet til offentlige interesser eller andre privatpersoner tilsier det, kan overordnet myndighet omgjøre et vedtak som er fattet av et underordnet organ til skade for den som vedtaket retter seg mot eller tilgodeser. Gjelder det overprøving av vedtak i klagesak, må melding om slik omgjøring sendes vedkommende innen tre uker.

Det går fram av Statens landbruksforvaltning sitt vedtak at spørsmålet om tillatelse til omsøkt veg til Ualand beror på en avveining mellom ulike interesser hvor både lokale og nasjonale hensyn gjør seg gjeldende. Dette går også fram av behandlingen i kommunen. Det går videre fram av at SLF har lagt vekt på at det finnes flere alternative vegløsninger bl.a. i tilknytning til eksisterende veg som ut fra et landbruksmessig skjønn er like gode som omsøkt trasé

bl.a. fordi disse også vil gi nytte for flere av naboeiendommene og at bygging på og langs eksisterende veg vil innebære mindre inngrep i naturen og gi en miljømessig sett klart bedre løsning. Statens landbruksforvaltning har også lagt til grunn at fylkeslandbruksstyrets vedtak vil dreie praksis i en klart uheldig retning dersom det blir stående, og dette er bakgrunnen for at Statens landbruksforvaltning fant det riktig å omgjøre fylkeslandbruksstyrets vedtak.

Regjeringen har gjennom sitt arbeid lagt betydelig vekt på å styrke lokaldemokratiet og har på flere områder som krever lokalpolitisk skjønn lagt avgjørelsesmyndighet til kommunene. Det skal gode grunner til for å omgjøre vedtak som er fattet lokalt. Normalt vil dette bare komme på tale dersom nasjonale hensyn tilsier det, eller hvor det vedtaket som er fattet lokalt vil dreie praksis i en uheldig retning. I denne vurderingen skal også hensynet til det kommunale selvstyret trekkes inn. Ut fra det jeg har gjengitt fra vedtaket går det fram at Statens landbruksforvaltning er oppmerksom på dette.

Statens landbruksforvaltning sin omgjøring kan påklages til Landbruks- og matdepartementet. Med dette som bakgrunn tar jeg vedtaket til etterretning, og jeg mener ikke at det vil være riktig å gå nærmere inn i saken nå.

SPØRSMÅL NR. 613

Innlevert 15. mars 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 18. mars 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Erfaringer fra USA viser at krav om sprinkelanlegg i boliger har reddet mange liv. Norske myndigheter nøler med å innføre krav. Ifølge Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er det ingen krav på trappene i Norge.

Vil statsråden ta initiativet til å gjøre sprinkelanlegg med vanntåke obligatorisk og med fritak for moms i nye boligbygg og ved renovering av eldre bygg, og da spesielt for personer i høyrisikogrupper?»

BEGRUNNELSE:

Haugesunds Avis skriver at to studenter ved Høgskolen i Stord har gjennomført en fullskala branntest av sprinkelanlegg i bolighus. De har påvist at vanntåkesprinkling er svært effektiv og gjør rela-

tivt små materielle skader. Norsk Brannbefals landsforbund ønsker krav om sprinkelanlegg fordi: "[...] sprinkling redder liv. Skal med redusera talet på omkomne i bustadbrannar her i landet, må alle bueinngar for personar i høgrisikograppa få slike anlegg". Funksjonshemmede og hjemmeboende eldre er grupper som vil være særlig utsatt i tilfelle brann.

I Scottsdale, en by i USA på størrelse med Bergen, ble det i 1984 påbudt med sprinkling av nye boliger. Erfaringene derfra antyder at 13 menneskeliv er spart fram til nå. Tallene viser også at gjennomsnittlig skadesum etter brann i ikke-sprinklede bosteder er ti ganger høyere enn i boliger med slike anlegg. Derfor er det grunn til å innføre krav om sprinkelanlegg med vanntåke. Samtidig bør det på plass ordninger som gir økonomiske insentiver og veiledning for å installere slike anlegg på en grei måte.

Svar:

Dette er problemstillinger som berører flere lover. I plan- og bygningslovgivningen med forskrifter skilles det mellom private boliger og institusjonsboliger, som for eksempel boliger til pleie- og omsorgsformål. Et tilsvarende skille gjelder etter brann- og eksplosjonsvernlovgivningen. Begge regelverk er fundamentert på at et byggverk skal gi tilstrekkelig brannsikkerhet i forhold til typen bruk av bygningen.

Plan- og bygningslovgivningen gjelder for oppføring av nye byggverk samt byggearbeid på eksisterende byggverk, og inneholder få detaljerte krav til bruk av konkret angitte løsninger. Som stortingsrepresentanten påpeker, er det ikke noe direkte krav om bruk av sprinkelanlegg med vanntåke. Plan- og bygningslovgivningen bygger på prinsippet om risikoklassifisering, og er gjort funksjonsrettet i form av overordnede krav. Begrunnelsen for dette er at regelverket da til enhver tid vil være mer anvendbart, og at løsninger kan tilpasses den tekniske utviklingen. Det gir de prosjekterende mulighet til å bestemme/dokumentere hvilke ytelser som er nødvendige på bakgrunn av de funksjonskrav som er gitt og hvilke funksjoner bygget skal tilfredsstillende. Det stilles strengere krav til sykehjem og boliger til pleie- og omsorgsformål enn til private boliger.

I noen tilfeller kan sprinkling være den løsning som best tilfredsstiller forskriftens krav, men dette vil bl.a. avhenge av det konkrete byggeprosjekt og andre løsningsvalg om brannsikkerhet. Veiledningen til TEK peker på problematikken brannsikkerhet i omsorgsboliger, og beskriver boligsprinkling som et godt egnet tiltak i boliger hvor beboerne normalt krever lengre til for å rømme til sikkert sted, eller ikke er i stand til å rømme selv.

Brann- og eksplosjonsvernlovgivningen, som gjelder for bestående bygg, er nær knyttet til sikkerhetsnivået i plan- og bygningslovgivningen. Etter brann- og eksplosjonsvernloven plikter eier å sørge for nødvendige sikringstiltak for å forebygge og begrense brann. I bygningens driftsfase er eier av bygningen som sammen med bruker skal påse at sikkerhetsnivået opprettholdes. I en privat bolig er det derfor beboers eget valg og ansvar at det tas hensyn til vedkommendes eventuelle særskilte behov for utstyr eller bistand til rømning. For boliger til pleie- og omsorgsformål har eier av bygget plikt til å foreta en ri-

sikovurdering, og sørge for tiltak som sikrer tilstrekkelig rømningstid m.m.

I særskilte brannobjekter, dvs. bygg hvor en brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier, stiller brannregelverket strengere krav til organisatoriske og tekniske tiltak. Eier av et sykehjem kan på bakgrunn av en helhetsvurdering bli pålagt å investere i et egnet stasjonært slukkeanlegg.

Jeg er positiv til at det benyttes boligsprinkler som tiltak for å øke brannsikkerheten, spesielt i visse bygningskategorier som for eksempel omsorgsboliger. Et vanntåkeanlegg er et godt virkemiddel, men for private boliger er det pr. i dag opp til den enkelte selv om de vil påta seg denne utgiften.

Det er et satsingsområde fra vår side å fremskaffe mer kunnskap, kartlegge muligheter og gi god informasjon utad på dette området. I samarbeid med andre myndigheter på brannvernområdet er det igangsatt flere prosjekter hvor hovedmålet er å etablere mer kunnskap om hvilken effekt aktive slukkesystem (vanntåke og boligsprinkler) har på personsikkerheten, og spesielt for høyrisikogrupper som personer som er avhengig av assistert rømning ved brann.

Det foreligger imidlertid ingen konkrete planer om å innføre pålegg om boligsprinkling i plan- og bygningslovgivningens forskrifter. Innføring av et slikt krav vil bryte med intensjonen om en funksjonsbasert forskrift.

Stortingsrepresentanten reiser også spørsmål om muligheten for å frita investeringen av boligsprinkler for moms. Merverdiavgiften er en generell avgift på forbruk av varer og tjenester som bør ha færrest mulige fritak og særordninger. Et eventuelt fritak for merverdiavgift på enkelte varer vil kunne skape forventning om et tilsvarende system på andre godt dokumenterte, støtteberettigede områder. Dette vil i så tilfelle undergrave merverdiavgiftens system.

Statens bidrag til ulike formål bør gis prioritet innenfor utgiftssiden på statsbudsjettene, og ikke indirekte i form av avgiftsfritak, noe som igjen vil synliggjøre støttens omfang. I tillegg vil slike fritak påføre staten et provenytap. Skal det ytes ytterligere støtte til et bestemt formål, må det derfor vurderes opp mot andre gode tiltak i forbindelse med den årlige budsjettbehandlingen. Jeg anser det derfor ikke som aktuelt å gå inn for et slikt fritak nå.

SPØRSMÅL NR. 614**Innlevert 15. mars 2005 av stortingsrepresentant Julie Christiansen****Besvart 23. mars 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Human Rights Watch melder om stadige brudd på menneskerettighetene i Afghanistan, blant annet i form av vilkårlige arrestasjoner, kidnapping, utpressing, tortur og utenomrettslige henrettelser. Det internasjonale samfunns tilstedeværelse i landet er betydelig, både i form av militære styrker og sivilt hjelpepersonell.

Hvilke tiltak iverksettes for å bekjempe brudd på menneskerettighetene i Afghanistan?»

Svar:

Det er sterkt beklagelig at det fortsatt skjer alvorlige brudd på menneskerettighetene i Afghanistan, slik det fremkommer i rapporter fra både FN og menneskerettighetsorganisasjoner som Human Rights Watch og Amnesty International.

Vi må allikevel erkjenne at det tross alt har skjedd en bedring i situasjonen siden talibanregimets fall høsten 2001. Jenter har igjen rett til skolegang og kvinner kan arbeide. Afghanistan fikk en ny grunnlov i januar 2004 som i utgangspunktet garanterer like rettigheter og plikter for kvinner og menn og som ivaretar rettighetene til minoritetene. Landet har gjennomført et historisk presidentvalg, hvor ikke minst kvinners aktive deltakelse var særlig oppmuntrende.

Fra norsk side har vi bidratt med midler til støtte til gjennomføringen av presidentvalget (ca. NOK 28 mill.) og vi vil bidra med midler (ca. NOK 14 mill.) til å støtte parlamentsvalgets gjennomføring. Norge har videre støttet landets NGO-er i deres bistand til grunnlovsarbeidet, vi har gitt juridisk bistand gjennom Flyktningshjelpen til hjemvendte flyktninger i spørsmålet om eiendomsrettigheter, og vi har støttet tiltak som etablering av "Forfatternes Hus" gjennom den norske PEN-foreningen. Samlet norsk utviklingsbistand til Afghanistan har siden 2002 beløpet seg til ca. NOK 300 mill. hvert år.

Hovedårsakene til dagens menneskerettighetsbrudd er først og fremst den vanskelige sikkerhetssituasjonen, de regionale ledere og krigsherrer som utfordrer sentralmyndighetenes autoritet, manglende lov og orden, og et fortsatt svakt utbygd rettssystem og politivesen.

Representanten Christiansen viser med rette til den brede internasjonale tilstedeværelsen i Afghanistan. En betydelig del av denne internasjonale innsatsen, både den militære og sivile, skal bistå afghanske myndigheter i arbeidet med selv å kunne garantere

sine egne borgeres sikkerhet. Det gjennomføres et omfattende arbeid med å demobilisere krigsherrenes militssoldater og reintegrere dem i det sivile liv. Cirka 35 000 mann er nå avvæpnet, og innsamlingen av tunge våpen er på det nærmeste avsluttet.

Arbeidet med å bygge opp en nasjonal og multi-etnisk hær og politistyrke under sivil kontroll er like avgjørende. Dette er et omfattende arbeid som krever et langsiktig internasjonalt engasjement. I dag består den nye afghanske hæren av 20 000 mann, mens målet er en styrke på 70 000 mann. Hittil har godt over 30 000 polititjenestemenn fått opplæring. Fra norsk side har vi siden i fjor bidratt med inntil ti norske polititjenestemenn for å lære opp afghansk politi. Sentralt i undervisningsopplegget står menneskerettigheter i politiarbeidet.

En uavhengig afghansk menneskerettighetskommisjon ble opprettet i 2002 som en del av Bonn-avtalen. Kommisjonens rolle er nå blitt forankret i grunnloven. Kommisjonen har i dag lokalkontorer i alle de største byene. Den samarbeider nært med FN i Afghanistan og har en viktig funksjon både når det gjelder kartlegging av brudd på menneskerettighetene og i menneskerettighetsopplæring overfor befolkningen. Den øver påtrykk overfor afghanske myndigheter om å ivareta landets internasjonale forpliktelser. Kommisjonen mottar betydelig politisk og økonomisk støtte fra det internasjonale samfunnet - inkludert fra Norge.

Statssekretær Vidar Helgesen var nylig i Afghanistan og han hadde samtaler med kommisjonens leder om hvordan det internasjonale samfunn best kan støtte landet når det gjelder å håndtere fortidens menneskerettighetsbrudd og krigsforbrytelser. Dette er en prosess som krever en gradvis tilnærming for å sikre balanse mellom rettferd og stabilitet, og prosessen må være afghansk ledet. Det fremkom imidlertid tydelig at internasjonal støtte - både moralsk, politisk og økonomisk - er viktig. Fra norsk side bidrar vi også her.

La meg avslutningsvis legge til at etableringen av en rettsstat, som møter internasjonale standarder, vil måtte ta tid i et land hvor det i over 20 år har vært krigstilstand. En hovedutfordring er å opprettholde et langsiktig og bredt internasjonalt engasjement i landet. Vi må være tydelige i dialogen med afghanske myndigheter om at menneskerettighetsovergrep er uakseptabelt. Samtidig må vi fortsette vår engasjerte støtte til menneskerettighetskommisjonen og til myndighetenes arbeid for å etablere en rettsstat.

SPØRSMÅL NR. 615**Innlevert 15. mars 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 21. mars 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Olje- og energidepartementet (OED) varsler 15. mars 2005 at Norsk Hydros borevindu for "Eirik Raude" i Barentshavet forlenges med én måned, til 20. april. Flere miljøorganisasjoner hevder at forlengelsen er gitt uten at verken Statens forurensningstilsyn (SFT) eller andre høringsinstanser er koblet inn. Det hevdes videre at Havforskningsinstituttet (HI) har avgitt uttalelse i saken, men at denne er unntatt offentlighet.

Stemmer dette, og er det riktig at ingen del av utredningene eller vurderingene så langt i søknadsprosessen tar høyde for boring i april?»

BEGRUNNELSE:

Olje- og energidepartementet bekjentgjorde 15. mars 2005 at Norsk Hydro sitt borevindu i Barentshavet forlenges med én måned, til 20. april. Dette gjelder boringen med plattformen "Eirik Raude" på utvinningstillatelse 225 i et miljøfølsomt område. Det hevdes fra miljøorganisasjoner at forlengelsen ble gitt uten at verken SFT eller andre høringsinstanser har vært koblet inn. Det hevdes videres at Havforskningsinstituttet har avgitt uttalelse i saken, men denne er unntatt offentlighet.

Den opprinnelige begrunnelsen for at Hydro skulle avslutte boringen innen 20. mars, er at miljøkonsekvensene av utslipp vil være betydelig større etter denne tiden. I april gyter lodda i området, og en rekke andre fiskelarver og yngel trekker inn denne delen av Barentshavet. Disse er svært sårbare for forurensning fra oljevirkosomhet. Det er derfor meget viktig at det er brede faglige innspill og åpenhet rundt beslutninger som setter hensyn til miljø- og fiskerihensyn til side. I år er loddebestanden svært liten, og dermed enda mer sårbar enn vanlig for å bli påvirket av forurensning fra oljeboringen. Årsaken til behovet for en forlengelse er Norsk Hydros problemer med riggen og naturgitte forutsetninger som burde være vel kjent for en lisenshaver. Boringen med plattformen "Eirik Raude" ble forsinket av vedlikehold før jul og dårlig vær i januar. Plattformen ble også stengt i tre dager etter to utslipp på en uke. Rykter har gått om oljefunn på feltet. Miljøbevegelsen har protestert kraftig mot boreplanene. Utvinningstillatelse 225 ble tildelt med en borebegrensning i oljeførende lag i perioden 20. mars til 1. august. Norsk Hydro har på vegne av rettighetshaverne i utvinningstillatelse 225 søkt om dispensasjon fra denne borebegrensningen, slik at de kan fullføre den påbegynte boringen. Bore-

riggen "Eirik Raude" ble ferdigstilt fra verkstedet i Ølen betydelig senere enn planlagt, og dårlig vær forsinket ytterligere tidspunktet da boreriggen ankom Barentshavet. Det hevdes fra OED sin side at rettighetshaverne mener at det er hensiktsmessig operasjonelt og av hensyn til sikkerhet og miljø at de gjenstående arbeidene gjennomføres mens riggen er på lokasjon, i stedet for å avbryte i tråd med tillatelsen. OED redegjør ikke for hvorvidt de på faglig grunnlag mener dette er riktig og hvordan de har kommet fram til beslutningen om å gi utvinningstillatelse 225 i Barentshavet dispensasjon fra borebegrensningen på inntil én måned, fra 20. mars til 20. april 2005, slik at undersøkelsene i den pågående brønnen kan fullføres. Det er bekymring for at denne beslutningen, om den ikke endres, vil bidra til å ytterligere redusere åpenhet og faglig etterrettlighet i forbindelse med oljeaktivitet i de sårbare nordområdene og at dette vil skape presedens for å nedprioritere miljøhensyn når det veies opp i mot lisenshavernes isolerte økonomiske interesser.

Svar:

Olje- og energidepartementet (OED) mottok mandag 7. mars 2005 søknad fra Norsk Hydro ASA (Hydro) (brev datert 4. mars 2005). Hydro søkte her på vegne av rettighetshaverne om dispensasjon fra utvinningstillatelsens pkt. 7 som setter en bergrensning på boring i utvinningstillatelsen mellom 20. mars og 1. september, iht. utvinningstillatelsens pkt. 12 om dispensasjon fra bestemmelsene i utvinningstillatelsen.

Olje- og energidepartementet sendte 8. mars 2005 denne søknaden på høring til berørte departementer: Arbeids- og sosialdepartementet (ASD), Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) og Miljøverndepartementet (MD), samt vår underliggende etat Oljedirektoratet.

Alle dokumentene i saken er nå offentlig tilgjengelig med unntak av Oljedirektoratets (OD) brev til OED som inneholder sensitive petroleumsfaglige opplysninger og vurderinger om brønnen som bores, samt deler av Hydro sin søknad som også inneholder sensitive opplysninger om brønnen.

Borebegrensningsperioden fastsatt i utvinningstillatelsen begynner fra 20. mars, jf. St.meld. nr. 40 (1988-89) om åpning av Barentshavet Syd for letevirkosomhet. Hensynet er at det i denne del av perioden kan være sårbare perioder for fiskeegg og -larver. HI konkluderer i sin uttalelse til saken at "Det er lite

sannsynlig at vesentlige mengder larver av disse artene vil bli transportert gjennom dette området før 20. april. Havforskningsinstituttet har derfor ikke tungtveiende innvendinger mot en slik forlengelse".

Utover denne faglige uttalelsen fra HI finner OED også støtte for utvidelsen i arbeidet i sameksistensgruppen i 2003 som bestod av representanter for oljeindustrien, fiskeindustrien, FKD med underliggende etater og OED/OD. I anbefalingene fra sameksistensgruppen ligger det at de tidligere tidsbegrensningene for boring som ble fastsatt ut fra hensyn til fiskeressursene og fiskeriene og som bl.a. omfatter området der utvinningstillatelse 225 ligger, ikke lenger er nødvendige av hensyn til fiskeriene. Disse konklusjonene er gjennomgått og kommentert i St.meld. nr. 38 (2003-2004) med følgende merknad: "Regjeringen vil legge disse anbefalingene til grunn ved vurdering av vilkår og mulige begrensninger for petroleumsaktiviteten av hensyn til fiskeriaktiviteten ved eventuelle fremtidige tildelinger av nye utvinningstillatelser i Barentshavet." Stortinget hadde ikke merknader til dette.

I og med Stortingets tilslutning til dette ved behandling av St.meld. nr. 38 (2003-2004) for nye ut-

vinningstillatelser, i tillegg til at miljø- og fiskerimyndighetene ikke hadde innvendinger mot en forlengelse av boreperioden i utvinningstillatelsen, vurderte departementet at det ikke var reelle faglige grunner mot å gi dispensasjon for utvinningstillatelse 225. Etter en samlet vurdering innvilget OED på denne bakgrunn dispensasjon fra bestemmelsene i utvinningstillatelse 225.

Departementet kjenner ikke til at Hydro forut for denne søknaden har tatt høyde for boring i april i sine søknader. I OEDs svar til Hydro presiseres det imidlertid at "OED legger til grunn for denne dispensasjonen at Hydro tar kontakt med andre aktuelle myndigheter vedrørende forlengelse av eventuelle andre tillatelser som blir berørt av forlengelsen av boreperioden fra 20. mars til 20. april".

Når det gjelder andre tillatelser enn utvinningstillatelsen, ligger det i dette at for eksempel vedrørende utslippstillatelsen så må Hydro ta kontakt med SFT for forlengelse. I den forbindelse har departementet fått opplyst fra Hydro at selskapet har oppdatert, og oversendt til SFT, miljørisikoanalysen slik at den også omfatter perioden fra 20. mars til 20. april.

SPØRSMÅL NR. 616

Innlevert 16. mars 2005 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 30. mars 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere om regelendring er nødvendig for å sikre at unge uføre får beholde forhøyet hjelpestønad det året de er 18 år, eller fram til de går over i videreutdanning eller arbeid med attføringsstønad?»

BEGRUNNELSE:

Unge uføre, som trenger betydelig hjelp i hverdagen, får ofte innvilget forhøyet hjelpestønad. Når de bor hjemme, dekker denne stønaden alene eller sammen med omsorgslønn, noe av mors og pårørendes særskilte hjelp og innsats.

I et par tilfeller har vi fått opplyst at når ungdommen fyller 18 år, så faller den forhøyede hjelpestønaden bort. Dette skjer selv om hjelpebehovet er likt både før og etter 18-årsdagen. Kommunene er ikke alltid villige til å øke omsorgslønn fordi en trygdetilfelle faller bort. Det er dessuten merkelig at en in-

stans anser at hjelpebehov er mindre, mens kommunen skal legge til grunn at hjelpebehovet er like stort. Familien og den unge uføre får samlet en vanskeligere økonomisk situasjon. Dette rettes så opp igjen, ved fylte 19 år, når de unge får innvilget attføringsstønad. Hjelpebehovet er like stort eller mer krevende i en ny attføringsituasjon enn i en kjent skolesituasjon. Familien klarer seg dog økonomisk, når underhold av ungdommen blir dekket av attføringsstønaden. Det er altså bare ett mellomliggende år, som synes å være et "hull" i reglene eller fremkomme ved praktisering av disse. Det er viktig at avslutning av videregående skole og overgang til yrkesrettet utdanning eller arbeid blir vellykket. Unge uføre uten fullført utdanning, stiller enda svakere i arbeidsmarkedet. Deres forberedelse til eller start på yrkeslivet bør ikke hindres av at vante hjelpere, må finne annet arbeid for å sikre familieøkonomien. I en så viktig livsfase for ungdommen, må ikke den økonomiske tryggheten og helt nødvendig praktisk hjelp falle bort ett år.

Svar:

Begrunnelsen for aldersgrensen på 18 år er at personer som har mottatt forhøyet hjelpestønad etter høyeste sats i de fleste tilfeller vil fylle vilkårene for uførepensjon, eventuelt tidsbegrenset uførestønad, når de fyller 18 år. Både uførepensjon (minstepensjon) og tidsbegrenset uførestønad vil være høyere enn forhøyet hjelpestønad. I tillegg kan personer som trenger tilsyn og pleie få vanlig hjelpestønad (laveste sats). Personer som mottar uføreytelser kan gå over på attføringspenger i tilknytning til yrkesrettet attføringstiltak fra fylte 19 år.

Personer som er på et behandlingstiltak med utsikt til bedring av arbeids-/inntektsevnen vil dessuten kunne få rehabiliteringspenger fra fylte 18 år til de starter et yrkesrettet attføringsløp og har rett til attføringspenger.

Formålet med attføringspenger er å gi støtte til livsopphold til medlemmer som har nedsatt inntektsevne på grunn av sykdom, skade eller lyte, og som gjennomgår yrkesrettet attføring. Til medlem som

gjennomfører et yrkesrettet attføringstiltak kan det ytes attføringsstønad til hel eller delvis dekning av ekstrautgifter medlemmet har i forbindelse med tiltak. Normalt utløses retten til attføringspenger ved fylte 19 år og retten til attføringsstønad ved fylte 16 år.

Oppfølgingen av den enkelte i Aetat er i prinsippet uavhengig av hvilken livsoppholdsyttelse de mottar. Det vil si at unge uføre som mottar tidsbegrenset uførestønad fra 18 år og som kvalifiserer for attføringspenger fra fylte 19 år vil kunne få samme oppfølging i arbeidsmarkedsstaten (og samme inntektssikring). Problemet er knyttet til det uheldige signalet tilståelsen av uførepensjon gir for den enkelte og hjelpeapparatet. Regjeringen ønsker at flest mulig i yrkesaktiv alder skal være i arbeid eller aktivitet og ikke på passive stønader. Jeg vil derfor vurdere behov for endring i lovverket som vil kunne innebærer at den gruppen det her er snakk om kan tilstås attføringspenger fra fylte 18 år, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 617

Innlevert 16. mars 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 22. mars 2005 av utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson

Spørsmål:

«Kva er status for norsk og internasjonal hjelp til tsunamiofra, og har hjelpa kome fram til urfolkgrupper?»

GRUNNGJEVING:

Stortinget løyva 1 mrd. kr til ofra etter tsunamien i Sørøst-Asia tidlegare i år. Det vart frå statsråden sagt at pengane ville bli utbetalt etterkvart til FN og Indonesia og Sri Lanka ville bli prioritert. Fleire statsrådar, mellom anna helseminister Ansgar Gabrielsen, uttalte ifølgje NRK at urfolk og skulle bli prioritert. Eit TV team frå NRK Sami Radio legg fram at Urfolk grupper i Ache-provinsen ikkje har fått hjelp.

Eit vedvarande problem ved katastrofar er at berre om lag 30-40 pst. av det som blir lova i internasjonal hjelp verkeleg blir løyva.

Svar:

Nesten tre måneder etter katastrofen ser det ut til at den umiddelbare nødsituasjonen er under kontroll, selv om det ennå kan finnes lommer av akutt nød. Nødhjelpsandelen av milliarder (400 mill. kr) er i all hovedsak allerede disponert. For overgangsbistanden (600 mill. kr) til gjenoppbygging er det et overordnet mål å sørge for at så mange som mulig raskt kan vende tilbake til et hverdagsliv hvor de selv kan brødfø seg og sin familie, og hvor barn igjen får gå på skole.

Gjennom den første nødhjelpsappellen som kom i januar har det blitt lagt vekt på tiltak som kan bistå flomofrene med umiddelbar nødhjelp, samt tiltak innenfor fiske og landbruk, rydding av katastrofeområdene og lignende. FN-organisasjonene har vært den viktigste mottakeren av midler i denne fasen. Det ble brukt både nødhjelpsmidler og overgangsbistand til FN-appellen.

Det meste av overgangsbistanden er nå enten fordelt eller avsatt til konkrete formål:

- Sri Lanka 255 av 300 millioner. Den norske støtten vil i hovedsak gå til prosjekter innenfor kapasitetsbygging, helsetiltak, fiskeri, sysselsetting og gjenoppbygging av skoler. I Sri Lanka arbeides det med å etablere et flergiverfond som kan samle internasjonal støtte i en koordinert innsats. Det er avsatt 125 av de 255 millionene til dette fondet. Noe støtte vil også gå til gjenoppbygging av kulturminner som er viktige for befolkningen på Sri Lanka.
- Indonesia 177 av 200 millioner. Støtten til Indonesia går til kapasitetsbygging, rydding, gjenoppbygging, helse og sysselsetting. Tiltak rettet mot svake grupper, urfolk, samt miljøvern vil bli tilgodesett. Etter anmodning fra det indonesiske kartverket har Norge støttet digital kartlegging av de ødelagte områdene. Kartene skal brukes i gjenoppbyggingen. Over halvparten av norsk overgangsbistand til Indonesia er satt av til et planlagt flergiverfond der internasjonale organisasjoner, nasjonale myndigheter og giverland deltar.
- Regionalt 53,5 av 100 millioner. Norge har bidratt til utviklingen av varslingsystemer. For å styrke beredskapskapasitet hos nasjonale og lokale myndigheter samt regionale og lokale frivillige organisasjoner, har det blitt gitt støtte gjennom FNs utviklingsprogram. Fra norsk side vil en i tillegg vurdere å bidra til kartlegging av miljøskader i Thailand. Det har blitt gitt et mindre bidrag til fiskeri i Somalia.

I nødhjelpsfasen la de humanitære organisasjonene vekt på å nå flest mulig av befolkningen med akutte behov i de hardest rammede områder. Det har vært uttrykt bekymring for at gjenoppbyggingen i Aceh skal skje uten hensyn til behovene og prioriteringene til lokalsamfunn generelt og urfolk spesielt. Økt behov for materialer til gjenoppbyggingen vil også kunne legge økt press på landets skogområder og andre leveområder for urfolksgrupper.

Det er fra norsk side klart uttrykt at norsk bistand til flomofrene i Aceh skal nå fram til alle berørte parter. Dette er en betingelse uansett om hjelpen gis via frivillige organisasjoner eller gjennom multilaterale og bilaterale kanaler. I tråd med St.prp. nr. 36 er det gjennom NORAD satt i gang en kartlegging av situasjonen for urfolk i de flomrammede områdene, med tanke på norsk støtte for å bidra til at hjelp kommer fram til urfolksgruppene. Det er tatt kontakt med urfolksorganisasjoner for å få fram aktuelle prosjekter.

Det er satt av midler for støtte til urfolksgrupper og norske myndigheter er i dialog med både Regnskogsfondet og AMAN, som er en sentral nettverksorganisasjon for urfolk i Indonesia. Både AMAN og Regnskogsfondet, i nært samarbeid med sin lokale partner WALHI (Indonesiske Friends of the Earth), vil etter grundig kartlegging av lokale behov og prioriteringer fremme søknader om norsk støtte. En slik kartlegging vil være viktig for å bidra til at bistandsinnsatsen skjer på urfolks egne premisser, og på en koordinert og konfliktsensitiv måte. Vi vil behandle søknadene så raskt som mulig, slik at urfolk som er rammet får den hjelpen de trenger.

Når det gjelder den internasjonale responsen etter flodbølgekatastrofen, har det aldri før vært mobilisert mer midler. FNs nødhjelpsappell har fått forpliktende løfter om utbetaling på hele 85 pst. av totalen. Foruten til appellen er det på nåværende tidspunkt vanskelig å bedømme i hvilken grad giverne vil stå ved sine løfter. Norge legger stor vekt på behov for tilgang og balansert bistand til alle de rammede områder og en konfliktsensitiv tilnærming. Videre vektlegger vi behov for samarbeid, effektiv koordinering og arbeidsdeling. Norge har tatt til orde for at bistanden etter tsunamien ikke må tas fra regulære bistandsbudsjetter og vist til behovet for en mekanisme for å etterprøve finansiering og utbetaling av lovede bidrag. Denne mekanismen er nå på plass og vil gi indikasjoner på givernes evne og vilje til å la handling følge ord.

SPØRSMÅL NR. 618**Innlevert 16. mars 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen****Besvart 23. mars 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Har norske myndigheter protestert ovafor nabolandet vårt eller på anna måte gitt uttrykk for norske haldningar til avrettinga?»

GRUNNGJEVING:

Russarane drap nyleg den frå 1997 lovlege valde tsjetsjenske presidenten Aslan Maskhadov.

Svar:

Lederen for den tsjetsjenske opprørsbevegelsen Aslan Maskhadov ble 8. mars drept av spesialstyrker fra den russiske sikkerhetstjenesten FSB. Omstendighetene rundt hans død er uklare.

Maskhadovs død bringer ikke konflikten i Tsjetsjenia nærmere en løsning. Norge har konsekvent oppfordret partene til å finne en vei ut av konflikten ved hjelp av fredelige midler.

Det vil være beklagelig dersom Maskhadovs død skulle føre til ytterligere voldsbruk i Nord-Kaukasus,

og spesielt dersom enda flere sivile blir rammet. Voldsbruk fører ikke til en stabil og varig løsning.

I Tsjetsjenia er det begått mange og alvorlige menneskerettighetsbrudd av alle parter. Norge har, i likhet med de fleste andre land, ikke funnet grunnlag for å kommentere Maskhadovs død spesielt.

Norges holdning er vel kjent. Vi tar avstand fra enhver voldshandling i denne konflikten.

Norge var medforslagsstiller til resolusjonen om Tsjetsjenia under den 60. Menneskerettighetskommisjonen i Genève i fjor, hvor det ble uttrykt sterk bekymring over situasjonen i republikken.

Vi tar jevnlig opp situasjonen i Tsjetsjenia med russiske myndigheter. Dette gjelder både behovet for en politisk løsning, vern om menneskerettighetene, og situasjonen for de internt fordrevne i Nord-Kaukasus. Dette vil vi fortsette å gjøre, blant annet i embetskonsultasjoner med Russland om menneskerettighetsprosjekt som er planlagt i begynnelsen av neste måned.

SPØRSMÅL NR. 619**Innlevert 16. mars 2005 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland****Besvart 22. mars 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Synes statsråden dette er betryggende, eller hva vil han gjøre for å bedre tilsettingsprosedyrene?»

BEGRUNNELSE:

Ved Sykehuset Østfold Moss er en kirurg blitt oppsagt etter syv klagesaker som nå ligger hos Statens helsetilsyn. I Verdens Gang av 15. mars opplyses det at kirurgen fra før er involvert i flere klagesaker i Sverige og for å ha begått lovbrudd på et sykehus der. Kirurgen har arbeidet ved flere titalls sykehus i hele Skandinavia. Etter at kirurgen ble oppsagt ved Sykehuset Østfold begynte hun ved Nordlandssykehuset Bodø. Der ble hun suspendert etter oppslaget i VG.

Svar:

Da det for denne legen er en ikke avsluttet tilsynssak, ønsker jeg ikke å kommentere ansettelsen av den aktuelle personen i detaljer.

Jeg har imidlertid innhentet informasjon fra Helse Øst og Helse Nord med sikte på å vurdere om tilsettingsprosedyrene er betryggende slik representanten spør om. Slik det framstår, er dette en lege som har hatt mange arbeidsforhold i det aktuelle tidsrommet, og som har muligheter for å jobbe i alle nordiske land. Det synes for meg som om prosedyrene er gode, og skulle kunne bringe opp nødvendige opplysninger som grunnlag for ansettelse. Det er imidlertid viktig at prosedyrene følges, og dette er innskjerpet i Østfold. Jeg kan vanskelig se at ansettelsesprosedyren

ved Nordlandssykehuset kan være grunnlag for spesiell kritikk.

Jeg vil imidlertid bemerke at behandlingen av den aktuelle saken i Helsetilsynet har tatt lang tid,

noe som er uheldig både for den det gjelder og for mulige arbeidsgivere. Dette vil bli tatt opp med Helsetilsynet.

SPØRSMÅL NR. 620

Innlevert 16. mars 2005 av stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund

Besvart 31. mars 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Bioenergi er et viktig satsingsområde, både som ren kraft og som strategi for næringsutvikling med basis i distriktene. Kommuner og fylkeskommuner kan etterspørre bioenergi til offentlige bygg og dermed bidra til etablering av lokale arbeidsplasser og verdiskaping. Kjøp av energi er imidlertid underlagt "Lov om offentlige anskaffelser", og gir ingen mulighet til valg ut fra ønsker om lokal verdiskaping.

Hvilke muligheter har lokale myndigheter til å være en lokal næringsutviklingsaktør innenfor disse rammene?»

BEGRUNNELSE:

Bioenergi er et viktig satsingsområde for Mat- og landbruksdepartementet, ikke bare fordi det er ren kraft, men også som en strategi for næringsutvikling med basis i distriktene.

Kommuner og fylkeskommuner har også som målsetting å bidra til lokal næringsutvikling. Bioenergi er et viktig satsingsområde. Gjennom å si at oppvarming av offentlige bygg skal skje med bioenergi kan de bidra til etablering av et lokalt miljø for bioenergi og dermed arbeidsplasser og verdiskaping i sitt område. Spesielt er det fremhevet at landbruksnæringen bør ta tak i dette og etablere varmeselskaper som kan levere ferdig varme basert på eget råstoff.

Det offentlige har imidlertid begrenset mulighet til å være en slik aktør da kjøp av energi er underlagt "Lov om offentlige anskaffelser". Kjøp av energien vil måtte konkurransesettes og en har ingen mulighet til å velge leverandør ut fra hensyn til lokal verdiskaping.

Svar:

Som representanten Kjetil Bjørklund peker på er Landbruks- og matdepartementets satsing på bioenergi begrunnet ut fra et mål om en økning i bruken

av nye fornybare energikilder og behovet for næringsutvikling med basis i landbrukets ressurser. Jeg legger i tillegg vekt på at økt produksjon av bioenergi vil bidra til å dekke opp landets energibehov og gi økt forsynings sikkerhet for energi. Jeg er også enig med Bjørklund i at økt satsing på bioenergi vil kunne bidra til lokal næringsutvikling. Offentlige bygg ligger i det markedssegmentet hvor også jeg ser et stort potensial for bruk av bioenergi som energikilde.

Hovedformålet med lov om offentlige innkjøp, er å sikre effektiv bruk av det offentliges midler gjennom blant annet likebehandling av alle aktuelle leverandører. Det finnes ikke noe unntak i loven som kan gi mulighet for forfordeling av lokale leverandører. I lovens § 6 heter det imidlertid at offentlig oppdragsgiver "skal under planleggingen av den enkelte anskaffelse ta hensyn til livssyklus kostnader og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen".

Nærings- og handelsdepartementet har utarbeidet en egen veileder om dette; "Miljø og regelverket for offentlige anskaffelser". Lokale aktører innenfor bioenergi faller ofte i gruppen mellomstore og små bedrifter. De kan ofte ha problemer med å konkurrere med store aktører dersom pris er viktigste konkurransefaktor. Innenfor rammene av loven kan imidlertid kommunene og fylkeskommunene i sine spesifikasjoner i oppdraget sørge for at også mellomstore og små lokale aktører/bedrifter kan delta i konkurransen dersom de innretter utlysningen slik at disse har mulighet for å etterkomme spesifikasjonene. Oppdragsgiver kan for eksempel be om å få oppfylt spesifikke krav til kvalitet og miljø; det være seg miljøvennlige produkter eller spesielle miljøkrav med hensyn til produksjonen. Videre kan store oppdrag deles opp, slik at lokale varmeleverandører kan komme i posisjon eventuelt som dellerandører. Uansett må kravene som stilles, være tydelige og åpne og gi grunnlag for konkurranse.

Når det gjelder produksjon og leveranse av bioenergi vil nettopp lokale aktører kunne oppfylle krav

til kvalitet og miljø. Bioenergi er et miljøvennlig produkt i seg selv og vil normalt også ha andre konkurransefortrinn. For eksempel vil nærhet til råvare være et konkurransefortrinn. Biobrensel er et råstoff som er relativt ømfintlig for transportkostnader. Lokale leverandører vil derfor ha et fortrinn som følge av lave transportkostnader. Mulighet til hyppige leveranser og god service i driftsperioden vil også kunne være konkurransefortrinn.

Vi har et helt ferskt eksempel på at lokale leverandører av bioenergi er i stand til å konkurrere med de større aktørene i bransjen. Nordre Land kommune og Oppland fylkeskommune er for tiden inne i forhandlinger med Dokka Biovarme (et selskap bestående av en gruppe lokale skogeiere og Skogeierlaget i Nordre Land) om leveranse av varme til flere kommunale bygninger. Så langt ligger den lokale leverandøren godt an i konkurransen der blant annet et stort selskap som Statoil har vært inne i tilbudsrunder.

På denne bakgrunn deler jeg ikke representanten Bjørklund sin bekymring for at lov om offentlige anskaffelser vil gi det offentlige begrensede muligheter for å velge bioenergi som er lokalt produsert, eller med lokale aktører involvert. Jeg mener at det er viktig for kommunene og fylkeskommunene å være gode på innkjøp for på den måten å sikre effektiv bruk av offentlige midler og sikre de miljøsyns loven pålegger.

Jeg vil avslutningsvis presisere at det innenfor området bioenergi er bra med konkurranse for å få markedet til å fungere slik at vi utvikler en sunn næring. Når det etableres biobaserte varmeselskap, er det viktig at disse er levedyktige over tid. Jeg ønsker ikke at bioenergi skal bli en døgnflue, men ei levedyktig næring til beste for forbrukerne som kan få lave kostnader til oppvarming, for landbruket som får mulighet for økte inntekter og for samfunnet gjennom miljøgevinster og økt energifleksibilitet.

SPØRSMÅL NR. 621

Innlevert 16. mars 2005 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 18. mars 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«På grunn av sparetiltak ved Øvsttunsenteret i Bergen vil bemanninga i forhold til antall ungdom på senteret bli svekka. Ungdommene har store og sammensatte problem, og de er gang på gang blitt svikket av voksensamfunnet. Det er nettopp voksentettheten og det faglige grunnlaget som har gjort at Øvsttunsenteret kan vise til gode resultat i de åra institusjonen har drevet i regi av fylkeskommunen.

Kan statsråden forsvare at disse ungdommene nå får et svekka tilbud og dermed mindre sjanse til et verdig liv?»

BEGRUNNELSE:

Alle er vi enige at flest mulig skal få barnevernstiltak i nærmiljøet eller i fosterheim. Men like viktig er det at barnevernet disponerer et mangfold av tiltak. Øvsttunsenteret et tiltak for ungdommene med de aller største problemene. Målgruppa er ungdom mellom 13 og 18 år som barnevernstjenesten og fagteam vurderer ikke kan gjøre seg nytte av åpne barnevernstiltakene. Vi snakker om ungdom med sammensatte og svært alvorlige livsproblem. I tillegg til atferds-

problem, til dels truende atferd, har de problemer med rus og psykiske vansker, blant annet ADHD. Ved å sjøl ha vært tilstede på institusjonen, har jeg sett at den gir ungdommene et fleksibelt tilbud, tilpassa hver enkelt ungdom. Men fellesnevneren er tett voksenkontakt og en relasjonsbygging som tar tid. Institusjonen følger også på en svært god måte de ungdommene som er på vei ut i samfunnet.

Øvsttunsenteret kan vise til gode resultat. En indikasjon er at tallet på varettekstfengslinger av ungdom under 18 år har gått etter etableringa av Øvsttunsenteret.

Sparetiltak overfor denne gruppa kan resultere i langt større kostnader for samfunnet seinere. Sparetiltak som fører til dårligere tilbud til denne ungdomsgruppa, er ikke bare urettferdig overfor ungdommene og deres pårørende. Det er også kortsiktig. Det kan ikke være noe argument at Hordaland fylkeskommune bygde opp dyre tiltak på Øvsttunsenteret. Dersom denne gruppa ungdom skal få hjelp på et faglig godt nok grunnlag, må det nødvendigvis koste penger. Jeg vil gjerne vite om statsråden deler dette synspunktet.

Svar:

1. januar 2004 overtok staten ansvaret for de fylkeskommunale tjenestene innen barnevernet og familievernnet. Et av hovedmålene med reformen er å sikre et faglig likeverdig tilbud i hele landet. Alle regionene i etaten driver omstillingsarbeid i tråd med målsettingene for den statlige overtagelsen. Målet er at alle barn skal få et faglig godt tilbud, og som regel er det ingen motsetning mellom dette og målet om kostnadseffektiv drift. Flest mulig barn og unge skal hjelpes gjennom mer bruk av familie- og nærmiljøbaserte tiltak.

Bufetat region vest skal i likhet med de andre regionene tilpasse driften til nasjonale føringer og standarder. På grunn av fylkesvise forskjeller i drift av barnevernet ved den statlige overtakelsen, er behovet for omstilling særlig stort i region vest. Regionen er nå inne i en prosess der tilbudene skal bringes på linje med sammenlignbare regioner.

Omstillingen ved Øvsttunsenteret er en naturlig del av omstillingen i statlige tiltak i regionen. Formå-

let med omstillingen er å etablere komplette tiltakskjeder, og gi enda bedre tjenester til barn og unge. Omstillingen vil føre til at et større antall barn og unge får hjelp på et nivå som er tilpasset deres behov. Ressursinnsatsen dreies over fra tunge institusjonsplasser til et mer differensiert tilbud av institusjonsplasser, hybler og forsterkede fosterhjem.

I samarbeid med ansatte og ledelse ved Øvsttunsenteret arbeides det nå med planer for omstrukturering av tiltaket. Før denne hadde senteret 95 årsverk og tilbud til 16 unge fordelt på akutt- og utredningsplasser, langtids institusjonsplasser og hybeltautak.

Målet med omstillingen er å gi tilbud til minst 15 flere ungdommer med samme personalressurs. Lederen ved senteret gir, i avisintervju i Bergens Tidende 11. mars, uttrykk for at han går god for kvaliteten i det nye tiltaket.

De nyetablerte plassene vil erstatte plasseringer i private barneverntiltak. Ingen vil få et dårligere tilbud, samtidig som flere vil få et godt tilbud.

SPØRSMÅL NR. 622

Innlevert 16. mars 2005 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 31. mars 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Det er for tiden stor aktivitet i utbygging av bredbånd, og mange selskap har etablert seg i denne virksomheten. Det er blitt hevdet at noe av bakgrunnen for den høye strømnettleien kan være at enkelte kraftselskaper som driver utbygging av bredbånd, belaster nettkundene for denne kostnaden.

Hva er statsrådets vurdering av dette, og hva vil hun eventuelt foreta seg slik at disse påstandene kan tilbakevises?»

Svar:

NVEs forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen av 11. mars 1999 nr. 302 er til hinder for at nettselskaper som driver utbygging av bredbånd, belaster nettkundene med denne kostnaden.

Det fremgår av forskriften at konsesjonæren skal skille konkurranseutsatte forretningsområder og nettvirksomhet i selvstendige virksomhetsområder med separate budsjetter og regnskaper.

I rapporteringen fra nettselskapene til myndighetene holdes inntekter og kostnader som hører til bredbånd, eller televirksomhet som virksomhetsområdet benevnes i rapporteringen, atskilt fra nettvirksomheten.

Den samme forskriften skal også hindre kryssubsidiering mellom virksomhetsområdene. Det fremgår av forskriften at nettselskapet ikke skal belaste nettvirksomheten med kostnader som er knyttet til konkurranseutsatt virksomhet. Flytting av inntekter som knytter seg til nettvirksomheten over på konkurranseutsatte virksomhetsområder er ikke tillatt.

Jeg har fått opplyst at NVE i løpet av høsten 2004 har vært på kontrollbesøk hos noen utvalgte nettselskaper hvor blant annet mulig kryssubsidiering har stått i fokus. NVE kan på bakgrunn av denne kontrollen, eller den årlige regnskapskontrollen av selskapene, ikke se at nettvirksomheten blir belastet med kostnader fra andre virksomhets- eller forretningsområder.

Jeg minner også om at dagens inntektsrammer, og dermed gjeldende tariffen og nettleie, er fastsatt på

bakgrunn av regnskapstall for perioden 1996 til 1999. Inntektsrammene justeres årlig i takt med konsumprisindeksen, krafttapsprisen, siste års renter og nyinvesteringer.

En av de viktigste årsakene til økning i nettleien de siste årene kommer av at nettselskapene henter inn utestående mindreinntekt. Nettselskapenes mindreinntekt innebærer at nettselskapene har penger til gode fra tidligere år, fordi tariffene tidligere har vært for lave i forhold til inntektsrammen. Olje- og energidepartementet la frem en grundig redegjørelse for de samlede årsakene til nettleieøkning i revidert nasjonalbudsjett for 2004, jf. St.prp. nr. 63 (2003-2004)

og Innst. S. nr. 250 (2003-2004). NVE skal presisere regelverket rundt mer- og mindreinntekt overfor nettselskapene, slik at dette praktiseres i tråd med intensjonene i inntektsrammereguleringen. NVE følger utviklingen i nettleien og vurderer behov for tiltak for å bidra til stabilitet i nettleien over tid.

Regjeringen er opptatt av å unngå krysssubsidiering i kraftselskapene. Dette spørsmålet inngår derfor som en del av grunnlaget for departementets vurdering av behovet for økte krav til skille mellom nettvirksomhet og konkurranseutsatt virksomhet i kraftselskaper, jf. St.meld. nr. 15 (2004-2005) Om konkurransepolitikken.

SPØRSMÅL NR. 623

Innlevert 16. mars 2005 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 31. mars 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Det foregår nå et aktivt arbeid med å realisere et Forsvarets Hus i Steinkjer. Bak dette står mange som er interessert i at vi skal bevare noe av den historien som er en del av 345 års forsvarsaktivitet på Steinkjersannan. Det er et sterkt ønske om å få kjøpt Regimentsbygget slik at dette kan realiseres.

Er det mulig at Steinkjer kommune kan få kjøpe bygget til en symbolsk pris slik at denne forsvarskulturen på Steinkjer kan bli tatt vare på?»

BEGRUNNELSE:

De organisasjoner som vil danne en slik stiftelse er:

- NROF Inn-Trøndelag ved Reidar Wennevik
- Forsvarets Pensjonistforening ved Hans Finsrud
- Krigsveteranene ved Peder Kvarving
- FN-veteranforeningen ved Trond Stene
- Brig N veteranforening ved Tore Kulslie
- Steinkjer og omegn Forsvarsforening ved Trond Brattøy
- Tysklandsbrigadenes veteranforening ved Johan Arnt Kirkbak
- HV-13 ved distriktssjef Annar Dahlen.

Videre viser jeg til en artikkel som Arvid Erlandsen har skrevet i Trønder-Avisa om denne saken.

Svar:

Regimentsbygget er Forsvarets eiendom, derfor er spørsmålet oversendt fra kultur- og kirkeministeren til meg som ansvarlig statsråd.

Som ledd i omstillingen av Forsvaret er Forsvarsdepartementet pålagt av Stortinget å avhende overflødige eiendommer til markedspris. Gjennomføringen av salg av fast eiendom skjer i henhold til fremgangsmåte fastsatt ved kongelig resolusjon av 19. desember 1997 "Avhendingsinstruksen". Rammen for prosessen følger av instruksens pkt. 3.1, hvor det heter at "Avhending skal skje på den måten som gir det beste økonomiske resultat for staten".

Prosedyrene for avhending av Forsvarets eiendommer er endret i tråd Stortingets behandling av Budsjett-innst. S. nr. 7 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005), hvilket innebærer forbedret statlig avklaring, og innføring av en påfølgende fylkeskommunal og kommunal avklaringsprosess. Ingen av de ovennevnte fremgangsmåter åpner for at bygninger som Forsvaret ikke har behov for, kan selges for en symbolsk sum til andre statlige etater eller ideelle organisasjoner. Vil for øvrig vise til Stortingets behandling av Budsjett-innst. S. nr. 7 (2004-2005), der "komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at avhending av eiendommer, bygg og anlegg er en viktig budsjettforutsetning og således et viktig virkemiddel for å kunne frigjøre midler til fremtidige investeringer som bidrar til å øke Forsvarets operative evne."

Den aktuelle eiendommen har en tomt på 1,8 daa, og et bygg på 756 m². I takst fra august 2004 er eiendommen anslått til å ha en salgsverdi på 3 mill. kro-

ner. I henhold til prosedyrene beskrevet ovenfor, er Steinkjer kommune velkommen til å kjøpe eiendommen til takst etter en statlig avklaring.

SPØRSMÅL NR. 624

Innlevert 16. mars 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen

Besvart 5. april 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Problemet med utkast av fisk resulterte i at det ble nedsatt en kommisjon for å se på saken i sin fulle bredde. Utkastkommisjonen leverte sin rapport for ca. ett år siden til statsråden. Rapporten konkluderer bl.a. med at det i norske fiskerier årlig kastes ut inntil 200 000 tonn fisk til en potensiell verdi av 700-800 mill. kr.

Hva har statsråden foretatt seg hittil i forhold til denne meget alvorlige rapporten, og hva vil videre skje med de forslag til tiltak som kommisjonen har kommet med?»

Svar:

En ansvarlig ressursforvaltning og like konkurransevilkår for fiskerinæringen er grunnlaget for stabil vekst og forutsigbarhet og dermed også gode og trygge arbeidsplasser. Jeg ønsker å sikre dette grunnlaget for dagens og fremtidens næringsutøvere gjennom en effektiv ressurskontroll.

Norge er en fiskeristormakt. Vi rår over store ressurser og norske fiskere fangster i enorme havområder. Å føre kontroll med denne aktiviteten - registrere fangst, avdekke og avskrekke ulovligheter - er en sammensatt og krevende oppgave. Skal vi fortsatt lykkes med en ansvarlig ressursforvaltning må tilgjengelige ressurser på det offentliges side og nærings egeninnsats og egeninteresse i å arbeide for de samme målsettingene rettes inn mot de områder som totalt sett gir den største uttelling. Jeg opprettet i 2004 en kommisjon med oppdrag å gi anbefalinger til tiltak for å komme ulovlig utkast av fisk til livs. Kommisjonen har fremlagt en rekke forslag som vi nå arbeider videre med og ser i sammenheng med ressurskontrollbehovet for øvrig. Viktige skritt er imidlertid tatt.

Kommisjonen påpeker at det foreligger effektiviseringsgevinster ved å omorganisere ressurskontrollarbeidet i Fiskeridirektoratets ytre etat. Her tok jeg grep umiddelbart ved å prosjektorganisere et over-

ordnet regionalt ressurskontrollarbeid i Fiskeridirektoratet. Dette innebærer at to regioner, Region Troms og Region Møre og Romsdal, nå får ansvaret for avgrensede deler av kontrollarbeidet i hver sin del av landet. Den sjøgående ressurskontroll er et av områdene med behov for bedre samordning og regionovergripende styring. Dette vil legge til rette for en fleksibel og god utnyttelse av de samlede kontrollressurser og kompetanse i regionkontorene. Det vil gi større slagkraft der det gjelder i og med at den sjøgående kontrollen i aktuelle tilfeller kan virke sammen med kontrolltiltak på land. Kontrollen på land og sjø må samordnes der det er behov for det. Dagens regionstruktur berøres ikke med dette og ansatte skal ikke flyttes, men være tilgjengelige i den overordnede prioriteringen.

Videre arbeider Fiskeridirektoratet med å etablere et risikovurderingsverktøy for målrettet innsats av etatens ressurser. Dette er på plass på overordnet strategisk nivå, og vil i løpet 2005 være operativt også på det utøvende taktiske nivå. Som en videreføring av dette arbeidet vil det i løpet av 2005 bli igangsatt et prosjekt for å avdekke ulovlig utkast gjennom systematisk informasjonsutveksling og metodisk analyse mellom Overvåkingstjenesten for fiskefelt, Fiskeridirektoratets landingskontroll og Kystvakten. Samlet sett vil organiseringen av ytre etat som skissert ovenfor, økt kunnskap om utkast og målrettet innsats fra kontrollinstansenes side gi betydelig økte muligheter for å bekjempe dette problemet.

Jeg har gjennomgått og forenklet det tekniske regelverk for utøvelse av fisket. 21 forskrifter er nå samlet i én forskrift. Endringen trer i kraft 1. mai 2005 og vil bidra til en enklere og mer oversiktlig hverdag i forhold til de krav som stilles fra myndighetenes side.

På initiativ fra næringen har jeg, under ledelse av Fiskeridirektoratet, opprettet en arbeidsgruppe som skal se nærmere på grensene for lovlig utkast. Gruppen starter sitt arbeid i disse dager.

Kommisjonen foreslo en rekke tiltak av mer teknisk karakter, så som automatisk innsamling av fangstinformasjon på havet knyttet til fangstutstyr, vinsjer mv., tilsvarende tiltak på landsiden og øvrige tekniske foranstaltninger. Dette er forslag til tiltak som ikke uten videre kan eller bør pålegges næringen uten at vi har fått en nærmere vurdering av kostnader og nytte for næringen selv og det offentlige. Forslagene vil være med i det videre arbeidet med en styrket ressurskontroll.

Den internasjonale dimensjonen i ressursforvaltningsarbeidet, som kommisjonen også er inne på, er tilsvarende viktig for meg som fiskeri- og kystminister. Norge deler brorparten av de bestander vi fisker på med andre stater. Et godt samarbeid om felles forvaltning er derfor grunnleggende for at vi skal lykkes i Norge. Utkastproblematikken er en gjenganger i forholdet til EU. Fra norsk side har vi særlig vært opptatt av å fremføre vår motstand mot det utkastpåbudet som gjelder i EU-farvann. I møte med EUs nylittrådte fiskerikommissær Borg, møtte jeg forståelse for det norske syn og en vilje til å arbeide videre med dette. Under de siste forhandlinger i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjonen gikk partene grundig inn på problemstillingen uregistrerte fangster i Barentshavet. Konkret ble man enige om en rekke tiltak, med spesiell fokus på omlasting til havs. Fiskefartøy pålegges nå å rapportere innen 24 timer før omlasting skal finne sted mht. tid, sted og art som skal omlastes. Mottaksfartøy skal senest en time etter omlastingen sende rapport om omlastingen og innen 24 timer før fangsten skal landes om hvor fangsten skal landes. Fartøy som mottar fangst ved omlasting til havs pålegges satellittsporingsplikt på lik linje med fiskefartøy. Fartøy som seiler under bekvemmelighetsflagg skal ikke ha adgang til å foreta omlasting fra partenes fiskefartøy. Norge og Russland skal tilstrebe full utveksling av informasjon om kvoter, satellittsporing og omlasting. Norge og Russland er enige om å innskjerpe praksis knyttet til lisensiering av fartøy for fiske i de respektive soner i de tilfeller

der fartøy har unndratt eller tilbakeholdt informasjon for kontrollerende myndigheter. Dialogen med tredjeland skal styrkes for å få mer fullstendig informasjon om landinger fra norske og russiske fartøy. Det er nødvendig at Norge og Russland arbeider videre med å motarbeide uregistrerte fangster og at vi evner å befeste et kontrollregime som skaper tillit til at vi i fellesskap forvalter ressursene på en ansvarlig måte.

På det flernasjonale området er Norge en politisk pådriver og aktiv bidragsyter for å løfte opp og konkretisere ressurskontroll som tiltaksområde.

Under FAOs fiskeriministermøte i mars i år var det bred enighet om å intensivere arbeidet med å bekjempe ulovlig, urapportert og uregulert fiske (IUU-fiske) med særlig vekt på tiltak som fangstsertifisering, handelsrestriksjoner, eliminering av økonomiske insentiver til å drive IUU-fiske, utvikling av et globalt register for fiskefartøy, styrking av kyst- og havnestatskontroll, og krav om at alle fartøy som fisker på det åpne hav skal kunne spores innen desember 2008.

FAO-målsettingene viderefører Norge på nasjonalt nivå og i samarbeid med øvrige stater i de regionale fiskeriorganisasjonene i Nord-Atlanteren.

Utkastkommisjonen foreslo også en betydelig styrking av antallet inspektører i Fiskeridirektoratet. For meg er det viktig å se effekten av de tiltak som nå er satt ut i livet, samt de tiltak som utredes nærmere, før jeg vil gå inn for å øke de offentlige kostnadene gjennom en bemanningsøkning.

Jeg vil i denne sammenheng også få understreke at jeg legger betydelig vekt på at de primæransvarlige, næringen selv gjennom sine organisasjoner, yter sitt til at problemet bekjempes. Jeg har derfor gjennomført en rekke møter med næringen og forvaltningen for å øke forståelsen for viktigheten av felles anstrengelser. Næringen har på sin side satt etikk på dagsorden og er i ferd med å gjennomføre et større prosjekt på dette området. Det er i alles interesse at vi lykkes med en troverdig ressurskontroll og dermed en ansvarlig ressursforvaltning.

SPØRSMÅL NR. 625**Innlevert 16. mars 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 22. mars 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Mener statsråden at uenighet rundt konsekvensen av budsjettkutt er tilstrekkelig grunnlag for å avsette styret i Helse Fonna, er rimelig å kreve at direktører og styremedlemmer i datterforetak ikke skal uttrykke uenighet i disposisjoner gjort av Regjeringen og hovedforetaket, og mener ikke statsråden det er bra om personer i slike posisjoner sier fra hvis de ikke kan innstå faglig for de disposisjoner som gjøres?»

BEGRUNNELSE:

Mandag 14. mars ble det kunngjort at styret i Helse Fonna er avsatt. I en pressemelding fra Helse Vest går det fram at begrunnelsen er uenigheter om budsjettet for inneværende år. I pressemeldingen heter det at:

"Bakgrunnen for at styret i Helse Vest no skiftar styret for Helse Fonna er motsetnader mellom eigarstyret og styret for dotterforetaket med omsyn til konsekvensane av vedtatt budsjett for inneværende år.

Det avgåtte styret i Helse Fonna meinte dei hadde fått eit urealistisk budsjett som ville fått store konsekvensar for pasienttilbodet. Eigarstyret meiner at det er eit stramt, men realistisk budsjett og har stilt krav til at akutttilbodet og fødetilbodet i føretaket skal oppretthaldast på same nivå som i 2004."

Styret i Helse Fonna avsettes altså ikke fordi de ikke har vært i stand til å skjøtte sine verv tilfredsstillende, men fordi de har uttrykt uenighet i vurderinger som er gitt av konsekvensene for foretaket av kutt i budsjettene. Styret har heller ikke nektet å gjennomføre de kutt som de har blitt pålagt.

Avsettelsen har vakt sterke reaksjoner blant de ansatte, og bidrar til uro rundt Helse Fonna.

For både opinionen i alminnelighet, og Stortinget i særdeleshet, er det nødvendig at det finnes en levende debatt om prioriteringene i helsevesenet. Da er det også nødvendig at personer som sitter i direktørstil-

linger og styreverv har anledning til å opplyse offentlig om hva de mener vil være konsekvensene av den rådende budsjettpolitikken, uten å måtte frykte at dette kan resultere i avsettelse.

Svar:

I henhold til helseforetaksloven § 9 er det de regionale helseforetakene som oppnevner styre for helseforetakene; dvs. at kompetansen til å oppnevne styret for Helse Fonna HF tilligger Helse Vest RHF. Systemet er basert på at det regionale helseforetaket som eier er avhengig av at det lokale styret for helseforetaket lojalt retter seg etter de vedtak og styrings signaler som er fattet av det regionale helseforetaket.

I departementets kontakt med Helse Vest RHF om denne saken er det kommet fram at det ikke lenger var tillit mellom Helse Vest og det daværende styret for Helse Fonna HF fordi styret ikke fulgte opp de eierkrav som var satt. Det hadde forut for skiftet av styret foregått diskusjoner i lengre tid mellom eier og styret for helseforetaket uten at det kom til enighet om de faktiske realitetene i budsjettet og konsekvensene av disse. Det vises også til tidligere situasjoner hvor Helse Vest har måttet veilede styret for Helse Fonna.

Jeg deler representantens syn på at det skal være en levende debatt om prioriteringene i helsevesenet og at personer i sentrale posisjoner i spesialisthelsetjenesten selvfølgelig skal ha anledning til å delta i denne debatten. Det forutsettes imidlertid at de som er valgt til å ivareta styreverv på alle nivå, forholder seg lojalt til de styrings- og myndighetsmessige vedtak som er fattet på overordnet nivå. Stortinget gir årlig de overordnede økonomiske rammer for virksomheten, herunder krav om å oppnå balanse i 2005. Dette er videreført i departementets eierstyring av de regionale helseforetakene og det er et eierkrav at de regionale helseforetakene gjennomfører den nødvendige omstilling i 2005 for å realisere Stortingets krav.

SPØRSMÅL NR. 626**Innlevert 17. mars 2005 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland****Besvart 30. mars 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Innstrammingene i tilgang på hjelpemidler som ble gjort i 2004 får utilsiktede virkninger i livskvalitet for enkelte.

Kjenner statsråden til om dette er en generell utvikling for mange som trenger hjelpemidler, og i tilfelle vil det bli gjort endringer for disse?»

BEGRUNNELSE:

En mann i Hordaland har diagnosen spinal muskelatrofi, Kungelberg-welander, Multippel sklerose. Sykdommene progredierer. Han er avhengig av rullestol. Han har spesialtilpasset bil fra folketrygden. Han er avhengig av å ha bilen stående i garasje, og nå klarer han ikke lenger å åpne denne. På denne bakgrunn ønsker han montert garasjeportåpner for å kunne være mest mulig selvstendig når han skal inn/ut av garasjen. Han er helt avhengig av bilen, som er hans eneste fremkomstmiddel. Han oppfyller folketrygdens vilkår om varig og vesentlig funksjonshemming samt at det er funnet nødvendig og hensiktsmessig med hjelpemidler for at han skal kunne leve sitt dagligliv på en adekvat måte. Han har dermed rett til å få innvilget tekniske hjelpemidler gjennom folketrygden.

Søknaden ble imidlertid avslått grunnet de endringer som ble gjort i statsbudsjettet for 2004, hvor garasjeportåpner var et av de tidligere hjelpemidlene som ikke lenger skal innvilges gjennom folketrygden.

Svar:

Sortimentet av hjelpemidler tilgjengelig via hjelpemiddelsentralene blir regelmessig gjennomgått. De hjelpemidlene som over tid er blitt alminnelig tilgjengelige og vanlige for befolkningen som helhet tas normalt ut av sortimentet. Dette skjedde bl.a. med stønad til garasjeportåpner i forbindelse med statsbudsjettet for 2004.

Den generelle teknologiske utviklingen fører på den annen side til at det utvikles nye hjelpemidler som vil kunne lette hverdagen for personer med nedsatt funksjonsevne. Det foretas en løpende vurdering om disse hjelpemidlene, som gjerne er kostbare og ikke vanlige i bruk, skal kunne godkjennes som hjelpemidler for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette innebærer at sortimentsendringene hele tiden tar utgangspunkt i de behov brukerne har for støtte til produkter som ikke er vanlig tilgjengelige.

SPØRSMÅL NR. 627**Innlevert 17. mars 2005 av stortingsrepresentant Gunnar Halvorsen****Besvart 4. april 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Utviklingsprosjektet Nytt Sjømålsmissil (NSM) har vore forseinka i høve til tidlegare tidsplan, og utviklingsprosjektet skal vel ferdigstillast i slutten av 2005. Spørsmålet er om denne forseinkinga, og eventuelt nye forseinkingar, får verknader for innfasing av NSM i den operative fartøystrukturen og kan medføre ytterlegare kostnader.

Kan statsråden gje ei oversikt over økonomisk og framdriftsmessig status for prosjektet NSM, spesielt med tanke på opplæring og innfasing i den nye fartøystrukturen i Sjøforsvaret?»

GRUNNGJEVING:

Framtidig fartøystruktur i Sjøforsvaret er avhengig av dei nye sjømålsmissila, ettersom desse missila skal installerast både på dei nye fregattane og MTB-ane.

Sitatet under er henta frå St.prp. nr. 54 (2003-2004):

"Det har vore ein føresetnad at det skulle leggjast fram eit nytt prosjekt for sjøve nyskaffinga av missilsystemet, samstundes med avslutninga av utviklingsprosjektet. Som omtala i St.prp. nr. 1 (2003-2004) er det enno ikkje tilstrekkeleg grunnlag til å ta stilling til

eit nyskaffingsprosjekt. Det vil verte lagt fram for Stortinget når avgjerdsgrunnlaget er tilfredsstillande."

Dette spørsmålet blir fremja fordi prosjektet knytt til nye sjømålsmissil er av ein vidfamnande karakter, og av stor økonomisk og tidsmessig interesse for den framtidige forsvarsstrukturen.

Svar:

Prosjektet omfattar utviklinga av missilet, og kostnadsramma er 1 884 mill. kr, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005). Utviklinga vert gjort av Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) på grunnlag av ein fastpriskontrakt med Forsvaret. Dermed er det stor grad av forutsigbarheit kring over Forsvaret sine kostnader i utviklinga. Fastpriskontrakten er ein viktig faktor som gjer at KDA har sterkt press på seg til å bli ferdig. I samsvar med vanleg praksis er ein mindre del av kostnadene Forsvaret sitt direkte ansvar, mellom anna ved at vi skal sørge for visse tenester knytt til utviklinga. Dei viktigaste av desse tenestene er å framskaffe skytefelt som er egna for utviklinga, og flytid med missilkomponentar og instrumentering integrert i jagarfly. Forseinkingar som inntreff, kan føre til meirutgifter for Forsvaret av denne typen i prosjektet, men for tida er dette ikkje avklart.

Etter at Forsvarsdepartementet la fram St.prp. nr. 1 (2004-2005), kom det fram at utviklingsfasen først vil kunne vere avslutta og godkjend i slutten av 2006, slik eg opplyste i svar på spørsmål 52 frå forsvarskomiteen i samband med St.prp. nr. 1 (2004-2005). Samstundes var det klart at KDA si utviklingskyting i juni 2004 gav god von om at KDA ville kunne halde seg til denne tidsplanen. KDA skulle ha hatt ei ny skyting no før påske, men skytefeltet er blitt skada av

lynnedslag slik at det ikkje kunne skje. KDA og Forsvaret arbeider i lag for å finne ei løysing med egna skytingar slik at dette skal få minimal konsekvens for framdrifta.

Innfasinga av missilet på dei nye fregattane og MTB-ane skal skje ved å etablere eit eige nyskaffingsprosjekt som vil bli lagt fram for Stortinget så snart avgjerdsgrunnlaget er tilfredsstillande. Vi kan førebels ikkje vite om dei siste problema med å få gjennomført ein utviklingskyting vil få konsekvensar for dette planlagde prosjektet. Forsvaret har starta denne prosessen mellom anna med å be om visse tilbod frå KDA. Forsvarsdepartementet vil informere om status på vanleg måte i St.prp. nr. 1 for 2006.

Som i NSM-utviklingsprosjektet har Forsvaret også i andre prosjekt plikt til å skaffe visse tenester og produkt til rett tid. I fregattprosjektet er framdrifta slik at forseinkingane i utviklingsprosjektet vart ein risikofaktor i vår kontrakt med fregattleverandøren. Vi måtte då inngå kontrakt om mellom anna nokre av desse tenestene og produkta med KDA før nyskaffingsprosjektet kunne bli lagt fram. Vi la saka fram for Stortinget i St.prp. nr. 54 (2003-2004). Etter behandlinga i Stortinget, jf. Innst. S. nr. 220 (2003-2004), og etter forhandlingar, vart kontrakt inngått med KDA i desember 2004. Fregattleverandøren vil dermed få dei tenestene og produkta Forsvaret har plikt til å levere, for å trygge innfasinga av NSM.

Ulike typar opplæring er normalt ein del av dei forskjellige investeringsprosjekta (initiell opplæring) eller del av vanleg styrkeproduksjon i Forsvaret. Dei forseinkingane som er skjedd i utviklinga av NSM, vil etter det Forsvarsdepartementet har informasjon om ikkje føre til særskilte problem med opplæring.

SPØRSMÅL NR. 628

Innlevert 17. mars 2005 av stortingsrepresentant Hill-Marta Solberg

Besvart 1. april 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Jeg ber om å få beregnet fordelingstabeller med den vedtatte skattelettelsen for perioden 2002-2005 fordelt på personer over 17 år (typeinntektsmottakere) med bruttoinntekt på 100 000 kr, 200 000 kr, 250 000 kr, 300 000 kr, 400 000 kr, 500 000 kr, 600 000 kr, 750 000 kr, 1 000 000 kr, 2 000 000 kr, 3 000 000 kr, 4 000 000 kr og 5 000 000 kr.

Kan jeg be om at inntektene blir rangert etter bruttoinntekt, men at det ikke foretas vektning etter ekvivalensskalaer og at inntekten ikke aggregeres over husholdningene?»

Svar:

Nedenfor presenteres eksempler på virkningen av vedtatte endringer i skattesatsstruktur perioden

2002-2005 for en enslig lønnstaker uten barn i hhv. klasse 1 og klasse 2. Det er forutsatt at lønnstakerne ikke har andre inntekter enn lønn og heller ikke har fradrag utover minstefradraget/særskilt fradrag i arbeidsinntekt (lønnsfradrag) og personfradrag. Det understrekes at eksemplene er stiliserte og ikke nødvendigvis er representative for skattytere som også har andre inntekter, formue og/eller fradrag. Effekten av endringer i avgifter, boligskatt mv. er med andre ord ikke tatt hensyn til i beregningene.

Virkningene er beregnet i forhold til lønnsjusterte 2001-regler (justert med faktisk og anslått lønnsvekst til 2005-nivå). Det er rent beregningsmessig brukt samme lønnsvekstanslag som i budsjettet for 2005.

Tabell 1 viser virkninger for enslige lønnstakere i klasse 1. De med svært lav lønn får en innstramning

pga. nominell videreføring av lønnsfradraget i perioden. Statistikk viser at det særlig er studenter og næringsdrivende som benytter lønnsfradraget. En lønnstaker som arbeider heltid vil normalt ha så høy lønn at det lønner seg å benytte minstefradraget. Med 2005-reglene vil det normalt lønne seg med minstefradrag i stedet for lønnsfradrag dersom lønnsinntekten overstiger om lag 103 000 kr.

De med noe høyere lønn får lettelse som følge av økt sats/øvre grense i minstefradraget og redusert toppskatt. Reduksjonene i toppskatten må ses i sammenheng med aksjonærmodellen som er vedtatt innført fra 2006. Tabell 1 viser at endringer i minstefradrag og toppskatt isolert sett har gitt en lettelse på mellom 1 og 2 pst. av lønnsinntekten for personer med lønnsinntekt mellom 150 000 og 1 mill. kr.

Tabell 1 Typeeksempel. Skatt i 2005 og endringer i perioden 2001 til 2005 sammenlignet med referansesystemet for 2005 (lønnsjusterte 2001-regler). Lønnstakere¹⁾ uten barn i klasse 1. Negative tall betyr reduksjoner i skatt

Lønn	Gjennom- snittsskatt i 2005 Kroner	Skatt som andel av lønn Prosent	Endring i skatt Kroner	Endring i skatt som andel av lønn Prosent
100 000.....	17 320	17,3	1 610	1,6
150 000.....	31 104	20,7	-2 506	-1,7
200 000.....	45 952	23,0	-3 780	-1,9
250 000.....	63 852	25,5	-2 740	-1,1
300 000.....	81 752	27,3	-2 740	-0,9
350 000.....	99 652	28,5	-3 796	-1,1
400 000.....	119 832	30,0	-8 266	-2,1
500 000.....	167 632	33,5	-9 766	-2,0
600 000.....	215 432	35,9	-11 266	-1,9
750 000.....	287 132	38,3	-13 516	-1,8
1 000 000.....	408 620	40,9	-18 929	-1,9
1 500 000.....	665 120	44,3	-38 929	-2,6
2 000 000.....	921 620	46,1	-58 929	-2,9
3 000 000.....	1 434 620	47,8	-98 929	-3,3
4 000 000.....	1 947 620	48,7	-138 929	-3,5
5 000 000.....	2 460 620	49,2	-178 929	-3,6

¹⁾ Det er lagt til grunn at lønnstakerne ikke har andre inntekter enn lønn, og at de ikke har fradrag utover standardfradrag (minstefradrag/særskilt fradrag i arbeidsinntekt og personfradrag).

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2 viser virkninger for lønnstakere i klasse 2.

Tabell 2 Typeeksempel. Skatt i 2005 og endringer i perioden 2001 til 2005 sammenlignet med referansesystemet for 2005 (lønnsjusterte 2001-regler). Lønnstakere¹⁾ uten barn i klasse 2. Negative tall betyr reduksjoner i skatt

Lønn	Gjennom- snittsskatt i 2005. Kroner	Skatt som andel av lønn Prosent	Endring i skatt. Kroner	Endring i skatt som andel av lønn Prosent
100 000.....	7 800	7,8	0	0,0
150 000.....	21 528	14,4	-2 534	-1,7
200 000.....	36 376	18,2	-3 808	-1,9

Lønn	Gjennom-snittsskatt i 2005. Kroner	Skatt som andel av lønn Prosent	Endring i skatt. Kroner	Endring i skatt som andel av lønn Prosent
250 000.....	54 276	21,7	-2 768	-1,1
300 000.....	72 176	24,1	-2 768	-0,9
350 000.....	90 076	25,7	-2 768	-0,8
400 000.....	108 732	27,2	-2 012	-0,5
500 000.....	156 532	31,3	-2 815	-0,6
600 000.....	204 332	34,1	-4 315	-0,7
750 000.....	276 032	36,8	-6 565	-0,9
1 000 000.....	397 520	39,8	-11 978	-1,2
1 500 000.....	654 020	43,6	-31 978	-2,1
2 000 000.....	910 520	45,5	-51 978	-2,6
3 000 000.....	1 423 520	47,5	-91 978	-3,1
4 000 000.....	1 936 520	48,4	-131 978	-3,3
5 000 000.....	2 449 520	50,0	-171 978	-3,4

¹⁾ Det er lagt til grunn at lønnstakerne ikke har andre inntekter enn lønn, og at de ikke har fradrag utover standardfradrag (minstefradrag/særskilt fradrag i arbeidsinntekt og personfradrag).

Kilde: Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 629

Innlevert 17. mars 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 30. mars 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Vil finansministeren i lys av Høyres programutkast for perioden 2005 til 2009 og utviklingen i alkoholpolitikken i Sverige ta sikte på å redusere alkoholavgiftene i Norge i tiden fremover, eller tillegger finansministeren disse faktorene liten vekt?»

BEGRUNNELSE:

Et utvalg i Sverige har på nytt konkludert med at alkoholavgiftene bør reduseres fra 1. januar 2006.

I Høyres programutkast (Kilde: www.hoyre.no) for perioden 2005 til 2009 står følgende: "Stor avstand mellom avgiftsnivået på alkohol i Norge og våre nærmeste naboland fører til handelslekkasje og tap av inntekter og arbeidsplasser. Høye avgifter fører også til større illegal omsetning av alkohol. For å begrense handelslekkasje og kriminalitet vil Høyre redusere alkoholavgiftene."

Finansministeren har foretatt seg lite for å redusere alkoholavgiftene i inneværende periode.

Skulle Sverige faktisk gjennomføre de foreslåtte kuttene vil den allerede store avgiftsforskjellen bli uholdbart stor, og konsekvensene av store dramatiske

kutt på norsk side blir vanskeligere å forutse. Det kan derfor være klokt å sette avgiftene ned allerede i revidert nasjonalbudsjett.

Svar:

Regjeringen har bidratt til at avgiftene på alkohol er blitt redusert i denne stortingsperioden. Fra 2001 til 2005 er avgiftene på brennevin redusert med 27 pst. reelt, mens avgiftene på vin og øl ble redusert med drøyt 8 pst. reelt. Enkelte indikatorer tyder på at grensehandelen i Sverige er redusert sammenlignet med for noen år siden. Omsetningen på Systembolagets utsalg i grensestrøk mot Norge ble redusert med om lag 18-19 pst. fra 2003 til 2004. Det antas at dette i stor grad skyldes en svekkelse av den norske kronen.

I en svensk utredning (SOU 2004:86 "Var går gränsen") i fjor høst ble det foreslått å redusere avgiften på brennevin med 40 pst. I en ny utredning (SOU 2005:25 Gränsløs utmaning - alkoholpolitik i ny tid) foreslås det å redusere avgiften på vin og øl med 30 pst. I sistnevnte utredning foreslås omfattende satsning for å redusere alkoholforbruket og motvirke

dens negative konsekvenser, først og fremst innen det alkoholforebyggende området.

Jeg er oppmerksom på at det kan skje endringer med avgiftene på svensk side, og at disse kan aktualisere norske tiltak. Svenskene legger fram sin Eko-

nomiska vårproposisjon 14. april 2005, og jeg vil vurdere om eventuelle reduksjoner i svenske alkoholavgifter bør få konsekvenser for de norske avgiftene.

SPØRSMÅL NR. 630

Innlevert 17. mars 2005 av stortingsrepresentant Gunn Olsen

Besvart 4. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«På grunn av svaret på mitt spørsmål av den 4. mars 2005 er meget teknisk, ser jeg meg nødt til å gjenta mitt spørsmål vedrørende budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Kan statsråden kan bekrefte at helseforetakene etter overgang fra 40 til 60 pst. ISF-andel reelt har fått 500 mill. kr mer i basistilskudd enn de ville ha fått med Regjeringens opprinnelige forslag til statsbudsjett?»

Svar:

I regjeringspartiernes budsjettavtale med Fremskrittspartiet for 2005 var det blant annet enighet om å øke ISF-satsen fra 40 til 60 pst. og å øke basisbevilgningene til regionale helseforetak med 500 mill.

kr utover Regjeringens opprinnelige forslag til statsbudsjett for 2005 i St.prp. nr. 1 (2004-2005).

Ved endringen av ISF-satsen fra 40 til 60 pst. ble tilskuddet til innsatsstyrt finansiering økt med 6 570,2 mill. kr og basistilskuddene til regionale helseforetak redusert tilsvarende. Samlet sett var overføringene til regionale helseforetak de samme. Det ble ikke borte noen midler i denne tekniske omleggingen. Endringer i ISF-satsen, det gjelder både økninger og reduksjoner, blir beregnet med utgangspunkt i ISF-bevilgningen, ikke i basistilskuddet. Endringer i ISF-satsen er dermed upåvirket av om det blir gjort endringer i basistilskuddet.

Jeg kan bekrefte at regionale helseforetak etter overgang fra 40 til 60 pst. ISF-andel reelt har fått 500 mill. kr mer i basistilskudd enn de ville fått med Regjeringens opprinnelige forslag til statsbudsjett for 2005.

SPØRSMÅL NR. 631

Innlevert 17. mars 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 30. mars 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«I VG den 17. mars d.å. presenteres situasjonen for Åsmund (8) og Martin (7), begge med ryggmargsbrokk, der Åsmund får spesialsyssel med hjelpemotor, mens Martin får avslag. Grunnen til avslaget synes å være Regjeringens innstramning i vilkårene for å kunne tilstå tekniske hjelpemidler.

Vil statsråden bidra til at like tilfeller behandles likt, og at barn med et teknisk hjelpebehov faktisk får hjelp til å leve et normalt liv?»

Svar:

Når det gjelder den konkrete saken er den som kjent løst ved at trygdeetaten er kommet frem til at søknaden om syssel med hjelpemiddel var å anse som mottatt før 1. januar 2005, da sortimentsbegrensningen ble innført.

Regelverket for tilståelse av tekniske hjelpemidler har som utgangspunkt at like tilfeller behandles likt. Over tid skjer det endringer i hjelpemidler som tilbys brukerne, noe som også gjør at like tilfeller på

ulike tidspunkt kan behandles ulikt. Når det gjelder stønad til sykkel med hjelpemotor kan jeg se at denne sortimentsbegrensningen kan falle uheldig ut for noen barn. Jeg har derfor bedt Rikstrygdeverket sør-

ge for at stønad til sykkel med hjelpemotor fortsatt gis til barn og unge når dette er hensiktsmessig og nødvendig for funksjonsevne i dagliglivet.

SPØRSMÅL NR. 632

Innlevert 17. mars 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 31. mars 2005 av utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson

Spørsmål:

«Både statsministeren og flere statsråder la i januar vekt på at Noreg skulle prioritera oppfølging av urfolkgrupper etter tsunamien i Sørøst-Asia. Det vil vera i samsvar med Noreg si pådrivarrolle i FN for urfolk sine vilkår. Eit norsk fjernsynsteam har gjennom reportasjar vist at urfolk i Aceh-provinsen har fått naudhjelp, men dei ser ingenting til det internasjonale samfunnet når det gjeld hjelp til langsiktig oppbygging av samfunna deira.

Kva gjer Regjeringa for å sikra samsvar mellom ord og handling?»

Svar:

Spørsmålet ble overført fra statsministeren.

Nesten tre måneder etter jordskjelv- og flomkatastrofen ser det ut til at den umiddelbare nødssituasjonen er under kontroll også i Aceh, selv om det ennå kan finnes lommer av akutt nød. I nødhjelpsfasen la de humanitære organisasjonene vekt på å nå flest mulig av befolkningen med akutte behov i de hardest rammede områder. Det ble lagt vekt på tiltak som kan bistå flomofrene med umiddelbar nødhjelp og tiltak innenfor fiske og landbruk, rydding av katastrofeområdene og lignende.

Norge legger stor vekt på behov for tilgang og balansert bistand til alle de rammede områder og en konfliktsensitiv tilnærming. Dette innebærer hensyn til marginaliserte grupper som urfolk. Videre vektlegger vi behov for samarbeid, effektiv koordinering og arbeidsdeling. Felles giverfond kan fremme samarbeid og koordinering. I styrene for slike fond vil en fra norsk side arbeide for at alle aktører tar hensyn til marginaliserte grupper. Det har vært uttrykt bekymring for at gjenoppbyggingen i Aceh skal skje uten

hensyn til behovene og prioriteringene til lokalsamfunn generelt og urfolk spesielt. Økt behov for materialer til gjenoppbyggingen vil også kunne legge økt press på landets skogområder og andre leveområder for urfolksgrupper.

Det er fra norsk side klart uttrykt at norsk bistand til flomofrene i Aceh skal nå fram til alle berørte parter. Dette er en betingelse uansett om hjelpen gis via frivillige organisasjoner eller gjennom multilaterale og bilaterale kanaler. I tråd med St.prp. nr. 36 er det gjennom Norad satt i gang en kartlegging av situasjonen for urfolk i de flomrammede områdene, med tanke på norsk støtte for å bidra til at hjelp kommer fram til urfolksgruppene. Det er tatt kontakt med urfolks organisasjoner for å få fram konkrete prosjekter.

Over halvparten av norsk overgangsstonaden til Indonesia er satt av til et planlagt flergiverfond der internasjonale organisasjoner, nasjonale myndigheter og giverland deltar. Norge vil gjennom deltakelse i styret for fondet når etablert, arbeide for at bistanden når alle grupper og at det tas spesielt hensyn til utsatte befolkningsgrupper som urfolk.

Det er satt av midler for støtte til urfolksgrupper og norske myndigheter er i dialog med både Regnskogsfondet og AMAN som er en sentral nettverksorganisasjon for urfolk i Indonesia. Både AMAN og Regnskogsfondet i nært samarbeid med sin lokale partner WALHI (Indonesiske Friends of the Earth), vil etter grundig kartlegging av lokale behov og prioriteringer fremme søknader om norsk støtte. En slik kartlegging vil være viktig for å bidra til at bistandsinnsatsen skjer på urfolks egne premisser, og på en koordinert og konfliktsensitiv måte. Vi vil behandle søknadene så raskt som mulig, slik at urfolk som er rammet i området får den hjelpen de trenger.

SPØRSMÅL NR. 633**Innlevert 17. mars 2005 av stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund****Besvart 31. mars 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Hva er kostnadene ved å holde de fremskutte lagrene i drift i Norge, og hvordan vurderer forsvarsministeren nytten av disse lagrene for Norges forsvarsevne i dag?»

BEGRUNNELSE:

Betydelige mengder amerikanske våpen og forsvarsmateriell har vært lagret på norsk jord. Opprinnelig skulle materiellet kun brukes ved behov i Norge, men i 1995 ble det åpnet for at USAs militære kunne hente ut materiell herfra til bruk hvor som helst i verden, men uten at det gis informasjon om hva det skal brukes til og hvor. Årlig blir det brukt 17,5 millioner amerikanske dollar på lagrene. Disse kostnadene deler Norge og USA mellom seg, til tross for at lagrene synes å ha liten relevans for det norske forsvaret og i den aktuelle sikkerhetspolitiske situasjonen.

Svar:

Som en del av det allierte forsvarssamarbeidet i NATO er bilaterale forsterkningsavtaler fortsatt av stor sikkerhets- og forsvarspolitisk betydning for Norge, og et viktig ledd i det strategiske partnerskapet med USA. Fremskutt lagring av amerikansk materiell gjør det mulig for amerikanske styrker å trene og øve i Norge. På Øvelse Battle Griffin 05, som ble gjennomført tidligere i år, ble nettopp uttak og bruk av materiellet øvet.

Avtalen for NALMEB innebærer en kostnadsdeling, hvor Norge dekker 50 pst. For 2005 utgjør Norges andel ca. 67 mill. NOK, som innbefatter driftsutgifter, herunder lønn og vedlikehold av materiell og eiendom, bygg og anlegg. Den norske delen av programmet omfatter i dag 72 stillinger, alle besatt av nordmenn.

Forsvarskomiteens flertall understrekte i Budsjett-innst. S. nr. 7 (2004-2005) at det er i Norges interesse at de fremskutte lagrene opprettholdes og videreutvikles. Det er en vurdering jeg slutter meg til.

SPØRSMÅL NR. 634**Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 30. mars 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Det er et hovedmål for politikken at det skal lønne seg for arbeidsløse å ta i mot arbeidsoppdrag, også om de ikke er av varig karakter eller stort omfang. Arbeidsløse som tar vikaroppdrag blir trukket i arbeidsledighetstrygden i forhold til tiden de er i lønnet arbeid. Henvendelser fra arbeidsløse påpeker at Aetat beregner en halv time ekstra for hver arbeidet time for den som arbeider som tilkallingsvikar i skolen fordi lønnsnivået i skolen er høyt.

Er dette korrekt praksis?»

Svar:

Det er riktig som representanten Karin Andersen peker på at graderte (avkortede) dagpenger til delvis arbeidsløse beregnes i forhold til tiden de er i arbeid.

Det framgår av folketrygdloven § 4-13. Dette prinsippet danner så grunnlaget for praksisen på området.

Etter Aetats retningslinjer skal som hovedregel arbeidssøkeren føre opp alle timer med lønnet og ulønnet arbeid. I tilfeller der det utbetales lønn for flere timer enn det faktisk er utført arbeid i, skal antall lønnede timer føres opp.

Lærere som tilkalles ved behov, må føre opp den tiden de blir lønnet for (undervisningstiden og tid til for- og etterarbeid). Det er vanlig at lærere får betalt for mer enn bare undervisningstiden. Avkorting er med andre ord ikke begrunnet med at lønnsnivået for lærere oppfattes som høyt, men fordi det gis lønn for tid utover undervisningstiden - beregnet tid til forberedelse og etterarbeid. Denne praksisen er, slik jeg ser det, i tråd med det prinsippet lovbestemmelsen knesetter.

SPØRSMÅL NR. 635**Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 1. april 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Mange lærere ansatt i videregående skoler har et personlig stillingsvern som i praksis betyr at de er uoppsigelige. Ordningen ble innført mens staten hadde forhandlingsansvaret for lærerne og er videreført i ny avtale med KS som en personlig ordning for de som hadde slikt stillingsvern i sin avtale med staten.

Hvor mange lærere er det pr. dags dato som har slike avtaler?»

Svar:

Etter at opplæringsloven trådte i kraft 1. august 1999 skjer alle nyansettelser av lærere i grunn- og videregående skole etter bestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Før 1. august 1999 fikk lærerne i videregående skole regulert sitt ansettelsesforhold i henhold til tariffavtale, ofte omtalt som rettsvilkårsavtalen.

De lærerne i videregående skole som var fast/uoppsigelig ansatt før 1. august 1999 beholdt sitt ansettelsesforhold som en personlig ordning så lenge de innehadde samme stilling. Per 1. august 1999 var det 23 000 årsverk i videregående skole, og av disse var 2/3 uoppsigelig ansatt, dvs. 15 300 årsverk. Tallet er

noe lavere i dag. Dette skyldes alderssammensetningen blant lærere i videregående skole og den naturlige avgangen som har skjedd. Det lar seg imidlertid ikke gjøre gjennom eksisterende statistisk materiale å fastsette tallet eksakt.

Statens tjenestemannsregister (STS) for skoleverket registrerer ikke hvorvidt de ansatte i skoleverket er ansatt etter gammel eller ny ordning. Her registreres stillingsstørrelse, kompetanse/utdanning, skoleslag, kjønn, lønn mv., ikke hvilken ordning man er ansatt etter.

Etter henvendelse til Kommunenes Sentralforbund (KS) har det heller ikke kommet frem sikre opplysninger om hvor mange lærere i videregående skole som er fast/uoppsigelig ansatt pr. dags dato.

Departementet har foretatt noen stikkprøver i fylkeskommunene. Disse viser at i Vestfold fylkeskommune er prosentandelen uoppsigelige lærere nå 45 pst., i Hordaland 48 pst., i Nord-Trøndelag 47 pst., i Østfold 46 pst., i Oppland 49,2 pst. og i Rogaland 49,6 pst. Tallene er basert på opptellinger i den enkelte fylkeskommune.

SPØRSMÅL NR. 636**Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 5. april 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«En ny rapport fra Statens vegvesen viser et omfattende etterslep i vedlikehold på landets fylkesveger. Totalt koster det 11 mrd. kr å ruste opp veiene til skikkelig standard. For Hordaland er etterslepet størst; nesten 1,2 mrd. kr. En videreføring av etterslep vil ytterligere øke beløpet. Manglende vedlikehold reduserer effektivitet og sikkerhet i trafikkavviklingen. Etterslepet viser frem en økonomisk oppgave som Hordaland fylkeskommune selvsagt ikke kan klare.

Hva vil statsråden gjøre med dette?»

BEGRUNNELSE:

Selv med en økonomi som med borgerlig styre i samarbeid mellom FrP, H og KrF er brakt i balanse vil Hordaland fylkeskommune med dagens økonomiske rammer ikke ha noen muligheter til å løse den enorme oppgaven det er å dekke inn nødvendig vedlikehold på fylkesvegene. Jeg går ut fra at dette nok også er problemstilling for mange andre fylker. Denne saken dreier seg heller ikke om innspill eller innlegg i arbeid for nye vegprosjekter; det handler utelukkende om det varsel og den påminnelse vi nå får om at vi som nasjon ikke makter å ta vare på den vegkapitalen vi alt har investert i. Og det handler om den utfordringen som dette innebærer. Samfunnsøkon-

misk blir dette dårlig forvaltning; kapitalen bokstavelig talt forvitrer; effektiviteten i transport av varer og personer reduseres og den trafikkmessige sikkerheten reduseres også. For folk flest blir dette uforståelig; at vegvedlikeholdet fremviser stadig økende etterslep samtidig som oljefondet stadig øker. Jeg håper samferdselsministeren kan fremvise en strategi som ikke bare kan snu utviklingen men også sørge for en omfattende opprustning i vedlikeholdet av fylkesveger på landsbasis og spesielt i Hordaland.

Svar:

Det er fylkeskommunen som har ansvar for å prioritere midler til drift, vedlikehold og investeringer på fylkesvegnettet. Statens vegvesen, ved regionveg-sjefene, har imidlertid det administrative ansvaret for fylkesvegnettet, jf. vegloven § 10. Regionveg-sjefene står også som byggherrer på vegne av fylkeskommunen på alle arbeider på fylkesvegnettet. Siden det er fylkeskommunenes ansvar å prioritere innsatsen på fylkesvegnettet, ønsker jeg ikke å legge fram en strategi for finansiering av opprusting av dette vegnettet verken på landsbasis eller i Hordaland. Jeg vil imid-

lertid vise til den styrking Regjeringen Bondevik II har gjort i forhold til kommunal og fylkeskommunal økonomi og jeg er også kjent med at det pågår et arbeid i regi av Kommunal- og regionaldepartementet for å se på en ny nøkkel for fordeling av midler til fylkeskommunene. Statens vegvesen er godt kjent med fylkesvegnettets tilstand, og vil ha økt fokus på vegkapitalens utvikling i årene som kommer. For å dokumentere det vedlikeholdsmessige etterslepet på fylkesvegnettet, har Vegdirektoratet fått gjort beregninger som viser et etterslep på 10,8 mrd. kr. Dette beløpet har følgende fordeling på de enkelte vegelementene:

Tunneler:	52 mill. kr.
Grøfter, kummer og rør:	928 mill. kr.
Vegfundament, vegkropp og vegdekke:	7 899 mill. kr.
Vegutstyr og miljøtiltak:	795 mill. kr.
Bruer og kaier:	1 101 mill. kr.
Sum:	10 775 mill. kr.

SPØRSMÅL NR. 637

Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 31. mars 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«I en dom i Oslo tingsrett i februar fikk et ektepar med innvilget familieegjenforening de tidligere hadde fått avslag på fra UDI og UNE. En av grunnene var at retten mente betydningen av ekteskapet var vektlagt for lite.

Hvordan vil denne dommen endre UNE og UDIs praksis i forholdt til familieegjenforeningssaker der andre forhold har ført til at familieegjenforening ikke er blitt innvilget, eksempelvis i en sak som den omtalt i Dagbladet 22. desember 2004?»

BEGRUNNELSE:

I den saken ble en nordmann kjæreste med en russisk-israelsk kvinne med avslag på asyl. De giftet seg sommeren 2003 i London, men har fått avslag både fra UDI og UNE blant annet på grunn av hennes opphold uten tillatelse. Med prinsippene fra dommen i tingsretten til grunn bør slike saker vurderes på nytt.

Svar:

Det er noe uklart hvilken dom det siktes til i spørsmålet, og jeg er ikke kjent med en dom som klart dekker forholdene beskrevet over. Det er imidlertid avsagt dom mot Utlendingsnemnda i Oslo tingrett 15. februar 2005 som berører forholdet til norsk ektefelle. I dommen ble Utlendingsnemndas vedtak kjent ugyldig, idet retten fant det uforholdsmessig å utvise utlendingen. Jeg legger derfor til grunn at det er denne dommen representanten viser til.

Dommen av 15. februar 2005 er påanket, og derfor ikke rettskraftig. Det er derfor ikke mulig å si noe på det nåværende tidspunkt om hvorvidt dette vil ha betydning for praksis i Utlendingsdirektoratet eller i Utlendingsnemnda. Som kjent kan jeg ikke instruere Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda om lovtolking, skjønnsutøvelsen eller avgjørelsen av enkeltsaker, med unntak av de saker som berører rikets sikkerhet eller har utenrikspolitiske konsekvenser.

Jeg ønsker derfor heller ikke å kommentere de enkeltsakene som det er referert til i spørsmålet.

Hovedspørsmålene i den omtalte dommen og i saken som er omtalt i Dagbladet 22. desember 2004 er om utvisning på grunnlag av ulovlig opphold i Norge vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen eller hans/hennes nærmeste familiemedlemmer. Sentralt i vurderingen av forholdsmessighet

er utlendingens botid og familietilknytning til riket opp mot forholdets alvor. Generelt mener jeg at det bør reageres strengt på overtredelser av utlendingsloven. Allmennpreventive hensyn og behovet for ivaretagelse av innvandringspolitiske målsettinger tilsier at ulovlig opphold skal ha konsekvenser for utlendingen.

SPØRSMÅL NR. 638

Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik

Besvart 5. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Etter at rusreformen overførte ansvaret for denne pasientgruppen til spesialisthelsetjenesten har mange av RHF-ene avvirket sine avtaler med private tilbud innen rusomsorgen. Offentlige institusjoner og ideelle organisasjoner som allerede har avtaler foretrekkes. Mange private institusjoner står i fare for å måtte legge ned, tilbudet til brukerne blir sterkt forringet og valgfriheten blir en illusjon.

Hvordan vil helse- og omsorgsministeren sørge for at RHF-ene benytter også gode private tilbud?»

BEGRUNNELSE:

I referatet fra styremøtet i Rusbehandling Midt-Norge heter det at man dessverre ikke finner å kunne kjøpe verken spot-plasser eller inngå avtaler med enheter som ikke har avtale fra før. Når det gjelder nye avtaler sier vedtaket at de "fortrinnsvis skal inngås med offentlige eller ideelle organisasjoners institusjoner som allerede har avtale med et RHF. Spot-plasser kjøpes etter de samme prinsippene". På bakgrunn av et slikt vedtak kan man ikke oppnå valgfrihet for brukerne. Man oppnår heller ikke best kvalitet til lavest mulig pris når konkurransemomentet blir fjernet. Så vidt undertegnede har forstått er det et mål både for Regjeringen og Fremskrittspartiet at både private og offentlige tilbud skal benyttes både i helse- og omsorgstjenestene for å utnytte den totale kapasiteten best mulig og gi et variert tilbud og valgfrihet til brukerne. Dette mål kan ikke nås dersom RHF-ene insisterer på å bruke bare egne og offentlige tilbud.

Svar:

Som representanten Nesvik er også jeg opptatt av at rusmiddelmissbrukere skal få best mulig behand-

lingstilbud. Rusmiddelmissbrukere er en sammensatt gruppe med ulike behandlingsbehov. Det er derfor av stor betydning med et mangfold i de behandlingstilbudene som gis til rusmiddelmissbrukere. Private tilbydere har også i denne sammenhengen en viktig funksjon å ivareta dette mangfoldet.

Ved gjennomføringen av rusreformen ble i alt 74 institusjoner overført fra fylkeskommunene til staten ved de regionale helseforetakene. Av disse 74 institusjonene var det 42 som var i privat eie med avtale med fylkeskommunene. Alle disse avtalene trådte de regionale helseforetakene inn i ved gjennomføringen av rusreformen - ingen avtaler ble avvirket i 2004.

Generelt er det slik at omfanget av de tjenester som de private tilbyderne gir av tjenester overfor rusmiddelmissbrukere ikke er mindre nå enn da rusreformen ble gjennomført. Etter at rusreformen ble gjennomført er kun et fåtall private tilbydere som ikke har fått forlenget sine avtaler i 2005, samtidig som det er kommet til nye i inneværende år. Jeg kan nevne at Helse Øst RHF nylig har inngått avtaler med en rekke private aktører på rusfeltet, etter å ha gjennomført en prosess med konkurranse med forhandlinger, i tråd med gjeldende regler for offentlig anskaffelser.

De regionale helseforetakene har etter at rusreformen ble gjennomført erfart at det har blitt henvist flere rusmiddelmissbrukere til tverrfaglig spesialisert behandling. Dette henger også sammen med endringene i pasientrettighetene som ble gjennomført fra 1. september 2004. Både volumet på kjøp av enkelt-plasser (spot-plasser) og de avtalebaserte behandlingsplassene som private tilbyr, har økt etter at rusreformen ble gjennomført.

Ut fra de forhold som er beskrevet ovenfor, er det etter min vurdering derfor ikke grunnlag for å hevde, slik som representanten Nesvik gjør, at de regionale

helseforetakene etter rusreformen avviker sine avtaler med private tilbud for rusmiddelmissbrukere. Som representanten Nesvik også gir uttrykk for, vil de pri-

vate tilbydere av tjenester til rusmiddelmissbrukere også for fremtiden stå for en betydelig andel av det totale behandlingsapparat for denne pasientgruppen.

SPØRSMÅL NR. 639

Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 4. april 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«En grunneier i Skien som eier arealer som ligger meget sentralt i byen er tilbudt skarve 400 000 kr for en 37 mål stor tomt av kommunen, mens private utbyggere vurderer verdien av den samme tomta til rundt 20 mill. kr. Tingretten foreslo et kompromiss på 7,5 mill. kr, men kommunen har anket og mener dette er for mye. Saken kan vanskelig karakteriseres som annet enn et ran overfor grunneier fra kommunens side.

Ser statsråden det som et problem at kommunen kan (mis)bruke sin plan- og reguleringsmyndighet på denne måten?»

BEGRUNNELSE:

Saken reiser flere prinsipielt viktige spørsmål vedrørende privat eiendomsrett og erstatningsspørsmål ved ekspropriasjon av privat grunn. En interessant vinkling som bør avklares er hvorvidt lav prisfastsettelse for kommunale tomteoppkjøp kan karakteriseres som konkurransevridende overfor private utbyggere som må betale en langt høyere markedspris. Det at kommunen kan bruke sin plan- og reguleringsyndighet til å fastsette svært lave tomtepriser til egen fordel for å skaffe seg svært rimelige arealer til kommunal utbyggingstiltak, mens en privat utbygger vil måtte betale en markedspris som i dette tilfelle ville vært muligens mer enn 40 ganger høyere enn det kommunen vil betale. En slik dramatisk forskjell i tomteprisen til kommunen i forhold til private vil skape en dramatisk konkurransevridning til kommunenes fordel fordi tomteprisen ofte er en svært vesentlig del av utbyggingskostnadene. Er en slik forskjellsbehandling av offentlige og private aktører i henhold til

EØS-regelverkets bestemmelser om konkurransevridning. Det er grunn til å undres over hva slags respekt for den private eiendomsretten en slik sak som denne egentlig representerer. Og det er grunn til å stille spørsmålsteget ved om vi egentlig kan ha denne type rettstilstander med et så svakt rettevern over-

for grunneier og den private eiendomsretten i en rettsstat.

Svar:

Det antas at henvendelsen knytter seg til et skjønn avsagt 1. november 2004 i Skien og Porsgrunn tingrett vedrørende forsøktstakst etter plan- og bygningsloven § 41. I denne saken fant retten at den utnyttbare del av grunnen skulle erstattes etter salgsverdien som tomter for boligformål. Retten verdsatte dette til noe over 7 mill. kr. Kommunen mener dette beløpet ut fra reglene om ekspropriasjonserstatning er for høyt, og har påkjært skjønnet til Agder lagmannsrett.

Den konkrete saken er under behandling i domstolene, og jeg ønsker derfor ikke å uttale meg om denne. Generelt bemerkes at utmåling av erstatning i denne typen saker skjer etter lov om vederlag ved overføring av fast eiendom (ekspropriasjonserstatningslova). Grunnprinsippene er at grunneier skal få erstatning etter salgsverdi eller bruksverdi, etter den modellen som faller best ut for grunneier.

Ved vurdering av eiendommens verdi har det betydning hvilken bruk den kan få, og da hvordan området er regulert. Kommunen vil som reguleringsmyndighet påvirke grunneiendommens verdi. Regulering skal ta utgangspunkt i hvordan kommunen kan utvikles til beste for næringsliv, eksisterende og nye innbyggere, miljø mv. Reguleringsvedtak skal ikke fattes med formål å senke eiendommens verdi i en ekspropriasjonssak. Områdets reelle bruk og verdi skal legges til grunn ved utmåling av ekspropriasjonserstatning.

Hvis kommunen driver utviklings- eller byggevirksomhet i konkurranse med private, bør dette skje under like vilkår. I de aller fleste tilfeller vil imidlertid kommunale og private tomtekjøp og utbyggingsprosjekter avvike fra hverandre, slik at de ikke konkurrerer. Kommunale prosjekter bygges ikke for salg, men for bruk innenfor det offentlige tjenestetilbudet.

SPØRSMÅL NR. 640**Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad****Besvart 14. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Mener utdannings- og forskningsministeren at det er grunnlag for å instruere de regionale helseforetakene til å legge de alminnelige satser for driftstilskudd for privatpraktiserende legespesialister og psykologer til grunn for finansieringen av studenthelsetjenesten ved samskipnader?»

BEGRUNNELSE:

I Budsjett-innst. S. nr. 12 (2004-2005) heter det:

"Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003), der flertallet ba om at det skulle igangsettes en gradvis overføring av studentsamskipnadens helsetilbud til den ordinære kommunehelsetjenesten og psykiatriplanen. I tråd med dette overførte departementet 4.1 mill. kroner til Helsedepartementet fra 2004. Studentenes allmennhelsetilbud er nå tilpasset fattslegeordningen, mens de er forutsatt at det psykiatriske/psykologiske tilbudet skal innpasses i en driftstilskuddsmodell, der deler av finansieringen organiseres ved at et tilskudd til helsetjenesten fra Helsedepartementet bakes inn i rammefinansieringen til helseforetakene. De resterende midlene skal dekkes ved gjennomføring av opptrappingsplanen i psykiatrien.

Komiteen forutsetter at studenthelsetjenesten blir tilpasset de ordinære drifts- og avtalevilkår for spesialisthelsetjenesten, og legger til grunn at helseforetakene sikrer studentene et forsvarlig tilbud."

Ifølge opplysninger fra Studentsamskipnaden (SiO), er de i henhold til avtale med Helse Øst for 2005 forpliktet til å levere 5 psykiatriårsverk og 5 psykologårsverk. For dette får de overført et tilskudd på 2,8 mill. kr. Dette er nær 2 mill. kr mindre enn hva ordinære driftsavtaler for privatpraktiserende legespesialister og psykologer med laveste tilskuddsats ville beløpe seg til. Det kan derfor synes at Stortingets forutsetning om at studenthelsetjenesten blir tilpasset ordinære drifts- og avtalevilkår for spesialisthelsetjenesten ikke er ivaretatt.

Svar:

Som ansvarlig statsråd for helsetjenesten og de regionale helseforetakene er det besluttet at helse- og omsorgsministeren besvarer spørsmålet.

Studentene har samme rett og adgang til alminnelige helsetjenester som resten av befolkningen. Studentene har som alle andre krav på at de regionale helseforetakene sikrer dem et forsvarlig behandlingstilbud i psykisk helsevern. Den generelle styrkingen av tjenestene som skjer ved Opptrappingsplanen for psykisk helse skal komme hele befolkningen til gode, også studenter. Jeg har ikke fått indikasjoner om at studenter i mindre grad enn andre får forsvarlig helshjelp.

I tillegg til styrking av de ordinære helsetjenestene gjennom Opptrappingsplanen, videreføres det spesielle tilskuddet til den helsetjenesten som er bygget opp ved studentsamskipnadene ved UiB, NTNU og UiO. Samskipnadene får overført samtlige av de midlene som er øremerket til formålet. Slik jeg ser det, er betingelsene som Stortinget gav i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2003 ivaretatt med dette.

Det er, slik representanten viser til, inngått avtale mellom Helse Øst RHF og Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) om tilbudet til studentene. Det vises til at SiO ikke er tilfreds med avtalen. Jeg legger til grunn av avtalen er inngått mellom SiO og Helse Øst RHF, og at avtalepartene selv må fremforhandle løsninger de er tilfreds med.

Tildeling av hjemler for privatpraktiserende spesialister må skje gjennom de ordinære søknadsprosedyrer. De regionale helseforetakene må i den forbindelse ha anledning til å vurdere slike søknader i en helhetlig prioriteringssammenheng, og innenfor det "sørge-for"-ansvaret foretakene har for befolkningen i regionen.

På bakgrunn av dette ser jeg ikke at det er grunnlag for å instruere de regionale helseforetakene om å legge alminnelige satser for privatpraktiserende leger og psykologer til grunn.

SPØRSMÅL NR. 641**Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Britt Hildeng****Besvart 12. april 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Det vises til et samarbeid mellom Stiftelsen Retretten og Oslo fengsel, avdeling A om hjelp til innsatte som har rusproblemer. Både Stiftelsen Retretten og Oslo fengsel ønsker å opprettholde og videreutvikle dette samarbeidet som synes å gi innsatte med rusproblemer nyttig hjelp.

På hvilken måte kan og vil justisministeren bidra til en videreutvikling av dette prosjektet som de involverte parter synes å være meget godt fornøyd med?»

BEGRUNNELSE:

Retretten er en ideell stiftelse og et møtested for alkoholikere/narkomane og deres pårørende. Formålet er å forebygge tilbakefall samt skape et nytt nettverk sammen med andre som ønsker å forbli rusfrie. Stiftelsen Retretten kan gi den tidligere rusmisbruker samtaler og akupunktur mot Post Akutte Abstinens symptomer (NADA) som er den vanligste årsak for tilbakefall. Stiftelsen og Oslo fengsel, avdeling A har i drøyt ett år hatt et samarbeid knyttet til innsatte som har rusproblemer. Både Stiftelsen Retretten og Oslo fengsel er fornøyd med opplegget. Med bakgrunn i de erfaringene en har høstet, har Stiftelsen Retretten og Oslo fengsel hatt møter for å se hvordan tilbudet kan opprettholdes og videreutvikles. Det vil være av stor betydning dersom justisministeren og departementet bidrar med å legge til rette for at tiltaket skal kunne videreutvikles.

SPØRSMÅL NR. 642**Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 30. mars 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Søndag 13. mars sto det i Aftenposten at skattestrykket for folk flest ikke har blitt lavere. En OECD-rapport ligger til grunn for tallene. Statssekretær Øystein Børner i Finansdepartementet uttalte at tallene var misvisende fordi blant annet avgiftslettelser ikke var tatt med.

Kan finansministeren spesifisere hvilke avgifter den sittende regjering har redusert frem til 2005, som

Svar:

I brev av 30. mars 2005 til Stortingets president opplyser justisministeren om inhabilitet i spørsmål knyttet til tilskuddsmottakere over post 70, og at jeg, Lars Sponheim, er oppnevnt som settestatsråd.

Oslo fengsel, avdeling A og Stiftelsen Retretten startet i mars 2004 et samarbeid knyttet til innsatte med rusproblemer. 1-2 personer fra Retretten besøker ukentlig innsatte ved fengselet for behandling av abstinens ved hjelp av akupunktur. I snitt deltar 8-10 innsatte på møtene. Det er gjennomført jevnligesamtaler og evalueringer rundt opplegget, og uttalelser fra Oslo fengsel viser at begge parter er godt fornøyd med samarbeidet. De innsatte som benytter seg av tilbudet gir positive tilbakemeldinger på Retrettens tilbud.

Stiftelsen Retretten har i 2005 søkt Justisdepartementet om økonomisk støtte over post 70 Tilskudd til frivillige organisasjoner. I 2005 har Justisdepartementet mottatt 22 søknader om tilskudd. I alt 16 av søkerne har mottatt tilskuddsmidler i år, deriblant Stiftelsen Retretten. Stiftelsen mottar derfor om kort tid 100 000 kr i økonomisk støtte over post 70. Tilskuddet er et bidrag til å videreutvikle tilbudet til Stiftelsen Retretten, som hittil har basert seg på frivillige innsats uten økonomisk støtte fra Justisdepartementet.

medfører at Norge vil komme bedre ut i målingen OECD har foretatt når man hensyntar disse?»

Svar:

Rapporten fra OECD gir et skjevt bilde av de faktiske skatteendringene i de siste årene. Rapporten illustrerer (i hvert fall i de tallene som Aftenposten refererer til) kun endringer i personfradraget og øvre grense i minstefradraget og barnetrygd. Dette inne-

bærer at rapporten overhodet ikke tar hensyn til øvrige lettelse som brede grupper har dratt nytte av, blant annet gjennom redusert boligslett, økt gavefradrag, økt fradrag for fagforeningskontingent og økt sats i minstefradraget. Økt innslagspunkt i toppskatten har også sikret at vanlige lønnstakere slipper å betale denne skatten, noe som ikke fremkommer av beregningen. Sammenligningen gir dessuten et skjevt bilde av situasjonen for barnefamiliene ved at den bare inkluderer barnetrygden. De økte bevilgningene til barnehager mv. er følgelig utelatt. Et riktig bilde av endringer i økonomiske forhold for denne gruppen krever at slike overføringer inkluderes.

OECD-rapporten gjelder bare endringer fram til og med 2004. De betydelige lettelsene på arbeidsinntekt som Regjeringen har fått vedtatt for 2005 er derfor heller ikke inkludert. Økningen i minstefradraget (på 3,6 mrd. kr), avviklingen av boligslett og økte innslagspunkt i toppskatt og formuesskatt innebærer at brede grupper fikk lettelse for 2005. Inkludert

momsendringene er gjennomsnittlig lettelse beregnet til 1 350 kr pr. person i 2005.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet om hvilke avgiftslettelse som ikke er hensyntatt i rapporten, vil jeg vise til at i perioden 2002 til 2004 har avgiftslettelsene vært på over 10 mrd. kr netto. Av dette står fjerning av investeringsavgiften for om lag 6 mrd. kr. Selv om denne lettelsen i første omgang tilfaller næringslivet, er det grunn til å tro at den relativt raskt bidrar til lavere priser, som kommer husholdningene til gode. Av avgiftslettelse som mer direkte gjelder husholdningene kan jeg nevne reduksjonen av elavgiften med 2 øre/kWh fra 1. januar 2002, fjerningen av flypassasjeravgiften fra 1. april 2002 og reduksjonen av alkoholavgiftene. I perioden 2002 til 2004 er det gitt netto avgiftslettelse på om lag 4,1 mrd. kr ekskl. fjerningen av investeringsavgiften. For husholdningene innebærer dette en gjennomsnittlig lettelse på om lag 550 kr pr. person.

SPØRSMÅL NR. 643

Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken

Besvart 30. mars 2005 av utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson

Spørsmål:

«Nominasjonen av den neo-konservative Paul Wolfowitz til stillingen som president i Verdensbanken har vakt reaksjoner. Tradisjonelt sett har USA lyttet til signaler andre europeiske og/eller andre land før valg av kandidat under foregående konsultasjonsrunder.

Hva er utenriksministerens syn på denne nominasjonen, har Norge foretatt seg noe for å påvirke valget av president i Verdensbanken, og vil Norge foreta seg noe for å hindre en utnevning av Wolfowitz?»

BEGRUNNELSE:

Av sedvane er det USA som nominerer presidentkandidaten til Verdensbanken, mens Europa i henhold til tradisjonen har nominert lederen til IMF. Men formelt sett er det styret i Verdensbanken som velger president, og Norge er representert gjennom en felles styrerepresentant med de andre nordiske og baltiske landene.

I forkant av presidentvalget i Verdensbanken, foregår det uformelle sonderinger mellom de ulike valggruppene og USA. Det nordisk-baltiske valg-

gruppekontoret har så vidt meg bekjent hatt møte med den amerikanske visefinansministeren angående valg av ny president til Verdensbanken. Her ble det framlagt hvilke kvalifikasjoner og egenskaper som valggruppen vurderer som vesentlig for en ny president. I tillegg skal det ha vært konsultasjoner mellom den nordisk-baltiske valggruppen og de andre EU-landene om et felles "non-paper" som tar for seg hvilke egenskaper og kvalifikasjoner en ny president bør ha. Det er under disse sonderingene Norge først og fremst har mulighet til å påvirke presidentvalget.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra utenriksministeren.

Norge har gjennom kontakt med amerikanske myndigheter og i samråd med andre europeisk land, gjort kjent hvilke egenskaper vi mener at Verdensbankens president bør besitte.

31. mars 2005 er den dato hvor man antar at Verdensbankens styre vil fatte en endelig beslutning om ny president. Siden nominasjonen av Wolfowitz ble gjort kjent, har Norge deltatt i hyppig kontakt mellom likesinnede land i Europa. Denne kontakten vil fort-

sette helt frem til en beslutning er tatt. Jeg vil i disse konsultasjonene legge størst vekt på at Verdensbankens arbeid med fattigdomsbekjempelse og oppnåelse av FNs tusenårsmål vil bli videreført under en ny president.

Fra norsk side vil vi fortsatt arbeide målrettet og strategisk for å bidra til at Verdensbanken styrker og effektiviserer sitt arbeid for verdens fattige.

SPØRSMÅL NR. 644

Innlevert 18. mars 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 5. april 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«I hummerfredningstiden fra 1. januar til 1. oktober har det vært forbud mot å sette teiner for fiske etter krabbe på grunnere vann enn 25 m på strekningen Varnes fyr til Sverige for ikke-manntalsføre fiskere. Fiskarlaget Sør vil fortsatt ha denne fredningen.

Hva vil statsråden gjøre for at dette regelverket opprettholdes og for at det fortsatt skal være et minstemål på 24 cm på hummer?»

Svar:

Med bakgrunn i den dårlige bestandssituasjonen for hummer ser jeg det som svært viktig at de reguleringstiltak som iverettes har legitimitet, at reglene er enkle å overholde og håndheve, og at de treffer i forhold det vern som er nødvendig for å sikre en bærekraftig bestand av norsk hummer langs kysten. Det som særpreger hummerfisket er den store deltakelsen av fritidsfiskere, enten gjennom et direkte fiske eller ved tilfeldig fangst av hummer i garn, krabbeteiner, ruser eller andre redskaper som står ute i sjøen for fangsting. Dette setter særlige krav til utformingen av regelverket og forutsetter oppslutning omkring de tiltak som blir gjort gjeldende.

Som et tiltak for å styrke vernet av hummer ble minstemålet i hummerfisket økt fra 22 til 24 cm i 1992. Året etter ble minstemålet økt ytterligere til 25 cm fra og med Rogaland fylke og nordover. I 2002 ble fangstperioden i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker innskrenket fra 1. oktober-1. juni til 1. oktober-1. januar, og dermed lik den som gjelder på Skagerrakkysten.

Disse to grunnleggende reguleringstiltakene i forvaltningen av hummer, minstemål og fredningstid, er omtalt som de primære fredningsbestemmelsene. I forskrift om utøvelse av fisket i sjøen, som trer i kraft 1. mai 2005, blir disse to virkemidlene videreført. Samtidig ble disse virkemidler forenklet og styr-

ket ved at det ble gitt felles regler om minstemål, 25 cm, og felles fredningstid, 1. januar-1. oktober, for hummer langs hele kysten.

I tillegg til bestemmelsene om minstemål og fredningstid for hummer har man i hummerforskriften hatt en rekke såkalte sekundære fredningsbestemmelser for å begrense fangst av hummer i fredningstiden: Dybdegrensener ved bruk av krabbeteiner til fangst av krabbe i hummerfredningstiden, påbud om fluktåpninger for hummer i krabbeteiner, forbud mot bruk av torskeruser, forbud mot å sette eller trekke teiner om natten på Skagerrakkysten og påbud om vanning av hummerteiner. Disse bestemmelsene er kommet inn ut fra et ønske om å lette kontrollen med og hindre ulovlig fangst av hummer i fredningstiden.

Fangst av hummer i fredningstiden er i seg selv ikke et problem dersom hummeren straks blir kastet tilbake i sjøen, slik en plikter i henhold til regelverket. Hummer som blir kastet tilbake i sjøen vil overleve og finne tilbake til sitt opprinnelige miljø. Bestemmelsene bygger imidlertid på en antagelse om at ikke alle som får fangst av hummer i krabbeteiner, ruser eller andre redskaper i fredningsperioden følger påbudet om å kaste hummeren tilbake i sjøen.

Erfaringer fra Fiskeridirektoratets oppsynstjeneste viser imidlertid at de sekundære bestemmelsene hadde klare svakheter i forhold til hva som var intensjonene med dem. For det første, skulle bestemmelsene virket etter sin hensikt måtte de vært gjort gjeldende for alle grupper av fiskere, herunder personer oppført i fiskermanntallet og som driver fiske med merkeregistrert fartøy. Videre måtte bestemmelsene blitt utvidet til også å omfatte flere redskapstyper enn det som gjelder i dag. Det må imidlertid legges til grunn at det ville fremstå som et meget uforholdsmessig tiltak å forby alt annet fiske i kystsonen av hensyn til fredningstiden for hummer. Av denne grunn er mange av bestemmelsene ikke blitt gjort gjeldende for yrkesfiskerne.

For det andre, må man erkjenne at bestemmelsene trolig mangler legitimitet. Til tross for mange års oppsynstjeneste synes det fortsatt å være liten respekt for å etterleve bestemmelsene. Dette kan henge sammen med at det kan være problematisk å godta å bli anmeldt og mistenkt for ulovlig hummerfiske dersom hensikten med det utsatte redskap ikke var å fange hummer, men lovlig fangst av krabbe eller lovlig fangst av fisk. En annen forklaring kan være at alle de nevnte påbud kan ha blitt oppfattet som uhensiktsmessige, og at dette har bidratt til å svekke også selve fredningstidens og minstemålets legitimitet.

Jeg har imidlertid tiltro til at den alminnelige fritidsfisker vil respektere fredningstiden og minstemålet dersom dette reguleres på en måte som det er lett å innrette seg etter og forstå nødvendigheten av. Jeg har dessuten tiltro til at et oversiktlig regelverk lettere lar seg håndheve. På denne bakgrunn har jeg derfor besluttet å oppheve de såkalte sekundære fredningsbestemmelser ved ikrafttredelsen av forskrift om utøvelse av fisket i sjøen. Bestemmelser om fredningstid, minstemål og utkast av ulovlig fanget hummer videreføres i forenklet og styrket form.

Som et nytt tiltak i hummerforvaltningen vil myndighetene nå dessuten i sterkere grad fokusere på å gi ut informasjon om nødvendigheten av at fredningsperioden blir respektert og at hummer tatt i fredningsperioden eller hummer under minstemål kastes tilbake i sjøen. Videre skal kontrollmyndighetene ha sterkere fokus mot de direkte brudd på fredningsperioden og minstemålet, slik at personer som ikke respekterer fredningsperioden blir oppdaget og straffet. For å lette et slikt arbeid innføres det derfor også forbud mot å oppbevare hummer i sjøen i fredningsperioden. Et slikt forbud vil gjøre det langt vanskeligere å fange hummer for omsetning i fredningsperioden og vil lette kontrollarbeidet med overholdelse av hummerfredningen.

Flere år med omfattende begrensninger i hummerfisket har ikke gitt ønsket effekt. Tiden har derfor vært moden for å se på regelverket på nytt. Jeg håper de tiltak som det er redegjort for ovenfor vil bidra til å øke hummerforvaltningens legitimitet og oppslutning slik at bestanden kan høstes bærekraftig.

SPØRSMÅL NR. 645

Innlevert 29. mars 2005 av stortingsrepresentant Rita Tveiten

Besvart 6. april 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Noreg har eit nasjonalt ansvar for å sikra levedyktige villaksstammar. Det har vore stor semja om at etablering av nasjonale laksevassdrag og fjordar kan vera eit viktig bidrag i dette arbeidet. Frå fleire tunge fagmiljø er det hevda at etableringa må sjåast på som ei før-var-tiltak, og at ordninga med nasjonale laksefjordar må følgjast opp med systematiske undersøkingar for å finna ut om tiltaket har den ønska effekten.

Kva planar har statsråden for å undersøkje effekten av dei nasjonale laksefjordane/vassdraga?»

GRUNNGJEVING:

Noreg har eit stort ansvar for å verna villaksstammane, samstundes må det leggjast tilrette for næringsutvikling basert på våre naturgjevne fortrinn gjennom oppdrett av ulike artar. Det betyr at dei som satsar på oppdrett av laks og aure i fjordane våre, må ha vissa om at dei ikkje får skulda for reduksjonen av

villaksstammane, dersom det eigentleg er andre faktorar som er syndaren. Samt at det vert arbeid for å identifisera "syndarane" slik at verksame åtgjerder kan setjast i verk. Det har vore nemnt at kraftutbygging i vassdraga våre, vegutbygging og bruk av kjemikaliar i samband med vedlikehald av veglekamen, uttak av sand i elvar osv. har påverka utviklinga av villaksstammane. Det har også vore peika på at villaksen har synt tilbakegang rundt heile Nord-Atlantaren. Det må leggjast tilrette for forskning knytt til dette fenomenet. Her er det naturleg at Noreg tek sin del av ansvaret og initiativet. Det er viktig å få fram resultat av tiltaka som vert sette i verk slik at det varige vernet vert mest mogeleg faktabasert.

Svar:

Dei norske villaksstammane er påverka av ein rekke ulike faktorar, og tiltak på mange område er naudsynt om ein skal lukkast i å bevare bestandane også for framtida. Oppretting av nasjonale laksevass-

drag og laksefjordar er eit viktig bidrag i arbeidet med å sikre dei ville laksebestandane. Denne ordninga må sjåast i samheng med ei rekke andre tiltak, mellom anna kalking, nedkjemping av lakseparasitten *Gyrodactulus salaris* og generelle tiltak mot lakselus og rømt oppdrettslaks.

Eg er samd med stortingsrepresentant Tveiten i at det er viktig å få fram resultat av dei tiltak ein sett i verk. Dette gjeld ikkje minst eit såpass omfattande tiltak som etablering av nasjonale laksevassdrag og laksefjordar. Da Regjeringa i St.prp. nr. 79 (2001-2002) la fram forslag til oppretting av nasjonale laksevassdrag og laksefjordar, blei det difor lagt vekt på at det skulle etablerast eit overvakingsprogram som kunne danne grunnlag for ei evaluering av ordninga. Det blei lagt opp til evaluering innan ti år, noe fleirtalet på Stortinget slutta seg til da dei behandla St.prp. nr. 79.

På oppdrag frå departementet har difor Direktoratet for naturforvaltning utarbeidd eit forslag til overvakingsprogram som kan danne grunnlaget for

ei evaluering innan 10 år. Forslaget er utarbeidd i samråd med andre myndigheiter, forskingsinstitusjonar og næringsorganisasjonar. Departementet har sett behov for å sjå overvakinga i nasjonale laksevassdrag og laksefjordar i samheng med anna overvaking, mellom anna av omsyn til ein best mogleg bruk av ressursar. Direktoratet for naturforvaltning er difor bedt om å utarbeide forslag til ei heilskapleg lakseovervaking som og omfattar overvaking av nasjonale laksevassdrag og laksefjordar. Forslaget vil vere klart nå i vår, og danne grunnlag for fastsetting av det endelige overvakingsprogrammet. Det vil vere naudsynt å vente med ei full iverksetting inntil ordninga med nasjonale laksevassdrag og laksefjordar er ferdigstilt, slik at ein har oversikt over dei vassdrag og fjordar som skal inngå.

Som tidligare varsla vil eg på vegne av Regjeringa legge fram ein stortingsproposisjon om ferdigstilling av ordninga hausten 2005. Her vil også det nærare innhaldet i overvakingsprogram og seinare evaluering bli omtalt.

SPØRSMÅL NR. 646

Innlevert 30. mars 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken

Besvart 6. april 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Er forsvarsministeren enig i at offentlige anlegg som militærleire så langt råd bør stilles til disposisjon for hjelpekorpsene i påsken, og hva vil forsvarsministeren gjøre for at Røde Kors i fremtidige påsker får tilgang til anlegg som det på Mjølfjell uten at kostnadene blir urimelig høye?»

BEGRUNNELSE:

Os Røde Kors har hatt beredskap på Mjølfjell hver eneste påske siden 1959. Hjelpekorpsset har brukt Forsvarets leir som base. Denne påsken var imidlertid Røde Kors ikke til stede i området. Ifølge NRK Hordaland 23. mars skyldes dette at hjelpekorpsset de to siste årene har måttet betale for bruken av leiren, og i år fant Røde Kors ut at de ikke hadde råd. Mjølfjell er et populært utfartsområde for påsketurister i Hordaland. Fra militærleieren kan en scooterpatrolje rykke ut på ti minutters varsel. Denne påsken var luftambulanse eller scooterpatrolje fra Voss alternativet, noe som tar én time.

Svar:

Ved behandlingen av St.prp. nr. 77 (2000-2001), jf. Innst. S. nr. 343 (2000-2001), 13. juni 2001, samtykket Stortinget i at Forsvarsdepartementet samlet samtlige oppgaver knyttet til Forsvarets eiendomsforvaltning i en forvaltningsbedrift, som i hovedsak skulle basere sin inntjening på kostnadsdekkende husleie fra brukere av Forsvarets eiendommer. Dette har ført til at også brukere utenfor Forsvaret er blitt avkrevet en leie som avspeiler de faktiske kostnader for bruken, slik at disse kostnadene ikke blir skjult i Forsvarets driftsutgifter.

Forsvaret skal som en av sine oppgaver bidra til samfunnsikkerhetsarbeidet. Det er imidlertid en forutsetning at Forsvaret bidrar med utgangspunkt i tilgjengelige kapasiteter, kompetanse og de ressurser som er etablert for å løse primæroppgavene.

Hovedredningssentralene og de lokale redningssentralene, begge under ledelse av politiet, har det overordnede operative ansvaret for redningstjenesten i Norge. I henhold til samvirkeprinsippet blir imidlertid både offentlige og frivillige ressurser stilt til dis-

posisjon for redningstjenesten, og spesielt i påsken vil politiet i mange deler av landet få praktisk bistand fra blant annet frivillige organisasjoner. Jeg vil stille meg åpen for at de frivillige organisasjoner, som etter politimesterens anbefaling søker om bruk av ledige

militære etableringer i forbindelse med redningstjenesten i påsken og lignende, får fravike prinsippet om å betale full kostnadsdekkende husleie, og bare betale for faktiske påløpte utgifter som strøm, varme, vask med videre.

SPØRSMÅL NR. 647

Innlevert 30. mars 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 8. april 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Stortinget skrev i Innst. S. nr. 216 (1988-89) at boretidbegrensningene for egg- og larvesonen i Barentshavet er 20. mars til 1. august og at dette gjelder vest for en linje fra Bjørnøya til Nordkapp. Olje- og energidepartementet varslet 15. mars 2005 at Norsk Hydros borevindu for "Eirik Raude" i Barentshavet forlenges med én måned, til 20. april.

Ligger letetillatelse 225 vest for denne linjen og i egg- og larvesonen i Barentshavet, og i så fall, hva er hjemmelsgrunnlaget for å forlenge prøveboringen til 20. april?»

BEGRUNNELSE:

Olje- og energidepartementet bekjentgjorde 15. mars 2005 at Norsk Hydro sitt borevindu i Barentshavet forlenges med én måned, til 20. april. Dette gjelder boringen med plattformen "Eirik Raude" på utvinningstillatelse 225 i et miljøfølsomt område. Den opprinnelige begrunnelsen for at Hydro skulle avslutte boringen innen 20. mars, er at miljøkonsekvensene av utslipp vil være betydelig større etter denne tiden. I april gyter lodda i området, og en rekke andre fiskelarver og yngel trekker inn denne delen av Barentshavet. Disse er svært sårbare for forurensing fra oljevirkosomhet. Utvinningstillatelse 225 ble tildelt med en borebegrensning i oljeførende lag i perioden 20. mars til 1. august. Dette er i tråd med det Stortinget sa i Innst. S. nr. 216 (1988-89):

"Komiteen slutter seg derfor til at det innenfor kystsonen og egg- og larvesonen ikke vil bli boret i oljeførende lag i den sårbare perioden for fiskeegg og larver. Dette gjelder vest for en linje fra Bjørnøya til Nordkapp i perioden 20. mars til 1. august."

Norsk Hydro har imidlertid på vegne av rettighetshaverne i utvinningstillatelse 225 søkt om dis-

pensasjon fra denne borebegrensningen og OED har gitt dispensasjon.

Olje- og energidepartementet redegjør ikke for hvorvidt de på faglig grunnlag mener dette er riktig og hvordan de har kommet fram til beslutningen om å gi utvinningstillatelse 225 i Barentshavet dispensasjon fra borebegrensningen på inntil én måned, fra 20. mars til 20. april 2005, slik at undersøkelser i den pågående brønnen kan fullføres. Olje- og energidepartementet redegjør heller ikke for hjemmelsgrunnlaget for dispensasjonen eller hvorfor saken ikke har blitt forelagt Stortinget. Det er bekymring for at denne beslutningen, om den ikke endres, vil bidra til å ytterligere redusere åpenhet og faglig etterrettelighet i forbindelse med oljeaktivitet i de sårbare nordområdene og at dette vil skape presedens for å nedprioritere miljøhensyn når det veies opp i mot lisenshavernes isolerte økonomiske interesser.

Svar:

Spørsmålet fra stortingsrepresentant Langeland er en oppfølging av hans spørsmål nr. 615 som jeg svarte på 16. mars 2005. Følgeteksten til spørsmål nr. 647 baserer seg til dels på det samme som ble spurt om i spørsmål nr. 615. Jeg vil derfor for ordensskyld begynne med å oppsummere mitt svar fra 16. mars 2005:

- Olje- og energidepartementet mottok 7. mars 2005 søknad fra Norsk Hydro ASA (Hydro) om dispensasjon fra utvinningstillatelsens pkt. 7 som setter en begrensning på boring i utvinningstillatelsen mellom 20. mars og 1. september.
- Utvinningstillatelse 225 ligger i den såkalte egg- og larvesonen slik den er definert i St.meld. nr. 40 (1988-89).
- Søknaden ble 8. mars 2005 sendt på høring til berørte departementer: Arbeids- og sosialdeparte-

mentet, Fiskeri- og kystdepartementet og Miljøverndepartementet, samt vår underliggende etat Oljedirektoratet.

- Ingen av de berørte departementene hadde innvendinger mot forlengelsen av boreperioden.
- HI konkluderte i sin uttalelse til saken at: "Det er lite sannsynlig at vesentlige mengder larver av disse artene vil bli transportert gjennom dette området før 20. april."
- Sameksistensgruppen fra 2003 vurderte behovet for fiskerivilkår i Barentshavet. Anbefalingen fra gruppen var at det ikke var nødvendig med borebegrensinger i det området som omfatter utvinningstillatelse 225. Disse konklusjonene ble gjennomgått og kommentert i St.meld. nr. 38 (2003-2004).
- Alle innspill i saken, med unntak av deler av søknaden fra Hydro samt OD sitt svar er offentlig.

Retten til å sette borebegrensinger ved tildeling fremgår av petroleumsloven (lov 29. november 1996

nr. 72 om petroleumsvirksomhet) § 3-3 første ledd. Det var med hjemmel i dette at borebegrensingen i utvinningstillatelse 225 i sin tid ble satt.

I utvinningstillatelse 225 fremgår det av pkt. 12 at "departementet eller den det bemyndiger kan dispensere fra bestemmelsene i utvinningstillatelsen". Dispensasjonsadgangen er generelt utformet og gjelder derved alle forhold knyttet til utvinningstillatelsen. Mitt vedtak ble fattet i medhold av denne hjemmelen.

Vurderingen bak vedtaket bygget blant annet på det faktum at ingen berørte departementer hadde innsigelser til forlengelsen, samt at Stortinget relativt nylig har behandlet spørsmålet om borebegrensinger i dette området for nye utvinningstillatelser uten merknader.

For øvrig kan det opplyses om at Norsk Hydro 30. mars 2005 avsluttet boringen i utvinningstillatelse 225.

SPØRSMÅL NR. 648

Innlevert 30. mars 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 6. april 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Vil samferdselsministeren ta initiativ til en gjennomgang og samordning av de ulike systemer for elektronisk billettering og sørge for at man fremover baserer seg på den løsning som både er billigst og best både for samfunnet og de reisende?»

BEGRUNNELSE:

Nasjonale retningslinjer for Elektronisk Billettering er utarbeidet av Statens vegvesen på oppdrag fra departementet. Dokumentet, som også kalles Statens vegvesens Håndbok 206, underbygger departementets visjon om at alle innbyggere skal ha en personlig reisekonto der det settes inn penger på. Det utstedes et elektronisk reisekort av lokal kollektivtransportør, som kan benyttes til å betale kollektivreiser med over hele landet. Reisene trekkes så fra på reisekontoen på samme måte som AutoPASS-løsningen for bomringer.

NSB, Oslo Sporveier og Stor-Oslo Lokaltrafikk har gått sammen om å lage en felles billetteringsløsning. De har hver sin leverandør av billetteringssys-

temer og har i tillegg engasjert en fjerde leverandør til å være med å bygge en overbygning mellom billetteringssystemene deres. Denne overbygningen er beskrevet i et dokument som kalles CRSI (Common Requirement Specification for Interoperability). Dette omhandler i all hovedsak (90 pst.) forretningsregler mellom aktørene i Oslo, mens 10 pst. omhandler beskrivelse av hvilken programkode Oslo-samarbeidet vil bruke på det elektroniske kortet for at det skal være interoperabelt, altså kunne leses av de tre operatørers billettmaskiner. Man har brukt atskillig tid og ressurser på å lage denne overbygningen som nå er på et teststadium. Denne løsning vil imidlertid ikke understøtte en nasjonal reisekonto og CRSI divergerer derfor med Håndbok 206. Håndboken nevner CRSI og beskriver Oslo-samarbeidets administrative overbygning som skal samle opp alle inntekter som blir generert i de tre operatørselskapene og deretter fordeles mellom dem etter fratrekk av rabatter og administrasjonsgebyr.

I Reis-i-Vest-samarbeidet, dvs. samarbeid mellom billetteringsprosjektene i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane har man valgt en modell som

fjerner behovet for denne ekstra administrasjonen. Hvert fylke er ansvarlig for å sende et krav til de andre fylkene på de områder de samarbeider om. Man mener det blir både fordyrende og kan medføre usikkerhet dersom man var avhengig av at et felles selskap, eventuelt et utenforstående selskap, skulle ha kontroll over pengestrømmen. Man har hatt en god dialog med NSB under hele prosjektet og avtalt med dem å utvikle elektronisk samhandling innen utgangen av 2006. Planen er å finne et minste felles multiplum av de to løsninger som ivaretar alles krav og behov. Denne fellesløsning er diskutert og analysert og man mener den er realistisk å få til. Man har også brukt betydelige midler på å skreddersy et billetteringssystem slik at dette skal være i henhold til Håndbok 206, og som totalt baseres på reisekontotankgangen.

Svar:

Det er et mål for meg at de elektroniske billetteringssystemene som etableres i Norge bygger på en teknisk plattform som muliggjør interoperable elektroniske reisekort. Ved å utgi nasjonale retningslinjer for elektronisk billettering i Håndbok 206, mente vi at aktørene var utstyrt med et velegnet hjelpemiddel ved anskaffelsen av nye billetteringssystemer. Håndbok 206 gir et arkitekturrammeverk for kravspesifisering av elektroniske billetteringssystemer. Rammeverket skal sikre at den enkelte fylkeskommune kan spesifisere systemer tilpasset lokale behov, sam-

tidig som muligheten for regional og nasjonal interoperabilitet ivaretas.

Samferdselsdepartementet har i løpet av 2004 fått meldinger om at det i enkelte fylkeskommuner og transportselskaper har oppstått usikkerhet vedrørende forholdet mellom Håndbok 206 og den overbygning mellom billettsystemene som planlegges i Oslo-området (CRSI). Jeg ser alvorlig på denne situasjonen. Departementet har nedlagt et betydelig arbeid i å avklare sakens faktiske forhold, for på best mulig måte å kunne avhjelpe situasjonen.

Samferdselsdepartementet har fått forståelsen av at en nærmere detaljering av Håndbok 206 vil være tjenelig for fylkeskommunene, for å sikre interoperabilitet mellom fylker og regioner. Jeg har gitt Vegdirektoratet i oppdrag å revidere Håndbok 206 i tråd med dette. Arbeidet skjer i samarbeid med NSB. Fylkeskommunene ble informert om det igangsatte arbeidet per brev i februar i år. Arbeidet forventes ferdig i løpet av våren. Sentrale aktører i fylkeskommuner og transportselskaper som er engasjert i arbeidet med anskaffelse av elektroniske billetteringssystemer, vil deretter bli invitert til en presentasjon av den reviderte versjonen av Håndbok 206.

Jeg vil fortsette å følge utviklingen nøye, og se til at vi legger forholdene til rette for en utvikling som er til det beste for samfunnet og de reisende. Samferdselsdepartementet vil bl.a. vurdere om det er hensiktsmessig å stille krav til tilskuddsberettiget kollektivtransport om at Håndbok 206 skal følges ved anskaffelse av nye systemer for elektronisk billettering.

SPØRSMÅL NR. 649

Innlevert 30. mars 2005 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 8. april 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Regjeringen avviste klagen fra Musikk Instrument Akademiet om fortsatt statstilskudd. I brevet er det foretatt en omfattende gjennomgang og det understreks at hvert av punktene isolert sett gir grunnlag for å trekke tilbake tilskuddet. Musikk Instrument Akademiet gir et unikt utdanningstilbud. Det finnes ikke tilsvarende i landet og heller ikke i de andre nordiske land. Dette setter studenten, som har påbegynt utdanningen, i en vanskelig situasjon.

Vil departementet ta initiativ til at opprettes et nytt tilsvarende tilbud?»

BEGRUNNELSE:

Musikk Instrument Akademiet representerer et unikt utdanningstilbud. Det ligger i skjæringspunktet kultur og utdanning. Det er et utdanningstilbud som burde bli tatt vare på og utviklet videre. Det representerer en kunnskap og ikke minst en faglig tradisjon, som er en viktig del av det samlede utdanningstilbud. For å ta vare på studentene som har påbegynt en utdanning og ikke minst for å ta vare på viktige kulturfag, bør departementet vurdere muligheten for å videreføre tilbudet. Enten som et offentlig tilbud eller at det videreføres etter dagens modell. I den forbin-

delse vil det være naturlig med en gjennomgang av hvor i utdanningssystemet det skal plasseres. Både høyskole og fagskole kan være aktuelle plasseringer.

Svar:

Musikk Instrument Akademiet AS hadde godkjenning som frittstående videregående skole med formål å gi yrkesopplæring som ikke blir gitt ved videregående offentlige skoler, det vil si opplæring som bl.a. ikke omfattes av strukturen i den videregående opplæringen.

Vedtaket om å tilbakekalle godkjenningen til Musikk Instrument Akademiet AS er ikke til hinder

for at det etter friskoleloven søkes om etablering av skoler med tilsvarende formål. Enhver søknad av denne art vil bli vurdert av Utdanningsdirektoratet som nå er delegert myndighet etter friskoleloven.

Etter gjeldende regelverk er høyskoler og fagskoler gitt stor frihet til selv å vurdere hvilke opplærings-tilbud de ønsker å gi. Jeg vil ikke på grunn av den ovennevnte saken pålegge disse institusjonene å starte opp et opplæringstilbud tilsvarende det Musikk Instrument Akademiet AS hadde godkjenning for, men la skolene selv vurdere om dette er noe de ønsker å tilby.

SPØRSMÅL NR. 650

Innlevert 30. mars 2005 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 6. april 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I KrFs forarbeider til vedtak om ny lov om førsteinstansdomstolene, undersøkte bl.a. undertegnede om forholdet mellom domstolen på Kongsberg og samme i Hokksund, og fikk da klar forståelse av at på Kongsberg måtte det bygges nytt om den nye domstolen skulle legges der, mens det på Hokksund var plass nok til å inkludere Kongsberg. Man måtte bare omorganisere noe og ev. innpasse en ekstra rettssal.

Har det skjedd endringer som nå forutsetter nybygging i Hokksund?»

BEGRUNNELSE:

Sammenslåingen av de to domstolene er ikke gjennomført ennå, men skal skje om ikke så lenge. I forutsetningene for at KrF gikk inn for at de to domstolene skulle slås sammen, og at den framtidige domstolen skulle ligge på Hokksund, var økonomien viktig. Det ble sagt at på Kongsberg var lokalitetene for små, umoderne og ikke anvendelige for en ny tingrett. Dessuten var det nytt bygg på Hokksund; der var det rommelige lokaler, moderne utstyr og avtale om husleie ca. 20 år fram i tid. Noen bygningsmessige tilpasninger måtte sannsynligvis gjøres, men det var av mindre karakter.

Under besøk på Kongsberg for kort tid siden, ble jeg fortalt at det var endrede forutsetninger i den saken jeg hadde vært med å avgjøre til fordel for Hokksund. Ved mitt påfølgende besøk i Hokksund bekreftet for så vidt sorenskriveren at det ville skje noen

bygningsmessige endringer. I aktualitetsmagasin for domstolene "Rett på Sak" 1/2005 ser jeg oppført på side 22 under "Foreløpig oversikt over planlagte byggeprosjekt i domstolene" at "Eiker og Kongsberg" er med.

Ettersom det ikke sies noe mer om størrelse av byggeprosjektet eller oppgis noen kostnadsramme/oversikt, er det av stor interesse å få vite om vi her snakker om investeringer og økte driftsutgifter som om de hadde vært lagt på bordet før vedtaket ble fattet om sammenslåing av domstolene, kunne nulltet ut det vektige økonomiargumentet til fordel for plassering i Hokksund.

Svar:

St.meld. nr. 23 (2000-2001) Førsteinstansdomstolene i fremtiden ble behandlet av Stortinget 21. mai 2001. Stortinget vedtok da at de opprinnelig 92 domstolene i første instans skulle reduseres til 66. I Stortingets vedtak lå også en beslutning om å opprettholde domstolen i Hokksund.

En sentral oppgave for Domstoladministrasjonen er å sørge for at de forestående strukturendringene i førsteinstansdomstolene gjennomføres på en god og formålstjenlig måte i tråd med Stortingets beslutninger.

Jeg har fått opplyst fra Domstoladministrasjonen at i dialogen Domstoladministrasjonen har hatt med Eiker, Modum og Sigdal tingrett i Hokksund, er det blitt fremhevet behov for ombygging, eventuelt ut-

bygging, av tinghuset. Dette har sammenheng med at domstolen har behov for ytterligere en rettssal med tilhørende dommerrom og tilleggsrom. Domstoladministrasjonen vil arbeide aktivt for at nødvendige

tilpasninger kan gjøres innenfor dagens bygningsmasse. Det kan derfor ikke sies at situasjonen har forandret seg nevneverdig siden vedtaket ble fattet.

SPØRSMÅL NR. 651

Innlevert 31. mars 2005 av stortingsrepresentant Sigbjørn Molvik

Besvart 8. april 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Det har skapt stor uro blant de ansatte og befolkningen i Grenland at Statoil angivelig skal ha planer om å selge sin eierandel i Borealis i Bamble. Det er frykt for at et ev. salg kan skape større usikkerhet når det gjelder å beholde disse arbeidsplassene i Norge.

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at Statoil, en bedrift der staten eier aksjemajoriteten, fortsatt beholder sin eierandel i Borealis?»

BEGRUNNELSE:

Det har den siste tida vært spekulasjoner i retning av at Statoil ønsker å selge sin eierandel i bedriften Borealis i Bamble i Telemark. Dette har naturlig nok skapt stor usikkerhet og uro, både blant de ansatte på Borealis og i befolkningen i området. Det er frykt for at et ev. salg av Statoils eierandel til utenlandske interesser på sikt vil føre til at de over 500 arbeidsplassene ved Borealis blir flyttet ut av landet. Staten har aksjemajoriteten i Statoil og det skulle tilsi at staten må bruke sitt eierskap til å sikre industriarbeidsplasser i Norge. Det er heller ingen ting som tilsier at Statoil har et påtrengende behov for å få tilført mer kapi-

tal gjennom et ev. salg av sine eierinteresser i Borealis. Jeg vil også vise til at et samla storting har gitt uttrykk for en målsetting om å øke den industrielle bruken av gass i Norge. Borealis er i denne sammenheng en svært viktig bedrift. Derfor vil Statoils eierandel i bedriften være viktig i en nasjonal strategi for å nå Stortingets målsetting.

Svar:

Jeg er ikke kjent med at det foreligger informasjon fra Statoil om at selskapet vurderer avvikling av sitt eierskap i Borealis.

Jeg har naturligvis forståelse for at berørte parter engasjerer seg i spørsmål knyttet til industriutvikling og eierskap. Det er imidlertid viktig for meg å presisere at Statoils styrende organer og konsernledelse har ansvaret for den løpende forretningsmessige utviklingen av selskapet og de strategiske beslutningene knyttet til dette.

Hvis det skulle bli aktuelt for Statoil å vurdere endringer i sitt eierskap i Borealis, har jeg full tillit til at styrende organer og konsernledelse vil foreta fornuftige disposisjoner og beslutninger.

SPØRSMÅL NR. 652

Innlevert 31. mars 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 7. april 2005 av barne- og familieminister Laila Dævøy

Spørsmål:

«Det er etablert et fast kurs tilbud til foreldre med funksjonshemmede barn ved Modum Bad. Barne- og familiedepartementet har bevilget penger til kurset.

Medfører det riktighet at dette kurset bare er forbeholdt foreldrepar og ikke tilbys aleneforeldre, og

mener statsråden det i så fall er akseptabelt at aleneforeldre kan utelukkes fra slike tilbud?»

Svar:

Gjennom prosjektet Hva med oss? er det utviklet et landsdekkende tilbud om samlivsveiledning til for-

eldre med funksjonshemmede barn. Dette er et ledd i departementets satsing på å styrke forpliktende samliv og har vært utviklet primært med sikte på å ivareta parforholdet i familier med de ekstrabelastninger som et funksjonshemmet barn ofte innebærer.

Jeg har stor forståelse for at aleneforeldre med funksjonshemmede barn kan være i en svært krevende livssituasjon og ha det samme behovet som par for tilbud om veiledning og kommunikasjonsstøtte. Samarbeidsforhold med ekspartneren vedrørende barnet, samværsordninger og avlastning, et eventuelt nytt kjæresteforhold i tillegg til opplevelsen av å stå alene med omsorgen og kontakten med hjelpeapparatet er vanlige problemstillinger.

Situasjonen for aleneforeldre med funksjonshemmede barn innebærer spesielle utfordringer, og

behovene blir noe forskjellige fra familier hvor foreldrene bor sammen. Slik Hva med oss?-kursene er lagt opp med fokus på parforholdet mellom foreldrene er ikke disse uten videre det rette tilbudet til denne foreldregruppen. Det er derfor behov for å gjøre tilpasninger i kursopplegget for at det skal bli et godt tilbud til aleneforeldre med funksjonshemmede barn.

De foreløpige erfaringer fra Hva med oss?-prosjektet er positive. Departementet vil i løpet av våren motta sluttrapport og evaluering av prosjektet og ta stilling til hvordan tilbudet skal videreføres på mer permanent basis. I den forbindelse vil vi også i samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet vurdere en utvidelse av tilbudet til å omfatte aleneforeldre med funksjonshemmede barn og se på hvilke tilpasninger som må gjøres i kursopplegget.

SPØRSMÅL NR. 653

Innlevert 1. april 2005 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 11. april 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Mosefabrikken i Rendalen har bevist at de leverer gode produkter også for eksport og har dokumentert høy kompetanse blant moseplukkere. Dette gir arbeid til mange i en kommune som sårt trenger arbeidsplasser. Landskapsvern og barskogvern må ikke hindre videre utvikling av bedriften.

Vil statsråden sørge for at bedriften får dispensasjon til transport av mosen, og at høsting/plukking av mosen kan fortsette som før?»

BEGRUNNELSE:

Det er lokale plukkere fra Rendalen og nabokommunene som leverer råvarene til Mosefabrikken i Rendalen. De samarbeider med skogeierne slik at de får tilgang til områdene med mose før de skal avvirke skog i det samme området. Det høstes selvfølgelig av andre områder også, som ikke skal avvirkes.) På '80 og '90-tallet sysselsatte høstingen rundt 300 mennesker i Østerdalen. Dette tallet er redusert, men fortsatt engasjerer det mange mennesker i områdene. Kvit-rullen fra Østerdalen blir foredlet og eksportert rundt i hele verden (Spania, Japan, Indonesia, USA, Europa, Skandinavia). Norske Moseprodukter AS mjukgjør, farger (flere fargemuligheter) før det blir pakket og transportert videre. I denne prosessen blir mosen også behandlet slik at den ikke lenger er antennelig (SINTEF-test) og kan brukes til dekorasjoner osv.

Høsting av mose gjør også at skogbunnen ikke blir så tett og at dermed tilvekst av ny skog blir lettere. Områdene blir ikke "snauplukka" for mose, men mer "tynnet". Det tar faktisk tid å lære opp en god moseplukker. Det skal gjøres riktig for å sikre kvaliteten, og ikke minst for å sikre at det blir tilvekst i det området som plukkes.

Dette gjør at en kan komme tilbake til det samme området/feltet etter 5-7 år. Utfordringen fremover er: Tilgangen til mose. Det er større og større områder som legges under landskapsvern og barskogvern. Disse områdene blir selvfølgelig lagt under strenge regler for bruk/tilgang og da spesielle regler/forbud mot kjøring ved motorkjøretøy. En er helt avhengig av transport ut fra området med traktor. Utfordringen ligger da i å opplyse våre myndigheter som skal lage reglene (og håndheve disse reglene) om viktigheten av bedriftens arbeide i forhold til at de "luker i naturen" for å sikre tilvekst av ny vegetasjon, samt at de sysselsetter ganske mange mennesker. Sesongen varer for øvrig fra snøen går og ut i august/september.

Svar:

Ifølge Norske Moseprodukter AS foregår plukkingen av råvarer til bedriftens produksjon over hele Østerdalen, et areal på ca. 15 000 kvadratkilometer.

Innenfor dette området er arealandelen av områder vernet etter naturvernloven relativt begrenset.

Dette kan belyses ved at statistikk for Hedmark fylke viser at ca. 8,8 pst. av fylkets areal nå er vernet etter naturvernloven.

Ut fra hvilke verneverdier som skal ivaretas i det enkelte verneområde, varierer vernebestemmelsene blant annet når det gjelder planter, inkludert plukking av lav. Eksempelvis finnes det i Hedmark fylke en rekke kvartærgeologiske naturreservater hvor vernet ikke er til hinder for plukking av lav.

I andre naturreservater hvor det står sentralt å bevare det naturlige plante- og dyrelivet, vil derimot plukking av planter, inkludert lav, ikke være tillatt. Det er imidlertid viktig å presisere at ikke alle verneområder inneholder vesentlige forekomster av de aktuelle lavsamfunn. Det er heller ikke gitt at slike lavsamfunn er aktuelle for høsting, for eksempel på grunn av beliggenheten.

Også når det gjelder motorferdsel i ulike verneområder, blant annet hvis dette er aktuelt i forbindelse med uttransport av lav, kan bestemmelsene variere avhengig av verneform og hvilke verneverdier som skal ivaretas i det enkelte område.

En aktuell større vernesak i området er det pågående arbeidet med Sølen landskapsvernområde i Rendalen kommune. Med bakgrunn i de store naturverdiene som er knyttet til Sølenmassivet med omkringliggende arealer, har Stortinget gjennom behandlingen av St.meld. nr. 62 (1991-92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge, bedt om at det igangsettes planarbeid med

sikte på opprettelse av Sølen landskapsvernområde med eventuelle tilgrensende naturreservater. Planleggingsområdet omfatter et areal på ca. 550 kvadratkilometer, og i henhold til plan- og bygningsloven skal det gjennomføres konsekvensutredninger som en del av verneplanprosessen.

Fra fylkesmannen har jeg fått opplyst at man i disse dager sender ut forslag til utredningsprogram for Sølen-verneshaken, hvor det blant annet foreslås at temaet lavsanking skal utredes som en del av konsekvensutredningen, inkludert motorferdsel i forbindelse med uttransport av laven og anlegg av tekniske innretninger som er aktuelle i driften. Dette innebærer at de næringsmessige konsekvensene når det gjelder forholdet til sanking av lav vil bli grundig belyst i vernearbeidet. De planlagte utredningene og den videre verneplanprosess vil klarlegge forholdet mellom verneverdier og ulike typer næringsvirksomhet innenfor områder som eventuelt blir foreslått vernet i Sølen-området.

Også i andre verneplanprosesser som eventuelt berører områder hvor lavsanking er aktuelt, vil omfattende prosesser med høringer klarlegge ulike næringsinteresser i områdene.

Jeg kan forsikre om at jeg er opptatt av at verneplanarbeidet skal være grundig og sikre god medvirkning og innspill fra berørte parter. Gjennom en grundig saksbehandling vil slike interesser bli nøye vurdert i forhold til verneverdiene i det enkelte område som blir vurdert for vern etter naturvernloven.

SPØRSMÅL NR. 654

Innlevert 4. april 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 13. april 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Det er i den seinere tida blitt gjort mye for å tilrettelegge for økt utbygging av små vannkraftverk. NVE har vurdert det samla potensialet i småkraftverk til å være hele 25 TWh, og det er stor interesse blant grunneiere for å bygge ut. Manglende linjekapasitet kan likevel bli en betydelig flaskehals for å kunne utnytte dette potensialet.

Hva gjør Regjeringen for å skaffe seg en oversikt over kapasiteten i strømmettet i de aktuelle områdene der det er stort utbyggingspotensial?»

BEGRUNNELSE:

Ved behandling av St.meld. nr. 41 (2002-2003) uttalte energi- og miljøkomiteen at forholdene måtte legges til rette for etablering av små kraftverk, og at det er viktig at nettselskapene aktivt bidrar til gode løsninger for tilkobling til nettet. I Innst. S. nr. 66 (2003-2004) går det fram:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, understreker behovet for et mest mulig likt regelverk med lavest mulig kostnad. Flertallet har gjennom høringer til budsjettet for 2004 fått signaler om at kostnadsfordelingen for å kople seg på

nettet kan virke urettferdig og urimelig for mange utbyggere av små og mellomstore kraftverk. Flertallet vil peke på behovet for et mest mulig likt regelverk, slik at ikke tilknytning til nettet blir en hemsko for utbygging for små og mellomstore energiverk."

I NVE sin kartlegging av potensialet for bygging av små kraftverk går det fram at flere av fylkene har et høyt utbyggingspotensial. For eksempel har Sogn og Fjordane et potensial på hele 5 TWh mens Hordaland har et potensial på 4,4 TWh. Samtidig kommer det meldinger om at nettilknytning kan komme til å skape problemer for flere planlagte kraftverk i disse to fylkene, det samme gjelder og andre steder. Kapasiteten i eksisterende linjenett er for liten til å ta inn ny produksjon, og utbyggere blir pålagt å betale store anleggsbidrag. Flere steder vil slike pålegg kunne hindre utbygging av nye småkraftverk, og det blir problemer med å hente ut det potensialet som ligger i småkraftutbygging. Dette oppleves som urimelig forskjellsbehandling av utbyggere, det kan også være uklokt at samfunnet ikke utnytter disse ressursene. Stortingsflertallet har lagt vekt på at tilknytning til

nettet ikke må bli en hemsko for utbygging av småkraftverk. Dette må følges opp i politisk handling.

Svar:

Energiloven med tilhørende forskrift pålegger alle lokale nettselskaper å delta i energiplanlegging. Alle nettselskaper skal utarbeide og offentliggjøre en energiutredning innenfor sine konsesjonsområder. For å lette arbeidet med energiutredningene har NVE laget en veileder. Det fremgår av veilederen at alle områdekonsesjonærene forutsettes å vurdere konsekvensene av en småkraftsutbygging i tråd med det potensialet som er kartlagt av NVE. Konsekvensene for det lokale energisystemet skal spesielt angis. Jeg kan informere om at dette spørsmålet nå følges opp av NVE i et brev som angir rammene for årets lokale energiutredninger. Brevet sendes alle områdekonsesjonærene i løpet av inneværende måned. Departementet skal følge opp dette arbeidet og vurdere hvilke tiltak som eventuelt må settes i verk.

SPØRSMÅL NR. 655

Innlevert 4. april 2005 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 8. april 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Stortinget har gjentatte ganger debattert spørsmålet om ekspropriasjonserstatning knyttet til endrede reguleringsplaner. Saken ble første gang tatt opp i Stortinget ved Dokument nr. 8:57 (1995-96), og deretter ved Dokument nr. 8:66 (1998-99).

Sett i forhold til den tid som er gått, kan statsråden antyde hvorvidt et lovforslag blir fremmet, og eventuelt når?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 15. februar 2000 å be Regjeringen om å nedsette et lovutvalg for å lage regler om forholdet mellom reguleringsplan og ekspropriasjonserstatning. Lovutvalget ble oppnevnt mars 2001, først ett år etter vedtaket i Stortinget. Utredningen var ventet 1. januar 2003, men utsettelsen ble satt til 1. desember 2003. NOU 2003:29 ble fremlagt 4. desember 2003. Etter en lang høringsperiode er saken nå til behandling i Justis- og politidepartementet.

Svar:

Justisdepartementet mottok i desember 2003 utredningen NOU 2003:29 Arealplaner og ekspropriasjonserstatning fra ekspropriasjonserstatningsutvalget. Utredningens hovedspørsmål gjelder arealplaners betydning for ekspropriasjonserstatningsutmålingen, og utredningen inneholder en omfattende behandling av en rekke enkeltspørsmål. For viktige spørsmåls del er utredningen avgitt med markerte dissenser.

Utredningen var på høring med frist for uttalelse 1. desember 2004. I tiden før og etter denne datoen er det innkommet et større antall høringsuttalelser, til dels med omfattende merknader til de ulike spørsmål som er behandlet.

Saken krever en grundig behandling, både juridisk/teknisk og politisk, før det vil bli avklart hvilket lovforslag Justisdepartementet vil fremme. Til dels gjelder saken imidlertid spørsmål om kodifisering av gjeldende domstolskapt rett, og det er for deler av utredningens forslag en større enighet om hvilke løs-

ninger som bør legges til grunn. Det er dermed all grunn til å forvente at et lovforslag vil bli fremmet. Det vil imidlertid kreve et omfattende forarbeid internt i departementet, blant annet knyttet til behand-

lingen av sakens mer omstridte spørsmål, før det kan konkluderes med hvilket innhold et lovforslag fra departementet vil få. Det er ennå for tidlig å uttale seg om når et lovforslag vil bli fremmet.

SPØRSMÅL NR. 656

Innlevert 5. april 2005 av stortingsrepresentant Gunn Olsen

Besvart 8. april 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Hvordan kan statsråden sikre at Foreningen Norges Døvblinde fortsatt sikres fullfinansiering?»

BEGRUNNELSE:

Foreningen Norges Døvblinde har for 2005 mottatt et lavere akontobeløp enn for 2004. Videre har foreningen i brev av 10. februar 2005 fra Sosial- og helsedirektoratet fått beskjed om at deres ordning med fullfinansiering ikke vil fortsette og at de ikke kan vente tilsvarende beløp som for de to siste årene. Stortinget forhøyet støtten til denne organisasjonen i budsjettinnstillingen for 2003 nettopp for å sikre at en slik spesiell gruppe fikk midler til drift av et helt nødvendig sekretariat for å kunne drive sin virksomhet. De døvblinde kan ikke klare å drive sitt mangfoldige arbeid uten det kommunikasjonsledd sekretariatet er. Dette ble fulgt videre opp i budsjettet for 2004. Dette hadde en særskilt begrunnelse, som fremdeles er like relevant:

"Komiteen vil understreke at det er viktig at Regjeringen følger opp Stortingets intensjon om at FNDB i motsetning til andre organisasjoner skal være 100 pst. statsstøttefinansiert. Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er kjent med at de reduserte bevilgningene gjennom den statlige driftsstøtteordningen allerede har ført til nedskjæring av viktige aktiviteter og service til medlemmene. Flertallet vil understreke at døvblindhet vanskelig kan sammenlignes med noe annen funksjonshemming. Flertallet mener derfor at hjelpe- og tilretteleggingsbehovet er veldig stort, og at det medfører store vanskeligheter og store kostnader å drive rent organisasjonsarbeid i en slik organisasjon."

Ved omleggingen av den generelle tilskuddsordningen til funksjonshemmedes organisasjoner for 2005 heter det i budsjettet at ordningen samlet innebærer en markant økning av tilskuddene. Det kan ikke være meningen at en så spesiell organisasjon

skal komme dårligere ut enn den intensjon Stortinget har lagt til grunn ved særskilt budsjettvedtak. På denne bakgrunnen antar vi at statsråden vil sørge for de nødvendige grep for at støtten til de døvblinde opprettholdes også i 2005 og for fremtiden.

Svar:

Stortinget vedtok for 2003 at Foreningen Norges Døvblinde i motsetning til andre organisasjoner, skal være 100 pst. statsstøttefinansiert. Sosialdepartementet anbefalte at denne ordningen ble videreført i 2004 i påvente av nytt regelverk for tilskuddsordningen.

Stortinget har med virkning fra i år vedtatt en omlegging av tilskuddsordningen. Dette innebærer blant annet at alle organisasjoner får tilskudd via Fordelingsnemnda for tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner, og at ordningen med at Foreningen Norges Døvblinde var fullfinansiert er opphørt fra og med i år. I Budsjett-innst. S. nr. 11 understreket komiteen viktigheten av at regelverket praktiseres på en slik måte at organisasjonene opplever likebehandling i forhold til fastsatte kriterier.

Fordelingsnemnda fordelte skjønnstilskudd i år på bakgrunn av følgende kriterier: "Det fastsettes et skjønnsmessig beløp som reflekterer graden/omfanget av funksjonsnedsettelsens art og behovet for bistand i forbindelse med drift av organisasjonen/gjennomføring av tiltak. Videre legges det vekt på graden av lokal/regional organisering og organisasjonenes virksomhet for øvrig."

Fordelingsnemnda for funksjonshemmedes organisasjoner har i møte den 5. april 2005 fordelt midlene til organisasjonen for i år. Foreningen Norges Døvblinde som har 153 medlemmer ble etter de nye reglene innvilget 1 517 181 kr for i år. Dette utgjør 9 916 kr pr. medlem. Skjønnstilskuddet utgjør av dette 8 500 kr pr. medlem. Det gjennomsnittlige skjønnstilskuddet for alle organisasjonene utgjør 2 kr med-

lem. For ordens skyld vil jeg opplyse at departementet er klageinstans i disse sakene.

Sosial- og helsedirektoratet har fått i oppdrag å igangsette en prosess med Fordelingsnemnda med

sikte på at det utformes kriterier innen for skjønnsrammen som gjør det lettere å sammenligne organisasjonene. Det tas sikte på at disse kriteriene legges til grunn for fordeling av midler fra 2006.

SPØRSMÅL NR. 657

Innlevert 5. april 2005 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 11. april 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Hvordan går det med arbeidet med å vurdere innføring av indeksregulering eller renteberegning på tilbakebetaling av fostringstilskudd/barnebidrag i de tilfeller der det har vist seg at feil mann er blitt registrert som far?»

BEGRUNNELSE:

I behandlingen av Ot.prp. nr. 93 (2001-2002) Om lov om endringer i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (fastsettelse og endring av farskap) uttalte en samlet familie-, kultur- og administrasjonskomité:

"Komiteen har registrert at ved tilbakebetaling av fostringstilskott etter barneloven § 62 etter fritak av farskap, betales fostringstilskottet tilbake fra Folkestrygden med samme sum som innbetalt. Komiteen ser at dette kan virke urettferdig, og ber Regjeringen vurdere konsekvensene av å innføre en indeksregulering eller renteberegning på den tilbakebetalte sum."

Statsråden svarte: "Jeg lovet imidlertid å komme tilbake til saken. Saken er ennå ikke ferdig utredet i departementet. Jeg kan ikke på dette tidspunktet si noe om utfallet av saken. Et eventuelt forslag til lovendring vil bli sendt på alminnelig høring på vanlig måte. En eventuell lovendring vil måtte få betydning for alle disse gamle sakene og det vil eventuelt måtte løses slik at det blir en rett til å få beløpet indeksregulert og/eller eventuelt også få tillagt renter. Et even-

tuelt høringsnotat vil forhåpentligvis foreligge i løpet av våren 2004."

Departementet la ut Vurdering av spørsmålet om å innføre renter eller indeksregulering ved tilbakebetaling av barnebidrag og 15. oktober i fjor gikk høringsfristen ut. Siden det har det tilsynelatende ikke skjedd noe med saken.

Nå som utslagene av endringene i lov om farskap begynner å vise seg, ser vi også at mange som urettmessig har betalt bidrag skal få tilbakebetaling. I noen tilfeller har den urettmessig bidragspliktige båret en tung økonomisk bør uten at tilbakebetalingen virkes som en tilstrekkelig oppreisning. For slike tilfeller bør arbeidet med eventuell indeksregulering eller renteberegning på tilbakebetaling av fostringstilskudd, forseres.

En løsning i slike saker har mange ventet altfor lenge på.

Svar:

Arbeidet med å utarbeide et forslag til endring av barneloven § 80 om tilbakesøking av barnebidrag i tilfeller der en mann blir frikjent for farskap slik at det innføres en ordning som gir kompensasjon for fallet i pengeverdien fra bidraget ble betalt og til det blir tilbakebetalt, er i slutfasen.

Jeg tar sikte på å legge fram lovforslaget for Stortinget i en samlet odelstingsproposisjon om endringer i barneloven i løpet av juni 2005.

SPØRSMÅL NR. 658**Innlevert 5. april 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 13. april 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Kan justisministeren opplyse om hvordan kapasitetsutnyttelsen i de åpne fengselsinstitusjonene er pr. 1. april 2005?»

Svar:

Kapasitetsutnyttelsen i overgangsboliger og fengsler med lav sikkerhet (åpne fengsler var i første kvartal i år 89,2 pst. i gjennomsnitt). Tallet omfatter fengsler der alle plassene har lav sikkerhet. Fengselsavdelinger med lav sikkerhet er holdt utenfor. Den totale kapasitetsutnyttelsen for samtlige plasser var i samme tidsrom 95,9 pst. i gjennomsnitt.

SPØRSMÅL NR. 659**Innlevert 5. april 2005 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen****Besvart 15. april 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Norske skjelloppdrettere har årlig store kostnader med gifttesting. De må betale en fast pris uansett hva testen viser og uavhengig av om de får levere. I land man konkurrerer mot er denne kostnaden ofte dekket av myndighetene, eller blir regnet som fast prosent av omsetningen. Norske oppdrettere har derfor en vesentlig konkurranseulempe sammenlignet med andre oppdrettsnasjoner.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at skjellnæringen i Norge kommer ned på samme kostnadsnivå som de land man konkurrerer med?»

BEGRUNNELSE:

Havbruksnæringen er regnet for å ha stort potensial for fremtidig verdiskaping langs kysten vår. Skjell er en av de arter Norge har en økende produksjon på, men som det fremdeles er knyttet store utfordringer til. I Norge er det Veterinærhøgskolen i Oslo og mattilsynet i Trondheim som utfører selve giftanalysene. Trondheim skal yte service til fylkene fra Møre og Romsdal og nordover, mens Veterinærhøgskolen yter tjenester til resten av landet. Prisen for å undersøke giftinnholdet i skjell er fast. For undersøkning av alle giftkompleksene ligger prisen mellom 1 200 kr + moms (= 1 500 kr) og 1 450 kr + moms (= 1 825 kr) avhengig av hvor mye forarbeid dyrkeren selv gjør før prøven blir sendt. Det er nokså vanlig at de lokale Mattilsynene utfører dette forarbeidet (mot

betaling). I tillegg kommer porto som fort kommer opp i 200-300 kr pr. sending. I tillegg til analyse av giftinnholdet i skjell, er dyrkerne pålagt å følge opp med algetellinger. Disse koster 600 kr og blir utført av frittstående konsulenter eller akkrediterte laboratorier.

I haustingsseasonen (som kan være største deler av året) tak man disse en gang i uken. Dyrkerne skal også ta bakteriologiske prøver flere ganger i året. I SAMS-prosjektet i Sogn og Fjordane ble de totale kostnadene ved pålagte prøver kalkulert til 4 500 pr. høstingsløyve. Dette gjelder da for 14 dager i sommersesongen og noe lengre om vinteren. I konkurrerende land som Canada og Irland vert giftkontrollen betalt av styresmaktene. I Danmark utgjør kostnadene ved gift en viss prosentdel av omsetningen. Dette gjør risikoen til skjelloppdretterne mindre. Dette gir de norske oppdrettere en vesentlig konkurranseulempe sammenlignet med andre oppdrettsnasjoner.

Svar:

Innledningsvis ønsker jeg også å vise til skriftlig svar av 15. desember 2004 på spørsmål nr. 334 fra representanten Heidi Grande Røys.

Skjell er et særlig risikoprodukt med hensyn til eventuell forekomst av algegifter, og kontrollen som gjennomføres skal påse at skjell som omsettes oppfyller gjeldende krav slik at skjellene er trygge å spise.

Skjellnæringen sender årlig inn ca. 800 egenkontrollprøver til analyse for alggifter. Kostnadene forbundet med egenkontroller skal skjelldyrkerne i utgangspunktet dekke selv, på lik linje med tilsvarende egenkontrollprøver i andre bedrifter. Analysene for alggifter er kostbare og prisen for analysene varierer en del avhengig av hvilket laboratorium som utfører analysen og behovet for nødvendige tilleggsanalyser. Skjellnæringen betaler nå en fast egenandel på henholdsvis 1 000 og 1 500 kr, inkl. mva for analyser utført ved henholdsvis Næringsmiddelkontrollen i Trondheim eller Norges Veterinærhøgskole (NVH). I Trondheim utføres kun musetest, mens NVH utfører kjemiske analyser i tillegg til musetesten. Norske myndigheter dekker mellomlegget som utgjør mellom 55 pst. og 75 pst. av kostnadene ved analysene. For 2005 har Mattilsynet budsjettert med 2,020 mill. kr til denne tjenesten.

Som for tidligere år gjennomfører myndighetene i tillegg en egen overvåking av skjell som høstes og omsettes kommersielt med hensyn til forekomst av eventuelle mikroorganismer og fremmedstoffer. Ut fra næringens behov overvåkes også nye arter, som f.eks. kråkeboller, strandsnegl og kongesnegl. Mattilsynet har videre inngått avtale med NVH for forvaltningsstøtte knyttet til analyser av marine biotoksiner.

Samlet har Mattilsynet for 2005 budsjettert med 8 mill. kr knyttet til overvåking og analyser av skjell mens beløpet i 2004 var 6,3 mill. kr. Økningen i 2005 skyldes blant annet at Mattilsynet har tatt høyde for at antall innsendte prøver vil kunne øke på grunn av økt produksjon i næringen.

Ulike land har forskjellig praksis for hvordan analyseutgiftene fordeles. Det er også ulikheter i næringsstruktur og geografiske forhold. Irske myndigheter dekker skjellnæringens utgifter knyttet til prøvetaking og analyser. I Nederland deles regningen likt mellom næring og myndigheter, mens i New Zealand betaler næringen alle kostnadene ved prøvetaking og analyser, samt aktivitet knyttet til kontroll og overvåking.

I Danmark, hvor myndighetene tidligere har dekket næringens kostnader, ble det 1. mars i år innført en ny forskrift om muslinger m.m. med bestemmelser om at "Samtlige utgifter i forbindelse med uttagning, innsending og undersøgelse af prøver samt indberetning af analyseresultater i medfør af denne bekendtgørelse er Fødevarestyrelsen uvedkommende". Det vil si at den danske næringen nå bærer alle kostnadene knyttet til prøvetaking og analyser.

Blåskjellnæringen er en spennende næring i god vekst. Snittprisen på eksporterte blåskjell de 3 første månedene i 2005 er 8 kr, nesten tre ganger høyere snittpris enn samme periode i 2004. Så selv om eksporten er halvert målt i kvantum, er verdien på eksporten høyere enn i fjor. Den positive utviklingen skyldes i all hovedsak at Norge eksporterer blåskjell med høyere grad av videreføring enn tidligere. God kontroll av alggifter er viktig for å sikre en videre kommersiell suksess for denne næringen, og jeg mener vi har funnet en god og balansert arbeids- og kostnadsdeling mellom myndigheter og næring.

SPØRSMÅL NR. 660

Innlevert 5. april 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 12. april 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Dekker dei statlige gebyra for tvangsforretningar dei reelle kostnadane, og ser statsråden at den enorme auka i gebyrstasane gjer at folk som vil gjere opp for seg kjem i ein unødig vanskelig situasjon, og då spesielt dei som har dårlig råd frå før?»

GRUNNGJEVING:

Folk som kjem i uføre med betalingsvanskar kan risikere å måtte betale opp mot 3-4 gonger meir enn dei opphavlig skyldte grunna voldsam auke i statlige

gebyr. Gebyra ved ei tvangsforretning har stege på ein slik måte at når eit normalt lønstrekk vert etablert så går om lag 4 000 kr i gebyr til staten.

Svar:

Det er viktig å halde fast ved det overordna prinsippet om at kreditor skal få oppfylt kravet sitt. Det må gjelde i alle saker. Dersom gjelda ikkje blir betalt og inkasso ikkje fører fram, kan kreditor få hjelp frå det offentlege til å drive inn kravet. I samband med det løp det gebyr, slik det gjer ved alle saker der ein

skal betale gebyr for domstolane og namsmannen. Eg er svært oppteken av at vi skal ha reell tryggleik for loven. Rettsgebyret skal ikkje stå i vegen for å bringe ei sak til domstolen. Domstolane bør derfor ikkje fungere som ei kjelde til inntekt, men sjåast på som ei føresetnad utsetnad for eit sivilisert samfunn. Dette betyr likevel ikkje at tilgang til domstolane alltid skal være gratis. Saker som er personleg viktig for den enkelte, som bla. saker om familie, trygd og arbeidsrett er gratis i den forstand at staten ikkje tar rettsgebyr. I andre sivile saker er det gebyr. Gebyra er høveleg lave, men aukar kjem an på om saken varer ein eller fleire dagar. Gebyra dekkjer likevel ikkje alle kostnadene til domstolane ved saken, og fører ikkje til overskot. Rettsgebyret ved oppmoding om tvangsfullbyrding og i saker der namsmyndigheita tar utlegg har aldri vore prøvd grunngeve med auka utgifter hos namsmyndigheita. Dei har vore grunngeve med behovet for inntekter i domstolane, justissektoren og for staten generelt. Stortinget har vore relativt samla om auka. Domstolane utgiftsførte totalt 1 485,5 mill. kr til drift i 2004, inkludert 72,8 mill. kr i utgifter til meddommarar, vitne m.m. Domstolanes inntekter var 1093,1 mill. kr i gebyr og 29,5 mill. kr frå tilbakebetaling av pengar ved fødsel, sjukepengar m.m. Namsmenn organisert under domstolane hadde i tillegg inntekter på 139,2 mill. kr. Samla var inntektene 1261,8 mill. kr. Utgiftene var altså 223,7 mill. kr høgare enn inntektene. I disse talla er utgiftene og inntektene til lensmennene i samband med deira funksjon som namsmann, halde utafør. Når ein tar med utgifter her på rundt 270 mill. kr og inntekter på 237 mill. kr, går domstolane og namsmennene samla om lag 256 mill. kr i "underskot". Domstolanes inntekter kommer først og fremst frå tinglysingen. I 2004 var disse inntektene 942 mill. kr. Tinglysingen sjåast ikkje som ein del av domstolanes kjernegjere-mål, og overføres nå til Statens kartverk. Statens kartverk inntektsførte derfor 78 mill. kr i 2004. Etter 2007 vil Statens kartverk føre alle inntekter frå tinglysing. Frå 1. januar 2006 overføres namsmennene som i dag er organisert under domstolane til politi- og lensmannsetaten. Dette betyr at om lag 139,2 mill. kr i inntekter frå rettsgebyret i saker om tvangsinn-dringing frå dette tidspunktet vil bli ført over frå domstolane til politi- og lensmannsetaten. Det kan leggast til at det offentlege også bruker om lag 358 mill. kr i sivile saker og 553,7 mill. kr i straffesaker for å sikre borgarane advokathjelp i retten. Media har i den siste tida sett på gebyrinntektene til namsmannen, blant anna at gebyrinntektene til namsmannen auka til 77 mill. kr frå 2003 til 2004, og at det skyldes auka rettsgebyr. Etter min meining ser ein her bare på ein side av ein debatt med fleire sider. For det første har talet på tvangsforretningar gått ned i den same perioden, og for det andre møter vi her ein næring som tener

mykje pengar på å låne ut meir enn mange klarer å betale tilbake. Ein stor del saker om inkasso og andre saker om gjeld som blir drive inn med tvang av namsmannen, er lån til forbruk utan trygging, for eksempel kredittkortgjeld. Volumet av lån til forbruk har stige dramatisk dei siste åra, og mislighaldes oftare enn andre lån. Mens om lag 1 pst. av det samla utlånet til mottakarar av lønn blei misleghaldt i 2004, blei om lag 6,6 pst. av lån til forbruk misleghaldt. Søkna-der til namsmannen om gjeldsordning gjeld i stor grad lån til forbruk. I 2004 mottok namsmannen 1 964 søknader om gjeldsordning - ein aukaing på 30 pst. frå året før. Denne utviklinga ottast eg for, og det er positivt at media tek initiativet til ein offentleg de-batt om følgjene. Etter min meining må det viktigaste målet vere å hindre at forbrukarar kjem i ein situasjon der dei ikkje klarer å handtere sine gjeldsforpliktingar. Det kan synes som om det for ofte blir gjeve raske, dyre og usikra lån til forbrukarar som klart vil ha problem med å betale lånene. Når namsmannen opplyser at ein vesentleg del av oppmodingar om rettsleg inndringing ved namsmannen og søknader om gjeldsordning gjelder lån til forbruk, så er det grunn til å spørje om personane som har teke opp disse låna i utgangspunktet burde blitt gitt slike lån. For å motverke dette ser eg på forslag om å gje utlånar ein plikt til å råde kundar ifrå å kjøpe varer på kreditt utover eigen evne til å betale tilbake. Vi har i dag ein slik plikt til å råde ifrå for bankar ol. Regjeringa fremma også i april ein proposisjon om registrering av utleggspant, utleggstrekk og ikkje noko til utlegg i Lausaureregisteret. Registrering i Lausaureregisteret vil sikre betre kredittopplysningar. Sverige har til saman likning oppretta eit sentralt register for gjeld, som skal ha medført færre inkassosaker. Forslaget gir også betre samordning av utleggstrekk, der skyldnar har fleire utleggstrekk mot seg samtidig. Ved færre trekk vil skyldnar få færre gebyr på ein gang. Som ein del av omlegginga av det som kallast den sivile rettspleia på grunnplanet, vil vi også neste år få nye reglar for direkte tvangsinn-dringing av krav som ikkje er sagt imot. Dette vil inneber ei forenkla prosess og vil medverke til mindre kostnader for begge parter i ein tvist om gjeld. Som eksempel vil eit krav på 15 000 kr få reduserte kostnader for inndringing på vel 1 400 kr. Ein forenkla inndringing vil også styrke retts-sikkerheita til skyldnaren, da namsmannen i enda større grad enn i dag vil hjelpe ham eller henne, blant anna med å opprette kontakt, og eventuelt inngå forlik, med kreditor. Kven som betaler rettsgebyret i saker om utlegg og tvangsinn-dringing hos namsmannen - kreditor eller skyldnar - kjem an på korleis det går med saka. Ein stor del av sakene om utlegg og tvangsinn-dringing avsluttes fordi skyldnaren ikkje har midlar som kan drives inn. I disse sakene skal som hovudregel kreditor betale gebyret. Aukaing i retts-

gebyret går derfor ikkje utan vidare utover dei som allereie har så svak økonomi at tvangsinndrivning ikkje er aktuelt. Eg ser likevel at storleiken på offentlege gebyr kan få mykje å seie for dei med mindre

inntekter. I den samanhengen vil eg sjå på innspel til målretta tiltak som kan medverke til å møte nettopp denne utfordringa.

SPØRSMÅL NR. 661

Innlevert 5. april 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 11. april 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Kva er status for dei arresterte kurdiske borna i Mersin, og finn utanriksministeren det naturleg å ta opp forholda til kurdarane på generell basis når Erdogan kjem på besøk?»

GRUNNGJEVING:

Noreg ventar besøk av den tyrkiske statsministeren neste veke. Fleire ting tyder på at det over tid har vore ei betring på forholdet mellom Ankara og den kurdiske befolkninga. Trass i dette har det dei siste vekene vore fleire hendingar der kurdiske born og ungdom har blitt arrestert av tyrkisk politi. I samband med Newroz feiringa i Mersin vart seks barn i 12-14 års alderen arrestert.

Svar:

Ambassaden i Ankara hør opplyst at i forbindelse med Newroz-feiringen i Mersin forsøkte tre gutter på

12, 14 og 17 år å brenne et tyrkisk flagg. De tre ble tatt i forvaring av politiet og etterforskning innledet. Det tyrkiske Utenriksdepartementet hsr opplyst til ambassaden at de tre mindreårige guttene ble løslatt etter avhør. De har således ikke vært arrestert. Ambassaden i Ankara er ikke kjent med at det de siste ukene har vært flere hendelser der kurdiske barn og ungdom har blitt arrestert av tyrkisk politi slik du viser til i begrunnelsen for ditt spørsmål.

Forsøket på flaggbrenning i Mersin har vært sterkt fordømt av kurdiske ledere i Tyrkia. Den kjente kurdiske politikeren Leyla Zana har beskrevet episoden som "en provokasjon".

Reformpolitikken i Tyrkia har ført til en reell bedring av den kurdiske befolkningens situasjon. Regjeringen ønsker denne utviklingen velkommen og støtter den.

SPØRSMÅL NR. 662

Innlevert 5. april 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 12. april 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«En undersøkelse gjennomført av Elevorganisasjonen viser at norske elever i videregående skole mangler innflytelse på egen skolehverdag. I forskrift til opplæringsloven § 4-11 er den enkelte skole pålagt å ha et system som sikrer at opplæringen blir planlagt, gjennomført og vurdert i samarbeid med eleven.

Få skoler har et slikt opplegg og enda færre rektorer synes å ha satt seg inn i opplæringslovens bestemmelser.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle skoler følger opplæringslovens bestemmelser om elevmedvirkning?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til forskriftens fulle tekst, og som gjelder for videregående opplæring:

"§ 4-11. Planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæringa

Den enkelte skolen/lærebedrifta skal ha eit system som sikrar at opplæringa blir planlagt, gjennomført og vurdert i samarbeid med eleven/lærlingen/lærekandidaten og som sikrar at opplæringa er i tråd med den generelle delen av læreplanen og dei fagspesifikke læreplanane. Elevane/lærlingane/lærekandidatane skal få ei innføring som gir grunnlag for å kunne delta aktivt i dette arbeidet."

Jeg minner om at kap. 9a i opplæringsloven gjelder elevene sitt skolemiljø og omfatter fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Opplæringslovens forskrift § 4-11 er noe helt annet enn dette; planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæringen for den enkelte elev. Undersøkelsen foretatt av Elevorganisasjonen viser et resultat som er bekymringsfull av flere grunner.

For det første synes lovverk med forskrifter åpenbart lite kjent av rektorer og derfor dårlig fulgt opp. For det andre er den elevretten som forskriften omtaler viktig for elevens læringsutbytte. Motivasjonen kan påvirkes direkte av motivasjonen; derfor er det viktig at eleven kan delta i planlegging og vurdering av opplæringen underveis. For det tredje stiller forskriftens bestemmelser store krav til både skoleledelse og den enkelte lærer; her synes det å mangle mye.

Det er derfor viktig at forskriften følges opp som en del av kvalitetsutviklingen og kvalitetsdokumentasjonen innefor videregående opplæring.

Svar:

I opplæringsloven § 13-10 første og andre ledd fremgår følgende:

Kommunen/fylkeskommunen [...] har ansvaret for at krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte [...].

Kommunen/fylkeskommunen [...] skal ha eit forsvarleg system for vurdering av om krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte [...].

Departementet skal føre tilsyn med at bl.a. kommunene og fylkeskommunen driver sin virksomhet i samsvar med opplæringsloven og forskrifter gitt med hjemmel i denne loven. Dette følger av opplæringsloven § 14-1. Departementet har delegert denne tilsynsoppgaven til fylkesmennene via Utdanningsdirektoratet. På resultatområde tilsyn i embetsoppdraget for 2005, har departementet bedt fylkesmennene om at de bl.a. særlig retter oppmerksomheten mot at skoleeierne har etablert et forsvarlig system (internkontrollsystem) som er i samsvar med opplæringsloven § 13-10 andre ledd.

For øvrig vil jeg be Utdanningsdirektoratet, som er delegert den overordnede nasjonale, faglige myndigheten for tilsynsarbeid på opplæringsområdet, om å vurdere om det er behov for særskilt oppfølging av resultatene i den undersøkelsen representanten Sortevik viser til.

SPØRSMÅL NR. 663

Innlevert 6. april 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 12. april 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Vet statsråden om det forholder seg slik det er beskrevet i Dagens Næringsliv i mars 2005?»

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv omtaler 15. og 16. mars i år at det foreligger mistanke om uregelmessigheter og juks i firmaet Pegasus Helicopter, som sommeren 2003 fikk kontrakten med å drifte helikoptertjenesten i politiet.

Svar:

Statsråden er kjent med saken som nevnes i spørsmålet fra representanten Rui og som bl.a. ble omtalt i Dagens Næringsliv 15. og 16. mars d.å.

Politiet har som kjent inngått en avtale med Pegasus Helicopter AS for drift av politihelikopter. Omtalte pilot i avisen Dagens Næringsliv er ansatt i Pegasus Helicopter AS.

Det er Luftfartsverket som utsteder lisenser og sertifikater, og som godkjenner flytimer. Ifølge helikopterselskapet er dette en sak mellom piloten personlig og Luftfartstilsynet, og ikke en sak mellom he-

likopterselskapet og Luftfartstilsynet. I påvente av endelig avklaring i forholdet mellom piloten og Luftfartstilsynet, har Pegasus Helicopter AS valgt å ikke la piloten fly for politiet. Han flyr for selskapet i andre sammenhenger.

Justisdepartementet har ingen informasjon som tilsier at utfallet av denne saken vil få noen konsekvenser for kontrakten med selskapet. Pegasus Helicopter AS har for øvrig så langt, innfridd kontraktsvilkårene.

SPØRSMÅL NR. 664

Innlevert 6. april 2005 av stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen

Besvart 13. april 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Svømmeopplæring av barn i regi av skolen er en viktig forutsetning både for å opprettholde den generelle fysiske aktiviteten og for å hindre drukningsulykker. I forslaget til nye læreplaner er kravene til svømmeopplæring svekket på flere områder.

Hva er grunnen til at basisferdighet i svømming ikke skal være en målsetting i læreplanen før fylte 12 år?»

BEGRUNNELSE:

De fleste barn lærer å svømme av foreldrene, men for mange elever er likevel svømmeundervisning på skolen den eneste arenaen de har for å bli svømmedyktige. Det å kunne svømme er dessuten ikke bare å kunne ta noen få svømmetak etter opplæring fra foreldrene. Ferdigheten skal også bidra til at barna skal kunne føle seg trygge i vann dersom de faller uti uten at det er planlagt. En undersøkelse utført for Norges Svømmeforbund viser at 50 pst. av 5. klassingene ikke kan svømme 200 meter.

Etter dagens læreplan skal skoleelevene kunne svømme i tredje eller fjerde klasse, slik at de er i stand til å berge seg selv i vann. I 5., 6. eller senest i 7. klasse skal elevene få opplæring i både bryst- og ryggsømming. I forslaget til ny læreplan som er ute

til høring, foreslås det å senke kravene til svømmeundervisningen. Her heter det at i fjerde klasse skal elevene være "van med vatn", men først i 7. klasse er det et mål for undervisningen at elevene skal kunne "meistre grunnteknikkar i symjing". Som et av de generelle formålene som man skal arbeide etter med hele faget kroppsøving sto det i et tidligere høringsutkast: "Ferdigheter i svømming og livredning står i en særstilling". Dette er tatt helt ut i det utkastet som nå er ute på høring.

Svar:

Utdanningsdirektoratet har i brev 15. februar 2005 sendt utkast til nye læreplaner for grunnskolen og for fag som videreføres i videregående opplæring på høring, herunder læreplan i kroppsøving der svømmeopplæring inngår. Frist for uttalelser til Utdanningsdirektoratet er 10. mai 2005. På grunnlag blant annet av synspunkter som kommer frem i høringen, vil Utdanningsdirektoratet utarbeide sine forslag til nye læreplaner. Forslagene blir så oversendt departementet for vurdering og fastsetting.

Jeg har merket meg de synspunktene som kommer frem i brevet fra Rune Skjælaaen, og de vil bli vurdert i det videre arbeidet med fastsettingen av den nye læreplanen i kroppsøving.

SPØRSMÅL NR. 665**Innlevert 6. april 2005 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen****Besvart 14. april 2005 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å fremme virksom konkurranse når det gjelder trafikkskolenes salg av bøker?»

BEGRUNNELSE:

Med henvisning til konkurranseloven kan det være nødvendig å se nærmere på hvordan lokale trafikkskoler tar seg betalt for nødvendig undervisningsmateriell.

Overfor undertegnede er det hevdet at det i dag er slik at den enkelte trafikkskole velger læremidler og kan pålegge sine elever hvilke bøker de skal kjøpe. Noen trafikkskoler velger bøker som ikke lenger er i salg i vanlige bokhandlere (for eksempel: trafikkskolen, testoppgaver førerkort klasse B, ISBN 82-562-5406-8), og selger disse for langt høyere pris (250 kr) i forhold til hva bokhandlere tok tidligere (86 kr).

Svar:

Konkurranseloven bygger på at de fleste markeder er selvregulerende, der konkurranse disiplinerer markedsaktørene. Visse typer markedsatferd er imidlertid skadelig for konkurransen, og for forbrukernes interesser. Slik konkurranseskadelig atferd vil typisk være avtaler mellom foretak som har til hensikt å begrense konkurransen, og utilbørlig utnyttelse av et foretaks dominerende stilling. Konkurranseloven av 1. mai 2004 inneholder forbud mot denne type markedsatferd, se henholdsvis §§ 10 og 11.

Det å kreve en høy pris kan være blant de momenter Konkurransetilsynet legger vekt på i en vurdering av om et foretak utnytter sin dominerende stilling på en utilbørlig måte. Tilsynet er imidlertid ikke kjent med at noen aktører er dominerende i markedet for læremidler til trafikkskoleelever. Generelt vil konkurransemyndighetene være tilbakeholdne med å regulere priser på varer og tjenester. Dette har bakgrunn i at det i praksis vil være vanskelig å finne frem til hva som er riktig pris, samt at en slik prisregule-

ring vil føre til mye unødvendig byråkrati. Konkurransemyndighetene ønsker i stedet å legge til rette for konkurranse, for på den måten å oppnå lavere priser og bedre tjenester.

Når det gjelder prissetting på fag- og lærebøker (bokgruppe 2), er denne omfattet av den gjeldende bransjeavtalen for bokomsetning. Etter denne fastsettes prisen av forlaget, og prisendring kan tidligst skje ett kalenderår etter utgivelsesåret. Etter dette tidspunktet står de ulike utsalgsstedene fritt til å sette den prisen de selv måtte ønske. Om en slik prisordning for bokgruppe 2 videreføres, avhenger av den endelige utformingen av forskriften som gir den nye bokavtalen unntak fra konkurranseloven § 10. Forskriften er planlagt vedtatt i nær framtid og vil tre i kraft 1. mai 2005.

Trafikkskolene kan selv velge de læremidler de finner hensiktsmessige, under den forutsetning at læremidlene tilfredstiller de krav som vegmyndighetene stiller. Trafikkskoleelevene står imidlertid fritt til å anvende alternative læremidler for å tilegne seg det nødvendige kunnskapsnivået for å bestå den teoretiske delen av førerprøven. Konkurransetilsynet har opplyst at det finnes flere alternativer når det gjelder slike læremidler. I denne forbindelse har elevene insitament til å kartlegge prisnivå på læremidler solgt gjennom ulike salgskanaler. Relevante salgskanaler vil for eksempel være trafikkskoler, bokhandler, nettbokhandler og øvrig internettsalg.

Dersom et kunstig høyt prisnivå opprettholdes som følge av at trafikkskoler samarbeider om utsalgsprisen på læremidlene, vil dette være en markedsatferd som kan rammes av konkurranseloven § 10. Konkurransetilsynet sitter imidlertid ikke med opplysninger som tilsier at en slik koordinert prissetting finner sted.

Ut i fra den foreliggende informasjon kan konkurransemyndighetene ikke se at forbudene i konkurranseloven er overtrådt, og finner det dermed ikke hensiktsmessig å iverksette konkrete tiltak.

SPØRSMÅL NR. 666**Innlevert 6. april 2005 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen****Besvart 14. april 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Når personer på grunn av f.eks. bevegelseshemming trenger spesialtilpasset kjøretøy/yrkesmaskiner, blir det først foretatt grundig vurdering av om forutsetningene er til stede. Det er nødvendig og riktig. Det er også forståelig at slik saksbehandling tar noe tid.

Vil det ikke i fortsettelsen kunne være tilstrekkelig med bekreftelse fra f.eks. fastlegen om at det ikke har skjedd noen endring i vedkommendes situasjon, som dokumentasjon for ev. fornyelse av kjøretøy/yrkesmaskin?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet ligger i et bedriftsbesøk jeg hadde for kort tid siden. Bedriftslederen er både bonde og maskinentreprenør med en del personer i arbeid. Han beveger seg selv i rullestol, men er samtidig aktiv både i traktor og anleggsmaskin. For å kunne være yrkesaktiv på denne måten, har han fått tilpasset anordninger som gjør det mulig for ham å komme inn og ut av førerhus.

Ordningen og mulighetene for bevegelseshemmede ser han som gode. Men det synes å oppstå unødvendig byråkrati og tidsspille når det skal skje fornyelser hvor det offentlige skal yte bistand. Da settes den samme prosedyren i gang som ved første gangs søknad. De samme undersøkelser, saksbehandling og tidsbruk.

Så langt jeg er kjent med, praktiseres dette i de fleste tilfeller for bruk av hjelpemidler. Selv om det går et tidsintervall mellom hver gang det er mulig å få fornyet innkjøp med offentlig støtte, burde det kunne la seg ordne uten de gjentatte prosedyrer. En attest fra en fastlege vil kunne si om personens tilstand har endret seg fra forrige gang søknad ble inn-

vilget. Der hvor legen er usikker på om endringen tilsier ny vurdering, bør dette kunne uttales. Men det synes naturlig å legge til rette for at normal saksgang etter første gangs vurdering og behandling, vil være tidsbesparende og irritasjonsdempende.

Svar:

Stønadene det refereres til er regulert i lov om folketrygd og tilhørende forskrifter. Jeg oppfatter spørsmålsstillingen til å gjelde det prinsipielle rundt krav til dokumentasjon der søkeren tidligere er tilstått stønad til samme tiltak.

Det er i utgangspunktet ingen automatikk i videre tilståelse ved gjenanskaffelser. Det avgjørende er at saken i tilstrekkelig grad er opplyst til at man skal kunne foreta en god vurdering av hvilke tiltak som er nødvendige og hensiktsmessige i hvert enkelt tilfelle. Dette gjelder både medisinske og andre forhold. Selv om søkeren tidligere har fått innvilget slik stønad, vil det derfor som regel være nødvendig med nye opplysninger fra lege. I tilfeller der den medisinske tilstanden er åpenbart avklart, kan det lempes på kravet til dokumentasjon av medisinske opplysninger. Dette vil ikke minst gjelde tilfeller der det er kroniske lidelser/tilstander.

Det er samtidig viktig å presisere at det er flere vilkår enn de rent medisinske som skal vurderes, slik at det kan være behov for andre opplysninger enn de den behandlende lege kan gi.

Som det går fram av det ovenstående vil det i enkelte tilfeller kunne lempes på kravene til dokumentasjon. Dette må avgjøres i hvert enkelt tilfelle. Jeg vil be Rikstrygdeverket vurdere erfaringene med praksis på dette området og mulighetene for ytterligere forenklinger.

SPØRSMÅL NR. 667**Innlevert 7. april 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa****Besvart 14. april 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«I Innst. S. nr. 144 (2003-2004) føretek sosialkomiteen fleire presiseringar for informasjon og praksis overfor uføre med meirinntekt. Det vert i innstillinga referert til brev frå dåverande sosialminister om at eit års ventetid for rett til meirinntekt fell bort frå 2004.

Kva praktiske følgjer har samrøystes merknader frå sosialkomiteen fått for informasjonen til trygdemottakaren og for praktiseringa av regelverket?»

GRUNNGJEVING:

Eg er gjort kjend med at ein mottakar av 100 pst. uføretrygd, eineforsytar i familien, som følgje av uføresette meirinntekt på 5 200 kr utover fribeløpet på 1G i 2002 og etter avtale med trygdekontoret om trekk, framleis er vurdert til 90 pst. arbeidsuførleik sjølv om legen meiner det ikkje er medisinsk endring i høve til 100 pst. i 2002. Dette inneber ein reduksjon i uførepensjonen på i overkant av 25 000 kr pr. år. Vedkomande har etter dette trygdekontorvedtaket følgeleg heller ikkje høve til meirinntekt. Det framgår av nemnde innstilling at sosialkomiteen har registrert mangelfullt oppfatta informasjon og tilfeldig overskriding av friinntekta hos mange berørte, utan at permanent arbeidsevne er betra. Komiteen understrekar at ei tilfeldig overskriding ikkje skal ha følgjer over fleire år. Eg ber statsråden klargjera om komitemerknadene i det heile har medført endringar, og i tilfelle korleis departementet og trygdeetaten har følggt opp komiteen sine presiseringar.

Svar:

Når det har gått eitt år sidan tidsavgrensa uførestønad eller uførepensjon blei gitt, kan mottakaren ha inntekt opp til eitt grunnbeløp ved sida av 100 pst. yting i løpet av kalenderåret (friinntekt). Når inntekta overstig grunnbeløpet skal tidsavgrensa uførestønad og uførepensjon revurderast og ytinga kan bli sett ned eller falle bort. Dette inneber at ein stønadsmottakar som har ei inntekt over eitt grunnbeløp i starten av kalenderåret, vil få revurdert sin uføregrad med nedsett yting som resultat i resten av kalenderåret, sjølv om vedkommande ikkje har arbeidssinntekt. Ved årsskiftet vil vedkommande kunne søkje og få full uførepensjon på ny dersom det ikkje er utsikt til arbeidssinntekt. Dette inneber då at ei overskriding av friinntekta utan at permanent arbeidsevne er betra berre vil ha konsekvensar for det inneverande året. Eg vil likevel gjere merksam på at når uførepensjo-

nen igjen blir sett opp til 100 pst., går det ei ny ventetid på eitt år før vedkomande kan ha ei friinntekt opp til eitt grunnbeløp utan at uførepensjonen blir redusert.

Dersom uføregraden blir revurdert og satt ned fordi inntekta overstig eitt grunnbeløp, vil det frå 2004 ikkje lenger være noko ventetid for stønadsmottakaren igjen får rett til ei friinntekt på eitt grunnbeløp i tillegg til den inntekta som blei lagt til grunn ut i frå restarbeidsevne og gradert pensjon. Ein person som har fått satt ned uføregraden til 90 pst. kan dermed ha rett til friinntekt opp til eitt grunnbeløp utan ventetid.

Regelverket og praksis som er omtalt ovanfor var også gjeldande da sosialkomiteen handsama Dokument nr. 8:19 (2003-2004), jf. Innst. S. nr. 144 (2003-2004). I denne samanheng påpeker komiteen manglande informasjon til trygdemottakaren. Som eg har gjort merksam på i mitt brev av 11. oktober 2004, har trygdeetaten følgjande faste informasjonsopplegg overfor den enkelte mottakar av uførestønad/uførepensjon:

- Ved yting av uførepensjon får pensjonisten tilsendt ei skriftleg vedtaksmelding. I meldinga er det eit eige avsnitt med overskrift "Arbeidssinntekt og uføregrad" der ein gjer greie forkva inntekt vedkommande kan ha ved sida av pensjonen. Det blir også gitt informasjon om at ein må ta kontakt med trygdekontoret ved inntektsendringar eller andre endringar som er viktig for pensjonen.
- Eitt år etter at stønaden vart løyvd får alle pensjonistar ein folder sendt til seg. Den heiter "Til deg som ønsker å kombinere uførepensjon med arbeidssinntekt".
- Ved endring av uføregrad i løpande uførepensjon blir det også sendt ei skriftlig vedtaksmelding til pensjonisten. I denne blir det blant anna gjort greie for kor høg inntekt vedkommande nå kan ha ved sida av ytinga.

Regelverket på dette området er komplisert. Trygdeetaten arbeider kontinuerleg med å gje ein så konkret og utfyllande informasjon at den enkelte brukar får ei god innsikt i dei rettar og plikter han eller ho har, slik at ein unngår feilutbetalingar. Vidare har mottakar av ei uføreyting som er i tvil om noko i samband med dette, høve til å ta kontakt med trygdekontoret på bustaden for nærare informasjon.

SPØRSMÅL NR. 668**Innlevert 7. april 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 19. april 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Vil olje- og energiministeren gjennomgå Statnett og NVEs rolle og handlemåte ved ombygging av 420 kV ledning Frogner-Follo ved Ekerud i Lørenskog, gi en orientering om dette samt sørge for at skadelidende etter dette blir tilkjent kompensasjon?»

BEGRUNNELSE:

H.T. Bygg AS kjøpte et område Pålerud i Lørenskog kommune i den hensikt å bygge boliger i området. Pålerud ligger mellom feltene Ekerud og Lysås som eies av OBOS.

Selskapet opplever så at Statnett/NVE ønsker å flytte 420 kV linjen til deres eiendom, for å legge forholdene til rette for boligbygging på den eiendommen som eies av OBOS.

H.T. Bygg AS opplever i tillegg at Statnett faktisk starter byggearbeider på deres eiendom før ekspropriasjonssak er ferdigbehandlet.

Svar:

Statnett SF fikk ved NVEs vedtak av 14. juni 2004 konsesjon etter energiloven for en mindre ombygging av eksisterende 420 kV kraftledning Frogner-Follo ved Ekerud i Lørenskog kommune. Statnett fikk samtidig ekspropriasjonstillatelse mv. for å iverksette eiendomsinngrep etter oteigningsloven.

NVEs vedtak ble den 5. juli 2004 påklaget av H.T. Bygg AS som planlegger å bygge boliger i dette området.

Jeg gjør oppmerksom på at NVE ikke er ferdig med sin behandling av klagesaken. Dersom klagesaken oversendes departementet, vil departementet på vanlig måte foreta en fullstendig gjennomgang, herunder også av saksbehandlingen, før det treffes endelige vedtak.

NVE orienterte Olje- og energidepartementet om sakens status og framdrift i brev av 17. november 2004. Anlegget ble satt i drift i uke 27 i 2004 etter ombyggingen ved henholdsvis Ekerud og Ski. På bakgrunn av sakens karakter, og som følge av at fristen for å begjære skjønn var overskredet, bemerket NVE samtidig overfor Statnett SF at de burde arbeide videre med å komme til en minnelig løsning med H.T. Bygg.

I denne konkrete saken, hvor så mange arealbruksinteresser blir påvirket av endringen, hadde det også etter NVEs vurdering vært hensiktsmessig med en behandlingsprosess både i medhold av plan- og bygningsloven og energiloven.

Statnett SF opplyser at de kun har hatt til hensikt å legge forholdene til rette for utvidelse av et boligområde etter ønske fra kommune, grunneier og utbygger.

NVEs behandling av saken har vært tuftet på de opplysninger som forelå i søknaden, innkomne merknader og egne vurderinger. Etter NVEs vurdering var saken tilstrekkelig opplyst til å kunne fatte vedtak. NVE understreker at anlegget var ferdigstilt og satt i drift på det tidspunkt klagen fra H.T. Bygg ble motatt. NVE konstaterer videre at klagen retter seg mot ekspropriasjonsvedtaket og forhåndstiltredelsen, og ikke mot den konsederte løsning.

NVE mener at Statnett bør ta ytterligere initiativ for om mulig å få løst saken. NVE vil anmode Statnett SF om dette. For det tilfellet at saken ikke blir løst innen rimelig tid, vil NVE oversende klagen på vedtaket av 14. juni 2004 til OED.

Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan gå nærmere inn på en vurdering av saken på det nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 669**Innlevert 7. april 2005 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik****Besvart 15. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Psykisk utviklingshemmede personer med behov for tannlegehjelp må ofte behandles i sykehus fordi behandlingen må skje under narkose. Det kan være påkrevet at slik behandling skjer raskt fordi pasienten ofte først greier å gi uttrykk for behovet når situasjonen blir akutt. Jeg har mottatt informasjon som kan tyde på at dette er et problem for mange utviklingshemmede personer og at det er nødvendig å kartlegge behovet og opprette bedre rutiner for slik behandling.

Vil statsråden ta initiativ til dette?»

BEGRUNNELSE:

Det kan være vanskelig å følge opp psykisk utviklingshemmedes tannhelse og -hygiene. Det oppstår derfor selvfølgelig fra tid til annen akutte problemer som kan medføre store smerter for pasienten og som må kunne avhjelpest raskt. Disse pasientene må behandles i sykehus fordi de ikke klarer å gjennomgå en normal tannbehandling hos tannlege men må behandles under narkose. Retten til helsehjelp gjelder også tannbehandling dersom det dreier seg om en smertefull lidelse som forverres dersom den ikke blir behandlet. Det har, i enkelte tilfeller, vært vanskelig for denne gruppen å få rask behandling ved sykehus og de har måttet vente, ofte i lang tid. Dette medfører at pasienten må ta sterke, smertestillende medisiner mens de venter på behandling. Dette er unødvendig og uverdigg behandling av en brukergruppe med store problemer fra før og jeg ber om at helse- og omsorgsministeren tar initiativ til å gjennomføre en kartlegging av behovet og instruks til sykehusene om at slike pasienter må få den behandlingen de trenger omgående når behovet melder seg.

Svar:

Ifølge lov om tannhelsetjenesten § 1-3 skal den offentlige tannhelsetjenesten i fylkeskommunen gi et regelmessig og oppsøkende tilbud om tannhelsetjenester til blant annet barn og unge 0-18 år og psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon. Av § 2-1 fremgår at alle nevnt i § 1-3 har rett til nødvendig tannhelsehjelp i den fylkeskommune der de bor eller midlertidig oppholder seg. Dette betyr at den fylkeskommunale tannhelsetjenesten på en systematisk måte plikter å organisere en regelmessig tannhelsekontroll og sørge for nødvendig tannbehandling for psykisk utviklingshemmede uansett alder. Det forut-

settes at den behandling som gis er forsvarlig. For en del psykisk utviklingshemmede, enten det gjelder barn eller voksne, vil dette innebære at tannbehandlingen må gis i generell anestesi/narkose. Dette forutsetter et samarbeid mellom den fylkeskommunale tannhelsetjenesten og sykehus hvor tannbehandling under narkose som regel finner sted.

Av rapport 14/2004 fra Statens helsetilsyn, fremgår det at fylkeskommunene i 2003 skulle gi et tilbud om tannhelsetjenester til i alt 15 104 personer med psykisk utviklingshemming over 18 år. Av disse var 13 427 under tilsyn av den fylkeskommunale tannhelsetjenesten og 11 274 var undersøkt og behandlet.

Fra og med 2004 rapporterer fylkeskommunene til Statistisk sentralbyrå i systemet for fylkes-KOSTRA om tannbehandling utført i narkose. Det er rapportert på antall behandlinger og på ventetid for behandling. Det fremgår ikke av rapporteringen om de som er behandlet er personer med psykisk utviklingshemming eller om samme person har fått utført flere behandlinger i narkose. Av 19 fylkeskommuner har 15 rapportert på tannbehandling i narkose. Til sammen er det rapportert utført 2 843 behandlinger i narkose i 2004.

Det er stor variasjon mellom fylkene både i antall behandlinger i narkose og ventetid for behandling. Ventetiden er inndelt i 4 grupper; andel som venter inntil 6 uker, fra 6 uker til og med 6 måneder, fra 7 måneder til og med 12 måneder, eller over 12 måneder. Hvor mange som står på venteliste anser jeg som et godt uttrykk for behov for slik behandling. Foreløpig rapportering viser at gjennomsnittlig ventetid varierer fra 0 til 190 dager. Flertallet må vente fra 6 uker til og med 6 måneder.

Jeg er av den oppfatning at på overordnet nivå gir rapporteringen i fylkes-KOSTRA tilstrekkelig oversikt. På denne bakgrunn finner jeg det ikke nødvendig å igangsette ytterligere kartlegging av behovet for slik behandling. Jeg anser det slik at det er lokalt i det enkelte fylke at fylkeskommunen må vurdere ventetiden og eventuelt ta kapasitetsspørsmålet opp med helseforetakene lokalt. Etter at de endelige tallene foreligger fra SSB fylkes-KOSTRA i juni, vil departementet imidlertid ta opp problemstillingen med fylkeskommunene. Dett vil jeg ta stilling til om det er behov for ytterligere undersøkelser. Jeg forutsetter at fylkeskommunene ivaretar det ansvaret de er pålagt gjennom lov om tannhelsetjenesten og fortløpende vurderer hva som er faglig ansvarlig i forhold til ventetid og behov for behandling i narkose.

SPØRSMÅL NR. 670**Innlevert 7. april 2005 av stortingsrepresentant Gunn Olsen****Besvart 15. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Hva kan statsråden gjøre for å få slutt på at unge funksjonshemmede får sitt varige tilbud på heldøgns pleie- og omsorgstjenester i sykehjem?»

BEGRUNNELSE:

Helt siden 1995 har det vært kartlagt hvor mange unge funksjonshemmede som er bosatt i aldersinstitusjoner. På tross av stor utbygging av omsorgsboliger, var det i 2004 132 personer under 50 år på sykehjem. Norges Handikapforbund, som har fulgt situasjonen nøye, mener at vi er tilbake der vi startet for 10 år siden. Dette må bety at noen flytter ut og andre får igjen slikt tilbud.

Det virker som om tallene på unge i institusjon har steget etter at den 4-årige tilskuddsordningen ble avvirket. Stortinget har bedt om at alle som vil, får flytte ut innen utgangen av i år og derfor er det vel naturlig at statsråden gir en oversikt og eventuelt foreslår nye tiltak.

Svar:

De som ikke kan ta omsorg for seg selv eller som er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å klare dagliglivets gjøremål, har krav på hjelp fra kommunen. Dette kan omfatte tiltak både etter lov om sosiale tjenester og kommunehelsetjenesteloven. Det er imidlertid opp til kommunen å vurdere omfanget av den bistand som bør gis.

En kartlegging foretatt ved utgangen av 2002 viste at det var 125 personer under 50 år med nedsatt funksjonsevne bosatt i alders- og sykehjem. En del av disse ønsket ikke et alternativt botilbud, og for en del hadde kommunen vedtatt plan om utflytting. Det var likevel 63 personer med nedsatt funksjonsevne under 50 år som ifølge denne kartleggingen var bosatt i alders- og sykehjem og som ønsket et alternativt botilbud.

En arbeidsgruppe med representanter fra Norges Handikapforbund, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Sosial- og helsedirektoratet og Sosialdepartementet, ferdigstilte i desember 2003 en rapport med konkrete tiltak slik at unge personer med nedsatt funksjonsevne som ønsker det, får et annet botilbud.

Valnesfjord helsesportssenter og Muritunet - Senter for Meistring og Rehabilitering har i løpet av 2004 konkret fulgt opp de 63 personene som ifølge kartleggingen fra 2002 ønsket et annet botilbud. 16 av disse brukerne har fått et annet botilbud eller er i en planleggingsfase for utflytting. 11 brukere er døde. De resterende er fortsatt bosatt i alders- eller sykehjem. Fylkesmennene har i 2004 fulgt opp de aktuelle kommunene for å bistå disse i å utarbeide individuell plan for den enkelte bruker. Det er i tillegg opprettet en kontaktgruppe med representanter fra brukerorganisasjonene, Kommunenes Sentralforbund, Sosial- og helsedirektoratet og departementet. Gruppen skal følge utviklingen på området og komme med forslag til tiltak. Det er utarbeidet et opplegg for rullerende kartlegging av unge bosatt i alders- og sykehjem.

En ny kartlegging foretatt i 2004 av Valnesfjord helsesportssenter viser at det er 132 personer med nedsatt funksjonsevne bosatt i alders- og sykehjem. Det anslås at mellom 30 til 50 av disse har flyttet inn i et alders- eller sykehjem etter 2002. Få av brukerne har fått utarbeidet individuell plan.

Fylkesmennene vil i 2005 konkret følge opp de kommuner som etter den siste kartleggingen har unge personer bosatt i alders- og sykehjem. Blant annet skal fylkesmennene få en oversikt over hvem som ønsker et alternativt botilbud, om vedkommende har rett til individuell plan, og om det eksisterer plan for utflytting til egen bolig. Fylkesmennene skal sende en skriftlig redegjørelse til Sosial- og helsedirektoratet med frist 1. august 2005.

For å hindre at kommunene flytter unge personer med nedsatt funksjonsevne inn i eldreinstitusjon er det nødvendig å sette fokus på arbeid med kvalitet både i det kommunale tjenesteapparatet og innen spesialisthelsetjenesten.

Når det gjelder kommunenes muligheter for å finansiere tiltak for særlig ressurskrevende brukere, er det fra 2004 innført en ny øremerket tilskuddsordning. Ordningen gjelder for personer med store hjelpebehov og som mottar omfattende tjenester uavhengig av boform.

SPØRSMÅL NR. 671**Innlevert 8. april 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 14. april 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Hva er tidsplan for utforming av forskrifter for å sikre gjennomføring av tiltak som kan bidra til uavhengighet mellom skadeforsikringsselskap og takst-selskap, og som kan bidra til å redusere etablerings-hindringer i skadeforsikringsmarkedet?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til omtale av saken i Ot.prp. nr. 74 (2003-2004) og vedtak i Innst. O. nr. 4 (2004-2005), samt Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 255 (2001-2002). I behandlingen av Ot.prp. nr. 74 (2003-2004) gav Stortinget Regjeringen fullmakt til å utforme forskrifter som løser de problemene Stortinget her ba om tiltak for å løse. Når det nå snart har gått tre år siden Stortingets vedtak i denne sak, er det grunn til å forvente at nødvendige utredninger snart blir ferdigstilt.

Svar:

I forbindelse med Stortingets vedtakelse av nye virksomhetsregler for livsforsikring vedtok Stortinget også en forskriftshjemmel som gir Kongen adgang til å gi nærmere regler om takseringstjenester i skadeforsikringsselskaper, jf. Ot.prp. nr. 74 (2003-2004) og Innst. O. nr. 4 (2004-2005) og Besl. O. nr. 5 (2004-2005). I proposisjonen viste departementet til at utredningsoppdrag ville bli oversendt Kredittilsynet, herunder at Kredittilsynet ville bli bedt om å utarbeide utkast til forskrifter som gjennomfører eventuelle nødvendige tiltak (jf. Ot.prp. nr. 74 (2003-2004) s. 103).

Departementet har på bakgrunn av dette oversendt et utredningsoppdrag til Kredittilsynet, samt bedt om at Kredittilsynet utarbeider utkast til forskrifter som gjennomfører nødvendige tiltak. Fristen for dette er satt til 15. juni 2005.

SPØRSMÅL NR. 672**Innlevert 8. april 2005 av stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen****Besvart 15. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Ved CatoSenteret i Son er det 76 rehabiliteringsplasser. De har avtale med Helse Øst om bruk av 30 av disse. De resterende 46 plassene er ikke systematisk utnyttet. Samtidig venter mange på god og aktiv rehabilitering. Det kan synes som om det ikke er samsvar mellom gode intensjoner og praktisk politikk.

Hvilken vurdering har statsråden av tilbudet til rehabilitering generelt, og mener statsråden at 30 plasser ved CatoSenteret er tilstrekkelig for mennesker som trenger denne type rehabilitering?»

BEGRUNNELSE:

Rehabilitering etter sykdom eller ulykker er viktig. Rehabilitering kan bidra til at mange kommer raskere tilbake i arbeidslivet og at eldre kan bli selvhjulpne, noe som er viktig både for den enkelte og for

samfunnet. Det vil være spesielt interessant å høre statsrådets syn på kapasiteten og kompetansen innen rehabilitering etter ulykker.

Svar:

Avtalen mellom CatoSenteret og Helse- og omsorgsdepartementet er videreført i 2005, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005). For 2005 har Helse- og omsorgsdepartementet bevilget inntil 20 mill. kr til CatoSenteret til kjøp av tjenester for 2005. Dette utgjør bruk av om lag 30 plasser. Det skal ytes tjenester i henhold til prosjektavtalen som er inngått, dvs. til pasienter som blir innlagt rett fra sykehus med sammensatte problemstillinger, og til sykmeldte med sammensatte lidelser med sikte på tilbakeføring til arbeid.

I tillegg har Helse Øst RHF inngått avtale om kjøp av tjenester tilsvarende 19 plasser. CatoSenteret har også avtale med bl.a. Vestby kommune og forsikringsselskap.

Både spesialisthelsetjenesten og kommunene har ansvar for å yte rehabilitering til de som trenger det. Mye rehabilitering må foregå i kommunen knyttet til den enkeltes hjem. Innenfor spesialisthelsetjenesten ytes det rehabilitering i sykehus, bl.a. i fysikalsk medisinske avdelinger og i egne sykehus eller institusjoner. Rehabiliteringsteam er viktige, bl.a. når det gjelder råd og veiledning til kommunene. De regionale helseforetakene har inngått avtaler med opptreningsinstitusjoner om hvilke tjenester institusjonene skal yte. Som kjent er det bestemt at bestilleransvar og finansieringsansvar for opptreningsinstitusjoner og helsesportssentra m.m. skal overføres til de regionale helseforetakene. Hensikten er at de tjenester som ytes i disse institusjonene skal bli en del av det helhetlige spesialisthelsetjenestetilbudet til befolkningen. Stortinget har bestemt at fra 1. januar 2006 skal opptreningsinstitusjonene m.m. få hele sin finansiering fra de regionale helseforetakene.

Det er opp til de regionale helseforetakene å vurdere hvordan det spesialiserte helsetjenestetilbudet innenfor rehabilitering skal organiseres, herunder hvor mange plasser det kan være aktuelt å kjøpe fra CatoSenteret. I hvor stor grad det regionale helseforetaket ønsker å kjøpe tjenester fra CatoSenteret vil ha sammenheng med hvilke andre tilbud som finnes i regionen.

Det er fastsatt forskrift om habilitering og rehabilitering. Forskriften er gjort gjeldende fra 1. juli 2001. Formålet med forskriften er å sikre at personer som har behov for habilitering og rehabilitering tilbys og ytes tjenester som kan bidra til stimulering av

egen læring, motivasjon, økt funksjons- og mestringsevne, likeverdighet og deltakelse. Forskriften presiserer både kommunens ansvar og det regionale helseforetakets ansvar for habilitering og rehabilitering.

I bestillerdokumentet til de regionale helseforetakene er det presisert at det regionale helseforetaket skal sørge for rehabiliterings- og habiliteringstjenester til de pasienter som trenger det. Videre går det fram av bestillerdokumentet at tiltak som er beskrevet i strategiplanen for habilitering av barn, og tiltak i handlingsplanen for rehabilitering av hørselshemmede skal følges opp. Når det gjelder pasienter med alvorlige hodeskader, er det fortsatt mangler. Det er satt i gang prosjekter i noen regioner med sikte på å styrke tilbudet. I bestillerdokumentet er det gitt uttrykk for at tilbudet til pasienter med alvorlig hodeskade skal styrkes.

I de regionale helseforetakene har det foregått planprosesser på rehabiliteringsområdet. For eksempel i Helse Øst RHF utredes nå kapasiteten i forhold til behovet.

Både overfor personer som er rammet av ulykke og andre som har behov for rehabiliteringstiltak, vil det i mange tilfeller kunne gjøres mer enn det gjøres i dag. For å styrke kompetansen er det i gang etterutdanningstiltak, og det er ønskelig med mer forskning på området. Som nevnt ovenfor er det presisert overfor de regionale helseforetakene at de skal sørge for nødvendige tjenester, og det legges nå til rette for en mer helhetlig tjeneste på dette feltet.

SPØRSMÅL NR. 673

Innlevert 8. april 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 15. april 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Prisen på diesel tvinger nå fiskebåteierne til å gå over på tungolje. På én tur kan båtene spare over 100 000 kr, og i en tid med kamp om fisken er det naturlig at eierne ser på alle muligheter for å få ned kostnadene. Ulempene med overgang til tungolje er store, og får alvorlige konsekvenser for miljøet.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at fiskeflåten nå bygges om og vi får miljøbomber langs hele norskekysten, og hva vil han eventuelt gjøre på sikt for å få båter og skip over på gass?»

BEGRUNNELSE:

Eigersund som er utpekt som nødhavn for havarister, vil nå oppleve et større press. Nødhavnene var opprinnelig ment for tankskip, men sjansene for at det blir behov for nødhavna øker når fiskeflåten også blir en del av flåten som går på tungolje. Det er samtidig paradoksalt at det for tiden jobbes med å totalforby tankbåter uten dobbeltskrog som frakter tungolje, samtidig som fiskeflåten som består av skip med enkeltskrog nå er i gang med ombygging til nettopp tungolje. Sjansen for lekkasje er som kjent stor i båter uten dobbeltskrog.

Det haster, en båt er allerede bygget om. Vi trenger handling nå.

Svar:

Det er først og fremst større fartøyer, bl.a. bulk-skip, som bruker tyngre bunkers. Uansett type fartøy er det viktigste å unngå at ulykker inntreffer. Vi må samtidig være forberedt på at hendelser og utslipp kan inntreffe. I St.meld. nr. 14. (2004-2005) På den sikre siden - sjøsikkerhet og oljevernberedskap som ble lagt fram den 21. januar i år orienteres det om en rekke gjennomførte og nye tiltak for å forebygge ulykker.

Når det gjelder beredskap i forhold til å forhindre bunkersutslipp, går Regjeringen i meldingen inn for etablering av nødlosseutstyr for bunkersolje langs kysten. Dette på grunn av en generell økning i fartøystørrelse og trafikk langs kysten.

Bruk av nødhavn er et annet og viktig virkemiddel i beredskapen for å avverge eller begrense oljeforurensning. Nødhavn kan og vil bli brukt, uten hensyn til hva slags fartøy det gjelder, dersom det totalt sett anses som et riktig tiltak i den konkrete situasjonen. Planverket for nødhavn revideres nå av Kystverket.

Ifølge SFT hadde fiskeflåten i Norge i 2003 et drivstoffbruk på totalt ca. 516 000 tonn hvorav 416 000 tonn marine gassoljer og 3 340 tonn tungolje. Resten på ca. 97 000 tonn fordeles på autodiesel, lette fyringsoljer og tungdestillater.

I de siste par år har det vært en overgang til bruk av marine drivstoff med høyere svovelinnhold, både innenfor kystfart og fiske. En overgang fra marine

gassoljer og tungdestillater til tungolje vil av teknisk-økonomiske grunner være begrenset til en viss andel av fiskefartøyene. En overgang krever at maskinene er forberedt for dette, eller at det må gjøres ombygginger.

Fiskeri- og kystdepartementet har ingen virkemidler som kan forhindre eventuelle ombygginger av fiskefartøy fra diesel til tungolje som drivstoff, heller ikke for en overgang til gass. Jeg viser imidlertid til det interdepartementale arbeidet med å oppfylle kravene til Gøteborgprotokollen hvor disse spørsmålene er sentrale. Fiskeri- og kystdepartementet er aktivt med i dette arbeidet. Oppfyllelse av kravene til Gøteborgprotokollen er omtalt i St.meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.

Gøteborgprotokollen av 1999 trer i kraft 17. mai 2005 og Norge har forpliktet seg til å redusere de årlige utslippene av SO₂ til 22 000 tonn i 2010. På bakgrunn av framskrivninger av utslipp synes det som om de virkemidler som er vedtatt eller varslet overfor utslippene av SO₂ vil være tilstrekkelige til å overholde Norges utslippsforpliktelse i Gøteborgprotokollen innen 2010. En overgang til mer svovelholdige drivstoff vil imidlertid øke utslippene av SO₂ og dermed kunne vanskeliggjøre oppfyllelsen av Gøteborgprotokollen.

Det er usikkert hvor stor del av flåten en omlegging fra diesel til tungolje vil være aktuelt for. Regjeringen vil imidlertid følge utslippsutviklingen nøye og fortløpende vurdere behovet for å endre virkemiddelbruken.

SPØRSMÅL NR. 674

Innlevert 11. april 2005 av stortingsrepresentant Lena Jensen

Besvart 18. april 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Fornyelse eller søknad om arbeidstillatelse for kurdere fra Nord-Irak med opphold i Norge krever ifølge forskrift at personen som søker ikke har begått straffbare handlinger. UDI har ansvar for å definere vilkårene. Det må i slike sammenhenger være mulig å utvise skjønn, og skille mellom alvorlige straffbare handlinger og handlinger som straffes med forelegg.

Mener ikke statsråden at det burde utvises skjønn i slike saker, og vurderer statsråden å komme med retningslinjer ovenfor UDI?»

BEGRUNNELSE:

I Dagbladet 11. april 2005 vises det til en sak i Tromsø, hvor en kurder fra Nord-Irak med midlertidig opphold, som ikke får fornyet sin arbeidstillatelse grunnet at han har fått et forelegg på 4 000 kr, etter en utforkjøring med bil etter mulig sovning ved rattet på vei hjem fra jobb. Han forårsaket kun materielle skader på bilen og ringte selv til politiet for å rapportere om ulykken. Forelegg ble ilagt etter veitrafikkloven, og dette er senere brukt som grunn for å ikke gi ham fornyet arbeidstillatelse. Når arbeidstillatelse krever

at det ikke skal være begått straffbare handlinger bør vurdering av "straff" det innebærer å ikke få innvilget eller fornyet tillatelse stå i forhold til den faktiske hendelse, og det bør være mulig å utvise skjønn. I den aktuelle saken har faktisk mannen jobb, og et avslag på videre arbeidstillatelse fører til at han ikke selv kan forsørge seg lengre. Ved en vurdering av slike saker i UDI må det også kunne brukes skjønn, samt at en begrunnelse for avslaget bør gis, og sakene må kunne behandles rimelig raskt.

Svar:

Jeg ønsker innledningsvis å oppklare en misforståelse som uttrykkes gjennom representanten Jensens spørsmål. Det eksisterer pr. i dag ikke noen forskrift som særskilt regulerer kurdiske irakeres mulighet til å få arbeidstillatelse i Norge. Den sak representanten Jensen viser til i sitt spørsmål er derfor vurdert ut fra de generelle regler om arbeidstillatelse som fremgår av dagens regelverk.

Kommunal- og regionaldepartementet har imidlertid etter nyttår arbeidet med å ferdigstille et forslag til forskrift som åpner for å gi arbeidstillatelse til denne gruppen. Forslaget ble sendt på alminnelig høring 13. april 2005. Etter høringen (frist for uttalelser er 26. mai 2005) vil departementet vurdere de synspunkter som kommer inn i høringen.

Regjeringen har besluttet at den aktuelle gruppen irakere skal få en ordinær tillatelse i Norge, til tross for et det dreier seg om personer som ikke har et behov for beskyttelse og som heller ikke fyller de ordinære vilkår for å få arbeidstillatelse her. Det er integreringen i Norge og den spesielle historikk disse sakene har som har vært avgjørende for det forslaget

som nå er fremmet. Regjeringen har derfor allerede vist en sjenerøsitet overfor denne gruppen, som ikke har tilkommet andre. Når det gjelder vurderingen av lovbrudd er jeg imidlertid ikke villig til å oppstille andre og bedre vilkår for denne gruppen enn det som gjelder andre som søker arbeid i Norge. Ifølge forslaget til ny forskrift er det derfor tatt inn en henvisning til utlendingsloven § 8 første ledd nr. 3 som angir som generelt vilkår for å få tillatelse i Norge at det:

[...] ikke foreligger omstendigheter som vil gi grunn til å nekte utlendingen adgang til riket, opphold eller arbeid i medhold av andre regler".

Denne henvisningen innebærer at man blant annet kan nekte å gi tillatelse til personer som kan bortvises eller utvises fra Norge. Personer som har begått brudd på utlendingsloven eller som er ilagt straff for et forhold som etter norsk lov har en strafferamme på mer enn tre måneder kan bortvises eller utvises fra riket. Dette er imidlertid en helhetsvurdering, der man også vurderer alvorligheten av det kriminelle forhold opp mot tilknytningen til riket. Denne forholdsmessighetsvurderingen foretas av UDI.

Som representanten Jensen antas å være kjent med kan jeg i dag ikke instruere UDI om verken lovtolkning, skjønnsutøvelse eller utfallet av enkeltsaker. Jeg kan derfor ikke instruere UDI noe nærmere om hvilken vekt ulike typer kriminalitet skal tillegges i en vurdering av søknad om arbeid i Norge. En nærmere regulering av dette spørsmålet må således skje i form av en forskrift. Å regulere i detalj gjennom en forskrift hvilke konsekvenser de ulike typer kriminalitet skal ha anser jeg som lite hensiktsmessig.

SPØRSMÅL NR. 675

Innlevert 11. april 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 18. april 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Hva vil samferdselsministeren gjøre for at man får lik praksis knyttet til godkjenning av oppsetting av service- og informasjonsskilt i hele landet?»

BEGRUNNELSE:

Dagens vegtrafikklov åpner for at godkjenning av oppsetting av skilt kan delegeres fra departementet. Dette har ført til at det er ulike praksis på hva

slags skilt som blir godkjent for oppsetting, og legger opp til en uheldig subjektiv vurdering fra lokale myndigheter. Etter Senterpartiets vurdering, er det nødvendig med felles retningslinjer over hele landet. På den måten vil trafikanter og andre få samme informasjon uavhengig av hvor man er. Samtidig vil dette gi like vilkår til næringsliv og andre i hele landet, og gi samme mulighet til informasjon om tilbud og attraksjoner.

Svar:

Vegtrafikkloven § 5 gir departementet hjemmel til å gi regler om bl.a. offentlige trafikkskilt og om hvilke myndigheter som kan treffe vedtak om oppsetting av skilt. Av skiltforskriften fremgår det hvilke myndigheter som kan treffe vedtak om oppsetting av ulike typer skilt. For service- og vegvisningsskilt er skiltmyndighet lagt til Statens vegvesen, regionvegkontoret, når det gjelder skilting på riks- og fylkesveger, og til kommunen når det gjelder skilting på kommunale vegger.

Grunnlaget for skiltmyndighetenes vurderinger og avgjørelser er skiltforskriften og nærmere tekniske bestemmelser og retningslinjer for trafikkskiltenes anvendelse og utforming, den såkalte skiltnormalen. Skiltnormalen er fastsatt av Vegdirektoratet med hjemmel i skiltforskriften, og er et omfattende og detaljert regelverk som gjelder for hele landet og for alle skiltmyndighetene.

Et viktig formål med skiltnormalen er å sikre mest mulig ensartet og konsekvent anvendelse av trafikkskiltene. Skiltmyndighetene plikter imidlertid å vurdere hver enkelt sak individuelt, ut fra veg- og trafikforholdene på det aktuelle sted. Slike forhold kan variere mye fra sted til sted, og regelverket kan ikke dekke alle ulike forhold. Skiltmyndighetene må med andre ord også bruke faglig skjønn, noe som kan føre til at ikke alle saker, som for en søker om skilt ser like ut, får det samme resultatet. Når det gjelder service-skilt og vegvisning til virksomheter har Vegdirektoratet for øvrig etablert en særskilt klageordning, der direktoratet kan overprøve avgjørelsen til lokal skiltmyndighet.

Skiltnormalen er nå under revisjon, og en viktig del av dette arbeidet er en gjennomgang og vurdering av prinsipper og praksis for oppsetting av service- og vegvisningsskilt. Det er her også et mål å få klarere og enklere bestemmelser som kan fremme lik behandling av skiltsaker.

SPØRSMÅL NR. 676

Innlevert 11. april 2005 av stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen

Besvart 15. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«For de fleste av oss kan det være vanskelig å tyde merkingen av næringsinnholdet i forskjellige matvarer. Dette er et problem for alle som ønsker å finne ut hva maten de spiser egentlig inneholder.

Er det mulig for norske myndigheter å endre reglene for matvaremerking, slik at en blant annet får oppgitt forskjellige fettyper, innhold pr. porsjon i stedet for pr. 100 g, og merking med symboler?»

BEGRUNNELSE:

I dag pålegges produsentene kun å oppgi ingrediensene i maten. Det er svært vanskelig å finne ut mer om næringsinnholdet i matvarer. Dette er et problem for alle som er opptatt av innholdet i det de spiser blant annet som følge av at de ønsker en livsstilsendring. Spesielt stort kan problemet være for folk med høyt kolesterol, cøliaki, melkeintoleranse eller annen form for matallergi. For mange med begrensede kunnskaper i norsk, for eksempel innvandrere, kan det være nyttig med symboler i steder for tekst. Det er av interesse å høre om nasjonale myndigheter kan

endre dette, eller om dette må behandles i forbindelse med EUs næringsdeklarasjonsdirektiv.

Svar:

Merking av næringsmidler er i hovedsak regulert i forskrift 21. desember 1993 nr. 1385 om merking mv. av næringsmidler (generell merkeforskrift), som er basert på EUs merkedirektiv, direktiv 2000/13/EF, med endringsdirektiver. Direktivene er på det EU-harmoniserte området, og de er innlemmet i EØS-avtalen.

Merking av næringsinnholdet i matvarer er regulert i forskrift 21. desember 1993 nr. 1386 om deklarasjon av næringsinnhold (næringsdeklarasjonsforskriften), som er basert på EUs direktiv om næringsdeklarasjon, direktiv 1990/496/EØF. Direktivet åpner ikke for egne nasjonale måter å angi hvordan næringsinnhold skal merkes.

Forskriftene inneholder standardiserte krav til hvordan næringsmidler skal merkes, både obligatoriske krav og hvilke muligheter som finnes for frivillig merking. Frivillig merking kan for eksempel være bedre deklarasjon av næringsinnhold.

I en nyere endring av den generelle merkeforskriften har man innført krav til bedre og mer presis merking av allergener. Forskriften sier at merkingen skal inneholde en ingrediensliste og at følgende ingredienser alltid skal merkes: Glutenholdig korn, skalldyr, egg, fisk, peanøtter, soya, melk, nøtter, selleri, sennep, sesamfrø, sulfitt.

Det foregår for tiden et arbeid med revisjon av merkeregelverket i EU. Dette gjelder også merking av næringsinnhold. Tidsperspektivet for når det vil foreligge et nytt regelverk er usikkert. I forbindelse med denne revisjonen av regelverket har Norge kommet med skriftlig innspill basert på undersøkelser gjort av Statens næringsmiddeltilsyn i 2003. Blant annet har Norge spilt inn ønske om:

- Obligatorisk merking av næringsinnhold
- Forbedret informasjon til forbrukerne om hvordan merkingen skal forstås
- Fokus på merking som har størst betydning for de viktigste ernæringsmessige problemene, som type fett, karbohydrater, fiber, salt og energi.

Norske myndigheter vil følge nøye med på den videre prosessen i EU, og være pådrivere for å fremme disse synspunktene. I tillegg deltar også Norge aktivt når merking diskuteres i Codex Alimentarius (FAO/WHO's organisasjon for matvarestandarder).

Å gjøre endringer kun nasjonalt må være svært godt begrunnet, siden dette kan føre til problemer i forhold til handelshindringer og dermed kunne være i strid med EØS-avtalen.

Jeg er enig i at merking av matvarer er et viktig virkemiddel for at forbrukerne bedre skal kunne gjøre sine valg av matvarer. Hvordan merking av næringsinnhold i matvarer skal fremstilles for å være mest mulig nyttig for forbrukerne, er mye diskutert. Det vil være både fordeler og ulemper ved ulike måter å merke på. Det vil også være en grense for hvor mye informasjon forbrukerne kan klare å gjøre seg nytte av på en pakning. Alle forslag om merking må derfor ses i sammenheng. Jeg kan imidlertid forsikre om at bedre merking av næringsmidler er et område som vil ha prioritet fra min side fremover.

SPØRSMÅL NR. 677

Innlevert 12. april 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 19. april 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I dag er det slik at personer som soner fengsel dommer har ulike anledninger til å få forlate fengselet. Det kan f.eks. være gjennom permisjoner eller rettergang. Ved permisjon skal de berørte ofrene informeres ved rettergang trenger man ikke å gjøre det. Noen offer føler dette som svært ubehagelig.

Vil justisministeren ta initiativ til at offer også skal kunne gis informasjon dersom en innsatt gis rettergang?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har fått tilbakemeldinger om at enkelte offer føler seg provosert og frustrert over å møte gjerningsmannen ute i samfunnet på et tidspunkt hvor de faktisk sett gikk ut fra at vedkommende satt bak lås og slå. Det føles like provoserende om grunnen for at de kan møte gjerningsmannen ute, er permisjon eller rettergang. For offeret er dette uvedkommende. Justisministeren uttalte under debatt i NRK for ca. 14 dager siden at han skulle se på ordningen.

Jeg imøteser dette og dersom statsråden ønsker å komme med en endring hvor pårørende gis informasjon uavhengig av hva grunnen er eller hva det kalles, så kan statsråden forvente Fremskrittspartiets støtte.

Svar:

Bestemmelser om varsling av fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte når domfelte gis permisjon, straffavbrudd eller prøveløslatelse er gitt i straffegjennomføringsloven med tilhørende retningslinjer. Retningslinjene til straffegjennomføringsloven presiserer hva som skal vektlegges i vurderingen av om varsel skal gis. Formålet med reglene er å gi fornærmede eller dennes etterlatte informasjon om at domfelte kan påtreffes.

For at varsel skal gis, må det være av stor betydning for fornærmede eller dennes etterlatte å få kunnskap om tidspunktet for permisjonen, straffavbruddet eller prøveløslatelsen. Det foretas en individuell vurdering av kriminalomsorgen i hvert enkelt tilfelle. Det straffbare forholdets art og forholdene rundt det-

te er av vesentlig betydning i denne overveielser. Likeledes sannsynligheten for at fornærmede eller dennes etterlatte vil påtreffe domfelte.

Det foreligger i dag ingen regler med hensyn til varsling av fornærmede eller dennes etterlatte i forbindelse med rettergangen. Under rettergangen vil den innsattes bevegelsesmuligheter ordinært være veldig begrenset, slik at behovet for varsel i disse tilfelle ikke synes å være særlig stort. Fornærmede eller etterlatte vil ha kunnskap om tidspunktet for rettssaken og ofte også være tilstede. Varetektsfengslede og tiltalte som gjennomfører fengselsstraff i annen sak vil normalt bli fremstilt til retten av politi eller kriminalomsorg.

Imidlertid så vurderer Justisdepartementet for tiden å gjøre endringer i gjeldende regler på området. Man vil i denne sammenheng se nærmere på om det er andre situasjoner enn de som er nevnt i dagens re-

gelverk hvor varsel av fornærmede eller dennes etterlatte er nødvendig.

Dette er bare ett av flere spørsmål som krever en grundig gjennomgang. Temaet er problematisk blant annet i forhold til taushetsplikten. Videre står man ovenfor et dilemma ved at mange fornærmede og etterlatte ønsker varsel når domfelte har utganger eller løslates fra fengslet, men slett ikke alle. Noen orker ikke den belastningen det er å bli minnet på det som har skjedd.

I tilknytning til dette vil man også vurdere å lage klare retningslinjer for hvilke grupper fornærmede eller pårørende som skal ha varsel om domfeltes utganger eller løslatelse, herunder både i hvilke typer saker det er av stor betydning for fornærmede eller pårørende å få vite at domfelte kan påtreffes og hvem som i så fall bør varsles.

SPØRSMÅL NR. 678

Innlevert 12. april 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 20. april 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«I Innst. S. nr. 268 (2003-2004) om St.meld. nr. 30 Kultur for læring understreket et flertall i komiteen at "økonomifaget må vurderes styrket i videregående opplæring". I forslag til nye læreplaner ser faget bedriftsøkonomi og regnskap med 25 uketimer erstattet av faget næringslivsøkonomi med 15 uketimer. Også andre forslag synes å redusere fokus på økonomiopplæring.

Hvordan vil statsråden forhindre at det viktige økonomifaget styrkes og ikke svekkes i innhold og omfang?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til de uttalelser som komiteen gav om økonomifaget i Innst. S. nr. 268:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, understreker at økonomifagene må vurderes styrket i videregående opplæring."

Videre heter det:

"Økonomifagene

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, har merket seg at departementet ikke har tatt stilling til

Kvalitetsutvalgets forslag om å ta faget økonomi/IKT ut av fellesfagene. Flertallet mener at hensikten med inndelingen av det studiespesialiserende utdanningsprogrammet i ulike programområder må være at disse områdene gir mulighet til forskjellig faglig fordypning.

Flertallet viser til at økonomifagene finnes i dag som obligatorisk fag innenfor grunnkurs allmenne fag, økonomiske og administrative fag, innen VKI økonomiske og administrative fag og i studieretning for salg og service. Den endelige plassering og fastsettning av omfanget må skje i samarbeid med partene i arbeidslivet og relevante fagmiljøer.

Flertallet vil likevel påpeke at fagene må videreføres i det nye utdanningsprogrammet for service og samferdsel og innenfor programområdet for samfunnsfag og økonomi i det studiespesialiserende utdanningsprogrammet. I forhold til programområdene for språkfag og for medier, kommunikasjon og formgivningsfag, mener komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre at økonomifag må vurderes i forhold til annen fordypning. Innenfor programområdet for realfag må økonomifag innarbeides."

Komiteens ulike merknader knyttet til økonomifaget gir klare signaler om at økonomifaget skal styrkes og at tilbudet i økonomiske fag skal være minst like stor som i dag på alle nivåer i begge de nye utdanningsprogrammene.

Når bedriftsøkonomi og regnskap ser ut til å bli erstattet av et fag med 10 uketimer mindre og uavklart innhold gir dette ingen signaler om faglig styrking.

Når Økonomi/IKTE som er obligatorisk fag på grunnkurs med 5 uketimer erstattes gjennom fordeling til matematikk Vg1 og samfunnslære Vg2 gir dette gjennom deling og plassering på ulikt kurstrinn signaler om nedprioritering og åpenbart redusert faglig utbytte. Ikke minst fordi undervisningen vil bli overtatt av matematikklærere og samfunnsfaglærere mens faget i dag undervises av lærere med økonomifaglig bakgrunn.

Jeg oppfordrer statsråden til å følge flertallets merknader om utvikling og styrking av økonomifaget gjennom samarbeid med næringsliv og fagmiljø.

Svar:

På oppdrag fra departementet har Utdanningsdirektoratet utviklet læreplaner for de obligatoriske fagene i grunnskolen og for fellesfagene i videregående opplæring. Disse læreplanene er nå på høring og høringsfristen er satt til 10. mai 2005. Læreplanene skal etter planen fastsettes av departementet sommeren 2005.

Når det gjelder økonomifagene er disse ivarett på flere måter. I de læreplanene som nå er på høring

er økonomi blant annet foreslått som en del av det nye fellesfaget "matematikk praksis" på Vg1. I tillegg skal direktoratet utvikle en ny læreplan for fellesfaget samfunnsfag. Her har departementet bedt om at områder fra økonomidelen i faget økonomi og informasjonsbehandling skal overføres til fellesfaget samfunnslære. Dette faget skal utvides fra 2 til 3 uketimer i videregående opplæring. Faget blir obligatorisk for samtlige utdanningsprogrammer og bidrar til at alle elever får et felles grunnlag i økonomi.

Økonomifagene skal ellers ivaretas spesielt i programområde for Samfunnsfag og økonomi. Her skal det utvikles læreplaner for to økonomifag - næringslivsøkonomi og samfunnsøkonomi. Disse to fagene har til sammen et omfang på 25 uketimer. Her skal blant annet etablererkunnskap, regnskap og revisjon, økonomisk styring og økonomisk kontroll ivaretas. Utkast til disse læreplanene er nå under utvikling i direktoratet og sendes ikke på høring før august 2005. Etter planen skal læreplaner for disse programfagene fastsettes innen årsskiftet.

I tillegg vil jeg nevne at alle elever har et visst timetall de kan bruke til å velge fag fra andre utdanningsprogrammer. Jeg vil tro at mange elever vil finne disse økonomifagene som særlig relevante for egen utdanning.

SPØRSMÅL NR. 679

Innlevert 13. april 2005 av stortingsrepresentant Inge Ryan

Besvart 20. april 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«I St.meld. nr. 12 (2002-2003) om Dyrehold og dyrevelferd uttaler Regjeringen at innføring om etikk og dyrevelferd skal inn i skoleverket. Stortinget sluttet seg til Regjeringens forslag. Til tross for dette er ikke etikk og dyrevelferd tatt med i utkast til læreplaner.

Hva vil statsråden gjøre for at barn og unge skal lære om dyrevelferd i skolen?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringens forslag til tiltak, mål og strategier i dyrevelferdsmeldingen og Stortingets oppslutning til disse viser at dyrevelferd er satt på den politiske agendaen. Det er nå om å gjøre at de politiske løftene om å bedre dyrevelferden følges opp i praksis. Regje-

ringens forslag får også oppslutning i Mattilsynet, Dyrevernorganisasjonene og blant veterinærer og fagfolk som synes at det er positivt og viktig at barn og unge lærer om etikk og dyrevelferd. Målet med denne opplæringen er å øke bevisstheten i forhold til dyrs naturlige adferdsbehov og kriteriene for god dyrevelferd. Den etiske delen skal fokusere på dyrs verdi i forhold til menneskelige interesser, og hvilke forpliktelser mennesker har i forhold til dyr. Opplæring i empati må også sees på som en viktig del av det å forebygge voldsutøvelse mot dyr. Dyrevelferd og dyreetikk er aktuelle temaer i dagens samfunn, og berører alle enten som forbrukere av produkter fra dyr eller som dyreeiere. Det er derfor viktig at barn og unge blir bevisstgjort ulike dyreetiske spørsmål, fortrinnsvis ved å inkludere dette som læringsmål i grunnskolen.

Svar:

På oppdrag fra departementet har Utdanningsdirektoratet utviklet forslag til læreplaner for de obligatoriske fagene i grunnskolen og for fellesfagene i videregående opplæring. Disse læreplanene er nå på høring og høringsfristen er satt til 10. mai 2005 og skal etter planen fastsettes av departementet sommeren 2005.

Når det gjelder spørsmål om etikk og dyrevelferd i skolen, vil jeg vise til forslag til læreplan i fellesfaget naturfag. Her er blant annet elevenes kunnskap om og respekt for mangfoldet i naturen omtalt i fagets formål. Det er opp til den enkelte skole å bestemme hvordan opplæringen skal organiseres og hvordan slike mål skal nås. Med de nye prinsippene som ligger til grunn for læreplaner ligger det vel til rette for å kunne tilpasse opplæringen slik at elevene skal kunne arbeide med etiske problemstillinger knyttet

til dyrehold og dyrevelferd. Dette er også i tråd med generell del av læreplanen og Læringsplakaten hvor elevenes etiske kompetanse er en viktig del.

Jeg vil også nevne at det i videregående opplæring er et eget utdanningsprogram for naturbruk. Utdanningsdirektoratet har ansvar for å utvikle og fastsette læreplaner for dette utdanningsprogrammet og arbeidet foregår i nært samarbeid med arbeidslivets parter og aktuelle fagmiljøer. Disse læreplanene sendes ikke på høring før august 2005 og skal etter planen fastsettes av Utdanningsdirektoratet innen årsskiftet. På dette utdanningsprogrammet er det naturlig at både dyrevelferd og dyreomsorg blir særlig godt ivaretatt.

Jeg vet at mange høringsinstanser legger ned mye arbeid i å foreslå hvordan læreplanutkastene kan forbedres, og slike konkrete forslag vil være nyttige bidrag når læreplanene skal fastsettes.

SPØRSMÅL NR. 680

Innlevert 13. april 2005 av stortingsrepresentant Heidi Grande Røys

Besvart 18. april 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Eg viser til spørsmål frå Elisabeth Røbekk Nørve av 18. februar 2005 og justisministeren sitt svar av 28. februar 2005 vedkommande redningshelikopterbasen i Florø. Departementet skriv at ein tar sikte på utlysning av anbodet i EØS-området så snart som mogleg i vår, og at det vil ta 18 månader frå kontrakt er tildelt til tenesta kan starte opp.

Er anbodet sendt ut, kortid vil arbeidet med oppbygginga av sjølve basen i Florø skje, og kor lang tid reknar ein med å bruke på oppbygginga?»

Svar:

Anbodet er enda ikkje sendt ut, men departementet tar sikte på at dette vil skje som planlagt i løpet av våren 2005. Departementet er oppteken av at heli-

kopteret på Florø blir eit fullverdig redningshelikopter med dei overordna krav som Stortinget og Regjeringa har lagt til grunn for kjøp av framtidige redningshelikopter. Desse krava er utarbeida av eit brukarforum (Helikopterfaglig forum) som vart nedsett etter anmodning frå Stortinget.

Krava er ute på høyring hjå nødvendige etatar, og straks resultatet av dette er på plass vil anbodsprosessen bli sett i gang. Departementet tar sikte på at kontrakt med aktuell operatør vil vere klar seinsommar 2005.

Etter at tildeling av kontrakt er gitt vil det vere opp til operatøren å starte arbeidet med oppbygginga av sjølve basen. Erfaringsmessig kan dette ta 18 månader, noko som særleg skyldast at det må skaffast nytt helikopter.

SPØRSMÅL NR. 681**Innlevert 13. april 2005 av stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen****Besvart 20. april 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Nye kraftlinjetraseer skaper debatt. Den planlagte 420 kV ledningen mellom Eidfjord og Samnanger vil føre til store inngrep i uberørt natur, vernede vassdrag og det estetiske knyttet til Hardanger som turistmål.

Hva vil statsråden gjøre for å unngå store naturinngrep når alternativer finnes?»

BEGRUNNELSE:

Statnett planlegger en ny 420 kV ledning mellom Sima kraftverk i Eidfjord kommune og transformatorstasjonen i Børdalen i Samnanger kommune. Statnett har varslet oppstart av arbeidet med melding etter plan- og bygningsloven og energiloven.

Kraftledningen vil være godt synlig i landskapet langs Hardangerfjorden, et område som er et av de viktigste turistmål i Norge og som genererer store inntekter lokalt og nasjonalt.

Kraftledningstraseen vil gå gjennom uberørte naturområder hvor der ikke er foretatt tekniske inngrep. Statnett vurderer å legge traseen gjennom Døgersdalen og videre i fjordspenn via Åsen/Bije til Oksenhavøya og videre til Granvin. Et slikt valg vil gjøre inngrep i et tilnærmet uberørt område. I tillegg er Døgersdalen et vernet vassdrag.

Den foreslåtte traseen utover Oksenhavøya mot grensen til Granvin kommune går gjennom et område som er turvei både sommer og vinter og et viktig rekreasjonsområde, den gamle postveien til Granvin.

Nye kraftlinjer vil i de aller fleste tilfeller skape debatt. Problematikken rundt mulig stråling i befolkede områder viser dette og kabling blir sett på som et alternativ til luftspenn. I denne saken er det som skrevet ovenfor andre problemstillinger; uberørt na-

tur, vernede vassdrag det estetiske knyttet til Hardanger som turistmål m.m.

Alternativer til luftspenn er mulig ved å legge sjøkabel. Statnett har signalisert at et slikt alternativ er et kostnadsspørsmål.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra miljøvernministeren.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har opplyst at Statnett SF nylig har startet opp planarbeid for en eventuell 420 kV kraftledning mellom Eidfjord og Samnanger med sikte på å fremme en melding til NVE om tiltaket. NVE behandler slike meldinger etter reglene om konsekvensutredninger i medhold av plan- og bygningsloven. Alternative løsninger vil inngå i en slik behandling.

Statnett må deretter søke konsesjon etter energiloven for kraftfremføringen. Søknaden vil bli underlagt en omfattende saksbehandling der alle interesserte vil få uttale seg, bl.a. på lokale orienteringsmøter i regi av NVE.

Jeg vil også påpeke at Statnett som tiltakshaver underveis i denne prosessen vil ha en utstrakt kontakt med lokale interesser, grunneiere, andre brukerinteresser, miljøinteresser mv.

NVEs konsesjonsvedtak kan påklages til Olje- og energidepartementet. Departementet vil i slike situasjoner foreta en fullstendig gjennomgang av saken og avholde befarings- og møter i distriktet før det treffes endelig vedtak.

Jeg er trygg på at denne fremgangsmåten vil sikre at de forhold representanten Skjælaaen er opptatt av vil bli grundig vurdert og belyst, men ber om forståelse for at jeg ikke kan gå inn på en vurdering av saken på det nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 682**Innlevert 13. april 2005 av stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen****Besvart 26. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«En pasient med anarthri, svelgeparese og dårlig motorikk i munnhule og ansikt samt svekket funksjon i begge hender, får ikke tilfredsstillende behandling i det norske helsevesen. Han får i dag behandlingen Lybra-energisk homøopatisk bioresonans. Denne behandlingen finnes ikke på Rikstrygdeverkets liste over medikamenter, § 9.

Kan statsråden bidra til at pasienten får dekket sine utgifter med henvisning til § 10a der det heter at Rikstrygdeverket, når særlige grunner taler for det, kan godkjenne støtte til et legemiddel som ikke er oppført i preparatlisten?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge ham selv og hans nettverk har behandlingen Lybra-energisk homøopatisk bioresonans har gitt gode resultater for pasienten. Han spiser, svelger, klarer delvis å løfte armene, han snakker litt, og kjører egen bil. Undertegnede har ikke kompetanse til å vurdere om dette er en behandlingsformen som egner seg for alle i en lignende situasjon, men ut fra det jeg har fått oppgitt fra Norges handikapforbund, region øst, har nevnte pasient hatt godt utbytte av behandlingen. Kostnadene har vært 38 000 kr.

Det kan være nyttig å få orientering om eksempler på legemidler som er godkjent til ytelse av stønad etter § 10a.

Svar:

Lybra-energisk homøopatisk bioresonans tilbys av Kvanteklinikken i Oslo. Metoden omtales av denne klinikken som en helautomatisk computerbasert skanning, behandling og produksjon av remedier på et homøopatisk nivå.

For omsetning av legemidler stilles det krav om at legemidlet har markedsføringstillatelse, jf. legemiddelforskriften § 3-1. For å få markedsføringstillatelse for et legemiddel i Norge stilles det som krav at legemidlet har dokumentert effekt, sikkerhet og produktionskvalitet. Unntatt fra kravet om markedsføringstillatelse er bl.a. homøopatiske eller antroposofiske legemidler som har markedsføringstillatelse i annet EØS-land, jf. § 3-2 i samme forskrift.

Som det framkommer i spørsmålet fra representanten Kristoffersen, gis det ikke forhåndsgodkjent refusjon etter blåreseptforskriften § 9 for homøopatiske legemidler. Grunnen er, ifølge Statens legemiddelverk, at homøopatiske legemidler mangler nødvendig medisinsk dokumentasjon.

Ifølge retningslinjer til folketrygdloven § 5-14 gis det ikke dekning av utgifter til homøopatpreparater/antroposofiske preparater. Begrunnelsen er at folketrygdens stønadsordninger er basert på tradisjonell norsk medisin. Utgifter til alternativ medisin (naturmedisin, akupunktur, homøopati o.l.) dekkes ikke, jf. Rikstrygdeverkets retningslinjer til folketrygdloven kap. 5. Det kan derfor heller ikke gis individuell refusjon etter blåreseptforskriften § 10a eller dekning av utgifter etter folketrygdloven § 5-22 (den såkalte bidragsordningen). Grunnen er som nevnt at disse legemidlene ikke tilfredsstillt krav om at legemidlet skal være reseptpliktig og være markedsført i Norge.

En forutsetning for å ta informerte valg er forskningsbasert kunnskap. Det er nå to år siden Ot.prp. nr. 27 (2002-2003) Om lov om alternativ behandling av sykdom mv. ble lagt fram for og behandlet av Stortinget. Et viktig oppfølgingstiltak etter stortingsbehandlingen er styrking av forskning på alternativ behandling. Dette skjer blant annet gjennom opprettingen av et eget forskningssenter for forskning innen alternativ behandling - Nasjonalt forskningssenter innen komplementær og alternativ behandling (NAFKAM) ved Universitetet i Tromsø - og ved å støtte forskning i regi av Norges forskningsråd (i programmet Pasientnær klinisk forskning og alternativ medisin).

SPØRSMÅL NR. 683**Innlevert 13. april 2005 av stortingsrepresentant May Hansen****Besvart 22. april 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«I mange tilfeller blir foreldre og barn skilt fra hverandre i forbindelse med krig og konflikter, og ender også opp i helt forskjellige land. Det har alltid vært et viktig arbeid å få gjenforent barn med sine foreldre for å sikre dem trygge rammer. Senest i oppslag i Aftenposten 13. april settes fokus på dette og det faktum at norske myndigheter ikke følger barnekonvensjonen.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Norge følger sine forpliktelser etter FNs barnekonvensjon også i familiegjenforeningsaker?»

BEGRUNNELSE:

I 2003 vedtok Stortinget at FNs barnekonvensjon skulle inkorporeres i menneskerettsloven, og dermed gis forrang foran norsk lov.

Barnekonvensjonen artikkel 9 sier at barn ikke skal atskilles sine foreldre mot sin vilje. Artikkel 10 sier at søknader om familiegjenforening over landegrenser skal behandles på en positiv, human og rask måte. Artikkel 22 sier at barn som søker flyktningstatus eller som anses som flyktinger skal gis nødvendig vern og humanitært hjelp. Staten skal i samarbeid med internasjonale organer hjelpe et barn som er alene til å bli gjenforent med sine foreldre.

Det virker på oppslag i Aftenposten 13. april 2005 som om det ikke finnes en praksis i denne type saker som er i tråd med konvensjonen og de forpliktelser som også påhviler norske myndigheter å følge etter inkorporeringen i norsk lov i 2003.

SPØRSMÅL NR. 684**Innlevert 13. april 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 26. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«I dagens nettutgave av Aftenposten er det en artikkel om en farlig fange som stakk av etter fotballkamp. Mannen er betegnet som farlig og er sikringsfange på et psykiatrisk sykehus i Østfold. Mannen er dømt for to drapsforsøk og flere trusler, ifølge avisen.

Siden også denne typen samfunnsreaksjon har som mål å ivareta samfunnets behov for sikkerhet, er

Svar:

Barnekonvensjonen fastsetter ingen rett til familiegjenforening, og det er overlatt til den enkelte stat å foreta den nærmere avveiningen i de situasjoner hvor hensynet til barnets beste må veies mot andre samfunnsinteresser. Etter mitt syn følger norske utlendingsmyndigheter de forpliktelsene Barnekonvensjonen stiller opp, både i innvandringspolitikken generelt og i søknader om familiegjenforening spesielt.

I tillegg til Barnekonvensjonens bestemmelse i artikkel 10 nr. 1 om at søknader fra et barn eller dets foreldre skal behandles på en positiv, human og rask måte, viser jeg også til den generelle forpliktelsen i henhold til Barnekonvensjonen artikkel 3 om at "barnets beste skal være et grunnleggende hensyn" ved alle handlinger som berører barn. Det er i denne sammenheng verdt å merke seg at staten er forpliktet til å vurdere hensynet til barnets beste som ett av flere relevante hensyn, ikke som det eneste hensynet.

Problemstillingen i den enkeltsaken som ble omtalt i Aftenposten 13. april, var om underholdskravet som stilles ved familiegjenforening var oppfylt. UDI avslo en søknad fra et barn om gjenforening med far i Norge fordi faren ikke fyller underholdskravet, som p.t. er 167 500 kr pr. år. Jeg vil i løpet av kort tid sende på høring forslag om å endre reglene om underholdskrav i utlendingsforskriften. Et av forslagene er at det ikke skal stilles krav om underhold når barn under 15 år søker gjenforening med foreldre i Norge. Det tas sikte på å iverksette nye regler om underhold ved familiegjenforening fra høsten.

justisministeren fornøyd med det som har skjedd, og hvilke tiltak bør iverksettes for å hindre at noe slikt kan skje igjen?»

BEGRUNNELSE:

At en person med et slikt rulleblad slippes ut blant vanlige folk overgår, etter mitt skjønn, enhver form for sunn fornuft. At vedkommende muligens

skal tilbakeføres til samfunnet håper jeg forutsetter at denne personen er ufarlig. I motsatt fall vil vedkommende på nytt kunne utsette uskyldige mennesker for fare. Det hevdes fra den faglige ledelsen ved psykisk helsevern i Østfold at "når mennesker er innlagt og dømt, betyr ikke dette at de 24 timer i døgnet skal sitte bak lås og slå [...]."

Det hevdes videre at det skal lages et behandlings- og sikringstiltak rundt dem.

Under forutsetning av at fremstillingen her er korrekt beskrevet, forventer jeg at justisministeren og eventuelt andre medlemmer av Regjeringen sørger for at slike tilfeller ikke skjer igjen i fremtiden. Historien til denne personen viser tydelig at samfunnet her har et klart behov for å kunne beskytte seg mot vedkommende.

Svar:

Innledningsvis skal bemerkes at personen som omtales i aktuelle artikkel i Aftenposten, i 2003 ble dømt til tvunget psykisk helsevern. Da denne straffettslige særreaksjonen sorterer under Helse- og omsorgsdepartementet blir dette spørsmålet besvart av helse- og omsorgsministeren.

Personer som dømmes til tvunget psykisk helsevern er pasienter i pasientrettighetslovens forstand og faller følgelig under helsetjenestens ansvarsområde.

Den nærmere reguleringen av denne pasientgruppen følger av lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven), og da særlig kap. 5: Dom på overføring til tvunget psykisk helsevern. Det følger av denne lovs § 3-5 at den som er overført til tvunget psykisk helsevern skal ha døgnopphold i en institusjon de tre første ukene. Etter dette er det den faglige ansvarlige som skal bestemme hvordan det tvungne psykiske helsevernet til enhver tid skal gjennomføres. Det heter i § 3-5 at det ved avgjørelsen skal "legges vekt på hensynet til behandlingen av den domfelte, og særlig på behovet for å beskytte samfunnet mot faren for nye alvorlige lovbrudd".

Psykisk helsevernloven § 3-5 angir altså hvilke hensyn den faglige ansvarlige skal legge vekt på ved vurderingen av hvordan særreaksjonen skal gjennomføres. Ved siden av behandlingshensynet skal det særlig legges vekt på behovet for å beskytte samfunnet mot ny og alvorlig kriminalitet. Ved valg av behandlingsform må det derfor vurderes hvilken risiko det innebærer dersom den domfelte får friere forhold. Helsetilsynet ser likevel alvorlig på saken, og har gjort meg oppmerksom på at de har besluttet å reise tilsynssak for å undersøke nærmere hvilke vurderinger som ble foretatt i forkant av denne utflukten.

SPØRSMÅL NR. 685

Innlevert 13. april 2005 av stortingsrepresentant Jørund Leknes

Besvart 20. april 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I Stortingets møte 15. mars bidro olje- og energiministeren til å skape usikkerhet omkring oppstartsdato for et norsk-svenske elsertifikatmarked, gjennom å si at oppstartsdato vil bli 1. juli 2007. I komiteens innstilling slås det fast at oppstart for markedet skal være 1. januar 2007.

Stemmer det at oppstarten av markedet er ytterligere utsatt?»

BEGRUNNELSE:

15. mars sa olje og energiministeren følgende i Stortinget: "Så til det siste temaet, pliktige elsertifikater. Når det gjelder utviklingen av et pliktig elsertifikatmarked, er det helt klart at Stortinget må ta stilling til de sentrale elementene ved behandlingen av

en odelstingsproposisjon om saken. Koordineringen med Sverige er svært viktig i denne sammenheng. Den 11. februar hadde jeg møte med min kollega Mona Sahlin. Da kom det fram at de fra svensk side tar sikte på å få i gang dette felles markedet fra 1. juni 2007. Det er årsaken til at Regjeringen velger ikke å legge fram en odelstingsproposisjon for Stortinget denne våren." I innstillingen står det klart og tydelig at oppstart av markedet blir 1. januar: "Komiteen har merket seg brev til komiteen fra olje- og energiministeren av 14. februar 2005, der det vises til møte med den svenske Samhøllsbyggnadsminister Mona Sahlin 11. februar 2005, og der bl.a. arbeidet med å utforme det norsk-svenske markedet med elsertifikater ble drøftet. Fra svensk side tar man nå sikte på å ha klart et slikt marked fra 1. januar 2007. Dette blir dermed oppstartsdatoen for markedet."

Utsettelsen av det pliktige elsertifikatmarkedet har ført til at mange utbyggere av ny fornybar energi har utsatt investeringsbeslutninger. Statsrådets uttalelse i stortingsdebatten bidrar til ytterligere klarhet for utbyggerne.

Svar:

Det er ingen endringer i planene for et pliktig svensk-norsk elsertifikatmarked i forhold til mine redegjørelser i brev av 14. februar 2005. Det var ikke tilsiktet å skape et annet inntrykk i mitt innlegg i Stortinget 15. mars.

SPØRSMÅL NR. 686

Innlevert 13. april 2005 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem

Besvart 22. april 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Lov om likestilling inneholder en bestemmelse som slår fast at lærebøker i norske skoler skal bygge på likestilling. Private skoler må få sin læreplan godkjent av UFD. Tidligere har en rekke privatskoler benyttet læremidler som klart har vært i strid med likestillingsloven. Dette viser at lovverket ikke følges av enkelte private skoler.

Hva gjør statsråden for å sikre at private skoler følger krav om likestilling i undervisning og i lærebøker?»

Svar:

Alle landets skoler er forpliktet etter de lover som til enhver tid gjelder, herunder lov om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven). For skoler som får godkjenning til drift med statsstøtte etter friskoleloven, er plikten uttrykkelig lovfestet og ansvaret er lagt på friskolens styre. Ansvaret omfatter både å "sjå til at skolen blir driven i samsvar med gjeldende lover og forskrifter" og å "ha eit forsvarlig system for vurdering av om krava i gjeldande lover og forskrifter blir oppfylte".

Etter at det i 2001 ble avdekket brudd på likestillingsloven ved enkelte friskoler, fulgte departemen-

tet opp vedtaket fra Klagenemnda for likestilling, med føringer for tilsynet. Av de tilbakemeldingene som departementet i ettertid har fått fra fylkesmennene er det lite som tyder på at det i dag skjer lignende brudd på likestillingsloven.

Fylkesmannen er delegert myndigheten og oppgaven med å føre tilsyn med skoler godkjent etter friskoleloven. Den overordnede nasjonale, faglige myndigheten for dette tilsynsarbeidet er tillagt Utdanningsdirektoratet. Av den grunn, og for at fylkesmannens lokalkunnskap i størst mulig grad skal være avgjørende for innholdet i det konkrete tilsynsarbeidet, ønsker departementet prinsipielt å være tilbakeholden med å utpeke særskilte områder som fylkesmannen skal føre tilsyn med. Av betydning for tiden fremover bør det likevel nevnes at departementet i embetsoppdraget for 2005 har bedt fylkesmennene rette særlig oppmerksomhet mot skolenes plikt til å ha et forsvarlig internt system (internkontrollsystem) for vurdering av om kravene som følger av gjeldende lover og forskrifter blir oppfylt. Dette vil sikre at skoler godkjent etter friskoleloven følger de lovregler som til enhver tid gjelder, herunder kravene i likestillingsloven.

SPØRSMÅL NR. 687**Innlevert 14. april 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa****Besvart 20. april 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«I den siste tida er det avdekka fleire alvorlege hendingar på norsk sokkel. Ei gransking av 37 hendingar over 7 år påviser graverande svikt i tryggleikssystem og -rutinar. Desse opplysningane står i sterk motstrid til den offensive haldninga og dei mange samarbeidstiltaka som vart understreka då kommunalkomiteen handsama stortingsmeldinga om helse, miljø og tryggleik på sokkelen.

Kva gjer statsråden for å sikra ei reell styrking av tryggleiken for dei mange som har sitt daglege arbeid på dette sårbare området?»

GRUNNGJEVING:

Dei tilhøva som no er avdekka, gir grunn for å stilla spørsmål ved fleire sider ved tryggleiksarbeidet. Eg meiner dette handlar både om samsvar mellom ord og handling hos ei næring med høge krav til lønsemd og om tillit til denne næringa. Det handlar også om å sikra eit tilsyn som har ressursar, ikkje berre til å avdekka, men også til å gi råd og delta i dei prioritertingane som no må gjerast for å retta opp feil og styrka innsatsen. Eg meiner det er relevant å be Regjeringa gi Stortinget ei orientering om situasjonen, anten i revidert budsjett eller på annan måte. Ved delinga av Oljedirektoratet var ressursane til Petroleumstilsynet eit tema. Tilsynet fekk nye oppgåver. Eg ber statsråden som ein del av ei slik orientering sjå nærare på om Petroleumstilsynet bør tilførast fleire stillingar for slik å ha høve til intensivering av sin viktige del av tryggleiksarbeidet.

Svar:

Eg vil starte med å peike på at det ikkje er mogleg å trekkje nokon eintydig konklusjon om utviklinga i risikonivået på norsk sokkel dei seinare åra. Stortingsrepresentant Meltveit Kleppa viser til ei gransking av 37 hendingar over sju år som er utarbeidd av Petroleumstilsynet i 2004. I Petroleumstilsynet sitt arbeid med rapporten, blei det lagt inn MTO-årsaker (Menneske-Teknologi-Organisasjon) som ligg bak for hendingar og tillaup på boredekk, som enten var granska av Petroleumstilsynet eller rapportar frå operatørane sine egne granskningar. Når uønskte hendingar inntreffer, vil ein som hovudregel også finne mangelfull leiing som ei av årsakene til hendinga. Rapporten "Human factors på boredekket" stadfester dette. For øvrig må ikkje konklusjonane frå rapporten

på dette spesifikke området bli sett på som ei generell skildring av tilstanden i næringa.

Styresmaktene har saman med næringa gjort ein systematisk innsats for å kartleggje risikonivået i sektoren dei seinare åra. På bakgrunn av det datagrunnlaget og dei indikatorane som er brukt i prosjektet "Utvikling i risikonivå - norsk sokkel", viser dei fleste storulykkesindikatorane ein nedgang eller eit stabilt nivå i 2004. Likevel viser resultatene ei moderat auke i risikoen for tap av liv i samband med storulykker på norsk sokkel i 2004, i høve til gjennomsnittet i perioden frå og med 1996 til og med 2003.

Hovudårsaka til auken er innverknaden frå eit lite antall hendingar med storulykkespotensial i 2003/2004. Perioden 1996-2004 under eitt, viser ingen klare utviklingar i trend. Når det gjeld hyppigheita av alvorlege personskader, har det derimot vært ein nedgang frå 2000 både på produksjonsinnretningar og flyttbare innretningar, og nedgangen har fortsett i 2004 og for fyrste gong er det observert at hyppigheita av alvorlege personskader er lågare for entreprenørsatte enn for operatørsatte. Eg vil likevel streke under at det framleis er utfordringar på helse-, miljø og tryggleiksområdet som krevjar meir innsats frå alle involverte partar.

Eit eksempel på eit satsingsområde er betre kunnskap om årsaker som ligg bak hendingane, samt kunnskap om menneskelege faktorar for å kunne førebyggje hendingar. Dei "menneskelege faktorane" dreier seg om å skape betre HMS, og dermed førebyggje at hendingar og tilløp hender. Dersom vi skal kunne gjere det på ein god måte, må vi vite kvifor hendingar skjer. Siktemålet er å få partane i næringa til å sjå meir på heilskapen og korleis manglande støtte frå organisasjon og tekniske forhold, dvs. rammane, ofte medverkar til feilhandlingar.

Målet med HMS-arbeidet er å hindre skade på menneskjer, miljø og innretningar. Når uønskte hendingar likevel oppstår, vil ein som hovudregel kunne finne at mangelfull leiing og dårleg organisering av verksemda er blant årsakene som ligg bak. Det er heilt avgjerande for sikre operasjonar at leiinga har eit aktivt forhold til tryggleik og demonstrerer dette i det daglege arbeidet. Eg er opptatt av at engasjementet til leiinga må være eit av dei viktigaste fokusområdene for industrien i tida framover, og at styresmaktene fylgjer dette opp. Dette er noko eg diskuterer i møter med leiarar i næringa og med Petroleumstilsynet.

Når det gjeld informasjon til Stortinget, har Stortinget bedt om ei stortingsmelding om tryggleiken i petroleumsverksemda kvart fjerde år. Neste stortingsmelding om dette temaet skal leggjast fram for Stortinget i byrjinga av 2006. Dette er Stortinget orientert om i St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Arbeids- og sosialdepartementet. I meldinga vil det bli gitt ein brei og grundig gjennomgang av helse-, miljø- og

tryggleiksforholda i petroleumsverksemda. Eg antar at denne tryggleiksmeldinga vil ivareta representanten Meltveit Kleppa sitt behov for orientering om forholda i petroleumsverksemda.

Når det gjeld ressursituasjonen i Petroleumstilsynet, blir denne vurdert i samband med styringsdialogen med etaten, i tillegg til at den også blir vurdert fortløpande i budsjettperioden.

SPØRSMÅL NR. 688

Innlevert 14. april 2005 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 20. april 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Bøndernes Innkjøpslag i Balsfjord leverer kraftfôr og gjødsel. Laget forhandler Fiskå Mølles kraftfôr og tar til Balsfjord ca. 450 tonn pr. måned. Fôret koster 12-20 øre mer pr. kg uten frakttilskudd. Grunnen er O-sonen til FKTs bedrift på Bergneset. Dette oppleves konkurransevridende. Ny kornordning skulle stimulere til økt konkurranse.

Vil statsråden foreta en endring av aktuell forskrift slik at det gis likebehandling av aktørene angående frakttilskuddets størrelse?»

BEGRUNNELSE:

Bøndernes Innkjøpslag i Balsfjord har vært en betydelig leverandør av kraftfôr og gjødsel til landbruket, men konkurransevridningen grunnet FKTs virksomhet på Bergneset gir betydelige merkostnader for bøndene som velger å kjøpe fôr fra laget.

FKTs frakttilskudd gir virksomheten en særstilling i Nord-Norge. Konkurrentene har vanskelig for å konkurrere slik frakttilskuddet er bygd opp. For hvert tonn kraftfôr innkjøpslaget omsetter for Fiskå Mølle, sparer det offentlige 70-100 kr. i tilskudd ved at kraftfôret er produsert i Rogaland.

Gjennom en justering av forskriften er det mulig å endre tilskuddet til også å omfatte drøvtyggerfôr. Dette vil medføre en likebehandling av størrelsen på frakttilskuddet mellom aktørene. Videre vises til Follarapporten som fastslår at gjeldene ordning begrenser konkurransen.

Svar:

Det er få aktører i det norske korn/kraftfôrmarkedet. I en slik situasjon er det en utfordring å få til en fungerende konkurranse. Sentrale aktører i kraftfôrproduksjonen er Felleskjøpgruppen, bygdemøllene og Fiskå Mølle.

Landbruksdepartementet er oppmerksom på at situasjonen i Nord-Norge er annerledes der det nå bare er én kraftfôrprodusent, Felleskjøpet Trondheim. Det er imidlertid ikke noe i markedsordningen for korn som hindrer aktører å etablere kraftfôrproduksjon i Nord-Norge. I utformingen av eksisterende frakttilskuddsordninger er det tatt hensyn til ønske om å opprettholde en desentralisert kraftfôrproduksjon med fordeling av anlegg over hele landet. Det gis i dag mellomfrakttilskudd til frakt av korn fra overskuddsområdet på Østlandet til underskuddsområdet på Vestlandet og i Nord-Norge. Dette tilskuddet gis bare ved frakt av korn og ikke ved frakt av kraftfôr. Det har kommet forslag om å gi mellomfrakttilskudd på "korndelen" i kraftfôret som fraktes nordover. Konsekvensen av en slik løsning vil være at kraftfôrprodusenter i Sør-Norge vil få økt sin konkurransedyktighet i Nord-Norge. En slik endring vil imidlertid på sikt kunne påvirke anleggsstrukturen for kraftfôrproduksjon i retning av en mye mer sentralisert kraftfôrproduksjon i landet konsentrert om noen få anlegg. Jeg har ikke planer om å endre forskriften for frakttilskuddsordningene i en slik retning.

SPØRSMÅL NR. 689**Innlevert 15. april 2005 av stortingsrepresentant Eli Sollied Øveraas****Besvart 22. april 2005 av barne- og familieminister Laila Dāvøy****Spørsmål:**

«Cirka 4 000 barn har i dag en forelder i fengsel. Hvis mor og far er gift, medfører dagens regelverk at det ikke gis mulighet til å søke økonomisk støtteordninger på lik linje med enslige forsørgere.

Eksisterer det i dag et regelverk som kan bedre den økonomiske situasjonen for familier der en av foreldrene soner fengselsstraff?»

BEGRUNNELSE:

I dag er det ca. 4 000 barn som har en forelder i fengsel. Den av foreldrene som soner, vil ikke kunne bidra økonomisk til familien i den tid fengselsstraffen varer, ei heller ta del i omsorg/ansvar for felles barn. Den andre forelder vil i praksis være aleneforsørger. Slik dagens regelverk er, vil den av ektefellene som har ansvaret for barn, ikke ha rett på økonomiske støtteordninger slik som enslige forsørgere har. For mange kan løsningen på denne vanskelige situasjonen være å søke skilsmisse for å bedre den økonomiske situasjonen. Dette vil imidlertid medføre at familien ikke får mulighet til såkalt "lukka" familiebesøk. Det kan synes som dagens regelverk diskriminerer de foreldre som velger ekteskap som samlivsform.

Svar:

Retten til økonomiske støtteordninger har blant annet sammenheng med hvilken familietype barnet bor i. I noen tilfeller bor foreldrene ikke sammen forut for soningen. Hvis barna bor med enslig mor eller far, kan disse ha rett til stønader til enslige forsørgere uavhengig av soningen. Dette gjelder imidlertid ikke hvis den av foreldrene barnet bor sammen med har ektefelle eller samboer. Hvis foreldrene ikke bor sammen, vil det etter nærmere vilkår kunne foreligge rett til bidragsforskott fra det offentlige.

Stortingsrepresentant Øveraas er imidlertid spesielt opptatt av den gruppen av barna som har gifte foreldre som lever midlertidig atskilt som følge av

soningen. De offentlige støtteordningene til barnefamilier har ikke egne regler for slike situasjoner. Arbeids- og sosialdepartementet opplyser at stønad til enslig forsørger etter folketrygdloven kap. 15 gis til ugift, skilt eller separert mor eller far som er alene om den faktiske og daglige omsorgen for barn. Formålet med ordningen er å stimulere til inntektsgivende arbeid, slik at stønadsmottaker etter en overgangsperiode kan forsørge seg selv og barna gjennom eget arbeid. Som gift vil man ikke fylle vilkårene for slik stønad, selv om den andre forelder sitter i fengsel og ikke kan ta del i forsørgelsen eller samvær med barnet.

Utvidet barnetrygd gis der barnets foreldre er ugift, skilt eller separert og ikke bor sammen i en felles husholdning. Det følger av barnetrygdloven § 9 tredje ledd at det ikke foreligger rett til utvidet barnetrygd i tilfeller der barnas foreldre vanligvis bor sammen, men der de midlertidig er atskilt som følge av arbeid, utdanning mv. Dette gjelder også ved midlertidig atskillelse som følge av soning av fengselsstraff.

Dagens ordninger for enslige forsørgere etter folketrygdloven og barnetrygdloven forutsetter altså at stønadsmottaker er enslig og verken gift eller samboende. Gifte eller samboende foreldre som midlertidig bor alene fordi ektefellen er innlagt på institusjon, er fraværende som følge av arbeid eller utdanning eller soner en fengselsstraff omfattes ikke. Noen av disse ektefellene kan ha et reelt behov for særlig økonomisk støtte. Etter lov om sosiale tjenester kap. 5 kan det ytes økonomisk sosialhjelp til den innsattes familie for å sikre at familien har tilstrekkelige midler til livsopphold og for øvrig får nødvendig råd og veiledning. Arbeids- og sosialdepartementet opplyser at når det er små barn i familien, kan det ytes økonomisk sosialhjelp som for enslige forsørgere. Sosialtjenesten kan også om nødvendig bevilge midler slik at barn kan holde kontakt med den innsatte gjennom besøksordninger.

SPØRSMÅL NR. 690**Innlevert 15. april 2005 av stortingsrepresentant Jørund Leknes****Besvart 25. april 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Datateknologiens utvikling har medført at vi nå kan følge tv-sendinger via Internett. NRK tilbyr også dette til Norges innbyggere. Dessverre bruker NRKs web-tv ikke åpne standarder. Dette fører til at de som ikke bruker programvare fra en bestemt leverandør ikke blir i stand til å følge sendingene. Det eksisterer gode alternativer.

Vil statsråden ta initiativ til å få NRK til å etablere tv-sendinger via Internett basert på åpne standarder, for eksempel MPEG4?»

BEGRUNNELSE:

Programvaresektoren er preget av monopolligende tilstander, med store aktører som dominerer enkelte programvareområder. En viktig årsak til at disse monopolene ikke brytes ned er begrensninger i brukernes valgfrihet fordi leverandørene ikke bruker åpne standarder. En åpen standard er en fritt tilgjengelig spesifisering på et format eller en protokoll for kommunikasjon med digital hjelpemidler. Alternativet til dette er proprietære formater eller protokoller.

Teknologirådet anbefaler i rapporten "Programvarepolitikk for fremtiden" bruk av åpne standarder. Statens informasjonstjenester, ODIN er stort sett basert på åpne standarder.

Norsk Rikskringkasting sin løsning for web-tv baserer seg på en Microsoft-løsning. Dette stenger mange brukere ute, fordi denne løsningen støttes av svært få andre leverandører. Dette er særlig et problem for brukere av løsninger basert på åpen kildekode, for eksempel Linux.

Det finnes gode alternativer, for eksempel basert på MPEG4.

Høgskolen i Østfold gjør NRK og NRK2 tilgjengelig til brukere tilknyttet Uninett med MPEG4. Denne løsningen er ikke tilgjengelig for personer som ikke er tilknyttet Uninett. NRK har mulighet til å tilby alle Internettbrukere en tilfredsstillende løsning, men gjør det ikke i dag.

Svar:

Etter NRKs vedtekter § 3-2 består kjernevirksomheten av fjernsynskanalerne NRK1 og NRK2 og radiokanalerne P1, P2 og P3. I tillegg inngår "annen redaksjonell virksomhet som omfatter tekst-tv, Internett og andre medieplattformer som egner seg til formidling av redaksjonelt innhold" etter vedtektene i NRKs allmennkringkastingsvirksomhet.

Nett-tv er følgelig ikke underlagt de samme detaljerte vilkår som kjernevirksomheten. Det er likevel klart at NRK av hensyn til sin legitimitet som lisensfinansiert kanal er forpliktet til å innrette tjenester som inngår i allmennkringkastingsvirksomheten på en måte som gjør at en størst mulig andel av befolkningen kan benytte dem.

NRK gir overfor departementet uttrykk for at man er grunnleggende og prinsipiell tilhenger av åpne standarder, og støtter arbeidet med å utvikle disse. NRK har vært samarbeidspartner i flere prosjekter for utvikling av åpne standarder gjennom EBU, bl.a. MPEG4. NRK var en av pionerene i Europa i testing av standarden MPEG4. Når gode alternativer for streaming til nettradio og nett-tv blir tilgjengelig på åpne standarder med tilsvarende kvalitet, funksjonalitet og utbredelse som de NRK i dag benytter, vil selskapet gå over til det åpne formatet. Den kommende versjonen av MPEG4 AVC (H264) vil kunne tilfredsstillende kvalitetskravene, men basert på NRKs kunnskaper om utviklingen, antas det å ta minst to år før den er tilgjengelig.

NRK understreker at selskapets valg av standarder for nett-tv er gjort etter grundig overveielse. NRK anslår at minst 95 pst. av nettbrukerne uten store problemer kan bruke Windows Media. Dersom et åpent format ble benyttet, ville tallet bli dramatisk lavere.

For mange er det en høy terskel for å ta i bruk ny teknologi. NRK har lagt betydelig vekt på at det skulle være så enkelt som mulig for brukerne å ta nett-tv-tilbudet i bruk. I valget av standarder for nettradio og nett-tv har NRK lagt størst vekt på å velge et format som brukerne i størst mulig grad skal kunne ta i bruk uten å måtte laste ned og installere nye programmer eller moduler på sin PC. I tillegg var det viktig å kunne bruke det samme formatet både til lyd og video. Valget falt derfor på Windows Media. Brukere av Mac og Linux vil med installasjon av forholdsvis enkle tilleggsprogrammer få tilgang til sendingene.

NRK har et omfattende apparat for produksjon og distribusjon av nett-TV. Dersom man skulle levere innholdet på mange parallelle formater samtidig, ville det etter selskapets syn ikke være ressurser til å levere et så omfattende tilbud som NRK gjør i dag.

Et annet viktig moment for NRK er at det bare er Windows Media som har en fullgod løsning for DRM (Digital Rights Management, eller rettighetskontroll). De som har rettigheter til å distribuere sendinger og programmer på nett-tv, krever ofte at NRK kan kontrollere hvordan programmet eller innslaget

brukes, dvs. at selskapet har mulighet til å kontrollere hvem som kan se innslaget, når de kan se innslaget, hvor mange ganger brukerne kan se innslaget, hvor brukerne kan se innslaget osv. Uten slike verktøy vil NRK ikke kunne forhandle rettigheter til svært mange av dagens programmer og sendinger.

NRK og Høgskolen i Østfold (HiØF) distribuerer NRKs nett-tv i åpen standard (MPEG4) som et prøveprosjekt i et lukket nettverk. NRK tester her ut såkalt multicast-teknologi i samarbeid med HiØF, men kan ikke benytte denne løsningen i det åpne nettet.

Jeg støtter opp om de teknologivalg NRK har foretatt. Det ville neppe tjene allmennkringkastingen dersom NRK skulle endre standarder for nett-tv. Valg av åpne standarder i dag ville redusert både tilgjengeligheten til tjenesten og bredden i programtilbudet som tilbys på nett-tv. NRK arbeider allerede i dag aktivt med å fremme og utbre åpne standarder og vil gå over til åpne standarder når de har en tilfredsstillende funksjonalitet. Jeg kan følgelig ikke se at det er ønskelig eller nødvendig å ta initiativ til at NRK skal skifte standard for nett-tv, slik status er for utviklingen av åpne standarder i dag.

SPØRSMÅL NR. 691

Innlevert 15. april 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 21. april 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Vil staten sørge for å holde grunneiere skadesløse ved opprettelse av naturreservat ved at merverdiavgift på advokatbistand fortsatt kan faktureres direkte til staten?»

BEGRUNNELSE:

Staten skal dekke nødvendige utgifter ved skjønn i forbindelse med opprettelse av for eksempel naturreservat. Dette går fram av Lov om skjønn og ekspropriasjonssaker. Det har vært vanlig at grunneierne godkjente advokatbistand for en sak er fakturert samlet til staten inklusive merverdiavgift. Det er nå eksempler på at staten bare vil dekke kostnader eksklusiv merverdiavgift. Det hevdes at merverdiavgiften må splittes opp og faktureres hver av de involverte grunneierne i den grad disse er merverdiavgiftsregistrert. Dette er tungvint, upraktisk og kan være en likviditetsmessig belastning. De fleste grunneiere har bare én avgiftstermin pr. år og må derfor vente lenge på refusjon. Det er også kompliserende at ikke alle grunneiere er registrert. I slike tilfeller må staten uansett dekke merverdiavgiften. Det er i det hele tatt vanskelig å se gode argumenter for den endrede praksisen som også synes å være problematisk i forhold til Grunnloven § 105.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra justisministeren.

Fra 1. juli 2001 ble det innført generell merverdiavgiftsplikt på omsetning av tjenester. Generell mer-

verdiavgiftsplikt betyr at alle tjenester i likhet med varer er merverdiavgiftspliktige, med mindre de er uttrykkelig unntatt i merverdiavgiftsloven. For advokat tjenester er det ikke gjort noe slikt unntak. Slik det fremgår av spørsmålet fra representanten Enger er honorar på advokatbistand, eksempelvis i forbindelse med skjønnssaker, dermed merverdiavgiftspliktig.

Det følger av skjønnsløven § 42 at den som har interesse av inngrepet skal erstatte motparten for nødvendige utgifter i anledning saken. Ved opprettelse av naturreservater i henhold til naturvernloven, avgjøres spørsmålet om vilkårene for innløsning er til stede ved rettslig skjønn som fastsetter erstatningen, jf. naturvernloven § 20 c.

Ifølge opplysninger jeg har fått fra Miljøverndepartementet dekkes saksøkte saksomkostninger i saker om reservatfredninger etter naturvernloven av staten ved Direktoratet for naturforvaltning. Det er Regjeringsadvokaten som er prosessfullmektig for staten i disse sakene.

Regjeringsadvokaten har opplyst at ansvaret for saksomkostninger i saker om naturvern etter naturvernloven, når det gjelder merverdiavgift på advokatbistand, behandles etter de samme prinsipper som i andre sivile saker. Dette innebærer at saksomkostningsansvaret etter skjønnsløven bare omfatter netto-beløpet dersom grunneieren er registrert i merverdiavgiftsmanntallet. Bakgrunnen for dette er at når grunneieren er registrert i merverdiavgiftsmanntallet og dermed får fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelser til bruk i virksomheten gjennom det ordinære merverdiavgiftsoppgjøret, vil grunneieren

ikke lide noe økonomisk tap på grunn av merverdiavgiften på advokatbistanden. Uten at spørsmålet har vært direkte prøvet i forhold til omkostningsansvar etter skjønnsloven er ovennevnte beregningsmåte ifølge Regjeringsadvokaten lagt til grunn i flere avgjørelser fra Høyesterett, se blant annet Høyesteretts kjøremålsutvalgs avgjørelse i sak HR-2005-00345-U.

Når det gjelder grunneiere som ikke er registrert i merverdiavgiftsmanntallet dekker statens omkostningsansvar, i skjønnsaker som i andre sivile saker, også merverdiavgiftsbeløpet.

At det ved behandlingen av omkostningsansvaret må skilles mellom grunneiere som er registreringspliktige og de som ikke er det, er dermed ikke noe særskilt for saker om naturvern etter naturvernloven. Som det er pekt på i spørsmålet har næringsdrivende grunneiere i primærnæringene imidlertid bare én av-

giftstermin per år, jf. merverdiavgiftsloven 31. Isolert sett er det derfor riktig at plikten til å levere årsoppgave kan medføre en likviditetsmessig ulempe for den næringsdrivende dersom vedkommende har merverdiavgift til gode. På dette punkt vil jeg imidlertid påpeke at plikten til å levere årsoppgave også og som regel snarere, innebærer fordeler for den næringsdrivende. Etter merverdiavgiftsloven § 34 har den årsoppgavepliktige ikke betalingsforfall før 3 måneder og 10 dager etter kalenderårets utløp. Å levere årsoppgave innebærer også en praktisk regnskapsmessig fordel for den næringsdrivende ved at man slipper å forholde seg til rapportering og innbetaling flere ganger i året.

På bakgrunn av ovennevnte ser jeg ikke grunnlag for å endre rutinene for avregning av merverdiavgift i skjønnsaker.

SPØRSMÅL NR. 692

Innlevert 15. april 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 22. april 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Etter å ha sonet ferdig en dom på 18 år, ble Mordechai Vanunu løslatt fra fengsel i april 2004. Israelske myndigheter fortsetter forfølgelsen av Vanunu, som er i klar strid med menneskerettighetene. Vanunu holdes i husarrest. Hans søknad om asyl i Norge er avslått. Tidligere dialog med israelske myndigheter i denne saken har ikke gitt resultater.

Hva konkret vil utenriksministeren nå foreta seg overfor israelske myndigheter, og hvilken reaksjon vil bli formidlet?»

BEGRUNNELSE:

Etter å ha sonet ferdig en dom på 18 år, 12 av disse årene i isolat, ble Mordechai Vanunu løslatt fra fengsel i april 2004. Det ble kjent i oktober samme år at Vanunu hadde søkt politisk asyl i Norge. I den forbindelse tok blant annet Kåre Willoch sterkt til orde for å innvilge Vanunu asyl i Norge.

Utenriksministeren uttrykte på det tidspunkt at både ytringsfrihet og bevegelsesfrihet er vernet i folkeretten, og at det forventes at Israel respekterer sine folkerettslige forpliktelser. Utenriksministerens forventninger ble gjort til skamme da Vanunu ble satt i

husarrest kort tid etterpå. Israelske myndigheter fortsetter forfølgelsen av Vanunu, som er i klar strid med menneskerettighetene. Samtidig avslår norske myndigheter Vanunus søknad om asyl. Stilt overfor et år i husarrest ber Vanunu norske myndigheter reagere overfor israelske myndigheter.

Svar:

Jeg er kjent med at israelske myndigheter nylig har besluttet at forbudet som Mordechai Vanunu ble pålagt ved løslatelsen for ett år siden mot å forlate Israel, forlenges med ytterligere ett år. Jeg er også informert om at Israeli Defence Forces har forlenget restriksjonene på Vanunus ytringsfrihet med 6 måneder.

Som representanten konstaterer, så fører Norge en dialog med Israel om Vanunus sak. Saken har flere ganger vært tatt opp med israelske myndigheter.

Jeg er skuffet over at Israel har fornyet restriksjonene som er pålagt Vanunu. Både ytringsfriheten og bevegelsesfriheten er sentrale menneskerettsprinsipper. Jeg vil fortsatt følge denne saken nøye, og jeg vil når anledningen byr seg ta den opp igjen med israelske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 693**Innlevert 15. april 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 26. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Den norske lægeforening har opprørt både leger og befolkningen i distriktene med sitt forslag om å slå sammen mange kommuner for å få færre legevakt-distrikt. Presidenten i Den norske lægeforening, Hans Kristian Bakke, har endatil nevnt at hele Finnmark kan bli to legevakt-distrikt. Lægeforeningen mener en slik ordning vil gjøre det lettere å rekruttere leger til distriktene.

Er statsråden enig i dette, eller har Regjeringen andre planer for å styrke legedekningen i distriktene?»

BEGRUNNELSE:

I det siste har det vært store oppslag i media om Den norske lægeforening sitt ønske om en nasjonal legevaktordning med store distrikt. Legeorganisasjonen begrunner sitt ønske med at det da vil bli lettere å rekruttere leger til distriktene fordi de slipper å ha vakt så ofte. Det blir hevdet at en utvidelse av legevakt-distriktet også automatisk vil føre til en sterk lønnsvekst hos legene, og at ønsket også kan sees på som et innspill i legenes lønnsforhandlinger.

En legevaktordning, slik Den norske lægeforening vil ha det, vil ifølge leger i Nord-Norge dramatisk forverre helsetilbudet i landsdelen, det er endog blitt hevdet at menneskene i landsdelen vil få dårligere tilbud enn husdyrene. Realiteten er uansett at mange av kommunene i Nord-Norge ikke egner seg til å bli slått sammen til store legevakt-distrikt. Leger i Nord-Norge vil i stedet ha ordninger som gjør at det kan ansettes flere leger i hver kommune slik at vaktbelastningen blir mindre samtidig som folk får kort vei til legen. Det er også foreslått å lage ordninger der distriktslegene kan få opparbeide seg rett til permisjon for å forske eller hospitere på sykehus i perioder. Uansett viser denne saken at det er behov for å bedre forholdene for legene i distriktene, med tanke på å gi dem mer fritid og lengre pusterom i perioder.

Svar:

Jeg har ikke fått tilgang til forslaget fra Den norske lægeforening, men har fått opplyst at rapporten vil oversendes departementet i nærmeste fremtid. Jeg har derfor kun kjennskap til saken ut fra det som har vært omtalt i mediene.

Først må jeg presisere at det er opp til den enkelte kommune hvordan kommunen vil organisere legevakt på kveld, natt og i helger mv. Det forutsettes at

den er organisert på en forsvarlig måte for befolkningen. Mange kommuner samarbeider om legevakt, og det er opp til kommunene hvordan de organiserer samarbeidet og hvor mange kommuner som inngår i samarbeidet. Tradisjonelt samarbeider kommuner i distriktene om legevakt, uten at legevaktarbeidet er lokalisert til en fysisk legevaktssentral.

Jeg ser betydningen av å redusere vaktbelastningen på den enkelte lege gjennom legevaktssamarbeid som ledd i å bedre rekrutteringen i distrikt. Som et ledd i å styrke rekrutteringen til og stabilitet i allmennlegetjenesten har departementet i perioden 1998 til 2003 gitt tilskudd til kommuner som ønsker å etablere interkommunalt legevaktssamarbeid på natt med felles bemannet legevaktssentral. Legevaktssentralene er gjerne bemannet av sykepleiere i tillegg til lege. I enkelte av legevakt-distriktene er avstandene store fra den bemannede legevaktssentralen til utkanten av legevakt-distriktet. Her har kommunene organisert bakvakter i kommuner lengst unna legevaktssentralen. Disse blir eventuelt kontaktet av legen på legevaktssentralen dersom det anses nødvendig på grunn av for lang avstand til legevaktssentralen i akutte situasjoner.

Departementet er kjent med at det er etablert ca. 30 interkommunale legevaktssentraler. Namdalsprosjektet var ett av de første med et samarbeid mellom 12 og 15 kommuner. Jeg ser det som uaktuelt at departementet skal fastsette hvordan kommunene lokalt skal etablere samarbeid om legevakt. Dette må kommunene bli enige om seg i mellom avhengig av geografi, avstander, befolkningsstruktur mv., og slik at organiseringen av legevakt gir befolkningen trygghet og kvalitet.

I innstillingen til kommuneproposisjonen for 2005 (Innst. S. nr. 255 (2003-2004)) uttaler flertallet i kommunalkomiteen at "Helsedepartementet må gjennomføre tiltak som muliggjør etablering av hensiktsmessige interkommunale legevaktssordninger, også gjennom kompensasjon til kommunene for merutgiftene knyttet til interkommunalt legevaktssamarbeid". Dette følges opp gjennom at jeg har gitt Statistisk sentralbyrå i oppdrag å kartlegge økonomien i interkommunale legevaktssentraler og vil redegjøre for saken i St.prp. nr. 1 (2005-2006).

Departementet finansierer også en rekke tiltak for å rekruttere leger til distriktene. Dette gjøres gjennom tilskudd bl.a. til veilederordning for turnusleger og tilskudd til Sogn og Fjordane og Finnmark. Departementet er i løpende dialog med Sosial- og helse-

direktoratet om innretningen av tilskuddsmidlene. Departementet får hver måned oversikt over fastlegehjemler som ikke er bemannet med fast lege. Antall slike hjemler er nå under 100, pr. 31. mars 2005 var

91 ledige. Det er fortsatt mange små kommuner som har problemer med å skape stabilitet i fastlegehjemlene. Jeg vil komme tilbake til en vurdering av situasjonen i 2006-budsjettet.

SPØRSMÅL NR. 694

Innlevert 15. april 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 26. april 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Det foreligger i plan- og bygningsloven flere forskjellsbehandlinger av landbruksbygninger/landbruksinteresser i forhold til bygninger og interesser knyttet til fiskerinæringen, selv om det er flere likhetstrekk som skulle tilsi en mer likebehandling av disse næringene.

Hvordan ser statsråden på dette forhold, og vil det bli tatt initiativ for å likestille fiskeriinteresser med bestemmelsene som vedrører landbruket?»

BEGRUNNELSE:

Flere har pekt på at fiskeriinteressene er neglisjert i plan- og utredningsarbeidet. Det er blant annet vist til at det ikke er likestilling mellom fiskeriinteresser med tilsvarende interesser f.eks. landbruksinteresser i lovverket. Dette selv om det foreligger klare likhetstrekk og overførbarhet.

Det vises til at landbruksinteressene har flere særbestemmelser i plan- og bygningsloven som også burde vært gitt til fiskerne og fiskeriinteressene, det vises spesielt til plan- og bygningsloven § 81. Denne bestemmelsen gir bønder som skal oppføre driftsbygninger lettelse som andre ikke har. Dette har medført at driftsbygninger i fiskeriene er nektet oppført, men når disse er omdefinert til landbruksbygninger blir de oftere god tatt - til tross for økt areal.

Det vises til at fiskere flere ganger har opplevd at offentlige organ, og da spesielt kommuner (foretar hovedtyngden av planarbeidet) ikke har sørget for å innhente synspunkter fra representanter for fiskerimyndigheter og fiskeriinteressene. Særlig gjelder dette tiltak i strandsonen, der fiskerne har mistet mange av sine ankerplasser og låssettingsplasser i regulerings- og utbyggningsplaner. Det har i mange tilfeller skjedd omregulering eller lignende uten at fiskeriinteressene er blitt varslet. Mange av anker- og låssettingsplassene er så gamle at innføringen i grunnboken er "falt ut", siden noteringene av tinglys-

ningsmyndighetene er definert som heftelser av historisk interesse.

Det foreligger i lovverket alt i dag plikt til å innhente uttalelser og/eller sende sakene ut på høring til "berørte instanser". Det vises bl.a. til § 95 2 annet ledd. Dessverre viser det seg at mange reguleringsmyndigheter ikke ser at en regulering eller byggesak i strandsonen kan berøre fiskeriinteressene. Dette er nok mer et uttrykk for manglende kjennskap til hvordan fiskerne og fiskeriinteressene berøres og således bør ansees som berørt part, enn uvilje til å hensynta fiskerne.

Blant annet har Plan- og bygningsetaten i Oslo informert om at (de statlige) fiskerimyndighetene ikke er nevnt blant de eksplisitte høringsinstansene som regelverket nevner, og at man derfor ikke sender høringssakene ut på høring til fiskerimyndighetene. Dette i klar motsetning til miljøvernmyndighetene og landbruksmyndighetene.

Mange kommuner har henvist til at havnemyndighetene er høringsinstans, der det er opprettet havnedistrikt. Det har vist seg at havnemyndighetene, som er eksplisitt nevnt som høringsinstans, ikke alltid hensyntar fiskeriinteressene i høringssakene som de blir forelagt av plan- og bygningsmyndighetene. Dette er for øvrig naturlig siden havnemyndighetene ført og fremst skal sikre at transport- og ferdselsinteressene blir ivaretatt.

Det vises for øvrig til merknad og forslag fra Kystpartiet i Innst. S. nr. 250 (2003-2004) kap. 20.2.33 plan- og bygningsloven og fiskeriinteresser.

Svar:

Plan- og bygningsloven ivaretar viktige samfunnsinteresser knyttet til arealdisponering, utbygging og bebyggelse. Kommunale planer er bestemmende for hvilken virksomhet som er tillatt på de forskjellige arealene, hvilke bygge- og anleggstiltak som tillates og hvordan disse utformes. Berørte sek-

torinteresser, herunder fiskeriinteressene, skal tas hensyn til i planprosessen. Det forutsettes at sektorene deltar i den kommunale planleggingen på en forpliktende måte, og gir kommunene nødvendig bistand i planarbeidet. Videre legger loven opp til at statlige sektormyndigheter, fylkeskommunen og nabokommune kan fremme innsigelse mot planforslag slik at endelig avgjørelse i saken skjer i departementet. Fiskeridirektoratets regionkontor er fagmyndighet med innsigelsesrett i plansaker. For øvrig vil fiskerioorganisasjoner representere berørte private interesser som vil ha krav på medvirkning mv. i planbehandlingen, og kan ev. ha klagerett i saker om reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

Loven likestiller på flere områder fiskeribygging og landbruksbygg. Blant annet følger det av § 17-2, 2. ledd pkt. 1 at det generelle byggeforbudet i 100-metersbeltet ikke gjelder "[...] bygning, konstruksjon, anlegg eller innhegning som er nødvendig for forsvarret, i landbruket, tamreindriften, fløtingen, fangst- og fiskerinæringen, [...]". Der det ikke er vedtatt plan eller annen lovgivning som er til hinder for oppføring av bygning eller konstruksjon til fiskerinæringens bruk, er dette tiltaket tillatt i strandsonen. Denne bestemmelsen likestiller således landbruksbygg og bygninger for bl.a. fiskeriene.

Generelt har lovgiver vært forsiktig med å unnta større tiltak fra byggesaksbehandling. Når driftsbygninger i landbruket er unntatt fra ordinær byggesaksbehandling, har dette historiske årsaker. I bygningsloven av 1965 var begrunnelsen at det eksisterte et faglig godt planleggingsapparat og finansieringssystem som kvalitetssikret planleggingen og oppføringen av de fleste landbruksbygninger av noen størrelse. Det fremgår av motivene til 1965-loven at det

også ble overveid hvorvidt driftsbygninger knyttet til fiskerivirksomhet kunne unntas fra lovens herredømme, men dette ble ikke funnet formålstjenelig. I byggesaksbehandlingen deltar for øvrig berørte sektorinteresser i ulik grad, avhengig av om tiltaket krever tilatelse etter annet lovverk eller ikke.

Jeg kan ikke se at det er mangler ved selve lovverket som er årsaken til at fiskerimyndigheter og -organisasjoner ikke blir tilstrekkelig involvert i behandlingen av plan- eller byggesaker. Dette synes heller å bero på praktiseringen av reglene i det enkelte tilfelle. Det kan også se ut til å være behov for bedre gjensidig informasjon og kommunikasjon mellom planmyndigheter, fiskeriinteresser og andre sektorer.

Når det gjelder initiativ til å likestille fiskeriinteresser med bestemmelser som vedrører landbruk vil jeg peke på at Planlovutvalget i NOU 2003:14 Bedre kommunal og regionale planlegging etter plan- og bygningsloven II har gått relativt grundig gjennom behovet for endringer i planbestemmelsene i sjøen og kystsonen. Utvalgets vurderinger omfatter også flere av de forhold som berøres i spørsmål nr. 694. Det er på bakgrunn av utvalgets utredning nå startet opp et arbeid i Miljøverndepartementet med sikte på utarbeidning av en ny plandel av plan- og bygningsloven. Videre vil jeg vise til at Bygningslovutvalget skal levere sin siste delutredning i juni. I oppfølgingen av utredningen vil Kommunal- og regionaldepartementet blant annet vurdere bestemmelsene om sektor-medvirkning og hvordan ulike typer tiltak skal behandles. Det synes derfor ikke å være behov for å starte opp noe nytt og særskilt utredningsarbeid på dette feltet nå.

SPØRSMÅL NR. 695

Innlevert 18. april 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 25. april 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«I svaret på spørsmål nr. 2 i spørjetimen i Stortinget 13. april d.å. orienterte statsråden om ei gruppe som vurderer den praktiske kontrollen av småfjesjukdommar. Det er viktig at den problemstillinga spørsmålet omhandla, sal av tekselverar mellom Rogaland og Hedmark, tilflyt gruppa Mattilynet har nedsett. Det ser også ut til at den rolla den nasjonale kompe-

tansen på produksjonsdyr skal ha i kontrollarbeidet, treng ei nærare avklaring.

Kan statsråden stadfesta at han vil oversenda relevant informasjon til gruppa?»

Svar:

Som jeg sa i mitt svar på spørsmål nr. 2 i spørretimen 13. april d.å., vil jeg avvente arbeidsgruppens

innstilling og Mattilsynets vurdering før departementet tar stilling til om regelverket som gjelder den praktiske kontrollen med småfesykdommer skal endres. Jeg kan forsikre representanten Kleppa om at når referatet fra spørretimen i Stortinget 13. april er endelig, skal jeg sende utskrift av den delen som gjelder spørsmål nr. 2 over til Mattilsynet, slik at de kan videreformidle det til arbeidsgruppen de har nedsatt.

Landbruks- og matdepartementet sitter ikke på materiale som ikke er kjent for arbeidsgruppen og Mattilsynet. Den nasjonale kompetansen på sauehold og sykdommer hos sau er representert i gruppen, så jeg føler meg sikker på at alle sider ved bekjempelse av småfesykdommer blir tatt godt hånd om gjennom arbeidet i gruppen.

SPØRSMÅL NR. 696

Innlevert 18. april 2005 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 21. april 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Er det i tråd med intensjonene å tolke rettsreglene slik at det skal pålegges moms på mottatte gaver, som er gitt frivillig, og hvor tjenesten åpenbart har et ideelt formål, som også er til nytte for alle som velger ikke å gi noen gave til formålet?»

BEGRUNNELSE:

Trysil Ferie og Fritid AS er av Hedmark fylkes-skattekontor ilagt moms på løypetilskudd fra lokalbefolkningen, hytteeiere og reiselivsbedrifter. Firmaet sender hvert år ut spørsmål til lokalbefolkningen, hytteeiere og reiselivsbedrifter om de vil gi en gave som skal benyttes til å vedlikeholde løypenettet i området. Selskapet får inn noen titusener kroner på denne måten til formålet. Det er ingen forbindelse mellom å yte en gave og benytte løypenettet.

Selskapet benytter så idrettelag til å forestå selve jobben og betaler disse for jobben. Gjennom et bokettersyn er selskapet ilagt moms på disse gavene, og fylkesskattekontoret fastholder i brev av 4. februar 2005 at disse tilskuddene faller innenfor avgiftsområdet. Trysil Ferie og Fritid opplyser at dette praktiseres annerledes i andre fylker.

Svar:

Etter merverdiavgiftsloven er enhver omsetning av varer og tjenester som faller innenfor lovens anvendelsesområde avgiftspliktig. Dette innebærer at alle som driver næring med omsetning av avgiftspliktige varer og tjenester over en viss størrelse, skal beregne utgående merverdiavgift. Siden opparbeiding og vedlikehold av løypenett er omfattet av lovens tjenestebegrep, vil denne virksomheten i utgangspunktet være avgiftspliktig.

Som det fremgår av merverdiavgiftsloven § 3 nr. 2 er det et vilkår for avgiftsplikt at en vare eller tjeneste omsettes. I forhold til tjenester er dette definert som ytelse av en tjeneste mot vederlag. Definisjonen av omsetning forutsetter med andre ord en gjensidig bebyrdende transaksjon - ytelse mot motytelse. Ved etablert praksis har dette blitt forstått slik at det må foreligge en direkte kobling mellom tjenesten som ytes, og vederlaget som mottas.

Ved frivillige overdragelser uten motytelser vil det ikke være tale om en gjensidig bebyrdende transaksjon. En følge av dette er at merverdiavgiftslovens krav til omsetning ikke er oppfylt. I disse tilfellene skal det derfor ikke beregnes merverdiavgift av tjenesten. Motstykket til dette er at det ikke foreligger fradragsrett for inngående merverdiavgift på anskaffelser som referer seg til denne virksomheten.

Du viser i ditt spørsmål til at Trysil Ferie og Fritid AS er pålagt å beregne merverdiavgift på løypetilskudd som ytes fra lokalbefolkningen, hytteeiere og reiselivsbedrifter. Saken er ikke behandlet i Finansdepartementet, og jeg har innhentet informasjon fra skatteetaten. Jeg har forstått at pålegget skjedde som følge av et bokettersyn i selskapet. Fylkesskattekontoret foretok deretter en etterberegning av merverdiavgift.

Som det fremgår av ovennevnte har det ikke vært lovgivers intensjon at det skal beregnes merverdiavgift på frivillige overdragelser uten motytelse. Hvorvidt det foreligger en gaveoverdragelse, herunder om overdragelsen innebærer et element av vederlag for tjenesten, må imidlertid avgjøres etter en totalvurdering i det enkelte tilfelle.

Etter de opplysninger jeg har fått, har imidlertid fylkesskattekontoret nå frafalt all etterberegning av merverdiavgift i den konkrete saken det her vises til.

Saken er etter det jeg forstår heller ikke påklaget. Skattedirektoratet har også nylig sendt ut en melding til fylkesskattkontorene hvor det fremgår at det i utgangspunktet ikke skal beregnes merverdiavgift på

løypetilskudd. Jeg har på denne bakgrunn ikke funnet det naturlig å gå nærmere inn i denne sakens enkeltheter.

SPØRSMÅL NR. 697

Innlevert 18. april 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 27. april 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Årets gaupejakt er avsluttet. Status er at 44 av 51 gauper ble skutt, hvorav 15 var hunndyr. I stortingsmeldingen om rovvilt i norsk natur skriver Regjeringen blant annet at "Bestandsutviklingen for gaupe vurderes som bekymringsfull i deler av landet".

Hvordan skal statsråden sikre at nemndene definerer kvoter som sikrer at det nasjonale bestandsmålet Stortinget har bestemt for gaupe vil bli nådd, og når legger statsråden opp til at målet blir nådd?»

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på mitt skriftlig spørsmål nr. 467 om gaupebestanden 10. februar 2005 skriver miljøvernministeren at "Departementet har kontaktet Direktoratet for naturforvaltning vedrørende årets gaupejakt. Direktoratet mener det er forsvarlig å beskatte gaupe gjennom en kvotebasert jakt i 2005, men at kvotens størrelse, fordeling og jaktens utvikling i tiden framover må vies særskilt oppmerksomhet. Jeg forutsetter at nemndene tar hensyn til dette i sine vurderinger". Flere faglige aktører, blant dem WWF, har lenge pekt på at kvotene for årets fangst ikke ville føre til noen øking i bestanden.

Svar:

Representanten viser til at bestandsutviklingen for gaupe er bekymringsfull i deler av landet, og etterlyser en plan for når det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger av gaupe skal nås.

Det er bred politisk enighet om at gaupebestanden skal økes fra dagens nivå til et mål om 65 årlige ynglinger i landet. Stortinget fastsatte dette gjennom behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Stortinget har ikke angitt noe konkret årstall for når de aktuelle mål for hver art skal være nådd.

Målet om 65 årlige ynglinger av gaupe er videre fordelt på åtte regioner, samtidig som ansvaret for forvaltningen av gaupe ved ulike bestandssituasjoner er regulert i egen forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften). Det er bred enighet om at det fortsatt skal kunne tillates jakt på gaupe samtidig som bestanden bygges gradvis opp til de fastsatte nivåer i den enkelte region. Dette har blant annet sammenheng med de skadesituasjoner som kan oppstå i forhold til husdyr og tamrein i deler av landet. For å sikre en måloppnåelse på sikt er det imidlertid viktig at de jaktkvoter som settes i den enkelte region er lavere enn den naturlige tilveksten i gaupebestanden fram til bestandsmålet er nådd.

Der gaupebestanden i en region ligger over det fastsatte bestandsmålet for regionen, er det de nye regionale rovvilt nemndene som har ansvaret for å fastsette en forsvarlig jaktkvote slik at bestanden ved neste års yngling ikke kommer under bestandsmålet. Dette skal styres gjennom fastsetting av en totalkvote, og eventuelt gjennom en startkvote og en hunndyrkvote i hver region.

Der bestanden ligger under det fastsatte måltallet for regionen er det Direktoratet for naturforvaltning som har ansvaret for å fastsette en forsvarlig jaktkvote som sikrer en vekst i bestanden. Der bestanden over tid viser en vekst mot bestandsmålet for regionen skal direktoratet normalt delegere myndighet til rovvilt nemnden.

I 2005 ble en jaktkvote på til sammen 51 dyr i hele landet fastsatt gjennom beslutninger fattet av den enkelte fylkesmann og av egne gaupenemnder i Hedmark og i Nord-Trøndelag/Fosen. Hunndyrkvoten ble fastsatt til 17 dyr for å unngå for stor avskyting av hunndyr, og dermed sikre en større kontroll med den reproduserende del av bestanden. Totalt ble 44 dyr felt gjennom gaupejakta i 2005, herunder 15 hunndyr over 1 år. En begrensning i uttaket av voksne hunndyr i bestanden er viktigere for bestandsutviklingen enn den totale avgangen av dyr. Ut fra opp-

lysninger gitt av Direktoratet for naturforvaltning vil dette uttaket gi rom for den ønskede bestandsøkning på sikt.

I forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) er den enkelte rovvilt-nemnd pålagt å utarbeide en regional forvaltnings-

plan for rovvilt, herunder gaupe, i sin region. Planen skal utarbeides i nært samarbeid med berørte kommuner og organisasjoner. I denne planen vil det framgå hvordan den enkelte rovviltnemnd vil bidra til å ivareta de nasjonale bestandsmål for gaupe i den enkelte region.

SPØRSMÅL NR. 698

Innlevert 18. april 2005 av stortingsrepresentant Eva M. Nielsen

Besvart 26. april 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Tilbud innenfor barne- og ungdomspsykiatrien i Finnmark legges ned til fordel for bruk av institusjoner utenfor fylket. Kompetansen innen helse- og sosialfag og da spesielt ovenfor samiske barn forsvinner. Det forsøkes nå å etablere alternativ drift ved Seidajok barne- og ungdomspsykiatriske behandlingshjem i Tana.

Hva kan statsråden bidra med i forhold til å ivareta den unike kompetansen ovenfor barn med samisk bakgrunn?»

BEGRUNNELSE:

Helse Finnmark har i vedtak av 18. mars 2004 vedtatt å legge ned Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem i Tana fra 1. juli 2005. Det betyr at Finnmark etter dette vil vare uten døgninstitusjonstilbud innen både barnevern og barnepsykiatri for de under 12 år. I et pågående prosjekt utredes alternativ bruk av Seidajok der det ses på å kunne få etablert et mer omsorgsbasert tilbud enn dagens tilbud på innen spesialisthelsetjenesten Seidajok. Bakgrunn for dette er at det i dag ikke finnes en barneverninstitusjon med tilbud og kompetanse innen samisk språk og kultur. Videre viser det seg at BUFETAT, region nord, i dag kjøper et betydelig antall plasser i private barneverninstitusjoner utenfor Finnmark.

Svar:

Gjennom Opptrappingsplanen for psykisk helse er det lagt opp til økt satsning på poliklinisk behandling og ambulant virksomhet. Med bakgrunn i dette la den fylkeskommunale planen for styrking av psykisk helsetilbudet i Finnmark opp til en faglig gjennomgang av døgntilbudet ved Seidajok. Etter at Helse Nord/Helse Finnmark overtok ansvaret for spesialisthelsetjenesten, er behandlingstilbudet ved Seida-

jok gjennomgått som forutsatt. Basert på kontakt med Helse Nord kan det opplyses om at det etter gjennomgangen ble vedtatt å styrke bemanningen og kompetansen i de barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikkene i Finnmark ved en omstilling av driftskonseptet ved Seidajok. Behovet for døgnplasser for barn og unge skal dekkes gjennom klinikkavdelingen ved UPA i Tromsø og gjennom en familieavdeling i Karasjok. Familieavdelingen i Karasjok vil ha kompetanse på å behandle samiske barn med psykiske problemer. Det er i tillegg etablert et kompetansesenter i tilknytningen til familieavdelingen med det formålet å styrke kompetanse for behandling og oppfølging av samiske barn med psykiske problemer.

Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Sosial- og helsedirektoratet foreta en faglig vurdering av hvordan barn og unge skal følges opp i Finnmark etter endringen av driftskonseptet ved Seidajok. Direktoratet ble også bedt om vurdere dette i forhold til opptrappingsplanens forutsetninger. Direktoratet konkluderte i brev av 18. november 2003 med følgende:

"SHdir anser det som fornuftig å legge om døgntilbudet ved Seidajok barnepsykiatriske behandlingshjem i sin nåværende form, og tilføre de barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikkene med ressurser til å drive ambulant og familiebasert tiltak ut i kommunene. Helse Nord RHF må sørge for at fagkompetansen ved Seidajok ivaretas. Omlegging av døgntilbudet ved Seidajok må fases inn i tid med oppbygging av nye tilbud ved poliklinikkene, slik at tilbudet til barn og unge styrkes og ikke svekkes."

Departementet har lagt til grunn at det er faglige årsaker som er bakgrunnen for endringene. Det er derfor ikke foretatt ytterligere vurderinger av saken som avviker fra Helse Nord's vedtak og Sosial- og helsedirektoratets vurderinger, men departementet har overfor Helse Nord forutsatt at endringene skjer i

riktig rekkefølge, dvs. med oppbygging før nedbygging.

Ifølge Helse Nord har fagpersonellet ved Seidajok nå gjennomgått en omstilling for å kunne arbeide poliklinisk og ambulans ut mot kommunene. Dette bidrar til at kompetansen til de ansatte ved institusjonen ivaretas. I tillegg er det vist til at det gjennom Opptrappingsplanen etableres familieavdeling med mulighet for innleggelse av foreldre og barn og et nasjonalt kompetansesenter i Karasjok for å styrke behandlingskompetansen for samiske barn med psykiske problemer.

Styret i Helse Finnmark vedtok 29. april 2004 å utrede muligheten for å knytte Seidajok opp til barne-

vernet. Departementet er også orientert av Helse Nord om at det arbeides med å finne fram til alternativ bruk av institusjonen, men dette er en prosess som ikke er sluttført. I den forbindelse er det etablert kontakt mellom Helse Finnmark, barnevernet ved BU-FETAT og Tana kommune for å kunne etablere et mulig barnevernstilbud ved Seidajok. Bygget eies av Helse Nord/Helse Finnmark, og det framtidige eierforholdet av bygningsmassen ved Seidajok må avklares i dialog mellom helseforetaket og kommunen. Helse- og omsorgsdepartementet er kjent med at Helse Nord ser positivt på tiltaket og den prosess som nå er i gang om å finne fram til alternativ bruk av Seidajok.

SPØRSMÅL NR. 699

Innlevert 18. april 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 28. april 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«I forbindelse med anskaffelse av nye redningshelikoptre, ble det nedsatt et helikopterfaglig forum (HF) som skulle gjennomgå og anbefale kravkriterier til de nye helikoptrene. Så er skjedd og Justisministeren har bekreftet at HF's krav gjelder. Disse er senere også bekreftet av Stortinget.

Kan forsvarsministeren bekrefte om hun er enig med justisministeren, og at Forsvaret aksepterer og vil bistå i å oppnå Stortingets krav, jf. tidligere vedtak?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget bad om at det skulle nedsettes et helikopterfaglig utvalg i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 44 om den nye redningshelikoptertjenesten. Utvalget har kommet med sin tilråding og justisministeren har bekreftet at disse krav skal overholdes av det helikopterret som velges til fremtidig redningshelikopter. Siden Forsvaret er en av de vik-

tigste aktørene i denne prosessen, er det av vesentlig betydning hvordan Forsvaret opptrer i saken. Av hensyn til den totale kvaliteten på redningstjenesten, og at det overordnede fokus blir på denne, forutsettes det fra min side at de krav som er satt også overholdes av Forsvaret.

Imøteser deres svar med interesse.

Svar:

I regi av Justisdepartementet pågår det nå arbeid for å slutføre de detaljerte kravene som skal stilles til nye redningshelikoptre, slik at kravdokumentet blir dekkende for alle områder som det må stilles krav til. Jeg kan således bekrefte at Forsvarsdepartementet og Forsvaret støtter opp om Justisdepartementets arbeid på dette området og at kravene vil være omforent mellom de to departementene.

Regjeringen har tidligere varslet at den kommer tilbake til Stortinget med anbefalt løsning når den foreligger.

SPØRSMÅL NR. 700**Innlevert 19. april 2005 av stortingsrepresentant Eli Sollied Øveraas****Besvart 28. april 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Har svært sjuke åleineforsørgjarar med små barn, rett til stønad til SFO eller barnehageplass frå den kommune dei er busette i?»

GRUNNGJEVING:

Ei kvinne med diagnosen hjernesvulst, har tre barn i alderen 2-8 år. Ho er arbeidsufør. Foreldra til kvinna har bygd om huset sitt, slik at dei kan bu saman. Foreldra stiller og opp for kvinna og borna, og tek stor del i omsorga for borna. Både skule, PPT og legane til kvinna, anbefalar at borna nyttar SFO og barnehage. Borna har desse tilboda, og fram til nå, har Giske kommune dekt 50 pst. av utgiftene. Men nå har Giske kommune sagt nei til søknad om økonomisk støtte.

Svar:

Med bakgrunn i lov om sosiale tenester og barnehagelova, må kommunen i kvart enkelt tilfelle vurde om det er behov for å gi hjelp i heimen i form av heimhjelp eller husmorvikar, og/eller om det skal stillast ein barnehageplass til disposisjon. Kommunane skal ha ordningar for inntektsgradert betaling i barnehagar. Det er kommunane sjølv som fastset kva for kriterium og inntektsgrenser som skal gjelde for å kome inn under ei slik ordning.

Når det gjeld SFO, vart det øymerka tilskotet til SFO innlemma i rammetilskotet til kommunane hausten 2003. Kommunane står derfor fritt til å velje graderte satsar for eigenbetaling.

Uansett er det slik at kommunane med bakgrunn i lov om sosiale tenester skal gje dei som har krav på

det naudsynt hjelp, enten det er økonomiske tilskot direkte eller tenester.

Stortinget har og i samband med behandlinga av St.meld. nr. 6 (2002-2003) bedt Regjeringa vurde å endre reglane i folketrygda om stønad til barnetilsyn til einslege forsørgjarar slik at også åleineforsørgjarar som på grunn av at dei er uføre må overlate nødvendig tilsyn med barn til andre omfattast av dette regelverket, jf. romertalsvedtak IV.

Problemstillinga reiser ei rekke spørsmål som det er viktig å ta omsyn til:

- Stønad til barnetilsyn er eit tiltak som skal stimulere einslege forsørgjarar til yrkesretta aktivitet. Vilåret for å få stønad til barnetilsyn etter dagens ordning er derfor at ein er i arbeid eller utdanning, eventuelt søkjar aktivt etter arbeid. Ei endring i tråd med Stortinget sitt forslag inneber ei endring av sentrale vilkår for ordninga.
- Problemstillinga knytt til behov for barnetilsyn på grunn av sjukdom eller uførleik, vil også kunne vere aktuell for par, sjølv om desse ofte vil kunne vere i ei betre økonomisk stilling til å dekke slike utgifter.
- Barnetilsynsordningar for uførepensjonistar må sjås i samband med barnetillegget knytt til uførepensjonsordninga og til andre typar avlastningsordningar, til dømes i kommunal regi.

Eg har bedt Rikstrygdeverket kome med ei utgreiing av desse spørsmåla, og eg vil kome tilbake til Stortinget med ei vurdering av denne saka i samband med budsjettframlegget for 2006.

SPØRSMÅL NR. 701**Innlevert 19. april 2005 av stortingsrepresentant Heidi Grande Røys****Besvart 27. april 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«NRK har lagt fram årsrapport for 2004 utan å omtale bruken av nynorsk i innslaga.

Sidan NRK ikkje sjølv rapporterer på bruken av nynorsk i si årsmelding, kan kultur- og kyrkjeministeren gi ei oversikt over måloppnåing på bruk av nynorsk i NRK, samla og i dei ulike redaksjonar/avdelingar, og å gi ei vurdering av om dette temaet burde vere av dei faste punkta som skal omtalast i NRK sin årsrapport, m.a. ved å rapportere erfaringar med Nynorsk mediesenter?»

GRUNNGJEVING:

Paragraf 3-4 om NRK si kjerneverksemd omtaler følgjande om språk: "Begge de offisielle målformene skal benyttes. Minst 25 pst. av verbalinnslagene skal være på nynorsk." Eg kan ikkje sjå at NRK nyttar årsmeldinga si til å synleggjere bruken av nynorsk i dei ulike avdelingane. Årsmeldinga seier heller ikkje noko om erfaringane med den nyoppretta avdelinga "Nynorsk mediesenter" som vart opna i 2004, eller andre tiltak som NRK har sett i verk, eller vil vurdere å setje i verk, for å auke bruken av nynorsk i NRK.

Svar:

NRK rapporterer kvart år nynorskdelen i dei fem hovudkanalane (to fjernsynskanalar og tre radiokanalar). Dette står òg i allmennkringkastarrapporten for 2004 ("NRK i 2004", side 80). Her går det fram at med unntak av NRK2, har nynorskdelen auka i alle kanalar frå 2003 til 2004. Mest markant er auken i

NRK1 frå 17 til 23 pst. Tabellen nedanfor syner nynorskdelen i prosent i dei fem kanalane i 2003 og 2004.

Kanal	2003	2004
NRK1	17	23
NRK2	21	19
P1	23	24
P2	19	20
P3	26	28

Denne rapporteringa reflekterer NRKs vedtekter, der det m.a. heiter følgjande: "I sin kjernevirksomhet skal NRKs programtilbud: [...] i hovedsak bestå av norskspråklige sendinger. Begge de offisielle målformene skal benyttes. Minst 25 pst. av verbalinnslagene skal være på nynorsk." NRK har gjennom åra, i forståing med departementet, funne at ein best får fram det rette biletet av nynorskbruken gjennom samla tal for kvar kanal. Det er òg denne måten som best svarar på dei krava som vedtektene stiller.

Nynorsk mediesenter vart opna sist haust. Eg er samd i at rapporten for 2004 burde omtalt senteret, som vil vere svært viktig for nynorsken si stilling i NRK i åra framover - og dermed også i det norske samfunnet generelt.

For første gong vil NRK i år produsere ein nettversjon av årsrapporten. Denne vil famne noko vidare enn den trykte versjonen og vil såleis kunne omfatte omtale av Nynorsk mediesenter.

SPØRSMÅL NR. 702**Innlevert 19. april 2005 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm****Besvart 26. april 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim****Spørsmål:**

«I tråd med budsjettproposisjonar i 2004 og 2005 har det vært arbeidet for en sammenslåing av stiftelsene Jordforsk og NORSØK og det statlige forvaltningsorganet Planteforsk til Bioforsk AS fra 1. juli 2005.

Vil statsråden sørge for at dette selskapet blir etablert i tråd med tidligere vedtak?»

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2005 legger Regjeringen opp til at de tre institusjonene Jordforsk, NORSØK og Planteforsk skal slås sammen til et aksjeselskap "Bioforsk AS" fra 1. juli 2005. Eiendommene som Planteforsk forvalter, skal organiseres innenfor stasforvaltningen. Ut fra Landbruks- og matdepartemen-

tets egne forutsetninger om aksjemajoritet er statens finansieringsbehov beregnet til minimum 61 mill. kr.

På møte med styrelederne i de berørte institusjonene 4. april 2005 orienterte Landbruks- og matdepartementet om at det var usikkert om aksjekapitalen vil bli bevilget, og at det bør vurderes en modell der Planteforsks nåværende virksomhet videreføres som selvstendig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter under navnet Bioforsk, og at de to stiftelsene inviteres til å legge sine faglige og økonomiske virksomheter inn i denne institusjonen.

Sammenslåingen av Jordforsk, NORSØK og Planteforsk har vært behandlet i statsbudsjettet siden 2000/2001. Det er gitt klare føringer på at en slik sammenslåing var sterkt ønskelig fra Landbruks- og matdepartementets side. Det skapes nå stor uro ved de to private stiftelsene NORSØK og Jordforsk ved at staten legger opp til en deprivatisering av frie forskningsstiftelser.

Dette har vært en lang prosess som har krevd store kostnader og slitasje for de to forskningsstiftelsene. Det er av interesse å høre hvordan Landbruks- og matdepartementet har tenkt å gå videre i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 703

Innlevert 19. april 2005 av stortingsrepresentant Marit Nybakk

Besvart 27. april 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Våpentyerier fra Forsvarets lagre er uheldig for Forsvaret og for det sivile samfunn. Militære våpen på avveie kan bli brukt som ransvåpen av kriminelle. En større grad av sikring er påkrevd.

Hvordan vurderer statsråden en større grad av sentralisering av Forsvarets våpenlagre i operative leire med mulighet for kontinuerlig vakthold, og kan fjellanleggene på Kolsås, Værnes og Evenes være egnet for lagring av våpen som sjelden er i bruk?»

BEGRUNNELSE:

To netter på rad i helgen 16. og 17. april har tyver utstyrt med en vinkelsliper tatt seg inn i Forsvarets bunkere på Flekkerøya utenfor Kristiansand. I 2004, natt til 26. august, tok tyver seg inn i et våpenlager på Jørstadmoen, riktignok gjennom bruk av kjentmenn. Det finnes tilsvarende historier. Omorganiseringen

Svar:

Som representanten Hedstrøm skriver, har de tre instituttene gjennom flere år lagt ned et stort og godt arbeid for å legge til rette for sammenslåingen til Bioforsk AS, i tråd med opplegget i statsbudsjettet for 2005.

For meg er det sentralt at den endelige beslutningen om etablering av et felles institutt ivaretar visjonen som ligger til grunn for tidligere vedtak, og det betydelige faglige og administrative samordningsarbeidet som er gjort gjennom flere år. Samtidig er det avgjørende for instituttets fremtid at det er basert på et eiermessig og økonomisk grunnlag som gir tilstrekkelig frihet og styrke til å kunne utvikle seg til et sterkt nasjonalt forskningsinstitutt med nødvendig internasjonal spisskompetanse. Instituttet vil også ha viktige oppgaver knyttet til regionale- og distriktpolitiske problemstillinger, slik de tre enkeltinstituttene har i dag.

Jeg er enig med representanten Hedstrøm i at den relativt lange forhistorien nå krever at det fattes endelig beslutning. Regjeringen vil derfor legge saken frem for Stortinget i revidert nasjonalbudsjett for 2005 med forslag til en løsning som totalt sett best ivaretar hensynene nevnt ovenfor.

av Forsvaret har medført at Forsvarets aktiviteter er lokalisert på færre steder enn tidligere. Likevel har Forsvaret rundt 100 våpenlagre som har sitt rasjonale i den kalde krigs forsvarsstruktur. Trolig har desentraliserte lagre av beredskapshensyn i dag større historisk interesse enn framtidig militær betydning. Arbeiderpartiets synspunkter på dette saksfeltet ble tatt opp i forbindelse med tyveriene på Jørstadmoen. Spørsmålet om behovet for å sentralisere Forsvarets våpenlagre er ikke blitt mindre aktuelt i ettertid. Våpenlagre langt fra operative militærleire er en stor risikofaktor.

Svar:

Forsvarsstaben nedsatte i uke 16 en arbeidsgruppe under ledelse av Forsvarets logistikkorganisasjon. Arbeidsgruppen skal vurdere sentralisering av Forsvarets lagre for våpen, ammunisjon og sprengstoff. Vurderingen skal inkludere geografisk plassering av

lagrene slik at vakthold og sikring kan ivaretas døgnkontinuerlig. Arbeidsgruppen skal være ferdig med sitt arbeid innen utgangen av juni dette år.

Når det gjelder de nevnte fjellanleggene vil en vurdering av egnethet for lagerformål være en integrert del av arbeidsgruppens vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 704

Innlevert 20. april 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland

Besvart 28. april 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Mener miljøvernministeren slike tiltak er så viktige miljøverntiltak at de fortjener økonomisk støtte over statsbudsjettet på bekostning av annet miljøvernarbeid?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Aftenposten 20. april 2005 har Miljøverndepartementet bevilget 500 000 kr til miljøarbeid i Den norske kirke. Bevilgningen er kommet etter en kort søknad fra Kirkerådet på direkte anmodning fra miljøvernministeren. Ifølge miljøvernministeren vet Kirken best selv hva pengene bør brukes til, men han peker likevel konkret på utviklingen av miljøvennlige gravkranser og jobbing med plener. Ifølge søknaden skal også pengene brukes til å videre utvikle Kirkens hjemmesider på Internett som bl.a. oppfordrer til bønn for meitemarken i kompostbingen. Ifølge Aftenposten er bevilgningen politisk begrunnet fra miljøvernministerens side.

Svar:

Miljøverndepartementet har et omfattende samarbeid med frivillige organisasjoner. Dette er svært viktig for å stimulere til endret atferd. Kirken er med sin brede virksomhet i alle deler av landet en sentral medspiller i miljøvernarbeidet.

Kirken har spilt en viktig rolle i flere sentrale miljøvernsspørsmål opp igjennom årene. Jeg vil spesielt nevne innsatsen for å sette bærekraftig forbruk på dagsordenen på 90-tallet, hvor Kirken laget et radi-

kalt manifest. I 2003 satte Kirken forurensning av havområdene på dagsordenen, og spilte således på lag med Regjeringens hovedsatsing for rent og rikt hav. Ikke minst vil jeg berømme Kirkens rolle i Sellafield-saken, hvor alle Kirkens biskoper undertegnet opprop som de overleverte Church of England. Siste uke appellerte erkebiskopen av Canterbury til velgere om at miljø bør avgjøre stemmegivning i det britiske valget.

Men jeg anser at Kirken fortsatt har et stort potensial for å mobilisere mennesker for miljøvernsaken både i vårt eget land og internasjonalt. Prosjektstøtten som Miljøverndepartementet gir til Kirken skal gå til utadrettede informasjonsaktiviteter. Det er stilt ordinære krav til dokumentasjon og rapportering. Det er naturlig at Kirken, i likhet med andre organisasjoner, begynner med seg selv. Kirken er en stor organisasjon og har dermed et ansvar for egen miljøprofil på linje med det arbeidet staten gjennomfører i Grønn Stat-prosjektet.

Informasjonstiltakene skal også foregå i et nært samspill med Grønn hverdag, som legger vekt på å vise hva den enkelte selv kan bidra med i miljøsaken. Det er viktig å vise at alle kan yte sitt bidrag i miljøarbeidet allerede i dag.

Å få Kirken i tale i miljøvernsspørsmål er noe som flere av mine forgjengere har vært opptatt av, uavhengig av politisk parti. Med denne støtten håper Regjeringen å kunne styrke Kirkens mulighet til å kommunisere behovet for økt miljøinnsats til brede befolkningsgrupper, både gjennom samfunnsdebatt, arbeidet i menighetene og ved egen miljøinnsats.

SPØRSMÅL NR. 705**Innlevert 20. april 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 27. april 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Hva er status for prosessen med salg av Schultzgate 7, hvorfor har ikke beboerne blitt tatt med på råd i forkant av at salg ble bestemt, og har departementet vurdert videreføring av Schultzgate 7 som studenthus uten statlig eie?»

BEGRUNNELSE:

Staten står som eier av studenthuset i Schultzgate 7 i Oslo. Her bor ca. 70 studenter, fordelt på både dobbel- og enkelthybler. Studenthuset har en lang og tradisjonsrik historie, og huset styres av beboerne selv. Studenthuset er ikke underlagt Studentsamskipnaden, og representerer sånn sett en uvanlig organisasjonsform for studentboliger i Norge. Ikke desto mindre representerer selvstyret en spennende og fruktbar måte å drive studenthus på. Det var Kristine Bonnevie, Norges første kvinnelige professor, som tok initiativ til opprettelsen av studenthuset. Hun var opptatt av studentenes frihet og rett til selvbestemmelse, og i statuttene som ble vedtatt i 1919 beskrives det hvordan beboerne selv skal ta ansvar for den daglige driften av studenthjemmet. I forbindelse med rehabilitering av taket på huset i 2001 ble det bevilget et ekstraordinært tilskudd til huset, men utover det er huset drevet uten tilskudd de siste 30 årene, ifølge styret.

Nå skal huset imidlertid selges. Studentene som i dag bor i huset ønsker ikke salg, selv om de er enige i at det ikke er naturlig at staten skal eie ett enkelt hybelhus. De ønsker at det i stedet utredes andre måter å drive huset videre på som studenthus, for eksempel gjennom en stiftelsesmodell. Samtidig mener styret ved studenthuset at de har fått dårlig informasjon om salgsprosessen, og hva slags rettigheter beboerne har i forbindelse med salget.

Svar:

Staten ved Utdannings- og forskningsdepartementet har siden 1919 stått som eier av Schultzgate 7 og er også juridisk ansvarlige. Dette oppleves som problematisk da departementet i liten grad har kontroll med driften og studenthuset over år har pådratt seg et vedlikeholdsetterslep. Departementet har lagt til grunn, slik vi gjør overfor samskipnadene, at drift og vedlikehold av studenthus skal dekkes gjennom husleien. Til tross for dette har departementet bl.a. på 1990-tallet måttet gi ekstraordinære tilskudd til studenthuset for å foreta utbedringer etter offentlige på-

legg. I 2001 ble det etter en særskilt søknad fra studenthuset også tildelt midler til utbedring av taket.

Departementet har bl.a. med bakgrunn i utfordringene knyttet til forvaltningen og styringen av studenthuset ikke sett det som hensiktsmessig at staten bør eie studenthuset, og det er lagt til grunn at dette best skjer innenfor den etablerte studentboligforvaltningen i regi av studentsamskipnadene.

I St.prp. nr. 1 (2001-2002) orienterte derfor departementet om følgende:

"Departementet vil vurdere å selje hybelhuset i Schultzgate 7 i Oslo. Eigendommen rommar i dag om lag 70 studenthyblar. Departementet ser det som lite tenleg at staten er eigar av hybelhuset. Departementet meiner det kan vere meir kostnadseffektivt å nytte inntektene ved eit sal av eigdommen til nye tilsegner til studentsamskipnadene til bygging av studentbustader."

Videre ble det foreslått følgende vedtak:

"Departementet foreslår derfor ei fullmakt til å nytte inntekter ved eit sal av hybelhuset i Schultz' gate 7 til tilsegn om bygging av nye studentbustader, sjå forslag til vedtak II nr. 1 og 5."

Det vises til at Stortinget ikke hadde merknader til saken, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002) og at det ble fattet et vedtak om at salgsinntektene skal kunne brukes til realisering av nye studentboliger innenfor rammen av tilskuddsordningen for studentboligbygging.

Videre vises det til at det i forslag til statsbudsjettet for 2005, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005), er gitt følgende orientering til Stortinget: "Departementet arbeider med å selje hybelhuset i Schultz' gate 7 i Oslo."

For å informere styret i Schultzgate 7 om prosessen vedrørende taksering og salg av eiendommen, ble det avholdt et møte mellom departementet og styret 1. september 2004.

I brev av 29. november 2004 gav departementet Statsbygg i oppdrag å gjennomføre en tilstandsrapport av Schultzgate 7 og å avklare leieforholdene til leietakerne. Videre fikk Statsbygg i oppdrag å gjennomføre to takseringer av Schultzgate 7, hvorav en var uten klausulering og en var med klausul om at eiendommen skal kunne brukes av studenter. Det siste var etter ønske fra styret for studenthuset som ble fremmet overfor departementet i møtet 1. september 2004. Takseringen skal avsluttes innen 1. mai 2005.

Departementet vil komme nærmere tilbake til en oppdragsbeskrivelse knyttet til salg når avklaringene fra Statsbygg i forhold til ovennevnte foreligger, dvs.

etter 1. mai. Dette innebærer også at det ikke er foretatt en endelig vurdering av alternativet Schultzgate 7. som studenthus uten statlig eie.

SPØRSMÅL NR. 706

Innlevert 20. april 2005 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 27. april 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Hvordan kan statsråden bidra til å forhindre at dårlig oppfølging av mennesker i attføringsopplegg forårsaker lange trygdeløp og fare for å miste muligheten for å komme i arbeid?»

BEGRUNNELSE:

En kvinne, som har vært meget syk, kommer etter hvert i gang med et godt attføringsopplegg ved Aetat Helsfyr i Oslo. Hun begynner på Næringsakademiet, en helt ny utdanning, og klarer seg fint i 3 semestre. Pågangsmotet stiger. Det er kanskje mulig å skaffe seg en levevei ved hjelp av ny utdanning også for en 50-åring. Selv klarer hun å skaffe seg reelt tilbud om fremtidig hospiteringsplass innen sitt nye arbeidsfelt, men mener det er viktig å ta et siste semester til på skolen, før hun mentalt og fysisk kan jobbsituasjon. Så nær målet stopper Aetats gode oppfølging. Grunnet omorganisering skjer saksoverføring til Aetat Oslo Øst (Grünerløkka-kontoret). Det er ikke positiv innstilling til veiledning for å sikre mer utdanning. Hun gir ikke opp, men sier hun kan søke studielån. Imidlertid blir ikke det noen løsning. Lånemulighetene i Lånekassen er for små til både å dekke skolepenger og livsopphold mv. Selv om studiefinansiering ikke blir noe alternativ, stoppes ytelsene til yrkesrettet attføring. Uten finansiering, blir skoleplass da ikke mulig. Etter 14 dager, får vedkommende gjenopptak av attføringspenger. Etter ytterligere én måned tilbys ikke noe alternativ eller samtale for kanskje å legge til rette for skoleplass neste semester. Slik saksbehandling fører til en fortvilet livssituasjon. Mange semestre med god innsats for å komme i arbeid, skusles bort. Menneskelige hensyn og innsikt kunne gitt et kortere attføringsløp og spart samfunnet for utgifter og mennesker for store påkjenninger.

Svar:

Tilstrømmingen til yrkesrettet attføring har de siste årene vært meget stor. Antall registrerte yrkeshemmede i Aetat er nå vel 95 000. Dette er en ønsket utvikling, og kommer som følge av en rekke regelverksendringer de siste årene som tar sikte på tidligere oppfølging i perioder med sykepenger og rehabiliteringspenger, og større krav til at attføring prøves før en eventuell overgang til tidsbegrenset uførestønad og uførepensjon.

For å kunne møte den økte tilstrømmingen til yrkesrettet attføring har Aetat blitt tilført økte ressurser, og Aetat iverksatte selv høsten 2004 en nasjonal handlingsplan for organisering av yrkesrettet attføring. Alle ledd i Aetat har dermed fått økt fokus på attføringsarbeidet. Arbeidet med den nasjonale handlingsplanen for attføringsarbeidet fortsetter i Aetat i år. Et viktig siktemål med arbeidet er å få ned venteperioder, raskere avklaring og bedre oppfølging av den enkelte med sikte på bedre tilrettelagte attføringsløp. Jeg mener at den økte prioriteringen av attføringsarbeidet som nå skjer i Aetat vil kunne bidra til at personer som er under yrkesrettet attføring får en bedre oppfølging.

Når det gjelder attføringsløpet for den enkelte person, skal Aetat vurdere om, og i tilfelle hvilke tiltak som er nødvendig og hensiktsmessige for at den yrkeshemmede skal kunne bli i stand til å skaffe seg et høvelig arbeid. Aetat har derfor lagt opp til rutiner som gjør at den yrkeshemmede og Aetat i fellesskap skal komme fram til hvilket arbeid vedkommende vil kunne klare å utføre etter endt attføring, og hvilke konkrete tiltak som kan være hensiktsmessig for å kunne nå målet. Aetat tar deretter stilling til hvilke av de hensiktsmessige tiltakene som er nødvendig for at vedkommende skal nå målet.

Det er viktig at en i denne fasen tar seg tid til å lage en realistisk plan, slik at en i størst mulig grad kan sikre at attføringen lykkes.

SPØRSMÅL NR. 707**Innlevert 20. april 2005 av stortingsrepresentant Britt Hildeng****Besvart 27. april 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Må personer som avslutter et attføringsløp, fordi det viser seg at helsen er slik at de må søke uførepensjon, bli gående over et halvt år uten livsoppholdssikring gjennom trygden?»

BEGRUNNELSE:

Når det viser seg at attføring ikke er mulig og alternativet blir å søke uførepensjon, så opplever mange mennesker å komme i en særs vanskelig livssituasjon. Aetat stopper attføringspengene den måneden det søkes om uføretrygd eller måneden etter. Imidlertid er saksbehandlingstiden for å vurdere søknaden om uførepensjon vanligvis mellom 6-9 måneder. Dette innebærer at et menneske, som er så sykt at det må søke uføretrygd, blir gående uten trygdeytelser i 4-8 måneder. En slik skyving av ansvar fra Aetat til sosialkontor, kan skape store vanskeligheter for den enkelte. Det er ikke så lett å måtte forholde seg til enda en instans, nemlig sosialkontoret, i en slik periode mellom trygdeytelser. Mennesker i en fra før av vanskelig situasjon, kan da få en vanskeligere økonomisk hverdag.

Svar:

Når et attføringsopplegg avsluttes fordi ytterligere attføringsforsøk ikke anses hensiktsmessig, fatter

Aetat et vedtak om attføringspenger i inntil 8 uker (ut måneden og den påfølgende måned). Trygdekontoret skal prioritere behandling av krav om uføreytelse i disse sakene, slik at vedtak om tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon kan fattes før 8-ukersperioden utløper. Dersom framtidig uførhet er uavklart og det er behov for mer behandling, kan trygdekontoret innvilge rehabiliteringspenger.

I de fleste tilfellene fatter trygdeetaten vedtak innenfor den perioden som personen fremdeles mottar attføringspenger. I noen tilfeller vil det imidlertid kunne ta lengre tid å behandle uføresøknaden. Sivilombudsmannen har også pekt på dette problemet. Departementet har derfor vurdert om det bør kunne innvilges attføringspenger for en lengre periode for personer som avslutter et yrkesrettet attføringsopplegg med sikte på uførepensjon, for eksempel i inntil 2 ganger 8 uker. Jeg arbeider nå for å finne en løsning som sikrer at personer som har avsluttet yrkesrettet attføring ikke blir stående uten trygdeytelser i ventetiden på behandling av søknad om tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon. På den måten ønsker jeg å hindre at personer som har søkt uføreytelse skal måtte få stønad fra sosialkontoret mens de venter på at trygdeetaten behandler uføresøknaden.

SPØRSMÅL NR. 708**Innlevert 20. april 2005 av stortingsrepresentant Thorbjørn Jagland****Besvart 29. april 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Det er NORSAR som ivaretar Norges tekniske verifikasjonsoppgaver under traktaten om totalforbud mot kjernefysiske prøvesprengninger (CTBT). NORSAR opplever imidlertid synkende bevilgninger over Utenriksdepartementets budsjett.

Er bevilgningene til NORSAR tilstrekkelige til at de kan gjennomføre Norges verifikasjonsoppgaver i samsvar med de pålegg som ble gitt av Stortinget i

forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 41 (1998-99) om ratifikasjon av Prøvestansavtalen?»

BEGRUNNELSE:

NORSARs bevilgninger over Utenriksdepartementets budsjett er synkende. For inneværende år ble posten som dekker tilskudd til blant annet nedrustningsformål totalt redusert med 8,9 mill. kr, sammenliknet med saldert budsjett 2004. Bevilgningen kon-

kret til nedrustningsformål ble redusert med 28 000 kr. NORSAR er blant de som mottar støtte over denne posten. NORSAR ivaretar Norges tekniske verifikasjonsoppgaver under traktaten om totalforbud mot kjernefysiske prøvesprengninger. Jeg er blitt gjort kjent med at NORSAR selv, på grunn av nedgangen i bevilgningene, er bekymret for sin evne til å oppfylle intensjonene for NORSARs rolle innenfor CTBT-verifikasjon, slik disse intensjonene kommer til uttrykk i St.prp. nr. 41 (1998-99) om norsk ratifikasjon av Prøvestansavtalen. Bekymringen gjelder spesielt opprettholdelse og videreutvikling av kompetanse.

Svar:

Avtalen om totalforbud mot kjernefysiske prøvesprengninger (Prøvestansavtalen) er ennå ikke trådt i kraft, men det er bred enighet blant avtalens parter om å opptre i samsvar med dens bestemmelser. Det eksisterende moratorium på kjernefysiske prøvesprengninger etterlevs av alle avtalens signatarstater.

Det er utviklet et bredt internasjonalt samarbeid for å påse at avtalen etterlevs. I Norge er det NORSAR (Norwegian Seismic Array) som ivaretar denne oppgaven, slik representanten Jagland peker på.

Av budsjettmessige årsaker er tilskuddet fra Utenriksdepartementet til NORSAR blitt gradvis redusert siden 1999. For 2005 er det avsatt 10,3 mill. kr til NORSARs arbeid knyttet til Prøvestansavtalen.

Etter mitt syn har reduksjonen i bevilgningene ikke ført til at NORSAR har fått svekket evnen til å fylle sin rolle ifølge verifikasjonsforpliktelsene til Prøvestansavtalen. NORSAR er derfor fortsatt i stand til å ivareta de faglige krav for å støtte et troverdig verifikasjonsregime for Prøvestansavtalen, i tråd med de pålegg som er gitt av Stortinget.

Dette skyldes blant annet at Norge mottar delvis refusjon fra Prøvestansorganisasjonen for kostnadene ved å drive målestasjonene. Refusjonsbeløpet varierer og dekker visse deler av driften av stasjonene. Etter samtykke fra Finansdepartementet blir refusjonen tilbakeført til NORSAR i tråd med en merinntektsfullmakt gitt i St.prp. nr. 1.

Jeg vil prioritere at Norge skal videreføre et aktivt engasjement for å bidra til en snarlig ikrafttredelse av Prøvestansavtalen. I dette arbeidet spiller NORSAR en sentral rolle ved å bidra til å etablere et solid grunnlag for et troverdig verifikasjonsregime. NORSAR skal derfor gis tilstrekkelige økonomiske rammer for fortsatt å kunne utføre denne viktige oppgaven.

SPØRSMÅL NR. 709

Innlevert 20. april 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 29. april 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Prisforskjellen mellom diesel og tungolje gjør at fiskebåter bygges om til tungolje. Dette hindrer ombygging til lav-NO_x motorer for å oppfylle Gøteborgprotokollen. Miljøvernministeren sier at båteiere "må ta mesteparten av støyten" for reduksjonen. Regjeringen har ingen virkemidler som kan forhindre ombygging av båter "fra diesel til tungolje som drivstoff, heller ikke for en overgang til gass.»

Stemmer det at båter bygges om til økte utslipp, og hva gjøres for å stoppe dette slik at fiskerne kan ta støyten?»

BEGRUNNELSE:

Prisforskjellen mellom diesel og tungolje stimulerer nå fiskebåteierne til å gå over på tungolje. På én tur kan båtene spare over 100 000 kr, og det er natur-

lig at eierne ser på muligheter for å få ned kostnadene. Ulempene med overgang til tungolje er store, og får alvorlige konsekvenser for miljøet, ved ulykker og ved økte utslipp av SO₂, NO_x og partikler. Hvis det ikke medfører kostnader å forurense mer, vil bransjen vanskelig bidra å redusere utslippene. En slik utvikling hvor båter bygges om fra diesel til tungolje vil også åpenbart forsinke eller umuliggjøre ombygginger til lav-NO_x dieselmotorer eller gassmotorer som er teknologier som vil bidra til at Norge oppfyller sine forpliktelser i Gøteborgprotokollen.

I 1999 undertegnet Norge Gøteborgprotokollen. Gøteborgprotokollen omhandler reduksjon av utslipp til luft som medfører forsuring, overgjødning og bakkenært ozon. Kongen i statsråd ratifiserte denne protokollen 7. desember 2001. Norge ligger svært dårlig an med hensyn til utslipp av nitrose gasser (NO_x). Skal vi innfri våre forpliktelser innenfor dette

området, vil det i hovedsak måtte skje innenfor kystflåten og oljeindustrien. Disse næringene representerer til sammen ca. 60 pst. av utslippene

Miljøvernministeren sier til Avisenes Nyhetsbyrå i Firda (19. mars) at "for at Norge skal oppfylle sine internasjonale miljøforpliktelser, må vi redusere utslippene av klimagassene nitrogenoksider (NO_x) med 30 pst. innen 2010. Og det er fiskere og skipseiere med skip i innenrikstrafikk som må ta mesteparten av støyten." Han varsler også strengere utslippskrav enn dem FN's sjøfartsorganisasjon (IMO) allerede har vedtatt og sier "IMOs krav er for svake til at vi kan redusere utslippene med 30 pst". Regjeringens forslag innebærer at eierne må forbedre skipenes motorteknologi. Dette koster penger og kan gjennomføres ved hjelp av teknologisk krav og støtte. Miljøvernministeren vurderer "å gi dem økonomisk støtte til utbedringene. Størrelsen på beløpet vil komme an på hvilken båtklasse det dreier seg om. Det er naturlig at det blir en økonomisk ordning for fiskeriflåten, men det vil også bli kostnader for eierne, understreker Hareide". (Firda den 19. mars).

Samtidig bekrefter fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen i svar på spørsmål nr. 673, datert 8. april 2005, den uheldige utviklingen og sier at "I de siste par år har det vært en overgang til bruk av marine drivstoff med høyere svovelinnhold, både innenfor kystfart og fiske. En overgang fra marine gassoljer og tungdestillater til tungolje vil av teknisk-økonomiske grunner være begrenset til en viss andel av fiskefartøylene. En overgang krever at maskinene er forberedt for dette, eller at det må gjøres ombygginger". Denne tendensen til å bygge om fartøylene til å bli mer miljøfiendtlige er meget uheldig og det er betenkelig at "Fiskeri- og kystdepartementet har ingen virkemidler som kan forhindre eventuelle ombygginger av fiskefartøy fra diesel til tungolje som drivstoff, heller ikke for en overgang til gass".

Svar:

Innledningsvis vil jeg peke en på at en overgang til marine drivstoff med høyere svovelinnhold er uheldig. Norge er i Gøteborgprotokollen forpliktet til å redusere utslippene av SO₂, til maksimalt 22 000 tonn pr. år innen 2010. I tillegg må Norge redusere NO_x-utslippene med om lag 30 pst. for å oppfylle forpliktelsene i Gøteborgprotokollen. Om lag 40 pst. av de norske NO_x-utslippene kommer fra innenriks sjøfart og fiske. En overgang til marine drivstoff med høyere svovelinnhold har også konsekvenser for utslippene av NO_x. En slik overgang, og ombygging av maskiner vil kunne øke utslippene av NO_x og gjøre det vanskeligere å gjennomføre flere av reduksjons tiltakene.

Ifølge opplysninger fra oljeselskapene har prisforskjellen mellom drivstoff med lavt og høyt svovelinnhold økt den siste tiden. Drivstoff med lavt svovelinnhold er i dag nærmere 1 000 kr/tonn dyrere enn drivstoff med høyt svovelinnhold. Den norske svovelavgiften på mineralolje utgjør 83 kr/tonn drivstoff med 0,2 pst. svovel og 280 kr/tonn drivstoff med 1 pst. svovel. Svovelavgiften bidrar til å utjevne prisforskjellen mellom drivstofftypene og har ført til at svovelinnholdet i drivstoff er redusert. Avgiften har således hatt som effekt at svovelinnholdet i de marine drivstoff i Norge har vært lavere enn det som har vært pålagt gjennom krav i forskrift. I tillegg viser statistikken fra Norsk Petroleumsinstitutt at svovelinnholdet i drivstoff benyttet til innenriks sjøfart er vesentlig lavere enn i utenriks sjøfart og som er fritatt fra avgiften. Tungolje har siden tidlig på 1990-tallet i liten grad vært benyttet til innenriks sjøfart og fiske i Norge.

Prisforskjellen mellom de ulike drivstoffkvalitetene gir i dag en langt mindre effekt av svovelavgiften. Når det gjelder mulig omfang av ombygging av fiskefartøy fra diesel til tungolje som drivstoff viser jeg til fiskeri- og kystministerens svar av 15. april 2005 på spørsmål nr. 673 til skriftlig besvarelse.

Ifølge utslippsregnskapene har utslippene av SO₂ gått sterkt ned i Norge, fra 136 000 tonn i 1980 til 22 200 tonn i 2002. I 2003 økte imidlertid utslippene for første gang siden 1985. Den netto økningen var på ca. 600 tonn, til 22 800 tonn i 2003. Dette skyldes at økningen i utslipp fra maritim sektor var større enn reduksjonene i andre sektorer. Mens utslippene fra prosessindustrien ble redusert med 900 tonn, økte utslippene fra sjøfart og fiske med i overkant av 1 400 tonn. Fiskeflåtens andel av utslippsøkningen var på 240 tonn. Utslippsøkningene skyldtes både en vekst i totalforbruk samt en erstatning av marin diesel med tungolje (LS) med et vesentlig høyere svovelinnhold. I 2003 var utslippene av SO₂ fra skip 3 900 tonn, hvorav utslippene fra fiskeflåten utgjorde 1 100 tonn.

En overgang til marine drivstoff med høyere svovelinnhold er uheldig av hensyn til Norges overholdelse av forpliktelsene i Gøteborgprotokollen. Regjeringen varslet imidlertid i St.meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand at den vil følge utviklingen i utslippene av SO₂ nøye og fortløpende vurdere behovet for å endre virkemiddelbruken. Grunnlag for å vurdere situasjonen vil bedres når de foreløpige utslippstallene for 2004 foreligger i juni. Regjeringen har i samme St.meld. nr. 21 (2004-2005) også varslet en rekke tiltak og virkemidler for å redusere utslippene av NO_x fra skip.

SPØRSMÅL NR. 710**Innlevert 21. april 2005 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem****Besvart 29. april 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«I VG 15. april 2005 kunne vi lese at rektoren ved Foss videregående skole, har gitt lærerne beskjed om at karakteren i gym skal settes opp. Han forlanger at karakterene i kroppsøving skal opp fra et snitt på 3,90 til 4,3. De lave karakterene i gym, sett i forhold til andre skoler, svekker Foss videregående skole i konkurranse med andre skoler, ikke minst i forhold til de mange nye private skolene som ser ut til å komme, sier rektoren.

Ser statsråden at den økte konkurransen mellom skoler kan ha slike negative konsekvenser?»

Svar:

Jeg har registrert at rektor ved Foss videregående skole har gitt noen av sine lærere skriftlig beskjed om at standpunkt karakterer i kroppsøving inneværende vår må settes høyere enn tidligere år. Rektor har grunnlagt dette med at karakterene i kroppsøving på Foss har vært lavere enn på sammenlignbare skoler. Han mener de lave karakterene er uheldig for elevene når de skal søke til videre studier, og for skolen når

den skal konkurrere med andre skoler om fremtidige elever.

Rektors brev til lærerne om saken synliggjør at det kan være ulik vurderingspraksis mellom skoler og lærere. Brevet viser også at det kan eksistere uklarheter om rektors rolle når standpunkt karakterer skal settes. Verken rektor ved Foss videregående skole eller andre rektorer har anledning til å be sine lærere sette fagkarakterer ut fra andre kriterier enn elevenes faglige prestasjoner i forhold til de målene som er satt i læreplanene.

Jeg mener at den hovedutfordringen vi står overfor på dette området er å få til en rettferdig og likeverdig karaktersetting for elever. I arbeidet med innføringen av Kunnskapsløftet er det naturlig å se dette i sammenheng med det pågående arbeidet med nye læreplaner. Læreplanene får nå klarere kompetansemål enn tidligere, og de bør også beskrive det som er spesielt for vurderingen i det enkelte faget. Begge disse forhold vil gjøre det enklere for lærerne å foreta en riktig vurdering av elevenes prestasjoner i fagene.

SPØRSMÅL NR. 711**Innlevert 21. april 2005 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 28. april 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjør for hvilke tiltak departementet planlegger for å bedre tilgjengeligheten for funksjonshemmede på kollektivtransportområdet, og hvor langt er departementet kommet i sin vurdering i om gjeldende EU-krav for nye klasse 1-busser, skal kunne gjøres gjeldende for øvrige bussklasser?»

BEGRUNNELSE:

I Sunnmørsposten 12. april kunne vi lese om leveranse av 12 nye busser, den såkalte TIMEkspresen som med en times mellomrom skal frakte passasjerer gjennom Møre og Romsdal, fra Kristiansund i nord, til Volda i sør. Bussene viser seg nå å ikke være

tilrettelagt for funksjonshemmede og rullestolbrukere til tross for at de i samarbeid med helseforetakene også skal frakte pasienter til og fra sykehusene i fylke. Samarbeidet var ment å skulle bidra til en mer effektiv og økonomisk gunstig transportordning, fremfor dagens storforbruk av drosjer. Undertegnede mener at anskaffelse av nye busser uten løfteramper for rullestolbrukere i dagens samfunn, er både gammeldags og umoderne. I heftet "Aktuelt i Norden - Handikapperspektivets synlighet innen fem politikkområde" (av Finn Petren, avgått direktør NSH og Nordisk Handikappolitisk Rådet) vises det til at Norge fra 2003 ble implementert i EU-direktivet som stiller spesifikke krav for tilgjengelighet ved registrering av nye klasse 1-busser "bybusser", og at departementet

vil vurdere om disse kravene også skal gjøres gjeldende for øvrige bussklasser. I samme hefte står det at i Finland er det standardkrav med lave gulv i alle busser, og at det kreves ramper i alle busser som får statlig støtte.

Svar:

Bedre tilgjengelighet for funksjonshemmede til kollektivtransporten er et av flere høyt prioritert område for Regjeringen og et hovedmål for transportpolitikken. Regjeringen har gjort rede for sin strategi på området i St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015 (NTP). Her presenteres tilgjengelighetsprogrammet BRA (Bedre infrastruktur, Rullende materiell, Aktiv logistikkforbedring), som skal bidra til sterkere fokus på arbeidet med universell utforming og bedre tilgjengelighet innen kollektivtransporten. Målet for BRA-programmet er at flest mulig skal kunne benytte seg av det ordinære tilbudet, uten behov for bistand. Prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for arbeidet. Ved å implementere dette prinsippet allerede i planleggingen av infrastruktur og anskaffelse av transportmidler, unngår man unødig ressursbruk og dårlige løsninger som må oppgraderes i ettertid. Universell utforming av ny transportinfrastruktur for kollektivtrafikk er nå innarbeidet som prinsipp i både Avinor, Jernbaneverket og Vegdirektoratet sitt arbeid. Samferdselsdepartementet følger dette arbeidet nøye. Det er også lagt stor vekt på prinsippet om universell utforming i konkurransegrunnlaget i forbindelse med avtalen om persontransport på Gjøvikbanen.

Bedre koordinering, både av den aktiviteten som allerede pågår og den som planlegges, er en viktig forutsetning for at målene i BRA-programmet skal innfris. Det er derfor satt i gang et arbeid med en felles handlingsplan for BRA-programmet for veg, bane- og lufttransport. I veg- og banesektoren vil handlingsplanen for BRA koordineres med og bygge på de sektorvise handlingsprogrammene for oppfølging av NTP.

For å rette innsatsen for bedre tilgjengelighet mot de områdene hvor den vil gi størst verdi for samfunnet, vil trafikkunge knutepunkter/terminaler med store passasjerstrømmer bli prioritert. Videre skal kostnadseffektive tiltak og utbedringer prioriteres, og det skal rettes fokus mot hele reisekjeden.

Når det gjelder spørsmålet om dagens krav til nye klasse 1-busser også skal gjøres gjeldende for alle

bussklasser, gjør vi oppmerksom på at løyvemyndighet/kjøper av transporttjenesten (herunder fylkeskommunene) innen dagens regelverk kan stille krav om at bussene skal være tilpasset funksjonshemmede. Det kan i denne forbindelse bemerkes at Samferdselsdepartementet i forbindelse med prosjektet "Buss for alle" har finansiert en veileder om universell utforming av bussmateriell. Veilederen var ferdig i 2004 og retter seg mot fylkeskommunale/kommunale samferdselsmyndigheter samt transportbedriftene, og har til formål å gi svar på grunnleggende og vanlige spørsmål knyttet til utforming av tilrettelagt bussmateriell.

I forbindelse med prosjektet "Buss for alle" ble kostnadene med å tilpasse bussmateriellet anslått til vel en mrd. kroner inkl. mva., dersom tilpasningen foretas over 15 år. Dersom tilpasningen skal foretas over kortere tid vil utgiftene bli høyere. For å sikre fremkommelighet for funksjonshemmede til de tilpassede bussene, anslås videre et behov på ca. 2 mrd. kr til investeringer i gangveger, fortauer og holdeplasser. I tillegg kommer betydelig økte drifts og vedlikeholdsutgifter knyttet til gangveger, fortauer og holdeplasser. Med andre ord vil et krav om at alle busser skal tilfredsstillende de samme krav som i dag gjelder for nye busser i klasse 1, medføre betydelige kostnader for transportbedriftene, staten og fylkeskommunene. Det skal videre bemerkes at bussene i klasse 1 normalt trafikkerer sentrale områder med store trafikkstrømmer, mens flere av bussene i de øvrige bussklassene, som ekspressbusser mv., normalt trafikkerer relativt tynt befolkede områder med få reisende med rullestol mv.

Videre pågår det et standardiseringsarbeid i EU med sikte på å bedre tilgjengeligheten i hele reisekjeden. Dette arbeidet vil gi viktig føringer hvilke tekniske krav som skal gjelde nasjonalt for de øvrige bussklassene.

På bakgrunn av ovennevnte, herunder at det innenfor dagens regelverk ikke er noe i veien for at løyvemyndighet/kjøperen av transporttjenesten på eget initiativ kan stille krav om at bussene skal være tilpasset funksjonshemmede, er det ikke nå lagt opp til å stille krav om at alle busser skal være tilpasset klasse 1-busser.

Regjeringen vil orientere om handlingsplanen for BRA-programmet og det videre arbeidet for bedre tilgjengelighet i forbindelse med statsbudsjettet for 2006.

SPØRSMÅL NR. 712**Innlevert 21. april 2005 av stortingsrepresentant Rune J. Skjælaen****Besvart 27. april 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for at sveisekurs igangsatt av Aetat kan holde frem og slik sikre deltakerne mulighet til å ta sveisesertifikat og bedriftene etterspurt arbeidskraft?»

BEGRUNNELSE:

Kvalifiserte sveisere er mangelvare i Norge. Aetat innstiller sveisekurs på Stord og distriktsarbeids-sjef Astrid Østerlid i Aetat begrunner det med overforbruk av tiltak i Hordaland i første halvår ifølge Bergens Tidende. Dette fører blant annet til at deltakere som har startet på kurs ikke får fullføre kurset og mister dermed muligheten til å kvalifisere seg for sveisesertifikat. Det er et paradoks at Aetat ikke har ressurser til å gjennomføre tiltak som kvalifiserer arbeidstakere til høyt etterspurt arbeidskraft.

Svar:

Regjeringens hovedstrategi for å hjelpe arbeids-søkere som trenger bistand i arbeidssøkerprosessen er fra Aetats side å tilby aktiv oppfølging av den enkelte søker. Arbeidsmarkedstiltak er et viktig virkemiddel overfor særlig utsatte grupper i arbeidsmarkedet som langtidsledige, yrkeshemmede, innvandrere og ungdom.

Aetat foretar en løpende vurdering av hvilke arbeidsmarkedstiltak som er best egnet for å hjelpe mennesker inn i, eller tilbake til, arbeidslivet. Dette medfører at etaten tidvis må redusere kjøp av tiltak og tjenester ett sted for å benytte frigjorte midler til tiltak som i større grad svarer til brukernes og arbeidslivets behov. Det er imidlertid svært viktig at personer som deltar på kurs og tiltak i Aetats regi har så forutsigbare rammevilkår som mulig slik at en unngår lignende situasjoner som den vi nå har sett knyttet til Aetat Hordaland og sveisekurs på Stord.

Aetat Arbeidsdirektoratet har i brev til departementet gitt forsikringer om at Aetat vil foreta tilleggskjøp i forlengelsen av det eksisterende kurset slik at de 13 personene som ikke fikk mulighet til å fullføre opplæringen nå gis anledning til dette. Nytt kurs igangsettes nå for en begrenset periode. Dersom noen av deltakerne ikke får slutført sveiseopplæringen i denne perioden, vil Aetat vurdere forlengelse til høsten.

Jeg finner det uheldig at nedtrapping av tiltaksaktivitet gjennomføres på en slik måte at deltakere blir skadelidende. Slik Aetat Hordaland har løst dette i etterkant, mener jeg imidlertid det er funnet en så tilfredsstillende løsning som mulig for at de involverte personene får slutført den opplæringen de har påbegynt.

SPØRSMÅL NR. 713**Innlevert 21. april 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 29. april 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Hvordan vurderer finansministeren konkurransesituasjonen for norske produsenter av fiskeprodukter i forhold til produsenter i EU, og vil finansministeren ta initiativ for å forhindre at eksempelvis svenske produsenter utkonkurrerer norske produsenter og arbeidsplasser som følge av ulike rammevilkår?»

BEGRUNNELSE:

Norge har nullsats på import av sjømat, mens det for eksport inn til EU, eksempelvis Sverige, er toll på fiskemat. Dette setter norske produsenter i ugunst i

forhold til svenske produsenter som også betjener det norske markedet. Svenske produsenter av fiskeprodukter kan i tillegg kan kjøpe melk til verdensmarkedspris (billigere). Melk utgjør halvparten av ingrediensen i slike produkter.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra finansministeren.

Som stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter peker på i sitt spørsmål møter norske sjømateksportører toll på deler av sin eksport til EU, mens Sverige har tollfri adgang til de andre EU-landene og til Nor-

ge. Dette følger av landenes respektive forhold til EU. Norge har gjennom tidligere bindinger i WTO-avtalen forpliktet seg til tollfri sjømatimport. Bakgrunnen for dette er at det er viktig for norsk sjømatnæring, som eksporterte 95 pst. av det som produseres, å fremstå som et foregangsland for tollfri handel med sjømat.

Handelen med fisk mellom Norge og EU reguleres gjennom en egen protokoll til EØS-avtalen (Protokoll 9), samt diverse bilaterale avtaler. Avtalene innebærer tollfrihet for flere hvitfiskprodukter og tollreduksjoner for andre fiskeprodukter og bearbejdede fiskevarer. For mange produkter har norsk fisk altså oppnådd gode preferansevilkår gjennom EØS-avtalens protokoll 9. Viktige norske produkter som sild, makrell, laks, reker, kamskjell og sjøkreps, er imidlertid ikke omfattet av tollreduksjoner. Disse produktene møter tollsatser på opptil 25 pst. ved eksport til EU. Også bearbejdede produkter møter til dels høy toll ved eksport til EU.

EU er et særdeles viktig marked for norsk fiskerinæring. Dette er ytterligere forsterket gjennom EUs utvidelse østover. Det er Regjeringens oppfatning at EØS-avtalens løsninger i fremtiden vil være dårlig

egnet til å sikre fiskerinæringens interesser i forhold til EU. Det vil også i fremtiden bli vanskelig å forhandle frem bedre markedsadgang for norsk eksport innenfor rammen av EØS. EU har egne interesser på fiskeriområdet å ivareta, og er ikke villig til å endre handelsvilkårene for norsk fisk i EØS-avtalen. At EU ønsker å beskytte sine egne produsenter er ikke minst understreket gjennom den pågående dumpingsaken mot norsk laks.

Regjeringen vil imidlertid fortsette dialogen med EU om saker som angår Protokoll 9. Gjennom det tette samarbeidet vi har med flere av de nye medlemmene i EU, og da særlig Polen, vil vi søke å legge press på EU-landene om å føre en mer liberal handelspolitikk. Arbeidet med EU-markedet har høyt prioritert i Regjeringen.

Den pågående forhandlingsrunden i WTO kan også bidra til å sikre at norske produsenter får rammevilkår som i større grad er i overensstemmelse med rammevilkårene innad i EU. Dersom WTO-runden resulterer i en betydelig nedtrapping av tollsatser globalt sett vil også EU måtte redusere sine tollsatser både på bearbejdede og ubearbejdede produkter.

SPØRSMÅL NR. 714

Innlevert 21. april 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken

Besvart 6. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Helse Bergen har vedtatt en rekke byggeprosjekter for å møte den forventede veksten i antall eldre i foretakets område.

Hva vil helseministeren gjøre for å bidra til at disse prosjektene kan realiseres?»

BEGRUNNELSE:

I takt med den forventede økningen i antall eldre i tiårene som kommer, må vi også forvente en økning i forekomster av en rekke ulike sykdommer. Det er ventet en stor økning i sykdomsgrupper som kreft, slag, demens, hjertesvikt, diabetes og andre. Styret i Helse Bergen har vedtatt en offensiv utbyggingsplan for å sette Haukeland sykehus i stand til å møte denne utviklingen. Det er planlagt investeringer for nærmere 3 mrd. kr i perioden 2005-2010. Blant de største prosjektene er nytt kreftbygg og nytt laboratoriebygg. Helse Bergen har imidlertid problemer med fi-

nansieringen av disse nødvendige byggeprosjektene. Foretaket har ikke muligheter til å låne penger, og har ingen ting til overs på investeringsbudsjettet. Styret i Helse Bergen trenger derfor signaler om investeringsmidler, og har foreslått en egen Bergenspakke.

Svar:

Helse Vest RHF har i tråd med intensjonene i sykehusreformen et ansvar innenfor sine budsjetttrammer for å gi et best mulig helsetilbud og sikre nødvendige helsetjenester til de som bor i hele helseregionen. Dette gjelder også oppgradering av bygnings- og utstyrsmassen for å møte fremtidig behov for tjenester i regionen. Utbyggingsplanene ved Haukeland sykehus må derfor vurderes og prioriteres av Helse Vest i et regionalt perspektiv. Styringssystemet som innebærer at det regionale helseforetaket har beslutningskompetanse fordrer at Helse Vest skal og må vurdere prosjektene innenfor helhetlige faglige og

økonomiske rammer. Dette innebærer at de også må håndtere renter og avdrag som følger av låneopptak.

Videre innebærer det etablerte styringssystemet at statens styring og finansiering av sektoren skjer gjennom det regionale helseforetaket. Helse Vest RHF får årlig tilført om lag 650 mill. kr gjennom basisbevilgning for å dekke det regionale helseforetakets samlede kostnader til avskrivninger. Det er i vår styring av de regionale helseforetakene lagt til grunn at likviditeten som denne inntekstrømmen medfører må styres sentralt i regionalt helseforetak til finansiering knyttet til gjennomføring av prioriterte prosjekter i regionen.

For å sikre de regionale foretakene finansiell fleksibilitet til gjennomføring av prosjekter er det etablert en statlig låneordning til investeringsformål. Det er Stortinget som i de årlige statsbudsjetter fastsetter årlige lånerammer. Helse- og omsorgsdeparte-

mentet administrerer og fordeler tildelte rammer med bakgrunn i en samlet vurdering av alle regionale helseforetakets vedtatt planer på investeringsområdet. Lånemidlene kanaliseres til de regionale helseforetakene.

Av samlet låneramme i 2004, som utgjør 3 mrd. kr, er Helse Vest tildelt 350 mill. kr - et nivå som reflekterer det investeringsomfanget som nå gjennomføres i regionen. Et ev. vedtak i Helse Vest RHF om en oppgradering og utbygging ved Haukeland sykehus vil måtte hensyntas ved departementets fordeling av framtidige lånerammer. Samtidig må det i denne vurderingen også sees hen til omfanget av pågående og planlagte investeringsprosjekter i andre regionale helseforetak. Det må understrekes at det totale omfanget av allerede påbegynte prosjekter er svært høyt og vil legge beslag på store deler av tilgjengelig likviditet de nærmeste årene.

SPØRSMÅL NR. 715

Innlevert 21. april 2005 av stortingsrepresentant May Hansen

Besvart 28. april 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Konsulentfirmaet Hartmark Consulting har på betalt oppdrag fra Barne- og familiedepartementet utviklet et verktøy for arbeidsvurdering, som er ment å være en metode i arbeidet for likelønn. Hartmark tar seg nå godt betalt av firmaer som ønsker å benytte verktøyet.

Vil statsråden sørge for at dette verktøyet blir gratis tilgjengelig for de som ønsker å benytte det, eller er hun fornøyd med situasjonen slik den er i dag?»

BEGRUNNELSE:

Klassekampen meldte mandag 18. april 2005 at Konsulentfirmaet Hartmark Consulting tar seg betalt opptil 400 000 kr fra firmaer som ønsker å benytte et arbeidsverktøy de har utviklet på oppdrag fra staten. Det er benyttet offentlige midler til utvikling av verktøyet, og nå tjener altså Hartmark Consulting penger på et verktøy som skal hjelpe i kampen for likelønn. De har fått full eiendomsrett til verktøyet.

Svar:

Barne- og familiedepartementet har avsluttet et treårig forsøksprosjekt med arbeidsvurdering som virkemiddel for likelønn hvor det ble gjennomførte

forsøk i 15 offentlige og private virksomheter hvor verdien og lønn for kvinners og menns stillinger ble målt og sammenlignet. Hensikten med prosjektet var å gjennomføre forsøk med arbeidsvurdering direkte på arbeidsplassen for å se om det fungerte som et virkemiddel for likelønn. Prosjektet skulle studere hvordan virksomheten, ansatte og fagforeningene ved hjelp av dette verktøyet, kunne innlede et systematisk arbeid for likelønn. Det var en forutsetning for forsøksvirksomhetene at de også skulle utarbeide lokale handlingsplaner for hvordan gjennomføre likelønn, dersom det ble avslørt urimelige lønnsforskjeller.

Prosjektet har vist at arbeidsvurdering kan være et effektivt virkemiddel for å identifisere urimelige lønnsforskjeller, både innad i en virksomhet og mellom ulike virksomheter fra ulike sektorer.

Prosjektet ble gjennomført av Hartmark Consulting. Til grunn for forsøket ble konsulentfirmaets eget allerede opprettede IT-baserte system for arbeidsvurdering videreutviklet for å sikre at det målte stillingers verdi og innhold på en kjønnsnøytral måte.

Det var imidlertid ikke videreutviklingen av det tekniske verktøyet som var det sentrale i prosjektet. Det sentrale i dette prosjektet var å høste erfaringer med hvordan slike verktøy kan brukes i den enkelte virksomhet. Sentrale spørsmål var: Hvordan fungerer

et slikt system - vil det være aksept for resultatene og villighet til å justere lønnen - hvordan kan dette arbeidet forenes med tradisjonelle systemer for lønnsdannelse som lokale forhandlinger og partenes prioriteringer? På grunnlag av disse problemstillingene er det utarbeidet en prosjektrapport som Barne- og familiedepartementet har finansiert og som departementet har eiendomsretten til. Barne- og familiedepartementet har derfor ikke finansiert selve utviklingen av verktøyet eller programvaren.

Det finnes flere alternative verktøy for arbeidsvurdering tilgjengelige for norsk arbeidsliv, og dessuten har en rekke andre land utviklet systemer for å sikre at arbeidets verdi måles på en kjønnsnøytral måte. Blant annet har likestillingsombudet i Sverige

utviklet et manuelt system som de har lagt ut på nettet til fri bruk.

I kontrakten som ble inngått med Hartmark Consulting går det klart frem at Hartmark Consulting har eiendomsretten til programvaren som ble benyttet i prosjektet. Hartmark Consulting kan derfor distribuere/selge programvaren til bruk for tredje part. Barne- og familiedepartementet har derfor ikke noen rettigheter til produktet som gjør at verktøyet kan legges ut til gratis benyttelse. Likestillingsombudet har imidlertid som et ledd i forsøket fått installert programvaren for fri bruk i forbindelse med håndhevelsen av likelønnsbestemmelsen i likestillingsloven også etter forsøksperioden.

SPØRSMÅL NR. 716

Innlevert 22. april 2005 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 6. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Hvordan kan helse- og omsorgsministeren bidra til å sikre fortsatt full drift av Aline barnevernsenter og poliklinikk?»

BEGRUNNELSE:

Øst-Nytt opplyste i går at tilbudet til gravide og mødre i en særs vanskelig livssituasjon, kan falle bort eller må innskrenke grunnet dårlig økonomi i Oslo kommune. Aline gir et helt unikt tilbud til gravide og nybakte mødre. De har topp kompetanse og takler problematikk med mødre både med psykiske lidelser og rusproblemer. Oppfølging av spedbarn, som er skadet grunnet morens rusbruk i svangerskaper, kan ikke bli ivaretatt over tid mange steder. Alle omsorgspersoner for så svake og syke spedbarn, må lære hvordan de skal hjelpe barnet. Med økende behandlingstilbud med metadon o.l., må behandlings- og hjelpeapparatet være forberedt på oppfølging av flere mødre og barn. Med økende rus- og psykiatriproblemer, er det av hensyn til barna også nødvendig å vurdere mødrenes omsorgsevne.

Staten og Oslo kommune må sammen kunne sikre ivaretagelse av dette fagmiljøet. Det er nødvendig å opprettholde kapasiteten. Dårlig økonomi kan ikke ramme de svakeste spedbarna.

Svar:

Gravide rusmiddelmissbrukere og rusmiddelmissbrukere med barn er i særlig grad viktig at hjelpeapparatet når frem til for å yte best mulig hjelp så tidlig som mulig. Dette ikke minst for å unngå at foster og barn tar skade av foreldres rusmiddelmissbruk.

Aline spedbarnsenter gir tilbud til gravide rusmiddelmissbrukere og mødre med rusmiddelproblemer. Dette tilbudet er basert på frivillighet. Tilbudet består av et døgnsentrum med 23 plasser for gravide eller mødre med barn mellom 0 og 5 år. I tillegg er det en poliklinikk som er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven.

En del av driften ved poliklinikken består av et tilbud til gravide og mødre med små barn og som har fått en fødselsdepresjon. Denne delen av poliklinikken var frem til siste årsskiftet et samarbeidsprosjekt med Nic. Wahls institutt. Fra inneværende år er Nic. Wahl ikke lenger delaktig i dette prosjektet. Det er derfor oppstått en usikkerhet om den videre drift av prosjektet.

Norsk Institutt for by- og regionsforskning (NI-BR) har tidligere fått i oppdrag å evaluere dette prosjektet. Denne evalueringen vil foreligge med det første.

I løpet av 2004 har det vært kontakt mellom Helse Øst RHF og Oslo kommune om prosjektet og disse

har fortsatt kontakt. På grunnlag av den kontakten som har vært mellom Oslo kommune og Helse Øst RHF og ut fra den nevnte evaluering som er foretatt

av NIBR, vil partene vurdere hvordan samarbeidet skal videreføres.

SPØRSMÅL NR. 717

Innlevert 22. april 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 28. april 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hva er provenyet av å legge full merverdiavgift på 25 pst. på brus?»

BEGRUNNELSE:

I dag ilegges brus den merverdiavgiftssatsen som gjelder for mat, nemlig 11 pst. Dette virker uheldig i en tid da sukkerforbruket blant barn og unge er svært høyt og påfører helseskade.

Svar:

Det legges her til grunn varegruppen alkoholfrie drikkevarer, slik den defineres i forhold til særavgiften på alkoholfrie drikkevarer, se St.prp. nr. 1 (2004-2005) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, side 134. Det kan på usikkert grunnlag anslås at en økning i merverdiavgiftssatsen fra 11 pst. til 25 pst. for alkoholfrie drikkevarer kan utgjøre om lag 900 mill. kr pr. år påløpt. Dette anslaget er gjort under forutsetning om full overveltning av avgiften i prisene og ingen atferdsendring.

SPØRSMÅL NR. 718

Innlevert 22. april 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 29. april 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Frå borgarkrigen på 80-talet og drapet på erkebiskop Romero går det ein raud tråd til dagens ulike hendingar med drap og truslar ovanfor opposisjon og andre organiserte på ein slik måte at eg finn grunn til å spørje om Regjeringa har tatt eller vil ta noko initiativ for å påverke situasjonen i El Salvador, og samtidig uttrykke bekymring for kva som skjer ovanfor salvadoranske myndigheiter?»

GRUNNGJEVING:

I El Salvador aukar truslar og vold mot personar og organisasjonar på venstresida. Det er grunn til bekymring over utviklinga i El Salvador. Rapportar tyder på at både ånd og innhald i fredsavtalen frå 1992 ikkje blir respektert av Regjeringa. Fredsavtalen påla

partane å fjerne de voldelige strukturane ved å oppløse de interne tryggingstyrkane og paramilitære styrkane, redusere militærets rolle gjennom reduksjon av hæren, og oppretting av et nytt sivilt politivesen. Fredsavtalens ånd gikk klart ut på at bare rettferd og demokrati kan på sikt avskaffe vold som virkemiddel. Arbeidet for eit rettferdig og demokratisk El Salvador må derfor også kunne seiast å være ein del av avtalen.

Svar:

El Salvador bærer i dag preg av å være i det som kan kalles en post-konfliktsituasjon, noe som kommer til uttrykk ved svært høye tall på kriminalitetsstatistikker.

Gjennomføringen av fredsavtalene fra januar 1992 har stort sett blitt vurdert som vellykket. De væpnede styrkene ble redusert til halvparten allerede det første året etter fredsslutningen, og de har i hovedsak holdt seg borte fra den politiske og økonomiske arena siden den gang. I tillegg til avmilitarisering ble det foretatt en utrenskning av militære tjenestemenn beskyldt for menneskerettighetsbrudd og korrupsjon. Et nytt sivilt politi (PNC) ble også etablert, blant annet ved hjelp av støtte fra Norge på opplæringsiden.

Menneskerettighetsutfordringene landet står overfor i dag er i særlig grad knyttet til kampen mot voldskriminalitet og kriminelle ungdomsgjenger, og utfordringene er dessuten relatert til korrupsjonen. Myndighetene fører en nulltoleransepolitikk overfor

disse ungdomsgjengene, og dette har ført til hard kritikk fra menneskerettighetsorganisasjoner.

Det er imidlertid ikke statlig politikk å forfølge menneskerettighetsaktivister eller opposisjonelle i El Salvador.

Utenriksdepartementets kontakter i landet opplyser at det ikke har funnet sted en økning i politisk motivert vold eller trusler om vold i landet.

Men det forekommer klager fra arbeidstakere om at regjeringen hindrer disse i å utøve deres organisasjonsrett. Klagene har i noen tilfeller fått støtte fra Den internasjonale arbeidslivsorganisasjonens (ILOs) komité for forsamlingsfrihet. Fra norsk side vil vi fortsatt følge denne saken nøye, både i El Salvador og i forhold til behandlingen i ILO.

SPØRSMÅL NR. 719

Innlevert 22. april 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 2. mai 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Kva er status for dei arresterte kurdiske borna i Mersin, og kan Noreg på nokon måte ta opp deira situasjon ovanfor tyrkiske myndigheiter?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til svar på mitt spørsmål nr. 661 og tillatar meg å melde at eg på ny har fått underhands melding om at det er seks born som vart arrestert og fem av dei sit endå fengsla i Mersin og dei ventar på at rettssaka deira skal komme opp 2. mai i år. Eitt av borna vart lauslate 4. april i år.

Svar:

Vår ambassade i Ankara har på ny vært i kontakt med tyrkiske myndigheter og en tyrkisk menneskerettsorganisasjon (Human Rights Association) vedrørende de kurdiske barna i Mersin. Etter nærmere undersøkelser har det tyrkiske utenriksdepartement

nå bekreftet overfor ambassaden at fem av de seks kurdiske barna arrestert i Mersin 24. mars fortsatt sitter fengslet.

Den tyrkiske menneskerettsorganisasjonen opplyser at de arresterte skal være tiltalt for brudd på regelverket om demonstrasjoner og offentlige møter, for å ha fremprovosert hat og fiendskap, og for å ha fornærmet det tyrkiske flagg.

Slik representanten Jacobsen peker på i spørsmålet, er rettsmøtet til de fem arresterte berammet til 2. mai i Mersin.

Jeg har besluttet at vår ambassade skal være tilstede under rettsmøtet.

Ambassaden har også vært i kontakt med andre lands representasjoner og vi er kjent med at også den nederlandske ambassaden kommer til å være tilstede under rettsmøtet på vegne av det luxembourgske EU-formannskapet.

Vår ambassade vil i tiden fremover følge opp saken i kontakt med tyrkiske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 720**Innlevert 22. april 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 2. mai 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Det har i flere tilfeller vist seg at fiskeriinteressene ikke blir hørt og tilstrekkelig hensyntatt i forbindelse med tiltak i sjø eller på sjøbotn. Til tross for at fiskerne er noen av dem som både er brukere av sjøarealene og som har mest fremtredende interesser i eventuelle tiltak, er ikke fiskerne og fiskerimyndighetene direkte høringsinstanser.

Hvordan ser statsråden på dette, og vil det bli initiativ slik at tillatelse fra Fiskeridirektoratet er nødvendig ved tiltak i sjø eller sjøbotn, på lik linje med f.eks. Kystverket?»

BEGRUNNELSE:

Det har i flere tilfeller av tiltak i sjø og på sjøbotn, f.eks. dumping av masse, vist seg at fiskeriinteressene ikke blir hørt eller tilstrekkelig hensyntatt av de myndigheter som det i dag er nødvendig å ha tillatelse fra ved slike tiltak.

Til tross for at fiskerne er noen av de som berøres mest av tiltak i sjø, er ikke fiskerimyndighetene, som representanter for fiskerne og fiskeriforvaltningen, direkte høringsinstans, og tiltak i fiskeområder kan gjennomføres uten at det er nødvendig med tillatelse fra fiskerimyndighetene. Dumping av masse i fiskefelt trenger i dag i mange tilfeller tillatelser flere myndigheter f.eks. Sjøfartsmuseet, fylkesmann, forurensningstilsynet og Kystverket/Havnemyndighet og berørte kommuner, men ikke fiskerimyndighetene.

Fiskerimyndighetene får seg som oftest saken forelagt av Kystverket, i den grad tiltaket skjer utenom havnedistrikt. Fiskeridirektoratet er likevel ikke en av de myndighetene tiltakshaver er nødt til å søke. Dette gjør at fiskeriinteressene i beste fall blir ivare tatt av myndigheter/etater som har disse interessene som sekundær oppgave. Dette har ifølge flere vært lite tilfredsstillende for fiskerne.

Flere fiskere og fiskeriorganisasjoner har også etterlyst en klarere og mer aktiv bruk av § 26 i saltvannsfisikeloven, som setter forbud mot å hensette gjenstander på sjøbunnen mv., og at bestemmelsen gis en mer generell gyldighet. Bestemmelsen er snæver og praksisen er dessverre enda snævrere. Bestemmelsen er gruppert i lovens kapittel Regler om orden på fiskefeltet mv. Dessverre har det vist seg at myndighetene i liten grad gjør bruk av de muligheter som finnes for å pålegge fjerning.

Flere har derfor etterlyst en regel som fastsetter at tiltak i sjø, sjøbotn og/eller elvemunning ikke kan

iverksettes uten at tillatelse/samtykke fra Fiskeridirektoratet/Fiskerikontor foreligger.

Svar:

Tiltak i sjø, som for eksempel mudring og dumping, vil kunne kreve tillatelse etter flere bestemmelser i havne- og farvannsloven.

Formålet med havne- og farvannsloven er å legge forholdene til rette for en best mulig planlegging, utbygging og drift av havner og å trygge ferdselen. I det å "trygge ferdselen" ligger både å ivareta sikkerheten og framkommelighet for den alminnelige ferdselen til sjøs. Det er sikker forvaltningspraksis for at man i denne sammenheng også kan legge vekt på fiskeriinteresser, og da særlig hensynet til fiskernes ferdsel og utøvelse av fiske. Både Fiskeridirektoratet og fiskeriorganisasjonene trekkes aktivt inn ved forberedelse av saker etter havne- og farvannsloven.

Fiskeri- og kystdepartementet har delegert myndighet til å behandle søknader etter havne- og farvannsloven til Kystdirektoratet og Kystverkets distriktskontorer. Det er i hovedsak distriktskontorene som avgjør vedtak i første instans. Innenfor havnedistriktet har kommunen myndighet etter enkelte av lovens bestemmelser.

Søknader om mudring og dumping av masser i sjø krever også tillatelse etter forurensningsloven med tilhørende forskrifter. Myndigheten på dette området er lagt til fylkesmannen. Slike søknader må derfor sendes både til fylkesmannen og Kystverket. Begge etatene sender sakene på høring til berørte parter i samsvar med reglene i forvaltningsloven. Kystverket har praksis for at saker om mudring og dumping sendes på høring til bl.a. Fiskeridirektoratet, kommunen, fylkesmannen og instanser som har myndighet etter kulturminneloven.

Kystverket har således rutine for å ivareta fiskeriinteressene. Kystverket plikter imidlertid å vurdere hensynet til fiskeriinteressene konkret, og i hver enkelt sak veie dette hensynet opp mot andre hensyn som gjøre seg gjeldende i den aktuelle saken.

Når det gjelder representanten Bastesens spørsmål om det vil bli tatt initiativ til at det også skal kreves tillatelse fra Fiskeridirektoratet til tiltak i sjø, så må det bl.a. vurderes opp mot hensynet til en effektiv forvaltning. En slik tillatelse vil komme i tillegg til tillatelsene som kreves fra bl.a. fra Kystverket og fylkesmannen. Som nevnt ovenfor skal man etter dagens regelverk ta hensyn til fiskeriinteressene.

SPØRSMÅL NR. 721**Innlevert 25. april 2005 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen****Besvart 3. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Det følger av Helsedirektoratets merknader til pasientloven § 4-4 at det i mange tilfeller er foreldrene som skal samtykke til behandling av et traumatisert barn når barnet er under omsorg av barnevernet. Når det påstås vold eller overgrep mot barnet fra en av foreldrene, kan denne gjøre behandlingen svært vanskelig dersom vedkommende har del i foreldreansvaret. Dette kan resultere i at barn ikke får nødvendig undersøkelse og behandling for feilutvikling.

Hvordan vurderer statsråden denne problemstillingen?»

BEGRUNNELSE:

Det går klart fram av Aftenposten 23. april 2005 på side 5, at dette oppleves som et problem. Hvorvidt alle detaljer i stykket er korrekte, har jeg ingen spesielle grunner til å få avkreftet eller bekreftet. Det som imidlertid er vesentlig, er at representanter for RBUP Vest, BUP Stavanger, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Barneombudet, ifølge avisa, opplever problematikken, men står mer eller mindre maktesløse fordi regelverket/lovverket ikke er samkjørt. Resultatet er at den som trenger hjelp og behandling, ikke får det tilbudet barnevernet mener er tvingende nødvendig. Det kan umulig være hensikten med lovverket, og jeg ber derfor helseministeren om å ta nødvendige initiativ til klargjøringer som setter barnets beste i sentrum.

Svar:

Den problemstillingen representanten her tar opp er svært viktig. Nettopp når det gjelder psykisk helsevern til barn og unge er det av stor betydning at man kommer raskt i gang med de rette tiltakene. Regelverket bør ikke legge hindringer i veien for at rett hjelp kan gis til rett tid overfor de barna dette gjelder.

I pasientrettighetsloven kapittel 4 er det gitt regler om samtykke til helsehjelp. Hovedregelen er at en person må ha fylt 16 år for selv å kunne samtykke til helsehjelp. Helsehjelp for barn under 16 år er i utgangspunktet betinget av at den eller de med foreldreansvaret samtykker, jf. pasientrettighetsloven § 4-

4 første ledd. Innholdet i begrepet foreldreansvar følger av barnelovens regler. Foreldre har et foreldreansvar selv om de ikke har den daglige omsorg, eller barnevernet har overtatt omsorgen etter barnevernloven § 4-12. I pasientrettighetsloven § 4-4 annet ledd er det imidlertid gjort unntak for de tilfeller hvor barnevernet har overtatt omsorgen for barnet. I slike tilfeller er barnevernet gitt myndighet til å samtykke til helsehjelp på barnets vegne.

Det som kompliserer det hele er at det er gitt særbestemmelser om samtykke i psykisk helsevernloven som avviker fra det som gjelder for helsetjenesten ellers. I psykisk helsevernloven § 1-5 er det gjort omfattende unntak fra samtykkebestemmelsene i pasientrettighetsloven, og det sies her at "kapittel 4 i lov om pasientrettigheter bare gjelder når det er bestemt i loven her". I psykisk helsevernloven kapittel 2 er det gitt særskilte regler om samtykke på vegne av barn og unge. Utgangspunktet er at samtykke til helsehjelp for barn under 16 år gis av den eller de med foreldreansvaret. I psykisk helsevernloven er det imidlertid ikke gitt tilsvarende unntak for barn som er under barnevernets omsorg som unntaket som er gitt i pasientrettighetsloven. Det er med andre ord gitt ulike regler om foreldresamtykke i psykisk helsevernloven og pasientrettighetsloven. Årsaken til ulikhetene fremgår ikke av lovenes forarbeider, selv om de ble vedtatt på samme tid.

Jeg har satt i gang et arbeid med endringer i psykisk helsevernloven, og dette er en av problemstillingene som vurderes i dette arbeidet. Det er mye som taler for at hensynet til barnets beste bør her gå foran hensynet til de biologiske foreldre. Vedtaket om omsorgsovertakelse er begrunnet i at foreldrene ikke er i stand til å gi barnet grunnleggende omsorg eller oppfølging, og det er på denne bakgrunn uheldig dersom lovverket åpner for at de samme foreldrene skal kunne trenere nødvendig undersøkelse eller behandling i det psykiske helsevernet. Jeg vil derfor vurdere å fremme en lovendring som på dette punktet stiller spørsmålet om samtykke til undersøkelse og behandling i det psykiske helsevernet likt med det som gjelder ellers i helsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 722**Innlevert 26. april 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 2. mai 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Det er i dag, 26. april 2005, avsagt en dom i Borgarting lagmannsrett som tar stilling til om Ifi OY Fotalabo Club sine forsendelser med verdi under 200 kr til norske forbrukere er avgiftspliktig etter merverdiavgiftsloven.

Hva vil finansministeren gjøre for å sikre at ikke denne dommen får konsekvenser for annen handel på Internett foretatt av norske forbrukere?»

BEGRUNNELSE:

Det oppstår i kjølvannet av dommen en usikkerhet i forhold til kjøp av varer over Internett der selger ikke spesifikt henvender seg til det norske markedet eller opptrer som aktør med base i Norge. Spørsmålet stilles med sikte på å få en avklaring på hvilke konsekvenser dommen vil ha for øvrig internetthandel, samt hvilke retningslinjer finansministeren vil trekke opp.

Svar:

Borgarting lagmannsrett har kommet til at et utenlandsk postordreselskap som driver omsetning rettet mot norske forbrukere, skal likestilles med norske konkurrenter når det gjelder merverdiavgift. Det betyr at det postordreselskapet som denne dommen gjelder, av lagmannsretten i likhet med tingretten, ble vurdert å drive virksomhet som er så rettet inn mot

det norske markedet at selskapet må registrere seg i avgiftsmanntallet i Norge og betale norsk merverdiavgift av omsetningen. Dette har også hele tiden vært avgiftsmyndighetens syn.

Lagmannsretten kom altså til at postordreselskapets vareomsetning i dette tilfellet fant sted i Norge og ikke i utlandet. Ved avgjørelsen har det kjøpsrettslige leveringssted vært et tungtveiende moment.

Dommen er ennå ikke rettskraftig. Det er derfor for tidlig allerede nå å trekke noen endelige konklusjoner mht. hvilke konsekvenser denne avgjørelsen vil få, bl.a. i forhold til tollgrensen på 200 kr. Selv om lagmannsretten i dette konkrete tilfellet kom til at selskapet ble ansett å drive merverdiavgiftspliktig virksomhet i Norge, vil dette etter departementets oppfatning ikke innebære at ethvert selskap som driver postordresalg mot Norge plikter å registrere seg her. Det fremgår bl.a. av dommen at konkrete elementer som hvor avtalen inngås, adresse for innlevering av filmpose og betalingssted i den konkrete saken i enda sterkere grad trekker i retning av å anse transaksjonene som omsetning i Norge. Tollgrensen på 200 kr vil derfor fremdeles gjelde ved innførsel av varer som kjøpes fra et utenlandsk selskap så fremt selskapet ikke anses for å drive merverdiavgiftspliktig omsetning i Norge.

Departementet vil sammen med Skattedirektoratet og Regjeringsadvokaten nå se nærmere på lagmannsrettens avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 723**Innlevert 26. april 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen****Besvart 4. mai 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Vil Regjeringa i framtidige WTO-rundar støtte utviklingslanda sine ynskje om å få til ei omforhandling av TRIPS-avtala, og at denne omforhandlinga også må ivareta eit lands rett til å motsette seg patentering av liv, og i tillegg innehalde krav om utbytting og informert samtykkje?»

GRUNNGJEVING:

TRIPS (Trade Related Intellectual Property rights) er WTO-avtala om immaterielle rettar. Avtala inneheld reglar for copyright, retten til geografiske betegnelse, patenter på teknologi og bruk av kunnskap. Avtala skil seg frå andre avtaletekstar i WTO ved at den stiller minimumskrav til landas vern av immaterielle rettar. Medan dei andre avtalene forbyr

handelshindringar, sett TRIPS desse opp. Den delen av avtala som omhandlar patenter seier at om ei oppfinning lever opp til definisjonen som "ny", kan oppfinnaren få opp til 20 års vern for oppfinninga gjennom eit patent. Det tyder at ingen andre har lov til å nytte oppfinninga utan å betale lisens fyrst.

Då TRIPS-avtala blei forhandla fram i den såkalla Uruguay-runden i WTO, var mange utviklingsland i mot avtala. Etter forhandlingar under stort press, godtok dei avtala under to føresetnader:

- Dei skulle få betre tilgang for varene sine til marknader i industriland.
- Avtala skulle bli gått igjennom på nytt 5 år etter (år 2000).

I dag, 10 år etter, er ingen av desse løfta oppfylde. Striden står no om avtala i det heile skal reviderast, eller om ein berre skal sjå på implementeringa i medlemslanda, slik blant anna USA ynskjer.

Det kan argumenterast for at TRIPS-avtala skapar større forskjellar mellom fattige og rike, av ulike årsaker:

Hindrar teknologioverføring

TRIPS hindrar teknologioverføring og utvikling i utviklingsland. Å kunne tene noko på TRIPS føresetter kunnskap og teknologi som stort sett berre dei rike landa har. Dei rike landa i nord har såleis drege "teknologistigen" opp etter seg, og land som no treng tilgang på teknologi får ikkje det fordi dei ikkje har råd til å betale lisens.

Anerkjennar ikkje tradisjonell kunnskap og opnar for gentjuveri

Samstundes anerkjennas ikkje tradisjonell kunnskap i møte med eit patentdirektiv laga på vestlege lands premisser. Krava TRIPS sett til å kunne ta patent baserast på bruk av vestleg kunnskap. Ein situasjon der mange av patenta som blir tatt er basert på kunnskap eller ressursar som kjem frå land i sør, og sidan dei som tar patent ikkje har plikt til å informere om opphavsland, opnar dette for gentjuveri. Dette gjer at ein i praksis får ei ressuroverføring frå sør til nord.

Fører til eit mindre biologisk mangfald

TRIPS-avtala fører også til eit mindre biologisk mangfald verda over, fordi konsekvensen av dagens patentsystem blir einsretting av til dømes kva kornsortar bønder nyttar.

Ei ressuroverføring frå sør til nord

Økonomisk er TRIPS ei katastrofe for fattige land. Sidan det er dei rike landa som sit med teknolo-

gien og høve til å gjere seg nytte av kunnskap, er det også dei som tener på å sele denne kunnskapen til fattige land. I mange høver kjem grunnlaget for denne kunnskapen frå naturressursar i dei fattige landa, utan at dette gjer dei rett til å ta del i profitten

TRIPS-avtala bør difor stadfeste at landet som ressursen blir henta ut i frå skal gje sitt informerte samtykke før det blir tale om å ta patent på kunnskapen. Vidare bør det innførast ein klausul om utbytte-deling, det vil seia at landet skal få sin rettmessige del av profitten frå salet av denne kunnskapen.

Tidlegare utrekningar viser at også Noreg tapar økonomisk på TRIPS-avtala, men fyrst og fremst er dette ei avtale som går ut over verdas fattige.

Svar:

Begrunnelsen for representanten Jacobsens spørsmål inneholder noen synspunkter på TRIPS-avtalen som til sammen gir et skjevt inntrykk av avtalen og konsekvensene av denne.

Det er ikke slik at det bare er "dei rike landa i nord" som tjener på TRIPS-avtalen. For eksempel har musikere og forfattere i utviklingsland gjennom bestemmelser i avtalen om opphavsrett nå et rettslig vern mot piratkopiering. Mange utviklingsland har også utviklet industri som ønsker å verne om sine oppfinnelser. Et eksempel her er farmasøytisk industri i India.

Etter mitt syn er det heller ikke riktig at vern av immaterielle rettigheter hindrer teknologioverføring og industriell utvikling. Et tilfredsstillende vern av immaterielle rettigheter kan tvert om gjøre det mer attraktivt for utenlandske selskaper å investere i et land. Imidlertid skjer samtidig mye av den industrielle utviklingen i utviklingsland med teknologi som ikke er patentert eller i samarbeid med selskaper som har de immaterielle rettighetene.

Patentrett er et samspill mellom internasjonale konvensjoner som blant annet forvaltes av Verdensorganisasjonen for immaterialrett (WIPO) og nasjonal rett, mens TRIPS-avtalen regulerer de handelsrelaterte sidene. I den sammenheng vil jeg minne om at patentretten er viktig for å stimulere bedrifter til forskning og innovasjon. Dette hensynet må samtidig balanseres mot hensynet til tilgang til eksisterende patenterte produkter og prosesser på rimelige vilkår. Det er denne balansen man har søkt å finne i utformingen av TRIPS-avtalen.

Det er også grunn til å minne om Ministererklæringen fra Doha i 2001 der det slås fast at TRIPS-avtalen verken er eller skal være til hinder for å håndtere nasjonale folkehelseproblemer. Ministererklæringen fastslår også at de minst utviklede landene ikke trenger å gi patent på medisiner før 2016. For en bredere gjennomgang av disse og andre sider ved

TRIPS-avtalen viser jeg til St.meld. nr. 19 (2001-2002) En verden av muligheter.

TRIPS-avtalen bygger på prinsippet om at det skal gis vern bare for det som er nytt ("oppfinnelsen"). Det skal derfor ikke kunne tas patent på eksisterende kunnskap eller genressurser. TRIPS-avtalen gir derfor ikke patentinnehaveren noen enerett til bruk av selve genressursen eller kunnskapen som patentet er basert på. Spørsmålet om det i et tilfelle er gitt et for omfattende vern av en oppfinnelse, vil måtte avgjøres i det nasjonale rettssystemet - og ikke i WTO-sammenheng.

Norge har vært aktiv i et arbeid organisert under WIPO som blant annet diskuterer informasjonssystemer for de nasjonale patentverkene for å unngå at det gis patent på noe som er kjent fra før, for eksempel tradisjonell kunnskap.

Det er for øvrig opprettet en mellomstatlig komité i WIPO som skal utrede forholdet mellom immaterialretten og tradisjonell kunnskap, genetiske ressurser og folklore. Et sentralt spørsmål i komiteens arbeid er å utrede ordninger som sikrer en rimelig utbyttedeling ved patentering av oppfinnelser som bygger på genetiske ressurser eller tradisjonell kunnskap.

Norge er aktiv i dette arbeidet. Fra norsk side har vi blant annet fremmet forslag om at det skal innføres en traktatregel om at det ikke skal være mulig å oppnå patentbeskyttelse hvis dette vil innebære en urimelig krenkelse av tradisjonell kunnskap eller folklore.

Det er viktig å være klar over at utviklingslandene har ulike interesser og holdninger med hensyn til TRIPS-avtalen. De kan derfor ikke omtales som en

gruppe i denne sammenheng. Utviklingslandene har heller ikke fremmet noe generelt krav om reforhandling av TRIPS-avtalen i WTO. Det er også vanskelig å vite hvilke krav som kan bli fremmet i fremtidige forhandlingsrunder, slik representanten Jacobsen viser til i spørsmålet.

TRIPS-avtalen er fleksibel med hensyn til hvordan avtalen blir gjennomført i nasjonal rett. Avtalen inneholder ingen forpliktelser til å gi patent på liv, bortsett fra mikroorganismer.

Det faktum at TRIPS-avtalen åpner for patent på oppfinnelser der mikroorganismer inngår, reiser noen problemstillinger om sammenhengen mellom TRIPS-avtalen og målsettingene i konvensjonen om biologisk mangfold om utbyttedeling og samtykke til bruk av genmateriale. Det er her viktig å få frem at TRIPS-avtalen, slik den er utformet i dag, ikke er til hinder for utbyttedeling og samtykke i samsvar med konvensjonen om biologisk mangfold.

Regjeringen er likevel av den oppfatning at patentsystemet kan bidra til å fremme målsettingene i konvensjonen. Regjeringen har derfor innført krav i det norske patentsystemet om at patentsøker skal legge frem opplysninger om opprinnelsessted for biologisk materiale. Dette gir også et bedre grunnlag for å vurdere hva som er nytt ved en oppfinnelse.

Norge er blant de første landene i WTO som har innført et slikt krav. Fra vår side har vi flere ganger påpekt i TRIPS-rådet i WTO at en slik nasjonal praksis er fullt ut i samsvar med TRIPS-avtalen.

Regjeringen vil vurdere om vi skal gå inn for at et slikt krav blir obligatorisk også i andre land gjennom endringer i internasjonale avtaleverk, herunder TRIPS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 724

Innlevert 27. april 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 6. mai 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Bergen kommune har gitt en klargjøring av driftsansvaret for en eventuell bybane i Bergen. Samferdselsdepartementet har etter dette i brev av 14. april 2005 konkludert med at Bergen kommune nå tar et "utvetydig ansvar for driften av bybane i Bergen". Bergen kommune befinner seg fortsatt på fylkesmannens "ROBEK-liste."

Hvordan kan en kommune som er under tilsyn fra fylkesmannen gi økonomiske garantier for driftsunderskudd på en eventuell bybane?»

BEGRUNNELSE:

Jeg hitsetter teksten i brevet fra Samferdselsdepartementet datert 14. april 2005 til Bergen kommune;

"Bybanen i Bergen, klargjøring av driftsansvar

Vi viser til brev av 30.03.2005 vedr. ovennevnte. Samferdselsdepartementet tar bystyrets vedtak av 07.02.2005 vedrørende driftsansvar for bybanen i Bergen til etterretning.

Ovennevnte brev innebærer at Bergen kommune nå utvetydig tar ansvar for driften av bybanen i Ber-

gen. Kommunen slår bl.a. fast at det forvaltningsnivå som til enhver tid har forvaltningsansvaret for kollektivtrafikken i Bergen, likeledes vil ha ansvaret for driften av bybanen. Kommunen påtar seg driftsansvaret innenfor Bergen kommunes samlede økonomiske ramme, inkludert overføringene fra staten til enhver tid. Dette innebærer at kommunen selv må bestemme hvordan et eventuelt underskudd skal finansieres.

Avklaringene fra Bergen kommune danner et viktig grunnlag for at Samferdsels departementet kan fremme sak for Stortinget om Bergensprogrammet, inkludert bybanen. Det legges opp til at Bergen kommune vil få ansvaret for kollektivtransporten i Bergen. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til hvordan dette konkret skal skje. Kommunens ansvar for kollektivtransporten må forvaltes i nært samarbeid med Hordaland fylkeskommune. Departementet legger opp til å fremme saken om bybanen i Bergen i løpet av vårsesjonen.

Samferdselsdepartementet vil påpeke at brevet fra Bergen kommune av 30.03.2005 inneholder enkelte misforståelser knyttet til formål og innhold i forsøket med alternativ forvaltningsorganisering, som Bergen deltar i. Det framgår bl.a. av brevet at Bergen kommune er av den oppfatning at kommunen, som ledd i forsøket, får øremerkede overføringer fra staten til finansiering av driften av kollektivtransporten, uavhengig av den ordinære rammeoverføring fra staten til Bergen kommune. Dette er ikke riktig. Det vises til at målet med forvaltningsforsøket er å oppnå en bedre samordnet areal- og transportpolitikk og bedre offentlig ressursutnyttelse på tvers av forvaltningsnivåene innen transportsektoren. Det er således ikke forutsatt at midlene i forsøket er øremerket til kollektivtransport. Tvert imot er det forutsatt at Bergen kommune gjennom forvaltningsforsøket skal foreta en helhetlig vurdering og fordeling av midler mellom ulike transportformål."

Av hensyn til eventuell videre behandling av sak om eventuell bybane i Bergen er det viktig å få en avklaring av om Bergen kommune faktisk kan gi en slik utvetydig økonomisk garanti.

Svar:

Etter yrkestransportloven ligger finansieringsansvaret for kollektivtransporten og en eventuell bybane i Bergen i utgangspunktet til Hordaland fylkeskommune. Bergen kommune har ved et forvaltningsforsøk overtatt dette ansvaret, og vil gjennom forsøket være ansvarlig for å foreta en helhetlig vurdering og fordeling av midler mellom ulike transportformål. I denne forbindelse er det overført midler, som tidligere er bevilget fylkeskommunen, til kommunen.

Det vurderes å overføre ansvaret for kollektivtransporten i Bergen til Bergen kommune. Ansvaret vil eventuelt innebære at kommunen vil være ansvar-

lig for å fordele midler mellom ulike kollektivtilbud. Hvis kommunen overtar en ny oppgave av et slikt omfang, må kommunens samlede økonomiske ramme økes. På samme måte som det er overført midler fra fylkeskommunen til kommunen i forbindelse med forvaltningsforsøket, vil det derfor være naturlig å overføre midler til kommunen på varig basis dersom kommunen overtar en fylkeskommunal forvaltningsoppgave permanent. Hvordan dette eventuelt kan skje, vil Samferdselsdepartementet i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet komme tilbake til.

Som ansvarlig forvaltningsorgan for kollektivtransporten i Bergen, vil kommunen naturlig også ha finansieringsansvaret for en eventuell bybane. Dermed vil også ansvaret for å løse en situasjon med eventuelt driftsunderskudd på bybanen bli liggende hos kommunen. En slik situasjon må, på linje med driftsunderskudd på andre tjenesteområder, løses innenfor kommunens økonomiske rammer, medregnet de statlige overføringer.

Det er på det nåværende tidspunkt ikke klart hvordan selve driften av bybanen vil bli organisert. Dersom driften av bybanen organiseres som en del av kommunen, må ansvaret for eventuelle driftsunderskudd håndteres på samme måte som driftsunderskudd som også kan oppstå på andre tjenesteområder. Dersom driften av bybanen organiseres i et selvstendig selskap, eksempelvis et kommunalt aksjeselskap, vil kommunen som eier kunne stille økonomiske krav til selskapet selv, om hvordan eventuelle driftsunderskudd skal håndteres.

Kommunens finansieringsansvar for kollektivtransporten og bybanen vil ikke være å betrakte som en økonomisk garanti overfor andre som fylkesmannen må godkjenne. Dersom driften er organisert i et selvstendig selskap (eget rettssubjekt), kan imidlertid kommunen fatte vedtak om å gi økonomisk garanti overfor driftsselskapet som sådan, forutsatt at selskapsformål ikke blir regnet som næringsvirksomhet. En slik garanti må godkjennes av fylkesmannen. Fylkesmannen må da vurdere risikoen for at garantien må innfris, og kommunens økonomiske evne til å bære et slikt mulig tilskudd. Garantier må godkjennes uavhengig av om kommunen er registret i RO-BEK.

Dersom kommunen er underlagt den betingede lånegodkjenningsordningen (ROBEK), vil kommunens eventuelle låneopptak i forbindelse med bybanen måtte godkjennes av fylkesmannen.

SPØRSMÅL NR. 725**Innlevert 27. april 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 9. mai 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Da prøveprosjektet med politihelikopteret startet opp i 1997, dro to politimenn til Sverige for å ta svenske helikoptersertifikater som så skulle konverteres til norske helikoptersertifikater. I Dagens Næringsliv den 13. april ser jeg at norsk sertifikat ble utgitt på tross av at krav fra Luftfartsverket om gyldig svensk sertifikat før konvertering ikke hadde blitt oppfylt.

Medfører det riktighet at aviser nå sitter med dokumentasjon på at lederen for politihelikoptertjenesten ikke har gyldig helikoptersertifikat?»

Svar:

Jeg regner med at spørsmålet gjelder sertifikatnehaver Per Kristian Hoff. Luftfartstilsynet har opplyst til meg at hans helikoptersertifikat er utstedt på tilfredsstillende grunnlag. Utdannelse som tilfredsstilte utstedelse av svensk helikoptersertifikat er lagt til grunn for godkjenning av påmelding til prøve for utstedelse av norsk sertifikat. Eksamener ble avlagt som tilfredsstilte kravet for utstedelse av svensk sertifikat. Disse ble godkjent av Luftfartsverket som tilsvarende norske eksamener. Han har siden utstedelsen vedlikeholdt gyldigheten av sitt norske sertifikat med tilknyttede rettigheter. Jeg kjenner ikke til hva slags dokumentasjon pressen har i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 726**Innlevert 27. april 2005 av stortingsrepresentant Sigrun Eng****Besvart 3. mai 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Etter at rusmiljøet på Plata vart sprengt, har særleg nedre del av Karl Johans gate og sidegatene der fått mange rusavhengige personar utanfor verksemdene sine. Også Kirkens Bymisjon og sprøyterom i same område medverka til dette. Heile område er i ferd med å endre karakter. Kunde grunnlaget for forretningsdrift blir borte, andre verksemdar som ikkje tåler dagslys overtek.

Er statsråden bekymra over at godt etablerte handlegater kan ende opp som slumstrøk om nokre år, og kan statsråden medverka med aktive tiltak?»

GRUNNGJEVING:

Med grunnlag i innspel ifrå næringsdrivande i Skippergata ynskjer ein synspunkt på tiltak som må skje i område om ikkje bydelen totalt skal endre karakter ifrå å vera ei attraktiv handlegate. til å bli eit kvartal i forfall. Gjentatt kontakt med Oslo kommune har ikkje ført fram. Det er kanskje ikkje berre eit Oslo-spørsmål heller, all den tid Oslo trekker til seg personar ifrå heile landet. Mange forretningar har alt lagt ned, fleire vurderer det same, og husværa blir

overtatt av personar i prostitusjonsmiljøet på kveldstid. Om dagen finn kundar andre stader å handle, fordi ein ikkje føler seg vel med klikkar av rusmissbrukarar på trappa dit ein skal. Folk som set sprøyter på kvarandre er kvardagssyn, mange føler ubehag og redsel ved å gå der. Resultatet er ein bydel som hadde stor handelsaktivitetar no er i total endring. Dei attverande forretningane vurderer permitteringar, flytting eller nedlegging. Dette er ikkje hovudstaden verdig, ei heller dei rusavhengige har nokon verdigheit i å henge gatelangs. No skal det seiast at når politiet patruljerer er tilstanden betre, men dei er ikkje alltid der, og kan vel neppe vera det heller. Det vårast for kvar dag og erfaringane er då eit auka tilsig av personar som forsterkar denne negative trenden. Under teikna er bekymra for korleis ei gruppe blir kasteball i eit system som ikkje fungerer godt nok. Under teikna lurar på om ressursbruken kunne vore betre, men og ikkje minst vil vi ha ein del av hovudstaden vår lagt brakk og til forfalls. Mange har pussa opp fasadane sine i samband med 100-årsmarkeringa. Lite og inkje skjer i denne delen av byen, naturleg nok. Dei ynskjer seg signal ifrå diverse involverte departe-

ment, om noko vil skje, eller om haldninga er passiv i høve slik stoda vitterleg er.

Svar:

Målet med tiltaka som er gjennomførde overfor rusmiljøet på Plata har mellom anna vore å bremse nyrekrutteringa til miljøet. Dessutan var miljøet i ferd med å kome ut av kontroll, med valdsbruk og kriminalitet. Elles må det nemnast at rusmiljøet har ført med seg problem i Kvadraturen også i tida før politiaksjonen rundt Oslo Sentralstasjon.

Saka er eit klart eksempel på at det kan vera vanskeleg å finne gode løysingar på problem der kryssande omsyn må vegast opp mot kvarandre. Oslo kommune har i samarbeid med Justisdepartementet,

Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Kommunaldepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet utarbeidd ein tiltaksplan for rusmiljøa i Oslo sentrum. Planen går ut på å utvikle og styrkje tiltak som kan føre til at aktive rusmisbrukarar får alternativ til å halde til i sentrum, med ei framferd som er nedbrytande for dei sjølve og forstyrrande for omgivnadene.

Oslo kommune har, saman med andre fagmiljø og politiet, dei beste føresetnadene og er dei næraste til å finne den beste løysinga i saka. Eg har tillit til at partane i samarbeid vil finne fram til tiltak som kan snu den utviklinga vi har sett i Oslo sentrum i den seinare tida.

SPØRSMÅL NR. 727

Innlevert 27. april 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 4. mai 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«En undersøkelse NRK har foretatt indikerer at nærmere 40 pst. av svarene som veiledere ved ligningskontorene gav som hjelp til selvangivelsen var feil.

Mener finansministeren det er tilfredsstillende at skattyterne ikke får korrekte svar når de henvender seg til sitt lokale ligningskontor?»

BEGRUNNELSE:

Undersøkelsen omfattet 15 ligningskontor, totalt 75 spørsmål. 37 svar var feil, 7 ikke besvart og bare 56 var korrekte.

Svar:

Skatteetaten har som mål å gi god veiledning til skattyterne og å gi korrekte svar på mottatte henvendelser. At skattytere ikke får korrekt svar på sine henvendelser til ligningskontoret, er ikke tilfredsstillende. Verken skattedirektøren eller jeg er fornøyd med gale svar fra etatens tjenestemenn og -kvinner. Etaten arbeider med å profesjonalisere tjenestene både på kvalitet og kapasitet. Opprettelse av et service- og informasjonssenter vil bidra til at henvendelsene går til dem som har spesiell kunnskap eller forutsetning for å svare på bestemte regelområder. Dette vil være viktige bidrag til å sikre at ligningskontorene skal kunne besvare mottatte henvendelser på en best mulig måte. Målet skal være korrekte svar.

SPØRSMÅL NR. 728**Innlevert 27. april 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 4. mai 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Undertegnede er kjent med at en person som representerer den norske agenten for NH90 helikoptret har sendt en e-post til Statsministerens kontor, hvor vedkommende tar opp prosessen og "uenigheten" mellom Justisdepartementet og Forsvarsdepartementet. At det er et stort engasjement i denne saken er greit nok, men at vi havner på et slikt nivå er jeg forundret over.

Lurer derfor på hva justisministeren vil foreta seg for å hindre at utenforstående til de grader sitter på informasjon om interne departementsmøter?»

BEGRUNNELSE:

I den omtalte e-posten fra Inge O. Fure viser ham til informasjon fra interne møter mellom Justisdepartementet og Forsvarsdepartementet. Han hevder at det er stor uenighet om utforming av kravspesifikasjoner. I e-posten sier han: "Situasjonen har blitt vesentlig mer uoversiktlig og problematisk de siste dagene og ukene". Det hevdes videre at Forsvarsdepartementet på grunn av uenighet med Justisdepartementet la frem sitt eget forslag i felles møte 7. april 2005. Fure sier dette om møtet: "Møtet mellom Forsvarsdepartementet og Justisdepartementet gikk helt

galt". Konklusjonen fra Fure som i e-posten er uthevet, er som følger: "I praksis er dette et forsøk på å få en ny konkurranse inn bakveien".

Jeg går ut fra at justisministeren som ansvarlig statsråd ikke uten å reagere kan akseptere slike forhold. Dersom det er slik at en tredjeperson som indirekte representerer den p.t. foretrukne leverandør, gis innsyn i interne møter departementer imellom, så er dette en total mangel på lojalitet fra enkelte ansatte og jeg forventer at justisministeren slår hardt ned på dette. Saken er alt for viktig til at enkeltpersoners for-gottbefinnende skal styre prosessen på en måte som setter hele saken i diskreditt. Jeg forventer derfor at justisministeren tar de nødvendige håndgrep for å få saken på skinner igjen og at tilliten til anskaffelsen gjenopprettes.

Svar:

Justisdepartementet og Forsvarsdepartementet er enige om, og har begge gjentatt ovenfor alle impliserte, at referater fra interne møter ikke kan gjøres kjent for utenforstående, uten en forutgående, konkret vurdering, se offentlighetsloven § 5 annet ledd, punkt c, jf. også § 2 annet ledd, om meroffentlig.

SPØRSMÅL NR. 729**Innlevert 27. april 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 9. mai 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Med politiets Plata-aksjon har rusmiljøet blitt flyttet inn i Skippergata. Dette har medført problemer for de næringsdrivende, men stiller også politiet overfor nye utfordringer knyttet til å ha oversikt over dette miljøet som tidligere befant seg på videoovervåkede "Plata", men som nå i stedet jages opp og ned Karl Johansgate.

Hva vil justisministeren konkret gjøre for å rehabiliterer flere av disse rusavhengige og på den måten også bekjempe dette problemet?»

BEGRUNNELSE:

På bakgrunn av situasjonen i Skippergata i Oslo etter politiets aksjon mot miljøet på "Plata", er det behov for tiltak i området, om ikke disse gatene totalt skal endre karakter fra å være attraktive handlegater til å bli et kvartal i forfall. Gjentatt kontakt med Oslo kommune har ikke ført fram. Det er heller ikke bare et Oslo-spørsmål all den tid hovedstaden trekker til seg personer fra hele landet. Mange forretninger har alt lagt ned, flere vurderer det samme, og leiligheter blir overtatt av personer i prostitusjonsmiljøet på kveldstid. Om dagen finner kunder andre steder å

handle, fordi en ikke føler seg vel med klikker av rusmisbrukere på trappa der en skal inn.

Folk som setter sprøyter på hverandre er å se daglig, mange føler ubehag og redsel ved å gå der. Resultatet er et sentrumsområde som tidligere hadde stor handelsaktivitet i total endring. De gjenværende forretningene vurderer permitteringer, flytting eller nedlegging. Dette fører til et miljø som ikke er hovedstaden verdig, og for de rusavhengige gir det slett ingen verdighet å henge gatelangs.

Det skal riktignok sies at når politiet patruljerer, er tilstanden bedre, men politiet er ikke alltid til stede og kan vel neppe være det heller.

Sommeren nærmer seg for hver dag, og erfaringene er at da øker tilsiget av personer som forsterker denne negative trenden.

Jeg er bekymret for hvordan en gruppe mennesker blir kasteballer i et system som ikke fungerer godt nok.

Jeg lurer også på om ikke ressursbruken kunne vært bedre, og slik det nå, er blir en del av hovedstaden vår lagt brakk og til forfalls.

Svar:

Et særlig problem i bekjempelsen av narkotika-problemene er faste, åpne salgs- og distribusjonsmiljøer av narkotika som man for eksempel fant på den såkalte "Plata" i Oslo sentrum. I tillegg til de problemene som rusmiddelbrukerne selv sliter med, skaper åpne rusmiljøer problemer for både de faste næringsdrivende i et slikt område, for kunder og trafikanter for øvrig og for besøkende som er på gjennomreise i byen. Disse åpne rusmiljøene medvirker også til at unge lettere kan finne sted for å kjøpe narkotika, gjerne på grunn av nysgjerrighet, og dermed øker risikoen for nyrekruttering til misbruk.

Åpenlyst salg av narkotika er også grunnen til at politiet har intensivert arbeidet overfor rusmiljøet i Oslo sentrum. I første halvdel av juni 2004 bestemte Oslo politidistrikt seg for å iverksette et intensivert arbeid i rusmiljøet på den såkalte "Plata" i Oslo sentrum ("Plata-aksjonen") med sikte på hindre at rusmisbrukerne skulle oppholde seg der på en slik måte at de dannet et fast, åpent salgs- og distribusjonsmiljø av narkotiske stoffer. Politiets aksjon førte til at rusmiddelbrukerne som hadde tilhold der store deler av døgnet, søkte seg til andre steder i Oslo sentrum, bl.a. til områder i og rundt Skippergata. Å hindre rekruttering av unge til misbruk er et av politiets høyst prioriterte tiltak her. Derfor har politiet slått ned på ulovlig omsetning og distribusjon av narkotika i området. Jeg har imidlertid ingen opplysninger om at politiet jager narkomane opp og ned Karl Johansgate.

Jeg har også mottatt informasjon fra de næringsdrivende i Skippergata-området om forholdene der. De har bl.a. pekt på at noe må gjøres for rusmisbru-

kerne i området etter politiets intensiverte arbeid overfor det åpne misbrukermiljøet på "Plata". Det er mange hensyn som må tas også i denne sammenhengen, men siktemålet er å bidra til at både næringsdrivende og publikum ellers skal kunne bruke området trygt. Politimesteren i Oslo opplyser at politiet har stor oppmerksomhet rettet mot de ordensmessige problemene i Skippergaten og Oslo sentrum for øvrig. Politiet bruker daglig store ressurser i Skippergaten, Karl Johansgate og Tollbugaten. Jeg er gjort kjent med at de næringsdrivende overfor politiet har uttrykt tilfredshet med politiets arbeid i området.

Politiet har observert at det har vært en noe økt tilstrømming til området etter at sprøyterommet i Tollbugata ble åpnet. Politiet opplyser imidlertid at det ikke har vært noen større episoder i området etter at sprøyterommet åpnet. Plasseringen av sprøyterommet synes imidlertid å være noe uheldig med tanke på de ordensproblemer man observerer i området. Jeg har fått opplyst at Oslo kommune ser nå etter et mer hensiktsmessig sted å plassere sprøyterommet.

Det er fortsatt behov for koordinert innsats mellom ulike offentlige instanser for at det skal oppnås en varig bedring i området. Politiet har etablert et godt samarbeid med flere aktører i sentrum. Samarbeidet mellom politiet i Oslo, Oslo kommune og flere frivillige organisasjoner skjer bl.a. med grunnlag i "Tiltaksplanen for alternativer til rusmiljøene i sentrum". Hensikten med planen er å mobilisere alle omsorgs- og rehabiliteringstiltak til forsterket innsats overfor rusmiddelbrukerne i Oslo sentrum. Også fra politiets side er denne planen fulgt opp med interne tiltak. Politiet i Oslo har samarbeidsmøter med Oslo kommune og frivillige organisasjoner om problemene med sikte på at både de som driver næringsvirksomhet der og publikum som ellers ferdes i området, trygt skal kunne ha sitt daglige virke og ferdsel der.

Oslo kommune, i tillegg til flere andre kommuner, mottar årlig statlig tilskudd til drift av feltpleie-tiltak for tungt belastede rusmiddelbrukere. Tiltakene omfatter bl.a. helsesjekk, vaksinasjoner, utdeling av brukerutstyr, smittevern, veiledning og oppfølging ved overdoser, samt viderehenvisning til behandling. Ifølge rapporter fra kommunene lykkes man med å nå fram med tjenester til hardt belastede misbrukere. Tiltakene representerer viktige innsatsområder for å forebygge overdosedødsfall. Gjennom disse tiltakene er det avdekket omfattende helsetilstander som Oslo følger opp bl.a. som ledd i "Tiltaksplanen for alternativer til rusmiljøene i Oslo sentrum".

Når det gjelder behandling av rusmiddelbrukere, har helse- og omsorgsministeren gitt de regionale helseforetakene klar beskjed om at tilbudet innen psykisk helsevern og behandling av rusmiddelbrukere skal prioriteres. Det har vært en kraftig

økning i antallet personer som mottar legemiddelasistert rehabilitering. Ved siste årsskifte var 3 003 inkludert i slik behandling, dvs. en dobling siden 2001. Bevilgningen til behandling, herunder legemiddelasistert rehabilitering, er vesentlig styrket de senere år. Totalt er midlene økt med 214 mill. kr over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett til tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk og kommunal oppfølging av den enkelte rusmiddelmisbruker i 2005.

Bekjempelsen av rusmiddelmisbruk må skje på bred front, gjennom forebygging, helsefremmende

tiltak, rehabilitering og omsorg. Flere samfunnsinstitusjoner har ansvar og oppgaver i denne sammenheng. Etter min oppfatning vil ikke samfunnet tjene noe på at man går til det ekstreme i håndteringen av de narkomane som oppholder seg i slike åpne misbrukermiljøer. Vi skal derfor verken være unnfalende overfor de problemer slike miljøer fører til, men heller ikke fremme tiltak som brutaliserer livet til personer som allerede har mye å slite med, og som trenger støtte til å komme seg videre i livet.

SPØRSMÅL NR. 730

Innlevert 29. april 2005 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland

Besvart 12. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Hvilken strategi har helseministeren for å sørge for at alle landets innbyggere reelt får et likeverdig helsetjenestetilbud når behovene for disse tjenestene vil øke så sterkt som det ser ut til etter 2010, og mener helseministeren at Helse Vest området skal dekke sine nødvendige utbygginger og investeringsprosjekter over et allerede sterkt beskåret driftsbudsjett når andre helseforetak får dekket sine investeringsprosjekter gjennom egne bevilgninger, jf. RiT 2000 og Ahus?»

BEGRUNNELSE:

Helse Bergen vil ikke være i stand til å ta imot den økte pasientstrømmen dersom det ikke blir gjort store nyinvesteringer i området. Helse Bergen har derfor laget en utviklingsplan som viser hvordan en skal klare å møte denne utfordringen. Fokus i dette arbeidet har vært på kostnadseffektive og helhetlige løsninger samt fleksibilitet. Konkret betyr dette at Helse Bergen innenfor en prislapp på 3 mrd. kr vil klare å videreutvikle spesialisthelsetjenesten i Bergensområdet slik at en både kvalitetsmessig og kapasitetsmessig står rustet til å møte det økte behovet for helsetjenester som vil melde seg i perioden etter 2010 når de store etterkrigskullene kommer.

Helseforetak ellers i landet opererer med helt andre beløp i sine utbyggingsprosjekter.

Helseministeren har tidligere erkjent at Helse Vest området blir skjævfordelt når det gjelder driftsbudsjett.

Svar:

De regionale helseforetak skal med bakgrunn i årlige tildelinger fra Helse- og omsorgsdepartementet ivareta sitt "sørge for"-ansvar og realisere helsepolitiske målsettinger for å kunne gi best mulige helsetjenester til regionens befolkning. Dette er i tråd med styringsmodellen for sykehus, slik den ble foreslått av regjeringen Stoltenberg i Ot.prp. nr. 66 (2000-2001) Om lov om helseforetak m.m. Dette gjelder også nyinvesteringer og oppgradering av bygningsmassen for å møte fremtidige behov for tjenester i regionen. Utbyggingsplanene i Helse Bergen må vurderes og prioriteres av Helse Vest i et regionalt perspektiv og innenfor helhetlige faglig og økonomiske rammer.

Det er riktig som representanten Frøiland påpeker at Helse Vest RHF med bakgrunn i historisk forhold har hatt et lavere bevilgningsnivå enn gjennomsnitt for landet, et bevilgningsnivå som ble videreført ved etablering av de regionale helseforetakene. Dette har medført at Helse Vest har hatt lavere overføringer enn andre regionale helseforetak pr. innbygger. Ved behandlingen av St.meld. nr. 5 (2003-2004) Inntektsystem for spesialisthelsetjenesten, ble det lagt frem nye kostnadsnøkler for fordeling av basisbevilgningen mellom de regionale helseforetakene som skulle gjennomføres gradvis over år. Dette innebærer at Helse Vest har fått økte bevilgninger i 2005 og skal fortsatt ha en økning de nærmeste årene.

Basisbevilgningen som tildeles Helse Vest RHF er ment å dekke midler til både drift og investering. I

2005 utgjør inntekter gjennom basisbevilgningen til dekning av kostnader til avskrivninger om lag 650 mill. kr for Helse Vest. Det er lagt til grunn at likviditeten som denne inntektsstrømmen medfører må styres sentralt i regionalt helseforetak til prioriterte prosjekter. Investeringer utover dette nivået, finansieres gjennom lånerammer. Samlet sett har Helse Vest RHF de siste årene hatt et årlig investeringsnivå i underkant av 1 mrd. kr. Nødvendige utbygginger og investeringer skal derfor ikke, som representanten Frøiland hevder, dekkes over årlige driftsbudsjetter.

Det fremheves at Helse Bergen forventer en økt pasientstrøm og derigjennom økt behov for helsetjenester i perioden etter 2010, når de store etterkrigskullene kommer. Samtidig vet vi at endringer i det faglige tilbudet også fører til endringer i liggetid, og til at pasienter ikke trenger innleggelse for behandlinger som tidligere krevde opphold i flere døgn. Dette

påvirker bruken av sykehussenger, og dermed beregningene i forhold til fremtidig behov for senger.

Det er riktig at det er etablert særskilt investeringstilskudd til gjennomføring av enkelte prosjekter som ligger utenfor det etablerte styrings- og finansieringssystemet for investeringer i helseforetakene. Dette gjelder konkret tre utbyggingsprosjekter; Ny universitetsklinikk i Trondheim, Nye Ahus og forskningsbygg ved Det norske radiumhospital, og har som bakgrunn at disse prosjektene på ulikt vis var planmessig langt fremskredet før sykehusreformen. Det særskilte investeringstilskuddet som er fastsatt for disse prosjektene omfatter bare en viss andel av kostnadene utover de som helseforetakene selv er forventet å dekke gjennom sine egne inntekter og utgjør således bare en begrenset del av de samlede investeringskostnadene.

SPØRSMÅL NR. 731

Innlevert 29. april 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 9. mai 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Mange off-roadere ønsker seg steder hvor man kan få prøvd sine biler i ordnede forhold. Rena i Åmot kommune har hatt suksess med å tilrettelegge for slik kjøring, og kommunestyret la til rette for at det skulle skje videre innenfor et lukket område. Dette ble stoppet av Miljøverndepartementet, til tross for at det meste tilsa at det var greit. Men saken avslås fordi man skjønnsmessig vurderer det som om det området kan benyttes for "turkjøring".

Hvor lang kan en off-roadløype være for at den ikke skal kunne benyttes til "turkjøring"?»

BEGRUNNELSE:

Fra Miljøverndepartementets begrunnelse:

"Flere momenter i denne saken kan tale for en godkjenning av banen. Banen avklares i reguleringsplan, slik at kravet til planavklaring oppfylles. Kjøringen vil foregå i regulerte og organiserte former. Banen ligger dessuten nær opp til utskytingsstedet for langdistanseskyting i Region Øst, og en slik samlokalisering av støyelementer kan synes hensiktsmessig.

Det er vanskelig å sette en grense for når et område blir så stort at kjøring der uten tvil må kunne betegnes som turkjøring. Den aktuelle banens størrelse og utstrekning synes imidlertid å gå utover det som er nødvendig og krysser etter departementets oppfatning grensen mot turkjøring."

Svar:

Jeg ser det som svært viktig å unngå unødvendig motorferdsel i utmark. Motorferdselloven åpner for at det kan gis tillatelse til organisert off-road kjøring på terrengbane som er godkjent i reguleringsplan. Banen kan imidlertid ikke være så stor at kjøringen framstår som turkjøring. Regelverket setter ingen klar grense hvor stor en slik terrengbane kan være. Dette må vurderes konkret ut fra forholdene på stedet.

I den aktuelle saken kom Miljøverndepartementet til at reguleringsplanen ikke kunne stadfestes fordi den omfattet et område på mer enn 5 000 dekar med opparbeidede traktorveger og kjørespor. Reguleringsplanen ble vurdert å komme i konflikt med gjeldende retningslinjer etter motorferdselloven, som sier at området ikke må ha et omfang eller en utstrekning som gjør det naturlig å betegne bruken som turkjøring.

Vedtaket er ikke til hinder for etablering av en off-road bane i dette området. Av avgjørelsen framgår at en reguleringsplan for et vesentlig mindre område kan være forenlig med motorferdselloven. Det vil være opp til kommunen i samarbeid med fylkesmannen å foreta en nærmere avgrensning av området.

SPØRSMÅL NR. 732**Innlevert 29. april 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 9. mai 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Da Stortinget behandlet Dokument nr. 8:56 (2004-2005) den 15. mars i år, lovet statsråden en snarlig og hensiktsmessig løsningen for beltebilen på Høvringen. Dette synspunkt fikk også tverrpolitisk støtte på Stortinget.

Kan statsråden redegjøre for status quo i saken, samt hvilken fremdrift man kan forvente i å få løst saken slik statsråden lovet fra Stortingets talerstol?»

Svar:

Ved Stortingets behandling av Dokument nr. 8:56 (2004-2005) den 15. mars d.å. redegjorde jeg for at beltebiltransport av skiturister ut i turterreng ikke er tillatt etter gjeldende motorferdselregelverk. Der- som det skal åpnes opp for slik transport må motor-

ferdselloven og/eller nasjonal forskrift endres, eller en må gi en særskilt forskrift for denne type transport.

Som jeg gav uttrykk for i Stortinget synes jeg at Høvringen Høgfjellshotell har lagt frem gode argumenter for sitt syn. Det er grunnen til at jeg vil se på denne saken når vi nå skal vurdere endringer i motorferdselregelverket. Sett hen til at den øvrige gjennomgang av motorferdselregelverket vil være omfattende og tidkrevende, har jeg startet arbeidet med en regelverksendring som kan gi mulighet for å tillate beltebiltransport slik som det har vært på Høvringen tidligere år. Som nevnt i Stortinget 15. mars d.å. må også en slik endring sendes på høring med en høringsfrist på minimum 6 uker. Dette medfører at en eventuell endring først kan tre i kraft til høsten.

SPØRSMÅL NR. 733**Innlevert 29. april 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 4. mai 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Det er tverrpolitisk enighet om økt utbygging av miljøtilpassede, små vannkraftprosjekter. Enkelte ganger dukker det opp potensielle prosjekter, men hvor statens selskaper av ulike grunner sitter med fallrettighetene. Lokale private interesser føler manglende interesse fra statens selskaper i å realisere potensialet.

Er statsråden tilfreds med statlige selskapers forvaltning av fallrettigheter, eller vil statsråden vurdere å sikre en smidigere tilnærming til bruk, ev. overdragelse, av fallrettighetene?»

BEGRUNNELSE:

På 50-tallet var det et privateid kraftverk i Vindølaelven i Surnadal kommune. Gjennom diverse oppkjøp endte eierskapet til slutt i Statkraft. Selve verket ble nedlagt, men den øvre del av vassdragets nedbørsfelt kanaliseres til Trollheim kraftanlegg. Statkraft skal ha gitt uttrykk for at de ikke har til hensikt

å overføre mer vann til Trollheim kraftanlegget. Statkraft har i den senere tid vederlagsfritt tilbakeført noe av eiendommene i nedre del av Vindølaelven til grunneierne. I relevans til dette har flere grunneiere i lengre tid ønsket å bygge opp igjen privat kraftproduksjon ved å kunne ta i bruk det restvannet i Vindølaelven som Statkraft ikke selv ønsker å bruke. Til dette trenger de derfor å kunne overta nødvendige fallrettigheter for strekningen, men opplever problemer. Statkraft selv skal angivelig ikke ha til hensikt å vurdere utbygging i det nevnte området, og grunneierne understreker at prosjektet ikke vil gripe inn i Statkrafts produksjon. Utfordringer for prosjektet er at Statkraft angivelig ikke er interessert i å avhende ervervede fallrettigheter. Grunneierne sikter til at myndighetene klart anførte i St.prp. nr. 16 (1962-63) at restvannet kan benyttes av kraftverket i Vindøla. Grunneierne mener dette må innebære at restvannet som Statkraft ikke bruker til Trollheimen kraftverkene må kunne benyttes i et "nytt" Vindøla kraftverk. Man forutsetter selvsagt at eventuelle utbygginger

uansett vil måtte konsesjonsbehandles på vanlig måte. Det presiseres dog at det planlagte kraftanlegget ikke innebærer bygging av demninger.

Svar:

I St.prp. nr. 53 (2003-2004) er det slått fast at "Statkraft skal være et kommersielt foretak som konkurrerer på like vilkår med andre kraftprodusenter". I dette ligger at staten som eier ikke griper inn i forretningsmessige forhold som hører inn under selskapets styre og administrasjon. Dette er også i tråd med den rollefordeling som følger av statsforetaksloven og aksjeloven. Jeg har tillit til at Statkraft på vegne av fellesskapet forvalter de betydelige kraftressursene og fallrettighetene selskapet er i besittelse av på en best mulig måte.

Jeg vil for øvrig vise til svar på samme spørsmål til skriftlig besvarelse, nr. 601 fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, fra olje- og energiministeren, datert 16. mars 2005. Det fremgår her at Regjeringen er opptatt av å legge til rette for økt etablering av små vannkraftverk og at det de siste årene er det foretatt en rekke endringer i regelverket knyttet til små vannkraftverk - først og fremst for å gjøre saksbehandlingen enklere, men også for å gjøre de minste prosjektene mer lønnsomme.

Statkraft har sammen med sine alliansepartnere etablert selskapet Småkraft AS. Statkraft vil alene eller gjennom dette selskapet søke å realisere det betydelige kraftpotensialet som ligger gjennom etableringen av mikro-, mini- og småkraftverk i Norge.

SPØRSMÅL NR. 734

Innlevert 29. april 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 9. mai 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I Stavanger Aftenblad 27. april vises det til ODs rapport, og det står at "CO₂-håndtering er verken bedrifts- eller samfunnsøkonomisk lønnsomt". I tillegg vises det til at statsråden uttalte at "CO₂-håndtering er for sent for Gullfaks" og at "storskala CO₂-håndtering ikke vil være klart før om 10-12 år".

Kan man forvente at Regjeringen nå vil fravike sitt krav om CO₂-håndtering for alle nye konsesjoner for bygging av gasskraftverk, slik at potensielle utbyggere endelig kan få forutsigbare rammevilkår?»

Svar:

Som jeg har redegjort for i Stortinget en rekke ganger, er gasskraftverk med CO₂-håndtering et hovedelement i Regjeringens energipolitikk. Denne satsingen er svært viktig for å styrke energiforsyningen på en måte som gjør at en også kan nå klimamålingene. Jeg vil også peke på at Stortinget i all hovedsak sluttet seg til opplegget for å legge til rette for gasskraftverk med CO₂-håndtering, som ble trukket opp i gassmeldingen.

Regjeringens målsetting med strategien for gasskraftverk med CO₂-håndtering er å etablere rammebetingelser som gjør det mulig å framskynde realiseringen av slike anlegg. Dette betyr rammebetingelser som både stimulerer til forskning på og utvikling av

nye teknologier, og som bedrer konkurransevilkårene for gasskraftverk med CO₂-håndtering i kraftmarkedet.

Injeksjon av CO₂ i oljefelt for økt oljeutvinning er en del av dette bildet. Jeg mottok 26. april ODs rapport om mulighetene for at det gjennomføres prosjekter med injeksjon av CO₂ for økt oljeutvinning på norsk kontinentalsokkel og vil nå gå nøye gjennom analysene og konklusjonene i rapporten. Rapporten vil være et viktig faglig fundament for Regjeringens videre arbeid med disse spørsmålene.

Sem-erklæringen slår fast at "Samarbeidsregjeringen legger til grunn Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) om at det ikke skal stilles strengere utslippskrav for klimagasser enn det som er vanlig for gasskraftprodusenter i andre EØS-land.

Inntil det er etablert et system for omsettelige utslippskvoter i tråd med Kyoto-protokollen forutsettes det at ytterligere konsesjons- og utslippstillatelser kun gis til gasskraftanlegg basert på CO₂-fri teknologi."

Jeg viser videre til svar på spørsmålene nr. 438 og nr. 575 til skriftlig besvarelse. Som det fremkommer i disse svarene, gjelder kvoteplikten etter klimaloven for gasskraftverk. I slike saker vil Regjeringen kunne vurdere om det skal stilles teknologikrav i tillegg til kvoteplikten.

Klimakvoteloven er innrettet mot perioden 2005-2007, og det vil måtte foretas endringer i loven ved utløp av denne perioden for å tilpasse den til senere perioder. Det legges opp til at hele kvotesystemet gjennomgås før perioden 2008-2012, og at behovet for endringer vurderes. Dette vil også ha konsekven-

ser for rammebetingelsene for gasskraftverk. I denne sammenheng er jeg opptatt av likebehandling av norsk industri i forhold til europeiske konkurrenter og at rammebetingelsene i kraftmarkedet bidrar til å sikre en effektiv og sikker energiforsyning.

SPØRSMÅL NR. 735

Innlevert 29. april 2005 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 11. mai 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Trygdeutgiftene tar kvelertak på Regjeringens budsjettarbeid," sa statsminister Kjell Magne Bondevik til Avisenes Nyhetsbyrå i mars 2004. Allikevel framstilles økte trygdeutgifter som svært sentral del av Regjeringens velferdspolitikk.

Regner finansministeren økte utgifter til regelstyrte ordninger som en del av Regjeringens velferdspolitikk, og hvor store bevilgninger gis i 2005-budsjettet som følge av velferdstiltak Regjeringen har foreslått?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til oversikt over Regjeringens velferdsinnsats presentert på KrFs nettsider, summert til 50 mrd. kr. Oversikten inneholder en rekke tiltak der flere er presset gjennom i Stortinget av opposisjonen, skyldes økte utbetalinger til regelstyrte ordninger, og på lignende måte i liten grad kan tilskrives Regjeringens politikk.

Jeg ønsker derfor en oversikt over økte bevilgninger til velferdstiltak i budsjettet for 2005 som I) skyldes politiske vedtak i denne perioden, II) er foreslått av Regjeringen, og III) ikke skyldes økning i sykdom og skader i befolkningen. Det bes om at oversikt presenteres på kapittel- og postnivå, sammenlignet med 2001-budsjettet og at økningen korrigeres for inflasjon i perioden.

Svar:

En vesentlig del av de offentlige velferdsordningene finansieres over folketrygden. Folketrygdens utgifter dekker bl.a. alders- og uførepensjon, livsoppholdsytelser ved sykdom og skade mv., stønad til tekniske hjelpemidler, medisiner og en del helsetjenester. Folketrygdens stønadsordninger er en svært viktig og omfattende del av offentlige velferdsordnin-

ger, og utgiftene til disse ordningene må regnes med som en del av den offentlige "velferdsinnsatsen". Selv om ordningene i hovedsak er regelstyrte og rettingstiltak, stilles det de samme krav til politiske prioriteringer for å finne rom for å dekke utgiftsveksten på disse som på andre områder i de årlige statsbudsjettene. Alle bevilgningene til velferdsformål så vel som andre formål på statsbudsjettet, er således resultat av politiske prioriteringer og vedtak. Dette er selvsagt ikke til hinder for at Regjeringen ønsker å snu utviklingen med et økende antall personer i yrkesaktiv alder er på folketrygdens helserelaterede stønadsordninger (sykepengene, rehabiliteringspenge, uførestønader mv.). Det er et klart mål å redusere sykefraværet og uførepensjonering mv., både av hensyn til den enkelte og til samfunnet som helhet. I den grad en lykkes med dette, vil også utgiftsveksten i folketrygden bli dempet og midlene kunne brukes til andre formål.

Realveksten i folketrygdens sentrale stønadsordninger framgår av tabell 6.2 i Gul bok 2005. Basert på bevilgningene i Saldert budsjett 2005 kan realveksten i folketrygden de siste 4 årene anslås til knapt 24 mrd. kr. Dette er noe lavere enn det som framgår av tabellen i Gul bok, og må ses i sammenheng med nye opplysninger bl.a. om reduksjonen i sykefraværet etter at Gul bok 2005 ble lagt fram for Stortinget. Også etter at Saldert budsjett 2005 ble vedtatt, har sykefraværet fortsatt å falle. Nye og oppdaterte anslag over folketrygdens utgifter for 2005 vil bli lagt fram om kort tid i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005.

I realveksttabellen over folketrygdens utgifter er alle de G-regulerte ytelsene (uføre- og alderspensjon, rehabiliterings- og attføringspenge mv.) omregnet til någjeldende G, mens gjennomsnittlig årslønnsvekst er benyttet for sykepenge og fødselspenge mv. Dette innebærer at forbedringer i kjøpekraft pr.

mottaker ikke framkommer i tallene. Dersom den nominelle veksten i folketrygdens utgifter i stedet deflateres med konsumprisindeksen, ville således realveksten bli høyere enn det som framkommer i tabell 2 i Gul bok 2005.

Som nevnt i kommentarene til tabellen i Gul bok 2005, skyldes utgiftsøkningen i folketrygden i hovedsak økt tilstrømning til ordningene, og i mindre grad utvidelse av rettigheter eller satsøkninger. Tallene illustrerer bl.a. endringer i sykepengeutgiftene som følge av endringer i fraværstilbøyeligheten og sysselsettingen, mens endringene i utgiftene til uførepensjon og alderspensjon reflekterer økt antall mottakere og økt poengopptjening.

I tillegg til folketrygdens ordninger, er det i løpet av den siste 4-årsperioden bevilget betydelige beløp også til andre velferdsformål på statsbudsjettet. For eksempel produserer kommunesektoren mange viktige velferdstjenester, som bl.a. pleie- og omsorgstjenester. I perioden 2001-2005 økte kommunesektorens inntekter reelt med om lag 13 mrd. 2005-kroner, herav utgjorde økte bevilgninger til barnehagesektoren om lag 5,5 mrd. kr.

På en rekke andre områder som også kan karakteriseres som deler av det offentlige velferdstilbudet, har det vært en betydelig vekst i bevilgningene i løpet av den siste 4-års perioden. For bevilgningene til områdene nevnt nedenfor foreligger de ikke tall for realveksten over tid, og her er det derfor oppgitt tall for nominell vekst i perioden 2001-2005:

- Regionale helseforetak (10,3 mrd. kr)
- Oppfølging av psykiatriplanen (2,8 mrd. kr)
- Tiltak mot fattigdom og rusmisbruk (1,2 mrd. kr)
- Kollektivtransport (2,1 mrd. kr).

Det lar seg ikke gjøre på en meningsfull måte å skille ut hvor mye av økningen til velferd som skyldes "økning i sykdom eller skade i befolkningen". Mange av ordningene er som nevnt relatert til sykdom og skade mv., men det foreligger ikke holdepunkter for å anta at det skulle ha vært betydelige endringer i helsetilstanden i befolkningen i den aktuelle perioden.

SPØRSMÅL NR. 736

Innlevert 29. april 2005 av stortingsrepresentant Jørund Leknes

Besvart 11. mai 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Samferdselsdepartementet har tatt et prisverdig initiativ om å få utredet høyhastighetsbane i Norge. Imidlertid har strekningen Oslo-Halden-Gøteborg har et langt lavere trafikkeringsgrunnlag enn andre strekninger. Et enstemmig fylkesting i Sør-Trøndelag har vedtatt at de er bekymret for at utredning av strekningen Oslo-Gøteborg kan gi misvisende konklusjoner.

Vil statsråden ta initiativ til også å utrede mer representative strekninger med stor persontrafikk?»

BEGRUNNELSE:

Samferdselsdepartementet har tatt initiativ om å få utredet framtidig standard på norsk jernbane og bygging av høyhastighetsbane. Høyhastighetsbane i Norge kan bli et meget viktig miljøpolitisk og transportøkonomisk grep. Ved å flytte transport av gods og personer fra mer forurensende transportmidler som fly og vogntog over på jernbane, kan en bidra til

å redusere både støyforurensning og klimagassutslipp og øke trafikkikkerheten. Hvis en skal få til dette, må toget konkurrere med fly på reisetid og med lastebiler i effektivitet.

Samferdselsdepartementet har tatt initiativ til å utrede høyhastighet på strekningen Oslo-Halden-Gøteborg. Strekningen Oslo-Gøteborg hadde i 2002 en samla trafikk på under 200 000 reisende, og en jernbaneandel på 51 pst. Strekningen Oslo-Trondheim har totalt over 1,5 millioner årlig reisende, med en jernbaneandel på 15 pst. Oslo-Bergen/Haugesund/Stavanger har til sammen i underkant av 3 millioner årlig reisende, og en jernbaneandel som ligger omtrent på samme nivå som Trondheim. Strekningen Oslo-Bergen/Haugesund har for øvrig om lag den samme antall flypassasjerer som New York-Washington og London-Paris. Norge har flere av de mest trafikkerte flyrutene i Europa. Norsk Bane ved styreleder Kjell Stundal er opptatt av at utredningen av høyhastighetstog må skje etter et annet mandat enn det foreslåtte.

Sør-Trøndelag fylkesting uttaler enstemmig følgende:

"Fylkestinget i Sør-Trøndelag er bekymret for at strekningen Oslo-Gøteborg som "case" kan gi misvisende konklusjoner, og mener at utregninger på de sistnevnte strekningene vil gi høyere avkastning enn nye høyhastighetsspor parallelt med firefelts motorvei. Fylkestinget i Sør-Trøndelag vil peke på at trafikken mellom Trondheim og Oslo totalt sett, når en tar med flyreisende, er svært stor. Et høyhastighetstog mellom Trondheim og Oslo vil kunne fange opp mye av trafikken, og være et betydelig miljøtiltak med bl.a. reduksjon av CO₂-utslipp. Et slikt tiltak vil ha stor betydning for distriktsutviklinga i Trøndelag og på Østlandet. Fylkestinget vil derfor be Samferdselsdepartementet om at strekningen Trondheim-Oslo bli utredet."

Svar:

I departementets brev av 21. mars 2005 (kopi vedlagt), har Samferdselsdepartementet "[...] gitt Jernbaneverket i oppdrag å foreta nye vurderinger av om det er samfunnsmessig interessant med oppgradering eller nybygging av banestrekninger for hastigheter over 200 km/t." For å gi en god illustrasjon av effektene av ev. satsing på høyhastighetsbaner har departementet valgt en tilnærming hvor man ser spesielt på en strekning. Arbeidet er imidlertid ment å gi grunnlag for å vurdere høyhastighets-satsing utover den valgte strekningen.

Når departementet har foreslått at Østfoldbanen brukes som "case" for en studie omkring utvikling av høyhastighetsbaner i Norge, har det bl.a. sin bakgrunn i at det i årene framover skal investeres betydelige midler til utbedring av Østfoldbanen. Departementet mener derfor at det er av interesse å få verifisert at den utbyggingsstrategien som velges for denne banen, er den beste også i et langsiktig samfunnsøkonomisk perspektiv. Gjeldende strategi, som bl.a. ligger til grunn for prioriteringene i Nasjonal transport-

plan, tar utgangspunkt i at banen skal moderniseres på en slik måte at det tilstrebes en hastighet på 200 km/t med konvensjonelle tog og hvor banen fortsatt går via byene Moss, Fredrikstad, Sarpsborg og Halden. Et slikt konsept er vanskelig å ivareta dersom hastigheten skal økes betydelig ut over 200 km/t, opp mot det som regnes som høyhastighet i Europa. I tillegg er det betydelig politisk interesse rundt Østfoldbanen, bl.a. som hovedforbindelse mot Europa og som forbindelse til Gøteborg. GO-samarbeidet (Oslo-Gøteborg samarbeidet) har lenge argumentert for en reisetid for persontog mellom Oslo og Gøteborg på to timer, og også fra andre hold er det argumentert med at det bør bygges en høyhastighetsbane mellom Oslo og Gøteborg som en direkteforbindelse uten stopp i Fredrikstad eller Sarpsborg. Østfoldbanen er dessuten en svært viktig korridor mot Europa og banen har et betydelig potensial for økt godstransport. Dette har bl.a. sammenheng med EUs arbeid for å få mer trafikk over på jernbane og det forhold at land i EU nå gradvis innfører avgifter på vegtransporten for å begrense tungtrafikken. Skal dette potensialet hentes ut vil det være behov for en betydelig oppgradering av Østfoldbanen. Det er for å få vurdert denne type problemstillinger at Østfoldbanen er valgt som "case".

For øvrig kan jeg opplyse at departementet har tatt opp med Jernbaneverket om muligheten for også å inkludere en eller flere andre strekninger mer konkret i utredningsarbeidet. Dette vil bli drøftet nærmere med Jernbaneverket før sommeren, jf. også siste avsnitt i nevnte brev av 21. mars 2005.

Vedlegg til svar:

Brev fra Samferdselsdepartementet ved Knut Rønning og Lars Krogset til Jernbaneverket vedrørende Utredning av høyhastighetsbaner i Norge, datert 21. mars 2005. Referanse: 04/1967-LK.

SPØRSMÅL NR. 737

Innlevert 29. april 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 23. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Kan statsråden gi en garanti for at akuttfunksjonen ved Larvik sykehus vil bestå, slik at usikkerheten som deler av Larviks befolkning føler kan legges vekk?»

BEGRUNNELSE:

Folkeaksjonen mot sykehusnedleggelse føler seg ikke trygge for at akuttfunksjonen ved Larvik sykehus vil bestå, til tross for lovnadene fra ministeren om å beholde lokalsykehusene i Larvik og Sandefjord

(NRK Vestfold 9. mars 2005). For å hindre eventuell unødig frykt i lokalbefolkningen, bes det om en garanti for at akuttfunksjonen ved Larvik sykehus vil bestå.

Larvik har en befolkning på omkring 40 000 mennesker og i sommermånedene faktisk en fordobling av innbyggertallet. Larvik er også en stor kommune i omfang med spredt bosetting og trenger et fullverdig lokalsykehus med akuttmottak. Nærhet til sykehuset og lokalkjennskap er en styrke for både behandler og pasientene.

Svar:

Regjeringen la fram en ny strategi for lokalsykehusene i St.prp. nr. 1 (2004-2005). Det slås der fast at lokalsykehusene skal være en trygghetsbase for befolkningen, og at disse derfor også skal ha oppgaver i akuttberedskapen. Alle lokalsykehus skal kunne ta hånd om og stabilisere akutte skade- og sykdomstilfeller. Hvordan behandlingsskjedene deretter legges opp for de ulike tilstandene og sykdomsgrupper, må klargjøres i et helhetlig opplegg. Tilbudet må oppdateres og endres i tråd med den faglige utviklingen, som for eksempel når det tas i bruk nye behandlingsformer som gir bedret behandlingskvalitet, jf endret behandling av akutt hjerteinfarkt, der ikke bare aktiv diagnostikk, men også start av behandling av pasientene nå skjer i ambulansen. En betydelig del av pasientene overføres til sykehus med kompetanse og utstyr til å blokke ut innsnevrede hjertekransårer (PCI), og som har beredskap for å gjøre dette døgnet rundt. Jeg viser i denne sammenheng også til hva komitéflertallet uttrykte (Innst. S. nr. 300 (2000-2001), avsnitt 6.2) ved behandlingen av Akuttmeldingen:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg at bakgrunnen for denne endringen blant annet er utviklingen i medisinske spesialiteter, ny medisinsk teknologi og bedre kommunikasjonsmuligheter. I tillegg har mangel på helsepersonell og få øyeblikkelig hjelp-pasienter på lokalsykehusene gitt en dårlig utnyttelse av kostbare vaktordninger.

Flertallet mener det er behov for visse endringer i sykehusstrukturen for å sikre befolkningens behov for tilgjengelige helsetjenester, ivareta krav til faglig kvalitet og sikre en effektiv utnyttelse av ressursene."

Regjeringens lokalsykehusstrategi ble som kjent bifalt av en samlet sosialkomité, som uttalte (jf. Budsjett-innst. S. nr. 11 (2004-2005)):

"Komiteen viser til at flertallet i sosialkomiteen i Budsjett-innst. S. nr. 11 (2003-2004) ba om at Regjeringen i meldingsdelen av budsjettforslaget for 2005 legger frem en analyse av hvilken rolle lokalsykehusene og nærsykehusene skal spille i den samlede spesialisthelsetjenesten. Videre uttalte det samme flertall i komiteen at siktemålet med arbeidet bør være å fore-slå en strategi som gjør at lokalsykehusene kan være en trygghetsbase for lokalbefolkningen. Denne henstillingen fra et flertall i sosialkomiteen følges nå opp

i plandokumentet i budsjettproposisjonen for 2005. Komiteen sier seg glad for at departementet slår fast at dagens struktur for lokalsykehusene i hovedsak forutsettes opprettholdt."

De regionale helseforetakene er pålagt å arbeide for at lokalsykehusene innretter sitt arbeid på i større grad å betjene de store sykdomsgruppene som trenger nærhet til sykehustjenestene. Dette innebærer å ha en større oppmerksomhet på tilbudet til tjenestene til kronisk syke pasienter som psykisk syke, rehabiliteringstrengende og syke eldre. De regionale helseforetakene er pålagt å utarbeide planer for det enkelte lokalsykehus, der lokalsykehusenes rolle i en helhetlig strategi, inkludert regionale funksjonsfordelinger og helhetlige beredskapsopplegg klargjøres. Som en del av en omstilling og plan for lokalsykehusene er det nødvendig også å gjennomgå og se på ordningene for akuttberedskapen. Det kan være viktige argumenter i forhold til kvaliteten på tilbudet å gjøre dette; det personalet som er i vakt skal beherske de akutsituasjonene som de må ta hånd om. Dette innebærer at det bør og skal skje en faglig gjennomgang av tilbudene ved sykehusene, uten at dette er ensbetydende med et ønske om å redusere sykehusenes tjenester.

Det pågår som kjent utbygging i Sykehuset i Vestfold HF; dette påvirker kapasiteten og også mulighetene for kapasitetsutnyttelse. Sykehuset i Vestfold HF vil ved ferdigstilling av 6. byggetrinn i Tønsberg oppnå en viktig fornyelse av bygningsmassen og nye arealer. Helseforetaket vurderer enkelte driftstilpasninger for å utnytte kapasiteten, i hovedsak ved å samle mer av den tyngre medisinske og kirurgiske beredskapen i Tønsberg. Foretaket forutsetter at det fortsatt skal brukes senger i Larvik og Sandefjord for å dekke det totale behovet for sykehussenger i Vestfold. Videre vil felles akuttmottak beholdes, og ambulanseberedskapen i Larvik vil bli opprettholdt.

Departementet har fått vite fra Helse Sør at driften ved Larvik og Sandefjord planlegges videreført, men at det nå arbeides med å vurdere hva slags type akuttfunksjon man bør ha i Larvik de kommende år. Det felles akuttmottaket i Larvik, som Helse Sør oppfatter som et meget godt samdriftskonsept med Larvik kommune, vil bli beholdt.

Det er tidligere gitt signaler om at det ikke er politisk aktuelt å legge ned lokalsykehusene i Larvik og Sandefjord. Likevel vil det ikke være riktig å gi garantier for at samtlige funksjoner ved de enkelte sykehus skal beholdes, både ut fra den faglige utviklingen som skjer, og for å ivareta behovet for tilstrekkelig fleksibilitet til å møte behovene i samfunnet, slik jeg har omtalt ovenfor. Med dette legges det til grunn at strukturelle endringer må være begrunnet ut fra helsefaglige vurderinger - der endringer skjer for å gi befolkningen et kvalitativt bedre tilbud.

SPØRSMÅL NR. 738**Innlevert 2. mai 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 12. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Politiets Plata-aksjon hadde som mål å bryte opp og å hindre nyrekruttering til det tunge rusmiljøet som tidligere holdt til på Plata. Det mest effektive for å forebygge rusmisbruk er tidlig forebyggende arbeid blant barn og unge.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre gode forebyggende ungdomstilbud over hele landet for å fjerne startblokkene på de kriminelle løpebaner, og hva mener han må til for å gi flere rusavhengige tilbud om behandling?»

BEGRUNNELSE:

På bakgrunn av situasjonen i Skippergata i Oslo etter politiets aksjon mot miljøet på Plata, er det behov for tiltak i området, om ikke disse gatene totalt skal endre karakter fra å være attraktive handlegater til å bli et kvartal i forfall. Gjentatt kontakt med Oslo kommune har ikke ført fram. Det er heller ikke bare et Oslo-spørsmål all den tid hovedstaden trekker til seg personer fra hele landet. Mange forretninger har alt lagt ned, flere vurderer det samme, og leiligheter blir overtatt av personer i prostitusjonsmiljøet på kveldstid. Om dagen finner kunder andre steder å handle, fordi en ikke føler seg vel med klikker av rusmisbrukere på trappa der en skal inn.

Folk som setter sprøyter på hverandre er å se daglig, mange føler ubehag og redsel ved å gå der. Resultatet er et sentrumsområde som tidligere hadde stor handelsaktivitet i total endring. De gjenværende forretningene vurderer permitteringer, flytting eller nedlegging. Dette fører til et miljø som ikke er hovedstaden verdig, og for de rusavhengige gir det slett ingen verdighet å henge gatelangs.

Det skal riktignok sies at når politiet patruljerer, er tilstanden bedre, men politiet er ikke alltid til stede og kan vel neppe være det heller.

Sommeren nærmer seg for hver dag, og erfaringene er at da øker tilsiget av personer som forsterker denne negative trenden.

Jeg er bekymret for hvordan en gruppe mennesker blir kasteballer i et system som ikke fungerer godt nok. Jeg lurer også på om ikke ressursbruken kunne vært bedre, og slik det nå, er blir en del av hovedstaden vår lagt brakk og til forfalls.

Svar:

Jeg har samordnet mitt svar med arbeids- og sosialministeren, som har det overordnede ansvaret for forebygging.

Åpne misbrukermiljøer er problematiske av flere grunner. Først og fremst er disse et uttrykk for et stort misbruksproblem blant hardt belastede narkomane. Dernest så bidrar slike rusmiljøer til at unge lettere kan finne et sted å kjøpe narkotika, gjerne på grunn av nysgjerrighet. Risikoen for nyrekruttering til misbruk øker dermed også. De åpne misbrukermiljøene skaper også problemer for de næringsdrivende i et slikt område, for kunder og trafikkanter for øvrig og for besøkende som er på gjennomreise i byen. Bakgrunnen for politiets intensiverte arbeid i rusmiljøet og den såkalte Plata-aksjonen var å hindre at rusmisbrukere skulle oppholde seg der på en slik måte at de dannet et fast, åpent salgs- og distribusjonsmiljø av narkotiske stoffer, og på den måten hindre rekruttering av unge til misbruk.

Forebygging av rusmiddelmisbruk er en prioritert oppgave også for andre enn politiet. Utviklingen i misbruksmiljøet i Oslo og rekrutteringen til dette miljøet følges særlig nøye opp gjennom et etablert samarbeid mellom fem departementer, herunder Helse- og omsorgsdepartementet, Oslo kommune og Oslo-politiet om Tiltaksplan for alternativer til rusmiljøet i Oslo sentrum. Målet med planen er å redusere skadevirkningene av rusmiljøene i Oslo sentrum og særlig forhindre rekrutteringen av unge mennesker. Det er iverksatt eller under planlegging en lang rekke tiltak fra kommunens side: Forsterking av omsorgs- og rehabiliteringstiltak for rusmiddelmisbrukere i Oslo, opprettelse av væresteder for rusmiddelmisbrukere, RUSteleson for pårørende og ungdom som eksperimenterer med rus, samt et eget team som arbeider med hjemsendelser. Statens institutt for rusmiddelforskning har fått i oppdrag å evaluere effekten av tiltaksplanen.

Generelt forebyggende arbeid blant barn og unge er svært viktig for å forebygge rusmisbruk. Det er derfor også igangsatt en rekke tiltak og prosjekter både av generell karakter og tiltak som mer konkret har som mål å forebygge rusmisbruk blant barn og unge. Generelle tiltak med sikte på å redusere etterspørselen etter alkohol er aldersgrenser, alkoholavgifter, reklameforbud, samt ulike kontrolltiltak. Opplysnings- og holdningsskapende arbeid, herunder fjorårets alkoholkampanje som nå følges opp, er også viktige innsatsområder. Flere departementer støtter

frivillige organisasjoner og prosjekter som blant annet har som mål å redusere etterspørselen etter rusmidler. Det er også utarbeidet en egen veileder for planlegging og evaluering av forebyggende arbeid, som skal være til hjelp for de som planlegger tiltak. Regjeringens strategiplan for barn og unges psykiske helse "... sammen om psykisk helse ...", favner en rekke tiltak rettet mot rusforebygging, tidlig intervensjon samt tiltak mot risikoutsatte barn og unge.

Som ledd i Handlingsplanen mot rusmiddelproblemer for 2003-2005 deltar ni kommuner (Haugesund, Larvik, Nesodden, Narvik, Os i Hordaland, Herøy, Hareid, Ulstein og Sande i Møre og Romsdal) i et pilotprosjekt som tar sikte på å utvikle mer målrettede og samordnede forebyggende innsatser på kommunalt nivå. Det er en overordnet målsetting at prosjektet skal føre til redusert omfang og skader av rusmiddelmisbruk. Et viktig delmål er å heve debutalderen for alkohol. Prosjektet styres av Sosial- og helsedirektoratet, i tett samarbeid med de regionale kompetansesentrene for rusmiddelspørsmål. Sosial- og helsedirektoratet har utviklet en oversikt over hvilke tiltak og intervensjoner som er kunnskapsbaserte og som kan vise til effekt. Kommunene skal, på bakgrunn av kartleggingen og andre lokale tilpasninger, iverksette tiltak fra denne oversikten. Kommunene har differensierte behov og intervensjonene som er igangsatt varierer derfor fra kommune til kommune. Samordningen omfatter følgende arenaer og tiltaksområder; kartlegginger, familieintervensjoner, skoleprogrammer, tidlig intervensjon, risikoutsatte grupper, frivillige organisasjoner, tverretattlig samarbeid, sviktsoneproblematikk, arbeidsliv og rus og salgs- og skjenkebransjen.

Barne- og familiedepartementet har over lengre tid arbeidet med å implementere familie- og nærmiljøbaserte metoder for behandling av alvorlige adferdsproblemer, herunder rusmiddelmisbruk. Ute-seksjonen i Oslo har mottatt statlig støtte til arbeid blant ungdom i tilknytning til partymiljøene gjennom prosjektet Future, og Rusmiddeletaten i Oslo har mottatt straksmidler til det rus- og voldsbelastede Eika-miljøet. Det er også gitt støtte til prosjektet Turretur; et samarbeidsprosjekt mot sentrumspendling av unge mellom Oslo og Drammen i regi av Senter for rusforebygging i Drammen. Målet med prosjektet har vært å hindre at unge trekker til negative miljøer i hovedstaden, heriblant belastede rusmiljøer.

Skolen er en sentral arena for forebygging av rusmiddelproblemer, og Sosial- og helsedirektoratet startet i 2003 et arbeid med å utvikle en kunnskapsplattform for rusmiddelundervisning i skolen. Bakgrunnen var at det eksisterer mange aktører på feltet, og effekten av tiltakene var ulik. Dette har ført til en uoversiktlig situasjon for lærerne og skolene, i tillegg til at det gir et usikkert resultat med hensyn til fore-

byggingseffekten. Strategien vil utgjøre en kunnskapsplattform som skolene kan benytte i sitt rusmiddelforebyggende arbeid. Kunnskapsplattformen vil gi anbefalinger om bruk av effektive strategier og tiltak, samt hvordan disse best mulig kan implementeres. Utviklingen av kunnskapsplattformen skjer i samarbeid med de regionale kompetansesentrene for rusmiddelspørsmål og Utdanningsdirektoratet og er planlagt å være ferdig i 2006.

Sosial- og helsedirektoratet fikk gjennom handlingsplanen mot rusmiddelproblemer ansvaret for å utarbeide et felles program for forebygging og tidlig intervensjon. Endringene på rusmiddelfeltet de senere årene viser at det er svært viktig å fange opp utviklingen mot et høyt rusmiddelforbruk tidlig, overfor den enkelte, i ulike kulturer i arbeidslivet og på ulike utdanningsinstitusjoner. Programmet skal basere seg på erfaringer fra blant annet Rogalandsforsknings forskningsprosjekt om rus og arbeidsliv og Borgestadklinikken rapport om "Primærhelsetjenestens oppgaver i rusmiddelbehandling og forebyggende rusmiddelarbeid". Jo tidligere rusmiddelproblemer avdekkes, jo større sjanse er det for at vi lykkes med å forhindre at misbruket utvikler og befester seg. Det er et uttrykt mål i handlingsplanen å heve kompetansen blant fagpersoner for tidlig å kunne oppdage rusmiddelproblemer og for tidlig å kunne iverksette intervensjoner.

Sosial- og helsedirektoratet er derfor, sammen med kompetansesentrene for rusmiddelspørsmål, i gang med å utvikle en nasjonal strategi for tidlig intervensjon mot rusmiddelmisbruk. En slik strategi for tidlig intervensjon vil ligge tett opp til sekundær- eller selektiv forebygging, men der forebygging er målrettet mot risikogrupper før rusmiddelproblem oppstår, vil tidlig intervensjon basere seg på å intervenere i forhold til et opplevd eller observert rusmiddelproblem.

Det er en prioritert oppgave å sørge for at rusmiddelmisbrukere gis hjelp, omsorg og behandling. Oslo kommune, i tillegg til flere andre kommuner, mottar årlig statlig tilskudd til drift av feltpleietiltak. Dette er tiltak på gatenivå for tungt belastede rusmiddelmisbrukere, hvor det bl.a. gis tilbud om ulike helsetjenester, vaksinasjoner, utdeling av brukerutstyr, smittevern, oppfølging ved overdoser samt viderehenvisning til behandling. Ifølge rapporter fra kommunene når tiltakene målgruppen og har gitt effekt i form av bedre helsetilstand hos mange rusmiddelmisbrukere, samt vært medvirkende årsak til at langt færre dør av overdoser.

Når det gjelder behandling av rusmiddelmisbrukere, har jeg gitt de regionale helseforetakene klar beskjed om at behandling av rusmiddelmisbrukere og tilbudet innen psykisk helsevern skal prioriteres. Bevilgningen til behandling, herunder legemiddelas-

sistert rehabilitering, er vesentlig styrket de senere år. Totalt er budsjettet styrket med 214 mill. kr til tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmissbruk og kommunal oppfølging av den enkelte rusmiddelmissbruker i 2005. Det har vært en kraftig økning i antallet personer som mottar legemiddelassistert rehabilitering. Ved siste årsskifte var 3 003 inkludert i slik behandling, dvs. en dobling siden 2001. Frivillige aktører er også viktige i denne sammenhengen. Deler av bevilgningen til oppfølging av rusmiddelmissbrukere er derfor også øremerket disse.

Bekjempelsen av rusmiddelmissbruk må skje gjennom en helhetlig innsats, gjennom forebygging, helsefremmende tiltak, behandling, rehabilitering og omsorg. Flere samfunnsinstitusjoner har ansvar og oppgaver i denne sammenheng. Etter min mening er det helt nødvendig at både offentlige og private, og også vi som enkeltmennesker, bidrar på hver vår måte til en nødvendig helhetlig innsats overfor denne gruppen mennesker som altfor lenge har vært forsømt. Et slikt bredt engasjement vil også kunne bidra til å forebygge at problemene oppstår.

SPØRSMÅL NR. 739

Innlevert 2. mai 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 9. mai 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Før helga varsla BNL at dei har grunn til å tru at talet på lærlingar kan verta redusert med 10 pst. som følge av redusert oppdragsmengd i byggenæringa. Årsaka til dette er arbeidsinnvandringa siste året frå nye EU-land.

Er statsråden tífreds med dagens situasjon, eller kjem han til å ta initiativ til tiltak for å sikra norsk ungdom kunnskap og kompetanse innan bygg- og anleggsgfaga?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til at statistikken no fortel at Noreg har teke mot fleire arbeidsinnvandrarar enn Sverige og Danmark til saman. Eg viser også til at det frå Sp, SV og Ap ved fleire høve er fremja forslag til tiltak som kan setjast i verk for å sikra både ryddige tilhøve for arbeidsøkjande og for dei som i dag har arbeidet sitt i denne type verksemd. Norske løns- og arbeidstidsavtalar, registrering av firma som tilbyr arbeidskraft, gi tillitsvalde innsyn i avtalar om innleige, samt ei styrking av Arbeidstilsynet sine ressursar slik at dei kan utøva naudsynt kontroll med regelverket, er mellom dei forslag som Regjeringa tidlegare er oppmoda til å følgja opp. Alle desse tiltaka er viktige for å sikra sysselsetjinga, no ser vi altså at manglande reglar også kan gå direkte utover rekrutteringa av norsk ungdom til desse yrka.

Svar:

Det er for tida stor aktivitet i byggebransjen med tilsvarende stort behov for arbeidskraft. Tilbodet av

læreplassar har alltid variert, men pr. i dag er det grunn til å tru at det er plass både til lærlingar og til fag- og hjelpearbeidarar frå andre land i denne bransjen. Heldigvis finnest det mange døme på verksemdar som er klar over silt samfunnsansvar og som sørger for rekruttering til bransjen ved å tilby læreplassar.

Dette støttes av ei ny medlemsundersøking BNL har gjort blant sine medlemmer i april i år kor det går fram at meir enn 90 pst. av dei store verksemdene har beholdt sitt inntak av lærlingar. Totalt sett har 1 av 5 verksemdar redusert inntaket av lærlingar, men det gjeld spesielt i dei mindre verksemdene. Ifølgje BNL sin administrerande direktør har talet på lærlingar ikkje blitt så mykje redusert som frykta.

Utdannings- og forskingsdepartementet har ikkje fått noko signal frå fylkeskommunane om at mangel på læreplassar er noko problem, og som kjent er det fylkeskommunane som ha ansvaret for at elevar og lærlingar får fullført opplæringa si. Heller ikkje "Samarbeidsrådet for yrkesopplæringa (FRY)", som består av representantar frå partane i arbeidslivet og staten, har meldt behov for særskilte tiltak. Rådet følgjer situasjonen nøye. Per dato er det BNL som har leiarskapet i rådet.

Det er viktig med konkurranse både i denne og andre bransjar, men konkurransen må vera sunn i den forstand at verksemdar ikkje skal sjå seg nøyd til å dumpe løningane sine for å få anbod.

Det er viktig for Regjeringa at utanlandske arbeidstakarar får verdige løns- og arbeidsvilkår. For arbeidstakarar som kjem hit følgjer det direkte av arbeidsløysa at dei skal ha norske løns- og arbeidsvil-

kår. For dei som kjem hit på oppdrag eller som innleidde arbeidstakarar er løna i utgangspunktet ikkje regulert, men partane i arbeidslivet kan krevja norske tariffavtalar allmenngjort. Tariffnemnda mottok som kjend før påske krav om allmenngjøring av Fellesoverenskomsten for byggfag og Landsoverenskomsten for elektrofagene i byggebransjen i Osloregionen. Nemnda har gitt uttrykk for at ho vil behandla salta før sommaren.

Arbeidstilsynet har nettopp hatt forslag til endringar i byggherreforskriften på høyring. Forslaget inneber bruk av identitetskort og oversiktslister over arbeidstakarar på bygge- og anleggsplassar der det er naudsynt for å ivareta helse, miljø og tryggleik. Disse reglane vil ventelig òg føre til betre oversikt og arbeidsmiljø i bransjen.

I grunngevinga for spørsmålet heiter det at Noreg har teke i mot fleire arbeidsinnvandrarar enn Sverige og Danmark til saman. Ifølgje Aetat har ikkje arbeidsinnvandringa frå dei nye EU-landa hatt vesentlege negative effektar på arbeidsmarknaden. Talet på arbeidsinnvandrarar i Noreg må etter mi meining mellom anna sjåast i samanheng med at Noreg har hatt eit større behov for arbeidskraft enn dei andre

landa, særleg i samanheng med den store aktiviteten i byggjesektoren.

Når det gjeld tillitsvalde sin rett til innsyn i avtaler om innleie, følgjer det allereie av gjeldande tariffavtaler i bransjen. I tillegg er innsynsrett for tillitsvalde i mellom anna løn- og arbeidsvilkår eit av fleire tema som skal drøftast i evalueringa av allmenngjøringsordninga som Arbeids- og sosialdepartementet no er i gang med.

Når det gjeld forslag til registrering av firma som tilbyr arbeidskraft, kan eg seie at problemstillingar knytte til innleie/utleie vil, saman med ei rad andre problemstillingar knytte til utvidinga av EØS, vere tema for drøfting med partane i arbeidslivet på møte i Arbeidslivspolitisk råd den 16. juli i år.

Arbeidstilsynet har fått auka ressursar til mellom anna å drive tilsyn med særleg fokus på arbeidsinnvandring. Arbeidstilsynet er i disse dagar i gang med ein kampanje i byggebransjen med fokus på mellom anna løn, arbeidskontraktar og HMS for utanlandske arbeidstakarar. Aksjonen er landsomfattande og skal gå føre seg i heile uke 18. Det skal lagast ei oppsummering av aksjonen.

SPØRSMÅL NR. 740

Innlevert 2. mai 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 11. mai 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Ei følgje av rusreforma er at det ikkje lenger er like reglar for finansiering til opplæring medan ein pasient er til behandling.

Kan statsråden medverka til at dette vert retta opp?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til at pr. dato ikkje er same økonomiske garanti for opplæring ved private som ved offentlege institusjonar. Dette har m.a. ført til at elevar ved Tyrilistiftelsen ikkje lenger har skuletilbud. Av skriftleg spørsmål nr. 555 (2004-2004) framgår det at det vert arbeidd med løysingar som gjeld både kort og lang sikt. Ei avklaring har ikkje skjedd. Eg reknar med at statsråden er samd i at skulegong er ei viktig side av rehabiliteringa for ein rusmiddelmissbrukar og ber han medverka til ei snarleg løysing.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra helse- og omsorgsministeren.

Departementet er i gang med å vurdere om dagens finansieringsordning for opplæring ved private helseinstitusjoner er hensiktsmessig, og er i kontakt med andre berørte departementer for å kartlegge situasjonen og vurdere ulike alternative løsninger. En ny finansieringsordning vil forutsette budsjettvedtak i Stortinget og endring av opplæringsloven. Regjeringen vil eventuelt komme tilbake til Stortinget med dette.

Jeg er selvsagt enig i at opplæring som del av behandlingsopplegget for rusmiddelmissbrukere i institusjon er viktig for rehabiliteringen. Imidlertid har mange av de private rusinstitusjonene ulike former for opplæring knyttet til institusjonsoppholdet, og innhold, omfang og organisering varierer i stor grad.

Det er viktig at en eventuell endring i reglene er tilpasset denne variasjonen.

Det synes for øvrig å bero på en misforståelse at det er lovendringer i opplæringsloven i forbindelse med rusreformen som er årsaken til at det ikke er like regler for finansiering av opplæringstilbudet i statlige og private helseinstitusjoner. Da staten 1. januar 2002 overtok de institusjonene som tidligere hadde vært fylkeskommunale, ble det samtidig foretatt en lovendring i opplæringsloven slik at fylkeskommunen fortsatt skulle ha ansvaret for opplæring av pasienter i disse medisinske helseinstitusjonene etter overtakelsen. Dette var en ren videreføring av det

opplæringsansvaret fylkeskommunen hadde hatt tidligere. Lovendringen berørte således ikke de private helseinstitusjonene. Hovedgrunnen til den situasjonen som er oppstått ved skoledriften ved Tyrilistiftelsen, synes å være problemer med å tilpasse driften til gjeldende bestemmelser etter at Oslo kommune har sagt opp en avtale med stiftelsen, en avtale som har gitt stiftelsen bedre betingelser enn andre private institusjoner.

Jeg viser for øvrig til svar på spørsmål nr. 555 (2004-2005) der det redegjøres for reglene om opplæringsansvaret i helseinstitusjoner som eies av statlige helseforetak og private helseinstitusjoner.

SPØRSMÅL NR. 741

Innlevert 2. mai 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 9. mai 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Borge Garveri AS blei stifta i 1889 og er i dag det største garveriet i Noreg og også den største arbeidsplassen på Osterøy kommune med over 100 tilsette. Borge Garveri har i fleire tiår hatt svært stor fokus på miljøutfordringar. Fordi dotterbedrifta, Nye Osterøy Miljø AS, førebels er nekta å utvide handteringa av problemavfall står no heile bedrifta i fare for å måtte leggje ned.

Synest miljøvernministeren, på generelt grunnlag, det er god miljøpolitikk at norsk miljøvenleg produksjon vert flytta til lågkostland?»

GRUNNGJEVING:

Borge Garveri AS og dotterbedrifta Nye Osterøy Miljø AS har i lang tid hatt sterk fokus på miljøutfordringar og har i dag internasjonalt sett svært høg miljøstandard. Resipientundersøkingar i Lonevågen, utført av UiB, viser også store forbetringar på miljøet i sjøen dei siste 30 åra.

Dersom ikkje Nye Osterøy Miljø AS får løyve til å auke og utvide behandlinga av problemavfall vil økonomiske realitetar medføre at bedrifta truleg etter kort tid må leggje ned.

Det er ei bragd av Borge Garveri AS med 105 arbeidsplassar har klart å overleve i eit høgkostland med særnorske miljøkrav. Dersom vanskar frå styresmaktene får som konsekvens at bedrifta må avvikle, vil truleg garveri kapasitet i lågkostland måtte auke for å erstatte den produksjonen som i dag forgår på Osterøy. Produksjonen i lågkostland er langt meir

forureinande enn produksjonen er på Osterøy. Ei slik utvikling vil derfor i tillegg til tap av norske industriarbeidsplassar også medføre at den globale forureininga aukar.

Det eg ønskjer svar på er om ei slik "eksportering" av forureining er ei ynskt utvikling, eller om miljøvernministeren er meir opptatt av nivået på den globale forureininga og at Noreg må oppretthalde og byggje vidare på den miljøkompetansen denne næringa har utvikla gjennom fleire tiår.

Svar:

Dei miljøkrava som norske verksemdar møter frå styresmaktene skal løyse viktige og alvorlege miljøproblem. Krava blir gitt etter ei omfattande og heilskapleg vurdering av ei rekkje forhold, der mellom anna likebehandling og verksemdene si økonomiske berevne er svært viktige omsyn. Ved vurderinga blir det også teke omsyn til kva for rammevilkår tilsvarende verksemdar blir møtt med i andre land.

Bedrifta Nye Osterøy Miljø AS har søkt Statens forureiningstilsyn (SFT) om løyve til å behandle ei rekkje nye miljøskadelege produkt ved mottaket sitt. SFT sitt vedtak om ikkje å gi slikt løyve er påklaga av Nye Osterøy Miljø AS og Borge Garveri AS, og SFT har nyleg oversendt klaga til Miljøverndepartementet for endeleg avgjerd. Departementet vil som alltid vurdere alle forholda i saka. Saka er framleis til behandling i departementet og det er derfor for tidleg å seie noko om utfallet i denne konkrete saka.

SPØRSMÅL NR. 742**Innlevert 2. mai 2005 av stortingsrepresentant Marit Nybakk****Besvart 10. mai 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Søndag den 24. april ble en kvinne steinet til døde i det nordlige Afghanistan. Det er første gang siden talibanregimet ble styrtet.

Vil statsråden bidra til å sikre at ISAF-styrkenes beskyttelse av sivilbefolkningen også inkluderer beskyttelse mot slike overgrep mot kvinner?»

BEGRUNNELSE:

Afghanistan er inne i en positiv prosess i retning av demokrati og rettsstat. Politi- og militærstyrker bygges opp ved utenlandsk opplæring, bl.a. fra norsk politi. Demokratiske organisasjoner bygges og bistand pøses inn i landet fra statlige og private organisasjoner. FN har en overbygning i hver region med ulike underorganisasjoner. Det pågår en menneskerettighetsprosess, der Norge tilhører kjernegruppa.

Det skulle altså være nok internasjonal tilstedeværelse for å hindre en kvinne fra å bli steinet til døde, også i en "privat" eller "uformell" domstol.

I tillegg til koalisjonsstyrkene operasjon "Enduring Freedom", har NATO 20 000 soldater/offiserer i stabiliseringsstyrken ISAF. I det området der kvinnen skal ha blitt steinet, er det en ISAF-gruppe under tysk kommando. Det må være et krav til ISAF-styrkene at de sammen med politiet bidrar til å hindre at en lokal kvinne blir torturert til døde i en landsby.

Svar:

I mandatet til International Security Assistance Force (ISAF) fremgår det at ISAF-styrkene skal bidra til å stabilisere sikkerhetssituasjonen, slik at den afghanske regjering kan bygge opp sivile og militære institusjoner, og derigjennom ivareta grunnleggende menneskerettigheter i Afghanistan. ISAF-styrkene har også mandat til å gripe inn i enkelttilfeller for å beskytte sivilbefolkningen mot åpenbare overgrep, herunder forhindre kriminelle handlinger som utføres mot kvinner.

Basert på de opplysninger som foreligger om drapet 24. april på en afghansk kvinne skjedde dette i en isolert landsby nordøst i Afghanistan. Selv om ISAF har mandat til å gripe inn og forhindre slike hendelser, forutsetter dette kunnskap om forholdet på forhånd, slik at man har mulighet til å avverge handlingene i tide. Hendelsen som fant sted er både et brudd på grunnleggende menneskerettigheter, og på afghansk lov. Saken etterforskes nå av afghansk politi som en kriminell handling.

Til tross for at ISAF i dag disponerer rundt 8 000 personell totalt i Afghanistan, er ISAFs evne til å monitorere hva som skjer i distriktene, og forebygge og gripe inn for å avverge brudd på menneskerettighetene, begrenset. De geografiske avstandene er store. I det nordlige Afghanistan befinner det seg p.t. i overkant av 900 ISAF-personell. Disse er fordelt på den britisk-ledede sektor i nordvest, hvor den norske styrken inngår, og den tysk-ledede sektor i nordøst, hvor den omtalte tragiske hendelsen fant sted.

For å styrke understøttelsen av afghanske myndigheters arbeid med å få kontroll over hele landet, vil NATO utvide ordningen med lokale sendelag (PRTer). I løpet av inneværende år og neste år vil det skje en gradvis forflytning av styrker fra Kabul ut til provinsene. Dette vil øke NATOs evne til å monitorere sikkerhetssituasjonen i provinsene, men man vil fortsatt i stor grad måtte basere seg på informasjon fra lokalbefolkningen.

Til tross for at menneskerettighetssituasjonen i Afghanistan er bedret de siste årene, er det fortsatt langt igjen før det etableres reell rettssikkerhet for sivilbefolkningen, særlig utenfor de store byene, og for de svakeste gruppene i samfunnet. Utvidelsen i tiden fremover av NATOs nærvær i form av PRTene i distriktene vil medføre at det internasjonale samfunns bistand til modernisering av afghansk politi og rettsvesen vil omfatte flere deler av Afghanistan. Dette ser jeg på som et viktig bidrag for både å kunne bidra til å øke rettssikkerheten for sivilbefolkningen, og forhindre lignende hendelser i framtiden.

SPØRSMÅL NR. 743**Innlevert 2. mai 2005 av stortingsrepresentant Marit Nybakk****Besvart 9. mai 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Søndag 24. april ble en kvinne steinet til døde i det nordlige Afghanistan. Det er første gang siden Talibanregimet ble styrtet. Afghanistan er samarbeidsland for norsk utviklingsland, og det internasjonale nærværet er svært stort.

Vil statsråden ta initiativ overfor afghanske myndigheter for å se til at de skyldige blir straffet og at slike overgrep ikke gjentas?»

BEGRUNNELSE:

Afghanistan er inne i en positiv prosess i retning av demokrati og rettsstat. Poli- og militære styrker bygges opp ved utenlandsk opplæring, bl.a. fra norsk politi. Demokratiske organisasjoner bygges og bistand pøses inn i landet fra statlige og private organisasjoner. FN har en overbygning i hver region med ulike underorganisasjoner. Det pågår en menneskerettighetsprosess der Norge tilhører kjernegruppa. Norge har også gjort Afghanistan til samarbeidsland for norsk bistand. Det skulle altså være nok internasjonal tilstedeværelse for å hindre en kvinne fra å bli steinet til døde, også i en "privat" eller "uformell" domstol.

Ikke minst når vi vet at det er 20 000 fredsbevarende styrker under NATO kommando i landet, pluss koalisjonsstyrken Operasjon Enduring Freedom. Det er viktig at vi, med den bistanden vi gir, stiller krav til myndighetene i Kabul om at elementære menneskerettigheter overholdes og at de som begår slike overgrep, som denne steiningen, blir stilt for retten.

Svar:

Ifølge rapporter er en kvinne ved navn Bibi Amina drept i provinsen Badakhshan 23. april etter påstander om utroskap. Hendelsen ble rapportert i media som en steining. Hendelsesforløpet er fortsatt uavklart, men det foreligger rapporter om at både hennes familie og lokale religiøse ledere er involvert.

Det foreligger i tillegg rapporter om at tre unge kvinner ble funnet drept i provinsen Baghlan 2. mai.

Det skal ha vært festet en lapp til et av likene der kvinnenes arbeidsforhold til en utenlandsk NGO oppgis som årsak til at de ble drept. Tidlig i april ble også en fjerde kvinne med tilknytning til en NGO drept i samme område. Slike handlinger er kriminelle og er mottatt med sjokk og avsky også av den afghanske regjering.

Som følge av drapet på Amina i Badakhshan, som representanten Nybakk spør om, ble det på vegne av EU, Norge og Canada den 3. mai overlevert en note til utenriksminister Abdullah. I noten uttrykkes sjokk og dyp bekymring over drapet og det understrekes at slik praksis er uakseptabel. Det vises til innbyggernes konstitusjonelle rettigheter, herunder likestilling av menn og kvinner. Spesifikt anføres at drapet igjen belyser spørsmålet om kvinners stilling i Afghanistan og deres manglende rettssikkerhet. I noten uttrykkes støtte til etterforskningen myndighetene har iverksatt, i forventning om at de skyldige vil bli staffet i samsvar med afghansk lov. Saken vil bli fulgt nøye fra vår side.

Menneskerettighetssituasjonen i Afghanistan har blitt betydelig bedre siden Talibans fall i 2001. Drapet på Amina viser likevel med beklagelig tydelighet at den afghanske stat og rettsystemet fortsatt står svakt utenfor de store byene, spesielt i distrikter hvor de lokale krigsherrer og mullah'er fremdeles har stor makt. Særlig viser drapet at kvinners reelle rettssikkerhet fortsatt er svak i Afghanistan. Det er likevel viktig å understreke at drapene er kriminelle handlinger også i forhold til afghansk lov. Afghanistan fikk en ny grunnlov i januar 2004 som i utgangspunktet garanterer like rettigheter og plikter for kvinner og menn og som ivaretar rettighetene til minoritetene.

Det er riktig, som representanten Nybakk påpeker, at Norge legger ned et stort arbeid for å støtte Afghanistans utvikling til en fungerende, demokratisk rettsstat. I 2005 har vi om lag 300 mill. kr til dette formålet. Dette inkluderer støtte til den afghanske regjeringens arbeid med juridisk reform, til kvinnerettede prosjekter og den afghanske uavhengige menneskerettighetskommisjonen.

SPØRSMÅL NR. 744**Innlevert 2. mai 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 13. mai 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«En person ansatt i privat sektor, får ikke refundert tapt arbeidsfortjeneste til arbeidsgiver for sitt arbeid i en statlig nemnd i Rogaland fylke. Vedkommende opplever at refusjonsordninger for tapt arbeidsfortjeneste til arbeidsgiveren på kommunalt eller fylkeskommunalt nivå fungerer utmerket, men at tilsvarende ordning ikke praktiseres av staten når de oppnevner medlemmer eller meddommere til henholdsvis fylkesnemnder eller domstolene.

Hvordan mener statsråden tapt arbeidsfortjeneste skal håndteres?»

Svar:

Det er gitt retningslinjer om "Godtgjøring og dekning av reiseutgifter ved arbeid i fylkesnemnda for sosiale saker" av desember 2000, med endringer av 28. juni 2001 og 26. oktober 2001. Retningslinjene gjelder for sakkyndige og alminnelige medlemmer i fylkesnemndene, og for barnets talsperson.

Sakkyndige og alminnelige medlemmer av fylkesnemnda godtgjøres etter gjeldende satser fastsatt av Barne- og familiedepartementet. Fylkesnemndsleder fastsetter godtgjøringen i den enkelte sak. Det er ulike satser for sakkyndige medlemmer som driver selvstendig næringsvirksomhet (høy sats), for sak-

kyndige medlemmer som er arbeidstakere (lav sats) og for alminnelige medlemmer. Det er videre gitt nærmere bestemmelser om fastsettelse av godtgjøringen, herunder om dekning av tapt arbeidsfortjeneste. Hovedregelen er at det gis godtgjøring etter fastsatt sats for medgått tid. Det kan gis kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste etter nærmere regler. Alminnelige medlemmer kan for eksempel gis kompensasjon for dokumentert tapt arbeidsfortjeneste i stedet for godtgjøring, og kan ved avlysning eller utsettelse av fylkesnemndsmøte med kortere frist enn to virkedager, få kompensasjon for fire timer dersom det kan dokumenteres utlegg eller tapt arbeidsfortjeneste. Ved forkortede forhandlingsmøter, gis det ikke kompensasjon verken til alminnelige eller sakkyndige medlemmer.

Retningslinjene er utarbeidet med tanke på at de skal være enkle å praktisere, og at nemndsmedlemmene sikres likebehandling. Videre er det foretatt en avveining av at kompensasjonen til nemndsmedlemmene skal være god, samtidig som kostnadene knyttet til fylkesnemndssystemet ikke skal være høyere enn nødvendig. Sakkyndige medlemmer som utnevnes på grunn av sin faglige kompetanse og som til dels kan være vanskelige å rekruttere, godtgjøres høyere enn alminnelige medlemmer.

SPØRSMÅL NR. 745**Innlevert 2. mai 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 11. mai 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«I Moss Avis 20. april 2005 omtales arbeidet med landskapsvern i nordvestre delen av Rygge. Store deler av lokalbefolkningen stiller seg angivelig positive til vernearbeidet, men mange er samtidig kritisk til at det offentlige ikke vil bidra økonomisk i større grad, og forventet at de fikk noe økonomisk kompensasjon for å stille sine arealer til disposisjon for storsamfunnet.

Hva gjør statsråden for å sikre økonomisk likebehandling av grunneiere som omfattes av landskapsvern, opprettelse av nasjonalparker osv.?»

Svar:

Ved opprettelse av nasjonalparker og landskapsvernområder reguleres spørsmålet om erstatning av naturvernloven § 20 b. Grunneiere og rettighetshavere i slike områder har kun krav på erstatning i den grad det følger av de retningslinjer som har utviklet seg på basis av prinsippene i Grunnloven § 105.

Som kjent fikk Biomangfoldlovutvalget i mandat å se på erstatningsreglene for landskapsvernområder og nasjonalparker. Høsten 2003 ble det besluttet at det skal gjelde en overgangsordning for alle grunneiere og rettighetshavere som har fått sine eiendommer

vernet som nasjonalparker og landskapsvernområder i påvente av eventuelt nye erstatningsregler. Jeg viser her til St.prp. nr. 1 (2003-2004) for Miljøverndepartementet der det på side 47 fremgår at eventuelle nye erstatningsregler for nasjonalparker og landskapsvernområder skal gjelde der den ordinære fristen for å framsette krav om erstatning ikke har gått ut 1. januar 2002. Stortinget hadde i sin behandling ikke merknader til dette.

Biomangfoldlovutvalget la frem NOU 2004:28 Lov om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold (naturmangfoldloven) 7. desember 2004. Utredningen er omfattende og inneholder forslag til

en helt ny naturmangfoldlov. Det forslås også nye erstatningsregler som skal gjelde for alle kategorier av områdevern.

Utredningen ble sendt ut på høring 31. januar med høringsfrist 1. august 2005. Jeg vil i etterkant av høringen vurdere forslagene i utredningen i lys av høringsuttalelsene, herunder også forslaget om endringene i erstatningsreglene. På nåværende tidspunkt er det imidlertid for tidlig å si noe nærmere om hvilke erstatningsregler Regjeringen vil gå inn for. Dette må ses i sammenheng med lovens øvrige regler og restriksjonsnivået ved områdevern.

SPØRSMÅL NR. 746

Innlevert 2. mai 2005 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 13. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Mennesker som har vært utsatt for seksuelle overgrep, sliter ofte med traumer og psykiske lidelser i mange år etter overgrepene. For disse finnes det bare behandlingsplasser ved noen få institusjoner i Norge, på tross av at det er mange mennesker som står på venteliste til behandling. Lukasstiftelsen har søkt om å få etablert et slikt tilbud i Malvik kommune.

Hvordan vurdere statsråden en utvidelse av behandlingstilbudet for denne "glemte" behandlingsgruppen, blant annet ved denne institusjonen?»

Svar:

Behandlingstilbud til personer som er psykisk syke og traumatisert som følge av overgrep, hører inn under de regionale helseforetakenes "sørge for ansvar" og gruppene får behandling i psykisk helsevern i dag. Alle poliklinikker og distriktspsykiatriske sentra har personer til behandling som er traumatisert som følge av seksuelle eller andre overgrep. Den styrkingen av psykisk helsevern som skjer gjennom Opptrappingsplanen for psykisk helse vil derfor også komme traumerammede til gode. Lukasstiftelsens ønske om å etablere et traumetilbud i Malvik, forutsettes avklart mellom stiftelsen og Helse Midt Norge RHF. Dette er i tråd de RHFenes ansvar slik det fremkommer i den styringsmodellen for sykehusene som ble fremmet av regjeringen Stoltenberg, og som Stor-

tinget sluttet seg til (jf. Ot.prp. nr. 66 (2000-2001) og Innst. O. nr. 118 (2000-2001)).

Det er imidlertid mange med overgrepserfaring som opplever at de blir møtt med manglende forståelse og kompetanse i behandlingsapparatet, og dette ser jeg alvorlig på. Jeg hadde nylig et møte med den relativt nystartede brukerorganisasjonen "Blålyslandsforeningen for seksuelt misbrukte". Disse representantene ga en god beskrivelse av de mangler de så ved dagens behandlingstilbud. En kartlegging av kompetansen på området bekrefter at det er behov for å styrke denne, i behandling og oppfølging av traumatiserte personer. På bakgrunn av kartleggingen og brukererfaringene arbeides det nå systematisk med å bidra til økt kompetanse og forbedre behandlingstilbudet.

I 2004 ble Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress etablert, med det formål å styrke forskning og utdanning på området. I løpet av 2005 vil arbeid med å etablere regionale ressursentre for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging igangsettes. Disse regionale sentrene vil få en viktig rolle i å bidra til kompetanseutvikling og veiledning direkte ut i hjelpeapparatet. Dette er også omtalt Regjeringens handlingsplan "Vold i nære relasjoner". Samtlige regionale helseforetak er også i styringsdokumentet for 2005 bedt om å utvikle tilstrekkelig kompetanse i behandling av traumerammede.

Det er positivt at det nå er etablert en brukerorganisasjon for seksuelt misbrukte. Dette vil være en viktig samarbeidspart for de regionale ressursentre-

ne og for hjelpeapparatet for at de skal kunne utvikle et behandlingstilbud der den enkelte bruker opplever å bli tatt på alvor og å få en god behandling.

Når det gjelder bruk av private institusjoner og stiftelser i behandling av traumatiserte personer, må

dette som sagt avklares mellom regionalt helseforetak og institusjonen, innenfor rammen av de etablerte spillereglene.

SPØRSMÅL NR. 747

Innlevert 3. mai 2005 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 12. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«En 64-årig mann ble operert for tykktarmkreft for 3 måneder siden. Han hadde fått time til cellegiftbehandling den 10. mai. Han er blitt gradvis dårligere og måtte nylig fraktes til lege i svært svaktilstand. Fra legen har han fått vite at han har stått på venteliste til cellegiftbehandling mens kreften har "blomstret i kroppen".

Kan det være riktig og forsvarlig at en mann med aktiv kreft i kroppen må stå på venteliste for cellegiftbehandling mens han blir stadig dårligere?»

BEGRUNNELSE:

Denne mannen har allerede ventet 3 måneder på cellegiftbehandling etter en kreftoperasjon. Det virker grusomt at han blir sendt hjem for å vente på behandling med cellegift mens hans tilstand stadig forverres inntil han er blitt så dårlig at de pårørende må hjelpe ham med påkledningen og støtte ham inn i en bil som bringer mannen til lege. Legen har, ifølge de pårørende, uttalt at pasienten de siste månedene har stått på venteliste for å få cellegiftbehandling ved Fredrikstad sykehus. Legen beklaget at det var slik i dagens helsenorge! Jeg håper statsråden kan forsikre meg om at denne lagen tar feil og at det ikke er slik i helsenorge. Noen må ha begått en alvorlig tabbe ved å sette denne mannen på venteliste. Slik skal vi vel ikke ha det i Norge, tross alt.

Svar:

Departementet har vært i kontakt med Helse Øst RHF, som opplyser at det ikke er venteliste for cellegiftbehandling ved Sykehuset Østfold HF, der denne

pasienten har fått behandling for tykktarmkreft. Normalt skal cellegiftbehandling gis først 6-8 uker etter operasjon, da operasjonssår må få noe tid til å heles før behandling med cellegift kan starte. For den aktuelle pasienten har departementet fått bekreftet at første behandling med cellegift ble igangsatt åtte uker etter gjennomført operasjon, og altså innenfor det anbefalte tidsintervallet. De fleste pasientene skal ha behandling med cellegift i flere omganger. Det vil for øvrig også være intervaller uten cellegift mellom disse - slik at kroppen kan "hente seg inn" før neste behandlingsrunde.

Jeg vil likevel understreke nødvendigheten av at sykehusene har gode rutiner for henvisning fra kirurgiske avdelinger til onkologiske avdelinger, slik at pasienter med alvorlige diagnoser slipper å vente unødvendig og at pasientene hele tiden vet hvem de skal forholde seg til.

Rent generelt vil jeg også påpeke viktigheten av god kommunikasjon mellom lege og pasient om sykdom og behandlingsopplegg. Det er for eksempel slik at pasientens blodverdier (laboratorieanalyser) må være tilfredsstillende før neste behandling med cellegift kan starte; i motsatt fall må behandlingen utsettes noe. Dersom slike situasjoner opptrer, må pasienten orienteres om årsaken til dette.

For pasienter som er operert for kreft og som skal ha cellegiftbehandling er det ingen ventetid - men det er en medisinsk begrunnet pause mellom det kirurgiske inngrepet og behandling med cellegift. Dette innebærer ikke at pasienter settes på venteliste i tradisjonell forstand, men det tydeliggjør hvor viktig det er at den medisinske bakgrunnen for intervallet blir fortalt pasienten på en forståelig måte.

SPØRSMÅL NR. 748**Innlevert 3. mai 2005 av stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund****Besvart 13. mai 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Forsvarskomiteen sa i Budsjett-innst. S. nr. 7 (2004-2005) at Forsvaret bør benytte alternative, fornybare energikilder der det er mulig. Komiteen pekte på Rena leir som eksempel, der det er lagt til rette for vannbåren varme, og der det nå bør ligge godt til rette for innfasing av bioenergi som energikilde.

På hvilken måte vil Forsvaret følge opp forsvarskomiteens henstilling når det gjelder Rena leir, og bidra til at bioenergi blir valgt som energikilde?»

BEGRUNNELSE:

I Budsjett-innst. S. nr. 7 (2004-2005) sier en enstemmig forsvarskomite følgende: Komiteen vil peke på at Forsvaret bør benytte alternative, fornybare energikilder der dette er mulig, og vil peke på at dette særlig kan skje under ombygging/utvidelser og nybygg. Komiteen vil peke på at Forsvaret som en stor aktør i mange lokalsamfunn kan bidra til at alternative energiløsninger også får et volum som kan gi betydelige synergieffekter for lokalsamfunnet rundt Forsvarets anlegg.

Komiteen vil peke på Rena Leir som eksempel, der det er lagt til rette for vannbåren varme, og der det nå bør ligge godt til rette for innfasing av bioenergi som energikilde. Komiteen ber om at det vurderes om det for eksempel ved offentlig-privat samarbeid kan være i Forsvarets interesse med innfasing av bio-

energi som energikilde, ved at dette viser seg å være både en miljøvennlig og kostnadseffektiv løsning.

Svar:

Forsvarsdepartementet gav i iverksettelsesbrevet for 2005 Forsvarsbygg i oppdrag om å utrede om det ut fra hensyn til behov, miljø og kostnader kan være i Forsvarets interesse å innfase bioenergi som energikilde i Rena leir. Forsvarsbygg har opplyst at utredningen etter planen vil foreligge 3. kvartal 2005.

Forsvarskomiteens henstilling vektlegger både miljømessige og kostnadseffektive aspekter ved innfasing av bioenergi som energikilde, eksempelvis ved offentlig-privat samarbeid. Dagens varmesentral i Rena leir sto ferdig ved åpningen av leiren i 1997, og ble utvidet i 2000. Denne varmesentralen dekker dagens energibehov i Rena leir. Ut fra Forsvarets behov vil innfasing av alternative energikilder, inkludert bioenergi, først og fremst være aktuelt dersom det er lønnsomt.

Til slutt vil jeg nevne at Forsvaret allerede har tatt i bruk alternative, fornybare energikilder. På Setermoen er det nylig ferdigstilt et biobrenselanlegg. I forbindelse med at det er behov for å oppgradere energitilførselen på Sessvollmoen, vil det også der være naturlig å vurdere biobrenselanlegg som energikilde.

SPØRSMÅL NR. 749**Innlevert 4. mai 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 11. mai 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Bygging av bybane inngår som en del av Bergenprogrammet for transport, byutvikling og miljø som skal koordinere alle kollektivtilbud, miljø- og vegprosjekter i tyveårsperioden 2002-2021. I den senere tid har det pågått arbeid med å avklare hvem som skal påta seg det økonomiske ansvaret for driften av en bybane, dersom den bygges. Jeg er kjent

med at statsråden har hatt en dialog med Bergen kommune om dette.

Hvilke økonomiske garantier for driften av bybanen har statsråden fått fra Bergen kommune?»

BEGRUNNELSE:

Jeg hitsetter vedtak i Bergen bystyre fra møte 7. februar 2005:

Bergen bystyre behandlet saken i møte 7. februar 2005, sak 8-05, og fattet følgende

vedtak:

1. Bystyret vil understreke betydningen av at bybanen realiseres snarest mulig for å dempe bilbruken, styrke kollektivtrafikken og skape et bedre miljø.
2. I likhet med fylkeskommunen legger bystyret til grunn at det er fylkeskommunen som har forvaltningsansvaret for lokal kollektivtrafikk, når ikke annet er bestemt med hjemmel i Lov om yrkestransport, eller Lov om forsøk i offentlig forvaltning.
3. Bystyret vil fremholde at den foretatte kvalitets sikring av driftskostnadene for bybanen viser at dette tiltak i seg selv ikke representerer noen risiko for at tilskuddet til kollektivtrafikken i Bergen må økes.
4. Bystyret betrakter bybanen som del av det lokale kollektivtilbud, og som følge av dette inngår bybanen i det lokale forvaltningsansvar innenfor de rammer som til en hver tid overføres til kollektivformål fra staten.
5. Dersom forvaltningsansvaret for kollektivtrafikken ikke permanent blir lagt til Bergen kommune, men blir tilbakeført til Hordaland fylkeskommune når forvaltningsforsøket avsluttes, vil ansvaret for driften av bybanen tilsvarende bli overført til fylkeskommunen.
6. Bystyret legger til grunn at staten følger opp intensjonene om økt satsing på kollektivtrafikken i de store byene slik det fremkommer i Regjeringens Kollektivmelding og i Nasjonal transportplan.

Jeg viser spesielt til pkt. 4 og 5 der det tydelig fremgår at Bergen bystyre påtar seg et begrenset ansvar.

Videre viser til brev fra Samferdselsdepartementet av 14. april 2005 med ref: 02/1423-AMN, og hitsetter avsnitt 2 og 3: "Ovennevnte brev innebærer at Bergen kommune nå utvetydig tar ansvar for driften av bybanen i Bergen. Kommunen slår bl.a. fast at det forvaltningsnivå som til enhver tid har forvaltningsansvaret for kollektivtrafikken i Bergen, likeledes vil ha ansvaret for driften av bybanen. Kommunen påtar seg driftsansvaret innenfor Bergens kommunes samlede økonomiske ramme, inkludert overføringene fra staten til enhver tid. Dette innebærer at kommunen selv må bestemme hvordan et eventuelt underskudd skal finansieres.

Avklaringene fra Bergen kommune danner et viktig grunnlag for at Samferdselsdepartementet kan fremme sak for Stortinget om Bergensprogrammet, inkludert bybanen. Det legges opp til at Bergen kom-

mune vil få ansvaret for kollektivtransporten i Bergen. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til hvordan dette konkret skal skje. Kommunens ansvar for kollektivtransporten må forvaltes i nært samarbeid med Hordaland fylkeskommune. Departementet legger opp til å fremme saken om bybanen i Bergen i løpet av vårsesjonen."

Jeg er kjent med brev fra Byrådsleder i Bergen datert 25. april 2005 der bystyrets vedtak presiseres. Det er viktig at ansvaret er utvetydig avklart, og jeg ber statsråden gjennom svar foreta slik avklaring.

Svar:

Bergen kommune har tatt på seg ansvaret for driften av en bybane i Bergen. Kommunen påtar seg driftsansvaret innenfor Bergens kommunes samlede økonomiske ramme, inkludert overføringene fra staten til enhver tid.

Det vurderes å overføre ansvaret for all kollektivtransport i Bergen til Bergen kommune. Ansvaret vil innebære at kommunen vil være ansvarlig for å fordele midler mellom ulike kollektivtilbud. Dersom kommunen overtar en ny oppgave av et slikt omfang, må kommunens samlede økonomiske ramme økes. På samme måte som det er overført midler fra fylkeskommunen til kommunen i forbindelse med forsøket med alternativ forvaltningsorganisering av transportsystemet i Bergen, vil det være naturlig å overføre midler til kommunen fra fylkeskommunen på varig basis dersom kommunen overtar en fylkeskommunal forvaltningsoppgave permanent.

Med utgangspunkt i at Bergen blir ansvarlig forvaltningsorgan for kollektivtransporten i Bergen, vil kommunen naturlig også ha finansieringsansvaret for bybanen. Dermed vil også ansvaret for å løse en situasjon med eventuelt driftsunderskudd på bybanen være hos kommunen. En slik situasjon må, på linje med driftsunderskudd på andre tjenesteområder, løses innenfor kommunens økonomiske rammer, medregnet de statlige overføringer.

Det er på det nåværende tidspunkt ikke klart hvordan selve driften av bybanen vil bli organisert. Dersom driften av bybanen organiseres som en del av kommunen, må ansvaret for eventuelle driftsunderskudd håndteres på samme måte som driftsunderskudd som også kan oppstå på andre tjenesteområder. Dersom driften av bybanen organiseres i et selvstendig selskap, eksempelvis et kommunalt aksjeselskap, vil kommunen som eier kunne stille økonomiske krav til selskapet selv, om hvordan eventuelle driftsunderskudd skal håndteres.

Stortingsrepresentant Sortevik viser i begrunnelsen til sitt spørsmål til den brevkorrespondansen som har funnet sted mellom Bergen kommune og Samferdselsdepartementet, herunder departementets brev av 14. april 2005. Jeg vil avslutningsvis vise til at

Samferdselsdepartementet i brev av 9. mai 2005 til Bergen kommune presiserer at vårt syn i brevet av 14. april 2005 ligger fast, og at dette også vil bli re-

flektert i den stortingsproposisjonen som vil bli fremmet for Stortinget om Bergensprogrammet i løpet av innværende sesjon.

SPØRSMÅL NR. 750

Innlevert 4. mai 2005 av stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt

Besvart 10. mai 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Havarikommisjonen for sivil luftfart og jernbane (HSLB) har i brev frå Samferdselsdepartementet av 7. oktober 2004 fått i oppdrag å foreta "en mer generell undersøkelse og analyse av hvorledes sikkerheten blir ivaretatt i forbindelse med de pågående endringer og omstillingsprosesser hos myndigheter og selskaper i norsk luftfart".

Vil statsråden setja i verk tiltak på bakgrunn av informasjon frå HSLB så langt, og kva tid og på kva måte vil statsråden informera Stortinget om anbefalingar frå HSLB?»

GRUNNGJEVING:

Såvidt eg har kjennskap til, har statsråden fått løpende informasjon om funn frå HSLB. HSLB la i januar fram ein førebels rapport om stoda i Luftfartstilsynet.

Eg har ikkje kjennskap til at tilsvarande har konie når det gjeld Avinor AS eller flyselskapa.

Omstillinga i Avinor AS kalt "Take-off 05" har vore omfattande og krevjande. Konfliktnivået har til

tider vore høgt. Tidlegare i vår vart det innført ein "time-put" i omstillingsprosessen.

Nå står me føre sommarsesongen som erfaringsmessig er ei krevjande tid for luftfarten. Trafikken aukar samstundes som det skal avviklast ferie. For Arbeidarpartiet er det viktig å forsikra seg om at eventuelle problem som m.a. HSLB påpeikar, så langt det er mogleg vert løyste før denne hektiske sesongen.

Svar:

Det er rett at eg i brev av 7. oktober 2004 gav HSLB nemnde spesialoppdrag som galdt flysikkerhet. HSLB sendte allereie 6. januar 2005 ein førebels rapport til meg om stoda i Luftfartstilsynet. I denne samanheng vil eg syne til St.meld. nr. 32 (2004-2005) Om flytting av Luftfartstilsynet til Bodø.

Fram til no har eg berre fått denne eine førebels rapporten frå HSLB.

Eg har bede HSLB om endeleg rapport i saka innan 1. juni 2005.

Først når eg har fått rapporten frå HSLB, kan eg avgjere kva for tiltak som vil vere aktuelle å setja inn, på kva måte, og kva tid eg vil orientere Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 751

Innlevert 4. mai 2005 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik

Besvart 10. mai 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Jeg har mottatt informasjon om at samtlige trygdesjefer i Midt-Norge er innkalt til et møte i Stjørdal den 10. mai for å motta informasjon og delta i diskusjon om den nye velferdsforvaltningen. Denne saken ligger til behandling i Stortinget i St.prp. nr. 46

(2004-2005) og resultatet ukjent til nå. Jeg tillater meg å antyde at å avholde et slikt møte nå må være misbruk av ressurser og tid ettersom det må være svært begrenset hvilken informasjon som kan gis.

Vil statsråden vurdere å gripe inn for å hindre misbruk av ressurser?»

Svar:

Helt fra Stortinget 12. desember 2001 enstemmig ba om utredning av spørsmålet om en felles etat for sosial-, arbeidsmarkeds- og trygdeetaten, har det vært lagt stor vekt på å holde de ansatte og ledelsen i statsetatene regionalt og lokalt, løpende orientert om viktige milepæler i arbeidet. Dette har vært en forutsetning for at de ansatte har kunnet føle trygghet for sin arbeidssituasjon og lagt grunnlaget for den medvirkning som er forutsatt i slike prosesser.

Etter at St.prp. nr. 46 (2004-2005) Ny arbeids- og velferdsforvaltning ble lagt fram, har det gjennom ulike kanaler blitt orientert om det forslaget som nå ligger i Stortinget. I all informasjon som har gått ut, er det understreket at dette bare er et forslag der Stortinget skal trekke konklusjonen og legge premissene for det videre arbeidet. Det har vist seg at det også har vært behov for en mer direkte dialog med de lokale lederne i statsetatene for å gi klare signaler om hvordan en lokalt skal forholde seg før Stortinget har be-

handlet saken og være tilgjengelig for spørsmål og nødvendige avklaringer. Det har også vært viktig å sikre at spekulasjoner og usikkerhet ikke skal gå ut over den daglige produksjonen.

Statsetatene har en løpende dialog med departementet bl.a. om informasjonstiltak om NAV-reformen, Etatslederne har stor frihet til å iverksette de informasjonstiltak de finner nødvendige og hensiktsmessige. Departementet har i denne sammenhengen understreket behovet for å opptre samlet i forhold til de lokale leddene i statsetatene. På de aktuelle informasjonsmøtene deltar derfor både trygdesjefer og distriktsarbeidssjefer.

Det kan alltid diskuteres når det er behov for å arrangere egne møter for å orientere og motta tilbakemelding fra de lokale leddene i statsetatene. Når ledelsen i statsetatene har funnet det hensiktsmessig med en slik informasjonsrunde, har jeg tatt det til etterretning.

SPØRSMÅL NR. 752

Innlevert 4. mai 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 12. mai 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Norge har ratifisert Palermoprotokollen, som skal bekjempe og straffe handel med mennesker, særlig kvinner og barn. Protokollens definisjon spesifiserer plikt til å beskytte alle ofre for denne handelen og ikke bare de som i en straffesak kan bevise seg utsatt for tvang. Kommunalministeren legger vekt på at man må sikre seg at kvinnene er faktiske ofre for trafficking og ikke prostituerer seg frivillig.

Hva vil Regjeringen gjøre for å sikre en praksis gir beskyttelse og ikke er i strid med protokollens definisjon?»

BEGRUNNELSE:

I desember 2000 samlet 148 land seg i Palermo, Italia til en konferanse som åpnet for signering av den nye FN-konvensjonen. Forut for dette hadde mange jobbet hardt i mer enn to år for å få en protokoll som faktisk ivaretok ofrene for menneskehandel. En viktig del av dette er at protokollens definisjon av trafficking har et menneskerettighetsfokus. Protokollen er basert på internasjonale menneskerettighetsprinsipper.

Ifølge protokollen har alle ofre for menneskehandel krav på beskyttelse, ikke bare de som kan bevise tvang og overgrep (artikkel 3a og b) og det spesifiseres også tydelig i artikkel 3b at samtykke hos ofre for menneskehandel skal anses som irrelevant. Begrunnelsen for dette er blant annet at det finnes mange ulike former for "samtykke" sett ut fra et vidt tvangsperspektiv. Tvang behøver ikke å bety at man er innelåst eller utsettes for fysiske overgrep. Det er en hårfin balansegang mellom "samtykke" og tvang i en rekke av disse sakene, og avgrensning er uklar. Et sterkt behov for å tjene penger for kvinner som kommer fra ekstremt fattige og kummelige kår kan gi et "samtykke" til utnyttelse.

Fra et asyljuridisk standpunkt har Palermoprotokollens artikkel 14 pålagt landene en forpliktelse til å gi ofrene tilgang til asylinstituttet i det enkelte land. I tillegg har UNHCR slått fast i en egen paragraf i sine retningslinjer vedrørende kjønnsbasert forfølgelse at menneskehandel skal inkluderes og vurderes der.

Når man i Norge ser på grunner til asyl må man også se på fremtidig risiko for ny menneskehandel og forfølgelse i hjemlandet. De har vært ofre tidligere og

den koblingen kan også føre til fremtidig forfølgelse. Internasjonal juridisk ekspertise på området peker også på at ofre for menneskehandel må vurderes ut fra FNs flyktningkonvensjon og dens definisjon "spesiell sosial gruppe".

Svar:

I Regjeringens handlingsplan mot handel med kvinner og barn 2003-2005, ble det lansert en rekke ulike tiltak som skulle bidra til bekjempelsen av denne type kriminalitet. Som det fremgår av handlingsplanen er de ulike tiltakene av forskjellig karakter, hvilket er naturlig ettersom menneskehandel er et svært komplekst fenomen som må motarbeides på ulike samfunnsnivåer samtidig- så vel nasjonalt som internasjonalt.

Som en oppfølging av handlingsplanen ble det innført en refleksjonsperiode som forhindrer at ofre for menneskehandel bortvises/utvises før de har fått mulighet til å områ seg, motta hjelp og informasjon og å vurdere anmeldelse av bakmennene. Etter at refleksjonsperioden har løpt ut kan ofre for menneskehandel gis en midlertidig arbeids- og oppholdstillatelse. Det er ikke et vilkår for å gi en refleksjonsperiode at offeret allerede har anmeldt forholdet. Ordningen med midlertidig oppholdstillatelse knytter seg imidlertid til en straffesak og det er nødvendig med en uttalelse fra politiet om behovet for at offeret får oppholde seg i Norge mens straffesak/etterforskning pågår.

Det er imidlertid ikke bare reglene om refleksjonsperiode og midlertidig oppholdstillatelse som gir beskyttelse for offer for menneskehandel. Ofre for menneskehandel vil alltid kunne søke om asyl. I tillegg vil ofre for menneskehandel kunne få en oppholdstillatelse dersom det for øvrig foreligger sterke menneskelige hensyn eller en særlig tilknytning til riket.

Den såkalte Palermoprotokollen er et sentralt dokument i bekjempelsen av menneskehandel, og pålegger statene å iverksette ulike tiltak i kampen mot menneskehandel. Norge etterlever de forpliktelser som fremgår av protokollen.

Av artikkel 14 fremgår det at protokollen ikke griper inn i de folkerettslige forpliktelser som ellers måtte foreligge for den aktuelle stat. I tilfeller der en person som har vært offer for menneskehandel/trafficking, søker om asyl, vil det altså på vanlig måte bli vurdert om vedkommende fyller vilkårene for flyktningsstatus og beskyttelse, og om vilkårene for oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn er oppfylt. Beskyttelsesvurderingen er ofte kompleks; for det er den fremtidige forfølgelsesfaren som skal vurderes. Det må særlig ses hen til om myndighetene i vedkommendes hjemland kan yte tilstrekkelig beskyttelse mot den overgrepfare som eventuelt måtte foreligge. I Norge har enkelte ofre for menneskehandel blitt anerkjent som flyktninger, og dette uavhengig av om bakmennene har blitt dømt for overgrepene. Det har her blitt ansett å foreligge forfølgelsesfare i henhold til flyktningkonvensjonens forfølgelsesbegrep, gjerne fordi omstendighetene har vist at det har foreligget en reell fare for at vedkommende ved en eventuell retur til hjemlandet, på ny vil bli utsatt for trafficking, såkalt "re-trafficking".

I hvilken grad ofre for menneskehandel får anledning til å oppholde seg i Norge er av betydning for den videre hjelp og bistand. Jeg mener det er viktig at ofre ikke sendes ut av landet uten å ha fått informasjon og hjelp samt tid til å områ seg og vurdere anmeldelse av bakmennene. Det er kommet kritikk av at dagens ordninger ikke fungerer, og jeg vil derfor se nærmere på de eksisterende ordninger i forbindelse med arbeidet med ny handlingsplan mot menneskehandel.

SPØRSMÅL NR. 753

Innlevert 4. mai 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken

Besvart 23. mai 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Hvordan vurderer statsråden forslaget om å innføre en studentrabatt på TV-lisensen?»

BEGRUNNELSE:

Studentenes Landsforbund og Norsk Studentunion har foreslått å innføre en studentrabatt på TV-li-

sensen. Tall fra lisenskontoret viser ifølge NRK P3 at 160-180 000 personer ikke betaler lisensen. 8 av 10 er unge folk mellom 20 og 35 år, og mange av disse er studenter. Studentorganisasjonene mener disse tallene kan reduseres dersom lisensen blir billigere for studenter, og at det samtidig kan bli større lisensinntekter fordi langt flere vil betale.

Svar:

Etter min vurdering er det svært usikkert hva en eventuell studentrabatt på kringkastingsavgiften vil få av konsekvenser for inntektsgrunnlaget til NRK. Samtidig kan det ikke være tvil om at en slik ordning vil innebære vanskelige avgrensingsproblemer og at den vil være svært ressurskrevende å forvalte. Jeg viser til følgende:

1. Man vet ikke hvor mange av de som ikke betaler lisensen som er studenter. Anslaget fra NRKs lisensavdeling tar utgangspunkt i en husstands-oversikt utarbeidet av Statistisk sentralbyrå, og sier i utgangspunktet ingenting om hvor mange av de aktuelle husstandene som består av studenter.
2. Det er vanskelig å si hvordan en avgiftsreduksjon vil påvirke betalingsvilligheten hos studenter. Samtidig kan det ikke være tvil om at et rabattsystem vil være kostbart og komplisert å administrere. Det er derfor høyst tvilsomt om kost/nytteeffekten for NRK vil være positiv.
3. Om lag 200 000 studerer i dag ved universiteter og høyskoler og ved studier det gis støtte til ved private høyskoler. Studenter er en sammensatt gruppe. Det finnes studenter i alle aldersgrupper, i alle typer sivilstand (samboere, enslige, gifte) og i alle typer arbeidsforhold (deltidsarbeidende, heltidsarbeidende). Det er derfor høyst uklart hvor-

dan en slik rabattordning eventuelt skulle avgrenses. Og uansett hvilken definisjon man skulle falle ned på, legger jeg til grunn at det vil være ressurskrevende og komplisert for lisenskontoret å kontrollere om vilkårene for redusert lisens er til stede.

4. Dersom man skulle åpne for en slik studentrabatt, vil andre økonomisk svakstilte grupper i samfunnet også med stor rett kunne kreve redusert kringkastingsavgift. Dette bidrar også til at det er vanskelig å overskue konsekvensene av forslaget.
5. Det følger i dag av kringkastingsloven og Stortingets årlige budsjettvedtak at alle som har, låner eller leier fjernsynsmottaker skal betale kringkastingsavgift. Etter det jeg kjenner til, er ingen tilsvarende offentlige avgifter differensiert på denne måten. For eksempel gjelder det ikke studentrabatt på veiavgiften.
6. Jeg kjenner heller ikke til slike rabattordninger i andre land det er naturlig å sammenlikne seg med. For eksempel opererer verken de andre nordiske landene eller Storbritannia med studentrabatt på kringkastingsavgiften.

En ordning med redusert kringkastingsavgift for studenter vil etter min vurdering være både prinsipielt uheldig, vanskelig og kostbart å gjennomføre. Jeg kan derfor ikke gi min tilslutning til forslaget.

SPØRSMÅL NR. 754

Innlevert 4. mai 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 18. mai 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Hvordan skal norske myndigheter gå fram for å stoppe at norske selskaper fortsetter å være blant verdens ledende aktører i Marokkos kommersialiseringstrategi av okkuperte Vest-Sahara, og vil det være aktuelt å nedlegge et forbud mot norske investeringer i og handel med produkter fra Vest-Sahara?»

BEGRUNNELSE:

Brennpunkt i går dokumenterer at norske selskaper er blant verdens ledende i fiskeriindustrien i marokkansk-okkuperte Vest-Sahara. Industrien bidrar til sysselsetting og bosetting av et stort antall marok-

kanske settlere, den er en del av den marokkanske kommersialiseringstrategien for området, og den gir Marokko viktige statlige inntekter som bidrar til å finansiere okkupasjonen. Det norske næringslivet bidrar på denne måten til å legitimere Marokkos ulovlige nærvær i området, og er i strid med ønskene til eksilregjeringen av den Saharawiske Arabiske Demokratiske Republikk. For å hindre at amerikansk næringsliv spiller en slik rolle, har amerikanske myndigheter ekskludert produkter med opprinnelse i Vest-Sahara fra frihandelsavtalen med Marokko. Den norske offisielle holdningen til utnyttelse av ressurser i Vest-Sahara ser ikke ut til å ha hatt konsekvenser for norsk næringsliv i området.

Svar:

Norge har ikke anerkjent Marokkos anneksjon av Vest-Sahara, og vi støtter den pågående meklingsprosessen i regi av FNs sikkerhetsråd for å få til en politisk løsning på suverenitetskonflikten.

Regjeringen legger stor vekt på å unngå norsk offentlig opptreden i forhold til Marokko og Vest-Sahara som kan tolkes som en de facto legitimering av Marokkos anneksjon eller som på annen måte kan medvirke til å prejudisere utfallet av FNs meklingsprosess.

Det finnes for tiden ingen sanksjoner som gir grunnlag for å forby norske selskaper å investere i Vest-Sahara eller å drive handel med produkter fra annektert territorium.

Utenriksdepartementet ber imidlertid norske selskaper om å vise tilbakeholdenhet med næringsvirk-

somhet i områder der suverenitetsspørsmål ikke er avklart.

Dette gjelder for eksempel i området Vest-Sahara. Bedrifter som etableres i Vest-Sahara eller som driver aktiviteter på sokkelen eller i farvannene utenfor vil ikke kunne regne med å komme innunder norske offentlige støtteordninger. Regjeringens politikk er klar på dette området.

Når det gjelder den konkrete saken om støtte som NORAD innvilget Selfa AS til et båtbyggingsprosjekt i Layoune i Vest-Sahara, så ble støtten gitt i strid med regjeringens politikk. NORAD er nå instruert om ikke å støtte denne type prosjekter i fremtiden. I lys av forvaltningsreformen av norsk bistand som er innført, føler jeg meg også trygg på at dette ikke vil kunne skje igjen.

SPØRSMÅL NR. 755

Innlevert 4. mai 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 13. mai 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Hva vil Norge gjøre for å få sikre at de flodbølgerammede områdene av Sri Lanka får kanalisert den nødhjelpen de er blitt forespeilet, og hva gjør norske myndigheter for å hindre at det går politisk prestisje mellom partene i Sri Lanka i det å hjelpe på en slik måte at det i seg sjøl forsinker eller hindrer hjelpen i å komme fram?»

BEGRUNNELSE:

Sri Lanka har blitt lovet 2 milliarder USD i nødhjelp etter tsunamikatastrofen. Noen av de områdene som ble hardest ramma er kontrollert av de tamilske tigrene. Ifølge BBC er fortsatt ikke regjeringen i landet og de tamilske tigrene blitt enige om hvordan nødhjelpen skal fordeles og koordineres. Norges nøkkelrolle i forhandlingene mellom partene burde tilsi at norske myndigheter kan utøve press for å avhjelpe situasjonen for sivilbefolkningen som trenger bistand etter flodbølgen.

Svar:

Tsunamien rammet hele den nordøstlige og sørlige kysten av Sri Lanka og ødeleggelsene i nord og øst var spesielt store. De rammede områdene ligger dels

i myndighetskontrollerte områder og dels i områder kontrollert av LTTE (de tamilske tigrene).

Norge har siden tsunamien inntraff spilt en svært aktiv rolle for å oppnå en behovsstyrt og rimelig fordeling av nødhjelpsmidlene mellom de LTTE-kontrollerte og de myndighetskontrollerte områdene.

Etter anmodning fra myndighetene og LTTE bistår Norge i forhandlinger om en mekanisme for samarbeid om gjenoppbygging og utvikling i de rammede områdene. En slik samarbeidsmekanisme skal sikre en effektiv og bærekraftig post-tsunami bistand til nord og øst. Mekanismen vil også kunne sikre at fordelingen mellom de rammede områdene i sør og nordøst blir gjort på basis av reelle behov.

Man er nå svært nær en enighet om mekanismen. Norge har en kontinuerlig og tett dialog med partene, og vi vektlegger behovet for at en avtale om dette spørsmålet undertegnes så raskt som mulig.

Norge har også bidratt til at det internasjonale samfunn aktivt støtter mekanismen.

Samtidig er det viktig at partene på Sri Lanka selv har eierskap til en slik samarbeidsmekanisme, dvs. slik at premissene for den ikke blir oppfattet som lagt av Norge eller av det internasjonale samfunn. Dette vil være helt grunnleggende for at man skal lykkes i implementeringsfasen.

SPØRSMÅL NR. 756**Innlevert 4. mai 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 23. mai 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Norske selskap som er representert i utlandet må ofte betale private kostnader som f.eks. boutgifter og skolepenger for å få norske arbeidstakere til å ta på seg slike oppdrag.

Synes finansministeren det er hensiktsmessig å pålegge bedriftene arbeidsgiveravgift på slike utgifter, eller synes finansministeren at det bør legges bedre til rette for at norske bedrifter og arbeidstakere kan opparbeide seg internasjonal kompetanse?»

BEGRUNNELSE:

At nordmenn jobber i utlandet tilfører kompetanse og erfaring og er viktig for Norge som kunnskaps-samfunn. Denne flyten av arbeidskraft bør det derfor ikke legges hindringer for. Norske statsborgere på oppdrag i utlandet får ofte boutgiftene, samt skole til barna dekket av arbeidsgiver. Dette regnes ikke som skattepliktig inntekt av ligningskontorene, men arbeidsgivers kostnader ved dette blir gjenstand for arbeidsgiveravgift.

Ved henvendelse til et ligningskontor blir det opplyst at så lenge selskapet har norsk styre er det å anse som et norsk selskap, men at dersom administrasjonen endres vil selskapet kunne anses som utenlandsk og dermed unngå arbeidsgiveravgift på disse kostnadene bedriften har i forbindelse med de norske ansatte. Dette kan vanskelig sies å trygge norske eierinteresser eller oppmuntre til norsk initiativ i utlandet. Slik reglene praktiseres i dag er snarere det motsatte tilfellet.

Svar:

Arbeidsgivernes plikt til å svare avgift til folketrygden er generelt utformet, og skiller ikke mellom arbeid i innland og utland. Det skilles heller ikke mellom arbeidsforhold som medfører lønnskattplikt til Norge, og arbeidsforhold som ikke gjør det pga. utenlandsoppholdets varighet mv. Lønnskattfritaket etter den gjeldende ettårsregel i skatteloven § 2-1 tiende ledd begrenser ikke plikten til å svare avgift til folketrygden, verken for den ansatte (som fortsatt er trygdet og skal svare medlemsavgift) eller for arbeidsgiveren. Men dersom arbeidet i utlandet utføres av utlending som ikke er medlem i den norske folketrygden, fritas arbeidsgiveren for arbeidsgiveravgiftsplikt, jf. folketrygdloven § 23-2 niende ledd.

Dette viser at avgiftsplikten til folketrygden er knyttet til behovet for trygdefinansiering. I dette lys

gir det ikke noe godt grunnlag for avgiftsfritak at norske bedrifter konkurrerer med utenlandske bedrifter og sysselsettingsforhold som faller utenfor den norske folketrygden. Dette gjelder uansett om konkurransen gjelder eksportmarkedet, importmarkedet eller norske bedrifters stasjoner i utlandet.

Gitt at de norske bedriftenes lønnsutbetalinger ved utestasjonering av ansatte er avgiftspliktige, blir det ut fra konkurransehensyn et noe mer marginalt spørsmål at også tilleggssytelser til lønnen kan bli avgiftspliktige. Regelverket om tilleggssytelser er nokså sammensatt, og jeg vil her begrense meg til en kort oversikt.

Prinsipielt er det viktig at tilleggssytelser til dekning av private behov likebehandles med lønn, slik at vi unngår kunstig overgang fra kontant lønn til andre godtgjørelsesformer i de enkelte arbeidsforhold. Dette gjelder også i situasjoner med lønnskattfritak ved utestasjonering av over ett års varighet. I disse situasjonene blir riktignok både lønnen og tilleggssytelsene skattefrie, men det gir ikke noe grunnlag for avgiftsfritak, heller ikke for tilleggssytelsene.

Avgiftsfritak for tilleggssytelser må i tilfelle base-res på at ytelsen etter sin art og sitt formål faller utenfor en rimelig avgrensning av avgiftsområdet. Dette området er for tilleggssytelsers vedkommende (naturalytelser og utgiftsgodtgjørelser) knyttet sammen med trekkplikten. Det typiske eksempel er her arbeidsgivers dekning av tjenesteutgifter. Slik dekning er ikke bare skattefri, men også trekkfri og avgiftsfri. Det samme gjelder dekning av merutgifter til bolig og reise ved pendling mellom fast bolig og pendlerbolig. Dekning av andre utgiftstyper, herunder rene privatutgifter, faller imidlertid generelt innenfor både trekkplikten og avgiftsplikten. Disse avgrensningene gjelder uansett om utestasjoneringen leder til lønnskattfritak eller ei.

Dersom den ansatte utestasjoneres på pendlervilkår, dvs. med bibehold av fast bolig og familie her hjemme, og med en viss besøkshyppighet hos familien, vil utgiftene til tjenestebolig i arbeidslandet bli regnet som merutgifter ved pendlingen. Disse merutgiftene kan da arbeidsgiveren dekke skatte-, trekk- og avgiftsfritt.

Dersom den ansatte utestasjoneres med familie, foreligger det i teknisk forstand ingen pendlersituasjon. Boutgiftene i arbeidslandet er da i utgangspunktet ingen merutgift, heller ikke om den utenlandske boligen er dyrere enn den norske. Dette kan sammenlignes med at det ikke innebærer noen skatterettslig

merutgift å gå over til å bo i en dyrere bolig på grunn av skifte av arbeidssted innenlands.

I tilfeller hvor arbeidsgiveren i en slik ikkependler-situasjon likevel dekker boutgiftene ute helt eller delvis, ville det ikke være riktig å fritta arbeidsgiveren for avgiftsplikt av dekningen. Dette gjelder selv om de norske ligningsmyndighetene unnlater inntektsbeskatning av dekningen, enten på grunn av ettårsregelen som nevnt eller på grunn av en nettovurdering ved dyre boforhold ute.

I praksis har det i noen grad vært godtatt skattefritak også for arbeidsgivers dekning av utgifter til barns skolegang i utlandet, når arbeidsoppholdet ute er årsaken til behovet for slik skolegang. Dette henger sammen med at familien da går glipp av det norske gratis skoletilbudet for barna sine under arbeidsoppholdet ute. Men dette ligger utenfor det vanlige

fritaksområdet for trekk- og avgiftsplikt, slik at skattefritaket ikke kan lede til fritak også på dette området.

Folketrygdløven har ikke noe unntak for arbeidsgiveravgiftsplikten fordi om arbeidsgiveren holder til i utlandet. Så lenge den ansatte er norsk statsborger eller trygdet i folketrygden, gjelder avgiftsplikten i prinsippet også utenlandske arbeidsgivere, og også om arbeidet utføres i utlandet. At en norsk arbeidsgiver gjør utlending av seg ved å flytte styrefunksjoner, registrering osv. til utlandet, vil derfor i prinsippet ikke påvirke plikten til å svare arbeidsgiveravgift. Det er selvsagt sammenhengen med den ansattes fortsatte rettigheter som trygdet her som begrunner dette. En annen sak er at det i praksis kan være vanskeligere å få tilstrekkelig rapportering fra utenlandske arbeidsgivere med sikte på denne avgiftsplikten.

SPØRSMÅL NR. 757

Innlevert 6. mai 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 18. mai 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«De siste årene er det satt fokus på at kysttorsk er truet, og at den i hvert fall i gytesesongen må freddes.

Hva vil statsråden gjøre for å styrke vernet av kysttorsk, og vil man se på forskriften som åpner for at båter over 15 meter har anledning til å fiske innenfor fjordlinjen?»

BEGRUNNELSE:

Vernebestemmelsene for kysttorsk er så kompliserte og dels inkonsekvente at regelverket ikke i tilstrekkelig grad kan følges opp av forvaltningen. Det vises blant annet til at båter over 15 meter i utgangspunktet ikke kan fiske etter torsk innenfor fjordlinjen, mens de likevel kan fiske etter andre fiskeslag som hyse og ha en bifangst på 25 pst. torsk. Dette undergraver fredningen av kysttorsk i gytesesongen, og det undergraver hele verneopplegget for kysttorsk.

Svar:

Spørsmålet om vern av kysttorsk er en svært vanskelig sak, siden vernetiltakene uvegerlig vil måtte gripe sterkt inn i næringsutøvernes og kystsamfunnenes hverdag. Mange har påpekt at kunnskapene om

norsk kysttorsk er mangelfulle. Dette gjelder kanskje spesielt i forhold til viten om gyteområdene og rekruttering.

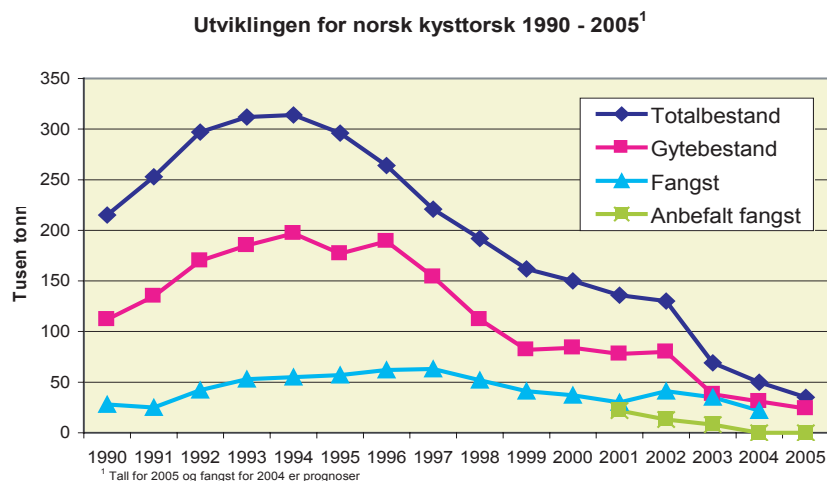
Bestanden av norsk kysttorsk har i følge havforskerne avtatt sammenhengende siden 1994. Ifølge forskerne har det vært svikt i rekrutteringen til kysttorskbestanden også i de årene der gytebestanden har vært god. Fiskerne vil at en i første rekke må finne ut om det virkelig er tilfelle at rekrutteringen svikter, og hvis det er tilfelle må man finne ut hvorfor den svikter. Dette spørsmålet alene fordrer en betydelig forskningsinnsats.

I forbindelse med årets vernetiltak for norsk kysttorsk besluttet jeg å opprette en referansegruppe med representanter fra næring, forskning og forvaltning for å øke kunnskapen om kysttorsk. Referansegruppens hovedoppgave er å diskutere problemstillinger knyttet til kysttorsk og gjennom dette legge rammer for den forskning som skal foregå på denne arten. Referansegruppen skal bidra til å innhente nødvendige kunnskaper fra kystbefolkningen både med hensyn til å kartlegge gyteområder, oppvekstområder og steder der det fiskes kysttorsk.

Gruppen skal gi innspill på forskning som bør foregå på kysttorsk og gruppens resultater skal lede til en plan med prioriteringer for det videre forskningsarbeidet for kysttorsk. Jeg har forventninger til

at gruppen, som nå er i full gang med sitt arbeid, skal bidra til bedre forståelse for behovene for tiltakene i forvaltningen av kysttorsken og derigjennom styrke tilliten mellom fiskere og forskere i det videre fors-

kningsarbeidet. Figuren nedenfor viser utviklingen i totalbestand, gytebestand, fangst og anbefalt fangst for norsk kysttorsk i perioden fra 1990-2005.

I lys av de nye bestandsvurderingene for 2005 var det nødvendig å vurdere ytterligere vernetiltak for den synkende bestanden av norsk kysttorsk i forhold til tiltakene gjeldende for 2004. Ideelt sett burde vernetiltakene for i år vært gjort på grunnlag av en evaluering av forvaltningstiltakene innført i 2004. Tiltakene for 2004 ble imidlertid innført så sent som 1. mai, og dermed etter hovedsesongen for torskefisket nord for 62°N. Således ville en evaluering av forvaltningstiltakene i 2004 ha liten verdi siden tiltakene hadde fått virke så kort tid.

Jeg valgte derfor å videreføre fjorårets tiltak, med visse justeringer for 2005. Tiltakene tar utgangspunkt i å redusere beskatningspresset på norsk kysttorsk uten å lamme tradisjonell fiskeriutøvelse for øvrig langs kysten. De etablerte fjordlinjene har i år fått virkning også under vårtorskefisket, noe som ikke var tilfelle i fjor. Dette er i seg selv en innskjerping i forhold til gjennomføringen av fjorårets vern.

Jeg er som tidligere opptatt av at tiltak for vern må baseres på lokalkunnskap blant fiskere langs hele kysten. Forslagene i høringen til årets regulering ville medført svært store konsekvenser for deler av flåten, spesielt i området rundt Lofoten. Også industrien ville blitt berørt. Høringsprosessen avdekket likevel en forståelse for at ytterligere tiltak var nødvendig.

Torskefisket er en viktig bærebjelke i mange kystsamfunn. Vernetiltakene er derfor balansert slik at kystsamfunnene skjermes i så stor utstrekning som mulig, og at man heller bruker noe lenger tid til å bygge bestanden opp igjen. Formålet med vernetiltakene er å gi bestanden best mulig vern samtidig som

det skal være mulig for fiskerne å utøve fiske etter andre bestander i området nord for 62°N på en rimelig god måte. Derfor har jeg fortsatt tillatt et direktefiske etter andre arter enn torsk, da bifangst nærmest er uunngåelig. Jeg har samtidig oppfordret fiskerne til selv å ta ansvar ved å ikke drive direktefiske etter andre arter på felt som gir bifangst av torsk av betydning.

Vernetiltakene for kysttorsk er basert på fjordlinjer som fartøy over 15 meter må holde seg utenfor ved fiske etter torsk. I fisket etter andre bunnfiskarter der et direkte fiske etter torsk ikke er tillatt, kan det maksimalt tas 25 pst. bifangst av torsk. All fangst av torsk skal avregnes samlekvote eller fartøykvote. Bifangsten kommer derfor ikke i tillegg til ordinær kvote. Et forbud mot bifangst av torsk ville hindret direktefisket av andre arter. Bakgrunnen for dette er at fredningstiltakene skal gjelde kysttorsk som art, og ikke bunnfisk generelt.

Det ville vært å foretrekke å i større grad kunne ta lokale og geografiske hensyn ved fastsettelsen av tiltak for vern av de enkelte bestandskomponentene av kysttorsk. Jeg kan imidlertid ikke se at man på nåværende tidspunkt har tilstrekkelig kunnskap til å differensiere tiltakene i større grad enn det som er gjort.

Med tanke på å sikre en langsiktig og bærekraftig ressursforvaltning av fiskebestandene vil det kunne bli nødvendig med ytterligere vernetiltak for kysttorsken fra og med 2006. Kysttorskgruppen vil forhåpentligvis tilføre mer kunnskap i saken gjennom deres arbeid, slik at jeg står ennå bedre rustet når beslutningen om vernetiltak for 2006 skal tas.

SPØRSMÅL NR. 758**Innlevert 6. mai 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 18. mai 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Flere aktører i både næringen og i forvaltningen har etterlyst en utvidelse av bruksområdet til § 26 i saltvannsfiskekloven, og ikke minst en mer aktiv bruk av denne. Det har vært flere tilfeller det man har etterlyst pålegg for å få fjernet etterlatenskaper på sjøbunnen, uten at Fiskeridirektoratet har fulgt opp ønskene med pålegg om fjerning. Dette for å få fjernet etterlatenskaper på sjøbunnen som hindrer fiske.

Hvordan ser statsråden på dette, og hvor mange pålegg er gitt i medhold av § 26 i saltvannsfiskekloven?»

Svar:

Det å gi pålegg i medhold av § 26 i saltvannsfiskekloven forutsetter at den ansvarlige kan identifiseres, samt at det ikke er gitt tillatelse etter annet lovverk som f.eks. forurensningsloven eller havne- og farvannsloven. Videre må gjenstanden være kastet eller etterlatt i sjøen, og det er en forutsetning at den kan hemme utøvelse av fisket, skade fisk, fiskeredsaker eller sette fartøy i fare.

Fiskeridirektoratet har en rekke ganger henvist til paragrafen ved muntlige henvendelser vedrørende adgang til å etterlate fiskeredsaker, fortøyninger/forankringer i sjøen f.eks. til neste sesong. I slike tilfel-

ler har utøver akseptert forbudet og det har ikke vært nødvendig å bruke paragrafen. Dette har vært saker hvor utøver er kjent, og det dermed har vært mulig for direktoratet å følge opp saken.

I denne sammenhengen vil jeg også nevne Fiskeridirektoratets årlige opprensning av tapte garn og andre fiskeredsaker på fiskefeltene. Dette er en virksomhet som det også har vært fokusert på i de årlige fiskeriforhandlingene mellom Norge og EU.

Når det gjelder gjenstander etterlatt i sjøen som ikke stammer fra fiskerivirksomhet så har dette særlig vært en problemstilling langs Skagerrakkysten hvor skrot dumpes i trålfelt m.m. Felles for disse sakene har vært at Fiskeridirektoratet ikke har visst hvem som står bak slik dumping og dermed ikke har hatt mulighet til å følge opp med eventuelle pålegg.

I de situasjonene hvor det er etterlyst bruk av § 26 i saltvannsfiskekloven er som regel ikke uvanlig at alle andre muligheter er undersøkt først. Det betyr at de enkeltaker med kjent ansvarlig sakene som regel er løst, mens Fiskeridirektoratet får henvendelser i de sakene hvor den ansvarlige ikke kan identifiseres, som blir oversendt. Som nevnt ovenfor er det en forutsetning for anvendelse av § 26 at Fiskeridirektoratet har en ansvarlig å gi et pålegg til.

SPØRSMÅL NR. 759**Innlevert 9. mai 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 13. mai 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Siden Politireform 2000 ble innført har det vært variable tilbakemeldinger om hvor fornøyde publikum har vært. Mange småsteder har følt at innføringen har svekket den lokale politi- og lensmannstjenesten. Blant disse er Vega kommune i Nordland.

Vil justisministeren ta initiativ til at Vega lensmannskontor styrkes, ikke minst som en følge av at Vega er tildelt verdensarv status?»

BEGRUNNELSE:

Det er regnet med et økt antall besøkende som følge av at Vega er gitt verdensarv status. Det er anslagsvis antydnet at så mange som 15 000 personer ekstra allerede første år. Som en følge av dette vil det nok også dessverre kunne føre med seg noe økt kriminalitet. Dersom lokalbefolkningen skal lide for slike tilfeller vil den nye positive opplevelsen fort kunne snus til noe negativt.

Jeg ber derfor justisministeren på nytt særskilt vurdere bemanningsbehovene ved Vega lensmannskontor.

Svar:

Jeg viser til ditt spørsmål om politiresursene i Helgeland politidistrikt i august 2004. I mitt svar ble det gjort rede for de analysene som er foretatt i forhold til bemanning ved blant annet lensmannskontoret i Vega. Politidirektoratet opplyser at situasjonen i distriktet og i Vega lensmannsdistrikt har i liten grad endret seg siden da.

Når det gjelder fremtidig behov for bemanning i Vega lensmannsdistrikt i forhold til Vegas nye verdensarv status, vil dette være politimesterens ansvar. Politimesteren har ansvar å vurdere bemanningsbehovet i lensmannsdistriktet, samt sørge for en hensiktsmessig polititjeneste sett i forhold til oppgavene.

SPØRSMÅL NR. 760**Innlevert 10. mai 2005 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen****Besvart 13. mai 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Skatteoppkreverutvalgets rapport NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving har vært ute på høring. Av de totalt 314 kommuner som avga høringsuttalelse, sa 308 at skatteoppkrevingen fortsatt må forbli en kommunal oppgave. Andre uttalelser støtter også dette. I St.prp. nr. 1 (2004-2005) sies det at saken vil bli lagt fram for Stortinget etter høringsrunden. Jeg er nå gjort kjent med at det i stedet blir satt i gang nye utredninger da høringen ikke gav beslutningsgrunnlag.

Vil finansministeren gjøre rede for hva som her skjer?»

BEGRUNNELSE:

Høringsfristen var 1. oktober 2004, men saken er enda ikke lagt fram for Stortinget slik det var varslet i St.prp. nr. 1. I dokumentet "Endelige styringssignaler 2005" som skattefogden i Oslo og Akershus sendte til skatteoppkreverne i fylket 21. februar i år, står det følgende: "Høringsuttalelsene til skatteoppkreverutvalgets rapport NOU 2004:12 "Bedre skatteinnkreving" har ikke gitt tilstrekkelig beslutningsgrunnlag. Skattedirektoratet er derfor bedt om å utrede spørsmål rundt styring og organisering av skatteoppkreverfunksjonen nærmere." Denne konklusjonen virker mildest talt forunderlig. Først er det gjennomført en lang, grundig utredning. Så er denne utredningen sendt ut på høring der tilnærmet alle høringsinstansene har sagt at en ønsker kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen, og så ender departementet opp med å si at høringsrunden ikke har gitt tilstrekkelig beslutningsgrunnlag. Derfor settes nye utredninger i gang der departementet og direktoratet legger premissene og styrer sammensettingen av prosjektgruppen som skal utrede. Det er nærliggende her å spørre om departementet fikk et annet resultat av høringsrunden enn det de ønsket seg, og derfor setter i gang på ny. Hvis det er slik, er det etter mitt syn svært alvorlig. Det står også fram som uklart hva som er den saklige begrunnelsen for et eventuelt ønske om å gjøre skatteinnkrevingen statlig. Ved behandling av St.prp. nr. 44 i 1994 og St.prp. nr. 41 i 1996 vurderte Stortinget dette spørsmålet, og konkluderte begge ganger med at skatteinnkrevingen fortsatt skulle være kommunal. Nå viser det seg at skatteinnkrevingen fungerer svært godt med en innkreivingsgrad på 99,1 pst. God skatteinnkreving er et resultat av god kommunikasjon mellom skatteoppkrever og skattyter. Det er selvsagt forbedringsmuligheter her også,

men det er ingen grunn til å gjøre det statlig for å få til forbedringer. I høringsrunden er det også et flertall utenom kommunene som går imot statlig overtakelse. Advokatforeningen sier det viktigste klart og tydelig: "Av hensyn til innbyggernes rettssikkerhet, skatteinnkrevingens brukervennlighet, ivaretagelse av lokaldemokratiet gjennom folkevalgt innsyn og kontroll, og ikke minst av hensyn til den gode løsningsgraden for inndrivelse avskattekrav, mener Advokatforeningen at skatteinnkrevingen fortsatt må være en kommunal oppgave."

Svar:

Innledningsvis kan det fastslås at det ikke noe sted i St.prp. nr. 1 (2004-2005) uttales at saken vil bli fremlagt for Stortinget "etter høringsrunden". Saken vil på vanlig måte bli fremmet for Stortinget etter at regjeringen har tatt standpunkt. Regjeringen vil ta standpunkt etter at saken er forsvarlig og tilstrekkelig belyst/utredet. Finansdepartementet mener at det ikke er tilfellet per i dag. Det hevdes i begrunnelsen til spørsmålet at det ved NOU 2004:12 er gjennomført "en lang, grundig utredning". Finansdepartementet er enig i det, så langt utredningen rekker. Et klart flertall i utvalget går inn for en statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen, noe som for øvrig ikke nevnes i begrunnelsen. Situasjonen er altså den at et klart flertall i utvalget går inn for en løsning som et klart flertall av høringsinstansene går mot. En slik konstellasjon er etter departementets syn utfordrende og utgjør ikke et velegnet beslutningsgrunnlag, men gir snarere en grunn for ytterligere utredning. I NOU 2004:12 ble ikke konkrete løsninger og praktiske konsekvenser av å statliggjøre skatteoppkreverfunksjonen nærmere beskrevet. Det ble heller ikke foretatt en nærmere vurdering av forbedringstiltak som innebærer sterkere statlige styringsgrep innenfor en fortsatt kommunal organisering, jf. bl.a. forbedringstiltak nevnt i utredningens kap. 8. Finansdepartementet har derfor bedt Skattedirektoratet, i egenskap av faglig ansvarlig for skatteoppkreverfunksjonen, forstå en grundig utredning av både en gjennomføring av en statsovertakelse og en gjennomføring av en fortsatt kommunal løsning med sterkere statlige styringsgrep, kalt revidert kommunal løsning. Utredningen skal ferdigstilles i løpet av inneværende år. En slik utredning vil gi et mer konkret bilde av hvilke alternativer man står overfor i denne saken. Det vil være til fordel for alle interessenter. I begrunnelsen til spørsmålet anføres det at "skatteinnkrevingen fun-

gerer svært godt". Utvalgsflertallet har påvist at den høye innkrevingsprosenten på ca. 99 ikke er noe dekkende kriterium for at det meste står bra til med den nåværende skatteinnkreving. Hele 98 av disse 99 prosentene innkasseres gjennom frivillige betalinger, uten behov for synderlig krevende innsats og pågang fra skatteoppkrevernes side. På området for det man kan kalle tung innkreving, nemlig de siste to prosentene, klarer skatteoppkreverne bare å inndrive snautt halvparten. Regelverket i innkrevningssystemet, bl.a. strenge ansvarsregler ved unnlatt skattetrekk mv., bidrar avgjørende til den høye frivillighetsgraden. Men forbedringspotensialet for den tunge innkrevningen må anses betydelig. Et ytterligere forbedringspotensial ligger i skatteoppkrevernes arbeidsgiverkontroll. Svakheter i denne kontrollen slår ikke ut i innkrevingsprosenten, men i lavere utlignet skatt og avgift enn det som er korrekt. Alt i alt blir det temmelig misvisende å bruke den høye innkrevingsprosenten som begrunnelse for at oppkreverfunksjonene, herunder kontroll, utføres tilfredsstillende samlet sett. Det bør derfor ikke overraske at Regjeringen har funnet det

nødvendig med fortsatt utredning i saken med sikte på forbedringer. Det kan for øvrig vises til Riksrevisjonens undersøkelse vedrørende innfordring av skatter, Dokument nr. 3:12 (1999-2000), Riksrevisjonens undersøkelse av skatteoppkrevernes stedlige arbeidsgiverkontroll, Dokument nr. 3:5 (2001-2002), innstillingen fra Oppgaveutvalget, NOU 2000:22, Regjeringens uttalte prinsipper for oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene, jf. St.meld. nr. 19 (2001-2002) Nye oppgaver for lokaldemokratiet - regionalt og lokalt, samt til Skattedirektoratets årlige rapporter om skatteoppkreverfunksjonen. I sin undersøkelse fra 1999-2000 konkluderte Riksrevisjonen eksempelvis slik: "På bakgrunn av ovenstående vil Riksrevisjonen reise spørsmål om de svakhetene i innfordringsarbeidet som undersøkelsen har påvist, kan løses ved de tiltakene departementet viser til at Skarredirektoratet arbeider med, eller om større administrative og organisatoriske endringer av skatteoppkreverfunksjonen vil være nødvendig for å ivareta sentrale elementer som likebehandling og effektivitet i innfordringsarbeidet."

SPØRSMÅL NR. 761

Innlevert 10. mai 2005 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 13. mai 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«I fjellbygda Hessdalen i Holtålen kommune har de fått beskjed om at nærbutikken blir nedlagt 1. oktober i år. Det bor 125 mennesker i bygda. Mange hytteeiere bruker butikken. Det er om lag 13 km fra denne butikken til neste dagligvarebutikk. Butikken er i dag det eneste dagåpne møtestedet i bygda.

Kan kriteriene for MERKUR-ordningen justeres eller bevilgninger økes slik at de få utkantbutikker som fortsatt eksisterer kan få livsnødvendig støtte til videre drift?»

BEGRUNNELSE:

Hensikten med nærbutikkstøtten er at våre mest marginale samfunn kan beholde et helt nødvendig tilbud, og dermed bidra til å opprettholde bosetting i de mest spredt bebygde delene av landet. I dette og lignende tilfelle er det stor vilje til å bruke nærbutikken fordi den regnes som umistelig. Likevel er det vanskelig å få til lønnsom drift. Det vil også være vilje til en viss dugnadsinnsats for å f.eks. å oppruste lokaler

der disse er nedslitt etter år med dårlig økonomi. En slik økt lokal innsats vil lettere kunne utløses ved at det åpnes for offentlige støtte via Merkur-programmet eller via f.eks. kommunale næringsfond eller regionale utviklingsmidler der det i dag er ingen eller meget trange bevilgningsrammer.

Svar:

Det er for 2005 bevilget til sammen 5 mill. kr over Nærings- og handelsdepartementets og Landbruks- og matdepartementets budsjett til utviklings-tilskudd til butikker som ligger i utkantstrøk. Ordningen administreres av MERKUR-programmet som innenfor overordnede mål og retningslinjer har fastsatt kriterier for tilskudd.

Kriteriene er fastsatt for at støtten skal gå til de butikker som er av særlig betydning for bosetting og tjenestetilbud i lokalsamfunn og som har mest behov for slikt tilskudd. Det er stilt krav om at avstanden til nærmeste fullverdige innkjøpsalternativ skal være minst 30 km, unntaksvis ned til 20 km, eller ligge i

vegløst samfunn/øy. Videre skal kundegrunnlaget ikke være høyere enn 70 husholdninger, unntaksvis 100 husholdninger. Disse kriteriene er satt for at ordningen skal treffe de butikker som har størst behov.

Når det gjelder spørsmålet om økte bevilgninger viser jeg til fremleggelsen av Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2006 i oktober.

SPØRSMÅL NR. 762

Innlevert 10. mai 2005 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland

Besvart 24. mai 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Vil kulturministeren gjennomgå retningslinjene til Norsk Tipping og deres manglende distriktshensyn?»

BEGRUNNELSE:

Når små butikker i utkantnorge søker om tippekommisjon, får de til svar blant annet at det er for dyrt å sette opp terminaler. Retningslinjene som Stortinget har lagt for tildeling av løyve er uklare.

Det er et ønske om at Norsk Tipping pålegges å føre en bedre distriktspolitikk. Å kunne tilby tipping og posttjenester er et viktig servicetilbud til befolkningen i utkantnorge. Tipping på nett er ikke et alternativ for alle, og ikke alle kjører bil. Tipping bør være tilgjengelig for folk der de bor, og småbutikkene i distriktet er dessuten et møtested for folk.

Terminaloppsetting ute i distriktene kan løses ved at butikkene selv er med på å leie terminaler og dele utgiftene. Det kan også stilles krav til inntjening og lisensen kan dermed inndras etter noen års prøveperiode dersom det ikke går som forventet.

Svar:

I henhold til lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. er Norsk Tipping AS et statlig eid spillerselskap hvor departementet har ansvar for den overordnede styringen av selskapet, samt utarbeidelse av spilleregler for de spillene som Norsk Tipping AS tilbyr.

Når det gjelder avtaler om og etablering av kommisjonærnettverk ligger dette inn under Norsk Tipping AS' forretningsmessige drift. Etablering av nye kommisjonærer gjøres derfor ut fra forretningsmessige kriterier hvor bl.a. vareomsetning, antall kunder, handlemønster, forventet spilleomsetning og avstand til nærmeste kommisjonær, er med i en helhetsvurdering.

For øvrig vil jeg bemerke at Norsk Tipping AS ønsker å yte god sørvis overfor spillere i distriktnorge. Ved utplassering av terminaler blir det derfor tatt distriktshensyn innenfor rammene av en forsvarlig forretningsdrift. Det blir lagt særskilt vekt på å få en relativt sett større utbygging av terminaler ute i distriktet enn i sentrumsområdene. Det kan for øvrig opplyses at det i dag er 3 880 kommisjonærer fordelt over hele landet.

SPØRSMÅL NR. 763**Innlevert 10. mai 2005 av stortingsrepresentant Knut Storberget****Besvart 23. mai 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Kan kommunalministeren vurdere spørsmålet om nedlegging av asylmottaket i Stor-Elvdal og bidra til fortsatt drift?»

BEGRUNNELSE:

Det statlige mottaket for flyktninger i Stor-Elvdal i Hedmark skal legges ned til tross for at mottaket er godt drevet og kommunen har et godt apparat for mottak av flyktninger.

Etter undertegnedes mening bør man ved etablering av mottaksplasser sikre en viss forutsigbarhet i drift. Dette mottaket har utviklet god kompetanse på forholdsvis vanskelige mottakssituasjoner. Kommunen har tilrettelagt et godt apparat i forhold til beboerne og lokalsamfunnet tar vel imot mottakets beboere. Det er investert betydelige beløp i bygningsmasse og i kommunen for dette mottaket.

Av avgjørende betydning må det også være at Østerdalen nå nærmest blir uten mottak. Ønsker en bosetting av flyktninger også utenfor Oslo, må det være en fordel at mottakene har en viss spredning. Knyttes gode lokale kontakter i mottaksfasen må det være enklere å sikre bosetting også i samme eller nærliggende kommuner.

Det må være gode grunner for at kommunalministeren nå griper inn og bidrar til fortsatt drift av dette mottaket, i en eller annen form.

Svar:

Behovet for mottaksplasser synker. I 2004 la UDI ned 37 mottak. Antall beboere har blitt betydelig lavere siden årsskiftet, og det vil derfor være nødvendig å legge ned flere asylmottak. For å sikre god utnyttelse av offentlige midler, har Kommunal- og regionaldepartementet et krav om en kapasitetsutnyttelse på minst 90 pst. av den faste kapasiteten. UDI må tilpasse det totale antall mottaksplasser til dette.

Det er UDIs ansvar å avgjøre hvilke mottak som skal legges ned og når dette skal gjøres. Driften ved mange mottak er god. Direktoratet står derfor overfor stadig vanskeligere vurderinger når det skal avgjøres hvilke mottak som skal nedlegges. Hittil i år er 11 mottaksavtaler sagt opp. Det kan bli aktuelt å si opp ytterligere 9 mottak.

UDI legger vekt på å ha mottak i alle deler av landet og tar hensyn til fordeling av mottak mellom

UDIs seks regioner. Den største delen av mottaksplassene ligger utenfor østlandsområdet. Når den foreliggende nedtrappingsplanen er gjennomført vil det være om lag 80 ordinære mottak med ca. 7 800 faste plasser i drift.

Mottakene blir vurdert ut fra de kriteriene som UDI arbeider etter. Beslutningen om hvilke mottak som skal legges ned er et resultat av en helhetsvurdering. Kriteriene er:

- Økonomi
- Kvalitet i henhold til tilsynsrapporter og løpende kontakt
- Kvalitet/egnethet på bygningsmassen
- Kvalitet på samarbeid/samhandling med lokalmiljøet
- Kvalitet på vertskommunens tjenestetilbud
- Type mottak
- Geografisk beliggenhet
- Størrelse
- Beredskapspotensialet
- Fleksibilitet

Stor-Elvdal statlig mottak ble etablert 1. desember 2001 med Norsk Mottaksdrift som driftsoperatør. De har i tillegg Gausdal, Lom og Ringeby statlig mottak. Stor-Elvdal er et delvis desentralisert mottak, med bygninger fordelt på stedet Koppang og Stai i Stor-Elvdal kommune.

Dette mottaket ligger i UDIs region indre østland. Alle de 14 mottakene i regionen har vært vurdert opp mot hverandre, og mottakene i Stor-Elvdal og Hol legges ned. Siste driftsdag for begge vil være 31. august 2005. Det vil fortsatt være fire mottak i Hedmark fylke, hvorav ett i Østerdalen.

Vertskommunens tilbud og forholdet mellom lokalmiljøet og mottaket er vurdert som veldig godt. Det er UDIs dilemma å velge mellom godt drevne mottak, hvilke som må legges ned når behovet for mottaksplasser går ned slik som nå. Dersom den nedgående trenden fortsetter må enda flere mottak legges ned. Jeg er oppmerksom på de uheldige konsekvenser nedleggingen av mottaket kan ha. Samtidig håper jeg at kommuner som mister et mottak vil være villig til å stille opp som vertskommune dersom behovet for mottaksplasser igjen skulle øke.

SPØRSMÅL NR. 764**Innlevert 10. mai 2005 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen****Besvart 19. mai 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Den private Skjærgårdsskolen på Fevik i Grimstad har i lengre tid blitt lovet en avklaring på sin søknad om å få tilbake det statlige tilskuddet som de har mistet. Både departementet og direktoratet synes å ha brukt rimelig lang tid på å sette seg inn i sakens realiteter for å komme nærmere en konklusjon. Først fikk ledelsen ved skolen opplyst at en avklaring skulle foreligge i slutten av februar. Svaret uteble. Så ble skolen forespeilt svar innen påske, men svaret uteble igjen.

Når kan privatskolen endelig forvente seg svar?»

Svar:

Utdanningsdirektoratet fattet vedtak om å trekke tilbake godkjenningen av Skjærgårdsskolen den 28. oktober 2004. Skjærgårdsskolen sendte en klage på vedtaket til Utdanningsdirektoratet den 26. november samme år. Utdanningsdirektoratet vurderte saken på ny, men fant ikke grunnlag for å omgjøre sitt vedtak. Klagen ble derfor ved brev av 20. desember 2004 sendt Utdannings- og forskningsdepartementet for behandling.

Departementet har hele tiden hatt som siktemål å få behandlet saken ferdig i løpet av sommeren 2005. Sakens omfang og kompleksitet gjør imidlertid denne tidsangivelsen svært usikker. Det presiseres at departementet ikke på noe tidspunkt har gitt konkrete løfter om forventet saksbehandlingstid.

SPØRSMÅL NR. 765**Innlevert 10. mai 2005 av stortingsrepresentant Gunn Olsen****Besvart 23. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Ifølge Varden 4. mai 2005 så har AMK-sentra- len i Tønsberg, som er felles for Vestfold og Telemark, anledning til å innhente diagnoser i forbindelse med siste innleggelse fra pasienter ved Vestfoldsykehusene, men ikke fra sykehusene i Telemark. Dette kan få alvorlige konsekvenser for Telemarkspasienter. Årsaken skal være Lov om personvern.

Hva vil statsråden gjøre for at den felles AMK-sentralen skal kunne innhente nødvendige pasientopplysninger fra sykehusene i begge fylker?»

Svar:

Utteksling av opplysninger mellom de ulike sykehusene og den enkelte AMK-sentral, bør og må ta utgangspunkt i at pasientopplysninger, inklusive diagnoser, er underlagt lovbestemt taushetsplikt, jf. helsepersonelloven § 21. Dette innebærer blant annet at helsepersonell skal hindre andre i å få adgang eller kjennskap til opplysninger om folks legems- eller

sykdomsforhold eller andre personlige forhold som de får vite om i egenskap av å være helsepersonell.

Helsepersonelloven (§§ 25 og 45) regulerer utveksling av pasientopplysninger i behandlingssøye- med. Taushetsbelagte opplysninger kan gis til samarbeidende personell når utleveringen av opplysningene er nødvendig for å yte forsvarlig helsehjelp til den enkelte pasient (§ 25). I noen tilfeller kan det også være nødvendig å innhente opplysninger fra andre som har gitt helsehjelp til pasienten, for eksempel opplysninger om tidligere behandlinger, innleggelse etc. Slike opplysninger kan være avgjørende for å yte forsvarlig helsehjelp. Helsepersonelloven § 45 fastslår at helsepersonell som mottar en slik anmodning om å utlevere journalen eller opplysninger i journalen til andre som yter helsehjelp, i utgangspunktet skal etterkomme en slik plikt.

Slik helseregisterloven er blitt tolket i et rundskriv Sosial- og helsedirektoratet nylig har sendt ut, kan ett helseforetak ha felles journalsystem. Som følge av bestemmelsene om databehandlingsansvarlig

(jf. helseregisterloven) kan ikke et helseforetak ha felles journalsystem med andre foretak.

De AMK-sentralene som er integrert i ett enkelt helseforetak og som har felles journalsystem vil i akuttstusjoner også ha mulighet for direkte tilgang til allerede registrerte helseopplysninger om personer som tidligere har vært pasienter ved dette helseforetaket. Dermed kan man i akuttstusjoner hente fram ytterligere opplysninger, som kan øke sikkerheten og grunnlaget for vurderinger - noe som i enkelttilfeller kan være av essensiell betydning. Eksempler på slike stusjoner er overfølsomhet for visse medikamenter, kjent hjerte-/karsykdom, andre mindre kjente alvorlige sykdommer, og pasienter som er bærere av smittesomme sykdommer.

Ledelsen for AMK-sentralen for Vestfold og Telemark rapporterer til foretaksledelsen i begge helseforetakene (Sykehuset i Vestfold [SiV] HF og Sykehuset Telemark HF), men er organisert som en del av helseforetaket Sykehuset i Vestfold. Rettsgrunnlag for utlevering av pasientopplysninger, jf. ovenfor, innebærer at man fra AMK-sentralen i Tønsberg i akuttstusjoner vil kunne få direkte tilgang til opp-

lysninger i elektronisk pasientjournal i Sykehuset i Vestfold. Tilgang til pasientopplysninger i Sykehuset Telemark forutsetter at man blir aktivt gitt slik adgang. Dette forutsetter en direkte kontakt på personnivå i hvert enkelt tilfelle. Rutinene er etablert i tråd med dette; operatøren kan fortsatt kalle opp Sykehuset Telemark HF og be om opplysninger, men det blir da en manuell og noe mer tidkrevende prosess, som ikke alltid tilfredsstillter det ønske om tempo som man har i håndteringen av den akutte saken.

Måten man har valgt å organisere AMK-sentralen på, som en del av SiV HF, får altså konsekvenser for tilgang til pasientopplysninger. Dette kan være utilsiktet fra lovgivers side, og det kan være grunnlag for å vurdere om det er behov for å se nærmere på lovverket på dette punktet - ut fra de særlige forholdene som gjelder akuttmedisinske stusjoner med særlig grad av hast.

Det er grunn til å presisere at de prehospitaltjenestene, inklusive AMK-sentralene, skal kunne yte fullverdige og forsvarlige medisinske tjenester også i stusjoner der det ikke er foreligger noen kjente tidligere journalopplysninger.

SPØRSMÅL NR. 766

Innlevert 11. mai 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 27. mai 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Nyskapende bedrifter i Norge opplever nå at samtidig som representanter fra regjeringen på ulike måter snakker varmt om hvor opptatt Regjeringen er av å legge forholdene til rette for nyskapende bedrifter skjerper skattemyndighetene skattepraksisen overfor bedrifter som driver med forskning og utvikling. Når slik bedrifter opplever at de må utsette utgiftsføring av utgifter til FoU, opplever de skatteskjerpelse og økonomiske problemer.

Hva vil denne statsråden gjøre for å sikre et mer FoU-vennlig skatteregime?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har nå den nye forskningsmeldingen til behandling. Regjeringen har satt en FoU-innsats på 3 pst. av BNP som nasjonal målsetting og forventer at privat sektor skal bidra med 2 av disse 3 pst. Frem t.o.m. 2010 betyr dette en merinnsats i FoU fra privat sektor på nesten 25 mrd. kr. Meldingen understreker

derfor hvor viktig det er å få til denne satsingen nettopp fra private aktører.

Parallelt med dette opplever innovasjonsrettede bedrifter som satser på FoU at dagens skatteregime praktiseres på en måte som medfører skatteskjerpelse. Mange av bedriftene/personene som satser på innovasjon og nyskaping gjør det bl.a. ved hjelp av eksisterende skatteordninger som er oppfattet som innovasjonsvennlige. Det motsatte synes nå å være tilfelle når regler om utgiftsføring av utgifter til FoU ikke lenger kan utgiftsføres direkte på årets regnskap. En strengere praksis med føring i regnskapsmessig balanse og avskrivning først ved "verdifall" eller dokumentert "bortkastet forskning" gir etter mitt syn fullstendig feile signaler til innovasjonsvillig næringsliv/personer. Den regelpraktisering som nå gjennomføres av skattemyndighetene virker ikke bare som en økonomisk belastning for bedrifter som alt påtar seg store økonomiske forpliktelser og stor økonomisk risiko gjennom satsing på forskning også som direkte forskningsfiendtlig - når avskrivning gjøres betinget

av at resultatet fra forskningen faktisk er dårlig eller bortkastet.

Sett i sammenheng med forsterket innsats på forskning og store forventninger til privat sektors forskningsinnsats, virker dette uforståelig og selvfølgelig også uakseptabelt.

Jeg oppfordrer denne statsråden som har ansvar for forskning og for forskningsmeldingen til å sørge for at Regjeringen tar de nødvendige grep for å samordne sin forskningspolitikk, slik at Regjeringens ulike departementer faktisk går i takt og i samme retning for å sikre at private sektor stiller opp med den forskningsinnsatsen som er nødvendig for å nå viktige nasjonale forskningsmål.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra utdannings- og forskningsministeren.

Det er et grunnleggende utgangspunkt i skatteretten at det innrømmes fradrag for utgifter til å erverve inntekt. Dersom utgiften resulterer i at det erverves en varig verdi (for eksempel et driftsmiddel), innrømmes ikke direkte fradrag for utgiften. Utgiften må i stedet aktiveres. Begrunnelsen er at det ved anskaffelsen ikke skjer noen oppofrelse av kostnader, men en ombytting av verdier. Driftsmidlet vil normalt gi grunnlag for fremtidige inntekter i virksomheten, typisk ved produksjon og salg av varer. Kostprisen kommer først til fradrag gjennom avskrivninger etter hvert som driftsmidlets verdi reduseres, eventuelt ved salg av driftsmidlet eller opphør av virksomheten.

Etter særregelen i skatteloven § 14-4 sjette ledd må kostnader til egen FoU aktiveres hvis de er knyttet til konkrete prosjekter som kan bli eller er blitt til driftsmidler. Bestemmelsen ble innført som ledd i den skattemessige oppfølgingen av regnskapsloven 1998, og innebærer grovt sett samme plikt til aktivering av kostnader til egen FoU som følger av det alminnelige utgangspunktet, jf. ovenfor. Kostnader til FoU som ikke er aktiveringspliktige, skal skattemes-

sig fradragføres fortløpende. Skattemessig likebehandling i forhold til kjøp av immaterielle driftsmidler, og egen tilvirkning av fysiske driftsmidler, tilsier at også kostnader ved egen utvikling av immaterielle driftsmidler skal aktiveres. Jeg viser til at egenutviklet dataprogramvare, legemiddel osv. kan være noen av de mest verdifulle eiendelene som finnes i næringsvirksomhet i dag. Disse eiendelene representerer verdier som kan realiseres bl.a. gjennom salg av driftsmidlet eller ved egen produksjon av varer basert på driftsmidlet.

Departementet er for tiden i ferd med å utarbeide et brev til Skattedirektoratet om tolkningen av skatteloven § 14-4 sjette ledd mv. Departementet tar sikte på å presisere hvordan gjeldende regelverk er ment å skulle praktiseres. Jeg er av den oppfatning at området for aktiveringsplikt av FoU-resultater som driftsmidler etter gjeldende rett er nokså smalt, og at adgangen til rask avskrivning/fradragføring av aktiverede beløp i praksis vil være vid. Aktiveringsplikt forutsetter at utgiften er knyttet til et prosjekt som er nær ved å virkeliggjøres. I dette ligger at foretaket må ha både tekniske, økonomiske og kommersielle forutsetninger for å fullføre prosjektet. Aktiveringsplikten er videre betinget av en adgang til eksklusiv, inntektsgivende utnyttelse av FoU-resultatet i minst tre år. Aktiveringsplikten er dessuten begrenset til de kostnader som inntreffer etter at FoU-innsatsen er kommet så langt og er blitt så vellykket at en slik egen utnyttelse er sannsynlig. Når først aktiveringsplikt foreligger, vil rask avskrivning/utgiftsføring være det normale på grunn av begrenset økonomisk levetid for FoU-resultatet.

Jeg understreker at departementet vil følge utviklingen av ligningspraksis nøye for å sikre at reglene praktiseres i samsvar med gjeldende rett.

Etter dette mener jeg at gjeldende regler om aktivering og utgiftsføring av kostnader til egen FoU, sammen med bestemmelsen i skatteloven § 16-40 om fradrag direkte i skatt for kostnader til FoU (SkatteFUNN), gir et FoU-vennlig skatteregime.

SPØRSMÅL NR. 767**Innlevert 11. mai 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland****Besvart 24. mai 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Jeg viser til spørsmål fra meg til samferdselsministeren 18. desember 2002. Statsråden ville da ikke svare på spørsmålet mitt ut fra respekt til den lokale prosessen. Saken har kommet et skritt videre, og kanskje statsråden føler et større ansvar nå.

Hva vil statsråden foreta seg for at ungdom i vestre del av Agder skal ha samme mulighetene som det man har i storbysentrene til å få tatt førerkort på lett motorsykkel?»

BEGRUNNELSE:

I løpet av de to seneste årene har fire trafikkstasjoner mellom Kristiansand og Stavanger blitt lagt ned. I Flekkefjord som fremdeles har trafikkstasjon, er tilbudet sterkt redusert. Dersom en ungdom i vårt distrikt i dag skal ta sertifikat for lett eller tung motorsykkel, må han/hun til Kristiansand. Tilbudet er med andre ord fullstendig rasert i forhold til det vi skulle kunne forvente av et statlig tilbud på den fronten.

Fra 1. juli er tilbudet som er historie i Flekkefjord, dersom ikke myndighetene reagerer og omgjør beslutningen.

Distriktssekretær Hans Gregers Aarenes i Trygg Trafikk mener konsekvensene blir at flere ungdommer tar sjansen på å kjøre lett motorsykkel uten gyldig førerkort. Det er uholdbart å reise opp til 260 km tur-retur Kristiansand for å få den nødvendige opplæring og kjøre opp til førerprøve. Dette fører seg inn i en rekke eksempler på hvordan distriktene blir utarmet på tilbud som tidligere var selvsagte. Det legges opp til en ordning som gjør at ungdom i vestre del av Agder blir avskåret for en fornuftig kjøreopplæring og et tilbud om oppkjøring.

I likhet med andre statlige arronderinger og omorganiseringer, ser vi en form for politisk maktesløshet, også i denne saken. Regjeringen lar nærmest enkelte etater herje fritt innenfor noen overordnede rammer. I en slik setting ser vi hva som skjer, gang etter gang. Vi har sett det i forbindelse med politireformen, sykehusreformen og nå ser vi det innenfor samferdselssektoren. Skal folk i distriktene bli boende, må det en helt annen form for distriktsvennlig politikk til fra Regjeringens side. Alternativet er fraflytting og utarming av distriktene.

Svar:

Statens vegvesen gjennomfører et omfattende arbeid for å få en mer rasjonell utnyttelse av ressursene. En hovedmålsetting er at etatens oppgaver kan utføres med mindre ressurser enn i dag og med riktig kvalitet. Dette er omtalt i flere av Samferdselsdepartementets budsjettproposisjoner.

Omstrukturering av trafikkstasjonsstrukturen i Region sør er en del av dette arbeidet. Myndighet til å fastsette steder der førerprøver kan avlegges er tillagt Vegvesenets enkelte regioner. Region sør har kommet frem til en spesialisering av klasse A prøver, fordi dette vil gi reduserte kostnader for etaten og en kvalitetsmessig forbedring av de praktiske prøvene.

Statens vegvesen opplyser at det blir et fullstendig trafikkstasjonstilbud ved syv hovedstasjoner i Region sør. Ved trafikkstasjonene i Arendal og Kristiansand, som er blant disse syv, opprettholdes tilbud om praktiske førerprøver i alle klasser. I Flekkefjord blir det begrenset tilbud med bare praktiske prøver klasse B. I hele Region sør utgjør førerprøver klasse A og A1 to årsverk sensorarbeid. På grunn av kort sesong og mange prøvesteder har 30 sensorer vært involvert i avvikling av motorsykkelprøver. Dette er urasjonelt og kan føre til dårligere sensorkompetanse og dårligere kvalitet på prøvene. Statens vegvesen mener en spesialisering av motorsykkelprøver vil heve kvaliteten på prøvene.

For kandidater i Flekkefjord vil nærmeste sted for å avlegge praktisk motorsykkelprøve være Egersund i Region vest eller Kristiansand. Til Egersund er avstanden 55 km, til Kristiansand 120 km. Reiseavstand blir ytterligere redusert når ny parsell på E39 blir åpnet i 2006. 21 personer avla førerprøve i klasse A1 i Flekkefjord i 2004.

Hensikten med det arbeidet Statens vegvesen nå gjør innenfor trafikant- og kjøretøyområdet er å gi trafikanter og brukere et bedre tilbud. I tillegg til å tilby tjenester gjennom trafikkstasjoner og offentlige servicekontor, prioriterer Statens vegvesen å tilby flere tjenester elektronisk via Internett. I spesielle tilfelle vil Statens vegvesen vurdere om sensorene kan reise ut i distriktet for å avholde praktiske prøver.

Selv om det ved omorganiseringer og endringer av tjenestetilbud legges stor vekt på å opprettholde servicetilbudet til publikum, kan slike endringer også medføre at reiseavstand for å få utført en tjeneste vil kunne bli lenger for noen. Jeg mener det er riktig å legge vekt på at de endringer Statens vegvesen gjør vil gi publikum et bedre tilbud samlet sett, samtidig

som det legges vekt på mindre ressursbruk og bedre kvalitet på tjenestene. En kvalitetsmessig god gjennomføring av førerprøven vil sikre kvaliteten på fer-

ske førere og dermed være et viktig trafikksikkerhetstiltak.

SPØRSMÅL NR. 768

Innlevert 11. mai 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 24. mai 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Kostnadsfordeling ved nye strømnnett kan lett skape uenighet. Ifølge NVE skal en regional kraftsystemutredning vedrørende planlagte/forventede investeringer, minimum inneholde en beskrivelse av alle meldte og konsesjonssøkte anlegg.

Mener statsråden en regional kraftsystemutredning er ansvarlig for beregning av de samfunnsmessige kostnader for alle alternative nettløsninger som fremmes i området, også rene produksjonslinjer når disse er en alternativ løsning til andre linjeløsninger som inngår i kraftsystemutredningen?»

Svar:

For å bidra til å sikre en samfunnsmessig rasjonell utvikling av energisystemet har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) siden 2003 med hjemmel i energiloven og forskrift om energiutredninger administrert en ordning med koordinerte kraftsystemutredninger. Slike kraftsystemutredninger er en videreføring av ordningen med regional kraftsystemplanlegging som ble etablert allerede i 1988, da som en frivillig ordning.

NVE har utpekt en utredningsansvarlig konsesjonær innenfor et gitt geografisk område, og Norge er inndelt i 18 områder. Den utredningsansvarlige har ansvaret for å koordinere arbeidet med en langsiktig kraftsystemutredning i sitt område. Målet for utredningsarbeidet er å bidra til en samfunnsøkonomisk riktig utbygging av regional- og sentralnettet hensyntatt aktuelle energibærere for stasjonær energibruk.

Kraftsystemutredningen er et viktig grunnlagsdokument i NVEs arbeid med vurdering av konsesjonssøknader for elektriske anlegg. Utredningsan-

svarlig skal beskrive og gjennomføre forenklede samfunnsøkonomiske vurderinger av ulike alternativer for utviklingen av kraftsystemet i sitt område, og må vurdere alle kjente alternativer uavhengig av om det er motstridende forslag til utvikling av nettet. Et eksempelvis en ny innmating fra et kraftverk med tilhørende nettilknytning et alternativ til andre tiltak i nettet, skal utredningsansvarlig også utrede de samfunnsøkonomiske kostnadene for dette tiltaket selv om det er i motstrid med planlagte investeringer i utredningsansvarliges eget nett. Dette betyr imidlertid ikke at utredningsansvarlig skal gjennomføre driftsøkonomiske analyser for tiltakshavere.

Arbeidet med kraftsystemutredninger er en løpende prosess der utredningsansvarlig vurderer ulike alternativer for nettutviklingen, dels på grunnlag av egen planer og kjennskap til nettet, dels på innsendte meldinger og dels etter kontakt med anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer i området. Det er i forskrift om energiutredninger lagt opp til et tett samarbeid mellom konsesjonærene med krav om at de skal gi utredningsansvarlig nødvendig og tilstrekkelig informasjon. Det er krav om at konsesjonærene av eget tiltak skal orientere utredningsansvarlig om endringer i eget anlegg av betydning for utviklingen av egne og øvrige konsesjonærers anlegg.

Det er viktig å understreke at en tiltakshaver bør ta tidlig kontakt med utredningsansvarlig for å sikre den nødvendige koordinering og kvalitetssikring. Utredningsansvarlig er den part som har best informasjon om alle kjente og aktuelle prosjekter i området, og hver enkelt tiltakshaver har ikke slik oversikt. Det er rasjonelt at utredningsansvarlig står for de nødvendige nettanalyser.

SPØRSMÅL NR. 769**Innlevert 11. mai 2005 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund****Besvart 19. mai 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Vil Regjeringen sørge for at Senter for Seniorpolitikk får mulighet til å videreføre sitt gode arbeid for seniorpolitisk fokus i arbeidslivet også når "Krafttaket for Seniorpolitikk" utløper ved årsskiftet?»

BEGRUNNELSE:

Det har ikke vært like stort fokus på delmål 3 i IA-avtalen som på arbeidet for redusert sykefravær, og resultatene er heller ikke like gode. Samtidig blir behovet for god seniorpolitikk stadig viktigere. Senter for Seniorpolitikk har en nøkkelrolle i det femårige prosjektet "Krafttak for Seniorpolitikk" som utløper ved årsskiftet. Senteret har utviklet en informativ webside og mye annen aktuell informasjon. Det har arrangert og deltatt i mange konferanser i innland og utland. Senteret har gitt råd til arbeidsgivere og tillitsvalgte om seniorpolitikk og til Arbeidslivssentrene, og fremmet utdanning om seniorpersonalpolitikk på høyskolenivå. Det har stimulert til mer kunnskapsinnhenting, blant annet gjennom fokus på forskning og tatt initiativet til ulike prosjekter blant annet vedrørende metoder for opplæring av seniorer i IT. Senteret har gjennom dette bidratt til et økt fokus på behovet for aktiv seniorpolitikk i arbeidslivet, og har også kommet med gode praktiske innspill til hvordan målsetningen i IA-avtalen om økt avgangsalder kan følges opp i praksis i offentlige og private virksomheter.

Det vil etter min mening fortsatt være behov for et organ som kan være pådrivere for fokus på seniorpolitikk i arbeidslivet.

Svar:

Senter for Seniorpolitikk gjør en god jobb mht. å få seniorpolitikk satt på dagsordenen.

Bevisstgjøring av arbeidsgivere og befolkningen om at samfunnet har god bruk for eldre arbeidskraft for å opprettholde velferden i samfunnet, og spredning av kunnskap om forhold som kan bidra til at eldre blir stående lengre i arbeid, er samfunnsøkonomisk viktig. Senter for Seniorpolitikk synes å drive et slikt opplysningsarbeid på en meget god måte.

Regjeringen ønsker derfor å videreføre satsingen på å styrke eldre arbeidstakers muligheter i arbeidslivet også etter at den femårige perioden med "nasjonalt krafttak for seniorpolitikk i arbeidslivet" blir avsluttet i inneværende år.

Regjeringen har startet opp arbeidet med stortingsmelding om en bedre og mer aktiv seniorpolitikk i arbeidslivet. Det vil være naturlig å drøfte den videre fremtiden for og rollen til Senter for seniorpolitikk i denne stortingsmeldingen. Omtalen vil gi grunnlag for vurderinger av hvordan Senter for Seniorpolitikk kan og bør finansieres. Blant annet vil vi vurdere hvordan vi på en bedre måte kan se grunnbevilgningen og midler for oppgaver knyttet til videreføring av arbeidet fra "krafttakperioden" i sammenheng. I første omgang, dvs. i forslag til budsjettet for 2006, er jeg derfor innstilt på å foreslå å gi Senter for Seniorpolitikk en samlet ramme for 2006 på om lag samme nivå knyttet til videreføring av den seniorpolitiske satsingen.

SPØRSMÅL NR. 770**Innlevert 11. mai 2005 av stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold****Besvart 24. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Syketransporten er nå de regionale helseforetakenes ansvar og som resultat har vi fått mange transportruter satt ut på anbud.

Hvordan vil helseministeren sørge for at ikke resultatet av det ensidige fokuset på de billigste løsnin-

gene går ut over kvaliteten på syketransporten og medfører enda lengre reisetid for pasientene?»

BEGRUNNELSE:

Syketransporten er nå blitt satt ut på anbud med den konsekvens at mange lokale drosjer har mistet

sine kontrakter og i en del tilfeller dermed også sitt eksistensgrunnlag. Enkelte helseforetak setter nå inn pasientbusser som skal transportere pasienter over lengre avstander, mens andre fokuserer på å fylle opp drosjer og minibusser med pasienter. Konsekvensene blir lengre reisetid for pasientene, og spørsmålet reiser seg om dette er medisinsk forsvarlig i forhold til syke pasienter. Mange pasienter behøver hjelp fra de skal forlate boligen sin, på sykehuset/poliklinikken og til de er trygt inne igjen i sitt eget hjem, noe de nye tilbudene ikke tar nok hensyn til. Spesielt gjelder dette gruppen eldre. Når lokale drosjeselskaper i tillegg mister et av sine viktigste eksistensgrunnlag, som syketransporten ofte er, medfører dette også at det ikke lenger finnes lokale tilbud for å kjøre pasientene til en eventuell oppsamlingsplass for pasientbusser. I enkelte tilfeller fungerer de lokale drosjene også som nødløsning når ambulanse ikke er tilgjengelig. Blir drosjene borte vil det transportmessige akuttilbudet for dem som bor i grisgrendte strøk bli enda dårligere.

Svar:

Målsettingen med overføringen av ansvaret for pasienttransport (syketransport) og transport av helsepersonell i spesialisthelsetjenesten fra trygdeetaten til regionale helseforetak, var å stimulere til behandling nær pasientens bosted når dette er til fordel for pasienten og representerer sparte utgifter til transport. Ved å samle ansvaret for spesialisthelsetjeneste og pasienttransport vil det være lettere å se disse i sammenheng.

Erfaringene så langt, vel halvannet år etter ansvarsoverføringen, viser at dette er et viktig virkemiddel for å stimulere til desentralisering av behand-

lingstilbud. Det er etablert flere spesialistpoliklinikker hvor legespesialisten reiser ut til pasientene, i stedet for at pasientene må reise til sykehus. Videre viser regnskapstall for 2004 at utgiftsveksten til pasienttransport har vært noe lavere enn tidligere år.

Ett sentralt prinsipp i ansvarsoverføringen var at rettighetene for pasientene skulle forbli uendret. Retten til å få dekket reiseutgifter til undersøkelse og behandling er regulert i pasientrettighetsloven. I utgangspunktet har pasienten krav på å få dekket billigste reisemåte til nærmeste behandlingssted. Billigste reisemåte er som regel buss, båt eller tog. Reise med dyrere transportmiddel, for eksempel egen bil eller drosje, kan dekkes dersom dette er nødvendig av helsemessige grunner, eller fordi rutegående transport ikke er tilgjengelig. Samordning av drosjetransport, ved at flere reiser sammen, er et viktig tiltak for å få best mulig bruk av ressursene. På lik linje med øvrige helsetjenester gjelder prinsippet om at tjenesten skal være forsvarlig. Hva som er forsvarlig transport for den enkelte pasient - med ambulanse, egen bil, drosje alene eller drosje/buss sammen med andre - må vurderes individuelt, på lik linje med medisinske vurderinger av forsvarlighet når det gjelder øvrige helsetjenester. Det er den enkelte lege som utsteder rekvisisjon for transport, som må gjøre denne vurderingen i samråd med pasienten.

Når det gjelder forholdet til drosjenæringen og kravene om anbudsutsetting, så er dette regulert gjennom bl.a. lov om offentlige anskaffelser og konkurranseloven. Trygdekontorene ble pålagt å sette denne kjøringen ut på anbud fra 1. januar 2001, uavhengig av at ansvaret for pasienttransport ble overført til de regionale helseforetakene fra 1. januar 2004.

SPØRSMÅL NR. 771

Innlevert 12. mai 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 23. mai 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Rullestolbrukere som vil jakte kan i dag ikke jakte fra motordrevne rullestoler/fremkomstmidler. I september 2004 skrev statsråden han ville iverksette et arbeid med sikte på å endre gjeldende regelverk vedr viltloven § 21, slik at det blir åpnet for å kunne søke om dispensasjon i særskilte tilfeller, men uten at det skal medføre en generell oppmyking av forbudet.

Rullestolbrukere venter fortsatt spent på en slik endring.

Hva er status for dette arbeidet?»

Svar:

I brev av 14. september 2004 svarte jeg på spørsmål nr. 880 fra representanten Inger S. Enger om muligheten for i særlige tilfeller å kunne dispensere fra

forbudet mot å løse skudd fra motorkjøretøy under jakt.

Svaret er fulgt opp gjennom at Direktoratet for naturforvaltning i brev av 29. april 2005 sendte på høring forslag til endring i forskrift 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst. Forslaget til endringsforskrift inneholder et forslag til en ny bestemmelse som

åpner for at Direktoratet for naturforvaltning etter søknad kan dispensere fra forbudet mot å løse skudd fra motorkjøretøy under jakt for personer med sterk bevegelseshemming. Når høringen er avsluttet 15. august 2005, vil endringer i forskriften om utøvelse av jakt og fangst bli fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning.

SPØRSMÅL NR. 772

Innlevert 12. mai 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 23. mai 2005 av utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson

Spørsmål:

«Nå når norsk bistand til den marokkanske okkupasenten på Vest-Sahara si jord er stoppa, finn eg det rimeleg å spørje om det er andre områder der norsk bistand går med til å finansiere okkupasenten, og kva gjer Regjeringa for å sikre at Regjeringa si linje blir følgt opp i relevante FN organ og Verdsbanken?»

GRUNNGJEVING:

Noreg har inntil nylig støtta eit prosjekt for fiskarar i Vest-Sahara der dei tilgodesette var fattige Marokkanarar. Problemet er at dei er på okkupert område og inngår i ein etnifiserings- og koloniseringsstrategi i Afrikas siste koloni: Vest-Sahara.

Norske bistandspengar har vore med å gjøre Marokko sin etnifiserings- og koloniseringspolitikk i Vest-Sahara mulig, men nu er desse midlane stoppa og Regjeringa legg vekt på at aktivitet som kan utlegast som de facto legitimering av Marokkos annekasjon ikkje skal skje.

Det er nok av alternative støtteobjekt i området. Til dømes kan det brukast meir midlar i Kirkens Nødhjelp sitt pågåande arbeid i dei saharawiske flyktingleirane, der ofra for konflikten sit.

Svar:

Som utenriksministeren allerede har opplyst i sitt svar på skriftlig spørsmål nr. 754 den 18. mai, eksisterer det for tiden ingen sanksjoner som gir grunnlag for å forby norske selskaper å investere i Vest-Sahara eller å drive handel med produkter fra annektert territorium. Utenriksdepartementet ber imidlertid norske selskaper generelt å vise tilbakeholdenhet med næringsvirksomhet i områder der suverenitetsspørsmålet ikke er avklart. Bedrifter som etableres i Vest-Sahara, eller som driver aktivitet på sokkelen eller farvannene utenfor, kan således i utgangspunktet ikke trekke på norske offentlige støtteordninger. Regjeringens politikk er klar på dette punkt.

Regjeringen støtter fullt ut FNs arbeid for å løse Vest-Sahara konflikten, på samme måte som vi støtter FNs bestrebelser på å løse andre konflikter. FN er meget opptatt av å ikke foreta seg noe som kan prejudisere utfallet av konflikten. Dette er en linje Norge støtter aktivt opp om, både ved sin opptreden bilateralt, sin opptreden i FN og sin opptreden i Verdensbanken. Selfa-saken var således et beklagelig

brudd på Regjeringens retningslinjer. Man har for øvrig valgt å stanse den siste utbetalingen av allerede bevilgede NORAD-midler til Selfa-prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 773**Innlevert 12. mai 2005 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem****Besvart 24. mai 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Mange private skoler får i disse tider svar på søknad om godkjenning av Utdannings- og forskningsdepartementet. En rekke kommuner/fylkeskommuner har uttrykt bekymring for konsekvensene for skolestrukturen lokalt hvis et stort antall private skoler får innvilget godkjenning av departementet.

Hvis en godkjenning av private skoler fører til vesentlige negative konsekvenser for vertsfylket, hvilke konsekvenser får det for departementets godkjenning?»

Svar:

Innledningsvis gjør jeg oppmerksom på at avgjørelsesmyndigheten i disse sakene er delegert til Utdanningsdirektoratet. Dette innebærer at Utdanningsdirektoratet behandler søknader om godkjenning av frittstående skoler i førsteinstans og at Utdannings- og forskningsdepartementet er klageinstans.

Retten til godkjenning av en frittstående videregående skole etter friskoleloven gjelder bare i den grad etableringen av skolen ikke vil medføre vesentlige negative konsekvenser for vertsfylket. Fylkeskommunenes uttalelser er derfor en viktig del av beslutningsgrunnlaget i slike saker.

I et brev til Utdanningsdirektoratet datert 13. mai 2005 har departementet derfor bl.a. uttalt at "Søknadsbehandlingen må ta utgangspunkt i at søkere som oppfyller lovens vilkår, har krav på godkjenning, med mindre godkjenningen medfører vesentlige negative konsekvenser for vertsfylket. Fylkeskommunens vesentlighetsinnsigelse må avveies mot de hensyn som ligger bak godkjennings- og tilskuddsretten etter friskoleloven. Departementet viser her til formålet med loven som er å medverke til at

det kan opprettast og drivast frittstående skolar, mellom anna skolar oppretta av religiøse og/eller etiske grunnar og skolar oppretta som eit fagleg-pedagogisk alternativ, slik at foreldre og elevar kan velje andre skolar enn dei offentlege, jf. lov 21. mai 1999 nr. 30 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett § 2 nr. 2."

Kopi av brevet følger vedlagt.

Jeg legger til grunn at Utdanningsdirektoratet foretar en grundig og konkret vurdering av disse sakene og at direktoratet ikke godkjenner skoler i en utstrekning som vil medføre vesentlige negative konsekvenser for vertsfylket. Jeg vil også nevne at både søkeren og vertsfylket kan påklage et vedtak etter friskoleloven til Utdannings- og forskningsdepartementet.

Dersom det i ettertid likevel skulle vise seg at godkjenning av frittstående videregående skoler fører til konsekvenser for et vertsfylke som vedtaksorganet ikke har tatt høyde for, gir ikke dette grunnlag for å trekke skolens godkjenning tilbake. Jeg viser i den forbindelse til forvaltningsloven § 35 og friskoleloven § 7-2. Det er derfor viktig at vedtaksorganet i forkant behandler søknader om godkjenning etter friskoleloven på en grundig måte slik at godkjenning av frittstående videregående skoler ikke fører til vesentlige negative konsekvenser for vertsfylket.

Vedlegg til svar:

Brev fra Utdannings- og forskningsdepartementet til Utdanningsdirektoratet, datert 13. mai 2005, vedrørende tolkning av friskoleloven § 2-2.

Se internettlenken:

<http://odin.dep.no/ufd/norsk/dok/andreok/brev/045071-110005/dok-bn.html>

SPØRSMÅL NR. 774**Innlevert 12. mai 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 25. mai 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Etter anbud er produksjonen av ortopediske sko nå lokalisert i Baltikum. Statsråden har ikke bestridt at nærhet til brukere og pasienter er nødvendig, men har hevdet at dette ivaretas av verkstedene rundt om i landet. NRK Brennpunkt har foretatt en rundspørring på verkstedene og i den har ingen av de 21 spurte verkstedene bekreftet at de kan ivareta den nærheten som trengs mellom pasient og produsent for at tilbudet skal bli bra for brukerne.

Hva er begrunnelsen for statsråden sin påstand?»

Svar:

Jeg vil først understreke at kun én av fire norske leverandører (produsenter av ortopedisk fottøy), benytter seg av en underleverandør i Baltikum. Rikstrykdeverket har tidligere, på bakgrunn av de tall leverandørene opererer med i sine anbud, anslått at leveransen fra Baltikum maksimalt kan komme opp i 40 pst. av det som vil bli levert totalt.

Nærhet mellom pasient og ortopedisk verksted er av stor viktighet for å tilpasse anatomisk riktig fottøy. Denne nærheten er det, på samme måte som før produksjonsdelen ble anbudsutsatt, verkstedene som tar seg av. Verkstedene har gjennom sine anbud forsikret Rikstrykdeverket, som oppdragsgiver, at de ivaretar denne nærheten til pasientene.

De ortopediske verkstedene og produsentene av ortopedisk skotøy ligger i de aller fleste tilfeller atskilt. Denne splittelsen mellom produksjonsdelen og tilpasningsdelen var noe bransjen selv tok initiativ til

for 20 til 25 år siden. Produksjonen ble da rasjonalisert ved at en stor del av produksjonen ble utført maskinelt og sentralisert til noen få steder i Norge. De ortopediske verkstedene ble således kunder hos de sentraliserte produksjonsbedriftene. Pasientenes behov for nærhet til verkstedene og tilpasningsleddet ble opprettholdt, slik det fremdeles er i dag.

Jeg er ikke kjent med NRK Brennpunkt sin rundspørring til landets 21 verksteder. Fra Rikstrykdeverket får jeg opplyst at verkstedene foretar de nødvendige mål på pasienten, sender en bestilling til produsenten, som så tilvirker produktet på bakgrunn av de opplyste mål. Når produktet så blir sendt til verkstedet vil tilpassingen skje, i nært samarbeid mellom verksted og pasient. Det er altså nærheten mellom pasient og tilpasser (verkstedene), som er av betydning for et bra produkt for pasientene.

Den nødvendige kommunikasjon mellom tilpasser/verksted og skotøyprodusent er det verkstedet som garanterer og som Rikstrykdeverket regulerer gjennom anbud og de inngåtte avtaler. Den nærheten har det, ifølge Rikstrykdeverket, foreløpig ikke kommet inn klager på verken fra pasienter, verksted eller produsent.

Hensynet til brukerne og forsvarlighet i tilbudet er helt sentralt for meg. Rikstrykdeverket har opplyst at de vil oppsummere erfaringer gjennom en egen brukerundersøkelse i løpet av dette året. Jeg har også bedt Helsetilsynet, som uavhengig tilsyn, å følge med og vurdere dette tilbudet slik at det er forsvarlig for brukerne.

SPØRSMÅL NR. 775**Innlevert 12. mai 2005 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen****Besvart 20. mai 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim****Spørsmål:**

«Jeg har fått mange henvendelser om at dyrevernnemndenes økonomi i Gudbrandsdalen er svært kritisk, og at budsjettet for 2005 er brukt opp allerede etter 4 måneder. Det går også fram av mange avisoppslag at dette er en generell tilstand i landet. Det

pekes på at nemndene ikke kan utføre sine lovpålagte oppgaver med tilsyn, kontroll og forebyggende arbeid for resten av året. Konsekvensene kan bli dyr som lider og i verste fall dyretragedier.

Hva vil landbruksministeren gjøre med denne situasjonen?»

Svar:

Tilsyn etter dyrevernlovgivningen er en av en rekke tilsynsoppgaver som er tillagt Mattilsynet. Det løpende tilsynet etter dyrevernlovgivningen foretas både av Mattilsynet og av dyrevernemndene. Tidligere hadde dyrevernemndene en uavhengig rolle med et selvstendig lovpålagt ansvar, mens de nå fører tilsyn på vegne av departementet/Mattilsynet og er så vel faglig som administrativt underlagt Mattilsynet.

Dyrevernemndenes viktigste funksjon er å ivareta legmannsskjønnet, mens det mer rutinemessige tilsynet etter min vurdering i stor grad kan og bør ivaretas av Mattilsynets tilsynspersonell. Mattilsynet har orientert meg om at de benytter eget personell for tilsyn med forskriftsregulerte forhold, mens de har lagt opp til at nemndene i hovedsak konsentrerer seg om tilsyn med forhold som ikke er forskriftsregulert. Denne arbeidsdelingen er etablert som ledd i et arbeid for en effektivisert dyrevernforvaltning.

Jeg legger til grunn at Mattilsynets ledelse ivaretar sitt ansvar for å sørge for et tilfredsstillende tilsyn etter dyrevernloven, og at dette tilsynet skjer kostnadseffektivt med en så rasjonell arbeidsdeling mellom nemndene og tilsynets eget personell som mulig. Jeg har registrert at enkelte dyrevernemnder opple-

ver budsjettsituasjonen som krevende. Mattilsynet har overfor meg gitt uttrykk for at det er store forskjeller mellom dyrevernemndene når det gjelder bruk av budsjetterte midler hittil i år. Mattilsynet er en ung organisasjon som foreløpig bare har erfaring fra ett regnskapsår. Mattilsynet foretar for tiden en regnskapsgjennomgang i forbindelse med første tertial og vil i den forbindelse også vurdere behov for interne omdisponeringer innenfor tilsynets budsjett-rammer.

Mattilsynet opplever generelt budsjettsituasjonen som krevende i år, og Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett fremmet forslag om en økning av Mattilsynets budsjett Landbruks- og matdepartementet foretar for tiden en full gjennomgang av dyrevernloven, slik det ble signalisert i St.meld. nr. 12 (2002-2003). En av målsettingene med denne gjennomgangen er å utrede nødvendige hjemler for å forebygge tragedier som skyldes sviktende tilsyn og stell. Slike hendelser har oftest sammenheng med personlige problemer hos røkter eller eier. Selv med et fokus på risikobasert tilsyn fra Mattilsynets side, kan dessverre den løpende tilsynsaktiviteten alene i begrenset grad bidra til å forebygge slike hendelser.

SPØRSMÅL NR. 776

Innlevert 12. mai 2005 av stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen

Besvart 26. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Da rusreformen trådte i kraft i 2004 skulle rusmisbrukere få de samme rettighetene til behandling som andre pasientgrupper. Dette gjelder blant annet retten til fritt sykehusvalg. Ifølge Bergens Tidende den 6. mai 2005 så er ikke retten til fritt sykehusvalg reell fordi regionale helseforetak pålegger behandlingsinstitusjonene å avvise pasienter fra andre regioner.

Hva vil helse- og omsorgsministeren konkret gjøre for at retten til fritt sykehusvalg også i praksis vil gjelde rusmisbrukere?»

Svar:

Etter rusreformen trådte i kraft 1. januar 2004 er behandling for rusmiddelmisbruk definert som en helsetjeneste, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-1a første ledd nr. 5. Personer som trenger behandling for

sitt rusmiddelmisbruk har dermed rettigheter etter pasientrettighetsloven på samme måte som andre pasientgrupper. Hvorvidt den enkelte har en rettighet avhenger av en konkret vurdering av den enkeltes situasjon og den aktuelle bestemmelsen. Etter pasientrettighetsloven § 2-4 har pasienter rett til å velge på hvilket sykehus eller distriktpspsykiatrisk senter, eller behandlingssted i en slik institusjon, behandling skal foretas. Valgretten forutsetter at institusjonen eies av et regionalt helseforetak eller har avtale med et regionalt helseforetak som gir pasienten en slik valgrett. Bestemmelsen i § 2-4 omfatter ikke henvisning til behandling ved andre typer institusjoner enn sykehus og DPSer. Tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelmisbrukere tilbys i dag både ved sykehus, DPSer og andre typer institusjoner.

For å unngå at retten til å velge behandlingssted ved tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddel-

misbrukere skal avhenge av institusjonstype, påla departementet de regionale helseforetakene å praktisere en ordning med rett til å velge behandlingssted ved henvisning til alle rusinstitusjoner tilsvarende retten til fritt sykehusvalg etter pasientrettighetsloven § 2-4. Dette er nærmere omtalt i departementets rundskriv I-8/2004 Rusreformen - pasientrettigheter og endringer i spesialisthelsetjenesteloven punkt 3.6. Etter dette skal rusinstitusjoner ta imot pasienter som velger å bli henvist til vedkommende institusjon selv om pasienten er bosatt i en annen region. Prioriteringen mellom pasientene skal skje ut fra et faglig forsvarlig skjønn. Alle pasienter skal prioriteres på lik linje, uavhengig av bostedsregion.

Departementet har imidlertid fortolket forholdet mellom plikten til å gi nødvendig helsehjelp etter pasientrettighetsloven § 2-1 og plikten til å ta imot pasienter som benytter valgmuligheten etter pasientrettighetsloven § 2-4, slik at institusjoner kan avvise en pasient fra en annen region dersom de ved å motta vedkommende pasient ikke vil klare å oppfylle sin plikt til vurdering etter § 2-2 eller plikt til å gi nødvendig helsehjelp etter § 2-1 overfor pasienter fra egen region. Denne fortolkningen fremgår også av rundskriv fra Sosial- og helsedirektoratet IS-12/2004 Lov om pasientrettigheter side 21. Dette er imidlertid et unntak som bare gjelder dersom det foreligger en konkret situasjon med fare for å måtte avvise rettig-

hetspasienter fra egen region. Departementets fortolkning gir ikke grunnlag for en praksis der en på generelt grunnlag avviser eller nedprioriterer pasienter fra andre regioner av hensyn til egne pasienter.

Som nevnte ovenfor skal ordningen med fritt sykehusvalg praktiseres tilsvarende ved henvisning til tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmissbrukere også ved andre institusjoner enn sykehus eller DPSer. Spørsmålet om hvilken rett rusmiddelmissbrukere har til å velge behandlingssted også utenfor egen bostedsregion, ble reist overfor departementet av Stiftelsen Bergensklubben. Departementet har i sitt svarbrev datert 27. april i år presisert vår fortolkning i tråd med ovenfor stående. De regionale helseforetakene er informert om innholdet i dette brevet. Tilbakemeldinger fra de regionale helseforetak understreker at ingen av disse har pålagt egne institusjoner eller de avtalebaserte private aktørene i egne regioner å avvise pasienter fra andre regioner. Jeg kan samtidig opplyse om at det ved gjennomføringen av rusreformen ble etablert et Nasjonalt forum for spesialisthelsetjeneste Rus der alle de regionale helseforetakene er representert. I dette forumet, som er underlagt fagdirektørene ved de regionale helseforetakene, følger rusreformen meget nøye, og skal blant annet sørge for at rusreformen blir fulgt opp på en måte at alle de regionale helseforetakene har en samordnet forståelse og praksis på dette feltet.

SPØRSMÅL NR. 777

Innlevert 12. mai 2005 av stortingsrepresentant Gunn Olsen

Besvart 27. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Hvor mange årsverk må bemanningen av sykepleiere og hjelpepleiere økes med innen eldreomsorgen fram til 2009 for å opprettholde en god kvalitet på tjenesten?»

Svar:

Departementet har ikke detaljerte beregninger for fremtidig personellbehov i eldreomsorgen knyttet til ulike utdanningsgrupper. Teknisk beregningsutvalg for kommunene (TBU) beregner årlig utgiftsbehovet knyttet til endringer i demografien, forutsatt uendret standard, dekningsgrad og produktivitet.

I perioden 2005 til 2009 blir det noen flere innbyggere i alderen 67-79 år, noen færre innbyggere i alderen 80-89 år, mens det skjer en relativt sterk vekst i antall innbyggere over 90 år. Samlet sett beregner TBU at dette tilsier en utgiftsvekst på om lag 1,6 mrd. kr.

Dersom vi forutsetter at et årsverk i gjennomsnitt koster 400 000 kr, vil TBUs beregninger tilsi om lag 4 000 nye årsverk i perioden 2005 til 2009, eller en personellvekst i perioden på 3-4 pst. Det må imidlertid tas et stort forbehold knyttet til usikkerhet ved disse anslagene.

Beregningene tar ikke hensyn til endringer i behovet knyttet til yngre tjenestemottakere, slik som mennesker med utviklingshemming, fysiske funk-

sjonshemninger eller psykiske lidelser. Videre vil endringer i oppgavefordelingen mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten kunne påvirke personellbehovet.

Avslutningsvis vil jeg nevne at den varslede stortingsmeldingen om fremtidens omsorgstjenester vil omtale både utviklingen i personellbehovet og ulike forhold som påvirker denne utviklingen. Stortingsmeldingen vil etter planen bli lagt frem til høsten.

SPØRSMÅL NR. 778

Innlevert 12. mai 2005 av stortingsrepresentant Gunn Karin Gjul

Besvart 20. mai 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Det landsomfattende straffesaksregisteret STRASAK registrer henleggelse av saker. Dette inneholder en rekke koder som skal benyttes ved ulike henleggesgrunner. Også saker som blir henlagt på grunn av at det ikke foreligger et straffbart forhold blir registrert.

Mener justisministeren det er riktig å registrere forhold som blir henlagt fordi intet ulovlig har skjedd, og vil han vurdere en annen praksis i disse tilfellene?»

BEGRUNNELSE:

Nylig ble en mann i Nordland pågrepet av politiet på et hotellrom i forbindelse med en narkotikarassia. Vedkommende ble kastet på glattcelle og først løslatt etter at en narkotikatest viste negativt resultat. Det viste seg raskt at politiet hadde forvekslet han med en annen. I ettertid har mannen mottatt en skriftlig beklagelse fra politiet. Hendelsen er registrert i STRASAK. Dette oppleves som ubehagelig ut fra at dersom en skulle være på feil sted til feil tid en annen gang kan komme til å ha betydning for dennes troverdigheten. Så lenge saken ikke er fjernet fra registeret oppfattes det som at saken ikke er ute av verden og henger ved vedkommende.

Svar:

Spørsmålet knytter seg til føringen av STRASAK og er derfor forelagt riksadvokaten.

Det fremgår av Brukerhåndboken til STRASAK (desember 1990) at STRASAK er et EDB-basert registreringssystem for behandling av alle straffesaker. Systemet, som er landsomfattende, gir større etterforskningsmuligheter og bedre koordinering av straffesaker regionalt. Bedre planlegging av ressursbruk er også en side av systemet.

Registrering og ajourføring av STRASAK er basert på "kildedokumenter" (dvs. anmeldelser, rapporter m.v.), og på fastsatte blanketter i forskjellige ledd i saksbehandlingen/etterforskingen. STRASAK inneholder alle nødvendige opplysninger om saken, partene, eventuelt gods og hvor dokumentene befinner seg så lenge etterforskingen pågår og frem til endelig avgjørelse finner sted. STRASAK er også et "etterforskningsverktøy" for å finne frem til registrerte saker via spaningsfunksjoner der bare deler av saken er kjent, for eksempel åsted, modus o.l.

Som det fremgår av ovennevnte er STRASAK et system for å ha oversikt over sakene i politiet. STRASAK er med andre ord ikke et strafferegister der blant annet dommer og vedtatte forelegg skal registreres, og hvor politiet, påtalemyndigheten og domstolene kan begjære straffattest med opplysninger om avgjørelser som er ført inn i fra Strafferegisteret, jf. lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering.

I og med at STRASAK fører alle bevegelser under saksbehandlingen, må sakene avsluttes i registeret ved at det føres en avgjørelseskode. Kodene er utviklet for å gjenspeile grunnlaget for avgjørelsen. Når saken formelt er henlagt er den også "ute av verden". Det forhold som er avgjort på denne måten kan ikke benyttes mot vedkommende ved senere anledning. Det er kun opplysninger fra Strafferegisteret som på visse vilkår kan anvendes i så måte.

Jeg ser likevel, slik også stortingsrepresentant Gjul anfører i sin begrunnelse, at en person som er blitt registrert på grunn av en forveksling, og til tross for at forholdet er henlagt med riktig begrunnelse, kan føle det ubehagelig å være registrert i STRASAK. Dette er imidlertid en konsekvens av registrering som borgerne etter mitt syn må avfinne seg med. Registreringen har ingen rettsvirkninger, og det er, som nevnt, et lukket system som er utviklet for å ha oversikt over politiets saksbehandling.

SPØRSMÅL NR. 779**Innlevert 12. mai 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 24. mai 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Vet statsråden hva årsakene er til at de ikke fikk utstedt svenske helikoptersertifikater, noe som burde være en selvfølge hvis de besto eksamenene?»

BEGRUNNELSE:

I svaret fra statsråden på mitt spørsmål nr. 725 leser jeg at "Eksamener ble avlagt som tilfredsstilte kravet for utstedelse av svensk sertifikat. Disse ble godkjent av Luftfartsverket som tilsvarende norske eksamener".

Men jeg har sett at det i et brev fra Luftfartsverket til Justisdepartementet, datert 8. juli 1997, står at man må inneha det svenske helikoptersertifikatet for å få norsk helikoptersertifikat.

Jeg har også sett et brev fra den svenske luftfartsinspeksjonen, datert 30. oktober 1997, der det står at nordmennene fikk "utbildning til helikoptersertifikat. Enligt overenskommelse har ei nogra svenska sertifikater utferdades".

Svar:

Spørsmålet har vært forelagt Luftfartstilsynet som opplyser at ut fra de dokumentene som forelig-

ger på Per Kristian Hoff's sertifikatmappe, kan det utledes følgende: Kandidaten besto svensk teoriprøve (helikopterfag) 7. oktober 1997, og praktisk flygeprøve 28. oktober 1997 for utstedelse av helikoptersertifikat. Den svenske kontrollanten var i perioden oktober 1996 til juni 2004 også godkjent som norsk kontrollant. Etter overenskomst mellom svensk og norsk myndighet ble det bestemt at det ikke skulle utstedes svensk sertifikat da det var uhensiktsmessig og kandidaten ikke hadde behov for svensk sertifikat, men utstedelsesgrunnlaget skulle overføres til Norge. Ny praktisk flygeprøve ble avholdt i Norge 9. januar 1998, og norsk helikopter sertifikat ble deretter utstedt.

Luftfartstilsynet opplyser videre at brevet fra Luftfartsverket, datert 8. juli 1997, (brevet som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet) ikke inneholder et vedtak, men opplyser om generelle bestemmelser for konvertering og validering, og hva som var gjeldende for de som allerede var innehavere av trafikkflygersertifikat for fly. Luftfartstilsynet opplyser at den prosedyren som ble fulgt i denne konkrete saken, er beskrevet ovenfor.

SPØRSMÅL NR. 780**Innlevert 13. mai 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen****Besvart 23. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Universitetssykehuset i Tromsø (UNN) og Rehabiliteringssenteret i Nord-Norge kurbad (RNNK) har utviklet et spesielt treningsprogram som ser ut til å gi svært gode resultater for barn med cerebral parese. Pengemangel kan føre til tilbudet ikke kan fortsette.

Kan helse- og omsorgsministeren bidra til at Sosial- og helsedirektoratet svarer på søknaden om fullføring av pilotprosjektet "Intensiv motorisk trening av barn med CP"»

BEGRUNNELSE:

Jeg stilte spørsmål om det samme den 2. februar 2005, og fikk til svar at søknaden skal behandles i Sosial- og helsedirektoratet. I og med at det ikke er gitt noe svar på søknaden er jeg interessert i å høre om statsråden kan bidra til at søknaden behandles og at det blir et positivt utfall. Ifølge UNNs internavis Pingvinen gir treningsprogrammet formidable resultater. Statssekretær Aspaker har besøkt kurbadet, og ifølge samme avis lot hun seg imponere selv om pasientene da var helt i startfasen av behandlingen.

Svar:

Sosial- og helsedirektoratet har mottatt en rekke søknader fra alle regionale helseforetak. Søknadene er nå under behandling. Søknadene blir behandlet ut fra et faglig grunnlag. Dette gjelder også søknaden

fra Universitetssykehuset Nord-Norge om støtte til fullføring av et pilotprosjekt om intensiv motorisk trening. Sosial- og helsedirektoratet tar sikte på å ferdigbehandle søknadene før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 781

Innlevert 13. mai 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 23. mai 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«En dom i Oslo tingrett har gitt en iransk kvinne medhold i at hun er å anse som flyktning etter flyktningkonvensjonen og har krav på asyl i Norge. Konsekvensen av en rettskraftig dom er at norsk asylrett når det gjelder kjønnsbasert forfølgelse endelig endres slik at retten sikres i tråd med konvensjonsforpliktelser.

Kan statsråden forsikre at kvinner med lignende saker nå ikke kastes ut av landet, og avkrefte at utlendingsmyndighetene nå iverksetter tiltak for uttransportering av flere kvinner?»

Svar:

Dommen som representanten Andersen viser til ble avsagt av Oslo tingrett 6. mai i år, og ankefristen er 6. juni. Dommen er ikke rettskraftig før ankefristen er utløpt. Etter det opplyste fra Utlendingsnemnda (UNE) vil dommen bli anket til Lagmannsretten. Dette innebærer at endelig dom i saken tidligst vil foreligge etter at Lagmannsretten har vurdert anken og avsagt sin dom. Jeg synes ikke det er naturlig å kommentere en dom som ikke er rettskraftig. I denne omgang ønsker jeg derfor kun å uttale meg generelt om dommers betydning for praksis.

En dom som ikke er rettskraftig vil i seg selv ikke ha noen vekt som rettskildefaktor. Utgangspunktet er derfor at dommen pr. i dag ikke vil ha rettskildemessig betydning for Utlendingsdirektoratet (UDI) eller UNE i forhold til praksis.

Dersom dommen opprettholdes av Lagmannsretten, og ikke blir anket videre til Høyesterett, antas det at dommen vil bli tillagt vekt av UDI og UNE som en av flere relevante rettskildefaktorer. Hvorvidt dommen vil få betydning for andre saker enn den som er

prøvet, beror imidlertid på hvilke forhold i saken som er tillagt vekt av retten, herunder hvor generell dommen er utformet. En dom som kun endrer troverdighetsvurderingen vil sjelden få avgjørende betydning for andre saker. Dersom dommen imidlertid gir anvisning på vurderingen av sentrale begreper i loven eller flyktningkonvensjonen, vil den kunne få større betydning for andre saker.

Hvorvidt det vil bli en praksisendring på bakgrunn av dommen er det derfor for tidlig å si noe om. Når det gjelder departementets rolle med å sikre eller avverge en bestemt praksis, så vil også departementet ha interesse av å avvente videre prøving av denne saken i domstolene. De vurderinger som gjøres av Lagmannsretten, og eventuelt Høyesterett, vil være av stor interesse ved departementets vurdering av behovet for en instruks eller en regelverksendring knyttet til kjønnsbasert forfølgelse.

En vurdering av praksis fra departementets side vil også kreve at man gjør en nærmere utredning av hva som er eksisterende praksis knyttet til kjønnsbasert forfølgelse. Det ble allerede i 1998 presisert fra Justisdepartementets side at kjønnsbasert forfølgelse kan danne grunnlag for flyktningsstatus i Norge. Etter det departementet kjenner til er det også blitt innvilget både asyl og opphold på dette grunnlag. Jeg har derfor ikke grunnlag for å si at Norge frem til i dag ikke har hatt en praksis i overensstemmelse med flyktningkonvensjonen på dette området. At ikke alle saker der asylsøkeren har påberopt kjønnsbasert forfølgelse innvilges av utlendingsmyndighetene, vil ofte skyldes andre forhold i den konkrete sak enn tolkningen av konvensjonen. Kjennskap til forholdene i det aktuelle land og vurderingen av asylsøkerens troverdighet er her helt sentrale momenter.

SPØRSMÅL NR. 782**7 Innlevert 13. mai 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 23. mai 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Har finansministeren forståelse for at det er vanskelig for en diabetiker å fremlegge kvitteringer for alle ekstrautgifter sykdommen medfører, og vil finansministeren på bakgrunn av dette vurdere en sjablonregel for diabetikere med legeattest som kan godtgjøre slike utgifter?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 omlegging av ordningen med særfradrag for store sykdomsutgifter. For personer med diabetes innebærer omleggingen at det ikke lenger er tilstrekkelig å sannsynliggjøre merutgiftene i form av legeattest.

Omleggingen er begrunnet i Ot.prp. nr. 1 (2004-2005) side 115 der Finansdepartementet uttalte følgende: "I prinsippet er det svakt begrunnet at en hel gruppe skatteyttere skal kunne få særfradrag for utgifter uten noe dokumentasjonskrav av utgiftsnivå. Diabetikere er en lite ensartet gruppe, og sykdommen kan ramme svært utlikt. Ut i fra at diabetikere anbefales å følge de generelle tilrådingene fra Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet, kan et automatisk særfradrag for denne gruppen ikke generelt begrunnes ut i fra særlig høye kostnader til diett".

Dokumentasjon lagt fram av Norges Diabetesforbund viser at både personer med type 1- og type 2-diabetes har betydelige merutgifter på grunn av sin sykdom. Dette er utgifter knyttet til diett, lavt blodsukker/hypoglykemi, hyppig besøk i helsetjenesten, egenandeler på medisiner og helsetjenester, utstyr til blodsuktermåling, fotbehandling, øyekontroller, forsikringer, fornyelse av førerkort og oppdatering i egenbehandling av sykdommen. Totalt beløper merkostnadene seg til mellom 14 000 og 20 000 kr avhengig av alder og type diabetes.

Merutgifter til diabeteskost er grundig dokumentert blant annet gjennom en rapport fra Det svenske konsumentverket (se internettlenken: <http://www.konsumentverket.se/mallar/sv/artikkel.asp?lngArticleID=3558&lngCategoryID=1264>) og beregninger fra Danmarks statistikk (<http://www.diabetes.dk/wm2497>). Dokumentasjonen viser at både type 1- og type 2-diabetes medfører merutgifter til diett fordi diabeteskost har en annen næringsfordeling og sammensetning enn norsk gjennomsnittskost. Diabeteskost inneholder mer fiber, mer frukt og grønnsaker og mer magre kjøtt- og fiskeprodukter enn norsk gjennomsnittskost. I tillegg må mål-

tidene fordeles jevnt utover dagen. Riktig kost er ikke bare et fornuftig valg, men en viktig del av behandlingen. På lang sikt bidrar kostholdet til å forebygge alvorlige senkomplikasjoner på hjerte, øyne, nyrer og føtter, og på kort sikt er kosten viktig for å forebygge sterke svingninger i blodsukkeret som kan gi livsfarlige konsekvenser.

Forekomsten av type 2-diabetes øker med økt levealder. I tillegg er det en sterk sosial gradient i forekomst av type 2-diabetes. Det er grunn til å anta at omleggingen vil påføre mange, særlig eldre og ressursvake, store vanskeligheter med å legge fram den omfattende bilagsmengden som kreves for å dokumentere merutgiftene. I tillegg er det grunn til å anta at håndtering av omleggingen vil medføre ekstra administrative byrder for ligningsetaten.

Svar:

Finansdepartementet fremmet i Ot.prp. nr. 1 (2004-2005) et forslag om omlegging av reglene for særfradrag for store sykdomsutgifter. Forslaget ble vedtatt av Stortinget. Omleggingen går blant annet ut på at diabetikere stilles overfor de samme krav til dokumentasjon/sannsynliggjøring som andre som krever slikt særfradrag. Jeg mener at det ikke er naturlig at en særskilt gruppe, som dessuten er lite homogen, automatisk skal få fradrag for udokumenterte utgifter, og således stilles i en særstilling i forhold til andre grupper. Omleggingen innebærer derfor en likestilling ved at diabetikere stilles overfor de samme kravene til dokumentasjon og sannsynliggjøring av sine utgifter som andre som krever særfradrag.

Finansdepartementet tok forut for forslaget saken opp med Helse- og omsorgsdepartementet, som igjen var i kontakt med Sosial- og helsedirektoratet. Basert på direktoratets faglige vurderinger, er det ikke ut i fra en medisinsk vurdering grunnlag for å opprettholde ordningen med generelt særfradrag for diabetikere.

Sosial- og helsedirektoratet pekte på at "diabeteskost" ikke er vesentlig avvikende fra de anbefalinger som gis for normalt sunt kosthold. Ved moderne behandling av diabetes type 1 gjelder langt mindre rigide kostrestriksjoner enn for noen år siden. Direktoratet viste videre til at utgifter til medikamenter, evt. insulinsprøyter og måleutstyr for blodsukker dekkes over Folketrygden gjennom den såkalte blåreseptordningen. Konsultasjoner hos leger og andre behandlere innen det offentlige helsevesen omfattes av egenandelstakene. "Følingsmat" innskrenker seg til

lett absorberbare kullhydrater for eksempel i form av sukkerbiter som neppe representerer noen vesentlig belastning for den enkelte diabetikers økonomi. Diabetikere vil dog ha noen utgifter til fornyelse av førerkort. Alt i alt støttet tilbakemeldingen fra Helse- og omsorgsdepartementet og Sosial- og helsedirektoratet forslaget om å likestille diabetikere med andre grupper skattytere som krever særfradrag for store sykdomsutgifter.

Jeg kan ikke se at det har avgjørende betydning for denne saken at det kan være et avvik mellom anbefalt kosthold og hva som er en gjennomsnittskost for befolkningen generelt. Utgangspunktet er at slike utgifter er privatutgifter som det ikke er fradragsrett for. Når det gjelder undersøkelsene fra våre naboland, fremgår det at de beregnede merutgiftene der utgjør godt under halvparten av det som legges til grunn i rapporten fra Norges Diabetesforbund.

Det er nok riktig at personer med diabetes kan ha enkelte utgiftstyper som er vanskelig å dokumentere. Jeg kan imidlertid ikke se at dette er et problem som er særegent for diabetikere. Også andre som krever særfradrag for store sykdomsutgifter kan ha problemer knyttet til dokumentasjonen eller sannsynliggjøringen av kostnadene eller deler av dem. Når det gjelder utgifter til egenandeler til medisiner, utgifter til legebesøk, utstyr til blodsuktermåling, fotbehandling, øyekontroller mv. fremstår dette dessuten som utgifter som det ikke vil være spesielt vanskelig å dokumentere/sannsynliggjøre. Også skattytere med andre sykdommer kan ha utgifter av tilsvarende karakter. Størrelsen på utgiftene vil også kunne variere betydelig fra skattyter til skattyter, og vil derfor være lite egnet til bli dekket gjennom et sjablonfradrag.

Omleggingen fra 2005 vil ikke ramme de diabetikere som faktisk har utgifter som overstiger bunn-

beløpet for særfradraget, dvs. de som har reelle, store utgifter. Også før omleggingen måtte diabetikere som krevde fradrag for utgifter som oversteg bunnbeløpet legge frem dokumentasjon/sannsynliggjøring for alle utgiftene. For disse skal dermed ikke omleggingen ha medført noen endring i forhold til å få særfradrag for store sykdomsutgifter.

Jeg legger videre til grunn at kravet om at også diabetikere må kunne dokumentere sine utgifter på grunn av sykdommen, ikke vil medføre økte administrative byrder av særlig betydning. Ved at en nå har likestilt diabetikere med andre grupper skattytere som krever særfradrag for store sykdomsutgifter med hensyn til dokumentasjon, og ved at utgifter til kost som det klare utgangspunkt ikke vil kvalifisere til særfradrag, vil det bli færre diabetikere som kan få særfradrag for store sykdomsutgifter. Denne innstrammingen er tilsiktet som ledd i en større likebehandling av diabetikere med andre pasientgrupper i skattesystemet. I tillegg vil enkelte av de utgiftene Diabetesforbundet har inntatt i sin rapport, f.eks. utgifter til telefon, ikke kvalifisere til særfradrag, da dette ikke kan ses på som en merutgift som følge av sykdommen. De som kan sannsynliggjøre så store utgifter at de overstiger standardfradraget, vil trolig allerede etter den tidligere ordning være vant med å legge frem dokumentasjon/sannsynliggjøring for sine utgifter i selvangivelsen. I så måte er heller ikke skatteetaten ukjent med å måtte vurdere fremlagt dokumentasjon for utgifter ved diabetes.

Jeg vil etter dette derfor ikke foreslå noen endringer i de gjeldende regler for særfradrag for store sykdomsutgifter, slik de ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2005.

SPØRSMÅL NR. 783

Innlevert 13. mai 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 24. mai 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Mange inkassosaker blir unødig sendt til namsmannen fordi inkassobransjen ikke er gitt tilstrekkelig tilgang til opplysninger i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (AA-registeret).

Synes ikke finansministeren inkassobransjen burde ha tilgang til dette registeret dersom dette kan

bidra til reduksjon av antall utleggsbegjeringer med resultatet "Intet som utlegg" og dermed mindre belastning for debitor?»

BEGRUNNELSE:

Rettsgebyrene namsmannen belaster i forbindelse med en forretning med resultat "Intet til utlegg", er

isolert sett 1 774 kr pr. sak. Det er inkassobransjen som i hovedsak sender slike saker til namsmannen. I 2004 mottok inkassobransjen ifølge Lindorffs saks- og skyldnerdatabase totalt 3 578 373 nye saker til innfordring, hvorav ca. 162 000 ble sendt videre til namsmannen med begjæring om utlegg. Direkte tvangsinndrivelse av uimotsagte krav innføres fra og med neste år. Det forventes at dette vil medføre økt antall utleggsbegjæringer med økt ressursbruk hos namsmannen.

Gjennom avtale med offentlige og private databaseiere har inkassobransjen i dag tilgang til flere registre, hvorav noen med mer sensitiv informasjon enn det som leveres fra AA-registeret: Det Sentrale Folkeregister (DSF), Det Sentrale Motorvognregister (AUTOSYS), Det Sentrale Tinglysingsregister (DST), Brønnøysundregistrene, Kredittopplysningsregistrene (betalingsanmerkninger, inntekt, formue, skatteligning tre siste år mv.).

Bransjen er lovregulert og underlagt tilsyn gjennom inkassoloven med krav om god inkassoskikk og taushetsplikt og tilhørende straffebestemmelser. Tilsyn føres av kredittilsynet som også håndterer foretaksbevilling med krav til kvalifikasjoner og krav til egnethet og personlig inkassobevilling med krav til vandel og kvalifikasjoner. Bransjen må også følge IKT-forskrifter. Videre gjelder personopplysningsloven vedrørende håndtering av data. Tilsyndmyndighet her er Datatilsynet, og det er meldeplikt/konseksjon for personregister i inkassovirksomhet.

AA-registeret som det bør være tilgang til inneholder opplysninger om arbeidstakers arbeidssted og arbeidsgivers ansatte, med opplysning om stillingsbrøk.

Eksisterende tilgang til registre er ikke nok til å foreta en total og forsvarlig vurdering av skyldners situasjon før det begjæres utlegg. Det vises i denne forbindelse til kravet om god inkassoskikk, herunder om ikke å påføre skyldner en urimelig ulempe, dvs. ikke påføre vedkommende unødige kostnader. Tilgang til AA-registeret vil gi en mulighet til å foreta en grundigere undersøkelse før utlegg begjæres. Dette vil føre til en betydelig reduksjon i antall saker til namsmannen, da saker med påvist insolvens og/eller arbeidsledighet i all hovedsak ikke bli fremmet.

Følgende positive effekter vil kunne påregnes:

1. Skyldners tilleggs kostnad på 1 774 kr reduseres eller faller bort, og hun utsettes således ikke lenger for unødig påtrykk og ulempe, jf. inkassoloven § 8 med brev fra inkassobyrå og namsmann.

2. Namsmyndighetenes bruk av ressurser reduseres.
3. Fordringshavernes/næringslivets kostnader reduseres.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra finansministeren.

Etter gjeldende regler er adgangen til opplysningene i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret i alt vesentlig begrenset til offentlige myndigheter og til bruk i offentlig oppgaveløsning. Private kan bare gis adgang til registeret i forskningsøyemed, forutsatt at allmenne interesser tilsier det og departementet samtykker i at opplysningene gis. Inkassobyråene kan ikke gis tilgang til registeret slik reglene er i dag.

Departementet arbeider for tiden med et forslag til nye forskrifter om Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, og spørsmålet om utvidede muligheter til tilgang til registeret for private virksomheter vil tas opp i den forbindelse.

Jeg vil ellers vise til Justisdepartementets arbeid med samordning av lønnstrekk mv. Dette arbeidet vil blant annet innebære at utleggsforretninger etter nærmere regler skal registreres i Løsøreregisteret. I Ot.prp. nr. 66 (2004-2005) uttales følgende:

"Departementet foreslår at alle utleggspant, med unntak for utleggspant i realregistrerte formuesgode, skal registrerast i Lausøyreregisteret. Alle utleggstrekk skal registrerast. Forretningar om "inkje til utlegg" skal òg registrerast, under føresetnad av at det er ei formell utleggsforretning frå ei namsmakt som har kompetanse til å ta både utleggstrekk og utleggspant i alle skyldnarens formuesgode. Føremålet med denne utvida registreringa av utleggsforretningar er å sikre betre kredittopplysning og å hindre resultatlause inndrivingsforsøk. Dei ulike namsmaktenne skal gje melding om utleggsforretningane til Statens innkrevjingssentral. For dei alminnelege namsmennene vil dette skje automatisk i det samsakshandsamingssystemet. Statens innkrevjingssentral overfører opplysningane vidare til Lausøyreregisteret. Kredittopplysningsbyrå, finansinstitusjonar mv. vil få opplysningar om utleggforretningar frå Lausøyreregisteret."

Jeg antar at en betydelig del av de hensyn som en utvidet adgang til Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret i tilfelle vil tjene, i praksis vil bli imøtekommet gjennom den registrerings- og opplysningsordning som skisseres i sitatet fra proposisjonen.

SPØRSMÅL NR. 784**Innlevert 13. mai 2005 av stortingsrepresentant Signe Øye****Besvart 24. mai 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Hvilke virkemidler vil statsråden nytte for å sikre at funksjonshemmede kan bli boende i sine boliger i borettslag og sameier selv om det fordrer noe tilpasning?»

BEGRUNNELSE:

I et sameie i Oslo, hvor leilighetene har tilnærmet livsløpsstandard, har en funksjonshemmet mann med trygdefinansiert elektrisk rullestol og trygdebil med plass til rullestolen fått store problemer. Leilighetene i 1. etasje har inngang direkte fra bakkeplan, men for å klare seg selv fra leiligheten og inn i bilen, ønsker han å parkere ved sin inngangsdør. Løsningen innebærer ingen utgifter for sameiet. Normalt skal det bare være av- og pålessing inne på boligområdet, så han syntes han trengte en dispensasjon eller tillatelse. Styret i sameiet hevder at det ikke er lovpålagt å ta hensyn til funksjonshemmede. Det ønsker ikke å bidra til å finne en brukbar løsning og i alle fall ikke å ta ansvar for en omforent løsning i forhold til sameiet. Den funksjonshemmede la da skriftlig fram sitt forslag for ordinært årsmøte i sameiet. Forslaget ble nedstemt. Når en er under 50 år, og ønsker å ha et aktivt liv nå, så er det vanskelig å måtte vente på holdningsendringer. Hjemmetjenesten har ikke kapasitet til å yte fleksibel hjelp til å komme ut. Det vil bli et enormt press på særskilt tilrettelagte omsorgsboliger dersom det ikke er mulig å legge føringer overfor borettslag og sameier om å finne tilpasningsløsninger. Mange eldre flytter fra eneboliger for å klare seg selv.

Når de blir skrøpelige kan det bli vanskelig å bli boende hjemme, dersom det fordrer fleksibilitet fra naboer. Når flere bor samlet, må det bli gitt mulighet til noe fysisk tilrettelegging, i alle fall når dette ikke påfører naboene utgifter.

Svar:

Det er innført bestemmelser i boliglovene som tilrettelegger for at personer med nedsatt funksjonsevne kan bo i blokker, rekkehus og annen bebyggelse med fellesarealer. Bestemmelsene åpner for at beboeren for egen regning kan foreta bygningsmessige tilpasninger for å sikre god atkomst til boligen. Dette

kan for eksempel være oppføring av rullestolrampe, stolheis i trappehuset eller liknende tiltak på eiendommens fellesarealer. Boligsammenslutningen må ha saklig grunnlag for å nekte slike tiltak.

I Lov om eierseksjoner § 21 er bestemmelsen formulert slik:

"En sameier kan med styrets godkjenning gjennomføre tiltak på fellesarealene som er nødvendige på grunn av sameierens eller husstandsmedlemmenes funksjonshemming. Godkjenning kan ikke nektes uten saklig grunn."

En tilsvarende formulering er inntatt i borettslagsloven.

Om den angjeldende sak opplyses det at den fysiske atkomsten til boligen allerede er tilrettelagt, og at vedkommende disponerer trygdefinansiert elektrisk rullestol og bil tilpasset rullestolbruker. Problemstillingen vil her være om sameiet har saklig grunn til å nekte en person med nedsatt funksjonsevne bruk av fellesarealer til parkering.

Formålet med loven er å ivareta behov personer med nedsatt funksjonsevne har for å sikre god fysisk atkomst til boligen. Selv om ordlyden i loven ikke direkte omtaler problemstillingen om parkering, tilsier grunnlaget for ønsket om slik parkering at loven bør komme til anvendelse i denne type saker.

Det framgår ikke opplysninger om på hvilket grunnlag styret og årsmøtet i sameiet har nektet å imøtekomme behovet for parkering nær boligen i den konkrete saken. Uten å gå inn i denne saken, mener jeg både loven og hensynet til godt naboskap tilsier at partene i slike saker bør strekke seg langt for å finne praktiske løsninger.

Regjeringen tilbyr gjennom Husbanken økonomisk støtte til planlegging og gjennomføring av nødvendige tilpasningsarbeider for å sikre god atkomst til boliger. Støtte kan for eksempel benyttes til garasje og tilrettelegging av parkeringsforhold.

Jeg mener loven og de økonomiske støtteordningene samlet gir et godt grunnlag for å sikre at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne få utført nødvendige tilpasninger som gjør det mulig å bli boende i vanlige borettslag og sameier.

SPØRSMÅL NR. 785**Innlevert 13. mai 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 23. mai 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Et norsk selskap som leverer bunkers/olje til fiskebåter i Barentshavet har en betydelig finanskostnad med utestående avgiftsinnbetalinger som alltid blir refundert. De opplever også problemer med tolkningen av mva-loven vedrørende avgiftsfritak for bunkers til eget bruk.

Vil statsråden ta initiativ til at skattemyndighetene kan revurdere sin skjønnsvurdering av lovverket, og dermed legge til rette for at norske bunkersselskaper med operasjoner i internasjonale farvann kan konkurrere på lik linje med utenlandske konkurrenter?»

BEGRUNNELSE:

Et norsk selskap som leverer bunkers til fiskebåter og skip i Barentshavet opplever vanskelige konkurranseforhold i forhold til utenlandske konkurrenter. Utenlandske selskaper kan selge bunkers uten særlige avgiftsbelastninger. Det norske selskapet må derimot til enhver tid dekke store utestående fordringer ovenfor staten vedrørende refusjon av avgifter. Selskapet betaler avgifter og moms ved kjøp av olje i Norge, men ved salg av oljen i Barentshavet beregnes ikke mva, fordi det videreselges i internasjonalt farvann/internasjonale kunder. Til tross for at dette er konsekvent for hele selskapets virksomhet, så får de ikke innvilget fritak for innbetaling av avgiftene som de kan dokumentere likevel vil bli frafalt. Disse utestående fordringene medfører betydelige kapitalkostnader for selskapet.

Dernest må selskapet betale diverse avgifter på sin egen maskin bunkers, til tross for at skipene driver utenlandsfrakt.

Skattedirektoratet har vurdert det slik at man skal anse skipenes virksomhet som "skip i utenriks fart", og Sjøfartsdirektoratet regner lossing/levering av olje til utenlandske fiskefartøy som anløp av utenlandsk havn, noe som tilfredsstiller kravet om fritak for merverdiavgift ved omsetning av varer og tjenester (merverdiavgiftsloven § 16 første ledd nr. 2 bokstav a (jf. også forskrift nr. 24 § 9 annet ledd)). Denne farten til utenlandske havner (losing av olje til utenlandske fartøy) gjør at selskapets tankbåter får være registrert i NIS.

Svar:

Etter det jeg kan se tar representanten Vaksdal i sitt spørsmål spesielt opp to problemstillinger vedrørende en norsk virksomhet som selger bunkersolje til

fiskefartøyer på fangstfeltene i Barentshavet. Den ene problemstillingen gjelder kjøp av bunkersolje for videresalg. Den andre gjelder innkjøp av slik olje til eget bruk.

Fartøyene som benyttes for å selge bunkersolje til fiskefartøyer på fangstfeltene laster etter det jeg har fått opplyst oljen på anlegg i Honningsvåg og Tromsø, og går deretter til sine salgsområder i Barentshavet. Oljen kjøpes fra norske oljeselskaper. Dette er derfor en ordinær merverdiavgiftspliktig vareomsetning, og leverandørene fakturerer med merverdiavgift på vanlig måte. Da den aktuelle virksomheten selv er merverdiavgiftspliktig og registrert i avgiftsmanntallet, kan denne inngående avgiften trekkes fra i avgiftsoppgjøret med staten. Fordi virksomheten antas å videreselge oljen utenfor norsk merverdiavgiftslovs virkeområde, beregnes det imidlertid ikke utgående merverdiavgift av dette salget (nullsats). Dette er gunstig for den avgiftspliktige, da det vanligvis fører til virksomheten vil ha avgift til gode hos avgiftsmyndighetene.

Selv om bruk av nullsats innenfor avgiftsområdet i utgangspunktet er gunstig for den avgiftspliktige, ser jeg at det vil kunne innebære en likviditetsmessig ulempe ved at avgiften først må betales til leverandøren før den deretter tilbakebetales av avgiftsmyndighetene via avgiftssystemet. Når inngående avgift overstiger utgående avgift, skal det overskytende beløp som hovedregel tilbakebetales innen 3 uker etter at avgiftsmyndighetene har mottatt avgiftsoppgaven. Omsetningsoppgaver skal normalt innleveres 6 ganger i året. Det er imidlertid gitt adgang til kortere terminer der inngående avgift regelmessig og i vesentlig grad overstiger utgående avgift. Bestemmelsen er gitt først og fremst av hensyn til likviditeten hos bedrifter som i hovedsak bare har avgift til gode, noe som representanten opplyser er tilfelle for denne konkrete virksomheten. En slik adgang til kortere terminer på det tas kontakt med fylkesskattekontoret for å få.

I tillegg til videresalg av bunkersolje, som antas å være den vesentligste del av den oljen som kjøpes inn, brukes også slik olje til fartøyenes egen framdrift. Det er i den forbindelse vist til merverdiavgiftsfritaket for omsetning av varer og tjenester til bruk for skip som går i utenriks fart. Som skip i utenriks fart regnes skip som regelmessig går mellom utenlandske havner eller mellom norsk havn og havn i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen. Etter merverdiavgiftslovens definisjon anses derfor de aktuelle fartøyene dermed ikke som skip i utenriks fart. Det betyr

at det må betales merverdiavgift ved innkjøp av bunkersolje til eget bruk. Også for denne delen foreligger det imidlertid fradragsrett for inngående merverdiavgift.

Andre fartøyer kan etter søknad likestilles med skip i utenriks fart under opphold i utenriks farvann. Etter fast og langvarig praksis gjelder det for forsknings- og kystvaktfartøy. Det vil si fartøy som ikke driver avgiftpliktig næringsvirksomhet som gir rett til fradrag for inngående avgift. For fartøy som driver slik næringsvirksomhet som det i dette tilfellet er tale om, har departementet ikke funnet grunnlag for en likestilling.

Nærmere om særavgifter

Toll- og avgiftsetaten har ansvar for innkreving av svovelavgift, grunnavgift på fyringsolje mv. og CO₂-avgift. Det er det enkelte oljeselskap som er avgiftspliktig ovenfor Toll- og avgiftsetaten, og avgiftsplikten oppstår ved utlevering fra oljeselskapets godkjente lokale.

Leveranser fra et registrert oljeselskap til bl.a. skip i utenriksfart, samt til fiske og fangst i fjerne farvann blir gjennomført som et direkte fritak. Dette innebærer at båtene får levert oljen avgiftsfritt mot avlevering av erklæring om slik bruk direkte til oljeselskapet.

Fartøy som driver fiske og fangst i nære farvann, og som er innført i merkeregisteret for fiskefartøy, har krav på refusjon av innbetalt CO₂-avgift på mineralolje og grunnavgift på fyringsolje mv. Denne type fartøy må kjøpe bunkersolje med ordinære avgifter, og selv søke refusjon til Garantikassen for fiskere. Garantikassen utbetaler også renter.

Ovennevnte skissering av regelverket er basert på at det er det fartøyet som skal forbruke oljen som selv kjøper drivstoffet direkte fra oljeselskapet, og derfor kan gi nødvendige erklæringer direkte til det avgiftspliktige oljeselskap. Dette er derimot ikke tilfelle ved levering til skip som skal videreselge oljen til skip i for eksempel Barentshavet. Slike skip vil derfor drive detaljsalg på sjøen, tilsvarende bensinstasjoner på land. Her vil avgiftsplikten oppstå på vanlig måte ved utlevering fra det registrerte oljeselskapets godkjente lokale. Hvis oljen blir viderelevert til skip som enten går i utenriksfart, eller driver fiske/fangst i fjerne farvann, og derfor har krav på avgiftsfritak, gjøres dette ved en refusjonsordning i etterhånd. Bakgrunnen for dette er først og fremst kontrollhensyn basert på at det i forkant ikke er mulig å vite hvem som skal kjøpe oljen. Først når oljen faktisk er solgt vil det være klart om det er en fritaksberettiget sluttbruker.

SPØRSMÅL NR. 786

Innlevert 13. mai 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 20. mai 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Selbu kommune har lenge forsøkt å få godkjent sin kommuneplans arealdel, men fylkesmannens miljøvernnavdeling har fremmet diverse innsigelser. De har i lang tid forhandlet frem kompromisser hvor kommunen og fylkesmann har kommet hverandre i møte. Ifølge lokale politikere opplever de at reindrifts-forvaltningen fremmer innsigelser opptil 5 kilometer utenfor områder hvor de har beiterett.

Mener statsråden kommunen må imøtekomme innsigelser fra aktører som fremmer innsigelser langt utenfor grensa for sitt beiteområde?»

Svar:

Spørsmålet gjelder kommuneplanen for Selbu kommune. Ved telefonhenvendelse til fylkesmannen i Sør-Trøndelag har jeg fått vite at det er innsigelse

fra områdestyret for reindrift i Sør-Trøndelag og Hedemark til områder for spredt fritidsbebyggelse. Fylkesmannen forbereder nå oversendelsen av saken til Miljøverndepartementet, og det er departementet som skal ta endelig stilling til innsigelsen når saken kommer inn.

Jeg kan derfor ikke kommentere spørsmålet om innsigelsen i dette tilfellet er berettiget. Dette vil jeg ta stilling til når saken behandles her.

Generelt vil jeg peke på at det skal skje en bred medvirkning i forbindelse med kommuneplanarbeidet, noe som er viktig for å få belyst alle berørte interesser. Sektormyndighetene, blant annet områdestyret for reindrift, skal medvirke i kommunens planarbeid. Det er viktig at kommunen gjøres kjent med nasjonale og viktige regionale interesser i en tidlig fase av planprosessen. For øvrig er det innført tidsfrister for bruk av innsigelse.

SPØRSMÅL NR. 787**Innlevert 13. mai 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 24. mai 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Hva er begrunnelsen for at departementet har valgt å overprøve fylkesmannens beslutning i saken om Bergen kommunes årsregnskap for 2003 og fylkesmannens lovlighetskontroll av denne, og hvorfor har ikke departementet villet offentliggjøre denne begrunnelsen?»

BEGRUNNELSE:

Et flertall i bystyret i Bergen vedtok å sette av 120 mill. kr i kommunens regnskap for 2003 i forbindelse med tilbakeføring av for høye innkrevde vann- og avløpsgebyr i kommunen. Opposisjonen ba om lovlighetskontroll av dette vedtaket, for å finne ut om en slik regnskapsførsel var korrekt. Fylkesmannen gav medhold til denne klagen ved to anledninger. I brev av 11. mai 2005 blir imidlertid fylkesmannens avgjørelse overprøvd av departementet. Brevet inneholder ingen begrunnelse, og departementet vil heller ikke overfor pressen gi noen begrunnelse for overprøvingen.

En slik overprøving av fylkesmannen er uvanlig. Det må derfor forventes at departementet kan gi en bedre begrunnelse for sin avgjørelse enn at den er tatt etter en "samlet vurdering".

Svar:

I brev av 8. mars 2005 ba Bergen kommune om Kommunal- og regionaldepartementets vurdering av håndtering av tilbakeføring av VA-gebyrer i kommunens regnskap for 2003.

Bakgrunnen for saken, er at det i kommunens regnskap for 2003 er avsatt 120 mill. kr i forbindelse med tilbakeføring av VA-gebyrer. Etter klage har

fylkesmannen i Hordaland gjennomført lovlighetskontroll av kommunens regnskapsvedtak for 2003, og gitt klagerne medhold.

Bakgrunnen for avsetningen er etterberegningen av VA-gebyrer for perioden 1991 til 2000, der bystyret i denne anledning har konstatert at kommunen har fastsatt gebyrer som i etterkant har vist seg å være i konflikt med selvkostprinsippet. Høsten 2003 vedtok bystyret at "ut fra en rimelighetsvurdering vil bystyret anbefale en tilbakeføring til gebyrbetalerne ved at vann- og avløpssektoren gjennom en periode på 8-10 år blir tilført til sammen 120-180 millioner kroner".

Den sentrale problemstillingen i denne saken, er om kommunen har anledning til å føre tilbakeføringen av VA-gebyrer i regnskapet for 2003.

Alternativet til å utgiftsføre tilbakeføringen av gebyrer i regnskapet for 2003 er å utgiftsføre (eller inntektsføre reduserte gebyrer) i det enkelte regnskapsår. Problemstillingen som reises er om kommunen ved fastsettelsen av regnskapet for 2003 har tilstrekkelig grunnlag for å regnskapsføre det aktuelle beløpet i sin helhet i 2003 eller ikke. Bergen kommune har selv lagt til grunn at kommunen hadde tilstrekkelig grunnlag.

Fylkesmannen har i sin avgjørelse vist til at tilbakeføringen av gebyrer ikke har vært endelig. Departementet legger til grunn at Bergen kommune selv anser det tilbakeførte beløpet som kjent. Departementet har derfor i sin vurdering lagt til grunn at Bergen kommune har tilstrekkelig grunnlag for å utgiftsføre beløpet.

Fylkesmannen har på bakgrunn av departementets vurdering informert Bergen kommune om utfallet av saken.

SPØRSMÅL NR. 788**Innlevert 18. mai 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen****Besvart 20. mai 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim****Spørsmål:**

«Med bakgrunn i at eit utval skal bruke våren, sommaren og hausten til å vurdere veterinær vaktområda i Norge, på korleis måte har statsråden tenkt å handtere alt for stort veterinær vaktområde i til dømes kommunane Fræna, Eide, Averøy, Kristiansund, Frei og Gjemnes, der det vil være dyr på beite, sjuke dyr, ferieavvikling m.m. i mellomtida?»

GRUNNGJEVING:

Mattilsynet har endra innstillinga frå LMD i høve til Fræna og Averøy vaktområde ikkje skulle utvidast, slik at dyrlegane i Fræna og Averøy i tillegg skal dekke Eide, Gjemnes, Kristiansund og Frei. Vaktområdet vil få 25 pst. av alle kyrne i Møre og Romsdal. Ingen andre vaktområdar i Møre og Romsdal kjem i nærheita i så mange dyr. Det store dyretalet og avstandane medrekna, tilseier at det er stor sannsynlig het for at sjuke dyr vil lide unødvendig og dø på grunn av at dyrlegen ikkje når fram i tide i distriktet. Fleire hevder at Mattilsynets forslag ikkje er forsvarlig for dyra, og dyrlegane i distriktet har på denne bakgrunn sagt nei til å delta i den nye veterinærvakta.

Mattilsynets forslag til nytt veterinært vaktområde vil helt klart redusere kvaliteten på veterinærtjenesten i vaktområdet. At til dømes Fræna som fylkets største husdyrkommune kan få fylkets dårligaste veterinærvakta, synest rimeleg sannsynleg.

Næringskomiteen kjem denne veka til å foreslå eit utval som skal sjå på dei nye vaktområda og kon-

sekvensane for dyr og menneskjer. Problemet er at utvalet ikkje blir ferdig med sitt arbeid før til hausten.

Svar:

Etter at avtalen med Den norske veterinærforening (DNV) om klinisk veterinærvakta kom på plass i februar i år, blei det laga ulike forslag til geografisk inndeling av dei områda som skulle bli betjent av ein veterinær i periodar av døgnet med redusert vaktbemanning. Etter ordlyden i avtalen skulle ein veterinær dekke to vaktområde når bemanninga var redusert. Ein måtte altså følgje dei geografiske grensene for det enkelte vaktområdet. Dette gav dessverre ikkje den fleksibiliteten vi kunne ønskje i vaktordninga, men DNV kravde at vi gjorde ei inndeling i samsvar med ordlyden i avtalen.

Nå har vi blitt samde med DNV om nokre justeringar i avtalen som mellom anna opnar for at Mattilsynet, etter avtale med dei lokale veterinærane, får stor fleksibilitet når dei skal fastsette det området som skal dekkast av den einskilde veterinæren/vaktgruppa i visse periodar av døgnet. Med den avtaleendringa som nå er gjort, er det opp til veterinærane i samspel med Mattilsynet å finne gode lokale løysingar innanfor avtalens økonomiske ramme.

Det er skuffande at det framleis er ein del områder der veterinærane ikkje tek del i den vaktordninga vi har avtale om med DNV, men eg vonar at avtaleendringane legg til rette for at vi i løpet av kort tid kan ha ei fungerande vaktordning i heile landet, i samsvar med føremålet for vaktavtalen.

SPØRSMÅL NR. 789**Innlevert 18. mai 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 27. mai 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Kulturministeren og Kristelig Folkeparti har holdt fanen høyt når det gjelder bekjempelse av pengespill. Sosialpolitiske, samfunnsmessige og moralske hensyn ligger bak. Disse hensyn settes åpenbart til side når det dreier seg om forvaltningen av Olje-

fondet. Ifølge Stavanger Aftenblad av 14. mai har Oljefondet investert i det Wall Street omtaler som "Sin Industry", og kjøpt aksjer i kasinoer, gamblingindustrier og enarmede banditter for mer enn 220 mill. kr.

Kan statsråden svare på om hun synes det er uproblematisk å tjene penger på spilleselskaper?»

BEGRUNNELSE:

Forvalterne av Oljefondets milliarder kan ikke ha fulgt norsk spilledebatt. Norges største lotterigevinst kommer fra Italia og vinneren er Oljefondet. Oljefondet tjener dermed store penger på det statsråd Svarstad Haugland ønsker fjernet fra Norge, nemlig lotteriautomater. Det som ikke er greit for idrettslag og Redningsselskapet er allikevel helt greit for Statens Petroleumsfond. Dobbeltmoral er også et ord.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra kultur- og kirkeministeren.

Finansdepartementet fastsatte etiske retningslinjer for Petroleumsfondet 19. november i fjor, som trådte i kraft 1. desember, i samsvar med omtalen i Revidert nasjonalbudsjett 2004. De etiske retningslinjene består av tre elementer:

1. Eierskapsutøvelse for å ivareta fondets finansielle interesser basert på FNs Global Compact og OECDs retningslinjer for eierskapsutøvelse og for multinasjonale selskaper.
2. Filtrering av investeringsuniverset for selskaper som produserer særlig inhumane våpen (Graver-

utvalget pekte på klasebomber, kjernevåpen, antipersonellminer, kjemiske og biologiske våpen, brannvåpen, blindende laservåpen, ikke detekterbare fragmenter).

3. Uttrekk av selskaper der det anses å være en uakseptabel risiko for å medvirke til grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene, alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konflikt, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon eller andre særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer.

Det er fastsatt relativt strenge kriterier for hva som skal kvalifisere for utelukkelse fra Petroleumsfondets investeringsunivers. Pengespill er ikke omfattet av disse kriteriene. Kriteriene er fastlagt for å hindre at fondet har en uakseptabel risiko for å medvirke til grove brudd på etiske normer som det er bred oppslutning om både i Norge og internasjonalt. Det er lagt til grunn at filtrering og uttrekk skal veies opp mot den etiske forpliktelsen overfor framtidige generasjoner til å sikre en god langsiktig avkastning, mot sannsynligheten for å endre selskapers atferd gjennom eierskapsutøvelsen og mer generelt mot andre virkemidler staten har til rådighet.

SPØRSMÅL NR. 790

Innlevert 19. mai 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen

Besvart 25. mai 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Gjennom media opplyses det at Kaarbøverkstedet i Harstad og Ibestad mekaniske verksted i Ibestad er konkurs. For kort tid siden kom det også melding om at Tromsø skipsverft sliter og er i gjeldsforhandlinger. Driften ved Mathiassen mekaniske verksted i Harstad er tidligere stoppet etter konkurs. Driften ved Skjervøyverftet og Grovfjord mekaniske verksted er også sterkt redusert etter konkurser.

Hva vil statsråden gjøre for fortsatt å kunne gi service til flåten som ferdes langs kysten og for å redde verftsneringen i Troms?»

BEGRUNNELSE:

Troms fylke har gjennom generasjoner hatt en sterk verftsnering med stor kompetanse og mange arbeidsplasser. Kysten trafikkeres av en flåte bestå-

ende av store og små fartøyer som også utgjør en stor næring og som har behov for mye service.

Nå står alt dette i fare, noe som står i sterk kontrast til Regjeringens fremheving av at alt går så mye bedre for norsk næringsliv og sysselsetting.

Dette harmonerer altså dårlig med situasjonen for verftsneringen i Troms og burde påkalle Regjeringens oppmerksomhet.

Svar:

Det er Regjeringens oppfatning at gode og generelle rammebetingelser samt en ansvarlig økonomisk politikk er det viktigste bidraget for å bevare et levedyktig næringsliv i Norge. Utviklingen i denne stortingsperioden har vist at Regjeringens politikk på disse områdene har gitt resultater. Kronekursen har utviklet seg fordelaktig for den konkurranseutsatte industrien, og styringsrenten er nå nede på et histo-

risk lavt nivå. Regjeringen arbeider dessuten aktivt for en skattepolitikk som stimulerer til økte investeringer og nyskaping i næringslivet. Dette har også kommet verftene til gode. Fra å ha vært gjennom noen tøffe år i 2001-2003, mottok norske verft nybyggingsordre for om lag 12 mrd. kr i 2004. Ifølge TBL Maritim tilsvarer dette norske verft sin totale ordrekapasitet.

Når det gjelder markedet for reparasjonsverft, har dette vist seg å være noe vanskeligere. Flåten langs norskekysten har de senere årene blitt redusert, samtidig som mer moderne båter har gjort vedlikeholdsbehovet mindre. Dette har naturlig nok ført til færre oppdrag for reparasjonsverftene.

Krevende kunder vil hele tiden stille krav om de beste løsningene. For å overleve i en stadig tøffere konkurranse er det derfor viktig å satse på innovasjon og forskning, og en må ha evne til å omstille seg til å produsere nye og innovative produkter og tjenester. For å fremme innovasjon, forskning og omstillingsdyktighet har Regjeringen allerede etablert en rekke spesielle ordninger rettet mot de maritime næringene og verftsindustrien. Blant annet ble bevilgningen til MAROFF i Norges forskningsråd økt med 10,1 mill. kr til 38 mill. kr i 2005. Programmet gir støtte til brukerstyrte innovasjonsprosjekter og kompetanseprosjekter med brukermedvirkning.

Videre kan det gis lån fra Innovasjon Norge til langsiktige investeringer i verftsindustrien. Dette gjelder særlig investeringer som er nødvendige for å styrke norske skipsverfts konkurransekraft overfor utenlandske skipsverft. Innovasjon Norge kan også

gi IFU-tilskudd for å fremme utviklingsprosjekter i den maritime bransjen.

Gjennom 108-ordningen som forvaltes av Eksportfinans ASA, kan skipsverftene oppnå eksportfinansiering på OECD-vilkår. Dette er de gunstigste vilkårene som finnes for eksportlån. GIEK kan på sin side bidra med ulike former for garantier. For å lette byggelånsfinansieringen for norske verft besluttet dessuten regjeringen i 2004 å gjeninnføre en egen byggelånsgarantiordning for skipsbyggingsindustrien.

De maritime næringene og verftsindustrien er en sentral del av MARUT (Maritim utvikling). Dette initiativet inngår i Regjeringens innovasjonssatsing. Målet for MARUT er å utvikle en arena hvor alle temaer som er viktige for innovasjon og utvikling i den maritime næringen kan drøftes. Spørsmål omkring utdanning, utvikling av internasjonale nettverk, og hvordan myndighetene i sin rolle som standardsetter, lovgiver og etterspørter kan styrke utviklingen av miljøet, er områder som inngår i satsingen.

Når det gjelder distriktsrettede virkemidler mot den enkelte region, herunder Nord-Norge, viser jeg til de virkemidler som ligger inn under Kommunal- og regionaldepartementet sitt ansvarsområde. Gjennom "Ansvarsreformen" som ble gjennomført i 2003 har fylkeskommunene i samarbeid med det regionale partnerskapet fått stor frihet i forvaltningen av disse midlene. Reformen bygger på at fylkeskommunen har ansvaret for prioriteringen og for resultatet av bruken av midlene.

SPØRSMÅL NR. 791

Innlevert 19. mai 2005 av stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen

Besvart 31. mai 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Ifølge NRK-programmet Puls har eldre som får behandling ved en geriatrisk avdeling dobbelt så stor sjanse for å overleve og komme tilbake til et normalt liv enn de som ligger på en vanlig sykehusavdeling. Hvert år legges 250 000 pasienter over 75 år inn i norske sykehus. Av disse trenger 60 000 geriatrisk behandling. I de nærmeste tiårene vil antallet av de eldste eldre øke dramatisk.

Vil statsråden bidra til at det bygges opp geriatriske avdelinger ved det nye Ahus og ved andre norske sykehus?»

Svar:

Det er økende dokumentasjon for at geriatrisk spesialisttilbud på andrelinjenivå fører til bedre behandlingsresultater og samtidig et redusert behov for varige pleie- og omsorgstjenester. Dette forutsetter bl.a. at nødvendig og tilstrekkelig behandling gis til rett tid. Pasienter som i særlig grad har nytte av geriatrisk spesialisttilbud, er de som har kroniske sykdommer. De har ofte et stort legemiddelforbruk, og de har en rekke ulike symptomer som følge av sviktende funksjoner.

De regionale helseforetakene skal sørge for at befolkningen i deres område får de spesialisthelsetjenestene de trenger. Dette inkluderer også hvilke tilbud som skal etableres ved de enkelte sykehusene. Tilbudet skal utformes i tråd med de overordnede politiske føringene, bl.a. i henhold til ny strategi for lokalsykehusene, som ble lagt fram for Stortinget i statsbudsjettet for 2005. I bestillingen fra departementet til de regionale helseforetakene som en oppfølging av lokalsykehusstrategien, er det lagt vekt på at sykehusenes rolle og oppgaver fortrinnsvis skal konsentreres om behovene i de store sykdomsgruppene, som syke eldre hører inn under. Geriatrike tilbud er viktige i denne sammenheng. I tillegg er det viktig med gode samhandlingsmønstre og tiltak mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten, jamfør for eksempel de prisbelønte ("Det nytter prisen" for 2005) tiltakene Ullevål sykehus og Oslo kommune har iverksatt i forhold til de syke eldre i Oslo. Lærings- og mestringstiltak er også viktige for syke eldre, som ofte sliter med kroniske og langvarige sykdomstilstander, som de trenger veiledning til å mestre og leve med i hverdagen.

Det geriatrike tilbudet er varierende på landsbasis. Erkjennelsen av hvilken verdi et geriatrik tilbud

innebærer, er raskt økende. Det er imidlertid tidkrevende å utdanne nye spesialister i de medisinske fagområdene. Det er derfor gledelig at rapporter fra de regionale helseforetakene viser en økning både i antall overlegetillinger og i antall assistentlegetillinger (utdanningsstillinger) innenfor geriatri de siste fire årene. Antall utdanningsstillinger er økt fra 26 for fire år siden, til 42 stillinger nå. Bakgrunnstallene forteller videre at antall innbyggere per spesialist i geriatri er ujevnt fordelt mellom regionene, men at det samlet sett skjer en positiv utvikling for geriatrifeltet, og der forskjellene mellom regionene samtidig reduseres.

Den styrkingen som skjer av geriatri innen spesialisthelsetjenesten, er viktig. Like viktig er det å utvikle samarbeidet med og dermed bidra til en kompetanseheving innen førstelinjetjenesten, inklusive sykehjemmene. Vi har en rekke gode eksempler på slikt samarbeid - eksempler som vi, blant annet gjennom oppfølging av lokalsykehusstrategien og arbeidet med strukturert samarbeid mellom helseforetakene og kommunene sikrer oss blir gjort kjent og benyttet til læring.

SPØRSMÅL NR. 792

Innlevert 19. mai 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 26. mai 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Undertegnede ønsker med dette å sette fokus på en sak som er omtalt i Jærbladet 11. mai 2005 om en person som ble utsatt for innbrudd i egen bolig. Vedkommende fakket en av de to tyvene og holdt tyven til politiet kom og hentet ham. Offeret fikk skryt av politiet for sin handling. Etter at tyven var pågrepet ble han sluppet ut igjen fordi han ikke kan staffes. Justisministeren har tidligere lovet at det skulle ryddes opp i slike tilfeller.

Hva vil justisministeren nå gjøre?»

BEGRUNNELSE:

Under behandling av revisjon av straffeloven var temaet rundt strafferettslig utilregnelige personer mye berørt. Justiskomiteen har gjentatte ganger påpekt behovet for at samfunnet skal kunne beskyttes mot mennesker som er strafferettslig utilregnelig.

Justisministeren har flere ganger, blant annet i Stortingets spørretime, tatt til orde for at dette skulle løses uten at noe har skjedd.

Lensmannen i Klepp, sier til den omtalte saken at "Me er litt makteslause i saker som dette". Så lenge dette er et faktum har justisministeren sammen med blant annet helseministeren en vesentlig uløst oppgave som må løses av hensyn til folk flest og deres behov for beskyttelse.

Et annet viktig moment er at disse menneskene kan komme til å bli benyttet av andre kriminelle bakmenn nettopp fordi de ikke kan straffes.

Jeg imøteser justisministerens svar med stor interesse.

Svar:

Politiet skal forebygge og motvirke kriminalitet og beskytte personer mot kriminelle handlinger. Som

jeg tidligere har framhevet, vil jeg understreke at det ikke er akseptabelt at lovbrutere med psykiske lidelser oppfattes å ha "fribillett" til å begå omfattende eller plagsomme lovbrudd.

Jeg har forelagt spørsmålet for Politidirektoratet og Riksadvokaten for nærmere bakgrunnsinformasjon om sakens enkeltheter. Vedkommende person som ble omtalt i Jærbladet 11. mai 2005, er en av Rogaland politidistrikts såkalte "tilbakefallsforbrytere". Av personvern hensyn, vil jeg i denne sammenheng kun vise til at personen er funnet strafferettslig utilregnelig. Jeg må legge til grunn at de nødvendige og påkrevde avveininger er foretatt i denne konkrete sak.

Etter nåværende regler kan strafferettslige utilregnelige lovbrutere (straffeloven § 44 første ledd) dømmes til overføring til tvunget psykisk helsevern dersom de har begått alvorlige voldsforbrytelser, frihetsberøvelse, seksualforbrytelser, ildpåsettelse og lignende, jf. straffeloven § 39, eller i medhold av straffeloven § 39 a til tvungen omsorg (straffeloven § 44 annet ledd).

Riksadvokaten har understreket at i tilfeller hvor en tiltalt ikke kan stilles for retten på grunn av psykiske lidelser, må påtalemyndigheten forvise seg om at lovbruteren virkelig er utilregnelig før saken henlegges. En psykosediagnose er i seg selv ikke tilstrekke-

lig. Ved mer omfattende eller plagsomme lovbrudd understreker riksadvokaten at det bør begjæres rettspsykiatrisk undersøkelse selv om lovbruddene ikke kan gi grunnlag for en særreaksjon, slik at man kan få sikkerhet for at straff ikke kan nyttes.

I denne saken har statsadvokaten i Rogaland henlagt saken på bakgrunn av vedkommendes utilregnelighet. Videre har statsadvokaten ikke funnet grunnlag for å reise sak om dom på tvungen omsorg, da vilkårene til "alvorlig" forbrytelse i straffeloven § 39 a ikke er oppfylt.

Selv om det kun er et fåtall lovbrutere som verken kan straffes eller dømmes til behandling, er jeg enig i at dagens rettstilstand ikke er tilfredstillende. I kjølvannet av gjennomgangen av forslaget til ny straffelov, er det derfor blitt nedsatt en tverrdepartemental arbeidsgruppe for å vurdere nærmere en utvidelse av anvendelsesområdet for særreaksjoner for utilregnelige. På bakgrunn av arbeidsgruppens drøftelser vurderer departementet nye lovregler som retter seg spesielt mot utilregnelige personer som begår klart samfunnsskadelig, men ikke farlig kriminalitet.

Arbeidet med dette vanskelige og sammensatte problemfeltet er gitt høy prioritet.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget med et forslag til løsning.

SPØRSMÅL NR. 793

Innlevert 19. mai 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 27. mai 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I PETROMagasinet nr. 2-2005 vises det til at mer enn 50 millioner fat olje i Snøhvit-området ikke vil bli produsert. Rent praktisk skyldes det at trykket i feltet vil bli for lavt etter hvert som gassen utvinnes. Politisk har det derimot vært meget varierende signaler om det i det hele tatt er ønskelig å drive oljevirk-somhet i Snøhvit-feltet.

Gjør statsråden noe for å sikre at også oljeressursene i Snøhvit blir utnyttet til det beste for samfunnet?»

Svar:

Oljeressursene i Snøhvit var gjenstand for omfattende vurdering i forbindelse med utbyggingsplanene for Snøhvit LNG. Oljeressursene var ikke en del av

utbyggingsplanene, da rettighetshaverne mente det ikke var lønnsomt å utvinne disse. Rettighetshaverne valgte derfor å fremme Snøhvit-prosjektet som en ren gass- og kondensatutbygging. OED delte denne vurderingen, og det ble derfor ikke stilt vilkår om at oljeressursene skulle vurderes videre. Vurderinger knyttet til oljesonen i Snøhvit ble lagt frem for Stortinget i Stprp. nr. 35 (2001-2002) Om utbygging, anlegg og drift av Snøhvit LNG, og Stortinget hadde ikke merknader til dette.

Departementet vurderte mulighetene for eventuell utvinning av oljesonen i Snøhvit på nytt tidlig i 2004. Statoil (som operatør for Snøhvit) orienterte da om at eventuell oljeutvinning fra Snøhvit ville måtte realiseres i 2007, dersom en skulle få ut nok oljeressurser til at et slikt prosjekt skulle ha tilstrekkelig lønnsomhet. På bakgrunn av innspill fra Statoil om

mulige tidsplaner for realisering av oljeutvinning fra Snøhvit, mente departementet det var lite sannsynlig at oljeutvinning kunne realiseres i 2007. Departementet ville derfor ikke oppfordre operatøren til å sette i verk ytterligere tiltak knyttet til mulig oljeutvinning fra Snøhvit.

Regjeringens utgangspunkt er at Snøhvit er et gassprosjekt. Det er lagt et løp for å utvinne gassressursene i Snøhvit som har fått bred politisk tilslutning. Like fullt har lønnsomheten i utvinning av oljeresursene vært vurdert flere ganger. Disse vurderingene har vist at det ikke er kommersielt grunnlag for å utvinne oljen i feltet.

SPØRSMÅL NR. 794

Innlevert 19. mai 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 30. mai 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Kva gjør statsråden for at lokal skog skal komme meir i bruk i trevareindustrien i Møre og Romsdal, og har statsråden nokon politikk for å hjelpe eller promotere ny lokal vidareforedling som til dømes Troms parkett?»

GRUNNGJEVING:

Rapportar frå heile landet viser at uttaket av norsk skog kan aukast og dermed også verdiskapinga frå skogbruket.

Frå Møre og Romsdal meldes det at trevareindustrien importerer råvarer frå andre delar av landet eller utlandet i staden for å bruke lokalt produsert skog.

I Troms er ein ny type parkett laga av bjørk frå Troms kommen på marknaden, men det å komme inn i ein marknad dominert av store produsentar visar seg å ikkje vere så lett for ei lita bedrift.

Svar:

Eg er oppteken av at vi utnyttar det potensialet som ligg i skogressursane. Det er etter mitt syn eit mål å auke bruken av tre og eg legg vekt på at Noreg blir eit land som i større grad enn tidlegare vidareforedlar trevirke.

Auka verdiskaping er ei av hovudprioriteringane i skogpolitikken. Internasjonale og nasjonale rammevilkår for skogbruk og trebearbeiding har endra seg, og det har over tid vore vist til redusert lønnsemd og lågare aktivitet. Dei utfordringane skogsektoren står overfor vil eg møte offensivt. Det same ser eg at skog- og trenæringa gjør.

Ein viktig reiskap som eg legg stor vekt på er Treprogrammet. Dette programmet blir finansiert av Landbruks- og matdepartementet og midlane blir forvalta av Innovasjon Norge. Gjennom programmet

kan næringa nå gjennomføre ei satsing på nyskaping og marknadsretting for å auke bruken av trevirke. For å auke verdiskapinga er det vesentleg både å sjå på moglegheitene for å redusere kostnadane knytt til foredling og omsetning, og ikkje minst auke bruken og betre utnyttinga av tømmer. Innanfor ein heilskapleg tenking må ein ha fokus på materialbruk, det vi si tre og andre materialar må og skal utfylle kvarandre gjennom bevisst formgjeving, miljømessig og stadtilpassa for å skape gode produkt og løysningar basert på marknaden krav. Saman med dei andre offentlege virkemidlane til dømes skattefunn og midlar gjennom Innovasjon Norge, Fylkesmannen og Noregs forskingsråd meiner eg Treprogrammet legg godt til rette for nyskaping i næringa.

Etter mitt syn vil nok mykje av ansvaret for at lokal skog skal komme meir i bruk i trevareindustrien i Møre og Romsdal og arbeid med ny lokal vidareforedling i stor grad kvile på den regionale og lokale innsatsen.

Eg har lagt til rette for auka og målretta verdiskaping gjennom ei overordna strategisk tilnærming som tar utgangspunkt i ein ny nasjonal strategi for næringsutvikling, "Landbruk - mer enn landbruk". I kvart fylke skal Fylkesmannen koordinere arbeidet med regionale strategiar. Dei ulike strategiane skal gi betre rolledeleging mellom nasjonale og regionale tiltak, og gi større handlingsrom regionalt i høve til dei ra spesifikke utfordringar og moglegheiter innanfor rammene av den nasjonale strategien.

Eg legg og vekt på å utvida det kommunale handlingsrommet. Frå 2004 overtok kommunane forvaltingsmynda for tilskott til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Kommunane står nå i stor grad stå fritt til å bruke skogmidlane slik de meiner det er fornuftig ut frå lokale tilhøve og prioriteringar. Dette inneberer mellom anna at kommunane kan prioritere midlar til

skogbrukstiltak som sikrar framtidig verdiskaping enten dette er auka kvalitetsproduksjon eller forbetra framkomst til ressursane. Ei ny skogbrukslov som Stortinget nylig har handsama legg og til rette for eit utvida kommunalt handlingsrom.

Eg vil og leggje til at det er etablert eit forsterka samarbeid mellom Innovasjon Norge og Noregs forskingsråd innanfor skog- og treområdet for å styrke kunnskapskjeda mellom forskning, utvikling og kommersialisering.

Etter det eg kan sjå gjer både det offentlege og skognæringa i Møre og Romsdal ein innsats for å auke trebruken og vidareforedling av tre. Eg vil ikkje gå inn i vurderingar omkring einskilte bedrifter, men vil peike på at det er viktig at lokale og regionale krefter arbeider saman for å sikre auka hogst og utnytting av skogressursane og leggje til rette for ein effektiv organisering av trevirke frå stubbe til industri.

SPØRSMÅL NR. 795

Innlevert 20. mai 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland

Besvart 27. mai 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«I Kommunal Rapport den 19. mai 2005 kan vi lese at Miljøverndepartementet har utvidet forsøket om lokal forvaltning av motorferdsel i utmark med 2 år, med bakgrunn i at kommunene har lagt ned mye ressurser i planarbeidet og at det vil ta tid å få et eventuelt nytt regelverk på plass.

Hva er årsaken til at statsråden lar forsøket fortsette når han selv påpeker at det er svært mye ulovlig motorferdsel i naturen, og at erfaringen ikke har ført til mindre og mer regulert motorferdsel i etablerte løyper?»

BEGRUNNELSE:

Målsetting med forsøksprosjektet i de åtte kommunene var å prøve ut om formålet med motorferdselsloven kan oppfylles bedre ved en kobling til plan- og bygningsloven. I forbindelse med Stortingets behandling av Dokument nr. 8:61 (2004-2005) skriver statsråden i brev til energi- og miljøkomiteen at prosjektet ble avsluttet den 30. april i år og at resultatene fra forsøksprosjektet skal evalueres gjennom Norsk institutt for naturforskning. Videre skriver statsråden at han vil gå videre med evalueringsprosessen for å se om det er nødvendig med regelverksendringer. Allerede nå påpeker statsråden at det pågår ulovlig kjøring i sårbare områder og at det etableres ulovlige løyper som knyttes opp til lovlige løyper i de åtte forsøkskommunene. Dette kan tyde på at kommunenes

lokale forvaltning av motorferdsel ikke har løst problemene med ulovlig motorferdsel. Foreløpige observasjoner fra DN har vist at selv om det var formulert reelt klare mål for forsøket har det vært stor variasjon i ambisjoner, målsetting og arbeidsinnsats mellom de enkelte kommuner.

Som statsråden selv skriver i sin pressemelding den 20. april er motorkjøring i naturen en støyforurensing.

SSB viser til at kommunene har samtykket i 89 pst. av søknadene om dispensasjon fra motorverdselsloven i 2004. Dette tyder på stor aktivitet av motorferdsel i naturen. Videre skriver statsråden at slik regelverket blir behandlet i dag, er det bare unntaksvis at en søker får avslag på en søknad om tillatelse om bruk av motorkjøretøy i naturen og at unntakene i loven har blitt hovedegelen.

Svar:

Jeg har støttet en søknad fra forsøkskommunene til Kommunal- og regionaldepartementet om at de kan fortsette med regelverket for forsøksordningen. Kommunene vil da unngå unødig merarbeid i tiden frem til en eventuell regelverksendring. Vi kan også høste ytterligere erfaring med denne formen for regulering av ferdselen mens evalueringen og regelverksprosessen blir slutført.

For øvrig viser jeg til mitt brev av 26. mai 2005 til komiteen vedrørende Dokument nr. 8:61.

SPØRSMÅL NR. 796**Innlevert 20. mai 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 30. mai 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Kaarbøverkstedet as som i flere tiår har hatt oppdrag for Forsvaret og som var en solid samarbeidspartner for Forsvaret, gikk nylig konkurs. Fra-fallet av oppdrag fra Forsvaret, som er et resultat av EØS-avtalen, var medvirkende til konkursen.

Mener statsråden det er god beredskap og i tråd med en sterk nasjonal forsvarspolitikke å sanere verftsindustrien i Nord-Norge som har spilt en forsvarspolitisk nøkkelrolle og er det vurdert om beredskapshensyn åpner for unntak fra EØS-bestemmelse-ne?»

BEGRUNNELSE:

Langs hele kysten av Nord-Norge går det ene verftet etter det andre konkurs på grunn av Regjerin-gens politikk. Kaarbøverkstedet as var i flere tiår en viktig leverandør av verksted-, vedlikehold- og repe-rasjonstjenester for Forsvaret. Rammene for driften av verftet ble lagt i samarbeid med Forsvaret selv, og både Forsvaret og verftet hadde på plass systemer og rutiner som fungerte svært godt. Samarbeidet var tett, og Kaarbøverkstedet as ble sett på som en del av den norske forsvarsberedskapen i Nord-Norge. Da Norge skrev under EØS-avtalen ble samarbeidet avvirket, og de siste årene har ikke Kaarbøverkstedet AS eller andre verksted i Nord-Norge hatt særlig med oppdrag fra Forsvaret. En av grunnene til dette er at oppdrag over 200 000 kr må ut på anbud i Norge. Hvor mye slepe- og transportutgiftene for å få et slikt oppdrag utført blir tatt med i beregningen er usikkert. Det som er sikkert er at når det gjelder store oppdrag, går de til utlandet, selv om EU-landene er avslørt for sterk sub-sidiering av bygging og vedlikehold av norske båter. Forsvaret er blitt en svært dårlig kunde. Denne utvik-lingen har vært avgjørende for at det store verkstedet og hjørnesteinsbedriften i Harstad i dag ligger med brukket rygg, sammen med andre verksteder i Nord-Norge. Mange mener denne utviklingen er forutsatt av stortingsflertallet og regjeringene de siste årene, og er et ønsket resultat av EØS-avtalen, mens andre mener dette er kjensgjerninger stortingsrepresentan-tenes og regjeringsmedlemmene burde visst bli et re-sultat av EØS-avtalen. Resultatet er uansett at den norske beredskapen og det norske Forsvaret er svek-ke-

Svar:

Gjennom EØS-avtalen og WTO-avtalen om of-fentlige anskaffelser har Norge forpliktet seg til å føl-ge bestemte fremgangsmåter ved offentlige anskaf-felser, dersom innkjøpet overstiger definerte beløps-grenser ("terskelverdier"). Som en konsekvens av dette har Stortinget vedtatt en egen lov om offentlige anskaffelser.

Alle Forsvarets anskaffelser er underlagt bestem-melsene i denne loven. Et av hovedprinsippene i re-gelverket er at anskaffelser skal skje på bakgrunn av konkurranse. Norsk industri må dermed konkurrere om leveranser også til Forsvaret. Dette gjelder blant annet Kaarbøverkstedet AS, som må konkurrere på like vilkår med verkstedindustrien for øvrig.

Forsvarets behov er styrende for Forsvarets an-skaffelser. Valg av leverandør baseres derfor på en avveining av forhold som anskaffelsens funksjonalit-et, pris og kvalitet.

Som kjent foregår det for tiden en omfattende omlegging av Forsvarets virksomhet. Formålet er blant annet å sikre mest mulig operativ effekt av de midler som Stortinget bevilger til forsvarsformål. Omleggingen omfatter også Sjøforsvaret. Strukturen er blitt endret, og antallet marinefartøyer er alt i alt redusert, fordi vi prioriterer avansert utstyr og sam-spill mellom enheter som viktigere enn antall fartøyer. Reduksjonen har gitt en rasjonaliseringseffekt i forhold til behovet for vedlikehold. Dette ivaretas nå i stor grad av Forsvarets eget verksted ved marineba-sen Haakonsværn i Bergen. En slik samling av vedli-keholdet gir stordriftsfordeler, og derigjennom øko-nomiske besparelser.

På de oppdrag som Forsvaret lyser ut, vil imidler-tid alle verksteder, som Kaarbøverkstedet AS, kunne gi anbud på like vilkår som verkstedindustrien for øvrig.

Når det gjelder spørsmålet om å unnta den aktu-elle typen anskaffelser fra EØS-avtalen av bered-skapsmessige hensyn, er det slik at mange av Forsva-rets anskaffelser omfattes av § 3 i loven om offentlige anskaffelser, som sier at anskaffelser som faller inn under EØS-avtalen artikkel 123 kan unntas fra loven. Denne artikkelen gir medlemslandene adgang til å unnta anskaffelser knyttet til "produksjon av eller handel med våpen, ammunisjon og krigsmateriell, samt andre varer som er uunnværlige for forsvarsfor-mål, [...]".

EØS-domstolen har tolket unntaksbestemmelsen restriktivt. Verftstjenester til Forsvaret kan derfor

ikke på generelt grunnlag regnes som en tjeneste som kan unntas fra EØS-avtalen. Som en konsekvens av dette, lyses derfor de fleste av Forsvarets verftsoppdrag ut på anbud. Verft som er konkurransedyktige, vil kunne vinne oppdrag fra Forsvaret, på lik linje med øvrige tilbydere.

I enkelte tilfeller vil det kunne foretas vurderinger av om en konkret anskaffelse av verkstedtjenester er av en slik karakter at den berettiger anvendelse av

unntaksbestemmelsen. Å innvilge norsk verftsindustri i nord et unntak på generelt grunnlag vil imidlertid være i direkte strid med EØS-avtalen.

Når det for øvrig gjelder verftsindustrien generelt i Troms og rammevilkårene fremover, vises til nærings- og handelsministerens brev av 25. mai 2005 til Stortingets presidentskap med svar på skriftlig spørsmål nr. 790 fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen.

SPØRSMÅL NR. 797

Innlevert 20. mai 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 31. mai 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Flere og flere studenter drar til utlandet, forelsker seg, blir gravide og gifter seg. Dette er bra. Norsk regelverk er imidlertid ikke tilpasset en slik utvikling.

Mener statsråden det er riktig at en vordende far som studerer i Hviterussland og er gravid med sin kongolesiske kjæreste ikke får visum for henne til å komme til Norge for å føde, og at han selv må betale sykehusoppholdet for sitt eget barn i Norge fordi kvinnen ikke er medlem av folketrygden, og hva vil hun foreta seg for å globalisere regelverket?»

BEGRUNNELSE:

Saken er beskrevet i Oppland Arbeiderblad og jeg har selv mottatt melding fra den norske faren som ikke ønsker annet enn at hans sønn skal kunne komme til Norge for å bli født og gifte seg med moren for i fremtiden å søke familiegjenforening i Norge. Han regnes imidlertid som utvandret som student, noe som gjør at han ikke kunne søke familiegjenforening nå. Kjæresten har tidligere fått visum til Norge, men får det altså ikke nå.

Svar:

Når det gjelder spørsmålet om en bestemt utlending som venter barn med en norsk borger bør få visum, viser jeg til at jeg ikke ønsker å uttale meg om enkeltsaker som er til behandling hos utlendingsmyndighetene. Generelt kan jeg imidlertid opplyse at

det er adgang til å innvilge visum av mange ulike grunner; som turistopphold, i forretningsøyemed, og for besøk til familie og venner. Utlendingsmyndighetene har ingen særskilt praksis for tilfeller hvor gravide søker visum for å føde i Norge. Det avgjørende ved vurderingene er om de ordinære vilkårene for å få innvilget visum er oppfylt, slik som returforutsetning og midler til å dekke oppholdet i Norge. Det er opp til utlendingsmyndighetene å avgjøre om den aktuelle søknaden skal innvilges. Jeg er for øvrig informert om at den aktuelle søknaden er innvilget av norsk utenriksstasjon i Kiev 26. mai 2005.

Spørsmålet om dekning av utgiftene for sykehusopphold ved fødsel hører inn under arbeids- og sosialministerens område. Jeg har imidlertid blitt informert om at folketrygdkontoret for utenlandssaker (FFU) skriftlig har opplyst at de vil dekke utgifter i forbindelse med fødsel i den konkrete saken som ligger til grunn for representanten Holmås' spørsmål.

Med globalisert regelverk forstår jeg at regelverket er tilpasset dagens virkelighet blant annet ved at mange bor midlertidig i utlandet og ved at mange befinner seg i svært ulike livssituasjoner. Utlendingsloven tar til en viss grad høyde for dette allerede i dag, men dette var en av flere grunner til at jeg satte ned en lovkomité i 2001 med formål å revidere utlendingsloven. Ved oppfølgingen av lovforslaget som ble fremmet i NOU 2004:20, vil jeg ha fokus på aktuelle utviklingstrekk i samfunnet og på at brukere av utlendingsregelverket befinner seg i svært ulike livssituasjoner.

SPØRSMÅL NR. 798**Innlevert 20. mai 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås****Besvart 31. mai 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Hvor mange barn som var under 18 år da de kom har befunnet seg i Norge, i mottak eller ei, som asylsøkere eller medlem av asylsøkende familier, med eller uten endelig avslag i minst 3 år, hva har statsråden tenkt å foreta i forhold til dette, og når har statsråden til hensikt å komme tilbake med en vurdering av hvordan en kan unngå å komme i en situasjon der barn blir sittende unødig lenge i mottak?»

BEGRUNNELSE:

Vi mottar meldinger om at stadig flere barn igjen sitter i mottak eller blir værende i Norge i mer enn 3 år enda det har vært et klart politisk mål å unngå dette.

I Innst. S. nr. 210 (2003-2004) uttalte en enstemmig kommunalkomiteé følgende: Komiteen har merket seg at kommunal- og regionalministeren mener at en generell ordning om foreldelse av avslag om opphold for personer som har bodd lenge i asylmottak, og hvor det gis mulighet til å søke på nytt, kan medvirke til uthuling av asylinstituttet. Komiteen vil fremholde betydningen av systematisk arbeid for å sikre en saksbehandlingsprosess som forhindrer at barn får unødig lange opphold i mottak. Herunder gjelder også at det sørges for rask effektivering av vedtak. Komiteen ber Regjeringen utrede denne problemstillingen nærmere og komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse i egnet sak. Siste melding kom fra et asylmottak Sjøvegan i Troms der en somalisk familie med fire barn på 2, 5, 8 og 9 år, har sittet mer enn 4 år. Familien har fått endelig avslag, men myndighetene har ingen mulighet for tilbakesendelse.

Svar:

I Innst. S. nr. 210 (2003-2004) ba Stortinget om at Regjeringen utredet problemstillingen om at barn får unødig lange opphold i mottak nærmere, og ba Regjeringen komme tilbake til dem med en redegjørelse i egnet sak. I brev datert 17. juni 2004 informerte jeg kommunalkomiteen i Stortinget om at mitt departement ville iverksette en midlertidig tilleggsforskrift til utlendingsloven, med retningslinjer for hvilke kriterier som skal vektlegges i den enkelte sak. I samme brev informerte jeg om at skjæringstidspunktet ble satt til hhv. 1. juli 2001 for når søknad om asyl måtte være registrert innen, og 1. juli 2003 for når endelig avslag måtte foreligge. Forskriften trådte

i kraft 15. juli 2004, og Utlendingsnemnda hadde i januar 2005 ferdigbehandlet alle sakene som falt inn under forskriften.

Jeg har ikke planer om å komme tilbake til Stortinget med en vurdering av problemstillingen utover dette.

Under Stortingets behandling 8. juni 2004 av et privat forslag om tiltak for barn som har vært lenge i mottak, jf. Dokument nr. 8:50 (2003-2004) og Innst. S. nr. 210 (2003-2004) vedtok som kjent Stortinget enstemmig at barn og barnefamilier som hadde vært i Norge i tre år eller mer, skulle få en fornyet prøving av saken. Det understrekes at Stortinget forutsatte at dette skulle være et engangstilfelle for å omfatte personer med endelig avslag på søknad før 1. juli 2003. Stortinget vektla videre at dette ikke skulle være en "amnestiordning".

Siden oppfølgingen av dette vedtaket lå utenfor det handlingsrom jeg har mht. å kunne instruere Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda, iverksatte jeg som nevnt over en midlertidig forskrift 15. juli 2004 for denne gruppen. Det ble klart uttrykt i høringsbrevet at dette var en engangsforeteelse.

For å besvare spørsmålet fra stortingsrepresentant Holmås, har jeg bedt Utlendingsdirektoratet (UDI) forsøke å identifisere antall barn som var under 18 år da de søkte asyl for mer enn 3 år siden, og som fortsatt befinner seg i Norge. UDI har bare tall over barn som oppholder seg i asylmottak, idet norske myndigheter ikke har oversikt over om personer som har forlatt mottak, eller som aldri har bodd i mottak, fortsatt befinner seg i Norge.

Informasjon fra UDI viser at pr. 1. mai 2005 bodde det totalt 254 barn i norske asylmottak som hadde søkt om asyl for mer enn 3 år siden. De aller fleste av disse er fortsatt under 18 år, mens 38 er over 18 år. De fleste barna har endelig avslag, mens ca. 50 fremdeles er i en asylsøknadsprosess. Av de sistnevnte har alle fått avslag fra UDI. Mange av disse er iraksaker (såkalte Muffere), og saker fra bl.a. eritreere, etiopiere og somaliere som til dels er kompliserte saker, og som nemnda arbeider med å fastlegge praksis for.

Det er mange grunner til at barn blir boende lenge i mottak. En årsak som disse tallene viser, er lang saksbehandlingstid. Jeg har kontinuerlig fokus på at saksbehandlingstiden i asylsaker skal kortes ned, og UDI har igangsatt flere tiltak for å få dette til. Et viktig tiltak er differensiert behandling av asylsøknader etter nasjonalitet, hvor søkere fra land som det vanligvis ikke innvilges tillatelse skal behandles innen 3

uker, og alle andre innen 7 uker fra registrering av asylsøknad. Forutsetningen er at det ikke er behov for verifisering av opplysninger. Også UNE skal innføre hurtigprosedyrer for å behandle asylsaker som tas i 3 ukers løpet.

Videre er det faktum at over 90 pst. av alle som søker asyl i Norge ikke legger fram reisedokumenter, en viktig forklaring på lang oppholdstid i Norge. Selv om mange under asylprosessen bidrar til å avklare identitet og nasjonalitet, er det også en relativt stor andel som ikke bidrar til dette. Det fører til at behandlingen av søknaden blir mer krevende, og at det tar lang tid å verifisere aktuelle opplysninger. Videre kan det føre til at effektueringen av negative vedtak blir både mer ressurskrevende og langt mer tidkrevende, siden mange opprinnelsesland stiller strenge krav til dokumentasjon av at vedkommende som skal tas tilbake er deres borger.

Tvil om identitet og/eller nasjonalitet er et aktuelt problem når det gjelder den gruppen Holmås trekker frem, nemlig søkere som oppgir å være fra Somalia. Det har vist seg at en del som oppgir å komme fra Somalia, i realiteten kommer fra andre østafrikanske land som Kenya, Tanzania, Djibouti og Etiopia.

En annen viktig årsak til lang oppholdstid i mottak, som også har sammenheng med punktet over, er

at foreldrene til barna ikke respekterer det endelige avslaget familien har fått, og forlater ikke Norge frivillig sammen med barna. Særlig er dette et problem der det ikke er mulig med tvangsmessig retur til hjemlandet. Som kjent mister ikke barnefamilier eller enslige mindreårige asylsøkere botilbudet i mottak, selv om de ikke overholder utreisefristen som gis etter et endelig avslag på søknad om asyl. Regjeringen arbeider kontinuerlig med tiltak for å sørge for at personer uten grunnlag for opphold i Norge, returnerer til hjemlandet. Blant tiltakene er inngåelse av tilbake-takelsesavtaler med opprinnelsesland og motivering for akseptert retur, både i mottak og i regi av International Organization for Migration.

Et annet tiltak som kan bidra til kortere botid i mottak, er Stortingets lovvedtak av 12. april 2005 om å innskrenke Utlendingsnemndas adgang til å omgjøre egne vedtak til gunst for utlendingen. Lovendringen trådte nylig i kraft.

Adgangen til å fremme omgjøringsbegjæringer til Utlendingsnemnda etter endelig avslag, har bidratt til at en del blir boende på mottak etter endelig avslag i håp om at de vil få positivt vedtak i omgjøringsomgangen. Jeg håper at endringen i utlendingsloven på dette punktet vil bidra til kortere botid i mottak etter endelig avslag på søknad om asyl.

SPØRSMÅL NR. 799

Innlevert 23. mai 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 1. juni 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Det vises til EUs vanddirektiv som ble vedtatt i 2000. Direktivet innebærer store endringer i prinsippene for vannforvaltning, og det vil bestemme rammen for norsk vannforvaltning i årtier framover. Kommunesektoren står overfor store utfordringer når direktivet innlemmes i norsk lovgivning. Fremdeles er det uvisst hva direktivet vil medføre i praksis, både av administrativt, juridisk og økonomisk henseende.

Når vil statsråden ta initiativ til at de berørte parter trekkes inn i dette viktige arbeidet?»

BEGRUNNELSE:

EUs vanddirektiv inneholder bl.a. et krav til etablering av miljømål for vassdrag og fjorder i Norge. Dette representerer en stor utfordring for kommunene.

Svar:

Rammedirektivet for vann er et av EUs viktigste miljødirektiver og skal beskytte og om nødvendig forbedre, miljøtilstanden i ferskvann, grunnvann og kystnære sjøområder. Direktivet setter som mål at det skal oppnås såkalt god tilstand i vannforekomstene innen angitte frister. Dette innebærer at vannforekomstenes tilstand i liten grad skal avvike fra naturtilstanden.

I henhold til direktivet skal landet deles inn i vannregioner basert på nedbørfelt og en ansvarlig myndighet (vannregionmyndighet) skal utpekes i hver region. Regjeringen har bestemt at ett fylkesmannsembete skal utpekes som vannregionmyndighet i hver region.

Direktivet innfører et system der det skal utarbeides helhetlige forvaltningsplaner for vann i den en-

kelte vannregion. I forvaltningsplanen skal bl.a. direktivets miljømål presiseres og tilpasses den enkelte vannforekomst og det skal lages et tiltaksprogram for hvordan miljømålene skal nås. Dette vil berøre mange aktører på vannområdet, herunder kommunene. Representanter for disse aktørene, herunder representanter for interkommunalt samarbeid, vil bli invitert til å delta i arbeidet gjennom såkalte vannregionutvalg.

Jeg er også på sentralt nivå opptatt av å involvere kommunene i arbeidet med direktivet, og departementet har kontakt med KS om saken. Som representant for kommunene og fylkeskommunene er KS også invitert til å delta i en nasjonal referansegruppe for brukermedvirkning som skal ha sitt første møte 7.

juni i år. Referansegruppen er tilknyttet direktoratsgruppen for rammedirektivet for vann og skal bidra med innspill og råd i det videre arbeidet med direktivet. På denne måten vil kommunesektoren kunne påvirke det pågående arbeidet på sentralt nivå med gjennomføringen av direktivet.

Direktivet vektlegger medvirkning fra berørte aktører i vannforvaltningen og det er utarbeidet en egen strategi for best mulig involvering av berørte interesser i dette arbeidet. Denne strategien vil bli sendt på alminnelig bred høring sammen med forslag til regelverk som skal gjennomføre rammedirektivet for vann i norsk rett. Jeg tar sikte på å sende forslagene ut på høring i løpet av sommeren.

SPØRSMÅL NR. 800

Innlevert 23. mai 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 3. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«For andre gang på bare tre år oppstår en større epidemi av legionellasmitte i Norge, med ukjent smittekilde på epidemidtidspunktet. I tillegg til diagnostikk og behandling av mennesker med symptomer vil sanering av mulige smittekilder stå sentralt for å hindre nye smittetilfeller. Det er grunn til å reise spørsmål ved gjeldende rutiner for kartlegging, kontroll og sanering av mulige smittekilder.

Hva vil statsråden gjøre med gjeldende retningslinjer som ledd i å hindre nye epidemier med legionellasmitte?»

Svar:

Vi har som kjent fått et nytt utbrudd av legionellose. Denne sykdommen forårsakes av legionellabakterien og kan spres via VVS-anlegg. Kjøljetårn er den innretningen som har størst skadepotensial, og det er sannsynlig at legionellautbruddet i Sarpsborg/Fredrikstad er forårsaket av utslipp fra kjøljetårn. Helsemyndighetene har så langt ikke funnet smittekilden, og arbeidet fortsatt med smitteoppsporingen.

Dagens regelverk

Kjøljetårn ble fra 1. juli 2003 regulert i forskrift 25. april 2003 nr. 486 om miljørettet helsevern. Denne pålegger virksomheter med kjøljetårn eller liknende innretninger å sørge for at disse drives og vedlike-

holdes på en helsemessig forsvarlig måte. Virksomhetene er videre pålagt å melde sine kjøljetårn til kommunen. Denne meldeplikten har et tosidig formål; den skal sørge for at virksomhetene selv blir bevisste i forhold til hvordan slike potensielt farlige innretninger bør håndteres, og meldeplikten skal gi kommunene oversikt over kjøljetårn i lokalmiljøet. Kommunene har videre plikt til å føre tilsyn med kjøljetårn i sin kommune, og kan i medhold av kommunehelsetjenesteloven og smittevernloven pålegge for eksempel retting, smittesanering eller stansing der kjøljetårn innebærer en smittefare. Sosial- og helsedirektoratet utarbeidet i 2003 veileder i miljørettet helsevern (IS-1104) primært rettet mot kommunenes arbeid med miljørettet helsevern, herunder kjøljetårn. Videre har Folkehelseinstituttet laget en veileder for forebygging og kontroll av legionellasmitte fra VVS-anlegg (Smittevern 8) som spesielt omhandler kjøljetårn og er rettet mot virksomhetene.

Hasteforskrift fastsatt fredag 27. mai 2005

Det aktuelle utbruddet av legionella er svært alvorlig. Erfaringene fra Sarpsborg/Fredrikstad gir grunn til å tro at det eksisterer kjøljetårn også andre steder som ikke er tilstrekkelig vedlikeholdt, og at disse kan utgjøre en overhengende fare for helseskade. Sosial- og helsedirektoratet har derfor 27. mai 2005, i forståelse med departementet, fastsatt en midlertidig forskrift om kjøleanlegg med kjøljetårn eller

lignende innretning med hjemmel i lov om vern mot smittsomme sykdommer.

Forskriften gir alle virksomheter med kjøletårn en plikt til å melde til kommunen innen 30. mai kl. 24.00 når anlegget ble tatt i bruk, og tidspunkt for når anlegget sist ble vedlikeholdt på forsvarlig måte. Virksomheten skal umiddelbart stenge kjøletårnet dersom det ikke er vedlikeholdt forsvarlig de siste 6 måneder, og ikke sette anlegget i gang igjen før slikt vedlikehold er gjennomført. Kommunen skal holde oversikt over virksomheter med kjøletårn i kommunen og skal om nødvendig gi pålegg om stansing dersom kjøletårn drives i strid med myndighetskravene.

Tiltak fremover

Det aktuelle utbruddet viser at oppfølgingen og kontrollen av kjøletårn ikke har vært tilfredsstillende. I spontanspørretimen 25. mai 2005 uttalte jeg at det nå igangsettes både midlertidige og langsiktige tiltak som skal sikre en bedre kontroll med kjøletårn.

En del tekniske installasjoner kan være av en slik karakter at det krever høy grad av teknisk kompetan-

se å føre kontroll og tilsyn med dem. På områder som for eksempel oppdrettsanlegg for fisk og taubaner er det etablert enten særskilte sertifiseringsordninger, eller krav til vurdering fra en uavhengig tredjepart. Det kan være aktuelt å innføre et liknende system for kjøletårn. Departementet vil i samarbeid med aktuelle fagmiljøer gjennomgå dagens rutiner, informasjon og regelverk og utrede aktuelle tiltak og endringer i regelverket som sørger for bedre oppfølging av slike anlegg.

Det er viktig å beholde prinsippet om at kommunen skal ha et overordnet ansvar for det miljørettede helsevernet, som innebærer at kommunen blant annet skal ha en oversikt over faktorer i miljøet som kan ha innvirkning på folks helse. Kjøletårn kan dersom de ikke blir håndtert riktig, innebære en betydelig helse- og omsorgsdepartementet vil imidlertid vurdere om andre enn kommunen skal foreta den tekniske kontrollen av kjøletårn.

SPØRSMÅL NR. 801

Innlevert 24. mai 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen

Besvart 30. mai 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Bedring av sikkerheten til sjøs er noe som har høy prioritet og som alle er opptatt av. Flåte- og entringssystemet SATURN er en patentert oppfinnelse som har vakt stor interesse og som har fått en meget god omtale fra de faginstanser som har testet systemet. Likevel har prosjektet stoppet opp og oppfinnere står i fare for å måtte skrinlegge hele prosjektet.

Hva vil statsråden gjøre for at dette viktige sikkerhetstiltaket kan komme i produksjon og bruk?»

BEGRUNNELSE:

Flåte- og entringssystemet SATURN er en oppfinnelse som forlengst er patentert, og den har blitt testet av flere faglige aktører på området. Her kan nevnes Redningsselskapet, SINTEF, Norges Rederiforbund, Sunnmøre og Romsdal Fiskarlag og Sikkerhetssentret Aukra. Pressen har også gitt oppfinnelsen rosende omtale.

Oppfinnere som kommer fra Møre og Romsdal har på bakgrunn av dette brukt mye tid og penger på å komme videre med prosjektet, men uten å lykkes.

Med en så god attest fra faglig hold burde det være enkelt å få satt en slik oppfinnelse i produksjon og bruk.

Svar:

Både det tidligere Statens nærings- og distriktsutviklingsfond og Statens veiledningskontor for oppfinnere (SVO) har tidligere støttet SATURN-prosjektet både økonomisk og med rådgivning. Blant annet støttet SVO prosjektet med midler til årsavgiften på patentet i 2002 og 2003. Staten har således bidratt og stilt opp med økonomisk støtte til prosjektet over lengre tid. Spørsmål om eventuell ytterligere medvirkning fra virkemiddelapparatet (nå Innovasjon Norge) sin side må vurderes av virkemiddelapparatet selv i henhold til gjeldende retningslinjer.

Dagens krav i det gjeldende lovverket for redningsflåter er basert på internasjonale standarder. Jeg

vil ta kontakt med Sjøfartsdirektoratet for å be om at det fra norsk side tas initiativ til å stille strengere krav på dette området i det internasjonale regelverket. Et

slikt krav vil kunne innebære mulige positive virkninger for SATURN.

SPØRSMÅL NR. 802

Innlevert 24. mai 2005 av stortingsrepresentant Sigrun Eng

Besvart 31. mai 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Mange private institusjoner og stiftelser har utført viktige oppgaver for barn og ungdom. Det er nå innført anbudsrutiner og mange mener at kostnadsreduksjoner er viktigere enn kvaliteten. Mens forhandlinger pågår, venter barn og ungdom som står i kø på å få et tilbud, og ansatte er på permisjon.

Hva er statsrådets vurderinger av dette?»

BEGRUNNELSE:

Den statlige overtagelsen av fylkesbarnevernets oppgaver har ført til store problemer for tiltakskjeden i barnevernet. Spesielt for de private firmaene, institusjonene og stiftelsene som har utført viktige og nødvendige oppgaver for barn og ungdom. I stor grad har private aktører gitt tilbud til, og klart å gjøre noe for de ungdommene som har hatt størst problemer med å tilpasse seg vanlige samfunnsnormer. Dette har vært tiltak med tette bånd mellom ungdom og de ansatte/voksne som kollektiver, institusjoner, familiebaserte tiltak som ungdomsfamilier og annet.

Alle tiltak, har hatt kvalitetskrav, krav til dokumentasjon av faglig innhold/metodikk og drift. Det kan se ut til at mange av de private tiltakene også kan vise til god stabilitet og gode resultater med ungdom. Det er ingen motsetning mellom offentlige og private. Vi trenger hver ledig plass. Ventelistene er lange, men det hele koker ned til økonomi. Forskjellen i driftskostnader på offentlige og private plasser er ikke lette å få oversikt over.

I prosessen med statlig overtagelse er det innført anbudsrunder. De tiltak som ikke har godtatt statens pristilbud, må forhandle om hver plassering. Statens tilbud ligger under det tiltakene har kostet før, og det ser ut til at det er gitt generelle retningslinjer om kostnadsreduksjon uten tanke på barn, ungdommen og kvaliteten i tiltakene. Det blir, etter det jeg har fått oppgitt, ikke tatt hensyn til kostnader som økt arbeidsgiveravgift, forventet lønnsøkning, innføring av pensjonsordninger, generell prisøkning o.l.

Når tiltakene har argumentert med opprettholdelse av kvaliteten, har tilbakemeldingen vært at om tiltakene må velge mellom kvalitet og kostnad, skal de velge kostnad og senke kvalitet. De tilbudene staten har gitt, vil bety en klar svekkelse av miljøarbeidet rundt det enkelte barn. Mindre vekt på utviklende aktiviteter og for de familiebaserte tiltakene større slitasje og "turnover" fordi familiene ikke lengre får den avlastningen og hjelp de trenger for å takle utfordringer og står løpet ut.

I denne situasjonen ser det ut til at staten har satt press på alle de private tiltakene ved ikke å utplassere barn og ungdom, samtidig som de offentlige sliter med overbelegg, nye oppgaver eller utsatt plassering.

Svar:

Som kjent har staten fra 1. januar 2004 overtatt fylkeskommunenes ansvar og oppgaver i barnevernet. Målet med en slik forvaltningsreform er bl.a. å støtte opp under den kursen Stortinget gjennom sin tilslutning til hovedpunktene St.meld. nr. 40 (2001-2002) Om barne- og ungdomsvernet, har pekt ut. Kursendringen i barnevernet innebærer først og fremst en dreining mot og økt satsing på gode familie- og nærmiljøbaserte tiltak. Dermed er det fra Regjeringens side også satt et sterkere fokus på forebyggende arbeid, og en utvikling hvor færrest mulig barn får behov for å bli plassert utenfor eget hjem.

Imidlertid vil det alltid finnes barn og ungdommer som har behov for plass i fosterhjem eller på institusjon. Når det gjelder private institusjoner, har de i lang tid stått for en vesentlig del av tilbudet til ungdom med alvorlige atferdsproblemer. Samtidig har det i de senere år blitt satset sterkt på å utvikle familie- og nærmiljøbasert metodikk rettet spesielt mot denne gruppen. Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) har i dag 26 MST-team spredt rundt i de fem regionene. Cirka 1 500 familier har mottatt slik behandling, og med overveiende godt resultat. Bakgrunnen for denne satsingen er en anbefaling fra et

samlet internasjonalt fagmiljø. Institusjonsopphold alene er ikke egnet som behandling for denne gruppen. Blant annet er det pekt på at lange institusjonsopphold i seg selv kan bidra til å opprettholde atferdsproblemer og antisosiale holdninger.

Nyere gjennomgang av internasjonal kunnskap har vist at det likevel er mulig å oppnå gode resultater i institusjon, og det er gitt indikasjoner på hva som skiller effektiv behandling fra mindre effektiv behandling. På bakgrunn av denne kunnskapen er det utviklet en ny behandlingsmodell som vil bli prøvd ut i fem institusjoner, en i hver av de fem regionene. Modellen inneholder en utredningsdel, en behandlingsdel i institusjon og en oppfølgingsperiode etter utflytting (ettervern). Institusjonsoppholdet skal i utgangspunktet ha en varighet på ca. 6 måneder, oppfølgingen vil vare i 3-4 måneder. Den nye modellen kan på denne måten sies å være en kombinasjon av institusjon og hjemmebaserte tiltak. De nye institusjonene skal evalueres, bl.a. i forhold til andre institusjoner for den samme ungdomsgruppen.

Bufetat har i dag det operative ansvaret for det statlige barnevernet. Dette innebærer bl.a. ansvar for drift av statlige barneverninstitusjoner og for å godkjenne kommunale og private institusjoner. Bufetat har også ansvar for å kjøpe barneverntjenester fra private barneverninstitusjoner. Disse kjøpene er omfattet av det ordinære regelverket for offentlige anskaffelser.

Jeg betrakter de private barneverninstitusjonene som et nødvendig supplement til de statlige. I den enkelte plassering skal det foretas en konkret vurdering av barnets behov, og det skal velges tiltak og plasseringssted ut fra denne vurderingen. Tiltakene skal styres av hensynet til barnets beste, ikke av økonomiske hensyn og heller ikke av hensyn til arbeidsplasser hos private leverandører. Og det er ikke riktig, slik representanten Eng skriver i sin begrunnelse, at det er gitt generelle retningslinjer om kostnadsreduksjon. Derimot har Bufetat som overordnet målsetting å redusere andelen institusjonsbaserte tiltak til fordel for hjemmebaserte tiltak, samt i størst mulig grad å benytte egne tiltak når det er ledig plass der. Videre er det en nasjonal målsetting å redusere oppholdslengden i institusjonstiltak. Disse overordnede målsettingene er forankret i hensynet til barnets beste.

Etter min oppfatning vil det i fremtiden fortsatt være behov for et bredt spekter av tiltak i barnevernet, herunder både familiebaserte tiltak, kortidsbehandling i institusjon og lengre institusjonsopphold for de som trenger det. Det vil også fortsatt være behov for både offentlige og private tiltak. Imidlertid skal ingen tiltak være mål i seg selv, de skal være til barn og unges beste og helst kunne dokumentere god effekt. Departementet vil løpende vurdere dimensjonering og differensiering av det samlede tilbudet om tiltak i barnevernet, i nært samarbeid med Barne-, ungdoms- og familieetaten.

SPØRSMÅL NR. 803

Innlevert 24. mai 2005 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 3. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Grefsenlia alderspsykiatriske bo- og behandlingssenter, eid av Oslo kommune og Norske Kvinners Sanitetsforening, har pr. i dag 7 hybelleiligheter og 5 plasser i bokollektiv for psykisk syke som står tomme. I tillegg har de 25 døgnplasser. Jeg har fått oppgitt at Helse Øst har signalisert at de fra nyttår ønsker å benytte bare 11 av disse 25 plassene.

Mener statsråden at det er overkapasitet av disse typer tilbud til psykiske syke, slik at det ikke er behov for plassene på Grefsenlia?»

Svar:

Gjennom Opptrappingsplanen for psykisk helse skal tilbudet til mennesker med psykiske lidelser styrkes. Dette gjelder både de kommunale bo- og omsorgstjenestene, og de spesialiserte tjenester som de regionale helseforetakene har ansvaret for.

Mennesker med psykisk sykdom har behov for å leve et mest mulig normalt liv, i likhet med alle andre. Spesialisthjelp skal så langt som mulig gis i hjemmemiljøet, slik at innleggelse skal begrenses til situasjoner hvor det er helt nødvendig av behandlingsmessige årsaker, eller for å sikre liv. Opptrappingsplanen bygger på dette prinsippet, noe som også

er helt i tråd med ferske retningslinjer fra Verdens helseorganisasjon (WHO). Kommunene har ansvaret for vanlige helse- og sosialtjenester, for å sørge for botilbud, sysselsetting og kulturtiltak. Spesialisthelsetjenesten har først og fremst oppgaver i tilknytning til selve behandlingen i tilknytning til sykdommen.

Behandling og oppfølging fra spesialisthelsetjenestens side må derfor ikke nødvendigvis skje gjennom innleggelse på institusjon. Dette innebærer at antallet døgnplasser ved en institusjon ikke utgjør et mål på den totale behandlingsskapasitet eller behov i befolkning. Det er nødvendig å vurdere antall døgnplasser i forhold til alternativ ressursbruk, det vil si dagtilbud, poliklinikk og ambulerende team. Den faglige utviklingen innen psykisk helsevern dreier i dag mot mer bruk av poliklinikk og ambulerende virksomhet fra spesialisthelsetjenestens side, nasjonalt og internasjonalt.

Når det gjelder Grefsenlia har Helse- og omsorgsdepartementet bedt Helse Øst om en orientering i forhold til sakens spørsmål. Ifølge Helse Øst eies og driftes Grefsenlia av Norske Kvinners Sanitetsfore-

ning (NKS), og Oslo kommune har ikke et eierforhold til institusjonen.

Grefsenlia hadde inntil 2005 avtale med Aker universitetssykehus HF om salg av 25 alderspsykiatriske plasser. Aker universitetssykehus HF har selv relativt mange alderspsykiatriske plasser og ønsket derfor i 2004 gradvis å avvikle avtaleforholdet.

Departementet er orientert om at Helse Øst i 2005 er i dialog med NKS og Oslo kommune med sikte på å sikre videre drift av institusjonen. Denne prosessen er ikke avsluttet. Departementets har som kjent forutsett at antallet døgnplasser ikke skal bygges ned totalt sett, før boligssituasjonen i kommunene er gjennomgått. Dette er en problemstilling Helse Øst må forholde seg til i denne sammenheng. Ifølge Helse Øst tas det sikte på en snarlig avklaring av den videre driften av institusjonen.

Departementet legger til grunn at Helse Øst må vurdere hvordan tilbudet innen psykisk helsevern totalt sett skal utnyttes og utvikles, både innenfor helseforetakene og ved bruk av private institusjoner.

SPØRSMÅL NR. 804

Innlevert 24. mai 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 26. mai 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Det finst døme på at kommunar i dag må betala døgnpris til staten for eigne innbyggjarar som sonar ein straff.

Meiner statsråden dette er rett, eller vil han gjere noko for å rydda opp?»

Svar:

Eg legg til grunn at representanten sikter til ordninga med gjennomføring av straff etter §12 i straffegjennomføringslova. Kriminalomsorga kan godkjenne gjennomføring av straff i institusjon dersom kriminalomsorga ikkje kan ivareta behova til domfelte og opphaldet er til beste for domfelte. Finansiering av opphald i institusjon er avhengig av om det gjeld ein

rusomsorgsinstitusjon som har avtale med helseforetaka eller ein privat institusjon. Om opphaldet etter § 12 er i ein institusjon som har avtale med eit helseforetak, betalar helseforetaket opphaldet. Om opphaldet etter § 12 er i ein privat institusjon, betalar kriminalomsorga ein del av kostnadane. I tillegg betalar kriminalomsorga dagpengar til domfelte. Heimkommunen til domfelte skal dekkje resten av kostnadene ved opphaldet. Om kommunen ikkje ynskjer å dekkje kostnadene, må domfelte uthalde straffa i fengsel. Heimkommunen må såleis ikkje i noko tilfelle betala døgnpris til staten, men i nokre tilfelle, der kommunen sjølv ynskjer at domfelte skal ha opphald i privat institusjon, betala delar av kostnadene ved opphaldet i privat institusjon.

SPØRSMÅL NR. 805**Innlevert 24. mai 2005 av stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad****Besvart 2. juni 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Puggandplay har vært i drift siden 1. august 2001. Hvert av disse 4 årene har det vært prosjektfinansiert av Utdannings- og forskningsdepartementet med 5,5 mill. kr. I tillegg har NRK bevilget ca. 2 mill. kr pr. år. Departementet har etter våre opplysninger nå besluttet å avslutte prosjektet.

Hva er statsrådets begrunnelse for å avslutte medfinansieringen?»

BEGRUNNELSE:

Puggandplay er en interaktiv læringsressurs for elever mellom 11-13 år, med hovedvekt på matematikk, naturfag, norsk og samfunnsfag. Puggandplay er etablert som en av de ledende faglige nettbaserte tjenestene for elever i grunnskolen og læremiddelet har hatt en stadig voksende popularitet siden oppstarten høsten 2001.

Svar:

Puggandplay var et lærings- og leksehjelpprogram kringkastet på NRK1 i Etter skoletidsendingen frem til april i år. Programmet startet opp 3. september 2001. Den tilhørende internettjenesten fungerer fortsatt, og er stadig i bruk.

Siden 2001 har prosjektet Puggandplay mottatt 22 800 000 kr over Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett. Midlene har skullet gå til nevnte tv-program, og til nettstedet www.puggandplay.com. Hensikten er å hjelpe barn i 9 til 13 års alder med svar på spørsmål knyttet til fagene på skolen. Bevilgningen har vært i tråd med Regjeringens satsinger på både lesing og realfag, referanse: Gi rom for lesing! og Realfag, naturligvis!. Puggandplay har også fått økonomisk støtte fra NRK.

Høgskolen i Hedmark har vært faglig ansvarlig for prosjektet, og har samarbeidet med den lokale kringkasteren Fabelaktiv, NRK og internettprodusenten Apropos.

Prosjektet ble evaluert i 2002 av Høgskolen i Hedmark.

NRK besluttet å legge ned programmet Etter skoletid, og den siste Puggandplay-sendingen gikk over eteren 14. april. Nettstedet er som sagt operativt, og drives på samme måten som før.

Utdannings- og forskningsdepartementets medfinansiering av Puggandplay-prosjektet ble i år avsluttet i tråd med NRKs endelige avgjørelse om tv-sendingen og programmet Etter skoletid.

SPØRSMÅL NR. 806**Innlevert 24. mai 2005 av stortingsrepresentant Jan Simonsen****Besvart 1. juni 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Bygningslovutvalget, ble opprettet ved kgl.res. 15. mars 2002 og skal foreta en bred gjennomgang av bygningslovgivingen. Arbeidet skal være ferdigstilt i juni 2005. Gjennom mediene blir det stadig vekk tilkjennegjort at dagens regelverk ikke godt nok ivaretar grunneiernes rettigheter når kommunene bruker tvang ved gjennomføringer av reguleringsplaner. Ofte blir plan- og byggesaker som er avgjort i forvaltningen eller i rettsapparatet omgjort ved hjelp av ny behandling eller reguleringsplan.

Kan kommunalministeren bekrefte at Bygningslovutvalgets arbeid blir ferdigstilt innen fastsatt frist, og at innstillingen inneholder virkemidler som ivaretar nevnte problemstillinger?»

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding, datert 31. januar 2001, presenterer daværende miljøvernminister, Siri Bjerke, planlovutvalgets første delutredning.

Representanten har merket seg følgende punkter: "Grunneiernes rettsstilling skal bli bedre i kom-

muneplanleggingen i de tilfeller planen er bindende for senere behandling av byggesaker." og "Utvalget foreslår å begrense muligheten for "ømkamp" i plan- og byggesaker, dvs. muligheten til å klage på nytt over plan- og byggesaker som allerede har vært endelig avgjort gjennom klagebehandling".

En pågående sak fra Askøy kommune viser at lovverket eller håndhevelsen av denne tillater at en rettskraftig dom fra lagmannsretten blir satt til side ved hjelp av plan- og bygningsloven.

Ved dom datert 20. desember 1999 påla Gulating lagmannsrett Davanger båtlag på Askøy å fjerne flytebyggene fra Davanger kai innen 14. oktober 2000. Flytebyggene ble fjernet. Dommen er rettskraftig.

Ved hjelp av ny reguleringsplan, vedtak om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse konstateres det at bryggene er flyttet tilbake til samme plass. Det fremgår av sakens dokumenter at bakgrunn til domsavsigelsen er tilsidesatt. En del rettighetsparter i Davanger kai har ikke fått uttale seg i saken. Reguleringsplanen er privat og formålet er båtplasser for private i forretningsmessig øyemed. Altså har tiltaket til formål å fordrive private personer fra sin rettmessige eiendom til fordel for andre private som kan betale for seg eller på annen måte nyter gunst hos tiltakshaveren.

På Askøy er det ikke uvanlig at saker føres om igjen og om igjen inntil ønsket resultat foreligger. I denne sammenheng nevnes "Sørepollsaken" som pågår og har pågått i 9 år, Tjærefabrikken i Skiftesvik som har vært i gjennom 3 reguleringsforsøk og nå stoppet grunnet miljøforhold, Plan 163 som ble godkjent etter 3 reguleringsforsøk og som er fortsatt under klagebehandling grunnet ekspropriasjon samt asfaltverket på Horsøy som fremdeles ikke er sluttbehandlet selv om politikerne har gjort 4 negative vedtak i saken over en periode på 1 172 år.

Svar:

Bygningslovutvalgets arbeid blir ferdigstilt innen fastsatt frist, og skal overleveres 28. juni 2005.

Når det gjelder innholdet av Bygningslovutvalgets innstilling, blir det ikke kjent før innstillingen overleveres. Jeg vet derfor ikke hva innstillingen inneholder om denne problemstillingen. Utvalget er imidlertid i sitt mandat bl.a. bedt om å utrede:

"Justering av eiendomsgrenser.

Det bør vurderes om det er mulig å finne frem til andre virkemidler enn ekspropriasjon, som jordskiftelignende løsninger, bruk av konsesjon eller forkjøpsrett, samarbeidsplikt om arealutnyttelse, tidsfrister for gjennomføring osv."

Når det gjelder den konkrete saken som representanten Simonsen refererer, kan jeg naturligvis ikke gå inn i den. Generelt kan jeg imidlertid si at kommunen står fritt til å regulere og omregulere. Det er likevel strenge krav til medvirkning, og det er muligheter for klage. Ekspropriasjonsadgangen er samtidig avhengig av at ekspropriasjonen må være nødvendig, og det må foreligge interesseovervekt. Jeg vil også vise til pågående diskusjoner om ekspropriasjonserstatning, jf. f.eks. NOU 2003:29 Arealplaner og ekspropriasjonserstatning.

Bygningslovutvalgets utredning vil bli sendt på høring etter overleveringen, og vil deretter bli vurdert som grunnlag for lovforslag til Stortinget. I den sammenheng vil også reglene for gjennomføring av planer bli vurdert, uten at jeg på det nåværende tidspunkt kan si noe om resultatet av vurderingene.

Representanten Simonsen viser i begrunnelsen for spørsmålet også til at Planlovutvalget har vurdert eventuelle endringer i plansystemet, jf. NOU 2001:7 og NOU 2003:14 Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven. Disse forslagene ligger nå til vurdering i Miljøverndepartementet som grunnlag for eventuelle lovforslag. Jeg viser også til endring i plan- og bygningsloven som ble vedtatt ved lov av 7. mai 2004, og som gjaldt begrensning av mulighet for klage og innsigelse på forhold som allerede er avgjort.

SPØRSMÅL NR. 807**Innlevert 24. mai 2005 av stortingsrepresentant Maria Hoff****Besvart 30. mai 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Undertegnede er kjent med at det i Sverige eksisterer en ordning med at en andel av bøtesummer som blir innkrevd i forbindelse med narkotikasaker, avsettes i til et fond, som skal brukes til forebyggende arbeid, primært blant barn og unge. En slik ordning vil kunne øke fokus rundt det viktige arbeidet som gjøres, og vil kunne sikre at det finnes midler til dette arbeidet.

Vil justisministeren se på muligheten for å utrede en tilsvarende ordning for Norge?»

BEGRUNNELSE:

Eksperimentering med og utprøving av narkotiske stoffer er et fenomen som stadig inkluderer yngre grupper i befolkningen. Spørsmålsstiller ser med bekymring på denne utviklingen, og ønsker å se på tiltak som kan gjøre barn og ungdom i stand til å utvikle gode holdninger og et godt kunnskapsnivå om følger av bruk og eksperimentering med narkotiske stoffer. En ordning lik den det henvises til over, der en andel av bøtesummen overføres direkte til et slikt fond, vil kunne bidra til å sette fokus på og styrke dette viktige arbeidet.

Jeg imøteser justisministerens svar med stor interesse.

Svar:

Narkotika er et svært alvorlig samfunnsproblem. I tillegg til de lidelser det påfører den enkelte misbruker og dennes nærstående, så genererer misbruket ofte kriminalitet som for eksempel vinnings- og voldsforbrytelser. Som justisminister er jeg derfor svært opptatt av narkotikabekjempelse. Spørsmålet er om det skal skje gjennom ordinære overføringer over statsbudsjettet eller gjennom at bøter øremerkes til dette formålet.

Stortingsrepresentant Maria Hoff viser til en ordning i Sverige, og jeg antar at det er Brottsofferfondet hun sikter til. Det lar seg vanskelig gjøre å fastslå nøyaktig hvor store beløp vi i Norge bruker per år til

tiltak som er sammenlignbare med det man i Sverige bruker fondet til å finansiere. Det skyldes blant annet at bare en del av overføringene er øremerkede.

Spørsmålet om det burde opprettes et tilsvarende fond i Norge har vært behandlet flere ganger. Stortinget ba 6. februar 1996 Regjeringen om å utrede et voldsofferfond, og Justisdepartementet opprettet en arbeidsgruppe som avgav sin utredning i form av NOU 1997:11. Regjeringen konkluderte med at de beste grunnene talte for at det ikke ble opprettet et voldsofferfond med de administrative kostnadene det ville medføre, jf. Ot.prp. nr. 4 (2000-2001) pkt. 7.18.

I St.prp. nr. 1 (2003-2004) fremgår det på side 158 pkt. 3 femte avsnitt "I forbindelse med evalueringen av voldsoffererstatningsloven, vil departementet vurdere en begrenset form for voldsofferfond". I høringsnotat 8. april 2005 om utkast til lov om endringer i voldsoffererstatningsloven med mer skriver Justisdepartementet blant annet:

Justisdepartementet har vurdert et begrenset "voldsofferfond". Hensikten med et slikt "fond" er å kunne gi direkte eller indirekte støtte til voldsofre. En mulighet er at finansieringen skjer ved at alle personer som blir dømt for lovbrudd, blir ilagt en avgift. Det ville kunne støte an mot den alminnelige rettsfølelsen hos en del av publikum å pålegge en avgift til et kriminalitetsofferfond for forseelser og andre forbrytelser som har liten sammenheng med fondets formål. Dersom avgiftsplikten skulle begrenses til forbrytelser mot liv, legeme og helbred og sedelighet, ville årsinntekten til fondet bare bli på rundt 1,5 mill. kr i året (beregnet i 199?). Utgiftene til administrasjon ville i så fall spise opp hele inntekten. Justisdepartementet vil derfor heller ikke anbefale et begrenset "voldsofferfond" finansiert gjennom avgifter.

Justisdepartementet går nå gjennom høringsuttalelsene og arbeider med en odelstingsproposisjon om endringer i voldsoffererstatningsloven. I denne proposisjonen vil Justisdepartementet komme med en anbefaling til Stortinget mht. om det bør opprettes et voldsofferfond i Norge.

SPØRSMÅL NR. 808**Innlevert 24. mai 2005 av stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund****Besvart 31. mai 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim****Spørsmål:**

«Etter at statens forkjøpsrett etter konsesjonslova ble oppheva, skal det svært tungtveiende grunner til for å avslå konsesjon.

Mener statsråden at et gardsbruk i Voss på om lag 700 dekar og tilhørende rettigheter er et bruk med en størrelse som ikke bør opprettholdes som selvstendig driftsenhet, og at det dermed kan nektes konsesjon?»

BEGRUNNELSE:

Gardsbruket Kolle gnr. 1 bnr. 2 i Voss kommune er under eierskifte. Bruket er på om lag 700 dekar. Den nye eieren har fått testamentert bruket og ønsker å bosette seg og drive bruket. Til eiendommen hører også fallrettigheter i Tverrelva og 1/3 av eierskapet i et sameie på 5 000 dekar. Konsesjonssøknaden er avslått i utval for Nærings- og tiltaksarbeid i Voss kommune under henvisning til at det vil være mest i samsvar med konsesjonslovens formål at eiendommen nyttes som tilleggsjord til andre bruk i området som har behov for tilleggsjord. Vedtaket er seinere opprettholdt i Fylkeslandbruksstyret i Hordaland og i Statens landbruksforvaltning.

Svar:

Saken gjelder en eiendom som på totalt er på 541 dekar. Av dette er 50 dekar overflatedyrket jord og 491 dekar skog og annet areal. I tillegg har eiendommen fallrettigheter og er sameier i en støls- og fjellbeitestrekning. Eiendommen har dårlige hus og har vært ute av drift i mange år. Den karakteriseres som en fjellgård, og har vei som er vanskelig fremkommelig vinterstid.

Konsesjonssøker er 64 år og pensjonist. Han har overtatt eiendommen ved testament. Det er to naboer som er interessert i å overta bruket som tilleggsjord. De har begge bruk med godt utbygd driftsapparat, og har behov for tilleggsjord. Konsesjonssøknaden ble i sin tid avgjort av fylkeslandbruksstyret i Hordaland som avsto konsesjonssøknaden i tråd med tilrådning

fra Voss kommune. Saken ble påklaget til Statens landbruksforvaltning som ikke tok klagen fra søkeren til følge. Det er etter dette fattet et endelig vedtak i saken.

Etter konsesjonsloven skal det til fordel for søker bl.a. legges vekt på om ervervet vil ivareta hensynet til bosettingen i området og om ervervet vil innebære en driftsmessig god løsning, dvs. om eiendommen vil gi grunnlag for rasjonell landbruksdrift.

Kommunen og fylkeslandbruksstyret var bl.a. ut fra eiendommens ressursgrunnlag av den oppfatning at den burde benyttes som tilleggsjord. Fylkeslandbruksstyret viste også til at det må legges stor vekt på bosettingshensynet, som i dette tilfellet etter fylkeslandbruksstyrets oppfatning ville bli bedre ivaretatt ved at nabobrukene blir sikret tilleggsjord enn ved at det ble gitt konsesjon. Søkers tilknytning til bruket ble ikke tillagt avgjørende vekt. Statens landbruksforvaltning sluttet seg til disse synspunktene i sin klageavgjørelse.

Regjeringen har lagt betydelig vekt på å styrke lokaldemokratiet og sikre lokal forankring av landbrukspolitikken. Derfor ble en rekke saker på landbruksområdet overført til kommunene for avgjørelse og fra 1. januar 2004, herunder bl.a. konsesjonssaker. Kommunene skal utøve et lokalt skjønn og forvalte de landbrukspolitiske virkemidlene innen rammen av nasjonal politikk. Denne saken ble imidlertid behandlet før 1. januar 2004 og kommunen har derfor kun avgitt uttalelse i saken. Kommunens syn er ivaretatt ved behandlingen i fylkeslandbruksstyret og Statens landbruksforvaltning, i tråd med forvaltningsloven § 34 som sier at hensynet til det kommunale selvstyret skal vektlegges ved prøvingen av det frie skjønn.

Både kommunen og fylkeslandbruksstyret og Statens landbruksforvaltning har her utvist et skjønn innenfor rammen av de reglene som gjelder for denne type saker. Jeg har tillit til lokaldemokratiets vurderinger i slike saker. Jeg finner det derfor ikke riktig å gå nærmere inn i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 809**Innlevert 25. mai 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 6. juni 2005 av statsminister Kjell Magne Bondevik****Spørsmål:**

«Et humant menneskesyn har ofte vært fremhevet av statsministeren. Statens prosederte nylig i en retts sak at voldelige ekteskap ikke fyller krav til asyl, og at det ikke er asylgrunn at asylsøker gjentatte ganger er truet med å få kastet syre over seg. I en annen sak utvises en blind, krigsskadd tidligere barnesoldat uten familie til sult og tigging. Myndigheten mener det ikke fyller kravet til sterke menneskelige hensyn.

Er dette argumentasjon statsministeren ville kunne fremført på partiets landsmøte, og hvordan ville statsministeren ordlagt seg hvis han skulle forklare hvorfor disse sakene ikke fyller kravet til sterke menneskelige hensyn og en human flyktningpolitikk?»

BEGRUNNELSE:

I en rekke saker der norske myndigheter gjør vedtak om utvisning av asylsøkere er argumentasjon og begrunnelse preget av mangel på humanitet og menneskelige hensyn. Regjeringen kan ikke fraskrive seg ansvar for denne type argumentasjon blir framført på vegne av staten ved å henvise til at Utlendingsnemnda har en uavhengig stilling. Praksis i UNE og UDI skal være i samsvar med villet utlendingspolitikk og tolkning av internasjonale forpliktelser og norsk utlendingslov. Regjeringen har i tillegg muligheten til å lage forskrifter som synliggjør hva som ligger i begrepene sterke menneskelige hensyn og kjønnsbasert forfølgelse. Det kunne avklart hva Regjeringen legger i begrepene. Dette har Regjeringen unnlatt å gjøre, men har isteden fått lov hjemmel til å muntlig eller skriftlig instruere UDI om lovforståelse. Argumenteringen i saker fra statens representanter i asylsaker som føres for retten er tildels opprørende. I en sak i Oslo tingsrett som nylig gav saksøker rett til asyl, argumenterer staten for avslag på søknad om innvilgelse av asyl på grunnlag av kjønnsbasert forfølgelse for en kvinne fra Iran. Argumentasjonen som brukes er blant annet at når hun ikke med en gang fortalte norske myndigheter om voldtekt hadde hun blitt utsatt for, er det grunn til å trekke hennes troverdighet i tvil. I sin siste rapport til FN i februar 2005 sier FNs spesialrapportør på vold mot kvinner, Yakin Erturk, at kvinner i Iran har manglende mulighet til å forsvare seg mot vold og at de blir dømt til døden på grunnlag av meget sviktende bevis. Hun påpeker at kvinner som anmelder vold i mange tilfeller får hele saken snudd mot seg og at kvinner som utsettes for voldtekt står overfor tallrike hindringer i forhold til å få saken sin reist for domsstol. Denne rapporten fra FNs spe-

sialrapportør kommer etter hennes nylig avsluttede besøk i Iran. Kanskje enda mer opprørende er det at statens representanter sier at å bli kastet syre på ikke omfattes av asylretten. Jeg antar at statsministeren vet hvilke konsekvenser det medfører å få kastet syre på seg, og at det umulig kan la seg forsvare å utelukke en type vold som kan føre til lemlestelse og død fra asylgrunnlaget dersom trusselen ansees reell og myndigheten ikke kan gi beskyttelse. I en annen sak har en etiopisk tidligere barnesoldat, skadet etter å ha gått på en landmine og med tiltagende blindhet, ankommet Norge. Her har han vært i fire år, og myndighetene vil sende ham tilbake til Etiopia, hvor det blir hevdet at han må kunne returnere til sin halvsøster (som ingen vet hvor er og som har sterk epilepsi og ikke har noen mulighet til å klare seg selv eller hjelp sin blinde bror). Det er i tillegg dokumentert at denne unge gutten er sterkt plaget av angst og depresjon, men Utlendingsnemnda mener at helsemessige problemer ikke er alvorlige nok til å vurdere opphold på humanitært grunnlag. Hvis han returneres til Etiopia, vil han returneres til en tilværelse som blind tigger hvor muligheter for overlevelse minimale. Den Europiske Menneskerettighetsdomsstol avsagt flere dommer i liknende saker, og prosedert på at hvis slike forhold ved retur til hjemland vil det være et brudd på EMK-artikkel 3, med utsettelse for reell risiko for å dø under nedverdige forhold, som igjen må anses som inhuman behandling.

Svar:

Jeg viser til kommunal- og regionalministerens svar av 23. mai 2005 til representanten Karin Andersen, der statsråden kommenterer betydningen av den aktuelle dommen som er avsagt i Oslo tingrett. I svaret fremheves det at dommen ikke er rettskraftig og vil bli anket til Lagmannsretten, og at departementet avventer den videre vurdering av saken før man tar stilling til om det er et behov for å vurdere praksis nærmere.

På bakgrunn av Stortingets vedtak har verken jeg eller ansvarlig departement anledning til å gripe inn i enkeltsaker. De kommentarer jeg kan gi, vil således være av generell karakter.

Regjeringen legger vekt på å føre en human asyl- og innvandringspolitikk. Vi verner om asylinstituttet, retten til å søke beskyttelse dersom det er grunn til å tro at noen er forfulgt.

Som opplyst fra kommunal- og regionalministeren i svar av 23. mai 2005 ble det i 1998 presisert fra

Justisdepartementet at kjønnsbasert forfølgelse kan danne grunnlag for flyktningstatus i Norge. Etter det jeg kjenner til er det også blitt innvilget både asyl og opphold på dette grunnlag av utlendingsmyndighetene. Jeg har derfor ikke grunnlag for å si eller tro at Norge ikke overholder sine internasjonale forpliktelser på dette området.

At ikke alle saker der asylsøkeren har påberopt kjønnsbasert forfølgelse innvilges av utlendingsmyndighetene, vil ofte skyldes andre forhold i den konkrete sak enn tolkningen av konvensjonen. Kjennskap til forholdene i det aktuelle land og vurderingen av asylsøkerens troverdighet er sentrale momenter.

Når det gjelder utlendingslovens bestemmelse om at tillatelse kan gis "når sterke menneskelige hensyn taler for det", så er dette en ordning man har valgt å lovfeste, men som ikke er nødvendig av hensyn til overholdelse av Norges internasjonale forpliktelser. Begrepet "sterke menneskelige hensyn" innebærer at det må foretas en skjønnsmessig vurdering av om vilkårene er oppfylt. Det følger av utlendingsloven at det er Utlendingsdirektoratet (UDI) som første instans, og eventuelt Utlendingsnemnda (UNE) som

klageinstans, som skal utøve dette skjønnnet i hver enkelt sak.

I forbindelse med forslag til ny utlendingslov (NOU 2004:20) fremmes det et forslag om ny formulering av den skjønnsmessige adgangen til å gi tillatelse av humanitære grunner. Det foreslås og en noe nærmere eksemplifisering av tilfeller som danner grunnlag for opphold av humanitære grunner. Forslaget er bredt omtalt i NOU-en, og dette er noe Kommunal- og regionaldepartementet arbeider videre med i sitt forslag til ny utlendingslov som skal legges frem for Stortinget.

Når det gjelder muligheten til å instruere om lovtolkning og skjønnsutøvelse, vil jeg gjøre oppmerksom på at hjemmelen til dette ennå ikke har trådt i kraft, og at den uansett ikke vil gi anledning til å instruere UNE om praksis. Per i dag kan derfor ikke Kommunal- og regionaldepartementet instruere UDI om hvordan skjønnnet her skal utøves. Hvorvidt dette vil bli gjort når hjemmelen er på plass, vil blant annet avhenge av hva en eventuell praksiskartlegging på dette området viser.

SPØRSMÅL NR. 810

Innlevert 25. mai 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 1. juni 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«En tysk ubåt ble senket i området ved Fedje i Hordaland 9. februar 1945. Det har lenge vært kjent at det er kvikksølv ombord. Sjøforsvaret mener nå å kunne dokumentere at ubåten inneholder hele 64 tonn kvikksølv. Jeg er kjent med at Kystverket og derved Fiskeri- og kystdepartementet har ansvar for saken så langt. De nye opplysningene om den store mengden kvikksølv i vraket gjør at denne saken like mye er en sak der Miljøverndepartementet bør engasjere seg.

Hva vil statsråden gjøre for å fjerne kvikksølvet i ubåtvraket ved Fedje?»

BEGRUNNELSE:

Avklaringen om store mengder kvikksølv i havet ved Fedje gjør at det nå er nødvendig med en opprydding i regi av eller koordinert av Miljøverndepartementet. I lys av den nye dokumentasjonen forventer jeg at miljøvernministeren nå tar et klart og tydelig

initiativ i denne saken slik at konkrete tiltak for å fjerne kvikksølvet blir igangsatt og at slike tiltak blir bekostet av statlige myndigheter.

Svar:

Spørsmålet ble oversendt fra miljøvernministeren.

Den tyske ubåten "U-864" ble senket 9. februar 1945 av en britisk ubåt utenfor Fedje i Hordaland. Hele besetningen omkom. Vraket av "U-864" ble funnet av Sjøforsvaret i mars 2003 på ca. 150 meters dyp. Vraket er delt i to, og de to delene synes å være relativt intakte. Midtpartiet er imidlertid ikke funnet, og kan være helt ødelagt. Kystverket ble som ansvarlig etat for håndtering av fare for akutt forurensning informert om funnet av vraket. Kystverket ble også informert om at vraket bl.a. kunne inneholde så mye som 1857 stålbeholdere med metallisk (flytende) kvikksølv. Dette tilsier at var 65-70 tonn metallisk kvikksølv i ubåten da den ble senket.

Kystverket startet derfor allerede høsten 2003 undersøkelser av forurensningsfaren fra vraket. Siden sjøbunnen ved vraket allerede kunne være forurenset, er Statens forurensningstilsyn, som er ansvarlig etat i forhold til håndtering av forurensete sedimenter, holdt orientert om undersøkelsene.

Undersøkelsene som er gjennomført og nå gjennomføres kan grovt sett deles i tre trinn. Første trinn var å påvise/avkrefte tilstedeværelse av kvikksølv ved vraket. Høsten 2003 ble det tatt prøver fra bunn-sedimenter ved vraket. Det ble påvist høye konsentrasjoner av kvikksølv i noen av disse. Det ble ikke funnet noen annen sannsynlig kilde til disse funnene enn vraket av "U-864".

Som trinn 2 ble det utført undersøker av levende organismer for å bekrefte/avkrefte opptak av kvikksølv. Høsten 2003 ble det tatt prøver av fisk fra oppdrettsvirksomhet ved Fedje. Det ble ikke påvist noen unormalt høye verdier av kvikksølv. I januar 2004 ble det tatt prøver av frittlevende fisk og krabber fra området ved vraket. Sammenlignet med EUs øvre grenseverdier viste analysene lave verdier for alle fiskearter som ble undersøkt. Gjennomsnittsverdiene for alle artene som ble undersøkt lå også godt under EUs øvre grenseverdier. For krabbe var en prøveverdi av 25 prøver lik EUs øvre grenseverdi. Mattilsynet ble holdt orientert om dette arbeidet og resultatene.

Mattilsynet fant ikke grunn til å gi ut kostholds-råd knyttet til fisk eller skalldyr fra området ved Fedje.

Tredje trinn er å gjennomføre en miljørisikovurdering av forurensningsfaren. Kystverket har engasjert Norsk institutt for vannforskning (NIVA) for å vurdere miljørisikoen ved forurensningsfaren fra vraket. Det understrekes at det i denne sammenheng legges det til grunn at det befinner seg 65-70 tonn metallisk kvikksølv i vraket.

Kystverket vil på bakgrunn av NIVAs rapport, og i samråd med SFT og andre fagetater og tekniske eksperter vurdere hvilke tiltak som må iverksettes for å beskytte miljøet. Det er i denne sammenheng avgjørende at iverksettelse av tiltak ikke medfører fare for ytterligere forurensning fra vraket. Selv om man pr. i dag ikke kan konkludere med hvilke tiltak som må gjennomføres, må det legges til grunn at gjennomføring av tiltak mot forurensning fra vraket vil innebære betydelige kostnader.

Vraket av "U-864" er etter gravferdsloven av 1996 en naturlig grav for mannskapet som var om bord da den ble senket. Dette er det tatt hensyn til og vil det bli tatt hensyn til i det videre arbeidet med vraket.

SPØRSMÅL NR. 811

Innlevert 25. mai 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 31. mai 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«I forbindelse med Umin-møtet i G8 i juni, vil Storbritannias utenriksminister ta opp spørsmålet om en internasjonal juridisk bindende avtale om salg av våpen: en Arms Trade Treaty. Britiske myndigheter har gitt utvetydig støtte til en slik avtale, og mye tyder på at andre G8-medlemmer også vil støtte initiativet.

Hvordan stiller utenriksministeren seg til initiativet, og hvilke grep - hvis noen - er tatt i forbindelse med FN-prosessen for Programme of Action on Small Arms?»

Svar:

Det er en høyt prioritert oppgave fra norsk side å bidra til å hindre spredning av våpen som kan true

global stabilitet og sikkerhet. Derfor deltar Norge aktivt i alle etablerte ikke-sprednings- og eksportkontrollregimer som arbeider med det for øye.

Arbeidet med å få til en folkerettslig bindende traktat som regulerer alle typer handel med våpen (Arms Trade Treaty) har pågått i noen år og har hittil fått begrenset oppslutning.

Intensjonen bak forslaget om en traktat for våpenhandel er god og den er i samsvar med norsk politikk.

Jeg er kjent med den britiske utenriksministerens utspill av 15. mars i år. Fra norsk side ser vi spesielt på om holdningen til forslaget om en slik traktat vil kunne endres i positiv retning hos toneangivende land. I lys av dette vil jeg vurdere om det er grunnlag for at vi engasjerer oss mer aktivt i arbeidet med en traktat.

Jeg vil her legge til at da dette spørsmålet kom opp i Stortingets spørretime 11. november 2003, var min vurdering at arbeidet med en bindende traktat kunne ta oppmerksomheten bort fra det omfattende arbeidet for bedre eksportkontroll og ikke-spredningstiltak som allerede pågår.

Den norske holdningen i dette spørsmålet er derfor bygget på en vurdering av hvilke tiltak som kan ha størst utsikt til å gi konkrete resultater på kort sikt, og ikke til ideen om en bindende traktat som sådan.

Når det gjelder prosesser i forhold til FNs handlingsprogram for bekjempelse av ulovlig handel med håndvåpen, har Norge sammen med Nederland arbeidet aktivt for å fremme ideen om et bindende interna-

sjonalt instrument for å bekjempe ulovlig mekling av håndvåpen. Sammen har vi støttet en rekke regionale initiativer for dette formål, blant annet i Vest-Afrika, og vi har også gitt direkte støtte til FN-sekretariatets arbeid med disse spørsmålene.

FNs generalforsamling vedtok sist høst å anbefale at generalsekretæren neste år oppnevner en gruppe av regjeringsekspertter for å vurdere muligheten av å utarbeide et slikt instrument. Fra norsk side er dette en prioritert oppgave i forhold til bekjempelse av ulovlig handel med håndvåpen.

Dette er også et tiltak som vil være i samsvar med ideen om en bindende traktat for å regulere all handel med våpen.

SPØRSMÅL NR. 812

Innlevert 26. mai 2005 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 2. juni 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«I mange studier hvor praksis er en obligatorisk del av utdanningen, har ikke studentene forsikring dersom de blir påført skade i løpet av praksisperioden.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre studentenes rettssikkerhet, slik at studenter i praksis skal ha forsikringsrettigheter på lik linje med ordinære arbeidstakere?»

BEGRUNNELSE:

I mange studier, blant annet sykepleie, barnevernpedagogikk og vernepleie, er praksis en obligatorisk del av utdanningen. Studentene er uplassert innenfor psykiatri, rusomsorg, kriminalomsorg og annet. Dersom studenter blir utsatt for skade under praksisperioden, er de ikke forsikret gjennom utdannings- eller praksisstedet. Det er rettighetene i trykkesystemet og eventuelle private forsikringer som gjelder i så tilfelle. Dersom det er opp til hver enkelt student å skaffe seg privat forsikring, utelukker det svært mange studenter som ikke har råd til å prioritere dette. Mangelen på forsikring er et usikkerhetsmoment og i verste fall et trykkesystemproblem for studentene. Studenter i praksis bør ha krav på forsikring og den samme rettssikkerheten som vanlige arbeidstakere.

Svar:

Det hevdes at disse studentene mangler forsikringsrettigheter sammenlignet med ordinære arbeidstakere. Representant Reikvam etterlyser tiltak for å sikre studentenes rettssikkerhet på dette området.

Studenter som er ute i praksis omfattes av bestemmelsene i lov om yrkesskadeforsikring av 16. juni 1989 nr. 65 og lov om skadeerstatning av 13. juni 1969 nr. 26. kap. 2. Studenter som er i praksis regnes som utgangspunkt som arbeidstakere, og har følgelig de samme forsikringsrettigheter som ordinære arbeidstakere. Samtlige universiteter og høyskoler har blitt informert om dette gjennom brev fra departementet ved flere anledninger.

Når det gjelder forsikring utover dette, er staten selvassurandør. Staten tegner derfor ikke egne forsikringer, men vil selv dekke erstatningskrav som følger av alminnelige erstatningsregler. Departementet har tidligere lagt til grunn at det er økonomisk forsvarlig at staten selv dekker det studenter og eventuelt etterlatte måtte ha krav på utover ytelser fra folketrygden.

Jeg vil også minne om at studenter som er i praksis også omfattes av arbeidsmiljøloven. Det følger av kongelig resolusjon 17. juni 1977 fastsatt med hjemmel i arbeidsmiljøloven § 3 nr. 2 litra a. Dette innebærer at alt arbeid som utføres i løpet av studiet som ledd i den praktiske opplæringen, er vernet av arbeidsmiljøloven. For eksempel vil studenter som ut-

fører forsøk ved laboratorier i studieøyemed omfattes når arbeidet foregår under forhold som kan innebære fare for liv og helse.

På bakgrunn av dette mener jeg studenter i dag er vernet av et regelsett som i tilstrekkelig grad ivaretar deres rettssikkerhet, også når de gjennomfører praksisperioder.

SPØRSMÅL NR. 813

Innlevert 26. mai 2005 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem

Besvart 7. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Ifølge Regjeringens opptrappingsplan for psykisk helse skulle helsestasjoner og skolehelsetjenesten styrkes med ca. 800 årsverk. En undersøkelse utført for Sosial- og helsedirektoratet viser at kun en liten del av de 800 årsverkene har kommet skolehelsetjenesten til gode.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at barn og unge får det skolehelsetjenestetilbudet de er lovet gjennom opptrappingsplanen?»

Svar:

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten reguleres av forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Forskriftens formål er å fremme psykisk og fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold og forebygge sykdommer og skader hos gravide, barn og ungdom 0-20 år. Det er kommunens ansvar å tilby helsestasjons- og skolehelsetjeneste til målgruppene. Tilbudet skal omfatte helseundersøkelser, vaksiner, rådgivning, veiledning og opplysningsvirksomhet. Sosial- og helsedirektoratet har nylig utgitt en veileder som utdypet oppgavene i forskriften.

Når det gjelder organisering av helsestasjons- og skolehelsetjenesten, er det opp til kommunene å avgjøre hvordan dette best kan ivaretas, så lenge kravet til forsvarlig virksomhet i henhold til lov og forskrift oppfylles. Handlingsrommet som ligger i dagens helsestasjons- og skolehelsetjeneste kan kommunene benytte til å integrere skolehelsetjeneste i helsestasjon for ungdom. Det vil være opp til kommunene om det individrettede arbeidet skal tilbys på helsestasjon eller i skolehelsetjenesten. Når det gjelder effektivt samarbeid for å fremme psykososialt og fysisk lærings- og arbeidsmiljø for elever, er det avgjørende at

skolehelsetjenestens bidrag i dette arbeidet foregår ved skolen. Miljøarbeidet i skolen er en tverrfaglig oppgave som forutsetter at skolehelsetjenesten involverer seg i skolens planer og aktiviteter.

Opptrappingsplan for psykisk helse 1999-2008 setter som mål å styrke det forebyggende psykososiale arbeidet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten med 800 årsverk i planperioden. Per 1. januar 2004 var 262 av disse årsverkene på plass i tjenesten, dvs. at 33 pst. av måltallet er oppnådd. (Tall for 2004 foreligger ikke ennå). Det skal foreligge en politisk vedtatt kommunal plan for det psykiske helsearbeidet i kommunene og planen skal omhandle psykososiale tiltak for barn og unge. Kommunen skal ha vurdert og omtalt målet om at 20 pst. av de øremerkede tilskuddene skal gå til barn og unge. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har en viktig rolle i planprosessen ved å bidra med oversikt over helsetilstanden og faktorer som kan virke inn på helsen til målgruppene, og tjenesten oppfordres til å være aktivt ute med å delta i kommunens ordinære planprosesser.

For å nå målet om 800 stillinger i opptrappingsplanen innen utløpet av 2008 er det behov for å intensivere arbeidet med rekruttering til helsestasjons- og skolehelsetjenesten. De nye stillingene skal bidra til at tjenesten får rekruttert personell fra faggrupper med kompetanse i forebyggende psykososialt arbeid. Som et ledd i arbeidet for å styrke rekrutteringen til tjenesten skal styringssignalene i rundskriv til kommuner og fylkesmenn om nasjonale mål og hovedprioriteringer gjennomgå. Videre skal Sosial- og helsedirektoratet i samarbeid med rådgiverne for psykisk helsearbeid hos fylkesmannen bistå kommunene i dette rekrutteringsarbeidet. Jeg forutsetter at disse tiltakene vil bidra til at stillingene i skolehelsetjenesten styrkes.

SPØRSMÅL NR. 814**Innlevert 26. mai 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 2. juni 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I en kronikk i Aftenposten 23. mai 2005 tar Haakon Thaulow, tidligere direktør ved Norsk institutt for vannforskning, til orde for at de forskjellige verneplanene for vassdrag bør gjennomgås på nytt, for eksempel gjennom en utvalgsutredning omkring vannkraftens fremtid. Han viser til at både verneverdier, utvikling i vassdragene og brukerinteressene har endret seg siden Verneplan I ble vedtatt for over 30 år siden.

Er statsråden positiv til en slik gjennomgang?»

Svar:

Så sent som 18. februar i år sluttet Stortinget seg til regjeringens anbefaling i St.prp. nr. 75 (2003-2004) om å supplere Verneplan for vassdrag med om lag 50 objekter. Med denne suppleringen er om lag 390 vassdrag vernet mot kraftutbygging.

Behandlingen i Stortinget viste at det er bred politisk enighet om å sikre at både nåværende og kommende generasjoner har mulighet til å oppleve uberørt natur og vassdrag som flyter i sitt naturlige løp.

Jeg er klar over at det er skjedd store endringer siden de første verneplanene ble vedtatt, og at det faglige grunnlaget for vedtakene var et annet enn for de senere vedtakene. Med det omfang Verneplan for vassdrag nå har fått etter Stortingets behandling av vassdragsvernet i inneværende sesjon, ser jeg det likevel ikke hensiktsmessig å sette i gang en ny stor gjennomgang.

Olje- og energidepartementet vil imidlertid fortsette sitt arbeid med å sikre en best mulig forvaltning av de vernede vassdragene, hvor det legges vekt på en differensiert forvaltning avhengig av verneverdier og brukerinteresser i vassdragene.

SPØRSMÅL NR. 815**Innlevert 26. mai 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 2. juni 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I et oppslag i Fædrelandsvennen 25. mai 2005 står det følgende: "Elkem ser ingen fremtid for aluminiumsverket uten gasskraftverk på Lista." Teknologitvillingssjef Erik Aune sa følgende på et møte i Agder Gassforum: "Vi har planer om en utvidelse til 300 000 årstonn (en tredobling). Får vi ikke tilgang på energien som treng - til akseptable priser - trappes dette verket kraftig ned i løpet av noen år."

Kan statsråden forsikre Elkem om at et mulig gasskraftverk får like rammevilkår og miljøkrav som gasskraftverk i Europa?»

Svar:

Når det gjelder rammebetingelser for gasskraftverk viser jeg til at i henhold til lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for

utslipp av klimagasser (klimakvoteloven), gjelder kvoteplikt for gasskraftverk.

Ved vedtakelsen av klimakvoteloven sluttet Stortinget seg til Regjeringens forslag om å opprettholde adgangen til å stille vilkår om teknologikrav i medhold av forurensningsloven. Det vil være opp til Regjeringen å fatte eventuelle vedtak om teknologikrav i tillegg til kvoteplikten, jf. Ot.prp. nr. 13 (2004-2005).

Sem-erklæringen omhandler tillatelser til nye gasskraftverk. Inntil det er etablert et system for omsettelige utslippskvoter i tråd med Kyoto-protokollen, legges det opp til at nye konsesjons- og utslippstillatelser kun gis til gasskraftanlegg basert på CO₂-fri teknologi.

Regjeringen kan først ta stilling til et eventuelt gasskraftverk på Lista når en konsesjonssøknad foreligger.

SPØRSMÅL NR. 816**Innlevert 26. mai 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 3. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Det ser endelig ut til at Naturkraft kommer til å bruke sin konsesjon til å bygge gasskraftverk på Kårstø. Selv om Regjeringen ved flere anledninger har bekreftet, muntlig og skriftlig, at de vil respektere at gjeldende konsesjoner, så har statsminister Kjell Magne Bondevik utad beklaget at Naturkraft vil starte bygging av et gasskraftverk uten CO₂-rensing. Overfor NTB varslet miljøvernminister Knut Arild Hareide tiltak.

Hvilke tiltak er det statsråden ser for seg?»

Svar:

Kårstø er ett av de tre gasskraftverkene som fikk konsesjon av Stoltenberg-regjeringen. Denne Regjeringens politikk er at inntil et kvotesystem i tråd med Kyotoprotokollen er på plass skal eventuelle nye

konsesjoner kun gis til gasskraftverk med CO₂-håndtering.

De senere årene har det vært et styrket fokus på CO₂-håndtering både i industrien og fra myndighets-siden. For Regjeringen er realisering av slik teknologi et prioritert område. Av de tiltak som er igangsatt vil jeg spesielt vise til opprettelsen av Gassnova, som disponerer den årlige avkastningen fra gassteknologifondet på to milliarder kroner til å støtte utprøving og demonstrasjon av miljøvennlige gassteknologier.

Det er nå ønskelig at sentrale aktører i energisektoren og industrien bidrar til å utvikle og realisere denne teknologien så raskt som mulig. I utslippstillatelsen for Kårstø heter det at Naturkraft skal legge anleggene til rette for separasjon og deponering av CO₂ og delta aktivt i forskning og utvikling av denne teknologien slik at den kan tas i bruk.

SPØRSMÅL NR. 817**Innlevert 26. mai 2005 av stortingsrepresentant Inge Ryan****Besvart 3. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«I St.meld. nr. 12 (2002-2003) Om dyrehold og dyrevelferd fastslår Regjeringen at bruk av dyr i forskning og forsøk reduseres, og næringskomiteen sluttet seg enstemmig til dette målet.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at EUs kjemikalietestingsprogram REACH, som Norge skal delta i, medfører en økning av bruken av forsøksdyr i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Norge skal delta i EUs kjemikalietestingsprogram REACH (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals), som innebærer testing av både nye og allerede kjente kjemikalier. REACH vil benytte alternativer til dyreforsøk, men mange av testkravene medfører bruk av dyr. Siden REACH er såpass omfattende, er det stor sannsynlighet for at programmet vil føre til en stor økning av bruken av

dyr i forsøk og forskning. Ifølge beregninger utført av Dyrevernalliansen, vil antall pattedyr i forsøk øke med nesten 24 000 i året i testperioden. Dette innebærer totalt sett 365 000 pattedyr.

Svar:

Utslipp og bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier kan forårsake alvorlige skader hos både mennesker og dyr. Et styrket og forbedret regelverk på kjemikalieområdet er derfor viktig for både dyr og mennesker. Norge har derfor uttrykt generell støtte til Kommisjonens forslag til nytt regelverk på dette området, samtidig som vi har foreslått endringer som vil kunne styrke og forenkle regelverket.

I forslaget til regelverk i EU har en lagt opp til å unngå bruk av forsøksdyr, og dette er også en av målsettingene i regelverksforslaget. Derfor vil trolig kravene i det nye systemet i stor grad kunne gjennomføres uten bruk av forsøksdyr. Næringslivet vil også pålegges å dele på testresultater fremskaffet ved bruk av

forsøksdyr for å sikre at man ikke dupliserer slike tester der disse brukes.

Selv om REACH vil fremskaffe store mengder ny informasjon om helse- og miljøfarlige kjemikalier, er det derfor usikkert om det vil føre til økt bruk av forsøksdyr slik det er fremholdt av Dyrevernalliansen.

Statens forurensningstilsyn (SFT) fikk 21. juni 2004 i oppdrag å vurdere konsekvenser av implementering av REACH i Norge. En slik analyse og

vurdering av konsekvenser inkluderer gjennomgang av mange områder. Miljøverndepartementet presiserte den 16. juli 2004 i et eget brev overfor SFT at konsekvenser av dyreforsøk også skal inkluderes i denne konsekvensvurderingen. Resultatene fra den første fase av denne konsekvensvurderingen skal foreligge til høsten, og vi vil da kunne si mer presist om hvordan det nye europeiske kjemikalierregelverket vil påvirke bruken av forsøksdyr i Norge.

SPØRSMÅL NR. 818

Innlevert 26. mai 2005 av stortingsrepresentant Hill-Marta Solberg

Besvart 3. juni 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Stortinget har i Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004) lagt til grunn at Ramsund opprettholdes og videreføres som base for Sjøforsvaret.

Mener forsvarsministeren det er samsvar mellom de politiske føringer, som tilsier at Forsvarets tilstedeværelse og operativitet i Nord-Norge bør styrkes, og den forflytning av materiell som skjer bort fra Sjøforsvarets stasjon i Ramsund?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har gitt sin støtte til omstilling av det norske Forsvaret. Omstillingen inkluderer også en modernisering av den norske marinen. Det konkrete resultatet av dette er innfasingen av nye fregatter med helikoptre, nye MTBer og nye kystvaktartøy. I innstillingene og debattene knyttet til vedtakene, blir det understreket at operativ evne skal styrkes, samt at Norge har suverenitet over store havområder, spesielt i nord.

Ramsund orlogsstasjon ble opprettet av Stortinget 12. juni 1912. Stasjonen er siden opprettholdt, og huser i dag Marinejegerkommandoen, ett av Forsvarets tunge verksteder og en forsyningsavdeling for Sjøforsvaret. På et sted som Ramsund er forsvarsarbeidsplassene svært viktige, og det er naturlig nok høy sensitivitet knyttet til Forsvarets utvikling. Marinejegerkommandoen er inne i en positiv utvikling og situasjonen for det tunge verkstedet vil bli avklart høsten 2005. For Forsyningsavdelingen er imidlertid situasjonen mer uvisst. Forsyningskommandoen i Ramsund har forsyningsansvar for KV Nord, Mari-

ne- og Kystjegerkommandoen, og tildels Minedykkerkommandoen.

Forsyningsansvaret inkluderer altså avdelinger som ligger i samme geografiske område.

Forsvarets virksomhet kan ikke detaljstyres fra Stortinget, men signaler jeg har fått tyder på at Forsyningskommandoen i Ramsund svekkes. God eller dårlig tilgang på militært materiell og annet utstyr er vel faktorer som kan påvirke avdelingens operative evne, og jeg antar også at det for et verksted spiller en viss rolle hvilken avstand det er til reservedelene.

Svar:

Forsvaret moderniseres og reduseres i omfang, samtidig som det legges stor vekt på operativ evne og kvalitet. Forsvarets tilstedeværelse i Nord-Norge er sammenlignet med Sør-Norge relativt sett høyere enn før, og nordområdene prioriteres fortsatt. Det vises i denne sammenheng bl.a. til at for Hærens del er tyngdepunktet for styrkeproduksjon gradvis flyttet fra Sør- til Nord-Norge. Luftforsvaret har i dag seks av ti flyskvadroner lokalisert nord for polarsirkelen, og for Sjøforsvaret foregår store deler av Kystvaktens virksomhet i Nord-Norge, mens marinen deployerer regelmessig nordover. Jeg vil derfor understreke at tilstedeværelse i Nord-Norge er høyt prioritert av denne Regjeringen.

For å tilpasse virksomheten til den øvrige omstruktureringen i Forsvaret, og for å møte de betydelige innsparingskrav som er fastsatt av Stortinget, gjennomfører Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) et kontinuerlig og meget omfattende omstillingsarbeid. Hensikten er å få etablert en organisa-

sjon som skal opprettholde en tilfredsstillende forsyningstjeneste tilpasset behovene i den operative strukturen, både når det gjelder geografisk plassering, materiellstruktur og aktivitetsnivå.

Arbeidet med en total omlegging av forsynings-tjenesten i FLO, herunder i Ramsund, ble startet opp sommeren 2004, og er i samsvar med Regjeringens beskrivelse av den videre tilpasning av Forsvarets styrkeproduksjon og logistikk- og støttevirksomhet fremlagt i St.prp. nr. 42 (2003-2004).

I Budsjett-innst. S. nr. 7 (2004-2005) uttalte forsvarskomiteen følgende om FLO: "Komiteen viser til at vedtatt organisasjonsstruktur, innenfor de rammer og effektiviseringskrav Stortinget har gitt, er delegert, og at det nå pågår forhandlinger mellom Forsvaret og de ansattes organisasjoner om dette."

Forsvarskomiteen har i samme budsjettinnstilling understreket betydningen av at FLO når de omfattende innsparingsmålene som er fastsatt for inne-værende og neste langtidperiode: "[...] Stortinget har gitt rammer for omleggingen av FLO, og at det er en viktig budsjettforutsetning at denne gjennomføres raskt [...]". Innsparingsmålene er dels en årsverkreduksjon på 1 300 i perioden 2002-2005 og dels ytter-

ligere minimum 600 mill. kr i reduserte driftsutgifter pr. år i perioden 2005-2008.

Ved innføringen av Forsvarets nye forsynings-konsept, som nå er under realisering, søkes de mest kostnadseffektive og minst ressurskrevende løsnin-gene for etterforsyning av brukende avdelinger - inklusive Sjøforsvarets fartøyer. Brukende avdelinger skal få materiellet i forhold til behov og lokalisering der dette er hensiktsmessig, uavhengig av FLOs lagerlokalisering og leverandører. Bruken av basen på Ramsund er imidlertid blitt redusert som en følge av endret øvings- og deployeringskonsept for Sjøforsva-ret, og de marinefartøyene som hadde Ramsund som hjemmebase, er avhendet (siste fartøy er KNM "Vi-dar" som er under utfasing). Generalinspektøren for Sjøforsvaret, som nettopp er ansvarlig for det opera-tive sjøforsvaret, støtter denne effektiviseringen av logistikk- og støttevirksomheten i Nord-Norge.

Når omorganiseringen er implementert, vil FLO ha en effektiv forsyningstjeneste som vil være i stand til å understøtte Sjøforsvarets fartøyer på avtalt sted, til rett tid og til en riktig kostnad. Sammen med inn-føring av nytt og moderne sjøgående materiell, vil dette styrke Sjøforsvarets ivaretagelse av norske in-teresser også i Nord-områdene.

SPØRSMÅL NR. 819

Innlevert 26. mai 2005 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 7. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«I helsebudsjettet for 2003 ble det bevilget 1 mill. kr til KSUs prosjekt Samlokalisering Helseprosjekt Kongsvinger. Prosjektet har i samarbeid med Syke-huset Innlandet HF, Kongsvinger kommune og regi-onene samt næringslivet i området, blitt utviklet til et unikt pilotprosjekt, som vil gi et mer helhetlig helse-tilbud, en styrket infrastruktur og bedre utnyttelse av ressursene knyttet til Sykehuset på Kongsvinger.

Hvorfor har ikke Sykehuset Innlandet HF sørget for å realisere prosjektet?»

BEGRUNNELSE:

Samlokalisering Helseprosjekt Kongsvinger er et prosjekt som bygger på en alliansebygging mellom ulike offentlige etater, offentlige instanser og næringslivet for å gi et mer helhetlig helsetilbud, en styrket infrastruktur og en bedre utnyttelse av ressursene

i Kongsvinger kommune og i regionen og for å utvi-kle en fremtidsrettet bruk av Sykehuset på Kongsvin-ger.

Det å samlokalisere de ulike helsetjenester vil være praktisk for den enkelte bruker, men også kunne skape sterk helsefaglig kompetanse. Vektlegging på helselogistikk skulle gi pasientene et helsetilbud med alt på ett sted. Den enkelte som har behov for helse-tjenester skulle finne alt på et sted, uavhengig av hvem som yter tilbudet. Kongsvinger-regionen skul-le således kunne tilby et bedre tilbud til lavere kost-nad enn i dag.

Det ble bevilget 1 mill. kr til prosjektet i St.prp. 1/2002 over Helsebudsjettet. Kongsvinger kommune og de øvrige kommuner i regionen har støttet pro-sjektet økonomisk, og det samme har SND, Kongsv-inger Sykehus HF, private mv. Etter at Sykehuset Innlandet HF ønsket å gjennomføre DPS, distriktpsy-kiatrisk enhet, i egen regi, ble prosjektet redusert til

ca. 10 000 kvadratmeter, hvorav Sykehuset Innlandet HFs andel utgjorde 14 pst. Prosjektet er kostnadsberegnet til i alt 290 mill. kr, hvorav Sykehuset Innlandet HFs andel utgjør en investering i størrelsesorden 45 mill. kr som skulle finansieres med en årlig leie i størrelsesorden 3,5 mill. kr pr. år. Prosjektet har motvært lovord fra alle, og har bl.a. en rekke ganger vært behandlet både i styret i Sykehuset Innlandet HF og i Helse Øst RHF, med positiv innstilling. Den siste tiden har imidlertid Sykehuset Innlandet HF ved Torbjørn Almlid endret holdning og uten at dette er begrunnet tilsynelatende lagt prosjektet på is.

Det har vært reist spørsmål ved om forholdet til regelverket for offentlige anskaffelser vil legge hindringer i veien for en OPS-avtale. Sykehuset Innlandet HF har tatt initiativ til å få utarbeidet en juridisk betenkning fra Wikborg Rein, datert 21. januar 2005, hvor det konkluderes med at med visse tilpasninger i leiekontrakten anses det mest sannsynlig at kontraktsforholdet vil bli vurdert som en reell leiekontrakt, og således være omfattet av unntaket for leiekontrakter i anskaffelsesforskriftenes § 1-3 (2) B.

Samlokalisering Helseprosjekt Kongsvinger er et unikt pilotprosjekt som med en alliansebygging og med et lokalt initiativ, i samarbeid med regionale og nasjonale partnerskap, fortjener å bli gjennomført.

Svar:

Som representanten Alvheim viser til har det over flere år pågått planlegging av et mulig utbyggingsprosjekt i tilknytning til Kongsvinger Sjukehus, nå del av Sykehuset Innlandet HF. Konseptet har vært basert på samlokalisering mellom ulike offentlige og private helsetjenester gjennom en privatfinansiert utbygging. Departementet har tidligere vurdert prosjektideen som interessant, og var en av flere bidragsytere til utarbeidelse av et forprosjekt gjennom en bevilgning på 1 mill. kr i statsbudsjettet for 2002, ref. St.prp. nr. 1 (2001-2002).

Sykehuset Innlandets utgangspunkt for samarbeidet har vært tidligere vedtak om utbygging av et distriktspsykiatrisk senter (DPS) i tilknytning til sykehuset på Kongsvinger, samt behov for oppgradering av lokaler til enkelte funksjoner. Etter en totalvurdering har Sykehuset Innlandet HF nå konkludert med at den planlagte utbyggingen i regi av Kongsvinger Sjukehus Utvikling ikke kan gjennomføres i sin nåværende form. Dette er begrunnet både i formelle hindringer og økonomiske forhold.

Fra departementets side er det tidligere gitt åpning for at regionale helseforetak kan vurdere mulig offentlig-privat samarbeid i forbindelse med investeringsprosjekter (jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004)). Det er samtidig understreket at mulige framtidige prosjekter etter denne type samarbeidsmodell må ivaretas innenfor ordinære budsjetter og prioriteringer, og

formelle rammer som gjelder for foretakene. Den planlagte utbyggingsmodellen på Kongsvinger er basert på at et privat selskap vil bygge og eie bygningsmasse, mens sykehuset og andre interessenter skal leie lokaler. Prosjektet vil m.a.o. gi langsiktige økonomiske bindinger over framtidige budsjetter. Vurdering av og beslutning om mulig gjennomføring av prosjektet, er et anliggende for Helse Øst RHF og Sykehuset Innlandet HF, som må vurdere muligheter, begrensninger og kostnadsimplikasjoner i forbindelse med dette prosjektet, så vel som for øvrige investeringsprosjekter i regionen.

Styret i Sykehuset Innlandet HF har tidligere stilt seg positiv til at utbyggingen ved Sykehuset Innlandet Kongsvinger skulle gjennomføres (jf. styresak av 30. juni 2004). Samtidig ble det gjort klart at saken ble ansett å ha prinsipiell betydning, og det hersket usikkerhet om en gjennomføring ville få framtidige konsekvenser for foretakets låne- og tilskuddsbevilgninger. Saken ble oversendt for behandling i regionalt helseforetak Helse Øst RHF. Også det regionale helseforetaket har i utgangspunktet stilt seg positiv til samlokaliseringssprosjektet på Kongsvinger. Samtidig så man behov for å foreta en fornyet vurdering av avtalen i forhold til regelverket for offentlige anskaffelser og bestemmelser om låneopptak for helseforetak. Den aktuelle avtalen er forelagt vurderinger fra advokater og foretakets revisor.

Etter en totalvurdering har altså Sykehuset Innlandet HF nå konkludert med at det foreligger flere hindringer som vanskeliggjør gjennomføringen av en privatfinansiert utbygging ved Sykehuset Innlandet Kongsvinger (jf. styremøte av 10. mars 2005). Styret legger særlig vekt på hensynet til regelverket om offentlige anskaffelser. Videre er det vurdert at kontrakten vil kunne være å betrakte som såkalt finansiell leasing, som er en finansieringsform helseforetakene ikke har anledning til å inngå. DPS-utbyggingen er besluttet å gjennomføre i egen regi. Når det gjelder arealer for øvrige funksjoner som var planlagt å inngå i prosjektet, er vurderingen at prosjektets kostnadsnivå framstår høyt og en eventuell tilpassing av den aktuelle leieavtalen vil svekke foretakets interesser ut over hva som oppfattes som akseptabelt. Sykehuset Innlandet ønsker også å se Kongsvinger-sykehusets behov i lys av det pågående strategiarbeidet "Prosjekt 2020".

Styret stiller seg imidlertid fortsatt positiv til at det etableres kommunale, interkommunale, fylkeskommunale og eventuelle private helsetjenester ved Sykehuset Innlandet Kongsvinger. Etter styrets siste vedtak har styreleder og administrerende direktør i Sykehuset Innlandet HF tatt initiativ til dialog med Kongsvinger kommune om mulig videre samarbeid på det grunnlag som nå foreligger.

SPØRSMÅL NR. 820**Innlevert 26. mai 2005 av stortingsrepresentant Jørgen Kosmo****Besvart 1. juni 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Hvorledes er kommunalministerens svar å forstå i forhold til de regnskapsforskrifter som ligger til grunn for kommunal regnskapsførsel, og innebærer avgjørelsen at fylkesmannens tolkning av regnskapsforskriften ikke anses å være i samsvar med departementets forståelse og at det vil bli sendt ut ny veiledning til kommunene om hvorledes regelverket skal forstås?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med vedtak i Bergen bystyre om å tilbakebetale byens vann- og avløpsabonnerter 120 mill. kr, er det oppstått strid om forståelsen av regnskapsforskriftene. Bystyreflertallet ønsket å føre hele tilbakebetalingen på 2003-regnskapet selv om beløpet skulle tilbakebetales i løpet av 8-10 år. Bystyremindretallet anket saken til fylkesmannen som gav mindretallet rett i at kommunen ikke kunne avsette penger på den måten når den samtidig går med underskudd. Dette prinsippet følger, ifølge fylkesmannen i Hordaland, av regnskapsforskriften § 9 hvor det slås fast at det ikke skal gjennomføres avsetninger eller overføringer til investeringsregnskapet hvis kommunene i samme året har et regnskapsmessig merforbruk. Bystyreflertallet har anket saken inn for Kommunal- og regionaldepartementet som ber fylkesmannen omgjøre sin avgjørelse i saken. "Etter en samlet vurdering finner Kommunal- og regionaldepartementet at det er grunnlag for å føre det omtalte beløpet i 2003-regnskapet" heter det i begrunnelsen fra departementet.

Svar:

Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 787 fra stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken som omhandler samme sak.

I Bergen kommunes regnskap for 2003 er det avsatt 120 mill. kr i forbindelse med bystyrets vedtak om å tilbakebetale vann- og avløpsgebyrer til innbyggerne. Dette ble klaget inn for fylkesmannen, som gav klagerne medhold i at en slik avsetning ikke er i tråd med regelverket. I brev av 8. mars 2005 forespør Bergen kommune om Kommunal- og regionaldepartementets vurdering av saken.

Den aktuelle avsetningen som er foretatt, er i regnskapet gjennomført som en utgiftsføring som belaster årets driftsresultat. Den sentrale problemstillingen i saken er om kommunen har grunnlag for å gjennomføre en slik utgiftsføring. Denne problemstillingen må vurderes i forhold til kommuneloven § 48, som angir at alle kjente utgifter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avsluttes.

Den aktuelle avsetningen er ikke å betrakte som disponering av årets driftsresultat. Regnskapsforskriften § 9 er således ikke relevant for å vurdere om det er grunnlag for utgiftsføringen i denne saken.

Departementet har lagt til grunn at Bergen kommune selv anser det aktuelle beløpet som kjent i 2003. Departementet har i sin vurdering derfor kommet til at kommunen har tilstrekkelig grunnlag for å utgiftsføre beløpet i 2003.

Departementet betrakter denne saken som et spørsmål om tolkning av regelverket i en enkeltsak, og anser det ikke som nødvendig å gi nærmere generell veiledning om regelverket som følge av denne saken.

SPØRSMÅL NR. 821**Innlevert 27. mai 2005 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 14. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Hva kan statsråden bidra med for å sikre at alvorlig psykisk syke pasienter med anoreksi/spisevegring, raskt får den nødvendige spesialisthjelp på området, som de har krav på innenfor pasientrettighetsloven?»

BEGRUNNELSE:

Gjentatte ganger har media satt fokus på manglende behandlingstilbud/kapasitet i det offentlige helsevesen. Det kan også ofte tyde på manglende vilje fra helseforetakene til å ta alvorlig psykisk syke pasienter med spisevegring/anoreksi på alvor. Det blir ofte pekt på at det offentlige helsevesen/psykiatrien mangler helhetssyn på pasienten med denne typen sykdomstilfelle.

Etter en personlig henvendelse fra fortvilte pårørende til en ung jente, tillater jeg meg nå å ta saken opp med helse- og omsorgsministeren. Etter familiens oppfatning, har ikke deres datter fått den helhetlige spesialisthjelpen hun med sin sykdom må ha for å bli frisk. Behandlingen har i hovedsak bestått av neddoping med tabletter og stadig nye diagnoser. Nye tabletter, inn- og utskrivning av sykehus etter flere overdoser og stygg selvskadning.

Capio Anorexi Center i Fredrikstad har i dag ubenyttet kapasitet, og fastlege sammen med psykologen søkte om plass, noe hun ble lovet etter et intervju med fagfolk på senteret. Hun var svært motivert og så frem til endelig å få en behandling som hun har tro på vil virke. Etter en tid kom det avslag på søknaden, fordi behandlingstilbudet ble for "kostbart", og fordi hun ikke var syk nok ble det sagt. Alternativet var fortsatt neddoping, mens hun skulle vente i 6 måneder på samtaleterapi i det offentlige psykiatritilbudet.

Avslaget førte til totalt kollaps, nye overdoser og 10 dagers tvangsinnleggelse i psykiatrisk avdeling i Lier der hun er i dag. Slik svingdørsbehandling vil jeg tro koster samfunnet langt mer enn det å gi et riktig behandlingstilbud langt tidligere i sykdomsfasen.

For en person med alvorlig spisevegring, er ikke neddoping med tabletter, og inn og ut av psykiatrisk behandling det rette. Her må det mer spesialisert helhetlig behandling til. Denne typen behandling er tilgjengelig både ved nevnte Capio Anorexi Center i Fredrikstad, og ved Modum Bad i Buskerud. Modum Bad i Buskerud har dessverre også lange ventelister, noe som viser at behovet for hjelp er stort.

Svar:

Behandlings- og tjenestetilbud til mennesker med spiseforstyrrelser er en viktig del av Opptrappingssplanen for psykisk helse. En egen Strategiplan mot spiseforstyrrelser fra 2000 legger både vekt på forebygging, kompetanseheving og utbygging av behandlingstilbudet. Vesentlige deler planen er eller er i ferd med å bli gjennomført. Sosial- og helsedirektoratet reviderer nå strategiplanen i samarbeid med bl.a. berørte departementer, fagmiljøer og brukerorganisasjoner.

De fleste pasienter med spiseforstyrrelser vil ha behov for poliklinisk behandling, mens en liten del med alvorlig sykdom vil ha behov for sykehusinnleggelse. Alle ledd i behandlingsapparatet, fra fastlegen til spesialistene på sykehusene skal behandle spiseforstyrrelser. Det skal gis spesialistbehandling til mennesker med spiseforstyrrelser ved alle landets poliklinikker, både innen psykisk helsevern for voksne og for barn og unge.

De regionale helseforetakene skal sørge for at befolkningen i deres område får de spesialisthelsetjenester de trenger. Dette inkluderer også hvilke tilbud som skal etableres ved de enkelte sykehusene. Tilbudene skal utformes i tråd med de overordnede politiske føringer, bl.a. i henhold til St.prp. nr. 1 (2003-2004) hvor det ble lagt til grunn at alle regionale helseforetak i løpet av 2004 skal ha bygget opp kliniske spesialenheter som kan tilby de alvorligst syke behandling.

Slike enheter er nå etablert i Helse Midt Norge, Helse Vest og Helse Øst og er under etablering i Helse Nord og Helse Sør. Det er etablert et nasjonalt klinisk nettverk med en representant fra hver helseregion som skal bidra til at foretak og behandlere kan innhente kunnskap og kompetanse, og sørge for en gjensidig utveksling av dette mellom regionene. Det er også etablert et eget utdanningsprogram, "Kropp og selvfølelse", som skal bidra til kompetanseheving og etablering av samarbeidsrutiner mellom de ulike nivåene i behandlingsapparatet.

Det er opp til de regionale helseforetakene hvorvidt de ønsker å inngå avtaler for kjøp av tjenester for behandling av alvorlige spiseforstyrrelser, som f.eks. ved Capio Anorexi Center i Fredrikstad. Ingen av de regionale helseforetakene har hittil inngått avtale for kjøp av tjenester ved Capio Anorexi Center. Noen helseforetak har kjøpt tjenester for enkeltpasienter.

Modum Bad er en privat diakonal stiftelse som har utviklet modeller for behandling av spiseforstyr-

relser. Oppholdsutgiftene dekkes av det offentlige med 90 pst. fra Rikstrygdeverket og 10 pst. fra fylkeskommunen. Modum bad tar ikke imot de aller dårligste pasientene med spiseforstyrrelser.

I begrunnelsen for spørsmålet er det vist til en konkret sak. Som helse- og omsorgsminister har jeg ikke anledning til å gripe inn i enkeltsaker. Pasienten har anledning til å klage til Helsetilsynet i hjemfylket over manglende behandlingstilbud.

Fra 1. september 2004 trådte endringer i lov om pasientrettigheter i kraft. Dette betyr bl.a. at de pasi-

entene som ut fra en individuell vurdering fra lege i sykehus, har rett til nødvendig helsehjelp også skal gis en frist for når de senest skal få behandling. Dette kan ha betydning for pasienter med alvorlige spiseforstyrrelser. Har de ikke fått behandling når denne fristen utløper, kan pasienten kontakte Rikstrygdeverket og kreve at Rikstrygdeverket skaffer et behandlingstilbud med en gang, enten ved et annet sykehus i Norge eller i utlandet.

SPØRSMÅL NR. 822

Innlevert 27. mai 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 1. juni 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Det vises til mulig sammenheng mellom kvikksølv damp fra amalgam og helseskader hos tannlegeassistenter og deres barn. Det kan ikke utelukkes at tannleger rammes. Farene ved amalgambruk har vært sterkt debattert lenge.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle forhold i denne saken blir klarlagt gjennom uavhengige undersøkelser, at det offentliges ansvar for eventuell mangelfull informasjon og regelverk klarlegges, og hvilke akutte tiltak som settes i gang nå for å hindre skader?»

Svar:

Arbeids- og sosialdepartementet har iverksatt tiltak for å klarlegge ev. sammenhenger mellom tidligere kvikksølv eksponering og helseeffekter i tannhelsetjenesten. Vi har i denne forbindelse bedt Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) om å foreta de nødvendige forundersøkelser av mulighetene for og hensiktsmessigheten av nærmere forskning på dette området. Instituttet skal i denne forbindelse også beskrive og belyse annen relevant nyere forskning som finnes i og utenfor landet om dette tema. Forundersøkelsen omfatter bl.a. gjennomgang av et stort datamateriale som hentes fra Riksarkivet.

STAMI er det nasjonale forskningsinstituttet innenfor arbeidsmiljø- og arbeidshelseområdet, og innehar bl.a. høy ekspertise på sammenhengen mellom kjemisk eksponering og helseeffekter. Instituttet er høyt internasjonalt anerkjent og har også et godt faglig samarbeid med øvrige forskningsmiljøer. Jeg

viser også til kommunalkomiteens budsjettinnstilling for 2005-budsjettet (Budsjett-innst. S. nr. 5 (2004-2005)).

Anbefalingene fra instituttet vil foreligge i departementet før 1. august. Det vil deretter bli tatt stilling til hvilke forskningsprosjekter som ev. skal iverksettes. Blant annet foreligger det en søknad om støtte på til sammen 10 mill. kr til et prosjekt om tannlegeassistenter helse relatert til kvikksølv påvirkning i arbeidsmiljøet fra Universitetet i Bergen.

I tillegg til ovennevnte undersøkelse, utarbeides det nå dokumentasjon over myndighetenes oppfølging av mulig helseskadelig kvikksølv eksponering i arbeidet. Dette omfatter myndighetenes innsats, både mht. kunnskapsutvikling, tilsyn og veiledning.

På bakgrunn av at farlig eksponering for kvikksølv i praksis ikke anses å være et problem i norsk arbeidsliv i dag, har Norge så langt ikke justert den administrative normen for kvikksølv i takt med kunnskapsutviklingen på feltet. Arbeidsmiljømyndighetene har imidlertid nå igangsatt en prosess for å senke den administrative normen for kvikksølv slik at denne kommer på et nivå tilsvarende det som anbefales i EU. Dette hovedsaklig på bakgrunn av at det gir en uheldig signaleffekt dersom Norge opererer med en administrativ norm for kvikksølv som er høyere enn de fleste andre europeiske land. Forslaget til revisjon av den administrative normen for kvikksølv i tråd med dette er sendt på en bred høring med frist 15. august i år.

Siden man i tannhelsetjenesten i dag ikke lenger benytter kobberamalgam vil igangsettelse av akutte tiltak for å hindre skader som følge av eksponering

for kvikksølv damp ikke være relevant. Det er imidlertid et fokus på plastmateriale som kan gi fingeralergi der det ikke brukes hansker. Arbeidstilsynet fører tilsyn med arbeidsmiljøet ved tannlegekontorer, og har bl.a. nylig gjennomført en egen satsing rettet mot tannlegekontorer i Nord-Norge. Resultatene av denne satsingen var at 12 av 19 besøkte virksomheter

fikk pålegg (om stoffkartotek, internkontroll, ventilasjon, kartlegging av belastningslidelser). Også i tannhelsetjenesten er det selvsagt arbeidsgivers ansvar å sørge for et trygt og sikkert arbeidsmiljø. Resultatene av Arbeidstilsynets satsing er således bl.a. publisert i Tannlegeforeningens Tidende, og er også gjengitt på Den Norske Tannlegeforenings internettsider.

SPØRSMÅL NR. 823

Innlevert 27. mai 2005 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 2. juni 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Røros Elektrisitetsverk søknad om utbygging av Ormhaugfossen kraftverk er blitt avslått av NVE. En utbygging som klart ligger innenfor, både Regjeringens og Stortingets intensjoner om en satsing på små kraftverk.

Hva vil statsråden foreta seg for at denne planlagte utbyggingen kan raskt iverksettes, uten mer trening fra NVE?»

BEGRUNNELSE:

Utgangspunktet for søknaden om utbygging av Ormhaugfossen kraftverk ligger nedfelt i REVs strategiplan for perioden 2003-2007:

"Egenproduksjon av miljøvennlig energi skal øke minst i takt med forbruksøkningen i området".

I forhold til de signaler som både storting og regjering har gitt i forhold til satsing på små kraftverk for å stimulere til å styrke energibalansen, styrke forsynings sikkerheten og styrke lokalt næringsliv er Ormhaugfossen et typisk eksempel på en utbygging som oppfyller alle disse målsettingene.

Jeg finner det derfor noe merkelig når NVE velger ikke å ta hensyn til de eksisterende politiske signaler. I NVEs kommentarer finnes ikke vurderinger rundt de positive virkningene. NVE har heller ikke

vurdert utbyggingen i forhold til de politiske signaler som er gitt.

Saken har vært ute på høring, ingen høringsinstanser, offentlig eller privat, foruten en hytteeier og NVE går imot utbyggingen. Det kan faktisk virke som at NVE ene og alene bygger sin motstand mot denne utbyggingen basert på en hytteeiers beskrivelse av forholdene rundt utbyggingen. Resten av lokalbefolkningens uttalelser er ikke vektlagt i noen grad.

Vedrørende inngrep i uberørt natur er det viktig å kunne påpeke at dette sannsynligvis ikke har noen verdi overhode av følgende årsaker:

- Det har vært kraftstasjon her tidligere (frem til 1955)
- Vannføringen i fossen er 100 pst. bestemt av Aursundreguleringen
- Området er brukt til industriavfallsplass for Røros Kobberverk
- Området er sterkt berørt av en jernbanefylling, riksveien og en kraftledning.

Svar:

Røros Elektrisitetsverk har påklaget NVEs avslag på søknad om tillatelse til å bygge Ormhaugfossen kraftverk. Klagen er nå til sluttbehandling i departementet. Representanter fra departementet var på befaring ved Ormhaugfossen 12. mai. Jeg vil avgjøre saken i løpet av meget kort tid.

SPØRSMÅL NR. 824**Innlevert 27. mai 2005 av stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen****Besvart 3. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for at kartleggingen og overvåkingen av lakselus på Vestlandet kan fortsette?»

BEGRUNNELSE:

Lakseoppdrettere i Hardanger har gjennom "Hardanger Fiskehelsenettverk" skjerpet innsatsen mot lakselus i mange år.

Næringen og andre aktører mener den overvåkingen som har pågått over flere år i form av telling av lakselus fra Egersund til Stad er avgjørende for å se om de tiltak næringen setter i verk for å redusere lakselusproblemet virker.

Ifølge fiskeriforvalteren hos fylkesmannen i Hordaland, har en uenighet mellom Direktoratet for naturforvaltning og Mattilsynet om hvem som skal betale kostnadene for denne overvåkingen ført til at dette arbeidet stopper opp.

Svar:

Direktoratet for naturforvaltning har drevet lakselusovervåking og forvaltningsrettet FoU på dette området siden 1991. Formålet med arbeidet har vært å avklare om lakselus i oppdrett kunne være et problem for villaksen. Det er nå gjort undersøkelser i

nær 15 år som dokumenterer sammenhengen mellom forekomstene av lus i oppdrett og lus på vill laksefisk.

Det vil imidlertid fortsatt være behov for overvåking av lakselus i ville bestander. Grunnen er ikke minst at dette gir oss viktig kunnskap om effekten av tiltak innen oppdrettsnæringen. Direktoratet for naturforvaltning har lagt til grunn at denne overvåkingen i grove trekk vil bli videreført og dekket opp gjennom det nasjonale overvåkingsprogrammet for nasjonale laksefjorder og laksevassdrag. Koordineringsansvaret for dette programmet er lagt til Direktoratet for naturforvaltning, mens hver sektormyndighet vil ha ansvaret for overvåkingen på sitt ansvarsområde. Denne ansvarsfordelingen er også lagt til grunn i St.prp. nr. 79 (2001-2002) Om opprettelse av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder.

Jeg vil presisere at det videre ansvaret for å overvåke lakselus ligger hos Mattilsynet, med Fiskeri- og kystdepartementet som ansvarlig departementet. De berørte fagmyndighetene drøfter nå det videre samarbeidet om overvåkingen, og jeg har fått opplyst at Mattilsynet i disse dager vurderer overvåkingen av lakselus i inneværende år. Overvåkingsprogrammet for nasjonale laksevassdrag og laksefjorder vil bli fulgt opp i statsbudsjettene for årene fremover.

SPØRSMÅL NR. 825**Innlevert 27. mai 2005 av stortingsrepresentant Aud Gaundal****Besvart 7. juni 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Jeg er kjent med at det er store omkostninger knyttet til manglende varetektsplasser i Midt-Norge. Det foreligger nå planer ved Verdal fengsel for å rette situasjonen. Via mediene er også problemet belyst, hvor det stilles spørsmål ved pengebruk til transport/hotell, og at en burde prioritere etterforskning av lovbrudd. Slike oppslag øker etter min mening ikke respekten verken for pengebruken eller politiets prioritering.

Når vil departementet ta stilling til planene ved Verdal fengsel?»

Svar:

Justisdepartementet er kjent med at det har vært arbeidet med planer om utvidelse av Verdal fengsel. Departementet vil vurdere disse planene. Det er behov for flere fengselsplasser i Kriminalomsorgen region nord. I Revidert nasjonalbudsjett (RNB) for 2005, har derfor Regjeringen foreslått en utvidelse av

Vadsø fengsel med 8 plasser og 2 mill. kr til prosjektering av et nytt fengsel i Indre Salten/Sørfold. Det er inngått en budsjettavtale mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om RNB for 2005. I avtalen er det lagt inn midler til oppgradering av de åpne fengslene IIseng og Verdal med til sammen 5 mill. kr. Dis-

se midlene er først og fremst tenkt benyttet til økt bemanning og fysiske sikkerhetstiltak. En eventuell utvidelse av Verdal fengsel må vurderes nærmere i en helhetlig sammenheng i forhold til plassbehovet i Kriminalomsorgen region nord.

SPØRSMÅL NR. 826

Innlevert 27. mai 2005 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 8. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Rådmannen i Tromsø, Steinar Rudaa, har gitt ordre om at ensengsrom skal omgjøres til tosengsrom med hensyn til kapasiteten.

Vil statsråden passivt la dette skje eller vil hun gripe inn og sette kommunen under administrasjon og ettersyn?»

BEGRUNNELSE:

Rådmannen i Tromsø, Steinar Rudaa, har gitt ordre om et ensengsrom skal omgjøres til tosengsrom med hensyn til kapasiteten. Dette er stikk i strid mot Stortingets intensjoner og vedtak. I denne sammenheng kan det vises til at Stortinget så tidlig som i 1996 vedtok at alle hadde krav på enkeltrom. Videre behandlet Stortinget i eldreformen og slo der fast det samme. Ut fra de økonomiske prioriteringer vi kjenner Tromsø har foretatt, er det kanskje på tid at staten kommer inn og tar ansvar for at alle innbyggere får de grunnleggende tjenestetilbud dekket.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra kommunal- og regionalministeren.

Handlingsplanen for eldreomsorgen ble inngangsatt i 1998 og planen har gitt resultater godt over måltallene. Den samlede investeringsrammen for planen har vært 32 mrd. kr i statlig tilskudd. I tillegg kommer de kommunale investeringene. Boligkapasiteten er økt og den bygningsmessige standarden er vesentlig bedret. Når utbyggingen og fornyelsen av boligmassen er avsluttet i 2007, sier prognosene at landets kommuner har 40 000 sykehjemsplasser og 26 000 plasser i omsorgsboliger. Eneromsdekningen var ved

utgangen av 2004 på 92 pst. For å påse at målene til handlingsplanen oppnås rapporterer landets fylkesmenn to ganger i året til departementet hvordan pleie- og omsorgssituasjonen i kommunene er.

Det er landets kommuner som skal sørge for nødvendige helse- og sosialtjenester til de som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen. I forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten heter det under § 3 at kommunene skal utarbeide skriftlig nedfellede prosedyrer for å sikre at brukerne får tilfredstilt grunnleggende behov. Med det menes bl.a. tilbud om eget rom ved langtidsopphold.

Etter det jeg har fått opplyst gjelder saken at Tromsø benytter ensengsrom for to personer til midlertidig korttidsopphold. Det er vurderingen av den enkeltes behov for nødvendig og forsvarlig hjelp som ligger til grunn for tildeling av tjenester. Brukernes behov for tjenester skal oppfylles uavhengig av hvor eller hvordan brukeren bor.

Departementet har ikke hjemmel til å sette kommunen under administrasjon på grunnlag av tjenesteutforming. Staten skal imidlertid gjennom Helsetilsynet i fylket føre tilsyn med at regelverket som gjelder for pleie- og omsorgstjenesten i kommunen blir anvendt riktig og vurdere om kommunen har opptrådt i samsvar med regelverket.

For å bedre tjenestene til brukerne har kommunene behov for gode systemer for å registrere uforsvarlige hendelser. Regjeringen og KS har inngått en forpliktende samarbeidsavtale om bedre kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene. Et sentralt punkt i denne avtalen er at KS skal stimulere kommuner til å etablere kvalitetssystem som sikrer god internkontroll. Partene skal også i fellesskap legge til rette for bedre saksbehandling, organisering og ledelse i tjenestene.

SPØRSMÅL NR. 827**Innlevert 27. mai 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 3. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Jeg viser til Innst. S. nr. 150 (2004-2005) om Dokument nr. 8:32 (2004-2005) om straks å innføre avbøtende tiltak for at vogntog med høyde over 4 meter kan passere Haukelitunnelene. Samferdselskomiteen som behandlet saken har gitt klare føringer om å finne løsninger med tillatt høyde på 4,2 meter slik næringslivet har understreket er behovet. Komiteen ba om at ulike løsninger ble vurdert i forbindelse med anbudsinnhenting og om å bli orientert om saken i vårsesjonen 2005.

Hvordan vil denne orienteringen bli gitt?»

BEGRUNNELSE:

Samferdselskomiteen har i sine merknader vært tydelig på at mang sikter mot løsning som tillater kjørehøyde på 4,2 meter. Komiteen har også pekt på at ulike løsninger er påpekt fra anleggsbransjen, og at gode løsninger ikke nødvendigvis blir de dyreste. Dersom tiltak for å skaffe passeringshøyde på 4,2 meter kombineres med andre typer arbeid (sikkerhetstiltak og vedlikehold) kan tiltak fremstilles som svært kostbare. Det er derfor grunn til å understreke at tilbud på økt tunnelhøyde selvsagt forutsettes bare å omhandle tiltak som er absolutt påkrevet for å sikre slik høydeøkning. Jeg har også registrert at vegkontor i to regioner arbeider med tiltak på samme vegforbindelse, hhv. i Hordaland og i Telemark. Det synes som om disse to kontorene legger helt ulik premis for oppfølging av Stortingets signaler gjennom komitémerknader; i Hordaland utlyses tilbud på økning til 4,1 meter og i Telemark utlyses tilbud på økning til 4,2 meter. Det er åpenbart behov for en orientering til Stortinget om denne saken for å sikre at oppfølging av Stortingets klare signaler faktisk blir gjennomført og slik som Stortinget faktisk har bedt om.

Svar:

Statens vegvesen har satt i gang et arbeid, der siktemålet er å oppnå tillatt høyde på 4,2 meter. Totalt omfatter dette fem tunneler, med lengde på til sammen 14,2 km, hvorav 12,6 km ligger på vestsiden av fjellet.

For Vågslidtunnelen, som er den eneste berørte tunnelen som ligger på østsiden, vil dette arbeidet bli igangsatt i høst. Total kostnad for denne tunnelen er anslått til 24 mill. kr.

For tunnelene på vestsiden av fjellet er omfanget så stort og komplekst at Statens vegvesen har valgt å ta utvidelsen i to etapper. Den første fasen innebærer en heving av den frie høyden til 4,1 meter. Denne utbedringen skal etter planen være gjennomført til midten av november. For å unngå dobbeltarbeid og ekstrakostnader vil punktene som utbedres i denne fasen bli hevet slik at disse er klare for tillatt høyde på 4,2 meter. I fase to vil en deretter heve de resterende punktene, slik at tillatt høyde for samtlige tunneler over Haukeli er 4,2 meter. Anbudsmaterialet for denne fasen vil være klar for utsendelse høsten 2005, og det er regnet med om lag et års anleggsdrift. I forbindelse med utarbeidelsen dette materialet har Statens vegvesen vurdert ulike løsningsformer for utbedringsarbeidene.

Den totale kostnaden for utbedringene av tunnelene på vestsiden er beregnet til 113 mill. kr.

Jeg vil påpeke at det ikke er slik at tunnelene kun skal heves til 4,1 meter på vestsiden av fjellovergangen. Med tanke på omfanget av det arbeidet som skal utføres i tunnelene som ligger på vestsiden av Haukeli, samt lengden på disse tunnelene, er det naturlig at dette vil ta noe mer tid enn arbeidet i Vågslidtunnelen på østsiden.

Jeg vil avslutningsvis vise til at jeg i brev av 2. juni 2005 til Statens vegvesen legger til grunn at det etableres en fri høyde på 4,2 meter så snart dette lar seg gjøre innenfor de gjeldende plan- og budsjettammer.

Jeg anser med dette at samferdselskomiteens ønske om å bli orientert om saken i vårsesjonen er oppfylt.

Vedlegg til svar:

Brev fra Samferdselsdepartement til Vegdirektoratet vedrørende E134 over Haukeli, datert 2. juni 2005. Referanse: 04/2437-MSU.

SPØRSMÅL NR. 828**Innlevert 27. mai 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås****Besvart 1. juni 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«For å granske saken om skader ved kvikksølv-damp hos tannlegeassistentene har statsråden hyret inn Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI).

Hvordan har statsråden vurdert habilitetsspørsmålet i denne saken, og hvilket skjønn har statsråden utøvd når han har valgt den institusjon hvis vurderinger tidligere har blitt brukt av rettsvesenet, for å avvise at slik sammenheng finnes?»

Svar:

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er det nasjonale forskningsinstituttet innenfor arbeidsmiljø- og arbeidshelseområdet, og innehar høy ekspertise på sammenhengen mellom kjemisk eksponering og helseeffekter. Instituttet er høyt internasjonalt anerkjent og har også et godt faglig samarbeid med øvrige forskningsmiljøer. En av STAMIs oppgaver er å formidle videre til myndigheter, arbeidslivet og Arbeidstilsynet de funn som gjøres gjennom undersøkelser og annet vitenskapelig arbeid. STAMI har i over 40 år arbeidet med kvikksølvproblematikk. Instituttet har foretatt kartlegginger og produsert rapporter om dette. I tillegg har det vært gjennomført målinger av kvikksølv i urin blant over 5 000 enkeltpersoner, deriblant tannlegeassistenter. Jeg har full tillitt til STAMIs faglige vurderinger, og har derfor bedt instituttet

om å foreta de nødvendige forundersøkelser av mulighetene for, og hensiktsmessigheten av, nærmere forskning på dette området. Instituttet skal i denne forbindelse også beskrive og belyse annen relevant nyere forskning som finnes i og utenfor landet om dette temaet. Det er således en misforståelse at STAMI skal gjennomføre en "gransking" av denne saken. Instituttet er heller ikke "hyret inn" til dette arbeidet. De bistår departementet med en forundersøkelse. Dette er ikke i seg selv et forskningsprosjekt, og instituttet er heller ikke tilført midler til dette arbeidet. Forskere med tilknytning til STAMI har på bakgrunn av sin relevante spisskompetanse ved noen anledninger opptrådt som sakkyndige i ulike rettssaker. STAMI som sådan har imidlertid aldri hatt rollen som sakkyndig i slike sammenhenger. Det at en forsker ved STAMI tidligere har opptrådt som sakkyndig i en rettssak vedrørende helseskader og kvikksølvpåvirkning i tannhelsesektoren vil ikke på generelt grunnlag diskvalifisere STAMI som forskningsinstitutt fra å gjennomføre de ovenfor beskrevne forundersøkelser. Jeg forutsetter at STAMI gjør et seriøst og rask forarbeid i denne saken. Den utsatte gruppen - tannlegeassistentene fortjener en slik seriøs behandling. Dette legger STAMI stor vekt på. Anbefalingene fra instituttet vil foreligge i departementet før 1. august. Det vil deretter bli tatt stilling til hvilke forskningsprosjekter som ev. skal iverksettes.

SPØRSMÅL NR. 829**Innlevert 27. mai 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås****Besvart 3. juni 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Studentenes landsforbund har lagt frem forslag om at det bør gis tilbud om fastrentelån med 10 og 20 års løpetid for studenter som tar opp lån i Statens lånekasse.

Har utdanningsministeren planer om å sette i gang en utredning der dette forslaget vurderes?»

Svar:

Departementet har mottatt rapporten "Varig lav rente" fra Studentenes Landsforbund. Vi har diskutert forslaget med StL og har satt i gang et arbeid sammen med Lånekassen for å se nærmere på forslagene i rapporten.

SPØRSMÅL NR. 830**Innlevert 30. mai 2005 av stortingsrepresentant Svein Flåtten****Besvart 8. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Det er nå en meget aktuell problemstilling at det viktigste prosjektet i Vegpakke Tønsberg, ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy, utenom Tønsberg sentrum, samt viktige tiltak for kollektivtrafikken, kan bli skrinlagt i folkeavstemningen 12. juni, stikk i strid med komiteens og Stortingets forutsetninger.

Hvilke muligheter ser statsråden til å kunne få realisert ny Nøtterøy-forbindelse og viktige tiltak for kollektivtrafikken, dersom det skulle bli nei til fase 2 i folkeavstemningen?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i januar 2003 at veisystemet rundt Tønsberg (Tønsbergpakken) skulle bygges ut med bompengefinansiering, i 2 faser, innenfor en kostnadsramme på 2 600 mill. 2002-kroner, jf. St.prp. nr. 38 (2002-2003) og Innst. S. nr. 103 (2002-2003) Fase 1 av prosjektet (ringvei nord for Tønsberg) er under bygging. Det er i St.prp. nr. 38 lagt til grunn en statlig andel av investeringskostnadene for Tønsbergpakken på 5 pst. Departementet skal komme tilbake til Stortinget med fase 2 basert på en konsekvensutredning. Hovedprosjektet i fase 2 vil være en ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy. Fase 2 er videre tenkt å omfatte bl.a. tiltak for å bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken.

Det har oppstått kostnadsøkninger i forhold til planene for Tønsbergpakken slik de var før St.prp. nr. 38 ble lagt frem. Sammen med svært lav finansieringsandel har kostnadsøkningen ført til folkelig opprør mot prosjektet og vedtak i kommunestyrene i Tønsberg-området om folkeavstemning 12. juni med ja eller nei til videreføring av fase 2 som tema. Resultatet av folkeavstemningen er høyst uvisst.

Det viktigste gjenstående prosjektet i Tønsbergpakken er Nøtterøy-forbindelsen hvor komiteens flertall under behandlingen spesielt pekte på Kanalbrua med ÅDT 40 000 som det største fremkommelighetsproblem. Komiteen uttalte videre også at dagens fastlandsforbindelse "ikke er en tilfredsstillende løsning". Komiteen understreket også nødvendigheten av en kraftig opprustning av kollektivtilbudet, og at forholdene må legges bedre til rette for myke trafikanter. Det er i arbeidet lokalt med fase 2 lagt stor vekt på fysisk tilrettelegging for kollektivtrafikken. En hovedutfordring i tillegg vil være å skaffe de nødvendige midler til drift.

Faren er nå overhengende for at det viktigste prosjektet i Tønsbergpakken, ny fastlandsforbindelse fra

Nøtterøy, utenom Tønsberg sentrum, og viktige tiltak for kollektivtrafikken kan bli skrinlagt i folkeavstemningen, stikk i strid med komiteens og Stortingets forutsetninger. Det er derfor viktig å vite hvilke muligheter statsråden ser for å kunne få realisert ny Nøtterøy-forbindelse og viktige tiltak for kollektivtrafikken, dersom det skulle bli nei til fase 2 i folkeavstemningen, og om det foreligger noen muligheter for statlige bidrag til drift av kollektivtrafikken.

Svar:

Gjennom behandlingen av St.prp. nr. 38 (2002-2003) om Tønsbergpakken sluttet Stortinget seg bare til prosjekter og tiltak i fase 1. I proposisjonen ble en mulig fase 2 av pakken bl.a. omtalt på følgende måte: "[...]. Departementet er positiv til at lokale myndigheter har valgt å avklare prioriteringene av prosjekter og tiltak i neste fase gjennom en konsekvensutredning. Dette vil gi bedre grunnlag for å beslutte hvilke delprosjekter og tiltak som er best egnet til å løse problemene på veg- og transportsystemet innenfor rammen på 2,6 mrd kr. [...]. Når konsekvensutredningen og prioriteringene foreligger, og det er utarbeidet planer med sikre kostnadsoverslag, vil Samferdselsdepartementet komme tilbake til fase 2 av Tønsbergpakken."

Jeg er kjent med at dette utredningsarbeidet nå er i sluttfasen, og at samtlige alternativer inneholder betydelig satsing på kollektivtrafikken. Dette ser jeg på som svært positivt. Grunnet høyere kostnader for kanalryssingen og vesentlig lavere inntjening i bomringen enn tidligere forutsatt, pågår det også vurderinger av finansieringsløsninger for fase 2.

En realisering av fase 2 vil være avhengig av at det fremmes en bompengesøknad på bakgrunn av lokale vedtak, med avklart finansierings- og utbyggingsplan. Den statlige andelen til prosjektet må prioriteres innenfor fylkesfordelte rammer til øvrig riksevegnett i Vestfold, der fylkeskommunens prioriteringer skal tillegges avgjørende vekt. For Buskerud, Telemark og Vestfold er denne prioriteringen tillagt BTV-rådet.

Med de rammer som Stortinget har vedtatt for NTP-perioden 2006-2015 og den prioritering BTV-rådet har foretatt innenfor disse rammene, vil det med et lokalt nei til bompengefinansiering av fase 2 ikke være mulig å realisere ny fastlandsforbindelse innen 2015. Realiseringen av viktige kollektivtrafikktiltak vil på kort sikt være avhengig av BTV-rådets prioriteringer.

Når det gjelder drift av kollektivtrafikken, vil jeg vise til fylkesforsøket i Buskerud, Telemark og Vestfold (BTV). I forsøket inngår investeringsmidler til øvrig riksvegnett, samt fylkeskommunenes frie inntekter knyttet til fylkesveger og drift av kollektivtran-

sport. Det er således i forsøket anledning til å prioritere midler mellom veg og kollektivtransport innenfor den potten som inngår i forsøket, inkludert midler til drift av kollektivtrafikken. Det er BTV-rådet som forestår slik prioritering.

SPØRSMÅL NR. 831

Innlevert 30. mai 2005 av stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen

Besvart 8. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Kan statsråden akseptere at Widerøe innstiller en rekke flyavganger i forbindelse med en varslet streik, er dette innenfor rammen av avtalen mellom staten og selskapet, og hva vil statsråden gjøre for at så ikke skjer igjen?»

BEGRUNNELSE:

Widerøe har innstilt en rekke flyavganger det siste døgnet fordi det forelå en mulighet for streik i selskapet. Widerøe har i media begrunnet denne beslutningen med at verdiene i selskapet måtte sikres.

Konsekvensen har vært stor ulempe og belastning for en rekke passasjerer.

Svar:

For å sikre et tilbud av flyruter på rutestrekninger som ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomme, kjøper staten flyrutetjenester basert på anbudskonkurranse. Widerøes Flyveselskap ASA er et av flyselskapene som har kontrakter med Samferdselsdepartementet på slike ruter.

På disse anbudsrutene har operatøren i henhold til kontrakten ansvar for oppfyllelse av det avtalte trafikkkopplegget. Ved avvik av betydning skal operatøren straks varsle Samferdselsdepartementet.

I denne saken ble departementet varslet om en mulig streik, men ikke om kanselleringene i forkant

av en mulig streik. Denne type kanselleringer er etter departementets vurdering av en slik betydning av departementet burde ha blitt varslet. Departementet vil på den bakgrunn innskjerpe selskapets ansvar for å varsle om vesentlige avvik fra det avtalte trafikkkopplegget.

I henhold til kontraktene på disse rutene har operatørene et regularitetskrav på 98,5 pst. på årsbasis. Ved en kanselleringsprosent på over 1,5 pst. som skyldes selskapet selv, foretar departementet trekk i tilskuddet til operatøren for hele avviket. I 2004 ble Widerøe trukket 4 mill. kr. Selskapet ligger også an til å få et trekk i tilskudd i 2005 for siste avregningsperiode (dvs. 1. april 2004-31. mars 2005) på grunn av for mange kanselleringer som skyldes selskapet. Departementet legger opp til å avklare størrelsen på dette beløpet i løpet av juni 2005.

Jeg vil avslutningsvis gjøre oppmerksom på at operatøren i henhold til kontraktene skal sende rapporter til departementet 6 ganger i året om blant annet driften av rutene. Når departementet mottar rapporten for den aktuelle perioden for denne saken, vil departementet gå gjennom rapporten fra selskapet på punktet om kanselleringer og årsakene til disse, og vurdere hvorvidt disse kanselleringene skal inngå i grunnlaget for eventuelt trekk i tilskudd for neste avregningsperiode (dvs. 1. april 2005-31. mars 2006).

SPØRSMÅL NR. 832**Innlevert 30. mai 2005 av stortingsrepresentant Berit Brørby****Besvart 6. juni 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim****Spørsmål:**

«Kan landbruksministeren redegjøre for hvordan arbeidet med handlingsplanen for hestenæringen nå står, og om han vil ta opp spørsmålet om skattemessig å legge til rette for at hestenæringen blir likestilt med annen næringsvirksomhet, samt hvilke planer han og Regjeringen har for at hestenæringen kan bli en vekstnæring i Distrikts-Norge?»

BEGRUNNELSE:

Før valget i 2001 vedtok regjeringen Stoltenberg å utarbeide en handlingsplan for hestenæringen hvor en tok sikte på å drøfte viktige elementer som skatte- og avgiftsspørsmål, forsknings- og utviklingsstrategier for hestenæringen, utdanning, hest brukt i helse- og rehabilitering, og generell næringspolitikk.

Hestenæringen har en økende betydning i landbruksmessig sammenheng og har på flere måter et stort utviklingspotensial. Den samlede sysselsettingen i hestenæringen er på 4 000-5 000 årsverk og verdiskapingen er anslått til mer enn 1 mrd. kr. Stiftelsen Norsk Hestesenter på Starum i Østre Toten kommune har i tråd med næringskomiteens merknader ved behandlingen av jordbruksoppgjøret i 1997 gjennomført et omfattende arbeid med næringsutvikling og næringspolitikk for hest.

På dette grunnlag tok regjeringen Stoltenberg sikte på å avslutte arbeidet med handlingsplanen i 2002.

Svar:

Hestenæringen er en viktig næring med betydelige vekstmuligheter. Jeg legger derfor stor vekt på at rammebetingelsene for hestenæringen utformes slik at næringen kan ekspandere videre.

Arbeidet med en handlingsplan for hestenæringen ble påbegynt under regjeringen Stoltenberg. Arbeidet ble videreført av meg.

Under det videre arbeidet ble det konkludert med at det ikke var hensiktsmessig å lage en samlet handlingsplan, men gjennomgå og endre rammebetingelsene for hestenæringen på de enkelte områder.

De skattemessige spørsmål knyttet til hestenæringen er under gjennomgang i samarbeide mellom næringen og Landbruks- og matdepartementet. Utgangspunktet for denne gjennomgang er at hestenæringen skal være likestilt med annen næringsvirksomhet. Resultatet fra denne gjennomgangen vil med det første bli presentert for Finansdepartementet.

Jeg regner derfor med at vi vil komme fram til regelverk som vil bidra til en balansert og sunn næringsutvikling innen hestenæringen.

SPØRSMÅL NR. 833**Innlevert 31. mai 2005 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen****Besvart 8. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Det foreligger et forslag om utvidet vern av barskog i Begna i Sør-Aurdal og Nord-Aurdal. Begrunnelsen for vern er at her er en svært sjelden lavart. Tidligere er store områder vernet her fra før, så denne lavarten skulle dermed være godt ivaretatt. Vernearbeidet drar ut i tid, og skogen er båndlagt. Dette er små gårdsskoger som grunneierne har hatt stor nytte av og de reagerer på verneforslaget og mangel på avklaring.

Vil statsråden få til en rask avklaring og eventuelt stoppe forslaget?»

BEGRUNNELSE:

Grunneierne her har i mange år vært involvert i vernearbeid med de restriksjoner dette har medført for drifta. Det nå foreslåtte verna område var med på lokal høring i 2000 i forbindelse med utvidelsen av verneplanen for barskog for Øst-Norge, men blei ikke sendt på sentral høring. Nå kommer likevel forslaget tilbake. Grunneierne har forståelse for at noe skog må vernes, men mener at dette området i stor grad har bidratt med sitt fra før. Det verna området skulle være nok til å sikre det som måtte være av sjeldne planter. Dette er da heller ikke noe uberørt

området. Begna er regulert og her har det vært drevet skogsdrift. De reagerer på at området båndlegges, at det nedlegges hogstforbud, at det ikke gis tillatelse til å hogge ut såpass som skigardstaur samtidig som både Staten og private grunneiere har store skogsarealer som er lite produktive og dermed mindre konfliktfylt å verne. Grunneierne reagerer altså både på det faglige grunnlaget for verneforslaget og på den uforholdsmessige store vernebyrden de må ta. Dessuten reagerer de på tiden prosessen tar og den usikkerheten som oppstår om bl.a. erstatning. Dette er kommuner med et lite næringspekter og nedgang i folketal. Skogen er en viktig ressurs i næringsammenheng. Det svekkes ved mer vern.

Svar:

Behovet for økt skogvern har de siste årene vært grundig drøftet i flere stortingsmeldinger, og rammen for skogvernarbeidet er lagt gjennom Stortingets behandling av disse meldingene.

Fra Stortingets behandling av St.meld. nr. 24 (2000-2001) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand foreligger følgende flertallsmerknad, jf. Innst. S. nr. 295 (2000-2001):

"Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, anser det som viktig de allerede registrerte verneverdige områdene i skog ikke utsettes for ytterligere inngrep gjennom ulike virkemidler før en evaluering av framtidig vernebehov og utarbeidelse av en strategi for ytterligere vern er gjennomført."

På denne bakgrunn bestemte Landbruksdepartementet i brev av 25. juli 2001 å innføre meldeplikt fra 25. juli 2001 til 1. august 2003 etter skogbruksloven § 19 for områdene som var på bruttolistene for verneplan barskog Midt-Norge og Øst-Norge.

Denne meldeplikten omfattet blant annet området Begna i Oppland, som representanten Rudihagen tar opp i sitt spørsmål.

I april 2002 sluttførte Norsk institutt for naturforskning og SKOGFORSK en faglig evaluering av skogvernet i Norge (NINA fagrapport 54), utført på oppdrag fra Miljøverndepartementet og Landbruksdepartementet. I rapporten fra evalueringen anbefales å øke verneomfanget til minst 4,6 pst. av det produktive skogarealet i landet. Evalueringen peker også på hvilke skogtyper som særlig bør prioriteres for vern.

I St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand ble det lagt fram forslag til en strategi for det videre arbeidet for å øke skogvernet, med flere konkrete tiltak. Blant til-

takene i meldingen var å iverksette en faglig gjennomgang for å klarlegge hvilke tidligere registrerte verneverdige områder som fortsatt har intakte verneverdier som tilsier at vern bør vurderes. Ved behandlingen av St.meld. nr. 25 (2002-2003) i november 2003 var det bred støtte i Stortinget for satsingen på økt skogvern.

Meldeplikten etter skogbrukslovens § 19 for området Begna og en rekke andre skogområder opphørte 1.8.2003. I brev til Direktoratet for naturforvaltning av 15. august 2003 ba Miljøverndepartementet om at meldepliktsområdene ble gjennomgått og vurdert med tanke på om de fremdeles var aktuelle for vern etter naturvernloven.

Verneforslag for aktuelle områder, deriblant utvidelse av Begna naturreservat, ble 22. januar 2004 sendt på sentral høring av Direktoratet for naturforvaltning.

Det aktuelle verneområdet Begna er et relativt lavereleggende naturskogområde med stor variasjon i naturmiljøer, skogtyper og vegetasjonstyper. Særlig verneverdi har de spesielle naturtypene som utgjør leveområder for en rekke truede og sjeldne arter.

Forslaget om utvidelse av Begna naturreservat er således en vernesak som har vært gjennom en meget grundig saksbehandling, som en direkte oppfølging av Stortingets signaler om å sikre allerede registrerte verneverdige områder i skog. Det er godt dokumentert at det aktuelle utvidelsesområdet har viktige verneverdier.

Jeg deler fullt ut representanten Rudihagens oppfatning om at denne vernesaken bør avklares raskt. Når det gjelder slutføringen av vernesaken for de såkalte meldepliktsområdene, har vi informert Stortinget om planlagt framdrift i St.prp. nr. 1 (2004-2005). Her framgår det (jf. side 40 i proposisjonen for Miljøverndepartementet) at Regjeringen i 2005 vil prioritere vernevedtak for 16 meldepliktområder. Utvidelse av Begna naturreservat er et av disse 16 områdene, og endelig avklaring av verneforslaget vil foreligge om kort tid.

Jeg deler også oppfatningen om at offentlig eide skogområder bør brukes aktivt i skogvernet. Vi har tidligere igangsatt omfattende skogverneprosesser på Statskog SFs grunn, hvor vern av betydelige arealer er planlagt tidlig høsten 2005. Dette arbeidet skjer i nært samarbeid med landbruks- og matministeren. Jeg har også nylig i samråd med kultur- og kirkeministeren satt i gang en tilsvarende grundig kartlegging av verneverdier i prestegårdsskogene, som eies av Opplysningsvesenets fond, med sikte på vern av aktuelle skogområder.

SPØRSMÅL NR. 834**Innlevert 31. mai 2005 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen****Besvart 8. juni 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å få fortgang i behandlingen av søknadene om opprettelse av privatskoler, herunder skoler med start i 2006, slik som Fokuskirkens friskole i Drammen?»

BEGRUNNELSE:

Fokuskirken har søkt om å starte friskole i Drammen. Søkeren opplever at behandlingstiden i Utdanningsdirektoratet tar lengre tid enn ønskelig. Søknaden ble sendt innen desember 2004, men ved forespørsel nylig ble det sagt at man ikke kunne vente seg noe svar før ut på høsten. Jeg har forståelse for at departementet prioriterer søknader som gjelder oppstart høsten 2005, og at søknader som gjelder skolestart i august 2006 må vente noe. Jeg er også klar over at det er en stor søknadsmengde som skal behandles. Samtidig så ønsker søkeren en best mulig forberedelsesperiode, hvor de kan ha ro til å planlegge, finne lokaler, fortsette å jobbe med den gode dialogen med kommunen osv. Det er derfor å håpe at noe kan gøres for å fremskynde søknaden.

SPØRSMÅL NR. 835**Innlevert 31. mai 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 9. juni 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Flyktninger som skal bosettes i Kommune-Norge, er avhengige av hus og leiligheter som de forskjellige kommunene leier av sine innbyggere. Når leieforholdet opphører er det nå etter hvert flere utleiere som opplever at det er vanskelig å få kommunene til å betale kostnadene ved å sette hus og leiligheter i stand etter tildels harde belastninger i utleietiden. Det ender ofte med at utleierne må ha advokathjelp mot kommunen.

Har departementet noen kontrollmuligheter overfor kommuner i slike situasjoner?»

Svar:

Søknadsfristen for oppstart av nye frittstående skoler og endringer ved allerede godkjente frittstående skoler for skoleåret 2005/2006 var 15. juni 2004. Den tilsvarende søknadsfristen for etterfølgende skoleår er 1. april kalenderåret før skolen ønsker å starte opp/iverksette endringene. Formålet med fristen er blant annet å skape forutberegnelighet for godkjenningmyndigheten, slik at nødvendige ressurser kan settes av til de ulike fasene av søknadsbehandlingen.

Utdanningsdirektoratet har mottatt et betydelig antall søknader om godkjenning etter friskoleloven. De søkerne som har søkt innen den fastsatte fristen 15. juni 2004 med tanke på oppstart skoleåret 2005/2006, har en berettiget forventning om at deres søknader ferdigbehandles slik at de som godkjennes kan starte virksomheten i august 2005. Dette er også i samsvar med god forvaltningsskikk. Utdanningsdirektoratet må på denne bakgrunn prioritere disse sakene.

Svar:

Bosetting av flyktninger er ikke en lovpålagt oppgave for kommunene. Det er således opp til den enkelte kommune om de ønsker å ta imot flyktninger. Det er videre kommunens ansvar å stille til disposisjon egnet bolig. I de tilfeller der det gjøres ved å leie bolig hos private, må kommunene inngå en avtale med utleier. Slike leieavtaler er rent privatrettslige.

Etter kommuneloven § 59 kan en kommunes avgjørelser lovlighetskontrolleres. Det er imidlertid bare de forvaltnings- og offentligrettslige sider ved en avgjørelse som er gjenstand for kontroll, ikke de rent privatrettslige sider. Eventuelt innhold og omfang av en kommunes privatrettslige forpliktelser med kontraktsrettslig grunnlag, inngår således ikke i kontrollen etter § 59.

SPØRSMÅL NR. 836**Innlevert 31. mai 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland****Besvart 10. juni 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hva er begrunnelsen for at norske myndigheter ikke på tilsvarende måte krever nullutslipp fra topphullsboring i sårbare områder som Barentshavet?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 21 (2004-2005) heter det at nullutslippsmålet skal gjelde for alle operasjoner offshore, både bore og brønnoperasjoner. Dette ble også understreket av olje- og energiministeren i spørretimen 27. april i år. Det har likevel vært akseptert unntak for utslipp fra topphullsboring, til tross for at det er teknisk mulig å fjerne slike utslipp.

Norges forskningsråd presenterte i januar i år resultatet av et testprosjekt i Nordsjøen i regi av Demo 2000. Prosjektet ble gjennomført på "Eirik Raude", og rapporten fastslår at det finnes kvalifisert teknologi tilgjengelig for kommersiell bruk. Denne teknologien, som samler opp slam og kaks fra topphullsboring er allerede tatt i bruk av British Petroleum på Azerifeltet i det kaspiske hav, og benyttet ved to testbrønner og ni produksjonsbrønner. Her resirkuleres borevæsken ved hjelp av en pumpe på havbunnen og borekaks skilles ut ombord på plattformen. Russiske myndigheter krever nullutslipp på Sakhalin-feltet, også fra topphullsboring.

Svar:

Kravet om nullutslipp i Barentshavet har sin bakgrunn i utredning av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet (ULB) og Regjeringens beslutning om helårig petroleumsvirksomhet i nordområdene 15. desember 2003. Regjeringens beslutning ble lagt frem for Stortinget i St.meld. nr. 38 (2003-2004) Om petroleumsvirksomheten (oljemeldingen). I meldingen er kravet om nullutslipp grundig omtalt, både med detaljert forklaring av hva nullutslipp innebærer og bakgrunnen for de krav som er satt.

I oljemeldingen står det følgende om kravet om nullutslipp i Barentshavet: "For helårig petroleumsvirksomhet i området har Regjeringen satt som en forutsetning at det ikke skal være utslipp til sjø av produsert vann, borekaks eller boreslam ved normal drift. Med normal drift menes all planlagt virksomhet, inkludert letevirksomhet; "alt unntatt utilsiktede utslipp". Denne forutsetningen kommer som et tillegg til den generelle nullutslippsmålsettingen for hele kontinentalsokkelen; null utslipp til sjø av mulig

miljøfarlige stoffer (jamfør St.meld. nr. 58 (1996-97) og presiseringer i St.meld. nr. 12 (2001-2002))."

Om utslipp fra topphullet står det følgende i meldingen: "Borekaks og boreslam fra boring av topphullet vil normalt kunne slippes ut. Forutsetningen er at utslippet ikke inneholder komponenter med uakseptable miljøegenskaper, dvs. miljøfarlige stoffer eller andre stoffer som kan skade miljøet. Dette gjelder kun i områder hvor potensialet for skade på sårbare miljøkomponenter vurderes som lavt. Som grunnlag for slike vurderinger skal det foreligge grundige kartlegginger av sårbare miljøkomponenter (gytefelt, korallrev og annen sårbar bunnfauna). Slike utslipp vil være gjenstand for søknad og tillatelse fra konsesjonsmyndighetene." Om begrunnelsen for dette kravet står det at "Et slikt utslipp forventes kun å gi kortvarige og lokale effekter i form av fysisk tilslamming av havbunnen. Konsekvensene vil være små".

Borekaks er knust stein og utgjør en liten påvirkning på miljøet. Ved boring av topphull blir det som regel kun benyttet kjemikalier i grønn kategori (vesentlig leire, salt og stivelse), dvs. kjemikalier som antas å ha liten eller ingen effekt på miljøet. Som det fremgår av sitatene over er det gitt adgang til å kreve nullutslipp fra topphullet hvis det skal bores på et sted hvor det er fare for skade på sårbare miljøkomponenter som gytefelt, korallrev eller annen sårbar bunnfauna. I områder hvor det ikke er nærliggende sårbare miljøressurser som kan påvirkes, oppfatter jeg ikke spørsmålet om utslipp av borekaks fra topphullseksjonen som et viktig miljøspørsmål. Da blir det heller et spørsmål om kostnader og hvilke krav vi skal stille til industrien.

Et av hovedtemaene i oljemeldingen var kostnadsutfordringen på norsk sokkel. I Innst. S. nr. 249 (2003-2004) står det at "Komiteen peker på at myndighetene har et ansvar for at reguleringen av virksomheten er kostnadseffektiv. Det er viktig å opprettholde våre strenge krav til ytre miljø og helse, arbeidsmiljø og sikkerhet (HMS). Samtidig er det blitt enda viktigere å påse at de høye kravene blir oppfylt på en kostnadseffektiv måte, dvs. at vi får mest mulig igjen for de ressursene som settes inn i tiltak knyttet til HMS og ytre miljø".

Det er nettopp i et slikt lys ytterligere krav til nullutslipp fra topphull bør vurderes. På bakgrunn av kostnadene og de sikkerhetsmessige aspektene forbundet med nullutslipp fra topphullet, var regjerin-

gens konklusjon at et generelt krav om nullutslipp fra topphull vil gi lite miljø for pengene.

Avslutningsvis vil jeg nevne at jeg ikke kjenner til at det er satt krav om nullutslipp fra topphull på Sakhalinfeltet, slik som representanten Klungland skriver i sitt spørsmål. Informasjon jeg er blitt gjort kjent med om dette feltet sier at det skal være nullut-

slipp av oljebasert boreslam fra feltet og at de skal minimere utslippene av vannbasert boreslam. Dette er tilsvarende vilkår som gjelder generelt på norsk sokkel. I Barentshavet er det, som jeg har redegjort for, satt strengere krav ved at all borekaks- og slam må tas til land eller deponeres, altså med unntak av topphullet.

SPØRSMÅL NR. 837

Innlevert 31. mai 2005 av stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold

Besvart 7. juni 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«En ung og ubemidlet person ble nektet behovsprøvd gravferdsstønad da ektefellen døde. Årsaken var at han hadde BSU-konto.

Er det rimelig at hans BSU-konto skal være til hindring for tildeling av stønad?»

BEGRUNNELSE:

En ung, ubemidlet person søkte om behovsprøvd gravferdsstønad da ektefellen døde. Han fikk avslag fordi han hadde BSU-konto (boligsparing for ungdom). I reglene for behovsprøvd stønad heter det at det skal tas hensyn til bankinnskudd og trygdekontoet sier at siden det ikke står noe om unntak er hans BSU-konto hindring for tildeling av stønad. Problemet er at han ved å åpne denne kontoen bryter avtalen for skattefradrag m.m. som gjelder for BSU. Han mister alle fordelene som BSU-ordningen gir.

Svar:

Før 1. september 1997 ble gravferdsstøtte utbetalt med 4 000 kr ved alle dødsfall uten hensyn til økonomisk behov. Beløpet var uendret fra 1982 og dekket etter hvert bare en mindre del av gravferdsut-

giftene. Man fant derfor behov for å legge om ordningen. Først ble det med virkning fra 1. september 1997 innført et særskilt behovsprøvd tillegg til den ordinære støtten på inntil 8 000 kr. Den ordinære gravferdsstøtten ble så avvirket fra 1. januar 2003. Samtidig ble den behovsprøvde gravferdsstøtten nær fordoblet. Ved dette sikres at etterlatte etter avdøde med svak økonomi i større grad får dekket de reelle gravferdsutgiftene.

Støtten for gifte behovsprøves slik at det først gis et fribeløp, som er lik beløpet for gravferdsstønad, nå 16 068 kr. Summen av ektefellenes finansformue og eventuelle forsikringsutbetalinger går så til fradrag krone mot krone i gravferdsstøtten. Som finansformue regnes kontanter, bankinnskudd, aksjer og omsettelige verdipapirer, samt utestående fordringer. Loven gjør ikke unntak for bankinnskudd og annen finansformue som er forbundet med bindinger, slik som BSU-konti.

Rikstrygdeverket skal foreta en evaluering av hele gravferdsstøtteordningen. Jeg vil sørge for at spørsmålet om eventuelle unntak fra behovsprøving av bankinnskudd o.l. med bindinger, blir vurdert i denne sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 838**Innlevert 31. mai 2005 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik****Besvart 13. juni 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Brisk Kompetansesenter AS i Ålesund har fått beskjed om at prosjektet Fra trygdemottaker til lønsmottaker skal avvikles når perioden på 3 år nå går ut i 2005. Dette vil medføre at et godt prosjekt som gir en rekke mennesker et tilbud om opplæring slik at de skal kunne ta et arbeid som bl.a. helsearbeidere i stedet for å være varig trygdet blir nedlagt.

Vil statsråden sørge for at dette verdifulle prosjektet kan fortsette inntil resultatet av evalueringen foreligger?»

BEGRUNNELSE:

Prosjektet Fra trygdemottaker til lønsmottaker har nå fungert i snart 2,5 år og de tilbakemeldinger en har fått på dette opplegget så langt, kan tyde på at dette har vært til hjelp for en rekke mennesker. Det har ført til at flere som har vært mottakere av rent passive ytelser fra det offentlige nå i større eller mindre grad har blitt i stand til å kunne ta seg et lønnet arbeid. Dette skulle være helt i tråd de målsettinger som er kommet til uttrykk både fra storting og regjering. Prosjektet har imidlertid fått beskjed om at det skal avvikles i løpet av året. Dette gjøres til tross for at en ikke har evaluert prosjektet, all den tid at selve evalueringsrapporten ennå ikke er utarbeidet. Det er helt åpenbart at dersom et prosjekt som kan vise seg å ha vært meget vellykket blir avviklet, så vil det være betydelig vanskeligere å starte dette opp igjen, enn å la det fortsette inntil en har fått foretatt den endelige

evalueringen. Dette kan ikke sies å være preget av langsiktig planlegging.

Svar:

Prosjektet Fra trygdemottaker til lønsmottaker har pågått i 3 år. Prosjektets mål var å gi arbeidssøkerne opplæring og praksis innenfor helsesektoren. Aetat Arbeidsdirektoratet har vært ansvarlig for forsøket. I brev til departementet uttaler direktoratet bl.a. følgende om erfaringene ved forsøket:

"Etterspørselen etter ufaglært arbeidskraft innenfor dette området er for svak til at det er forsvarlig å fortsette med å ta inn nye kull av søkere. Kurs innen dette fagområdet som ikke fører fram til fagkompetanse har liten effekt i forhold til å bedre deltakernes muligheter for å komme i ordinært arbeid. Dette er også Aetats erfaringer med dette prosjektet. Erfaringene fra den treårsperiode hvor prosjektet har pågått tilsier at det ikke er grunnlag for å forlenge prosjektperioden ytterligere."

Både av hensyn til den enkelte bruker og av hensyn til forsvarlig ressursbruk fastholder direktoratet sin beslutning om å avslutte prosjektet. Ifølge opplysninger fra Aetat har målgruppen for prosjektet blant annet behov for avklaring, motivering og tett oppfølging. Etaten har forsikret meg om å gi et egnet tilbud innenfor Aetats ordinære virkemidler. Ingen brukere skal få et dårligere tilbud som følge av direktoratets beslutning. Satsingen på tiltak for yrkeshemmede i Møre og Romsdal er forsterket i 2005.

SPØRSMÅL NR. 839**Innlevert 1. juni 2005 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 15. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Innebærer dette at det også finnes tilstrekkelige midler til tilskudd til konkrete tiltak i boliger med for høye radonkonsentrasjonen og som huseierne kan søke på eller må huseierne selv bekoste utbedringstiltakene, og hvis det ikke finnes midler å søke på, vil Regjeringen vurdere å foreslo bevilgninger til dette?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 10 fra finanskomiteen/Arbeiderpartiets fraksjon, av 19. mai vedrørende Revidert nasjonalbudsjett 2005, som er forelagt Helse- og omsorgsdepartementet. (Finansdepartementets saksnummer: 05/2064).

I svaret vises det til at det er anslått at om lag 175 000 boliger har en radonkonsentrasjon over det

nivå hvor det bør iverksettes tiltak. Det er så langt utført utbedring i nær 2 500 boliger. I 2003 var det imidlertid 239 saker om støtte til radonforebyggende tiltak som ble avslått.

Svaret avsluttes med følgende:

"Statens strålevern vil prioritere arbeidet med å redusere befolkningens eksponering for radon. I eksisterende boliger vil det bli lagt vekt på å identifisere utsatte områder og spesiell oppfølging i tilfeller av svært høye konsentrasjoner som medfører betydelig helserisiko. Strålevernet vil her stimulere til gjennomføring av målinger og mottiltak. Dette kan gjøres innenfor eksisterende rammer."

Svar:

Som oppfølging av St.prp. nr. 61 (1997-98) Om nasjonal kreftplan mv ble det etablert en ordning i perioden 1999-2003 med statlig tilskudd til gjennomføring av tiltak mot radon i helårsboliger. Tilskuddsordningen ble administrert av Husbanken. Den siste tilskudsbevilgningen ble gitt i statsbudsjettet for 2003, med en tilleggsbevilgning i omgrupperingsproposisjonen for samme år på 3 mill. kr. Nasjonal Kreftplan ble avsluttet i 2003, og det ble ikke foreslått noen videreføring av tilskuddsordningen i budsjettforslaget for 2004. Det er derfor per i dag ikke offentlige tilskuddsmidler til utbedringstiltak, og slike kostnader må dekkes av den enkelte boliginnehaver. Regjeringen har foreløpig ikke vurdert å innføre en ny tilskuddsordning på dette området.

Statens strålevern og Husbanken er nå i gang med å evaluere de tiltak som ble gjennomført under Nasjonal kreftplan 1999-2003. Den foreløpige analysen viser at tiltakene har hatt god effekt i de boligene hvor tiltak er gjennomført.

Det er spesielt viktig at det gjennomføres tiltak i de boligene som har de høyeste radonnivåene, og ho-

vedinnsatsen retter seg derfor mot denne gruppen av boliger. Statens strålevern arbeider innenfor eksisterende rammer med målrettede informasjonsopplegg/kampanjer mot de som har fått påvist høye radonkonsentrasjoner for å stimulere til at de på eget initiativ gjennomfører utbedringstiltak. Informasjonen retter seg også mot de som bor i utsatte områder, men som frem til nå ikke har foretatt radonmåling. Det er i den sammenheng gjennomført "radondager" med informasjon og direkte rådgivning fra eksperter i ett av de områdene av landet hvor det frem til nå er funnet høyest radonkonsentrasjoner.

Regjeringen har lagt vekt på at man forebygger radon i nye boliger. Radonnivåene i nye boliger skal ikke overstige anbefalt øvre grense på 200 Bq/m³. Det er en målsetting at fremtidens boligmasse skal ha et radonnivå som er betydelig lavere enn gjennomsnittet i dagens boliger.

Det faglige arbeidet med radonproblematikken har fortsatt høy prioritet. Det er etablert samarbeid mellom Statens strålevern, Statens bygningstekniske etat og byggebransjen for å sikre at forebyggende tiltak gjennomføres ved nybygg, og at de tiltak gjennomføres er så kostnadseffektive som mulig. Ulike alternativer og strategier for forebyggende tiltak, både knyttet til bygningsteknikk og kommunenes arbeid med areal- og reguleringsplaner, skal utredes ved hjelp av kostnad-nytte vurderinger. Det vil i den sammenheng være viktig med oppbygging av kompetanse om tekniske tiltak i byggebransjen, samt informasjon om tiltak og måling.

Alle landets kommuner bør ha skaffet seg oversikt over problemomfang og identifisere eventuelle områder som er spesielt utsatt. Statens strålevern vil kunne bistå med råd og veiledning til kommunene i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 840

Innlevert 1. juni 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 9. juni 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Stortinget har gjennom behandling av St.meld. nr. 30 (2003-2004) stadfestet at inntil 25 pst. av timetallet kan disponeres for tilpasning til den enkelte elev og til lokale forhold. Flertallet sier at "skolen må avgjøre dette i nært samarbeid med den enkelte kontaktlærer, elev og hjemmet". Dette innebærer likevel

ikke at læreplaner, lokale forhold og behov for tilpasning skal åpne for det faglige innholdet i 25 pst. av timene avgjøres av lærer eller gjennom valg av lærebok.

Vil statsråden avklare de faglige rammene for disse 25 pst.?»

BEGRUNNELSE:

Stortingets flertall understreket i sin behandling av fag- og timefordeling at "den enkelte elev/lærling skal ha mulighet til å bruke mer eller mindre tid på fag ut fra egne behov. Nye læreplaner for fag med klare mål og innføring av et nasjonalt system for kvalitetsvurdering, gjør at skoleeiere og skoler bør få større frihet til å disponere tiden".

Dette betyr åpenbart ikke at det gies større frihet til å disponere innholdet på den måten at innholdet gjennom læreplaner skal være udefinert.

Friheten er først og fremst tilført for å sikre større grad av tilpasset undervisning for den enkelte elev gjennom fordeling av tid på fag.

Friheten er etter min vurdering ikke gitt for å kunne styre 25 pst. av det faglig innhold i hvert fag eller av for fagene samlet. Jeg kan ikke se at komiteen i sin behandling av saken på noen måte har åpnet for læreplaner der det skal være opp til skoleeier, skoleledelse, lærer eller fagbokforlag å avgjøre 25 pst. av det faglige innholdet i hvert fag eller for fagene samlet. Det er bred enighet om at opplæringsloven og nye læreplaner skal være mindre styrende gjennom mindre detaljeringsgrad og gi større handlingsrom for pedagogisk frihet på den enkelte skole og større mulighet for utvidet bruk av tilpasset opplæring for den enkelte elev. Dette innebærer etter mitt syn imidlertid ikke at 25 pst. av det faglige innholdet i skolen er satt i "fritt spill". En slik fortolkning og en slik praksis vil etter mitt syn åpne for omfattende faglige ulikheter i grunnutdanningen som ikke gir den kvalitetsforbedringen som er et av målene med Kunnskapsløftet.

At det prioriteres fra definert og kjent innhold i læreplan er noe helt annet enn at deler av læreplanen er udefinert og ukjent.

Jeg håper derfor statsråden vil ta initiativ til en avklaring og presisering av at faglig innhold tydelig skal fremgå av læreplanene, ikke avgjøres av skoleeier, skoleledelse eller av lærer.

Svar:

I invitasjonen til høring av forslag til ny fag- og timefordeling for grunnskolen og fellesfagene i videregående opplæring, ble følgende forslag til regulering sendt på høring når det gjelder adgangen til lokalt å omdisponere inntil 25 pst. av timetallet i det enkelte fag:

"Skoleeier kan omdisponere inntil 25 pst. av timene som er fastsatt i det enkelte fag når det er grunn til å anta at dette vil kunne føre til bedre måloppnåelse i fagene samlet sett for den enkelte elev. Slik omdisponering av timer forutsetter at målene i læreplanene i fagene ikke blir fraveket, og krever samtykke fra den enkelte elev/lærling/foreldre. Omdisponeringer av timer som innebærer avvik fra målene i læreplanen, forutsetter at kriteriene og prosedyrene for spesialundervisning blir lagt til grunn."

Det følger av høringsutkastet til regulering at det er den enkelte elevs samlede mulighet til å nå målene i læreplanen som skal være styrende ved eventuell omdisponering av timer mellom fag. Målene i læreplanene er tilpasset det timetallet en forutsetter at flertallet av elevene trenger for å kunne oppnå en tilfredsstillende måloppnåelse. En eventuell reduksjon av timetallet i et fag med inntil 25 pst. må legges til grunn at elevenes mulighet for å kunne nå målene i læreplanen for faget likevel blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Lokale beslutninger om å omdisponere inntil 25 pst. av timene i det enkelte fag må derfor være underlagt nøye vurderinger. Dette gjelder for alle elever og lærlinger i alle fag og på alle trinn i opplæringsløpet.

Å øke timetallet for elever i et fag skal ikke medføre at det oppstår problemer med å kunne nå mål i faget/fagene timene tas fra. Forslaget til regulering krever også samtykke fra elev/lærling/foreldre.

På denne bakgrunnen mener jeg at den problemstillingen som stortingsrepresentant Arne Sortevik reiser, er ivaretatt på en tilfredsstillende måte i forslaget til regulering.

SPØRSMÅL NR. 841**Innlevert 1. juni 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 10. juni 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«Gjennomføring av St.meld. nr. 30 (2003-2004) medfører bl.a. at det skal lages nye læreplaner for alle fag i grunnutdanningen. Fra fagmiljøene som har deltatt i arbeidet med utarbeidelsen av nye læreplaner kommer det sterke reaksjoner mot de forslag som er fremlagt. Også i høringsuttalelser fra lærere og lektorer advares det mot uklare kompetansemål og uklare mål for kunnskaper og ferdigheter.

Hvordan vil statsråden sikre at nye læreplaner faktisk blir en kvalitetsforbedring for elevene?»

BEGRUNNELSE:

Et samlet storting har understreket at "læreplanene skal være enkle, konkrete og forståelige å forholde seg til for lærere, elever og foreldre. Læreplanene skal angi tydelig mål for faget og være et nyttig og håndterbart redskap for lærere, samt gi elevene mulighet til å måle egen faglig fremgang". Fra en rekke av de fagfolkene som har utarbeidet opprinnelige utkast til nye læreplaner kommer det sterke reaksjoner på innholdet i de utkastene til planer som nå er presentert fra Utdanningsdirektoratet. Uklare kompetansemål og uklare mål for kunnskaper og ferdighet vil åpen for tilfeldigheter i skolen. Tilfeldigheter gir ingen kvalitetsforbedring; det gir redusert kvalitet. Uklarheter åpner for store variasjoner mellom samme årstrinn på samme skole og mellom samme årstrinn på ulike skoler. Det innebærer også at det er vanskelig å utforme sentralgitt eksamen og at elever vil kunne ha høyst ulikt grunnlag når læringsresultat skal måles gjennom nasjonale prøver. Jeg har merket meg at innvendingene fra faghold synes å ramme utkast til læreplaner for de fleste fag. Spesielt har jeg merket meg en rekke viktige innvendinger mot utkast tillæreplan for matematikk som jo er et viktig satsingsområde og der også Stortinget står samlet bak en slik faglig satsing. Realistiske mål for kompetanse forutsetter at undervisningen i matematikk blir langt mer strukturert og rette mot resultater. Elevene må beherske læreplanens innhold på det trinn de forlater;

det gir altså dårligere og dårligere læringsresultat oppover i årstrinnene dersom man stadig fortsetter med påfyll av nytt stoff dersom den kunnskap som nytt stoff forutsetter ikke fins eller bare delvis er på plass. Jeg vil understreke at FrP deler den bekymring som er kommet frem både bekymringen fra faglig hold over utforming/innhold i læreplanene og bekymringen fra de som skal bruke læreplanene i sin undervisning. Jeg har også merket meg at Foreldreutvalget for Grunnskolen også deler bekymringen. Jeg oppfordrer statsråden til å gripe inn i denne prosessen og sikre at det gjennomføres en ny runde med fagmiljøene slik at kvaliteten i de nye læreplanene sikres. FrP vil nøye følge den videre utvikling i arbeidet med nye læreplaner. Jeg vil understreke at FrP ser et sterkt behov for korrigerende, uten at dette etter vårt syn behøver å medføre utsettelse med offisiell oppstart i bruk av nye læreplaner fra og med start skoleår 2006/2007. Likevel vil jeg på vegne av FrP understreke at en eventuell utsettelse etter vårt syn er underordnet behovet for tilfredsstillende og dokumentert kvalitetssikring av de nye læreplanene.

Svar:

De nye læreplanene som skal fastsettes for grunnopplæringen skal bygge på de forutsetningene Stortinget har lagt gjennom behandlingen av Innst. S. nr. 268 til St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring. I Stortinget 2. juni svarte jeg på en interpellasjon fra stortingsrepresentant Rolf Reikvam som omhandler de samme spørsmålene som stortingsrepresentant Arne Sortevik reiser. Jeg tillater meg derfor å legge ved kopi av mitt innlegg i Stortinget 2. juni som svar på Sorteviks spørsmål.

Vedlegg til svar:

Statsråden innlegg i Stortinget den 2. juni (klokka 13:44:37)

Se internettlenken:

([http://www.stortinget.no/stid/2004/s050602-07.html#Statsråd%20Kristin%20Clemet%20\[13.1\]](http://www.stortinget.no/stid/2004/s050602-07.html#Statsråd%20Kristin%20Clemet%20[13.1]))

SPØRSMÅL NR. 842**Innlevert 2. juni 2005 av stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen****Besvart 9. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«En ekspertgruppe nedsatt av samferdselsministeren har nylig foreslått innføring av regler som hindrer at teleselskaper som har krevd inn ulovlig høye priser fra andre tilbydere av teletjenester, får beholde den ulovlige overprisen.

Vil samferdselsministeren innføre en slik regel, for å bidra til rettferdig konkurranse og lavere priser på teletjenester?»

BEGRUNNELSE:

Post- og teletilsynet har de siste årene fattet flere vedtak om at en netteier med sterk markedsstilling har tatt ulovlig høye priser av leverandører av teletjenester. I dag er det i praksis nær umulig for mindre tjenesteleverandører å få tilbake den ulovlige merprisen man da har betalt, fordi Post- og teletilsynet ikke har hjemmel til å pålegge tilbakebetaling.

Samferdselskomiteen behandlet våren 2003 den nye loven om elektronisk kommunikasjon, ekomloven. SV var der med i et flertall som ba departementet vurdere å innføre en hjemmel for å fastsette et annet tidspunkt for retting i en klagesak enn vedtakstidspunktet, og eventuelt fremme forslag om slik hjemmel. En slik hjemmel vil kunne rydde opp i problemet med ulovlige merpriser.

Samferdselsdepartementet nedsatte etter Stortingets initiativ en ekspertgruppe for å utrede spørsmålet om en hjemmel om tilbakebetaling i ekomloven. Gruppen har vært sammensatt av medlemmer fra Post- og teletilsynet, Justisdepartementets lovavdeling og Samferdselsdepartementet, samt uavhengige eksperter på jus og økonomi på teleområdet.

Gruppen leverte sin innstilling til Samferdselsdepartementet i januar. Ekspertgruppen tilrår enstemmig, inkludert departementets egen representant, at det inntas en hjemmel om tilbakebetaling i ekomloven. Arbeidsgruppen sier at "[...] utgangspunktet må være at den som har krevd og fått en ulovlig høy pris ikke skal ha rett til å beholde den ulovlige overprisen."

Dette er helt i tråd med Stortingets syn ved behandling av ekomloven.

Dagens system, hvor dominerende aktører på telemarkedet får liv å beholde ulovlig innkrevde penger, stimulerer til å ta ulovlige høye priser. Det er grunn til å tro at dette medfører dyrere teletjenester for folk flest, og forsinker utviklingen av nye tjenester, ny teknologi og utbygging av bredbånd til hele landet.

Svar:

Ekomloven setter krav til at tilbydere med sterk markedsstilling i telemarkedet på visse vilkår skal gi andre tilbydere tilgang til nett og tjenester til "kostnadsorientert pris". Samferdselsdepartementet satte våren 2004 ned en arbeidsgruppe for å vurdere en lovbestemmelse med hjemmel til å gi pålegg om tilbakebetaling i tilfeller der det har blitt betalt for høy pris i forhold til kravet om "kostnadsorientert pris". Arbeidsgruppen har nå levert sin rapport til Samferdselsdepartementet.

Rapporten viser at spørsmålet om tilbakebetaling er meget vanskelig og sammensatt. Uenighet mellom teletilbydere når det gjelder pris for tilgang til nett kan ta unødige tid og ressurser, noe som kan svekke utvikling og konkurranse i telemarkedet. Og ut i fra ønsket om en fungerende konkurranse i telemarkedet, anser vi dette som uheldig. Samtidig kan en streng regulering på dette punktet få store og kanskje uønskede konsekvenser for investeringsincentiv og for markedet for øvrig. Det er derfor behov for å få saken ytterligere belyst gjennom å se nærmere på enkelte spørsmål. Jeg er i gang med ytterligere vurderinger i tilknytning til rapporten.

Telemarkedet er i stadig utvikling både teknisk og markedsmessig. Dette har ført til at departementet nå er i gang med ett arbeid for å vurdere enkelte justeringer i ekomloven. Vi vil i forbindelse med dette arbeidet også komme tilbake til Stortinget med vurderinger og ev. forslag knyttet til spørsmålet om tilbakebetaling.

SPØRSMÅL NR. 843**Innlevert 2. juni 2005 av stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen****Besvart 9. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Kan statsråden forsikre at nattogtilbudet på Nordlandsbanen slik det er i dag, ikke blir forringet, og at ordningen med at det settes opp sovevogner på stasjonene i Mosjøen og Mo i Rana slik at de reisene slippe å gå på og av togene på natta, blir opprettholdt?»

BEGRUNNELSE:

Det fremgår i en pressmelding fra NSB i dag at selskapet skal endre nattogene f.o.m. januar neste år. Der skal bli færre soveplasser, mens kvaliteten skal heves på det som blir igjen. NSB setter opp sovevogn på stasjonen i Mosjøen og Mo i Rana, slik at de reisende skal slippe å gå på og av togene om natta. Det fremgår ikke av informasjonen om dette tilbudet blir videreført. Nattoget på Nordlandsbanen inngår i kjøpsavtalen mellom NSB og Samferdselsdepartementet.

Svar:

Regjeringen har lagt stor vekt på å videreføre et godt nattogtilbud. For å begrense de store underskuddene må det imidlertid vurderes gjennomført tilpasninger i tilbudet. NSB har derfor arbeidet for å gjøre nattoget mer tilpasset kundenes behov og derigjennom bidra til en mer "levedyktig" nattogdrift økonomisk sett. NSB faser ut de eldste sovevognene fra 50- og 60-tallet. Øvrige sovevogner oppgraderes utvendig og innvendig for 15 mill. kr. NSB pusser også opp sittevognene, slik at materiellet totalt sett får en

betydelig høyere standard enn i dag. På den måten får kundene et nattogtilbud med god og forutsigbar kvalitet, uansett banestrekning. En fornyelse av tilbudet er påkrevd og endringene er basert på innspill fra NSBs egne kunder.

Konsekvensen av at NSB tar ut gammelt materiell blir at antallet soveplasser vil bli redusert, også på Nordlandsbanen. Det betyr at det ikke vil være tilgjengelig materiell for utplassering i Mosjøen og Mo i Rana. Gjenstående materiell vil bli disponert slik at det mest mulig svarer til kundenes ønsker.

På Nordlandsbanen velger i dag 7 av 10 kunder sitteplass på nattoget. Antallet sitteplasser opprettholdes med den nye løsningen. Dette gjør at de aller fleste som vil reise fortsatt vil få plass, selv i høytrafikkperioder.

Med ny ruteplan vil passasjerene fra Mo i Rana kunne gå på nattoget sydover ca. kl. 23.50 og i Mosjøen kl. 00.50. Nordgående nattog vil stoppe på Mo i Rana ca. kl. 04.40 og i Mosjøen ca. kl. 05.50. Nye avgangs- og ankomsttider for Mosjøen vil være tilsvarende som dagens avgangs- og ankomsttider for nattoget i Egersund og på Voss og Hamar, som heller ikke har egne sovevogner.

Videreføring av dagens løsning, sett ut i fra tilstanden og tilgangen til sovevognmateriell er slik at NSB enten måtte kjøpe eller leie nytt materiell, noe som ville vært uforholdsmessig dyrt.

NSB er fortsatt avhengig av tilskudd fra staten for drift av nattogene, men endringene vil bidra til et mer "levedyktig" tilbud slik at nattogtilbudet også kan sikres fremover.

SPØRSMÅL NR. 844**Innlevert 2. juni 2005 av stortingsrepresentant Aud Gaundal****Besvart 8. juni 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«En arbeidstaker i en kommune er blitt midlertidig ufør til 2007 i 50 pst. av sin heltidsjobb. Denne prosessen har tatt tid, og hun står nå ovenfor to valg: enten selv å si opp 50 pst. av sin stilling, eller bli sagt opp. Det vil si at når hun i 2007 skal ha en vurdering

på den midlertidige uførheten, vil hun kun ha en halv stilling å forsørge seg og sine på, hvis hun blir erklært arbeidsfør.

Med bakgrunn i slike tilfeller, hva mener statsråden kan gjøres for å sikre at den midlertidige uførheten ikke ender i økonomisk usikkerhet?»

Svar:

Tidsbegrenset uførestønad som ble innført i 2004 kan innvilges for en periode fra 1 til 4 år. Stønaden skal deretter revurderes. Målet er at så mange som mulig av stønadsmottakerne skal komme tilbake i arbeid på heltid eller deltid. For uføre som har som mål å komme tilbake i tidligere stilling etter noen år med uførestønad, ser jeg at arbeidsmiljølovens regler om oppsigelsesvern kan være et hinder.

Etter dagens regler har arbeidstaker som er helt eller delvis borte fra arbeidet på grunn av sykdom vernet mot oppsigelse på grunn av fraværet de første seks månedene etter at sykdommen inntrådte. Hvis arbeidstaker har vært tilsatt minst fem år i virksomheten, eller hvis årsaken til sykefraværet skyldes skade eller sykdom som arbeidstakeren er blitt påført i arbeidsforholdet, utvides vernet til forbud mot oppsigelse i 12 måneder. Det særskilte vernet opphører etter utløpet av disse periodene, men bestemmelsen skal ikke forstås slik at det etter disse tidspunktene er fri oppsigelsesadgang for arbeidsgiver. Arbeidstaker har fortsatt sitt ordinære oppsigelsesvern i behold, noe som innebærer at arbeidsgiveren fortsatt må do-

kumentere en saklig grunn for å si opp arbeidstakeren. Etter en konkret vurdering i den enkelte sak, vil det kunne være saklig å si opp en langtidssykemeldt arbeidstaker, men i den interesseavveining arbeidsgiver skal foreta ved beslutningen om oppsigelse må det også vurderes om arbeidsgivers interesser kan ivaretas ved bruk av vikar. Fravær fra arbeidet pga. midlertidig uførhet må vurderes på samme måte. I denne sammenheng vil jeg bemerke at en arbeidstaker ikke har plikt til å si opp sin stilling som følge av sykemelding eller uføretrygding.

I ny arbeidsmiljølov som ble vedtatt i Odelstinget 6. juni, er verneperioden utvidet til 1 år, uansett tilsetningstid eller årsak til sykefraværet. Etter utløpet av verneperioden vil oppsigelsesvernet for arbeidstaker være det samme som etter gjeldende lov.

Personer som får innvilget tidsbegrenset uførestønad har som regel allerede vært ute av arbeid i flere år. Å gi disse stønadsmottakerne en ubetinget rett til å få tilbake sin tidligere stilling eller annet arbeid hos tidligere arbeidsgiver, vil kunne oppfattes som en urimelig begrensning av arbeidsgivers handlefrihet.

SPØRSMÅL NR. 845

Innlevert 3. juni 2005 av stortingsrepresentant Gunn Olsen

Besvart 8. juni 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Mener statsråden det er tilfredsstillende at omorganiseringsprosesser blir gjennomført, uten at lokalsamfunnet i Kragerø, som får bortfall av tre juriststillinger og to sekretærstillinger ved retts- og påtaleenheten ved Kragerø politistasjon, og de berørte ansatte, som nærmest mister jobben sin ved Kragerø politistasjon over natta, er informert på en forsvarlig måte?»

BEGRUNNELSE:

Kragerø kommune ved formannskapet ble for få dager siden kjent med planer om nær forestående endringer i politiets bemanning ved Kragerø politistasjon. De planlagte endringer kom som uformell informasjon. Politimester Sønstebø ved Telemark politidistrikt har bekreftet planlagte endringer i telefon 25. mai 2005. Dette stikk i strid med informasjon gitt i samarbeidsmøtet med kommunen 11. mai 2005, der det framkom at det ikke var planlagt personellmessi-

ge endringer ved Kragerø politistasjon. En har grunn til å tro at to vakanser i to juriststillinger er delbegrunnelse. Dette virker urimelig.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Politidirektoratet. Politimesteren i Telemark har ansvaret for løpende å vurdere arbeidsformer, organisatoriske løsninger og relasjoner til andre offentlige etater. Han har videre som målsetting å etterstrebe stadige forbedringer i offentlige tjenester. I den forbindelse vil det av og til være hensiktsmessig å iverksette tiltak både opp mot distriktets ressursbruk og tjenesteproduksjon.

I dette tilfelle har politimesteren i Telemark lagt til grunn at en endring av påtalestrukturen vil føre til bedre ressursutnyttelse både når det gjelder påtale- og ledelsesoppfølging.

Organiseringen av retts- og påtaleenheten har vært uendret siden opprettelsen av Telemark politidistrikt i 2002. Ut i fra en totalvurdering av politidis-

triktets samlede resurssituasjon, besluttet politimesteren i vinter å nedsette en arbeidsgruppe som ble gitt i mandat å evaluere enheten og blant annet vurdere om dagens struktur var beste løsningen opp mot effektivitet, kvalitet og fleksibilitet.

En av juristene i Kragerø var med i arbeidsgruppen. De ansatte som berøres av den foreslåtte endringen er, ifølge politimesteren orientert om det pågående utredningsarbeidet

Som følge av arbeidsgruppens utredning og vurderinger, tok politimesteren initiativ til endring av organisasjonsstrukturen i retts- og påtaleenheten. For-

slaget går i korthet ut på at påtalegruppen i Kragerø opphører og at oppgavene overføres til påtalegruppen i Grenland og på Notodden.

Forslaget er tatt opp med de lokale fagorganisasjonene og er gjenstand for forhandlinger. Disse forhandlingene pågår nå.

Jeg understreker betydningen av en god dialog og samhandling med kommunene, men i dette tilfelle vurderte politimesteren forholdet som en intern organisasjonsmessig tilpassing og valgte derfor kun å orientere Kragerø kommune.

SPØRSMÅL NR. 846

Innlevert 3. juni 2005 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 10. juni 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hvis en arbeidstaker får gratis parkeringsplass på sin arbeidsplass av arbeidsgiver, er dette en naturalytelse som skal beskattes i henhold til skatteloven, og hvis så er tilfelle, hva har departementet gjort for å gjøre dette kjent, og for at praksis skal være i tråd med lovgivningen?»

Svar:

Utgangspunktet etter skatteloven er at alle økonomiske fordeler fra arbeidsgiver til arbeidstaker er skattepliktige. Gratis parkering på arbeidsstedet vil være en økonomisk fordel når det er etterspørsel etter parkering mot betaling i det aktuelle område. Arbeidsgiveren vil da normalt ha kostnader, ev. bruk av egen verdifull tomtegrunn, til de ansattes gratisparkering. I områder med frie parkeringsmuligheter for alle blir det selvsagt ingen økonomisk fordel, og da

heller ikke noe skattespørsmål, av at de ansatte parkerer fritt på arbeidsstedet.

En generell skattlegging av fri parkering på arbeidsplassen er det derfor overhodet ikke grunnlag for. Situasjonen er imidlertid at i praksis skjer det normalt heller ingen skattlegging selv om gratisparkeringen foregår i områder der den opplagt er en økonomisk fordel. Grunnen til dette er dels at det er vanskelig å trekke opp brukbare grenser mellom geografiske områder med og uten økonomisk verdi av fri parkering. Dels blir det i mange tilfeller vanskelig å verdsette den enkeltes fordel der hvor en mer generell økonomisk verdi av fri parkering kan påvises.

Parkeringsplass ved arbeidsplassen som stilles gratis til rådighet for arbeidstaker av arbeidsgiver, behandles dermed etter ligningspraksis ikke som en skattepliktig naturalytelse. Arbeidsgivers dekning av ansattes egne parkeringsutgifter behandles derimot som lønn, når det ikke dreier seg om parkering under tjenestereiser.

SPØRSMÅL NR. 847**Innlevert 3. juni 2005 av stortingsrepresentant Knut Storberget****Besvart 20. juni 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Vil justisministeren nå ta initiativ til at det kan igangsettes utvikling av nytt og utvidet tilbud om åpen soning for kvinner i Oslo?»

BEGRUNNELSE:

Det eksisterer i dag et godt tilbud for kvinner om åpen soning underlagt Bredtveit fengsel i Østensjøveien 50 c. Det er planer om at denne eiendommen skal utnyttes i annen sammenheng, og det er muligheter for Bredtveit til å opprette nye og flere (14 stykker) åpne soningsplasser lokalisert i nærheten av Bredtveit.

Her vil man kunne få flere og bedre soningsplasser til stor nytte for de innsatte, for kriminalomsorgen og for kampen mot kriminalitet. Prosjektet vil kunne igangsettes ved forholdsvis lave kostnader i bygg som i dag står tomt i nærheten av Bredtveit fengsel.

Vi trenger flere åpne soningsplasser for kvinner i nærheten av deres nærmiljø. Disse plassene bidrar til tilbakeføring til samfunnet, og letter arbeidet med å skaffe jobb eller utdanning. Disse plassene opplever dessuten svært lite svikt.

Svar:

Jeg er opptatt av at kvinnelige innsatte i Oslo skal gis et godt tilbud om åpen soning og vurderer alle innspill som kan bidra til dette.

Bredtveit fengsel, avdeling Østensjø (lokalisert i Østensjøveien 50 c) benyttes i dag til åpen soning for kvinner. Denne løsningen fungerer godt og innebærer at kriminalomsorgen har et godt tilbud om åpen soning for kvinner i Oslo. Justisdepartementet er kjent med at dette området er planlagt omregulert til næringsvirksomhet/kontorbygg. Departementet vurderer derfor alternativer til dagens plassering av åpne plasser i Østensjøveien 50 c.

Jeg antar at representantens forslag om å etablere 14 nye åpne plasser i nærheten av Bredtveit fengsel innebærer kjøp/leie av tjenesteboligene til kompetansesenteret i Bredtveitveien 6, 8 og 10 og ta disse i bruk til fengselsformål. Justisdepartementet kan opplyse om at dette alternativet vurderes sammen med andre alternativer for å videreføre et godt tilbud for åpen soning for kvinnelige innsatte i Oslo.

SPØRSMÅL NR. 848**Innlevert 4. juni 2005 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 20. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Vil olje- og energiministerens sørge for at denne nye, britiske undersøkelsen blir grundig vurdert i forbindelse med vurderingene som nå gjøres av regelverket for avstanden mellom bebyggelse og høyspentlinjer?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Stortingets vedtak 9. desember 2004 hvor Regjeringen bes vurdere et regelverk som kan sikre at høytspenning enten graves ned eller legges i tilstrekkelig avstand hvor mennesker har varig opphold. Det heter også i vedtaket at regelverket må sikre at føre-var-prinsippet ivaretas.

I St.prp. nr. 65 gir en foreløpig gjennomgang ved de helsemessige risikoene ved høyspenning.

Det trekkes imidlertid ingen konklusjon da arbeidsgruppen hadde frist til 1. juni og proposisjonen ble lagt fram før den tid.

I mediene i dag, 4. juni, omtales en studie fra England som viser en betydelig høyere forekomst av leukemi blant barn som bor nærmere enn 200 meter fra høyspenning enn andre barn. Forskerne har fulgt 26 000 barn.

Ifølge Verdens Gang (4. juni 2005) sier en av legene som har deltatt i undersøkelsen at den "har styrkes bevisene for at det skjer noe i nærheten av ledningene, men vi har ikke greid å finne bevis på hvorfor det skjer".

På Årum i Fredrikstad hvor den nye høyspentlinjen går gjennom et boligområde, ligger en barnehage rett under linjestrekket.

Svar:

Helsefaglige vurderinger i tilknytning til magnetfelt fra høyspentanlegg hører inn under helse- og omsorgsministerens ansvarsområde. Spørsmålet er derfor oversendt fra olje- og energiministeren til helse- og omsorgsministeren som rette vedkommende.

I et felles brev fra Olje- og energidepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet av 12. juli 2004 ble Statens strålevern gitt i oppdrag å nedsette og lede en arbeidsgruppe som skulle utarbeide en rapport med konkretisering og utdyping av forvaltningsstrategien ved anlegg av nye boligområder, skoler og barnehager etc. i nærheten av kraftledninger. Gjeldende forvaltningsstrategi er basert på NOU 1995:20 "Elektromagnetiske felt og helse Forslag til en forvaltningsstrategi" og St.prp. nr. 65 (1997-98).

Statens strålevern har i brev av 31. mai 2005 oversendt arbeidsgruppens rapport til departementene. Departementene tar sikte på å sende rapporten på en bred høring, og vil deretter vurdere de tiltak som arbeidsgruppen foreslår i lys av de innspill som kommer i høringsrunden. Med bakgrunn i Stortingets anmodningsvedtak vil Regjeringen deretter komme tilbake til Stortinget med en samlet vurdering av de

spørsmål som er reist vedrørende magnetfelt og kraftledninger.

Rapporten redegjør for kunnskapssituasjonen om helseeffekter fra høyspentanlegg, herunder risiko for leukemi blant barn. Rapporten legger til grunn at for barn under 15 år kan en eksponering for magnetfelt over 0,4 µT i bolig gi en dobling i risikoen for leukemi. Dette er basert på en gjennomgang av over 20 studier. Dersom en slik risikoøkning legges til grunn, innebærer dette at magnetfelt fra høyspentanlegg fører til ett ekstra tilfelle av barneleukemi i Norge hvert sjuende til åttende år. I løpet av disse sju til åtte år vil totalt ca. 280 barn få leukemi i Norge. Arbeidsgruppen påpeker imidlertid at det ikke kan trekkes sikker konklusjon med hensyn til risikoøkningen.

Den nye britiske undersøkelsen ble publisert etter at arbeidsgruppen hadde avsluttet sitt arbeid. Statens strålevern har imidlertid som mandat å fortløpende være oppdatert med hensyn til kunnskap om helseeffekter av stråling, herunder magnetfelt. Statens strålevern opplyser at denne studien ikke gir grunnlag for å endre konklusjonen fremlagt i arbeidsgruppens rapport. Jeg vil sørge for å bli orientert dersom nye studier innebærer at det er grunnlag for å revurdere kunnskapssituasjonen om helseeffekter fra høyspentanlegg, slik at dette kan legges til grunn for forvaltningen av dette området.

SPØRSMÅL NR. 849

Innlevert 4. juni 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken

Besvart 20. juni 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Hva er status for arbeidet med en utredning av adgang til personlig konkurs med sletting av gjeld?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 36 (2004-2005) gikk et flertall i justiskomiteen inn for en utredning av hvordan en adgang til personlig konkurs med gjeldsslette ville fungere i Norge.

Svar:

Stortinget har bedt om en konsekvensutredning av å innføre en ordning med personlig konkurs med gjeldssletting, for eksempel etter mønster av amerikansk rett på området ("consumer bankruptcy") i Norge. Jeg ser denne saken i nær sammenheng med

gjeldsordningsloven, som er vår "konkursordning" for private. Hovedforskjellen på det amerikanske systemet og det norske er først og fremst at det i USA i større utstrekning enn i Norge gis adgang til umiddelbar gjeldssletting, samt at det er en mer begrenset vurdering av om det vil virke "støtende" å slette gjelden. Jeg vil derfor gjøre en vurdering av hvilke konsekvenser det vil ha om tilsvarende regler skulle innarbeides i gjeldsordningsloven. Etter min oppfatning er det på bakgrunn av Stortingets spørsmål særlig aktuelt å se på konsekvensene av en gjeldsordning med umiddelbar gjeldssletting. Gjeldsordningsloven åpner for dette også i dag, men adgangen brukes svært sjelden.

Arbeidet med utredningen ble påbegynt våren 2005. Utredningen krever imidlertid en del arbeid, bl.a. i form av informasjonsinnhenting fra utlandet. Det må således påregnes at arbeidet vil ta noe tid.

SPØRSMÅL NR. 850**Innlevert 4. juni 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 13. juni 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Er det forsvarlig med en så rask avvikling av Vestlandsheimen statlige mottak som UDI legger opp til, og vil statsråden ta initiativ til å få vurdert prosessen i lys av myndighetenes forpliktelser etter barnekonvensjonen?»

BEGRUNNELSE:

Utlendingsdirektoratet har vedtatt å stenge Vestlandsheimen statlige mottak i Åsane i Bergen. Det er forståelig at UDI vil tilpasse antall mottaksplasser til det endrede antall asylsøkere som ankommer Norge. Nedleggelsen av mottaket får likevel store negative konsekvenser. I lokalmiljøet på Breistein har det vært gjort et forbilledlig integreringsarbeid og ikke minst barnefamilier som bor på mottaket har funnet seg vel til rette. Nå rykkes disse familiene opp fra miljøet de har blitt kjent med, og det skjer på svært kort varsel. Dette har skapt stor fortvilelse blant mange av beboerne på mottaket. Det viser seg også at det er vanskelig å finne plass til dem på andre mottak i Bergen kommune, og mange vil nå bli sendt til mottak i andre deler av landet. Det betyr at barn må bytte skole, forlate venner og nok en gang begynne en ny tilværelse.

Barnekonvensjonen slår både fast at hensyn til barn skal være et tungtveiende hensyn når myndighetene treffer beslutninger. Den slår også fast barns rett til å bli hørt. Prosessen rundt nedleggelsen og flyttingen gjør det naturlig å stille spørsmålstegn ved om hensynet til barna er tilstrekkelig vektlagt, og om det er gjort forsøk på å kartlegge hva slags konsekvenser en slik brå flytting fra Bergen vil få for dem.

Svar:

Behovet for mottaksplasser synker som følge av at ankomstene av asylsøkere er redusert. I 2004 la UDI ned 37 mottak. Antall beboere har blitt betydelig lavere siden årsskiftet, og det vil derfor være nødvendig å legge ned flere asylmottak. For å sikre god utnyttelse av offentlige midler, har Kommunal- og regionaldepartementet et krav om en kapasitetsutnyttelse på minst 90 pst. av den faste kapasiteten. UDI må tilpasse det totale antall mottaksplasser til dette.

Det er UDIs ansvar å avgjøre hvilke mottak som skal legges ned og når dette skal gjøres. Driften ved mange mottak er god. Direktoratet står derfor overfor stadig vanskeligere vurderinger når det skal avgjøres hvilke mottak som skal nedlegges. Hittil i år er 19

mottaksavtaler sagt opp. Ett av mottakene er allerede lagt ned, og de øvrige blir lagt ned i tiden 31. juli-30. september. Det kan også bli aktuelt å si opp flere mottak dersom behovet for plasser skulle tilsi det.

UDI legger vekt på å ha mottak i alle deler av landet og tar hensyn til fordeling av mottak mellom UDIs 6 regioner. Den største delen av mottaksplassene ligger utenfor østlandsområdet. Når den foreliggende nedtrappingsplanen er gjennomført, vil det gjenstå om lag 80 ordinære mottak, med totalt ca. 7 800 faste plasser.

Mottakene blir vurdert ut fra de kriteriene UDI arbeider etter. Beslutningen om hvilke mottak som skal legges ned er et resultat av en helhetsvurdering. Kriteriene er:

- Økonomi
- Kvalitet i henhold til tilsynsrapporter og løpende kontakt
- Kvalitet/egnethet på bygningsmassen
- Kvalitet på samarbeid/samhandling med lokalmiljøet
- Kvalitet på vertskommunens tjenestetilbud
- Type mottak
- Geografisk beliggenhet
- Størrelse
- Beredskapspotensialet
- Fleksibilitet

Vestlandsheimen mottak har ca. 170 beboere, hvorav 16 enslige mindreårige. Mottaket skal være i drift til 31. august i år. Alle de enslige mindreårige får tilbud om individuell samtale med saksbehandler fra UDI. Ny boløsning for disse blir bestemt etter en helhetlig vurdering av den enkeltes situasjon. Ingen av de enslige mindreårige vil måtte flytte før skoleåret er avsluttet. UDI vil trolig kunne gi det samme tilbudet til barnefamilier som ønsker det.

Det er ca. 70 bosettingsklare beboere på Vestlandsheimen, og UDI er i dialog med kommunene Bergen, Fjeld, Askøy og Lindås med sikte på bosetting før mottaket legges ned. I tillegg er det ca. 30 bosettingsklare på Arna mottak i Bergen. Klarer man å få bosatt også disse, vil det frigjøre plass på dette mottaket som kan brukes til beboere fra Vestlandsheimen. Ved plassering tas det spesielt hensyn til barnefamilier og personer med sterke fysiske og psykiske belastninger. Disse vil bli tilbudt plass i Arna mottak i Bergen, Bulken mottak i Voss, Kvam mottak i

Norheimsund og Strandebarm, og Heiane mottak på Stord. De øvrige vil hovedsakelig få plass i Sogn.

Jeg er oppmerksom på de uheldige konsekvenser nedlegging av mottak kan ha. Jeg kan imidlertid ikke forsvare økonomisk overfor Stortinget at et betydelig antall mottaksplasser blir stående ubrukte. Barnekonvensjonen kan ikke tolkes dit hen at den skal kunne

hindre nedleggelse av mottak fordi barn må skifte skole.

Det er positivt at lokalsamfunn rundt asylmottak engasjerer seg og bidrar til integrering av mennesker som kommer hit til landet. Det kan bli viktig dersom behovet for mottaksplasser igjen skulle øke, og er ikke minst viktig med tanke på bosetting av de som har fått oppholdstillatelse her.

SPØRSMÅL NR. 851

Innlevert 4. juni 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 20. juni 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«To bosniske asylsøkere (ektefeller) som hadde fått endelig avslag på sine søknader, hadde erklært frivillig retur til hjemlandet. Den enes hjertelidelse medførte at han ikke kunne fly hjem, transportprosedyre gjennom IOM kunne derfor ikke brukes. Det ble iverksatt full prosedyre for tvangshjemsendelse.

Ser statsråden det uheldige i at tvangsprosedyrer anvendes på frivillig hjemsending der helsesvikt er grunn til avvik fra IOM-reglene?»

BEGRUNNELSE:

Reglene for frivillig hjemreise etter endelig avslag på asyl i Norge innebærer muligheten for at International Organization of Immigration (IOM) ordner det praktiske med hjemreisen, som billetter, reisedokumenter, utkvittering fra Riket og bekrefter ankomst i returlandet. Reisen kan derved foregå på alminnelig vis uten vesentlig avvik fra vanlig reise-måte, eller "en velorganisert, sikker og verdig retur-mulighet", sitat fra IOMs hjemmeside. De får vanligvis et vedtak med en oppmøtedato ved flyplass og forlater asylmottaket på egenhånd uten eskorte. IOM administrerer imidlertid kun hjemreise med fly, og de som f.eks. av helsemessige årsaker ikke kan reise med fly, kan, som i nevnte sak, risikere å bli utsatt for tvangsmessig hjemsending ved at de uten varsel hentes av polititjenestemenn, får beskjed om at reiseutgift blir belastet og at det iverksettes andre restriksjoner. Dette er behørig dokumentert i en konkret sak. Blant annet underkastes denne gruppe, hvis nevnte sak er generelt illustrerende, sterke restriksjoner ved Trandum Transittmottak, herunder konfiskering av mobiltelefoner og kontinuerlig overvåking. Det skilles med andre ord i utsendingsordningen ikke mel-

lom frivillig retur landeveien og ufrivillig retur uansett uttransporteringsmåte. Dette er svært uheldig da det ikke fremmer frivillige ordninger for de som ikke er flydyktige. Det antas at dette gjelder et lite antall personer, men det bør være en prosedyre som forhindrer det stigma og integritetsbrudd som en tvangsprosedyre medfører for de som underkaster seg frivillighet, uansett hvilke helseforhold de har. Det tenderer i folks rettsoppfatning mot en menneskerettighets-krenkelse at de som har helsesvikt og/eller funksjonshemming utsettes for slik behandling. I nevnte sak er det behørig dokumentert at utreise skulle skje frivillig og alle aktiviteter fra dem saken gjaldt var i tråd med intensjonen om en verdig avreise fra landet.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra kommunal- og regionalministeren.

Jeg har forelagt spørsmålet for Politidirektoratet. I politiets samarbeid med IOM om frivillig retur, er det ikke noe som er til hinder for at tilbakevendingen også kan gjennomføres på andre måter enn med fly. Det kan likevel være begrensninger i å gjennomføre en retur på andre måter. Dette gjelder spesielt tilfeller hvis vedkommende personen ikke har reisedokument og/eller mangler visum der dette er nødvendig for å gjennomføre reisen i tråd med internasjonalt regelverk om inn- og utreise samt transitt. Hvis reisen må gjennomføres med båt, tog eller på landevei, kan myndighetene i landene som personen skal reise gjennom nekte innreise eller stille bestemte krav som for eksempel krav til ledsagelse. Politiets erfaring viser at dette varierer fra land til land. IOM har derfor i noen svært få tilfeller ikke kunnet gjennomføre en frivillig retur på en måte som søkeren har bedt om.

Tyske myndigheter tillater ikke transitt på landevei uten ledsagelse fra politimyndigheter. Politiet måtte derfor overta ansvaret for returen til hjemlandet. På grunn av samarbeid som politiet har med andre europeiske land, kunne reisen dermed gjennomføres uten bruk av fly, i tråd med det ønsket som vedkommende hadde gitt uttrykk for.

Ordningen med frivillig retur er nå ute på anbud og Politidirektoratet vil i løpet av høsten 2005 inngå en ny kontrakt. I de nye kontraktsvilkårene er det tatt

inn et vilkår om at andre befordringsmidler enn fly kan benyttes dersom dette er hensiktsmessig. Hvis de som administrerer ordningen unntagelsesvis ikke har mulighet for å gjennomføre en frivillig returreise på ønsket måte, må politiet påta seg oppgaven og sørge for at reisen gjennomføres mest mulig i tråd med intensjonene i ordningen om frivillig retur. Andre lands regler kan imidlertid fortsatt medføre behov for ledsagelse. Dette vil bli fulgt opp av Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 852

Innlevert 6. juni 2005 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem

Besvart 14. juni 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Regjeringen har avvist klagen fra Musikk Instrument Akademiet (MIA) om fortsatt statstilskudd. Ettersom det ikke finnes tilsvarende utdanninger i Norge er det nå en rekke elever som nå har havnet i en vanskelig situasjon.

Vil departementet hjelpe disse studentene, eller mener departementet at elevene selv har tatt en risiko ved å benytte seg av det private tilbudet?»

Svar:

Musikk Instrument Akademiet AS (MIA) ble i vedtak av 9. juli 2004 fratatt godkjenningen sin etter friskoleloven, og departementet var allerede på dette tidspunktet opptatt av å hjelpe skolens elever. For å drøfte aktuell bistand ble det derfor avholdt et møte med elevorganisasjonen ved MIA (EMIA) 21. juli 2004. Møtet dannet grunnlaget for hjelp i ulike for-

mer. Jeg kan nevne at det ble tatt direkte kontakt med Lånekassen og på denne måten avklart at tidligere elever ved MIA kunne få støtte til å fortsette sin utdanning i utlandet. Elevene som benyttet seg av denne muligheten fikk søknadene umiddelbart behandlet uten ventetid. Ellers har departementet vært i kontakt med tyske utdanningsmyndigheter i noen enkeltsaker.

Vanligvis vil elever ved frittstående videregående skoler som av ulike årsaker må avvikle driften ha muligheten til å fullføre opplæringen ved offentlig skole eller annen frittstående skole. De tidligere elevene ved MIA hadde ikke tilsvarende alternativ her i landet når skolen ble fratatt godkjenningen, noe som er bakgrunnen for at departementets bistand har tatt utgangspunkt i elevenes fullføring av utdanningen i utlandet.

SPØRSMÅL NR. 853**Innlevert 6. juni 2005 av stortingsrepresentant May Hansen****Besvart 15. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Styret i vann- og renovasjonsselskapet Movar ser meget alvorlig på situasjonene knyttet til den kommende sivile flyplassen på Rygge som en mulig forurensning av Vansjø. Forsvaret planlegger å anlegge en avisningsplattform rett over råvannsledningen for drikkevann noe som er en uakseptabel plassering i forhold til den forurensningsfaren kjemikalier for avisning representerer. Det kan bli nødvendig ikke bare å flytte vannledningen men også vanninntaket.

Hva vil statsråden gjøre med dette?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden kjenner godt til den prekære situasjonen som er i Vansjø med oppblomstring av giftalger hvert år. Det har de tre siste årene vært badeforbud i store deler av Vansjø i drikkevannskilden til 60 000 mennesker. En sivil flyplass vil bety en ekstra belastning for vassdraget. Kommunene rundt har sagt ja til

flyplass hvis det blir nullutslipp til Vansjø, noe som er umulig med dagens teknologi.

Svar:

Jeg er som miljøvernminister svært opptatt av forurensningssituasjonen i Vansjø, og jeg har derfor engasjert meg i å styrke arbeidet med å bedre vannkvaliteten i vassdraget. Det er derfor viktig at de miljømessige konsekvensene av å åpne for sivil luftfart ved Rygge flyplass blir grundig vurdert i forbindelse med utslippstillatelsen etter forurensningsloven for flyplassen.

Spørsmålet om utslippstillatelse for flyplassen er til behandling hos fylkesmannen i Østfold, og Miljøverndepartementet er klagemyndighet i saken. Forhold knyttet til forurensning av drikkevann vil være vurderingstema i forbindelse med utslippstillatelsen, og jeg kan av den grunn ikke kommentere representantens spørsmål så lenge avrenningsproblematikken ved etablering av flyplassen er til vurdering hos fylkesmannen.

SPØRSMÅL NR. 854**Innlevert 7. juni 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland****Besvart 14. juni 2005 av moderniseringsminister Morten Andreas Meyer****Spørsmål:**

«Har departementet vurdert avhending til kommunen ved salg av offentlig eiendom på Fornebu for å sikre allmennhetens interesser og offentlig eie av strandarealene?»

BEGRUNNELSE:

Statsbygg har lagt ut området for Fornebu Marina og Mar Tek Marina for salg. Dette innbefatter blant annet 110 meter med offentlig strandlinje. Dette er strandarealer som ligger i et av landets tettest befolkede områder. Viser til flere oppslag i Asker og Bærum Budstikke, senest 4. juni 2005, om dette salget og frykt for at svekker allmennhetens interesser.

Svar:

Statsbygg har i oppgave å realisere statens arealer på Fornebu. Salg av marinaene er del av dette oppdraget. Ut fra prinsippene om salg til markedspris, er det ikke vurdert direkte salg til kommunen. Marinaområdene er uregulert, men selges med etablert marinavirksomhet. Det legges til grunn at området i fremtiden vil få den arealbruk som fremgår av Kommunedelplan 2 for Fornebu, hvor sjøområdet er avsatt til småbåthavn og landarealene til LNF-område. I salgsprospektet er kjøperne gjort kjent med Bærum kommunes krav om tingslysing av ferdselsrett/kyststi på eiendommen. I tillegg har Statsbygg klausulert i salgskontrakten at båtplassene skal være tilgjengelige for allmennheten. Disse vilkårene vil sikre allmennhetens interesser. At marinaene legges ut for

salg i markedet, vil derfor ikke svekke allmennhetens tilgang til strandlinjen.

Jeg viser for øvrig til at allmennhetens interesser er tillagt stor betydning ved gjennomføringen av statens eiendomssalg på Fornebu. Nærmere halvparten av statens arealer er avsatt til grøntområder, friluftsalealer og naturreservater i Kommunedelplanen for

Fornebu. Langs sjøsiden planlegger staten, Bærum og Oslo kommune en kyststi, som gjør hele strandsonen tilgjengelig for allmenn ferdsel. Deler av kyststien er alt opparbeidet. Unntatt fra dette er naturreservatene, inkl. buffersone. Naturreservatene forblir i statlig eie og forvaltes av Direktoratet for naturforvaltning.

SPØRSMÅL NR. 855

Innlevert 7. juni 2005 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 15. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden bidra til at bonde Knut Hermo skal kunne gjenoppta den tradisjonsrike seterdriften på Råvolden, som ligger på grensen til Forollhogna Nasjonalpark?»

BEGRUNNELSE:

Midtre Gauldal kommune vedtok den 24. januar 2005 at bonde Knut Hermo skulle få dispensasjon fra forskrift om vern av Forollhogna Nasjonalpark, slik at han kunne gjenoppta tradisjonell seterdrift på Råvollen. Bonden ønsker å gjenoppta seterdriften fordi omleggingen til økologisk drift på gården, har økt behovet for beite til dyrene. Dispensasjonen ble gitt med hjemmel i forskrift om vern av Forollhogna Nasjonalpark § 4: Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Dette vedtaket ble omgjort av Direktoratet for naturforvaltning. Knut Hermo har så klaget denne omgjøringen inn for Miljøverndepartementet.

Svar:

Til orientering har Direktoratet for naturforvaltning lagt til grunn at Midtre Gauldal kommune - ved å gi tillatelse til oppføring av driftsbygninger og anlegg av traktorveg i Forollhogna nasjonalpark - har fattet et vedtak som det ikke er hjemmel for etter verneforskriftene. Kommunens vedtak er opphevet av Direktoratet for naturforvaltning fordi det er ansett for å være ugyldig på grunn av at kommunen ikke hadde kompetanse til å fatte et slikt vedtak.

Departementet må som klageorgan ta stilling til hvorvidt kommunen hadde kompetanse til å fatte et slikt vedtak som de gjorde, og subsidiært - dersom slik kompetanse skulle foreligge - må selve skjønnsutøvelsen vurderes.

Spørsmålet er formulert på en måte som legger til grunn et bestemt resultat av departementets behandling av den pågående klagesak. Jeg ønsker ikke å forskuttere denne klagebehandlingen, og ber om forståelse for at saken behandles av departementet etter saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven.

SPØRSMÅL NR. 856**Innlevert 7. juni 2005 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 15. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden bidra til at E6-utbyggingen Vindalsliene-Fossum blir forlenget med 900 meter, noe som vil innebære en mer effektiv bruk av økonomiske ressurser samt forbedre trafikkavviklingen og trafiksikkerheten på strekningen?»

BEGRUNNELSE:

Gjennomføringen av E6-prosjektet Løklia-Vindalsliene har krevd mye steinmasse. Disse steinmassene er tatt ut i parsellen Vindalsliene-Fossum, som ligger i direkte forlengelse av det pågående prosjektet. Nå er fjelluttaket kommet så langt at man vil kunne ferdigstille ytterligere 900 meter ny E6. Problemet er imidlertid at det ikke finnes midler til ferdigstilling, dette til tross for at etaten hadde ledig mellom 6-700 millioner ved siste årsskiftet.

I tillegg til den økonomiske gevinsten, vil man også oppnå en bedre trafikkavvikling på strekningen. Det vil derfor være av stor betydning for alle parter at man kunne ferdigstille hele strekningen under ett.

Svar:

Prosjektet Løklia-Vindalsliene på E6 i Sør-Trøndelag ble tatt opp til bevilgning i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2004. En forlengelse av prosjektet med om lag 900 meter til Fossum, vil ifølge Statens vegvesen innebære en merkostnad på 15-20 mill. kr. I Statens vegvesens forslag til handlingsprogram for perioden 2006-2009 er det først funnet rom for å prioritere midler til den planlagte videreføringen av arbeidene på E6 i Soknedalen i siste del av fireårsperioden.

Hele bevilgningen til investeringsformål innenfor Statens vegvesens budsjett er øremerket til konkrete prosjekter. Følgelig kan ikke midlene omdisponeres til nye prosjekter, uten at dette vil medføre at allerede prioriterte prosjekter ikke kan gjennomføres som forutsatt. Jeg vil imidlertid vurdere mulighetene for å prioritere en utvidelse av prosjektet i forbindelse med arbeidet med statsbudsjettet for 2006.

SPØRSMÅL NR. 857**Innlevert 7. juni 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås****Besvart 14. juni 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«I Mangfoldsmeldingen skrives det om rekruttering av minoriteter: "[...] statens behov for å være en foregangssektor tilsier at staten som arbeidsgiver fortsatt må holde et høyt trykk på arbeidet.»

Mener statsråden hun holder høyt trykk på arbeidet med å være en god foregangssektor, når hun lar være å ansette en kvalifisert kvinne med minoritetsbakgrunn, i tråd med utlysningstekst i annonse, og heller endrer kvalifikasjonskravene og kvoterer inn en partifelle uten erfaring fra integrerings- og inkluderingsarbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om å få en redegjørelse for prosessen rundt utnevningen av ny direktør i Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) og innsyn i innstilling

og begrunnelse fra rekrutteringsfirmaet med ansvar for ansettelsen.

I mangfoldsmeldingen, St.meld. nr. 49 (2003-2004), refereres det til Handlingsplanen mot rasisme og diskriminering:

Regjeringen har i Handlingsplan mot rasisme og diskriminering (2002-2006) fremmet flere tiltak for å øke andelen personer med innvandrerbakgrunn til statlig sektor. Dette er tiltak for å bidra til planmessig rekrutteringsarbeid. For å understreke viktigheten av mangfold har Regjeringen bl.a. oppfordret statlige virksomheter til å ta inn følgende formulering i statlige stillingsannonser: "Den statlige arbeidsstyrken skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Det er derfor et personalpolitisk mål å oppnå en balansert alders- og kjønnssammensetning og rekruttere personer med innvandrerbakgrunn. Per-

soner med innvandrerbakgrunn oppfordres til å søke stillingen".

Det er uklart om statsråden mener det viktigste er at teksten står der, eller om det viktigste er at departementet følger opp det som står der.

Fra Skatteetatens arbeid konkluderes det med følgende: "Tre viktige lærdommer kan trekkes fra prosjektet: Lederforankring er alfa og omega, små informasjonsdryss er viktigere enn store kampanjer, og det er viktig å utnytte informasjonskanaler som allerede eksisterer."

Det virker uklart om statsråden slutter opp om den statlige strategien for rekruttering av minoriteter er ledelsesforankret i Kommunal- og regionaldepartementet.

Svar:

Jeg er fortsatt av den oppfatning at det er behov for at staten holder høyt trykk når det gjelder å sikre rekruttering av minoriteter, og at staten skal være en foregangssector. Andelen ansatte med innvandrerbakgrunn i Kommunal- og regionaldepartementet var 12,4 pst. ved siste kartlegging som fant sted høsten 2004.

Når det gjelder tilsetting av direktør i det nye Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) ble stillingen første gang utlyst 17. februar det kom da 15 søknader. Andre gangs utlysning fant sted 14. april og det kom inn ytterligere 8 søknader. Det ble brukt et rekrutteringsfirma, dels for å foreta søk blant aktuelle kandidater dels som rådgivere i slutfasen av prosessen. Begrunnelsen for å foreta søk blant aktuelle kandidater og for å lyse stillingen ut på nytt, var for å få et bredere søkergrunnlag.

IMDI vil få mange viktige oppgaver og skal bl.a. bidra til at integrering av nyankomne og et mangfoldsperspektiv i tjenesteytingen gjennomsyrrer hele forvaltningen. En av de viktigste oppgavene blir å drive påvirkningsarbeid overfor kommunesektoren. Inngående kjennskap nettopp til denne sektoren som direktør er derfor en viktig kvalifikasjon.

Samtidig blir det en stor utfordring for det nye direktoratet og ledelsen der å få ulike statlige etater til å samhandle i spørsmål knyttet til integrering og inkludering, enten det gjelder direkte i forhold til deres interne arbeid eller som lovgiver og påvirker i forhold til andre sektorer, både innenfor det offentlige og privat sektor. Da er det heller ingen ulempe at direktøren har bakgrunn fra departementene og fra næringslivet.

For meg har erfaring med arbeid med integrering og mangfold vært sett på som en fordel, men ikke noe absolutt krav. Dette fremgår også av utlysningsteksten. En leder skal oppnå forventede resultater gjennom sine medarbeidere, og lederegenskaper/-ferdigheter må derfor tillegges betydelig vekt. Det har vært et annet moment som har vært viktig for meg i tilsetting av direktør.

Direktoratet skal ikke bare forvalte den "smale" integreringspolitikken knyttet til bosetting, introduksjonsprogram og norskopplæring. Dette er arbeid UDI i dag klarer tilfredsstillende. Men jeg ønsker et større og bredere politisk fokus. Derfor har vi valgt å skille ut dette arbeidet fra UDI og opprettet et eget direktorat. IMDI skal ha tett dialog med og samlokaliseres med UDI.

At man skal anlegge et bredere perspektiv på integrerings- og mangfoldsarbeidet, slik det blant annet beskrives i St.meld. nr. 49 (2003-2004) Mangfold gjennom inkludering og deltagelse - ansvar og frihet, krever også nye måter å arbeide på. Det stiller krav til behovet for kompetanse hos ledelsen, herunder ledererfaring og strategisk forståelse.

Et slikt integrerings- og mangfoldsperspektiv vil være knyttet opp mot blant annet Regjeringens arbeid for modernisering av offentlig sektor og bekjempelse av fattigdom, hvor vi må erkjenne at personer med innvander-/minoritetsbakgrunn nok vil være viktige målgrupper. Tilsvarende må dette arbeidet knyttes opp mot arbeidslivet og arbeidsmarkedet i større grad enn det som har vært tilfellet hittil. Alt dette er viktig for vellykket integrering og inkludering og for å gi innvandrere mulighet er til å lykkes i Norge.

Skal vi lykkes med dette arbeidet, er vi avhengig av å ha en leder med nødvendig påvirkningskraft og som kan bringe nye perspektiver inn i arbeidet. Jeg mener at Osmund Kaldheim har de personlige og kvalifikasjonsmessige egenskapene, samt den allsidige bakgrunnen som skal til i en slik jobb - og som har det utvidede perspektivet jeg ønsker å legge på integrerings- og mangfoldspolitikken fremover.

Når det gjelder innsyn i innstilling og begrunnelse fra rekrutteringsfirmaet berører det personlige forhold og avslås med henvisning til forvaltningslovens § 13 og offentlighetsloven § 5a.

Vedlegg til svar:

Søkerliste følger som vedlegg.

SPØRSMÅL NR. 858**Innlevert 8. juni 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 15. juni 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Bellona rapporterer at statssekretær Arnfinn T. Ellingsen (V) på en konferanse i Stamsund i Lofoten fredag 3. juni bekreftet at Venstre i regjering etter valget vil være en garantist for at det ikke blir oljeboring i Lofoten. Statsministeren har som kjent forutsatt at hans videre regjeringsengasjement er avhengig av Venstres deltakelse.

Betyr det at Regjeringen allerede har konkludert i spørsmålet om oljevirkosomhet i Nordland VI og andre områder som i dag er lukket for verdiskaping fra petroleumsnæringen?»

BEGRUNNELSE:

Se internettoppslaget:

<http://www.bellona.no/no/energi/fossil/nord/38326.html>

Svar:

Spørsmålet om petroleumsvirksomhet både i Nordland VI og i Barentshavet er behandlet meget grundig av Samarbeidsregjeringen. I desember 2003 fattet Regjeringen sin beslutning om petroleumsvirksomhet i nordområdene. Beslutningen er omtalt i St.meld. nr. 38 (2003-2004) (oljemeldingen) og Re-

gjeringen fikk bred oppslutning om denne i Stortinget.

Om Nordland VI står det følgende i oljemeldingen:

"På bakgrunn av ULB-arbeidet og høringsuttalelsene har Regjeringen besluttet at det ikke skal åpnes for videre petroleumsvirksomhet i Nordland VI. Områdets spesielle karakter som gyteområde for viktige fiskeslag og områdets betydning som fangstområde er tillagt betydelig vekt. Regjeringen mener det til nå ikke er demonstrert at hensynet til fiskeriene og miljøet kan ivaretas på en tilfredsstillende måte ved oppstart av petroleumsvirksomhet i området. En nærmere vurdering av dette spørsmålet vil bli foretatt når den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet foreligger."

I tillegg gjenåpnet Regjeringen i 2003 for helårig petroleumsvirksomhet i Barentshavet syd med visse unntak. Som et resultat av dette planlegger Regjeringen utlysning av 19. konsesjonsrunde før sommeren, inkludert blokker i Barentshavet.

Regjeringen står fast på vedtakene som er fattet knyttet til helårig petroleumsvirksomhet i nordområdene, og tar følgelig sikte på å komme tilbake til spørsmålet om petroleumsvirksomhet i Nordland VI utenfor Lofoten etter fremleggelsen av forvaltningsplanen.

SPØRSMÅL NR. 859**Innlevert 8. juni 2005 av stortingsrepresentant Thore A. Nistad****Besvart 16. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Samferdselsdepartementet har besluttet å legge transportløyver tilgjengelig på Internett. En del virksomhetsrelaterte opplysninger ble gjort tilgjengelig fra 21. februar 2005 for allmennheten. Her finner man opplysninger om f.eks. garantist. Denne informasjon kan lett misbrukes av konkurrenter i bransjen.

Hva kan statsråden gjøre for at denne type informasjon ikke legges tilgjengelig for allmennheten?»

BEGRUNNELSE:

En stiller seg veldig kritisk til at det i forbindelse med at Samferdselsdepartementet besluttet å legge ut informasjon vedrørende transportløyver på Internett: www.transportløyver.no fra 21. februar 2005, skal legges ut navn på garantist. Garantisten er den instans som gir garanti p.t. 75 000 kr overfor samferdselsmyndighetene for å få tildelt transportløyve, hvis andre kriterier er oppfylt. Garantisten vil normalt være firmaet/personens bankforbindelse. Garantisten kan også være bankforbindelse til andre utenforstående

som f.eks. slekt, venner eller andre firmaer. Da en daglig hører og leser om missbruk av opplysninger som er hentet/skaffet fra Internett, finner man det meget krenkende at spesielt denne opplysningen ligger på Internett. Det er også påfallende at dette gjelder transportbransjen alene og endog verre at det kun gjelder lastebiltransport og ikke buss/drosje. En ser for seg misbruk av opplysninger om garantist som f.eks. utenforstående henvendelser direkte eller indirekte til garantisten med feilaktige opplysninger som kan skade eller ødelegge det som er et privat eller selskapsmessig forhold. Man føler dette som om at det skal legges ut informasjon på "nettet" om hvem som gir deg eller ditt firma lån m.m. Dette kan vel ikke være nødvendig.

Svar:

Samferdselsdepartementet har gjennom et eget løyvereregister lagt inn opplysninger på Internett om løyvehavere for gods- og persontransport. Innen persontransport gjelder det turvogn, drosje, selskapsvogn og løyve for transport av funksjonshemmede, men ikke ruteløyver. Det er yrkestransportlova som regulerer adgangen til yrket som næringsdrivende innen person- og godstransport. Vedtaket om opprettelsen av løyvereregisteret er gjort med hjemmel i § 14 i lovens forskrift om yrkestransport.

Opplysninger som fremkommer av løyvereregisteret gjelder virksomhetsopplysninger og ikke personopplysninger. Dette gjelder både for enkeltpersonforetak og andre selskapsformer. Departementet anser

derfor ikke at informasjon om garantist på Internett vil være i strid med personopplysningsloven.

For å bli tildelt løyve etter yrkestransportlova må søker dokumentere at han oppfyller lovens krav til blant annet økonomi. Kravet til økonomi oppfylles ved at bank, forsikringsselskap eller annen godkjent finansieringsinstitusjon stiller garanti på vegne av løyvehaver. Andre institusjoner eller enkeltpersoner kan ikke stille som garantist.

Garantien dekker ethvert krav som oppstår i forbindelse med den løyvepliktige virksomheten, og enhver kreditor med et slikt krav kan melde sine krav til garantisten. Følgelig vil fordringer som ikke er knyttet til den løyvepliktige transportvirksomheten, falle utenfor garantiordningen.

En forutsetning for å melde krav er at kreditor får kunnskap om hvem som har stilt slik garanti på vegne av løyvehaver. Frem til opprettelsen av løyvereregisteret kunne mulige kreditorer få disse opplysningene ved å henvende seg til den fylkeskommune hvor løyvehaver har sine løyver. En ordning med løyvereregister på internett vil på en forbedret måte dekke opp kreditorers behov for å følge opp ved mislighold av utestående fordringer. Opprettelsen av et sentralt løyvereregister på internett har også fått støtte fra bransjeorganisasjonene.

Etter Samferdselsdepartementets oppfatning vil det neppe være grunnlag for å hevde at et løyvereregister på internett vil kunne føre til misbruk av konkurranter i bransjen eller forøvrig ha krenkende eller skadelige virkninger for løyvehaverne.

SPØRSMÅL NR. 860

Innlevert 8. juni 2005 av stortingsrepresentant Jorunn Ringstad

Besvart 16. juni 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«I samband med val av trasé for ny riksveg 2 gjennom Sør-Odal, har fleire alternativ vore utreda. Etter at det var gjort vedtak om alternativ Nord, på grunnlag av tilråding frå Miljøverndepartementet, er det kome fram at dette alternativet vil krevje heile tre gonger så mykje landbruksareal som dei andre alternativa.

Kva vil landbruksministeren gjere for å hinder tap av mykje jordbruksareal i denne saka?»

GRUNNGJEVING:

Det har i mange år vore strid kring val av trasé for ny riksveg 2 gjennom Sør-Odal. Utgangspunktet for vedtaka som vart gjort, var ein tofelts veg. No er dette endra, og ein legg opp til firefelts veg. Det har og i perioden frå dei første planane vart utreda og fram til no, vorte dyrka nye landbruksområde der alternativ Nord er planlagd. Dette gjer at alternativet som no er vald, kjem til å ta om lag tre gonger så mykje dyrka mark som alternativa. Samstundes vil alternativ Nord dele opp mange eigedommar på ein uheldig måte.

Svar:

Spørsmålet gjeld konsekvensar av planlagt ny riksveg 2 gjennom Sør-Odal. Det har vore utreda fleire alternativ, eit søndre, eit midtre og eit nordre, samt fleire mellomløysingar. Dei ulike alternativa har vore vurdert opp mot kvarandre i forhold til med anna landbruksinteressa, miljøomsyn, trafikale forhold og økonomi. Alternativa vil alle medføre store beslag av landbruksareal.

Det er svært uheldig når gode landbruksareal blir omdisponert. Dersom det nasjonale mål om å halvere den årlege omdisponeringa av verdifulle jordbruksareal innan 2010 skal nås, er det viktig at landbruksareal vises spesielt omsyn i den kommunale og regionale planlegging. I den praktiske planlegging må ein rekne med at omsynet til jordvernet vegast mot andre viktige interesse i samfunnet.

Planlegging av vegar skjer etter plan- og bygningsloven. I vegsakar er det ofte Staten vegvesen som er tiltakshavar då dei har ekspertisen knytt til utbygginga. Da både utarbeidar og fremmar Statens vegvesen planen, men planen må godkjennast av kommunen. Kommunen har i denne saka vedtatt hovudalternativ Sør medan Staten vegvesen meiner hovudalternativ nord er den beste løysinga totalt sett.

Det må i denne saka visast til plan- og bygningsloven § 20-5 femte ledd vedrørende bruk av motsegn. Dersom ein sektorinteresse har innvendingar mot planen kan den fremme eit motsegn. Eit motsegn kan lauses i mekling mellom kommune og fylkesnivået, men dersom dette ikkje fører fram må saka til avgjøring i Miljøverndepartementet. I denne saka fremma Statens vegvesen motsegn knytt til meirkostnader og negative trafikale forhold ved kommunens val av traséalternativ.

I saker som knytte seg til landbruksinteresser er det fylkeslandbruksstyret som har myndigheit til å fremme motsegn. Fylkeslandbruksstyret har i saksfremleggelsen uttalt seg negativt til alternativ nord og anbefalar at dette alternativet ikkje veljast ut frå omsynet til beslag av landbruksareal. Fylkeslandbruksstyret har likevel i si vurdering veid dei landbruksmessige konsekvensane av alternativ Nord opp mot andre omsyn og konkludert med at landbruksomsyna ikkje er tilstrekkelig tungtvegande til å fremme eit motsegn i denne saka.

Planen er nå endeleg vedtatt av miljøvernministeren, og eg kan ikkje sjå at det er noko grunnlag for å sjå annleis på saka enn det fylkeslandbruksstyret gjorde da planen var på høyring.

SPØRSMÅL NR. 861

Innlevert 8. juni 2005 av stortingsrepresentant Jorunn Ringstad

Besvart 17. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«I samband med val av trasé for ny riksveg 2 gjennom Sør-Odal, har det i mange år vore eit stort lokalt engasjement. Særleg har motstand mot alternativ Nord vore sterk. Då denne prosessen har teke lang tid, har det og komme nye og endra opplysingar til sidan Miljøverndepartementet sist gav si tilråding om traséval.

Vil miljøvernministeren no ta initiativ til ny handsaming av denne saka, ut frå nye opplysingar knytt til miljøkonsekvensane ved alternativ Nord?»

GRUNNGJEVING:

Det har i mange år vore strid kring val av trasé for riksveg 2 gjennom Sør-Odal. Lokalt har engasjementet vore stort, det vart mellom anna halde folkeavstemming om vegalternativa. Også hjå lokale folkevalde organ har denne saka vore til handsaming fleire

gonger. Vedtak om trasé for ny riksveg 2, vart fatta på grunnlag av Miljøverndepartementet si tilråding av alternativ Nord.

Miljøverndepartementet si konkludering var fatta på grunnlag av opplysingar frå Samferdselsdepartementet og Statens vegvesen. Ein del av desse opplysingane byggjer på fakta som no er endra. Dette gjeld mellom anna at det no er vedteke firefelts veg, ikkje tofelt. Miljøkonsekvensutredninga er gjort før Gardermoen vart opna. Ifølgje plan- og bygningslova skal slike utredingar eldre enn 5 år gjerast om att.

Det kan difor sjå ut til at den tilrådinga departementet har gjort, er fatte på feil grunnlag.

Svar:

Spørsmålet om framtidig løysing for ny riksveg 2 gjennom Sør-Odal kommune har vore svært grundig drøfta, og det har vore sterkt lokalt engasjement for

og imot dei ulike traséalternativa. Folkeavstemminga syner og at det var vesentleg usemje lokalt. Dei tre mest aktuelle alternativa fekk om lag like mange stemmer.

Val av trasé for ny riksveg 2 gjennom Sør-Odal kommune vart avklara av Miljøverndepartementet i brev av 6. oktober 2003. Grunnlaget for departementet si avgjerd var den sakshandsaminga som Statens vegvesen og kommunen hadde gjennomført til handsaminga i kommunestyret. Dette gjaldt veg med to felt. Ei utviding til fire felt krev at det vert laga ein ny plan som fylgjer dei nye reglane for konsekvensutgreiing. Føresetnaden for departementet si avgjerd,

var at omsynet til støy og luftforureining blir ivaretatt på ein god måte i det føreståande planarbeidet.

Etter dei gamle reglane for konsekvensutgreiing, var det krav om fornya utgreiing dersom tiltaket ikkje er starta opp innan fem år etter at det ligg føre bindande planvedtak. Dette er med andre ord ein frist knytt til gjennomføring av eit tiltak, og er såleis ikkje relevant når det er tale om eit planvedtak.

Eg er kjent med at det no er starta ein prosess med reguleringsplan for den nye vegen. Det er fylkesmannen si miljøvernnavdeling som fylgjer opp planarbeidet slik at gjeldande miljønormer ikkje vert overskridne. Det er ikkje aktuelt for meg å gripe inn i ein pågåande reguleringsplanprosess.

SPØRSMÅL NR. 862

Innlevert 8. juni 2005 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 17. juni 2005 av statsminister Kjell Magne Bondevik

Spørsmål:

«Opplæringstilbudet ved flere private rusbehandlingsinstitusjoner er i fare. Ved Tyrili blir skolen lagt ned i løpet av få uker dersom ikke en akuttløsning etableres. I sendinger både på NRK og på TV2 tirsdag 7. juni 2005 lovet statsministeren å sikre opplæringstilbudet både på kort og lang sikt. Regjeringspartienes formuleringer om "å være kjent med at Regjeringen arbeider for å finne en løsning" svært uklart.

Kan statsministeren garantere at skoletilbudene sikres og nødvendige avtaler skrevet før fristen går ut?»

Svar:

Regjeringen er opptatt av at rusmiddelmissbrukere skal få god opplæring som del av et helhetlig be-

handlings- og rehabiliteringsopplegg. Dette jobber Regjeringen med både på kort og lang sikt. Som representanten Andersen er kjent med, uttaler en samlet finanskomite at den er kjent med at Regjeringen arbeider for å finne en løsning for skoletilbudet i de frittstående helseinstitusjonene, jf. finanskomiteens innstilling til St.prp. nr. 64 (2004-2005). Jeg viser også til statsråd Clemets svar i Stortinget 11. mai 2005 om denne saken.

Det er således igangsatt et langsiktig arbeid for å vurdere dagens lovgivning og finansieringsordning for opplæring av pasienter ved de private helseinstitusjonene. Jeg kan dessuten bekrefte at jeg har tatt de nødvendige initiativ for å løse den akutte situasjonen ved Tyrili.

SPØRSMÅL NR. 863**Innlevert 9. juni 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 17. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«På noen plansjer laget av Miljøverndepartementet til British Councils klimautstilling på Rådhusplassen i Oslo 20. mai til 13. juni 2005 står det: "Klimaendringene kan gi mer ekstremt vær i Norge og i resten av verden. Flere stormer, mer og kraftigere nedbør, sterkere vind [...]." Et oppslag i VG sår betydelig tvil om denne påstanden.

Har statsråden faglig belegg for at en eventuell global oppvarming vil resultere i flere stormer?»

BEGRUNNELSE:

Dr. Chris Landsea, en ledende orkanforsker, mener bestemt det ikke er belegg for at klimaendring i form av varmere vær vil medføre økt fare for orkan.

I VG 3. juni 2005 Klimaforsker og vindeksperter Knut Harstveit ved Meteorologisk institutt sier: "Det er muligens noen tidligere, enkle klimamodeller som har vist at vi får mer vind. Med de modellene vi nå rår over, ser vi ikke noe til vindøkningen på våre breddegrader." og "Enkelte modeller viser en liten økning, andre viser også en liten nedgang. Men alt er innenfor den usikkerhet som slike prognoser vil ha."

I samme avis intervjues klimaforsker Asgeir Sorteberg ved Bjercknes senter for klimaforskning i Bergen, som mener det ikke er belegg for å bruke begrepet "villere" om fremtidens norske klima.

Svar:

Miljøverndepartementet setter pris på det initiativ British Council har tatt til den pågående klimautstillingen og er en av flere av deres samarbeidspart-

ner i denne sammenheng. De aktuelle plansjene må ses på som et felles produkt.

Jeg mener at det er faglig belegg for de aktuelle utsagnene som står på plansjene. I den siste hovedrapporten fra FNs klimapanel refereres det til økt sannsynlighet for flere hete dager, generelt mer nedbør i nord og mer sterk nedbør på midlere og høyere nordlige breddegrader, samt økt frekvens av alvorlig tørke i en del områder (Nord- og Vest-Afrika, Middelhavsområdet). Klimapanelet betrakter det som meget sannsynlig at de nevnte værfaktorer vil øke i intensitet og/eller hyppighet. Når det gjelder endring i stormaktivitet spesielt, står det i rapporten at det er vanskelig å konkludere, da modellene gir ulike resultater. I litteratur som er fremkommet blant annet innenfor rammen av nasjonale forskningsprogrammer har imidlertid forskere fremhevet at risikoen for sterk vind, høye bølger og stormflo øker.

Sitatet fra plansjen som er gjengitt i spørsmålet er: "Klimaendringene kan gi mer ekstremt vær i Norge og i resten av verden. Flere stormer, mer og kraftigere nedbør, sterkere vind [...]." Det er her viktig å understreke at teksten bruker verbet "kan" og ikke "vil", som Vaksdal bruker i sitt spørsmål.

Vår forståelse av klimasystemet utvikles og forbedres stadig. Vi har også registrert de bidragene som Vaksdal refererer til om at nyere modeller ikke viser noen vindøkning på våre breddegrader. Jeg ser frem til den neste hovedrapporten fra FNs klimapanel som kommer i 2007, som vil gi en grundig evaluering av den nye klimaforskningen, også når det gjelder hva som kan forventes av ekstremvær i tiårene framover.

SPØRSMÅL NR. 864**Innlevert 9. juni 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 17. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Statsråden har ved flere anledninger skapt frykt med tanke på økning i havnivået. Det har blitt vist til at polområdene kan smelte, og påstandene er begrunnet med blant annet ved ACIA-rapporten, hvor CICERO er involvert. Andre forskere mener at man

ikke kan påvise entydig at polområdene smelter, blant annet ved at oppvarming i en pol har vært avveid med nedkjøling på den motsatte pol.

Når kan man forvente at den økte norske satsingen i Antarktis bringer kunnskap om eventuelle temperaturendringer?»

BEGRUNNELSE:

Miljøvernministeren har flere ganger fremkalt skremmende bilder av konsekvensene av klimaendringer i polområdene, og har i tillegg skapt inntrykket at klimaendringene trolig vil skje raskere enn man tidligere fryktet:

- I Aftenposten 26. november 2004 skriver miljøvernministeren og utenriksministeren om klimaendringer, og nevner blant annet følgende:

"I sin ytterste konsekvens kan sjøisen i Arktis forsvinne helt i sommerhalvåret innen utgangen av dette århundret."

- I magasinet Åpent Rom nr. 3/2004 sier miljøvernministeren følgende:

"Polarområdene har stor innvirkning på jordas klima. For eksempel har vintertemperaturen i deler av Arktis økt med tre-fire grader i løpet av de siste 50 år, og hvis det får fortsette i dette tempoet, har vi isfrie nordområder om en mannsalder, sier Hareide, og henviser til Arctic Climate Impact Assessment (ACIA) som ble offentliggjort 8. november."

- I Pressemelding, datert 10. februar 2005, sier miljøvernministeren:

"Isen i Antarktis er den største jokeren i prognosene om fremtidens havnivå. Dette var et viktig tema på en stor forskningskonferanse i Exeter i Storbritannia i forrige uke. Forskerne diskuterte blant annet mulighetene for at deler av det enorme isdekket i Antarktis kan komme til å bevege seg ut i sjøen. Dette vil kunne øke havnivået med inntil fem meter."

Samtidig er det flere anerkjente forskere som ikke deler skråsikkerheten man ser fra for eksempel CICERO. I "Polar amplification of global warming" av Igor V. Polyakov, Genrikh V. Alekseev, Roman V. Bekryaev, Uma Bhatt, Roger L. Colony, Mark A. Johnson, Valerii P. Karklin, Alexander P. Makshtas, David Walsh, and Alexander V. Yulin kan man lese følgende:

"In summary, if we accept that long-term SAT trends are a reasonable measure of climate change, then we conclude that the data do not support the hypothesized polar amplification of global warming."

Vi kan også lese i the Register at Duncan Wingham, Professor of Climate Physics ved University College London, "has done a new analysis from data from the European Space Agency's ERS-1 Satellite:

"This broader picture shows evidence of growth and decay from place to place, a picture more in line with natural variations in snowfall and ocean Circulation."" (<http://www.theregister.co.uk/2005/02/24/ice-helfollapse/>)

Det samme omtales i Die Welt 6. mars 2005:

"In total, however, the ice masses of the continent, which hold about 70 per cent of the world's fresh water resources, seem to be growing. This conclusion was reported at the Earth Observation summit in Brussels in the middle of February by Antarctic researcher Duncan Wingham (University College London). Wingham presented new satellite data which show that the Antarctic ice cover is getting thicker. "To claim that the ice sheets are melting is rather daring," Wingham said in an interview with Die Welt. (<http://ff.org/centers/csspp/library/co2weekly/2005-04-28/antarctic.htm>)

Svar:

Klimaproblemet er en av de største globale miljøutfordringene vi står overfor i dette århundret. Det finnes ulike syn blant forskere om hva årsakene til de klimaendringene vi nå registrerer er og hvor stor andel av dagens klimaendringer som er menneskeskapte. Allikevel er det viktig å klart presisere at majoriteten av verdens klimaforskere mener at det meste av den oppvarmingen vi har opplevd de siste ca. 50 år skyldes menneskeskapte utslipp av klimagasser. Dette er også hovedkonklusjonen i FNs klimapanels siste hovedrapport som ble formelt godkjent av myndigheter verden over i 2001, inkludert Norge.

Globale klimamodeller som fremskriver klimaet viser at den globale oppvarmingen sannsynligvis kommer til å akselerere i dette århundret med økende utslipp av klimagasser. Konsekvensene av en global oppvarming vil være mange og komplekse. Reduksjonen av havis i Arktis de siste 35 år er målt med god nøyaktighet ved hjelp av satellittbilder. Denne tilbaketrekingen er ikke bestridt i forskerkretser. Når det gjelder endringer av ismasser som ligger på land og dermed påvirker det globale havnivået, er bildet mer nyansert. Verdens små isbreer går tilbake. Dette gjelder sannsynligvis også isen på Grønland. FNs klimapanel konkluderer i ovennevnte hovedrapport med at den samlede effekten fra isbreer trolig vil bli en økning av det globale havnivået på ca. 0,5 meter mot slutten av dette århundret.

Opptapping av norsk forskningsaktivitet i Antarktis er et viktig bidrag til den internasjonale innsatsen for å bedre kunnskapen om årsakene til og konsekvensene av klimaendringer. Ved den norske Trollstasjonen i Dronning Maud Land, som tidligere i år ble åpnet som helårsstasjon, vil det bli igangsatt langsiktige måle- og overvåkingsprogrammer og foretatt timesvise værobservasjoner. Temperaturmålinger fra Troll vil inngå som en viktig måleserie for å overvåke temperaturutviklingen i Antarktis. Dette er verdifull informasjon til bruk i internasjonal klimaforskning og i vurderingen av klimaendringene som skjer. Det er imidlertid behov for lange tidsserier, vanligvis mange år, for å kunne gi nøyaktige estimat av klima- og temperaturendringer.

Ved oppstart av et slikt måleprogram er det således vanskelig å gi noe eksakt svar på Korsbergs spørsmål om når man kan forvente at denne aktivite-

ten bringer kunnskap om eventuelle temperaturendringer.

SPØRSMÅL NR. 865

Innlevert 9. juni 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 17. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Regjeringen har flere ganger understreket behovet for en føre-var-holdning i klimaarbeidet. Etter politiske vedtak har HFK-gasser erstattet den ozonødeleggende freongassen, og konsentrasjonen av "klimagassen" hydrofluorkarbon (HFK-134a) er nå dobbelt så høy som i 2001.

Vil Regjeringen innta en mer "føre-var"-holdning når de i fremtiden fremmer forslag til løsninger på problemer som Regjeringen vil løse raskest mulig grunnet føre-var-prinsippet i miljøvernpolitikken?»

Svar:

Da det på midten av 1980-tallet ble politisk fokus på at KFK-gasser og haloner fører til sterk nedbryting av ozonlaget, begynte bransjen å søke etter mer miljøvennlige alternativer som kunne erstatte disse. Første gruppe av erstatningsstoffer var HKFK'er som har relativt sammenfallende tekniske egenskaper med KFK og halon, men mindre skadelig virkning på ozonlaget. Deretter ble HFK og PFK, som ikke påvirker ozonlaget - men som i likhet med mange ozonreducerende stoffer er sterke klimagasser - i økende grad tatt i bruk. Det endelige målet er imidlertid å få

en overgang til stoffer som ikke gir nevneverdige negative virkninger på verken ozonlag eller klima.

HFK og PFK er to av klimagassene som er omfattet av Norges utslippsforpliktelse under Kyotoprotokollen i perioden 2008-2012. Som ledd i arbeidet med å oppfylle forpliktelsen og for å få til en langsiktig utfasing av HFK og PFK ble det fra 1. januar 2003 innført en avgift på produksjon og import av disse stoffene. Fra 1. juli 2004 er avgiften supplert med en refusjonsordning for brukt HFK og PFK som blir innlevert til destruksjon.

Det er forventet at kombinasjonen av avgift og refusjon vil gi en vesentlig reduksjon i utslippet av HFK og PFK i 2010, i forhold til hva utslippet ville vært uten avgift og refusjon. Avgiften og refusjonsordningen bidrar sammen til å motvirke at ozonreducerende gasser som blir faset ut erstattes av klimagassene HFK og PFK, og må anses som et effektivt virkemiddel for å redusere utslipp av disse gassene og å fremme overgang til mer miljøvennlige alternativer.

Etter min mening er derfor Regjeringens tilnærming til dette spørsmålet et godt eksempel på at vi er føre-var.

SPØRSMÅL NR. 866

Innlevert 9. juni 2005 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 22. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for å innføre nasjonale retningslinjer med krav om tomannsbetjente ambulanserbiler og krav til responstid og bedret utdanning av ambulanspersonell?»

BEGRUNNELSE:

Ambulansetjenesten i Nord-Østerdal og i hele Norge er under stadig press, og utsatt for store innsparinger. Dette svekker folks helsetilbud vesentlig. Jeg ber om at det innføres responstid for ambulanse-

teneste. Det handler om liv eller død. Det er også svært bekymringsfullt at i forbindelse med de store omstruktureringer og diskusjoner innen sykehussektoren og blant annet prosjekt 2020 for Sykehuset Innlandet, så reduseres andre og viktige helsetilbud i det stille, herunder ambulansetjenesten. Dette er også tiltak som svekker folks helsetilbud vesentlig.

I Nord-Østerdalen har de fem sykebiler som er plassert på Koppang, Rendalen, Folldal, Tynset og Tolga. Det foreslås nå at bilen på Tolga stasjoneres fast på Tynset på dagtid, men at tilbudet på natt og i helger tas bort. Dagstasjonering på Tynset er ok, men reduksjonen med 1 bil på kveld, natt og helger er ikke ok for befolkningen i regionen. Dette betyr i praksis kun en sykebil på natt stasjonert på Tynset sykehus og som da skal dekke et svært stort omland: Tynset, Alvdal, Tolga og Os. Og er da en sykebil ute i tjeneste, med tur til Elverum, så vil det gå lang tid før ny sykebil fra andre stasjoneringssteder i regionen kommer til syk pasient i ytterkantene. Dette er ikke godt nok.

SPØRSMÅL NR. 867

Innlevert 9. juni 2005 av stortingsrepresentant Sigrun Eng

Besvart 20. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Jeg er kjent med at Helsetilsynet har tilbakekalt en legespesialists rekvireringsrett for legemidler i gruppe A og B. Legen har driftsavtale med Helse Sør RHF. Han behandler bl.a. pasienter med sterke kroniske smerter som nakkeskade. Svært mange fortvilte pasienter har gitt til kjenne at den hjelp legen gir er det eneste som hjelper og som kan berge disse gjennom livet.

Hva kan helse- og omsorgsministeren gjøre for at legen kan fortsette å behandle de mange pasienter som er totalt avhengig av hans behandlingsmetode?»

BEGRUNNELSE:

De fleste av legens pasienter gjelder mennesker med meget sterke kroniske smerter pga. nakkeslengskade. Det er en kjent sak både i fagmiljø og ellers at tilbudet til nakkeslengskadde ikke er tilfredsstillende og i mange tilfeller totalt fraværende. Dette har store konsekvenser for livssituasjonen og livs-

Svar:

Forskrift om krav til akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus trådte i kraft 1. april i år, og omfatter legevaktordningen, den medisinske nødmeldetjenesten og ambulansetjenesten. Som et ledd i arbeidet med forskriften, har spørsmålet om det skal fastsettes konkrete krav til responstider i tråd med anbefalingene i NOU 1998:9 blitt utredet og vurdert. I St.prp. nr. 1 (2004-2005) redegjøres det for arbeidet som er gjort.

Tidligere har det til dels vært store forskjeller i bemanning, kompetanse og beredskap. Den nye forskriften stiller krav som vil bedre kvaliteten og gjøre den akuttmedisinske tjenesten mer likeverdig for hele befolkningen. Det stilles blant annet krav om:

- Ambulansene skal være tomannsbetjente
- Relevant kompetanse hos ambulanspersonellet
- Ambulansene skal som hovedregel være bemannet med tilstedevakt, som innebærer at ambulanspersonell i vakt skal oppholde seg i umiddelbar nærhet av ambulansen.

kvaliteten til tusener av nakkeslengskadde. Det er dessverre også slik at mange ikke finner noen annen utvei enn å ta sitt eget liv. Dette er ytterst tragisk og burde påkalles manges oppmerksomhet.

Pasienthenvendelser til meg viser at det er svært mange tilfredse pasienter som får ei behandling hos han. Hans behandling har gjort dem funksjonsdyktige. Jeg er også kjent med at han mottar mange pasienter fra Sverige og som han også kan henvise til videre behandling eller operasjoner betalt av den svenske stat. Dette viser at hans behandlingsmetode er mer anerkjent utenom vårt lands grenser, noe som kan tyde på at vårt fagmiljø ikke har tatt innover seg kunnskap om nye behandlingsmetoder.

Jeg ser det slik at han av hensyn til pasientene må få fortsette sin virksomhet. Jeg ber som bakgrunn for dette spørsmålet om at statsråden kan medvirke til at det inngås avtaler, bl.a. beholde driftsavtalen med Helse Sør som gjør at legen fortsatt kan ta mot og behandle pasienter som er så avhengig av hans hjelp.

Svar:

Jeg har også mottatt en rekke henvendelser fra legens pasienter. At mange føler seg hardt rammet av Helsetilsynets vedtak, er hevet over enhver tvil.

Det følger imidlertid av § 4 i helsepersonelloven at alt helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig. Tilsynsmyndighetene skal undersøke forholdene nærmere dersom det foreligger grunn til å tro at helsepersonellovens bestemmelser ikke er fulgt, og skal ved eventuelle brudd fastsette riktig reaksjon.

Etter det jeg har fått opplyst, fattet Statens helsestilsyn 19. mai 2005 vedtak om tilbakekall av legens rekvireringsrett for legemidler i gruppe A og B, fordi hans forskrivning av vanedannende medisiner ikke var forsvarlig.

I henhold til § 68 i helsepersonelloven kan legen bringe vedtaket inn for Statens helsepersonellnemnd. Helsepersonellnemnda er bredt sammensatt, med blant annet en legerepresentant fra Norsk Pasientforening. Ettersom saken kan bli påklaget til klageinstansen, ønsker jeg ikke å ytterligere kommentere den verserende saken.

Som representanten Sigrun Eng er også jeg oppatt av at en administrativ reaksjon mot helsepersonell i minst mulig grad må få negative konsekvenser for helsepersonellens pasienter. Dette vil kunne kreve et samarbeid mellom det aktuelle helsepersonellet, de

berørte pasientene, deres fastleger og regionale helseforetak.

I denne konkrete saken har jeg fått opplyst at det er iverksatt flere tiltak for å sikre legens pasienter nødvendig helsehjelp. De regionale helseforetakene har etter spesialisthelsetjenesteloven § 2-1a plikt til å sørge for at pasienter i egen region tilbys spesialisthelsetjenester. Helsetilsynet har derfor underrettet både Helse Øst RHF og Helse Sør RHF om at det forutsettes at det iverksettes tiltak slik at den aktuelle legens pasienter får nødvendig helsehjelp. Av tiltak som er iverksatt kan blant annet nevnes at Helse Sør RHF, i samarbeid med legen, har identifisert pasienter hjemmehørende i regionen og tilskrevet disse med informasjon om hvor de kan henvende seg. Helse Sør RHF har også tilskrevet pasientens fastleger. Jeg har også fått opplyst at Smerteklinikken ved Aker Universitetssykehus HF har tilbudt seg å bistå med second opinion og foreslå videre behandlingsopplegg for pasientene fra Helse Øst i samarbeid med den aktuelle legen.

Når det gjelder pasientenes mulighet til å fortsatt kunne få behandling av legen, minner jeg om at han ikke er fratatt sin autorisasjon som lege, og at han fortsetter sin spesialistvirksomhet. Legens tap av rekvireringsrett fører imidlertid til at en del av hans pasienter ikke får den medikasjon de inntil nå har fått av ham. Det er for å sikre disse pasientene nødvendig oppfølging at de ovennevnte tiltak er iverksatt.

SPØRSMÅL NR. 868

Innlevert 9. juni 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 20. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Olje- og energidepartementet hemmeligholder miljøvurderinger av oljeboring i Barentshavet, slik at offentligheten ikke får vite miljøkonsekvensene av å åpne nye blokker. Miljøinformasjonsloven sier at miljøinformasjon alltid skal utleveres hvis det er informasjon om helseskadelig forurensning eller forurensning som kan forårsake alvorlig skade på miljøet, eller informasjon om forholdsregler for å hindre eller redusere skader på helse og miljø.

Vil miljøvurderingene offentliggjøres, og hvis ikke med hvilken hjemmel i miljøinformasjonsloven?»

BEGRUNNELSE:

NRK melder 3. juni 2005 at "Statens forurensningstilsyn har vurdert miljøkonsekvensene før myndighetene deler ut leteområder i Barentshavet til oljeselskapene, men tilsynet sier de har fått munncurv av Regjeringen". Bakgrunnen er at Olje- og energidepartementet nekter å offentliggjøre miljøvurderinger fra fagmyndigheter som Statens forurensningstilsyn (SFT) og Direktoratet for naturforvaltning. Hemmeligholdet skjer i forbindelse med utlysingen av den 19. konsesjonsrunden på norsk kontinentalsokkel. Fraværet av åpenhet betyr i praksis at den norske offentligheten ikke får innsyn i de vurderinger som

SFT har gjort rundt miljøkonsekvensene av å åpne blokker i Barentshavet og Norskehavet for oljebo- ring. Regjeringen begrunner hemmeligholdet med at SFT-vurderingene er "interne arbeidsnotater". Dette er problematisk i forhold til at Stortinget i 1998 ved- tok at meroffentlighetsprinsippet skal praktiseres med tyngde, ikke minst i saker av stor offentlig inter- esse. Åpningen av Barentshavet er åpenbart av stor offentlig interesse. Bondevik I-regjeringen sendte i etterkant av stortingsbehandlingen i 1998 ut rund- skriv til forvaltningen med instruks om å innskrenke bruken av unntaksbestemmelsene i offentlighetslo- ven. Ved den 17. konsesjonsrunden ble utlyst høsten 2001, var miljøvurderingen fra Statens foruren- ningstilsyn offentlig. I Bergens Tidende 3. juni påstår informasjonssjef Sissel Edvardsen i Olje- og energi- departementet at det da ble "begått en feil". I mellom- tiden har Stortinget vedtatt den nye miljøinforma- sjonsloven som gjelder fra 1. januar 2004. Den har som formål: "å sikre allmennheten tilgang til miljøin- formasjon og derved gjøre det lettere for den enkelte å bidra til vern av miljøet, å verne seg selv mot helse- og miljøskade og å påvirke offentlige og private be- slutningstakere i miljøspørsmål. Loven skal også fremme allmennhetens mulighet til å delta i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet". Den sier videre at "Enhver har rett til å få miljøinfor- masjon fra et offentlig organ" og det er svært strenge krav til å gi unntak fra dette: "Krav om miljøinfor- masjon kan avslås dersom det er et reelt og saklig behov for det i det enkelte tilfelle og informasjonen eller do- kumentet informasjonen finnes i, kan unntas fra of- fentlighet i medhold av offentlighetsloven." Det er vanskelig å si at begrunnelsen "internt arbeidsnotat" er reel eller saklig. Uansett er det ikke nok å vise til et reelt og saklig behov for hemmelighold. Loven sier nemlig at hvis det foreligger reelt og saklig behov "skal de miljø- og samfunnsmessige interessene som ivaretas ved å utlevere informasjonen, veies mot de interessene som ivaretas ved et avslag. Dersom de miljø- og samfunnsmessige interessene veier tyngst, skal informasjonen utleveres". Loven går videre og sier at "dersom deler av den etterspurte informa- sjonen kan nektes utlevert, skal den øvrige informa- sjonen gis ut, når ikke denne gir et åpenbart misvisende bilde av innholdet". Til slutt er det faktisk i § 12 slik Miljøinformasjon alltid skal utleveres hvis det er in- formasjon om helseskadelig forurensning eller foru- rensning som kan forårsake alvorlig skade på miljøet, eller informasjon om forholdsregler for å hindre eller redusere skader på helse og miljø. Samfunnsdebatten om oljeaktivitet i Barentshavet omhandler nettopp disse temaene og vurderingen av miljøkonsekvensene av oljeaktivitet bør derfor offentliggjøres med hjemmel i miljøinformasjonsloven.

Svar:

Dokumentene representanten viser til er utarbeid- det av Miljøverndepartementets fagetater på særskilt anmodning fra Miljøverndepartementet i forbindelse med forberedelsen av Regjeringens beslutning om utlysning av konsesjoner for petroleumsaktivitet på blokker på norsk sokkel i 19. konsesjonsrunde. De inneholder en gjennomgang av miljøtilstanden i de aktuelle områdene og tilrådninger til Miljøvern- departementet i den videre behandlingen av saken. Det er Miljøverndepartementet som tar stilling til innsyn- begjæringene når det gjelder disse dokumentene, ikke Olje- og energidepartementet slik det forutsettes i spørsmålet.

Jeg er enig med representanten Langeland i at do- kumenter som inneholder informasjon om miljøfor- hold som den klare hovedregel bør være offentlige. Dette er et viktig grunnprinsipp som også er fastslått i miljøinformasjonsloven som trådte i kraft den 1. jan- uar 2004. Samtidig må offentlighet ikke gå utilbør- lig ut over Regjeringens muligheter til å innhente for- trolige råd fra underliggende etater som ledd i intern saksforberedelse.

Etter miljøinformasjonsloven kan dokumenter unntas offentlighet med henvisning til unntak i of- fentlighetsloven. Dette gjelder blant annet dokumen- ter som er utarbeidet av et underordnet organ for et organs interne saksforberedelse. Vilåret for å gjøre unntak er etter ikrafttreddelsen av miljøinformasjons- loven den 1. januar 2004 at det er et "reelt og saklig behov" for å unnta informasjonen fra offentligheten. Ved denne vurderingen skal de miljø- og samfunns- messige interessene som ivaretas ved å utlevere in- formasjonen, veies mot de interessene som ivaretas ved et avslag. I de tilfeller hvor de miljø- og sam- funnsmessige interessene veier tyngst skal informa- sjonen utleveres. Dersom deler av informasjonen kan nektes utlevert skal den øvrige informasjonen gis ut. Miljøinformasjonsloven går her lenger enn det som gjaldt før 1. januar 2004 etter offentlighetsloven og som var situasjonen i forbindelse med 18. conse- sjonsrunde og Sivilombudsmannens uttalelse av 12. mai 2004.

Jeg er enig i at tildeling av nye tillatelser til utvin- ning av petroleum på norsk sokkel er av interesse når det gjelder samfunnsmessige og miljømessige conse- kvenser. Formålet med miljøinformasjonsloven er å fremme åpenhet i beslutningsprosesser og styrking av informasjons- og yttringsfriheten i saker som angår miljøet som fellesgode. Det er samtidig tungtveiende grunner til at enkelte deler av denne typen dokumen- ter bør unntas offentlighet av hensyn til Regjeringens interne avgjørelsesprosesser.

Jeg har derfor besluttet at de deler av dokumente- ne som kun beskriver og vurderer miljøtilstanden of- fentliggjøres under henvisning til miljøinformasjons-

loven selv om de er interne arbeidsdokumenter. Øvrige deler av dokumentene er imidlertid unntatt under henvisning til miljøinformasjonsloven § 11, jf. offentlighetsloven § 5 andre ledd bokstav a. Denne delen av informasjonen faller heller ikke inn under den typen informasjon som alltid skal utleveres etter miljøinformasjonsloven § 12 (informasjon om alvorlige miljøskader, ulovlige forhold etc.).

Jeg viser for øvrig til at Regjeringen den 10. juni 2005 la frem Ot.prp. nr. 102 (2004-2005) Om lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd. I lovforslaget går Regjeringen inn for å styrke offentligheten for interne arbeidsdokumenter som er innhentet av underordnet organ. Dokumenter kan likevel etter

Regjeringens forslag, på samme måte som etter miljøinformasjonsloven i dag, unntas offentlighet dersom det er nødvendig av hensyn til "forsvarlige interne avgjørelsesprosesser".

Jeg ser det som ønskelig at miljøinformasjon i fremtidige konsesjonsrunder blir gjort offentlig på en bedre måte enn det som har vært mulig denne gang. Hvordan det best kan tilrettelegges for dette vil derfor bli vurdert nærmere. For å bidra til at informasjonen som nå offentliggjøres ikke virker misvisende for mottakere, vil det ved offentliggjøringen bli opplyst at informasjonen ikke er fullstendig eller dekkende for hele det beslutningsgrunnlag Regjeringen har hatt i saken.

SPØRSMÅL NR. 869

Innlevert 9. juni 2005 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 17. juni 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«En musiker fra Zimbabwe ble stoppet av grensepoliti ved ankomst til Torp flyplass. Hun er invitert av Norge 2005 for å delta i det flerkulturelle bandet "Womens Voice" som skal turnere i Norge. Hun ble stoppet til tross for at hun har oppholdstillatelse i én måned, og hun kunne vise til invitasjon til Norge.

Er statsråden enig i at denne oppførselen fra norsk grensepoliti strir mot ønsket om internasjonal kulturutveksling, og vil hun sørge for at gjestende kunstnere med minoritetsbakgrunn ikke blir ydmyket på denne måten?»

BEGRUNNELSE:

Musikeren og hennes barn kom til Torp flyplass via London fra Zimbabwe. Grensepolitimannen stoppet henne fordi hun etter hans mening hadde for lite penger til månedsoppholdet her i Norge. Dette skjedde til tross for at hun kunne vise til stempel i passet, invitasjon fra Norge 2005, og det hjalp heller ikke at han snakket med prosjektleder for det flerkulturelle bandet. Da han til slutt lot henne gå, hadde siste bussen gått, og musikeren og hennes barn måtte overnate i ankomsthallen. Hun kom seg videre med buss til Oslo dagen etterpå.

Denne typen oppførsel fra norsk grensepoliti gir etter min mening feile signal. For det første strir det mot ønsket om internasjonal kulturutveksling, og at Norge skal være en åpen nasjon som ønsker et mang-

fold av kulturuttrykk. For det kan det gi signal til minoritetskunstnere og minoritetsbefolkninga her i Norge om at kunstnere som vil formidle deres kulturuttrykk, ikke er velkommen. Da en dansegruppe ble stoppet på en ydmykende måte for et par år siden, ryddet kulturministeren opp. Det er ønskelig at hun nå sørger for besøkende minoritetskunstnere ikke blir utsatt for at denne typen ydmykende oppførsel, en oppførsel som kan representere være hindre for det kulturelle mangfoldet et flertall i Stortinget ønsker.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra kultur- og kirkeministeren.

Jeg har forelagt spørsmålet for Politidirektoratet. Politiet har som oppgave å kontrollere alle reisende som kommer til Norge fra land utenfor Schengenområdet. Plikten til kontroll er hjemlet i Schengenregelverket som Norge er bundet av. Onsdag 8. juni 2005 klokka 21.50 ble det foretatt grensekontroll av reisende fra London til Sandefjord lufthavn Torp, hvor visumpiktig borger Sibule Sisiwe Ncube og hennes datter var 2 av ca. 110 passasjerene. Ved kontrollen kunne Ncube forevise gyldig pass og turistvisum av én måneds varighet. Hun ble rutinemessig og i tråd med Schengenregelverket forespurrt om å bekrefte oppholdets varighet, formål og eventuelt forevise midler eller andre garantier for oppholdet og tilbakereisen.

Hun opplyste at hun i én måneds tid skulle turnere med gruppen "Womens Voice". På grunn av oppholdets varighet oppsto det usikkerhet om oppholdet var i samsvar med vilkårene for turistvisum. En utlending som er musiker er unntatt fra kravet om arbeidstillatelse for oppdrag som samlet ikke overstiger 10 dager i løpet av kalenderåret, jf. utlendingsforskriften § 8. For å kunne dokumentere formålet viste Ncube til en invitasjon som ikke var tilgjengelig på kontrollstedet og til sin norske referanse i Oslo som politiet tok kontakt med. Politiet tillot etter en samlet vurdering innreise selv om Ncube sa at hun skulle arbeide noe mer enn 10 dager. Politiets kontroll pågikk i omtrent 10 minutter. Tollvesenet har opplyst at kontroll av bagasje krevde tilnærmet samme tid.

Bussavgang til Oslo var i henhold til oppsatte ruter kun en halv time etter at Ncubes fly landet. Bussen forlot terminalen ved lufthavn ca. klokka 22.20, omtrent 10 minutter etter at innreisekontrollen var avsluttet.

Politiet ble etter en stund oppmerksom på at Ncube og hennes datter ikke hadde reist fra flyplassen. Sammen med Ncube tok politiet pånytt kontakt med oppgitt referansen. Referansen avviste bestemt å ha et ansvar for Ncube og hennes datters videre reise til Oslo. Referansen mente derimot at politiet hadde forårsaket forsinkelsen og var forpliktet til å skaffe videre transport. Ncube og referansen ble begge informert om at politiet ikke hadde ansvar for transport fra flyplassen og fikk opplyst hvilke transport- og overnattingsmuligheter som forelå.

På bakgrunn av Politidirektoratets presisering av fakta synes innreisekontrollen å være gjennomført på en korrekt og ansvarlig måte. Jeg kan ikke se at kontrollen fra norsk politi kan betegnes som "en ydmykelse" eller at den er i strid med ønsket om internasjonal kulturutveksling. Tvert imot synes regelverket å ha fått en vid fortolkning til fordel for Ncube.

SPØRSMÅL NR. 870

Innlevert 10. juni 2005 av stortingsrepresentant Olemic Thommessen

Besvart 20. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Hvordan vurderer statsråden viktigheten av et godt undervisningstilbud til pasienter i rusinstitusjoner, i lys av rusreformens intensjoner om å styrke tjenestetilbudet til rusmisbrukere, både sosial- og helsefaglig?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har mottatt en henvendelse fra Dokka videregående skole, avdeling Hov. Skolen er i dag en del av behandlingstilbudet til pasientene ved Statens klinikk for narkomane i Hov. I forbindelse med at det i løpet av vinteren er ansatt nye enhetsledere ved klinikken, har det blitt gitt uttrykk for at skolen i fremtiden skal få disponere mindre av pasientenes behandlingstid, og at det skal gis mer rom til ordinær rusbehandling. Skolens rolle i behandlingstilbudet på Hov skal i fremtiden bare være et supplement til den behandlingen som gis ved klinikken. Skolen peker på at lærerne har lang erfaring med å drive skole på rusinstitusjonen, og undrer seg over at de ikke har blitt spurt til råds om behandlingssopplegget. De stiller også spørsmålsteget ved om de bebude-

de endringene er i tråd med helseregionens strategier for rusbehandling.

Svar:

I arbeidet med planlegging av gjennomføring av rusreformen ble det gjort en omfattende kartlegging av alle de behandlingsinstitusjoner for rusmiddelmissbrukere og som enten var i fylkeskommunalt eie eller private institusjoner som hadde avtale med fylkeskommunene. Dette kartleggingsarbeidet innholdt også en nærmere beskrivelse av innholdet i de behandlingsformene og det faglige innhold som den enkelte institusjon tilbød. Disse beskrivelsene viste at det var store variasjoner i det faglige innholdet institusjonene imellom. Mange institusjoner hadde i stor grad et behandlingsinnhold med hovedvekt på sosialfaglige og sosialpedagogiske metoder, mens andre hadde et mer medisinsk faglig innhold i sin behandling.

For å ta hensyn til det tverrfaglige innholdet som alle behandlingsinstitusjonene som helhet representerte, valgte man ved gjennomføringen av rusreformen å definere den behandling som rusmiddelmiss-

brukere skulle tilbys innen spesialisthelsetjenesten for tverrfaglig spesialisert behandling. Denne tverrfagligheten er også viktig å ivareta i den videre utvikling av behandlingstilbudene for rusmiddelmissbrukere innen spesialisthelsetjenesten.

Det er til enhver tid opp til de regionale helseforatakene, i dette tilfellet Helse Øst RHF å tilby og videreutvikle de behandlingstilbud for rusmiddelmissbrukere som denne gruppen pasienter har behov for. I dette inngår også å gi tilbud til opplæring der dette vurderes som viktig og nødvendig.

Jeg har i sakens anledning innhentet informasjon fra Helse Øst RHF om at de fortsatt ønsker å ha et skoletilbud fra Dokka videregående skole ved Statens klinikk for narkomane.

Jeg viser også til svar fra statsministeren på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 862 fra stortingsrepresentant Karin Andersen. I dette svaret understrekes det at Regjeringen er opptatt av at rusmiddelmissbrukere skal få god opplæring som del av et helhetlig behandlings- og rehabiliteringsopplegg.

SPØRSMÅL NR. 871

Innlevert 10. juni 2005 av stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen

Besvart 17. juni 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Nye forskrifter for størrelse på graver skaper reaksjoner hos fellesråd som planlegger nye gravfelt.

Vil statsråden vurdere forskriftene på nytt?»

BEGRUNNELSE:

Nye forskrifter for størrelse på graver skaper reaksjoner. En økning fra 120x240 cm til 150x300 cm innebærer at større arealer må nyttes for å oppfylle lovens krav om antall graver, og kostnadene ved anleggelse av nye gravfelt blir betydelig høyere. Videre blir arealet som skal stelles større og driftsutgiftene øker.

Jeg forstår at noe av bakgrunnen for de nye forskriftene er at en lettere skal kunne åpne nye graver og stille rundt gravene maskinelt.

Med en litt mindre økning, fra 120x240 cm til 130x260 cm kan kostnaden kuttes med omkring en tredjepart og samtidig vil en kunne drive kirkegården på en effektiv måte ifølge blant annet kirkevergen i Radøy.

Svar:

Den tidligere minstestørrelsen på graver som var på 1,2x2,4 meter, ble fastsatt i 1897. Siden den tid har gjennomsnittshøyden i befolkningen økt. Dette medfører også at størrelsen på kistene øker (gjennomsnittshøyden på rekrutter har økt med ca. 10 cm på disse vel hundre årene). Dermed øker også behovet for mer plass pr. grav.

Jeg kan opplyse om at dagens gravstørrelse på 1,5x3,0 meter ble tatt i bruk svært mange steder lenge

før 1997. Departementets kirkegårds konsulent opplyser at denne størrelsen har vært i vanlig bruk på mange kirkegårder helt siden tidlig på 1970-tallet. I forbindelse med høringen før vedtagelsen av gravferdsforskriften 10. januar 1997, var 65 av 67 høringsinstanser enten uttrykkelig positive til endringen eller hadde ikke noen kommentar til denne, og kun to av de 67 som uttalte seg, var negative til økningen i størrelse på kistegraver. Etter vedtagelsen for åtte år siden har departementet fått svært få reaksjoner på forskriftens krav utover saken fra Radøy som representanten henviser til.

Videre er kravene til sikring i forbindelse med graving av kistegraver blitt strengere siden 1897. Arbeidstilsynet har 18. november 1985 fastsatt regler om sikring av grøfter som også vil omfatte svært mange kistegraver. Sikringen skjer ved at det settes ned vegger inne i graven som holder masse på plass. Dette forutsetter at gravstørrelsen tar hensyn til den plassen sikringsutstyret krever.

Det har de siste årene skjedd noen tragiske ulykker der barn har lekt på kirkegårder og fått gravminner over seg. Ut fra sikkerheten til besøkende på kirkegårdene er det derfor i mange tilfeller ønskelig at gravminnet plasseres på fast bakke og ikke på ustabile gjennomgravede masser som setter seg og kan gjøre gravminnet ustabil. Ved en gravstørrelse i samsvar med forskriftens krav er dette mulig å gjennomføre.

Jeg vil også nevne at flere landskapsarkitekter framhever at gravfeltene gjennomgående får et bedre estetisk utseende ved bruk av gravstørrelse 1,5x3,0 enn når gravene er mindre. Fra kirkegårdshold rap-

porteres det også at man kan få et mer rasjonelt vedlikehold av kirkegården dersom gravene er større enn det som framgikk av kravene i 1897 loven.

Det er således min oppfatning at kravene til størrelse på graver i gravferdsforskriften av 10. januar 1997 er godt faglig begrunnet. Departementet har i

t tillegg fått svært få reaksjoner på disse kravene i løpet av de åtte årene som er gått siden vedtagelsen av forskriften. Jeg finner på bakgrunn av dette ikke grunn til å foreslå endringer i gravferdsforskriften § 13 første ledd.

SPØRSMÅL NR. 872

Innlevert 10. juni 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 23. juni 2005 av utenriksminister Jan Petersen

Spørsmål:

«Hvordan sikrer Regjeringen, og justisministeren spesielt, at norske utenriktjenester er informert om tiltak i forhold til Regjeringens handlingsplan mot handel med kvinner og barn?»

BEGRUNNELSE:

Mandag 7. juni kom det fram via NRK at norske myndigheter ikke hadde informert relevante organisasjoner i Litauen om at en fornærmet i en større "traffickingsak" i Norge returnerte til Litauen og kunne trenge lengre oppfølging etter den traumatiske erfaringen hun hadde hatt i Norge. Kvinnen, nevnt som Julia, var vitne i en større sak hvor det falt dom 15. februar 2005. Den ene tiltale fikk 11 års fengsel. Julia ble tilkjent 225 000 kr i erstatning og 100 000 kr i oppreisning. En så høy straff og en så stor erstatningssum til fornærmede sier litt om hva hun har vært utsatt for.

En hjelpeorganisasjon i Litauen fikk tilfeldigvis kontakt med Julia etter hjemkomst. Da denne organisasjonen kontaktet norske myndigheter i Litauen for å få midler til rehabilitering av Julia, svarte ambassaden at de ikke kjente til noen ordninger som kunne hjelpe. Dette kan ikke stemme. Det har dessuten i mange år eksistert samarbeidsprosjekter mellom organisasjoner i Norge og Litauen, nettopp med tanke på slike saker. Pro Senteret i Norge har i en årrekke, initiert av norske myndigheter og finansiert med amerikanske penger, hatt samarbeid med flere organisasjoner i Vilnius. I Regjeringens handlingsplan nevnes som det første punkt at ofre for menneskehandel skal beskyttes og ytes hjelp.

Utenriksdepartementet har ansvar for tilbakeføring og rehabilitering av kvinner som har vært utsatt for menneskehandel og de har forpliktet seg til å støtte eksisterende prosjekter i Øst-Europa. Mulighetene

er jo også faktisk utvidet etter at Litauen har blitt medlem av EU. Det er derfor underlig at den norske ambassaden ikke kunne gi korrekt informasjon og hjelp i denne konkrete saken. Spørsmålet blir derfor hvordan vi sikrer at norsk utenriktjeneste er å jour med planer og ordninger innafør dette feltet.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra justisministeren.

Norske utenriksstasjoner er informert om Regjeringens handlingsplan mot handel med kvinner og barn for 2003-2005.

Om kort tid vil Regjeringen lansere en fornyet handlingsplan for perioden 2005-2008. Den tar sikte på å styrke innsatsen på de områder hvor mangler er avdekket gjennom arbeidet med den forrige planen.

Utenriksstasjonene vil bli grundig informert om innholdet i den nye planen og om aktuelle nasjonale ordninger som kan benyttes for ofre som vender tilbake fra Norge til sine hjemland. Det vil bli lagt betydelig vekt på å informere utenriksstasjonene om deres forventede oppfølging av handlingsplanen, og hvordan de skal håndtere konkrete henvendelser i forhold til ofre som har hatt opphold i Norge.

Menneskehandel er et tema som utenriktstjenestens aspiranter får opplæring i før tjenestegjøring i utlandet. Siden i fjor høst er det opprettet en egen stilling som Utenriksdepartementets koordinator for menneskehandelsaker. Denne medarbeideren, som har kontakt med alle berørte utenriksstasjoner om dette saksområdet, samarbeider nært med Justisdepartementet i forbindelse med gjennomføringen av tiltakene i handlingsplanen.

Regjeringen legger stor vekt på at ofrene for menneskehandel får den nødvendige beskyttelse og bistand både i Norge og ved retur til hjemlandet, i samsvar med bestemmelsene i Europarådets konven-

sjon om tiltak mot menneskehandel, som Norge undertegnet 16. mai d.å.

Justisdepartementet og Utenriksdepartementet har i lengre tid arbeidet med å etablere en ordning som skal sikre en trygg retur og et tilbud om rehabilitering for ofre som reiser fra Norge og tilbake til sine hjemland. Vi regner med at denne ordningen vil være fullt operativ innen utgangen av 2005.

Den nordisk-baltiske arbeidsgruppe mot menneskehandel har vedtatt et felles retur- og reintegreringsprosjekt for ofre fra de nordiske land som vender tilbake til de baltiske landene. Dette prosjektet vil sannsynligvis starte opp i løpet av høsten 2005 og være et godt supplement til vårt nasjonale arbeid på dette feltet.

Bekjempelse av organisert kriminalitet, herunder menneskehandel, er dessuten et prioritert innsatsom-

råde under den nye EØS-finansieringsmekanismen som er opprettet overfor EUs nye medlemsland.

Av hensyn til personvernet og fordi hennes sak er under ankebehandling i lagretten, kan jeg ikke gå nærmere inn på den konkrete enkeltsaken som danner bakgrunn og begrunnelse for representanten Thorkildsens spørsmål. Jeg vil bare understreke at politiet har hatt løpende kontakt med henne under etterforskningen av saken, samtidig som det er lagt vekt på å respektere hennes ønske om anonymitet. Vi legger også til grunn at hennes bistandsadvokat i Norge vil ivareta hennes interesser i forhold til norske instanser. Dessuten har hennes hjemland Litauen en handlingsplan for bekjempelse av menneskehandel hvor det slås fast at ofrene har krav på beskyttelse og bistand.

SPØRSMÅL NR. 873

Innlevert 10. juni 2005 av stortingsrepresentant Beate Heieren Hundhammer

Besvart 23. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Hvilken rolle mener helse- og omsorgsministeren regionale blodbanker kan spille for å nå målet om å bli selvforsynt med blod og blodprodukter, og hvordan vil han sikre at disse skal kunne utøve sin virksomhet uavhengig av helseregiontilhørighet?»

BEGRUNNELSE:

Norge har som mål å bli selvforsynt med blod og blodprodukter. For å få flest mulig til å gi blod er det en utfordring å få nordmenn over hele landet til å gi blod, ikke bare de som bor i bynære områder. I den forbindelse er det en kvinne i Hallingdal som har forsøkt å starte en regional blodbank. Afarese-metoden som er tenkt brukt, er en tappemetode som i teorien betyr at man kan tappe blod i hver kommune i landet. Ullevål sykehus er positiv og har godkjent metoden, og er interessert i produktene. Likeledes har hun fått støtte fra Røde Kors, lokale myndigheter og etablerersenter, foruten Innovasjon Norge. Imidlertid er hun avhengig av godkjenning fra Ringerike sykehus, som er Hallingdals lokalsykehus. Dette har ifølge avisen Hallingdølen latt vente på seg. Åtte måneder venting og flere møter er avholdt uten at det har resultert i noe konkret fra Ringerike sykehus. Tilbakemeldingene hun har fått oppleves som en trening av

saken. Det antydes også i avisen at liten smidighet for å få til en løsning skyldes at Ringerike sykehus er selvforsynt med blod, og at Ullevål sykehus og Ringerike sykehus tilhører to forskjellige regionale helseforetak.

Ifølge daglig leder ved Hallingdal Etablerersenter er kvinnens prosjekt noe av det mest gjennomarbeidede han har sett etter 20 år i etablererbransjen.

Ideen ble unnfanget for 5 år siden, og i løpet av den tiden har kvinnen blant annet gjennomført en to års prosjektperiode hvor hun utredet ulike måter å organisere arbeidet på.

Kvinnen som vil starte denne regionale blodbanken, er i ferd med å gi opp. Det vil bety at man går glipp av en type blodbank som både ville føre oss nærmere målet om å bli selvforsynt med blod og blodprodukter, og som kunne vært en modell for tilsvarende blodbanker andre steder i Norge.

Svar:

Det er et nasjonalt mål å være selvforsynt med blod og blodprodukter, hvilket Norge også har vært og er. Blod er et viktig legemiddel, og derfor er fremstilling av blodprodukter for medisinsk bruk underlagt strenge krav både internasjonalt og nasjonalt, blant annet gjennom en egen forskrift som trådte i

kraft 8. februar 2005, og som er hjemlet i til sammen syv helselover og to EU-direktiver. Alle norske blodbanker skal godkjennes av Sosial- og helsedirektoratet. Den ovennevnte forskriften sikrer rettslig regulering av fagfeltet transfusjonsmedisin i spesialisthelsetjenesten. For å oppnå og sikre selvforsyning er den samlede tilgangen på blodgivere viktig, også utenom den umiddelbare nærheten til sykehus, for eksempel gjennom desentralisert tapping av blod.

Gjennomføringen av EUs bloddirektiver stiller blodbankene og deres eiere overfor ny og strengere regulering enn tidligere. Derfor har de regionale helseforetakene sammen satt i gang utredningsarbeid om framtidig organisering av blodbanktjenesten i Norge. Departementet er kjent med at det fra dette arbeidet nå foreligger en forprosjektrapport med anbefalinger. Denne saken er imidlertid ikke ferdigbehandlet i de regionale helseforetakene.

Flere steder i Norge skjer det desentral tapping av blod. Dette har til nå utelukkende vært gjort i regi av foretakene selv og ikke i privat regi. Det er formelt ingen ting i veien for at dette kan skje i privat regi, selv om vi ikke har private blodbanker i Norge i dag. Blodforskriften (jf. ovenfor) stiller riktignok strenge krav til godkjenning av en blodbank, kvalifikasjoner som må oppfylles av ansvarlig person for blodbanken (medisinsk eller biologisk utdanning av høyere grad

og minst to års praksis fra relevant fagområde), samt krav til sporbarhet av produktene og krav til merking. Ingen av disse kravene er slik at det utelukker private initiativ. En privat blodbank vil kunne levere til helseforetak etter avtale, uavhengig om disse ligger i samme helseregion som blodbanken.

De sentrale helsemyndighetene, dvs. Helse- og omsorgsdepartementet, Sosial- og helsedirektoratet, Statens legemiddelverk og Statens helsetilsyn - arbeider videre med de konkrete spørsmålene på blodområdet. Dette henger blant annet sammen med at EU nå arbeider med enda et direktiv med mer spesifikke krav knyttet til overvåking av blodgivning og transfusjon, krav til sporbarhet og krav til kvalitetsystemer. Dette direktivet, som ventes vedtatt i EU i løpet av inneværende år, kan også føre til at blodforskriften må revideres. I den forbindelse vil det være naturlig å ta opp problemer og uklarheter som nå er blitt eller blir tydeliggjort. Desentral og privat tapping av blod og blodprodukter, herunder også aferese (dvs. uthenting av enkeltelementer fra blod, uten at blodgiveren mister de øvrige bestanddelene), vil være aktuelle problemstillinger i denne forbindelse. I mellomtiden vil også de fem regionale helseforetakene på sin side få tid til å vurdere og ta stilling til hvordan blodbankstrukturen bør være i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 874

Innlevert 10. juni 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 20. juni 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Utlendingsdirektoratet har vedtatt ytterligere nedleggelser av flyktningsmottak på bakgrunn av nedgangen i antall asylsøkere i Norge. Denne gangen legges tre mottak ned i Nord-Norge, og et av disse er Storsvingen mottak i Hammerfest. I Finnmark vil det etter nedleggelsen være igjen to mottak: ett i Vadsø og ett i Sør-Varanger. Storsvingen mottakssenter har vært beskrevet som meget velfungerende.

Mener statsråden at nedleggelsen er fornuftig, eller vil statsråden bidra til at mottaket skal bestå?»

Svar:

Ansvaret for til enhver tid å tilpasse kapasiteten i statlige mottak til behovet for å innkvartere mennesker som søker asyl i Norge, er delegert til Utlendings-

direktoratet. For å sikre god utnyttelse av offentlige midler, er det i statsbudsjettet stilt krav om en kapasitetsutnyttelse på minst 90 pst. av den faste kapasiteten. Direktoratet må tilpasse det totale antall mottaksplasser til dette. Det er Utlendingsdirektoratets ansvar å skaffe til veie mottak når behovet øker, men også å avgjøre hvilke mottak som skal legges ned, og når dette skal gjøres, ved synkende behov.

For tiden synker behovet for mottaksplasser som følge av at ankomstene av asylsøkere er redusert. I 2004 la UDI ned 37 mottak. Antall beboere har blitt betydelig lavere siden årsskiftet, og det vil derfor være nødvendig å legge ned flere asylmottak. Driften ved mange mottak er god. Direktoratet står derfor overfor stadig vanskeligere vurderinger når det skal avgjøres hvilke mottak som skal nedlegges. Hittil i år er 19 mottaksavtaler sagt opp. Et av mottakene er al-

lerede lagt ned, og de øvrige blir lagt ned i tiden 31. juli-30. september. Det kan også bli aktuelt å si opp flere mottak dersom behovet for plasser skulle tilsi det.

Utlendingsdirektoratet legger vekt på å ha mottak i alle deler av landet og tar hensyn til fordeling av mottak mellom direktoratets seks regioner. Den største delen av mottaksplassene ligger i de tre nordligste fylkene. Når den foreliggende nedtrappingsplanen er gjennomført, vil det gjenstå ca. 70 ordinære mottak, med ca. 7 000 faste plasser, totalt ca. 10 200 plasser.

Mottakene blir vurdert ut fra de kriteriene UDI arbeider etter. Beslutningen om hvilke mottak som skal legges ned, er et resultat av en helhetsvurdering. Kriteriene er:

- Økonomi
- Kvalitet i henhold til tilsynsrapporter og løpende kontakt
- Kvalitet/egnethet på bygningsmassen
- Kvalitet på samarbeid/samhandling med lokalmiljøet
- Kvalitet på vertskommunens tjenestetilbud

- Type mottak
- Geografisk beliggenhet
- Størrelse
- Beredskapspotensialet
- Fleksibilitet

Storsvingen mottak er et godt eksempel på at mottak må opprettes og legges ned ved behov. Det var i perioden 1999 til mai 2001 i drift under navnet Hammerfest mottak, med i alt 180 plasser. Etter en kort periode der mottaket var nedlagt, startet det opp igjen i september samme år, da som Storsvingen mottak med 100 plasser. Kapasiteten er senere økt noe. Mottaket skal nå være i drift til 31. august i år.

Jeg er oppmerksom på de uheldige konsekvenser nedlegging av mottak kan ha. Jeg kan imidlertid ikke forsvare økonomisk overfor Stortinget at et betydelig antall mottaksplasser blir stående ubrukte. Dersom behovet for mottaksplasser igjen skulle øke, håper jeg at kommuner som nå mister mottak igjen vil stille opp, slik at vi klarer våre forpliktelser med å innkvartere asylsøkerne som kommer til landet.

SPØRSMÅL NR. 875

Innlevert 10. juni 2005 av stortingsrepresentant Jørund Leknes

Besvart 15. juni 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Både Siviltjenesteadministrasjonen og Vernepliktsverket har et omfattende utvalg av skjemaer liggende ute på sine hjemmesider, blant annet for søknader om økonomisk kompensasjon. Likevel ligger det ikke offentlig tilgjengelig på noen av nettstedene skjema for fritak fra militærtjeneste av overbevisningsgrunner.

Vil statsråden ta initiativ til at slike skjemaer blir tilgjengelig på offentlige nettsteder, og dermed lette vernepliktiges mulighet til å søke om fritak av overbevisningsgrunner?»

BEGRUNNELSE:

Etter at lov av 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner ble endret under Bondevik-regjeringen I, er det mulig å søke fritak for militærtjeneste av overbevisningsgrunner ved å undertegne egenerklæring.

I dag er det slik at for å oppdrive blankett for å undertegne en slik egenerklæring, må man ta kontakt

med Vernepliktsverket. Samtidig er det slik at Vernepliktsverket har tilgjengelig mange andre skjemaer på sine nettsteder. Regjeringen har som uttalt politikk å ta i bruk mer IT i offentlig sektor, blant annet gjennom elektronisk forvaltning og elektronisk signatur.

Skjema for fritak fra militærtjeneste av overbevisningsgrunner ligger ikke ute på nett, og det er heller ingen standardiserte muligheter til elektronisk å be om å få tilsendt skjema. Dette har for eksempel Lånekassen på sine nettsteder.

Svar:

I forbindelse med nylig avsluttet revisjon av militærnektblankett GB 0001 "Søknad om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner", er det også utarbeidet en elektronisk versjon, som er gjort tilgjengelig på Vernepliktsverkets hjemmesider: www.mil.no (se under: verneplikt/nedlastinger/blanketter). Blanketten kan fylles ut elektronisk, og må underskrives av søkeren.

SPØRSMÅL NR. 876**Innlevert 13. juni 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger****Besvart 16. juni 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for snarlig fastsettelse av forskriften som begrenser innløsning av festetomter på landbrukseiendommer?»

BEGRUNNELSE:

Endringene i tomtefesteloven trådte i kraft 1. november 2004, og allerede i juli fjor sendte departementet ut forslag til ny "landbruksforskrift" på høring. Høringsfristen var på bare fire uker. Departementet avholdt høringsmøte i august. Likevel er forskriften om innløsningsrett ikke fastsatt.

Justisministeren har uttalt både i media og ved behandling av tomtefesteloven i Odelstinget, at det legges vekt på at landbrukseiendommer i stor grad skal skjermes mot innløsning av fritidstomter. Det haster med å få forskriften på plass for å sette denne intensjonen ut i livet. Eiere av landbrukseiendommer mottar nå varsel med krav om innløsning neste år, uten å ha regler å forholde seg til for å vurdere om de kan motsette seg innløsningskravet eller ikke.

Svar:

Stortingsrepresentant Inger S. Enger viser i sin nærmere begrunnelse for spørsmålet til et høringsmøte august 2004 og et forslag til forskrift som departementet sendte ut før dette, og legger til grunn at det likevel ikke ble gjort endringer i forskrift 8. juni 2001 nr. 570 om tomtefeste m.m. Stortingsrepresentanten synes videre å legge til grunn at det pr. i dag ikke gjelder noen forskrift som begrenser innløsningsretten for festetomter som hører til landbrukseiendommer.

Men etter departementets høringsmøte 20. august 2004 ble endringer i forskrift 8. juni 2001 nr. 570 om tomtefeste m.m. fastsatt ved kgl.res. 15. oktober 2004, med iverksetting fra 1. november 2004 og nær-

mere overgangsregler. Den forskriftsparagrafen som knytter seg til fullmaktsbestemmelsen i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste § 34 tredje ledd (om landbruksunntaket ved innløsning av festetomter), fikk etter dette følgende ordlyd:

"§ 4. (Innløysing av tomt til fritidshus når tomta høyrer til ein landbrukseiendom)

Ved krav om innløysing av tomt festa bort til fritidshus som høyrer til ein landbrukseiendom, kan bortfestaren i staden tilby festaren lenging på same vilkår som før etter lov om tomtefeste § 33. Dette gjeld likevel berre dersom

- a) det landbruksarealet som høyrer til eigedomen, med tillegg av rettar og lunnende, ikkje er vesentleg større enn det som trengst for å gje eigaren (brukaren) med huslyd trygge økonomiske kår, og
- b) eigedomen ikkje er mindre enn at det den kastar av seg som jord-, skog- eller hagebruk, gjev eit tilskot å rekne med for levekåra til eigaren (brukaren) med huslyd, og
- c) inntekta frå festetomtene til saman utgjer ein tidel eller meir av totalinnkoma ved drift av eigedomen som jord-, skog- eller hagebruk, og
- d) eigedomen blir driven som sjølvstendig eining innan landbruket, eller - dersom gardsdrifta til så lenge er nedlagt eller jorda er leigt bort - det må reknast med at eigedomen kan kome i drift att som sjølvstendig eining før det er gått 5 år frå gardsdrifta blei nedlagt eller jorda blei leigt bort."

Samme dag som den kgl.res. ble fremmet, 15. oktober 2004, sendte imidlertid Justisdepartementet på høring spørsmålet om en endring av denne forskriftsparagrafen. Høringsbrevet tok særlig opp spørsmålet om endringer i den retning å utvide landbruksunntaket, altså å innsnevre festerens innløsningsrett i større grad enn gjeldende forskrift gjør. Høringsfristen var satt til 15. desember 2004. Departementet arbeider for tiden med spørsmålet om endring av tomtefesteforskriften.

SPØRSMÅL NR. 877**Innlevert 13. juni 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger****Besvart 20. juni 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for snarlige bestemmelser for oppregulering av kostpris på landbrukseiendommer, slik at omfang av gevinstbeskatning ved realisasjon avklares?»

BEGRUNNELSE:

Ved behandling av Ot.prp. nr. 1 (2004-2005) ble skattereglene for landbruket forverret. Blant annet ble fritaket fra gevinstbeskatning ved realisasjon av eiendom etter mer enn ti års eiertid tatt bort - dog med visse unntak. Departementet foreslo i proposisjonen at det skulle gis adgang til sjablongmessig oppregulering av kostpris for eiendommer for tidsrommet fra nåværende eiers erverv fram til 31. desember 2004.

Departementet fikk hjemmel til å fastsette nærmere bestemmelser.

Det har nå gått et halvt år med nye og forverrede regler uten at departementet har kommet med "nærmere bestemmelse" for oppregulering. Den uavklarte situasjonen gjør det umulig for dem som har planer om salg, å beregne skattemessige konsekvenser.

Svar:

Ny forskrift om oppregulering av inngangsverdier for landbrukseiendommer som kunne vært realisert skattefritt pr. 31. desember 2004 er en prioritert oppgave, men det har vist seg tidkrevende å fremskaffe grunnlagsdata. Jeg håper likevel at vi skal kunne få sendt et utkast til forskrift på høring i løpet av sommeren.

SPØRSMÅL NR. 878**Innlevert 13. juni 2005 av stortingsrepresentant Signe Øye****Besvart 20. juni 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«På hvilken måte vil kommunalministeren fase ut obligasjonsleilighetskontraktene, og hvordan vil hun sikre at enkeltpersoner ikke blir økonomisk skadelidende?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 229 (2003-2004) ba en samlet kommunalkomiteé om at Regjeringen legger fram en sak der dagens system med obligasjonsleiligheter vurderes avviklet.

Opprettelse av obligasjonsleiligheter ble forbudt etter endringer i husleieloven i 1999. Det er fortsatt en del mennesker som er bundet i slike kontrakter. Flere av disse er i en svært vanskelig og fastlåst situasjon. De har selv betalt langt utover obligasjonens pålydende for kontrakten. Obligasjonsleiligheter er tilnærmet umulig å omsette i dagens boligmarked, og ved heving av obligasjonsleiekontrakten er det kun obligasjonens pålydende som vil bli utbetalt.

Endringene i husleieloven som slår fast at det skal betale "gjengs" leie, har for mange beboere i obligasjonsleiligheter ført til kraftige husleieøkninger.

Svar:

Spørsmålet knytter seg til bruk av såkalte obligasjonsboliger. Kjennetegnet ved slike avtaler er at leiekontrakten er betinget av at leieren yter et lån til utleieren. Ved innføring av den nye husleieloven 1. januar 2000, ble det nedlagt forbud mot å inngå nye obligasjonsleiekontrakter, men det består fortsatt en del slike kontrakter fra tiden før lovens iverksettelse. Hovedproblemet med slike kontrakter er at utleieren vanligvis kan innfri lånet til obligasjonens pålydende, og at dette kan påføre leieren tap dersom leiekontrakter er overført fra en tidligere leier uten hensyntagen til dette forhold ved fastsettelse av overdragelsestaksummen. Ved innfrielse vil leieren også miste en del særrettigheter som følger av loven.

Ved aktivt å fase ut slike kontrakter vil man kunne aktivere nevnte tap for leieren og samtidig frata ham særrettighetene. Etter mitt skjønn er det ingen grunn til at staten skal dekke slike tap. Av to onder vil innehaverne være best tjent med at ordningen fortsetter, og at ordningen avvikles av seg selv over tid når lånet blir innfridd. Det er som kjent ikke anledning til

å inngå nye kontrakter om obligasjonsboliger, jf. husleieloven § 3-7.

Statens bidrag til å forebygge tap for flere involverte bør være utadrettet informasjon om farene ved å overta slike leiekontrakter. Slik informasjon vil bli innlemmet i planlagte informasjonstiltak om husleieloven høsten 2005.

SPØRSMÅL NR. 879

Innlevert 13. juni 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 22. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«EU vedtok 29. april 2004 et nytt direktiv om tunnelsikkerhet som sannsynlig gjøres gjeldende i Norge fra mai 2006. Norge har overfor EU søkt om å gjennomføre tekniske bytter som alternativ til å bygge rømningstunnel i alle nye tunneler lenger enn 500 meter og med ÅDT over 4 000.

Med de alvorlige tunnelbrannene i Europa og erfaringene fra fullskalaforsøk ved Åndalsnes, mener statsråden at det er sikkerhetsmessig forvarlig å søke unntak for Norge fra EUs krav om rømningstunnel i nye tunneler, jf. f.eks. Ryfast-prosjektet?»

BEGRUNNELSE:

EUs tunneldirektiv skal gjøres gjeldende for alle de 352 tunnelene i Europa, og riksvegnettet i Norge som er lenger enn 500 meter.

Det har i de siste årene skjedd en del store og alvorlige ulykker ute i Europa som også har aktualisert et slikt fokus. Det er nok å nevne brannene i tunnelene Mont Blanc, Tauern og St.Gotthard. Dette var branner med mange omkomne og store konsekvenser for tilliten til tunneler som sikre og pålitelige transportveier, og som har medført stor internasjonal fokus på området. Bare Italia har flere vegtunneler enn Norge i Europa. Samlet tunnellengde i Norge er over 900 kilometer. 111 av tunnelene er på det såkalte TERN-vegnettet (Trans European Road Network). Også i Norge har vi hatt tilløp til alvorlige hendelser uten at vi hittil har opplevd katastrofebranner hos oss, rapporterer Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Det er et nasjonalt mål er at det ikke skal skje enkeltstående branner eller ulykker med farlig gods med mange omkomne.

EU-direktivets 20 artikler omhandler definisjoner, tekniske og organisatoriske tiltak, tunneler som

ikke er åpnet og risikoanalyser. De tre tilleggene med tekniske krav gjelder tekniske krav til tunnel og utrustning, godkjenningprosedyrer, dokumentasjoner, merking og skilting. Regelverket vil omfatte både gamle og nye tunneler.

De viktigste punktene i EUs krav til retningslinjer for minimum tunnelsikkerhet er: Stigningsgrad maksimum 5 pst. (unntak for undersjøiske tunneler), rømningsslys i alle tunneler, tv-overvåkning i alle tunneler over 3 kilometer og med ÅDT 4 000 eller mer og lyssignaler. Det kreves ikke at eldre tunneler skal bygges om. Norge har overfor EU søkt om å gjennomføre tekniske bytter som alternativ til å bygge rømningstunnel i alle nye tunneler lenger enn 500 meter og med ÅDT over 4 000. Forutsetningen er at alternative tiltak vil gi samme eller bedre sikkerhet. Tillempingsteksten vil i tilfelle gjelde tunneler kortere enn 10 kilometer og med ÅDT under 8 000.

Samtidig viser brannforsøkene ved Åndalsnes i regi av EU-prosjektet UPTUN at den potensielle fare ved tunneler er større en tidligere antatt. "Brannen utviklet seg raskere enn vi hadde trodd på forhånd. Forsøkene viser at man kun har få minutter til å iverksette alarmering, evakuering og automatisk slokkesiltak ved en brann som dette," uttalte SINTEFs prosjektleder og brannforsker etter et fullskala brannforsøk i Runehammer-tunnelen i fjor. Dette viser hvor viktig å planlegge nye tunneler for høyest mulig standard, satse på nye metoder og teknologier for slokking og redning, og at det er svært betenkelig å slakke på sikkerhetskrav til rømningstunneler i lengre og høytrafikkerte tunneler.

Svar:

Europaparlamentets- og Rådsdirektiv 2004/54/EC om minimum sikkerhetskrav til tunneler gjelder

på det transeuropeiske vegnettet (TERN-vegnettet). Det var de store tunnelkatastrofene i Alpene som var bakgrunnen for at det ble utarbeidet et direktiv på området. Direktivet gjelder for eksisterende og nye tunneler på TERN-vegnettet, noe som for Norge omfatter E6, E10, E14, E16, E18, E39, E75, E105 og rv 23.

Direktivet inneholder en rekke konkrete krav som gjelder både infrastrukturen og tunneldriften. Direktivet omfatter både organisatoriske og tekniske krav og gjelder både for eksisterende og nye tunneler. Når det gjelder strukturelle tiltak åpnes det imidlertid for å gjennomføre alternative sikkerhetstiltak i stedet for kostbare ombygninger på eksisterende tunneler. Det er en forutsetning at risikoanalyser viser at sikkerheten blir tilfredsstillende.

På noen punkter stilles det i Norge strengere krav enn i direktivet, mens på andre punkter stiller direktivet strengere krav. Direktivet gjelder som nevnt på TERN-vegnettet. Norge planlegger imidlertid å anvende direktivets krav på alle statlige tunneler over 500 meter.

De siste årene har det vært investert for å oppgradere eldre norske tunneler sikkerhetsmessig. I St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015, ble det foreslått satt av 1 700 mill. kr til slikt oppgraderingsarbeid. På grunn av den store tunnelmassen i Norge, gjør vi regning med å kunne bruke 15 år på oppgradering som vil tilfredsstille direktivets krav til sikkerhetsstyr.

Direktivets krav til rømmingsmuligheter vil normalt kun ha effekt ved større branner, noe som sjelden forekommer. Dette er dessuten et meget kostbart krav. Bakgrunnen for at det er anmodet om tilpasningstekst på dette punktet, er at Norge ønsker å øke den totale sikkerheten, ved å anvende direktivet på

hele det statlige vegnettet og ved å bruke alternative sikkerhetstiltak for å oppnå samme eller bedre sikkerhet. Det er selvsagt en forutsetning at dette kan dokumenteres gjennom en risikoanalyse. Dette gir også mulighet til å fremme interessen for innovative forsøk og produktutvikling på dette området. Det er foreslått at tilpasningsteksten for Norge skal gjelde for tunneler som er kortere enn 10 km og med en ÅDT på under 8 000. Bruk av tekniske bytter skal godkjennes av Vegdirektoratet, og lokalt brannvesen og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) må høres.

På oppdrag fra Justisdepartementet og Samferdselsdepartementet utarbeider Vegdirektoratet og DSB en felles forskrift med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven og vegloven. Forskriften må tre i kraft senest 30. april 2006, som er implementeringsfristen for direktivet.

Samferdselsdepartementet har ansvaret for den totale sikkerheten på vegnettet. Det må gjøres helhetlige vurderinger av tiltak for å oppnå størst mulig sikkerhetsmessig gevinst. I denne sammenheng er det samtidig viktig å ta hensyn til det betydelige storulykkespotensial som en ulykke/brann i en tunnel vil kunne ha. Som nevnt stilles det i Norge på enkelte punkter strengere krav enn i direktivet. Jeg kan nevne at Norge har som mål å bygge torørs tunneler, som totalt sett er vesentlig sikrere enn en ettrørs tunnel med separat rømmingsmulighet for trafikanter til fots, ved en ÅDT på 10 000 på alle statlige tunneler, mens direktivet her har en grense på 20 000 (relatert til TERN-vegnettet).

Med det fokus Norge har på sikkerhet i tunneler, og med de forutsetninger som ligger til grunn for en eventuell tilpasningstekst for Norge, mener jeg dette er sikkerhetsmessig forsvarlig.

SPØRSMÅL NR. 880

Innlevert 13. juni 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 20. juni 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hvor mange personer over 18 år tjener under 170 000 i året, hvor mange over 18 år tjener under 190 000 kr i året, og hvor stor andel av befolkningen over 18 år utgjør hhv. de som tjener under 170 000 kr og de som tjener under 190 000 kr?»

Svar:

Da inntektsbegrepet ikke er nærmere spesifisert, er det valgt å presentere beregninger med utgangspunkt i både bruttoinntekt og personinntekt.

Bruttoinntekt

Bruttoinntekten består av lønn, pensjon, næringsinntekt og kapitalinntekter, slik de fremgår av selvangivelsen.

Statistisk sentralbyrås skattestatistikk viser at det var 3 465 689 personer 18 år og over med bruttoinntekt i 2003. Av disse hadde 1 166 402 personer (33,7 pst.) bruttoinntekt under 170 000 kr, mens 1 337 350 personer (38,6 pst.) hadde bruttoinntekt under 190 000 kr.

Av personer i yrkesaktiv alder, dvs. mellom 18 og 67 år, hadde 2 896 305 personer bruttoinntekt i 2003. Av disse hadde 841 802 personer (29,1 pst.) bruttoinntekt under 170 000 kr, mens 965 203 personer (33,3 pst.) hadde bruttoinntekt under 190 000 kr.

Ser en antall personer med bruttoinntekt under hhv. 170 000 og 190 000 kr i forhold til alle personer i de to alderskategoriene, dvs. at de som ikke hadde bruttoinntekt i 2003 også inkluderes i antall personer hhv. 18 år og over og mellom 18 og 67 år, blir andelen om lag 0,3 prosentpoeng lavere enn oppgitt over.

Personinntekt

Personinntekt består av lønn, pensjon og beregnet, positiv personinntekt fra næring.

Statistisk sentralbyrås skattestatistikk viser videre at det var 3 483 165 personer 18 år og over med personinntekt i 2003. Av disse hadde 1 252 371 personer (36,0 pst.) personinntekt under 170 000 kr, mens 1 432 285 personer (41,1 pst.) hadde personinntekt under 190 000 kr.

Av personer i yrkesaktiv alder, dvs. mellom 18 og 67 år, hadde 2 882 980 personer personinntekt i 2003. Av disse hadde 862 988 personer (30,0 pst.) personinntekt under 170 000 kr, mens 994 538 personer (34,5 pst.) hadde personinntekt under 190 000 kr.

Ser en antall personer med personinntekt under hhv. 170 000 og 190 000 kr i forhold til alle personer i de to alderskategoriene, dvs. at de som ikke hadde personinntekt i 2003 også inkluderes i antall personer hhv. 18 år og over og mellom 18 og 67 år, blir andelen om lag 2 prosentpoeng lavere enn oppgitt over.

SPØRSMÅL NR. 881

Innlevert 13. juni 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 24. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Infantil autisme er en psykisk sykdom som krever særskilt behandling innenfor spesialisthelsetjenesten. TIPO-modellen er en behandlingsmetode som gir svært gode resultater og som noen steder blir dekket over kommunale budsjetter. Jeg viser til spørsmål nr. 10 i spørretimen 3. mars 2004 og viser til at det fortsatt ikke er avklart om alle helseforetak gir behandling etter TIPO-modellen innenfor spesialisthelsetjenesten.

Vil statsråden ta initiativ for å sikre at alle barn får slikt tilbud uavhengig av bostedsregion?»

BEGRUNNELSE:

I svaret på spørsmål nr. 10 i Stortingets spørretime 3. mars 2004 ble det pekt på igangsatt evaluering av Autismenettverket. Videre ble det opplyst at dept. har bedt Sosial- og Helsedirektoratet vurdere TIPO Norges opplegg for høyintensiv tidligintervensjon for barn med autisme i forhold til spesialisthelsetjenesten. En del kommuner betaler for behandling på egne kommunale budsjetter, men slett ikke alle kan/vil påta seg oppgaven og utgiftene for behandling som bør inngå i et spesialisthelsetilbud. Forsatt kan foreldre til barn med autisme derfor oppleve at barnet blir kasteball mellom helseforetak og kommune. Det

innebærer også betydelig grad av forskjellsbehandling av barn der bosted og tilhørighet til helseregion blir avgjørende for behandlingstilbudets innhold. Jeg håper derfor at statsråden gjennom kan ta et initiativ for å få på plass en lik, felles og positiv holdning til at TIPO-behandling inkluderes i tilbud om spesialisthelsetjenester fra helseforetakene.

Svar:

Spesialisthelsetjenesten og helsetjenesten i kommunen har ansvar for å yte nødvendig helsehjelp til befolkningen. Dette gjelder også for kronisk syke og funksjonshemmede barn. Barn og unge med kronisk sykdom og nedsatt funksjonsevne trenger et bredt, planlagt og langsiktig habiliteringstilbud. Det forutsettes at disse barna får dekket sine behov innenfor det ordinære hjelpeapparatet. Et godt habiliteringsresultat for barn og unge er et gjensidig ansvar for kommunen og spesialisthelsetjenesten. Dette gjelder også for barn med autisme. Disse barna vil også ha behov for spesialpedagogiske tiltak som er hjemlet i opplæringsloven.

Det er viktig at tiltak settes inn tidlig og innrettes mot hele utviklingsperioden til barn og unge, og at ulike tjenester planlegges i sammenheng, og at tiltak koordineres.

Sosial- og helsedirektoratet har i sin vurdering påpekt at tidligintervensjonsmetoden som TIPO Norge bruker, bygger på en vel anerkjent og internasjonalt faglig dokumentert metode, ofte betegnet som Early Intensive Behavioral Intervention (EIBI). EIBI er utarbeidet i USA på 1970-80 og videreutviklet i Norge ved Psykologisk institutt i Oslo. Direktoratet har vist til at behandlingsprogrammet EIBI er kjent innenfor habiliteringstjenesten, og tatt i bruk av en rekke habiliteringstjenester i Norge, som en del av spesialisthelsetjenestetilbudet. Behandlingsopplegget kan også være en del av behandlingen som tilbys innenfor barne- og ungdomspsykiatrien.

Nasjonalt kompetansenettverk for Autisme skal bl.a. bidra til et egnet tjenestetilbud for mennesker med autisme som har behov for spesielt kompetanse-krevende tjenestetilbud. Det er etablert et eget fagmiljø, en knutepunktfunksjon, på området tidlig

identifisering og tiltak for spedbarn og små barn, i samarbeid med barnehabiliteringstjenesten i Helse Nord-Trøndelag HF.

Det er opptil barnets lege, eventuelt relevant sykehusavdeling eller barnehabiliteringstjeneste, og opplæringssetaten, å vurdere hvilke tjenester som skal ytes til det enkelte barn. I denne sammenheng må det vurderes om barnet skal gis behandling etter en tidlig intervensjonsmetode, og om tilbudet eventuelt skal gis innenfor det ordinære hjelpeapparat, eller om kommunen eller det regionale helseforetaket skal kjøpe tjenester fra TIPO Norge.

Ved at det er etablert et særskilt kompetansenettverk for autisme, og at det finnes barnehabiliteringstjenester i alle fylker, ligger det til rette for at det enkelte barn får en relevant faglig vurdering som må ligge til grunn for det tjenestetilbudet som skal gis.

SPØRSMÅL NR. 882

Innlevert 14. juni 2005 av stortingsrepresentant Heidi Grande Røys

Besvart 23. juni 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Advokat Sjur Vinje uttaler til NRK Sogn og Fjordane at praksisen kva gjeld å vurdere retten til fri rettshjelp er strengare hos fylkesmannen i Sogn og Fjordane, enn andre stader. Advokaten har lang erfaring med utlendingssaker, og hevdar med bakgrunn i si fartstid at fylkesmannen i fylket er generelt strengare ved skjønnsvurderinga av fri rettshjelp enn embeta elles i landet.

Vil statsråden gjere noko for ei vurdering av praksisen, og kva vil han gjere for å sikre lik handsaming frå fylke til fylke i slike saker?»

Svar:

Jeg har registrert advokat Sjur Vinjes uttalelse gitt i forbindelse med Belik-saken hvor han opptrer som Belik-søstrenes advokat. Uttalelsen kom etter at fylkesmannen i Sogn og Fjordane av slo fri rettshjelp i forbindelse med den rettslige prøvingen av utlendingsmyndighetenes saksbehandling av asylsøknadene. Likevel er advokat Vinjes kritikk generelt rettet mot skjønnsutøvelsen hos fylkesmannen i utlendings saker. Slike påstander om forskjellsbehandling tar jeg alvorlig.

Fri rettshjelp innvilges enten etter bestemte stykkprissatser av advokaten selv eller av fylkesmannen etter en konkret skjønnsmessig vurdering i hver enkelt sak. For å ivareta rettsikkerheten i forbindelse med søknad om asyl og klage på avslag på asyl kan advokaten selv innvilge stykkpris. Det er først når arbeidet blir spesielt omfattende eller hvor saken bringes inn for retten at det foretas en skjønnsmessig vurdering av fylkesmannen. I slike saker vil saksforholdet som regel være veldig varierende og dermed vanskelig å sammenligne.

Justisdepartementet samordner praksis og skal sikre ensretting på rettshjelpsområdet gjennom omfattende og detaljerte rundskriv, samt veiledning gjennom fagsamlinger og publisering av prinsippavgjørelser. Dette bidrar til å hindre forskjellsbehandling. På bakgrunn av den vide skjønnsadgangen vil imidlertid klageadgangen til departementet være en viktig sikkerhetsventil. Er en søker misfornøyd med en avgjørelse fra fylkesmannen, herunder mener at det foreligger forskjellsbehandling, vil en klage gi departementet anledning til å overprøve vedtaket.

Jeg er kjent med at klageadgangen ikke er benyttet i angjeldende sak. Hvis dette hadde vært gjort kunne det mer konkret bli fastslått om påstandene om forskjellsbehandling medfører riktighet og eventuelt

avvik kunne bli korrigert. Justisdepartementet som klageorgan har heller ingen indikasjoner på at fylkesmannen i Sogn og Fjordane generelt fører en mer restriktiv praksis med hensyn til innvilgelse i utlendingssaker enn andre embeter. Ut fra den oppfølging og statistikk som er tilgjengelig på området er det ingen ting som tyder på en strengere praksis. Antall innvilgelser pr. innbygger og antall klagesaker gir for eksempel ingen tegn på avvik.

Som nevnt har departementet en rekke fortløpende tiltak for å sikre samordning og ensretting av praksisen på dette området. Ettersom det ikke foreligger andre indikasjoner på at det er avvikende praksis mellom fylkene, anser jeg disse tiltakene for å være tilstrekkelig. Jeg kan derfor ikke se at det er grunnlag for å iverksette ytterligere tiltak på området. På bakgrunn av advokat Vinjes' uttalelser vil jeg likevel sørge for at departementet er særlig oppmerksom på praksisen på dette saksfeltet i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 883

Innlevert 14. juni 2005 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 21. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«I Ot.prp. nr. 54 (2004-2005) foreslår Samferdselsdepartementet endring i lovverk for å legge til rette for konkurranse om avtaler om persontransport med jernbane. I saken heter det at "sterke argumenter taler for valg av nettokontraksmodell når det er en målsetting å få flere til å reise med toget". Også innenfor bussbasert kollektivtransport i fylkeskommunal regi brukes kontrakter.

Hvilke initiativ har statsråden tatt for å sikre bruk av nettokontraksmodell som et virkemiddel for å få flere til å reise med buss?»

BEGRUNNELSE:

Når det offentlige kjøper persontransporttjenester, skilles det mellom kontraksmodeller basert på bruttokontrakt og modeller basert på nettokontrakt. En bruttokontrakt innebærer at oppdragsgiver betaler trafikkutøver et bestemt beløp for å trafikere en strekning. Trafikkinntektene som trafikkutøveren mottar fra de reisende, tilfaller oppdragsgiver. Trafikkutøveren har dermed ingen risiko knyttet til inntektssiden i avtaleforholdet. Ved en nettokontrakt er det trafikkutøveren som får inntektene fra trafikken, mens kjøpende myndighet yter et tilskudd til trafikkutøveren (ofte et fast årlig tilskudd) i tillegg til trafikkinntektene.

Den vesentligste forskjellen mellom kontraksmodellene er at myndighetene har inntektsansvaret ved en bruttokontrakt, mens trafikkutøveren har inntektsansvaret ved en nettokontrakt. Den som har inntektsansvaret vil ha det største incitamentet til å ta initiativ i markedet for å generere mest mulig trafikk-

volum, som gjør underskuddet så lite som mulig. Ved bruk av en nettokontrakt vil trafikkutøveren opptre som aktiv markedsaktør.

Jeg har merket meg opplysninger om at ved innføring av konkurranse i jernbanesektoren i andre land har nettokontraksmodellen vært den foretrukne løsningen.

Fylkeskommunene har ansvar for tildeling av og tilsyn med løyve for persontransport i rute med buss, hurtigbåt og fylkesvegferger. I arbeid med anbud og kontrakter for kjøp av slike tjenester brukes så vidt jeg vet både brutto og nettokontrakter. For å sikre at trafikkutøverne for disse viktige transporttjenestene som finnes i alle landets fylker gir brukerne et best mulig tilbud er det etter mitt syn viktig at nettokontrakter benyttes. En viktig tilleggseffekt er å sikre nedbygging av fylkeskommunal administrasjon i stedet for at fylkeskommunene opprettholder eller forsterker egen persontransportkompetanse i konkurranse med eller som supplement til profesjonelle aktører.

Jeg håper derfor statsråden følger utviklingen på dette området og tar initiativ for å sikre bruk av nettokontraksmodeller.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til at drøftingene av ulike kontraksformer i Ot.prp. nr. 54 (2004-2005) var relatert til jernbanesektoren. Forøvrig ble det også uttalt at:

"Hvilken kontraksmodell som er mest hensiktsmessig vil for øvrig avhenge av en rekke forhold, herunder inntektsgrunnlaget for det gitte togtilbudet, kon-

kurransesituasjonen i forhold til andre transportmidler, mulighetene for forbedringer av togtilbudet, aktørenes forhold til risiko og de finansielle rammene kjøpende myndighet er underlagt. Det er derfor ikke på prinsipielt grunnlag gitt hvilken kontraktsmodell som bør velges ved den enkelte konkurranse."

Hvilken kontraktsform som bør velges vil m.a.o. kunne variere avhengig av situasjonen i det enkelte ruteområdet. Siden det er fylkene/Oslo kommune som er ansvarlig for fylkesintern transport, herunder busstransport, er det også de som er nærmest til å vurdere og avgjøre hvilken kontraktsform som bør velges i det enkelte tilfelle.

Det kan tenkes mange ulike mellomløsninger mellom rene brutto- og nettokontrakter. Blant annet

er det i forbindelse med bruk av bruttokontrakter vanlig å legge inn ulike incitament, herunder incitament for å få flest mulig til å reise kollektivt.

På bakgrunn av ovennevnte er det min oppfatning at det ikke bør legges føringer på fylkene mht. hvilke kontraktsformer som bør benyttes ved kjøp av kollektivtransporttjenester, herunder busstjenester. Departementet vil om kort tid sette i gang et utredningsprosjekt for å kartlegge ulike kjøps- og kontraktsformer i lokal rutebiltransport. Prosjektet har bl.a. til formål å framskaffe erfaringsgrunnlag som kan være til hjelp for fylkeskommunene ved gjennomføring av kjøpsprosesser og utforming av kontrakter.

SPØRSMÅL NR. 884

Innlevert 14. juni 2005 av stortingsrepresentant Per Erik Monsen

Besvart 23. juni 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«I mange tilfeller benyttes bobil i næring, og i et spredt befolket land som Norge er det viktig å ikke legge hindre for denne muligheten. I dag blir bobiler klassifisert som "personkjøretøyer" slik at fradrag for inngående avgift ikke innrømmes, selv om bilen benyttes i næringsvirksomhet.

Synes finansministeren dette er fornuftig, og hvordan ser finansministeren eventuelt for seg at lovverket kan innrettes for å sikre at bobiler nyttet i næringsvirksomhet sikres fradragsrett for inngående merverdiavgift?»

Svar:

Etter gjeldende rett avskjæres som hovedregel fradrag for inngående merverdiavgift ved anskaffelse og drift mv. av personkjøretøyer. Det er imidlertid gjort enkelte unntak for personkjøretøy til bruk som utleiekjøretøy i yrkesmessig utleievirksomhet, som middel til å transportere personer mot vederlag i per-

sontransportvirksomhet (typisk drosjer) eller til bruk i virksomhet med videresalg av personkjøretøy.

Bakgrunnen for at ikke alle næringsdrivende som tar i bruk personkjøretøyer i sin virksomhet kan trekke fra inngående merverdiavgift på anskaffelse og drift mv. av kjøretøyet, er særlig knyttet til kontrollproblemene dette vil skape da det vil åpne for store muligheter til uberettiget fradrag til privat forbruk som vanskelig lar seg kontrollere i ettertid/praksis. I motsetning til for eksempel lastebiler etc., er det ikke uvanlig å benytte personkjøretøyer privat.

Som personkjøretøy i denne sammenheng defineres også campingbiler/bobiler. På samme måte som vanlige personbiler, er det ikke uvanlig at disse brukes privat, for eksempel i forbindelse med ferier. Og tilsvarende vil det derfor være betydelige kontrollproblemer ved å skille mellom slik privat bruk og bruk i avgiftspliktig næringsvirksomhet også når det gjelder slike kjøretøyer.

Jeg anser det ikke aktuelt å nå vurdere en endring av definisjon av hva som skal anses som et personkjøretøy i denne sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 885**Innlevert 14. juni 2005 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 27. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Kan jeg be om å få oversendt rapporten fra Krefregisterets undersøkelse av forekomsten av krefttilfeller langs høyspenttraseen på Årum i Fredrikstad?»

BEGRUNNELSE:

Beboerne på Årum i Fredrikstad har arbeidet for at den nye høyspentledningen gjennom bebyggelsen skal legges i bakken. I arbeidet for dette, har Krefregisteret foretatt en undersøkelse av krefttilfellene i området. Den har vært lovet ferdig til medio april.

Undersøkelsen er av stor interesse for vurderingen av faremomentene lufttrekket i denne område utgjør for beboerne. Det vises i den sammenheng til tidligere undersøkelser som bekrefter betydelig hyppigere forekomst av leukemi blant barn som bor nærmere enn 200 meter fra høyspentledninger i forhold til andre.

Svar:

Da det blant beboerne i Årum i Fredrikstad har vært uttrykt bekymring for at det foreligger en sammenheng mellom kraftledningen som går gjennom boligområdet og flere tilfeller av kreftsykdom blant beboerne, ba Helsedepartementet sommeren 2004 Krefregisteret om å kontakte kommunehelsetjenesten i Fredrikstad for å tilby sin bistand. Krefregisteret bistår jevnlig kommunehelsetjenesten i kommu-

ner der det foreligger mistanke om overhyppighet av kreft, og har gode erfaringer med et slikt samarbeid. Ofte kan kreftforekomsten forklares ut i fra befolkningens alderssammensetning og individuell levemåte. Krefregisteret har erfaring med at en grundig analyse og nær kommunikasjon med berørte parter er viktig i slike saker, og at Krefregisterets involvering kan forebygge unødvendig engstelse og frykt blant befolkningen.

Krefregisteret har nå kartlagt krefttilfeller blant beboerne i Årum, og vil vurdere om det er grunnlag for å anta at det er en overhyppighet av krefttilfeller blant beboerne der. Krefregisterets arbeid i forbindelse med kartlegging av kreftforekomsten kan imidlertid ikke bidra til ny kunnskap om helseeffekter fra høyspentanlegg generelt.

Departementet har bedt Krefregisteret om å utarbeide en rapport som analyserer forekomsten av krefttilfeller i Årum. Departementet har foreløpig ikke mottatt denne rapporten. Krefregisteret opplyser at det underveis i arbeidet har vært behov for bistand bl.a. fra Datatilsynet og Statistisk sentralbyrå for å kvalitetssikre data. Dette har forsinket arbeidet. Jeg har imidlertid fått forsikringer om at Krefregisteret prioriterer dette arbeidet høyt, og at rapport vil slutføres i løpet av kort tid. Når rapporten foreligger, vil jeg sørge for at beboerne i Årum og i Fredrikstad kommune straks blir informert om resultatene, og rapporten vil selvsagt også være tilgjengelig for offentligheten.

SPØRSMÅL NR. 886**Innlevert 14. juni 2005 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen****Besvart 27. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Tidligere konsekvensutredninger av riksveg 2 mellom Kløfta og Kongsvinger var basert på tofelts veg og alternative traseer.

Er miljøvernministeren enig med fylkesmannen i Hedmark i at endrede forutsetninger med firefelts

motorveg medfører store miljø- og landbruksmessige konsekvenser som gjør at konsekvensutredning av riksveg 2 ikke kan baseres på oppstykkede reguleringsplaner på kommunenivå, men at det må utarbeides fylkesdelplan med tilhørende konsekvensutredning for hele vegstrekningen?»

BEGRUNNELSE:

Det oppleves som et demokratisk problem at behandlingen av en firefelts motorveg mellom Kløfta og Kongsvinger baserer seg på kommunale vedtak om vegtrasé som er vedtatt på grunnlag av konsekvensutredning av kun tofelts veg. Dette vil bety at påtenkt vegbredde på 10 meter økes til 20 meter. Det angis også fra Vegvesenet at ny vegnormal kan øke veggbredden ytterligere. Dette er forslag til vegnormaler som fortsatt er på høring, noe som understreker de endrede forutsetninger i forhold til opprinnelige planer. Statens vegvesen forutsetter nemlig i melding om firefelts veg fra Kløfta til Kongsvinger å bygge videre på trasevalgene for tofelts veg i kommunedelplanene i Ullensaker, Nes, Sør-Odal (der vedtaket er overstyrt) og Kongsvinger kommuner. Nordre trasé er omstridt og flere av de berørte kommuner har vedtatt enn annen trasé. Fylkesmannen i Hedmark skriver i brev til Statens vegvesen av 29. mars 2005 at "[...] Som nevnt ovenfor, kan en utvidelse fra tofelts riksveg til firefelts motorveg medføre store miljø- og landbruksmessige konsekvenser. Fylkesmannen mener det er viktig at de samlede konsekvensene av en slik endring kommer fram. Utarbeiding av flere reguleringsplaner med oppstykket konsekvensutredning kan svekke oversikten over de samlede konsekvenser av tiltaket og fylkesmannen er av den oppfatning at en beslutning i denne saken ikke kan basere seg på enkeltplaner og utredninger om delstrekninger. Etter fylkesmannens syn er en utvidelse fra tofelts veg til firefelts motorveg en så stor endring at det må utarbeides en fylkesdelplan med tilhørende konsekvensutredning for hele vegstrekningen." De endrede forutsetninger som fylkesmannen peker på, samt hensynet til berørte kommunene som vil ha en annen trasé, tilsier en konsekvensutredning for hele vegstrekningen og at utredningene omfatter flere alternativer.

Svar:

Spørsmålet om valg av framtidig trasé for riksveg 2 har vært gjenstand for et grundig utredningsarbeid over flere år. Trafikktallene og gjeldende vegnormaler på det tidspunktet de overordnede planene for trasevalg var til behandling, tilsa at det skulle bygges tofelts veg. På grunn av høyere krav til trafikksikker-

het, er vegnormalene under revisjon. Det innebærer at det har blitt aktuelt å bygge firefelts veg selv om trafikkmengden ikke har økt. Dette betyr at den mest sannsynlige konsekvensen ved utvidelse fra to til fire felt vil være økt arealforbruk, og ikke nødvendigvis mer støy og luftforurensning.

På grunn av innsigelse fra Statens vegvesen ble kommunedelplan for ny riksveg 2 gjennom Sør-Odal kommune behandlet i Miljøverndepartementet. På det tidspunktet var det kjent at det kunne bli aktuelt å bygge firefelts veg. Departementet la imidlertid til grunn at en utvidelse fra to til fire felt ikke gjorde det påkrevd å utrede alle traséalternativer på nytt, og at det var forsvarlig å foreta valg av hovedalternativ slik at en kunne komme videre med detaljplanleggingen. Sentrale forutsetninger for denne beslutningen var at hensynet til støy og luftforurensning ivaretas på en god måte i den videre planprosessen, og at det som grunnlag for detaljplanene skal utarbeides en ny konsekvensutredning som viser hvilke virkninger en firefelts veg vil ha for lokalmiljøet.

Slik jeg oppfatter det, vil en slik konsekvensutredning avklare om det er mulig å bygge en firefelts veg uten at forurensningsnivåene overskrider gjeldende grenseverdier. I den forbindelse vil det også være aktuelt å vurdere ulike avbøtende tiltak og mulig justeringer av linjeføringen, dersom det er nødvendig for å tilfredsstille gjeldende miljøstandarder.

Jeg er informert om at Statens vegvesen i år har startet arbeidet med en ny konsekvensutredning for utvidelsen til firefelts veg for hele strekningen fra Kløfta til Kongsvinger. Utredningsarbeidet tar utgangspunkt i den korridoren som er fastlagt gjennom behandlingen av kommunedelplanene. Det legges altså ikke opp til en ny vurdering av traséalternativer, men utredningen skal være et grunnlag for å få den beste miljøtilpasningen på detaljplannivå. Dette er i tråd med departementets vurdering da innsigelsen til kommunedelplanen i Sør-Odal var til behandling. Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å kritisere framgangsmåten til vegvesenet, og er derfor ikke enig i at det er nødvendig å foreta en ny runde med vurdering av alternative traseer som er forkastet i tidligere planprosesser.

SPØRSMÅL NR. 887**Innlevert 14. juni 2005 av stortingsrepresentant Per Erik Monsen****Besvart 20. juni 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Vil finansministeren ta initiativ for å få fjernet tollen på soyaolje, eller sørge for en refusjonsordning for varer som gjenutføres til EU, og hva er eventuelt status i denne prosessen?»

BEGRUNNELSE:

Frem til 2005 ble soyaolje produsert i Norge av Denofa. De la imidlertid ned sin virksomhet 1. januar 2005 og norske produsenter som bruker denne ingrediensen må kjøpe soyaolje fra utlandet.

På soyaolje er det en toll på 14,4 pst. I motsetning til andre importerte råvarer med opprinnelse i EU, er dette en toll som ikke refunderes selv om ferdigvarerne gjenutføres til EU.

Dette medfører en konkurransehemming for norske produsenter i forhold til utenlandske.

Svar:

Ut fra opplysningene om tollsats og henvisning til Denofas produksjon, vil jeg anta at henvendelsen dreier seg om raffinert soyaolje som hører under tolltariffens varenummer 15.07.9090. Jeg vil i samråd med landbruks- og matministeren vurdere om tollsatsen på raffinert soyaolje kan fjernes. Som omtalt i St.meld. nr. 29 (2003-2004) Om skattereform vil departementet vurdere å fjerne tollsatser på landbruksvarer som ikke har betydning for norsk jordbruk. Beslutning om endring av ordinære norske tollsatser tas av Stortinget i forbindelse med den ordinære budsjettbehandlingen. Jeg tar derfor sikte på å komme tilbake til denne saken i forbindelse med budsjettet for 2006.

SPØRSMÅL NR. 888**Innlevert 14. juni 2005 av stortingsrepresentant Berit Brørby****Besvart 22. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden følge opp Stortingets forutsetninger overfor Statens vegvesen når det gjelder rv 35 gjennom Jevnaker?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. S. nr. 224 (2003-2004) heter det i punkt 4.1 Handlingsplaner Statens vegvesen:

"Komiteen legger til grunn at Statens vegvesen følger opp dei føresetnadene som Stortinget har lagt til grunn ved behandlinga av Nasjonal transportplan 2006-2015, jf. Innst. S. nr. 119 (2000-2001)."

Statens vegvesens handlingsplan for rv 35 er ikke i tråd med Stortingets forutsetninger gitt i Nasjonal transportplan og heller ikke i tråd med det statsråden sa i sitt innlegg i debatten 10. juni d.å., (jf. Innst. S. nr. 224) hvor hun sa:

"Når det gjelder spørsmålet om handlingsplaner, vil jeg forsikre om at vi naturligvis legger til grunn Stortingets behandling av Nasjonal transportplan i utarbeidelsen av disse. Det vil være naturlig å komme tilbake og orientere Stortinget i forbindelse med høstens budsjett om handlingsprogrammet. Budsjettet vil være basert på det arbeid som da er lagt til grunn."

Det siterte utsagnet fra statsråden må få den konsekvens at Statens vegvesen handlingsplaner endres i tråd med Stortingets forutsetninger.

I Innst. S. nr. 119 (2000-2001) Nasjonal transportplan sier flertallet i samferdselskomiteen og i Stortinget at:

"Riksvei 35 Jevnaker-Olimb, auka løyving, 100 mill. kr. Komiteens flertall begrunner vedtaket slik: "Desse medlemmene forutsetter at løyvingane vert sett i samheng med Regjeringa sitt forslag og at det vert ei rasjonell framdrift i utbygginga.""

Dette skulle ikke kunne misforstås i det hele tatt. Regjeringen foreslo 60 mill. kr til rv 35. Stortinget

flertallet pluss på ytterligere 100 mill. kr - til sammen 160 mill. kr.

Denne forutsetning tar ikke Statens vegvesen hensyn til i sitt forslag til Handlingsplan for rv 35.

Svar:

Statens vegvesens forslag til handlingsprogram for perioden 2006-2015 har vært på høring hos fylkeskommunene, storbyområdene og forsøksområdene. Frist for lokalpolitisk behandling var 1. mai 2005. Vegvesenet arbeider nå med å vurdere om innkomne uttalelser samt eventuelt andre forhold gir grunnlag for endringer av handlingsprogrammet. Endelig forslag til handlingsprogram skal oversendes Samferdselsdepartementet i begynnelsen av august 2005.

Statens vegvesen skal selv fastsette sitt endelige handlingsprogram innen 1. oktober 2005. I perioden fram til fastsettelse av handlingsprogrammet vil det imidlertid være en dialog mellom Samferdselsdepartementet og Statens vegvesen om håndteringen av mulige gjenstående uenigheter. I den forbindelse vil departementet også ta opp oppfølging av de forutsetninger Stortinget har lagt til grunn ved behandlingen av Nasjonal transportplan for perioden 2006-2015.

På generelt grunnlag vil jeg si at i Vegdirektoratets forslag til handlingsprogram for investeringer på stamvegnettet i perioden 2006-2015 er rammen til ruten rv 35 Jessheim-Hønefoss-Hokksund i første fireårsperiode i sin helhet foreslått benyttet til mindre investeringstiltak. Dette er i tråd med St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015.

Som følge av Stortingets rammeøkning legges det i siste del av tiårsperioden opp til anleggsstart på prosjektet rv 35 Jevnaker-Olimb, med fullføring etter 2015. Videre fremkommer det i forslaget til handlingsprogram at det er startet et arbeid med å utrede delvis bompengefinansiering av resterende utbedringsarbeider på ruta, og at tilslutning til et slikt opplegg kan føre til forsering av prosjektet Jevnaker-Olimb.

I Statens vegvesens forslag til handlingsprogram fremkommer det videre at prosjektet Jevnaker-Olimb har et kostnadsanslag på 340 mill. kr. Rammen til ruten gir derfor ikke rom for fullfinansiering av prosjektet med statlige midler i tiårsperioden, selv etter de økte rammene Stortinget la til grunn gjennom sin behandling av Innst. S. nr. 240 (2003-2004). Det er derfor ikke grunnlag for å foreslå anleggsstart allerede i første fireårsperiode.

SPØRSMÅL NR. 889

Innlevert 15. juni 2005 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 27. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Mener statsråden Stortingets intensjon ved behandlingen av rovdymeldingen (St.meld. nr. 15 (2003-2004) er oppfylt i dette vedtaket, og vil han foreta seg noe for å sikre søker omstillingsmidler?»

BEGRUNNELSE:

En person fikk avslag på sin klage til miljøverndepartementet om omstillingsmidler, jf. departementets ref. 200501568-/SST, datert 19. mai 2005.

Vedkommende er rammet kraftig av rovviltsskader. Hans søknad om omstillingsmidler er anbefalt av Elverum kommune. Det er helt på det rene at brukeren driver i et område som i økende grad rammes av rovvilt. Etter undertegneds oppfatning må denne brukeren befinne seg i "kjerneområdet" for omstillingsmidler og jeg stiller meg undrende til at han nå ikke kan få gjennomslag for sin søknad.

Etter hva jeg forstår tilfredsstillter søkeren krav både om frivillighet, og at han utsettes for omfattende skader. Legitimiteten til rovdyrpolitikken blir kraftig svekket om ikke nettopp slike brukere sikres omstillingsmuligheter.

Svar:

Miljøverndepartementet stadfestet 19. mai 2005 Direktoratet for naturforvaltnings vedtak av 11. november 2004, som innebærer at det i den aktuelle saken ikke ble gitt midler til omstilling som følge av rovviltsskade.

Ordningen med egne omstillingsmidler over Miljøverndepartementets budsjett ble avvirket fra og med 2005. For å komme i betraktning for denne ordningen måtte det blant annet foreligge årlige, omfattende tap av husdyr grunnet rovvilt i vedkommende besetning. Videre måtte forebyggende tiltak mot rov-

viltskader tidligere ha vært prøvd ut uten tilfredsstillende resultat. Omstillingen måtte også bidra til en høy grad av måloppnåelse i form av reduserte tap grunnet rovvilt i det aktuelle området, og ikke bare i forhold til den enkelte bruker. Selv om klager tilfredstilte enkelte av vilkårene til omstilling måtte direktoratet foreta en streng prioritering av de midlene som var avsatt til dette formålet. Direktoratet har vist til at de midlene som var avsatt til omstilling for 2004, til sammen 4 mill. kr, allerede var disponert til formål som etter direktoratets vurdering ville gi bedre måloppnåelse i form av reduserte tap.

I en slik situasjon var det ikke mulig å gi vedkommende midler til omstillingstiltak, selv om dette isolert sett kunne være ønskelig ut fra denne enkeltbrukers situasjon.

Gjennom St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur varslet Regjeringen en større grad av samordning av statlige virkemidler slik at en på en

kostnadseffektiv måte kan redusere tap og dyrelidelser. I praksis innebærer dette at Direktoratet for naturforvaltning fordeler midler til forebyggende tiltak til de åtte rovviltregionene. Den enkelte rovvilt-nemnd prioriterer deretter tiltak og stiller midlene til disposisjon for den respektive fylkesmann. Fylkesmannen samordner deretter midlene med andre ordninger rettet mot næringsmessige tilpasninger, herunder BU-midler.

Stortinget har gjennom behandlingen av St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Miljøverndepartementet gitt sin tilslutning til at omstillingstiltak i landbruket som følge av rovvilttap ikke lenger skal dekkes gjennom en egen underpost over Miljøverndepartementets budsjett, men gjennom de landbrukspolitiske virkemidlene. Kapittel 1427 post 73.4 Omstillingstiltak i St.prp. nr. 1 er derfor opphevet fra og med 1. januar 2005.

SPØRSMÅL NR. 890

Innlevert 15. juni 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 22. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Det blir hevdet fra Luftfartsverket at det foreligger en gjensidig overenskomst mellom norsk og svensk myndighet, at det ikke skulle utstedes sertifikater fordi det ble ansett som unødvendig og uhen-siktsmessig. Ved forespørsel til det svenske Luftfartsverket kjenner de ikke til denne overenskomsten og finner heller ikke noe dokument på dette.

Kan statsråden verifisere at en slik overenskomst finnes skriftlig?»

Svar:

Luftfartstilsynet har opplyst til meg at tilsynet ikke kan se at det foreligger noen skriftlig avtale mellom svensk og norsk myndighet omkring håndteringen av dokumentasjonen for utdanning og eksamener til trafikkflygersertifikat for helikopter for Per Kristian Hoff.

Dagjeldende forskrift av 30. april 1981 om konvertering og validering av utenlandske luftfartssertifikater og -beviser (BSL C 1-4) pkt. 1.1.2.2 sa at prøver ikke kreves for innehaver av danske eller svenske luftfartssertifikater eller instrumentbevis under forutsetning av at kravene i BSL C for utstedelse av sertifikatet/beviset og for fornyelse av gyldighetstiden er oppfylt. I AIC B 12/87 (Informasjonssirkulære for luftfarten) opplyste Luftfartsverket om flygerutdannelse gjennomført i Danmark eller Sverige. I denne AIC står det blant annet:

"En vil i denne forbindelse gjøre oppmerksom på at det er inngått en avtale mellom de tre skandinaviske land som angir følgende:

En komplett utdanning med avlagt og bestått prøve i ett land, godkjennes for sertifikatutstedelse i de andre land."

SPØRSMÅL NR. 891**Innlevert 15. juni 2005 av stortingsrepresentant Sigrun Eng****Besvart 22. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Buskerud sin parallell til Tautra, nemleg fyllingane mellom Steinsfjorden og Tyrifjorden vil finne si løysing dei komande åra. Planarbeidet for å kunne starte opp så snart pengar kjem, var godt i gang, men vart stoppa utan at mange forstår det.

Kan statsråden medverke til at planarbeidet får fortsetja, slik at ein ikkje taper tid før gjenopningsarbeidet kan koma i gang?»

GRUNNGJEVING:

Fyllingane mellom Steinsfjorden og Tyrifjorden er i dag som ein propp for gjennomstrømming og utskifting av vatn i Steinsfjorden. I mange år har det vori gjort mykje lokalt for å få til redusert avrenning ifrå landbruk og spreidd busetnad. Ringerike og Hole kommune har gjort det som dei har vorti pålagt, nemleg sørga for at tilsiget ifrå omkringliggjande område avtek. Det har vori brukt fleire titals mill. kr, og arbeidet er inne i ei slutfase. År om anna blomstrar blågrønalgproduksjonen opp til eit faretruande nivå. Ungar kan ikkje bade, dyr kan ikkje drikke vatnet og den unike krepsestamma står ifare for å døy ut.

Gjennom fleire år har dette vori ein gjengangar i spørsmål og omtale.

I årlege budsjett har og saka vori omtala. Ved rulling av NTP vart saka sett inn i ein plan der fleirtalet meiner at desse fyllingane skal skiftast ut. Distriktskontoret i Øvre Buskerud starta planleggingsarbeidet for å vera klar, når pengar kjem.

Så har dette distriktskontoret fått beskjed ifrå sitt overordna kontor at planlegginga skal opphøyre.

Mange som sette sin tillit til at denne saka endeleg kunne finne si løysing, er frustrert og resignerer på korleis Stortingsvedtak blir praktisert. Kommunale politikarar synes det er vanskeleg å fortelja innbyggjarane at denne naturperla ikkje no heller blir tatt på alvor.

NIVA har også hatt eit utredningsprosjekt på gang, stoppa av pengemangel. Tida går men lite skjer, det er kanskje ikkje nødvendig med meire utrendingsarbeid, men handling. Difor ville det truleg vera i vår felles interesse at Vegvesenet hadde fått sine avklarte planar klare så fort som råd. Så får vi politikarar ta kampen om når prosjektet kan få middlar i neste runde.

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 241 og nr. 246 av henholdsvis 7. og 8. mars 2002.

Utredningsarbeidet for å bedre vannkvaliteten i Steinsfjorden startet tidlig på 1990-tallet. På bakgrunn av et forprosjekt, datert juni 1998, om vannutskifting i Steinsfjorden, anbefalte Statens vegvesen å skifte ut vegfyllinger i nåværende E16 med bruer for å øke gjennomstrømmingen av vann mellom Tyrifjorden og Steinsfjorden.

I St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan 2002-2011 heter det at prosjektet kan være aktuelt i siste del av tiårsperioden (2006-2011), og i Statens vegvesens handlingsprogram for perioden 2002-2011 er prosjektet oppført med 60 mill. 2002-kr etter 2006. Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015 å øke rammene til vegformål med blant annet 50 mill. kr til E16 Steinsfjordbru. I Statens vegvesens forslag til handlingsprogram for perioden 2006-2015 er det ikke funnet rom for prosjektet i første fireårsperiode, men det er oppført med 100 mill. kr etter 2009. Dette er basert på foreliggende kostnadsoverslag for prosjektet. I den fylkeskommunale behandlingen av forslaget til handlingsprogram har BTV-rådet (Buskerud, Telemark og Vestfold) sluttet seg til Statens vegvesens prioriteringer.

Statens vegvesen opplyser at reguleringsplanleggingen er stilt i bero i påvente av endelig fastsettelse av handlingsprogram. Prosjektets omfang gjør imidlertid at etaten regner det som mulig å kunne fullføre reguleringsplanleggingen innenfor et relativt kort tidsrom når en realisering av prosjektet nærmer seg. Det pågår arbeid, i regi av NIVA, med å klargjøre miljøeffektene av å åpne steinfyllingen. Dette vil være et viktig grunnlag for den videre planleggingen av prosjektet.

Statens vegvesen skal fastsette endelig handlingsprogram innen 1. oktober 2005. I perioden fram til fastsettelse av handlingsprogrammet vil det være en dialog mellom Vegdirektoratet og Samferdselsdepartementet. Jeg vil i den forbindelse drøfte spørsmålet om videre planlegging og prioritering av prosjektet med etaten.

SPØRSMÅL NR. 892**Innlevert 15. juni 2005 av stortingsrepresentant Trond Giske****Besvart 22. juni 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Jeg viser til planene om å arrangere en prøve-
runde i VM i Rally i Hedmark 2006 og arrangørens
behov for statlig medvirkning til en garanti på 25
mill. kr.

Vil statsråden bidra til at dette arrangementet kan
finne sted, og at Norge dermed kan få sjansen til å bli
permanent arrangør av Rally-VM?»

BEGRUNNELSE:

Et VM-rally vil trekke til seg mange mennesker,
som vil få store ringvirkninger og gi Innlandet et stort
løft, noe Innlandet trenger. Norge er godt etablert
som kandidat. Alle fabrikkteam og dekkleverandører
har bekreftet støtte til prosjektet. Det er stort lokalt
engasjement. Hedmark fylkeskommune, Hamar
kommune, Oppland fylkeskommune, fylkesmannen i
Hedmark og Våler kommune har bevilget penger til
prosjektet. Dette kan gi Norge muligheten til perma-
nent VM-rally hvert år. Det vil gi god norgesreklame
og løfte bilspporten i Norge.

Svar:

Planene for Rally Norway ble presentert i møte
med Kultur- og kirke departementet 3. mai 2005.

Hensikten med møtet var "å kartlegge mulighetene
for at staten kan bidra med garantier for å sikre gjen-
nomføringen av søknadsfasen og kandidatløp i febru-
ar 2006".

Det fremgikk av møtet at forespørselen fra Rally
Norway ikke utelukkende gjaldt økonomiske garan-
tier, men en kombinasjon av tilskudd og garantier.

I møtet ble det fra departementets side redegjort
for ordningen med tilskudd av spillemidler til idretts-
formål av overskuddet fra Norsk Tipping AS. Innen-
for denne ordningen gis det ikke tilskudd til arrange-
menter som Rally Norway. Dette er det gjort rede for
i brev fra departementet til Hedmark fylkeskommu-
ne, datert 12. mai 2005.

Slik prosjektet er presentert, fremstår det i stor
grad som et arrangement av betydning for regional og
næringsmessig utvikling. Så selv om prosjektet ikke
kan påregne tilskudd eller garantier gjennom spille-
middelordningen, har Kultur- og kirke departementet
koordinert møter for initiativtakerne med Kommunal-
og regionaldepartementet og Samferdselsdepar-
tementet.

En eventuell videre oppfølging vil bli vurdert på
grunnlag av disse møtene.

SPØRSMÅL NR. 893**Innlevert 15. juni 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 22. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Luftfartstilsynets offentlige sertifikatdatabase
NORCAS pr. 7. januar 1998 viser en liste over samt-
lige norske kontrollanter. Der finnes ikke navnet på
den mannen som senere er hevdet var norsk kontrol-
lant på det tidspunktet. Statsråden kan få navnet av
meg, men jeg kan ikke skrive det i et skriftlig spørs-
mål.

Er det mulig at Luftfartsverket bruker kontrollan-
ter som ikke finnes i sertifikatdatabasen, og skal ikke
alle godkjente kontrollanter være i sertifikatdataba-
sen?»

Svar:

Luftfartstilsynet opplyser at kontrollant ved prø-
ven for gjenutstedelse av Per Kristian Hoff sitt nor-
ske trafikkflygersertifikat for fly, ble godkjent 9. mai
1996. Prøven til trafikkflygersertifikat for helikopter
ble tatt i Sverige og i regi av svensk myndighet og
med svensk kontrollant. Vedkommende kontrollant
hadde også norsk kontrollantgodkjenning, utstedt 15.
oktober 1996. Kontrollanten for prøve for typerettig-
het på helikopter AS 350 ble oppnevnt 3. september
1997. Alle opplysninger er i henhold til registreringer
i sertifikatsystemet NORCAS.

I forhold til ditt spørsmål om sertifikatdatabasen opplyser Luftfartstilsynet at kontrollanter kan benyttes selv om de ikke finnes i NORCAS, og at det er mest vanlig med godkjenning av utenlandske kontrollanter til enkeltprøver. I 1998 ble ikke personopp-

lysninger om utenlandske kontrollanter (utenfor SAS-systemet) ført inn i NORCAS, men deres innstilling for resultatet av gjennomførte flygeprøver med norske sertifikatnehavere ble registrert.

SPØRSMÅL NR. 894

Innlevert 15. juni 2005 av stortingsrepresentant Marit Nybakk

Besvart 24. juni 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Fellesforbundet og NTL har trukket seg fra utredningen om aksjeselskap i FLO/TV på grunn av manglende tillit til prosjektledelsen og det organisasjonene mener er brudd på avtalen om medvirkning.

Hvordan vurderer statsråden de ansattes mulighet til reell innflytelse i forbindelse med prosessen i FLO/TV vedrørende omdanning til statlig AS?»

BEGRUNNELSE:

Hovedavtalene i arbeidslivet og Verkstedoverenskomsten for Forsvaret trekker opp retningslinjer for samarbeid og medvirkning knyttet til omstillingen. I tillegg har Forsvaret selv utarbeidet retningslinjer for omstillingen i Forsvaret.

Prosjekt omdanning av FLO/TV til statlig aksjeselskap, fase 2, ble startet opp våren 2005. Samtlige organisasjoner ble invitert til å delta, og har deltatt i innledningsfasen av utredningen. Organisasjonenes representanter har registrert at prosjektets ledelse, helt siden sentral drøfting av mandatet, har omtalt organisasjonenes reelle medvirkning og påvirkning som positiv og ønskelig. Organisasjonene har dessverre opplevd dette annerledes.

Organisasjonene, hvorav Fellesforbundet og NTL med mer enn 80 pst. oppslutning blant ansatte i FLO/TV, opplever en prosess hvor en stram tidsplan synes som det overordnede mål. Å gi rom for saklig behandling, og muligheter til innflytelse og medbestemmelse i henhold til hovedavtalenes intensjoner, oppleves i praksis som utelukket.

Organisasjonene påpekte tidsplanens utfordringer i sentral drøfting av mandatet, i det såkalte "kikkoff" møtet 9. mai 2005 og i e-post fra Fellesforbundet 13. mai 2005. Organisasjonene har også påpekt at den valgte interne arbeidsformen på overordnet nivå i FLO/TV-programmet i praksis ekskluderer organisasjonenes mulighet for reell medbestemmelse. Til

tross for innvendingene holder programledelsen fast ved sin tidsplan.

Det har blitt framholdt at man i Styringsgruppen ikke har tid til å vente på resultatet i de underliggende prosjektgruppene. Organisasjonene oppfatter dette som et bevis på at programledelsen ikke har tatt inn over seg den kritikken organisasjonene tidligere har reist.

Manglende innflytelse i etablerte prosjekter kan trolig ikke angripes rettslig etter hovedavtalen, på samme måte som manglende oppfyllelse av informasjons- og drøftelsesplikten fra virksomhetens ledelse.

Organisasjonene oppfatter at programmet på det nærmeste er avsluttet, og har ingen tro på at man ønsker å forskyve tidsfristen slik at den reelle medvirkning kan ivaretas. Fellesforbundet har måttet meddele prosjektledelsen at organisasjonen ikke lenger har tillit til programledelsen, samt at Fellesforbundet ser seg nødt til å utebli fra prosessen, for å ikke bli "gissel" for programmets konklusjoner.

Svar:

Ved Stortingets behandling av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004) om den videre moderniseringen av Forsvaret, sluttet et flertall i forsvarskomiteen seg til at FLO/TV snarest mulig og senest innen utgangen av perioden, skal omorganiseres til et statlig/privat eiet aksjeselskap, skilt ut fra Forsvarets organisasjon. Flertallet anså det også å være av overordnet betydning å nå de omstillingsmålene som er satt for FLO snarest mulig. I Budsjettinnst. S. nr. 7 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005), viser komiteen bl.a. til at det er en viktig budsjettforutsetning at omleggingen av FLO gjennomføres raskt.

Omorganiseringen av FLO/TV til aksjeselskap er et viktig tiltak for å opprettholde progresjonen i omstillingen av FLO, og for raskt å nå de effektivise-

ringsmålene for Forsvaret som helhet som Stortinget har gitt sin tilslutning til. Det legges meget stor vekt på å trekke arbeidstakerne med i dette arbeidet, i tråd med gjeldende regelverk og Stortingets understreking av betydningen av dette, jf. bl.a. Innst. S. nr. 93 (2003-2004) til St.prp. nr. 12 (2003-2004) om fase 3 i omstillingen av FLO.

Forsvarsdepartementet har gitt Forsvarets militære organisasjon i oppdrag å utarbeide forslag til åpningsbalanse og forretningsplan for FLO/TV som et fremtidig aksjeselskap. Mandatet for prosjektet ble drøftet med arbeidstakerorganisasjonene 7. april 2005. De sentrale tillitsvalgte fikk anledning til å uttale seg. I den forbindelse innvendte Fellesforbundet at det anså tidsrammen for knapp til å gjennomføre en troverdig og grundig utredning av de ulike mulige organisasjonsformene. Tidsrammen er senere forlenget med vel én måned.

Departementet legger stor vekt på en bredest mulig deltakelse fra arbeidstakerorganisasjonene, ikke minst for å trekke på den kompetanse disse besitter om driften av FLO/TV i dag, men også for å benytte den betydelige omstillingskompetansen de ansattes representanter innehar. Samtlige berørte arbeidsta-

kerorganisasjoner har derfor deltatt i de gruppene som er etablert for arbeidet.

Organisasjonene har bidratt meget konstruktivt i arbeidsgruppene som har levert grunnlagsmateriale for forretningsplan og åpningsbalanse. De ansattes representanter har på den måten hatt muligheten til å påvirke premissene og innholdet i rapportene for hhv. land-, maritime, luft- og personellspørsmål. Ved sin deltakelse i gruppene har arbeidstakerorganisasjonene også fått innsikt i det kommersielle grunnlaget for selskapet.

Det er derfor ikke gunstig at enkelte arbeidstakerorganisasjoner har valgt å trekke seg ut av arbeidet. Forsvarsdepartementet vil likevel understreke at både Fellesforbundet og Norsk Tjenestemannslag vil få muligheten til medbestemmelse når det skal gjennomføres drøftinger og forhandlinger i samsvar med reglene i arbeidsmiljøloven og hovedavtalene.

Departementet vil også gjøre oppmerksom på at arbeidstakerorganisasjonene som har gått ut av arbeidet, har en stående invitasjon til å komme inn i prosjektet igjen. De vil også bli holdt fortløpende orientert om fremdriften, samt gitt tilgang til all relevant dokumentasjon i arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 895

Innlevert 15. juni 2005 av stortingsrepresentant Marit Nybakk

Besvart 24. juni 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Er den kompetanse NATECH besitter på noen måte viktig for Forsvaret, og finnes det muligheter for at Forsvaret kan framskynde noen vedlikeholds- eller ombyggingsprosjekter som NATECH kan utføre?»

BEGRUNNELSE:

Situasjonen for bedriften NATECH er svært prekær. Selskapet vil gå konkurs dersom det ikke får nye arbeidsoppgaver.

NATECHS situasjon har tidligere vært tatt opp av representanten Rita Tveiten, i spørsmål datert 20. januar 2005. Spørsmålet tar spesielt opp ombygging av pansrede kjøretøy (M113 vogner). I svaret skriver statsråden følgende:

"Sjølvsagt om verken FD eller Forsvaret har forpliktet seg juridisk til å styre oppdrag til bedriften for 100 mill. kr, ser vi etter konkrete muligheter der det vil vere

naturleg for Forsvaret å bruke NATECH. Dette vil sjølvsagt vere avhengig av kva for investeringar som kan gjennomførast dei næraste åra, innanfor dei budsjett som Forsvaret disponerer, og om det for nokon av desse oppdraga er naturleg å nytte NATECH."

Svar:

Forsvarsdepartementet har gjennom mange år støttet NATECH betydelig. Oppdrag er både styrt til bedriften, og gitt i forbindelse med gjenkjøpsavtaler med utenlandske bedrifter. Jeg er orientert om at styret i NATECH nylig begjærte bedriften konkurs.

NATECH har tidligere fått styrte oppdrag fra Prosjekt 5026 Brukte pansrede spesialkjøretøy (prosjektet bygger om/oppgraderer M113-vogner). Departementet er kjent med at NATECH er interessert i ytterligere oppdrag fra dette prosjektet.

Som det fremgår av Innst. S. nr. 240 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 65 (2004-2005) Tilleggsbevilling og omprioriteringer i statsbudsjettet medreg-

net folketrygden, er Hærens likviditetssituasjon anstrengt. Det er derfor knyttet usikkerhet til enkelte av Hærens prosjekter. Prosjekt 5026 er ett av flere prosjekter som vurderes med henblikk på en omfangs- endring.

Hvorvidt det likevel lar seg gjøre å finne konkrete oppdrag som kunne vært styrt til NATECH, vil fremdeles, som jeg også skrev i mitt svar 26. januar i år på spørsmål nr. 409 fra stortingsrepresentant Rita Tveiten, være avhengig av hvilke investeringer som skal

gjennomføres de nærmeste år, innenfor de budsjett som Forsvaret disponerer, og om det for noen av disse oppdragene kan være naturlig å benytte NATECH.

Statssekretær Bård Glad Pedersen hadde onsdag 22. juni et møte med representanter for Nordland fylkeskommune, Narvik kommune og NATECH. Som en del av oppfølgingen fra møtet vil FD ta kontakt med Lockheed Martin i forbindelse med inngåtte gjenkjøpsprosjekter, for å se på mulighetene for ytterligere ordrer til NATECH.

SPØRSMÅL NR. 896

Innlevert 15. juni 2005 av stortingsrepresentant Lena Jensen

Besvart 24. juni 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Stortinget behandlet våren 2004 St.meld. nr. 14 (2003-2004) Om opplæringstilbud til hørselshemma. I meldingen legges det vekt på at Statped må endre sitt tilbud i tråd med brukernes behov. Brukerne av kompetansesentrene vil i stadig større grad være CI-opererte barn, som vil motta et skoletilbud i sin nærskole, fra barnehage til videregående skole. Dette betyr at støttesystemet må rette fokuset mot tunghørte elever og bli mer utadrettet.

På hvilken måte har statsråden fulgt opp intensjonen i stortingsmeldingen om økt satsing på nærskolen?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Lena Jensen om på hvilken måte statsråden har fulgt opp intensjonen i St.meld. nr. 14 (2003-2004) om at det statlige spesialpedagogiske støttesystemet, Statped, må øke sin utadrettede innsats for at barn og unge med cochlea implantat, CI, og tunghørte barn og unge skal få et godt opplæringstilbud i barnehage og nærskole.

Det er kommuner og fylkeskommuner som er ansvarlige for opplæringstilbudene i barnehage, grunnskole og videregående opplæring. Statped bidrar med råd og veiledning etter oppdrag fra kommuner eller fylkeskommuner. I tillegg skal hørselssentrene så lenge brukerne har behov for det, gi grunnskoleopplæring til døve og sterkt tunghørte elever som er avhengige av tegnspråk.

Departementet har delegert til Utdanningsdirektoratet å stå for oppfølgingen av St.meld. nr. 14 (2003-2004) jf. Innst. S. nr. 161 (2003-2004).

Utdanningsdirektoratet har bedt de statlige spesialpedagogiske kompetansesentrene for hørselshemmede om å øke sin innsats overfor hørselshemmede barn og unge i barnehage og nærskole.

Elevgruppen ved skoleavdelingene ved hørselssentrene omfatter også elever med CI. Dette er elever som fikk implantat i skolealder og har ikke hatt samme utvikling som barn som får implantatet i sine første leveår. Elevtallet ved skoleavdelingene ved hørselssentrene vil om noen år sannsynligvis bli betraktelig redusert. De fleste barna som fikk implantat tidlig, vil velge å få sin opplæring i sin nærskole. Ledige ressurser i skoleavdelingene vil da blant annet gå til å øke den utadrettede innsatsen overfor tunghørte elever og elever med CI.

Jeg er blitt orientert om at hørselssentrene er opp-tatt av å øke innsatsen overfor tunghørte elever som får opplæring i sin bostedsskole. I årsrapportene fra hørselssentrene skilles det imidlertid ikke mellom de ulike typer hørselshemmede elevene som får bistand fra utadrettet avdeling. Utdanningsdirektoratet har ikke registret at søknader om hørselsfaglig bistand fra kompetansesentrene er blitt avvist.

Hørselssentrene er bedt om å videreutvikle sin kompetanse på opplæring av barn og unge med CI. Hørselssentrene deltar i ulike prosjekter for å utvikle både kompetansen på opplæring av og utvikling av talespråket hos barn og unge med CI. Noen eksempler:

- Samarbeid mellom hørselssentrene og Sørlandet kompetansesenter i prosjektet: "Barn med CI-Utvikling av modell for språkstimulering og språkutvikling".

- Samarbeid med Rikshospitalet om bl.a. kurset "Fra lyd til mening"
- Skådalen kompetansesenter leder et prosjekt med "konferanserom" på nettet for fagpersoner som arbeider med elever med CI på småskoletrinnet i Akershus, Oppland og Hedmark fylke. Senteret har også ansvaret for den norske innsatsen i arbeidet med å videreutvikle det nordiske kompetansenetteverket vedrørende pedagogisk oppfølging av barn og unge med CI.
- Samtlige sentre følger aktivt med i den interna-

sjonale forskningen som skjer vedrørende opplæring av barn og unge med CI.

Innad i Statped er det også et voksende samarbeid mellom hørselssentre og sentrene for språk- og talevansker for å ivareta behovene for audiopedagogiske og logopediske hjelpetiltak hos barn og unge med CI.

Jeg har tillit til at Utdanningsdirektoratet vil følge utviklingen nøye slik at hørselshemmede elever får sine behov ivaretatt uavhengig av hvor eleven befinner seg.

SPØRSMÅL NR. 897

Innlevert 15. juni 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 23. juni 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Hvilke kriterier må Incestsenteret i Vestfold oppfylle for at statsråden skal formalisere det døgnåpne tilbudet ved senteret til å bli et riksdekkende tilbud?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til debatten i Stortinget i mars i år hvor et flertall understreket det viktige arbeidet Incestsenteret i Vestfold utfører og hvor viktig telefontjenesten ved senteret har vært. Det bes om en redegjørelse for hvor langt statsråden har kommet i arbeidet med den landsdekkende, døgnåpne gratis telefonen som skal etableres for incestutsatte, samt hvilke kriterier Incestsenteret i Vestfold må oppfylle for at senterets døgnåpne tilbud skal bli riksdekkende.

Svar:

Som en del av oppfølgingen av St.meld. nr. 13 (2004-2005) Om incestsentra - tilbud, finansiering og forvaltning, og Stortingets behandling av denne, har jeg vært i kontakt med interesseorganisasjonen for incestsentrene, Stiftelsen fellesskap mot seksuelle overgrep (FMSO), i denne sak.

FMSOs medlemsorganisasjoner er enige om at en veiledningstelefon for incestutsatte bør ivaretas av et incestsenter. De fleste mener at en døgnåpen telefon bør legges til Incestsenteret i Vestfold. FMSO gir sin tilslutning til dette, og vil også samarbeide med Incestsenteret i Vestfold om å kvalitetssikre telefontjenesten.

Jeg har også igangsatt et arbeid for å utrede organiseringen av en landsdekkende hjelpetelefon for incestutsatte. Dette arbeidet vil inkludere vurderinger av økonomien til en landsdekkende telefon, og hvilke kvalitetskriterier som må legges til grunn for drift av telefontjenesten. Utredningen skal ferdigstilles høsten 2005.

Min vurdering er at incestutsatte/incestofre er best tjent med en telefontjeneste som har kompetanse i forhold til dette problemet spesielt. Målet er å opprette en landsdekkende, døgnåpen og statlig finansiert telefontjeneste for incestutsatte i 2006. Når det gjelder lokalisering av telefontjenesten, er Incestsenteret i Vestfold på nåværende tidspunkt det mest aktuelle alternativet. Jeg vil imidlertid måtte avvente ovennevnte utredning før endelig vurdering kan tas.

SPØRSMÅL NR. 898**Innlevert 15. juni 2005 av stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll****Besvart 24. juni 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Gjennom de siste årene er det gjort en rekke forenklinger i saksbehandlingen for småkraftverk, og NVE er delegert økt myndighet. Men noen småkraftverk kan være svært kontroversielle og kan dermed medføre krav om politisk behandling.

Er det satt noen nedre grense for om departementet kan gå inn og politisk avgjøre en vannkraftutbyggingssak og for om en utbyggingssak sak sendes Stortinget, og hva er i tilfelle denne grensen og begrunnelsen for den?»

Svar:

Som det fremgår av spørsmålet har Samarbeidsregjeringen gjennomført en rekke forenklinger for småkraftverk, slik at vi raskere kan få økt tilgang på ren og fornybar energi fra vannkraft.

Småkraftverk måtte tidligere ha konsesjon av Kongen etter vannressursloven dersom de var over 1 MW. Konsesjoner under denne størrelse kunne gis av NVE. I juni 2002 fikk NVE delegert myndighet for saker opp til 5 MW. I desember 2004 ble delegasjonen ytterligere økt til saker inntil 10 MW.

Bakgrunnen for disse to delegasjonene var at det i St.meld. nr. 37 (2000-2001) Om vasskrafta og kraftbalansen bl.a. ble drøftet behovet for effektivisering av saksbehandlingen i forbindelse med vannkraftsaker. I Innst. S. nr. 263 (2000-2001) sluttet en enstemmig energi- og miljøkomiteen seg til Regjeringens

forslag om å legge om og forenkle saksbehandlingen i vannkraftsaker.

I St.meld. nr. 18 (2003-2004) Om forsyningssikkerheten for strøm mv., drøftet departementet ulike tiltak som kan legge til rette for utbygging av småkraftverk. Det ble der påpekt at for utbyggere av små vannkraftverk var det viktig å få en mer effektiv og mindre komplisert saksbehandling.

I innstillingen til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen, jf. Innst. S. nr. 181 (2003-2004), viser komiteen til den økende interessen bl.a. fra grunneierhold om å bygge mikro-, mini- og småkraftverk, og at dette vil være et viktig bidrag i kraftforsyningen. Flertallet i komiteen ønsket en ytterligere forenkling av saksbehandlingsrutinene for mindre vannkraftverk.

NVEs vedtak i saker om småkraftverk under 10 MW kan påklages til Olje- og energidepartementet og dermed bli undergitt en politisk behandling. I forbindelse med delegasjonen ble det også forutsatt at NVE ikke skal delegere sin myndighet videre, og at saker av prinsipiell betydning skal forelegges Olje- og energidepartementet for avgjørelse.

I vannkraftsaker der det også er behov for regulering i vassdrag, må en utbygger ha konsesjon etter vassdragsreguleringsloven. Slike konsesjoner gis av Kongen i statsråd. Ved større vassdragsreguleringer eller der betydelige interesser står mot hverandre forelegges saken for Stortinget for samtykke før Kongen i statsråd gir konsesjon.

SPØRSMÅL NR. 899**Innlevert 16. juni 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 28. juni 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«I dagens utgave av Stavanger Aftenblad vises det til en dom fra Stavanger tingsrett hvor 23 dommer mot en mann er opphevet pga. mannens evnenivå. Siden mannen regnes som psykisk utviklingshemmet kan mannen ikke dømmes etter ordinære kriterier.

Denne problematikken har undertegnede og andre på Stortinget tatt opp tidligere uten at noe har skjedd.

Når vil justisministeren handle og komme med forslag til tiltak, slik at dagens praksis kan opphøre og rettssikkerheten øke?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har flere ganger, både i Stortingets spørretime og gjennom skriftlige spørsmål, tatt opp forhold vedrørende personer som er strafferettslig utilregnelige. Statsråden har hevdet at det jobbes med saken, blant annet sammen med helseministeren. Så langt har intet skjedd. At dette er viktig viser også ved at justiskomiteen kommenterte problematikken under behandlingen av den generelle delen av straffeloven. Jeg forventer derfor nå at justisministeren tar dette på alvor, og derved forhindrer at noen får frikort til å begå kriminalitet slik det er i dag samtidig som ofrene står rettsløse tilbake.

Svar:

Fire vilkår må etter gjeldende rett være oppfylt for at en strafferettslig særreaksjon skal kunne idømmes (straffeloven §§ 39 og 39 a, begge jf. § 44): Lovbryteren må ha vært straffri etter § 44 på handlingstiden (psykotisk, psykisk utviklingshemmet i høy grad eller bevisstløs), reaksjonen må være nødvendig for å verne samfunnet, det stilles krav til lovbruddets art (alvorlig voldsforbrytelse, alvorlig seksualforbrytelse, alvorlig ildspåsettelse eller annen alvorlig forbrytelse som krenker andres liv, helse eller frihet) og det må foreligge gjentakelsesfare.

Før Regjeringen la frem forslag til ny straffelov, gjennomførte Justisdepartementet en begrenset etterkontroll av særreaksjonsreglene, der adressatene særlig ble bedt om å uttale seg om vilkåret om lovbruddets art. Bakgrunnen var blant annet Stortingets anmodningsvedtak nr. 529 (2000-2001):

"Stortinget ber Regjeringen vurdere en endring i straffeloven, slik at utilregnelige lovbrytere som begår klart samfunnsskadelig kriminalitet i større grad enn i dag skal kunne idømmes tvungen psykisk helsevern eller tvungen omsorg."

SPØRSMÅL NR. 900

Innlevert 16. juni 2005 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 20. juni 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Flere organisasjoner ønsker å leie fyrstasjoner og tilrette for allmenn bruk og ivareta kulturverdiene fyrstasjonene representerer.

Vil statsråden ta initiativ til at Kystverket legger opp til standardavtaler med organisasjoner som ønsker å leie fyrstasjoner, som har lang nok varighet til at organisasjonene kan søke om tilskudd til tilrette-

Departementet uttalte dette etter den begrensede etterkontrollen (Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) side 339):

"Etter departementets syn taler de beste grunner for at det bør søkes løsninger innen helsevesenet for utilregnelige som begår klart samfunnsskadelig, men ikke farlig kriminalitet: Særreaksjoner bør i prinsippet reserveres for lovbrytere som kan være farlige for andres liv, helse eller frihet. Departementet er også enig med Den rettsmedisinske kommisjon i at politiet oftere bør klage til Kontrollkommisjonen på avslag på søknader om og vedtak om opphør av tvangsinnleggelse etter psykisk helsevernloven. Justisdepartementet er fortsatt i dialog med Helsedepartementet og andre berørte og vil derfor ikke fremme forslag om utvidelse av anvendelsesområdet for særreaksjoner nå. Spørsmålet er imidlertid høyt prioritert."

Komiteen sluttet seg til departementets forslag om vilkår for særreaksjoner, men uttalte (Innst. O. nr. 72 (2004-2005) side 51:

"Komiteen viser til henstillingen om å klargjøre ansvarsforholdene overfor utilregnelige som begår mindre alvorlig kriminalitet."

Jeg har ikke sluppet tak i denne problemstillingen. Det skal gjennomføres en bred etterkontroll av reglene om utilregnelighet, særreaksjoner og forvaringsstraffen når de har virket i noe lengre tid. Men spørsmålet om tiltak overfor utilregnelige lovbrytere som begår ikke farlig, men klart samfunnsskadelig kriminalitet, har jeg tatt tak i før den generelle etterkontrollen. Det første tiltaket var å gjennomføre en begrenset etterkontroll, jf. det som er gjennomgått over og Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) side 337-339. Det neste tiltaket er et samarbeid mellom Justisdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og andre berørte departementer med sikte på å finne løsninger for denne gruppen utilregnelige. Jeg holder fortsatt fast ved at det bør søkes løsninger på dette feltet før den generelle etterkontrollen.

legging for friluftsmål av Kultur- og kirke departementet eller Miljøvern departementet?)»

BEGRUNNELSE:

Forbundet KYSTEN (FK), Den Norske Turistforening (DNT) og Friluftsrådenes Landsforbund (FL) ønsker å leie fyrstasjoner slik at de kan legges til rette for allmenn bruk, at kulturverdiene ivaretas og at det

gjennom dugnadsinnsats og bruk mobiliseres for et bredt og folkelig eierforhold til eiendommene. Slik bruk av eiendommene, er i tråd med overordna føringer Stortinget har gitt bl.a. gjennom Friluftsmeldinga og Kulturminnemeldinga. Kystverket legger imidlertid opp til standardavtaler som er uakseptable for organisasjonene, og trenerer forhandlingene.

Organisasjonenes viktigste ankepunkt mot standardavtalen Kystverket legger fram, er at den har alt for kort varighet og er uten sikkerhet for at foretatte investeringer vil komme organisasjonene til gode ved opphør. Vi er villige til å utføre dugnadsinnsats for å disponere bygningene, men finner det uakseptabelt om organisasjonene skal betale vederlag i størrelsesorden hundre tusen i året.

For å finansiere tilrettelegging for friluftsbuk og ta vare på kulturminneverdiene, må organisasjonene kunne søke om eksterne tilskuddsmidler.

Både Kultur- og kirke departementet, Miljøvern departementet/Direktoratet for naturforvaltning og de fleste fylkeskommuner setter krav om 40 års leie tid for å bevilge spillemidler og friluftsmidler. Når Kystverket tilbyr avtaler med 3 til 10 års varighet, ekskluderes en fra alle offentlige tilskuddsordninger. Det er uforsvarlig ut fra de store verdiene som fyrene representerer og sett i lys av at Kystverket sjøl ikke har økonomi til å ivareta drift- og vedlikeholdsansvaret. På en rekke svært verdifulle fyreiendommer for allmennheten er frustrasjonene nå stor over at en ikke kommer fram til tilfredsstillende avtaler. Organisasjonene frykter at en må gi opp, og overlate drifta til kommersielle aktører med fare for privatisering og tap av det folkelige engasjementet for bevaring av fyrene. Eksempler:

- Svenner fyr, kontaktperson: kontaktperson: Nils Bugge, Vestfold fylkeskystlag, tlf. 91 71 19 73.
- Grønningen fyr, kontaktperson: Kari Wigstøl, Bragdøya kystlag, tlf. 38 14 14 84.
- Fyrsteilene, kontaktperson: Bente Godheim Eik-aas, Oslofjordens Friluftsråd, tlf. 67 55 49 90.

Organisasjonene ønsker leieavtaler som i prinsippet er evigvarende, men med klausul om at Kystverket kan ta dem tilbake til tjenestelig bruk eller selge dem hvis Stortinget pålegger salg. I så tilfelle må organisasjonene få en rimelig andel av foretatte investeringer tilbake. Dette kravet blei fremma av organisasjonene i februar 2005. Kystverket svarte 14. april at de vil utsette vidare arbeid med standardkontrakt og heller arbeide med forvaltningsplaner, og har etter det ikke besvart henvendelser.

Etter organisasjonenes oppfatning er dette uholdbart. Ytterligere ett år går tapt i forhold til å kunne søke tilskuddsmidler. Frustrasjonen brer seg blant medlemmene og det blir vanskelig å mobilisere til

dugnad. Faglig virker det og merkelig å starte med å lage forvaltningsplaner før en har på plass prinsipper som avklarer eierforhold, dugnadsmuligheter og tilskuddsmuligheter gjennom standard leieavtale. Kystverkets forvaltningsplaner kan lett bli urealistiske drømmer om forvaltningsbehov uten finansieringsmuligheter.

Svar:

Regjeringen har etablert prosjektet Statens kulturhistoriske eiendommer. Dette prosjektet har blant annet opprettet et web-basert register som skal gi en god oversikt over og kunnskap om statens kulturhistoriske eiendomsmasse. Prosjektet har også laget en strategi for forvaltning av disse eiendommene. Denne strategien innebærer blant annet at det skal lages Landsverneplaner innen den enkelte sektor, samt en forvaltningsplan for hver enkelt av statens kulturhistoriske eiendommer (eller grupper av bygninger der disse utgjør en naturlig enhet). Det enkelte fagdepartement er ansvarlig for at de overordnede retningslinjene følges opp. Oppfølgingen skal inngå som en del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og underliggende virksomhet med ansvar for statlige kulturhistoriske eiendommer.

Fiskeri- og kystdepartementet ved Kystverket er involvert i arbeidet med Statens kulturhistoriske eiendommer, og fyrstasjonene har en sentral plass her. Nasjonal verneplan for fyrstasjoner ble utgitt i 1997, og er i utgangspunktet Kystverkets landsverneplan for fyrstasjoner. I tillegg til denne planen skal det utarbeides en forvaltningsplan for den enkelte eiendom, som også vil omfatte fyrstasjoner som ikke er fredet. Dette arbeidet er departementet og Kystverket i gang med.

Flere fyrstasjoner er i dag leid ut til organisasjoner som Forbundet KYSTEN, Den Norske Turistforening og Friluftsrådernes Landsforbund. Som et ledd i Fiskeri- og kystdepartementet og Miljøvern departementets satsing på kystkultur er det allerede etablert en god dialog med disse foreningene, blant annet i forbindelse med utarbeidelse av St.meld. nr. 16 (2004-2005) Leve med kulturminner. Denne dialogen vil bli videreført, også i prosessen med forvaltning av fyrstasjoner. En naturlig del av denne prosessen er utarbeidelse av standard leiekontrakter, og her vil innhold og varighet av kontraktene bli diskutert. Organisasjonene vil bli trukket inn i dette arbeidet.

Fiskeri- og kystdepartementet setter stor pris på den innsats som frivillige organisasjoner gjør for å ta vare på de kulturminnene som fyrstasjonene er, og jeg tillater meg å peke på at Forbundet KYSTEN nylig fikk departementets Fyrtårnpris for 2005. I begrunnelsen for å gi Fyrtårnprisen til Forbundet KYSTEN ble deres store innsats for fartøyvern og i arbeidet for å fremme kystkulturen og gjøre kystkultur til

et allment kjent begrep understreket. Pengene som følger prisen skal øremerkes prosjektet Kystled, et spennende tilbud til miljøvennlig ikke-motorisert fri-

luftsliv langs kysten. I dette prosjektet inngår også bruk av fyrstasjoner til blant annet overnatting og kulturopplevelser.

SPØRSMÅL NR. 901

Innlevert 16. juni 2005 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 23. juni 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Hva er erfaringene med bruk av Forsvarets Ressursorganisasjon i forsvarets omstillingsarbeid, og hvilken rolle er Ressursorganisasjonen tiltenkt i det videre omstillingsarbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Forsvarets Ressursorganisasjon ble etablert i 1995, ref. Innst. S. nr. 182 (1993-94), jf. St.meld. nr. 31 (1993-94). I innstillingen skriver en enstemmig forsvarskomiteé: "Komiteen er enig i betydningen av at arbeidstakerorganisasjonene sikres en sentral medinnflytelse i omstillingsprosessen ved at det bygges opp ansvarlige omstillingsenheter på alle nivåer i Forsvaret, og at dette også må gjelde den ressursorganisasjon for overtallige som vil bli etablert og administrert med en ledelse tilknyttet Forsvarets overkommando."

Etableringen av Ressursorganisasjonen kan ses på som et tiltak for å ivareta forsvarets personell i omstillingsprosessen. Min interesse er knyttet til hvordan denne etableringen har fungert, og hvilke planer som eksisterer for framtiden.

Svar:

Forsvarets Ressursorganisasjon (RO) ble opprettet i 1995, og er i dag organisatorisk underlagt Forsvarsstaben ved sjefen for Personell/Operasjoner og Drift (POD). RO har som oppgave å støtte både ledere og den enkelte arbeidstaker i forbindelse med omstillingen av Forsvaret.

Fra å være en relativ tung sentralisert administrasjon med mer enn 40 ansatte har RO utviklet seg til

en desentralisert organisasjon med 22 ansatte i regionkontorer, og med et lite sentralt administrativt apparat. RO har kontinuerlig utviklet sin kompetanse og sitt tilbud for å best mulig ivareta det personellet som er berørt av omstillingen, og har på en hensiktsmessig måte tilpasset sin organisasjon etter Forsvarets behov.

RO har, sammen med de avgangsstimulerende tiltak som Forsvaret har hatt til disposisjon, vært et relevant instrument i arbeidet med å oppfylle Stortingets pålegg om å nedbemanne med 5 000 årsverk innen utgangen av 2005.

RO er planlagt lagt ned med virkning fra 1. januar 2006. De tjenester som RO i dag ivaretar er planlagt å gå inn i en ny enhet med betegnelsen Forsvarets personell tjenester (FPT). FPT er planlagt etablert etter mønster av Forsvarets lønnsadministrasjon (FLA) i Harstad, Forsvarets regnskapsorganisasjon (FRA) i Bergen og Forsvarets arkivadministrasjon (FAA) på Lillehammer. Grunnlaget og behovet for etableringen av FPT er den pågående utvikling og reorganisering av personelladministrasjonen i Forsvarets militære organisasjon (FMO). Fire stillinger fra RO er planlagt videreført i FPT, i tillegg til enkelte regionale ledd.

For å håndtere større nedbemanningsoppdrag i forsvarssektoren har Forsvaret inngått en avtale med selskapet Right Management. Avtalen er godkjent av Forsvarsdepartementet, og skal sikre at Forsvaret har den nødvendige kompetanse og støtte til å løse oppgaver relatert til nedbemanning ved behov. Avtalen kan videreføres etter etableringen av FPT.

SPØRSMÅL NR. 902**Innlevert 16. juni 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 24. juni 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Vil olje- og energiministeren sørge for at Regjeringen og Stortinget sine målsettinger om å legge forholdene til rette for økning av kraftproduksjonen nå også blir omsatt i praktisk politikk, slik at NVEs byråkrati følger opp disse krystallklare signaler?»

BEGRUNNELSE:

Både Regjeringen og Stortinget har flere ganger uttalt den målsetting å få til en øket kraftproduksjon for å gjøre oss mindre avhengig av kraftimport fra våre naboland, kraft som ofte er produsert i kull- og kjernekraftverk. Senest under Stortingets behandling av kraftsituasjonen for norsk industri for kort tid siden tok flere til orde for å legge til rette for en økning av produksjonen blant annet ved opprusting og utvidelser av eksisterende kraftverk. Olje- og energiministeren understreket også flere ganger under debatten i Stortinget hvor viktig det var å få til en økning av kraftproduksjonen og har ved flere anledninger hevdet at Regjeringen vil legge til rette for den nødvendige produksjonsøkningen.

Det er imidlertid mye som tyder på at det er en viss forskjell mellom liv og lære. Ifølge oppslag i Dalane Tidende 3. juni har Dalane Energi ventet i 17 måneder på en søknad om fritak fra samla plan for å øke kraftproduksjonen i Lund. Det samme selskap har også ventet siden januar 2004 på en melding vedrørende Mjelkefoss i Hellelandsvassdraget. Her ble det holdt møte om saken 29. mars 2004, og en høring

i fjor høst ble raskt besvart, og siden har ingenting skjedd.

Svar:

Som representanten Vaksdal er kjent med har Regjeringen gjennomført en rekke tiltak for å legge til rette for en økning av kraftproduksjonen. Det er gjennomført en rekke forenklinger av saksbehandlingen for småkraftverk fra myndighetenes side, og det er lagt godt til rette for å kunne utnytte potensialet for opprustninger og utvidelser av eksisterende vannkraftverk.

Dette har også gitt konkrete resultater. I 2004 ga NVE og departementet til sammen nye vannkraftkonsesjoner som vil gi en årlig produksjon på ca. 600 GWh.

Det har i 2004 og 2005 vært stor pågang av nye søknader, særlig småkraftverk. Dette har ført til at noen saker, av kapasitetsmessige grunner, kan ha fått en for lang saksbehandlingstid. Den generelle trenden er likevel at saksbehandlingen nå går raskere enn før. Jeg vil i den forbindelse vise til at NVE har fått ros fra Småkraft AS for rask og effektiv saksbehandling. Dette fremgår av en artikkel i Europower for juni 2005.

Jeg er derfor trygg på at signalene fra Regjeringen og Stortinget følges opp av vassdragsmyndighetene, slik at vi kan få økt produksjonen av fornybar energi ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 903**Innlevert 16. juni 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 27. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«I forbindelse med behandlingen av Rikets miljøtilstand skrev statsråden i brev til energi- og miljøkomiteen om arealer bandlagt til vindkraft- og vannkraftproduksjon.

Kan statsråden gi en fylkesvis oversikt over arealer bandlagt til disse typer kraftproduksjon, samt en sammenligning over arealer som må båndlegges for

en tenkt vindkraftutbygging for å oppveie for reduksjonen i Sauda-prosjektet, Øvre Otta prosjektet eller et gjennomsnittlig småkraftverk?»

Svar:

Det foreligger pr. i dag ingen fylkesvis oversikt over områder båndlagt til vindkraftformål etter plan- og bygningsloven. Det er også grunn til å understreke

at båndlegging av arealer til vindkraftformål etter plan- og bygningsloven er et virkemiddel for å sikre områdene mot nedbygging til andre utbyggingsformål og ikke nødvendigvis innebærer restriksjoner knyttet til jakt, fiske, annet friluftsliv, beite, m.m. Det vil også normalt være avvik mellom størrelsen på båndlagte områder og det planområdet som blir fastsatt gjennom konsesjon etter energiloven og regulert etter plan- og bygningsloven.

Dersom retningslinjene fra Statens forurensningstilsyn legges til grunn vil et planområde for et vindkraftverk utgjøre et areal på 3-7 ganger rotordiameter fra de ytterste vindturbinene i vindparken. Med et slikt utgangspunkt vil en gjennomsnittlig utbyggingstetthet i Norge kunne være ca. 5-12 MW/km². Variasjonene vil imidlertid være store avhengig av blant annet topografi, dominerende vindretning og turbinstørrelse. Utviklingen i retning av større møller vil kunne bidra til å øke utbyggingstettheten.

Når det gjelder småkraftverk vil arealbruken være avhengig av de tekniske løsningene i det enkelte prosjekt. Total arealbruk (bygning og inntaksdam)

for et normalt småkraftverk uten reguleringer anslås til ca. ett dekar eller 0,001 km². Produksjonen vil være mellom 5 og 40 GWh/år.

Angivelse av størrelser på områder avsatt til fornybar kraftproduksjon gir imidlertid et dårlig bilde på omfanget av inngrepet og konsekvensene av utbygging. Arealbruk gir ikke noe godt bilde av virkninger for landskap, friluftsliv, fiske og biologisk mangfold verken ved utbygging av vannkraft eller vindkraft. Arealbruk til vindkraftutbygging og vannkraftutbygging er heller ikke direkte sammenlignbart ettersom reguleringsgrad, behov for kraftledningsutbygging osv. vil komme inn og gjøre en slik beregning mindre interessant.

Regjeringen legger for øvrig til grunn det omfang og de rammer for vannkraftutbygging som Stortinget bestemmer slik tilfellet også har vært for Sauda og Øvre Otta. Det har derfor ingen hensikt å knytte båndlegging av arealer for tenkt vindkraftutbygging til størrelsen på vannkraftprosjekter forut for endelig vedtak om konsesjon.

SPØRSMÅL NR. 904

Innlevert 16. juni 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 23. juni 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Vurderer finansministeren det slik at fjerningen av grunnavgiften på engangsemballasje for PET-flasker av konkurransehensyn gjør det fornuftig å fjerne avgiften på drikkekartong på sikt?»

BEGRUNNELSE:

Som følge av forliket om Revidert nasjonalbudsjett for 2005 fjernes grunnavgiften på PET-flasker med virkning fra 1. juli. Denne avgiften har ikke lenger noen miljømessig begrunnelse. Snarere favoriserer avgiften den emballasjen som medfører størst CO₂-utslipp. Konkurransetilsynet har også vurdert det slik at avgiften er konkurransevridende.

Det er kommet innspill fra de største produsentene og leverandørene av drikkekartong i Norge som mener dette skaper konkurransevridning, og det ville således være naturlig at man i neste omgang fjerner grunnavgiften også på denne typen gjenvinningsemballasje. Provenyet for dette vil således være av interesse i besvarelsen.

Svar:

Det vises til tidligere uttalelser, bl.a. i St.prp. nr. 1 (2004-2005) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, der det gis uttrykk for at grunnavgiften på engangsemballasje er konkurransevridende fordi den favoriserer produsenter som taper på ombruksemballasje fremfor andre produsenter som opererer i de samme markedene. Departementet anser utviklingen av grunnavgiften på PET-flasker som et skritt på vei mot full utvikling av grunnavgiften.

Det gjøres oppmerksom på at flere produkter som hovedsaklig tappes på kartong- eller pappemballasje, bl.a. melk, melkeprodukter og juice, er unntatt fra grunnavgiften. Det er i første rekke for saft og leskedrikker at det kan bli aktuelt med en overgang fra kartong- eller pappemballasje til PET-flasker.

Det anslås at dersom grunnavgiften på kartong- eller pappemballasje fjernes fra 1. januar 2006 vil provenytapet bli om lag 150 mill. kr påløpt i 2006.

SPØRSMÅL NR. 905**Innlevert 16. juni 2005 av stortingsrepresentant Gunn Karin Gjul****Besvart 24. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Statens vegvesen har annullert anbudskonkurransen for drift av riksvegfergesambandet Flakk-Rørvik.

Vil samferdselsministeren nå ta initiativ til at det i de nye anbudsvilkårene legges opp til drift med gassferge i tilnytting med et FoU-prosjekt og tredjepartsavtale knyttet til NO_x?»

BEGRUNNELSE:

Omlegging til bruk av gass som drivstoff i våre ferjesamband vil bidra til betydelige miljøgevinster både når det gjelder utslipp av klimagassen CO₂ og NO_x. Dersom en av dagens ferger i sambandet Flakk-Rørvik erstattes med en gassferge vil dette medføre en reduksjon av NO_x-utslippene med om lag 220 tonn NO_x pr. år. I Gøteborgprotokollen som trådte i kraft 17. mai i år har Norge forpliktet seg til å redusere sine NO_x-utslipp med 30 pst. Samtidig er det behov for mer forskning og utvikling av gassteknologien. I NOU 2004:11 Hydrogen som fremtidens energibærer ble det anbefalt flere konkrete norske målsettinger for satsing på dette område. Et av de anbefalte mål er at norske maritime miljøer skal være ledende på kompetanse innen bruk av brenselceller i skip og være tidlig ute med å demonstrere bruk.

Sambandet Flakk-Rørvik ligger perfekt til for å etablere et FoU-prosjekt knyttet til utvikling av billigere, bedre og mer konkurransedyktig gassferger i Norge. Både ledende forskningsmiljø på Marintek i Trondheim, skiftverft, rederi og selve sambandet ligger i geografisk nærhet til hverandre. En gassferge vil kunne bidra til både å nå miljømålsettinger, øke kapasiteten sambandet og fungere som et "flytende laboratorium" for nevnte aktører. Den annullerte anbudskonkurransen gir samferdselsdepartementet mu-

lighet til å legge inn vilkår om bruk av gassferge på sambandet og legge til rette for et FoU-prosjekt.

Svar:

Som representanten Gjul fikk svar på i sitt spørsmål nr. 267, datert 2. desember 2004, er det Statens forurensningstilsyn, SFT, som gir tillatelser til tredjepartsavtaler etter retningslinjer gitt av Miljøverndepartementet. Det vil være opp til rederi og den aktuelle virksomhet å komme til enighet om en tredjepartsavtale på grunnlag av tillatelse fra SFT. Utslipp av NO_x fra ferjedriften er pr. i dag ikke regulert gjennom andre generelle virkemidler. Retningslinjene fra Miljøverndepartementet ble fastsatt 23. juni 2000, og er knyttet til behandlingen av søknader om utslippstillatelser for gasskraftverk etter forurensningsloven. Retningslinjene gir også en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som må være tilstede for behandling og godkjenning av tredjepartsavtaler.

Innovasjon Norge yter gjennom OFU-ordningen (Offentlige forsknings- og utviklingskontrakter) støtte til utviklingselementer i nybyggingsprosjekt. Det vil imidlertid være opp til det aktuelle rederi/verft å søke om dette.

I konkurransegrunnlaget for Flakk-Rørvik vil det settes strenge miljøkrav for utslipp til luft dersom det bygges nye ferjer til sambandet. Hvordan disse miljøkravene skal tilfredsstilles, vil det være opp til de konkurrerende tilbydere å avgjøre. Bruk av naturgass som drivstoff vil være et alternativ. Samferdselsdepartementet er positiv til innsetting av gassferjer der det ligger til rette for det, og der markedsløsningen gir et slikt resultat. Jeg vil også gjøre oppmerksom på at det er mulig å oppnå betydelige utslippsreduksjoner med ny konvensjonell dieselteknologi.

SPØRSMÅL NR. 906**Innlevert 16. juni 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa****Besvart 27. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Kva har departementet og Sosial- og helsedirektoratet føreteke seg for å fylgja opp statsråden sin lovnad om at fleire kommunar skulle få del i Pårørendesenteret i Stavanger sine erfaringar?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til svar på spørsmål nr. 10 i Stortingets spørjetime 19. januar 2005. Der gav statsråden klart uttrykk for at Pørørendesenteret sin erfaringar skulle vurderast inn i eit arbeid han hadde sett i gong for å styrka arbeidet for pårørende. Senteret i Stavanger har ikkje høyrte eit ord frå departementet eller direktorat. Leiinga ved senteret har sjølv prøvd å ta kontakt for om mogleg å medverka til framdrift. Dei har ikkje lukkast med å få tilbakemelding. Eg føreset at statsråden fylgjer opp det han har sagt og ber om ei stadfesting av det.

Svar:

Sosial- og helsedirektoratet har fått i oppdrag frå departementet å lage eit forslag til tiltaksplan for pårørende- og brukararbeidet i psykisk helse.

Direktoratet opplyser at Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatrien, LPP, har fått i oppdrag å lage eit forprosjekt/utkast til tiltaksplan i samarbeid med fleire av brukarorganisasjonane: ADHD-foreningen, Landsforbundet Mot Stoffmisbruk, Mental Helse Norge og Voksne for Barn.

Direktoratet vil invitere representantar for tenesteapparatet til møte i august slik at dei kan komme med innspel til forslaget til tiltaksplan før det skal sendast Helse- og omsorgsdepartementet. Blant disse er Pårørendesenteret i Stavanger, som direktoratet har vore i kontakt med.

Etter planen skal forslaget frå direktoratet vere ferdig i september.

SPØRSMÅL NR. 907**Innlevert 16. juni 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen****Besvart 23. juni 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Korleis arbeider utanriksministeren aktivt for å bygge alliansar (mellom G10 og utviklingsland, G20, G90) for at innanlandsk jordbruksstøtte til matproduksjon for innanlandsk forbruk bør tillates, mens støtte til produksjon for eksport bør reduserast fordi det fungerer som dumping, og vil utanriksministeren anbefale ei WTO-løysing som reduserer norsk sjølvforsyningsgrad under dagens 50 pst. av maten som etes i landet på kaloribasis?»

GRUNNGJEVING:

Framfor hovudrådsmøtet i WTO 27. juli 2005 arbeidast det for å komme langt i retning av formuleringar framfor ministermøtet i Hong Kong 13. desember 2005. Eg tenker spesielt på forhandlingane om redusert jordbruksstøtte, reduserte tollsatsar og økte kvoter for minimum marknadstilgang.

Svar:

Et forslag om differensiering av innenlandsk jordbruksstøtte, avhengig av om støtten er til matproduksjon for innenlandsk forbruk eller til eksport, ble lagt frem av Norge forut for ministermøtet i Cancun i 2003. Fra norsk side drøftet man forslaget med en rekke andre land og grupperinger av land.

Det har vist seg å ikke være mulig å skape enighet innad i G10-gruppen om dette forslaget. Flere av landene i denne gruppen eksporterer jordbruksprodukter. De har derfor ikke støttet forslaget om et skille mellom jordbruksstøtte til matproduksjon for innenlandsk forbruk og støtte til produkter som eksporteres.

Siden det ikke er enighet om dette innad i G10-gruppen, har det heller ikke vært mulig å bygge allianser om dette forslaget mellom G10 og andre grupperinger som G20 og G33.

Mange utviklingsland, med G20 i spissen, ønsker dessuten at de pågående WTO-forhandlingene skal resultere i forbedret markedsadgang for deres jordbruksprodukter i industriland. Disse anser jordbruksstøtte til matproduksjon for innenlandsk forbruk for å være handelsvridende. Argumentet er at dette stenger deres eksportprodukter ute fra markeder i industrilandene.

En rekke utviklingsland ønsker derfor betydelige reduksjoner i all jordbruksstøtte i industrilandene - inklusive den støtten som går til produkter for innenlandsk forbruk. De aller fleste utviklingsland har ikke de samme finansielle ressurser som industriland og bruker derfor i liten grad jordbruksstøtte. Redskapet som utviklingslandene har til disposisjon dersom de ønsker å skjerme landbruket mot konkurranse er tollvernet. Utviklingslandene har derfor begrenset egeninteresse av forslag som bidrar til å opprettholde jordbruksstøtten, uavhengig av om denne støtten går til eksport eller innenlandsk forbruk. Det har derfor ikke lyktes å samle bred støtte for det norske forsla-

get blant WTOs medlemsland. Det er for tidlig å si noe om hvordan en endelig WTO-avtale vil se ut og hvilke konsekvenser den vil få. Mandatet fra Doha, som alle WTOs medlemsland har godtatt, slår fast at forhandlingene skal føre til vesentlige forbedringer i markedsadgangen, vesentlige reduksjoner i handelsvridende nasjonal landbruksstøtte og reduksjoner med sikte på utfasing av eksportsubsidier. Spørsmålet er ikke om det blir endringer i rammevilkårene for jordbruket, men hvilke endringer som kommer. Hvilke konsekvenser disse endringene vil få for norsk selvforsyningsgrad, er avhengig av utformingen av norsk landbrukspolitik og valg av virkemidler innenfor disse rammene. Det er en viktig målsetting for Regjeringen at resultatet av forhandlingene skal gjøre det mulig å opprettholde et levedyktig landbruk i Norge. Regjeringen vil fortsette sitt aktive arbeid for å fremme de norske hovedprioriteringene frem mot WTOs ministermøte i Hong Kong i desember i år.

SPØRSMÅL NR. 908

Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 23. juni 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Det vises til problemstillingen i spørsmål nr. 785 (2004-2005) og vedrørende om et tankskip må betale CO₂-, svovel- og grunnavgift på oljen som de bruker på egen maskinbunkers, til tross for at skipene driver utenlandsfrakt ved å levere bunkers til fiskebåter og skip i farvannet på Svalbard og utenfor 250 nautiske mil av norskekysten.

Kan statsråden oppklare ytterligere om tankbåter i slike oppdrag har rett til å få nevnte avgifter refundert, ev. frafalt ved erklæring om at de seiler utenfor 250 nautiske mil?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnsinformasjon finnes i skriftlig spørsmål nr. 785, datert 13. mai 2005.

Svar:

Olje som leveres skip i "utenriks fart" gis avgiftsfritak, jf. stortingsvedtakene om CO₂-avgift på mineralske produkter § 3 første ledd nr. 2 bokstav a, svovelavgift § 3 første ledd nr. 2 bokstav a og grunnavgift på fyringsolje mv. § 3 første ledd nr. 2.

Med "skip i utenriks fart" menes fartøy som skal (direkte) til utenlandsk havn, Svalbard, Jan Mayen eller andre faste anlegg til havs utenfor Norges økonomiske sone, jf. forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter § 4-4-1 tredje ledd. Tankbåter som ikke går til nevnte destinasjoner gis ikke fritak for olje som de bruker på egen maskinbunkers.

Fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann gis avgiftsfritak etter de samme stortingsvedtakene. Med "fjerne farvann" menes havområder hvor avstanden til norskekysten (grunnlinjen) er 250 nautiske mil eller mer, jf. særavgiftsforskriften § 4-4-2 tredje ledd.

SPØRSMÅL NR. 909**Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen****Besvart 24. juni 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim****Spørsmål:**

«Mener statsråden at det er akseptabelt at Statskog øker festeavgiften med flere hundre prosent, og hvor mener statsråden den øvre grense for økning av festeavgiften bør gå?»

BEGRUNNELSE:

Statskog har økt festavgiften betydelig i deler av lander. Det rapporteres fra enkelte kommuner om en avgiftsøkning opp mot 500 pst.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra finansministeren.

Jeg vil innledningsvis bemerke at Statskog SF forvalter et stort antall festetomter til bolig og fritidsformål på statens grunn. Per i dag dreier dette seg om ca. 20 000 tomter fordelt på ulike typer statsgrunn, som statens grunn i Finnmark, innkjøpt og opprinnelig grunn i Nord-Norge og statsallmenninger og innkjøpt grunn i Sør-Norge. Et stort antall av disse festeformholdene får regulert sine avgifter i år. Utgangspunktet for reguleringen er bestemmelsene i den enkelte festeavtale, samt de rammer som er fastsatt i

tomtefesteloven. Jeg viser her til tomtefestelovens § 15, som ble endret av Stortinget for ca. ett år siden. En del av festeavtalene har bestemmelser om regulering i forhold til tomtenes markedsverdi, andre knytter reguleringen til endringene i pengeverdien.

De fleste av festeavtalene på statens grunn har relativt lave festeavgifter i utgangspunktet. Den prosentmessige økningen kan i noen tilfelle virke høy, men jevnt over vil jeg si at festeavgiftene på statsgrunn vil være relativt gunstige også etter oppreguleringen. Det vesentlige for festerne vil vel også være hva økningen blir i kroner og øre, ikke hvor mange prosent den blir på. Etter det jeg har grunn til tro vil neppe noen av Statskogs festetomter komme opp i den summen som Stortinget har satt som øvre grense i tomtefestelovens § 15 (dvs. 9 000 kr pr. dekar justert ved hvert årsskifte etter 1. januar 2002).

Avslutningsvis vil jeg bemerke at Statskog SF legger betydelige ressurser i arbeidet med forvaltningen av festeavtalene på statsgrunn. Jeg føler meg trygg på at Statskog holder seg innenfor de rammene som avtaler og lovverk fastsetter, og at en opptrer ryddig og profesjonelt i forhold til festerne på statens grunn.

SPØRSMÅL NR. 910**Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen****Besvart 22. juni 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Hvilket initiativ vil statsråden ta for at barneloven også kan innbefatte arvingers rett til å kreve DNA-test der det foreligger uavklart eller usikkert farskap?»

BEGRUNNELSE:

Barneloven er endret slik at menn som er usikre på farskapet kan kreve DNA-test for å avgjøre farskap, men loven har ingen hjemmel for at dette kan kreves av arvinger. Det vises her til avisen VG av 5. juni 2005. Opprinnelig opphav og DNA-testing dukker stadig opp på nye områder. Det som bekymrer

mange er når arv utløses. Det finnes mange eksempler på at det dukker opp "ukjente" arvinger i et arveoppgjør. Slik loven tolkes i dag, kan ikke gjenlevende arvinger forlange et uavklart farskap gjenopptatt. Der hvor det er offentlig skifte skal jo bobestyrer ivareta avdødes interesser. Dette blir sjelden gjort, og bobestyrer er ofte passiv i slike saker. Verktøyet finnes i dag. En DNA-test kan bekrefte eller avkrefte et riktig farskap. Undertegnede er kjent med at to slike saker for tiden behandles i rettsapparatet. Den ene saken er anket til Høyesterett, mens den andre saken er anket til Lagmannsretten. For å stoppe slike tvister i fremtiden, bør muligens saken vurderes.

Svar:

Det har tidligere vært anledning for en fars arvinger å reise sak for domstolen om farskapet etter at faren er død. Denne adgangen ble opphevet i 1997. I Ot.prp. nr. 56 (1996-97) har Barne- og familiedepartementet gjort følgende vurderinger (side 29 andre spalte nederst):

"Etter gjeldende regler har både ektemannen, moren og barnet selv adgang til å ta opp sak om farskapet mens de ennå lever. Dersom det er tvil om farskapet, vil en DNA-analyse med stor sikkerhet kunne fastslå hvorvidt farskapet er riktig fastsatt eller ikke. Når partene nå selv har fått mulighet til å få undersøkt riktigheten av farskapet ved en enkel blodprøve, skulle arvingenes behov for å ha en søksmålsrett være mindre enn tidligere. Dersom ingen av partene tar opp saken, mener departementet at dette må anses som en aksept av farskapet som farens arvinger ikke bør kunne gjøre noe med.

Selv om det kan foreligge tvil med hensyn til om morens ektemann virkelig var barnets biologiske far, vil det etter departementets oppfatning være urimelig for barnet at ektemannens arvinger tar opp sak om farskapet for domstolene i den hensikt å få opphevet farskapet etter hans død. For barnet vil det være uheldig

å få vite at faren ikke er den virkelige far, selv om den avdøde faren ikke var den biologisk riktige. Dersom barnet selv ønsker å få klarhet i farskapsspørsmålet, kan det når som helst reise sak for domstolene. Departementet foreslår på denne bakgrunn at den adgangen ektemannens arvinger har etter barneloven § 6 andre ledd til å reise sak om farskapet etter hans død, faller bort."

Stortingsflertallet sluttet seg til dette da proposisjonen ble behandlet.

Reglene om gjenopptakelse av farskapssaker har etter dette blitt ytterligere lempet, slik at barnet, moren, faren og en mann som påstår at han er far til et barn til enhver tid kan reise sak om endring farskap. I saker hvor det ikke er fastsatt farskap, vil det offentlige ha plikt til å fastsette farskap selv om den oppgitte faren er død. Jeg kan derfor ikke se at saken stiller seg vesentlig annerledes nå enn den gjorde da spørsmålet ble behandlet i Stortinget i 1997. Regjeringen har på bakgrunn av dette ingen umiddelbare planer om å innføre en rett for arvingene til å reise sak om farskap.

SPØRSMÅL NR. 911

Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 27. juni 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«På Storvikneset/Årneshalvøya på Senja har man ønsket å fortette et eksisterende hytteområde langs en 500 meter smal kyststripe med relativt bratt og ulendt areal. Formannskap og kommunestyre i Lenvik kommune, ja sågar fylkesmannen i Troms, har vært positive. Fylkesmannen mener reindriften ikke vil få særlig ulempe, men Reindriftsnæringen har likevel fått medhold i sin klage, uten at det er tilfredsstillende begrunnet, og arbeidet er stoppet.

Vil statsråden se på saken og ivareta lokaldemokratiets interesser?»

Svar:

Miljøverndepartementet har ved vedtak av 14. desember 2004 avgjort sak om reguleringsplan for hytter på Storvikneset. Departementet tok innsigelse fra Områdestyret for reindriften til følge, og stadfestet ikke reguleringsplanen. Vedtaket ble fattet etter en omfattende beslutningsprosess, med mange parter

involvert. Det ble foretatt møte og befaring i saken, der representanter fra alle parter var tilstede.

Kommunen har i utgangspunktet ansvar for arealforvaltning innen sitt område. Berørte statlige fagorgan, fylkeskommune og nabokommune har adgang til å fremme innsigelse der kommunale planer er i strid med nasjonale eller viktige regionale interesser. Det er et nasjonalt mål å sikre reindriftens arealgrunnlag og mulighetene for en bærekraftig reindrift.

Departementet la vekt på at reindriften ville kunne bli negativt berørt av den planlagte utbyggingen. Landbruks- og matdepartementet gikk i sin uttalelse imot godkjenning av planen, og viste til at området har særlig verdi for reindriften som kalvings- og beiteland. Miljøverndepartementet la også vekt på at kommunen ikke har vedtatt arealdel til kommuneplanen. Det er gitt en rekke enkelttillatelser til utbygging i området, og departementet uttalte at kommunen bør foreta en helhetlig vurdering av arealene for å unngå at reindriftens områder blir nedbygget bit for bit.

Sivilombudsmannen fikk seg forelagt saken, og har ved brev av 12. mai 2005 ikke funnet grunnlag for kritikk av departementets avgjørelse. Jeg finner

etter dette ikke grunnlag for å ta saken opp til ny behandling.

SPØRSMÅL NR. 912

Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Gunn Olsen

Besvart 23. juni 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Mener statsråden at denne ordningen fungerer bra, og forstår statsråden at folk som har jobbet gjennom et langt liv, føler det svært vanskelig å gå veien til sosialkontoret?»

BEGRUNNELSE:

Det er til stadighet henvendelser fra folk som har vært sykmeldte, og som har gått over på attføring etter et år. De er for syke til å få tilbud om rehabilitering og blir henvist til sosialkontoret menn de venter på behandling av sin søknad om uføretrygd.

Svar:

Maksimal stønadstid med sykepenger er 52 uker. Sykmeldte som ikke kommer tilbake i arbeid i løpet av sykepengeperioden, vil kunne ha rett til rehabiliteringspenger dersom de fortsatt er under behandling og det er utsikt til bedring av arbeidsevnen. Trygdeetaten skal på et så tidlig tidspunkt som mulig, senest etter ett år med sykepenger, vurdere om attføring til annet arbeid er hensiktsmessig. Dersom personen av helsemessige årsaker ikke kan gå tilbake til tidligere

arbeid og attføring til annet arbeid ikke er hensiktsmessig, kan det være aktuelt å søke om uføreytelse enten i form av tidsbegrenset uførestønad eller varig uførepensjon.

Fra januar 2005 er trygdeetatens normtid for behandling av søknad om uføreytelser satt til 4 måneder. Trygdeetaten legger stor vekt på å planlegge saksbehandlingen slik at man unngår unødvendig opphold mellom ulike stønader. I de fleste tilfellene fatter trygdeetaten vedtak om uføreytelse mens personen fortsatt har krav på rehabiliteringspenger eller attføringspenger. I noen tilfeller vil det imidlertid ta lengre tid å behandle søknaden. Sivilombudsmannen har påpekt at personer som må avslutte attføringsopplegg av helsemessige årsaker kan risikere å bli stående uten trygdeytelse i ventetiden på at trygdeetaten behandler søknad om tidsbegrenset uførestønad/uførepensjon. Departementet arbeider for å finne en løsning slik at en unngår at personer som har søkt uføreytelser skal måtte få stønad fra sosialkontoret i ventetiden på at uføresøknaden blir behandlet. Jeg viser for øvrig til mitt svar av 26. april 2005 på spørsmål fra stortingsrepresentant Hildeng.

SPØRSMÅL NR. 913

Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Ursula Evje

Besvart 29. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Der er opprettet en nemnd som skal behandle saker vedrørende dispensasjoner fra bioteknologiloven. Spesielt når det gjelder behandling av barn er det viktig at denne nemnden arbeider godt og raskt. En

søknad sendt fra Rikshospitalet til nemnden har ennå ikke fått noen form for tilbakemelding selv etter over én måned fra henvendelsen.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre en rask og forsvarlig saksbehandling i denne nemnden?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har blitt kontaktet av foreldre til en gutt født i juli 2002 med diagnosen WAS.

Foreldrene er naturligvis urolige for sin sønns helbred, og Rikshospitalet har søkt nemnden om dispensasjon vedrørende preimplantasjonsdiagnostikk for vevstypetforliklighet. En situasjon av samme type som Mehmet-saken.

Det som er spesielt beklagelig, er at nemnden selv etter mer enn en måned ikke har gitt noen tilbakemelding om når søknaden skal behandles eller om de i det hele tatt vil behandle denne. Dette skaper naturligvis en stor uro for familien.

Som statsråden er kjent med er tidsaspektet viktig for å kunne gi en god løsning i slike saker, noe som også var viktig for Stortinget. På denne bakgrunn er det avgjørende at statsråden sikrer at nemnden utfører en god og effektiv behandling av søknadene om dispensasjon.

Det er å håpe at statsråden nå kvalitetssikrer nemndens arbeidsrutiner slik at enkeltpersoner og familier ikke må vente i uvisshet lenger enn høyst nødvendig.

Svar:

Dispensasjons- og klagenemnda settes i klagesaker etter pasientrettighetsloven med fem medlemmer. Nemnda møtes ca. én gang pr. måned og det fastsettes en møteplan for ett år av gangen. Når nemnda skal behandle dispensasjonssøknader etter bioteknologiloven § 2-14 annet ledd settes nemnda med ytterligere tre medlemmer. Det er ikke fastsatt en egen møteplan for denne typen saker i og med at saksinngangen er usikker. Det innkalles til møte i dispensasjonsnemnda etter hvert som de mottar søknader om dispensasjon. Av praktiske årsaker forsøker nemnda å legge behandlingen av denne typen saker til en av de allerede fastsatte møtedatoene.

Når nemnda mottar en dispensasjonssøknad sendes en kopi av søknaden med eventuelle vedlegg til nemndsmedlemmene. Deretter utarbeider nemndas sekretariat en innstilling til nemndsvedtak. Innstillin-

gen sendes nemndas medlemmer ca. 2 uker før søknaden skal behandles. Søkerne orienteres omgående om resultatet når nemnda har fattet vedtak.

Dispensasjons- og klagenemnda har til nå avgjort fire dispensasjonssøknader. Saksbehandlingstiden for disse sakene har vært fra 11 til 15 uker. Den dispensasjonssøknaden stortingsrepresentantens spørsmål knytter seg til, mottok nemnda den 23. mai 2005. Søknaden er planlagt lagt frem for nemnda til avgjørelse 24. august 2005 og vil få en saksbehandlingstid på om lag 13 uker. Det skal i den forbindelse bemerkes at nemnda ikke har møte i juli måned. Av tildelegningsbrevet for 2005 fremgår det at nemnda skal ha som mål å ha en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på to måneder. Dette har i praksis vist seg å være vanskelig å gjennomføre både for dispensasjonssøknader og for klagesaker.

Stortingsrepresentanten Evje tar i sitt spørsmål opp det forhold at søkerne ikke har fått noen tilbakemelding om når søknaden kan forventes å bli behandlet. Dispensasjons- og klagenemnda har i sine rutiner at man i klagesaker sender ut et foreløpig svar til klagerne når deres frist til å komme med merknader (tre uker), er utløpt. Denne rutinen har nemnda i stor grad videreført til dispensasjonssakene hvor de sender et foreløpig svar hvor de bekrefter å ha mottatt saken og opplyser om når den kan påregnes å bli behandlet. I den aktuelle saken har nemnda sendt foreløpig svar den 21. juni 2005 om når søknaden kan forventes å bli behandlet.

Å behandle dispensasjonssaker etter bioteknologiloven § 2-14 annet ledd krever en grundig utredning siden sakene som behandles er juridisk og medisinsk kompliserte. Jeg er enig med stortingsrepresentant Ursula Evje om at det er viktig at nemnda arbeider godt og raskt og at nemndas arbeidsrutiner er slik at klager ikke må vente i uvisshet lenger enn høyst nødvendig. Jeg ser i den saken du beskriver ingen grunn til å betvile at nemnda, innen forsvarlighetens grenser, arbeider for at klager skal få et raskest mulig svar.

SPØRSMÅL NR. 914**Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen****Besvart 24. juni 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten****Spørsmål:**

«Rep Tek er et firma i Solbergelva ved Drammen. Bedriften har 38 ansatte, og virksomheten tilpasser biler for funksjonshemmede, med tyngden på avanserte tilpasninger. Rikstrygdeverket (RTV) utlyste i vår anbudskonkurranse for spesialutstyr for bil og bilombygging. Fordi Rep Teks representant stått fast i bilkø på E18 ved Fornebu i 1 1/2 time pga. større kjedekollisjon, leverte Rep Tek tilbudet for sent. RTV avviser tilbudet pga. dette.

Hva kan arbeids- og sosialministeren gjøre for at tilbudet likevel kan vurderes?»

BEGRUNNELSE:

Rep Tek representerer et godt tilbud til funksjonshemmede og verdifull kunnskap bygget opp gjennom 15 år. I tillegg til at konkurransen i markedet svekkes ved at Rep Tek holdes utenfor, så vil kanskje Norges beste kompetanse på å tilpasse biler til denne gruppen forsvinne. Rep Tek har nemlig bare RTV som kunde, og dermed vil arbeidsledighet naturlig kunne bli konsekvensen for de 38 ansatte.

RTV hadde tilbudsfrist til mandag 30. mai kl. 15.00. Da Rep Teks representant satt fast i bilkøen ved Fornebu på grunn av en større kjedekollisjon som ble behørig omtalt i avisene dagen etter, ringte man til Rikstrygdeverket og fortalte om situasjonen: at vedkommende verken kunne komme ut av køen eller av den grunn rekke RTV innen kl. 15.00. På grunn av den ekstraordinære situasjonen, helt utenfor bedriftens kontroll, leverte Rep Tek tilbudet en time og ti minutter etter fristen. På denne bakgrunn avviste RTV tilbudet.

Dette betyr i praksis at Rep Tek har mistet muligheten til å komme med i Hjelpemiddelkatalogen, som inneholder oversikt over de firmaer hjelpemiddelcentralene kan be om anbud fra. Dermed har Rep Tek mistet hele sitt kunde grunnlag.

Problemet er visstnok forskriften om offentlige anskaffelser, som ikke har rom for at det gis dispensasjon fra innleveringsfristen i den type ekstraordinære situasjoner som har rammet Rep Tek. Jeg kan imidlertid ikke begripe at det er umulig å se det spesielle i den oppståtte situasjonen, og at RTV utelukkende kjører strengt etter juridiske prinsipper i saken:

- uten det ekstraordinære som bedriften var helt uten skyld i, ville tilbudet blitt levert i god tid før innleveringsfristen

- bedriften ringt RTV når situasjonen var oppstått og orienterte om det inntrufne.

Jeg har vanskelig for å akseptere at lovgiver har fastsatt dette lovverket for å ramme den som uforholdsmessig forhindres fra å levere et tilbud som er underveis til mottager.

Det er dessuten ytterligere en side å legge vekt på; nemlig at i et tilbud som dette blir så godt som ingen utestengt, dersom de da ikke leverer for sent eller gjør andre feil. Det betyr altså at det til slutt ikke bare er en vinner, slik som ofte ellers ved tilbud.

Svar:

Reglement for økonomistyring i staten er retningsgivende for statlige virksomheters økonomiforvaltning. Lov om offentlige anskaffelser med forskrift regulerer statlig sektors kjøp av varer og tjenester. Dette regelverket er detaljert, og er utformet for å sikre likebehandling av ulike tilbydere i det statlige markedet.

Loven og forskriften for offentlige anskaffelser gjelder alle statlige, kommunale og fylkeskommunale organer. Gjennom dette regelverket har Rikstrygdeverket myndighet til å treffe beslutning om kjøp av varer og tjenester i virksomheten. Det er en forutsetning at regelverket følges både i RTV og i andre statlige, kommunale og fylkeskommunale organer.

RTV gjennomfører en stor mengde anskaffelser i løpet av året, og har etablert rutiner i tråd med anskaffelsesreglementet. Riksrevisjonen foretar jevnlig gjennomgang av statlig sektors kjøp av varer og tjenester.

Firmaet som ønsket å delta i konkurransen om spesialutstyr for bil og bilombygging leverte tilbudet for sent. RTV må derfor avvise tilbudet. Dette følger av anskaffelsesreglementets § 8-10 (1) a "et tilbud skal avvises når det ikke er levert innen fastsatte frister".

Det er ikke klageadgang til departementet i slike saker. For å ivareta interessene til brukerne, dvs. tilbyderne, er det opprettet et eget uavhengig klageorgan, Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA).

Med bakgrunn i dette kan jeg ikke gripe inn i denne spesielle saken. Firmaet har imidlertid anledning til å klage saken inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser, slik at saken kan bli rettslig vurdert av det formelle klageorganet for slike saker.

SPØRSMÅL NR. 915**Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 27. juni 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«Det vises til tabell i svar datert 23. mai på spørsmål nr. 2 fra SVs fraksjon i finanskomiteen vedrørende avtale om pensjonsreform. Her ser det ut til at man på nesten alle inntektsnivå kommer bedre ut med modellene skissert i avtalen selv inkludert effekten av delingstall, enn med dagens folketrygd. Dette ser ut til å kunne forklares med at effekten av delingstall også er regnet inn i dagens folketrygd.

Stemmer dette, kjenner statsråden til noe forslag om å innføre delingstall i dagens folketrygd og hvordan skal korrekt tabell se ut?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet lød: "Eg ber om ein ny versjon av tabell 1 og figur 1 i avtalen der effekten av delingstall er inkludert, gitt SSB sine framskrivingar for levealder i 2050 - minimumsalternativet, middelalternativet og maksimumsalternativet." Slik svaret er utført gir det ikke svar på hovedpoenget med spørsmålet, nemlig effekten av innføring av delingstall, sammenlignet med dagens folketrygd. Ved at tallene også er framskrevet med forventet lønnsvekst til 2050, kan de heller ikke sammenlignes med tabellen som er tatt inn i avtalen.

Svar:

I spørsmål nr. 2 av 20. mai ba SVs fraksjon i finanskomiteen om en ny versjon av tabell 1 i avtalen, der effekten av delingstallet er inkludert. Tabell 1 i mitt svar av 23. mai viser inntekt og pensjon i 2050 forutsatt en reallønnsvekst på 1,5 pst. pr. år, og forutsatt at det ikke kompenseres for effekten av delingstallet. Det er lagt til grunn at delingstall innføres for alle modeller.

Denne framstillingsmåten er for øvrig i tråd med Pensjonskommisjonens rapport og St.meld. nr. 12 (2004-2005), der effektene av hhv. delingstall og modellvalg som to komponenter i pensjonsreformen presenteres hver for seg. Behovene for å begrense utgiftsveksten i folketrygden gjelder dessuten uavhengig av modellvalg, og Stortingets vedtak om innføring av delingstall er ikke knyttet til en bestemt modell. Det legges opp til at delingstall skal få effekt både for de som får pensjon etter dagens folketrygd, og i overgangsperioden for de som får pensjon delvis etter dagens folketrygd og delvis etter ny modell.

Innføring av delingstall innebærer at den årlige pensjonen det enkelte årskull har rett til fra 67 år vil avta i takt med framtidig vekst i forventet gjenstående levealder blant pensjonistene. Den enkelte vil imidlertid kunne motvirke effekten ved å arbeide lenger når den forventede levealderen øker. Ved økende levealder i framtiden vil da både tiden i arbeidslivet og tiden som pensjonist øke. Effekten av delingstallet vil komme først fra 2010 og øke gradvis for nye årskull av pensjonister forutsatt en vekst i levealderen. Den isolerte effekten er anslått å tilsvare om lag 0,4-0,5 prosentenheter lavere vekst i pensjonene pr. år, eller 18 pst. i 2050, jf. St.meld. nr. 12 (2004-2005), side 60.

Delingstallet må imidlertid ses i sammenheng med at vi fortsatt kan vente en velstandsvekst framover. Nye pensjonister vil ifølge Stortingets vedtak få sine opptjente pensjonsrettigheter indeksert i takt med lønnsveksten fram til pensjoneringsalderen. Pensjonister i framtiden vil derfor ventelig få vesentlig høyere kjøpekraft enn dagens pensjonister, selv om de velger å ikke kompensere for delingstallet ved å arbeide lenger. De anslåtte pensjonsnivåene i 2050 i svaret av 23. mai tar hensyn også til anslått reallønnsvekst framover.

Tilsvarende framstilling er gitt i tabell 4.1. i St.meld. nr. 12 (2004-2005) som viser effekten av delingstallet på gjennomsnittlig pensjonsnivå i 2050. Tabellen tar hensyn til at pensjonistene vil få en betydelig velstandsvekst framover, noe som vil ha vesentlig sterkere effekt på realverdien av pensjonene enn delingstallet.

Hvis en bare tar hensyn til delingstallet, og ikke til effekten av reallønnsvekst framover, så vil alle pensjonsnivåer i tabell 1 i Stortingets vedtak reduseres med 18 pst. i 2050 gitt anslaget i Pensjonsmeldingen. Tabell 1 nedenfor viser en slik framstilling. En slik framstilling gir et noe ufullstendig bilde av framtidig pensjonsnivå. Reallønnsvekst vil gi framtidens pensjonister betydelig høyere kjøpekraft enn dagens pensjonister selv om det innføres delingstall.

Lenken nedenfor til Finansdepartementet viser Tabell 1 og 2 som er omtalt i svaret:

<http://odin.dep.no/fin/norsk/aktuelt/svartortin- get/brev/p30006738/p30007538/006071-110247/ dok-bn.html>

SPØRSMÅL NR. 916**Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Audun Bjørlo Lysbakken****Besvart 28. juni 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Er det riktig at UDI truer med å ta fra mindreårige asylsøkere støtten til livsopphold, er dette akseptabelt for statsråden, og hvordan vurderer statsråden forholdet mellom flyttingen av enslige mindreårige asylsøkere fra Vestlandsheimen og FNs oppfordring til norske myndigheter om å styrke tilsynet og tilbudet til denne gruppen?»

BEGRUNNELSE:

Observatører fra organisasjonen SoHo har vært til stede på UDIs individuelle samtaler med mindreårige asylsøkere som skal flyttes fra Vestlandsheimen statlige mottak i Bergen. Observatørene har laget en rapport fra samtale. I rapporten heter det at "Fler-tallet av beboerne fastholdt at de ikke ønsket å flytte til et annet mottak, og UDI-representanten presiserte da at følgene ville bli at dersom de ikke var flyttet fra Vestlandsheimen innen firsten (31. august 2005) så ville de miste pengestøtten fra UDI og retten til å bo i mottak. Det ble også presisert at huseier i tillegg ville kunne bruke politi for å fjerne dem fra bygget dersom de motsatte seg dette". Beboerne oppfattet dette som en trussel, og SoHo reagerer i sin rapport kraftig på denne antydningen om at norske myndigheter kan komme til å sette mindreårige på gaten uten penger til livsopphold.

I en rapport fra FNs komité for barns rettigheter, av 3. juni 2005, påpekes det at Norges oppfølging av enslige mindreårige asylsøkere ikke er god nok. FN-komiteen uttrykker bekymring for det store antallet av disse barna som forsvinner fra mottak og over for dårlig kvalitet på oppfølgingen. I rapporten heter det at "The Committee recommends that the State party improved the situation in reception centres for unaccompanied children seeking asylum, both in terms of resources and adequately trained and competent staff, so that the assistance and care for these children reach the same level as that provided in other institutions under the child welfare system". Nedleggningen av Vestlandsheimen mottak betyr at flere mindreårige asylsøkere blir rykket opp fra et miljø hvor de har slått seg til ro. Det er satset ressurser i nærmiljøet for å bedre integreringen, og ungdommene ønsker selv å bli i området. Hastverket ved flyttingen gjør det naturlig å reise spørsmål ved om tilbudet og oppfølgingen til disse barna i nye mottak vil kunne bli like god, og dermed om vedtaket er i tråd med de råd Norge har fått av FN.

Svar:

Utlendingsdirektoratet (UDI) har omsorgsansvaret for enslige mindreårige i statlige asylmottak. UDI har ansvaret for å sørge for at denne gruppen har et forsvarlig og trygt omsorgstilbud i den perioden de oppholder seg i mottak. Ifølge den informasjonen jeg har fått fra UDI, medfører det ikke riktighet at de enslige mindreårige beboerne på Vestlandsheimen har blitt truet med at de vil miste den økonomiske støtten til livsopphold dersom de nekter å flytte.

Vestlandsheimen mottak har 170 beboere. Av disse er 17 beboere registrert som enslige mindreårige asylsøkere. Kun 6 av de 17 beboerne er under 18 år. UDI har gjennomført individuelle samtaler med alle de 17 beboerne som er registrert som enslige mindreårige. Flere har gitt uttrykk for at de ikke ønsker å flytte, og at de vegrer seg for å bo på et nytt mottak. Dette har jeg forståelse for. Dessverre er det ikke mulig å imøtekomme deres ønske på dette punktet. Det er ikke til å unngå at beboere i mottak enkelte ganger må flytte til et annet mottak. Prosessen rundt opprettelse og nedleggelse av mottak må være fleksibel, og må i tillegg kunne gjennomføres relativt raskt. Det kan ikke forsvares økonomisk at et høyt antall mottaksplasser blir stående ubrukte.

I samtale med de enslige mindreårige har UDI blitt spurt om hva som kan bli konsekvensen for de som nekter å flytte. Ifølge den informasjonen jeg har mottatt fra UDI har de besvart spørsmålet på følgende måte: Enslige under 18 år kan ikke nekte, og vil måtte flytte til et annet mottak for enslige mindreårige. Unntaket er de som har oppholdstillatelse og som bosettes før mottaket stenger. Personer over 18 år står imidlertid fritt til å nekte, men vil da måtte klare seg uten økonomisk støtte fra staten. Mottak er et frivillig botilbud. At UDI skal ha truet de enslige mindreårige beboerne må derfor bygge på en misforståelse. Ellers er det viktig å understreke at samtale hovedsakelig har dreid seg om å få kartlagt hvilke behov den enkelte beboer har, for å kunne tilrettelegge for et best mulig nytt botilbud.

13 av beboerne ved Vestlandsheimen som er registrert som enslige mindreårige har fått tilbud om å flytte til Dale mottak. De som er under 18 år vil bli plassert på en egen avdeling for enslige mindreårige. De resterende vil bli plassert på den ordinære avdelingen ved Dale mottak. 4 beboere som er registrert som enslige mindreårige, men som er over 18 år, har fått tilbud om å flytte til Arna mottak.

Når det gjelder konklusjonen fra FNs barnekomité av 3. juni 2005, ønsker jeg å understreke at denne er basert på Norges tredje rapport om oppfølging av barnekonvensjonen som ble sendt FNs barnekomité i 2003. Gjennom de siste årene er det gjort et omfattende arbeid med å forbedre tilbudet til enslige mindreårige i ankomstfasen.

Enslige mindreårige har behov for trygghet, og jeg er opptatt av at de skal ha god omsorg i den perioden utlendingsmyndighetene har ansvaret for dem. Det er utviklet et aldersdifferensiert ankomst- og mottakssystem med ulike tilbud til enslige mindreårige, og disse tiltakene har medført at tilbudet til denne gruppen har blitt forbedret. Flytting til et annet mottak vil ikke nødvendigvis innebære at de enslige

mindreårige får et dårligere tilbud, og jeg har full tiltro til at de enslige mindreårige beboerne ved Vestlandsheimen vil få god omsorg og oppfølging ved det mottaket de flytter til.

Nedleggelse av mottak vil dessverre alltid ha uheldige konsekvenser for både beboere, ansatte, driftsoperatøren og kommunen. Det er vanskelig å unngå at enkelte vil være uenige i UDIs avgjørelse om nedleggelse av mottak. Det er et stort engasjement rundt nedleggelsen av Vestlandsheimen mottak. I den forbindelse er det viktig at det store engasjementet kommer beboerne til gode, og at det ikke medfører at det gis falske og urealistiske forhåpninger om at Vestlandsheimen mottak ikke skal nedlegges.

SPØRSMÅL NR. 917

Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 28. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Jeg har registrert mye kritikk mot Sykehuset Østfold, psykiatrisk avdeling på Veum. Ifølge medi-eoppslag, og innspill fra enkeltmennesker som har kontaktet meg, har jeg inntrykk av at nedlatende behandling, maktmisbruk og unødvendige tvangsinnleggelser er en del av pasientens opplevelser. I fjor var det åtte selvmord blant mennesker som var til behandling ved sykehuset.

Hva har, og hva vil statsråden videre foreta seg for å forsikre befolkningen om at de som kommer til Veum skal få en kvalitativ god og forsvarlig behandling?»

BEGRUNNELSE:

Helse- og omsorgsministeren har en rekke ganger forsikret oss om at forholdene innen psykiatrien skal bedres. Det samme lovte også tidligere helseminister Høybråten ved flere anledninger. Hvis det som blir sagt om forholdene ved Sykehuset Østfold er riktig kan en få inntrykk av at klare politiske og faglige signaler, blant annet om kvalitetsforbedringer, ikke følges opp. Det at åtte mennesker under behandling tar selvmord i løpet av ett år høres dramatisk ut. Jeg vil gjerne at statsråden i sitt svar kommenterer om dette kan være tilfældige utslag, og om hvor høyt det tallet er sammenlignet med andre sykehus.

Svar:

Gjennom styringen av de regionale helseforetakene er det lagt til grunn den betydelige politiske prioritet som er gitt til styrking av behandlingstilbudet til mennesker med psykiske lidelser. Konkret er de regionale helseforetakene bedt om å øke innsatsen til psykisk helsevern utover det som legges til grunn gjennom Opptappingsplanen for psykisk helse. I bestillingsdokumentene til de regionale helseforetakene er det forutsatt at den prosentvise veksten innenfor rus og psykisk helsevern skal være sterkere enn veksten innen somatiske tjenester i 2005.

I statsbudsjettet for 2005 og i min redegjørelse for Stortinget 11. april er det generelt tatt utgangspunkt i at vi i det store og hele lykkes med de kvantitative målene som er satt i opptappingsplanen, men at det fortsatt gjenstår betydelige utfordringer mht. kvalitet i tjenesten. Kvalitet i denne sammenheng omfatter kulturer og holdninger, faglig innhold, tilgjengelighet, samarbeid, brukermedvirkning, tiltak for og samarbeid med pårørende m.m. Uten at jeg ved denne anledningen går i detaljer, kan jeg forsikre Stortingets president om departementet nå har satt et betydelig fokus på de nevnte områdene. I budsjettforelegget for 2006 vil jeg komme tilbake til status også for denne delen av psykisk helsesatsingen.

Det er også satt fokus på behovet for bedre selvmordsforebyggende arbeid. I forlengelsen av de tid-

ligere handlingsplaner mv. mot selvmord er Sosial- og helsedirektoratet i ferd med å utarbeide nye retningslinjer for behandling og oppfølging av pasienter med selvmordsrisiko. I tillegg har departementet bedt direktoratet om å identifisere viktige mål og strategier for det selvmordsforebyggende arbeidet framover. Når det gjelder situasjonen ved Veum var det i 2004 i alt åtte selvmord blant inneliggende pasienter ved institusjonen. Departementet har i den forbindelse fått en orientering fra Helse Øst. Antall selvmord ved institusjonen var betydelig høyere i 2004 enn tidligere år. Ifølge orienteringen fra Helse Øst var det i 2001 to tilfeller og i 2002 og 2003 ett tilfelle. Det er grunn til å tro at det høye antall selvmordstilfeller ved Veum i 2004 er et tilfeldig utslag. Likevel er det grunn til å ta situasjonen på alvor, og Helse Øst har orientert departementet at Sykehuset Østfold vil føl-

ge opp med et sterkere fokus på selvmordsforbyggende arbeid. Utgangspunktet er at et selvmord er et for mye.

Alle selvmord ved helseinstitusjoner skal meldes til Helsetilsynet. På landsbasis var det i alt 60 tilfeller. Det er imidlertid vanskelig å sammenligne antall selvmord ved de ulike sykehus. Ulike forhold som institusjonsstørrelse, pasientgrunnlag, registreringspraksis etc. gjør slik sammenlignbare problematiske. Statens helsetilsyn har imidlertid startet et prosjekt der alle suicidesaker i psykisk helsevern gjennom 2005 og 2006 oversendes fra fylkene. Hensikten er å se om det kan avdekkes forhold ved virksomhetene eller fellesnevnerne som grunnlag for slike hendelser. Helsetilsynet forventer at fokus på dette vil gi mer reliable tall.

SPØRSMÅL NR. 918

Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 28. juni 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Parallelt med Opptappingsplanen for psykiatri har det skjedd en betydelig nedbygging av psykiatriske sykehjemsplasser fra 2 300 plasser i 1996 til 555 i 2003. Helse Nord planlegger en betydelig reduksjon av antall døgnplasser ved Jansnes psykiatriske sykehjem i Talvik i Alta, som har tilbudt behandling til innbyggerne i Vest-Finnmark i et faglig samarbeid med Universitetet i Nord-Norge.

Hvordan vurderer statsråden nedbyggingen av de psykiatriske sykehjemmene generelt, og Jansnes psykiatriske sykehjem spesielt?»

Svar:

I henhold til St.prp. nr. 63 (1997-98) ble det også forutsatt at psykiatriske sykehjem enten skulle omgjøres til mer behandlingsorienterte enheter under DPS-er, eller trappes gradvis ned etter hvert som de kommunale omsorgstjenestene bygges ut. Slik det vises til i spørsmålet fra representanten Ballo er antallet psykiatriske sykehjemsplasser bygd ned i et langt raskere tempo en forutsatt. Dette er Stortinget orientert om i de årlige framlegg av statsbudsjett. Utgangspunktet for planen er basert på tallmaterialet fra 1996, hvor det ble forutsatt å gjenstå 1 400 sykehjemsplasser i 2006. Imidlertid var antallet plasser

reduisert til 1 298 allerede i 1998, altså før Opptappingsplanen for psykisk helse startet opp. I 2003 var antallet sykehjemsplasser redusert til 481, jf. SAM-DATA.

Nedbygging av sykehjemsplasser er faglig sett i tråd med planen, fordi Opptappingsplanens hovedhensikt er å inkludere mennesker med psykiske lidelser i samfunnet, og ikke minst legge til rette for å bidra til å mestre eget liv. Ettersom nedbyggingen har foregått raskere enn det som ble lagt til grunn i St.prp. nr. 63, kan det hevdes at det har foregått en oppgaveforskyvning mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene. Oppgaveforskyvningen har påført kommunene en økonomisk og faglig merbelastning som departementet vil redegjøre nærmere for i forslag til statsbudsjett for 2006. Som en konsekvens av nedbyggingen av psykiatriske sykehjemsplasser fikk de regionale helseforetakene høsten 2004 beskjed om å sørge for at det ikke skjer en ytterligere reduksjon i antall sykehjemsplasser før det er foretatt en samlet gjennomgang av situasjonen for kommunene.

Når det gjelder Jansnes har departementet bedt Helse Nord om en orientering. Helse Nord har overfor departementet presisert at Jansnes ikke er et psykiatrisk sykehjem. Gjennom sykehjemsreformen ble Jansnes omstrukturert til del av spesialisthelsetjenes-

ten og inngår som del av DPS Vest-Finnmark sitt totale behandlingstilbud.

Som ledd i oppfølgingen av Opptrappingsplanen for psykisk helse, hvor det er lagt vekt på at DPS skal gi tilbud om poliklinisk tilbud, dag- og døgnbehandling, har Helse Nord vedtatt etablering av ny døgnavdeling ved DPS Vest-Finnmark i Alta. Det er planlagt 10 døgnplasser, og når disse er etablert, vil tilbudet på Jansnes blir redusert fra 23 til 13 døgnplasser. Flytting av døgnplassene fra Jansnes til Alta er primært begrunnet i ønsket om å samle flere aktive behandlingsoppgaver i det samme fagmiljøet. Den geografiske avstanden mellom Alta og Talvik, hvor Jansnes ligger, vanskeliggjør blant annet daglig tilstedeværelse av spesialister. Det foreligger imidlertid ingen planer om å legge ned døgnplasser totalt sett ved DPS Vest-Finnmark. Formålet med strukturend-

ringen er ifølge Helse Nord å sikre en bedre kvalitativ tjeneste ved at en lokaliserer flere tilbud til DPS-et i Alta.

Helse Nord har også orientert departementet om at det er foretatt en endring av opptaksområdene for DPS-ene i Helse Finnmark. Nordkapp kommune flyttet fra DPS Midt Finnmark til DPS Vest Finnmarks opptaksområdet. Det betyr at antall døgnplasser på Jansnes øker fra 13 til 15. Det er videre gjort beslutninger om at Jansnes i det videre skal være et langtidstilbud, mens enheten i Alta skal være et korttidstilbud. Departementet legger til grunn den orientering som er gitt fra Helse Nord, og har ikke grunnlag for å hevde at endringene som foretas i tilknytning til DPS Vest-Finnmark ikke er i tråd med Opptrappingsplanen for psykisk helse.

SPØRSMÅL NR. 919

Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Karita Bekkemellem

Besvart 4. juli 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Testen PreTect HPV-proofer finner kvinner med risiko for livmorhalskreft. Testen er den eneste i verden som kan finne ut om den egentlige årsaken til livmorhalskreft er tilstede eller ikke. Eksisterende metoder finner kun synlige forstadier til kreft eller påviser ulike risikofaktorer. Nye retningslinjer for bruk av HPV-tester er under utarbeiding og det er forslag om å begrense legers adgang til å benytte HPV-tester.

Kan statsråden begrunne dette?»

BEGRUNNELSE:

Cirka 300-350 kvinner i Norge får livmorhalskreft hvert år, og rundt 100-120 kvinner dør. Bruk av tradisjonelle metoder har i løpet av de siste 50 årene redusert forekomsten av livmorhalskreft med 20 til 40 pst. NORCHIP har fått distributører i en rekke land som f.eks. Italia, Danmark, Sverige, Frankrike, Storbritannia. Bruk av HPV-proofer vil kunne redusere forekomsten av livmorhalskreft med 20-40 pst.

Svar:

Livmorhalskreft er den vanligste kreftform hos kvinner under 35 år og rammer årlig ca 300 kvinner i Norge, hvorav ca. 100 dør av sykdommen. Sykdom-

men utvikler seg i forstadier som kan oppdages ved celleprøver fra livmorhalsen. I Norge har vi derfor etablert et masseundersøkellesprogram mot livmorhalskreft, et program som administreres av Kreftregisteret. Målet er å redusere forekomsten og dødeligheten av livmorhalskreft gjennom å spre kunnskap om forebygging og å oppfordre kvinner mellom 25 og 69 år til å ta celleprøver hos lege hvert tredje år. Celleprøvene registreres i et eget register, underlagt strenge krav til personvern, og resultatene brukes blant annet til forskning.

Nesten alle tilfeller av livmorhalskreft er forårsaket av såkalt humant papillomavirus (HPV). HPV er en gruppe av mer enn hundre virus, de fleste harmløse, men hvor noen av disse har kreftfremkallende egenskaper. Nesten alle kvinner som er/har vært seksuelt aktive, vil en eller annen gang i livet bli infisert med HPV. De fleste kvinner vil aldri få vite at de har hatt slik infeksjon, da cellene i livmorhalsen normaliseres igjen etter at kroppens immunforsvar har bekjempet infeksjonen.

Kvinner infisert med kreftfremkallende HPV som holdes ved like gjennom flere år, vil ha størst sannsynlighet for å utvikle dannelse av unormale celler eller celler som er forstadier til kreftceller. Der som disse cellene ikke oppdages gjennom celleprøve, kan de utvikles videre til livmorhalskreft. Prognosen

for helbredelse er avhengig av på hvilket utviklingsnivå de potensielle kreftcellene oppdages. Dersom de oppdages tidlig, det vil si før spredning, vil ni av ti kvinner fortsatt leve etter fem år. Det finnes ingen behandling for HPV; derfor er det svært viktig at alle som aldersmessig er tilordnet masseundersøkelsesprogrammet, følger den offentlige anbefalingen om å ta celleprøve hvert tredje år. Analyser har vist at 60-70 pst. av krefttilfellene finnes hos de 15-20 pst. som ikke deltar i undersøkelsen.

Mer tradisjonelle HPV-tester påviser DNA, som kan brukes til å typebestemme virus. Testen PreTect HPV-proofer (utviklet av det norske firmaet NORCHIP) skal i tillegg kunne påvise om det aktuelle virus også danner RNA, som kan være et tidlig uttrykk for produksjon av kreftfremkallende proteiner. Dette er faglig svært interessant, men i følge fagmiljøet er denne metoden ennå ikke tilstrekkelig vitenskapelig dokumentert. Dette betyr at NORCHIP i dag ikke har vitenskapelig belegg for å hevde at deres metode alene kan redusere forekomsten av livmorhalskreft med 20-40 pst. Det man vet er imidlertid at økt opplutning om masseundersøkelsesprogrammet fra ca. 80 pst. til nærmere 100 pst. vil være et effektivt tiltak for å redusere forekomsten av livmorhalskreft.

Det har fra det medisinske fagmiljøet vært reist kritikk mot at HPV-testing blir markedsført som et generelt nødvendig tillegg til celleprøver, og at mange leger rekvirerer slike tester på usikre eller svake medisinske indikasjoner. Dette påfører det offentlige en betydelig kostnad i form av refusjoner.

Departementet har derfor bedt Sosial- og helsedirektoratet utarbeide forslag til refusjonstakster for HPV-testing med retningslinjer for bruk av testen og hvem som har rett til å utløse refusjon. Direktoratets forslag ligger nå til behandling i departementet. Forslaget innebærer at HPV-testen kun skal benyttes som en sekundær test, dvs. etter celleprøve som er

gransket ubestemmelig (ikke konklusiv) eller som viser visse celleforandringer. Videre er det foreslått at kun cytologen (den som gransker celleprøven) skal kunne rekvirere HPV-test med rett til refusjon. Direktoratet har ikke tatt stilling til hvilke konkrete HPV-tester som skal benyttes; dette er et faglig anliggende som det enkelte laboratorium må ta avgjøre.

Det er ifølge Sosial- og helsedirektoratet bred enighet om den foreslåtte fremgangsmåten i fagmiljøet. Direktoratet påpeker likevel at eventuell fremtidig dokumentasjon vil kunne vise at HPV-testen yter mer enn celleprøven, noe som da vil kunne føre til endret anbefaling både hva gjelder indikasjon, rett til rekvirering og utløsning av takst. Direktoratet anbefaler derfor at retningslinjene evalueres om ca. tre år.

Med det forbehold om at direktoratets forslag ennå ikke er ferdigbehandlet av departementet, vil jeg på generelt grunnlag si at det alltid - og heldigvis - vil dukke opp nye behandlingsteknikker, medikamenter og diagnostiserende tester som er lovende. Det offentlige må likevel ha strenge krav til vitenskapelig dokumentasjon før disse implementeres som for eksempel standardisert behandling i sykehus, blir del av trygdens blåreseptordning eller gir leger rett til å utløse refusjon fra det offentlige. Dette er nødvendig særlig for å sikre pasientene trygg diagnostikk og behandling, og for å forvalte felles ressurser på en god måte.

Til orientering er for øvrig en vaksine mot HPV-infeksjon utviklet i USA. Denne er nå til utprøving, bl.a. i Norden. Kreftregisteret er involvert i evalueringen av dette vaksineforsøket.

Rent generelt vil jeg understreke at det offentlige er forpliktet til å være oppdatert på fagområdene og endre offentlige anbefalinger og retningslinjer når ny forskning gir vitenskapelig grunnlag for det. Jeg vil, som helseminister, påse at dette også følges opp i forbindelse med retningslinjer for HPV-testing.

SPØRSMÅL NR. 920

Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 27. juni 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Storbyprosjektet har vært et tilbud til ungdom som av ulike årsaker faller utenfor den organiserte delen av idretten. Gjennom endrede retningslinjer og redusert finansiering vil en rekke pågående og viktige aktiviteter bli nedlagt.

Hva er statsrådets begrunnelse for endringene?»

BEGRUNNELSE:

Storbyprosjektet har ført til at barn og ungdom som idretten tidligere ikke klarte å aktivisere, har blitt aktivisert og integrert i et idrettmiljø. Nye retningslinjer vil derimot føre til at en rekke prosjekter over hele landet vil bli avvirket. Tidligere rettet prosjektet seg inn mot barn- og ungdom i aldersgruppen 6- 19

år, som falt utenfor de ordinære aktivitets- og idrettstilbudene. Det skulle legges særlig vekt på jenter, innvandrere, barn og unge med problematferd samt barn- og ungdom som er lite fysisk aktive. Ut i fra de nye retningslinjene skal det derimot kun gis støtte til prosjekt som retter seg inn mot barn- og ungdom med innvandrerbakgrunn, da med særlig vekt på jenter. Dette betyr blant annet at alle de prosjektene som Gjelleråsen IF har bygget opp, og som i dag aktiverer 200 ungdommer vil bli avvirket.

Reduserte midler vil sjølsagt også påvirke aktivitetenes omfang.

Svar:

Kultur- og kirkedepartementet har en egen tilskuddsordning til aktivitetsutvikling og sosial integrasjon i idrettsalg (tidligere kjent som Storbyprosjektet).

Departementet har vurdert det som formålstjenlig å foreta justeringer i tilskuddsordningen. Hensikten er bl.a. å tilpasse ordningen til hovedmålene for den statlige idrettspolitikken. Behovet for justeringer framkommer bl.a. i en gjennomgang av tilskuddsordningen som Norsk institutt for by- og regionsforskning (NIBR) har gjennomført.

Justeringene innebærer en avgrensning av målgruppen og en konkretisering av hva tilskuddet kan brukes til. I tillegg er kravene til rapportering forenklet.

Det betyr at tilskuddet skal benyttes til tiltak rettet mot barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år) med innvandrerbakgrunn, med særlig vekt på jenter. Videre heter det i retningslinjene at det skal kun gis støtte til tiltak i regi av idrettslag, og at tiltakene skal innebære fysisk aktivitet for deltakerne.

Innvandrerungdom er underrepresentert som medlemmer og aktive i idrettslag, sammenlignet med gjennomsnittet i befolkningen. Forskjellen er særlig stor blant jenter. Dette er derfor en avgrensbar gruppe som det er viktig å gjøre en ekstra innsats ovenfor, for å inkludere i idrettslagens aktiviteter.

Tidligere omfattet målgruppen alle barn og ungdom som ikke deltok organiserte idretten, som var fysisk inaktive og barn og ungdom med problematferd. Dette innebærer i realiteten at alle barn og ungdommer som ikke er medlemmer i et idrettslag kunne defineres innenfor målgruppen. Å rekruttere nye grupper gjennom et godt aktivitetstilbud er en sentral oppgave for alle idrettslag. Det er derfor lite hensiktsmessig å ha en egen avgrenset tilskuddsordning med et slikt formål.

Jeg vil i den forbindelse også vise til at de statlige tilskuddene til lagsnivået i norsk idrett er betydelig styrket de siste årene. Dette har skjedd gjennom en styrking av tilskuddsordningen til lokale lag og foreninger, tilskudd til lokal aktivitetsutvikling gjennom særforbund og ikke minst gjennom en økt satsing på idrettsanlegg.

Dette er ordninger som har til formål å styrke idrettlagens arbeid og bidra til å opprettholde og videreutvikle et godt aktivitetstilbud til barn og ungdom. Etter departementets vurdering er det ordninger som er mer velegnet til å nå målet om idrett og fysisk aktivitet for alle, enn en avgrenset øremerket ordning.

Det er videre slik at en del av aktivitetene som har blitt finansiert gjennom tilskuddsordningen har vært særskilte tilbud på siden av idrettslagens ordinære virksomhet. Deltakelse har vært uforpliktende og tilbudene har ofte vært basert på bruk av lønnet personale. Dette kan på sikt undergrave det tradisjonelle medlemskapet, med rettigheter og plikter, som deltakelse i et idrettslag normalt innebærer. Det vil også sette det frivillige engasjementet som norsk er helt avhengig av under press. På denne bakgrunn er det understreket at målet med ordningen er aktivitetsutvikling og sosial integrering i idrettslag.

Det er også grunn til å understreke at det er full enighet mellom departementet og Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF) om behovet for en klarere prioritering av målgruppe og virkemiddelbruk. En omlegging har vært varslet i departementets tilskuddsbrev både i 2003 og 2004.

SPØRSMÅL NR. 921**Innlevert 17. juni 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen****Besvart 27. juni 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Det er mange engasjerte og mange initiativ som tas for å komme fram til ei løysing av Vanunu-saka, og på korleis måte er den norske Regjeringa engasjert i å bidra til at saka får si løysing?»

GRUNNGJEVING:

Mordechai Vanunu si sak er godt kjent i Noreg og han har stor sympati. Det vil også være mange rundt om i verden som vil sjå svært positivt på Norge om vi medverka avgjørande til å få til ein løysning av saka hans.

Fredsørsla i Noreg sendte for nokre veker sidan inn ein klage for Vanunu til FNs Høykommisær for menneskerettigheter i Genève, Louise Arbour. Fredsrørsla har også i samarbeid med juridiske ekspertar i USA fått laget ein utredning ment for bruk i israelske

domstolar, både i sak om å oppheve restriksjonane og i ein straffesak som er reist for 21 samtaler med utlandske journalistar, som er brot på (det rettskrenkande) forbodet mot at Vanunu snakkar med utlendigar.

Svar:

Regjeringen har fulgt nøye med på utviklingen i denne saken, også etter løslatelsen av Vanunu i april 2004, og vi har flere ganger tatt opp saken med israelske myndigheter.

Israelske myndigheter holder fast ved begrunnelsen om at restriksjonene som Vanunu er underlagt er at han fortsatt anses å utgjøre en trussel mot landets sikkerhet.

Jeg vil fortsatt følge denne saken nøye og ved egnede anledninger igjen ta den opp med israelske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 922**Innlevert 20. juni 2005 av stortingsrepresentant Marit Nybakk****Besvart 28. juni 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Sjøforsvaret har alt sitt vedlikehold samlet i Forsvarets logistikkorganisasjons tunge verksteder (FLO/TV).

Ser statsråden spesielle utfordringer for Sjøforsvaret ved eventuell omgjøring av FLO/TV til et aksjeselskap (AS), og hvilke sikkerhetsutfordringer kan oppstå ved etablering av sivil næringsvirksomhet på militære baser?»

BEGRUNNELSE:

Etter oppdrag fra Forsvarsdepartementet utreder Forsvarets logistikkorganisasjon grunnlaget for å omdanne FLO/TV til statseid aksjeselskap. I løpet av utredningen er det kommet fram klare synspunkter fra generalinspektøren for Sjøforsvaret, som mener det er hensiktsmessig at den maritime delen i FLO/TV beholdes som en samlet organisasjon i Forsvarets Militære Organisasjon (FMO).

Vedlikeholdsmessig er Sjøforsvaret i en særstilling ved at forsvarsgrenen, i motsetning til Hæren og Luftforsvaret, ikke vil ha noen vedlikeholdskapasitet tilbake i egen organisasjon (FMO) ved en utskilling av FLO/TV til et AS. Dette gir stor fallhøyde, og ved en eventuell konkurs i dette AS står Sjøforsvaret tilbake uten kompetanse og kapasitet.

Etter sigende har Forsvarets sikkerhetsavdeling (FSA) i egen rapport gjort rede for sikkerhetsutfordringene ved en åpning av baser for sivil næringsdrift. En slik åpning av baser kan trolig medføre investeringer i bygningsmasse, sikringstiltak og vaktpersonell. Jeg vil også anta at allierte fartøyer, spesielt fra USA, vil vurdere anløp på Haakonsværn på en annen måte enn i dag dersom basen er åpen for sivil næringsdrift.

Jeg er klar over at eierskap og struktur for Forsvarets tunge verksteder vil bli behandlet av Stortinget høsten 2005.

Svar:

Ved behandlingen av Innst. S. nr. 234 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 42 (2003-2004) om den videre moderniseringen av Forsvaret i perioden 2005-2008, sluttet Stortinget seg til at FLO/TV snarest mulig og senest innen utgangen av 2008 skal omorganiseres til statlig/privat eid aksjeselskap, skilt ut fra Forsvarets organisasjon. Det vises også til korrespondanse i forbindelse med Stortingets behandling av Innst. S. nr. 137 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:37 (2004-2005), der det fremgår at Forsvarsdepartementet tar sikte på å komme tilbake til Stortinget i saken i løpet av høsten 2005. Jeg viser for øvrig til svar på spørsmål nr. 8 i spørretimen 18. mai 2005.

Ved en omorganisering av FLO/TV til aksjeselskap vil det være viktig at alle forsvarsgrenene, herunder Sjøforsvaret, sikres tilstrekkelig bestillerkompetanse, både når det gjelder kapasiteter og vedlikeholdstjenester. FLO/TV som aksjeselskap vil være et viktig bidrag til å styrke forsvarsgrenenes operative evne, og sikre utviklingen av gripbare/deployerbare enheter og mobile logistikelementer. FLO/TV skal derfor kunne tilby alle forsvarsgrenene tjenester på

høyt nivå hva angår service, kvalitet, tilgjengelighet og kompetanse. Aksjeselskapet skal dessuten kunne ivareta den materiellmessige vedlikeholdsberedskapen over tid, og levere vedlikeholdstjenester til forsvarsgrenene der behovet oppstår, med avtalt kvalitet og til konkurransedyktig pris.

Når det gjelder spørsmålet om sivil virksomhet på militære baser, har Forsvaret gjennom lengre tid hatt erfaringer med dette både gjennom virksomhet utført av leverandører av forpleiningstjenester og entreprenører ved byggeoppdrag.

I forbindelse med omorganiseringen av FLO/TV til aksjeselskap vil det være behov for å etablere en fleksibel sikkerhetsorganisasjon sentralt i FLO, som gjennom Regional Støttefunksjon (RSF) skal ivareta sikkerheten på den enkelte base. Dette kan eksempelvis omfatte daglig kontroll og overvåking av personell og materiell som beveger seg inn og ut av basen, og etablering av graderte/sikre soner innenfor basens område. Personer og firmaer som har adgang til basen skal også sikkerhetsklareres, i henhold til gjeldende regelverk og etablert praksis.

SPØRSMÅL NR. 923

Innlevert 20. juni 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 24. juni 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«I landbrukssammenheng oppfordres det til nysjeproduksjon. Det er viktig å ha mange bein å stå på. I 2001 gikk tre bønder i Valdres sammen om å lage et gårdsbryggeri. Etter en svært positiv markedsundersøkelse, starta de opp. Det viste seg da at steder med ølservering i området var bundet til avtaler med de store bryggeriene. I tillegg kom flere tyngende avgifter. Poenget er slett ikke å øke alkoholkonsumet.

Hva kan statsråden gjøre for at små lokale bryggerier kan klare seg i konkurransen mot de store bryggeriene?»

Svar:

Landbruks- og matdepartementet støtter, gjennom Verdiskapingsprogrammet for matproduksjon, en rekke initiativ og prosjekter for å legge forholdene til rette for at flere små næringsmiddelprodusenter skal lykkes i markedet. For å forsterke arbeidet ytterligere har vi i vår nye strategi for næringsutvikling

økt satsingen på markedskompetanse og salgstilgang for små og mellomstore produsenter.

Hoteller og restauranter er viktige salgskanaler for små næringsmiddelprodusenter, og de er viktige for profilering av norsk mat og matkultur. Stadig flere reiselivsbedrifter tilbyr nå lokalprodusert mat og drikke til gjestene. Dette er en viktig strategi for å kunne tilby et helhetlig produkt. Jeg har, som landbruks- og matminister, tatt initiativ til et tettere samarbeid med reiselivsnæringa, og opprettet et eget kontaktutvalg for reiselivet og landbruket.

Alkohol er et spesielt produkt og er derfor særavgiftsbelagt, og omsetningen er regulert innenfor forsvarlige bevillings- og registreringsordninger. For tilvirkere av alkohol tilkommer et bevillingsgebyr som er beregnet ut fra det som det koster å administrere ordningen med tilvirkningsbevilling. Gebyret beregnes etter det volum som produseres, og er derfor ikke særlig tyngende for små aktører. Revisjonen av alkoholloven, som trer i kraft 1. juli 2005, innebærer at bevillingsgebyrene senkes betraktelig.

SPØRSMÅL NR. 924**Innlevert 20. juni 2005 av stortingsrepresentant Signe Øye****Besvart 1. juli 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«I henhold til innlegg i VG 9. juni 2005 hevdes det at to personer, under ellers like forhold, får forskjellig bostøtte fordi de mer eller mindre tilfeldig er havnet i forskjellige ligningspuljer.

Er statsråden enig i at alle som har krav på bostøtte må bli stilt likt?»

Svar:

Bostøtten er en rettighetsbasert ordning. Det er et grunnleggende prinsipp for bostøtten at husstander med likt utgangspunkt for søknad om bostøtte skal være gjenstand for likebehandling ved tildeling av bostøtte. Dette skjer også i praksis.

Beregning av bostøtte er basert på innhenting av registerbaserte opplysninger fra blant annet ligningsmyndighetene. Dette gjøres for å forenkle søknadsprosedyrene og behandlingen av bostøttesøknadene. Regjeringen ønsker også mest mulig oppdaterte opplysninger om inntektsforhold. Stortinget gav sin tilslutning til forslaget i St.prp. nr. 1 (2004-2005) om bruk av fjorårets ligningsinntekt ved utregning for 2. og 3. termin. Dette er særlig viktig i lys av at gruppen barnefamilier kan ha betydelige endringer over tid når det gjelder arbeid og derigjennom inntekt. Grupper som normalt ikke har krav på bostøtte vil f.eks. ha det i en fase hvor inntektene er bortfalt. På den annen side vil noen falle utenfor fordi de er kommet i inntektsbringende arbeid. For pensjonister og trygdede

vil ikke dette i samme grad være en aktuell problemstilling fordi disse gruppene har mer stabile inntekter.

Når det gjelder utbetaling av bostøtte fra 2. termin 2005, er det slik at foregående års ligning legges til grunn. Dette er et ledd i å få mer oppdaterte inntektsopplysninger enn tidligere for den enkelte husstand. I forbindelse med beregning av bostøtte for 2. termin 2005 er de aller fleste husstander ferdig lignet (juni 2005). De grupper som ikke vil være ferdig lignet, er i hovedsak næringsdrivende inklusive familiedlemmer, utlendinger, samboere som er meldepiktige etter folketrygdloven, husstander med store endringer i ligningen og husstander med ligning i flere kommuner. De aller fleste mottakerne av bostøtte ligger ikke i forannevnte grupper. Saker som krever dokumentasjon av fradrag vil normalt være ferdig i juni så lenge fristen for innlevering av ligningen er overholdt.

De husstander som for 2. termin får lagt til grunn ligning for 2003, vil motta informasjon om at utbetalingen av bostøtte for denne termin er foreløpig. Ved beregning av bostøtte for 3. termin, når avsluttet ligning skal foreligge for alle personer/husstander, vil det foretas ny beregning av bostøtten for disse husstandene. Utbetalingen for 3. termin kan deretter justeres.

Gjennom denne håndteringen kommer alle husstander med like forutsetninger til å få like mye tildelt bostøtte i 2005 og fremover.

SPØRSMÅL NR. 925**Innlevert 20. juni 2005 av stortingsrepresentant Torny Pedersen****Besvart 28. juni 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«7. juni 2001 vedtok Stortinget Innst. S. nr. 295 (2000-2001) der bl.a. problemene med nedbeiting av tareskog langs Helgelandskysten er omtalt. I komitémerknaden heter det at komiteen vil be Regjeringen om å følge opp denne saken slik at man får en gjenreisning av tareskogen i de områder som er mest nedbeitet. Regjeringen har ikke fulgt opp dette. Fylkes-

tinget i Nordland har gjort en uttalelse i møte 6. juni 2005 der de ber Regjeringen iverksette tiltak.

Når vil statsråden iverksette tiltak for å gjenreise tareskogen langs Helgelandskysten?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom 20 år har det fra lokalt hold på Helgeland blitt forsøkt å rette oppmerksomheten mot en

økologisk katastrofe langs kysten. Det store problemet er utryddingen av tareskogen. Nordland er bekymret for den økologiske ubalanse i havet som dette fenomenet representerer og med de påfølgende tap av inntekter for fiskerne. Regjeringen har satt av 4 mill. kr i revidert nasjonalbudsjett for 2005 til overvåking og forskning på sukkertaren mellom Lindesnes og svenskegrensen som nå forsvinner. Dette er et viktig arbeid, og jeg håper statsråden mener at også tareskogen langs Helgelandskysten er viktig, og at arbeidet med å bekjempe problemene blir prioritert.

Svar:

Miljøvernministeren og jeg har kommet frem til at det er fiskeri- og kystministeren som bør svare på denne henvendelsen.

Jeg er kjent med situasjonen rundt nedbeiting av tareskog forårsaket av kråkeboller, og skadene dette har medført i kystområdene fra Trøndelag til Finnmark.

Vi vet i dag dessverre lite om årsaksforholdene rundt nedbeiting av tareskog. På bakgrunn av dette nedsatte Fiskeridepartementet i samarbeid med Miljøverndepartementet 4. februar 2002 en arbeidsgruppe som skulle kartlegge problemstillingene og fore-

slå mulige tiltak for gjenoppretting av tareskogen i de nedbeitede områdene. Høsting av kråkeboller ble i denne rapporten foreslått som et tiltak som i avgrensede områder kan gi gjenvekst av tareskog.

Områdene nedbeitet av kråkeboller er for store til at myndighetene kan organisere høstingsprogram for alle områdene. Jeg ønsker derfor å se høsting av kråkeboller i sammenheng med at kråkeboller kan utvikles til en ressurs som er interessant for næringsutvikling.

Jeg har derfor bevilget 500 000 kr til "Porsangerfjorden som nasjonalt laboratorium for fjordøkologi", et prosjekt hvor det bl.a. skal ses nærmere på om man kan utvikle næringsvirksomhet basert på kråkeboller i et nedbeitet område. I Innst. S. nr. 192 sier komiteen: "Komiteen vil peke på at dette prosjektet vil ha overføringsverdi til andre områder langs med kysten". Jeg er imidlertid kjent med at det pågår en prosess for å få full finansiering av prosjektet.

For øvrig vil jeg vise til at marin forskning er et av de prioriterte forskningsområdene, og jeg vil bringe denne problemstillingen til det nye forskningsprogrammet under Norges forskningsråd "Havet og kysten".

SPØRSMÅL NR. 926

Innlevert 20. juni 2005 av stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund

Besvart 28. juni 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«Det finnes ulike alternativer for gjenvinning av ressurser fra nesten alle typer avfall. Ved Forsvarets anlegg i Lærdal destrueres det hvert år betydelige mengder med utdatert ammunisjon.

Hva er det årlige omfanget og miljøbelastningen av denne destruksjonen i forhold til foreliggende konsesjoner for dette anlegget, og i forhold til ulike gjenvinningsalternativer?»

Svar:

Forsvarets destruksjon av ammunisjon skjer ved Forsvarets ammunisjonsavdeling Vestlandet (FAV) i Lærdal. I vinterhalvåret foregår demontering av ammunisjon. Metaller, som for eksempel kobber og messing, demonteres og selges til gjenvinning. Det er kun selve granaten, som består av stål og sprengstoff

(TNT), som sprenges i Lærdal i løpet av en kort sommersesong.

I den perioden det har blitt avhendet ammunisjon i Lærdal (1980-2004), har det i gjennomsnitt blitt sprengt ca. 340 tonn ammunisjon pr. år. I de siste årene er det sprengt mer enn i tidligere år som følge av utfasing/kassasjon av større våpensystemer innenfor artilleri og miner. Innveide varer av metaller etter demontering av ammunisjon ved FAV var ca. 404 tonn i 2004.

Forsvaret har i en årrekke benyttet utenlandske firmaer til å avhende ammunisjon som anses som en miljøutfordring, for eksempel ammunisjon med kjemisk fylling. Det er inngått en kontrakt med Nammo Vingåkersverken AB med en total ramme på 15 mill. kr i år for avhending av sjøminer og skytefeltskrap.

Etter pålegg fra Statens forurensningstilsyn (SFT) er det siden oppstart tatt vannprøver før og et-

ter sprengningssesongen fra elva som renner gjennom feltet i Lærdal. Disse prøvene har ikke vist forhøyede verdier. Det er også, etter pålegg fra SFT, utført utslippsmålninger av tungmetaller og nitrogenoksider fra brennoven i 1992 i regi av Norsk institutt for luftforskning (NILU). Resultatene herfra førte ikke til videre pålegg fra SFT.

SFT har vurdert at det ikke er nødvendig med utslippstillatelse eller konsesjon siden omfanget er begrenset.

Fra og med 1993 har sprengningsfeltet vært med i Forsvarets overvåkningsprogram for metallforurensning fra skytefelt og demoleringsplasser. Programmet er et samarbeid mellom Forsvaret og Norsk institutt for vannforskning (NIVA). I Forsvarsbyggs rapport om "Overvåking av metallforurensning fra militære skytefelt og demoleringsplasser" av 31. ja-

nuar 2005, konkluderer NIVA med at aktiviteten i feltet ikke har bidratt til økte konsentrasjoner av bly og kobber i Lærdalselva.

I 1999 var det et folkemøte i Lærdal i regi av Lærdal kommune der Forsvaret presenterte destruksjonsvirksomheten. Som en følge av møtet gjennomførte Forsvaret i perioden 1999-2003 en undersøkelse av tungmetallnivåer i fisk, vann og sedimenter ved sprengningsfeltet og kontrollstasjoner ellers i Lærdalsområdet. Analysene viste at innholdet av tungmetaller ved anlegget ikke var høyere enn for de øvrige kontrollstasjonene. I brev fra daværende Statens næringsmiddeltilsyn, nå Mattilsynet, av 10. september 2002 til Forsvarsbygg, ble det konkludert med at det ikke er fare for helseskade ved å konsumere fisk med de målte tungmetallverdiene.

SPØRSMÅL NR. 927

Innlevert 21. juni 2005 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 28. juni 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Hvilke initiativ vil næringsministeren ta for å bidra til at virksomheten ved GE Energys turbinfabrikk på Sørumsand kan videreføres?»

BEGRUNNELSE:

Romerikes Blad referer 15. juni fra møte som de tillitsvalgte ved GE Energys turbinfabrikk på Sørumsand hadde med den politiske ledelsen i næringsdepartementet 14. juni.

Virksomheten ved GE Energys turbinfabrikk på Sørumsand står i fare for å bli lagt ned fra årsskiftet 2005-2006. Dersom dette skjer vil en betydelig norsk kunnskapsbedrift innen vannkraftindustrien forsvinne.

I svar på spørsmål 485 til undertegnede 16. februar i år konstaterer statsråd Widvey at vannkraftepoken langt fra er over. "Nå omstiller vi oss til en fase hvor det blir avgjørende å holde i hevd og videreutvikle alle de utbygginger som ble foretatt i forrige århundre. Dette gjør det nødvendig å bevare og styrke kompetansen på vannkraft i Norge. I den sammenheng er det viktig at vi kan opprettholde en konkurransedyktig innenlandsk industri som kan levere det nødvendige tekniske utstyr til våre vannkraftanlegg i

mange år fremover", skriver Widvey i sitt svar 16. februar 2005.

I svar på spørsmål 540 til undertegnede 28. februar framgår at næringsministeren ikke vil bruke Statkraft som verktøy for å sikre videre drift, noe Senterpartiet ser på som en svært god løsning, i det minste i en interimperiode. Dersom virksomheten ved GE Energy skal kunne videreføres tyder mye nå på at staten må gi drahjelp.

Svar:

Etter at jeg i slutten av januar i år ble gjort kjent med at GE Energy vurderte å legge ned virksomheten ved Sørumsand verksted, tok Nærings- og handelsdepartementet kontakt med selskapets ledelse for å få en orientering. Jeg hadde onsdag 26. januar 2005 et møte med styreleder og administrerende direktør i GE Energy hvor jeg fikk en nærmere redegjørelse om hvilke vurderinger som lå til grunn for planene.

Nærings- og handelsdepartementet har siden januar i år hatt løpende kontakt med ledelsen i GE Energy om saken. 14. juni ble det holdt et møte mellom departementets politiske ledelse og de tillitsvalgte i selskapet. 17. juni ble det holdt et tilsvarende møte med selskapets ledelse.

Ifølge ledelsen i GE Energy er hovedbegrunnelsen for vedtaket 14. februar 2005 om nedleggelse av verkstedet i Sørumsand at selv om verkstedet er vedlikeholdt, har det likevel ikke ubetydelige lønnsomhetsproblemer. Ledelsen arbeider med å finne interessenter som kan videreføre virksomheten ved verkstedet. Etter hva jeg er blitt gjort kjent med vil dette arbeidet pågå utover sommeren.

Ledelsen i GE Energy har overfor meg understreket at de ikke har planer om å nedlegge selskapets virksomhet i Norge, som også omfatter bl.a. hovedkontor og teknologisenter på Kjeller og et laboratorium i Trondheim. Tvert imot fremholder de at det kan være aktuelt for selskapet å styrke deler av den øvrige virksomheten.

Jeg er kjent med at det har vært kontakt mellom GE Energy og Statkraft vedrørende videreføring av

virksomheten ved verkstedet. Etter hva jeg forstår, mener Statkraft at det ikke kan forsvares forretningsmessig for selskapet å gå inn som investor i verkstedet på Sørumsand. Statkraft viser til at verkstedsdrift i konkurranse med selskapets leverandører ikke er en del av selskapets forretningskonsept og at Statkraft ikke verken alene eller sammen med alliansepartnere har en oppdragsmengde som gir grunnlag for å gå inn på eiersiden.

Jeg har forståelse for de konsekvenser GE Energys beslutning har både for arbeidstakerne som berøres og for lokalsamfunnet generelt. Ledelsen i GE Energy arbeider fortsatt med å finne løsninger for videreføring av drift ved verkstedet og fortsatt utnyttelse av den verdifulle kompetansen som de ansatte besitter. Departementet vil følge utviklingen i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 928

Innlevert 21. juni 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 28. juni 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Ullersmo fengsel har skriftlig gitt uttrykk for følgende syn: "Det er på det rene at hensynet til barnets beste må vike av sikkerhetsmessige grunner".

Kan man på generelt grunnlag si at hensynet til barnets beste må vike for sikkerhetsmessige hensyn, uten å foreta en konkret vurdering i den enkelte saken ved et så inngripende tiltak?»

BEGRUNNELSE:

Enkelte fengsler gjennomfører kontrolltiltak som fører til at samvær mellom barn og foreldre hindres. Når glassvegg tilbys som eneste kontrollform, er det sterkt inngripende i familielivet, og kan i praksis bety at barn blir hindret fra å ha kontakt med deres innsatte forelder.

Eksempel fra Ullersmo fengsel, presentert av Foreningen for fangers pårørende (FFP): Glassvegg tilbys som eneste alternativ for kontakt mellom foreldrene til et halvannet år gammelt barn. Mor har tidligere sonet en dom, og dette er begrunnelsen for kontrolltiltaket. Fengselet viser til at de kunne nektet mor å besøke sin mann, men av hensyn til barnet tilbys glassvegg. For et så lite barn vil glassvegg virke uforståelig og skremmende, det har ingen forutsetninger for å forstå eller nyttegjøre seg tiltaket. I praksis blir

dette barnet hindret fra sin rett til å ha kontakt med begge foreldre.

Ullersmo fengsel tilbyr i det ovennevnte tilfellet at barnet kan følges av en annen person, ev. at barnet kan følges til besøksavdelingen og så være alene med sin far under besøk.

Det er behov for å problematisere denne tilsynelatende enkle løsningen, ut fra et barnefaglig perspektiv. I denne konkrete saken har ikke barnet hatt kontakt med sin far på lang tid, og har mistet kontakten. Det er da utelukket å overlate barnet alene til faren, som nå er blitt fremmed for barnet. Familien har ingen nære som kan følge. Det er ikke lett å be venner eller mer fjerne familiemedlemmer om å stille opp og følge barn regelmessig i fengsel. Det er en krevende oppgave, både å ivareta barnet i denne sårbare situasjonen og å i det hele tatt besøke i fengsel. Bruk av glassvegg er etter mitt syn aldri en skånsom måte å gjennomføre et besøk med et barn tilstede, og bør unngås. Erfaring fra andre fengsler viser at det ikke er vanlig å bruke glassvegg når barn skal besøke. Ved behov for å kontrollere besøket benyttes en annen kontrollform, som for eksempel at en betjent er til stede på besøket.

Jamfør staffegjennomføringsloven skal fengselet ikke bruke strengere kontrollformer enn nødvendig.

Barnet har rett til samvær med sine foreldre selv om de lever hver for seg. Dette slås fast i FNs barnekonvensjon art. 9, barneloven, og i straffegjennomføringsloven § 3. Barnet har rett til samvær også med en fengslet forelder. Barnekonvensjonen åpner for at denne rettigheten kan måtte vike i spesielle situasjoner. Også straffegjennomføringsloven slår fast at sikkerheten skal ha høyest prioritet. Barnekonvensjonen har mening nettopp gjennom det å være en rettledning der ulike hensyn står i konflikt. Det bør da være en hovedregel at man prøver å finne løsninger som både ivaretar sikkerhet og hensynet til barnets behov og rettigheter på en gang. Det må vektlegges at FNs barnekomité har anbefalt Norge "å være mer fleksibel i sin omgang med familiekontakt for innsatte personer, for derved å sikre at barn beholder et personlig forhold og direkte kontakt med en innsatt forelder når dette er til barnets beste."

Jeg ber om at statsråden også gjør rede for sitt syn på bruk av glassvegg overfor barn.

Svar:

Innledningsvis vil jeg peke på at når man blir dømt til fengselsstraff for kriminelle handlinger vil dette ofte gå utover familien, herunder barna. Dette er en påregnelig følge av å sone en idømt fengselsstraff.

De sikringstiltak som iverksettes ved besøk til innsatte kan variere fordi det alltid må foretas en konkret vurdering hvor fengslets beskaffenhet, sikkerhetsnivå og den enkelte innsattes forhold vil være av betydning.

Jeg er opptatt av at alle besøk i fengsler skal foregå på en skånsom og sikker måte. Jeg er av den oppfatning at kriminalomsorgen er opptatt av å tilrette-

legge for barnebesøk og at besøkene gjennomføres på en måte som er god for barnet.

Besøk i fengsel er regulert i Lov om gjennomføring av straff mv. av 18. mai 2001 nr. 21 § 31. Siste avsnitt sier følgende: Fengslet skal legge forholdene til rette for at besøk av barn kan gjennomføres på en skånsom måte.

I forbindelse med besøk i fengsel med høyt sikkerhetsnivå skal som hovedregel alle besøk undergis kontroll. Besøkskontroll kan iverksettes generelt av sikkerhetsmessige grunner - herunder for å forebygge straffbare forhold eller ureglementert atferd - uten konkret begrunnelse i det enkelte tilfelle.

Alle besøkstillatelser gjennomgår en individuell behandling og kontrolltiltakene ved besøket blir bestemt etter en helhetlig vurdering. I forbindelse med gjennomføring av barnebesøk anstrenger kriminalomsorgen seg for å kunne gjennomføre besøket på en måte som er til barnets beste.

I ditt eksempel fra Ullersmo fengsel er jeg kjent med at det nå gjennomføres besøk under påsyn av tilsett i de tilfeller der barnet er på besøk.

Regelverket omhandler besøk og bruk av glassvegg, og det påpekes at det bør utvises varsomhet ved bruk av glassvegg ved besøk av innsattes barn. Bruk av glassvegg ved barnebesøk bør unngås så langt det er mulig. I de tilfeller der kriminalomsorgen må gjennomføre besøk med bruk av glassvegg er dette på grunn av sikkerhetsmessige forhold som gjør tiltaket helt nødvendig og der andre kontrolltiltak ikke vil være forsvarlig. Hovedregel er at der innsatte ønsker besøk av sine barn skal fengslet så langt det er mulig legge kontrolltiltakene til rette for at besøket kan gjennomføres på en skånsom måte.

SPØRSMÅL NR. 929

Innlevert 21. juni 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 1. juli 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å kvalitetssikre fordelingsmodellen (Fürst og Høverstad) slik at den blir så riktig og rettferdig som mulig, og vil et slikt eventuelt initiativ bli tatt tidnok til at en evaluering og påfølgende revisjon av modellen kan finne sted før den legges til grunn for fordelingen av 2006-budsjettet mellom politidistriktene?»

BEGRUNNELSE:

Politidirektoratet har fra 2005 begynt å bruke en ny fordelingsmodell for fordeling av politiets budsjett mellom politidistriktene, kalt Fürst og Høverstad-modellen, etter konsulentene som utarbeidet den. Enkelte politidistrikter kommer uventet dårlig ut, mens andre er klare vinnere. Modellen skal i prinsippet være basert på objektive kriterier, men mange har reagert på at selv distrikter som har svært mange

likhetstrekk, kommer helt forskjellig ut. Et eksempel på dette er distriktene Follo og Asker og Bærum. Selv om disse distriktene har tilnærmet samme folketall og samme kriminalitet, får Asker og Bærum i år 28 mill. kr mer å drive polititjeneste for enn Follo. Det blir ca. 20 pst. mer pr. innbygger. Foreløpig er Først og Høverstad-modellen bare delvis tatt i bruk. Følges modellen fullt ut, skal Asker og Bærum ha 68 stillinger mer enn Follo (348 mot 280).

Et slikt resultat vil mange finne høyst urimelig og ikke i samsvar med et fornuftig faglig skjønn.

Ser man nærmere på modellens kriterier, viser det seg at den tillegger urbaniseringsgraden (innbyggertetthet) svært stor vekt, og bruker kriterier for tetthet som gir stor uttelling for sammenhengende områder med villapreget bebyggelse. Spesielt slår kriteriet "tettsted over 50 000" sterkt ut, fordi det er gitt en betydelig vektning i modellen. Spørsmålet er om en slik vektning er relevant for politiets oppgavebelastning, eventuelt om innbyggertetthet først blir relevant som belastningsfaktor når man kommer opp på reell bystruktur. Man kunne tenke seg at mindre tetthet, for eksempel en viss avstand mellom distriktets tettsteder, kunne gi uttelling fordi det blir lengre kjøreavstand mellom politiets oppdrag.

Hvis man fjerner tetthetskriteriet fra modellen, viser det seg at Asker og Bærum og Follo kommer ut med nesten helt lik belastningsgrad, og dermed "poengsum". Dette kriteriet tilsvarer altså en differanse på 68 stillinger mellom to ellers like distrikter.

Alle ønsker en mest mulig objektiv modell, men bruk av vilkårlig skjønn ved vektning av kriteriene er ikke objektivitet. Skjønnen spiller tilsynelatende en viktig rolle ved konstruksjonen av modellen, og dette må kunne være gjenstand for drøfting og revurdering når man ser at resultatene åpenbart blir urimelige.

En annen innvending mot Først og Høverstad-modellen er at den ikke tar hensyn til distriktenes nærhet til hovedstaden, dette i motsetning til en tidligere budsjettmodell. Både Asker og Bærum og Follo taper på dette. Man kan spørre hvorfor et så viktig

kriterium er tatt med i én modell, men ikke i en annen.

Spørsmålet blir da om statsråden vil ta initiativ til å kvalitetssikre fordelingsmodellen slik at den blir så riktig og rettferdig som mulig, og om et slikt eventuelt initiativ vil bli tatt tidsnok til at en evaluering og påfølgende revisjon av modellen kan finne sted før den legges til grunn for fordelingen av 2006-budsjettet mellom politidistriktene.

Svar:

Den omtalte fordelingsmodellen ble kvalitetssikret og oppdatert senest i desember 2004. Politidirektoratet vil foreta en årlig kontroll av modellen og det statistiske materiale som denne bygger på. For å skape en stabil og forutsigbar fordelingsmodell vil gjennomsnittstall for en lengre periode bli lagt til grunn.

For Regjeringen er det viktig at politiressursene brukes kostnadseffektivt og målrettet for å bekjempe kriminalitet, og for å utføre de andre oppgavene politiet har ansvar for. Når politiet oppnår gode resultater, tjener dette både samfunnet og enkeltmennesker. Fordelingsmodellen er bygget opp med dette formål og er derfor basert på en rekke ulike kriterier. Kriteriene må ses i sammenheng og det kan bli misvisende å sammenlikne enkeltkriterier mellom distriktene. Det vil også bli uheldig å betrakte enkelte politidistrikter som "vinnere" og andre som "tapere".

Kriteriesettingen i modellen ble vurdert sammen med politidistriktene og det var gjennomgående bred enighet om at kriteriene dannet et godt og objektivt grunnlag for ressursfordeling til politidistriktene.

For øvrig vil Politidirektoratet følge opp ressursfordelingen både i styringsdialogen med politidistriktene og i de styringsdokumenter som angir mål og ressursrammer. Modellen vil også som nevnt ovenfor bli regelmessig kvalitetssikret og den vil på nytt bli gjennomgått og vurdert før budsjettildelingen for 2006.

SPØRSMÅL NR. 930**Innlevert 22. juni 2005 av stortingsrepresentant Geir-Ketil Hansen****Besvart 28. juni 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Vil flertallsmerkningen fra behandlingen av Nasjonal transportplan vil bli fulgt opp når anbudene på kortbanenettet skal lyses ut?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge EU-tidende 2005/S 115-113429, datert 16. juni 2005, offentliggjøres anbudene på kortbanenettet for perioden 1. april 2006 til 31. mars 2009. Det fremgår av dokumentet at anbudsområdene skal være oppsplittet noenlunde slik de er i dag og for noen områder mer oppsplittet. Det fremgår ikke hvilke krav det skal stilles til flytype, krav til sikkerhetsutstyr og setekapasiteten.

I forbindelse med behandlingen av Nasjonal transportplan står det følgende i en flertallsmerkning: "Flertallet viser til at departementet ved flere høve har splitta opp anbudsområde og opna for fly ned til 15 seter, dels mot fylkeskommunens ynskje. Dette har m.a. i Narvik ført til redusert trafikk. Flertallet vil og nemne at større fly har strengere krav til tryggleiksutstyr. Ut fra dette vil flertallet be departementet vurdere å kombinere større fly med meir sammenhengende ruteområder i samband med neste anbudsrunde."

Svar:

Anbudsinvasjonen som gjelder statens kjøp av flyruter for perioden 2006-2009 ble ved en feiltakelse

fra EU-kommisjonens side lyst ut i Official Journal 16. juni 2005 No. C-146.

Ovennevnte anbudsutlysning ble lyst ut på et tidspunkt som ikke var kjent for Samferdselsdepartementet og EU-kommisjonen hadde satt en frist for levering av bud som ikke var koordinert med norske myndigheter. I tillegg til dette var heller ikke oversettelsen av den fullstendige utlysningsteksten ferdigstilt. Av den grunn sendte Samferdselsdepartementet samme dag et brev til EFTA Surveillance Authority (ESA) der vi ba dem sørge for at denne publikasjonen umiddelbart ble kansellert.

I Official Journal 21. juni 2005 No. C-149 ble den feilaktige utlysningen i Official Journal 16. juni 2005 No. C-146, kansellert.

Jeg vil imidlertid bemerke at det kun var deler av anbudet som feilaktig ble lyst ut. Det betyr at alle spesifikke krav som frekvens, flytype med mer, ikke var med i denne utlysningen.

I arbeidet med neste hovedanbudsrunde har jeg vurdert de forhold som komiteen tok opp i forbindelse med Nasjonal transportplan. Da hele anbuds dokumentet ikke er offentlig ennå, kan jeg på det nåværende tidspunkt ikke kommentere innholdet. Resultatet av Samferdselsdepartementets vurderinger vil fremkomme på det tidspunktet hele anbuds dokumentet lyses ut.

SPØRSMÅL NR. 931**Innlevert 22. juni 2005 av stortingsrepresentant Morten Lund****Besvart 1. juli 2005 av finansminister Per-Kristian Foss****Spørsmål:**

«De økte inntektsfradrag for gaver til frivillige og humanitære organisasjoner har gitt en kraftig økning i slike gaver. For person med middels inntekt utgjorde skattefradraget 1 680 kr for inntektsåret 2003. For en sykeheimsbeoer i Oslo med slik inntekt reduse-

res denne fordelten til 253 kr da kommunen krever 85 pst. av skattereduksjonen som økt vederlag/egenandel.

Mener statsråden det er i samsvar med intensjonene at de eldste eldre får minimal belønning fra staten for sin giverglede?»

BEGRUNNELSE:

Det omtalte forhold er ikke lett å oppdage da de fleste pensjonister ikke får tilsendt forhåndsutfyllt selvangivelse som kan korrigeres. I dette tilfelle ble det oppdaget at det før ordinær likning ikke var sendt melding om gave fra gavemottaker til likningskontoret. Etter klage på ordinær likning ble skatten redusert med 1 680 kr. Det ble videre klaget til det kontor i bydelen som fastsetter egenandel for sykeheimsoppholdet. Det ble regnet som en selvfølge at et godkjent fradrag i inntekt på 6 000 kr også ville gi redusert egenandel da denne beregnes ut fra disponibel inntekt etter skatt og andre fradrag. Det reageres nå på at bydelen ikke godtar dette inntektsfradraget slik det gjøres for andre skattytere, men tvert imot finner grunnlag for å øke kommunens inntekt fordi en beboer har gitt en gave til misjonen. Dette inntektsfradraget er så vidt vites ikke å regne som et fradrag for utgift til inntekts ervervelse.

Svar:

Vederlag for opphold i institusjon beregnes ut fra beboernes disponible inntekt, det vil si alminnelig inntekt etter fradrag for skatt. Skattefradrag gir en

høyere inntekt etter skatt og et høyere grunnlag for beregning av vederlaget. Inntektsfradrag som følge av gaver legges følgelig til grunn ved beregning av beboerens skattepliktige inntekt og utregnes av likningsmyndighetene, ikke kommunen.

Betalingsreglene medfører at fordelene ved å gi gaver til frivillige og humanitære institusjoner ikke blir tilsvarende stor som om beboeren mottok tjenester utenfor institusjon. Tilsvarende problemstilling gjelder andre skattefradrag. Kommunens arbeid med å beregne beboernes disponible inntekt er i dag omfattende. I vurderingen av om skattefradrag for gaver fullt ut bør gjenspeiles i vederlaget må behovet for en slik belønning veies opp mot det merarbeid en slik regel vil påføre kommunen.

Vederlagsforskriften regulerer hva kommunene maksimalt kan ta i betaling for opphold i sykehjem. Det er imidlertid opp til kommunen selv å fastsette vederlaget i det enkelte tilfellet. I § 5 gis kommunen adgang til å gjøre fradrag i beregningsgrunnlaget når det finnes rimelig etter forholdene. Det blir dermed opp til kommunen selv å avgjøre om gaver til frivillige og humanitære organisasjoner også bør føre til fradrag ved beregning av vederlaget.

SPØRSMÅL NR. 932

Innlevert 22. juni 2005 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 6. juli 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Kulturminneloven åpner for at staten kan dekke hele eller deler av utgiftene til arkeologiske undersøkelser ved mindre private tiltak. St.meld. nr. 16 (2004-2005) foreslår å øke bevilgningene til slik kostnadsdekning med 21 mill. kr årlig.

I hvilke typer saker kan tiltakshaverne regne med å få dekt utgiftene til arkeologiske undersøkelser i framtida, der utgiftene ikke dekkes pr. i dag?»

BEGRUNNELSE:

Det vil være av interesse å få opplyst om tiltakshaverne i noen av eksemplene nedenfor kan regne med å få dekt kostnadene til arkeologiske undersøkelser når bevilgningene er økt slik St.meld. nr. 16 angir.

- Eksempelet gjengitt på side 10 i Innst. S. nr. 227 (2004-2005) fra Trøndelag der en privatperson er blitt pålagt å betale 42 000 kr for sikring av et vikingfunn han fant på sin eiendom.
- En gårdbruker i Østfold som er blitt bedt om å garantere for utgravninger til 26 000 kr pluss hold av gravemaskin for arkeologiske undersøkelser i forbindelse med at hun vil legge om en boligvei som går gjennom tunet hennes.
- En gruppe mindre grunneiere i Hordaland som søker konsesjon for bygging av et småkraftverk, og som må garantere for utgravninger til 62 000 kr pluss hold av gravemaskin. Grunneierne vet ennå ikke om de får konsesjon og dekket kostnadene som privatpersoner.
- En kommune i Hordaland som vil utarbeide reguleringsplan for ei grend med nedgang i folketallet, og der reguleringsplanen skal legge grunnlag

for småskala næringsutvikling.

Det har kommet krav om arkeologiske utgravninger i forbindelse med reguleringsplanarbeidet som kommunen må bekoste.

- En kommune i Møre og Romsdal som vil regulere 220 dekar til næringsvirksomhet og som må bekoste arkeologiske undersøkelser for mellom 8 og 10 mill. kr.

Svar:

I henhold til kulturminneloven § 10, skal utgifter til særskilt gransking av kulturminner bæres av tiltakshaver. For større tiltak kan staten dekke hele eller deler av utgiftene, dersom det foreligger særlige grunner. For mindre, private tiltak skal staten dekke utgiftene dersom de er urimelig tyngende for tiltakshaver. I dag er det få saker der staten dekker utgifter til arkeologiske undersøkelser. I St.meld. nr. 16 (2004-2005) Leve med kulturminner, som nylig ble behandlet i Stortinget, har Regjeringen varslet en

omlegging av dagens forvaltningspraksis ved at staten i langt større grad skal dekke utgiftene til arkeologiske arbeider i forbindelse med gjennomføringen av mindre private tiltak. I stortingsmeldingen varsles det også andre konkrete tiltak for generelt å skape en større forutsigbarhet for tiltakshavere.

Arbeidet med å følge opp stortingsmeldingen er startet opp og utarbeidelse av nye retningslinjer for kostnadsdekning ved mindre private tiltak er ett av områdene som har høyest prioritet. Det vil bli lagt vekt på å utforme retningslinjer som på en tydelig måte avklarer hva som faller inn under lovens begrep "mindre private tiltak". Her gir tidligere saker et godt erfaringsgrunnlag, slik de eksemplene som nevnes i spørsmålet fra representanten Morten Lund. Departementet kjenner ikke alle sakene i detalj og vil ikke kommentere dem ettersom de er av ulik karakter.

Saken fra Trøndelag har nylig vært til sluttbehandling i Miljøverndepartementet og jeg ønsker ikke å kommentere denne saken ut over det som følger av departementets avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 933

Innlevert 22. juni 2005 av stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll

Besvart 6. juli 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«I St.prp. nr. 1 (2004-2005) heter det at Miljøverndepartementet vil legge "vekt på samarbeid med de frivillige organisasjonene i arbeidet med fjellreven". I ettertid har Direktoratet for naturforvaltning gått inn for å redusere bevilgningen fra 180 000 kr i fjor til 20 000 kr til i år, etter at organisasjonene søkte om 165 000 kr.

Anser departementet at en slik bevilgning er i tråd med føringene i St.prp. nr. 1 (2004-2005)?»

Svar:

De senere årene er det satt inn store ressurser for å hindre at fjellreven, en av Norges mest truede arter, dør ut. Det pågår et forsøk med innfangning og avl for senere utsetting i naturen og et forsøk med rødrevkontroll og føring av fjellrev. Det gjennomføres også årlig overvåking av fjellrevbestanden og det er opprettet en egen hi-database for arten. For inneværende år er det satt av til sammen 4,9 mill. kr til arbeidet med fjellreven.

Som det går fram av St.meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand, vil Regjeringen styrke satsingen på bevaring av truede arter, jf. målet om å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. Det videre arbeidet med fjellreven må ses i sammenheng med denne satsingen, som bl.a. vil omfatte handlingsplaner for flere truede arter. For fjellreven er det allerede utarbeidet en handlingsplan, og jeg legger stor vekt på at oppfølgingen av denne skal være tilfredsstillende.

Jeg finner det svært positivt at Norges naturvernforbund, Den norske turistforening, Norges jeger- og fiskerforbund og WWF Norge bidrar i dette arbeidet. Dette er også årsaken til at miljøforvaltningen som ledd i arbeidet med fjellreven har gitt støtte til organisasjonene, bl.a. for å bidra til spredning av kunnskap om fjellrevens situasjon som truet art. Arbeidet med å redde fjellreven er nå inne i en tiltaksfase, og for inneværende år har Direktoratet for naturforvaltning valgt å prioritere konkrete tiltak for å redde fjellreven, jf. prosjektene nevnt innledningsvis. For å vi-

dereføre det gode samarbeidet med organisasjonene har imidlertid direktoratet bevilget 20 000 kr til organisasjonenes arbeid også dette året. Samlet sett mener jeg at tiltakene for å redde fjellreven er i tråd med føringene i St.prp. nr. 1 (2004-2005).

Direktoratet har overfor Miljøverndepartementet opplyst at de har jevnlig kontakt med organisasjonene både om organisasjonenes rolle og finansierings-spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 934

Innlevert 23. juni 2005 av stortingsrepresentant Søren Fredrik Voie

Besvart 29. juni 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden følge opp vedtaket i Stortinget fra behandlingen av St.meld. nr. 40 (2002-2003) om "[...] kvalitet og lik tilgjengelighet også for studenter med nedsatt funksjonsevne", og hvilke tiltak er satt i gang i den forbindelse, eventuelt hva planlegges i nær fremtid?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 40 (2002-2003) Nedbygging av funksjonshemmende barrierer. Strategier, mål og tiltak i politikken for personer med nedsatt funksjonsevne, som ble lagt frem våren 2003, ble høyere utdanning løftet frem som et eget tiltaksområde. Meldingen ble behandlet i Stortinget våren 2004, og i den forbindelse ble følgende vedtak (anmodningsvedtak) fattet:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag som sikrer kvalitet og lik tilgjengelighet også for studenter med nedsatt funksjonsevne."

Saken ble senere fulgt opp under behandlingen av St.meld. nr. 4 (2004-2005) Om anmodnings- og utredningsvedtak i stortings-sesjonen 2004-2005. Her ble Regjeringen bedt om å gi Stortinget tilbakemelding om oppfølgingen av anmodningsvedtaket i løpet av våren 2005.

Svar:

Som representanten viser til ble det under behandlingen av St.meld. nr. 40 (2002-2003), jf. Innst. S. nr. 162 (2003-2004), ble det fattet følgende vedtak (anmodningsvedtak 319): "Stortinget ber Regjeringa fremme forslag som sikrer at kvalitetsreformen i høyere utdanning sikrer kvalitet og lik tilgjengelighet også for studenter med nedsatt funksjonsevne."

Ny lov om universiteter og høyskoler som trer i kraft 1. august, viderefører kravet om universell ut-

forming av læringsmiljøet, og pålegger utdanningsinstitusjonene å legge til rette for studenter med særskilte behov. Etter ny lov vil dette også omfatte private utdanningsinstitusjoner som er godkjent etter loven. Departementet har stilt krav til institusjonene om lokale handlingsplaner for funksjonshemmede. Planene skal bidra til at kravene i universitets- og høyskoleloven blir fulgt opp og at studenter med nedsatt funksjonsevne får et bedre læringsmiljø. Planene og oppfølgingen av dem, er med jevne mellomrom tema for de etatsstyringsmøter departementet har med institusjonene.

I St.meld. nr. 4 (2004-2005) Om anmodnings- og utredningsvedtak i stortings-sesjonen 2004-2005 ble anmodningsvedtakene fra 2003-2004 gjennomgått og kommentert. Det het at anmodningsvedtaket ville bli fulgt opp i budsjettet for 2005. Departementet foreslo avsatt 3 mill. kr til nedbygging av funksjonshemmende barrierer innenfor høyere utdanning. Dette ble ikke fulgt opp under Stortingets behandling av budsjettet, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2004-2005).

På budsjettet for 2004 var det satt av 3 mill. kr til oppfølging av St.meld. nr. 40. Dette er midler som nyttes til kartlegging av den fysiske tilgangen til universitets- og høyskolebygg. Det er Statsbygg som gjennomfører tiltaket i nært samarbeid med universiteter og vitenskaplige høyskoler, som eier av egne bygg. I denne sammenheng vil jeg opplyse at Statsbygg har vedtatt en egen handlingsplan for universell utforming for 2004-2006, som også omfatter en kartlegging av tilgjengeligheten til høyskolebygg som Statsbygg eier og forvalter.

Jeg vil videre vise til at NIFU STEP er bedt om å gjennomføre en undersøkelse av studiehverdagen for funksjonshemmede innenfor høyere utdanning. I denne undersøkelsen vil bl.a. utdanningsinstitusjoners strategier i forhold til funksjonshemmede studenter bli kartlagt, bl.a. med utgangspunkt i institusjonenes egne handlingsplaner for funksjonshemmede

de. Undersøkelsen vil rette søkelyset på Kvalitetsreformen og hva denne har betydd med hensyn til arbeids- og læringsformer for disse studentene. Rapporten fra NIFU STEP vil trolig foreligge i løpet av høsten 2005.

Utover dette vil jeg også vise til at det fra departementets side er satt i gang ulike tiltak overfor synshemmede studenter med behov for særskilt tilrettelagt studielitteratur. Det har bl.a. vist seg at disse studentene har problemer med å få studielitteraturen i tide til studiestart. Ansvar for produksjonen av tilrettelagt pensumlitteratur er lagt til Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB). Departementet har bedt utdanningsinstitusjonene om å ha pensumlistene kla-

re slik at NLB kan ha mulighet til å produsere studielitteraturen i god tid før studiestart.

Det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal gjennomgå og kartlegge studielitteratursituasjonen for studenter som har behov for tilrettelagt studielitteratur. Arbeidsgruppen vil også bli bedt om å komme med forslag til forbedringer og tiltak på området.

Avslutningsvis vil jeg vise til at departementet etter søknad fra Pensumtjeneste AS har tildelt 418 000 kr til prøveprosjektet "Litteratur i elektronisk format" om organisering og tilrettelegging av faglitteratur for personer med syns- og lesehemninger. Jeg tror at dette er et prosjekt som på sikt kan bidra til å lette studiestituasjonen for studenter, som har behov for tilrettelagt studielitteratur.

SPØRSMÅL NR. 935

Innlevert 24. juni 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 1. juli 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«I samband med at NRK kuttar 10 stillingar innan kultur, er den einaste stillinga NRK har på dette feltet i Stavanger vedteken nedlagt. Det har vekt regional merksemd at NRK på denne måten nedprioriterer eit fylke som er på norsktoppen i kultursatsing. Det er ekstra grunn til undring at dette skjer i ei tid der Stavanger, den storbyen som brukar mest midlar på kultur, også førebur seg til 2008 og statusen som europeisk kulturby.

Er statsråden samd i NRK si prioritering, eller vil ho gjere noko?»

GRUNNGJEVING:

Eg finn grunn til å minna om at verken Troms, Trondheim, Bergen eller Kristiansand vert råka. Desse kontora har høvesvis 1, 3, 2 og 3 kulturstillingar. Desto meir underleg, ja, uakseptabelt, synest det at kulturstillinga i Stavanger vert kutta.

Svar:

I min orientering til Stortinget 28. februar 2002, gjorde eg greie for styringa av NRK. Her peika eg mellom anna på at styringa med NRK, som for andre statseigde aksjeselskap, må skje på eit overordna nivå. Innanfor rammene av allmennkringkastingsoppdraget må styret og leiinga i selskapet ha stort handlingsrom.

Avgjerder som har direkte og vesentlege konsekvensar for sjølve allmennkringkastingstilbodet er

derimot ei politisk sak. I slike høve vil vedtektene stilla krav om at saka blir lagt fram for generalforsamlinga til handsaming. Dersom det skulle bli aktuelt med vidfemnande endringar som får konsekvensar for programtilbodet, vil Kultur- og kyrkjedepartementet leggja saka fram for Stortinget.

I praksis vil dette seia at spørsmål som gjeld intern drift og organisering, må liggja innanfor det styret og leiinga i NRK sjølv har fridom til og ansvar for å avgjera.

Føresetnaden må vera at endringane ikkje svekker sjølve programtilbodet på område som ligg sentralt i allmennkringkastaroppgåva.

Som eg gjorde greie for i Stortinget, er det viktig å skilja mellom på den eine sida dei overordna prinsippa for allmennkringkastaroppdraget og på den andre sida korleis NRK vel å organisera seg og driva selskapet for å oppfylla dette oppdraget. Det første er ei politisk sak, det andre er det ikkje.

Ut ifrå dette er det mi vurdering at NRKs avgjerd om å kutta 10 stillingar innan kultur, ikkje skal handsamast politisk, korkje av meg som generalforsamling eller av Stortinget. NRK må ha fridom til å gjennomføra naudsynte omleggingar på ein måte som i minst mogleg grad går ut over kjerneverksemda og oppgåvene som allmennkringkastar.

Et forutsett at NRK vil dekkja kulturlivet i Stavanger på lik line med kulturlivet i landet elles, særleg i lys av status som Europeisk kulturby i 2008.

SPØRSMÅL NR. 936**Innlevert 24. juni 2005 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa****Besvart 30. juni 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Med kva heimel er det departementet krev at Hå kommune skal betala takstpris dersom kommunen vil overta Obrestad fyr, og er det ikkje i desse dokumenta (St.meld. nr. 33 (1996-97) og St.meld. nr. 28 (2000-2001)) egentleg lagt til grunn at det er ynskjeleg med avhending til det offentlege og at takstpris er noko som er aktuelt ved avhending til private?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til den dialogen som har vore mellom departementet og kommunen og dei påstandane som er framsette i lokale media, m.a. Stavanger Aftenblad i samband med det. Stortinget har gitt sitt samtykke til ei prioriteringsrekkefølge slik det kjem fram av St.meld. nr. 33 (1996-97). Det same er teke opp att i St.meld. nr. 28 (2000-2001).

Svar:

Dei reglane som nå gjeld for avhending av fast eigedom som høyrer staten til, er fastsette ved kongeleg resolusjon av 19. desember 1997. I St.meld. nr. 33 (1996-97) Vurdering av den gjennomførte nedlegginga av vakthaldet på fyr og i St.meld. nr. 28 (2000-2001) Fyrstasjonene - posisjon og betydning i en moderne navigasjonsinfrastruktur, er reglane for avhending av fast eigedom som høyrer staten til beskrivne. Det er òg gitt eit oversyn over kva for prioritering som skal nyttast når disposisjonsretten til bygningar m.m. kan overførast til andre. I dei to nemnde stortingsdokumenta vert prosedyren for avhending av fyrstasjoner beskrive:

- Takst skal innhentast
- Aktuelle statlege etatar og institusjonar kontaktast med omsyn på overdraging (dette kan gjerast utan vederlag mellom statsinstitusjonar utanfor statens forretningsdrift)

- Kommunar og fylkeskommunar vert kontakta for mogleg overtaking, fortrinnsvis til takst
- Om desse ikkje er interessert, vil ein kontakta organisasjonar med allmenntilgang føremål
- Til slutt vil ein kunne vurdera sal til private.

I dei administrative retningslinene som Fiskeri- og kystdepartementet har gitt Kystverket er det ein føresetnad at ålmenta får best mogleg høve til å nytte eigedomane. Det er likeeins gjort klårt at avhending som hovudregel skal skje etter offentleg kunngjering og vere basert på marknadspris. I St.prp. nr. 1 (2004-2005) for Fiskeri- og kystdepartementet heiter det i Kap. 1062 Kystverket Prioriteringer 2005 mellom anna at "Det legges opp til avhending av flere fyrstasjoner i 2005. Dette skal bidra til aktiv bruk av eiendommene. Det budsjetteres med om lag 10 mill. kr i inntekter til staten fra salg av fyreiendommer i 2005". Stortinget slutta seg til dette forslaget. I 2005 har Fiskeri- og kystdepartementet og Kystverket avhenda fleire fyrstasjoner til kommunar, til dømes Eigerøy fyrstasjon til Eigersund kommune til takst (450 000 kr) og Ryvarden fyrstasjon til Sveio kommune til taksten på 750 000 kr. Stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa har i spørsmål nr. 936 spurt om det ikkje egentleg er lagt til grunn at det er ynskeleg med avhending til det offentlege og at takstpris er noko som er aktuelt ved avhending til private. Det er ikkje gjort endringar i reglane for avhenging av fast eigedom som høyrer staten til, og difor må Fiskeri- og kystdepartementet som hovudregel selje fyreigedomar til takst. Ved taksering tek ein omsyn til om til dømes ein kommune som har leigd ein fyreigedom har gjort meir enn vanleg vedlikehald. Dette kan ein ta med i ei totalvurdering. Avhendingsinstruksjonen krev at sal under takst/marknadspris skal leggest fram for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 937**Innlevert 24. juni 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger****Besvart 1. juli 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Når regner justisministeren med at det blir fastsatt endring av § 4 i forskrift 8. juni 2001 nr. 570 om tomtefeste m.m., slik at adgang til innløsning av festetomter på landbrukseiendommer begrenses i forhold til gjeldende forskrift slik denne lyder etter endringene som gjelder fra 1. november 2004?»

BEGRUNNELSE:

I spørsmål nr. 876, datert 13. juni 2005, blei justisministeren bedt om å avklare framdrift i arbeidet med "forskriften som begrenser innløsningen av festetomter på landbrukseiendommer". Som begrunnelse for spørsmålet blei det vist til at justisministeren har uttalt både i media og ved behandling av tomtefesteloven i Odelstinget, at han legger vekt på at landbrukseiendommer i stor grad skal skjermes mot inn-

løsning av fritidstomter. I sitt svar refererte justisministeren til forskriften som allerede er fastsatt. Interessen knytter seg sjølsagt til de endringene av § 4 i forskriften som ikke er avklart. Det opplyses at departementet for tida arbeider med spørsmålet om endring. Siden en er kjent med at dette arbeidet nå har pågått i et halvt år etter avslutta høring, burde det være mulig å få opplyst omtrent når det kommer en avklaring. Som opplyst i spørsmål nr. 876 mottar eiere av landbrukseiendommer nå varsel med krav om innløsning neste år, uten å ha den ønskelige avklaringen å bygge på når de skal vurdere om de kan motsette seg innløsningskrav eller ikke.

Svar:

Forskriftsendringen ble fastsatt ved kongelig resolusjon 24. juni 2005.

SPØRSMÅL NR. 938**Innlevert 24. juni 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen****Besvart 6. juli 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«50 tidligere pasienter ved Kysthospitalet i Troms søkte for en tid siden om erstatning fra Billighetserstatningsutvalget for sviktende medisinsk behandling, sviktende omsorg og for overgrep fra personalets side i den tiden de var pasienter ved hospitalet. 18 av de 50 søkerne fikk erstatning for manglende medisinsk behandling, men ingenting ble gitt for manglende omsorg og for de overgrep som ble begått.

Vil statsråden vurdere å gi erstatning for denne delen av kravet fra de 50 tidligere pasientene ved Kysthospitalet?»

Svar:

Spørsmålet ble overført fra helse- og omsorgsministeren.

Når det gjelder faktum, har vi fått opplyst følgende av Justisskretariatene som er sekretariat for Stortingets billighetserstatningsutvalg:

Totalt 49 søkere fikk saken avgjort i Stortingets Billighetserstatningsutvalgs møte 10. mai 2005. Av disse ble 18 søkere innvilget billighetserstatning av varierende størrelse (50 000-150 000 kr).

Grunnlaget for samtlige søknader er påstand om mangelfull medisinsk behandling ved hospitalet. I 24 av utvalgets vedtak fremkommer at også omsorgssvikt har vært en del av søknadsgrunnlaget.

Omsorgssvikten knytter seg til anførsler om at søkere skal ha fått fysiske avstraffelser og trusler om straff i forbindelse med disiplinære forseelser. Videre omtales hospitalet som et sted med generell mangel på omtanke og omsorg.

Sosial- og helsedirektoratet, som er fagetat i saken, utarbeidet 18. februar 2004 en generell vurdering for behandlingen av søknadene. I dette dokumentet heter det: "Det er lett å forestille seg at et kronisk sykdomsforløp, isolasjon fra familie og venner og et strengt pleiemessig regime kan ha satt varige spor i et barnesinn. Hvilken betydning disse forhold

kan ha hatt, er det uråd å ha noen formening om. Shd finner derfor også ved den individuelle bedømmelsen å måtte se bort fra de omsorgsmessige sider ved oppholdet i Kysthospitalet, som begrunnelse for å tilrå billighetserstatning." Videre heter det at man er oppmerksom på at det kan reises kritikk mot disiplinære forføyninger som flere av søkerne ble utsatt for ved Kysthospitalet, men at man vanskelig kan se at dette kan gi grunnlag for å tilrå billighetserstatning.

Sosial- og helsedirektoratets uttalelser har vært en del av underlaget for Billighetserstatningsutval-

gets vurdering av saken og vedtak fra mai 2005. Anførsler om omsorgssvikt ved Kysthospitalet i Troms representerer derfor ikke nye forhold som har dukket opp, men forhold utvalget har vurdert og funnet ikke gir tilstrekkelig grunnlag for billighetserstatning.

Avgjørelser fra Stortingets Billighetserstatningsutvalg kan ikke påklages videre til Stortinget. Jeg kan på dette grunnlag ikke se at verken helse- og omsorgsministeren eller justisministeren burde ta opp en slik erstatningssak.

SPØRSMÅL NR. 939

Innlevert 24. juni 2005 av stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik

Besvart 4. juli 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Under den norske lanseringen av FNs utdanningstiår for bærekraftig utvikling (ESD-10) på Hamar 15. mars uttalte utdanningsministerens politiske rådgiver Eldbjørg Torsøe at "Regjeringens mål er at Norge skal bli et europeisk foregangsland innen ESD-10".

Hva vil utdanningsministeren gjøre for å realisere denne ambisjonen?»

Svar:

Den norske lanseringen av FNs utdanningstiår for bærekraftig utvikling fant sted på Hamar 15. mars. Politisk rådgiver Eldbjørg Torsøe sa der at "Regjeringens mål er at Norge skal bli et europeisk foregangsland innen utdanning for bærekraftig utvikling".

Regjeringen støtter opp om den overordnede målsetningen for tiåret. Verdiene som ligger i begrepet bærekraftig utvikling skal integreres i alle aspekter av læring og skolen har en nøkkelposisjon i dette arbeidet.

Politisk rådgiver Eldbjørg Torsøe fremhevet i sitt innlegg at opplæring for bærekraftig utvikling er en utfordring for norsk skole. Problemstillinger knyttet til bærekraftig utvikling er komplekse og kan være kontroversielle. Hun fremhevet at skolen skal ta denne utfordringen.

Utdanningsdirektoratet er i ferd med å ferdigstille en nasjonal strategi for utdanning for bærekraftig utvikling i grunnskolen og videregående opplæring. Denne har som mål å forankre bærekraftig utvikling i

hele utdanningssystemet, slik at temaet blir en vedvarende og naturlig del av hele grunnopplæringen. I arbeidet med nye læreplaner er bærekraftig utvikling forankret i læreplanene i de sammenhenger dette er naturlig.

Utdanning for bærekraftig utvikling er tverrfaglig, men bygger på sterke faglige disipliner. Naturvitenskap er et av fundamentene, og det er en spesiell utfordring å styrke skolens kompetanse på dette området. Vi ser at temaene innenfor bærekraftig utvikling appellerer til mange ungdommer. Dette engasjementet kan øke elevenes interesse for naturfag.

Lærernes kompetanse er en forutsetning for elevenes læring om bærekraftig utvikling. I forbindelse med St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring er det utarbeidet en kompetanseutviklingsstrategi i samarbeid med KS, Utdanningsforbundet, Norsk lektorlag, Skolens Landsforbund, Norsk Skolelederforbund og den sentrale utdanningsadministrasjonen. Den er et felles grunnlag for det kompetanseløftet som skal gjennomføres i grunnopplæringen i perioden 2005-2008. Utdanningsdirektoratet vil samarbeide med universitets- og høyskolesektoren om å utvikle kurstilbud innenfor temaet bærekraftig utvikling. Strategi for utdanning for bærekraftig utvikling blir et grunnlagsdokument som skolene blir oppfordret til å ta hensyn til i sin kompetanseplanlegging.

For å gi skolene faglig og metodisk støtte i arbeidet med bærekraftig utvikling, er det utviklet en nettbasert læringsressurs: www.miljolare.no. Dette er et interaktivt verktøy med fokus på elevenes egne undersøkelser. Elevene gjennomfører aktiviteter i eget nærmiljø, etter metoder som er kvalitetssikret av

forskningsinstitusjoner. Resultatene blir lagt inn i en felles database som er tilgjengelig for alle. Eksempler på slike oppgaver er overvåking av biologisk mangfold og vannkvalitet, kartlegging av forurensingskilder lokalt, oppfølging av inneklima i skolen og overvåking av energibruk. Det er også innledet et samarbeid med Enova om energiøkonomisering. Det har vist seg at skoler ved hjelp av enkle tiltak kan spare opp til 20 pst. av forbruket.

Opplæring for bærekraftig utvikling krever arbeid på tvers av sektorene. For å skape gode læringsarenaer er det inngått et tverrdepartementalt samarbeid for å utvikle felles tilbud til skolene. I tillegg tas det sikte på å oppfordre til tilsvarende tverrsektorielt samarbeid på fylkesnivå. Utdanningsdirektoratet

iverksetter kampanjer og konkurranser i samarbeid med ulike aktører. Blant annet inviteres skoler og barnehager til en konkurranse om temaet vann i lokalt og globalt perspektiv. Konkurransen arrangeres av Utdanningsdirektoratet i samarbeid med Barne- og familiedepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet og den norske UNESCO-kommisjonen.

FNs utdanningstiår for opplæring i bærekraftig utvikling er i startfasen. Likevel har vi allerede satt fokus på arbeidet i skolen med dette, noen tiltak er satt i gang og flere vil følge. Jeg håper og tror at berørte parter vil jobbe sammen, slik at vi får mest mulig ut av tiåret.

SPØRSMÅL NR. 940

Innlevert 24. juni 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 1. juli 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Det har den siste tiden vært omtalt i media at penger fra kriminelle handlinger hvitvaskes gjennom aksjemarkedene.

Hvilke fremtidige planer har finansministeren for å bekjempe denne typen hvitvasking, og hvordan har effekten av allerede gjennomførte tiltak vært?»

Svar:

Norske tiltak mot hvitvasking følger hovedsakelig av straffeloven (heleribestemmelsen i straffeloven § 317) og hvitvaskingsloven. Hvitvaskingsloven ble vedtatt i juni 2003 og trådte i kraft 1. januar 2004, og hører under Finansdepartementets ansvarsområde. Bakgrunnen for hvitvaskingsloven var i hovedsak internasjonale anbefalinger og forpliktelser. Hovedforpliktelsene etter hvitvaskingsloven er en plikt til å identifisere kunder, samt til å undersøke og eventuelt rapportere mistenkelige transaksjoner til Økokrim. Hensikten med hvitvaskingsloven er beskrevet slik i Ot.prp. nr. 72 (2002-2003) punkt 4.3:

"Regelverket om tiltak mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger skal ivareta flere hensyn. Den primære hensikten med regelverket er å hindre at kriminelle kan nyte godt av profittmotivert kriminalitet. Videre skal reglene bidra til å spore opp midlenes opprinnelse og dermed gjøre det mulig å avdekke den kriminelle handlingen utbyttet er generert fra, som igjen gjør det mulig å finne ut hvem som står bak de

straffbare handlingene og hvitvaskingen. Reglene skal også bidra til å hindre at det skaffes til veie økonomiske midler til finansiering av terrorhandlinger og at økonomiske midler og finansielle tjenester stilles til rådighet for terrorister eller terrornettverk. Reglene skal også beskytte finansinstitusjoner og virksomheter mv. mot å bli utnyttet av kriminelle, med fare for tap av renommé, troverdighet, tillit og penger mv."

Stortinget sluttet seg til dette, jf. Innst. O. nr. 100 (2002-2003).

Hvitvaskingsloven legger plikter på mange aktører og institusjoner som forbindes med aksjemarkedene, bl.a. finansinstitusjoner, verdipapirforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond og verdipapirregister. Disse nevnte typer foretak tilbyr tjenester som er konsesjonspliktige, og er også underlagt tilsyn fra Kredittilsynet.

Tradisjonelt sett anses hvitvasking for å bli utført i tre stadier. I det første stadiet ("innledningsstadiet"), introduserer hvitvaskeren utbyttet i finanssystemet. Dette vil typisk være å få kontanter som stammer fra ulovlig virksomhet inn i banksystemet, for eksempel ved å gjøre mange kontantinskudd. I det andre stadiet ("konverteringsstadiet") konverteres og ombyttes utbyttet (lag på lag), slik at det skapes distanse til de ulovlige midlenes opprinnelse/kilde. Dette kan for eksempel gjøres ved å sende penger gjennom en serie av kontoer i ulike land eller ved kjøp og salg av varer, verdipapirer mv. I det tredje stadiet ("integreringssta-

diet"), returneres midlene til den legale økonomien, og hvitvaskeren kan ta i bruk pengene.

Det pågår en rekke initiativ på internasjonalt nivå for å forebygge og bekjempe hvitvasking av penger. Norge er medlem i Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF), som ble opprettet etter initiativ fra G-7-landene i 1989. FATFs hovedoppgaver er å utarbeide standarder med tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, å overvåke medlemslandenes etterlevelse av standardene, og å kartlegge nye moduser og trender for hvitvasking og terrorfinansiering (typologi-undersøkelser). FATF har utarbeidet 40 anbefalinger med tiltak mot hvitvasking av penger og 9 spesielle befalinger mot finansiering av terrorisme, som anses som de ledende internasjonale standarder på dette område.

EU vedtok 7. juni 2005 et nytt (tredje) direktiv med tiltak mot hvitvasking, som bygger på FATFs reviderte alminnelige anbefalinger fra 2003.

FATF har satt fokus på å undersøke og kartlegge trender for hvitvasking, bl.a. i verdipapirsektoren, jf. FATFs typologirapport 2002-2003 kapittel 2 (kopi vedlagt). Erfaringer i dette arbeidet viser at hvitvasking gjennom verdipapirsektoren vanligvis forutsetter at utbytte fra straffbare handlinger i kontanter er innført i finanssystemet før utbyttet kan innføres i verdipapirsektoren, typisk gjennom en bank. Bruk av verdipapirsektoren til hvitvaskingsformål retter seg derfor først og fremst mot det andre og tredje stadiet i hvitvaskingsprosessen, jf. ovenfor. FATF-ekspertene var generelt sett av den oppfatning at de gjeldende standarder i FATFs 40 anbefalinger er tilstrekkelige

tiltak mht. verdipapirsektoren. Ekspertene pekte på at det kan være et behov for å øke bevisstheten i verdipapirsektoren mht. den spesielle hvitvaskingsrisikoen som retter seg mot denne sektoren.

I årsrapporten 2004 for Økokrims Hvitvaskingsteam¹ gjøres det rede for status for behandlingen av hvitvaskingsmeldinger, åpnete straffesaker, avgjørelser mv. Oversikten i årsrapporten 2004 viser at det med grunnlag i hvitvaskingsmeldinger er åpnet nye straffesaker i 589 saker i perioden 2000-2004. Av disse er 168 saker avgjort med dom eller forelegg i perioden 2000-2004.

Når det gjelder antall meldinger innsendt i tråd med hvitvaskingsloven fra foretak som kan knyttes til aksjemarkedet, viser statistikk fra Økokrim over meldinger over mistenkelige transaksjoner følgende²: (lenken til Finansdepartementet side <http://odin.dep.no/odinarkiv/norsk/dep/fin/2005/annet/006061-110292/dok-bn.html> der tabellen fremtrer).

Utover dette er det vanskelig å si noe generelt om i hvilken grad utbytte fra straffbare handlinger hvitvaskes gjennom verdipapirmarkedet. Det er også generelt vanskelig å måle effekten av gjennomførte tiltak. Jeg legger imidlertid til grunn at den internasjonale utviklingen av anbefalinger og forpliktelser mht. tiltak mot hvitvasking vil fortsette. Jeg legger opp til å følge opp dette med effektive og hensiktsmessige tiltak for å motvirke hvitvasking og terrorfinansiering.

1. Se www.okokrim.no

2. Tall mottatt fra Økokrims Hvitvaskingsteam 27. juni 2005

SPØRSMÅL NR. 941

Innlevert 24. juni 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 1. juli 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Mat som spises på restaurant er gjenstand for full mva-sats på 25 pst., mens mat som kunden "tar med seg" er belagt med 11 pst. mva. Det er varslet at det skal gjennomføres økte kontroller for å avdekke avgiftsunndragelser på dette området.

Hva er provenyet av å sette all mat til mva-sats til 11 pst., og hva utgjør eventuelle kontrollkostnader ved å sørge for at gjeldende ordning overholdes tilfredsstillende?»

Svar:

Innføring av en merverdiavgiftssats på 11 pst. for servering av mat (og alkoholfrie drikkevarer) slik som ved omsetning av mat og alkoholfrie drikkevarer ellers, kan på usikkert grunnlag gi et provenytap på om lag 1,85 mrd. kr på årsbasis. Ved iverksettelse fra 1. januar 2006 kan det bokførte provenytapet i 2006 anslås til om lag 1,5 mrd. kr.

Dersom man opphever skillet mellom mat som spises på restaurant (serveringstjenester) og mat som kunden "tar med seg", slik at begge deler følger lav

merverdiavgiftssats, vil det fortsatt være et skille mellom mat (herunder alkoholfrie drikkevarer) som kan omsettes til lav merverdiavgiftssats og alkoholholdige drikkevarer som omsettes til normal merverdiavgiftssats. Restauranter som i dag utelukkende driver serveringsvirksomhet (ikke salg av mat som kunden tar med seg), må dermed forholde seg til to merverdiavgiftssatser mot tidligere bare én merverdiavgiftssats.

I forbindelse med besvarelsen av dette spørsmålet har Finansdepartementet innhentet opplysninger fra avgiftsmyndighetene om kontrollaktiviteten. Avgiftsmyndighetene har varslet at det skal gjennomføres

økte kontroller for å avdekke avgiftsunndragelser i bl.a. restaurantbransjen. Fordeling mellom lav og normal merverdiavgiftssats er bare ett av flere forhold som skal kontrolleres. Kontrollene er minst like mye rettet mot for eksempel avdekking av svart omsetning. Enkelte av kontrollene er også samordnet med andre myndigheter, slik som trygdeetat, arbeidstilsyn, næringsmiddelkontroll osv. På denne bakgrunn er det meget vanskelig å fastslå hvor store kontrollkostnadene knyttet til det konkrete skillet mellom kjøp av matvarer og servering i merverdiavgiftsregelverket vil være.

SPØRSMÅL NR. 942

Innlevert 27. juni 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 1. juli 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Mener finansministeren det er riktig at tjenester levert av selvstendige næringsdrivende, eksempelvis sjåfører i drosjenæringen, anses for å være et ansettelsesforhold, hvilken hjemmel har eventuelt ligningsmyndighetene til å foreta en slik vurdering, og hva vil finansministeren foreta seg for å sørge for en ensartet praksis?»

BEGRUNNELSE:

Drosjenæringen og andre næringer benytter tjenester fra andre selvstendige næringsdrivende. For drosjenæringen er særlig innleie av sjåfører aktuelt. Imidlertid fører ligningsmyndighetene en ulik praksis på området, hvor enkelte kontorer anser slike innleide tjenester som et ansettelsesforhold. Begrunnelsen er at ligningsmyndighetene ikke anser de innleide sjåførene for å drive for egen regning og risiko. Samtidig mener ligningsmyndighetene at uleie av løyve også er å anse som et ansettelsesforhold.

Svar:

I skatteloven § 5-1 angis hovedregelen om hva som regnes som skattpliktig inntekt. Bestemmelsens første ledd lyder: "Som skattepliktig inntekt anses enhver fordel vunnet med arbeid, kapital eller virksomhet samt pensjon, føderåd og livrente." Spørsmålet om den "fordel" som tilkommer skattyteren er å anse som arbeidsinntekt (se skatteloven § 5-10 flg.) eller som virksomhetsinntekt (se skatteloven § 5-30),

har betydning for en rekke bestemmelser i skatteloven. Eksempelvis kan skattyter kreve minstefradrag i arbeidsinntekt, men ikke i hans eller hennes virksomhetsinntekt. Tilsvarende vil grensedragningen være av betydning for spørsmål om blant annet arbeidsgiveravgift og skatteklasser.

I det enkelte tilfellet kan det oppstå tvil om den aktuelle inntekten er å regne som arbeidsinntekt eller virksomhetsinntekt etter skattelovens bestemmelser. Spørsmålet må avgjøres etter en konkret vurdering av en rekke momenter som er utviklet i praksis. Ett sentralt moment i denne sammenheng er om aktiviteten drives for skattyterens egen regning og risiko. Ved avgjørelsen av dette spørsmålet, vil det reelle forholdet mellom oppdragsgiver og skatteyteren være avgjørende. Hvis det foreligger en avtale mellom partene, må en bl.a. se hvordan partene har innrettet seg etter avtalen.

Skattedirektoratet utgir årlig en Lignings-ABC, hvor hovedhensikten er å gi skatteetatens ansatte tilgang til en håndbok med oversikt over aktuelle skatteregler for vedkommende inntektsår. Det tas også sikte på å lette arbeidet og gi en riktigere og mer enhetlig praktisering av skattereglene i skatteetaten. I Lignings-ABC 2004 side 718 har Skattedirektoratet listet opp flere momenter som etter omstendighetene vil kunne være avgjørende for grensen mellom arbeidsinntekt og virksomhetsinntekt. Den endelige avgjørelsen i det enkelte tilfellet, vil som nevnt måtte bero på en helhetsvurdering av de ulike momentene.

Jeg vil for ordens skyld legge til at Regjeringen i vår la frem forslag om en skjermingsmetode for selvstendige næringsdrivende (foretaksmodellen). Forslaget er nå vedtatt av Stortinget, og erstatter delingsmodellen for enkeltpersonforetak fra og med inntektsåret 2006. For at et enkeltpersonforetak skal

omfattes av foretaksmodellen stilles det krav om at aktiviteten er tilstrekkelig til å tilfredsstillere kravene til virksomhet i skattelovens forstand. Innføringen av foretaksmodellen endrer ikke gjeldende rett i forhold til hva som er å regne som slik virksomhet, jf. ovenfor.

SPØRSMÅL NR. 943

Innlevert 27. juni 2005 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 1. juli 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Kan hypnose i dag lovlig nyttes innen røykeavvenning og lignende?»

BEGRUNNELSE:

Det er nå uklart hvorvidt hypnose kan praktiseres ettersom prinsippene i den nye straffeloven er vedtatt, men ikke fullt ut gjeldende før i 2006. Etter gammel rett kan kun leger, tannleger og psykologer utføre hypnose, men etter prinsippene i ny straffelov er det også tillatt for andre med nødvendig kompetanse å utføre hypnose såfremt det ikke skader noen.

Hypnose har mange samfunnsnyttige anvendelsesområder som eksempelvis røykeavvenning og lignende, som kan gjennomføres via lyd- og eller billedmedium. Jo før man kan komme i gang med slike tiltak, jo bedre er det for de mange som sliter med å kutte ut røykingen.

Det er på denne bakgrunn ønskelig å få klarlagt om det pr. i dag er mulig for personer med den nødvendige kompetanse innen hypnosefaget, som ikke er lege, tannlege eller psykolog, å nyttiggjøre seg av hypnose lovlig.

Svar:

Etter gjeldende rett kan den strafferettslige regulering av hypnose deles i tre:

(1) Bruk av hypnose overfor noen som ikke har samtykket, rammes av straffelovens § 229 om legemsbeskadigelse, som bl.a. setter straff for den som

"hensetter nogen i Afmagt, Bevidstløshed eller lignende Tilstand".

Strafferammen for slike handlinger er fengsel inntil tre år.

(2) Hypnose overfor personer som har gitt sitt samtykke, vil som utgangspunkt rammes av straffeloven § 364 første ledd som setter straff for

"den, som anvender noget Middel eller nogen Fremgangsmaade, hvorved en anden med sit Samtykke hensættes i hypnotisk Tilstand eller i Afmagt, Bevidstløshed eller lignende Tilstande."

Når slike handlinger er kriminalisert i gjeldende straffelov, har det sin forklaring i at man på den tid bestemmelsen ble gitt - for over 100 år siden - anså hypnose for å kunne være sunnhetsskadelig i seg selv. I tillegg ble hypnose ansett for å representere en fare for den hypnotiserte med tanke på hva denne i hypnotisert tilstand kunne bringes til å gjøre. En virksomhet med et slik skade eller farepotensial, fant man det da riktig å sette straff for med en strafferamme på bøter eller fengsel inntil tre måneder.

3) Fra bestemmelsen straffeloven § 364 første ledd om at bruk av hypnose er straffbart også med samtykke fra den som hypnotiseres, gjør § 364 annet ledd unntak for vitenskapelig eller terapeutisk bruk, idet forbudet ikke er

"til hinder for, at en læge eller en psykolog benytter hensettelse i sådan tilstand i videnskabelige øie-med eller ved sygebehandling".

Opprinnelig var det bare gjort unntak for leger. Da man i 1973 fikk lov om godkjenning m.v. av psykologer, ble psykologer tilføyd i straffeloven § 364 annet ledd. Det fremgår av forarbeidene til lovendringen, jf. Ot.prp. nr. 69 (1971-72) side 19, at man la vesentlig vekt på at psykologer

"gjennom sin utdanning får inngående kjennskap til psykologiske metoder og teorier, og psykologenes utdanning gir en omfattende teoretisk bakgrunn for å forstå mekanismene ved hypnotisk påvirkning og å

mestre de prosesser som settes i gang ved bruk av en slik metode".

Sosialdepartementet fant på denne bakgrunn grunnlag for å likestille leger og psykologer i straffeloven § 364 annet ledd. Med bakgrunn i forarbeidene er det liten tvil om at straffriheten er avhengig av at vedkommende formelt er godkjent som lege eller psykolog, jf. i dag helsepersonelloven 2. juli 1999 nr. 64 § 3 nr. 1, jf. § 48.

Det følger av dette at bruk av hypnose med samtykke er lovlig etter gjeldende rett bare dersom virksomheten forestås av en lege eller psykolog. Spørsmålet fra representanten Hagesæter "om det pr. i dag er mulig for personer med den nødvendige kompetanse innen hypnosefaget" straffritt å forestå røykeavvenning ved bruk av hypnose, må derfor besvares benektende. Når slik virksomhet forestås av lege eller psykolog, vil straffriheten avhenge av om røyke-

avvenning eller liknende i bestemmelsens forstand kan anses som "sykebehandling".

(4) Ny straffelovs alminnelige del er vedtatt som lov av 20. mai 2005 nr. 28. Justisdepartementet arbeider nå med å utforme forslag til den spesielle del, dvs. de enkelte straffebud. Straffelovkommisjonen har foreslått at bestemmelsen i gjeldende lov § 364 om hypnose ikke videreføres, og har begrunnet det slik (NOU 2002:4 side 421):

"Kommisjonen legger til grunn at synet på hypnose har endret seg betraktelig siden 1902, og at det i våre dager er liten grunn til at hypnose skal behandles annerledes enn andre legemsskader som den fornærmede har samtykket i. Forslaget [...] om samtykke fra den fornærmede, [...], vil innebære at hypnose mot en som samtykker, i stor utstrekning blir straffritt."

Ved høringsbehandlingen kom det ikke merknader til dette forslaget, som nå blir vurdert av departementet.

SPØRSMÅL NR. 944

Innlevert 27. juni 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 6. juli 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

«Hva er begrunnelsen for at bygging av mikro- og minikraftverk på et gårdsbruk skal behandles strengere etter plan- og bygningsloven når produsert kraft ikke i vesentlig grad brukes på eiendommen?»

BEGRUNNELSE:

Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet har nå i juni presentert en ny veileder. Det uttrykkes ønske om å peke på mulighetene som ligger i plan- og bygningsloven for tilrettelegging av større mangfold av aktiviteter knyttet til landbruket og bygdene. De respektive statsråder uttaler at: "Det ligger store framtidsmuligheter i landbrukets ressurser, og vi ønsker at denne felles satsingen mellom to departementer skal bidra til at mulighetene kan bli realisert." Det er positivt at det legges vekt på verdiskaping og inntekter til eiendommen. Men nettopp derfor er det vanskelig å forstå hvorfor det for eksempel skal stilles strengere krav for bygging av mikro- og minikraftverk dersom produksjonene i vesentlig grad selges for å gi inntekter. En utvidet definisjon av begrepet stedbunden næring ville bidratt positivt. Utmarksbasert reiseliv, jakt og fiske som nærings- og

salgsproduksjon fra mikro- og minikraftverk burde blitt inkludert i tiltak som har forenklet håndtering i forhold til plan- og bygningsloven. Det ville ikke kreve lovendring, kun romsligere retningslinjer fra departementene enn dem som nå er presentert.

Svar:

Kommunene kan gjennom aktiv bruk av kommuneplassen legge til rette for ulike tiltak, forutsatt at de er planavklart med sektorinteressene. Dette gjelder også etablering av mikro- og minikraftverk. I den nye veilederen om plan- og bygningsloven og Landbruk Pluss som Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet har gitt ut, gis det veiledning om hvordan kommunene kan gå fram for å gjøre slik tilrettelegging.

Innenfor LNF-kategorien er det i utgangspunktet bare tillatt med bygge- og anleggstiltak som har direkte tilknytning til stedbunden næring. Dette begrepet er knyttet til bygninger, anlegg eller bruk som er nødvendig å plassere på stedet av hensyn til driften av næringen/eiendommen. Andre tiltak som faller utenfor begrepet stedbunden næring vil måtte kreve planendring eller dispensasjon fra planen, fordi de funksjonelt sett hører inn under et annet formål.

Utgangspunktet for dette skillet er først og fremst ønsket om å hindre uheldig arealbruk som uthuler landbrukets driftsgrunnlag, og iverksettelse av tiltak som ikke er nærmere avklart ut fra viktige samfunns-hensyn.

Gjennom Landbruk Pluss og veiledningen til denne har Miljøverndepartementet foretatt en oppdatering og presisering av landbruksbegrepet i plan- og bygningsloven. Når det gjelder mikro- og minikraftverk som ikke benyttes som energikilde til tradisjonell landbruksdrift/stedbunden næring, har departementets standpunkt vært at dette faller utenfor LNF-kategorien. Dette vil da fremstå som egen virksomhet uavhengig av landbruket. Det samme må gjelde dersom den vesentlige delen av kraftproduksjonen ikke nyttes i eiendommens egen drift, men omsettes på det

frie markedet. På samme måten som alle andre tiltak, skal slike anlegg vurderes i forhold til miljø- og samfunnskonsekvenser. Dette kan skje i forbindelse med vurdering av dispensasjonssøknad fra kommuneplanen, eller ved at det fremmes reguleringsplan for tiltaket.

Annerledes kan det stille seg med kraftverk knyttet til bruksenheter i landbruket, der kraften kun eller i det vesentlige brukes til landbruksdriften. Slike kraftverk vil ha en så nær tilknytning til selve landbruksdriften at det er nærliggende å anse dem for en del av LNF-kategorien. Her trengs det ikke planavklaring, og vurderingen av miljømessige forhold vil da måtte skje i forbindelse med byggesøknaden.

For øvrig må både mikro- og minikraftverk vurderes i forhold til bestemmelsene i vannressursloven.

SPØRSMÅL NR. 945

Innlevert 27. juni 2005 av stortingsrepresentant Inger S. Enger

Besvart 1. juli 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Den norske stat har utsatt to personer for krenkelse av grunnleggende menneskerettigheter ved at det er anvendt virkemidler som kunne oppnås uten tvangsmidler. I svar på spørsmål nr. 851 er det ikke gitt svar på hvorfor prosedyre for tvangsutsendelse anvendes på funksjonshemmede personer som vil returnere frivillig.

Hva vil statsråden gjøre for å endre prosedyrene ved hjemsendning for disse for å unngå tvang når frivillighet er oppnådd?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmål nr. 851 dreide seg om hvilke prosedyrer som gjelder for innenlands frammøte for dem som ønsker frivillig retur og som åpenbart ikke kommer inn under nåværende avtale for retur gjennom IOM. Det kan tyde på at fastsatt prosedyre er den samme ved frivillighet som for tvangsmessig utsending. Denne sammenkoblingen av prosedyrer bør opphøre, da dette er en opplagt krenkelse av EMK artikkel 5 og 8. Dessuten er denne praksis i strid med den forventning de som ønsker frivillig retur har til måten ei hjemreise bør foregå på. De ser at funksjonsfriske som kan reise med fly, i fred og ro kan forberede sitt frammøte innenlands, de kan reise på ordinært vis uten eskorte og få en verdig hjemtransport. Det er

svært urimelig at de som er sjuke/funksjonshemmede blir underlagt tvangsprosedyre med umeldt oppmøte i asylmottak av polititjenestemenn, kun minutter å pakke på og i tillegg oppleve tvangsregimet ved Trandum transitmottak med bevegelseskontroll, ransaking mv. I tillegg oppleves at tjenestemennene informerer om at det er ufrivillig returordning som gjelder krav om kostnadsrefusjon og beslaglegging av verdier. Det er vanskelig å fatte at de som ikke kan fly, skal være så mer uvillige til frammøte enn de som kan ta fly. Det er også vanskelig å fatte at de som ikke kan fly, skal måtte levere fra seg telefon, vekkes hvert 20 minutt og tvangsforlegges under fengselslignende forhold, når de som kan fly ut av landet slipper dette. Dette er en opplagt diskriminering av funksjonshemmede. Det er ikke urimelig å hevde at denne ordningen - igjen avgrenset til innenlandsk praksis i Norge - også er i strid med de konvensjonsforpliktelsene Norge har i forhold til funksjonshemmedes rettigheter.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Politidirektoratet, som har innhentet rapport fra Politiets utlendingsenhet (PU) om behandling av denne typen saker, samt vurderingene i forhold til den aktuelle uttransporteringsaken.

PU opplyser at hver sak blir vurdert individuelt, og at en uttransportering blir gjennomført ut fra de opplysningene politiet har om de som skal uttransporteres. I denne konkrete saken kunne den ene av ektefellene ikke reise med fly. Politiet overtok derfor ansvaret for returen slik som beskrevet i svar på skriftlig spørsmål nr. 851 fra Stortinget. Den andre ektefellen fikk mulighet til å reise med International Organization for Migration (IOM), men de ønsket å reise sammen.

I utgangspunktet skal ikke politiet ledsage personer som reiser frivillig. Dette gjøres i regi av IOM. I praksis viser det seg likevel at politiet av og til må ta ansvar for frivillige returer. Det har vist seg å være mangelfulle rutiner og regelverk omkring dette. Vi ser i ettertid at denne hjemreisen kunne blitt gjennomført på en bedre måte for ekteparet med hensyn til varsling, pakking og opphold før utreise. Ekteparet vil ikke måtte betale reisekostnadene selv.

Hvis politiet overtar ansvaret for en frivillig retur, vil likevel transportselskaper og andre lands myndigheter se på det som en tvungen uttransportering utført av politiet. Under forberedelse av reisen i Norge, er det imidlertid ingen grunn til å følge andre rutiner enn de som blir benyttet av IOM ved frivillig retur med hensyn til varsling, opphold før utreise osv. I enkelte tilfeller har IOM og politiet erfart at noen benytter ordningen med frivillig retur for å trenere utreisen eller for å unndra seg iverksetting av vedtaket. Hvis politiet har opplysninger om dette, kan uttransporten bli gjennomført som ved tvangsmessig retur.

Politidirektoratet arbeider med revidering av regelverket omkring uttransportering.

Rutiner for frivillig retur utført av politiet vil bli tatt med i det nye regelverket, og skal være mest mulig i tråd med intensjonene i ordningen om frivillig retur.

SPØRSMÅL NR. 946

Innlevert 28. juni 2005 av stortingsrepresentant May Hansen

Besvart 6. juli 2005 av barne- og familieminister Laila Dævøy

Spørsmål:

«På bakgrunn av brev fra hjelpeverge Hans J. Bjørnstad ønsker jeg å stille statsråden følgende spørsmål. Det er gjort et bosettingsvedtak for en mindreårig asylsøker uten at den mindreårige asylsøkerens rett til delaktighet er ivaretatt. Vergens rett og plikt til å ta avgjørelse i samme spørsmål er heller ikke ivaretatt.

Skal ikke barnevernet inn å vurdere å tilrettelegge i samarbeid med barnet og vergen hvilken omsorg dette barnet trenger?»

BEGRUNNELSE:

Barnet er foreldreløst og har bodd sammen med tante før han kom til Norge og ønsker nå å bo sammen med sin tante i Norge. Han har nå blitt plassert i en annen kommune enn tante uten at han vet at vedtaket er gjort.

Svar:

Det er utlendingsmyndighetene som har ansvaret for å bosette enslige mindreårige asylsøkere i en kommune. På bakgrunn av dette og fordi jeg ikke kan gå inn i enkeltsaker, vil jeg gi deg svar på et mer ge-

nerelt grunnlag. Til din orientering har jeg drøftet svaret med utlendingsmyndighetene.

Utlendingsdirektoratet har en praksis som innebærer at enslige mindreårige skal høres i spørsmål som gjelder bosetting. Det skal bl.a. foretas bosettingssamtaler for å forberede og tilrettelegge for livet etter mottakstiden. Mottaket skal bl.a. sikre seg at den enslige mindreårige kjenner til rammene for bosetting, både muligheter og begrensninger. Individuell kartlegging og tiltaksplan er viktige dokumenter i bosettingsarbeidet. I forbindelse med bruk av individuell kartlegging og tiltaksplan for den enslige mindreårige, er det naturlig at vergen trekkes inn i arbeidet med å planlegge for bosetting (jf. veiledning fra UDI til individuell kartlegging og tiltaksplan for den enslige mindreårige asylsøkere/flyktninger, august 2004). Vergen har anledning til å uttale seg om hvor barnet bør bosettes.

UDI har ansvar for å finne bosettingskommune og det tas i dette arbeidet utgangspunkt i om barnet har slekt i en kommune. Den enslige mindreårige kan imidlertid ikke selv velge kommune. Innenfor disse rammene skal det legges stor vekt på hva den enslige mindreårige mener, jf. § 31 i lov om barn og foreldre. UDI gjør en vurdering av om barnet kan bosettes hos

slekten, eller om det bør bosettes hos andre, fortrinnsvis i nærheten av slekten. Utlendingsdirektoratet kontakter også barneverntjenesten for å få en vurdering av om slektplasseringen er til det beste for barnet. Noen ganger vurderer barneverntjenesten det slik at plasseringen hos slekt er det beste omsorgstilbudet, andre ganger er det mer hensiktsmessig å plas-

sere barnet hos andre. Det hender at barneverntjenesten og vergen eller UDI og vergen har ulik oppfatning av hva som er best for barnet.

Jeg har forstått det slik at barneverntjenesten er kjent med alle sider av denne konkrete saken og bidrar til å tilrettelegge for en god omsorgsløsning.

SPØRSMÅL NR. 947

Innlevert 28. juni 2005 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 1. juli 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Kan statsråden bekrefte eller avkrefte om det er avgitt innstilling i Vegdirektoratet som er oversendt Samferdselsdepartementet i forbindelse med bybanen i Bergen, og hvis ja, kan statsråden oversende undertegnede denne innstillingen?»

BEGRUNNELSE:

Vi har mottatt informasjon om at Vegdirektoratet har avgitt sin innstilling i forbindelse med bybanen i Bergen. Hvis så er tilfelle, er vi meget interessert i å motta en kopi av innstillingen som vil gi oss et bilde av hvor saken går videre.

Svar:

Samferdselsdepartementet arbeider nå med en stortingsproposisjon om Bergensprogrammet. Jeg

kan i den forbindelse bekrefte at Samferdselsdepartementet har mottatt grunnlagsmateriale for arbeidet med denne stortingsproposisjonen fra Vegdirektoratet, hvor bl.a. Vegdirektoratets faglige vurderinger i saken framgår.

Dette er dokumenter som er utarbeidet til bruk i forbindelse med departementets og Regjeringens interne saksforberedelser, og kan således unntas offentlighet, jf. offentlighetsloven § 5.2 a. Jeg vurderer saken dit hen at innholdet i dokumentene er av en slik karakter at denne bestemmelsen kommer til anvendelse nå. Dette er fordi Samferdselsdepartementets endelige framlegg for Stortinget enda ikke er avklart og at det på nåværende tidspunkt ikke er trukket endelige konklusjoner i saken.

SPØRSMÅL NR. 948

Innlevert 28. juni 2005 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland

Besvart 1. juli 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Personer som tar midlertidig ansettelse i FN opplever at de mister pensjonsrettigheter for den tiden de er ute av landet.

Hvilke rettigheter har denne gruppen arbeidstakere nå og hvilke prinsipper legges til grunn for et fremtidig pensjonssystem?»

Svar:

Spørsmålet ble overført fra finansministeren.

Medlemskap i folketrygden er et vilkår for å opp tjene pensjonsrettigheter i folketrygden. Hovedregelen er at et medlem i folketrygden opptjener pensjonspoeng for hvert kalenderår vedkommende har en pensjongivende inntekt som overstiger grunnløpet (G pr. 1. mai 2005 er NOK 60 699).

Personer som er bosatt i Norge, er pliktig medlemmer i folketrygden. Ved midlertidig fravær fra Norge som ikke er ment å vare mer enn 12 måneder, regnes vedkommende fortsatt som bosatt her. Dette gjelder likevel ikke dersom vedkommende skal oppholde seg eller har oppholdt seg i utlandet mer enn 6 måneder pr. år i 2 eller flere påfølgende år. Dessuten vil det pliktige medlemskapet opphøre straks når medlemmet kommer i arbeid i utlandet eller på et skip som er registrert i utlandet. Dette gjelder likevel ikke når vedkommende midlertidig arbeider i utlandet for lønn eller annen godtgjørelse som arbeidsgiveren plikter å betale arbeidsgiveravgift av.

En person som tar ansettelse i FN for en periode, vil derfor i utgangspunktet ikke være medlem eller opptjene pensjonsrettigheter i folketrygden for denne utenlandsperioden, og vedkommende vil heller ikke betale trygdeavgift. Så vidt jeg kjenner til, vil imidlertid internasjonale organisasjoner som Norge er medlem av som oftest, ha ordninger som gir de ansatte ytelser for denne perioden slik at det kompenserer for manglende opptjening i folketrygden. Dette gjel-

der også FN-systemet. En eventuell FN-pensjon vil komme i tillegg til det vedkommende har fra Norge, da ytelsene ikke samordnes.

Dersom en arbeidstaker som nevnt ovenfor, ønsker medlemskap i folketrygden under utenlandsoppholdet kan vedkommende søke om frivillig medlemskap i folketrygden. Dette gjelder også personer som arbeider i internasjonale organisasjoner. Det er imidlertid et vilkår for medlemskap at vedkommende har vært medlem i trygden i minst tre av de siste fem kalenderårene før søknadstidspunktet, og at han/hun har nær tilknytning til det norske samfunnet. En arbeidstaker som har fått innvilget medlemskap i folketrygden under utenlandsperioden, vil dermed opptjene pensjonspoeng på lik linje med pliktige medlemmer bosatte i Norge, og vedkommende må betale trygdeavgift av sin personinntekt etter nærmere regler i loven.

Det ligger ikke noe i forslaget til pensjonsreform som innebærer endringer i folketrygdens medlemskapsregler.

SPØRSMÅL NR. 949

Innlevert 28. juni 2005 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland

Besvart 6. juli 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Stadig flere får diagnosen forkammerflimmer, spesielt blant barn og unge. Det er lang ventetid på behandling på Rikshospitalet.

Er helseministeren fornøyd med tilstanden når det gjelder behandlingen, eller må kapasiteten i utdanningen økes?»

Svar:

Atrieflimmer er den hyppigst forekommende hjerterytmeforstyrrelsen. Den medfører at hjertets forkamre trekker seg sammen med høy hastighet og uten å være synkron med hovedrytmen i hjertet. Dette innebærer både en svekket hjertefunksjon, og det øker dessuten risikoen for blodpropp. Atrieflimmer oppleves som sjenerende og plagsom av dem som rammes. Behandlingen for atrieflimmer har tradisjonelt vært medikamentell, en behandling som er effektiv for mange av pasientene. Dersom man ikke oppnår god kontroll gjennom medikamentell behandling, kan kirurgiske prosedyrer være aktuelle.

En av de nyeste metodene for behandling av atrieflimmer er såkalt radiofrekvensablasjon, som ble utviklet i siste del av 1990-tallet. Metoden innebærer kort at man gjennom et spesialutformet kateter som blir ført inn i hjertet, ved hjelp av radiobølger varmer opp vevet der rytmeforstyrrelsen oppstår. En vellykket behandling vil føre til at den spontane elektriske aktiviteten i dette området, og dermed også atrieflimmeret, opphører.

Ettersom dette er en forholdsvis fersk behandlingsmetode, har en rekke internasjonale miljøer for kunnskapsvurdering hatt denne til observasjon og vurdering. Det svenske SBU, Statens beredning för medicinsk utvärdering, som tilsvarer vårt Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, konkluderte slik i februar 2005:

"Metoden är fortfarande under utveckling. Det vetenskapliga underlaget för slutsatser om metodens patientnytta och konstandseffektivitet är otillräckligt (Evidensstyrka4 (*)). Resultat från randomiserade kontrollerade studier krävs som underlag för en allsi-

dig utvärdering av metoidens positiva och negative effekter, liksom av desskonstandseffektivitet."

(*) Evidensstyrka 4 = otillräckligt vetenskapligt underlag

Også andre helt ferske tilsvarende internasjonale vurderinger har i hovedsak samme konklusjon; det trengs større vitenskaplige undersøkelser før man kan konkludere endelig i forhold til denne metoden. Metoden er under utvikling, og den krever tilgang til både avansert utredningsutstyr og at man har spesialkunnskap i bruk av denne metoden. Slik kunnskap forutsetter at man deltar aktivt i de behandlings-teamene som allerede er etablert.

Det vil trolig, ut fra de foreløpige resultatene som er vist internasjonalt, kunne være aktuelt med en oppbygging i Norge. Dette vil skje i regi av de regionale helseforetakene og innenfor det "sørge for"-ansvar disse har for spesialisthelsetjenester til befolkningen. De fem regionale helseforetakene har sammen initiert et utredningsarbeid for både å kartlegge det faktiske behovet og hvilke muligheter vi har for å møte dette. Dette henger bl.a. sammen med at radiofrekvensablasjon er en teknisk svært vanskelig og ressurskrevende behandling, med fare for alvorlige komplikasjoner. I dag tilbys denne behandlingsformen til

pasienter som har store plager og der medikamentell behandling har vært prøvd, men ikke funnet å være tilfredsstillende. Behandlingsformen benyttes også ved andre typer av rytmeforstyrrelser i hjertet, men den kan ut fra vitenskaplig dokumentasjon synes å ha mindre effekt ved atrieflimmer enn ved andre typer rytmeforstyrrelser. De regionale helseforetakene ønsket gjennom den igangsatte utredningen også å fokusere på hvilken dokumentasjon som faktisk foreligger av effekten ved radioablasjon som behandling av atrieflimmer.

Det er etablert tilbud med radiofrekvensablasjon i alle helseregioner. Dermed vil denne behandlingsmetoden inngå i den opplæringen som fremtidige spesialister i kardiologi (hjertesykdommer) får; et separat utdanningsopplegg vil neppe være aktuelt. Tilbudet er fortsatt under oppbygging; etter hvert som metoden er blitt bedre og sikrere, øker også antall pasienter som er aktuelle for behandlingsmetoden. Eterspørselen er nå noe større enn tilbudet; slik vil det måtte være i en oppbyggingsperiode. De grepene som foretakene har tatt, med kritisk gjennomgang av det vitenskaplige grunnlaget parallelt med gradvis oppbygging av tilbudet, berger for at dette blir for-svarlig ivaretatt.

SPØRSMÅL NR. 950

Innlevert 29. juni 2005 av stortingsrepresentant Ingvild Vaggen Malvik

Besvart 6. juli 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til at også private parkeringsselskaper blir omfattet av forskriften om at forflytningshemmede skal ha tilgang til fri parkering?»

BEGRUNNELSE:

God tilgang til og i transportmidler er en forutsetning for å kunne delta i utdanning, arbeidsliv, fritidsaktiviteter og sosialt liv. Samferdselsdepartementets Forskrift om parkering for forflytningshemmede ble i sin tid etablert for å gi bevegelseshemmede lettere tilgang til parkering.

Men antallet parkeringsplasser som blir drevet av private selskaper øker stadig. Disse selskapene behøver i dag ikke forholde seg til retningslinjer for parkering for forflytningshemmede. Med stadig flere parkeringsselskaper, som opererer etter ulike regler, så

blir det veldig vanskelig å være den funksjonshemmede som trenger parkeringsplass. For mange funksjonshemmede er det å benytte private parkeringsplasser den eneste reelle muligheten for transport. Som en forflytningshemmede skriver i en e-post til meg: "Det irriterer meg at jeg må betale parkeringsavgift på Værnes. Det irriterer meg fordi bil er den eneste måten jeg kan komme meg dit. Jeg får ikke rullestolen inn på flybussen, så den blir uaktuell. Jeg kan ikke bruke drosjekuponger, fordi jeg må krysse to kommunegrenser. Ordinær drosje vil koste over 1 000 kr én vei. På grunn av at det mangler alternativer, finner jeg det urimelig at vi som har parkeringsoblat skal bli avkrevd avgift der".

Dagens system gjør det mulig for private selskaper å "skumme fløten" gjennom å avgiftsbelegge alle brukere, inkludert forflytningshemmede. Samferdselsdepartementet har et opplagt ansvar for å tilrette-

legge slik at ikke forflytningshemmede blir utestengt fra utdanning, arbeidsliv, fritidsaktiviteter og sosialt liv av praktiske og økonomiske årsaker.

Svar:

Parkeringsnæringen er i sterk endring både i omfang og organisering. Fra å være et område med hovedsakelig offentlige tilbydere, betjenes i dag over 50 pst. av markedet av private parkeringsselskaper som ikke er underlagt offentlig regulering. Parkeringsstilbudet kan oppfattes som for lite ensartet når det gjelder vilkår for parkering, sanksjoner, klageadgang, skilting osv. Hvis funksjonshemmede med kommunal parkeringstillatelse får svekket mulighet til parkering som følge av færre særskilt avsatte offentlige plasser, og som følge av at stadig flere offentlige eide parkeringsplasser settes ut til drifting av private parkeringsselskaper, er det svært uheldig. En kommunal parkeringstillatelse gir ikke rettigheter på en privat drevet parkeringsplass.

Jeg har derfor startet et arbeid for å ta tak i disse problemstillingene. Målet er økt brukerretting generelt og i forhold til forflytningshemmede spesielt, samt å fjerne eventuelle konkurransevridninger i næ-

ringen og rendyrke skillet mellom offentlig myndighets- og næringsutøvelse på dette området. Arbeidet følger to spor. For det første blir offentlig eide virksomheter og selskaper nå gitt klar beskjed fra sine respektive departementer om at det skal gis et tilfredsstillende parkeringstilbud til funksjonshemmede. Videre er det opprettet en arbeidsgruppe som foretar en helhetlig gjennomgang av offentlig og privat avgiftsparkering, og gjennom dette legger grunnlag for etablering av ett felles regelsett. I tillegg til avklaring og harmonisering av forflytningshemmedes parkeringsrettigheter, vil gruppen utrede mulighetene for lik skilting, like kompetansekrav, felles klageinstans osv., uavhengig av om parkeringsområdet og parkeringsselskapet er offentlig eller privat eiet og drevet. De funksjonshemmedes organisasjoner og ulike forbrukerinstanser er representert i gruppen. Det tas sikte på å legge frem en rapport med konkrete tilrådninger innen utgangen av 2005.

Det er viktig for meg å gi forflytningshemmede et tilfredsstillende parkeringstilbud uavhengig av hvem som eier og driver parkeringsplassen. Hvordan dette konkret skal gjennomføres, vil jeg ta stilling til når arbeidsgruppens rapport og anbefalinger foreligger.

SPØRSMÅL NR. 951

Innlevert 29. juni 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen

Besvart 6. juli 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) har i samarbeid med Nord-Norges Kurbad (RNNK) drevet et prosjekt innen barnehabilitering som har gitt oppsiktsvekkende gode resultater. Sosial- og helsedirektoratet har gitt avslag på prosjektstøtte med en faglig begrunnelse som virker meget overraskende i forhold til resultatene. I tillegg begrunnes avslaget med lokaliseringen til Tromsø, og med at kostnadene er høye.

Stiller statsråden seg bak begrunnelsen, eller vil søknaden bli vurdert på nytt?»

Svar:

Jeg er kjent med at Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) har søkt om økonomisk støtte til fullføring av pilotprosjektet "Intensiv motorisk trening av barn med CP". Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Rehabiliteringssenteret Nord-Norges Kurbad og Seksjon for barnehabilitering ved UNN. Sosial- og

helsedirektoratet har gitt et tilskudd på inntil 330 000 kr til UNN. Tilskuddet er gitt ut fra søknadens budsjett og beskrivelse, og det er ment å skulle dekke utgifter til fullføring av pilotprosjektet "Intensiv motorisk trening av barn med CP".

I tillegg har UNN søkt om økonomisk dekning av prosjektet "Intensiv motorisk trening av barn med CP". Prosjektet er et samarbeid mellom Rehabiliteringssenteret Nord-Norges Kurbad (RNNK) og Seksjon for barnehabilitering ved UNN. Målet med prosjektet er å bedre motorisk funksjon hos barn med CP som har stå- og gangvansker, ved hjelp av trening på tredemølle med seleoppheng kombinert med CI-terapi (Constraint induced movement therapy). Søknadssummen første år er 4,520 mill. kr, og andre år 4,655 mill. kr. Studien er en case-control-studie med 16 barn fra 5-13 år, der 8 barn får intensiv trening og 8 barn utgjør kontrollgruppe.

Sosial- og helsedirektoratet bemerker at trening på tredemølle med vektavlastning har vært prøvd ut

på flere diagnosegrupper med god effekt. Direktoratet ser at det kan være behov for ytterligere studier som kan dokumentere om trening på tredemølle for barn med cerebral parese har effekt. Direktoratet mener at slik prosjektet er beskrevet i søknaden, vil det ikke kunne gi vitenskapelig valid dokumentasjon. Sosial- og helsedirektoratet har flere merknader til opplegget. I tillegg anfører direktoratet at gjennomføring av omfattende treningsopplegg for barn som bl.a. innebærer fravær fra hjemmemiljø, skole osv. bør kunne vise til svært godt dokumentert effekt før det igangsettes.

Direktoratet foreslår at det legges opp til en multiserierstudie, hvor UNN/Rehabiliteringssenteret Nord-Norges Kurbad kan være ett av flere steder

hvor slik trening prøves ut. Det anføres at studiedesignet bør endres en del. Departementet er kjent med at Sosial- og helsedirektoratet har kontakt med UNN om dette.

Å sette i gang gode prosjekter som kan dokumentere effekt av bl.a. treningstiltak for funksjonshemmede barn er viktig. Det er satt av midler til prosjekter for utprøving av tiltak for funksjonshemmede barn, og direktoratet har bevilget midler til en rekke prosjekter. Jeg er positiv til at direktoratet følger opp dette i videre kontakt med UNN, med tanke på å finne fram til et godt forskningsopplegg, som utformes slik at de effektene man ev. oppnår, også kan dokumenteres vitenskaplig.

SPØRSMÅL NR. 952

Innlevert 29. juni 2005 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 6. juli 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«I et svar til stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen fra helseministeren den 20. oktober 2004 vedrørende øyeprotoser, skriver helseministeren følgende: "Jeg har avtalt med arbeids- og sosialministeren at Rikstrygdeverket skal presisere regelverket overfor trygdekontorene og helseforetakene, slik at oppgjørsordningene håndteres med minst mulig besvær for brukerne."

Vil statsråden bidra til å forandre regelverket slik at en ikke må ha rekvisisjon fra øyelege ved sykehus for å få dekket utgiftene til plastøye?»

BEGRUNNELSE:

Pasienter som trenger øyeprotese oppgir at det er ulik praksis både ved sykehusene og ved trygdekontorene. Ved noen sykehus får de kun tilbud om glassøye, ved andre kan de også få plastøye. Dette er en liten pasientgruppe og jeg håper at statsråden kan bidra til at hverdagen kan bli litt enklere for denne gruppen. I svaret til stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen skrives det at arbeids- og sosialministeren vil presisere regelverket overfor trygdekontoret. Jeg ønsker å bli orientert om hva slags presiseringer som er gjort.

Svar:

Jeg har forelagt saken for Rikstrygdeverket som kan opplyse at en øyeprotese av glass koster betyde-

lig mindre enn en protese av plastikk. På den annen side har en protese av plastikk mye lengre varighet enn proteser av glass, som må skiftes ut hyppigere.

Videre uttaler Rikstrygdeverket: "Ut i fra hva Rikstrygdeverket har brakt i erfaring er praksis flere steder at det rekvireres glassprotese alternativt plastikkprotese på grunnlag av hva som er tilgjengelig og hensiktsmessig i hvert enkelt tilfelle. Dette ansees som i tråd med forskriftens forutsetninger. Når det gjelder kravet om at øyeprotese av plastikk skal være rekvirert av øyelege ved sykehus er dette lite hensiktsmessig."

På denne bakgrunn har Arbeids- og sosialdepartementet i dag bedt Rikstrygdeverket gå ut med en presisering av forskriftenes forutsetninger som sikrer en enhetlig praksis både når det gjelder valg av øyeprotese og behov for bekreftelse fra øyelege, og ikke øyelege ved sykehus.

Til orientering legges ved brevet til Rikstrygdeverket av i dag.

Vedlegg til svar:

Brev fra Arbeids- og sosialdepartementet til Rikstrygdeverket vedrørende Legerekvisisjon av øyeprotoser laget av plastikk. Datert: 7/2005. Referanse: 200502773-/OR.

SPØRSMÅL NR. 953**Innlevert 30. juni 2005 av stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen****Besvart 6. juli 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Ved årets forhandlinger mellom staten og Norsk Fysioterapeutforbund ble adgangen til å kombinere taksten for anvendt manuellterapi (takst A8), kombinert med taksten for behandling som tar sikte på å trene opp pasienten med redusert funksjonsevne (Øvelsestakstene A2) fjernet.

Kan konsekvensene av denne avtalen føre til et dårligere behandlingstilbud for blant annet barn, eldre, rullestolbrukere og andre sterkt funksjonshemmede?»

BEGRUNNELSE:

Kombinasjonen av behandlingsteknikker og takster har vært praktisert siden 1995, og ble i sin tid introdusert fra RTV med den faglige begrunnelse at det var god dokumentasjon for behandlingseffekten av denne kombinasjonen. Det vil være interessant å bli orientert om myndighetene har endret sin medisinske forståelse på dette punkt. Alvorlig syke pasienter med store smerter som har kontaktet meg sier at de nå får kortere konsultasjoner og dermed dårligere behandling. En kan mislike at noen manuellterapeuter korter ned på behandlingstiden, men samtidig må man innse at to behandlingsmetoder nødvendigvis tar mer tid enn en, og at det ikke er urimelig med noe høyere refusjon.

Svar:

Årets inntektsoppgjør mellom staten, Kommunenes Sentralforbund og Norsk Fysioterapeutforbund resulterte i en økning av driftstilskuddet med 1,0 pst. og en uendret videreføring av det samlede honorartakstnivået fra 1. juli 2005. Resultatet må ses på bakgrunn av at overhenget inn i 2005 var høyt. I tillegg hadde en partssammensatt arbeidsgruppe før forhandlingene gjennomgått takstutviklingen de siste årene, og dokumentert en merinntektsutvikling i forhold til det som var forutsatt ved takstoppgjørene i perioden. Tilgjengelige opplysninger tyder på at fysioterapeuter med videreutdanning i manuell terapi har hatt en særlig sterk inntektsutvikling.

Innenfor den uendrede takstrammen ble det foretatt visse omfordelinger, herunder ble adgangen til å kombinere taksten for manuell terapi (takst A8) med takstene for øvelsesbehandling/bløtvevsbehandling/

massasje (takst A2) fjernet. Samtidig ble takst A8 økt, og i merknad til den sistnevnte er det presisert at eventuell øvelsesbehandling som gis i kombinasjon med manuell terapi, er inkludert i taksten. Resultatet av omleggingen er at en manuellterapeut som i gjennomsnitt har benyttet takstkombinasjonen for en av seks pasienter, vil oppnå tilsvarende takstinntekter som tidligere, mens en manuellterapeut som har benyttet kombinasjonen hyppigere enn dette, vil kunne få en viss nedgang (6 pst. hvis takstkombinasjonen er benyttet for hver tredje pasient).

Da Rikstrygdeverket på 90-tallet, i rundskriv til trygdekontorene med merknader til takstene, åpnet for at det kunne gis godtgjøring for øvelsesbehandling i 20 minutter som ble gitt i tilknytning til manuell terapi, hadde begge de aktuelle takstene et svært beskjedent volum i forhold til i dag. Trolig mottok manuellterapeutene den gang i stor grad pasienter som var henvist for vanlig fysioterapi. I tillegg forutsatte Rikstrygdeverket at "fysioterapeuten viser særlig aktsomhet med hensyn til faren for overbehandling". Frekvensene er nå mangedoblet, og rapporter fra trygdeetaten tyder på at også omfanget av takstkombinasjonen er betydelig. Det hevdes at enkelte manuellterapeuter relativt rutinemessig har krevd begge takstene når behandlingen har hatt en varighet ut over 20 minutter. For trygden har det vært vanskelig å kontrollere takstbruken og slå ned på feilbruk, blant annet fordi takst A8 er en stykkpris uten tidsangivelse.

Etter årets oppgjør vil manuellterapeuter med en gjennomsnittlig behandlingstid per pasient på 20-30 minutter ha en inntjening fra takst A8 på 430-645 kr pr. time. Til sammenligning er godtgjøringen for psykomotorisk behandling 415 kr pr. time, og for øvelsesbehandling mv. normalt rundt 300 kr pr. time inkludert tilleggstakster.

Det kan generelt hevdes at det er en fare for at stykkpristakster uten tidsangivelse stimulerer til korte behandlinger på bekostning av lengre. Partene drøftet derfor også muligheten for å tidsgradere manuellterapeutaksten, men kom ikke fram til en løsning ved årets oppgjør. Dette spørsmålet kan det være aktuelt å komme tilbake til. Det må likevel kunne forutsettes at alle pasienter får den behandlingen de har behov for, også de som trenger noe lengre behandlinger enn de fleste.

SPØRSMÅL NR. 954**Innlevert 30. juni 2005 av stortingsrepresentant Anita Apelthun Sæle****Besvart 5. juli 2005 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«I en undersøkelse foretatt for "Felleskomiteen for Israel" av Olav Vidar Landsverk (vedlagt) er konklusjonen at norske skolebøker gir elevene et skeivt, ikke-objektivt bilde av konflikten mellom palestina-arabere og jøder. Fremstillingene er også konsekvent i Israels disfavør. Dette kan fremme antisemittiske holdninger, noe som det må være et mål for norsk skole å bekjempe.

Hva kan Regjeringen gjøre for at norske skolebøker skal gi et korrekt faktagrunnlag og en mest mulig objektiv fremstilling av konflikten?»

Vedlegg til spørsmål:

<http://www.israel-miff.no/tema/norskiskole/skolebok.PDF>

BEGRUNNELSE:

Jødiske barn i Norge er i økende grad utsatt for trakassering og mobbing. Mange jøder er igjen engstelige for fremtiden. I Europa ser vi at antisemittismen viser ansikt ved overgrep mot jøder og brenning av synagoger. Det er etter min mening farlig å negligere fenomenet, og det er svært viktig at korrekt og

nyansert informasjon blir formidlet i skolen for slik å hindre antisemittisme og rasehat.

Svar:

Det er læreplanen sammen med lov og forskrifter som styrer innholdet i den norske skolen. Læreplanen har for øvrig status som forskrift. Den statlige godkjenningsordningen for læremidler ble opphevet 1. september 2000. Bakgrunnen for dette var bl.a. et ønske om å ansvarliggjøre den enkelte skoleeier og skole for valg av læremidler i sin undervisning. Det er således skoleeier og skolen som er ansvarlig for det faglige og pedagogiske innholdet i de læremidlene som blir brukt på den enkelte skole.

Når det gjelder den konkrete fremstillingen av konflikten i Israel i norske skolebøker, har departementet ingen oversikt over dette. I undersøkelsen foretatt av "Felleskomiteen for Israel" som det vises til i spørsmålet, er hovedtyngden av lærebøkene det refereres til utgitt før 2000 og gir således ikke et fullgodt bilde av dagens situasjon. Det må imidlertid påpekes at det er forlagene som utgivere av lærebøker og andre læremidler som står ansvarlig for det faglige innholdet i lærebøkene.

SPØRSMÅL NR. 955**Innlevert 30. juni 2005 av stortingsrepresentant Anita Apelthun Sæle****Besvart 6. juli 2005 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Cirka 8 000 jøder skal 15. august 2005 flyttes fra sine hjem og sine eiendommer i Gush Katif i Gaza. En israelsk avgjørelse etter press fra verdenssamfunnet.

Hva er Norges syn på at det skal foregå en "etnisk rensing" eller "etnisk atskillelse" i Gaza, har Norge eventuelt tidligere akseptert at en spesiell etnisk gruppe blir nektet å bo i sine hjem fordi myndighetene (selvstyremyndighetene) ikke aksepterer gruppens etniske bakgrunn, og kan Norge akseptere lignende løsninger for andre konfliktområder?»

BEGRUNNELSE:

Stater har flyttet folkegrupper tidligere. I Sovjet ble mennesker fra f.eks. Estland flyttet internt i Sovjet (Sibir). Dette er fordømt av verdenssamfunnet og mange har fått flytte hjem igjen. Bitterheten i Estland et fremdeles stor på grunn av slike maktovergrep. Å tenke er å sammenligne. Menneskene i Gush Katif har ikke gjort noe som skulle tilsi at de blir tvangs-flyttet. Eneste begrunnelse er at de er jøder. At de blir utsatt for terror og angrep fra sine naboer kan ikke være legitimt for å straffe fredelige bønder.

Svar:

Et samlet internasjonalt samfunn og FNs sikkerhetsråd har ved en rekke anledninger slått fast at Gaza og Vestbredden er å anse som okkuperte områder. I henhold til folkeretten må Israel som okkupasjonsmakt overholde flere forpliktelser. Blant annet har en okkupasjonsmakt ikke anledning til å endre den demografiske balansen i et okkupert område. De

israelske bosettingene i Gaza og Vestbredden strider dermed med folkeretten.

Det var Israels demokratisk valgte statsminister, Ariel Sharon, som i desember 2003 på eget initiativ lanserte planen om at Israel skulle evakuere bosettingene i Gaza og fire bosettinger på Vestbredden. Senere har både Israels regjering og nasjonalforsamling gitt sin tilslutning til planen. Flere israelske meningsmålinger har vist at flertallet i den israelske befolkningen støtter tilbaketrekkingsplanen.

SPØRSMÅL NR. 956

Innlevert 30. juni 2005 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen

Besvart 6. juli 2005 av nærings- og handelsminister Børge Brende

Spørsmål:

«Tinn kommune har ved flere anledninger anmodet Nærings- og handelsdepartementet om et møte i anledning gjennomføring av konsesjonsavtalen mellom staten ved Næringsdepartementet og Norsk Hydro fra 1988.

Vil statsråden ta initiativ til et møte med Tinn kommune, og ev. når vil dette finne sted?»

BEGRUNNELSE:

Tinn kommune har ved flere anledninger, sist 18. mars 2005, anmodet departementet om et møte for å komme med innspill til de opplysninger som Norsk Hydro har lagt fram for departementet i anledning ovennevnte konsesjonssak. Det burde både i henhold til konsesjonsavtalen, pkt. 6, og alminnelig forvaltningspraksis være opplagt at kommunen har krav på å få legge fram sine synspunkter for departementet, og det forventes derfor at dette kan imøtekommes.

Departementets svar der man ber om mer tid kan ikke sies å være en saklig begrunnelse da arbeid som nå pågår gjennomføres uten at kommunen har fått framføre sine synspunkter på en tilfredsstillende måte.

Svar:

Saken er til behandling i departementet og har krevd tildels omfattende juridiske vurderinger. Det arbeidet som nå pågår i departementet angående denne saken gjelder de synspunkter som allerede er fremkommet.

Departementet er innstilt på at Tinn kommune skal få en grundig gjennomgang av saken og få god anledning til å legge frem sine synspunkter, også eventuelle nye synspunkter, så snart vurderingen som departementet nå gjennomfører er ferdig. Vi vil komme tilbake til et konkret møtetidspunkt med Tinn kommune.

SPØRSMÅL NR. 957**Innlevert 30. juni 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 11. juli 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Reiselivsbedriftenes landsforening (RBL) fastslår at urørte vassdrag bidrar til økt verdiskaping i norsk næringsliv. RBL er derfor svært opptatt av å verne norske vassdrag fordi det kan skape store inntekter og mange nye arbeidsplasser i distriktene.

Vil Regjeringen i forbindelse med konsekvensutredningene av Statkrafts utbyggingsplaner for Vefsna også selv utrede de mulighetene som ligger i næringsutvikling basert på varig vern av dette siste store vassdraget og å koble vassdragsvern til aktiv næringspolitikk?»

BEGRUNNELSE:

RBL skrev i sin høringsuttalelse til Regjeringens forslag til verneplan for vassdrag at ekte, uberørt natur er det viktigste turistene vil etterspørre i årene som kommer. Blant annet kommer 7 av 10 tyske turister til Norge for å fiske. Reiselivsbedriftene bidrar i dag med 150 000 arbeidsplasser og 76 mrd. kr til Norges BNP. Samtidig mener RBL at etterspørselen etter tilrettelagte naturbaserte opplevelser vil akselerere fremover hvis trendene holder seg. Turisme er en av de største vekstnæringer globalt. Norge vil ha et stort potensial til vekst. Norske fjorder er allerede kåret til verdens beste reisemål av National Geographic, og Lofoten er kåret til verdens vakreste øygruppe av The Observer. Også norske elver og fosser vil bidra til å øke Norges attraktivitet som reisemål - dersom de ikke bygges ut. Reiselivsnæringene sysselsetter allerede flere mennesker enn primærnæringene i

Nord-Norge. Det er kartlagt spennende muligheter til å koble naturopplevelser, landbruk, bygdeutvikling og kultur til økt vekst i reiselivsnæringene. I forhold til mulighetene i Vefsna har vernegruppene foretatt studier som viser et potensial på 50 mill. kr i året dersom det gjøres noe skikkelig ut av reiselivet, friluftslivet og laksefisket i området. SV har på denne bakgrunn vedtatt en utviklingsplan for Nord-Norge der naturbasert turisme er et av satsingsområdene for å skape nye arbeidsplasser.

Svar:

Spørsmålet er blitt oversendt Olje- og energidepartementet fra Nærings- og handelsdepartementet som vassdragsmyndighet og ansvarlig departement for Verneplan for vassdrag.

St.prp. nr. 75 (2003-2004) Supplering av Verneplan for vassdrag ble behandlet av Stortinget 18. februar i år. Stortinget sluttet seg til Regjeringens anbefaling om ikke å ta Vefsna inn i verneplanen nå.

I proposisjonen gikk Olje- og energidepartementet inn for at det gis anledning til å utrede og konsekvensvurdere prosjekter som kan kombineres med verneinteressene knyttet til Vefsna. Konsekvensutredningene som skal ligge til grunn for slike utbyggingsalternativer må også omfatte virkningene for natur- og friluftsbasert reiseliv og annen næringsutvikling. Jeg mener dette gir et godt grunnlag for å vurdere næringspolitikken når kraftutbygging skal sees i sammenheng med vassdragsvern i Helgelandsområdet.

SPØRSMÅL NR. 958**Innlevert 30. juni 2005 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland****Besvart 11. juli 2005 av olje- og energiminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Sola kommune ønsker å få til et samarbeid med Lyse Energi om å få lagt en høyspent kraftlinje i jordkabel på grunn av lokal helserisiko. Det hevdes fra Lyse Energi at for eksempel et spleiselag mellom kommunen og eier av kraftnett om å få lagt høyspentlinjer i jordkabel er i strid med energiloven.

Mener statsråden at energiloven eller andre deler av regelverket er til hinder for å etablere et slikt samarbeid om å få gravd ned høyspentlinjer som går gjennom boligområder?»

BEGRUNNELSE:

Flere internasjonale studier tyder på at det kan være en økt risiko for blant annet blodkreft hos barn

som vokser opp nær høyspentledninger. Mange steder i landet er det derfor et stort lokalt engasjement for å få fjernet høyspent kraftlinjer som går gjennom boligområder. Et slikt engasjement er det i Sola kommune knyttet til en 2,4 km lang linje som går gjennom områder med mye bebyggelse. Kommunen ønsker å få lagt denne i jord og har derfor invitert netteier Lyse Energi til samarbeid om dette. Lyse Energi opplyser imidlertid at de ikke kan være med på noe spleiselag fordi det vil stride mot energiloven (Stavanger Aftenblad 16. juni 2005) Dersom det er uklarehet i regelverket så vil denne saken angå en rekke lokalsamfunn i Norge. Det må være et mål å få til en raskest mulig framdrift i arbeidet med å få høyspent kraftlinjer lagt i jordkabel, spesielt i tettbygde strøk.

Svar:

Energiloven med tilhørende regelverk er ikke til hinder for at kommuner eller andre inngår et samarbeid med nettselskaper om finansiering for endring av bestående nettanlegg. Dersom nettanlegget ikke er bygd i medhold av områdekonsesjon, vil kabling av bestående nettanlegg utløse konsesjonsplikt.

Slik konsesjon gis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). I henhold til energiloven skal NVE vurdere om kostnadene ved kabling står i et rimelig forhold til den nytten som oppnås. Gjennom konsesjonsbehandlingen skal NVE ivareta miljøhensyn, økonomiske og tekniske hensyn og legge til grunn gjeldende forvaltningsstrategi som Stortinget tidligere har behandlet om magnetfelt og helse ved høyspentanlegg. Dersom NVE finner at den samfunnsøkonomiske gevinsten er tilstrekkelig stor, kan det gis konsesjon for kabling.

SPØRSMÅL NR. 959

Innlevert 30. juni 2005 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund

Besvart 6. juli 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen

Spørsmål:

«Hva er status for departementets vurdering av retningslinjene for behandling av sykelig overvekt?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er kjent med at en ekspertgruppe fra våre fem helseregioner har lagt frem forslag til retningslinjer for behandling av sykelig overvekt. Ekspertgruppen viser til beregninger som tyder på at minimum 20 000 mennesker i Norge lider av sykelig overvekt. Gruppen støtter seg til internasjonal forskning når de foreslår hovedkriteriene for henvisning til og vurdering av spesialisthelsetjenesten.

Arbeidsgruppen er også av den oppfatning at denne pasientgruppen "vil ha rett til nødvendig helsehjelp fordi alle de tre punktene i prioriteringsforskriften vil være oppfylt. Dette innebærer også at lovens bestemmelser om individuell frist for når denne helsehjelpen skal være ytt, kommer til anvendelse".

Pasienter som får hjelp enten dette skjer kirurgisk eller atferdsterapeutisk, fjerner eller reduserer følgesykdommene. Behandlingen fører til lavere medikamentforbruk, redusert belastning på helsetjenesten, og at flere kommer tilbake til arbeidslivet igjen. I tillegg vil jeg peke på den gevinst som ligger i forbedret

livskvalitet for de mange mennesker dette dreier seg om.

Jeg har fått rapporter om at det er ulik praksis mellom sykehusene i landet. Det haster med en avklaring slik at alle som har rett på behandling kan få det uavhengig av bosted.

Svar:

Jeg er fullt ut enig med stortingsrepresentant Woie Duesund når det gjelder nødvendigheten av å tilby pasienter med alvorlig overvekt gode helsetjenester. Dette vil kunne føre til bedre helse og livskvalitet for den enkelte, og det vil dessuten gi samfunnsmessige gevinster.

Helse- og omsorgsdepartementet har iverksatt flere tiltak for å bedre behandlingstilbudet til denne pasientgruppen. Blant annet fikk de regionale helseforetakene i styringsdokumentet for 2004 i oppdrag å etablere regionale og flerregionale behandlingstilbud for pasienter med helseproblemer som følge av sterk overvekt.

Etter min vurdering har de regionale helseforetakene tatt tak i dette på en god måte. Tidligere fantes det kun ett sted i Norge som utførte kirurgisk behandling. Per i dag tilbyr alle regionale helseforetak kirur-

gisk behandling, og foretakene har iverksatt eller har under planlegging mer livsstilsendrende behandlingstilbud. Det sistnevnte omfatter tilbud både til barn, unge og voksne. Videre har, som representanten påpeker, de regionale helseforetakene i fellesskap utarbeidet rapporten *Behandling av sykkelig overvekt hos voksne*. Denne er utarbeidet som følge av at det tidligere ikke forelå noen nasjonale retningslinjer, at det er økt behov for kunnskap om denne pasientgruppen, og at dokumentasjon av effekt av ulike behandlingstiltak er mangelfull.

De regionale helseforetakene har ansvar for å sørge for nødvendige helsetjenester til personer med fast bopel eller oppholdssted i sin region, jf. spesia-

listhelsetjenesteloven. Videre har de ansvar for å sørge for at pasientenes individuelle rettigheter oppfylles, jf. pasientrettighetsloven. I arbeidet med å ivareta blant annet disse lovkravene står de regionale helseforetakene i prinsippet fritt til å velge de mest hensiktsmessige løsningene når det gjelder den konkrete organiseringen av spesialisthelsetjenesten.

Jeg anser utarbeidelsen av anbefalingene i ovennevnte rapport som et ledd i oppfølgingen av de regionale helseforetakenes ansvar for å sørge for nødvendige helsetjenester til befolkningen i sin region. Denne rapporten bør i så måte kunne bidra til en mer ensartet forståelse av kriteriene for behandling av sykkelig overvekt i spesialisthelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 960

Innlevert 1. september 2005 av stortingsrepresentant Berit Brørby

Besvart 7. september 2005 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Medfører det riktighet at det er stilt til rådighet for lite politiresurser i Oppland, og mener statsråden at det er en utfordring og uheldig for folks rettsfølelse og rettsoppfattelse når de blir avvist av politiet?»

BEGRUNNELSE:

I NRK Oppland torsdag 28. juli ble det gjort rede for at et båttyveri/motor på båt ble anmeldt og hvor tyvene ble tatt på fersk gjerning. Politiet svarte på anmeldelsen med å si, ifølge NRK, at de hadde ikke ressurser til å rykke ut i Valdres etter kl. 14.00 om dagen og derfor kunne de ikke prioritere denne saken/type kriminalitet.

Samme dag har politiet ressurser til å foreta avhør av de som har skutt en bjørn uten fellingstillatelse: en bjørn som truet en saueflokk.

Svar:

Henvendelsen relaterer seg til medieoppslag ultimo juli 2005 i Oppland Arbeiderblad og NRK Oppland. Oppslagene omhandlet anmeldelse av båttyveri/tyveri av båtmotor. Det ble uttalt at politiet ikke hadde ressurser til utrykning i Valdres etter kl. 14.00, og derfor ikke kunne prioritere angjeldende sak til tross for at gjerningsmennene ble tatt på fersk gjerning.

Politidirektoratet har forelagt spørsmålet for politimesteren i Vestoppland, som opplyser at sakens

faktum ikke er i overensstemmelse med framstillingen i mediene.

Operasjonssentralen på Gjøvik mottok den første meldingen 26. juli 2005 kl. 16.45 og ikke kl. 14.30 som det hevdes i lokalavisen. Melder, som ringte politiet i Nord-Aurdal, kom i kontakt med politiet i Gjøvik. Meldingen lød på at mistenkelige personer ruslet rundt på båtstranda ved Strandefjorden. Etter samtale med melder, ble det enighet om at en beboer like ved båtstranda skulle holde området under observasjon utover kvelden. Operasjonssentralen mottok neste melding påfølgende dag kl. 00.34 fra observatøren som opplyste at det igjen var sett to mistenkelige personer i området.

Begge meldingene ble oppfattet som observasjoner om mistenkelig atferd. Det ble ikke gitt uttrykk for, eller bekreftet, at noe var stjålet eller forsøkt stjålet fra stedet. På denne bakgrunn rykket ikke politiet ut. Begge meldingene ble opptatt på lydlogg.

Klokka 02.30 samme natt ble det stjålet tre båtmotorer fra området. Politiet ble ikke varslet om tyveriet før anmeldelse ble inngitt samme dag kl. 13.18.

Vestoppland politidistrikt har de senere år blitt tilført betydelige ressurser. I Valdres opererer seks lensmannskontorer på felles tjenesteliste. Etter konfortid er det alltid to tjenestemenn på reservetjeneste. Om nødvendig kan ytterligere ressurser innhentes på kort tid. Politimesteren opplyser at hver henvendelse til politiet undergis en politifaglig vurdering i forhold

til eventuelle operative tiltak, så også i denne saken. Utrykning foretas alltid når alvorlige forbrytelser er i ferd med å bli begått.

På bakgrunn av politimesterens redegjørelse og Politidirektoratets vurdering, har jeg ikke noe å bemerke til politiets håndtering av denne saken.

SPØRSMÅL NR. 961

Innlevert 1. september 2005 av stortingsrepresentant Jan Simonsen

Besvart 8. september 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Vil kommunal- og regionalministeren umiddelbart sette en stopper for praksisen med å gi asylsøkeren uten kjent identitet midlertidig arbeidstillatelse, og dermed anledning til å skaffe seg norske identifikasjonspapirer?»

BEGRUNNELSE:

I brev til Kommunal- og regionaldepartementet viser Politiets sikkerhetstjeneste til at det i dag praktiseres en ordning der utlendinger kan få midlertidig arbeidstillatelse i Norge, selv om deres identitet ennå ikke er kartlagt. En slik arbeidstillatelse gjør det mulig å skaffe tilveie skattekort og til å opprette lønnskonto med bank- og kredittkort. Politiets sikkerhetstjeneste mener at denne ordningen kan misbrukes av personer tilknyttet terrorvirksomhet eller organisert kriminalitet.

Svar:

Utlendingsloven og utlendingsforskriften gir regler om at utlendinger på visse vilkår kan gis midlertidig arbeidstillatelse i påvente av at søknaden behandles. Jeg forstår det slik at spørsmålet fra representanten Simonsen først og fremst retter seg mot midlertidige tillatelser som gis asylsøkere.

Utlendingsforskriften krever at det ikke er tvil om asylsøkerens identitet for at det skal kunne gis en midlertidig arbeidstillatelse. Dette innebærer at asylsøkere som fremlegger reise- eller identitetsdokument som fremstår som ekte, normalt gis midlertidig arbeidstillatelse. Asylsøkere som er registrert med flere identiteter, får ikke midlertidig arbeidstillatelse. Søkere som ikke fremlegger identitetsdokumenter, kan også få midlertidig arbeidstillatelse dersom myndighetene mener det for øvrig ikke er tvil om deres identitet.

Det er viktig at man ikke setter likhetstegn mellom det å ikke kunne dokumentere sin identitet og det å ha uklar/ukjent identitet. Mange søkere kommer fra

land hvor det ikke er mulig å få identitetsdokumenter som har tilfredsstillende notoritet, enten fordi landet har vært preget av krig og ødeleggelser av sentrale registre, eller fordi det ikke finnes sentrale myndigheter. Mange av disse søkerne kan likevel gi helt entydig informasjon om sin identitet, slik at det ikke er grunn til å betvile denne. En somalisk borger vil derfor kunne anses å ha en "klar" identitet, selv om personen ikke har mulighet til å legge fram offisielt godkjente dokumenter for å bekrefte den. Jeg mener det vil være uheldig å utelukke enkelte nasjonalitetsgrupper fra å få midlertidig arbeidstillatelse, kun fordi landet de er borgere av ikke kan utstede tilfredsstillende identitetsdokumenter.

Det er imidlertid viktig at Utlendingsmyndighetene gjør sitt ytterste for å sikre at man har korrekte identitetsopplysninger fra de utlendingene som befinner seg i Norge, og departementet har et stadig fokus på dette. Samtidig har denne problematikken også andre sider, som det er viktig å merke seg. Både av hensyn til den enkelte søker og norsk samfunnsliv, kan det være viktig at asylsøkerne får mulighet til å arbeide mens de venter på avgjørelse av sin asylsøknad. Dette vil også kunne lette integreringen for de som får en tillatelse på bakgrunn av søknaden. Det vil alltid være en avveining i hvilken grad man skal sette i verk tiltak som vil ramme alle asylsøkere, når de man søker å ramme dreier seg om et mer begrenset antall enkeltpersoner.

Vi har imidlertid gjort viktige endringer på asylfeltet den siste tiden, som jeg mener kan bidra til å sikre at midlertidige arbeidstillatelser ikke gis til personer med uklar identitet. Jeg sikter her til innføringen av 48-timersprosedyre for grunnløse saker, samt de differensierte saksbehandlingsprosedyrene som er innført for asylsaker fra mai i år. I den differensierte prosedyren vil søknader fra land der det erfaringsmessig blir avslått mange saker og hvor Utlendingsdirektoratet har en god oversikt over forholdene i landet, behandles innen tre uker. Øvrige søknader behandles innen syv uker. Dette forutsetter at saken

ikke krever ytterligere undersøkelser eller verifisering. Det vil ikke bli gitt midlertidig arbeidstillatelse til søkeren i løpet av de 3 eller 7 ukene det tar å behandle saken i direktoratet, men først når det viser seg å være opplysninger i saken som tilsier at søkeren får bli i Norge i påvente av klagebehandlingen. På dette tidspunktet vil direktoratet ha vurdert sakens innhold, og herunder ha foretatt en vurdering av de framlagte identitetsopplysningene. Direktoratet vil derfor ha et bedre grunnlag for å vurdere om vilkåre-

ne for en midlertidig arbeidstillatelse er tilstede. Arbeidet med identitetsproblematikk vil være viktig i forbindelse med utformingen av den nye utlendingsloven. I dette arbeidet er høringsuttalelsen representanten Simonsen viser til fra Politiets sikkerhetstjeneste, et viktig bidrag. Jeg kan derfor forsikre om at vi har et konstant fokus på, og fortløpende søker å finne løsninger både i regelverk og praksis for å sikre at norske myndigheter har nødvendig kunnskap om hvem som befinner seg i og får arbeide i riket.

SPØRSMÅL NR. 962

Innlevert 1. september 2005 av stortingsrepresentant Jan Simonsen

Besvart 6. september 2005 av arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Dagbladet skrev 27. juli om den hjertesyke mannen som for tre år siden, nærmest ved et uhell, jobbet for 5 000 kr mer enn det tillatte beløpet på ca. 61 000 kr. Som et resultat av dette har mannen gjennom de siste årene fått et kutt i trygden på 150 000 kr.

Vil helseministeren øyeblikkelig ta initiativ til å fremme et lovforslag for Stortinget, som gjør det umulig å behandle uføretrygdede på en slik måte i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har gjentatte ganger påpekt at en av dens viktigste oppgaver å få flest mulig mennesker ut i arbeidslivet. Spesielt gjelder det uføretrygdede. I dag er det over 55 000 uføretrygdede som er i stand til å ta mindre jobber ved siden av trygden. Det er tillatt opp til en grense på 1 G, ca. 61 000 kr.

Dagbladet skrev 27. juli om den hjertesyke mannen som et år jobbet for 5 000 kr mer enn tillatt. Det skjedde forøvrig mer eller mindre som et uhell, fordi han fikk en lønnsutbetaling for en vennetjeneste, som han ikke hadde avtalt. Han fikk da automatisk redusert trygden med 10 pst., ikke bare dette ene året, men også i årene fremover, hvilket er fullstendig meningsløst.

Jeg ønsker derfor å vite om helseministeren er enig i en slik behandling av en trygdet, eller om han vil ta initiativ til å endre loven, eventuelt forskriftene til loven, slik at en slik urimelighet ikke kan ramme andre i fremtiden. Jeg vil også be helseministeren undersøke om det er noe han kan gjøre for å rette opp

den uretten som åpenbart har rammet den nevnte personen.

Svar:

Helseministeren har overlatt besvarelsen til meg som ansvarlig statsråd.

Mottaker av tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon kan ha enn inntekt opp til ett grunnbeløp etter tilståelse eller fra uføregreden ble forhøyet. Når arbeidsinntekten overstiger ett grunnbeløp pluss eventuell inntekt på grunn av redusert uføegrad skal ytelsen revurderes. Ved fastsettelse av ny uføegrad skal det tas hensyn til all inntekt. En mindre overskridelse av friinntekten vil som illustrert i dette aktuelle tilfellet, kunne medføre at stønadsmottaker kan få en samlet lavere inntekt eller lite igjen for å øke arbeidsinntekten. Det er ikke rom for skjønn i denne vurderingen.

Friinntekten er ment å være et insitament for uførepensjonister til å forsøke å komme tilbake i arbeid og et tiltak for å unngå hyppig revurdering av stønaden for uførepensjonister som i perioder har mulighet for å ha noe inntekt ved siden av pensjonen. Begrunnelsen for ventetiden på ett år er å hindre uheldige tilpasninger dersom det var mulig å tjene ett grunnbeløp kort tid etter at ytelsen blir innvilget eller forhøyet. Ordningen med friinntekt kombinert med ventetid på ett år kan imidlertid gi uheldige terskeltilfeller. Denne aktuelle saken har demonstrert at et regelverk som isolert sett har en fornuftig begrunnelse kan gi urimelige utslag i enkelttilfeller. Regjeringen kan vanskelig forandre regelverk med tilbakevirkende kraft, men kan foreslå endringer som forhindrer uri-

melig utslag i nye tilfeller. Til våren vil Regjeringen legge frem en stortingsmelding om arbeid og velferd. Vi vil i denne meldingen se nærmere på reglene om friinntekt og venteperioder og fremme forslag om

hvordan disse kan forbedres for å forhindre slike negative effekter som er demonstrert i denne aktuelle saken.

SPØRSMÅL NR. 963

Innlevert 1. september 2005 av stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy

Besvart 13. september 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Beboere på Nesbru og Mellom-Nes i Asker har gjentatte ganger henvendt seg til Statens vegvesen med spørsmål om tiltak mot støyplager fra E18. I sitt svar til beboerne sier Statens vegvesen at Nasjonal transportplan (NTP) gir føringer om at tiltak til støyskjerming i fremtiden vil være begrensede, og det vises til arbeid med støysvake dekker og bildekk.

Mener statsråden dette vil være tilstrekkelige tiltak mot støy i dette området?»

Svar:

Statens vegvesen følger gjeldene regelverk for støy. Dette innebærer:

1. For eksisterende boliger langs eksisterende veger gis det støyreducerende tiltak når innendørs støynivå er 42 dBA eller høyere. Dette gjøres i henhold til kap. 5 i Forskrift om begrenning av forurensning (tidligere Forskrift om grenseverdier for støy).
2. For boliger berørt av nytt veganlegg følges Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging T-1442. Her er utendørs grense 55 dBA.

Ved en eventuell ny E18 er det støyretningslinjene for ny veg som gjelder (punkt 2). Inntil videre er

det imidlertid regelverket for eksisterende veg (punkt 1) som kommer til anvendelse. Boliger på strekningen som har et innendørs støynivå under grenseverdien på 42 dBA, har ikke krav på støytiltak. Det er gjennomført støyskjerming av boliger på strekningen Holmen-Nesbru med utendørs støynivå over 65 dBA, tilsvarende om lag 35-40 dBA innendørs. Det er satt av 10 mill. kr til ytterligere støyskjerming langs E18 i Asker i handlingsprogrammet for perioden 2006-2009. Ut over dette arbeider Statens vegvesen med å utvikle mer støysvake vegdekker, som på sikt kan benyttes på strekninger hvor beboere er støyutsatt.

Oppfølging av Forskrift om begrenning av forurensning medfører tiltak som gir vesentlig støyreduksjon for de som har de høyeste støynivåene. Mange vil føle seg plaget av innendørs støy ved lavere nivåer enn den grenseverdien som er satt i forskriften. Fasadisulering av boliger er imidlertid kostbare tiltak. Samferdselsdepartementet, Miljøverndepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet har satt i gang et arbeid med revisjon av Forskrift om begrenning av forurensning og det nasjonale målet for støy. Her blir blant annet tiltak som gir en stor støyreduksjon for få, som fasadisulering, vurdert opp mot tiltak som gir en mindre støyreduksjon for mange, som støysvake vegdekker.

SPØRSMÅL NR. 964**Innlevert 1. september 2005 av stortingsrepresentant Knut Storberget****Besvart 13. september 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Vil statsråden bruke sin myndighet til å stanse ankesaken reist mot tomtefestere i Åmot kommune av Opplysningsvesenets fond?»

BEGRUNNELSE:

Flere tomtefestere på Rena i Åmot kommune har blitt avkrevd urimelig høy leie for sine tomter av Opplysningsvesenets fond. Dessverre har fondet tydeligvis verdsatt tomtene for høyt, og brukt lovens hjemler slik regjeringspartiene og Fremskrittpartiet har skapt til å kreve makismalt av mange eldre tomtefestere med liten inntekt. Dette har skapt stor sosial uro og usikkerhet om fremtiden. Mange frykter for sine boliger. Den lokale tingretten har ved skjønn fastsatt langt lavere pris. Denne saken er dessverre anket av fondet.

Regjeringen og statsråden har mulighet til å instruere fondet til å legge seg på en annen kurs. Dette bør gjøres nå for å forhindre en fortsatt opprivende prosess. Anken bør trekkes.

Svar:

I anledning spørsmålet har departementet innhentet uttalelse fra Opplysningsvesenets fond, som i brev av 6. d.m. uttaler:

"Stortingsrepresentant Storberget spør om statsråden vil bruke sin myndighet til å stanse ankesaken reist mot tomtefestere i Åmot kommune av Opplysningsvesenets fond. Man vil i den forbindelse bemerke at Opplysningsvesenets fond er grunneier til Åmot prestegård og bortfester av flere hundre festetomter til boligformål på Rena. Bortfester og mange av festerne kom i forbindelse med festeavgiftsregulering etter 2002 ikke til enighet om nye festeavgifter for de neste 20 eller 25 år, og ble enige om å la saken avgjøres ved rettslig skjønn i stedet for ved voldgift, slik festekontraktene anga. Ved et rettslig skjønn styrt av en dommer mente man at sjansene for å få en bedre begrunnet avgjørelse var større enn ved voldgift. [...] Ved et rettslig skjønn har den part som er misfornøyd med skjønnsavgjørelsen, mulighet til å få prøvet saken en gang til ved et overskjønn (anke). Da avtale om rettslig skjønn ble avtalt i 2004 var de 14 tomtefesterne denne sak gjelder representert ved advokat, som var enig i å fravike festekontrakten på punktet om voldgift.

Til departementets orientering kan det gis følgende faktaopplysninger rundt saken, og da særlig rundt råtomteverdiene. Fondets forslag til nye festeavgifter bygget på en råtomtverdi varierende mellom kr 93,- og 134,- per m², med hovedvekt rundt kr 130,- per m². Verdien bygget bl.a. på en takst. I retten ble taksten fremlagt i tillegg til en rekke priseksempler. Retten la liten vekt på den etter vår mening grundige dokumentasjon på råtomteverdiene, og la til grunn en råtomtverdi som med ett unntak lå mellom kr 52,- og kr 79,- per m². Begrunnelsen for disse verdier kan vanskelig leses ut av skjønnsgrunnene i skjønnet Sør-Østerdal tingrett avsa 04.07.05.

Opplysningsvesenets fond har, som følge av skjønnsresultatet og pga. mangelfulle begrunnelser for resultatet, den 25.07.05 begjært overskjønn (anke). Dette for å få en bedre og mer korrekt avgjørelse og i hvert fall en med fyldestgjørende begrunnelse, spesielt når det gjelder råtomteverdiene. I denne saken - og i flere andre saker omkring i landet - ser fondet det som et problem at domstolene ikke begrunner skjønnsresultatene på en tilfredsstillende måte, særlig vedr. hva som er riktig råtomtverdi, hvilket skaper problemer for fondets håndtering av andre lignende festesaker i samme distrikt. Fondet er som kjent pålagt å selge eller feste bort fast eiendom til markedspris, se fondsloven § 5, 1. ledd og Hovedinstruks for forvaltningen av Opplysningsvesenets fond § 2-1. Fondet vurderer begjæring om overskjønn i denne saken som et nødvendig virkemiddel for å oppnå rimelig sikkerhet for å kunne konstantere at fondet ikke opererer med uriktige prisnivåer på stedet.

Fondet har årlig svært mange reguleringer av festeavgifter. I en del tilfeller vil det naturlig nok være uenighet om hva som er riktig nivå, og hvis partene ikke kommer til enighet vil det være nødvendig å begjære skjønn. Slik er systemet med fastsettelse av festeavgifter. Systemet er også slik at dersom en av partene er misfornøyd med resultatet, kan han begjære overskjønn. Vurderingen av om dette synes nødvendig er en del av rutinen når skjønnsresultatet fra første innstans foreligger. En slik adgang til behandling i to instanser anses dessuten som en viktig rettssikkerhetsgaranti."

Jeg viser til dette, der fondet gir en helhetlig og prinsipiell begrunnelse for sin vurdering av ankespørsmålet, og der hensynet til konsekvensene veier tungt. Fondet har et selvstendig ansvar for å vurdere spørsmål om anke i slike og liknende saker. Etter det som er opplyst, ses det ikke aktuelt for departementet i den omtalte saken å instruere fondet i saksbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 965**Innlevert 1. september 2005 av stortingsrepresentant Karin S. Woldseth****Besvart 9. september 2005 av barne- og familieminister Laila Dåvøy****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre med instanser som leverer et større antall bekymringsmeldinger som viser seg å være lite pålitelige?»

BEGRUNNELSE:

I tillegg til de bekymringsmeldinger som genereres av ansatte i barnevernet og andre offentlige etater, kommer det inn en rekke meldinger fra helsepersonell, privatpersoner og organisasjoner. Meldinger fra offentlige etater kan kvalitetssikres, og rutiner for å sikre innholdet i slike meldinger kan etableres og iverksettes.

Det er ikke alltid at kvaliteten på meldinger fra privatpersoner og organisasjoner er kvalitetssikret. Kvalitetskrav kan ofte mangle der den eller de som leverer bekymringsmelding kun har informasjon fra tredjepart eller en part i saken. I en rekke saker om omsorgsrett anklager partene hverandre urettmessig. Det er derfor ekstra skadelig om en part med urettmessig anklage, blir "hørt på" av andre, som igjen leverer bekymringsmelding.

Jeg har, som stortingsrepresentant, fått flere henvendelser om organisasjoner som leverer gjentatte bekymringsmeldinger, utelukkende basert på informasjon fra den tapende part i omsorgsrettssaker, som har vist seg å ikke inneholde kvalitetssikrede opplysninger. En slik organisasjon har endog kontaktet Barne- og familiedepartementet, som har instruert fylkesmannen i Oslo og Akershus til å åpne tilsynssak. Dette skjer etter at to tidligere bekymringsmeldinger fra organisasjonen til barnevernet ikke har vist seg pålitelige.

Svar:

Barnevernets primære oppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres

helse eller utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Meldinger fra enkeltpersoner, offentlige etater og andre kan være av avgjørende betydning for at barnevernet kan ivareta denne oppgaven overfor det enkelte barn.

Barneverntjenesten har etter barnevernloven både rett og plikt til å følge opp slike meldinger. Etter barnevernloven § 4-2 skal barneverntjenesten snarest, og senest innen en uke, gjennomgå innkomne meldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelser, jf. barnevernloven § 4-3. Bestemmelsen har som formål å hindre at meldinger til barneverntjenesten blir liggende ubehandlet med de alvorlige følger dette kan få for de barna det gjelder. Forbruker- og administrasjonskomiteen uttalte ved behandlingen av Ot.prp. nr. 44 (1991-92) om dette, jf. Innst. O. nr. 80 (1991-92) side 14: "Det vil alltid være et spørsmål om hvor sikre holdepunkter som kreves før det kan iverksettes undersøkelser. To interesser står mot hverandre - hensynet til privatlivet fred og behovet for å få klarhet i forholdet av hensyn til ett eller flere barn. Det er viktig å hindre at hensynet til privatlivets fred fører til at barn ikke får den nødvendige hjelp fra barneverntjenesten."

Stortingsrepresentant Woldseth etterspør kvalitetssikring av meldinger barneverntjenesten mottar. Paragraf 4-2 kan nettopp sies å innebære en slik "kvalitetssikring" som bl.a. vil kunne avdekke om meldingen er pålitelig. Dersom barneverntjenesten etter å ha gjennomgått meldingen mener at det ikke er grunnlag for undersøkelse etter § 4-3, skal meldingen henlegges.

Fylkesmannen har tilsynsansvar overfor barnevernvirksomheten i kommunene, jf. barnevernloven § 2-3 tredje ledd. Gjennom tilsynet vil fylkesmannen påse at kommunen utfører de oppgaver de er pålagt etter loven, og at oppgavene utføres i samsvar med loven.

SPØRSMÅL NR. 966**Innlevert 1. september 2005 av stortingsrepresentant Ågot Valle****Besvart 13. september 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Stortingsflertallet har vedtatt å selge Norsk filmstudio på Jar. Etter SVs mening fører dette til tap av kompetanse, og vil få konsekvenser for norsk filmproduksjon i framtida. Nå bygges det nytt studio i Trollhättan i Sverige. Det viser at et oppgående filmmiljø trenger et profesjonelt filmstudio.

Har departementet foretatt en analyse av de film-politiske konsekvensene av salget, og er det foretatt en analyse av om filmstudioet kan drives videre på egenhånd uten statsstøtte?»

BEGRUNNELSE:

SV stemte mot salg av Norsk filmstudio på Jar fordi det kan føre til tap av kompetanse som trengs for det norske filmmiljøet. Stortingsflertallet, regjeringspartiene, Ap og FrP, har vedtatt at Norsk filmstudio skal selges, men har lagt som en forutsetning at salget må gjennomføres på en sånn måte at filmstudioet skal kunne drives videre.

Etter at vedtaket om salg av Norsk filmstudio på Jar ble gjort, men ennå ikke gjennomført, har Trollhättan i Sverige startet bygginga av et nytt filmstudio til 90 mill. kr. Filmprodusenter har tilgang til tomme fabrikkhaller som er billigere å leie, men foretrekker profesjonelle studioer av den enkle grunn at bransjen er profesjonell, og at publikum krever store formmessige krav. Dette er en erfaring som krever nye analyser her i Norge. Konsekvensen av at Filmparken på Jar selges ut, kan bli at norske produsenter flytter produksjoner til land som har profesjonelle studioer, noe som fører til bruk av utenlandske filmarbeidere, og tap av norsk kompetanse. Det kreves derfor en analyse av mulige konsekvenser for det norske filmmiljøet. Det kan vise seg at det vil bli nødvendig å bygge et nytt studio etter noen år, og da er lite vunnet økonomisk dersom hensikten var å spare penger. Det er bakgrunnen for at jeg spør om det er foretatt en konsekvensanalyse, og hva konklusjonen i så fall ble.

SV mener det er galt at det offentlige selger seg ut av filmstudioet. Kulturmyndigheter må ta et medansvar for den infrastrukturen som trengs for et profesjonelt og sterkere norsk filmmiljø. Et alternativ kan være at studioet drives videre uten statsstøtte. Etter de opplysningene jeg har, var filmstudioets overskudd i fjor større enn renteutgiftene på gjelda. Dersom det er riktig, kan studioet drives uten statsstøtte dersom departementet tar seg av gjelden. Dette bør vurderes.

Svar:

Salg statens aksjer i Norsk filmstudio AS har vært behandlet og vedtatt av Stortinget to ganger, jf. Budsjett-innst. S. nr. 2 (2003-2004) og Innst. S. nr. 240 (2004-2005).

Norsk filmstudio AS har i årene etter fisjonen med Norsk Film AS gått med betydelige underskudd, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2003-2004). 2004 er det første året som selskapet har et overskudd. Hvis staten fortsatt skal eie det meste av Norsk filmstudio AS, vil dette i framtiden kreve ytterligere statstilskudd for å vedlikeholde studioene og resten av eiendomsmassen. Norsk filmstudio AS vil selv ikke klare å betjene gjeld og avskrivninger og samtidig holde bygningsmassen ved like. Jeg kan ikke se at det er mulig å drive Norsk filmstudio AS i framtiden uten statsstøtte.

Staten gir i dag tilskudd til Norsk filmstudio slik at selskapet kan dekke avskrivninger og finanskostnader. Statlig tilførsel av kapital til Norsk filmstudio AS, enten gjennom sanering av hele eller deler av selskapets gjeld eller gjennom årlig støtte for å dekke gjeldskostnadene eller andre driftskostnader er ikke forenlig med EØS-avtalens statsstøtteregulering. Norsk filmstudio AS er en næringsvirksomhet som er i konkurranse med andre norske eller utenlandske virksomheter i samme bransje. Ifølge statsstøttereguleringen er det ikke tillatt å gi finansielle fordeler til bestemte bedrifter eller bestemte deler av næringslivet.

Departementet har dermed vurdert det slik at den beste forutsetningen for videre drift av selve filmstudioet, er å dele selskapet i en eiendomsdel og en driftsdel. Kjøper av eiendomsselskapet pålegges i kjøpskontrakten å leie ut til filmstudiodrift i minimum 10 år framover. Kjøper av driftsselskapet forplikter seg til å overta og opprettholde eksisterende drift (tjenester for filmproduksjon) i en tilsvarende periode.

En privat eier av eiendommene vil ha et ansvar for vedlikehold av bygningsmassen, samt at selve driftsselskapet vil kunne overleve økonomisk når avskrivninger og gjeld er borte. Jeg mener dette også er den beste måten å opprettholde filmstudiokompetansen på. Eventuelle overskudd vil da kunne brukes på selve filmstudiodelen, som utleie av studio, kostyme, lys- og kamerautstyr og etterarbeid.

Kravet om drift i minimum 10 år framover vil sikre at det fortsatt er et grunnlag for studiodrift på Jar. Driftsstøtten som nå gis til Norsk filmstudio AS vil bli omdisponert til støtte til filmproduksjon, for dermed å støtte opp under de overordnede filmpolitiske målene.

SPØRSMÅL NR. 967**Innlevert 1. september 2005 av stortingsrepresentant Karl Eirik Schjøtt-Pedersen****Besvart 13. september 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm****Spørsmål:**

«Jeg er kjent med at Statens vegvesen ved utløpet av 2004 hadde et relativt stort udisponert beløp til vedlikehold. Det er signaler om at det også inneværende år er udisponerte budsjetttrammer.

Jeg tillater meg å be om statsrådens redegjørelse for om det ligger an til udisponerte rammer for 2005, og hva som vil gjøres for å sikre at Statens vegvesen oppnår det vedlikeholds nivå som Stortinget forutsatte ved budsjettbehandlingen?»

Svar:

Regnskapet for 2004 for kap. 1320 Statens vegvesen, post 23 Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., viser et overforbruk på vel 118 mill. kr. Det var derfor ikke noen udisponerte midler til vedlikehold i fjor. På investeringsposten var det et mindreforbruk og ikke brukte bevilgninger ble overført til i år.

Også i år forventes det et merforbruk på vedlikehold av vegnettet spesielt knyttet til asfaltlegging. Samtidig arbeides det for å ta igjen "mindreforbruket" på investeringssiden.

SPØRSMÅL NR. 968**Innlevert 1. september 2005 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland****Besvart 9. september 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Jeg viser til mitt spørsmål i Stortingets spørretime den 20. april i år vedrørende krav om erstatning etter flomskade i Prestegården i Kvinesdal. Ansvar for at tomten sikres etter skadene fra flommen i 2004, tråd med statsråden svar i spørretimen, ligger hos bortfester.

Når vil tomtefester i denne saken motta svar på sin henvendelse til tomteeier, som er Opplysningsvesenets fond, om at skadene utbedres og at tomten sikres mot nye flommer?»

BEGRUNNELSE:

Etter statsrådens anbefaling har tomtefester tatt kontakt med tomteeier, Opplysningsvesenets fond, for å få orden på sitt mellomværende. Tomtefester har ennå ikke fått svar på denne henvendelsen. Dette er en uholdbar situasjon for tomtefester fordi det trengs ytterligere sikring av tomten etter flommen i fjor høst i tillegg til at den må sikres mot ev. nye flommer. Dette arbeidet skal ifølge statsråden være tomteeiers ansvar.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra landsbruks- og matministeren.

I anledning spørsmålet, har departementet innhentet uttalelse fra Opplysningsvesenets fond, som bl.a. opplyser at fondet den 5. september i år har besvart henvendelsen fra vedkommende fester. Kopi av fondets brev til festeren følger vedlagt. Fondet har ellers uttalt, med henvisning til nevnte svarbrev til festeren:

"Som det fremgår av svaret, var fondet uvitende om flomskaden på det som fondet mener er festerens anlegg. Fondet har som grunneier kun festet bort en råtomt. I 2001 er det fra festerens side åpenbart gjort store endringer i tomteopparbeidelsen, i forbindelse med festerens oppføring av nytt hus etter brann. Fondet leier bort råtomten for 360 kr pr. år. Man mener seg helt uten ansvar for skader som er påførte festerens hus, forstøtningsmur eller lignende ved flom, eventuelt i konkurranse med andre skadeårsaker, (for eksempel feil ved byggetillatelse fra kommunen, feil ved entreprenørens tiltak til steinmur, ev. andre bekjetiltak utført av andre). Eventuelt manglende beskyttelse av festerens eiendom/anlegg etter reglene om naturskade, endrer ikke dette."

Jeg viser til dette og til fondets brev til vedkommende fester. I anledning fondets uttalelse og brev til festeren, vil jeg for ordens skyld gjøre oppmerksom på at departementet ikke har foretatt noen nærmere juridisk vurdering av fondets uttalelse i saken, da det i enkeltsaker tilligger fondet selv å foreta slike vurderinger.

Vedlegg til svar:

Brev fra Opplysningsvesenets fond til Thordis Fossdal, datert 5. september 2005, referanse: 05/745-10.

SPØRSMÅL NR. 969

Innlevert 1. september 2005 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen

Besvart 9. september 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Ved opprettelsen av Mattilsynet foreslo Regjeringen å ikke lokalisere regionkontoret for Troms og Finnmark til det veterinære kompetansemiljøet i Harstad. Dette ble også vedtatt av Stortingets flertall. I denne forbindelse ble det fra statsråden lovet å tilføre dette sterke fagmiljøet nye oppgaver.

Har statsråden gjennomført dette, og hvilke nye oppgaver er tillagt veterinærmiljøet i Harstad?»

Svar:

Departementet har i tilknytning til matforvaltningsreformen lagt til rette for videreutvikling av kompetansemiljøet innen dyrehelse/veterinærfaglige spørsmål i Harstad.

Veterinærinstituttet i Harstad er styrket som regional kompetanseinstitusjon innen dyrehelse og fiskehelse. Instrumentparken er fornyet og det er bl.a. bygget ny obduksjonssal ved laboratoriet. Dette er viktig for laboratoriets arbeid med beredskap og overvåking. De ansattes kompetanse er styrket både når det gjelder landdyr og fisk. Nye teknikker er etablert slik at laboratoriet er i stand til å stille diagnoser

uten at prøvemateriale videresendes til referanselaboratorier. Veterinærinstituttet i Harstad har også fått større ansvar knyttet til de overvåkingsprogrammene som myndighetene gjennomfører for å dokumentere status for ulike tilstander. Dette gjelder blant annet programmene for skrapesjuka og lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*. Laboratoriet har også deltatt i planlegging av mulige fremtidige overvåkingsprogrammer innen reinhelse samt for rabies i nordområdene.

Veterinærinstituttet gjennomgår for tiden muligheten for å styrke samarbeidet med andre fagmiljøer i aktuelle regioner.

Neste styremøte i Veterinærinstituttet om dette temaet planlegges holdt i Harstad i slutten av oktober d.å.

Utover dette innplasserte Mattilsynet ved etableringen to ekstra medarbeidere ved Distriktskontoret for Sør-Troms for å ivareta kompetansemiljøet i Harstad. To av årsverkene ved kontoret skulle da i en overgangsperiode utføre oppgaver for Regionkontoret for Troms og Finnmark.

SPØRSMÅL NR. 970**Innlevert 2. september 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 9. september 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim****Spørsmål:**

«Dyreverntilsynet har bestemt at bøndene i store områder i Nordland må ta ned sauene fra beite lenge før beitesesongen er avsluttet, for å forhindre store dyretragedier på grunn av rovdyr.

Mener statsråden dette er en rovdyrpolitikk som er i samsvar med intensjonene, eller mener statsråden det er feil at bøndene skal ta all belastning i forbindelse med rovdyrpolitikken?»

Svar:

St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur ble behandlet i Stortinget i mai 2004. Her er nasjonale bestandsmål for de store rovviltartene vedtatt samtidig som målsettingen om utmarksbeiting videreføres. Rovviltmeldingen legger til grunn at rovvilt er en rammebetingelse som næringsdrivende må forholde seg til, og at det er nødvendig i større grad å skille rovvilt og beitedyr i tid og rom.

Ansvar for forvaltningen av rovviltbestandene er fra 2005 delegert til åtte regionale rovviltnemnder, hvorav Nordland utgjør en forvaltningsregion. Rovviltnemndene skal utarbeide regionale forvaltningsplaner som sikrer at de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionene blir nådd samtidig som det legges til rette for beitebruk. Dette vil bl.a. innebære en sonering mellom prioriterte rovviltområder og beiteområder som vil bidra til forutsigbarhet og langsiktighet både for en etisk forsvarlig næringsdrift basert på beitebruk og for forvaltningen av rovviltbestandene.

Dyrevernemnda skal føre tilsyn med dyreholdet i sitt område og kan gi pålegg om gjennomføring av tiltak som den anser nødvendig for at dyrevernloven og forskrifter hjemlet i loven skal oppfylles. Mattilsynet ved regionkontorene er klageinstans for vedtak i dyrevernemndene.

Når det gjelder økonomisk belastning som følge av rovviltpolitikken, er det på Miljøverndepartementets budsjett bevilget 35 mill. kr til forebyggende og konfliktdependende tiltak for 2005. Innenfor denne rammen har rovviltnemndene og fylkesmannen mulighet for å gi tilskudd til brukere som ønsker å sanke dyr til innmark på grunn av rovviltsituasjonen. Der en dyrevernemnd pålegger dyreeierne å sanke dyr til innmark på grunn av rovvilt, vil fylkesmannen og rovviltnemnda på selvstendig grunnlag ta stilling til om faren for nye angrep vurderes som akutt. I så fall kan det ytes økonomisk bistand også i slike situasjoner. Staten yter videre full erstatning for tap og følgekostnadene når husdyr blir påvist eller sannsynliggjort drept eller skadet av rovvilt (viltloven § 12a og forskrift fastsatt 2. juli 1999 nr. 720). Som en oppfølging av rovviltmeldingen blir det lagt opp til en økt samordning mellom landbrukspolitiske og miljøpolitiske virkemidler.

På bakgrunn av dette, mener jeg at hensynet til bevaring av rovvilt i Norge og hensynet til næringsinteresser og befolkningen forøvrig er balansert og godt ivaretatt gjennom regelverk, tilskudds- og erstatningsordninger som gjelder på dette området.

SPØRSMÅL NR. 971**Innlevert 2. september 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen****Besvart 15. september 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«I statsbudsjettet for 2005 står det at 1 000 mennesker dør årlig på grunn av feilbehandling og overdose på sykehusene. Fredag 2. september har VG et oppslag om at 1 600 dør årlig av sykehustabber.

Vil statsråden sette i gang undersøkelser med det siktemål å få redusert disse dødstallene, og vil sykehussektoren blir tilført mer midler for å unngå stress og uheldige og feilaktige disposisjoner hos personalet?»

Svar:

Dette er en problemstilling som representanten Bastesen også tidligere har tatt opp, og som jeg besvarte i spørretimen 27. oktober 2004. Det tallet som ble benyttet i St.prp. nr. 1 (2004-2005) tok utgangspunkt i en undersøkelse i ett norsk sykehus og regnet dette om til nasjonale tall. De tallene som nylig er referert i media, er bygd på erfaringer fra USA og omregnet til norske forhold. Tallene er således i beste fall en indikasjon; de er ingen dokumentasjon på hva som faktisk er situasjonen.

Feil bruk av legemidler har alltid vært en trussel mot helse og livskvalitet. Trolig er det fokus vi nå har på kvalitet i helsetjenesten og melding av feil og skader, en viktig årsak til at man ser problemets omfang bedre i dag. Slik kan sykehusreformen ha gitt et bedre grunnlag for vurdering av hvor tiltak bør settes inn.

Riktig legemiddelbruk er et sentralt tema i stortingsmeldingen om legemiddelpolitikken (jf. St.meld. nr. 18 (2004-2005) og Innst. S. nr. 197 (2004-2005) som Regjeringen la fram våren 2005. I meldingen omtalte departementet nærmere hvordan det offentlige kan legge til rette for en bedre oppfølging av pasientene, både i og utenfor institusjon. Dette blir nå fulgt opp, i tråd med de føringene og vedtakene som Stortinget gjorde ved behandlingen av meldingen.

Sikkerhet for pasientene er viktig. Det påvirkes av mange ulike forhold som delvis henger sammen, blant annet utdanning, ledelses- og virksomhetskultur, tiltak for mer korrekt legemiddelbruk, konkrete opplæringstiltak og bruk av moderne, elektroniske hjelpemidler. Jeg vil nedenfor knytte noen kommentarer til hva vi gjør i forhold til hvert av disse temaene, ettersom det bare er gjennom et samlet sett av virkemidler vi kan minimalisere risikoen for feil og uhell.

Grunnleggende kunnskaper og ferdigheter formes gjennom utdanningen. En fersk gjennomgang av alle landets sykepleierutdanninger konkluderer med at utdanningene må bli bedre. Dette er primært høgskolenes ansvar, men også våre sykehus må være tydelig på hvilke kvalifikasjoner fremtidige medarbeidere må ha. Helseforetakene har også ansvar for nødvendig etterutdanning, slik at personellet er faglig oppdatert og har nødvendige kunnskaper og ferdigheter for å utøve god medisinsk praksis.

Det er påkrevd at våre sykehus arbeider med sin kultur for å lære av feil. Vi ønsker at helsepersonellet blir stimulert til å lære av feil og uhell, og ikke bare av sine egne feil; også andres feil er en meget viktig kilde for læring. Helsepersonell må være trygge på at de ikke møter negative sanksjoner om de melder fra om feil og uhell. Dette er først og fremst en ledelsesutfordring. Ledere på alle nivåer må ha en positiv

holdning til at feil må identifiseres og benyttes for læring, for at vi skal oppnå at praksis korrigeres.

Gjennom sin tilsynsfunksjon identifiserer Statens helsetilsyn og helsetilsynet i fylkene svakheter og svikt i helsetjenesten. Tilsynsrapporter er derfor en viktig kilde både til kunnskap og lærdom. Jeg har overfor de regionale helseforetakene lagt særlig vekt på at tilsynsrapporter skal være til nytte for hele organisasjonen, ikke bare den enheten som er omtalt spesifikt. Et kjennetegn på en lærende organisasjon er at den tar til slik kunnskap og bruker den aktivt til læring.

Studier viser at feilmedisinering forekommer for hyppig, selv om vi mangler nasjonale tall. For pasientene er konsekvensen manglende effekt, bivirkninger, dårligere mestring av sykdom, redusert livskvalitet og ev. økt dødelighet. For helsetjenesten betyr det merarbeid, ekstra behandlingsbehov, og økt ressursbruk. Fra myndighetssiden vil vi fremover særlig ha oppmerksomhet på tiltak som bidrar til å sikre at pasientene følger anbefalt legemiddelbehandling, og som styrker helsetjenestens oppfølging av legemiddelbruk og legemiddelhåndtering.

Både departementet og fagmiljøene erkjenner at det trengs bedre verktøy for kontroll og dokumentasjon av blant annet medikamenthåndtering. Det finnes i dag elektroniske verktøy for entydig definering av pasientidentitet, av materiell for prøvetaking, av enheter for blodoverføring, og av endosepakninger med legemidler til hver enkelt pasient. De første norske sykehusene forbereder nå å ta slike system i bruk, og erfaringene derfra vil være viktige for å stille mer konkrete krav også til de øvrige sykehus. Slike verktøy vil innebære en klar kvalitetssikring av prosesser som i dag er komplekse og dermed sårbare.

Innenfor enkelte virksomhetsområder i helsetjenesten fins særskilte meldeordninger for uhell og avvik. Jeg vil senere denne høsten komme tilbake til hvordan dette kan utnyttes bedre. Jeg har i tillegg stilt krav om at alle norske sykehus skal rapportere til et nasjonalt system for måling av kvalitet på utvalgte områder, de såkalte kvalitetsindikatorene. Dette indikatorsettet vil bli utvidet til i større grad enn i dag å vise resultat av behandling enn det som gjøres i dag.

Sosial- og helsedirektoratet har fått i oppdrag å utvikle faglige retningslinjer på prioriterte områder. Nasjonale retningslinjer er et hjelpemiddel for de avveininger helsepersonell skal gjøre for å yte forsvarlige og riktige helsetjenester. De regionale helseforetak har fått i oppdrag å etablere og drifte totalt 10 nasjonale medisinske kvalitetsregistre. Målet med medisinske kvalitetsregistre er kvalitetssikring og forbedring av de helsetjenester som ytes. Antall registre vil utvides de neste årene.

Samlet sett viser dette at det på en rekke områder er tatt grep for å forbedre kvaliteten på tjenesten og

sikkerheten for pasientene. Det er imidlertid nødvendig med ytterligere tiltak og oppmerksomhet på dette området fremover, blant annet i oppfølgingen av le-

gemiddelmeldingen. Dette vil Stortinget bli holdt orientert om på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 972

Innlevert 5. september 2005 av stortingsrepresentant Jan Simonsen

Besvart 8. september 2005 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Det er ikke unaturlig at bilister som påfører samfunnet store utgifter i form av dyr infrastruktur må dekke noen av disse utgiftene gjennom en bensinavgift, men bensinavgiften gjelder også for påhengsmotorer. De fleste båtførere må derfor betale full bensinavgift, selv om infrastrukturen til sjøs på langt nær er like dyr som på land.

Kan finansministeren tenke seg et system der det gis fritak for bensinavgiften for båter?»

BEGRUNNELSE:

Båter har fritak for autodieselavgiften, men det er kun en del båter, samt landbruksmaskiner som eksempel traktorer, som kan bruke diesel. De fleste fritidsbåter bruker bensin. Det samme gjelder plenklippere, snøfresere og motorsager.

Det er rimelig at bilister må betale en avgift som kompensasjon for de samfunnsmessige utgiftene ved bilkjøring, spesielt utgifter til veibygging. Plenklippere, motorsager og snøfresere belaster imidlertid ikke veinettet i nevneverdig grad. Det samme gjelder fritidsbåter. Utgiftene til infrastruktur på sjøen er betydelig i forhold til infrastrukturen på land. Det burde derfor være rimelig at disse produktene, og spesielt fritidsbåter, blir fritatt for bensinavgift.

Svar:

Bensinavgiften ble innført i 1931, og var opprinnelig øremerket veiformål i henhold til motorvognlo-

ven av 20. februar 1926 § 2. Denne øremerkingen falt bort fra 1964. I 1986 ble bensinavgiften miljødifferensiert gjennom innføring av skillet mellom blyholdig og blyfri bensin. Fra 2005 er avgiften differensiert etter svovelinhold.

Ved siden av å gi staten inntekter, skal bensinavgiften prise de samfunnsøkonomiske kostnadene som knytter seg til blant annet slitasje, ulykker, støy og skader på miljøet. Beregninger foretatt av Transportøkonomisk institutt og ECON viser at veislitasje utgjør en marginal del av de samlede eksterne kostnadene for bensindrevne biler. Bensin i båt påfører også samfunnet kostnader som følge av ulykker, støy og miljøskader. Dette taler for at det bør være drivstoffavgift også for båter.

Et eventuelt fritak for avgift for bensin brukt i båt vil innebære at det må lages et merkesystem for bensin tilsvarende det man i dag har for autodiesel. Dette vil medføre betydelige investeringer for oljebransjen i tankanlegg og på stasjonene. En slik løsning kan også åpne for betydelig urettmessig bruk, noe som gir både konkurransevridninger og provenytnap. I tillegg vil oljeselskapene og avgiftsmyndighetene påføres kostnader knyttet til administrasjon- og kontrollvirksomhet.

Både samfunnsøkonomiske og praktiske hensyn tilsier derfor at det nåværende systemet med én bensinavgift uavhengig av bruksområde bør videreføres.

SPØRSMÅL NR. 973**Innlevert 5. september 2005 av stortingsrepresentant Jan Simonsen****Besvart 9. september 2005 av landbruks- og matminister Lars Sponheim****Spørsmål:**

«Rogalands Avis skrev 7. august om en funksjonshemmet pensjonert bonde som ikke får bygge en funksjonell bolig i forhold til sitt handikap på sin egen gård, på udyrket mark, blant annet fordi boligen er søkt oppført i det fylkesmannen kaller "et kjerneområde landbruk av nasjonal verdi i beste klimasone".

Mener landbruksministeren at et slikt generelt hensyn skal gå foran menneskelige hensyn til en funksjonshemmet person som ønsker å bli boende på det gårdbruket hvor han er født og oppvokst?»

BEGRUNNELSE:

Søkeren, som denne saken gjelder, har bodd på og drevet farsgården i mange år inntil han ble funksjonshemmet av et slag. Han og konen bor i et våningshus med soverom i andre etasjen, og uten handikaptolett. En ombygging er lite praktisk. Familien har derfor søkt om å få bygge en funksjonell handikapbolig på egen tomt, like bak låven, på et område som aldri har vært dyrket, og som kun er brukt som utmark. Han har kun søkt om å få bygge et hus som gjør livet som funksjonshemmet lettere, og har ikke søkt om fradeling. Det er meningen at sønnen skal flytte inn i det nåværende våningshuset.

Sola kommune har godkjent søknaden, mens landbruksstyret i fylket gikk imot med knepent flertall. Fylkesmannen har deretter grepet inn og sagt nei til oppføring av boligen, med følgende begrunnelse: "De sosiale og helsemessige momenter er vurdert opp mot de hensyn planformålet LNF-område (landbruks-, natur- og friluftsområde) i gjeldende kommuneplan skal ivareta. I denne saken gjelder dette i hovedsak landbruksinteresser, både på kort og lang sikt. Den aktuelle boligen på gnr. 17 brn. 54, er som kjent søkt oppført i et "kjerneområde" landbruk av nasjonal verdi i beste klimasone, der hensynet til kostnadseffektiv landbruksdrift og jordvern skal ha høy prioritet."

Her settes generelle vurderinger om hensyn til kostnadseffektivt landbruk på lang sikt, foran menneskelige hensyn. Påståtte landbruksinteresser kommer foran sosiale og helsemessige argumenter, personlig eiendomsrett, og lokalt selvstyre. Dette er etter min vurdering et byråkrati uten et menneskelig ansikt.

Derfor spør jeg om landbruksministerens generelle synspunkter på en slik behandling av en funksjonshemmet pensjonist. Saken vil nok før eller side

havne i departementet til vurdering. Da vil jeg komme tilbake til den.

Svar:

Jan Simonsen viser til avisartikkel i Rogalands Avis 7. august i år, og stiller spørsmål om generelle hensyn til viktige landbruksområder skal gå foran menneskelige hensyn, og ber om landbruksministerens generelle synspunkter på saker av denne art.

Saken gjelder en søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for å få oppføre et hus nr. 3 på en landbrukseiendom, begrunnet i helsemessige årsaker. Fylkesmannen i Rogaland har påklaget saken, og peker på at en alternativ løsning er å bygge om et av husene på gården tilpasset den funksjonshemmedes behov.

Jeg vil kort redegjøre for hva som er prosedyre i denne type saker. Plan- og bygningsloven er innrettet slik at kommunen kan fravike egen kommuneplan ved å gi dispensasjon etter lovens § 7, og loven stiller krav om at det skal foreligge såkalte særlige grunner. Kommunen må da foreta en skjønsmessig vurdering av om det er fremsatt særlige grunner som veier tyngre enn vurderte ulemper og langsiktige virkninger av å fravike sin egen kommuneplan.

Det er fastsatt i loven at kommunens planutvalg fatter vedtak i slike saker. Fylkesmannen får som berørt myndighet saken til uttalelse før vedtak fattes, og kan påklage vedtaket dersom regionale eller nasjonale hensyn tilsier det. Dersom kommunen ikke tar slik klage til følge, skal saken oversendes en settefylkesmann for endelig avgjørelse. Systemet er altså slik at nasjonalt nivå, dvs. departementene, ikke kan blande seg inn i den endelige avgjørelsen i slike dispensasjonssaker. Det er kun planforslag heftet med innsigelser som ikke blir løst som havner i Miljøverndepartementet.

Denne konkrete saken ligger nå til avgjørelse hos settefylkesmann, og jeg skal selvfølgelig ikke komme med konkrete vurderinger i forhold til denne saken. Jeg skal imidlertid forsøke å svare på spørsmålet om de generelle vurderinger som gjøres i slike saker.

Konfliktene i forhold til jordvern har en spesiell forhistorie i Rogaland. Der har det i mange år vært meget sterke jordvernkonflikter, noe som henger sammen med mange kommuners kamp om arealer som er av det beste i landet med hensyn til klimaforhold og jordkvalitet. Med bakgrunn i disse konflikterne har regionalt nivå i dette fylket, i tett samspill med kommunene, på en forbillig måte fått til en lang-

siktig fylkesdelplan for arealbruken på Jæren. De har gjennom en lang og grundig planprosess kommet til enighet om hvilke helhetlige landbruksområder som skal prioriteres ivaretatt, med et tidsperspektiv på 40 år. Dette har skapt økt forutsigbarhet for både bønder, utbyggere, planleggere og lokalpolitikere.

Nå som dette arbeidet er nedlagt er det svært viktig at slike planer blir fulgt opp på en god måte fra alle parter. Planen gir klarere rammer for handlingsrommet i arealplanleggingen, rammer som også må legges til grunn for vurdering av unntak fra plan.

Det kan kanskje for noen virke umenneskelig å nekte oppføring av en ekstra bolig dersom den eksis-

terende boligens utforming vanskeliggjør hverdagen. Det er likevel slik, at fylkesmannen ved vurdering av slike saker generelt må ivareta hensynet til likebehandling, og om det er fare for presedensvirkninger av ikke å gripe inn med klage. Dersom alle som blir eldre og uføre på landbrukseiendommer med to hus her i landet skal kunne påberope seg en rett til å sette opp et hus nr. 3 i stedet for å bygge om sin bolig, vil dette få store konsekvenser for landbrukets arealverdier, både jord og landskap.

Jeg har full tillit til at fylkesmannen i Vest-Agder vil komme til en fornuftig avgjørelse av denne sak.

SPØRSMÅL NR. 974

Innlevert 6. september 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 15. september 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Kan statsråden svare på om den nyeste forskriften ble lagt til grunn ved utstedelse av sertifikatet til den nåværende sjefen for Politiets Helikoptertjeneste?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til samferdselsministerens svar i juni 2005 på mitt spørsmål nr. 890 vedrørende utstedelse av helikoptersertifikat, der hun henviser til forskrift av 30. april 1981 (BSL C 1-4).

Jeg erfarer at det finnes en forskrift av 1. oktober 1995 som skulle avløse ovennevnte forskrift.

Svar:

Jeg har fått opplyst fra Luftfartstilsynet at forskriften som ble lagt til grunn for utstedelse av norsk helikoptersertifikat var BSL C 1-1 av 8. november 1994 nr. 991 om utstedelse av luftfartssertifikater og -bevis. Vurdering av flygerens kompetanse ble gjort i forhold til kravene slik disse var gitt i BSL C 2-8 av 14. november 1994 om trafikkflygersertifikat CPL for helikopter (CPL-H). Sistnevnte forskrift har ikke vært kunngjort i Norsk Lovtidend.

SPØRSMÅL NR. 975

Innlevert 6. september 2005 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 15. september 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Kan statsråden svare på om det foreligger en AIC B for 1997 og for 1998?»

BEGRUNNELSE:

Samferdselsministeren henviser i sitt svar på mitt spørsmål nr. 890 i juni 2005 til ordlyden i AIC B 12/

87 (Informasjonssirkulære for luftfarten), vedrørende avtale mellom de tre skandinaviske land om godkjenning av helikoptersertifikat.

Svar:

Det forelå mange AIC B for 1997 og 1998. Jeg forstår imidlertid spørsmålet ditt slik at dette dreier seg om AIC B 12/87 var videreført og således gyldig

i 1997 og 1998. Luftfartstilsynet har opplyst til meg at ut fra kontrolliste AIC B 28/98, 73/97 og 39/96 kan

Luftfartstilsynet ikke se at AIC B 12/87 var gyldig i 1997 og 1998.

SPØRSMÅL NR. 976

Innlevert 6. september 2005 av stortingsrepresentant Siri Hall Arnøy

Besvart 21. september 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Trossamfunn er gitt anledning til på visse vilkår å forskjellsbehandle arbeidssøkere på grunn av homofil samlivsform. Et av vilkårene er at det går fram av utlysningsteksten at slik forskjellsbehandling vil finne sted. En ansettelsessak omtalt i Dagsavisen 6. september gir inntrykk av at homofil samlivsform gjøres til et tema i en ansettelsessak uten at utlysningsteksten klargjorde dette.

Vil statsråden ta et initiativ overfor Kirken for å sikre en felles forståelse av arbeidsmiljølovens vilkår?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av endringer i arbeidsmiljøloven våren 2004 og tilpasning til EUs direktiver vedrørende forskjellsbehandling i arbeidslivet, gikk et flertall på Stortinget inn for at det fremdeles skal opprettholdes en direkte diskriminering av personer på grunnlag av seksuell legning ved ansettelse i religiøse trossamfunn. Det ble av det samme flertallet, bestående av Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Fremskrittspartiet satt noen betingelser for slik diskriminering. Partiene støttet forslaget i § 54 D nr. 5 om at unntatt fra forbudet i § 54 B nr. 1 om forskjellsbehandling på grunn av homofil samlivsform, skal være ansettelse i stillinger knyttet til religiøse trossamfunn, der det i utlysingen av stillingen er stilt særlige krav ut fra stillingens karakter eller formålet for vedkommende arbeidsgivers virksomhet. Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viste til at det i § 54 D nr. 5 var foreslått unntatt ansettelse i stillinger knyttet til religiøse trossamfunn, der det i utlysingen av stillingen er stilt særlige krav ut fra stillingens karakter eller formålet for vedkommende arbeidsgivers virksomhet, fra forbudet i § 54 B nr. 1 om forskjellsbehandling på grunn av homofil samlivsform. De viste til at Arbeidslivslovutvalget har foreslått at allerede gjeldende unntak fra forbudet mot forskjellsbehandling på grunn av homofil samlivsform ved stillinger i religiøse trossamfunn skal videreføres gjennom den generelle unntaksbestem-

melsen i forslaget til § 54 D nr. 1. Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet var enig i at denne unntaksbestemmelsen videreføres og er av den oppfatning at denne generelle unntaksbestemmelsen er for å ivareta et eventuelt behov for å forskjellsbehandle på grunn av homofil samlivsform i stillinger knyttet til religiøse samfunn. De kunne ikke se at det vil være hensiktsmessig å ytterligere spesifisere dette slik det er foreslått av Arbeids- og administrasjonsdepartementet i § 54 D nr. 5. I den generelle unntaksbestemmelsen gis det allerede en mulighet for forskjellsbehandling basert på stillingens karakter og formålet for vedkommende arbeidsgivers virksomhet. Religiøse samfunn vil med dette ha hjemmel til å forskjellsbehandle i de tilfeller der målet er legitimt og kravet står i et rimelig forhold dertil. Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet viste til at EUs rammedirektiv kun hjemler forskjellsbehandling begrunnet i seksuell orientering, når målet er legitimt og kravet står i et rimelig forhold til dette. Disse medlemmer er av den oppfatning at det vil være å gå for langt å unnta samtlige stillinger knyttet til religiøse trossamfunn hvor det i utlysningen stilles krav til legning, fra diskrimineringsforbudet. Det avgjørende vil være om stillingen er såpass spesiell at det vil være legitimt å stille krav til en spesifikk legning eller samlivsform. Disse medlemmer mener at dette ikke kan være tilfelle for samtlige stillinger knyttet til religiøse trossamfunn. Derfor mener Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet at slik § 54 D nr. 5 er utformet vil det være tilstrekkelig at det i utlysingen av stillingene er stilt særlige krav ut fra stillingens karakter eller formålet for vedkommende arbeidsgivers virksomhet. Dette er etter disse medlemmers oppfatning feilaktig implementering av EUs rammedirektiv.

Svar:

Etter stortingsvalget 12. september 2005 har Regjeringen bebudet at den vil søke avskjed. Det er i denne situasjon ikke aktuelt for meg å vurdere et slikt initiativ som det representanten Siri Hall Arnøy etterlyser.

SPØRSMÅL NR. 977**Innlevert 6. september 2005 av stortingsrepresentant May Hansen****Besvart 15. september 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Barn som vokser opp nærmere enn 200 meter fra høytspenning, har hele 70 pst. sjans for å få blodkreft viser en omfattende britisk undersøkelse. Forskere fra Oxford-universitetet har undersøkt 29 000 britiske barn og fant en klar sammenheng mellom sykdommer og høytspenning. Også barn som vokser opp 200 til 600 meter unna får oftere blodkreft enn andre barn viser undersøkelsen. Ved Årum utenfor Fredrikstad står mastene i hagen til både barnehager og beboere.

Hva vil statsråden nå gjøre med kraftlinjene på Årum?»

Svar:

Det har som kjent vært uttrykt bekymring fra lokalbefolkningen for at det foreligger en sammenheng mellom kraftledningen som går gjennom boligområdet på Årum utenfor Fredrikstad, og flere tilfeller av kreftsykdom blant beboerne. Sommeren 2004 ba derfor Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) Kreftregisteret om å kontakte kommunehelsetjenesten i Fredrikstad for å tilby sin bistand. Kreftregisteret bistår jevnlig kommunehelsetjenesten i kommuner der det foreligger mistanke om overhyppighet av kreft. I brev av 27. juni 2005 redegjør Kreftregisteret for kartleggingen som er gjennomført i Årum og vurderingen av de funnene som er gjort.

Fra Kreftregisterets konklusjon siteres følgende:

"Vi finner således ikke grunnlag for å påstå at det foreligger en opphopning av kreft blant bosatte i Årum. Kreftforekomsten er svært nær det en vil forvente ut fra forhold ellers i landet, også når vi inndeles materialet etter kjønn [...]."

Kreftregisterets brev er tilgjengelig på Kreftregisterets nettsider, www.kreftregisteret.no

I et felles brev fra Olje- og energidepartementet (OED) og HOD av 12. juli 2004 ble Statens strålevern gitt i oppdrag å nedsette og lede en arbeidsgruppe som skulle utarbeide en rapport med konkretisering og utdyping av forvaltningsstrategien ved anlegg av nye kraftledninger og ved anlegg av nye boligområder, skoler og barnehager etc. i nærheten av kraftledninger. Statens strålevern oversendte arbeidsgruppens rapport til de to departementer 31. mai 2005.

Fra rapportens sammendrag siteres følgende:

"Kunnskapssituasjonen i dag er mer avklart enn tidligere og omfattende forskning kan sammenfattes med at det er en mulig økt risiko for utvikling av leukemi hos barn der magnetfeltet i boligen er over 0,4 μ T, men den absolutte risikoen vurderes fortsatt som meget lav."

Arbeidsgruppens oppsummering av kunnskapssituasjonen om helseeffekter fra høyspentanlegg er basert på en vurdering av et stort antall studier, hvorav over 20 studier er relatert til magnetfelt og leukemi hos barn. Den britiske studien, som representanten May Hansen referer til, ble publisert etter at arbeidsgruppen avsluttet sitt arbeid. Studien konkluderer ikke med en 70 pst. sjans for blodkreft, men derimot med at barn som har vokst opp nærmere enn 200 meter fra kraftledninger har en overrisiko for blodkreft på 70 pst., det vil si at risikoen er økt fra 10/100 000 til 17/100 000. Ved en mer detaljert analyse for barn som bodde 0-200 meter fra kraftledninger, viser denne studien imidlertid ingen forskjell i risiko i forhold til avstanden. Videre viser studien økt kreftisiko for beboere med så store avstander til kraftledninger at det ikke eksisterer magnetfeltbidrag fra kraftledningen som overskrider normal eksponering for magnetfelt i bolig. Resultatene fra den nye britiske studien er ikke i overensstemmelse med en samlet gjennomgang av tidligere studier som har vist økt risiko ved eksponering over 0,4 mikrottesla. Forskerne bak den britiske studien konkluderer med at resultatene ikke åpner for å trekke sikre konklusjoner om hva som kan tilskrives magnetfelt og hva som kan tilskrives andre mulige faktorer. Statens strålevern opplyser at den nye studien ikke gir grunnlag for å endre konklusjonen i arbeidsgruppens rapport med hensyn til helseeffekter fra høyspentanlegg.

Rapporten fra arbeidsgruppa presenterer mulige tiltak for å forebygge sykdomstilfeller som følge av kraftledninger, herunder tiltak i forhold til eksisterende kraftledninger. Når det gjelder kraftledningen i Årum må denne vurderes på samme måte som tilsvarende anlegg andre steder i landet.

I forbindelse med behandling av St.prp. nr. 1 (2004-2005) for OED, jf. Budsjett-innst. S. nr. 9 (2004-2005) fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere regelverk som kan sikre at høyspentlinjer enten graves ned eller legges i tilstrekkelig avstand til der hvor mennesker har varig opphold. Regelverket må sikre at fore-var-prinsippet ivaretas. Regjeringen må også vurdere å innføre nasjonalt regelverk for byggegrenser mot høy-

spentlinjer. Regjeringen bes komme tilbake med en slik vurdering i revidert budsjett våren 2005."

Regjeringen ga en første tilbakemelding til Stortinget i St.prp. nr. 65 (2004-2005), der en delrapport utarbeidet av Statens strålevern og Norges vassdrags- og energidirektorat var inntatt.

I brev av 27. juni 2005 sendte HOD arbeidsgruppens endelige rapport på en bred høring, med høringsfrist 10. oktober 2005. Etter å ha mottatt hø-

ringsinstansenes synspunkter på arbeidsgruppens rapport vil HOD, i samråd med OED og andre berørte departementer, vurdere aktuelle tiltak som oppfølging av arbeidsgruppens rapport. Med bakgrunn i Stortingets anmodningsvedtak vil Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en endelig vurdering og anbefaling av de spørsmål som er reist om elektromagnetiske felt og kraftledninger.

SPØRSMÅL NR. 978

Innlevert 7. september 2005 av stortingsrepresentant Berit Brørby

Besvart 20. september 2005 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Hvorfor oppfyller ikke Regjeringen sine egne målsettinger om å komme med et forslag til videre nasjonal satsing på biodrivstoff tilpasset norske forhold innen 1. juli 2005 slik Regjeringen selv har sagt i St.prp. nr. 1 (2004-2005)?»

BEGRUNNELSE:

Oppfyllelse av Kyoto-avtalens målsettinger om CO₂-utslipp er Norges desidert vanskeligste utfordring.

Europarlamentets- og rådsdirektiv 2003/30/EF om implementering av biobrensel er et direktiv som Regjeringen av uforståelige grunner ikke har foreslått innført i norsk lovgiving. Innføring av biobrensel, og ikke minst produksjon av biodiesel, kan revitalisere distriktene og gi viktig tilleggsnæring til landbruket.

EU har som mål å øke bruken av bioenergi med 200 pst. innen 2010. Her i landet er målet en økning på beskjedne 30 pst. til tross for at vi skulle ha svært gode naturlige betingelser for å produsere biodiesel. Innføring av EU-direktivet eller en aktiv handlingsplan som inneholder samme krav til innføring av opptil 5 pst. biodiesel i den vanlige diesel ville være

et svært viktig signal til dem som vil investere pengene sine i dette. Ikke minst ved å gjennomføre direktivet, vil det skape forutsigbare rammebetingelser for de som vil investere i nye produksjonsanlegg. I tillegg vil det oppnås umiddelbare god effekt på CO₂-utslipp og dermed et bedre klima.

Det er derfor uforståelig at Regjeringen ikke handler mer aktivt når det gjelder innfasing av biodrivstoff og legger mer til rette for næringsutvikling i distriktene. Dessuten vil innføring av EU-direktivet legge til rette for at det som er det rimeligste fornybare drivstoffet, biodiesel, f.eks. kan tas i bruk i transportsektoren som faktisk står for 25 pst. av Norges CO₂-utslipp. Et kortsiktig inntektstap for staten kan ikke være noen begrunnelse for ikke å ta miljøet på alvor og legge til rette for større bruk av biodrivstoff i Norge.

Svar:

Arbeidet med å utarbeide et forslag til videre satsing på biodrivstoff er blitt noe forsinket blant annet som følge av et omfattende utredningsarbeid for å klargjøre forutsetningene for en videre satsing. Spørsmålet er nå til vurdering i Regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 979**Innlevert 8. september 2005 av stortingsrepresentant Marit Nybakk****Besvart 16. september 2005 av miljøvernminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

«Havnevesenet ønsker å dumpe masser med giftig bunnslam fra operabyggingen og byggingen av Bjørvikatunnelen i dyprenna mellom Malmøyakalven og Langøyene. Bunnslammet skal legges direkte på sjøbunnen, og meningen er å dekke det med andre masser senere. Dybden er ca. 50-90 meter.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre dette?»

BEGRUNNELSE:

Tidligere dumping har ført til at fjorden ble forurenset av masser og materiell som fløt opp og drev ut over av strømmene. I denne renna går tidevannsstrømmene forholdsvis sterkt. Selv om bunnslammet dekkes med sand og grus, vil strømmene grave ut disse og avdekke det giftige bunnslammet etter hvert.

Langøyene er en av Oslos flotteste badesteder. Sjøområdet for slamdumping er derfor et av indre Oslofjords mest benyttede områder for bading, sjøliv, rekreasjon og fritidsfiske. Det er derfor viktig å hindre dumping av giftig bunnslam fra indre havn utenfor Malmøya, sett i lys av den risiko for giftsforurensing det medfører.

Svar:

Jeg er opptatt av å redusere forurensningsfaren fra miljøgifter i sjøbunnen langs kysten og i fjordområder. Regjeringen har fastsatt en ambisiøs og helhetlig strategi for arbeidet med forurenset sjøbunn, som vi følger opp med konkrete tiltak og bevilgninger. For å sikre fremdrift i arbeidet er det nødvendig å finne miljømessig forsvarlige løsninger for håndtering av de forurensete massene. Kapasiteten til å deponere slike masser på land vil være begrenset. Jeg er derfor opptatt av at en også vurderer andre deponeringsløsninger.

I denne konkrete saken er jeg kjent med at Oslo havn har søkt om tillatelse etter forurensningsloven til etablering av et dypvannsdeponi ved Malmøykalven i indre Oslofjord og til å legge forurensete bunnsmasser fra Oslo havn/indre fjordområder i dette. Statens forurensningstilsyn er forurensningsmyndighet i denne saken og har søknaden til behandling. Miljøverndepartementet vil være klageinstans ved eventuell klage på Statens forurensningstilsyns vedtak, og jeg finner det derfor ikke riktig å uttale meg om den saken nå.

SPØRSMÅL NR. 980**Innlevert 8. september 2005 av stortingsrepresentant Marit Nybakk****Besvart 15. september 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen****Spørsmål:**

«Havnevesenet ønsker å dumpe masser med giftig bunnslam fra operabyggingen og byggingen av Bjørvikatunnelen i dyprenna mellom Malmøyakalven og Langøyene. Bunnslammet skal legges direkte på sjøbunnen, og meningen er å dekke det med andre masser senere. Dybden er ca. 50-90 meter.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre dette?»

BEGRUNNELSE:

Tidligere dumping har ført til at fjorden ble forurenset av masser og materiell som fløt opp og drev ut over av strømmene. I denne renna går tidevanns-

strømmene forholdsvis sterkt. Selv om bunnslammet dekkes med sand og grus, vil strømmene grave ut disse og avdekke det giftige bunnslammet etter hvert.

Langøyene er en av Oslos flotteste badesteder. Sjøområdet for slamdumping er derfor et av indre Oslofjords mest benyttede områder for bading, sjøliv, rekreasjon og fritidsfiske. Det er derfor viktig å hindre dumping av giftig bunnslam fra indre havn utenfor Malmøya, sett i lys av den risiko for giftsforurensing det medfører.

Svar:

Som det fremgår av brevet fra Stortingets presidentskap er et likelydende spørsmål, spørsmål nr.

979, sendt miljøvernministeren. For svar på spørsmål nr. 980 fra stortingsrepresentant Nybakk, vises det til

svaret på spørsmål nr. 979 fra miljøvernministeren, som ansvarlig statsråd.

SPØRSMÅL NR. 981

Innlevert 8. september 2005 av stortingsrepresentant Berit Brørby

Besvart 21. september 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«TV-mediet spiller en sentral rolle i valgkampen. Hørselshemmede er avhengige av at valgkampsendingene på TV tekstes for å få med seg det som sies. Det er et demokratiproblem når hørselshemmede ekskluderes fra å følge denne viktige delen av valgkampen.

Hva vil statsråden gjøre for at landets 600 000 hørselshemmede i framtiden skal få samme tilgang til valgkampsendingene på TV som resten av befolkningen?»

BEGRUNNELSE:

NRK direktetekster i år en del av sine valgkampprogrammer. Dette skjer via hurtigskrivere. TV2 tekster reprisene på valgkampsendingene som de sender dagen etter. Tilbakemeldinger jeg har fått fra hørselshemmede tyder på at NRKs direkteteksting ikke fungerer godt for hørselshemmede. Andre land har med hell tatt i bruk talegjennkjennings teknologi for å tekste denne typen programmer. I Danmark har Kulturministeriet, Videnskapsministeriet, DR og TV2 inngått en avtale om å spleise på utviklingen av talegjennkjennings

teknologi. Dette skal være ferdig innen utgangen av 2005 og innenfor en kostnadsramme på 6 mill. kr. Dette er en modell som kan overføres til norske forhold, for å sikre utviklingen av teknologi som gjør TV-kanalene i stand til å tekste bl.a. direkte sendte valgkampsendinger.

Svar:

Jeg slutter meg til at det er svært viktig at hørselshemmede får samme tilgang til direkte sendte programmer, herunder nyheter og valgkampsendinger, som resten av befolkningen. Jeg vil i denne forbindelse vise til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av Kultur- og kirke departementets budsjettforslag for 2005, vedtok følgende, jf. Budsjett-innst. S. nr. 2 (2004-2005), vedtak XI:

"Stortinget ber Regjeringa bidra til at det vert utvikla teknologi for talegjennkjennning slik at ein kan nå måla for teksting av direkte sendte program."

Departementet vil komme tilbake til saken i statsbudsjettet for 2006, med forslag om en bevilgning til dette formålet.

SPØRSMÅL NR. 982

Innlevert 12. september 2005 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 21. september 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Den britiske kulturministeren har gitt BBC beskjed om at kanalen må sende mer originale drama-, komedie-, nyhets- og kulturelle programmer, og at den ikke skal jage etter seertall for seertallenes egen skyld. Lederen i det nå nedlagte allmennkringk-

astingsrådet har advart mot at allmennkringkastingsforpliktelsene marginaliseres i NRKs sendeskjema.

Er statsråden enig i dette, og vil hun som NRKs generalforsamling gi NRK beskjed om å sende mer originale egenproduserte programmer?»

BEGRUNNELSE:

NRK har til nå balansert rimelig bra mellom program som har bred publikumsappell med program til mer avgrensede målgrupper. Det er likevel ingen tvil om at NRK har gått ganske langt i å legge ratingmål for sitt programvalg. Det vil si at kanalen mer og mer oppfører seg som om den var en kommersiell kanal som er avhengig av reklameinntekter. Mens kommersielle kringkaster har som mål å gi aksjonærene sine et utbytte, er det NRKs oppgave å skape offentlige verdier og styrke blant annet våre kunst- og kulturuttrykk. Som lisensfinansiert kanal har NRK meget klare kulturforpliktelser og skal tjene brede samsfunnsoppgaver.

Med bekymring ser SV på at NRK kutter i kanalen kulturavdeling, og at det blir mindre og mindre penger til f.eks. egne dramaproduksjoner eller produksjoner med utgangspunkt i ideer med norsk opphav.

I sin klare beskjed til BBC, har kulturminister Tessa Jones forlangt at BBC må slutte å kopiere billige underholdningskonsepter fra kommersielle kanaler. Dette for å beholde den offentlige lisensordningen.

Samt hoppe av dyre budrunder om amerikanske serier, og ikke "jage seertallet for seertallets egen skyld".

NRK har til nå hatt en svært god kompetanse bl.a. på produksjon av barne-tv, dramaproduksjon og radioteater.

Det er flott at statsråden vil sørge for at driften av KORK skal inn i vedtektene. Men hun bør også gi NRK klar beskjed om at kanalen skal sende mer originale drama-, komedie-, nyhets- og kulturelle programmer, i tråd med forpliktelsene til en lisensfinansiert allmennkringkaster.

Svar:

I henhold til NRKs vedtekter § 3-5, skal NRKs programtilbud inneholde blant annet "daglige egenproduserte nyhetssendinger" (jf. bokstav a), "programmer som gjenspeiler mangfoldet i norsk kulturliv" (jf. bokstav h) og "formidling og produksjon av drama som gjenspeiler norsk språk, identitet og kultur" (jf. bokstav j). Dette innebærer en plikt både til å produsere selv og til å sette ut produksjoner til det uavhengige produksjonsmiljøet.

Videre følger det av vedtektene § 3-4 følgende: "I sin kjernevirksomhet skal NRKs programtilbud: [...] i hovedsak bestå av norskspråklige sendinger."

Jeg viser til dette, og kan ikke se at det er behov for ytterligere vedtektsfesting av programkrav i sendingene.

SPØRSMÅL NR. 983

Innlevert 15. september 2005 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen

Besvart 21. september 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Synes statsråden det er rimelig at en nyetablert familie skal rives opp, en 11-årig jente tas ut av sitt nye miljø når en til syvende og sist vil ende opp med at de vil kunne være tilbake i Molde etter en tid, og mener ikke statsråden at menneskelige hensyn og barnekonvensjonen bør gå foran utlendingsloven samt at det sikres at det utøves tilstrekkelig skjønn i saksbehandlingen, eller må forskriftene endres slik at en unngår slike "vinninga-opp-i-spinninga"-saker som dette?»

BEGRUNNELSE:

Russiskfødte NN og hennes 11 år gamle datter trues med utvisning fra Norge innen kort tid. De har

fått avslag fra Utlendingsnemnda om søknad på Oppholds/Arbeidstillatelse i familieforening.

Hun er gift og bor i Molde med norsk ektemann og hennes datter er godt i gang ved sin nye skole i Molde. Hvis bortføring settes ut i livet må hun forlate Norge, og vil med all sannsynlighet få oppholdstillatelse etter en tid i Russland slik at en eventuell bortvisning kan synes meningsløs og på kant med Barnekonvensjonen som står over norsk lov.

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at det følger av utlendingsloven at jeg ikke kan instruere verken Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda om avgjørelsen av enkeltsaker. Selv om det ut fra representanten Jacobsen sitt spørsmål hadde vært mulig å

identifisere hvilken enkeltsak det siktes til, hadde jeg derfor ikke kunnet gå inn i denne konkrete saken. Jeg vil i det følgende imidlertid kommentere nærmere de generelle problemstillingene representanten Jacobsen tar opp i sitt spørsmål.

Jeg forstår spørsmålet slik at det ikke dreier seg om "utvisning", men spørsmål om reglene som gjelder adgangen til å søke tillatelse fra riket for såkalte særkullsbarn. Hovedregelen i utlendingsloven er at søknad om oppholds-/arbeidstillatelse skal fremmes fra hjemlandet, og at tillatelse skal være gitt før innreise. Begrunnelsen for dette er at alle forhold rundt utlendingens person og nødvendig dokumentasjon, bør være avklart før vedkommende tillates innreist til Norge. Selv om det er åpnet for enkelte unntak fra denne hovedregelen, er dette utgangspunktet både for voksne og barn. De som i strid med dette søker fra riket, vil få avslag på formelt grunnlag og må returnere til hjemlandet for å søke på korrekt måte. Selv om slike konsekvenser kan virke stivbeinte, er det nødvendig å reagere for ikke å uthule bestemmelsene i utlendingsloven om hvordan søknader skal fremsettes.

Representanten Jacobsens spørsmål kan oppfattes som om det skulle være en motsetning mellom disse reglene og barnekonvensjonen, noe jeg vil tilbakevise.

Barnekonvensjonen har fått status som norsk lov gjennom tilføyselsen i menneskerettsloven § 2 nr. 4. Utlendingsmyndighetene har imidlertid vært forpliktet til å vektlegge barnekonvensjonen helt siden 1991, da Norge ratifiserte den. Dette fordi det følger av utlendingsloven at den skal anvendes i samsvar med internasjonale regler Norge er bundet av, når disse har til formål å styrke utlendingens stilling.

Barnekonvensjonen art. 3 slår fast at "barnets beste skal være et grunnleggende hensyn." Konvensjonen er likevel ikke til hinder for at andre hensyn kan tillegges like stor eller større vekt ut fra en helhetlig vurdering. Hensynet til barnets beste tillegges alltid vekt i utlendingssaker som involverer barn, men er ikke alltid avgjørende. Det er heller ikke entydig hva som er barnets beste. Vurderingen er sammensatt og det er ikke nødvendigvis slik at det alltid vil være til barnets beste å være i Norge.

Reglene om familiegjennforening med barn hvor bare en forelder bor, eller skal bosette seg i Norge, er

blant annet utformet for å ivareta barnets rettigheter. Ofte har barnet en forelder i hjemlandet som har krav på samvær. Barnet har rett til å kunne være sammen med begge sine foreldre og til å uttale seg i spørsmål som angår det. Dette kan best ivaretas når barnet oppholder seg i hjemlandet. I enkelte tilfeller ser man imidlertid at en av barnets foreldre ikke respekterer dette, men tar med seg barnet til et annet land uten å avklare det med den som befinner seg i hjemlandet. Man har også sett eksempler på at den forelderen som kommer til Norge, har fremlagt falsk samtykkeerklæring eller dødsattest for barnets andre forelder.

Myndighetene har derfor en viktig rolle som ivaretaker av barnets interesser i disse sakene. Dette forutsetter nøye gjennomgang av den fremlagte dokumentasjonen rundt disse forholdene. En slik kartlegging er det ofte mest hensiktsmessig og enklest å gjøre i barnets hjemland. Ved å kartlegge disse forholdene før innreise til Norge unngår man nettopp de tilfellene der barnet etter lengre tids opphold i Norge likevel må reise hjem igjen fordi vilkårene for opphold for øvrig ikke er oppfylt.

At et barns oppholdstillatelse i Norge skal være avklart før ankomst mener jeg derfor er et viktig utgangspunkt, som bidrar til å ivareta både barns rettigheter etter barnekonvensjonen og den gjenværende forelderens rettigheter. Slik jeg ser det, er det derfor viktig at vi her bygger på klare regler og objektive kriterier for dokumentasjon, og ikke en pragmatisk tilnærming med utøving av "tilstrekkelig skjønn".

Jeg ser imidlertid at det er uheldig at foreldre som handler i strid med barnets rettigheter, gjør det vanskelig for andre som har en avklart situasjon og kan dokumentere det i søknaden om opphold. Jeg har derfor foreslått å endre utlendingsforskriften slik at den åpner for at særkullsbarn som klart fyller vilkårene for familiegjennforening, skal kunne søke fra riket. Dette vil være aktuelt når herboende mor eller far åpenbart har del i foreldreansvaret og det foreligger et tydelig samtykke fra den andre forelderen. Det er en forutsetning at det ikke foreligger noen tvil om den fremlagte dokumentasjonen. Forslaget har vært på høring og den nye bestemmelsen skal etter planen tre i kraft i høst.

SPØRSMÅL NR. 984**Innlevert 20. september 2005 av stortingsrepresentant Knut Storberget****Besvart 29. september 2005 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Hamar kommune fester store arealer av Opplysningsvesenets fond som kommunen igjen fester bort til flere boligeiere på Hamar. Hamar kommune ba i juni fondet om å få kjøpe arealet slik at boligeierne kunne få kjøpe tomtene av kommunen. Kommunen har ikke fått svar. Boligeierne må nå sikres eierrett til sine boliger. Kommunen har på en forbilledlig måte søkt å løse saken ved å tilby seg å kjøpe arealet for å sikre sine egne innbyggere. Statsråden bør nå instruere fondet til i det minste å besvare kommunen for at salg kan skje.

Vil statsråden bidra til at Hamar kommune får svar på sin henvendelse og bidra til at salg kan gjennomføres?»

Svar:

I anledning spørsmålet har departementet innhentet uttalelse fra Opplysningsvesenets fond, som i brev av 23. d.m. bl.a. uttaler:

"Spørsmålet fra stortingsrepresentant Knut Storberget refererer seg til den festekontrakt mellom fon-

det og daværende Vang kommune (nå Hamar kommune) som var gjenstand for spørsmål nr. 557 til skriftlig besvarelse av 25. februar 2005 fra samme representant, og som ble besvart av statsråden i brev av 9. mars 2005 til Stortingets president.

Spørsmålet nå gjelder fremdriften i frivillige forhandlinger om mulig salg av et tomteområde på ca. 230 da. Fondet mottok den 11. juli 2005 et skriftlig tilbud fra kommunen, men pga. ferieavvikling og en rekke andre presserende oppgaver har det ikke vært mulig for fondet å besvare kommunens brev før nå. Kommunen fikk den 12. september d.å. beskjed om via mail om at svar ville foreligge innen 25. september."

Departementet er kjent med at fondet har tilskrevet Hamar kommune i brev av 23. d.m. Det framgår av fondets brev at fondet ikke har kunnet akseptere kommunenes tilbud fra juli i år om innløsningssum med de forutsetninger som kommunen har lagt til grunn. Fondet har imidlertid stilt seg positiv til videre forhandlinger med kommunen. Etter det departementet forstår, er også Hamar kommune innstilt på videre forhandlinger.

Jeg viser til dette.

SPØRSMÅL NR. 985**Innlevert 21. september 2005 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 29. september 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«I dagens utgave av Harstad Tidende er det en artikkel om samarbeidsproblemer hos politiet i midtre Hålogaland. Situasjonen er så ille at leder for Politiets Fellsforbund (PF) lokalt har bedt PF sentralt om å ta opp saken. Politimesteren hevder at dette burde vært tatt opp og ordnet internt men sier samtidig at hun ikke er enig i kritikken som fremsettes.

Hva vil justisministeren gjøre for å rydde opp i denne konflikten, og samtidig sikre at folk i dette distriktet har den nødvendige sikkerhet og tillit til politiet?»

BEGRUNNELSE:

Politimester Kaas har med jevne mellomrom vært i mediens søkelys. Også undertegnede har opplevd at en politimester som ikke bare har vært samarbeidsvillig, men som tidvis har forsøkt å hindre besøk i ytre etat innen eget distrikt. Personlig ble jeg nektet å møte politiet på Andøya for ca. 3 år siden men en telefon til daværende statssekretær Jørn Holme ryddet opp i problemet. I sommer har det vært episoder som justisministeren er kjent med om tilgang på kjøretøy og utrykningsmuligheter for lensmannsetaten i Lofoten og Vesterålen.

Siden jeg forutsetter at justisministeren er opptatt av å ha et velfungerende politi i det ganske land, reg-

ner jeg med at oppslag av denne karakter ikke er ønskelig. Jeg håper derfor justisministeren tar dette på alvor og at han sammen med ledelsen i POD søker å løse problemene slik at folks trygghet og tillit til politiet settes i høysete og ikke eventuelle andre personlige mål hos ulike politimestere.

Svar:

Politimesteren i Midtre Hålogaland politidistrikt har orientert Politidirektoratet om utspillet fra den lokale representanten fra Politiets Fellsforbund (PF) i HT. I redegjørelsen opplyses det at politimesteren

tok initiativ til og gjennomførte møte med leder for PF Hålogaland den 26. september 2005. I tillegg er styret i PF Hålogaland invitert til distriktets ledermøte den 4. oktober 2005 for å få nærmere klarhet i påståtte samarbeidsproblemer, og med tanke på å bedre samarbeidet.

Midtre Hålogaland politidistrikt må selv søke å finne løsninger på eventuelle samarbeidsutfordringer i distriktet. Politimesterens initiativ i saken synes å underbygge dette. Så vidt jeg til er dette også holdningen til PF sentralt.

SPØRSMÅL NR. 986

Innlevert 23. september 2005 av stortingsrepresentant Heikki Holmås

Besvart 4. oktober 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Kan statsråden gi en redegjørelse for alle forhold rundt utsendelsen, omtalt siste uke i Dagbladet, av en pakistansk asylsøker med avslag på søknad, vil utlendingsmyndighetene forsikre seg om at det ikke tilstøter vedkommende noe før øvrig familie uttransporteres, og kan statsråden redegjøre for hvorfor ikke familien får bli i landet til det foreligger rettskraftig dom?»

BEGRUNNELSE:

Så vidt jeg har fått brakt på det rene har FN's torturkomité anbefalt at vedkommende asylsøker får bli i landet til rettssaken er avsluttet.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at det fremgår av utlendingsloven at verken Utlendingsdirektoratet (UDI) eller Utlendingsnemnda (UNE) kan instrueres om avgjørelser i enkeltsaker, med mindre saken gjelder hensynet til rikets sikkerhet eller utenrikspolitiske hensyn gjør seg gjeldene. Jeg kan ikke se at jeg har adgang til å instruere om utfallet av denne saken.

Saken som stortingsrepresentant Holmås har vist til gjelder familien Dar som er fra Pakistan. Familien har tidligere søkt asyl i Norge, og asylsøknadene har blitt behandlet av både UDI, UNE og av Oslo tingrett. Samtlige tre instanser har vurdert anførselene til familien Dar, og samtlige instanser har lagt til grunn at familien ikke har et beskyttelsesbehov som medfø-

rer at familien har krav på opphold i Norge. Jeg oppfatter dette slik at utlendingsmyndighetene, og Oslo tingrett, mener at situasjonen i hjemlandet sammenholdt med informasjonen i saken tilsier at familien Dar ikke vil bli utsatt for forfølgelse ved retur til hjemlandet. Sistnevnte avgjørelse, dommen fra Oslo tingrett, er anket til Borgarting lagmannsrett og saken er der berammet til våren 2006.

Samtidig med at tingretten frifant staten besluttet tingretten at familien pliktet å forlate landet ved ikke å ta kravet om midlertidig forføyning til følge. UNE hadde tidligere tillatt at avslagsvedtaket ikke ble effektivt inntil tingretten hadde tatt stilling til spørsmålet om midlertidig forføyning. Etter tingrettens beslutning opplyste UNE at det ikke var grunnlag for å gi ytterligere utsatt iverksettelse av avslagsvedtaket. Det ble vist til at tingretten ikke har funnet saken tvilssom. Tingrettens beslutning om å nekte midlertidig forføyning ble deretter påkjært til lagmannsretten. Borgarting lagmannsrett behandlet spørsmålet i kjennelse datert 24. mai 2005. Et flertall kom her til at familien ikke har rett til å oppholde seg i landet i påvente av ankebehandlingen.

Begrunnelsen for spørsmålet fra stortingsrepresentant Holmås er en antagelse om at FN's torturkomité har anbefalt at familien Dar får bli i landet frem til rettssaken er avsluttet og det foreligger rettskraftig dom. Til dette vil jeg bemerke følgende: Norges delegasjon i Genève mottok 2. april 2004, på et tidspunkt da saken ennå ikke var behandlet av Oslo tingrett, et brev fra FN's torturkomité der det ble opplyst

at en klage mot Norge er mottatt. Norske myndigheter ble i brevet bedt om å avstå fra å iverksette utsendelsesvedtaket inntil komiteen hadde behandlet klagen. Norske myndigheter ved regjeringsadvokaten, innleverte tilsvar til komiteen. Her ble det opplyst at man ikke tok anmodningen til følge under henvisning til at nasjonale rettsmidler ikke var uttømt slik de må være i henhold til torturkonvensjonen artikkel 22 (5), for at klage skal kunne behandles av komiteen. Videre ble det vist til at man anså klagen som åpenbart grunnløs. Etter dette har komiteen uttrykt at det er en reell tvil om kravet i artikkel 22 (5) er tilfredsstillende. I ovennevnte kjennelse fra Borgarting lagmannsrett omtales denne problemstillingen, og jeg finner grunn til å referere følgende fra kjennelsen som omhandler korrespondansen mellom norske myndigheter og United Nation High Commissioner for Human Rights (forkortet UNHCR i lagmannsrettens kjennelse):

"Som det fremgår av begge parters anførsler, klaget A 29. mars 2004 til UNHCR, Torturkomiteen. Klagen og UNHCRs svar av 2. april 2004 synes å bero på den misforståelse at nasjonale rettsmidler var uttømt i og med UNEs endelige vedtak. Dette er nå avklart i og med UNHCRs svar 28. juli 2004 til A der han bes om å vurdere å trekke klagen. Flertallet er på

denne bakgrunn enig med staten i at anmodningen fra UNHCR til den norske stat om å avstå fra å sende A tilbake til Pakistan, ikke lenger er aktuell. Selv om klagen ikke er trukket, verserer ikke saken for komiteen. Under enhver omstendighet utgjør verken en klage til torturkomiteen eller det forhold at saken står for norske domstoler i seg selv momenter som kan tillegges utslagsgivende vekt ved vurderingen av om midlertidig forføyning skal besluttes."

Lagmannsretten har altså lagt til grunn at den tidligere anmodningen fra FNs torturkomité ikke lenger står ved lag, og at den opprinnelige anmodningen synes basert på en uriktig antagelse om at nasjonale rettsmidler var uttømt da komiteen mottok klagen fra familien Dar.

Jeg vil avslutningsvis minne om at norske utlendingsmyndigheter er forpliktet til å vurdere alle internasjonale konvensjoner som Norge er bundet av. Asylsøknadene fra familien Dar er behandlet av så vel UDI, UNE og av domstolsapparatet. Jeg legger derfor til grunn at saken har vært undergitt en grundig og tilfredsstillende saksbehandling, og at resultatet er i samsvar med de internasjonale konvensjoner som Norge er forpliktet av.

SPØRSMÅL NR. 987

Innlevert 23. september 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 3. oktober 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Kystdirektoratet har uttalt at enkeltfiskere som får sine inntektsmuligheter kraftig redusert pga. ulike tiltak i sjø, ikke er å anse som part i disse sakene, forvaltningsloven § 16. Fiskerne har derfor bl.a. ikke rett til forhåndsvarsel.

Slutter statsråden seg til vurderingen av at fiskerne som blir fratatt sin mulighet til å drive sitt ordinære fiske pga. av ulike tiltak som iverksettes på fiskefeltene, ikke er å anse som part i vedkommende sak?»

BEGRUNNELSE:

Kystdirektoratet har i en klagesak fremmet av tre enkeltfiskere og Indre Oslofjord Fiskarlag i forbindelse med vedtak om å gi Statens vegvesen adgang til utlegging av moringer som hindret fiskerne fra å drive sitt ordinære fiske, uttalt at disse ikke var å anse som part i saken, med de rettighetene som bl.a. gis til

"parter" i forvaltningsloven § 16. Det vises til brev av 13. september 2005, referanse: 05/01719. Der uttales det følgende, som er av prinsipiell betydning utenfor denne konkrete saken:

"Klager er ikke part i saken, og Kystverket Sørøst hadde således ikke plikt til å forhåndsvarsle klager, jf. forvaltningsloven § 16."

Kystverket uttalte videre at klagerne utelukkende hadde rettslig klageinteresse, som innebærer at fiskerne som var berørt og deres fagorganisasjon ikke har krav på forhåndsvarsel.

De tre fiskerne som klaget fikk sine inntektsmuligheter beskåret, ikke bare i de få (tre-fire) ukene som dumpingen varte, men nesten i et halvt år, uten at dette medfører at disse ansees som såpass berørt at de får status som part.

Dette innebærer at fiskerne som mister sitt levebrød, ikke ansees som part eller berørt, men uteluk-

kende gis status som andre med rettslig klageinteresse. Disse fiskerne likestilles dermed med enhver velforening, eller for den del, enhver annen ivaretager av allmenne hensyn. Fiskerne ansees ikke som personlig berørt av Kystverket. Det normale er for øvrig i samfunnet at personer som får sine inntekter beskåret kraftig på grunn av enkeltvedtak, gis status som part. Man burde i alle fall innenfor Fiskeridepartementets myndighetsområde ha såpass stor forståelse og kjennskap til fiskernes situasjon at man gir personlig berørte fiskere de samme rettighetene som gis til tilsvarende næringsaktører på land.

Svar:

1. Sakens bakgrunn

Kystverket Sørøst gav i brev av 10. august 2004 Statens vegvesen tillatelse til å dumpe inntil 2000 m³ masse i sjøen ved Hellevikdypet, for å teste metoder for å tildekke forurenset sjøbunn med rene leir- og siltmasser. Faunaen i dette området har tidligere blitt karakterisert som forurenset.

Før tillatelse til dumping av masse ble gitt, hadde Kystverket Sørøst sendt søknaden på alminnelig høring, blant annet til Fiskeridirektoratet.

Kystverket Sørøst ga den 8. november 2004 Statens vegvesen en særlig tillatelse til å legge ut fortøyningsbøyer/moringer på lokaliteten for dumping. Moringene skulle brukes til forankring av et mudringsfartøy i forbindelse med dumping. Søknaden om tillatelse til å legge ut fortøyningsbøyer/moringer ble ikke sendt på høring, ettersom Kystverket Sørøst vurderte at saken var tilstrekkelig belyst gjennom høringsrunden som hadde blitt avholdt i forbindelse med søknaden om dumping. Tillatelsen til å legge ut fortøyningsbøyer/moringer var tidsavgrenset til ca. 7 uker, men fjerning ble noe forsinket.

Indre Oslofjord Fiskerlag klaget den 20. november 2004 på vedtaket om å gi tillatelse til å legge ut fortøyningsbøyer/moringer. I brev av 26. desember 2004 fra Indre Oslofjord Fiskerlag ble det presisert at foruten Indre Oslofjord Fiskerlag, skulle også fiskerne Harald Kristoffersen, Tore K. Aaslund og Odd Kristensen anses som klagere. I Kystdirektoratets klagevedtak er det imidlertid ved en inkurie bare Indre Oslofjord Fiskerlag som er omtalt som klager.

I klagevedtaket la Kystdirektoratet til grunn at klager (Indre Oslofjord Fiskerlag) ikke var part i saken, og at Kystverket Sørøst således ikke hadde hatt noen plikt til å forhåndsvarsle klager etter forvaltningsloven § 16.

2. Kystdirektoratets vurdering

Som nevnt er det i klagevedtaket bare Indre Oslofjord Fiskerlag som er angitt som klager. Kystdi-

rektoratet har ikke uttalt seg om hvorvidt de tre fiskerne er part i saken, slik som De har lagt til grunn for Deres spørsmål.

Kystverket har opplyst at de har lagt følgende til grunn i sin vurdering av om de tre fiskerne burde vært regnet som part i saken:

Forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e) definerer "part" som: "person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder". De tre fiskerne hadde ikke noen formell tilknytning til saken, og vurderingen av om de var part må derfor ta utgangspunkt i passusen "som saken ellers direkte gjelder". Det følger av lovens system at partsbegrepet omfatter en snevrere krets av personer enn de som kun har rettslig klageinteresse etter forvaltningsloven § 28.

Forutsetningen etter forarbeidene og teorien er at loven skal tolkes forholdsvis snevert. En hvilken som helst interesse i at et krav eller en søknad avslås, er ikke tilstrekkelig til å begrunne partsstilling. At et tiltak vil hindre rettsutøvelse eller medføre sterke faktiske virkninger, kan gi partsstilling.

Ved vurderingen av hvilke virkninger tiltaket vil medføre for de aktuelle fiskerne, må man ta utgangspunkt i de faktiske forholdene slik de var på søknadstidspunktet. Statens vegvesen søkte om og fikk tildelt midlertidig tillatelse til å legge ut fortøyningsbøyer/moringer i en periode på ca. 7 uker. Området som tillatelsen ble gitt for, var allerede båndlagt ved at det i området skulle utføres dumping av masse, og fisket i området var dermed vanskeliggjort fra før.

I utgangspunktet vil det være i de tilfellene hvor et tiltak i sjøområdet vil medføre kvalifiserte skadevirkninger for fisket, at bestemte fiskerne som fisker i dette området vil kunne bli regnet som part.

Kystdirektoratet opplyser at de på denne bakgrunn vurderte det slik at søknaden om å legge ut fortøyningsbøyer/moringer i det aktuelle området ikke ville medføre skadevirkninger av en karakter som tilsa at de tre fiskerne skulle vært ansett som part i denne saken.

Det tilføyes at Kystverket normalt sender søknader om tiltak i sjøsonen som kan berøre fiskere, på høring til Fiskeridirektoratet og/eller lokale fiskerlag. Fiskeriinteressene har dermed normalt god anledning til å uttale seg.

3. Min vurdering

Jeg slutter meg til Kystdirektoratets vurdering i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 988**Innlevert 26. september 2005 av stortingsrepresentant Karin S. Woldseth****Besvart 30. september 2005 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Vil forsvarsministeren sørge for at det er nok ressurser slik at Forsvarets musikk kan sikres videre drift og gi dem mulighet til å delta på ulike arrangementer?»

BEGRUNNELSE:

Vi har gjennom hele sommeren hørt ulike historier om Forsvarets musikk, som har fått tilbud om å delta på en hel rekke ulike arrangementer, som pga. manglende driftsbudsjett, ikke har vært i stand til å reise rundt å delta på arrangementer, verken i forbindelse med unionsoppløsningen, eller andre ting hvor Forsvarets musikk hadde satt preg på arrangementet. Stortinget har vedtatt at Forsvarets musikk skal ha fem korps, men det hjelper lite hvis man ikke har mulighet til å være synlig i landskapet.

Svar:

Moderniseringen av Forsvaret innebærer at alle deler av Forsvarets struktur og virksomhet gjennomgås for å sikre optimal utnyttelse av ressursene og størst mulig operativ evne. Regjeringen foreslo derfor i St.prp. nr. 42 (2003-2004) å redusere Forsvarets musikk med to korps, fra fem til tre, noe som ville gitt flere ressurser til de gjenværende korps.

Ved behandling av Innst. S. nr. 234 (2003-2004) vedtok Stortinget å videreføre en struktur med fem profesjonelle korps. I samme innstilling la en enstemmig forsvarskomiteé til grunn: "[...] komiteen

mener at også korpene må bidra til innsparinger i Forsvaret, og forslår at det spares inn 10 pst. i den totale korpsvirksomheten [...]."

Stortingets forutsetninger om driftsinnsparinger på 10 pst. for en uendret korpsstruktur gir naturligvis en utfordrende driftssituasjon for Forsvarets musikk. Dette innebærer at både aktiviteter og antall ansatte må reduseres.

Kulturministeren og jeg inngikk i høst et "spleiselag" med 2,5 mill. kr fra våre respektive sektorer for å yte et ekstra bidrag på totalt 5 mill. kr til Forsvarets musikk. I tillegg har korpene fått anledning til å disponere merinntekter på 5 mill. kr. Dette vil sette korpene i stand til å ha et tilnærmet normalt aktivitetsnivå resten av året.

Jeg vil understreke at de enkelte musikkorpene har hatt betydelig aktivitet gjennom 2005, herunder nyttårskonserter og deltakelse i musikkfestivaler. Når det gjelder representantens henvisning til Forsvarets musikk manglende deltakelse i forbindelse med feiringen av unionsoppløsningen, vil jeg vise til at Forsvarets musikk i betydelig grad har bidratt til 1905-markeringen med en serie spektakulære fyrverkerikonserter over det ganske land. Forsvarets musikk sørget også for musikalske innslag ved Stortingets feiring av unionsoppløsningen 7. juni 2005.

Forsvaret har et kulturansvar, og Forsvaret skal ha musikkorps også i fremtiden. Forsvarets musikk må likevel bidra med sin del av innsparingene når resten av vår organisasjon gjennomfører omfattende reduksjoner.

SPØRSMÅL NR. 989**Innlevert 28. september 2005 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen****Besvart 6. oktober 2005 av justisminister Odd Einar Dørum****Spørsmål:**

«Mener statsråden at politiet i dag har tilstrekkelig lovhjemmel for å kunne bortvise prostituerte fra gater som f.eks. Karl Johan i Oslo dersom de opptrer plagsomt eller på annen måte forstyrrer den offentlige ro og orden, og var adgangen til slik bortvisning større og klarere før lovendringen i år 2000, eller kan politiet benytte seg av ordinære ordensbestemmelser som politiloven §§ 7 og 8?»

BEGRUNNELSE:

Visepolitimester i Oslo, Roger Andresen, uttaler i Dagbladet 27. september 2005 at politiet ikke har lovmessig dekning for å bortvise pågående prostituerte fra Karl Johan. Dette mener han skyldes en lovendring fra 2000, antakelig angjeldende § 378, som, ifølge Andresen, har ført til at politiet nå står ribbet tilbake og ikke kan gripe inn mot pågående prostitusjonsvirksomhet.

Det er etter manges mening svært lite heldig at prostitusjonen flytter seg ut i områder hvor mange mennesker ferdes, både fordi de fleste prostituerte ikke ønsker å oppholde seg på steder der de blir be-glodd, og fordi mange opplever det som støtende og nedverdiggende å bli utsatt for pågående salg av sek-suelle tjenester. Mange antar at flyttingen dels er et resultat av press fra bakmenn.

Svar:

Innledningsvis finner jeg grunn til understreke at de problemer og utfordringer som representanten Thorkildsen refererer til i sitt spørsmål er viktig og skal tas på alvor.

Dersom prostituertes opptreden innebærer "for-styrrelser av den offentlige ro og orden", kan politiet gripe inn etter politiloven § 7 første ledd nr. 1 og eventuelt innbringe de(n) prostituerte etter § 8. I poli-tiinstruksen § 8-1 første ledd er det presisert at poli-tiet skal gripe inn mot "uanstendig opptreden på of-fentlig sted". I henhold til § 8-2 annet ledd skal poli-tiet gripe inn mot "krenkende opptreden i ord eller handling på offentlig sted".

For at politiet skal kunne gripe inn etter oven-nevnte bestemmelser, må imidlertid de prostituerte utvise en relativt stor grad av pågåenhet. Det er ikke tilstrekkelig at de befinner seg i området. Den kon-krete vurderingen av om de(n) prostituerte opptrer på en måte som kvalifiserer for å gripe inn, må foretas av politiet på stedet.

Ved lov 11. august 2000 nr. 76 ble lovgivningen om seksuallovbrudd revidert. Flere bestemmelser som stod i straffelovens kapittel 38, Forseelser mod Sædelighed, ble opphevet. To av de opphevede be-stemmelsene, §§ 376 og 378, kunne ramme sider ved prostitusjonen.

Straffeloven § 376 lød før lovendringen i 2000:

"Den, som paa offentlig Sted krænker Velanstæn-dighed ved mundtlige eller skriftlige Ytringerved Forevisninger, Afbildninger, usømmelige Blottelser eller anden usømmelig Adferd, eller som medvirker til saadan Krænkelse, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder."

Straffeloven § 378 lød før lovendringen i 2000:

"Med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som enten ved Ord, Tegn eller uanstendig Opførsel paa of-fentlig Sted eller på nogen anden Maade, som er egnet til at vække offentlig Forargelse, utvetydig opfordrer eller indbyder til Utugt, eller som ved offentlig Be-kjendtgjørelse søger indledet utugtig Forbindelse, el-ler som medvirker hertil. I Gjentakelsestilfælde kan Fængsel indtil 6 Maaneder anvendes.

Under formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes."

Det var særlig første straffalternativ i straffelo-ven § 378 første ledd som kunne ramme den typen

henvendelser fra prostituerte som representanten Thorkildsen med begrunnelse omtaler som "plag-som" og "pågående". Straffalternativet om "offentlig bekjentgjørelse" ble videreført i straffeloven § 202 annet ledd, med en strafferamme på bøter eller feng-sel inntil 6 måneder. Det øvrige innholdet i § 378 ble ikke videreført, og departementet sluttet seg til sek-suallovbruddsutvalgets uttalelser om bakgrunnen for dette (Ot.prp. nr. 28 (1999-2000) side 107):

"Etter utvalgets syn gir en slik bestemmelse dårlig sammenheng i reglene, idet prostitusjonsvirksomhe-ten ikke er straffbar. De samme hensyn som taler mot kriminalisering av prostitusjon, tilsier også at et straf-fesanksjonert formidlingsforbud begrenses til prosti-tusjonens bakmenn. Utvalget mener at straffesanksjo-nene mot formidling av prostitusjonsvirksomhet bare bør rette seg mot den som fremmer og utnytter andres prostitusjon."

Departementet viste samme sted til at bestem-melsen ikke hadde vært til pådømmelse i Høyesterett siden 1955.

Etter politiloven § 7 første ledd nr. 3 jf. annet ledd kan politiet bortvise personer for å avverge eller stan-se lovbrudd. Det innebærer at dersom de(n) prostitu-ertes opptreden - etter politiets vurdering på stedet - rammes av et straffebud, kan politiet gripe inn. På den måten kan et straffebud danne grunnlag for bort-visning.

Etter opphevelsen av straffeloven §§ 376 og 378 i 2000 er det ingen straffebud som umiddelbart peker seg ut som åpenbart anvendelige, men av aktuelle straffebud som kan ramme den aktiviteten som nev-nes i spørsmålet, kan nevnes straffelovens bestem-melser om trusler (§ 227), tvang (§ 222) og hensyns-løs atferd (§ 390 a). Sistnevnte bestemmelse er un-dergitt privat påtale, men det er ikke til hindrer for at politiet kan gripe inn for å stanse handlingen. Også straffeloven § 201 om seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd kan være aktuell.

Etter mitt syn er det ikke riktig på ny å kriminali-sere prostituertes formidling av kontakt med kunder - utover det som allerede rammes av § 202 annet ledd. Jeg viser i den forbindelse til begrunnelsen for opphevelsen av den delen av § 378. En slik tilbake-holden bruk av straff er også i samsvar med de prin-sippene som den nye straffeloven bygger på, jf. Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) side 82 flg.

Det kan likevel være et behov for å kunne bortvi-se prostituerte som formidler sine tjenester på en på-gående og plagsom måte. I Ot.prp. nr. 113 (2004-2005) går Regjeringen inn for å oppheve straffebudet mot tiggere, men tar samtidig til orde for at det skal kunne gis politivedtekter om bortvisning av tiggere som forstyrrer ro og orden eller som opptrer truende eller kvalifisert plagsomt. Departementet vil om kort tid se nærmere på om det i den forbindelse bør gjøres

endringer i politiloven eller de standardvedtektene som er mønster for kommunale politivedtekter. I det arbeidet er det naturlig også å vurdere om det er be-

hov for hjemler utover de generelle bortvisningshjemlene i politiloven for å bortvise prostituerte som opptrer pågående og plagsomt.

SPØRSMÅL NR. 990

Innlevert 28. september 2005 av stortingsrepresentant Anita Apelthun Sæle

Besvart 4. oktober 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Gjennom mediene og støttegruppe for major NN er jeg blitt kjent med at asylsøkeren er sendt ut av Norge uten gyldig pass eller reisedokumenter. Av hans utgatte pass går det fram at han er offiser i militæret. Han har bekjempet terrorceller på grensen til Afghanistan, og derfor har han søkt asyl i fremmed land. Uten reisedokumenter og gyldig pass står han i fare for å bli varetektsfengslet og bli utilgjengelig for familie og venner i år.

Kan vi returnere folk med kjent identitet uten godkjente reisedokumenter?»

Svar:

Asylsøkere som får avslag på sine asylsøknader plikter å forlate landet etter endelig avslag. En betydelig andel av de som får avslag på asylsøknaden forlater imidlertid ikke landet frivillig. Det fremgår av utlendingsloven at politiet da kan føre utlendingen ut av landet.

Det er opp til myndighetene i det enkelte land å avgjøre om og på hvilke vilkår, personer skal få innreise til landet. Normalt vil det bli krevd at den aktuelle personens identitet er tilstrekkelig avklart. Det er opplyst at utlendingen i den aktuelle saken har et pass, og vedkommendes identitet og nasjonalitet synes således ikke å være omstridt selv om passet er utgått. Hvorvidt retur da kan finne sted vil avhenge av om myndighetene i utlendingens hjemland aksepterer innreise til landet. Hvis myndighetene i det aktuelle landet aksepterer mottagelse av borgeren, kan norske myndigheter normalt returnere personen.

Stortingsrepresentant Apelthun Sæle har opplyst at utlendingen i den aktuelle saken, uten reisedokument og gyldig pass står i fare for å bli varetektsfengslet og bli utilgjengelig for familie og venner i år. Da opplysningen ikke er nærmere utdypet, har jeg vanskelig for å kommentere dette nærmere. Jeg forutsetter imidlertid at internasjonale konvensjoner som Norge er bundet av, og som utlendingsmyndighetene er forpliktet til å påse at er overholdt, ikke har vært til hinder for retur av den aktuelle utlendingen.

SPØRSMÅL NR. 991

Innlevert 29. september 2005 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 6. oktober 2005 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«I Finnmark har valgstyret valgt å ikke offentliggjøre summen av endringer som er foretatt på valglistene, fordi dette ikke har konsekvenser for valgresultatet. Det vil dermed ikke bli kjent hvilke endringer velgerne i sum har foretatt på valglistene (stryknin-

ger/oppgradering av kandidater). Et valg handler etter mitt syn også om å gi de valgte signaler når de velges, og dette signalet vil ikke bli tilgjengelig i Finnmark.

Vil statsråden aktivt bidra til at hele valgresultatet i Finnmark blir offentliggjort?»

Svar:

Innledningsvis finner jeg grunn til å opplyse om at departementet har vært i kontakt med Finnmark fylkeskommune og fått opplyst at fylkesvalgstyret i Finnmark ikke har registrert de endringer som velgerne har foretatt på stemmesedlene. Bakgrunnen for dette var at antallet endringer var så lite at endringene ikke ville kunne ha noen betydning for kandidatoppkjøret.

Det følger av valgloven § 10-6 fjerde ledd at fylkesvalgstyret i forbindelse med valgoppkjøret skal registrere rettinger velgerne har gjort på stemmesedlene. Dette fordi en oversikt over velgernes rettinger i utgangspunktet er nødvendig for å kunne fastslå om velgernes endringer på stemmesedlene vil ha noen betydning for hvilke kandidater som blir valgt inn fra de ulike listene.

For at velgernes endringer skal kunne få betydning for kandidatoppkjøret ved stortingsvalg, må imidlertid mer enn halvparten av velgerne som har stemt på den enkelte liste, ha gjort endringer på stemmeseddelen. Dette innebærer at dersom det er minst like mange eller flere urettede stemmesedler for den enkelte liste enn det er rettede stemmesedler, vil velgernes endringer ikke kunne påvirke kandidatoppkjøret. I forhold til den gamle valgloven uttalte departementet at i de tilfellene hvor halvparten eller mindre av stemmesedlene for en bestemt valgliste er rettet, var det ikke nødvendig å registrere endringene på stemmesedlene. Dette selv om fylkesvalgstyret også etter ordlyden i den gamle valgloven skulle telle/registrere kandidatens plasseringer på listene. Ved ikke å registrere endringene i et slikt tilfelle, vil

valgresultatet kunne foreligge raskere, særlig der man teller opp stemmene manuelt.

Ordlyden i valgloven § 10-6 fjerde ledd taler for at det foreligger en plikt til å registrere de endringene velgerne har gjort på stemmesedlene. Det fremgår imidlertid av forarbeidene til bestemmelsen, Ot.prp. nr. 45 (2001-2002) s. 274, at bestemmelsen bygger på gjeldende valglov, men at den i stor grad er forenklet og endret rent redaksjonelt. Finnmark fylkesvalgstyres fremgangsmåte kan derfor ikke sies å være i strid med bestemmelsene i valgloven slik de tradisjonelt har vært tolket, under forutsetning av at ikke mer enn halvparten av stemmesedlene for en bestemt liste er rettet.

Dagens praksis er basert på gamle tolkninger hvor fokus har vært på om valgresultatet blir påvirket av velgernes endringer. Nåtidens krav til åpenhet og det faktum at velgerne faktisk inviteres til å gjøre rettinger på stemmesedlene, bør imidlertid etter mitt syn medføre en ny fortolkning av valgloven. Dette bør eventuelt Stortinget kunne gi uttrykk for i fremtiden.

I forhold til senere valg, bør det tas inn i fylkesvalgstyrets møtebok et krav om å protokollere resultatet av velgernes endringer uavhengig av om endringene kan påvirke kandidatkåringen eller ikke. Resultatet av velgernes endringer på stemmesedlene vil da bli offentlig.

Selv om det vil være av interesse både for velgerne og kandidatene å få vite summen av velgernes rettinger, er det slik situasjonen er, ikke noe jeg kan gjøre for å få offentliggjort resultatet av velgernes endringer på stemmesedlene ved dette valget.

SPØRSMÅL NR. 992

Innlevert 29. september 2005 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 6. oktober 2005 av fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Salgslag tøyer råfiskloven. Et salgslag uttaler seg bl.a. om adgangsrett til kai plasser og gir "pålegg" om at kaieiere må ta opp ev. innsigelser på mannskapsvalg på båter som har adgang til kaien med salgslaget.

Mener statsråden at kaieiere må ta opp innsigelser på valg av mannskap på båter med adgang til kai plasser med salgslagene, og hvilken lov hjemmel har salgslagene til å regulere adgang til kaier som de selv ikke eier?»

BEGRUNNELSE:

Salgslagene kan i medhold av råfiskloven fastsette priser og andre omsetningsvilkår for førstehåndsomsetningen av fisk mv. Dermed utøver salgslagene en ikke ubetydelig offentligrettslig myndighet.

Salgslagene kan i medhold av råfiskloven fastsette priser og andre omsetningsvilkår for førstehåndsomsetningen av fisk mv. Dermed utøver salgslagene en ikke ubetydelig offentligrettslig myndighet. Skagerakfisk S/L er et av salgslagene. Skagerakfisk S/L har i mange tilfeller gitt bestemmelser utenfor råfisk-

lovens rammer. Det vises bl.a. til at Skagerakfisk S/L i flere år påla noen fiskere å avstå fra å fiske i enkelte områder uten hjemmel og, uten at disse fiskerne, som dermed rettsstridig fikk sine inntektsmuligheter redusert, har fått erstatning for dette inntektstapet. Disse uhjemlede bestemmelsene har ført til mange konflikter mellom aktørene i fiskeriene i Oslofjorden. Stridighetene har bl.a. ledet til at tre fiskere har nektet å betale for kaifasilitetene, isuttak og bruk av strøm mv. som de gjør bruk av. Et lokalt fiskarlag eier og dels leier flere kaiplasser og bryggehus, bl.a. i Vika i Oslo og i Filtvet i Hurum. Kaiplassene i Vika er leiet av Oslo havn. Fiskarlaget, som disposisjons-haver av kaiplassene, nektet derfor, med hjemmel i privat autonomi, disse tre adgang til kaiplassene sine. Lovligheten av denne utestengningen ble brakt inn for domstolene. Fiskarlaget fikk fullt medhold i utestengningen. En av fiskerne søkte å omgå dommen ved å figurere som "mannskap" hos en annen fisker. Fiskarlaget svarte at dette ikke ville bli godtatt, siden dette pga. flere forhold fremsto som et åpenbart proformaarrangement. Skagerakfisk S/L som i flere år har vært motstander av den nåværende organiseringen av kaiplassene i Vika, som det lokale fiskarlaget, Oslo havn og Oslo kommune er velfornøyd med, involverte seg direkte striden. Tidligere i prosessen hadde salgslaget utelukkende fremstått som "rådgivere" for disse tre fiskerne, noe som kom frem under partsforklaringene til fiskerne. Det ble uttalt bl.a. i brev av 20. desember 2004 fra Skagerakfisk S/L:

"[kaieier] kan ikke overprøve valg av mannskap til Deres fartøy med konsekvenser for "Vika-tillatelsen". Dersom [kaieier] har saklige innsigelser på Deres valg av mannskap, må dette tas opp med Skagerakfisk S/L."

([kaieier] = navn på fiskerlaget som disponerer kaiplassene)

Det interessante er ikke om kaieiere kan nekte personer, båteier eller mannskap, adgang til sine arealer. Dette spørsmålet må vel i siste instans avgjøres av domstolene. Kaieier har i alle sakene fått fullt medhold, i siste sak ved forlik. Det interessante er om Skagerakfisk S/L, offentligrettslig myndighet, har hjemmel til å pålegge kaieiere å ta opp innsigelser på mannskapsvalg, som i dette tilfellet også betyr hvem som skal ha adgang til kaiområdet sitt, opp med Skagerakfisk S/L. Det er videre verdt å registrere at forannevnte uttalelse faller etter at to dommer er avsagt til fordel for kaieier, og den ene rettskraftig og den andre under ankebehandling. Man kan vanskelig se at råfiskloven åpner for at salgslagene har kompetanse til å regulere adgang til kaiområder og til å avgjøre hvorledes innsigelser på mannskapsvalg skal håndteres. Flere har også antydnet at det er uheldig at offent-

ligrettslige myndigheter uttaler seg om forhold som verserer for domstolene. Salgslag, som er en offentligrettslig myndighet, burde derfor ha henvist spørsmål vedrørende rettstvister som lå til ankebehandling, til domstolene.

Svar:

Representanten Bastesen viser til at et salgslag uttaler seg om adgang rett til kaiplasser, og gir "pålegg" om at kaieiere må ta opp innsigelser på mannskapsvalg på båter som har adgang til kaien med salgslaget. Representanten spør hvilken lov hjemmel salgslagene har til å regulere adgang til kaier de ikke eier, og om jeg mener at kaieiere må ta opp innsigelser på mannskapsvalg på båter med adgang til kaiplasser med salgslaget. Jeg vil få understreke at departementet vanligvis ikke legger seg opp i det enkelte salgslag sin organisering av førstehåndsomsetningen, med mindre det foreligger en konkret klagesak, som skal behandles av departementet. Jeg vil derfor heller ikke ta stilling til på generelt grunnlag, i hvilke tilfeller salgslag kan uttale seg om forhold i tilknytning til en tillatelse til omsetning av egen fangst, men jeg vil kort kommentere noen punkter. Utgangspunktet er at salgslagene gjennom råfiskloven er gitt enerett på førstehåndsomsetningen i Norge, og på Ska-gerakkysten (fra Vest-Agder til Østfold) skal førstehåndsomsetningen skje gjennom Skagerakfisk S/L. Det tilligger salgslaget å bestemme omsetningsform i sitt distrikt, jf. råfiskloven § 2. Et hovedformål for salgslagene er å arbeide for å oppnå gode og stabile priser til fiskerne. Salgslagene anses for å ha de beste forutsetninger for å vurdere hvilken omsetningsform som er best tilpasset sitt distrikt, og hvert salgslag fastsetter i sine forretningsregler de alminnelige salgsvilkår som skal gjelde innenfor sitt virkeområde. Salg av fisk direkte til forbruker, såkalt kaisalg, er en omsetningsform som innebærer et unntak fra Skagerakfisk sine vanlige omsetningsbestemmelser. Det kreves derfor en tillatelse eller dispensasjon fra salgslaget for kaisalg. Indre Oslofjord Fiskerlag disponerer kaiplasser i Oslo som er avsatt til fiskefartøy som vil selge egen fangst av fisk og reker. Det kreves således også en tillatelse fra Indre Oslofjord Fiskerlag for å benytte disse kaiplassene. For kaisalg av fisk fra ovennevnte kaiplasser i Oslo, kreves det altså flere tillatelser. Fisker må ha en tillatelse fra den som disponerer kaien, i dette tilfellet Indre Oslofjord Fiskerlag, og en fra salgslaget, Skagerakfisk, for å selge fisk direkte til forbruker. I tillegg kreves tillatelse fra Mattilsynet. Disse tillatelsene søkes og innvilges i dag uavhengig av hverandre. De enkelte organisasjoner kan således kun avgjøre de saker som faller inn under dens kompetanseområde.

SPØRSMÅL NR. 993**Innlevert 30. september 2005 av stortingsrepresentant Anita Apelthun Sæle****Besvart 10. oktober 2005 av helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«Undertegnede er gjort kjent med at personer med overvekt eller metabolsk syndrom kan ha behov for grunnstønad etter høyere sats. Folketrygdloven § 6-3. Avslag gitt med begrunnelse i at slik stønad ikke gis på bakgrunn av diagnose knyttet til fedme, kun allergi eller intoleranse.

Er helseministeren, på bakgrunn av ny kunnskap om det verdensomspennende fedmeproblem med påfølgende helseskade, villig til å endre regelverk og praksis?»

Svar:

Grunnstønad gis til medlemmer av folketrygden som har nødvendige ekstrautgifter på grunn av varig sykdom, skade eller lyte. Det kan blant annet være nødvendige ekstrautgifter til fordyret kosthold ved diett. Nødvendigheten av spesialdiett for den aktuelle diagnosen må være vitenskapelig dokumentert og alminnelig anerkjent i medisinsk praksis.

I et rundskriv fra Rikstrygdeverket beskrives enkelte sykdomstilstander som faller inn under denne ordningen. Dette gjelder tilstander som cystisk fibrose, fenyylketonuri (Føllings sykdom), cøliaki og enkelte andre. Felles for disse tilstandene er at det foreligger relativt klare diagnostiske kriterier, at det er dokumentert effekt av spesifiserte dietter og at det

kan foretas beregninger for kostnad knyttet til slike dietter.

Ved siden av de nevnte diagnoser omtaler rundskrivet fra Rikstrygdeverket også lidelser der det kreves individuell vurdering i forhold til den enkelte søker. Dette omfatter for eksempel matvareallergi, der diagnostikken er komplisert og usikker. I slike tilfeller kreves det at det foreligger spesialistuttalelse når det søkes om grunnstønad.

I rapporten "Forebygging og behandling av overvekt/fedme i helsetjenesten" publisert av Sosial- og helsedirektoratet i 2004, presenteres en gjennomgang av effekten av ulike behandlingstiltak for alvorlig overvektige, herunder sunt kosthold. Det konkluderes med at riktig kosthold er et vesentlig element ved vektreduksjon. Samtidig redegjøres det for at det ikke finnes dokumentasjon for at vektreduksjon krever et særskilt og fordyrende kosthold. Sosial- og helsedirektoratet legger til grunn at det må være en såkalt negativ energibalanse for å oppnå vekttap. Dette må skje ved hjelp av redusert energiinntak, økt forbruk eller en kombinasjon av disse. Det vil være tilstrekkelig å spise vanlig sunt kosthold i moderate mengder for å sikre et redusert energiinntak.

På denne bakgrunn finner jeg ikke grunnlag for å foreslå endringer i folketrygdloven § 6-3.